ספר שופטים : ז

Iudicibus vita trecentis In Gildhon ad Dominus Dixitque
7 וַיֹּאמֶר יהוה אֶל־גִּדְעוֹן בְּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאֲנָשִׁים הַמְּלַקְּקִים
ei erat populus omnis & tuus manu in Midian dabo & vos salvabo
אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדֶךָ וְכֹל הָעָם יֵלְכוּ
8 אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ וַיִּקְּחוּ אֶת־צֵדָה הָעָם בְּיָדָם וְאֶת
eum populus ad locum suum. Sumpserunt & tuas manu in populus eiusdem
שופרותיהם וְאֶת כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח אִישׁ לְאָהֳלָיו
Israel virum omnem & tubas suas
וְאֶת־שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחֱזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לְמַטָּה
Midian ei erat & castra tentoriis & tres centos in & in
בַּשְּׁלִשִׁי מֵאוֹת הָאִישׁ הַחֲזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לְמַטָּה
Dominus eum ad dixit & ipse nocte in fuit & vallis in deliberet
מִתָּחַת בָּעֵמֶק׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יהוה
9 si Et dixit manu in eadem deli quia castra manentem in defende Surge
קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה כִּי נְתַתִּיו בְיָדֶךָ׃ וְאִם־
ad tuus puer Purah & tu defende descendere tu omnes
יָרֵא אַתָּה לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפוּרָה נַעֲרְךָ אֶל־
comortalorum postea & cloquantur quid audies Et castra manentem in
הַמַּחֲנֶה׃ וְשָׁמַעְתָּ מַה־יְּדַבֵּרוּן אַחֲרֵי כֵן
Purah & ipse descendit Et castra manentem in defendebitque atque manus
וְיָדֶךָ תִּתְחַזַּק וְיָרַדְתָּ בַּמַّחֲנֶה הוּא וּפוּרָה
Midian Et castra manentem in qui puer tuus extremum ad ejus puer
נַעֲרוֹ אֶל־קְצֵה הַחֲמֻשִׁים אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃ וּמִדְיָן
hostis tanquam valle in exercitus Chodem filii omnes & Hamalec &
וַעֲמָלֵק וְכָל־בְּנֵי קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה
amalec & omnes filii Orientis jacentes in vallis quasi locustæ multitudine in
לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כְּחוֹל
erce & Chidhon Vesitque multitudine in maris tabum fugit quæ
שֶׂפַת הַיָּם לָרֹב׃ וַיָּבֹא גִדְעוֹן וְהַמֵּאָה
fonnium Fece Hicbat & fonnium suo proximo nuntia vir
אִישׁ מִסַּפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם הִנֵּה הַחֲלוֹם
erat & proximo suo somnium in fo volvens Indormit ecce & somnium
הַזֶּה חָלָמְתִּי וְהִנֵּה צְלוּל לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ
tiebat & illud percussit & circumvolo ad usque venit & Midian
בְּמַחֲנֵה מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֳל וַיַּכֵּהוּ וְנָפַל
8 מַחֲנֵה מִדְיָן׃ וַיַּעַן רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר זֶה אֵין זֹאת
Et respondit & ait Hoc non est & diffuper illud fubverit &
בִּי אִם־חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרְאֵל
Gidhon filius Joas Gidhon filius nisi hoc Non est & vir Israel
נָתַן אֱלֹהִים בְּיָדוֹ אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־
filii Israel dedit Deus manu in & Midian omnem & cunctos
הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי כְּשֹׁמְעַ גִּדְעוֹן אֶת־סִפֵּר הַחֲלוֹם
exercitus & Midian cujus manu in Deus dedit Israel
וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה
15 יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי־נָתַן יהוה בְּיָדְכֶם
exercitum & in Dominus dedit quia Surgite & Israel
אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃ וַיְחַלֵּק שְׁלֹשֶׁת מֵאוֹת הָאִישׁ
viros trecentos Dividitque Midian exercitum omnem
שְׁלֹשֶׁת רָאשִׁים וַיִּתֵּן שופרות בְּיַד־כֹּל
Dixitque hydriarum medio in manu & vacuis hydrias & tribus
וְכַדֵּים רֵיקִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ וַיֹּאמֶר
ingredient ego ecce & Hidrias & & cidedrim me Et quo ad
אֵלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ וְהִנֵּה אָנֹכִי בָא
Ecclesia tic facium quemadmodum ecce & ingrediamus extremum in
בְּקְצֵה הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּ׃
tulis in clangens & omnem qui omnis & ego tubis in clangam Et
16 וְתָקַעְתִּי בַשּׁופָר אֲנִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי וְתָקַעְתֶּם גַּם־אַתֶּם
Domino electique vegetamentis omnis circuitus vos etiam
בַּשּׁופָרוֹת סָבִיב כָּל־הַמַّחֲנֶה וְאַמַּרְתֶּם לַיהוה
& Hidrias
וּלְגִדְעוֹן׃

Versio VULG. LAT.

7 Et ait Dominus ad Gedeon, In trecentis viris qui lambuerunt aquas, liberabo vos, & tradam in manu tua Madian: omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum suum. Sumptis itaque pro numero cibariis & tubis, omnem reliquam multitudinem abire præcepit ad tabernacula sua: et ipse cum trecentis viris fe certamini dedit. Castra autem Madian erant fubter in valle. Eadem nocte dixit Dominus ad eum; Surge, & defende in castra: quia tradidi eos in manu tua. Sin autem folus ire formidas, defendat tecum Phara puer tuus. Et cùm audieris quid loquantur, tunc confortabuntur manus tua, & fecuritor ad hoftium castra defcendes. Defcendit ergò ipfe & Phara puer ejus in partem caftrorum, ubi erant armato-
12 rum vigiliæ. Madian autem & Amalec, & omnes Orientales populi, fuh jacebant in valle, ut locuftarum multitudo: cameli quoque innumerabiles erant, ficut arena quæ jacet in littore maris. Cùmque venifet Gedeon, narrabat aliquis fomnium proximo fuo: & in hunc modum referebat quod viderat; Vidi fomnium, & videbatur mihi quafi fubinericius panis ex hordeo volvi, & in castra Madian defcendere: cùmque perveniffet ad tabernaculum, percuffit illud, atque fubvertit, & terræ fundità coequavit. Refpondit is, cui locutus erat, Non eft hoc aliud, nifi gladius Gedeonis filii Joas viri Ifraelitæ: tradidit enim Dominus in manus ejus Madian, & omnia castra ejus. Cùmque audiffet Gedeon fomnii, & interpretationem ejus, adoravit: & reverfus eft ad castra Ifrael, & ait; Surgite, tradidit enim Dominus in man" noftras castra Madian. Divifitque tre-
16 centos viros in tres partes, & dedit tubas in manib" eorum, lagenifque vacuas ac lampades in medio lagenarum. Et dixit ad eos, Quod me facere videritis, hoc facite: ingrediar partem caftrorum, & quod fecero, faciatis. Quando pervenerit tuba in manu mea, vos quoque per caftrorum circuitum clangite, & conclamate, Domino & Gedeoni.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ ἔπε κύριος πρὸς Γεδεών, Ἐν τοῖς τρισὶ
χιλίοις ἀνδρῶν τοῖς λελειμμένοις ὑμῶν, (γ)
ἐν ἐξόνι ἡ Μαδιὰν ἐν χερὶ (λ), καὶ τὸν ἐν
8 Καὶ ἔλαβον ἐν τοῖς σκεύεσιν τὴν τροφὴν τοῦ
λαοῦ, (ο) καὶ τὰς σάλπιγγας αὐτῶν, (γ) καὶ τὸν
ἄνδρα ἐν τῷ σκηνώματι αὐτοῦ ἐν τῷ ἀπέστειλεν
Ἰσραὴλ ἕκαστον εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, (ι) καὶ
τὸν χιλιοστὸν ἀνδρὶ (ι) ἐν τῷ κατέσχεν
ἐν τῇ κοιλάδι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ
καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτὸν λέγων, (ω) Ἀνάστα, κα-
τάβηθι ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρέδωκα αὐ-
τὸν ἐν τῇ χερί σου. (ω) Καὶ ἐὰν φοβῇ σὺ καταβῆ-
θι σὺ καὶ Φαρὰ ὁ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολήν,
καὶ ἀκούσῃ ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ λαλοῦντες
ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὅτι παρεδόθη ἡ χεὶρ σου
καὶ ἐνισχυθήσῃ σὺ καὶ Φαρὰ ὁ παιδάριόν σου
καὶ κατεβήσῃ σὺ καὶ Φαρὰ ὁ παιδάριόν σου εἰς τὴν
παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐκεῖ ἦν Μαδιὰν καὶ
Ἀμαλὴκ καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Κεδεμὰ ἐν τῇ κοιλάδι
ὡς ἀκρίδες οἱ πίπτοντες, ὡ ἦν (ο) καμήλοις
αὐτῶν ὡς τὸ ἄμμος, ἀπὸ ἦσαν (ο) ὡς ἄμμος
ὃ ἄμμος ὃ ἐπὶ (ι) χείλους ὁ θαλάσσης ἐν τῷ
πλῆθος. Καὶ (κ) ἦλθε Γεδεών, ὡ ἰδὼ ἀ-
νὴρ (ο) ἐξηγούμενος τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν
ὑπνώσει, ὡ ἔπεν, (ι) Ἰδὼ ὑπνοποιούμενος
ὑπνώσει, ὡ ἰδὼ μικὸς ἄρτος κριθίνος (ξ)
ἐκκυλιόμενος ἐν τῇ παρεμβολῇ Μαδιὰν, ὡ
ἦλθεν ἕως τῆς (ο) σκηνῆς, ὡ ἐπάταξεν
αὐτὴν, ὡ ἔπεσεν, ὡ (σ) ἀνέστρεψεν αὐτὸν
ἄνω, ὡ ἔπεσεν ἡ σκηνή. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ
πλησίον αὐτοῦ, ὡ ἔπεν, Οὐκ ἔστιν αὐτὸ (ε)
εἰ μὴ ῥομφαία Γεδεὼν υἱοῦ Ἰωὰς ἀνδρὸς
Ἰσραήλ· παρέδωκεν (ν) ὁ θεὸς ἐν χερὶ
αὐτῆς τὴν Μαδιὰν ὡ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν.
Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Γεδεὼν τὸν (ν) ἐξ-
ήγησιν τῆς ἐνυπνίου ὡ τὴν (ν) ἐξήγησιν αὐτοῦ,
ὡ προσεκύνησεν (ο) κύριε, ὡ ἐπέστρεψεν
εἰς τὴν (ν) παρεμβολὴν Ἰσραὴλ, ὡ ἔπεν,
Ἀνάστατε, ὅτι παρέδωκε κύριος ἐν χερὶ
ἡμῶν τὴν παρεμβολὴν Μαδιὰν. Καὶ
ἐτάξεν τὰς τριακοσίας (λ) ἄνδρας εἰς τρεῖς
ἀρχὰς, ὡ ἔδωκε κεραλίνας ἐν χερὶ πάντων
(ν) ὑδρίας κενάς, ὡ λαμπάδας (α) ἐν τῷ ὑ-
δρίαις. Καὶ ἔπεν πρὸς αὐτούς, Ἀπ' ἐμοῦ ὑ-
μᾶς, ὡ (ε) ἔπω ποιήσετε· ὡ ἰδὼ ἐγὼ εἰς τὴν
παρεμβολὴν, ὡ ἐν ἀρχῇ τῆς παρεμβολῆς·
ὡ ἔσται (γ) καθὼς ἂν ποιήσω ἐγὼ, οὕτω ποιή-
σετε. Καὶ (ε) σάλπιγξ ἐν τῇ κεραλίνῃ ἐγὼ, ὡ ἐγὼ,
πᾶς (ζ) μετ' ἐμοῦ σάλπιγξ ἐν τῇ κερα-
λίναις (ε) καὶ κράξετε ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὡ
ἐρεῖτε, Τῷ κυρίῳ ὡ τῷ Γεδεών.

MS.A. (r) ὡ παραδίδωσ(υ)ν ἐν χερὶ σου ἀνὴρ(ι) ἐν ᾧ χεῖρ αὐτῶν, (ς)
ὡ πᾶσα ἀνὴρ (ι) οἱς τὸ ζῶνιον αὐτῶ ἐν ᾧ ὁ σιμεῶν ἀνὴρ ὡ-
κρόπτοιν. ὡ ἐν παρεμβολῇ ἐν ὑπόκαθεν ἐν τῇ γ(ι) Ἀνάστα, κατάβηθι ἐν
τάχει οἱς ἐν παρεμβολῇ ἐν τοῦτοῦ, ὅτι (α) ἐν ᾧ φοῖ(β) ἀφέπ, (γ) ἐν
τοῦτο (β) οἱς ἐκεῖ ἐν τοῦτοῦ ἐν τῇ (ε) παρεμβολῇ ἐν ᾧ ἐν τῇ (ε) ἀκούσῃς ἐν ᾧ (ζ) ἀκούσῃς ἐν ᾧ
ἐ-(ζ) ἀκούσῃς ἐν ᾧ ἐν τοῦτοῦ ὁ ἀνυπνιάζ(ε), ὡ (ξ) ἀπαλοῦσιν ἐν (ο) ἀκοῦσιν
Μαδιὰν, ὡ (σ) κατέβη ἐν (ε) ἀν' ἢ (σ) ἀνέστρε ἐν (τ) ἀνέστρεν (ο) κύριε,
ὡ ἐπέστρε ἐν (ο) παρεμβολὴν, ὡ (ζ) ὑμῶν (ε) ἀνδρὶ ἀνέστε (ο) ἐμ μόνῳ ἢ ὑ-
ἀνέστε. (ε) ἔπεν (ξ) ἐμ μόνῳ ἢ (γ) οὐ ἐὰν ἀ ἐν ἐν (ε) σάλπιγξ ἐν τῇ (ζ) ἐν
μεῖ ἐμοῦ, ὡ σάλπιγξ ἐν τῇ (ο) ὡ ἐμοῦ κύκλῳ ἢ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 * ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܓܕܥܘܢ ܒܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܐ ܕܠܚܫܘܢ ܕܫܪܝܬܘܢ ܐܦܪܝܡ ܐܢܐ ܡܫܠܡ ܠܟܘܢ ܘܡܡܣܪ ܠܡܕܝܢ ܒܝܕܟ ܘܟܠ ܥܡܐ ܢܐܙܠܘܢ ܠܐܬܪܗ ܕܟܠ ܚܕ ܘܢܣܒܘ ܡܙܘܢܬܐ ܡܢ ܥܡܐ ܘܫܒܩ ܠܟܠ ܓܒܪ ܠܐܬܪܗ ܘܠܟܠ ܫܘܦܪܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܠܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܐ ܕܐܚܙܘ ܡܫܪܝܐ ܕܡܕܝܢ ܗܘܐ ܠܬܚܬ ܡܢ ܛܘܪܐ ܒܡܝܪܐ ܘܗܘ ܒܗܝ ܠܠܝܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܩܘܡ ܢܚܬ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ ܡܛܠ ܕܡܣܪܬ ܠܟ ܒܝܕܟ ܘܐܢ ܕܚܠܬ ܢܚܬ ܐܢܬ ܘܦܘܪܐ ܥܒܪܟ ܠܘܬ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ ܘܬܫܡܥ ܡܢܘ ܕܡܡܠܠܝܢ ܒܡܫܪܝܬܐ ܗܢܘ ܬܬܚܙܩ ܐܝܕܟ ܘܬܢܚ ܐܢܬ ܘܦܘܪܐ ܥܒܪܟ ܠܘܬ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ ܗܘ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܥܡ ܚܝܠܬ ܡܫܪܝܬ ܡܫܪܝ ܠܡܕܝܢ ܘܥܡ ܟܠ ܒܢܝ ܩܕܡ ܢܦܠܝܢ ܒܡܝܪܐ ܕܝܪܚܐ ܘܓܡܠܝܗܘܢ ܠܐ ܡܢܝܢ ܗܘ ܐܝܟ ܚܘܠܐ ܕܝܡܐ ܕܡܬܪܡܐ ܠܬܪ ܡܫܪܝܬܐ ܕܡܕܝܢ ܘܐܬܐ ܥܕ ܡܫܟܢܐ ܘܡܚܐ ܠܗ ܘܢܦܠ ܡܫܟܢܐ ܘܐܬܦܟ ܠܥܠ ܘܢܦܠ ܡܫܟܢܐ ܘܥܢܐ ܚܕ ܠܚܒܪܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܗܢܐ ܐܠܐ ܚܪܒܐ ܕܓܕܥܘܢ ܒܪ ܝܘܐܫ ܓܒܪܐ ܕܝܫܪܝܠ ܡܛܠ ܕܡܣܪ ܐܠܗܐ ܠܡܕܝܢ ܒܝܕܗ ܘܠܟܠ ܫܘܦܪܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܠܬܠܬ ܡܐܐ ܓܒܪܐ ܕܐܚܙܘ ܡܫܪܝܐ ܕܡܕܝܢ ܗܘ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܥܡ ܚܝܠ

Versio VULG. LAT.

19 Ingressusque est Gedeon, & trecenti viri qui erant cum eo, in partem castrorum, incipientibus vigiliis noctis mediæ: & 20 cultodiis suscitatis, cœperunt buccinis clangere, & complodere inter se lagenas. Cùmq; per gyrum castrorum in tribus perfonarent locis, & hydrias confregissent, tenuerunt sinistris manibus lampades, & dextris 21 Gedeonis, Stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt, & vociferantes, ululantesque fugerunt: 22 Et nihilominùs insistebant trecenti viri buccinis perfonantes. Immiscuque Dñs gladium in omnibus castris, & mutuò se cæde truncabant, Fugientesque usque ad Bethberta, & crepidinē Abelmehola in Tebbath. Conclamantes autem viri Israel de Nephthali, & Afer, & omni Manasse, persequebantur Madian. Militq; Gedeon nuncios in omnem montem Ephraim, dicens; Descendite in occursum Madian, & occupate aquas usque Bethbera atque Jordanē. Clamavitque omnis Ephraim, & præoccupavit aquas atque Jordanem usque Bethbera. 23 Apprehensisque duos viros Madian, Oreb & Zeb, interfecit Oreb in Petra Oreb, Zeb verò in Torculari Zeb. Et perfecuti sunt Madian, capita Oreb & Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Jordanis.

CAP. VIII.

1 DIxerūntque ad eum viri Ephraim; Quid est hoc quod facere voluisti, ut nos non vocares, cùm ad pugnam pergeres contra Madian? jurgantesq; fortiter, & propè vim inferentes, 2 Quibus ille respondit; Quid cùm tale facere potui, quale vos fecistis? nónne melior est racemus Ephraim, vindemiis Abiezer? In manus vestras Dominus tradidit principes Madian, Oreb & Zeb: quid tale facere potui, quale vos fecistis? Quod cùm locutus esset, requievit spiritus eorum, quo 3 tumebant contra eum. Cùmque venisset Gedeon ad Jordanem, transivit eum cum trecentis viris qui fecum erant: & præ lassitudine, fugientes perlequi non poterant.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ εἰσῆλθεν Γεδεὼν (a) καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες ἐν τῷ μέρει τῆς παρεμβολῆς ἐν ἀρχῇ τῆς φυλακῆς μέσης· καὶ ἐγείραντες ἤγειρον τοὺς φύλακας μέσης· καὶ ἐκρότουν τὰς σάλπιγγας τῶν κεράτων καὶ ἔκρουον τὰς ὑδρίας τὰς ἐν χερσὶν αὐτῶν. Καὶ ἐκάλπαζον οἱ ἄνδρες τῶν ὑδριῶν τὰς λαμπάδας ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν τῇ δεξιᾷ τῶν ὑδριῶν (b) ἐκαρτέρουν ἐν τῇ κρατήσει, καὶ ἐβόησαν τὸν πόλεμον τοῦ κυρίου καὶ Γεδεών. 21 καὶ ἔστησαν οἱ ἄνδρες ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς. καὶ (c) ἐν τῇ παρεμβολῇ ἐξέστη πᾶσα ἡ παρεμβολὴ καὶ ἐκραύγασαν καὶ ἔφυγον. 22 καὶ ἐπτοήθησαν τὰ τρισχίλια ἐν τῷ πατάσσειν ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐφεύγοντο ἕως τοῦ Βεθεσεττὰ καὶ τῆς Ῥωμμὰ τοῦ ἀβελμεὶ τοῦ Τεβεθ. καὶ (d) ἐκραύγασεν Ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ Νεφθαλὶ καὶ ἐκ Ἀσὴρ καὶ ἐκ παντὸς Μανασσῆ, καὶ ἐδιώκοντο ὀπίσω Μαδιάμ. 23 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐν τῷ Ἐφραὶμ λέγων, (e) Κατέλθετε εἰς συνάντησιν Μαδιὰμ καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθβαρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. καὶ (f) ἐβόησεν πᾶς ἄνθρωπος Ἐφραὶμ καὶ ἐκάλπασεν τὸ ὕδωρ ἕως Βαιθβαρὰ καὶ τὸν Ἰορδάνην. 24 καὶ (g) ἐκάλεσεν τοὺς δύο ἄρχοντας Μαδιὰμ, (h) τὸν Ωρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ ἐπόησεν τὸν Ωρὴβ ἐν τῇ πέτρᾳ Ωρὴβ καὶ τὸν Ζὴβ ἐπόησεν ἐν τῷ ληνῷ τοῦ Ζήβ καὶ ἐδιώκοντο τὸν Μαδιὰμ καὶ τὰς κεφαλὰς τῶν δύο ἀρχόντων Μαδιὰμ ἀνήνεγκαν πρὸς τὸν Γεδεὼν τὸν πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Cum Translatione LATINA.

19 Et intravit Gedeon, & centū viginti viri qui cum eo, in principio custodiæ mediæ. Et excitantes excitabant eos qui erant in custodiis, & cœperunt in cornibus clangere, & complodere hydrias, quæ in manibus eorum. Et clangebant lampades viri hydriarum in manibus dexteris eorum in sinistris, & tenuerunt in manibus Gedeonis. Et constiterunt viri in loco suo in circuitu castrorum hostium: & conturbata est omnis castra, & vociferantes, & fugientes. 22 Et cœperunt viri in tricenti in percutiendo vir fratrem suum, & fugiebant usque ad Bethsetta, & Rommath Abelmeil Tebeth. Et clamavit vir Israel ex Neph-thalim, & ex Aser, & ex omni Manasse, & persequebantur Madian. 23 Et misit nuntios in omnes viros qui erant in Ephraim, dicendum: Descendite in occursum Madian, & occupate aquas usque Bethbara, & Jordanem. Et clamavit omnis vir Ephraim, & occupavit aquas usque Bethbara, & Jordanem. 24 Et comprehendit vocavit Gedeon duos principes Madian, & Oreb & Zeb: et interfecit Oreb in Sur Oreb, & Zeb interfecit in (p) torculari Zeb: & persequebantur Madian: & caput Oreb & Zeb attulerunt ad Gedeon de trans Jordanem.

19 Καὶ εἶπαν αὐτῷ Γεδεὼν ἀνὴρ Ἐφραὶμ τί τοῦτο ἐποιήσας ἡμῖν, τὸ μὴ κληθῆναι ἡμᾶς ἐν τῷ πορεύεσθαι σε πολεμῆσαι τοὺς ἐχθρούς σου; καὶ ἐνεκότουν αὐτῷ ἰσχυρῶς. 20 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ἐποίησα νῦν ἐγὼ ὡς ὑμεῖς; οὐχὶ ἀμείνων ὁ ἀμπελὼν Ἐφραὶμ ἢ ὁ τρυγητὸς Ἀβιεζέρ; 21 ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ, τὸν Ωρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί ἐγὼ ἐποίησα ὡς ὑμεῖς; καὶ ἐπαύσατο τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἡνίκα ἐλάλησεν τὸν λόγον τοῦτον. 22 Καὶ ἔλαβεν Γεδεὼν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπέρασεν αὐτὸς καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ πεφυγαδευμένοι καὶ διώκοντες.

MS.A. (a) ἐν τῷ πόνῳ αὐτῶν (b) ὅτι ἐξεκαθάρισεν τὸν τῶν Μαδιανῖτῶν ἐν τῇ Μαδιὰμ, (c) ἐκέκραξε μετ' αὐτῶν κραυγὴν. (γ) Οὐχ ἡνέῳξεν ἑκαστὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (d) τῶν ἀνδρῶν τὸ πνεῦμα (e) καὶ ἐκάλεσεν ἀνδρὸς μετ' αὐτοῦ ἐκ πολλῶν. (γ) Ἀνὴρ ἐξ ἑκατὸν ἐν τῷ πατάσσειν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (f) ἐκραύγασεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἀνδρῶν τὸ πνεῦμα (g) καὶ ἐκάλεσεν ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ ἐκ πολλῶν. (γ) Ἀνὴρ ἐξ ἑκατὸν ἐν τῷ πατάσσειν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (h) ἐν τῷ πατάσσειν ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 Ingressus ergò Gedeon & centum viri qui cum eo erant, in primum caſtrorum partem, in cuſtodiam mediam, excitando excitabant cuſtodes. Clangènténque trecenti illi duces cornibus, confregerunt hydrias; & tenentes ſiniſtris ſuis lampades, dextris autem cornua ut clangerent, clamaverunt, Gladius Domino eſt & Gedeoni: Et conſtiterunt quiſque in loco ſuo circum caſtra. Cucurrerunt autem univerſi caſtra, & *buccinis* canentes fugerunt. Rurſus clanxerunt illi trecenta cornua, direxitque Dominus gladium cuiuſque in proximum ſuum per omnia caſtra, & fugerunt univerſa caſtra uſque ad Bethſabre, & Sederath, & uſque ad oras Abelmehola que eſt ſecus Jethath. Acclamantes ergò Iſraelitæ de Nephtali, & de Aſir, & de toto Manaſſe, perſecuti ſunt Median. Nuntios quoque miſit Gedeon per univerſum montem Aphrem, & ait, Deſcendite obviàm Medianitis, & aquas occupate uſque ad Beth-bira quæ eſt ad latus Jordanis. Acclamantes igitur omnes Aphremitæ, occupàrunt aquas uſque ad Beth-bira Jordanis. Et apprehenderunt duos principes Medianitarum Oreb & Zeb: occiderunt Oreb in Sur, Zeb autem interfecerunt in Bethcabrab, & perſecuti ſunt Median: capita verò Oreb & Zeb attulerunt ad Gedeonem trans Jordanem.

CAP. VIII.

1 POrrò Aphremitæ dixerunt ei, Cur ita feciſti, nec vocaſti nos itutus ad prælianduin contra Median? graviterque jurgati ſunt cum eo. Quibus ille reſpondit, Quid ego 2 nunc feci ſicut vos? annon melior eſt raccmatio Aphremi vindimiis Iſraelis? Et verò 3 in manus veſtras tradidit Deus duos magnates Median, Oreb & Zeb: quid autem fa cere poruiſſem cujuſmodi vos? Tunc receſſit ab eo ira ipſorum, cùm hujuſmodi ſermonem protuliſſet. Venit itaque Gedeon ad 4 Jordanem, trajecitque, & trecenti viri qui erant cum eo, currentes & languidi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 * وَدَخَلَ جِدْعُونُ وَمِئَةٌ مِائَةٍ رَجُلٍ إِلَى العَسْكَرِ فِي الجِهَةِ الوَسْطِي وَبَعْضِ فِي القَرْنِ * وَهُمْ
20 العَلْمَانِيَّةِ بِالقَرْنِ * وَكَسَّرُوا الجَرَارِيَّ وَحَمَلُوا بِيَمِينِهِمِ السَّرْجِ وَغِيَمِهِمِ القَرْنِ * وَهُمْ وَاعَلَا صَوْمِهِمِ
21 وَقَالُوا * الحَرْبُ لِلَّهِ وَجِدْعُونَ * وَوَقَفَ كُلُّ رَجُلٍ فِي مَوْضِعِ حِيَالِ العَسْكَرِ * فَانْبَنَتِ أَهْلُ العَسْكَرِ
22 كُلُّهُمْ * وَهُمْ وَاصِحَةٍ وَاحِدَةٍ * وَسَلَّطَ الرَّبُّ سَيْفَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ عَلَى
صَاحِبِهِ * وَهَرَبَ العَسْكَرُ كُلُّهُ إِلَى بَيْتِ سِطَّا وَصَدَرْتِ * وَإِلَى حَدَّةِ إِبِلَ وَكَوْلَا إِلَى بَيْتِ يَطْبَا *
23 * وَهُمْ بَنُوا إِسْرَائِيلَ مِنْ أَهْلِ نَفْتَالِي وَأَسِرِ * وَأَهْلِ مَنَسَّا جَمِيعِهِمْ * وَرَكَضُوا فِي طَلَبِ أَهْلِ
24 مَدْيَنَ * وَأَرْسَلَ جِدْعُونَ رُسُلاً إِلَى جَبَلِ إِفْرَامٍ وَقَالَ * انْزِلُوا إِلَى أَهْلِ مَدْيَنَ وَاسْتَعْدِلُوهُمْ * وَحَلُّوا
عَلَيْهِمِ الطَّرِيقَ مِنْ أَوَّلِ المَاءِ إِلَى البَيْرِ الَّتِي عِنْدَ الأُرْدُنِ * وَهُمْ بَنُوا إِفْرَامٍ كُلُّهُمْ * وَقَطَعُوا
مَدَامَهُمِ الطَّرِيقَ مِنَ المَاءِ إِلَى البَيْرِ الَّتِي عِنْدَ الأُرْدُنِ * وَأَخَذُوا قَايَدَيْنِ مِنْ قُوَّادِ مَدْيَنَ *
25 عُورِيبَ وَرِيبَ * وَقَتَلُوا عُورِيبَ بِصُورِ رِيبَ مَنْلُوهِ بِعُرِبَ * وَاسْرَعُوا فِي طَلَبِ أَهْلِ مَدْيَنَ * وَأَخَذُوا
رَأْسَ عُورِيبَ وَرِيبَ * وَأَتَوْا بِهِمَا إِلَى جِدْعُونَ إِلَى عَبَارِ الأُرْدُنِ *

* الفَصْلُ الثَّامِنُ *

1 * وَقَالُوا لَهُ بَنُوا إِفْرَامٍ * لِمَاذَا صَنَعْتَ مِثْلَ هَذَا الصَّنِيعِ * وَلَمْ تَدْعُنَا حِينَ خَرَجْتَ لِمُحَارَبَةِ أَهْلِ
2 مَدْيَنَ * وَخَاصَمُوهُ خُصُومَةً شَدِيدَةً * فَقَالَ لَهُمْ * وَبِأَ الَّذِي صَنَعْتُ الآنَ * مَا صَنَعْتُ الأُدُونَ
3 صَنِيعَكُمْ * أَلَيْسَ فَضْلَةُ عِنَبِ إِفْرَامٍ أَخَيْرٍ مِنْ قِطَافِ إِيزِرْعَالَ * قَدْ دَفَعَ إِلَيْكُمُ الرَّبُّ
العَالِيَيْنِ الَّذِي مِنْ قُوَّادِ مَدْيَنَ * عُورِيبَ وَرِيبَ * فَأَنَا مَا صَنَعْتُ مِثْلَ صَنِيعِكُمْ فَاطْمَأَنُوا
4 حِينَئِذٍ سَكَنَ غَضَبُهُمْ * حِينَ قَالَ لَهُمْ هَذَا القَوْلَ * فَجَاءَ جِدْعُونَ إِلَى الأُرْدُنِ هُوَ وَالثَّلَاثَمِئَةِ
رَجُلٍ الَّذِينَ مَعَهُ * وَهُمْ يَسِيرُونَ سَيْرًا شَدِيدًا * حَتَّى صَعِدُوا وَعَيِيَ عَلَيْهِمْ مِنَ الجُوعِ *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Ingreſſus ergò Gedeon & centum viri qui cum eo erant, in primum caſtrorum partem, in cuſtodiam mediam, excitando excitabant cuſtodes. Clangènténque trecenti illi duces cornibus, confregerunt hydrias; & tenentes ſiniſtris ſuis lampades, dextris autem cornua ut clangerent, clamaverunt, Gladius Domino eſt & Gedeoni: Et conſtiterunt quiſque in loco ſuo circum caſtra. Cucurrerunt autem univerſi caſtra, & *buccinis* canentes fugerunt. Rurſus clanxerunt illi trecenta cornua, direxitque Dominus gladium cuiuſque in proximum ſuum per omnia caſtra, & fugerunt univerſa caſtra uſque ad Bethſabre, & Sederath, & uſque ad oras Abelmehola que eſt ſecus Jethath. Acclamantes ergò Iſraelitæ de Nephtali, & de Aſir, & de toto Manaſſe, perſecuti ſunt Median. Nuntios quoque miſit Gedeon per univerſum montem Aphrem, & ait, Deſcendite obviàm Medianitis, & aquas occupate uſque ad Beth-bira quæ eſt ad latus Jordanis. Acclamantes igitur omnes Aphremitæ, occupàrunt aquas uſque ad Beth-bira Jordanis. Et apprehenderunt duos principes Medianitarum Oreb & Zeb: occiderunt Oreb in Sur, Zeb autem interfecerunt in Bethcabrab, & perſecuti ſunt Median: capita verò Oreb & Zeb attulerunt ad Gedeonem trans Jordanem.

CAP. VIII.

1 DIxerunt autem ad eum filii Ephrem, Cur tale opus feciſti, nec vocaſti nos quando egreſſus es ad oppugnandos Medianitas? & contenderunt cum eo graviter contentiones. Dixit ad eos, Requid 2 eſt quod egi modò? nii ego quasi nos feciſtis? Nonne reliquiæ uvarum Ephremi præſtantiores ſunt vindemiis Iezraelis? Tradidit jam vobis Do- 3 minus duos duces qui erant è Medianitis, Oreb & Zeb: quid ego egi hujuſmodi ſicut vos? Tradidit jam vobis Dominus Median, Oreb & Zeb: quid ego egi hujuſmodi ſicut vos? Et cùm locutus eſt hoc verbum, requievit ſpiritus eorum ab eo in loquendo illum verbum hoc. Et venit Gedeon ad Jordanem, tran- 4 ſiit ille & trecenti viri qui cum eo, quando laſſi & perſequentes.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἐφραὶμ τί τοῦτο ἐποιήσας ἡμῖν, τὸ μὴ κληθῆναι ἡμᾶς ἐν τῷ πορεύεσθαι σε πολεμῆσαι τοὺς ἐχθρούς σου; καὶ ἐνεκότουν αὐτῷ ἰσχυρῶς. 20 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί ἐποίησα νῦν ἐγὼ ὡς ὑμεῖς; οὐχὶ ἀμείνων ὁ ἀμπελὼν Ἐφραὶμ ἢ ὁ τρυγητὸς Ἀβιεζέρ; 21 ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκεν κύριος τοὺς ἄρχοντας Μαδιὰμ, τὸν Ωρὴβ καὶ τὸν Ζήβ· καὶ τί ἐγὼ ἐποίησα ὡς ὑμεῖς; καὶ ἐπαύσατο τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ ἡνίκα ἐλάλησεν τὸν λόγον τοῦτον. 22 Καὶ ἔλαβεν Γεδεὼν τὸν Ἰορδάνην καὶ ἐπέρασεν αὐτὸς καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ πεφυγαδευμένοι καὶ διώκοντες.

MS.A. (a) ἐν τῷ πόνῳ αὐτῶν (b) ὅτι ἐξεκαθάρισεν τὸν τῶν Μαδιανῖτῶν ἐν τῇ Μαδιὰμ, (c) ἐκέκραξε μετ' αὐτῶν κραυγὴν. (γ) Οὐκ ἠνέῳξεν ἑκαστὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (d) τῶν ἀνδρῶν τὸ πνεῦμα (e) καὶ ἐκάλεσεν ἀνδρὸς μετ' αὐτοῦ ἐκ πολλῶν. (γ) Ἀνὴρ ἐξ ἑκατὸν ἐν τῷ πατάσσειν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (f) ἐκραύγασεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐκ τῶν ἀνδρῶν τὸ πνεῦμα (g) καὶ ἐκάλεσεν ἀνὴρ μετ' αὐτοῦ ἐκ πολλῶν. (γ) Ἀνὴρ ἐξ ἑκατὸν ἐν τῷ πατάσσειν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. (h) ἐν τῷ πατάσσειν ἀνὴρ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον.

Cum Translatione LATINA.

19 Et dixerunt ei filii Ephrem, Quid rei hoc fecisti nobis? quòd non vocasti nos, quando ibas ad pugnandum contra inimicos tuos? Et vehementer contentiosè 20 disceptantes cum eo in fortitudine. Et dixit illis, Quid feci nunc ficut 21 vos? Nonne boni debiles domus Ephraim à fortibus domus Abiglezer? In manibus vestris tradidit Dominus principes Madian Ghoreb & Zeeb; & quid potero ad faciendum ficut vos; itaque quievit ſpiritus eorum ab eo in loquendo illum verbum hoc. Et venit Gidghon ad Jordanem, tran- 22 ſit ille & trecenti viri qui cum eo, quando laſſi & perſequentes.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et venit Gidghon & centum viri qui cum eo, in finibus caſtrorum, in 19 caput cuſtodiæ mediæ: etiam excitare excitarunt cuſtodes, & clanxerunt in buccinis, & extendeerunt caudes qui in manibus eorum. Et clanxerunt 20 tres turmæ in buccinis, & fregerunt cados, & apprehenderunt in manu ſiniſtra eorum in lampadibus, & in manu dexterra eorum *in buccinis* ad clangendum, & dixerunt, Gladius ex-aute Dominum, & victoria ſuper manus Gidghon. Et ſtetterunt viri in loco ſuo circum circum ad caſtra, 21 & cucurrerunt omnia caſtra & vociferaverunt, & converterunt. Et 22 clanxerunt trecentæ buccinæ: & poſuit Dominus gladium viri in ſocio ſuo, & in omnibus caſtris, & convertterunt caſtra uſq; ad Bethſitah ad Szerirath uſq; ad latus planiciei Mehola ad Tabath. Et congregatus eſt 23 homo Iſrael ex Nephthali, & extribu Aſſer, & ex *omni tribu* Menaſſe, & perſecuti ſunt poſt Midianzoos. Et nuncios miſit Gidghon in omnem 24 montem *domus* Ephraim, ad dicendum: Deſcendite in occurſum Midianzorum, & claudite ſuper eos vadum uſq; Beth-barah & Jordanem: & congregatus eſt omnis homo Ephraim, & claufierunt vadum uſq; Beth-barah & Jordanem. Et comprehendeunt duos principes *Midian* Oho-25 reb & Zeeb; & occiderunt Ghoreb in petra Ghoreb, & Zeeb occiderunt in planicie Zeeb: & perſecuti ſunt poſt Midianzos, & caput Ghoreb & Zeeb venire fecerunt ad Gidghon de-trans Jordanem.

CAP. VIII.

1 ET dixerunt ei homo Ephraim, Quod verbum hoc feciſti nobis? pro- 2 pter quid non vocaſti nos, quando iviſti ad ineundum bellum in *Midian?* & diſceptantes cum eo in fortitudine. Et dixit illis, Quid feci nunc ſicut 3 vos? Nonne boni debiles domus Ephraim à fortibus domus Abiglezer? In manibus veſtris tradidit Dominus principes Madian Ghoreb & Zeeb; & quid potero ad faciendum ſicut vos; itaque quievit ſpiritus eorum ab 4 eo in loquendo illum verbum hoc. Et venit Gidghon ad Jordanem, tran- 5 ſit ille & trecenti viri qui cum eo, quando laſſi & perſequentes.

Versio VULG. LAT.

extremum in ſecum qui viri centum & Ghidhon eſt ingreſſus Et ſuſcitatoq tantùm ſtrenlia cuſtodie caput cœpérunteinvicie capita tria clanxerunt Et cœrum manu in que hydrias confregerunt & tubis in ſplendentum ad tubas ſua dextera manu in & ſinistra ſua ſinistra ſu ſtereuntque Ghidhon & Domino Gladius clamaverunteque. ſe ſe ſe

Versio VULG. LAT.

5 Dixitq; ad viros Succoth; Date, obsecro, panes populo qui
mecum est, quia valde defecerunt: ut possimus persequi Zebe
& Salmana reges Madian. 6 Responderunt principes Succoth;
Forsitan palmæ manus Zebee & Salmana in manu
tua sunt, & idcircò postulas ut
7 demʼ exercitui tuo panes. Quibus ille ait; Cùm ergò tradidero
Dñs Zebee & Salmana in
manus meas, conteram carnes
vestras cum spinis tribulisque
8 deferti. Et inde conscendens,
venit in Phanuel: locutúsq; est
ad viros loci illius similia. Cui
& illi responderunt, sicut re-
sponderant viri Succoth. Dixit
itaque & eis; Cùm reversʼ fue-
ro victor in pace, dethrònabo
rim hanc. Zebee autem & Sal-
mana requiescebant cum omni
exercitu suo. Quindecim enim
millia viri remanserant ex o-
mnibus turmis Orientalis po-
pulorum, cæsis centum viginti
millibus bellatorum educentis
gladium. 11 Ascendénsque Ge-
deon p viam eorum qui in ta-
bernaculis morabantur, ad O-
rientalem partē Nobe & Jeg-
baa, percussíque castra hostiū, qui
fecuri erant, & nihil adverti
12 sipicabantur. Fugerántq; Ze-
bee et Salmana, quos persequens
Gedeon comprehendit, turba-
to omni exercitu eorū. Reverte-
ns; de bello ante Solis ortū,
13 Apprehendit puerum de viris
Succoth: interrogavitque eum
nomina principum & seniorū
Succoth, et descripsit septua-
14 ginta septem viros. Venitq; ad
Succoth, & dixit eis; En Zebee
& Salmana, super quibus ex-
probrātis mihi, dicentes; For-
titan manus Zebee & Salmana
in manibʼ tuis sunt, & idcircò
postulas ut demʼ viris, qui lassi
sunt & defecerunt, panes. Tu-
lit ergò seniores civitatis &
spinas deferti ac tribulos, & 15
contrivit cum eis, atque com
minuit viros Succoth. Turrim
quoq; Phanuel fubvertit, occi-
16 dis habitatoribus civitatis. Di-
xitque ad Zebee & Salmana;
Quales fuerunt viri, quos oc-
cidistis in Thabor? Qui re-
sponderunt; Similes tui, & un-
ex eis quasi filius regis. Quib;
ille respondit; Fratres mei fue-
runt, filii matris meæ: vivit Do-
minus, quia si fervālletis eos,
non vos occiderem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ εἶπεν τοῖς ἀνδράσιν Σοκχωθ, Δότε δὴ (α) ἄρτους οἷς σχολῇ τῷ λαῷ τούτῳ τῷ ὀν πεσόν
μοι, ὅτι διωκόσιοι εἰσιν, καὶ ἰδὺ ἐγὼ σὺν σοὶ ἐν τῷ
6 δόμῳ. Καὶ (β) ἔπον οἱ ἄρχοντες Σοκχωθ, Μὴ
χεὶρ Ζεβὲὲ καὶ Σαλμανὰ (γ) βασιλῶν Μα-
διὰμ. Καὶ (δ) ἀπὸ τοῦ ἀρχοντος Σοκχωθ, Μὴ
τοῦ δοῦναι σε ἄρτους; Καὶ εἶ-
πεν Γεδεών, (ε) Διὰ τοῦτο ὅν τῷ δοῦναι κύριον
7 τὸν Ζεβὲὲ καὶ (ζ) τὸν Σαλμανὰ ἐν χειρί μου, ἐγὼ
ἀλήσω τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν τῷ ἀκάνθαις καὶ
8 ἐν τοῖς τριβόλοις. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ-
θεν εἰς Φανουήλ. Καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς (η)
ὡσαύτως. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
Φανουὴλ, ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν οἱ ἄνδρες
9 Σοκχωθ. Καὶ (θ) εἶπεν Γεδεὼν πρὸς ἄνδρας
Φανουὴλ, Ἐν εἰρήνῃ μὴ μοῦ ἀφίνοις τὸν πύρ-
γον τοῦτον. Καὶ Ζεβὲὲ καὶ Σαλ-
μανὰ ἐν (ι) Καρκὰρ, καὶ παρεμβολὴ αὐτῶν
μετ' αὐτῶ ὡσεὶ (κ) πεντακόσιοι χιλιάδες, (λ)
πάντες οἱ κατελελειμμένοι ἀπὸ παντὸς παρεμ-
βολῆς ἀλλοφύλων· καὶ οἱ πεπτωκότες, (μ) ἑκατὸν
ὃν εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν (ν) ἐσπωμένων
ῥομφαίαν. Καὶ ἀνέβη Γεδεὼν (ξ) διὰ τῆς κα-
10 τοικίας τῶν ἐν Ἐλιμαῖς ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς
Νωβὲὲ καὶ Ἰεγεβὰ, (ο) καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν, (π)
καὶ ἡ παρεμβολὴ οὐ πεπτωθεῖσα.
11 Καὶ (ρ) ἔφυγον Ζεβὲὲ καὶ Σαλμανὰ, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, (σ)
καὶ ἐκράτησεν τὸν δύο βασιλεῖς Μαδιὰν τὸν
Ζεβὲὲ καὶ τὸν Σαλμανὰ, καὶ πᾶς ἡ παρεμβο-
12 λὴν (τ) ἐξέστησεν. Καὶ ἐπέστρεψεν Γεδεὼν (υ) ἀπὸ τῆς
πολέμου ἐν Ἐλιμαῖς πρὸς τὸν ἥλιον.
13 Καὶ (φ) ἔλαβεν τὸν παιδάριον τῶν ἀνδρῶν Σοκχωθ, καὶ
ἐπηρώτησεν αὐτὸν, καὶ ἀνέγραψεν αὐτῷ τὸν
14 τῶν πιστεύεσιν Ἀρὶς. Καὶ (χ) ἔγραψεν πρὸς αὐτὸν τοὺς ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας.
15 Καὶ παραγενόμενος Γεδεὼν πρὸς τὸς ἄρχοντας τῶν Σοκχωθ, καὶ ἔπον, Ἰδὺ Ζεβὲὲ καὶ Σαλμανὰ, (ψ) οὓς ὠνείδισάτε με, λέγοντες, Μὴ χεὶρ
Ζεβὲὲ καὶ Σαλμανὰ νῦν (ω) ἐν χειρί σου, ὅτι
δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου (ι) τοῖς ἐκλελειπο-
σιν, ἄρτους; Καὶ (κ) ἔλαβεν τὸς ἀρχιβουλευτὰς
τῆς πόλεως (λ) καὶ ἐπάτξεν τὸς ἀνδρὰς τῆς πό-
λεως. Καὶ ἔστησεν πρὸς Ζεβὲὲ καὶ Σαλμανὰ,
Πῦ οἱ ἄνδρες, οὓς ἀπεκρίνατε ἐν Θαβώρ; καὶ
ἔπον, (μ) Ὡς σὺ, οὕτως οἱ ἄνδρες ὁμοίως τῷ
βασιλέων. Καὶ ἔπεν Γεδεὼν, Ἀδελφοί μου (ν) ἦσαν οἱ υἱοὶ τῆς μητρός μου· ζῇ κύριος· εἰ (ξ) ἐζωογονήσατε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

MS. A. (ο) ἄρτους τῷ λαῷ τῷ μετ' ἐμοῦ, ὅτι πεπόνων ἔχει ὁ λαὸς ὁ πόνον Ζεβὲὲ (ρ) βασιλεὺς (τ) ἔσται; καὶ ὁ τῇ χεῖρ (λ) τῇ τραχεῖς (χ) (ω) Οὐχ ὅπως (ψ) καὶ Σαλμανὰ ἐν τῇ χεῖρ μου, καὶ κρατήσωμεν τὰς (ξ) Βαρχουμειν. (ε) καὶ ἀνέβη. (ο) ἀυτῷ οἱ ἄνδρες (ρ) ἔπον τοῖς ἀνδράσι Φανουὴλ, λέγων, Ἐν τῇ ὁσιοτρόφῃ μου μεῖ (σ) Καρκὰρ, (τ) εἰδὼς ἡ ἰσχὺς (υ) πάντες κατακεκρυμμένοι ἐν ἀπολείαν· καὶ οἱ (φ) ἔσων ἐκεῖνοι ἐν ἔσεσιν (χ) ἐκπεπτωκότες ἐν τῷ πόλεμον ἀπὸ ἀνατολῶν Ἀρὶς. Καὶ (ψ) κατέβαν (ω) ὁ τῷ ἀνδρῶν τοῦ ἀρχηγοῦς Σοκχωθ, καὶ ἔπον αὐτοῖς, Ἀπὸ (ξ) τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχηγοῦς τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πόλεμον ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς Νωβὲὲ καὶ Ἰεγεβὰ, (ο) καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν, (π) καὶ ἡ παρεμβολὴ οὐ πεπτωθεῖσα. (ρ) καὶ ἔφυγον (σ) καὶ ἐκρατήσαν, (ο) Ὅτι σὺ, ἄμοιρε σὺ ἄμοιρε αὐτῷ εἰς ἄθλον μορφὴ ὡῶν βασιλέων. Καὶ (τ) μὴ εἶπον. (υ) ὅμοιον αὐτοῖς, ζῇ (φ) εἰζωογόνησατε

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit viris Succoth, Date nunc buccellam panis populo qui mecum, quanam lassi illi: & ego persequens post Zebahh & Szalmunagh reges Midian. Et dixerunt principes Zeuchoth, Nunc quali Zebahh, & Szalmunagh & nunc traditi in manu tua, quonam dabimus exercitui tuo panem? Et dixit Gidghon, Propterea, quando tradet Dominus Zebahh & Szalmunagh in manu mea, & triturabo carnes vestras cum spinis deferti & super tribulis. Et ascendit inde ad Penuel, & locutus est cum eis ut hoc; & responderunt illi homo Penuel, ut id quod responderunt homines Szuchoth. Et dixit etiam hominibus Penuel ad dicendum: Quando redibo in pace, dirumpam turrem hanc. Et Zebahh & Szalmunagh in Karkor & exercitus eorum cum eis, ut quindecim mille, omnes qui relicti sunt ex omni exercitu filiorum Orientis: & qui occisi sunt, centum & viginti millia viri evaginantes gladium. Et ascendit Gidghon in via habitaculi Gharabum, qui habitantes in Sechunim in deserto ab Oriente Nobahh & Ramatha: & percussit castra, & castra posita erant confidenter. Et conversus est Zebahh & Szalmunagh, & persecutus est post eos; & cepit duos reges Midian, Zebahh & Szalmunagh: & omnem exercitum evertit. Et reversus est Gidghon filius Joas ex bello ante; non intrare Solem. Et apprehendit juvenem de hominibus Zeuchoth; & interrogavit eum, & scripsit ei principes Zeuchoth, & senes ejus septuaginta & septem viros. Et venit ad honines Zeuchoth, & dixit: Ecce Zebahh & Szalmunagh, quod exprobrāstis mihi, ad dicendum, Ecce quali Zebahh & Szalmunagh, nunc traditi in manu tua, quod dabimus viris tuis, qui lassi sunt, panem? Et accepit fines urbis, & accepit spinas deferti, & tribulos; & confregit super eos homines Zeuchoth. Et turrem Penuel diruit; & occidit homines urbis. Et dixit ad Zebahh & Szalmunagh, ubi viri quos occidistis in Thabor? & dixerunt, Sicut tu, sic etiam illi; unus ex eis, ut conspectus filiorum regis. Et dixit, Fratres mei filii matris meæ ipsi: vivens ipse Dominus, si vivere fecissetis eos, non occiderem vos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 ܘܐܡܪ ܠܓܒܪܐ ܕܣܘܟܘܬ ܗܒܘ ܠܚܡܐ ܠܥܡܐ ܕܥܡܝ ܕܡܛܠ ܕܡܟܝܠܝܢ ܗܢܘܢ ܐܢܐ ܕܪܕܦ ܐܚܪܝ ܙܒܚ ܘܨܠܡܢܥ ܡܠܟܐ ܕܡܕܝܢ ܗܐ ܕܝܠܝ ܐܢܐ ܗܫܚ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܗܫܚ ܠܟ ܗܫܚ ܠܝ ܗܫܚ ܠܟ ܗܫܚ ܠܝ ܗܫܚ ܠܟ ܗܫܚ ܠܝ

Versio VULG. LAT.

Dixitque Jether primogenito suo: Surge, & interfice eos. Qui non eduxit gladium timebat enim, quia adhuc puer erat. Dixerántque Zebee & Salmana; Tu surge, et irrue in nos: quia juxta ætatem robur est hominis. Surrexit Gedeon, & interfecit Zebee & Salmana: & tulit ornamenta ac bullas, quibus colla regalium camelorum decorari solent. Dixerúntque omnes viri Israel ad Gedeon; Dominare nostri tu, & filius tuus, & filius filii tui: quia liberásti nos de manu Madian. Quibus ille ait; Non dominabor vestri, nec omnis filius meus, sed dominabitur vobis Dominus. Dixitque ad eos, Unam petitionem postulo à vobis: Date mihi inaures ex præda vestra. Inaures enim aureas Ismaelitæ habere consueverant. Qui responderunt, Libentissimè dabimus. Expandenteque super terram pallium, projecerunt in eo inaures de præda. Et fuit pondus postulátarũ inaurium, mille septingenti aurei sicli, absque ornamentis, & monilibus, & vestis purpuratæ, quibus reges Madian uti solíti erant, & præter torques aureas camelorum. Fecíque ex eo Gedeon Ephod, & posuit illud in civitate sua Ephra. Fornicatióque est omnis Israel in eo, & fáctum est Gedeoni & omni domui ejus in ruinam. Humiliatus est autem Madian coram filiis Israel, nec potuerunt ultra cervices elevare: fed quiévit terra per quadraginta annos, quibus Gedeon præfuit. Abiit ícique Jerobaal filius ejus, & habitavit in domo sua: Habuítque septuaginta filios, qui egressi sunt de femore ejus: eò quòd plures haberet uxores. Concubina verò illius, quæ habebat in Sichem, genuit ei filium nomine Abimelech. Mortuúque est Gedeon filius Joas in fenectute bona, & sepultus est in sepulchro Joas patris sui in Ephra de familia Ezri. Postquàm autem mortu* est Gedeon, averti sunt filii Israel, & fornicati sunt in deum: Nec recordati sunt Dominũ Dei sui, qui eruit eos de manibus inimicorum suorum omnium per circuitum.

Versio. GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

20 Καὶ εἶπεν(α) Ἰεθὲρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, Ἀ- Et dixit ad Jether primogenitum suum,
νάστα, ἀπόκτεινον αὐτούς. ᾔει δὲ ἔφοβε τὸ Surge, occide eos: & non eduxit puer
παιδάριον (γ)ὰρ ἔτι ἐφοβεῖτο τὸν θάνατον. gladium, timebat enim, quòd adhuc puer
21 Καὶ εἶπον Ζεβὲε καὶ Σαλμανά, ἀνάστηθι erat. Dixerántque Zebee & Salmana, Surge
σὺ καὶ πάτασσε ἐν ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ ἰσχὺς tu, & irrue in nos, quoniam ut filius
ἡμῶν, (σ)ὺ Ἀνάστα οὖν καὶ Γεδεὼν ἀνέστη, καὶ ἔκτεινεν τοὺς Ζεβὲε καὶ Σαλμανά, καὶ ἔλαβεν τὰ μανιάκια τὰ μιμόνεια τὰς κὺ τοῖς σφαγίοις ἐν τοῖς καμήλοις αὐτῶ. Καὶ (ἐ)πῶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς ἀνδρ(ας) τοὺς Γεδεὼν, (ο)ὐκ ἄρξομ(αι) ὑμῶν, οὐδ' ὁ υἱός μου ἀρξ(ει) ὑμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ κύριος ἄρξει ὑμῶν. Καὶ εἶπεν ὁ(ν) ὑμῖν κύριος ἄρξει ὑμῶν. Καὶ εἶπε ὁν ἐφ(ε) ὑμᾶς ἐν ὑμῖν ἐν ὑμῖν ἐν ὑμῖν

Versio VULG. LAT.

35 Nec fecerunt misericordiam cum domo Jerobaal Gideon, juxta omnia bona quæ fecerat Israeli.

CAP. IX.

1 A Biit autem Abimelech filius Jerobaal in Sichem ad fratres matris suæ, & locut' est ad eos, & ad omnem cognationem domûs patris matris suæ, dicens, Loquimini ad omnes viros Sichem, Quid vobis est melius, ut dominentur vestri septuaginta viri omnes filii Jerobaal, an ut dominetur unus vir? simûlq; considerate, quòd os vestrum & caro vestra ſum. 3 Locutúque ſunt fratres matris ejus de eo ad omnes viros Sichem univerſos ſermones iſtos, & inclinaverunt cor eorum poſt Abimelch, dicentes; Frater noſter eſt. Dederúntque illi ſeptuaginta pondo argenti de fano Baalberith. Qui conduxit ſibi ex eo viros inopes et vagos, ſecutúque ſunt eum. Et venit in domum patris ſui in Ephra, & occidit fratres ſuos filios Jerobaal ſeptuaginta viros, ſuper lapidem unum: remanſitque Joatham filii Jerobaal minimus, & abſcondituS eſt. Congregati ſunt autem omnes viri Sichem, & univerſæ familiæ urbis Mello: abiérúntque, & conſtituerunt regem Abimelech, juxta quercum quæ ſtabat in Sichem. Quòd cùm nuntiatum eſſet Joatham, ivit, & ſtetit in vertice montis Garizim: elevatáque voce, clamavit, & dixit; Audite me viri Sichem, ita audiat vos Deus. 8 Ierunt ligna, utungerent ſuper ſe regem: dixerúntque olivæ, Impera nobis. Quæ reſpondit; Numquid poſſum deſerere pinguedinem meam, quâ et diu utuntur & homines, & venire ut inter ligna promoveat? 10 Dixerúntque ligna ad arbores ficum; Veni, & ſuper nos regnum accipe. Quæ reſpondit eis; Numquid poſſum deſerere dulcedinem meam, fructúſque ſuaviſſimos, & ire ut inter cætera ligna promoveat? Locutáque ſunt ligna ad vitem; Veni, & impera nobis. Quæ reſpondit eis; Numquid poſſum deſerere vinum meum, quod lætificat Deum & homines, & inter ligna cætera promoveri? Dixerúntque omnia ligna ad rhamnum; Veni, & impera ſuper nos.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

35 Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Ἰεροβαὰλ τοῦ Γεδεών, κατὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἃ ἐποίησεν μετ' Ἰσραήλ.

MS.A. (β) Ἰερόβαὰλ Γεδεὼν, κατ' σᾶξ ἢ ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησεν

CAP. IX.

1 Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεχ υἱὸς Ἰεροβαὰλ εἰς (α) Συχέμ, πρὸς ἀδελφοὺς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς πᾶσαν (β) συγγένειαν οἴκου πατρὸς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων, 2 Λαλήσατε δὴ (γ) εἰς τοὺς οὐς τοῦ Συχέμ, Τί τὸ ἀγαθὸν ὑμῖν κυριεύσαι ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἀνδρὸς πάντας υἱοὺς Ἰεροβαὰλ, ἢ κυριεύσαι ὑμῶν ἀνὴρ εἷς; μνησθητε (δ) ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμι. 3 Καὶ ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ τοῦ μητρὸς αὐτοῦ περὶ αὐτοῦ εἰς τοὺς οὐς τοῦ Συχέμ πάντας τοὺς λόγους τούτους. (ε) καὶ κλίνει (ζ) τὴν καρδίαν αὐτῶν ὀπίσω Ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν, Ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν. 4 Καὶ ἔδωσαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργύρια (η) ἐκ οἴκου Βαὰλβερίθ. (θ) καὶ μισθώσατο ἐν αὐτοῖς κενοὺς καὶ πλανᾶται μετ' αὐτοῦ. (ι) καὶ ἐπορεύθη εἰς οἶκον πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἐφραθὰ, καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ υἱοὺς Ἰεροβαὰλ ἑβδομήκοντα ἀνδρὸς ἐπὶ λίθον ἕνα. (κ) καὶ κατελείφθη ὁ νεώτερος υἱὸς Ἰεροβαὰλ ὁ ἐλάχιστος, ὅτι κρυβὴν ἐκρύβη. 6 Καὶ συνήχθησαν πάντες (μ) ἄνδρες Συχέμ, καὶ πᾶς (ν) οἶκος Βαιθμελαχὰ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐβασίλευσε τὸν Ἀβιμέλεχ (ξ) ἐπὶ τὸν Συχέμ. Καὶ (ο) ἀνηγγέλη τῷ Ἰωαθὰμ, καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐπὶ κορυφὴν ὄρους Γαριζὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ (π) ἐβόησεν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀκούσατέ μου ἀνδρες Συχέμ, καὶ ἀκουσάτω ὑμῶν ὁ θεός. 8 Πορευθέντες (ρ) ἐπορεύθη τὰ ξύλα τοῦ χρίσαι (ο) ἐφ' ἑαυτοῖς βασιλέα, καὶ εἶπαν τῇ ἐλαίᾳ, Βασιλεύσον ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (σ) ἐλαία, Μὴ κατελείφθη ἡ πιότητί μου, (τ) ἣ ἐν ἐμοὶ δοξάσουσιν ἐν θεοῖς καὶ ἐν ἀνθρώποις, πορευθεῖσα τοῦ ἐλθεῖν τοῦ ἐπὶ τὰ ξύλα; 10 Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα (υ) πρὸς τὴν συκῆν, Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (φ) συκῆ, Μὴ κατελείφθη ἡ γλυκύτητί μου (χ) καὶ ἡ ἡδονὴ ἡ ἀγαθή, πορευθεῖσα κινεῖσθαι τοῦ ἐπὶ τὰ ξύλα; 12 Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα (β) πρὸς τὴν ἄμπελον, Δεῦρο, βασίλευσον ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ (ψ) ἄμπελος, Μὴ κατελείφθη ἡ οἰνόφρων μου ἡ εὐφραίνουσα θεὸν καὶ ἀνθρώπους, πορευθεῖσα κινεῖσθαι τοῦ ἐπὶ τὰ ξύλα; 14 Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα τῇ ῥάμνῳ, Δεῦρο σὺ, βασίλευσον ἐφ' ἡμᾶς.

MS.A. (α) Ἐξέλαμψε πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὁ μισῶν (β) ἀνῆρ ἐκεῖνος τὸν οἶκον ὁ μισῶν (γ) ἐν οὐσὶν τῶν ἀνδρῶν Συχέμων, Πόσον βέλτιον ἐστὶν τὸ ἀρχεῖν ὑμῶν (δ) ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς ὑμῶν ἐγώ εἰμι. (ε) Σκέψασθε (ζ) ἐκείνου (η) ἐκ τῶν Βάλ Βαιθμελαχ. (θ) ἐν αὐτοῖς (ι) διεμίσθωσεν, (κ) καὶ πᾶν ἔρημος. (λ) ἐπιπόθησε τὸν οἶκον (μ) τοῦ ἀνδρὸς (ν) ὁ οἶκος Μαιμῶν, (ξ) εἰς βασιλεῖα πρὸς τὸ βάθος τῆς οἰκίας ἐν Συχέμοις. (ο) ἀνήγγελται (π) ἐπὶ τὸ κορυφὴν τοῦ ὄρους Γαζίζειν, (ρ) ἐκλεκτὰ ἐκ' αὐτοῖς (σ) ἐν ἀκόῃ (τ) ἐκεφεύθησαν (υ) ἑαυτοῖς (φ) ἐλαία, Ἀφέσα ἡ (χ) ἡδὺ ἐμοὶ ἐδόξασε, ὁ θεὸς ἐν ἀνθρωποις, πορεῦθε ἀρχεῖν ἡ ξύλων; (ψ) ἔπεσα (ω) Ἐκεῖ, Ἀφέσα ἡ (α) ἐν γόνιμε μα τὸ ἀγαθὸν, (β) πορεῦθε ἄρχεν ξύλων; (β) τῇ ἀμπέλῳ, (γ) ἄμπελε, Ἀφέσα ἡ οἶνον μα, ἡ ἐυφραινόμενα ἡ πᾶς τὸ θεὸ ἡ ἀνθρώπων, πορευθὲ ἄρχεν ξύλων; Καὶ ἔπεσαν τὰ ξύλα πρὸς ἡ ῥάμνον,

CAP. IX.

1 Et ivit Abimelech filius Jerubaal ad Sechem, ad fratres matris ſuæ; & locutus eſt cum eis, & cum omni profapia domus patris matris ſuæ, ad dicendum. Loquimini nunc ante omnes habitatores Sechem, Quid 2 bonum vobis, quod regnent ſuper vos ſeptuaginta viri, omnes filii Jerobaal, aut quod regnet ſuper vos vir unus? & recordabimini quod propinquus veſter & caro veſtra ego. Et locuti ſunt fratres matris illius ſuper illum ante habitatores Sechem omnia verba hæc: & inclinatum eſt 4 cor eorum poſt Abimelech, quia dixerunt, Frater noſter iſt. Et dederunt ei ſeptuaginta argenteos de domo Beghel-Kiſam, & conduxit in illis Abimelech viros vacuos & contemptos, & ambulaverunt poſt eum. Et 5 intravit ad domum patris ſui ad Ghaphra, & occidit fratres ſuos filios Jerubaghal, ſeptuaginta viros ſuper petram unam; & reliq; eſt Jotham filius Jerubaghal parvuS, nam abſconditus eſt. Et congregati ſunt omnes habita- 6 tores Sechem, & omnis domus Milo; & ambulaverunt, & regnare fecerunt Abimelech ut eſſet rex, juxta Meſſar Kamatha quæ in Sechem. Et nun- 7 ciaverunt Jotham, & venit, & ſtetit in capite montis Garizim; & extulit voce ſuam, & clamavit, & dixit eis, Audite ex me habitatores Sechem, & audiet orationem veſtram Dfis. Venire venerunt arbores ad præficien- 8 dum ſibi regem; & dixerunt olivæ: Regna ſuper nos. Et dixit eis oliva, Numquid deſeram unctionem meam, quod ex ea honorantes ante Dfim, & in ea delicianturfilii hominis, & ibo ad faciendum regnum ſuper arboreS? Et dixerunt arbores ficui, Veni tu, regna ſuper nos. Et dixit eis ficus, 10 Numquid deſeram dulcedinem meam, & gratiam meam pulcram, & ibo ad faciendum regnum ſuper arbores? Et dixerunt arbores viti: Veni tu, 12 regna ſuper nos. Et dixit illis vitis, Nunquid deſeram vinum meum, quod 13 ex eo libantes ante Dfim, & in eo gaudentes principes, & ibo ad facien- dum regnum ſuper arbores? Et dixerunt omnes arbores rhamno, Veni tu regna ſuper nos. 14

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 Nec retulerunt gratiam domui Nedubaal, nempe Gedeonis, parem tot beneficiis quæ contulerat in Iſraelem.

CAP. IX.

1 A Biit autem Abimelec filius Nedubaal in Sechim ad fratres matris ſuæ, dixitque ad eos & ad univerſam familiam patris matris ſuæ, Dicite præſentibus cunctis dominis Se- 2 chim, Quid præſtabilius eſt vobis, an ut dominentur vobis ſeptuaginta viri filii Nedubaal, an ut dominetur vobis vir unus? mementote os veſtrum me eſſe carnémque veſtram. Diſcurrunt itaque de eo fratres ma- 3 tris ejus, præſentibus cunctis dominis Sechim, omnia verba iſta: & benevolus fuit animus eorum erga Abimelec, & dicunt, 4 Frater noſter eſt. Dederúntque ei ſeptuaginta argenteos ex ædc Baal-fœderis, quibus conduxit Abimelec homines inanes & vitiis dediços, qui ſecuti ſunt eum. Et ingreſſus 5 domum patris ſui in Ophra, trucidavit fratres ſuos filios Nedubaal, ſeptuaginta viros ſuper lapide uno: remanſit autem Jotham filius Nedubaalis minimus, quoniam abſcon- derat ſeſe. Tum congregati omnes domini 6 Sechim & univerſa turba domûs Mello, abierunt & creârunt Abimelec ſuper ſe regem, ſecus quercum Mafphiæ quæ eſt in Sechim. Quod cùm Jothamo indicatum eſſet, aſcen- 7 dit, ſtetitque in cacumine montis Garzim, & ſublatâ voce ſuâ, dixit, Audite me domini Sechim, ut audiat vos Deus. Iverunt alì- 8 quando arbores ut regem ſuper ſe iniunge- rent; dixerúntque ad olcam, Regna ſuper nos. Reſpondit illis olea, Haudquaquam deſeram 9 pinguedinem meam, (per me enim honoratur dii & homines) ibóque me agitatum propter arbores. Dicunt arbores ficui, Veni 10 tu, regna ſuper nos. Ait illis ficus, Non de- 11 ſeram dulcedinem meam fructúmque meum jucundum, ut abeam me exagitatum arbo- rum causâ. Dicunt arbores viti, Age tu, re- 12 gna ſuper nos. Reſpondit eis vitis, Nequa- 13 quam deſeram frugem meam quæ deorum & hominum cor lætificat, ibóque me exagi- tatum propter arbores. Dicunt arbores uni- 14 verſæ rhamno, Regna tu ſuper nos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

35 Neque gratiam exteriorem ergo familiam Gedeonis, atque cognationem obligatione ipſi debitas, nec beneficia quæ præſtiterat Iſraelitæ.

CAP. IX.

1 A Biens autem Abimelec filius Gedeo- nis ad Sechem ad cognatos filios dominos Se- chem, dixit; Verum conſulcit vobis, & 2 utrum eſt melius ipſi vobis, ut dominentur in vos ſeptuaginta viri filii Ge ideo- nis, an vnus dominetur vobis? memoriteris me eſſe carnem vestram & 3 ſanguinem veſtrum. Cum dixiſſet autem- culus filii dominis Sechem omnia hujuſmodi ſermonem, propeſi ſuerunt in eum animi ipſorum, & dixerunt; Frater no- 4 ſter eſt. Et dederunt ei ſeptuaginta ſi- clos argenteos ex pecunia fabricæ deorum fœderis; & conduxit Abimelec homines vanos & evacuatos, qui ſecuti ſunt eu- num. Tum ingreſſus clabitum patris ſui, 5 Aphiam, occidit fratres ſuos filios Ge- deonis, ſeptuaginta viros, ſuper eundem lapidem, ſuperſtite tamen ſeptuagin- ta viro minimo qui vocabatur Jothamus: is enim evaſit, eò quòd ſe abſtulerit. Et 6 convenientes dominis Sechem totaq; turba domûs Mello, abierunt, & conſtituerunt Abimelec ſuperiorem, apud arborem quer- cis; quæ eſt in Mafphiæ, propè Sichem. Quod cùm nuntiaſſent Jothamo, aſcen- 7 dens ſtetit ſupra montem Garzim, & ſublatâ voce ſuâ, dixit, Audite vocem meam O dominii Sechem, ut audiat vos Deus. Abeuntes arbores ad eximendum 8 ſibi regem, dixerunt arbori oleæ; Esto regna ſuper nos. At illa oliva, Non 9 relinquam ungentum meum quod eſt in gratia dii & hominibus, ut arborum ne- gotio diſtinguar. Dixerunt arbores ad fi- 10 cum, Esto regna ſuper nos. Reſpondit 11 ficus arbori, Non dimittam dulcedinem meam & fructum meum ſuavem, ut ar- borum turbationibus accedam. Dixerunt 12 arbores ad vitem, Esto nobis regina. Re- 13 ſpondit vitis, Non deſeram fructum meum qui deorum & regum animos exhi- larat, ut autem negotia & tumultus arborum. Dixerunt arbores ad rha- 14 mnum, Esto rex noſter.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 Et non fecerunt miſericordiam cum domo Jerubaghal Gidghon, juxta omne bonum quod fecit cum Iſrael.

CAP. IX.

1 Et venit Abimelech filius Jerubaghal ad Sechem, ad fratres matris ſuæ; & locutus eſt cum eis, & cum omni proſapia domus patris matris ſuæ, ad dicendum. Loquimini nunc ante omnes habitatores Sechem, Quid 2 bonum vobis, quod regnent ſuper vos ſeptuaginta viri, omnes filii Jerubaghal, aut quod regnet ſuper vos vir unus? & recordabimini quod propinquus veſter & caro veſtra ego. Et locuti ſunt fratres matris illius ſuper illum ante habitatores Sechem omnia verba hæc: & inclinatum eſt 4 cor eorum poſt Abimelech, quia dixerunt, Frater noſter iſt. Et dederunt ei ſeptuaginta argenteos de domo Baal-fœderis, quibus conduxit in illis Abimelech viros vacuos & contemptos, & ambulaverunt poſt eum. Et 5 intravit ad domum patris ſui ad Ghaphra, & occidit fratres ſuos filios Jerubaghal, ſeptuaginta viros ſuper petram unam; & reliq̃t eſt Jotham filius Jerubaghal parvuS, nam abſconditus eſt. Et congregati ſunt omnes habita- 6 tores Sechem, & omnis domus Milo; & ambulaverunt, & regnare fecerunt Abimelech ut eſſet rex, juxta Meſſar Kamatha quæ in Sechem. Et nun- 7 ciaverunt Jotham, & venit, & ſtetit in capite montis Garizim; & extulit voce ſuam, & clamavit, & dixit eis, Audite ex me habitatores Sechem, & audiet orationem veſtram Dfis. Venire venerunt arbores ad præficien- 8 dum ſibi regem; & dixerunt olivæ: Regna ſuper nos. Et dixit eis oliva, 9 Nom deſeram unctionem meam, quod ex ea honorantes ante Dfim, & in ea delicianturfilii hominis, & ibo ad faciendum regnum ſuper arboreS? Et dixerunt arbores ficui, Veni tu, regna ſuper nos. Et dixit eis ficus, 10 Numquid deſeram dulcedinem meam, & gratiam meam pulcram, & ibo ad faciendum regnum ſuper arbores? Et dixerunt arbores viti: Veni tu, 12 regna ſuper nos. Et dixit illis vitis, Nunquid deſeram vinum meum, quod 13 ex eo libantes ante Dfim, & in eo gaudentes principes, & ibo ad facien- dum regnum ſuper arbores? Et dixerunt omnes arbores rhamno, Veni tu regna ſuper nos. 14

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

35 Et non fecerunt miſericordiam cum domo Jerubaghal Gidghon, juxta omne bonum quod fecit cum Iſrael.

CAP. IX.

1 Et venit Abimelech filius Jerubaghal ad Sechem, ad fratres matris ſuæ; & locutus eſt cum eis, & cum omni proſapia domus patris matris ſuæ, ad dicendum. Loquimini nunc ante omnes habitatores Sechem, Quid 2 bonum vobis, quod regnent ſuper vos ſeptuaginta viri, omnes filii Jerubaghal, aut quod regnet ſuper vos vir unus? & recordabimini quod propinquus veſter & caro veſtra ego. Et locuti ſunt fratres matris illius ſuper illum ante habitatores Sechem omnia verba hæc: & inclinatum eſt 4 cor eorum poſt Abimelech, quia dixerunt, Frater noſter iſt. Et dederunt ei ſeptuaginta argenteos de domo Baal-fœderis, quibus conduxit in illis Abimelech viros vacuos & contemptos, & ambulaverunt poſt eum. Et 5 intravit ad domum patris ſui ad Ghaphra, & occidit fratres ſuos filios Jerubaghal, ſeptuaginta viros ſuper petram unam; & reliq̃t eſt Jotham filius Jerubaghal parvuS, nam abſconditus eſt. Et congregati ſunt omnes habita- 6 tores Sechem, & omnis domus Milo; & ambulaverunt, & regnare fecerunt Abimelech ut eſſet rex, juxta Meſſar Kamatha quæ in Sechem. Et nun- 7 ciaverunt Jotham, & venit, & ſtetit in capite montis Garizim; & extulit voce ſuam, & clamavit, & dixit eis, Audite ex me habitatores Sechem, & audiet orationem veſtram Dfis. Venire venerunt arbores ad præficien- 8 dum ſibi regem; & dixerunt olivæ: Regna ſuper nos. Et dixit eis oliva, 9 Nom deſeram unctionem meam, quod ex ea honorantes ante Dfim, & in ea delicianturfilii hominis, & ibo ad faciendum regnum ſuper arboreS? Et dixerunt arbores ficui, Veni tu, regna ſuper nos. Et dixit eis ficus, 10 Numquid deſeram dulcedinem meam, & gratiam meam pulcram, & ibo ad faciendum regnum ſuper arbores? Et dixerunt arbores viti: Veni tu, 12 regna ſuper nos. Et dixit illis vitis, Nunquid deſeram vinum meum, quod 13 ex eo libantes ante Dfim, & in eo gaudentes principes, & ibo ad facien- dum regnum ſuper arbores? Et dixerunt omnes arbores rhamno, Veni tu regna ſuper nos. 14

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

35 וְלָא עֲבָדוּ שִׁבּוּ עִם בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל טָבְרָאדִי עֲבַד עִם יִשְׂרָאֵל׃

CAP. IX.

1 וְאָזַל אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרוּבַעַל לְשֶׁכֶם לְוַת אַחֵי אִמֵּיהּ וּמַלֵּל עִמְּהוֹן וְעִם כָּל זַרְעַיָּת בֵּית אֲבוּהִי
2 דְּאִמֵּיהּ לְמֵימַר׃ מַלִּילוּכְעַן כְּעַן מָה טָב לְכוֹן דְּיִמְלְכוּן עֲלֵיכוֹן שִׁבְעִין
גְּבָרִין כָּל בְּנֵי יְרוּבַעַל אוֹ דִּיִמְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן גְּבַר חַד וְתִדְכְּרוּן אֲרֵי קְרֵיכוֹן וּבְשַׂרְכוֹן
3 אֲנָא׃ וּמַלִּילוּ אֲחֵי אִמֵּיהּ עֲלוֹהִי קָדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם מִלַּיָּא אִלֵּין וְאִתְחַדִּין
לְבָתַר דְּנָח אֲבִימֶלֶךְ בַּר אֲבוּהִי אֲרֵי אָמְרוּ אַחֲוָתֵיהּ הוּא׃ וְיַהֲבוּ לֵיהּ שִׁבְעִין כְּסַף מִבֵּית בַּעַל קוֹם
4 וְאַגַּר בְּהוֹן אֲבִימֶלֶךְ גֻּבְרִין סְרִיקִין וְאִלֵּין דְּחָרוּתִי׃ וְאָזַל לְבֵית אֲבוּהִי לְעָפְרָה
וְקַטֵּל יָת אַחוֹהִי בְּנֵי יְרוּבַעַל שִׁבְעִין גַּבְרָא עַל אֶבְנָא חָדָא וְאִשְׁתְּאַר יוֹתָם בַּר יְרוּבַעַל
5 דְּעֵיקָא אֲרֵי אִטְמַר׃ וְאִתְכְּנִשׁוּ כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם וְכָל בֵּית מִלּוֹא וְאֲזָלוּ וְאַמְלִיכוּ יָת
אֲבִימֶלֶךְ לְמַהֲוֵי מַלְכָא עִם מִישַׁר קַמְתָּא דִּי בְשֶׁכֶם׃ וְחַוְיוּ לְיוֹתָם דְּאִתְגְּלִי לֵהּ וְאֲזָל וְקָם בְּרִישׁ
6 טוּרָא דְרִיזִין וְאָרִים קָלֵיהּ וְקָרָא וַאֲמַר לְהוֹן קְבִילוּ מִנִּי יָתְבֵי שְׁכֶם וְיִקְבֵּל צְלוֹתְכוֹן׃
7 הַמְּטוּ אִלָּנָא לְמִמְשַׁח עֲלֵיהוֹן מַלְכָא וַאֲמַרוּ לְזֵיתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן
8 וְיָרְמָא הַאֲשְׁבַּח יָת מִשְׁחִי דְּבִיהּ מְרַחְמִין קָדָם אֱלֹהִים וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא לְאַנְהָגָא אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְתִינָתָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
9 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְגוּפְנָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
10 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְגוּפְנָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
11 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְתִינָתָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
12 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְגוּפְנָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
13 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְתִינָתָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃
14 וַאֲמַרַת לְהוֹן הֲלָא אֲבַטֵּל יָת מְתִיקוּתִי וְיָת אִבְּתָא דְּבִי אֱלָהָא וּבְנֵי אֱנָשָׁא וַאֲזָל
לְמִרְעֵי אִלָּנָא׃ וַאֲמַרוּ אִלָּנָא לְגוּפְנָא אַתְּ אֱתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃

Versio VUL.LAT.

15 Quæ respondit eis, Si verè me
regē vobis constituitis, venite,
et sub umbra mea requiescite:si
autē nō vultis,egrediatur ignis
de rhamno, & devoret cedros
Libani. Nunc igitur,si recte &
absq; peccato contulistis su-
per vos regem Abimelech, & 16
benè egistis cum Jerobaal, & 17
cum domo ejus, & reddidistis
vicē beneficii ejus,qui pugna-
vit pro vobis, Et animā suam
dedit periculis, ut erueret vos
de manu Madian, Qui nunc 18
surrexistis contra domū patris
mei, & interfecistis filios ejus
septuaginta viros super unum
lapidē,et constituistis regē A-
bimelech filiū ancillæ ejus super
habitatores Sichem, eō
quōd frater vester sit: Si ergō 19
rectè et absq; vitio egistis cum
Jerobaal,et domo ejus,hodie la-
tamini in Abimelech,et ille la-
detur in vobis. Sin autem per-
versè;egrediatur ignis ex eo,et
consumat habitatores Sichem,
et oppidū Mello: egrediatur;q;
ignis de viris Sichem, & de
oppido Mello, & devoret Abi- 21
melech. Quæ cūm dixisset, fū-
git, & abiit in Bera: habitavit-
que ibi ob metum Abimelech
fratris sui. Regnavit itaq; Abi-
melech super Israel tribus an- 23
nis. Misitq; Dēs spiritū pessi-
mū inter Abimelech & habita-
tores Sichem:qui cœperunt
eum detestari, Et fecit ei interfe-
ctionis septuaginta filiorū Je-
robaal, & effudērūt sanguinis
eorum conferre in Abimelech
fratrem suū, & in cæteros Si-
chimorū principes, qui eum
adjuverant. Poluerūtq; infi-
dias adversū eum in summitate
montiū: & dum illi præstola-
bantur adventum, exercebant
latrocinia, agentes prædas de
præteriuntib. Nunciatūq;que
est Abimelech, Venit autē Gaal 26
filiū Obed cum fratrib' suis, &
transivit in Sichimū. Ad cujus
adventū erectū habitatores Si-
chem, Egressū sunt in agros,
vallantes vineas, & quæ calcā-
bant: & fastis cantantium
chorīs, ingressū sunt fanū Dei
sui, & inter epulas et pocula
maledicebant Abimelech, Cla-
mante Gaal filio Obed, Quis
est Abimelech, & quæ est Si-
chem, ut serviam? ci nunquid
non est filius Jerobaal, & con-
stituit principē Zebul servum
suum super viros Emor patris
Sichem?Cur ergō serviem? ei?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ εἶπεν ἡ βάμνος πρὸς τὰς βάλανα, Εἰ ἐν
ἀληθείᾳ (Β) χρίετέ με ὑμεῖς τὸν βασιλέα ἐφ' ὑμᾶς,
ἐλθόντες πεποίθατε ἐν τῇ σκιᾷ μου. ἐὰν δὲ μὴ θέλετε,
ἐξελθέτω πῦρ ἀπὸ βάμνου καὶ καταφάγοι (α)
τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ
καὶ (γ) τελείοις ὑμῖν, καὶ ἐβασιλεύσατε
τὸν Ἀβιμέλεχ, καὶ (δ) ἀγαθύνθητε τοῦ ὑμᾶς
ἐφ' Ἱεροβάαλ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ (ε) εἰ ὡς
ἀνταποδόσις χρείας αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ, (ζ)
ὃς ἐπολέμησεν ὑμῶν καὶ ἔρριψεν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἐξ ἀπέναντι ὑμῶν καὶ ἐρρύσατο ὑμᾶς
ἐκ χειρὸς Μαδιάμ. Καὶ
ὑμεῖς ἐπανέστητε τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου
σήμερον, καὶ ἀπωλέσατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ
τοὺς ἑβδομήκοντα ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε
τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (κ) παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ
τοὺς ἀνδρὰς Συκίμων, ὅτι ἀδελφὸς ὑμῖν ἐστιν.
Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ τελείοις ὑμῖν ἐστε
Ἱεροβάαλ, (λ) καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐφρανθήτω ἐπὶ τῷ Ἀβιμέλεχ
καὶ εὐφρανθήτω καὶ αὐτὸς ἐπὶ ὑμῖν· εἰ δὲ μὴ,
ἐξελθέτω πῦρ ἀπὸ Ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι
τοὺς ἀνδρὰς Συκίμων, καὶ τὸν οἶκον τοῦ Βαιθμαλλών· καὶ
ἐξελθέτω πῦρ ἀπὸ ἀνδρῶν Συκίμων, καὶ (ε) ἐκ
τοῦ οἴκου τοῦ Βαιθμαλλὼ, καὶ κατεφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ.
Καὶ ἔφυγεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ
Βαιθὲρ, καὶ ὤκησεν κεῖ ἀπὸ προσώπου τοῦ
Ἀβιμέλεχ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν
Ἀβιμέλεχ (ζ) ἐπὶ Ἰσραὴλ τρία ἔτη. Καὶ ἀπέστειλεν
ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον
Ἀβιμέλεχ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνδρῶν Συκίμων
καὶ ἐπόνησεν οἱ ἄνδρες Συκίμων τὸν Ἀβιμέλεχ·
καὶ ἐπόνησεν οἱ ἄνδρες Συκίμων, (η) ἵνα ἔλθῃ
ἡ ἐξίκλωσις τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν Ἱεροβάαλ,
καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπιθεῖναι (θ) τὸν Ἀβιμέλεχ τὸν
ἀδελφὸν αὐτῶν, τὸν ἀποκτείναντα αὐτοὺς, καὶ
ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Συκίμων, τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς
ἐνισχύσαντας αὐτὸν τοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ. Καὶ (Β) ἔδωκαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
Συκίμων (γ) ἐνεδρεύοντας ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν
ὀρέων, καὶ ἐδίδασκον (δ) πάντας τοὺς
παραπορευομένους ἐπὶ τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπηγγέλη (ε) τῷ
Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἰδοὺ (Ζ) Γαὰλ υἱὸς
Ἰωβὴλ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ (α) αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον
ἐν Συκίμοις, καὶ ἐπιστεῖ (β) ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες
Συκίμων. Καὶ (γ) ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν
τὰς ἀμπελῶνας αὐτῶν, (δ) καὶ ἐπάτησαν,
καὶ ἐποίησαν εἰς ἑορτὴν θεοῦ αὐτῶν, καὶ
εἰσῆλθον εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐφάγοσαν καὶ
ἐπόσαν, καὶ ἐκατήρασαν τὸν Ἀβιμέλεχ. Καὶ εἶπεν Γαὰλ υἱὸς
Ἰωβὴλ, Τίς ὁ τοῦ Ἀβιμέλεχ, καὶ τίς ἐστιν
Συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; (ζ) οὐχὶ υἱὸς
Ἱεροβάαλ, καὶ Ζεβὰλ ὑπηρέτης αὐτοῦ, δεῦτε
δουλεύσατε τοὺς ἀνθρώπους Ἐμμὼρ πατρὸς
Συχέμ; Ἐὰν δὲ μὴ δουλεύσω τῷ Ἀβιμέλεχ;
(η) τί ὅτι ἀνωμολόγησεν ἡμῖν ἄνθρωπος
(Ε) αὐτὸν τὸν (θ) ἐκλογισμὸν ἡμῶν, καὶ ἐνεφανίσθη ἐν Ἀβιμέλεχ; (ι)
καὶ ἐνεφανίσθη ἐν αὐτῷ οἱ ἄνδρες Συκίμων, καὶ ἐπόνησεν τὸν Ἀβιμέλεχ.
(κ) Καὶ ἐπόνησεν οἱ ἄνδρες (ϛ) τὸν οἶκον τοῦ Ἀβιμέλεχ, καὶ τὸν οἶκον
Βαιθμαλλὼ, καὶ κατεφάγοι τὸν Ἀβιμέλεχ. (λ) Καὶ ἐγένετο, (ζ) ἡνίκα ἐπέστη τὸ πρωὶ τῆς
ἡμέρας, καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος, καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸν ἀγρὸν οἱ ἄνδρες
Συκίμων, καὶ ἐπόρευθη πρὸς αὐτὸν τὸν Ἀβιμέλεχ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 * ܐܡܪܬ ܐܝܠܢܐ ܠܐܠܢܐ ܐܢ ܒܫܪܪܐ ܡܫܚܬܘܢ ܠܝ ܠܡܠܟܐ ܥܠܝܟܘܢ ܐܬܘ ܒܛܠܢܐ
ܕܝܠܝ ܠܗܝܢ ܕܢܬܐ ܡܢ ܛܠܢܝ ܢܦܩܘ ܘܢܬܟܠܠܘ ܒܛܠܢܝ ܢܢܦܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܠܢܐ
ܘܢܐܟܠ ܠܐܪܙܐ ܕܠܒܢܢ ܗܐ ܗܫܐ ܐܢ ܫܪܪܐ ܐܢܬܘܢ ܒܫܘܡܠܐ ܕܡܠܟܐ ܐܝܠܝܢ
ܘܐܬܪܥܝܬܘܢ ܥܡ ܐܒܝܡܠܟ ܒܛܝܒܘܬܐ ܘܒܫܠܡܐ ܥܡ ܝܪܒܥܠ ܘܥܡ ܒܝܬܗ ܘܐܬܝܗܒ
ܠܗ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܥܡ ܐܝܕܝܗ ܗܟܝܠ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܐܝܠ ܕܩܪܒ ܠܟܘܢ ܘܫܕܐ
ܢܦܫܗ ܒܫܠܝܐ ܕܢܦܨܘ ܡܢ ܐܝܕܐ ܕܡܕܝܢ ܗܐ ܗܫܐ ܐܢ ܫܪܪܐ ܐܢܬܘܢ ܒܫܘܡܠܐ
ܕܡܠܟܐ ܐܝܠܝܢ ܘܩܛܠܬܘܢ ܒܢܝ ܒܝܬ ܐܒܝ ܥܠ ܐܒܢܐ ܚܕ ܘܡܠܟܬܘܢ ܥܠ ܐܒܝܡܠܟ
ܒܪ ܐܡܬܗ ܥܠ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܕܐܚܘ ܗܘܐ ܗܘ ܐܢ ܫܪܪܐ ܐܢܬܘܢ ܒܫܘܡܠܐ
ܕܡܠܟܐ ܐܝܠܝܢ ܘܥܒܕܬܘܢ ܥܡ ܐܒܝܡܠܟ ܘܥܡ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܕܐܚܘ ܗܘ ܐܢ ܫܪܪܐ
ܢܦܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܒܝܡܠܟ ܘܢܐܟܠ ܠܐܢܫܝ ܫܟܡ ܘܠܒܝܬ ܡܠܘ ܘܢܦܩ ܢܘܪܐ
ܡܢ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܠܘ ܘܢܐܟܠ ܠܐܒܝܡܠܟ ܘܐܙܠ ܗܘ ܐܒܝܡܠܟ
ܠܒܝܪ ܘܩܛܠ ܗܘ ܠܒܝܪ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝܡܠܟ ܐܚܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܗ ܗܢܘܢ ܒܝܬ ܐܒܝ
ܘܡܠܟ ܐܒܝܡܠܟ ܥܠ ܝܫܪܐܝܠ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܒܝܢ ܐܒܝܡܠܟ ܘܒܝܢ
ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܘܥܒܕܘ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܒܐܒܝܡܠܟ ܘܐܬܪܘ ܠܗ ܒܝܬ ܡܠܘ ܘܩܛܠܘ
ܠܒܢܝ ܝܪܒܥܠ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܐܝܠ ܕܩܛܠ ܠܐܒܝܡܠܟ ܐܚܘܗܝ ܕܩܛܠ
ܠܗ ܗܢܘܢ ܒܝܬ ܐܒܝ ܥܠ ܐܒܢܐ ܚܕ ܘܡܠܟܘ ܥܠ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܘܥܠ ܐܢܫܝ ܡܠܘ
ܘܢܦܩ ܢܘܪܐ ܡܢ ܐܢܫܝ ܫܟܡ ܘܡܢ ܒܝܬ ܡܠܘ ܘܢܐܟܠ ܠܐܒܝܡܠܟ ܘܗܪܒ ܘܐܙܠ
ܠܒܝܪ ܘܐܬܝܬܒ ܬܡܢ

Versio VULG. LAT.

Utinam daret aliquis populum istũ sub manu mea, ut auferrẽ de medio Abimelech. Dictũque est Abimelech, Congrega exercitũ multitudinẽ, & veni. Sed enim princeps civitatis, audiens sermonibus Gaal filii Obed, iratus est valdẽ. Et misit clãm ad Abimelech nuntios, dicens; Ecce, Gaal filius Obed venit in Sichimam cum fratribus suis, & oppugnat adversũ te civitatem. Surge itaq; nocte cum populo qui tecum est, & latita in agro: Et primo manẽ oriente Sole, irrue super civitatem: illo autem egrediente adversũ te cum populo suo, fac ei quod poteris. Surrexit itaque Abimelech cũ omni exercitu sũo nocte, & tetendit indidias juxta Sichimam in quatuor locis. Egressũque est Gaal filius Obed, & stetit in introitu portæ civitatis. Surrexit autem Abimelech, & omnis exercitus cũ eo de insidiarũ loco. Cũque vidissẽt populũ Gaal, dixit ad Zebul; Ecce de montibus multitudo descendit. Cui ille respondit; Umbras montium vides quasi capita hominũ, & hoc errore deciperis. Rursũque Gaal ait, Ecce populũ de umbilico terræ defecendit, & unus cuneus venit p viam quæ respicit quercũ. Cui dixit Zebul, Ubi est nunc os tuũ, quo loquebaris; Quis est Abimelech ut serviamus ei? Nõne hic populus est, quẽm despiciebas? Egredere, & pugna contra eũ. Abiit ergo Gaal, ipsẽ stante Sichimorum populo, & pugnavit contra Abimelech, Qui persecutus est eũ fugientẽm, & in urbem compulit: cecidertúntque ex parte ejus plurimi, usque ad portam civitatis. Et Abimelech sedit in Ruma: Zebul autem, Gaal & socios ej̃ expulit de urbe, nec in ea passus est commorari. Sequenti ergò die egressus est populus in campum. Quod cũm nuntiatum esset Abimelech, Tulit exercitũ suũ, & divisit in tres turmas, tendens insidias in agris. Videãtque quòd egrederetur populus de civitate, surrexit, & irruit in eos Cum cuneo suo, oppugnans, & obsidens civitatem: duæ autem turmæ palantes per campum adversarios persequebantur.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

29 Καὶ τὶς ἀῤῥὼν ὁ λαὸς οὗτος ἐν χειρὶ μου καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἀβιμέλεχ καὶ εἶπεν τῷ Ἀβιμέλεχ (σ) ἐγὼ σοι ἐξαρῶ τὸν λαόν σου καὶ εἶπεν αὐτῷ Πλήθυνον τὴν δύναμιν σου καὶ ἔξελθε. Καὶ ἤκουσεν Ζεβὰλ ἄρχων τῆς πόλεως τοῦ λόγου Γαὰλ υἱοῦ Ὠβὴδ καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν ἄγγελον κρυφῇ πρὸς Ἀβιμέλεχ (σ) ἐν χειρὶ ἀδελφῶν λέγων, Ἰδοὺ Γαὰλ υἱὸς (ρ) Ὠβὴδ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παρεγένοντο ὧδε καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ κατοικοῦσιν τὴν πόλιν κατὰ σοῦ. Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὶ (σ) σὺ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ καὶ ἐνεδρεύσεις ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἔσται πρωὶ ἐξαυριον ὡς τὸ φῶς ἀνατείλῃ καὶ ἐπιθήσεις τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐξελεύσονται πρὸς σε, καὶ ποιήσεις αὐτῷ (σ) κατὰ τὸ δυνατόν σοι. Καὶ ἀνέστη ὁ Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς (α) μετ' αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἐνεδρεύουσιν τὴν Συχὲμ ἐν τέσσαρσιν κεφαλαίοις. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Γαὰλ υἱὸς (ρ) Ὠβὴδ καὶ ἔστη παρὰ τὴν θύραν τῆς πόλεως. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ (α) ἐξ ἐνέδρας. Καὶ ἐφοβήθησαν τὸν (ρ) Γαὰλ καὶ ἐπόλεμησεν αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Γαὰλ υἱὸς (ρ) Ὠβὴδ καὶ ἐπόλεμησεν τοῦ πατάξαι τὸν Ἀβιμέλεχ καὶ ἐξέστρεψεν ὁ Ἀβιμέλεχ καὶ ἐπόλεμησεν αὐτὸν καὶ ἐξέφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐπεσεν πολλοὶ ἕως (ρ) τῆς πύλης. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ῥουμὰ καὶ ἐξέβαλεν Ζεβὰλ τὸν Γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, (σ) μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἀβιμέλεχ. Καὶ ἔλαβεν τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐμέρισεν αὐτὸν εἰς τρεῖς συστάσεις καὶ ἐνεδρεύουσιν ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἐνεδρεύουσιν Ἀβιμέλεχ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπόλεμησεν τὴν πόλιν καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐξεπόρευθη πρὸς σε καὶ ἐπόλεμησεν αὐτὸν κατὰ τὸ δυνατόν σοι. Καὶ ἀνέστη Ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐξ ἐνέδρας. Καὶ ἐφοβήθησαν τὸν Γαὰλ καὶ ἐπόλεμησεν αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Γαὰλ υἱὸς (ρ) Ὠβὴδ καὶ ἐπόλεμησεν τοῦ πατάξαι τὸν Ἀβιμέλεχ καὶ ἐξέστρεψεν ὁ Ἀβιμέλεχ καὶ ἐπόλεμησεν αὐτὸν καὶ ἐξέφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἐπεσεν πολλοὶ ἕως (ρ) τῆς πύλης. Καὶ ἐκάθισεν Ἀβιμέλεχ ἐν Ἀκεὶμ (σ) καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐξεβάλεν τὸν Ζεβὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοῦ μὴ οἰκεῖν ἐν Συχέμ.

MS. A. (σ) ἐγὼ σοὶ Ἀβιμέλεχ, Πλήθυνον (ρ) Ἀζὰλ, ὁ ἐθυμώθη ὀργῇ. Καὶ (ρ) ἐξῆλθεν ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖ, (ρ) ἐν τῷ ἀγρῷ. Καὶ ἐξῆλθεν (ρ) Γαὰλ υἱὸς Ὠβὴδ καὶ ἐπόλεμησεν τὴν Ἀβιμέλεχ

כפר שופטים: י

45 וַאֲבִימֶלֶךְ נִלְחַם בָּעִיר כָּל יְמֵי הַהוּא וַיִּלְכֹּד אֶת־
הָעִיר וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הָרָג וַיִּתֹּץ אֶת־הָעִיר
46 וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח: וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַיָּבֹאוּ
47 אֶל־צְרִיחַ בֵּית־אֵל בְּרִית: וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי
48 הִתְקַבְּצוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם: וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ
הַר צַלְמוֹן הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ
אֶת־הַקְּרָדֻמִּות בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שֹׁרַת עֵצִים וַיִּשָּׂא־אֹתָהּ
וַיָּשֶׂם עַל־שִׁכְמוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ מָה
רְאִיתֶם עֲשִׂיתִי מַהֲרוּ עֲשׂוּ כָּמוֹנִי: וַיִּכְרְתוּ גַּם־כָּל־
49 הָעָם אִישׁ שׁוֹרֹתוֹ וַיֵּלְכוּ אֲחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל
הַמְּצוּדָה וַיַּצִּתוּ אִתָּהּ בָּאֵשׁ גַּם כָּל־אַנְשֵׁי מִגְדַּל־
שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וָאִשָּׁה: וַיֵּלֶךְ
50 אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תֵּבֵץ וַיַּחַן בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ:
51 וּמִגְדַּל עֹז הָיָה בְּתוֹךְ הָעִיר וַיָּנוּסוּ שָׁמָּה כָּל־
הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בַעֲדָם
וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִّגְדָּל: וַיָּבֹא אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל
52 וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ
53 בָּאֵשׁ: וַתִּשְׁלֹךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ
אֲבִימֶלֶךְ וַתֵּרֶץ אֶת־גֻּלְגֹּלְתּוֹ: וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר
נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתֵתְנִי
54 פֶּן־יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ
55 וַיָּמֹת: וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּי־מֵת אֲבִימֶלֶךְ
56 וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ: וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֶת־רָעַת
אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת שִׁבְעִים
57 אֶחָיו: וְאֵת כָּל־רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם הֵשִׁיב
אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלְלַת יוֹתָם בֶּן־
יְרֻבָּעַל:

CAP. X. י

1 וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶן־
פּוּאָה בֶן־דּוֹדוֹ אִישׁ יִשָּׂשְׁכָר וְהוּא יָשַׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר
אֶפְרָיִם:

Versio VULG. LAT.

45 Porrò Abimelech omni die
illo oppugnabat urbem: quam
cepit, interfectis hominibus
46 ejus, ipsàque destructâ, ita ut
sal in ea dispergeret. Quod
cùm audissent qui habitabant
in turre Sichimorum, ingressi
sunt fanum dei sui Berith, ubi
47 fœdus cum eo pepigerant, &
ex eo locus nomen acceperat.
48 qui erat munitus valdè. Abi-
melech quoq; audiens viros
turris Sichimorum pariter cõ-
globatos, Ascendit in montem
Selmon cũ omni populo suo:
& arreptâ securi, prædidit ar-
boris ramum, impositúmque
ferens humero, dixit ad socios,
49 Quod me videtis facere, citò
facite. Igitur certatim ramos
de arboribus præcidentes, se-
quebantur ducem. Qui cir-
cumdantes præsidium, succen-
derunt: atque ita factum est,
ut fumo & igne mille homines
necarentur, vi.i pariter & mu-
lieres, habitatorum turris Si-
chem. Abimelech aut; in mile
proficiscens venit ad oppidum
Thebes, quod circumdans ob-
sidebat exercitu. Erat autem
turris excelsa in media civita-
te, ad quam confugerant simul
viri ac mulieres, & omnes
principes civitatis, clausa fir-
missimè januâ, & super turris
tectum stantes per propugacu-
la. Accedénsque Abimelech
juxta turrim, pugnabat fortiter:
& appropinquans oilio,
ignem supponere nitebatur.
52 Et ecce una mulier fragmen
molæ defuper jaciens, illisit
capiti Abimelech, & confre-
53 git cerebrum ejus. Qui vo-
cavit citò armigerum suum, &
ait ad eum: Evagina gladium
tuum, & percute me: ne forte
dicatur quòd à fœmina inter-
fectus sim. Quì pulsa perfici-
54 ens, interfecit eum. Illóque
mortuo, omnes qui cum eo
erant de Israel, revesi sunt in
55 sedes suas. Et reddit Deus
malum, quod fecerat Abime-
lech contra patrem suũ, inter-
fectis septuaginta fratrib' suis,
56 Sichimitis quoque, quod ope-
rati erant, retribuitum est, &
57 ventit super eos maledictio Jo-
atham filii Jerobaal.

CAP. X.

1 Post Abimelech surrexit dux
in Israel Thola filius Phua
patrai Abimelech, vir de Ifsa-
char, qui habitavit in Samir
in
montis Ephraim.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

45 Καὶ Ἀβιμέλεκ ὁ-πολεμῶν ἐν τῇ πόλει
ἐκεῖνον, ἡ ἔλαβον τὸν λαὸν αὐτῆς, ἡ κατέσκαψεν τὴν πό-
46 λιν, καὶ ἔσπειρεν ἅλας ἐπ' αὐτῆς. Καὶ ἐν-
τοῖς ἀκούσασιν ὅσοι κατῴκουν ἐν τῇ πόλει
47 τῇ ὀχυρᾷ, ἡ ἔκλεισεν αὐτὴ ἅλας. Καὶ ἀν-
ήγγελη τῷ Ἀβιμέλεκ, ὅτι Συναθροῖσθαι πάντες
48 οἱ ἄνδρες (α) τῆς πόρνης Συχέμ. Καὶ ἀνέβη Ἀ-
βιμέλεκ εἰς ὄρος (α) Σελμών, ἡ πᾶς ὁ λαὸς
ὁ μετ' αὐτοῦ. ἡ ἔλαβεν Ἀβιμέλεκ (β) τὸν
πέλεκυν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἡ ἔκοψεν (α) κλάδον
ξύλου, ἡ ἦρεν, ἡ ἔθηκεν ἐπὶ ὦμον αὐτοῦ. ἡ εἶπεν
(γ) τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, Ὃ εἴδετε με ποι-
49 οῦντα, τοῦτο ποιήσατε (ι) ὡς ἐγώ. Καὶ ἔκοψεν λαὸς
(α) καὶ γε οὗτοι κλάδον πᾶς ἄνθρ, ἡ ἐκόπη-
σαν ὀπίσω Ἀβιμέλεκ, ἡ ἐνέθηκαν ἐπὶ τὴ
Συκῶνα, ἡ ἐπέκαυσεν ἐν αὐτῇ τὴ Συκ-
ῶνα πυρί. ἡ ἀπέθανον καὶ γε πάντες οἱ
ἄνδρες τῆς πόλεως Σικίμων, ἀπὸ χίλιοι ἄνδρες
50 καὶ γυναῖκες. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεκ (γ) εἰς
Βαθὶ Σεβὲδ, ἡ παρεκάθησεν ἐν Θήβαις, ἡ
κατέλαβεν αὐτὴν. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν τῇ
μέσῳ τῆς πόλεως, ἡ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ
ἄνδρες (α) καὶ γυναῖκες τῆς πόλεως, ἡ κλεί-
σαν ἐξόπισθεν αὐτῶν, ἡ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τῆς
πύργου. Καὶ ἔλθεν Ἀβιμέλεκ ἕως τῆς πύρ-
51 γου, (γ) ἡ πολεμεῖ ἐν αὐτῷ. (β) ἡ ἤγγισεν
Ἀβιμέλεκ ἕως τῆς πύργου (β) ἡ
52 ἐκρατοῦσε αὐτὸν. Καὶ πᾶσ ἐ γυνὴ ἐν τῇ πύρ-
γῳ ἐκβαλοῦσα ἐπὶ κεφαλὴν τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
53 μέλεκ, ἡ ἔκλασεν τὸ κρανίον αὐτῆς. Καὶ ἐκ-
βοήσας (γ) ταχὺ φθὸς τὸ σκευοφόρον (γ) τὸ ἐ-
λεγε τὸ σκεῦος (γ) αὐτοῦ, ἡ εἶπεν αὐτῷ, Σπά-
σον τὴ βομφαίαν σου ἡ ἀπόκτεινόν με, μὴ ἀπο-
τεῖπωσιν ἀλλήλοις τὸ ἀνθρώπου ὅτι ἀπέκτει-
νεν αὐτὸν ἡ γυναῖκα αὐτῆς. ἡ ἐξεκέντη-
54 σεν αὐτὸν ὁ νεανίας αὐτοῦ, ἡ (α) ἀπ-
ἐθανεν ὁ Ἀβιμέλεκ. Καὶ ἴδεν πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθα-
νεν Ἀβιμέλεκ, (γ) ἡ ἐπορεύθη ἀνὴρ εἰς
τὸ τόπον αὐτοῦ. Καὶ (χ) ἀπέστρεψεν ὁ Θεὸς (δ)
55 τὴ πονηρίαν Ἀβιμέλεκ, ὃν ἐποίησεν τῷ πατρὶ
αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς
56 αὐτοῦ. Καὶ πᾶσ πονηρίαν ἀνδρῶν Συ-
χὲμ ἀπέστρεψεν ὁ Θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν.
57 ἡ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ (α)
υἱῶ Ἱεροβάαλ.

ΚΕΦ. ι'.

1 Καὶ ἀνέστη (β) Ἀβιμέλεκ τὸ Σῶσαι τὸν
Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου
αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσαχάρ· ἡ αὐτὸς (α) ἐκάθη ἐν τῇ
Σαμὴρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ.

CAP. X.

1 Et surrexit post Abimelech, qui s
ut sic liberaret Israel, Thola filius
Phua filius (a) patrai ejus, vir
de (b) Ifsachar. Et ipse habitabat
in Samir in monte Ephraim.

MS.A. (α) ἐπολέμει ἐν τῇ (β) πόλει, (γ) Σικίμων, ὃ ἐπῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα.
οἶκον τῷ Βάλ, διαθήκας. Καὶ ἀπηγγέλη (δ) τῷ πύργῳ Σικίμων. Καὶ (ε) ἔρχεται, καὶ
ἐκόψεν κλάδον ἐκ τῶν δένδρων (ζ) ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα, καὶ
ἐνέπρησεν ἐν αὐτῷ τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἀπέθανον (η) καὶ
ἐπτακόσιοι ἄνδρες (θ) καὶ γυναῖκες αὐτῶν (ι) μαζὶ ἐν τῇ (ι)
τῷ τάγματι (ι) τὸν ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ πᾶς (ι) ἐν ὀλιγοῖς ἐν μεγαλῷ (ι) πονηρίαν,
ἡ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς πόλεως, (ι) ἀπέκτειναν (ι) ἐν ἑβδομήκοντα (ι) καὶ
ἐξεπολέμησεν αὐτὸν (ζ) κυρίως αὐτὸ (ι) μόνος ἐστὶ (ι) (ι) Συκέμ, ἐκεῖνος τὸ (ζ)
τὸ τάγμα (ι) τὸν ἀδελφῶν (ι) αὐτῶν, Σοκόπιν τὴν μάχαιραν (ι) (ι) ἀνέθεσεν Ἀ-
βιμέλεκ. Καὶ (ζ) ἀπέθανον αὐτὸς (γ) ἀπέστειλεν (ι) τὸν κακίαν Ἀβιμέλεκ,
(α) Καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικίμων ἀπέστειλεν κύριος (ι) εἰς τὴ κεφαλὴν (ε) (ι)
ἐπὶ αὐτῶν.

MS.A. Κεφ. ι'. (α) κατῴκει ἐν Σαμὴρ ἐν ὄρει

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

45 Tum oppugnavit Abimelec civitatem toto
illo die, subegitq; civitatem, totumq; po-
pulum qui erat in ea, trucidavit, civitatem ever-
46 tit, & seminavit eam sinapi. Audientes au-
tem omnes domini Magdal-fechim, conve-
47 nerunt ad ineundum in Beth-il fœdus. Et in-
dicatũ est Abimeleco congregatos esse omnes
48 dominos Magdal-fechim. Ascendit ergò Ab-
imelec montem Selmon, & universus po-
pulus quem fecum habebat; accepitq; Abi-
melec fecurim manu sui, & fuccidit ramum
ligni, quem sublatum imposuit humero suo,
dixitque ad populum quem fecum habebat,
Quod me fecisse vidistis, vos etiam festini fa-
cite ad exemplum meum. Amputaverunt igi-
49 tur quisq; ramum suum, & secutí sunt Abi-
melec, qui applicatâ ilvæ civitatem igne
combussit: sic omnes homines qui erant in
Magdal-fechim, igne pereunt, circiter mille
tam viri quàm mulieres. Abiit exinde A-
50 bimelec ad Tabas, & castrametatus adver-
sùs Tabas, cepit illam. Turris autem fortissi-
51 ma erat in medio civitatis illius, eóque con-
fugerunt omnes viri ac mulieres omnesque
domini civitatis, clausiq; poli fe *januâ*,
turris tecta conscenderunt. Accedens autem
52 Abimelec ad turrim usque, oppugnabat eam;
& cùm appropinquâsset usque ad ostium tur-
ris ut illud igni succenderet, Dejecit mulier
53 quædam fragmen superioris molæ in caput
Abimelec, confregitque caput ejus. Qui mox
accersito puero suo armigero, dixit ad eum,
Distringe gladium tuum, eoque me trucida,
ne dicant de me, Mulier occidit eum: transf-
verberavit ergò eum juvenis, & mortuus est.
54 Videntes autem filii Israel mortuum esse A-
bimelec, abierunt quisque in locum suum. Re-
55 pendit itaque Deus Abimelece scelus quod
commiserat in patrem suum, interficiendo
56 septuaginta fratres suos. Totum quoq; ma-
57 lum quod fecerant Sechimitæ, refudit Deus
in caput eorum, & evenit eis tota maledictio
Jothami filii Nedubai.

CAP. X.

1 Post Abimelec surrexit ad servandum Isra-
elem Tolaa filius Phua filii avi ipsius, vir de
Ifachar, qui habitabat in Samir monte A-
phremi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

45 * פאסתולי אבימלך אלמדינה אלתי אלמדינה * ופתח אלמדינה וקתלהא * ופתח אלמדינה
46 * ותרבה אלמלח * ולמא סמע אלמגדלה אלמלכה * ומגמע אלמגדלה אלמלכה * ותגמעו
47 * אלי בית אלמלכות * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
48 * אן אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
* אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
* אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
49 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
50 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
51 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
52 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
53 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
54 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
55 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
56 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
57 * אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה

* * *

1 * פקאם בעד אבימלך * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
* אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה
* אלי אלמלכות אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה * ואלמגדלה אלמלכה

CAP. X.

1 Et surrexit post Abimelec ad fal
vandum Israel Thaal filius Dhuala
nepotis illius, vir de familia Isachar,
qui degebat in Samir mons Ephraim.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

45 Καὶ Ἀβιμέλεκ (γ) πολεμεῖ ἐν τῇ πόλει
ἐκείνῃ ἡμέρας ἐκείνας, ἡ κατῴκισεν τὴν πό-
46 λιν, ἡ ἔλαβεν τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ (δ) ἄπαντα (γ), ἡ ἐ-
κόψεν τὴν πόλιν, ἡ ἔσπειρεν ἅλας ἐπ' αὐτῆς. Καὶ ἐν-
τοῖς ἀκούσασιν πᾶς ἄνθρ τῆς πόρνης (γ) Συχὲμ,
47 ἡ ἔλθον εἰς Βαθὶλ Βαθὶλ (δ). Καὶ ἀνήγ-
γελη τῷ Ἀβιμέλεκ, ὅτι Συνάθροισται πάντες
48 οἱ ἄνθρες (δ) τῆς πόρνης Συχὲμ. Καὶ ἀνέβη Ἀ-
βιμέλεκ εἰς ὄρος (α) Σελμὼν, ἡ πᾶς ὁ λαὸς
ὁ μετ' αὐτοῦ. ἡ ἔλεξεν Ἀβιμέλεκ (ζ) πρὸς
αὐξίνας ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἡ ἔκοψεν (α) κλάδον
ξύλου, ἡ ἦρεν, ἡ ἔθηκεν ἐπὶ ὦμον αὐτοῦ. ἡ εἶπεν
(γ) τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, Ὃ εἴδετε με ποι-
49 οῦντα, τοῦτο ποιήσατε (ι) ὡς ἐγώ. Καὶ ἔκοψεν λαὸς
(α) καὶ γε οὗτοι κλάδον πᾶς ἄνθρ, ἡ ἐκόπη-
σαν ὀπίσω Ἀβιμέλεκ, ἡ ἐνέθηκαν ἐπὶ τὴ
Συκῶνα, ἡ ἐπέκαυσεν ἐν αὐτῇ τὴ Συκ-
ῶνα πυρί. ἡ ἀπέθανον καὶ γε πάντες οἱ
ἄνδρες τῆς πόλεως Σικίμων, ἀπὸ χίλιοι ἄνδρες
50 καὶ γυναῖκες. Καὶ ἐπορεύθη Ἀβιμέλεκ (γ) εἰς
Βαθὶ Σεβὲδ, ἡ παρεκάθησεν ἐν Θήβαις, ἡ
κατέλαβεν αὐτὴν. Καὶ πύργος ἰσχυρὸς ἦν ἐν τῇ
μέσῳ τῆς πόλεως, ἡ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ
ἄνδρες (α) καὶ γυναῖκες τῆς πόλεως, ἡ κλεί-
σαν ἐξόπισθεν αὐτῶν, ἡ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τῆς
πύργου. Καὶ ἔλθεν Ἀβιμέλεκ ἕως τῆς πύρ-
51 γου, (γ) ἡ πολεμεῖ ἐν αὐτῷ. (β) ἡ ἤγγισεν
Ἀβιμέλεκ ἕως τῆς πύργου (β) ἡ
52 ἐκρατοῦσε αὐτὸν. Καὶ πᾶσ ἐ γυνὴ ἐν τῇ πύρ-
γῳ ἐκβαλοῦσα ἐπὶ κεφαλὴν τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
μέλεκ ἐν τῷ ἐκβαλεῖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸν Ἀβι-
53 μέλεκ, ἡ ἔκλασεν τὸ κρανίον αὐτῆς. Καὶ ἐκ-
βοήσας (γ) ταχὺ φθὸς τὸ σκευοφόρον (γ) τὸ ἐ-
λεγε τὸ σκεῦος (γ) αὐτοῦ, ἡ εἶπεν αὐτῷ, Σπά-
σον τὴ βομφαίαν σου ἡ ἀπόκτεινόν με, μὴ ἀπο-
τεῖπωσιν ἀλλήλοις τὸ ἀνθρώπου ὅτι ἀπέκτει-
νεν αὐτὸν ἡ γυναῖκα αὐτῆς. ἡ ἐξεκέντη-
54 σεν αὐτὸν ὁ νεανίας αὐτοῦ, ἡ (α) ἀπ-
ἐθανεν ὁ Ἀβιμέλεκ. Καὶ ἴδεν πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθα-
νεν Ἀβιμέλεκ, (γ) ἡ ἐπορεύθη ἀνὴρ εἰς
τὸ τόπον αὐτοῦ. Καὶ (χ) ἀπέστρεψεν ὁ Θεὸς (δ)
55 τὴ πονηρίαν Ἀβιμέλεκ, ὃν ἐποίησεν τῷ πατρὶ
αὐτοῦ ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς
56 αὐτοῦ. Καὶ πᾶσ πονηρίαν ἀνδρῶν Συ-
χὲμ ἀπέστρεψεν ὁ Θεὸς εἰς κεφαλὴν αὐτῶν.
57 ἡ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα Ἰωάθαμ (α)
υἱῶ Ἱεροβάαλ.

ΚΕΦ. ι'.

1 Καὶ ἀνέστη (β) Ἀβιμέλεκ τὸ Σῶσαι τὸν
Ἰσραὴλ, Θωλὰ υἱὸς Φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου
αὐτοῦ, ἀνὴρ Ἰσσαχάρ· ἡ αὐτὸς (α) ἐκάθη ἐν τῇ
Σαμὴρ ἐν ὄρει Ἐφραίμ.

CAP. X.

1 Et surrexit post Abimelech, qui s
ut sic liberaret Israel, Thola filius
Phua filius (a) patrai ejus, vir
de (b) Ifsachar. Et ipse habitabat
in Samir in monte Ephraim.

MS.A. (α) ἐπολέμει ἐν τῇ (β) πόλει, (γ) Σικίμων, ὃ ἐπῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα.
οἶκον τῷ Βάλ, διαθήκας. Καὶ ἀπηγγέλη (δ) τῷ πύργῳ Σικίμων. Καὶ (ε) ἔρχεται, καὶ
ἐκόψεν κλάδον ἐκ τῶν δένδρων (ζ) ἐπὶ τὸν ὦμον αὐτοῦ, καὶ ἐνέθηκεν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα, καὶ
ἐνέπρησεν ἐν αὐτῷ τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἀπέθανον (η) καὶ
ἐπτακόσιοι ἄνδρες (θ) καὶ γυναῖκες αὐτῶν (ι) μαζὶ ἐν τῇ (ι)
τῷ τάγματι (ι) τὸν ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ πᾶς (ι) ἐν ὀλιγοῖς ἐν μεγαλῷ (ι) πονηρίαν,
ἡ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς πόλεως, (ι) ἀπέκτειναν (ι) ἐν ἑβδομήκοντα (ι) καὶ
ἐξεπολέμησεν αὐτὸν (ζ) κυρίως αὐτὸ (ι) μόνος ἐστὶ (ι) (ι) Συκέμ, ἐκεῖνος τὸ (ζ)
τὸ τάγμα (ι) τὸν ἀδελφῶν (ι) αὐτῶν, Σοκόπιν τὴν μάχαιραν (ι) (ι) ἀνέθεσεν Ἀ-
βιμέλεκ. Καὶ (ζ) ἀπέθανον αὐτὸς (γ) ἀπέστειλεν (ι) τὸν κακίαν Ἀβιμέλεκ,
(α) Καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνδρῶν Σικίμων ἀπέστειλεν κύριος (ι) εἰς τὴ κεφαλὴν (ε) (ι)
ἐπὶ αὐτῶν.

MS.A. Κεφ. ι'. (α) κατῴκει ἐν Σαμὴρ ἐν ὄρει

Versio VULG. LAT.

45 Porrò Abimelech omni die
illo oppugnabat urbem: quam
cepit, interfectis hominibus
46 ejus, ipsàque destructâ, ita ut
sal in ea dispergeret. Quod
cùm audissent qui habitabant
in turre Sichimorum, ingressi
sunt fanum dei sui Berith, ubi
47 fœdus cum eo pepigerant, &
ex eo locus nomen acceperat.
48 qui erat munitus valdè. Abi-
melech quoq; audiens viros
turris Sichimorum pariter cõ-
globatos, Ascendit in montem
Selmon cũ omni populo suo:
& arreptâ securi, prædidit ar-
boris ramum, impositúmque
ferens humero, dixit ad socios,
49 Quod me videtis facere, citò
facite. Igitur certatim ramos
de arboribus præcidentes, se-
quebantur ducem. Qui cir-
cumdantes præsidium, succen-
derunt: atque ita factum est,
ut fumo & igne mille homines
necarentur, vi.i pariter & mu-
lieres, habitatorum turris Si-
chem. Abimelech aut; in mile
proficiscens venit ad oppidum
Thebes, quod circumdans ob-
sidebat exercitu. Erat autem
turris excelsa in media civita-
te, ad quam confugerant simul
viri ac mulieres, & omnes
principes civitatis, clausa fir-
missimè januâ, & super turris
tectum stantes per propugacu-
la. Accedénsque Abimelech
juxta turrim, pugnabat fortiter:
& appropinquans oilio,
ignem supponere nitebatur.
52 Et ecce una mulier fragmen
molæ defuper jaciens, illisit
capiti Abimelech, & confre-
53 git cerebrum ejus. Qui vo-
cavit citò armigerum suum, &
ait ad eum: Evagina gladium
tuum, & percute me: ne forte
dicatur quòd à fœmina inter-
fectus sim. Quì pulsa perfici-
54 ens, interfecit eum. Illóque
mortuo, omnes qui cum eo
erant de Israel, revesi sunt in
55 sedes suas. Et reddit Deus
malum, quod fecerat Abime-
lech contra patrem suũ, inter-
fectis septuaginta fratrib' suis,
56 Sichimitis quoque, quod ope-
rati erant, retribuitum est, &
57 ventit super eos maledictio Jo-
atham filii Jerobaal.

CAP. X.

1 Post Abimelech surrexit dux
in Israel Thola filius Phua
patrai Abimelech, vir de Ifsa-
char, qui habitavit in Samir
in
montis Ephraim.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

45 Et Abimelech pugnavit in urbe omnẽ diem illũ, & subegit urbem et popu-
lũ qui in eã occidit: & excĩdit urbẽ, & seminavit eam fale. Et audierũt
46 omnes habitantes turris Sechem, & venerunt ad Fanũ Bethel ad ineandũ
fœd'. Et nunciatum est Abimelech, quòd congregati sint omnes habita-
47 tores turris Sechem. Et ascendit Abimelech ad montem Szalmon ipse &
48 omnis populũ qui cũ eo, & accepit Abimelech fecurim in manu suã, & ex-
cidit ramũ arboris, & tulit eum, & posuit super humerũ suũ: & dixit po-
pulo qui cum eo; Quod vidistis, feci; festinate, facite ut ego. Et exciderunt
49 etiam omnis populũ, vir ramũ suum, & venerunt poll Abimelech, & pofue-
runt super fanum, & incenderunt super eos fanum in igne; & occiderunt
omnes homines turris sechem, ut mille viri & mulierẽ. Et venit Abi-
50 melech ad Thebesz, & posuit in Thebesz, & subegit eam, Et turris for-
tis fuit in medio urbis, & verterunt illuc omnes viri, et mulieres, & omnes
51 habitatores urbis; & obscraverunt in faciebus suis, & ascenderunt super
tectũ turris. Et venit Abimelech usque turrem & inivit bellũ in eã, &
52 accessit usque portã turris ad incendendum eam in igne. Et jecit mulier
53 una fruftum currus molæ super caput Abimelech, & fregit calvariam ejus.
Et clamavit in festinatione ad puerum ferentem arma ejus, & dixit;
Evagina ensem tuũ, & occide me, fortassẽ dicent hoc, quòd mulier occidit
eum: & occidit eum puer ejus, & mortuus est. Et viderunt homo Israel,
55 quod mortuus est Abimelech; & ierunt vir ad locum suum. Et reddidit
56 Domin' malum Abimelech, quod fecit patri suo, ad occidendum septua-
ginta fratres eorum; Et omne malũ virorum Sechem reddidit Dominus in
57 capitibus eorum, & venit eis maledictio Jotham filii Jerubaghal.

CAP. X.

1 Et surrexit post Abimelech ad liberandum Israel Tholagh filius Puah s
filii patrui sui, vir de tribu *domus* Ifsachar, & ipse habitans in Samir, in
monte domus Ephraim.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

45 Et tota die precedente quæ que deur-
misit ad portam civitatis, civitatem ex-
pugnavit & obtinuit; & cæsis omnibus
46 quæ quæ erant in illa, eam portam ejus,
& confestim illam bebbã fefã. Quo au-
dito incolæ arcis Sechem fimul conveni-
rant in Bethel, ut ibi conjurarent con-
47 spiratione. Sed ubi renuntiatum est A-
48 monticulo incolæ arcis Sechem congrega-
tos esse, Ascendit Abimelec ad mon-
tem Selmon, ipse & totum populum qui
cum eo erat: & arripuit Abimelec bi-
pennem manu sua, ligna cecidit ex arbo-
ribus, portavitque super humeri suum, &
dixit populo qui secum erant, Quæquod
49 me facere vidistis, facite vos etiam rede
medo. Quare quicum eo erant cecidit
unusquisque ligna, portavit ea,
ceciderunt ad Abimelecum: & multa li-
gnis congesta, ignem accendit in ligna,
arcumque combussit: sic igitur necati sun
omnes incolæ arcis Sechem, & fuit
numerus eorum qui combusti sunt ex vi-
ris & mulieribus, mille omnes. Deinde
50 profectus Abimelec ad Tabam, castra po-
sitit contra eam, & obsedit illam. Erat
autem in urbe illa propugnaculũ muni-
tum, & fugiendo recesserunt ibi tam viri
quàm mulieres, ejus fimi propugnacu-
lum. Sed accedente Abimelec ad propu-
51 gnaculũ, ut oppugnarit genitem ejus, & ap-
propinquante ad portã propugnaculi, ut
combureret eam igni; facinoris ejus in ci-
52 mulier quædã superne fragmen lapidis
molaris, quod super caput Abimelecis cer-
53 vicis fregit caput ejus. Quare parva qui
ejusdem ejus armo, celeriter advocatus,
dixit ei, Stringe gladiũ tuũ & fili me, ne
que me interfice, ne dicant, Mulier inter-
fecit eum; confusis ergò eum puer illi qui
54 fuerant armis ejus, & mortuus est. Cum
autem vidissent filii Israel mortuũ esse
Abimelecum, abiit unusquisque in lo-
55 cum suum. Et reprendit Deus Abimelecæ fe-
lus quod commiserat in damnum patris
56 suũ, & cædem septuaginta fratrum fratrũ
suorũ. Et pro toto iniquitate quod fecerunt
57 viri ac civitatis Sechem, reddidit fraudem
eorum in pugnalibus eorum, recidit
malitia eorum in capita eorum, et de-
scendit ei in eos maledictio omnes qui-
bus maledixerat eis Jothamfilius Gideonis.

CAP. X.

1 Surrexit autem post Abimelec ad sa l
vandum filius Israelis Tual filius Dhuala
nepotis illius, vir de familia Isachar,
qui degebat in Samir mons Ephraim.

ספר שופטים : י

est mortu* & sepultus est in Samir. Post hunc etiam surrexit Jair Galaadites, qui judicavit Israelem viginti duobus annis: Habuique triginta liberos equitantes triginta asellos: & hi habebant triginta civitates, quas vocabant Oppida Jair, in hunc usque diem, & sunt in terra Gelaad. Tum mortuus est Jair & sepultus in Camon. Filii autem Israel rursum fecerunt quod malum erat coram Domino, coluerantque Baal, & Astheroth, & deos Edom, & deos Saidon, & deos Moab, & deos filiorum Ammon, & deos Palestinorum, deos denique reliquarum gentium, deseruerantque Dõm, & non coluerunt eum. Quapropter æstuavit ira Dñii in Israelem, tradidique eos in manum Palestinorũ, et manũ filiorum Ammon : Qui rebellantes vexãrũt filios Israel ab illo anno octodecim annis, cunctos videlicet Israelitas qui erant trans Jordanem in terra Amorrizaorum, quæ est in Gelaad. Imò trajecerunt filii Ammon ad pugnandum contra Judam, & contra filios Aphrem: quod cùm valdè molestum esset Israeli, Exclamãrũt filii Israel ad Dominum, dicentes, Peccavimus inte deferentes Deum nostrum, & colentes Baal. Dixit autem Dominus ad filios Israel, Annon ex Ægyptii, & Moabitæ, Saidonii, & Amalec, & Ammon affixerunt vos ; & clamãstis ad me, eripuique vos de manibus eorum ? Vos tamen deseruistis me, & coluistis deos alienos : idcirco non pergam ultrãs servare vos. Ite, orate apud deos quibus obleclati estis, ipsi sint vobis vindices in tempore afflictionis vestræ. Dixerunt autem filii Israel ad Dominum, Peccavimus in te, fac tu nobis quicquid tibi placuerit, modò eripias nos hodiernã die. Et amoverunt filii Israel deos externos è medio sui, & coluerunt Dominum ; afflictus enim erat animus Israelis. Itaque congregati filii Ammon, castra fixerunt in Gelaad; et congregati filii Israel, castra posuerunt in Masphia.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* Fuitq; judex super filios Israel vigintiq; viginti annis, & mortuus est ac sepultus in Samir. Post eum surrexit Jair Galadites, qui judicavit Israelem viginti duobus annis : Habuique triginta liberos equitantes triginta asellos : & hi habebant triginta civitates, quas vocabant oppida ; & oppida illa vocabantur Kuria Jair, quæ extant in terra Gelaad. Defunctusq; est autem Jair, & sepultus in Camon. Et rursum fecerunt filii Israel ad injuriandum sibi malum, quod erat coram Domino ; servientes Baal idolo, & ab illo stant dum Baaim, & deum Pistiim, & deos reliquorum gentium ; & recesserunt à cultu Dei, & non servierunt ipsi. Quare fervitus in ira Dñi Domini, incussit in eos Dominus Palestinorum & filios Ammon : Qui infestabant filios Israel, & perseguti sunt eos à illo anno usq; ad annum decimum octavum : infestabant inquam cunctos Israelitas qui erant trans Jordanem in terra Amorrhæorum quæ habitabant in Galaad. Quin trajecerunt filii Ammon Jordanem ad dimicandum contra filios Juda, & filios Benjamin, ac etiam filios Ephraim ; adeo ut in summa discrimine & angustia versaretur Israelitas, Clamaverunt Israelitæ ad Dominum, ac dixerunt, Peccavimus & delinquimus coram te, recedentes à te & servientes Baal. Dixit autem Dominus Israelitis, Nonne ab Ægypto, & Moabitæ, & filii Ammon, & Palestini, & Amalekitæ, Et Sidonii infestabant vos ? & cum rogassetis me, liberavi vos ab eis ; Eu autem recedentes à me servistis diis alis ? Hac de causa non liberabo vos amplius. Ite, precamini deos quos amastis, ipsi vos liberent in tempore calamitatum vestrarum. Dixerunt Israelitæ Domino, Peccavimus illi è Domino, & iniquè gessimus ; fac nobis quicquid voluerit, & gratum tibi fuerit ; verumtamen eruo nos hac tempore. Tum removerunt Israelitæ deos alienos de media sui, & servierunt Deo Domino ; fuitque Deus afflictæ Israelis animæ eorum. Convocatiq; sunt ergò filii Ammon, & castrametati in Galaad ; & convocati filii Israel, castrametati sunt in Masphia.

Versio VULGAT.

2 Et judicavit Israelem viginti & tribũ annis, mortuũq; est, ac sepultus* in Samir. Huic successit Jair Galaadites, qui judicavit Israelem ꝑ viginti & duos annos, Habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarũ, & principes triginta civitatũ, quæ ex nomine ejus sunt appellatæ Havoth Jair, id est, oppida Jair, usq; in præsentem diem, in terra Galaad. 5 Mortuũq; est Jair, ac sepultus* in loco cui est vocabulũ, Camon. Filii autẽ Israel peccatis veteribꝰ jungentes nova, fecerunt malũ in conspectu Dñi, & servierunt idolis, Baalim & Astaroth, & diis Syriæ ac Sidonis & Moab & filiorũ Ammon & Philisthiim : dimiseruntq; Dominũ, & non coluerunt eũ. Contra quos Dñs irat*, tradidit eos in manꝰ Philisthiim & filiorum Ammon. 8 Afflictiq; sunt, & vehementer oppressi per annos decem & octo, omnes qui habitabant trans Jordanem in terra Amorrhæi, qui est in Galaad: In tantum, ut filii Ammon, Jordane transmisso, vallarent Judam & Benjamin & Ephraim: 10 afflictiq; est Israel nimis. Et clamantes ad Dñm, dixerunt; Peccavimus tibi, quia dereliquimus Dñm Deũ nostrũ, & servivimus Baalim. Quibus locutus est Dñs; Numquid non Ægyptii & Amorrhæi, filiiq; 12 Ammon & Philisthiim, Sidonii quoq; & Amalec & Chanaan, opprẽserunt vos, & clamãstis ad me, & eruti vos de manu eorũ ? Et tamen reliquistis me, & coluistis deos alienos: idcircò non addam ut 14 ultrà vos liberem : Ite, & invocate deos quos elegistis: ipsi vos liberent in tempore 15 angustiæ. Dixerũtq; filii Israel ad Dñm ; Peccavimus, redde tu nobis quidquid tibi placet: 16 tantũm nunc libera nos. Quæ dicentes, omnia de finib* suis alienorũ deorum idola projecerunt, et servierunt Dño Deo: 17 tum. Itaque filii Ammon conclamantes in Galaad fixẽre tentoria : contra quos congregati filii Israel, in Masphia caltrametati sunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

2 Καὶ ἔκρινεν τὸν Ἰσραὴλ πέντε καὶ εἴκοσι ἔτη, καὶ ἀπέθανεν, καὶ ἐτάφη (γ) ἐν Σαμίρ. Καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν (δ) Ἰαὶρ ὁ Γαλαάδ, καὶ ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ εἴκοσι δύο ἔτη. (ε) Καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἦσαν τριάκοντα πῶλοι ἐπιβεβηκότες ἐπὶ πώλων ὀνικῶν, καὶ τριάκοντα πόλεις αὐτοῖς ἐκαλοῦντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης (ϛ) ἐν τῇ Γαλαάδ. Καὶ ἀπεθανεν (ζ) Ἰαὶρ, καὶ ἐτάφη ἐν (γ) Ῥαμών. Καὶ ἐξέβη, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ξ) τὰ πονηρὰ τὰ ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐδούλευσαν τοῖς Βαὰλ, καὶ τοῖς Ἀστάρταις, καὶ τοῖς θεοῖς Συρίας, καὶ τοῖς θεοῖς Σιδῶν, καὶ τοῖς θεοῖς Μωάβ, καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν Ἀμμών, καὶ τοῖς θεοῖς Φυλιστιείμ· καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον, καὶ οὐ δεδούλευσαν αὐτῷ. (η) Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν Ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας Φυλιστιείμ καὶ υἱῶν Ἀμμών. (θ) Καὶ ἐθλίβησαν καὶ ἐπόνουν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον· ἐπὶ ὀκτὼ καὶ δέκα ἔτη τὸν πάντα Ἰσραὴλ τὸν ὄντα ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν γῇ τῶν Ἀμορραίων τῶν ἐν τῇ Γαλαάδ. Καὶ διέβησαν υἱοὶ Ἀμμὼν τὸν Ἰορδάνην τοῦ πολεμῆσαι καὶ τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Βενιαμὶν, καὶ τὸν Ἐφραίμ· καὶ ἐθλίβη Ἰσραὴλ σφόδρα. (ι) Καὶ ἔκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, λέγοντες, Ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, ὅτι ἐγκαταλελήκαμεν τὸν θεόν μου καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βαὰλ. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, (ιά) Οὐχὶ καὶ τοὺς Αἰγύπτους, καὶ τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ τοὺς Φυλιστιείμ, καὶ τοὺς Σιδῶνας, καὶ τοὺς Ἀμαλὴκ, καὶ τοὺς Μαωνὶν, καὶ ἐθλίβετε με, καὶ ἐκεκράξατε πρὸς μὲ, καὶ ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; (ιβ) Καὶ ἐγκαταλελήκατε με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἄλλοις· διὰ τοῦτο οὐ μὴ προσθῶ τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. (ιγ) Πορεύεσθε, καὶ βοήσατε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. (ιδ) Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, Ἡμάρτομεν· ἐὰν δοκῇ σοι ἡμῖν, ἐὰν ᾖ καλὸν ἐνώπιόν σου, ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. (ιε) Καὶ ἐξέβαλαν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν τῷ κυρίῳ θεῷ· καὶ ἐγένετο ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ὀδυνῇ Ἰσραὴλ. (ιϛ) Καὶ ἐβοήθησεν τοῖς υἱοῖς Ἀμμὼν τοῦ πολεμῆσαι τὸν Ἰσραὴλ, καὶ παρεκάλεσαν τὸν θεὸν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ παρεκάλεσαν τὸν θεὸν τὸν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν, Ἡμάρτομεν ἐνώπιόν σου, ὅτι ἐγκαταλελήκαμεν τὸν θεόν σου καὶ ἐδουλεύσαμεν τοῖς Βαὰλ. Καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, (ιζ) Οὐχὶ καὶ τοὺς Αἰγύπτους, καὶ τοὺς Ἀμορραίους, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ τοὺς Φυλιστιείμ, καὶ τοὺς Σιδῶνας, καὶ τοὺς θεοὺς Μωάβ, (ιη) καὶ ἐθλίβετε με, καὶ ἐκεκράξατε πρὸς μὲ, καὶ ἐρρυσάμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν; (ιθ) Καὶ ἐγκαταλελήκατε με, καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἄλλοις· διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς. (κ) Πορεύεσθε, καὶ βοήσατε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν. (κα) Καὶ εἶπεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, Ἡμάρτομεν· ἐὰν δοκῇ σοι ἡμῖν, ἐὰν ᾖ καλὸν ἐνώπιόν σου, ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. (κβ) Καὶ ἐξέβαλον τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐδούλευσαν τῷ κυρίῳ θεῷ· καὶ ἐγένετο ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ὀδυνῇ Ἰσραὴλ.

MS.A. (β) ᾠζλα (γ) ὲν Σαμίρῃ. (δ) Ἰαὶρ ὁ Γαλαάδ Ἐτερος, (ε) ὧν ἦσαν ᾠζλα (ζ) Καὶ ἐτελεύτησεν αὐτῷ (η) ἐπὶ Ἐπιθέτου (θ) ᾠζλα (ι) ὀνόματον (ια) Ἰαὶρ (λ) ἀὶ ὀνομ ὲν τῇ Γαλαάδ. (μ) Ἀείρ, (ν) Ῥαμωμ. (ξ) πεῖσμα τὸ (ο) Ἐναντι (π) ἐκλόπῃ τῷ Βαὰλείμ, (ρ) Ἀστάρταις, (σ) Καὶ ἐπωμῶν κλεῖσθαι τὸ Ἰσραὴλ, (υ) ἀλλοφύλων, (φ) Καὶ ἐκλῶθῃ, (χ) ἐνεστῆκε τὸν κλεῖσθαι (ψ) πόλεις τοῦ θεὸς Ἰσραὴλ ἐν τῷ (ω) ἐν τῇ γῇ τῶν Ἀμορραίων ἐν τῇ Γαλαάδ. (ϡ) τὸν κύριον θεὸν ἡμῶν, (ϛ) ἀπολεῖσθαι ἡμᾶς, καὶ ἐλάβομεν, Καὶ Ἀμμῶν, (ϡ) καὶ ἐν τῷ Ἀμμὼν, (ϡ) ἐξέλθε ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐκ τῶν ἐν τῷ Μαωνὶ. Καὶ ἔστιν οἱ ἄρχοντες τῶν Γαλαάδ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

2 * ܘܕܝܢ ܐܝܬܝܗ ܕܝܫܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܡܝܬ ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܝܪ * ܘܩܡ ܒܬܪܗ ܝܐܝܪ ܓܠܥܕܝܐ ܕܕܝܢ ܝܫܪܝܠ ܥܣܪܝܢ ܫܢܝܢ * ܘܠܗ ܒܢܝܗ ܬܠܬܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܥܠ ܬܠܬܝܢ ܥܪܩܝ ܕܚܡܪ ܘܬܠܬܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܗܘ ܩܪܝܢ ܠܗ ܡܕܝܢܬ ܝܐܝܪ ܥܕ ܗܫܐ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ ܘܡܝܬ ܝܐܝܪ ܘܐܬܩܒܪ ܒܟܡܘܢ ܘܬܒܪܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܒܝܫܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܦܠܚܘ ܠܒܥܠ ܘܠܥܫܬܪܬ ܘܠܐܠܗܐ ܕܐܪܡ ܘܠܐܠܗܐ ܕܨܝܕܘܢ ܘܠܐܠܗܐ ܕܡܘܐܒ ܘܠܐܠܗܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܠܐܠܗܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܫܒܩܘ ܠܡܪܝܐ ܘܠܐ ܦܠܚܘ ܠܗ ܘܚܪܗ ܡܪܝܐ ܒܥܡ ܝܫܪܝܠ ܘܐܫܠܡ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕ ܦܠܫܬܝܐ ܘܒܐܝܕ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܐܬܪܥܘ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܒܫܢܬܐ ܗܝ ܫܡܢܬ ܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܠܟܠ ܝܫܪܝܠ ܕܗܘܘ ܒܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܒܐܪܥܐ ܕܐܡܪܝܐ ܕܒܓܠܥܕ ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܩܪܒ ܥܡ ܝܗܘܕܐ ܘܥܡ ܒܢܝܡܝܢ ܘܥܡ ܒܝܬ ܐܦܪܝܡ ܘܐܬܥܩܬ ܠܝܫܪܝܠ ܣܓܝܐ ܘܨܥܩܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܪܝܐ ܘܐܡܪܘ ܚܛܝܢ ܩܕܡܝܟ ܕܫܒܩܢܢ ܠܐܠܗܟ ܘܦܠܚܢ ܠܒܥܠ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܗܠܐ ܡܢ ܡܨܪܝܐ ܘܡܢ ܡܘܐܒ ܘܡܢ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܡܢ ܦܠܫܬܝܐ ܘܡܢ ܨܝܕܘܢ ܘܡܢ ܥܡܠܩ ܘܡܢ ܡܥܢܝܐ ܘܨܥܩܬܘܢ ܠܘܬܝ ܘܫܙܒܬܘܢ ܠܝ ܘܠܐ ܫܒܩܬ ܠܟܘܢ ܗܠܝܢ ܐܙܠܘ ܘܨܥܩܘ ܠܐܠܗܝܟܘܢ ܕܒܚܪܬܘܢ ܗܢܘܢ ܢܫܙܒܘܢ ܠܟܘܢ ܒܥܕܢ ܥܩܬܟܘܢ ܘܐܡܪܘ ܚܛܝܢ ܩܕܡܝܟ ܥܒܕ ܠܢ ܟܠ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ ܒܠܚܘܕ ܫܙܒܢ ܠܢ ܗܫܐ ܒܗܢܐ ܝܘܡܐ ܘܐܦܩ ܠܢ ܘܗܘܘ ܡܫܬܠܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܪܡ ܘܠܐܠܗܐ ܕܨܝܕܘܢ ܘܠܐ ܫܒܩ ܗܘ ܠܗ ܠܝܫܪܝܠ ܕܥܒܕ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܥܒܪܘ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܠܡܩܪܒ ܥܡ ܝܗܘܕܐ ܘܥܡ ܒܝܬ ܐܦܪܝܡ ܘܐܬܥܩ ܠܝܫܪܝܠ ܣܓܝܐ ܘܨܥܩ ܠܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܕܢܬܝ ܠܟ ܠܡܫܩܠ ܠܟ ܘܫܦܝ ܠܟ ܗܘ ܠܟ ܗܫܐ ܒܗܢܐ ܝܘܡܐ ܘܗܘ ܡܫܬܠܚ ܠܟ ܘܗܘ ܡܫܬܠܚ ܠܟ ܘܗܘ ܡܫܬܠܚ ܠܟ

ספר שופטים : יא

CAP. XI. יא

1 ויפתח הגלעדי היה גבור חיל והוא בן־אשה
Ghilhad iuxor peperit Ef. Iphtach ipsum Ghilhad genuerat; *mulierис*
ותרא וילד גלעד את־יפתח: 2 ותלד אשת־גלעד
Iphtach expulerunt & *iuxoris* filii *exclamant gravido* & filios ei
לו בנים וגדלו בן־האשה ויגרשו את־יפתח
quia *filiis patris domo in accipies hereditatem Non* : ei dixerunt*que*
ואמרו לו לא־תנחל בבית אבינו כי
filiis Iphtach *fugiunt* & *ad* Tob *terra in manit* &
בן־אשה אחרת אתה: 3 ויברח יפתח מפני אחיו
ducti homines Iphtach ad fuit collecti & : Tob terra in manit &
וישב בארץ טוב ויתלקטו אל־יפתח אנשים ריקים
Hammon filii pugnaverint & *ducibus* : fuit Et *eo* cum fuit egressi &
ויצאו עמו: 4 ויהי מימים וילחמו בני־עמון
cum Hammon filii *pugnaverint quemadmodum* fuit Et *Israel* cum
עם־ישראל: 5 ויהי כאשר נלחמו בני־עמון עם־
terra de Iphtach *exiguum ad* Ghilhad senioes *iucundum* & *Israel*
ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את־יפתח מארץ
dicere in *nobis* *ero* & *abi* : Iphtach ad Dixerunt*que* : Tob
טוב: 6 ויאמרו ליפתח לכה והיית לנו לקצין
: Ghilhad senioribus Iphtach Dixit*que* : Hammon *filii* *se pugnabimus* &
ונלחמה בבני עמון: 7 ויאמר יפתח לזקני גלעד
mei patris domo *me expulistis* & *me* habuistis odio *vos* Nonne
הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע
Dixerunt*que* ? *vobis angustia quemadmodum, cum me ad venistis cur* &
באתם אלי עתה כאשר צר לכם: 8 ויאמרו
dic & *ire ad* *furus reverti nunc* Idcirco : Iphtach ad Ghilhad senioes
זקני גלעד אל־יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת
omnibus *cum in nobis* eris & : Hammon *filii in pugnabis* & *nobiscum*
עמנו והיית לנו לראש לכל
יושבי גלעד: 9 ויאמר יפתח אל־זקני גלעד אם־
Dominus *desiderit* & *Hammon filii in* pugnandi ad me *vos faciemus* reverti
משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון והיה יהוה
senioes Dixerunt*que* *respectis* vobis erit ego *omnia facies ad* eos
אותם לפני אנכי אמליך לראש: 10 ויאמרו זקני
non si *ponentes nobis* fit Dominus : Iphtach ad Ghilhad
גלעד אל־יפתח יהוה יהיה שומע בינתינו אם לא
: Ghilhad senioribus cum Iphtach Ivit Et *Ascianus* fit *sua* verbis *eadem*
כדברך כן נעשה: 11 וילך יפתח עם־זקני גלעד
Iphtach est Locutus *sicut* & *populus* & *super eum* populus fuit Et &
וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין ויבדר יפתח
Iphtach misit Et : *Mispah in Domini facies ad* sua verba omnia
את כל־דבריו לפני יהוה במצפה: 12 וישלח יפתח
quia *filii & mihi* Quid *dicendo* : Hammon filiorum regem *ad legatos*
מלאכים אל־מלך בני־עמון לאמר מה־לי ולך כי
filiorum rex Dixit*que* ? *mei terra in pugnandum ad* me ad venisti
באת אלי להלחם בארצי: 13 ואמר מלך בני־
meam terram Israel *rejit* Quia : Iphtach *legatos* ad Hammon
עמון אל מלאכי יפתח כי־לקח ישראל את־ארצי
ad usque & : Jabok ad usque & : Arnon ab : Ægypto *ex ascendendo in*
בעלותו ממצרים מארנון ועד־היבק
: Iphtach adhuc addidit Et *pace in eis* : redde nunc & : Jarden
ועתה השיבה אותם בשלום: 14 ויסף עוד יפתח
: Hammon filiorum regem ad *legatos* misit &
וישלח מלאכים אל־מלך בני עמון:

JUDICES.

Versio VULG. LAT.

18 Dixerúnque principes Galaad
singuli ad proximos suos, Qui
prim' ex nobis contra filios
Ammon corpetit dimicare,
erit dux populi Galaad.

CAP. XI.

1 Fuit illo tempore Jephte Ga-
hadites vir fortissimus atque
pugnator, filij* mulieris mere-
tricis, qui nat* est de Galaad.
2 Habuit autē Galaad uxorē, de
qua suscepit filios: qui postquā
creverant, ejecerūt Jephte, dic-
entes; Hæres in domo patris
nostri esse non poteris, quia de
altera mare nat* es. 3 Quos ille
fugiens atq; devitans, habitavit
in terra Tob: congregatique
sunt ad eū viri inopes, & latro-
cinantes, & quasi principē fe-
quebantur. In illis diebʒ pugna-
bant filii Ammō contra Israel.
5 Quibʒ acriter infantibʒ, pe-
reverūt majores natu de Galaad,
ut tollerent in auxilīū sui
6 Jephte de terra Tob. Dixerūtq;
ei: Veni & esto prin-
ceps noster, & pugna contra fi-
lios Ammon. 7 Quibʒ ille re-
spondit; Nonne vos estis, qui
odistis me, et ejecistis de domo
patris mei, & nunc venistis ad
me necessitate compulsi? Dixe-
rūtq; principes Galaad ad
Jephte; Ob hanc igitur causam
nunc ad te venimʒ, ut profici-
scaris nobiscū, & pugnes con-
tra filios Ammon, filjq; dux o-
mniū qui habitant in Galaad.
9 Jephte quoq; dixit eis; Si vere
venistis ad me, ut pugnē pro
vobis cōtra filios Ammon,
tradideritq; eos Dñs in man-
mea, ego ero vester princeps
10 Qui respondēritq; ei Dñs, qui
hæc audit, ipse mediator acte-
fit est, quōd nostra promitta
faciem*. Abiit itaq; Jephte cū
principib* Galaad, fecitq; eū
omnis populʒ principē sui. Lo-
cutūq; est Jephte omnes ser-
mones suos corā Dño in Maſ-
pha. Et misit nuntios ad regē
filiorū Ammon, qui ex perſona
sua diceret*; Quid mihi & tibi
est, quia venisti contra me, ut
vallare terrā meā? 13 Quib* ille
respondit; Quia tulit Israël
terrā meā, quando ascendit de
Ægypto, à finib* Arnon usq;
Jaboc atq; Jordanē: nunc ergo
cū pace redde mihi eam. Per
quos rursū mandavit Jephte,
& imperavit eis ut dicerent
regi Ammon;

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ ὅστις ἐὰν ἄρχῃ τῶν Γαλαάδ, οὗτος
ἀρχὴν εἰς κεφαλὴν πάντων τῶν κατοικούντων
Γαλαάδ. 19 Καὶ ἀπέστειλεν Ἰεφθὰ ἀγγέλους
πρὸς τὸν Σηών βασιλεὺς τῶν Ἀμμωνιτῶν, λέγων
Τί ὅτι ἐν σοὶ ἐν ἐμοὶ ὅτι ἦλθες πρὸς με τοῦ πολεμῆσαι
ἐν τῇ γῇ μου; 20 Καὶ ἀπεκρίθη Σηών βασιλεὺς τῶν
Ἀμμωνιτῶν πρὸς τοὺς ἀγγέλους Ἰεφθὰ, ὅτι
Ἰσραὴλ ἔλαβεν τὴν γῆν μου ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν
ἐξ Αἰγύπτου ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἀρνὼν ἕως τοῦ Ἰαβὸκ καὶ ἕως τοῦ
Ἰορδάνου· καὶ νῦν ἀπόδοσον τὴν γῆν μου ἐν εἰρήνῃ.
21 Καὶ ἀπεστείλεν Ἰεφθὰ ἀγγέλους πρὸς τὸν
βασιλεὺς τῶν Ἀμμωνιτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς τάδε
λέγει Ἰεφθὰ· οὐκ ἔλαβεν Ἰσραὴλ τὴν γῆν Μωαβ καὶ
τὴν γῆν τῶν υἱῶν Ἀμμών· 22 ὅτι ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἐρυθρᾶς
καὶ ἦλθεν εἰς Καδής· 23 καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ
ἀγγέλους πρὸς Σηών βασιλεὺς τῶν Ἀμορραίων
λέγων Παρελθεῖν σε τὴν γῆν σου ἕως τοῦ τόπου
μου· 24 καὶ οὐκ ἐπείθετο Σηών τοῦ παρελθεῖν
Ἰσραὴλ τὸν ὅρον αὐτοῦ· καὶ ἐπισυνήγαγεν Σηών
πάντας τοὺς λαοὺς αὐτοῦ καὶ παρενέβαλεν εἰς
Ιασσα καὶ ἐπολέμει μετὰ Ἰσραήλ. 25 Καὶ νῦν
τί σὺ κρείσσων εἶ Βαλὰκ υἱοῦ Σεπφὼρ βασιλέως
Μωαβ; μὴ μαχόμενος ἐμάχετο μετὰ Ἰσραὴλ καὶ
μὴ πολεμῶν ἐπολέμει μετὰ αὐτῶν; 26 ἐν τῷ
κατοικεῖν Ἰσραὴλ ἐν Εσεβὼν καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν
αὐτῆς καὶ ἐν Ιαζὴρ καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς
καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ταῖς παρὰ τὸν Ιορδάνην
τριακόσια ἔτη· διὰ τί οὐκ ἐξαιρεθήσεσθε ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ; 27 Καὶ ἐγὼ οὐκ ἐξήμαρτον εἰς σέ,
καὶ σὺ ἐποίησας μετ' ἐμοὶ κακὰ τοῦ πολεμῆσαι
μετ' ἐμοῦ· κρινάτω κύριος ὁ κριτὴς σήμερον ἀνὰ
μέσον υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν Ἀμμών.
28 Καὶ οὐκ ἐπήκουσεν βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν τῶν
λόγων οὗς ἀπέστειλεν αὐτοῖς ὁ Ιεφθά. 29 Καὶ
ἐγένετο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Ιεφθὰ καὶ διῆλθεν τὴν
Γαλαὰδ καὶ τὴν Μανασσῆ καὶ διῆλθεν τὴν Μασσηφὰ
Γαλαὰδ καὶ ἐκ Μασσηφὰ Γαλαὰδ διῆλθεν πρὸς τοὺς
υἱοὺς Αμμών. 30 Καὶ ηὔξατο Ιεφθὰ εὐχὴν τῷ κυρίῳ
καὶ εἶπεν ἐὰν παραδιδοὺς παραδῷς τοὺς υἱοὺς
Αμμὼν ἐν χειρί μου, 31 καὶ ἔσται ὃς ἂν ἐξέλθῃ
ἐκ τῶν θυρῶν μου ἐν τῷ ἀπαντᾶν με ἐν τῷ
ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ υἱῶν Αμμὼν καὶ
ἔσται τῷ κυρίῳ καὶ ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα.
32 Καὶ διῆλθεν Ιεφθὰ πρὸς υἱοὺς Αμμὼν τοῦ
πολεμῆσαι μετ' αὐτῶν καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς
ἀπὸ Αροηρ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Μινιθ εἴκοσι πόλεις
καὶ ἕως Αβελ τῶν ἀμπελῶνες πληγὴν μεγάλην
σφόδρα καὶ ἐταπεινώθησαν οἱ υἱοὶ Αμμὼν ἀπὸ
προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. 34 Καὶ ἦλθεν Ιεφθὰ εἰς
Μασσηφὰ εἰς οἶκον αὐτοῦ καὶ ἰδοὺ θυγάτηρ αὐτοῦ
ἐξεπορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτοῦ μετὰ τυμπάνων
καὶ χορῶν καὶ αὕτη μονογενὴς οὐκ ἦν αὐτῷ πλὴν
αὐτῆς οὐκ ἦν αὐτῷ υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ πλὴν αὐτῆς
μόνης. 35 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν καὶ διέρρηξεν
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν Οἰμοί θυγάτηρ ἀπόλωλας
με καὶ σὺ ἐν τοῖς ἐνοχλοῦσί με· ἐγὼ γὰρ ἀνοίγω
τὸν μου πρὸς κύριον καὶ οὐκ ἀφήσω ἀπ' αὐτῶν
ἕως ἀποθάνω. 36 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ
πάτερ ἀνοίξας τὸν σὸν πρὸς κύριον ποίησόν μοι
ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός σου ἐπειδὴ
ἐποίησεν κύριος ἐκδικήσεως σοι ἐξ ἐχθρῶν σου
τῶν υἱῶν Αμμών. 37 Καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτῆς
ἀνάστηθι δὴ καὶ ἀπελθέτω ἡ παῖς μου εἰς τὸ ὄρος
καὶ κλαυσάτω τὴν παρθενίαν μου ἐγὼ καὶ αἱ συνομῆλιδες
μου. 38 Καὶ εἶπεν πορεύου καὶ ἀπῆλθεν ἡ θυγάτηρ
αὐτοῦ μετὰ τῶν συνομηλίδων αὐτῆς καὶ ἔκλαυσεν
τὴν παρθενίαν αὐτῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων. 39 Καὶ
ἐγένετο μετὰ τὸ τελειῶσαι τὴν ἡμέραν τὴν δευτέραν
καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ ἐποίησεν
αὐτῇ κατὰ τὴν εὐχὴν ἣν ἐπηύξατο καὶ αὕτη οὐκ
ἔγνω ἀνδρὸς πάσας τὰς ἡμέρας αὐτῆς καὶ ἐγένετο
νόμος ἐν Ισραὴλ 40 ἡμέρας ἡμέρας τοῦ πορεύεσθαι
αἱ θυγατέρες Ισραὴλ τὴν θυγατέρα Ιεφθὰ τοῦ
Γαλααδίτου τέσσαρας ἡμέρας τὸ ἔτος.

CAP. XI.

18 Et Jephte Galaadites (a) fe-
rit Ammon filios, & pugnavit
contra eos, et tradidit eos in
manus suas. 19 Misitque Jephte
nuntios ad Sehon regem Amo-
rræorum, qui habitabat in terra Tob. (c)
20 Et congregati sunt ad Jephte
viri (d) inanes, et egentes sunt ei
comitati. 21 Et factum est, quando pu-
gnabant filii Ammon cū Israel,
22 Et dixerunt seniores Galaad ad Jep-
hte, Veni, & eris
nobis in principem, & pugnabis
23 Dixitque Jephte ad seniores Galaad, Nonne
vos odio habuistis me, et ejecistis
me de domo patris mei, et emisistis
me à vobis? (f) Et propter quid ve-
nistis ad me nūc quōdo coarctat me
24 Dixerūtque seniores Galaad ad Jephte
mere Jephte de terra Tob. Et
dixerunt Jephte, Veni, & eris
nobis in principem, & pugnabis.
25 Et dixit Jephte ad seniores Galaad, Si
tamē ad reditū ibis nobiscū, et pu-
gnabis adversū filios Ammon, Et dixit
Jephte seniorib* Galaad, Nonne
vos estis nobis in principē, et pugnabitis
26 Et dixerūt Israelitæ in Esebon, et in filiabus ejus, et in Aroer, et
in filiabus ejus, et in omnibus civitatibus quæ sunt juxta Jordanē
trecentis annis, cur non ablatæ estis in tempore illo? 27 Ego
non peccavi in te, et ego vobis cre
ro in principē, et pugnabis cum
Dominō cū me, et ego vobis cre
ro in principē. Et dixerunt seniores
Galaad ad Jephte, Dominus sit
testis inter nos, si non secundum
verba tua ita faciemus. 28 Et
non audivit rex populus filiorum Ammon
verba quæ misit ei Jephte.
29 Factum est autem Spiritus Domini super Je-
phte, et pertransiit Galaaditis et
Manasse, et pertransiit Galaad
Masphe, et de Galaad Masphe
transiit ad filios Ammon. 30 Et
voverunt Jephte votum Domino, et dixit
Si tradens tradideris filios Ammon
in manibus meis, 31 Erit quicquid egressum fuerit
de januis meis in occursum mihi
cum reversus fuero in pace (i) de filiis Ammon,
erit Domino, et offeram eum in holocaustum.
32 Et transiit Jephte ad filios Ammon, ut
pugnaret cum eis, et tradidit eos
Dominus in manibus ejus. 33 Et percussit eos
à Aroer usque ad ingressum Mennith,
viginti urbes, et usque ad Abel, et
vineas, plaga magna nimis. Et
humiliati sunt filii Ammon ante
faciem filiorum Israel. 34 Et ingressus
est Jephte in domum suam, et ecce
filia ejus egrediebatur in occursum
ei cum tympanis, et choris, et hæc
erat unigenita, nec erat ei filius
aut filia, præter eam. 35 Cumque
vidisset eam, dilaceravit vestimenta
sua, dixitque, Heu filia mea, decepisti
me, et tu es in turbantibus me: ego
enim aperui os meum ad Dominum, et non
possum ab eis recedere donec
moriar. 36 Dixitque ei filia sua, Pater
aperuisti os tuum ad Dominum, fac
mihi sicut egressum est ex ore tuo,
quia fecit Dominus ultionem de
inimicis tuis filiis Ammon. 37 Et
dixit patri suo, Fiat mihi hoc, dimitte
me ut vadam in montes, et plorem
virginitatem meam, ego et sodales
meæ. 38 Dixitque, Vade, et abiit filia
ejus, et sodales ejus, et plorabant
virginitatem suam in montibus.
39 Factum est autem post finem
mensis, quem vovit pater suus
de ea, et ipsa non cognovit virum
omnibus diebus suis, et factum est
in Israel, 40 Ut per singulos annos
pergerent filiæ Israel ad filiam
Jephte Galaaditis, quatuor diebus
per annum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 ܘܗܘܝܢ ܡܢ ܕܢܫܪܐ ܪܫ ܠܓܠܥܕ ܗܘ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܗܘ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܫܕܪ ܝܦܬܚ ܠܡܠܐܟܝܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܒܢܝ ܥܡܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܢܘ ܐܢܬ ܕܐܬܝܬ ܠܡܩܪܒܘܬܝ ܠܡܩܬܠ ܒܐܪܥܝ ܗܢܐ ܗܘ ܢܗܘܐ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܝܬ ܐܢܬ ܕܢܢܚܠ ܒܒܝܬ ܐܒܝܢ ܐܠܐ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܐܢܬ ܘܐܦܩܘ ܠܗ ܐܚܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܐ ܬܢܚܠ ܒܒܝܬ ܐܒܝܢ ܐܠܐ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܐܢܬ ܗܢܐ ܗܪܒ ܝܦܬܚ ܡܢ ܩܕܡ ܐܚܘܗܝ ܘܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܕܛܘܒ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܝܦܬܚ ܓܒܪܐ ܪܝܩܐ ܘܢܦܩܘ ܥܡܗ ܘܗܘܘ ܡܬܬܠܝܢ ܥܡ ܓܒܪܐ ܘܗܘ ܡܬܬܠ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܙܥܘܪܐ ܗܘ ܕܥܒܪ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܐܙܠܘ ܣܒܐ ܕܓܠܥܕ ܠܡܣܒܪ ܠܝܦܬܚ ܠܡܐܡܪ ܠܗ ܬܐ ܘܗܘܐ ܠܢ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܦܬܚ ܠܡܢܐ ܠܝ ܠܟ ܕܐܬܝܬ ܠܘܬ ܗܠܝܢ ܗܫܐ ܕܥܩ ܠܟ ܘܬܗܘܐ ܠܢ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܦܬܚ ܠܡܢܐ ܠܝ ܠܟ ܕܐܬܝܬ ܠܘܬ ܗܠܝܢ ܗܫܐ ܕܥܩ ܠܟ ܘܬܗܘܐ ܠܢ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܝܬ ܐܢܬ ܕܢܢܚܠ ܒܒܝܬ ܐܒܝܢ ܐܠܐ ܒܪ ܐܢܬܬܐ ܐܢܬ ܗܢܐ ܗܪܒ ܝܦܬܚ ܡܢ ܩܕܡ ܐܚܘܗܝ ܘܝܬܒ ܒܐܪܥܐ ܕܛܘܒ ܘܐܬܟܢܫܘ ܠܘܬ ܝܦܬܚ ܓܒܪܐ ܪܝܩܐ ܘܢܦܩܘ ܥܡܗ ܘܗܘܘ ܡܬܬܠܝܢ ܥܡ ܓܒܪܐ ܘܗܘ ܡܬܬܠ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܒܙܥܘܪܐ ܗܘ ܕܥܒܪ ܥܡ ܒܢܝ ܥܡܘܢ ܘܐܙܠܘ ܣܒܐ ܕܓܠܥܕ ܠܡܣܒܪ ܠܝܦܬܚ ܠܡܐܡܪ ܠܗ ܬܐ ܘܗܘܐ ܠܢ ܪܫ ܠܟܠ ܐܢܫܝ ܓܠܥܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܦܬܚ ܠܡܢܐ ܠܝ ܠܟ ܕܐܬܝܬ ܠܘܬ ܗܠܝܢ ܗܫܐ ܕܥܩ ܠܟ ܘܬ

ספר שופטים : יא

15 ואמר לו כה אמר יפתח לא־לקח ישראל את־
Israel rejit Non : Jephtah dixit Sic : ei Dixitq;
ארץ מואב ואת ארץ בני עמון : כי בעלותם
Moab terram & Ammon filiorum terram ex ascendente
ממצרים וילך ישראל במדבר עד־ים סוף ויבא
Israel ambulavit & Ægypto ex
קדשה : וישלח ישראל מלאכים אל־מלך
rex ad eos Israel Misitque Cades in
אדום לאמר אעברה־נא בארצך ולא שמע מלך
rex audivit non Et Ita una in quæso Transeam : dicendo Edom
אדום וגם אל־מלך מואב שלח ולא אבה וישב
Moab rege ad etiam & Edom
ישראל בקדש : וילך במדבר וסב את־ארץ
Israel Cades in ambulavit Et Cades in
אדום ואת ארץ מואב ויבא מזרח שמש לארץ מואב
Moab terra & Edom ortu ad ventique : Mach terram & Edom
וחנו בעבר ארנון ולא־באו בגבול מואב
Moab terram in intraverant non : Arnon ex flu-
ארנון : ישלח ישראל מלאכים
Israel Misitque Moab terminus Arnon quia
אל סיחון מלך האמרי מלך חשבון ויאמר לו ישראל
Israel ei dixit & : Cheboni regem Sichon ad
נעברה־נא בארצך עד־מקומי : ולא האמין
locum ad usq; ea terra in Transeamus
סיחון לתת את־ישראל עבר בגבלו ויאסף סיחון את־
Israel cum pertransire & gladius in Cir cuitramentis & fu; ji populi omn
כל־עמו ויחנו ביהצה וילחם עם־ישראל :
eius populum omnem & Sichon Israel Deus DOMINUS dede Ex
ויתן יהוה אלהי־ישראל את־סיחון ואת־כל־עמו
terram omnem Israel pulsisse & : eos percussit & Israel manu in
ביד ישראל ויכום וירש ישראל את כל־ארץ
terrnonum omnem possidenunt Et Amorræi terræ habitatoris
האמרי יושב הארץ ההיא : וירשו את כל־גבול
Jardon ad usque & deserto & Jabboc ad usq; & Arnon ab, Emorræi
האמרי מארנון ועד־היבק ומן־המדבר ועד־הירדן :
Amorræorum egerit Israel Deus Dominus nunc Et
ועתה יהוה אלהי ישראל הורש את האמרי
quod : hodie eum possidetis in & Israel sui populi fuit dedit
מפני עמו ישראל ואתה תירשנו : הלא אשר
quod eum & possidebis illud, quas deus Chemos te facit possidere
הורישך כמוש אלהיך אותו תירש ואת כל־אשר
possidebimus illud quam fuerit dedit a nobis Deus Dominus fecit possidere
הורישו יהוה אלהינו מפנינו אותו נירש :
Dominus rege Sippor filio Balac ipse in bonum bonus nam nunc Et
ועתה הטוב הטוב אתה מבלק בן־צפור מלך מואב
eos in pugnavit pugnando an Israel cum est jurgatus jurgando num
הריב ריב עם־ישראל אם נלחם נלחם בם :
ei? filio? in et, Heroben in & Cheboni in Israel manedo in
בשבת ישראל בחשבון ובבנותיה ובערעור ובכל־הערים
trecentos Israel manet per quæ civitatibus omnibus in &
ובכל־הערים אשר על־ידי ארנון שלש מאות
non erant illo temporis eruditis non quare & annos
שנה ומדוע לא הצלתם בעת ההיא : ואנכי לא
peccavi ita in peccando eadem nam : Ideo tu & tibi peccavi
חטאתי לך ואתה עשה אתי רעה להלחם בי ישפט
Dominus filius inter & Israel filius inter : dicet Judex Dominus
יהוה השפט היום בין בני ישראל ובין בני עמון :
que : Jephtah verba ea Hammon filiorum ex audivit non Et
ולא שמע מלך בני עמון אל־דברי יפתח אשר
eum ad misit
שלח אליו :

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואמר ליה כדנן אמר יפתח לא גנבו ית ארעא דמואב וית ארעא בני עמון : ארי
בסקסקין במצרים ואזל ישראל במדברא עד ימא דסוף ואתא לקדש : ושלח ישראל
אגיזין לות מלכא דאדום למימר אעבר נכון למימר בארעך ולא שמע מלכא דאדום ואף לות
מלכא דמואב שלח ולא כבי ויתיב ישראל בקדש : ואזל במדברא ואקיף ית ארעא דאדום
וית ארע מואב ואתו מסדנה שמשא לארעא דמואב ושרו מבראה דארנון ולא עלו
בתחום מואב ארי ארנון תחום מואבי ושלח ישראל אגיזין לות סיחון מלכא דאמוריאה
יתודאי יתודי : ואמר ליה ישראל נעבר כען בארעך עד אתרי : ולא רחיץ סיחון ית
מלכא דישראל ואסר ית כל עמה לאגחא בי יהצה ואיתקרבא עם
ישראל : ומסר יי אלהא דישראל ית סיחון וית כל עמה בידא דישראל וסחרון ירות
ישראל : ויתב ישראל ית כל ארע אמוראי דאתון מתרבין בארעא הדא :
ויתבו מן ארנון ועד יבוק ומן מדברא ועד ירדנא : ותבון ייי אלהא דישראל ירתיה
ית אמוראי מן קדם עמי ישראל ואנת תירתינה : הלא ית דיתחנך כמוש שיתעדיך ויתיה ית דיסחין ירתיך
ית דיתרחיק יי אלהנא מן קדמנא נירתינה : וכען הבון טב ארע מבלק בר צפור מלכא
דמואב הבון דן בן עמון : ולא יתיב ישראל אם קרבא אנתי בחון : בד יתיב ישראל בחשבון ובכפריהון
ובערעור ובכל קרויא דעל תחומי ארנון תלת מאה שנין ואמאי לא שיזבתון
בעדנא ההיא : ואנא לא חטית לך ואת עבד עמי בישא לאגחא קרבא בי ריב ייי דיתי בעבר
ייי יומא דין בין בני ישראל ובין בני עמון : ולא קבל מלכא דבני עמון לפתגמי יפתח
דשלח לותיה :

Versio VULGATA LATINA.

15 Hæc dicit Jephte; Non tulit Israel terrã Moab, nec terrã filiorũ Ammon: Sed quando de Ægypto cõfenderunt, ambulavit per solitudinem usq; ad Mare rubrũ, & venit in Cades.
17 Misitque nuntios ad regem Edom, dicens; Dimitte me ut transeam per terrã tuam. Qui noluit acquiescere precib' ejus. Misit quoq; ad regẽ Moab, qui & ipse transitum præbere contempsit. Mansit itaq; in Cades, Et circuiuit ex latere terrã Edom, & terram Moab: venitque contra Orientalem plagam terræ Moab, & castrametatus est trans Arnon: nec voluit intrare terminos Moabi: Arnon quippe confinium est terræ Moab. Misit itaque Israel nuntios ad Sehon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Hesebon: & dixerunt ei, Dimitte ut transeam per terram tuam usq; ad fluvũ. Qui & ipse Israel verba despiciens, non dimisit eũ transire per terminos suos: sed infinitã multitudinẽ cõgregatã, egressũ est cõtra eũ in Jasa, et fortiter resistebat. Tradiditq; eũ Dñs in manũ Israel cũ omni exercitu suo, qui percussi eũ, & possidit omnem terram Amorrhæi habitatoris regionis illã. Et usq; ad fines ejus, de Arnon usque Jaboc, & de solitudine usq; ad Jordanem. Dñs ergò Deũ Israel subvertit Amorrhæum, pugnante contra illũ populo suo Israel, & tu nunc vis possidere terram ejus? Nonne ea quæ possidet Chamos deus tuus, tibi jure debentur? Quæ autem Dñs Deũ nostri victor obtinuit, in nostrã cedent possessionem: Nisi fortè melior es Balac filio Sephor rege Moab: aut docere potes, quòd jurgatus fit contra Israel, & pugnaverit contra eũ. Quando habitavit in Hesebon, & vicuiis ejus, & in Aroër, & villis illius, vel in cunctis civitatibus juxta Jordanem, per trecentos annos. Quarè tanto tempore nihil fecisti contra me malè agis, indicens mihi bella non justa. Judicet Dñs arbiter hujus diei, inter Israel & inter filios Ammon. Noluitq; acquiescere rex filii Ammon verbis Jephte, quæ per nuntios mandaverat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 (Α)Καὶ ἔπεν αὐτῷ, Οὐκ λέγει Ἰεφθὰ, Οὐκ ἔλαβε Ἰσραὴλ γῆν Μωὰβ, οὐ γῆν υἱῶν Ἀμμών· ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐπορεύθη Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς, καὶ ἦλθεν εἰς Κάδης. 17 Καὶ (Β) ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, λέγων, Παρέλθοιμεν (γ) δὴ διὰ τῆς γῆς σου· (δ) οὐκ ἤκουσε (α) βασιλεὺς Ἐδώμ. Ἀπὸ δὲ καὶ πρὸς βασιλέα Μωὰβ ἀπέστειλε, (β) οὐ βουλόμενος· ἐκάθισε δὲ (γ) Ἰσραὴλ ἐν Κάδης, 18 καὶ (μ) ἐπορεύθη ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκύκλωσε τὴν γῆν Ἐδώμ, καὶ τὴν γῆν Μωάβ· (γ) καὶ ἦλθεν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου τὴν γῆν Μωάβ, (δ) καὶ παρεμβάλετο πέραν τοῦ Ἀρνών, καὶ οὐκ ἔλθοσαν εἰς τὰ ὅρια Μωάβ· (ε) ὅτι ὁ Ἀρνὼν ὅρια Μωάβ. 19 καὶ ἀπέστειλεν Ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς Σηὼν (ε) βασιλέα τῶν Ἀμορραίων βασιλέα Ἐσεβών, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰσραὴλ, (ϛ) Παρελθοιμεν δὴ διὰ σοῦ εἰς τὸν τόπον μου. 20 τῇ γῇ σου ἕως τῆς πόλεως (α) ἡμῶν. Καὶ οὐκ ἐπίστευσε τὸν Ἰσραὴλ παρελθεῖν τὸν ὅριον αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε Σηὼν πᾶν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρεμβάλετο εἰς Ἰασσὰ, καὶ ἐπολέμει τὸν Ἰσραήλ. 21 καὶ παρέδωκε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἰσραὴλ τὸν Σηὼν καὶ πᾶν τὸν λαὸν αὐτοῦ εἰς χεῖρας Ἰσραὴλ, καὶ ἔπαταξεν αὐτοὺς, καὶ ἐκληρονόμησε Ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Ἀμορραίων τῶν κατοικούντων τὴν γῆν ἐκείνην. 22 καὶ κατεκληρονόμησε τὸν Ἀρνὼν ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰαβὼκ καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ Ἰορδάνου. 23 καὶ νῦν μὴ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἐξωλεθρεύσας τὸν Ἀμορραῖον ἕνεκεν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ Ἰσραὴλ, (ϛ) σὺ κληρονομήσεις αὐτόν; 24 ἀλλ' ἢ ὃν ἐὰν κληρονομήσῃ ὁ Θεὸς ὁ ἡμέτερος ἐξ ἡμῶν, ἐκείνους κληρονομήσομεν; ὁ δὲ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐξωλεθρεύσας ἕνεκεν ἡμῶν τὸν Ἀμορραῖον, (ϛ) σὺ κληρονομήσεις αὐτόν; 25 νῦν μὴ ὁ Βαλὰκ υἱὸς Σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἐξωλεθρεύσας ἐξωλεθρεύσῃ; καὶ ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν τὸν Ἰσραὴλ, (ϛ) ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως τοῦ Ἰαβὼκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ Ἀρὼηρ καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ Ἀρνὼν ἐν τῷ τριακοσιοστῷ ἔτει; διὰ τί οὐκ ἐξωλεθρεύσατε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ; 26 ἐγὼ οὐκ ἐξωλεθρεύσω τὸν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ σὺ ἐξωλεθρεύσεις τὴν ψυχήν μου· ἐγὼ οὐκ ἥμαρτον εἰς σὲ, ἀλλὰ σὺ ἐξωλεθρεύσεις τὴν ψυχήν μου· ἐκδικήσαι Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἀνὰ μέσον υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν Ἀμμών. 27 καὶ οὐκ ἐπίστευσε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν τοῖς λόγοις Ἰεφθὰ, οὓς ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

MS. A. (α) Λέγων, Τάδε λέγει (ο) Ἰεφθὰ τὸν ἀπεσταλκότα αὐτὸν πρὸς Λέγοντες, ὅτι τοιάδε λέγει Ἰεφθὰ ὁ ἀπεσταλκὼς σε πρὸς ἡμᾶς. (ο) ἀπεκρίθη. καὶ (μ) διὰ τοῦτο ἐν (ε) σταυρῷ κόπτει τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως τοῦ Ἰαβὼκ καὶ ἕως τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ ἐν Ἐσεβὼν καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ Ἀρὼηρ καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ Ἀρνὼν ἐν τῷ τριακοσιοστῷ ἔτει; διὰ τί οὐκ ἐξωλεθρεύσατε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ; (ϛ) ἐγὼ οὐκ ἐξωλεθρεύσω τὸν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ σὺ ἐξωλεθρεύσεις τὴν ψυχήν μου· ἐγὼ οὐκ ἥμαρτον εἰς σὲ, ἀλλὰ σὺ ἐξωλεθρεύσεις τὴν ψυχήν μου· ἐκδικήσαι Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἀνὰ μέσον υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν Ἀμμών. 27 καὶ οὐκ ἐπίστευσε βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν τοῖς λόγοις Ἰεφθὰ, οὓς ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

Versio PARAPH. CHALD.

Et dixit ei, Sic dixit Jiphthahh: non cepit Israel terram *Moab*, et terram filiorum Ghamon. Nam in exeundo eos ex Mifzraim, ambulavit Israel in deserto usq; mare Zuph, et venit ad Rekam. Et misit Israel nuncios ad regem Edom; et dixerunt ei, Transibo nunc in terra tua, & non audivit rex Edom; et misit Israel ad regem Moab, qui & ipse noluit in eis Cam: Ideo Israel in Rekam. Et ambulavit in deserto, et ambivit terram *Edom*, et terram *Moab*. Et venit ab ortu Solis ad terram *Moab*; et posuerunt in transitu Arnon, et non intraverunt in termino Moab, quia Arnon terminus Moab. Et misit Israel nuncios ad Zeihhon regem Emorrhæi regem Hhesbon; & dixit ei Israel, Transibimus nunc in terra tua usque ad locum meum. Et non credidit Zeihhon Israel ad transeundum in terminos suos: et congregavit Zeihhon omnem populum suum, et posuerunt in Jahafz, et inivit bellum in manu Israel, et deleverunt eos, et hæreditavit Israel omnẽ terrã Emorrhæi habitantis in terrã illã. Et hæreditaverunt omnem terminum Emorrhæi ab Arnonã et usque Jobekã, et ex deserto, et usq; Jordanem. Et nunc Dñs Deus Israel ejecit Emorrhæũ ex ante populũ suũ Israel, et tu possidebis eũ? Et nunc an bonũ? Et nunc an bonũ? ut à Balak filio Zripor rege Moab; num contendere contendit cum Israel? & bellum invit in eis Cam? Ecce Israel in Hhesbon et in oppidis ejũ, et in Ghatroc, et in oppidis ejus, et in omnibus urbib' quæ sũt terminis Amon tercentũ annis: & quare non liberastis in tempore illo? Et ego non peccavi tibi, et tu faciens mecum malum ad incundum bellum in me: judicabit Dñs qui fecit judicium in die hãc, inter filios Israel et inter filios Ghamon. Et non audivit rex filiorum Ghamon verba Jiphthahh, quæ misit ad eum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 Et dixit illi, Sic ait Nephtah, Non usurpavit Israel terram Moab, nec terram filiorum Ammon. Nam cũm ascenderent ex Ægypto, ambulavit filii Israel per deserturn usque ad mare Suph: cũmque pervenissent ad Recem, Misérat Israel ad regem Edom, dicens ei; Transeamus quæso per terram tuam: at non acquievit rex Edom. Misit quoque ad regem Moab; at nec assensum præbuit ei: sic remansit Israel in Recem. Postea pergentes per deserturn, circumiverunt terram Edom & terram Moab, & castrametati sunt eis Arnon, nec ingressi sunt limitem Moab (nam Arnon limes est Moabi) Et misit Israel nuntios ad Sihon regem Amorrhæorum & regem Hesbon, dixitque ad eum Israel, Transeamus quæso per terram tuam usque ad terram meam. At non fidens Sihon Israeli ut transiret per limitem suum, convocavit Sihon totum populum suum, & castrametati sunt in Jahas: initóque prelio cum Israele, Tradidit Dominus Deus noster Sihonem & universum populum ejus in manum Israelis; & valtivit Israel terram Amorrhæorum, Et possiderunt eam Israel, et possiderunt terram Aboc, & a deserto usque ad Jordanem. Nunc itaque Dominus Deus extinxit Amorrhæos à conspectu populi sui Israelis, & tu possideres eos? Nonne quod possidendum tibi daret Kemos deus tuus, possideres? igitur & nos quod confiscavit Dominus Deus noster à conspectu nostro, possidebimus. An verò melior ac præstantior es quàm Balac filius Sephor rex Moab? nunquid ullam movit litem adversùs Israelem, aut pugnavit unquam contra eos? Dum habitavit Israel in Hesbon & villis ejus, in Adoir & villis ejus, & in omnibus civitatibus quæ jacent fecus Arnon, trecentos annos; cur non repetitis eas tanto tempore? Verùm ego nunc nihil in te peccavi, tu verò iniquè mecum agis pugnando contra me decernat hodie Dominus judicium inter filios Israel & inter filios Ammon. At non attendit rex Ammonitarum verba Nephtah, quæ miserat ad eum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 وقال في كتبه هكذا يقول يفتاح لم ياخذ بنو اسرائيل من بني موآب وبني عمون ارضا * وذلك
16 انهم حين صعدوا من ارض مصر سارُوا في القفر حتى اتيوا الى بحر سوف. وبلغوا الى رقام
17 * وارسل بنو اسرائيل رسلا الى ملك ادوم * وقالوا له نجوز في ارضك * فلم يذعنهم ملك ادوم
18 ان يجوزوا. وارسلوا الى ملك موآب ايضا * فلم يذعنهم * وسكن بنو اسرائيل رقام * وساروا في
19 البيد * ودارُوا حول ارض ادوم وموآب * وبزلوا عبر الاردن * ولم يدخلوا في حد موآب * وارسل
بنو اسرائيل رسلا الى سيحون ملك الاموريين ملك حسبون * وقال له بنو اسرائيل * نجوز في
20 ارضك الى ارضنا * فلم يذعن سيحون بني اسرائيل ان يجوزوا في ارضه * وجمع سيحون جميع
21 اجناده * وبزلوا ياهص وحاربوا بني اسرائيل * فهزم الله ربنا سيحون واجناده * وكسرهم امام بني
22 اسرائيل * واهلك بنو اسرائيل الاموريين * وورثوا حدودهم جميعها * من ارنون الى افاق * ومن
البيدة الى الاردن * ورجع ملك بني عمون ارسل رسلا ليفتلم يطلب منه الارض التي احذوها
23 منهم بنو اسرائيل * فارسل يفتلم يقول هكذا * الآن الله ربنا رب اسرائيل سعبه ارض الاموريين
24 الذين هلكوا من بين ايديهم * وانت فما تريدها * لانه اما يحب لك ان ترث ما اورثك كاموس
25 الاهك. فاما ما اهلك الله ربنا من بين ايدينا ورثناه اياه فهو لنا * افلك خير من بالاق بن
26 صفور ملك موآب * لعله خاصم بني اسرائيل * او قاتلهم في سبي من هذا * او حاقدهم وحاربهم
27 في ذلك * حين جلس بنو اسرائيل في حسبون وفي قراها وفي عدارعيد وقراها وفي جميع القرى التي
28 عند ارنون مدة ثلثمائة سنة * فلماذا لم تخلصوها ولم تطلبوها في ذلك الزمان * ولكن قد عملت
اني لم آمر عليك الآن * وانت تريد الشر وتطلب محاربتي * يحكم الرب القوي بين بني
اسرائيل وبين بني عمون * فلم يسمع ملك بني عمون كلام يفتاح * ولم يعتد به *

Jiphthahe per epistolam, Sic dicit Jiphtah, Non detulerunt Israelitæ à Moabitis nec Ammonitis ex eis ullam. Nam quando ascendebant de terra Ægypti, pertransiverunt per desertum donec ad Mare Suph, & pervenerunt ad Recem; Tum miserunt Israelitæ nuntios ad regem Edom, & dixerunt ad eum, Transire nobis liceat per regionem tuam: sed non acquiescebat rex Edom ad verba ejus, misérunt etiam ad regem Moab, qui nec permisit ut transiret fini filii Israel in Recem. Deinde procedentes in deserto, & circumeuntes terram Edom & Moab, castrametati sunt trans Jordanem, nec ingressi sunt terminum Moab. Inde 19 misérunt Israelitæ legatos ad Sihon regem Amorrhæorum & regem Hesbon, & dixerunt ad eum Israelitæ, Transire liceat per regionem tuam ad regionem nostram. Verùm non permisit Sihon Israelitis ut transiret per regionem suam, imò cecidit Sihon omnibus suis copiis, castrametati sunt in Jahaza, & co-nvoliit populum suum filius Israel, Fugavit Deus Dominus noster Sihonem & omnem eius populum, & hæreditavit eos filii Israel, & possiderunt 22 terram Amorrhæorum, Possiderunt 22 autem filii Israel Amorrhæos, Aphec, & à deserto ad Jordanem usque. Remisit autem vero Ammonitarum legatos ad Jephtah, petiti ab eo regnorum quam obtinebant ab eis filii Israel. Mòque Jephtah talia dixit, Quandoquidem Deus 23 Dominus nuper subiit ante dea à Israelis populo fuo terram Amorrhæorum qui deficiunt à conspectu eorũ, in nequaquam possidebis eã. Tu eam possidere debebas? 24 possidetadum vibi dedit Kemos deus tuus; quod autem confumsit Deus Dominus noster à conspectu nostro, possidebimus illã. Nam melior es 25 Balaco filio Sephor rege Moabitarum qui in contendit cum Israelitis, aut bellum contra eos? Dum habitabat Israel in Hesbon, & in omnibus eius jurisdictionibus & omnibus vicinis Aroer & Aroer & omnibus vicinis Arnon per trecentos annos? Et cur non fecisti illis 26 quando ascendebant de terra Ægypti? Ego non peccavi tibi, & tu facis mecum malum ad pugnandum mecum in eos hodie Dominus judicium inter filios Israel et inter filios Ammon. At non 28 audivit rex Ammonitarum verba Jephtahi, quæ misit ad eum.

ספר שופטים : יא

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

29 Gilhad ad Misphe & Gilhad Misphe transivit & Hammon filios
30 Hammon filios deinde si dixit & DOMINO
31 fecerit egressum quod egredietur erit Et
32 filius a pace in me redierit in pacem occurrit in mea domus
33 egressuros illis pacem offeram & DOMINO erit & Hammon
34 pugnandum ad Hammon filios ad Iephtah transivit Et
35 Archor ab eos percussit Et ejus manu in DOMINUS eos dedit &
36 vineratum Abel ad usque & civitates viginti Misphi ut venire usque ad
37 filiorum Israhel Hammon filii sunt humiliati & vehementer magna plaga
38 ecce & filiam domum ad Misphi in Iephtah venit Et Israel
39 tantum & choris & tympanis & ejus occurrit in repetens ejus filia
40 fuit Et filia vel filius & ex eo non unica ipsa
1 Iephtah Et filia illa ad patrem suum & dixit eam videre circa
2 tantum inhumabit in fuisti tu & me fecisti incurvate incurvando mea filia
3 dixit Et descendit descendere descendere potero non & DOMINUM ad me os perfecit ego &
4 DOMINUM ad filiorum os profecit mihi Pater : cum ad Dixitque
5 fecit pulsquamdiu ore ex eo egressum quemadmodum mihi fac
6 Hammon filios de tuis inimicis de ultiones DOMINUS tibi
7 vindicat : hoc verbum mihi Fiat : filium patrem ad Dixitque
8 montes super defendam & filio & gyrentibus duobus me ad
9 montes Sinaim duobus & ego & meos virginibus super flebo &
10 ipsa fuit & : mensibus duobus eam dimisit & Vade
11 montes super suas virginibus super flevit & ejus fecit &
12 montibus & Israhel in fuit Et : filium patrem ad Et reversa & gyrentibus duorum fuit & fuit Et
13 : rerum cognoverat eum ipsa & : voverat quod suum votum & fecit &
14 filia illa ad Israel in filiorum Israel fuit & Israel
15 : anno in diebus
16 quatuor Gilhad dixit Iephtah & iam allocuendum ad Israel filia
17 : anno in diebus

1 Factus est ergò super Jephte Spiritus Domini, & circuiens Galaad, & Manasse, Mafpha quoq; Galaad, & inde transiens ad filios Ammon, Votum vovit Domino, dicens; Si tradideris filios Ammon in manus meas,
2 Quicunque primus fuerit egressus de foribus domûs meæ, mihique occurrerit revertenti cum pace à filiis Ammon, erit in holocaustum
3 offeram Domino. Transivitque Jephte ad filios Ammon, ut pugnaret contra eos quos tradidit Dominus in manus ejus.
4 Percussitque ab Aroër usque dum venias in Mennith, viginti civitates, & usque ad Abel, quæ est vineis consita, plagâ magnâ nimis : humiliatique sunt filii Ammon à filiis Israel.
5 Revertente autem Jephte in Mafpha domum suam, occurrit ei unigenita filia sua cum tympana & choris : Non enim habebat alios liberos.
6 Quâ visâ, scidit vestimenta sua, & ait; Heu me, filia mea, decepisti me, & ipsa decepta es : aperui enim os meum ad Dominum, & aliud facere non potero.
7 Cui illa respondit, Pater mi, si aperuisti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcunque pollicitus es, concessâ tibi, ultione atque victoriâ de hostibus tuis. Dixitque ad patrem; Hoc solum mihi præsta quod deprecor : Dimitte me ut duobus mensibus circumeam montes, & plangam virginitatem meam cum sodalibus meis.
8 Cui ille respondit, Vade. Et dimisit eam duobus mensibus. Cùmque abiisset cum sociis ac sodalibus suis, flebat virginitatem suam in montibus.
9 Expletisque duobus mensibus, reversa est ad patrem suum : & fecit ei sicut voverat, quæ ignorabat virum. Exinde mos inceptus est in Israel, & consuetudo servata est :
10 Ut post anni circulum convenant in unum filiæ Israel, & plangant filiam Jephte Galaaditæ diebus quatuor.

1 Factus est ergò super Jephte Spiritus Domini, & circuiens Galaad, & Manasse, Mafpha quoq; Galaad, & inde transiens ad filios Ammon, Votum vovit Domino, dicens; Si tradideris filios Ammon in manus meas,
2 Quicunque primus fuerit egressus de foribus domûs meæ, mihique occurrerit revertenti cum pace à filiis Ammon, erit in holocaustum offeram Domino. Transivitque Jephte ad filios Ammon, ut pugnaret contra eos quos tradidit Dominus in manus ejus.
3 Percussitque ab Aroër usque dum venias in Mennith, viginti civitates, & usque ad Abel, quæ est vineis consita, plagâ magnâ nimis : humiliatique sunt filii Ammon à filiis Israel.
4 Revertente autem Jephte in Mafpha domum suam, occurrit ei unigenita filia sua cum tympana & choris : Non enim habebat alios liberos.
5 Quâ visâ, scidit vestimenta sua, & ait; Heu me, filia mea, decepisti me, & ipsa decepta es : aperui enim os meum ad Dominum, & aliud facere non potero.
6 Cui illa respondit, Pater mi, si aperuisti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcunque pollicitus es, concessâ tibi, ultione atque victoriâ de hostibus tuis. Dixitque ad patrem; Hoc solum mihi præsta quod deprecor : Dimitte me ut duobus mensibus circumeam montes, & plangam virginitatem meam cum sodalibus meis.
7 Cui ille respondit, Vade. Et dimisit eam duobus mensibus. Cùmque abiisset cum sociis ac sodalibus suis, flebat virginitatem suam in montibus.
8 Expletisque duobus mensibus, reversa est ad patrem suum : & fecit ei sicut voverat, quæ ignorabat virum. Exinde mos inceptus est in Israel, & consuetudo servata est :
9 Ut post anni circulum convenant in unum filiæ Israel, & plangant filiam Jephte Galaaditæ diebus quatuor.

MS.A. (α) ἐγένετο δὲ (σ) ἐν Ἰεφθὰ τὸν γιὸν Γαλαάδ, τὸν Μανασσῆ, καὶ ἐλθὼν τὸν Ζωστὰν Γαλαάδ, καὶ ἀπὸ Ζωστὰν Γαλαὰδ εἰς τὴν πόλιν (μ) Ἐὰν δὲ δῷς τοὺς (ν) υἱοὺς Ἀμμὼν εἰς τὴν χεῖρά μου, Καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος (ο) ἐν τῇ θύρᾳ τῶν οἴκων μου ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ (χ) υἱῶν Ἀμμὼν, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ, (ψ) ἀνάβασιν ὁλοκαυτώσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα. Καὶ (ω) παρέλαβεν Ἰεφθὰ (α) τοὺς υἱοὺς (β) Ἀμμὼν (γ) τοῦ πολεμῆσαι αὐτοὺς ἐν τῷ πολεμῆσαι αὐτοὺς τοὺς (δ) ἐν χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἀροὴρ (ε) ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἀρρὼν ἑκατὸν εἴκοσι πόλεις, (ζ) ἕως Ἐξ κρόμμα πληγὴ μεγάλη (η) σφόδρα. καὶ (θ) ἐταπεινώθη οἱ υἱοὶ Ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ (ι) ἐλθὼν Ἰεφθὰ εἰς Μασσηφὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς συναντήσιν αὐτῷ, καὶ (κ) ἡ μονογενὴς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν αὐτῷ υἱὸς ἢ θυγάτηρ. καὶ (λ) ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν ἔρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ (μ) εἶπεν Ἀλλοφύλοις ἐν τῇ θυγατρὶ μου ἐν τῷ ἀναβῆναι με ἐν τῷ ἀνοίξαι τὸ στόμα μου πρὸς τὸν Κύριον, καὶ οὐ δυνήσομαι ἐπιστρέψαι ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με

ספר שופטים : יב

CAP. XII. יב

1 ויצעק איש אפרים ויעבר צפונה ויאמרו ליפתח
ipsi Ephraim in ipsum conburemus tuam domū tecum vendit ad
לם לא קראתנו לבוא בדבר עמון ולכן לא קראנו
ipsum Ephraim Dixitque ipsi Ephraim Ecce ego & populus meus sum
2 ללכת עמך ברחבה נשיף עליך באש ויאמר יפתח
vocabat Hammon filii & ego populus meus fui rixæ Vir ego ad
אליהם איש ריב הייתי אני ואמי ובני עמון מאד
vidi Et eorum manu & me fervidis non & mei sum ad
3 ואעזל מארם ולא הרעותם אותי מידם ואראה
transivi & mea vita in mei animam posui & ,fabris in non quod
כי אינך מושיע ואשמה נפשי בכפי ואעברה
quid ut Et mea manu in Dominus eos dedit & Hammon filios ad
אל בני עמון ויתן יהוה בידי ולמה
Ephtah congregavit Et 2 me in pugnando ad hac die me ad ascendistis
עליתם אלי היום הזה להלחם בי : ויקבץ יפתח
viri peculiarem & Ephraim cum pugnavit & Ghilhad viros omnes
4 את כל אנשי גלעד וילחם את אפרים ויכו
Ghilhad vos Ephraim Lugent : dixerunt quia Ephraim Ghilhad
אנשי גלעד את אפרים כי אמרו פליטי אפרים אתם גלעד
Ghilhad cepit Et Mediis ad Ephraim medio in
בתוך אפרים בתוך מנשה : ויהי כי נגעו אנשי
Ephraim vos et dicebant ye id fuit Et Ephraim ipsi Judea magnum
5 גלעד את הירדן לאפרים והיה כי יאמרו פליטי אפרים
Fac Ephratzan Num : Ghilhad viri et dicebant & : Transibo
אעברה ויאמרו לו אנשי גלעד האם אפרתי אתה
dicebat & : Scibboleth nunc Dic : ei Dicebantque Non : dicebat & ad
ויאמר לא : ויאמרו לו אמר נא שבלת ויאמר
ea jugulabat & jeum apprehendebit & Ephraim ipsi loqui dimittit non & : sibboleth
סבלת ולא יכין לדבר כן ויאחזו אותו וישחטו ל
quadraginta & Ephraim de illo tempore in cecidit & Jeudea manum ad
אלפים מעברות הירדן ויפל בעת ההיא מאפרים ארבעים
tantis sex Israel transivit Jordanis & : militia duo &
ושנים אלף : וישפט יפתח את ישראל שש שנים
Ghilhad civitatibus in est sepultus ac ,Ghilhaditis Ephtah est mortuus &
וימת יפתח הגלעדי ויקבר בערי גלעד
ei fuit Et .Bethlehem de filius Israel cum post judicavit Et
8 וישפט אחריו את ישראל אבצן מבית לחם : וירא לו
filias, triginta & ,foras misit filias triginta & filii triginta
שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות
annis septem Israel Judicavitque thoris de fuit filiis adduxit
הביא לבניו מן החוץ וישפט את ישראל שבע שנים :
cum post judicavit Et .Bethlehem in est sepultus & ,Jiulon est mortuus Et
10 וימת אבצן ויקבר בבית לחם : וישפט אחריו
decem Israel Judicavitque ,Zebulonites Elon Israel
את ישראל אילון הזבולני וישפט את ישראל עשר
Ajalon in est sepultus & ,Zebulonites Elon est mortuus Et annis
שנים : וימת אילון הזבולני ויקבר באילון
Hadon Israel cum post judicavit Et ,Zebulon terra in
בארץ זבולן : וישפט אחריו את ישראל עבדון
filii quadraginta & ,fuit & ,Pirathonites Hillel filius
בן הלל הפרעתוני : ויהי לו ארבעים בנים
nunc judicavit Israel Abdon, Pirathonites Hillel filius triginta &
ושלשים בני בנים רכבים על שבעים עיר
est mortuus Et annis octo Israel Judicavitque
וישפט את ישראל שמנה שנים : וימת
Ephratham in est sepultus & ,Pirathonites Hillel filius Hadon
עבדון בן הלל הפרעתוני ויקבר בפרעתון
Hamalechitarum monte in ,Ephraim terra in

בארץ אפרים בהר העמלקי :

1 Ἐπτὰ, καὶ (a) Ἀλὼν ὁ Ζεβουλωνίτης, καὶ ἔθαπτον ἐν Ἀγιαλὼν ὁ Ζεβουλωνίτης ἐν Ἀγιαλὼν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ (β) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (γ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (δ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (η) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (θ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ι) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ια) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ιθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (κθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (λθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (με) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (μθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ν) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (να) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (νθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ξθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ο) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ογ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (οθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (π) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (πθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ργ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ση) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ψθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ω) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ωθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ργ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ρθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (ση) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (σθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (τθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (υθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φε) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φζ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φη) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (φθ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χα) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χβ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χγ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χδ) Ἀιαλὼν μέτ ἐξ Ζεβουλὼν ὁ φαρεσωνίτης, καὶ ἀπεθανεν ἐν γῇ (χε

ספר שופטים: יג

CAP. XIII. יג

1 Domini oculis in malum faciendum ad
2 Israel filii addiderunt Et
3 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
4 annis quadraginta Philistinorum manu in Dominus eos dedit
5 וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה׃
6 Manoah et nomen & familia de Sorah de unus vir fuit Et
7 וְהָיָה אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִשְּׁפַחַת הַדָּנִי וְשִׁמוֹ מָנוֹחַ
8 Domini angelus est conspectus Et peperit non & sterilis ejus uxor &
9 וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלָדָה׃ וַיֵּרָא מַלְאַךְ יְהוָה
10 non & sterilis tu nunc Ecce: eam ad dixit & vocatum ad
11 אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ עֲקָרָה וְלֹא
12 conspectus ejus nunc Et filium paries & conspectus & peperisti
13 יָלַדְתְּ וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא
14 abstinendum omne comedas ne & sicera & vinum bibas ne &
15 וְאַל־תֹּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טֻמְאָה׃
16 super ascendet non novacula & filium paries & graviduus ecce Quia
17 כִּי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה עַל־
18 caput ejus & nazaræus Dei Nazaræus quia ejus caput
19 רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן וְהוּא
20 venit & Philistinorum manu de Israel servare incipiet
21 יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא
22 nunc & venit Dei Vir: dicendo ejus vero dixit & mulier
23 הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי
24 non & valde terribilis Dei angeli aspect & tanquam ejus & ejus
25 וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא
26 mihi indicavit non fuim nomen & ejus unde ejus eum interrogavi
27 שְׁאַלְתִּיהוּ אֵי מִזֶּה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי׃
28 ne nunc & filium paries & graviduus ecce & mihi dixit Et
29 וַיֹּאמֶר לִי הִנֵּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל־
30 quia vinum bibas ne & sicera & vinum bibas
31 תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טֻמְאָה כִּי־
32 sacrorum ab ut usque utero ab puer erit Dei Nazaræus
33 נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃
34 vir: ipsi dominus me ad & ait & Dominum ad Manoach oravit Et
35 וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנִי אִישׁ
36 ipsos doceat & quod ad adhuc quæso venit ipsisque quem Dei
37 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיוֹרֵנוּ
38 Manoach ore in Deus audivit Et puero faciemus quid
39 מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיּוֹלֵד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מָנוֹחַ
40 caput in filius ipsi & ipsum ad & ait Dei angel venit &
41 וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא יֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה
42 gracuerit & ejus vir festinavit Et eum non ejus vir Manoach &
43 וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ
44 vir ad ellonipsich & Ecce: eum ad ait & ejus vir nunciavit &
45 וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה הַנֶּרְאֶה אֵלַי בַּיּוֹם
46 prius Manoach ivit & fœminæque ante ad die in venit qui
47 אֶל־הָאִשָּׁה׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי
48 ejus vir in Num: ei dixit & virum ad venit & ejus uxore
49 אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
50 Nunc Manoach Dixitque Ego: ait Et mulierem ad es locutus
51 דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה
52 dixit Et ejus opus & puerei judicium erit quod ejus sermo veniat
53 יָבֹא דְבָרֶיךָ מַה־מִּדַּת הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר
54 mulierem ad dixit quæ omnis? Ab Manoach ad Domini angelus
55 מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה
56 vinum & sicera non vini vite de ejus dixi quod omni Ut
57 תִּשָּׁמֵר׃ מִכֹּל אֲשֶׁר־יָצָא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכֵל וְיַיִן
58 sit præcepi quod omne comedat ne & jubat ne & sicera &
59 וְשֵׁכָר אַל תֵּשְׁתְּ וְכֹל טֻמְאָה אַל תֹּאכֵל אֵת אֲשֶׁר צִוִּיתִיהָ׃
60 mus Rutenum Domini angelum ad Manoach Dixitque confudit
61 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה נַעֲצָרְךָ־נָא אֹתָךְ
62 caparum hordum pro faciemus & quod
63 וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XIII.

1 RUrsumq; filii Israel fecerunt
malum in conspectu Dñi: qui
tradidit eos in man' Philithi-
2 norũ quadraginta annis. Erat
autẽ quidam vir de Sarea, et de
tribu Dan, nomine Manue, ha-
3 bens uxorẽ sterilem. Cui appa-
ruit Angelus Dñi, & dixit ad
eam, Sterilis es & absque libe-
ris: sed concipies & paries fili-
4 um. Cave ergò ne bibas vinũ
ac ceræ, nec immundum quid-
5 quam comedas: Quia concipi-
es, & paries filiũ, cuj' non tan-
get caput novacula: erit enim
Nazaræ' Dei ab infantia tua, et
ex matris utero, et ipse incipiet
liberare Israel de manu Phili-
6 thinorũ. Quæ cùm venisset ad
maritũ suũ, dixit ei: Vir Dei
venit ad me, habens vultũ an-
gelicum, terribilis nimis. Quẽ
cùm interrogasset, unde esset, &
unde venisset, & quo nomine
vocaretur, noluit mihi dicere:
7 Sed hoc respondit, Ecce con-
cipies & paries filium: cave ne
vinum bibas, nec ficerã, & ne
aliquo vescaris immundo: erit
enim puer Nazaræ' Dei ab in-
fantia tua, ex utero matris tuæ
8 usq; ad diem mortis suæ. Ora-
vitque Manue Dñm, & ait,
Obiecro Dñe, ut vir Dei, quẽ
misisti, veniat iterũm, & docet
nos quid debeam' facere de
puero, qui nasciturus' est. Exau-
divitque Dñs deprecantẽ Ma-
9 nue, & apparuit rursũ Angel'
Dei uxori ejus sedenti in agro.
Manue autẽ maritus ej' non e-
10 rat cum ea. Quæ cùm vidisset
Angelum, festinavit, & cucur-
rit ad virũ suũ nuntiavique
ei, dicens, Ecce apparuit mihi
11 vir, quem antè viderã. Qui sur-
rexit, & secut' est uxorem suã:
venientique ad virum, dixit ei,
Tu es qui locu' es mulierẽ? Et
12 ille respondit, Ego sum. Cui
Manue, Quando, inquit, fermo
tuus fuerit expletus, quid vis ut
faciat puer? aut à quo le oberi-
13 vare debebit? dixitq; Angelus
Dñi ad Manue, Ab omnibus,
quæ locutus sum uxori tuæ,
14 abstineat se: Et quidquid ex vi-
nea nascitur, non comedat: vi-
num & siceram non bibat, nul-
lo vescatur pollutũ: & quod
ei præcepi, impleat atque cu-
15 stodiat. Dixitque Manue ad ej'
Angelum Dñi, Obiecro te ut
acquiescas precibus meis, &
(o') Cùm abstineris (p') à hœdo
faciamus tibi hœdum de ca-
pris.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

CAP. XIII.

1 Καὶ (a) προσέθεσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοῦ
ποιῆσαι τὸ πονηρὸν (b) ἐνώπιον κυρίου· καὶ παρέ-
δωκεν (γ) αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Φυλιστίν
πεντηκοντα ἔτη. Καὶ (d) ἦν ἀνὴρ ἐκ Σαρὰ ἐκ τῆς
2 Δανὰ ὀνόματι Μανοὰ, καὶ ὑπῆρχεν αὐτῷ γυνὴ
καὶ ἦν Μανοὰ, (ε) γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα καὶ οὐ
3 (ζ) τέκνωσε. Καὶ ὤφθη ἄγγελος (η) κυρίου πρὸς τὴν
γυναῖκα, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν, (θ) ἰδοὺ σὺ στεῖρα
καὶ οὐ τέκνωσας (ι) καὶ κυήσεις καὶ τέξῃ υἱόν.
4 καὶ (κ) νῦν φύλασσε σεαυτὴν μὴ πίῃς οἶνον (λ) καὶ μεθύσκον,
καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον, (μ) Ὅτι ἰδοὺ σὺ (ν)
ἐν γαστρὶ λήψῃ καὶ τέξῃ υἱόν· (ξ) καὶ σίδηρος οὐκ
ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· ὅτι Ναζὶρ θεοῦ
ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς κοιλίας· καὶ αὐτὸς
ἄρξεται (ο) σῶσαι τὸν Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς (π) Φυ-
5 λιστίν. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπεν τῷ ἀνδρὶ
αὐτῆς, λέγων, (ρ) Ἄνθρωπος (σ) τοῦ θεοῦ ἦλθε πρὸς
με, (τ) καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὄψις ἀγγέλου θεοῦ
φοβερὸς (φ) σφόδρα· καὶ οὐ κύριε ἠρώτησα αὐτὸν πόθεν
ἐστὶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. Καὶ
6 εἶπέ μοι, Ἰδοὺ σὺ (χ) ἐν γαστρὶ λήψῃ καὶ τέξῃ υἱόν.
νῦν οὖν μὴ πίῃς οἶνον (ψ) καὶ σικέρα, καὶ
φάγῃς (τ) πᾶν ἀκάθαρτον, ὅτι ἁγίασμα θεοῦ
7 τὸ παιδάριον ἀπὸ γαστρὸς τῆς μητρός σου ἔσται.
Καὶ (ω) προσηύξατο Μανοὰ πρὸς κύ-
ριον, καὶ εἶπεν, (α') Ἀνήμερον (β') ἀδονάκι, ἐν
ἀνθρώπῳ τῷ (γ') σταλθῇ τῷ πλησίον σου. Καὶ (δ')
ἐπάκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς Μανοὰ, (ε') καὶ
ἔστη ὁ ἄγγελος τῆς θεοῦ ἔτι πρὸς τὴν γυναῖκα·
καὶ αὐτὴ ἐκαθέζετο ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ (ζ')
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς. Καὶ ἔσπευσεν ἡ γυνὴ
καὶ ἔδραμεν, καὶ ἀπήγγειλεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, λέγουσα πρὸς αὐτὸν, (η') Ἰδοὺ ἄνθρωπος ὤφθη
8 μοι ἐχθὲς καὶ τρίτην. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ
αὐτῆς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνδρα
αὐτῆς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, (θ') Εἰ σὺ εἶ ὁ ἄνθρωπος
ὃς ἐλάλησας τοῖς ἐμοῖς ῥήμασι πρὸς τὴν γυναῖκα;
καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος, (ι') Ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπεν ὁ Μανοὰ, (κ) Νῦν
ἐὰν ἔλθοι τὰ ῥήματα σου, (λ) τί ἔσται ἡ κρίσις τοῦ παιδαρίου καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ;
9 Καὶ εἶπεν Μανοὰ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου, (μ) Ἀπὸ πάντων ὧν εἶπας πρὸς τὴν γυναῖκα μου φυλαχθήτω.
10 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Μανοὰ, Ἀπὸ πάντων ὧν εἶπα πρὸς τὴν γυναῖκα, (ν) φυλαχθήτω. Ἀπὸ παντὸς
ὧν ἐπορευόμην, (ξ) οὐ φάγεται· ἀπὸ παντὸς ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ, (ο) φυλαξάτω. Καὶ εἶπεν Μανοὰ πρὸς τὸν
ἄγγελον κυρίου, (π) Καταμείνατε δὴ σε, καὶ ἐροῦμεν σοι, ἐνώπιον σου ἐρίφιον αἰγῶν.

MS. A. (a) προσεθεσαν οι (β) ενωπιον (γ) αυτους εν χειρι αλλοφυλων τεσσερα-
κοντα. (δ) ηγουν ανηρ εκ Σαρεα εκ φυλης του δαν, (ε) η γυνη (ζ) ειτε, (η) Ι-
δου δη (ζ) (ιδ) ειν γυναι εξεις & τεξεις υιον. (θ) ιδου δη συ ο ανηρ ο λαλησας
τοις εμοις ρημασι προς τον γυναικα; (ι) ειδον εγω. (κ) ιδου δη ελθοι τα ρη-
ματα σου. (λ) τι εσται η κρισις του παιδαριου και το εργον αυτου. (μ) ιδου
δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ν) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ξ) ουκ
φαγεται. (ο) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (π) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς
με. (ρ) ειπεν ο ανηρ. (σ) ανθρωπος του θεου. (τ) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς
με. (φ) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (χ) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ψ) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (τ) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ω) ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (α') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(β') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (γ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(δ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ε') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ζ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (η') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(θ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ι') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(κ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (λ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(μ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ν') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ξ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ο') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(π') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (ρ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(σ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (τ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(φ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (χ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ψ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με. (τ') ιδου δη ο ανηρ ο ελθων προς με.
(ω')

Versio VULG. LAT.

16 Cui respondit Angelus; Si me
cogis, non comedam panes tu-
os: si autē vis holocaustū face-
re, offer illud Dño. Et nesciebat
Manue quōd Angel⁹ Dñi esset.
17 Dixit q; ad eum; Quod est tibi
nomen, ut, si sermo tu⁹ fuerit
explet⁹, honorem⁹ te? Cui ille
18 respondit; Cur quæris nomen
meū, quod est mirabile? Tulit
19 itaq; Manue hœdū de capris,
& libamenta, & posuit super
petrā, offerens Dño, qui facit
20 mirabilia: ipse autē & uxor
intuebantur. Cūq; ascen-
deret flamma ab altari in cœ-
lū, Angel⁹ Dñi pariter in flam-
ma ascendit. Quod cūm vidi-
sent Manue & uxor ej⁹, proni
21 ceciderunt in terrā. Et ultra
eis non apparuit Angel⁹ Dñi.
Statimq; intellexit Manue An-
gelū Dñi esse. Et dixit ad uxo-
rem suā; Morte moriemur,
22 quia vidimus Deū. Cui respon-
dit mulier; Si Dñs nos vellet
occidere, de manib⁹ nostris ho-
locaustum & libamenta non
suscepisset, nec ostendisset no-
bis hæc omnia, neque ea que
23 sunt venturæ dixisset. Peperit
itaq; filiū, & vocavit nomen
ejus, Samson. Crevitq; puer, & ⁹
benedixit ei Dñs. Cœpitque
24 Spirit⁹ Dñi esse eū eo in castris
Dan inter Sarea & Esthaol.

CAP. XIV.

1 DEscendit ergò Samson in
Thamnatha: videns q; ibi mu-
lierem de filiab⁹ Philisthim,
2 Ascendit, & nuntiavit patri
suo, & matri suæ, dicens; Vi-
di mulierem in Thamnatha de
filiab⁹ Philisthim: où quā, quæ-
so, ut mihi accipiatis uxorem.
3 Cui dixerunt pater & mater
sua; Numquid nō est mulier in
filiab⁹ fratrū tuōrū, et in omni
populo meo, quia vis accipere
uxorem de Philisthiim, qui in-
circumcisi sunt? Dixitq; Sam-
son ad patrē suū; Hanc mihi
accipiatis quia placuit oculis me-
4 is. Parentes autē ejus nescie-
bant quōd res à Dño fieret,
et quæreret occasionem contra
Philisthim: eo enim tempore
Philisthim dominabantur Is-
rael. Descendit itaq; Samson
cū patre suo & matre in Tham-
natha. Cūmq; venissent ad vi-
neas oppidi, apparuit catulus
leonis fremens, & rugiens, & oc-
5 currit ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος Κύριος πρὸς Μανοὰ, (ι) Εἰ
ἐὰν κρίβῃς, οὐ φάγομαι ἀπὸ τῶν ἄρτων σου·
ἐὰν δὲ ἀνοίσεις ὁλοκαύτωμα, τῷ κυρίῳ
ἀνάνεγκε αὐτό· ὅτι οὐκ ἔγνω Μανοὰ, ὅτι ἄγγε-
17 λος (κ) κυρίου ἐστὶν αὐτός. Καὶ εἶπε Μανοὰ πρὸς
τὸν ἄγγελον κυρίου, (π) Τί τὸ ὄνομά σοι, ἵνα ὅτα-
ν ἔλθῃ τὰ ῥήματά σου, (ρ) καὶ δοξασθῶμεν σε; Καὶ
18 εἶπεν ἄγγελος κυρίου πρὸς αὐτὸν, (σ) Ἱνατί τοῦτο
ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου, ὃ ἐστὶν θαυμαστόν.
19 Καὶ ἔλαβε Μανοὰ τὸ ἔριφον τῶν αἰγῶν, καὶ τὴν
θυσίαν, καὶ ἀνένεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ (τ) κυ-
ρίῳ. καὶ θαυμάζων ἐθαύμαζε, καὶ Μανοὰ καὶ ἡ γυ-
20 ναῖκα αὐτοῦ ἐθεώρουν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβη ἡ φλὸξ
τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀνέβη ἄγγελος
κυρίου ἐν τῇ φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου· καὶ Μανοὰ καὶ
ἡ γυναῖκα αὐτοῦ ἐθεώρουν, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν
21 ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ οὐ προσέθετο ἔτι ἀφθῆναι ἄγγελος
κυρίου τῷ Μανοὰ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. (υ) Τότε
γνοὺς Μανοὰ, ὅτι ἄγγελος κυρίου
22 ἐστὶν, εἶπε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, Θανάτῳ θανατοῦμεν ὅτι
θεὸν ἑωράκαμεν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, (φ)
Εἰ ἤθελεν ἡμᾶς θανατῶσαι κύριος, οὐ δεδέκετο ἐκ
χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν, καὶ οὐκ ἔδειξεν ἡμῖν
ταῦτα πάντα, καὶ νῦν οὐκ ἀκουσόμεθα ὅσα
23 τοιαῦτα. Καὶ ἐγέννησεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, Σαμψών. (χ) καὶ ἐμεγάλυνε τὸ παι-
δάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸ κύριος. (ψ) καὶ ἤρξατο τὸ πνεῦ-
24 μα κυρίου συνεκινεῖν αὐτὸν ἐν παρεμβολαῖς Δὰν
ἀνὰ μέσον Σαρεὰ καὶ Ἐσθαόλ.

CAP. XIV.

1 ΚΑὶ κατῆλθε Σαμψὼν εἰς Θαμνάθα, καὶ ἴδε-
ν γυναῖκα ἐν Θαμνάθα (α) ἀπὸ θυγα-
2 τέρων τῶν ἀλλοφύλων. (β) Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγ-
γειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, (γ)
λέγων, Γυναῖκα εἶδον ἐν Θαμνάθα ἀπὸ τῶν
θυγατέρων (δ) Φυλιστίμ, ἣ οὖν (ε) λάβετε
αὐτὴν μοι εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ
πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Μὴ (ζ) ἐκ τῶν
θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ πασῶν τῶν
λαῶν μου γνῶθι, (ζ) ὅτι σὺ θέλεις γυναῖκα
(η) ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων ἀπεριτμήτων; καὶ
εἶπε Σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ, Ταύτην
λάβε μοι, (θ) ὅτι αὕτη εὐθεῖα τοῖς ὀφθαλμοῖς
3 μου. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἦ-
σαν γνῶναι ὅτι παρὰ κυρίου ἦν, (ι) ὅτι ἐκζητῶν
αὐτὸς ζήτει ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. (κ) ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ (λ) οἱ ἀλλόφυλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσ-
ραήλ. Καὶ κατῆλθε Σαμψὼν καὶ ἡ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμνάθα. (λ) καὶ ἔλθοσαν
ἕως τῶν ἀμπελῶνων Θαμνάθα, καὶ ἰδοὺ (μ)
λεοντάριον ὠρυόμενον ἐπὶ τὸν Σαμψών.

MAS. (γ) Ἐὰν θέλῃς με, ὁ φόρμια Ρ (ξ) πιθανὸς ἐλπιάσῃς, κυρίῳ (ο) κυ-
ρίῳ ἐστὶν. Καὶ (ζ) Τί ὄνομά σοι, ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὰ (ρ) ἐξαίφνης σε; (σ) Ἱνατί (τ)
Μανοὰ (ο) ὑπὸ ἀνθρώπων. Καὶ (ρ) ἐπὶ πρόσωπον (ς) αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν. (υ) Τότε γνοὺς ὁ Μανοὰ
ὅτι ἐν ἀγγέλῳ κυρίου ἐστὶν, (φ) ἐὰν θέλῃς ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων; (χ) ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ οἱ ἀλλόφυλοι κυριεύοντες ἐν Ἰσ-
ραήλ. Καὶ κατῆλθε Σαμψὼν καὶ ἡ πατὴρ αὐτοῦ
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς Θαμνάθα. (λ) καὶ ἔλθοσαν
ἕως τῶν ἀμπελῶνων Θαμνάθα, καὶ ἰδοὺ (μ)
λεοντάριον ὠρυόμενον ἐπὶ τὸν Σαμψών.

Kep. ἰσ'. MS. A. (α) ἐν Ρ (Ο) Καὶ ἤρξατο συνόντων αὐτῷ, (ῳ) ἀνέβη (ρ) πατρὶ (ϛ) Ρ ἀλλοφύλων, (ῳ) ἐὰν
Ἐστὶ καὶ αὐτὸ εἰς (ξ) ἐν ἔθνει ἀπὸ Ρ γυναῖκα Ρ ἀδελφῶν Ρ, (ο) ἐν πασῇ τῇ πόλει μου γνῶθι, (π) ἐν ᾗ (ϛ) ὅτι ἤρξατο ἐν
ἀφθῆναι (ο) ὅτι αὐτὸς θαυμαστὸς ἐστὶν ἐν ἀμφιβόλοις Θαμνάθα, (μ) πάντων (ν) ἀπόκρισιν
ὀφθῆναι (ο) ὅτι αὐτὸς θαυμαστὸς ἐστὶν ἐν Ἰσραήλ. (λ) ἐξέκλεινεν εἰς ἀμφιβόλοις Θαμνάθα, (μ) πάντων (ν) ἀπόκρισιν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Respondit Angelus Dñi Menuh, Etiamsi me
cogis, non comedam panes tu-
os: si autem vōluntas offerre, Dño offer illā. Igno-
17 rabat enim Menuh quōd esset Angelus Dñi.
Dixit Menuh Angelo Dñi, Quod est nomen tu-
18 um, ut cūm eveneriet sermo tu⁹, inviceme
te? Ait illi Angelus Dñi, Cur interrogas de
nomine meo quod est gloriosissimum? Su-
19 mens itaque Menuh hœdum caprarum & li-
milam, obtulit super lapidem Dño, lauda-
bātque Dñm. Et Menuh atque uxor ejus
20 aspiciēbus, ascendit flamma ignis & lapide
in cœlum, ascendēdēque Angelus Dñi in flam-
ma altaris. Quod Menuh & uxor ejus videntes,
procubuerunt in facies suas super terrā,
21 & adoraverunt. Nec adjecit amplius Angel⁹
Dñi apparere Menuh & uxori ejus: ac tunc
cognoverunt Menuh et uxor ejus quōd Ange-
22 lus esset Domini. Et dixit Menuh uxori suæ,
Proculdubiō moriemur, quia Deum vidimus.
Cui respondit uxor, Si Deus vellet morte nos
23 afficere, nequaquam accepisset à nobis holo-
caustum & similāqnē, neque indicāsset nobis
hæc omnia tempore illo, neque talia nos au-
24 dire fecisset. Peperit ergò mulier illa filiū,
& vocavit nomen ejus, Samson: crevitq; pu-
er, & benedixit eum Dominus. Cœpit
25 autem Spiritus Dōmini promovere eum in
castris Dan, inter Sadaa & Eshtael.

CAP. XIV.

1 DEscendēdēque Samson ad Temnath, vidit
mulierem quandam in Temnath de fila-
bus Palethinorum. Et ascendens indicavit
2 patri suo matrique suæ, & dixit eis; Mulierē
vidi in Temnath de filiabus Palethinorum: ac-
cipite quæso, eam mihi uxorem. Dixerunt
3 ei pater suus & mater sua, An nulla est hic in
familia patris tui, & in uxore populi tui uxor,
ut abeas ad ducendum uxorem è Palethinis
incircumcisis? Respondit Samson patri suo,
Illam accipite mihi, quoniam ipsa placet o-
4 culis meis. Pater autem ejus ac mater e-
jus nesciebant quōd hoc esset à Domino,
ut premam exigeret à Palethinis: nam eo
tempore Palethini dominabantur in Israe-
5 lem. Descendit igitur Samson cum pa-
tre matrēque suā in Temnath, cūmque per-
venissent ūsque ad vineas Temnath, en catu-
lus leonis rugiebat ex adverso ipsius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 Respondit Angelus Dñi Menuha, Et-
iamsi me fōrtē faciat, non tamen tas-
tabō de panibus tuis: quod si fōrtē pleni-
tudō fuerit, offer illud Deo: hoc autem dixerat
Menuh, quia nesciebat cum esse Angelum
Domini. Ait ipsum ad eum Menuh, Angelo
17 Domini, Quod est nomen tuum, ut cūm
evenit completus fuerit sermo tuus, im-
ponamus pro te nomen tuum? Ait illi Angelus
18 Dñi, Cur me pro eo nomine de
nomine meo, cūm nomen meum sit glorio-
sum? Tum accepit Menuh hœdum de capri-
19 bus & libamen, & obtulit ea super lapidem
pro Deo, & laudabat Dominum. Et 20
Menuh & uxor ejus videbant flammam
ignis exumperentem à petra, & calamo ver-
sus ascendentem, Angelumque Domini in
flamma ignis quæ exoriebat
ex altari. Quod cūm vidissent Menuh
& uxor ejus, cecidērunt in facies suas
super terram. Et non apparuit Angelus
21 Angelus Domini Manoho & uxori ejus
ac tunc cognoverunt Manoh & uxor ejus
ipsum illum esse Angelum Domini. Qua-
22 propter dixit Manoh uxori suæ, Sane aut
morientes, quōdē Deum vidimus. Dixit 23
ad eum uxor ipsius, Si Deus occidere nos
vellet, non accepisset à nobis oleum & fri-
milagine, nec ostendisset nobis res istas hoc
tempore, nec annuntiasset nobis omnia hæc
negotia. Itaque peperit mulier illa filium, 24
vocavitque nomen ejus Samson: adolevit
que puer ille, & benedixit ei Deus. Cœpit 25
eum spiritus Domini movere eum in ca-
stris Dan, inter Sadaa & inter Eshtal.

CAP. XIV.

1 E descendit Samson in Temnath, vi-
dit ibi filiā fœminam de filiabus Pale-
thinorum. Et ascendens fōrtē pervenit ad
2 patrem suum & matrem suam, dicens
dixit, Ecce ego vidi in Temnath fœmi-
nam quam ita è filiabus Philisthinorum, du-
cāre illā mihi in matrimonium. Respondit illi 3
genitor ejus, Nam deest hic in domo pa-
tris tui & gente familiæ tuæ mulier, et
quōd ut uxorem accipias è filiabus Phi-
listhinorum incircumcisis? Ait Samson
patri suo, Nolo aliam præter istam, ipsam
enim adamasi, ipsam, pulchra est in oculis
meis. Ignorabant autē pater ac mater ejus
4 ad ipsum esse ab Domino, quōdē ipse
diēbus fumerat à Philisthis: exercebant
quippe Philisthi tunc temporis dominātū in
Israelitas. Itaq; descendēdēque Samson et
patrem ejus in Temnath, cūmque per-
ad vineas Temnath, en ca-
5 tulus leonis rugiebat ex adverso ipsius.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Respondit Angelus Dñi Menuh, Etiamsi me
comedā de cibo tuo: sin
autem vōluntas offerēs, Dño offer illā. Igno-
17 rabat enim Menuh quōd esset Angelus Dñi.
Dixit Menuh Angelo Dñi, Quod est nomen
tuum, ut cūm evenerit sermo tu⁹, inviceme
18 te? Ait illi Angelus Dñi, Cur interrogas de
nomine meo quod est gloriosissimum? Su-
19 mens itaque Menuh hœdum caprarum & li-
milam, obtulit super lapidem Dño, lauda-
20 bātque Dñm. Et Menuh atque uxor ejus
aspiciēbus, ascendit flamma ignis & lapide
in cœlum, ascendēdēque Angelus Dñi in flam-
21 ma altaris. Quod Menuh & uxor ejus videntes,
procubuerunt in facies suas super terrā,
& adoraverunt. Nec adjecit amplius Angel⁹
Dñi apparere Menuh & uxori ejus: ac tunc
22 cognoverunt Menuh et uxor ejus quōd Ange-
lus esset Domini. Et dixit Menuh uxori suæ,
Proculdubiō moriemur, quia Deum vidimus.
23 Cui respondit uxor, Si Deus vellet morte nos
afficere, nequaquam accepisset à nobis holo-
caustum & similāqnē, neque indicāsset nobis
24 hæc omnia tempore illo, neque talia nos au-
dire fecisset. Peperit ergò mulier illa filiū,
& vocavit nomen ejus, Samson: crevitq; pu-
25 er, & benedixit eum Dominus. Cœpit
autem Spiritus Dōmini promovere eum in
castris Dan, inter Sadaa & Eshtael.

CAP. XIV.

1 DEscendēdēque Samson ad Temnath, vidit
mulierem quandam in Temnath de fila-
bus Palethinorum. Et ascendens indicavit
2 patri suo matrique suæ, & dixit eis; Mulierē
vidi in Temnath de filiabus Palethinorum: ac-
cipite quæso, eam mihi uxorem. Dixerunt
3 ei pater suus & mater sua, An nulla est hic in
familia patris tui, & in uxore populi tui uxor,
ut abeas ad ducendum uxorem è Palethinis
incircumcisis? Respondit Samson patri suo,
Illam accipite mihi, quoniam ipsa placet o-
4 culis meis. Pater autem ejus ac mater e-
jus nesciebant quōd hoc esset à Domino,
ut premam exigeret à Palethinis: nam eo
tempore Palethini dominabantur in Israe-
5 lem. Descendit igitur Samson cum pa-
tre matrēque suā in Temnath, cūmque per-
venissent ūsque ad vineas Temnath, en catu-
lus leonis rugiebat ex adverso ipsius.

ספר שופטים: יד

comedam non, ut retinuerit Si: Manoah ad Domini angelum Dixitque
16 ואמר מלאך יהוה אל־מנוח אם תעצרני לא־אכל
quia, cum pares sfecidem Dominus offerfionem faceris si & : tuo pane in
בלחמך ואם־תעשה עלה ליהוה תעלנה כי
Dixitque ejus Domini angelus quod Manoach fecisset non
לא־ידע מנוח כי־מלאך יהוה הוא: ויאמר
venerit eum ? tuum nomen Quod : Domini angelum ad Manoach
17 מנוח אל־מלאך יהוה מי שמך כי־יבא
Dominii angelus ei Dixitque ,te profequemur honore & ,ma cebo
דבריך וכבדנוך: ויאמר לו מלאך יהוה
expi Et ? ma dicit ipsum & ,meo nomine in interrogatis hoc quid Ut
למה זה תשאל לשמי והוא פלא: ויקח
petram super fecit ejus & ,caprarum hœdum Manoach
מנוח את גדי העזים והמנחה ויעל על הצור
eius uxor & ,Manoach & : faciendum ad fecit miraculum & : Domino
ליהוה והפלא לעשות ומנוח ואשתו
,eorum in altare desuper flamma ,ejus Et ,oblatione
18 ראים: והי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה
ejus uxor & ,Manoach & : altaris flamma in Domini angelus ascendit &
ויעל מלאך יהוה בלהב המזבח ומנוח ואשתו
,adhæc addidit non Et ,terram in fait facies super occiderunt & ,videntes
19 ראים ויפלו על פניהם ארצה: ולא־יסף עוד
cognovit Tunc ejus uxorem ad & ,Manoach ad confici Domini angelus
מלאך יהוה להראה אל־מנוח ואל־אשתו אז ידע
ad Manoach Dixitque ,ipse Domini angelus quod ,Manoach
20 מנוח כי־מלאך יהוה הוא: ויאמר מנוח אל־
Dixitque ,vidimus : Deum quia ,morietur Moriendo ,suam uxorem
אשתו מות נמות כי אלהים ראינו: ותאמר
,suscepisset non ,non occidere Dominus voluisset Si ; sua uxor et
לו אשתו לו חפץ יהוה להמיתנו לא־קח
,hoc omnia nobis ostendisset nec ,manus de ,oblationem nostra
מידנו עלה ומנחה ולא הראנו את־כל־אלה
mulier peperit Et ,ipsa ,nos fecisset audire non tempus secundum &
21 ועת כזאת לא השמיענו כמהו: ותלד האשה
,et benedixit & ,ejus crepit grandis & ; Simson ejus nomen vocavit & filium
בן ותקרא את־שמו שמשון וינדל הנער וברכהו
,ejus cœpitque ,eum ire per Domini Spiritus Cœpitque ,Dominus
22 יהוה: ותחל רוח יהוה לפעמו במחנה־דן
,Eshtaol inter & ,Sorah inter ,Dan
בין צרעה ובין אשתאל:

CAP. XIV. יד

filiabus de Timnath in mulierē vidiqne, Timnath in Simson descendit Et
1 וירד שמשון תמנתה וראה אשה בתמנתה מבנות
: alit & ,fue natrii ei filio patri mutrisque ascendit & : Pelithinorum
2 פלשתים: ויעל והגיד לאביו ולאמו ואמר
accipite nunc & : Palithinorum filiabus de Timnath in vidi Mulierem
אשה ראיתי בתמנתה מבנות פלשתים ועתה קחו
filiabus ; non An ,sua mater & ,sua pater ei Dixitq; ,uxorem in mihi eam
אותה לי לאשה: ואמר לו אביו ואמו האין בבנות
,eqnendum ad ,eidem tu quia ,mulier meo popul ,omni in ,fratrū fratrū
אחיך ובכל־עמי אשה כי־אתה הולך לקחת
Eum ,ejus pater ei Simson dixitque ,perpetuitis Pelithinis de uxorem
אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון אל־אביו אותה
,sua mater & ,suus pater Et ,meis oculis in ,mihi ipsa placet ,mihi accipe
3 קח־לי כי־היא ישרה בעיני: ואביו ואמו
,quoniam ,ipse occidunt quia ,ipse Dominus quod fiebant non
לא ידעו כי מיהוה הוא כי־תאנה הוא מבקש
,Israel in dominatus Pelisthi illo temporis in & : Pelithinis à
מפלשתים ובעת ההיא פלשתים משלים בישראל:
venerunt & ; Timnath in ejus mater & ejus pater & Simson descendit Et
4 וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה ויבאו
,ejus occurrum in rugiens leonem catulus ecce & ,Timnath vineas ad usq;
עד כרמי תמנתה והנה כפיר אריות שאג לקראתו:
Kep. ιδ'. MS. A. (α) ἐν Ρ (Ο) Καὶ ἤρξατο ἐνόντων αὐτῷ, (ῳ) ἀνέβη (ρ) πατρὶ (ϛ) Ρ ἀλλοφύλων, (ῳ) ἐὰν
ἀφθῆναι (ο) ὅτι αὐτὸς θαυμαστὸς ἐστὶν ἐν ἀμφιβόλοις Θαμνάθα, (μ) πάντων (ν) ἀπόκρισιν

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 ואמר מלאכא דיי לי למנוחא הן תעצרני לא איכול בלחמך ואם תעביד עלתא קרבן ליי
ארום לא הוה ידע מנוח דמלאכא דיי הוא: ואמר מנוח לי מלאכא דיי מה שמך
17 דמתקרי ארי לאיתיא מלתך ונשבח לך: ואמר ליה מלאכא דיי למה דאנן שאל לשמי והוא
רזי־רזין: ונסיב מנוח ית גדיא בר עזין וית מנחתא ואסיק על טינרא קדם יי ומתפרש
18 מתפרש: ומנוח ואתתיה חמין: והוה בסקת שלהובא מלגו מן־בית־אלהא לרקיע שמיא וסליק
19 מלאכא דיי בשלהובית מן־קדמוי ומנוח ואתתיה חמין ונפלו על אפיהון על ארעא: ולא
אוסיף עוד מלאכא דיי לאתחזאה לבנוי לאתתיה בכן ידע מנוח ארי מלאכא דיי הוא:
20 ואמר מנוח לאתתיה מות נמות ארי מלאכא דיי חמינא: ותמרת ליה אתתיה אלהין דיי
חפץ ליי דיתמות לן לא קבל מנא עלתא ומנחתא ולא אחזינגא כל אלין ולכען לא הוה
21 שמעינגא כדנא: ולדת אתתא בר וקרת ית שמיה שמשון וברכיה ברבי: ואיתי רוח
יי לבחוד בגוויה במשרית דן בין צרעה ובין אשתאל:

יד

1 ונחת שמשון לתמנתא וחזא אתתא בתמנת מבנת פלשתאי: וסליק ואחוי לאבוהי ולאמיה
2 ואמר אתתא דחזיתי בתמנת מבנת פלשתאי הכען סבו ית־דא לי לאנתו: ואמרו אבוהי ואמיה
ואמרו הלא אית בבנת אחך ובכל עם אחתא דאיתי אזיל למסב אתתא מפלשתאי ערלייא
3 ואמר שמשון לאבוהי ית־דא סבו לי ארי יתיה סב לי ארי יתיה כשרא בעיני: ואבוהי ואמיה לא ידעין ארי מן
קדם יי הוא מתבקש אבעיא לאתתא בפלשתאי דהוא שלטין בישראל: ואבוהי ואמיה לא אזלין
4 לתמנתא: ונחת שמשון ואבוהי ואמיה לתמנתא עד כרמי תמנתא והא אריא בר אריון
יתיה קדם יי הוא מתבקש אבעיא לאתתא בפלשתאי דהוא שלטין בישראל: ואבוהי ואמיה לא ידעין ארי מן

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

16 Et dixit Angelus Dñi Manoah, Si tenebis me, non comedam in pane tuo, 16
& si facies holocaustum ante Dñm, ascendere faciās illud: quia non novit
Manoah quōd Angel⁹ Dñi ille. Et dixit Manoah Angelo Dñi, Quod nomen 17
tuū? Nam tū ambulabitur sermo tu⁹, et venerit hora tua, et ut eveniāt sermo tu⁹. Et dixit ei Angel⁹ Dñi, 18
Ad quid hoc tu petens ad nomē meum, et ipsi ut accumur? Et tulit Manoah
hœdū filiū caprarū, et oblationē, et ascendere fecit super petrā coram Dño, 19
et mirificavit ad faciendum, et Manoah et uxor ejus videntes. Et fuit in 20
ascendere flammam de super altare ad partem cœli, et ascendit Angel⁹ Dñi
in flamma altaris: et Manoah et uxor ejus videntes, et ceciderunt sup fa-
cies suas super terrā. Et non addidit rursus Angelus Dñi ad videri Mano- 21
ah et uxori ejus; in sic novit Manoah quōd Angel⁹ Dñi ipse. Et dixit 22
Manoah uxori suæ, Mori moriemur, quoniam Angelum Dñi vidimus. Et
dixit illi uxor ejus, Si voluntas ab ante Dñm ut mori sumur, non suscepisset
à nobis holocaustum, et munus, et non videre fecisset nos omnia hæc, et in
opportunitate non audiret nos ut hoc. Et peperit mulier filium, et vocavit 24
nomen ejus Simson: et crevit puer, et benedixit eū Dñs. Et mansit spiritus 25
fortitudinis ab ante Dominum ad roborandum eum in exercitu Dan inter
Szargah et inter Elthaol.

CAP. XIV.

1 E descendit Simson ad Thimnath, et vidit mulierem in Thimnath, de fi- 1
liab⁹ Pelisthæorū. Et ascendit et nunciavit patri suo et matri suæ, & di-
xit: Mulierem vidi in Thimnath ex filiabus Pelisthæorum: et nunc accipite 2
eam mihi in uxorē. Et dixerunt illi pater ej⁹ et mater ejus, Ecce non in fil-
abus fratrum tuorum, et in omni populo meo mulier; quōd tu vadens ad
accipiendum mulierem ex Pelisthæis præpotuatis? Et dixit Simson patri suo, 3
illam accipe mihi, quia illa recta fuit in oculis meis. Et pater ejus et mater 4
ejus⁹ non cognoscentes, quōd ab ante Dñm illud, ⁹ adinventione ille quærens
à Pelisthæis: et in tempestate ille Pelisthæi dominantes
in Israel. Et descendit Simson et pater ej⁹, et mater ej⁹ ad Thimnath: et veneruntq;
ad vineas Thimnath: et ecce leo filius leonū rugiens ad occursū ejus.

ספר שופטים : יד

Versio VUL. LAT.

6 Irruit autē Spirit' Dñi in Samson, & dilaceravit leonē, quasi hœdum in frusta discerpens, nihil omnino habens in manu: & hoc patri & matri noluit indicare. Descendit q; & locutus est mulieri, quæ placuerat 7 oculis ej'. Et post aliquot dies reversus ut accipere eā, declinavit ut videret cadaver leonis, & ecce examen apū in ore 8 leonis erat ac favus mel. 9 Quem cōm sumpsilet in manibus, comedebat in viaribus ēēdū. ad patrē suū & matrem, dedit eis pstē, qui & ipsi cōsederunt: nec tamen cis voluit indicare q; mel de corpore leonis assumpserat. Descendit ergo pater ej' ad mulierē, & fecit filio suo Samson convivū: sic enim juvenes facere 10 consueverant. Cūm ergō cives loci illius vidissent eū, dederunt ei sodales triginta ut esset cū eo. 11 Quibꝰ locutus est Samson, Proponā vobis problema: quod si solveritis mihi intra septē dies convivii, dabo vobis triginta sindones, & triginta tunicas: 12 Sin autē non poteritis solvere, vos dabitis mihi triginta sindones, & ejusdem numeri tunicas: Qui responderūt ei, Propone problema, ut audiamus. 13 Dixit que eis: De comedente exivit cibus, & de forti egressa est dulcedo: Nec potuerunt 14 per tres dies propositionem solvere. Cūmq; adesset dies septimus, dixerunt ad uxorem Sāmson: Blandire vito tuo, & suade ei ut indicet tibi quid significet 15 problema: q; si facere noluerit, incendēm' te, & domū patris tui: An idcircō vocastis nos ad nuptias ut spoliatetis? 16 Quæ fundebat apud Samson lachrymas, & querebatur dicens; Odisti me, & non diligis: idcircō problema, quod proposuisti filiis populi mei, non vis mihi exponere. At ille respondit, Patri meo & matri noluī dicere: & tibi indicare potero? Septem igitur diebus convivii flebat ante eū: tandemque die septimo cōm effet molesta, exposuit. Quæ 17 statim indicavit civib' suis. Et illi dixerunt ei die septimo ante Solis occubitū; Quid dulcius mele, & quid fortius leone? Qui ait ad eos, Si non arasletis in vitula mea, nō invenisletis propositionem meā.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traslatione LATINA.

6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἐξ- Et insiliit in eum Spiritu' Domini; & 6
ανέστησεν αὐτὸν ὡσεὶ σχίσας τὸν ἔριφον ἀ- centivit eū, sicut cōtrest hœ-
γῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀ- dum capiūtum: & nihil erat in
νήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, manib' ejus. Et non annuntiavit
ὃ ἐποίησεν. καὶ κατέβη, καὶ ἐλάλησε τῇ γυ- patri suo, & matri suæ, quæ fecerat. Descendit q; et locutus fuit
ναικί, ἣ ἀρέσκει ἐν ὀφθαλμοῖς Σαμψών. mulieri: & (placuit) in oculis
καὶ ἐπιστρέψας μετὰ ἡμέρας τινὰς ἐπορεύθη Samson. Et reversus post dies ali-
λαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἐξέκλινεν τοῦ ἰδεῖν τὸν νε- quos cepere eā, & declinavit ad vi-
κρὸν τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ σμῆνος μελισσῶν ἐν τῷ deādum cadaver leonis: & ecce
στόματι τοῦ λέοντος καὶ κηρίον. καὶ ἐξῆρεν congregatio apū in ore leonis,
αὐτὸ ἐν χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγοσαν· οὐδὲ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐξ τοῦ σώματος τοῦ λέοντος ἐξῆρεν τὸ μέλι. καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψὼν οὕτως· οὕτως γὰρ ἐποίουν οἱ νεανίσκοι. καὶ ἐφοβήθησαν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, καὶ ἔθεσαν τὸν Σαμψὼν τριάκοντα ἑταίρους, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Εἰ ἀπορήσετε τὴν ἀπορίαν μου τὴν ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν ἡμερῶν τῶν ἑπτὰ, καὶ εὑρήσετε τὴν ἀπορίαν μου, καὶ δώσω ὑμῖν τριάκοντα χιτῶνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἐὰν δὲ μὴ δυνήσασθε τὴν ἀπορίαν μοι εἰπεῖν, καὶ δώσετε ἐμοὶ τριάκοντα χιτῶνας καὶ τριάκοντα στολὰς. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Εἰπὸν τὴν ἀπορίαν σου, καὶ ἀκούσομεν αὐτῆς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐκ τοῦ βιβρώσκοντος ἐξῆλθεν βρῶσις, καὶ ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ. καὶ οὐ δυνάσθησαν ἀπορῆσαι τὴν ἀπορίαν αὐτῶν ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν ἡμερῶν τῶν ἑπτὰ. καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἐλυπεῖτο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαιεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μισεῖς με, καὶ οὐκ ἀγαπᾷς με, ὃ ἔκρυψας τὴν ἀπορίαν ἣν ἐπορεύθη μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ μου, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Τί ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι; καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτό, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; καὶ ἦν κλαίουσα ἐνώπιον αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως οὗ ἐπορεύθη ἡ ἑβδομὰς τῶν ἡμερῶν, ἃς ἔκλαιεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, ὅτι ἐνεκλίθη ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ· καὶ ἔθετο αὐτὸ ἐνώπιον τῶν υἱῶν τῆς πόλεως αὐτῆς. καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ δῦναι τὸν ἥλιον, Τί γλυκὺ ὑπὲρ μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρὸν ὑπὲρ λέοντα; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Εἰ οὐκ ἠρώτησατε τὴν δάμαλιν μου, οὐκ ἐφεύρετε τὴν ἀπορίαν μου. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν θυγατέρα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔθετο τὴν ἀπορίαν μου τοῖς υἱοῖς τῆς πόλεως αὐτῆς. καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ δῦναι τὸν ἥλιον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀπορίαν αὐτῶν· καὶ ἀνέβη ἡ ἀπορία αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν εἰς Ἀσκάλων, καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὴν ἀπορίαν· καὶ ἐθυμώθη ὀργὴν Σαμψὼν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἡμέρας τὰς τριάκοντα, καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν τὴν νύμφην αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἡ νύμφη αὐτοῦ ὡς ἐφίλησεν αὐτὴν ἑταῖρος αὐτοῦ.

MS.A. (ξ) κατεθυμώνη κατ' (ο) ὀθνειαστεν ἀυτὴ ἀυτὸ ἀπαστᾶσα ἀδικιον (π) ὀν τὸ χρεοὶ ἀυτὸ. (ρ) ἐκδὲ τὸ γλυκὺ ἀπ' ἀυτὸ. (σ) ἐκ δὲ τὸ μωβὶ, ἀ ἐπιβαστ. (τ) ἀρσεν κνόσμο ἔκαμε λεόν. Καὶ ἐπόρευθεν (υ) ἀυτρωὶ μέλιτοῦν (φ) ἀλλὰ ἡν. Καὶ (χ) εἰς τὸ σῶμα τοῦ λέοντος ἐξῆρεν (ψ) ἀπὸ χειρὸς ἀυτοῦ. (ω) ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἐσθίων. (α) ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα ἀυτοῦ καὶ τὴν μητέρα ἀυτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγοσαν· (β) καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐξ τοῦ σώματος τοῦ λέοντος ἐξῆρεν τὸ μέλι. (γ) καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ Σαμψὼν οὕτως· οὕτως γὰρ ἐποίουν οἱ νεανίσκοι. (δ) καὶ ἐφοβήθησαν οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τὸν Σαμψὼν τριάκοντα ἑταίρους, καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ. (ε) καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Εἰ ἀπορήσετε τὴν ἀπορίαν μου τὴν ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν ἡμερῶν τῶν ἑπτὰ, καὶ εὑρήσετε τὴν ἀπορίαν μου, καὶ δώσω ὑμῖν τριάκοντα χιτῶνας καὶ τριάκοντα στολὰς· (ζ) ἐὰν δὲ μὴ δυνήσασθε τὴν ἀπορίαν μοι εἰπεῖν, καὶ δώσετε ἐμοὶ τριάκοντα χιτῶνας καὶ τριάκοντα στολὰς. (η) καὶ εἶπαν αὐτῷ, Εἰπὸν τὴν ἀπορίαν σου, καὶ ἀκούσομεν αὐτῆς. (θ) καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐκ τοῦ βιβρώσκοντος ἐξῆλθεν βρῶσις, καὶ ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ ἐξῆλθεν γλυκύ. (ι) καὶ οὐ δυνάσθησαν ἀπορῆσαι τὴν ἀπορίαν αὐτῶν ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν ἡμερῶν τῶν ἑπτὰ. (κ) καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἐλυπεῖτο ἡ γυνὴ Σαμψὼν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαιεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μισεῖς με, καὶ οὐκ ἀγαπᾷς με, ὃ ἔκρυψας τὴν ἀπορίαν ἣν ἐπορεύθη μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ λαοῦ μου, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι αὐτό. (λ) καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, Τί ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι; καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτό, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ; (μ) καὶ ἦν κλαίουσα ἐνώπιον αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως οὗ ἐπορεύθη ἡ ἑβδομὰς τῶν ἡμερῶν, ἃς ἔκλαιεν ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, ὅτι ἐνεκλίθη ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ· καὶ ἔθετο αὐτὸ ἐνώπιον τῶν υἱῶν τῆς πόλεως αὐτῆς. (ν) καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ δῦναι τὸν ἥλιον, Τί γλυκὺ ὑπὲρ μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρὸν ὑπὲρ λέοντα; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψὼν, Εἰ οὐκ ἠρώτησατε τὴν δάμαλιν μου, οὐκ εὑρήσετε τὴν ἀπορίαν μου. (ξ) καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν θυγατέρα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔθετο τὴν ἀπορίαν μου τοῖς υἱοῖς τῆς πόλεως αὐτῆς. (ο) καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὸ τοῦ δῦναι τὸν ἥλιον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀπορίαν αὐτῶν· καὶ ἀνέβη ἡ ἀπορία αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. (π) καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν εἰς Ἀσκάλων, καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὴν ἀπορίαν· καὶ ἐθυμώθη ὀργὴν Σαμψὼν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. (ρ) καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἡμέρας τὰς τριάκοντα, καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν τὴν νύμφην αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἡ νύμφη αὐτοῦ ὡς ἐφίλησεν αὐτὴν ἑταῖρος αὐτοῦ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

6 ותשלח עליו רוח יהוה וטרפיה כמה דמרמין גדיא ומידם לית בידיה ולא
7 חוי לאבוהי ולאמיה דאתרתא דשרת בעיני שמשון : ונחת ואמר לאתתא
8 ומן לסבסבה יסר למחוי דמפיק בדיה ואזל מיל לחזאה מיתא דיהבה לחון אריא
9 דבשא ונטרתיה בידיה ואזל מיל לחזאה מיתא דיהבה לחון אריא ודבש לחון מאכלי
10 ואתי לחון אבוהי לחון אמיה ויהב לון ולא אודעינון מן אריא דנסיב בידיה
11 ונחת אבוהי לחון לגבי אתתא ועבד תמן שמשון ארי כן עבדין עולמיא דחמון יתיה
12 ואתיבון אנשי קרתא לגבי שמשון ואמרין לגבי אנשי קרתא אם אמרין אנא
13 לכון אמר לון שמשון לגבי אנשי קרתא אם אמרין אנא לכון חידתא אם תיבעון
14 ותיבון לי בגו שבעת יומין דמשתיא הדין ותיבון לי חידתא ותיבון לי מה
15 דמתבעא מנכון ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
16 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
17 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
18 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
19 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
20 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
21 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
22 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
23 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
24 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
25 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
26 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
27 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
28 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
29 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
30 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
31 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
32 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
33 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
34 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
35 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
36 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
37 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
38 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
39 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
40 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
41 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
42 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
43 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
44 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
45 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
46 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
47 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
48 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
49 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
50 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
51 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
52 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
53 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
54 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
55 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
56 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
57 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
58 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
59 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
60 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
61 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
62 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
63 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
64 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
65 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
66 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
67 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
68 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
69 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
70 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
71 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
72 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
73 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
74 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
75 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
76 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
77 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
78 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
79 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
80 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
81 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
82 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
83 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
84 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
85 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
86 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
87 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
88 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
89 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
90 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
91 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
92 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
93 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
94 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
95 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
96 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
97 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
98 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
99 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
100 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
101 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
102 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
103 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
104 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
105 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
106 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
107 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
108 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
109 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
110 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
111 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
112 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
113 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
114 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
115 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
116 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
117 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
118 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
119 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
120 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
121 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
122 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
123 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
124 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
125 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
126 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
127 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
128 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
129 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
130 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
131 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
132 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
133 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
134 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
135 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
136 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
137 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
138 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
139 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
140 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
141 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
142 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
143 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
144 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
145 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
146 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
147 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
148 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
149 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
150 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
151 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
152 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
153 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
154 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
155 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
156 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
157 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
158 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
159 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
160 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
161 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
162 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
163 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
164 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
165 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
166 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
167 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
168 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
169 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
170 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
171 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
172 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
173 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
174 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
175 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
176 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
177 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
178 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
179 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ותיבון לי מה דמתבעא מנכון ותיתנון לי
180 תלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין דלבושא ותלתין אזרין דכתן ותלתין חלפין
181 דלבושא ואם לא תיבון לי חידתא ות

Versio VUL. LAT.

Afflatus in defcendit & (Domini Spiritus eum super profperaqfit Et
ad Iugeftar (Dixitque (caprarum hordeum fuam uxorem
in cuiuldam ad clus pater eum dedit non & uculculum in meam uxorem
eum odiens odiendo quid (dixi Dicendo ejus pater Dixitque
eum ejus furor non An ejus fodali eum Ieta & ejus
Simfon eis Dixitque Alla pro illi nunc Sit illa pro
mulum eis cum ego fuiens qua (Peliftaeis & femel fum Innocens
accepit & vulpes treccentas capit & Simfon vix Et
linter nam accepit poftea & eculdam ad eaqdam vertit & eulum
ad ejus uxorem capit quia ejfimili gener Simfon ofiuerunt Et
ejus uxor Et fratus & cengemaris indicatoribus mutatorias dedit &
ejus uxor fuit Et ejus pater domum afcendit &
ejus fodali Simfon

ספר שופטים: יז

Verſio VUL. LAT.

Ligare, inquiunt, te venimus, & tradere in manus Philiſthinorum. Quibus Samſon, Jurate, ait, & ſpondete mihi quod non occidatis me. Dixerunt; Non te occidemus, ſed vinctum trademus. Ligaverunteque eum duobus novis funibus, & tulerunt eum de petra Etam. Qui cùm veniſſet ad locum Maxillæ, & Philiſthium vociferantes occurriſſent ei, irruit Spiritus Domini in eum: & ſicut ſolent ad odorem ignis lina conflami, ita vincula quibus ligatus erat, diſſipata ſunt & ſoluta. Inventámque maxillam, id eſt, mandibulam aſini, quæ jacebat, arripiens, interfecit in ea mille viros. Et ait; In maxilla aſini, in mandibula pulli aſinarum, delevi eos, & perculſi mille viros. Cùmque hæc verba canens compeſſet, projecit mandibulam de manu, & vocavit nomen loci illius, Ramathlechi, quod interpretatur, Elevatio maxillæ. Sitiéntque valdè, clamavit ad Dominum, & ait; Tu dediſti in manu ſervi tui ſalutem hanc maximam atque victoriam: & en ſiti morior, incidámque in manus incircumciſorum. Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla aſini, & egreſſe ſunt ex eo aquæ. Quibus hauſtis, refocillavit ſpiritum, & vires recepit. Idcircò appellatum eſt nomen loci illius, fons invocantis de maxilla, uſque in præſentem diem. Judicavitque Iſrael in diebus Philiſthiim viginti annis.

CAP. XVI.

1 ABiit quoque in Gazam, & vidit ibi mulierem meretricem, ingreſſúſque eſt ad eam. 2 Quod cùm audiſſent Philiſthiim, & percebriuſſet apud eos, intráſſe urbem Samſon, circumdederunt eum, poſitis in porta civitatis cuſtodibus: & ibi totâ nocte cum ſilentio præſtolantes, ut ſacto manè interimerent occidérent. Dormivit autem Samſon uſque ad medium noctis: & inde ſurgens, apprehendit ambas portæ fores cum poſtibus ſuis & vectis, impoſitáſque humeris ſuis portavit ad verticem montis, qui reſpicit Hebron. 4 Poſt hæc amavit mulierem, quæ habitabat in valle Sorec, & vocabatur Dalila.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

1 Καὶ ἔπορευθη ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθη (γ) εἰς Γαζαν, καὶ ἐθεασατο ἐκεῖ πορνην γυναικα, καὶ εἰσηλθεν προς αυτην. 2 Καὶ ἐρρεθη τοις Γαζαιοις, Ἐληλυθεν Σαμψων ὧδε· καὶ ἐκυκλωσαν αυτον, καὶ ἐνεδρευσαν αυτῳ ὅλην τὴν νυκτα ἐν τῃ πυλῃ τῆς πολεως, καὶ ἐσιωπησαν ὅλην τὴν νυκτα, λεγοντες, Οὐχ, ἕως ἂν φως ἐπι τὸν ὄρθρον· καὶ ἀποκτενουμεν αυτον. 3 Καὶ ἐκοιμηθη Σαμψων ἕως μεσονυκτου, καὶ ἀνεστη (α) ἐν τῃ μεσονυκτῳ, καὶ ἐκρατησεν τας δυο θυρας τῆς πυλης, καὶ ἐπεβαλεν τῇ θυρᾳ τῆς πολεως τὴν ἀβολον, καὶ ἐπεθηκεν ἐπι τους ὤμους αυτου, καὶ ἀνεβιβασεν αυτας ἐπι τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους (λ) τὸ ὂν κατενωπιον τῆς Χεβρων. 4 Καὶ ἐγενετο μετα ταυτα, καὶ ἠγαπησεν γυνὴ ἐν τῃ φαραγγι Σωρηκ, καὶ ὀνομα αυτῃ Δαλιδα.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 Dicunt ei, Ad ligandum te deſcendimus, téq; tradendum in manum Paleſtinorum. Ait illis, Jurate mihi vos me non læſiuros. Dicunt ei, Nequaquam; ſed ligabimus te quidem, & trademus in manus eorum, nec ullatenus occidemus te: ligaverunt igitur eum duobus catenis novis, & ſuſtulerunt eum illa rupe. 14 Cùmque perveniſſet uſque ad Lehi, furrexerunt Paleſtini ad interficiendum illum. Fuit autem et Spiritus Domini, factúque ſunt catenæ quæ erant ſuper manus ejus, tanquam linã igne exuſtum, & ſoluta ſunt vincula de manibus ejus. 15 Et inveniens maxillam aſini recentem, extenſã manu ſuſtulit illam, eáque interfecit mille viros. Et ait Samſon, Maxilla aſini acervos cumulavi ex eis: maxilla aſini interfeci mille viros. 16 Et cùm loquendi finem feciſſet, projecit maxillam de manu ſua, & vocavit nomen loci illius, Sanguinem maxillæ. 18 Sitivit autem vehementer, & invocavit Dominum, ac dixit, Tu dediſti in manum ſervi tui victoriam hanc magnam, & nunc ſitiné moriar, & incidam in manum incirculorum iſtorum? Tum ſcidit Dominus Deus mentum maxillæ aſini, & erumpentibus ex eo aquis, bibit, ac recuperavit animum. Ideoque vocatus nomen loci illius, Fontem cornu maxillæ aſini, ad hodiernum uſque diem. Idem judicavit Iſraelem tempore Paleſtinorum viginti annis.

CAP. XVI.

POſt hæc abiens Samſon in Azath, vidit illic mulierem meretricem; ad quam cùm ingreſſus eſſet in Azath, Dictum ſuit, Samſon hùc venit. Tetenderunt ergò ei inſidias totâ nocte in porta civitatis, totáque nocte ſilurantes, dixerunt, Cùm illuxerit aurora, interficiemus eum. At Samſon cubavit ad medium uſque noctem, & manè noctis ſurgens apprehendit ambas paraſtadas portæ civitatis, & evulſit eam unâ cum vectibus ejus; impoſitáque humero ſuo, aſportavit eas in montem qui eſt è regione Hebron. Poſtea 4 adamavit mulierem quandam in valle Saroc, cujus nomen erat Dalila.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 Dixerunt, Enimvero deſcendimus ut te tradamus et adducamus eos, & ſyſt te una occidant. Ait illis, Jurate mihi quod non fiet mihi damnum ſtatim. Dixerunt 13 ad eum, Minime: imò verò vinciemus te & trademus eos, nec interficiemus te nos. Itaque vinxerunt eum duobus catenis fervidis, & extulerunt eum ex illa rupe. 14 Cùmque venisset ad locum quæ dicitur Lehi, ibi erant Philiſthei; ingrediébantur eum Philiſthei in occidentem eum. Sed aſſiſti et virtus Domini, & convolutæ ſunt eum: fuitque, ſicut illæ duæ catenæ quæ ſilum fuerunt igne uſtulatum, ſolutæ ſeſe, rupérque catenæ. Et ivit non-mentis 15 bulam aſini mortui, & vidit ibi quadam maxillam, extendit manum ſuam, ſumpſit, illud, eoque trucidavit ex eis mille viros. Et dixit Samſon, Oſſe mandibulæ aſini 16 fecerunt ex vobis pruſtratos, & aſini maxillæ bulã trucidavi ex vobis mille viros. Cùm 17 que abſolviſſet ſermonem ſuum, projecit os illud è manu ſua, vocavitque nomen loci illum, Sanguinem maxillæ. Deinde maxi- 18 mæ ſitiebat ut ſuam invocavit Dominum, & ait, Tu O Domine me ſervum tuum ſalvavi, et ecce ſitiſſe mi hi tantum nomen ex tantumdem, & nunc moriar, ut ſit, & incidam in manu incircumciſorum iſtorum? Tum dixit ergò Dominus ex ſua aqua cæpiſo, & 19 aſſiſti, prodeunt ex ea aqua cæpiſo, & cùm biberit, ſe recuperabit ſua mente. Adeo locum illum appellavit, Fontem cornu maxillæ aſini, ad hunc uſque diem. Ju- 20 dicat quoq; decevit filiis Iſrael tempore annis viginti.

CAP. XVI.

Dixit illi: Ad ligandum te deſcendimus, ad tradendum te in manu Paleſtinorum & dixit illis Simſon: Jurate mihi, forte dominabimini in me vos. Et dixerunt ei ad dicendum: Non: nam ligare ligabimus te, & tradetimus te in manibus eorum; & occidere non occidemus te: et ligaverunt eum in duobus funibus novis, et adduxerunt eum ex rupe. Ipſe venit uſq; 14 Lehhi, & Peliſtei vociferari fiunt ad occurſum ejus: et manſit ſup eum ſpiritus Dominis ab-ante Dominum: et factæ ſunt funes quæ ſuper brachia ejus, ſicut linum, & inflammavit in eo ignis; et diſſoluta ſunt vincula ejus defuip manus ejus. Et invenit maxillam aſini tabentem, et extendit manũ ſuam et accepit eam, et occidit in ea mille viros. Et dixit Simſon: In maxil- 16 la aſini projecti eos acervos, in maxilla aſini occidi mille viros. Et fuit in fi- 17 nire eum ad loquendum, et projecit maxillam de manu ſua; et vocavit locum illum Ramath Lehhi. Et ſitivit nimis, et oravit ante Dominũ, et dixit: 18 Tu feciſti ſuper manu ſervi tui liberationẽ magnam hanc, et nunc moriar in ſiti, et tradar in manu præputiatorum. Et ſuſpit Dominus rupem quæ in 19 maxilla, et exierunt ex ea aquæ, et bibit; & rediit ſpiritus ejus, et vixit: propterea vocatũ eſt nomen ejus, Fons qui datus eſt in oratione Simſon: ipſe conſtans in Lehhi uſque ad diem hanc. Et judicavit Iſrael in diebus 20 Peliſtæorum viginti annis.

CAP. XVI.

ET venit Simſon ad Ghazath, et vidit ibi mulierem tabernariam, et intravit ad eam. Ghazathæis nunciatum eſt ad dicendum: venit Simſon huc: & circumeruntet e indiſtant ſunt ei omnem noctem in introitu portæ urbis: & tacuerunt omnem noctem ad dicendum, uſq; ad lucem aurorꝰ, et occidemus eum. Et cubuit Simſon uſque medium noctis, et ſurrexit in medio 3 noctis, et apprehendit in vectibus portæ urbis et in duobus poſtibus, & evulſit ea cum vecte, et poſuit ſuper humeris ſuis, et attulit ea ad caput montis, qui ſuper facies Hhebron. Et fuit poſt hoc, et amavit mulierem in 4 fluvio Zzorek, et nomen ejus Delilah.

Verſio Targum JONATHAN.

12 אֲמַרוּ לֵיהּ לְמִסְרָךְ וְנִחְתֵּנָא לְמִסְרָךְ בִּידָא דְפְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַר לְהוֹן שְׁבוּעוּ קֳדָמַי לְמָא לָא תְשַׁלְטוּן בִּי: 13 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמִיסַר לָא לְאַרְעָא מִיסַר נִיסַרְנָךְ וְנִמְסְרִנָּךְ בִּידֵיהוֹן וְלָא מִיסַר לָא נִקְטוֹל לָךְ אֶלָּא נִכְרְכִנָּךְ בְּתַרְתֵּין גְּדִילִין חַדְתִּין וְאַסְּקוּהִי מִן קֻרְמָא דְטוּרָא: 14 וַהֲוָה אֲתָא לְחָרְמָא וְקָרְמוּהִי לְקַדְמוּתָא דְפְלִשְׁתָּאֵי וְרָהֲטוּ לְמִקְטַל בֵּיהּ וְהֲוָה רוּחָא דַיְיָ עֲלוֹהִי וְהוּת בְּגוַהּ וַהֲוָת כְּגַרְמָא דְנוּרָא וְאִתְבְּרָן אֲסוּרוֹהִי מֵעַל יְדוֹהִי: 15 וְאַשְׁכַּח לְחִי חֲמָרָא דְטָרִיא וְאַרְחֵי אִדְרָעוֹהִי וְנָסַב לְחִי חֲמָרָא וְקָטַל בַּהּ אַלְפָא גְבָרִין: 16 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן בְּלְחִי חֲמָרָא תְּרֵין רְבָבָן גְּבָרִין בְּלְחִי חֲמָרָא קְטַלִית בְּלַחְיָא: 17 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי יַת מִלָּתֵיהּ וְנָפֵיק מִנַּיהּ וְקָרֵי יַת אֲתַר הַהוּא רָמַת לְחִי: 18 וְצָחִי לַחְדָא וְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אַנְתְּ יְיָ עֲבַדְתָּ יַת פֻּרְקָנָא רַבָּא הָדָא וְכַעַן הַאֲמוּת בְּצָחוּתָא וַאֲתַמְסַר בִּידָא דְעָרֵלָיָא: 19 וְבָקַע יְיָ יַת כֵּיפָא דִי בְלְחִי חֲמָרָא וּנְפַק מִנַּיהּ מַיָא וְשָׁתִי וְתָבַת רוּחֵיהּ וְאִתְחַיֵּי עַל כֵּן אִתְקְרֵי שְׁמָהּ עֵין קוֹרֵא דִי בְלְחִי חֲמָרָא עַד יוֹמָא הָדֵין: 20 וְדָן יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמֵי פְלִשְׁתָּאֵי עֶשְׂרִין שְׁנִין:

CAP. XVI.

ET venit Simſon ad Ghazath, et vidit ibi mulierem tabernariam, et intravit ad eam. Ghazathæis nunciatum eſt ad dicendum: venit Simſon huc: & circumeruntet e indiſtant ſunt ei omnem noctem in introitu portæ urbis: & tacuerunt omnem noctem ad dicendum, uſq; ad lucem aurorꝰ, et occidemus eum. Et cubuit Simſon uſque medium noctis, et ſurrexit in medio noctis, et apprehendit in vectibus portæ urbis et in duobus poſtibus, & evulſit ea cum vecte, et poſuit ſuper humeris ſuis, et attulit ea ad caput montis, qui ſuper facies Hhebron. Et fuit poſt hoc, et amavit mulierem in fluvio Zzorek, et nomen ejus Delilah.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 Dicunt ei, Ad ligandum te deſcendimus, téq; tradendum in manum Paleſtinorum. Ait illis, Jurate mihi vos me non læſiuros. Dicunt ei, Nequaquam; ſed ligabimus te quidem, & trademus in manus eorum, nec ullatenus occidemus te: ligaverunt igitur eum duobus catenis novis, & ſuſtulerunt eum illa rupe. 14 Cùmque perveniſſet uſque ad Lehi, furrexerunt Paleſtini ad interficiendum illum. Fuit autem et Spiritus Domini, factúque ſunt catenæ quæ erant ſuper manus ejus, tanquam linã igne exuſtum, & ſoluta ſunt vincula de manibus ejus. 15 Et inveniens maxillam aſini recentem, extenſã manu ſuſtulit illam, eáque interfecit mille viros. Et ait Samſon, Maxilla aſini acervos cumulavi ex eis: maxilla aſini interfeci mille viros. 16 Et cùm loquendi finem feciſſet, projecit maxillam de manu ſua, & vocavit nomen loci illius, Sanguinem maxillæ. 18 Sitivit autem vehementer, & invocavit Dominum, ac dixit, Tu dediſti in manum ſervi tui victoriam hanc magnam, & nunc ſitiné moriar, & incidam in manum incirculorum iſtorum? Tum ſcidit Dominus Deus mentum maxillæ aſini, & erumpentibus ex eo aquis, bibit, ac recuperavit animum. Ideoque vocatus nomen loci illius, Fontem cornu maxillæ aſini, ad hodiernum uſque diem. Idem judicavit Iſraelem tempore Paleſtinorum viginti annis.

CAP. XVI.

POſt hæc abiens Samſon in Azath, vidit illic mulierem meretricem; ad quam cùm ingreſſus eſſet in Azath, Dictum ſuit, Samſon hùc venit. Tetenderunt ergò ei inſidias totâ noctẽ in porta civitatis, totáque noctẽ ſilurantes, dixerunt, Cùm illuxerit aurora, interficiemus eum. At Samſon cubavit ad medi- 3 am uſque noctem, & manè noctis ſurgens apprehendit ambas paraſtadas portæ civitatis, & evulſit eam unã cum vectibus ejus; impoſitáque humero ſuo, aſportavit eas in montem qui eſt è regione Hebron. Poſtea 4 adamavit mulierem quandam in valle Saroc, cujus nomen erat Dalila.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 Dixerunt, Enimvero deſcendimus ut te tradamus et adducamus eos, & ſyſt te una occidant. Ait illis, Jurate mihi quod non fiet mihi damnum ſtatim. Dixerunt 13 ad eum, Minime: imò verò vinciemus te & trademus eos, nec interficiemus te nos. Itaque vinxerunt eum duobus catenis fervidis, & extulerunt eum ex illa rupe. 14 Cùmque venisset ad locum quæ dicitur Lehi, ibi erant Philiſthei; ingrediébantur eum Philiſthei in occidentem eum. Sed aſſiſti et virtus Domini, & convolutæ ſunt eum: fuitque, ſicut illæ duæ catenæ quæ ſilum fuerunt igne uſtulatum, ſolutæ ſeſe, rupérque catenæ. Et ivit non-mentis 15 bulam aſini mortui, & vidit ibi quadam maxillam, extendit manum ſuam, ſumpſit, illud, eoque trucidavit ex eis mille viros. Et dixit Samſon, Oſſe mandibulæ aſini 16 fecerunt ex vobis pruſtratos, & aſini maxillæ bulã trucidavi ex vobis mille viros. Cùm 17 que abſolviſſet ſermonem ſuum, projecit os illud è manu ſua, vocavitque nomen loci illum, Sanguinem maxillæ. Deinde maxi- 18 mã ſitiebat ut ſuam invocavit Dominum, & ait, Tu O Domine me ſervum tuum ſalvaſti, et ecce ſitiſſe mi hi tantum nomen ex tantumdem, & nunc moriar, ut ſit, & incidam in manu incircumciſorum iſtorum? Tum dixit ergò Dominus ex ſua aqua cæpiſo, & 19 aſſiſti, prodeunt ex ea aqua cæpiſo, & cùm biberit, ſe recuperabit ſua mente. Adeo locum illum appellavit, Fontem cornu maxillæ aſini, ad hunc uſque diem. Ju- 20 dicat quoq; decevit filiis Iſrael tempore annis viginti.

CAP. XVI.

DEinde abiit Samſon in Gazam, et vi- 1 dit ibi mulierem quandã fornicariã, ingreſſúſ eſt ad eam in domum ipſ. Quæ ad eam in Paleſtini, ſa venit Sam- ſon in regionem ſuã, & ejus ſtetẽ, & ſtetiſtis eſt omnis proſpe petam civitatis, conſiſtã ſunt eum ſunt illã, et dixerunt; Cum mane ſurrexerim, appreheudemus eum, et occidemus illũ. Cubavit autẽ 3 Samſon ad medũ uſque noctem, & cùm ſurrexiſſet poſt medũ noctem, apprehendit ſuo-ſtipitẽ portæ civitatis, et portã nebã cum vectib ejus extrxit, humero ſuo im- poſuit, conſtendique mantã que eſt ad aduerſe Hebronis. Poſt hæc adamavit 4 mulierem in civitate quidam quæ vocatur Nibel-faroc, cujus nomen erat Dalida.

ספר שופטים יז

Verſio VUL. LAT.

De ſpe ſti dimittuque Peliſtinorum ſatrapu eam ad aſcendentem Et
וַיֵּלְכוּ אֵלֶיהָ סְרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ בַּגִּבְעָה וַיִּשְׁכְּבוּ עִמָּהּ בַּבֹּקֶר
אֲשֶׁר הוּא יָרֵא מִפְּנֵי אֲבִיהָ וְאִמָּהּ וַיֹּאמֶר אֶל־אִמּוֹ וְאֶל־אָבִיהָ שַׁלֵּחַ
אֶת־אָבִי וְאִמִּי אֲשֶׁר־לָקְחוּ אֹתִי וְגַם־אֲרוֹרָה לָקַחְתִּי לִי בְּמָה אֲרוֹרָה
אֶת־אָבִי וְאִמִּי וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה־נָא
לִי בְּמָה כֹּחַךְ גָּדוֹל וּבְמָה תֵאָסֵר לְעַנֹּתֶךָ:
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ שִׁמְשׁוֹן אִם־תָּאְרֵנִי בְּשִׁבְעָה יְתָרִים
לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרְבוּ וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאָחַד הָאָדָם:
Et Dixitque Peliſtinorum ſatrapæ eam ad ſe ſecum aſcendere Et
וַיַּעֲלוּ־לָהּ סְרְנֵי פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה יְתָרִים
לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרְבוּ וַתֶּאְסְרֵהוּ בָהֶם: וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב
לָהּ בַּחֶדֶר וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיְנַתֵּק
אֶת־הַיְתָרִים כַּאֲשֶׁר יִנָּתֵק פְּתִיל הַנְּעֹרֶת בְּרִיחוּ אֵשׁ
Et Dixitque Peliſtinorum ſatrapæ quod ſi mihi dixeris non
וְלֹא נוֹדַע כֹּחוֹ: וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה
הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים עַתָּה הַגִּידָה־נָּא לִי בְּמָה
תֵאָסֵר: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־אָסוֹר תֶּאְסְרֵנִי בְּעָבִתִים חֲדָשִׁים
אֲשֶׁר לֹא־נֶעֱשָׂה בָהֶם מְלָאכָה וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאָחַד
הָאָדָם: וַתֹּקַח דְּלִילָה עָבְתִים חֲדָשִׁים וַתֶּאְסְרֵהוּ בָהֶם
וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב בַּחֶדֶר
וַיְנַתְּקֵם מֵעַל זְרֹעֹתָיו כַּחוּט: וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־
שִׁמְשׁוֹן עַד־הֵנָּה הִתַּלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים הַגִּידָה־נָּא לִי
בְּמָה תֵאָסֵר וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־תְּאָרְגִי אֶת שִׁבְעָה מַחְלְפוֹת
רֹאשִׁי עִם הַסְּּתֹמֶת: וַתִּתְקַע בַּיָּתֵד וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים
עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּיָּקֵץ מִשְּׁנָתוֹ וַיִּסַּע אֶת־הַיָּתֵד הָאֹרֶג
וְאֶת הַסְּּתֹמֶת: וַתֹּאמֶר אֵלָיו אֵיךְ תֹּאמַר אָהַבְתִּי בָךְ וְלִבְּךָ
אֵין אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הִתַּלְתָּ בִּי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִי בְּמָה
כֹחֲךָ גָדוֹל: וַיְהִי כִּי־הִצִּיקָה־לוֹ בְדִבְרֵיהָ כָּל־
הַיָּמִים וַתְּאַלְּצֵהוּ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת: וַיַּגֶּד
לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַיֹּאמֶר לָהּ מוֹרָה לֹא עָלָה עַל־רֹאשִׁי
כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים אָנִי מִבֶּטֶן אִמִּי אִם־גֻּלַּחְתִּי
יָסוּר מִמֶּנִּי כֹחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּכָל־הָאָדָם:

Cap. XVI.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν (τ') οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἀνέβησαν ἐν Γαβαὰ καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ· καὶ ἐφοβήθη ἐκεῖνος ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἀπόστειλον τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου, οὓς ἔλαβόν με· καὶ ἔτι ἐπὶ τούτοις ἐλαβόμην ἐν τῇ ἀρᾷ· ἰδοὺ ἐν τῇ ἀρᾷ ἐλαβόμην ἐπὶ τούτοις. 6 καὶ εἶπεν Δαλιδὰ πρὸς Σαμψὼν, (τ') Ἀπόστειλον δὴ μοι ἐν τῇ νυνὶ ἡμέρᾳ τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὸν πατέρα σου καὶ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς σου καὶ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς σου καὶ τὸν πατέρα τῆς μητρὸς

Versio VUL. LAT.

Videntesq; illa quòd confessi ei esset omne suum, & diulsum in manu Philisthinorum, misit ad principes Philisthinorum, ad mandavit; Ascendite adhuc semel, quia nunc mihi apertum est suum. Qui ascendentes, attulerunt pecuniam quam promiserant. At illa dormire eum fecit super genua sua, & in sinu suo reclinare caput. Vocavitque tonsore, & rasis septem crinibus ejus, & coepit abigere eum, & ferpellere: statim enim ab eo fortitudo discessit. Dixitque, Philisthim super te, Samson. Qui de somno consurgens, dixit in animo suo, Egrediar sicut ante feci, & me excutiam, nesciens quòd recessisset ab eo Dñs. Quê cùm apprehendissent Philisthim, statim eruerût oculos ei, & duxerunt Gazam vinctis catenis, & clausum in carcere molere fecerunt. Jámq; capillis ej renasci cœperat, & principes Philisthim nostrum convenerunt in unum, ut immolarent hostias magnificas Dagon deo suo, & epularentur, dicentes, Tradidit de nostro inimico nostrû Samson in manus nostras. Quod etiâ populû videns, laudabat deum suum, cadéq; dicebat; Tradidit deus noster adversarium nostrum in manû nostras, qui delevit terrâ nostram, & occidit plurimos. Lætantesque p convivia, simptis jam epulis, præcepérunt ut vocaretur Samson, & ante eos luderet. Qui adductû de carcere ludebat ante eos, fecerúntq; eum stare inter duas columnas. Qui dixit puero regenti greû? fuos; Dimitte me, ut tangá columnas, quib' omnis imminet dom', & reclinet super eas, & paululùm requiescâ. Dom' autem erat plena virorû ac mulierû, & erant ibi omnes principes Philisthinorum, ac de tetto & fol ario circiter tria milia utriusq; sex' spectantes ludentê Samson. At ille invocato Dño ait, Domine Deus, nequemento mei, & redde mihi nunc fortitudinê pristinâ De' meus, ut ulciscar me de hostib' meis, & pro animósine duorû luminum unum ultionem recipiam. Et apprehendens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alterámque earum dexerâ, & alteram lævâ tenens,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

13 Καὶ εἶδε Δαλιδὰ, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτῇ πᾶν· καὶ ἀπέστειλεν καὶ ἐκάλεσε τοὺς τυράννους τῶν ἀλλοφύλων, λέγων, (α) Ἀναβήτω ἔτι τὰ ἅπαξ, ὅτι ἀπήγγειλεν ἡμῖν τὰ ἀγχίστευμα τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἀνέβησαν οἱ τύραννοι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἤνεγκαν τὸ ἀργύριον ἐν χειρὶ αὐτῆς. (γ) καὶ κατεκοίμισεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς· καὶ ἐκάλεσεν τὸν κουρέα, καὶ (β) τὰς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο ἀπωθεῖν αὐτὸν, καὶ ἐξέβαλεν ἀπ' αὐτοῦ ἰσχύς. Καὶ εἶπεν Δαλιδὰ, Οἱ ἀλλόφυλοι (δ) ἐπὶ σὲ Σαμψών· καὶ ἐξεγρηγόρησεν ἐκ τοῦ ὑπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, (ε) Ἐξελεύσομαι ὡς τὸ πρότερον καὶ ἐκτινάξομαι· καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ἀπεστάτει ἀπ' αὐτοῦ κύριος. Καὶ λαβόντες αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι, ἐξέκοψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Γάζας, καὶ ἐδήσαντο αὐτὸν ἐν δεσμοῖς χαλκοῖς· καὶ ἦν ἀλήθων ἐν τῷ οἴκῳ τῶν γυναικῶν. (ζ) οἱ δὲ σατραπαὶ τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν θυσιάσαι θυσίας μεγάλας Δαγὼν τῷ θεῷ (η) τῷ ἐπιχωριάζοντι· (χ) Παρεδίδου ὁ θεὸς ἡμῖν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν, καὶ τὸν ἀφανίζοντα τὴν γῆν ἡμῶν, καὶ τὸν πολλοὺς ἀποκτείνοντα ἡμῖν· (θ) καὶ ἰδόντες τὸν λαὸν τὸν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ ἐν τῷ ἀγαλλιᾶσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἀνακρίνειν τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ εἶπαν, Παρέδωκεν (β) καὶ τὸν ἐξεγρανοῦντα (γ) ἐσχε ἐπιλίθουν (δ) Καὶ ἐγένετο ὅτε (ε) τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐκάλεσαν τὸν Σαμψὼν ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ ἐπαίζετο ἐνώπιον αὐτῶν. καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν στυλίδων. (ϛ) καὶ εἶπεν ὁ παιδάριον ὁ κρατῶν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, Ἄφες με, ἵνα ψηλαφήσω τοὺς στύλους οὓς ἐστὶν ἐπ' αὐτῶν, ἵνα στηριχθῶ ἐπ' αὐτοῖς. (ζ) καὶ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ πάντες οἱ σατραπαὶ τῶν ἀλλοφύλων ἦσαν ἐκεῖ· καὶ ἐπὶ τοῦ δώματος ἦσαν ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες (η) οἱ θεωροῦντες τὸν Σαμψὼν ἐν τῷ παίζειν αὐτόν. Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμψὼν τὸν κύριον, καὶ εἶπεν, (θ) Κύριε, κύριε, μνήσθητί μου, καὶ ἐνδυνάμωσόν με ἔτι τὸν ἅπαξ τοῦτον, ὁ θεὸς τῶν ἀλλοφύλων· καὶ ἐκδικήσω ἐκδικήσει ἀντὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τῶν ἀλλοφύλων. (ι) καὶ ἐπελάβετο Σαμψὼν τοῦ μεσαίου τῶν δύο στύλων, οὗ ἐπεστήριζεν τὸν οἶκον τὸν ἐν τῷ ἀγαλλιᾶσθαι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἀνακρίνειν τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ ἔκλινεν τὸν οἶκον ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ· καὶ ἦν οἱ νεκροὶ οὓς ἐθανάτωσεν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ πλείονες ἢ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ἀποθνήσκειν αὐτόν.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 * מן דחזת דלילה דאודע לה כל מלתא שלחת וקרת לתרנוסי פלשתאי ואמרת אתון סלקו כדון ארום אתגלי לי כל מה דאית לי ברשותי ואתון אתיתון ואיתיתון כסף בידיהון: 14 ומנא הוא ארע חדי ית כל מה דאית לה ית כל מה דאית לה ואתיתון כסף בידיהון: 15 ואמרת לשמשון אנת לא ידע אדי גבורתא דיי ארע מנרתא: ואתיתוהי פלשתאי ית עינוהי ואחיתוהי לעזה ואסרוהי בסלסלין דנחש והוה טחין בבית אסירייא: ושרי שער רישיה דשמשון בתר דאתגלח: וטורקי פלשתאי אחזוהי ואסרוהי בתרין נחשין ורבא הוה טחין בבית אסירייא: 16 ואמרת לה אנת אמרת לי דלא אתגלי לי מלתא דאנת בעי מנרתא: ותלת זמנין אמרת לי ולא אגלת לי מה דאית לי ברשותי: 17 ואמרת לה אם אגלי לי מה דאית לי ברשותי ולא אגלת לי מה דאית לי ברשותי

Versio VUL. LAT.

30 fu Iudiauris & Phillistis cum mea anima Moriatur Simſon Diximque
31 omnis populus omnem ſuper & ſatrapas ſuper domus ceciditque, relique in
ſepulchro patris Manoa. Ipſeque iudicavit Iſrael viginti annis.

CAP. XVII. 1 nomen & Ephraim monte de vie fuit Et
2 dixiſti eſt & ſilentio tu & ſilentio capere ego audivi centa & Mille
argentos argentum argentum eos meis auribus in
3 ſum dixit Et illud accepi ego argentum argentum eos meis auribus in
ſum dixit Et illud accepi ego argentum eos meis auribus in
4 ſum dixit Et illud accepi ego argentum eos meis auribus in
argentos centum & mille reddidit Et Domino mi fili Benedictus
5 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
6 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
7 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
8 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
9 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
10 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
11 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
12 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi
13 filio meo Domino. Reddidit ergo ſecundum argentum & ſecundum
argentum ſanctificavi Sanctificando ejus mater Dixique Eſt mihi

כפר שופטים: יח

CAP. XVIII.

1 בַּיָּמִים הַהֵמָּה אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הַהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי
מְבַקֵּשׁ לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא נָפְלָה לּוֹ עַד־
2 הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־
דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמֵשֶׁת אֲנָשִׁים מִקְּצוֹתָם אֲנָשִׁים בְּנֵי חַיִל
מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לָרֶגֶל אֶת־הָאָרֶץ וְלַחְקְרָהּ
וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לְכוּ חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר אֶפְרַיִם
עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ שָׁם׃ הֵמָּה יְדָעוּם בְּיֹת מִיכָה
וַיַּכִּרוּ אֶת־קוֹל הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסֻרוּ שָׁמָּה וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי הֵבִיא אֹתְךָ
לְזֶה וּמָה אַתָּה עֹשֶׂה פֹּה וּמַה־לְּךָ פֹּה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם כְּזֹאת וְכָזֹאת
לִי עָשָׂה מִיכָה וַיְשַׂכְּרֵנִי וָאֶהְיֶה לוֹ לְכֹהֵן׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא
בָאלֹהִים וְנֵדְעָה הַצְלַחַת דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים
עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכֶכֶם
אֲשֶׁר הֹלַכְתֶּם בָּהּ׃ וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לָיְשָׁה
וַיִּרְאוּ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ יֹשְׁבֶת לָבֶטַח
כְּמִשְׁפַּט צִידֹנִים וְשָׁקֵט וּבֹטֵחַ וְאֵין מַכְלִים דָּבָר
בָּאָרֶץ יֹרֵשׁ עֶצֶר וְהָרְחֹקִים הֵמָּה לְצִידֹנִים וּדְבָר אֵין
עִם־אָדָם׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־אַחִים צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל
וַיֹּאמְרוּ אֲחֵיהֶם מָה אַתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶן כִּי רָאִינוּ
אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה־טוֹבָה מְאֹד וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־תֶּחְדָּלוּ לָלֶכֶת
לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃ בָּאֳכָם תָּבוֹאוּ אֶל־עַם בֹּטֵחַ
וְהָאָרֶץ רְחַבַת־יָדָיִם כִּי־נְתָנָהּ אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם מָקוֹם
אֲשֶׁר־אֵין שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיִּסְעוּ מִשָּׁם
מִמִּשְׁפַּחְתְּדָנִי מִצָּרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ חֲגוּר
כְּלִי מִלְחָמָה׃ וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים
בִּיהוּדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן
עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃ וַיַּעַבְרוּ
מִשָּׁם הַר־אֶפְרַיִם וַיָּבֹאוּ עַד־בֵּית מִיכָה׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XVIII.

1 IN diebus illis non erat rex in
Israel, & tribus Dan quærebat
possessionem sibi, ut habitaret in
eis: usque ad illum enim diem
inter cæteras tribus forte non
2 acceperat. Miserunt ergo filii
Dan, stirpis & familiæ suæ
quinq; viros fortissimos de Sa-
ra & Esthaol, ut explorarent
terram, et diligenter inspicerent;
dixerunt q; eis: Ite, & confide-
rate terrã. Qui cũ pergentes
venissent in monte Ephraim, et
intrassent domũ Michæ, requi-
euerũt ibi: Et agnoscentes vo-
cem adolescentis Levitæ, inten-
tẽq; illius diversorio, dixerunt
ad eum; Quis te hue adduxit?
quid hic agis quam ob causam
hue venire voluisti? Qui re-
spondit eis; Hæc & hæc præsti-
tit mihi Michas, et me mercede
conduxit, ut sim ei sacerdos.
5 Rogaverunt autẽ eum, ut con-
suleret Dũm, ut scire possent, an
prospero itinere pergerent, et
6 res haberet effectum. Qui re-
spondit eis, Ite in pace: Dis re-
spicit viam vestrã, & iter quo
7 pergitis. Euntes igitur quinq;
viri venerunt Lais: videntq;
populum habitantẽ in ea absq;
ullo timore, juxta consuetudi-
nem Sidoniorũ, securã et quie-
tum, nullo ci penitũ refllente,
magnarũq; opum, & procul
à Sidone atque à conctis homi-
8 nibus separatã. Reversique ad
fratres suos in Sarza et Esthaol,
& quid egissent fuisset ambus
9 responderunt, Surgite, alcen-
damus ad eos: vidimũ enim ter-
ram valde opulentã & uberẽ:
nolite negligere, nolite cessare:
eamus, & possidebimũ eam, nul-
lus est timor. Intrabimũ ad fe-
ctores, in regionem latissimam,
tradetq; nobis Dis locum, in
quo nulli? rei penuria, eo-
rum quæ gignuntur in terra.
10 Profecti igitur hinc de cogna-
tione Dan, id est, de Sarza &
Esthaol, sexcenti viri accincti
11 armis bellicis, Ascendentesq;
manserunt in Cariathiarim Ju-
dæ: qui locus, ex eo tempore,
Castrũ Dan nomen accepit,
& est post urbẽ Cariathiarim.
12 Inde transierũt in montem
Ephraim. Cũmque venissent
ad domum Michæ,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ιη'. CAP. XVIII.

1 Ε ν ἡμέραις ἐκείναις ἐκ τῶν βασιλέων ἐν
Ἰσραὴλ. ᾗ ἐν ἡμέραις ἐκείναις (α) φυλὴ
Δὰν ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν (β) κληρο-
σία, ὅτι οὐ κατεκληρονόμει (γ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (δ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ε) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ζ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (η) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (θ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ι) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (κ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (λ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (μ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ν) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ξ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ο) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (π) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ρ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (σ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (τ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (υ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (φ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (χ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ψ) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (ω) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (α) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία (β) ἐν ἀνδρᾷ
ἐν τῇ μέσῳ φυλῶν τῶν Ἰσραὴλ κληρο-
δοσία αὐτῇ κληρονομία

ספר שופטים : יח

Version VULGATA.

14 וַיָּנוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לָרִגֶּל אֶת־הָאָרֶץ לַיִשׁ
15 וַיֹּאמְרוּ אֶל־אַחֵיהֶם הֲיַדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ בַּבָּתִּים הָאֵלֶּה
16 אֵפוֹד וּתְרָפִים וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה עַתָּה דְעוּ מַה־
17 תַּעֲשׂוּן׃ וַיָּסוּרוּ שָׁמָּה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית הַנַּעַר
18 הַלֵּוִי בֵּית מִיכָה וַיִּשְׁאֲלוּ לוֹ לְשָׁלוֹם׃ וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ
19 חֲגֻרִים כְּלֵי מִלְחַמְתָּם נִצָּבִים פֶּתַח הַשָּׁעַר אֲשֶׁר מִבְּנֵי דָן׃
20 וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לָרֶגֶל אֶת־הָאָרֶץ
21 וַיָּבֹאוּ שָׁמָּה וַיִּקְחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים
22 וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וְהַכֹּהֵן נִצָּב פֶּתַח הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ
23 הַחֲגֻרִים כְּלֵי מִלְחַמְתָּם׃ וְאֵלֶּה בָּאוּ בֵית מִיכָה וַיִּקְחוּ
24 אֶת־פֶּסֶל הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וַיֹּאמֶר
25 אֲלֵהֶם הַכֹּהֵן מַה־אַתֶּם עֹשִׂים׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרֵשׁ שִׂים
26 יָדְךָ עַל־פִּךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וְהֱיֵה לָנוּ לְאָב
27 וְלִכֹּהֵן הֲיוֹתְךָ כֹּהֵן לְבֵית אִישׁ אֶחָד אוֹ
28 הֲיוֹתְךָ כֹּהֵן לְשֵׁבֶט וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשַׁב לֵב
29 הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפֶּסֶל וַיָּבֹא
30 בְּתוֹךְ הָעָם׃ וְהֵם הֶעֱבִירוּ אֶת־מִיכָה וַיַּרְאוּ בְנֵי־דָן
31 אֶת־אֲשֶׁר־עָשָׂה מִיכָה וַיִּשְׁאֲלוּ לָהּ אֱלֹהִים וַיָּשֶׁב בְּקֶרֶב
32 הָעָם׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַשְׁתֹּק שִׂים יָדְךָ עַל־פִּיךָ וָלֶךְ
33 עִמָּנוּ וְהֱיֵה לָנוּ לְאָב וְלִכֹּהֵן הֲיוֹתְךָ לְבֵית אִישׁ אֶחָד
34 אוֹ הֲיוֹתְךָ כֹּהֵן לְשֵׁבֶט וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּטַּב לְבָבוֹ
35 הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפֶּסֶל וַיָּבֹא
36 בְּתוֹךְ הָעָם׃ וְהֵם הָלְכוּ דֶּרֶךְ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַטַּף וְאֶת־
37 הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכָּבוֹד לְפָנֵיהֶם׃ הֵמָּה הִרְחִיקוּ מִמִּיכָה
38 וַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בְּבָתִּים אֲשֶׁר עִם־בֵּית מִיכָה נוֹעֲקוּ
39 וַיַּדְבִּיקוּ אֶת־בְּנֵי־דָן׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן
40 וַיִּסְבּוּ פְנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה מַה־לְּךָ כִּי נוֹעָקְתָ׃
41 וַיֹּאמֹר אוֹתֹו אֱלֹהַי אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת־הַכֹּהֵן
42 וַתֵּלְכוּ וְלֹא עוֹד וּמַה־זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה־לָּךְ׃
43 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּקֹל בְּנֵי דָן אַל־תִּשְׁמַע עֹדְךָ
44 פֶּן־יִפְגְּעוּ בְּכֹם אֲנָשִׁים מָרֵי נֶפֶשׁ וְאִסַּפְתָּה נַפְשְׁךָ
45 וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־דָן לְדַרְכָּם וַיַּרְא מִיכָה
46 כִּי־חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיָּפֶן וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ׃ וְהֵמָּה
47 לָקְחוּ אֶת־אֲשֶׁר עָשָׂה מִיכָה וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה־לוֹ
48 וַיָּבֹאוּ עַל־לַיִשׁ עַל־עַם שָׁקֵט וּבֹטֵחַ
49 וַיַּכֻּם לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃

Cap. XVIII.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορεύ-
μενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ εἶ-
πον πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς, Ἐγνωσθε ὅτι ἔστιν ἐν
τοῖς οἴκοις τούτοις ἐφόδι καὶ θεραπεῖν καὶ γλυπτὸν
καὶ χωνευτόν. καὶ νῦν (γνῶτε τί ποιήσετε. 15
Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον (τοῦ
τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος (τοῦ
Μιχάιας, καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 16
Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες (ἐ) οἱ ἀναζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη τῆς ἀδικίας αὐτῶν ἑστῶτες παρὰ
θύρας τῆς πύλης. 17 καὶ οἱ πέντε ἄνδρες οἱ (ἐ)πορεύθησαν
κατασκέψασθαι τὴν (γῆν, καὶ εἰσῆλθον ἐκεῖ καὶ ἔλαβον τὸ
γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν. (ζ) καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστὼς παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης,
καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. 18 οὗτοι εἰσῆλθον
εἰς τὸν οἶκον Μιχάιας. Καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς πρὸς αὐτοὺς (χ)πρὸς
αὐτοὺς, (ἡ) Τί ὑμεῖς ποιεῖτε; Καὶ εἶπον
(χ) αὐτῷ, Κάφασον, σὺ θέσις σὺ χεῖρα
ἐπὶ τὸ στόμα σου, (ἡ) καὶ δεῦρο μὲθ ἡμῶν, καὶ
γίνου ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα. μὴ
(ἀ)κρὶν εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἑνὸς ἢ εἶναί σε ἱερεὺς Ἰσραὴλ; Καὶ ἐφάνη τὸ ἱερὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ ἔλαβεν τὸ
ἐφόδιον καὶ τὸ θεραπεῖν καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν, καὶ ἦλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.
(ἐ) Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 19
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 20
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 21
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 22
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 23
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 24
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 25
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 26
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. 27
Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν Λαΐσ, καὶ ἦλθον καὶ
ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης, καὶ
οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ (ἐ)ζωσμένοι κεκοσμη-
τὰ σκεύη πολεμικά. (ζ) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Λευίτου, οὗ ἦν οἶκος Μιχάιας καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην.

MS.A. (ἀ)ἔθηκε αὐτῶν, Εἰ οἴδατε ὅτι ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις ἐφόδι(ν)
γνῶτε, τί ποιήσετε. (ἐ)κλίναν δὲ ἐκεῖ τὸν (ἐ)νεανίσκον τὸν
αὐτόν. Καὶ (ἐ)κλίναν ἐκεῖ τὸν νεανίσκον τὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν
εἰς εἰρήνην. (ζ) καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐνεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν
θυρῶν τῆς πόλεως. (η) καὶ οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκοπῆσαι τὴν γῆν εἰσῆλθον εἰς τὸν
οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Μιχάιου καὶ ἔλαβον τὸν ἐφόδιον καὶ τὸν χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα
ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἑξακοσίους τοὺς ἐνεζωσμένους σκεύη πολεμικὰ καὶ ἐπορεύθη-
σαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (θ) καὶ ἐπορεύθη-
σαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκοπῆσαι τὴν γῆν καὶ ἦλθον καὶ ἔλαβον τὸν ἐφόδιον καὶ τὸν
χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἑξακοσίους τοὺς ἐνεζω-
σμένους σκεύη πολεμικὰ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο
αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ι) καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκοπῆσαι τὴν γῆν καὶ
ἔλαβον τὸν ἐφόδιον καὶ τὸν χωνευτὸν καὶ τὸν ἱερεὺς τὸν ἑστῶτα ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ
τοὺς ἑξακοσίους τοὺς ἐνεζωσμένους σκεύη πολεμικὰ καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ια) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιβ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιγ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιδ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιε) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιζ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιη) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ιθ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κα) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κβ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κγ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κδ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κε) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κζ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κη) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (κθ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λα) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λβ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λγ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λδ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λε) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λζ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λη) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (λθ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μα) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μβ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μγ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μδ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (με) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μζ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μη) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (μθ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (ν) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (να) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (νβ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην. (νγ) καὶ ἐπορεύθη τὸν ἑξακόσιοι τοὺς ἐνεζωσμένους
σκεύη πολεμικὰ ἑστῶτες ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς πόλεως καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ νεανίου
τοῦ Μιχάιου καὶ ἠσπάσα

ספר שופטים : יט

Verſio VUL. LAT.

18 Nullo penitus ſerente præſidium, eò quòd procul habitaretur
a Sidone, et cum nullo hominũ
haberent quidquã ſocietatis ac
negotii. Erat autem civitas ſita
in regione Rohobiquam ruſtu
exſtructes habitaverũt in ea.
Vocato nomine civitatis Dan,
juxta vocabulũ patris ſui, qõ
genuerat Iſrael, quæ prius Lais
dicebatur. Poſuerũtque ibi
ſculptile, et Jonathan filiũ Ger-
ſam filii Moyſi, ac filios ejus ſa-
cerdotes in tribu Dan, uſq; ad
diem captivitatis ſuæ. Manſitq;
apud eos idolum Michæ omni
tempore, quo fuit domũ Dei in
Silo. In diebus illis non erat
rex in Iſrael.

CAP. XIX.

1 Fuit quidã vir Levites habi-
tans in latere montis Ephraim,
qui accepit uxorẽ de Bethlehẽ
2 Juda: Quæ reliquit eum, & re-
verſa eſt in domũ patris ſui in
Bethlehẽ, manſitque apud eum
3 quatuor menſibus. Secutũque
eſt eam vir ſuus, volens recon-
ciliari ei, atque blanditi, & fo-
cum reducere, habens in comi-
tatu puerũ & duos aſinos: quæ
ſuſcepit eum, & introduxit in
domum patris ſui. Quod cũm
audiſſet ſocer ejus, eũque vi-
4 diſſet, occurrit ei lætus, & am-
plexatus eſt hominẽ. Manſitq;
gener in domo ſocerti triẽ' die-
bus, comedens cum eo & bi-
bens familiariter. Die autem
5 quarto de nocte conſurgens,
proficiſci voluit, quẽ tenuit ſo-
cer, & ait ad eum; Guſta prius
paululũ panis, & confortã ſto-
6 machũ, & ſic proficiſcẽris. Se-
derũntq; ſimul, ac comederunt
& biberunt. Dixitq; pater pu-
ellæ ad generum ſuũ; Quæſo
te ut hodiẽ hic maneas, pari-
7 tẽrq; lætemur. At ille conſurgens,
cœpit velle proficiſci. Et
nihilominũs obtinẽte eum ſocer
temit, et apud ſe fecit manere.
8 Manẽ autem facto, parabat Le-
vites iter. Cui ſocer rurſũ; Oro
te, inquit, ut paululũ cibi capias: & aſſumptis viribũ, donec
inclinetur dies, poſtea proficiſ-
cẽris. Comederũt ergo ſimul,
9 Surrexitque adoleſcens, ut per-
gereet cum uxore ſua & puero.
Cui rurſum locutus eſt ſocer;
Conſiderũ quòd dies ad occa-
ſũ declivior ſit, & propinquat
ad veſperum: mane apud me
etiã hodiẽ, & due lætum diem,
& cras proficiſcẽris ut vadas
in domum tuam.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

18 Καὶ ἐν τῷ ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι βασιλεὺς οὐκ ἦν
Ἰσραήλ. καὶ ἡ φυλὴ τῶν Δανιτῶν ἐζήτει
ἑαυτῇ κληρονομίαν κατοικεῖν ἐν αὐτῇ
ἐν τῷ πεδίῳ τῷ ὄντι τῷ Ῥοβοὰ, ὅ ἐστι
Ῥαβὰ. καὶ ἀποστείλαντες ἄνδρες ἐξ
αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτοὺς
19 κατασκοπῆσαι τὴν γῆν. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
τῆς πόλεως Δάν, (a) ἐν ὀνόματι Δὰν πατρὸς αὐ-
τῶν, ὃ (a) ἐτέκετο τῷ Ἰσραήλ. ἀλλ' ἦν (B) Λαΐς τὸ
ὄνομα τῆς πόλεως τοιαύτης. Καὶ (γ)
20 ἔστησαν ἑαυτοῖς τὸν γλυπτὸν. καὶ
Ἰωνάθαν υἱὸς (a) Γηρσὼν υἱοῦ Μανασσῆ αὐτὸς
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν τῇ φυλῇ Δὰν (C) ἱερεῖς
21 ἕως ἡμέρας ἀποικίας τῆς γῆς. Καὶ ἔπειμψεν ἑαυτοῖς
τὸ γλυπτὸν ὃ ἐποίησεν Μιχαΐας, πάσας τὰς
ἡμέρας (a) ἃς ἦν ὁ οἶκος τῷ Θεῷ ἐν (B) Σιλώ.
καὶ οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ Λευίτης παροικῶν (γ)
μερεῖς ὄρους Ἐφραίμ, ὃ ἔλαβεν (C) ἑαυτῷ
αὐτὸ γυναῖκα παλλακὴν (B) ἀπὸ Βηθλε-
ὲμ Ἰούδα. Καὶ (γ) πορευθεὶς ἐπ' αὐτὸ ἐκ τοῦ
2 κοιλὰ αὐτοῦ, (B) καὶ ἐπόρνευσεν ἐπ' αὐτὸ ἡ παλ-
λακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν (B) πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον
πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἦν
3 ἐκεῖ ἡμέρας μῆνας τεσσάρας. Καὶ ἀνέστη
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη (C) ἐπὶ τὸν ἀνδρὰ
τὸν λαλῆσαι τὴν καρδίαν αὐτῆς, τὸ ἐπιστρέ-
ψαι αὐτὴν (B) ἀνὴρ γυναικὸς αὐτοῦ μετ'
αὐτοῦ καὶ παῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἀνέστη
ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη ἐπὶ τὸν ἀνδρὰ τὸν
πατὴρ τῆς παλλακῆς, καὶ ἐφθάνετο πατὴρ τῆς παλ-
λακῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ ἐφάνη αὐτῷ ὁ γαμ-
βρὸς αὐτοῦ τὸν πατέρα τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ
4 ἐχάρη αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ. καὶ
ἐκράτησεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν
μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τρεῖς, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
καὶ ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡ-
μέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ ἐβρόντησαν τὸ πρωΐ, καὶ ἀνέ-
στη ὁ ἀνὴρ τοῦ πορευθῆναι. καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν
ὁ πατὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν
5 ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς παλλακῆς
αὐτοῦ τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ, Ἴδε (a) δὴ δεῦρο ἡμέρα εἰς τὴ ἐ-
σπέρας· ἀναλίσκει δὲ ἡ ἡμέρα· καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον
καὶ ἐκοιμήθησαν ὧδε, καὶ ἀγαθυνθήτω σοι ἡ καρδία σου, καὶ ἀγρυπνήσατε καὶ πορεύ-
σεσθε (B) εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ (γ) πορεύσῃ εἰς τὸ Χαλουμὰ (a).

MS.A. (a) αὐτῷπαν· (γ) ὃν κατελιπὼν, ἢ ἔλαβε τὸν οἶκον Ἰούδ. (B)-(C)-(γ)-
ἀδικεῖν ἐν (γ) τῷ ὄνομα τὸ πεῖδὲ (a) ἐγένετο τῇ (B) λαοὶ ὄνομα τῇ
πόλει (γ)-κάθισον· (γ) τῷ ὄνομα τὸ γλυπτὸν Μιχαΐα. (γ) Ἐφραὶμ ἡ Μανασσὴ
(C) ἕως ἡ κοίμησίς τὸ ἀιδὸ. Καὶ ἔπεμψεν αὐτοῖς τὸ γλυπτὸν Μιχαΐ ὃ ἐπο-
πίησεν, πάσας (a) ἡνικ (B) Σαιὰ. (γ) ἐν βασιλεὺς ἦν ἐν ἐν
Κεφ. ιθ'. MS.A. (a) ἐ ἀνὴρ ἐκστὰ (B)(ἐν)(γ)ἐν ἐν ἀνὴρ ἐ (B)-ἀπ' αὐ-
τὸν· (γ) ἐκστὰ, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὸ πάλιν πρὸς αὐτόν· καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ (γ) ἐκόρευσε τὸν ἐκεῖ
ἐν (γ) ἡμέρας τρεῖς, (γ) ἐπιστῆ ἐκεῖ. (E) κάτῳ ἐστὶν. (C) κάτῳ ἐστὶν. (γ)-* κρεμεῖρ αὐτῷ, (γ) πλάκιστα αὐτοῦ, (γ) ἐκεῖ τὸ αὐτὸ ἀκμῆτρεμα ἐν ἐ-
ἐν ἡ ἡμέρᾳ· (γ) ἔξαγον καὶ ἔπιον ἀκμῆτρεμα. Καὶ (γ) ἀναστῆθεν αὐτοῦ, (a) ἐν τὸ πεῖδὲ ἐν αὐτοῦ· καὶ τὸ πεῖδὲ ἐν αὐτοῦ (γ) ἐκόρευσε τὸν ἐκεῖ
τῷ α (B) εἰς τὸ ἔδον (γ) ἀπαλεῖ ἐν

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 Nemo autem erat qui libaret, quoniam re-
mota erat à Sidone, neq; commercium habe-
bant cum quopiam, eaque ſita erat in valle
Beth-rehob. Poſtea extruentes civitatẽ illam
habitabant in ea: Et vocaverũt nomen civi-
tatis illius Dan, juxta nomen Dan patris ſui,
qui natus fuerat Iſraeli: cæterũm Luz voca-
19 batur antea civitas illa. Et erexerũt ibi ſilũ
Dan ſimulachrũm, & Jonathan filius Gerſon
filii Manaſſe, ipſe & filii ejus fuerunt ſacer-
dotes tribũs Dan, uſque ad diem quo captiva
20 ducta fuit terra. Poſuerũt enim ibi ſimula-
chrum illud quod fecerat Micha, cunctis die-
bus quibus fuit domus Dei in Silo.

CAP. XIX.

1 Rareres contigit diebus illis quibus rex
non erat in Iſraele, contigit inquam, *et pra-
dictus* vir Levi habitaret ad oras montis, ſu-
merẽque ſibi uxorem concubinam de Beth-
lehem Juda. Secrata autem in eum ipſius con-
2 cubina, ſurrexit diſcoſiteq; ab eo ad domum
patris ſui in Beth-lehem Juda, manſitq; illic
dies aliquot, *nempe* quatuor menſes. Qua-
3 propter ſurgens maritus ejus ſecutus eſt eam,
ut conſolaretur eam, cãmq; reducerẽt, juve-
nem ſuum, & duos aſinos ſecũm habens. Illa
ergò introduxit eum in domum patris ſui; vi-
dẽnq; eum pater adoleſcentulæ, gavifus eſt de
4 præſentia ipſius. Et retinuit eum ſocer ipſius,
pater *ſcilicet* adoleſcentulæ, manſitq; apud
cum tres dies, quibus cũm edilent ac bibi-
ent ibiq; pernoctãſſent. Die quarto ſurrex-
5 runt diluculo ut proficiſcerentur: dixit autem
pater adoleſcentulæ ad generum ſuum, Fulci
cor tuum fruſtulo panis, ac cum ſurgens proſ-
ficiſcẽris. Sederunt igitur & comederunt am-
6 bo ſimul ac biberunt: dixitq; pater adoleſcen-
tulæ genero ſuo, Si libeat, pernocta, ex itq; tibi
jucundum. At ſurgente ipſo ut aboriret, coe-
7 git eum ſocer ipſius, & pernoctavit illic.
Cũmq; diluculo ſurrexiſſet die quinto ut diſ-
cederet, dixit ad eum pater adoleſcentulæ,
Fulci cor tuum & permabula donec incline-
tur dies. Comederunt igitur ambo, ac bibe-
runt. Surrexitque vir ille ad proficiſcendum
8 unà cum concubina ſua & juvene ſuo. Sed
dixit ad eum ſocer ipſius, pater adoleſcentulæ,
En retroceſſit dies, pernocta hic, & bene lici-
cedet, & cras mane ſurgentes redire in do-
micilium veſtrum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 Nemo ex eis adjuvante. Cũ ita eſſet in
diſtantia erat à Sanda, nec ullus inter eos
inter eos et in ea quæ quam fuerat ut ar-
gumentũ et cum eis ſitibus illi collocata in
valle Beth-chobb. Rediſcẽdũnt autem
exploratũ, & cohortati eũt: Vocavit-
19 que autem eũ Dan, nomine Dan pa-
tris ſui, qui natus fuerat Israelis: pervẽ
nomen erat ab illius eos eleim, Alis. Et
20 reverunt autem filii Iaan Jolohom filii
(Manaſſe) ipſe & filii ejus facerdo-
tes familiæ Dan, uſque ad diem quo re-
21 dditũ fuit terra in captivitatem.) Et pa-
fuerunt filii idolum quod confecerat
Micha, omnibus diebus quibus fuit in Silo.

CAP. XIX.

1 Et diebus non erat filius Israel rex; &
vir quidam nomine Levi habitans in
latere montis accepit sibi uxorem concubinã
e Beth-chobum Eruhatar Bi Juda. Et ex
fornicata mulier ipsa cum illo, & ivit
ab eo, receptique se domum patris sui
in Beth-lehem ubi filiorum Judã, ibique
commacita est quatuor menibus. Postea
ivit eum maritus ejus ut quæsitum ol-
lam, ut revocaret eam et ut se reducereat;
duxitque secum puerum quem ut fuerat
fratrem, & duos asinos. Cũmque pro-
vocisset eam, introivit illam in do-
mum patris ejus; & cum vidisset eum pa-
ter puellæ, gratulatus est. Et hospitio
excepit illum socer ejus, pater puellæ,
manẽque apud eum tres dies, et comedẽ-
dit ac bibit, atque pernoctavit ibi. Et
fuit ut die quarto surrexerũt
surrexit ut ab illo ire, et ecce dixit
ipsius, pater puellæ, Fulci cor tuum fruſto
panis, cum postea discedes. Cũmque fe-
mul comedẽssent ambo & bibissent, dixit
ad eum socer ejus, pater puellæ, Sig etiam
fi, pernocta apud nos, et jucundæ
mur. Sed surrexit virille ut discederet, &
insistente verò apud eum socer ejus, vo-
fon pernoctavit apud ipsum. Et mane die 8
manẽ confurgens ut proficisceretur, dixit
ad eum pater puellæ, Confirma cor tuum,
comede aliquid, & expecta donec tan-
tisper discedat. Cũmque fomul manẽ ef-
fent ac bibissent, Surrexit vir ille ut pro-
ficisceretur ipse & pueri ejus concubinæ
ipsius. Dixit autem ad eum socer ipsius,
pater puellæ, Dies ecce jam dies gravi-
nulla igitur apud nos, & obstetur ne-
bescum ut que ad vesperam diem, tum
maxe. Ingrẽte, & abiisti,

ספר שופטים : יט

18 ואין מציל כי רחוקה היא מצידון ודבר אין להם
עם אדם ואדמתם היא בעמק בית רחוב ויבנו
אדם והיא בעמק אשר לבית רחוב ויבנו את העיר
19 ויקראו בשם דן כשם דן אביהם אשר הולד לישראל
ואולם לוז שם העיר דן בשם
20 ויעמידו להם את הפסל ויהונתן
בן גרשם בן משה הוא ובניו היו כהנים לשבט
21 דן עד יום גלות הארץ: וישמו להם את פסל
מיכה אשר עשה כל ימי היות בית האלהים בשלה:

CAP. XIX. יט

1 Levita vir fuit Et Iſrael in non rex & ipſis diebus in fuit Et
jebum uxorem ſibi accepit & ipſe ram montis Interibus in peregrinatis
2 ad Bethlehem de Judah: Et fornicata mulier ipsa cum illo & ivit
ab eo & ipsa ad domum patris ſui in Bethlehem de
3 Juda & ipsa ibi fuit quatuor menſes. Et ivit eum maritus ejus ut
ad eum ut ſe reconciliaret ei, & ut ſe reduceret, habens ſecum puerum
et duos aſinos: & introivit illam in domum patris ſui. Et vidit eum
4 pater puellæ, & lætatus eſt ei. Et retinuit eum ſocer ipſius, pater puellæ
ſcilicet, & manſit apud eum tres dies: et comederunt, et bibe-
5 runt ibi. Et factum eſt die quarto, et ſurrexerũt mane: et ſurrexit
ut abiret. Et dixit pater puellæ ad generum ſuum, Fortifica cor tuũ
panis, & poſtea abibis. Et ſederunt ambo & comederunt, et bibe-
6 runt. Et dixit pater puellæ ad generum ſuum, Ecce nunc inclinatur
dies ad vesperum, & ſuperabit dies: manẽ ergo & bibe, & erit
7 tibi cor lætum. Et ſurrexit vir ut abiret, coegit eum ſocer ipſius, & pernoctavit ibi.
Et ſurrexit mane die quinto ut diſcederet, dixit ad eum pater puellæ, Fortifica
cor tuum, et (ſc) inſtrue; donec inclinetur dies: et comederunt am-
8 bo ſimul. Et ſurrexit vir ad eundum, ipſe, & ſocer ipſius, pater puellæ,
dixit ut diſcederet, ecce jam inclinatus eſt dies ad vesperum: manẽ ergo
9 ut diſcedat, & ecce diminuta eſt dies, et pernocta hic, et erit tibi cor lætum: et diluculo
(ſc) proficiſcẽris ad viam veſtram, et ibis ad tabernaculum tuum.

18 Et diebus non erat filius Israel rex; et
vir quidam Levita habitans in
latere montis accepit sibi uxorem concubinã
e Beth-chobum Eruhatar Bi Juda. Et ex
fornicata mulier ipsa cum illo, & ivit
ab eo, receptique se domum patris ſui
in Beth-lehem ubi filiorum Judã, ibique
commacita eſt quatuor menſibus. Poſtea
19 ivit eum maritus ejus ut quæsitum ol-
lam, ut revocaret eam et ut ſe reduceret;
duxitque ſecum puerum quem ut fuerat
fratrem, & duos aſinos. Cũmque pro-
vocaſſet eam, introivit illam in do-
mum patris ſui; & cum vidiſſet eum pa-
ter puellæ, gratulatus eſt. Et hospitio
20 excepit illum ſocer ejus, pater puellæ,
manẽque apud eum tres dies, et comedẽ-
dit ac bibit, atque pernoctavit ibi. Et
fuit ut die quarto surrexerũt
ſurrexit ut ab illo ire, et ecce dixit
ipsius, pater puellæ, Fulci cor tuum fruſto
panis, cum postea discedes. Cũmque fe-
mul comedẽssent ambo & bibissent, dixit
ad eum ſocer ejus, pater puellæ, Sig etiam
fi, pernocta apud nos, et jucundæ
mur. Sed ſurrexit virille ut diſcederet, &
insistente verò apud eum ſocer ejus, vo-
fon pernoctavit apud ipsum. Et mane die 8
manẽ confurgens ut proficisceretur, dixit
ad eum pater puellæ, Confirma cor tuum,
comede aliquid, & expecta donec tan-
tisper discedat. Cũmque ſomul manẽ ef-
fent ac bibissent, Surrexit vir ille ut pro-
ficisceretur ipse & pueri ejus concubinæ
ipsius. Dixit autem ad eum ſocer ipſius,
pater puellæ, Dies ecce jam dies gravi-
nulla igitur apud nos, & obstetur ne-
bescum ut que ad vesperam diem, tum
maxe. Ingrẽte, & abiisti,

Targum JONATHAN.

18 ולית דמשיזב ארי רחיקא היא מצידון ופתגם ליתי להון עם אנש ואנון במישר דלבית
רחוב ובנוין ית קרתא בית רחוב ויקרון בשום דן אבוהון דאתיליד
19 לישראל ובר מן לוז שמא דקרתא לשם דן ואקימון להון פסלא
20 ויהונתן בר מנשה הוא ובנוהי הוו כהנין לשבטא דדן עד יומא דגלות ארעא:
31 ושויאו להון ית פסלא מיכה די עבד כל יומא דהות בית מקדשא דיי בשלה:

יט

1 והוה בזמנא האנון ומלכא לית בישראל והוה גבר ליואה דיתב בסיפי טוראה דבית
2 אפרים ונסיב ליה אתתא לחיקנא מבית לחם דבית יהודה: ובסרת עליהי לחיקנתה
3 ואזלת מן עמוהי לבית לחם דבית יהודה והות תמן יומין תרין ירחין ואתי בתרהא
4 וקם בעלה ואזל בתרהא לאתרעיותה ותליומיה עמיה ורוחמיה
5 ואתעכבו ער מן חמי אבוהי דעולמא ואחוי אבוהי דעולמא ית חמוהי
6 ואתי גברא לבית חמוהי אבוהא דעולמא ואזלו תריהון ואכלו ותריהון
7 ואתי גברא לבית חמוהי אבוהא דעולמא ואמר לה אבוהא דעולמא
8 ובגברא שדי כבן ותתקיף ית לבך: וקמו גברא לסיזל ואתקיף בית חמוהי ואכל ותב חמוהי
9 ואמר ליה בית חמוהי אבוהא דעולמא מחר לאורחנון ותתקיף ית לבך לקיזיך:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

18 Et non fuit qui eriperet, quoniam *diſtans illa à Sidon*, et verbum non erat
cis cum homine; et illi in planicie domus Rehhob: & ædificaverunt ur-
bem, & fuderunt in ea. Et vocaverunt nomen urbis Dan, in nomine Dan
19 patris eorum, qui natus fuit Israeli: & certe Luis nomen urbis ab antiquo.
Et statuerunt filii filii Dan ſimulachrum, & Jonathan filius Ger-
20 ſom filii Menaſſe, ipſe & filii ejus fuerunt Chomarim tribui *domus* Dan,
uſq; diem quã migraverunt habitatores terræ. Et poſuerunt ſibi ſimula-
chrum Michah quod fecit, omnibus diebus quibus fuit ſtans domus an-
ctuarii Domini in Silo.

CAP. XIX.

1 Et fuit in diebũ illis & rex non erat in Iſrael. Et fuit vir Levites habi-
tans in finibus domus Ephraim, & accepit ſibi mulierem concubinam ex
Beth-lehem domus Jehuda. Et contempſit ſuper eum concubina ejus,
2 & bivit ab eo ad domum patris ſui ad Beth-lehem domus Jehuda; &
fuit ibi diebus quatuor menſiũ. Et ſurrexit marit' ejus, & ivit poſt eam ad
loquendum ſuper cor ejus ad reducendum eam, & ipsa ejus, cum eo, & par
aſinorum; & intrare fecit eum ad domum patris ſui, & vidit eum pater
ipſius puellæ, & lætatus eſt ad occurſum ejus. Et invaluit in eo ſocerilli-
4 us pater ipſius puellæ, & fedit cum eo tres dies: & comederunt & bi-
berunt, & pernoctarunt ibi. Et fuit in die quarta, & antiqui parverunt in
5 aurora, & ſurrexit ad eundum, & dixit pater ipſius puellæ genero ſuo:
Fulci cor tuum fruſto panis, & poſt ſic ibitis. Et rediterunt & comederunt
6 duo illi ſimul & biberunt: & dixit pater ipſius puellæ *viro*: Mane nunc
& pernocta, & pulchrefcet cor tuum. Et ſurrexit vir ad eundum, et invaluit
7 in eo ſocer ejus, et rediit, et pernoctavit ibi. Et *anticipavit* in aurora in 8
die quinta ad eundum, et dixit pater ipſius puellæ: Fulci nunc cor tuum;
morabimini uſq; ad converti diem: et comederunt duo illi. Et
ſurrexit vir ad eundum ipſe et concubina ejus, et par ejus: et dixit illi
9 ſocer. ejus pater ipſius puellæ: Ecce nunc inclinata dies ad Occidentem,
pernoctãte nunc hic tantũm in hac die; pernocta hic, & pulchrefcet cor tuum, et anticipabitis cras ad viam veſtram, et ibis ad urbem tuam.

Versio VUL. LAT.

10 Noluit ganer acquiescere ser-
monib' ejus: sed ilatim perro-
xit, & venit contra Jebus, quæ
altero nomine vocatur Jerusa-
lem, ducens secũ duos asinos
onustos, & concubinã. Jãmque
erant juxta Jeb', & dies muta-
batur in nocte: dixitq; puer ad
dominũ suum: Veni, obferro,
declinemus ad urbẽ Jebusæ o-
rum, & maneamꝰ in ea. Cui re-
spondit domin': Non ingredi-
ar oppidum gentis alienæ, quæ
nõ est de filiis Israel, sed transi-
ibo usque Gabaa: Et cùm illue
pvenero, manebimus in ea, aut
certe in urbe Rama. Transfer-
ruit ergò Jeb', & cœpta carpe-
bant iter, occubuitque eis Sol
juxta Gabaa, quæ est in tribu
Benjamin: Diverterũt utique ad
eam, ut manerẽt ibi. Quò cùm
intrassent, sedebant in plateã
civitatis, & nullus eos recipere
voluit hospitio. Et ecce appa-
ruit homo senex, revertens de
agro & de opere suo vesperi,
qui & ipse de monte erat E-
phraim, & peregrin' habitabat
in Gabaa: homines autẽ regio-
nis illius erant filij Jemini. Ele-
vatisque oculis, vidit senex fe-
dentem hominẽ cum farcinilis
fuis in plateã civitatis: & dixit
ad eũ, Unde venis? & quo va-
dis? Qui respondit ei: Profecti
sumus de Bethlehẽ Juda, & p-
gimus ad locũ nostrum, qui est
in latere montis Ephraim, un-
de ieram' in Bethlehẽ: & mnc
vadim' ad domũ Dei, nullũq;
fub tecũ fuum nos vult recip-
pere, Habentes paleas & fœnum in asinorũ pabulũ, & pa-
nem ac vinũ in meos et ancillæ
tuæ sũs, et pueri qui mecũ est:
nullꝰ re indigemus nisi hospi-
tio. Cui respondit senex; Pax
tecum sit, ego prædebo omnia
quæ necessaria sunt: tantũm,
quæso, ne in plateã maneas. In-
troduxitq; eum in domũ suã,
& pabulũ asinis præbuit: ac
pedes eius, & poti refecientibꝰ
corpora, verunt viri civitatis
illius, filii Belial, (id est, absq;
jugo,) & circũdantes domũ
fenis, fores pulsare cœ-
perunt, clamantes ad dominũ
domũ, atq; dicentes; Educe vi-
rũ, qui ingressꝰ est domũ tuã, ut
abutamur eo. Egressusq; est ad
eos senex, & ait; Nolite fratres,
nolite facere malũ hoc: quia
ingressus est homo hospitium meũm, & cessate ab hac stultitia.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀνὴρ ἀκοῦσαι τοῦ λόγου αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν τὴν ἀντιπέρας Ἰεβοῦς, αὕτη ἐστὶν Ἰερουσαλήμ, καὶ μετ' αὐτοῦ δύο ὑποζύγια ἐπισάγματα, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. (α) Καὶ ἦν ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς παρὰ Ἰεβοῦς, καὶ ἐκλίθη ἡ ἡμέρα σφόδρα· καὶ εἶπεν ὁ παῖς τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, Δεῦρο καὶ ἐκκλινῶμεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καταλύσωμεν ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπεν (κ) πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, Οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοφύλων, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ· καὶ παρελεύσομεθα ἕως Γαβαά. Καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, Δεῦρο καὶ πορευθῶμεν εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ καταλύσωμεν ἐν Γαβαὰ ἢ ἐν Ῥαμᾶ. Καὶ παρῆλθον καὶ (ο) ἐπορεύθησαν καὶ ἔδυ ἡλιος αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐγένετο ἐν Γαβαὰ, ἥ ἐστιν τῆς Βενιαμίν. Καὶ ἐξέκλινον ἐκεῖ τοῦ καταλῦσαι ἐν Γαβαά· καὶ εἰσῆλθον, καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνὴρ συναγων αὐτοὺς εἰς οἶκον καταλυσαι. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ γέρων ἐρχόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ ἐξ ἔργων αὐτοῦ τὸ ἑσπέρας, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαὰ, καὶ οἱ ἄνδρες ἦσαν υἱοὶ Βενιαμίν. (ρ) Καὶ ἄρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἴδεν τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ὁ γέρων πρὸς αὐτὸν, Ποῦ πορεύῃ καὶ ἀπὸ ποῦ ἔρχῃ; (σ) καὶ εἶπεν αὐτῷ, Διαβαίνομεν ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐγὼ πορεύομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου μου, καὶ οὐδεὶς συναγαγεῖν με εἰς οἶκον. Καὶ ἐν ἡμῖν ἄχυρα καὶ χόρτος τοῖς ὑποζυγίοις ἡμῶν, (τ) καὶ ἄρτος καὶ οἶνος τοῖς ἐμοῖς, καὶ τοῖς παιδαρίοις σου, καὶ τοῖς παιδαρίοις τῶν δούλων σου· οὐκ ἐνδεής ἐσμεν τοῦ μὴ εἶναι ἡμῖν τι· (υ) καὶ εἶπεν ὁ γέρων, Εἰρήνη σοι· πάντα σου ἐγὼ χορηγήσω, ἐν μόνῃ μὴ αὐλισθῇς ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως· (φ) καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν κριθὴν τοῖς ὑποζυγίοις· καὶ ἐνίψατο τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτὸν καὶ πίνειν αὐτὸν καὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, ἐκύκλωσαν τὸν οἶκον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, υἱοὶ παρανόμων, (χ) κρουόντες τὴν θύραν· καὶ εἶπαν τῷ κυρίῳ τῷ οἴκῳ τῷ γέροντι, Ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰς σὲ εἰσελθόντα τὸν οἶκον σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ, ἀδελφοί μου, μὴ πονηρεύσασθε δὴ οὐ τὸν ὁ ἄνθρωπος τοῦτον εἰς τὸ οἶκόν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

MS.A. (β) ὡδεύσατο (γ) ὡς ἀκούσῃ (δ) ἀκούσῃ τοῦ λόγου τοῦ ἀνδρὸς (ε) καὶ ἐξῆλθεν ἔτι ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν (ζ) ἐκκλινῶμεν Ἰεβοῦς (η) τὸ παλαιὸν (θ) ἐν τῷ ἐν Ἰεβουσαῖος τοῦτο, (ι) ἡ κώμη αὐτῆς ἐστὶν Ἰεβοῦς (κ) πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ αὐτῷ, Οὐ μὴ ἐκκλινῶ εἰς πόλιν ἀλλοφύλων, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, (λ) τὸ παλαιὸν (μ) ἐν τῷ Ἰεβουσαῖος τοῦτο, (ν) ἡ κώμη αὐτῆς ἐστὶ αὐτῇ, Οὐ μὴ ἐκκλινῶ εἰς πόλιν ἀλλοφύλων, ἣ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, (ξ) τὸ παλαιὸν (ο) ἐν τῷ Βενιαμὶν. (π) καὶ ἐκλίνασαν ἐκεῖ τοῦ καταλῦσαι ἐν Γαβαά. Καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνὴρ συνάγων αὐτοὺς εἰς οἶκον καταλυσαι. Καὶ (ρ) ἐπιδὼν ἐκεῖ ἐν τῷ ἐν ἀνὴρ γέρων ἐρχόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ ἐξ ἔργων αὐτοῦ τὸ ἑσπέρας, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαὰ, καὶ οἱ ἄνδρες ἦσαν υἱοὶ Βενιαμὶν. (σ) καὶ ἄρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἴδεν τὸν ἄνθρωπον τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν ὁ γέρων πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ ὁ πόλιτης, (τ) Ἀπὸ ποῦ πορεύῃ καὶ ἀπὸ ποῦ ἔρχῃ; (υ) καὶ εἶπεν αὐτῷ, Διαβαίνομεν ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἐγὼ πορεύομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου μου, καὶ οὐδεὶς συναγαγεῖν με εἰς οἶκον. Καὶ ἐν ἡμῖν ἄχυρα καὶ χόρτος τοῖς ὑποζυγίοις ἡμῶν, (φ) καὶ ἄρτος καὶ οἶνος τοῖς ἐμοῖς, καὶ τοῖς παιδαρίοις σου, καὶ τοῖς παιδαρίοις τῶν δούλων σου· οὐκ ἐνδεής ἐσμεν τοῦ μὴ εἶναι ἡμῖν τι· (χ) καὶ εἶπεν ὁ γέρων, Εἰρήνη σοι· πάντα σου ἐγὼ χορηγήσω, ἐν μόνῃ μὴ αὐλισθῇς ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως· (ψ) καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν κριθὴν τοῖς ὑποζυγίοις· καὶ ἐνίψατο τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν καὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτὸν καὶ πίνειν αὐτὸν καὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, ἐκύκλωσαν τὸν οἶκον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, υἱοὶ παρανόμων, (ω) κρουόντες τὴν θύραν· καὶ εἶπαν τῷ κυρίῳ τῷ οἴκῳ τῷ γέροντι, Ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰς σὲ εἰσελθόντα τὸν οἶκον σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν. Καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ, ἀδελφοί μου, μὴ πονηρεύσασθε δὴ οὐ τὸν ὁ ἄνθρωπος τοῦτον εἰς τὸ οἶκόν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην.

Versio HEBRAICA

Cap. XIX.

10 ולא־אבה האיש לשמע בקולו ויקם וילך ויבא עד־נכח יבוס
הוא ירושלם ועמו צמד חמורים חבשים ופילגשו עמו׃
11 היום בלכתם ויפן הנער אל־אדניו לכו־נא ונסורה אל־עיר היבוסי הזאת ונלין בה׃
12 ויאמר אליו אדניו לא נסור אל־עיר נכרי אשר לא־מבני ישראל הנה ונעברה עד־גבעה׃
13 ויאמר לנערו לך ונקרבה באחד המקומות ולנו בגבעה או ברמה׃ ויעברו וילכו וישמש
14 להם השמש אצל הגבעה אשר לבנימן׃ ויסרו שם לבוא ללון בגבעה ובא ישב ברחוב העיר
15 ולא־איש מאסף אותם הביתה׃ ללון׃ והנה־איש זקן בא מן־מעשהו מן־השדה בערב והאיש ההר אפרים
16 ובא־גר בגבעה ואנשי המקום בני ימיני׃ וישא עיניו וירא את־האיש האורח בחוב העיר ויאמר
17 הן־אמר לו לאן תלך ומאין תבא׃ ויאמר אליו עברים אנחנו מבית לחם יהודה ועד־ירכתי הר־אפרים משם
18 אני ואלך עד־בית לחם יהודה ואת־בית יהוה אנכי הולך ואין־איש מאסף אותי הביתה׃ וגם־תבן גם־מספוא יש
19 לחמרינו וגם לי ולאמתך ולנער עם־עבדיך אין־מחסור כל־דבר׃ ויאמר האיש הזקן
20 שלום לך רק כל־מחסורך עלי רק בחוצות אל־
21 תלן׃ ויביאהו אל־ביתו ויתן־מספוא לחמרים וירחצו
22 רגלים ויאכלו וישתו׃ המה מטיבים את־
23 לבם והנה אנשי העיר אנשי בני־בליעל נסבו את־
24 הבית מתדפקים על־הדלת ויאמרו אל־האיש בעל־
25 הבית הזקן לאמר הוצא האיש אשר־בא אל־ביתך
26 ונדענו׃ ויצא אליהם האיש בעל הבית
27 ויאמר אליהם אל־תרעו אחי נא אל־תרעו אחרי אשר
28 בא האיש הזה אל־ביתי אל־תעשו את־הנבלה הזאת׃
29 ויצאו אליהם׃ ויקח האיש פילגשו ויחזק־בה ויפרצם
30 אתה לבקר׃ ויהי כעלות השחר ויבאו אדוניה אל־פתח
31 הבית אשר־האיש אדוניה שם עד־האור׃ ויקומו אדוניה בבקר
32 ויפתח הבית׃ ויצא לדרכו׃ ותבא האשה אל־פתח בית האיש
33 אדוניה אשר־אדוניה שם עד־אור׃ ויקם אדוניה בבקר
34 ויפתח הבית׃ ויצא לדרכו׃ ותבא האשה אל־פתח בית האיש
35 אדוניה אשר־אדוניה שם עד־אור׃ ויקם אדוניה בבקר
36 ויפתח הבית׃ ויצא לדרכו׃ ותבא האשה אל־פתח בית האיש
37 אדוניה אשר־אדוניה שם עד־אור׃ ויקם אדוניה בבקר

Versio VULG. LAT.

24 Habeo filiam virginem, & hic homo habet concubinã, educam eas ad vos, ut humilietis eas, & vestrã libidinẽ complea-tis: tantũm, obsecro, ne fecitis hoc contra naturã operemini in virum. Nolebant acquiescere sermonibus illius: quod cernens homo, eduxit ad eos concubinam suam, & eis tradidit illadendamque cũnto-ta nocte abusi essent, dimisserunt eam mané. At mulier, recedentibus tenebris, venit ad ostium domũs, ubi manebat dominus suus, & ibi cor-ruit. Manè facto, surrexit homo, & aperuit ostium, ut cœptam exploret viam: & ecce concubina ejus jacebat ante ostium sparsis in limine manibus. Cui ille, putans eam quiescere, loquebatur; Surge, & ambulemus. Quæ nihil respondente, intelligens quòd erat mortua, tulit eam, & imposuit asino, reversusque est in domum suam. Quam cùm esset ingressus, arripuit gladium, & cadaver uxoris suæ ossibus suis in duodecim partes ac fruta concidens, mi-sit in omnes terminos Israel. 30 Quod cùm vidissent singuli, conclamabant; Nunquam res talis facta est in Israel, ex eo de quo ascenderunt patres nostri de Ægypto, usque in præsens tempus: ferte sententiam, & in commune decernite quid facto opus sit.

CAP. XX.

1 EGressi itaque sunt omnes filii Israel, & pariter congregati, quasi vir unus, de Dan usque Bersabee, & terra Galaad, ad Dominum in Masipha: Omnéque angulí populorum, & cunctæ tribus Israel in ecclesiam populi Dei convenerunt, quadringenta millia peditum pugnatorum. 3 (Nec latuit filios Benjamin, quòd ascendissent filii Israel in Masipha.) Interrogatúque Levita, maritus mulieris interfectæ, quomodo tantum scelus perpetratum esset, Respondit, Veni in Gabaa Benjamin eum uxore mea, illúcque diverti: Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nostræ domui, in qua manebam, volentes me occidere, & uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, denique mortua est.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

24 Ἰδοὺ ἡ παρθένος μου ἡ θυγάτηρ, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἔχει τὴν παλλακήν μου· ἐξάξω δὴ αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ὃν ἐὰν δόξῃ ὑμῖν· πλὴν τοῦ μὴ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 25 Καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες τοῦ ἀνθρώπου τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐπαύλιν αὐτοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενος ὁ ἄνθρωπος τῆς παλλακῆς αὐτοῦ ἐξήγαγεν αὐτὴν ἔξω πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν καὶ ἐνεπαίζοντο αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως πρωΐας· καὶ ἀπέστειλαν αὐτὴν ἡνίκα ἀνέβαινον ἡ ἑωθινή. 26 Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ πρὸς τὴν θύραν τοῦ οἴκου τοῦ ἀνθρώπου οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ, ἕως οὗ ἐφώτισεν. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωΐ, καὶ ἀνέῳξεν τὴν θύραν τοῦ οἴκου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ πορευομένου τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκείμετο πρὸς τὴν θύραν τοῦ οἴκου τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὴν πρόθυραν. 27 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ κύριος αὐτῆς· ἀνάστηθι καὶ πορευθῶμεν· καὶ οὐκ ἀπεκρίθη· ὅτι ἦν νεκρά. 28 Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν ὑποζύγιον· καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 29 Καὶ ἔλαβεν τὴν μαχαίραν αὐτοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς παλλακῆς αὐτοῦ κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰς δώδεκα μέρη, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ εἰς πᾶσαν ὁρίον Ἰσραήλ. 30 Καὶ ἔγενετο πᾶς ὁ ἰδὼν λέγων, Οὐκ ἐγενήθη οὐδὲ ὀφθήσεται ὁμοία τῇ ἡμέρᾳ ἀναβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς σήμερον· δεῦτε λάβετε ὑμῖν βουλὴν περὶ αὐτῶν, καὶ λαλήσατε.

Καρ. κ'.

1 Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθη ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς ἀπὸ Δὰν καὶ ἕως Βηρσαβεὲ, καὶ ἡ γῆ τῆς Γαλαάδ· καὶ ἐξεκκλησιάσθη ἡ συναγωγὴ πρὸς κύριον εἰς Μασσηφά. (2 Καὶ ἐπέστησαν οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ πάντες ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ Κυρίου· τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν (3) ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, ὅτι βεβοήθηκεν ἡ γυνὴ τοῦ Λευίτου τοῦ ἀνδρὸς τῆς κακοποιηθείσης· καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ τῆς κακοποιηθείσης, λέγων, Τὰδε ἐρῶτε πρὸς τοῦτο τὸν ἄνδρα τὸν Ἰσραὴλ, Εἰ γέγονεν κρὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀνεβάσεως υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Νῦν δὲ ἐκείνοις βουλὴν οἷς ἐὰν δόξῃ, καὶ λαλήσαμεν.

CAP. XX.

1 Et egressi sunt omnes filii Israel: & congregata est Synagoga quasi vir unus à Dan, et usq; Bersabee, et terra Galaad, ad Dominum in Masiphi. Et stetérunt Principes populi Dei, quadringenta milia peditum pugnatorum. 3 Audierunt autem filii Israel, quòd ascendissent filii Benjamin. Et interrogatus est Levita maritus mulieris interfectæ, quomodo tantum scelus perpetratum esset. Et ait vir mulieris interfectæ, dicens, In Gabaa hoc dicite viro Israel: Si factum est verbum hoc in diebus ascensus filiorum Israel de terra Ægypti usque ad hodiernum diem. Nunc eligite vobis filii Israel, & ponite consilium & sermonem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * ها ابنة عذراء وسريته * اخرجهما اليكم * فاذلّوهما واصنعوا بهما ما احسن * ولا تركبوا هذا القبيح من الرجل * ولا تفعلوه * فلم يقبل القوم كلامه * ولم يسمعوا قوله * فاخذ الرجل سريته واخرجها اليهم * فاركبوا منها شهواتهم * وتحرّشوا الى الصباح * 26 ولما طلع الفجر فركوها * فتقدمت المرأة عند الصباح الى باب البيت الذي كان فيه زوجها * ووقعت عند الباب الى طلوع الشمس * وقام سيّدها بالغداة * وفتح باب البيت * 27 وخرجها * ووقعت عند الباب مطروحة * فقال لها * قومي بنا ننطلق * فلم يجبه فحملها على حمار وفي مبيته * وانطلق الى منزله * واخذ سكينا * وقطعها اسني عشر قطعة * وبعث بكل قطعة منها في حد سبط من اسباط بني اسرائيل * فكل من راها قال * لم يكن مثل هذا * ولم يسمع به منذ يوم صعد بنو اسرائيل من ارض مصر الى اليوم * فاجمع بنو اسرائيل * وتشاوروا وتباحثوا *

الفصل العشرون *

1 وخرج بنو اسرائيل كلهم * واجتمعوا جميعا كرجل واحد * من دان الى بير سبع * واتوا 2 ارض جلعاد * وقاموا امام الرب في مصفيا * وقامت قبائل اسباط بني اسرائيل في مجمع 3 شعب الله * وكان عدتهم اربع مائة الف رجل مخترط سيف * وسمع بنو بنيامين ان بني اسرائيل قد صعدوا الى مصفيا * قال بنو اسرائيل * اخبروا كيف كان هذا الشر العظيم 4 * فكلمهم لاوي زوج المرأة التي قتلت وقال * دخلت انا وسريتي الى جبع مدينة بنيامين 5 لنبيت * وتوثبوا علي اهل جبع * وقصدوا بيتي ليلا * واردوا قتلي * وفضحوا سريتي حتى ماتت *

Hæc filiam meam virginem, & concubinam ejus viri, producam eas vobis, cas dehonestate, eisque facite quicquid libuerit: viro autem illi tantum dedecus ne feceritis. 25 Et nolentibus viris illis auscultare eum, apprehendit vir ille concubinam suam, eduxitque eam foràs ad ipsos; qui cognoscentes eam & vexantes eam totâ nocte ad matutinum usque, dimiserunt eam ascendente aurora. Sub tempus matutinum venit mulier, & cecidit in ostio viri illius ubi erat dominus ejus, donec illuxesceret. Manè itaque surgens dominus ejus ut aperiret ostium domûs, & egressus ut prosequeretur iter suum, vidit concubinam suam jacentem ad januam, & manum ejus super januam. Dixitque ad eam, Surge ut eamus: at non respondit ei. Impositúque ergo eam asino suo, surrexitque vir ille, & abiit in patriam suam. Et ingressus domum suam, accepto cultro, dissecuit concubinam suam in duodecim partes, projecitque eam in omnes terminos Israelis. Et quicunque vidit illam, 30 dixit, Nihil tale factum est neque visum, à die quo ascendérunt filii Israel de terra Ægypti in hunc usque diem: & opinantes de ea, consilium inierunt, & collocuti sunt.

CAP. XX.

DEinde egressi sunt omnes Israelitæ, & in cœtum congregati quasi vir unus, à Dan usque ad Bir-sebaa, in terra Galaad coram Domino in Masphia, Affuerunt familiæ universi populi, omnes *scilicet* tribus Israel, Dei populus in cœtum, *nempe* quadringenta millia peditum stringentium gladium. (Audierunt autem filii Benjamin ascendisse filios Israel in Masphia.) Et dicebant filii Israel, Dicite nobis quomodo contigit tantum scelus. Respondens Levi maritus mulieris illius quæ interfecta fuerat, dixit eis, Ad Gebaa Benjamini ingressus fuo ego & concubina mea ad pernoctandum: Et insurgentes in me domini Gebaa obsedérunt me domi noctu: me voluerunt occidere, & concubinam meam deloneslarunt, & mortua est:

Hæc filiam meam virginem, & concubinam ejus viri, producam eas vobis, & dehonestate, & in eis quod voluerit, & in eis facietis hoc inquietudinem in eorum illum, nè sic facietis eum. Verum 25 eam noluerunt exaudire verbis ejus, & quam audivit fermonem ipsius, prehendit eis vir ille concubinam suam, & eduxit illam ad ipsos; qui cognoscentes eam & vexantes eam usque ad matutinum usque, & dimiserunt eam 26 ad matutinum usque; & cum orta esset aurora, dimiserunt eam. Accedens autem mulier illa sub matutinum ad januam domûs in qua erat maritus ejus, corruit usque ad lucem solis. Et 27 mane surgens dominus ejus, & aperiens domûs ejus, & egressus ut prosequeretur viam suam: & ecce concubina ejus jacebat ad ostium, & manus ejus in limine. 28 Et dixit illi: Surge, & ibimus; & non respondit: & tulit eam super asinum, & surrexit vir, & ivit ad locum suum. Et ingressus domum suam, & accepit gladium, & apprehendit in concubina 29 sua, & discerpsit eam ad membra cũ ossibus suis in duodecim partes, & misit eam in omnes termino terræ Israel. Et fuit omnis qui vidit eam, & dixit: Non factum 30 & non visũ est sicut hoc ad ex die qua ascenderunt filii Israel de terra Mizraim usq; diem hanc: ponite corda vestra super illud, & consulimini & loquimini.

CAP. XX.

Et exierunt omnes filii Israel, & congregata est congregatio ut vir unus, 1 ex Dan & usq; Beer-sabagh, & terra Gilghadan; ab-ante Dñm ad Mifrepia. Et fletérunt capita omnis populi omnes tribũ Israel in cœtu populi Dũi; quadringenta millia vir peditum evaginantium gladium. Et audierunt filii Biujamin quòd ascenderunt filii Israel ad Mifrepia: & dixerunt filii Israel: Loquimini, quemadmodum fuit malum hoc. Et respondit vir Levita maritus mulieris occiſæ, & dixit: ad Gibghatha, quæ tribus Biujamin, ascendi ego & concubina mea ad pernoctandum. Et surrexerunt super me domini Gibghatha, & circuierunt super me domum in nocte: super me cogitaverunt ad occidendum, & concubinam meam afflixerunt, & mortua est.

ספר שופטים: כ

24 הנה בתי הבתולה ופלגשו הא אוכיא נא אותם
וענו אותם ושמו להם הטוב בעיניכם ולאיש הזה
25 לא תעשו דבר הנבלה הזאת: ולא אבו האנשים
לשמע לו ויחזק האיש בפלגשו ויצא אליהם החוצה
26 וידעו אותה ויתעללו בה כל־הלילה עד־הבקר
ותבא האשה לפנות בקר ותפל פתח בית האיש אשר־אדוניה
27 שם עד האור: ויקם אדוניה בבקר ויפתח
דלתות הבית ויצא ללכת לדרכו והנה
האשה פילגשו נפלת פתח הבית וידיה על־
28 המפתן: ויאמר אליה קומי ונלכה ואין עונה
ויקחה על־החמור ויקם האיש וילך למקומו:
29 ויבא אל־ביתו ויקח את־המאכלת ויחזק
בפילגשו וינתחה לעצמותיה לשנים עשר נתחים
30 וישלחה בכל גבול ישראל: והיה כל־הראה
ואמר לא נהיתה ולא נראתה כזאת למיום עלות
בני־ישראל מארץ מצרים עד היום הזה שיתו
לכם עליה עצו ודברו:

CAP. XX. כ

1 ויצאו כל־בני ישראל ותקהל העדה
כאיש אחד למדן ועד־באר שבע וארץ הגלעד
אל־יהוה המצפה: 2 ויתיצבו פנות
כל־העם כל שבטי ישראל בקהל עם האלהים
4 ארבע מאות אלף איש רגלי שלף חרב: 3 וישמעו
בני בנימן כי־עלו בני־ישראל המצפה
ויאמרו בני ישראל דברו איכה היתה הרעה
5 ויען האיש הלוי איש האשה הנרצחה
ואמר הגבעתה אשר לבנימן באו עלי ואת־פילגשי
6 ויסבו־עלי בעלי הגבעה לילה אותי דמו
7 ואת־פילגשי ענו ותמת:

MS.A. (1) Τάδε ἐρεῖτε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τοῖς τοῖς κλίμασι τοῖς Ἰσραὴλ καὶ τοῖς τοῖς ἐκκλησιαστὴν ἐρεῖτε. (2) πάντες ἡγούμενοι τῆς (3) καὶ ἐπιστεύσαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν, ὅτι ἐπιστρεψάτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς τὴν Γαβαὰ, καὶ

Versio VULG. LAT.

6 Quam arreptam, in frusta concidi, misique partes in omnes terminos possessionis vestræ: quia nunquam tantum nefas, & tam grande piaculum factũ est in Israel. Adestis omnes filii Israel, decernite quid facere debeatis. Stansque omnis populus, quasi unus hominis sermone respondit; Non recedemus in tabernacula nostra, nec suam quisquam intrabit domum: Sed hoc contra Gabaa in commune faciamus. Decem viri eligantur è centum ex omnibus tribubus Israel, & centum de mille, & mille de decem millibus, ut comportent exercitui cibaria, & postimus pugnare contra Gabaa Benjamin, & reddere ei pro scelere, quod meruit. Convenitque universus Israel ad civitatem, quasi homo unus, eadem mente, unóq; consilio. Et miserunt nuntios ad omnem tribũ Benjamin, qui dicerent; Cur tanta nefas in vobis repertum est? Tradite homines de Gabaa, qui hoc flagitium perpetrarunt, ut moriantur, & auferatur malum de Israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorũ Israel audire mandatum: Sed ex cunctis urbibus, quæ fortis fuæ erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium, & contra universum populum Israel dimicarent. Inventiq; sunt viginti quinque millia de Benjamin educentium gladium, præter habitatores Gabaa. Qui septingenti erant viri fortissimi, ita similitã ut dextrã præliantes: & sic fundis lapides ad certũ jacientes, ut capillũ quoq; possent percutere, & nequaquã in alterã partem idus lapidis deferreant: Viroruṁ quoque Israel, absq; filiis Benjamin, inventa sunt quadringenta millia educentium gladius, & paratorum ad pugnam. Qui surgentes venerunt in domũ Dei, hoc est, in Silo: consiluerũtq; Deum, atque dixerunt, Quis erit exercitus nostro princeps (γ) contra filios Benjamin? Quibus respondit Dominus, Judas sit dux vester. Statimq; filii Israel surgentes manè, castramerati sunt juxta Gabaa: Et inde procedentes ad pugnam contra Benjamin, urbem oppugnare cœperunt.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἐλάβοσαν τὴν παλλακὴν μου, καὶ ἐμέλισαν αὐτὴν κατὰ τὰ μέλη αὐτῆς, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς πᾶσαν τὴν (ξ) κληρονομίαν τῶν Ἰσραὴλ. Ἰδὸ πάντες (π) ὑμεῖς υἱοὶ Ἰσραὴλ, δότε λόγον καὶ βουλὴν (ρ) ὑμῖν ἐνταῦθα. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἰς, (τ) λέγοντες, Οὐκ ἀπελευσόμεθα ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ νῦν τοῦτο τὸ ῥῆμα, (υ) ὃ ποιήσομεν τῇ Γαβαὰ· ἀναβιβάσωμεν κατὰ αὐτὴν τὸν κλῆρον. (φ) Πλὴν καὶ ἐξῆλθε πᾶς ἀνὴρ ἐκ τοῦ κλήρου (α) εἰς πάσας φυλὰς Ἰσραὴλ, καὶ ἐκλεῖσε τοὺς χιλιάρχους (β) χιλιάρχων καὶ ἑκατόνταρχον ἑκατόνταρχον καὶ δεκάδαρχον δεκάδαρχον καὶ ἐπὶ πᾶν τὸ ἀπόσταγμα, (γ) ἐποίησαν ἐν Γαβαὰ Ἰσραὴλ. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (δ) εἰς τὸν πόλιν ὡς ἀνὴρ εἷς. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἄνδρες φυλῆς Ἰσραὴλ ἀνδρὸς ἐν πάσῃ φυλῇ Βενιαμὶν, λέγοντες, Τί τὸ (γ) πονηρὸν οὗτο τὸ γενόμενον ἐν ὑμῖν; Καὶ νῦν δότε τὸν ἄνδρας (δ) τοὺς ἀφεγμένους τοὺς ἐν Γαβαὰ, καὶ θανατώσωμεν αὐτοὺς, καὶ ἐκκαθαρεύσωμεν πονηρὸν ἐκ Ἰσραὴλ. (ε) Καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῆς ἀδελφῶν αὐτῶν (ζ) υἱῶν Ἰσραὴλ. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἀπὸ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς τὴν Γαβαὰ, ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (η) εἰς πόλεις εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν, (θ) οἱ ἐκπορευόμενοι ἀνὴρ ἔλκων τὴν ῥομφαίαν, πλὴν τῶν ἐπεσκεμμένων ἑπτακοσίων ἀνδρῶν (ι) ἐκλεκτοὶ οἱ πάντες ἀριστεροχείρες. Καὶ ἀνὴρ ἐν τῷ ἀριστερῷ αὐτοῦ (ι) ἐν τῷ δεξιῷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σφενδόνῃ (ι) ἐν τῷ ἀριστερῷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σφενδόνῃ (ι) ἐν τῷ δεξιῷ αὐτοῦ· καὶ ἐν τῷ ἀριστερῷ αὐτοῦ καὶ

ספר שופטים : כ

Versio VULG. LAT.

21 וַיֵּצְאוּ בְנֵי בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה וַיַּשְׁחִיתוּ בַיִּשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
ההוא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ אַרְצָה׃ 22 וַיִּתְחַזְּקוּ
הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר־עָרְכוּ שָׁם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃ 23 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
עָלוּ וּבָכוּ לִפְנֵי יְהוָה עַד־הָעָרֶב וְשָׁאֲלוּ בַיהוָה לֵאמֹר הַאֹסִיף
לִגְשֶׁת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן אָחִי וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ
אֵלָיו׃ 24 וַיִּקְרְבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן׃
25 וַיֵּצֵא בִנְיָמִן אֲחֵיהֶם יְהוּדָה מִן־הַגִּבְעָה שֵׁנִית וַיַּשְׁחִתוּ עוֹד
בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶת עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אַרְצָה כָּל־
אֵלֶּה שְׁלֹפֵי חָרֶב׃ 26 וַיַּעֲלוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־הָעָם
וַיָּבֹאוּ בֵית־אֵל וַיִּבְכּוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה
וַיָּצוּמוּ בַיּוֹם הַהוּא עַד־הָעָרֶב וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃
27 וְיִשְׁאַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה כִּי הָיָה אֲרוֹן בְּרִית־הָאֱלֹהִים בַּיָּמִים הָהֵם
28 וּפִנְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן עֹמֵד לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם
לֵאמֹר הַאוֹסִף עוֹד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן
אָחִי אִם־אֶחְדַּל וְאֶעֱבֹר יְהוּדָה׃ 29 וַיָּשֶׂם יְהוָה אֹרְבִים אֶל־הַגִּבְעָה
סָבִיב׃ 30 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעַרְכוּ אֶל־הַגִּבְעָה כַּפְּעָם בַּפָּעַם׃
31 וַיֵּצְאוּ בְנֵי בִנְיָמִן לִקְרַאת הָעָם הִנָּתְקוּ מִן־הָעִיר
וְהֵחֵלּוּ לְהַכּוֹת מֵהָעָם חֲלָלִים כַּפְּעָם בַּפָּעַם בַּמְּסִלּוֹת
אֲשֶׁר אַחַת עֹלָה בֵית־אֵל וְאַחַת בַּגִּבְעָה בַּשָּׂדֶה
כְּשִׁלֹשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ 32 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי בִנְיָמִן נִגָּפִים
לְפָנֵינוּ כַּבַּרִּאשֹׁנָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נָנוּסָה
וְנִתַּקְּתֻהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמְּסִלּוֹת׃ 33 וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל
קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעַרְכוּ בְּבַעַל תָּמָר וְאֹרֵב יִשְׂרָאֵל
מִיַּעַר מִמְּקֹמוֹ מְעָרֶה־גָבַע׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

21 Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν (γ) ἐκ τῆς Γαβαὰ καὶ ἐξέκοψαν ἐν τῷ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 22 Καὶ (ἐ) ἐνισχύσεν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, καὶ (α) ἔστησαν ἔτι τὴν παράταξιν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἔστησαν τὴν παράταξιν ἐν τῇ πρώτῃ. 23 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσαν ἔναντι κυρίου ἕως ἑσπέρας, (β) Εἰ πορευθῶμεν εἰς πόλεμον μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν ἀδελφῶν ἡμῶν; καὶ εἶπεν κύριος, Ἀναβαίνετε πρὸς (δ) αὐτούς. 24 Καὶ παρεκάλεσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ (ε) τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, (ζ) Εἰ πορευθῶμεν πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ; καὶ εἶπεν κύριος, Πορεύεσθε πρὸς αὐτούς. 25 Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ἐκ Γαβαὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐξέκοψαν ἐν τῷ ἰσραὴλ ἔτι δεκαοκτὼ χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν. 26 Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ (ζ) ἦλθον εἰς Βαιθὴλ καὶ ἐκλαύσαν καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἔναντι κυρίου καὶ ἐνήστευσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικὰ ἔναντι κυρίου. 27 Καὶ ἐπηρώτησεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν κύριον, (η) ὅτι ἦν ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης θεοῦ ἐν τοῖς ἡμέραις ἐκείναις, 28 καὶ Φινεὲς υἱὸς Ἐλεαζὰρ τοῦ Ἀαρὼν παρειστήκει ἐνώπιον αὐτῆς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, (θ) λέγων, Εἰ προσθήσω ἔτι ἐξελθεῖν (ι) εἰς παράταξιν πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν; ἢ παύσομαι; καὶ εἶπεν κύριος, Ἀναβαίνετε, ὅτι αὔριον παραδίδωμι αὐτοὺς ἐν χειρί σου. 29 Καὶ ἔστησεν κύριος τὸν Ἰσραὴλ (κ) ἐνέδρας κύκλῳ τῆς Γαβαὰ, καθὼς ἀπὸ καὶ ἀπό. (γ) Ἀπόστητον (α) ἐξ ἐναντίας τῶν Γαβαὰ ὁδόν. (β) Καὶ πόλεμος ἐγένετο. (γ) Ἀπόστητον (δ) ἐν τῷ ἀρχῇ, ὁτεὶ (α) ἐν τῷ Ἰσραὴλ. (δ) Ἀναβαίνετε πρὸς τὸν Βαιθὴλ καὶ ἐκλαύσαν καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἔναντι κυρίου καὶ ἐνήστευσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα καὶ εἰρηνικὰ ἔναντι κυρίου. (ε) Ἐπηρώτησεν τὸν κύριον. (ζ) Πορεύεσθε πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν. (η) Ἐπηρώτησεν τὸν κύριον. (θ) Πορεύεσθε πρὸς τοὺς υἱοὺς Βενιαμὶν ἀδελφοὺς ἡμῶν. (ι) Ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον. (κ) Ἐνέδρας. (α) Ἀπὸ δυσμῶν τῆς Γαβαὰ. Καὶ παρεμβάλετε ἐξεναντίας τῆς Γαβαὰ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܓܒܥܬܐ ܘܚܒܠܘ ܒܝܫܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܘܢ ܬܪܬܝܢ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܠܐܪܥܐ׃
22 ܘܬܬܚܙܩܘ ܥܡܐ ܓܒܪܐ ܒܝܫܪܝܠ ܘܡܛܠܘ ܠܡܩܪܒ ܩܪܒܐ ܒܐܬܪܐ ܕܩܪܒܘ ܬܡܢ ܒܩܕܡܝܬܐ׃
23 ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܘܒܟܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܥܕ ܪܡܫܐ ܘܫܐܠܘ ܒܡܪܝܐ ܗܠܝܢ ܢܬܩܪܒ ܠܡܩܪܒ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܝܢ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܣܠܩܘ ܠܘܬܗ׃
24 ܘܩܪܒܘ ܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܬܢܝܢܐ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ׃
25 ܘܢܦܩ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܢ ܓܒܥܬܐ ܬܢܝܬܐ ܘܚܒܠܘ ܒܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܬܡܢܝܬ ܥܣܪ ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܠܐܪܥܐ ܟܠ ܐܠܝܢ ܫܠܦܝ ܚܪܒܐ׃
26 ܘܣܠܩܘ ܟܠ ܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܘܟܠ ܥܡܐ ܘܐܬܘ ܠܒܝܬ ܐܠ ܘܒܟܘ ܘܝܬܒܘ ܬܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ׃ ܘܨܡܘ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܘ ܥܕ ܪܡܫܐ ܘܐܣܩܘ ܥܠܘܬ ܘܫܠܡܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ׃
27 ܘܫܐܠܘ ܒܝܫܪܝܠ ܒܡܪܝܐ ܕܗܘ ܬܒܘܬ ܩܝܡܐ ܕܐܠܗܐ ܒܝܘܡܝܐ ܗܢܘܢ׃
28 ܘܦܢܚܣ ܒܪܗ ܕܐܠܥܙܪ ܒܪ ܐܗܪܘܢ ܩܐܡ ܩܕܡܘܗܝ ܒܝܘܡܝܐ ܗܢܘܢ ܠܡܡܪ ܗܠܝܢ ܢܬܩܪܒ ܠܡܩܪܒ ܥܡ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܐܚܝ ܐܢ ܐܬܚܫ ܘܐܥܒܪ ܠܝܗܘܕܐ׃
29 ܘܣܡ ܡܪܝܐ ܟܡܝܢܐ ܠܓܒܥܬܐ ܣܒܒܐ׃
30 ܘܣܠܩܘ ܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܠܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܒܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ ܘܩܪܒܘ ܠܓܒܥܬܐ ܟܙܒܢܐ׃
31 ܘܢܦܩܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܠܩܪܝܬ ܥܡܐ ܘܐܬܪܚܩܘ ܡܢ ܩܪܬܐ ܘܫܪܝܘ ܠܡܩܛܠ ܡܢ ܥܡܐ ܩܛܠܐ ܒܫܒܝܠܐ ܕܡܣܠܬܐ ܕܐܬ ܠܒܝܬ ܐܠ ܘܚܕ ܒܓܒܥܬܐ ܒܚܩܠܐ ܟܬܪܝܢ ܓܒܪܐ ܒܝܫܪܝܠ׃
32 ܘܐܡܪܘ ܒܢܝ ܒܢܝܡܝܢ ܡܬܚܝܠܝܢ ܩܕܡܝܢ ܐܝܟ ܩܕܡܝܬܐ ܘܒܢܝ ܒܝܫܪܝܠ ܐܡܪܝܢ ܢܬܪܚܩ ܘܢܦܨܘܗܝ ܡܢ ܩܪܬܐ ܠܫܒܝܠܐ׃
33 ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܒܝܫܪܝܠ ܩܡܘ ܡܢ ܐܬܪܗܘܢ ܘܐܬܪܟܘ ܒܒܥܠ ܬܡܪ ܘܐܪܒ ܒܝܫܪܝܠ ܡܢ ܡܥܪܬܐ ܕܓܒܥ׃

21 Et proftraverunt ex Iſraele in die illa quà 22 pugnaverunt contra eos, viginti duo millia virorum, humi. Et corroborantes fe rurſum Iſraelitæ, iterum diſpuntunt aciem in loco quo diſpoſuerant die præcedente. Et 23 aſcendentes Iſraelitæ fleverunt coram Domino uſque ad veſperam, & conſuluerunt Dominum dicentes, Adjiciemúſne adhuc bellum gerere contra filios Benjamin fratres noſtri? Reſpondit Dñs, Aſcendite contra eos. Pugnáunt ergò filii Iſrael contra 24 filios Benjamin die poſtero. Et exeuntes 25 filii Benjamin adverſùs eos è Gebaa die ſecundo, iterum filii Benjamin humi proſtrávunt ex Iſraelitis decem & octo millia virorum, quidem omnes diſtringebant gladium. 26 Quapropter aſcendentes omnes filii Iſrael & univerſus populus, venerunt ad Beth-il, flevérunt, ac ſederunt ibi coram Domino; & jejunances illà die uſque ad veſperam, obtulérunt holocauſta & pacifica coram Domino: 27 Et conſuluerunt filii Iſrael Dominum (erat enim illic arca Domini in diebus illis, 28 Et Phinehes filius Eliazar filii Aharonis ſacerdotis ſtabat ante ipſum illibus diebus) dicentes, Rurſùmne egrediemur ad bellum contra filios Benjamin fratres noſtri, an deſiſtemus? Dixit Dominus, Aſcendite, cras enim tradam eum in manus veſtras. Itaque 29 collocárunt filii Iſrael inſidias adverſùm Gebaa, & circundederunt eam. Deinde aſcen- 30 dentes filii Iſrael contra filios Benjamin die tertia, inſtruxérunt aciem contra Gebaa ut antea. Et exeuntes filii Benjamin ad oc- 31 curſum populi, ita ut ſe excuterent à civitate (*i. vacuam relinquerent eam*) cœperunt more ſolito cæfos proſternere ex populo, *nempe* ex Iſraelitis, per ſemitas quarum una aſcendebat ad Gebaa, & altera ad Beth-il in deſerto, triginta fermè viros. Et dixerunt 32 filii Benjamin, Debellantur à conſpectu noſtro ut antea. Filii autem Iſrael dixerunt, Fugiamus, & exrahamus eos è civitate ad ſemitam. Omnes itaque filii Iſrael ſur- 33 rexerunt è locis ſuis, acíemque inſtruxerunt in Beel-thamar. Interim inſidiæ Iſraelis proſpectabant è loco ſuo, *nempe* ex antro quod erat in Gebaa:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 وخرج بنو بنيامين من جبع * وقتل من بني اسرائيل في ذلك اليوم اثنان وعشرون الفا
22 ويقوي بنو بنيامين ايضا من العدد * وصعدوا ليصطفوا للحرب في الموضع الذي
حاربوا فيه اول يوم * وصعد بنو اسرائيل فبكوا امام الرب الى المساء وطلبوا الى الرب *
وسألوا البصص وقالوا * نعود في محاربة بني بنيامين اخينا ايضا * فقال لهم الرب اصعدوا *
23 فاصطف بنو اسرائيل من العدد لمحاربة بني بنيامين * وخرج بنو بنيامين اليهم من
24 جبع في اليوم الثاني وهلكوا * فقتل بنو بنيامين ايضا من بني اسرائيل عشرة الاف
25 رجل في ذلك اليوم ايضا * وجميع الذين قتلوا محاربة ابطالا * فصعد بنو اسرائيل جميعهم * واولاد بيت
26 ايل * وجلسوا وبكوا امام الرب * وصاموا ذلك اليوم الى المساء * وقربوا في ذلك اليوم قربين للرب *
27 وطلب بنو اسرائيل الى الرب * وكان تابوت عهد الرب في تلك الايام في ذلك الموضع * وكان
28 فيكاس بن العازار بن هرون الكهن يخدم امام التابوت في تلك الايام * وقالوا * نعود في
محاربة بني بنيامين اخينا * او نكف عنهم * قال الرب * اصعدوا لاني في غد ادفعهم
29 اليكم * فصير بنو اسرائيل على جبع كمينا * وحاطوا بها * وصعد بنو اسرائيل الى جبع في
30 اليوم الثالث * واصطفوا للمحاربة ايضا * وخرج بنو بنيامين الى الشعب * وجذب القوم
31 من اهلها * وبدأوا ان يقتلوا بني اسرائيل كالمرة الاولى * وكان جرحى في طريق يصعد الى جبع *
وفي طريق يصعد الى بيت ايل * فقتل من بني اسرائيل نحو من ثلثين رجلا * فقال بنو
32 بنيامين * سنهزم بني اسرائيل كما انهزموا امس وقبل ذلك * فقام بنو اسرائيل كلهم
من مواضعهم * فاصطفوا في بعل تامر * وكان الكمين في مغارة جبع يتطلعون من
33 مواضعهم *

Egreſſi ſunt filii Benjamin è Gibaa, & 21 cæſi ſunt ex filiis Iſrael in die illa viginti duo millia. Sumpſérunt ergò animos filii 22 Benjamin poſte. A quoque, die, & oſtendérunt ut diſpoverant ſe ad pugnã in loco quo diſtinxérant die præcedenti. Filii autem 23 Iſrael aſcendentes fleverunt coram Domino ad veſperã uſque, & Dominum deprecantes interrogáunt auxilium, et dicérunt, Redibimus adhuc ad pugnãdum contra filios Benjamin fratres noſtros? Dixit ad eos Dominus, Aſcendite, Iofiruéllis ita- 24 que filiis Iſrael ſe mutati de ad pugnam contra filios Benjamin, Profectúque ad eos 25 filii Benjamin è Gebaa die ſecunda, & prælio commiſſo interfecérunt etiam illis Benjamin ex filiis Iſrael decem & octo millia in illa quoque diérumque autem qui cæſi ſunt, bellicoſi erant ac fortiti. Aſcendentes autem omnes Iſraelitæ ac- 26 ut omnis ad Beth-el, & ſedentes ſtrérunt coram Domino, & ieiunáuerunt eo die ad veſperam uſque, cedúmque die obtulérunt manéra Domino. Et rogavérunt Iſraelitæ 27 Dominum (nam arca fœderis Dominis in eo loco erat illibus diebus, Et Pinhhas filius 28 Eleazari filii Hiuranis fuit dabat manifeſtabat coram arca iiſdem diebus) ac dicérunt, Redibimus ad pugnandum contra filios Benjamin fratres noſtros, an contrahemur ab eis? Ait Dominus, Aſcendite, quoniam crastino die tradam eos vobis. Collocátis igitur filiis Iſrael adver- 29 ſùs Gibaam inſidiis, obſidérunt eam. Tum aſcendentes Iſraelitæ ad Gebaa 30 die tertia, firmis ſe iiſdã vocantes ad bellum. Egreſſique ſunt filii Benjamin ad po- 31 pulum, ut fuit ſicutiam quoque moment, & cœperunt occidére filios Iſrael ut primò vice: (accidit autem conficíbus eorum in via quadam que aſcendit ad Gebaa, & in altera quæ quæ ducit ad Beth-el) nam interfecíti fuérunt ex Iſraelitis, fere triginta viri. Inde dixérunt filii 32 Benjamin, Profligátum ſumus Iſraelitas quemádmodum profligati ſunt hoc & antecã. Surgentes autem Iſraelitæ omnes 33 à locis ſuis, aciem inſtruxérunt in Baalthamar, (interim erant inſidiæ in ſtupe Gabaa proſpectábant à locis ſuis,

Versio CHALDAICA Targum JONATHAN.

21 וּנְפַקוּ בְנֵי בִנְיָמִן מִן גִּבְעָתָא וְחַבְּלוּ בְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא עֶסְרִין וְתַרְתֵּין אַלְפִין גַּבְרָא׃
22 שְׁלִיחֵין רְחָן לְיִשְׂרָאֵל׃ וְאִתְקְרַב עַמָּא אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּסְיוֹפוּ לְמִקְרַב קְרָבָא בְּאַתְרָא דְּקִרְבוּ
23 תַּמָּן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה׃ וְסַלְקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְכוּ קֳדָם יְיָ עַד רַמְשָׁא וּשְׁאֵילוּ בְּמֵימְרָא דְיְיָ
24 לְמֵימַר הַאוֹסִיף לְמִקְרַב לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי בִנְיָמִן אָחֵי וַאֲמַר יְיָ סְקוּ עֲלוֹהִי׃
25 וְקִרְיבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְיוֹמָא בַּתְרָא לְוָת בְּנֵי בִנְיָמִן בְּיוֹמָא תִנְיָנָא׃ וּנְפַק בִּנְיָמִן לְקָדְמוֹתְהוֹן מִן גִּבְעָתָא
26 בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וְחַבְּלוּ עוֹד תְּמַנְיָן עֲסַר אַלְפִין גַּבְרָא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד תְּמַנְיָן עֲסַר אַלְפִין גַּבְרָא קְטִילִין רְמָן לְאַרְעָא׃
27 כָּל אִלֵּין שְׁלִיפֵי חַרְבָּא׃ וְסַלְקוּ כָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל עַמָּא וַאֲתוֹ לְבֵית אֵל וּבְכוּ וִיתִיבוּ
חַסְדָּן קֳדָם יְיָ וְצַמוּ בְּיוֹמָא הַהוּא עַד רַמְשָׁא וְאַסְיָיקוּ עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃ וְשַׁאֲלוּ
28 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵימְרָא דְיְיָ אֲרוֹן קְיָמָא הַהוּא בְּיוֹמָא הָאִינוּן׃ וּפִנְחָס בַּר אֶלְעָזָר בַּר
אַהֲרֹן קָאֵם קֳדָמוֹהִי בְּיוֹמָא הָאִינוּן לְמֵימַר הַאוֹסִיף עוֹד לְמִסַּק לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי
29 בִנְיָמִן אָחֵי אִם אִתְמְנַע וַאֲסַר יְיָ סְקוּ אֲסַרְנָן בְּיָדְךָ׃ וְשַׁוִּי יִשְׂרָאֵל כְּמִנְיָן
עַל בְּגִבְעָתָא חוֹבֵי קְרוֹב׃ וְסַלְקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְוָת בְּנֵי בִנְיָמִן בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וְסַדְּרוּ
30 קְרָבָא עַל גִּבְעָתָא כְּזִמְנָן קַמָּן׃ וּנְפַקוּ בְּנֵי בִנְיָמִן לְקָדְמוֹת עַמָּא אִתְרַחֲקוּ מִן קַרְתָּא
וְשַׁרִיאוּ לְקַטָּלָא בְּעַמָּא כְּזִמְנָן וּמִן בַּבְּנֵי אָרְחָתָא דְּחָדָא סְלָקָא לְבֵית אֵל וְחָדָא
31 לְגִבְעָתָא חַקְלָא בְּגַבָּא כְּתַלְתִּין גַּבְרָא בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַאֲמַרוּ בְנֵי בִנְיָמִן אִנּוּן רְחִיצִין קֳדָמָנָא
32 כְּדַקְדַּמְיָתָא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַרוּ נִפּוּק וְנִתְרְחִינוּן מִן קַרְתָּא לְכַרְשָׁיָא׃ וְכֹל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל קָמוּ
מֵאַתְרֵיהוֹן וְסַדְּרוּ קְרָבָא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ וּכְמִנְיָן יִשְׂרָאֵל מְגִיס מַאֲרִיהוּ מִמִּישְׁרֵי נְגִיעָה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et exierunt filii Binjamin ex Gibghathà; & perire fecerunt in Iſrael in 21 die illo viginti & duo millia virorum interfectos projectos ad terram. Et 22 confortatus eſt populi homo Iſrael: & addidérunt ad ordinandũ bellum in loco ubi ordinaverunt ibi in die anteriori. Et aſcendérunt filii Iſrael, & 23 ploraverunt ante Dominũ uſque ad veſperam, & quæſierunt in dicto Dñi ad dicendum: Num addam ad accedendum ad ineundum bellum cum filiis Binjamin fratris mei? & dixit Domin: Aſcendite ſuper eos. 24 Et accéſſerunt filii Iſrael ad filios Binjamin in die ſecundo. Et exit 25 Binjamin ad occurſum eorum ex Gibghathà in die ſecundã, & perire fe- 26 cerunt in filiis Iſrael adhuc octodecim mille virum occiſos projectos ad terrã; omnes hos evaginatores gladii. Et aſcendérunt omnes filii Iſrael & 26 omnis populũ, & venérunt ad Bethel, & flevérunt & ſedérunt ibi ante Dñm, & jejunavérunt in die illo uſq; veſperum: & aſcendére fecérunt holocauſta & mun' ſanctitatis ante Dñm. Et quæſierunt filii Iſrael in dicto Dominũ: 27 & ibi arca fœderis Dñi in diebus illis. Et Pinhhazz filius Elgharaz *filius* 28 *Aharon* ſtans ante eum in dieb' illis ad dicendum: Num addã adhuc ad ineundũ bellũ cum filiis Binjamin fratris mei, aut retinebor? & dixit Dñs; Aſcendite; nã cras tradã eos in manu tua. Et poſuit Iſrael inſidias 29 ſuper Gibghathã circũ circã. Et aſcendérunt filii Iſrael ad filios Binjamin 30 in die tertia: & ordinavérunt bellũ ſuper Gibghatha, ſicut tempẽ in tempo- re. Et exierunt filii Binjamin ad occurſũ populi, extrahti ſunt ab urbe, & 31 cœperunt ad occidendũ ex populo occiſos ſicut tempẽ intempore in ſtrata viã, quæ una aſcendit ad Bethel, & una ad Gibghatha in agro ut triginta virũ in Iſrael. Et dixérunt filii Binjamin: Fracti ſũt ante nos ſicut antea: & 32 filii Iſrael dixerunt: Convertamus, & protrahãm' illos ab urbe ad ſtratã. Et omnis homo Iſrael ſurrexérũt ex locis eorũ, & ordinavérunt bellum in 33 planitiebus Jerihho; & inſidiæ Iſraelis inierunt ex loco ſuo ex planitie Gibghatha.

Versio VULGAT.

omni de tribu viri millia decem Ghibbah ad urbem venerit Et
34 venerunt ad eum de cunctis Israel viginti millia virorum fortissimorum
quod sufficiebant illi & est aggravatum pratium & Israel
Benjamin Dominus Percussitque malum eos coram Israel
35 percussit eos Benjamin in Israel filii corruerunt de Israel decem ad
Benjamin in Israel filii cognoverunt & Israel fecit ad
vitorum centum & millia quinque & viginti illi die in
quod Benjamin filii viderunt Et gladium corruerunt viri omnes
36 Benjamin ipsi locum Israel vir dederunt Et percutiebantur
Ghibbah super pofuerant quem insidiatores ad Benjamin quia
Israel & Ghibbah ad insidiatores & festinaverunt insidiatores Et
37 constituit tempus Et gladio ad urbem totam percussit & insidiatores
Israel vir erat
38 ex insidiatores afcendere ad multiplicare prelium cum Israel vir erat
Israel vir & vertit Et civitate & fumi elatorum
39 sumus & insidiatores vulnerare percutere cepit Benjamin & pratium in
percutiebantur Israel : diximus quia viros triginta fere Israel
Israel quemadmodum & in pratio primo sicut & ipse est percussus
40 fugit & : cepit fugere coram Israel & ipse est percussus
fumi columna civitate & afcendere cepit combustio Et
41 consumptio afcendebat ecce & se poft Benjamin respexit Et
festinavit & se vertit Israel vir Et : ceciderunt ad civitatis
42 malum se fugere attingere quod vidit quia : Benjamin vir
deserti viam ad Israel : fecit ad Respexerunteque
consumptio civitatibus de qui & : eum conteguebat bellum &
43 eum fecerunt perfequi Benjamin Circumdederunt ejus medio in eum
ortiu ab Ghibbah contra usque eum fecerunt conculcare requies
44 mansuetudo Benjamin de ceciderunt Et Solis
mille octodecim Benjamin de ceciderunt Et Solis
45 fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
Israel viginti millia quinque
46 Israel : Et : fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
Israel viginti millia quinque
47 Israel : Et : fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
Israel viginti millia quinque
48 Israel : Et : fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
Israel viginti millia quinque

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ ἦλθον ἐξεναντίας Γαβαὰ δέκα χιλιάδες Et venerunt ex adverso Gabaa
ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐξ παντὸς Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ decem millia virorum electorum ex
ἐκλεκτοὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἐξ ἀνδρῶν ἐξ Ἰσραὴλ. omni Israel. Et prælium erat ga-
πολεμήσεις βαρεῖα. ᾔδεισαν δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐγγίζει ἐπ' αὐτοὺς τὸ κακόν. Καὶ ἐπόνουν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἐν τῷ Βενιαμὶν ὡς ἐν τῷ πόλεμῳ τῷ ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ ἐπόνουν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ὅτι ἐγγίζει ἐπ' αὐτοὺς τὸ κακόν. Καὶ ἐπόνουν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἐν τῷ Βενιαμὶν ὡς ἐν τῷ πόλεμῳ τῷ ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ.
35 Καὶ ἔπαταξεν Κύριος τὸν Βενιαμὶν ἐνώπιον τοῦ Ἰσραὴλ. καὶ ἐπάταξεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνὰ πόλεις ἀνὰ πόλεις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐν τῷ ἐκείνῳ. (ϛ) καὶ ἔπαταξεν Κύριος τὸν Βενιαμὶν ἐνώπιον Ἰσραὴλ. καὶ ἐπάταξεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνὰ πόλεις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐν τῷ ἐκείνῳ.
36 Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι πεπόνηται ἐπὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον, ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὅτι πεπόνηται ἐπὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον, ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ.
37 Καὶ σπεύσαντες οἱ ἐνεδρεύοντες ἐπέθεντο τῇ Γαβαὰ, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐνεδρεύοντες καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν τὸν στόματι μαχαίρας. (ϛ) καὶ ἔσπευσαν οἱ ἐνεδρεύοντες καὶ ἐπέθεντο τῇ Γαβαὰ, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἐνεδρεύοντες καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν τὸν στόματι μαχαίρας.
38 Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὡς ἂν ἀνῴκοδομήσωσιν ἀνάβασιν καπνοῦ ἐκ τῆς πόλεως. Καὶ ἔθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ πολέμῳ. (ϛ) καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὡς ἂν ἀνῴκοδομήσωσιν ἀνάβασιν καπνοῦ ἐκ τῆς πόλεως. Καὶ ἔθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ πολέμῳ.
39 Καὶ ἔστησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐξῆλθεν Βενιαμὶν ἐν τῷ πατάσσειν ἀνὰ πόλεις ἀνὰ πόλεις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐν τῷ ἐκείνῳ. (ϛ) καὶ ἔστησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐξῆλθεν Βενιαμὶν ἐν τῷ πατάσσειν ἀνὰ πόλεις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐν τῷ ἐκείνῳ.
40 Καὶ ἐπάταξεν Βενιαμὶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὡς ἐπάταξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐκείνῃ. (ϛ) καὶ ἐπάταξεν Βενιαμὶν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, ὡς ἐπάταξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν ἐν τῇ πρωΐᾳ ἐκείνῃ.
41 Καὶ ἀνέβη ἡ στήλη ἐκ τῆς πόλεως ὁλόκαυστον καπνοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐφοβήθη Βενιαμὶν, ὅτι ἐπῆλθεν ἐπὶ αὐτὸν κακόν. (ϛ) καὶ ἀνέβη ἡ στήλη ἐκ τῆς πόλεως ὁλόκαυστον καπνοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐφοβήθη Βενιαμὶν, ὅτι ἐπῆλθεν ἐπὶ αὐτὸν κακόν.
42 Καὶ ἐπέστρεψαν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπόνουν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐξῆλθον ἐν μέσῳ αὐτῶν. (ϛ) καὶ ἐπέστρεψαν ἐνώπιον ἀνδρὸς Ἰσραὴλ πρὸς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπόνουν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐξῆλθον ἐν μέσῳ αὐτῶν.
43 Καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Βενιαμὶν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νεὰ ἕως ἀπέναντι Γαβαὰ πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου. (ϛ) καὶ ἐκύκλωσαν τὸν Βενιαμὶν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν ἀπὸ Νεὰ ἕως ἀπέναντι Γαβαὰ πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.
44 Καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ὀκτακισχίλιοι ἄνδρες, οἱ πάντες οἱ δυνατοὶ τῇ χειρί. (ϛ) καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ Βενιαμὶν ὀκτακισχίλιοι ἄνδρες, οἱ πάντες οἱ δυνατοὶ τῇ χειρί.
45 Καὶ ἐστράφησαν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν Ῥεμμών. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν. (ϛ) καὶ ἐστράφησαν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν Ῥεμμών. καὶ ἐν τῇ ὁδῷ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν.
46 Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεσόντες ἐξ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν. (ϛ) καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεσόντες ἐξ Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν.

MS. A. (ϛ) ἐξ πόλεως ἑβδομήκοντα. (ϛ) ἐν ἀρίθμῳ ἀνὴρ ἀνὴρ ἐκ κεφαλῆς. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν (κ) πόλεσι τοῦ Ἰσραὴλ. (ϛ) ἐν τῷ Βενιαμὶν (κ) πόλεσι τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπόνουν ἄνδρες Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν (κ) ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ ἐπόνουν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 Et venerunt ex adverso Gebaa viginti mil-
la virorum electorum ex omni Israel, & ingravatum est bellum, illis ignorantibus impendere sibi malum. Sic profligavit
35 Dominus Benjaminem coram Israele, ita ut prostrarint Israelitæ ex Benjaminitis in die illo viginti quinque millia & centum viros, eosque omnes evaginantes gladium. Videntes autem filios Benjamin pro-
36 fligatos, tribuerunt filii Israel interquiescendi moram viris Benjamin; quippequi confiderent insidiis quas collocarant adversum Gebaa. Insidiæ verò placidè ir-
37 ruentes versus Gebaa, cum progredientes insidiæ percutierant totam civitatem acie gladii. Symbolum enim constitutum
38 fuerat inter viros Israelitas & insidias, ut excitarent eis quasi elevationem fumi è civitate: Retrahentibus ergò se viris
39 Israelitis à bello, cœperunt viri Benjamin prosternere cæsos ex Israelitis triginta viros, dicebantque, Proculdubiò debellantur à confpectu nostro ut in bello præcedentibus. Verùm cum cœpisset fu-
40 mus afcendere de civitate instar columnæ, & conversis terroribus Benjaminitis ecce densus civitatis fumus afcendere in cœlum usque; Versi sunt in eos viri Israelitæ: 41
& viri Benjaminitæ perterriti, quòd vidissent impendere sibi malum, Fugerunt 42
à conspectu Israelitarum versùs viam deserti. Sed exercitus eos afflecutus, & qui erant à fronte, flatuentes illos in medio, Perfecuti sunt Benjaminem, & propulsa-
43 runt eum, facilèque trucidârunt eum usque ex adverso Gabæ ad ortum solis. Ceci-
44 derunteque ex Benjaminitis decem & octo millia virorum, qui quidem erant omnes bellicosi. Residui verò conversi fugerunt 45
defertum versùs ad rupem Remmon, & ceciderunt per semitas quinque millia virorum dithringentium gladium; & perfe-
46 quentes eos usque ad Gebaon, trucidârunt ex eis bis mille viros. Omnes igitur qui ceciderunt ex Benjamin co die, fuerunt vicies quinquies mille viri stringentes gladium, iique omnes viri bellicosi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 Wacaraqua ex adverso Gabaa decem mille virorum qui electi fuerant ex Israelitis; & (in) ingravatum est bellum, ignorantibus illis Benjamin adversus illis calamitatem. Et ingressi Dominus Benjaminem ante faciem Israel, & percusserunt ex filiis Benjamin co die viginti
35 quinque millia ac centum bellicosos, fugerunt, & cæsi sunt. Cumque vidissent filii
36 Benjamin se jam profligatos, gaudentes & confidentes suæ animæ: Israelitæ vero dixerunt se recedere ab his qui fugiebant ad illi, quod nitebant filii-
37 rati insidiis, (locus fugaces qui e-
rant in insidiis, idque paucis hominibus passis, & incedentes insidiantes intra Gabaam, & quatqua erant in urbe, gladio trucidârunt. Consecrant
38 autem Israelitæ cum insidiatoribus, & prodiantur ex ea ad urbem succendendum, ipsaque afferebat fumis ejus. (in)
39 transeuntibus ergò ex Israelitis à Benjamin, cœperunt que filii Benjamin percutere ex Israelitis in bello, dicentes quòd
40 profligati sint ab occidentes ex Israelitis coram nobis, sicut in bellis prioribus. Cœpit verò fumus urbis afferdere cum co-
41 lumnis, & conversi filii Benjamin retrorsum, ecce fumus urbis ipsa afferdebat cœlum usque. Tum respexit in eos vi-
42 ros Israelitas cum pulsati sunt filii Benjamin, quod vidissent malum illis sibi. Et profugerunt fugæ filii Benjamin, 43
& percusserunt eos quamque persequi-
bant ad oppidum Gabaa, versus ortum Orientalem. Et occisi sunt ex filiis 44
Benjamin, fuerunt viginti quinque mil-
lia et centum viri fortissimi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 * فجاؤا من مقابلة جبع عشر الف رجل انتخبوا من بني اسرائيل وكان الحرب * ولم يعلموا
35 بنو بنيامين ان البلاء نزل بهم * وكسر الرب آل بنيامين امام بني اسرائيل * وقتل من
بني بنيامين في ذلك اليوم خمسة وعشرون الفا ومائة رجلا جبابرة * فلما رأى
36 بنو بنيامين انهم قد انهزموا * هلكوا وانكسر قلوبهم * وامّا بنو اسرائيل فتعاقلوا
عن من بقي بهم * لانهم توكلوا على الكمين * وامّا الذين كانوا في الكمين * وذلك
في رفق وسير خفيف * وسار الكمين * فهجموا جميع * وقتلوا من كان في القرية بالسيف *
37 وكان بنو اسرائيل قد واعدوا الكمين وبعثوا اليهم ان يحرقوا القرية * حتى يرتفع دخانها
38 * ورجع آل اسرائيل عن بني بنيامين * وبدأ بنو بنيامين يخربون ايضا * فقتلوا من بني
اسرائيل ثلثين رجلا * وقالوا في انفسهم انهم سيهزمون بني اسرائيل كما انهزموا في الحرب الاولى *
39 وبدأ دخان القرية ان يرتفع مثل العمود * فالتفت بنو بنيامين الى ورائهم * واذا دخان القرية
40 قد ارتفع الى السماء * ورجع عليهم رجال بني اسرائيل * فهربت قلوب بني بنيامين * لانهم
41 قد رأوا البلاء قد نزل بهم * وهربوا من بني اسرائيل في طريق البرية * وادركهم الحرب
42 وصرعوهم في الوسط * وقتلوهم بنو بنيامين * وقتلوهم حتى انهوا الى مقابلة جبع ناحية
43 المشرق * وقتل من بني بنيامين ثمانية عشر الف رجل * وهؤلاء رجال ابطال مقاتلة * وهربوا
44 الى البرية الى ناحية كهف رامون * وقتل منهم في الطريق خمسة آلاف مقاتلة * وجدوا
في طلبهم الى جيعون * وقتل منهم ايضا الفا رجل * فجميع المقتولين من بني بنيامين خمسة
45 وعشرون الفا ومائة رجال ابطالا *

פסוק שופטים: כ

34 ומבאו מגבע לנגבה עשרת אלפים איש בחורי מבחר
מכל־ישראל והמלחמה כבדה והם לא־ידעו כי־
Benjamin Dominus Percusitque malum eos super ceciderunt
35 נגעה עליהם הרעה: ויגף יהוה את־בנימן
Benjamin in Israel filii corruerunt & Israel fecit ad
לפני ישראל וישחיתו בני ישראל בבנימן
vitorum centum & millia quinque & viginti illi die in
ביום ההוא עשרים וחמשה אלף ומאה איש
quod Benjamin filii viderunt Et gladium corruerunt viri omnes
36 כל־אלה שלף חרב: וירא בני־בנימן כי
Benjamin ipsi locum Israel vir dederunt Et percutiebantur
נגפו ויתנו אנשי־ישראל מקום לבנימן
Ghibbah super pofuerant quem insidiatores ad Benjamin quia
כי בטחו אל־האורב אשר שמו על־הגבעה:
Israel & Ghibbah ad insidiatores & festinaverunt insidiatores Et
37 והאורב חישו וישסו אל־הגבעה וימשך
constituit tempus Et gladio ad urbem totam percussit & insidiatores
האורב ויך את־כל־העיר לפי־חרב: והמועד
Israel vir erat
38 היה אנשי ישראל עם האורב לרב להעלות
ex insidiatores afcendere ad multiplicare prelium cum Israel vir erat
Israel vir & vertit Et civitate & fumi elatorum
39 משאת העשן מן־העיר: והנה איש־ישראל
sumus & insidiatores vulnerare percutere cepit Benjamin & pratium in
בפלחמה ובנימן החל להכות חללים מאיש
percutiebantur Israel : diximus quia viros triginta fere Israel
ישראל בשלשים איש כי אמרו אך נגוף
Israel viri ex vertit Et : fugit & : cœpit fugere coram Israel & ipse est percussus
40 נגף הוא לפנינו כמלחמה הראשנה:
primo prelio sicut nostro coram Israel & ipse est percussus
fumi columna civitate & afcendere cepit combustio Et
41 והמשאת החלה לעלות מן־העיר עמוד עשן
consumptio afcendebat ecce & se poft Benjamin respexit Et
ויפן בנימן והנה כל־העיר עלה לכל־
festinavit & se vertit Israel vir Et : cœlum ad civitatis
42 השמים: ואיש ישראל הפך ויברחו
malum se fugere attingere quod vidit quia : Benjamin vir
מלפני איש בדרך המדבר ואשר־המלחמה
deserti viam ad Israel : fecit ad Respexerunteque
43 ויפלו כי ראה כי־נגעה עליו הרעה: ואיש בנימן
consumptio civitatibus de qui & : eum conteguebat bellum &
הרדפוהו הרדיקוהו ואשר מדעים משחיתים
eum fecerunt perfequi Benjamin Circumdederunt ejus medio in eum
אותו בתוכו: כתריו את־בנימן הרדיפוהו
ortiu ab Ghibbah contra usque eum fecerunt conculcare requies
44 מנוחה עד נכח הגבעה ממזרח: ויפלו מבנימן
mansuetudo Benjamin de ceciderunt Et Solis
שמנה עשר אלף: ויפלו מבנימן שמנה־עשר אלף
mille octodecim Benjamin de ceciderunt Et Solis
45 אנשי חיל: ויפנו ויברחו המדבר אל־צור
fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
רמון ויעלו אנשי־חיל: ויפצו בדרכים
Israel viginti millia quinque
46 חמשת אלפים איש ויד־בקו אחריהם עד
Israel : Et : fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
גדעם ויכו מהם אלפים איש: ויהי כל־
Israel viginti millia quinque
47 הנפלים מבנימן עשרים וחמשה אלף
Israel : Et : fugerunt & se verterunt Et omnes viri illi omnes viri
איש שלף חרב ביום ההוא את־כל־אלה
Israel viginti millia quinque
אנשי־חיל:

הגרום יונתן Targum JONATHAN.

34 ואתו מרדום לבעותא עסרא אלפין גבר עולם מבני ישראל יתבי קרבא תקיפו ואנון
לא ידעין ארי קריבת דיתתי לחון בישתא: ואתבר יי ית בנימין קדם ישראל ואכילו
35 בני ישראל בבית בנימין ביומא ההוא עסרין וחמשא אלפין ומאה גברא כל אלין שלפי
סייפא: וחזו בני בנימין ארי אתברו דאתיהבו אנש ישראל לאתר לבנימין ארי אתרחיצו על
36 בטחונא דשויו אורב לגבעתא: וקמנא אורב אתרגיזו על גבעתא: ואתרגיזו בגבעא ומיתא ית כל
קרתא לפתום חרב: וזמנא הוה מתקן לאנש ישראל עם כמנא דיסון לאסקותהון
37 שוי דתקן מן קרתא: ואתרחיצו אנש ישראל מקרבא ורבית בנימין שריאו לקטלא
מן אנש ישראל כאנש דמתלין גברא ארי אמרו דדם מתבר תברין אנון קדמנא
38 בקרבא קדמאה: ומנמנא שדי לאסקא מן קרתא יסור דתקן ואתקניאו רבית בנימין
בתריהון וזמא סליק חנגא מן קרתא לצית שמיא: ואנש ישראל אתהדרו אנש
39 בנימין ארי חזו ארי מתבר קדמיהון ואנון מתחילין מן גברא בנימין: ואמרו בנימין
מתבר קדמא מן קדמיהון כמן דבקרבא קדמאה: ואנון אמרו מתבר מתבר
40 קדמא מן קדמיהון וזמא סליק חנגא מן קרתא לצית שמיא: ואתפניאו אנש ישראל
בתריהון ואתבר אתרחיצו אנש
41 בנימין ארי חזו ארי מתבר קדמיהון ואנון מתחילין מן גברא בנימין: ואמרו בנימין
מתבר קדמא מן קדמיהון כמן דבקרבא קדמאה: ואנון אמרו מתבר מתבר
42 קדמא מן קדמיהון וזמא סליק חנגא מן קרתא לצית שמיא: ואתפניאו אנש ישראל
בתריהון ואתבר אתרחיצו אנש
43 בנימין ארי חזו ארי מתבר קדמיהון ואנון מתחילין מן גברא בנימין: ואמרו בנימין
מתבר קדמא מן קדמיהון כמן דבקרבא קדמאה: ואנון אמרו מתבר מתבר
44 קדמא מן קדמיהון וזמא סליק חנגא מן קרתא לצית שמיא: ואתפניאו אנש ישראל
בתריהון ואתבר אתרחיצו אנש
45 בנימין ארי חזו ארי מתבר קדמיהון ואנון מתחילין מן גברא בנימין: ואמרו בנימין
מתבר קדמא מן קדמיהון כמן דבקרבא קדמאה: ואנון אמרו מתבר מתבר
46 קדמא מן קדמיהון וזמא סליק חנגא מן קרתא לצית שמיא: ואתפניאו אנש ישראל
בתריהון ואתבר אתרחיצו אנש
בנימין עסרין וחמשא אלפין גברא שלפי סייפא ביומא ההוא ית כל אלין גברי
עבדי קרבא:

34 Et venerunt ex adverso Gabaa
decem mille virorum ex omni Israel, & fortiores belli invaluerunt, & illi non cognoscentes quod pro-
pinquum quod veniet filii malum. Et fregit Dominus Binjamin: & peri-
35 te fecerunt filii Israel in domus Binjamin in die illa viginti & quinque
millia & centum virum coram Israel: omnes hi evaginantes gladiis. Et 36
viderunt filii Binjamin quod fracti sunt, & dederunt homo Israel locum
Binjamin; quia confisi sunt super insidiis quas posuerunt super Gibgha-
tha. Et insidiæ festinaverunt & extrahæ sunt super Gibghatha, & ex-
37 tractus est insidiator, & percussit omnem urbem ad verbum gladii. Et 38
tempus fuit constitutum homini Israel cum insidiis, quod multiplica-
bunt ad afcendere facientes eos columnam fumi ex urbe. Et reversus 39
est homo Israel in bello, & domus Binjamin cœperunt ad occidendum
occifos in homine. Israel ut triginta viguin nam dixerunt; Verùm frangi
fracti illi ante nos, sicut bello anteriori. Et insidia cœpit ad afcendere fu-
40 ciendum ex urbe columnam fumi: & respexerunt domo Binjamin post fe:
& ecce afcendit fumus ab urbe ad laus cœlorum. Et homo Israel reversus 41
est, & turbatus est homo Binjamin: nam vidit quod propinquit quod ve-
niet super illos malum. Et respexerunt ante homiœm Israel ad viam de- 42
ferti; & facientes bellum apprehenderunt eos: & homines insidiarum
furtsexerunt ex urbibus suis, occidentes in illis hinc & hinc. Disperse- 43
runt eos qui domus Binjamin, perfecuti sunt eos, à domo requietionis usque
contriverunt eos; usq; à regione Gibghatha ab ortu Solis. Et occisi sunt 44
ex domo Binjamin octodecim mille vir: omnes hi viri facientes bellum. Et 45
reversserunt & verterunt ad deserti ad petrà Rimon, & abscondti sunt in
stratis quinq; mille vir, & apprehenderunt poft eos usq; Gighdom, & oc-
cideritt ex illis duo mille virum. Et fuerunt omnes qui occisi sunt ex 46
domus Binjamin viginti & quinque mille vir evaginatores ensis in die
illo: omnes hi viri facientes belli.

MS. A. (ϛ) ἐξ πόλεως ἑβδομήκοντα. (ϛ) ἐν ἀριθμῷ ἀνὴρ ἀνὴρ ἐκ κεφαλῆς. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Βενιαμὶν (κ) πόλεσι τοῦ Ἰσραὴλ. (ϛ) ἐν τῷ Βενιαμὶν (κ) πόλεσι τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ ἐπόνουν ἄνδρες Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν (κ) ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ. (ϛ) καὶ ἐπόνουν ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι ἔδωκεν ὁ ἀνὴρ Ἰσραὴλ τῷ Βενιαμὶν τόπον ὅτι ἐθάρρησεν ἐπὶ τοὺς ἐνεδρεύοντας ὃν ἔθεντο ἐν τῷ Γαβαὰ. Καὶ ἐν τῷ ἀνῆκε τὸ Βενιαμὶν τὸν Ἰσραὴλ.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ספר שופטים : כא

CAP. XXI.

Iuraverunt quoq; filii Israel in Mispha & dixerunt; Nullus nostrum dabit filiis Benjamin de filiabꝰ suis uxorē. Venerūtq; omnes ad domū Dei in Silo, & in conspectu ejus sedentes usq; ad vesperā, levaverunt vocē, & magno ullatu coeperunt flere, dicentes; Quare Dñe Deꝰ Israel factū est hoc malū in populo tuo, ut hodie una tribꝰ auferretur ex nobis? Alterā autē die diluculo cōfurgentes, extruxerunt altare: obtuleruntq; ibi holocausta, & pacifica victimas: & exercitu Dñi de universis tribubꝰ Israel: Grandi enim juramento se confixerant, si esset in Mispha, interfici eos qui defuissent. Dnēq; pœnitentia filii Israel fuq fratre suo benjamin, coperunt dicere; Abiata est trib' una de Israel, Unde uxores accipient? omnes enim in commune juraviuus, non daturos nos his filiis nostris. Idcirco dixerunt; Quis est de universis tribubꝰ Israel, qui non ascendit ad Dñm in Mispha? Et ecce inventi sunt habitatores Jabes Galaad in illo exercitu non fuisse. (Eo tempore cum effent in Silo, nullus ex eis ibi repertus est.) Misēq; iraq; decē millia viros robustissimos: & præcepernut eis, Ite, & percutite habitatores Jabes Galaad in ore gladii, & uxores quāin parvulos eorū. Et hoc erit q; observare debebitis. Omne genens masculini, & mulieres quæ cognoverunt viros, interficite. Virginēs autē reservate. Inveneruntq; sunt de Jabes Galaad quadringentæ virgines, quæ neciernint viri thorum, & addiuxerunt eas ad castra in Silo, in terram Chanaan.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XXI.

Viri autem Israelitæ juramento se obstrinxerunt in Mispha, & dixerunt; Nemo nostrūm dabit filiam suam Benjaminitis uxorem. Tum venientes usque ad Beth-el, manseruntq; ibi usque ad vesperam coram Deo, sublatisque voce flexerunt fletum magno. Et dixerunt; Quare Domine Deus Israelis, factum est illud in Israele, ut perieret hodiè tribus una ex Israele? Postero die manè surrexerunt populus, & extruentes illic aram, obtulerunt holocausta & pacifica. Et dixerunt filii Israel, Quis non ascendit cum concione ad ex omnibus tribubus Israelis coram Domino? nam juramentum maximum factū fuerat, quòd is qui non ascenderet ad præsentiam Domini in Mispha, morte plecteretur. Et pœnitudine ducti Israelitæ propter filios & Benjamin fratres suos, dixerunt; Hodiè tribus una periit ex Israele. Tum dixerunt, ? Quid faciemus iis qui relicti sunt sine uxoribus? nos enim juravimus per Dominum, quòd non daturos illis uxores. Et dixerunt, Quæ nam est tribubus Israel est una illa quæ non ascendit in conspectum Domini ad Mispha? (viri autem ex habitatoribus Jabis quæ est in Geladad, non venerant ad castra.) Et numeratus est ibi populus, & non est inventus ibi quisquam ex habitatoribus Jabis quæ est in Geladad. Quapropter miserunt illuc populus duodecim millia virorum è fortioribus, quibus præcepernnt ac dixerunt; Ite, trucidate eives Jabis quæ est in Geladad, acie gladii, tam mulieres, quam pueros. Sic facite, Omnem virum, & omnem mulierem quam vir cognoverit, occidite. Invenerunt autem ex habitatoribus Jabis Geladad quadringentas puellas virgines quas viri non cognoverant, & adduxerunt eas ad castra in Silo quæ est in terra Chanaan.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

ספר שופטים : כא

Versio VULG. LAT.

13 qui Benjamin filios ad fuit locuti & omnis Misericordiæ
ut reverterent ut ipsum ea vocaverunt & : Rimmon petra in
14 quos uxores eis dederunt & illo tempore in Benjamin
filios eis invenerunt non & : Chilhad Jabes mulieribus ex vivificaverant
15 filios eis invenerunt non & : Chilhad Jabes mulieribus ex vivificaverant
fradium DOMINUS fecit quia, Benjamin pœnituit populum Et
16 : Israel de tribus
17 Quid : reliquos Benjaminem fecit deleta quia Israel tribubus in
18 mulier Benjamin de est deleta quia : uxoribus relictis faciemus
19 : Israel de tribus
20 : Israel filii prævaruerunt quia : nostris filiabus de uxores
21 : diverunt Et Benjamin ipsi uxorem dare Maledictus : dicendo
aquilone ab qui plus in dibon à Silo in DOMINI festum Ecce
Bethel et ab quod nos altum viam ad , Solis ortu Bethel ipsi
filiis præceperunt Et Lebonah ipsi meridie à & , Sechem ab
22 : vinciis in insidiabimini & Ite : dicendo Benjamin
23 : vinciis Et
24 : choris in egrediet de et Silo filia fuerint egressæ si ecce &
filiis uxorem unusquisque vobis rapite & : vineis ex exibit &
25 venerint cum ait Et Benjamin terram abiit & : Silo filiabus de
26 : diversus & , nos ad Jurgandum ad patrum fratres vel patrum patres
unusquisque accipimus non quia , eorum rogbi Misereminii eos ad
27 tempus juxta eis dedistis vos non quia : bello in suam mulierem
28 uxores : cuiusque : Benjamin filii ita Percrinitque reliquæ
29 : diversi & , sibierunt & : rapuerunt quas agentes eberes de filum numero
30 : eis in habitaverunt & , urbes : ædificaverunt & , sua hæreditate ad
31 : filii tribus ad unusquisque , illo tempore in Israel filii inde abierunt Et
32 : filii tribus ad unusquisque inde fuit egressi & : tuæ familiam ad &
33 : filii sua familiæ ad unusquisque inde fuit egressi & : tuæ familiam ad &
34 : reliquum unusquisque : Israel in rex non Illis : diebus In
35 : faciebat suis oculis in : Israel in rex non Illis : diebus In

13 Misérúntq; nuntios ad filios
Benjamin, qui erant in petra
Remmon, & præceperunt eis,
ut eos susciperent in pace.
14 Venerúntq; filii Benjamin in
illo tempore, & data sunt eis
uxores de filiabus Jabes Ga-
laad : alias autem non reper-
erunt, quas simili modo tra-
15 derent. Universitúsq; Israel val-
de dolut, & egit pœnitentiam
super interfectione unius
16 tribûs ex Israel. Dixerúntque
majores natu ; Quid faciemus
reliquis, qui non accepérunt
uxores ? omnes in Benjamin
17 fœminæ cóciderunt, Et magnã
nobis cura, ingentique studio
providendum est, ne una tri-
18 bus deleatur ex Israel. Filias
enim nostras eis dare non
possumus, constrícti juramen-
to & maledictione, quã dixi-
19 mus ; Maledictus qui dederit
de filiabus suis uxorem Ben-
jamin. Ceperúntque consili-
20 um, atque dixerunt ; Ecce
solennitas Domini est in Si-
lo annivérsaria, quæ sita est
ad Septentrionem urbis Be-
thel, & ab Orientalem pla-
gam viæ, quæ de Bethel ten-
21 dit ad Sichimam, & ad Meri-
diem oppidi Lebona. Præce-
perúntque filiis Benjamin, at-
que dixerunt ; Ite, & latitate
in vineis. Cúmque videritis
22 filias Silo ad ducendos choros
ex more procedere, exite re-
pente de vineis, & rapite ex
eis singuli uxores singulas, &
23 pergite in terram Benjamin.
Cúmque venerint patres ea-
rum, ac fratres, & adversum
24 vos quærí cœperint, æquæ
jurgari, dicemus eis ; Misere-
mini eorum : non enim rapue-
runt eas jure bellantium at-
que victorum, sed rogantibus
25 ac petentibus, non dedistis, &
à vobis parte peccatum est.
26 Fecerúntque filii Benjamin,
ut fibi fieret imperatum :
27 & juxta numerum suum, ra-
puerunt filii de his quæ duce-
bant choros, uxores singulas :
28 abierúntq; in possessione sua,
ædificantes urbes, & habitan-
29 tes in eis. Filii quoque Israel
reversi sunt per tribus & fami-
lias in tabernacula sua. In die-
30 bus illis non erat rex in Israel :
fed unusquisque, quod sibi re-
31 ctum videbatur, hoc faciebat.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
cum Translatione LATINA.

13 Καὶ (α)ἐπέστειλαν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν τοῦ τοῦ
πρὸς Ῥεμμὼν, καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην.
14 Καὶ (β)ἐπέστρεψε Βενιαμὶν ἐν τῷ τότε καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὰς θυγατέρας, ἃς ἐζώγρησαν ἐν τῇ Ἰαβὲς Γαλαάδ· καὶ οὐχ εὗραν οὕτως εἰς αὐτὸν ἱκανά.
15 Καὶ ἐπένθει ὁ λαὸς τὸν Βενιαμὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν (γ)
ὁ Κύριος διασκορπισμὸν ἐν Βενιαμὶν · καὶ
16 ἐπεστράφη ὁ λαὸς πρὸς τοὺς γεραιοὺς ἀπὸ τῆς συναγωγῆς, Τί ποιήσωμεν (δ)ἔτι τοῖς ἐκλειπεῖν τὰς γυναῖκας;
17 ἐπειδὴ ἐξωλεθρεύθη ἐκ γυναικῶν ἐν Βενιαμὶν γένος. Καὶ εἶπαν, (ε)
Κληρονομία διασῳζομένων ἐν Βενιαμὶν · καὶ
18 οὐκ ἐξολεθρευθήσεται φυλὴ (ζ) ἐκ Ἰσραὴλ, ὅτι ὀμόσαν (η)ἐν ὅρκῳ ἐν Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ἐπικατάρατος
19 ὁ τιθεὶς ἐκ θυγατέρας ἐν Βενιαμίν. Καὶ (θ)εἶπαν, Ἰδὲ ἡ ἑορτὴ κυρίου ἐν Σιὼλὰ ἐν
ἡμέρᾳ ἐν ἡμέρᾳ, ἣ ἐστὶ ἀπὸ βορρᾶ τῆς Βαιθὴλ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου (ι)ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν
20 καταβαίνουσαν ἀπὸ Βαιθὴλ εἰς Συχὲμ, καὶ ἀπὸ νότου ἐπὶ τοῦ τόπου Λεβωνά. Καὶ ἐντελοῦνται τοῖς
21 Βενιαμὶν, λέγοντες, (κ) Πορεύεσθε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι. Καὶ ἰδετε,
(λ)ἐὰν ἴδητε τὰς θυγατέρας Σιὼλὰ ἐξερχομένας ἐν τοῖς χορεύειν, καὶ ἐξελεύσεσθε
22 ἐν τοῖς ἀμπελῶσι, καὶ ἁρπάσετε ἑκάστος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων Σιὼλὰ, καὶ πορεύεσθε εἰς γῆν Βενιαμίν. Καὶ ἔσται ἐὰν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς
23 (μ)ἐν τῇ ἀμφισβήτησιν, ὅτι οὐκ ἀπὸ τοῦ πολέμου ἐλάβομεν αὐτὰς γυναῖκας
24 ἑκάστου ἀνδρὸς εἰς γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι οὐκ ἐδόθη ἐν χειρὶ ἡμῖν, καὶ ἐὰν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς, ἐροῦμεν αὐτοῖς, Ἐλεήσατε αὐτοὺς ἡμῖν ἕνεκεν τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἐλάβομεν ἑκάστου ἀνδρὸς γυναῖκα
25 ἐν τῷ πολέμῳ· καὶ ὑμεῖς οὐ δεδώκατε αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ τοῦ πολέμου. (ν) Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν καθὰ ἐνετείλατο αὐτοῖς· καὶ ἔλαβον γυναῖκας ἐκ τῶν θυγατέρων αὐτῶν ἃς ἐζώγρησαν ἐν τῷ χορεύειν· καὶ ἀπῆλθον καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. (ξ) Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰς τὰς φυλὰς αὐτῶν καὶ εἰς τὰς πατριὰς αὐτῶν, καὶ ἐξῆλθον ἐν αὐτῷ. Καὶ οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ· ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

Τέλος τοῦ Κριτῶν.

MS.A. (α)πόστειλαν] ἀφῆκε Βενιαμὶν ὁ ἐπίσκοπος. (β)ἐπέστρεψεν] ἀπέδοσε τοὺς γυναῖκας τοῖς Ἑβραίοις, ἃς ἐκράτησαν. Ἐκεῖνοι δὲ (γ)ἔδωκεν] ἀπέδοσαν τὰς (δ)ἔτι] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπειν τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν (ε) Καὶ ἐπεῖπον] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπει τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν (ζ) Καὶ ἡμεῖς (η) Καὶ ἐν ὁρκῳ] ἀπὸ τοῦ ὀρκωμοσίας ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐὰν ἐκλείπῃ τὸν (θ) ἀνὴρ ἐκείνος] ὁ ἐπίσκοπος (ι) ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν ἀναβαίνουσαν ἐν τῷ Βαιθὴλ εἰς Ἐφραὶμ, ἐν ᾧ ἐστὶ Λεβωνά. (κ) Πορεύεσθε] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπει τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν (λ) Καὶ ἰδετε] ἐὰν ἴδητε τὰς θυγατέρας Σιὼλὰ ἐν τῷ ἀναβαίνειν εἰς Βαιθὴλ εἰς Ἐφραὶμ, ἐν ᾧ ἐστὶ Λεβωνά. (μ) Ἐὰν ἔλθωσιν] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπει τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν (ν) Καὶ ἐποίησαν] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπει τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν (ξ) Καὶ ἐπέστρεψαν] ἀπὸ τοῦ νῦν ἐκλείπει τὸν Βενιαμὶν ἐν τῷ πόλεμῳ· ἐν ᾧ μὴ ἐξῆλθον τὸν

Ecrtol.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 Tum mittentes universus populus, dixerunt, 13
precatque sunt filiam Benjamin qui erat
in rupe Remmon. Sic venit Benjamin tunc 14
temporis, dederúntq; eis mulieres quas vivas
fervaverant ex muliebris Jabis Gelaad, sed non
sufficerunt eis. Et doluit populus propter 15
Benjamin, eò quòd fecisset Dominus ruptu-
ram in tribubus Israelis. Dixerúntque se- 16
niores populi, Quid faciemus iis qui reliqui
sunt fine uxoribus, his nimirum qui restant,
quandoquidé consumptæ sunt mulieres Ben-
jaminis ? (Dixerunt enim conservandum es- 17
se reliquum Benjaminem, nec interire debere
tribum ex Israele.) Nos fiquidem nequi- 18
mus dare illis uxores è filiabus nostris : ju-
raverant enim Israelitæ, ac dixerant ; Male-
dictus sit qui dederit uxorem Benjamini. Tan-
dem dixerunt ; Ecce festum Domini de tem-
pore in tempus celebratur in Silo, ab Aqui- 19
lone Beth-il, ad Orientem solem femtæ quæ
ascendit à Beth-il ad Sechim, à Meridie Le-
bonæ. Præceperunt ergò filiis Benjamin, & 20
dixerunt eis; Ite, insidiámini in vineis : Et 21
cùm videritis existíse de filiabus Silo ad pul-
sanda tympana, egredíimini è vineis, & ra-
pite vobis unusquisque uxorem suam ex flia-
bus Silo, et abite in terram Benjamin. Quòd 22
si venerint patres earum, aut fratres earum à-
pud nos litigaturi, dicemus eis ; Misereminí
illorum, quia non duxerunt quisque uxorem
suam in eo bello : & quidem vos non dedistis
eas ipsis, ut peccetis. Fecerúntque fic filii 23
Benjamin, & accipientes fibi omnibus uxo-
res è pulsantibus tympana, quas rapuerunt,
reversi sunt & venerunt ad hæreditatem suam,
& instauratis civitatibus habitarunt in illis.
Receperunt se quoque inde filii Israel eodem 24
tempore, quisque ad tribum suam & ad fami-
lism suam, & exierunt inde quisque ad hæ-
reditatem suam. Iis diebus non erat rex in 25
Israele, & unusquisque quod sibi placebat,
id agebat.

Libri Judicum, qui Liber Sophtim voca-
tur ab Hebræis, finis.

Totus autem Liber iste Sophtim redi-
gitur ad versus 433.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 Deinde miserunt filii Israel, nuntiaverunt 13
populus ad filios Benjamin qui erant in
rupe Rimmon, salutantes eos, fidemque ei-
14 dederunt eis. Reversus igitur filii Benja- 14
min ad locum illum, dedit ei populus
in matrimonium mulieres quæ inpserant
ex Mapah Galaadin : at non sufficerunt
15 eis. Fuerunt autem populus de filiis 15
Benjamin, eò quòd perdidisset Dominus
tribum de tribubus Israelitarum. Et di-
16 xerunt senes populi, Quid faciemus his 16
reliquis sine uxoribus ? Quandoquidem
omnes cuius fæminæ filiorum Benjamin
17 excisæ fuerunt. Et dixerunt, Oportet nos 17
reliquum superfilium Benjaminum, ne pe-
rdatur tribum de tribubus Israelis. Nos verò
18 non possumus eos jungere matrimonio cum
filiabus nostris ; juraverant enim Israeli-
tæ, & dixerunt, Maledictus sit quicunque
copulaverit è filiabus suis uxorem cum
19 filio Benjamin. Dixerunt ergò, Ecce festi-
vitas Domini in Silo, & cele-
brabitur de tempore in tempus ad locum
Beth el, ad Orientem solem, in semita
20 quæ ascendit à Beth-el ad Sechem, à
Meridie Lebonæ. Quæ præceperunt fi-
21 liis Benjamin, & dixerunt eis, Ite, & in-
sidiate parate in vineis : Et cùm videritis
22 filias Silo jam egressas cum tympanis &
fibris, egredíimini è vineis, & rapite qui-
libet vir uxorem è filiabus Silo, & du-
cite eas in terram Benjaminis. Quod si
23 abiuderint se nobis patres aut fratres
illarum conquisituri de vobis, dice-
mus ad eos, Misereminí illorum, quia
non servaverunt eorum, dum fugerent,
uxores suas : & ne timeatis peccatum ob
24 causam juramenti, quandiam non ipsa vos
qui ex matrimonio junxistis. Fecerúntq; ergò
filii Benjamin hujusmodi opus, sesqu ma-
rimonio copulárunt cum fæminis quæ
rapte fuerant è filiabus Silo, & re-
versi in terram hæreditatis suæ, reedi-
ficárunt civitates, & colueruntillas. Fi-
25 lii quoque Israëlis discesserunt illinc eo-
dem tempore, singuli ad cognationem, fa-
milism, & possessionem suam. In illis 25
diebus non habebant Israëlitæ rege-
m; unusquisque ex eis facebat quod
libebat.

Libri Judicum finis.

Laus Deo in sæcula sæculorum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

13 ושלחון כל כנשתא ומלילו עם בני בנימין די בכיף רמון וקרו להון מלין דשלם : ויתבו
14 בני בנימין לרמון ויתן להון נשין דקימו מנהון דאתון לא יכלון לקיומא מנהון : ובנין
15 ולא אתרחמו על דיבות בנימין ארי שבר יוי יתרעיא בשבטיא דישראל : ואמרין סבי
16 כנשתא מה נעביד לנשיא דלא אשתארו לנשין ארי אתבדו מן בנימין אתיא : ואמרין דיתרתון
17 שבות לבני בנימין דלא יתמחי שבט מישראל : ואנחנא לא נכול למתן להון נשין מבנתנו : ארי
18 קיימו בני ישראל למאר ומלין אתתא לדבית בנימין : ואמרין הא יומא דדמי
19 בשלו מנהון מומר לשריר די בפיפא לבית אל מדנח שמשא לכבשא דסליק מבית אל
20 לשכם ומדרומא לבית מדברא די בנימין למיסר אילו : ופקדין ית בני בנימין למימר אילו ותכמנון בכרמיא אתחזון
21 : והא אם יפקון בנת שילה לרקדא בחגיגא ואתפקון מן כרמיא ואתחטפון לכן גבר אתתיה
22 מבנת שילה ואתהכון לארעא שבטא דבנימין : ויהי ארי ייתון אבהתהון לארעא
23 קדמנא ונימר להון חנינון לכון ארי לא קטפנא למתן לכון חנינון גבר אתתיה בקרבא ארי לא
24 אתון יהבין לכון כען דלא תחוביון : ועבדו כן בני בנימין ונסבו נשין למנייהון מן חגיגא
25 די אנסו וחלילו ותבו לאחסנתהון : והלכו מתמן בני ישראל : בעדנא ההיא גבר לשבטיה ולזרעיתיה ונפקו מתמן גבר לאחסנתיה : ביומיא האינון
לית מלכא בישראל גבר דיעבד יתיר :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et miserunt omnis congregatio, et locuti sunt cum filiis Benjamin qui in 13
petra Rimon, et clamaverunt illis allocutiones pacis Et redierunt filii Ben- 14
jamin in opportunitate illã, et dederunt illis mulieres quas vivificarunt ex
mulieribus Jabes Gilghad, et non fuffecit illis fic. Et populus funt com- 15
passi super domus Benjamin, quòd fecit Dominus fracturam in tribubus Is-
rael, Et dixerunt senes congregationis : Quid faciemus iis, qui relicti sunt 16
ad mulieres ? quoniam defecit ex domus Benjamin uxor ? Et dixerunt : 17
Possessio evasionis filiis Benjamin, & non delebitur tribus ex Israel. Et nos 18
non poterimus ad dandum illis mulieres ex filiabus nostris ; quoniam ju-
raverunt filii Israel ad dicendã : Maledictus qui dabit uxorẽ domui Benja-
min. Et dixerunt : Ecce festum ante Dominum in Siloh à tempore folenni- 19
tatis ad folennitatem, quæ à Septentrione Bethel ortus Solis, ad fractam que
ascendit à Bethel ad Sechem, & à meridie Lebona. Et pafferunt filiis Ben- 20
jamin ad dicendum : ite & infidiabiminì in vineis. Et afpiciétis, & ecce si 21
exierint filiæ Siloh ad feriandum in festis, et exibitis ex vineis, et rapietis
vobis vir uxorem fuam ex filiabus Siloh, & ducetis eas ad terram tribus
Benjamin. Et erit quòd venient patres earum aut fratres earum ad judi- 22
candum ante nos, et dicemus eis ; Compafti fimus illis, quia non fufficri-
mus ad dandum eis viro uxorem fuam in bello ; namque non vos dantes
eis, juxta tempus, ne fortè peccetis. Et fecerunt fic filii Benjamin, & acce- 23
perunt mulieres ad numeros eorum ex choreis, quas rapuerunt, & iverunt
ad redierunt ad possessiones fuas : & ædificaverunt urbes, & federunt in
illis. Et abierunt inde filii Israel in tempore illo vir ad tribum fuam & ad 24
profapiam fuam, & exierunt inde vir ad possessionem fuam. In diebus illis 25
non erat rex in Israel : vir quòd rectum in oculis fuis faciet.

רות : א

CAP. I. א

vir. Abiitque terra in fames fuit & Judices judicare diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ
ejus uxor & ipse Jehudah agri in peregrinari ut ad Jehudah Bethlehem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ
ejus uxoris nomen & Elimelech vir nomen Et duo filii duo &
וּשְׁנֵי בָנָיו׃ וְשֵׁם הָאִישׁ אֲלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
Naomi & Mahlon & Chilion & ejus filiorum duorum nomen & Nahomi
נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים
ibi fuerunt & Jehudah agro fuit ingressique Jehudah Bethlehem de
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיִּהְיוּ שָׁם׃
duo & ipsa remansit & Nahomi vir Elimelech est Mortuusque
וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֶר הִיא וּשְׁנֵי
unus nomen ex Moabitidas uxores filii nomen Et ejus filii
בָנֶיהָ׃ וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת
annis decem fermè ibi manserunt que Ruth alterius nomen & Horpah
עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃
remansit Et Chilion & Machlon ipsi ambo etiam sunt mortui Et
וַיָּמוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֶר
ejus mulier & ipsa Surrexitque duo mariti & ipsa mansit duo & ipsi mulier
הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃ וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ
visitasse quid Moab agro in audierat quia Moab agro et reversa &
וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד
& ejus nurus ejus cum eis dando etiam populum Dominus
יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃ וַתֵּצֵא מִן־
abierant & secum ejus nurus due & ipsa erat quo loco
הַמָّקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה וְשִׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה
duobus Nahomi Dixitque Jehudah terram ad redeundo via in
בַּדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי
facite filie matris domum in unaquæq; redite filie filiis nuribus
כַלֹּתֶיהָ לְכְנָה שֹׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעֲשֶׂה
proctuis cum fecistis quemadmodum misericordiam Dis vobiscum Dis
יְהוָה עִמָּכֶם חָסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים
domo unaquæque requiem invenire & vobis Dominus Dei mecum &
וְעִמָּדִי׃ יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצַאנָה מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית
illi cum & filiis meis reverti & ipsi dixit ubi & filii viri
אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִّבְכֶּינָה׃
Dis ipsi autem populum ad reverterit recum Quia tu Dixerunque
וַתֹּאמַרְנָה לָהּ כִּי־אִתֵּךְ נָשׁוּב לְעַמֶּךְ׃
quid utamur filia Revertimini Nahomi & & ploraverunt & eis
וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד לִי
gyce filia Revertimini Et ipsa vobis sint & quos exterioribus in filii
בָנִים בְּמֵעָי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃ שֹׁבְנָה בְנֹתַי
etiam ipsos mihi Est quia vobis & secui quia ille
כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֵשׁ־לִי תִקְוָה גַּם
filios pejor etiam & viro nocte hac fui
הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃

Versio VUL. LAT.

Liber RUTH.

CAPUT I.

1 IN diebus uni judicis, quando judices præerant, facta est fames in terra. Abiitque homo de Bethlehem Juda, ut peregrinaretur in regione Moabitide, cum uxore sua ac duobus liberis. 2 Ipse vocabatur Elimelech, & uxor ej Noemi: & duo filii, alter Mahalon, & alter Chelion, Ephrathæi de Bethlehem Juda. Ingressique regionem Moabitidem, morabantur ibi. 3 Et mortu est Elimelech mariꝰ Noemi: remansitq; ipsa cũ filiis. 4 Qui accepũt uxores Moabitidas, quarũ una vocabatur Orpha, altera verò Ruth. Manseruntq; ibi decem annis. 5 Et ambo mortui sunt, Mahalon videlicẽt & Chelion: 6 remansitq; mulier orbata duobus liberis ac marito. Et surrexit ut in patriã pergeret, cũ uxrũ; nuru sua, de regione Moabitide: 7 audierat enim quòd respexisset Dũs populũ suũ, & dedisset eis escas. Egressa est itaq; de loco pernoctationis suæ, cum utraque nuru: & jam in via revertendi 8 posita in terram Juda. Dixitq; ea ad eas: in domũ matris vestræ, faciat vobiscũ Dũs misericordiam, ficut fecistis cũ mortuis & mecũ. Det vobis invenire requiẽ in domib⁹ virorũ, quos sortiunur ellis. Et osculata est eas. Quæ elevatã voce flere ceperunt, 10 Et dicere; Tecum pergemus ad populũ tuũ. Quibus illa respondit; Revertimini filiæ mea, cur venitis mecũ? num vltrà habeo filios in utero meo, ut viros ex me 12 sperare possitis? Revertimini filiæ mæ, & abite: jam enim senectute confecta sum, nec apta vinculo conjugali. Etiam si possem hac nocte concipere, & parere filios,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Transltione LATINA.

Ὀ ΡΟΥ Θ.

ΚΕΦ. α'.

1 Καὶ ἐγένετο (α) ἐν τῷ κρίνειν τοὺς κριτὰς, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ. καὶ πορεύεται ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ (β) Ἰούδα τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ Μωάβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ
2 δύο υἱοὶ αὐτοῦ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ (γ) Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, (δ) Νοεμὶν, καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ, Μαελὼν, καὶ Χελεαὼν (ε) Ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα. καὶ ἦλθον εἰς ἀγρὸν Μωάβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ.
3 Καὶ ἀπεθανεν (ζ) Ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς (η) Νοεμὶν, καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ υἱοὶ αὐ-
4 τῆς. Καὶ λαβόντες ἑαυτοῖς γυναῖκας Μωαβῖτιδας ὄνομα τῇ μιᾷ, Ὀρφὰ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Ῥοῦθ. καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἐπὶ τὰς δέκα ἔτη.
5 Καὶ (θ) ἀπεθανον καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῶν, Μαελὼν καὶ (ι) Χελεαὼν, καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ
6 τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῆς δυὸ τῶν ἀνδρῶν αὐτῆς. Καὶ ἀνέστη αὐτὴ, καὶ (κ) αἱ νύμφαι αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν πεδίων Μωάβ. ὅτι ἤκουσεν ἐν τῷ πεδίῳ Μωάβ ὅτι ἐπεσκέψατο κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ δοῦναι αὐτοῖς σῖτον. Καὶ (λ) ἐξῆλθεν
7 ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ἰούδα. Καὶ ἔπεν (μ) Νοεμὶν τὰς δύο νύμφας αὐτῆς, (ν) Πορεύεσθε δὴ, καὶ ἀπόστραφητε (ξ) ἕκαστος εἰς οἶκον μητρὸς αὐτῆς. καὶ ποιήσαι κύριος μετ' ὑμῶν ἔλεος, ὃν τρόπον ἐποιήσατε μετὰ τῶν τετελευτηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ.
8 Δῴη κύριος ὑμῖν καὶ εὑρεῖν ἀνάπαυσιν ἑκάστῃ ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ προσεφώνησεν αὐταῖς, καὶ ἐφίλησεν αὐτὰς. καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἐκλαυσαν.
10 Καὶ εἶπον αὐτῇ, Μετὰ σοῦ (ο) ἀπαρξόμεθα εἰς τὸν λαόν σου. Καὶ ἔπεν (π) Νοεμὶν, Ἐπιστρέφετε δὴ θυγατέρες μου, διὰ τί πορεύεσθε τί μὴ ἔτι μοι ἐστὶ υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, ἵνα ὦσιν ὑμῖν εἰς ἀνδρας;
12 Ἐπιστρέφετε θυγατέρες μου, δεῦτε πορεύεσθε τί μὴ ἔτι εἰμὶ ἐγὼ ἐν ἡλικίᾳ τοῦ γαμεῖν ἄνδρα. Ὅτι εἰ μὲν ἐλεγόμην ἐν ἐλπίδι τοῦ γαμεῖν ἄνδρα, καὶ γε γενοίμην ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ καὶ τέκοιμι υἱοὺς·

R U T H.

CAP. I.

1 Et factũ est, cũm judices judicarent, & facta est fames in terra. Et abiit vir de Bethlehem Juda ad incolendũ in agro Moab, 2 ipse, & uxor ejꝰ, & duo filij eꝰ. Et nomen viro Elimelech, & nomen uxori ejꝰ, Noemin: & nomen duobus filijs eꝰ, Maalon, & Chelaon: Ephrathæi de Bethlehem Juda. Et venerunt in agrum Moab: & fuerunt ibi. Et mortuus est Elimelech vir ipsius Noemin: & remansit ipsa, & duo filij eius. Et sumẽpsũt sibi uxores Moabitidas: nomen unũ, Orpha: & nomen secundæ, Ruth. Et habitaverunt ibi circiter decem annos. Et mortui quidẽ sũt utq; 5 Maalon, & Chelaon: & relicta est mulier à viro suo, & 2 duobus filijs suis. Et surrexit ipsa, & & duæ nurus ejus, & revertiũt ex agro Moab, quanũ audierũt in agro Moab, quòd visitasset Dominus populũ suũ, dando eis panes. Et exijt à loco, ubi fuerat ibi: & duæ nurus ejus cum eo. Et 8 ibãt in viã ad revertendũ à terra Juda. Et dixit Noemin duabus nuribꝰ suis, Ite nunc, revertimini unaquæq; in domũ matris suæ. Faciat Dominꝰ vobꝭ secũ misericordiã, sicut fecistis cũ mortuis, & mecũ. Det Dominꝰ vobis 9 invenire requiẽ unaquæq; in domo viri sui. Et osculata est eas. Et levantũ vocẽ suã, & ploraverũt. Et dixerũt ei, 10 Tecum revertimur ad populũ tuũ. Et dixit Noemin. Revertimini nunc filiæ meæ. Et ut quid venitis mecũ? Numquid vltrà mihi filij in utero meo, vt erũt vobis in viros? Revertimini nunc filiæ meæ, quoniam ego senui, ut 12 viro. Etiam si dixerim, quòd habeũ spẽm in hac nocte, & ẽ filij fuerim, ut ego pariã filios,

MS. A. Ῥοῦθ. (α) ἐν ἡ ἐκάμετο ἐν τῷ (β) ἡ Ἰούδα (γ) Ἀλιμέλεκ. (δ) Νοεμεὶν (ε) Χηλεὼν, (ζ) Ἀλιμέλεκ (η) Νοεμεὶν (θ) ἀπέθανον ἀμφότεροι (ι) Χηλεὼν (κ) ἐπόρευε δὲ (λ) ἐκεῖνος (μ) εἶπεν δὲ αὐτῇ (ν) ἐπιστρέφετε δὴ, (ξ) ἕν ἕκαστος εἰς οἶκον (ο) ἀφίξομεν (π) Νοεμεὶν, (ρ) μὴ, πορεύεσθε δὴ θυγατέρες μου.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

Targum JONATHAN.

א

1 וַהֲוָה בְּיוֹמֵי מַנּוּי דַּיָּנַיָּא הֲוָה קַדְמָיָא דְּיִשְׂרָאֵל וְשַׁרְיָת פֻּרְעָנָא בְּאַרְעָא מִן שְׁמַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל וַאֲזַל גַּבְרָא מִן בֵּית לַחְמָא דִּיהוּדָה לְמִתְגַּר בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב הוּא וְאִנְתְּתֵיהּ וּתְרֵין בְּנוֹהִי׃
2 וְשׁוּם גַּבְרָא דַּהֲוָה אֲזִיל אֱלִימֶלֶךְ וְשׁוּם אִנְתְּתֵיהּ נָעֳמִי וְשׁוּם תְּרֵין בְּנוֹהִי מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אַפְרָתָיֵא מִן בֵּית לַחְמָא דִּיהוּדָה וְאַתְיָין לְמִתְגַּר בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב וַהֲווֹ תַמָּן׃
3 וּמִית אֱלִימֶלֶךְ בַּעְלָהּ דְּנָעֳמִי וְאִשְׁתְּאַרַת הִיא וּבְרֵהָא׃
4 וּנְסִיבוּ לְהוֹן אִנְתּוּת מֹאֲבָיָתָא חַד שְׁמַהּ עָרְפָּה וְתִנְיָנָא רוּת וִיתִבוּ תַמָּן עֲשַׂר שְׁנִין׃
5 וְאַף תְּרֵיהוֹן מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן מִתוּ וְאִשְׁתְּאַרַת אִנְתְּתָא מִתְּרֵין בְּנָהָא וּמִן בַּעְלָהּ׃
6 וְקָם הִיא וְכַלָּתָהּ מִן בֵּית מוֹאָב אֲרוּם אִתְגַּלְיָת מִן קֳדָם יְיָ דִּי אֲתֵיב יָתְהוֹן לְמִתְּן לְהוֹן לַחְמָא׃
7 וּנְפַקַת מִן אַתְרָא דַּהֲוָת תַּמָּן הִיא וְכַלָּתָהּ עִמַּהּ וַאֲזָלָת בְּאָרְחָא לְמִתּוּב לְאַרְעָא דִּיהוּדָה׃
8 אֲמַרַת נָעֳמִי לְתַרְתֵּיהוֹן כַּלָּתָהּ אִזְלָנָא הֲדָרָנָא עֲבַר אִמְּכֶן אִם תַּעְבְּדוּן עִם בְּרִיוֹתָא דְּמִתּוּ וְעִמִּי׃
9 יִתֵּן יְיָ לְכוֹן וְתַשְׁכְּחָן אֲנָתָא חַד לְבֵית בַּעְלָהּ וְנַשְּׁקַת יָתְהוֹן וְנָסְבָן קָלְהוֹן וּבְכָן׃
10 וַאֲמַרָן לָהּ אֲרוּם עִמָּךְ נְתוּב לְעַמָּךְ׃
11 וַאֲמַרַת נָעֳמִי הֲדָרָנָא בְּנָתַי לְמָה תֵזְלָנָא עִמִּי הַעוֹד לִי בְּנִין בְּמֵעַי וְיַהְווּן לְכוֹן לְגוּבְרִין׃
12 הֲדָרָנָא בְּנָתַי אֲזִלָנָא אֲרוּם אִתְבְּלֵית מִלְּמֶהֱוֵי לְגוּבְרָא אֲרוּם אִם אֲמַרְנָא אִית לִי סְבַר דְּאִתְעַבַּד לִי גְבַר הָדֵין לֵילְיָא וְאִתְעַבַּד לִי גְבַר וְאֵילֵד בְּנִין׃

Et fuit in diebus ducere duces, et fuit fames fortis in terra Israel. Decem fames graves decretæ sunt cælitus esse in mundo, à die qu creatus est mundus usq; diem veniat rex Messiæ, ad castigandum illis habitatores terræ; fames prima in diebus Adam, fames secunda in diebus Lemech, fames tertia in diebus Abraham, fames quarta in diebus Isaak, fames quinta in diebus Jaakob, fames sexta in diebus Boghaz, qui vocatur est Absalom, fames qui de Bethlehem fetunda, fames septima in diebus David regis Israel, fames octava in diebus Eliah prophetæ, fames nona in diebus Elisah in Samron, fames decima adhuc futura est, non fames comedendi panem, neq; sitis bibendi aquam, sed audiendi verbis prophetiæ à confectũ Domini, atq; fames fuit fames hæc gravis in terra Israel. Exiit vir magnus de Bethlehem Jehudah, ut peregrinaretur in agro Moab, ipse & uxor ejus, & duo filij ejus. Et nomen viri Elimelech, et nomen uxoris ejus Naghami, & nomen duorum filiorum ejus Mahhalon et Chilion Ephrathæi magnates ex Bethlehem Jehudã; et venerunt usq; ad agrum Moab, et fuerunt ibi graciosi. Et mortuus est Elimelech maritus ipsius Naghami, et relicta est illa 3 viduæ, et duo filii ejus pupilli. Et transgressi sunt decretum verbi Domini, & 4 tulerunt filii mulieres alienigenas de filiabus Moab, nomen unũ Ghaephah, et nomen secundæ Ruth filia Gheglon regis Moab: et federunt ibi ut 5 temp⁹ decem annorũ. Et propterea quod transgressi sunt decretum verbi Domini, et affinitatẽ iniverunt cũ gentibꝰ alienis, præcipũ sunt dies ipsorũ, et 6 mortui sunt etiã duo illi Mahhalon et Chilion in terra pollutã, et relicta est mulier orbata ex duobꝰ filiis suis, et vidua ex maritis suis. Et surrexit ipsa & 7 et nuꝰ ejus, et reversa est ab agro Moab; quoniã evangelizata fuit in agro Moab per ea Angeli, & recordatus est Dominus populi sui domꝰ Israel ad 8 dandũ illis panẽ, propter justitiam Absaam ducis & in oratione ejus quæ oravit coꝰ Dominũ. Ipse Boghaz, pius. Et exiit ex loco quo fuit ibi, et duæ 9 nurus ejus cum eã. Et dixit Naghami duabꝰ nuribꝰ suis: Ite, redite matres 10 ad domũ matris suæ: faciet Dominus vobiscũ bonũ, sicut id quod fecistis cũ mortũ eorũ, et mecũ, 11 quatenus et accipiendum viros 12 cum maritis vestris dominabitꝰ, quòd renuistis ad accipiendum viros post mortẽ eorũ; et mecũ, 13 quatenus et fulcitis mihi, et in hac nocte invenietis requiẽ unaquæq; ad domũ mariti suiset osculata est eaqua 14 levaverunt voce suã et flevernt. Et dixerunt illi: Nonne revertemur ad populũ nostrũ, et ad Timorem nostrum; veruntamen tecũ revertemur ad populũ tuum ad profelytandum. Et dixit Naghami: Redite filiæ mæ: ad quid 15 vos venietis mecum? num ulq; nunc esset mihi natus in visceribus meis, 16 et erunt vobis viri? Redite filiæ mæ de-post me, et ite ad populos vestros: 17 etenim femi ab esse maritam viro: quia dixi, Utinam ego puellꝰ esset mihi 18 expectãtꝰ profectũ sui maritata in nocte viro, et profectũ sui pariens filios,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

IN NOMINE DEI VIVI Scribimus Librum RUTH Moabitidis.

CAP I.

1 Et factũ est in dieb⁹ Judicũ; facta est fames in terra: Et abiit vir de Bethlehem Juda ad habitandum in terra Moab, ipse & uxor ejus, & filii ejus; quoniã invaluit fames in terra. Et nomen viro Elimelech, & nomen mulieris Naami, & nomina filiorum ejus, Maljon, & Cheljon, Ephratæi de Bethlehem Juda. Et venerunt ad terram Moab ad habitandum ibi. Et mortuus est Eli- 3 melech vir Naami, & remansit ipsa, & duo filii ejus. Et acceperunt sibi mulieres 4 Moabitidas, nomen unius Arpha, & nomen alterius Ruth. Et habitaverunt ibi quasi annos decem. Et mortui sunt ambo filii e- 5 jus Maljon & Cheljon, & orbata est mulier viro suo, & duobus filiis suis. Et rever- 6 sa est ipsa, & duæ nurus ejus secum de terra Moab: quoniam audierunt in terra Moab, quòd visitasset Dominus populum suum dando eis alimentum. Et egressæ sunt de 7 terra habitationis suæ, ipsa, & duæ nurus ejus secum ad revertendum, & proficiendum in terram Juda. Et dixit Naami nuri- 8 bus suis, Revertimini, & ite in regionem vestram, & in domum cognationis vestræ: & Dominus faciat vobiscũ misericordias, sicut fecistis mecum, & cum duobus filiis mei qui mortui sunt; Et det vos Dominus in 9 misericordiam, & inveniatis requiem in domo parentum vestrorum: & osculata est eas; & elevaverunt vocem suam, & flevе- 10 runt. Et dicunt ei; Nequaquam, sed tecum pergemus ad terram tuam, & populum tuum. Et ait eis Naami, Revertimini filiæ 11 meæ, nolite proficisci mecum. Num adhuc erunt mihi filii, & dabo vos illis? Rever- 12 timini filiæ meæ, quoniam ego senui, ut viro: & etiam amplius apta viro, ut dicam, quòd etiam erit mihi spes, ut sim viro, & pariam filios.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

INCIPIMUS OPE DEI EXCELSI, ET SCRIBEMUS LIBRUM RUTH MOABITIDIS.

CAP. I.

1 Factũ in diebus Judicum fames vehemens in terra Israel. Et egressus est vir de Bethlehem civitate Judæ, ut habitaret in terra Moab: & uxor ejus, & duo filii 2 ejus, quoniam fames invaluerat in tota vallẽ. Et erat nomen viri Elimelech, & nomen uxoris ejus Naama, & nomina filiorum ejus Maljon, & Gesjon, Ephratæi de Bethlehem civitate Judæ: & venerunt in terram Moab, ut habitarent eam. 3 Et mortuus est Elimelech vir Naamæ, & remansit ipsa, & duo filii ejus. Et sumsũ- 4 runt sibi duas mulieres ex filiabus Moab, nomen unius Orpha, & nomen alterius Ruth: habitaverunt ibi circiter decem annos. Et mortui sunt 5 duo filii ejus Maljon, & Gesjon: & orbata est mulier, & relicta fuit ambo uxores ejus. Et revertẽs est de terra Moab, 6 ipsa, & duæ nurus ejus. Etenim audiẽs fuit ex terra Moab, quòd Dominus visitasset populũ suum, & dedisset 7 ejus de terra Moab, & reversa in terram Juda. Et ait Naama uxoribus suis; Revertimini in regionem vestram, & ad 8 domum cognationis vestræ. Et Dominus misereatur vobiscũ, & 9 misericordiam vobis exhibeat, sicut fecistis mecum, & cum duobus filiis meis. Et prodeant 10 omnem vobis dilectum & amissũ ipsem requiem apud patres vestros, & generationem vestram & elevaverunt voces suas 11 in fletu, Et dixerunt ei ambæ, Nonne 12 cedemus; sed libenter tecum in terram tuam, & regnum populũ tui. At illis 13 Naamæ, Revertimini filiæ mea, cur venitis mecum? Num putatis quòd filiæ 14 mæ, & nascentur mihi filii? Revertimini filiæ mea, quoniam jam senui, & 15 præteriti terminum nubendi, & amissũ ipsem omnem nubendi viro, & in nascentur 16 mihi filii,

Versio VUL. LAT.

13 Si eos expectare velitis, donec
crescant, & annos pubertatis
impleant, ante eritis senes
quàm nubatis. Nolite, quæso,
filiæ meæ : quia vestra angustia
magis me premit, & egressa est
13 manus Dñi contra me. Eleva-
tâ igitur voce, rursũ flere coe-
perunt: Orpha osculata est so-
crũ, ac reversa est: Ruth adhæ-
sit socrui suæ. Cui dixit Noe-
mi; En reversa est cognata tua
ad populũ suũ, et ad deos suos,
vade cum ea. Quæ respondit,
Ne adverseris mihi ut relinquã
te abeã: quocunq; enim per-
rexeris, pergã : & ubi morata
fueris, & ego pariter morabor.
Populũ tuus populus meus, &
Deus tu? Deus meus. Quæ te
terra morienẽ fuscepeerit, in ea
moriar : ibiq; locũ accipiã se-
pulturæ. Hæc mihi faciat Dñs,
& hæc addat, si non sola mors
me & te separaverit. Videns
ergò Noemi, quòd obstinato
animo Ruth decrevisset fecum
pergere, adversari noluit, nec
ad Ios ultrà rediti pluadere.
Profectũq; sunt simul, & vene-
runt in Bethlehẽ. Quibus urbe
ingressis, velox apud cunctos
fama percrebruit : dicebãtque
mulieres, Hæc est illa Noemi?
Quib' ait, Ne vocetis me Noe-
mi (id est, pulchra) sed vocate
me Mara (id est, amara) quia
amaritudine valde replevit me
Omnipotens. Egressa sum ple-
na, & vacuam reduxit me Dñs.
Cur ergò vocatis me Noemi,
quam Dñs humiliavit, & affli-
xit Omnipotens? Venit ergò
Noemi cum Ruth Moabitide
nuru sua, de terra peregrinati-
onis suæ : ac reversa est in
Bethlehẽ, quòdo primùm hor-
dea metebantur.

Versio GRÆC. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

Cap. II.

13 Μὴ δυνατὸς εἶναι Νὲ ὧν ἕως ἂν ἀδῳωθῶσιν ;
ἢ ἀνδρὶ ἐκβεβλῆσθαι ἕως ἂν μὴ γηρᾶς ἀνδρὶ ;
μὴ δὴ θυμῷ μου, ὅτι ἐπίκρατέν σε (ν) ἡ χεὶρ κυρίου ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου.
14 Καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτῆς, καὶ κλαυσῴ ἔτι. καὶ φιλεῖ Ορφὰ τὸν πενθερὸν αὐτῆς, καὶ ἐπεστράφη εἰς τὸ λαὸν αὐτῆς. Ῥὰθ δὲ κολλᾶται αὐτῇ.
15 Καὶ ἔπεν (ε) Νωεμὶν πρὸς Ῥὰθ, ἰδοὺ ἐπέστρεψε (ν) Ὀρφὰ πρὸς λαὸν αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς. πορεύου μετὰ τῆς ἀδελφῆς σου.
16 Καὶ ἔπεν (ε) Ῥὰθ πρὸς Νωεμὶν, μὴ ἐνάντιον μοῦ τοῦ καταλιπεῖν σε ἀπελθεῖν ὀπίσω σου. ὅτι ἐὰν πορευθῇς, πορεύσομαι μετὰ σοῦ. καὶ ἐὰν καταμείνῃς, καταμενῶ μετὰ σοῦ. ὁ λαός σου λαὸς μοῦ, καὶ ὁ θεὸς σου θεὸς μοῦ.
17 ἐὰν ἀποθανῇς σὺ, ἀποθανοῦμαι κἀγὼ, καὶ ἐν τῷ τόπῳ σου θαφήσομαι. τάδε (ν) ποιήσαι μοι κύριος ὁ θεὸς, καὶ τάδε προσθείη μοι, ἐὰν θανάτῳ θάνατος διαστήσει ἀφ' ἐμοῦ σε.
18 Καὶ ἔπεν (ε) Νωεμὶν πρὸς Ῥὰθ, ἰδοὺ ἐπέστρεψε (ν) ἡ γαμβρὸς σου πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτοῦ. ἐπέστρεψον καὶ σὺ κατὰ τὴν ἐξόδον σου.
19 Καὶ ἐπορεύθη ἡ Ῥὰθ μετὰ Νωεμὶν, καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεὲμ, καὶ ἐγένετο πᾶν ἡ πόλις ἐπ' αὐταῖς, καὶ ἔλεγον αἱ γυναῖκες, Οὐχὶ αὕτη ἐστὶν Νωεμί;
20 καὶ ἔπεν (ε) αὐταῖς, Μὴ καλεῖτε με Νωεμὶ, καλεῖτε με Πικρίαν, ὅτι ἐπικρανεν (ε) ἐπικρανεν (ε) ἐν ὀξυχολίᾳ ἐν ἐμοὶ ἡ χεὶρ κυρίου.
21 Πλήρης ἐξῆλθον, καὶ κενὴν ἀπέστρεψε (ν) με κύριος. ἵνα τί καλεῖτε με Νωεμὶ, καὶ κύριος ἐταπείνωσε (ν) με, καὶ κύριος ἐκάκωσε (ν) με ;
22 Καὶ ἐπέστρεψε (ν) Νωεμὶν καὶ Ῥὰθ ἡ Μωαβῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς ἐκ τῆς χώρας αὐτῆς. καὶ αὐταὶ ἐπορεύθησαν εἰς Βηθλεὲμ, ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

Cap. II.

1 Καὶ τῷ (α) Νωεμὶν ἦν γνώριμος τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἀνὴρ δυνατὸς (ν) ἐν ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας Ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα αὐτῷ (ν) Βοὲζ.
2 Καὶ ἔπεν Ῥὰθ ἡ Μωαβῖτις πρὸς (ε) Νωεμὶν, Πορεύθη δὴ εἰς ἀγρὸν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς σίταις κατόπισθεν ὧν ἂν ὑπόδῃς χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. ἔπεν δὲ αὐτῇ, Πορεύου, θύγατερ.
3 Καὶ ἐπορεύθη ἡ καὶ ἦλθεν συνέλεγε ἐν τῷ ἀγρῷ (α) κατόπισθεν τῶν θερισσόντων τὰς χεῖρας αὐτῶν. καὶ ἐπεμβὰν ἐπεμβὰν τὴ μερὶδι ἐκείνῃ τὴ μερὶδι ἐκείνῃ (ε) Βοὲζ ἦν ἐκ τῆς συγγενείας τοῦ ἀνδρὸς Ἐλιμέλεχ.
4 Καὶ ἰδοὺ Βοὲζ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἔπεν πρὸς θερισταὶ, ὁ κύριος μετὰ ὑμῶν. καὶ ἔπεν (ε) αὐτῷ, Κύριε εὐλογήσαι σε.
5 Καὶ ἔπεν (ε) Βοὲζ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἐπιστάτῃ τῷ θερίζοντι, τίνος ἐστὶν ὁ νεανίας οὗτος ;
6 Καὶ ἔπεν (ε) ὁ παιδάριος ὁ ἐπιστάτης τῷ θερίζοντι, Νωεμὶν (α) ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ ἐκ τῆς Μωαβῖτις ἡ ἐλθοῦσα μετὰ τῆς νύμφης αὐτῆς.
7 Καὶ ἔπεν (ε) Ῥὰθ ἡ Μωαβῖτις ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὴν ἐν τῷ ἀγρῷ. καὶ ἔπεν (ε) Νωεμὶν (α) ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ πρὸς τὸν θεριστὴν, καὶ ἐπεμβὰν ἐπεμβὰν τὴ μερὶδι ἐκείνῃ τὴ μερὶδι ἐκείνῃ (ε) Βοὲζ ἦν ἐκ τῆς συγγενείας τοῦ ἀνδρὸς Ἐλιμέλεχ.
8 Καὶ ἔπεν (ε) Βοὲζ πρὸς τὸν θεριστὴν,

רות : ב

1 וְלִנֹעֲמִי מֹדַעַת לְמֹשֶׁה אִישׁ גִּבּוֹר חָיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֲבִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵה מוֹאָב וַיְהִי שָׁם׃
2 וְאֶלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֶר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃
3 וַיָּמָת אֶלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֶר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃
4 וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃
5 וַיָּמוּתוּ גַּם שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃
6 וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִשְׂדֵה מוֹאָב כִּי פָקַד יְהוָה אֶת עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃
7 וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה שָׁמָּה הִיא וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל אֶרֶץ יְהוּדָה׃
8 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ לְכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם הַמֵּתִים וְעִמָּדִי׃
9 יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצָאן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשַּׁקֵם לָהֶן וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃
10 וַתֹּאמַרְנָה לָהּ כִּי אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃
11 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד לִי בָנִים בְּמֵעָי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃
12 שֹׁבְנָה בְנֹתַי לֵכְנָה כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ לִי תִקְוָה גַּם הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃
13 הַלְהֵן תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ הַלְהֵן תֵּעָגַנְנָה לְבִלְתִּי הָיוֹת לְאִישׁ אַל בְּנֹתַי כִּי מַר לִי מְאֹד מִכֶּם כִּי יָצְאָה בִּי יַד יְהוָה׃
14 וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לְחֹתְנָתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ׃
15 וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל עַמָּהּ וְאֶל אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ׃
16 וַתֹּאמֶר רוּת אַל תִּפְגְּעִי בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃
17 בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יוֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃

Versio VUL. LAT.

6 Cui respondit, Hæc est Moabitis, quæ venit cum Noemi, de
regione Moabitarum. Et regis-
vit ut ipsas colligeret reman-
nentes, frequens messorum ve-
fligia : & de manè usque nunc
stat in agro, & ne ad momen-
tum quidem domū reversa est.
8 Et ait Booz ad Ruth; Audi filia,
ne vadas in alterū agrū ad col-
ligendum, nec recedas ab hoc
loco: sed junge puellis meis,
9 Et ubi messuerint, sequere.
Mandavi enim pueris meis, ut
nemo molestus it tibi: sed etiam
si sitieris, vade ad farcinu-
las, & bibe quæ, de quibus
10 & pueri bibunt. Quæ cadens
in faciem fuam & adorans su-
per terram, dixit ad eum; Un-
de mihi hoc, ut invenirem gra-
tiam ante oculos tuos, & nosse
me dignaveris peregrinam mu-
lierem? Cui ille respondit;
11 Nuntiata sunt mihi omnia,
quæ feceris socrui tuæ post
mortem viri tui: & quòd re-
liqueris parentes tuos, & ter-
ram in qua nata es, & veneris
ad populum, quem antea ne-
sciebas. Reddat tibi Domi-
nus pro opere tuo, & plenam
mercedem recipias à Domino
Deo Israel, ad quem venisti, &
sub cujus confugisti alas. Quæ
12 ait; Inveni gratiam apud oculos
tuos, domine mi, qui con-
solatus es me, & locutus es ad
cor ancillæ tuæ, quæ non sum
similis unius puellarum tua-
rum. Dixitque ad eam Booz;
13 Quando hora vescendi fuerit,
veni huc, & comede panem,
& intinge buccellam tuam in
aceto. Sedit itaque ad messo-
rum latus, & congestit polen-
tā sibi, comedit que, & saturata
est, & tulit reliquias. Atque
inde surrexit, ut spicas ex mo-
re colligeret. Præcepit autem
Booz pueris suis, dicens; Et-
iam si vobiscum metere volue-
rit, ne prohibeatis eam: Et
de vestris quoque manipulis
projicite de indultria, & rema-
nere permittite, ut absq; rubo-
re colligat, & colligentem ne-
mo corripiat. Colligit ergo in
agro usque ad vesperā: & quæ
collegerat virgā cædens & ex-
cutiens, invenit hordei quasi o-
phi mensura, id est, tres modios.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὸς τοῖς
θερισταῖς καὶ εἶπεν, Ἡ παῖς ἡ Μωαβῖτις ἡ ἐλθοῦσα μετὰ Νοεμὶν ἐκ τῆς χώρας Μωάβ. Καὶ εἶπεν πρὸς τὴν νεανίδα, Μὴ πορευθῇς εἰς ἕτερον ἀγρὸν τοῦ λικμῆσαι μετὰ τῶν παιδαρίων μου. Καὶ ἐστὶν ἡ ἀγρὸς μου ἐν τοῖς ἀγρομαῖς τοῦ ἀγροῦ Βοόζ τοῦ ἀνδρὸς τῆς συγγενοῦς σου. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἀγρῷ μου ἐστὶν. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς, καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη καὶ πιεῖς ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου. Οἱ δὲ παῖδες μου ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἀπτεσθαί σου. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη, καὶ φαγεσαι ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου. Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγὼ εἰμὶ γυνὴ ἀλλοτρία; Καὶ ἀποκριθεὶς (σ) Βοόζ, καὶ ἔπεν αὐτῇ, Ἀπαγγελία ἀπηγγέλη μοι (γ) ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ τελευτῆσαι τὸν ἄνδρα σου. Καὶ ἐγκατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν τὴν γενεᾶς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ἤδεις ἐχθὲς καὶ τρίτης. Ἀποδοῴη κύριος τὰς ἀρετάς σου καὶ ἔστω σοι μισθὸς πολὺς παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ᾧ ἐπορεύθης πτερυγίσαι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (σ) Βοόζ, Ἐὰν ἐλθοῦσα ἐν τῷ ἀγρῷ μου, καὶ φαγεσαι ἄρτον καὶ βάψεις τὸ ψωμίον σου ἐν τῷ ὄξει. Καὶ ἐκάθισεν παρὰ τὰς θερίστρας καὶ ἔκλασεν αὐτῇ (σ) Βοόζ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐκάθισεν Ροῦθ ἐν τῷ ἀγρῷ μου. Καὶ ἐστὶν ἡ ἀγρὸς μου ἐν τοῖς ἀγρομαῖς τοῦ ἀγροῦ Βοόζ τοῦ ἀνδρὸς τῆς συγγενοῦς σου. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἀγρῷ μου ἐστὶν. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη καὶ πιεῖς ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου. Οἱ δὲ παῖδες μου ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἀπτεσθαί σου. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη καὶ φαγεσαι ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου. Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγὼ εἰμὶ γυνὴ ἀλλοτρία; Καὶ ἀποκριθεὶς (σ) Βοόζ, καὶ ἔπεν αὐτῇ, Ἀπαγγελία ἀπηγγέλη μοι (γ) ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ τελευτῆσαι τὸν ἄνδρα σου. Καὶ ἐγκατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν τὴν γενεᾶς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ἤδεις ἐχθὲς καὶ τρίτης. Ἀποδοῴη κύριος τὰς ἀρετάς σου καὶ ἔστω σοι μισθὸς πολὺς παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ᾧ ἐπορεύθης πτερυγίσαι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. Τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγὼ εἰμὶ γυνὴ ἀλλοτρία; Καὶ ἀποκριθεὶς (σ) Βοόζ, καὶ ἔπεν αὐτῇ, Ἀπαγγελία ἀπηγγέλη μοι (γ) ὅσα πεποίηκας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου μετὰ τὸ τελευτῆσαι τὸν ἄνδρα σου. Καὶ ἐγκατέλιπες τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου καὶ τὴν γῆν τὴν γενεᾶς σου καὶ ἐπορεύθης πρὸς λαὸν ὃν οὐκ ἤδεις ἐχθὲς καὶ τρίτης. Ἀποδοῴη κύριος τὰς ἀρετάς σου καὶ ἔστω σοι μισθὸς πολὺς παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ, ᾧ ἐπορεύθης πτερυγίσαι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (σ) Βοόζ, Ἐὰν ἐλθοῦσα ἐν τῷ ἀγρῷ μου, καὶ φαγεσαι ἄρτον καὶ βάψεις τὸ ψωμίον σου ἐν τῷ ὄξει. Καὶ ἐκάθισεν παρὰ τὰς θερίστρας καὶ ἔκλασεν αὐτῇ (σ) Βοόζ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἐκάθισεν Ροῦθ ἐν τῷ ἀγρῷ μου. Καὶ ἐστὶν ἡ ἀγρὸς μου ἐν τοῖς ἀγρομαῖς τοῦ ἀγροῦ Βοόζ τοῦ ἀνδρὸς τῆς συγγενοῦς σου. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἀγρῷ μου ἐστὶν. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη καὶ πιεῖς ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου. Οἱ δὲ παῖδες μου ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἀπτεσθαί σου. Καὶ ἔσται ἐὰν διψήσῃς καὶ πορευθῇς πρὸς τὰ σκεύη καὶ φαγεσαι ἀπὸ τῶν ὑδάτων ἃ ἐὰν ἀντλήσωσιν οἱ παῖδες μου

רות : ג

Versio VULG. LAT.

18 Quos portans reversa est in civitatem, & ostendit socrui suæ: insuper protulit, & dedit ei de reliquiis cibi sui, quo saturata fuerat. Dixitq; ei socrus sua: ubi hodie collegisti, & ubi fecisti opus? sit benedictus qui misertus est tui. Indicavitq; ei apud quem fuisset operata: & nomen dixit viri, q Booz vocaretur. Cui respondit Noemi, Benedictus sit a Dño: quoniã eandẽ gratiã, quã præbuerat vivis, fervavit & mortuis. Rursumque ait, Propinquus noster est homo. Et Ruth, Hoc quoq; inquit, præcepit mihi, ut tamdiu metfloriõ? ej? jungerer, donec omnes segetes meterentur. Cui dixit socrus, Meli? est, filia mea, ut et puellis ej? eteas ad metendũ, ne in alieno agro quispiã resistat tibi. Juncta est itaque puellis Booz: & tamdiu cum eis mefsuit, donec hordea & triticum in horreis conderentur.

CAP. III.

1 Porrò quæ reversa est ad socrũ suã, audivit ab ea, Filia mea, quæ tibi requiẽ, & providebo ut bene sit tibi. Booz iste, cuj? puellis in agro juncta es, propinqu? noster est, & hac nocte aream hordei ventilat. 2 Lavare igitur, & ungere, & induce cultorib? vestimentis, & descende in aream: non te videat homo, donec ediũ potũq; finiat. 3 Quando autẽ ierit ad dormiendũ, nota locũ in quo dormiat: veniẽsq; & discooperies pallium, quo operitur à parte pedũ, & projicies te, & ibi jacebis: ipse autẽ dicet tibi quid agere debeas. Quæ respondit 4 Quidquid præceperis, faciam. Descendit q; in aream, & fecit omnia quæ sibi imperaverat socr?. Cũq; comedisset Booz, & bibisset, & fact? esset hilarior, ivit q; ad dormiendũ juxta acervũ manipulorũ: venit abscondite, et discooperto pallio à pedib? ej?, fe projecit. 8 Et ecce, nocte jam mediã expavit homo, et conturbatus est: videtq; mulierem jacentem ad pedes suos.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 Et tulit ea, & ingressa est civitatem, & ostendit socrui suæ quæ fecerat; & dedit ei de eo, quod comederat, & superfuit 19 Et dixit ei socrus ejus, Ubi faciebas spicilegium hodie? & locus in quo fuisti fit benedictus, & ille in cujus oculis invenisti misericordias. Et narravit socrui suæ, ubi fuit, & dixit ei; Booz nomen est viro, in cujus agro faciebam spicilegium hodie. Et dixit Naomi nurui suæ, Benedictus est Dominus, qui non transhtulit misericordiã sua à vivis & à mortuis: & dixit ei Naami. Propinquus noster est vir, ex vendicatoribus progeniei nostræ est. Et dixit Ruth socrui suæ, 21 Et dixit mihi quoque; Adhære servis meis, donec absolvatur omnis messis. Et dixit Naami Ruth nurui suæ, Beata es filia mea quò? adhæsisti puellis ejus, & nemo lædit te in agro ejus, quem non cognosãs. Sed junctæ 23 es puellis Booz ad faciendum spicilegium, donec absolvatur messis hordeorum, & triticorum.

CAP. III.

1 Et sedit Ruth cum socru sua. Et dixit ei: Naami, Filia mea, nequaquam; quæram tibi quietem, & bene erit tibi. 2 Et ecce Booz a cognatus noster est, ille cujus cum puellis fuisti, & ecce in hac nocte aream hordeorum concervat. Lavare igitur, & ungere & ornare vestimentis tuis, descende in aream; & ne apparas illi, donec manducaverit, & biberit. 4 Et erit cum dormierit, applica mentum tuum loco ubi dormiat, & accedes, & cubabis ad pedes ejus, & ipse dicet tibi, quæ facies. 5 Et dixit ei, Quicquid dicis mihi, & faciam. Et descendit in aream, & fecit quæ quid præcepit ei socrus ejus. Cùm autem 7 comedisset Booz, & bibisset, & hilaratus est, venit, & dormivit in latere areæ. Et in fiaviori somno cùm dormiret in area, venit illa clãm, & discooperuit alam vellinienti ejus, & occidit ad pedes ejus. Et factum est 8 in medio noctis; excussit vir formum suum, & obstupuit, quia vidit mulierem jacentem ad pedes suos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 Et tulit hordeum, ingressa est civitatem, & ostendit socrui suæ quæ collegerat; & dedit illi quod illi superfuit quando comedit. Et ait illi socrus ejus, Ubi fi- 19 ciebas spicilegium hodie? benedictus Deus locum in qua fuisti, & illum apud quem conspexisti gratiam. Et indicavit socrui suæ locum in qua fuit, & dixit ei nomen viri in cujus agro fui, Booz. Ait Naomi nurui suæ, Bene- 20 dictus est Deus, qui non abstinuit misericordiam suam à vivis & mortuis. Deinde dixit illi Naami, Vir est propinquus nobis, & ipse est qui operatur, ut suffiat 21 tes tuos progenum. Et Ruth socrui suæ dixit, Ipse mihi quoque dixit mihi; Adhære servis meis, & fac spicilegium donec 22 transeat messis. Et ait Naami nurui suæ, Beata es filia mea, si adhæresti puerisei- 23 Booz; & non eris in agro ejus, quem non cognosciti te. Sed sequere ancillas Booz, donec pertrectet hordeum & triticum.

CAP. III.

1 Et sedit Ruth cum socru sua. Et dixit ei: Naami, Filia mea, ecce quæram tibi quietem, ut bene sit tibi. Nam quod 2 Booz ipse est illa ex quo expiscebatis esse, in cujus puellis nobis progenem; cujus fuistis cum puellis: & ipse est qui affert hordeum ad aream in hac nocte. Lavare 3 igitur, & ungere, & ornare vestimentis tuis, & descende in aream; nec appareas illi, donec comedverit, & biberit. Cum autem dormierit vade, ad locum in 4 quo jacet, & cùm dormierit, tege ad locum illum, & dormi ad pedes ejus, quousque ipse indicabit tibi quid facere debeat. Et dixit ei, Quicquid præci- 5 pies mihi, faciam. Et descendit in aream, & fecit ut præcepit ei socrus ejus. Cùm autem comedisset, & bibisset, & 7 lætatus esset omnes quæ, venit in aream, & dormivit; & venit illa ad eum, & dormivit ad latere ejus: et in fiaviori somno, dum dormiret ad latus arcæ, venit clàm, & discooperuit extremitatem vellimenti ejus, & dormivit ad pedes ejus: Cùm 8 que esset media nox, expergefactus est vir de somno suo, & admiratus est cùm conspexisset, quod ecce ad pedes ejus mulier dormiens.

Versio VULGATA LATINA

9 Et ait illi, Quæ esse debeat tesportadit, Ego sum Ruth ancilla tua: expande pallium tuũ sup famulã tuã, quia propinquũ es. Et ille, 10 Benedicta, inquit, es à Dño filia, & prior è misericordiam posteriore superasti: quia non es secuta juvenes, pauperes five divites. Noli ergo metuere, sed quidquid dixeris mihi, faciam tibi. Scit enim omnis populus, qui habitat intra portas urbis meæ, mulierẽ te esse virtutis. 11 Nec abnuo me propinquũ, sed est alir me propinquior. Quiesce hac nocte: & fiẽto mane, si te voluerit propinquitatis jure retinere, benẽ res acta est: sin autẽ ille noluerit, ego te absq; ullã dubitatione suscipiam: vivit Dñs: dormi usq; mane. 12 Dormivit itaq; ad pedes ejus, usq; ad noctis abscessũ. Surrexit itaq, antequã hommes se cognoscerent mutuò: & dixit Boaz, Cave ne quis noverit quod huc veneris. Et rursum, Expande, inquit, pallũ tuum quo operiris, & tene utrãque manu. Quã extendente, & tenente, mensus est sex modios hordei, & posuit super eã. Quæ 15 portans ingressa est civitatẽ. Et venit ad socrũ suã. Quæ dixit ei, Quid egisti, filia? Narravitque ei omnẽ, quæ sibi fecilleet homo. Et ait: Ecce sex hordei dedit mihi: & ait, Nolo vacuã te reverti ad socrũ tuã. 18 Dixit, Noemi; Expecta, filia, donec videam quem res exitũ habeat: nec enim cessabit homo nisi complevẽrit quod locutus est.

CAP. IV.

1 ASCendit ergò Booz ad portam, & sedit ibi. Cũmque vidisset propinquum præterire, de quo prius sermo habitus est, dixit ad eum: Declina paulisper, & sede hic; vocans eum nomine suo. Qui divertit, & sedit. 2 Tollens autẽ Booz decẽ viros de seniorib us civitatis, dixit ad eos: Sedete hic. Quibus sedentibus, locutus est ad propinquum, Partem agri fratris nostri Elimelech vendit Noemi, quæ reversa est de regione Moabitide.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

9 Εἶπε δὲ, Τίς εἶ σύ; ἡ δὲ ἔφη, Ἐγὼ εἰμι Ῥοὺθ ἡ δούλη σου, καὶ ἀπλώσεις τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι ἀγχιστεὺς εἶ σύ. Καὶ ἔπε (α) Βοὲζ, Εὐλογημένη εἶ τῷ (α) κυρίῳ θεῷ, θυγατέρ, ὅτι Βοὲζ, Benedicta tu Domino 10 ἠγάπησας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ἢ τὸ πρότερον· (β) οὐ πορευθεῖσα τὰ νεάνια τὰ πένητα καὶ τὰ πλούσια. Καὶ νῦν θυγατερ μὴ φοβοῦ, πάντα ὅσα εἴρηκας μοι, ἐγὼ ποιήσω σοι· (γ) οἶδε γὰρ πᾶς λαὸς τῆς πόλεως μου, ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ. (δ) Καὶ νῦν ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγὼ εἰμι. καὶ γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγγύτερος ἢ ἐμοί. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τοιοῦτο· ἐὰν θελήσῃ σε ἀγχιστεύσαι κατὰ τὸν νόμον, καὶ ἔσται ἀγχιστεύσει σε· ἐὰν δὲ μὴ θελήσῃ σε ἀγχιστεῦσαι, καὶ γε ἀγχιστεύσω σε ἐγὼ ζῇ κύριος. κοιμήθητι ἕως τοῦ πρωΐ. 14 Καὶ ἐκοιμήθη παρὰ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ ἕως τοῦ πρωΐ. καὶ ἀνέστη πρὸ τοῦ ἀναγνωρίζειν ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ. καὶ εἶπε (β) Βοὲζ, Μὴ γνωσθήτω ὅτι ἦλθε γυνὴ εἰς τὸν ἅλω. 15 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Φέρε τὸ ἀμφίβολόν σου τὸ ἐπάνω σου. καὶ ἔπε (γ) Βοὲζ, Μὴ γνωσθήτω ἐν τῷ πεδίῳ σου, καὶ ἐκόλπωσεν καὶ ἐμέτρησεν ἓξ μεδίμνους κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' ὤμους αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν πόλιν. 16 Καὶ ἦλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς, Τί ἐγένετο σοι θυγατέρ. ἡ δὲ ἀνήγγειλε πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ἡ ἀνήρ. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τὰ ἓξ τῶν κριθῶν τούτων πάντα δέδωκέ μοι, ὅτι εἶπεν πρὸς μὲ, Μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθερά σου. Ἡ δὲ εἶπε, Κάθου θυγατέρ, ἕως ἂν γνῷς τί γένηται ἐκ τοῦ πράγματος· ὅτι οὐ μὴ (γ) ἡσυχάσει ὁ ἀνὴρ ἐὰν μὴ (δ) τελέσῃ τὸ ῥῆμα σήμερον.

MS. A. (α) Βοὲζ, (κ) κυρίῳ, θύγατερ, (γ) ἡμέραις σου τὰ ἔσχατα τῶν ἐλεῶν σου (β) τὰ μὴ (α) Καὶ ὅτι ἀλήθειαν (γ) ἐν ἡμέρᾳ σοῦ. (δ) Βοὲζ, (ε) ἀνὴρ, Τίς εἶ θυγάτηρ; ἡ δὲ ἔφη (ε) ἀνοιξόμενος

CAP. IV.

ET Boaz ascendit ad portam, & sedit ibi: & ecce redemptor propinquus, quem (a) locutus est Boaz, & ait illi, Vení, 2 sede hic: ille autem divit ei, Quid? Et sedit prope illum. Et elegit sibi decem viros de seniorib us civitatis, & sedere eos fecit apud se. Et ait ad viros 3 Et ait illi, Quodnam est nuncium tuum? Et respondit ei, Ego sum Ruth ancilla tua; sed cooperi ancillam tuam alã vestimenti tui, quoniam tu es redemptor hæreditatis. Et 10 dixit illi Booz, Benedicta tu Deo, filia mea, quoniam meliorem reddidisti misericordiam tuam novissimam præ priori: quòd secuta non fis juvenes divites, aut pauperes. Nunc 11 filia mea ne timeas, quoniam omne quod dices mihi faciam tibi: novit enim omnis cognatio populi nostri, quòd mulier es fortitudinis. Nunc autem in veritate ego sum ven- 12 dicator hæreditatis: verumtamen est alius vendicator hæreditatis, qui est propinquior me. Et nunc mane hodiè, & obnoctẽ do- 13 nec illucescat. Et erit in mane, si vendicabit te, bene vendicabit: si autem non vult vendicare te, ego vendicabo te. Et dixit ei, Dormi usque mane. Et dormivit ad pedes 14 ejus usque ad diluculum; & surrexit manè, cùm adhuc esset tenebræ, antequam homo cognosceret socium suum; & dixit ei, *Quare*, homo nesciat quòd descenderim ad te in aream. Et dixit ei Booz, Expande vestimen- 15 tum tuum, & expandit illa, & mensus est, & injecit illi sex mensuras hordeorum: & imposuit super eam, & portavit, & venit in civitatem. Et ingressa est ad socrum suam: Et 16 ait illi socrus ejus; Quæ es filia mea? Et dixit ei, Ego sum Ruth; & dixit illi quicquid fecit ei Booz: Et quòd dedisset illi sex 17 mensuras hordeorum, & dixisset illi; Ne ingrediaris ad socrum tuam vacuè. Dicit illi 18 socrus ejus, Sede filia mea donec videas: non enim quiescet vir, quoadusque obtulerit illi judicium hodiè.

CAP. IV.

ET ascendit Booz, & sedit in porta civitatis: Et ecce vendicator propinqui transiens, de quo dixerat Booz; & ait illi, Veni, sede hic: ille autem divit ei, Quid? Et sedit prope illum. Et elegit sibi decem viros 2 de seniorib us civitatis, & sedere eos fecit apud se. Et ait vendicator hæreditatis; 3 Partem agri fratris nostri Elimelech vendidit mihi Naami.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * فقال ما حالك قالت انا راعوث امتك * فلتسم امتك بطرف كساك لانك انت الذي يجب
10 عليك ان تعمم الميراث * فقال لها باعار بارك الله عليك يا بنتي لان صنيعك الاخير احسن
11 من الاول * لانك لم تطلبي الشباب الاغنياء بل المساكين * والان لا خوف عليك يا بنتي لاني
12 صانع معك ما قلتي من سي * لان اهل عشيرتنا كلهم يعلمون انك نعم الامراة * والان حقا
13 انا الذي يجب عليّ اقدم الميراث ولكن عندنا اخر اقرب مني وهو واجب عليه من ان يعمم
14 الذرية * فامكثي ليلتك وبيني الى الصباح * فاذا اصبحت وطلبك صاحب الميراث فقد احسن *
15 فاذا لم يجب ان يفعل * حلفت بحق الرب انه ان لم يطلب الميراث طلبته انا * وقال لها ارقدي
16 الى ان تصبحي * فرقدت عند رجليه الى ان اصبحت وقامت بكرة علما قبل ان يبصر انسان
17 صاحبه * وقال له لا يعلم انسان اني تركت اليك الى البيدر * قال لها باعار اسطي كساك
18 وبسطت فكال لها فيه ستة اكيال شعير * فاتت حماتها وقالت لها من اني يا بنتي * فقالت
19 لها انا راعوث واخبرتها بجميع ما قال لها باعار * وانه اعطاها ستة اكيال شعير * وانه قال لها لا
20 تدخلي الى حماتك خالية * قالت لها حماتها اجلسي يا بنتي حتى ننظر ما يكون لك لان
21 الرجل ما يقر اليوم حتى ينظر في امره *

CAP. IV.

* أَفَصْلُ الرَّابِعُ *

1 * فَصَعِدَ بَاعَارُ وَجَلَسَ بِبَابِ الْمَدِينَةِ * وَإِذَا الرَّجُلُ الَّذِي يَجِبُ عَلَيْهِ الْمِيرَاثُ عَبَرَ وَهُوَ الَّذِي
2 قَالَ فِيهِ بَاعَارُ * قَالَ لَهُ بَاعَارُ اِجْلِسْ هَاهُنَا * وَدَعَا عَشَرَ رِجَالٍ مِنْ أَسْبَاطِ الْقَرْيَةِ
3 وَأَجْلَسَهُمْ عِنْدَهُ * فَقَالَ لِلَّذِي يَجِبُ عَلَيْهِ الْذَّرِيَةِ أَنَّ نعما بَاعَدِي فِسَمَةَ حَقْلِ الْمَلِكِ أَخِينَا
وَأَنَا أَعْلَمُكَ ذَلِكَ وَلَا أَكَلِّمُكَ *

רות: ד

9 ואמר מי את ואמר אני רות אמתך ופרשת כנפך
10 כי גאל אתה׃ ויאמר ברוכה את
11 ליהוה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון
12 לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל ואם עשיר׃ ועתה
13 בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל
14 שער עמי כי אשת חיל את׃ ועתה כי אמנם כי אם
15 גאל אנכי וגם יש גאל קרוב ממני׃ ליני
16 הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפץ
17 לגאלך ונאלתיך אני חי יהוה שכבי עד הבקר׃
18 ותשכב מרגלותו עד הבקר ותקם בטרם יכיר
19 איש את רעהו ואמר אל יודע כי באה האשה הגרן׃
20 ויאמר הבי המטפחת אשר עליך והאחזי בה
21 ותאחז בה וימד שש שערים ושת עליה
22 ותבא העיר׃ ותבא אל חמותה ותאמר מי את בתי
23 ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש׃ ותאמר
24 שש השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי
25 אל חמך׃ ותאמר שבי בתי
26 עד אשר תדעין איך יפל דבר כי לא ישקט האיש
27 היום׃ ד

CAP. IV.

9 ET ascendit Boaz ad portam, & sedit ibi. Cùmque vidisset propinquum præterire, de quo prius sermo habitus est, dixit ad eum; Declina paulisper, & sede hic; vocans eum nomine suo. Qui divertit, & sedit. 2 Tollens autẽ Boaz decẽ viros de seniorib us civitatis, dixit ad eos; Sedete hic. Quibus sedentibus, locutus est ad propinquum, Partem agri fratris nostri Elimelech vendidit Noemi, quæ reversa est de regione Moabitide.

Targum JONATHAN.

9 ואמר מן אנת ואמרת אנא אמתך ותקרי ותקרי שמך על אמתך׃ ואמר ארום פריך
10 אנת׃ ואמר ברוכה אנת קדם יי בתי אוטבת שביבוך בתרה מן קדמאה דלא
11 אזלת אבתר בחורין עתירין ומסכנין׃ וכען בתי לא תדחלין כל דת
12 לתרבתר רובין לסעדך ולא עתידין לא תבעון ולא יתבעון׃ ולא תדחלין כל דת
13 לא תעבר ליך מן קדם יי׃ ולא יתבי לך מן קדם יי׃ כל דתיבי מן פומך אעבד לך׃ ארום
14 מדינתא אנת ארום כל עמי מדינתא ידעין ארום אנת אתתא
15 דקיקתא אנת ארום ביך חיל לא סגיבא׃ וכען ארום קשישא אנא ארום
16 אנא ואית פרק אחרן דחזין ליה לספרק יתך מני׃ ביתי בלילא ואיהא בצפרא אם
17 יפרקך יפרוק ואם לא יבעי לית לספרקך ומא דיתיהי לחיי ואם לא אבי לספרקך
18 ואנא קיים׃ ואמרת שרת סמוך עמי ותהלי׃ ויקיא אתרחיש בתרתי׃ ואמרת תבי בתי עד
19 שמא ואמרין יתעבד פתגם ארום לא ינוח גברא ארום אלהין ישתי לטב פתגמא
20 דמלך׃ ותקם בתרתי׃ ואתרחיש בתרתי ואמרת מן גברא בתי
21 ותיאמר לית לי כל דעבד לה׃ ואמרת לה׃ ויקרא לה׃ ואמרת מן גברא דתיאמר ליה
22 שבי לה׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
23 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
24 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
25 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
26 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
27 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
28 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
29 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
30 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
31 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
32 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
33 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
34 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
35 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
36 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
37 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
38 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
39 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
40 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
41 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
42 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
43 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
44 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
45 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
46 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
47 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
48 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
49 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
50 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
51 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
52 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
53 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
54 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
55 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
56 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
57 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
58 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
59 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין
60 ותבא׃ ותיחי׃ ואמרת שרת סמוך ותהלין׃ ותהלי׃ ויקיא ארום אמר לי לא תהכין

CAP. IV.

9 Et ait illi, Quis es tu? Et dixit: Ego Ruth ancilla tua: et vocetur nomen tuum 9 sup ancilla tua ad accipiendum me in uxorẽ quoniã redemptor tu. Et dixit 10 ei: Benedicta tu ante Dñm filia mea; et bona fuit bonitas tua posterior ab anteriori, *anterior quidẽ prioriora fecisti, posteriori quod fecisti terius non ut mulierẽ quæ prosbolatur levis in parvulis usq; ad ter pus quo adhicsat, ad non ambulandũ post adolescentes, ad faciendũ fornicationẽ cum eis*, si paup, & si dives. Nunc filia mea ne timeas, omne q; dices mihi faciã: nam 11 manifestum ante omnes sedentes portæ Zzanhedrii magnæ populi mei, quòd mulier justa tu, et est in te virtus ad sapiciendũ lucerna præceptorũ Dñi. Et nunc quoniã in veritate ego redemptor ego, & etiã est redemptor alter 12 quòd dignũ illi ad redimendum magis à me. Pernocta in nocte, et erit in 13 manè si redemerit te vir cui dignũ ei ad redimendũ te ex lege, ecce bonũ, et redimet ad vitã: et si non volens ad redimendũ te, et redimã te ego: dixi in juramento ante Dñm: in id quòd locutũ fuit ab eo, fac ita: jacetto usq; ad temp' matutini. Et jacuit juxta pedes illi' usq; ad *matutinũ*; et surrexit in 14 aurora usq; non cognovit vir locũ sui ab ante obscuritatẽ: et dixit puellis: Ne cognitũ sit viro quòd venit mulier ad aream. Et dixit: Da fu- 15 dariũ quod ſup te, et apprehende in eo: et apprehendit in eo, et mensuravit ex ſex Zzeir ordeorũ et posuit ſup eam: *et accepit eũ robur ab ante Domino, ad portandũ eũ, et portam diũtũ est in propheticis quòd futuri venire ex ea ſex juſti mundi, quorũ unuſquiq; benedicendus ſit ſex benedictionibus, David, & Daniel & ſocii ejus, & rex Meſſias*: et intravit Boghaz 16 ad urbẽ. Et venit ad ſocrũ ſuã in aurora, et dixit: Quænã tu filia mea? 16 Et nunciavit illi omne quod fecit ei vir; *quæ dixit illi omne ab ante prophetiã, quæ revelata eſt ei*, fecit ei. Et dixit: Sex Zzeir ordeorũ hæc dedit mi- 17 hi: quoniã dixit mihi: Non ibis inanis ad ſocrum tuam. Et dixit: Sede fi- 18 lia mea mecũ in domo, usq; ad tempus quo cognoſcas quemadmodum decretum eſt ex cœlo; et quemadmodũ mirificabitur verbum quia non quiescet vir quin conſummerur ad bonum verbum die hac.

CAP. IV.

ET Boghaz aſcendit ad portam domus judicii, qui locus Zzanhedrin, et 1 ſedit ibi cum ſenibus: & ecce redemptor pro quo locutus eſt Boghaz ad Ruth, et dixit: Declinaſede hic, vir cujus humiles viæ ejus, & declinavit, et ſedit. Et accepit decem viros de ſenibus urbis, et dixit: Sedete hic: et ſe- 2 derunt. Et dixit redemptori: Poſſeſſionem agri, qui fratri noſtro Elimelech, 3 vendit Naghami quæ venit ex agro Moab.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * ܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܐܢܬ ܐܡܪ ܐܢܐ ܪܘܬ ܐܡܬܟ ܘܦܪܫ ܟܢܦܟ ܥܠ ܐܡܬܟ ܐܪܡܝ ܠܝ ܐܢܬ ܦܪܝܩܐ ܠܝ ܘܫܡ ܢܬܩܪܐ ܫܡܗ ܥܠ ܐܡܬܟ ܘܐܬܦܢܝ ܠܗ ܘܐܬ ܠܗ ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܟ ܐܢܬ ܡܪܝ ܒܪܟ ܐܢܬ ܡܪܝ ܒܪܟ ܐܢܬ ܡܪܝ

Versio VULGATA LAT.

habitatoribus coram Acquire: dicendo, tu es testes hodie: dixit ego Et
4 ואני אמרתי אגלה אזנך לאמר קנה נגד הישבים
vendentes non fit de: retine vicinorum si mei populi senioribus coram &
וגגד זקני עמי אם תגאל גאל ואם לא יגאל
te poſt ego & ſi redimendum ad te pertinet non quod ſitum ut mihi indica
הגידה לי ואדע כי אין זולתך לגאל ואני אחריך
agrum ut ego ſciam dic ut: ſubaudi dixit Et redimere Ego: dixit Et
5 ויאמר בעז ביום קנותך השדה
acquiſtis meum ſunt Mahalide Ruth Ad & Naomi manu de
מיד נעמי וגם מאת רות המואביה אשת המת קניתי
Dixique ejus hereditate ſuper nomini nomen ſuſcitandum ad
להקים שם המת על נחלתו
cernumque ſorte nec redimere potes Non redimere
4 ויאמר
poteſt non quia ſed redimere tu tibi Redime meam hereditatem
הנאל לא אוכל לגאל לי פן
poteſt non quia ſed redimere tu tibi Redime meam hereditatem
אשחית את נחלתי גאל לך אתה את גאלתי כי לא אוכל
ſuper & redimere ſuper Iſrael in ante hoc Et redime
לגאל
6 והאל לפנים בישראל על הגאלה ועל
vir ſolvebat: vobis ante confirmandum ad permutationes
התמורה לקים כל דבר שלף איש
Iſrael in reſtimonium hoc & : ſuo proximo dabat & ſuis calceamenta
נעליו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל:
Naomi ut calceamentum ſolvit & : tibi Acquire : Boaz ad redemptor dixique
7 ויאמר הגאל לבעז קנה לך וישלף נעליו:
Indie vos Teſtes : populum omne & , ſeniores ad Boaz Dixique
8 ויאמר בעז לזקנים וכל העם עדים אתם היום
que omnia & , Elimelech que omnia recepi & Mahalon & , Chilion
כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר
Nati etiam te , Naomi manu de , Mahalon & , Chilion
לכלימון ולמחלון מיד נעמי: וגם את רות
ſuſcitandi ad uxorem in mihi acquiſivi Mahalon uxorem Moabitidem
המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים
nomi : nomi nomen excidatur non & , ſua hereditate ſuper nomi nomen
שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם
Discutique Indie vos Teſtes fui hoc porta à & , fuis fratribus
אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום:
9 ויאמר
DOMINUS Dixit , Teſtes : ſeniores & porta in qui populus omnis
כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יהוה
que Lea & Rachel ſicut , tam domum in uxorem mulierem
את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר
ut Iſrael & in virtutem fac & Iſrael domum aſſe ambo ædificaverunt
בנו שתים את בית ישראל ועשה חיל באפרתה
domus ſicut tuis domus fit Et , Bethlehem in nomen voce &
וקרא שם בבית לחם: ויהי בית פרץ
dederit quod ſemine de Jehudah ipſi Thamar peperit quem , Peres
10 פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן
domus ſit Et , Rach ſicut & , ſue puelle de tibi Dominus
יהוה לך מן הנערה הזאת: ויקח בעז את רות
Ut Dominus dedit & : eam ad eſt ingreſſus Et , uxorem in tibi fuit &
ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן יהוה לה
Naomi ad mulieres Discutique filium peperit & , conceptum
11 הריון ותלד בן: ואמרה הנשים אל נעמי
Indie , tempore tibi fecit ceſſare non qui , Dom ait Benedictus
ברוך יהוה אשר לא השבית לך גאל היום
12 ויקרא שמו בישראל:
Iſrael in ejus nomen vocetur ut

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

4 Κέγω ὅτι, Ἀποκαλύψω τὸ ὠτί σου (Ὁ.λόγον, Κύριε ὁ θεός σου ἐν ὑμῖν, ὁ ἐνώπιον τῶν ἀπεριτμήτων, ὁ ἐνώπιον τῶν ἀγχιστέων, ἀγχιστεύειν· εἰ ἡ μὴ ἀγχιστεῖς ἀνάγγειλόν μοι, ὁ γνῶμαι, ὅτι οὐκ ἔστι πλὴν σοῦ (Ὁ τῷ ἀγχιστεύοντι, κἀγὼ εἰμι μετὰ σέ (Ὁ. ὁ δ' ὅστις, Ἐγὼ εἰμι, ἀγχιστεύω. Καὶ ἔφη (Ὁ Βοάζ, Ἐν ἡμέρᾳ τῇ κτᾶσθαί σε ἐκ χειρὸς (ὁ Νωεμὶν ἡ νεκρᾷ Ῥὰ ἀναστῆσαι τὸν ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτῆς. Καὶ ἔπου ὁ ἀγχιστεύων, Οὐ δύναμαι ἀγχιστεύειν ἐμαυτῷ, μὴ πστε διαφθείρω ἡ κληρονομίαν μου. ἀγχίστευσον σὺ σεαυτῷ ἡ ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεύειν. Καὶ οὗτος τὸ διχάμαρ (ξ) ἔμπροσθεν τῶν ἐλθόντων τῶ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῇ ἀγχιστείᾳ, ἡ ἐπὶ τὸ ἀντιδόλαγμα πᾶς (ὁ) τῶτας πάντα λόγον· ὁ ὑποδήσατο (σ) ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, ἡ ἔδωκε τὸ πλησίον (ὁ) αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι ἡ ἀγχιστείας αὐτῶ. ἡ οὕτω ἦν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ τῇ ἀγχιστείᾳ καὶ ἐπὶ τῇ

שמואל א: א

Versio VULG. LAT.

15 Et habeas qui consoletur animam tuam, & enutriat senectutem tuæ: nurus enim tua natus est, quæ te diligit: & multò tibi melior est, quàm si septem haberes filios. Suscepitque Noemi puerum posuit in sinu suo, & nutricis ac gerulæ fungebatur officio. Vicinæ autem mulieres congratulantes ei, & dicentes: Natus est filius Noemi: vocaverunt nomen ejus, Obed. Hic est pater Isai, patris David.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστροφὴν ψυχῆς, καὶ εἰς διαθρέψαι σὺ γηροτρόφος· ὅτι ἡ νύμφη σου ἐξ ἐμοῦ ἐγεννήθη σοι, ἥ ἐστιν ἀγαπῶσά σε, ἥ εἰμι κρείσσων σοῦ ἑπτὰ υἱοῖς. Καὶ ἔλαβεν (α) Νοεμὶν τὸ παιδάριον, καὶ ἐθετο αὐτὸ εἰς κόλπον αὐτῆς, καὶ ἐγένετο αὐτῇ εἰς τροφὸν καὶ τιθήνην. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸ αἱ γείτονες ὄνομα, λέγουσαι, Ἐτέκετο υἱὸς τῇ (μ) Νοεμίν· καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὠβήδ. οὗτος πατὴρ Ἰεσσαὶ πατρὸς Δαυίδ.

15 Et erit tibi ad suscitatorem animæ, et ad sustentandum senectutem tuam: in deliris, nam nurus tua quæ amavit te peperit eum; q ipsa fuit bona tibi in tempore viduitatis tuæ à multis filiis. Et accepit Naghami infantē, et posuit eum in sinu suo, et fuit ei ad nutricē. Et vocaverunt ei vicinæ nomēad dicendū: Genit⁹ est fili⁹ Naghami: et fuerunt vocantes nomē ej⁹ Ghobed.

16 Καὶ ἦν Ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν Ἐλιάβ τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ Ἀμινεδὰβ ἐγέννησε τὸν δεύτερον, καὶ Ναασσὼν ἐγέννησε τὸν τρίτον, καὶ Σαλμὰ ἐγέννησε τὸν τέταρτον, καὶ Ναθανὴλ ἐγέννησε τὸν πέμπτον, καὶ Ῥαδδαὶ ἐγέννησε τὸν ἕκτον, καὶ Ἀσὼμ ἐγέννησε τὸν ἕβδομον· καὶ Δαυὶδ ἐγέννησε τὸν ὄγδοον.

16 Et Hiheffrē genuit Ram, et Ram genuit Ghaminadab. Et Ghaminadab genuit Nahhasō, et Nahhasō princeps domō patris vibus Jehudæ et Nah-
17 hasōn genuit Salmah, justū, ille Salma de Bethlehem, et Netophah, cujus filii abolevernnt custodes quos constituerat Jerabhēa super vineas et fuerūt opera patris et filiōrū pulchram Netophe. Et Salmōn genuit Abiezer dnēm,
18 ille Boghaz justus, cujus ob justitiam liberatus est populū domī Israel: e mu-
19 nus inimicorum suorū, et propter orationē ej⁹ dilexēt homēs à terra Israel.
20 et Boghaz genuit Ghobed, qui servivit Domino mundi corde perfecto. Et
21 Ghobed genuit Isai, qui appellatus est Nahhas, propterea quod non inve-
22 nerūt vivo iniquitas et corruptio, ut traderetur in manus Angel, mortis ad accipiendū animā ej⁹ ab eopt vixit dies multos, dēnē commendāsset ce-
23 rem Domino consilia quod dedit serpens Hhevæ uxori Adā ad comedendū de arbore, quæ comedēntes fruēt⁹ ej⁹ sapientes ad dignoscendū inter bonū et
24 mālū, et per hoc consilū rei fuerūt mortis omnes habitatores terræ, et in hoc iniquitatē occēdūt Isai justus: & Isai genuit David.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 Et erit tibi in recreationem animæ, & ad sustentandum senectutem tuam, quoniam nurus tua, quæ dilexit te, peperit illum: et quæ bona fuit in
16 oculis tuis præ septem filis. Et tulit Naomi
17 puerum, & fecit eum in sinu suo, & fuit ei in nutricem. Et vocaverunt eum vicinæ suæ, dicentes, Natus est filius Noemin: & vocaverunt
18 nomen ejus, Obed. Hic pater Jesse patris David. Et ille fuit generationes Phares. Phares genuit
19 Efron. Efron genuit Aram: &
20 Aram genuit Aminadab. Et A-
21 minadab genuit Nassō: & Na-
22 sso genuit Salmon. Et Salmon genuit Boaz: & Boaz genuit Obed. Et Obed genuit Jesse: &
23 Jesse genuit David.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 Et erit consolatio vobis vobis vitæ tuæ, quoniam nurus est in te tua, quæ dilexit te, peperit illi quæ bona fuit in
16 oculis vestris præ septem filis. Et tulit Naomi puerum, & posuit eum in sinu suo, & fuit ei in nutrix. Et vocaverunt vicinæ ejus, Natus est filius Naomi: & vo-
17 caverunt nomen ejus, Obed: ipse est pater
18 Jesse patris David. Et ipse fuit generationes Phares.. Phares genuit Esron: Esron genuit
19 Aram; Aram genuit Aminadab; Aminadab
20 genuit Naasson; Naasson genuit Sela; Sela au-
21 tem genuit Booz; Et Booz genuit Obed,
22 Obed autem genuit Jesse; Et Jesse genuit David Regem.

Absolutus est liber Ruth Moabitidis, & Laus Deo.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 Et consolabitur vobis vobis vitæ tuæ, quoniam nurus est in te tua, quæ dilexit te, & beneficit illi quæ fuit in oculis
16 vestris præ septem filis. Et tulit Naomi puerum, & posuit eum in sinu suo, & fuit ei in nutrix. Et vocaverunt vicinæ ejus, Natus est filius Naomi: & vocaverunt nomen ejus, Obed: ipse est pater Jesse, patris David. Et ipse fuit generationes Phares. Phares genuit Esron; Esron genuit
19 Aram; Aram genuit Aminadab; Aminadab
20 genuit Naasson; Naasson genuit Sela; Sela au-
21 tem genuit Boaz; Et Boaz genuit Obed, Obed autem genuit Jesse; Et Jesse genuit
22 David regem, sequē quem pacē justissimus pax.

Absolutus est liber Ruth Moabitidis in pace Domini. Amen.

Fertur autem unum ex ejus vestibus, 300. cent. DEO Laus.

Targum JONATHAN.

15 ויהא ליך למקים נפש וללכל ית סרחתך דתפוקין דאדום כלתך די ית ברחתך דתשרינך דהויה
16 טבא לך מן שבעה בנין: ונסבת ית נעמי ושויאת ליך בעדן ארמלותך ובשבילך אתיליד בר ונקרת ית שמיה
17 דהויא תיתי בעשרתהון דהוה ליה לחוד בתמיכו דקרא ליה שמיה דאיתיליד בר לנעמי
18 דהוה קרא שמיה עובד הוא אבוי דישי אבוי דדויד: ואלין תולדתא דפרץ פרץ אוליד ית
19 חצרון: וחצרון אוליד ית רם ורם אוליד ית עמינדב: ועמינדב אוליד ית נחשון ונחשון
20 רב בית אבא לבריתא דיהודה: ונחשון אוליד ית סלמא וסלמא הוא סלמון בן בית לחם
21 נטופה דבשלו בני פרוצין דאוליד בריבעם חיבא על אוריתי והאין עבד אבוהון
22 יאון בנטופה: ושלמון אוליד ית מאבצן ובוצא הוא בועז צדיקא. ד״א ובוצא הוא שאר יבו
23 אמר ברית ישראל מיד בעלי דבבהון ובנין פלוגות בזדה קדמי בפנוי בעלי דבבהון
24 ובשו אוליד ית עובד דפלח למרא בלב שלים: ועובד אוליד ית ישי דמשתקי
25 חש בנין דלא אשתכחת ביה עלוא ואיתי לאתמסרא בידי דמלאכא דמות ית
26 נפשיה בגנתא דחיה ומן סניאן עד דאדכר קדמי ית עיטא דיהב לחוה אנתה דאדם
27 למיכל מן אילנא דאכלין מדוי תרמין לידעין בכל טבא ועל דהוא עיטא דאיתיבו
28 מתאכל דיתי ארעא ובהדיא עילא שכיב ישי צדיקא ואשי אוליד ית דוד מלכא דישראל יתיר:

Versio VULG. LAT.

Liber primus SAMUELIS, quem nos primum Regum dicimus.

CAP. I.

1 Fuit vir unus de Ramathaim-Sophim, de monte Ephraim, & nomen ejus Elcana, filii Jeroham, filii Eliu, filii Thohu, filii Suph, Ephrathæ. Et habuit duas uxores: nomen uni Anna, & nomen secundæ Phenenna. Fuitque Phenennæ filii: Annæ autem non erant liberi.
2 Et ascendebat vir ille de civitate sua statutis diebus, ut adoraret & sacrificaret Dño exercituum in Silo. Erant autem ibi duo filii Heli, Ophni et Phinees, sacerdotes Dñi.
3 Venit ergo dies, & immolavit Elcana, deditque Phenennæ uxori suæ, & cunctis filiis ejus, & filiabus ejus
4 partes: Annæ autem dedit partē unam tristis, quia Annā diligebat. Dominus autem conclusérat vulvam ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α'. REGNORUM I.

ΚΕΦ. α'. CAP. I.

1 (α) Ἀνὴρ εἷς ἦν ἐξ Ἀρμαθαιμ Σωφὶμ ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἐλκανὰ υἱὸς Ἰεροὰμ τοῦ Ἐλιοὺ τοῦ Θοὺ τοῦ Σὼφ τοῦ Ἐφραθαῖος. Καὶ τῷ τόπῳ οὗ ἦν (γ) Ἰεροὰμ υἱὸς Ἐλιοὺ υἱοῦ Θοὺ υἱοῦ Σὼφ υἱοῦ Ἐφραθαῖος.
2 Καὶ τῷ Ἐλκανὰ ἦσαν δύο γυναῖκες· ὄνομα τῇ μιᾷ, Ἄννα· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ, Φενεννά. καὶ ἦν τῇ Φενεννᾷ παῖδες (δ) καὶ Ἄννα οὐ τέκνα εἶχεν.
3 Καὶ ἀνέβαινον ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν ἡμέραις ἐνιαυτοῦ ἐνιαυτοῦ ἵνα προσκυνῶσι καὶ θυσιάζωσι τῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ Σαβαὼθ ἐν Σηλώ. καὶ ἦσαν (ε) Ἠλὶ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς ἱερεῖς τῷ κυρίῳ.
4 Καὶ ἐγένετο ἡμέρα καὶ ἔθυσεν Ἐλκανὰ καὶ ἔδωκεν τῇ Φενεννᾷ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ (ς) τοῖς υἱοῖς αὐτῇ μερίδας.
5 Καὶ τῇ Ἄννᾳ ἔδωκε μερίδα μίαν, ὅτι ἐν ἀγαπῶν ἠγάπα τὴν Ἄννα· καὶ κύριος ἐμπεφράκει τὴν μήτραν αὐτῆς.

MS.A. Βασιλειῶν α'. (α) Καὶ ἐγένετο ἄνθρωπος εἷς ἐξ (β) Σωφὶμ, (γ) Ἀρμαθαιμ Σωφὶμ (ε) Θοὺ τοῦ Σὼφ Ἐφραθαῖος. Καὶ (ζ) τῇ (δ) Ἄνναι (ε) Καὶ ἀνέβαινον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκ τῆς πόλεως αὐτοῦ (ζ) ἡμέρας εἰς ἡμέρας προσκυνεῖν κυρίῳ τῷ Θεῷ Σαβαὼθ ἐν Σηλώ. (ι) Ἠλὶ καὶ οἱ δύο (κ) υἱοὶ αὐτοῦ τοῖς (λ) ἱερεῖσι τῷ κυριεύσαντι αὐτῷ μυρίσαι. (μ) καὶ ὁ κύριος συνεκλεισεν

Targum JONATHAN.

1 והוה גברא חד מרמתא דמלמדי נביאיא דיתי אפרים ושמיה אלקנה בר
2 ירחם בר אליהו בר תוחו בר צוף דיליה חולק בקדישיא בשיבא דבית אפרים:
3 ולית ליה אלא תרתין נשין שם חדא חנה ושום תניתא פנינה לבנה בנין ולחנה לית בנין:
4 וסליק גברא ההוא מקרתיה מזמן מעבר למעבד לסגדא לדבא בנין צבאות בשילו
5 וחמון תרין בני עלי חפני ופנחס משמשין לדבא: והוה מן עידנא דאקדים ית
6 מתא לדיי ארעא ובהדיא עילא שכיב ישי צדיקא ואשי אוליד ית דוד מלכא דישראל יתיר:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

LIBER SAMUELIS PROPHETÆ.

CAPUT I.

1 Fuit vir quidam è colle specularum, de monte Aphrem, cujus nomen erat Helcana, filius Jarhum, filii Elihu, filii Tohu, filii
2 Suph Ephrathæi. Et is duas habuit uxores, nomen unius Hanna, & nomen alterius Phenenna: & verò Phenenna filios habuit, Hanna verò non habuit filios. Ascen-
3 debat autem vir ille ex civitate sua de tempore in tempus, ut adoraret & sacrificaret Domino exercituum in Silo: & ibi erant duo filii Eli, Hophni & Phinhes sacerdotes Domini. Accidit autem quódam die, ut
4 sacrificáßet Helcana, dediße que Phenennæ uxori suæ, & cunctis filiis ac filiabus ejus,
5 dedisse inquam, partes: Hannæ verò dedisse partem unam duplam, eò quòd Hannam diligeret. Dominus autem clauserat vulvam ejus;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

IN NOMINE DEI Creatoris, viventis, rationalis.

Incipimus, annuente misericordiâ & providentiâ divinâ, librum SAMUELIS Prophetæ, qui est liber primus Regum.

CAPUT I.

1 Et vir quidam de monte Ephraim, ex colle exploratorum, nomine Helcana, filius Jarhum, filii Eliihi, filii Tohu, filii Suph Ephrathæi. Huic erant duæ uxores, nomen unius Hanna, & nomen alterius
2 Phenna: porrò Phenna concepit, fuitque liberi, Hanna verò non habuit liberos. Et
3 ipse ascendebat annuatim è civitate sua ad adorandum & offerendum sacrificia Domino per totiß ma in Silo: ibique erant duo filii Eli, Hophni & Phinhes, ambo sacerdotes Domini. Cùm itaque adfuißet
4 diei perqrtinatio, peregrinatus est Helcana; & cùm dedißet sacrificia, dedit Phenne uxori suæ de sacrificiis suis, dedique omnibus filiis et filiabus ejus partes eorum: Hannæ verò dedit partem
5 nòcrem duplo majorem his quæ dederat illi, quoniam diligebat Hannam, quam Dominus fecerat vidulate.

שמואל א׳ : א

quia, *eam fecerat fremere se* ira etiam ejus *exasperavit* eam irritabat Et
6 וְכִעַסַּתְהָ צָרָתָהּ גַּם כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְעִמָהּ כִּי
quia in ama faciebat fic Et ejus vulvam *super* Dominus conclufferat
7 סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ: וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה
Hebat & eam irritabat fic ,Domini domum *in eam afcendebat ob*
מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִסֶנָּה וַתִּבְכֶּה
,Channah *ejus vir* Elcanah ei Dixitque ,comedebat non Et
8 וְלֹא תֹאכֵל: וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה
Hebai male quid ut & *comedes* non quid ut & *flebis* quid ut
לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי וְלָמָּה יֵרַע
Surrexitque *filiæ* decem *pro* tibi *bonne ego* Nonne Peaum cor
לְבָבֵךְ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָנִים: וַתָּקָם
Heli Et *bibere post* & ,Siloh in *comedere post* Channah
חַנָּה אַחֲרֵי אֲכֹלָהּ בְּשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שְׁתֹה וְעֵלִי
,Domini templi postem *super* solium super *sedens* Sacerdos
הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא עַל מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה:
,flevit Bendo & ,Dominum *super* oravitque :animo *amara* ipsa Et
9 וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל יְהוָה וּבָכֹה תִבְכֶּה:
videris videndo si ,exercitum Domine :ait & ,votum vovit Et
10 וַתִּדַּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם רָאֹה תִרְאֶה
foeris oblitus *non & ,mei* fueris recordatus & ,*tua* ancillæ *afflictionem in*
בְּעֹנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא תִשְׁכַּח
illud *dabis & ,puerum* femen tuæ familiæ dederirique ,tuæ ancillæ
אֶת אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנָתַתִּיו
afcendet non novacula & ejus vitæ diebus omnibus Domino
לַיהוָה כָּל יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא יַעֲלֶה
faciet ad esse *nuda*ficiens & ,ejus caput super
עַל רֹאשׁוֹ: וַיְהִי כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי
legum ipsa Channah Et ,ejus os *eloquium* Heli & ,Domini
יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת פִּיהָ: וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת
non ,ejus vox fed *fermentia* ejus fabia *tenens* ,fuo corde *loquebat*
עַל לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָעוּת וְקוֹלָהּ לֹא
,eam ad Dixitque ,obstrepuit Heli eam *audiebatur*
יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֵהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
de fuper *tuam* vinum remove *Feris ebria* ,ufquequo ,Heli
עֲלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ:
,fpiritu *dura* ,mulier ,mi domine Non ,ait & ,Channah respondit Et
12 וְתַעַן חַנָּה וַתֹּאמַר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ
facies ad meam animam effudi fed ,bibi non fechar & vinum & *ego*
אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי
quia *ego ebibi fine ,filia* *facies ad meam animam* ,*delevit* Ne ,Domini
יְהוָה: אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתֶךָ לְפֶנֵי בַּת־בְלִיעָל כִּי
,*filiæ* Deus & ,*tua* ancilla *ne* ,*afflictione* ,*tua* totum a mea indignationis & *mea meditationis* multitudine ex
מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי עַד־הֵנָּה:
Israel Deus & ,spare in Vade ,dixit & ,Heli respondit Et
14 וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
,dix i Et *eo eam* ,petifti quam ,tuam petitionem de
יִתֶּן אֶת־שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ:
,rulier abiit Et ,tuis oculis in gratiam tua ancilla Invenit
וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתֶךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה
,*alter* *ei fuerat* non ,ejus *facies* & ,comedit & ,ejusque vinum in
לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל וּפָנֶיהָ לֹא הָיוּ־לָהּ עוֹד:
,*ejus* reverteque ,*Domino facies ad* & ,*incurvavit* & ,*quando in mansionem* Et
15 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ
Elcanah cognovit & ,Ramah in ejus domum in venerunt & venerunt
וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה וַיֵּדַע אֶלְקָנָה
,DOMINUS ejus eft recordatus & ,ejus uxorem Channah
אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֵהָיוּ יְהוָה: אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ
,filium peperit & ,Channah concepit & ,dierum *revolutione* in ,ejus Et
וַיְהִי לְתְקוּפַת הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן
,eum *petivi* Domino à quod ,Samuel ejus nomen vocavitque
וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיהוָה שְׁאִלְתִּיו:

Versio VUL. LAT.

6 Affligebat quoque eam æmula ejus, & vehementer angebat, in tantũ, ut exprobraret quòd Dominus conclusisset vulvam ejus: Sicque faciebat per singulos annos, cùm ascenderet tempore ascenderent ad templum Domini: & sic provocabat eam. Porrò illa flebat, & non capiebat cibũ. Dixit ergò ei Elcana vir ejus; Anna, cur fles? & quarè non comedis? & quam ob rem affligitur cor tuũ? numquid non ego melior tibi sum, quàm decẽ filii? Surrexit autẽ Anna postquàm comederat & biberat in Silo. Et Heli sacerdote sedente super sellam ante postes templi Dñi. Cùm esset Anna amaro animo, oravit ad Dominũ, flens largiter. Et votum vovit, dicens; Dñe exercituũ, si respiciens videris afflictionem famulæ tuæ, & recordatus mẽi fueris, nec oblitũ ancillæ tuæ, dederíque servæ tuæ semen virile: dabo eum Domino omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non ascendet super caput ejus. Factum est autem, cùm illa multiplicaret preces coram Dño, ut Heli observaret os ejus. Porrò Anna loquebatur in corde suo, tantùmque labia illius movebantur, & vox penitùs non audiebatur. Æstimavit ergò eam Heli temulentã, Dixitque ei; usquequò ebria eris? digere paulùlùm vinũ, quo mades. Respondens Anna, Nequaquàm, inquit, domine mi: nam mulier infelix nimis ego sum, vinũmque & omne quod inebriare potest, non bibi, sed effudi animam meam in conspectu Dñi. Ne reputes ancillam tuam quasi unam de filiab⁹ Belial: quia ex multitudine doloris & mœroris mei, locuta sum usque in præsens. Tunc Heli ait ei, Vade in pace: & Deus Israel det tibi petitionem tuam, quã rogásti eum. Et illa dixit; Inũam inveniat ancilla tua gratiã in oculis tuis. Et abiit mulier in viam suam, & comẽdit, vultúque illius non sunt amplùs si diversa mutati. Et surrexerunt manè, & adoraverũt coram Dño: reversíque sunt, & venerunt in domũ suam Ramatha. Cognovit autẽ Elcana Annam uxorem suam: & recordatus est ejus Dñs. Et factũ est post circulum dierum, concepit Anna, & peperit filiũm; vocavíque nomẽ ejus, Samuel: eò quòd à Domino postulãsset eum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ὠργίζετο ἡ παροργίζουσα αὐτὴν ἐν τῷ παροργίσαι αὐτὴν, ὡς τοῦ παρακλῆσαι αὐτὴν, διὰ τὸ συνκεκλεικέναι κύριον τὴν μήτραν αὐτῆς * Ὃν τρόπον ἐποίει κατ᾽ ἐνιαυτὸν, ἡνίκα ἀνεβαίνετο εἰς τὸν οἶκον κυρίου· καὶ παρώργιζεν αὐτὴν· καὶ ἔκλαιεν, καὶ οὐκ ἤσθιεν. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, Ἄννα, τί κλαίεις καὶ τί οὐ φαγεῖν; καὶ τί λυπεῖται σου ἡ καρδία; οὐκ ἐγὼ σοῦ κρείσσων εἰμὶ ἢ δέκα τέκνα; Καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν ἐν Σιὼλ καὶ μετὰ τὸ πιεῖν· καὶ αὐτὴ κατεκάθιζεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ κυρίου, ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ναοῦ κυρίου. Καὶ αὐτὴ κατεκάθιζεν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ ναοῦ κυρίου. Καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ναοῦ κυρίου, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ ναοῦ κυρίου. Ἡ δὲ ἦν πικρὰ τῇ ψυχῇ αὐτῆς, καὶ προσηύχετο τῷ κυρίῳ, καὶ κλαυθμῷ ἐκλαυθμεῖτο. Καὶ εὐξαμένη εὐχὴν εἶπεν, λέγουσα, (α) Ἀδωναὶ κύριε Σαβαὼθ, ἐὰν ὁρῶν ὄψῃ τὴν ταπεινωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνησθῇς καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου, καὶ δῴης τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρὸς, καὶ δώσω αὐτὸν τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ οἶνος οὐ μὴ ἀναβῇ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ἔσται καθὼς ἐπλήθυνεν τὴν προσευχὴν αὐτὴν ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ἠλὶ ὁ ἱερεὺς ἐτηρεῖτο τὸ στόμα αὐτῆς. (β) Καὶ Ἄννα λελάλει ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ τὰ χείλη αὐτῆς ἐκινοῦντο, καὶ τὴν φωνὴν αὐτῆς οὐκ ἀκούετο. (γ) Καὶ ἐλογίσατο αὐτὴν Ἠλὶ εἰς μεθύουσαν. Καὶ ἔπεν αὐτῇ Ἠλὶ, Ἕως πότε μεθυσθήσῃ; ἀφελοῦ τὸν οἶνον σου ἀπὸ σοῦ. Καὶ ἀποκριθεῖσα Ἄννα, (δ) ἔπεν, Οὐχὶ οὕτως, κύριε· γυνὴ ἐγὼ σκληρὰ ἡμέρας ἐγὼ εἰμι, καὶ οἶνον καὶ σικερα οὐ μὴ πίω· ἀλλὰ ἐξέχεα τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου. Μὴ δὲ νόμιζε τὴν παιδίσκην σου εἰς θυγατέρων Βελιὰρ, ὅτι ἐκ πλήθους ἀδολεσχίας μου καὶ θυμοῦ μου ἐλάλουν ἕως τοῦ νῦν. Καὶ ἀπεκρίθη Ἠλὶ, καὶ ἔπεν αὐτῇ, Πορεύου ἐν εἰρήνῃ· καὶ ὁ θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι τὴν αἴτησιν σου ἣν ἠτήσω παρ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἔπεν, Εὕροι ἡ παιδίσκη σου χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. (ε) Καὶ ἐπορεύθη ἡ γυνὴ ὁδὸν αὐτῆς, καὶ ἔφαγεν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῆς οὐκ ἐγένετο ἔτι πρὸς αὐτήν. (ϛ) Καὶ ὀρθρίσαντες τοπρωὶ ἐκύνησαν ἔνω. Καὶ ἐπιστρέψαντες ἀπῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν Ἀρμαθαΐμ, (ζ) Καὶ γνοὺς Ἐλκανὰ τὸν Ἄννα γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ μνησθεὶς αὐτῆς ὁ κύριος. (η) Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τὸν καιρὸν ἐν τῷ καιρῷ ἐν ᾧ ἐξέλαμψεν ἡ ἡμέρα, καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουὴλ, λέγουσα, Ὅτι παρὰ κυρίου ἐπηρωτήσαμεν αὐτόν.

MS.A. (α) Ὀνωσαθελκιεσ (β) Καὶ ἔπεν (γ) Ἕως, Ἰδὲ ἐγὼ, (δ) ἔπεν (ε) ἀπεστρέφετο ἐπὶ τὴν κυρίαν, (ϛ) Ἀδωναὶ (ζ) Ἐκκαὶ (η) μὴ ἐπιλάθῃς τῆς δούλης σου (θ) ἐν ὀφθαλμοῖς σου (ι) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου (κ) ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ (λ) ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (μ) Μὴ (ν) ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου (ξ) ἐν τῷ ἔτει (ο) ἐν τῷ ἔτει (π) ἐν τῷ ἔτει (ρ) ἐν τῷ ἔτει (σ) ἐν τῷ ἔτει (τ) ἐν τῷ ἔτει (υ) ἐν τῷ ἔτει (φ) ἐν τῷ ἔτει (χ) ἐν τῷ ἔτει (ψ) ἐν τῷ ἔτει (ω) ἐν τῷ ἔτει (α) κύριε. Καὶ ἐφιλήθη εν τῷ (λ) ἐν ᾧ Ἐνκαὶ Ἄννα, ἡ γυναικα αὐτοῦ.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et irritans illam angustiatrix ejus, etiam provocans illam ut ad invidiam ducere eam, quoniam vetitus fuit ab-ante Dñm ab illis natus. Et sic fecit à anno in anno in tempore afcendendi ad domum ſanctuarii Dñi, ſic provocans illam : & ploravit, & non comedit Et dixit illi Elkanah maritus & ejus : Hhana cur tu plorans, & cur non comedis? & cur male eſt *tibi cor tuum?* nonne voluntas mea bona tibi à decem filiis? Et surrexit Hhana 9 poſtquam comedit in Siloh, & poſtquam *bibit*, & Gheli ſacerdos ſedens ſuper ſedem ſuam *juxta poſtes* in latere *liminis* templi Dñi. Et ipſa anima 10 animo, & orans ante Dñm, & plorare plorans. Et juravit juramentum & 11 dixit : Domine exercituum ſi revelaris revelabitur ante te humilitas ancillæ tuæ, & intrabit memoria mei ante te, & non elongabis ancillam tuam, & dabis ancillæ tuæ filium in medio filiorum hominis; & tradam eum quod 12 erit miniſtrans ante Dñm omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non erit ſuper illum. Et fuit ex quo multiplicavit orationem ſuam ante Dñm, & 13 Gheli *expectavit* illam uſq; quo finiat. Et Hhana ipſa orans in corde ſuo, 13 tantum labia ejus movebantur, & vox ejus non audiebatur; & reputavit 14 eam Heli ut mulierem ebriam. Et dixit illi Heli : uſquequo tu deliranſ? 14 ab-nunc digeres vinum tuum à te? Et reſpondit Hhana & dixit : Non, Do- 15 mine mi : mulier tribulata ſpiritu ego ; & vinum nonum & antiquum non bibi, & dixi affliction animæ meæ in oratione antè Dñm. Ne expro- 16 bres ancillæ tuæ ante filiam improbitatis : nam à multitudine invidiæ mei & irritationis mei dilatavi in oratione uſq; nunc. Et reſpondit Heli & 17 dixit : Ito in pace, & Deus Iſrael dabit poſtulationem tuam quam poſtu- 17 laſti ab-ante eum. Et dixit : Inveniat ancilla tua mifericordias in oculis 18 tuis : & ivit mulier ad viam ſuam ; & comedit, & vultus muli non fuerunt ei ultra. Et anticipaverunt manè, & adoraverunt ante Dñm, & redierunt 19 & venerunt ad domum ſuam ad Ramatha : & cognovit Elkana Hhanam uxorem ſuam, & intravit recordatio ejus ante Dñm. Et fuit in tempore 20 perfectionis diecum, & concepit Hhana & peperit filium, & vocavit nomen ejus Semuel : quia dixit, Ab-ante Dominum petivi eum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 * ܘܟܥܝܢܬܗ ܕܥܠܬܗ ܐܦ ܟܥܝܢܬܗ ܒܥܠܬܗ ܕܡܪܓܙܬܗ ܡܛܠ ܕܣܓܪ ܡܪܝܐ ܠܡܪܚܡܗ ܗܘܬ ܥܒܕ ܗܟܢܐ ܫܢܬܐ ܒܫܢܬܐ ܡܢ ܕܣܠܩ ܠܒܝܬ ܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܡܟܥܣܢܬܗ ܘܒܟܝܬ ܘܠܐ ܡܟܠ ܗܘܬ ܡܛܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܕܡܬܥܒܕ ܥܠ ܪܝܫ ܟܘܪܣܝܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܐ ܕܥܠ ܫܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܕܗܝܟܠ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ ܠܚܢܐ ܠܡܢܐ ܬܒܟܝ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܬܐܟܠ ܘܠܡܢܐ ܡܬܥܒܕ ܠܒܟ ܗܠܐ ܐܢܐ ܛܒ ܠܟ ܡܢ ܥܣܪܐ ܒܢܝܢ ܘܚܢܐ ܩܡ ܡܢ ܐܟܠܗ ܕܒܫܝܠܘ ܘܡܢ ܫܬܝܗ ܘܥܠܝ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܥܠ ܫܘܪܐ ܕܬܪܥܐ ܕܗܝܟܠ ܡܪܝܐ ܘܗܝ ܡܪܝ ܢܦܫ ܘܨܠܬ ܥܠ ܡܪܝܐ ܘܒܟܝ ܒܟܝܐ ܘܢܕܪ ܢܕܪ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܨܒܐܘܬ ܐܢ ܚܙܐ ܬܚܙܐ ܠܥܢܝܘܬ ܐܡܬܝ ܘܬܬܕܟܪ ܘܬܫܟܚ ܠܐ ܬܢܫܐ ܠܐ ܬܬܠ ܠܐܡܬܟ ܒܪ ܕܪܥ ܐܢܫܝܢ ܘܬܬܠ ܠܐܡܬܟ ܙܪܥ ܐܢܫܝܢ ܘܬܬܠ ܠܡܪܝܐ ܟܠ ܝܘܡܝ ܚܝܝ ܘܡܪܘ ܠܐ ܢܣܩ ܥܠ ܪܝܫܗ ܘܗܘܬ ܟܕ ܣܓܝܐ ܡܨܠܝܬ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܥܠܝ ܢܛܪ ܠܦܘܡܗ ܘܐܡܪ ܠܐ ܠܐ ܡܪܝ ܐܢܬ ܠܐ ܬܫܬܟܪ ܠܐ ܬܫܬܟܪ ܠܐ ܬܫܬܟܪ

שמואל א׳ : א

6 וְכִעַסְתָּהּ צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְּעִמָהּ כִּי־עָצַר יְהוָה בַּעַד רַחְמָהּ׃ 7 וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה מֵעֲלוֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִיסֶנָּה וְתִבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל׃ 8 וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה לָמָּה תִבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכֵלִי וְלָמָּה יֵרַע לְבָבֵךְ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָנִים׃ 9 וַתָּקָם חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שְׁתֹה וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא מְזוּזַת הֵיכַל יְהוָה׃ 10 וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה וּבָכֹה תִּבְכֶּה׃ 11 וַתִּדַּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־רָאֹה תִרְאֶה בְּעֹנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא תִשְׁכַּח אֶת־אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנָתַתִּיו לַיהוָה כָּל־יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ׃ 12 וְהָיָה כִּי הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ׃ 13 וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָעוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֵהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה׃ 14 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֵלִי עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ׃ 15 וַתַּעַן חַנָּה וַתֹּאמַר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה׃ 16 אַל־תִּתֵּן אֶת־אֲמָתְךָ לִפְנֵי בַּת־בְּלִיָּעַל כִּי מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה׃ 17 וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֶּן אֶת־שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ׃ 18 וַתֹּאמֶר תְּהִי־שִׁפְחָתְךָ בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה בְּדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל וּפָנֶיהָ לֹא־הָיוּ לָהּ עוֹד׃ 19 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה וְיָדַע אֱלְקָנָה אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֵהָ יְהוָה׃ 20 וַיְהִי לְתְקוּפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָה שְׁאִלְתִּיו׃

Versio VUL. LAT.

6 Afflígebat quoque eam æmula ejus, & vehementer angebat, in tantúm, ut exprobraret quòd Dominus conclusísset vulvam 7 ejus: Sícque faciebat per síngulos annos, cùm redeúnte tempore ascenderent ad templum Domini: & sic provocabat eam. Porrò illa flebat, & 8 non capiebat cibúm. Dixit ergò ei Elcána vir ejus; Anna, cúr fles? & quaré non comedis? & quam ob rem afflígitur cor tuúm? numquid non ego melior tibi fúm, quàm decém filii? Surréxit autém Anna postquàm comederat & biberat in Silo. Et Heli sacerdote sedénte super sellam ante postes templi Dñi, 10 Cùm esset Anna amaro animo, oravit ad Dóminum, flens largíter. Et votum vovit, dicens, Dñe exercituúm, si respiciéns videris afflictionem famúlæ tuæ, & recordatus mei fueris, nec oblíti ancillæ tuæ, dederíque servæ tuæ sexum virilem: dabo eum Domino omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non ascendet super caput ejus. Factúm est autem, cùm illa multiplicaret preces coram Dño, ut Heli observaret os ejus. Porrò Anna loquebatur in corde suo, tantúmque labia illius movebantur, & vox penitùs non audiebatur. Æstimavit ergò eam Heli tenuiténtá, Dixitque ei; úsquequò ebria eris? digere paulúlum vini, quo mades. Respondens Anna, Nequaquám, inquit, domine mi: nàm mulier infelix nimis ego fúm, vinúm que & omne quod inebriare potest, non bibi, sed effudi animam meam in conspéctu Dñi. Ne reputes ancíllam tuam quasi únam de filiab* Belial: quia ex multitúdine doloris & mœróris mei, locuta fúm usque in præsens. Tunc Heli ait ei, Vade in pace: & Deus Ismel det tibi petitionem tuam, quà 18 rogásti eum. Et illa dixit; Iúmen invenit ancilla tua grátiam in oculis tuis. Et abiit mulier in viam suam, & comédit, vultúque illúsus non fuerúnt amplíùs ut diversa muráti. Et surrexérunt manè, & adoraverúnt coram Dño: reversíque fúnt, & venérunt in domúm suam Ramatha. Cognovit autém Elcana Annam uxorem suam: & recordátus est ejus Dñs. Et factúm est post círculum diérum, concepit Anna, & peperit filium; vocavíque nomen ejus, Samuel: eò quòd à Domino postulásset eum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ὠργίζετο δὲ αὐτὴν παροργίζουσα σφόδρα διὰ τὸ στεῖρα εἶναι Ἡλὶ δὲ ἐκαθέζετο ἐπὶ τοῦ θρόνου παρὰ τὴν σταθμὸν τοῦ οἴκου κυρίου. 7 καὶ οὕτως ἐποίει κατ᾽ ἐνιαυτὸν καὶ ἐνιαυτὸν ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ παρώργιζεν αὐτὴν διὰ τοῦτο, ὅτι (a) ἐκλείσθη ἡ μήτρα αὐτῆς. (b) Ὅστις ἐποίει Ἐλκανὰ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ παρώργιζεν αὐτὴν, καὶ ἔκλαιεν καὶ οὐ προσελάμβανεν τοῦ φαγεῖν. 8 καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, (c) Ἄννα τί κλαίεις καὶ τί οὐ φαγεῖν; καὶ τί πονηρὸν σοι ἡ καρδία σου; (d) οὐχὶ ἐγὼ σοῦ κρείσσων εἰμὶ ἢ δέκα υἱοί; 9 καὶ ἀνέστη Ἄννα μετὰ τὸ φαγεῖν καὶ τὸ πιεῖν ἐν Σιλώμ, (e) καὶ αὐτὴ ἐνώπιον κυρίου· καὶ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον παρὰ τὴν σταθμὸν τοῦ οἴκου κυρίου. 10 καὶ αὐτὴ πικρὰ ψυχῇ, καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον, καὶ κλαυθμῷ ἔκλαιεν. 11 καὶ ἠύξατο εὐχὴν λέγουσα, Κύριε παντοκράτορα, ἐὰν ὁρῶν ὄψῃ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μνησθῇς μου καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ τῆς δούλης σου, καὶ δώσεις τῇ δούλῃ σου σπέρμα ἀνδρῶν, καὶ δώσω αὐτὸν κύριον πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 12 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πολυχρονίζειν αὐτὴν προσευχομένην ἐνώπιον κυρίου, καὶ Ἡλὶ ὁ ἱερεὺς ἐπιβλέπων τὸν στόμα αὐτῆς. 13 καὶ Ἄννα λαλοῦσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, (f) καὶ τὰ χείλη αὐτῆς κινούμενα, καὶ φωνὴ οὐκ ἐγένετο· καὶ ἐλογίσθη αὐτὴν μεθύουσαν. 14 καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἡλὶ, Ἕως πότε μεθύσκεσθε; ἀφελοῦ τὸν οἶνον σου ἀπ᾽ ἐμοῦ. 15 καὶ ἀπεκρίθη Ἄννα, καὶ εἶπεν, Οὐχί, κύριε μου· γυνὴ σκληρὰ ἐγὼ εἰμι, (g) οἶνον καὶ σικερὰ οὐκ ἔπιον, καὶ ἐκχεῶ τὴν ψυχήν μου ἐνώπιον κυρίου. 16 μὴ δῷς τὴν δούλην σου εἰς θυγατέρα παρανόμου· ὅτι ἐκ πολλοῦ πλήθους ἀδολεσχίας μου καὶ θυμοῦ μου ἐλάλουν ἕως τοῦ νῦν. 17 καὶ ἀπεκρίθη Ἡλὶ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πορεύου εἰς εἰρήνην· ὁ δὲ θεὸς Ἰσραὴλ δώῃ σοι τὸν αἴτημα ὃν ἐπῃτήσω παρ᾽ αὐτοῦ. 18 καὶ εἶπεν, Ἡ γυνὴ σου εὗρε χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου. καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῆς· καὶ ἐφάγετο καὶ ἔπιεν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· καὶ οὐκ ἔτι ἦν τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς πρότερον. 19 καὶ ὀρθρίσαντες τὸν κύριον, καὶ ἐπεστράφησαν καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν εἰς Ῥαμαθαιμ, καὶ ἔγνω Ἐλκανὰ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἄννα· καὶ ἐμνήσθη αὐτῆς κύριος. 20 καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ πλῆρωμα τῶν ἡμερῶν, καὶ συνέλαβεν Ἄννα, καὶ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σαμουὴλ, λέγουσα, Παρὰ κυρίου ἐξῃτησάμην αὐτόν.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܘܡܪܓܙܬܗ ܐܦ ܥܠ ܕܥܩܪܬ ܗܘܬ ܠܗ ܘܡܟܝܢ ܠܗ ܠܡܟܝܢ ܠܗ ܒܬܪ ܕܠܐ ܝܠܕ ܗܘܬ ܠܗ׃ 7 ܘܗܟܢܐ ܗܘܐ ܥܒܕ ܫܢܐ ܒܫܢܐ ܒܙܒܢ ܕܡܣܩ ܠܗ ܠܒܝܬ ܡܪܝܐ ܘܡܪܓܙ ܠܗ ܗܟܝܠ ܕܥܩܪ ܠܗ׃ 8 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܩܢܐ ܒܥܠܗ ܠܡܢܐ ܬܒܟܝ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܬܐܟܠܝ ܘܠܡܢܐ ܝܪܥ ܠܒܟ ܗܠܐ ܐܢܐ ܛܒ ܠܟ ܡܢ ܥܣܪܐ ܒܢܝܢ׃ 9 ܘܩܡܬ ܚܢܐ ܐܚܪܝ ܕܐܟܠܬ ܒܫܠܘ ܘܐܚܪܝ ܕܫܬܬ ܘܥܠܝ ܟܗܢܐ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܥܠ ܬܪܥ ܗܝܟܠ ܡܪܝܐ׃ 10 ܘܗܝ ܡܪ ܢܦܫ ܘܨܠܬ ܥܠ ܡܪܝܐ ܘܒܟܝ ܒܟܝܐ׃ 11 ܘܢܕܪ ܢܕܪ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܨܒܐܘܬ ܐܢ ܚܙܐ ܬܚܙܐ ܒܥܢܝ ܐܡܬܟ ܘܬܗܘܪ ܠܝ ܘܠܐ ܬܢܫܐ ܠܐ ܬܢܫܐ ܠܐ ܬܢܫܐ ܐܡܬܟ ܘܬܬܠ ܠܐܡܬܟ ܙܪܥ ܓܒܪܐ ܘܢܬܠ ܠܡܪܝ ܟܠ ܝܘܡ ܚܝܝ ܘܡܘܪܐ ܠܐ ܢܣܩ ܥܠ ܪܫܗ׃ 12 ܘܗܝܐ ܕܣܓܝ ܠܡܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܥܠܝ ܢܛܪ ܠܦܘܡܗ׃ 13 ܘܚܢܐ ܗܝ ܡܡܠܠ ܥܠ ܠܒܗ ܪܩ ܣܦܘܬܗ ܢܥ ܘܩܠܗ ܠܐ ܐܫܬܡܥ ܘܚܫܒܗ ܥܠܝ ܠܫܟܪܐ׃ 14 ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝ ܥܕܡܐ ܬܫܬܟܪܝܢ ܗܣܝܪܝ ܚܡܪܟ ܡܢ ܩܕܡܝ׃ 15 ܘܥܢܬ ܚܢܐ ܘܐܡܪܬ ܠܐ ܡܪܝ ܐܢܬ ܩܫܬ ܪܘܚܐ ܐܢܐ ܘܚܡܪ ܘܫܟܪ ܠܐ ܫܬܝܬ ܘܐܫܦܟ ܢܦܫܝ ܩܕܡ ܡܪܝ׃ 16 ܠܐ ܬܬܠ ܐܡܬܟ ܠܒܪܬ ܒܠܝܥܠ ܡܛܠ ܪܘܒ ܫܝܚܝ ܘܟܥܣܝ ܡܠܠܬ ܥܕ ܗܢܐ׃ 17 ܘܥܢܐ ܥܠܝ ܘܐܡܪ ܙܠܝ ܠܫܠܡ ܘܐܠܗ ܝܫܪܝܠ ܢܬܠ ܠܟ ܬܪܥܝܬܟ ܕܫܐܠܬ ܡܢ ܩܕܡܘ׃ 18 ܘܐܡܪ ܢܫܟܚ ܐܢܬ ܛܒ ܒܥܝܢܝ ܐܡܬܟ ܘܐܙܠ ܐܢܬܬܐ ܒܐܪܚܗ ܘܐܟܠ ܘܦܢܝܗ ܠܐ ܗܘܘ ܠܗ׃ 19 ܘܫܟܡܘ ܒܨܦܪܐ ܘܣܓܕܘ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܬܒܘ ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܗܘܢ ܠܪܡܬܝܡ ܘܝܕܥ ܐܠܩܢܐ ܠܚܢܐ ܐܢܬܬܗ ܘܦܩܕ ܡܪܝ ܠܗ׃ 20 ܘܗܘܐ ܡܢ ܣܘܦ ܝܘܡܝܢ ܘܚܒܠ ܚܢܐ ܘܝܠܕ ܒܪ ܘܩܪܬ ܫܡܗ ܫܡܘܐܝܠ ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܪܝ ܫܐܠܬܝܗ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 وكانت تغيظها ضرتها وتغيظها بالغيظ الذي اعقمها 7 الرب * وكذلك كانت فيما تصنع كل حول في الوقت الذي تصعد فيه الى بيت الرب * تستخطها 8 وتغيظها ايضا فبكت حنة ولم تطعم شيا * قال لها هلقانة زوجها يا حنا ما لك اتكين وما لك 9 لم تطعمين طعاما وما لك اراك حبيبة النفس * ها انا خير لك من عشر بنين * وقامت حنا من 10 بعد ما طعمت وشربت في شيلو وجعلت في بيت الرب * وكان عالي الكهن جالسا على كرسي على 11 اسكفة بيت الرب * وهي كانت من النفس * وجعلت تصلي امام الرب * وكانت تبكي في 12 صلاتها * ونذرت نذرا وقالت * يا رب الفوة والسيد ان انت نظرت الى صنوع امتك وذكرتني 13 ولم تنس امتك وعرفت امتك درية بني الناس * اصيره حاوما للرب كل ايام حياته * ولا يحلق 14 راسه الموس * فلما اطالت صلاتها امام الرب * وكان عالي ينتظر ان يسمع كلامها * فاما حنا 15 فكانت تصلي فقط في قلبها * تتحرك سفتاها من غير ان تسمع لها كلام * ولم يكن الحبر 16 يسمع صوتها وحسبها عالي سكرى * فقال لها عالي الى متى تتساكرين * ابعدي من سكرك 17 * اجابت حنا وقالت له * كلا يا سيدي * فاني امراة كريمة النفس حزينة * لم اشرب خمرا ولا سكرا 18 * ولكن من شدة الغم الذي في وبيت نفسي امام الرب * فلا تنزل امتك بمنزلة اهل الخطاء 19 لاني انما اطالت صلاتي الى الآن من شدة ما في من الحزن والغصب * فرد عليها عالي قائلا * 20 اذهبي بسلام * واذا كوا يكون ويكبلوا الرب * ورجعوا منصرفين الى منازلهما الى الرامة وعرف 21 حنا امراته * وذكرها الرب برحمته * فلما مكث اياما * حبلت حنا وولدت ابنا 22 دعت اسمه صموئيل * لانها قالت اني سالته الرب *

Et provocabat eam quoque æmula ipsius ad 6 irascendum, quatenus tædio afficeretur, eò quòd claussíset Dominus vulvam ejus. Et fic faciebat Phenenna singulis annis tempore quo ascendebat ad domum Domini, fic irquam provocabat eam ad irasci, adeò ut fleret Hanna, nec manducaret. Dixit autem ad eam 8 Helcana maritus ejus, Hanna, cur plóras? & cur non comédis? & cur tristis eft animus tuus? en ego melior tibi fúm quàm decem filii. Surréxit itaque Hana postquàm comedísset in Silo, & postquam bibísset (interim Eli Sacerdos sedebat super sedem in limine templi Domini.) Cúmque amaro esset animo, orabat coram Domino, & abundè flebat. Deinde votum vovit, ac dixit: Dominе exercituum, si omnino respícias subjectionem ancíllæ tuæ, recordeúris mei, nec oblivisceris ancíllæ tuæ, & concedas ancíllæ tuæ semen humanum; addícam illud Domino cunctis diebus vitæ ejus, & novacula non ascendet super capúti ipíus. Factúmq; eft ut cùm illa diutiùs oraret coram Domino, & Eli observáret os ejus, (Nam Hanna corde tantùm loquebatur, & labia ipíius movebantur, vox autem ejus non audiebatur) existimavit eam Eli quasi tempulentam, Dixitque ad eam Eli, 14 Quousque inebriáberis? tempera vinum tuúm à te. Respondit Hanna, & dixit ei, Mi- 15 nimè mi domine, mulier ego fum dolentis animi, & vinum aut ficeram nequáquam bibi, sed effudi animum meum coram Domino. Ne reputes ajuíd tenuitpfúm ancíllam tuam 16 filiam peccati: nam ex multitudine doloris & ire mea hactenus locuta fúm. Cui re- 17 spondens Eli dixit, Vade in pace, & Deus Israelis præfíret tibi petitionem tuam quam 18 ab eo postulásti. Quòd ait, Invenínt ancilla tua miséricordiam apud te; tum abiit mulier ad viam fuam, & vultus ejus non eft ampliùs turbatus. Et manè consúrgentes adoravérunt coram Domino, & reversi abiérunt domum fuam in Ramatha: & cognovit Helcana Hannam uxórem fuam; & Dominus recordátus 20 eft ejus. Fuit enim poft tempus diérum, ut conciperet Hanna, parerétque filium, & vocaret nomen ejus Samuel: nam inquit à Domino poftulavi eum.

Et irritans illam angustiatrix ejus, etiam provocans illam ut ad invidiam 6 ducceret eum, quoniam vetitus fuit ab-ante Dñm ab illa natus. Et fic fecit 7 anno in anno in tempore ascendendi ad domum sanctuarii Dñi, fic pro- vocans illam: & ploravit, & non comedit Et dixit illi Elkanah maritus 8 ejus: Hhana cur tu plorans, & cur non comedis? & cur male eft *tibi cor tuum?* nonne voluntas mea bona tibi à decem filiis? Et surrexit Hhana 9 poftquam comedit in Siloh, & poftquam *bibit*; & Gheli Sacerdos fedens fu- per fedem fuam *juxta postes* in latere *liminis* templi Dñi. Et ipfa amara 10 animo, & orans ante Dñm, & plorare plorans. Et juravit juramentum & 11 dixit: Domine exercituum si revelari revelabitur ante te humilitas ancilla- tue, & intrabit memoria mei ante te, & non clongabis ancillam tuam, & dabis ancillæ tuæ filium in medio filiorum hominis; & tradam eum quòd erit ministrans ante Dñm omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non crit super filium. Et fuit ex quo multiplicavit orationem fuam ante Dñm, & 12 Gheli *expectavit* illum ufq; quo finiat. Et Hhana ipfa orans in corde fuo, 13 tantum labia ejus movebantur, & vox ejus non audiebatur; & reputavit eam Gheli ut mulierem ebriam. Et dixit illi Gheli usquequo tu deliranes? 14 an non digeres vinum tuum à te? Et respondit Hhana & dixit: Non, Do- 15 mine mi: mulier tribulata fpiritu ego, & vinum novum & antiquum non bibi; & effúdi affliciónem animæ meæ in oratione ante Dñm. Ne expro- 16 bres ancillæ tuæ ante filium improbitatis: nam à multitudine invidiæ mei & irritationis mei dilatavi in oratione usq; nunc. Et respondit Gheli & 17 dixit: Ito in pace; & Deus Israel dabit poftulationem tuam quam poftu- lásti ab-ante eum. Et dixit: Inveniat ancilla tua miséricordias in oculis 18 tuis: & ivit mulier ad viam fuam; & comedit, & vultus mali non fuerunt ultra. Et anticipaverúnt manè, & adoraverúnt ante Dñm, & redierúnt 19 & venerunt ad domum fuam ad Ramatha: & cognovit Elkana Hhanam uxorem fuam, & intravit recordatio ejus ante Dñm. Et fuit in tempore 20 perfectionis diérum, & concepit Hhana & peperit filium, & vocavit nomen ejus Semuel: quia dixit, Ab-ante Dominum petivi eum.

Targum JONATHAN.

6 וּמְצַעֲרָא לַהּ קַנְתָּנְיָתַהּ אַף מְרַגְּזָא לַהּ דְּחִיל לְאַקְנְיוּתַהּ אֲרֵי אֲטַם מִן קֳדָם יְיָ מִנַּהּ יְלוּד׃ 7 וְכֵן יַעְבֵּד שְׁנָא בְשְׁנָא בְּזִמְנָא דְּסַלְקָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ כֵּן מְרַגְּזָא לַהּ וּבְכָיָא וְלָא מִתְבְּרְכָא׃ 8 וַאֲמַר לַהּ אֶלְקָנָה בַּעְלַהּ הַנָּת לְמָה אִתְּכָיָא וְלְמָה לָא בָּאִישׁ לִיךְ בְּדַבְּרָא׃ 9 יְתִיר טָבָא לִיךְ מֵעֲשָׂרָא בְּנִין׃ וְקָמַת חַנָּת בָּתַר דְּאֲכָלַת בְּשִׁלֹה וּבָתַר דְּשִׁתַת וְעֵלִי יָתֵב עַל כּוּרְסְיָא עַל מְזוּזַת הֵיכָלָא דַיְיָ׃ 10 וְהִיא מְרִירַת נְפָשׁ וְצַלַּת עַל יְיָ וּבְכָיָא בְּכִיָּא׃ 11 וּקְיָמַת קֳדָם יְיָ וְאַמְרַת יְיָ צְבָאוֹת אִם מְגַלֵּא גְלֵי קֳדָמָךְ סְגִיד עֲנוּתָא דְּאַמְתָּךְ וְתִדְכַּר יָתִי וְלָא תִרְחַק יָת אַמְתָּךְ וְתִתֵּן לְאַמְתָּךְ בַּר בְּנֵי אֱנָשָׁא וְאַמְסְרִנֵּיהּ דַּיְיָ כָּל יוֹמֵי חַיָּוֹהִי וּמַרְגָּא לָא יִסַּק עַל רֵישֵׁהּ׃ 12 וַהֲוָת אֲרֻכַּת לְמִצְלֵי קֳדָם יְיָ וְעֵלִי אוֹרִיךְ לַהּ עַד דְּיִסְתְּכוּן תְּרֵין אֻרְיָהָא׃ 13 חַנָּת הִיא מְמַלְּלָא עַל לִבָּהּ רְחִישָׁן בְּשִׂפְתָהָא לְחוֹדָהָא וְקָלָהּ לָא אִתְשְׁמַע וְיָרִיר לַהּ עֵלִי לְמִסְבְּרָא׃ 14 וַאֲמַר לַהּ עֵלִי עַד אֵימָתַי אַתְּ מִתְיַרְבְּרָא אַעְדֵּי מִסְבָּךְ מִנָּךְ׃ 15 וְעָנַת חַנָּת וַאֲמַרַת לָא אֲדוֹנִי אִתְּתָא קְשַׁת רוּחַ אֲנָא וְחַמְרָא וְשִׁכְרָא לָא שְׁתִיתִי וְאַרְתַּעִיתִי יָת נַפְשִׁי קֳדָם יְיָ׃ 16 לָא תִתֵּן יָת אַמְתָּךְ לְבַת בְּלִיעַל אֲרֵי מִן סַגִּי אַקְנְיוּתִי וּרְגָזִי מַלֵּילְנָא עַד כְּעַן׃ 17 וַעֲנָת עֵלִי וַאֲמַר לְשָׁלָם וֵאלָהּ יִשְׂרָאֵל יִתֵּן יָת בָּעוּתָךְ דִּי בְעֵית מִן קֳדָמוֹהִי׃ 18 וַאֲמַרַת תְּהֵי אַמְתָּךְ רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְאָזְלַת אִתְּתָא לְאָרְחַהּ וְאָכְלַת וּפָנָהָא לָא הֲווֹן לַהּ עוֹד׃ 19 וְאַשְׁכִּימוּ בְּצַפְרָא וְסָגְדוּ קֳדָם יְיָ וְתָבוּ וַאֲתוֹ לְבֵיתְהוֹן לְרָמָתָא וְיָדַע אֶלְקָנָה יָת חַנָּת אִתְּתֵהּ וְדַכַּר יְיָ יָתַהּ׃ 20 וַהֲוָת אַתְרֵי תְּלָת יוֹמִין וְעָלַת חַנָּת וְיָלְדַת בְּרָא וְקָרַת שְׁמֵהּ שְׁמוּאֵל מִן קֳדָם יְיָ שְׁאֵלְתִּיהוּ׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et irritans illam angustiatrix ejus, etiam provocans illam ut ad invidiam 6 ducceret eum, quoniam vetitus fuit ab-ante Dñm ab illa natus. Et fic fecit 7 anno in anno in tempore ascendendi ad domum sanctuarii Dñi, fic pro- vocans illam: & ploravit, & non comedit Et dixit illi Elkanah maritus 8 ejus: Hhana cur tu plorans, & cur non comedis? & cur male eft *tibi cor tuum?* nonne voluntas mea bona tibi à decem filiis? Et surrexit Hhana 9 poftquam comedit in Siloh, & poftquam *bibit*; & Gheli Sacerdos fedens fu- per fedem fuam *juxta postes* in latere *liminis* templi Dñi. Et ipfa amara 10 animo, & orans ante Dñm, & plorare plorans. Et juravit juramentum & 11 dixit: Domine exercituum si revelari revelabitur ante te humilitas ancilla- tue, & intrabit memoria mei ante te, & non clongabis ancillam tuam, & dabis ancillæ tuæ filium in medio filiorum hominis; & tradam eum quòd erit ministrans ante Dñm omnibus diebus vitæ ejus, & novacula non crit super filium. Et fuit ex quo multiplicavit orationem fuam ante Dñm, & 12 Gheli *expectavit* illum ufq; quo finiat. Et Hhana ipfa orans in corde fuo, 13 tantum labia ejus movebantur, & vox ejus non audiebatur; & reputavit eam Gheli ut mulierem ebriam. Et dixit illi Gheli usquequo tu deliranes? 14 an non digeres vinum tuum à te? Et respondit Hhana & dixit: Non, Do- 15 mine mi: mulier tribulata fpiritu ego, & vinum novum & antiquum non bibi; & effúdi affliciónem animæ meæ in oratione ante Dñm. Ne expro- 16 bres ancillæ tuæ ante filium improbitatis: nam à multitudine invidiæ mei & irritationis mei dilatavi in oratione usq; nunc. Et respondit Gheli & 17 dixit: Ito in pace; & Deus Israel dabit poftulationem tuam quam poftu- lásti ab-ante eum. Et dixit: Inveniat ancilla tua miséricordias in oculis 18 tuis: & ivit mulier ad viam fuam; & comedit, & vultus mali non fuerunt ultra. Et anticipaverúnt manè, & adoraverúnt ante Dñm, & redierúnt 19 & venerunt ad domum fuam ad Ramatha: & cognovit Elkana Hhanam uxorem fuam, & intravit recordatio ejus ante Dñm. Et fuit in tempore 20 perfectionis diérum, & concepit Hhana & peperit filium, & vocavit nomen ejus Semuel: quia dixit, Ab-ante Dominum petivi eum.

שמואל א׳ ב

Domino immolandum ad ejus ædem omnis & Elcanah vir ascendit Et
21 וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לַיהוָה
dixit qui ascendit unt Channah Et. Eum notum & ,eum hostium
22 אֶת־זִבְחוֹ הַיָּמִים וּנְדָרוֹ׳ וְחַנָּה לֹא עָלְתָה כִּי־אָמְרָה
con conspiratur & eum adducam & ,ipsum abla Deur donec ,suo vivo
לְאִישָׁהּ עַד יִגָּמֵל הַנַּעַר וְהֵבִיאֹתִיו וְנִרְאֶה אֶת־
Elcanah ei Dixit que ,seculum in usque ibi manet & ,Domini facabit
פְּנֵי יְהוָה וְיָשַׁב שָׁם עַד־עוֹלָם׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אִישָׁהּ אֶלְקָנָה
veruntamen cum te abstulerit donec manet tuis oculis in bonum Fac ,suo vir
אֲשֶׁר־עֹשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינֵךְ שְׁבִי עַד־גַּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ יָקֵם
,suum filium lactavit & ,mulier Manifestat ,suum verbum Dñs confirmet
יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ
quam ,secum cum fecit Afferebeque ,eum abla Deur donec
עַד־גַּמְלָהּ אֹתוֹ׃ וְהַנַּעַר עֹדֶנּוּ כָּאשֶׁר
,vivo ure & ,farine uno modio & ,ribus juvenis eum abla Deur
גְּמָלָהּ בְּיָדָהּ שְׁלֹשָׁה וּפַר אַחַת וְקַח־קֶמַח וְנֵבֶל יָיִן
jugulaverunt Et ,pur par & ,filiab Domini domum eum adduxit &
וַתְּבִאֵהוּ בֵית־יְהוָה שִׁלֹה וְהַנַּעַר נָעַר׃ וַיִּשְׁחֲטוּ
,ne & ,dixit Et ,Heli ad puerum adduxerunt & ,juvenum
אֶת־הַפָּר וַיָּבִיאוּ אֶת־הַנַּעַר אֶל־עֵלִי׃ וַתֹּאמֶר בִּי
,tecum ,jam mulier ego ,mi domine tua anima vivit ,mi domine
אֲדֹנִי חַי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמָּכָה
,vivo ,tuae ,jam ,suum ad ,Dominum ad orandum ad
בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי
,ego ,mihi dedit & ,hunc ,puer quam ,meam petitionem mihi Dominus dedit &
וַיִּתֶּן יְהוָה לִי אֶת־שֵׁאֲלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ׃
quibus ,dixit ,omnibus Domino eum ,sic ,ego etiam Et
וְגַם אֲנִכִי הִשְׁאִלְתִּיהוּ לַיהוָה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
,Domino ,dixit ,incurvavit & ,Domino commodatus ,ipse ,fui
הָיָה הוּא שָׁאוּל לַיהוָה׳ וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁם לַיהוָה׃
CAP. II.
Domino in meum cor Exultavit ,Elcanah & ,Channah oravit Et
וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמֶר עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה
meum os ,cor dilatatum ,Domino in meum cornu ,est exaltatum
רָמָה קַרְנִי בַּיהוָה רָחַב
Non ,tua Gloria in ,fori Istata quia ,meos ,inimicos super
פִּי עַל־אֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ אֵין
,pius non & ,te præter non quia ,Dominus ,sicut ,sanctus
קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר
,dum ,alius ,loquamini ,multiplicetis Ne ,mother Deus ,sicut
כֵּאלֹהֵינוּ׃ אַל־תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְבֹהָה גְבֹהָה
,vos & ,mihi ,mihi ,Deus quia ,jactro ore ex ,vetus ,ejectatur
יֵצֵא עָתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל דֵּעוֹת יְהוָה וְלוֹ
,ruptus & ,ipsius contrafortes ,Arcus ,opera ,sunt directa
נִתְכְּנוּ עֲלִלוֹת׃ קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חִתִּים וּנְכְשָׁלִים
,defortiori ,fomelici ,fefe locaverunt ,panem ,Sauri ,robore ,sunt ,accincti
אֹזְרוּ חָיִל׃ שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים חָדְלוּ
,ab infirmata ,filius ,mulis & ,septem peperit ,sterilis ,donec
עַד־עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃

(ϛ) Cr. Οὐκ (γ)κόμασε, ᾗ κε ἔστι τὰν Cr. κὰν ἔστι δίκαιε & (δ) ἡμῶν. Μὴ καυχᾶσθε, (ε)ὑψηλὰ εἰς ὑπερογκὸν· μὴ ἐξέλθάτω μεγαλορημοσύνη (ζ) ἀνθ᾽.

הרגום יונתן Targum Jonathan.

וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת ׳כבר שמואל בני עתיד למהוי נביא על ישראל
בזיווריי דקדשי ושל יודוי דיתעבדן לרון נסין ובגבורן דכן הקים לי מן
מחולקא דהבלי יין ואנה רמון מן בר בני שמואל עתיד דיקום הוא ומברכיה ישר
בנוהי לאהוי אמרין בשירה שלם על ידי נבלין וכנורין עם אחיהון ליאבי לבית
מקדשא בסין׳ רמת קרני במלכותא רמני לי יי ואף על פורענות נסא דעתיד למרמי
בפלשתאי דעתידין דיתיון מן ארעא דיי בעלמא דאיתיהי ועשיתי קרקן חיסד
בשיחה דישראל׳ אפתח פומי למללא רבדבן על בעלי דבבי ארי חדיתי בפורקנך׳
על סנהדרי בסלקא דאשור אתנבאת ואמרת׳ דיקום בעדיד דיקום הוא וכל חילותיה של
ירושלם׳ וגם כן יתבעי בדיה תמן׳ פגרי משריתהון הבן ירון כל עמא אוביא
ולשוניא׳ דיתרון׳ דיתרון׳ לא דקדיי שלם ארי׳ ית מגד ועמד׳ ומרון׳ לית תקיף אלא
אלהנא׳ על בובר מאר מלכא דבבל אתנבאת ואמרת אחון קמדי וכל עמא
דעתידין למשלם בישראל׳ לאתסון לאבהון׳ דלא יפון נדוכ׳ ומסכנין ארי
אלהא דיי בישראל׳ ולא כל עד עתיד לשלמא פורענות׳ מדיתי׳ לכון עתיד לשלמא פורענות
חוביכון׳ ; על מלכות יון אתנבאת ואמרת׳ משתדרא דנבדי ויגאי׳ דתבדון ; ודיבדי
חשמונאי׳ דהוו חלשין דעתן׳ דיתון׳ לאהון נסין ובגבורי׳ ; על בנוהי דיהון אתנבאת ואמרת׳
דהוו מכבין בלבמא ונגין בגיהנם׳ אתקטלון במדינא׳ אתקטלון מבו לאלהנא בלהם
ומון פומהון׳ כמרדיכי ואסתר׳ ; דהוה חשיכין ומסכנין עתיד דיתון אתנשיאו מסכנותהון
תבו למהוי בני חורין׳ בן ירושלם׳ אעקרא עתיד דיתחמלי מעם גלותא
ודאתם ; דמלא סני עמא יסובון משריתא דבני ירון׳ ; ואתרוקנו׳ ;

Versio VUL. LAT.

21 Ascendit autem vir ejus Elcanah, & omnis domus ejus, ut immolaret Dño hostiam solennem, & votum suum. Et Anna non ascendit: dixit enim viro suo; Non vadã, donec ablactetur infans, & ducã eum, ut appareat ante conspectum Dñi, & maneat ibi jugiter. Et ait ei Elcana vir ejus; Fac quod bonum tibi videtur, & mane donec ablactes eum: precóro ut impleat Dominus verbũ suum. Mansit ergò mulier, & lactavit filiũ suum, donec amoveret eum à lacte. Et adduxit eum secum, postquã ablactavit, in vitulis tribus, & tribus modis fariniæ, & amphora vini, & adduxit eum ad domum Domini in Silo. Puer autẽ erat 28 adhuc infantulus: Et immolaverunt vitulum, & obtulerunt puerũ Heli. Et ait Anna: Obsecro, mi domine, vivit anima tua, domine: ego sum illa mulier, quæ stetì coràm te hic orans Dominũ. Pro puero isto oravi, & dedit mihi Dñs petitionem meam, quam postulavi eum. Id. circò & ego commodavi eum Domino, cunctis diebus quib ̃ fuerit commodatus Domino. Et adoraverunt ibi Dominum. Et oravit Anna, & ait;

CAP. II.

1 EXultavit cor meum in Domino, & exaltatum est cornu meum in Deo meo: dilatatum est os meũ super inimicos meos, quia lætata sum in salutari tuo. Non est sanctũ, ut est Dominus: neque enim est alius extra te, & non est fortis ficut 3 Deus noster. Nolite multiplicare loquì fublimia, glorantes; recedant verera de ore vestro: quia Deus scientiarũ, Dominus est, & ipsi præparantur 4 cogitationes. Arcus fortũ fuit, & infirmi accinti 5 sunt robore. Repleti priùs, pro panib ̃ fe locaverunt; & famelici faturati sunt: donec sterilis peperit plurimos; & quæ multos habebat filios, infirmata est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione I. A.

21 Καὶ ἀνέβη ὁ ἀνὴρ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ Ἐλκανὰ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
ἀνὰ ἐνιαυτὸν θύσαι τῷ Κυρίῳ τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν,
καὶ τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἴκους
αὐτοῦ· καὶ Ἄννα οὐκ ἀνέβη μετ᾽
αὐτοῦ, ὅτι εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτοῦ, Ἕως ἂν ἀπο-
σπάσω τὸ παιδάριον, καὶ ἀπὸ βραχίονος αὐτοῦ,
καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ κυρίου, καὶ κατα-
μενῶ ἐκεῖ ἕως αἰῶνος ἐκεῖ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ
23 (μ) Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, Πλὴν τὸ ἀρεσκὸν σοι ποίησον·
ὑπόμεινον ἕως ἂν ἀπογαλακτίσῃς
αὐτὸ· καὶ (ν) ἀναστήσαι κύριος τὸ ῥῆμα αὐτοῦ.
Καὶ ἐκάθισεν ἡ γυνὴ καὶ ἐθή-
λασε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀπεγαλάκτισεν
αὐτόν. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν (ξ) Σιλὼ
ἐν μόσχῳ σπονδείῳ, καὶ ἀρνίῳ, καὶ σεμί-
δαλιν, καὶ οἶνον· καὶ ἐπόρευθη εἰς οἶκον
(ο) κυρίου ἐν Σιλὼ, καὶ τὸ παιδάριον μετ
αὐτοῦ. Καὶ ἀνήγαγον τὸν κύριον τὸ κατμμα μετ᾽ αὐτοῦ
ἐν τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν Σιλὼ, ὃν ἐποίησε (π)
μετὰ τὸ ἀπογαλακτίσαι αὐτὸν· καὶ ἀνήγαγον
τὸν μόσχον τὸν τρισσὸν, καὶ ἐπὶ τὸν μόσχον τὸν
τρισσὸν, καὶ ἐνεγκὰν τὸν παιδάριον τῷ κυρίῳ. (ρ) Καὶ ἀνεβόησε
Ἄννα, καὶ εἶπεν, Ἐν ἐμοὶ κόραι, ζῇ ἡ ψυ-
χή σου κύριε. Ἐγὼ εἰμὶ γυνὴ ἡ παρεστῶσα σοὶ ἐνθάδε
ἀπευχομένη κύριον· τὸν παιδάριον τοῦτον προσευ-
χόμην· καὶ (σ) ἔδωκε κύριος μοι τὸ αἴτημά μου ὃ ἐπεζήτησα
παρ᾽ αὐτοῦ. Καὶ γὰρ κἀγὼ αὐτὸν
τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐὰν ὦσι, χρῆσιν τῷ κυρίῳ. (φ) Καὶ ἔπε-
σεν Ἄννα ἐκεῖ τῷ κυρίῳ. (χ) Καὶ ἐπεύξατο Ἐλκανὰ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν,
MS.A. (μ) ἐκεῖ ἕως αἰῶνος. Καὶ (ν) ἔκυρε ὁ κύριος τὸν Ἐλκανὰ, ὁ ἀνὴρ
αὐτοῦ ἀνθ᾽ ὧν ἐπεζήτησε παρ᾽ αὐτοῦ· καὶ (ξ) ἐκάθισε γυνὴ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
ἐθήλασε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀπεγαλάκτισεν αὐτόν. Καὶ (ο) ἀνήγαγον
(π) μετὰ τὸ ἀπογαλακτίσαι αὐτὸν· καὶ ἀνήγαγον τὸν μόσχον τὸν τρισσὸν, καὶ ἐπὶ τὸν μόσχον τὸν τρισσὸν, καὶ ἐνεγκὰν τὸν παιδάριον τῷ κυρίῳ. (ρ) Καὶ ἀνεβόησε Ἄννα, ὡ ἔστιν,
Κερ. β᾽.

CAP. II.

1 Ἐστερεώθη ὁ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη
κέρας μου ἐν θεῷ μου, (α) ἐπλατύνθη
ἐπὶ ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, ὑγιάνθην ἐν
(Ρ)σωτηρίᾳ σου. Ὅτι οὐ ἔστιν ἅγιος ὡς (γ) κύ-
ριος, καὶ οὐ ἔστι δίκαιος ὡς ὁ θεὸς (β) ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἄγιος πλὴν σοῦ. Μὴ καυχᾶσθε, ᾗ μὴ
λαλεῖτε (δ) ὑψηλὰ μὴ ἐξέλθοι μεγαλορημο-
σύνη κύριος, ᾗ θεὸς ἑτοιμάζων ἐπιτηδεύμα-
τα (ε) ἀνόητα· Τόξον δυνατῶν ἠσθένησε, καὶ
ἀδυνάτων ἐζωσάντο δύναμιν. Πλήρεις
ἄρτων ἠλαττώθη, καὶ (ζ) πεῖνῶντες παρῆκαν
γῆν· ὅτι σπεῖρα ἔτεκεν ἑπτά, καὶ ἡ πολλὰ τέ-
κνοις ἠσθένησε.

(ϛ) Cr. Ἐστερεώθη ὁ καρδία μου ἐν κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου, ἐπλατύνθη ἐπὶ ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, ὑγιάνθην ἐν σωτηρίᾳ σου. (ζ) Ὅτι οὐ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος, καὶ οὐ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄγιος πλὴν σοῦ. Μὴ καυχᾶσθε, ᾗ μὴ λαλεῖτε ὑψηλὰ εἰς ὑπερογκὸν· μὴ ἐξέλθάτω μεγαλορημοσύνη (ζ) ἀνθ᾽.

MS.A. (α) ἐπλατύνθη τὸ στόμα μου ἐπὶ ἐχθροὺς μου, ὅτι ἠυφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

21 Et ascendit vir Elkana & omnis homo domus ejus ad sacrificandum ante
Dñm sacrificium solennitatis, & ad reddendum vota sua. Et Hhana non
22 ascendit, quia dixit ad maritum suum: Usq; quo ablactabitur infans, &
adducam eum, et videatur ante Dñm, & fedeat ibi usq; in seculum. Et
23 dixit ei Elkana maritus ejus: Fac ,prout quod firmum in oculis tuis:
expecta usq; quo ablactabis illum, verùm firmabit Dñs verbum suum.
Et expectavit mulier, & lactavit filium suum usquequo ablactavit illum.
24 Et ascendere fecit eum secum, cùm ablactavit eum, in juvencis tribus &
mechika una farinæ & utre vini, & adduxit eum ad domum sanctuarii Dñi
25 ad Silo, & puer erat puerul ̃. Et mactaverunt juvencũ, & adduxerunt pue-
26 rum ad Hheli. Et dixit: obsecro, Dñe mi, per vitam animæ tuæ dñe mi, ego
sum ille quæ stetì tecum hic ad orandũ ante Dñm. Super puerum hunc
27 oravi, & dedit Dñs mihi postulationẽ meam quam postulavi ab-ante eum.
Et etiam ego tradidi illum, & erit mihi Dñm ; omnes dies qui-
28 bus ille superfles ipse ministrans ante Dñm : & adoravit ibi ante Dñm.

CAP. II.

1 ET oravit Hhana in spiritu prophetiæ, & dixit : *Ecce Semuel filius*
meus futurus esse propheta super Israel, in diebus ejus liberabuntur à mu-
ro Philistæorum, & per manus ejus fient illis signa & fortitudines; idcir-
2 co valuit cor meum in parte quam dedit mihi Dñs: *ac etiam Hhanan filius*
Joel, filius filii mei Semuel, futurus est ipse & quatuor decim filii ejus,
esse recitantes in carmine ad nablia & citharas, cum fratribus suis Levi-
tis ad laudandum in domo sanctuarii; idco elevatum est cornu meum in do-
no quod numeravit mihi Dominus: *atq; etiam super ulnas figet, quod fu-*
turum est in Philistæis, qui venare faciunt sunt ex eorum Domino in planctu
novo cum oblationes expiationis, propter ea dicet congregatio Israel, aperiam
os meum ad loquendum magnalia super autores inimicitiæ meæ, quoniam
gavisa sum in liberatione tua. *Super Zenhherib rege Athur vaticinata*
est, & dixit. Futurum est surgat ipse & omnis exercitus ejus contra fe-
rusalem, & fignum magnum fiet in ejus cadent ceda vera capiar ejus;
idco confitebuntur omnes populi, gentes & linguæ, ac dicent, Non qui fan-
tus nisi Dñs, quoniam non est præter à te, & populi cuus dicent : Non
est qui fortis nisi Deus noster. *Super Nebuchadnezar rege Babel vati-*
nata est, & dixit: Vos Chaldæi, & omnes populi qui futuri estis dominari
in Israel, non multiplicabitis ad loquendum magnalia, non exibunt bla-
phemiæ ex ore vestro, quoniam Deus noviit omnia, & super omne factum
judicium fuum, etiam vobis futurus ad retribuendum ul-
tionem cui parum vestarum. *Super regno Græcia vaticinata est & dixit,* 4
Arcus virorum *Græcorum* confringentur, & *domus Hasmonæorum,* qui fu-
rant debiles, factæ sunt eis *signa* & virilitates. *Super filis Haman vati-*
cinata est & dixit, qui fuerunt saturi in pane, & *mugientes divitiis,* &
abundantes pecunia, desponterati sunt & redierunt ad focandum se in pane
& *cibo* oris sui: *Mardechi & Esther* qui fuerunt obsuri & egeni divites
facti sunt, & obliti sunt egestatem suam, *redierunt ut essent filis nobilium:*
sic Jerusalem quæ fuit quasi mulier sterilis, futura ad implendum *populo*
capivitatis sua; & Aram quæ plena, nihilum populis, finierunt *exercitus ejus, vastabitur ac desolabitur.*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 Deinde ascendente viro Helcana cum tota
familia sua ad purificandum Domino sacrifi-
cia dierum suorũ, Hanna non ascendit;
22 dixit enim marito suo, Cùm ablactatus fue-
rit puerulus, tunc adducam eum, & comparebit
eoram Domino, ibique manebit in æternum. Dixit ad eam Helcana maritus ejus, Fac 23
ut tibi placuerit, maneto donec ablactaveris
eum : veruntamen eventu comprobet Do-
minus verbum tuum: sic manens mulier lacta-
vit filium suum donec ablactasset eum. Cùm 24
que ablactasset eum, duxit illum secum cum
juvenco trienni, fato uno similæ, & utre
uno vini, & introduxit eum in domum Do-
mini in Silo : puer autem erat adhuc puel-
lulus. Et mactantes juvencum, adduxerunt
puerulum ad Eli. Et dixit Hanna ad Eli, ito- 25 26
go te mi domine, vivat anima tua mi domine,
ego fum mulier illa quæ ftabam tecum illic ad
deprecandum eoram Domino pro puerulo
ito. Deprecatus fum, dedìque mihi Domi- 27
nus petitionem meam quam ab eo postulavi :
Quare ego etiam mutuavi eum Domino cun-
ctis diebus quibus ipse victurus est, ut pro me
Dominum precetur: & adoraverunt ibi Do-
minum.

CAP. II.

Oratio Hannæ.

1 ORavit autem Hanna & dixit. Confora-
tum est cor meum in Domino, & elevatum
est cornu meum, & apertum est os meum con-
tra inimicos meos, eo quòd me lætificaveris
salute tua. Non est qui sit sanctus ut Domi- 2
nus quoniam nullus est præter eum; nec est
qui sit fortis ut Deus noster. Ne amplius lo- 3
quamini magnifica, nè ve prodeat ariogantia
ex ore vestro: quoniam scientiarũm est Do-
minus, neque fubsistunt affus coram eo. Ar- 4
cus gigantum frangentur, & infirmi consorta-
ti sunt robore. Saturi pro pane fic locaverunt, 5
famelici verò habuerunt autonne redũa. Ste-
rilis peperit & faturata est, abundans verò
filiis facta est infecunda.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 *Deinde ascendit Helcana cum omnibus*
quibus domus ipsius erant, ut offeret ta-
mion fac-ifficia diebus vovi: Hanna
22 *non ascendit ipsa non ascendit cum eo quia*
dixit marito suo, Donec ablactatus
fuerit puerulus, tunc adducam eum, & ap-
parebit coram Domino, ibique manebit in
23 *æternum. Dixit ei Helcana maritus ejus, Fac*
ut tibi placuerit, maneto donec ablactaveris
eum : veruntamen eventum comprobet Do-
minus verbum tuum: sic manens mulier lacta-
24 *vit filium suum donec ablactasset eum. Cùm*
que ablactasset eum, duxit illum secum cum
juvenco trienni, fato uno similæ, & utre
uno vini, & introduxit eum in domum Do-
mini in Silo : puer autem erat adhuc puel-
25 *lulus. Et mactantes juvencum, adduxerunt*
puerulum ad Eli. Et dixit Hanna ad Eli, ito-
26 *go te mi domine, vivat anima tua mi domine,*
ego fum mulier illa que ftabam tecum illic ad
deprecandum coram Domino pro puerulo
27 *ito. Deprecatus fum, dedìque mihi Domi-*
nus petitionem meam quam ab eo postulavi :
28 *Quare ego etiam mutuavi eum Domino cun-*
ctis diebus quibus ipse victurus est, ut pro me
Dominum precetur: & adoraverunt ibi Do-
minum.

CAP. II.

Oratio Hannæ.

1 *Oravit autem Hanna; & ait, Confora-*
tum est cor meum in Domino, & ma-
gnificatus est cornu meum, & apertum est os
meum contra inimicos meos, quoniam ex-
hilarasti me salute tua. Non est quisquam sa-
2 *cer Dominus, quia non est Deus praeter*
te, nec est glorioso ac potens sicut Deus
noster. Ne loquebatis & prolatabatis ma-
3 *gnifica; neque prodeat insolentia ex o-*
ribus vestris : quia Dominus scientiarum est
4 *Dominus, nec profunt arcus coram eo. Infi-*
rmi frangentur coram eo arcus gigantum, &
imbecillis quique confirmabantur ab ro-
5 *bore. Et saturati sunt panibus & pro ne-*
ce : famelicates vero facti sunt, & sa-
per fati sunt: & sterilis peperit sex: & fœcundata
est, abundans vero in filiis facta est fœcunda.

שמואל א׳ ב

6 יהוה ממית ומחיה מוריד שאול
7 יהוה מרש ומעשיר משפיל
8 אף מקים מעפר דל מאשפת ירים
אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד
יחליהם כי ליהוה מצקי ארץ וישת
9 עליהם תבל רגלי חסידו ורשעים
10 בחשך ידמו כי לא בכח יגבר איש
יחתו מריבו עליו בשמים ירעם
יהוה ידין אפסי ארץ ויתן עז
11 למלכו וירם קרן משיחו׃ וילך אלקנה הרמתה
12 ובניו היו בני בליעל לא ידעו את יהוה׃
13 ומשפט הכהנים את העם כל איש זבח ובא נער
הכהן בשלשת המזלג׳ שלש השנים
14 ויכה בדוד ואם בקלחת
15 אם לא עתה יקח הכהן גם טרם יקטיר
16 חלב ואמר לו הכהן אמר לאיש הזבח הנער
17 ויאמר אליו אם לא עתה תתן ואם לא לקחתי
18 ותהי חטאת הנערים גדולה מאד
19 ושמואל משרת את פני יהוה נער
20 חגור אפוד בד׳ ומעיל קטן תעשה לו אמו
21 ובא אל אביו ואל אמו׃ ויברך עלי את אביו
22 ואמר יתן יהוה לך זרע מן האשה הזאת
23 תחת השאלה׃ ויאמר אל אביו מדוע תעשון
24 כדברים אשר אנכי שמע׳ את רעתכם׃ אל בני
25 כי לא טובה השמעה אשר אנכי שמע׳ מעבדים
26 אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים׃ ואם
27 ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו׃ ולא שמעו
28 אל קול אביהם׃ כי חפץ יהוה להמיתם׃ והנער
29 שמואל הלך וגדל וטוב גם עם יהוה׃
30 ואיש אלהים בא אל עלי ויאמר אליו כה אמר
31 יהוה הנגלה נגלה אל בית אביך בהיות
32 בבית פרעה׃ ובחרתי אתו מכל שבטי ישראל
33 לכהן לזבח על מזבחי לעלות קטרת
34 לשאת אפוד לפני׳ ונתתי לבית אביך
35 את כל אשי בני ישראל׃ למה תבעטו
36 בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון
37 ותכבד בניך ממני׳ להבות כל מנחת
38 ישראל׃ לכן נאם יהוה אמרתי
39 בית אביך ובית אמך יתהלכו לפני׳
40 ועתה נאם יהוה חלילה לי כי
41 מכבדי אכבד׳ ובזי׳ יקלו׳׳ הנה
42 ימים באים וגדעתי את זרעך
43 ואת זרע בית אביך׳ מהיות זקן
44 בביתך׳ וראית צר׳ בכל אשר
45 יטיב׳ את ישראל׳ והיה לא יהיה
46 זקן בביתך׳ כל הימים׳ ואיש
47 לא אכרת׳ מאחרי מזבחי׳ לכלות
48 את עינך׳ ולדיב את נפשך׳ וכל
49 מרבית בתיך׳ יפלו אנשים׃ וזה
50 לך האות׳ אשר יבא׳ אל שני
51 בניך׳ חפני ופנחס׳ ביום אחד
52 ימותו׳ שניהם׃ והקימתי לי כהן
53 נאמן׳ אשר׳ בלבבי ובנפשי׳ יעשה
54 ובנתי לו בית נאמן׳ והתהלך
55 לפני׳ כל הימים׃ והיה כל הנותר
56 בביתך׳ יבא׳ להשתחות לו לאגורת
57 כסף׳ ולחם׳ ואמר׳ ספחני נא
58 אל אחת׳ הכהנות׳ לאכל פת לחם׃

SAMUEL. I. Cap. II.

Versio VULG. LAT.

6 Dominus mortificat & vivificat: deducit ad inferos & reducit. Dominus pauperem facit & ditat: humiliat & sublevat. Suscitat de pulvere egenum, & de stercore elevat pauperem: ut sedeat cum principibus, & solium gloriæ teneat. Domini enim sunt cardines terræ, & posuit super eos orbem. Pedes sanctorum suorum servabit, & impii in tenebris conticescent: quia non in fortitudine sua roborabitur vir. Dominum formidabunt adversarii ejus: & super ipsos in cœlis tonabit: Dominus judicabit fines terræ, & dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu Christi sui. Et abiit Elcana Ramatha, in domum suam: puer autem erat ministrans in conspectu Domini ante faciem Heli sacerdotis. Porrò filii Heli, filii Belial, nescientes Dominum, Neque officium sacerdotum ad populum: sed quicunque immolasset victimam, veniebat puer sacerdotis, dum coquerentur carnes, & habebat fuscinulam tridentem in manu sua. Et mittebat eam in lebetem, vel in caldariam, aut in ollam, five in cacabum: & omne quod levabat fuscinula, tollebat sacerdos sibi: hæc faciebant universo Israeli venientium in Silo. Etiam antequàm adolerent adipem, veniebat puer sacerdotis, & dicebat immolanti; Da mihi carnem, ut coquam sacerdoti: non enim accipiam à te carnem coctam, sed crudam. Dicebat ei illi immolans, Incendatur primùm juxta morem hodiè adeps, & tolle tibi quantumcunque desiderat anima tua. Qui respondens aiebat ei, Nequaquàm: nunc enim dabis, alioquin tollam vi. Erat crgò peccatum puerorum grande nimis coram Domino: quia retrahebant homines à sacrificio Domini. Samuel autem ministrabat ante faciem Domini, puer, accinctus ephod linco. Et tunicam parvam faciebat ei mater sua, quâ afferebat ftatutis diebus, ferentibus cum viro suo, ut immolaret hostiam solennem.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Κύριος θανατοῖ καὶ ζωοποιεῖ, κατάγει εἰς Ἅιδου καὶ ἀνάγει. 7 Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει· ταπεινοῖ καὶ ὑψοῖ. 8 Ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα, καὶ ἐκ κοπρίας ἐγείρει πένητα, καὶ καθίσαι μετὰ δυνατῶν, καὶ θρόνον δόξης κληρονομεῖν αὐτοῖς· διότι κυρίου γῆς τὰ στερεώματα, καὶ ἐπέθετο ἐπ' αὐτοῖς οἰκουμένην. 9 Φυλάσσει τοὺς πόδας τῶν ὁσίων αὐτοῦ· καὶ οἱ ἄσεβεῖς ἐν σκότει σιωπήσουσιν, ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύϊ δυνατὸς ἀνήρ. 10 Κύριος ἀδικηθήσεται ἀντικείμενος αὐτῷ, κύριος ἐν οὐρανοῖς βροντᾷ· κύριος κρινεῖ πέρατα γῆς, καὶ δώσει βασιλείαν τῷ βασιλεῖ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ. 11 Καὶ ἀπῆλθεν Ἐλκανὰ εἰς Ἀρμαθαΐμ, εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ τὸ παιδάριον ἦν λειτουργοῦν τῷ κυρίῳ ἐνώπιον Ἠλὶ τοῦ ἱερέως. 12 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἠλὶ υἱοὶ παρανόμοι, οὐκ εἰδότες τὸν κύριον· 13 καὶ τὸ δικαίωμα τῶν ἱερέων παρὰ τοῦ λαοῦ πᾶς ὁ θυσιάζων, καὶ ἐὰν ἔρχεται ὁ παῖς τοῦ ἱερέως ὡς ἐν ἑψήσει τῶν κρεῶν, καὶ κρεάγρα τριόδους ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· 14 καὶ ἐμπήξει αὐτὴν εἰς τὸν λέβητα τὸν μέγαν, καὶ πάντα ὅσα ἀναβήσεται ἡ κρεάγρα, λήψεται ὁ ἱερεὺς ἑαυτῷ· οὕτως ἐποίουν τῷ παντὶ Ἰσραὴλ τοῖς ἐρχομένοις εἰς Σηλώ. 15 Καὶ πρὶν θυμιᾶσαι τὸν λιπὸν, ἤρχετο τὸ παιδάριον τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλεγε τῷ ἀνδρὶ τῷ θύοντι, ἐπίδοσις ἱερεῖ· δὸς κρέας δεῦρο τῷ ἱερεῖ, καὶ οὐ μὴ λάβῃ παρὰ σοῦ κρέας ἑψητὸν ἐν τῷ ὀξυβάφῳ· ἐὰν δὲ λέγῃ ὁ ἀνὴρ τῷ παιδαρίῳ· θυμιάσατε τὸν λιπὸν σήμερον, καὶ λάβε σεαυτῷ ὃν ἐὰν θελήσῃ ἡ ψυχή σου· καὶ ἐρεῖ αὐτῷ· οὐχί, ὅτι νῦν δώσεις· καὶ ἐὰν μὴ, λήψομαι κραταιῶς. 16 Καὶ ἦν ἡ ἁμαρτία τῶν παιδαρίων μεγάλη σφόδρα ἐνώπιον κυρίου, ὅτι ἠθέτουν τὴν θυσίαν κυρίου. 17 Καὶ Σαμουὴλ ὁ λειτουργῶν ἐνώπιον κυρίου, παιδάριον ἐζωσμένον ἐφόδ μετὰ χιτῶνος μικροῦ. 18 Καὶ ἀνὴρ ἀπὸ χρόνου ἐνιαυτοῦ ἐνιαυτοῦ ἀνεβαίνετο μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θυσιάζειν τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν. 19 Καὶ ἐποίει Ἀνὴρ ἐφόδ μικρὸν ἐνιαυτὸν ἐνιαυτὸν τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θυσιάζειν τὴν θυσίαν τῶν ἡμερῶν. 20 Καὶ εὐλόγησεν Ἠλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· Ἀποδοῖη σοι κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης ἀντὶ τοῦ ἐκδικήματος, ὃ ἐξεδικήσατο τῷ κυρίῳ· καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. 21 Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Ἀννὰ, καὶ ἐκύησεν ἔτι τρία παιδία καὶ δύο θυγατέρας· καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐνώπιον κυρίου. 22 Καὶ Ἠλὶ πρεσβύτατος σφόδρα, καὶ ἤκουσεν τὰ πάντα ὅσα ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τῷ παντὶ Ἰσραὴλ, καὶ ὅτι κοιμῶνται μετὰ γυναικὸς ἀνδρείας ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· 23 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἵνα τί ποιεῖτε τὸ πρᾶγμα τὸ τοιοῦτο, ὃ ἐγὼ ἀκούω τὰ ῥήματα ὑμῶν τὰ πονηρὰ ἀπὸ στόματος παντὸς τοῦ λαοῦ κυρίου; 24 μὴ οὕτως τέκνα μου· οὐ γὰρ καλὴ ἡ ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω· οὐ γὰρ εὐθυνεῖτε τὸν λαὸν κυρίου. 25 Ἐὰν ἁμαρτάνῃ ἀνὴρ ἐν ἀνδρὶ, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον· ἐὰν δὲ ἐν κυρίῳ ἁμαρτάνῃ ἀνήρ, τίς προσεύξεται περὶ αὐτοῦ; καὶ οὐκ ἐπήκουσαν τῆς φωνῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι ἠθέλησεν κύριος τοῦ θανατῶσαι αὐτούς. 26 Καὶ τὸ παιδάριον Σαμουὴλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἀγαθυνόμενος μετὰ κυρίου καὶ μετὰ ἀνθρώπων. 27 Καὶ ἦλθεν ἄνθρωπος θεοῦ πρὸς Ἠλὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ· τάδε λέγει κύριος· οὐκ ἀποκαλυφθείσης ἀπεκαλύφθην πρὸς οἶκον πατρός σου ὄντων σου ἐν Αἰγύπτῳ δουλευόντων τῷ οἴκῳ Φαραώ; 28 καὶ ἐξελεξάμην αὐτὸν ἐκ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ εἰς ἱερατεύειν μοι, καὶ ἀναβῆναι ἐπὶ θυσιαστήριόν μου, καὶ θυμιᾶσαι θυμίαμα, καὶ βαστάσαι ἐφόδ ἔμπροσθεν μου· καὶ ἔδωκα τὰ πάντα τοῖς οἴκοις τοῖς πατρὸς σου τὰ κατὰ πυρὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 29 Ἵνα τί ἐπεβλέψατε ὑμεῖς τὸν θυμιατόν μου καὶ τὴν θυσίαν μου τὴν ἐν τῇ τιμῇ μου, καὶ ἐδοξάσατε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν ὑπὲρ ἐμὲ τοῦ κατισχύειν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ λαοῦ μου Ἰσραὴλ; 30 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος· εἰ μὲν εἶπα τὸν οἶκόν σου καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου ἐν τῷ οἴκῳ μου λειτουργεῖν ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· νῦν δὲ φησὶν κύριος· μὴ γένοιτο ἐμοὶ τοῦτο· ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω, καὶ οἱ ἐξουθενοῦντέ με ἔσονται ἐξουθενημένοι. 31 Ἰδοὺ ἡμέραι ἐρχόμεναι καὶ ἐξολεθρεύσω τὸν σπόρον σου καὶ τὸν σπόρον τοῦ πατρός σου τοῦ μὴ γενέσθαι πρεσβύτερον ἐν τῷ οἴκῳ σου· 32 καὶ ἰδοὺ θλῖψις ὀφθαλμῶν σου καὶ πόνος ψυχῆς σου· καὶ οὐ μὴ ἔσται πρεσβύτερος ἐν τῷ οἴκῳ σου πάσας τὰς ἡμέρας σου· 33 καὶ ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ ἐξολεθρεύσω ἀπὸ θυσιαστηρίου μου, ἐκλείψαι τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ τῆκαι τὴν ψυχήν σου· καὶ πᾶν τὸ πλεῖστον οἴκου σου ἀποθανοῦνται ἐν ἀνδρασὶν ἡλικίας· 34 καὶ τοῦτο σοι τὸ σημεῖον ὃ ἐπελεύσεται ἐπὶ τοὺς υἱούς σου τοὺς δύο, ἐπὶ Ὀφνὶ καὶ Φινεές· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται οἱ δύο αὐτοί. 35 Καὶ ἀναστήσω ἐμαυτῷ ἱερέα πιστὸν, ὃς ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ μου ποιήσει· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστὸν, καὶ πορεύσεται ἐνώπιόν μου πάσας τὰς ἡμέρας· 36 καὶ ἔσται πᾶς ὁ περισσεύων ἐν τῷ οἴκῳ σου ἐλθεῖν προσκυνῆσαι αὐτῷ ἕνεκεν ἀργυρίου καὶ ἄρτου, καὶ ἐρεῖ· ἀφελέσθαι δὴ με εἰς τὴν ἱερατείαν μιᾷ τῶν ἱερατειῶν σου φαγεῖν ἄρτον.

MS.A. (η) καθεῖσεν αὐτὸν μετὰ δυνατῶν λαῶν, καὶ (θ) θρόνον, (ι) ἀλλ' ἢ ἐν (κ) κατεκόνησεν (λ) ἀπῆλθον εἰς Ἀρμαθαΐμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ τὸ (μ) εἰς τὸν λοιπὸν ἢ εἰς τὸν * ἢ εἰς τὸν λίθινα τὸν μέγαν ἢ εἰς τὸν χρῆμα ἢ εἰς τὸν χεῖρα, πᾶν ὃ (ν) ἡ ἐρῶν αὐτῷ. (ξ) καὶ ἐποίει ὁ ἐπείνει (ο) λέξιν. * ὁ ἐκθυσιῶν ὁ θύων, (π) ἀνθρῶν τῶν πεπλεῖστον μυρίαν (ρ) ἡμῶν. Καὶ

PARAPH. CHALD. Verfio Latina.

Omnia hæc fortitudines Domini qui ipfe regnans in feculo, mortificat & dixit ad vivificandum; & deficendere facit ad infernũ, etiã futur° ad educere faciendũ *in* vitis feculi. Dãs egere faciens & ditans, depriment, etiã ex-tollens. Statuens ex pulvere egenũ, ex ffercore extollens obfcurũ, ad federe & faciendũ eos cum juftis magnatibus feculi, & folia gloriæ fortificans cis: quia ante Dõm revelata funt fictæ filiorũ hominis, inferi° apparavit ge-henna improbis tranfgrefforibũ diffcorũ fuor ũ; & ipfi fortificantes voluntatẽ ej° fundavit illis orbẽ. *Et* corp° fervorũ fuorũ juftorũ cuftodivit à gehenna, & improbi in gehenna in tenebris judicabuntur, ad oftendendũ quod non quifquam quòd fit in eo fortitudo puritatis ad diem judicii. Dõs frangen-tes inimicitiæ, qui fingentes ad malefaciendũ populo fuo, fuper illos de cœlis in voce excelfis impellet, Dominũ° facit ultionẽ de Adverg. & de exercitu gentiũ raporũ qui venerũt ex finib° terræ: & dabit fortitudinẽ regi fuo, & multiplicabit regnũ Meffiæ fui. Et ivit Elkanah ad Ramatha ad 11 domũ fuũ, & puer fuit miniftrans ante Dõm in vita Gheli faccerdotis. Et 12 filii Heli viri improbi non fuerũt cognofcentes ad timendũ ante Dõm. Et 13 ftatutũ faccerdotũ à populo, omnis vir qui mactavit mactantẽ, & venit puer faccerdotis dum coquerẽtur caro, & fufcinula, cui tres dentes, in manu ejus. Et infixit ftibi in lebete, vel in olla, vel in caldare vel in tripode; & 14 omne quod extraxit fufcinula, accepit faccerdos animæ fuæ: fic faciebantes omni Ifrael qui venientes ad faccificandũ ibi in Siloh. Etiam nondũ af-cendere faciẽt pinguedinẽ ad altare, & venit puer faccerdotis, & dixit 15 viro qui facrificavit: Da carnẽ ad affandum faccerdoti, & non accipiet à te carnẽ cocta, nifi fic crudam. Et dixit ei vir: Morare ufque quò afcen-dere faciẽt pinguedinẽm, & accipe tibi ut id quod voluerit anima tua: & dixit: Quoniã nunc dabis; & fi non, accipiẽt à te in-fuper coactionem tui. Et fuit culpa puerorum multa nimis ante Dominũ, quòd fprevernũt viri oblationes Dominũ. Et Samuel miniftrans ante Dominũ juvenis in 18 dutus chardot byffi. Et paffũ parvũ fecit ei mater ejus, & afcendere faci-ens illi à tempore folennitatis ad folennitatẽ, in afcendere fuo cum marito fuo ad faccificandum faccificium folennitatum.

Verfio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܡܡܝܬ ܘܡܚܝܐ. ܡܚܬ ܠܫܐܘܠ ܘܡܣܩ. * ܡܡܟܪ ܘܡܥܢܝ ܡܫܦܠ ܘܡܪܡ. 7
8 ܡܩܝܡ ܡܢ ܥܦܪܐ ܡܣܟܢܐ ܡܢ ܫܦܪܐ ܡܩܝܡ ܡܣܟܢ ܥܡ ܪܒܪܒܢܐ ܘܡܚܠ ܠܗ ܟܘܪܣܝ ܟܒܘܕܐ ܡܛܠ ܕܠܡܪܝ ܐܪܥܐ ܢܩܝܡ ܘܣܡ ܥܠܝܗܘܢ ܬܒܠܐ.
9 ܢܛܪ ܪܓܠܝ ܩܕܝܫܘܗܝ ܘܪܫܥܐ ܒܚܫܘܟܐ ܢܬܒܠܘܢ. ܡܛܠ ܠܐ ܒܚܝܠܐ ܢܬܓܒܪ ܓܒܪܐ.
10 ܡܬܬܒܪܢ ܡܪܝܐ ܡܬܒܥ ܠܗ ܡܢ ܫܡܝܐ ܪܥܡ. ܡܬܕܝܢ ܡܪܝ ܣܦܝ ܐܪܥܐ ܘܢܬܠ ܫܘܠܛܢܐ ܠܡܠܟܗ ܘܢܪܡ ܩܪܢ ܡܫܝܚܗ.
11 ܘܐܙܠ ܐܠܩܢܐ ܠܪܡܬܝܡ ܠܒܝܬܗ. ܘܝܠܕܐ ܗܘܐ ܡܫܡܫ ܩܕܡ ܥܠܝ ܟܗܢܐ.
12 ܘܒܢܘܗܝ ܗܘܘ ܒܢܝ ܒܠܝܥܠ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܠܡܪܝܐ. ܘܕܝܢܐ ܕܟܗܢܐ ܥܡ ܥܡܐ ܟܠ ܕܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢ ܘܐܬܐ ܪܥܝܐ ܕܟܗܢܐ ܒܬܠܬ ܫܢ̈ܝ̈ܢ ܒܝܕܗ ܡܙܠܓ̈ܐ ܬܠܬ̈ܐ.
14 ܘܢܡܚܐ ܒܗ ܒܩܠܚܬܐ ܐܘ ܒܩܕܪܐ ܐܘ ܒܩܘܪܢܐ ܟܠ ܕܢܣܩ ܡܙܠܓܐ ܢܣܒ ܠܗ ܟܗܢܐ ܠܢܦܫܗ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܠܟܠ ܝܫܪܐܝܠ ܕܐܬܝܢ ܠܫܝܠܘ.
15 ܘܠܐ ܩܛܪ ܠܚܠܒܐ ܐܦ ܠܐ ܡܛܠ ܕܢܣܒ ܠܟܗܢܐ ܒܣܪ ܡܫܠ ܠܐ ܢܣܒ ܡܢܟ ܒܣܪ ܡܫܠ ܐܠܐ ܩܠܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܕܩܪܒ ܩܘܪܒܢ ܠܐ ܗܫܐ ܩܛܪ ܩܕܡ ܕܢܣܩ ܚܠܒܐ ܘܢܣܒ ܠܟ ܕܨܒܐ ܢܦܫܟ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܗܫܐ ܕܡܬܝܗܒ ܠܝ ܘܐܢ ܠܐ ܢܣܒ ܡܢܟ ܒܩܛܪܐ ܐܢܐ ܢܣܒ ܠܟ ܒܩܛܝܪܐ.
16 ܘܗܘܬ ܚܛܝܬܐ ܕܥܠܝܡܐ ܣܓܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܡܪܝ ܠܐ ܡܨܠܝܢ ܠܡܩܪܒ ܩܘܪܒܢ ܕܡܪܝܐ ܒܫܝܠܘ.
17 ܘܫܡܘܐܝܠ ܫܡܫ ܩܕܡ ܡܪܝ ܥܠܡ ܠܒܘܫ ܐܦܘܕ ܕܒܘܨ ܩܛܝܢ ܠܗ ܐܡܗ ܘܡܣܩ ܠܗ ܥܡ ܒܥܠܗ ܕܡܙܒܚ ܙܒܚܐ ܕܫܢܬܐ.
18 ܘܒܪܟ ܥܠܝ ܠܐܠܩܢܐ ܘܠܐܢܬܬܗ ܘܐܡܪ ܢܬܠ ܡܪܝ ܠܟ ܙܪܥ ܡܢ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ ܬܚܬ ܫܐܠܬܐ ܕܝܗܒ ܠܡܪܝ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ.
19 ܘܡܛܠ ܕܐܬܦܩܕ ܡܪܝ ܠܚܢܐ ܘܝܠܕ ܬܠܬ ܒܢ̈ܝ̈ܢ ܘܬܪܬܝܢ ܒܢܬ̈ܝ̈ܢ ܘܪܒܝ ܥܠܡ ܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝ.
20 ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܠܐܠܩܢܐ ܘܠܐܢܬܬܗ ܢܬܠ ܡܪܝ ܠܟ ܙܪܥ ܡܢ ܗܕܐ ܐܢܬܬܐ ܬܚܬ ܫܐܠܬܐ ܕܝܗܒ ܠܡܪܝ. ܘܐܙܠܘ ܠܐܬܪܗܘܢ.
21 ܘܡܛܠ ܕܐܬܦܩܕ ܡܪܝ ܠܚܢܐ ܘܝܠܕ ܬܠܬ ܒܢ̈ܝ̈ܢ ܘܬܪܬܝܢ ܒܢܬ̈ܝ̈ܢ ܘܪܒܝ ܥܠܡ ܛܠܝܐ ܫܡܘܐܝܠ ܩܕܡ ܡܪܝ.
22 ܘܐܠܝ ܣܒܐ ܠܚܠܝ ܘܫܡܥ ܟܠ ܕܥܒܕܘ ܒܢܘܗܝ ܠܟܠ ܝܫܪܐܝܠ ܘܕܫܪܝܢ ܥܡ ܢܫ̈ܝ̈ܢ ܕܡܫܡܫܢ ܒܬܪܥ ܡܫܟܢ ܡܘܥܕܐ.
23 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܗܠܝܢ ܕܐܢܐ ܫܡܥ ܡܢ ܦܘܡ ܟܠ ܥܡܐ ܝܗܒ ܠܡܪܝ ܒܝܫ̈ܝ̈ܢ.
24 ܠܐ ܗܟܢܐ ܒܢ̈ܝ̈ܢ ܕܠܐ ܛܒ ܫܡܥ ܕܐܢܐ ܫܡܥ ܕܠܐ ܡܫܪܝܬܘܢ ܠܥܡ ܡܪܝ.
25 ܐܢ ܚܛܐ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܘܨܠܘ ܠܗ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܐܢ ܡܪܝ ܚܛܐ ܠܡܪܝ ܡܢ ܢܨܠܐ ܠܗ ܩܕܡ ܡܪܝ. ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܠܩܠ ܐܒܗܘܢ ܕܨܒܐ ܡܪܝ ܕܩܛܠܘܗܝ ܠܗ ܠܡܘܬ ܘܐܙܠ ܥܠܪ ܫܡܘܐܝܠ ܫܡܫ ܩܕܡ ܡܪܝ ܥܠܡ ܠܒܘܫ ܐܦܘܕ ܕܒܘܨ ܩܛܝܢ ܠܗ ܐܡܗ ܘܡܣܩ ܠܗ ܥܡ ܒܥܠܗ ܕܡܙܒܚ ܙܒܚܐ ܕܫܢܬܐ.
26 ܘܫܡܘܐܝܠ ܫܡܫ ܩܕܡ ܡܪܝ ܥܠܡ ܠܒܘܫ ܐܦܘܕ ܕܒܘܨ ܩܛܝܢ ܠܗ ܐܡܗ ܘܡܣܩ ܠܗ ܥܡ ܒܥܠܗ ܕܡܙܒܚ ܙܒܚܐ ܕܫܢܬܐ.
27 ܘܐܬܐ ܓܒܪ ܐܠܗܐ ܠܥܠ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܗܠܐ ܐܬܓܠܝ ܐܬܓܠܝ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ ܕܗܘ ܡܫܡܫ ܩܕܡ ܒܝܬ ܦܪܥܘ ܒܡܨܪܝܢ.
28 ܘܒܪܝܬ ܠܗ ܡܢ ܟܠ ܫܒܛ̈ܝ̈ܢ ܕܝܫܪܐܝܠ ܕܢܗܘܐ ܠܝ ܟܗܢ ܕܢܣܩ ܥܠ ܡܕܒܚܝ ܕܢܣܩ ܒܣܡ ܩܛܪ ܕܢܣܒ ܩܕܡ ܠܝ ܘܢܬܠ ܠܒܝܬ ܐܒܘܟ ܠܟ ܟܠ ܩܪܒ̈ܢ̈ܝ̈ܐ ܕܒܢ̈ܝ̈ܢ ܕܝܫܪܐܝܠ.
29 ܠܡܢܐ ܚܛܬܘܢ ܒܩܛܪܝ ܘܒܩܘܪܒܢܝ ܕܦܩܕܬ ܒܡܕܘܪ ܫܟܢ̈ܝ̈ܢ ܘܡܟܒܕܬܘܢ ܠܒ̈ܢ̈ܝ̈ܟ̈ܘ ܡܢ ܟܠ ܩܪܒ̈ܢ̈ܝ̈ܐ ܕܝܫܪܐܝܠ ܕܢܗܘܢ ܫܡܢ̈ܝ̈ܢ ܠܡܫܡܫ ܩܕܡ ܝ̈ܗ̈ܘ̈ܕ̈ܝ̈ܐ ܕܥܡ ܝ̈ܗ̈ܘ̈ܕ̈ܝ̈ܐ ܕ

שמואל א׳ ב

Ponat Elisit & elias uxori & Elkanah Heli benedixit Et
20 וברך עלי את־אלקנה ואת־אשתו ואמר ישם
petrat pro hac muliere de semen tibi DOMINUS
יהוה לך זרע מן האשה הזאת תחת השאלה
Quia fuum locum in aberant Et DOMINO petiit quam
אשר שאל ליהוה והלכו למקומו׃ כי־
tres peperit & concepit & Channah DOMINUS visitavit
21 פקד יהוה את־חנה ותהר ותלד שלשה
cum Samuel puer crefcit gentis & filias duas & filios
בנים ושתי בנות ויגדל הנער שמואל עם־
que universa audivit & vafdit fenex Heli Et DOMINO
יהוה׃ ועלי זקן מאד ושמע את־כל־אשר
cum exhaeret quod & Israel universis qui filii faciebant
22 יעשון בניו לכל־ישראל ואת אשר־ישכבון את־
Dixitque eorumque tabernaculi oftium mulieribus
הנשים הצבאות פתח אהל מועד׃ ויאמר
ego quae haec verba fecundum faciatis quid ut eos ad
23 להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי
populo omni ab mala vestra verba audiens
שמע את־דבריכם רעים מאת כל־העם אלה׃ אל
audiens ego quam audite non quia omni filii
24 בני כי לא־טובה השמעה אשר אנכי שמע
vir peccaverit Si DOMINI populum transgredi facientes
מעברים עם־יהוה׃ אם־יחטא איש
peccaverit DOMINUM in & Deus cum judicabit & virum in
25 לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא
quia illi potris eci audierunt non & Di orabit quis vir
איש מי יתפלל־לו ולא ישמעו לקול אביהם כי־
quibuſdam Samuel puer DOMINUS voluit
26 חפץ יהוה להמיתם׃ והנער שמואל הלך
hominibus cum eisque & DOMINO cum eisque, bonus & gratiaque & ſe
וגדל וטוב גם עם־יהוה וגם עם־אנשים׃
duxit Sic cum ad dixique, Heli ad Dei vir venit Et
27 ויבא איש־אלהים אל־עלי ויאמר אליו כה אמר
domuis ad me manifestans manifestando Nonne : DOMINUS
יהוה הנגלה נגליתי אל־בית אביך
Porhoh domo in Egypto in cui oſtendi in Kui patris
28 אביך בהיותם במצרים לבית פרעה׃
facerdotem in mihi Israel tribubus omnibus ex eum elegendo Et
ובחר אתו מכל־שבטי ישראל לי לכהן
abhominata ſuffitiendum ad meum altare super afcendere faciendum ad
לעלות על־מזבחי להקטיר קטרת
tui patris domui dedi & ante facies ad ſuperhumerale ſacerdotium ad
29 לשאת אפוד לפני ואתנה לבית אביך
exhortabitis Cur Israel filiorum ignitiones omnes
את־כל־אשי בני ישראל׃ למה תבעטו
honoratis & dabantur praeepi quod quorum numer in & meli ſacrificii in
בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד
incurrit omnis ora de tres ingrediantur ad me pro tuos filios
30 את־בניך ממני להבריאכם מראשית כל־מנחת
Israel Deus DOMINUS dixit Idcirco Israel populi Israel
ישראל לעמי׃ לכן נאם יהוה אלהי ישראל
ambulabant qui patris domus & ita Domus : dixi Dicendo
אמר שפטתי ביתך ובית אביך יתהלכו
Abit : Dominus dicit nunc & ſecutum in usque meus faciet ut
לפני עד־עולם ותהי נאם־יהוה חלילה לי
Ecce ſpondens illique contemnentes & honorabo me honorantes quia
31 כי מכבדי אכבד ובזי יקלו׃ הנה
dicunt trachium & ſuum brachium praeidam & contemnet dies
ימים באים וגדעתי את־זרעך ואת־זרע בית
tua domo in ſonum ſcipiendo ab tui patris
אביך מהיות זקן בביתך׃

Targum Jonathan.

20 וברך עלי ית אלקנה וית אתתיה ואמר ימים ילד בנין כשרין מן אתתא הדא תחת
דשיל ליהוה ותיבון לבתיהון׃ ארי על דדברא אתתיה מן קדם יהוה׃ ופקיד יהוה ית חנה
21 ואולדת תלת בנין ותרין בנתין וברבא ית גיברא שמואל משמש קדם יי׃ ועלי סיב לחדא ושמע
ית כל דעבדין בנוהי לכל ישראל ודחדי שכבין ית נשיא דאתין לצלאה בתרע משכן
22 זמנא׃ ואמר להון למא תעבדון כפתגמיא האלין׃ דאנא שמע ית חבולכון בישין מן
כל עמא אלין׃ לא בארי ארי לא תקנא שמהתאריי אנא שמע ית דרגין עמא דיי׃ אם יחוב
23 גבר לגבר תלא יתיהון לקדם דיא ושמע מן לוהון ובלי בניהון ואם קדם יי יחוב גברא
מן דבעי ישתחבין ליהוה׃ ולא למיסר מארעא קדם יי לקטלותהון׃
24 ולא שמעו לקל אבוהון׃ ארי רעיא מן קדם יי׃ ורחיץ ית בנוי דלא מן בני
25 ואולדא שמואל אזיל וסגי ושפיר קדם יי׃ ואתא גבר אלהין ואמר ליה כדין אמר
אלהא׃ אתגלי אתגליתי לבית אבהתך׃ ארי על דדבר אתתך אתגלי אתגליתי לבית אבהתך
26 כד הוו במצרים לבית פרעה׃ ואתרעיתי ביה מכל שבטיא דישראל קדמי
למהוי כהנא לאסקא קטורתא מדבחא על מדבחי לאסקרא קטורת בוסמין לבלבש אפוד
27 לשמשא קדמי ואתן לבית אבהתך ית כל קורבניא דבני ישראל׃ למא אתון אבטין
28 בנכסת קורבשא ובקורבנא דמנחתא דפקדית לקרבא קדמי מבית מדבחא ולאוקדא בית בוסמין
29 ולאולהותהון מרישי כל קורבן מנחת ישראל דעמי׃ כדין אמר יי אלהא דישראל מיסי
אמרית ביתך ובית אבהתך שבטין קדמי עד עלמא ובכן אמר יי אתגלא אמין דיי ארי
30 אלהין׃ ארי מן דמקרבין קדמי אקר ית דמקרבין על שמי יתקשון׃ הא יומיא אתיין ואקטוע ית תקוף
31 ית בנך ית תקוף בית אבוך מלמהוי סיב בביתך׃

Targum Jonathan.

20 Et benedixit Heli Elkanah & uxori ejus, & dixit : Statuat Dns tibi fi-
lios redtos ex uxore hac, propter petitionem quam petivit ante Dfim : &
iverunt ad locum ſuum. Quia intravit recordatio Hhannæ ante Dominum, 21
& concepit & peperit tres filios & duas filias : & crevit puer Semuel
ministrans coram Dño. Et Gheli fenex valdè, & audivit omnia quæ faci-
entes filii ej? omni Israel, & quòd cubantes cum mulieribˢ quæ venientes
ad orandum in porta tabernaculi fœderis. Et dixit illis : Quare facietis ut 22
verba illa quæ ego audivi verba vestra mala ex omni populo hoc. Non filii 23
mei, quia non rectè auditis quam ego audio ; quam firmentes po-
pulus Dñi. Si peccaverit vir in vir, an non libunt ad-ante judicem, & audiet
loquelas eorum, & exquiret inter eos? & si ante Dfim peccaverit vir, à quo 24
orabit, & rogabitur ei ? et non obedierunt dicto patris eorum, quoni-
am voluntas ante Dfim ad occidendum eos. Et puer Semuel ambulans & 25
crescens, & nomen ejus bonum, & rectùm vix ejus ante Dfim, & probati
fuerunt in Mifraaim, & fervientes omni Pharaohi. Et optavi in eo ex 26
omnib? tribubus Israel coram me, ut fit facerdos ad afcendere faciendum
oblationem super altare meum, ad fuffiendum fuffitù aromatum, ad wed-
endum ephod, ad miniſtrandum ante me ; & dedi domui patris tui omnes
oblationes dom? Israel. Ad quid vos vim inferentes in mactationibˢ ſanctiſic? 29
& in oblationem meà quæ juſſi ad offerendùm ante me in domo ſanctuarii
meii? & honoràſti filios tuos præ me ad alendum eos ex capite omnis obla-
tionis ſacrificii Israel populi mei ? Propterea dixit Dñs De? Israel : Dic 30
condo dixi, Dom? tua & dom? patris tui miniſtrabunt ante me uſq; in fe-
culũ : & nunc dixit Dñs, Vera illa judicia mea, quòd honorantes ante me
honorabo; & qui contemperint ſuper nomen meum, deſpicientur. Ecce 31
dies venientes, & extirpabo fortitudinem feminis tui & fortitudinem femi-
nis domus patris tui, ne ſit fenex in domo tua.

Verſio VULG. LAT.

20 Et benedixit Heli Elcanæ, & uxori ejus, dixitque ei ; Red-
dat tibi Dominus ſemen de muliere hac, pro fœnore quod
commodaſti Domino. Et abi-
ierunt in locum ſuum. Viſi-
tavit ergo Dominus Annam,
& concepit, & peperit tres fi-
lios, & duas filias : & magni-
ficatus eſt puer Samuel apud
21 Dominum. Heli autem erat
fenex valdè, & audivit omnia
quæ faciebant filii ſui univer-
ſo Iſraeli : & quomodò dormi-
ebant cum mulieribus quæ
obſervabant ad oſtium taber-
naculi. Et dixit eis ; Quarè
facitis res hujuſcemodi, quas
ego audio, res peſſimas, ab
22 omni populo ? Nolite filii
mei ; non enim eſt bona fama,
quam ego audio, ut tranſgre-
di faciatis populum Domini.
23 Si peccaverit vir in virum,
placari ei poteſt Deus : ſi au-
tem in Dominum peccaverit
vir, quis orabit pro eo ? Et
non audierunt vocem patris
24 ſui : quia voluit Dominus oc-
cidere eos. Puer autem Sa-
muel proficiebat, atque crefce-
bat, & placebat tam Domino
25 quàm hominibus. Venit autem
vir Dei ad Heli ; & ait ad eum ;
Hæc dicit Dominus ; Num-
quid non apertè revelatus ſum
domui patris tui, cùm eſſent
in Ægypto in domo Phara-
26 onis ? Et elegi eum ex omnibus
tribubus Iſrael mihi in facer-
dotem : ut aſcenderet ad alta-
re meum, & adoleret mihi in-
cenſum, & portaret ephod co-
ram me : & dedi domui pa-
tris tui omnia de ſacrificiis fi-
liorum Iſrael. Quarè calce ab-
jecitis victimâ meam, & mu-
nera mea quæ præcepi ut of-
ferrentur in templo : & magis
honoràſti filios tuos quàm me,
ut comederetis primitias o-
mnis ſacrificii Iſrael populi
27 mei ? Propterea ait Dominus
Deus Iſrael ; Loquens locutus
ſum, ut domus tua, & domus
patris tui, miniſtraret in con-
ſpectu meo, uſque in ſempi-
ternum. Nunc autem dicit Do-
minus, Abſit hoc à me : ſed
28 quicunque glorificaverit me,
glorificabo eum : qui autem
contemnunt me, erunt ignobi-
les. Ecce dies veniunt, & 29
præcidam brachium tuum, &
brachium domûs patris tui, ut
non ſit ſenex in domo tua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

20 Καὶ εὐλόγησεν Ἠλὶ τὸν Ἐλκανὰ καὶ τὴν
γυναῖκα αὐτοῦ, λέγων, Ἀποδίδοιεν (α) σοι κύ-
ριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀν-
τὶ τῆς ἀχρείας ἣ δεδάνεισας τῷ κυρίῳ. καὶ ἀπ-
ῆλθον ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
21 Καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὴν Ἄννας, (τ) καὶ
ἐγκύμων ἐγένετο καὶ ἔτεκεν υἱοὺς τρεῖς καὶ
θυγατέρας δύο. καὶ ἐμεγαλύνθη τὸ παιδάριον Σαμουὴλ
ἐνώπιον κυρίου. Καὶ Ἠλὶ γεγηρακὼς σφό-
δρα. καὶ (υ) ἤκουσεν ἃ ἐποίουν οἱ υἱοὶ αὐ-
τοῦ πάντα τῷ Ἰσραήλ· Καὶ ὅτι κοι-
μῶνται μετὰ γυναικῶν αἱ ἐρχόμεναι ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.
22 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὅτι ποιεῖτε κατὰ τὰ ῥήματα ὑμῶν τὰ πονηρὰ ἃ ἐγὼ ἀκούω
πρὸς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον; Μὴ τέκνα, ὅτι οὐκ ἀγαθὴ ἡ ἀκοὴ ἣν ἐγὼ ἀκούω· μὴ
23 ποιεῖτε οὕτω τὰ ἔργα τὰ πονηρὰ ἃ ἐγὼ ἀκούω τῷ λαῷ κυρίου. (φ) Ἐὰν (χ) ἁμάρτῃ
ἀνὴρ τῷ πλησίον αὐτοῦ, τίς προσεύξεται περὶ αὐτοῦ πρὸς κύριον. Καὶ οὐκ ἐπήκουσαν τῆς φω-
νῆς τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὅτι βουλόμενος ἐκ-
24 θεῖναι αὐτοὺς. καὶ ὁ παῖς Σαμουὴλ ἐπορεύετο καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἦν ἀγαθὸς καὶ
ἐνώπιον κυρίου καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.
25 Καὶ (β) ἐξῆλθεν ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν Ἠλὶ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τάδε λέγει κύριος·
Ἀποκαλυφθεὶς ἀπεκαλύφθην πρὸς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ὅτε ἦσαν ἐν τῷ οἴκῳ Φαραώ;
26 Καὶ (β) ἐξελεξάμην σοι ὅλον τῶν σκηνῶν τῶν Ἰσραὴλ εἰς ἱερατεύειν, (ζ) τοῦ ἀνα-
βαίνειν τοῦ θυσιαστηρίου μου, καὶ θυμιᾶν ἐμοὶ (δδ) θυμίαμα ἐπὶ τὸν θυσιαστήριον μου, καὶ ἀρεῖν (η) ἐφὸδ· καὶ ἔδωκα τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου τὰ πάντα τὰ ἐκ τῶν καρπωμάτων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς βρῶσιν.
27 Καὶ (θ) ἐκβαλεῖτε τὸν θυσιαστήριόν μου καὶ τὴν (ι) θυσίαν μου ἣν ἐνετειλάμην τοῦ δοῦναι (κε) τὴν θυσίαν μου ἐν τῷ ἱερῷ; καὶ ἐδόξασας τοὺς υἱούς σου ὑπὲρ ἐμὲ τοῦ φαγεῖν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν καρπωμάτων τῶν ἐκ τῶν θυσιῶν τοῦ Ἰσραὴλ τοῦ λαοῦ μου.
28 Διὰ τοῦτο τάδε (λ) λέγει κύριος τοῦτο· Ἐὰν εἰπὼν εἶπα τὸν οἶκόν σου καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου διελεύσεται ἐνώπιόν μου ἕως αἰῶνος· καὶ νῦν φησὶν κύριος· Μακρὰν ἔμοι, ὅτι οὐκ ἔστι, ὃς δοξάσει με δοξάσω αὐτόν· οἱ δὲ ἐξουθενοῦντέ με ἔσονται ἐξουθενημένοι.
29 (ι) Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολεθρεύω τὸν βραχίονά σου καὶ τὸν βραχίονα τοῦ πατρός σου τοῦ μὴ εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ σου πρεσβύτερον.

MS. A. (α) κύριος σοι σπέρμα (γ) ἐξ Συνέκδοχε (δ) ἔτεκεν (ε) πλεῖον αἰχμαλωσίας αἰῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐξ ἐνόμου σε τῆς γραπτῆς τῆς παρεγένετο παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τῆς μαρτυρίου· Καὶ ὅστις (χ) ἁμάρτανον ἁμαρτήσωσιν ἀνθρωπος τῷ καὶ κυρίῳ τίς (μ) ἐκφωνήσει τὸν ἱερέα τῶν γραπτῶν τῶν ἐν τῷ ἱερῷ; (φ) ἐπιστρέψουσιν τὸν λόγον τοῦ πατρὸς αὐτῶν (ψ) ἐν τῷ ἀποκτεῖναι αὐτοὺς. (ω) ἐν τῷ ἱερῷ (α) ἐφόδ (β) ἐν τῷ ἱερῷ (γ) ἐν τῷ ἱερῷ (δ) ἐν τῷ ἱερῷ (ε) ἐν τῷ ἱερῷ (ζ) ἐν τῷ ἱερῷ (η) ἐν τῷ ἱερῷ (θ) ἐν τῷ ἱερῷ (ι) ἐν τῷ ἱερῷ (κ) ἐν τῷ ἱερῷ (λ) ἐν τῷ ἱερῷ (μ) ἐν τῷ ἱερῷ (ν) ἐν τῷ ἱερῷ (ξ) ἐν τῷ ἱερῷ (ο) ἐν τῷ ἱερῷ (π) ἐν τῷ ἱερῷ (ρ) ἐν τῷ ἱερῷ (σ) ἐν τῷ ἱερῷ (τ) ἐν τῷ ἱερῷ (υ) ἐν τῷ ἱερῷ (φ) ἐν τῷ ἱερῷ (χ) ἐν τῷ ἱερῷ (ψ) ἐν τῷ ἱερῷ (ω) ἐν τῷ ἱερῷ

Paraph. Chald. Verſio Latina.

20 Et benedixit Gheli Elkanah & uxoremi ejus, & dixit : Statuat Dñs tibi fi-
lios redtos ex uxore hac, propter petitionem quam petivit ante Dfim : &
iverunt ad locum ſuum. Quia intravit recordatio Hhannæ ante Dominum, 21
& concepit & peperit tres filios & duas filias : & crevit puer Semuel
ministrans coram Dño. Et Gheli fenex valdè, & audivit omnia quæ faci-
entes filii ej? omni Israel, & quòd cubantes cum mulieribˢ quæ venientes
ad orandum in porta tabernaculi fœderis. Et dixit illis : Quare facietis ut 22
verba illa quæ ego audivi verba vestra mala ex omni populo hoc. Non filii 23
mei, quia non rectè auditis quam ego audio ; quam firmentes po-
pulus Dñi. Si peccaverit vir in virum, non libunt ad-ante judicem, & audiet
loquelas eorum, & exquiret inter eos? & si ante Dfim peccaverit vir, à quo
orabit, & rogabitur ei ? et non obedierunt dicto patris eorum, quoni-
am voluntas ante Dfim ad occidendum eos. Et puer Semuel ambulans & 25
crescens, & nomen ejus bonum, & rectùm vix ejus ante Dfim, & probati
fuerunt in Mifraaim, & fervientes omni Pharaohi. Et optavi in eo ex 26
omnib? tribubus Israel coram me, ut fit facerdos ad afcendere faciendum
oblationem super altare meum, ad fuffiendum fuffitù aromatum, ad wed-
endum ephod, ad miniſtrandum ante me ; & dedi domui patris tui omnes
oblationes dom? Israel. Ad quid vos vim inferentes in mactationibˢ ſanctiſic? 29
& in oblationem meà quæ juſſi ad offerendùm ante me in domo ſanctuarii
meii? & honoràſti filios tuos præ me ad alendum eos ex capite omnis obla-
tionis ſacrificii Israel populi mei ? Propterea dixit Dñs De? Israel : Dic 30
condo dixi, Dom? tua & dom? patris tui miniſtrabunt ante me uſq; in fe-
culũ : & nunc dixit Dñs, Vera illa judicia mea, quòd honorantes ante me
honorabo; & qui contemperint ſuper nomen meum, deſpicientur. Ecce 31
dies venientes, & extirpabo fortitudinem feminis tui & fortitudinem femi-
nis domus patris tui, ne ſit fenex in domo tua.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

20 Benedixit autem Eli Helcanæ & uxori ejus,
ac dixit, Det tibi Dominus ſemen ex muliere
hac pro mutuo quod commodaſti Domino.
Cumque reverſi eſſent in patriam ſuam, Vi-
ſitavit Domin? Hannam, quæ concepit ac pe-
perit tres filios & duas filias : crevique puer
Samuel coram Domino. Eli autem ſenuerat
valdè, & audivit omnia quæ faciebant filii
ſui univerſo Iſraeli, & quòd illupabant mu-
lieres quæ orabant in tabernaculo temporis :
21 Et dixit eis, Quare perpetratis res hujuſmo-
di ? nam audio famam veſtram malam ab uni-
verſo populo iſto. Ne ita faciatis filii mei : 24
non enim decens eſt rumor iſte quem audio
quòd vos avertatis populum Domini. Si pec-
caverit homo in hominem, Dominum depre-
cabitur : quòd ſi quis in Dominum peccave-
rit, quemnam deprecabitur ? At non aufcul-
tarunt voci patris ſui, quia volebat Dominus
25 morte eos afficere. Interea puer Samuel in-
dies magnificabatur valdè, & gratus erat tam
apud Dominum quàm apud homines. Dein-
26 de venit homo quidam Domini ad Eli,
dixitque ad eum, Sic dicit Dominus, Mani-
festè apparui domui patris tui dum eſſet in
Ægypto Pharaonitica, Et elegi eum mihi ex 28
omnibus tribubus Iſraelis ſacerdotem, ut
aſcenderet ſuper altare meum, & thura po-
neret in conſpectu meo, atq; portaret ephod
& dedi domui patris tui omnes oblationes
29 filiorum Iſrael. Quare peccatis in ſacrificia
mea & in oblationes meas quas præceperam
inde à deforo ; & honoràſti filios tuos plu-
30 quàm me, ut ſi ſtipites è percepitis omnium
oblationum filiorum Iſrael populi mei ?
Propterea ſic dicit Dominus Deus Iſraelis, 30
Decreveram quidem quòd domus tua & do-
mus patris tui miniſtraret coram me in tem-
pus rerum uſque : jam verò dicit Domin?, Ab-
ſit à me ; nam honorantes me honorabo, con-
temptores autem mei ignominiâ afficientur.
31 En ecce dies venient dicit Dominus, & am-
putabo brachium tuum, & brachium patris
tui, & non erit ſenex in domo tua,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

20 Adscititis autem Eli Helcanæ & uxori
ipsius, dixit ; Concedat tibi Dominus pro-
lem ex hac mulere quod Do-
mino dedisti : tum recessi sunt in patrium
locum. Et visitavit Dominus
21 Hannam uxorem ejus, & concepit vicin ac
peperit ei filios & duas filias. Et cum
adolevisset puer Samuel, & ministrabat
coram Domino. Porrò Eli senuerat, &
audivit omnia quæ faciebant filii ejus
22 omnibus Israelitis, & quomodo illupabant
mulieres quæ venibant coram
Domino in ostio tabernaculi fœderis. Et
23 ait, Quare committitis hujusmodi facin-
ora ? quæ audio ab omni populo
24 hoc ? Ne ita fiat, ut filii mei, non enim
bona fama, quam audio, ut ab me audiatur
populum Domini, ut
25 ut illupatis. Si peccatum fuerit homo in
hominem, Deus placabitur ei : si autem
peccaverit homo in Dominum, quis ora-
bit pro eo ? Et non
audiebant vocem patris sui, quia
volebat volebat Dominus
26 de perdere illos. Et puer Samu-
el ibat, & crescebat, & erat bonus cum
Domino, & cum hominibus. Et 27
venit homo Dei ad Heli, & di-
xit, Hæc dicit Dominus, (ζ) Re-
velatus revelatus sum ad domum
patris tui, cùm esset in terra Æ-
gypto forsan in domo Pharaonis :
28 Et elegi domum patris tui ex 28
omnibus tribubus Israel, mihi sa-
cerdotis fungi : ut ascenderent ad
altare meum, & incenderent in-
censum, & portaret Ephod. Et
dedi domui patris tui omnia, quæ
(dd) ignis filiorum Israel in
incensum meum, & in sacrificia-
29 bus meis impulsuis oculis? Et
glorificasti filios tuos super me,
ut comederetis primitias
omnis sacrificii Israel populi
mei ? Propterea hæc dicit 30
Dominus Deus Israel ; Dixi,
Domus tua, & domus patris tui
ut ministrarent coram me usque in
tempus : jam verò dicit Domin?, Ab-
sit à me ; nam honorantes me honorabo, con-
temptores autem mei ignominiâ afficientur.
En ecce dies venient dicit Dominus, & am-
putabo brachium tuum, & brachium patris
31 tui, & non erit senex in domo tua,

שמואל א׳ ג

ipsi benedicet quibus conclis in habitacolo ergo stare et venyt ibi et
והבטתי עֵר מָעוֹן בְּכָל אֲשֶׁר־יֵיטִיב אֶת־
virum Et dicebat ei ecce ego in domo in fouea erit non & Israel
33 יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה זָקֵן בְּבֵיתֶךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְהִנֵּה
ipsi oculos meos super altari cum a tibi excidam non
לֹא אַכְרִית לְךָ מֵעִם מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינֶךָ
tua domus multitudo omnis & ituam animam dolore efficiam ad & tua
וְדַלּוֹת נָפֶשׁ וְכָל־מַרְבִּית בֵּיתְךָ
ad venit quod signum tibi hoc Et mori
יָמוּתוּ אֲנָשִׁים׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אֲשֶׁר־יָבֹאוּ שְׁנֵי
ipsi ambo mori et mu die in: Pinechas & Chophni ad ipsos filios
34 בָנֶיךָ פִּנְחָס וְחָפְנִי בְּיוֹם אֶחָד יָמוּתוּ׃ וְהֵקִמֹתִי לִי
meo corde in quemadmodum fidelem facerdotem mihi fuscitabo Et
כֹּהֵן נֶאֱמָן אֲשֶׁר כַּאֲשֶׁר בְּלִבָּבוֹ
ambulabit & fidelem domum et edificabo & facies meo anima in &
וּבְנַפְשׁוֹ יַעֲשֶׂה וּבְנִיתִי לוֹ בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ
tua domo in ipsium nunis erit Et. ad dies omnibus mei Christi facies ad
לִפְנֵי־מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃ וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתְךָ
dhiet & spatia sacra & propria nimis et & incurvandum ad venet
35 יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לַאֲרֹת כֶּסֶף וְכִכַּר־לָחֶם וְאָמַר
ipsi ad ut ad ore mea Junge
סְפָחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃

CAP. III. 3

Cantico & Heli *Puer ad Domino* *ministrare* Samuel puer Et
1 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר
aperta visio non illis diebus in preciosus erat Domini
יְהוָה הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃
incipient ejus oculi & ipsu loco in cubat Heli & illa die in fuit Et
2 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקֹמוֹ וְעֵינָיו
Dñi lucerna Et videre poterat non oculique
הֵחֵלּוּ כֵהוֹת לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃ וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם
cecipiebat Dñi lucerna Et ante quam Samuel & esset dormiens
יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן
3 אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
Dominus vocavitque Dei & Dominus vocavitque Samuel ad & dixit & Heli ad dixit & Samuel fuit ecce & Samuel adhuc
וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא
ad & dixit & Heli ad & dixit & vocavi quia ego Ecce & Heli ad & dixit & Heli ad cucurrit Et
קָרָאתִי שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃ וֹסף יְהוָה קְרֹא
revertere mihi fili vocavi Non dixit & tunc & vocasti quia
עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי
revertere & Samuel & Dominum cognovit nondum & Samuel Et
כִּי קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא קָרָאתִי בְּנִי שׁוּב שְׁכָב׃
Dominus addidit Et Domini cognovit nondum & sermo revelatus
4 וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם יְגָלֶה אֵלָיו
Dominus quod & Heli & addit & Samuel & vocasti quia ego Ecce
דְּבַר־יְהוָה׃ וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא שְׁמוּאֵל שְׁלִשִׁית וַיָּקָם
Dominus vocavitque Samuel & Heli & addit & surrexit & Samuel vocare
וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִּי עֵלִי׃ וַיַּאֲמֶר
Dominus quod & Heli & addit & vocasti quia ego Ecce
הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַתֵּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא
Dominus & Heli & intellexit & vocasti quia ego Ecce
לַנָּעַר׃ וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה אִם־
filius ferus & & vade Samuel ad Heli Dixitque
יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ
Dominus Vadisque & Samuel abit & loco in cubat & Domine Loquere dicet & te ad vocaverit
וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ וַיָּבֹא יְהוָה
dixitque & Samuel & Samuel cum in vice fuit vocavit & stetit &
וַיִּתְיַצֵּב וַיִּקְרָא כַּפָּעַם בַּפָּעַם שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
tus servus audiet quia Loquere & Samuel
דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃

CAP. III.

Et videbis æmuli tuum in templo, in universis prosperis Israel: & non erit senex in domo tua omnib' diebus. Verumtamen non auferam penitùs virũ ex te ab altari meo: fed ut deficiant oculi tui, & tabefcat anima tua: & pars magna domũ tuæ morietur cùm ad virilem ætatem venerit. Hoc autẽ erit tibi signum, quod venturum eſt duobus filiis tuis, Ophni & Phinees: In die uno morientur ambo. Et ſuſcitabo mihi facerdotem fidelem, qui juxta cor meum & animam meam facies: & ædificabo ei domum fidelem, & ambulabit coram Chriſto meo cunctis diebus. Futurum eſt autem, ut quicunque remanſerit in domo tua, veniat ut oretur pro eo, & offerat numnum argenteum, & tortam panis, dicãtque, Dimitte me, obſecro, ad unãm partẽ facerdotum, ut comedam buccellam panis.

CAP. III. 1

P Ueri autẽ Samuel miniſtrabat Dõo coram Heli, & ſermo Dñi erat pretioſus in diebꝰ illis, non erat viſio manifeſta. Factum eſt ergò in die quadam, Heli jacebat in loco ſuo, & oculi ejꝰ caligaverant, nec poterat videre: Lucerna Dei antequam extinguetur, Samuel dormiebat in templo Dñi, ubi erat arca Dei. Et vocavit Dñs Samuel. Qui reſpondens, ait, Ecce ego. Et cucurrit ad Heli, & dixit, Ecce ego: vocaſti enim me. Qui dixit, Non vocavi: revertere, & dormi. Et abiit, & dormivit. Et adjecit Dñs rurſum voceare Samuelẽ. Confurgẽns, Samuel, abiit ad Heli, & dixit, Ecce ego: quia vocaſti me. Qui reſpondit; Non vocavi te, fili mi: revertere, & dormi. Porrò Samuel necdum ſciebat Dñm, neque revelatus & fuerat ei ſermo Dñi. Et adjecit Dñs, & vocavit adhuc Samuelẽ tertiũ. Qui confurgens, abiit ad Heli, & ait; Ecce ego: quia vocaſti me. Intellexit ergò Heli quia Dominus vocaret puerũ: & ait ad Samuelem; Vade, dormi: & ſi deinceps vocaverit te, dices; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus. Abiit ergò Samuel, & dormivit in loco ſuo. Et venit Dominus, & ſtetit: & vocavit, ſicut vocaverat ſecundò, Samuel, Samuel. Et ait Samuel; Loquere Domine, quia audit ſervus tuus.

Cum Tranſlatione LATINA.

33 Καὶ ὦ ἔγω (Ϛ) Ὁτι ἀφεστῶσι τὸν οἶκον (ϛ)
ἐκεῖνον πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐν ἔτει ἐκ ἔσται-
ται ὑμῖν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ (ϛ) τῇ γενεᾷ σου. Καὶ
ἔσται ὑπόλοιπος σοῦ, ὃς ἀφανιῶ ἀπὸ θυσιαστη-
ρίου μου τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου,
καὶ τὴν ψυχὴν σου ἐκτῆξαι· καὶ πᾶν τὸ πλεῖον τοῦ
οἴκου σου ἀποθανεῖται ἀνδρίζομενος. Καὶ τοῦτο σοι τὸ σημεῖον ὃ ἐλεύσεται
ἐπὶ τὸν δύο υἱούς σου, Ὀφνὶ καὶ Φινεές· ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἀποθανοῦνται
ἀμφότεροι. Καὶ ἀναστήσω ἱερεὺς πιστὸν ὃς πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὴν
ψυχήν μου πιστόν· καὶ οἰκοδομήσω αὐτῷ οἶκον πιστόν, καὶ πορεύσεται
ἐνώπιον χριστοῦ μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἔσται ὁ κατοικῶν ἐν τῷ οἴκῳ σου
ἐὰν ἔλθῃ (ϛ) ἀργύριον λάχανον, Παρέξεις μοι μέρος ἕν ἱερατείας τοῦ φαγεῖν ἄρτον.

MS.A. (α) Ὁτι (ϛ) μεν. Καὶ ὀπτόλεθρ κρατεῶμα μου ὦν ὁν πάσα
ὀξὺ ἀγκάθων τὸν Ἰσραὴλ· καὶ ἐκ ἔσται σφρεῦνα τὸ τῷ οἴκω σου πάσ-
σας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀνδρα ἐκ (α) ἐξ τὸν ἀφανῶ ἀπὸ τὸν θυσιαστηρίου μου τὸν
τῶν τέκνα, περὶ· Ὀφνὶ (α) τὸν ἀνδρα σοῦ (γ) ἡμέρας. * μεν ἔσται πάσ
ὁ ἀποκτενῶν (ϛ) ἀγγελος λόγων, Παρέξεις μοι ἕν ἀρτῶν * ἐν, λόγων,
Παρέξεις μοι

CAP. III.

Et erit Samuel erat miſtri-
ſtrans Domino coram Heli facer-
dote. Et verbum Domini erat pa-
tiſsimum in diebus illis, non erat vi-
ſio diffugiens. Et factum eſt
in die illꝰ, & Heli dormiebat in
loco ſuo: & oculi ejus cœperant
grauari, ſic non poterant videre.
Et lucerna Dei (α) antequam (ϛ)
eſſet ſuffuſcata, & Samuel dormi-
ebat in templo, ubi arca Dei. Et
vocavit Dominus, Samuel, Sa-
muel. Et ait, Adſum ego. Et cu-
currit ad Heli, & dixit, Ecce ego:
quoniã vocaſti me. Et dixit,
Non vocavi te: revertẽ, dormi
me: & revertit & dormivit.
Et adjecit Dominus, & vo-
cavit, Samuel, Samuel. Et exit
ad Heli, & dixit, Ecce ego, quo-
niam vocaſti me. Et
dixit, Non vocavi te: revertẽ,
dormi. Et Samuel, antequam
cognoſceret Deum, & revelata
eſt ei verbum Domini. Et adje-
cit Dominus vocare Samuel in
tertio. Et ſurrexit, & venit ad
Heli, & dixit, Ecce ego, quoniam
vocaſti me. Et intellexit Heli,
quia Dominus vocavit puerum:
& dixit, Revertẽ, dormi, fili. Et
erit, ſi vocaverit te, & dices,
Loquere, quoniam audit ſervus
tuus. Et ivit Samuel, & dormi-
vit in loco ſuo. Et venit Domi-
nus, & ſtetit, & vocavit eum,
ſicut fecerat ſecundò, Samuel, Sa-
muel. Et dixit Sa-
muel, Loquere, quoniam audit ſer-
vus tuus.

Cantico & Heli *Puer ad Domino* *ministrare* Samuel puer Et
1 וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר
aperta visio non illis diebus in preciosus erat Domini
יְהוָה הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃
incipient ejus oculi & ipsu loco in cubat Heli & illa die in fuit Et
2 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקֹמוֹ וְעֵינָיו
Dñi lucerna Et videre poterat non oculique
הֵחֵלּוּ כֵהוֹת לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃ וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם
cecipiebat Dñi lucerna Et ante quam Samuel & esset dormiens
יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם אֲרוֹן
3 אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃
Dominus vocavitque Dei & Dominus vocavitque Samuel ad & dixit & Heli ad dixit & Samuel fuit ecce & Samuel adhuc
וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא
ad & dixit & Heli ad & dixit & vocavi quia ego Ecce & Heli ad & dixit & Heli ad cucurrit Et
קָרָאתִי שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃ וֹסף יְהוָה קְרֹא
revertere mihi fili vocavi Non dixit & tunc & vocasti quia
עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי
revertere & Samuel & Dominum cognovit nondum & Samuel Et
כִּי קָרָאתָ לִּי וַיֹּאמֶר לֹא קָרָאתִי בְּנִי שׁוּב שְׁכָב׃
Dominus addidit Et Domini cognovit nondum & sermo revelatus
4 וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם יְגָלֶה אֵלָיו
Dominus quod & Heli & addit & vocasti quia ego Ecce
דְּבַר־יְהוָה׃ וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא שְׁמוּאֵל שְׁלִשִׁית וַיָּקָם
Dominus vocavitque Samuel & Heli & addit & surrexit & Samuel vocare
וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִּי עֵלִי׃ וַיַּאֲמֶר
Dominus quod & Heli & addit & vocasti quia ego Ecce
הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַתֵּבֶן עֵלִי כִּי יְהוָה קֹרֵא
Dominus & Heli & intellexit & vocasti quia ego Ecce
לַנָּעַר׃ וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה אִם־
filius ferus & & vade Samuel ad Heli Dixitque
יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ
Dominus Vadisque & Samuel & Samuel abit & loco in cubat & Domine Loquere dicet & te ad vocaverit
וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ׃ וַיָּבֹא יְהוָה
dixitque & Samuel & Samuel cum in vice fuit vocavit & stetit &
וַיִּתְיַצֵּב וַיִּקְרָא כַּפָּעַם בַּפָּעַם שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
tus servus audiet quia Loquere & Samuel
דַּבֵּר כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ׃

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְהָיָה מִסְתַּכֵּל וְחָזֵי חָזֵה בְּעַקְתָא דְיִשְׂרָאֵל עֲבִיד שְׁנָא בְּיַרְחִין וְרַחְמִין קְרֵם בֵּית
מִקְדְּשָׁא וְיַבְרִי בְּזַן אֲרַיתִי דְּלָא יְהֵי טִיב בְּבֵיתָךְ כָּל יוֹמָיָא׃ וַאֲגַלֵּא
מִן מַדְבְּחִי לְמִסְפֵּי לְמִבְלֵי יָת עֵינָךְ וְלַאֲפָאָה יָת נַפְשָׁךְ וְכָל מְנַיָּן בֵּיתָךְ יְתִקְטְלוּן
אֲנָשִׁין׃ וְדִין לָךְ אָתָא דְיִתְיֵן תְּרֵין חָפְנִי בְּיוֹם חֲדָא יְמוֹתוּן׃ וְאֶקֵים לִי כָּהֵן
מְהֵימָן דְּכִמְרִי וְכִנְפְשִׁי יַעְבֵּד וְאֶבְנֵי לֵיהּ בֵּית מְהֵימָן וְיִתְהַלֵּךְ
לְקֳדָם מְשִׁיחִי כָּל יוֹמָיָא׃ וַהֲוָה כָּל דְּאִשְׁתְּאַר בְּבֵיתָךְ יֵיתֵי לְאִשְׁתְּגָדָא לֵיהּ לְמַעְבַּד
רְסִיסָא וּפִתָּא דְלַחְמָא וַיֵּמַר מַנִּי כְּעַן לְחַדָּא מִן כַּהֲנַיָּא לְמֵיכַל פִּתָּא דִלְחָמָא׃

CAP. III.

וּרְבָא שְׁמוּאֵל מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם יְיָ בְּחֵילֵי עֵלִי וּמִלַּת יְיָ הֲוָת יְקִירָא בְּיוֹמָיָא הָאִנּוּן לֵית כְּסֵי
גְלֵיָא׃ וַהֲוָה בְּיוֹמָא הַהִיא וְעֵלִי שָׁכִיב בְּאַתְרֵיהּ וְעֵינוֹהִי שְׁרָיוּ לְסַכָּרָא לֵית יְכִיל לְחֲזָאָה׃
וּבְרַגְיָא בֵּית מִקְדְּשָׁא דְיָי לֵיתֵי נְהוֹרָא וְשְׁמוּאֵל שָׁכִיב בְּעִזְרַת לֵיוֹהִי וְקָרָא אִשְׁתְּמַע מִן הֵיכְלָא
דְיָי וְקָרָא יְיָ לְשְׁמוּאֵל וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ וְרָהִט לְוָת שְׁמוּאֵל וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ אֲרוּם קְרֵיתָ
לִי לְמִיבְדַּק עוּד שְׁמוּאֵל׃ אֲמַר לֵיהּ לָא קְרֵיתִי תּוּב שְׁכִיב וְאִזֵל וְשָׁכִיב׃ וְאוֹסִיף יְיָ לְמִקְרֵי עוּד שְׁמוּאֵל
וְקָם שְׁמוּאֵל וְאִזֵל לְוָת עֵלִי וַאֲמַר הָא אֲנָא׃ אֲרוּם קְרֵיתָ לִי וַאֲמַר לָא קְרֵיתִי בְּרִי תּוּב
שְׁכִיב׃ וְשְׁמוּאֵל עַד לָא אִתְיְדַע אוֹלְפָן מִן קֳדָם יְיָ וּמִלַּת יְיָ לָא אִתְגְּלִיָת לֵיהּ פִּתְגָם נְבוּאָה
וְיָסַף יְיָ לְמִקְרֵי עוּד שְׁמוּאֵל בְּתִלְתָּיָה וְקָם וְאִזֵל לְוָת עֵלִי וַאֲמַר הָא אֲנָא אֲרוּם קְרֵיתָ
לִי וְסַדַּר עֵלִי אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ מִתְקְרֵי לְרַבְיָא׃ וַאֲמַר עֵלִי לְשְׁמוּאֵל אֵזִיל שְׁכִיב וּהֲוֵי אִם
יִקְרֵי לָךְ וְתֵימַר מַלֵּל יְיָ אֲרֵי שָׁמֵעַ עַבְדָּךְ וְאִזֵל שְׁמוּאֵל וְשָׁכִיב בְּאַתְרֵיהּ׃ וַאֲתֵי יְיָ
וְאִתְעַתַּד וְקָרָא כְּזִמְנָא בְּזִמְנָא שְׁמוּאֵל שְׁמוּאֵל וַאֲמַר שְׁמוּאֵל מַלֵּל אֲרֵי שָׁמֵעַ עַבְדָּךְ׃

Et eris contemplans, & eris videns in calamitate quæ erit ſuper hominem populũ meũ in pœnitentia quæ peccaviſtis coram me in domo ſanctuarii mei: & poſt hæc veniet faciãs bonũ ſuper Iſrael, & non erit ſenex in domo tua omnib' diebus. Et hominem non deficere faciam tibi ex altari meo ad obſcurandum oculos tuos, & ad contritiãdum animam tuam; & omnis multitudo domus tuæ occidentur juvenes. Et hoc tibi ſignum, quod veniet ad duos filios tuos, ad Hhophni & Pinthhaz: in die uno occidentur ambo. Eſt ſtatuam ante me facietur fidelem, qui juxta dictum meum, & juxta ſuã voluntatem meam faciet: & ſtatuam illi regnum firmum, & miniſtrabit ante Unctum meum omn ibus diebus. Et erit, omnis qui relinquetur in domo tua, veniet ad humiliandũ ſe illi, ad megha argenti & buccellã panis: & dicet, Numera me nunc in unum ex cultodia facerdotum ad comedendum buccellam panis.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et factum eſt in die illa, non erat prophetia manifeſta. Et fuit in diebus illis & Gheli cubans in loco ſuo, & oculi ejus cœperunt ad caligandũ, non potens ad videndũ. Et lucerna dom' ſanctuarii Dñi necdum extinguebatur, & Samuel cubans in atrio Levitarum, & vox audita eſt à templo Dñi, quo ibi arca Dñi. Et vocavit Dñs Samuel, & dixit: Ecce ego. Et cucurrit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; nam vocaſti me: & dixit, Non vocavi, revertere & dormi. Et abiit & cubuit. Et addidit Dñs vocare iterum Samuelem: & & ſurrexit Samuel, & venit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; quoniam vocaſti me: & dixit, Non vocavi, fili mi: redi cubato. Et Samuel nondum didicerat ſcire diſciplinam ab ante Dñm, & nondũ manifeſtatũ erat ei verbum prophetiæ Dñi. Et addidit Dñs vocare Samuel in tertio: & ſurrexit & ivit ad Gheli, & dixit, Ecce ego; Quia vocaſti me: & cogitavit Gheli quod ab ante Dñm vocat' eſt puer. Et dixit Gheli ad Samuel: Ito cubato: & erit ſi vocabit te, et dices, Loquere Dñe; nam audit ſerv' tuus: et abiit Samuel et cubuit in loco ſuo. Et *revelat'* eſt *Dominus*, et ſtetit et vocavit ut tempore in tempore, Samuel, Samuel: et dixit Samuel, Loquere; quoniã audiens ſerv' tuus.

Verſio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

32 * ܘܠܐ ܢܚܝܐ ܐܢܫ ܡܢܟ ܒܒܝܬܟ ܟܠ ܝܘܡܘܬܐ׃ ܘܗܢܐ ܠܟ ܐܬܐ ܕܢܗܘܐ ܠܟ ܡܪܐ׃ ܕܐܦܩ ܐܢܐ ܠܟ ܡܢ ܡܕܒܚܝ ܕܠܡܣܦܐ ܥܝܢܝܟ ܘܠܡܫܠܡ ܢܦܫܟ ܘܟܠ ܡܢܝܢ ܒܝܬܟ ܢܡܘܬܘܢ ܓܒܪܐ׃ ܘܗܢܐ ܠܟ ܐܬܐ ܕܢܐܬܘܢ ܬܪܝܢ ܒܢܝܟ ܠܘܬ ܦܢܚܣ ܘܚܦܢܝ ܒܝܘܡ ܚܕ ܢܡܘܬܘܢ׃ ܘܐܩܝܡ ܠܝ ܟܗܢ ܡܗܝܡܢ ܕܟܡܪܝ ܘܢܦܫܝ ܢܥܒܕ ܘܐܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬ ܡܗܝܡܢ ܘܢܗܠܟ ܩܕܡ ܡܫܝܚܝ ܟܠ ܝܘܡܘܬܐ׃ ܘܗܘܐ ܟܠ ܕܡܬܚܪ ܒܒܝܬܟ ܢܐܬܐ ܠܡܬܚܘܝܬ ܠܗ ܠܡܫܩܠ ܪܘܢܐ ܕܟܣܦ ܘܟܟܪ ܠܚܡ ܘܢܐܡܪ ܣܦܚܢܝ ܢܐ ܠܚܕ ܡܢ ܟܗܢܬܐ ܕܢܐܟܘܠ ܠܚܡ׃

CAP. III.

Nec qui ſceptrum teneat in habitaculo tuo, nec quiſquam munificus in Iſraele, nec cri ſenex in familia tua cunctis diebus. Attamen virum non auferam tibi ab altari meo, ut obſcuré oculos tuos, & liquefaciam animã tuã: & omnes alumni domũ tuæ morientur viri. Et hoc erit tibi ſignum quod evenict duobus filiis tuis Hophni & Phinhes: eodem die mo rientur ambo. Suſcitabõ, mihi facerdotem fidum juxta cor meum, qui juxta cor meum & animum meum agat, & ædificabo ei domum fidelem, incedẽs, coram me Chriſtus meus cunctis diebus. Fiẽtq; ut quicunq; reliquus fuerit in domo tua, veniat ad adorandum cum pro nummulo argenteo, & pro placenta panis; dicãtque, Mitte me ad unum è facerdotibus, ut comedam buccellam panis.

CAP. III.

Puer ergò puer Samuel miniſtraret coram Domino in conſpectu Eli facerdotis, ſermo Domini pretioſus erat in diebus illis, nec erat viſio aperta. Iidem quoque diebus factum eſt, Eli cubante in loco ſuo (oculi autem ejus cœperant graveſcere, nec videre poterat) Et lucernã Domini nondum extinctã, & Samuele cubante in templo Domini ubi erat arca Dei; vocaret Dñs Samuelem: qui dixit, Ecce me: Et accurrens ad Eli dixit, Ecce me, quoniam vocaſti me: qui dixit, Non vocavi, abi cubitum: i abitque cubitum. Rurſus vocavit Dominus Samuelem: & conſurgens Samuel abiit ad Eli, dixitque, Ecce adſum, vocaſti enim me: qui dixit, Non vocavi fili mi, vade cubitum. Samuel autem nondum noverat Dominum, necdum revelatus ei fuerat ſermo Domini. Et adjecit rurſum Dñs vocare Samuelem tertiã vice: & conſurgens Samuel abiit ad Eli, dixitque, In præſto ſum, vocaſti enim me: tum intellexit Eli quòd Dñs vocaſſet puerum. Quapropter dixit Eli ad Samuelem, Abi cubitũ: quòd ſi te vocaverit, dic, Loquere Domine, quoniam audit ſervus tuus: ſic abiens Samuel cubavit in loco ſuo. Venientq; autem Dominus ſtetit, vocavitque duabus vicibus, Samuel, Samuel. Dixitque Samuel, Loquere Domine, quoniam audit ſervus tuus.

Verſio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

32 * ولا من يمسك قصب حذمي في مسكنك * ولا من يحسن الي بني اسرايل * ولا يكون في
33 بيتك كهل جميع الايام * لكني لا يقرب منك بحذمي رجل يحذم اماسي من سلك * وذلك لاظلم
34 بصرك فاذيب جسدك * وكل مولود لاهل بيتك يموت ساباً * وهذه علامة تحقيق كلامي * ما
35 يصيب ابنيك حفني وفنحاس * ايهما يموتان جميعاً في يوم واحد * واقيمي لي حذمًا امينًا يعمل
36 بحسب قلبي * ويفعل كما في قلبي وفيبي * وابني له بيتاً امينًا * ويسير امامي مسكحي كل ايامه
* وكل من يبقى من اهل بيتك ياتيه ويسجد له * ويكون له اجيرا بمثقال فضة ورغيف من
خبز * ويقول اجعلني الى بعض الكهنة ليطعمني كسر خبز *

* الفصل الثالث *

1 * واما صموئيل الصبي فكان يخدم الرب بين يدي عالي الكبير * وقوع الرب الوحي عن بني
2 اسرايل في تلك الايام * ولم يكن يوحي الى رجل منهم * ولا يظهر له سي * فلما كان في تلك
3 الايام كان عالي راقدًا في موضعه وقد تعلت عيناه * ولم يكن يبصر حسنًا * وكان سراج الرب
4 مسرجًا لم ينطفي بعد * وكان صموئيل راقدًا في هيكل الرب حيث تابوت الرب * ودعا الرب صموئيل *
5 فقال هانذا * وصعد الى عالي * وقال هانذا * فلم دعوتني * قال لم ادعوك يا ابني * فانطلق ورقد *
6 وانطلق ورقد * ودعى الرب صموئيل ثانية * فقام وانطلق الى عالي * وقال هانذا * ولم دعوتني *
7 قال لم ادعك يا ابني * فانطلق وارقد * ولم يكن صموئيل عرف وحي الرب بعد * لانه لم
8 يكن اوحي الرب اليه بعد * ثم عاد الرب * فدعا صموئيل ثالثة * وقام صموئيل فانطلق الى
عالي وقال * هانذا الذي دعوتني * وعرف عالي انه انما دعاه الرب * فقال عالي لصموئيل انطلق
9 وارقد * وان دعاك ايضًا فقل * تكلم يا رب فان عبدك يسمع * فانطلق صموئيل الى موضعه
10 ورقد * فدعاه الرب موسى وقال * يا صموئيل * يا صموئيل * فقال صموئيل * تكلمي يا رب فان
عبدك ناصت لقولك *

Nec qui tractat bacilum miniſtri mei in habitaculo tuo, qui benefaciat filiis Iſrael, nec erit in domo tua qui ſenectus attingat ætatem, cunctis diebus: Ut non accedat ad altare meum quiſquam è pregnis tuis ad miniſtrandum coram me: atque id quidem, ut aculis tuis caligaveris obſcuratæ, & corpus tuum liquefeceris: & omnes qui naſcentur geniti domũ tuæ, morientur adolescens. Et ſignum conſirmationis verborum meorũ illud eſt, quod accidet duobus filiis tuis Hophni & Phinehas: ſimul enim morientur ambo indies duo. Et conſtituam mihi facerdotem fidelem, ſed qui juxta cordis mei, & ſecundum placitum meum, incedãt coram me Chriſtus meus omnibus diebus ſuis. Et qui-cunque ſupereſſe fuerit è gente domũ tua, veniet ad eum, & adorabit illum, ſiquidem ipſi necessarium fuit argentum & placentã panis; dicẽ que, Mitte me ad aliquem facerdotum, ut dis mihi manducandum frustulum panis.

CAP. III.

Et puer Samuel miniſtrabat Domino coram Eli Sacerdote: & abſtulerat Dominus verbum eorum à filiis Iſrael in illis diebus, nec fieri ut videretur visio manifeſta. Et fuit in diebus illis, nec quoquam appareba ci. Accidit autem in diebus ill, cum jacuerat Eli in loco ſuo, & gravatæ ſunt oculi ejus, nec ſi ad videndũ, ſiſtetque lucerna Dominũ antequã extinguetur, & Samuel jacuerat in templo Dominũ ubi erat arca Dominũ; Vocavit Dominus Samuel: & ait, Ecce me. Et accurrit ad Eli, dixit, Ecce me, quæ me vocaſti? Dixit ad eum, Non vocavi te: Ei fili mi, vade cubitum: qui ab eo ita ſecubuit. Vocavitque ſe Dominus Samuelem ſecundò, qui conſurgens abiit ad Eli, & ait, Ecce me, & cur me vocaſti? Dixit ad eum, Non vocavi te fili mi, vade cubitum. Samuel autem nondum cognoſcebat revelationem Domini, quia nondum revelatus fuit ei è Domino ſermo Domini. Rurſum vocavit Dominus, vocavit: & ſurrexit Samuel, & venit ad Eli, & dixit, Ecce me quem vocaſtiſtine cognovit Eli quòd vocaſſet eum Dominus. Proinde dixit Eli ad Samuel: Vade cubitum, & ſi te rurſum vocaverit, reſpondet, Loquere O Domine, quoniam ſervus tuus audit: abiit ergò Samuel ad locum ſuum, & cubitum. Venitque Dominus, & ſtetit: & vocavit ut ante ſecundò, Samuel, Samuel. Et dixit Samuel, Loquere, quoniam audit ſervus tuus.

שמואל א׳ ד

Israel in vobis faciens ego Ecce Samuel ad Dominus Dixit
11 ואמר יהוה׳ אל שמואל הנה אנכי עשה דבר בישראל
illa die Et ejus aures ambæ tinnient, ad eadem omnis quæ
אשר כל שמעו תצלינה שתי אזניו׳: ביום ההוא Heli ad locutus
incipiendo ei? domi ad illam locutus quæ omnia
12 אקים אל עלי את כל אשר דברתי אל ביתו החל
fecit in ulti ſum domum ego judicari quod ei indicabo Et finiendo &
וכלה׳: והגדתי לו כי שפט אני את ביתו עד עולם
fecit in ulti ſum domum ego judicari quod ei indicabo Et finiendo &
13 בעון אשר ידע כי מקללים להם בניו ולא כהה
non & ejus filii filii maledicentes quia cognovit quam perversiſtant in
בם׳: וכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית׳
domus iniquitas expiabitur ſi Heli domui juravi Idcirco Et eos in
Samuel residuo Ei ſeculum in usque manere in & ſacrificio in Heli
עלי בזבח ובמנחה עד עולם׳: וישכב שמואל
ejus Samuel & Domini domus oſtia aperuit & mane usque
עד הבקר ויפתח את דלתות בית יהוה׳ ושמואל ירא
Samuel Heli Vocavit eque Heli ad visionem indicavit ei
מהגיד את המראה אל עלי׳: ויקרא עלי את שמואל
quod, verbum Quod dixit Et ego Ecce filii Israel dixit Heli Samuel dixit &
14 ואמר בני ואמר הנני׳: ויאמר מה הדבר אשר
Dixit tibi fecit & res quæ ne & ne ad ed locutus
דבר אליך אל נא תכחד ממני כה יעשה׳ לך אלהים
quod verbo omni ex verbum me ſi celaveris ſi addit ſic &
וכה יוסיף אם תכחד ממני דבר מכל הדבר אשר
non & verba omni ex Samuel et indicavit Et ad eſt locutus
15 דבר אליך׳: ויגד לו שמואל את הדברים ולא
Dominus tibi & ſco ab celavit
כחד ממנו ואמר יהוה׳ הוא הטוב בעיניו יעשה׳:
fecit cadere neque eo cum erat Dominus & Samuel omni quæ dixit Et
16 ויגדל שמואל ויהוה׳ היה עמו ולא הפיל
Dominus Israel omnis cognovit Et certum in ejus verbis omnibus ex
מכל דבריו ארצה׳: וידע כל ישראל׳ מן
17 Dominus fuit cum in Samuel & deficit quod Beer ad usque &
דן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ליהוה׳:
Dominus fit manifestum quoniam ejus in conſpectu Dis addidit Et
ויסף יהוה להראה בשלו כי נגלה יהוה
18 Domini verbo in Silob in Samuel ad
אל שמואל בשלו בדבר יהוה׳:

CAP. IV.

1 ויהי דבר שמואל לכל ישראל׳ ויצא ישראל
Israel est egressus & Israel omni Samuel verbum fuit Et
לפלשתים׳ לקראת מלחמה׳ וחנו על האבן
Israel Lapidem ad Philistinos in & Pelisthim occurrum in
העזר ופלשתים חנו באפק׳: ויערכו
adjutorii & Pelisthim & Aphec in fuit castrametati & Pelisthim & adjutorii
פלשתים לקראת ישראל׳ וינטש המלחמה׳ ויגף
fit ordinaverunt Et Israel & pelisthim & bellum in & Pelisthim occurrum in
2 לפני פלשתים׳ וכאלף איש בשדה׳ בערכה׳
quatuor ferme agro in ordine in percusserunt & Pelisthim fuit ad Israel
3 ויבא העם אל המחנה׳ ויאמרו זקני ישראל׳
populus venit Et virorum millia ad populus venit Et Israel seniores
למה נגפנו יהוה׳ היום לפני
facta id hodie Dominus nos percussit quid Ut Israel seniores
פלשתים׳ נקחה אלינו משלה׳ את ארון׳ ברית׳ יהוה׳
Domini fœderis arcam Silo Et nos ad accipiamus Philistim
ויבא בקרבנו׳ ויושענו מכף אויבינו׳
fœderis arcam inde tulerunt & Silob in populus nobis Et
4 וישלח העם שלה׳ וישאו משם את ארון׳ ברית׳
Heli filii duo ibi & Cherubim ipſorum exercituum Domini
יהוה׳ צבאות׳ יושב הכרובים׳ ושם שני בני עלי׳
Pinchas & Chophni Domini fœderis arca cum
עם ארון׳ ברית׳ האלהים׳ חפני ופינחס׳

Versio VUL. LAT.

Et dixit Dñs ad Samuelē, Ecce ego faciō verbū in Israel: q̃ quicunq; audierit, tinnient ambæ aures ejus. In die illa ſuſcitabō adverſū Heli omnia quæ locutus ſum ſuper domū ejus: incipiā, & complebo. Prædiximq; ei quod judicatur⁹ eſſem in dorſum ej⁹ in æternū, propter iniquitatē, eō quōd noverat indignē agere filios ſuos, & non corripuerit eos. Idcircō juravi domui Heli, quōd non expiet⁹ iniquitas dom⁹ ej⁹ victimis & munerib⁹ uſque in æternū. Dormivit autem Samuel uſque mānē, aperuiq̃ oſtia domus Dñi. Et Samuel timebat indicare viſionē Heli. Vocavit ergō Heli Samuelem, & dixit, Samuel fili mi. Quirefondēs, ait, Præſto ſum. Et interrogavit eum: Quis eſt ſermo, quem locutus eſt Dñs ad te? oro te ne celaveris me: hæc faciat tibi Dē, & hæc addat, ſi abſconderis à me ſermonem, et omnib⁹ verbis quæ dixīs ſunt tibi. Indicavit iraq; ei Samuel univerſos ſermones, & non abſcondit ab eo. Et ille reſpondit, Dñs eſt: quod bonū eſt in oculis ſuis, faciat. Crevit autē Samuel, & Dñs erat cum eo, & non cecidit ex omnib⁹ verbis ejus in terram. Et cognovit univerſ⁹ Iſrael, à Dan uſque Berſabee, quōd fidelis Samuel prophēta eſſet Dñi. Et addidit Dñs ut apparēret in Silo, quōniā revelatus fuerat Dñs Samuēli in Silo, juxta verbum Dñi. Et evenit ſermo Samuēlis univerſo Iſraēli.

CAP. IV.

1 Et factum eſt in diebus illis, convenērūt Philiſthim in pugnam: & egreſſ⁹ eſt Iſrael obviam Philiſthim in prælio, & caſtrametatus eſt juxta Lapidē adjutorii. Porrō Philiſthim venerūt in Aphec. Et inſtruxerunt aciem contra Iſrael. Inito autem certamine, rerga vertit Iſrael Philiſthiis: & cæſa ſunt in illo certamine paſſim per agros, quaſi quatuor millia virorum. Et reverſus eſt populus ad caſtra: dixerūtq̃ ſeniores Iſrael, Quāre percuſſit nos Dñs hodiē corā Philiſthiim? Afferam⁹ ad nos de Silo arcam fœderis Dñi, & veniat in medium noſtri, ut ſalvet nos de manu inimicorum noſtrorum. Miſit ergō populus in Silo, & tulerunt inde arcā fœderis Dñi exercituū ſedentis ſuper Cherubim: erāntq; duo filii Heli cum arca fœderis Dei, Ophni & Phinees.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, Ἰδὲ ἐγὼ
ποιῶ τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ (β) Ἰσραὴλ, πᾶς ὁ
ἀκούων αὐτοῦ, ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα
αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιστήσω τῷ
12 Ἠλὶ πάντα ὅσα λελάλημαι πρὸς αὐτὸν, ἄρξομαι καὶ
τελειώσω. Καὶ (α) ἀπήγγελκα
αὐτῷ ὅτι κρίνομαι αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα,
ἕνεκεν τῶν ἀδικημάτων οὗ ἔγνω, ὅτι κατηρᾶτο
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐνεδείξατο αὐ-
τοῖς. Καὶ διὰ τοῦτο ὤμοσα τῷ οἴκῳ Ἠλὶ, Εἰ
ἐξιλασθήσεται ἁμαρτία οἴκου Ἠλὶ ἐν θυσίᾳ
ἢ ἐν ἀναφορᾷ ἕως αἰῶνος. Καὶ κοιμᾶται
Σαμουὴλ ἕως πρωΐ, καὶ ἤνοιξεν τὰς θύρας
τοῦ οἴκου κυρίου. Καὶ Σαμουὴλ ἐ-
φοβεῖτο (β) ἀπαγγεῖλαι τὴν ὅρασιν. Καὶ ἐκάλε-
σεν Ἠλὶ τὸν Σαμουὴλ, Σαμουὴλ υἱόν. Καὶ
εἶπεν, Ἰδὲ ἐγώ. Καὶ εἶπεν, Τί τὸ ῥῆμα τὸ
λαληθὲν πρὸς σὲ (γ) μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ.
τάδε ποιήσαι ὑμῖν (α) ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη,
ἐὰν κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα ἐκ (γ) πάντων τῶν
λόγων ὧν ἐλάλησεν πρὸς σέ. Καὶ ἀπήγγειλεν
Σαμουὴλ πάντας τοὺς λόγους, καὶ οὐκ ἐκρύβη
ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἠλὶ, Κύριός (δ) ἐστιν, τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν (δ) αὐτοῦ
ποιήσει. Καὶ ἐμεγαλύνθη Σαμουὴλ, καὶ (γ) ἦν
κύριος μετ' αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ πάντων
τῶν λόγων αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἔγνω πᾶς
Ἰσραὴλ ἀπὸ Δὰν ἕως Βηρσαβεὲ, ὅτι πιστὸς
ἐστιν Σαμουὴλ εἰς προφήτην τῷ κυρίῳ. Καὶ
προσέθετο κύριος ὀφθῆναι ἐν Σιλὼ, ὅτι
ἀπεκαλύφθη κύριος τῷ Σαμουὴλ, ἐν τῷ
Σιλὼ κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καὶ ἐγένετο λόγος
Σαμουὴλ πρὸς πᾶν Ἰσραήλ.

MS.A (ζ) Ἰσραὴλ, ὅτι πιστὸς (α) ἄνθρωπος αὐτῷ ὅτι κεκλεῖται ἐπὶ ἢ (γ)
Δὰν ἕως ἀναγνῶσται ἢ ἔφεστο τῷ Ἠλεί. Καὶ (β) μὴ ἀπαρνήσῃς ἀπ' ἐμοῦ.
(γ) πάντων λόγων (δ) αὐτῷ Σαμουὴλ (ε) αὐτὸς αὐτὸς σωθεὶς. (γ) κλεῖσθ' ἢν
μεῖ' (δ) Βηρσαβεὲ, (ω) προφήτης ἡνίκα τὸ κυρίῳ (α) ἦν ἕως

Cap. V.

Καὶ ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐκείναις, ἐν
συναγωγῇ (α) ἀλλόφυλοι (α) ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς
πόλεμον. καὶ ἐξῆλθον Ἰσραὴλ εἰς ἀπάντησιν τῶν ἀλλο-
φύλων εἰς πόλεμον, καὶ παρεμβάλλουν ἐπὶ πόλεμον κατὰ
(β) Ἀβενέζερ, καὶ ἀλλόφυλοι παρεμβάλλον-
τες ἐν Ἀφέκ. Καὶ ἐξῆλθον ἀλλόφυλοι (γ) ἀλλο-
φυλοι εἰς πόλεμον ἐπὶ Ἰσραὴλ. καὶ ἔκλινεν ὁ πόλεμος
καὶ ἔπεσεν Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἀλλοφύλων, καὶ ἔπεσαν ἐν τῷ
πεδίῳ ὡσεὶ τετρακισχίλιοι ἄνδρες. Καὶ
ἦλθεν ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἔπαινεν
γερουσία Ἰσραὴλ, Καθὰ τί ἔκλινεν ἡμᾶς κύριος σήμερον ἐνώπιον ἀλλοφύλων; (β) Ἀβενεζὲρ (γ) οἱ ἀλλόφυλοι (β) ἀδωμὶν πρὸς ἡμᾶς εἰς Σιλὼ
καὶ λαβὼν ἐκεῖθεν ἡμῖν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ, Ὁφνὶ
καὶ Φινεὲς, καὶ ἐλθέτω ἐν μέσῳ ἡμῶν, (β) καὶ σωθῇ ἐκ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐχθρῶν
ἡμῶν. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ λαὸς εἰς Σιλὼ, καὶ ἦραν ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ, Ὀφνὶ
καὶ Φινεὲς, καὶ ἦν ἐκεῖ μετὰ τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ, Ὀφνὶ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Et dixit Dominus ad Samuelem, Ecce facturus ſum rem in Iſraele, quam quiſquis audierit, tinnient ambæ aures ejus. In illa die ſuſcitabo adverſus Eli omnia quæ dixeram de domo ipſius, à principio ad finem: Et offendam
13 illi me judicaturum eſſe domum ejus in perpetuum propter ſcelus quod ſciebat, quòd ſciliceet dedecore afficiebant hi filii ſui populum, nec objurgaverit eos. Propterea iuorre
14 afficiam familiam Eli, & non expiabitur ſcelus familiæ Eli ſacrificiis nec oblationibus uſque in ſeculum. Dormivit autem Samuel ad
15 matutinum uſque, tunc aperuit januam domus Dominiſ & veritus eſt Samuel indicare viſionem hanc Eli. Sed vocavit Eli Samuelem, & ait, Samuel fili mi; qui reſpondit, Adſum.
16 Dixit ad eum, Quis eſt ſermo quem dixit tibi
17 Dominus? ne me erubeſcas: ſic faciat tibi Deus, & ſic addat tibi, ſi me celes verbum ex toto ſermone quem dixit tibi Dominus. Indi-
18 cavit itaque illi Samuel omnia verba ans iacutus fuerat Dominus, nec celavit eum. Dixit autem Eli, Dominus, Dominus eſt, quæcquid
19 bonum fuerit in oculis ejus, faciat. Sentiens itaque Samuel quòd Dominus ſe cum eſſet, nullum projecit ex omnibus ſermonibus ejus
20 in terram. Cognovit autem univerſus Iſrael à Dan uſque ad hir-ſebam coniuniſſum ſuiſſe
21 Samuelem Dei Prophetam. Percexitq; deinceps Dominus revelare ſe in Silo per ſermones ſuos: erātque ſermo Samuelis ſuper univerſum Iſraelem.

CAP. IV.

1 Et egreſſi Iſraelitæ obviam Paleſtinis ad bellum, caſtrametati ſunt prope Lapidem adjutorii: Paleſtini verò caſtrametati ſunt in
2 Aphec. Deinde inſtruxerunt aciem Paleſtini è regione Iſraelis, introitoque prelio, profligatus eſt Iſrael ante Paleſtinos, & interfecti
3 fuerunt in acie in campo circiter quatuor millia virorum. Et veniente populo in caſtra, dixerunt ſeniores Iſraelis, Quare profligavit nos Dominus hodiè coram Paleſtinis? adducamus ad nos de Silo arcam fœderis Domini
4 exercituum, ut incedat inter nos, & ſalvet nos de manu inimicorum noſtrorum. Itaque nuntientes populus in Silo, tulerunt inde arcam fœderis Domini duo filii Eli.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 Dixit Dominus ad Samuelem, Ecce ego faciam ſum rem in Israel, quam quiſquis audierit, tinniet ambæ aures ejus. In illa die ſuſcitabo ad Eli omnia quæ dixeram de domo
12 ejus, à principio ad finem. Et offendam illi me judicaturum eſſe domum ejus in perpetuum propter ſcelus quod ſciebat, quòd ſciliceet dedecore afficiebant hi filii ſui populum, nec objurgaverit eos. Propterea iuorre
14 afficiam familiam Eli, & non expiabitur ſcelus familiæ Eli ſacrificiis nec oblationibus uſque in ſeculum. Dormivit autem Samuel ad
15 matutinum uſque, tunc aperuit januam domus Dominiſ & veritus eſt Samuel indicare viſionem hanc Eli. Sed vocavit Eli Samuelem, & ait, Samuel fili mi; qui reſpondit, Adſum.
16 Dixit ad eum, Quis eſt ſermo quem dixit tibi
17 Dominus? ne me erubeſcas: ſic faciat tibi Deus, & ſic addat tibi, ſi me celes verbum ex toto ſermone quem dixit tibi Dominus. Indi-
18 cavit itaque illi Samuel omnia verba ans iacutus fuerat Dominus, nec celavit eum. Dixit autem Eli, Dominus, Dominus eſt, quæcquid
19 bonum fuerit in oculis ejus, faciat. Sentiens itaque Samuel quòd Dominus ſe cum eſſet, nullum projecit ex omnibus ſermonibus ejus
20 in terram. Cognovit autem univerſus Iſrael à Dan uſque ad hir-ſebam coniuniſſum ſuiſſe
21 Samuelem Dei Prophetam. Percexitq; deinceps Dominus revelare ſe in Silo per ſermones ſuos: erātque ſermo Samuelis ſuper univerſum Iſraelem.

CAP. IV.

1 Et egreſſi Iſraelitæ obviam Paleſtinis ad bellum, caſtrametati ſunt prope Lapidem adjutorii: Paleſtini verò caſtrametati ſunt in
2 Aphec. Deinde inſtruxerunt aciem Paleſtini è regione Iſraelis, introitoque prelio, profligatus eſt Iſrael ante Paleſtinos, & interfecti
3 fuerunt in acie in campo circiter quatuor millia virorum. Et veniente populo in caſtra, dixerunt ſeniores Iſraelis, Quare profligavit nos Dominus hodiè coram Paleſtinis? adducamus ad nos de Silo arcam fœderis Domini
4 exercituum, ut incedat inter nos, & ſalvet nos de manu inimicorum noſtrorum. Itaque nuntientes populus in Silo, tulerunt inde arcam fœderis Domini duo filii Eli.

Targum JONATHAN.

11 ואמר יי׳ לשמואל הא אנא עביד פתגמא בישראל דכל שמעניה יצלן תרתין אודנוהי׳:
12 ביומא ההוא אקים על עלי׳ ית כל מלילת מן קדם׳ ית בית׳ ביתיה׳ ואשיצי׳ ומיתיתי ליה מארי
13 מתחיי׳ אנא מן מגיש ביתיה עד עלמא׳ בחוביין דידע׳ מרעין לחון בנוהי׳ ולא כהה
14 בהון׳: ובכן קיימת לבית עלי׳ אם יתכפון חובי בית עלי׳ אם יתכפון קודשין׳ ובקרבנין׳ עד
15 עלמא׳: ושכב שמואל עד צפרא׳ ופתח׳ ית תרעי׳ בית מקדשא׳ ודחיל מן אתחוויתא׳
16 ית חזיונא׳ דנבואה׳ ואמר שמואל לעלי׳: וקרא עלי׳ ית שמואל׳ ואמר׳ שמואל׳ בר׳ ואמר׳ האנא׳: ואמר׳
17 מה פתגמא׳ דמלל׳ עמך׳ בכבן׳ דבר׳ כמי׳ דבר׳ יי׳ עביד׳ לך׳ ודכרין׳ יוסיף׳ אם תכסי׳ מני
18 פתגם מכל פתגמא׳ דמלל׳ עמך׳: והגיד׳ ליה שמואל׳ ית כל פתגמא׳ ולא כסי׳ מניה׳ ואמר׳
19 יי׳ הוא דמקין בעיניהי׳ עביד׳: ורבא שמואל׳ ומימרא׳ יי׳ הוה בסעדיה׳ ולא בטיל מכל
20 פתגמוהי׳ לארעא׳: וידעל׳ ישראל׳ מדן׳ ועד באר שבע׳ ארי׳ מהימן שמואל׳ לפתגמי׳
21 נבואה׳ ארי׳: ואוסיף׳ לאתגלאה׳ בשילו׳ ארי׳ אתגלי׳ ית שמואל׳ בשילו׳ לפתגמא׳ דיי׳:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Dñs ad Samuel: Ecce ego faciens verbum in Israel, quod omnis
11 qui audierit illud, tinnient ambæ aures ej⁹. In die illo firmabo ſuper Heli
12 omnia quæ locutus ſum ſuper domū ejus, de conſiciam de conſummabo. Et
13 offendam ei quōd ulciſcens ego ab hominē dom⁹ illius uſq; in ſeculum
in peccatis quæ cognovit; quoniam provocantes ſibi filios ejus, & non pro-
hibuit in eis. Et ideo juravi domui Heli, ſi remittentur debita domus
Heli in oblatione fanctorū et in oblationib⁹ uſq; ad ſeculū. Et cubuit Sa-
14 muel uſq; ad maue, & aperuit portas ſanctuarii Dñi: & Samuel timebat in-
dicare viſionē prophetiæ ad Heli. Et vocavit Heli Samuel, & dixit: Samuel
15 fili mi: & dixit, Ecce ego. Et dixit: Quod verbū quod locutus eſt tecū? ne
16 tance abſcondas à me: ſic faciat Dominus tibi, et ſic addat ſi abſconderis
à me verbum ex omni verbo quod locutus eſt tecum. Et indicavit illi
17 Samuel omnia verba, & non abſcondit ab eo: & dixit, Dñs ipſe, quod
rectum in oculis ejus, faciet. Et crevit Samuel, & dictum Domini fuit in
18 auxilio ejus, & non ceſſavit ex omnibus verbis ejus terræ. Et cognovit
20 omnis Israel à Dan et uſq; Beerſabagh, quòd fidelis Samuel in verbis pro-
phetiæ Dñi. Et addidit Dñs ad revelandū in Siloh, quoniā revelatus eſt
21 Dñs Samuel in Silo in verbo Dñi.

CAP. IV.

1 Et fuit ſermo Samuel notum omni Israel. Et exiit Israel ad oc-
currum Peliſthiorum ad ineundum bellum, et manſerunt ſuper la-
pidem auxilii, et Peliſthai manſerunt in Aphec. Et ordinaverunt bellum
2 Peliſthai ad occurrum Israel; & expanſi ſunt factores prælii, et fracti ſunt
Israel ante Peliſthaios, et peuſſerunt in acie in agro circiter quatuor mille
viros. Et venit populus ad caſtra, et dixerūt ſenes Israel: Quare fregit nos
Dñs die hac ante Peliſthaios? accipiem⁹ nobis ex Siloh arcā fœderis Dñi,
et ibit inter nos, propter gloriā omniū: et liberabitur de manu auctoru
inimicitiarū noſtrarū. Et miſit populū ad Siloh, et tulerunt inde arcā fœ-
4 deris Dñi exercituū, quōd majeſtas ejus manens ſuprā à Cherubaia: et ibi
duo filii Gheli cum arca fœderis, Domini Phophni & Pinhhaz.

שמואל א׳ ד

exhortemur in Dominí faderis arca venit et stat Et
terra ejus nostrúmque & omnes Israel omnis eorum &
vox tuba diverunt & ejulavit vocem Philisthim audierunt Et
cognoverit Et Hebræorum castra nostrorum in hujus magna ejulatio
Timuerunt castra castrorum ad venisset Domini arca quod
dixerunt & castra castrorum ad Deus Venit dixerunt quia Philisthim
Va ... nobis Deus hoc fuit non quia prodolo Va
hi fabarum Illi non deorum manu è nos erat quis prodolo
deferto in plaga omni in Ægyptum percutiens Dii ipsi
Hebræis fervantis forte nos Philisthim vivo in ejulate & Confortamini
ingredabis & viros in erit & vobis fervierunt quemadmodum
pugnate Et Benjamin vir cucurrit Et Phinehas & Chophni fuit mortui
super humus & ejus vestes & illa die in Siloh venit &
vir nuntiavit thronum super ejus Heli ecce & venit Et ejus caput
Deum arcam super pavens ejus cor erat quia speculans
omnis clamavit & jejunitate in nunciandum ad venit vir &
vox Quæ dixit & clamoris vocem Heli audivit Et civitas
Heli ipsi nunciavit & venit & festinavit vir Et rhujus tumultus
gloria ejus oculi & jannuum octo & nonaginta gravis Heli Et
Hoc nuntiavit & ejus Dei arca & Dei arca & Israel Fugit idcirco &
Hophnius & Chophni fuit mortui tui filii duo etiam & populo in fuit
non cum omnis ne fecundum fuit Et Israel & capta Dei arca &
Israel judicavit ipse & annus & annis quadraginta

1 Et factum est perveniente arcâ fœderis Do-
mini in castra, jubilavit omnis Israel jubi-
lo maximo, ita ut turbaretur terra. Audientes
autem Philistæi vocem jubili, dixerunt, Quæ-
nam est vox ista jubili in castris Ebræorum ?
& innotuit eis arcam Domini venisse in ca-
stra. Quapropter timentes Philistæi eò quòd
dicerentur venisse Deus in castra, dixerunt, Væ
nobis, quia non fuit tale quippiam ab hei
& nudiustertiis. Væ nobis, quis eripiet nos 8
de manibus Dei qui percussit universam Æ-
gyptum omnigenis plagis, & in deserto ? 9 Su-
mite animos, & estote generosi Philistæi ne
forte serviatis Hebræis quemadmodum servi-
erunt vobis, ellę unquam generosi, & pu-
gnate adversùs eos. Pugnârunt itaque 10
Philistæi adversùs Israelem, & profli-
gatus est Israel, & aufugit unusquisque
ad tabernaculum suum, fuìtque cædes
maxima in Israele : ceciderunt enim ex Israe-
le in die illa triginta millia peditum. Capta
fuit etiam arca Domini, & duo filii Eli mor-
tui sunt, Hophni *scilicet* & Phinhes. Cur-
rens autem homo quidem de Benjaminitis ex
acie, venit in Silo eodem die, vestibus suis
lacertis, & terrâ capiti suo *asperſâ*. Porrò Eli 13
sedebat super sellam ad latus viæ, & expecta-
bat : trepidabat enim cor ejus propter ar-
cam Dei : & ubi venisset homo ille ad an-
nuntiandum in civitate, ululavit universa ci-
vitas. Audiens verò Eli vocem ululatûs dixit, 14
Quænam est vox tantæ perturbationis ? Vir
autem ille festinans venit, & indicavit Eli,
(Cæcerùm Eli natus erat annos septuaginta
octo, & oculi ejus graves evaserant, nec vi-
dere poterat.) Dixitque vir ille ad Eli, Ego 15
venio exacie, & ego ex acie fugiens veni
hodiè. Dixit ad eum, Quid rei est fili mi ? Re- 16
spondit unutius ille, & ait, Fugit Israël è con-
spectu Philistæorum, & etiam cædes magna
fuit in populo, quinetiam duo filii tui Hoph-
ni & Phinhes mortui sunt, & arca Dei ab-
ducta. Et factum est ut cùm recordatus esset 17
Eli arcæ Dei, caderet è sella retrorsum ad la-
tus januæ, fractâque cervice fuìt, moreretur :
senuerat enim vir ille, & gravis evaserat ;
ipsèque judicaverat Israelem quadraginta
annis.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * فلما ورد تابوت عهد الرب الى المعسكر هتف بنو اسرائيل هتفا شديدا فدويت الارض من
صوتهم * وسمع اهل فلسطين صوتهم وقالوا ما هذا الصوت والهتف الذي يسمع في عسكر
6 العبرانيين وأخبروا ان تابوت الرب ادخل الى عسكرهم * وعرف اهل فلسطين وقالوا ان الله قد
7 اتي الى عسكر بني اسرائيل * وقالوا الويل لنا انه لم يكن مثل هذا الامر لا امس ولا اول من
8 امس * الويل لنا من يخلصنا من يد الاله العزيز هذا الله الذي ضرب اهل مصر بكل
الضربات واظهر عجايب في القفر * تقووا يا اهل فلسطين وكونوا رجالا كيلا يستعبدكم بنو
9 اسرائيل كما استعبدوهم بل كونوا رجالا وحاربوهم * فحارب اهل فلسطين بني اسرائيل وانهزم
10 بنو اسرائيل وهرب كل انسان الى مدينته واصاب بنو اسرائيل مصيبة عظيمة وقتل من بني اسرائيل
في ذلك اليوم ثلثين الف رجل * واخذ تابوت عهد الرب وقتل ابنا عالي كاهنا حفني وفنحاس
11 * وهرب رجل من بني بنيامين من الحرب وأتي سيلوا في ذلك اليوم محزقا ثيابه وعلى راسه
12 تراب * وكان عالي جالسا على كرسي في الطريق ينتظر لان قلبه كان محترقا على تابوت الرب *
13 فلما اتي الرجل القرية واخبر الناس بما كان * فصرخ اهل القرية كلهم * فلما سمع عالي الصيحة والرنين
14 قال * ما هذه الرجفة والصيحة التي اسمع * فاسرع الرجل حتى اتي الى عالي واخبره به * وكان قد
15 اتي على عالي ثمان وسبعون سنة وكانت عيناه قد تقلتا ولم يكن يبصر حسنا * فقال ذلك
16 الرجل لعالي * انا جئت من الحرب واليوم هاربا من الحرب * قال عالي * ما الخبر يا ابني *
17 * قال الرجل * الهرب بنو اسرائيل وهربوا من اهل فلسطين * وقتل من الشعب وجرح منهم
18 جراح كثيرة * وقتل ابناك ايضا حفني وفنحاس * واخذ تابوت عهد الله * فلما ذكر لعالي
تابوت عهد الرب * سقط عن الكرسي الى خلفه على القباء وانكسر ظهره ومات * لان الرجل
كان قد شاخ وثقل * وهو كان قاضيا لبني اسرائيل اربعين سنة *

Cùmque pervenisset arca fœderis Domini
ad castra, exclamavit omnis Israelitæ voci-
ferantes vehementer, ita ut contremoe-
ret terra pro clamore eorum. Audientes 6
autem Philistæi clamorem eorum, dixe-
runt, Quænam est clamor ista & vociferatio
ista quæ auditur in castris Ebræorum ? & 7
innotuerunt Philistæis quòd arca Domini ve-
nerit in castra eorum. Quare 8
pertimuerunt Philistæi dixerunt, Deus
venit in castra Israelis : dixerunt etiam,
Væ nobis, quis nos liberabit ex manibus Dei
omnium Deus ipse qui percussit Ægyptum
omnigenis plagis, & deserto ? 9 Sed ne timeatis ne-
que sitis ut Hebræi servientes vobis : Sed
estote viri & pugnate, & ne forte sitis ser-
vi illorum, sicut servierunt vobis. Pugna-
verunt Philistæi adversùs Israelem, & 10
dissipatus est Israel, & aufugit unusquisque
in tabernaculum suum, & factus est cædes
magna in populo : & ceciderunt ex Israe-
le in die illa triginta millia peditum. Capta
est arca Dei, & duo filii Eli mortui sunt,
Hophni & Phinhes. Cùm 11
autem homo quidam de Benjaminitis ex
acie, venisset in Silo eodem die, vestibus suis
*lacertis, & terrâ capiti suo *asperſâ*. Porrò Eli 13*
sedebat super sellam ad latus viæ, & expecta-
bat : trepidabat enim cor ejus propter ar-
cam Dei : & ubi venisset homo ille ad an-
nuntiandum in civitate, ululavit universa ci-
vitas. Audiens verò Eli vocem ululatûs dixit, 14
Quænam est vox tantæ perturbationis ? Vir
autem ille festinans venit, & indicavit Eli,
(Cæcerùm Eli natus erat annos septuaginta
octo, & oculi ejus graves evaserant, nec vi-
dere poterat.) Dixitque vir ille ad Eli, Ego 15
venio exacie, & ego ex acie fugiens veni
hodiè. Dixit ad eum, Quid rei est fili mi ? Re- 16
spondit unutius ille, & ait, Fugit Israël è con-
spectu Philistæorum, & etiam cædes magna
fuit in populo, quinetiam duo filii tui Hoph-
ni & Phinhes mortui sunt, & arca Dei ab-
ducta. Et factum est ut cùm recordatus esset 17
Eli arcæ Dei, caderet è sella retrorsum ad la-
tus januæ, fractâque cervice fuìt, moreretur :
senuerat enim vir ille, & gravis evaserat ;
ipsèque judicaverat Israelem quadraginta
annis.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

5 * ܗܘܝܘ ܟܕ ܐܬܝܘ ܬܒܘܬ ܥܕܬܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܗܘܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܩܥܩܥ ܩܥܩܥܐ ܣܓܝܐܐ
ܘܪܓܙܬ ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܠܗܘܢ ܘܫܡܥܘ ܦܠܫܬܝܐ ܩܠܗ ܕܩܥܩܥܐ ܗܢܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢܘ
ܗܢܐ ܩܠܐ ܕܩܥܩܥܐ ܗܢܐ ܕܡܫܬܡܥ ܒܡܫܪܝܬܐ ܕܥܒܪܝܐ ܘܐܬܝܕܥ ܠܦܠܫܬܝܐ
ܕܐܬܐ ܬܒܘܬ ܥܕܬܐ ܠܡܫܪܝܬܗܘܢ ܘܕܚܠܘ ܦܠܫܬܝܐ ܘܐܡܪܘ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ
ܠܡܫܪܝܬܐ ܘܐܡܪܘ ܘܝܠܝ ܠܢ ܕܠܝܬ ܗܢܐ ܡܬܡܠ ܠܡܬܡܠ ܐܬܡܠ ܘܠܐ ܡܢ ܩܕܡ
ܘܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܘܝܠܝ ܠܢ ܡܢ ܢܦܨܢ ܠܢ ܡܢ ܐܝܕ ܐܠܗܐ ܗܢܘ ܐܠܗܐ ܕܡܚܐ
ܠܡܨܪܝܐ ܒܟܠ ܡܟܬܐ ܒܡܕܒܪܐ ܗܘ ܠܟܘܢ ܓܒܪܐ ܘܬܗܘܘ ܠܥܒܕ ܠܥܒܪܝܐ
ܕܥܒܕܘ ܠܟܘܢ ܗܘܘ ܓܒܪܐ ܘܩܪܒܘ ܠܡܩܪܒ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܢܦܠܘ
ܒܫܝܠܐ ܘܢܦܠ ܓܒܪܐ ܠܒܝܬܗ ܘܗܘܬ ܩܛܠܐ ܣܓܝܐܬܐ ܒܥܡܐ ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܒܢܝ
ܝܫܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܘܐܬܬܒܝ ܬܒܘܬ ܐܠܗܐ ܘܩܛܠܘ ܬܪܝܢ
ܒܢܝ ܥܠܝ ܚܦܢܝ ܘܦܢܚܣ ܘܗܘ ܓܒܪܐ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܒܢܝܡܢ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܐܬܐ
ܠܫܝܠܐ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܘܟܪܥ ܠܒܘܫܝܗ ܘܥܦܪ ܠܪܫܗ * ܘܗܘ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ
ܥܠ ܣܦܬܐ ܕܡܫܪܝܬܐ ܕܚܙܐ ܠܒܗ ܡܛܠ ܬܒܘܬ ܐܠܗܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܓܒܪܐ
ܗܘܐ ܠܡܐܡܪ ܠܩܪܝܬܐ ܘܥܠܠ ܟܠܗ ܩܪܝܬܐ * ܘܫܡܥ ܥܠܝ ܩܠܐ ܕܥܠܘܠܝܐ
ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܗܢܐ ܩܠܐ ܕܥܠܘܠܝܐ ܗܢܐ ܕܡܫܬܡܥ ܘܐܬܐ ܓܒܪܐ ܠܥܠܝ
ܘܥܠܝ ܗܘܐ ܒܪ ܬܫܥܝܢ ܘܬܡܢܝ ܫܢܝܢ ܘܥܝܢܘܗܝ ܩܡܝܢ ܕܠܐ ܡܚܙܐ
ܘܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܡܠܐ ܠܡܐܡܪ ܠܥܠܝ ܐܢܐ ܐܬܝܬ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܐܢܐ ܡܢ
ܩܪܒܐ ܐܬܝܬ ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܠܝ ܡܢܘ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܒܪܝ ܘܥܢܐ ܓܒܪܐ
ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܐܬܪܗ ܦܠܝܛ ܫܪܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܦܠܫܬܝܐ ܘܐܦ ܩܛܠܐ ܣܓܝܐܬܐ
ܗܘܬ ܒܥܡܐ ܘܐܦ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܠܟ ܚܦܢܝ ܘܦܢܚܣ ܡܝܬܝܢ ܘܬܒܘܬ ܐܠܗܐ
ܐܬܬܒܝ ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܬܪ ܥܠ ܕܟܪ ܬܒܘܬ ܐܠܗܐ ܢܦܠ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܠܐܪܥܐ
ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܬܪܥܐ ܘܡܝܬ ܠܒܪ ܕܩܫܝܫ ܗܘܐ ܘܟܝܢ ܗܘܐ ܠܪܘܚܗ ܘܗܘ ܕܝܢ
ܩܕܡ ܠܝܫܪܝܠ ܥܠ ܫܢ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܐ *

Et factum est perveniente arcâ fœderis Do-
mini in castra, jubilavit omnis Israël jubi-
lo maximo, ita ut turbaretur terra. Audientes 6
autem Philistæi vocem jubili, dixerunt, Quæ-
nam est vox ista jubili in castris Ebræorum ?
& innotuit eis arcam Domini venisse in ca-
stra. Quapropter timentes Philistæi eò quòd 7
dicerentur venisse Deus in castra, dixerunt, Væ
nobis, quia non fuit tale quippiam ab hei
& nudiustertiis. Væ nobis, quis eripiet nos 8
de manibus Dei qui percussit universam Æ-
gyptum omnigenis plagis, & in deserto ? 9 Su-
mite animos, & estote generosi Philistæi ne
forte serviatis Hebræis quemadmodum servi-
erunt vobis, ellę unquam generosi, & pu-
gnate adversùs eos. Pugnârunt itaque 10
Philistæi adversùs Israelem, & profli-
gatus est Israel, & aufugit unusquisque
ad tabernaculum suum, fuìtque cædes
maxima in Israele : ceciderunt enim ex Israe-
le in die illa triginta millia peditum. Capta
fuit etiam arca Domini, & duo filii Eli mor-
*tui sunt, Hophni *scilicet* & Phinhes. Cur-*
rens autem homo quidem de Benjaminitis ex
acie, venit in Silo eodem die, vestibus suis
*lacertis, & terrâ capiti suo *asperſâ*. Porrò Eli 13*
sedebat super sellam ad latus viæ, & expecta-
bat : trepidabat enim cor ejus propter ar-
cam Dei : & ubi venisset homo ille ad an-
nuntiandum in civitate, ululavit universa ci-
vitas. Audiens verò Eli vocem ululatûs dixit, 14
Quænam est vox tantæ perturbationis ? Vir
autem ille festinans venit, & indicavit Eli,
(Cæcerùm Eli natus erat annos septuaginta
octo, & oculi ejus graves evaserant, nec vi-
dere poterat.) Dixitque vir ille ad Eli, Ego 15
venio exacie, & ego ex acie fugiens veni
hodiè. Dixit ad eum, Quid rei est fili mi ? Re- 16
spondit unutius ille, & ait, Fugit Israël è con-
spectu Philistæorum, & etiam cædes magna
fuit in populo, quinetiam duo filii tui Hoph-
ni & Phinhes mortui sunt, & arca Dei ab-
ducta. Et factum est ut cùm recordatus esset 17
Eli arcæ Dei, caderet è sella retrorsum ad la-
tus januæ, fractâque cervice fuìt, moreretur :
senuerat enim vir ille, & gravis evaserat ;
ipsèque judicaverat Israelem quadraginta
annis.

Versio GRÆCA LXX Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤλθεν ἡ (α)κιβωτὸς κυρίου εἰς τὴν
ἣ παρεμβολὴν, καὶ ἀνέκραξε πᾶς Ἰσραὴλ
φωνὴ μεγάλη, καὶ ἠχήσαν ἡ γῆ. Καὶ ἤκουσαν οἱ
(α) ἀλλόφυλοι τὴν κραυγὴν, καὶ (λ) ἔπαν οἱ
ἀλλόφυλοι, Τίς ἡ (μ) κραυγὴ ἡ μεγάλη αὕτη
(ν) ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἑβραίων; καὶ
ἔγνωσαν ὅτι κιβωτὸς κυρίου ἐστὶ εἰς τὴν
παρεμβολήν. Καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἀλλόφυλοι
λοι, καὶ ἔπαν, Ὅστις οὐ θεὸς ἔρχεται πρὸς
αὐτοὺς εἰς τὴν (ξ) παρεμβολήν. Οὐαὶ ἡμῖν,
ἐξῆξε ἡμᾶς κύριε σῴσαι, ὅτι οὐ γέγονε
τοιοῦτο ἐχθὲς καὶ (ο) σήτερον. Οὐαὶ ἡμῖν,
τίς ἐξῆξεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς τῆς θεοῦ τῆς
ἰσχυρᾶς τούτου; (π) οὗτοι οἱ θεοὶ οἱ πατα-
ξάντες τὴν Αἰγυπτον ἐν πάσῃ πληγῇ, καὶ
ἐν τῇ ἐρήμῳ. Κραταιοῦσθε καὶ γίνεσθε εἰς ἄν-
δρας ἀλλόφυλοι, (ρ) ἵνα μὴ δουλεύσητε
τοῖς Ἑβραίοις, καθὼς ἐδούλευσαν ὑμῖν, καὶ
γίνεσθε εἰς ἄνδρας, καὶ πολεμήσατε αὐτούς.
Καὶ ἐπολέμησαν αὐτούς· καὶ (σ) ἔφυγε πᾶς
Ἰσραὴλ ἐν τῇ παρεμβολῇ αὐτοῦ, καὶ
ἔπεσεν ἐξ Ἰσραὴλ πολλοστὴ μεγάλη σφόδρα·
καὶ ἔπεσαν (τ) Ἰσραὴλ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ
ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ. Καὶ ἁλῶσι, καὶ
ἐν τῇ ἐρήμῳ αὐτοῦ. Καὶ ἁλῶσι, καὶ
ἐν τῇ (φ) Ἠλὶ ἐπὶ τὸ θῦρον παρὰ τὴν ὁδὸν
τῶν Σιωνίων τὴν οὖσαν, ὅτι ἦν (χ)
καρδία αὐτῷ ἐξεστηκὼς ἀφ' τῆς κιβωτοῦ τοῦ
θεοῦ. ᾔ ἐνδυσάμενος (ψ) ἐνδύματα ὀξὺ ἐξ
πόλεως ἀπαγγέλων· καὶ ἀνεβόησεν ἡ πόλις.
Καὶ ἤκουσε Ἠλὶ τὴν φωνὴν τῆς βοῆς, καὶ
ἔπεν, Τί ἡ φωνὴ τῆς βοῆς ταύτης; καὶ ὁ
ἀνὴρ ἐσπούδασε σπουδῇ, καὶ ἀπήγγειλε
τῷ Ἠλί. Καὶ Ἠλὶ (ω) ἦν ἐνενήκοντα ἐτῶν,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐστάθησαν, καὶ
οὐκ ἔβλεπεν. Καὶ ἔπεν Ἠλὶ τοῖς
ἀνδράσι τοῖς ἑστηκόσιν αὐτῷ, Τίς ἡ
φωνὴ ἡ ἠχὴ τούτου; καὶ ὁ ἀνὴρ ἐσπούσ-
σπουδῇ σπεύσας Ἠλί, καὶ ἔπεν αὐτῷ, Ἐγὼ
ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἥκων ἐκ τῆς παρεμβολῆς, (β) κα-
γὼ πάρειμι ἐκ τῆς παρεμβολῆς σήμερον. καὶ
ἔπεν Ἠλί, Τί τὸ γεγονὸς βῆμα, τέκνον μου;
Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ τὰ ἀγγέλλων, καὶ ἔπεν, Φεύ-
γει ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν προσώπῳ ἀλλοφύλων,
καὶ (γ) ἡ πληγὴ πληγὴ μεγάλη ἐν τῷ
λαῷ, καὶ ἀμφότεροι οἱ υἱοί (ω) σου τεθνήκασι,
καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ ἐλήφθη. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἐμνήσθη τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ, ᾔ ἔπεσεν
ἀπὸ τῆς θρόνου ὀπίσω ἐχόμενα τῶν πύλων, καὶ συνέτριβε τὸν τρά-
χηλον, καὶ ἀπέθανεν, ὅτι πρεσβύτης ἦν ὁ ἄνθρωπος καὶ
βαρὺς ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν ἔτεσι τεσσαρακοντα.

Versio VULGATA LAT.

5 Cùmque venisset arca fœderis
Domini in castra, vociferatus
est omnis Israel clamore
grandi, & personuit terra. Et
audierunt Philisthim vocem
clamoris, dixerúntque ; Quæ-
nam est hæc vox clamoris ma-
gni in castris Hebræorum ? Et
cognoverunt quòd arca Dei
venisset in castra. Timuerúnt-
que Philisthim, dicentes, Venit
Deus in castra. Et ingemuerúnt,
dicentes, Væ nobis : non enim
fuit tanta exultatio heri & nu-
diustertiis ut ne nobis. Quis nos
salvabit de manu deorum sub-
limium istorum ? hi sunt dii,
qui percusserunt Ægyptum o-
mni plagâ, in deserto. Con-
fortamini, & estote viri, Phili-
sthim : ne serviatis Hebræis,
sicut & illi servierunt vobis :
confortamini, & bellate. Pu-
gnaverunt ergò Philisthim, et
cesus est Israel, & fugit unus-
quisque in tabernaculum suũ :
et facta est plaga magna nimis:
et ceciderunt de Israel triginta
millia peditum. Et arca Dei
capta est : duo quoque filii
Heli mortui sunt, Ophni &
Phinees. Currens autem vir
de Benjamin ex acie, venit in
Silo in die illa, scissâ veste, &
conspersâ pulvere caput. Cùm
que ille venisset, Heli sedebat
super sellam contra viam spe-
ctans. Erat enim cor ejus pa-
vens pro arca Dei. Vir autem
ille postquàm ingressus est,
nuntiavit urbi : & ululavit o-
mnis civitas. Et audivit Heli
sonitum clamoris, dixitque ;
Quis est hi sonitus tumultûs hu-
jus ? At ille festinavit, & venit,
& nuntiavit Heli. Heli autem
erat nonaginta & octo annos
tum, et oculi ejus caligaverant,
& videre non poterat. Et di-
xit ad Heli ; Ego sum qui ve-
ni de prælio, et ego qui de acie
fugi hodiè. Cui ille ait ; Quid
actum est, fili mi ? Respondens
autem ille, qui nuntiabat, Fũgit,
inquit, Israel coram Phili-
sthim, & ruina magna facta
est in populo : insuper & duo
filii tui mortui sunt, Ophni &
Phinees : & arca Dei capta est.
Cùmque ille nominâsset arcam
Dei, cecidit de sella retrorsum
juxta ostium, & fractis cervi-
cibus mortuus est. Senex enim
erat vir & grandævus : & ipse
judicavit Israel quadraginta
annis.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

5 Et factum quando venit arca fœderis Dñi ad castra, & jubilaverunt omnis
Israel jubilatione magna, & resonuit terra. Et audierunt Pelisthæi vocem 6
jubilationis, et dixerunt : Quæ vox jubilationis magnæ hujus in exercitu He-
hudzorum ? & cognoverunt quòd arca Dñi venit ad castra. Et timuerunt 7
Pelisthæi, quoniam dixerunt, Venit arca Dñi ad castra : & dixerunt, Heu
nobis ; quis nam fuit hæc ab hei & ab-ante illud. Heu nobis : quis 8
liberavit nos de manu dicti Dñi, qi fecit ejus maxima hæc : ipse fortitudi-
nes Dñi, qui percussit Ægyptum in omni generatione, & populo Dñi fecit
mirabilia in deserto. Fortificamini & state in viros viri Pelisthæi, ne for- 9
te serviatis Jehudæis, sicut servierunt vobis : & estis in viros fortes, & in-
ibitis bellum. Et inierunt bellum Pelisthæi, & fracti sunt Israel, & verte- 10
runt [rerga] vir ad civitatem suam, & fuit percussio magna valdè, & oc-
cisi sunt ex Israel triginta mille viri pedites. Et arca Domini capta fuit, & 11
duo filii Eheli occisi sunt, Hhophni & Pinhhas. Et cecurrit vir ex tribu 14
Binjamin ex acie, & venit ad Silo in die illo, & vestes ejus scissæ, & pul-
vis conjectus *super* capite ejus. Et venit, & ecce Eheli sedens super cathe- 15
dram super gradum viæ portæ prospiciens, quoniam fuit cor ejus *fractum*
super arcam Domini : et vir venit ad nunciandum *urbi*, et turbata est omnis
civitas. Et audivit Eheli vim clamoris, & dixit : Quæ vox conturbatio- 16
nis hujus ? et festinavit et venit et nunciavit Eheli. Et Eheli filius no-
naginta et octo annorum, et oculi ejus caligaverunt, et non potuit videre.
Et dixit vir ad Eheli : Ego venio exacie, et ego ex acie fugi die hâc : et 17
dixit, Quod fuit verbum fili mi ? Et respondit qui nuncians, et dixit :
Convertit se Israel ante Pelisthæos, et cæsa percussio magna fuit in po-
pulo ; et etiam duo filii tui occisi sunt, Hhophni et Pinhhas, et arca Dñi
capta est. Et fuit quando memorabat ille arcam Domini, et cecidit de- 18
super cathedram retro se super gradû viæ portæ, et fracta est cervix ejus,
et mortuus est, quia senex vir et gravis : et ipse judicavit Israel quadra-
ginta annis.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 וְהָוָה כַּד אֲתָא אֲרוֹן קְיָמָא דְיָ לְמַשְׁרְיָתָא וְקָבוּ כָל יִשְׂרָאֵל יְקָבָא רַבָּא וְאִשְׁתְּמַע אַרְעָא:
וְשַׁמְעוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת קָל יְקָבָא דְמָן קָל יְקָבָא רַבָּא דְהָוָן בְּמַשְׁרְיָתָא יְהוּדָאֵי וְיָדְעוּ
6 אֲרוֹן אֲרוֹנָא דְיָ אֲתָא לְמַשְׁרְיָתָא: וְדָחֲלוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי אֲמְרוּ אֲתָא אֲרוֹנָא דְיָ לְמַשְׁרְיָתָא
7 וַאֲמְרוּ וַיְלָנָא דְלָא הֲוָת כְּדָנָה מִתְּמוֹל וּמִקַּדְמוֹי: וַיְלָנָא מַן יְשֵׁיזְבִנָּא מִידָא
8 דְיָ דְעִבְדוּהִי לְמִצְרָאֵי דְבַרְבָן אִלֵּין אִנּוּן דְיָ דְמַחֲווֹן לְמִצְרָאֵי בְּכָל מַחָאָה לְעֵמָיָה
9 עֲבַד פְּרִישׁוּן בְּמַדְבְּרָא: אִתְקַפּוּ וְהֲווֹ לְגַבְרִין דְּלָא שַׁלְטָאֵי וְלָא תִשְׁתַּעְבְּדוּן לְיְהוּדָאֵי כְּמָא
10 דְאִשְׁתַּעְבְּדוּן לְכוֹן וְהֲווֹן לְגַבְרִין גַּבְרִין וְגַרְגִּישׁוּן קְרָבָא: וְאַגְרִישׁוּ קְרָבָא פְּלִשְׁתָּאֵי
וְאִתְחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲזַל גְּבַר לְקִרְוֵיהּ וַהֲוָת מַחְתָּא רַבְּתָא לְחֵילָא
11 מִשְׁרָאֵל תְּלָתִין אַלְפִין גְּבַר רַגְלָיָא: וְאִתְגְּלִיָּת דְיָ אֲשְׁתְּבִיָת וְתַרְתֵּין בְּנֵי עֵלִי
12 אֲחַפְנִי וּפִנְחָס מִתוּ: וּרְהִיט גְּבָרָא מִשִּׁבְטָא דְבִנְיָמִין מִסְּדְרָא וְאַתָּא
13 לְשִׁילֹה בְּיוֹמָא הַהוּא לְבוּשׁוֹהִי מְקַרְעִין וְעַפְרָא דְמִתְרְמֵי עַל רֵישֵׁיהּ: וְאַתָּא וְהָא הֲוָה יָתִיב עַל
כּוּרְסְיָא עַל כֹּבֶשׁ אוֹרְחָא דְצָיֵה מְסַפֵּי אֲרֵי הֲוָה לִבֵּהּ דְחָיֵיב עַל אֲרוֹנָא דְיָ וְגַבְרָא אֲתָא
14 לְחַוָּאָה לְקָרְיָא וְאִשְׁתְּעִישַׁת כָּל קַרְיָא: וְשַׁמַע עֵלִי יָת קָל צְוָחָתָא וַאֲמַר מָה קָל שַׁוְעָא
הָדֵין וְגַבְרָא אוּחֵי וַאֲתָא וְחַוֵי לְעֵלִי: וְעֵלִי בַּר תְּשִׁעִין וְתַמְנֵי שְׁנִין וְעֵינוֹהִי קְמָהָן וְלָא
15 יְכִיל לְסְחָרָא: וַאֲמַר גַּבְרָא לְעֵלִי אֲנָא אֲתֵית מִן סִדְרָא וַאֲנָא מִן סִדְרָא הַרְבָּא אֶסְתְּרֵת
16 יוֹמָא דֵין וַאֲמַר מָה הֲוָה מִתְּגְמָא בְּרִי: וַאֲתֵיב רַכְסָאי וַאֲמַר אִתְּפַר יִשְׂרָאֵל קֳדָם
פְּלִשְׁתָּאֵי וְאַף מַחְתָּא רַבְּתָא הֲוָת בְּעַמָּא וְאַף תְּרֵין בְּנָךְ אַחְפְּנִי וּפִנְחָס מִתוּ וְאָרוֹנָא
17 דְיָ אִשְׁתְּבִיָת: וַהֲוָה כַּד אַדְכַּרַת יָת אָרוֹנָא דְיָ וְנָפַל מִן כּוּרְסְיָא לְאָחֳרוֹהִי עַל
כֹּבֶשׁ אוֹרְחָא תְּרֵעָא וּמִית אֲרֵי שִׂיב גְּבַרְא וּתְקִיף הוּא דְיָרַת יִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִין שְׁנִין:

Versio VUL. LAT.

Nurus autē ejus, uxor Phinees, prægnans erat, vicināq; partui: & audito nunio quòd capta esset arca Dei, & mortu' esset socer fu', & vir fu', incurvavit se & peperit: irruerant enim in eam dolores subiti. In ipso autē momento mortis ejus, dixerunt ei quæ stabant circa eā; Ne timeas, quia filiū peperisti. Quē non respondit eis, neq; animadvertit. Et vocavit puerum, Ichabod, dicens, Translata est gloria de Israel, quia capta est arca Dei, & propter socerū suū, & virū suū. Et ait; Translata est gloria ab Israel, eò quòd capta esset arca Dei.

CAP. V.

Philisthiim autē tulerāt arcam Dei, & asportaverāt eam à Lapide adjutorii in Azotum. Tulerūntq; Philisthiim arcam Dei, & intulerunt eam in templum Dagon, et statuerunt eam juxta Dagon. Cùmq; surrexissent diluculò Azotii alterā die, ecce Dagon jacebat pronus in terra ante arcam Dñi: & tulerunt Dagon, & restituerunt eū in locū suum. Rursūmq; manè diē alterā consurgentes, invenerunt Dagon jacentē sup faciem suū in terra coram arca Dñi: capiteq; autē Dagon, & duæ palmæ manuū ejus abcissæ erant sup limen. Porrò Dagon solū' truncū' remanserat in loco suo. Propter hanc causam non calcant facerdotes Dagon, & omnes qui ingrediuntur templū ejus, super limen Dagon in Azoto, usque in hodiernū diē; Aggravata est autē manus Dñi super Azotios, & demolit' est eosse possit in secretiori parte natiū Azotum, & fines ejus. Et ebullierunt villæ & agri in medio regionis illius, & nati sunt mures, et factū est confusio mortis magnæ in civitate. Videntes autē viri Azotii hujusmodi plagam, dixerunt; Non maneat arca Dei Israel apud nos: quoniā dura est man' ejus super nos, & super Dagon deū nostrū. Et mittentes congregaverunt omnes tatrapas Philisthiinorū ad se, et dixer ūt; Quid faciem' de arca Dei Israel? Responderūntque Gethæi, Circumducatur arca Dei Israel. Et circumduxerunt arcā Dei Israel. Illis autē circumducentibus eam, fiebat manus Dñi per singulas ciuates interfectionis magnæ nimis: & percutiebat viros uninscujusque urbis, à parvo usq; ad magnū: ex, & computrefcebant prominentes extales corum. Inierūntq; Gethæi consilium, & fecerūt sibi feles pelliceas.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ τοῦτο ἦν τῷ φινεὲς Συνελαμβάνετο δὲ ἡ νύμφη αὐτοῦ γυνὴ τίκτειν, ὡς ἤκουσε τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἐλήφθη ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅτι τεθνήκασι ὁ πενθερὸς αὐτοῦ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, καὶ ἔκλασεν ὡς ἔτεκεν, ἐπὶ τὸν πόνον αὐτοῦ ἐπιστρέψας, ἐν᾽ ἐλήλυθε πόνος αὐτῷ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ τελευτᾶν αὐτὸν αἱ παρεστηκυῖαι αὐτῷ, εἶπαν αὐτῷ θαρσεῖ, ὅτι υἱὸν τέτοκας. ᾗ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη, οὐδὲ ἐνέβλεψεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου (α) Ὀὐαιχαβώδ· ὅτι ἀπῆλθεν ἡ δόξα ἐξ Ἰσραὴλ (β) μετὰ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἄνδρα αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Ἀπῆλθεν ἡ δόξα ἐξ Ἰσραὴλ ἐν τῷ κιβωτὸν τοῦ θεοῦ.

Καρ. ε'.

Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἔλαβον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπήνεγκαν αὐτὴν ἐξ (α) Λίθου εἰς τὴν Ἄζωτον. Καὶ ἔλαβον οἱ ἀλλόφυλοι τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴ εἰς οἶκον Δαγὼν, καὶ ἔστησεν αὐτὴ παρὰ Δαγών. Καὶ ὀρθρίσαντες οἱ Ἀζώτιοι τὴν ἐπαύριον, καὶ ἰδοὺ Δαγὼν ἐπέπτωκεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἔμπροσθεν κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ· καὶ ἔλαβον τὸν Δαγὼν καὶ ἀπέστησεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ (κ) κεφαλὴ Δαγὼν καὶ δύο χεῖρες αὐτοῦ ἐκκεκομμέναι ἐπὶ τὸν οὐδὸν κείμενοι· ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ. ἡ δὲ ἀλφὸς μόνος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιβαίνουσι οἱ ἱερεῖς Δαγὼν, καὶ πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς οἶκον Δαγὼν, ἐπὶ (λ) οὐδὸν οἴκου Δαγὼν ἐν Ἀζώτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἐβαρύνθη χεὶρ κυρίου ἐπὶ Ἄζωτον. Καὶ (κ) ἐξέρευσεν ἐν χειρὶ κυρίου (ξ) εἰς Ἄζωτον, καὶ ἀπώλεσεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν ἐν τοῖς ἕδραις αὐτῶν· καὶ ἐξέβρυσεν (α) τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐνέπεσεν (β) ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν· καὶ ἐγένετο θανάτου μεγάλου ἐν τῇ πόλει· καὶ ἐπάταξεν (γ) Ἄζωτος τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἕως μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου· καὶ ἐξέρευσεν (δ) ἐν αὐτοῖς ἕδραι· καὶ ἐξέβρυσεν (ε) τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐγένετο ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐξ ἡμέρας ἐξ ἡμέρας (ζ) ἐπὶ πόλιν, ἐφόβει (η) μέγας ἐν ἀφανεῖ· καὶ ἐπάταξεν τὰς πόλεις τῶν Ἀζώτων τὰς ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου, καὶ ἐπόνεσαν αὐτὰς τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐπόνεσαν (θ) τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐπόιησαν οἱ (ι) Ἀζώτιοι ἑαυτοῖς ἕδρας.

MS.A. (α) Ἀβεινεζὲρ (β) τοῦ κυρίου, (γ) Ἀζώτου τὸ ἐπάνω, (δ) ἐσθίοντα (ε) τὰς ἕδρας αὐτῶν· καὶ ἐν ἀνόσοις (ζ) κεφαλὴν, ἐκάκωσε, (η) ἀνθὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῶν. (ϑ) ἀνόσοις τῇ ἐπιφάνειαν, (ι) ἀνθὶ τοῦ ἑαυτοῖς ἕδρας.

Καρ. ε'. MS.A.

Cum Translatione LATINA.

Et factum est hoc, quod ait Phinees cum uxore sua: Et nurus ejus uxor Phinees cum esset effetus ad parienda, et audisset nuntium, quòd capta sit arca Dei, et quòd mortuus sit socer ejus, et vir ejus, quòd arca capta sit arca Dei, et quòd mortuus sit socer ejus et vir ejus: et incurvata est, et peperit: quoniam irruerunt in eam dolores ejus. Et in tempore quo mortua est ejus, dixerunt ei stantes circa eam: Ne timueris, nam filium masculum peperisti: & non respondit, & non posuit super cor suū. Et vocavit puerum Aichabod, dicendo: Migravit gloria ex Israel, quòd capta est arca Dñi, & quòd mortus' est socer ejus, & quòd occisus fuit maritus ejus. Et dixit: Migravit gloria ex Israel, quoniam capta est arca Dñi.

CAP. V.

Et Philistæi ceperunt arcam Dñi, & abduxerunt eam à Petra auxilii ad Azotum. Et tulerunt Philistæi arcam Dñi, & ascendere fecerunt eam ad templum Dagon, et statuerunt eam in latere Dagon. Et anticipaverunt homines Azotum in die qui post illum, et ecce Dagon projectus super faciem suam super terram ante arcam Dñi, et caput Dagon et duæ extremitates manuum ejus truncatæ percussæ sup limen: solus verò relictū fuit super fet: Propterea non gradientes sacerdotes Dagon, et omnes qui intrantes ad ædem Dagon super limen Dagon in Azotum usq; ad diem hunc. Et fortificata est percussio Dñi super hominem Azotum, et vastavit eos: et percussit eos in cōfinio suo. Et viderunt homines Azotum quòd percussa sit domus Dagon, et quòd percussa sit domus Dagon, super eos in Azotum, et percussit eos in secreto, et in medio regionis ejus, et nati sunt mures, et factum est in Azoto, et in terra ejus, et fuit percussio Dñi in urbe, contur batio magna usq; ad parvum, et percussit eos in confiniis suis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Nurus autem ejus, uxor Phinhesi, quæ gravida erat, & proxima partui, cùm audisset rumorē quòd abducta esset arca Dei, quòdque mortuus esset socer ejus & maritus ejus, incurvata peperit: verū enim erant in eam dolores ejus. Et instante horā mortis ejus dixerunt quæ astabant illi, Ne timeas: dixit etiam ei obstetrix, Ne timeas, quia masculum peperisti. At non respondit, nec animum adjecit. Et vocavit nomen pueri Jochabar, & ait, Transivit gloria ab Israele, propter abductam arcam Dei, & ob socerum suum, & ob maritum suum. Ait inquam, Transivit gloria ab Israel, eò quòd abducta sit arca Domini Dei Israelis.

CAP. V.

Porrò Philistæi ceperūt arcā Dei, & abduxerunt eā à Lapide adjutorii in Asdod. Tum sumentes Philistæi arcā Dei intulerunt eam in ædē Dagonis, & statuerunt eā ad latus Dagonis. Manè verò consurgentes Asdodæi postero die, ceperunt Dagonem projectū in faciē suā super terrā ante arcam Dei: & accipientes Dagonē, obstirmārunt eum in loco suo. Iterum manè consurgentes altero die, & ecce Dagonem humi jacentem super faciem suam coram arca Domini, & caput Dagonis ambasque palmas manuum ejus recisas super limen januæ, trunco Dagonis remanente. Hac de causa facerdotes Dagonis & quicunque ingrediuntur, non calcant limen Dagonis in Asdod ad hunc usque diem. Præterea ingraveiscens manus Domini in Asdodzos desolavit illos, & percussit eos in podicibus eorum, tam Asdod, quàm terminos ejus. Et videntes cives Asdod talia fibi aceidisse, dixerunt, Ne maneat arca Dei Israelis nobiscum, quia dura est manus ejus erga nos & erga Dagonem deum nostrum. Mittentes itaq; congregaverunt omnes tyrannos Philistæorū ad se, dixerūtque, Quid faciem' arca Dñi Dei Israelis? qui dixerunt, In Gath redeat arca Dñi Dei Israelis: & remiserunt arcam Dñi Dei Israelis. Et postquam remiserunt eam, facta est man' Dñi contra civitatem illam ingenti admodū plagā, percussit; cives urbis illi à parvo ad magnū usque: ita ut diffluerent feces eorum, & prolaberentur eis podices eorum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Nurus autē ejus, uxor Phinhasi, gravida erat, & jam instabat dies partūs ejus: Hæc cùm audisset de arcam Dei rapta fuisse, & mortuū esse socerū suum, & mortuū esse maritum ejus, curvata peperit: verū enim erant in eam dolores ejus. Et instante horā mortis ejus, dixerunt quæ astabant illi, Ne timeas; quia filium peperisti. At non respondit, nec animum adjecit. Et vocavit nomen ejus Ichabod, dicens, Transivit gloria ab Israele, propter arcam Dei, & socerum suum, & maritum suum. Et dixerunt, Transivit gloria ab Israel, quòd arca Dei capta sit.

CAP. V.

Et Philistæi ceperunt arcam Dei, & abduxerunt eā à Lapide adjutorii in Asdod. Tum sumentes Philistæi arcā Dei intulerunt eam in ædē Dagonis, & statuerunt eā ad latus Dagonis. Manè verò consurgentes Asdodæi postero die, ceperunt Dagonem projectū in faciē suā super terrā ante arcam Dei: & accipientes Dagonē, obstirmārunt eum in loco suo. Iterum manè consurgentes altero die, & ecce Dagonem humi jacentem super faciem suam coram arca Domini, & caput Dagonis ambasque palmas manuum ejus recisas super limen januæ, trunco Dagonis remanente. Hac de causa facerdotes Dagonis & quicunque ingrediuntur, non calcant limen Dagonis in Asdod ad hunc usque diem. Præterea ingraveiscens manus Domini in Asdodzos desolavit illos, & percussit eos in podicibus eorum, tam Asdod, quàm terminos ejus. Et videntes cives Asdod talia fibi aceidisse, dixerunt, Ne maneat arca Dei Israelis nobiscum, quia dura est manus ejus erga nos & erga Dagonem deum nostrum. Mittentes itaq; congregaverunt omnes tyrannos Philistæorū ad se, dixerūtque, Quid faciem' arca Dñi Dei Israelis? qui dixerunt, In Gath redeat arca Dñi Dei Israelis: & remiserunt arcam Dñi Dei Israelis. Et postquam remiserunt eam, facta est man' Dñi contra civitatem illam ingenti admodū plagā, percussit; cives urbis illi à parvo ad magnū usque: ita ut diffluerent feces eorum, & prolaberentur eis podices eorum.

Targum JONATHAN.

Et nurus ejus uxor Pinhhazz prægnans ad parienduū, & audivit auditionem quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu' est socer fu', & quòd occisus est maritus ejus, & curvata est & peperit, quoniā concrepuerunt eam dolores ejus. Et in tempore mortis ejus & locutæ sunt mulieres quæ stantes super eam: Ne timueris, nam filium masculum peperisti: & non respondit, & non posuit super cor suū. Et vocavit puerum Aichabod, dicendo: Migravit gloria ex Israel, quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu' est socer ej', & quòd occisus fuit maritus ejus. Et dixit: Migravit gloria ex Israel, quoniam capta est arca Dñi.

CAP. V.

Et Philistæi ceperunt arcam Dñi, & abduxerunt eam à Lapide adjutorii in Asdod. Et tulerunt Philistæi arcam Dñi, & ascendere fecerunt eam ad templum Dagon, et statuerunt eam in latere Dagon. Et anticipaverunt homines Asdod in die qui post illum, et ecce Dagon projectū super faciem suam super terram ante arcam Dñi, et caput Dagon et duæ extremitates manuum ejus truncatæ percussæ sup limen: solum verò relictū fuit super fet: Propterea non gradientes sacerdotes Dagon, et omnes qui intrantes ad ædem Dagon super limen Dagon in Asdod usq; ad diem hunc. Et fortificata est percussio Dñi super hominem Asdod, et vastavit eos: et percussit eos in cōfiniis suis. Et viderunt homines Asdod quòd percussa sit domus Dagon, et quòd percussa sit domus Dagon, super eos in Asdod, et percussit eos in secreto, et in medio regionis ejus, et nati sunt mures, et factū est in Asdod, et in terra ejus, et fuit percussio Dñi in urbe, conturbatio magna usq; ad parvum, et percussit eos in confiniis suis.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nurus ejus uxor Pinhhazz prægnans ad parienduū, & audivit auditionem quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu' est socer fu', & quòd occisus est maritus ejus, & curvata est & peperit, quoniā concrepuerunt eam dolores ejus. Et in tempore mortis ejus & locutæ sunt mulieres quæ stantes super eam: Ne timueris, nam filium masculum peperisti: & non respondit, & non posuit super cor suū. Et vocavit puerum Aichabod, dicendo: Migravit gloria ex Israel, quòd capta est arca Dñi, & quòd mortu' est socer ej', & quòd occisus fuit maritus ejus. Et dixit: Migravit gloria ex Israel, quoniam capta est arca Dñi.

CAP. V.

Et Philistæi ceperunt arcam Dñi, & abduxerunt eam à Petra auxilii ad Azotum. Et tulerunt Philistæi arcam Dñi, & ascendere fecerunt eam ad templum Dagon, et statuerunt eam in latere Dagon. Et anticipaverunt homines Azotum in die qui post illum, et ecce Dagon projectū super faciem suam super terram ante arcam Dñi, et caput Dagon et duæ extremitates manuum ejus truncatæ percussæ sup limen: solum verò relictū fuit super fet: Propterea non gradientes sacerdotes Dagon, et omnes qui intrantes ad ædem Dagon super limen Dagon in Azotum usq; ad diem hunc. Et fortificata est percussio Dñi super hominem Azotum, et vastavit eos: et percussit eos in cōfiniis suis. Et viderunt homines Azotum quòd percussa sit domus Dagon, et quòd percussa sit domus Dagon, super eos in Azotum, et percussit eos in secreto, et in medio regionis ejus, et nati sunt mures, et factū est in Azoto, et in terra ejus, et fuit percussio Dñi in urbe, conturbatio magna usq; ad parvum, et percussit eos in confiniis suis.

שמואל א׳ ו

arcam ceste ac fuit & Heron Dei arcam misérunt Et
10 וַיִּשְׁלְחוּ אֲרוֹנוֹת הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיְהִי בְּבוֹא אֲרוֹן
Cleridixerunt: dicendo, Heronitæ exclamaverit & Heron Dei
הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיּוֹעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר הֵסַבּוּ
arcam populum & me interficiendi ad Israel Dei arcam mittit
אֵלַי אֶת אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְהָמִיתֵנִי וְאֶת־עַמִּי׃
interficiatque Philistinorū satrapas omnes congregaverit & Misérunque
11 וַיִּשְׁלְחוּ וַיַּאַסְפוּ אֶת כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
non & fuit loci in revertatur & Israel Dei arcam Dimittite
שַׁלְּחוּ אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב לִמְקוֹמוֹ וְלֹא
omni in mortis contrario erat quia me populū & me interficiat
יָמִית אֹתִי וְאֶת־עַמִּי כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת מָוֶת בְּכָל־
qui viri Et ibi Dei manus valde erat gravis civitate
הָעִיר כָּבְדָה מְאֹד יַד הָאֱלֹהִים שָׁם׃ וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
coelos urbis clamor attollitq; dicti illi in fuit, fuerit mortui non
12 לֹא־מֵתוּ הֻכּוּ בָּעֳפָלִים וְתַשְׁוַעַת הָעִיר הֶעֱלָתָה הַשָּׁמָיִם׃
CAP. VI.
membrisq; septem Philistinorum agro in Domini arca fuit Et
1 וַיְהִי אֲרוֹן יְהוָה בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים׃
Quid dicendo divinos ad & sacerdotes ad Pelistini Vocaverūntque
2 וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מָה־
eam dimittamus quo in quid sit faciamus? Domini arce faciemus
נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן יְהוָה הוֹדִיעֻנוּ בַּמֶּה נְשַׁלְּחֶנּוּ
Israel Dei arcam dimittamus Si i dixerūt Et ait fuit loci in
לִמְקוֹמוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ אִם־מְשַׁלְּחִים אֶת־אֲרוֹן יִשְׂרָאֵל
congraviorum et restituatis restituendo sed ; vacuam eam dimittatis ne
אַל־תְּשַׁלְּחוּ אֹתוֹ רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם
vobis. ejus manus recesserit non eum; vobis erit notum & curabimini tunc
אָז תֵּרָפְאוּ וְנֹדַע לָכֶם לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם׃
numerum i dixerunt & ei restituentur quod gravioriam quod dixerunt Et
3 וַיֹּאמְרוּ מָה־הָאָשָׁם אֲשֶׁר נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר
quia (iuxta mures quinque & mure mortis quinque Pelistinorū satrapū
סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עֳפָלֵי זָהָב וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב כִּי־
magnates Faciatisque redditis filio emittas una plaga
מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלָּכֶם וְלִסְרְנֵיכֶם׃ וְעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי
terram corū in omnibus vestris & magnates & vestrorū mortis
עָפְלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם הַמַּשְׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ
fiant mures faciet ut fortis gloriam Israel Deo dabitisque
וְנִתַּתֶּם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ
quid ut Et vestra terra despet & vestris illis despet & vestris despet
4 מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל אַרְצְכֶם׃ וּלְמָה
Parboh & Egypti aggravaverit quemadmodū vestrum cor aggravabūt
תְכַבְּדוּ אֶת־לְבַבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ מִצְרַיִם וּפַרְעֹה
? abierit & eos dimiserit & eos in illum quando nome Illum cor
הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעֵלֵל בָּהֶם וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ׃
vaccas duas & unum novum plaustrum facite & sejite nunc Et
7 וְעַתָּה קְחוּ וְעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה אַחַת וּשְׁתֵּי פָרוֹת
vaccas ? Eg diis & ; jugum ex fiat ascende non quæ, laetantes
עֹלוֹת אֲשֶׁר לֹא עָלְתָה עֲלֵיהֶם עֹל וְאַסְרוּם אֶת־הַפָּרוֹת
capiens Et domum ad eas post & carum filios reducis & plaustro in
בָּעֲגָלָה וְהָשִׁיבוּם בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם הַבָּיְתָה׃ וּלְקַחְתֶּם
vela & ; plaustro in carum Arcam
8 אֲרוֹן יְהוָה וְנִתַּתֶּם אֹתוֹ אֶל־הָעֲגָלָה וְאֶת־כְּלֵי
& eris laetere & capta in poneris quæ quæ arca
הַזָּהָב אֲשֶׁר הֲשִׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ בְאַרְגֹּז
fui confinii vium si ejiciatis Et vadat & ejus dominus &
מִצְדּוֹ וְשַׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ׃ וְרִאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ גְּבוּלוֹ
grande malum nobis fecit ipsa ; Bethsames ascendat
9 יַעֲלֶה בֵית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
nec dens jnos in ejiciet eius manus non quod feimus & nos si & hoc
הַזֹּאת וְאִם־לֹא יָדַעְנוּ כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ מִקְרֶה
nobis fuit ipsum
הוּא הָיָה לָנוּ׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְשַׁלְחוּ תְּרֵין אֲרוֹנוֹת דְּיָ לְעֶקְרוֹן וַהֲוָה כְּמֵיתֵי אֲרוֹנָא דְיָ לְעֶקְרוֹן וְזִעִיקוּ עֶקְרוֹנְיֵא לְמֵימַר
אִסְתְּרוּ לְוַתְנָא דְיָ אֲרוֹנָא דְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְקַטָּלוּתָנָא וְיָת עַמָּנָא׃ וְשַׁלְחוּ וְכַנְשׁוּ יָת כָּל־
11 סְגָנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמְרוּ שַׁלְּחוּ יָת אֲרוֹן אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְיִתוּב לְאַתְרֵיהּ וְלָא יְקַטֵּל יָתָנָא
וְיָת עַמָּנָא אֲרֵי הֲוָת שִׁגּוּשׁ מְקַטְּלָא בְּכָל קִרְיָא תְּקִיפָא לְהָרָא מְחַתְּנָא דְיָ תַּמָּן׃ וַגְבַרְיָא דִי
12 לָא מִיתוּ לְקַן אִשְׁתְּרוּן צִוְחַת קִרְיָתָא לְעֵילָא לְשַׁמַיָּא׃

Miſerunt ergò arcā Dei in Ac-
caron. Cumque veniſſet arca
Dei in Accaron, exclamaverūt
Accaronitæ, dicentes ; Adu-
ducerunt ad nos arcā Dei Iſ-
rael, ut interficiat nos & po-
pulū noſtrū. Miſerunt itaque
& congregaverunt omnes ſa-
trapas Philiſthinorum: qui di-
xerunt ; Dimittite arcā Dei Iſ-
rael, & revertatur in locū ſuū,
& non interficiat nos cū po-
pulo noſtro. Fiebat enim pa-
vor mortis in ſingulis urbibus,
& graviſſima valde man⁹ Dei.
Viri quoque, qui mortui non
fuerant, percutiebantur in fe-
rcctioni paſte natiū : & aſcen-
debat ululatus uniuſcujuſque
civitatis in cœlum.

CAP. VI.

1 Fuit ergò arca Dñi in regio-
ne Philiſthinorum ſeptēm-
ſibⁿ. Et vocaverunt Philiſthi-
im ſacerdotes & divinos, di-
centes, Quid faciem⁹ de arca
Domini ? indicate nobis quo-
modo remittamus eā in locum
ſuum. Qui dixerunt ; Si remit-
tis arcā Dei Iſrael, nolite di-
mittere eam vacuā, ſed q̄ de-
beris, reddite ei pro peccato,
& tunc curabimini : & ſciētis
quarē non recedat man⁹ ejus à
vobis. Qui dixerunt, Quid
eſt quod pro delicto reddere
debeam? ei ? Reſponderūntq;
illi, Juxta numerum provincia-
rum Philiſthinorum, quinq;
anos aureos faciētis, & quinq;
mures aureos : quia plaga una
fuit omnib⁹ vobis, & ſatrapis
veſtris. Facietiſq; ſimilitudines
anorum veſtrorum, et ſimilitu-
dines murium, qui demoliti
ſunt terrā : et dabitis Deo Iſrae-
el gloriam; ſi forte relevet ma-
nū ſuam à vobis, et à diis ve-
ſtris, et à terra veſtra. Quarē
aggravatis corda veſtra, ſicut
aggravavit Ægyptus, et Pharao
cor ſuum ? nonne poſtquam
percutiū eſt, tunc dimiſit eos,
et abierunt ? Nunc ergò arri-
pite et facite plaſtrum novū
unū : et duas vaccas fœtas, qui-
bus non eſt impoſitum jugum,
jungite in plaſtrum : et reclūdite
viculos earum domi. Tolle-
tiſq; arcam Dñi, et ponetis in
plaſtrum : et vaſa aurea, quæ ex-
olvitis ei pro delicto, ponetis
in capſellam ad latus ejus : et
dimittite eam ut vadat. Et
aſpicietis : ſi quidē per viam
ſuiuum ſtorum alcenderit cor-
tra Bethſames, ipſe fecit nobis
hoc malum grande : ſin autē
minimè ; ſciemus quia non
quaquām manus ejus tetigit
nos, ſed caſu accidit.

Καὶ ἐξαπεστείλαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς (α)
Ἀσκάλωνα. (β) ἡνίκα δὲ ἐπέβαλεν κιβωτὸς
τοῦ θεοῦ Ἀσκάλωνα, (γ) ἐβόησαν οἱ Ἀσκαλω-
ται, λέγοντες, Τί ἀπαγάγετε ἡ κιβωτὸς τοῦ
θεοῦ (δ) Ἰσραὴλ, ὧδε ἡμᾶς θανατῶσαι ἡμᾶς
καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν; Καὶ (ε) ἐξαπεστείλαν τὸ
συνάθροισα τοῦ σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, (ζ) εἶ-
πάν, Ἐξαπαστείλατε τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Ἰσ-
ραὴλ, καὶ ἀπελθάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ
μὴ θανατώσει ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν ἡμῶν. Ὅτι ἐ-
γένετο (η) σύγχυσις εἰς θάνατον πᾶσαν βαρεῖ-
ᾶν λίαν. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ οὐκ ἀπεθανόν τε
ἐπλήγησαν εἰς τὰς ἕδρας, (θ) ἀνέβη τὸ κραυγὴ τῆς
πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

MS.A. (α) Ἀσκάλωνα. (β) ἐξέβη. (γ) Ἰσραὴλ. διανεῦσαι ἡμᾶς. (γ) ἀπο-
γάλλειν. (δ) σύγχυσις. (ε) σύγχυσις. διανεῦσι ἡμᾶς.

CAP. VI.

1 Et fuit arca Dñi in agro Philiſtin⁹ ſeptēm menſib⁹. Et vocaverunt Philiſtin⁹ ſacerdotes & divinos, dicentes ; Quid faciemus arca Domini ? indicate nobis, in quo modo mittemus eam ad locum ſuum. Et 2 dixerunt ; Si dimittitis eos arcam Iſraelis, ne dimittite eam inanem ; ſed reddite eis (a) pro delicto : & tunc curabimini, & deprehendetis quare non recedat manus ejus à vobis. Et 4 ait ; Quid eſt quod pro delicto reddam eis ? Et dixerunt, Juxta numerum ſatrapārū Philiſthinorum, quinq; anos aureos, & quinq; mures aureos : quoniam plaga una fuit omnib⁹ vobis, & ſatrapis veſtris. Et 5 facietis ſimilitudines murium veſtrorum, & ſimilitudines murium, qui demoliti ſunt terrā : & dabitis Deo Iſraelis gloriam, ſi forte relevet manū ſuam à vobis, & à diis veſtris, & à terra veſtra. Et 6 quid aggravatis corda veſtra, ſicut aggravavit Ægyptus, & Pharao cor ſuum ? Nonne quando illuſit eis, dimiſerūt eos, & abierunt ? Et nunc 7 ſumite, & facite plaſtrum novū, & duas vaccas primū enixas (b) filos, & jungite vaccas in plaſtrum : & adducite filos à poſt eas in domum. Et ſumetis 8 arcam, & ponetis eā ſuper plaſtrum : & vaſa aurea reddetis ei pro delicto, & ponetis eā (c) juxta ejus latus : & dimittetis eam, (d) & exportabitis eam. Et 9 videbitis ; Si quidem ſecum ſecundum viam ſuam ſtorum ibit (e) poſt Bethſamis, ipſe fecit nobis malum magnum hoc. Et ſi non, ſciemus, quia non manus ejus tetigit nos : ſed accidens hoc factū nobis.

MS.A. (a) κιβῶτε κυρίε ἐν (β) τῇ κυρίε. (γ) ἡμῖν ἐν (δ) ἅπτω, (ε) ἀποστείλατε (ζ) ἐπιστῆ χείρ (η) σχεσία, ἐν πάντε μόνε χειρὸς, ἐπ(θ) ἀπολε, καὶ σταθήσεται ἐμπλοκα τ ἐβῶν ὑμῶν, καὶ ἐμπλοκα τ μυῶν ὑμῶν (ι) κεφάλια (κ) ἐν ἐξαρῶν τὴν Ἀίγυπτ (λ) ἐξαπέστειλαν (μ) κιβῶτὸ μόνε, (ν) τὴν κιβῶτὸ τὴν ἐν (ξ) κιβῶτὸν κυρίε, (ο) αὐτὰ (π) ὁ ἐν ἀγρῷ τὸ ἐμπλοκα τὸ μόρφε (ρ) ἐξαπεστείλατε αὐτ, (σ) ἀπῆρεν (τ) καὶ ἔφυγεν, (υ) εἰς ἑδῶν τὸ μόρφε (φ) καὶ χῖ Βεθσαμῶς.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et miſerunt arcā Dñi in Gheqron: & fuit, cùm veniſſet arca Dñi in Gheqron, & clamaverunt Gheqronei, dicēdo: Circumtulerunt ad nos arcā Dei Iſrael ad occidendū nos & populū noſtrū. Et miſerunt & congregaverūt omnes tyrannos Peliſthæorū, et dixerunt: Mittite arcā Dei Iſrael, et redibit ad loci ſuū, & non occidet nos & populū meum: quoniam fuit conturbatio occiſionis in omni urbe, fortis nimis percuſſio Dñi ibi. Et viri qui non 11 mortui fuit, percuſſi ſunt in conſtrictionib⁹ : & aſcendit clamor civitatis ad latus cœlorum.

Et fuit arca Dñi in urbib⁹ Peliſthæorū ſeptem menſib⁹. Et vocaverunt 1 Peliſthei ſacrificulos & divinatores, dicendo : Quid faciemus arcæ 2 Dñi? docete nos quemadmodū mittem⁹ eam ad locum ſuum. Et dixerunt: 3 Si vos mittentes arcā Dei Iſrael, non mittetis eam vacuā : Sed redden- 4 do reddetis ante ipſā oblationē expiationis: Ita ſanabimini & refrigeri- 5 ceri vobis? quid non quieſcet percuſſio eⁿ? à vobis? Et dixerunt : Quæ 6 oblatio expiationis quā reddem⁹ ante eā? & dixerunt: [Fecit] numerum tyrannorū Peliſthæorū quinq; mariſcæ aureā, & quinq; mures aureā; quoniā 7 percuſſio una poſita eſt omnib⁹ vobis & tyrannis veſtris. Et 8 facietis figuras 9 mariſcarū veſtrarū & figuras murū veſtrorum qui percutientes terram; & dabitis ante Deū Iſrael gloriā: fortaſſe quieſcet percuſſio eⁿ? à vobis; & ab erroribus veſtris, & à terrā veſtrā. Et ad quid gravabatis cor- 10 da veſtra quemadmodum aggravaverunt Mizraei & Pargho cor ſuum? an non ſic illuſ eſt ex eis, et poſtea dimiſerunt eos, et abierunt ? Et nunc 7 accipite et facite plauſtrum novum unum, et duas boves lactantes quæ non ductæ ſunt in jugo : et ligabitis boves in plauſtro, et reducetis fili- 8 os earum de poſt eas intrò. Et accipietis arcam Dñi, et dabitis eam in 9 plauſtro ; et vaſa auri, quæ reddetis ante eam oblationem expiationis, ponetis in capſa in latere ejus, et mittetis eam, et ibit. Et proſpicietis 9 ſi in via termini ſui aſcendit ad Beth-ſemes, ab-ante eum fachum eſt no- 10 bis malum magnum hoc : et ſi non, et ſciemus quod non percuſſio ejus acceſſit nobis : caſus ipſe qui fuit nobis.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 Quæpropter miſerunt arcam Dei ad Acron, & ululaverunt Acronzi, ac dixerunt, Remiſerunt ad nos arcam Dei Iſraelis, ut interficiat nos & populum noſtrum. Et mittentes con- 11 gregaverunt omnes tyrannos Philiſtiorum : qui dixerunt, Mittite arcam Dei Iſraelis, & revertatur in locum ſuum, ne interficiat nos & populū noſtrum. Erat enim tumult⁹ ſtragis in tota civitate, & vehementer invalueratibi man⁹ Dei: Et homines qui non moriebantur, 12 multati ſunt in podicib⁹ fuis, ita ut aſcenderet clamor civitatis ad cœlum ſiqua.

CAP. VI.

1 Igitur manſit arca Dñi in agro Philiſtiorum ſeptē menſib⁹. Et vocantes Philiſtæi ſacerdotes ac tyrannos, dixerunt; Quid faciemus arcæ Dñi? indicate nobis qui ratione remittem⁹ eam in locum ſuum. Reſponde- 3 runt, Si remittatis arcam Dñi Dei Iſraelis, ne remittite eam vacuā, ſed omnino afferte illi munera, ac tunc ſanabimini: et pareſcet vobis quā ob rem non recedat man⁹ Dñi à vobis. Qui dixerunt, Qualia munera afferem⁹ ei ? 4 Reſponderunt, Pro numero tyrannorum Philiſtiorum quinq; podices aureos, & quinq; mures aureos : quandoquidē plaga eadē eſt vobis & tyrannis veſtris. Facietis igitur i- 5 magines anorum veſtrorū, & imagines murium veſtrorum qui terrā valtant, & offeretis Deo Iſraelis honorē ſi forte transferat manum ſuā à vobis, à deo veſtro, & à terra veſtra. Et ne induretis cor veſtrum, quemadmodum 6 induraverunt Ægypti & Pharaon cor ſuum, & quemadmodum illuſerunt eis, nec dimiſerunt eos ; tamen abierunt. Igitur ſimentes 7 facite plauſtrum unum novum, et duas vaccas lactantes quib⁹ jugum non eſt impoſitum : et vaccas alligate plauſtro, et fœtē earum domum remittite, ne ſequantur eas. Deinde ſu- 8 mentes arcā Dñi imponite plauſtro ; et vaſa aurea quæ attuliſtis ei munera, ponite in ſporta ad latus eⁿ, et dimittite eam ut abeat. Et conſiderate, ſi per viam termini aſcen- 9 dentis ad Beth-Semes abeat, Domin⁹ quidem affecit nos malo hoc ingenti : ſin minūs, ſciemus haud manum ejus tetigiſſe nos, ſed caſu nobis accidit.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * وارسلوا تابوت الله اسرائيل الى عقرون. ولما اقبل تابوت الله اسرائيل ليقتلنا
11 يهلك سعبنا * وارسلوا وجمعوا رؤساء اهل فلسطين كلهم * وقالوا ارسلوا تابوت الله اسرائيل. وردوها
الى موضعها. لئلا يقتلنا ويهلك سعبنا لان الموت صار في القرية كلها. واشتد عليهم عصب الله
12 جدا * والذين لم يموتوا منهم اصطدم الوجع. وارتفع حوار القرية الى السماء *

الفصل السادس * وكان تابوت الرب في حرب اهل فلسطين سبعة اشهر * ودعا اهل
فلسطين الرؤساء والاحبار وقالوا. ما نصنع بتابوت الرب * اخبروا كيف نصنع * وما نرسل
معها اذا رددناها الى موضعها * وقالوا ان انتم ارسلتم تابوت الله اسرائيل الى موضعها * لا ترسلوها
خالية بغير هدية. ولكن ارفعوا بالطف وقربانين * لتبرأوا من اوجاعكم. وتعرفوا من قبل ماذا
1 اصابكم * لعل يتصرف عصب الرب عنكم وعقابه * وقالوا ما الذي نسترد علينا ان
2 نهدي اليها. فقالوا اهدوا اليها على عدد رؤساء اهل فلسطين * صورتا حمسة معاعة
من ذهب. لان الضربة واحدة التي ابتليتم بها انتم ورؤساؤكم * وصنعوا مثال معاعدكم * 5
مثال الكروان التي تسلطت على الارض لتفسدها * وتعطوها الى الله اسرائيل. لعله يرحمكم
6 ويرفع عصبه عنكم * ويصرف البلاء عن ارضكم وعن الاهتكم * ولا تقسوا قلوبكم كما اغتر
فرعون واهل مصر. وقسوا قلوبهم واطردوا بهم ولم يرسلوهم * ولما رحلهم الرب بغير مسيئهم *
7 فالحدوا الآن عجلة جديدة. وخذوا بقرتين لم يعلا عجلا * وشدوا العجل بالبقرتين *
8 وردوا عجليهما الى البيت * وارفعوا تابوت الرب وضعوها على العجل. واجعلوا الذهب الذي اهديتم
اليها اجعلوها في حقة. وعلقوا الحقة في جانب العجل * وسرحوها لتنصرف عنكم * فانظروا الآن
ان كانت البقرتان تسيران في طريق حد بيت شمس. فالرب الذي انزل بنا هذا البلاء العظيم *
9 وان لم تاخذ في ذلك الطريق * فليس بلانا من قبل الرب * بل انما كان عرض عرض لنا *

Miſerunt ergò arcam Dñi Iſraelitis Acronitæ: ingrediente autem Arcam, dicentes, Adduxerunt ad nos arcam Dei Iſraelitæ, ut interficiat nos, & populū noſtrum perdat. Quare mittentes congregaverunt principes omnes Palæſtinorū : qui dixerunt, Amandate arcā Dei Iſraelis, eamque remittat in loci ſuū, ne interficiat nos, & populum noſtrū perdat : etenim fuit ingreſſa erat in tota civitate, & fuit Dei ſuomoperē invalueratē in eos. Et 12 qui non moriebantur ex eis, afficiebantur diſcrimiū, ita ut ingens ululatus in cœlum uſq; attolleretur.

CAP. VI.

Cum autem manſiſſet arca Dominī in 1 agro Pallæſtinorum ſeptem menſibus, Advocāt autē Pallæſtini principes & ſacerdotes, & dixerunt, Quid faciemus de arca Dominī? indicate nobis quo pacto mittamus eam in locum ſuum. Et 3 ait ; Si mittitis arcam Dei Iſraelis, ne mittatis eam vacuā ſed in munere dabitis ei ; ſed ſiſtite ei munera, & ſanabitis, & cognoſcetis ob quam rem non recedat manus Dei à vobis. Et 4 dixerunt, Qualia munera ſiſtemus ei ? Et dixerunt, Pro numero principum Pallæſtinorum quinq; podices aureos, & quinq; mures aureos : quandoquidē plaga eadē eſt vobis & principibus vestris. Facietis igitur 5 imagines anorum veſtrorū, & imagines murium veſtrorum qui terrā valtant, & offeretis Deo Iſraelis honorē ſi forte transferat manum ſuā à vobis, à deo veſtro, & à terra veſtra. Et ne indurētis cor veſtrum, quemadmodum 6 induraverunt Ægypti & Pharaon cor ſuum, & quemadmodum illuſerunt eis, nec dimiſerunt eos ; tamen abierunt. Igitur ſimentes 7 facite plauſtrum unum novum, et duas vaccas lactantes quib⁹ jugum non eſt impoſitum : et vaccas alligate plauſtro, et fœtē earum domum remittite, ne ſequantur eas. Deinde ſu- 8 mentes arcā Dñi imponite plauſtro ; et vaſa aurea quæ attulſtis ei munera, ponite in ſporta ad latus eⁿ, et dimittite eam ut abeat. Et conſiderate, ſi per viam termini aſcen- 9 dentis ad Beth-Semes abeat, Domin⁹ quidem affecit nos malo hoc ingenti : ſin minūs, ſciemus haud manum ejus tetigiſſe nos, ſed caſu nobis accidit.

שמואל א׳ ו׳

[illegible] vaccas duas [illegible] & sic viri Fecerunt que
10 וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן וַיִּקַּח שְׁתֵּי פָרוֹת עֲלוּת׳ domo in clausurunt earum filios & plaustro in eas ligaverunt &
אֲשֶׁר לוֹ בַּבָּיִת וַיַּאַסְרוּ אֹתָן בָּעֲגָלָה וְכָלוּא בָּנֵיהֶן הִשִּׁיבוּ בֵּיתָה׳ capsam & ipsa illuc in Domini arcam Pulleruntque
11 וַיָּשִׂימוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׳ עַל־הָעֲגָלָה וְאֶת־הָאָרוֹן וְאֶת־ diteserunt Et Aurum aurum imagines & mures
12 עַכְבְּרֵי הַזָּהָב וְאֶת צַלְמֵי טְחֹרֵיהֶם׳ וַתֵּלַכְנָה הַפָּרוֹת׳ בַּדֶּרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֶׁמֶשׁ בַּמְּסִלָּה אַחַת הָלְכוּ ipsas ita & ipsas in Bethsemes viam super via in vacce
וְגָעוֹ וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׳ וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם עַד־גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׳ fatrapæ & ; suspira & desinunt declinaverunt non & sinistrorsum & grunde
Bethsemes terminum ad usque eas post eunes Philistinorum
13 וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר חִטִּים בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת־ vallem & Bethsemitæ metebant triticum in sublevarunt & levati & arcam & suos oculos
עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׳ וַיִּשְׂמְחוּ לִרְאוֹת׳ הַעֲגָלָה בָּאָה שֶׁדֶה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשֶּׁמִשִׁי וַתַּעֲמֹד videruntque & ; suos oculos filios, viderunt arcam, & gavisi
שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה׳ וְבַעֲצֵי אֲרֻבַּת הָעֵצִים׳ וְאֶת־ sunt cum vidissent. Et plaustrum & ipsa lapis magnus, & concideruntque
14 הַפָּרוֹת הָעֲלוּ עֹלָה לַיהוָה׳ וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ fecerunt super ea holocausta Et Domino
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׳ וְאֶת־הָאָרוֹן אֲשֶׁר־אִתּוֹ בּוֹ כְלֵי־ Bethsemes viri & magno lapide in venit plaustrum Et
הָעֲגָלָה בָּאָה שֶׁדֶה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשֶּׁמֶשׁ׳ וַתַּעֲמֹד plaustri ligna sederunt & ; magnus lapis ibi & ; ibi
וַיְבַקְּעוּ אֶת־הָעֵצִים׳ וְהַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיהוָה׳ וְאֶת־ fecerunt holocausta Levitæ Et Domino offerunt fecerunt offerdere vaccas
15 הַפָּרוֹת הָעֲלוּ עֹלָה׳ וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ׳ vasa eius quæ cum quæ capsam & Domini arcam
אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׳ וְאֶת־הָאָרוֹן אֲשֶׁר־אִתּוֹ בּוֹ כְלֵי־ Bethsemes viri & magno lapide in posuerunt & ; aurea
וַיָּשֶׂם וַיָּשִׂמוּ אֶל־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה׳ וְאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ ipsis die in victimas immolaverunt & offerunt fecerunt offerdere vaccas
הֶעֱלוּ עֹלוֹת׳ וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא׳ sunt reverti & viderunt Philistinorum satrapæ quinque Et Domino
16 וַחֲמִשָּׁה סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ׳ לְיָהוָה׳ quos ; aurei ani illi & illa die in Heron
עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׳ אֹלָה׳ שֹׁרֵי הוּהָב אֲשֶׁר־ unus Asdod ad : Domino calpistarium Pelistim reddiderunt
17 וְאֵלֶּה הַטְּחֹרִים׳ אֲשֶׁר־שָׁלְחוּ פְלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה׳ לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד׳ unus Hebron ad unus Gath ad unus Ascalon ad unus Hazzah ad
לְעַזָּתִי אֶחָד׳ לְאַשְׁקְלוֹן אֶחָד׳ לְגַת אֶחָד׳ לְעֶקְרוֹן אֶחָד׳׃ quinque Pelistinorum urbium omnium aurei mures Et
18 וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר כָּל־עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמִשָּׁת הַסְּרָנִים׳ מִבְּצַר וְעַד כְּפַר הַפְּרָזִי׳ וְעַד־ Domini arcam cum super posuerunt quem ; magnum Abel
אֶבֶל הַגְּדוֹלָה׳ אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֶת אֲרוֹן יְהוָה׳ הַשָּׂדֶה יְהוֹשֻׁעַ הַבֵּית שֶׁמִשִׁי׳ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׳ usque Bethsemitæ Iehosuah agro in hanc diem ad usque
19 וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ׳ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְהוָה׳ וַיַּךְ percussit & ; Domini arca in viderunt quia ; Bethsemes viros ex
בָּעָם שִׁבְעִים אִישׁ חֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ׳ וַיִּתְאַבְּלוּ׳ luxeruntque ; virorum milia quinquaginta ; viros septuaginta populo in
הָעָם כִּי־הִכָּה יְהוָה׳ בָּעָם מַכָּה גְדוֹלָה׳׃ magno plaga populum in Dominus percussit quia ; populus
20 וַיֹּאמֶר אַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ׳ מִי יוּכַל לַעֲמֹד לִפְנֵי׳ הַזֶּה׳ וְאֶל־מִי יַעֲלֶה מֵעָלֵינוּ׳׃ fecit si fiat percussit Bethsemes viri Dixeruntque
? nobis ad ipso ascendet quem ad & ? ipso sancti Dei Domini
21 וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־יוֹשְׁבֵי קִרְיַת יְעָרִים לֵאמֹר׳ דיבנדון Chiriathiarim habitatores ad ; ligno Miseruntque
רֵדוּ׳ הַשִּׁבוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׳ רְדוּ׳ הַעֲלוּ׳ אֹתוֹ אֵלֶיכֶם׃ facite ascendere descendite ; Domini arcam Pelistim Reduxerunt
vos ad eam

Verſio VULG. LAT.

10 Fecerunt ergò illi hoc modo: & tollentes duas vaccas, quæ lactabant vitulos, junxerunt ad plaustrum, vitulosq; earũ
11 concluserunt domi. Et posuerũt arcã Dei super plaustrũ, et capsellã, quæ habebat mures aureos & similitudines anorũ. Ibant autem in directum
12 vaccæ, per viam quæ ducit Bethsames, & itinere uno gradiebantur, pergentes & mugientes: & non declinabant neq; ad dexterã neq; ad sinistrã: sed & satrapæ Philisthiim sequebantur usq; ad ter-
13 minos Bethsames. Porrò Bethsamitæ metebant triticum in valle: & elevantes oculos suos, viderunt arcam, & gavisũ sunt cũm vidissent. Et plaustrũ venit in agrũ Iosue Bethsamitæ, & stetit ibi. Erat autẽ ibi lapis magnus, & concideruntq
14 ligna plaustri, vaccasq; imposuerunt super ea holocausta. Et
15 Dño. Levitæ autem depositerunt arcã Dei, & capsellã quæ erat juxta eã, in qua erant vasa aurea, & posuerunt super lapidẽ grandẽ. Viri autẽ Bethsamitæ obtulerunt holocausta, & immolaverunt victimas in
16 die illa Dño. Et quinq; satrapæ Philisthiorum viderunt, & reversũ sunt in Acceron in die illa. Hi sunt autẽ ani aurei, quos reddiderunt Philisthiim pro delicto,
17 Domino: Azotus unũ, Gaza unũ, Ascalon unũ, Geth unũ,
18 & Accaron unũ: Et mures aureos secundũ numerũ urbium Philisthiim, quinq; provinciarum, ab urbe murata usq; ad villã quæ erat absq; muro, & usq; ad Abelmagnum, super quem posuerũt arcã Domini, quæ erat usq; in illũ diem in
19 agro Iosue Bethsamitis. Percussit autem de viris Bethsamitibus, cõ quòd vidissẽt arcã Domini: & percussit de populo septuaginta viros & quinquaginta millia pleb-
20 bis. Luxitque populus, cõ quòd Dominus percussisset plebem plagã magnã. Et dixerunt viri Bethsamitæ, Quis poterit fare in conspectu Domini Dei sancti hujus? & ad
21 quem ascendet à nobis? Miseruntque nuntios ad habitatores Cariathiarim, dicentes; Reduxerunt Philisthiim arcam Domini: descendite, & reducite eam ad vos.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

10 Καὶ ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι (ρ) οὕτω· καὶ λαβόντες δύο βόας αἰφνιδίωσαν, καὶ ἐζεύξαν αὐτὰς ἐν τῇ ἁμάξῃ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν κατεκλείσαν εἰς οἶκον· Et fecerunt sic viri: & sumpserunt duas vaccas primò
11 καὶ ἔθεντο τὸν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐπὶ τὴν ἄμαξαν, καὶ τὸ ἄρμα, καὶ τὰς μυῶν τὰς χρυσοῦς. Καὶ κατέδησαν αὐτὸ βοῦς ἐν τῇ ἀμάξῃ, καὶ τὸν ἄρμα (ν) καὶ τὰς μυῶν τὰς χρυσοῦς. Et posuerunt arcam Domini super plaustrum, & (ρ) capsulam Ergò & mures (ν) aureos. Et alligaverunt eas in via ad viam Bethsames: & in semita una iunti, & laborantes; & non declinaverunt à
12 καὶ οἱ βοῦς ἐπορεύθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τῇ εἰς Βαιθσαμοῦς, ἐν τρίβῳ ἑνὶ πορευόμενοι ἐπορεύοντο, καὶ οὐκ ἐξεκλίνοντο δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά. Καὶ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύοντο ἕως ὁρίων Βαιθσαμοῦς.
13 Καὶ οἱ ἐν Βαιθσαμοῦς ἐθέριζον θερισμὸν πυρῶν ἐν κοιλάδι. καὶ ἦρον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ (ω) εἶδον κιβωτὸν κυρίου, καὶ ἐυφράνθησαν ἐπὶ τῇ ὀπτασίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἡ ἄμαξα ἐπεσεν εἰς ἀγρὸν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Βαιθσαμίτου. καὶ ἐστήκει ἐκεῖ (β) λίθος μέγας· καὶ ἔκοψαν τὰ ξύλα τῆς ἁμάξης, καὶ τὰς βοῦς ἀνέβασαν ἐπὶ τὴν ὁλοκάρπωσιν τῷ κυρίῳ.
14 Καὶ οἱ Λευῖται ἀπόκριναν τὴν κιβωτὸν (ε) τοῦ κυρίου, καὶ τὸ ἄρμα (ζ) ἐν ᾧ ἦν μετ' αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ σκεύη τὰ χρυσᾶ, καὶ ἔθεντο ἐπὶ τὸν λίθον τὸν μεγάλον. καὶ οἱ ἄνδρες (η) Βαιθσαμοῦς ἀνέβασαν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῷ κυρίῳ. Et
15 ad vitrum Cariatiarim (ι) εἰς Ἀκκαρὼν τὴν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ αὐτοὶ (κ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑώρων, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἀσκάλων (ι) τὴν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ οὗτοι (κ) οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων ἑωρακότες τὸν κιβωτὸν τοῦ κυρίου, καὶ ἐστάθησαν ἐνώπιον αὐτῆς· καὶ (θ) ἐκάλεσαν τὸν κύριον, καὶ ἐστάθη ἐν τῷ πεδίῳ τῷ μεγάλῳ· καὶ ἔκλαυσεν ἐκεῖ (λ) Βαιθσαμοῦς. Καὶ ἔστησε τὴν κιβωτὸν τοῦ κυρίου ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Βαιθσαμίτου. (ε) Levitæ ut aliquando se: & ; sumpserunt duas vaccas primò
10 ; & ; & ; &

שמואל א׳ ז׳

CAP. VII. 1

arcam fecerunt ascendere & ,Chiriathjiharim viri venerunt Et
1 וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן
& ;Gibah in Abinadab domum in ejus sanctificarent ejus filium Eliazar
יְהוָה וַיָּבִאוּ אוֹתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינָדָב בַּגִּבְעָה וְאֶת
,Domini arcam ejus filium Eliazar
אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ לִשְׁמֹר אֲרוֹן יְהוָה׃
2 וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ
fuit multiplicati & ,Chiriathjiharim in arcam manere die à ,fuit Et
הַיָּמִים וַיְהִי עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיְנַהֵ֣ל כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Israel domus omnis ,fuit annorum & ;anni viginti fuerunt & ,dies
אַחֲרֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
,Domini post ,Israel domum universam ad Samuel dixit Et
3 לֵאמֹר אִם־בְּכָל־לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים אֶל־יְהוָה
,Domino ad revertimini vos vestro corde toto in Si ;dicendo
הָסִירוּ אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִתּוֹכְכֶם וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ
,Ashtaroth & ;vestri medio de abeligite deos removete
מנו de vos liberabit & ,soli ei servite & ,Dominum ad vestrum cor
לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה וְעָבְדֻהוּ לְבַדּוֹ וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד
& ,Philistin Israel filii removerunt Et ,Pelisthinorum
פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־
,Israel filii ,soli Domino serviverunt & ,Ashtaroth
הָעַשְׁתָּרוֹת וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה לְבַדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
,vobis pro ,ergo & ;Mispah in Israel universum Congregate
4 קַבְּצוּ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם
,pro & ,fuerunturque ,Mispah in fuit congregati Et ,Dominum ad
אֶל־יְהוָה׃ וַיִּקָּבְצוּ הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם
diversique die in jejunaverunt & ,Domini facies ad eliuerunt & ,
וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוּם בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ
,Israel filios ,Domino Peccavimus ibi ,Israel filii ,Samuel Judicavitque
שָׁם חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
,Israel filii congregati quod ,Pelisthin audierit Et ,Mispah in
5 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
audierunt & ,Israel ad Pelisthin fuerunt ascenderunt & ,Mispah in
הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ
,Israel ad ,Principes ,Pelisthin ,Israel filii
בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּירְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמְרוּ בְנֵי
,Israel filii ,Pelisthin ,Israel ad
6 יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תֶּחֱרַשׁ מִמֶּנּוּ מִזְּעֹק אֶל־יְהוָה
,Dominum ad clamando nobis à ,silens ne ,Samuel ad Israel
אֱלֹהֵינוּ וְיֹשִׁיעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
,Samuel fuit Et ,Pelisthin manu de nos servet & ,nostrum Deum
סֶלֶה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵהוּ עֹלָה כָלִיל לַיהוָה
,eum exaudivit & ,Israel pro Dominum ad Samuel clamavit & ,agnum
וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה בַּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה׃
,Pelisthin & ,ascendentem ascendere fecisse Samuel fuit Et ,Dominus
7 וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֶה הָעֹלָה וּפְלִשְׁתִּים
voce in Dominus intonuit & ,Israel in pratium ad accesserunt
נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יְהוָה בְּקוֹל
fuit cum & ,eos contrivit & ,Pelisthin ,hoc illa die in grandi
גָּדוֹל עַל־פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ
,Israel filii ,Mispah de ,Israel filii fuerunt expressi Et ,Israel ante
לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּצְאוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה
,Bethchar subter ad usque eos percusserunt & ,Pelisthin fuit perfecuti & ,
וַיִּרְדְּפוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־מִתַּחַת לְבֵית כָּר׃
,Mispah inter posuit & ,nomen lapidem Samuel vero Et
8 וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיָּשֶׂם בֵּין הַמִּצְפָּה וּבֵין
Hucusque ,Usque & ,adjutor fuit eos ,Dominus nobis est auxiliatus
הַשֵּׁן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעֶזֶר וַיֹּאמֶר עַד־הֵנָּה
,Dominus nobis est auxiliatus
עֲזָרָנוּ יְהוָה׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 וַאֲתוֹ גַּבְרֵי קִרְיַת עָרִים וְאַסְּקוּ יָת אֲרוֹנָא דַיְיָ וְאַעֵילוּ יָתֵיהּ לְבֵית אֲבִינְדָב בְּגִבְעָתָא
וְיָת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ יַזְמִינוּ לְמִטַּר יָת אֲרוֹנָא דַיְיָ׃ וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְשָׁרֵא אֲרוֹנָא בְקִרְיָת
2 יָעָרִים וְסַגִּיאוּ יוֹמָא הֲוָן עַשְׂרִין שְׁנִין וְאִתְנְהִיגוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּתַר פּוּלְחָנֵהּ דַיְיָ׃
3 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִם מִכָּל לִבְּכוֹן אַתּוּן תָּיְבִין לְפוּלְחָנֵהּ דַיְיָ אַעְדּוּ
יָת עַעֲוָתַיְכוֹן מִנְּגַוֵּיכוֹן וְשַׁעֲתָרְתָא לְבַבְכוֹן לְפוּלְחָנֵהּ דַיְיָ וּפַלְחוּ קָדָמוֹהִי
בְּלָחוֹדוֹהִי וְיִשֵׁיזֵב יָתְכוֹן מִיַּד אַרְעָא דְשַׁלְטָאִי׃ וְאַעְדִּיו בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת בַּעְלֵא וְיָת עַשְׁתָּרְתָא
4 וּפַלְחוּ קֳדָם יְיָ בְּלָחוֹדוֹהִי׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל כְּנִישׁוּ יָת כָּל יִשְׂרָאֵל לְמִצְפָּיָא וַאֲצַלֵּי עֲלֵיכוֹן
5 לְקֳדָם יְיָ׃ וְאִתְכְּנִישׁוּ לְמִצְפָּיָא וְשַׁיְיפִיׇן לְדַחְלָן בְּרִיחָא דְמַיָּא וְאַרְקוּ קֳדָם יְיָ וְצַמוּ בְיוֹמָא הַהוּא
וַאֲמַרוּ תַּמָּן חָטֵינָא קֳדָם יְיָ וְדִין שְׁמוּאֵל יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְפָּיָא׃ וְשַׁמְעוּ פְלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי
6 אִתְכְּנִישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִצְפָּיָא וּסְלִיקוּ מָרוֹנֵי פְלִשְׁתָּאֵי עַל יִשְׂרָאֵל וְשַׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
7 וְדָחֲלוּ מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁמוּאֵל לָא תִשְׁתֵּיק מִנָּא מִלְּצַלָּאָה
קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וִיפְרְקִנָּנָא מִיַּד רְשׁוּתָא דְפְלִשְׁתָּאֵי׃ וְנַסֵּב שְׁמוּאֵל אִמְּרָא חֲדָתָא וְאַקְרִיבָהּ
עֲלָתָא קֳדָם יְיָ כֻּלֵּהּ וְצַלֵּי שְׁמוּאֵל קֳדָם יְיָ עַל יִשְׂרָאֵל וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ׃ וַהֲוָה שְׁמוּאֵל מְסַיֵּק
עֲלָתָא וּפְלִשְׁתָּאֵי אִתְקְרִבוּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְתַבְרֵי יְיָ בְקֹלָא רַב בְּיוֹמָא הַהוּא עַל
פְּלִשְׁתָּאֵי וְשַׁגְשִׁינוּן וְאִתְרְעוּ קֳדָם יִשְׂרָאֵל׃ וּנְפִקוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן מִצְפָּיָא וּרְדִפוּ
יָת פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְחוֹנוּן עַד מִלְּרַע לְבֵית שָׁרוֹן׃ וְנַסֵּב שְׁמוּאֵל אֶבְנָא חֲדָא וְשַׁוִי
בֵּין מִצְפָּיָא וּבֵין שִׁנָּא וְקָרָא יָת שְׁמַהּ דְּאֶבֶן סָעֲרָא וְאָמַר עַד הָכָא
מְסַיְּעָנָא יְיָ׃

Versio VULG. LAT.

CAP. VII.

1 Venerunt ergò viri Cariathiarim, & reduxerunt arcam Dñi, & inulerunt eam in domũ Abinadab in Gabaa: Eleazarum autem filium ejus sanctificaverunt, ut custodiret arcam Dñi. Et factũ est, ex qua die mansit arca Domini in Cariathiarim, multiplicati sunt dies (erat quippe jam ann° vigesimus) & reguiavit omnis domus Israel post Dominum. Ait autem Samuel ad universam domum Israel, dicens; Si in toto corde vestro revertimini ad Dominũ, auferte deos alienos de medio vestri, Baalim & Asharoth; & præparate corda vestra Domino, & servire ei soli, & eruet vos de manu Philisthiim. Abstulerunt igitò filii Israel Baalim & Asharoth, & servierunt Domino soli. Dixit autẽ Samuel, Congregate universũ Israel in Masphath, ut orem pro vobis Dominũ. Et convenerunt in Masphath: haustrũtq; aquã, & effuderunt in conspectu Domini, & jejunaverunt in die illa: atque dixerunt ibi, Peccavimus Domino: Judicavitq; Samuel filios Israel in Masphath. Et audierunt Philisthiim quod congregati essent filii Israel in Masphath, & ascendũt principes Philisthinorũ ad Israel. Quod cùm audissent filii Israel, timuerunt à facie Philisthinorum. Dixerũtque ad Samuel, Ne cesses pro nobis clamare ad Dominũ Deũ nostrũ, ut salvet nos de manu Philisthinorum. Tulit autem Samuel agnũ lacẽtem unum, & obtulit illũ holocaustum integrum Domino: & clamavit Samuel ad Dominum pro Israel, & exaudivit eũ Dominũ. Factũm est autem, cùm Samuel offerret holocaustum, Philisthiim inierũt prælium contra Israel: intonuit autẽ Dominũ fragore magno in die illa sup Philisthim, & exterruit eos, & cæsi sunt à facie Israel. Egressiq; viri Israel de Masphath, persequti sunt Philisthæos, & percusserunt eos, usque ad locum qui erat subter Bethchar. Tulit autem Samuel lapidem unum, et posuit eum inter Masphath et inter Sen: et vocavit nomen loci illius, Lapis adjutorii. Dixitque, Hucusque auxiliat' est nobis Dominus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ζ'.

1 Καὶ ἦρξαντο οἱ ἄνδρες Καριαθιαρὶμ, καὶ ἀνέκαγον τὴν κιβωτὸν Κυρίου· καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς οἶκον Ἀμιναδὰβ τὸν ἐν τῷ βουνῷ. καὶ τὸν Ἐλεάζαρ (α) τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡγίασε φυλάσσειν τὴν κιβωτὸν Κυρίου. Καὶ ἐγένετο ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἐν τῇ κιβωτῷ ἐν Καριαθιαρὶμ, ἐπλήθυνεν ἡ ἡμέρα· καὶ (β) ἐγένετο τέσσαρα ἔτη, καὶ ἐπόθει πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὀπίσω κυρίου. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς πᾶν τὸ οἶκον Ἰσραὴλ, λέγων, Εἰ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ὑμῶν ὑμεῖς ἐπιστρέφετε πρὸς κύριον, ἀπόλεσε (δ) θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ὑμῶν, καὶ τὰς ἀσταρτὰς ἀπὸ μέσου ὑμῶν, καὶ ἑτοιμάσατε τὰς καρδίας ὑμῶν πρὸς κύριον, καὶ δουλεύσατε αὐτῷ μόνῳ, καὶ ῥύσεται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ (γ) ἀφῃρέθησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τοὺς Βαὰλιὰ καὶ τὰς Ἀστάρτας (ε) καὶ ἐδούλευσε τῷ Κυρίῳ μόνῳ. Καὶ εἶπε Σαμουὴλ τοῦ συναγαγεῖν πᾶν Ἰσραὴλ εἰς (ζ) Μασσηφά, καὶ ἐπεύξομαι περὶ ὑμῶν πρὸς κύριον. Καὶ συνήχθησαν εἰς (η) Μασσηφά, καὶ ἀντλήσαντες ὕδωρ, καὶ ἐξέχεαν ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπαν, Ἡμάρτηκαμεν ἐνώπιον κυρίου. καὶ ἐδίκαζε Σαμουὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν (θ) Μασσηφά. Καὶ ἤκουσαν (ι) οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι συνηθροίσθησαν υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς (κ) Μασσηφά· καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων πρὸς Ἰσραὴλ. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς Σαμουὴλ, Μὴ σιωπήσῃς ἡμῖν τοῦ βοᾶν πρὸς κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ σώσει ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀλλοφύλων. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ ἀρνὶ γαλαθηνὸν ἕνα, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωσιν τῷ Κυρίῳ· καὶ ἐβόησεν Σαμουὴλ πρὸς κύριον τὸν Θεὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναφέρειν τὸν Σαμουὴλ τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἤγγισαν τοῦ πολεμῆσαι τὸν Ἰσραήλ· καὶ ἐβρόντησεν κύριος ἐν φωνῇ μεγάλῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ τοὺς (λ) ἀλλοφύλους, καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς καὶ ἐξετράπησαν ἐνώπιον Ἰσραήλ. Καὶ ἐξῆλθον ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐκ Μασσηφὰ, καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως Χωναθὰν τοῦ Βαιθχάρ. Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ λίθον ἕνα, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον (ζ) Μασσηφὰ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ (η) Σὼν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀβενεζὲρ, λέγων, Ἕως ἐβοήθει ἡμῖν κύριος.

MS. A. (α) τὸν αὐτὸ ἁγιάσαι φυλάσσειν (β) ἐνιαυτὸν (γ) ὁ εἶπε· (δ) τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοφύλους (ε) σεσίμων (ζ) τῷ κοσμῳ (η) τὸν πάντα (θ) Μασσηφὰ, (ι) Μασσηφὰ, (κ) Μασσηφὰ. (λ) ἀλλόφυλοι ὅτι (μ) Μασσηφὰ· (ν) ἀλλόφυλοι, καὶ (ξ) ἐπόπαιξεν αὐτοὺς ἕως ἐπιπάτου τὸ βαιχάρ. (ξ) Μασσηφὰ

CAP. VII.

1 Et venerunt viri Cariathiarim, & reduxerunt arcã Dñi, & in ducerunt eam in domũ Abinadab qui erat in Gibeth: & Eleazarũ filium ejus sanctificaverunt ad custodiendũ arcã Dñi. Et fuit à die quo mansit arca in Kirjath Jegharim, & multiplicati sunt dies, & fuerunt viginti anni, & quieti fuerunt omnis dom° Israel post Dñi. Et dixit Samuel à domũ Israel dicendo: Si in omni corde vestro vos reducentes ad cultũ Dñi, transfire facite errorẽ gentiũ de inter vos & Ghaltaratha, & firmate cor vestrũ cultui Dñi, & servite ante eũ in solitudine sua, & liberabit vos de manu Pelisthæorũ. Et transfire fecerunt filii Israel Baghaalja & Ghaltharatha, & servierunt ante Dñm in solitudine sua. Et dixit Samuel: Congregate omnẽ Israel ad Mifzpeia, & orabo super vos ante Dñm. Et congregati sunt ad Mifzpeia, & effuderunt cor suũ in pœnitentiã ut aquas ante Dñm, & jejunaverunt in die illo, & dixerunt ibi: Peccavimus ante Dñm: & judicavit Samuel filios Israel in Mifzpeia. Et audierũt Pelisthæi quòd congregati sunt filii Israel in Mifzpeia, & ascenderunt tyranni Pelisthæorũ super Israel: & audierunt filii Israel, & timuerunt ab ante Pelisthæos. Et dixerunt filii Israel ad Samuel. Ne tacea sã nobis à clamando ante Dñm Deũ nostrũ, & eripiat nos de manu Pelisthæorum. Et accepit Samuel agnũ lactũ unum, & ascendere fecit holocaustum ante Dñmũ et oravit Samuel ante Dominum super Israel; et accepit orationẽ ejus Domini°. Et fuit Samuel ascendere faciens holocaustum, et Pelisthæi appropinquarunt ad incundum bellum in Israel: et fonuit Domin° in voce magnã in die illã super Pelisthæos; et conturbavit eos, et fractũ fuit ante Israel. Et prodierunt homines Israel ex Mifzpeia, et insecuti sunt Pelisthæos, et percusserunt eos usque subtus Beth-Saron. Et accepit Samuel lapidem unum, et posuit inter Mifzpeia et inter Sina: et vocavit nomen ejus, Lapidem adjutorii, dixitq; Hucusque adjuvit nos Dominus.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. VII.

1 Et venerunt viri Kirjath Jegharim, & ascendere fecerunt arcã Dñi, & introduxerunt eã ad domũ Abinadab qui in Gibphatha: & Eleghazar filũ ejus præsecerunt ad custodiendũ arcã Dñi. Et fuit à die quo mansit arca in Kirjath Jegharim, & multiplicati sunt dies, & fuerunt viginti anni, & quieti fuerunt omnis dom° Israel post cultũ Dñi. Et dixit Samuel à domũ Israel dicendo: Si in omni corde vestro vos redeuntes ad cultũ Dñi, transfire facite errorẽ gentiũ de inter vos & Ghaltaratha, & firmate cor vestrũ cultui Dñi, & servite ante eũ in solitudine sua, & liberabit vos de manu Pelisthæorũ. Et transfire fecerunt filii Israel Baghaalja & Ghaltharatha, & servierunt ante Dñm in solitudine sua. Et dixit Samuel: Congregate omnẽ Israel ad Mifzpeia, & orabo super vos ante Dñm. Et congregati sunt ad Mifzpeia, & effuderunt cor suũ in pœnitentiã ut aquas ante Dñm, & jejunaverunt in die illo, & dixerunt ibi: Peccavimus ante Dñm: & judicavit Samuel filios Israel in Mifzpeia. Et audierũt Pelisthæi quòd congregati sunt filii Israel in Mifzpeia, & ascenderunt tyranni Pelisthæorũ super Israel: & audierunt filii Israel, & timuerunt ab ante Pelisthæos. Et dixerunt filii Israel ad Samuel. Ne tacea sã nobis à clamando ante Dñm Deũ nostrũ, & eripiat nos de manu Pelisthæorum. Et accepit Samuel agnũ lactũ unum, & ascendere fecit holocaustum ante Dñmũ et oravit Samuel ante Dominum super Israel; et accepit orationẽ ejus Domini°. Et fuit Samuel ascendere faciens holocaustum, et Pelisthæi appropinquarunt ad incundum bellum in Israel: et fonuit Domin° in voce magnã in die illã super Pelisthæos; et conturbavit eos, et fractũ fuit ante Israel. Et prodierunt homines Israel ex Mifzpeia, et insecuti sunt Pelisthæos, et percusserunt eos usque subtus Beth-Saron. Et accepit Samuel lapidem unum, et posuit inter Mifzpeia et inter Sina: et vocavit nomen ejus, Lapidem adjutorii, dixitq; Hucusque adjuvit nos Dominus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. VII.

1 Venerunt ergò cives urbis Naarin, & abducentes arcã Dñi adduxerunt eam in domum Abinadab quierat in Gebaath, qui consecravit Eliazar filiũ suum, & custodivit arcam Dominũ. Et factũ est à die quo resedit arca in
2 civitate Naarin, ut multi lapsi essent dies, effentq; anni circiter viginti, & inclinãssent omnes Israelitæ post Dñm. Dixit autẽ Samuel
3 ad omnes Israelitas, Si toto corde vestro convertimini ad Dominum, auferte deos alienos & phana de medio vestri, & firmũ habete cor
vestrũ erga Dominũ, eumq; soli colite, & eri-
4 piet vos de manu Philisthæorũ. Abstulerunt ergò filii Israel Baal & phana, solumq; Dominũ coluerunt. Tum dixit Samuel, Congre-
gate universũ Israelẽ in Masphia, & orabo pro vobis ad Dominũ. Congregati sunt igitur in Masphia, & haurientes aquã effudernnt eã
5 coram Domino; & jejunantes illo die, dixerunt. Quoniã peccavim° in Dominũ: & judicavit Samuel filios Israel in Masphia. Audientes au-
6 tẽ Philisthæi congregatos esse filios Israel in Masphia, ascenderunt tyranni Philisthæorum
contra Israelẽ: quod cùm audissent Israelitæ, timuerunt à conspectu Philisthæorũ. Dixerunt
8 que filij Israel ad Samuelẽ, Ne cesses orare pro nobis ad Dominũ Deũ nostrũ, ut liberet nos
9 de manu Philisthæorũ. Et accipiens Samuel agnũ unum lacteũ, obtulit eũ in holocaustum integrũ Domino: oravitq; Samuel ad Domi-
10 nũ pro filiis Israel, & exaudivit eũ Dominũ. Dum Samuel offerret holocaustũ, accesse-
runt Philisthæi ad pugnandũ contra Israelẽ. Attontonuit Domin° sonitu elato in die illo
adversũs Philisthæos, & conturbavit eos, & profligati sunt coũ à facie Israelis. Et egressi Israe-
11 litæ de Masphia, persecuti sunt Philisthæos, & interfecerunt eos usque ad locum qui est sub
12 Beth-jafan. Deinde accipiens Samuel lapidẽ quendam, collocavit eum inter Masphia & Beth-jafan, vocavitque nomen ejus, Lapidem auxiliorum: & ait, Hucusque auxiliatus est nobis Dominus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. VII.

1 Venerunt itaque cives urbis Naarin, & abducentes arcam Domini: induxerunt eam in domum Abinadab qui erat in
Gibea: & ipsi servitio Eliazar filium
suum, & confecrarũt eum, custodiendo
arcam Domini. Et cùm à die quo in-
2 troducta fuit arca Domini in urbem
Naarin, multi flueriũt dies, fuerũtque
essent anni viginti, verumtamen se omnes
Israelitæ ad Dominum. Dixitque Samuel
3 ad omnes Israelitas, Si totis cordibus ve-
stris reverti studetis ad Dominum, prem-
ite à vobis deos alienos & idola fabri-
cata: quæ elucutilium colas, & disposite
vestra corda vestra coram Domino, cumq;
solum adorate, ut liberet vos de manibus
Pelisthæorum. Amoverunt ergò filii
4 Israel à se Baal idolum & Astaroth idola
fabricata, solumq; Deum coluerunt.
Rursum dixit Samuel omnibus Israelitis, Ite
Vestis ad me omnes in Masphia, ut ego vos
5 coram Domino causã vestã. Convenerunt ergò
in Masphia, & haurientes aquam
effuderunt eam coram Domino, & je-
junaverunt eo die, & dixerunt, Quia je-
junavimus, quia delapsimus coram Domino:
6 judicavit Samuel filios Israel in
Masphia. Interim ascenderunt principes
Pelisthæorum ad filios Israel: quo filii
Israel audito, exhiuerunt Pelisthæos.
7 Et dixerunt filii Israel ad Samuelem,
Ne cesses orare Deum Dominum no-
strum ut eripias vos de manibus Pe-
listhæorum. Tunc accepit Samuel agnum
8 lactãtem, & offerens illum facrificium
Domino, oravit Samuel Dominum causã
filiorum Israel, & exaudivit eum Domi-
9 nus. Dumque Samuel offerens facrifi-
cium Deo, ecce Pelisthæi congregati sunt
ad pugnandum contra filios Israel. Vi-
10 rtũ audire fecit Dominus Pelisthæos
fragore altisonum, quo perterriti fu-
runt, & confusãmus eorũ coram Israel,
11 et fugãrũt illos Israelitæ. Nam egressi
Israelitæ à Masphia, persecuti sunt
Pelisthæos, & deprimerunt eos
usque ad locum qui est sub Beth-jafan. Tum
12 sumpto Samuel lapidẽ lacteũ posuit
eum inter Masphia & inter Beth-jafan,
vocavitque nomen ejus, Lapidem adju-
torii; dicens, Huc usque adjuvit nos
Dominus.

שמואל א : ט

: vos super eſt regnatus qui regis erit Hæc : dixit Et
11 וַיֹּאמֶר זֹאת יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם
; filis equitibus et & ,ſibi currus in filii ponet & capiet veſtros filios
אֶת־בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשָׂם לוֹ בְּמַרְכְּבֹתָו וּבְפָרָשָׁיו
,ſuiſtum principes ſibi ponendum ad Et ,currus ſuos facies ad current &
12 וְרָצוּ לִפְנֵי מַרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים
,ſint meſſem metendi ad & ,ſua arationi arandi ad & ,quinquagenos principes &
וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ
veſtras filias Et ,ſua arma veſta & ,ſui belli vaſa faciendum ad &
וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וְכֶלֵי רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם
,veſtros agros Et ,pigmentarios & ,pigmentarias & ,coquas
13 יִקַּח לְרוֹקְחוֹת וְלַטְּבָחוֹת וְלָאֹפוֹת׃ וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם
,ſibi ſervis dabitque accipiet Deus veſtros oliveta & ,veſtras vineas &
וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקָּח וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃
,ſibi eunuchis dabit & ,decimabit veſtras vineas & ,veſtra ſemina Et
14 וְזַרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעֲשֵׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
veſtros etiam & ,veſtras ancillas & ,veſtros ſervos Et ,ſibi ſervis atque
וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחֹתֵיכֶם וְאֶת־בְּחוּרֵיכֶם
,veſtrum Deus ,ſuo opere in faciet & ,capet veſtros asinos & ,optimos
הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמֹרֵיכֶם יִקַּח וְעָשָׂה לְמַלְאכְתּוֹ׃ מִצֹּאנְכֶם
illa die in clamabitis Et ,ſpiros & ei eritis vos & ,decimabit
יַעֲשֹׂר וְהָיִיתֶם לוֹ לַעֲבָדִים׃ וְוַעֲקַתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא
Dominus reſponabit non & ,vobis elegiſtis quem ,veſtri regis ſuorum à
מִפְּנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא יַעֲנֶה יְהוָה
,we in audite populus renuerunt Et illa die in vobis
אֹתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיְמָאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
,nos ſuper erit rex quidem ; Nequaquam : dixerunt & ,Samuel
שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִּי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ׃
nos judicabitque ; gentes omnes ſicut nos etiam erimus Et
15 וְהָיִינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ כָּל־הַגּוֹיִם וְשָׁפְטָנוּ
,nobis à bella pugnabit & ,noſtros faciet ad egredietur & ,noſter rex
מַלְכֵּנוּ וְיָצָא לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחֲמֹתֵינוּ׃
auribus in ea eſt locutus & ,populi verba omnia Samuel Audivitque
16 וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם בְּאָזְנֵי
,eorum in ſe Dominum ad Samuel ait Et ,Domini
יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹלָם
,Iſrael viros ad Samuel dixitque : regem eis facies regnare &
17 וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
,ſuam civitatem in vir Ite
לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ׃

CAP. IX. ט

,filii ,Abiel filius ,Cis ejus nomen & ,Biniamin de vir fuit Et
1 וַיְהִי־אִישׁ מִבִּנְיָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־אֲבִיאֵל בֶּן־צְרוֹר
,robore fortis Jemini viri filio ,Aphiah filii ,Becorath filii ,Seror
בֶּן־בְּכוֹרַת בֶּן־אֲפִיַּח בֶּן־אִישׁ יְמִינִי גִבּוֹר חָיִל׃
,vir non & ,bonus & ,electus ,Saul cius nomen & ,filius erat et Et
2 וְלוֹ־הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וָטוֹב וְאֵין־אִישׁ
erat alius furfum & ,ſuo humero ab illo fuit bonus Israel filiis de
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשְּׁכֶמוֹ וָלְמָעְלָה גָבֹהַּ׃
,Saul patri Cis asina perierant Et ,populo omni pre
3 וַתֹּאבַדְנָה הָאֲתֹנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל
unum tecum ante Cape : filii filium Saul ad Cis dixitque
וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל־שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד
,asinas quare vade ,surge & ,pueris de transivit Et
מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ בַּקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת׃ וַיַּעֲבֹר
,invenerunt non & ,Salisia terram in transivit & ,Ephraim monte in
הַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר אֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ
,Jemini terram in transivit & ,non & ,Sualim terram in transivit que &
וַיַּעֲבֹרוּ אֶרֶץ־שַׁעֲלִים וְאֵין וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־יְמִינִי
,invenerunt non & ,ibi fuit non & ,Sif terram in transivit que &
וְלֹא מָצָאוּ׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

4 וַהֲוָה גֻּבְרָא מִשִּׁבְטָא דְּבִנְיָמִן וּשְׁמֵיהּ קִישׁ בַּר אֲבִיאֵל בַּר בְּכוֹרַת בַּר אֲפִיחַ
5 בַּר גֻּבְרָא מִבְּנֵי יְמִינָא גִּבּוֹר חֵילָא׃ וַהֲוָה לֵיהּ בַּר וּשְׁמֵיהּ שָׁאוּל עָלֵם וְשַׁפִּיר
6 וְלֵית גֻּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל שַׁפִּיר מִנֵּיהּ מִן מִתְרַחֲצֵיהּ לְעִלָּא׃ כְּדֵין אֲמַר קִישׁ
לְקִישׁ אֲבוּהִי לְשָׁאוּל דְּאָמַר קוּם לְשָׁאוּל בְּרֵיהּ דְּבַר כְּעַן עִמָּךְ חַד מִן מַעֲלֵימֵי וְקוּם אֵיזֵל
7 בְּעֵי יַת אֲתָנָיָא׃ וְעָבַר בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וַעֲבַר בְּאַרְעָא דְּרִמְתָא וְלָא אַשְׁכַּחוּ עֲבַר בְּאַרְעָא
מַתְבָּרְעָא וְלֵית וְעָבַר בְּאַרְעָא שִׁבְטָא בְּנֵימִין וְלָא אַשְׁכָּחוּ׃

Versio VULG. LAT.

11 Et ait ; Hoc erit jus regis, qui imperatur eſt vobis : Filios vestros, & ponet in curribus suis, faciet, sibi equites & præcursores quadrigarum suarum. Et constituet sibi tribunos, & centurionos, & aratores agorum suorum, & messores segetum, & fabros armorum & curruum suorum. Filias quoq; vestras faciet sibi unguentarias, & focarias, & panifices. Agros quoq; vestros, & vineas, & olivera optima tollet, & dabit servis suis. Sed & segetes vestras, & vineas ab eis auferet, & dabit eunuchis & famulis suis. Servos etiã vestros, & ancillas, et juvenes optimos, & asinos auferet, & ponet in opere suo. Greges quoque vestros : addecimabit, vos q; eritis ei servi. Et clamabitis in die illa à facie regis vestri, quẽ elegistis vobis : & non exaudiet vos Domin ̃ in die illa, quia petistis vobis regem. Noluit autẽ populus audire vocem Samuelis, sed dixerunt ; Nequaquam : sed erit super nos, Et erimus nos quoq; sicut omnes gentes : & judicabit nos rex noster, & egredietur ante nos, & pugnabit bella nostra pro nobis. Et audivit Samuel omnia verba populi, & locutus est ea in auribus Dñi. Dixit autem Dñs ad Samuelem ; Audi voce eorũ, & constitue super eos regem. Et ait Samuel ad viros Israel, Vadat unusquisque in civitatem suam.

CAP. IX.

1 ET erat vir de Benjamin nomine Cis, filius Abiel, filii Seror, filii Bechorath, filii Aphia, filii viri Jemini, fortis robore. Et erat ei filius vocabulo Saul, electũ & bonus : & non erat vir de filiis Israel melior illo : ab humero & sursum eminebat super omnem populum. Perierant autem asinæ Cis patris Saul : & dixit Cis ad Saul filium suum ; Tolle tecum unum de pueris, & consurgens vade, & quære asinas. Qui cùm transisset per montem Ephraim, Et per terram Salisa, & non invenissent, transierunt etiam per terram Salim, & non erant : sed & per terram Jemini, & minimẽ repererunt.

Versio Graeca LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἔφη, Τῦτο ἔσται τὸ δικαίωμα τῦ βα-
σιλέως ὃς βασιλεύσει ἐφ' ὑμᾶς· τοὺς υἱοὺς
ὑμῶν λήψεται, καὶ τἀσεῖται αὐτοὺς ἐν
ἁρματηλάταις αὐτῦ, (a) καὶ ἐν ἱππεῦσι αὐτῦ,
καὶ ἔσονται ἔμπροσθεν τῦ ἁρματος αὐτῦ· (b) καὶ ἐν χιλιάρχοις καὶ ἐν ἑκατοντάρχαις καὶ
ἀγρόταις αὐτῦ, καὶ θερίζειν θερισμὸν αὐτῦ,
καὶ ποιεῖν (Ludin σκευοφόρα) αὐτῦ, καὶ σκεῦη ἁρματῶν αὐτῦ.
12 Καὶ τὰς θυγατέρας (r) ὑμῶν λήψεται καὶ
ἐν μυρεψικοῖς, καὶ ἐν μαγειρείοις, καὶ ἐν
σιτοποιοῖς. Καὶ τοὺς ἀγροὺς ὑμῶν, καὶ τοὺς
(u) ἀμπελῶνας ὑμῶν, καὶ τὰς ἐλαιῶνας ὑμῶν
τοὺς ἀγαθοὺς λήψεται, καὶ δώσει τοῖς δοῦ-
λοις (e) ἑαυτῦ. Καὶ τὰ σπέρματα ὑμῶν
καὶ τὰς ἀμπελῶνας ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ
δώσει τοῖς εὐνούχοις αὐτῦ, καὶ τοῖς δούλοις
αὐτῦ. Καὶ τὰς δούλας ὑμῶν, καὶ τὰς δο-
ῦλας ὑμῶν, καὶ τὰ βουκόλια ὑμῶν τὰ ἀγα-
θὰ, καὶ τοὺς ὄνους ὑμῶν λήψεται, καὶ ἔσται
αὐτῦ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῦ. Καὶ τὰ σπέρ-
ματα ὑμῶν ἀποδεκατώσει, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε
αὐτῦ δοῦλοι. Καὶ βοήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκ-
κλησίας ὑμῶν ἐν ὀφθαλμοῖς βασιλέως ὑμῶν ὃ ἐξε-
λέξασθε ἑαυτοῖς, καὶ οὐκ ἐπακούσεται κύ-
ριος ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι
ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς βασιλέα. Καὶ
οὐκ ἠθέλησε ὁ λαὸς (y) εἰσῆσαι τῦ Σαμου-
ηλ, καὶ εἶπαν ἀπῦ, (d) Οὐχί, ἀλλ'
ἢ βασιλεὺς ἔσται ἐφ' ἡμᾶς, Καὶ ἔσομεν καὶ
ἡμεῖς (e) κατὰ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ δι-
κάσει ἡμᾶς βασιλεὺς ἡμῦν, καὶ ἐξελεύσεται
ἔμπροσθεν ἡμῦν, καὶ πολεμήσει τὸν πόλε-
μον ἡμῦν. Καὶ ἤκουσε Σαμουὴλ πάντας
τοὺς λόγους τῦ λαῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτοὺς εἰς
τὰ ὦτα κυρίου. Καὶ εἶπε κύριος τῷ
Σαμουὴλ, Ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῦν, καὶ βα-
σιλεύσεις αὐτοῖς βασιλέα. Καὶ εἶπε Σα-
μουὴλ τοῖς ἀνδρὶ Ἰσραὴλ, Ἀπελθέτω
ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτῦ.

MS.A. (a) ἐν ἱππεῦσι, (r) χαριεστρίαις, (u) ἐκαλλιστεύσας, (y) αὐτῦν λέγε-
ται, (d) ἀκουσόμεθα, καὶ (e) αὐτῦ. Καὶ τὸ κεφάλαιον (y) τῦ ἀλόγου α (d) Οὐχ,
ἀλλ' ἢ ὅτι βασιλεὺς (e) κρ

CAP. IX.

1 ΚΑΙ (a) ἀνὴρ εἷς ἦν Βενιαμὶν, καὶ ὄ-
νομα αὐτῦ Κίς, υἱὸς Ἀβιὴλ, υἱῦ (b) Ἰαρὶ,
υἱῦ (γ) Βαχὶ, υἱῦ (d) Ἀφὶκ, υἱῦ ἀνδρὸς
Ἰεμινὶ, ἀνὴρ δυνατὸς. Καὶ τέκνον
(e) Ἰεμινὶ, ἀνὴρ δυνατὸς. Καὶ τέκνον
ἦν αὐτῦ Σαοὺλ ὑψωμένος, καὶ
ἀγαθὸς ὑπὲρ ἄνδρα, καὶ ὑπὲρ πᾶν ὃς ἦν
ἐν τῷ λαῷ· ἀπὸ τῦ ὤμου αὐτῦ καὶ ἐπάνω.
2 Καὶ ἀπολωλότες ἦσαν αἱ ὄνοι τῦ Κὶς
πατρὸς αὐτῦ· καὶ εἶπε Κὶς πρὸς Σαοὺλ
τὸν υἱὸν αὐτῦ, Λάβε σὺ μετὰ σεαυτῦ τῶν παιδαρίων, καὶ ἀνά-
στητι καὶ πορεύθητι καὶ ζήτησον τὰς ὄνους.
3 Καὶ διῆλθε διὰ τῦ ὄρους Ἐφραὶμ, καὶ διῆλ-
θε διὰ τῆς γῆς (z) Σελισὰ, καὶ οὐκ εὗραν·
καὶ διῆλθε διὰ τῆς γῆς (e) Σαλείμ, καὶ
οὐκ ἦν· καὶ διῆλθε διὰ τῆς γῆς (e) Ἰεμινὶ, καὶ
οὐκ εὗραν.

MS. A. (a) ἦν ἀνὴρ (β) Ἀριὴλ, (γ) Βαχοὶ, (d) Ἀφὶκ, (e) Ἰεμινανίου, (ζ) οἱ ὑιοὶ Κὶς τῦ πατρὸς (e) διῆλθον (3) Σελισά, (4) Σελείμ, (e) τῦ Ἰεμινανίου,

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit : Hoc erit statutũ regis qui regnabit sup vos : Filios vestros accipiet, et & constituet eos sibi in curribus suis, & in equitibus suis ; & sequentes ante currus suos ! Et ad præfectos mille sibi magistros millium, & magistros quin- 11 quagenorum : & agricolas ad arandũ arationes suas, & ad metendum messes suas ; & opifices ad faciendũ vasa belli sui, & vasa curruũ suorũ. Et filias vestras accipiet ad miniſtras, ad coquas & ad piſtrices. Et agros 12 vestros, & vineas vestras, & olivas vestras bonas accipiet, & dabit servis suis. Et semina vestra & vineas vestras accipiet, ut sint facientes op' ei'. Oves ve- 13 stras accipiet unã ex decẽ, & vos estis illi in servos. Et clamabitis in die 14 illo ab ante regem vestrum quem voluistis vobis, & non accipiet Dñs orationem vestram in tempore illo. Et renuerunt populus audire dicto Sa- 15 muelis, & dixerunt, Non ; sed rex erit super nos. Et erimus etiam nos ut 16 omnes gentes ; & vindicabit nos rex noster, & egredietur in capite nostro, & inibit bella nostra. Et audivit Samuel omnia verba populi, & ordina- 17 vit ea ante Dominum. Et dixit Dominus ad Samuel, Audis dictis eorum, 18 & regnare fac eis regem : & dixit Samuel viris Israel, Ite vir ad urbem suam.

CAP. IX.

1 ET fuit vir de tribu dom' Binjamin, & nomen ejus Kis filius Abiel, filii Szeror, filii Bechorath, filii Aphiahh, filii viri ex tribu domus Binjamin, vir virtutis. Et illi fuit filius, & nomen ejus Saul, juvenis et pulcher ; & non erat vir de filiis Binjamin qui pulcher ab eo tab humeris suis & suprà magn' ab omni populo. Et perierunt asinæ Kis patri ipsi' Saulis ; & dixit 3 Kis ad Saul filiũ suum. Tolle tunc tecum unũ ex pueris, & surge vade, quære asinas. Et transivit in monte dom' Ephraim, & transivit in terra Au- 4 strali, & non repererunt ; & transivit in terra Mathibera, & non erant ; & transivit in terram tribus Binjamin, & non repererunt.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et ait, Hoc eſt jus regis qui regnabit ſuper 11
vos. Filios veſtros accipiet, diſponetque ſibi
in curribus ſuis & inter equites ſuos, ut cur-
rant ante currus ſuos. Conſtituet etiam ſibi 12
tribunos, & centuriones, & quinquageni-
os, & decuriones : arabunt arva ejus, me-
tent meſſem ejus, & component inſtrumenta
belli ejus, & inſtrumenta curruum ejus. Fili- 13
as quoque veſtras accipiet in textrices, & mo-
litrices, & piſtrices. Agros veſtros, & vine-
as veſtras, & oliveta veſtra optima accipiet,
dabitque ſervis ſuis. Semina veſtra, & vineas 15
veſtras decimabit, tradetq; eunuchis ſuis ac
ſervis ſuis. Servos veſtros, & ancillas veſtras 16
juvenesq; veſtros formosos, & aſinos veſtros
tollet, ipſique conficet opus ſuum. Pecu- 17
des veſtras decimabit, & vos eritis illi ſervi.
Et ululabitis in die illo propter regẽ veſtrum 18
quem elegiſtis vobis, & non exaudiet vos
Dñs in die illo. Noluerunt tamẽ populus au- 19
ſcultare voci Samuelis, ſed dixerunt, Non
item, ſed rex erit ſuper nos ; Et erimus nos 20
etiam ut reliquæ gentes, judicabitq; nos rex
noſter, & exibit ante nos, & belli noſtrum
geret. Audiens itaq; Samuel omnia dicta po- 21
puli, retulit ea coram Dño. Et ait Dñs ad Sa-
muele, Auſculta voci eorũ, & præfice eis re-
gem. Dixitq; Samuel Iſraelitis, Ite quiq; in
civitatem ſuam.

CAP. IX.

ERat autem vir quidam de Benjamin, no- 1
mine Cis, filius Abiel, filii Sedor, filii Be-
choroth, filii Aphih viri Benjaminitæ, valens
robore. Is filium habebat nomine Saulem
electum & bonum, quo nullus erat vir inter
Iſraelitas melior, quique ab humero ſuo &
ulterius procerior erat universo populo. Per- 3
cuntibus autem asinis Cis patris Saulis, di-
xit Cis ad Saulem filium ſuum, Due tecum
unum ex pueris, & ſurgens vade quæſitum
asinas. Surgens itaq; Saul abiit, ſecunque
ducens unum è pueris abiit quæſitum asinas
patris ſui. Cùmque pertransiſſet montem 4
Aphrem, tranſiiſſeque per terram carbonum,
nec inveniſſent ; tranſiiſſet etiam per terram
vulpium, nec adeſſent : deinde tranſiiſſet per
terram Benjamin, nec inveniſſent,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et ait, Hoc eſt jus regis qui regnabit ſuper 11
ſuos. Accipiet filios veſtros, faciet eos
ſibi equites & ſedentes ante currus
ſuos. Et ſibi ponet tribunos, & quinqua- 12
genos, & decuriones ; & ut metant ſeges
ejus, & ut componant instrumenta
belli ejus, & instrumenta curruum ejus. Fili- 13
as quoque veſtras accipiet in textrices, & mo-
litrices, & piſtrices. Agros veſtros, & vine-
as veſtras, & olivera veſtra optima accipiet,
dabitque ſervis ſuis. Semina veſtra, & vineas 15
veſtras decimabit, tradetq; eunuchis ſuis ac
ſervis ſuis. Servos veſtros, & ancillas veſtras 16
juvenesq; veſtros formosos, & aſinos veſtros
tollet, ipſique conficet opus ſuum. Pecu- 17
des veſtras decimabit, & vos eritis illi ſervi.
Et ululabitis in die illo propter regẽ veſtrum 18
quem elegiſtis vobis, & non exaudiet vos
Dñs in die illo. Noluerunt tamẽ populus au- 19
ſcultare voci Samuelis, ſed dixerunt, Non
item, ſed rex erit ſuper nos ; Et erimus nos 20
etiam ut reliquæ gentes, judicabitq; nos rex
noſter, & exibit ante nos, & belli noſtrum
geret. Audiens itaq; Samuel omnia dicta po- 21
puli, retulit ea coram Dño. Et ait Dñs ad Sa-
muele, Auſculta voci eorũ, & præfice eis re-
gem. Dixitq; Samuel Iſraelitis, Ite quiq; in
civitatem ſuam.

CAP. IX.

ERat autem vir quidam de Benjamin, no- 1
mine Cis, filius Abiel, filii Sedor, filii Be-
choroth, filii Aphih viri Benjaminitæ, valens
robore. Is filium habebat nomine Saulem
electum & bonum, quo nullus erat vir inter
Iſraelitas melior, quique ab humero ſuo &
ulterius procerior erat universo populo. Per- 3
cuntibus autem asinis Cis patris Saulis, di-
xit Cis ad Saulem filium ſuum, Due tecum
unum ex pueris, & ſurgens vade quæſitum
asinas. Surgens itaq; Saul abiit, ſecunque
ducens unum è pueris abiit quæſitum asinas
patris ſui. Cùmque pertransiſſet montem 4
Aphrem, tranſiiſſeque per terram carbonum,
nec inveniſſent ; tranſiiſſet etiam per terram
vulpium, nec adeſſent : deinde tranſiiſſet per
terram Benjamin, nec inveniſſent,

Et ait, Hoc eſt jus regis qui regnabit ſuper 11
vos. Accipiet filios veſtros, faciet eos
ſibi equites & ſedentes ante currus
ſuos. Et ſibi ponet tribunos, & quinqua- 12
genos, & decuriones ; & ut metant ſeges
ejus, & ut componant instrumenta
belli ejus, & instrumenta curruum ejus. Fili- 13
as quoque veſtras accipiet in textrices, & mo-
litrices, & piſtrices. Agros veſtros, & vine-
as veſtras, & olivera veſtra optima accipiet,
dabitque ſervis ſuis. Semina veſtra, & vineas 15
veſtras decimabit, tradetq; eunuchis ſuis ac
ſervis ſuis. Servos veſtros, & ancillas veſtras 16
juvenesq; veſtros formosos, & aſinos veſtros
tollet, ipſique conficet opus ſuum. Pecu- 17
des veſtras decimabit, & vos eritis illi ſervi.
Et ululabitis in die illo propter regẽ veſtrum 18
quem elegiſtis vobis, & non exaudiet vos
Dñs in die illo. Noluerunt tamẽ populus au- 19
ſcultare voci Samuelis, ſed dixerunt, Non
item, ſed rex erit ſuper nos ; Et erimus nos 20
etiam ut reliquæ gentes, judicabitq; nos rex
noſter, & exibit ante nos, & belli noſtrum
geret. Audiens itaq; Samuel omnia dicta po- 21
puli, retulit ea coram Dño. Et ait Dñs ad Sa-
muele, Auſculta voci eorũ, & præfice eis re-
gem. Dixitq; Samuel Iſraelitis, Ite quiq; in
civitatem ſuam.

CAP. IX.

ERat autem quidam ex filiis Benjamin, 1
cujus nomen erat Cis, filius Abiel, filii Se-
ror, filii Bechorath, filii Aphih, filii viri
Jemini, fortis robore. Hic erat 2
filius nomine Saul ex, perfectus inter vi-
ros, qui non erat inter filios Israel omni-
ora perfectior, & eminens à humero
suo & ultra super omnem populum. Per- 3
ierant autem asinæ Cis patris Saulis,
dixit Cis ad Saulem filium suum, Surge
tecum puerum alquem & vade, quæsitum
asinas. Surgens ergò
Saul profectus est, secumq; ducens puerum
unum è puerorum, ut quæsitum asinas
patris sui. Cùmque pertransisset per 4
montem Ephraim, nec invenissent ; transiisset etiam
per terram Salisa, nec invenissent ; transiisset
quoq; per terram Salim, nec invenit,

שמואל א׳ ט

Versio VUL. LAT.

qui, sfuo puero dixit Saul & : Suph terram in venerunt Ipsi
הָאָה בָּא בָאָרֶץ צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־ 5
asinis ab meus pater cessaverit forte re, revertamur & ; Veni : ferum
עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן־יֶחְדַּל אָבִי מֵהָאֲתֹנוֹת civitate in Dei vir nunc Ecce : ei Dixique nobis ipse fuit
וְדָאֵג לָנוּ: וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא אִישׁ אֱלֹהִים בָּעִיר 6
venit veniendo loquetur quod omne ; honoratus vir & ; illi
הוּא וְהָאֲנָשִׁים נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר בֹּא יָבֹא quam nostram viam nobis indicet forte & ; illic camus nunc
עַתָּה נֵלְכָה שָׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר־ 7
ibimus ecce Et ; filo puero Saul Dixique , cum fuer andabimus
הָלַכְנוּ עָלָיוּ: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ וּמַה־ 8
munus & nostris vadis de abit panis quia ? viro , afferamus quid &
נָּבִיא לָאִישׁ כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וְתִשְׁוֹרֶת־ adjicet Et ? nobiscum quid : Dei viro , afferamus ad non
אֵין לְהָבִיא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים מַה־אִתָּנוּ: וַיֹּסֶף 9
mea manu in invenitur Ecce ; dixit & Saul , referamus ad quam
הַנַּעַר לַעֲנוֹת שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי nois indicabit & , Dei viro dabo & : argentei fecli quinum
רֶבַע שֶׁקֶל כֶּסֶף וְנִתַּן לְאִישׁ הָאֱלֹהִים הַעִיר לָנוּ dimidium & ; nostram viam
אֶת־דַּרְכֵּנוּ: לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר הָאִישׁ 10
: Videntem ad ufque camus & ; Venite : Deum quærendi ad ſi ; ſrael in
בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ וְנֵלְכָה עַד־הָרֹאֶה Disique . Videns ante vocabatur ſibiſic Propheta quia
כִּי לַנָּבִיא הַיּוֹם יִקָּרֵא לִפְנִים הָרֹאֶה: וַיֹּאמֶר 11
: Et ; camus veni ; cum vectum Bonum : ſuo puero Saul
שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרֶךָ לְכָה נֵלְכָה וַתֵּלֶךְ Dixerunt & : Videns ſecis ſit Num : ſi ; ſrael in
אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם אִישׁ הָאֱלֹהִים: הֵמָּה עֹלִים 12
afferamus ipſis & , Dei vir de qua ; ſrael in
בַּמַּעֲלֵה הָעִיר וּהֵמָּה נִצְּאוֹת עֲלָמוֹת שֹׁאֲבוֹת haurendam ad egredientes puellas invenerunt ipſi & ; civitatis aſcendentes
מַיִם וַיֹּאמְרוּ לָהֶן הֲיֶשׁ הָרֹאֶה: וַתַּעֲנֶיהָנָה 13
respondentes Et ? Videns ſecis eſt Num : ſi dixerunt & ; ſapiens
אוֹתָם וַתֹּאמַרְנָה יֵשׁ הִנֵּה־לְפָנֶיךָ מַהֵר כִּי quia , nunc ipſi ſina ; ſunt ſiſ ecce , Eſt : dixerunt & ; ſis
הַיּוֹם בָּא לָעִיר כִּי זֶבַח הָעָם הַיּוֹם בַּבָּמָה: Bamah in populo hodie ſacrificium quia ; civitatem in venit hodie
כַּאֲשֶׁר תָּבֹאוּ הָעִיר כְּזֹאת תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם ascendat antequam , ſenem invenietis ſic urbem ; cum ut Cum
עֲלוֹתוֹ הַבָּמָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ 14
ſit ; ſrael populus comedet non quia : ſacrificium ad Bamah in
הַבָּמָה כִּי הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי־כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרוּאִים invitati comedent poſtea ſacrificio benedicet ipſe quia
עַתָּה רוּצוּ כִּי אֹתוֹ תִמְצְאוּן: וַיַּעֲלוּ הָעִירָה הֵמָּה בָּאִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל 15
ascendeunt Et : camus invenietis ſic ſum quia ; ſcendite nunc Et
יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה: וַיְהוָה 16
Dominus Et . Bamah in ſcendendum ad eorum occurſum in egrediens
גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל יוֹם אֶחָד לְפָנֵי בֹּא שָׁאוּל Saul venit ante una die Samuel autem revelaverat
לֵאמֹר: מָחָר אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן 17
Biniamin terra de virum te ad mittam cras ante Saulem : id cendo
וּמְשַׁחְתּוֹ לְנָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ
: Israel meum populum ſuper ducem in eum unges & ; ſalvabit
אֶת־עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת־עֳנִיִּי עַמִּי כִּי בָאָה 18
venit quia , meis populis ſalvabit quia ; Peliſtim manu de meis populum
צַעֲקָתָם אֵלָי:
me ad ejus clamor

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἦλθον εἰς γῆν Σούφ, καὶ Σαὰλ Suph autem terrae venerunt in Suph, & Saul ad puerum qui
εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ μετ' αὐτοῦ, Δεῦρο, erat cum eo ; Veni & revertamur, ne
καὶ ἀπορραφῶμεν, μὴ ἀνὴρ ὁ πατήρ μου forte cessaverit pater meus (b) asinos, fo-
τὰς ὄνους, (μ) σφοδρῶς τε σοῦ ἕνεκα. Καὶ licitus sit tua de nobis. Et dixit è
εἶπεν αὐτῷ τὸ παιδάριον, Ἰδοὺ δὴ ἄνδρα- civitate hac & homo honoratus
σθ ὃς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὡὶ ἄνδρα- omne quod vaque locutus fuerit,
σθ ἐνδόξος, πάντα ὃν λαλήσει ἀφῶν- eveniens ecdesit. Et nunc (c) ita-
πάντως ἀπαγγελεῖ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν· ἀλ- mus, ut annotatio nobis viam no-
λὰ ἀπερχόμεθα ἡμεῖς τὴν ὁδὸν ἡμῶν· ἰδοὺ stra. super quam ibimus super
τὸ ἀργύριον τὸ τέταρτον τοῦ σίκλου τοῦ ἀργυροῦ, ἐὰν δοῦναι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐὰν ἀπαγγείλῃ ἡμῖν τὴν ὁδὸν ἡμῶν· ἰδοὺ

שמואל א׳ י׳

Versio VUL.LAT.

Cum Translatione LATINA.

17 Ecce respexit Dominus & Saul respexit Samuel Et
שׁוּאֵל רָאָה אֶת־שָׁאוּל וַיהוָה עָנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ
Saul accitis Et ait ad eum ecce hic est ad quem
17 אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ זֶה יַעְצֹר בְּעַמִּי׃ וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל
18 Ego dixi tibi Iste debet prohibere populum meum Accessit Saul
אֶל־תּוֹךְ הַשָּׁעַר וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא לִי אֵי אֵי
Ego dixit ad Saul in medio portæ Et ait Indica, oro, mihi, ubi est
18 בֵּית הָרֹאֶה׃ וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֲנִי
domus Videntis. Et respondit Samuel dicens, Ego sum Videns: ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecum hodie,
הָרֹאֶה עֲלֵה לְפָנַי הַבָּמָה וַאֲכַלְתֶּם עִמִּי הַיּוֹם
& dimittam te mane: & omnia quæ sunt in corde tuo, indicabo tibi. Et de asinis, quas nudiustertio perditi sunt tibi, ne sollicitus
וְשִׁלַּחְתִּיךָ בַּבֹּקֶר וְכָל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אֵגִיד לָךְ׃
19 sis, quia inventæ sunt. Et cui? erit optima quæq; Israel? nonne tibi & omni domui patris tui?
19 וְלַאֲתֹנֹת הָאֲבֵדוֹת לְךָ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים אַל־תָּשֶׂם
Nonne? dixit & Saul respondit Et? tui patris domui omni & tibi
לְבָבֶךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ׃ וּלְמִי כָל־חֶמְדַּת יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא
domui tua familia & Israel tribus minoribus de ego Jemini filius
לְךָ וּלְכָל בֵּית אָבִיךָ׃ וַיַּעַן שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הֲלוֹא
20 בֶן־יְמִינִי אָנֹכִי מִקְּטַנּוֹת שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִרָה
ne ad ea Dicetis quod ut? & Benjamin tribus familiis omnibus per
מִכָּל־מִשְׁפְּחוֹת שִׁבְטֵי בִנְיָמִן וְלָמָּה דִבַּרְתָּ אֵלַי
21 minimis tribus Israelis, & familia mea minima est inter omnes tribus Benjamin: quare ergo dixisti mihi talia verba?
21 כַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־נַעֲרוֹ
Et accipiens Samuel Saulem et puerum ejus, & introduxit eos domum, deditque eis locum
22 וַיְבִיאֵם לִשְׁכָּה וַיִּתֵּן לָהֶם מָקוֹם בְּרֹאשׁ הַקְּרוּאִים
in summo invitatorii, qui erant quasi triginta viri. Dixitq; Samuel ad coquū, Affer pars
22 אֲשֶׁר כְּשְׁלֹשִׁים אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לַטַּבָּח תֵּן
tem quam tibi dederā quamque tibi dixerā ut apud te reponeres. Cum ergo vulisset co-
23 אֶת־הַמָּנָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ שִׂים אִתָּךְ
quas crus cum parte ei immittere, et posuisse ante Saulem, dixit, Ecce quod remansit, pone
23 וַיַּרֶם הַטַّבָּח שׁוֹק וְהָעֲלֶיהָ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׁאָר שִׂים לְפָנֶיךָ
ante te, et comede; jampridem enim tibi reservatum est: comedita, Saul cum Samuele.
24 אֲכֹל כִּי לְמוֹעֵד שֻׁמַּר לְךָ לֵאמֹר הָעַמְתִּי אֶת־הָעָם
Deinde descendit à bim ad civitatē, et allo-
24 וַיֹּאכַל שָׁאוּל עִם־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֵּרֶד מִהַּבָּמָה
quit Saulem super solario. Nam præteriti-
25 הָעִיר וַיְדַבֵּר עִם־שָׁאוּל עַל־הַגָּג וַיִּשְׁכָּבוּ וַיְהִי
rexerunt Saul, et exercitum ambo, nempe ipse
25 כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הַגַּג לֵאמֹר
et Samuel foras. Et descendentibus ipsis ad
26 קוּמָה וַאֲשַׁלֵּחֲךָ וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּצֵא הוּא וְשְׁמוּאֵל חוּצָה׃
extremum civitatis, ait Samuel ad Saulem,
26 וְהֵמָּה יֹרְדִים בְּקְצֵה הָעִיר׃ וְשְׁמוּאֵל אָמַר אֶל־שָׁאוּל
Dic puero ut antecedat nos; tu verò consile paulispet, et indicabo tibi sermonē Dei.
27 אֱמֹר לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר
CAP. X.
אַתָּה עֲמֹד עַתָּה וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבַר אֱלֹהִים׃
Dei verbum te faciam audire & ait ferat ita ut
CAP. X.
TUlit autē Samuel lenticulā oli, & effudit super caput ejus, et deosculatus est eum: ait, Ecce, unxit te Dīs super hereditate sua in principē. Et tibi abis populū suū de manib' inimicorū ejus, qui in circuitu ejus sunt. Et hoc tibi signū, quia unxit te Dis in principē. Cum abieris hodie, & me, invenies duos viros juxta sepulchrū Rachel in finib' Benjamin, in Mardiscentoq; tibi: Inventæ sunt asinæ, ad quas ieras perquirendas: & inerrantibus patre tuo asinis, solicitus est pro vobis, & dicit, Quid faciam de filio meo?

Cū autē abiisset Samuel Saulē, Dīs dixit ei, Ecce vir quem dixerā tibi, Iste dominabitur populo meo. Accessit autē Saul ad Samuelē in medio portæ, & ait, Indica, oro, mihi, ubi est domū Videntis. Et respondit Samuel Saulī dicens, Ego sū Videns: ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecū hodie, & dimittā te mane: & omnia quæ sūt in corde tuo, indicabo tibi. Et de asinis, quas nudiustertio perditi, ne solicitē sis, quia inventæ sūt. Et cui? erit optima quæq; Israel? nonne tibi & omni domui patris tui? Respondēs autē Saul, ait; Nūquid non filū? Jemini ego sūm, de minima tribu Israel, & cognatio mea novissima inter omnes familias de tribu Benjamin quarē ergō locut' es mihi sermonē illū? Assūmens itaque Samuel Saulē, & puerū ejus, introduxit eos in triclinū, & dedit eis locū in capite convīvij quī fuerāt invitati: tunc enim quasi triginta viri. Dixitq; Samuel coquo; Da partē, quā dedi tibi, & præcepi ut reponeres forsū apud te. Levavit autē coqu' armū, & posuit ante Saul. Dixitq; Samuel; Ecce q̄ remansit, pone ante te, & comede: quia de indulti'a servatū est tibi, quando populū vocavi. Et comedit Saul cum Samuele in die illa. Et descendēntēs de excelso in oppidū, & locutus est cū Saule in solario: ibi vīq̄que Saul in solario, & dormivit. Cūmq; mane surrexissent, et jā diluculescēte, vocavit Samuel Saulē in solario. dicens; Surge, & dimittā te. Et surrexit Saul: egressiq; sūt ambo, ipse, & videlicet, & Samuel. Cūmq; descenderent in extrema parte cīvitatis, Samuel dixit ad Saul; Dic puero, ut antecedat nos, et transeat: tu autē subsīste paulisper, ut indicem tibi verbum Dei.

CAP. X.

Et accipiens Samuel cornu olei effudit e in caput ejus, et osculatus est eum, dixitque ad eum, Ecce unxit te Dīs rector super hereditatem suam. Et cūm discesseris à hodie à me, ecce invenies duos viros apud sepulchrum Rahel, in limite Benjamin, in Salsah, dicentēque tibi, Inventæ sunt asinæ quas quæsisti ieras: et ecce relictā pater tuus asinarum curā, pavidus est pro vobis, dicens, Quid faciam filio meo?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ Σαμουὴλ εἶδε τὸν Σαοὺλ, καὶ εἶπεν αὐτῷ
κύριος αὐτῷ, (ι) ἰδὲ ὁ ἄνθρωπος ὃν εἶπα
ὑμῖν, οὗτος οὗτος ἀρξει τοῦ λαοῦ μου. Καὶ προσῆλθεν
18 Σαοὺλ πρὸς Σαμουὴλ ἐν μέσῳ τῆς πύλης, καὶ
εἶπεν, Ἀπάγγειλον (ζ) δὴ σὺ οἶκον τοῦ βαθεσαι.
Καὶ ἀπεκρίθη Σαμουὴλ τῷ
Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι βαθεσαι. ἀναβῆθι
ἔμπροσθέν μου εἰς Βαμὰ, ἡ γὰρ μεθ' ἡμῶν σὺ
φαγεσαι, καὶ (ι)ἐξαποστελῶ σε ἀφεῖ, ἡ πᾶσα τὰ ἐν
τῇ καρδίᾳ σου ἀπαγγελῶ σοι. Καὶ περὶ
(ζ)ὧν σοι τὰς ἀπολωλυῖας ὀνῶν σου τὰς
τριῶν, μὴ ὄχλει σε ἡ καρδία σου περὶ αὐτῶν, ὅτι
εὕρεται. καὶ τίνι τὰ ἀγαθὰ τοῦ Ἰσραὴλ, οὐ
(ι)ὲμοὶ καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς σου; Καὶ ἀπο-
κριθεὶς Σαοὺλ, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ ἀνὴρ ὑὸς Ἰεμινὶ
ἐγὼ εἰμι τῶν (ι) ἐλαχίστων φυλῶν Ἰσρὴλ,
καὶ ἡ φυλή μου ἐλαχίστη ἐξ ὅλης φυλῆς
Βενιαμὶν; καὶ ἱνατὶ ἐλάλησας (μ) πρὸς ἐμὲ κατὰ
τὸ ῥῆμα τοῦτο; Καὶ ἔλαβε Σαμουὴλ τὸν Σαοὺλ καὶ
τὸν παιδάριον αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸ
19 ἀρχεῖον. Καὶ ἔδωκε Σαμουὴλ τῷ μαγείρῳ, Δὸς
μερὶς ἣν ἔδωκά σοι, ἣν εἶπα σοι
20 θεῖναι παρὰ σεαυτῷ. Καὶ ἀνέβη Σαοὺλ
21 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ κατέβη
Σαοὺλ ἐκ τῆς βαμὰ, καὶ ἐκάθισεν Σαμουὴλ
22 καὶ Σαοὺλ ἐν τῷ δείπνῳ, καὶ ἐκάθισεν Σαοὺλ
ἐν τῷ δείπνῳ, λέγων, Ἀνάστα, ὅτι
ἐξαποστελῶ σε. (ι) καὶ ἀνέστη Σαοὺλ, καὶ ἐξῆλθον
23 αὐτὸς καὶ Σαμουὴλ ἔξω. Καὶ ἐπορεύθη Σαμουὴλ
ἐν τῷ μέρει τῷ ἐσχάτῳ, (ζ) καὶ Σαμουὴλ εἶπεν
24 πρὸς Σαοὺλ, Εἰπὸν τῷ παιδαρίῳ σῷ ἵνα πορευθῇ
ἔμπροσθεν σου (ι) ἡμῶν· σὺ δὲ στῆθι σὺ σήμερον,
καὶ ἀκουστόν σοι ῥῆμα θεοῦ.

MS.A. (ι) ἰδὲ ἀνθρωπος (ζ) ὃν μοι εἶπα
(ι) οὗτος τοῦ (ι) ὑὸς ἰεμινὶ (ι) ἐλαχιστοτέρων
(ζ) ὀνῶν τῶν (ζ) ἀνέμενον (ι) ἀκουστὸν (ι) ὑμῖν
(ζ) ἀνάστα ὑστερον (ζ) πολλὰς (ι) τὰ τοῦ ἀείου, (ζ) ὁ λόγος σου
ἐπὶ σοι παρὰ τὸν ἀπόστολον, (ζ) ἐν τῇ πόλει, (ζ) ἀνέβαινε
καὶ αὐτὸς (ι) ἡμῶν· (ζ) ἀπέδωκεν. (ζ) ὁ δὲ (ι) ὁ μακρὴν (α) πρὸς μὲ
(ι) ἀνάστα ὑστερον (ζ) πολλὰς (ι) τὰ τοῦ ἀείου, (ζ) ὁ λόγος σου (ι) τὸν
ἐπὶ σοι παρὰ τὸν ἀπόστολον, (ζ) ἐν τῇ πόλει, (ζ) ἀνέβαινε καὶ αὐτὸς (ι) ἡμῶν· (ζ) ἀπέδωκεν. (ζ) ὁ δὲ (ι) ὁ μακρὴν (α) πρὸς μὲ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 * מַעֲבָדוּלָא בְּרִיש מַלְכָא וַיְהוָה אָמַר לְשְׁמוּאֵל הָא גַבְרָא דַּאֲמַרִית לָךְ דֵּין יִשְׁלַט בְּעַמִּי׃ וְקָרֵב שָׁאוּל לְגוֹ
18 קַרְתָּא וַאֲמַר לְשְׁמוּאֵל אַחֲוִי לִי אֵי אֵי בֵּית חָזָיָא׃ וַעֲנָה שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל וַאֲמַר אֲנָא חָזָיָא סַק קֳדָמַי לְבָמָתָא
19 וְתֵיכְלוּן עִמִּי יוֹמָא דֵּין וְשַׁלְחִנָּךְ בְּצַפְרָא וְכֹל דִּי בְלִבָּךְ אֲחַוֵּי לָךְ׃ וְלָא תְשַׁוֵּי לִבָּךְ לְהוֹן לְאַתְוָנָתָא דְּאִתְבְּדָן לָךְ
20 יוֹמִין תְּלָתָא דְּלָא אִתְבְּדָן׃ וְלַמָּן אִתְיַהִיב כָּל חֲמוּדָתָא דְיִשְׂרָאֵל הֲלָא לָךְ וְלְכָל בֵּית אָבוּךְ׃ וְעָנָה שָׁאוּל וַאֲמַר הֲלָא
21 בְּנְיָמִינָאָה אֲנָא מִזְעֵרֵי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְזַעֲרוּתָא שִׁבְטִי בְּנְיָמִין לְמָא מַלֵּלְתָּ
22 עִמִּי כְּפִתְגָמָא הָדֵין׃ וּדְבַר שְׁמוּאֵל יָת שָׁאוּל וְיָת עוּלֵיהּ וְאַעֲלִנוּן לְאַכְסַדְרְתָּא וְיָהַב
23 לְהוֹן אֲתַר בְּרֵישׁ וְנִיכְיָא וְאִנּוּן כְּחַלְתִּין גַּבְרָא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְטַבָּחָא הַב יָת מְנָתָא דִּי
24 יְהַבִית לָךְ דִּי אֲמַרִית לָךְ יָת שְׁוָה עִמָּךְ׃ וְאַרִים טַבָּחָא יָת שְׁקָא וְרֵישָׁהּ וְשַׁוִּי קֳדָם שָׁאוּל
25 וַאֲמַר הָא דְּאִשְׁתְּאַר שַׁוִּי קֳדָמָךְ אֲכוֹל אֲרֵי לְזִמְנָא נְטִיר לָךְ לְמֵימַר אֲזַמַּנְתִּי לְשִׁרְוָתָא
26 וְאֵכוֹל שָׁאוּל עִם שְׁמוּאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וּנְחַתּוּ מִן בָּמָתָא לְקַרְתָּא וּמַלֵּל עִם שָׁאוּל
27 עַל אֲגַרְתָּא׃ וְאִתְקְדִמוּ וְהוּה שְׁמוּאֵל לְשָׁאוּל לְאַרְעָא לְמֵימַר קוּם
וְאַשְׁלַחְנָךְ וְקָם שָׁאוּל וּנְפַק הוּא וְשְׁמוּאֵל לְבָרָא׃ אִנּוּן נְחִתִּין בְּסִיפֵי קַרְתָּא
וְשְׁמוּאֵל אֲמַר לְשָׁאוּל אֲמַר לְעוּלֵימָא וְיַעְבַּר קֳדָמָנָא וַעְבַר וְאַתְּקוּם דְּבַר מִן אֱלָהָא׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 * وَهَلَمَّ صَمُوئِيلُ أَنَّ الرَّبَّ أَخْبَرَ شَاوُولَ. وَقَالَ الرَّبُّ لِصَمُوئِيلَ * هٰذَا الرَّجُلُ الَّذِي قُلْتُ لَكَ
18 * هُوَ يَرْعَى شَعْبِي * فَدَنَا شَاوُولُ مِنْ صَمُوئِيلَ عِنْدَ الْبَابِ وَقَالَ * أَيْنَ بَيْتُ الرَّبِّ * دُلَّنِي عَلَيْهِ * أَجَابَ
19 صَمُوئِيلُ وَقَالَ لِشَاوُولَ أَنَا الرَّبِّي * اصْعَدْ بَيْنَ يَدَيَّ الْمَجْلِسِ وَتَعَشَّ مَعِي يَوْمَنَا هٰذَا * حَتَّى إِذَا كَانَ
20 غَدًا أُرْسِلُكَ إِلَى طَرِيقِكَ وَأُخْبِرُكَ بِكُلِّ مَا فِي قَلْبِكَ * فَأَمَّا الْأُتُنُ الَّذِي هَلَكَتْ مِنْكُمْ مُنْذُ ثَلَاثَةِ
أَيَّامٍ * لَا تَجْعَلْ فِي نَفْسِكَ الْاِهْتِمَامَ * فَإِنَّ أَبَاكَ قَدْ وَجَدَهَا * وَإِنَّ كُلَّ سُهُوَةِ إِسْرَائِيلَ وَجَمِيعَ الْآنَ لَكَ
وَلِأَهْلِ بَيْتِكَ * وَرَدَّ شَاوُولُ عَلَى صَمُوئِيلَ قَائِلًا * أَنَا مِنْ سِبْطِ بِنْيَامِينَ * وَقَبِيلَتِي أَصْغَرُ قَبَائِلِ
إِسْرَائِيلَ * وَعَشِيرَتِي أَقَلُّ عَشَائِرِ سِبْطِ بِنْيَامِينَ * فَكَيْفَ قُلْتَ لِي هٰذَا الْقَوْلَ * فَانْطَلَقَ
صَمُوئِيلُ وَشَاوُولُ وَغُلَامُهُ وَأَدْخَلَهُمَا إِلَى الْبَيْتِ وَرَفَعَهُمَا إِلَى صَدْرِ الْمَجْلِسِ وَأَجْلَسَهُمَا فِي أَوَّلِ الْقَوْمِ وَكَانَ
عَدَدُ الْجَمِيعِ فِي الْمَجْلِسِ ثَلَاثُونَ رَجُلًا * فَقَالَ صَمُوئِيلُ لِلطَّبَّاخِ * أَعْطِنِي النَّصِيبَ الَّذِي دَفَعْتُ
24 إِلَيْكَ * وَقُلْتُ لَكَ ارْفَعْهُ عِنْدَكَ * فَأَخَذَ الطَّبَّاخُ الْفَخِذَ وَأَعْلَاهَا * وَوَضَعَهُ بَيْنَ يَدَيْ شَاوُولَ وَقَالَ *
هٰذَا الَّذِي بَقِيَ * قَدْ قُدِّمَ إِلَيْكَ * فَكُلْ لِأَنِّي إِنَّمَا رَفَعْتُهُ لَكَ * فَعَشَّى شَاوُولُ مَعَ صَمُوئِيلَ فِي ذٰلِكَ
25 الْيَوْمِ * وَنَزَلُوا مِنَ الْمَجْلِسِ الَّذِي يَعْلُونَهُ فِي الْقَرْيَةِ * وَكَانَ صَمُوئِيلُ قَدْ كَلَّمَ شَاوُولَ فَوْقَ الْبَيْتِ
26 مَا أَرَادَ أَنْ يَضْجَعَ * فَلَمَّا أَصْبَحُوا وَارْتَفَعَ الصُّبْحُ * دَعَا صَمُوئِيلُ شَاوُولَ وَأَصْعَدَهُ إِلَى فَوْقِ * وَقَالَ لَهُ *
27 قُمْ بِنَا لِأُرْسِلَكَ فِي حَاجَتِكَ * فَقَامَ شَاوُولُ وَخَرَجَ مَعَ صَمُوئِيلَ إِلَى خَارِجٍ * فَبَيْنَمَا هُمَا خَارِجَانِ مِنَ
أَقْصَى الْقَرْيَةِ قَالَ صَمُوئِيلُ لِشَاوُولَ مُرِ الْغُلَامَ يَتَقَدَّمُنَا وَقِفْ أَنْتَ مَكَانَكَ حَتَّى أُخْبِرَكَ بِمَا أَوْحَى
اللّٰهُ إِلَيَّ * الْفَصْلُ الْعَاشِرُ * فَلَمَّا أَنْ مَضَى الْغُلَامُ * أَخَذَ صَمُوئِيلُ وِعَاءَ الدُّهْنِ فَصَبَّهُ
1 عَلَى رَأْسِهِ وَقَبَّلَهُ وَقَالَ * قَدْ مَسَحَكَ الرَّبُّ مَدْبِرًا لِشَعْبِهِ وَوَلِيَّهُ * فَإِذَا فَارَقْتَنِي الْيَوْمَ يَسْتَقْبِلُكَ
2 رَجُلَانِ عِنْدَ قَبْرِ رَاحِيلَ فِي حَدِّ أَرْضِ بِنْيَامِينَ فِي صَلْصَحٍ * فَيَقُولَانِ لَكَ قَدْ وُجِدَتِ الْآنَ الْأُتُنُ الَّتِي خَرَجْتَ
فِي طَلَبِهَا * وَقَدْ تَرَكَ أَبُوكَ الْهَمَّ الْآنَ وَاغْتَمَّ بِحَالِكَ * وَقَالَ مَا حَالُ ابْنِي * وَكَيْفَ أَصْنَعُ فِي أَمْرِ

Versio VULGATA.

Cūmq; afpexiffet Samuel Saulē, Dīs dixit ei; Ecce vir quem dixerā tibi, Iste dominabitur populo meo. Accessit autē Saul ad Samuelē in medio portæ, & ait, Indica, oro, mihi, ubi est domū Videntis. Et respōdit Samuel Saulī dicens, Ego sū Videns: ascende ante me in excelsum, ut comedatis mecū hodie, & dimittā te manē: & omnia quæ sūt in corde tuo, indicabo tibi. Et de asinis, quas nudiustertio perditi sūt tibi, ne solicitē sis, quia inventæ sūt. Et cui? erit optima quæq; Israel? nonne tibi & omni domui patris tui? Respōdēs autē Saul, ait; Nūquid non filū? Jemini ego sūm, de minima tribu Israel, & cognatio mea novissima inter omnes familias de tribu Benjamin quarē ergō locut' es mihi sermonē illū? Assūmens itaque Samuel Saulē, & puerū ejus, introduxit eos in triclinū, & dedit eis locū in capite convīvij quī fuerāt invitati: tunc enim quasi triginta viri. Dixitq; Samuel coquo; Da partē, quā dedi tibi, & præcepi ut reponeres forsū apud te. Levavit autē coqu' armū, & posuit ante Saul. Dixitq; Samuel; Ecce q̄ remansit, pone ante te, & comede: quia de indulti'a servatū est tibi, quando populū vocavi. Et comedit Saul cum Samuele in die illa. Et descendēntēs de excelso in oppidū, & locutus est cū Saule in solario: ibi vīq̄que Saul in solario, & dormivit. Cūmq; mane surrexissent, et jā diluculescēte, vocavit Samuel Saulē in solario. dicens; Surge, & dimittā te. Et surrexit Saul: egressiq; sūt ambo, ipse, & videlicet, & Samuel. Cūmq; descenderent in extrema parte cīvitatis, Samuel dixit ad Saul; Dic puero, ut antecedat nos, et transeat: tu autē subsīste paulisper, ut indicem tibi verbum Dei.

CAP. X.

Et accipiens Samuel cornu olei effudit e in caput ejus, et osculatus est eum, dixitque ad eum, Ecce unxit te Dīs rector super hereditatem suam. Et cūm discesseris à hodie à me, ecce invenies duos viros apud sepulchrum Rahel, in limite Benjamin, in Salsah, dicentēque tibi, Inventæ sunt asinæ quas quæsisti ieras: et ecce relictā pater tuus asinarum curā, pavidus est pro vobis, dicens, Quid faciam filio meo?

Versio TARGUM JONATHAN.

17 ושמואל חזא ית שאול וי̇ן קדם יי אתאמר ליה הא גברא דאמרית ליך דין יתמר יי̇ן בעמי׃
18 וקרי שאול ית שמואל בגו תרעא ואמר חזי כען לי איכדין בית חזיא׃ ואתיב
19 ושמואל ית שאול ואמר אנא חזיא סק קדמי לבית אסתרוותא ותיכלון עמי יומא דין
ואשלחינך בצפרא וכל די בלבך אחוי ליך׃ ולא עסק אתניא דאבדאלך ואתיתא
20 למיכסיהון יומין תלתא דלא אתבדון׃ ולמן אתיהב כל חמדתא דישראל הלא לך
חמדת ישראל הלא יתך ולכל בית אבוך׃ ואתיב שאול ואמר הלא בר שבט בנימין
אנא מזעירי שבטיא דישראל וזעירית חלקא מכל זעירית בני לימא מללתך
21 עמי כפתגמא הדין׃ ודבר שמואל ית שאול ית עולימיה ואעלינון לאכסדרותא ויהב
22 להון אתר ברישא דנכיא׃ ואמר שמואל לטבחא הב ית מנתא די
יהבית לך דאמרית לך שי יתה עמך׃ ורים טבחא ית שקא וריסתה ושוי קדם שאול
23 ואמר הא דאשתאר שוי קדמך אכול ארי לזמנא נטיר לך למימר אזמנתי לשיותא
24 ואכל שאול עם שמואל ביומא דהוא׃ ונחתו מן בית אסתרוותא לקרתא ומליל עם שאול
25 על אגרתא׃ ואקדמו והוה שמואל לשאול לארעא למימר קום
ואשלחינך וקם שאול ונפק הוא ושמואל לברא׃ אנון נחתין בסיפי קרתא
ושמואל אמר לשאול אמר לעולימא ויעבר קדמנא ועבר ואתקום דבר מן אלהא׃

CAP. X.

ותמן אמר שמואל ית רישות נשקתה ואמר הלא ארי משחך יי
על אחסנתיה לפרנסה׃ במיבך יומא דין מן סלוחי ותשכח תרין גברין
קברא דרחל ברחום בגבול בנימין בצלצח ויאמרון לך אשתכחו אתניא דאזלת למבעי ורחמין
והא שבק אבוך ית עסק אתניא ויציף לכון למימר מה אעבד לברי׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 Cognoverat ergo Samuel quod elegisset Dominus Saulem. Et dixit Dominus ad Samuelem, He est vir de quo tibi dixerat. Ipse regat populum meo. Accessit ergo Saul ad Samuelem apud portam, & ait; Ostenam ut obviam mihi ubi est domus Videntis. Respondens Samuel dixit Saulī, Ego sum Videns: ascende ante me ad Bim, & comede mecū hodie, dimittamque te manē, & quicquid est in corde tuo, indicabo tibi. Et verò de asinabus quæ tibi perierunt ante tribus abhinc diebus, ne sit solicitus animus tuus, quoniā inventæ sunt: cujus autem est quicquid expetibile est in Israelitis, nūi tibi & domui patrisui? Respondēs Saul dixitq; Samuelī, Ecce Benjaminita sum, è minima scilicet tribuum Israelis, & familia mea minima est inter omnes tribus Benjamin: quare ergo dixisti mihi talia verba? Duxit tamen Samuel Saulem et puerum ejus, & introduxitque eos domū, deditque eis locum in summo invitatorū, qui erant quasi triginta viri. Dixitq; Samuel ad coquū, Affer partem quam tibi dederā quamque tibi dixerā ut apud te reponeres. Cum ergò vulisset coquus crus cum parte ei immittere, et posuisse ante Saulem, dixit, Ecce quod remansit, pone ante te, et comede; jampridem enim tibi reservatum est: comedita, Saul cum Samuele. Deinde descendit à bim ad civitatē, et allocutus est Saulem super solario. Nam præteriti-rexerūtque Saul, et exercitus ambo, nempe ipse et Samuel foras. Et descendentibus ipsis ad extremum civitatis, ait Samuel ad Saulem, Dic puero ut antecedat nos; tu verò consile paulispet, et indicabo tibi sermonē Dei.

CAP. X.

TUm accipiens Samuel cornu olei effudit e in caput ejus, et osculatus est eum, dixitque ad eum, Ecce unxit te Dīs rector hæreditatem suam. Et cūm discesseris à hodie à me, ecce invenies duos viros apud sepulchrum Rahel, in limite Benjamin, in Salsah, dicentēque tibi, Inventæ sunt asinæ quas quæsisti ieras: et ecce relictā pater tuus asinarum curā, pavidus est pro vobis, dicens, Quid faciam filio meo?

Et Samuel vidit Saul, & ab-ante Dominū dictū est ei: Ecce vir qui dixi tibi: ille tranſfacie faciet dominū à populo meo. Et occurrit Saul Samuelī ità intra portā, & dixit: Indica nunc mihi quznam domū Videntis. Et respōn-dit Samuel Saulī, & dixit, Ego sum Videns: ascende ante me ad quod conſeſſiū, & comedetis mecū in die hac: & dimittam te mane, & omnia quæ in corde tuo, indicabo tibi. Et ſuper negotiū asinarū quæ perierunt tibi, & te ve-ro nilli ad quærendū eas, hodie ſunt tres dies, non ponescor tuū ſuper eas, quia inventæ ſūt: & cui? ome defiderū Iſrael, nonne tui, & omnis domū patris tui? Et respondit Saul & dixit: An non ſili? tribus Binjamin ego ex minimis tribuū Iſrael; & profapia mea infima præ omni profapia tribus Binjamin; & quare locut' es mecum juxta verbū hoc? Et accepit Samuel Saulē & puerū ejus, & introduxit eos ad conſeſſum; & dedit illis locū in capite invitatorū, & illi quaſi triginta viri. Et dixit Samuel ad co-quū: Da partē quā dedi tibi, quā dixi tibi? pone eam tecū. Et exuit coqu' ad armū, & femur ejus, & poſuit ante Saul, & dixit: Ecce quod reliſtū eſt, pone ante te, comede, quia ad temp' ſervatū tibi, dicendo, Populū inuivi-ravi ad conviviū: & comedit Saul cum Samuele in die illo. Et deſcende-ſunt de domo conſeſſus ad urbē, & locutus eſt cum Saule ſuper tectū. Et ſe-anticipaverunt, & fuit cūm aſcenderet manē, & vocavit Samuel Saulē ad tectū dicendo: Surge, & dimittam te: & ſurrexit Saul, & exierunt am-bo ipſe & Samuel foras. Illi deſcendentes in finibus urbis, & Samuel dixit ad Saul: Die puero, & tranſibit ante nos, & tranſvit: & tu ſta hic, & audire faciam te verbum Domini.

CAP. X.

Et accepit Samuel vas unctionis, & fudit ſuper caput illius; & of-culatus eſt eum, & dixit: Nunquid unxit te Dominus ſuper poſſeſſionē ſuam ad exiſtendum regem? Cūm tu abieris hodie à me & invenies duos viros apud ſepulchrum Rahiel in termino Binjamin in Szilſzach, & dicent: tibi Reperte ſunt aſinæ quas iviſti ad quærendum, & ecce de-poſuit pater tuus curam aſinarum, & ſolicitus eſt veſtri dicendo: Quid faciam filio meo?

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

שמואל א׳

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

te reperiest & Tabor Elon ad usq; venies & ultra & inde peraetcibis Et
3 וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם הָלְאָה וּבָאתָ עַד־אֵלוֹן תָּבוֹר וּמְצָאוּךָ שָׁם
tenus Bethel Deum ad ascendentes viri tres ibi
שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים עֹלִים אֶל־הָאֱלֹהִים בֵּית־אֵל אֶחָד
pais tortas tres portans unu & hædos tres portans
נֹשֵׂא שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת כִּכְּרוֹת לָחֶם
tibi dabunt & pace in ibi ejusdem Et unu tortam unu &
4 וְאֶחָד נֹשֵׂא נֵבֶל יָיִן׃ וְשָׁאֲלוּ לְךָ לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ
collen venies Posea rorum manu de accipies & panes duo
שְׁתֵּי לֶחֱמוֹת וְקָחְתָּ מִיָּדָם׃ אַחֲרֵי כֵּן תָּבוֹא גִבְעַת
Dei
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־שָׁם נְצַב פְּלִשְׁתִּים וְהָיָה כְּבוֹאֲךָ
Bam de defendentium prophetarum elim ecceris & urbem Filie
שָׁמָּה עִיר וְנְבִיאִים חֹבֵל נְבִאִים יֹרְדִים מִן־הַבָּמָה
prophetantes ipsi & githara & tibia & tympanu & pabel eorum fecient ad de
וּלְפָנֵיהֶם נֵבֶל וָתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים׃
convertis & ecis cum prophetabis & Domini Spiritus te super prosiliet Et
5 וְצָלְחָה עָלֶיךָ רוּחַ יְהוָה וְהִתְנַבֵּאתָ עִמָּם וְהָפַכְתָּ
fac tibi ista signa venerint cum erit Et alterum virum in
לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה כִּי תִבֹּאוּן הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה
defendes Et tecum Deus quia tua manus invenerit quod tibi
לְךָ אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ כִּי־עִמָּךְ הָאֱלֹהִים׃ וְיָרַדְתָּ
ad ut ego ad defendam ego ecce & Gilgal in mea facies ad
לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהִנֵּה אָנֹכִי יָרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת
ut offerendum
עֹלוֹת לִזְבֹּחַ זְבָחִים שִׁבְעַת יָמִים תּוֹחֵל
sacrificia sacrificandi ad offerendum
לָשֶׁבֶת עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ וְהָיָה
dies septem: præstiterit sacrificia sacrificandi ad offerendum
Factus que tibi ostendam & te ad me venie ipsum
כִּי־הִפַּךְ שְׁכֶם לָלֶכֶת מֵעִמּוֹת שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפֹךְ לוֹ אֱלֹהִים
fuit Et
Dei et vertit & Samuel tum & stupuit ad ipsi humeri versendi in
אֵת־לְבָבוֹ אַחֵר וַיָּבֹאוּ כָל־הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃
illa die in hac signa omnia venerunt & illorum cor
10 וַיָּבֹא שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֶבֶל־נְבִאִים לִקְרָאתוֹ
illa sicut in ibi Venerunt & & collen ad illac Venerunt
וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃
tum in medio in prophetavit & Dei Spiritus eum super prosiluit
11 וַיְהִי כָּל־יֹדְעוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה
ecce & videruntque quod ulterius heri ab eum fuim omnis fuit Et
עִם־נְבִיאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
fuim fecium ad vir populus dixitque prophetabat prophetis cum
מַה־זֶּה הָיָה לְבֶן־קִישׁ הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃
prophetes Fuim pater quis Et dixit & inde vir respondit Et
12 וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וְמִי אֲבִיהֶם עַל־כֵּן
ex fuim ad Saul patrius dixit Et Nam parabolam in fuit
הָיָתָה לְמָשָׁל הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃ וַיְכַל
prophetes inter Saul etiam Nam parabolam in fuit
מֵהִתְנַבֹּאת וַיָּבֹא הַבָּמָה׃ וַיֹּאמֶר דֹּד שָׁאוּל אֶלְיוֹ
quam ad Saul patruus dixit Et & Bamah in venit & prophetare
וְאֶל־נַעֲרוֹ אַיֵּה הֵלָכְתֶּם וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֲתֹנוֹת׃
ipsius quærendum Ad dixit & ipsi Quo ivistis Quæ ipsius puer & ad
וַנִּרְאֶה כִּי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר דּוּד
patrus dixit Et Samuel ad venimus & non quod vidimus &
שָׁאוֹל הַגֵּד־נָא לִי מַה־אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃
Samuel vobis dixit quid mihi nunc Indica Saul
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דּוֹדוֹ הֹגֵד הִגִּיד לָנוּ כִּי
quid nobis indicavit Indicando Saul patruum ad Dixitque
נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ
et indicavit non regni verbum & ipsi non effuit invenite
אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם׃
ad populum Samuel dixit Et Samuel dixerat quod
אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל׃ וַיַּעַל שְׁמוּאֵל אֶת־הָעָם אֶל־
Mispah in Dominum
יְהוָה הַמִּצְפָּה׃

3 Καὶ ἀπελεύσῃ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπέκεινα ἔξεις
ἕως ἐλθεῖν εἰς Βαιθηλ, καὶ εὑρήσουσι σε ἐκεῖ ἄνδρες
τρεῖς ἀναβαίνοντες πρὸς τὸν θεὸν εἰς
Βαιθηλ, ὁ μὲν ἄγοντα τρία ἐρίφια, καὶ
ὁ μὲν ἄγων τρεῖς ἀρτοκόπους, καὶ ὁ μὲν
ἄγων ἀσκὸν οἴνου ἐν χειρὶ αὐτῶν. Καὶ
4 ἐροῦσί σοι εἰρήνην, καὶ δώσουσί σοι δύο ἄρτους,
καὶ λήψῃ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Καὶ
μετὰ ταῦτα ἐπελεύσῃ εἰς τὴν Γαβαὰ τὴν Θεά-
(η) βεν ἐκεῖ τὸ ἀνάστημα τῶν ἀλλο-
λόν· καὶ ἔσται Ναὶ ὡς ἐλθεῖν σε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπα-
ντήσεις χορὸν προφητῶν καταβαίνοντων ἀπὸ τοῦ ὑψους
καὶ ἐν αὐλοῖς καὶ ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν κιθάραις καὶ ἐν
αὐλοῖς καὶ ἐν κιθάραις καὶ ἐν ψάλταις, καὶ αὐτοὶ
προφητεύοντες. Καὶ ἐφεῖται
ἐπὶ σὲ πνεῦμα κυρίου, καὶ προφητεύσεις (ι) μετὰ
αὐτῶν, καὶ στραφεὶς εἰς ἄνδρα ἕτερον.
Καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσι τὰ σημεῖα ταῦτα σοι ἐπι-
βοήθει σεαυτῷ ὅτι ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐστι. Καὶ κατα-
βήσῃ ἔμπροσθεν μου εἰς Γαλγαλα· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ κατα-
βήσομαι πρὸς σὲ, τοῦ ἀναφέρειν ὁλοκαυτώματα (ια) καὶ θυσίας
εἰρηνικάς. ἑπτὰ ἡμέρας διμενεῖς ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σὲ, καὶ γνωρίσω σοι ἃ ποιή-
σεις. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐστρέφετο τὴν
ἄμοιον αὐτῷ ἀπελθεῖν ἀπὸ Σαμουὴλ, μετέστρε-
ψεν αὐτῷ ὁ θεὸς καρδίαν ἄλλην. Καὶ
ἐλθόντα τὰ σημεῖα τὰ αὐτὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκ-
είνῃ. Καὶ ἔρχεται ἐκεῖσε εἰς τὸ (ι) βουνὸν,
καὶ ἰδοὺ χορὸς προφητῶν ὑψουμένων
ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ ἐπιφανεὶς τοῦ ἐλθεῖν
καὶ προφητεύοντων ἐν μέσῳ αὐτῶν. Καὶ
ἐπιφανεὶς (ξ) πάντες οἱ ἐλθόντες αὐτοῦ
ἐν χθὲς καὶ τρίτης, καὶ ἰδοὺ, καὶ ἰδὲ
αὐτὸς ἐν μέσῳ τῶν (ο) προφητῶν. Καὶ ἐ-
πεν ὁ λαὸς ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
Τί τοῦτο τὸ γεγονὸς τῷ υἱῷ Κίς; ὁ καὶ Σαοὺλ
ἐν προφήταις; Καὶ ἀπεκρίθη τὶς ἐκ τοῦ τόπου
καὶ ἔπεν, Καὶ τὶς πατὴρ (υ) αὐτῶν; καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ τέλει τοῦ προφητεύειν
Σαοὺλ ἐν προφήταις, Καὶ συνέτελεσε
τὸ προφητεύειν, καὶ ἤρχετο εἰς τὸ βουνὸν. Καὶ
εἶπεν ὁ πάππος αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς
τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ποῦ ἐπορεύθητε; καὶ εἶπε-
ν, Ζητεῖν τὰς ὄνους, καὶ (φ) εἴδαμεν ὅτι οὐκ
εἰσὶ, καὶ ἐλθόντες πρὸς Σαμουὴλ.
Καὶ εἶπεν ὁ πάππος αὐτοῦ, Ἀπόφηναι
δὴ μοι τί ἐρεῖ σοι Σαμουὴλ. Καὶ εἶπε
Σαοὺλ πρὸς τὸ παιδάριον αὐτοῦ, Ἀπόφηναι
ἀπαγγελῶν σοι, ὅτι εὕρεται (χ) αἱ ὄνοι.
τὸ δὲ ῥῆμα τὸ βασιλείας οὐκ ἀπήγγειλεν
αὐτῷ πρὸς πάντας τοὺς λόγους τοὺς Σαμουὴλ.
MS.A. (ι) ἐστι τὸ (β) πάντων, (ι) ἐπ' αὐτὸν, (ο) προφήτων (κ) Γάβ-
βαια, (λ) ἰδὸ ἐγὼ (μ) ὄρεσι θυσίας (ν) ἕωσ τοῦ τερπνοῦ, (ξ)
ἀπαλὸς ὁ λόγος (ο) προφητῶν προφήτων. (π) ἐπὶ τὸ (τ) αὐτὸς, (ρ)
Κείς, διὰ (ρ) πόθεν (σ) αὐτῷ ὁ πάππ Σαουὴλ. Καὶ (τ) Μαστφὲ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

3 Cumque progressus fueris ulteriùs, & perve-
nerit ad terebinthum Tabor, ecce reperiesibi
tres viros ascendentes ad Deum in Beth-el,
unum portantem tres hœdos, alterum feren-
tem tres placentas panis, tertium gestantem
lagenam vini: Qui incolumitatem tibi pre-
4 cantes, & dabunt tibi duas placentas panis,
quas accipies de manibus eorum. Deinde ve-
nies ad collem Dei, ubi est statio Philistæo-
rum: cumque eò devenerit ad civitatem, ecce
5 occurres fœtei prophetarum descendentium
ex Bim, habentium ante se citharas & plate-
6 ria, tympana, & fistra, prophetantium: Fave-
bitque tibi spiritus Domini, & prophetabis
cum eis, & mutaberis quasi in alium virum.
7 Et fiet, cum evenerint tibi hujusmodi signa,
fac quicquid vel abunt manus tuæ; quoniam
8 Deus tecum est. Et descende ante me in Gal-
gala, quoniè en ego descendar* tum ad te holo-
causta obiaturus, & victimas integras sacrifi-
caturus: septem diebus expectabis, quoad te
conveniam, & indicem tibi quid agere debe-
9 ras. Factumq; est ut cùm avertisset humerum
suum ut discederet à Samuele, mutatus illi
Deus cor alaud. Evenerunt autem omnia hæc
signa eodemdie. Eiq; venienti usque ad Ra-
10 ma, ecce feries prophetarum occurrit ei: &
Spiritus Dei, prophetavit inter eos.
11 Et fuit ut quisquis noverat tum ab heri et nu-
diustertiis, videretq; eum cū prophetis vatici-
nantem, diceretq; populus ad ipsum, Quid
est hoc quod accidit filio Cis, ut en etiam
12 Saul sit inter prophetas? Respondens autem
quidam illinc *oratedes*, ait; Quis est pater
ejus? propterea dictum est proverbium, Ecce
13 etiā Saul inter prophetas. Cùm autē hoc fe-
cissent prophetandi, & Saul adiverisset è Bim,
Dixit patruus Saulis ad ipsum & ad puerum
14 ejus, Quò abiceratis? qui dixit, Ad quærendum
asinas; videntes autem nullquam esse, Samue-
15 lem adivimus. Dicente verò patruo Saulis ad
ipsum, Indica mihi quid dixerit vobis Sa-
muel, Respondit Saul patruo suo, Certò indi-
16 cavit nobis inventas esse asinas: fed nego-
tium regni quod dixerat ei Samuel, non in-
17 dicavit illi. Porrò Samuel congregato po-
pulo coram Domino in Masphia,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

3 * وإذا خرجت أيضا من هناك وأتيت إلى بحر تابور تصادف هناك ثلثة
رجال يصعدون إلى بيت الله الذي في بيت ايل مع أحدهم ثلثة جدي. ومع الآخر ثلثة
3 رغفة من الخبز ومع الآخر زق من خمر * ويسلمون عليك ويعطونك رغيفين فتأخذ منهم
4 * ثم إلى بيت الله الذي في الرامة حيث نصب أهل فلسطين منصبا. وإذا أتيت إلى القرية
التي هناك تلقا جماعة أنبياء تخرج من بيت الله * يمين أيديهم عيدان ومعازف ودف
5 وطبول ومزمر يتنبون هناك * فحينئذ تحل عليك روح الله وتنبأ معهم * وتتغير وتصير
6 كرجل آخر * وإذا ترى بك هذه الآيات وراءك هذه العلامات أصنع ما ينبغي لك أن تصنع
7 لأن الله يعينه معك * وأنزل أمامي إلى الجلجال. فإني أنزل إليك من بعد لأقرب هناك القرابين
والذبائح الكاملة * فامكث سبعة أيام حتى آتيك وأعلمك ما ينبغي أن تصنع * فلما أراد
8 شاؤول أن ينصرف من عند صموئيل. غير الله قلبه ولحقت له رأيا جديدا. ولقي هذه العلامات
9 التي أخبره بها النبي في ذلك اليوم * فجاء إلى الرامة * وإذا هو بجماعة أنبياء قد استقبلته * وحل
10 عليه روح الله وتنبأ معهم * فلما رآه كل من كان يعرفه قبل ذلك أنه تنبأ مع الأنبياء
11 قال كل أمرئ منهم لصاحبه ما هذا أصاب ابن قيس أيضا. أفي شاؤول في عداد الأنبياء *
12 * فأجابهم رجل من هناك وقال. من أبوهم. فلذلك صار هذا القول مثلا يقال بين بني
13 إسرائيل. ويقال. قد صار شاؤول في عداد الأنبياء * وأكملوا النبوة فرجعوا من ذلك. وجرى شاؤول
14 من موضع الذبائح * فلقيه عمه وقال له ولغلامه. إلى أين انطلقتما. فقالا. انطلقنا في طلب الأتن
15 فلما لم نجدها أتينا صموئيل النبي * قال له عمه. أخبرني ما قال لكما صموئيل * قال شاؤول
16 لعمه. أخبرنا أن الأتن قد وجدت. ولم يخبرهما قال له صموئيل من أمر الملك * ثم أن صموئيل
17 النبي جمع الشعب إلى مصفيا أمام الرب *

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

3 וּתְרַדְּ מִתַּמָּן וְתֵיתֵי עַד מִישַׁר תָּבוֹר וְשַׁכְּחוּנָךְ תַּמָּן תְּלָתָא גַּבְרִין דְּסַלְּקִין
לְמִסְגַּד קֳדָם יְיָ בְּבֵית־אֵל חַד נָטֵל תְּלָתָא גְּרִין וְחַד נָטֵל תְּלָת פַּתִּין לַחְמָא וְחַד נָטֵל
4 רַבְּעָא דַחֲמָרָא׃ וְיִשְׁאֲלוּן לָךְ לְשַׁלָּם וְיִתְּנוּן לָךְ תְּרֵין לַחְמִין וּתְקַבֵּל מִידֵיהוֹן׃ בָּתַר
כְּדֵין תֵּיתֵי לְגִבְעָתָא דִי בָהּ אוּרְוָא דִי יַתְּמִין פְּלִשְׁתָּאֵי וּהוּי כְּמֵעֲלֵי דְּתַמָּן קָרְתָּא
וְחַיָּדֵי מִרְעָא סָפְרֵי נְחָתִין מִבְּמָת סַהֲדֵי וּתְרֵיהוֹן נַבְלִין וּחוּפִין וְצַלְצִלִין וְכִנּוֹרִין
5 וְאִנּוּן מִסְבְּחִין׃ וְתִשְׁרֵי עָלָךְ רוּחָא נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּתִשְׁבַּח עִמְהוֹן וְתִשְׁתְּנֵי לְגֻבְרָא
6 אָחֳרָן׃ וּהֵי דִּי אֲרֵי יִתְּנוּן אָתַיָא דְּאִלֵּן לָךְ מִנֵּי קֳדָם לְמִיעְבַּד דִּי מִיעְבַּד דִּי בְמִמְרָךְ
7 וְיִתְחוּת קֳדָמָךְ יְיָ לְגַלְגָּל וְהָא אֲנָא נָחִית לְוָתָךְ לְאַסְקָא עֲלָוָן וְלִנְכָּסָא נִכְסַת קוּדְשִׁין שִׁבְעָא
יוֹמִין תּוֹחֵיל עַד מֵתִי לְוָתָךְ וַאֲחַוֵּי לָךְ יָת דִּתְעַבֵּד׃ וַהֲוָה כַּד אֲחֵפֵי כְּתֵפֵיהּ לְמֵיזַל מִלְּוָת
שְׁמוּאֵל וְשַׁנִּי לֵיהּ יְיָ לְבָא אָחֳרָנָא וַאֲתָאוּ כָל אִנּוּן אָתַיָא הָאִלֵּן בְּיוֹמָא הַהוּא׃ וַאֲתָא לְתַמָּן
לְגִבְעָתָא וְהָא סִיעַת סָפְרֵי נְבוּאָה לְקַדְּמוֹהִי וּהֲוָת עָלוֹהִי רוּחָא נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּשְׁבַח
בֵּינֵיהוֹן׃ וַהֲוָה כָּל דִּידַע לֵיהּ מִאֶתְמָלֵי וּמִקַּדְמוֹתָא וַחֲזָא יָת דְּהוּא עִם סָפְרֵי נְבוּאָה מִשְׁבַּח אֲמַר עַמָּא
גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מָה דֵּין דַּהֲוָה לְבַר קִישׁ הַהָּא שָׁאוּל בְּסָפְרֵי׃ וַאֲתֵי גְּבַר מִתַּמָּן וַאֲמַר וּמַן
רַבְּהוֹן שַׁל בְּדָוָתָא לְמִתְּלָא הַהָּא שָׁאוּל בְּסָפְרֵי׃ וּסְפַק מִשְׁבְּחֵיהוּן וְאוֹל לְבֵית אַסְתְּרוּתָא׃
אֲמַר אֵת אֲבוּהִי דִּשְׁאוּל לֵיהּ וּלְעוּלֵימֵיהּ לְאַן אֲזַלְתּוּן לְמִבְעֵי יָתָא אֲתֵינָא לְוָתֵיהּ
אֲרִי לָא אִשְׁתְּכַחְנָא וַאֲתֵינָא לְוָת שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר אֵת אֲבוּהִי דִּשְׁאוּל לֵיהּ כְּעַן לָךְ מָה אֲמַר
לָכוֹן שְׁמוּאֵל׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְאֵת אֲבוּהִי חַוָּיָא חַוָּיָא אֲרֵי אֲמַר אֲמַר לָנָא אֲרֵי אִתְּכַרְכַּא אֶתְגְּלֵי
עֶסֶק מַלְכוּתָא לָא חַוֵּי לֵיהּ דִּי אֲמַר שְׁמוּאֵל׃ וְנָכֵשׁ שְׁמוּאֵל יָת עַמָּא
לְקֳדָם יְיָ לְמִצְפָּיָא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ibis indè porrò, & venies usque ad planiciem Thabor, & invenient
3 te ibi tres viri, qui ascendentes ad adorandū ante Dñm in Bethel: unus fe-
rens tres hœdos, & unus ferens tres tortas panis, & unus ferens lagenam vini.
4 Et rogabunt tibi pacem, & dabunt tibi duas tortas panis, & accipies de
manibus eorum. Postea ibis ad collem in quo arca Dñi, ubi duces pe-
5 listhæorum, & erit intrante te eò ad urbem, & offendes coetum scriptu-
rum descendentium de domo confessionis, & ante eos nabli, & tympani,
& cymbala, & citharæ, & illi canentes. Et manebit super te spiritus Pro-
6 phetiæ ab-ante Dñm, & laudabis cum illis, & mutaberis in virum ali-
um. Et erit quando venient signa hæc tibi, fac tibi vali regni, quia
7 Dominus in auxilio tuo est. Et descendes ante me ad Gilgeli: & ecce
ego defcendens ad te ad tollendū holocaustia, & ad offerendū oblationem &
sanctitatum; septem diebus differes usq; dum veniam ad te, & indicabo
8 tibi quid facies. Et fuit quando *convertit esset humerū* ejus ad abeun-
dum à Samuel, et mutavit Dominus illi cor aliud, et venerunt omnia signa
9 hæc in die illa. Et venemunt eò ad Gibgharha, & ecce coetus fcribarum an.
te eum; et manfit super illum spiritus Prophetiæ ab-ante Dominum; et
laudavit inter illos. Et fuit omnis qui novit illum ab heri et ab-ante et
10 illud, & viderunt, et ecce inter fcribas laudans, et dixit populus vir ad
focium suum: Quid hoc fuit filio Kis? an etiam Saul in fcribis? Et ri-
11 respondit vir indè, et dixit Et quis pater illorū? ideò fuit in parabolam:
Et ecce Saul in fcribis? Et ceffavit à laudando, et intravit ad domum 13
confessiū. Et dixit patruus ipsius Saul illi et puero illius: Quò ivistis? 14
et dixit: Ad quærendum asinas: et vidimus quòd non reperiemus, et
venimus ad Samuel. Et dixit patruus ipsius Saul: Indica nunc mihi quid 15
dixit vobis Samuel. Et dixit Saul patruo suo, Indicando indicavit nobis 16
quod reperte fuint asinæ: et super negotium regni non indicavit ei quod
dixit Samuel. Et congregavit Samuel populum ad-ante Dominum ad 17
Mispeja.

Israel Deus Dominus dixit sic Israel filios ad Dixitque
מאמר יי אלהים כה אמר יי לישראל בני ישראל אל בני ישראל כה אמר יי אלהי ישראל
manu de vos liberavi & Ægypto ec Israel fecit ascendere Ego
אנכי העליתי אתכם ממצרים ומאגף מצרים הוצאתי אתכם ואנכי
vos eripiendum regnorum omnium manu de & Ægyptorum
מצרים ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם׃
vos faciens ipse qui, rectrum Deum abiecistis hodie vos Et
ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא מושיע לכם
regem Sive tel dixistique vestris angustiis & vestris malis omnibus ab
מכל רעותיכם וצרותיכם ותאמרו לו כי מלך
vestras tribus ad Domini facies ad state nunc & nos super pessi
תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם
Israel tribus omnes Samuel applicuit Et vestra millia ad te
ולאלפיכם׃ ויגש שמואל את כל שבטי ישראל
Benjamin tribum applicuit Et Benjamin tribus est capta &
ויקלר שבט בנימן׃ ויגש את משפחת בנימן
Saul est captus & filiorum familias ad
למשפחותיו ויקלר משפחת המטרי ויקלר שאול
Et adinventus non & cum quærentunque this filius
בן קיש ויבקשהו ולא נמצא׃ ויאמרו
Dominus dixit & vir illuc adhuc esse venturus an Dominus ad adhuc
עוד בזה הבא עוד הלם איש ויאמר יהוה
eam operatque accurrentes Et vasa ad tere ipse Fecs
הנה הוא נחבא אל הכלים׃ וירצו
populo omni pre fait dine & populi medio in flexit & inde
משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם
populum omnem ad Samuel Dixitque super & filio humero ab
משכמו ומעלה׃ ויאמר שמואל אל כל העם
omni in ipse non quia Dominus ec is elegerit quem videbitis Num
הרא אתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל
est locutus Et rex Vivat adiuerunt ac populo omni eorum & populo
העם ויריעו ויאמרו יחי המלך׃ ודבר
filius in Scripsit & regni judicum populum ad Samuel
שמואל את המשפט המלכה ויכתב בספר
populo in omnem Samuel dimisit & Domini facies ad reposuit & Israel
ויצו לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם
Ghibeth in fum domum in ivit Saul etiam Et fum domum in vium
איש לביתו׃ וגם שאול הלך לביתו גבעתה
dum tue in Deus retigerat quorum exercitus eo cum ierunt &
וילכו עמו החיל אשר נגע אלהים בלבם׃
eum de perierunt & Sile nos falvabit, Gyld adiuerunt populi & ipse filii Et
ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו
fardus veluti fuit & manus et strulerunt nos & ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחרישׁ׃
Israel deus Dominus dixit Sic Israel filios ad Dixitque
ויאמר אל בני ישראל כה אמר יהוה אלהי ישראל
manu de vos liberavi & Ægypto ec Israel fecit ascendere Ego
אנכי העליתי אתכם ממצרים ומאגף מצרים
vos eripiendum regnorum omnium manu de & Ægyptorum
מצרים ומיד כל הממלכות הלחצים אתכם׃
vos faciens ipse qui, rectrum Deum abiecistis hodie vos Et
ואתם היום מאסתם את אלהיכם אשר הוא מושיע לכם
regem Sive tel dixistique vestris angustiis & vestris malis omnibus ab
מכל רעותיכם וצרותיכם ותאמרו לו כי מלך
vestras tribus ad Domini facies ad state nunc & nos super pessi
תשים עלינו ועתה התיצבו לפני יהוה לשבטיכם
Israel tribus omnes Samuel applicuit Et vestra millia ad te
ולאלפיכם׃ ויגש שמואל את כל שבטי ישראל
Benjamin tribum applicuit Et Benjamin tribus est capta &
ויקלר שבט בנימן׃ ויגש את משפחת בנימן
Saul est captus & filiorum familias ad
למשפחותיו ויקלר משפחת המטרי ויקלר שאול
Et adinventus non & cum quærentunque this filius
בן קיש ויבקשהו ולא נמצא׃ ויאמרו
Dominus dixit & vir illuc adhuc esse venturus an Dominus ad adhuc
עוד בזה הבא עוד הלם איש ויאמר יהוה
eam operatque accurrentes Et vasa ad tere ipse Fecs
הנה הוא נחבא אל הכלים׃ וירצו
populo omni pre fait dine & populi medio in flexit & inde
משם ויתיצב בתוך העם ויגבה מכל העם
populum omnem ad Samuel Dixitque super & filio humero ab
משכמו ומעלה׃ ויאמר שמואל אל כל העם
omni in ipse non quia Dominus ec is elegerit quem videbitis Num
הרא אתם אשר בחר בו יהוה כי אין כמהו בכל
est locutus Et rex Vivat adiuerunt ac populo omni eorum & populo
העם ויריעו ויאמרו יחי המלך׃ ודבר
filius in Scripsit & regni judicum populum ad Samuel
שמואל את המשפט המלכה ויכתב בספר
populo in omnem Samuel dimisit & Domini facies ad reposuit & Israel
ויצו לפני יהוה וישלח שמואל את כל העם
Ghibeth in fum domum in ivit Saul etiam Et fum domum in vium
איש לביתו׃ וגם שאול הלך לביתו גבעתה
dum tue in Deus retigerat quorum exercitus eo cum ierunt &
וילכו עמו החיל אשר נגע אלהים בלבם׃
eum de perierunt & Sile nos falvabit, Gyld adiuerunt populi & ipse filii Et
ובני בליעל אמרו מה ישענו זה ויבזהו
fardus veluti fuit & manus et strulerunt nos & ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחרישׁ׃

CAP. XI. יא

Egressus est castrametatus & Nahas Hammonites Nahas ascendit Et
ויעל נחש העמני ויחן על יעבש גלעד
Nahas ad Jabes viri omnes diverant & Ghilthad Jabes
ויאמרו כל אנשי יעבש אל נחש
Nahas eos ad Dixitque dibi servimus & sepulchro nobis Excide
כרת לנו ברית ונעבדך׃ ויאמר אלהם נחש
nomen vobis ebedientes ibi eradam hoc in Hammonites
בזאת אכרת לכם בנקר לכם כל
Israel omni fuge opprobrium illud punamque idcirco oculum
ימין ושמתי חרפה על כל ישראל׃
die, septus nobis Revelo Jabes filiores eum ad Dixeruntque
ויאמרו אליו זקני יעבש הרף לנו שבעת ימים
non si & Israel terminum omnem in nuncios mittemus &
ונשלחה מלאכים בכל גבול ישראל ואם אין
te ad egrediemur & nos filium
מושיע אתנו ויצאנו אליך׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Targum JONATHAN.

CAP. XI.

Et ascendit Nahas rex filiorum Ammon, & castrametatus est contra Bethes tribus Galaad. Dixeruntque ei viri Bethes ad Nahas, Feri nos fœdus, & servientes tibi. Et ait Nahas Ammonita, Hac lege pangam vobiscum fœdus, si eodem dextrum cunctique vestrum obcæcaveritis, ut id probro veratum toti Israeli. Dixerunt ei seniores Lachis, Da nobis inducias septem dierum, ut mittamus nuntios per totum terminum Israelis, & videamus utrum sit nobis vindex: sin minus, nunc exibimus ad te.

שמואל א׳ יב

4 וַיָּבֹאוּ הַלָּאֲכִים נִגְעֵת שָׁאוּל וַיְדַבְּרוּ הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי
5 הָעָם וַיִּשָּׂא כָל־הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ וְהִנֵּה
שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר מִן־הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מַה־
לָּעָם כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אַנְשֵׁי יָבֵשׁ׃ 6 וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים עַל שָׁאוּל בִּשְׁמֹעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד׃ 7 וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיְנַתְּחֵהוּ
וַיְשַׁלַּח בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַّלְאָכִים לֵאמֹר
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחֲרֵי שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה
לִבְקָרוֹ וַתִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וַיֵּצְאוּ
כְּאִישׁ אֶחָד׃ 8 וַיִּפְקְדֵם בְּבֶזֶק וַיְהִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ 9 וַיֹּאמְרוּ
לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבֵשׁ גִּלְעָד מָחָר
תִּהְיֶה לָכֶם תְּשׁוּעָה בְּחֹם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַّלְאָכִים
וַיַּגִּידוּ לַאַנְשֵׁי יָבֵשׁ וַיִּשְׂמָחוּ׃ 10 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
יָבֵשׁ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם וְעֲשִׂיתֶם לָנוּ כֹּל הַטּוֹב
בְּעֵינֵיכֶם׃ 11 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל אֶת־הָעָם
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְּתוֹךְ הַמַّחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת
הַבֹּקֶר וַיַּכּוּ אֶת־עַמּוֹן עַד־חֹם הַיּוֹם וַיְהִי
הַנִּשְׁאָרִים וַיָּפֻצוּ וְלֹא נִשְׁאַרוּ בָהֶם שְׁנַיִם יָחַד׃
12 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׁאוּל יִמְלֹךְ
עָלֵינוּ הֲתְנוּ הָאֲנָשִׁים וְנָמִיתֵם׃ 13 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה
תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ 14 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לְכוּ
וְנֵלְכָה הַגִّלְגָּלָה וְנְחַדֵּשׁ שָׁם הַמְّלוּכָה׃ 15 וַיֵּלֶךְ
כָּל־הָעָם הַגִּלְגָּלָה וַיַּמְלִיכוּ שָׁם אֶת־שָׁאוּל
לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זְבָחִים שְׁלָמִים
לִפְנֵי יְהוָה וְשָׂמֵחוּ שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד־מְאֹד׃

CAP. XII. יב

1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי
בְּקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ
עֲלֵיכֶם מָלֶךְ׃

Versio VULG. LAT.

4 Venerunt ergò nuntii in Gaba Saulis: & locuti sunt verba hæc audiente populo: & levavit omnis populus vocem suam, & flevit. Et ecce, Saul veniebat sequens boves de agro, & ait; Quid habet populus quòd plorat? Et narraverunt ei verba virorum Jabes. Et infilivit Spiritus Domini in Saul, cùm audisset verba hæc, & iratus est furor ejus nimis. Et assumens uruncque bovem, concidit in frusta, misitque in omnes terminos Israel per manum nuntiorum, dicens; Quicunque non exierit, & secutus fuerit Saul & Samuel, sic fiet bobus ejus. Infavit ergò timor Domini populum, & egressi sunt quasi vir unus. Et recensuit eos in Bezeck: fuerùntque filiorum Israel, trecenta millia: virorum autem Juda, triginta millia. Et dixerunt nuntiis, qui venerant; Sic dicetis viris, qui sunt in Jabes Galaad; Cras erit vobis salus, cùm incalluerit Sol. Venerunt ergò nuntii, & annunciaverunt viris Jabes: qui lætati sunt. Et dixerunt, Manè exibimus ad vos: & facietis nobis omne quod placuerit vobis. Et factum est, cùm ista diei crastinus venisset, constituit Saul populum in tres partes: & ingressus est media castra in vigilia matutina, & percussit Ammon usque dùm incalfeceret dies: reliqui autem dispersi sunt, ita ut non relinquerentur in eis duo pariter. Et ait populus ad Samuelem; Quis est ille qui dixit, Saul nunc regnabit super nos? Date viros, & inforficiemus eos. Et ait Saul, Non occidetur quisquam in die hac, quia hodie fecit Dominus Israel in Israel. Dixit autem Samuel ad populum; Venite, & eamus in Galgala, & innovemus ibi regnum. Et perexit omnis populus in Galgala, & fecerunt ibi regem Saul coram Domino in Galgala, & immolaverunt ibi victimas pacificas coram Domino. Et lætatus est ibi Saul, & cuncti viri Israel nimis.

CAP. XII.

1 Dixit autem Samuel ad universum Israel; Ecce audivi vocem vestram, juxta omnia quæ locuti estis ad me, & constitui super vos regem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἤρχετο οἱ ἄγγελοι εἰς (α) Γαβαὰ πρὸς Et venerunt nuntii in (b) Ga-
Σαὰλ, καὶ ἐλάλουν τοὺς λόγους οὗς τὰ ὦτα τῶν βασιλέων Saul: & loquuntur
λαοῦ. καὶ ἦρεν πᾶς ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, omnes verba hæc populi. Et ele-
καὶ ἐκλαυσαν. Καὶ ἰδοὺ Σαὰλ ἔρχεται ἐκ πεδίου, vavit omnis populus vo-
τοιουτοτρόπως τῶν ἀγρῶν. καὶ εἶπεν Σαὰλ, (λ) Τί cem suam, & ploraverun-
ὅτι κλαίει ὁ λαός; καὶ διηγήσαν αὐτῷ τὰ ῥήματα τῶν tur. Et ecce, Saul veniebat ex agro: &
(μ) ἀνδρῶν Ἰαβίς. Καὶ ἐφάνη ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Θεοῦ dixerunt ei verba virorum Ja-
ἐπὶ Σαὰλ, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτοὺς ὀργὴν σφόδρα. bes. Et ecce in eis spiritus Dei super Saul, & indignatus est super eos ira
Καὶ ἔλαβεν ἕνα βοῦν, καὶ ἐκόψεν αὐτὸν εἰς τμήματα, valde. Et sumpsit unum bo-
καὶ ἀπέστειλεν εἰς πᾶν ὅριον Ἰσραὴλ ἐν χειρὶ τῶν ἀγγέλων, rem, & concidit eum in
λέγων, Ὃς οὐκ ἐξελεύσεται ὀπίσω Σαὰλ καὶ ὀπίσω Σαμουὴλ, membratim divisit eum,
οὕτως ποιηθήσεται τοῖς βουσὶν αὐτοῦ. καὶ ἐπέπεσεν misitque in omnem terminum
φόβος Κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ ἐξῆλθον ὡς ἀνὴρ ἕνα. Israel in manu nuntiorum, dicens;
Καὶ ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν (ξ) Βεζὲκ, καὶ ἐγένετο οἱ υἱοὶ Quicunque non exierit, & secutus fuerit Saul & Samuel, sic fiet bobus ejus. Et cecidit terror Domini super populum, & egressi sunt quasi vir unus. Et recensuit eos in Bezec: & fuerunt filii Israel tercentum millia, & viri Juda triginta millia. Et dixerunt nuntiis, qui venerunt; Sic dicetis viris Jabes Galgad: Cras erit vobis salus, cùm incalluerit Sol. Et venerunt nuntii, & annunciaverunt viris Jabes, & lætati sunt. Et dixerunt viri Jabes; Cras exibimus ad vos, & facietis nobis juxta omne quod placuerit in oculis vestris. Et fuit in die qui post illum, & recensuit Saul populum tres turmas, & intraverunt intra castra in custodia matutina, & percusserunt filios Ammon usque dum calefieret dies: & fuerunt qui reliqui sunt & dispersi sunt, et non reliqui sunt in illis duo qui fugientes simul. Et dixit populus ad Samuel: Quis hic qui contempsit, dicendo: non regnabit Saul super nos? venire facite viros, et occidemus illos. Et dixit Saul: Non occidetur vir in die hoc, nam hodie fecit Dis liberationem in Israel. Et dixit Samuel populo: Venite et ibimus ad Gilgala, et renovabimus ibi regnum. Et venerunt omnis populus ad Gilgala, et fecerunt ibi regem Saul ante Dñm in Gilgela; et obtulerunt ibi oblationem sinditatum ante Dominum: & lætatus est ibi Saul & *omnes homines* Israel usq; valde.

CAP. XII.

1 Et dixit Samuel ad omnem Israel: Ecce recepi dicta vestra ad omnia quæ dixistis mihi; et regnare feci super vos, regem.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 ܘܐܬܘ ܡܠܐܟܐ ܠܓܒܥܬ ܫܐܘܠ ܘܡܠܠܘ ܠܥܡܐ ܗܠܝܢ ܘܢܣܘ ܟܠܗ ܥܡܐ ܩܠܗ ܘܒܟܘ׃ 5 ܘܗܢܐ ܫܐܘܠ ܐܬܐ ܡܢ ܚܩܠܐ ܒܬܪ ܬܘܪܐ ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܡܢܘ ܠܥܡܐ ܕܒܟܝܢ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܥܡܐ׃ 6 ܘܐܬܪܥܝ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܒܫܡܥܗ ܠܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܘܚܪ ܐܦܗ ܣܓܝܐ׃ 7 ܘܢܣܒ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪܐ ܘܦܠܓܗ ܠܬܪܬܝܗܘܢ ܘܫܕܪ ܒܟܠ ܬܚܘܡ ܝܫܪܐܝܠ ܒܝܕ ܡܠܐܟܐ ܕܐܡܪ ܕܠܐ ܢܦܩ ܒܬܪ ܫܐܘܠ ܘܒܬܪ ܫܡܘܐܝܠ ܗܟܢܐ ܢܬܥܒܕ ܠܬܘܪܘܗܝ ܘܢܦܠ ܕܚܬ ܡܪܝܐ ܥܠ ܥܡܐ ܘܢܦܩܘ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ׃ 8 ܘܦܩܕܗܘܢ ܒܒܙܩ ܘܗܘܘ ܒܢܝ ܝܫܪܐܝܠ ܬܠܬ ܡܐܐ ܐܠܦ ܘܓܒܪܐ ܝܗܘܕܐ ܬܠܬܝܢ ܐܠܦ׃ 9 ܘܐܡܪܘ ܠܡܠܐܟܐ ܗܠܝܢ ܕܐܬܘ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܓܒܪܐ ܕܝܒܫ ܓܠܥܕ ܡܚܪ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܒܚܘܡ ܫܡܫܐ ܘܐܬܘ ܡܠܐܟܐ ܘܐܚܘܘܗ ܠܓܒܪܐ ܕܝܒܫ ܘܫܡܚܘ׃ 10 ܘܐܡܪܘ ܓܒܪܐ ܕܝܒܫ ܡܚܪ ܢܦܩ ܠܘܬܟܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܠܢ ܟܠ ܛܒܐ ܕܫܦܝܪ ܒܥܝܢܟܘܢ׃ 11 ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪ ܗܢܘ ܫܐܠ ܫܐܘܠ ܠܥܡܐ ܬܠܬ ܪܫܐ ܘܥܠܘ ܒܓܘ ܡܚܢܐ ܒܐܫܡܘܪܬܐ ܕܨܦܪܐ ܘܡܚܘ ܒܥܡܘܢ ܥܕ ܚܡ ܝܘܡܐ ܘܗܘܘ ܕܫܪܝܢ ܘܐܬܦܪܫܘ ܠܐ ܫܪܝܘ ܬܪܝܗܘܢ ܒܗܘ ܚܕ׃ 12 ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܠܫܡܘܐܝܠ ܡܢ ܗܘ ܕܐܡܪ ܫܐܘܠ ܢܡܠܟ ܥܠܝܢ ܗܒܘ ܓܒܪܐ ܘܢܩܛܠܘܢ׃ 13 ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܐ ܢܬܩܛܠ ܓܒܪܐ ܒܝܘܡܐ ܗܢܐ ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܝܗܘܐ ܦܘܪܩܢܐ ܒܝܫܪܐܝܠ׃ 14 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܥܡܐ ܐܬܘ ܢܙܠ ܠܓܠܓܠ ܘܢܚܕܬ ܬܡܢ ܡܠܟܘܬܐ׃ 15 ܘܐܙܠ ܟܠ ܥܡܐ ܠܓܠܓܠ ܘܡܠܟܘ ܬܡܢ ܠܫܐܘܠ ܩܕܡ ܝܗܘܐ ܒܓܠܓܠ ܘܩܪܒܘ ܬܡܢ ܩܘܪܒܢܐ ܫܠܡܐ ܩܕܡ ܝܗܘܐ ܘܚܕܘ ܬܡܢ ܫܐܘܠ ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܝܫܪܐܝܠ ܣܓܝܐ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

4 ﴿ فجاءت رسلهم الى مربة شاؤول. وقالوا هذا القول بين يدي الشعب. ورفع الشعب كلهم اصواتهم
5 بالبكاء ﴿ فاذا شاؤول قد جاء خلف البقر من الحقل. فقال شاؤول. ما لي ارى الشعب يبكون ﴿
6 واخبروه برسالة اهل يلكيس ﴿ فايده الله. وربت عليه قوة من روح الله حينت سمع هذا
7 الكلام. وغضب جدًا ﴿ واخذ الثوري. فقطعهما بيده. وارسل رسلًا الى جميع حدود بني اسرايل
يقولون. كل من لا يخرج خلف شاؤول وصموايل. هكذا يصنع بثيرانه ﴿ فالقى الله في جميع
8 قلوب الشعب من الخوف والرهب في ذلك الوقت. وخرجوا كلهم كرجل واحد ﴿ وتعدادهم في
باراق. فكان عدد بني اسرايل ثلثماية الف رجل ﴿ وآل يهوذا كانوا ثلثين الف رجل ﴿ وقالوا
9 لرسل الذين اتوهم من يلكيس. هولا لاهل يلكيس وجلعاد. هذا ما يكون لكم اذا ارتفع
10 النهار. ورجع الرسل واخبروا اهل يلكيس وفرحوا ﴿ وقال اهل يلكيس لملك بني عمون. غدًا
11 نخرج اليك ونصنع بنا ما احببت ﴿ فلما كان من الغد صير شاؤول الشعب ثلثة فرق. وهجم
على العسكر بكرة. وقتل بني عمون الى ارتفاع النهار. فقتل عامهم. والذين بقوا منهم هربوا
12 ولم يبق اثنان منهم مجتمعين ﴿ فقال الشعب لصموايل من الذي قال لا يملك علينا شاؤول.
13 اخرجوا القوم الذين قالوا هذا القول ليقتلهم ﴿ فقال شاؤول. لا يقتل اليوم رجل من اجل ان
14 الرب قد خلص بني اسرايل اليوم ﴿ فقال صموايل للشعب. هروا بنا الى الجلجال لنجدد هناك
15 الملك ﴿ فانطلقوا جميعهم الى الجلجال. وصيروا هناك شاؤول ملكًا امام الرب في الجلجال ﴿
وذبحوا هناك ذبايح للرب. وفرح هناك شاؤول وبنو اسرايل كلهم فرحًا عظيمًا ﴿

CAP. XII.

1 ثم قال صموايل لجميع بني اسرايل ﴿ هذا قد قبلت قولكم في جميع ما قلتم لي. وصيرت عليكم ملكًا ﴿

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

4 Et venerunt nunci ad Gibghatha Saulis, & locuti sunt verba ante populum: & extulerunt omnis populus vocem suam, & flevernnt. Et ecce Saul venit post boves ex agro: & dixit Saul: Quid populus ploat? & narraverunt illi verba hominum Jabes. Et manfit spiritus fortitudinis ab-
5 ante Dominum super Saul, quando audivit verba hæc, & fortificata est indignatio illius valdè. Et accepit par boum, & diffecerpsit illud, & misit
6 in omni termino Israel in manu nunciorum dicens: Qui non erit exiens post Saul & post Samuel, ut hoc fiet bobus ejus: & cecidit terror ab-
7 ante Dñm super populum, & exierunt ut vir unus. Et recensuit illos in Bezeq: & fuerunt filii Israel tercentum millia, & viri Juda triginta
8 millia. Et dixerunt nunciis qui venerunt: Sic dicetis viris Jabes Gilghad: Cras erit vobis liberatio, ubi incalefcet Sol: et venerunt nunci et
9 nunciaverunt viris Jabes, et lætati sunt. Et dixerunt viri Jabes; Cras exibimus ad vos, & facietis nobis juxta omne quod reclum in oculis vestris. Et fuit in die qui post illum, & recensuit Saul populum tres tur-
10 mas, & intraverunt intra castra in custodia matutina, & percusserunt filios Ghamon usq; dum calefieret dies: & fuerunt qui reliqui sunt & dispersi
11 sunt, et non reliqui sunt in illis duo qui fugientes simul. Et dixit populus ad Samuel: Quis hic qui contempsit, dicendo: non rectus Saul ad regnandum super nos? venire facite viros, et occidemus illos. Et dixit Saul: Non occidetur vir in die hoc, nam hodie fecit Dis liberationem in Israel.
12 Et dixit Samuel populo: Venite et ibimus ad Gilgela, et renovabimus ibi regnum. Et venerunt omnis populus ad Gilgela, et regnare fecerunt
13 ibi Saul ante Dñm in Gilgela; et obtulerunt ibi oblationem sinditatum ante Dominum: & lætatus est ibi Saul & *omnes homines* Israel usq; valdè.

CAP. XII.

1 Et dixit Samuel ad omnem Israel: Ecce recepi dicta vestra ad omnia quæ dixistis mihi; et regnare feci super vos, regem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

Κεφ. ιθ'.

1 Καὶ ὅτι ἐλάλησεν Σαὰλ τοῖς (α) παῖσὶν Ἰσρα- Et dixit Samuel ad universum
ὴλ, Ἰδὺ ἤκουσα φωνῆς υἱῶν εἰς παῖσὶν filium Israel; Ecce audivi vocem
ὑμῶν ἐπιστῶν μοι, καὶ ἐβασίλευσα ὑφ' ὑμῶν filiorum meorum, quæcunque
βασιλέα.

MS.A. (α) παῖσὶν ἀνδρὶ Ἰσραὴλ,

1 Et dixit Samuel ad universum filium Israel; Ecce audivi vocem filiorum meorum, quæcunque dixistis mihi; et fecit regnare super vos regem.

4 וְאִינּוּן אַזְגְּרָיָא לְבַעְתָּא דְשָׁאוּל וּמַלִּילוּ פִּתְגָמֵיָא קָדָם עַמָּא וְאַרִימוּ כֹּל עַמָּא יָת קָלֵיהוֹן
וּבְכוּ׃ וְהָא שָׁאוּל אָתָא בְּתַר תּוֹרַיָּא מִן חַקְלָא וַאֲמַר שָׁאוּל מָה לְעַמָּא אֲרֵי בְכָן וְאַמְרוּ
לֵיהּ יָת פִּתְגָמֵי אֲנָשֵׁי יָבֵשׁ׃ 6 וְשַׁרְיַת רוּחָא דְיָיָ עַל שָׁאוּל כַּד שְׁמָעֵי יָת פִּתְגָמֵיָא
אִלֵּין וְקִיף רוּגְזֵיהּ לְתַרְעָא׃ 7 וּנְסַב פַּרְגַּל תּוֹרָא וּנְתָחֵיהּ וְשַׁלַּח בְּכָל תְּחוּם יִשְׂרָאֵל בִּיַד
אַזְגְּרָיָא לְמֵימַר דְּלֵית דְּיִתְעֲבֵד כַּרְגַּל שָׁאוּל וּבַתְרֵי שְׁמוּאֵל כֵּן יִתְעֲבֵד לְתוֹרוֹהִי וּנְפַל
דְּחַלְתָּא דַיְיָ עַל עַמָּא וּנְפָקוּ כַּגְבַר חַד׃ 8 וּמְנָנוּן בְּבֶזֶק וַהֲווֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל תְּלָת מְאָה
אַלְפִין וְאִנְשֵׁי יְהוּדָה תְּלָתִין אַלְפִין׃ 9 וַאֲמַרוּ לְאִנְשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד מָחָר יְהֵי לְכוֹן פְּרוּקָנָא בְּמֵיתֵי שִׁמְשָׁא וַאֲתוֹ אַזְגְּרָיָא וְחַוְיוּ לְאִנְשֵׁי יָבֵשׁ
10 וְחַדְיוּ׃ 10 וַאֲמַרוּ אִנְשֵׁי יָבֵשׁ מָחָר נִפּוֹק לְוָתְכוֹן וְתַעְבְּדוּן לָנָא כְּכָל דְּתִקֵּין בְּעֵינֵיכוֹן׃
11 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּתַרְתֵּי וְסַדַּר שָׁאוּל יָת עַמָּא תְּלָתָא מַשְׁרְיָן וְעָלוּ בְגוֹ מַשְׁרְיָתָא בְּאַשְׁמוֹרֵת
צַפְרָא וְקַטְלוּ יָת בְּנֵי עַמּוֹן עַד חֲמֵי יוֹמָא וַהֲווֹ דִשְׁרֵין וְאִתְפְּרִיׁשׁוּ וְלָא אִשְׁתְּאַרוּ תַרְוֵיהוֹן
תְּרֵין עֲרָקִין הָרָא׃ 12 וַאֲמַר עַמָּא לְשְׁמוּאֵל מַן דִּי מְסַרֵי לְמֵימַר לָא מְרוֹד שָׁאוּל
לְמִמְלַךְ עָלָנָא אַיְתוּ גַבְרַיָּא וְנִקְטְלִנּוּן׃ 13 וַאֲמַר שָׁאוּל לָא יִתְקְטֵל גַּבְרָא בְּיוֹמָא הָדֵין אֲרֵי
הָא אַדְחֵין עֲבַד יְיָ פֻּרְקָנָא בְּיִשְׂרָאֵל׃ 14 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְעַמָּא אֲרוּן וְנֵיזַל לְגִלְגָּלָא וּנְחַדֵּשׁ תַּמָּן
מַלְכוּתָא׃ 15 וַאֲזַל כָּל עַמָּא לְגִלְגָּלָא וְאַמְלִיכוּ תַמָּן שָׁאוּל קֳדָם יְיָ בְּגִלְגָּלָא וְזַבְּחוּ תַמָּן
נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ וְחַדֵּי תַמָּן שָׁאוּל וְכָל אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד לַחֲדָא׃

יב

1 וַאֲמַר שְׁמוּאֵל לְכָל יִשְׂרָאֵל הָא קַבֵּלֵת לְמֵימְרֵיכוֹן לְכָל דִּי אֲמַרְתּוּן לִי וְאַמְלִיכִית עֲלֵיכוֹן
מַלְכָּא׃

שמואל א׳ יב

1 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְּקֹלְכֶם לְכֹל אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּם אֵלַי וָאַמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מָלֶךְ׃
2 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וָשִׂיבְתִּי וּבָנַי הִנָּם אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְּעֻרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
3 הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹרִי לְמִי לָקָחְתִּי וְחֲמוֹר מִי לָקָחְתִּי וְאֶת־מִי עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רְצַצְתִּי וּמִיַּד מִי לָקַחְתִּי כֹפֶר וְאֶעְלַם עֵינַי בּוֹ וָאָשִׁיב לָכֶם׃
4 וַיֹּאמְרוּ לֹא עָשַׁקְתָּנוּ וְלֹא רְצַצְתָּנוּ וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־אִישׁ מְאוּמָה׃
5 וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם עֵד יְהוָה בָּכֶם וְעֵד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה וַיֹּאמְרוּ עֵד׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
6 וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֶת כָּל־צִדְקוֹת יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אִתְּכֶם וְלַאֲבֹתֵיכֶם׃
7 אַחֲרֵי בֹא יַעֲקֹב מִצְרַיִם וַיִּזְעֲקוּ אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַיֹּשִׁבוּם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
8 וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכֹּר אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צְבָא חָצוֹר וּבְיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֲמוּ בָם׃
9 וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעֲבָדֶךָ׃
10 וַיְשַׁלַּח יְהוָה אֶת־יְרֻבַּעַל וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל וַיַּצֵּל אֹתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בֶּטַח׃
11 וַתִּרְאוּ כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַלְכְּכֶם׃
12 וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם הִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מָלֶךְ׃
13 אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ וְשָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וְהָיִתֶם גַּם־אַתֶּם וְגַם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Versio VULG. LAT.

1 Et nunc ecce ingreditur ante vos: ego autem senui, & incanui: porrò filii mei vobiscum sunt: itaque conversatus coràm vobis ab adolescentia mea usque ad hanc diẽ, ecce præsto sum. Loquimini de me coram Dño, & coram Christo ejus, utrùm bovem cujusquam eulerim, aut asinum: si quempiam calumniatus sum, si oppressi aliquem, si de manu cujusquam munus accepi: & contemnâs illud hodie, restituámque vobis. Et dixerunt, Non es calumniatus nos, neque oppressisti, neque cuilitis de manu alicujus quidpiã. Dixitque ad eos, Testis est Dominus adversùm vos, & testis Christi[a] est in die hac, quia non inveneritis in manu mea quidpiam. Et dixerũt, Testis. Et ait Samuel ad populum, Domini[b], qui fecit Moysẽn & Aaron, & eduxit patres nostros de terra Ægypti. Nunc ergò state, ut judicio contendam adversùm vos coram Domino, de omnibus misericordiis Dñi, quas fecit vobiscum, & cum patribus vestris: Quo modo Jacob ingressus est in Ægyptum, & clamaverunt patres vestri ad Dominum: & misit Dominꝰ Moysen & Aaron, & eduxit patres vestros de Ægypto: & collocavit eos in loco hoc. Qui obliti sunt Domini Dei sui, et tradidit eos in manu Sisarę magistri militiæ Hasor, et in manu Philisthinorum, et in manu regis Moab, et pugnaverunt adversùm eos. Postea autem clamaverunt ad Dominum, et dixerunt: Peccavimus, quia dereliquimus Dominum, et servivimus Baalim et Astaroth: nunc ergò erue nos de manu inimicorum nostrorum, et servivimus tibi. Et misit Dominꝰ Jerobaal, et Badan, et Jephte, et Samuel, et eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum, et habitastis confidenter. Videntes autem quòd Nass rex filiorum Ammon venisset adversùm vos, dixistis mihi: Nequaquam, sed rex imperabit nobis: cùm Dominꝰ Deus vester regnaret in vobis. Nunc ergò præsto est rex vester, quẽ elegistis ce petistis: ecce dedit vobis Dominus regem. Si timueritis Dominum, et servieritis ei, et audieritis voccm ejus, et non exasperaveritis os Domini: eritis et vos, et rex qui imperat vobis, seqũntes Dominum Deum vestrum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

1 Καὶ νῦν ἰδὰ ὁ βασιλεὺς διπορεύεται ἐνώ-
πιον ὑμῶν. Κἀγὼ γεγήρακα καὶ ἐβόσω-
σα καὶ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἐκ νεότητός μου
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Ἰδὰ ἐγὼ, Ἀπκρί-
θητε κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χρι-
στοῦ αὐτοῦ· μόχον τὸν ὄνον τὸν ἐμὸν, ἢ τὸν μόσχον
τὸν ἐμὸν ἐλαβόν, ἢ εἴ τινα ἐσυκοφάντησα ὑμᾶς,
ἢ εἴ τινα ἐδυνάστευσα ὑμᾶς, ἢ εἴ τινος ἔλαβον ἐκ χει-
ρὸς ἀνδρὸς δῶρον, ἵνα τυφλωθῶ ἐν αὐτῷ σήμερον,
ἀποδώσω ὑμῖν. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· Μάρτυς
ἐστὶν κύριος ἐν ὑμῖν καὶ μάρτυς ὁ χριστὸς αὐτοῦ
σήμερον ὅτι οὐκ εὑρήκατε ἐν τῇ χειρί μου τὸ πρᾶγμα.
Καὶ εἶπεν· Μάρτυς.
2 Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Κύριος ὁ θεὸς ὁ ἐποίησεν
τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐκ γῆς
Αἰγύπτου.
3 Καὶ νῦν παρεστήκατε ἐνώπιον κυρίου κατὰ πάντα τὰ δικαιώματα κυρίου,
ἃ ἐποίησεν κύριος ἐν ὑμῖν καὶ ἐν τοῖς πατράσιν ὑμῶν.
4 Ὡς εἰσῆλθεν Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρεστήσαν οἱ πατέρες ὑμῶν
τῷ κυρίῳ, καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν Μωυσῆν καὶ τὸν Ἀαρὼν, καὶ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐκ γῆς
Αἰγύπτου.
5 Καὶ ἐπλήσθησαν οἱ Αἰγύπτιοι τὸν λαὸν αὐτῶν, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἐκείνην.
6 Καὶ ἐπλήσθησαν οἱ υἱοὶ τῶν πατέρων ὑμῶν τὸν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας
Σισάρα (μ) ἀρχιστράτου Ἰαβὶν βασιλέως Ἀσώρ, καὶ εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων, καὶ εἰς χεῖρας
βασιλέως Μωάβ, καὶ (λ) ἐπολέμουν τὸν λαὸν αὐτῶν.
7 Καὶ ἐπεβόησαν πρὸς κύριον, καὶ εἶπαν· Ἡμάρτομεν, ὅτι (ξ) ἐγκατελείπομεν τὸν κύριον καὶ ἐδουλεύομεν τοῖς
Βαὰλ καὶ τοῖς Ἀστάρταις· καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ δουλεύσομεν σοι.
8 Καὶ ἀπέστειλεν κύριος τὸν Ἱεροβὰλ καὶ τὸν Βεδὰν καὶ τὸν Ἰεφθὰ καὶ τὸν Σαμουὴλ, καὶ ἐξέλετο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν κυκλόθεν, καὶ κατῴκησαν ἐν ἀσφαλείᾳ.
9 Καὶ ἴδετε ὅτι Νὰας βασιλεὺς υἱῶν Ἀμμὼν ἔλθοι ἐπ' ὑμᾶς, ὃ εἶπατε πρὸς ἐμέ· Οὐχί, ἀλλ' (ο) ἢ ὁ βασιλεὺς βασιλεύσει ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν βασιλεύων ἐφ' ὑμῶν.
10 Καὶ νῦν ἰδὰ ὁ βασιλεὺς ὃν (π) ἐξῃρέτω-
σαν ὑμῖν· ἰδὰ ἔδωκεν κύριος ἐπ' ὑμᾶς βασιλεύειν.
11 Ἐὰν φοβηθῆτε τὸν κύριον, καὶ δουλεύσετε αὐτῷ, καὶ ἀκούσετε τῆς φωνῆς αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἀπειθήσετε τῷ
στόματι κυρίου παραβήσεσθε, καὶ ἔσεσθε καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ὑμᾶς τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
12 Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, ἢ ἔσται ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν (ρ) καὶ ἐπὶ τοὺς
υἱοὺς ὑμῶν ἐν θανάτῳ. (ρ) Καὶ ἐὰν ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ μὴ παραβῆτε τὸν (σ) ἢ Ἐντολὴν κυρίου,
καὶ ἔσεσθε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ὑμᾶς τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
13 Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου, καὶ ἔσεσθε ἐν τῇ ἀπειθείᾳ τῶν πατέρων ὑμῶν (τ) ἢ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ
ὑμῶν καὶ ἐν τῇ ἀπειθείᾳ τῶν πατέρων ὑμῶν.
14 Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ μὴ παραβῆτε τὸν (υ) ἢ Ἐντολὴν κυρίου, καὶ ἔσεσθε καὶ ὑμεῖς
καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ὑμᾶς τοῦ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
15 Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου καὶ παραβῆτε τὸν (φ) ἢ Ἐντολὴν κυρίου, καὶ ἔσεσθε ἡ χεὶρ κυρίου
ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν (χ) καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν ἐν θανάτῳ. (χ) Καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου
καὶ μὴ παραβῆτε τὸν (ψ) ἢ Ἐντολὴν κυρίου, καὶ ἔσεσθε καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ ἐπιβεβηκὼς ἐφ' ὑμᾶς τοῦ
κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.
16 Καὶ νῦν ἰδὰ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξῃρέτωσαν ὑμῖν· ἰδὰ ἔδωκεν κύριος ἐπ' ὑμᾶς βασιλεύειν.
17 Καὶ νῦν ἰδὰ ὁ βασιλεὺς ὃν ἐξῃρέτωσαν ὑμῖν· ἰδὰ ἔδωκεν κύριος ἐπ' ὑμᾶς βασιλεύειν.
18 Καὶ ἐπεκαλέσατο Σαμουὴλ πρὸς κύριον, καὶ ἔδωκεν κύριος φωνὴν καὶ ὑετὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐφοβήθη
πᾶς ὁ λαὸς φόβῳ μεγάλῳ τὸν κύριον καὶ τὸν Σαμουήλ.
19 Καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαμουήλ· Δεῖξον τοῖς δούλοις σου τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς σου
ἡμῖν, καὶ ἀποθανούμεθα.
20 Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς τὸν λαόν· Θαρσεῖτε· ὑμεῖς ἐποιήσατε τὴν ἐντολὴν ταύτην· ἀλλὰ μὴ ἀποστῆτε
ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε τῷ κυρίῳ ἐν πάσῃ καρδίᾳ ὑμῶν.
21 Καὶ μὴ ἐκκλίνετε ὀπίσω τῶν μάταιον· ἃ οὐκ ὠφελήσει καὶ οὐ ῥύσεται ὅτι μάταιά ἐστιν.
22 Καὶ οὐ μὴ ἀπώσῃ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦ μεγάλου· ὅτι ἠθέλησεν κύριος
ποιῆσαι ὑμᾶς λαὸν αὐτῷ.
23 Καὶ ἐμοὶ μὴ γένοιτο ἁμαρτεῖν τοῦ μὴ παρακαλεῖν ὑμῖν περὶ τοῦ μὴ ἀποστῆναι ὀπίσω κυρίου· καὶ ἐγὼ
ὁδὸν ἀγαθὴν καὶ εὐθεῖαν δείξω ὑμῖν.
24 Πλὴν φοβεῖσθε τὸν κύριον καὶ δουλεύετε αὐτῷ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ὅτι ἰδοὺ ἐμεγαλύνθη ἐφ' ὑμᾶς
κύριος ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑμῶν.
25 Ἐὰν δὲ κακοποιήσετε, καὶ ὑμεῖς καὶ ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἀπολεῖσθε.

MS.A. (β) ἢ ἐγὼ (γ) πάντετε μου καὶ (δ) κεβιδωκάσαμε, ἢ τίνα ἐξέσπασα. (ι) ἢ ἐκδικήσω (ζ) ἐμοὶ, ἢ εἰς ἀλαρὰς (κ) καὶ ἢ ἐξέρχομαι (λ) κατόκαυσεν (μ) ἀρχιστράτου Σισέκ (ν) ἐπολέμουν αὐτόν. (ξ) ἐγκαταλελε . . . ιν (ο) κύριῳ τῷ (π) ἢ Σαστιαὶς (ρ) ἐξελέξασθαι, ἢν ἠτόησεν ἐ ἐδὼ

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

1 Et nunc ecce rex ductor in capite vestro: & ego antiquus, & senui; & filii mei ecce illi vobiscum; & ego ambulavi ante vos à pueritia mea usq̃ in diem hunc. Ecce usq; dum ego vivens, testificamini in me ante Dñm & ante unctum ejus, bovem cujus accepi, & asinũ cujus perii, & quem oppressi, & quem contrivi, & à manu cujus accepi mannũ fallitatis, & inclinavi oculos meos in judicio ab eo; & reddam vobis. Et dixerunt: Non es oppressisti nos, & non diripuisti nos, & non accepisti de manu hominis quicquam. Et dixit illis: Testis diũdum Dñi in vobis, & testis unctus ejus ẽ die hoc, quòd non inveniſtis in manu mea quicquam, & dixerunt: Testis.
2 Et dixit Semuel ad populum: Testis Dñs qui fecit fortitudines per manus Moseh & Aharon, & qui eduxit patres vestros ex terra Ægypti. Et nunc state, & disceptabo vobiscũ ante Dñm de omnib̃ justitiis Dñi quas fecit vobiscum & cum patrib̃ vestris. Et cùm ingressus est Jaghacob in Misraim: & clamaverunt patres vestri ante Dñm, & misit Dñs Moseh & Aharon, & eduxerunt patres vestros ex Misraim, & fecerũt illos in loco hoc. Et obliti sunt cultum Dñi Dei ipsorum, & tradidit eos in manu Zisera principis virtutis Hhaſsor, & in manu Pelisthæorũ, & in manu regis Moab, & inierunt bellum in eos. Et clamaverunt ante Dñm & dixerunt: Peccavimꝰ, quòd deseruimꝰ cultũ Dñi, & coluimꝰ Baghalaia & Ghalthe-rath; & nunc eripe nos de manu auctorum inimicitiæ nostræ, & serviemꝰ ante te. Et misit Dñs Gidehon, & Simson, & Jiphtrahh & Semuel, & eripuit vos de manu auctorũ inimicitiarum vestrarum undiquaque, et fecistis in tranquillitate. Et viditis quòd Nahhas rex filiorũ Ghamon venit ad te terminos vestros: et dixistis mihi: Non, sed rex regnabit super nos: et Dñs Deus vester rex vester. Et nunc ecce rex qui voluistis, quem petiſtis: et ecce præfecit Dñs super vos regẽ. Si timueritis ab ante Dñm, et servieritis ei, et obedieritis dicto illi*, et nõ rebellaveritis sup dictũ Dñi, et eritis etiã vos, et etiam rex qui *regnat* sup vos, poſt cultũ Dñi Dei vestri.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 Nunc ergò ecce rex coram vobis adest; ego verò senex sum atq; grandævus: & filii quidem mei ecce vobiscum sunt, ego autem ambulavi coram vobis à puerilis mea ad hunc usque diem. Ecce adsum in conspectu vestro, 2 testificamini contra me in præsentia Domini & in præsentia Christi ejus, cujus taurũ abstulerim, aut quem oppresserim, aut quem vexarim, aut è cujus manu munus accepẽrim, & defixus in eò sit oculus meus: dicite mihi, & ego solvam vobis. Dicunt ad eum, Non 4 oppressisti nos, neq; vexasti nos, neq̃ quicquã accepisti abullo nostrũm. Ait illis, Testis est 5 adversũ me vos Deus, & testis est adversũm vos Christus ejus hodiè, quòd nihil inveneritis in manibus meis? Dicunt, Testis est. Tum dixit 6 Samuel populo, Dominus est solus Deus qui fecit Mosen & Aharonem, & extraxit patres nostros à terra Ægypti. Surgite modò ut judicem vos coràm Domino pro tota justitia sua quam exercuit vobiscum & cum patribus 8 vestris. Cùm ingressus esset Jacob Ægyptum, & oraẽtesque patres vestri ad Dominũm, misit Dominus Mosen & Aharonem, & exiẖabens patres vestros è terra Ægypti collocavit eos in regione ista. Et cùm obliti essent Domini Dei 9 sui, tradidit eos in manum Sisaræ ducis exercitũs Haſoris, & in manum Palethinorum, & in manum regis Moab, qui oppugnaverũt 10 eos. Sed cùm ossũrent ad Dominũm, ac dixissent, Peccavimus quia dereliquimus Dominum nostrum, & columus Baal, & 11 phana, nunc autem libera nos de manu inimicorum nostrorum, & colemus te; misit Dominus Deboram, & Barac, & Gideonem, & 12 Nephtah, & Samsonem, & eripuit vos de manu inimicorum vestrorum qui circũm vos erant, ita ut habitaretis tutò. Deinde videntes Nahas regem filiorũ Ammon venisse 13 contra vos, dixistis, Non ita, sed rex super nos regnabit, cùm Deus veſter esset rex vester. 14 Nunc ergò ecce regem quem elegistis, & petistis, ecce dedit vobis Dominus regem. 15 Si timueritis Dominum, colueritis eum, vocem ejus audieritis, nec ad irãm provocaveritis eum; manebitis tam vos, quàm ex vestri qui regnavit super vos, sequentes Dominum Deum vestrum:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 ههذا ملككم الآن امامكم. فاما انا فقد شخت وكبرت. وبني هم معكم ايضا * وقد
2 علمتم سيرتي معكم منذ صباي الى اليوم * وانا قائما بين ايديكم اشهدوني امام الرب وامام
3 مسيحه هل غصبت ثورا لاحد او ظلمت احدا وضيقت على
4 احد. او هل ارتشيت من انسان * وهلك عيني اليه * ان كنت فعلت ذلك وطولوا. حتى ارد
5 الظالم * قالوا له. ما ظلمتنا. وما ضيقت علينا. ولم ترتشي من احد * قال لهم يشهد الله
6 عليكم * ويشهد مسيحه اليوم انكم لم تجدوا بيدي شيئا. قالوا يشهد الله على ذلك *
7 فقال صموائل للشعب * الرب هو الله وحده الذي خلق موسى وهرون * واصعد آباءكم من
8 ارض مصر * فقوموا الآن فاحاكمكم امام الرب. واقص عليكم كل البر الذي صنع بكم
9 وبآبائكم * حين دخل يعقوب ارض مصر. وصلى آباؤكم امام الرب * فارسل الرب موسى
10 وهرون. واصعد آباءكم من ارض مصر. واسكنهم بهذا البلد * فنسوا ما صنع الله بهم * ثم
11 ضلوا عنه * فدفعهم الله الى سيسرا صاحب سوطة حاصور. وفي ايدي أهل فلسطين. وفي
12 ايدي ملك موآب فحاربهم * فصلوا امام الرب وقالوا اخطأنا وتركنا عبادة الله ربنا. وعبدنا بعلا
13 وعشتاروت. والآن خلصنا يا رب الآن من ايدي اعدائنا لنعبدك * فارسل الله دبورا
14 وباراق. وجدعون. ويفتاح. وشمشون. وانقذكم من ايدي اعدائكم الذين حولكم. وسكنتم
15 مطمئنين * ثم رأيتم ناحاش ملك بني عمون صعد اليكم * وقلتم لا تكون كذا
16 وكذا ولكن تصير علينا ملكا والله ربكم ملككم * فهذا الآن ملككم الذي اختاره
17 وطلبتم * قد صيره الرب عليكم ملكا * وان اتقيتم الرب * وعبدتموه وسمعتم قوله ولم
18 تستخفوا بقول الرب وكنتم انتم والملك الذي يملك عليكم تتبعون الرب الهكم *

En igitur ecce rex vestrum coram vobis: 2 ego ut à juvẽ senui & grandævus factus sum, & filii quoque mei vobiscum sunt: 3 ſed ego ambulavi coram vobis à pueritia mea ad hunc usque diem. Dum 4 ſis in præsentia vestra, testificate me coram Domino, præsente Unctio ejus, num usurpavi à quo ſit ſi ſi in quamquam ejus, aut oppressi quicquam, aut vexavi quicquam, aut accepi à quo ſit ſi in quamquam; nunc etiam unum ex ipsorum à quoquam, & occulti mei defixerũt ad illud: ſi quod perpetrasti ego, dicite, et 5 reddam damna. Dixerunt ad eum, Non 6 oppressisti nos, nec molestisti exhibuisti nobis, nec manus à quoquam accepisti. Dixit ei, Testis ſit Deus coram 7 vos et testis ſit Unctꝰ ejꝰ hodiè, quòd non invenistis in me vel quem unquam ſit? Dixerunt, Testis ſit Deus hujus rei. Dixit 8 populus Samuel ad populum, Dominus ſit Deus ſalus qui erexit Moſen & Aharonem, & extraxit patres vestros è terra Ægypti. Surgite nunc ut judicium ineam 9 vobiſcum coram Domino, & enarrem vobis totam justitiam quã ipsa ſit ejꝰ ut 10 erga patres vestros. Ubi ingressus est Jacob terram Ægypti, & oraverũt patres vestri coram Domino, misit Dominus Mosen & Haruonem, & extraxit patres vestros è terra Ægypti, & collocavit eos in hac regione. Verùm obliti veniam quas 11 fecerat Deus Dominus eorum ergo eos, abiẖque præter ipsum adoraverũt, hodiãdũ eos Deus Sisarae dux militiæ Haſoris, & in manus Palethinorum, & in manus regis 12 Moab, qui bellum gesſit cum eis. Et 13 ossuerunt coram Domino, ac dixerũt; Peccavimus delinquentes cultum Dei Domini noſtri, et colentes Baal idolum et idola fœminæ; nunc ergò liberã nos ex 14 manu inimicorũ noſtrorũ, & serviemus tibi. Tunc miſit Deus Dominꝰ Deborãm, & Barac, et Gedeonem, et Nehtah, et Samsonem, et liberavit vos de manu inimicorũ vestrorũ qui circũm 15 vos erant, et domicilia veſtra tuti habitaſtis. Tum videntes Nahas regem filiorũ 16 ammon accessisſe contra vos, dixiſtis; Non ita, ſed rex ſuper nos 17 regnabit, cùm Deus veſter eſſet rex vester. Nunc ergò ecce regem quem elegiſtis, & poſtulaſtis, ecce dedit vobis Dominus regem. 18 Si timueritis Dominum, colueritis eum, vocem ejus audieritis, nec ad irãm provocaveritis eum; manebitis tam vos, quàm ex vestri qui regnavit ſuper vos, ſequentes Dominum Deum veſtrum:

ambulabitis vos et rex veſter qui eſt ſuper vos, ſecutus eſt Dominum Deum.

שמואל א׳ יג

erit & Dominus
אמלא השמעו בקול ויתרמיתם את־ה׳ והיה ה׳ התרה
place nunc istam vestros patres & Dominus
יר־יהוה בכם ובאבותיכם: גם־עתה התיצבו
facies Dominus quod fit magnum verbum videte &
וראו את־הדבר הגדול הזה אשר יעשה ה׳ לעיניכם
videte & Dominum ad invocabo Hodie frumentum messis Nonne vestris oculis in
הלא קציר־חטים היום אקרא אל־ה׳ ויתן
vestrum in illum quod videte & scitote & pluviam & voce dabit &
קולות ומטר ודעו וראו כי־רעתכם
regem vobis petendo Domini oculis in fecistis quod malum
דבר־אשר עשיתם בעיני ה׳ לשאול־לכם מלך:
pluviam & voce Dominus dedit quo Dominum ad Samuel clamavit Et
ויקרא שמואל אל־ה׳ וינתן ה׳ קלות ומטר
Samuel & Dominum valde populus omnis timuit & illa die in
ביום ההוא ויראו כל־העם מאד את־ה׳ ואת שמואל:
ad tuis servis pro Ora Samuel ad populus omnis Diximus
ויאמרו כל־העם אל־שמואל התפלל בעד עבדיך אל־ה׳
orabis super addimus quia omnibus nos non et quam Dominum
אלהיך ואל־נמות כי־סבנו על־כל־
Samuel Dixitque regem nobis petendo id malum omnibus peccatis
חטאתינו רעה לשאול־לנו מלך: ויאמר שמואל
nostris malum, ut peteremus nobis populum ad
אל־תיראו אתם עשיתם את־כל־הרעה הזאת
Dominum fecistis & timetis Ne populum ad
אך אל־תסורו מאחרי ה׳ והעבדתם את־ה׳
que fecit quia declinetis non Et vestro corde toto in
בכל־לבבכם: ולא תסורו כי אחרי ההוא אשר
declinetis non Quoniam ipsi vanitas quia erunt nec properant non
לא־יועילו ולא יציל־כי־תהו המה: כי לא־יטש
Sicut qua a regnum suum propter suum populum Dominus
ה׳ את־עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל
nobis abit regem populum ut fecit vestro Dominus
ה׳ לעשות אתכם לו לעם: גם־אני חלילה לי
declinetur quoque populum ipsi vanitas quia Dominum procedo a
מחטא לה׳ מהרי להתפלל בעדכם והורתי
Dominum timere Veruntamen oratio & bona viam vos
אתכם בדרך הטובה והישרה: אך יראו את־ה׳
videte quia vestro corde toto in veritate in et servite &
ועבדתם אתו באמת בכל־לבבכם כי ראו אדר אשר
vos etiam malefecistis malefaciendo si Et robusta fecit magnifice
הגדיל עמכם: ואם־הרע תרעו גם־אתם
peribitis vester rex etiam
גם־מלככם תספו:
CAP. XIII. יג׳
Israel super regnavit annis duobus & filius regnavit in Saul unus filius
בן־שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על־ישראל:
cum fuerunt & Israel ex millia tria Saul filii elegit Et
ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל וילכו עמו
fuerunt mille & filiabat monte in & Michmas in millia duo Saul
שאול אלפים במכמס ובהר בית־אל אלף היו
simul dimisit populi residuum & filiis Jonathan cum Gibbah in
עם־יונתן בגבעת בנימן יתר העם שלח איש
Gibeah in quo Pelistim percutit Et fuit omnem in
לאהליו: ויך יונתן את־נציב פלשתים אשר בגבע
diebus tuba in clamavit Saul & Pelistim audierunt &
וישמעו פלשתים ושאול תקע בשופר בכל־הארץ לאמר
Hebræi Audiant Saul Percutit dicendo audierunt Israel omnis Et
ישמעו העברים ויכו־ישראל את־נציב פלשתים
Pelistim & Israel omnis etiam & Pelistim residuum
וגם נבאש ישראל מפלשתים
Gibbah in Saul populus fuit odio & ויצעקו העם אחרי שאול הגלגלה:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואם לא תקבלון לי למימרא דיי ותסרבון לי מימרא דיי ותתמרון ית בכון כמא דיתמר
בארבתכון: אף כען בגין שתדעון ותחזון דיי עביד לעינוכון: הלא מצד
חטין דיומא הדין אנא מצלי ומצלי קדם יי ויתן קלין ומטרא ודעון וחזון ארי שתיתון מן אנא דעבדתון
קדם יי לשאלא לכון מלכא: וקרא שמואל קדם יי והב יי קלין ומטרא ביומא ההוא
ודחל כל עמא לחדא מן קדם יי ומן שמואל: ואמרו כל עמא לשמואל צלי על
עבדך קדם יי אלהך ולא נמות ארי אוסיפנא על כל חובינא שיתא למשאל לנא מלכא:
ואמר שמואל לעמא לא תדחלון אתון ובנתכון ית כל בישתא הדא עבדתון לא תסטון
מבתר יי אלהיכון ולא תסטון מבתר פולחניה ולא תפלחון
לטעותא דאינון לא אלין ולא משיבין ארי לא אנון: ארי לא ידחיל יי
ית עמיה בגין שמיה דרבא ארי רעוא קדם יי למעבד יתכון לעם: אף אנא חלילי
מלמחטי קדם יי מן מלא מצלאה בלחודי עליכון ואלף יתכון בארח תקינא
וקשרא: בדם דחילו מן קדם יי תפלחון בקשוט בכל לבכון ארי חזיתי מה דאמרי
למעבד עמכון: ואם אבאישא תבאשון ותעבדון אף מלככון תשיצון:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sed si non auscultaveritis voci Dñi Dei ve-
ſtri, & ad irã provocaveritis eius; erit manus
Dñi contra vos, ut fuit contra patres veſtros.
Jam verò pastæ vos, & videte rem iſtã ma-
gnam quam facturus eſt Dñs ſup vos. Ecce meſ-
fis triticea eſt hodiè, vocabo tamen Dñm, ed-
dèque Dñs fragorem ac pluviã: & ſcitote ac
videte magnã fuiſſe culpã veſtrã petendo vo-
his regẽ. Tunc vocavit Samuel Dñm, eddiditq;
Dñs fragorem & pluviã in loco illo: & vehe-
menter timuerunt univerſi populus Dñm &
Samuelẽ: Et dixerunt omnis populꝰ ad Samu-
elem, Ora pro ſervis tuis ad Dñm Deum tuũ,
et ne moriamur: addicimꝰ enim ad omnia pec-
cata noſtra crimen ingens petendo nobis re-
gem. Dixit Samuel populo, Ne timeatis, vos
commiſiſtis totã hoc malum; veruntamen ne
declinetis à ſectando Domino, ſed colite Dñm
ex toto corde veſtro: Et ne deflectatis poſt
vanitates, ne retinent: non enim liberabit
vos, quia vanitates ſunt. Neq; enim deferet
Dominus populũ ſuum, propter nomen ſuum
magnum; quandoquidẽ conſtituere efficere vos
ſibi populum. Quod autẽ ad me, abſit à me
ut peccem in Dominum haud orando pro vo-
bis, imò docebo vos viam bonam et rectam.
Verũm timete Dominũ, cũmque juridicè co-
lite ex toto corde veſtro totã; animã veſtrã,
conſiderantes quãm magnificè vobiſcum a-
gat. Quòd ſi ultrò maleficentis, tum vos tum
rex veſter, morieminj,

CAP. XIII

Cũm autem anno uno vel duob* regnaſſet
Saul in regno ſuo ſuper Iſraelem, Elegit ſibi
Saul tria millia virorum ex Iſraele, quorũ vi-
rorũ duo millia fuerunt cum Saule in Mach-
mas & in monte Beth-il, mille verò fuerũt
cum Jonathan ejus filio in colle Benjamin re-
liquum autem populum dimiſit quemque in
domum ſuam. Percuſſitque Jonathan ſtatio-
nem Philiſtorũ in Gebaa. Quo audito Phi-
liſtæi (Saul enim tubã proclamaverat in tota
terra, dicendo: Audiant Ebræi & omnis Iſra-
el, Quòd percuſſit Saul ſtationem Philiſta-
rum vicitq; Iſrael Philiſtæos: & congregat
populus adhuꝛſit Sauli in Galgala.)

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Verũm ſiꝰ eas acquieveriꝰ dictis Dei
Dñi veſtri, ſed rebellaveritis; immi-
tet Dominꝰ in vos punitionem ſuã quan-
dõmodum immiſit in patres veſtros. Jam
verò paſtæ vos, et ſpectate rem grandem
quam facturus eſt Dominus erga vos.
Tempus hoc noſtrum, tempus eſt meſſicũ.
Vocabo Dominũ, ut audiat; fiet nos ſa-
nium vehementerq; pluviã ſuper
vos plaviam fabiũ, eam ſe ſciatis grandem
eſſe malitiam veſtram ſupõ regem vobis pulſa-
tionis. Invocavitq; Samuel Domi-
num, & audiit fecit Dominꝰ ſonitum,
dimiſit que pluviam in regionem illam;
ita ut pericitus fuerit populus nimis ve-
hementer, Dominum timentes, & Samuelẽ
veritis ſui. Tum dixit univerſus populus
Samuelì, Ora pro ſervis tuis coram Deo
Domino tuo ne moriamur: quamãdiu
peccatis noſtris malum ingens addidimus
petentes regem. Dixit Samuel ad populũ,
Ne metuatis, vos peperrãſtis hoc malum
ingens; attamen ne declinetis à Domino,
ſed colatis eũm ex toto corde veſtro.
Et ne
deflectatis ad vanitates, ne maximis:
nam vanitates non poterunt ſalvare vos,
quod ſint inanes. Dominꝰ autem non de-
ſiſtet populum ſuum, propter nomen ſu-
um magnum; quandoquidem Dominꝰ
placuit ut efficat ſibi populũ. Quod au-
tẽ ad me, ſi quidem peccem, ſi deſiſtam
à peccatõ ut oremꝰ pro vobis, et do-
cebo vos viam rectam & bonam. Verũm
timete Deum Dominum, eique adorate
cultu ſancto, in toto cordãe ac mente
veſtra: & ſatiate quod Dominꝰ per-
dit vos, prædicãs regem veſtrum.

CAP. XIII.

Cũm autem regnaſſet Saul ut ſe, duo-
bus annis, vel tribus eũm à regno ſuo ſu-
per Iſrael, Delegit Saul ex Iſraelitã-
tria milia virorum quorum duo millia
collocavit apud ſe in Machmas & monte
Beth-el, mille verò apud Jonathanem fi-
lium ſuum in Gibea Benjaminis: reliquum
verò populum dimiſit quemque ad do-
mum ſuam. Et occidit Jonathan ſtatio-
ni Palestinorum in Gibea, audiveritque
id Palestini: et præcepit Saul ut tuba-
tur cornu per omnem terram, ut dice-
rent, Audiant Hebræi et omnes Israelitæ,
Quod Saul interfecit Pelistæos: Israe-
lium, quòd devicerunt Israelitæ Palestinos:
Et congregatus est populus ad Saulem in
Galgal.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

Si autem non audieritis vocem
Dñi, sed exaſperaveritis ſer-
mones ejus, erit manus Domini
ſuper vos, & ſuper patres ve-
ſtros. Sed & nunc ſtate, & vi-
dete rem iſtam grandem, quam
faciturus eſt Dominꝰ in conſpe-
ctu veſtro. Numquid non meſ-
ſis tritici eſt hodiè? invocabo
Dominũ, et dabit voces et plu-
vias: & ſcietis, & videbitis,
quia grande malũ fecertis vob-
bis in conſpectu Domini, pe-
tentes ſuper vos regem. Et cla-
mavit Samuel ad Dominum, &
dedit Dominus voces & pluvi-
as in illã die. Et timuit o-
mnis populus nimis Dominum
& Samuelẽ: & dixit univerſus
populꝰ ad Samuelem; Ora pro
ſervis tuis ad Dominum Deum
tuum, ut non moriamur: addi-
dimus enim univerſis peccatis
noſtris malum, ut peteremꝰ no-
bis regem. Dixit autem Samu-
el ad populum; Nolite timere,
vos fecitis univerſum malum
hoc: veruntamen nolite rece-
dere à tergo Domini, ſed ſerva-
te Domino in omni corde ve-
ſtro. Et nolite declinare poſt
vana, quæ non prodeſt: vobis,
neque eruent vos, quia vana
ſunt. Et non derelinquet Do-
minus populum ſuum, propter
nomen ſuum magnum: quia ju-
ravit Dominus facere vos ſibi
populum. Abſit autem à me
hoc peccatum in Dominum, ut
ceſſem orare pro vobis, & do-
cebo vos viam bonam et rectã.
Igitur timete Dominum, &
ſervite ei in veritate, & ex to-
to corde veſtro: vidiſtis enim
magnifica quæ in vobis geſſit
int. Quòd ſi perſeveraveritis
in malitia: & vos & rex ve-
ſter pariter peribitis.

CAP. XIII.

Filius unius anni erat Saul
cũm regnare cœpiſſet, duobus
autem anuis regnavit ſuper Iſ-
rael. Et elegit ſibi Saul tria
millia de Iſrael: & erant cum
Saul duo millia in Machmas, et
in monte Bethel: mille autem
cum Jonatha in Gabaa Benja-
min: porrò cæterum populum
remiſit unumquemq; in taber-
nacula ſua. Et percuſſit Jona-
thas ſtationem Philiſthinorũ,
quæ erat in Gabaa. Quod cùm
audiſſet Philiſthiim, Saul ce-
cinit buccina in omni terra, di-
cens; Audiant Hebræi. Et uni-
verſus Iſrael audivit hujuſce-
modi famã: Percuſſit Saul ſta-
tionem Philiſthinorum: & ce-
ſſit ſe Iſrael adverſus Phili-
ſthiim. Clamavit ergò popu-
lus poſt Saul in Galgala,

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ſi non obedieritis dictõ Dñi, at rebellaveritis ſuper dictum Domini, ſi
& erit plaga Domini in vobis, ut hæc quæ fuit in patribus veſtris. Etiam ſi
nunc ſtate & videte verbum grande hoc quod Dominꝰ facit ad oculos
veſtros. Nonne meſſis tritici hodie ? orabo ante Dominũ, & dabit vo-
ces & pluviam : cognoſcite & videte quòd malum veſtrum magnum quod
feciſtis ante Dominum, ad petendum vobis regem. Et clamavit Samuel
ante Dñm, & dedit Dominus voces & pluviam in die illa : & timuit
omnis populꝰ valde ab ante Dñm, & à verbis Samuel. Et dixerunt omnis
populus ad Samuel : Ora ſuper fervos tuos ante Dominum Deum tuum,
& non moriemur ; quia addidimus ſuper nomen culpam noſtram malum,
petendo nobis regem. Et dixit Samuel populo, Ne timeatis : vos præte-
rẽ fuiſtꝰ omne malum hoc ; verũm non recedatis de-poſt cultum Dñi, & ſer-
vietis ante Dñm in omni corde veſtro. Et non recedetis de-poſt cultum
ejus, & non ſervietis vorirb ꝰ qui non ſunt quicquam, & non eſt in illis
utilitas ; & non liberant, quia nihilum illi. Quia non elongabit Dñs po-
pulũ ſuum propter nomen ſuum magnũ, quia voluntas ante Dñm ut faciat
vos ante ſe in populum. Etiam ego, abſit mihi, ut peccem ante Dominum ut
ceſſando orare ſuper vos : & docebo vos ut eatis in via ſtatura & recta.
Verũm timete ab ante Dñm, & ſervite ante illum in veritate in toto corde ea
veſtro, nam videte quòd multiplicavit facere vobiſcum. Et ſi deprava ndo ꝰ
depravaveritis fatta veſtra, etiam vos, etiam rex veſter, perdemini.

CAP. XIII.

Sicut filius anni in quo non fuit culpa, Saul [erat] quando regnavit, & 1
duob ꝰ annis regnavit ſuper Iſrael. Et elegit ſibi Saul tria millia ex Iſrael, 2
& fuerunt cum Saul duo millia in Michmas & in monte Beth-el, et mille
fuerunt cum Jonathan in Gibghatha dom ꝰ Binjamin, et reliquũ populum
miſit quemq; ad urbes ſuas. Et percuſſit Jonathan ducem Peliſthizorũ qui in 3
Gibghatha, et audierunt Peliſthiei, et Saul clanxit in cornu in omni terra
dicens : Audiant judæi, Et omnis Iſrael audierunt dicendo : Percuſſit Saul 4
ducem Peliſthizorum, et etiam concitatus eſt Iſrael in Peliſthæos : et con-
gregati ſunt populus poſt Saul ad Gilgeã.

שמואל א׳ יג

Versio VUL. LAT.

millia triginta Israel cum pugnaretur ad sunt adiuti Philistim Et
6 וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסְפוּ׃ לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלֶף
facie qua arena sicut populus & equitum millia sex & cum
רֶכֶב וְשִׁשֶּׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעָם כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־
sunt exaltratesti & ascenderunt & multitudine in maris fabium
שְׂפַת הַיָּם לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ
quo viderunt Israel vir Et Beth aven orientem ad Michmas in
בְּמִכְמָס קֵדְמַת בֵּית־אָוֶן׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי
populus Et absconderunt & populus erat coarctatus quia
7 צַר־לוֹ כִּי נָגַשׁ הָעָם וַיִּתְחַבְּאוּ הָעָם
sibi angustia cisternis in & sentibus in & petris in & munitionibus in & spelunis in
בַּמְּעָרוֹת וּבַחֲרָכִים וּבַסְּלָעִים וּבַצְּרִחִים וּבַבֹּרוֹת׃
ipse adhuc Saul & Gilchad & Ghilad terram Jarden transierunt Hebræi Et
8 וְעִבְרִים עָבְרוּ הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ גָּד וְגִלְעָד וְשָׁאוּל עוֹדֶנּוּ
septem expectavit Et eum post nonnulli populus omnis & Gilchal in
בַּגִּלְגָּל וְכָל־הָעָם חָרֵד אֲחָרָיו׃ וַיֹּחֶל שִׁבְעַת
Ghilchal in Samuel venit non & Samuel quod statutum tempus ad dies
יָמִים כַּמּוֹעֵד אֲשֶׁר שִׁמֵּאל לֹא־בָא בַּגִّלְגָּל
me ad facias descedere Saul Dixitque eo dispersi populus et dispersus & Saul
וַיָּפֹץ הָעָם מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַגִּשׁוּ אֵלַי
eum comptus est fuit Et ascendisseis facie descedere & sacrificia & ascendisseis
10 הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיַּעַל הָעֹלָה׃ וַיְהִי כְּכַלּוֹתוֹ
Saul est expectavit & venit Samuel ecce & ascendisseis facere descendere
לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל בָּא וַיֵּצֵא שָׁאוּל
Israel Quid Samuel dixit Et ad benedicendum ad ejus occursum in
לִקְרָאתוֹ לְבָרְכוֹ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל מֶה עָשִׂיתָ
me ascisti populus dispergebatur quod vidi Saul Dixitque
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כִּי רָאִיתִי כִּי־נָפֹץ הָעָם מֵעָלַי
eloquio Philistim & adierum statutum tempus ad venisti non to &
וְאַתָּה לֹא בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסָפִים
Ghilchal in me ad Philistim defendent Nunc dixit & Michmas in
11 בְּמִכְמָס׃ וַאֹמַר עַתָּה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים אֵלַי הַגִּלְגָּל
Michmas ad ejus occursum in populus Ecce Saul Dixitque
וּפְנֵי יְהוָה לֹא חִלִּיתִי וָאִתְאַפֵּק וָאַעֲלֶה הָעֹלָה׃
praeceptum servasti non ut pacifice Saulus & Samuel dixit Et
12 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל נִסְכַּלְתָּ לֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוַת
Dominus stabiliverat nunc eum stibi praecepit quod tui Dei Domini
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּה כִּי עַתָּה הֵכִין יְהוָה
tuum regnum eunc Et sceulum usque Israel ad tuum regnum
אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֶל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ וְעַתָּה מַמְלַכְתְּךָ
filium cor fecundum virum sibi Dominus quesivit illasit non
לֹא תִקּוּם בַּקֶּשׁ יְהוָה לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ
servasti non quia tuum populi super dixit & Dominus et praecepit &
וַיְצַוֶּהוּ יְהוָה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ
descendit & Samuel surrexit Et Dominus sibi praecepit quod
אֶת אֲשֶׁר־צִוָּךְ יְהוָה׃ וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיַּעַל מִן־
incomes populum Saul super & Benjamin Ghibeah in Ghilgal
הַגִּלְגָּל גִּבְעַת בִּנְיָמִן וַיִּפְקֹד שָׁאוּל אֶת־הָעָם הַנִּמְצָאִים
ejus filius Jonathan & Saul Et viros sexcentos fecit fecum
עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ
Pelisthim & Benjamin Ghebah in faciem jelis cum Inventus populus &
14 וְהָעָם הַנִּמְצָא עִמָּם יֹשְׁבִים בְּגִבַע בִּנְיָמִן וּפְלִשְׁתִּים
exterminatus & consumptus est egressus Et Michmas in Saul exercitarati
חָנוּ בְּמִכְמָס׃ וַיֵּצֵא הַמַّשְׁחִית מִמַּחֲנֵה
viam ad respiciebat unum caput capitibus tribus Pelisthim
פְּלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים הָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה אֶל־דֶּרֶךְ
super profisicion in termini viam respiciebat unum caput & Beth-choron
עָפְרָה אֶל־אֶרֶץ שׁוּעָל׃ וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל הַנִّשְׁקָף עַל־
in Ophra ad terram Sualu & Ophrah
בֵּית חֹרוֹן וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל הַנִّשְׁקָף עַל־
deserium ad Beth-horon vallem
גֵּי צְבוֹעִים מִמִّדְבָּר׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι Συνάχθησαν εἰς πόλεμον
Et alienigenæ congregantur in
ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινον ὡσὶ ἄμμος
bellum super Israel. Et ascen-
παρὰ τὴν θάλασσαν τὴν πολλὴν, καὶ ἵππεις
derunt super Israel triginta milia
τρεῖς χιλιάδες ἁρμάτων, καὶ ἓξ χι-
currum, & sex milia equitum,
λιάδες ἱππεῖς, καὶ λαὸς ὡς ἡ ἄμμος ὃς
& populus tamquam arena, (f)
ἐπὶ τὸν ἐπὶ τὸν ἐπὶ τὸν

Versio VUL. LAT.

19 Porrò faber ferrarius non inveniebatur in omni terra Israel: caveram enim Philisthiim, ne forte facerent Hebræi gladium aut lanceam. Defcendebat ergo omnis Israel ad Philisthiim, ut exacueret unusquisq; vomerem suum, & ligonem, & 20 fecutim, & farculum. Retusæ itaque erant acies vomerum, et ligonum, & tridentum, & fecurium, usque ad stimulum corrigendum. 21 Cùmque venisset dies prælii, non est inventus ensis & lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule & Jonatha, excepto Saul & Jonatha filio ejus. 22 Egressa est autem statio Philisthiim, et transcenderet in Machmas.

CAP. XIV.

1 Et accidit quidam die ut diceret Jonathas filius Saul ad adolescentem armigerũ suum; Veni, & transeamus ad stationem Philisthinorum, quæ est trans locum illum. Patri autẽ suo hoc ipsum non indicavit. 2 Porrò Saul morabatur in extrema parte Gabaa, sub malogranato, quæ erat in Magron: & erat populus cum eo quasi sexcentorum virorum. Et Achias filius Achitob fratris Ichabod filii Phinees, qui ortus fuerat ex Heli facerdote Dñi in Silo, portabat ephod. Sed et populũ ignorabat quò isset Jonathas. 3 Erant autem inter ascensus, per quos nitebatur Jonathas transire ad stationẽ Philisthinorum, eminentes petræ ex utraque parte, & quasi in modum dentium fcopuli: hinc & inde præruptı, nomen uni Boses, & nomen alteri Sene: 4 unũ scopulus prominens ad Aquilonem ex adverso Machmas, & alter ad Meridiem contra Gaba. 5 Dixit autem Jonathas ad adolescentem armigerum suũ; Veni, transeamus ad stationem incrucuifiorum horum, si forte faciat Dominus pro nobis: quia non est Domino difficile salvare, vel in multis, vel in paucis. 6 Dixitque ei armiger suus, Fac omnia quæ placent animo tuo: perge quò cupis, & ero tecum ubicunq; voluerit. 7 Et ait Jonathas, Ecce nos transimus ad viros istos. 8 Cùmque apparuerimus eis, si taliter locuti fuerint ad nos, Manete donec veniamus ad vos: 9 & si ita dixerint, Ascendite ad nos, ascendamus: quia tradidit eos Dominus in manibus nostris: hoc erit nobis signum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ τέκτων σιδηρᾶς οὐκ εὑίσκετο ἐν πάσῃ τῇ Ἰσραὴλ, ὅτι ἔπαν οἱ ἀλλόφυλοι, Μὴ ποιήσωσιν οἱ Ἑβραῖοι βομφαίαν ἢ δόρυ. Καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἀλλοφύλων χώραν, ἕκαστος τὸ ἀξίνιον αὐτοῦ καὶ τὸ ἀρότρον αὐτοῦ. Καὶ ἦν ὁ ἀγρὸς τῶν ἀξίνων καὶ τῶν ἀρότρων καὶ τῶν τριόδων καὶ τῶν πελέκεων, τοῦ θῦναι τὸ ἀξίνιον αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα τοῦ πολέμου καὶ οὐκ ἐφανὴ ἐν χειρὶ παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ Σαὺλ καὶ μετὰ Ἰωνάθαν. Καὶ ἐφάνη τῷ Σαὺλ καὶ τῷ Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπαντήσιν τῶν ἀλλοφύλων τὸν τῶν πόρων Μαχμᾶς.

Κεφ. ιδ'.

1 Καὶ γίνεται ἡ ἡμέρα, καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς Σαὺλ τῷ παιδαρίῳ τῷ ἀρματηλάτῃ αὐτοῦ, Δεῦρο, καὶ διαβῶμεν εἰς Μαχμᾶς τὴν ἀλλοφύλων τὴν ἐν τῷ πέρατι ἐκείνῳ. καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγειλε. Καὶ Σαὺλ ἐκάθητο ἐπ' ἄκρου τῆς βουνοῦ ὑπὸ τὴν ῥοιὰν τὴν ἐν Μαγρών, καὶ ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι ἄνδρες. Καὶ Ἀχιὰ ὁ ἱερεὺς ἀδελφὸς Ἰωχαβὲδ υἱοῦ Φινεὲς υἱοῦ Ἠλὶ ἱερεὺς τῷ Κυρίῳ ἐν Σηλὼμ αἴρων ἐφόδ. καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἤδει ὅτι πεπόρευται Ἰωνάθαν. Καὶ ἀναμέσον τῶν διαβάσεων ἃς ἐζήτει Ἰωνάθαν διαβῆναι εἰς τὴν ἀπβαναν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ὀδὸς πέτρας ἐκ τούτου, καὶ ὀδὸς πέτρας ἐκ τούτου· ὄνομα τῇ ἑνὶ Βωσὲς, καὶ ὄνομα τῇ ἑτέρᾳ Σενέ. 5 Ἡ ὀδὸς ἡ μία ἀπὸ βορρᾶ κατέναντι Μαχμᾶς, καὶ ἡ ὀδὸς ἡ ἑτέρα ἀπὸ νότου κατέναντι Γαβά. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸ παιδάριον τὸ ἄρματηλάτῃ αὐτοῦ, Δεῦρο, διαβῶμεν εἰς Μαχμᾶς τὴν ἀπεριτμήτων τούτων, ὅτι παύσεται κύριος ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἔστι τῷ κυρίῳ συνεχόμενον σῴζειν ἐν πολλοῖς ἢ ἐν ὀλίγοις. 6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ αἴρων τὰ Σαὺλ αὐτοῦ, Ἰδοὺ σὺν ἐγὼ ὡς ἐὰν ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου· πορεύου ὅπου ἐὰν θέλῃς, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. 7 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ δὴ πάρεσμεν πρὸς τοὺς ἄνδρας, καὶ ἐφανεσόμεθα πρὸς αὐτούς. 8 Ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀπόστητε ἕως ἂν ἔλθωμεν πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἀναβήσομεν πρὸς αὐτοὺς, ἐὰν τάδε εἴπωσι πρὸς ἡμᾶς, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς· καὶ ἀναβήσομεν, ὅτι παραδέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἡμῖν. τοῦτο ἔσται τὸ σημεῖον.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 Et faber ferrũ non inveniebatur in universa terra Israel: quoniam dixerunt alienigenæ, Ne faciant Hebræi gladium & lanceam. 20 Et descendebant universi Israel ad terram alienigenarum, fabricari unusquisque (1) mucronem suum, & vas suum, & unusquisq; stivam suam, & manum suam. 21 Et erat (2) vastatio mia parata ad metendum. (3) Pala autem erant, vires sicli in dentibus & securis, & falcis fulsbantur erat eadem. 22 Et factum est in diebus prælii (4) Machmas: & non est inventus gladius, & lancea in manu universi populi, qui cum Saul, et cũ Jonathan. Et inventus est Saul, et Jonathan filius ejus. 23 Et exiit (5) de statione alienigenarum trans Machmas.

CAP. XIV.

1 Et fit die, & dixit Jonathan filius Saul puero portanti vasa ejus; Veni, & transeamus ad (6) Mefsab alienigenarum, quæ erat locum illum. Et patri suo non annuntiavit. 2 Et Saul sedebat super summitatem collis, sub malo granato, quod in Magdon: & erat cum eo quasi sexcenti viri. 3 Achia filius Achitob fratris (7) Ichabod filii Phinees, filii in Heli, sacerdos Dñi in Silo, portans Ephod. Et populus non sciebat, quia iuit Jonathan. 4 Et inter transitũ, ubi quærebat Jonathan transire ad stationem alienigenarum, (8) dens petræ hinc, & dens petræ hinc: Nomen uni, Bafes; & nomen altero, Sena. 5 Dens unus ab Aquilone venientis Machmas: & vis altera ab Austro venientis Gabaa. 6 Et dixit Jonathan ad puerum portantem vasa ejus, Veni, transeamus ad Mefsab incircumcisorum horum; (9) fiquidẽ faciat Dominus nobis: quoniam non est Domino refistẽtiũ salvare in multis, vel in paucis. 7 Et dixit ei ille qui portabat vasa ejus, Fac omnia quæcunq; cor tuũ (10) inclinaverit: ecce ego tecum: sicut cor tuum, ita cor meum. 8 Ecce nos transimus ad viros, & devolvemur ad eos. Si hæc dixerint ad nos, (11) Recedite donec veniamus ad vos: & si dixerint, Ascendite ad nos, Ascendamus: quoniam tradidit eos Dominus in manum nostram. Hoc nobis signum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 Faber autem non est inventus in tota terra Israelis: dixerunt enim Philistiæi, Ne fortè conficiant gladios & lanceas: Adeò ut descenderent omnes Israelitæ à Palestinis ad expolienda quisque falcem, & vomerem suum, & ligonem suum, & rutrum suum: 21 Et lima quæ iatior erat, vertebatur in falcem, & in vomerem, & in rallum, & in ligonem, & in hastam stimuli: Ita ut in die belli non inveniretur gladius aut lancea ad manum totius populi qui erat cum Saule & eum Jonathane inventus est autem penes Saulem & Jonathanem filium ejus. Interim egressa fuerat statio Philistæorum ad alteram partem Machmas.

CAP. XIV.

1 Dixit autem Jonathan filius Saulis ad puerum ferentem arma sua, Veni, transeamus ad stationem Philistæorũ in ulteriorem partem: cùm patri suo non indicavisset. Porrò Saul fedebat in extremitate collis sub malo granata quæ est in Gebaon, habebatq; secum populum quasi sexcentos viros. Et Ahiam filium 3 Ahitob, fratris Jochabar, filii Phinhes, filii Eli facerdotis Dñi in Silo, & gestantis Ephod: populus autem ignorabat abisse Jonathanem ad locum vadi. Voluit inquam, transire ad stationem Palestinorum, ubi erat promontorium 4 unum petræ illinc à transitu, & promontorium alterum petræ illinc: nomẽ unius, Bofus; & nomen alterius, Sia: Promontorium unum trahit ab Aquilone Machmas versus, alterũ à Meridie versus Gebaa. Dixit ergò Jonathã ad 5 puerum arma sua ferentem, Veni, transeamus ad stationem horum præputiatorum, fortè juvabit nos Dominus: non enim est obflaculũ Domino salvare multis vel paucis. Respondit et armiger ejus, Sic quicquid est in animo tuo, declina & abi, ecce ego tecum sum; 7 quicquid liberet, facito. Dixit ad eum Jonathan, Ecce nos transfuri sumus ad viros istos, & retegemus nos eis. 8 Si sic dixerint nobis, Subsistite donec perveniamus ad vos, subsistamus in loco nostro, & ne afcendamus ad 9 eos. Si verò sic dixerint nobis, Ascendite ad nos, ascendamus: quoniam tradidit eos Dominus Deus nosster in manum nostram: hoc erit nobis signũ.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 Ne inveniebatur in terra Israelis faber: 19 forsitan qui sarta conficiet: dixerunt enim Palestini, Ne permittantur illi Filios Israel, ut faciant gladios & lanceas. Adiuvatq; 20 descendebant omnes Israelitæ unusquisque ex eis, ut fabricet sibi ensem suum, & 21 aratrum suum, & ligonem suum, & fecetum suum. Et comprehendunt ex Israel falcem: 22 compositumq; illius pacibus & cuspidibus & limes, fuit illa quæ iniquior, & hastas cuspidibus et ascia in pecuti. Itaque ex flatus tempore belli nullus inventus est 23 gladius neque lanceis apud omnem populum qui erat cum Saule et Jonathane, præter gladius Saulis & Jonathanis filii ejus. Egressi sunt autem exploratores Philistæorum ad angustium Lati Machmas.

CAP. XIV.

1 Factũ diei illiqui dixit Jonathan filius Saulis puero qui gestabat vasa armata sua, Age, & transeamus ad statione Philistæorũ, quæ est ab illo latere: patri tamen suo indicavit non fecit. Sed autem Jonathan in extremitate Ramae, sub arbore 2 malogranati in Gibea, cum eo erat populus fere sexcentorum: Ahiam etiam filius 3 Ahiab, frater Jochabab, filii Phinhes, filii Eli sacerdotis qui erat in Silo portans vasa sacrificii Dei, nec quod populus ignorabat Jonathan abisse. Ad locum autem effet Jonathan, Abitus autem ad 4 locum vadi: duas petras ingentes, petra vna dextrorsum, & alia petra sinistrorsum: Machmas, altera vero à parte ipsius à Meridie, & nomen altera, Sia: Mas harum petrarum propinquus à Septentrione contra 5 Machmas, altera vero à parte ipsius à Meridie, & nomen altera, Sia: Mas harum petrarum propinquus à Septentrione contra Gabaa. Dixit itaque Jonathan ad 6 adolescentem qui gestabat arma sua, Eamus ad statim hoc incircumcisorum: forsitan faciet nobis Dominus: quoniam non est difficile Domino facere 7 in numero parvis quam multo. Ait illi armiger eius, Fac quæque si libuerit, & exeqnis quam quæ cogitat ego tecum cum quacunque percutiet, ecce sic ipse quod animo tuo deferuit. Dixit ad eum, 8 Ecce nos transimus ad viros illos et appareamus eis. Si dixerint nobis, Consistite in loco vestro donec veniamus ad vos, consistemus in loco nostro, & non ascendamus 9 ad eos: Si autem dixerint nobis, Ascendite ad nos, ascendamus: quia tradidit eos Dominus Deus noster in manum nostram: 10 hoc erit nobis signũ.

Targum JONATHAN.

19 ואומן עבוד זין לא משתכח בכל תחומוי ארעא דישראל ארי אמרו פלשתאי דלמא יעבדון
20 יהודאין קדמין דלא יעבדון לחרבא ולרומחא: ונחתו כל ישראל לארעא פלשתאי לחדדא גברא ית פרשיה
21 וית סכתה דגרניה וית כולי דמיה וית חרשיה ומשיחיה: והוה אתון מחדדין לחרבא ביום קרבא לתאן
22 דבריל לשופיא ולסכתה פרניא לאמלגא דמיה ית חלת שנין ולכולבאי לאנבעא
23 ונחת: והוה ביומא דקרבא ולא אשתכח חרבא ורומחא בידי כל עמא דעם שאול
24 ועם יונתן ומשכחא לשאול וליונתן ברה: ונפק אסתרטיו פלשתאי למטרתון מכמס:

CAP. XIV.

1 והוה יומא ואמר יונתן בר שאול לעולימא נשיל דנה אתא לעברי לאסתרטיון פלשתאי
2 ומעברא דריבי לא חוי: ושאול יתיב בסיפי דגבעתא בשפולי רמון די במגרון
3 ועמא דעמיה כשית מאה גברא: ואחיה בר אחיטוב אחוי בר כבוד בר פנחס בר עלי
4 כהנא דמרי דשלו נטיל אפודא ועמא לא ידע ארי אזל יונתן: ובין מעברתא
5 דבעא יונתן למעבר על אסתרטיון פלשתאי שגא רגיפא מעברה מכא ושגיא רגיפא
6 מעברא מכא חד מן רומא דמן ארעא ושם חד מן ארעא דמן רומא: שגא חדא מדרומא מכא ושגיא
7 לקבל מכמס וחדא מדרומא לקבל גבעתא: ואמר יונתן לעולימא נטיל דנה אתא
8 לעברא לאסתרטיון ערלאי האלן קאים יעבר לי לא נקמא ארי לית קדמיי מעצור לפרקן:
9 כמסיני אז לשמיני: ואמר ליה נטל ואיתי עבד לי דלבך אחפי לך הא אנא עמך
10 ודרעיתך: ואמר יונתן הא אנא עבר לגבי גברא ואתגלי לוהון: אם כדין ימרון לנא
11 אריכו עד דנתמסי ליהון ונקום תחותהון ולא נסק לותהון: ואם כדין ימרון סק עלנא
12 ונסק ארי מסרנון ית בידנא ודין הוא לנא אתא:

Paraph. Chald. Versio Latina.

19 Et artifex faciens arma non inventus est in omni termino terræ Israel: 19
quia dixerunt Pelisthæi, Fortassis facient Jehudæi gladios aut lanceas. Et de- 20
scenderunt omnis Israel ad terram Pelisthæorum ad acuendum vir stimulum suum, & pazillum jugi sui, & fecurim suum, & ferramenta sua. Et 21
fuit eis lima ad acuendũ in ea fracturam omnis vasis ferri ad fabrilia & ad
pazillum jugorum, & ad instrumentum fullonum cui tres dentes, & ad fe-
cures, & ad stabilimentum stimuli. Et fuit in die belli & non inventus est 22
gladius & hasta in manu omnis populi qui cum Saul & cum Jonathan:
& inventus est Saul & Jonathan filio ejus. Et exivit dux Pelisthæorum ad 23
vadum Michmas.

CAP. XIV.

1 Et fuit die, & dixit Jonathan filius Saul ad puerum portantem 1
arma sua: Veni & transibimus ad stationem Pelisthæorum qui illic
ultrà: & patri suo non indicavit. Et Saul fedebat in fimib° collis in *Planicie* 2
granati quæ est in Migron: & populus qui cum eo quasi sexcenti viri. Et 3
Ahia filius Ahitob fratris Ichabod filii Pinhhazz filii Gheli facerdos
ministrans ante Dñm in Silo vestitus Ephoda: & populus non novit quòd
iviffet Jonathan. Et inter veda quæ quærebat Jonathan ad transeundũ super 4
stationem Pelisthæorũ, dens petræ à transitu hinc, & dens petræ à transitu
hinc: & nomen uni° Lubricatio, & nomen alteri° Conculcatio. Dens un° 5
reliqueiens à Septentrione contra Michmas, & alter à Meridie contra Gib-
ghatha. Et dixit Jonathan puero portanti arma sua: Veni & transibim° ad 6
ducem præputiatorum horum: forte faciet Dñs nobis signum; quia non
ante Dñm difficile servare in multitudine aut in exiguitate. Et dixit illi 7
portans arma ej°: Fac omne quod in corde tuo: prospice tibi ecce ego te-
cum ut voluntas tua. Et dixit Jonathan: Ecce nos transeũntes ad viros 8
& manifestabimur eis. Si fic dicent *nobis*: Moramini usq; quo appropin- 9
quem° nos ad vos, & fabimus in loco nostro, & non ascendemus ad illos.
Et si fic dicent: Ascendite ad nos; & ascendemus, quoniam tradidit 10
eos Dominus in manu nostra; & hoc nobis signum.

שמואל א׳ יד

11 Apparuit igitur vtrque ſtatio-
ni Philiſthinorum: dixerúnt-
que Philiſthiim; En Hebræi
egrediuntur de cavernis, in
quibus abſconditi fuerant. Et
locuti ſunt vir de ſtatione ad
Ionatham, & ad armigerum e-
jus: dixerántque;Aſcendite ad
nos, & oſtendemus vobis rem.
Et ait Jonathas ad armigerum
ſuum, Aſcendamus, ſequere
me: tradidit enim Dominus
eos in manus Iſrael. Aſcendit
autem Jonathas manibus &
pedibus reptans, & armiger e-
jus poſt eum. Itaque alii cade-
bant ante Jonatham, alios ar-
miger eſ interficiebat ſequens
eum. Et facta eſt plaga prima,
quá percuſſit Jonathas & armi-
ger ejus, quaſi viginti viror ſi, in
media parte jugeri, quam par
bodi in die arare conſuevit. Et
factum eſt miraculú in caſtris,
per agros: ſed & omnis po-
pulus ſtationis eorum, qui ie-
rant ad prædandum, obſtupu-
it, & conturbata eſt terra: &
accidit quaſi miraculú à Deo.
Et reſpexerunt ſpeculatores
Saul, qui erant in Gabaa Ben-
jamin, & ecce multitudo pro-
ſtrata, & huc illúcque diffugi-
ens. Et ait Saul populo, qui
erat cum eo; Requirite, & vi-
dete quis abierit ex nobis.
Cúmque requiſſent, reperi-
tum eſt non adeſſe Jonatham,
& armigerum ejus. Et ait Saul
ad Achiam, Applica arcam
Dei. (Erat enim ibi arca Dei
in die illa cum filiis Iſrael.)
Cúmque loqueretur Saul ad
ſacerdotem, tumultus magnus
coortus eſt in caſtris Philiſthi-
norum: crefcebátque paulati-
tim, & clariòs reſonabat. Et
ait Saul ad ſacerdotem, Con-
trahe manum tuam. Conclamavit ergo Saul, & omnis po-
pulus qui erat cum eo, & ve-
nerunt uſque ad locum certa-
minis: & ecce verſus fuerat
gladius uniuſcujuſque ad pro-
ximum ſuum, & cædes magna
nimis. Sed & Hebræi qui fu-
erant cum Philiſthiim heri &
nudiuſtertius, aſcendeérántq;
cum eis in caſtris, reverſi ſunt
ut eſſent cum Iſrael, qui erant
cum Saul & Jonatha. Omnes
quoq; Iſraelitæ qui ſe abſcon-
derant in monte Ephraim, au-
dientes quód fugiſſent Phili-
ſthæi, ſociaverunt ſe cum fuis
in prælio. Et erant cum Saul,
quaſi decem millia virorum.

Verſio VULG. LAT.

11 Et ecce Philiſthim ſuiſmum ad
ipſi ambo ſum revelati Et
dixerunt ſe Philiſthim
ecce Hebræi egrediuntur de ſpeluncis ſuis in quibus ſe abſcondérant
Et dixerunt viri ad Ionatham cum armigero ejus dicentes
Aſcendite ad nos & oſtendemus vobis rem. Et dixit Ionatha
armigero ſuo Aſcendite & ſequere me quia tradidit eos Dominus
in manu Iſrael. Et aſcendit Ionatha manibus & pedibus
cum armigero ejus poſt eum. Et ecce alii cadebant coram Ionatha
& armiger ejus interficiebat poſt eum. Et factus eſt
in plaga prima quam percuſſerat Ionatha & armiger ejus
quaſi viginti virorum in dimidio jugeri terræ quod
arare poterant boves. Et ecce factus eſt in caſtris in agro
& omnis populus qui erat in ſtatione & vaſtatores
ipſi contremuerunt & terra contremuit & factum eſt
quaſi miraculum Dei. Et viderunt ſpeculatores Saul
in Gabaa Benjamin & ecce conquaſſata multitudo
huc & illuc & ibant & cadebant. Et dixit Saul ad populum
qui erat cum eo Inquirite & videte quis abierit
de nobis. Et cum inquiſiſſent & vidiſſent quia non eſt
Ionatha & armiger ejus. Et dixit Saul ad Achiam
Adhibe arcam Dei. Quia ipſa fuit in die illa
coram Iſrael. Et factum eſt dum loquitur Saul ad ſacerdotem
quod tumultus qui erat in caſtris Philiſthinorum
ibat & crescebat. Et dixit Saul ad ſacerdotem
Contrahe manum tuam. Et clamavit Saul & omnis populus qui erat
cum eo & venerunt uſque ad locum certaminis
& ecce factus eſt gladius viri in proximum ſuum
magna valde. Et (1) ferri, qui
erant hodie & nudiuſtertius cum
Philiſtinis, qui aſcenderant in
castra, reverterunt & ipſi fuerunt
cum Israel qui erant cum Saul
& Ionatha. Et (2) omnis Israel
qui ſe abſcondérant in monte Ephraim
audientes quod fugerint
Philiſtæi & ipſi poſt eos in prælium.
Et ſociaverunt ſe cum Saul
& omnis populus qui erat cum
eo quasi decem milia virorum.

Verſio GRÆCA LXX Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

11 Καὶ ἐπεφάνη ἀμφότεροι εἰς (β) Μεικὲ Et intérfant utrq; in Miſſah
ἀλλοφύλοις, ᾗ λέγουσι οἱ ἀλλόφυλοι, Ἰδὲ (γ) Ἑβραῖοι ἐκπορεύονται ἐκ τῶν τρυμαλιῶν αὐτῶν, ἃ ἐκρύβοσαν ἐκεῖ. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ τῇ παρεμβολῇ πρὸς Ἰωνάθαν καὶ τὸν ἀκολουθοῦντα αὐτῷ, ᾗ λέγουσι, Ἀνάβητε πρὸς ἡμᾶς, ᾗ γνωρίσομεν ὑμῖν ῥῆμα. ᾗ εἶπεν Ἰωνάθαν πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα αὐτῷ, Ἀνάβαινε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος (ε) εἰς χεῖρας Ἰσραήλ. Καὶ ἀνέβη Ἰωνάθαν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ᾗ ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ᾗ ὁ ἀκολουθῶν τῷ Ἰωνάθαν ἐπορεύετο ὀπίσω αὐτοῦ. ᾗ ἐν τῷ πρώτῳ πταίσματι ἀνῄρει ὁ ἀκολουθῶν τῷ Ἰωνάθαν ᾗ ἀνῄρει ὁ ἀκολουθῶν αὐτοῦ. ᾗ ἐγένετο πτῶσις ἐν ἀρχῇ τῆς ἐν τῷ πεδίῳ ἐν τῷ ἡμιστρεμμίῳ, καὶ ἐν ἀγρῷ. ᾗ πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐν τῷ παρεμβολῇ, καὶ οἱ σκοποὶ ἐξῆλθον ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ, καὶ ἀνοὶ ἐν ἀπόκλοιν (ζ) ἐπόνουν. ᾗ ἐξέπλησσον ἡ γῆ, ᾗ ἐγένετο ἔκστασις ἐκ τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶδον οἱ Σαοὺλ τὸ ἐκλυόμενον ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, ᾗ ἰδοὺ ὁ πατὴρ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο ἐν τῇ ἀκρωτηρίῳ. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ τῷ λαῷ τῷ μετ' αὐτοῦ, Ἐπιγνώσατε καὶ ἴδετε τίς πεπορεύται ἐξ ἡμῶν. Καὶ ἐπιγνώσαντο καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν Ἰωνάθαν καὶ ὁ ἀκολουθῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ τῷ Ἀχιὰ, Ἐνεγκὲ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ· καὶ ἐνεβίβασεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐλάλει ᾗ ὁ ἱερεὺς, ᾗ ἐπλήθυνεν ἡ ταραχὴ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων ἐπορεύετο καὶ ἐπλήθυνεν. ᾗ εἶπεν Σαοὺλ τῷ ἱερεῖ, Συνάγαγε τὰς χεῖράς σου. Καὶ (η) ἐβόησεν Σαοὺλ ᾗ πᾶς ὁ λαὸς ᾗ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρχοντο ἕως τοῦ πολέμου. ᾗ ἰδοὺ ἦν ἡ μάχαιρα ἑκάστου ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, σύγχυσις μεγάλη σφόδρα. Καὶ οἱ ἄλλοι οἱ (θ) ἐν τοῖς ἐξῆλθον ἐν τῷ πρώτῳ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ἀλλοφύλοις, ἐπέστρεψαν καὶ ἦσαν μετὰ τοῦ Ἰσραὴλ οἱ ὄντες μετὰ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. Καὶ (ι) πάντες οἱ ἄνδρες οἱ κρυβόντες ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ, ᾗ ἤκουσαν ὅτι φεύγουσιν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐπεδίωξαν καὶ αὐτοὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐν τῷ πολέμῳ. ᾗ ἐγένετο μετὰ Σαοὺλ ὡς χιλιάδες ἀνδρῶν.

MS.A. (β) Μεικὲ (γ) οἱ Ἑβραῖοι (δ) ἐξ Μεικὲ (ε) τὰς χεῖρας (ζ) σκοτὸς (η) κυρίου κατὰ (θ) ἐν ὅλῳ τῷ ὄρει (ι) ἐκλεκτοὶ (κ) κατέβησαν Σαοὺλ (λ) ἕνεκα μετὰ τῶν ἀλλοφύλων ἐρῶσι τῇ σφάγῃ ἡμέρᾳ οἱ ἀναβαίνοντες εἰς (μ) πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ (ν) ἐξῆλθον Βηθωὲν. καὶ

Et manifeſtati ſunt ambo illi ſtationi Peliſthæorum: & dixerunt Peliſthæi, Ecce Jehudæi exeuntes ex foveis in quib' abſcondíti ſunt. Et reſponderunt viri cuſtodiæ Jonathan & portanti arma ejus, & dixerunt: Aſcendite pur nos, & docebimus vos verbum: & dixit Jonathan portanti arma ſua: Aſcende poſt me: nam tradidit illos Dñs in manu Iſrael. Et aſcendit Jonathan ſuper manus ſuas & ſuper pedes ejus, & ferens arma ejus poſt eum: & cecíderunt debilitati ante Jonathan & ferentem arma ejus occidentem poſt eum. Et fuit percuſſio prima, quam percuſſit Jonathan & ferens arma ejus, quaſi viginti virorum circiter ſpacium dimidiæ ambulationis jugi boum in agro. Et fuit turbatio in caſtris in agro, & in omnis populus ſtationis, & vaſtatores turbati ſunt etiam illi; & turbata eſt terra, & fuit in turbationem ab-ante Dñm. Et indicaverunt ſpeculatores Saul in Gibghatha domus Binjamin, & ecce turba caſtrorum Peliſthæorum confracta eſt; procedebat confractio ejus & crescebat. Et dixit Saul ad populum qui cum eo: Recenſete nunc, & videte quis abeeret à nobis: & numeraverunt, & ecce non erat Jonathas & ferens arma ejus. Et dixit Saul ad Achia: Accedere fac arcam Dñi: nam fuit arca Dñi in die illo cum domo Israel. Et fuit cúm adhuc locutus eſt Saul cum ſacerdote, & ſi turba quæ in caſtris Peliſthæorú, ambulás ambulabat & multiplicabatur: & dixit Saul ad ſacerdotem: Aſſer Ephodi. Et congregatus eſt Saul & omnis populus qui cum eo, & venerunt uſq; ad prælium; & ecce erat gladius viri in ſocium ſuum, conturbatio magna nimis. Et Jehudæi fuerunt Peliſthæis ut ab heri & ab-ante ipſum qui aſcenderunt cum eis in caſtra circum circa, & etiam illi rediérunt ut eſſent cum Iſrael, qui cum Saul & Jonathan. Et omnes homines Iſrael qui abſcondíti fuit in monte Ephraim, audierunt quód converſa ſunt Peliſthæi, et adjunterunt etiam ipſi ſe poſt illos in bello.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Itaque retegentibus ſe ambobus ſtationi
Paleſtinorum, dixerunt Paleſtini, Ecce E-
braei egrediuntur è cryptis ubi ſe abſcíderant.
12 Tum reſpondérunt homines ſtationis illius
Jonathani & armigero ejus, ac dixerunt, A-
ſcendite ad nos, & notam faciemus vobis
rem. Dixit ergò Jonathan armigero ſuo, A-
ſcende poſt me, quia tradidit eos Dominus
in manum Iſraelis. Sic aſcendit Jonathan
13 nixus manibus ac pedibus ſuis, armigero ſuo
cum ſequente: corruitque ſtatio Philiſtæo-
rum coram Jonathane; armiger quoque ej-
us trucidabat poſt eum. Fuitque plaga illa
14 prior, quá Jonathan & armiger ejus viginti
fermè viros percuſſit tanquam lapicidæ &
tanquam ducentes juga boum in agro. Fa-
ctúque eſt tremor à caſtris que erant in agro,
15 uſque ad totum populum qui aderat: quin
etiam populatores ipſi contremuerunt & ter-
ra trepidavit, invaſíque eos terror Dominí.
16 Reſpicientibus autem ſpeculatoribus Saulis, e-
o quo erant in Gabaa Benjamini, en exercitus
Philiſtæorum trepidáverat, diſceſſerat, et pro-
17 fligatus fuerat. Quapropter dixit Saul popu-
lo qui ſecum erat, Recenſete, & videte quis
noſtrum abierit: & recenſentes viderunt, &
18 ecce non aderat Jonathan & armiger ejus.
Tum dixit Saul ad Ahiam, Adnove arcam
19 Dei (illic enim erat arca Dominí in die il-
lo cum filiis Iſrael.) Factúmque eſt ut cùm
hæc diceret Saul Sacerdoti, major pars exer-
20 citûs qui erat in caſtris Philiſtæorum, diſſue-
ret: & dixitque Saul ſacerdoti, Recipe manum
tuam. Tum exclamans Saul & universus
21 populus qui cum eo erat venerunt uſque ad
prælium, & ecce verſus erat ibi gladius uni-
us in alterum, tumultu valdè magno Ebræ-
22 orum ac Philiſtæorum, ut heri & ut nudiuſ-
tertiù; & aſcendérant cum eis ad caſtra, &
ambiebant ipſi quoque eſſe cum Iſraelitis,
23 cum Saule, & cum Jonathane. Præterea
omnes Iſraelitæ qui erant abſcondi in monte
Aphrem, audientes terga dediſſe Philiſtæos
coram filiis Iſrael, accíncxerunt ipſi quoque
24 ſe poſt eos in prælium.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 Apparuérunt ergò ipſi ambi Paleſtino-
rum, dixérunt Paleſtini, Ecce egreſſi ſunt
Ebræi è latebris in quibus delitéſcebant.
12 Dixérunt etiam qui erant in arce ad Jo-
nathanem & puerum qui ferebat arma
ipſius, aſcendite ad nos, et doctóbimus vos
rem conſiſtorum. Dixit Jonathan ad ſo-
13 cium ſuum qui ferebat arma, Aſcende poſt me,
quia tradidit eos in manus
Iſraelitarum. Aſcendit itaque Jonathan
14 nixus manibus ac pedibus
ſuis, ſequente eum armiger ejus, & ad
ejus latus. Et ecce alii cadébant ante
Jonathan; & armiger ejus prælidebat
15 post eum. Et fuit in ictu primo, quem
percuſſerat Jonathan & armiger ejus
quasi viginti lapides ter hom & qui
vidant aratri. Timuérunt exercitus qui e-
15 rat in castris, & exercitus vastatorum ipsi
quoque contremuerunt & terra
tremuit, tremúque ita factus est, ac ve-
16 hément in castris eorum. Vidérunt autem
speculatores Saulis, qui erant in Gabaa Benja-
min, ecce exercitus Paleſtinorum iterátur
17 atque profligatus diſſipatus. Dixit ergò
Saul militibus qui ſecum erat, Vi-
ſitate & diſpicite quis abſit ab exercitu
nostro: qui cum diſquisíſſent atque di-
18 ſpexíſſent, ecce Jonathan & armiger ejus
non adérant in exercitu. Dixit Saul ad Ahi-
ám, Afferte arcam Domini (nam ar-
ca Domini erat ibi cum filiis Israel eo
19 die.) Et cum adtulíſſet Saul ſacerdotí ſer-
mónem hortándi, ordínem explicáturus
majorem partem militum Paleſtinorum
20 pro confuſíſſe; quapropter dixit Saul ad
ſacerdotem, Tolle ocium, et retrahe ma-
nus tuas ab eis. Tum exclamavit Saul
21 & universus populus qui cum eo erat ad
ſtíſſimi ſonitum, accíncrunt ad locum
bellíi: ecce ibi gladius ſecum ſuum
22 ad ſocium ſuum, tumultus magnus
ibat ab eo. Et Paleſtini ascendérant
cum eis castra, et ipsi quoque
23 fuerunt cum Israel qui erant cum Saul, et
omnis populus, qui cum
eo erat, ut ad prælium.
24 Et ecce Israelitæ qui latitabant in monte
Ephraim, audientes quód Paleſtini fugíſſe-
rint, ipsi quoque ſecuti ſunt eos in prælium.

חרגום יונתן Targum JONATHAN.

11 ואתגליאו תרוויהון לאסקרסני פלשתאי ואמרו פלשתאי הא יהודאי נפקין מן חורהי
דאטמרו תמן: ואתרעו אנשי מטרתא דיונתן ונשא כליה ואמרו מטול דנחות עלנא ונחוי
12 ית מלתא: ואמר יונתן לנשא כליה דמן אחרי מטרתא דנחות עלי ארום מסר יוי
ית ישראל: ונחת יונתן בידוהי ורגלוהי ונשא כליה בתרוהי ונפלו קדם יונתן ונשא
13 כליה בתרוהי מקטלן: והות מחתא קדמיתא דמחא יונתן ונשא כליה בתרוהי כעסרין גברא
בגרדא פלגות מלכל פדן חורא: והות דחלא במשריתא בחקלא ובכל עמא
14 אסקרסניא ומטרתא דתת בגיבון אף אינון דנחתו מן קדם יוי: וחוו סקריא
15 לשאול בגבעתא דבית בנימין והא המון משריתא פלשתאי אתבר אזיל ומתבר:
ואמר שאול לעמא דעמיה קעו כען וחזו מן שנא מנינא ומן דהא ליית יונתן
16 ונשא כליה: ואמר שאול לאחיה קריב ארונא דיי ארום הוה ארונא דיי ביומא
17 ההוא עם בני ישראל: והוה עד דמליל שאול עם כהנא והמיונא דמשריתא דפלשתאי
אזיל מיזל וסגי ואמר שאול לכהנא קריב אפודא: ואתכנש שאול וכל עמא
18 דעמיה ואתו עד קרבא והא הוות חרבא גבר בחברוהי שגישא רב לחדתא: והורא
19 הוו לפלשתאי כמאתמלי ומרקמדיי דסליקו עמהון בשריתא מחור סחור ואף
אנון תבו למהוי עם ישראל דעמ שאול ויונתן: וכל אנש ישראל דאטמרו
20 במורא רבות אפרים שמעו ארי אנסו פלשתאי ואדבקו אף אנון בתרויהון
21 בקרבא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

11 Et manifeſtati ſunt ambo illi ſtationi Peliſthæorum: & dixerunt Peliſthæi, Ecce Jehudæi exeuntes ex foveis in quib' abſcondíti ſunt. Et reſponderunt viri cuſtodiæ Jonathan & portanti arma ejus, & dixerunt: Aſcendite pur nos, & docebimus vos verbum: & dixit Jonathan portanti arma ſua: Aſcende poſt me: nam tradidit illos Dñs in manu Iſrael. Et aſcendit Jonathan ſuper manus ſuas & ſuper pedes ejus, & ferens arma ejus poſt eum: & cecíderunt debilitati ante Jonathan & ferentem arma ejus occidentem poſt eum. Et fuit percuſſio prima, quam percuſſit Jonathan & ferens arma ejus, quaſi viginti virorum circiter ſpacium dimidiæ ambulationis jugi boum in agro. Et fuit turbatio in caſtris in agro, & in omnis populus ſtationis, & vaſtatores turbati ſunt etiam illi; & turbata eſt terra, & fuit in turbationem ab-ante Dñm. Et indicaverunt ſpeculatores Saul in Gibghatha domus Binjamin, & ecce turba caſtrorum Peliſthæorum confracta eſt; procedebat confractio ejus & crescebat. Et dixit Saul ad populum qui cum eo: Recenſete nunc, & videte quis aberret à nobis: & numeraverunt, & ecce non erat Jonathas & ferens arma ejus. Et dixit Saul ad Achia: Accedere fac arcam Dñi: nam fuit arca Dñi in die illo cum domo Israel. Et fuit cúm adhuc locutus eſt Saul cum ſacerdote, & ſi turba quæ in caſtris Peliſthæorú, ambulás ambulabat & multiplicabatur: & dixit Saul ad ſacerdotem: Aſſer Ephodi. Et congregatus eſt Saul & omnis populus qui cum eo, & venerunt uſq; ad prælium; & ecce erat gladius viri in ſocium ſuum, conturbatio magna nimis. Et Jehudæi fuerunt Peliſthæis ut ab heri & ab-ante ipſum qui aſcenderunt cum eis in caſtra circum circa, & etiam illi rediérunt ut eſſent cum Iſrael, qui cum Saul & Jonathan. Et omnes homines Iſrael qui abſcondíti fuit in monte Ephraim, audierunt quód converſa ſunt Peliſthæi, et adjunterunt etiam ipſi ſe poſt illos in bello.

שמואל א׳ יד

23 מעיף ביום ההוא ואנשי ישראל נגשים ביום ההוא ואיר׳
24 אבן בית־און׳ ואנשי ישראל נגש ביום ההוא ואיר׳
25 שאול ארור האיש אשר־יאכל לחם ואל־יאכל לחם
26 עד־הערב ונקמתי מאיבי ולא־טעם כל־
27 העם לחם׳ וכל־הארץ באו ביער ויהי דבש על־
28 פני השדה׳ ויבא העם אל־היער והנה הלך
29 דבש ואין־משיב ידו אל־פיו כי־ירא
30 את־השבועה׳ ויענהו יונתן בנו אביו את־העם׳ אשר
31 אביך הארר את־העם לאמר ארור האיש אשר־
32 יאכל לחם היום ויעף העם׳ ויאכל עם
33 דבש׳ ויגידו לשאול׳ לאמר הנה העם חטאים
34 לאכל על־הדם׳ ויאמר בגדתם׳ גלו־אלי היום אבן גדולה׳
35 ויאמר שאול פזו בעם ואמרתם אליהם הגישו
36 אלי איש שורו ואיש שיהו׳ ושחטתם בזה׳ ואכלתם
37 ולא־תחטאו ליהוה לאכל אל־הדם׳ וינשו כל־
38 העם איש שורו בידו הלילה׳ וישחטו שם׳
39 ויבן שאול מזבח ליהוה׳ אתו החל לבנות׳
40 ויאמר שאול נרדה׳ אחרי
41 פלשתים לילה׳ ונבזה׳ בהם עד־אור הבקר׳
42 ולא־נשאר בהם איש׳ ויאמרו כל־הטוב בעיניך
43 עשה׳ ויאמר הכהן נקרבה׳ הלם אל־האלהים׳

Versio VUL. LAT.

23 Et salvavit Dominus in die illa
Israel, pugna autem pervenit ul-
24 que ad Bethaven. Et viri Israel
sociati sunt filii in die illa: ad-
juravit autem Saul populū, di-
cens; Maledictus vir, qui come-
derit panem usque ad vespe-
ram, donec ulciscar de inimicis
meis. Et non manducavit uni-
versus populus panem: Omnē-
que terra vulgē venit in saltū
25 in quo erat mel super facie e-
26 gri. Ingressus est itaque popu-
lus saltum, & apparuit fluens
mel, nullūque applicuit manū
ad os suum, timebat enim po-
pulus juramentum. Porrò Jo-
nathas non audierat cùm adju-
raret pater ejus populum: ex-
tendit que summitatem virge,
quam habebat in manu, et in-
tinxit in favum mellis: & con-
vertit manum suam ad os suū,
28 & illuminati sunt oculi ejus.
Respondensque unus de popu-
lo, ait, Jurejurando constrinxit
pater tū populum, dicens; Ma-
ledictus vir, qui comederit pa-
nem hodie. { defecerat autem
29 populus. } Dixitque Jonathas,
Turbavit pater meus terrā: vi-
disti ipse quia illuminati sunt
oculi mei, ex quòd gustaverim
30 paululūm de melle isto: Quan-
tò magis si comedisset popul
de præda inimicorum suorum,
quam reperit? nonne major
31 plaga facta fuisset in Philisthi-
im? Percusserunt ergò in die
illa Philisthæos à Machmis ut-
que in Ajalon. Defatigatus est
autem populus nimis: Et ver-
32 ò prædā, tulit oves, & bobes
& vitulos, & mactāverunt
33 in terra: comedēque populus
cum sanguine. Nuntiaverunt
autē Sauli, dicentes, Quòd po-
pulus peccātes Dño, comedens
cum sanguine. Qui ait, Prava
ricati estis: volvite ad me jam
34 nunc saxum grande. Et dixit
Saul, Dispergimini in vulgus,
& dicite ei, ut adducat ad me
unusquisque bovem suum &
ovem suam, & occidite super illud
& vescimini, & non peccabis
35 tis Dño comedentes cum san-
guine. Adduxit itaq; omnis po-
pulus unusquisque bovē in ma-
nu sua nocte, & mactāverūt ibi
36 ciderunt ibi. Ædificavit autem
Saul altare Domino; tūnc que
primūm cœpit ædificare alta-
re Domino. Et dixit Saul, Ir-
ruamus super Philisthæos no-
cte, & vastemus eos usque dūm
illucescat mane, nec relinqua-
mus ex eis virum. Dixitq; po-
pulus; Omne quod bonum vi-
detur in oculis tuis, fac. Et ait
Sacerdos, Accedamus huc ad
Deum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ ἤσωσεν κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ἡ μάχη διελθεῖν ἕως Βαιθαυών. Καὶ ἄνδρες Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὤμοσεν Σαοὺλ λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἄρτον ἕως ἑσπέρας καὶ ἐκδικήσω τοὺς ἐχθρούς μου. καὶ οὐκ ἐγεύσατο πᾶς ὁ λαὸς ἄρτου· ᾖ γὰρ ἡ γῆ πᾶσα ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ πεδίου· καὶ εἰσῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸν δρυμὸν καὶ ἰδοὺ ἐπορεύετο μέλι· καὶ οὐκ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβεῖτο ὁ λαὸς τὸν ὅρκον αὐτοῦ. καὶ Ἰωνάθαν οὐκ ἤκουσεν ἐν τῷ ἐξορκίζειν τὸν πατέρα αὐτοῦ τὸν λαόν· καὶ ἐξέτεινεν τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου ἣ ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔβαψεν αὐτὸ εἰς τὸ κηρίον τοῦ μέλιτος, καὶ ἀπέστρεψεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐφωτίσθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ λαοῦ εἶπεν, Ὁρκίζων ὥρκωσεν (ε) ὁ πατήρ σου λέγων, Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἄρτον σήμερον. καὶ ἐξέλιπεν ὁ λαός. καὶ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν, ἐπτόησεν ὁ πατήρ μου τὴν γῆν· ἴδε, ὅτι ἐφωτίσθη οἱ ὀφθαλμοί μου ὅτι ἐγεύσατο μέλι τοῦ τούτου. Ἀλλὰ νῦν ἐὰν φάγῃ τοῦ σήμερον ὁ λαὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ὧν ἔλαβεν ἐν αὐτοῖς, οὐχὶ νυνὶ ἐγένετο πληγὴ ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις; καὶ ἔτυψαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ Μαχμὰς καὶ ἕως Αἰαλών. καὶ ἐκλύθη ὁ λαὸς σφόδρα. καὶ ἐπέπεσεν ὁ λαὸς ἐπὶ τὰ σκῦλα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς πρόβατα, καὶ βοῦς, καὶ μόσχους, καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς μετὰ τοῦ αἵματος. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, φαγὼν (ε) μετὰ τοῦ αἵματος. καὶ εἶπεν Σαοὺλ, Διεσπάρητε ἐν τῷ λαῷ, καὶ εἴπατε αὐτοῖς προσαγαγεῖν ἐντεῦθεν πρὸς με ἕκαστος τὸν μόσχον αὐτοῦ, καὶ ἔκαστος τὸν πρόβατον αὐτοῦ. καὶ (β) προσήγαγον ἐκεῖ πᾶς ἄνθρωπος τὸν μόσχον αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσφαξεν ἐκεῖ. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Σαοὺλ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. οὗτος ἤρξατο Σαοὺλ οἰκοδομεῖν θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν Σαοὺλ, Κατέλθωμεν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους ὄπισθεν τῶν ἀλλοφύλων ἐν νυκτὶ, καὶ ἀφανίσωμεν αὐτοὺς ἕως (θ) διαφαύσει ἡμέρας, καὶ μὴ ἀφῶμεν ἐξ αὐτῶν ἄνδρα. καὶ (β) εἶπαν πάντα ὅσα ἂν ἀγαθὸν ᾖ ἐν ὀφθαλμοῖς σου ποίησον. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς, Προσεγγίσωμεν ἐνταῦθα πρὸς τὸν θεόν.

MS.A. (ε) ἔλαβ τ πάλιν (ο) ἴδε ἀγωμαὶ (σ) ᾧ κὰ ἔν (ε) ὁ πατήρ ζν τῷ λαῷ, λέγων, (θ) ἐσδθμωμαὶ ὅτι (σ) ἀμαρτῷ ἡ (ν) πανηλὶ ἡ (ρ) τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ὅτι ἡ λαὸς ἡμάρτησε τῷ (ν) Ἰσραὴλ (ι) ἐπεσῶν ἐπὶ τὰ σκῦλα, καὶ ἔλαβεν ὁ λαὸς πρόβατα καὶ βοῦς, καὶ μόσχους, καὶ ἔσφαξεν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς μετὰ τοῦ αἵματος. καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαοὺλ, λέγοντες, Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, φαγὼν (ν) τὸν μόσχον αὐτοῦ

שמואל א׳: יד

? Pelistim post defendam Num : Deo in Saul incrrogavit Et

37 וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים
illa die in et respondit non & ? Israel manu in ces trades non

התנם בידישראל ולא עניה ביום ההוא׃
fcitote & , populi anguli omnes hoc Accedite : Saul Dixitque

38 ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם
vivit Quia , modie hoc peccatum fit quo in videte &

ודעו ראו במה היתה החטאת הזה׃ כי חי׃
Jonathan in illud fuerit & quia , Israel filium DOMINUS

39 יהוה המושיע את ישראל כי אם־הוא בן־יונתן
populo omni ex et respondit non & ; interitur morietur quia , meo filio

בני כי־מות ימות ואין עניה מכל העם׃
unus erafius in eritis Vos : Israel universum ad Dixitque

40 ויאמר אל־כל־ישראל אתם תהיו לעבר אחד
populus dixeratque , ita magnis in crimis me* filius Jonathan & , ego &

ואני ויונתן בני נהיה לעבר אחד ויאמרו העם
ed Saul dixit Et , fac , tuis ocultis in Romam : Saul ad

41 אל שאול התוב בעינך עשה׃ ויאמר שאול אל־
Jonathan eft deprehefus & , integritatem Da : Israel Deum DOMINUM

יהוה אלהי ישראל הבה תמים ויצא־
me inter Projicite : Saul Dixitque , funt egressi populus & , Saul &

ויונתן ויעלכד׃ ויאמר שאול הבו־לי
Saul Dixitque , Jonathan eft deprehefus & me : filis Jonathan inter &

42 ובין ויונתן בני ויאמר שאול
, ait & , Jonathan et indicavit & , fecerit quid mihi Jonathan ad

אל־יונתן הגידה לי מה עשיתה ויגד־לו יונתן ויאמר
ceffis pofuit ipse manu in quæ , ascendisse cœrvamque in gustavi Gustando

טעם טעמתי בקצה המטה אשר־בידי הנני מוכן דבש
? moriar ego ecce

43 ויאמר שאול כה יעשה־לי אלהים
populus Dixitque , Jonathan morietis moriendo quia , addat fic &

וכה יוסף כי־מות תמות יונתן׃ ויאמר העם
44 מגמה אלמים feciit qui , morietur Jonathan Nunquid : Saul ad

אל שאול הי־יונתן אשר עשה הישועה הגדולה
cap Ho de exciderit fi , DOMINUS omnes , abit ? Israel in hanc

הזאת בישראל חלילה חי־יהוה אם־יפל
? hac die fecit Deo cum quia , terram in ejus capitis

משערת ראשו׃ כי־עם־אלהים עשה היום הזה׃
ipsius Et , mortuus eft non & , Jonathan populus redemerant &

45 ויפדו העם את־יונתן וראל־מות׃
Israel fuam locum in abierunt Pelistim & , Pelistim post de Saul

ויעל פלשתים מאחרי שאול׃ ושאול הלך
omnes , eum pugnavit & , Israel super regnum cepit Saul Et

46 למקומו׃ ישראל עלו פלשתים בארץ׃
reges ex & , Edom ex & , Hamonos filios in & , Moab in suos inimicos

ואביו ובנו־עמון ובאדום ובמלכי
, ceraverfus , profcidit quæ , omnibus in & : Pelistim ex & , Sobah

צובה ובפלשתים ובכל אשר־יפנה ירשיע׃
Israel erait & , Hamalec pecuffit & , vitorum fieri Et

47 ויעש חיל וך את־עמלק וייצ־את־ישראל׃
, Livi & , Jonathan , Saul filii fuerunt Et , eum diripientis manu de

48 ובני שאול יונתן וישוי
מלכי־שוע׃ ושם שני בנותיו שם הבכרה מרב
, Merab primogenitæ nomen ; ei filiarum duarum nomen & : Michol-feah &

ושם הקטנה מיכל׃ ושם אשת שאול אחינעם
, Ahinoam , Saul uxoris nomen Et , Michal minoris nomen &

49 בת אחימעץ׃ ושם שר־צבאו אבנר בן־נר דוד
patris Ner filius , Abner ei militiæ principis nomen & : Achimaas filia

אביו׃ ובני שאול ישוי ואבי־נדב
filius , Abner pater Ner & , Saul pater Cis Et , Saul

50 וקיש אבי שאול ונר אבי־אבנר בן־
: Abiel

אביאל׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

37 וישאל שאול במימרא דיי האחותנא בתר פלשתאי התמסרנון בידי ישראל ולא קבל׃
לוחיה ביומא ההוא׃ ואמר שאול אתקריבו הלכא כל רישי עמא ודעו וחזו במן הוי חובא
38 הדין דאיתי בישראל׃ ארי קים קים אלהא דישראל דמפרק ית ישראל׃ ארי אלו איתחייב ביונתן בני ארי
אתקטלא׃ ולית מן כל עמא׃ ואמר לכל ישראל אתון תהוון בעבר׃ ואמר שאול
39 חד ואנא ויונתן בני נהי לעבר חד ואמרו עמא לשאול דיתקון בעינך עבד׃ ואמר שאול
קדם יהוה אלהא דישראל אתיה בקשוט ואתאחד יונתן ושאול ועמא נפקו׃ ואמר
40 שאול רמו עדבין בגיא ובין יונתן בני ואתאחד יונתן׃ ואמר שאול ליונתן חוי לי מה
עבדתה אחוי ליה יונתן ואמר מטעם טעמית ברישי שוטיתא בידי זעיר דבוש אנא
41 אמות׃ ואמר שאול דין יעבד לי וכדין יוסיף ארי מטת תמות יונתן׃ ואמר
עמא לשאול היונתן יתקטל דין עבד פרקנא רבא הדין בישראל חס מן הוא יעבד כולי
42 מטרר רישיה לארעא ארי קדם יי עבד פרקנא הדין ובדין יונתן׃ ולא
מיתא׃ ופלקן שאול מבתר פלשתאי ואזל לאתריהון׃ ושאול אלהין בגבעון׃ ומלכו
43 על ישראל ואינתן קרבא כל יומי שאול׃ ובכל אתר דיתחזי גבורא׃ ועבד חיל
ומלכי צובה ובפלשתאי ובכל אתר דיתחזי מתרעי׃ וכנוש משריין ומגיח ית דבית עמלק׃
44 ושיזיב בנוי דישראל מיד בזיהון׃ והוו בני שאול יונתן וישוי ומלכי שוע ושום תרתין
בעיתא שום ברתא רבתא ושום שעיתא זעירתא׃ ושום אתת שאול אחינעם בת אחימעץ
45 ושום רב חילוי דשאול אבנר בר נר אחא דאבוהי׃ ופקיש שאול בתר אבוהי דשאול ונר אבוהי דאבנר
בר אביאל׃

Versio VUL. LAT.

37 Et consuluit Saul Dñm, Num perfequar Pihilisthim? si trades eos in manu Israël? Et non respondit ei in die illa. Dixitq; Saul, Applicate huc universfos angulos populi: & fcitote, & videte, per quæ acciderit peccatũ hoc hodiẽ. Vivit Dñs falvator Israel, quia si per Jonathan filiũ meũ factũ eſt, abſq; retractatione morietur. Ad quẽ cõtradixit eide omni populo. Et ait ad universũ Israel, Separamini vos in parte unã, & ego cũ Jonatha filio meo ero in parte altera. Responditq;que populũ ad Saul; Quod bonũ videtur in oculis tuis, fac. Et dixit Saul ad Dñm Deum Israel; Dñe Deus Israel, dandi dicũ: quid eſt ꝙ non responderis ſervo tuo hodiẽ? Si in me, aut in Jonatha filio meo, eſt iniquitas hæc, da offensionem? aut ſi hæc iniquitas eſt in populo tuo, da ſanctitatẽ. Et deprehenſũ eſt Jonathas & Saul, populũ autẽ exivit. Et ait Saul, Mittite ſorte inter me, & inter Jonatham filiũ meũ. Et capũ eſt Jonathas. Dixit autẽ Saul ad Jonatham, Indica mihi quid feceris. Et indicavit ei Jonathas, & ait; Gultans gulavi in fummitate virgæ, quæ erat in manu mea, paululũ mellis, & ecce ego morior. Et ait Saul, Hæc faciat mihi Deꝰ, et hæc addat, quia morte moriẽris Jonatha. Dixitq; populũ ad Saul, Ergõ Jonathas moriẽtur, qui fecit ſalutẽ hanc magnã in Iſrael? hoc nefas eſt: vivit Dñs, ſi ceciderit capillũ de capite ej̃ in terrã, quia cũ Deo operatus eſt hodiẽ. Liberavit ergò populũ Jonatham, ut non moreretur. Recefſitq; Saul, nec perſecuꝫ eſt Philiſthim: porrò Philiſthim abierunt in loca ſua. Et Saul, confirmato regno ſuper Iſrael, pugnabat per circuitũ adverſũ omnes inimicos ej̃, contra Moab, & filios Ammon, & Edom, & reges Soba, & Philiſthæos: & quocunq; ſe verterat, ſuperabat. Congregavq; exercitũ, percuſſitq; Amalec, & eruit Iſrael de manu vaſtatorũ ej̃. Fuerunt autẽ filii Saul, onathas, & Jeſſui, & Melchiſua: & nomina duarũ filiarũ ej̃, nomen primogenitæ Merob, & nomen minoris de Michol. Et nomen uxoris Saul, Achinoam filia Achimaas: & nomen principis militiæ ejus Abner, filius Ner, patruelis Saul. Porrò Cis fuit pater Saul, & Ner pater Abner, filius Abiel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

37 Καὶ ἐπηρώτησεν Σαὺλ τὸν Θεόν, Εἰ πορεύομαι
ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, εἰ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς
χεῖρας Ἰσραήλ; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπεν Σαὺλ, Προσεγγίσατε
ἐνταῦθα πάντες οἱ γωνιαῖοι τοῦ λαοῦ, καὶ ἴδετε
καὶ γνῶτε ἐν τίνι γέγονεν ἡ ἁμαρτία αὕτη
σήμερον. Ὅτι ζῇ κύριος ὁ σώσας τὸν Ἰσραήλ,
ὅτι ἐὰν διαστῇ τὸ κῇ Ἰωναθὰν τοῦ υἱοῦ μου,
θανάτῳ θανατωθήσεται. Καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντικρίνων
αὐτῷ ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ. Καὶ εἶπεν πᾶσι τῷ λαῷ,
Ὑμεῖς ἔσεσθε εἰς ἀπόκρυφα, κἀγὼ καὶ
Ἰωναθὰν ὁ υἱός μου ἐσόμεθα εἰς ἀπόκρυφα.
Καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς Σαὺλ, Τὸ ἀγαθὸν ἐν
ὀφθαλμοῖς σου ποίει. Καὶ εἶπεν Σαὺλ, Κύριε ὁ
θεὸς (Ἰσραὴλ, τί ὅτι οὐκ ἀπεκρίθης τῷ
δούλῳ σου (Ἰσραὴλ, εἰ ἐν ἐμοὶ ἢ ἐν Ἰωνα-
θὰν τῷ υἱῷ μου ἡ ἀδικία, κύριε ὁ θεὸς Ἰσρα-
ὴλ δὸς δίκαιον. ἐὰν τάδε λέγῃς, δὸς ἁγιασμόν
(κ' Ἰσραὴλ, εἰς τὸ δικαίωμα. καὶ κατε-
λήφθη Ἰωνάθαν καὶ Σαὺλ, ὁ δὲ λαὸς ἐξῆλθον.
Καὶ εἶπεν Σαὺλ, (λ) Βάλετε ἀνὰμεσον ἐμοῦ καὶ ἀ-
νανίου Ἰωνάθαν καὶ Σαὺλ, ὁ δὲ λαὸς ἐξῆλθον.
Καὶ εἶπεν Σαὺλ πρὸς Ἰωνάθαν, Ἀπάγγειλόν μοι τί ἐποίησας. καὶ
ἀπήγγειλεν αὐτῷ Ἰωνάθαν, καὶ εἶπεν, (α) Ἐπε-
γεύσαμεν μικρὸν μελιτόνιον ἐν ἄκρῳ τῇ ῥάβδῳ τῇ
ἐν τῇ χειρί μου βραχὺ (λ) μέλι, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἀποθνήσκω. Καὶ εἶπεν Σαὺλ, Τάδε ποιήσαι
μοι καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θανάτῳ
θανατωθήσῃ, Ἰωνάθαν. Καὶ εἶπεν Σαὺλ πρὸς
τὸν λαὸν, Οὐκ ἔστι τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐγένε-
τοπρόσωπον Σαὺλ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ
ἀπέστη ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μὴ ἀποθανεῖν.
Καὶ ἀνέβη Σαὺλ ἀπὸ τοῦ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων.
καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀπέβαν εἰς τὸν τό-
πον αὐτῶν. Καὶ Σαὺλ λαβὼν τὴν (κ) βασιλείαν,
ἐπολέμει πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ κύκλῳ,
τὸν Μωὰβ, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς Ἐ-
δὼμ, καὶ τοὺς (β) Βασιλεῖς, καὶ τὸν βασιλέα Σο-
βὰ, καὶ τοὺς ἀναρόπους. ὅ ἂν ἐστρέφετο, ἐνίκη-
μᾶν. καὶ ἐποίει δύναμιν, καὶ ἐπάταξε τὸν Ἀ-
μαλὴκ. καὶ ἐξῃρέθη ὁ Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς τῶν
ἐπιστρεφόντων αὐτόν. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαὺλ
Ἰωνάθαν, καὶ (γ) Ἰεσσὶ, καὶ Μελχισοῦε· καὶ τὸνομα
τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ὄνομα τῇ (α) πρεσβυ-
τέρᾳ Μεῤῥὼ, καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ Με-
ῤῥὼ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Σαὺλ Ἀχινοὰμ,
θυγάτηρ Ἀχιμάας. καὶ ὄνομα τῷ (α) στρατη-
γῷ αὐτοῦ Ἀβενὴρ, υἱὸς Νὴρ, υἱὸς ὀλκὸς
MS. A. (γ) Ἰσραὴλ, ὅτι (α) ἢ ἐν (α) ἔπεσε τῷ λαῷ (γ) Ἰσραὴλ, ὅτι (λ) Λαβὲ ἐ-
ραμβοὶ (κ) Τὸ σκοῦβ (β) (λ) μέλι, ἰδοὺ (μ) Σωσεῖραι ὁ κ Ἰωναθὰν ἢ (γ) ταῦτα ἐ-
λεύσεις, (γ) ἐξ ἀπὸ (α) σκεῦος ἐ ἐφρίξε (κ) Ἰωνάθαν τῷ (γ) βασιλεῖ ἐν Ἰωα-
βὰν (λ) ἐπιλῃστὴς (α) Θεὸς, (γ) ἐξεῖλε (α) Ἰωνὰ, (α) Μῆρεσθαι. (κ) ἀφεῖναι κ Μικ-
ρὰ. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ (α) ἀστρατήγῳ Ἀβενὴρ, (γ) Ἀλκωνὴρ υἱὸς Ἐλιαμὶν,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

37 ܘܫܐܠ ܫܐܘܠ ܒܝܡܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢܘ ܐܙܠ ܒܬܪ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ ܬܡܣܪ ܠܝܗ ܒܝܕ ܝܫܪܝܠ ܘܠܐ ܥܢܐ ܠܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܐ׃
ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܩܪܒܘ ܗܠܟܐ ܟܠ ܪܫܝ ܥܡܐ ܘܕܥܘ ܘܚܘܘ ܒܡܢܘ ܗܘܬܗ ܚܛܝܬܐ ܗܕܐ׃
38 ܕܚܝ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩ ܝܫܪܝܠ ܐܦ ܐܢ ܒܝܘܢܬܢ ܒܪܝ ܡܝܬ ܢܡܘܬ׃ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܥܡܐ׃
39 ܘܐܡܪ ܠܟܠ ܝܫܪܝܠ ܐܢܬܘܢ ܬܗܘܘܢ ܠܥܒܪ ܚܕ ܘܐܢܐ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܝ ܢܗܘܐ ܠܥܒܪ ܚܕ ܘܐܡܪܘ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ ܬܒ ܒܥܝܢܟ ܥܒܕ׃
40 ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܗܒ ܠܝ ܡܢܘ ܕܥܒܕ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ ܕܦܪܩ ܫܠܡܐ׃ ܘܐܫܬܪܟ ܝܘܢܬܢ ܘܫܐܘܠ ܘܥܡܐ ܢܦܩܘ׃
41 ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܗܘܕܝ ܐܠܗ ܝܫܪܝܠ ܗܒ ܫܠܡܐ׃ ܘܐܬܚܙܝ ܒܝܘܢܬܢ ܘܒܝ ܘܒܝܘܢܬܢ ܒܪܝ ܘܐܢܬ ܗܒ ܫܠܡܐ׃
42 ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܝܘܢܬܢ ܚܘܝ ܠܝ ܡܢܘ ܕܥܒܕܬ ܠܝ׃ ܘܐܚܘܝ ܠܗ ܝܘܢܬܢ ܘܐܡܪ ܛܥܡ ܛܥܡܬ ܒܫܘܠܝܬܐ ܕܒܝܕܝ ܙܥܘܪ ܕܒܘܫ ܐܢܐ׃
43 ܗܢܐ ܐܢܐ ܡܝܬ׃ ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܗܠܝܢ ܢܥܒܕ ܠܝ ܘܗܠܝܢ ܢܘܣܦ ܐܡܪ ܕܡܘܬ ܬܡܘܬ ܝܘܢܬܢ׃
44 ܘܐܡܪ ܥܡܐ ܠܫܐܘܠ ܗܠܝܢ ܢܬܩܛܠ ܕܥܒܕ ܦܪܩܢܐ ܪܒܐ ܗܕܐ ܒܝܫܪܝܠ ܚܘܠܐ ܠܗ ܡܢ ܗܢܐ ܢܥܒܕ׃
45 ܕܠܐ ܢܡܘܬ׃ ܘܦܪܩ ܥܡܐ ܠܝܘܢܬܢ ܕܠܐ ܢܡܘܬ׃ ܘܐܬܦܠܓ ܫܐܘܠ ܡܢ ܐܚܪܝ ܦܠܫܬܝܐ׃ ܘܫܐܘܠ ܐܬܝܒ ܒܓܒܥܘܢ׃ ܘܡܠܟ ܫܐܘܠ ܥܠ ܝܫܪܝܠ׃ ܘܡܚܐ ܩܪܒܐ ܟܠ ܝܘܡܝ ܫܐܘܠ׃
46 ܘܟܠ ܕܚܙܐ ܓܒܪܐ׃ ܘܥܒܕ ܚܝܠ ܘܡܠܟ ܥܡܠܩ׃ ܘܫܙܒ ܒܢܘܗܝ ܡܢ ܐܝܕܝ ܕܡܬܪܝܢ ܠܗ׃
47 ܘܗܘܘ ܒܢܝ ܫܐܘܠ ܝܘܢܬܢ ܘܝܫܘܝ ܘܡܠܟܝ ܫܘܥ ܘܫܡ ܬܪܬܝܗܘܢ ܒܢܬܐ׃ ܫܡ ܪܒܬܐ ܡܪܒ ܘܫܡ ܙܥܘܪܬܐ ܡܝܟܠ׃
48 ܘܫܡ ܐܢܬܬ ܫܐܘܠ ܐܚܝܢܥܡ ܒܬ ܐܚܝܡܥܨ׃ ܘܫܡ ܪܒ ܚܝܠܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܐܒܢܪ ܒܪ ܢܪ ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝ׃
49 ܘܦܩܝܫ ܫܐܘܠ ܒܬܪ ܐܒܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܘܢܪ ܐܒܘܗܝ ܕܐܒܢܪ ܒܪ ܐܒܝܐܝܠ׃
50 ܘܫܡ ܒܪܗ ܕܫܐܘܠ ܝܘܢܬܢ ܘܡܠܟܝ ܘܝܫܘܝ ܘܫܡ ܬܪܬܝܗܘܢ ܒܢܬܗ ܪܒܬܐ ܡܪܒ ܘܫܡ ܙܥܘܪܬܐ ܡܝܟܠ׃
51 ܘܫܡ ܐܢܬܬ ܫܐܘܠ ܐܚܝܢܥܡ ܒܬ ܐܚܝܡܥܨ׃ ܘܫܡ ܪܒ ܚܝܠܘܗܝ ܕܫܐܘܠ ܐܒܢܪ ܒܪ ܢܪ ܐܚܐ ܕܐܒܘܗܝ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

37 وقال شاول بين يدي الرب ۞ أنزل إلى أهل فلسطين فهل أيدي بني إسرائيل ولم
يستجب له الرب في ذلك اليوم ۞ فقال شاول قدموا إلى جميع عشائر الشعب فلتنظر وتعلم من
38 كان هذه الخطية اليوم ۞ وحلف بالرب الذي خلص آل إسرائيل أنه إن كان هذه الخطية
ولو في يوناثان ابني فلم أفارقه حي أفلا فلم يكلمه إنسان من الشعب ۞ ثم قال جميع الشعب
39 كونوا أنتم ناحية ۞ وأنا وابني يوناثان ناحية ۞ فقال الشعب ما أحببت أن تصنع فاصنع ۞ قال
شاول ۞ يا رب إسرائيل ولاهه ۞ بين لنا ما ذنب واقترعوا جميعا ۞ فأصابت القرعة شاول ويوناثان
40 وكان الشعب ۞ وقال شاول ۞ اقترع أنا ويوناثان ابني ۞ فأصابت القرعة يوناثان ۞ قال شاول ليوناثان ۞
أخبرني ما صنعت ۞ فأخبره يوناثان وقال ۞ ذقت من العسل برأس العصي التي كانت معي في
41 يدي ۞ فمن أجل العسل الذي ذقت أموت ۞ قال شاول ۞ هكذا يصنع الله وكذلك يزيدني ۞
إن لم تمت يوناثان ۞ فقال الشعب ۞ يموت يوناثان الذي خلص بني إسرائيل ۞ معوذ بالله أن يكون
42 هلاك ۞ حلفنا بالرب الأهنا أن لا يسقط من شعر رأسه شعر على الأرض ۞ لأنه خلص شعب الله
اليوم ۞ فكان الشعب يوناثان ولم يقتل ۞ ورجع شاول من محاربة أهل فلسطين ۞ وانصرف أهل
43 فلسطين إلى بلادهم ۞ وصار ملك بني إسرائيل إلى شاول ۞ وبنت له محاربة على جميع
من كان حوله من الأعداء ۞ الموآبيين ۞ والأدوميين ۞ وبني عمون ۞ وأهل مملكة صوبا ۞ وحيثما
44 ما توجه انتصر ۞ وجمع الجيل ۞ وقتل أهل عمالاق ۞ وأنقذ بني إسرائيل من الذين كانوا
45 يغيرون عليهم ۞ وكان لشاول هؤلاء البنون يوناثان ۞ ويشوي ۞ وملكيشوع ۞ وكانت له ابنتان
اسم الكبيرة ناداب ۞ واسم الصغرى ملكال ۞ واسم امرأة شاول أخينعام ابنة أخيماص ۞ واسم
46 صاحب شرطته أبنار بن ناير عم شاول ۞ وقيس أبو شاول ۞ وناير بن أبيئيل أبو أبنار ۞

Dicente autem Saule ad Deum, Descendam-37
ne poſt Philiſthæos? tradẽne eos in manum
Iſraelis? non reſpondit ei Dominus in illo
die. Quapropter dixit Saul, Admovete huc
ad me omnes familias populi, et recognoſcite,
atque perſpicite quis in re fuerit peccatũ hoc
hodiẽ. Vivat enim Dominus qui ſervavit
Iſraelem; quod etiamſi fuerit in Jonathane
filio meo, procũldubiò morietur: nec fuit
ullus ex toto populo qui reſponderet ei. Di-40
xit etiam toti Iſraeli, Vos eritis à latere uno,
& ego & Jonathan filius meus erimus à latere
altero Dixerunt populus ad Saulem, Quic-
quid bonum factũ tibi videtur, faciaß. Tum 41
dixit Saul, Domine Deus Iſraelis, præbe
æquabilitatem: deprehenſiq; Saule & Jo-
nathane, egreſſus eſt populus. Dixitque 42
Saul, Sortimini inter me & Jonathanem filiũ
meum: & deprehenſus eſt Jonathan.
Quare dixit Saul ad Jonathan, Indica mihi 43
quid feceris? & indicavit illi Jonathan, di-
xitque ei, Summitate baculi quẽ eſt in ma-
nibus meis, paruum mellis gulavi: propter
hoc moriãrne? Ait Saul, Sic faciat mihi 44
Deus, & hic addat mihi, quòd omnino mo-
riẽris, Jonathan. Dixit populus ad Sau-
lem, An Jonathan moreretur, qui compara-
vit ſalutem Iſraeli? Abſit: vivat Dominus
Deus Iſraelis, num cadat è pilis capitis ejus
ſuper terram, quandoquidem populum Dei li-
beravit hodiè: ſic ſervavit populus Jonatha-
nem, quo moreretur. Reverſus eſt itaque 46
Saul ab inſequendis Philiſtæis: Philiſtæi ve-
ro abierunt in locum ſuum. Obtinuit autẽ 47
Saul regnum Iſraelis, & bellavit contra vici-
nos ſuos, & omnes inimicos ſuos, contra Mo-
ab, & filios Ammon, & Edom, & contra re-
gem Soba, & Philiſthæos: & quocunque ſe
verterat, vincebat. Præterea collecto exer-
citu, vaſtavit Amalecitas, & eripuit Iſraelem
de manu diripientium eum. Porrò hi erant 49
filii Saulis; Jonathan, & Iaſphi, & Melechi-
ſua, & Elſeſoi: nomina verò duarum filiar-
um ejus, nomen majoris, Nadab; nomen ve-
rò minoris, Michal. Nomen autem uxoris
Saulis, Ahinoem filia Ahimaes: & nomen
ducis exercitũs ejus, Abner filius Ner patrui
Saulis. Cis autem erat pater Saulis; et Ner
filius Abiel, pater Abner.

שמואל א: טו

CAP. XV. טו

15:1 ויאמר שמואל אל־שאול אותי שלח יהוה׳ למשחך
vocem ad audi nunc & Israel super populum super regem in
למלך על־עמו על־ישראל ועתה שמע לקול
Ro-ofsi Dominus dixit Sic Domini verborum
2 דברי יהוה׳: כה אמר יהוה׳ צבאות פקדתי
ejus in illi peccavit quod Israel ipsi Hamalec fecit quod
את אשר־עשה עמלק לישראל אשר־שם לו בדרך
Hamalec populus & vade Nunc Ægypto ex ipsum ascendenti in
3 בעלתו ממצרים: עתה לך והכיתה את־עמלק
interfices & ipsos super parces non & ei quæ omnia perdetis &
והחרמתם את־כל־אשר־לו ולא תחמל עליו והמתה
igni ad usq; & bove & ipsorum ad usq; & parvulo & mulierē ad usq; viro &
מאיש ועד־אשה מעולל ועד־יונק משור ועד־שה
populum Saul congregavit Et usq; ad usq; & camelo &
4 ועד־חמר: וישמע שאול את־העם
millia decem & pecoris millia ducenta Tielaim in eos recensuit &
ויפקדם בטלאים מאתים אלף רגלי ועשרת־אלפים
Hamalec civitatem ad usque Saul venit et Jehudah viri
5 איש־יהודה: ויבא שאול עד־עיר עמלק
procedite, ite : Chinaum ad Saul Dixitque Arcanum in ipsi ipsi domus &
ויריב בנחל: ויאמר שאול אל־הקיני לכו סרו
fecisti te & ex eis te domum fecisti ab Hamalechitari medio de deducite
רדו מתוך עמלקי פן־אספך עמו ואתה עשיתה חסד
Ægypto ex ex ipsi domus & Israel filii omnibus cum misericordiam
6 עם־כל־בני ישראל בעלתם ממצרים: ויסר קיני מתוך עמלק:
Hamalech Saul percussit Et Hamalech medio de Chinaus recessit &
Capitque Ægypti fines fugit quæ, Sur te veniente Chavilah à
7 ויכה שאול את־עמלק מחוילה ועד־בואך שור אשר על־פני מצרים: וילכד
et ad interfecit populum omnem & vivum Hamalech regem Agag
את־אגג מלך־עמלק חי ואת־כל־העם החרים לפי־
hominem fugit & Agag fugit populus & Saul pepercit Et gladii
חרב: וחמל שאול והעם על־אגג ועל־טוב
bonum cum fugit & ipsum fugit & ipsum & & pecoribus
הצאן והבקר המשנים ועל־כר הטוב
Hilah-fuhet & contempsilli ipsum noluit & ea perdere noluerunt &
ולא אבו להחרימם וכל־המלאכה נמבזה ונמס אותה
vilendo & ipsum ad DOMINI verbum fuit & perdiderunt
8 ההרימו: והי דבר־יהוה׳ אל־שמואל לאמר:
est ad Saul quia ipsum in Saul regem constituerim quod me Pœnitet
נחמתי כי־המלכתי את־שאול למלך כי־שב
clamavit & ; Samuel ira est iratus & confirmavit non mea verba & me post à
מאחרי ואת־דברי לא הקים ויחר לשמואל ויזעק
occursum in Samuel mansuerat Et nocte tota DOMINUM ad
9 אל־יהוה׳ כל הלילה: ושכם שמואל לקראת
Saul Venit : dicendo, Samuel ipsi fuit nunciatumque : mane in Saul
שאול ויגד לשמואל לאמר בא שאול
de ad occurrit, transivit & ipsi civit & nunciatum fibi editum est Carmel in
הכרמלה והנה־עשה לו יד ויסב ויעבר וירד
Ghilgal In
הגלגלה:

Versio VULG. LAT.

15:1 Erat autē bellū potens adversūs Philisthæos omnibus diebus Saul. Nam quemcunq; viderat Saul virū forte, & aptū ad prælia, sociabat eum sibi.

CAP. XV.

2 Et dixit Samuel ad Saul; Me misit Dñs, ut ungerem te in regem super populū ejus Israel: nunc ergò audi vocem 3 Dñi. Hæc dicit Dñs exercituum; Recensui quæcunq; fecit Amalec Israeli, quomodo restitit ei in via cùm ascenderet de Ægypto. Nunc ergò vade, & percute Amalec, & demolire universa ejus: non parcas ei, & non concupiscas ex rebus ipsius aliquid: sed interfice à viro usq; ad mulierem, & parvulū atq; lactentē, bovem & ovē, camelū & asinum. Præcepit itaq; Saul populo, & recensuit eos quasi agnos: ducenta millia peditū, & decem millia virorum Juda. 5 Cùmq; venisset Saul usq; ad civitatem Amalec, tetendit insidias in torrente. 6 Dixitq; Saul Cineæ; Abite, recedite, atque descendite ab Amalec, ne forte involvam te cum eo: tu enim fecisti misericordiā cum omnibus filiis Israel, cùm ascenderent de Ægypto. Et recessit Cineæ de medio Amalec. 7 Percussitque Saul Amalec ab Hevila, donec venias ad Sur, quæ est è regione Ægypti. 8 Et apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladii. 9 Et pepercit Saul, & populus, Agag, & optimis gregibus ovium & armentorū, & vestibus & arietibus, & universis quæ pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid verò vile fuit & reprobum, hoc demolisti funt. Factū est autem verbū Domini ad Samuel, dicens; 11 Pœnitet me quòd constituerim Saul regem: quia derelquit me, & verba mea opere non implevit. Contristatus ergò Samuel, et clamavit ad Dñm totā nocte. 12 Cùmq; de nocte surrexisset Samuel, ut iret ad Saul manè, nunciatum est Samuelī, eò quòd venisset Saul in Carmelum, & erexisset sibi fornicem triumphalem, & reversus transiisset, descendisseque in Galgala. Venit ergò Samuel ad Saul, & Saul offerebat holocaustum Domino, de initiis prædarum quæ attulerat ex Amalec.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15:1 Καὶ ἦν ὁ πόλεμος κραταιὸς ἐπὶ πάν᾽ ἡμέρας τῶν Φιλιστιείμ τὸν ἡμέρας Σαὺλ. καὶ ἦν Σαὺλ ἐν πᾶσι τοῖς ἀνδρᾶς δυνατοὺς, καὶ πᾶς ἄνδρα ὃς ἂν ἴδῃ δυνάμεως, καὶ συνήγαγεν αὐτὸν πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ. ιε΄.

2 Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ πρὸς Σαὺλ, Ἐμὲ ἀπέστειλεν κύριος ⊕ χρῖσαί σε εἰς βασιλεὰ (a) ἐπὶ Ἰσραὴλ. καὶ νῦν (b) ἄκουε τῆς φωνῆς κυρίου. 3 Τάδε εἶπεν κύριος ⊕ Σαβαὼθ, Νῦν ἐπέσκεμμαι ἃ ἐποίησεν (γ) Ἀμαλὴκ τῷ Ἰσραὴλ, οἷς ἀνέστησεν αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντι ⊕ ἐκ Αἰγύπτου. 4 καὶ νῦν πορεύου, καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἐξολοθρεύσεις αὐτὸν (δ) ἀναθέματι αὐτὸν καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτοῦ, καὶ φείσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ· καὶ ἀπολεῖς ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, καὶ ἀπὸ νηπίου ἕως θηλάζοντος ⊕, καὶ ἀπὸ βόδος καὶ ἕως ὀϊδίου καὶ ἕως καμήλου καὶ ἕως ὀνου. 5 Καὶ παρῆγεν Σαὺλ τὴ λαὸ, καὶ ἐπέσκεψεν αὐτοὺς ὡς (ε) Γαλγάλοις τεσσαράκοντα χιλιάδας πεζομάχων, καὶ τὴ Ἰούδα πεντήκοντα χιλιάδας πεζομάχων. 6 Καὶ εἶπεν Σαὺλ τοῖς Κηναίοις, Ἀπέλθετε καὶ ἀναχωρεῖτε ἐκ μέσου Ἀμαλὴκ. Καὶ κατέπαυσε Σαὺλ τὴ Ἀμαλὴκ ἀπὸ (ϛ) Εὐιλὰτ ἕως ἔλθῃς (ζ) ἐπὶ Φελουσίου Αἰγύπτου. 7 καὶ συνέλαβε τὸν Ἀγὰγ βασιλεὰ Ἀμαλὴκ ζῶντα, καὶ πᾶν τὸ ἔθνος ἐν στόματι μαχαίρας. 8 Καὶ ἐπεσπάσατο Σαὺλ καὶ ὁ λαὸς τὸν Ἀγὰγ ζῶντα, καὶ πᾶν ἔθνος ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ τὸ βέλτιον, καὶ τὸν ἐπιθυμητὸν, καὶ τὸν ἀμνὸν ἀμνὸς, καὶ τὸν ἐπιθυμητὸν, καὶ τὸν ἀμνὸν ἀμνὸς, καὶ πάντων τὸ ἀγαθὸν, καὶ οὐκ (η) ἐβούλοντο ἐξολοθρεῦσαι αὐτά· ὃ πᾶν ἔργον ἐξουθενωτὸν καὶ ἐξουθενωμένον (θ) ἐξωλόθρευσαν. 9 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου (ι) πρὸς Σαμουὴλ, λέγων, Πεμέλημαι (κ) τὸν Σαὺλ εἰς βασιλεὰ, ὅτι ἐπέστρεψεν ὀπίσω μου, καὶ τὰ ῥήματά μου (λ) οὐκ ἔστησεν. καὶ ἐλυπήθη Σαμουὴλ, καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον ὅλην τὴ νύκτα. 12 Καὶ ὤρθρισεν Σαμουὴλ, καὶ ἐπορεύθη εἰς ἀπάντησιν τῷ Σαὺλ, λέγοντες, Ἦκεν Σαμουὴλ εἰς τὴν Σαὺλ, λέγοντες, Ἦκεν Σαὺλ εἰς (σ) τὴ Καρμηλὸ, καὶ ἀνέστησεν ἑαυτῷ χειρὶ, καὶ ἐπέστρεψεν καὶ διῆλθεν καὶ κατέβη εἰς Γαλγάλοις.

CAP. XV.

Et dixit Samuel ad Saul, Me misit Dominus ungere te in regem super Israel. Et nunc audi vocem Domini. Hæc dicit Dominus Sabaoth; Nunc visitavi, & fecit Amalec Israeli, in eo cavit si in via, ascendente eo ex Ægypto. Et nunc vade, & percutiet Amalec, & (b) Hæreditabis eos ex eo, & exterminabis eos & omnia quæ ejus: & non reservabis ex eo, & exterminabis (b) eos: & interficies à viro, usque ad mulierem, & à lactente usque ad infantem, & à vitulo usque ad ovum, & à camelo usque ad asinum. Et contradixit Saul populo, & recensuit eos in Galgala, (d) quadringinta millia ordinum, & Judam centum millia ordinum. Et venit Saul usque ad civitatem Amalec, & insidiatus est in torrente. Et dixit Saul ad Cineum, Abi & declina de medio Amalecitæ, ne addam te cum eo: & tu fecisti misericordiam cum filiis Israel in ascendendo ipsos ex Ægypto. Et declinavit Cineus de medio Amalec. Et percussit Saul Amalec ab Eulat usque sic venit per faciem Ægypti. Et cepit Agag regem Amalec vivum. Et omnem populum, (e) & Herium interfecit in ore gladii. Et pepercit Saul, & omnis populus Agag vivum: & optima ovium, & armentorum, & secundum, & vestimentum, & omnium bonorum: & noluerunt exterminare ea: & omne opus vile, & contemptum exterminavit. Et factum est verbum Domini ad Samuel, dicens, (f) Recessit me, quia regnare fecit Saul in regem, quoniam avertit se à post me: et verba mea non servavit. Et tristatus est Samuel: et clamavit ad Dominum totam noctem. Et diluculo surrexit Samuel, et iviit in occursum Israel manè. Et annuntiatum est ipsi (g) Saul, dicentes; Venit Samuel in Carmelum, et constituit sibi manum. Et convertit currum, et descendit in Galgala (h) ad Saul: et ecce ipse offerebat holocaustum Domino, primis spoliorum, quæ tulit ex Amalec.

MS. A. (a) ἐπὶ ἡ λαὸ ὃν ἐπὶ Ἰσραήλ. (β) ἄκουε ἡ φωνὴν τῶν λόγων κυρίου. (γ) Ἀμαλὴκ (δ) Ἐπορεύη καὶ πατάξεις τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ ἀνάθεμα αὐτῷ. (ε) Ὑπηλάσας Ἀγὰγ τὸν βασιλεὰ Ἀμαλὴκ. Καὶ ἐπλάνησε (ζ) Ἀμαλὴκ (η) πάντων ἡ (θ) Εὐλὰ (ι) ἡ ἐπὶ (κ) λαὸ ἐξωλόθρευσεν, * Ἤρξω ἀπόστειν (λ) εἰδὼλο ὀξωλόθρευσαν (μ) ἐξωλόθρευσεν. (ν) ἡ Σαὺλ εἰς βασιλεὰ. (ξ) κυρ. ἔστησε. (ο) ὁ τὴ Ἰσραὴλ ἀφῃ. (π) ἀπέγνωκαν τὸν Σαμουὴλ, λέγοντες, Ἔλθε Σαὺλ εἰς (ρ) τὴ ὑδὸ ἀνέλαβεν (ρ) τὸν ἀρξάμενα ἡ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15:1 * ܗܘܐ ܩܪܒܐ ܬܩܝܦܐ ܥܠ ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܫܠܝܛ ܫܐܘܠ ܥܠ ܟܠ ܓܒܪܐ ܕܚܙܐ ܚܝܠ ܘܡܟܢܫ ܠܗ ܠܘܬܗ

13 ויבא שמואל אל־שאול ויאמר לו שאול ברוך אתה
14 ליהוה הקימתי את־דבר יהוה׃ ויאמר שמואל ומה־
15 זה׳ בעדי׳ ומה׳ קול הצאן באזני׳ וקול הבקר אשר אני׳ שמע׳׃
16 ויאמר שאול מעמלקי׳ הביאום אשר חמל העם
17 על־מיטב הצאן והבקר למען זבח ליהוה אלהיך׳ ויתר׳
18 החרמנו׳׃ ויאמר שמואל אל־שאול׳ הרף
19 ואגיד׳ לך את אשר דבר׳ יהוה אלי׳ הלילה׳ ויאמר׳ לו
20 דבר׃ ויאמר שמואל הלוא אם־קטן אתה׳ בעיניך׳ ראש
21 שבטי׳ ישראל אתה׳ וימשחך׳ יהוה׳ למלך׳ על־ישראל׳׃
22 וישלחך׳ יהוה׳ בדרך׳ ואמר׳ לך׳ והחרמת׳ את־
23 החטאים׳ את׳ עמלק׳ ונלחמת׳ בו׳ עד׳ כלותם׳ אותם׃
24 ולמה׳ לא שמעת׳ בקול׳ יהוה׳ ותעט׳ אל־השלל
25 ותעש׳ הרע׳ בעיני׳ יהוה׃ ויאמר שאול אל־שמואל׳
26 חטאתי׳ כי עברתי׳ את־פי׳ יהוה׳ ואת־דבריך׳ יען׳ יראתי׳ את־
27 העם׳ ואשמע׳ בקולם׃ ועתה׳ שא נא׳ את חטאתי׳
28 ושוב׳ עמי׳ ואשתחוה׳ ליהוה׃ ויאמר שמואל׳
29 אל־שאול׳ לא אשוב׳ עמך׳ כי מאסת׳ את־דבר יהוה׳
30 ויסב׳ שמואל׳ ללכת׳ ויחזק׳ בכנף־מעיל׳ ויקרע׳
31 ויאמר אליו שמואל קרע יהוה את־ממלכות ישראל
32 מעליך היום׃ ונתנה׳ לרעך׳ הטוב׳ ממך׳׃

Versio VULGATA.

13 Et cùm venisset Samuel ad
Saul, dixit ei Saul; Benedictus
14 tu Domino, implevi verbum
Domini. Dixitque Samuel; Et
15 quæ est hæc vox gregum, quæ
resonat in auribus meis, & ar-
16 mentorum, quam ego audio?
Et ait Saul, De Amalec addu-
xerunt ea: pepercit enim pop-
17 ulus melioribus ovibus & ar-
mentis, ut immolarentur Dño
18 Deo tuo; reliqua verò occidi-
mus. Ait autem Samuel ad Saul;
Sine me, et indicabo tibi quæ
19 locutus est Dñs ad me nocte. Di-
xitque ei, Loquere. Et ait Sa-
20 muel; Nonne cùm parvulus
esses in oculis tuis, caput in
tribubus Israel factus es? unxit-
que te Domin° in regem super
21 Israel. Et misit te Dominus in
viam, & ait; Vade, & interfice
peccatores Amalec, & pugna-
bis contra eos usque ad inter-
22 necionem eorum. Quarè ergò
non audisti vocem Domini:
23 sed versus ad prædam es, & fe-
cisti malum in oculis Domini?
24 Et ait Saul ad Samuelem; Im-
mò audivi vocem Domini, &
ambulavi in via per quam mi-
25 sit me Dominus, & adduxi A-
gag regem Amalec, & Amalec
26 interfeci. Tulit autem de præ-
da populus oves & boves, pri-
mitias eorum quæ cæsa sunt, ut
immolet Domino Deo suo in
27 Galgalis. Et ait Samuel; Num-
quid vult Dominus holocausta
& victimas, & non potiùs ut
28 obediatur voci Domini? M E.
L I O R est enim obedientia
29 quàm victimæ; & auscultare
magis quàm offerre adipem a-
30 rietum. Quoniam quasi pecca-
tum ariolandi est, repugnare:
31 & quasi scelus idololatriæ, nol-
le acquiescere. Pro eo ergò
32 quòd abjecisti sermonem Do-
mini, abjecit te Dominus ne
33 sis rex. Dixitque Saul ad Sa-
muel; Peccavi, quia prærva-
ricatus sum sermonē Domini,
& verba tua, timens populum,
34 & obediens voci eorum. Sed
35 nunc porta, quæso, peccatum
meum, & revertere mecum, ut
36 adorem Dominum. Et ait Sa-
muel ad Saul; Non revertar te-
37 cum, quia projecisti sermonem
Domini, & projecit te Do-
38 minus ne sis rex super Israel.
Et conversus est Samuel ut ab-
39 ire: ille autem apprehendit
fimbriam pallii ejus, quæ
40 scissa est. Et ait ad eum
Samuel; Scidit Dominus re-
gnum Israel à te hodiè, & tra-
didit illud proximo tuo meli-
ori te.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Traslatione LATINA.

13 Καὶ παρεγένετο Σαμουὴλ πρὸς Σαὺλ. καὶ
εἶπεν αὐτῷ Σαὺλ, Εὐλογητὸς σὺ τῷ κυρίῳ.
ἔστησα τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου. 14 Καὶ εἶπε
Σαμουὴλ, Καὶ τίς ἡ φωνὴ τῶν προβάτων
(α) τούτων ἐν τοῖς ὠσί μου, καὶ φωνὴ τῶν
βοῶν (β) ὃν ἐγὼ ἀκούω; 15 Καὶ εἶπε Σαὺλ,
Ἐξ Ἀμαλὴκ ἤγαγον αὐτά. ἐφείσατο γὰρ
ὁ λαὸς τῶν κρείσσω τῶν προβάτων, καὶ τῶν
βοῶν, ἕνεκα τοῦ θῦσαι κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ
τὰ λοιπὰ (υ) ἐξωλοθρεύσαμεν. 16 Καὶ εἶπε Σα-
μουὴλ πρὸς Σαούλ, Ἄνες, ἀναγγελῶ σοι ἃ ἐλάλησε κύριος πρὸς με τὴν νύκτα.
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λάλησον. 17 Καὶ εἶπε Σα-
μουὴλ πρὸς Σαούλ, Οὐχὶ μικρὸς ὢν σὺ ἐν
ὀφθαλμοῖς σου ἡγήσω (φ) Σαούλ; ἐν φυλαῖς
Ἰσραὴλ; καὶ ἔχειρό σε κύριος εἰς βασιλέα
ἐπὶ Ἰσραήλ. 18 Καὶ ἀπέστειλέ σε κύριος
ἐν ὁδῷ, καὶ εἶπε Σοι, Πορεύθητι, καὶ (χ) ἐξολοθρεύσατε τοὺς ἁμαρτωλοὺς τοὺς Ἀμαλὴκ,
καὶ πολεμήσεις αὐτοὺς ἕως (ψ)
συντελέσεις αὐτούς. 19 Καὶ ἱνατί οὐκ ἤκουσας
τῆς φωνῆς κυρίου, (ω) ἀφ᾽ ἁρπαγὴν τῶν σκύλων; καὶ ἐποίησας τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου; 20 Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς
Σαμουὴλ, Διὰ τὸ ἀκούσαί με τῆς φωνῆς
τῶν λαῶν, καὶ ἐπορευθὴν τὴν ὁδὸν ἣν
ἀπέστειλέ (τ) με κύριος, καὶ ἤγαγον τὸν
Ἀγὰγ βασιλέα τῶν Ἀμαλὴκ, καὶ τὸν Ἀμαλὴκ (β) ἐξωλοθρεύσαμεν.
21 Καὶ ἔλαβον ὁ λαὸς ἀπὸ τῶν σκύλων πρόβατα καὶ βουκόλια τὰ ἀρχηγὰ τῶν (γ) ἐξολοθρευμάτων, ὅπως ἐνόμισεν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν
τῷ Γαλγάλοις. 22 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ, Εἰ ὑπάρχει τοῖς κυρίοις ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαι, ἢ τὸ ἀκούσαι φωνῆς κυρίου; ἰδοὺ ἀκοὴ ὑπὲρ θυσίας ἀγαθόν, καὶ τὸ ἐπακοῦσαι ὑπὲρ στέαρ κριῶν. 23 Ὅτι ἁμαρτία οἰωνισμοῦ ἐστιν, ὅτι ἐξουθένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουθένωσέ σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. 24 Καὶ εἶπε Σαούλ πρὸς Σαμουὴλ, Ἡμάρτηκα, ὅτι παρέβλεψα τὸ λόγον κυρίου καὶ τὸ ῥῆμά (Ο,ST) σου, ὅτι ἐφοβήθην τὸν λαὸν, καὶ ἐπηκούσθην τῆς φωνῆς αὐτῶν. Καὶ νῦν ἄφες δὴ τὸ ἁμάρτημά μου, καὶ ἀπόστρεψον μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ προσκυνήσω (Ο) κυρίῳ τῷ θεῷ (Ο,ST). 25 Καὶ εἶπε Σαμουὴλ πρὸς Σαούλ, Οὐκ ἀποστρέψω μετὰ σοῦ, ὅτι ἐξουθένωσας τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ ἐξουθένωσέ σε κύριος μὴ εἶναι βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ. 26 Καὶ ἐπέστρεψε Σαμουὴλ τοῦ πορευθῆναι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐκράτησε Σαὺλ τῆς κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ ἐρρήγη. 27 Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Σαμουὴλ, Διῴρισε κύριος τὴν βασιλείαν Σου ἀπὸ Ἰσραὴλ ἀπὸ σοῦ σήμερον, καὶ δώσει αὐτὴν τῷ πλησίον Σου τῷ ἀγαθῷ σοῦ ἢ Σύ.

MS. A: (α) αὐτοι ἐν τοῖς (τ) ἐν ᾗ ἀπ. (υ) ἐξωλοθρεύσαμεν. (φ) ἐξωλοθρεύσεν τοῦ (χ) αυτοὺς (+) τῆς φωνῆς (ω) ἀφ᾽ (τ) ἐν τῇ (α) ἀπέσταλεν (β) ἐξωλόθρευσα. (γ) ἐξωλοθρεύματα, (δ) ὁλοκαύτωμα καὶ θυσία. ὁς (ι) ἔδοξεν (ο) κυρίῳ τῷ θεῷ σου (υ) ἀκουσῆς

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ואתא שמואל אל־שאול ואמר לה שאול ברוך אנת קדם יהוה׃ אקים
14 ית פתגם יהוה׃ ואמר שמואל ומה קל׳ ענא דין באזני׳ וקל׳ תוריא דאנא שמע׃
15 ואמר שאול מעמלק׳ אתיתון׳ ורחם עמא על שפר׳ ענא ותורי׳ דיל לדבחא קדם׳ יי אלהך׳ ויתר
16 שאר מתרא׳ גמרנא׳׃ ואמר שמואל לשאול אורי׳ ואחוי׳ לך׳ ית׳ מתחלל מן קדם׳ יי עמי
17 ואמר׳ ליה אמר׳׃ ואמר שמואל׳ הלא מן קדמי׳ דיל׳ אנת׳ שרי׳ ורחל׳ שבטי׳ דישראל׳ ומשחך׳
18 קדם׳ יי׳ למלך׳ ושלחך׳ יי׳ בארחא׳ ואמר׳ לך׳ אזל׳ ותגזר׳ ית חיביא׳ ית
19 דיל׳ לא תבקיה׳ מיתא׳ ולמה׳ לא שמעת׳ בקל׳ יי׳ ותעת׳ לשלבא׳ ותעבד׳ בישתא׳ קדם׳ יי׳׃
20 ואמר שאול׳ לשמואל׳ חבית׳ ארום׳ עברת׳ ית מימר׳ יי׳ ואזלת׳ בארחא׳ דשלחך׳ יי׳ ואיתיתי׳ ית אגג׳ מלכא׳ דעמלק׳ ומעמלק׳ אבדת׳׃
21 ונסבו׳ עמא׳ מן בזתא׳ ענא׳ ותורי׳ קדם׳ דיתרחמון׳ לדבחא׳ קדם׳ יי אלהך׳ בגלגל׳׃ ואמר׳
22 שמואל׳ הרעיא׳ קדם׳ יי׳ בעלין׳ ובנכסין׳ קדישין׳ כמה׳ דאיתרעיא׳ קבלת
23 למימרא׳ מנכסין׳ קדישין׳ מה׳ דאיתרעיא׳ למלי׳ נביהון׳ מיתב׳ פגמין׳׃ ארי כחוב נבייא׳
24 דשאלין׳ בקסמיא׳ כן חוביה׳ דל׳ דמרבה׳ מן׳ דל׳ דמרבה׳ מן׳ דל׳ דמרבה׳ מן

שמואל א׳ יז

29 וְגַם־בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל לֹא יִשָּׁקֵר׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־שְׁמוּאֵל חָטָאתִי
30 אָנָּא כַּבֵּד־נָא נֶגְדִּי לִפְנֵי זְקֵנֵי עַמִּי וְנֶגֶד יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי
31 וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי
32 שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג
33 מְעֻנָּג וַיֹּאמֶר אֲגַג אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים
אִמֶּךָ וַיְשַׁסֵּף שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגַג לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃
34 וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־בֵּיתוֹ גִּבְעַת שָׁאוּל׃
35 וְלֹא־יָסַף שְׁמוּאֵל לִרְאוֹת אֶת־שָׁאוּל עַד יוֹם מוֹתוֹ כִּי נִחַם
אֶל־שָׁאוּל וַיהוָה נִחַם לַאֲשֶׁר הִמְלִיךְ אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XVI. יז

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל אֶל־שָׁאוּל
וַאֲנִי מְאַסְתִּיו מִמְّלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מַלֵּא קַרְנְךָ שָׁמֶן וְלֵךְ
אֶשְׁלָחֲךָ אֶל־יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי כִּי־רָאִיתִי בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃
2 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע שָׁאוּל וַהֲרָגַנִי
וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת בָּקָר תִּקַּח בְּיָדֶךָ וְאָמַרְתָּ
לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי׃ וְקָרָאתָ לְיִשַׁי בַּזֶּבַח וְאָנֹכִי
אוֹדִיעֲךָ אֶת־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֶת־אֲשֶׁר־אֹמַר
אֵלֶיךָ׃ וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֶת־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא
בֵּית לֶחֶם וַיֶּחֱרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר
שָׁלוֹם בּוֹאֶךָ׃ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי
הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם אִתִּי בַּזֶּבַח וַיְקַדֵּשׁ אֶת־יִשַׁי וְאֶת־בָּנָיו
וַיִּקְרָא לָהֶם לַזָּבַח׃ וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיַּרְא אֶת־אֱלִיאָב
וַיֹּאמֶר אַךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל
אַל־תַּבֵּט אֶל־מַרְאֵהוּ וְאֶל־גְּבַהּ קומתו כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יִרְאֶה
לְעֵינָיִם וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃

Samuel I. Cap. XVI.

Versio VUL.LAT.

non quia : poenitebit non & , mentietur non Israel *Filiis* etiam Et 29
nunc me honora nunc : Peccavi dixit Et *quantum ad ipse* homo
eorum reverterc & Israel coram & *omnis* populi senioribus eorum
post Samuel et reversus Et eo Deo DOMINO me incurvabo & 30
Samuel dixit Et DOMINO Saul & incurvavit & Saul 31
Agag cum ad Iesse & Hamalech regem Agag me ad accedere Facile
Dixitque mortis amaritudo *mortis* Vere ; Agag dixitque *abstulit (mater)* 32
orbatitur & ; tuus gladius mulieres orbavit Quemadmodum : Samuel
facere ad Agag Samuel fecit frustra & ; tua mater mulieribus pra
abscedit Saul & : Ramah in Samuel abiit Et , Ghilgal in *Domini*
videndum ad Samuel addidit non Et , Saul Gibbah in sub domum in 34
Saul ad Samuel luxit quia *jejunio manis* diem ad usque Saul 35
Israel super Saul fecisset regnare quod poenituit DOMINUM &
CAP. XVI.
Saul *ad luctum* in usque ; Samuel ad Dominus dixit Et 1
ejus & ; oleo tuo cornu Imple ; Israel super *regnavit* ; *ad regnandum* ego &
regem mihi ; *filiis in vide quos* ; Bethlehemitem Iesi ad te mittam
me interficet & ; Saul audiet & ; vadam Quomodo : Samuel Dixitque
ut ; *sacrificium* ; Iesi vocabis & ; *ostendam* & ; Sac-
eum manu in *capite* *tuo* Vitulum : DOMINUS Dixitque
ejus & ; *sacrificium* ; *tuo* Vitulum immolabis & 2
ego & *mihi* ungeque ; *tis* factorus quod ; te faciam fiere
dixero quem ; *mihi* ungeque ; *tis* factorus quod ; te faciam fiere
venit & , DOMINUS est locutus quod Facique ; te ad
Eliab vidit & , *ejus* occursum in civitatis seniores *convenerunt* & ; Beth-lehem
ejus filius & ; *Iesi* sanctificavit & ; *vidisse* in meci venite & *vos* sanctificate 5
Eliab vidit & , *ejus* *nominis* in *fecit* Et , *videbimus* ad eos vocavit & 6
ad Dominus dixit Et , *ejus* *mihi* Domino coram Certe : dixit & 7
quia *ejus* *future* altitudine ad & *ejus* aspectu ad respicias Ne : Samuel
videbit homo nam ; *homo* videbit quod non quia : eum reprobavi
ad videbit Domini & *cordis ad*
eum videbit Domini & *cordis ad*

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

29 καὶ ἐπιστεύθη ὁ Ἰσραὴλ εἰς λόγον, καὶ οὐκ ἀπο-
κρυφήσεται (ὁ) ἀπὸ μετανοίας, ὅτι οὐχ ὡς ἄν-
θρωπός ἐστι τοῦ μετανοῆσαι αὐτός. Καὶ εἶπεν
30 Σαμουὴλ, Ἡμάρτηκα, ἀνμὴ δόξασόν με ἐνώπιον
(ι) πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, καὶ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ
μου, καὶ ἐπιστράφητι μετὰ τοῦ Σαουὶ, καὶ προσκυνή-
σω κυρίῳ τῷ θεῷ σου. Καὶ ἀνέστρεψε Σαουὶ
31 τὸν κύριον τὸν θεόν σου. Καὶ ἀνέστρεψε Σαμου-
ὴλ ὀπίσω Σαοὺλ, καὶ προσεκύνησεν (κ) τῷ κυ-
ρίῳ. Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ, Πλησιάσατέ μοι τὸν
Ἀγὰγ βασιλέα Ἀμαλήκ. Καὶ ἔπορευθη πρὸς
αὐτὸν Ἀγὰγ τρόμων. Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ
32 (λ) πίκρα πικρὰ ὁ θάνατος. Καὶ εἶπεν Σαμουὴλ
πρὸς Ἀγὰγ, Καθὼς ἀτέκνωσαν γυναῖκας ἡ ἡ-
μερομία σου, οὕτως ἀτεκνωθήσει ἐν γυναι-
κὶ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἐξεκόψεν Σαμουὴλ τὸν Ἀ-
γὰγ ἐνώπιον κυρίου ἐν Γαλγάλοις. Καὶ ἀπῆλθεν
33 Σαμουὴλ εἰς Ἀρμαθαΐμ· καὶ Σαοὺλ ἀνέβη εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Γαβαά. Καὶ ὁ σαμουὴλ ἐπι-
34 πόθει τὸν Σαουὶ ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ. Καὶ
ἐλυπήθη ὁ Σαμουὴλ ἐπὶ τῷ Σαουὶ, ὅτι ἐπέστρεψε
35 κύριος τὸν Σαουὶ βασιλεύειν ἐπὶ Ἰσραήλ.

MS. A. (ο) ὁ καὶ ὀρῶ (β) βασιλεῦον. Καὶ (γ) οὐς δυνῆσαι, (δ)
γνωρίσω (ε) ἐὰν (ζ) Εἰβιὰν ἢ (η) ἐπιστρέψῃ ἐπὶ τὸ σφόδρα αὐτῆς, (θ)
ἐκεῖ ἡ ἔλθῃ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

29 Quin etiam nobilissimus Israelis nequaquam
mentitur, neque consilium poenitebit non enim ho-
mo est, ut consilium poenitet. Dixit Saul, Pecca-
30 vi; jam honora me coram senioribus populi
mei, et coram Israele, et revertere mecū ut adora-
31 tem Dñm Deum tuū: Reversūq; est Samuel
post Saulem, & adoravit Saul Dñm. Deinde 32
dixit Samuel, Adduc ad me Agagū regem A-
malec: dixique Agag, Verē amara est mors.
Dixit autē Samuel, Quemadmodum orbavit 33
mulieres gladiūtuus, ita orbabitur mater tua
inter mulieres: dilaniavitque Samuel Agagū
regem coram Dño in Galgala. Tunq; ivit Sa- 34
muel in Rama, Saul verò ascendit domū suam
ad Rama. Saul insuper adjecit amplius Samuel
videre Saulē usque ad diem quā mortuus est,
eò quò l contristatus esset Samuel de Saule,
& Dominum pœnituisset regem constituisse
Saulem super Israelem,

CAP. XVI.

1 Dixit autem Dñs Samueli, Quousque con-
tristaberis de Saule, cùm ego reprobaverim
eum ne regnet super Israele? Dixit et ad Dñs ad
Samuelē, Imple cornu tuum oleo, & veni ut
mittam te ad Iesi qui est ex Beth-lehem: pro-
vidi enim mihi inter filios ejus de rege. Di- 2
xit Samuel, Quomodo ire? audiret enim Saul,
& interficeret me. Dixit Dominus Samueli,
Vitulum bovinam accipe in manu tua, & dic,
Ad sacrificandum Domino veni. Deinde vo- 3
ca Isaium ad sacrificium, & ego ostendā tibi
quid agere debeas: & unge mihi eum quē di-
xero tibi. Fecit ergò Samuel quemadmodum 4
præceperat ei Dñs; & cùm advenisset Beth-
lehem Iudæ, exierunt seniores civitatis in oc-
currum ei, et dixerunt, Pacificùne eli adven-
tus tuus? Qui dixit, Pacificus: ad sacrifican- 5
dum Domino veni: sanctificamini, & venite
mecum ad sacrificium: tum sanctificavit Isai-
um & filios ejus, & vocavit eos ad sacrificiū.
Qui cùm venissent, videns Eliabum ait, Se- 6
cundùm Dominum unctus ejus est. Dixit au-
tem Dominus Samueli, Ne intuaeris aspectū
ejus & altitudinem staturæ ejus, quia respui
eum: neque enim humano modo res contem- 7
plor; homo quippe oculos considerat, Domi-
nus autem cor rimatur.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

29 لان ظاهر بني اسرائيل لا يكذب ولا يستبسر لانه ليس مثل الناس الذين يحتاجون الي المشورة
30 * قال شاول * اساءت وتخطاك فاكرمني الان بين مشيخة شعبي وقدام بني اسرائيل وارجع معي
31 لاسجد لله ربك * فرجع صموئيل مع شاول * وسجد شاول للرب * وقال صموئيل * قدموا الي اجاغا
32 ملك عمالاق * قال اجاغا يقينا ان المرب مر * قال صموئيل * كما انكل سيفك من النساء * كذلك
33 تكثل امك من النساء * وقطع صموئيل اجاغ الملك امام الرب في الجلجال * وانصرف صموئيل
34 الي الرامة * وصعد شاول الي بيته الي رامة شاول * ولم يعد صموئيل ان يعاين شاول الي يوم مات *
لان صموئيل حزن على شاول * والرب اسف على انه ملك شاول على بني اسرائيل *

* الفصل السادس عشر *

1 * وقال الرب لصموئيل * الي متي تحزن على شاول * وانا قد رذلته ان لا يملك على بني اسرائيل *
املل وعاك دهنا واقبل حتي ارسلك الي ايساء الي بيت لحم * لاني قد صيرت من بنيه ملكا على
2 بني اسرائيل * قال صموئيل * كيف انطلق * ويسمع شاول فيقتلني * قال الرب لصموئيل خذ معك
عجلة بقر وقل * اني جيت لاقرب ذبيحة للرب * وادع ايسي للذبيحة واحبرك كيف تسعي ان
3 تصنع * وامسح لي الذي اقول لك * وفعل صموئيل كما قال امر الرب * ولما بيت لحم مريه هو واوجس
مشيخة القرية اليه فسلموه وقالوا سلامة * قال سلامة انما جيت لاقرب ذبيحة للرب * تطهروا وصيروا
4 معي في وقت الذبيحة * وطهر صموئيل ايساء وبنيه * ودعاهم للذبيحة * فلما اتوه نظر الي البن
5 بن ايساء الكبير فقال * مسيح الرب بحضرته * قال الرب لصموئيل * لا تنظر الي جماله وطوله وحسن
قامته * لاني قد ابعدته * لست مثل البشر الذين ينظرون الي المحاسن الخارجة * لان الناس
يحتاجون الي نظر العين * واما ابلوا ما في القلوب * واعرف السرائر *

Targum Jonathan.

29 וְאַף תְּרִיר מְחוּבִי וְיִשְׁתְּבְקוּן בְּדִיל דְּאִתְגְּבַר מִלְּכוּ בְּדִיל דְּאִתְגְּבַר מִלְּכוּ עַל יִשְׂרָאֵל לְעָלָם בְּבַר
30 אֲרוּם לָא כְּדִין בְּנֵי אֲנָשָׁא דִּי יִשְׁתְּבְקוּן בְּדִיל דְּאִתְגְּבַר מִלְּכוּ וַאֲמַר שָׁאוּל חָבֵית
אֶלָּא כְּבַר יָתִי יְקָרִי קֳדָמוֹהִי דְּיִשְׂרָאֵל דְּלֵית קֳדָמוֹהִי מִלָּה דְּשַׁקְרָא וְאֶלָּא כְּמָא דִּי אֲנָא
אֲמַר לָךְ אֲתוּב עִמִּי וְאֶסְגוּד לְקֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃ וַאֲתוּב שְׁמוּאֵל בָּתַר שָׁאוּל וְסָגִיד
31 לְקֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל קְרִיבוּ לְוָתִי יָתֵהּ אֲגַג מַלְכָּא דְּבֵית עֲמָלֵק וַאֲתָא לְוָתֵהּ אֲגַג
32 מְפַנְּקָא וַאֲמַר אֲגַג בְּבַעוּ דְּבוּנוּ מִרַּת מוֹתָא׃ וַאֲמַר שְׁמוּאֵל כְּמָא דִּי שַׁכְּלַת אִתְּתָא מִגְּבָרִין כֵּן
33 תִּתְכַּל מִנָּשִׁין אִמָּךְ וְאַף תְּרִיבוּ מִגְּבָרִין אִמָּךְ׃ וְקַטַּל שְׁמוּאֵל יָתֵהּ אֲגַג קֳדָם יְיָ בְּגִלְגָּלָא׃
34 וְאָזַל שְׁמוּאֵל לְרָמָתָא וְשָׁאוּל אֲסֵק לְבֵיתֵהּ גִּבְעַת שָׁאוּל׃ וְלָא אוֹסִיף שְׁמוּאֵל לְמֶחֱזֵי יָת שָׁאוּל עַד יוֹם מוֹתֵהּ׃
35 אֲרֵי אִתְאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל שָׁאוּל וְיָי חָבֵּב בְּמִמְרֵהּ אֲרֵי אִמְלִיךְ יָת שָׁאוּל עַל יִשְׂרָאֵל׃

Et si diceris: Revertar à culpa mea, et dimittetur mihi, ut faciam regnū ego 29
et filii mei sup Israel in seculū: jam decretū est super te ab ante Dñm vi-
storiarum Israel, ante quem non est vanitas, et non revertitur ab eo quod 30
dixit: quia non est ut filii hominis ille, qui dicunt et mentiuntur, decernunt
et non firmant. Et dixit; Peccavi: nunc honora me nunc ante fenes popu- 31
li mei et ante Israel, et redi mecum, et adorabo ante Dñm Deum tuum.
Et reversus est Samuel post Saulem, et adoravit Saul coram Dño. Et dixit 32
Samuel: Adducite ad me Agag regem domūs Ghamalek: et venit ad illum
Agag delitiosus: et dixit Agag, Obsecro domine mi, amaritudo mortis.
Et dixit Samuel: Sicut orbavit mulieres gladius tuū, sic orbabitur pre mu- 33
lieribus mater tua: et discerpsit Samuel Agag ante Dñm in Gilgela. Et 34
abiit Samuel ad Ramacha, et Saul ascendit in domum suam ad Gibghath
Saulis. Et non addidit Samuel ut videret Saulem usq; ad diem mortis suæ; 35
quia lamentatus est Samuel ad Saulem, et Domin' reversus est in dicto
suo, quòd regnare fecisset Saulem super Israel.

CAP. XVI.

Et dixit Dominus Samueli: usque quo lamentaris tu ad Saulem, et ego 1
elongavi eum ne sit rex sup Israel? imple cornu tuum oleo, et veni, mittam
te ad Iesi qui ex Bethlehem, quia notus ante me in filiis ejus rectus, ut an-
te me sit rex. Et dixit Samuel: Quomodo ibo? et si audierit Saul, occide 2
me. Et dixit Dñs: Vitulum boum accipies in manu tua, et dices: Ad faci-
ficandum ante Dñm veni. Et invitabis Iesi in convivio, et ego indicabo 3
tibi quid facies; et unges à me eum quem dicam tibi. Et fecit Samuel sup Is-
tus est Domin', et venit ad Bethlehem: et congregati sunt senes urbis ad 4
occursum ejus: et dixerunt, Pax adventū tuū? Et dixit, Pax ad sacrificandū
ante Dñm veni: præparamini et intrabitis mecū in convivio: et invitavit
Iesi et filios suos, et vocavit eos ad oblationē *sanctitatis*. Et fuit cùm in- 5
travent illi, et vidit Eliab et dixit: Verùm stat ante Dominū unctus ejus. Et 7
dixit Domin' ad Samuel: Ne contemplaris in aspectū ejus, et in altitudine
staturæ ejus: nam elongavi eum; quia non *video* ut videt filii hominis;
quia filii hominis vident in oculis suis, et ante Dominū manifestæ sunt
cogitationes cordis.

Paraph. Chald. Versio Latina.

Quoniam ergò Dominus ad Samuelem, 1
Quousque dolebis de Saule, cùm ego
reprobavi eum ne regnet super filios Is-
raël? imple cornu tuum oleo, & veni
ut mittam te ad Iesi in Beth-lehem: ecce
filium enim ex filiis ejus vegeto super filios
Israël. Dixit Samuel, Quomodo ibo? et
audiret enim Saul, & occideret me. Et dixit
Dominus ad Samuelem, Sume tecum vitu-
lum bovinum, & die, Ad sacrificandum
venio. Et vocabis Iesi ad 2
sacrificium, & indicabo Iesi quid
te facere oporteat; & unge mihi, quem di-
xero tibi. Fecitque Samuel sicut man-
daverat ei Dominus; cùmque venisset
Beth-lehem civitatem Judæ, exierunt
seniores civitatis ad eum, eique obviam
fieri dixerunt, Pacem? Respondit, 3
Pax; nam venit ad offerendum sacrifi-
cium: imple sanctificantes tuum ut ego
tamius tempore sacrificii: mundavique
Samuel Iesi & filios ejus, tum invita-
vit eos ad sacrificium. Cùmque venis-
sent ad eum, respiciens Eliab filium
Iesi nativi majorem, dixit, Ut ecce
Dominus pro voluntate ipsius est. Dixit Do- 4
minus ad Samuelem, Ne considere
consultatem ejus, & longitudinem ejus,
pulchritudinemque staturæ ejus, quo-
niam repudiavi eum; non sum sicut ho-
mines qui considerant consultates ex-
teriores: homines enim aspiciunt oculos
fi; ego verò quod in cordibus inest, ex-
plorat, & indita cognosco.

שמואל א: יז

Samuel facies ad eum transire fecit & ,Abinadab ad Isai vocavit Et
Sammah Isai fecit transire Et .Dominus elegit non hic in Etiam :dixit &
Isai fecit transire Et .DOMINUS elegit non hic in Etiam : dixit &
8 וַיִּקְרָא יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
9 וַיֹּאמֶר גַּם־בּוֹ בָּחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי שַׁמָּה
Isai fecit transire Et .DOMINUS elegit non hic in Etiam : dixit &
10 וַיֹּאמֶר גַּם־בּוּ לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֵר יִשַׁי
elegit Non : Isai ad Samuel dixitque :Samuel facies ad Tuos filios septem
שִׁבְעָה בָנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא בָחַר
puteri confirmam Suntne : Isai ad Samuel Dixitque .sine in Dominus
11 יְהוָה בְּאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתֻמּוּ הַנְּעָרִים
Samuel dixit & :puteri in superes ecce & minor remanſit Adhuc :dixit &
12 וַיֹּאמֶר עוֹד שָׁאֵר הַקָּטֹן וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
.huc eum mittit ergo eum ſed .adhuc non quia : eum ceptat & ,Mitte : Isai ad
אֶל־יִשַׁי שְׁלַח וְקַחְתִּיו כִּי לֹא נָסֹב עַד־בֹּאוֹ פֹה׃
,mollis pulcher ,ſimul rubeus ipſe & : eum fecit venire & ,Mittque
13 וַיִּשְׁלַח וַיְבִאֵהוּ וְהוּא אַדְמֹנִי עִם־יְפַת עֵינַיִם
hic quia , eum unge , Surge : Dominus dixit Et .vifu bonus & ,
וְטוֹב רֹאִי וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה
eum unxit & ,olei cornu Samuel Cepique ipſe
14 הוּא׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ
die à David ad Domini ſpiritus profiluit & :fuerit fratri inuerſi in
בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־יְהוָה אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם
,Ramah in abiit & ,Samuel furreexitque ,ſupra & ,ipſa
הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה׃
ſpiritus cum terrule & ,Saul cum à recedit Domini ſpiritus Et
15 וְרוּחַ יְהוָה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעַתָּתְהוּ רוּחַ־
.eum ad Saul ſervi dixerunt Et .Domino à malus
יְהוָה׃ מֵאת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי שָׁאוּל אֵלָיו
nisi Dicat .te turbare malus Dei ſpiritus nunc Ecce
הִנֵּה־נָא רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה מְבַעֶתֶךָ׃ יֹאמַר־נָא
modulantes ſcientem virum quærent .mei ſervi ad tui ſervi ,inquit Dominus
16 אֲדֹנֵינוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ יְבַקְּשׁוּ אִישׁ יֹדֵעַ נַגֵּן
pſallet & ,malus Dei ſpiritus te ſuper conſtantes ſerit & ,tua in
בְּכִנּוֹר וְהָיָה בְּהָרוֹת עָלֶיךָ רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה וְנִגַּן
Providete ſtuos ſervus ad Saul dixit Et .tibi erit bene & ſuſa manu in
בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־
,me ad ,modulantis & ,modulari ſcientem bene virum mihi nunc
נָא לִי אִישׁ מֵשִׁיב לְנַגֵּן וְהֵבֵאתֶם אֵלָי׃
Isai ipſi filium vidi Ecce : dixit & ,quærite & unus respondit Et
17 וַיַּעַן אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי בֶן לְישַׁי
,bali virum & ,ſonor potentem & ,modulari ſciente Beth-halachamite
בֵּית הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן גִּבּוֹר חַיִל וְאִישׁ מִלְחָמָה
Mittque .eo cum Dominus & ,ſonor virum & ,ſorte prudentem &
18 וְנָבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר וַיהוָה עִמּוֹ׃ וַיִּשְׁלַח
David .me ad Mitte' : dixit & ,Isai ad ,legem Saul
שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשַׁי לֵאמֹר שְׁלַח אֵלַי אֶת־דָּוִד
,ſtini unio & ,quia afinum Isai Cepique .ſpecie in qui ,ſum ſilium
בְּנֶךָ אֲשֶׁר בַּצֹּאן׃ וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמֹר לֶחֶם וְנֹאד יַיִן
,Saul ad tui filii David mea in mitte & ,tuum cæpratum hedum &
וְגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־שָׁאוּל׃
eum dixit & ,ei facis ut Bethle & ,Saul ad David Venique
19 וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֶּאֱהָבֵהוּ מְאֹד
,Isai ad Saul mitte Et .nafi ,ſtrenu ei fuit & ,ſtabat
מֵאֹד וַיְהִי־לוֹ נֹשֵׂא כֵלָיו׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל־יִשַׁי
,meis oculis in gratiâ invenit qui ,amas ſatis ad David mox Stet :dicendo
לֵאמֹר יַעֲמֹד־נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃
David cepisque & ,Saul in Dei ſpiritus conſtitit & ,ſuit Et
20 וְהָיָה רוּחַ אֱלֹהִים אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד אֶת־
erat bene & ,Saul ipſi refiratio erat & : ſua manu in modulabat & ,citharam
הַכִּנּוֹר וְנִגַּן בְּיָדוֹ וְרוּחַ לְשָׁאוּל וָטוֹב malus ſpiritus eo adepto recedebatque , à
לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ הָרָעָה׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܘܩܪܐ ܝܫܝ ܠܐܒܝܢܕܒ ܘܐܥܒܪܗ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܐ ܒܪܝܪ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃
9 ܘܥܒܪ ܝܫܝ ܫܒܥܐ ܒܢܘܗܝ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ ܗܠܝܢ׃
10 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
11 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܢ ܐܬܐ׃
12 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
13 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
14 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
15 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
16 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
17 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
18 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
19 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
20 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
21 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 ثم دعا ايسي ابيناداب ابنه الثاني ، وقدّمه الى صموئيل ، وقال ، لا يختر الرب هذا ، ثم قدّم
9 ايسي ابنه الثالث ، وقال ، لا يختر الرب هذا ايضاً ، وقدّم ايسي سبعة بنيه الى صموئيل ،
10 فقال صموئيل لايسي ، لا يختر الرب هؤلاء ، ثم قال صموئيل لايسي ، هل فرغت من فتيانك ،
11 ليس غير هؤلاء ، قال له ، بقي الصغير وهو يرعى الغنم ، قال صموئيل لايسّاء ، ابعث به ، لانّي لا
12 ارجع الى موضعي حتى ياتي هاهنا ، فارسل ايسّاء ولدي به ، وكان اشقر حسن العينين حسن
13 المنظر ، قال الرب لصموئيل ، قم فامسحه ، لانّه هو هذا ، فاخذ صموئيل وعاء الدهن ، ومسحه
14 بين اخويه ، وحلّ روح الرب على داود من ذلك اليوم ، وانّه صموئيل باكر منصرفاً الى بيت
15 الرامة ، وجار روح الله عن شاؤول ، فضايقه الروح الرديء بتدبير جسده بامر الرب ، فقال عبيد
16 شاؤول له ، عبيدك امامك ، امانري يبتغون لك رجلاً يحسن يضرب بالعود ، فاذا استلّط
17 عليك روح سوء يضرب بيده فيفرج عنك ، قال شاؤول لعبيده ، اطلبوا رجلاً يحسن يضرب
18 بالعود ايوفى به ، فاجاب فتى من الغلمان وقال ، رايت ابناً لايسّاء من بيت لحم يحسن الضرب
19 بالعود ، جبّاراً بقويه ، هو رجل بطل بحرب ، جيّد الفهم للكلام ، حسن المنظر ، علّيه نعمة من
20 الرب ، فارسل شاؤول الملك الى ايسّاء ، وقال له ، ارسل الّي داود ابنك ، فاني اصطنع اليه ، فسلّ
21 ايسّاء حماراً ، وحمل عليه خبزاً ، وزق خمر ، وجدياً من المعز ، وارسل داود ابنه الى شاؤول ، فاتى
22 داود شاؤول وخدمه ، واحبّه وصار خاصّة لسلاحه ، وارسل شاؤول الى ايسّاء وقال له ، دع داود
23 يكون في خدمتي لاني قد احببته واعجبني جدّاً ، وكانت اذا تسلّطت على شاؤول الروح
الرديء بامر الرب ، كان داود ياخذ عوده ، ويضرب بين يديه ، فيفرج عن شاؤول بنغمته ،
وينصرف عنه الروح الرديء ،

Tom.II. Ll 2

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ ἐκάλεσεν Ἰεσσὶ τὸν Ἀμινοδάβ, καὶ
παρῆγεν αὐτὸν ἔμπροσθεν Σαμουήλ. καὶ εἶπεν,
Οὐδὲ οὗτον ἐξελέξατο Κύριος. Καὶ παρήγαγεν
Ἰεσσὶ τὸν Σαμμὰ, καὶ εἶπεν, Καὶ τοῦτον
10 οὐκ ἐξελέξατο κύριος. Καὶ παρήγαγεν
Ἰεσσὶ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς αὐτοῦ ἔναντι Σαμουήλ.
καὶ εἶπεν (α) Σαμουὴλ, Οὐκ ἐξελέξατο κύριος.
Ἐπερώτησον τὰ παιδάρια, καὶ εἶπεν, Ἔτι
μικρὸς, ἰδοὺ τὰ πρόβατα ἀποβεβλήκασι
12 τὴν ἐλεημοσύνην σου. Καὶ ἀπέστειλεν καὶ
ἤγαγεν αὐτόν. (β) καὶ αὐτὸς ἐρυθρὸς, καὶ
ὡραῖος τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ἀγαθὸς τῇ ὁράσει. καὶ
εἶπεν κύριος Σαμουὴλ, Ἀνάστα καὶ
χρῖσον τὸν Δαυὶδ, ὅτι οὗτος οὗτος. Καὶ ἔλαβεν Σαμουὴλ
τὸν κέρας τὸν ἔλαιον, καὶ ἔχρισεν
αὐτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. καὶ ἐφ-
ήλατο πνεῦμα κυρίου ἐπὶ Δαυὶδ ἀπὸ τῆς
ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπάνω. καὶ ἀνέστη Σαμουὴλ
καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀρμαθαίμ. Καὶ πνεῦμα
κυρίου ἀπέστη ἀπὸ Σαυὶλ, καὶ ἐνεπνίγετο αὐτὸν
πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου. Καὶ εἶπαν οἱ
παῖδες Σαὺλ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ δὴ
πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου πνίγει σε. Εἰ κελεύει
ὁ δεσπότης σου ἐνώπιον σου, οἱ δοῦλοι σου ἐνώ-
πιον σου ζητήσουσι ἄνθρωπον ἐπιστάμενον
ψάλλειν τῇ κιθάρᾳ, καὶ ἔσται ἐὰν ἐπέλθῃ σοι
πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου, καὶ ψαλεῖ τῇ
χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀναψυχθήσεται σοι. καὶ εἶπεν
Σαὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ἀναζητήσατε δὴ
ἀνθρωπον ὃς ἐπίσταται ψάλλειν καὶ ἔστω
ἐὰν ἐπέλθῃ πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου, καὶ ψαλεῖ τῇ χειρὶ
αὐτοῦ, καὶ ἀναψυχθήσεται σοι. καὶ ἀπεκρίθη
Ἰεσσὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἔλαβεν (γ) ἐν δὲ
ὄνον φορτίον ἄρτων, καὶ ἀσκὸν οἴνου, καὶ ἔρφος
αἰγῶν, καὶ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
πρὸς Σαὺλ. καὶ εἰσῆλθεν Δαυὶδ πρὸς Σαὺλ, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ.
καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν ἰσχύϊ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ
ἐκ τῶν ὑποζυγίων αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν Σαὺλ πρὸς
Ἰεσσὶ, λέγων, Παρεστάτω δὴ
Δαυὶδ ἐνώπιόν μου, ὅτι εὗρε χάριν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς μου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιφέρειν πνεῦμα
πονηρὸν παρὰ κυρίου τὸν Σαὺλ, καὶ ἐλάμβανεν Δαυὶδ τὴν
κιθάραν, καὶ ἔψαλλεν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἀναψυχθήσεται
Σαὺλ, καὶ ἀγαθὸν αὐτῷ, καὶ ἀφίστατο ἀπ'
αὐτοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

MS. A. (α) κλεσ⊕. Καὶ (α) Σαμουὴ. (β) Σαμουὴλ πρὸς Ἰεσσὶ,
Οὐκ (α) αὐτὸν ἐνταῦθα. Καὶ (γ) καὶ ἔξῃ (β) σταῦλος αὐτὸ πρὸς
(α) Ἰδοὺ τὰ (α) ὑπὸ σοῦ πονηρὸν, καὶ ψαλεῖ (γ) δὴ ἀνθρω-
(α) αὐτὸς, Ἰδοὺ (γ) ψαλεῖν, καὶ (α) ὁ μὲν πονηρὸς, ὁ ζω-
ετὸ ἀλῆρ, καὶ ἀνθρ (α) ἀνθρωπον ἀγρίλιον (γ) Δαυὶδ τὸν υἱὸν Σε-
(γ) ὑβῇ αἰῶν αἰῶν, (α) αἰῶν ουνὶν

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et vocavit Jesse Abinadab, et transire fecit illum ante Semuel, et dixit : 8
Etiam in hoc non eſt voluntas ante Dñm. Et transire fecit Isai ſeptem 9
filios ſuos ante Semuel, et dixit Semuel ad Isai: Non eſt voluntas ante Dñm
in his. Et dixit Semuel Isai: Num completi ſunt pueri ? et dixit : Adhuc 10
reliſtus eſt parvus, et ecce paſcit oves, et dixit Semuel Isai: Mitte et venia-
re fac illumquon enim diſcumbemus uſque quo veniat illic huc. Et miſit et 11
venire fecit illum: et is rufus erat, et oculi ejus decentes, et pulcher in a-
pectu ſuo, et dixit Dñs: Surge, unge illũ, quia hic ipſe. Et tulit Semuel 12
cornu unctionis, et unxit David inter fratres ejus: et manſit ſpiritus for-
titudinis ab-ante Dñm ſuper David à die illo et ſupra: et ſurrexit Semuel
et venit ad Ramatha. Et ſpiritus fortitudinis ab-ante Dñm qui fuit cum 14
Saul, transivit à illo, et terruit eum ſpiritus mal'ab-ante Dñm. Et dixerunt 15
ſervi Saul ipſi : Ecce nunc ſpiritus mal' ab-ante Dñm terrens te. Dicat 16
nunc dns noſter, ſervi tui ante te quærent virum qui ſciat pſallere in ci-
thara : et erit quando manebit ſuper te ſpiritus malus ab-ante Dñm, et
pſallet in manibus ſuis, et benè eris tibi. Et dixit Saul ſervis ſuis : Provi- 17
dete nunc mihi virum qui aptus ſit ad pſallendum, et venire faciet is eum
ad me. Et reſponditque de pueris ejſ, et dixit : Ecce vidi filiũ Isai qui ex 18
Bethlehem, ſciens pſallere, et virum virorum, et virũ belli ac ſermo, & in-
telligentem in conſilio, et virum pulchrũ aſpectu, et verbũ Dñi in auxilio
ejus. Et miſit Saul nuncios ad Isai, et dixit : Mitte mihi David filiũ tuũ 19
qui eſt inter pecora. Et tulit Isai onerata aſinũ onere panis, et uterem vini, 20
et hedum ſillum caprz unum, et miſit in manu David filii ſui ad Saul. Et
venit David ad Saul, et miniſtravit ante eum, et amavit illum valde, et
fuit ei portans arma ejus. Et miſit Saul ad Isai dicens: Miniſtrabit nunc 21
David ante me, quia invenit gratiam ante me. Et fuit quando manſit ſpi- 23
ritus malus ab-ante Dominum apud Saul, et tulit David chinaram, et pſal-
lebat in manu ſua, et refrigeratum fuit Saul, et benè fuit ei, et aſcendit ab
eo ſpiritus malus.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

8 וקרא ישי לאבינדב והעביר קדם שמואל ואמר אף בדין לא רעיא קדם יי׃ ואעביר
9 ישי שמה ואמר אף בדין לא רעיא קדם יי׃ ואעביר ישי שבעה בניה קדם שמואל ואמר
10 שמואל לישי לא רעיא קדם יי׃ ואמר שמואל לישי הישלימו עוד עולמיא ואמר עוד
11 אשתאר זעירא והא רעיא דענא׃ ואמר שמואל לישי שלח ואיתניה ארי לא נסתחר ער
12 מיתחי הכא׃ ושלח ואיתיה והוא סמוק עיניתי ויאן ושדר בריחיה ואמר יי קום משחיה
13 ארי דין הוא׃ ונסיב שמואל ית קרנא דשמנא ומשח ית דוד בגו אחוהי ושרת רוח
14 נבואה מן קדם יי על דוד מיומא ההוא ולעלא׃ וקם שמואל ואזל לרמתא׃ ורוח נבואה מן
15 קדם יי דהות עם שאול אתרחקת מיניה ליה רוח בישא מן קדם יי׃ ואמרו עבדי
16 שאול ליה הא כען רוח בישא מן קדם יי מיבהתך׃ יימר כען רבונא עבדך קדמך
17 נבעון גברא דידע לנגנא בכנרא׃ והי תמיי ליך רוח בישא מן קדם יי׃ ויתגנן בידיה
18 ויטב לך׃ ואמר שאול לעבדוהי חזו כען לי גברא דמשכח׃ ואיתיניה׃ ואתיב
19 חד מן עולמיא ואמר הא חזיתי בר ליש דמבית לחם דידע לנגנא ונבר חילא ונבי
20 צבר קרבין׃ וסכלתן בעניי׃ ומרבא דיי בסעדוהי׃ ושלח שאול
21 מלאכין לות ישי ואמר שדר לי ית דוד בדבדי בענא׃ ונסיב ישי עמרא מלחמא׃
22 ובר דמחמרי וגדיא חד׃ ושדר ביד דוד בריה לות שאול׃ ואתא דוד לות שאול
23 ושמש קדמוהי והות ליה לרחמי׃ והוה כד שרא רוח בישא מן קדם יי׃ ולות שאול
24 ונגן דוד בידוי׃ ורוח נבואה בישא מן קדם יי׃ ואתרחק מיניה׃ ושלם לה׃ שמואל
25 ולות שאול׃ ואתרחק מיניה׃ ואתרחיק מיניה׃ ונגן בידוי׃ ושלח שאול לות ישי למימר ישבא
26 נגן ברחמוי׃ ויהי כד שרא רוח בישא מן קדם יי׃ ונסיב דוד ית כנרא׃ ומנגן בידוי׃ ושלח שאול לות ישי למימר ישבא
27 ישי׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

8 ܘܩܪܐ ܝܫܝ ܠܐܒܝܢܕܒ ܘܐܥܒܪܗ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܐ ܒܪܝܪ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃
9 ܘܥܒܪ ܝܫܝ ܫܒܥܐ ܒܢܘܗܝ ܩܕܡ ܫܡܘܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ ܗܠܝܢ׃
10 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
11 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
12 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
13 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
14 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
15 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
16 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
17 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
18 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
19 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
20 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
21 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
22 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃
23 ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܝܫܝ ܠܐ ܒܪ ܝܗܘܐ׃ ܗܠ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܛ ܥܠ ܥܠܡ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 ثم دعا ايسي ابيناداب ابنه الثاني ، وقدّمه الى صموئيل ، وقال ، لا يختر الرب هذا ، ثم قدّم
9 ايسي ابنه الثالث ، وقال ، لا يختر الرب هذا ايضاً ، وقدّم ايسي سبعة بنيه الى صموئيل ،
10 فقال صموئيل لايسي ، لا يختر الرب هؤلاء ، ثم قال صموئيل لايسي ، هل فرغت من فتيانك ،
11 ليس غير هؤلاء ، قال له ، بقي الصغير وهو يرعى الغنم ، قال صموئيل لايسّاء ، ابعث به ، لانّي لا
12 ارجع الى موضعي حتى ياتي هاهنا ، فارسل ايسّاء ولدي به ، وكان اشقر حسن العينين حسن
13 المنظر ، قال الرب لصموئيل ، قم فامسحه ، لانّه هو هذا ، فاخذ صموئيل وعاء الدهن ، ومسحه
14 بين اخويه ، وحلّ روح الرب على داود من ذلك اليوم ، وانّه صموئيل باكر منصرفاً الى بيت
15 الرامة ، وجار روح الله عن شاؤول ، فضايقه الروح الرديء بتدبير جسده بامر الرب ، فقال عبيد
16 شاؤول له ، عبيدك امامك ، امانري يبتغون لك رجلاً يحسن يضرب بالعود ، فاذا استلّط
17 عليك روح سوء يضرب بيده فيفرج عنك ، قال شاؤول لعبيده ، اطلبوا رجلاً يحسن يضرب
18 بالعود ايوفى به ، فاجاب فتى من الغلمان وقال ، رايت ابناً لايسّاء من بيت لحم يحسن الضرب
19 بالعود ، جبّاراً بقويه ، هو رجل بطل بحرب ، جيّد الفهم للكلام ، حسن المنظر ، عليّه نعمة من
20 الرب ، فارسل شاؤول الملك الى ايسّاء ، وقال له ، ارسل الّي داود ابنك ، فاني اصطنع اليه ، فسلّ
21 ايسّاء حماراً ، وحمل عليه خبزاً ، وزق خمر ، وجدياً من المعز ، وارسل داود ابنه الى شاؤول ، فاتى
22 داود شاؤول وخدمه ، واحبّه وصار خاصّة لسلاحه ، وارسل شاؤول الى ايسّاء وقال له ، دع داود
23 يكون في خدمتي لاني قد احببته واعجبني جدّاً ، وكانت اذا تسلّطت على شاؤول الروح
الرديء بامر الرب ، كان داود ياخذ عوده ، ويضرب بين يديه ، فيفرج عن شاؤول بنغمته ،
وينصرف عنه الروح الرديء ،

Tom.II. Ll 2

שמואל א׳: יז

CAP. XVII. יז

1 וַיַּאַסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ
שֹׂכֹה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין שׂוֹכֹה וּבֵין
עֲזֵקָה בְּאֶפֶס דַּמִּים׃ וְשָׁאוּל וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נֶאֱסָפוּ
וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה וַיַּעַרְכוּ לַמִּלְחָמָה לִקְרַאת
פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל
עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא אִישׁ־
הַבֵּנַיִם מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת שְׁמוֹ מִעֲזֵת
גַּת גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת׃ וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת רֹאשׁוֹ
וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וְמִשְׁקַל הַשִׁّרְיוֹן חֲמֵשֶׁת
אֲלָפִים שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת׃ וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל־רַגְלָיו וְכִידוֹן
נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃ וְעֵץ חֲנִיתוֹ כְּמוֹר
אֲרֹגִים וְלַהֲבַת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל
וְנֹשֵׂא הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־
מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵּצְאוּ לַעֲרֹךְ
מִלְחָמָה הֲלוֹא אֲנֹכִי הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ־
לָכֶם אִישׁ וְיֵרֶד אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי
וְהִכָּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל לוֹ
וְהִכִּיתִיו וְהָיִיתֶם לָנוּ לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר
הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי אֶת־מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה
תְּנוּ־לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה יָחַד׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל
אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃
וְדָוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וְשִׁי
שְׁמֹנֶה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל זָקֵן בָּא
בָּאֲנָשִׁים׃ וּלְדָוִד שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו הַגְּדֹלִים הָלְכוּ אַחֲרֵי
שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר הָלְכוּ
בַּמִّלְחָמָה אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב וְהַשְּׁלִישִׁי
שַׁמָּה׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

יז

1 וכנשו פלשתאי ית משריתהון לאגחא קרבא ואתכנשו לשוכה די לשבט יהודה ושרו
2 בין סוכו ובין עזיקה באפסדמים׃ ושאול ואנש ישראל אתכנשו ושרו בבקעת בוטמא
3 ומדברו קרבא לקדמות פלשתאי׃ ופלשתאי קיימין על טורא מכא וישראל קיימין על טורא
4 מכא והגיא ביניהון׃ ונפק גברא מן משריתהון פלשתאי שמיה גלית מגת רומיה
5 אמתין תלתא ואמתא ופלגא׃ וקוקי סריגין על ריאשיה ושריין נלבין הוא לבישא דקשקשין שריונא
6 חמשא אלפין דקקי נחשא׃ ושיבלין נחשא על רגלוהי וסמרגא דנחשא נפיק מן קלקא
7 דתרין כתפוהי׃ ואמרא דרמחיה כאנסרן דנרגין ושנינא דרמחיה תריה מתקל
8 שית מאה דקקי פרזלא ונטל תריסא דמן קדמוהי׃ וקם ואקרי אל מדמהון׃ ואמר
9 להון למה תפקון מסדרא דמן אנא גברא דפלשתאי ואתון עבדין לשאול ואנא הוא
10 גברא דתיכון לדון לכון לפלשתאי אנא גברא דתיכון׃ ואמר פלשתאי אנא מעיר ית מערכת
11 ישראל יומא דין לתנון לי גברא ונגיעי דנתי׃ ושמע שאול וכל ישראל
12 ית מתגבי פלשתאי האלין ואתבהרו ודחלו לחדא׃ ודוד בר נבר מן אפרתי דין מבית
13 לחם דיהודה דהוה שמה דישי ליה תמניא בנין ובגברא ביומי שאול סגי בבני דיריה
14 ואזלו תלתא בני ישי רברבי אזלו בתר שאול לקרבא ושמהן תלתא בנוהי דאזלו
15 לקרבא אליאב בוכרא ותניינא אבינדב ותליתאה שמה׃

CAP. XVII.

1 Congregantes autem Philisthiim agmina sua in prælium, convenerunt in Socho Judæ: & castrametati sunt inter
2 Socho & Azeca, in finibus Dommim. Porrò Saul & filii Israel congregati venerunt in
3 Valle terebinthi, & direxerûnt acie ad pugnandũ contra Philisthiim. Et Philisthiim stabant super montem ex parte hac, &
4 Israel stabat supra montem ex altera parte: vallis, erat inter eos. Et egressũ est vir spurij
5 de castris Philisthinorum, nomine Goliath, de Geth, altitudo
6 sex cubitorũ & palmi: Et caſſis erat super caput ejus, & lorica squamatâ induebatur: porrò pond' lorice ejus, quinque millia siclorũ æris erat:
7 Et ocreas æreas habebat in cruribus: Et clypeus æreus tegebat humeros ej'. Hastile autem hastæ ej', erat quasi licatoriâ texentiũ: ipsa autẽ ferrũ hastæ ejus, sexcentos siclos habebat ferri: & armiger ej'
8 antecedebat eũ. Stásq; clamabat adversũ phalangas Israel, & dicebat eis, Quarè venistis parati ad prælium? Numquid ego non sum Philisthæus, & vos servi Saul? Eligite ex vobis virũ, & de-
9 scendat ad singulare certamen. Si quivẽ ut pugnare mecũ, & percussũ me, erimus vobis servi: si autẽ prævaluero, & percussero eũ, vos servi
10 eritis, & servietis nobis. Et aiebat Philisthæus, Ego exprobravi agminibũ Israel hodiẽ: Date mihi virũ, & ineat
11 mecũ singulare certamen. Audiens autẽ Saul, & omnes Israelitæ, sermones Philisthæi hujusmodi, ihupebant, & me-
12 tuebant nimis. David autem erat filius viri Ephrathæi, de quo suprà dictũ est, de Bethlehem Juda, cui nomen erat Iai, qui habebat octo filios,
13 & erat vir in diebus Saul senex, & grandævus inter viros. Abierunt autem tres filii ejus majores post Saul in prælium; & nomina triũ filiorũ ejus, qui perrexerunt ad bellum, Eliab primogenitus, et secundus Abinadab, tertiũque Samma.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 Καὶ Συνήγαγον οἱ ἀλλόφυλοι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν εἰς πόλεμον, καὶ συνήγοντο εἰς τὴν
(α) Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, καὶ παρεμβάλλουσιν ἀνὰ μέσον (β) Σοκχὼθ, καὶ ἀναμέσον Α-
2 ζηκὰ (γ) Ἐφεσδομείν. Καὶ Σαὼλ καὶ οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ Συνήγαγον, καὶ παρεμβάλλουσιν
ἐν τῇ κοιλάδι (δ) ἀπιστ, καὶ ἐξετάσουσιν εἰς
3 τὸν πόλεμον ἐξεναντίας (ε) τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἱστήκεισαν ἐπὶ τὸ ὄρος ἐν-
τεῦθεν, καὶ Ἰσραὴλ ἱστηκὼς ἐπὶ τὸ ὄρος ἐν-
4 τεῦθεν, καὶ ὁ ἀυλὼν ἀναμέσον αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθε τὸν ἀνὴρ διωλίτης ἐκ τῆς παρεμβολῆς
τῶν ἀλλοφύλων, Γολιὰθ ὄνομα αὐτῷ ἐκ
Γεθ, (ζ) ὕψος (η) πηχῶν καὶ
5 σπιθαμῆς. Καὶ (θ) περικεφαλαία ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῷ, καὶ θώρακα λεπιδωτὸν αὐτὸς ἐν-
δεδυκώς· καὶ ἡ σταθμὸς τοῦ θώρακος αὐτοῦ
6 χιλιάδες (ι) πεντακόσιαι χαλκοῦ (κ) καὶ κνημῖδες χαλκαῖαι ἐπὶ τοῦ ἀστραγάλου αὐτοῦ,
καὶ ἀσπὶς χαλκῆ ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ.
7 Καὶ ὁ κοντὸς τῆς δόρατος (λ) αὐτοῦ ὡς κόρος (μ) ἱστοβόρος, καὶ ἡ σιδηρᾶ τοῦ δόρατος
αὐτοῦ ἑξακόσιοι (ν) σίκλοι σιδήρου. καὶ ὁ ἀν-
8 δρεῖος ἐπορεύετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Καὶ ἔστη καὶ ἐβόησεν (ξ) πρὸς τὰς παρατάξεις Ἰσ-
ραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, (ο) Τί ἐκπορεύεσθε
τοῦ παρατάξασθαι πολεμῆσαι ἐξεναντίας ἡμῶν;
οὐκ ἐγώ εἰμι ἀλλόφυλος, καὶ ὑμεῖς Ἑβραῖοι
9 τῷ Σαὼλ; ἐκλέξασθε (π) ἑαυτοῖς ἄνδρα, καὶ ἐὰν δυνηθῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς μου καὶ
10 καταβῇ πρὸς με. Καὶ ἐὰν δυνηθῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς μου καὶ κατακόψῃ με, καὶ ἔσομεν
(ρ) πανταχόθεν πρὸς μὲ, καὶ ἐὰν πατάξῃ με,
καὶ κόψῃ τὴν κεφαλήν (σ) μου, καὶ ἐὰν ἐγὼ
11 κόψω τὸν ἄνδρα (τ) τοῦτον, καὶ ἔσεσθε ἡμῖν εἰς δουλοὺς, καὶ (υ) δουλεύσετε ἡμῖν. Καὶ
εἶπεν ὁ ἀλλόφυλος, Ἰδοὺ ἐγὼ ὀνείδισα
τὴν παρατάξιν Ἰσραὴλ ἐξεναντίας τῶν ἡμέρας
12 ταύτης. Δότε μοι ἄνδρα, καὶ (Ι) μαχησόμεθα ἀμφότεροι. Καὶ ἤκουσε Σαὼλ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα (φ)
τῶν ἀλλοφύλων τούτων, καὶ ἐξέστησαν καὶ ἐφοβήθησαν (χ) σφόδρα.

MS.A.

(α) Σοχωθ (β) Σοχωθ, (γ) ἐν Ἀρεκδομείν. (δ) αὐτοῦ Φωτάσσουσι, (ε) ἀλλοφύλων. Καὶ ἀλλόφυλος (ζ) ἐξῆλθεν (η) ἐξεκκαθάρισε (θ) ἑτέρου τῶν (ι) ὑφάνων (κ) σφὲ τὸν (λ) Ἐπ(μ) αὐτοῦ (ν) σφὲ μὲ σταμῖνας, καὶ (ξ) ἔδε ἐγὼ (ο) ἀνιδόωντα (π) ἐπιτιμεχόμενῳ (σ) αὐτὸ (τ) Ἑβραῖε. Καὶ * ὅστις Σαὼλ ἴδε ἀλόφυλος Ἰεσσαῖε. εἰ-Θ ἐν Βεθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ἰεσσαὶ, καὶ υἱοὶ ἀστὶ τοῦ καὶ ὀκτὼ υἱοὶ τοῦ ἀνὴρ ἐν ταῖς ἡμέραις Σαὼλ γεγηρακὼς ἐν ἀνθρώποις. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰεσσαὶ οἱ μείζονες * ἐπορεύθησαν ἐκεῖσε Σαὼλ εἰς πόλεμον, καὶ ὄνομα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν πορευθέντων εἰς τὸν πόλεμον, Ἐλιὰβ ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ, καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Ἀμινα-δὰβ, καὶ ὁ τρίτος αὐτοῦ Σαμμά.

XVII.

1 Et congregaverunt Philistæi exercitũ suũ ad ineundum bellũ, & congre-
gati sunt ad Zzocho quæ est tribui Jehudah, & posuerunt castra inter Zzo-
cho & inter Gazzekah in Ephezzdummin. Et Saul & homo Israel con-
2 gregati sunt, & posuerunt castra in planicie glandis, & ordinaverunt præ-
lium ad occurſũ Philistæorũ. Et Philistæi stabant super montem hinc, & Is-
3 rael stabat super montem hinc; & vallis inter eos. Et exiit vir de inter illos
ex castris Pelisthæorũ, Goliath nomen ej' ex Gath: altitudo ej' fex cubiti
4 & palm', Et galea ærea fup caput ej', et lorica squamatũ ipse indut', & ej'
pond' lorice quinq; mille sicli æris. Et ocreæ æreæ super pedes ej', et ha-
5 bis æra extensa ex galea ærea inter humeros ej'. Et ligni hastæ ej'
sicut jugũ textorũ, et acies hastæ ej' pond' sexcentũ siclorũ ferri; et fe-
rens scutum ambulans ante eũ. Et stetit, et proclamavit super ordines Isra-
6 el, et dixit illis, Ad quid exitis ad ordinandũ bellũ? nonne ego Pelisthæus,
et vos servi Saulis? ego ille Goliath Pelisthæus qui ex Gath, qui interemi
dues filios Heli sacerdotis Hiophini & Vnhhacz, & captivabũ arcũ
7 Fœderis Domini, & intulibam in domũ Dagon Terrori mei, eratq; ille in
urbibus Pelisthæorum septem mensibus; etiam singulis prælia quæ fu-
rant ipsis Pelisthæis egoegrediens in capite exercitus, et vicimus in bello, et
projecimus interfectos ut bulverem terræ, et usque hũc non eo honore affe-
8 cerunt me Pelisthæi ut essem princeps mille apud ipsos: vos autem filii Isra-
quod vivitis estis profititi vobis Saul filius Kis quis ex Gibghatha,
quod constituistis ipsũ in regẽ super vos; si vir fortissimũ, descendat, et faciat
9 prælia mecũ; si autem vir imbellis ille, eligite vobis virum, et descendat
ad me. Si valebit ad ordinandũ prælia mecũ, et occidet me, et erimus vo-
10 bis ad servos: et si ego valebo eũ, et occidã eũ, et eritis nobis ad servos, et
servietis nobis. Et dixit Pelisthæus, Ego exprobravi ordines Israel hodie:
11 Date mihi virũ, et ineat mecũ prælium. Et audivit Saul et omnis Israel verba Pelisthæi hæc: et fracti sunt, et timuerunt valde. Et
12 David filius viri Ephratæi hujus, ex Bethlehem de domo Juda, et nomen
ejus Ifsajæ: illi octo filii, et vir in diebũ Saul fenex numerausq; in juvenib'.
13 Et iverũtres filii Isfai majores, iverunt post Saul ad bellũ: et nomen tri-
um filiorum ejus, qui iverunt ad bellum, Eliab primogenitus, et fecundus
Abinadab, et tertius Samah.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XVII.

1 Post hæc colligentes Philistæi castra sua
ad prælium, pugnam intentũrant in ex-
tremitate Juda, castra ponentes inter
Sopha & Arca, in Opharlemin. Saul
2 verò & Israelite collecti, castra fixerunt in
valle Terebinthi, & instruxerunt aciem con-
tra Philistæos. Consistentibus itaque Phi-
3 listæis supra montem hinc, & Israelitis su-
pra montem inde consistentibus, valle in-
terjectã; Egressus est vir gigas è castris
4 Philistæorum Goliad nomine, è Gath ori-
undus, cujus altitudo erat sex cubitorum
5 cum spithama: Galea ærea in capite ipsi-
us, & loricã in laminam ductã vestit', cu-
jus loricæ pondus erat quinque millium si-
clorum æris: Tibialia ærea in cruribus
6 ejus, & humerale æneum inter humeros e-
jus: Lignum lanceæ ejus simile erat jugo
7 textorum, & mucro lanceæ ejus sexcento-
rum siclorum ferri: & ferens clypeum ejus
antecedebat eum. Is stans clamabat ad
8 acies Israelis, & dicebat eis, Quare pro-
ditis ad instruendam aciem? ego Phili-
stæus sum, vos verò servi Saulis: Eligite
vobis virum qui contra me egrediatur. Si
9 bellare mecum possit, meque interficiat, e-
rimus vobis servi: at si ego eum fincam
10 & interficiam, eritis nobis servi, & famu-
labimini nobis. Dicebat etiam Philistæus iste,
Ego exprobravi agminibus Israelis hodiè;
11 date mihi virum ut simul dimicemus. Cùm-
que audisset Saul ac totus Israel verba Phi-
listæi, trepidãrunt & extimuerunt valdè.
12 David autem filius erat viri cujusdam E-
phratæi ex Bethlehem Juda (hunc nomen
Isai, habebãtque octo filios: & vir ile
13 in diebus Saulis senuerat & provectus e-
rat annis. Tres autem filii Isai natu ma-
jores secuti fuerant Saulem ad bellum:
& eorum nomina, Eliab primogenitus e-
jus, secundus Abinadab, tertius Samma:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XVII.

1 Congregantes Palestini copias suas, ad
prælium initurus in extrema limite ſimi-
lis Judæ, castra figentes inter extre-
mum terminum Judæ, & inter Arca,
in Phosfamim. Saul autem & viri Israe-
2 lite congregati castrametati sunt in val-
le arboris Terebinthi, & ineptiebant ad
prælium contra Palestinos. E Valle-
3 flans quidem Israel super montem ab hac
parte, Israelite verò super montem in
oppositione latere, valle erat ex interiepti.
4 Egressus est vir quidam gigas de castris
Palestinorum, nomine Goliad ex urbe
Gath, cujus longitudo erat sex cubito-
5 rum cum palmo. Tegebatq; is caſſe aenea,
& loricã aneã; pondus autem loricæ
6 ejus erat quinque millium siclorum.
Habebat etiam duo crura aenea, & 6
7 super caput suum tegmen aeneum ad
humeros sui extremitatem demissum.
Lignum lanceæ ejus par erat craſſitie
8 jugo licitatorio, & pondus mucronis
Lineæ ejus erat sexcentorum silo-
rum: procedebatque cum ut portans
clypeum ejus. Hic stans ex adversũ 8
9 acies filiorum Israel clamitabat ac de-
cebat, Quid opus est instructione bel-
li? ego vir sum ex Palestinis, vos
autem servi Saulis; eligite virum qui
10 ad me defendat. Si mecum certamen
poterit inire, faque me trucidabit, fe-
ro vobis servi; quod si ego supe-
vacuero eum, & trucidaverit illum,
fietis vos nobis servi, & ministrabi-
tis nobis. Præterea dicebat Philistæus 10
11 ille, Ego probrum offerã agminibus Israe-
lis hodiè; proferte virum qui ad me
defendat. Audiens autem Saul & 11
filii Israel verba Palestini, trepidã-
12 runt & timuerunt gravissimè. Porrò David 12
erat filius viri cujusdam Ephratæi ex
Bethlehem Judæ, qui habebat octo filios; & 12
vir ille temporis Saulis jam senuerat,
provectusque erat ætatis. Profecti au-
13 tem erant tres ex filiis ejus cum Sau-
le ad bellum; eorum nomina, Eliab
primogenitus ejus, secundus Abinadab,
tertius Samma:

Versio VULG. LAT.

14 David autem erat minimus, Tribus ergò majoribus secutis Saulem, Abiit David, & reversus est à Saul, ut pasceret gregem patris sui in Bethlehem. Procedebat verò Philisthæus manè & vesperè, & stabat quadraginta diebus. Dixit autem Isai ad David filium suum; Accipe fratribus tuis ephi polentæ, & decem panes istos, & curre in castra ad fratres tuos, Et decem formellas casei has deferes ad tribunum: & fratres tuos visitabis, si recte agant: & cum quibus ordinati sint, disce. Saul autem, & illi, & omnes filii Israel in Valle terebinthi pugnabant adversùm Philisthæum. Surrexit itaque David manè, & commendavit gregem custodi: & onusus abiit, fecit præceperat ei Isai. Et venit ad locum Magala, & ad exercitum, qui egrediebatur ad pugnam vociferansus erat in certamine. Direxerat enim acies Israel, fed & Philisthæim ex adverso fuerant præparati. Derelinquens ergò David vasa quæ attulerat, submanu custodis ad farcinas, cucurrit ad locum certaminis, & interrogabat si omnia rectè agerentur erga fratres suos. Cùmque adhuc ille loquerentur eis, apparuit vir ille spurius ascendens, Goliath nomine, Philisthæus, de Geth, de castris Philisthinorum: & loquente eo hæc eadem verba audivit David. 24 Omnes autem Israelitæ, cùm vidissent virum, fugerunt à facie ejus, timentes eum valdè. Et dixit unus quispiam de Israel, Num vidistis virum hunc qui ascendit? ad exprobrandum enim Israeli ascendit. Virum ergò qui percusserit eum, ditabit rex divitiis magnis, & filiam suam dabit ei, & domum patris ejus faciet absque tributo in Israel. Et ait David ad viros qui stabant secum, dicens, Quid dabitur viro, qui percusserit Philisthæum hunc, & tulerit opprobrium de Israel? quis enim est hic Philisthæus incircumcisus, qui exprobrat exercitui Dei viventis? Referebat autem ei populus eundem sermonem, dicens; Hæc dabuntur viro, qui percusserit eum. Quod cùm audisset Eliab frater ejus major, loquente eo cum aliis, iratus est contra David, & ait; Quarè venisti, & quarè dereliquisti pauculas oves illas in deserto? ego novi superbiam tuam, & nequitiam cordis tui: quia ut videres prælium, descendisti. Et dixit David, Quid feci? numquid non verbum est?

MS.A.

14 Καὶ Δαυὶδ αὐτὸς ὢν ὁ νεώτερος. καὶ οἱ τρεῖς οἱ μείζονες ἐπεῖ-
15 δον τῷ Σαοὺλ. Καὶ Δαυὶδ ἀνῴχετο, καὶ ἐπέστρε-
φεν ἀπὸ τῆς Σαοὺλ ποιμαίνειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν Βηθλε-
16 ὲμ. Καὶ ὀρθρίζων ὁ ἀλλόφυλος ἐφίστατο ἐπὶ τεσσα-
ρακοντα ἡμέρας. Καὶ εἶπεν Ἰεσσὶ πρὸς Δαυὶδ, Λάβε δὴ
τοῖς ἀδελφοῖς σου ἀφὰ τὰ πεμπτεύοντα, καὶ δὸς τοῖς ἀδελφοῖς σου. Καὶ
17 ἀδελφὰς εἰς τὸν παρεμβολὴν, καὶ δὸς τοῖς χιλιάρχοις σου. Καὶ
τὰς δέκα τυρομάλθας τὰς ἑκατὸν τούτους τὸν χιλίαρχον, καὶ τὸν ἀδελφόν σου ἐπίσκεψαι εἰ ὑγιαίνει.
18 ἐν ὑγιείᾳ. Καὶ Σαοὺλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ
κοιλάδι τῆς δρυὸς πολεμοῦντες μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἀρ-
θεὶς Δαυὶδ τὸν ἀφὰ τὸν ἐπιστήσας αὐτῷ Ἰεσσὶ· καὶ ἔδραμε
εἰς τὸν φραγμὸν καὶ δύναμιν τὸν ἐκπορευόμενον εἰς τὸν
πολέμον, καὶ ἐκέκραξε ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ παρεπόρευε-
19 τὸ Ἰσραὴλ καὶ ἀλλόφυλοι παρέταξαν ἕκαστος ἐναντίον τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ Δαυὶδ ἀφῆκε τὰ σκεύη τὰ ἀφὰ τὰ χεῖρας φύλακος,
καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν παρέταξιν, καὶ ἔλθων ἠρώτησεν τοὺς
20 ἀδελφοὺς αὐτοῦ εἰς εἰρήνην. Καὶ αὐτοῦ λαλοῦντος μετ' αὐτῶν,
Ἰδοὺ αὐτὸς ὁ Ἀμελεκὶτ· ἀνὴρ Γολιὰθ ὁ Φιλισταῖος ἐκ-
μὰ ἀπὸ τῶν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐλάλησεν κατὰ τὰς αὐτὰς ἐκείνας· καὶ ἤκουσεν Δαυίδ. Καὶ πᾶς
21 ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ἐφοβοῦντο τὸν ἄνδρα, καὶ ἔφυγον ἐκ
παρουσίας αὐτοῦ, καὶ ἐφοβοῦντο σφόδρα. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ Ἰσ-
22 ραὴλ πρὸς ἀλλήλους, Εἰ ἑωράκατε τὸν ἄνδρα τὸν ἀναβαίνοντα τοῦτον, ὅτι
ἐφάνη τὸ ὀνείδισμα τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ ἔσται ἐὰν ἀνὴρ ὃς ἂν πατάξῃ τὸν
23 ἀλλόφυλον τὸν τοῦτον, καὶ ἐξολεθρεύσῃ τὸ ὀνείδισμα ἐξ Ἰσραὴλ· καὶ τί ἔσται τῷ
ἀνδρὶ τῷ πατάξαντι τὸν ἀλλόφυλον τὸν τοῦτον; καὶ τὸ ὄνομα Δαυὶδ, Τί ἐπίσταται
τοῦτο; οὐχὶ ῥῆμα ἐστιν;

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 David autem erat minimus.) Hic ergò David reversus fuerat à comitatu Saulis, abierátque ad pascendas oves patris sui in Bethlehem. Dum igitur accederet Philisthæus il-
16 le manè ac vesperè, & quadraginta diebus p-
stitisset, Dixit interim Isai Davidi filio suo, 17
Ferto fratribus tuis fanum *tritici* fridii, & decem panes; & occurrens deporta in castra ad
18 fratres tuos. Decem verò caseos istos à defer ad tribunum, fratréque tuos visita in
pace, & nuntium eorò ad me deferto. (Saul 19
autem cum omnibus Israelitis sub terebintho
20 pugnabant adversùs Philistæos.) Surgens
iraque David manè, ovibúsque custodi commissis, portavit *ea* & abiit, quemadmodum
21 præceperat ei Isai: quumque pervenisset ad
castra in vallem quæ porrigebatur ad aciem, 22
clanxerant ad prælium: Jamque instruxe-
rant sese Israelitæ & Philistæi, acies adversùs
23 acies. Quapropter depositis à se David va-
sis *suis* prope *reliqua* vasa, cucurrit ad aciem, 24
salutavíque fratres suos. Et dum ipse loque-
retur cum eis, ecce vir ille gigas, Goliad Phili- 25
stæus nomine, è Gath *oriundus*, ascendebat ex
acie Philistæorum, eadémque verba dicebat
audiente David. Omnes autem Israelitæ, 26
cùm vidissent gigantem, timuerunt & fugerùt
à conspectu ipius: Et dixerunt Israelitæ, Vi- 27
distne virum illum qui ad exprobrandum
Israeli ascendit? virum qui interfecerit eum,
locupletabit rex divitiis magnis, & filiam fu- 28
am dabit illi, & domum patris ejus nobilem
reddet in Israele. Dixit David viris sibi a-
stantibus, Quid fiet viro qui interfecerit Phi- 29
listæum hunc præputiatum, & averterit pro-
brum ab Israele? quid enim est Philistæus ille
præputiatus qui probro afficit agmina Dei
viventis? Cui populus idem verbum dixit; 30
ita fiet viro qui interfecerit eum. Audivit 31
autem Eliab frater ejus maximus cùm viros
illos alloqueretur: quare irá percitus Eliab
contra Davidem, dixit ad eum. Cur defecen-
distis & cuinà commisisti oves illas pauculas
quæ sunt in deserto? ego novi arrogantiá tuá
& nequitiam cordis tui, quòd ad videndum
bellú defenderis. Dixit verò David, Quid 32
feci? jam verò hæc verba sunt.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 David autem erat minimus (Tamq.) 15
occupantes esse Saul bello; ediit David ad 15
pascendum oves patris sui in Beth-lehem.
Et vero Philistæus ille mane & fub ve- 16
sperum vesiitat positus esse (*fiabat*) *per*
manserunt sic quadraginta diebus. Dixit 17
autem Isai ad Davidem filium suum, Do-
fe ad fratres tuos unum fanum tritici frixi,
& decem panes, & vade cito ad fratres
tuos ad exercitum. Et accipe decem ca- 18
seos minus duos eorum, & visita pacem
fratrum tuorum, & affer nuntium eorum.
(*Porrò Saul & omnes Israelitæ bellum*
gerebant cum Philistæis in valle arbo- 19
ris terebinthi.) *Surgens itaq; David di-*
luculo, dimissisque ovibus apud quendam
ut custodiret eas, tulit quæ præcepérat ei
pater suus, et profectus pervenit ad exer- 20
citum in vallem quæ extorsum habebat ad
aciem; sic exclamaverat ipse Israe-
utrinque aciem; sic exclamaverat ipse Israe-
lita & Philistæi, acies ex adversò ad
acies. Quare depositis David quæ secum 22
habebat, apud vasa fratrum suorum,
accurrit ad aciem, & salutavit fratres
suos. Dumque alloquerétur eos, ecce 23
vir ille gigas nomine Goliad Philistæus,
è Gath, ascendens ex acie Philistæo-
rum, sermonem pronuntiabat quem dicere so-
lebat; audiváque eum David. Hunc gi- 24
gantem cum vidissent omnes Israelitæ,
timuerunt, & longe recesserunt ex aciem;
Dixerunt Israelitæ, Vidistis vi- 25
rum qui timidaverit eum, dilatet vir
& magnis opes ipse, filiam suam me-
ritam dabit illi, facietque familiam
ejus immunem, ita ut nulli sit subjecta-
tus. Dixit David ad qui adstabant, 26
Quid fiet viro illi qui vindicaverit Phili-
stæum hunc incircumcisum, probrumque
abjiciverit à filiis Israel? nam qui 27
tandem Israeli fuerat ex exercitu vegetis Phi-
listæus hic incircumcisus qui probra abjec-
cit acies Dei vivi? Dixit populus idem 28
pulis eundem sermonem quem antea di-
xerant, Sic fiet viro qui vindicaverit e-
mo. Audiens autem Eliab maximus 29
natu fratrum suorum colloquentem ejus cum
viris illis, effervbit ira Eliab adversùs
David eum, & ait illi, Cur hæc defecen-
distis? & apud quem reliquisti oves
illas paucas que sunt in deserto? ego
novi audacíam tuam & malitiam cor-
dis tui, quod defenderis quidem ut bel-
lum videres. Dixit David, Quid egi? 30
equidem verba tantum dixi.

Paraph. Chald. Versio Latina.

14 Et David ipse parvus, et tres magni iverunt post Saul. Et David ivit, & 15
redit à Saul ad pascendã pecus patris sui in Bethlehẽ. Et accessit Philisthæ* 15
anticipans, et vespertinus, & commoratus est quadraginta dies. Et dixit 16
Isai David filio ejus, Ferto nunc fratribus tuis mensuram tosti iujus, & 17
decem tortas panis *iujus*, & deferto ad exercitum ad fratres tuos. Et de- 18
cem caseos lactis hos deferes ad magistrum mille, et fratres tuos visitabis
ad pacem, et bonitatem eorum afferes. Et Saul, et illi, et omnis homo Ira- 19
el in planicie glandis ineuntes bellum cum Philistæis. Et anticipavit Da- 20
lum Isai, et venit ad castra: et exercitus facientiũ bellũ exierunt ad ordi-
nem, et clanxerunt in prælio. Et ordinaverunt Israel et Pelistæi ordinem 21
ad occursũ ordinis. Et reliquit David vasa quæ super fe super manũ custo- 22
ascendit, Goliath Pelisthæus nomen ejus ex Gath, ex ordinibus Peli-
sthæorum; et locutus est, ut verba sita, et audivit David. Et omnis homo 24
Israel in videndo eos virũ, et verterunt ab-ante illum, et metuerunt valde.
Et dixit homo Israel, Num vidistis virũ qui ascendit hunc, quia ad expro- 25
brandũ Israel ascendit et erit qui occiderit eum, ditabit illũ rex divitiis
magnis, et filiam suam dabit ei; et domũ patris sui faciet *liberos* magnates
in Israel. Et dixit David viris qui stantes secũ ad dicendum, Quid fiet vi- 26
ro qui occidet Pelisthæũ præputiatũ illum; et auferet ignominiã de popu-
lum Israel? quia quis Pelisthæus præputiatus ille? quia exprobrat ordinibus
facientibũ bellũ populi Dei manentis? Et dixit illi populũ sicut verbũ hoc 27
maximus, in loqui cum cum viris, et invituit indignatio ipsius Eliab in Da-
vid: et dixit, Ad quid huc defecendisti et super quem dereliquisti exiguum 28
pecorum illorũ in deserto? ego novi præliumptionem tuam, et malitiam
cordis tui, & ad videndum facientes prælium defecendisti. Et dixit David, 29
Quid feci nunc? nonne verbum fuit quod dixi?

שמואל א׳ יז

14 ודוד הוא הקטן ושלשה הגדולים הלכו אחרי שאול: 15 ודוד הלך ושב מעל שאול לרעות את צאן אביו בית לחם׃ 16 ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיצב ארבעים יום׃ 17 ויאמר ישי לדוד בנו קח נא לאחיך איפת הקליא הזה ועשרת לחם הזה ורוץ המחנה לאחיך׃ 18 ואת עשרת חרצי החלב האלה תביא לשר האלף את אחיך תפקד לשלום אחיך ואת ערבתם קח׃ 19 ושאול והמה וכל אנשי ישראל בעמק האלה נלחמים עם פלשתים׃ 20 וישכם דוד בבקר וישא את הצאן על שמר ויקח וילך כאשר צוה ישי ויבא המערכה והחיל יצא אל המערכה והרעה במלחמה׃ 21 ותערך ישראל ופלשתים מערכה לקראת מערכה׃ 22 וישא דוד את כליו מעל ידו וירץ המערכה ויבא וישאל את אחיו לשלום׃ 23 והוא מדבר עמם והנה איש הבנים עולה גלית הפלשתי שמו מן מערכות פלשתים וידבר כדברים האלה וישמע דוד׃ 24 וכל איש ישראל כראותם את האיש ינסו מפניו ויראו מאד׃ 25 ואמרו איש ישראל הראיתם האיש העלה הזה כי לחרף את ישראל עלה והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עשר גדול ואת בתו יתן לו ואת בית אביו ישרנו חפשי בישראל׃ 26 ויאמר דוד אל האנשים העמדים אתו לאמר כי יעשה לאיש אשר יכה את הפלשתי הזה והסיר חרפה מעל ישראל כי מי הפלשתי הערל הזה כי חרף מערכות אלהים חיים׃ 27 ויאמר לו העם לאמר כה יעשה לאיש אשר יכנו׃ 28 וישמע אליאב אחיו הגדול בדברו אל האנשים ויחר אף אליאב בדוד ויאמר למה זה ירדת ועל מי עזבת מעט צאן במדבר אני ידעתי עזך ורע לבבך כי למען ראות המלחמה ירדת׃ 29 ויאמר דוד מה עשיתי עתה הלא דבר הוא׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 ודוד הוא זעירא והתלתא רברבי אזלו בתר שאול׃ 15 ודוד אזל ותב מלות שאול למרעי
16 יתא ענא דאבוהי בית לחם׃ 17 וקריב פלשתאה שכמה ומתחשך ואתעתד ארבעין יומין׃
18 ואמר ישי לדוד בריה סב כפן דא לאחך מבית חלקיא הדין וסקרא שתין לחמין הדין
19 ואזיל לות משריתא לאחך׃ 20 וית עשר גובנין חליבא האלין תוביל לרב אלפא וית אחך
21 תסקר לשלם ית מיתיהון׃ 22 ושאול ואנון ובני אנש ישראל במישר בוטמא מניתין
23 קרבא עם פלשתאי׃ 24 ואקדים דוד בצפרא ושבק ית ענא על נטרא ונסיב מאזל כמא
25 דפקדיה ישי ואתא לרכרוכא ופקיז לחילא דקרבא ורבבו מן קרבא׃ 26 ומרדו
27 ויהוו לחילא דמן קדם ישראל׃ 28 ואמרו גברי ישראל מן דחזיתון גברא דסליק הדין
29 ארום לחרפא ישראל סליק׃ 30 ואמר דוד לגברי דקיימין עמיה לגבר מה יתעבד
31 לגברא דיקטל ית פלשתאה שמה דמן ישראל ארום מן פלשתאה ערלא הדין מן דחסד מרדי
32 עמי ישראל׃ 33 ואמרו גברי דעמיה דין לגבר מה יתעבד לגבר דיקטל ית
34 פלשתאה הדין׃ 35 ושמע אליאב בריה רבא בגברי דעמיה ותקיף רוגזא
36 לגבר׃ 37 ואמר מן דנן ואמר למה נחתת ועל מן שבקת מעט ענא בבית מדברא אנא
38 ידעית ית תקפך ובישת לבך ארום לקרבא נחתת׃ 39 ואמר דוד מה עבדית כדון הלא פתגם הוא׃

שמואל א׳ יז

Versio VUL. LAT.

Et declinavit paululũ a loco ad ipsũ: dixitque cundè sermonẽ. 32 Et respondit ei populũ verbum sicut prius. Audita sunt autem verba, quæ locut ũ est David, et annuntiata in conspectu Saul. Ad quẽ cùm fuisset adductũ, locutus est ei, Non concidat cor cujusquã inco: ego ferv ũ tuus vadã, & pugnabo adversũ Philisthæum. Et ait Saul ad David; Non vales resistẽre Phillisthæo isti, nec pugnare adversũ eum: quia puer es, hic autẽ vir bellator est ab adolescentia sua. Dixitq; David ad Saul; Pascebat ferv ũ tuus patris sui gregẽ, & veniebat leo, vel urs ũ, & tollebat arietẒ de medio gregis: Et persequebar eos, & percutiebã, eruebãmq; de ore eorũ: & illi consurgebant adversũ me, & apprehendebã mentũ eorũ, & suffocabã, interficiebãmq; eos. Nam & leonẽ & ursũ interfecit ego servus tu ũ: erit igitur & Philisthæus hic incircumcisus, quasi unũ ex eis. Nunc vadã, & auferã opprobriũ populi: quinã quis est ille Philisthæ incircumcisũ? qui aut? pel maledicẽs exercitui Dei viventis? Et ait David; Dñs qui eripuit me de manu leonis, et de manu ursi, ipse me liberabit de manu Philisthæi hui ũ. Dixit autẽ Saul ad David; Vade, & Dñs tecum sit. Et indut Saul David vestimentis suis, & impositũ galeã æreã sup caput ejus, & veltivit eum loricã. Accinẽt ergo David gladio ejũ super vestẒ suã, cœpit tentare si armat ũ poslet incedere: non enim habebat consuetudinẽ. Dixitque David ad Saul; Non possũ sic incedere, quia non usũ habeo. Et deposuit ea. Et tulit baculũ suũ, quẒ semp habebat in manib ũ: & elegit sibi quinq; limpidissimos lapides de torrente, et mitsit eos in peralã, quam habebat secũ, & fundam manu tulit: & processit adversũ Philisthæũ. Ibat autẽ Philisthæ incedens: et appropinquans adversũ David, & armiger ejus ante eum. Cùmq; inspexisset Philisthæus, & vidisset David, despexit eũ. Erat enim adolescens rufus, et pulcher aspectu. Et dixit Philisthæus ad David; Numquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo? Et maledixit Philisthæ David in dijs suis: Dixitque ad David; Veni ad me, et dabo carnes tuas volatilibus cœli & bestijs terræ. Dixit autem David ad Philisthæum; Tu venis ad me cum gladio, et hasta, & clypeo: ego autẽ venio ad te in nomine

MS.A.
32 Καὶ ἐκλίνεν μικρὸν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς οὐτανάτον ἔτερον, καὶ ἐπόιει κὲ τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ ἀκουσθεὶς ὁ λόγος κὲ τὸ ῥῆμα ὃ σπρῶτον. Καὶ ἀνεδόθη ὁ λόγος ὃς ἐνώπιον Δαυὶδ, ὃ ἀπεφθέγξατο ὁ ἀνὴρ πρὸς Σαοὺλ. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸ, ὃ ἔστιν
33 ὁ ἀπεφθέγξατο ἀυτὸ ὁ λόγος κὲ τὸ ῥῆμα ὃ σπρῶτον. Καὶ ἐπόιεν Δαυὶδ, ὁ λόγος ὃς ἐνώπιον Δαυὶδ, ὁ ἀπεφθέγξατο ὁ ἀνὴρ πρὸς Σαοὺλ. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸ, ὃ ἔστιν
34 Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου μετ' αὐτοῦ. ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει κὲ τὸ ἀλλόφυλον τοῦτο. Καὶ ἔπον Σαοὺλ (τ) πρὸς τὸν Δαυὶδ, Οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι κὲ σὺ, ὅτι παιδάριον ἐ σὺ, ὁ δὲ ἀνὴρ οὗτος πολεμιστὴς
35 κὲ νεότης σου. Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ποιμαίνων ὁ δοῦλός σου τὸν τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ ποιμνίῳ. ὃ ἐὰν ἔρχετο ὁ λέων, ἢ ὁ ἄρκος, καὶ ἔλαβεν πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης, καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἐξεσπασα ἐκ τῆς
36 στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν ἐπανίστατο ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐκρατησάμην τοῦ πώγωνος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν. Καὶ ὁ λέων καὶ ἡ ἄρκος ἐπάταξεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὡς ἕν τούτων. ὅτι ἐπεφθέγξατο ὀνείδισμα ὃ πατάξας αὐτὸν, καὶ ἀφαιρῶ (υ) ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι τίς ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὅτι ὀνειδίζει παρεμβολὰς θεοῦ ζῶντος; (φ) Καὶ εἶπεν ὁ Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον, ὃν τρόπον ἐπόιεν ὁ λέων καὶ ἡ ἄρκος ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὡς ἕν τούτων. καὶ ἐπόιεν ὁ δοῦλός σου τὸν τρόπον τοῦτον. (χ) καὶ ἔπον Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, (β) ἔστω κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ. (γ) Καὶ ἐνέδυσεν Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ μετὰ τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο κράνος χαλκοῦν (δ) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα τῶν μαχόντων αὐτοῦ. (ε) καὶ ἐζώσατο ὁ Δαυὶδ τὸν θώρακα τῶν μαχόντων αὐτοῦ, καὶ ἐπείρασεν τοῦ περιπατεῖν ἐν τῷ θώρακι, καὶ οὐ δύναμαι (ζ) ὅτι οὐκ ἐμμέμελεται μοι. καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Οὐ μὴ δύνωμαι (η) ὅτι οὐκ ἐμμέμελεται μοι. καὶ ἀφῃρέθη αὐτὸ ὁ Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ θώρακος τῶν μαχόντων αὐτοῦ. (θ) καὶ ἔλαβεν ὁ Δαυὶδ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου. (ι) καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ἀποθήκην τὴν ἐν τῇ ποιμενικῇ αὐτοῦ, (κ) ἐν τῷ ἀσκῷτῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ καὶ ἐν τῇ κεφαλίδι αὐτοῦ. (λ) καὶ ἔβαλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. (μ) καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἀλλόφυλον. (ν) Καὶ ἐπόει ὁ Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, (ξ) καὶ ἐξεπτύετο εἰς τὸν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ πετεινῷ τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς. (ο) καὶ ἔπον ὁ ἀλλόφυλος πρὸς τὸν Δαυὶδ, Ὁ ἐν ἐγὼ κύων ὅτι σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥάβδῳ; καὶ ἐπικατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ. (π) καὶ ἔπον ὁ ἀλλόφυλος πρὸς τὸν Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. (ρ) Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀκοντίῳ, κὲ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν δυνάμεων θεοῦ παρατάξεων Ἰσραὴλ, ὃν ὠνείδισας σὺ σήμερον. (σ) καὶ κατακλείσει σε κύριος ὁ θεὸς σου εἰς χεῖρας μου, καὶ πατάξω σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς σου σήμερον τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. καὶ γνῶσεται πᾶς ὁ λαὸς ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος ἐν τῷ σωζειν αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι. ὅτι τοῦ κυρίου ἐστὶν ἡ μάχη, καὶ παραδώσει πάντας ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. (τ) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγερθῆναι τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐλθεῖν καὶ ἐγγίσαι κὲ τὸ ἀπαντᾶν τῷ Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσεν Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. (υ) καὶ ἐνέβαλεν Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν θύλακον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον καὶ ἔβαλεν καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. (φ) καὶ ἐνεφύη ὁ λίθος εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. (χ) καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῇ λίθῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν. καὶ ἐν τῇ χειρὶ Δαυὶδ οὐκ ἦν μάχαιρα. (ψ) καὶ ἔδραμεν Δαυὶδ καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ ἐσπάσατο αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν αὐτῇ. καὶ ἐθεώρουν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν καὶ ἔφυγον. (ω) καὶ ἀνέστησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδὰ καὶ ἐκραύγασαν καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν φάραγγα καὶ ἕως τῶν πυλῶν Ἀκκαρών. καὶ ἔπεσαν τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Σααρὰιμ καὶ ἕως τῆς Γὲθ καὶ ἕως τῆς Ἀκκαρών. (α) καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς διώξεως τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐσκύλευσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν. (β) καὶ Δαυὶδ ἔλαβεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ δὲ σκεύη αὐτοῦ ἔθετο ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ.

Versio GRÆ.LXX.Interp. Cum Transl.LAT.

32 Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Μὴ δὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου μετ' αὐτοῦ. ὁ δοῦλός σου πορεύσεται καὶ πολεμήσει κὲ τὸ ἀλλόφυλον τοῦτον. Καὶ ἔπον Σαοὺλ (τ) πρὸς τὸν Δαυὶδ, Οὐ μὴ δυνήσῃ πορευθῆναι πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον τοῦ πολεμῆσαι κὲ σὺ, ὅτι παιδάριον ἐ σὺ, ὁ δὲ ἀνὴρ οὗτος πολεμιστὴς κὲ νεότης σου. Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Ποιμαίνων ὁ δοῦλός σου τὸν τοῦ πατρὸς μου ἐν τῷ ποιμνίῳ. ὃ ἐὰν ἔρχετο ὁ λέων, ἢ ὁ ἄρκος, καὶ ἔλαβεν πρόβατον ἐκ τῆς ἀγέλης, καὶ ἐξεπορευόμην ὀπίσω αὐτοῦ καὶ ἐπάταξα αὐτὸν, καὶ ἐξεσπασα ἐκ τῆς στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν ἐπανίστατο ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἐκρατησάμην τοῦ πώγωνος αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξα, καὶ ἐθανάτωσα αὐτόν. Καὶ ὁ λέων καὶ ἡ ἄρκος ἐπάταξεν ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὡς ἕν τούτων. ὅτι ἐπεφθέγξατο ὀνείδισμα ὃ πατάξας αὐτὸν, καὶ ἀφαιρῶ (υ) ὀνειδισμὸν ἀπὸ Ἰσραὴλ, ὅτι τίς ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὅτι ὀνειδίζει παρεμβολὰς θεοῦ ζῶντος; (φ) Καὶ εἶπεν ὁ Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον τοῦτον, ὃν τρόπον ἐπόιεν ὁ λέων καὶ ἡ ἄρκος ὁ δοῦλός σου, καὶ ἔσται ὁ ἀλλόφυλος ὁ ἀπερίτμητος οὗτος ὡς ἕν τούτων. καὶ ἐπόιεν ὁ δοῦλός σου τὸν τρόπον τοῦτον. (χ) καὶ ἔπον Σαοὺλ πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, (β) ἔστω κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ. (γ) Καὶ ἐνέδυσεν Σαοὺλ τὸν Δαυὶδ μετὰ τῶν ἱματίων αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο κράνος χαλκοῦν (δ) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν θώρακα τῶν μαχόντων αὐτοῦ. (ε) καὶ ἐζώσατο ὁ Δαυὶδ τὸν θώρακα τῶν μαχόντων αὐτοῦ, καὶ ἐπείρασεν τοῦ περιπατεῖν ἐν τῷ θώρακι, καὶ οὐ δύναμαι (ζ) ὅτι οὐκ ἐμμέμελεται μοι. καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, Οὐ μὴ δύνωμαι (η) ὅτι οὐκ ἐμμέμελεται μοι. καὶ ἀφῃρέθη αὐτὸ ὁ Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ θώρακος τῶν μαχόντων αὐτοῦ. (θ) καὶ ἔλαβεν ὁ Δαυὶδ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ πέντε λίθους λείους ἐκ τοῦ χειμάρρου. καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ἀποθήκην τὴν ἐν τῇ ποιμενικῇ αὐτοῦ, (κ) ἐν τῷ ἀσκῷτῳ τῷ ποιμενικῷ τῷ ὄντι αὐτῷ καὶ ἐν τῇ κεφαλίδι αὐτοῦ. (λ) καὶ ἔβαλεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. (μ) καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἀλλόφυλον. (ν) Καὶ ἐπόει ὁ Γολιὰθ τὸν Δαυὶδ, (ξ) καὶ ἐξεπτύετο εἰς τὸν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ πετεινῷ τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς. (ο) καὶ ἔπον ὁ ἀλλόφυλος πρὸς τὸν Δαυὶδ, Ὁ ἐν ἐγὼ κύων ὅτι σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥάβδῳ; καὶ ἐπικατηράσατο ὁ ἀλλόφυλος τὸν Δαυὶδ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ. (π) καὶ ἔπον ὁ ἀλλόφυλος πρὸς τὸν Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. (ρ) Καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀκοντίῳ, κὲ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν δυνάμεων θεοῦ παρατάξεων Ἰσραὴλ, ὃν ὠνείδισας σὺ σήμερον. (σ) καὶ κατακλείσει σε κύριος ὁ θεὸς σου εἰς χεῖρας μου, καὶ πατάξω σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς σου σήμερον τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. καὶ γνῶσεται πᾶς ὁ λαὸς ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος ἐν τῷ σωζειν αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι. ὅτι τοῦ κυρίου ἐστὶν ἡ μάχη, καὶ παραδώσει πάντας ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. (τ) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγερθῆναι τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐλθεῖν καὶ ἐγγίσαι κὲ τὸ ἀπαντᾶν τῷ Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσεν Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. (υ) καὶ ἐνέβαλεν Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν θύλακον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον καὶ ἔβαλεν καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. (φ) καὶ ἐνεφύη ὁ λίθος εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. (χ) καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῇ λίθῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν. καὶ ἐν τῇ χειρὶ Δαυὶδ οὐκ ἦν μάχαιρα. (ψ) καὶ ἔδραμεν Δαυὶδ καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ ἐσπάσατο αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν αὐτῇ. καὶ ἐθεώρουν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν καὶ ἔφυγον. (ω) καὶ ἀνέστησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδὰ καὶ ἐκραύγασαν καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν φάραγγα καὶ ἕως τῶν πυλῶν Ἀκκαρών. καὶ ἔπεσαν τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Σααρὰιμ καὶ ἕως τῆς Γὲθ καὶ ἕως τῆς Ἀκκαρών. (α) καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς διώξεως τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐσκύλευσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν. (β) καὶ Δαυὶδ ἔλαβεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ δὲ σκεύη αὐτοῦ ἔθετο ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ.

MS.A. (γ) καὶ ἐβάλετο Δαυὶδ, (ν) κατηβόησεν (ξ) πρὸς αὐτὸν, ὅτι πολλοὶ ἐν βίῳ κὲ ἔσκυλον (ο) τὸν Γολιὰθ τὸν ἀλλόφυλον τὸν ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ πετεινῷ τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς. (π) καὶ ἔπον ὁ ἀλλόφυλος πρὸς τὸν Δαυὶδ, Δεῦρο πρὸς με, καὶ δώσω τὰς σάρκας σου τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. (ρ) καὶ ἔπον Δαυὶδ πρὸς τὸν ἀλλόφυλον, Σὺ ἔρχῃ πρὸς με ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι καὶ ἐν ἀκοντίῳ, κὲ ἐγὼ ἔρχομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν δυνάμεων θεοῦ παρατάξεων (ζ) θεοῦ Ἰσραὴλ, ὃν ὠνείδισας σὺ σήμερον. (σ) καὶ κατακλείσει σε κύριος ὁ θεὸς σου εἰς χεῖρας μου, καὶ πατάξω σε καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ καὶ δώσω τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς σου σήμερον τοῖς πετεινοῖς τοῖς οὐρανοῖς καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. καὶ γνῶσεται πᾶς ὁ λαὸς ὅτι οὐκ ἔστιν κύριος ἐν τῷ σωζειν αὐτὸν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι. ὅτι τοῦ κυρίου ἐστὶν ἡ μάχη, καὶ παραδώσει πάντας ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. (τ) καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐγερθῆναι τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐλθεῖν καὶ ἐγγίσαι κὲ τὸ ἀπαντᾶν τῷ Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσεν Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀλλοφύλου. (υ) καὶ ἐνέβαλεν Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν θύλακον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον καὶ ἔβαλεν καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. (φ) καὶ ἐνεφύη ὁ λίθος εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. (χ) καὶ ἐκραταιώθη Δαυὶδ ἐν τῇ σφενδόνῃ καὶ ἐν τῇ λίθῳ καὶ ἐπάταξεν τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν. καὶ ἐν τῇ χειρὶ Δαυὶδ οὐκ ἦν μάχαιρα. (ψ) καὶ ἔδραμεν Δαυὶδ καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἔλαβεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ καὶ ἐσπάσατο αὐτὴν ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐν αὐτῇ. καὶ ἐθεώρουν οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν καὶ ἔφυγον. (ω) καὶ ἀνέστησαν οἱ ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδὰ καὶ ἐκραύγασαν καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὴν φάραγγα καὶ ἕως τῶν πυλῶν Ἀκκαρών. καὶ ἔπεσαν τραυματίαι τῶν ἀλλοφύλων ἐν τῇ ὁδῷ τῆς Σααρὰιμ καὶ ἕως τῆς Γὲθ καὶ ἕως τῆς Ἀκκαρών. (α) καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς διώξεως τῶν ἀλλοφύλων καὶ ἐσκύλευσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν. (β) καὶ Δαυὶδ ἔλαβεν τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ δὲ σκεύη αὐτοῦ ἔθετο ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Et reversus est ab illo ad-eregione aliorum, et dixit ficut verbum hoc: et responderunt illi populũ ut verbũ anterũ. Et audita sunt verba quæ locutus est David, et indicatunt ante Saul, & deduxit eum. Et dixit David ad Saul, Non ingeatur cor hominis ab eo, sed vas tuus ibit et imibit bellum cum Philisthæo hoc. Et dixit Saul David, Non valebis ad condum ad Peli. 33 filiũm hunc, ad ineundũ prælia cũm illo, quia puer tu, et ipse vir ficiens prælia à puericia tua. Et dixit David ad Saul, Pallor tuũ servus tuus patri 34 suo in pecore, et venit leo et etiam ursus, et tulit agnum ex grege. Et exij 35 post eum, et percussi eum, et eripui eũm ex ore ejũ; et ficut surgebat me, et apprehendi in maxilla ejus, et percussi eum, et occidi eum. Leo et leonem & 36 ursum occidit servus tuus: et erit Pelisthæ' propũtatis' hic ut unus ex illis, quia exprobravit ordinibũ' populi Dñi manentis. Et dixit David, Dñs qui 37 liberavit me de manu leonis et de manu ursi, ipse liberabit me de manu Pelisthæi hujus: et dixit Saul ad David, Vade, et dñs Dñi erit in auxilio 38 tuo. Et veltivit Saul David vestimenta sua, et dedit galeam chalybis super 39 caput ejus, & veltivit eum loricam. Et cinxit David gladium ejus desuper vestimenta sua, & non potuit ad eundum quia non doctũ: et dixit David ad Saul, Non ego valens ad eundum in illis, quia non est in illis miraculũ; & tranfire fecit illa David desuper se. Et tulit baculum sũ in manu sua, & 40 elegit sibi quinq; lævitates lapidũ ex fluvio, et posuit illos in vase pastorũ, & in peralã quam habebat secũ, et in fundã, et in manu sua, et processit ad Philisthæũ. Et vicit Pelisthæ' ens et appropinquans ad David; et vir ferens 41 scutũ ante ipsum. Et respexit Pelisthæus et vidit David, et contempsit illũ quia fuit puer et ruffus, pulcher aspectũ. Et dixit Pelisthæus ad David, Num 42 canis despectũ ego, quũ tu venis super me in baculis? et maledixit Pelisthæ' David in Errore suo. Et dixit Pelisthæ' ad David, Veni ad me, et dabo carnes 43 tuas volatilibus cœli, et feris terræ. Et dixit David ad Pelisthæum, Tu venis super me in gladio, et in hasta, et in lancea; et ego veniens super te in nomine Domini Szeboath, Dei ordinum Israel cui exprobrãsti.

Tum deflectens ab eo in alteram partem, e- 30
undem sermonem repetit: & reddiderunt
ei populus responsum simile responsi priori.
Delatis autem verbis quæ loquutus fuerat 31
David, apud Saulem, *jussit* eum adduci. Di-
xitque David Saulo, Ne concidat animus ullus 32
propter illum: servus tuus ibit & pugnabit
cum Philistæo ille. Dixit Saul David, Non 33
poteris ire contra Philistæum hunc, quoniam
tu puer es, ille verò vir bellicosus à puericia
sua. Respondit David Saulo, Pascente servo 34
tuo pecudes patri meo, venit leo & lupus, & 35
abripuerunt agnum è grege: Ego verò post
eum egressus hunc percussi, & eripui eum ex
faucibus hujus: cùmq; in me surgeret, prehen-
di eum barbã, & percussi eum, & despexi il-
lum. Tum leonem, tum lupum interfecit ser- 36
vus tuus: erit Philistæus ille propũtatus ut u-
nus ex eis, quoniam probro affecit agmina
Dei viventis. Dixit etiam David, Dominus 37
qui me liberavit è manu leonis & è manu lu-
pi, ipse me liberabit è manibus Philistæi hui
præputiati. Tum dixit Saul David, Abi, & 38
Dominus sit tecum. Induitque Saul Davidem
armis suis, impositúque galeam æneam capiti
ejus, & induit eum loricã; Tum cinxit Davi- 39
dem gladio suo super arma sua: at noluit abi-
re, quòd non esset eis assuetus. Quare depoſi-
tis is à se David, Sumptoq; baculo suo ma- 40
nu suã, & quinq; glareis lapidẽis ex arena flu-
delectis, quos posuit in vas suũ pastorale, pe-
ram *scilicet* suã, fundãque sũã manu *arripiã*,
processit ad Philistæum Philistæ' quoque ve- 41
niens processit ad Davidem: vivo illo qui scu-
tũ portabat, eum præcedente. Cũmque pro- 42
spectans Philistæus vidisset Davidem, asperna-
tus est eum, eò quòd puer esset, rufus, & pul-
cher aspectũ. Dixitque Philistæus ad David-
dẽ, An canis sum, quòd venis contra me cum
baculo? & imprecatus est Philistæus Davidi 43
deos suos. Dixitque Philistæus David, Veni 44
ad me, & dabo carnes tuas volucri cœli & 45
belluis deserti. Dixit David Philistæo, Tu
venis contra me cum gladio, lancea, & scuto;
ego verò contra te venio in nomine Domini
Dei exercituum, te *inquam* qui acies Israelis
probro affecisti.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et verſus ab eo in alium partem, repetiit 30
ſermonem ſuum præcedentem: reſpondeſ-
que ei populus juxta prumum reſponſum.
Cùmque pervenſa ſu ſpectat ad Saulem pro- 31
ta Davidis, mittens accepit eum. Dixit 32
autem David ad Saulem, Ne timeat, neve
repetat cor cuiuſ mare hominis imbecilli:
tuus tuus ſiet, & pugnabit cum Pale-
ſtino iſto. Dixit Saul ad Davidem, Non 33
potes is contendi cum Paleſtino iſto, quia
tu es adolaſcens, ille verò vir gigas à
puericia ſua. Respondit David Saulem, 34
ſedente ſervo tuo oves patri ſuo, venieſque
leo & lupus abſtulerunt ex ovibus aguũ:
Ego ergo ut eum accutus perſuiſſem, 35
& agnum erripui è fauciibus ejus: et ſi ſur-
gebat in me, prehendebam ejus barbã, et
percuſſi illum, mactaque eus apprehendi, de-
cidã eum. Nam leonem & lupum ucciditi 36
servus tuus: erit Paleſtinus hic incirci-
cuſus tanquam unus ex illis, quoniam
contumeliaſ inſultatus ordinibus ex mi-
litibus Dei viventis. Tum dixit David,
Dominus erripuit me de manibus leonis & 37
lupi, ipſe me erripet à hac uncircuncſo.
Tum Saul ad Davidem, Vade ſub tute-
la tuamen, & Dominus adiutorium tuũ
erit. Et indutũ Saul Davidem veſtimentis 38
ſuis, impoſitúque capiti ejus galeam, &
indũ: eum loricã, Et accinxit ſe gladio 39
ejus ſuper loricam: & noluit David. Pal-
gnare demis Saulis, quia nunquam ſuetus
ea exercuus. Dipoſitis itaque à David ar-
mis Saulis, uſque à ſe amotis, & accepto
baculo manu ſuã, elegit quinq. lapides ex
arena, poſuitq; eos in peram ſuã quam ſe-
cũ habet conſuetuvat dũ paſceret oves,
accepiq; fundam manu ſua, & ar-
cessit ad Goliath Paleſtinum. Ecce autem 41
Paleſtinus accurrit ad Davidem, præcedẽ-
te eum ſuo ſcuto ante ipſum. Sabaiiq; 42
quo Paleſtinus oculis ſuis, inſpexit David
de, despexit illum; nam pute adoleſcens
erat, rufus, pulcher aſpectũ. Dixit Paleſti- 43
nus ad David, Num canis ego ſum, ut ve-
nias ad me cum baculo? & contumelias
Paleſtinus David, & imprecatus eſt ei,
allegato deo ſuo. Tum dixit Paleſtinus Da- 44
vidi, Accede ad me: ſiquidem efficiã carni
tuã eſca volatili cœli & bestiis deſerti.
Dixit David Paleſtino, Tu quidẽ venis ad 45
me cũ gladio, lancea, & ſcuto; ego tamen ad
te venio in nomine Dei Domini Sabaoth,
quemã

שמואל א: יז

Versio VULG. LAT.

46 te per cultum & pnca manu in Dominus te concludet hac Die
הַיּוֹם הַזֶּה יְסַגְּרֶךָ יְהוָה וְהִכִּיתִךָ
Philistinei cophanum canis cadaver dabo & te deferam tum capet auferam & 46
וְהֵסִרֹתִי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי פֶגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים
terre omnis Eient & i terra bestiis & volucribus saturabi hac die
הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיְתוֹ הָאָרֶץ וְיָדְעוּ כָל־הָאָרֶץ
ipsa excipia omnis Eient Et Israeli Deus est quod
כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל׃ וְיָדְעוּ כָל־הַקָּהָל הַזֶּה 47
Domini quia Dominus facit salvum lancea in & gladio in non quia 47
כִּי־לֹא בְחֶרֶב וּבַחֲנִית יוֹשִׁיעַ יְהוָה כִּי לַיהוָה
surgeret cum Eit nostra manu in vos dabit & bellum
הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃ וַיְהִי כִּי־קָם 48
Philistinei & David occurrum in appropinquaret & ipse & Philistinus
הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לִקְרַאת דָּוִד וַיְמַהֵר
ut fiet funda & lapidem inde ipse & ipse ad suam manum David
דָּוִד וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיִּשְׁלַח
ierit funda & lapidem inde ipse & ipse ad suam manum David
דָּוִד אֶת־יָדוֹ אֶל־הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן 49
Philistæo pro David percutiet Et terram in fuit funda super cecidit & 49
וַיַּקַּע עַל־פְּנֵי אַרְצָהּ׃ וַתִּחַז דָּוִד מִן־הַפְּלִשְׁתִּי
gladius & eis interfecit & Philistæum percussit & lapide in & funda in
בְּקֶלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִתֵהוּ וְחֶרֶב
Philistæo ad flectit & David cucurrit Et David manu in non
אֵין בְּיַד־דָּוִד׃ וַיָּרָץ דָּוִד וַיַּעֲמֹד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי
eum interfecit & sua vagina è eum evaginavit & ejus gladium cepit & 50
וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפֶהָ מִתַּעְרָתוֹ וַיְמִתֵהוּ וַיִּכְרֹת
Jehudah & Israel viri surrexerunt fugerunt & eorum fortis
בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת
Jebusæi & Israel viri Philistæi & fugerunt & eorum fortis 51
גִּבּוֹרָם וַיָּנוּסוּ׃ וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה
vallem usque usque Philistin Et perfecuti & fugerunt & eorum fortis
וַיָּרִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בֹּאֲךְ גַּיְא
via in Philistin vulnerati ceciderunt & Hecron portas ad usque & 52
וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים בַּדֶּרֶךְ
ipsi fuit reverti Et Hecron ad usque & Gath ad usque & Saharaim
שַׁעֲרַיִם וְעַד־גַּת וְעַד־עֶקְרוֹן׃ וַיָּשֹׁבוּ בְנֵי 53
eorum castra diripuerunt & Philistin pro ardebunt Israel
יִשְׂרָאֵל מִדֶּלֶק אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם׃
Jerusalem in illud addunt & Philistæi caput David Cejispar
וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי וַיְבִיאֵהוּ יְרוּשָׁלִָם 54
ipsum Saul tabernacula Et suo tabernaculo in poluit ejus ipsi & 54
וְאֶת־כְּלֵי שְׁקוֹ שָׂם בְּאָהֳלוֹ׃ וּכְרֹאוֹת שָׁאוּל אֶת־ 55
principem Abner ad dixit Philistæi occursum in egredientem David
דָּוִד יֹצֵא לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־אַבְנֵר שַׂר
Abner Dixitque David Abner pur ifte cujus Filius militia
הַצָּבָא בֶּן־מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר אַבְנֵר
fuit rogo rex dixit Et novi fi rex tua anima Vivit
חַי־נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ אִם־יָדָעְתִּי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל 56
percutiendo à David neum juro Ef adolescens fit cujus filius ytu
אַתָּה בֶּן־מִי־זֶה הַנָּעַר׃ וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת 57
pictor ad cum adduxit & Abner cum rejiciet & Philistæum
אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיַּבְאֵהוּ לִפְנֵי
Saul eum ad Dixitque David tua manu in Philistæi caput & Saul
שָׁאוּל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל 58
Isai tui fervi Filius : David dixit Et puer in cujus Filius
בֶּן־מִי אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי
Bethlahemitæ
בֵּית הַלַּחְמִי׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

46 Σήμερον, ὃ κύριος (α) κύριος (β) εἰς τὴν χεῖρά μου, καὶ κατακεντῶ σε, καὶ ἀφελῶ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ δώσω τὰ κῶλα τῆς παρεμβολῆς σου καὶ τὰ κῶλα παρεμβολῆς ἀλλοφύλων (γ) σε τοῖς τετραπόδοις τῆς γῆς, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ οἰκουμένη ὅτι ἐστὶν ὁ θεὸς τῷ Ἰσραήλ. 47 καὶ γνώσεται πᾶσα ἡ ἐκκλησία αὕτη, ὅτι οὐκ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν δόρατι σώζει κύριος· ὅτι τοῦ κυρίου ὁ πόλεμος, καὶ παραδώσει πάντας ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπέβλεψεν ὁ Φιλιστὶν καὶ ἐθεάσατο τὸν Δαυὶδ, καὶ ἐφαύλισεν αὐτὸν ὁ Φιλιστὶν ὅτι ἦν νεανίσκος καὶ ἐρυθρὸς μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν. 48 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέστη ὁ Φιλιστὶν καὶ ἐπορεύθη καὶ ἤγγισεν εἰς συναντήσει Δαυὶδ, καὶ ἔσπευσεν Δαυὶδ καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς συναντήσει τοῦ Φιλιστὶν. 49 καὶ ἐξέτεινεν Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κάλαθον, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν λίθον ἕνα, καὶ ἐσφενδόνησεν καὶ ἔβαλεν τὸν Φιλιστὶν εἰς τὸν μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἐβάλεν ὁ λίθος διὰ τῆς ἐσφενδόνης (δ) εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν (ε) ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ. Καὶ ἔδραμεν Δαυὶδ, καὶ ἔστη ἐπὶ τὸν (ζ) Φιλιστὶν, καὶ ἔλαβεν τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐσπάσατο αὐτὴν ἐκ τοῦ θήκου αὐτοῦ. καὶ (η) ἔθανατωσεν αὐτὸν καὶ ἀπέκοψεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ (θ) ἰδόντες οἱ ἀλλόφυλοι ὅτι ἀπέθανεν ὁ δυνατὸς αὐτῶν, ἔφυγον. Καὶ ἀναστάντες ἄνδρες Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδὰ ἐκραύγασαν καὶ ἐδίωξαν τοὺς ἀλλοφύλους ἕως ἐλθεῖν σε εἰς τὴν φάραγγα καὶ ἕως τῶν πυλῶν Ἀκκαρών. Καὶ ἔπεσαν τραυματίαι ἀλλόφυλοι ἐν τῇ ὁδῷ τῇ πρὸς Σαασὶν καὶ ἕως τῶν Γὰθ καὶ ἕως Ἀκκαρών. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς διωγμοῦ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐνέπρησαν τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν. Καὶ ἔλαβεν Δαυὶδ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀλλοφύλου, καὶ ἤνεγκεν αὐτὴν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἔθετο εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ.

MS. A.

(α) κύριος ἐν τῇ χειρί μου Σάουρος, ὁ ἀποκτείνω (β) ἐν τῷ ἀφῆκε τούτῳ (γ) ἀλφυλῶν καὶ ἤγαγον εἰς Σωκάτηριν Δαυὶδ, καὶ ἔπεμψεν Δαυὶδ καὶ ἐφόβησε εἰς τὴν σκεψεῖν ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἐξέτεινεν (χ) Δαυὶδ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν τὰ (δ) τὴν σφενδόνην (ε) λίθον καὶ ἐπέπεσεν τὸν Σαουὶδ καὶ ἐπέπεσεν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ τὸν Δαυὶδ. Καὶ ἐκρατήσαν τὸν Δαυὶδ καὶ ἐφόβησεν τὸν Φιλιστὶν καὶ ἐφόβησεν τὸν Φιλιστὶν καὶ ἐφόβησεν τὸν Φιλιστὶν

שמואל א׳ : יח

CAP. XVIII. Et
eſt Egata Jonathan anima & Saul ad loqui ea conſummare ſecundo fuit Et
1 וַיְהִי כְּכַלּוֹתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שָׁאוּל נֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה
eum cepit Et . eſam animam ſicut Jonathan eum dilexit & David anima in
2 בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֶּאֱהָבֵהוּ יְהוֹנָתָן׃ וַיַּגִּדֵהוּ
. fuſi patris domum redeuntem ad ea dixit non & illi die in Saul
3 שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית אָבִיו׃
. fuſi anima ſecundo eum illi diligendo in ſoedus David & Jonathan excidit Et
4 וַיִּכְרֹת יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ׃
, David illud dedit & ſe ſuper quod pallio Jonathan & exuit Et
5 וַיִּתְפַּשֵּׁט יְהוֹנָתָן אֶת־הַמְּעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד
ad usque & ſui arcum ad usque & ſui gladium ad usque & ſuas veſtes &
וְעַד־חַרְבּוֹ וְעַד־קַשְׁתּוֹ וְעַד־
eum mittebat quæ omnibus in David eſt egreſſus Et . ſuum cinctorium
חֲגֹרוֹ׃ וַיֵּצֵא דָוִד בְּכֹל אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ
. ſuum vicos ſuper Saul eum poſuitque egebat prudenter , Saul
יַשְׂכִּיל וַיָּשֶׂם אוֹתוֹ שָׁאוּל עַל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
. Saul ſe verorum oculis in eriam & , populi omnis oculis in bonus fuit &
וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָל־הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי שָׁאוּל׃
, Peſtilitem percutiendo à David redeundo in , poſt eum redo in fuit Et
6 וַיְהִי בְּבוֹאָם בְּשׁוּב דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
eiori & , cantando Iſrael urbibus cunctis de mulieres ſunt egreſſæ &
וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים מֵכָל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל לָשִׁר וְהַמְּחֹלוֹת
, ſoſpitantes in pedes in & , lætitia in cymbalis in , regis Saul occurſum in
לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ בְּתֻפִּים בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלִשִׁים׃
Saul Percuſit : dicebant & , ludentes mulieres reſpondebant Et
7 וַתַּעֲנֶינָה הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת וַתֹּאמַרְנָה הִכָּה שָׁאוּל
, valde Saul eſt iratus Et , ſuis millibus denis in David & , ſuis millibus in
בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ וַיִּחַר לְשָׁאוּל מְאֹד
David Dederunt : dixit & , iſtud verbum ſuis oculis in , fuit molſum &
וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ לְדָוִד
, ingeſſum , terre ei adhuc Et , mille dederunt mihi & , millia decem
רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אַךְ הַמְּלוּכָה׃
fuit Et , ultra & , illa die à David malignus eſtiuens Saul fuit Et
8 וַיְהִי שָׁאוּל עֹיֵן אֶת־דָּוִד מִהַיּוֹם הַהוּא וּלְהָלְאָה׃ וַיְהִי
, Saul in malus Dei , ſpiritus proſperatur & , craſtino à
מִמָּחֳרָת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל־שָׁאוּל
, dem ſecundis , ſua manu in medio Saul David & , domus medio in prophetabat &
9 וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹךְ הַבָּיִת וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ כְּיוֹם
, lanceam Saul , ſuſpulit Et , Saul manu in lancea Et , die in
יוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד־שָׁאוּל׃ וַיַּטֵּל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית
, ejus faciebus à David & , e avertit Et , pariet in & David in Percutit , dixit &
וָאֶתְקַע בַּקִּיר וְדָוִד נָס וַיִּסֹּר מִפָּנָיו
Dominus erat quia , David faciebus à Saul timuit Et , vicibus duabus
פַּעֲמָיִם׃ וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָוִד כִּי־הָיָה יְהוָה
, ſibam à Saul eum fecit recedere Et , recedebat Saul eum à & , eo cum
עִמּוֹ וּמֵעַם שָׁאוּל סָר׃ וַיְסִרֵהוּ שָׁאוּל מֵעִמּוֹ
ingrediebatur & , egrediebatur à , mille , principes ſui eum poſuit &
10 וַיְשִׂרֵהוּ לוֹ שַׂר־אֶלֶף וַיֵּצֵא
Dominus & , ſtultigens ſuis vitis omnibus in David fuit Et , populi facie ad
לִפְנֵי הָעָם׃ וַיְהִי דָוִד לְכָל־דְּרָכָו מַשְׂכִּיל וַיְהוָה
timuit & , valde agens prudenter ipſe quod , Saul vidit Et , eo cum
עִמּוֹ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֲשֶׁר־הוּא מַשְׂכִּיל מְאֹד וַיָּגָר
ipſe quia , David diligens Jehudah & , Iſrael omnis Et , ejus faciebus à
מִפָּנָיו׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אֹהֵב אֶת־דָּוִד כִּי־הוּא
Ecce : David ad Saul dixit Et , eorum facit ed ingredien & , egredien
11 יֹצֵא וָבָא לִפְנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד הִנֵּה
esto tantemodo uxorem in tibi dabo eam , Merab majorem mea filii
בִתִּי הַגְּדוֹלָה מֵרַב אֶתֵּן לְךָ לְאִשָּׁה אַךְ הֱיֵה
idcirco Saul Et . Domini bella pradiare & , eorum filium in mihi
לִי לְבֶן־חַיִל וּמִלְחֲמוֹת יְהוָה יִלָּחֵם שָׁאוּל אָמַר
. Peſtilitem manus eo in fit fed , eum in mea manus & Ne
אַל־תְּהִי בוֹ יָדִי וְהָיְתָה־בּוֹ יַד־פְּלִשְׁתִּים׃

תרגום יונת Targum JONATHAN.

CAP. XVIII.
1 וַהֲוָה כַּד שְׁיֵי לְמַלָּלָא עִם שָׁאוּל וְנַפְשֵׁהּ דְיְהוֹנָתָן אִתְרְבִיבַת בְּנַפְשֵׁהּ דְדָוִד וַהֲרַחֲמֵהּ
יְהוֹנָתָן בְּנַפְשֵׁהּ׃ 2 וּדְבַרְיֵהּ שָׁאוּל בְּיוֹמָא הַהוּא וְשַׁבְקֵיהּ לְמֶהֱוֵי בֵּית אֲבוּהִי׃ 3 וּעֲדֵי
יְהוֹנָתָן וְדָוִד קְיָם לְמֶהֱוֵי בְּנַפְשֵׁהּ׃ 4 וְאִשְׁלַח יְהוֹנָתָן יָת מְעִילֵהּ דִּי עֲלוֹהִי וְיַהֲבֵיהּ
לְדָוִד וְלִבְשׁוֹהִי וְעַד חַרְבֵּיהּ וְעַד קַשְׁתֵּיהּ וְעַד חֲגָרֵיהּ׃ 5 וּנְפַק דָּוִד בְּכֹל אֲתַר דִּי שַׁלְחֵיהּ
שָׁאוּל מְצַלַּח וּמְנָיֵהּ שָׁאוּל עַל גֻּבְרֵי קְרָבָא וּשְׁפַר בְּעֵינֵי כָל עַמָּא וְאַף בְּעֵינֵי עַבְדֵי
שָׁאוּל׃ 6 וַהֲוָה בְּמִתְיַהְלְהוֹן כַּד אֲתָא דָוִד מִלְּמִקְטַל יָת פְּלִשְׁתָּאָה וְנַפְקָה נְשֵׁא מִכָּל קִרְוֵי
יִשְׂרָאֵל לְאִתְרָעָא לְקַדְמוּת שָׁאוּל מְלַבָּא בְּתֻפִּין חֶדְוָתָא וּבְצִלְצְלִין׃ 7 וַאֲתֵיבָא
נְשֵׁא רַמְשַׁבְחָן וַאֲמְרָא קְטַל שָׁאוּל בְּאַלְפָיו וְדָוִד בְּרִבְבָתָיו׃ 8 וּתְקִיף לַחֲדָא בַּרְגַז
בְּעֵינוֹהִי מִתְּמָנָא הָדֵין וַאֲמַר דְּדָוִד רְבָבָן אִלֵּפְיָא וּמִבְּנֵי לָא אִשְׁתַּיְרָת
לֵיהּ אֶלָּהִן מַלְכוּתָא׃ 9 וַהֲוָה שָׁאוּל בְּמִן לְדָוִד מִיּוֹמָא הַהוּא וּלְהַלְא׃ 10 וַהֲוָה בְּיוֹמָא
דְבָתְרוֹהִי וּשְׁרַת רוּחַ דְּרִשְׁעָא מִן קֳדָם יְיָ עַל שָׁאוּל וְאִתְנַבִּי בְּגוֹ בֵיתֵיהּ וְדָוִד מְנַגֵּן בִּידֵיהּ
כְּיוֹם יוֹם וּמַרְגְּנִיתָא בְּרִיא לְשָׁאוּל׃ 11 וְזָרִיק שָׁאוּל יָת מַרְגְּנִיתָא וַאֲמַר אֶתְחֵינֵיהּ בְּדָוִד
וְאַרְגְּנִיתָא בְּגוֹ הַלְּא וְאִתְסְחַר מִן קֳדָם דָּוִד תְּרֵתֵין זִמְנִין׃ 12 וְדָחִיל שָׁאוּל מִן קֳדָם דָּוִד
אֲרֵי הֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ עִמֵּהּ וְשָׁאוּל שְׁבִיק מִן לְוָתֵיהּ וּמִנֵּיהּ׃ 13 וְאַעְבְּרֵיהּ שָׁאוּל
אַלְפָא וּנְפַק קֳדָם בְּרִישׁ עַמָּא׃ 14 וְהֲוָה דָוִד לְכָל אוֹרְחָתֵיהּ מַצְלַח וַיְיָ מֵימְרֵהּ הֲוָה בְּסַעְדֵיהּ׃
15 וְחָזָא שָׁאוּל דְּהוּא מַצְלַח לְדָבְרָא׃ 16 וְכָל יִשְׂרָאֵל וְיַהוּדָה רְחַמִין יָת דָּוִד
אֲרֵי הוּא מְסַדַּר קְדָמוֹהִי׃ 17 אֲמַר שָׁאוּל לְדָוִד הָא בְרַתִּי רַבְּתָא מֵרַב אֶתֵּן לָךְ לְאִתְּתָא
לְבַד דְּהֲוָא גְבַר לְכָל אוֹרְחָתָא מַצְלַח לְדָבְרָא וַיְיָ מֵימְרֵהּ הֲוָה בְּסַעְדֵיהּ וְיַרְשׁוּנִי
הַוְיָא גַבְרָא דְּחַיָּלָא וּמִלְחֲמָתָא דַיְיָ יִתְלְחַם שָׁאוּל אֲמַר לָא אֶהֱוֵי בֵּיהּ יָדִי וְהֲוָת
בֵּיהּ יַד פְּלִשְׁתָּאֵי׃

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XVIII.
1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܝܐ ܠܡܡܠܠܐ ܥܡ ܫܐܘܠ ܘܢܦܫܗ ܕܝܗܘܢܬܢ ܐܬܪܒܝܬ ܒܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ ܘܪܚܡܗ
ܝܗܘܢܬܢ ܒܢܦܫܗ׃ 2 ܘܐܦܪܫ ܠܗ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܘܫܒܩܗ ܕܠܡܗܘܐ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ׃ 3 ܘܥܕܝ
ܝܗܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ ܩܝܡ ܠܡܗܘܐ ܒܢܦܫܗ׃ 4 ܘܐܫܠܚ ܝܗܘܢܬܢ ܝܬ ܡܥܝܠܗ ܕܥܠܘܗܝ ܘܝܗܒܗ
ܠܕܘܝܕ ܘܠܒܫܘܗܝ ܘܥܕ ܚܪܒܗ ܘܥܕ ܩܫܬܗ ܘܥܕ ܚܓܪܗ׃ 5 ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܫܠܚܝܗ
ܫܐܘܠ ܡܨܠܚ ܘܡܢܝܗ ܫܐܘܠ ܥܠ ܓܒܪܝ ܩܪܒܐ ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠ ܥܡܐ ܐܦ ܒܥܝܢܝ ܥܒܕܝ
ܫܐܘܠ׃ 6 ܘܗܘܐ ܒܡܬܝܗܠܗܘܢ ܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠ ܝܬ ܦܠܫܬܐ ܘܢܦܩܬ ܢܫܐ ܡܢ ܟܠ ܩܪܘܝ
ܝܫܪܝܠ ܠܐܬܪܥܝܐ ܠܩܕܡܘܬ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܒܬܦܝܢ ܚܕܘܬܐ ܘܒܨܠܨܠܝܢ׃ 7 ܘܐܬܝܒܐ
ܢܫܐ ܪܡܫܒܚܢ ܘܐܡܪܐ ܩܛܠ ܫܐܘܠ ܒܐܠܦܘܗܝ ܘܕܘܝܕ ܒܪܒܒܬܘܗܝ׃ 8 ܘܬܩܝܦ ܠܚܕܐ ܒܪܓܙ
ܒܥܝܢܘܗܝ ܡܬܡܢܐ ܗܕܝܢ ܘܐܡܪ ܕܕܘܝܕ ܪܒܒܢ ܐܠܦܝܐ ܘܡܢܝ ܠܐ ܐܫܬܝܪܬ
ܠܗ ܐܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ׃ 9 ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܕܡܢ ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܘܠܗܠܐ׃ 10 ܘܗܘܐ
ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܘܗܝ ܫܪܬ ܪܘܚܐ ܕܪܫܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܝܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܐܬܢܒܝ ܒܓܘ ܒܝܬܗ ܘܕܘܝܕ
ܡܢܓܢ ܒܝܕܗ ܟܝܘܡ ܝܘܡ ܘܡܪܓܢܝܬܐ ܒܪܝܐ ܠܫܐܘܠ׃ 11 ܙܪܩ ܫܐܘܠ ܝܬ ܡܪܓܢܝܬܐ ܘܐܡܪ
ܐܬܚܝܢܝܗ ܒܕܘܝܕ ܘܐܪܓܢܝܬܐ ܒܓܘ ܗܠܐ ܘܐܬܚܬܪ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܬܪܬܝܢ ܙܡܢܝܢ׃ 12 ܘܕܚܝܠ
ܫܐܘܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܐܪܝ ܗܘܐ ܡܝܡܪܐ ܕܝܐ ܥܡܗ ܘܫܐܘܠ ܫܒܩ ܡܢ ܠܘܬܗ ܘܡܢܗ׃ 13 ܘܐܥܒܪܝܗ
ܫܐܘܠ ܐܠܦܐ ܘܢܦܩ ܩܕܡ ܪܝܫ ܥܡܐ׃ 14 ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠ ܐܘܪܚܬܗ ܡܨܠܚ ܘܝܐ ܡܝܡܪܗ ܗܘܐ ܒܣܥܕܗ׃
15 ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܨܠܚ ܠܕܒܪܐ׃ 16 ܘܟܠ ܝܫܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܪܚܡܝܢ ܝܬ ܕܘܝܕ ܕܗܘ
ܡܬܩܪܒ ܩܕܡܘܗܝ׃ 17 ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܗܐ ܒܪܬܝ ܪܒܬܐ ܡܪܒ ܐܬܠ ܠܟ ܠܐܢܬܬܐ ܒܠܚܘܕ
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܕܚܝܠܐ ܘܡܠܚܡܬܐ ܕܝܐ ܢܬܠܚܡ ܫܐܘܠ ܐܡܪ ܠܐ ܐܗܘܐ ܒܗ ܝܕܝ ܘܗܘܬ
ܒܗ ܝܕ ܦܠܫܬܝܐ׃

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

CAP. XVIII.
1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν πρὸς Σαὺλ, καὶ ἡ ψυχὴ Ἰωνάθου συνδεδεμένη τῇ ψυχῇ Δαυὶδ, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν Ἰωνάθας κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
2 Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν Σαὺλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν ἐπιστρέφειν εἰς οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐδίδουν Ἰωνάθας τὸν Δαυὶδ τὸν τοῦ
3 φιλοῦντος αὐτὸν κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Καὶ ἐξέδυσεν Ἰωνάθας τὸν ἐπενδύτην, ὃν ἦν ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τῷ Δαυὶδ, καὶ τὰ μανδύας αὐτοῦ,
4 καὶ ἕως τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς τόξου αὐτοῦ, καὶ ἕως τῆς ζώνης αὐτοῦ.
5 Καὶ ἐξεπορεύετο Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἀπέστειλεν αὐτὸν Σαὺλ. συνίων δὲ κατέστησεν αὐτὸν Σαὺλ ἐπὶ τοὺς ἀνδρὰς τῶν πολέμων. καὶ ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς
παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ γε ἐν ὀφθαλμοῖς δούλων Σαὺλ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐν τῷ ὑποστρέφειν Δαυὶδ ἀπὸ τῆς πατάξεως ἀλλοφύλων. Καὶ ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

CAP. XVIII.

ΚΕΦ. ιʹ.

1 Καὶ ἐξῆλθον αἱ γυναῖκες εἰς ἀπάντησιν Σαὺλ τοῦ βασιλέως ἐν τυμπάνοις καὶ χαρμοσύνῃ, καὶ ἐν σαλπίγγοις, καὶ ἐν κυμβάλοις. Καὶ (β) ἐξῆρχον αἱ γυναῖκες, καὶ ἔλεγον, Ἐπάταξε Σαὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς Σαοὺλ τοῦ τοῦ λόγου τούτου, καὶ ἔπεν, (γ) Τῷ Δαυὶδ ἔδωκαν τὰς μυριάδας, καὶ ἐμοὶ ἔδωκαν τὰς (δ) χιλιάδας.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

1 Καὶ ἐξῆλθεν Σαοὺλ ἀπὸ σεμεΐου (ε)
2 Δαυὶδ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἐξέφυγεν αὐτὸν ἐκεῖθεν χαλκῆρον, καὶ ἐξεπορεύετο ἐξεκοσμεῖτο ἐξεκοσμεῖτο τῶν λαῶν.
3 Καὶ ἦν Δαυὶδ ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ συνίων, καὶ (ζ) κύριος ἦν μετ' αὐτοῦ.
4 Καὶ ἐξῆλθεν Σαοὺλ ἀπὸ σεμεΐου (η) ἐξεπορεύετο καὶ ἐξεπορεύετο πρὸ προσώπου (θ) τῶν λαῶν.

Paraph. Chald. Verſio Latina.

CAP. XVIII.

1 Et fuit quando finivit loqui cum Saul; & anima Jehonathan adjuncta
2 fuit in anima David; & amavit illi Jehonathan ſicut animam ſuam. Et
3 accepit illum Saul in die illa, & non ſivit illum ad redeundum domum
4 patris ejus. Et pepigit Jehonathan & David fœdus in eoquòd amavit
5 illum ut animà ſuam. Et exuit Jehonathan pallium quod ſuper ipſum, & e
dedit illud David, & veſtimenta ſua, & uſque ad gladium ſuum, & uſque
ad arcum ſuum, & uſque ad arma ſua. Et exivit David in omni loco quò
6 miſit eũ Saul, proſperans, & præfecit illũ Saul ſuper viros facientes bellũ
7 & pulchrum in oculis omnis populi, & etiam in oculis ſervorum Saul. Et
fuit in intrare eos quando redit David ab occidendo Peliſthæum, & e
mulieres egreſſæ ſunt de omnibus urbib⁹ Iſrael ad laudandum in canticis in
cursum Saul regis in tympanis, in lætitia, & in cymbalis. Et reſpondeſ
mulieres quæ laudantes, & dicentes; Occidit Saul in millib⁹, & David
8 in decem millib⁹. Et duruit Saul nimis, & malũ fuit in oculis ejus ver-
bum hoc; & dixit: Dederunt David decem millena, & mihi dederunt mil-
lena; & ex nunc non reſtat ei adhuc niſi regnũ. Et fuit Saul infidians
9 David à die illo & ultra⁹. Et fuit à die quipoſt illum, & manſit ſtirit⁹
10 malũ ab ante Dũm ſuper Saul, & infaniviit intũ domũ, & David pſallens
in manu ſua, ut alias dieb⁹; & lancea in manu ipſ⁹ Saul. Et fuſtulit Saul
11 lanceam; & dixit, Qnatiam eam in David, & infixit eam in parietes: & re-
troceſſit David ab ante illum duab⁹ vicib⁹. Et timuit Saul ab ante David,
12 quia fuit verbũ Dũi in auxilio ej⁹, & Saul elongavit. Et amovit eũ
13 Saul à fe, & conſtituit illũ ſibi principẽ mille, & exit et intravit in capite
populi. Et fuit David omnivit viis ſuis proſperans, et verbũ Dũi in au-
14 xilio ej⁹. Et vidit Saul, quòd ille proſperans valdẽ, et timuit ab ante
15 eũm. Et omnis Iſrael et Jehudah amantes David, qui ipſe exiens et in-
transincapite eorum. Et dixit Saul ad David, Ecce filia mea maxima
17 Merab, eam dabo tibi ad uxorem; verũm ello mihi viro faciente bella, et
inito bellum populi ipſius Dũi: et Saul dixit, Non erit manus mea in eo,
et tradetur in manu Philiſtæorum.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XVIII.

1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܝܐ ܠܡܡܠܠܐ ܥܡ ܫܐܘܠ ܘܢܦܫܗ ܕܝܗܘܢܬܢ ܐܬܪܒܝܬ ܒܢܦܫܗ ܕܕܘܝܕ ܘܪܚܡܗ
ܝܗܘܢܬܢ ܒܢܦܫܗ׃ 2 ܘܐܦܪܫ ܠܗ ܫܐܘܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܘܫܒܩܗ ܕܠܡܗܘܐ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ׃ 3 ܘܥܕܝ
ܝܗܘܢܬܢ ܘܕܘܝܕ ܩܝܡ ܠܡܗܘܐ ܒܢܦܫܗ׃ 4 ܘܐܫܠܚ ܝܗܘܢܬܢ ܝܬ ܡܥܝܠܗ ܕܥܠܘܗܝ ܘܝܗܒܗ
ܠܕܘܝܕ ܘܠܒܫܘܗܝ ܘܥܕ ܚܪܒܗ ܘܥܕ ܩܫܬܗ ܘܥܕ ܚܓܪܗ׃ 5 ܘܢܦܩ ܕܘܝܕ ܒܟܠ ܐܬܪ ܕܫܠܚܝܗ
ܫܐܘܠ ܡܨܠܚ ܘܡܢܝܗ ܫܐܘܠ ܥܠ ܓܒܪܝ ܩܪܒܐ ܘܫܦܪ ܒܥܝܢܝ ܟܠ ܥܡܐ ܐܦ ܒܥܝܢܝ ܥܒܕܝ
ܫܐܘܠ׃ 6 ܘܗܘܐ ܒܡܬܝܗܠܗܘܢ ܟܕ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠ ܝܬ ܦܠܫܬܐ ܘܢܦܩܬ ܢܫܐ ܡܢ ܟܠ ܩܪܘܝ
ܝܫܪܝܠ ܠܐܬܪܥܝܐ ܠܩܕܡܘܬ ܫܐܘܠ ܡܠܟܐ ܒܬܦܝܢ ܚܕܘܬܐ ܘܒܨܠܨܠܝܢ׃ 7 ܘܐܬܝܒܐ
ܢܫܐ ܪܡܫܒܚܢ ܘܐܡܪܐ ܩܛܠ ܫܐܘܠ ܒܐܠܦܘܗܝ ܘܕܘܝܕ ܒܪܒܒܬܘܗܝ׃ 8 ܘܬܩܝܦ ܠܚܕܐ ܒܪܓܙ
ܒܥܝܢܘܗܝ ܡܬܡܢܐ ܗܕܝܢ ܘܐܡܪ ܕܕܘܝܕ ܪܒܒܢ ܐܠܦܝܐ ܘܡܢܝ ܠܐ ܐܫܬܝܪܬ
ܠܗ ܐܠܗܝܢ ܡܠܟܘܬܐ׃ 9 ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܕܡܢ ܠܕܘܝܕ ܡܢ ܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܘܠܗܠܐ׃ 10 ܘܗܘܐ
ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܘܗܝ ܫܪܬ ܪܘܚܐ ܕܪܫܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܝܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܐܬܢܒܝ ܒܓܘ ܒܝܬܗ ܘܕܘܝܕ
ܡܢܓܢ ܒܝܕܗ ܟܝܘܡ ܝܘܡ ܘܡܪܓܢܝܬܐ ܒܪܝܐ ܠܫܐܘܠ׃ 11 ܙܪܩ ܫܐܘܠ ܝܬ ܡܪܓܢܝܬܐ ܘܐܡܪ
ܐܬܚܝܢܝܗ ܒܕܘܝܕ ܘܐܪܓܢܝܬܐ ܒܓܘ ܗܠܐ ܘܐܬܚܬܪ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܬܪܬܝܢ ܙܡܢܝܢ׃ 12 ܘܕܚܝܠ
ܫܐܘܠ ܡܢ ܩܕܡ ܕܘܝܕ ܐܪܝ ܗܘܐ ܡܝܡܪܐ ܕܝܐ ܥܡܗ ܘܫܐܘܠ ܫܒܩ ܡܢ ܠܘܬܗ ܘܡܢܗ׃ 13 ܘܐܥܒܪܝܗ
ܫܐܘܠ ܐܠܦܐ ܘܢܦܩ ܩܕܡ ܪܝܫ ܥܡܐ׃ 14 ܘܗܘܐ ܕܘܝܕ ܠܟܠ ܐܘܪܚܬܗ ܡܨܠܚ ܘܝܐ ܡܝܡܪܗ ܗܘܐ ܒܣܥܕܗ׃
15 ܘܚܙܐ ܫܐܘܠ ܕܗܘܐ ܡܨܠܚ ܠܕܒܪܐ׃ 16 ܘܟܠ ܝܫܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܪܚܡܝܢ ܝܬ ܕܘܝܕ ܕܗܘ
ܡܬܩܪܒ ܩܕܡܘܗܝ׃ 17 ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܕܘܝܕ ܗܐ ܒܪܬܝ ܪܒܬܐ ܡܪܒ ܐܬܠ ܠܟ ܠܐܢܬܬܐ ܒܠܚܘܕ
ܗܘܐ ܓܒܪܐ ܕܚܝܠܐ ܘܡܠܚܡܬܐ ܕܝܐ ܢܬܠܚܡ ܫܐܘܠ ܐܡܪ ܠܐ ܐܗܘܐ ܒܗ ܝܕܝ ܘܗܘܬ
ܒܗ ܝܕ ܦܠܫܬܝܐ׃

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XVIII.

1 ولما تم داود قوله لشاول احبت نفس يوناثان داود * واحبه
2 يوناثان كنفسه * واخذه شاول في ذلك اليوم * ولم يدعه ان يرجع الى بيت ابيه * وعاقد
3 يوناثان داود عهدا * لان يوناثان احب داود مثل نفسه * وكسا يوناثان داود رداءه وجميع ثيابه
4 عليه * واعطاه سيفه وقوسه وهميانه * وكان يخرج داود حيث ما وجهه شاول ويظفر * وصيره
5 شاول قايدا على الرجال الابطال * واحبه الشعب * واحبه عبيد شاول * فلما رجعوا من محاربة
اهل فلسطين بعد قتل داود الفلسطيني * خرجت النسوان من جميع قرى بني اسرايل
ليستقبلن شاول الملك بالطبول * والدفوف * والمزمار * والصنوج * والفرح * وجعلن النساء
يصيحن ويعلمن * قتل شاول الوفا وداود ربواته * فغضب شاول جدا * وسى عليه حيث
سمع هذا القول وقال * صيروا لداود كتايب ولي الوفا * ما ارى الا ان الملك سيصير اليه *
6 فمذ ذاك شاول ان يبغض داود من ذلك اليوم * فلما كان من بعد ايام احد شاول الروح
الردي يخدلان الرب اياه وتنبا في بيته اي قال قول العرافين وكان داود يصرب بالعود بين
يديه * وكان في يد شاول مزراق * ورما شاول المزراق وقال * اصرب داود بالمزراق * وانسكه في
الحايط * وفر داود من بين يديه مرتين * وفرق شاول من داود لانه عرف ان الرب معه * وجاز
عن شاول روح الرب * فكفي شاول داود من بين يديه وصيره قايدا على الف رجل * وصار
يدخل امام الشعب ويخرج * وكان داود في جميع اموره حكيما * لان الرب معه * فلما راى شاول
7 داود انه حكيم قهم * اتاه وفرق داود اسرايل ويهوذا داود * واحب بنو اسرايل ويهوذا داود * لانه كان
الداخل والخارج امامهم * قال شاول لداود * هذه ابنتي الكبرى اداب ارجكها وتصير
لك امراة * ولكن كن لي صاحب سطوة * وجاهد في محاربة شعب الرب * وقال شاول * لا اقدله
انا * ولا يبتلي على يدي * بل على ايدي اهل فلسطين *

CAP. XVIII.
Cumque absolviſſet David alloqui Saulẽ, 1
animæ Jonathanis adhæſit animæ Da-
dis, & dilexit eum Jonathan ut animã ſuam.
Duxit autẽ eum Saul eo die, nec permiſit ei 2
redire ad patrẽ ſuũ. Deinde pepigerunt Jo- 3
nathan & David fœdus, quonià dilexerat Jo-
nathan Davidem ut animã ſuam. Et exuens 4
ſe Jonathan pallio quod habebat, dedit illud
Davidi cum armis quæ ferebat, uſq; ad gladiũ
ſuum, arcũ ſuum, & balteũ ſuũ. Prodibat au- 5
tem David quocunq; mittebat eum Saul, vin-
cebatq;, ideo præfecit eum Saul viris mili-
taribus: & gratus erat in oculis populi, & in
oculis ſervorũ Saulis. Accidit autẽ ut redeũ- 6
tib⁹ illis, cùm revertertur David cæſo Phili-
ſtæo, prodirent mulieres ex omnib⁹ civitatib⁹
Iſraelis ad canendũ cum ſiſtris obviã Saul re-
gi, cum cymbalis, tympanis, ac lætitia. Cane- 7
bant autẽ mulieres et ridebant, dicentes, In-
terfecit Saul millia, David verò myriadas.
Quapropter Saul admodũ irat⁹, et rem iſtam 8
ægrè ferens ait, Dederunt Davidi myriadas,
mihi verò millia dederũt; quin etiã ipſius eſt
regnũ. Cœpit ergò Saul odio proſequi Da- 9
videm ab eo die. Fuit autẽ eo die malus
quoq; ut invadente ſpiritu Dei malo Saulem, 10
prophetaret intra domũ ſuã: pulſantegq; Da-
vide coram eo, ut ſingulis diebus, Saule verò
lanceã manu tenente; Jaculateratq; Saul lance. 11
am, dicens, Ferã Davidem et pariet⁹ fed de-
flexit David à conſpectu ejus duabus vicib⁹.
Porrò Saul pertimeſcens Davidem, eò quòd 12
Dñs eſſet cum eo, à Saule verò receſſiſſet;
Amovit eum Saul à ſe, conſtituens eum ſibi
tribunum: eratq; egrediens et ingrediens
ante populum. Erat autem David in omni- 14
bus viis ſuis prudens, et Dominus erat cum
illo. Videntq; quibus eſſet admodum pru- 15
dens, extimeſcebat eum: Totus autem Iſra- 16
el et Juda diligebant David, quoniam
ipſe egrediebatur et ingrediebatur coram
eis. Quapropter dixit Saul David, Ecce fi- 17
lia mea major Nadab, ipſam dabo tibi uxo-
rem: verũm eſto mihi dux militiæ, et gere
bella Domini. Saul enim dicebat, Non fit in
eum manus mea, ſed ſit in eum manus Phili-
ſtæorum.

CAP. XVIII.
Postquam finem fecisset David loquen- 1
di cum Saule, amavit eum anima Jonatha-
nis Davidem, amavit eum eum Jona-
than pari ratione ac suam animam. Accepitque
eum Saul eodem die, nec permisit ei redire
domum paternam. Ferunt ergo Jonathan 3
cum David fœdus, quod amarat Jonatha
Davidem in animam propriam. Indutus 4
Jonathan Davidem pallio, quod ei
ut illi vestes suas, gladium ei et ut illi, ar-
cum ei et ut illi suum. Et quotiam egrei-
ſus David quocunq; mittebat eum Saul,
fuſtiaetes ſe gerebat, conſiliatus eſt Saul du-
cem ſuorum bellicorum ; diligebat eum
populus, et dilexerunt eum ſervi Saulis.
Revertentibus autẽ ipſis de expugnatione
Pelesthæorum, poſtquam trucidavit David
Pelesthæum, egreſſæ ſunt mulieres ex
omnibus oppidis Iſraelis de Jerusalem Saul
regi cum tympanis, & ſiſtris, quadratis,
cymbalis, & gaudio. Canynt

שמואל א׳ : יט

familia, mea vita quæ & ego Quis : Saul ad David dixit Et
18 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל מִי אָבִי וּמִי חַיֵּי מִשְׁפַּחַת temporis in fuit Et : regi gener ero quis Israel in mei patris
19 אָבִי בְיִשְׂרָאֵל כִּי אֶהְיֶה חָתָן לַמָּלֶךְ׃ וַיְהִי בְּעֵת David dixit Saulem filia Merab dando
חֵת אַרְמֹנִי בַּת־שָׁאוּל לְדָוִד וְהִיא נִתְּנָה לַעֲדְרִיאֵל Meholathite uxor ejus Adamvii Mal-
20 הַמְּחֹלָתִי לְאִשָּׁה׃ וְתֶאֱהַב מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֶת־דָּוִד David ipsum Saul filia Michal diexit Et : uxorem in Mecholathite
21 וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר Dixisque : Saul ei eam Dabo : Saul
שָׁאוּל אֶתְּנֶנָּה לוֹ וּתְהִי־לוֹ לְמוֹקֵשׁ וּתְהִי־בוֹ יַד־ me in erit gener duabus in David ad Saul dixisque : Philistinorum
פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בַּשְּׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן בִּי׃ David ad Loquimini : fois ferus Saul præcepit Et hodie
22 וַיְצַו שָׁאוּל אֶת־עֲבָדָיו דַּבְּרוּ אֶל־דָּוִד ejus servi omnes & rex te in complacuit Ecce : dicendo filiumo in
בְּלֻט לֵאמֹר הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו Saul servi sunt locuti Et regis in ejus gener nunc & : te diligentum
23 אֲהֻבוּךָ וְעַתָּה הִתְחַתֵּן בַּמָּלֶךְ׃ וַיְדַבְּרוּ עֲבָדֵי שָׁאוּל leve Nunquid : David Dixisque hæc verba David auribus in
בְּאָזְנֵי דָוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר דָּוִד הַנְקֵלָה pauper vir ego & regis cum contrahere affinitate verbis oculis in
בְּעֵינֵיכֶם בְּהִתְחַתְּנִי בַּמֶּלֶךְ וְאָנֹכִי אִישׁ־רָשׁ David dicendo ejus Saul servi nunciaverunt Et : David ad locutus hæc
24 וְנִקְלֶה׃ וַיַּגִּידוּ עֲבָדֵי שָׁאוּל לוֹ לֵאמֹר כְּדִבְרֵי־דָוִד Saul servi locuti Et : David ad locutus hæc
אֲשֶׁר דִּבֶּר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל בֹּה־תֹאמְרוּן לְדָוִד Philistin præputia centum in quæ dicite in regi voluntas Non
אֵין־חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים David dejicere cogitabat Saul Et regis inimicis in ulciscendum ad
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת־דָּוִד David ipsi ejus servi Nunciaverunt Philistin manus in
25 בְּיַד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּגִּידוּ עֲבָדָיו לְדָוִד אֶת הַדְּבָרִים contrahendam affinitatem ad, David oculis in verbum hæc : hæc
הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי דָוִד לְהִתְחַתֵּן וְלֹא־מָלְאוּ הַיָּמִים׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ וַיָּבֵא vit & David surrexit Et dies erant completi non Et : regi cum
26 בְּמַלְּתָם וַיִּתְּנוּ לָמֶלֶךְ אֶת־הָעָרְלוֹת לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ׃ וַיִּתֶּן־לוֹ שָׁאוּל אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃ attulit & viros ducentos Philistin in percussit & ejus viri & ejus
27 וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע כִּי יְהוָה עִם־דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל אָהֲבָתְהוּ׃ וַיִּרְא שָׁאוּל עוֹד יָסֵף מֵאֵת פְּנֵי דָוִד הָיָה שָׁאוּל אוֹיֵב תָּמִיד׃ וְשָׂרֵי פְלִשְׁתִּים יָצָאוּ וַיְהִי מִדֵּי צֵאתָם שָׂכַל דָּוִד מִכָּל affinitate contrahendam ad, regi ex inimicis cum & eorum præputia David
עַבְדֵי שָׁאוּל וַיִּיָּקֶר שְׁמוֹ מְאֹד׃ David ejus uxorem in ejus filium Michal Saul ei dedit Et : regi cum
Michal Et : David cum Dominus quod cognovit & : Saul vidit Et
18 Et ait autem David ad Saul; Quis ego sum, aut quæ est vita mea, aut cognatio patris mei in Israel, ut fiam gener regis? 19 Factum est autem tempus cum deberet dari Merob filia Saul David, data est Hadrieli Mo-
20 lathitæ uxor. Dilexit autem Davidem Michol filia Saul altera. Et nuntiatum est Saul, & placuit ei. 21 Dixitque Saul; Dabo eam illi, ut fiat ei in scandalum, & sit super eum manus Philisthinorum. 22 Dixitque Saul ad David, In duabus rebus ger-
23 ner meus eris hodie. Et mandavit Saul servis suis, Loquimini ad David clam me, dicentes; Ecce places regi, & omnes servi ejus diligunt te. Nunc ergo esto gener regis. 24 Et locuti sunt servi Saul in aures
25 Davidis omnia verba hæc. Et ait David; Num parum videtur vobis, generum esse regis? Ego autem sum vir pauper & tenuis. Et renuntiaverunt servi Saul, dicentes; Hujusmodi verba locutus est
26 David. 27 Et ait Saul, Sic loquimini ad David, Non habet rex sponsalia necesse, nisi tantùm centum præputia Philisthinorum, ut fiat ultio de inimicis regis. Porrò Saul cogitabat tradere David in ma-
27 nus Philisthinorum. Cùm que renuntiassent servi ejus David, placuit sermo in oculis David, ut fieret gener regis. Et postquam dies fuerant completi, 28 abiit cum viris qui sub eo erant, Et percussit ex Philisthi-
29 im ducentos viros, & attulit eorũ præputia, & annumeravit ea regi, ut esset gener ejus. Dedit itaq; Saul ei Michol filiam suam, & ad
30 Ita fuit uxorem. Et vidit Saul, & intellexit quòd Dius esset cũ David. Michol autem filia Saul diligebat eum. Et egressi sunt principes Philisthinorum: 31 a principio autem egressionis eorum, prudentiùs se gerebat David quàm omnes servi Saul, & celebre factum est nomen ejus nimis.

CAP. XIX.

1 Locutus est autem Saul ad Jonathan filium suum, & ad omnes servos suos, ut occiderent David. Porrò Jonathas filius Saul diligebat David valdè.

MS.A.

18 Καὶ ἔπεν Δαυὶδ πρὸς Σαῦλ, Τίς ἐγώ εἰμι, ἢ τίς ἡ ζωὴ τῆς οἰκογένειας
* Ὃς πάτερ μου ἐν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔσομαι γαμβρὸς τῷ βασιλέῳ;
19 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καιρῷ τῷ δοθῆναι Μαῤῥὸ θυγατέρα Σαῦλ τῷ Δαυὶδ,
ὃν δὴν ἐδόθη τῷ *Ἀδριὴλ τῷ Μεβουλαθίτῃ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἠγάπησεν

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ ἔπεν Μιχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ τῷ Δαυὶδ Et dixit Michol filia Saul ei
Δαυὶδ. καὶ ἀπηγγέλη (ι) τῷ Σαῦλ, καὶ ἤρ- Dauid. Et annuntiatum est Sau-
θη ἐν τοῖς ἐφθαλμοῖς αὐτοῦ. Καὶ ἔπεν li: & placuit in oculis ejus.
19 Σαῦλ, Δώσω αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς Et dixit Saul, Dabo eam ei: & (ι) Et fuit
εἰς σκάνδηλον. καὶ ἡ χεὶρ Σαῦλ χεὶρ (κ) super Saul manus alienigenarum.
ἀλλοφύλων. Καὶ ἐκέλευσεν Σαῦλ τοῖς Et mandavit Saul pueris suis,
παισὶν αὐτοῦ, λέγων, Λαλήσατε ὑμῖν (λ) dicens, Loquimini vos clanca-
20 τῷ Δαυὶδ, λέγοντες, Ἰδὺ θέλει vult in te rex, & omnes pueri
ἐν σοὶ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ παῖδες ejus diligunt te: & ta esto gener
τοῦ βασιλέως. καὶ ἐν τῷ ἐκπληρῶσθαι τὸ regi. Et locuti sunt pueri Saul in
21 ἀυτὸ ἀρρωσταὶ (λ) ἐν τῷ ἐκπληρῶσθαι τὸ regi. Et locuti sunt pueri Saul in
βασιλεῖ. Καὶ ἐκέλευσε οἱ παῖδες Σαῦλ aures David verba ipsa. Et di-
ἀὺς τὰ ὄπα Δαυὶδ (μ) τὰ ῥήματα ταῦτα. xit David, Si leve in oculis ve-
Καὶ ἔπεν Δαυὶδ, Εἰ κῦρος ἐν ὀφθα- stris fuit generum regi? Ego
λμοῖς ὑμῶν ἐκπεμφθέντα βασιλεῖ, κἀγὼ autem vir humilis, & non honoratus.
22 (ν) αὐτῷ ταπεινός, ὡ ἐκ ἐνδέξ. Καὶ ἐπεν Et nuntiaverunt pueri Saul ei
ἀπήγγειλαν οἱ παῖδες Σαῦλ αὐτῷ κατὰ Dauid. Et dixit Saul, Hæc dicite
τὰ ῥήματα ταῦτα, ὃ ἐλάλησε Δαυὶδ. Καὶ verba ipsa, quæ locutus est
23 ἐπεν Σαῦλ, Τάδε ἐρεῖτε τῷ Δαυὶδ, Οὐ pueris Saul in aures David.
ἐθέλει ὁ βασιλεὺς ἐν ἡδονῇ, ἀλ' ἢ ἐν ἐξεδοῦναι τὴν Et dixit Saul, Sic dicite David,
ἀλλοφύλων ἀκροβυστίας (ξ) ἀλλοφύλων ἐκδικῆ- Non vult rex in delectatione,
σαι τὰς ἐχθρὰς τῷ βασιλέως. ὁ Σαῦλ ἐλογί- sed in ablatione præputiorum
ζετο ἐμβάλλειν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλο- alienigenarum, ut ulciscatur
24 φύλων. Καὶ ἀπαγγέλλουσι οἱ παῖδες Σαῦλ inimicos regis. Et cogitabat
τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὃ ἐλάλησεν Σαῦλ. Et nuntiaverunt pueri Saul
25 Καὶ ἐπεν Δαυὶδ, Ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐν ἐξεδοῦναι τὴν (ξ) ἀλλοφύλων ἀκροβυστίας (ξ) ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι τὰς ἐχθρὰς τῷ βασιλέως. Καὶ ἐλογίσατο Σαῦλ ἐμβάλλειν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἀπαγγέλλουσι οἱ παῖδες Σαῦλ τῷ Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὃ ἐλάλησεν Σαῦλ. Καὶ ἐπεν Δαυὶδ, Ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ἐν ἐξεδοῦναι τὴν (ξ) ἀλλοφύλων ἀκροβυστίας (ξ) ἀλλοφύλων ἐκδικῆσαι τὰς ἐχθρὰς τῷ βασιλέως. Καὶ ἐλογίσατο Σαῦλ τῷ Δαυὶδ, ὡ

Versio VULGATA.

1 Et indicavit Jonathas David, dicens; Quærit Saul pater meus
2 occidere te; quamobrem cavebis mane, & manebis
3 latè, & abscondéris. Ego autem egrediens stabo juxta patre
4 meum, in agro ubi cumque fueris: & ego loquar de te ad
5 patrem meum: & quodcumque videro, nunciabo tibi. Locutus est ergo Jonathas de David bono ad Saul patre suum: dixitque ad eum; Ne peccet rex in servum suum David, quia non peccavit tibi, & opera ejus sunt tibi valdè. Et poluit animam suam in manu sua, & percussit Philisthæum, & fecit Dominus salutem magnam universo Israeli: vidisti, & lætatus es. Quarè ergo peccas in sanguine innoxio, interficiens David, qui est absque culpa? Quod cùm audisset Saul, placatus voce Jonathæ, juravit; Vivit Domin, quia non occidetur. Vocavit itaque Jonathas David, & indicavit ei omnia verba hæc: & introduxit Jonathas David ad Saul, & fuit ante eum, sicut fuerat heri & nudiustertiùs. Motum est autem rursum bellum: & egressus David, pugnavit adversùm Philisthæos: percussitque eos plagâ magnâ, & fugerunt à facie ejus. Et factus est spiritus Dominimalus in saul: sedebat autem in domo sua, & tenebat lanceam: porrò David psallebat manu suâ. Nitùq; est Saul configere David lancea in pariete, & declinavit David à facie Saul: lancea autem cassò vulnere perfixa est in pariete, & David fugit, & salvatus est nocte illâ. Misit ergò Saul satellites suos in domû David, ut custodirent eû, & interficerentur manè. Quod cùm annuntiassèt David Michol uxor filia, dicens; Nisi salvaveris te nocte hâc, cras morieris: Deposuit eû per fenestrâ. Porrò ille abiit & aufugit, atq; salvatus est. Tulit autè Michol Haturam, & posuit eam super lectum, & pellê pilosam capram posuit ad caput ej*, et operuit eam vellimentis. Misitque autem Saul apparitores qui raperent David: et respondens ei quòd ægrotaret. Rursùmque misit Saul nunciis ut viderent David, dicens; Afferte eum ad me in lecto, ut occidatur. Cumque venissent nunciâ, inventum est simulacrum super lectum, et pellis caprarum ad caput ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

1 Καὶ ἐπέγνωσαν Ἰωνάθαν τῷ Δαυὶδ, λέ-Et annuntiavit Jonathas ipsi
2 γων, (Β) Σαοὺλ ζητεῖ διαπαντὸς σὲ φονεῦσαι David, dicens. Saul quærit mor-
3 πρωΐ. Καὶ νῦν ἐξέλθοντας καὶ σταθεὶς ἐν τῷ πεδίῳ tradere te: Observa igitur ca-
4 ἐν ᾧ εἶναι σφᾶς, καὶ κρύβεθι καὶ κλθοῦν mane, & abscondere, & ſede
5 μετὰ τοῦ πατρὸς μου ἐν ἀγρῷ ὅ τι ἂν ἦς ἐκεῖ· ἐγὼ δὲ λαλήσω περὶ σοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου· καὶ ἐὰν ἴδω τι, ἀναγγελῶ σοι. Καὶ ἐλάλησεν Ἰωνάθαν περὶ Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ ἁμαρτάνοι πατὴρ μὲν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν δοῦλόν σου Δαυὶδ, ὅτι οὐκ ἐν σοὶ ἥμαρτεν εἰς σὲ, καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ (γ) ἀγαθὰ σοί. Καὶ ἔθετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον, καὶ ἐποίησε κύριος σωτηρίαν μεγάλην παντὶ Ἰσραήλ· σὺ εἶδες καὶ ἐχάρης· καὶ ἵνα τί ἁμαρτάνεις εἰς αἷμα ἐν φονεῦσαι τὸν Δαυὶδ δικαίως; Καὶ ἤκουσε Σαοὺλ τὴν φωνὴν Ἰωνάθαν καὶ ὤμοσε Ζῶν Κύριος ὅτι οὐ μὴ ἀποθάνῃ. Καὶ ἐκάλεσεν Ἰωνάθαν τὸν τὸν Δαυὶδ, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ εἰσήγαγεν Ἰωνάθαν τὸν Δαυὶδ πρὸς Σαοὺλ, καὶ ἦν ἐνώπιον αὐτοῦ καθὼς ἐχθές καὶ τρίτην ἡμέραν. Καὶ ἐπέστη πόλεμος καὶ ἐξῆλθε Δαυὶδ καὶ ἐπολέμησε τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ ἔδωκε κύριος σωτηρίαν μεγάλην τῷ Ἰσραήλ· καὶ ἐγένετο πνεῦμα πονηρὸν παρὰ κυρίου τῷ Σαοὺλ, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐκαθέζετο, καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ ψάλλων ἐνώπιον αὐτοῦ. (Ε) καὶ ἐζήτησεν Σαοὺλ τοῦ πατάξαι τὸν Δαυὶδ ἐν τῷ δόρατι καὶ ἐν τῷ τοίχῳ· καὶ ἐξέκλινεν Δαυὶδ ἀπὸ προσώπου Σαοὺλ, καὶ ἐνεπάγη τὸ δόρυ εἰς τοῖχον, καὶ ἔφυγεν Δαυὶδ καὶ ἐσώθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. Καὶ ἀπέστειλεν Σαοὺλ ἀγγέλους εἰς οἶκον Δαυὶδ τοῦ φυλάσσειν αὐτὸν τοῦ θανατῶσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ πρωΐ. καὶ ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ Μιχὸλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, λέγουσα, Ἐὰν μὴ σὺ (μ) σωσῇς τὴν ψυχήν σου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, αὔριον θανατωθήσῃ. Καὶ κατέβασε διὰ τῆς θυρίδος· καὶ ἐφεύγων ἐσώθη καὶ ἔλαβε Μιχὸλ τὴν θεραπαίνιδα αὐτοῦ τὴν Θαρὰφ καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὴν τρίχινον ἐπέθετο ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκάλυψεν αὐτὴν ἐν ἱματίῳ. Καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ ἀγγέλους λαβεῖν τὸν Δαυὶδ, λέγων, Ἀσθενεῖ· καὶ ἀπέστειλε Σαοὺλ τοὺς ἀγγέλους ἰδεῖν τὸν Δαυὶδ, λέγων, Ἐνέγκατε αὐτὸν πρὸς με ἐν τῇ κλίνῃ, ὅπως θανατωθῇ αὐτός. Καὶ ἐλθόντες οἱ ἄγγελοι καὶ ἰδοὺ εἰδωλον ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐν ᾧ τρίχινον αἰγῶν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ.

Et indicavit Jonathas David, & ait, Quærit Saul pater meus vobis necem tuam: Cave ergò, dilitefce, & ne conſpicia-
3 ris. Ego cùm egrediens ſtetero juxta patrem meum in agro ubi fuerit, & ego loquar de te patrem meum: & quæcumque videro, nunciabo tibi. Locutus est ergò Jonathas de David bono ad Saul patrem ſuum, & dixit ad eum; Non peccet rex in ſervum ſuum David: quoniam non peccavit in te, & opera ejus
6 ſunt tibi valdè. Et poſuit animam ſuam in manu ſua, & percussit Philisthæum, & fecit Dominus ſalutem magnam: & vidiſti, & gavisus es: quare ergò cupiditas in ſanguinem innoxiû, & in
7 ſuſcrum gratis occidetes? Acquiescitq; Saul voci Jonathæ; & ait; Vivit Dûs, non morietur. Tum advocavit Jonathas David, & indicavit ei omnia verba illa, introduxitq; eum ad Saulem, & fuit apud eum ut heri & ut nudiustertiùs. Et cùm
8 denuò bellû accidisset, egressû David pugnavit cum Philisthæis, percussitq; eos plagâ magnâ, & fugerunt à conſpectu ejus. Sed ſpiritu Domini malo Saulê invadente, dum ille ſederet
9 domi ſuæ, ſuámq; lanceam manu ſuâ teneret, David pulſabat coram eo: Tentavitque Saul lancam vibrare in David & in pariete: at ipſo à facie Saulis abſcedente, lancea vibravit in pariete: ſic aufugiens David evaſit illa
10 nocte. Miſit autem Saul legatos in domû David ut custodiendum eum & manè interficiendum: at nuntiavit hoc David Michol uxor ejus, dixitque ad eum, Niſi reiſpiuam cri-
11 pias, cras morieris. Sic demiſit Malchol David per fenestram, qui fugiens abiit & evaſit. Malchol verò ſimulachrum accipiens poſuit in lecto, & pelle caprinâ ad cervical ejus collocata, cet illud pallio. Cùmque miſiſſet Saul legatos ad adducendum Da-
12 videm, dixit illi, Ægrotus est. Tum remiſit Saul legatos ad invilendum Davidem, & ait; Adducite eum ad me in lecto, ut interficiam
13 eum. Legatis autem venientibus, ecce ſimulachrum in lecto, & pellis caprina ad ejus cervical,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 Indicavit Jonathan Davidi, & dixit ad eum; Quærit Saul pater meus occidere te: cave ti-
3 bi, morare in occulto, & abde te. Ego verò in egrediens ſtabo ad latʼ patris mei in agro ubi tu eris, & ego alloquar de te patrem meû;
4 exploratio quid habeat in animo ſuo, & indicabo tibi. Alloquens ergò Jonathan de Da-
5 vide bonis *verbis* Saulê patrem ſuû, dicebat ei; Ne peccet rex in ſervum ſuum Davidem, quoniâ non peccavit in termò verò ejus acta
6 ſatisfacere tibi *deberent*. Poſuit enim animâ ſuâ in manibus tuis, & Philisthæi interfecit, & comparavit Dûs ſalutem magnam ſoci Israeli: p mantum ejus, & vidiſti, & gavisus es: nunc ergò cur peccares in ſanguinem innoxiû, &
7 miſerum gratis occideres? Acquievitq; Saul voci Jonathæ; & ait; Vivit Dûs, non morietur. Tum advocavit
8 Jonathan Davide, indicavit ei omnia verba illa, introduxitq; eum ad Saulem, & fuit apud eum ut heri & ut nudiustertiùs. Et cùm
9 denuò bellû accidisset, egressû David pugnavit cum Philisthæis, percussitq; eos plagâ magnâ, & fugerunt à conſpectu ejus. Sed ſpiritu Do-
10 mini malo Saulê invadente, dum ille ſederet domi ſuæ, ſuámq; lanceam manu ſuâ teneret, David pulſabat coram eo: Tentavitque Saul lancam vibrare in David & in pariete: at ipſo à facie Saulis abſcedente, lancea vibravit in pariete: ſic aufugiens David evaſit illa
11 nocte. Miſit autem Saul legatos in domû David ut custodiendum eum & manè interficiendum; at in nuntiavit hoc David Michol uxor ejus, dixitque ad eum, Niſi reiſpiuam cri-
12 pias, cras morieris. Sic demiſit Malchol David per fenestram, qui fugiens abiit & evaſit. Malchol verò ſimulachrum accipiens
13 poſuit in lecto, & pelle caprinâ ad cervical ejus collocata, cet illud pallio. Cùmque miſiſſet Saul legatos ad adducendum Da-
14 videm, dixit illi, Ægrotus est. Tum remiſit Saul legatos ad invilendum Davidem, & ait; Adducite eum ad me in lecto, ut interficiam
15 eum. Legatis autem venientibus, ecce ſimulachrum in lecto, & pellis caprina ad ejus cervical,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 Et indicavit Jonathas Davidi, & ait, Proſecto Saul pater meus vult necem tuam: Cave tibi, delitefce, & ne conſpicia-
3 ris. Ego cùm egrediens ſtem juxta patrem meum in agro in quo in eſtes, & alloquar jonatam in nomine tuo, & ſpectatum quid ſit in animo ejus, & ostendam tibi. Loq, 4 ut ergò Jonatan de Davide bonis verbis ad patrem ſuum Saulem, & dixit; Ne peccet rex in ſervum ſuum David, quoniam non peccavit in te, & ſunt opera ejus tibi valdè. Et poſuit animam ſuam in manibus ſuis, & percussit Philisthæum, & fecit Dominus ſalutem magnam omni Israeli: 5 vidiſti, & gavisus es: quare ergò peccas in ſanguinem innocentis, & miſerum ab ſque causa interficiens? Et cùm audiſſet Saul voci Jonathæ, dixit; Vivit Dûs, non morietur. Tum vocavit Jonatan Davidem, & indicavit ei omnia verba hæc, & introduxit eum ad Saulem, & fuit apud eum ut heri & ut nudiustertiùs. Et cùm 8 bellum accidisset, egressû David pugnavit cum Philisthæis, & percussit eos plagâ magnâ, & fugerunt à conſpectu ejus. Et ſpiritus Domini malus invadebat Saulem, & ipſe ſedebat in ſua ſede, & haſta in manu ſua, & David pulſabat manibus ſuis. Et quærebat Saul percutere 10 David cum haſta in pariete: et David declinavit à facie Saul. Et percussit ille hastam in pariete: et David fugit, & ſalvatus eſt. Et ſatellites Saul ſtatuebat ut 11 David interficerent in domû ejus, & in mane occidere eum, et nuntiavit hoc David Michol uxor ejus, dixitque ad eum, Niſi tu ſalvaveris te in hac nocte, ut mori 12 debeas. Ipſe ergò ejus ſecit, et ſalvatus eſt. Et ſumpsit Michol Haturam, & ſtatuit eam in lecto, & pellem pilosam ſuam ſuper lectum, & operuit eam vellimentis. Et miſit 13 Saul nuntios ut capiendum David, dixitque ad eum, Ægrotus eſt. Et miſit Saul nuntios ut viderent David, dicens; Ad- 14 ducite eum ad me in lecto, ut occidam eum. Et venerunt nuntii, et ecce ſimulacra ſuper lectum, et pellis caprina ad caput ejus.

Paraph. Chald. Versio Latina.

1 Et nunciavit Jehonathan David, ad dicendû, Quærens Saul pater meû ad
2 occidendû te, & nunc eaut? ello nunc in aurora, & ſedebis in ſecreto, &
3 cuſtodieris. Et ego exibo & ſtabo ad patrê meû in agro quo tu ibi, & ego 3
4 loquar ſuper te verba parata ante patrê meû, et videbo quid nunciabo tibi.
5 Et locutʼ eſt Jehonathû ſuper David verba parata ante Saul patrê ſuum; 4
6 & dixit illi, Non peccabit rex in ſervo ſuo in David, quia non peccavit tibi,
7 & quia facta eiʼ parata tibi valde Et tradidit animâ ſuâ prope ad occidem- 5
8 dû, & occidit Philisthæû, & fecit Dûs liberationê magnâ omni Israel; vidi-
9 ſti & gavisʼ fuisti, & quare ſies culpabilis in ſanguine innocente, ad occi- 6
10 dendû David immeritû? Et accepit Saul dictû Jehonathan, & juravit Saul 7
11 *juramentû*, *Vivit* Dûs, ſi occidetur. Et vocavit jehonathû David, & nun-
12 ciavit illi Jehonathan omniâ verba hæc: & venire fecit David ad Saul, & fuit
13 *durante faciente* beſtium eſſe, & exivit David & invit bellum in Peli-
14 ſthæos, & percuſſit in illis percuſſionê magnâ; & verterunt (terga) ab-ante
15 illû. Et manſit ſpiritʼ malʼ ab-ante Dûm *apud* Saul, & ipſe in domo ſua
16 ſedens; & haſta in manu eiʼ, & David pſallens in manu, Et quæſivit Saul 10
17 ad percutiendû in haſta David em, & ad pariê randû eum in pariete, & 11
18 liberatʼ eſt ab ante Saul, & infixit haſtâ in pariete: & David fugit, & eva-
19 ſit in nocte illâ. Et miſit Saul nuncios ad domû David ad cuſtodiendû eum, 12
20 & ad occidendû eum in aurora; & nunciavit David Michol uxor ejus
21 dicendo, Niſi tu liberaveris animâ tuâ in nocte hac, eras tu occidêris. Et 13
22 catenâ demiſit Michal David ex fenestra; & ivit & fugit, & liberatʼ eſt.
23 Et tulit Michal ſimulacra, et poſuit ſuper lectû, et pellê *capre* poſuit cer- 14
24 vical illû, et operuit in vestê. Et miſit Saul nuncios ad tollendû David, 15
25 et dixit, *Decumbit* infirmʼ ille. Et miſit Saul nuncios ad viſirandû David,
26 dicendo, Afferte eum in lecto ad me ad occidendum eum. Et venerunt 16
27 nunciʼ, et ecce ſimulacra ſuper lectum, et pellis *capre* cervical ejus.

Targum JONATHAN.

1 וחוי יהונתן לדוד למימר בעי שאול אבא למקטלך וכען אסתמר קדם בצפרא וחבה
2 בסתריא וחסתר׃ ואנא אפוק ואיקום לות אבא בחקלא דאת תהוי באגא אמלל עלך
3 פתגמין ותחמי קדם אבא ואחוי מה דאחוי לך׃ ומלל יהונתן קדם אבא אחוי טב לדוד
4 דלא חב לך ומן דעבדוהי לך׃ דשוי נפשיה בגלות ומחי ית פלשתאה
5 ועבד יי פורקנא רבא לכל ישראל חזיתא וחדיתא למה תחטי בדם זכאי למקטל ית
6 דוד מגו׃ וקבל שאול למימר יהונתן וקיים שאול קים מן יי אם יתקטל׃ ואקרא יהונתן
7 לדוד ואחי יהונתן ית כל פתגמיא האלין ואיתי יהונתן ית דוד לות שאול והוה
8 משמש קדמוהי כתמהמהין׃ ואוסיפו עבדי קרבא למיעבד קרבא עם פלשתאי ונפק דוד ואגיח
9 קרבא בפלשתאי ומרא מנהון ואסיבו מן קדמוהי׃ ושרת רוח מן יי בישא
10 מן קדם יי לות שאול והוא בביתיה יתיב ומרגיזיתא בידיה דוד מגן בידיה׃ ובעא
11 שאול למחבי במרגיזתא בדוד ובתרעא בעל בב לאתקפקא בדוד׃ ושלח שאול אגיזין לות בית
12 דוד למצרה ית למקטליה בצפרא ואודיעת לדוד מיכל אתתיה למימר אם לית את
13 מתנפשך בליליא מחר את מתקטל׃ ושלשלת מיכל ית דוד מן תרעא ואזל ערק
14 ואשתיזיב׃ ומסכת מיכל ית צלמניא ושויאת על ערקא ויתא נוזא דעזא שויאת
15 אסגרותי וכסאת בלבושא׃ ושלח שאול אגיזין למחזי ית דוד ואמרת שכיב מרע
16 הוא׃ ושלח שאול ית אגיזיא וא צלמניא על ערקא וזוזא דעזא איסתיזי׃

Et nunciavit Jehonathan David, ad dicendû, Quærens Saul pater meû ad
2 occidendû te, & nunc eaut? ello nunc in aurora, & ſedebis in ſecreto, &
3 cuſtodieris. Et ego exibo & ſtabo ad patrê meû in agro quo tu ibi, & ego 3
4 loquar ſuper te verba parata ante patrê meû, et videbo quid nunciabo tibi.
5 Et locutʼ eſt Jehonathû ſuper David verba parata ante Saul patrê ſuum; 4
6 & dixit illi, Non peccabit rex in ſervo ſuo in David, quia non peccavit tibi,
7 & quia facta eiʼ parata tibi valde Et tradidit animâ ſuâ prope ad occidem- 5
8 dû, & occidit Philisthæû, & fecit Dûs liberationê magnâ omni Israel; vidi-
9 ſti & gavisʼ fuisti, & quare ſies culpabilis in ſanguine innocente, ad occi- 6
10 dendû David immeritû? Et accepit Saul dictû Jehonathan, & juravit Saul 7
11 *juramentû*, *Vivit* Dûs, ſi occidetur. Et vocavit jehonathû David, & nun-
12 ciavit illi Jehonathan omniâ verba hæc: & venire fecit David ad Saul, & fuit
13 *durante faciente* beſtium eſſe, & exivit David & invit bellum in Peli-
14 ſthæos, & percuſſit in illis percuſſionê magnâ; & verterunt (terga) ab-ante
15 illû. Et manſit ſpiritʼ malʼ ab-ante Dûm *apud* Saul, & ipſe in domo ſua
16 ſedens; & haſta in manu eiʼ, & David pſallens in manu, Et quæſivit Saul 10
17 ad percutiendû in haſta David em, & ad pariê randû eum in pariete, & 11
18 liberatʼ eſt ab ante Saul, & infixit haſtâ in pariete: & David fugit, & eva-
19 ſit in nocte illâ. Et miſit Saul nuncios ad domû David ad cuſtodiendû eum, 12
20 & ad occidendû eum in aurora; & nunciavit David Michol uxor ejus
21 dicendo, Niſi tu liberaveris animâ tuâ in nocte hac, eras tu occidêris. Et 13
22 catenâ demiſit Michal David ex fenestra; & ivit & fugit, & liberatʼ eſt.
23 Et tulit Michal ſimulacra, et poſuit ſuper lectû, et pellê *capre* poſuit cer- 14
24 vical illû, et operuit in vestê. Et miſit Saul nuncios ad tollendû David, 15
25 et dixit, *Decumbit* infirmʼ ille. Et miſit Saul nuncios ad viſirandû David,
26 dicendo, Afferte eum in lecto ad me ad occidendum eum. Et venerunt 16
27 nunciʼ, et ecce ſimulacra ſuper lectum, et pellis *capre* cervical ejus.

שמואל א׳ כ

Versio VUL. LAT.

dimisisti & ire decepisti me: quid ut occidam eum? Respondit autem Jonathas patri suo: Quare morietur? quid fecit? Arripuit Saul lanceam ut percuteret eum: ergo intellexit Jonathas quod decreverit pater suo interficere David. Surrexitque Jonathas de mensa in furore iracundiæ, nec comedit panem secundo diei mensis: contristatus super David, quia ignominiosum eum fecerat pater suo. Dixit autem Jonathas ad David: Vade in pace, memor ero mei, quia juravimus ambo in nomine Domini, dicens: Dominus sit inter me et te, et inter semen meum et semen tuum usque in sæculum. Surgens abiit, et ipse ingressus est civitatem. Et ipse David fugiens, elapsus est: venit ergo ad Samuel in Ramatha, et narravit ei omnia quæ fecerat ei Saul: et abierunt ipse et Samuel, et morati sunt in Naioth. Nuntiatum est autem Saul: Ecce David in Naioth in Ramatha. Misit ergo Saul lictores, ut raperent David: qui cum vidissent cuneum prophetarum vaticinantium, & Samuel stantem super eos, factus est et ipsi Spiritus Dei in illis, & prophetare cœperunt etiam ipsi. Quod cum nuntiatum esset Saul, misit & alios nuntios: et prophetaverunt autem & illi. Et rursum misit Saul tertios nuntios: qui & ipsi prophetaverunt. Et iratus iracundia Saul, abiit etiam ipse in Ramatha, & venit usque ad cisternam magnam, quæ est in Socho, et interrogavit, et dixit, In quo loco sunt Samuel & David? Dixitque, est ei, Ecce in Naioth sunt in Ramatha. Et abiit in Naioth in Ramatha, & factus est etiam super eum Spiritus Dei, & ambulabat ingrediens, & prophetabat usque ad veniens in Naioth in Ramatha. Et expoliavit etiam ipse se vestimentis suis, et prophetavit cum cæteris coram Samuele, & cecidit nudus tota die illa & nocte. Unde & exivit proverbium, Num & Saul inter prophetas?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Cap. XX.

Καὶ ἔπεν Σαὺλ τῷ Μιχολ, Ἱνατί ἔπνες πρ-
ὸς με, καὶ (ἐ)ξέπνευσας ἐκ κεφαλῆς μου,
καὶ ἐπνίωσε, καὶ ἐξέπνευσε; Καὶ ἀπε-
κρίθη Ἰωνάθας τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Τί ἐὰν ἀποθανῶ; τί ἐὰν ἐξέλθω; καὶ
ἐπιλαβόμενος ὁ Σαὺλ τὸν ἀκόντιον ἐπ-
ὶ τῷ Δαὺὶ, ἵνα ἐκκεντήσῃ αὐτὸν, (γ) ἔγνω
ὁ Ἰωνάθας ὅτι ἐβουλεύσατο ὁ πατὴρ
αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυὶ. Καὶ ἀνέ-
στη Ἰωνάθας ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν θυμῷ
ὀργῆς, καὶ οὐ μὴ φάγῃ ἄρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς, (δ) ὅτι ἐλυπήθη
ἐπὶ τῷ Δαυὶ, ὅτι ἠσχημόνησεν αὐτὸν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθας πρὸς
Δαυὶ, Πορεύου ἐν εἰρήνῃ· ἐὰν μνησθῶ
ἐγὼ καὶ σὺ ἐν ὀνόματι Κυρίου, λέγων,
Κύριος ἔστω ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ,
καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός μου καὶ
τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος. Καὶ
ἀναστὰς ἀπῆλθε· καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε εἰς
τὴν πόλιν. Καὶ αὐτὸς Δαυὶ ἐφεύγων ἐξε-
πορεύθη· καὶ ἦλθε πρὸς Σαμουὴλ τὸν
Ῥαμαθά· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα ὅσα
ἐποίησε Σαὺλ αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθε καὶ Σαμουὴλ
καὶ ἐκάθισεν ἐν Ναυθ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ
Σαὺλ, λέγων, Ἰδοὺ ὁ Δαυὶ ἐν Ναυθ ἐν
Ῥαμαθά. Καὶ ἀπέστειλε Σαὺλ τοὺς ἀγγε-
λιαφόρους τοῦ λαβεῖν τὸν Δαυὶ· καὶ ἰδόν-
τες τὸν χορὸν τῶν προφητῶν τῶν προφη-
τευόντων, καὶ Σαμουὴλ ἑστὼς ἐπὶ τῶν
χορῶν· καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐπὶ τοὺς
ἀγγελιαφόρους τοῦ Σαὺλ, καὶ προεφήτευσαν
καὶ αὐτοί. Καὶ ἀπήγγελη τῷ Σαὺλ, καὶ
ἀπέστειλε τοὺς ἀγγελιαφόρους ἕτερους,
καὶ προεφήτευσαν καὶ οὗτοι. Καὶ ἀπέ-
στειλε τοὺς ἀγγελιαφόρους τοὺς τρίτους,
καὶ προεφήτευσαν καὶ οὗτοι. Καὶ ἐθυμώθη
ὀργῇ Σαὺλ, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς
Ῥαμαθά· καὶ ἐπορεύθη ἕως τοῦ φρέατος
τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν Σοχω, καὶ ἐπηρώτησε
καὶ εἶπε, Ἱνατί ἐν Ναυθ ἐν Ῥαμαθά.
Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖσε ἐν Ναυθ ἐν
Ῥαμαθά· καὶ ἐγένετο καὶ αὐτὸς πνεῦμα θεοῦ
ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπορεύετο καὶ προεφήτευε
ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Ναυθ ἐν Ῥαμαθά.
Καὶ ἐκδυσάμενος καὶ αὐτὸς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπροφήτευσε καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκτα· διὰ τοῦτο λέγουσι, Καὶ Σαὺλ ἐν τοῖς προφήταις;

MS. A. (α) ἐξέπνευσας (ρ) ἔνεκεν τῆς μᾶς, ἐξέπνευσε (β) ἐκ τῆς κεφαλῆς μου. Καὶ (γ) ἐνόησε, ὁ Δαυὶ ὁ Ἰωνάθας ὁ Ναυὶ ὁ (δ) ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυὶ. Καὶ (θ) ἀνέστη ἀπὸ τῆς τραπέζης ἐν θυμῷ ὀργῆς, καὶ οὐ μὴ φάγῃ ἄρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τοῦ μηνὸς, ὅτι ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δαυὶ, ὅτι ἠσχημόνησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθας πρὸς Δαυὶ, Πορεύου ἐν εἰρήνῃ· ἐὰν μνησθῶ ἐγὼ καὶ σὺ ἐν ὀνόματι Κυρίου, λέγων, Κύριος ἔστω ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός μου καὶ τοῦ σπέρματός σου ἕως αἰῶνος. Καὶ ἀναστὰς ἀπῆλθε· καὶ αὐτὸς εἰσῆλθε εἰς τὴν πόλιν. Καὶ αὐτὸς Δαυὶ ἐφεύγων ἐξεπορεύθη· καὶ ἦλθε πρὸς Σαμουὴλ τὸν Ῥαμαθά· καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησε Σαὺλ αὐτῷ· καὶ ἀπῆλθε καὶ Σαμουὴλ καὶ ἐκάθισεν ἐν Ναυθ. Καὶ ἀπήγγελη τῷ Σαὺλ, λέγων, Ἰδοὺ ὁ Δαυὶ ἐν Ναυθ ἐν Ῥαμαθά. Καὶ ἀπέστειλε Σαὺλ τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ λαβεῖν τὸν Δαυὶ· καὶ ἰδόν-τες τὸν χορὸν τῶν προφητῶν τῶν προφη-τευόντων, καὶ Σαμουὴλ ἑστὼς ἐπὶ τῶν χορῶν· καὶ ἐγένετο πνεῦμα θεοῦ ἐπὶ τοὺς ἀγγελιαφόρους τοῦ Σαὺλ, καὶ προεφήτευσαν καὶ οὗτοι. Καὶ ἀπήγγελη τῷ Σαὺλ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἀγγελιαφόρους ἕτερους, καὶ προεφήτευσαν καὶ οὗτοι. Καὶ ἀπέστειλε τοὺς ἀγγελιαφόρους τοὺς τρίτους, καὶ προεφήτευσαν καὶ οὗτοι. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Σαὺλ, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὸς εἰς Ῥαμαθά· καὶ ἐπορεύθη ἕως τοῦ φρέατος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν Σοχω, καὶ ἐπηρώτησε καὶ εἶπε, Ἱνατί ἐν Ναυθ ἐν Ῥαμαθά. Καὶ ἐπορεύθη ἐκεῖσε ἐν Ναυθ ἐν Ῥαμαθά· καὶ ἐγένετο καὶ αὐτὸς πνεῦμα θεοῦ ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐπορεύετο καὶ προεφήτευε ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς Ναυθ ἐν Ῥαμαθά. Καὶ ἐκδυσάμενος καὶ αὐτὸς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπροφήτευσε καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ἔπεσε γυμνὸς ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκτα· διὰ τοῦτο λέγουσι, Καὶ Σαὺλ ἐν τοῖς προφήταις;

Cap. X.

Καὶ ἀπέφυγε Δαυὶ ἐν Ναυθ ἐν Ῥα-
μὰ, καὶ (β) ἦλθε καὶ ἐνώπιον Ἰωνάθαν, καὶ ἔπεν,
Τί ἐποίησα; καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου, καὶ τί ἡ ἁ-
μαρτία μου ἐνώπιον Ἰωνάθαν, ὅτι ἐζήτησε τὴν
ψυχήν μου; καὶ ἔπεν αὐτῷ Ἰωνάθας, (γ) μὴ γένοιτο, οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Ἰδοὺ ἐὰν
ποιήσῃ ὁ πατὴρ μου ῥῆμα μέγα, (δ) ἢ μικρὸν, καὶ οὐκ ἀποκαλύψει τὸν ἀκοὴν μου· καὶ τί ἐὰν κρύψῃ ὁ πατὴρ μου ἀπὸ τοῦ ῥήματος τούτου; οὐκ ἔστι τοῦτο. Καὶ ἔπεν Δαυὶ τῷ Ἰωνάθαν, καὶ τῷ (ε) Ἰωνάθαν, Ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω ὅτι ἐὰν εὕρω χάριν ἐνώπιόν σου, καὶ τῷ (ζ) πατρί σου, καὶ τῷ (η) πατρί σου τοῦ μὴ γνῶναι τοῦτο, καὶ λυπηθῇ· καὶ ἐὰν ὀμόσω ἐνώπιον σου τὴν ἀλήθειαν, καὶ τῷ (θ) πατρί σου ἐὰν κακὸν ἐπὶ σὲ, καὶ ἀποκαλύψω τὸν ἀκοὴν σου, καὶ ἀπαλλάξω σε, καὶ πορεύσῃ ἐν εἰρήνῃ· καὶ ἔστω Κύριος μετὰ σοῦ, καθὼς ἦν μετὰ τοῦ πατρός μου. Καὶ οὐκ ἔτι ἐὰν ζῶ, καὶ οὐ μὴ ποιήσεις μετ' ἐμοῦ ἔλεος Κυρίου, ἐὰν μὴ ἀποθάνω· καὶ οὐ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπὸ τοῦ οἴκου μου ἕως αἰῶνος, ἐν τῷ ἐξολεθρεῦσαι Κύριον τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶ ἕκαστον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Καὶ διαθήσεται Ἰωνάθας πρὸς τὸν οἶκον Δαυὶ, καὶ ἐκζητήσει Κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν Δαυί. Καὶ ἀπέστησε Δαυὶ τὸν Ἰωνάθαν, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ Δαυὶ διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ τὴν ἀγαπῶσαν αὐτόν· ὅτι ἀγάπη ψυχῆς αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ αὐτοῦ τῇ ἀγαπώσῃ αὐτόν.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit Saul ad Michal, Quare sic mentita es in me, & misisti auctorem inimicitiæ mea, & liberatus est? & dixit Michal ad Saul, Ille dixit mihi, Mitte me, quare occidam te? Et David fugit & liberatus est, & venit ad Samuel ad Ramatha, & nunciavit illi omnia quæ fecit sibi Saul: & ivit ille & Samuel, & federunt in domo doctrinæ in Ramatha. Et mittit Saul nuncios ad collendum David, & *videbant* turmam Eribarú laudantium, & Semuelem stantem docentem super eos: & mansit super nuncios Saul Spiritus prophetiæ ab-ante Dñm, & laudaverunt etiam illi. Et nunciaverunt Saulo, & misit nuncios tertios, & laudaverunt etiam illi. Et venit etiam ipse ad Ramatha, & venit usq; ad cisternã magnam, quæ in Zzecha: & rogavit, & dixit, Ubi Semuel & David? & dixit, Ecce in domo doctrinæ in Ramatha. Et abiit illuc in domo doctrinæ quæ in Ramatha; & mansit super illum etiam ipsum Spiritus prophetiæ ab-ante Dñm: & ivit iens & laudans, quousq; venit ad domum doctrinæ in Ramatha. Et misit etiã ipse vestimenta sua, & laudavit etiam ipse ante Semuel; & cecidit nudus tota die illa, & tota nocte: ideo dicens, Num etiam Saul in Scribis?

Targum JONATHAN.

הרגום יונתן

ואמר שאול למיכל למה כדין שקרתת בי ושלחתי ית בעיל דבבי ואשתיזיב ואמרת מיכל
לשאול דהוא אמר לי שלחיני למה אקטלנך: ודוד ערק ואשתיזיב ואתא לות שמואל
לרמתא והוי אמר לה שמואל והוא שמואל ותיבו בבית אולפנא: ואתחוה לשאול למימר הא דוד בבית אולפנא ברמתא: ושלח שאול אגוריין למסדי
ודוד והוון מן טעות ספרי משבחין ושמואל קאם סליף עליהון ושרת עליהון רוח נבואה
ריח נבואה מן קדם ייי ושבחו אף אנון: ואתיו לשאול ושלח אגוריין אחרנין ושבחו אף
אנון: ואוסיף שאול ושלח אגוריין תליתאין ושבחו אף אנון: ואזל אף הוא לרמתא
ואתא עד גובא רבא די בשכו ושאל ואמר אינא שמואל ודוד ואמר חד בבית אולפנא
ברמתא: ואזל לתמן לבית אולפנא די ברמתא ושרת עליהי אף הוא רוח נבואה מן
קדם ייי ואזל משבח עד דאתא לבית אולפנא ברמתא: ואשלח אף הוא לבושוהי
ושבח אף הוא קדם שמואל ונפל בישן כל יומא הוא וכל ליליא על כן אמרין הגם
שאול בסנהדרין

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Cap. XX.

Quod cùm retulisset Saul, dixit Saul ad Michel, Quare sic decepisti me, & dimisisti inimicum meum, & evasit? Respondit Malchel Saul, Ipse mihi dixit; Dimitte me, alioquin occidã te. Sic aufugiens David & evadens, venit ad Samuelem in Rama, & indicavit ei quicquid fibi fecerat Saul: Tum abiit ipse & Samuel, & consederunt in Jonath quæ est in Rama. Cùmque nuntiatum esset Sauli, eique 19 dictum, Ecce David est in Jonath quæ est in Rama; Misit Saul nuntios ad adducendum 20 Davideni, qui viderunt coetum prophetarum prophetantium, & Samuelem sis prælidentem: fuitque super nuntios Saulis spiritus Dei, & prophetaverunt ipsi quoque. Quod 21 cùm renuntiatum esset Sauli, denuò misit alios legatos, qui prophetaverunt ipsi quoque. Demùm abiit iplemet ad Rama, & cùm per- 22 venisset ad cisternam magnam quæ est in Sopha, dixit Saul, ubi est Samuel & David? Dixerunt ei; Ecce sunt ad Jonath quæ est in 23 Rama. Abiitque illuc ad Jonath quæ est in Rama; & fuit etiam super eum spiritus Dei, ita ut iterfaciens prophetaret quousque pervenirет ad Jonath quæ est in Rama. Ubi de- 24 tractis etiam ipse vestibus suis, prophetavit coram Samuele: cecidisque nudus toto die illo, totâque nocte: propterea dicunt, Enetiam Saul inter prophetas?

CAP. XX.

INterea fugit David è Jonath quæ est in Rama, & veniens dixit coram Jonathane, Quid feci? & quænam est iniquitas mea? quódve delictum meum coram patre tuo, quòd quæritet animam meam? Dixit ei Jonathan, Absit 2 te, non morieris: ecce nullam facit pater meus rem parvam aut rem magnam, quam non revelet mihi: quæ de causa celaret me pater meus rem istam? non est hoc. Juravit 3 autem illi David, & ait; Quia novit pater tuus invenisse me clementiam in oculis tuis, dixit; Ne cognoscat hoc Jonathan, ne dolore afficiatur: at vivat Dominus, & vivat anima tua, nonnisi passus intereit inter me & mortem. Dixit Jonathan David, Quicquid di- 4 xerit animus tuus faciam tibi. Dixit David, Jonathani, Ecce principium mensis est cras, quo ego recumbere foleo coram patre tuo ad comedendum: dimittas ergo me ut lateam in ago usque ad tertiam vesperam,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Quod cùm retulisset Sauli, dixit Saul ad Michel, Quare sic decepisti me, & dimisisti inimicum meum, & evasit? Respondit Michel Sauli, Ipse mihi dixit; Dimitte me, alioquin occidã te. Sic aufugiens David & evadens, venit ad Samuelem in Rama, & indicavit ei quicquid fibi fecerat Saul: Tum abiit ipse & Samuel, & consederunt in Jonath quæ est in Rama. Cùmque nuntiatum esset Sauli, eique dictum, Ecce David est in Jonath quæ est in Rama; Misit Saul nuntios ad adducendum Davideni, qui viderunt coetum prophetarum prophetantium, & Samuelem sis prælidentem: fuitque super nuntios Saulis spiritus Dei, & prophetaverunt ipsi quoque. Quod cùm renuntiatum esset Sauli, denuò misit alios legatos, qui prophetaverunt ipsi quoque. Demùm abiit iplemet ad Rama, & cùm pervenisset ad cisternam magnam quæ est in Sopha, dixit Saul, ubi est Samuel & David? Dixerunt ei; Ecce sunt ad Jonath quæ est in Rama. Abiitque illuc ad Jonath quæ est in Rama; & fuit etiam super eum spiritus Dei, ita ut iterfaciens prophetaret quousque pervenirет ad Jonath quæ est in Rama. Ubi detractis etiam ipse vestibus suis, prophetavit coram Samuele: cecidisque nudus toto die illo, totâque nocte: propterea dicunt, Enetiam Saul inter prophetas.

CAP. XX.

INterea fugit David è Jonath quæ est in Rama, & veniens dixit coram Jonathane, Quid feci? & quænam est iniquitas mea? quódve delictum meum coram patre tuo, quòd quæritet animam meam? Dixit ei Jonathan, Absit 2 te, non morieris: ecce nullam facit pater meus rem parvam aut rem magnam, quam non revelet mihi: quæ de causa celaret me pater meus rem istam? non est hoc. Juravit 3 autem illi David, & ait; Quia novit pater tuus invenisse me clementiam in oculis tuis, dixit; Ne cognoscat hoc Jonathan, ne dolore afficiatur: at vivat Dominus, & vivat anima tua, nonnisi passus intereit inter me & mortem. Dixit Jonathan David, Quicquid di- 4 xerit animus tuus faciam tibi. Dixit David, Jonathani, Ecce principium mensis est cras, quo ego recumbere foleo coram patre tuo ad comedendum: dimittas ergo me ut lateam in ago usque ad tertiam vesperam,

שמואל א׳ כ

Versio VUL. LAT.

6 Si respiciens requisierit me
pater tuus, respondebit ei: Ro-
gavit me David, ut iret celeri-
ter in Bethlehem civitate sua:
quia victimæ solennes ibi sunt
universis contribubis suis. Si
dixerit, Bene; pax erit servo
tuo: si autem fuerit iratus, scito
quia completa est malitia ejus.
7 Fac ergo misericordiam in ser-
vum tuum: quia servo tuo in fœ-
dere Domini fœdus in quia, quo servo tuo
famulum tuum secit inire feci-
fti. Si autem est iniquitas aliqua
in me: tu me interfice, & ad pa-
trem tuum me introducas me.
9 Et ait Jonathas, Absit hoc a te:
neque enim fieri potest, ut si
certe cognovero completam
esse patris mei malitiam con-
tra te, non annuntiem tibi. Re-
sponditq; David ad Jonathan:
Quis renuntabit mihi, si quid
forte responderit tibi pater tu-
durè de me? Et ait Jonathas
ad David, Veni, & egrediamur
foras in agrum. Cumque exis-
fent ambo in agrum, Ait jo-
nathas ad David, Domine De-
Israel, si inveſtigavero fenten-
tia patris mei crastino vel per-
endie; & aliquid boni fuerit
super David, & non ſtatim mi-
fero ad te, & notum tibi fece-
ro, Hæc faciat Dominus Jona-
thæ, & hæc addat. Si autem
fet ſeveraverit patris mei ma-
litia adverſum te, revelabo au-
tem tuam, & dimittam te, ut
vadas in pace, et ſit Domin' te-
cum, ſicut fuit cum patre meo.
14 Et ſi vixero, faciet mihi miſe-
ricordiā Domini: ſi verò mor-
tuus fuero, Non auferes mi-
ſericordiam tuam à domo me-
inſque in ſempiternum, quando
eradicaverit Domin' inimicos
David, unumquemque de terra
tua: ſed requirat Domin' de ma-
nu inimicorum David. Pepi-
git ergò Jonathas fœdus cum
domo David: et requisivit Do-
minus de manu inimicorum Da-
vid. Et addidit Jonathas de-
jerare David, eò quòd diliget
illum: ſicut enim animam
ſuam, ita diligebat eum. Di-
xitque ad eum Jonathas, Cras
calendæ ſunt, & requiriris.
Requiretur enim ſeſſio tua ut-
que perendié. Defcendes ergò
feſtinus, & venies in locum u-
bi celandus es: in die quâ ope-
rari licet, & ſedebis juxta la-
pidem, cui nomen eſt Ezel. Et
ego tres ſagittas mittam juxta
eum, & jaciam quaſi exercens
me ad ſignum. Mittam quo-
que & puerum, dicens eis, Vade,
& affer mihi ſagittas. Si dixe-
ro puero, Ecce ſagittæ intra te
funt, tolle eas: tu veni ad me,
quia pax tibi eſt, & nihil eſt mali, vivit Dominus,

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

6 Καὶ ἐὰν ἐπισκεψάμενος ἐπισκέψεται με ὁ πατήρ σου, καὶ ἐρεῖς, Παρεκάλεσέν με παρ᾽ ἐμοῦ Δαυὶδ τοῦ ἐλθεῖν ἐν τάχει εἰς Βηθλεὲμ τὴν πόλιν αὐτοῦ, ὅτι θυσία ἐστὶν ἐκεῖ τῇ φυλῇ πάσῃ. Ἐὰν τάδε εἴπῃ, Καλῶς· εἰρήνη τῷ δούλῳ σου· ἐὰν δὲ ὀργισθῇ σφόδρα, γνῶθι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τὸ κακὸν ἐπ᾽ ἐμοί. 7 Καὶ ἐὰν ἀπαρνῇ σε, ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃ σοι, καὶ ἀποστείλῃ σε ἐν εἰρήνῃ· καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ, καθὼς ἐγένετο μετὰ τοῦ πατρός μου. 8 Καὶ ἐὰν μὲν οὕτω ἐὰν ἔτι ἐν ἐμοὶ ἀδικία, σὺ θανάτωσόν με σύ, καὶ ἐὰν ἐπὶ πατέρα σου εἰσάγαγε με. 9 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθας, Μὴ γένοιτο σοι· ὅτι ἐὰν γνῶναι γνῶναι ὅτι συντετέλεσται ἡ κακία παρὰ τοῦ πατρός μου τὸ κακὸν ἐπ᾽ ἐμοὶ, οὐχὶ ἀπαγγελῶ σοι; 10 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Ἰωνάθας, Τίς ἀπαγγείλει μοι, ἐὰν ἀπαγγείλῃ ὁ πατήρ σου σοι λόγον σκληρόν; 11 Καὶ εἶπεν Ἰωνάθας πρὸς Δαυὶδ, Πορεύου, καὶ μὴν εἰς ἀγρόν. Καὶ ἐπορεύθησαν ἀμφότεροι εἰς ἀγρόν. Καὶ εἶπεν Ἰωνάθας πρὸς Δαυὶδ, Κύριε Θεὸς Ἰσραὴλ, ἐὰν ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν αὔριον ἢ τὴν τρίτην, ἐὰν ἀγαθὸν ἐπὶ Δαυὶδ, καὶ οὐ μὴ ἀποστείλω τότε καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, 13 τάδε ποιήσαι Κύριος τῷ Ἰωνάθας καὶ τάδε προσθείη, ὅτι ἐὰν ἀρέσῃ τῷ πατρί μου τὸ κακὸν ἐπὶ σὲ, καὶ ἀποκαλύψω τὸ ὠτίον σου, καὶ ἀποστείλω σε καὶ πορεύσῃ ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔσται Κύριος μετὰ σοῦ, καθὼς ἐγένετο μετὰ τοῦ πατρός μου. 14 Καὶ ἐὰν μὲν ἔτι ἐγὼ ζῶν, καὶ οὐκ ἐὰν ἀποθάνω, 15 καὶ οὐ μὴ ἀφῇς τὸ ἔλεός σου μετ᾽ ἐμοῦ ἕως αἰῶνος, καὶ οὐ μὴ ἀφανίσῃς τὸν οἶκόν μου ἕως αἰῶνος, ἐν τῷ ἐξολεθρεῦσαι Κύριος τοὺς ἐχθροὺς Δαυὶδ ἕκαστον τὸν τῆς γῆς αὐτοῦ. 16 Καὶ διεστείλατο Ἰωνάθας μετὰ τοῦ οἴκου Δαυὶδ, καὶ ἐξεζήτησε Κύριος ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν Δαυὶδ. 17 Καὶ ὤμοσεν Ἰωνάθας τῷ Δαυὶδ διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ὡς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἠγάπα αὐτόν. 18 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωνάθας, Αὔριον νεομηνία, καὶ ἐπισκεπήσῃ, ὅτι ἐπισκεπεῖται καθέδρα σου. 19 Καὶ κατεβήσῃ τὴν ἡμέραν, καὶ ἐὰν ἐπιζητήσῃ σε ἡ καθέδρα σου τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην, καὶ κατεβήσῃ ἐπὶ τὸν τόπον ὃν οὐ μὴ κρυφῇς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρισσῇ, καὶ καθεδεῖ παρὰ τὴν λίθον τὴν Ἐζήλ. 20 Καὶ ἐγὼ σημεῖον τοῦ βαλεῖν τὰς βολίδας, ἐκτενῶν ἐκ τῆς χειρός μου τὴν τρισσῆν, καὶ καθεδεῖ παρὰ τὴν λίθον. 21 Καὶ ἀποστελῶ τὸν παῖδα, λέγων, Πορεύου, ἐὰν εὑρὼν εὑρήσεις τὰς βολίδας· ἐὰν οὖν λέγων τῷ παιδαρίῳ, Ἰδοὺ τὰ βέλη ἐντὸς σοῦ, ἄρον σεαυτῷ· καὶ ἐὰν οὕτω λέγω τῷ παιδαρίῳ, Ἰδοὺ τὰ βέλη ἔξωθεν σοῦ, 22 ἐὰν οὕτω λέγω τῷ παιδαρίῳ, Ἰδοὺ τὰ βέλη ἔξωθεν σοῦ, ἀπόστειλον σεαυτόν, ὅτι ἐστὶν εἰρήνη σοι καὶ οὐδὲν κακόν, ζῇ Κύριος.

MS.A. (ε) ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ φυμεῖν εἰς (ϛ) ἐὰν γὰρ ὁ Σαουὶς (ζ) τοῦ εἰς βαθθλεὲμ κρίσιν ἀσύμφορος τάδε (η) εἰ ἔφη * ἐν τῷ δόλῳ σου, Δαυὶδ νόμισον (θ) Μαθθαῖος· σὺ ὅτι (ι) Καὶ τίς ἀπαγγεῖλε μοι, ἐὰν μὴ ἀφῇς ὁ πατήρ (ια) ἐὰν δὲ ἀμφοῖν φῆ (ιβ) Δαυὶδ πρὸς τὸν Ἰωνάθαν (ιγ) πάντα τὸν ἀγρὸν φῆ (ιδ) ἐὰν ἀπὸ τοῦ πρωϊνοῦ (ιε) ἐὰν ἀπὸ τῆς ἀγρίας (ιϛ) ἀπὸ τῆς ἀγρίας (ιζ) ἀπὸ τῆς ἀγρίας (ιη) ἀπὸ τῆς ἀγρίας (ιθ) Ἰωνάθας ἀπὸ (κ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κα) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κβ) ἐπὶ τὸν ἀγρὸν (κγ) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κδ) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κε) ἐκρύβη (κϛ) κύριος τὸν Δαυὶδ (κζ) Ἰωνάθας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κη) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κθ) ἐκρύβη (λ) ἐκρύβη (λα) ἐκρύβη (λβ) ἐκρύβη (λγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (λδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (λε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (λϛ) ἐκρύβη (λζ) ἐκρύβη (λη) ἐκρύβη (λθ) ἐκρύβη (μ) ἐκρύβη (μα) ἐκρύβη (μβ) ἐκρύβη (μγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (μδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (με) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (μϛ) ἐκρύβη (μζ) ἐκρύβη (μη) ἐκρύβη (μθ) ἐκρύβη (ν) ἐκρύβη (να) ἐκρύβη (νβ) ἐκρύβη (νγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (νδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (νε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (νϛ) ἐκρύβη (νζ) ἐκρύβη (νη) ἐκρύβη (νθ) ἐκρύβη (ξ) ἐκρύβη (ξα) ἐκρύβη (ξβ) ἐκρύβη (ξγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ξδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ξε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ξϛ) ἐκρύβη (ξζ) ἐκρύβη (ξη) ἐκρύβη (ξθ) ἐκρύβη (ο) ἐκρύβη (οα) ἐκρύβη (οβ) ἐκρύβη (ογ) Ἰωνάθας ἀπὸ (οδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (οε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (οϛ) ἐκρύβη (οζ) ἐκρύβη (οη) ἐκρύβη (οθ) ἐκρύβη (π) ἐκρύβη (πα) ἐκρύβη (πβ) ἐκρύβη (πγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (πδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (πε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (πϛ) ἐκρύβη (πζ) ἐκρύβη (πη) ἐκρύβη (πθ) ἐκρύβη (ρ) ἐκρύβη (ρα) ἐκρύβη (ρβ) ἐκρύβη (ργ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ρδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ρε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ρϛ) ἐκρύβη (ρζ) ἐκρύβη (ρη) ἐκρύβη (ρθ) ἐκρύβη (σ) ἐκρύβη (σα) ἐκρύβη (σβ) ἐκρύβη (σγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (σδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (σε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (σϛ) ἐκρύβη (σζ) ἐκρύβη (ση) ἐκρύβη (σθ) ἐκρύβη (τ) ἐκρύβη (τα) ἐκρύβη (τβ) ἐκρύβη (τγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (τδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (τε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (τϛ) ἐκρύβη (τζ) ἐκρύβη (τη) ἐκρύβη (τθ) ἐκρύβη (υ) ἐκρύβη (υα) ἐκρύβη (υβ) ἐκρύβη (υγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (υδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (υε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (υϛ) ἐκρύβη (υζ) ἐκρύβη (υη) ἐκρύβη (υθ) ἐκρύβη (φ) ἐκρύβη (φα) ἐκρύβη (φβ) ἐκρύβη (φγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (φδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (φε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (φϛ) ἐκρύβη (φζ) ἐκρύβη (φη) ἐκρύβη (φθ) ἐκρύβη (χ) ἐκρύβη (χα) ἐκρύβη (χβ) ἐκρύβη (χγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (χδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (χε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (χϛ) ἐκρύβη (χζ) ἐκρύβη (χη) ἐκρύβη (χθ) ἐκρύβη (ψ) ἐκρύβη (ψα) ἐκρύβη (ψβ) ἐκρύβη (ψγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ψδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ψε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ψϛ) ἐκρύβη (ψζ) ἐκρύβη (ψη) ἐκρύβη (ψθ) ἐκρύβη (ω) ἐκρύβη (ωα) ἐκρύβη (ωβ) ἐκρύβη (ωγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ωδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ωε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ωϛ) ἐκρύβη (ωζ) ἐκρύβη (ωη) ἐκρύβη (ωθ) ἐκρύβη (αα) ἐκρύβη (αβ) ἐκρύβη (αγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (αδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (αε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (αϛ) ἐκρύβη (αζ) ἐκρύβη (αη) ἐκρύβη (αθ) ἐκρύβη (βα) ἐκρύβη (ββ) ἐκρύβη (βγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (βδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (βε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (βϛ) ἐκρύβη (βζ) ἐκρύβη (βη) ἐκρύβη (βθ) ἐκρύβη (γα) ἐκρύβη (γβ) ἐκρύβη (γγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (γδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (γε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (γϛ) ἐκρύβη (γζ) ἐκρύβη (γη) ἐκρύβη (γθ) ἐκρύβη (δ) ἐκρύβη (δα) ἐκρύβη (δβ) ἐκρύβη (δγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (δδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (δε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (δϛ) ἐκρύβη (δζ) ἐκρύβη (δη) ἐκρύβη (δθ) ἐκρύβη (ε) ἐκρύβη (εα) ἐκρύβη (εβ) ἐκρύβη (εγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (εδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (εε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (εϛ) ἐκρύβη (εζ) ἐκρύβη (εη) ἐκρύβη (εθ) ἐκρύβη (ϛ) ἐκρύβη (ϛα) ἐκρύβη (ϛβ) ἐκρύβη (ϛγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ϛδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ϛε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ϛϛ) ἐκρύβη (ϛζ) ἐκρύβη (ϛη) ἐκρύβη (ϛθ) ἐκρύβη (ζ) ἐκρύβη (ζα) ἐκρύβη (ζβ) ἐκρύβη (ζγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ζδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ζε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ζϛ) ἐκρύβη (ζζ) ἐκρύβη (ζη) ἐκρύβη (ζθ) ἐκρύβη (η) ἐκρύβη (ηα) ἐκρύβη (ηβ) ἐκρύβη (ηγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ηδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ηε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ηϛ) ἐκρύβη (ηζ) ἐκρύβη (ηη) ἐκρύβη (ηθ) ἐκρύβη (θ) ἐκρύβη (θα) ἐκρύβη (θβ) ἐκρύβη (θγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (θδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (θε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (θϛ) ἐκρύβη (θζ) ἐκρύβη (θη) ἐκρύβη (θθ) ἐκρύβη (ι) ἐκρύβη (ια) ἐκρύβη (ιβ) ἐκρύβη (ιγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ιδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ιε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ιϛ) ἐκρύβη (ιζ) ἐκρύβη (ιη) ἐκρύβη (ιθ) ἐκρύβη (κ) ἐκρύβη (κα) ἐκρύβη (κβ) ἐκρύβη (κγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (κδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (κϛ) ἐκρύβη (κζ) ἐκρύβη (κη) ἐκρύβη (κθ) ἐκρύβη (λ) ἐκρύβη (λα) ἐκρύβη (λβ) ἐκρύβη (λγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (λδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (λε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (λϛ) ἐκρύβη (λζ) ἐκρύβη (λη) ἐκρύβη (λθ) ἐκρύβη (μ) ἐκρύβη (μα) ἐκρύβη (μβ) ἐκρύβη (μγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (μδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (με) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (μϛ) ἐκρύβη (μζ) ἐκρύβη (μη) ἐκρύβη (μθ) ἐκρύβη (ν) ἐκρύβη (να) ἐκρύβη (νβ) ἐκρύβη (νγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (νδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (νε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (νϛ) ἐκρύβη (νζ) ἐκρύβη (νη) ἐκρύβη (νθ) ἐκρύβη (ξ) ἐκρύβη (ξα) ἐκρύβη (ξβ) ἐκρύβη (ξγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ξδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ξε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ξϛ) ἐκρύβη (ξζ) ἐκρύβη (ξη) ἐκρύβη (ξθ) ἐκρύβη (ο) ἐκρύβη (οα) ἐκρύβη (οβ) ἐκρύβη (ογ) Ἰωνάθας ἀπὸ (οδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (οε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (οϛ) ἐκρύβη (οζ) ἐκρύβη (οη) ἐκρύβη (οθ) ἐκρύβη (π) ἐκρύβη (πα) ἐκρύβη (πβ) ἐκρύβη (πγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (πδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (πε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (πϛ) ἐκρύβη (πζ) ἐκρύβη (πη) ἐκρύβη (πθ) ἐκρύβη (ρ) ἐκρύβη (ρα) ἐκρύβη (ρβ) ἐκρύβη (ργ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ρδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ρε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ρϛ) ἐκρύβη (ρζ) ἐκρύβη (ρη) ἐκρύβη (ρθ) ἐκρύβη (σ) ἐκρύβη (σα) ἐκρύβη (σβ) ἐκρύβη (σγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (σδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (σε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (σϛ) ἐκρύβη (σζ) ἐκρύβη (ση) ἐκρύβη (σθ) ἐκρύβη (τ) ἐκρύβη (τα) ἐκρύβη (τβ) ἐκρύβη (τγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (τδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (τε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (τϛ) ἐκρύβη (τζ) ἐκρύβη (τη) ἐκρύβη (τθ) ἐκρύβη (υ) ἐκρύβη (υα) ἐκρύβη (υβ) ἐκρύβη (υγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (υδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (υε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (υϛ) ἐκρύβη (υζ) ἐκρύβη (υη) ἐκρύβη (υθ) ἐκρύβη (φ) ἐκρύβη (φα) ἐκρύβη (φβ) ἐκρύβη (φγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (φδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (φε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (φϛ) ἐκρύβη (φζ) ἐκρύβη (φη) ἐκρύβη (φθ) ἐκρύβη (χ) ἐκρύβη (χα) ἐκρύβη (χβ) ἐκρύβη (χγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (χδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (χε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (χϛ) ἐκρύβη (χζ) ἐκρύβη (χη) ἐκρύβη (χθ) ἐκρύβη (ψ) ἐκρύβη (ψα) ἐκρύβη (ψβ) ἐκρύβη (ψγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ψδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ψε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ψϛ) ἐκρύβη (ψζ) ἐκρύβη (ψη) ἐκρύβη (ψθ) ἐκρύβη (ω) ἐκρύβη (ωα) ἐκρύβη (ωβ) ἐκρύβη (ωγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ωδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ωε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ωϛ) ἐκρύβη (ωζ) ἐκρύβη (ωη) ἐκρύβη (ωθ) ἐκρύβη (αα) ἐκρύβη (αβ) ἐκρύβη (αγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (αδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (αε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (αϛ) ἐκρύβη (αζ) ἐκρύβη (αη) ἐκρύβη (αθ) ἐκρύβη (βα) ἐκρύβη (ββ) ἐκρύβη (βγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (βδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (βε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (βϛ) ἐκρύβη (βζ) ἐκρύβη (βη) ἐκρύβη (βθ) ἐκρύβη (γα) ἐκρύβη (γβ) ἐκρύβη (γγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (γδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (γε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (γϛ) ἐκρύβη (γζ) ἐκρύβη (γη) ἐκρύβη (γθ) ἐκρύβη (δ) ἐκρύβη (δα) ἐκρύβη (δβ) ἐκρύβη (δγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (δδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (δε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (δϛ) ἐκρύβη (δζ) ἐκρύβη (δη) ἐκρύβη (δθ) ἐκρύβη (ε) ἐκρύβη (εα) ἐκρύβη (εβ) ἐκρύβη (εγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (εδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (εε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (εϛ) ἐκρύβη (εζ) ἐκρύβη (εη) ἐκρύβη (εθ) ἐκρύβη (ϛ) ἐκρύβη (ϛα) ἐκρύβη (ϛβ) ἐκρύβη (ϛγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ϛδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ϛε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ϛϛ) ἐκρύβη (ϛζ) ἐκρύβη (ϛη) ἐκρύβη (ϛθ) ἐκρύβη (ζ) ἐκρύβη (ζα) ἐκρύβη (ζβ) ἐκρύβη (ζγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ζδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ζε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ζϛ) ἐκρύβη (ζζ) ἐκρύβη (ζη) ἐκρύβη (ζθ) ἐκρύβη (η) ἐκρύβη (ηα) ἐκρύβη (ηβ) ἐκρύβη (ηγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ηδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ηε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ηϛ) ἐκρύβη (ηζ) ἐκρύβη (ηη) ἐκρύβη (ηθ) ἐκρύβη (θ) ἐκρύβη (θα) ἐκρύβη (θβ) ἐκρύβη (θγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (θδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (θε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (θϛ) ἐκρύβη (θζ) ἐκρύβη (θη) ἐκρύβη (θθ) ἐκρύβη (ι) ἐκρύβη (ια) ἐκρύβη (ιβ) ἐκρύβη (ιγ) Ἰωνάθας ἀπὸ (ιδ) ἐξερευνήσω τὸν πατέρα μου τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ιε) Δαυὶδ ὑπὸ τὴν ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐξῆς τὴν τῶν Δαυὶδ. (ιϛ) ἐκρύβη (ιζ) ἐκρύβη (ιη) ἐκρύβη (ιθ)

Versio VULG. LAT.

Si autem fic locutus fuerit puero, Ecce fagittæ ultra te funt: vade in pace, quia dimifit te Dominus. De verbo autem 23 quod locuti fumus ego & tu, fit Dominus inter me & te ufque in fempiternum. Abfcondi- 24 tus eft ergo David in agro, & venerunt calendæ, & fedit rex ad comedendum panem. Cumque fediffet rex fuper ca- 25 thedram fuam (fecundùm confuetudinem) quæ erat juxta parietem, furrexit Jonathas, & fedit Abner ex latere Saul, va- 26 cuifque apparuit locus David. Et non eft locutus Saul quid- 27 quam in die illa: cogitabat enim quòd forte eveniffet ei, ut non effet mundus, nec purifi- 28 catus. Cumque illuxiffet dies fecunda poft calendas, rurfus apparuit vacuus locus David. Dixique Saul ad Jonathan fi- 29 lium fuum; Cur non venit filii Ifai, nec hodiè, ad ve- 30 fcendum? Refpondifque Jonathas Saulì; Rogavit me obnixè, ut ire in Bethlehem. Et ait, 31 Dimitte me, quoniam facrificium fum folenne eft in civitate, in- 32 quis de fratrib' meis accerfivit me: nunc ergò fi invenri gratiam in oculis tuis, vadam cito, 33 & videbo fratres meos. Ob hanc caufa non venit ad men- 34 fam regis. Iratus autem Saul adverfum Jonathan, dixit ei; 35 Filii mulieris virum ulti-o rapientis, numquid ignoro quia diligis filium Ifai, in confuflo- 36 nem tuam, & in confuflonem ignominiæ matris tuæ? O- 37 mnibus enim diebus, quibus fi- 38 lius Ifai vixerit fuper terram, non ftabilièris tu, neque regni 39 tuum. Itaque jam nunc mitte, & adduc eum ad me: quia fi- 40 lius mortis eft. Refpondens autè Jonathas Saulì patri fuo, 41 ait; Quarè morietur quid fe- 42 cit? Et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum. Et intelle- 43 xit Jonathas quòd definitum effet à patre fuo, ut interficeret 44 David. Surrexit ergò Jonathas à menfa in ira furoris, & 45 non comèdit in die calendarì 46 fecundæ pandi. Contriftatus eft enim fuper David, eò quòd 47 confufiffet eum pater fuus. Cùmque illuxiffet mane, venit 48 Jonathas in agrum juxta placitum David, & puer parvulus cum eo. Et ait ad puerum fu- 49 um; Vade, & affer mihi fagittas, quas ego jacio. Cùmque puer cucurriffet, jecit aliam fagittam trans puerum.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

Ἐὰν οὖν εἴπῃ τῷ νεανίσκῳ, (ἐ)ᾷδοὺ οἱ ὀϊστοὶ ἔνθεν σοῦ, βάδιζε (ο) ἀπὸ τοῦ ἐν εἰρήνῃ· πορεύου, ὅτι ἀπέστειλέν σε Κύριος. Καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν ἐγὼ καὶ σὺ, ἰδοὺ κύριος ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἐμοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐκρύβη ὁ Δαυὶδ ἐν τῷ ἀγρῷ· καὶ ἐγένετο τὰ νεομηνία, καὶ ἐκάθισε ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ἄρτον τοῦ φαγεῖν. Καὶ (ἐ)κάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς ἄπαξ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀνέστη Ἰωναθὰν ἀπὸ τῆς τραπέζης καὶ Ἀβνὴρ ἐκάθισεν ἐκ πλαγίου Σαοὺλ, καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος Δαυίδ. Καὶ οὐκ ἐλάλησεν (ο) Σαοὺλ οὐδὲν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅτι (ε)ἶπεν, Ἐὰν τύχῃ τοῦ μὴ εἶναι καθαρὸς, οὐ μὴ καθαρισθῇ. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Ἰωναθὰν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὅτι τί οὐκ ἦλθεν ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ χθὲς καὶ σήμερον; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναθὰν τῷ Σαοὺλ, ἀξιῶν ἠξίωσέν με, λέγων, Ἀπόστειλόν με ἐν τῇ πόλει, ὅτι θυσία ἐστὶν τῷ γένει ἡμῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐν τῇ ἀδελφῇ μου. Καὶ νῦν, εἰ εὕρεται χάρις ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ἀπελεύσομαι δὴ καὶ ὄψομαι τοὺς ἀδελφούς μου. Διὰ τοῦτο οὐκ ἔρχεται πρὸς τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. Καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ ἐπὶ τῷ Ἰωναθὰν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Υἱὲ γυναικὸς ἀπολωλυίας· οὐ γὰρ οἶδα ὅτι ἐκλελεγμένος εἶ σὺ τῷ υἱῷ Ἰεσσαὶ εἰς αἰσχύνην σεαυτῷ καὶ εἰς αἰσχύνην τῆς ἀσελγείας τῆς μητρός σου; Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι οἷς ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ ζῇ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ μὴ ἑτοιμασθῇς σὺ καὶ ἡ βασιλεία σου. Νῦν οὖν ἀπόστειλον καὶ λάβε αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, ὅτι υἱὸς θανάτου ἐστὶν. Καὶ ἀπεκρίθη Ἰωναθὰν τῷ (δ) Σαοὺλ, Ἱνατί θανατωθήσεται; Τί ἐποίησεν; Καὶ ἔκτεινε Σαοὺλ τὸν δόρυ ἐπὶ τὸ (ε) κατακόψαι αὐτόν. Καὶ ἔγνω Ἰωναθὰν ὅτι ἐκρίθη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἀνέστη Ἰωναθὰν ἐν θυμῷ ὀργῆς ἐκ τῆς τραπέζης καὶ οὐ μὴ φάγῃ ἄρτον τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ τῶν νεομηνιῶν, ὅτι ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δαυίδ, ὅτι ἠσχύνθη αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο τῷ πρωΐ, καὶ ἐξῆλθεν Ἰωναθὰν εἰς τὸν ἀγρὸν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Δαυίδ, καὶ παιδάριον μικρὸν μετ' αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ, Δράμε, ἐκβὰς ἐκβὰς μετὰ τοῦ παιδαρίου, ὃ ἐγὼ ἐξαφίημι τὸν ὀϊστὸν ἔμπροσθεν σου. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔδραμεν, καὶ ἐξαφῆκεν τὸν ὀϊστὸν ὑπὲρ τὸν ὀϊστὸν τοῦ παιδαρίου.

MS.A. (ε) ἴδε ἀπὸ (ο) ἀπὸ (ν) ἐν τῷ ἀγρῷ, (ρ) ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ἄρτον τοῦ φαγεῖν (τ) Καὶ ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς ἄπαξ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τοῖχον (υ) καὶ ἀνέστη Ἰωναθὰν ἀπὸ τῆς τραπέζης (φ) καὶ ἐκάθισεν ὁ Δαυὶδ ἐκ τῆς πλαγίου αὐτοῦ καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. (χ) καὶ ἐκάθισεν ὁ Σαοὺλ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς ἄπαξ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τοῖχον (ψ) καὶ ἐκάθισεν ὁ Δαυὶδ ἐκ τῆς πλαγίου αὐτοῦ καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. (ω) καὶ ἐκάθισεν ὁ Σαοὺλ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς ἄπαξ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τοῖχον (α) καὶ ἐκάθισεν ὁ Δαυὶδ ἐκ τῆς πλαγίου αὐτοῦ καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ. (β) καὶ ἐκάθισεν ὁ Σαοὺλ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς ἄπαξ καὶ δεύτερον πρὸς τὸν τοῖχον (γ) καὶ ἐκάθισεν ὁ Δαυὶδ ἐκ τῆς πλαγίου αὐτοῦ καὶ ἐκενώθη ὁ τόπος τοῦ Δαυίδ.

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et fi ita dicam puero, Ecce *jacula* à te & illuc: abi quia fervavit te Dñs. 23 Et verbum quod locuti fumus ego & tu, ecce dictum Dñi inter me & te in- 24 ter teftis ufq; in feculum. Et ceffidovit fe David in agro, & fuit menfis. 25 & accubuit rex fuper panem ad comedendum. Et accubit rex fuper fium 26 fium, ficut in temporè fuo: fitum *fuum* qui paratus illi, in latere parietis; & ftetit Jehonathan, & fedit Abner à latere Saulis, & fuis locus Davidis vacuus. Et non locutus eft Saul quicquam in die illa, 27 quia dixit, Fortaffe eventus fuit ei & non mundus ipfe, aut forcaffis fuit. Embolismus menfis fecundi, & fuit locus Davidis vacuus: & dixit 28 Saul Jehonathan filio fuo, Quare non venit filius Ifai etiam heri, etiam hodie ad panem? Et refpondit Jehonathan Saulì, Petendo petivit David 29 ex me ad eundum ufq; Bethlehem. Et dixit, Dimitte me nunc quia poffi- 30 erunt oblationem fanctitatum omni profapiæ nobis in urbe; & ipfam præcepit mihi fratre meo: nunc fi inveni charitatem in oculis tuis, 31 ut videam fratres meos: propterea non *venit* ad menfam regis. Et invaluit indignatio Saulis in Jehonathan, & dixit ei, Filii con- 32 rumacis cujus rebellio durà, nonne novi quòd volens tu in filio Ifai ad 33 opprobrium tuum, & ad opprobrium ignominiæ matris tuæ? Nam omni- 34 bus diebus quibus filius Ifai ftans fuper terram, non ftabieris tu & 35 regnum tuum: & nunc mitte & venire fac illum ad me, quia vit debitor 36 occifionis ille. Et refpondit Jehonathan ad Saul patrem fuum, & dixit 37 illi, Quare occideur, quid fecit? Et fuftulit Saul haftam fuper eum ad 38 percutiendum eum: & cognovit Jehonathan quòd conclufum effet à pa- 39 tre fuo ad occidendum David. Et furrexit Jehonathan à menfa in fortè- 40 tudine indignationis, & non comèdit in die Embolismi menfis fecundi 41 panem, quia tristatus eft fuper David, quia ignominia affecit illum pater 42 fuus. Et fuit in aurora, et exit Jehonathan ad agrù, ad temp' quod dixit illi 43 David, et puer parvul' cum eo. Et dixit adolefcenti, Curre, affer nùc jacula, 44 quæ ego jaciens: adolescens cucurrit, et ille jecit jaculù ad transfmittendù illù.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sed fi ita dixero famulo, Ecce fagittæ ultra te 22
funt, abi, quia dimiferit te Dominus: Conditio- 23
nem *tamen* de qua collocuti fumus ego & tu,
Ecce Dominus Deus eft inter me & te ufque
in feculum. Abfcidit ergo fe David in agro: 24
cùmque fuiffet initium menfis, accubuit rex
cibo, ut comederet. Et ubi accubuit rex ful- 25
cimento fuo, more folito, fecus parietem, fur-
gens Jonathan accùbuit cùm Abnero ad latus
Saulis: locus verò Davidis vacavit. Nihil 26
tamen dixit Saul eà die: dixit enim, Cafus eft:
forte mundus eft, aut forte non eft mund'. Sed 27
cùm factum effet alterà die ab initio menfis,
ut vacaret etiam locus Davidis, dixit Saul Jo-
nathani filio fuo, Qua de caufa non venit fili' 28
Ifai neque heri neque hodiè ad cibum? Re-
fpondit Jonathan, dixitque Saulì patri fuo, 29
Obnixè exculavit fe David apud me, ut per-
curreret ufque ad Beth-lehem civitatem fuà: 30
Dixitque, Dimitte me, quòniam facrificiù fa-
milig eft nobis in civitatem: & cohortatus eft
me, dixitque mihi, Erater mi, fi invenis tam be-
nignitatem in oculis tuis, ibo invifum fratres
meos: hac de caufa non venit ad menfam re- 31
gis. Tum irà percitus Saul dixit illi, Fili *mae-*
tri inutbnan, annon novi te diligere filium 32
Ifai ad ignominiam tuam & ignominiam mu-
ditatis matris tuæ? Cunctis enim diebus' qui- 33
bus filius Ifai vivus erit fuper terram, nequa-
quam ftabilièris tu & regnum tuà: nunc mit- 34
tam & adducam eum ad me, quia fili' eft mor-
tis. Refpondens Jonathan dixit Saulì pa- 35
tri fuo, Quam ob caufam moriatur? quid fe-
cit? Exulit *ille* lanccam fuper eum, ut 36
eum percuteret: proinde congovit Jonathan
decretum fiuffe à patre fuo de interficiendo
Davide. Quapropter furrexit Jonathan à 37
menfa vehementi cum ira, nec comèdit die il-
lo fecundò ab initio menfis: dolebat enim
propter Davidem, quòd eum decrevifset pa-
ter fuus contra eum. Manè autem facto e- 38
greffus eft Jonathan ad agrum obviàm Davi-
di, cum parvo puero fecum. Dixitque pue-
ro, Curre, collige fagittas quas jaculatus 39
fum. Currente puero jaculatus eft ipse fa-
gittam, ut ultra eum transmitteret.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Quòd fi dicam puero, Sagittæ ante te 22
funt, vade, quoniam Dominus mifcit te
fi ita dixerit. Et ecce *quoniam* Dominus mifcit te 23
inter me & te inter te. Latuit 24
ergò David in agro: cùmque fuiffet ini-
tium menfis, accubuit rex ad cibum ut
comederet. Et ubi *accubuit rex* fuit 25
fulcrum ejus prope parietem sicut fuerat
parietis folitus, tum difcubuit poft eum
Jonathan à dextera ejus & abner diff-
cubuit à finifira Saulis; David autem
difcefuit eli, quia locus ejus vacuus.
Nihil tamen dixit Saul eo die: cogitavit
enim et dixit, Forte fit ut fit ejus accidens
et, forte fit ut fit ejus non *mundus*
ipse. Et *cùm* factum *fuisset* 26
alterà die ab initio menfis, ut fit locus
Davidis vacuus, dixit Saul
ad Jonathan filium fuum, Quamob fe
habet filius Ifai à quo pafto nec hodie nec
hodiè venit? nec affuit cibo menfis? Re- 27
fpondens Jonathan dixit patri fuo, Ef-
flagitavit à me David ut procederem
et ut abiret ad civitatem fuam Beth-le-
hem. Dixit quoque, *Dimitte me ad eunda-*
tem: nàm fuit ipsi inta familia nostra fa-
crificium habet hifce diebus: & accen-
dens ad me dixit, O mi frater, fi invenis
tam quod te fum notus, permitte mihi
ut videam invisum fratres meos: idcò à
non adfuit menfæ regis. Iratus autem 30
Saul *adversus filium fuum, dixit ei, O*
fili mulieris deteneris & subtantialis igna-
ri, annon novorum diligere te filium I-
fai? id ad omne in dedecus tuum, & vuldu-
tem matris tuæ cedet. Nam quandiu fe- 31
lis Isai vivens erit super terram, neque
perveniet ad te regnum, neque fublifte
imperium tuum: mittam igitur, & ad-
ducam eum, quia dignus est morte. Di- 32
xit Jonathan ad Saulem patrem fuum,
Cur occidetur? quid fecit? Et *fublevavit* ar- 33
tem Saul lanceam fuam, ut ea feriret fi-
lium fuum; animadvertitque Jonathan
quòd pater fuus tam deliberavifset occeni-
dere David. Surrexit ergò Jonathan à men- 34
sa vehementer iratus, nec comèdit ea die à
facrificio natis menfis, quoniam tumuerye-
re conviftatus erat propter David: nàm abi
dentis afflixit eum. Et *cùm* 35
diluxisset, egressus est Jonathan ad agrum
ubi erat David, fecum habens parvum
puerum. Et *ait ad puerum, Cucurre, col-*
ige fagittas quas jaculatus fum. Cucurrite- 36
rigò puer, collèdg, Jonathan fagittà, fec-
tecit illum ultra puerum.

Targum Jonathan.

ואם כדין איתר לעולימא דנא נריא מנך ולהלא אזל ארי שבקך ד׳ יי׳: ופתגמא די מללנא 22
אנא ואת הא ד׳ יי׳ ביני וביניך מחיר עד עלמא: ואסתר דוד בחקלא והוה ירחא 23
ואסתר מלכא על לחמא למיכל: ואסתר מלכא על שיתיה כמנן דמן על שיתיה דמחקן: 24
ליתה בסטר כתלא וקם יהונתן ואסתר אבנר בסטרא דשאול והוה אתרא דדוד מרוח: 25
ולא מלל שאול מדעם ביומא ההוא ארי אמר דלמא עידוא הוא לא מנכתא: 26
דלמא לאורח מזל ואנחנא לא מנכתא: והוה ביומא דתרתין דירחא דהוה עבד דהא הנכתא: 27
והוה אתרא דדוד מרוח: ואמר שאול ליהונתן ברה למא ברי לא אתא בר ישי אף תמן: 28
ויתיב יהונתן לשאול ואמר לה מלמא אשתאלא אשתאל לי מני בית מדבר: 29
ואמר שלחני ארי נכסת קורשיא לכל דאיתי בקרתא והוא 30
בית לחם: ואם כדין אית לי טיבו בעינך אשתיזב כען ואחזי לאחי ובגין דנן לא אתא 31
מן שפרתיה דמלכא: ותקיף רוגזא דשאול ביהונתן ואמר ליה בר סרבניתא דמרדיתא 32
לאחתיה דאמך: אלמלא ידעינא ארי אנת בר ישי אף לבר ישי לבתחתיך לבתחתך אמך: 33
ובר ישי לא יקים מן ארעא ולא תתקיים מלכותך וכען שלח ואתיתנה לוותי ארי בר חייב 34
קטולא הוא: ואתיב יהונתן לשאול אבוהי ואמר ליה למה יתקטל מה עבד: ורמי 35
שאול ית מרמיתיה עליהי למסחיה ידע יהונתן ארי אתיר למקטל ית דוד: 36
וקם יהונתן מעם פחרא בחריף רוגזא ולא אכל ביום עבור ירחא חדתנא לחמא 37
ארגזם על דוד ארי אכל ליה בר יהונתן לחקלא: והוה בצפרא ונפק יהונתן לחקלא לזמנא דאמר 38
ליה דוד: ואמר לעולימא רחמו ואתא נא ית גיריא דאנא מרמי ליה: ואמר לעולימא רחמו ואתא נא ית גיריא דאנא מרמי ליה:

Cap. XX.

Versio VULG. LAT.

Si autem fic locutus fuerit puero, Ecce fagittæ ultra te funt: vade in pace, quia dimifit te Dominus. De verbo autem quod locuti fumus ego & tu, fit Dominus inter me & te ufque in fempiternum. Abfcondi- 24 tus eft ergo David in agro, & venerunt calendæ, & fedit rex ad comedendum panem. Cumque fediffet rex fuper ca- 25 thedram fuam (fecundùm confuetudinem) quæ erat juxta parietem, furrexit Jonathas, & fedit Abner ex latere Saul, va- 26 cuifque apparuit locus David. Et non eft locutus Saul quid- 27 quam in die illa: cogitabat enim quòd forte eveniffet ei, ut non effet mundus, nec purifi- 28 catus. Cumque illuxiffet dies fecunda post calendas, rurfus apparuit vacuus locus David. Dixique Saul ad Jonathan fi- 29 lium fuum; Cur non venit filii Ifai, nec hodiè, ad ve- 30 fcendum? Refpondifque Jonathas Saulì; Rogavit me obnixè, ut ire in Bethlehem. Et ait, 31 Dimitte me, quoniam facrificium fum folenne eft in civitate, in- 32 quis de fratrib' meis accerfivit me: nunc ergò fi invenri gratiam in oculis tuis, vadam cito, 33 & videbo fratres meos. Ob hanc caufa non venit ad men- 34 fam regis. Iratus autem Saul adverfum Jonathan, dixit ei; 35 Filii mulieris virum ulti-o rapientis, numquid ignoro quia diligis filium Ifai, in confuflo- 36 nem tuam, & in confuflonem ignominiæ matris tuæ? O- 37 mnibus enim diebus, quibus fi- 38 lius Ifai vixerit fuper terram, non ftabilièris tu, neque regni 39 tuum. Itaque jam nunc mitte, & adduc eum ad me: quia fi- 40 lius mortis eft. Refpondens autè Jonathas Saulì patri fuo, 41 ait; Quarè morietur quid fe- 42 cit? Et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum. Et intelle- 43 xit Jonathas quòd definitum effet à patre fuo, ut interficeret 44 David. Surrexit ergò Jonathas à menfa in ira furoris, & 45 non comèdit in die calendarì 46 fecundæ pandi. Contriftatus eft enim fuper David, eò quòd 47 confufiffet eum pater fuus. Cùmque illuxiffet mane, venit 48 Jonathas in agrum juxta placitum David, & puer parvulus cum eo. Et ait ad puerum fu- 49 um; Vade, & affer mihi fagittas, quas ego jacio. Cùmque puer cucurriffet, jecit aliam fagittam trans puerum.

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et fi ita dicam puero, Ecce *jacula* à te & illuc: abi quia fervavit te Dñs. 23 Et verbum quod locuti fumus ego & tu, ecce dictum Dñi inter me & te in- 24 ter teftis ufq; in feculum. Et ceffidovit fe David in agro, & fuit menfis. 25 & accubuit rex fuper panem ad comedendum. Et accubit rex fuper fium 26 fium, ficut in temporè fuo: fitum *fuum* qui paratus illi, in latere parietis; & ftetit Jehonathan, & fedit Abner à latere Saulis, & fuis locus Davidis vacuus. Et non locutus eft Saul quicquam in die illa, 27 quia dixit, Fortaffe eventus fuit ei & non mundus ipfe, aut forcaffis fuit. Embolismus menfis fecundi, & fuit locus Davidis vacuus: & dixit 28 Saul Jehonathan filio fuo, Quare non venit filius Ifai etiam heri, etiam 29 hodie ad panem? Et refpondit Jehonathan Saulì, Petendo petivit David 30 ex me ad eundum ufq; Bethlehem. Et dixit, Dimitte me nunc quia poffi- 31 erunt oblationem fanctitatum omni profapiæ nobis in urbe; & ipfam præcepit mihi fratre meo: nunc fi inveni charitatem in oculis tuis, 32 ut videam fratres meos: propterea non *venit* ad menfam regis. Et invaluit indignatio Saulis in Jehonathan, & dixit ei, Filii con- 33 rumacis cujus rebellio durà, nonne novi quòd volens tu in filio Ifai ad 34 opprobrium tuum, & ad opprobrium ignominiæ matris tuæ? Nam omni- 35 bus diebus quibus filius Ifai ftans fuper terram, non ftabieris tu & 36 regnum tuum: & nunc mitte & venire fac illum ad me, quia vit debitor occifionis ille. Et refpondit Jehonathan ad Saul patrem fuum, & dixit 37 illi, Quare occideur, quid fecit? Et fuftulit Saul haftam fuper eum ad 38 percutiendum eum: & cognovit Jehonathan quòd conclufum effet à pa- 39 tre fuo ad occidendum David. Et furrexit Jehonathan à menfa in fortè- 40 tudine indignationis, & non comèdit in die Embolismi menfis fecundi 41 panem, quia tristatus eft fuper David, quia ignominia affecit illum pater 42 fuus. Et fuit in aurora, et exit Jehonathan ad agrù, ad temp' quod dixit illi 43 David, et puer parvul' cum eo. Et dixit adolefcenti, Curre, affer nùc jacula, 44 quæ ego jaciens: adolescens cucurrit, et ille jecit jaculù ad transfmittendù illù.

שמואל א׳: כא

Jonathan jecerat quam sagitta locum ad usque puer venit Et
37 וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחִצִּי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן
sagitta Nonne dixit & puerum post Jonathan Clamavique
38 וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחִצִּי מִמֶּךָּ
de sagitta Accelera festina puerum post Jonathan Clamavique vira &
39 וְהָלְאָה: וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חִוּשָׁה אַל־
suum dominum ad venit & sagittam Jonathan puer collegit & festinavit
40 תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו:
eodem & ebant David & Jonathan simul, quilequi & ebat non puer Et
41 וְהַנַּעַר לֹא יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר:
Vade ei dixit que sui puerum ad sua suis Jonathan Dedique
42 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר
jurandum ego quod et sagittam & Jonathan puer Et civitatem defer
נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה
tum Sicut inter & pax inter & sit inter & sit
הָיָה בֵינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֶךָ עַד־
civitatem ei ingressus Jonathan & abiit & surrexit & dicitur in ulque
עוֹלָם: וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר:

CAP. XXI. כא

ceremonii Et discedebant Achimelech ad Nob in David venit Et
1 וַיָּבֹא דָוִד נֹבָה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד
ex solus tu Quare ei dixit David occurrum in Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה־לְבַדֶּךָ
discedebant Achimelech ad David Dixique secum non Rex
2 וְאִישׁ עִמָּךְ אָתָּךְ: וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן
quicquam nec sit vir me ad dixique eodem nihil praecepit Rex
הַמֶּלֶךְ צִוָּנִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ אַל־יֵדַע מְאוּמָה
pueros Et alibi praecepit quid & de nomen ego quid verbum
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר שְׁלַחְךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים
suis & esse quid nunc Et ego dixi fecit fiere locum ad sed fiere
יוֹדַעְתִּי אֶל־מָקוֹם פְּלֹנִי אֲלָמֹנִי: וְעַתָּה מַה־יֵּשׁ תַּחְתָּי
respondit Et in eorum vel ima manu in da panes quinque Itua manu
3 לֶחֶם חֲמֵשֶׁת לֶחֶם תֵּתָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא:
sub ad prophanus panis Non dixit & David sacerdos
הַכֹּהֵן אֵין־לֶחֶם חֹל אֶל־תַּחַת
eorum puri fe servatum Si ab festinatis panis quinque mea manu
יְדִי כִּי אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים אַךְ
Jejunio sed dixit & sacerdos David respondit Et mulliere à
מִאִשָּׁה: וַיַּעַן דָּוִד אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי־
fuerunt & jejunavit ex mulieribus heri dicit nobis est prohibita mulier
אִשָּׁה עָצְרָה שֵׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי
hodie qui ex eram & prophanationis via ipsi & sanctitas puerorum vasa
וַיְהִי כְלֵי הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהִיא דֶרֶךְ חֹל וְאַף כִּי יִוָּם
non quia sanctificatum & dedit Et vasa in sanctificatur
יִקְדַּשׁ בַּכֶּלִי: וַיַּעַן הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ כִּי לֶחֶם
Domini faciebat à remoti facierum panis nisi panis ibi erat
אֵין בִּי־אִם־לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוֹרִים מֵעַל פְּנֵי יְהוָה
fervis de ex ibi Et ipsum cipi die in calidum panem quotidium ad
לָשִׂים לֶחֶם חֹם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ מֵעַבְדֵי
Dixique ejus nomen & Doeg Doeg Idumaeus, potentissimus pastorum Saul.
שָׁאוּל שָׁם הוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה וְשִׁמּוֹ דֹאֵג
Saul ipsi qui pastorum potentissimus Edomaus
הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל:

CAP. XXI. כא

Venit itaque puer ad locū jaculi, quod miserat Jonathas: & clamavit Jonathas post tergum puri, & ait, Ecce ibi est sagitta porrò vltra te. Clamavitq; Jonathas post tergū puri, dicens ; Festina velociter, ne steteris. Collegit autē puer Jonathæ sagittas, & attulit ad dominum suum: Et quid age-
37 retur penitus ignorabat : tantummodò enim Jonathas & David rem noverant. Dedit ergò Jonathas arma sua puero, & dixit ei; Vade, et defer in
41 civitatē. Cùmq; abisset puer, surrexit David de loco, qui vergebat ad Austrum, & cadens pron' in terram, adoravit tertio : & osculantes se alterutrū, fleverunt pariter, David autem
42 amplius. Dixit ergò Jonathas ad David, Vade in pace : quæcunque juravimus ambo in nomine Domini, dicentes; Dominus sit inter me & te, & inter semen meū & semē tuū usq; in sempiternum. Et surrexit David, & abiit; sed et Jonathas ingressus est civitatem.

CAP. XXI.

1 VEnit autē David in Nobe ad Achimelech sacerdotem: & obstupuit Achimelech, eò quòd venisset David. Et dixit ei; Quarè tu solus, & nullus est tecum? Et ait David ad Achimelech sacerdotē ; Rex præcepit mihi sermonem, & dixit; Nemo sciat rem, propter quam missus es à me, & cujusmodi præceptai tibi dederim : nam & pueris contulit in illum & illum locum. Nunc ergò siquid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid inveneris, Et respondens sacerdos ad David, ait illi ; Non habeo panes ad manum, sed tantùm panem sanctum : si mundi sunt pueri, maximè à mulieribus? Et respondit David sacerdoti, & dixit ei; Equidē, si de mulieribus agitur, continuò nos ab heri & nudiustertiò, quando egrediebamur, & fuerunt vasa puerorum sancta: porrò via hæc polluta est, sed etiam hodie sanctificabitur in vasis. Dedit ergò ei sacerdos sanctificatum panem: nonē enim erat ibi panis, nisi tantùm panes propositionis, qui sublati fuerant à facie Domini, ut poncerentur panes calidi. Erat autem ibi vir quidam de servis Saul, in die illa, intus in tabernaculo Domini : & nomen ejus Doeg Idumaus, potentissimus pastorum Saul.

תרגום יונתן

וַיָּבֹא הַנַּעַר עַד־מְקוֹם הַחִצִּי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן מֵאֲחֹרֶיהָ וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר וַיֹּאמֶר הֲלוֹא הַחִצִּי מִמֶּךָּ הָלְאָה:
37 וַיִּקְרָא הַנַּעַר לְמָקוֹם הַחִצִּי אֲשֶׁר יָרָה יְהוֹנָתָן בְּתַר שְׁלִיחָא הַהוּא וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן בְּתַר שְׁלִיחָא אַחֲרֵי הַנַּעַר לְאַרְחָא דְּרָחִיק לְרָגוּם שְׁלִיחָא:
38 וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן אַחֲרֵי הַנַּעַר מְהֵרָה חִוּשָׁה אַל־תַּעֲמֹד וַיְלַקֵּט נַעַר יְהוֹנָתָן אֶת־הַחִצִּי וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו:
39 וְהַנַּעַר לֹא יָדַע מְאוּמָה אַךְ יְהוֹנָתָן וְדָוִד יָדְעוּ אֶת־הַדָּבָר: וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר
40 נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה הָיָה בֵינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי וּבֵין זַרְעֶךָ עַד־עוֹלָם:
41 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר: וְדָוִד אִתְגַּלִּי מִן אֲתַר דַּהֲוָה מִתְגַּנֵּי לְדָרוֹם וְנָפַל עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וְסָגִיד
42 תְּלָתָא זִמְנִין וַנְשִׁיקוּ גְּבַר עִם חַבְרֵהּ וּבְכוֹ גְּבַר עִם חַבְרֵהּ עַד דְּיַתִּר אֲמַר: וַאֲמַר יְהוֹנָתָן לְדָוִד אֲזַל לְשָׁלוֹם דְּקַיְּמְנָא תְּרֵתֵנָא בְּשֵׁם יְיָ לְמֵימַר יְיָ יְהֵי בַיְנָא
43 וּבַיְנָךְ וּבֵין בְּנִי וּבֵין בְּנָךְ עַד עָלְמָא: וְקָם וַאֲזַל דְּוִדוֹן עַל לְמַקְרְיָא:

CAP. XXI. כא

1 וַאֲתָא דָוִד לְנוֹב לְוָת אֲחִימֶלֶךְ כָּהֲנָא וְאִתְבְּעֵת אֲחִימֶלֶךְ לְקַדְמוּתֵהּ דְּדָוִד וַאֲמַר לֵהּ לְמָא דְּלָא אִתְחַזִּי לָךְ
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר שְׁלָחֲךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים יָדַעְתִּי אֶל־מָקוֹם פְּלֹנִי אֲלָמֹנִי: וְעַתָּה מַה־יֵּשׁ תַּחְתָּי
3 לֶחֶם חֲמֵשֶׁת לֶחֶם תֵּתָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא: וַאֲמַר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ כָּהֲנָא מִן קֳדָם דְּמַלְכָּא אֲמַר לִי מִלָּה וַאֲמַר לִי
אֲנָא לָא יָדִיעַ מִדְּעָם דְּתִתְבְּעֵנָא לְמֵיתֵי וּמִלָּה דִּי אֲמַרִית לָךְ לָא אֲמַרִית לְמַנְדַּע לְמָן דְּאִתְרְחִיקוּ לְמֵיתֵי
לְאַרְחָא כְּפָן וְסִגְיוּר: וּכְעַן מָה אִית בְּיָדָךְ אִתְחוּת יְרַךְ חַמְשָׁא טוּלְמִין לְדַחְמָא הַב בְּיָדִי אוֹ מָה
4 דְּאִשְׁתְּכַח: וַאֲתִיב כָּהֲנָא עַל דָּוִד וַאֲמַר לֵית לְחֵם חוּלִין דְּאִתְחוּת יָדִי אֶלָּהֵן לְחֵם
דְּקוּדְשָׁא אִית בְּרַם אִם נְטָרוּן עוּלֵימָא לְוָת סוּסְבָאוּתְהוֹן: וַאֲתִיב דָּוִד וַאֲמַר לֵהּ מִתְּקַיְּמָא לָנָא
אֲמַר לֵית בְּקוּשְׁטָא לָנָא כְּמִתְמוֹל יוֹמָא דְּתְרֵתֵין יוֹמִין מִבַּקְדְּמוֹהִי דְּקַיְּמוּהִי מָנָיוּ
5 וְאִתְחַזִּי לְעוּלֵימָא דְּכָן לְקוּדְשָׁא דְּהוּא הוֹלֵךְ בְּאוֹרְחָא הוֹלֵךְ וְאִתְקַיְּמוּ הָוָה מִתְקַבְּלָא לְהוֹן
אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר שְׁלָחֲךָ וַאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים יָדַעְתִּי אֶל־מָקוֹם פְּלֹנִי אֲלָמֹנִי: וְעַתָּה מַה־יֵּשׁ תַּחְתָּי
6 לֶחֶם חֲמֵשֶׁת לֶחֶם תֵּתָה בְיָדִי אוֹ הַנִּמְצָא: וַאֲתִיב כָּהֲנָא לְדָוִד לָא הָוָה לֶחֶם חוּלִין דְּאִתְחוּת יָדִי אֶלָּהֵן לְחֵם
דְּקוּדְשָׁא אִית בְּרַם אִם נְטָרוּן עוּלֵימָא לְוָת סוּסְבָאוּתְהוֹן: וַאֲתִיב דָּוִד וַאֲמַר לֵהּ מִתְּקַיְּמָא לָנָא
אֲמַר לֵית בְּקוּשְׁטָא לָנָא כְּמִתְמוֹל יוֹמָא דְּתְרֵתֵין יוֹמִין מִבַּקְדְּמוֹהִי דְּקַיְּמוּהִי מָנָיוּ
7 וְאִתְחַזִּי לְעוּלֵימָא דְּכָן לְקוּדְשָׁא דְּהוּא הוֹלֵךְ בְּאוֹרְחָא הוֹלֵךְ וְאִתְקַיְּמוּ הָוָה מִתְקַבְּלָא לְהוֹן
וְהָוָה תַּמָּן אֲתַר דְּאִתְעַכַּב תַּמָּן אֲתַר דָּוִד לְקָדָם יְיָ וְאִתְרַחִיק תַּמָּן אֲתַר דָּוִד מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא
8 וְאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא
וְאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא דְּאִתְרַחִיק מִן אֲרַמָּיָא

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et venit adolescens super locū jaculi quod jecit Jehonathan, & clamavit
37 Jehonathan post adolescentē: & Nōnne jaculum ære & ulterius? Et
clamavit Jehonathan post adolescentem, Festina in celeritate, & non cun-
38 ctaberis : & collegit adolescens Jehonathan jacula, & venit ad dōm suū.
Et adolescens non cognovit quicquā: verùm Jehonathan & David cogno-
39 scentes verbū. Et dedit Jehonathan arma sua adolescenti qui fuiget dixit eo
illi, Abi, defer ea ad urbē. Adolescens venit, & David surrexit de latere
40 petræ Atha, quæ è regione Aufiri, & cecidit super facies suas super terrā,
& adoravit trib' vicib', & osculati sunt vir focium suum, & flevernnt vir
cum socio suo, usq; quo David multiplicavit. Et dixit Jehonathan ad David,
41 Ito in pace quod firmavimus ambo nos in nomine Dñi dicendo, Dñiūm
Dñi erit testis inter me & inter te, & inter filios meos & inter filios tuos
usq; in seculum. Et surrexit & ivit; & Jehonathan ingressus est in urbem.

CAP. XXI.

1 ET venit David ad Nob ad Ahhimelech sacerdotē, et admirat' est Ahhi-
melech ad occursū David: & dixit ei, Quid hoc tu singularitate tua, &
vir non est tecū? Et dixit David ad Ahhimelech sacerdotē, Rex jussit mihi
verbū, & dixit mihi, Homo non sciet quicquam verbū quod ego mīsi te :
2 & quōd jussi te, & adolescentes misi ad locum absconditū & cultoditum.
Et nunc quid est hic sub manu tua? quinque cortas panis da in manu mea,
3 aut quicquid inveneris. Et respondit sacerdos David, & dixit ei: Non est à
panis lacerū sub manu mea, sed panis qui sanctus est ; verùm si cultoditi
pueri singulariter ab immunditia mulieris. Et respondit David ad sacer-
4 dotem, & dixit ei : In veritate mulier remota nobis ut ab heri & ab ante
ipsum in exitu meo ; & fuerunt vasa ipsorum adolescentibus pura ad san-
ctum ; & ipse in via prophana fuit ambulans, & die hoc fuit comestus &
non prophanat' in vase. Et dedit illi sacerdos sanctū, quia non fuit ibi pa-
5 nis lacerū, sed panis faciēs quē removebant ab ante Dēm ad ponendū
ipsū panem calidū in die quo accipiebatur. Et ibi vir de servis Saul in die ?
illo cōgregat' ante Dēm, et nomē ej' Doeg Idumæ' magister pastorū Sauli,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

37 ܘܐܬܐ ܪܥܝܐ ܠܬܪܥ ܡܪܡܝܐ ܕܝܘܢܬܢ ܘܩܪܐ ܝܘܢܬܢ ܒܬܪ ܪܥܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܡܪܡܝܐ ܗܘ ܡܢܟ ܗܠܐ ܗܢܐ ܗܘ ܡܪܡܝܐ ܕܝܘܢܬܢ

שמואל א :כב

lancea tua manu sub hic est non Et: Achimelech ad David Dixitque
9 ואמר דוד אל־אחימלך ואין־יש־פה תחת־ידך חנית
equi non mea sub etiam & meum gladium etiam Quia Ipsa dixit ei
10 או־חרב כי גם־חרבי וגם־כלי לא־לקחתי
Gladius facerdos dixit Et, defiderium regis verbum fui quia mea manu in
11 כי־היה דבר המלך נחוץ׃ ויאמר הכהן הרב
ipse ecce mercus valle in percussisti quem Philistei Goliath
12 פלשתי אשר הכיתי בעמק האלה הנה־הוא
quia ecce tibi cujus ipsum fi : Ephod post cujus involutus
13 עטוף במשלה אחרי האפוד אם אתה חפץ קח כי
eam da sic sicut Non: David Dixitque dic in eum præter alius non
14 אין אחרת זולתיה פה ויאמר דוד אין כמוה תנה־לי׃
venit Et Saul facie ex Illa die in fugit & David turrexit Et: mihi
15 ויקם דוד וברח ביום ההוא מפני שאול ויבא
Nonne eum ad Achis servi Dixeruntque Gath regem. Achis ad
16 אל־אכיש מלך־גת׃ ויאמרו עבדי אכיש אליו הלוא
dicendo David profuit Et: filio suo filiæ domi in David & filio suo filiæ in Saul Percussit
17 זה דוד מלך הארץ הלוא לו־זאת יענו במחלות לאמר
regis Achis facietur à valde timuit & fugiens corde in hac verba
18 הכה שאול באלפיו ודוד ברבבתיו׃ וישם דוד
ait Dixerunt servos & Achis Dixitque: suum barbam in suam Silivam
19 את־הדברים האלה בלבבו ויירא מאד מפני אכיש מלך
Ecce: suos servos ad Achis Dixitque suum barbam in suam Silivam
20 גת׃ וישנו את־טעמו בעיניהם ויתהלל
fastebat defendere & porta fores super designabat & eorum manibus in
21 בימים ויהי עליתות השער ויורד
Et: Achis Dixitque: suum barbam in suam Silivam
22 ויהי אל־יקנו׃ ויאמר אכיש אל־עבדיו הנה
insanit Ut: eum adduxistis quid ut furentem vinos sitibitis
23 ראיתם איש משתגע למה־זה תביאו אתו אלי׃ חסר
ille Nonne: super infaniendum ad hunc adduxistis quia ego insania
24 משגעים אנכי כי־הבאתם אתה לי׃ המשתגע עלי הנה׃
mihi ergo furentem domus in ingredietur

CAP. XXII. כב

audierunt Et: Madullam fugiunt in cœpit & inde David abiit Et
1 ויילך דוד משם ויפלט אל־מערת עדלם וישמעו
illuc cum ad defenderunt & ejus patris domus omnis & ejus fratres
2 אחיו וכל־בית אביו וירדו אליו׃ ויקבצו
vir omnis & oppressus vir omnis eum ad sunt congregati Et
3 אליו כל־איש מצוק וכל־איש
eis super fuisque animo amarus vir omnis & creditor ei cui
David abiit Et: viri quadringenti fermè eo cum fuerunt & principem in
4 אשר־לו נשא וכל־איש מר־נפש ויהי עליהם
quadringenti viri. Et profectus Dixitque: Moab regem ad dixitque: Moab Mispeh inde
5 לשר׃ ויהי עמו כארבע מאות איש׃ וילך דוד
est David cum in Mispha, quæ est Moabset dixit ad regē Moab,
6 משם מצפה מואב ויאמר אל־מלך מואב יצא־נא
Maneat, oro, pater me & mater meæ vobiscū, donec sciā quid
7 אבי ואמי אתכם עד אשר־ידע מה־יעשה־לי
manent & sibi Rex fecit eum cum David Et Deus
8 אלהים׃ ויאמר אליהם עמדו במצודה׃ ואמר דוד
Gad Dixitque manet ut in David ejus dicta omnibus eo cum
9 עמו כל־ימי היות דוד במצודה׃ ואמר דוד
regnatum & ejus manet in mansit Et David ad prophetam
10 הנביא אל־דוד לא תשב במצודה׃ לך־לך ובאת
Charith Judæ venit & David abiit Et: Jehudah terram ibi
11 לך ארץ יהודה׃ וילך דוד ויבא יער חרת׃
Saul & eos cum qui vid & David fecerunt quod Saul audivit Et
12 וישמע שאול כי נודע דוד ואנשים אשר אתו ושאול
est, manu in ea? Lancea & Ramah in arbore sub Gibbah in manebat
13 ישב בגבעה תחת האשל ברמה וחניתו בידו
eum super plantis ejus fervi omnes & omnes
14 וכל־עבדיו נצבים עליו׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואמר דוד לאחימלך אין את כאן תחות ידי סודרא דתיתא וחרבא ואף תרבי
8 לא נסבת בידי ארי הויה חתיפא מלכא בגבולה׃ ואמר כהנא חרבא דגליית פלשתאה
9 דקטלתיה בבית בוטמא דאילה הא היא מגברכא בשוביתא בתר דשאל ליה באפודא אם
10 תהי תסבר לך סב ארי ליית דיבורה אחורי מן מדבר הכנה׃ ואמר דוד לית דיבורה הכנה לי׃ וקם
11 דוד ערק ביומא ההוא מן קדם שאול ואתא לות אכיש מלכא דגת׃ ואמרו עבדי אכיש
12 ליה הלא דין דוד מלכא דארעא אלא לדין משבחין בגניא למימר קטל שאול באלפין
13 ודוד בדבבן׃ ושדי דוד ית מתמנעא האלין בלביה וידחל לדוד מן קדם אכיש מלכא
14 דגת׃ ואשתי ית מתמנעא בעיניהון ואשתמש בגוהי בתר דנפל ית תרעא וסחיין דריקיה
15 ואמר אכיש לעבדוהי הא בר נש דין דבעי שני הוא למלכא אתיתון יתה׃
16 לדין׃ חסר שגיאא אנא אין אי אתיתון לי תמן לאשתמשא קדמי יתדין ישל לכיתי׃

כב

17 ואזל דוד מתמן ואשתיזיב לערעת עדולם ושמעו אחוהי ובית אבוהי ונחתו לותיה׃
18 ואתכנשו לותיה כל גבר מעיק רוח וכל גבר די ליה מרירו ליבא ובר מרי
19 נפש והוה עליהון לדבא והוו עמיה כארבע מאה גברא׃ ואזל דוד מתמן לבצפא דמואב
20 ואמר למלכא דמואב שבקן ערי דאבא ואמא עמכון עד דאדע מה יעבד לי׃ ואשרינון
21 קדם מלכא דמואב ויתיבו עמיה כל יומין דהוה דוד טמיר במצדתא׃ ואמר נבא
22 לדוד לא תתיב במצדתא אתא ואזל לך לארע יהודה׃ ואזל דוד ואתא לחורש חרת׃
23 ושמע שאול ארי אתידע דוד ובגבריא די עמיה ושאול יתיב בגבעתא תחות אשלא
24 ברמתא ומנוהי דמן בידיה וכל עבדוהי קיימין עלוהי׃

Versio VULG. LAT.

8 Dixit autem David ad Achimelech; Si habes hic ad manum hastam, aut gladium quia gladium meum, & arma mea non tuli mecum: sermo enim
9 regis urgebat. Et dixit facerdos; Ecce hic gladius Goliath Philisthæi, quem percussisti in valle Terebinthi, est involutus pallio post ephod: si sustum vis tollere, tolle: nequ enim hic est alius absque eo. Et ait David, Non est hinc
10 alter similis, da mihi eum. Surrexit itaque David, & fugit in die illa à facie Saul: & venit ad Achis regem Geth.
11 Dixerunt que servi Achis ad eū cūm vidissent David, Numquid non iste est David rex terræ? nonne hūc cantabant per choros, dicentes; Percussit Saul mille, & David decem
12 millia? Posuit autem David fermones istos in corde suo, & eximuit valdè à facie Achis regis Geth. Et immutavit os suum coram eis, & collabebatur inter manus eorum, & impingebat in ostia portæ, defluebántque salivæ ejus in barbam. Et ait Achis ad servos
13 suos, Vidistis hominem insanum: quare adduxistis eum ad me? An defunt nobis furiosi, quòd introduxistis istum, ut fureret me præsente? hiccine ingredietur domum meam?

CAP. XXII.

1 ABiit ergo David indè, et fugit in spelunca Odollā. Quòd cùm audissent fratres ejus, & omnis domus patris ejus, de-
2 scendérunt ad eum illuc. Et convenérūt ad eum omnes, qui erant inanguſtia conſtituti, & oppressi zre alieno, & amaro animo: & factus est eorū princeps, fuerúntque cum eo quasi
3 quadringenti viri. Et profectū est David inde in Mafpha, quæ est Moabset dixit ad regē Moab, Maneat, oro, pater me & mater mea vobiscū, donec sciā quid
4 faciat mihi Deū. Et reliquit eos ante faciē regis Moab: manſitque cum eo cūctis diebus, quibus David fuit in præsidio. Dixitque Gad prophetæ ad David; Noli manere in præsidio, proficiſcere, & vade in
5 terrā Juda. Et profectus est David, & venit in silcū Haret. Et audivit Saul quòd apparuiſſet David, & viri qui erant cum eo: Saul autem cūm maneret in Gabaa, & esset in nemore quod est in Rama, hastam manu tenens, cunctique servi ejus circumstarent eum,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

8 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς (α) Ἀβιμέλεχ, Οὐκ
ἐν ἐστὶν ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν χεῖρά σου ἔγχος
ἢ ῥομφαία, ὅτι τὴν ῥομφαίαν μου οὐ λαβὼν
ἐν τῇ χειρί μου, ὅτι ἦν τὸ ῥῆμα
τοῦ βασιλέως (β) κεκραγμένον. Καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς, Ἰδοὺ
ἡ ῥομφαία Γολιὰδ τοῦ ἀλλοφύλου,
ὃν ἐκόπασας ἐν τῇ κοιλάδι Ἠλὰ, ἰδοὺ
οὗτος ἐστὶν τετυλιγμένος ὀπίσω τοῦ
ἐφούδ· ἐὰν θέλῃς λαβεῖν, λαβὲ σεαυτῷ· οὐ γὰρ
ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ ὧδε. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ,
Οὐκ ἔστιν ὁ τοῦτον ὅμοιος, δὸς μοι αὐτόν.
10 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἔφυγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ προσώπου
Σαούλ. Καὶ (γ) ἦλθεν Δαυὶδ πρὸς Ἀχὶς υἱὸν Μαὼχ
11 εἰς Γέθ. Καὶ (δ) εἶπον οἱ παῖδες Ἀχὶς πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ οὗτος Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς
τῆς γῆς; οὐχὶ τούτῳ ἐξῆρχον οἱ χορευόμενοι,
λέγοντες, Ἐπάταξε Σαὰλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ,
12 καὶ Δαυὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ; Καὶ (ε) ἔθετο Δαυὶδ τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ,
καὶ ἐφοβήθη σφόδρα ἀπὸ προσώπου Ἀχὶς βασι-
λέως Γέθ. Καὶ ἐποίησεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτῶν,
καὶ ἐνεφορεῖτο ἐν τοῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἐνεκρούετο εἰς τὰς θύρας τῆς πόλεως,
καὶ ἐκρέετο ἡ σιελόβρυξ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ.
13 Καὶ εἶπεν Ἀχὶς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδοὺ οὗτος ἄνθρωπος μαινόμενος
ἐστὶν, ἵνα τί ἐκομίσατε αὐτὸν πρὸς μέ;
14 Μὴ ἐλλείπουσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου μαινόμενοι, ὅτι εἰσηγάγετε αὐτὸν ἐν-
τεῦθεν ἐνώπιον μου; οὗτος οὐ μὴ εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκόν μου.

CAP. XXII.

1 ET abiit inde David, & fol-
lavit ei: & venit in spelunca O-
dollam. Et audiunt fratres ejus, & omnis domus patris ejus: & descendunt ad eum illuc. Et convenerunt ad e-
2 um omnis (e) in necessitate, & omnis debitor, & omnis tristis animo. Et factus est eis dux: & fuerunt cum eo circiter quadringenti viri. Et abiit David inde in Mas-
3 phath, quæ est Moabset dixit ad regem Moab, Maneat, oro, pater me & mater mea apud te, donec sciam quid faciat mihi Deus. Et reliquit eos ante faciem regis Moab: & mansit cum eo omnes diebus, quibus David fuit in præsidio. Et dixit Gad prophetæ ad David; Ne maneas in præsidio, egredere, & vade in terram Juda. Et ivit David & venit ad silvam
4 Haret. Et audivit Saul quòd ver-
ò (ζ) ἦλθεν εἰς τὸν οἶκόν μου; ἐὰν μὴ ἀπαγάγῃς τὸν ἀδελφόν σου τὸν νεώτερον
μετὰ σοῦ, οὐ μὴ ὄψῃ τὸ πρόσωπόν μου ἔτι.
16 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ (η) πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ τὸν τοῦ
Ἀχιτὼβ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπέστη πρὸς αὐτὸν Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπέστη πρὸς αὐτὸν
Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπέστη πρὸς αὐτὸν
17 Ἀβιμέλεχ τὸν ἱερέα, καὶ ἐπέστη πρὸς αὐτὸν

שמואל א׳: כב

filii quæso Audite eum *super familiam* filii servi Saul Dixitque
7 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו הַנִּצָּבִים עָלָיו שִׁמְעוּ־נָא בְנֵי
vobis omnibus vineas & agros Filii filius dabit vobis omnis? Etiã Jemini
יְמִינִי גַּם־לְכֻלְּכֶם יִתֵּן בֶּן־יִשַׁי שְׂדוֹתוֹ וְכַרְמִים לְכֻלְּכֶם
vos omnes *filii Isai* Quia *conspiratis principes & omnibus principes* ponet
יְשִׂמִים שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׳ כִּי קְשַׁרְתֶּם כֻּלְּכֶם
Filii filio cum *filii filium excitavit in* meam *aurem revelavit & non est qui*
עָלַי וְאֵין גֹּלֶה אָזְנִי בְּכָרְתִי בְּנִי בְּרִית בֶּן־יִשַׁי
suscitavit quia meum aurem revelavit & me super vobis ex agnatio non &
וְאֵין חוֹלֶה מִכֶּם עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים
non est qui ægrotat ex vobis super me & revelavit aurem meam quia suscitavit
בְּנִי עַבְדִּי עָלַי לֶאֱרֹב כַּיּוֹם הַזֶּה׃
filius meus servum meus filius
8 וַיַּעַן דֹּאֵג הָאֲדֹמִי אֲשֶׁר נֻצַּב עַל־עֲבָדֵי שָׁאוּל
Saul servos super constitutus ipse & Idumæus Doeg respondit Et
וַיֹּאמַר רָאִיתִי הוּא בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבָה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־
filium Achimelech ad Nob in venit Etiã *filium* Vidi i dixit &
אֲחִיטוּב׃ וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה וְצֵדָה נָתַן לוֹ וְאֶת־
Achitub & *ei* dedit escam & *Domino in* et *mucronem* Et
חֶרֶב גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לוֹ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא
vocandum ad rex misit Et *ei* dedit Philistæi Goliathis gladii
אֶת־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֶת כָּל־בֵּית אָבִיו
ei patris domum omnem & *sacerdotem* Achitub filium Achimelech
הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
regem ad ipsi omnes venerunt & *in* Nob in qui *sacerdotes*
9 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶן־אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר הִנְנִי׃
ego Ecce *dixit* & *ei* Achitub *fili* nunc Audi Saul dixit Et
וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁמוֹעַ הִנֵּה־נָא עִמָּדִי בְּנִי וְאַתָּה לְמַה
tu me super ecce filii hæc quid Ut Saul eum ad Dixitque *ait* domine
אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוֹל לָמָּה־זֶּה־קָשַׁרְתָּם עָלַי אַתָּה
Dixit is ei *in* *conspiratis* & gladium & *panem* *ei* *ut* *dixit* *ei* Saul *filius* &
וּבֶן־יִשַׁי בְּתִתְּךָ לוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב וְשָׁאוֹל לוֹ בַּאלֹהִים
respondit Et *tuæ* dien secundum *insidiatus in me in conspirandum* ei
לָקוּם אֵלַי לָאֹרֶב כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּעַן
David *ei* *ut* *insidiatus* *contra* *me* *in* *conspirandum* *ei* Et Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר וּמִי בְכָל־עֲבָדֶיךָ כְּדָוִד
respondit Et *rex* *dixit* & *quis* in *omnibus servis tuis* sicut David
נֶאֱמָן וְחֹתֵן הַמֶּלֶךְ וְסֹר אֶל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבַּד בְּבֵיתֶךָ׃
fidelis, & gener regis, & ingredi ad recedens & fidelis
10 הַיּוֹם הֲחִלּוֹתִי לִשְׁאוֹל לוֹ בֵּאלֹהִים חָלִילָה לִי אַל־יָשֵׂם
imponat Ne mihi Adhuc *Dies in* *interrogare* *corpi* hodie Num
הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ דָּבָר כָּל־זֶרַע אָבִי כִּי לֹא־יָדַע
rex Dixitque *magnum vel parvum verbum servo suo omni in semen tuus servus*
עַבְדְּךָ מִכָּל־זֹאת דָּבָר קָטֹן אוֹ גָדוֹל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
rex Dixitque *tui patris domus omni & ut Achimelech morieris Morietundo*
מוֹת תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃ וַיֹּאמֶר
interficite & Conversionali *eum super familiam* cursoribus rex
11 הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִّצָּבִים עָלָיו סֹבּוּ וּמִתוּ
servi noluerunt & *mittam* autem *revelavit* non & *ipsi* *ipsum* *quia*
כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם בְּדָוִד וְכִי יָדְעוּ
Domini facerdotes *in inventam ad* fuam memum mittere regis
כִּי־בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גִלּוּ אֶת־אָזְנִי וְלֹא־אָבוּ עַבְדֵי
fugiens & *ut* *non* *revelavit* *aurem* *meam* & *non* *volebant* *servi*
הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹּעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃
est *ut* *ut* *mittere* *manus* *ut* *percutere* *in* *sacerdotes* *Domini* Et
12 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־דֹּאֵג סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב
rex Dixit Et *ad* *Doeg* *rex* Dixit Et Conversere *Doeg* ad *sacerdotes* *in* *ipse* *irue* & *Idumæus* *Doeg*
דֹּאֵג הָאֲדֹמִי וּיִפְגַּע הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמֶת בַּיּוֹם הַהוּא
illa *die* in interfecit & *sacerdotes* in *ipse* *irue* & *Idumæus* *Doeg*
שְׁמֹנִים וְחֲמִשָּׁה אִישׁ נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד׃ וְאֶת־נֹב עִיר
civitatem Nob Et *linteum* *ephod* *portantem* *virum* quinque & octoginta
הַכֹּהֲנִים הִכָּה לְפִי־חָרֶב מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מֵעֹלֵל
sacerdotes *percussit* in ore gladii *a* *viro* & *usque* *ad* *mulierem* & *ab* *lactente*
וְעַד־יוֹנֵק וְשׁוֹר וְחֲמוֹר וְשֶׂה לְפִי־חָרֶב׃
gladii *et ad* *agnum* & *asinum* & *bovem* & *ipsum* *in* *ore* *gladii* usque &

Cap. XXII.

Versio VUL. LAT.

7 Ait ad servos suos qui assistebat
ei, Audite nunc filii Jemini:
numquid omnibus vobis dabit
filius Isai agros et vineas, et u-
niversos vos faciet tribunos, et
8 centuriones: Quoniã conjurã-
tis omnes adversũ me, & nõ
est qui mihi renuntiet, maximè
cùm & filius meus fœdus inie-
rit cum filio Isai? Non est qui
vicẽ mea doleat ex vobis, nec
qui annuntiet mihi: eò quod
suscitaverit filius meus servum
meũ adversũ me, insidiantẽ
9 mihi usque hodiẽ. Respondens
autem Doeg Idumæus, qui assi-
stebat, & erat prim̃ inter ser-
vos Saul, Vidi inquit, filiũ Isai
in Nobe, apud Achimelech fi-
10 lium Achitob sacerdotẽ. Qui
consuluit pro eo Dũm, & ciba-
ria dedit eis: sed & gladiũ Go-
liath Philisthæi dedit illi. Misit
ergò rex ad accersiendũ Achi-
melech sacerdotẽ filium Achi-
tob, & omnem domũ patris e-
jus, sacerdotũ, qui erant in No-
be, qui universi venerunt ad
11 regẽ. Et ait Saul ad Achime-
lech, Audi, fili Achitob. Qui
respondit, Præsto sum, domine.
12 Dixitque ad eum Saul, Quare
conjurãtis adversũm me, tu &
filiũ Isai, & dedisti ei panes &
gladium, & consultusũ pro eo
Deũ, ut consurgeret adversũm
me, insidiatur ofque hodiẽ per-
13 manens? Respondẽns ergò Achi-
melech regi, ait; Et quis in o-
mnibus servis tuis, sicut David
fidelis, & gener regis, & pgens
ad imperium tuũ, & gloriosus
in domo tua? Num hodiẽ cœ-
pi pro eo consulere Dũ: absit
hoc à me: ne ſuſp: ceat rex ad-
versũs servũ suũ rem hujuſ-
cemodi, in universa domo pa-
tris mei: non enim scivit servũ
14 tuus quidquã fug hoc negotio,
vel modicũ vel grande. Dixit-
que rex: Morieris morieris Achime-
lech, tu, & omnis domus pa-
tris tui. Et ait rex emissariis,
qui circumstabant eum; Con-
verte, inquit, & interficite facer-
dotes Dũi: nam manus eorum
cum David est: scientes quòd
fugisset, et non indicaverũt mi-
hi. Noluerũt autem servi regis
extendere manus suas in facer-
dotes Dũi. Et ait rex ad Doe-
g: Convertere tu, & irrue
in facerdotes. Conversũque
Doeg Idumæus, irruit in facer-
dotes, & trucidavit in die illa
octoginta quinque viros velti-
tos ephod linteũ. Nobe autem
civitatem facerdotum percus-
sit in ore gladii, viros & mulie-
res, & parvulos, & lactentes,
bovẽque & asinum, & ovem
in ore gladii.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ εἶπεν Σαὰλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς
παρεστῶτας (λ) αὐτῷ, Ἀκούσατε δὴ (μ) υἱοὶ Ια-
μειμί, μὴ ἄνδρῶν πᾶσιν ὑμῖν δώσει ὁ υἱὸς Ἰε-
σσαὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπελῶνας, καὶ πάντας ὑμᾶς (ν)
τοῦ ἑξακοσιάρχους, καὶ χιλιάρχας; Ὅτι σύ-
νοιδα πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἐπ' ἐμοὶ, καὶ οὐκ (ξ) ἔστι ὁ
ἀποκαλύπτων τὸ ὄτον μου, ὃν τρόπον διαθέ-
τεται ὁ υἱός μου τὴν διαθήκην μετὰ τοῦ υἱοῦ Ἰε-
σσαὶ, καὶ οὐκ ἔστι ὃς ἀλγεῖ ἐπὶ σοὶ ἐξ ὑμῶν, καὶ
ἀποκαλύψαι τὸ ὄτον μου, ὃν τρόπον ἐξεγείρει
ὁ υἱός μου δοῦλόν μοῦ τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ, καὶ
ἐνεδρεύειν ἐν ἐμοὶ σήμερον. Καὶ ἀπεκρίθη (ο)
Δοὲκ ὁ Σύρος ὁ ἐπὶ τῶν παιδαρίων Σαὰλ, καὶ εἶπεν,
Ἑώρακα τὸν υἱὸν Ἰεσσαὶ ἐρχόμενον εἰς (π)
Νῳβὲ πρὸς Ἀχιμέλεχ υἱὸν Ἀχιτοὺβ τὸν ἱερέα.
9 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸν Θεὸν, καὶ ἔπει-
νον δὲ ὑμῖν ἄρτους, καὶ τὴν μάχαιραν τὴν
Γολιὰθ τὸν ἀλλοφύλου ἔδωκεν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλεν (ρ)
ὁ βασιλεὺς καλέσαι τὸν (χ) Ἀχιμέλεχ υἱὸν (χ)
Ἀχιτοὺβ τὸν ἱερέα τὸν υἱὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
τὸν ὄντα ἐν Νῳβὲ. Καὶ ἔπεν Σαὰλ, Ἄκου-
σον δὴ υἱὲ Ἀχιτοὺβ. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγὼ, κύριε
μου βασιλεῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαὰλ, Ἵνατί συνε-
(ω) πιεῖ ἐμοὶ σὺ καὶ ὁ υἱὸς Ἰεσσαὶ, δοὺς αὐ-
τῷ ἄρτους καὶ μάχαιραν, καὶ ἐπηρώτησας
τὸν Θεὸν περὶ αὐτοῦ, τοῦ ἐπαναστῆναι μοι,
καὶ ἐνεδρεύειν ἐν ἐμοὶ σήμερον, ὅτι οὐκ ἔγνω
ὁ δοῦλός σου τοῦτο πάντες τοῦ δόξαντος σοι
Δαυὶδ πιστὸς, καὶ γαμβρὸς τοῦ βασιλέως, καὶ
ἀπόκριτος πιστὸς ἀκροατὴς σου, καὶ ἐνδόξος
ἐν τῷ οἴκῳ σου; Καὶ τὴν ἀρχὴν ἤρξατο ἐρωτᾶν
αὐτῷ τὸν Θεὸν, μακρὰν εἴη ἐμοὶ τοῦ
βασιλεῦσαι ἐν ἐμοὶ τὸν δοῦλόν σου, καὶ ἐν
πάσῃ τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου, ὅτι οὐκ ἔγνω
ὁ δοῦλός σου τοῦτο τοῦτο ἔμμα μικρὸν, ἢ
μέγα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Σαὰλ, Θανάτῳ
θανεῖσθε, Ἀχιμέλεχ (ω) καὶ πᾶς ὁ οἶκος
τοῦ πατρός σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τοῖς
θεραπόντεσι τοῖς ἑστηκόσι (ζ) πρὸς αὐτὸν,
Προσελθόντες κατάκοψον τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυ-
ρίου, ὅτι καὶ χεὶρ αὐτῶν μετὰ Δαυὶδ, καὶ ὅτι γνόν-
τες ἐφύγομεν, καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν τὸ ὄτον μου. Καὶ οὐκ ἐβούλοντο οἱ παῖδες τοῦ βα-
σιλέως ἐκτεῖναι τὰς χεῖρας αὐτῶν (α) ἐπὶ τοὺς ἱερεῖς τοῦ κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασι-
λεὺς τῷ Δοὲκ, Ἐπιστρέψας σὺ ἐπίθεσαι τοῖς ἱερεῖσι. καὶ ἐπιστρέψας Δοὲκ ὁ Σύρος, καὶ
ἐπέθετο τοῖς ἱερεῖσι. καὶ ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνὰ πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα
ἄνδρας ἀφοῦδ ἐφοδεῖτο ἐν ἐφοδίῳ. Καὶ τὴν Νῳβὲ τὴν πόλιν τῶν ἱερέων ἐπάταξεν ἐν στόματι μαχαίρας,
ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἀπὸ νηπίου ἕως θηλαζόντος, καὶ μόσχου, καὶ ὄνου, καὶ (κ) προβάτου.

MS.A. (α) ἀυτῷ, καὶ ἐπεν αὐτῷ, Ἀκούσατε (β) δὴ Ἰαμειν, οἱ (γ) τοῦ
γαμβροῦ καὶ ἐκατονταέρχαι. Ὅτι (δ) ἔστν Σουλεὶμ ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεσσαὶ, καὶ
ὁ (ε) υἱὸς μου (ζ) Δαυὶδ γ (η) Νοὲλ (θ) Ἀμμελεκ. (ι) Ζαὰδ ὁ βασιλεὺς (κ)
Ἀχιμέλεκ (λ) Ἀχιτοὺβ ὁ ἱερεὺς (μ) ἐν τῇ Νῳβὲ.
(ν) ἀδ καὶ ἕως (ξ) ἀδοῦ ὁ υἱὸς ἐν (ο) Ἀχιμέλεκ τῷ (π) ἱερεῖ.
(ρ) Ἐπεμψεν (σ) ἀδοῦ ὁ υἱὸς ἐν (τ) Ἀχιμέλεκ (υ) ἐπ' ἀυτῷ, (φ) ἀυτῷ
τὸν πατρὸς τοῦ (χ) πατρὸς * καὶ ἐπεστρεψεν ἐν τῇ (ψ) ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. (ω) Νοβὲ
(α) φοδεῖται * ἐν σίμματι ἡμερῶν. Καὶ

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

7 וַאֲמַר שָׁאוּל לְעַבְדּוֹהִי דְקָיְמִין עֲלוֹהִי שְׁמָעוּ כְעַן בְּנֵי בְנְיָמִן אַף
לְכוֹלְכוֹן׳ הֲדָא בְרֵי יִשַׁי יִתֵּן לְכוֹלְכוֹן יְמִינֵי דְבֵנֵי אַלְפִין וְדִבְנֵי מְאָתָא׳ אֲרֵי מִתְרַחִין כּוֹלְכוֹן
8 עֲלַי וְלֵית דְחָיֵי לִי בַּר מִן קַיְמָא בְרִי׳ אֲרֵי לֵית דְגָלֵי אָזְנִי לִי וְחָחֵי לִי אֲרֵי אִקִּים
בְּרִי יָת עַבְדִּי עִמִּי לְמִכְמָן בְּיוֹמָא הָדֵין׳ וַאֲתַרְגִּיז דוֹאֵג אֲרַמָאָה דְהֲוָה מִמַּנָּא עַל עַבְדֵי
שָׁאוּל וַאֲמַר חֲזֵיתִי יָת בַּר יִשַׁי אֲתָא לְנוֹב לְוָת אֲחִימֶלֶךְ בַּר אֲחִיטוּב׃ וְשַׁאֵל לֵיהּ בְּמֵימְרָא
9 דֵּין וְיָהַב לֵיהּ צִידָתָא וְסַיְפָא דְגָלְיָת פְּלִשְׁתָּאִי יְהַב לֵיהּ׃ וְשַׁלַּח מַלְכָּא לְמִקְרֵי יָת
אֲחִימֶלֶךְ בַּר אֲחִיטוּב כָּהֲנָא וְיָת כָּל בֵּית אַבְהָתֵיהּ כָּהֲנַיָּא בְנוֹב וְאַתוֹ כּוּלְהוֹן לְוָת מַלְכָּא׃
10 וַאֲמַר שָׁאוּל שְׁבַע כְּעַן בַּר אֲחִיטוּב וַאֲמַר הָא אֲנָא רַבּוֹנִי׃ וַאֲמַר לֵיהּ שָׁאוּל לְמָה
דְנָן אַתְּ וְיִשַׁי בְּיִתְּכָא לְוָת לַחְמָא וְסַיְפָא וְשָׁאֵל לֵיהּ בְּמֵימְרָא׳ לְמִקְרָבָא עִמִּי לְמִכְמָן
11 בְּיוֹמָא הָדֵין׳ וַאֲתַרְגִּיז דוֹאֵג אֲרַמָאָה דְהֲוָה מִמַּנָּא עַל עַבְדֵי שָׁאוּל׳ אֲרֵי אִתְגְּלִי לֵיהּ דְאִתְבְּרִיר
12 מִן קֳדָם יְיָ׳ וְלָא אֲמַרוּ לִי׳ וְאַף לָא יְדִיעוּ עַבְדָּךְ בְּכָל דָּא׳ וְלָא אֲבוּ עַבְדֵי מַלְכָּא
לְמִשְׁלַח יְדֵיהוֹן לְמִפְגַּע בְּכָהֲנַיָּא דַיְיָ׳ וַאֲמַר מַלְכָּא לְמַרְגֵּז דוֹאֵג אֲרַמָאָה׳ אַתְּ תְּהֵי
13 מִתְרַגֵּז וּמִתְרְגֵּז בְּכָהֲנַיָּא׳ וְאִתְרְגִּיז דוֹאֵג אֲרַמָאָה׳ וְעָרַע בְּכָהֲנַיָּא׳ וְקַטֵּל בְּיוֹמָא הָדֵין
תְּרֵין וְעֶשְׂרִין וּתְרֵין מְאָה גְבַר לָבֻשֵׁי אֵפוֹד בָּד׃ וְיָת נוֹב מָתָא דְכָהֲנַיָּא קְטַל בְּמַרְבְּדָא
דְחַרְבָּא מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא מִטַּלְיָא וְעַד יוֹנְקָא וְתוֹר וְחַמְרָא וְעָנָא בְּמַרְבְּדָא דְחַרְבָּא׃
14 וַאֲמַר מַלְכָּא לְמַרְגֵּז דוֹאֵג אֲרַמָאָה׳ מִן קֳדָם דְּיָיָ אִתְגְּלִי לִי דְאִתְבְּרִיר מִן קֳדָם יְיָ׳ וְלָא
15 אֲמַרוּ לִי׳ וְאַף לָא יְדִיעוּ עַבְדָּךְ בְּכָל דָּא׳ וְלָא אֲבוּ עַבְדֵי מַלְכָּא לְמִשְׁלַח יְדֵיהוֹן לְמִפְגַּע
בְּכָהֲנַיָּא דַיְיָ׳ וַאֲמַר מַלְכָּא לְדוֹאֵג אַנְתְּ אִסְתְּחַר אַתְּ וְשַׁלְוֵת בְּכָהֲנַיָּא׳ וְאִסְתְּחַר דוֹאֵג אֲרַמָאָה׳
16 וְשַׁלְוֵת בְּכָהֲנַיָּא׳ וְקַטֵּל כָּהֲנַיָּא׳ וְקַטֵּל בְּיוֹמָא הָדֵין׳ וְיָת נוֹב מָתָא דְכָהֲנַיָּא׳ וְיָת נוֹב
17 קְרָיָא דְכָהֲנַיָּא׳ קְטַל בְּרוּמְחָא׳ וְיָת אֲבוּהָא וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳
וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳
18 וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳
19 וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳
וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳
וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳ וְיָת אֲבוּהָא׳ וְיָת אִמָּהָא׳ וְיָת אֲחוֹהָא׳

שמואל א׳ : כג

fugit & Ebiathar ei nonst & Achitub filio Achimelech unus filius erat Et
20 וְחֵלֶט בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב וְשׁוּמָ אֲבִיתָר יָרַבְתָּ
Saul occidisse quod, David ipse Ebiathar nunciavit Et David post
אֲחֲרֵי דָוִד׃ וַיֹּאֶר אֲבִיתָר לְדָוִד כִּי הִנֵּה שָׁאוּל אִתָּו׃
illa die in Nori Ebiathar ad David dixit Et Domini facedotes
21 כֹּהֲנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲבִיתָר יָדַעְתִּי בַיּוֹם הַהוּא
cum Doeg Idumæus, proculdubio annuntiaret Saulli: ego fum re
כִּי־שָׁם דּוֵאג הָאֲדֹמִי כִּי־הַגֵּד יַגִּיד לְשָׁאוּל אָנֹכִי סַבֹּתִי
qui quia ibi fuit, ut patris domui animam omnem in
22 בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית אָבִיךָ׃ שֵׁבָה אִתּוֹ אַל־תִּירָא כִּי אֲשֶׁר
Sede, Mane mecum, ne timeas Si quis
בַּקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ כִּי־שְׁמֹרֶת אִתָּךְ עָמָדִי׃
Chehilah in pugnatus Philistæi Ecce, dicendo, David nunciavere Et
23 וַיַּגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּקְעִילָה׃
David ad Abiathar dixit Domini Et interrogavit Et ares dirripuere ipsi &
וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר
David ad Dic Dixitque Filios Philistæi in pecuniam & vadam Nun
הַאֵלֶךְ וְהִכִּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הַהֵלֶךְ וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד
Dixerunt que Chehilah servabis & Philistæos in pecuniis & vade
לֵךְ וְהִכִּיתָ בַּפְּלִשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
Eccesum sum civitatem & ipsumet Jehudah in hic nos Ecce sum ad David
יְהוּדָה אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה בִּיהוּדָה יָרֵאִים וְאַף־כִּי־נֵלֶךְ
Chehilah in
קְעִילָה אֶל־מַעַרְכוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד
descende Surge & dixit & Dominus ei respondit Et. Domini in interrogavit ad
David adhuc addidit Et Philistæi exercitus Chehilah in
לִשְׁאוֹל בַּיהוָה וַתֵּעָנֶהוּ וַתֹּאמֶר קוּם רֵד
David abit Et tua manu in Philistæos dixit ea quia Chehilah in
קְעִילָה כִּי אֲנִי נֹתֵן אֶת־פְּלִשְׁתִּים בְּיָדֶךָ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד
eorum expulisses & dixit & Philistæos in pugnavit & Chehilah in ejus vici &
וַאֲנָשָׁיו קְעִילָה וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּנְהַג אֶת־מִקְנֵיהֶם
Chehilah habitatores David servavit & magna plaga eos in percussisque
וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיֹּשַׁע דָּוִד אֶת־יוֹשְׁבֵי קְעִילָה׃
ejusque Chehilah in David ad Achimelech filius Ebiathar fugiendo in fuit Et
וַיְהִי בִּבְרֹחַ אֶבְיָתָר בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ דָּוִד קְעִילָה אֵפוֹד
Chehilah in David ventilet & Saul fuit nunciati & Et. fila manu in defundit
יָרֵד בְּיָדוֹ׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כָּבֹא דָוִד קְעִילָה׃
ingredicdo eft claui quia, ma manu in Deus eum Abiemvit Saul dixitque
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נִכַּר אֱלֹהִים בְּיָדִי כִּי נִסַּר לְבוֹא
populum omnem Saul audire fecit Et. ceftis & portarum urbem in
בְּעִיר הַלְּתָיִם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל אֶת־כָּל־הָעָם
ejus viros & David angustiandum ad Chehilah in descendendo ad prælium in
לְמִלְחָמָה לָרֶדֶת קְעִילָה לָצוּר אֶל דָּוִד וְאֶל אֲנָשָׁיו׃
ad dixit & unitum Deum Saul fa fuior quod David cognovit Et
וַיַּרְע דָּוִד כִּי עָלָיו שָׁאוּל מְחַרְיֵשׁ רָעָה וַיֹּאמֶר אֶל־
Deus Domine David dixitque ephod Applica sacerdotem Ebiathar
אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי
in venire Saul queren quod, tuus servus audivit audiendo Israel
יִשְׂרָאֵל שָׁמֹעַ שָׁמַע עַבְדֶּךָ כִּי מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לָבֹא אֶל
dixit me & o Domini Nunquid me propter civitate commetis ad Chehilah
קְעִילָה לְשַׁחֵת לָעִיר בַּעֲבוּרִי׃ הֲיִסְגְּרֻנִי בַעֲלֵי
ejus vici & audivit quæ audiendo, Saul disfedet Nunquid? mutu in Chehilah
קְעִילָה בְּיָדוֹ הֲיֵרֵד כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עַבְדֶּךָ
Dedfedet Dis Dixitque tuus fervo quali Indica Israel Deus Domine
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַגֵּד נָא לְעַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵרֵד׃
mous viros & me Chehilah denuo tradidant Nunquid: David Dixitque
וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲיִסְגְּרוּ בַעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת־אֲנָשַׁי
ejus vici & Dei fervesti Et. Contulisse Dis dixit & Saul manu in
בְּיַד שָׁאוּל וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן׃ וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו
quo in subiuvertunt & Chehilah & fuit egressi & yirii fecerunt fervis
כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצֵא מִקְּעִילָה וַיִּתְהַלְּכוּ בַאֲשֶׁר
Chehilah & David ceffidet quod eft nunciatum Saul Et ambulaverunt
יִתְהַלֵּכוּ וְלְשָׁאוּל הֻגַּד כִּי־נִמְלַט דָּוִד מִקְּעִילָה
exire cessavit &
וַיֶּחְדַּל לָצֵאת׃

Versio VUL. LAT.

Evadens autē unus filii Achimelech, filii Achitob, cui nomē erat Abiathar, fugit ad David. Et annuntiavit ei q occidisset Saul facerdotes Dñi. Et ait David ad Abiathar, Sciebā in die illa, q cūm ibi esset Doeg Idumæus, proculdubio annuntiaret Saulī: ego fum re mo animarum patris tui, Mane mecum, ne timeas: si quis quæsierit animā meā, quærit & animā tuā, mecū eq, servaberis

CAP. XXIII.

ET annuntiaverūt David, dicentes: Ecce Philisthiim oppugnāt Ceilā, & diripiunt areas. Consuluit ergo David Dñm, dicens: Num vadā et percutiam Philisthæos istos? Et ait Dñs ad David: Vade, & percties Philisthæos, et Ceilā servabis. Et dixerūt viri, qui erāt cum David ad eum, Ecce nos hic in Judea consistentes timemus: quantō magis si ierim in Ceilā adversū agmina Philisthinorū? Rursū ergo David consuluit Dñm. Qui respondēs, ait eis: Surge, & vade in Ceilā: ego enim tradā Philisthæos in manu tua. Abiit ergo David, et viri ej, in Ceilā, & pugnavit adversūm Philisthæos, & abegit jumēta eorū, & percussit eos plagā magnā: & salvavit David habitatores Ceilæ. Porrō eo tempore, quo fugiebat Abiathar filī Achimelech ad David in Ceilā, ephod secū habens, descendebat. Nuntiatū est autē Saulī quōd venisset David in Ceilā: & ait Saul, Tradidit eū Deus in man mea, conclusū est, enī, intrgressū urbē in qua portæ & seræ sūt. Et præcepit Saul omni populo ut ad pugnā descenderet in Ceilā: & obsideret David, & viros ejus. Quod cū David resciisset, quia præpararet eū Saul clām malū, dixit ad Abiathar sacerdotem, Applica ephod. Et ait David, Dñe Deus Israel, audivit fama fervtus, q disponat Saul venire in Ceilā, ut evertat urbē propter me: Si tradent me viri Ceilæ in man ej? Si tradent me Saul, sicut audivit fervus tuus? Dñe Deus Israel, indica fervo tuo. Et ait Dñs: Descendet. Dixitq; David, Si tradent me viri Ceilæ, & viros qui ibi sūt in man Saul? Et dixit Dñs, Tradent. Surrexit ergo David & viri ej q quasi sexcenti, & egressi de Ceila, hac atq; illuc vagabantur incerti: nuntiatūque est Saul quōd fugisset David de Ceila, & fallvatus esset quam ob rem dissimulavit exire.

Versio GRÆ. LXX. Interp. Cum Transl. LAT.

Καὶ ἐπιστήλη τῷ Δαυὶδ, ἀφρόντιζε, Ἰδὸ, οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοῦσι τὸ τῷ(α)Κείλὰ, ᾗ ἀφαιροῦσι τὰ ἅλωα. Καὶ ἐπηρώτησεν Δαυὶδ τὸν κύριον, λέγων, Εἰ πορεύθω, ᾗ πατάξω τὰς ἀλλοφύλους τούτους; καὶ εἶπεν (γ) κύριος τῷ Δαυὶδ, Πορεύου, ᾗ πατάξεις τὰς ἀλλοφύλους τούτους, ᾗ σώσεις τὴν Κείλά. Καὶ (δ) εἶπον οἱ ἄνδρες τῷ Δαυὶδ οἱ μετὰ αὐτοῦ, Ἰδὸ, ἡμεῖς ὧδε ὄντες ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φοβούμεθα, ᾗ πόσῳ μᾶλλον ἐὰν πορευθῶμεν εἰς τὴν Κείλὰ ἐπὶ τὰς παρεμβολὰς τῶν ἀλλοφύλων; καὶ προσέθετο Δαυὶδ ἔτι τὸν κύριον, ᾗ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναβὰς κατάβηθι εἰς Κείλὰ, ᾗ ἐγὼ παραδίδωμι τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἀπῆλθεν Δαυὶδ ᾗ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς Κείλὰ, ᾗ ἐπολέμησεν πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, ᾗ ἔπαξεν τὰ κτήνη αὐτῶν, ᾗ ἔσωσεν Δαυὶδ τοὺς κατοίκους Κείλὰ, ᾗ ἔσωσεν τὰ κτήνη αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φεύγειν Ἀβιάθαρ τὸν Ἀχιμέλεχ υἱὸν αὐτοῦ πρὸς Δαυὶδ, ᾗ αὐτὸς ἦν ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σαὺλ, ὅτι ἐπεπόρευται Δαυὶδ εἰς Κείλὰ. Καὶ εἶπεν Σαὺλ, Ἐξέπεσεν ὁ θεὸς αὐτὸν ἐν χειρί μου, ᾗ ἐκλείσθη, ᾗ ἔστιν ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς πόλιν πυλῶν ᾗ μοχλῶν. Καὶ παρήγγειλεν Σαὺλ παντὶ τῷ λαῷ (ε) καταβῆναι εἰς πόλεμον εἰς Κείλὰ, ᾗ πολιορκῆσαι τὸν Δαυὶδ, ᾗ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. Καὶ ἔγνω Δαυὶδ, (ζ) ὅτι ἐπιτηδεύει Σαὺλ κακὰ κατ' αὐτὸν, ᾗ εἶπεν τῷ Ἀβιάθαρ τῷ ἱερεῖ, Ἐγκατάστησον τὴν ἐφόδ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, (η) Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ἀκόησον ἀκόησιν ὁ δοῦλός σου, ὅτι ζητεῖ Σαὺλ ἐλθεῖν εἰς Κείλὰ, ᾗ ἀφανίσαι τὴν πόλιν δι' ἐμέ. Εἰ παραδώσουσίν με οἱ ἄνδρες Κείλὰ εἰς χεῖρας αὐτοῦ; Σαὺλ καθὼς ἤκουσεν ὁ δοῦλός σου; κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ἀπάγγειλον τῷ δούλῳ σου. (θ) Καὶ εἶπεν κύριος, Καταβήσεται. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Εἰ παραδώσουσιν τὸν ἄνδρα Κείλὰ τὸν ἄνδρα τὸν ἐμὲ καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐμοὺς εἰς χεῖρας τοῦ Σαὺλ; καὶ εἶπεν κύριος, Παραδώσουσιν. Καὶ ἀνέστη (ι) ὁ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ὡς ἑξακόσιοι, καὶ ἐξῆλθον ἐκ Κείλὰ, καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τῷ ἀπαίρειν αὐτοὺς ἐκ Κείλὰ, καὶ ἐπορεύθη ὁ Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὀρεινῇ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζιφ. Καὶ ἐζήτει Σαὺλ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτὸν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζιφ ἐν τῇ ὀρεινῇ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζιφ

שמואל א׳ כג

Versio VUL. LAT.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 מדבר ויתר במצדות ויתר
15 במדבר זיף ובקשהו שאול כל הימים ולא
16 נתנו אלהים בידו: ויראה יונתן בן־שאול
17 ויקם ויתחזק בא־אל־דודו ויחזק
18 ידו: ויאמר אליו אל־תירא כי לא
19 תמצאך יד שאול אביו ואתה תמלך על־ישראל
20 ואנכי אהיה לך למשנה וגם־שאול אבי יודע כן:
21 ויכרתו שניהם ברית לפני יהוה וישב דוד
22 בחרשה ויונתן הלך לביתו: וישלו זיפים
23 אל־שאול הנבעתה אצלנו בחרשים במצדות אשר
24 בחרשה בגבעת החכילה אשר מימין הישימון:
25 ועתה לכל־אות נפש תאוה לרדת רד
26 ונדנו סגרנו בידו המלך: ויאמר שאול ברכים
27 אתם ליהוה כי חלתם עלי: לכו־נא הכינו עוד
28 גם־כי אמר אלי עם יעם הוא: וראו
29 ודעו מכל המחבאים אשר יחתאבו שם ושבתם
30 אלי אל־כון ולכתי אתכם אם־שני בארץ
31 והתפשתי אתו בכל אלפי יהודה: ויקומו וילכו
32 זיפה לפני שאול ודוד ואנשיו במדבר מעון בערבה
33 אל־ימין הישימון: וילך שאול ואנשיו לבקש
34 ויגידו לדוד ויורד הסלע וישב במדבר
35 מעון וישמע שאול וירדף אחרי־דוד במדבר מעון:
36 וילך שאול מצד־זה הר מזה וודוד ואנשיו מצד
37 אל־שאול לאמר מהר־לכדו כי־פשטו פלשתים
38 על־הארץ: וישב שאול מרדף אחרי
39 דוד וילך לקראת פלשתים על־כן קראו לקום הזא
40 סלע המחלקות:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

Versio Latina.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

שמואל א: כד

Versio VUL. LAT.

CAP. XXIV.

1 Hespedi montisinsibus In manſit & ſinde David ascendit Et
2 ait nunciverunt & philistim pgi à Saul est reversus quando fuit Et
3 tria Saul Tulitque ghedi-Hen deserto in David Ecce : dicendo
4 David quærendo ad ivit & Israel omni ex cuncta viri millia
5 ad ire ut Israel omni ex cuncta viri millia
6 ut ire Israel omni ex cuncta viri millia
7 Saul et ingressus & ſpelunca ibi & ſpelunca ibi & ſpelunca ibi
8 David Et ipse & David Et ipsa pedes ingressus ad
9 DOMINUS dixit quam dies Ecce : eum ad David viri Dixerunque
10 faciet & ſina manu in tuum inimicum dare ego Ecce : te ad
11 ut faciet & ſina David furrexit & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
12 ut ſpelunca David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
13 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
14 Saul Et ingressus & ſpelunca ibi & ſpelunca ibi & ſpelunca ibi
15 David Et ipse & David Et ipsa pedes ingressus ad
16 DOMINUS dixit quam dies Ecce : eum ad David viri Dixerunque
17 faciet & ſina manu in tuum inimicum dare ego Ecce : te ad
18 ut faciet & ſina David furrexit & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
19 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
20 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
21 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
22 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
23 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
24 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
25 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
26 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
27 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
28 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
29 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
30 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
31 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
32 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
33 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
34 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
35 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
36 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
37 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
38 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
39 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
40 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
41 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
42 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
43 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum
44 David Et ipse & : tuis oculis in eos bonum quemadmodum

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. XXIV.

1 Et ascendit David inde, et ſedit in præſidio Ghengedi. Et fuit quando
2 rediit Saul de poſt Peliſthæos, et nunciarunt illi dicendo : Ecce David in
3 deſerto Ghengedi. Et accepit tria millia virũm adoleſcentium ex omni
4 Iſrael, et ivit ad quærendũ David et viros eius ſuper faciei forãminũ ri-
5 pium. Et venit ad caulas pecoris quæ ſuper viam, et ibi ſpelunca : et intro-
6 ivit Saul ad faciendũ neceſſaria ſua : et David et viri eius in foraminibus
7 ſpelunce ſedentes. Et dixerunt viri David ei : Ecce dies quem dixit Dãs
8 tibi, Ecce ego tradens auctores inimicitiæ tuæ in manu tua, et facies ei id
9 quod rectũ in oculis tuis. Et furrexit David et abſcidit alam pallii Sauli
10 in occulto. Et fuit poſtea et doluit David in corde ſuo, eo quod abſcidit
11 alam quæ Sauli. Et dixit viris ſuis, Abſit mihi ab ante Dãm, ſi faciã ver-
12 bum hoc domino meo unctio Dãni, ad extendendum manũ meam in eum ;
13 quia unctus Domini ipſe. Et quietos reddidit David viros ſuos in verbis,
14 et non ſivit eos ſurgere ſup Saul : et Saul ſurrexit ex ſpelunca, et iva it in via.
15 Et furrexit David poſt hæc, et exivit ex ſpelunca, et clamavit poſt Saul, dicẽ-
16 cendo : Domine mi rex : et reſpexit Saul retrorſo ex, et incurvavit Ie David
17 ſuper faciẽ ſuam ſup terram, et adoravit. Et dixit David ad Saul, Ad quid no
18 audis verba filiorũ hominũ ; qui dicunt : Ecce David infidiantes malum
19 tuũ? Ecce hodie vidit oculũ tuũ ꝙ tradidit te Domiñ hodie in manu mea et
20 in ſpelunca : et dixerunt aliũ ut occidere te, et peperci ſup te, et dixi : Non
21 extendã manum meã in dominũ meũ, quia unctũ Domini ipſe. Et domine
22 mi conſidera, etiã vide alam pallii tui in manu mea, quòd cũm abſcindere
23 alam pallii tui, non occidi te : cognoſce et vide quòd non eſt in manu mea
24 culpa et iniquitas, et non peccavi tibi, et tu infidians ſup animã meam ad
25 occidendũ me. Judicabit Dominus inter me et inter te, et ulciſcetur me Ie
26 Dominus à te, et manus mea non erit in te. Et id quod dicunt proverbia
27 quod ab antiquis, Ex impiis exiliũt culpa eorum, et manũ mea non erit in te.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXIV.

1 Poſtea ascendens David inde, conſedit in
2 Maſroth quæ eſt in Gebaoth. Et cùm rever-
3 fus eſſet Saul ab inſectandis Philiſtis, indica-
4 verunt ei, & dixerunt, Ecce David eſt in Maſ-
5 roth quæ eſt in Gebaoth. Quarè ductus Saul
6 tribus millibũ virorũ electorũm ext oco Irae-
7 le, abiit quæſitum Davidẽ & homines ejus in
8 ſuperficie montis Ibicum. Cùmque pervenſſet
9 ad caulã ovilã, quæ eſt in itinere ubi erat ſpe-
10 lunca quædam, ingreſſus Saul ſpeluncam illã
11 dormivit illic, David & hominẽ ſuis in ex-
12 tremitatibũ ſpeluncæ conſidentibũ. Dixerunt
13 ergò David homines ſui, Hæc eſt dies de qua
14 dixit tibi Dũs, Ecce traditurus eſt inimicus tuus
15 in manus tuas, fac illi prout bonũ videtur in
16 oculis tuis. Surgens itaque David, leniter ab-
17 ſcidit fimbriam pallii Saulis : Poſtmodũ verò
18 doluit cor Davidis, quòd abſcidiſſet fimbriã
19 pallii Saulis. Dixitq; David hominibus qui
20 ſecum erant, Abſit mihi a Dño ut faciam rem
21 iſtam contra dominum meum unctum Dũni
22 extendam manum meam in ipſum, quia unctũ
23 Dñi eſt. Et ſententiis abduxit David homi-
24 nes ſui ſecum erant hiſce verbis, nec permiſit
25 eis inſurgere in Saulem. Saul autem ſurgens è
26 ſpelunca, iter perrexit. Poſtea ſurgens David è
27 ſpelunca, inclamavit poſt Saulẽ, & ait, Dño
28 mi rex : converſoq; Saule retrorſum, procidit
29 David in faciẽ ſuam ſuper terrã, & adoravit.
30 Tum dixit David Saulĩ, Ne inſculcet verbis
31 hominũ qui dicunt, Ecce David quærit malũ
32 tuũ. En vide hodiè oculis tuis quòd tradide-
33 rit te Dñs in manus meas hodiè in ſpelunca :
34 & quamvis dixerint viri qui mecũ ſunt ut oc-
35 cidẽrẽ te, clementiã tamen ulis ſum erga te, &
36 dixi, Non extendã manum meam in dominum
37 meum, quia unctus eſt Domini. Imò conver-
38 tere & vide etiam fimbriam pallii tui in ma-
39 nibus meis : cùm enim pallii tui fimbriã præ-
40 cidẽrim, te tamen hand occidiſtis & conſi-
41 deres non eſſe in manibus meis malum vel
42 culpam, nec peccaſſe in tuo verò venaris
43 ad capiendam animã meam. Judicet Dñs in-
44 ter me & te, & ulciſcatur me Dñs manibus
45 tuis, mañ autẽ mea non ſit in te : ita dictũ eſt
46 proverbiis antiquis, Ex impio prodeat impie-
47 tas : manus autem mea non ſit in te.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXIV.

1 * الفصل الرابع والعشرون *

2 * وصعد داود من هناك * ونزل مصروب الى في جبعون * فلما رجع شاول من محاربة اهل
3 فلسطين * اخبروه وقالوا له ان داود بمصروب الى في جبعون * واسحب شاول ثلثة الف رجل
4 من جميع بني اسرائيل * وانطلق في طلب داود واصحابه الى جبل الوعولة * والى مرض العنم
5 الذي في البرية * وكان هناك معاران كنين * فدخل شاول الى المعاران ورقد هناك وكان داود
6 واصحابه خلف المعاران * فقال اصحاب داود له * هذا اليوم الذي قال لك الرب ان عدوك يدفع
7 اليك * فاصنع به ما احببت * فقام داود ودحل * وقطع طرف رداء شاول في رفق * وندم داود
8 بعد ذلك على قطعه طرف رداء شاول * وقال لاصحابه * حاشا ان امد يدي على سيدي مسيح
9 الرب ماوديه * او امد يدي الى قتله * لانه مسيح الرب * وانتهر داود اصحابه بمثل هذا الكلام *
10 ولم يدعهم ان يبيدوا على شاول * ثم قام شاول وخرج من المعاران وسار في طريقه * وقام داود بعده
11 وخرج من موضعه * وهتف بالاثر صوته الى شاول وقال * يا سيدي * يا ايها الملك * فالتفت
12 شاول الى خلفه * فخر داود على وجهه الى الارض ساجدا * وقال داود لشاول * لا تسمع اقوال القوم
13 الذين يقولون ان داود يريد الشر * هذا رايت اليوم بعينيك ان الرب دفعك الي في المعاران * وقال
14 اصحابي قتله * فرحمتك وقلت * لا امد يدي الى قتل سيدي * لانه مسيح الرب * فاقبل الي
15 وانظر الى طرف رداك في يدي * اني قطعت طرف رداك ولم اقتلك * فاعلم بعينيك ان ليس
16 في يدي شر * ولا اساءة * ولا اثم بك * وانت تطلب نفسي * يحكم الرب بيني وبينك * وينتقم
17 الرب مني منك * ولا تستقلني على يدي * كما قيل في الامثال الاولى * المنافق يخرج من
18 المنافق * ولا تستقلني على يدي *

Versio VULGATA.

Quem persequeris, rex Israel? quē persequeris? canē mortuum persequeris, & pulicem unum. Sit Dñs judex, & judicet inter me & te: & videat, & judicet causam meam, & eruat me de mānu tua. Cūm autem complēssēt David loquens sermones hujusce modi ad Saul, dixit Saul, Numquid vox hæc tua est, fili mi David? Et levavit Saul vocem suā, & flevit: Dixit q; ad David, Justior tu es quām ego: tu enim tribuisti mihi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indicasti hodiē quē fecēris mihi bona: quomodō tradidērit me Dñs in manū tuā, & non occiderīs me. Quis enim cū invenerit inimicū suū, dimittet eum in via bona? Sed Dñs reddat tibi vicissitudine hanc, pro eo q; hodiē operatē es in me. Et nunc quia scio q; certissimē regnatur̄ fis, & habiturus in manu tua regnū Israel: Jura mihi in Dño, ne deleas semen meū post me, neque auferas nomen meum de domo patris mei. Et juravit David Saul. Abiit ergò Saul in domū suam: & David & viri ejus ascēdērunt ad tutiora loca.

CAP. XXV.

1 MOrtuus est autē Samuel, & congregatus est universus Israel, & planxerunt eū, & sepelierunt eum in domo sua in Ramatha. Consurgēnsque David descendit in desertum Pharan. Erat autē vir quispiā in solitudine Maon, & possessio ejus in Carmelo, & homo ille magnus nimis: erānq; ei ovis tria millia, & mille capræ: & accidit ut tonderetur grex ejus in Carmelo. Nomen autē viri illius erat Nabal: & nomen uxoris ejus Abigail: erāq; mulier illa prudentissima & speciosa: porrò vir ejūdurus, & pessimus, & malitiosus: erat autē de genere Caleb. Cūm ergò audisset David in deserto quōd tonderet Nabal gregem suū, Misit decem juvenes, & dixit eis; Ascendite in Carmelū, & venietis ad Nabal, & faluta bitis eum ex nomine meo pacificē. Et dicetis; Sit fratribus meis, & tibi pax; & domui tuæ pax, et omnib̄, quecunq; habes, sit 7 pax. Audivi q; tōdēret pastores tui, qui erāt nobiscū in deserto: nunquā eis molesti fuimus, nec aliquando defuit quidquā eis de grege, omni tempore quo fuerunt nobiscū in Carmelo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ νῦν ὀπίσω τίνος σὺ διώκεις βασιλεῦ Ἰσραήλ; ὀπίσω τίνος σὺ διώκεις; ὀπίσω κυνὸς τεθνηκότος, ὀπίσω ἑνὸς ἀνομένου ἐν ὀλίγῳ ἐν ὀλίγῳ ἐν ὀλίγῳ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησε Δαυὶδ τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντα Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν Σαοὺλ, Εἰ φωνὴ σὴ αὕτη, τέκνον Δαυίδ; καὶ ἐπῆρε Σαοὺλ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε. Καὶ εἶπεν Σαοὺλ πρὸς Δαυίδ, δίκαιος εἶ σὺ ἢ ἐγώ, ὅτι σὺ ἀπεδείξω μοι ἀγαθά, ἐγὼ δὲ ἀπεδείξα σοι κακά. Καὶ σὺ ἀπήγγειλάς μοι σήμερον ὃ ἐποίησάς μοι ἀγαθὸν, ὃς ἀπέκλεισέ με κύριος εἰς χεῖρας σου, καὶ οὐκ ἀπέκτεινάς με. Καὶ εἰ εὕρῃς τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξαποστείλῃς αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ; καὶ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῶν ἐν τῇ σήμερον σου ἃ ἐποίησας σοι. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ γινώσκω, ὅτι εἰς (α) βασιλεύσεις βασιλεύων, καὶ στήσεται (β) ἐν χειρί σου ἡ βασιλεία Ἰσραήλ. Καὶ νῦν ὄμοσόν μοι ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐ (γ) μὴ ἐξολεθρεύσεις τὸν σπέρμα μου ἐν τῷ ἐξαλεῖψαι με, καὶ οὐκ ἀπολεῖς τὸ ὄνομα μου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ ὤμοσεν Δαυὶδ τῷ Σαούλ. Καὶ ἀπῆλθεν Σαοὺλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὴν (δ) Μασῶβ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

MS.A. (α) σὺ βασιλεύσεις ὑπὲρ (β) πᾶσιν τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς (γ) κύριε σύναρχε εἰς χεῖρας σου, καὶ (δ) ἐν τῷ ὄρει τῶν Βασάλα καὶ ἐξαποδρύσεις (ζ) Μωαφὲ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Post quem egressus es rex Israelis? & quem persequeris? canem mortuum, & pulicem unum. Sit dominus judex, judicēque inter me & te, & videat, judicēque causam meam, meque ulciscatur manibus tuis. Et cōm finē fecisset David dicendi hæc verba Saul, dixit ei Saul, Vox tua est hæc fili mi David? tum sublatā Saul voce fuā, flevit. Præterea dixit Saul David, Justior me es, quia tu bonum reperdidisti mihi, cūm ego malum inulerim tibi. Tu enim indicasti hodiē te usum ergā me beneficio, qui cūm tradiderit me Dominus in manus tuas, non occidisti me. Sed cūm inveneris aliquis inimicum suum, & dimiseriteum in viam bonam, Dominus reprendet illi bonum: reprendat tibi Dominus pro beneficio quod in me exercuisti. Et nunc ecce cognovi te certissimē regnaturum, & regnum Israelis in manibus tuis firmandum: Jura mihi per Dominum quōd non fis extirpātus semen meum post me, neque perditurus nomen meum è familia patris mei. Juravitque David Saul: tum abiit Saul in domum suam; David autem & viri qui cum eo erant, ascenderunt ad Mafphia.

CAP. XXV.

1 MOrtuo autem Samuele congregati sunt omnes Israelitæ, & planxerunt eum, & sepelierunt eum in sepulchro ipsius in Rama. David vero surgens descendit in desertum Pharan. Porrò vir quidam erat in Maon, & opes ejus in Carmelo: vir ille magnus erat valdè, habebatque oves ter mille, & mille capras. Factūmque est ut cūm tonderet oves fuas in Carmelo, (Nomen autem hujus 3 viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigail: & quidem mulier pulchri erat aspectūs & formæ, vir autem Nabal feverus erat, pravis moribus, ac rabidus) Audiēsque David in 4 deserto quōd tonderet Nabal oves fuas. Quapropter misit David decem juvenes, dixitque David juvenibus, Ascendite ad Carmelum, adite Nabalem, falutēm dicite ei nomine 5 meo, Et sic dicite ad eum, Quis fortē vivus maneat? tu autem ac domus tua sis incolumis. Pastores tui nobiscum erant, nec damnum intulimus eis, nec ullo pretii illis quicquā cunctis diebus quibus fuerunt in deserto.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Quamnam ex filii quesium O rex Israe? 15
& quem sollicitē querus? cane fatū mortuum, et pulicem è pulcisiu quem. Iudi- 16
cet Dominus inter me et inter te, confide-
rētque ut me tueātur, judicētque causam mea,
meque ulciscatur ex manibus tuis. Et cōm finē 17
Davidi dicendi hæc verba Saulis, dixit
Saul David, Vox tua est hæc filii mi David? tum
sublatā Saul voce fuā, flevit. Præterea dixit 18
Saul Davidi, Justior me es, quia tu bonum re-
pendisti mihi, cūm ego malum inulerim tibi.
Tu enim indicasti hodiē te usum erga me be-
neficio, qui cūm tradiderit me Dominus in
manus tuas, non occidisti me. Sed cūm in-
venerit aliquis inimicum suum, & dimiserit
eum in viam bonam, Dominus reprendet illi
bonum: reprendat tibi Dominus pro benefi- 19
cio quod in me exercuisti. Et nunc ecce cog- 20
novi te certissimē regnaturum, & regnum
Israelis in manibus tuis firmandum: Jura
mihi per Dominum quōd non fis extirpātus
semen meum post me, neque perditurus no- 21
men meum è familia patris mei. Juravit-
que David Saulī: tum abiit Saul in domum
suam; David autem & viri qui cum eo erant,
ascenderunt ad Mafphia.

CAP. XXV.

1 MOrtuo autem Samuele congregati sunt omnes Israelitæ, & planxerunt eum, & sepelierunt eum in domo ipsius in Ramatha. Et surrexit David Saul. Et 2
abiit Saul ad locum fuū: & David, & viri ejus, ascenderunt in
Mafficæ angulum.

MS.A. (α) ἐν τῷ ὄρει τῶν Βασάλα καὶ ἐξαποδρύσεις (ζ) Μωαφὲ

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἀπέθανεν Σαμουὴλ, καὶ (α) συνηθροίσθη πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόψονται αὐτὸν, καὶ θάψουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ (α) ἐν Ἀρμαθαίμ. καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον (β) Φαρὰν. Καὶ ἦν (γ) ἀνὴρ ἐν τῇ Μαόν. Καὶ ἡ (γ) οὐσία αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τρισχίλια πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῇ Καρμήλῳ, καὶ ἐν τῷ κείρειν (δ) τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῇ Καρμήλῳ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ Νάβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθὴ (ε) συνετὴ καὶ ἀγαθὴ τῇ ὁράσει· καὶ ὁ ἄνθρωπος (α) σκληρὸς, καὶ πονηρὸς ἐν βουλεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος Χαλεβ. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κείρει Νάβαλ τὰ πρόβατα αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα νεανίσκους, καὶ εἶπεν τοῖς νεανίσκοις, Ἀναβήτε εἰς Καρμήλου καὶ ἐλεύσεσθε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρεῖτε αὐτῷ εἰς εἰρήνην. Καὶ οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν ἀδελφόν μου· εἰρήνη σοὶ καὶ τοῖς οἴκοις σου, καὶ πᾶσιν οἷς ἐὰν ᾖ σοι. Καὶ ἀκήκοα ὅτι κείρουσι σοι οἱ κτήνοί σου· καὶ οἱ ποιμένες σου ἦσαν μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐλυμήνατο αὐτοὺς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσον ἦμεν μεθ' ἡμῶν ἐν Καρμήλῳ.

MS.A. (α) ἐν Ῥαμᾶ. (β) εἰς Φαρὰν. Καὶ (γ) ἀνὴρ ἐν Μαὸν, (δ) ἐν ἀλωνι αὐτοῦ. (ε) τῷ σώματι (ζ) τῷ συνέσει καὶ τῷ (η) συνετῷ καὶ (ζ) ἐν τῷ ὄρει Δαυὶδ τῶν

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Post quem exivit rex Israel? post quem tu fecunus? post debilem unum, 15
post abjectum unum. Et erit Dominus in judicem, et judicabit inter
me et inter te: et manifestum ante eum, & judicabit judicium meum, &
liberabit afflictionem meam à te. Et fuit quando finivit David loqui ver- 16
ba hæc cum Saul, & dixit Saul, Nunquid vox tua ista fili mi David? et ex-
tulit Saul vocem suam et luxit. Et dixit ad David, Justus tu à me, quia tu 18
retribuisti mihi bonum, et ego retribui tibi malum. Et tu indicasti hodie 19
quōd fecisti mecum benignitatem, quōd tradidit me Dis in manu tua, & 20
non occidisti me. Si enim inveniret vir auctorem inimiciciæ suæ, et dimit-
tet eum in via recta? et Dñs rependet tibi bonum propter diem hanc, 21
quod fecisti mihi. Et nunc, ecce scivi, quōd regnando regnabis, et stabilie- 22
tur in manu tua regnum Israel. Et nunc jura mihi in dicto Domini q; non 23
perdes filios meos post me, et non cessare facies nomen meum de domo
patris mei. Et juravit David Saul, et vivit Saul ad domum suam: et David
et viri ejus ascenderunt ad *pra-fidium*.

CAP. XXV.

1 ET mortuus est Samuel, et congregati sunt omnis Israel, et planxerunt 2
super eum, et sepelierunt eum in domo ejus in *Ramah*: et stetit David &
descendit in desertum Paaran. Et vir in Maghon, et substantiæ ejus in Char-
mela, et vir magnus valde, et illi pecora tria millia, et mille caprarum: fuit
cūm tonderet pecora sua in Charmel. Et nomen viri Nabal, et nomen uxo-
ris ejus Abigail, et mulier sapiens intelligentia, et pulchra visu, et vir du-
rus et malus factis: et ipse ex domo Chaleb. Et audivit David in deserto q
tondens Nabal pecora sua. Et misit David decem adolescentes, et dixit Da-
vid adolescentibus, Ascendite ad Charmel, et ite ad Nabal, et rogabitis illi
in nomine meo pacem. Et dicetis sic, Per vitam tuam, et tu pax, et domus 6
tua pax, et omnia quæ tibi pax. Et nunc audivi quōd tondentes tibi [fun.] 7
et nunc pastores tui fuerunt nobiscum, non læsimus eos, et non defuit illis
quicquam omnibus diebus, quibus fuerunt in Charmela.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Post quem egressus es rex Israelis? & quem 15
persequeris? canem mortuum, & pulicem u-
num. Sit dominus judex, judicētque inter 16
me & te, & videat, judicētque causam meam,
meque ulciscatur manibus tuis. Et cōm finē 17
fecisset David dicendi hæc verba Saul, dixit
ei Saul, Vox tua est hæc fili mi David? tum 18
sublatā Saul voce fuā, flevit. Præterea dixit
Saul David, Justior me es, quia tu bonum re-
pendisti mihi, cūm ego malum inulerim tibi.
Tu enim indicasti hodiē te usum erga me be-
neficio, qui cūm tradiderit me Dominus in
manus tuas, non occidisti me. Sed cūm in-
venerit aliquis inimicum suum, & dimiserit
eum in viam bonam, Dominus reprendet illi
bonum: reprendat tibi Dominus pro benefi- 19
cio quod in me exercuisti. Et nunc ecce cog- 20
novi te certissimē regnaturum, & regnum
Israelis in manibus tuis firmandum: Jura
mihi per Dominum quōd non fis extirpātus
semen meum post me, neque perditurus no- 21
men meum è familia patris mei. Juravit-
que David Saulī: tum abiit Saul in domum
suam; David autem & viri qui cum eo erant,
ascenderunt ad Mafphia.

CAP. XXV.

1 MOrtuo autem Samuele congregati sunt omnes Israelitæ, & planxerunt eum, & sepelierunt eum in sepulchro ipsius in Rama. David vero surgens descendit in desertum Pharan. Porrò vir quidam erat in Maon, & opes ejus in Carmelo: vir ille magnus erat valdè, habebatque oves ter mille, & mille capras. Factūmque est ut cūm tonderet oves fuas in Carmelo, (Nomen autem hujus 3 viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigail: & quidem mulier pulchri erat aspectūs & formæ, vir autem Nabal feverus erat, pravis moribus, ac rabidus) Audiēsque David in 4 deserto quōd tonderet Nabal oves fuas. Quapropter misit David decem juvenes, dixitque David juvenibus, Ascendite ad Carmelum, adite Nabalem, falutēm dicite ei nomine meo, Et sic dicite ad eum, Quis fortē vivus 6 maneat? tu autem ac domus tua sis incolumis. Pastores tui nobiscum erant, nec damnum intulimus eis, nec ullo pretii illis quicquā cunctis diebus quibus fuerunt in deserto.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Quamnam ex filii quesium O rex Israe? 15
& quem solicitē querus? cane fatū mor-
tuum, et pulicem è pulcisiu quem. Iudi- 16
cet Dominus inter me et inter te, confide-
rētque ut me tueātur, judicētque causam mea,
meque ulciscatur ex manibus tuis. Et cōm finē 17
Davidi dicendi hæc verba Saulis, dixit
Saul David, Vox tua est hæc filii mi? fatu-
lique Saul vocem suam cum fletu, Et ait 18
Saul David, Tu es me justior et religioſi-
or, quandoquidem retribuisti mihi bonum,
cūm ego malum illi reprendeam. Et tu qui- 19
dem indicāsti hodiē quanto beneficio fis
me profecutus; quōd cūm tradiderit me
Dominus in manum tua, haud interfecisti
me. Cūm autem reperit aliquis inimicum
suum, ejusque poiitur pibilominus benefi- 20
cii profequatur illum, beneficia reprendis
Dominus ut ego quod fecisti mecum hodiē. Nunc e-
go quidem scio te regem futurum, posti me, & 21
regnum Israelitarū ad te devolvendum.
Fuso igitur mihi per Dominum quōd non 22
extinguēs progenies meum post me, neque
delebis nomen meum, nec obliviosus ades
memoriam meam de domo patris mei. Fu- 23
ratque David Saul: obiit, Siul in
domum suam. Dauid autem cum socis
suis ascendit ad Mafphia.

CAP. XXV.

1 MOrtuus est autem Samuel prophetæ, & congregati omnes filii Israel planxerunt eum, & sepelierunt eum in sepulcro quodam in Rama. Surgens autem David descendit ad desertum Pharan. Et erat vir quidam in Mahon, cujus opera & res in Carmelo erant: vir ille magnus ac prosperus, dumtaxat trium millium ovium, & mille capranum etiam. Dum tonsuraē faciēbat oves suas in Carmelo, (Nomen autem hujus viri erat Nabal, & nomen uxoris ejus Abigail: & quidem uxor ejus pulchra erat & speciosa formosa: Vir autem durus erat & afpectu formosus, & malitiosus, Ac ex domo Caleb. Audiēsque David in deserto quōd 4 Nabal tonderet oves suas. Misit ergò David decem juvenes, dixitque David ad juvenes, Ascendite in Carmelum ad Nabal, volite eum jubete, ejusque salutes Dicite nomine meo, Et sic eum alloquēs 6 mini, Pro eo, qui mihi amicus tandem, tum tua & familiæ tuæ incolumitas. Ecce pastores tui apud fuum in deserto, quibus nullum intulimus damnum, nec quicquam deterriti cuādiu diebus quibus fuerunt apud fuos in deserto.

Versio HEBRAICA.

Quem persequeris, rex Israel? post quem persequeris? post canem mortuum, post pulicem unum. Et judicet Dominus inter me & te, & videat, & judicet causam meam, & 16 17 eruat me de manu tua. Cūm autem complēssēt David loquens sermones hujusce modi ad Saul, dixit Saul, Numquid vox hæc tua est, fili mi David? Et levavit Saul vocem suā, & flevit: Dixit q; ad David, Justior tu es quām ego: tu enim tribuisti mihi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indicasti hodiē quē fecēris mihi bona: quomodō tradidērit me Dñs in manū tuā, & non occiderīs me. Quis enim cū invenerit inimicū suū, dimittet eum in via bona? Sed Dñs reddat tibi vicissitudine hanc, pro eo q; hodiē operatē es in me. Et nunc quia scio q; certissimē regnatur̄ fis, & habiturus in manu tua regnū Israel: Jura mihi in Dño, ne deleas semen meū post me, neque auferas nomen meum de domo patris mei. Et juravit David Saul. Abiit ergò Saul in domū suam: & David & viri ejus ascēdērunt ad tutiora loca.

CAP. XXV.

1 MOrtuus est autē Samuel, & congregatus est universus Israel, & planxerunt eū, & sepelierunt eum in domo sua in Ramatha. Consurgēnsque David descendit in desertum Pharan. Erat autē vir quispiā in solitudine Maon, & possessio ejus in Carmelo, & homo ille magnus nimis: erānq; ei ovis tria millia, & mille capræ: & accidit ut tonderetur grex ejus in Carmelo. Nomen autē viri illius erat Nabal: & nomen uxoris ejus Abigail: erāq; mulier illa prudentissima & speciosa: porrò vir ejūdurus, & pessim̄, & malitiosus: erat autē de genere Caleb. Cūm ergò audisset David in deserto quōd tonderet Nabal gregem suū, Misit decem juvenes, & dixit eis; Ascendite in Carmelū, & venietis ad Nabal, & faluta bitis eum ex nomine meo pacificē. Et dicetis; Sit fratribus meis, & tibi pax; & domui tuæ pax, et omnib̄, quecunq; habes, sit 7 pax. Audivi q; tōdēret pastores tui, qui erāt nobiscū in deserto: nunquā eis molesti fuimus, nec aliquando defuit quidquā eis de grege, omni tempore quo fuerunt nobiscū in Carmelo.

Versio HEBRAICA.

15 מי אחרי יצא מלך ישראל אחרי מי אתה רדף אחרי כלב מת אחרי פרעש אחד: 16 יהיה יהוה שופט ודן בינו ובינך וירא וריב את ריבי ושפטני מידך: 17 ויהי ככלות דוד לדבר את הדברים האלה אל שאול ואמר שאול הקולך זה בני דוד ויש׳ שאול את קולו ויבך: 18 ויאמר אל דוד צדיק אתה ממני כי אתה גמלתני הטובה ואני גמלתיך הרעה: 19 ואתה הגדת היום אשר עשיתה אתי טובה אשר סגרני יהוה בידך ולא הרגתני: 20 כי כי ימצא איש אויבו ושלחו בדרך טובה ויהוה ישלם לך תחת הטובה אשר עשיתה לי היום הזה: 21 ועתה הנה ידעתי כי המלך תמלך וקמה בידך ממלכת ישראל: 22 ועתה השבעה לי ביהוה אם תכרית את זרעי אחרי ואם תשמיד את שמי מבית אבי: 23 וישבע דוד לשאול וילך שאול אל ביתו ודוד ואנשיו עלו על המצודה:

CAP. XXV.

1 וימת שמואל ויקבצו כל ישראל ויספדו לו ויקברו אתו בביתו ברמה ויקם דוד וירד אל מדבר פארן: 2 ואיש במעון ומעשהו בכרמל והאיש גדול מאד ולו צאן שלש אלפים ואלף עזים והוא עתד בכרמל: 3 ושם האיש נבל ושם אשתו אביגיל ותאר האשה טובת שכל ויפת תאר והאיש קשה ורע מעלליו והוא כלבי: 4 וישמע דוד במדבר כי גזז נבל את צאנו: 5 וישלח דוד עשרה נערים ויאמר דוד לנערים עלו כרמלה ובאתם אל נבל ושאלתם לו בשמי לשלום: 6 ואמרתם כה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך: 7 ועתה שמעתי כי גזזים לך עתה אשר היו עמ׳ לא הכלמנום ולא פקד מאומה כל ימי הלכם בכרמל: 8 שאל נעריך ויגידו לך על כן מצאו הנערים בעיניך כי ליום טוב באנו הן תן נא לעבדיך ולבנך לדוד:

Targum JONATHAN.

9 בתר מן נפק מלכא דישראל בתר מן אתרדיף בתר חלש חד בתר דחיוש חד: 10 ותרי 11 לרגן ושבר דין ודיני בינא ובינך ובגנא ובגלי קדמוהי ודין ודיני יתפדע עקבי מסך: 12 והוה כד שמע 13 דוד למלל יתפרקנא האלן עם שאול ואמר שאול המלך דין ודין דוד ומרים שאול 14 קליה ובכא ואמר דוד ובכי ואתמר מני אתת מבני אתת מבני אתת בישתא: 15 ואתן 16 חייתא יסגרין יתך בעבדת שבי ויתפסרנין בידך ולא קטלתני: 17 ואדיי ישבח גבר 18 אשר לך ושלם: ועתה שמעתי כי גוזים לך עתה 19 ויתרעיא אשר לא הוינא מתבעין מנהון ולא פקד מנהון מלה כל יומין דהלכון בכרמל: 20 ויתרעיא אנון הוון לן חיין ביומין דהוינן עם רעיא: 21 ואנן לא הוינן מתבעין מנהון מלה ולא פקד מנהון מלה כל יומין דהוון בכרמל: 22 ולא אנון הוון לן חיין ביומין דהוינן עם רעיא: 23 ואל שאול לביתיה וידוד וברוחי מליכי לבעדוהי:

כה

1 וימת שמואל ואתכנשו כל ישראל וספדו עלוהי וקברוהי בביתיה ברמה וקם דוד וחת 2 למדבר פארן: 3 ובגבר בטעון ובגבוהי בכרמל והגבר רבא ליה ען מאה ותלתא 4 אלפין ואלף עזין והוה בגזה ען עזיה בכרמל: 5 ושם גברא נבל ושם אתתיה אביגיל 6 ואתתא חכימה טבת ושפיר ובגבר קשי ובישי בעבדוהי והוא מן בית כלב: 7 ושמע דוד 8 במדברא דארי גיזי לנבל ותשלחון ליה בשמי לשלם: 9 ותימרון כדין לחיי ואתי שלם 10 ביתך ושלם לכל דילך: 11 וכען שמעת דארי גיזין לך קאן רעיא דילך 12 אנן מקנטנין ולא שבא להון מדעם כל יומין דהוו בכרמלא:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἀπέθανεν Σαμουὴλ, καὶ (α) συνηθροίσθη πᾶς Ἰσραὴλ, καὶ κόψονται αὐτὸν, καὶ θάψουσιν αὐτὸν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ (α) ἐν Ἀρμαθαίμ. καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον (β) Φαρὰν. Καὶ ἦν (γ) ἀνὴρ ἐν τῇ Μαόν. Καὶ ἡ (γ) οὐσία αὐτοῦ ἐν τῷ Καρμήλῳ, καὶ ὁ ἄνθρωπος μέγας σφόδρα· καὶ τρισχίλια πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῇ Καρμήλῳ, καὶ ἐν τῷ κείρειν (δ) τὰ πρόβατα αὐτοῦ ἐν τῇ Καρμήλῳ. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ Νάβαλ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἀβιγαία. καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθὴ (ε) συνετὴ καὶ ἀγαθὴ τῇ ὁράσει· καὶ ὁ ἄνθρωπος (α) σκληρὸς, καὶ πονηρὸς ἐν βουλεύμασι, καὶ ὁ ἄνθρωπος Χαλεβ. Καὶ ἤκουσε Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κείρει Νάβαλ τὰ πρόβατα αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ δέκα νεανίσκους, καὶ εἶπεν τοῖς νεανίσκοις, Ἀναβήτε εἰς Καρμήλου καὶ ἐλεύσεσθε πρὸς Νάβαλ, καὶ ἐρεῖτε αὐτῷ εἰς εἰρήνην. Καὶ οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν ἀδελφόν μου· εἰρήνη σοὶ καὶ τοῖς οἴκοις σου, καὶ πᾶσιν οἷς ἐὰν ᾖ σοι. Καὶ ἀκήκοα ὅτι κείρουσι σοι οἱ κτήνοί σου· καὶ οἱ ποιμένες σου ἦσαν μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐκ ἐλυμήνατο αὐτοὺς οὐδὲν πάσας τὰς ἡμέρας ὅσον ἦμεν μεθ' ἡμῶν ἐν Καρμήλῳ.

MS.A. (α) ἐν Ῥαμᾶ. (β) εἰς Φαρὰν. Καὶ (γ) ἀνὴρ ἐν Μαὸν, (δ) ἐν ἀλωνι αὐτοῦ. (ε) τῷ σώματι (ζ) τῷ συνέσει καὶ τῷ (η) συνετῷ καὶ (ζ) ἐν τῷ ὄρει Δαυὶδ τῶν

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Post quem exivit rex Israel, & post quem tu fecunus? post debilem unum, 15
post abjectum unum. Et erit Dominus in judicem, et judicabit inter
me et inter te: et *manifestum* ante eum, & *judicabit judicium meum*, & 16
liberabit afflictionem meam à te. Et fuit quando finivit David loqui ver-
ba hæc cum Saul, & dixit Saul, Nunquid vox tua ista fili mi David? et ex-
tulit Saul vocem suam et luxit. Et dixit ad David, Justus tu à me, quia tu 18
retribuisti mihi bonum, et ego retribui tibi malum. Et tu indicāsti hodie 19
quōd fecisti mecum benignitatem, quōd tradidit me Dis in manu tua, & 20
non occidisti me. Si enim inveniret vir auctorem inimiciciæ suæ, et dimit-
tet eum in via recta? et Dñs rependet tibi bonum propter diem hanc,
quod fecisti mihi. Et nunc, ecce scivi, quōd regnando regnabis, et stabilie- 21
tur in manu tua regnum Israel. Et nunc jura mihi in dicto Domini q; non 22
perdes filios meos post me, et non cessare facies nomen meum de domo
patris mei. Et juravit David Saul, et vivit Saul ad domum suam: et David
et viri ejus ascenderunt ad *pra-fidium*.

CAP. XXV.

1 ET mortuus est Samuel, et congregati sunt omnis Israel, et planxerunt 2
super eum, et sepelierunt eum in domo ejus in *Ramah*: et stetit David &
descendit in desertum Paaran. Et vir in Maghon, et substantiæ ejus in Char-
mela, et vir magnus valde, et illi pecora tria millia, et mille caprarum: fuit
cūm tonderet pecora sua in Charmel. Et nomen viri Nabal, et nomen uxo-
ris ejus Abigail, et mulier sapiens intelligentia, et pulchra visu, et vir du-
rus et malus factis: et ipse ex domo Chaleb. Et audivit David in deserto q
tondens Nabal pecora sua. Et misit David decem adolescentes, et dixit Da-
vid adolescentibus, Ascendite ad Charmel, et ite ad Nabal, et rogabitis illi
in nomine meo pacem. Et dicetis sic, Per vitam tuam, et tu pax, et domus 6
tua pax, et omnia quæ tibi pax. Et nunc audivi quōd tondentes tibi [fun.] 7
et nunc pastores tui fuerunt nobiscum, non læsimus eos, et non defuit illis
quicquam omnibus diebus, quibus fuerunt in Charmela.

שמואל א׳ כה

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Targum JONATHAN.

Paraph. Chald. Versio Latina.

שמואל א׳ כה

Versio VUL.LAT.

reliquero si addat Sic & David inimicis Deus faciat Sic
כה יעשה אלהים לאויבי דויד וכה יוסיף אם־אשאיר
vidit Et parietem in mingentem mane ad eique ei quæ omnibus ex
מכל־אשר־לו עד־הבקר משתין בקיר: ותראה Abigail
se prostravit & adoravit terram & cecidit ad pedes eius & dixit
אביגיל את־דויד ותרד מעל החמור ותפל
Ecce ego ancilla tua audi & ut ancillæ tuæ loquatur & audi verba ancillæ tuæ
לאפי דויד על־פניה ותשתחו ארץ: ותפל
Ecce ego ancilla tua & ut loquatur ancilla tua in aures tuas
לרגליו ותאמר בי־אני ארני העון ותדבר
audi & ut ancillæ tuæ loquatur & audi verba ancillæ tuæ obsecro
נא אמתך באזניך ושמע אמרת אמתך:
domine ne ponat dominus meus cor suum super virum istum Nabal
אל־נא ישת ארני את־לבו אל־איש הבליעל הזה
quia sicut nomen eius sic est Nabal & stultitia apud eum sic enim
כי כשמו כן הוא נבל ונבלה עמו
nomen eius Nabal & stultitia apud eum & ego ancilla tua non vidi
ואני אמתך לא־חזיתי את־נערי ארני אשר שלחת
pueros domini mei quos misisti Nunc ergo Domine vivit
לרבות אדני חי־יהוה וחי־נפשך אשר־מנעך
Domine & vivit anima tua qui prohibuit te ne venires in sanguine
יהוה מבוא בדמים ושוע יד־לך
meo & salvavit manus tuas
ועתה יהוה ובנבל אויבך המבקשים את־ארני רעה
Et nunc Domine & in inimicis tuis & in quærentibus malum Domino
ותהי הברכה הזאת אשר־הביא שפחתך לארני
Et nunc ecce benedictionem hanc quam attulit ancilla tua tibi domino
ונתנה לנערים המהלכים ברגלי ארני:
meo & da pueris qui sequuntur te Domine meo & ut pedes tui
שא נא לפשע אמתך כי־עשה עשה יהוה
Parce obsecro peccatum ancillæ tuæ quia faciet Dominus
לארני בית נאמן כי־מלחמות יהוה ארני
domino meo domum fidelem quia prælia Domini
נלחם ורעה לא תמצא בך מימיך:
pugnat & malitia non inveniatur in te omnibus diebus tuis
ויקם אדם
Et surrexerit homo
לרדפך ובקש את־נפשך והיתה נפש ארני
ad te & quærendo te & ut quærendo animam tuam
צרורה בצרור החיים את־יהוה אלהיך ואת־נפש אויבך
erit anima domini mei in fasciculo viventium apud Dominum Deum tuum
יקלענה בתוך כף הקלע: והיה כי־יעשה
inimicorum autem animæ eius quasi in medio fundæ
יהוה לארני ככל אשר־דבר את־הטובה עליך
Et erit cum fecerit Dominus tibi domino meo omnia quæ locutus est de te
ולצוך לנגיד על־ישראל: ולא־תהיה זאת לך
& constituerit te tibi præceptorem super Israel non erit hoc tibi
לפוקה ולמכשול לב לארני ולשפך
offendiculum & scandalum cordis domino meo & effundendum
דם־חנם לארני לושע ידו ויהיטב
sanguinem gratis & ut ut salvaret manus suas Domino & benefecerit
יהוה לארני וזכרתה את־אמתך:
David Domino & ut memor sit ancillæ tuæ
ויאמר דויד
Dixitque David
אל־אביגיל ברוך יהוה אלהי ישראל אשר שלחך היום
ad Abigail Benedictus Deus Israel qui misit te hodie
הזה לקראתי: וברוכה עטך וברוכה את־אשר
in occursum meum et benedicta eloquium tuum
כלאתני מבוא בדמים ושוע יד־לי
et benedicta tu, quæ prohibuisti me hodie ne irem ad sanguinem
מי־אמנם אם־לא אחיש לבלתי־היות לנקבה
meum & ut ulciscerem me manu mea
כי אם־לא מהרת ובאת לקראתי
Verumtamen nisi festinasses & venisses in occursum
לא־נותר לנבל עד־אור הבקר משתין בקיר:
mihi non remansisset Nabal usque ad lucem matutinam mingens ad parietem.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Τάδε ποιήσαι ὁ θεὸς τῷ Δαυὶδ καὶ τάδε
προσθείη, εἰ ἐπιλείψει ἐκ πάντων τῶν
Νάβαλ ἕως πρωὶ ἀρθῆναι πρὸς τοῖχον.
Καὶ ἴδεν Ἀβιγαὶα ὁ Δαυὶδ, καὶ ἔπεσεν
ἀπὸ τοῦ ὀνου καὶ προσέπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἔπεν, Ἐν ἐμοὶ κύριε μὴ ἡ ἀδικία· μὰ λαλήσατω δὴ ἡ δούλη σου ἐν τοῖς ὠσί σου, καὶ ἀκουσάτω ἡ δούλη σου τὰ ῥήματα τῶν χειλέων σου. Μὴ δὴ θέσθω ὁ κύριός μου καρδίαν αὐτῷ τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πονηροῦ τοῦ Νάβαλ· ὅτι κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὕτως ἐστὶν, καὶ ἄφρων μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ ἡ δούλη σου οὐκ εἶδον τὰ (α) παιδάρια τοῦ κυρίου μου ἃ ἀπέστειλας.
Καὶ νῦν (β) κύριε μου, ζῇ κύριος, καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, κωλύων σε ἐκδικεῖν σε κύριόν σου τὸν βασιλέα τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα ἀδίκου, καὶ σῶσαι τὸν χεῖρά σου σοί. καὶ νῦν γένοιτο οἱ ἐχθροί σου (γ) καὶ οἱ ἐκζητοῦντες τῷ κυρίῳ μου κακὰ, καὶ νῦν ἰδοὺ τὴν δωροληψίαν ταύτην, ἣν εἰσήνεγκεν ἡ δούλη σου τῷ κυρίῳ μου, (δ) ἡ δοθεῖσα τοῖς πεπορευμένοις πρὸς κύριόν μου.
Λεγε δὴ τῇ θεραπαίνῃ σου Δαυὶδ (ε) ὅτι πολὺν κόπον κόπῳ κύριός μου ἐκόπωσεν τὸν δοῦλον σου· ὁ δὲ κύριός μου (ζ) ὀλίγον κόπον, ὅτι πόλεμον κυρίου μετὰ ὁ (η) κύριός μου πολεμεῖ, ᾗ κακία οὐχ ὑπερεύρεθη (θ) ἐν σοὶ πάντοτε. Καὶ ἀνεστάσεται ἄνθρωπος κατεδιώκων σε καὶ ζητῶν τὴν ψυχὴν σου, (ι) ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ κυρίου μου (κ) ἔσται ἐν δεσμῷ ζωῶν κυρίῳ τῷ θεῷ σου· (λ) τὰς δὲ ψυχὰς τῶν ἐχθρῶν σου σφενδόνας ἐν μέσῳ τῆς σφενδόνης κυρίου τῷ κυρίῳ μου πάντα τὸν ἐλθόντα σοι κακὰ ἐπὶ σοί. (μ) καὶ ἔσται ὅταν ποιήσῃ κύριός μου τῷ κυρίῳ μου πάντα τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἐλάλησεν περὶ σοῦ, καὶ ἐντείλῃται σοι εἰς ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται σοι τοῦτο βλαβερὸν εἰς (ν) ζωὴν ἄνδρα τοῦ κυρίου μου, ἐκχεῖαι αἷμα ἄδικον ἀνεκδίκητον, καὶ σῶσαι χεῖρα κυρίου μου αὐτῷ· καὶ ἐγνωσθήσεται κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (ξ) καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει (ο) κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, (π) καὶ ἐν τῇ δούλῃ σου ἐν ἡμέρᾳ ἣν (ρ) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (σ) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (τ) Δαυὶδ, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (υ) ἀπαντήσαί με, καὶ εὐλογητὸς ὁ λόγος σου, καὶ εὐλογημένη σὺ ὁ ἀποκωλύσας με σήμερον ἐν ταύτῃ μὴ ἐλθεῖν εἰς αἷμα, (φ) ἐκδικῆσαι με χειρί μου. Πλὴν ὅτι ζῇ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκώλυσέ με (χ) μὴ κακῶσαί σε (ψ) ἀφεῖσαν σὲ ἐκ τοῦ ἐκζητοῦντος σε (ω) κακὸν ἐν σοί. Καὶ ἔδεξατο Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (α) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, (β) καὶ ἐν τῇ δούλῃ σου ἐν ἡμέρᾳ ἣν (γ) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (δ) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (ε) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (ζ) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν (η) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (θ) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (ι) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (κ) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν (λ) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (μ) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (ν) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (ξ) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν (ο) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (π) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (ρ) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (σ) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν (τ) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (υ) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (φ) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (χ) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν (ψ) ἀνέστη κύριός σου τῷ κυρίῳ μου, (ω) καὶ ἐνεφράνθη ἡ δούλη σου τῷ (α) Δαυὶδ τὴν Ἀβιγαὶα, Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, ὃς ἀπέστειλέ σε σήμερον ἐν ταύτῃ εἰς (β) ἀπαντήσαί με, καὶ ἐν σοὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἣν ἀγαθύνει κύριός σου τὸν κύριόν μου, καὶ ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ

שמואל א׳ כו

Ascende tibi:et & filii adscendunt quod ei* manu à David cepit Et

לא יוסיף לבוא אליו׳ ויבא שמואל אל־דוד המצפה׳ ושאול הלך לביתו׳ גבעת שאול׳ ודוד ואנשיו עמדו במצדות׳ ויבא דוד׳ ויקם שאול׳ ויתיצב במערכה׳ לקראת דוד׳ ויהי דוד׳ בהר המדבר׳ ויראה כי־בא שאול׳ אחרי דוד׳ במדבר׳ ויאמר דוד׳ לאחימלך׳ החתי׳ ולאבישי׳ בן־צרויה׳ אחי־יואב׳ לאמר׳ מי־ירד׳ אתי׳ אל־שאול׳ המחנה׳ ויאמר אבישי׳ אני׳ ארד׳ עמך׳ ויבאו דוד׳ ואבישי׳ אל־העם׳ ושאול׳ שכב׳ בתוך המערכה׳ ועמו׳ נצב׳ בארץ׳ מראשתיו׳ ואבנר׳ בן־נר׳ שר׳ צבאו׳ ושאול׳ שכב׳ בתוך המערכה׳ והעם׳ חנים׳ סביבותיו׳

Versio VUL.LAT.

Suscepit ergò David de manu ejus omnia quæ attulerat ei, dixitq; ei; Vade pacificè in domũ tuã, ecce audivi vocẽ tuã, & honoravi faciem tuã. Venit autem Abigail ad Nabal: & ecce erat ei convivii in domo ejus, quasi convivium regis, & cor Nabal jucundũ: erat enim ebrius nimis: Et non indicavit ei verbum pusillũ aut grande usq; manè. Dilucnlo autẽ cũ digessisset vinũ Nabal, indicavit ei uxor sua verba hæc, & emortuum est cor ejus intrinsecus, & factũ est quasi lapis. Cũmq; pertransissent decem dies, percussit Dãs Nabal, & mortu* est. Quod cũ audisset David mortũ Nabal, ait; Benedictus Dãs, qui judicavit causã opprobrii mei de manu Nabal, & servũ suum custodivit à malo, & malitiam Nabal reddidit Dãs in caput ej*. Misit ergò David, & locu* est ad Abigail, ut sumeret eam fibi in uxorem. Et venerunt pueri David ad Abigail in Carmẽlũ, & locuti sunt ad eã, dicentes; Ecce David misit nos ad te, ut accipiat te fibi in uxorem. Quæ consurgens adoravit prona in terram, & ait; Ecce ancilla tua sit in ancillam, ut lavet pedes servorũ dñi mei. Et festinavit, & surrexit Abigail, & ascendit sup asinũ, & quinq; puellæ sequtæ eam, & secuta est nuntios David: & facta est illi uxor. Sed & Achinoam accepit David de Jezrael: & fuit uxraq; uxor ej*. Saul autẽ dedit Michol filiam suam, uxorem David, Phalti filio Lais, qui erat de Gallim.

CAP. XXVI.

ET venerũt Ziphæi ad Saul in Gabaa, dicentes; Ecce, David abscondit* est in colle Hachila, quæ est ex adverso solitudinis. Et surrexit Saul, & descendit in desertũ Ziph, & cũ eo tria millia virorũ electorũ Israël, ut quæreret David in deserto Ziph. Et castrametatus est Saul in Gabaa Hachila, quæ erat ex adverso solitudinis in via. David autẽ habitabat in deserto. Videns autem q; venisset Saul post se in desertũ, Misit exploratores, & didicit q; illuc venisset certissimè. Et surrexit David clàm, & venit ad locũ vbi erat Saul: cũmq; vidisset locum, in quo dormiebat Saul, & Abner filius Ner, princeps militiæ ejus, & Saulem dormientẽ in tentorio, & reliquum vulgus per circuitum ejus,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

cum Translatione LATINA.

35 Καὶ ἔλαβεν Δαυὶδ ἐκ (a) χειρὸς αὐτῆς πάντα
ἃ ἔφερεν αὐτῷ, (b) καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀνάβαινε
εἰς εἰρήνην εἰς οἶκόν σου· ἰδοὺ, ἤκουσα τῆς
φωνῆς σου, καὶ ἐθαυμάσθη σου τὸ πρόσωπον. (c) Καὶ
παρεγένετο Ἀβιγαὶὰ πρὸς Νάβαλ, καὶ (d) ἰδοὺ (e)
αὐτῷ πότος ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς πότος (f) βασιλέως.
καὶ ἡ καρδία Νάβαλ ἀγαθὴ ἐν
αὐτῷ· ὁ δὲ μεθύων ἦν (g) σφόδρα. ἃ
οὐκ ἀπήγγειλεν αὐτῇ ῥῆμα μικρὸν ἢ μέγα ἕως
οὗ φωτὸς τοῦ πρωΐ. Καὶ ἐγένετο πρωΐ, (h)
ἡνίκα ἐξέβαλεν ὁ οἶνος Νάβαλ, ἀπήγγει-
λεν ἡ γυνὴ αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦτα. (i) ἐνε-
πάγη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, (j) καὶ ἐγένετο
εἰς λίθος. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπὶ δέκα ἡμέ-
ρας, (k) ἐπάταξε κύριος τὸν Νάβαλ, καὶ ἐτε-
λεύτησεν. Καὶ ἤκουσε (l) Δαυὶδ, ὡς ἐτε-
λεύτησε Νάβαλ, καὶ εἶπεν, Εὐλογητὸς κύριος, ὃς ἐκρί-
νατο τὴν κρίσιν τῶν ὀνειδισμῶν μου ἐκ χειρὸς Νάβαλ,
καὶ τὸν δοῦλον αὐτοῦ οὐκ ἐφείσατο· καὶ κατὰ τὴν κακίαν
αὐτοῦ ἀπεδώκατο κύριος τὴν κακίαν αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλήν
αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐλάλησε
περὶ Ἀβιγαὶὰ τοῦ λαβεῖν αὐτὴν αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἦλθον οἱ παῖδες Δαυὶδ πρὸς
Ἀβιγαὶὰ εἰς Καρμῆλον, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὴν λέγοντες, Δαυὶδ ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σε,
τοῦ λαβεῖν σε αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ ἀνέστη ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ δούλη σου εἰς παιδίσκην τοῦ νίπτειν τοὺς πόδας τῶν παιδαρίων τοῦ κυρίου μου. Καὶ ἔσπευσεν ἡ Ἀβιγαὶὰ καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον, καὶ πέντε παιδάρια μετὰ τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω τῶν ἀγγέλων Δαυὶδ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς γυναῖκα. Καὶ τὴν Ἀχινοὰμ τὴν Ἰεζραελῖτιν ἔλαβε καὶ ἐγένετο αὐτὴ γυναῖκα αὐτοῦ. Καὶ τὴν Μελχὸλ θυγατέρα Σαοὺλ ἔδωκε Σαοὺλ τῷ Φαλτὶ υἱῷ Λαΐς τῷ ἐκ Γαλλείμ.

ΚΕΦ. κϛ'.

ΚΑὶ ἦλθον οἱ Ζιφαῖοι πρὸς τὸν Σαοὺλ λέγοντες, Ἰδοὺ κέκρυπται ὁ Δαυὶδ παρὰ τῷ βουνῷ τῷ Ἑχειλὰ τὸ ἐπὶ τὸν ἀπέναντι τῆς ἐρήμου. Καὶ ἀνέστη Σαοὺλ καὶ κατέβη εἰς τὴν ἔρημον Ζιφ, καὶ μετ' αὐτοῦ τρεῖς χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτοὶ ἐξ Ἰσραὴλ, ζητεῖν τὸν Δαυὶδ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ζιφ. Καὶ παρεκάθισε Σαοὺλ ἐν τῷ βουνῷ τῷ Ἑχειλὰ τὸ ἐπὶ τὸν ἀπέναντι τῆς ἐρήμου. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθισεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. (a) καὶ ἐπεῖδε τὸ ὅτι ἐκζητεῖ Σαοὺλ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ κατασκόπευσε τὸν τόπον οὗ ἐκεῖ ἦν Σαοὺλ καὶ ἐνέβλεψε καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ Σαοὺλ κοιμώμενος, καὶ Ἀβνὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστράτηγος αὐτοῦ· καὶ ὁ Σαοὺλ κοιμᾶται ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὁ λαὸς παρεμβεβλήκασι κύκλῳ αὐτοῦ.

MS.A. (a) καὶ ἰδὼν (b) Ἀχινοὰμ (c) Βεεσσαμιθ. Καὶ κατέβη Σαοὺλ καὶ ἐπορεύθη εἰς (d) Ζιφ, (e) καὶ ἰδοὺ (f) Ζιφ. (g) Ἐκ Ἑβ. (h) Ἐν τῷ πρωΐ. (i) Ἐγένετο (j) Εἰς λίθον. (k) Ἐν τῷ ἀπελθεῖν τὴν ἡμέραν. (l) Ἐν τῷ ἀκοῦσαι Δαυὶδ ὅτι τέθνηκε Νάβαλ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

35 ܘܢܣܒ ܕܘܝܕ ܡܢ ܐܝܕܗ ܟܠ ܕܐܝܬܝܠܗ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܣܠܩ ܠܫܠܡܐ ܠܒܝܬܟ ܗܐ ܫܡܥ ܩܠܟ ܘܫܘܐ ܦܢܝܟ
36 ܕܐܝܬܝ ܠܬܡܢ ܘܥܒܕ ܡܫܬܐ ܠܡܠܟܐ ܘܗܘܬ ܐܒܝܓܐܠ ܠܢܒܠ ܘܗܘ ܠܗ ܡܫܬܐ ܕܡܠܟܐ ܘܠܒ ܢܒܠ ܛܒ ܥܠ ܗܘ ܘܗܘ ܫܟܝܪ ܠܡܫܬܐ ܘܠܐ ܐܚܘܐ ܠܗ ܡܠܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܪܒܬܐ ܥܕ ܨܦܪܐ ܕܨܦܪ ܘܥܕ ܪܡܫܐ ܕܪܡܫ
37 ܘܗܘ ܡܢ ܨܦܪ ܕܐܬܥܪ ܡܠܬܐ ܕܢܒܠ ܠܐܢܬܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܝܬ ܠܒܗ ܒܓܘܗ ܘܗܘ ܐܟܝܢ ܠܐܒܢ ܘܡܝܬ ܗܘ ܢܒܠ ܒܥܫܪܐ ܝܘܡܝܢ ܘܡܬ ܢܒܠ
38 ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܕܡܝܬ ܢܒܠ ܘܐܡܪ ܒܪܟ ܡܪܝܐ ܕܕܝܢ ܠܥܠܒܐ ܕܚܣܪܢ ܡܢ ܐܝܕ ܢܒܠ ܘܠܥܒܕܗ ܢܛܪ ܡܠܐ ܒܝܫ ܡܢ ܐܝܕ ܢܒܠ ܘܫܕܪ ܠܐܒܝܓܐܠ ܠܡܣܒ ܠܗ ܠܡܫܬܐ ܠܡܫܪܐ ܠܗ ܠܢܫ ܠܡܫܪ ܠܗ ܠܡܫܬܐ
39 ܘܐܬܝ ܕܘܝܕ ܠܒܝܬ ܢܒܠ ܘܐܡܪ ܠܐܒܝܓܐܠ ܡܠܬ ܕܐܬܝ ܠܝ ܥܡ ܢܒܠ ܕܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܡܢ ܒܝܫ ܘܡܢ ܛܒ ܘܫܠܚ ܕܘܝܕ ܘܡܠܠ ܠܐܒܝܓܐܠ ܕܢܣܒ ܠܗ ܠܡܫܬܐ
40 ܘܐܬܘ ܥܒܕܝ ܕܘܝܕ ܠܘܬ ܐܒܝܓܐܠ ܠܟܪܡܠ ܘܡܠܠܘ ܥܡܗ ܠܡܐܡܪ ܕܘܝܕ ܫܕܪܢ ܠܘܬܟ ܠܡܣܒ ܠܗ ܠܡܫܬܐ ܘܐܡܪܘ ܗܐ ܥܒܕܝܟ ܠܡܫܬܐ ܠܡܫܪܐ ܠܪܓܠܝ ܡܝܐ ܕܪܡ ܠܡܫܬܐ
41 ܘܩܡ ܐܒܝܓܐܠ ܘܣܓܕ ܥܠ ܐܦܝܗ ܠܐܪܥܐ ܘܐܡܪ ܗܐ ܐܢܐ ܥܒܕܬܟ ܠܡܫܬܐ ܠܡܫܪܐ ܠܪܓܠܝ ܡܝܐ ܕܪܡ ܠܡܫܬܐ ܘܡܫܬܐ ܠܡܫܪܐ ܠܗ ܠܢܫ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡܫܬܐ
42 ܘܩܡ ܐܒܝܓܐܠ ܘܣܠܩ ܥܠ ܐܬܢܐ ܘܚܡܫ ܛܠܝܬܐ ܕܡܫܬܪܝܢ ܥܡܗ ܘܐܙܠ ܒܬܪ ܡܠܐܟܐ ܕܕܘܝܕ ܘܗܘ ܠܗ ܠܡܫܬܐ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡ
43 ܘܐܚܝܢܥܡ ܡܢ ܝܙܪܥܐܠ ܠܩܚ ܘܗܘ ܠܗ ܠܡܫ ܠܗ ܠܡ ܠܗ ܠܡ ܠܗ ܠ ܠ ܠ

Versio VULG. LAT.

שמואל א׳ כו

Abisai ad &, Chitæum Achimelech ad dixit &, David respondit Et
6 וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי וְאֶל־אֲבִישַׁי
Saul ad nequam descendet Quis : dicendo, Joab fratrem Serujah filium
בֶּן־צְרוּיָה אָחִי יוֹאָב לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי אֶל־שָׁאוּל
venit Et ...tecum descendam Ego : Abisai dixit Et *respiramentum in*
אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי אֶרֶד עִמָּךְ׃ 7 וַיָּבֹא
domibat jacens Saul ecce & : nocte populum ad Abisai & David
דָּוִד וְאֲבִישַׁי אֶל־הָעָם וְשָׁאוּל שֹׁכֵב יָשֵׁן
Abner & ejus capitibus terra in *campofe* ejus lancea & ejus in
בַּמַּעְגָּל וְחֲנִיתוֹ מְעֻרָיו בָּאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו וְאַבְנֵר
David ad Abisai dixit Et ejus cervicibus jacentes populus &
וְהָעָם שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָיו׃ 8 וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד
nunc & : tua manu in tuum inimicum hodie Deus Conclusit
סָגַר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֹיְבֶךָ בְּיָדֶךָ וְעַתָּה
ad terabo non & una vice terra in & lancea & nunc eum percutiam
אֶנְּנָא אַךְ־בַּחֲנִית אַרְצֶנּוּ בָאָרֶץ פַּעַם אֶחָת וְלֹא אֹסִיף לוֹ׃
mipsi quis quia : eum *contempsit* Ne : Abisai ad David Dixitque
9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח
Dixitque : erit innocens & DOMINI Christum in suam manum
יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנִקֵּה׃ 10 וַיֹּאמֶר
eum percutierit DOMINUS *si quis* , DOMINUS Vivit : David
דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־יְהוָה יִנְּגֶפֶנּוּ
: perierit & descendet pralium in vel *mortiatur* & venerit ejus dies vel
אוֹ־יוֹמוֹ יָבֹא וָמוֹת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפֶּה׃
Christum in mean manum *absit* & DOMINO à mihi Absit
11 חָלִילָה לִי מֵיהוָה שְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ
ejus capitibus que *jacean* *adstro cape* nunc Et DOMINI
יְהוָה וְעַתָּה־קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית אֲשֶׁר־מְרַאֲשֹׁתָו
David *vipi* Et *Abisai* *aquarum* *fcyphum* &
וְאֶת־צַפַּחַת הַמָּיִם וְנֵלְכָה לָנוּ׃ 12 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־הַחֲנִית
eidem non & : fibi abierunt & , Saul *capitibus* *aquarum* *fcyphum* &
וְאֶת־צַפַּחַת הַמָּיִם מֵרֹאשֹׁת שָׁאוּל וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה
quoniam : *dum esset* ipsi omnes quia *expergefactus* non & *exgaudens* non &
וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים כִּי
transfixus David transivit Et *eos* super ceciderat Domini sopor
תַרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ 13 וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר
eus inter locus multus à longè à *mentis* *eopu* super fletit &
וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם בֵּינֵיהֶם׃
Nonne : dicendo , Her filium Abner ad & *populum* ad David clamavit Et
14 וַיִּקְרָא דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר לֵאמֹר הֲלֹא
, ad clamifti tu Quis : abisai & Abner respondit Et ? Abner responderis
תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה קָרָאתָ אֵל־
quis Et ? tu vir Nonne : Abner ad David dixit Et ? regem
הַמֶּלֶךְ׃ 15 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא אִישׁ אַתָּה וּמִי
? regem rogum dominum ad custodifti non quid ut & ? Israel in cuiscut
כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ
Non *...tum* dominum regem *cernunc* & ad *populi* unus vegit quia
כִּי בָא אֶחָד הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃ 16 לֹא
, *ne morte filii* quia , Dominus Vivit : fecisti quod hoc *eodem* bonum
טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי מָוֶת אַתֶּם אֲשֶׁר
, DOMINI *eidem super* vestrum Dominis *super* custodifti non qui
לֹא שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה
qui aquarum fcyphus & , *regis* lancea ubi , vide nunc Et
וְעַתָּה רְאֵה־אֵת־חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֵת צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר
hac tua vox Nam dixit & David *eocem* Saul cognovit Et *ejus capitibus*
מְרַאֲשֹׁתָו׃ 17 וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ זֶה
: dixit Et , Rex mi domine mea Vox : David dixit Et ? David mi filii
בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 18 וַיֹּאמֶר
? fecit quid quia ? fimus servum *post perfequens* meus domio* quid ut
לָמָּה רָדַף אֲדֹנִי עַבְדּוֹ כִּי מָה עָשִׂיתִי
? malum mea manu in quod &
וּמָה־בְּיָדִי רָעָה׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ, καὶ εἶπεν πρὸς Ἀβιμέλεχ ὁ Χετταῖος, καὶ πρὸς (α) Ἀβισὰ υἱὸν Σαρουιὰ ἀδελφὸν Ἰωάβ, λέγων, Τίς κατεβήσεται μετ' ἐμὲ πρὸς Σαὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν; καὶ ἔφη (α) Ἀβισαί, Ἐγὼ κατεβήσομαι μετ' ἐμοῦ πρὸς Σαὺλ εἰς τὴν παρεμβολήν. 7 καὶ (β) ἦλθεν Δαυὶδ καὶ Ἀβισὰ πρὸς τὸν λαὸν νυκτὸς, καὶ ἰδοὺ Σαὺλ κεῖται κοιμώμενος ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἐμπεπηγὼς ἐν τῇ γῇ παρὰ κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἀβνὴρ καὶ ὁ λαὸς κοιμώμενοι κύκλῳ αὐτοῦ. 8 καὶ ἔφη (α) Ἀβισαὶ πρὸς Δαυὶδ, Συνέκλεισε κύριος σήμερον τὸν ἐχθρόν σου εἰς χεῖρές σου, καὶ νῦν πατάξω αὐτὸν τῷ δόρατι εἰς τὴν γῆν ἅπαξ, καὶ οὐ προσθήσω αὐτῷ. 9 καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς (α) Ἀβισαί, Μὴ διαφθείρῃς αὐτόν, ὅτι τίς ἐκτείνει χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἀθῷος ἔσται; καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Ζῇ (γ) κύριος, κἂν μὴ κύριος πατάξῃ αὐτὸν, ἢ ἡμέρα αὐτοῦ ἥξει καὶ τελευτήσει, ἢ εἰς πόλεμον καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκπεσεῖται. 10 ἀπὸ κυρίου μοι εἰ τοῦ μὴ ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρά μου ἐν τῷ χριστῷ κυρίου. (γ) κύριος ἐὰν μὴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, ἢ ἐὰν εἰς πόλεμον καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκπεσεῖται, 11 ἀπὸ κυρίου μοι εἰ τοῦ μὴ ἐπιβαλεῖν τὴν χεῖρά μου ἐν τῷ χριστῷ κυρίου. καὶ νῦν λάβε δὴ τὸ ἔγχος τὸ παρὰ κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ κεράμιον τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. 12 καὶ ἀνέστησεν Δαυὶδ τὸν ἄνδρα τὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ Σαὺλ, καὶ τὸ κεράμιον τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. καὶ (δ) οὐκ ἦν ὁ ἑωρακὼς, οὐδὲ ὁ γνοὺς, οὐδὲ ὁ ἐξεγρηγορώς, ὅτι ἐπεπόνει ὑπνος κυρίου ἐπὶ τὸν λαὸν ἐκεῖνον. 13 καὶ διῆλθεν Δαυὶδ τὸν τόπον, καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους μακρὰν ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτοῦ πολὺ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. 14 καὶ ἐκραύγασεν Δαυὶδ πρὸς τὸν λαὸν καὶ πρὸς Ἀβνὴρ υἱὸν Νηρὶ, λέγων, Οὐκ ἀκούσῃ σύ, Ἀβνήρ; (ε) καὶ ἀποκριθεὶς Ἀβνὴρ, εἶπεν, Τίς εἶ σὺ ὁ κράζων τὸν βασιλέα; 15 καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Ἀβνήρ, οὐκ ἀνὴρ σὺ, καὶ τίς, ὡς σὺ, ἐν Ἰσραήλ; καὶ διὰ τί οὐκ ἐφύλαξας τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι ἤρθη εἷς τοῦ λαοῦ τοῦ διαφθεῖραι τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα. 16 οὐ καλὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ πεποίηκας. ζῇ κύριος, ὅτι υἱοὶ θανατώσεως ἐστε, οἱ οὐ φυλάσσετε τὸν βασιλέα τὸν κύριον ὑμῶν τὸν χριστὸν κυρίου. καὶ νῦν ἴδε δὴ τὸ ἔγχος τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ κεράμιον τοῦ ὕδατος, τοῦ ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ; καὶ ἐπέρασεν Σαὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Τί φωνὴ σὴ ἄντη, τέκνον Δαυίδ; καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Φωνὴ σὴ κύριε βασιλεῦ. 18 καὶ (β) εἶπεν, Ἵνατί οὗτος καταδιώκει ὁ κύριός σου τὸν δοῦλον αὐτοῦ; ὅτι τί ἐποίησα ἐγὼ, καὶ τί ἐστιν ἐν χερσί μου κακία;

Et respondit David, & dixit 6
ad Abimelech Hetheum, & ad
Abisai filium Saruiæ, fratrem
Joab, dicentes, Quis descendet mecum ad
Saulem in castra? Dixitq; Abisai, Ego descen-
dam tecum. Venit ergò David cum Abisai 7
ad populum nocte, & ecce Saul dormiebat in
femita, & lancea ejus posita erat super ter-
ram ad cervical ipsius ; Abner autem & po-
pulus dormiebant circa eum. Tum dixit A- 8
bisai Davidi, Tradidit hodiè Deus tuus inimi-
cum tuum in manus tuas : percutiam eum
hac lancea quæ est humi *defixa*, vice unâ, nec
iterabo ei. Respondit David Abisai, Ne 9
quid perverti agas, quia nemo extendens ma-
num suam in unctum Domini insons erit.
Dixit etiam David, Vivat Dominus nisi Do- 10
minus percusserit eum, aut adveniente die suo
moriatur, aut in bello fauciatus inceratur, Ab- 11
sit mihi à Domino ut extendam manum me-
am in unctum Domini : nunc accipe lance-
am quæ est ad cervical ejus, & amphoram a-
quæ, & abeamus. Accepit ergò David lan- 12
ceam & amphoræ aquæ à cervicali Saulis, &
abierunt, nemine vidente, neque sciente, ne-
que expergefacto : omnes enim dormiebant, &
sopore Domini tenebantur. Cùmque tranf- 13
isset David à Saule, stetit in vertice montis
longè *interjecta* distantiâ : Et inclamans 14
David regem & Abnerum filium Ner, ait ;
Non respondes Abner ? Respondit Abner &
dixit, Quis es qui inclamas regem? Respon- 15
dit David Abnero, Ecce tu gigas es, & quis
est æqualis tibi in toto Israele ? quomodo
non custodisti dominum tuum regem? ita ut
venerit hoddiè quidam ad peritendum regem 16
Dominum, rei mortis estis, quòd non custodi-
eritis dominum vestrum unctum Domini : a-
spice jam ubi est lancea regis & amphora a-
que, quæ erant ad cervical ejus. Tum audi- 17
tâ Saul voce Davidis, ait illi, Vox tua est hæc
fili mi David ? Qui dixit, Vox mea est, domi-
ne mi rex. Subjunxitque David, Quarè per- 18
sequeris domine mi, servum tuum ? quid fe-
ci ? & quodnam crimen est in manibus meis?

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܡܠܟ ܚܬܝܐ ܘܠܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܐܚܝ ܝܘܐܒ ܡܢ ܢܢܚܬ ܥܡܝ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܡܚܢܝܐ ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ ܐܢܐ ܢܢܚܬ ܥܡܟ ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܘܐܒܝܫܝ ܠܘܬ ܥܡܐ ܒܠܝܠܝܐ ܘܗܢܘܢ ܫܐܘܠ ܫܟܒ ܒܫܝܢܬܐ ܘܪܡܚܗ ܕܪܡܚ ܒܐܪܥܐ ܠܪܫ ܫܐܘܠ ܘܐܒܢܪ ܘܥܡܐ ܫܟܒܝܢ ܡܣܒܒ ܠܗ ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ ܠܕܘܝܕ ܫܕܐ ܐܠܗܟ ܠܒܥܠܟ ܗܢܐ ܒܝܕܟ ܘܗܫܐ ܢܬܪ ܠܗ ܒܪܡܚܐ ܠܐܪܥܐ ܚܕ ܘܠܐ ܢܘܣܦ ܠܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܫܝ ܠܐ ܬܚܒܠ ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܕܫܕܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܙܟܐ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܚܝ ܡܪܝܐ ܐܢ ܠܐ ܡܪܝܐ ܢܡܚܝܗ ܐܘ ܝܘܡܗ ܢܐܬܐ ܕܢܡܘܬ ܐܘ ܒܩܪܒܐ ܢܢܚܬ ܘܢܬܒܙܥ ܚܘܠܝ ܡܪܝ ܕܫܕܐ ܕܝܕܝ ܠܡܫܚܬ ܐܝܕܝ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܫܩܠ ܗܫܐ ܠܪܡܚܐ ܕܪܫܗ ܘܠܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܘܢܙܠ ܠܢ ܘܠܐ ܝܕܥ ܘܠܐ ܡܨܚ ܘܠܐ ܡܬܥܪ ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܫܪܝܢ ܗܘ ܡܪܝܐ ܕܢܦܠ ܥܠܝܗܘܢ ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܘܩܡ ܠܪܫ ܛܘܪܐ ܪܚܩ ܣܓܝ ܕܥܡܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ ܘܠܐܒܢܪ ܒܪ ܢܝܪ ܠܡܐܡܪ ܗܠܐ ܐܢܬ ܥܢܐ ܘܡܢ ܐܝܟ ܠܟ ܒܝܫܪܝܠ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܨܒܬ ܠܡܛܪ ܡܪܟ ܕܡܠܟܐ ܕܡܛܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܕܥܠ ܕܚܒܠ ܠܡܚܒܠ ܠܡܠܟ ܡܪܟ ܘܗܫܐ ܚܙܐ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܙܠܘ ܠܗܘܢ ܘܠܐ ܚܙܐ ܘܠܐ ܝܕܥ ܘܠܐ ܡܨܚ ܕܟܠܗܘܢ ܢܡܝܢ ܗܘ ܡܛܠ ܕܢܦܠ ܥܠܝܗܘܢ ܡܪܝܐ ܕܫܕܐ ܘܥܒܪ ܕܘܝܕ ܠܥܒܪ ܛܘܪܐ ܪܚܩ ܡܢ ܐܬܪܗ ܘܠܐ ܡܛܠ ܕܪܚܩ ܗܘ ܡܢ ܩܪܝܬܗ ܘܩܡ ܕܘܝܕ ܠܪܫ ܛܘܪܐ ܕܡܝܐ ܘܩܪܐ ܠܥܡܐ ܘܠܐܒܢܪ ܒܪ ܢܝܪ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܥܢܝܬ ܐܢܬ ܘܡܢ ܐܝܟ ܠܟ ܒܝܫܪܝܠ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܨܒܬ ܠܡܛܪ ܡܪܟ ܕܡܠܟܐ ܕܡܛܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܕܥܠ ܕܚܒܠ ܠܡܚܒܠ ܠܡܠܟ ܡܪܟ ܗܫܐ ܚܙܐ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܪ ܠܐ ܛܒ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܗܢܐ ܕܥܒܕܬ ܚܝ ܡܪܝܐ ܕܒܢܝ ܡܘܬܐ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܨܒܬܘܢ ܠܡܪܟܘܢ ܡܪܝܟܘܢ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܗܫܐ ܚܙܘ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܫܡܥ ܫܐܘܠ ܩܠܗ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܢܐ ܩܠܟ ܒܪܝ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܩܠܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܘܠܡܢܐ ܡܪܕܦ ܥܒܕܟ ܠܡܪܝ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܗܫܐ ܠܝ ܒܝܕܝ ܒܝܫܐ ܘܗܫܐ ܢܬܪ ܠܝ ܒܪܡܚܐ ܠܐܪܥܐ ܚܕ ܘܠܐ ܢܘܣܦ ܠܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܝܫܝ ܠܐ ܬܚܒܠ ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܕܫܕܐ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܙܟܐ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܚܝ ܡܪܝܐ ܐܢ ܠܐ ܡܪܝܐ ܢܡܚܝܗ ܐܘ ܝܘܡܗ ܢܐܬܐ ܕܢܡܘܬ ܐܘ ܒܩܪܒܐ ܢܢܚܬ ܘܢܬܒܙܥ ܚܘܠܝ ܡܪܝ ܕܫܕܐ ܕܝܕܝ ܠܡܫܚܬ ܐܝܕܝ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܗܫܐ ܩܠ ܗܠܝ ܕܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܥܒܪ ܠܥܒܪ ܛܘܪܐ ܪܚܩ ܣܓܝ ܕܥܡܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܘܩܪܐ ܕܘܝܕ ܠܥܡܐ ܘܠܐܒܢܪ ܒܪ ܢܝܪ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܥܢܝܬ ܐܢܬ ܘܡܢ ܐܝܟ ܠܟ ܒܝܫܪܝܠ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܨܒܬ ܠܡܛܪ ܡܪܟ ܕܡܠܟܐ ܕܡܛܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܕܥܠ ܕܚܒܠ ܠܡܚܒܠ ܠܡܠܟ ܡܪܟ ܗܫܐ ܚܙܐ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܪ ܠܐ ܛܒ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܗܢܐ ܕܥܒܕܬ ܚܝ ܡܪܝܐ ܕܒܢܝ ܡܘܬܐ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܨܒܬܘܢ ܠܡܪܟܘܢ ܡܪܝܟܘܢ ܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܗܫܐ ܚܙܘ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܪ ܗܠܐ ܡܢ ܐܝܟ ܠܟ ܒܝܫܪܝܠ ܘܠܡܢܐ ܠܐ ܨܒܬ ܠܡܛܪ ܡܪܟ ܕܡܠܟܐ ܕܡܛܐ ܚܕ ܡܢ ܥܡܐ ܕܥܠ ܕܚܒܠ ܠܡܚܒܠ ܠܡܠܟ ܡܪܟ ܗܫܐ ܚܙܐ ܗܠܝ ܡܢ ܪܡܚܐ ܕܡܠܟܐ ܘܡܢ ܩܪܡܐ ܕܡܝܐ ܕܗܘ ܒܪܫܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܒܢܪ ܠܡܢܐ ܡܪܕܦ ܥܒܕܟ ܠܡܪܝ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܗܫܐ ܠܝ ܒܝܕܝ ܒܝܫܐ ܘܗܫܐ ܢܬܪ ܠܝ ܒܪܡܚܐ ܠܐܪܥܐ ܚܕ ܘܠܐ ܢܘܣܦ ܠ

Versio VULG. LAT.

1 Ait David ad Achimelech Hethræum, & Abisai filium Sarviæ, fratrem Ioab, dicens; Quis descendet mecum ad Saul in castra? Dixitq; Abisai, Ego descendet mecum ad
2 Saul in castra. Dixitq; David ad Achimelech Hethræum, & Abisai filium Sarviæ fratrem Ioab, dicens: Quis descendet mecum ad Saulem in castra? Dixit Abisai, Ego descendam tecum. Venit ergo David cum Abisai ad populum nocte, & inventum
3 est eum dormientem in tentorio, & hastam fixam in terra ad caput ejus: Abner autem & populi dormiebant in circuitu eius. Dixitq; Abisai ad David, Concludit Deus inimicum tuũ hodie in manu tua: nunc ergò perfodiã eum lanceã in terra, semel,
4 & secundò opus non erit. Et dixit David ad Abisai, Ne interficias eum: quis enim extendet manum suã in christum
5 Dñi, & innocens erit? Et dixit David; Vivit Dñs, quia nisi Dñs percusserit eum, aut dies ejus venerit ut moriatur, aut in prælium descendens perietur:
6 Propitius sit mihi Dñs ne extendã manũ meã in christum Dñi: nunc igitur colle hastam, quæ est ad caput ejus, & scyphum aquæ, & abeamus. Tulit igitur David hastam, & scyphum aquæ, qui erat ad caput Saul, & abierunt: & non erat qui quisquam, qui videret, & intelligeret, & evigilaret, sed omnes dormiebant, quia sopor
7 Dñi irruerat sup eos. Cùmq; transiisset David ex adverso, & stetisset in vertice montis de longè, et esset grande interval-
8 lum inter eos, Clamavit David ad populum, & ad Abner filium Ner, dicens, Nonne respondebis Abner? Et respondens Abner, ait; Quis es tu, qui clamas, & inquietas regẽ?
9 Et ait David ad Abner, Numquid non vir es? & quis sicut similis tui in Israel? quare ergò nõ custodisti dominum tuũ regem? ingressus est enim unũ de turba, ut interficeret regẽ, dominum tuũ. Non est bo-
10 num hoc, quod fecisti: vivit Dominus, quoniam filij mortis estis vos, qui non custodistis dñm vestrum, christum Domini: nunc ergò vide ubi sit hasta regis, & ubi sit scyphus
11 aquæ, qui erat ad caput ejus. Cognovit autem Saul vocem David, & dixit; Numquid vox hæc tua, fili mi David? Et ait David; Vox mea, domine mi rex. Et ait, Quam ob causãm
12 domnus meus persequitur servum suum? Quid feci? aut quod est malum in manu mea?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

1 Καὶ ἐπελάβετο Δαυὶδ καὶ εἶπεν πρὸς Ἀβιμελὲχ τὸν Χετταῖον, καὶ πρὸς (a) Ἀβισὰ τὸν τοῦ Σαρουὶὰ ἀδελφὸν Ἰωὰβ, λέγων, Τίς κατεβὰς
2 πρὸς Σαοὺλ εἰς τὴν παρεμβολὴν; καὶ εἶπεν Ἀβισὰ, Ἐγὼ κατεβὰς μετὰ σοῦ. Καὶ ἦλθεν Δαυὶδ καὶ Ἀβισὰ πρὸς τὸν λαὸν νυκτὸς, καὶ ἰδοὺ Σαοὺλ κεῖται
3 καθεύδων ἐν τῇ παρεμβολῇ κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἡ λόγχη αὐτοῦ ἐμπεπηγὼς ἐν τῇ γῇ πλησίον κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ Ἀβενὴρ καὶ οἱ λαοὶ κατεύδοντες κύκλῳ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς (a) Ἀβισὰ, Μὴ διαφθείρῃς αὐτὸν, Ἀνὰ τίς ἐξαπέστειλεν χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἐκαθαρίσθη;
4 καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς (a) Ἀβισὰ, Μὴ ταπεινώσῃς αὐτόν, ὅτι τίς ἐκτείνει χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χριστὸν κυρίου καὶ ἐκαθαρίσθη; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Ζῇ ὁ κύριος, ἐὰν μὴ κύριος (b) πατάξῃ αὐτὸν, ἢ ἡ ἡμέρα αὐτοῦ ἔλθῃ καὶ ἀποθάνῃ, ἢ εἰς πόλεμον καταβὰς προσκολληθῇ·
5 ἵλεως εἴη μοι κύριος τοῦ μὴ ἐκτείνειν τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν χριστὸν κυρίου. νῦν οὖν λάβε δὴ τὸ δόρυ ἀπὸ κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἀπελθόντες ἐσμὲν ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ λαβὼν Δαυὶδ τὸ δόρυ, καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος ἀπὸ κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθον καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπίγνων, καὶ οὐ μὴ ἐξεγερθῇ, ὅτι ὑπνος κυρίου ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ, τοῦ μὴ φυλάσσειν τὸν κύριον αὐτοῦ τὸν χριστόν. καὶ διέβη Δαυὶδ τὸ πέραν καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἀπὸ μακρόθεν, καὶ πολὺ τὸ διάστημα ἀνὰ μέσον αὐτῶν. καὶ ἐβόησεν Δαυὶδ πρὸς τὸν λαὸν καὶ πρὸς Ἀβενὴρ υἱὸν Νηρὶ, λέγων, Οὐκ ἀποκριθήσῃ, Ἀβενὴρ; καὶ ἐπεκρίθη Ἀβενὴρ, καὶ εἶπεν, Τίς εἶ σὺ ὁ κράζων καὶ ἐξαίρων τὸν βασιλέα; καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Ἀβενὴρ, Οὐκ ἀνὴρ εἶ σὺ; καὶ τίς ὡς σὺ ἐν Ἰσραήλ; διὰ τί οὐ φυλάσσεις τὸν κύριόν σου τὸν βασιλέα; ὅτι εἰσῆλθεν εἷς τῶν λαῶν ἀνοῖξαι τὸν βασιλέα τὸν κύριόν σου. καὶ ἐξαιρῶ τὸ δόρυ τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, καὶ τὸν τόπον τὸν ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ; καὶ ἐπέγνω Σαοὺλ τὴν φωνὴν Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Τί φωνὴ σου αὕτη, τέκνον Δαυὶδ; καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Φωνὴ σοῦ ἐστιν, κύριε βασιλεῦ. καὶ (β) εἶπεν, Τί ὅτι διωκόμενος διώκει, ὁ κύριός μου τὸν δοῦλον αὐτοῦ; τί γὰρ ἐποίησα; καὶ τί ἐστιν ἐν τῇ χειρί μου ἁμάρτημα;

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 * Tum respondens David allocutus est Abimelechum Hethæum, & Abisai filium Suriæ fratrem Ioabi, dicens; Quis descendet mecum ad
2 Saulem in castra? Dixit Abisai, Ego descendam tecum. Venit ergo David cum Abisai ad populum nocte, & ecce Saul dormiebat in
3 femita, & lancea ejus pofita erat super terram ad cervical ipsius; Abner autem & populus dormiebant circa eum. Tum dixit Abi-
4 sai Davidi, Tradidit hodie Deus tuus inimicum tuum in manus tuas: percutiam eum hac lancea quæ est humi defixa, vice una, nec
5 iterabo ei. Respondit David Abisai, Ne quid perversi agas, quia nemo extendens manum suam in unũm Domini insons erit.
6 Dixit etiam David, Vivat Dominus nisi Dominus percusserit eum, aut adveniente die suo moriatur, aut in bello faciatus intereat; Ab-
7 sit mihi à Domino ut extendam manum meam in unũm Domini: nunc accipe lanceam quæ est ad cervical ejus, & amphoram aquæ, & abeamus. Accepit ergo David lan-
8 ceam & amphoræ aquæ à cervicali Saulis, & abierunt, nemine videntes, neque scientes, neque expergefcẽs: omnes enim dormiebant, &
9 sopore Domini tenebantur. Cùmque transiisset David à Saule, stetit in vertice montis
10 longè à latere ejus, & erat ingens spatium inter illos. Et (a) exclamavit David ad populum, & ad Abnerem filium Ner, ait;
11 Non respondes Abner? Respondit Abner & dixit; Quis es qui inclamas regem? Respondit David Abnero, Ecce tu gigas es, & quis
12 est sequalis tibi in toto Israele? quomodo non custodisti dominum tuum regem? ita ut venerit hoddie quidam ad perimendum regem
13 dominum tuum? Non rectè fecisti: vivat Dominus, rei mortis estis, quòd non custodi-
14 eritis dominum vestrum unctum Domini: ascpice jam ubi sit lancea regis & amphora aquæ, quæ erant ad cervical ejus. Tum audi-
15 tà Saul voce Davidis, ait illi, Vox tua est hæc fili mi David? Qui dixit, Vox mea est, domine mi rex. Subjunxitque David, Quarè per-
16 sequeris domine mi, servum tuum? quid feci? & quodnam crimen est in manibus meis?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 * Dixitque David ad Achimelech Hethæum, & ad Abisai filium Suriæ fratrem
2 Ioab, Quis descendet mecum ad exercitum Saulis? Respondit Abisai, Ego descendam tecum. Venit itaque David ad
3 cum Abisai ad exercitum Saulis nocte, & ecce Saul jacebat in via, & fisculum ejus pofitum erat ad caput ejus; Abner autem & populus circumjacebant ei. Ait
4 ergò Abisai ad Davidem, Tam tradidit hodie Deus hostem tuum in manum tuam: percutiã nunc te per eum cum fiscula ejus quæ est ad caput ejus, unico
5 ictu; nec iterabo. Dixit David ad Abisai, Ne committas vitium, quia nemo extendens manum suam ad unũm Domini, vitiosus erit. Tum subjunxit David,
6 Mehercùm, per Dominum vivum, nisi Dominus percusserit eum & occiderit eum, aut tempus diei ejus ut moriatur, vel infortunium contingat ei in bello
7 & in conflictu; Absit ut extendam manum meam ad unũm Dei christi: tamen nunc accipe vrceolum quã est ad caput ejus cum fiscula, & abeamus. Tulit
8 itaque David fisculum & vrceolum aquarium qui erat ad caput Saulis, & abierunt, nemine videntes, neque videntes, neminẽ; id enim dormiebant omnes quandiu dormiebant omnes Dominũ: enim gravissimũ reddiderat dominum eorum. Cùmque
9 transiisset David à Saule, & stetisset super verticem montis emineãs, Clamavit
10 David, O Saul, O vir; O Abner fili Ner; tum dixit, Nihil respondes O Abner? Respondit Abner, et ait, Rex es
11 tu an vegem voce? Dixit David ad Abner, Tu gigas es incomparabilis inter omnes fortitudines; quamobo non custodisti custodiã dominũ tui regis? venit enim quispiam hodie, vulnerique interfecerit dominum tuum regem. Non bene
12 fecisti: dominum tuum, vivit Dominus, quia vos estis filij mortis, quòd non custodistis custodiã dominũ vestri, unctũ Domini: vide nunc ubi sit hasta regis, & vrceus aquarium et fiscul-
13 um quod erat ad caput regis. Audivit autem Saul vocem David, dixit illi, Vox hæc tua est hæc O David fili mi? Dixit David; Vox mea est O vox domine. Dixit pro-
14 tera David, Ad quid O domine mi quod quæris servum tuum? quid feci? & quodnam est facinus quod deliquivi?

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܐܚܝܡܠܟ ܗܬܝܐܝܐ ܘܠܐܒܝܣܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܐܚܘܗܝ ܕܝܘܐܒ ܡܢ ܢܢܚܬ ܥܡܝ ܠܘܬ ܫܐܘܠ ܠܡܚܢܝܐ ܘܐܡܪ ܐܒܝܣܝ ܐܢܐ ܢܢܚܬ ܥܡܟ ܗܘܐ ܐܬܐ ܕܘܝܕ ܥܡ ܐܒܝܣܝ ܠܘܬ ܥܡܐ ܒܠܠܝܐ ܘܗܐ ܫܐܘܠ ܪܒܝܥ ܘܣܠܘܬܗ ܕܡܢ ܪܫܗ ܡܬܬܝܠ ܠܬܪܥ ܘܐܒܢܪ ܘܥܡܐ ܡܬܪܒܝܢ ܠܟܘܠܗ ܐܡܪ ܐܒܝܣܝ ܠܕܘܝܕ ܗܐ ܡܣܪ ܐܠܗܟ ܠܒܝܬ ܒܥܠ ܒܪܡܚ ܠܐ ܐܬܢ ܠܗ ܬܪܬܝ ܠܡܚܐ ܠܐ ܐܬܝ

שמואל א׳: כז

Si ſed ſervi verba rex meus dominus quaſo audiat nunc Et

19 ואם־ה׳ הסיתך יריח מנחה ואנכי ארצה לפני ה׳ כי יצא מלך־ישראל לבקש את־פרעה כאשר
20 ירדף בהרים׳ ויאמר שאול אל־דויד שוב בני ורעתי כי לא אבא עוד אליך׳ יקר נפשי בעיני
21 היום הזה׳ הנה שבתי ואולת הרבתי׳ ויאמר דויד אל־שאול אשר־שלחני׳ ויקם שאול וילך
22 אל־מעונו׳ ודויד ואנשיו עלו אל־המצדה׳ ויגד לדויד לאמר הנה שאול׳ ויאמר דויד אל־
23 אביגיל׳ ויאמר אליו אל־נא אדני אל־יפל־נא אל־אדני אל־האנשים׳ אשר־אתנו׳ כי־אנחנו
24 נצלנו׳ ולא־נגע־בנו מאומה׳ כל־ימי התהלכנו אתם׳ בהיותנו בשדה׳ ולא־פקדו מאומה׳
25 כל־הימים׳ אשר־אנחנו רעים׳ עם־הצאן׳ ויאמר אליו׳ אל־נא אדני׳ אל־נא אדני׳ אל־
26 נא אדני׳ אל־יפל׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
27 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
28 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
29 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
30 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
31 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
32 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
33 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
34 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
35 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
36 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
37 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
38 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
39 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
40 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
41 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
42 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
43 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
44 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
45 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
46 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
47 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
48 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
49 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
50 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
51 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
52 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
53 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
54 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
55 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
56 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
57 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
58 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
59 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
60 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
61 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
62 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
63 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
64 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
65 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
66 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
67 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
68 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
69 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
70 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
71 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
72 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
73 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
74 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
75 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
76 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
77 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
78 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
79 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
80 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
81 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
82 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
83 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
84 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
85 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
86 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
87 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
88 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
89 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
90 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
91 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
92 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
93 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
94 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
95 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
96 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
97 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
98 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
99 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
100 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
101 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
102 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
103 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
104 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
105 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
106 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
107 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
108 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
109 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
110 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
111 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
112 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
113 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
114 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
115 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
116 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
117 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
118 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
119 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
120 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
121 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
122 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
123 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
124 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
125 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
126 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
127 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
128 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
129 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
130 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
131 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
132 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
133 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
134 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
135 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
136 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
137 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
138 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
139 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
140 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
141 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
142 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
143 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
144 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
145 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
146 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
147 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
148 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
149 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
150 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
151 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
152 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
153 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
154 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
155 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
156 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
157 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
158 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
159 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
160 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
161 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
162 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
163 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
164 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
165 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
166 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
167 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
168 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
169 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
170 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
171 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
172 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
173 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
174 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
175 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
176 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
177 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
178 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
179 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
180 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
181 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
182 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
183 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
184 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
185 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
186 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
187 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
188 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
189 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
190 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
191 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
192 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳
193 אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳ אל־לבך׳ אל־תשת׳

Versio VULG. LAT.

6 Dedit itaque ei Achis in die il-
la Siceleg: propter quam cau-
sam facta est Siceleg regum Ju-
da, usque in diem hanc. Fuit
autem numerus dierum, qui-
bus habitavit David in regio-
ne Philisthinorum, quatuor
8 mensium. Et ascendit David,
& vir ejus, & agebant prædas
de Gessuri, & de Gerzi, & de
Amalecitis: hi enim pagi ha-
bitabantur in terra antiquitus,
euntibus Sur usque ad terram
Ægypti. Et percutiebat David
omnem terram, nec relinque-
bat viventem virum & mulie-
rem: tollensque oves, & bo-
ves, & asinos, & camelos, & 9
vestes, revertebatur, & venie-
bat ad Achis. Dicebat autem
ei Achis, In quem irruisti ho-
diè? Respondebat David, Con-
tra Meridiem Judæ, & contra
Meridiem Ceni. Virum & mu-
lierem non vivificabat David,
nec adducebat in Geth, dicens,
Ne forte loquantur adversùm
nos, Hæc fecit David. Et hoc
erat decretum illi omnibus die-
bus quibus habitavit in regio-
ne Philisthinorum. Credidit
ergo Achis David, dicens;
Multa mala operatus est contra
populum suum Israel: erit igi-
tur mihi servus sempiternus.

CAP. XXVIII.

1 FActum est autem in diebus
illis, congregaverunt Phili-
sthim agmina sua, ut præpa-
renturad bellum contra Israel:
dixitque Achis ad David; Sci-
ens nunc scito, quoniam me-
cum egredieris in castris tu, &
2 viri tui. Dixitque David ad
Achis, Nunc scies quæ facturus
est servus tuus. Et ait Achis
ad David; Et ego custodem
capitis mei ponam te cunctis
diebus. Samuel autem mor-
tuus est, planxitque eum omnis
Israel, & sepelierùt eì in Ra-
matha urbe sua. Et Saul abstu-
lit magos & hariolos de terra.
3 Congregatiq; sunt Philisthiim,
& venerunt, & castrametati
sunt in Sunam: congregavit au-
tem & Saul universum Israel,
& venit in Geliboe. Et vidit
Saul castra Philisthiim, & ti-
muit, & expavit cor ejus ni-
mis. Consuluitque Dominum,
& non respondit ei neque per
somnia, neque per prophetas.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἔδωκεν (α) αὐτῷ ὁ Ἀχὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴ
(3)Σικελὰκ· διὰ τοῦτο ἐγένετο Σικελὰκ τῷ
βασιλεῖ τῆς Ἰουδαίας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
7 Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν ὃν
ἐκάθισεν Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων, (β)
τέσσαρες μῆνας. Καὶ ἀνέβαινε Δαυὶδ καὶ οἱ
ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἐπετίθεντο ἐπὶ πόλιν τὴ (γ)
Γεσσὶ καὶ τὴν Γεμεζὶ καὶ τὴν Ἀμαλὴκ τὴν. ἡ γὰρ (μ)
γῆ κατοικοῦσα ἀπὸ αἰῶνος ἐν τῷ ἐλθεῖν
ἕως Σὶν ἐπὶ τὴν Αἰγύπτου. καὶ ἐπάταξεν Δαυὶδ
πᾶσαν τὴν γῆν, οὐκ ἐζώγρει ἄνδρα καὶ γυναῖκα
ἐν τῷ ἀφαιρεῖν τὰ πρόβατα καὶ τὰ βόας καὶ τοὺς
ὄνους καὶ τὰς στολὰς, καὶ ἐπιστρέφων ἤρχετο
πρὸς τὸν Ἀχὶς. καὶ ἔφη Ἀχὶς πρὸς Δαυὶδ, Ἐπὶ
τίνα ἐπέθετο Ἐπέθετο ἡ γῆ, οὐκ ἐζώγρει
ἄνδρα καὶ γυναῖκα. καὶ (ν)ἔφη Δαυὶδ πρὸς
Ἀχὶς, Κατὰ Νότον τὴν Ἰουδαίας
καὶ κατὰ Νότον τὴν Ἰεραμεὴλ καὶ κατὰ Νότον τὴν Κενεί. καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα οὐ ζωγρεῖ
ἐν τῷ ἀναγαγεῖν εἰς Γὲθ, λέγων, Μὴ
ἀπαγγείλωσιν εἰς Γὲθ λόγον, ἵνα μὴ ἐπιλάβωμεν αὐτὸ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἐκάθισεν
Δαυὶδ ἐν ἀγρῷ τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ (ξ)πίστευσεν Δαυὶδ ἐν τῷ λογεῖν (ο)πόθεν, λέγων,
Ἐξωγρεύκαμεν ἐξωγρεύκαμεν ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, ᾗ ἔσῃ (ο) μοι δοῦλος εἰς τὸν αἰῶνα.

MS. A. (α) ὡσὰ ἀγχὶς ἐν τῇ (β) Σικελὰγ. * τῷ βασιλεῖ (γ) Γεσσὶ καὶ τὴν Γεζεὶν καὶ τὴν (μ) κατοικοῦσα ἐ γῇ ἀπὸ ἡμερῶν ἀπὸ αἰωνίου τῆς γῆς (ν) Ἀκὶς Δαυὶδ τὸν (ξ) πιστεύω. καὶ ἐκάβασεν (ο) ἐσκεψάλμη, (ρ) Κλωὶ, (σ) Τὰ ἀπὸ Δαυὶδ. (τ) ἐπὶ τὸ Δαυὶδ Ἀγχὶς ἐν τῷ Δαυὶδ Σοδόμῳ, (υ) μα

minutus est in populo suo, in Israel: erit ei mihi servus in sæculum.

MS. A. (α) ὡσὰ ἀγχὶς ἐν τῇ (β) Σικελὰγ * τῷ βασιλεῖ (γ) Γεσσὶ καὶ τὴν Γεζεὶν καὶ τὴν (μ) κατοικοῦσα ἐ γῇ ἀπὸ ἡμερῶν ἀπὸ αἰωνίου τῆς γῆς (ν) Ἀκὶς Δαυὶδ τὸν (ξ) πιστεύω. καὶ ἐκάβασεν (ο) ἐσκεψάλμη, (ρ) Κλωὶ, (σ) Τὰ ἀπὸ Δαυὶδ. (τ) ἐπὶ τὸ Δαυὶδ Ἀγχὶς ἐν τῷ Δαυὶδ Σοδόμῳ, (υ) μα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 Et dedit ei in die illa ipsam Si-
clag: propterea factus est Siceclagh regi Juda in
hodiernũ usque diem. Fuitque numerus dierũ 7
quib⁹ commoratus est David in terra Phili-
stæorum, anni & quatuor mensium. Ascende-
bant autem David & vir ejus, procedebantq; 8
contra Gessur, & contra Gedola, & contra
Amalec: hi enim erant incolæ terræ ab anti-
quo: procedebant autem contra Gessur, & 9
usque ad terram Ægypti. Vastavit ergò Da-
vid terram illam nemine servato vivo mare
aut fœminã: raptisque ovib⁹, bobus, asinis,
camelis, & supellectili, reversus est David,
veniq; ad Achis. Dixit autem Achis David, 10
Ubi fustis hodiè? Respondit David, Contra
Negheb Juda, & contra Negheb Jerahmel,
& contra Negheb Ceilæ. Porro David, nec 11
marem nec fœminam vivum conservavit, qui
veniret in Gath: dicendo, Ne ceregant nos, ne
dicant, Ita fecit David, atque hujusmodi fu-
it consuetudo ejus cunctis diebus quibus mo-
ratus est in terra Philisthæorum. Et confidit
Achis David: dixit enim, Crimen proculdubio commisit in populum suum Israelem,
ecce factus est servus in perpetuum.

CAP. XXVIII.

Contigit ctiã dieb⁹ illis, cùm congregãs-
sent Philistæi exercitus suos ad bellũ in con-
vallẽ, prætiaturi cum Israele, ut dicere Achis
Davidi, Certò scias te mecũ proditurũ ad 2
exercitũ una cũm viris qui tecum sunt. Dixit
David ad Achis, Hoc pacto experiẽris quid
fãciat⁹ fiferv⁹ tu⁹. Ait Achis David, Propter-
ea cuſtodẽ te conſtituam capitis mei cunctis
diebus. (Samuel autem mortuus erat, & 3
planxerant eum omnes Israelitæ, & sepelive-
rant eum in Rama in sepulchro ipsius: & Saul
amoverat pythones & hariolos de terra)
Congregati itaque Philistæi venerunt, & 4
castra poluerunt in Sechim: Saul etiam colle-
cto universo Israele, castra fixerunt in Galga-
la. Sed videns Saul exercitus Philistæorum, 5
timuit, & trepidavit cor ejus valdè. Consulu-
itque Dominum, at non respondit ei: tentato
quoque per somnium etiam, per ignem, & per
aquam.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 Dedit igitur ei Achis in illa Siceleg: 6
hinc Siceleg facta est regis Juda in
hunc usq; diem. Fuit verò numerus dierũ 7
quibus David habitavit intra Palestinos,
annus & quatuor menses. Deinde ascen- 8
debat David cum facciis suis, abiecimq; ad
Gessur, & Gedala, & Amalec; hos
videlicet qui degebant in his mũdibus
longis ab olim. Ubi inquã à terminis
Gessur usq; ad terminũ Ægypti, Occidit q; 9
David incolas terræ illius, nullo ex eis
vivo aut fœmina superstite relicto: Abe-
gitq; boves, et oves, asinos, camelos, &
supellectilẽs eorũ, & reversus est David
in locum suũ ad Achis. Dixit Achis ad 10
David, Ubi fustis tu & facis tu? Re-
spondit David, Ad ora ad Negheb Ju-
da, & Negheb Jerahmel, & Negheb
Ceilæ. Nullũ inquã David reliquit sur 11
vere fœmam viri aut fœmiã quæ venire
possit ad Gath, ejusq; fœmãs referre:
ita dixit enim, Ne mentem relinquamus qui
fœmam nobiscũ referat ac dicat: David em
talem affinem commisiit, atq; hic fuit mos
ejus cunctis diebus quibus habitavit in
terra Palestinæ. Venit autem ad Achis vir 12
quidã confidẽs David, & ait, Hic crimen
commisit in patriã suã & p̃ populũ Israe-
litici, & fugit ab eis, proinde fabus
est servus tuus in perpetuum.

CAP. XXVIII.

Post dies illos congregãtes Palestinæ
copias suas in convallẽm ut oppugnarent
Israelitas, dixit Achis ad David, Per-
fuasissimum tibi sit quòd ipse mecum egre-
ssurus ad ostendũ, tu & tui. Dixit Ita- 2
vid ad Achis, Tunc cognoscet quid fa-
citurus sit servus tuus. Dixit Achis ad
David, Ipse Ego te constituam custo-
dem capitis mei cunctis diebus. 3
(Porrò Samuel Prophẽta jam obierat,
planxerantq; eum omnes Israelitæ, & se-
pelierant eum in monumento quodam in
Rama, & Saul ejecerat pythones & di-
vinos à terra, ne non quidem ex eis re-
liqũ.) Congregati igitur Palestini, vene- 4
runt in Sechem, ibique castra fixerunt,
congregatisq; etiam Saul omnes Israelitas,
& castrametatus est in Galgal. Cùm au- 5
tem vidisset Saul exercũ Palestinorum,
timuit & expavit, & cor ejus valdè
contremuit. Et consuluit Dominum, nec 6
respondit ei: consuluit etiam per ignem,
et per somnia, intervenientibus prophetis:
nec responsum fuit illi.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Itaque concessit ei Achis in illo die Sene-
clagh: propterea cessit Senedagh regi Juda in
hodiernũ usque diem. Fuitque numerus dierũ 7
quib⁹ commoratus est David in terra Phili-
stæorum, anni & quatuor mensium. Ascende- 8
bant autem David & vir eius, procedebantq;
contra Gessur, & contra Gedola, & contra
Amalec: hi enim erant incolæ terræ ab anti- 9
quo: procedebant autem contra Gessur, &
usque ad terram Ægypti. Vastavit ergò Da-
vid terram illam nemine servato vivo mare
aut fœminã: raptisque ovib⁹, bobus, asinis,
camelis, & supellectili, reversus est David,
veniq; ad Achis. Dixit autem Achis David, 10
Ubi fustis hodiè? Respondit David, Contra
Negheb Juda, & contra Negheb Jerahmel,
& contra Negheb Ceilæ. Porro David, nec 11
marem nec fœminam vivum conservavit, qui
veniret in Gath: dicendo, Ne ceregant nos, ne
dicant, Ita fecit David, atque hujusmodi fu-
it consuetudo ejus cunctis diebus quibus mo-
ratus est in terra Philisthæorum. Et confidit
Achis David: dixit enim, Crimen proculdubio commisit in populum suum Israelem,
ecce factus est servus in perpetuum.

CAP. XXVIII.

Contigit ctiã dieb⁹ illis, cùm congregã-
sent Philistæi exercitus suos ad bellũ in con-
vallẽ, prætiaturi cum Israele, ut dicere Achis
Davidi, Certò scias te mecũ proditurũ ad 2
exercitũ una cũm viris qui tecum sunt. Dixit
David ad Achis, Hoc pacto experiẽris quid
fãciat⁹ fiferv⁹ tu⁹. Ait Achis David, Propter-
ea cuſtodẽ te conſtituam capitis mei cunctis
diebus. (Samuel autem mortuus erat, & 3
planxerant eum omnes Israelitæ, & sepelive-
rant eum in Rama in sepulchro ipsius: & Saul
amoverat pythones & hariolos de terra)
Congregati itaque Philistæi venerunt, & 4
castra poluerunt in Sechim: Saul etiam colle-
cto universo Israele, castra fixerunt in Galga-
la. Sed videns Saul exercitus Philistæorum, 5
timuit, & trepidavit cor ejus valdè. Consulu-
itque Dominum, at non respondit ei: tentato
quoque per somnium etiam, per ignem, & per
aquam.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Post dies illos congregãtes Palestinæ 1
copias suas in convallẽm ut oppugnarent
Israelitas, dixit Achis ad David, Per-
fuasissimum tibi sit quòd ipse mecum egre-
ssurus ad ostendũ, tu & tui. Dixit Ita- 2
vid ad Achis, Tunc cognoscet quid fa-
citurus sit servus tuus. Dixit Achis ad
David, Ipse Ego te constituam custo-
dem capitis mei cunctis diebus. 3
(Porrò Samuel Prophẽta jam obierat,
planxerantq; eum omnes Israelitæ, & se-
pelierant eum in monumento quodam in
Rama, & Saul ejecerat pythones & di-
vinos à terra, ne non quidem ex eis re-
liqũ.) Congregati igitur Palestini, vene- 4
runt in Sechem, ibique castra fixerunt,
congregatisq; etiam Saul omnes Israelitas,
& castrametatus est in Galgal. Cùm au- 5
tem vidisset Saul exercũ Palestinorum,
timuit & expavit, & cor ejus valdè
contremuit. Et consuluit Dominum, nec 6
respondit ei: consuluit etiam per ignem,
et per somnia, intervenientibus prophetis:
nec responsum fuit illi.

fuit Ideo Siclagh illa die in Achis sì dedit Ea
6 וַיִּתֶּן־לוֹ אָכִישׁ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־צִקְלַג לָכֵן הָיְתָה
numerus fuit Et hanc diem ad usque Jehudah regibus Siclagh
צִקְלַג לְמַלְכֵי יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר
quatuor & dies Philisthæ ego in David manibus quibus habitavit
7 הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים יָמִים אַרְבָּעָה
ad & filiis eorum & filius viri & David ascendit Et mensis
וְחֹדָשׁים׃ וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל
terram in diebus ipsi quia Hamalechitam & Gheristam & Gheserim
8 הַגְּשׁוּרִי וְהַגִּרְזִי וְהָעֲמָלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבֵת הָאָרֶץ
Ægypti terram ad usque & Sur te ingrediente sæculo à que
אֲשֶׁר מִעוֹלָם בּוֹאֲךָ שׁוּרָה עַד־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃
mulierem & virum unigenit non & terram David percussit Et
9 וְהֶכֶּה דָוִד אֶת־הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה
est reversus & : velles et camelos & asinos & bovem & pecus cepit &
וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים וּבְגָדִים וַיָּשָׁב
Jehudæ ut disfugiẽs Quo : Achis Dixitque Achis ad venit &
10 וַיָּבֹא אָכִישׁ אֶל־מַשְׂכִּילוֹ הַיּוֹם
Jerahmeeli meridiem super & Jehudah meridiem Super : David dixit Et
אֲשֶׁר פָּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל־נֶגֶב הַיְרַחְמְאֵלִי
sinificiẽs non mulierem & virum Et : Cheni meridiem ad &
וְאֶל־נֶגֶב הַקֵּינִי׃ וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא הֶחֱיָה דָוִד
nos super nuncient fuit Et : dicendo , Gibati adducentur ut David
לְהָבִיא גַת לֵאמֹר פֶּן־יָגִידוּ עָלֵינוּ
quibus diebus omnibus ejus judicium fit & , David fecit Sic : dicendo
לֵאמֹר כֹּה עָשָׂה דָוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר
dicendo , David in Achis credidit Et . Philisthæ ego in manit
יָשַׁב בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים׃ וַיַּאֲמֶן אָכִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר
mihi cit & , Israel in sua populi in jamque Ferit facienda Fecerat
12 הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ בְּעַמּוֹ בְּיִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי
facinoris fœtorem in
לְעֶבֶד עוֹלָם׃

CAP. XXVIII. כח

fuit castra Philisthim congregaverunt & , illis diebus in fuit Et
1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיְקַבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם
: David ad Achis Dixitque . Israel in pugnandum ad exercitum in
לַצָּבָא לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד
tui viri & , tu cognoscentur in egredieris mecum quid fies Sciendo
יָדֹעַ תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵצֵא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ
faciet quæ fies tu Profectò : Achis ad David Dixitque
2 לָכֵן תֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד
custodem Profectò : David ad Achis Dixitque . dus servus
לָכֵן אֲשִׂימְךָ שֹׁמֵר־רֹאשִׁי כָּל־הַיָּמִים׃ וּשְׁמוּאֵל מֵת
3 עָבְדָךְ וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ בָּרָמָה וּבְעִירוֹ
: Israel omnis ei planxerãt & , Israel omnis ei planxerãt & , dibus omnibus te ponam meo capiet
וַאֲשֶׁר אֵשֵׁמָה בָּרָמָה׃ וְאוֹבֹת וְהַיִּדְּעֹנִים הִסִּיר שָׁאוּל מֵהָאָרֶץ׃
: Sunem in fuit castrametati & , venerunt & , Philisthæ fuit congregati Et
4 וַיִּקָּבְצוּ פְלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם
fuit castrametati & , Israel omnem Saul congregavit & , Israel omnem Saul congregavit & , Philisthæ castrametatus Saul vidit Et . Gilboah in
וַיִּקְבֹּץ שָׁאוּל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל אֶת־מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּרָא
5 וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד׃ וַיִּשְׁאַל שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא
: Israel in Saul congregavit Et . valde ejus cor expavit & , Israel in Saul congregavit Et . valde ejus cor expavit & , DOMINUS respondit
עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בְּאוּרִים גַּם
eum , plenitudinibus in etiam , somnia in etiam , DOMINUS respondit
בַּנְּבִיאִים׃

Targum JONATHAN.

6 וְיַהַב לֵיהּ אָכִישׁ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת צִקְלַג מִבֶּן דָּוִד יַת צִקְלַג לְמַלְכֵי דְּבֵית יְהוּדָה עַד יוֹמָא
7 הָדֵין׃ וַהֲוָה מִנְיָן יוֹמַיָּא דְּדָוִד בְּגַרְזֵי פְלִשְׁתָּאֵי יוֹמִין עַדְן וְעַדְן וְאַרְבָּעָא יַרְחִין׃ וְסַלִּיק
8 דָּוִד וּגְבוּרוֹהִי וְאַתְיָין וְשַׁלְטָן עַל גְּשׁוּרָאֵי וְעַל גְּזִרָאֵי וְעַל עַמְלַקָּאֵי אֲרַע אִנּוּן יַתְבִּין מִדְּאִתְעֲבַר
מַעֲלָיָא דְּמַטְרַיָּא וְעַד אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃ וּמַחֵי דָּוִד יַת כָּל אַרְעָא וְלָא מְקַיֵּם נְבַר וְאִתְּתָא
9 וְנָטֵל צָאן וְתוֹרִין וְחַמְרִין וְגַמְלִין וּכְסוּת לְבוּשִׁין וְתָאֵב וַאֲתֵי לְוָת אָכִישׁ׃ וַאֲמַר אָכִישׁ לְאָן
אִתְעַבְרְתּוּן וַיֹּאמַר דָּוִד עַל־דָּרוֹם יְהוּדָה וְעַל־דָּרוֹם יְרַחְמְאֵלָה וְלִדְרוֹם שֶׁלְמָאֵה׃
10 וּגְבַר וְאִתְּתָא לָא מְקַיֵּם דָּוִד לְאֵתָאָה לְגַת לְמֵימַר דִּלְמָא יְוָתוּן עָלָנָא לְמֵימַר כְּדֵין עֲבַד דָּוִד
11 וְכִדְנָן דְּדָוִד הֲלָכְתֵּיהּ כָּל יוֹמִין דְּדָיַר בְּאַרְעָא דְּפְלִשְׁתָּאֵי׃ וְהֵימִין אָכִישׁ בְּדָוִד לְמֵימַר
אִתְעַבְרָא אִתְעֲבַר בְּעַמֵּהּ בְּיִשְׂרָאֵל וְהֵיךְ עַבְדָּא פְלַח לִעְלָם׃

כח

1 וַהֲוָה בְּיוֹמָיָא הָאִנּוּן וְכַנְשׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי יַת מַשְׁרְיָתְהוֹן לְמֵיתֵי לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר
אָכִישׁ לְדָוִד מְדַע תֵּדַע אֲרֵי עִמִּי תִּפּוֹק בְּמַשְׁרְיָתָא אַתְּ וְגַבְרָךְ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאָכִישׁ מִכְּדֵין
2 תֵּדַע יַתִּי אֲרֵי אֲנָא עָבֵד עַבְדָּךְ וַאֲמַר אָכִישׁ לְדָוִד מִכְּדֵין אֲנָא לְרִישִׁי אֲשַׁוִּנָּךְ כָּל יוֹמָיָא׃ וּשְׁמוּאֵל
מִיתָא וְסַפְדוּן עָלוֹהִי כָּל יִשְׂרָאֵל וְקַבְּרוּהִי בְּרָמָתָא וּבְקִרְוֹהִי אַנָּשׁ בְּקַרְתֵּהּ וְשָׁאוּל אַעְדִּי
יַת סַפְרִין וּכְהוֹרִין מִן אַרְעָא׃ וְאִתְכַּנְשׁוּ פְלִשְׁתָּאֵי וַאֲתוֹ וְשַׁרוּ בְּשׁוּנֵם וְכַנֵּשׁ שָׁאוּל יַת כָּל
3 יִשְׂרָאֵל וְשַׁרוּ בְּגִלְבּוֹעַ׃ וַחֲזָה שָׁאוּל יַת מַשְׁרְיָתָא דִּפְלִשְׁתָּאֵי וְזָע וְרַגִּיז לִבֵּיהּ לַחֲדָא׃
4 וְשַׁאֵיל שָׁאוּל בְּמֵימְרָא דַיְיָ וְלָא קַבֵּל עֲלוֹהִי׃ אַף בְּחֶלְמַיָּא אַף בְּאוּרַיָּא אַף
בְּסַפְרַיָּא׃

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et dedit illi Akisis in die illa Sziklag: fic fuit Sziklag regibus dom⁹ Jehudah 6
usq; ad diem hanc. Et fuit numer⁹ dierũ q̃, quib⁹ fedit David in urbib⁹ Peli- 7
sthæorũ, dies tempus in tempore et quatuor menses. Et ascendit David & 8
vir ejus, et diffracti sunt super Ghesiurzæ, et super Gizzæ, et Ghamale-
kæ ũ, quia illi habitantes terram quæ à sæculo descend⁹ Hhagra et usq; ad
terram Misraim. Et percutiebat David habitatores terræ, non manere faciens 9
virũ et mulierem: et capit pecus et boves, et asinos, et camelos, et accepit
vestes, et retulit, et venit ad Akis. Et dixit Akis, Quò extrafti ctis hodiè? et 10
dixit David, Super Meridiem Jehudah, et super Meridiem Jerahhmelah, et
ad Meridiem Salmah. Et virum et mulierem non vivere faciebat David 11
ut venire fineret ad Gath, dicendo. Forte indicabunt super nos, dicendo.
Talia fecit David, et talis erat consuetudo ej⁹ omnib⁹ dieb⁹, quib⁹ fuit fe-
dens in urbibus Pelilihæi. Et credidit Akis David, dicendo : Immitendo is
immissus est in populum suum Israel, et erit mihi servus servitium in sæculũ.

CAP. XXVIII.

Et fuit in dicbus illis, et congregaverunt Pelisthæi castra sua ad exerci-
tum ad ineundum bellum in Israel. Et dixit Akis ad David. Sciendo scias
quòd mecum exibis in castris, tu et viri tui. Et dixit David ad Akis, Sic tu
cognosces id quod faciet servus tuus. Et dixit Akis ad David, Sic cuſtodem
capiti meo ponam te omnibus diebus. Et Semuel mortuus est, et luxerunt
super eum omnis Israel, et sepelierunt illum in Ramatha, et luxerunt super
eum omnis civitatis suæ : & Saul exterminavit Hariolos et inventatores
de terra. Et congregati sunt Pelisthæi, et venerunt, et consoluerunt se in
Sunam: et congregavit Saul omnem Israel, et poluerunt [castra] in Gilboah.
Et vidit Saul castra Pelisthæorum, et timuit, et expavit cor ejus valdè. Et
petivit Saul in dicto Dominio: et non accepit orationem ej⁹ Dominus etiam
in somnis, etiam in luminibus, etiam in scribis.

CAP. XXVIII.

Et fuit in diebus illis, et congregaverunt Pelisthæi castra sua ad exercitum
ad ineundum bellum in Israel. Et dixit Akis ad David. Sciendo scias quòd
mecum exibis in castris, tu et viri tui. Et dixit David ad Akis, Sic tu
cognosces id quod faciet servus tuus. Et dixit Akis ad David, Sic cuſtodem
capiti meo ponam te omnibus diebus. Et Semuel mortuus est, et luxerunt
super illum omnis Israel, et sepelierunt illum in Ramatha, et luxerunt super
eum omnis civitatis suæ : & Saul exterminavit Hariolos et inventatores
de terra. Et congregati sunt Pelisthæi, et venerunt, et consoluerunt se in
Sunam: et congregavit Saul omnem Israel, et poluerunt [castra] in Gilboah.
Et vidit Saul castra Pelisthæorum, et timuit, et expavit cor ejus valdè. Et
petivit Saul in dicto Dominio: et non accepit orationem ej⁹ Dominus etiam
in somnis, etiam in luminibus, etiam in scribis.

שמואל א׳ : כח

Verſio VULG. LAT.

7 Dixitque Saul ſervis ſuis; Quærite mihi mulierẽ habentem pythonem, & vadam ad eam, & ſciſcitabor per illam. Et dixerunt ſervi ejus ad eum, Eſt mulier pythonem habens in Endor. Mutavit ergò habitum ſuum: veſtitúq; eſt alijs veſtimentis, & abiit ipſe, & duo viri cũ eo, venerúntq; ad mulierẽ noctẽ, & ait illi; Divina mihi in pythone, & ſuſcita mihi quem dixero tibi. Et ait mulier ad eum; Ecce, tu nóſti quanta fecerit Saul, & quo modo eraſerit magos & hariolos de terra: quarè ergò inſidiaris animæ meæ ut occidar? Et juravit ei Saul in Domino, dicens; Vivit Dũs, quia non eveniet tibi quidquam mali propter hanc rem. Dixitq; ei mulier; Quem ſuſcitabo tibi? Qui ait, Samuelem mihi ſuſcita. Cùm autem vidiſſet mulier Samuelem, exclamavit voce magnã, & dixit ad Saul, Quarè impoſuiſti mihi? Tu es enim Saul. Dixitque ei rex, Noli timere: quid vidiſti? Et ait mulier ad Saul, Deos vidi aſcendentes de terra. Dixitque ei, Qualis eſt forma ejus? Que ait; Vir ſenex aſcendit, & ipſe amictus eſt pallio. Et intellexit Saul quòd Samuel eſſet, & inclinavit ſe ſuper faciẽ ſuam in terra, & adoravit. Dixit autem Samuel ad Saul, Quarè inquietáſti me ut ſuſcitarer? Et ait Saul, Coarctor nimis: ſiquidem Philiſthim pugnant adverſũ me, & Deus recéſſit à me, & ex. audire me noluit, neq; in manu prophetarũ, neq; per ſomnia: vocavi ergò te, ut oſtenderes mihi quid faciam. Et ait Samuel, Quid interrogas me cùm Dũs recéſſerit à te, & tranſierit ad æmulũ tuũ? Faciet enim tibi Dũs ſicut locutus eſt in manu mea, & ſcindet regnũ tuum de manu tua, & dabit illud proximo tuo David: Quia non obediſti voci Dũi, neq; feciſti iram furoris ejus in Amalec: idcircò quod patẽris, fecit tibi Dũs hodiè. Et dabit Dominus etiam Iſrael tecum in manus Philiſthim: cras autem tu & filij tui mecum eritis; ſed et caſtra Iſrael tradet Dominus in manus Philiſthim.

Verſio GRÆCA LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ εἶπεν Σαοὺλ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Ζητήσατε μοι γυναῖκα ἐγγαστρίμυθον, καὶ πορεύσομαι πρὸς αὐτὴν, καὶ ζητήσω ἐν αὐτῇ. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Ἰδοὺ γυνὴ ἐγγαστρίμυθος ἐν Ἀενδώρ. Καὶ ἀλλοιώσας τὸν Σαοὺλ, καὶ ἐνδυσάμενος ἱμάτια ἕτερα, καὶ πορευθεὶς αὐτὸς καὶ δύο ἄνδρες μετ' αὐτοῦ, καὶ ἔρχονται πρὸς τὴν γυναῖκα νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Μάντευσόν μοι ἐν τῷ ἐγγαστριμύθῳ, καὶ ἀνάγαγέ μοι ὃν ἐὰν εἴπω σοι. Καὶ (α) εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, Ἰδοὺ σὺ (β) οἶδας ὅσα ἐποίησεν Σαοὺλ, ὅς (γ) ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐγγαστρίμυθοι καὶ τοὺς γνώστας ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἱνατί (δ) σταθήσονται τὴν ψυχὴν μου διὰ θανατῶσαι αὐτόν; Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ (ε) Σαοὺλ, λέγων, Ζῇ κύριος, εἰ ἀπαντήσει σοι σοι οὐδὲν ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Τίνα ἀναγάγω σοι; καὶ εἶπε, Τὸν Σαμουὴλ ἀνάγαγέ μοι. Καὶ ἰδὼν ἡ γυνὴ τὸν Σαμουὴλ, ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ, καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς Σαοὺλ, Ἱνατί παρῴκησάς με; καὶ (ζ) σὺ εἶ Σαοὺλ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Μὴ φοβοῦ, (η) εἶπον τίνα εἶδες; καὶ εἶπεν (θ) ἡ γυνὴ τῷ Σαοὺλ, Θεοὺς εἶδον ἀναβαίνοντας ἐκ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Τί ἔχουσι καὶ εἶπεν αὐτῇ, Ἀνὴρ γέρων ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ (ι) ἰδοὺ ἀνὴρ ἀναβαίνει ἀναβαίνων Σαμουὴλ. καὶ ἔγνω Σαοὺλ, ὅτι (κ) οὗτος Σαμουὴλ, καὶ κλινεῖσα ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπε (λ) Σαμουὴλ, Ἱνατί παρῴκησάς με ἀναβιβάσαί με; καὶ εἶπε Σαοὺλ, Αἰσθάνομαι ἐπιθλίβομαί με, καὶ οἱ ἀλλοφυλοι πολεμοῦσί με, καὶ ὁ θεὸς ἀφέστηκε ἀπ' ἐμοῦ, καὶ οὐ κατακούει (μ) κύριος ἐν χειρὶ μου, καὶ (ν) ἀπεστέλλεν κύριος ἐν χειρὶ τῶν προφητῶν, καὶ τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἐκ χειρὸς σου, καὶ εἶπον αὐτῷ τῷ κυρίῳ μου Δαυὶδ, Διὰ τὸν κύριόν σου (ο) φοῦς κεφαλὴ, καὶ οὐκ ἐπιτιμᾷς ἀνομίᾳ ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν τῷ πατρὶ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἐξωλόθευσε κύριος (π) τὸν Ἰσραὴλ μετὰ σοῦ εἰς χεῖρας ἀναβιβάσω, καὶ ἀνεμιν (ρ) καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ πεσοῦνται, καὶ τὸν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ δώσει κύριος εἰς χεῖρας ἀναβιβάσω.

Et dixit Saul pueris ſuis; Quærite mihi mulierem habentem pythonem, & ibo ad eam, & interrogabo eam. Et dixerunt pueri ejus ad eum; Ecce mulier habens pythonem in Adendor. Et (α) commutáſſet Saul, & indutúſſet ſe indumenta alia, & abiit ipſe, & duo viri cum eo: & venerunt ad mulierem noctẽ, & dixit ad eam, Vaticinare mihi in ventriloquio, & redũc mihi quemcunque dixero tibi. Et dixit ei mulier; Ecce tu, (β) nóſti quantũ fecit Saul, quomodò exterminavit ventriloquos, & Gaſſtas, à terra. Et ut quid tu illaqueas animam meam ad mortificandũ eam? Et juravit ei Saul, dicens; Vivit Dominus, (γ) ſi occurret tibi injuſtitia in verbo hoc. Et dixit mulier, (δ) Quem reducam tibi? Et dixit, Ipſum Samuel reduc mihi. Et (ε) vidit mulier ipſum Samuel, & exclamavit voce magnâ: Et dixit mulier ad Saul, ut quid decepiſti me, & tu es Saul? Et dixit ei rex, Ne timeas: quid vidiſti? Et dixit (ζ) mulier ad Saul, Deos vidi aſcendentes de terra. Dixit (η) ei, Qualis eſt aſpectũ ejus? Ait illi, Vir ſenex eſt qui aſcendit pallio circumvolutus: tunc agnoſcens Saul quòd Samuel eſſet, cecidit pronus in terram, & adoravit. Dixit autẽ Samuel Saulo, Quare conturbáſti me evocando me? Respondit Saul, Ingenti moerore crucior? nã Philiſtæi bellígerant mecũ, Deus autẽ recéſſit, nec exaudivit me ampliùs: quin & per prophetas, & per ſomnia ſciſcitatus ſum: ideo vocavi te ut indicares mihi quid agendũ ſit. Dixit Samuel Saulo, Cur me conſulis, quandoquidẽ recéſſit à te Dũs, & comitatus eſt ſocium tuũ? Et fecit illi Dũs quemadmodũ prædixerat per me, ſcindens regnum de manibus tuis, & dans illud ſocio tuo Davidi. Quia non acquieviſti voci Dũi, & non executiſti iram furoris ejus in Amalec: idcircò rem iſtam fecit tibi Dominus hodiè. Quin etiam traditur eſt Dominus Iſraelem tecum in manum Philiſtæorũ, & cras tu & filij tui futuri ſtis apud me: et exercitum quoque Iſraelis traditurus eſt Dominus in manum Philiſtæorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 ثم قال شاول لعبيده • اطلبوا لي امرأة عرافة بصعدة الموتى من القبور • حتى اطلب فاسألها
8 عن امرها هذا • قال له عبيده • ني هذا وعندنا امرأة عرافة تفعل هذا • فغير شاول ثيابه
وستر بثياب السوقة • وانطلق هو ورجلان من القواد معه • واتوا المرأة ليلا • قال لها شاول •
9 انظري الي بحبي واصعدي الي الشيء اقول لك • فقالت المرأة قد عرفت ما صنع شاول • انه
اصفى العرافين • ورفع السكين عن الارض • فلماذا تريد ان تصطاد نفسي وتهيج لي الموت •
10 فحلف لها شاول بالرب وقال • لا وحق الرب الحي • انه لا يصيبك من هذا الامر ما
11 تكرهين • فقالت المرأة • من تريد ان اصعد لك • قال شاول • اصعدي لي صموئيل النبي •
12 فلما عاينت المرأة ما تعمل من سحرها • فرأت صموئيل • فرأت بأعلا صوتها وقالت لشاول • ما
الذي صنعت بي • لماذا مكرت بي وحدعتني • وانت شاول • قال لها لا تخافي • لا خوف عليك •
13 ما الذي رأيت • فقالت المرأة لشاول • رأيت آلهة تصعد من الارض • قال لها • صفيه لي ما صفته •
14 قالت له • رأيت رجلا شيخا يصعد من الارض سردي برداء • فعرف شاول انه صموئيل • فخر بوجهه
على الارض ساجدا • قال صموئيل لشاول • لماذا اقلقتني واصعدتني من موضعي • قال شاول •
15 صاف لي في الامر جدا • لان اهل فلسطين قد احاطوا بي يحاربون محاربين والله قد رفع عني الروا
16 والخبر وجاوبني وطلبت من الانبياء ومن اصحاب الروا ان يخبروني ما يكون من امري • فلم
يجبني احد • فدعوتك لاسألك عن امري • وما اصير اليه • قال صموئيل لشاول • لماذا تسألني •
17 والرب قد اصرف عنك الخير وآل بعده عنك • وصير ما في يدك الى غيرك • وصنع الرب كما قال
18 على لساني والى احي • وزع الملك منك • وصيره الى داود صاحبك • لانك لم تطع الرب • وصنع باهل
عمالك ما امرك ولم تنزل بهم عصبة لذلك صنع الله بك هذا الصنيع الآن • وسيدفع الرب
19 اسرائيل في يدي اهل فلسطين • وغدا انت وبنوك عندي • فانا عسكري بني اسرائيل فان الرب
يدفعهم الى اهل فلسطين •

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 ܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܥܒܕܘܗܝ ܒܥܘ ܠܝ ܐܢܬܬܐ ܕܥܒܕܬ ܐܒܐ ܘܐܙܠ ܐܬܒܥ ܠܗ ܘܐܫܐܠ ܒܗ ܘܐܡܪܘ
ܥܒܕܘܗܝ ܠܗ ܗܐ ܐܢܬܬܐ ܕܥܒܕܬ ܐܒܐ ܒܥܝܢ ܕܐܢܕܘܪ • ܘܫܚܠܦ ܫܐܘܠ ܠܒܘܫܘܗܝ ܘܐܙܠ
8 ܗܘ ܘܬܪܝܢ ܓܒܪܐ ܥܡܗ ܘܐܬܘ ܠܬܡܢ ܠܠܝܐ • ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ ܐܬܒܥ ܠܝ ܒܐܒܐ
ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܡܢܐ ܕܐܡܪ ܠܟ • ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܗܘ ܝܕܥܬ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܫܐܘܠ
9 ܕܐܦܪܩ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܟܗܢܐ ܘܠܡܢܝܢ • ܠܡܢܐ ܐܢܬ ܡܨܝܕ ܢܦܫܝ ܕܢܡܘܬ ܐܢܐ •
10 ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܐܘܠ ܒܡܪܝܐ ܕܚܝ ܕܠܐ ܢܬܪܥܝܢ ܠܟ ܡܕܡ ܒܗܕܐ ܡܠܬܐ • ܘܐܡܪ ܠܗ
11 ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܐܢܐ ܢܐܝܬܝ ܠܟ • ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ ܠܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟ ܐܝܬܝ ܠܝ ܫܡܘܐܝܠ •
12 ܘܚܙܬ ܐܢܬܬܐ ܠܫܡܘܐܝܠ ܘܩܥܬ ܒܩܠ ܪܡܐ • ܘܐܡܪ ܐܢܬܬܐ ܠܫܐܘܠ ܠܡܢܐ ܐܬܪܡܝܬ
13 ܠܝ ܘܐܢܬ ܗܘ ܫܐܘܠ • ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܐ ܬܕܚܠ • ܡܢܐ ܕܚܙܝܬ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬܬܐ
ܐܠܗܐ ܚܙܝܬ ܣܠܩܝܢ ܡܢ ܐܪܥܐ • ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢܐ ܗܘ ܕܡܘܬܗ ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܣܒܐ
14 ܡܬܟܣܐ ܒܣܕܪܐ • ܘܝܕܥ ܫܐܘܠ ܕܗܘ ܫܡܘܐܝܠ ܘܢܦܠ ܥܠ ܦܘܬܗ ܠܐܪܥܐ ܘܣܓܕ
15 ܠܗ • ܘܐܡܪ ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܠܡܢܐ ܐܪܓܙܬܢܝ ܕܐܣܩܬ ܠܡܩܡܝ • ܘܐܡܪ ܫܐܘܠ
ܐܬܥܩܬ ܠܝ ܣܓܝ • ܕܦܠܫܬܝܐ ܡܩܛܠܝܢ ܒܝ • ܘܐܠܗܐ ܫܒܩ ܡܢ ܥܠ ܝܬ ܠܝ ܠܐ ܡܠܐ
16 ܠܝ ܠܐ ܒܢܒܝܐ ܘܠܐ ܒܚܠܡܐ • ܘܩܪܝܬ ܠܟ ܕܬܗܘܐ ܠܝ ܡܕܥ ܕܐܥܒܕ • ܘܐܡܪ
ܫܡܘܐܝܠ ܠܫܐܘܠ ܠܡܢܐ ܡܫܐܠܝܢ ܠܝ ܗܘ ܕܐܫܬܠܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝ ܗܢܐ ܕܐܙܠ
17 ܡܢ ܒܝܬ ܥܡ ܒܝ ܗܐ ܡܠܟܘܬܐ ܡܢ ܐܝܕ ܒܪ ܥܡ ܒܝ ܗܐ ܠܕܘܝܕ • ܗܢܐ ܕܠܐ ܫܡܥܬ
ܠܩܠ ܡܪܝ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ
18 ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ
ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ ܥܒܕ ܠܟ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܢܐ

Quapropter dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi mulierem quæ aſcendere compellat pythones, ut eam conſulta illã, Dixerunt ad eum ſervi ejus, Ecce mulier quandã quæ aſcendere cogit pythones, in Adoir. Detractis ergò Saul veſtibũ ſuis, & aliis veſtibũ indutus, abiit ipſe & duo viri cum eo, & venerunt ad mulierẽ noctu: dixitque ad eam Saul, Divina mihi per pythones, & evoca mihi quẽ dixero tibi. Cui dixit mulier, Ecce tu nóſti quid fecerit Saul, quòd ſciliicet amoverit pythones & hariolos è terra: quare venaris animam meã ut morte me afficias? Sed juravit ei Saul per Dũm, dicens, Vivat Dũs, non erit tibi noccũmentũ propter hanc rem. Tum dixit mulier, Quem evocabo tibi? Reſpondit, Samuelẽ evoca mihi. Cùm autẽ vidiſſet mulier Samuelem, gemuit altâ voce, & ait Saul, Quid eſt hoc quod feciſti mihi? cur decepiſti me, cùm tu ſis Saul? Dixit ad eã rex, Ne timeto, quid vidiſti? Reſpondit mulier Saul, Deos vidi aſcendentes è terra. Qui dixit ad eã, Qualis eſt aſpectũ ejũ? Ait illi, Vir ſenex eſt qui aſcendit pallio circunvoluxus: tunc agnoſcens Saul quòd Samuel eſſet, cecidit pronus in terram, & adoravit. Dixit autẽ Samuel Saulũ, Quare conturbáſti me evocando me? Reſpondit Saul, Ingenti moerore crucior? nã Philiſtæi belligerant mecũ, Deus autẽ recéſſit, nec exaudivit me ampliùs: quin & per prophetas, & per ſomnia ſciſcitatus ſum: ideo vocavi te ut indicares mihi quid agendũ ſit. Dixit Samuel Saulũ, Cur me conſulis, quandoquidẽ recéſſit à te Dũs, & comitatus eſt ſocium tuũ? Et fecit illi Dũs quemadmodũ prædixerat per me, ſcindens regnum de manibus tuis, & dans illud ſocio tuo Davidi. Quia non acquieviſti voci Dũi, & non executiſti iram furoris ejus in Amalecũ; idcircò rem iſtam fecit tibi Dominus hodiè. Quin etiam traditur* eſt Dominus Iſraelem tecum in manum Philiſtæorũ, & cras tu & filij tui futuri ſtis apud me: et exercitum quoque Iſraelis traditurus eſt Dominus in manum Philiſtæorum.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 ثم قال شاول لعبيده • اطلبوا لي امرأة عرافة بصعدة الموتى من القبور • حتى اطلب فاسألها
8 عن امرها هذا • قال له عبيده • ني عندا وعندنا امرأة عرافة تفعل هذا • فغير شاول ثيابه
وستر بثياب السوقة • وانطلق هو ورجلان من القواد معه • واتوا المرأة ليلا • قال لها شاول •
9 انظري الي بحبي واصعدي الي الشيء اقول لك • فقالت المرأة قد عرفت ما صنع شاول • انه
اصفى العرافين • ورفع السكين عن الارض • فلماذا تريد ان تصطاد نفسي وتهيج لي الموت •
10 فحلف لها شاول بالرب وقال • لا وحق الرب الحي • انه لا يصيبك من هذا الامر ما
11 تكرهين • فقالت المرأة • من تريد ان اصعد لك • قال شاول • اصعدي لي صموئيل النبي •
12 فلما عاينت المرأة ما تعمل من سحرها • فرأت صموئيل • فرأت بأعلا صوتها وقالت لشاول • ما
الذي صنعت بي • لماذا مكرت بي وحدعتني • وانت شاول • قال لها لا تخافي • لا خوف عليك •
13 ما الذي رأيت • فقالت المرأة لشاول • رأيت آلهة تصعد من الارض • قال لها • صفيه لي ما صفته •
14 قالت له • رأيت رجلا شيخا يصعد من الارض سردي برداء • فعرف شاول انه صموئيل • فخر بوجهه
على الارض ساجدا • قال صموئيل لشاول • لماذا اقلقتني واصعدتني من موضعي • قال شاول •
15 صاف لي في الامر جدا • لان اهل فلسطين قد احاطوا بي يحاربون محاربين والله قد رفع عني الروا
16 والخبر وجاوبني وطلبت من الانبياء ومن اصحاب الروا ان يخبروني ما يكون من امري • فلم
يجبني احد • فدعوتك لاسألك عن امري • وما اصير اليه • قال صموئيل لشاول • لماذا تسألني •
17 والرب قد اصرف عنك الخير وآل بعده عنك • وصير ما في يدك الى غيرك • وصنع الرب كما قال
18 على لساني والى احي • وزع الملك منك • وصيره الى داود صاحبك • لانك لم تطع الرب • وصنع باهل
عمالك ما امرك ولم تنزل بهم عصبة لذلك صنع الله بك هذا الصنيع الآن • وسيدفع الرب
19 اسرائيل في يدي اهل فلسطين • وغدا انت وبنوك عندي • فانا عسكري بني اسرائيل فان الرب
يدفعهم الى اهل فلسطين •

Tum dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi mulierem pythonifſam quæ noctiũs è ſepulchris exeat, ut adeam illã & interrogem eam & hæc negotia noſtra. Dixerũt eũ ſervi ejus, Adeſt in Adendor mulier quæ dæmũ in ſe habet. Mutavit ergò Saul veſtiũ ſuas, & induit ſe alijs veſtibũ, & duo viri cum eo, & ſecũdũ illam noctũ adiſſet, dixit ad eam Saul, Contemplare ſalus meã, & aſſtendere fac ad me quẽ dixero tibi. Reſpondit mulier, Tum nõ ſi quid fecerit Saul, quomodo ejecerit pythones, & diſſolverit aſſectũ aliorũ à terra: cur ergò venaris animam meam, mortem mi conciens? Juravit autem Saul per Dominũ, & ait, Nequaquã, per Dominũ vivũtem: non quod nihil tibi ex hac re contigat quod horreſcas. Dixit mulier, Quem ego evocabo tibi? Dixit Saul, Ingentẽ primũ ungũſſiã, quẽ Peſtilia cũtuvuiſſã: nõ vocavi, quoque prophetas et dominos vũtũs, ut indicarẽt mihi quid futurũs ſit de re mea, & nemo indicavit mihi: idcircò vocavi te ut interrogerem à te de re mea: quã ob vertere debeam. Dixit Samuel ad Saulẽ, Cur me interrogas, cùm Dominus à te bonũ averterit, & gratiã ſua amoverit à te, & quod eſſet in manu tua, ad alũ transtulerit? Et Dominus quidem fecit ſicut quemadmodũ dixerat per linguã meã dã vũrerem, & aſſiſtit regni à te, & dedit illũ ad Davidem proximũ tuũ. Quia non diutempore ſti Domino, & executus es in Amalecitas quas tũ præcepterat, nec immiſſiſti in eas iram ira ejus propterea fecit eũ Dominus hodiè. Et tũ et filij tũ mecũ, et ſimũ Dominus Iſraelem in manus Paleſtinorũ, & cras tu & filij tũ mecũ, et ſimũ Dominus Iſraelem in manus Paleſtinorũ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 ואמר שאול לעבדוהי בעוו לי אתתא דידעא לאסקא מדיין ואהך לתמה ואשאל בה
ואמרו עבדוהי ליה הא אתתא דידעא לאסקא מדיין בעין • ואשתני שאול ולבש
7 לבושין אחרנין ואזל הוא ותרין גברא עמה ואתו לות אתתא בליליא ואמר קסמי
ענך לי בבדיין ואסקיתי לי ית דאמר לך • ואמרת אתתא ליה הא אנת ידעת
8 שאול דשצי ית גברין דמדין ית דאזכורו מן ארעא ולמה את מתרעי בנפשי למקטלי • וקיים לה
9 שאול במימרא דיי לימר קיים יי אם ערעיתך חובא בפתגמא הדין • ואמרת אתתא
10 ית מן אסיק לך ואמר ית שמואל • ואתת אתתא ית שמואל ואזעקת בקל רב
11 ואמרת אתתא לשאול למימר למה שקרת בי ואנת שאול • ואמר לה מלכא לא תתיהלי
12 ארי מה חזית ואמרת אתתא לשאול למלכא חמית דכלילן מן ארעא • ואמר לה
מה חזויתך ואמרת גברא סבא סליק והוא עטיף מעילין ודין שאול ארי שמואל הוא
13 כרע על אפוהי ארעא וסגיד • ואמר שמואל לשאול למה אנעשתני לאסקא ית
14 ואמר שאול עבד לי דחדא ומדיתין קדמיה ארגזנא ביומרא • ואמר לה
בגין דלוחי עוד אף בגין שקרא אף בגין דמדיא ומדיין דך לחוד שחבו מה אעביד
15 ואמר שמואל לכמה אף שאל יתי ומיטרא לא נחתת בעמרא דנבוכא ודי
16 אתת בעיל דבביה • ועבד לי ליה כמא דמלל מדיי ית מלכותא מנך ויהבה
לחברך לדוד • כמא דלא קבלתא במימרא דיי ולא עבדתא חקוף רוגזיה בעמלק על
17 כן בתמנא הדין עבד לך יי • ויתמסר יי אף ית ישראל עמך בידא דפלשתאי
18 ומחר אתי הכנא עמי אף ית משריתא דישראל יתמסר יי בידא דפלשתאי •

Verſio CHALD. Paraph. Latina.

7 Et dixit Saul ſervis ſuis, Quærite mihi mulierem quæ ſciat educere Pythones, & ibo ad eam, & quæram ex ea: & dixerunt ſervi ejus illi, Ecce mulier quæ ſcit educere Pythones in Gheindor. Et mutatus eſt Saul & induit indumenta alia, & ivit ipſe & duo viri cum illo, & *venerunt* ad mulierem in nocte, & dixit, Divina nunc mihi in pythonibus, & aſcendere ei mihi quem dicũ tibi. Et dixit mulier illi, *Ecce* tu nõſti quod fecit Saul, & quũ exterminavit pythones & incantatores ex terra; & ut quid tu ſtatuis in animam meam ad occidendum me? Et juravit illi Saul in diũo in Dũi, dicendo: Permanens ipſe Dũs, ſi contigerit tibi culpa in verbo hoc. Et dixit mulier, Quem aſcendere faciam tibi? Et dixit, Semuelem aſcendere fac mihi. Et vidit mulier Semuelem, & clamavit in voce magna, & dixit mulier ad Saul, dicendo: Quare mentitus es in me, & tu Saul? Et dixit illi rex, Non timeãs: nam quid vidiſti? & dixit mulier (α) Saulũ, Angelum Dũi vidi qui aſcendit è terra. Et dixit illi, Quis aſpectus (β) ejus? & dixit, Vir ſenex aſcendens & ille amictus pallio: & cognovit Saul, quòd Samuel ipſe, & incurvavit in faciem ſuam ſuper terram, & adoravit. Et dixit Samuel ad Saul, Ad quid commoviſti me, ad aſcendere fa-ciendũm me? & dixit Saul, Anguſtia mihi valde; & Peliſthæi ineuntes bellum in me, & dictum Dũi projecit me, & non accepit orationem meam amplius, etiam in manu ſcribarum, etiam in ſomniis; & vocavi te ut doceres me quid faciam. Et dixit Samuel, Et ad quid tu petis à me, & dictum Dũi projecit te: & erit in auxilium viri, cujus tu obtines inimicitias ejus. Et faciet Dũs illi juxta id, quod locutus eſt in manu mea, & ſtransfire faciet Dũs regnum à te, & dabit illud ſocio tuo David. Sicut non obediſti dicto Dũi, & non feciſti fortitudinẽ indignationi's ej' in Ghamalek, propterea verbũ hoc fecit tibi hodiẽ. Et tradet Dũs etiã Iſrael tecũ in manu Peliſtæorum; & cras tu, & filij tui mecũ; etiam caſtra Iſrael tradet Dominus in manu Peliſtæorum.

שמואל א׳ : כט

Versio VULGATA LATINA.

tlemit & terram in ejus statura plenitudo cecidit & Saul festinavit Et
מַרְאֵיהָ שְׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא־קוֹמָתוֹ אַרְצָה וַיִּירָא מְאֹד וְגַם־כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה הִנֵּה הָיָה לֹא־אָכַל
comederat non quia ipsa in eo non sui etiam : Semuel verba & valde
לֶחֶם כִּי־בְנֵי הַיָּמִים וְכָל־הַלַּיְלָה: וַתְּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל
Saul ad mulier venit Et nocte tota & die tota panem
וַתֵּרֶא כִּי־נִבְהַל מְאֹד וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה
audivit & mea vita in meam animam posui & sua vere ea tua ancilla
שִׁפְחָתֶךָ בְּקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְּכַפִּי וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־
etiam quoque audi nunc Et me ad os locutus quæ sunt verba
דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי: וְעַתָּה שְׁמַע־נָא גַּם־אַתָּה
tuæ ancillæ tuæ & panis buccellam tuæ facias ad pœnam & quæ ancilla tua in
בְּקוֹל שִׁפְחָתֶךָ וְאָשִׂימָה לְפָנֶיךָ פַּת־לֶחֶם וְאָכֹלָה
Non audiat & pœnitentia Et ut vadas tui ad pro facies in Et
וְיֵרֶךְ בְּךָ כֹּחַ בְּלֶכְתְּךָ בַּדָּרֶךְ: וַיֹּאמֶן וַיֹּאמֶר לֹא
audivit & mulier etiam & ejus ferri eum in fecerunt vim & comedam
אֹכֵל וַיִּרְאוּ־בוֹ עֲבָדָיו גַּם הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע
nullum Et & servi & terra & surrexitque eorum voci
לְקוֹלָם וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶל־הַמִּטָּה: וְלָאִשָּׁה
ejus & surgit & jugula vit & festinavit & domo in fatuum vitulus
עֵגֶל מְרִיא בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח קֶמַח
fatum ed & Saul facies ad ut ad ejus Et infermentata est coxit & & ubique &
וַתָּלֹשׁ וַתֹּפֶא מַצּוֹת: וְהַעֶגֶל לִפְנֵי שָׁאוּל וְלִפְנֵי
ipsa noctem abierunt & surrexerunt & comederunt & ejus foramen
עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא:

CAP. XXIX.

Israel & Aphec in fua castra omnia Et Pelistim congregaverunt Et
CAP. XXIX. כט
וַיְקַבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרְאֵל
congregatus Pelistim principes Et Israhel in qui fonte in castra omnes
חָנוּם עַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֵאל: וּסְרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים
eum invisimus in ex fonte ejus viri & Israel Et millena ad & centena ad
לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וְאַנְשָׁיו עֹבְרִים בְּאַחֲרֵיהֶם עִם
i dit Hebrai Quid : Pelistim principes Discurrunque Achis
אָכִישׁ: וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה
ferrus David ille Nonne : Pelistim principes ad Achis Dixitque
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא זֶה דָּוִד עֶבֶד
Jam vel ipsi cibus jam mecum fuit qui Israel regis Saul
שָׁאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ זֶה
dicit ad usque ejus cedes die à quicquam eo in inveni non & annis
שָׁנִים וְלֹא מָצָאתִי בּוֹ מאומה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד־הַיּוֹם
dicit ut usque ejus cedes die à quicquam eo in inveni non & annis
הַזֶּה: וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ
Et principes Pelistim ei fuper hanc Fac : Pelistim principes
שָׁלֵחַ אֶת־הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל־מְקוֹמוֹ
ejus dum locum ad revertatur & virum redire Fac : Pelistim principes
אֲשֶׁר הִפְקַדְתִּיו שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַּמִّלְחָמָה
pratium in nobiscum descendat non & ei cum constituisti quo
וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבְמֶה יִרְצֶה
accipiatur quo in & : pratio in adversarium in nobis fit non &
זֶה אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם:
? horum virorum capitibus in nonne ? suum dominum ad hic
וְיֹאמֶר אֲדֹנָיו הֲלוֹא הוּא דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה
Percussit dicendo choris in & conclamabant eui David ille Nonne
שָׁאוּל בְּאַלְפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו: וַיִּקְרָא אָכִישׁ
Achis clamavit Et & suos millia decem in David & & suos millia Saul
אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה
bonus & ei redit quia, Dominus Vivit eum ad dixit & David ad
וְטוֹב בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ אִתִּי בַּמַّחֲנֶה כִּי לֹא־מָצָאתִי בְּךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם
diem ad usque ure ad & ingredi die à malum te in inveni non quia
הַזֶּה: וּבְעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב אָתָּה:
tu bonus non fatrapium oculis in & : hanc

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cap. XXIX.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἐπόδησε Σαὺλ ἐξ ἐναντίας ἡνιόχου τοῦ υἱοῦ τοῦ
Ἰεσσαὶ, καὶ ἐπορεύθη Σαὺλ καὶ πᾶν τὸ λοιπὸν
Ζιφαῖος. (γ) ἐξ οὗ οὖν ἐκ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἕως
τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν Ἰσραὴλ
11 ἕως τῶν νυκτῶν ἐκείνων. Καὶ ἐπόδησε ἡ
γυνὴ φῶς Σαὺλ, ἐξ οὗ ἔτι (α) ἔκκυψε
Ζιφαῖος, ἐξ ὅσα ἐν τῇ γῇ ἐστι, ἐξ ἀπὸ
12 τοῦ λόγου ἐν τῷ ἀκοῦσαί με. Καὶ νῦν ἄκουσον
δὴ (β) φωνῆς τῆς δούλης σου, ἐξ ἀφίσω
σου ἐνώπιον σου ἄρτον, ἐξ φάγε, ἐξ ἔσται
(β) Καὶ ἰσχὺς, ἔτι πορεύῃ ἐν ὁδῷ. Καὶ ἀπε-
ὶ ἐκαλόσθη φαγεῖν. ἐξ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ
παῖδες αὐτοῦ ἐξ ἔκκυψε τῆς φωνῆς τῆς
γυναικὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ. Καὶ τῇ γυναικὶ ἐν οἴκῳ
ἐκείνῳ. Καὶ ἀναστὰς ἐξ ἐκ-
ἐν τῷ ἀκοῦσαι. Καὶ ἀναστὰς ἐξ ἐκ-
φωνεῖν Σαὺλ, ἐξ ἐνώπιον τῆς σκιᾶς κατὰ τὸ
ἔδαφος ἐξ ἀνέκυψε ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ υἱοῦ τοῦ
Ἰεσσαὶ, ἐξ ἐνώπιον τῆς φωνῆς τῆς (δ) ἐν Σοὺ

MS. A. (γ) ἐν ἡμέρᾳ ἐκείνῳ, ἐξ ἕως τῶν νυκτῶν. Καὶ (α) ἔκκυψεν (α) τὴν φωνὴν τῆς (δ) ἐν Σοὺ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Tum Saul confestim cecidit pronus in terram, 10 verbis Samuelis admodum perterritus; vis et
iam non erat in eo, quia tota die illa & tota
nocte non comederat cibum. Quare accedens 11 mulier illa ad Saulem, & videns eum valde
timuisse, dixit ei; Ecce obtemperavit ancilla
tua voci tuæ, & posui vitam meam in manibus
tuis, & acquievi verbis tuis quæ dixisti
mihi. Audi igitur in quoque vocem ancillæ 12
tuæ: apponam tibi frustum panis, ut comedas,
vireque refumas, quandoquidem viam es ag-
gressurus. Renuente vero & ad eam dicente,
Non comedam, effagitarunt ab eo servi ejus 13
una cum mulierem ut acquiesceret voci eo-
rum, surrexit è terra sedisque super lectum.
Mulier autem illa vitulum habebat domi fue 14
nutrium, quem festinans jugulavit, & accipi-
ens farinam, pinsuit, coxitque azymum: Be-
inde obtulit Sauli & servis ejus, qui cum com-
edissent, surrexerunt, & iter fecerunt eadem
nocte.

CAP. XXIX.

Congregaverunt igitur Philistæi copias 1
suas omnes ad Aphec, Israelitis castra ha-
bentibus in In quæ est in Jezrael. Et tyranni 2
Philistæorũ transibãt ante centurias et mille-
nos, David autẽ & viri qui cum eo erãt, transi-
bant in extremis agminibus cum Achis. Di- 3
xerũnque magnates Philistæorum ad Achis,
Quò transeũt hi? Dixit Achis magnatib? Phi-
listæorum, Hic est David servus Saulis regis Is-
rael, qui mansit apud nos duob? annis et men-
sibus, neque deprehendi in eo quicquã ex quo
die venit ad me in hunc usque diem. Sed ira- 4
ti in eum magnates Philistæorum dicunt ei,
Ejice virum ut redeat ad locũ ubi præfecisti
eum, & non abeat nobiscum ad bellum, ne fit
nobis molestiæ in bello: quâ enim re conci- 5
ciaretur vir ille cum domino suo, nisi capite no-
stro? Nonne hic est David, ille cui canebant
filiæ Israel cum saltris, ac dicebant; Occidit
Saul millia, David autẽ myriadas? Quapro- 6
pter ad vocantes Achis Davidem, ait illi, Vivit
Dominus, tu rectus es, & bonus fore in ocu-
lis meis ingressus & egressus tu? mecũ in bel-
lo, cùm nihil prævi deprehendi in te ex
quo die venisti ad nos ad hunc usque diem,
at in in oculis tyrannorũ non es bonus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* Cæ vuit illico Saul in facie fuit super se- 10
vans, timuitque verba Samuelis nimirum ve-
hementissimo ut mulier in eo non esset in
gensti: fiet vultum cum eibum ipsa quoque
illa die usque. Accidens autem mulier 11
illa ad Saulem, & videns eum valde
timuisse, dixit ei; Ecce obtemperavit ancilla
tua vocui tuæ, & posui vitam meam in mani-
bus tuis, & acquievi verbis tuis quæ dixisti
mihi. Audi igitur in quoque vocem ancillæ 12
tuæ: apponam tibi frustum panis, ut comedas,
vireque resumas, quandoquidem viam es ag-
gressurus. Renuente vero & ad eam dicente,
Non comedam, effagitarunt ab eo servi ejus 13
una cum mulierem ut acquiesceret voci eo-
rum, surrexit è terra sedisque super lectum.
Mulier autem illa vitulum habebat domi fue 14
nutrium, quem festinans jugulavit, & accipi-
ens farinam, pinsuit, coxitque azymum: Be-
inde obtulit Sauli & servis ejus, qui cum com-
edissent, surrexerunt, & iter fecerunt eadem
nocte.

CAP. XXIX.

Congregaverunt igitur Philistæi copias 1
suas omnes ad Aphec, Israelitis castra ha-
bentibus in In quæ est in Jezrael. Et tyranni 2
Philistæorũ transibãt ante centurias et mille-
nos, David autẽ & viri qui cum eo erãt, transi-
bant in extremis agminibus cum Achis. Di- 3
xerũnque magnates Philistæorum ad Achis,
Quò transeũt hi? Dixit Achis magnatib? Phi-
listæorum, Hic est David servus Saulis regis Is-
rael, qui mansit apud nos duob? annis et men-
sibus, neque deprehendi in eo quicquã ex quo
die venit ad me in hunc usque diem. Sed ira-
ti in eum magnates Philistæorum dicunt ei,
Ejice virum ut redeat ad locũ ubi præfecisti
eum, & non abeat nobiscum ad bellum, ne fit
nobis molestiæ in bello: quâ enim re conci- 5
aretur vir ille cum domino suo, nisi capite no-
stro? Nonne hic est David, ille cui canebant
filiæ Israel cum saltris, ac dicebant; Occidit
Saul millia, David autẽ myriadas? Quapro- 6
pter ad vocantes Achis Davidem, ait illi, Vivit
Dominus, tu rectus es, & bonus fore in ocu-
lis meis ingressus & egressus tu? mecũ in bel-
lo, cùm nihil prævi deprehendi in te ex
quo die venisti ad nos ad hunc usque diem,
at in in oculis tyrannorũ non es bonus.

Et tlemit & terram in ejus statura plenitudo cecidit & Saul festinavit Et
CAP. XXIX. כט
וַיְקַבְּצוּ פְלִשְׁתִּים כָּל־מַחֲנוֹתָם אֲפֵקָה וְיִשְׂרָאֵל חֹנִים עַל־הָעַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל: וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים
congregatus Pelistim principes Et Israhel in qui fonte in castra omnes
לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בְּאַחֲרֹנָה עִם־אָכִישׁ: וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה אֵלֶּה הָעִבְרִים
eum invisimus in ex fonte ejus viri & David Et millena ad & centena ad
לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים הֲלוֹא זֶה דָּוִד עֶבֶד שָׁאוּל מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ זֶה שָׁנִים וְלֹא־מָצָאתִי
i dit Hebrai Quid : Pelistim principes Discurrunque Achis
בּוֹ מאומה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּקְצְפוּ עָלָיו שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ לוֹ שָׁלֵחַ אֶת־הָאִישׁ וְיָשֹׁב
ferrus David ille Nonne : Pelistim principes ad Achis Dixitque
אֶל־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הִפְקַדְתִּיו שָׁם וְלֹא־יֵרֵד עִמָּנוּ בַּמִّלְחָמָה וְלֹא־יִהְיֶה־לָּנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה
Jam vel ipsi cibus jam mecum fuit qui Israel regis Saul
בַּמֶּה יִרְצֶה אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה: הֲלוֹא זֶה דָוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה
dicit ad usque ejus cedes die à quicquam eo in inveni non & annis
שָׁאוּל בְּאַלְפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו: וַיִּקְרָא אָכִישׁ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה
ferrus David ille Nonne : Pelistim principes ad Achis Dixitque
וְטוֹב בְּעֵינַי צֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ אִתִּי בַּמַّחֲנֶה כִּי לֹא־מָצָאתִי בְּךָ רָעָה מִיּוֹם בֹּאֲךָ אֵלַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
diem ad usque ure ad & ingredi die à malum te in inveni non quia
וּבָעֵינֵי הַסְּרָנִים לֹא־טוֹב אָתָּה:
tu bonus non fatrapium oculis in & : hanc

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואתי שאול ובני מלי מוקמתיה דאריאא ודחיל לחדא מפתגמי שמואל אף חילא לא
הוה ביה ארי לא אכל לחמא כל יומא דין ולילא: ואתת אתתא לות שאול ואמרת ארי
אתבהיל לחדא ואמרת ברי אנא אשים נפשי בכעל לבאפי וקבלת
ושמעת ית דתמלל עמי: ולכן אנא אמרת בגוי דלא אמרתך נפשי בכעל לבאפי וקבלת
ואכלת לחם ברם אנא אמרת לך אנא אשים לך פת לחם ואכל
ותיסתר בך חילא בדמי לך: ומן דאמרת לא אכל ערבו ית עבדוהי גם
ית אתתא ואתת לבית דירתה: ואתת אתתא ברת עגלא דמרבי ואתחזרת
ואתרחיקת ביה בגין דלא למיכל ולא למיכל ואתת אתתא ואפת מצות
ואתת ית אכלתא לקדם שאול ולקדם עבדוהי ואכלו ואתו אזלו בליליא ההוא:

CAP. XXIX.

Congregaverunt igitur Philistæi castra suam omnia ad Aphec, castra habentibus in In quæ est in Jezrael. Et tyranni 2
Philistæorũ transibãt ante centurias et millenos, David autẽ & viri qui cum eo erãt, transibant in extremis agminibus cum Achis. Dixerũnque magnates Philistæorum ad Achis, Quò transeũt hi? Dixit Achis magnatib? Philistæorum, Hic est David servus Saulis regis Israel, qui mansit apud nos duob? annis et mensibus, neque deprehendi in eo quicquã ex quo die venit ad me in hunc usque diem. Sed ira- 4
ti in eum magnates Philistæorum dicunt ei, Ejice virum ut redeat ad locũ ubi præfecisti eum, & non abeat nobiscum ad bellum, ne fit nobis molestiæ in bello: quâ enim re conci- 5
aretur vir ille cum domino suo, nisi capite nostro? Nonne hic est David, ille cui canebant filiæ Israel cum saltris, ac dicebant; Occidit Saul millia, David autẽ myriadas? Quapro- 6
pter ad vocantes Achis Davidem, ait illi, Vivit Dominus, tu rectus es, & bonus fore in oculis meis ingressus & egressus tu? mecũ in bellum, cùm nihil prævi deprehendi in te ex quo die venisti ad nos ad hunc usque diem, at in in oculis tyrannorũ non es bonus.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et festinavit Saul, & cecidit plena statura fua in terrã, & timuit valde à 10
verbis Semuel; & etiã vir tus non fuit in eo, quia tota comedeat pane
ta die & tota nocte. Et venit mulier ad Saul, & vidit quòd contrabatus 11
esset valde, & dixit illi, Ecce obedivit ancilla tua tibi, & tradidi animã
meã propè ut occiderentur, & audivi verbũ tuũ quod locutus es mecum.
Et nunc, accipe nunc etiã tu verbũ ancillæ tuæ, & ponam ante te buc- 12
cellã panis, & comede, & erit in te virtus in eas in via. Et renuit, & dixit, 13
Non comedã: & invalueruntin cumfervi ejus, & etiã mulier, & acquie-
vit ad dicta illorum, & surrexit à terra, & sedit super lectum. Et mulieri 14
vitulus faginatus in domo fua, & festinavit & mactavit eum, & accepit
farinã & misceuit, & coxit eam azymum. Et attulit ante Saul & ante ser- 15
vos ejus, & comederunt, & surrexerunt, & abierunt in nocte illa.

CAP. XXIX.

Et congregaverunt Pelistæi omnia castra fua ad Aphek, et Israel po- 1
fuerunt (castra) in fonte qui in Izraghel. Et tyranni Pelistæorum transi- 2
untes per centena et per millena; et David et viri ejus transeuntes in
posteriori cum Akis. Et dixerunt magnates Pelistæorum, Quid Jehudai 3
isti? Et dixit Akis ad magnates Pelistæorum, Nonne hic David fervus
Saul regis Israel, qui fuit mecum his diebus, aut his annis, et non inveni in
eo quicquam malã à die quo fcparatus est ad me usque ad diem hunc? 4
Et indignãti funt super eũ magnates Pelistæorũ, et dixerunt illi magnates 4
Pelistæorũ, Redire fac virũ, et redibit ad locũ fuũ cui præfecisti eum ibi,
et non descendet nobiscum in bello, et non erit in Zatan in bello: et in
quo reconciliabitur hic domino fuo, nonne in capitib? virorum horum? 5
Nónne hic David, cui audire faciebant in cantico, dicendo: Occidit Saul 5
in millibus, et David in decem millibus? Et vocavit Akis Davidem, et 6
dixit illi, Permanens ipse Dominus quòd rectus tu, et bonus in oculis
meis: exitus tuus et introitus tuus mecum in caftris, quia non inveni in te
quicquam malã, ex die quo venisti ad me usque ad diem hanc, et in oculis
tyrannorum non gratus es.

Et congregaverunt Philistæi omnes castra sua in Aphec, et Israelitæ
castrabantur in fonte, qui est in Jezrahel. Et tyranni Philistæorum
transibant ante centurias et millenos; David autem et viri ejus transibant
in extremis agminibus cum Achis. Dixerunt magnates Philistæorum ad
Achis, Quò transeunt hi? Dixit Achis magnatibus Philistæorum, Nonne
hic est David servus Saulis regis Israel, qui mansit apud nos duos annos
et menses, et non inveniebam in eo quicquam ex quo
die venit ad me usque ad hunc diem? Et iratus sunt
in eum magnates Philistæorum, et dixerunt ei; Fac revertere virum,
et revertatur ad locum suum, ubi
collocasti eum illic, et non veniat
nobiscum ad bellum, et non fit
insidiator castrorum. Et in quo
conciliabitur hic domino suo?
Nonne in capitibus virorum iste-
rum? Nonne hic est David, cui
cantabant in choris, dicentes;
Percussit Saul in millibus suis,
et David in decem millibus fu-
is? Et vocavit Achis David,
et dixit ei; Vivit Dominus,
quia vectus es, et bonus in o-
culis meis, et exitus tuus, et
introitus tuus mecum in castris:
et quia non inveni de te malum
ex quo die venis ad me usque
hodiernum diem. Et in oculis
tyrannorum non bonus es.

Et congregaverunt omnes castra Philistæorum in Aphec, et castrametati sunt Israelitæ
in fonte Jezrael. Et tyranni Philistæorum transibant ante centurias et millenos, David autem et viri ejus cum eo erant, transibant in extremis agminibus cum Achis. Dixerunt magnates Philistæorum ad Achis, Quò transeunt hi? Dixit Achis magnatibus Philistæorum, Hic est David servus Saulis regis Israel, qui fuit mecum his diebus, aut his annis, et non inveniebam in eo quicquam malum ex die quo separatus est ad me usque ad diem hunc? Et indignati sunt super eum magnates Philistæorum, et dixerunt illi magnates Philistæorum, Redire fac virum, et redibit ad locum suum cui præfecisti eum ibi, et non descendet nobiscum in bellum, et non erit in Zatan in bello: et in quo reconciliabitur hic domino suo, nonne in capitibus virorum horum? Nonne hic David, cui audire faciebant in cantico, dicendo: Occidit Saul in millibus suis, et David in decem millibus? Et vocavit Achis Davidem, et dixit illi, Permanens ipse Dominus quòd rectus tu, et bonus in oculis meis; exitus tuus et introitus tuus mecum in castris, quia non inveni in te quicquam malum, ex die quo venisti ad me usque ad diem hunc, et in oculis tyrannorum non gratus es.

Et festinavit Saul, & cecidit plena statura sua in terram, & timuit valde à verbis Samuelis; & etiam virtus non fuit in eo, quia tota comedebat panem tota die & tota nocte illa. Et ingressa mulier ad Saul, & vidit eum contrabatum esse valde: Et dixit ad eum, Ecce nunc audivit servatus vocem tuam: & posui animam meam in manu mea: & audivi verba, quæ locutus es mecum. Et nunc audi, quæso, vocem ancillæ tuæ, & apponam coram te buccellam panis, & comede: ut erit tibi fortitudo, quoniam vadis in via. (β) Et noluit comedere. Et cogerunt eum pueri ejus, & mulier etiam: & acquievit voci eorum, & surrexit de terra, & sedit super lectum. Et mulieri erat (γ) vitulus fagina in domo, & festinavit, & mactavit eum, & accepit farinam, & confperfit, & coxit azyma. Et attulit coram Saul, & coram pueris ejus. Et comedebant, & surrexerunt, & abierunt nocte illa.

MS. A. (γ) ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

Digitized by Google

שמואל א׳ ל

Versio VUL. LAT.

oculis in malum facies non & i pace in vade & revertere nunc Et
7 תַּעֲתֵיר שׁוּב וֹלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינָי
feci quid Quia Achis ad David Dixitque Pelistim principum
8 סְרָנֵי פְלִשְׁתִּים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ כִּי־מָה עָשִׂיתָי
ad ufque non fecisti ei fui quia ille & tuo servo in inveniti quid &
וּמַה־מָּצָאתָ בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד
i regis mei domini inimicos ei pugnem & veniam non quid, hanc diem
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי לֹא אָבוֹא וְלָחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃
te bonus quod Novi : David ad dixitque Achis respondit Et
9 וַיַּעַן אָכִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי־טוֹב אַתָּה
adiuerant Pelistim principes Verum Dixit angelus Dei meis oculis in
בְּעֵינַי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אֹמְרוּ
servi & quasi in manus nunc Et prælium in nobiscum ascendat Non
לֹא יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי
10 illuscet & quasi in mortalis & secum venerunt qui tui domini
אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר
adiuerant Pelistim principes Ferum Dixit angelus Dei meis oculis in
בְּעֵינָי כְּמַלְאַךְ אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אֹמְרוּ
servi & quasi in manus nunc Et prælium in nobiscum ascendat Non
לֹא יַעֲלֶה עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי
illuscet & quasi in mortalis & secum venerunt qui tui domini
אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר
11 לְכֶם וְלַוִּי׃ וַיַּשְׁכֵּם דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר
Azrahel ascenderunt Pelistim Et Pelistim terram ad redundant ad
לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֵאלָה׃
CAP. XXX.
terra die in Siclag ejus viri & David omnes in fuit Et
וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי׃ וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
percussimus & Siclag ad & amalecitis ad se diffudissent Hanc fecitque & & David
וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־נֶגֶב וְאֶל־צִקְלַג וַיַּכּוּ
diuerant captivas Et igne in eam combusserant & Siclag
אֶת־צִקְלַג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבוּ אֶת־
2 נָשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ
ejiciuerat ad ejus viri & David venit Et dul vita in abierit & duxerat ut
וַיִּרְחֲבוּ וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם׃ וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר
3 וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם׃
eorum filie & eorum filii & eorum uxores & igne in combusta ecce &
וְדָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ נָשְׂאוּ קוֹל וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר־אֵין
eo cum qui populus & David levavit Et erant dulci capitui
בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ וּשְׁתֵּי נָשִׁים נִשְׁבוּ לְדָוִד יִזְרְעֵאלִית
dux Et Hendum ad sit eis in non donec fleverant & & uxores
אֲחִינֹעַם וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמֶלִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
Abigail & Jezrahelita Achinoam, fuerant dulci captiua David uxores
אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ אִישׁ־נָא לִי אֶת־הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־
omnis anima effecit ifecta amaritudine quid ,eum Impudentem ad populus
David fe roboravit Et ,fuis filiabus super & ,fuis filiis super sibi ,populi
הָעָם לִמְקֹלוֹ כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־
David fe roboravit Et ,fuis filiabus super & ,fuis filiis super sibi ,populi
הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָיו וְעַל־בְּנֹתָיו וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד
filium sacerdotem Ebiathar ad David dixit Et ,filio Deo Domino in
בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־
Elij thar *accedere fecit* Et ,ephod mihi quæso *accedere Fac* : Achimelech
אֲחִימֶלֶךְ הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֵּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־
dicendo ,Domino in David interrogavit Et ,David ad ephod
הָאֵפוֹד׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר
,et dixit Et ,ipsum attingam Num ,ipsud egressus ,ipsi Perfequar
אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד הַזֶּה הַאִשִּׂיגֵנוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
,eum eruendo & comprehendes comprehendendo quia ,Perfequere
רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל תַּצִּיל׃
veneruntque & secum qui viri fexcenti & ,ipse David abiit Et
4 וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ
eli perfecutus Et ,dubitleruntque ,ejusdem & ,Belor tortentem ad ufque
עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר הֶעָמְדוּ׃ וַיִּרְדֹף
viri ducenti dubitleruntque & viri quadringenti & ,ipse David
דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעֲמֹד מָאתַיִם אֲנָשִׁים
,Belor torrentem *transiundi & fatigefcebant* qui
אֲשֶׁר עָיְפוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

7 וכען חוט וְאֲזַל בְּשָׁלֵם וְלָא תְעֲבֵד בִּישׁ בְּעֵינֵי סוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאָכִישׁ
8 אֲרֵי מָה עֲבַדְתִּי וּמָה אַשְׁכַּחְתָּךְ בְּעַבְדָּךְ מִיּוֹמָא דְּהֲוֵיתִי קֳדָמָךְ עַד יוֹמָא הָדֵין
דְּלָא אֵזַל וְאֶתְקְרֵב לְמִגְחַם בְּסִנְאֵי דְּמָרִי מַלְכָּא׃ וַעֲנָה אָכִישׁ וַאֲמַר לְדָוִד יָדַעְנָא אֲרֵי
9 טָב אַתְּ בְּעֵינַי כְּמַלְאֲכָא דֵּי אֱלָהּ בְּרַבְרְבֵי פְלִשְׁתָּאֵי אֲמַרוּ לָא יִסַּק עִמָּנָא בְּקַרְבָּא׃
10 וּכְעַן אַשְׁכֵּם בְּצַפְרָא עִבְדֵי רִבְּוֹנָךְ דְּעִמָּךְ וְתֵיתֵי לְכוֹן וְתִתְּוֹן׃
11 וְאַקְדֵּים דָּוִד הוּא וְגֻבְרוֹהִי לְמֵזַל בְּצַפְרָא לְמִתַּב לְאַרְעָא פְלִשְׁתָּאֵי וּפְלִשְׁתָּאֵי סְלִיקוּ לְיִזְרְעֵאל׃

CAP. XXX.

1 וַהֲוָה כַּד אֲתָא דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי לְצִקְלַג בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וְעַמָּלֵקָאֵי אֶתְגְּרוּן
עַל דָּרוֹם וְעַל צִקְלַג וְאַקִּיפוּ יָתָהּ בְּנָרָא׃ וְשַׁבוּ יָתָהּ שְׁבִיָתָא דִּי בָהּ מִעֻרְיָה וְעַד רַבָּא
2 וְלָא קְטָלוּ אֲנָשׁ וְדַבְּרוּהִי לְאוֹרְחֵיהוֹן׃ וַאֲתָא דָּוִד וְגֻבְרוֹהִי לְקַרְתָּהוֹן וְהָא קְלִילָא
3 בְּנוּרָא וְנִשְׁיָתוֹן וּבְנֵיהוֹן וּבְנָתֵיהוֹן אִשְׁתְּבְיָא׃ וְדָוִד וְכָל עַמָּא דִּי עִמֵּהּ רִי עִיקָתָן עַד דְּלָא
4 שְׁרִיתָא הֲוָה אֲרֵי בְּרַקְבָּנָא דְּמַרְיָם לֵיהּ רְוִיחַ אֲרֵי אִדְּבָקַת דְּבִיקוּת שְׁבוּרָא׃
5 וְתַרְתֵּין נְשֵׁי דָּוִד אִשְׁתְּבְיָן תַּמָּן אֲחִינֹעַם יִזְרְעֵאלִתָּא וַאֲבִיגַיִל אִתַּת נָבָל דְּמַרְמְלָא׃
6 וְאַקִּיף דָּוִד לְוָתָהּ לְמִמְרַר נַפְשָׁא עַל בְּנוּהִי וְעַל בְּנָתָהּ וְאִתְחַזַּק דָּוִד
בְּיָיָ אֱלָהֵהּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאֶבְיָתָר כָּהֲנָא בַּר אֲחִימֶלֶךְ קְרֵב כְּעַן לִי אֵפוֹדָא׃
7 וְקָרֵב אֶבְיָתָר יָת אֵפוֹדָא לְדָוִד׃ וְשַׁאֵל דָּוִד בְּמֵימְרָא דְּיָיָ לְמֵימַר אֲרַדּוּף בָּתַר
אִנְתְּרוּתָא הָדֵא הַאַדְבְּקִנָּהּ׃ וַאֲמַר לֵיהּ רְדוֹף אֲרֵי אֲדַבְּקִנָּהּ וְשֵׁזָבָא תְשֵׁיזֵב׃
8 וַאֲזַל דָּוִד הוּא וְשִׁתְּמָאָה גֻבְרִין דְּעִמֵּהּ וַאֲתוֹ עַד נַחֲלָא דְבְשׂוֹר וְקַיְמָתָן אִשְׁתַּאֲרוּ׃
9 דְּמִן אִינּוּן דְּלָא יְכִילוּ לְמֶעְבַּר יָת נַחֲלָא דְבְשׂוֹר׃ וְרָדַף דָּוִד הוּא וְאַרְבַּע מְאָה גֻבְרִין
10 אֲשֶׁר פְּרוּ מֵעֶבֶר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Itaque revertere, & abi cum pace, & nequid 7
mali committas in oculis tyrannorum Phili-
thæorũ. Et Dixit David ad Achis, Quid feci? 8
& quid deprehendisti in servo tuo ex quo die
fui coram te usq; in hunc diem? Vnde
ibo, & pugnabo contra hostes illi mei regis.
Respondens autem Achis dixit Davidi, Novi
te probum esse in oculis meis ut Angelum
Dei : verumtamen magnates Philistæorum 10
dicunt, Non ibit nobiscum ad bellum. Qua-
propter surge diluculo cum servis dñi tui, qui
tecum venerunt in via, & cùm illuxerit vo-
bis, redite. Surrexerunt ergo diluculo David 11
& viri sui ut redirent in terram Philistæorum:
Philistæi autem ascenderunt ad Jezrael.

CAP. XXX.

Et cùm pervenisset David ad Seneclagh 1
die tertia, exurrerant Amalecitæ contra
Negheb & contra Seneclagh, & igne com-
busserant eas : Et captivis ductis hominibus
qui in iis erant, à parvo usque ad magnum,
virisque non interfecerant, abeuntes & redie-
rant in viam suam. Cùm pervenisset, inquã, 3
David cum viris suis ad civitatem, ecce com-
busta erat igni, & eorum uxores, filii, atque
filiæ in captivitatem abductæ. Subtlatæ ergo 4
David ac populus voce sui fleverunt adeo
ut non superesset in eis vis flendi. Et quinetes 5
duæ uxores Davidis captivæ ductæ essent,
Ahinoem Jezraelitis, & Abigail uxor Naba-
lis Carmelitæ : Et David admodum trahis 6
esset, quod populus eum lapidare propo-
situm (omnis enim erat animæ totius popu-
puli pro filiis & filiabus suis) tamen con-
firmavit se David in Domino Deo suo.
Dixitque David Abiatharo sacerdoti filio 7
Ahimelech, Affer mihi ephod : allatoque
Abiathar ephod Davidi, Consultit David 8
Dõm, & ait, Persequar turmam istam? Af-
sequarne eam? Respondit ei, Persequere,
quoniam brevi assequẽris eam, & Prædam
eripies. Quapropter abiens ipse & fexcenti 9
viri qui cum eo erant, pervenerunt usque ad
torrentem Bosar, ubi reliqui David discen-
tes viros : Tum surgens David persecutus est 10
ipse et quadringenti viri : ducenti verò qui
manserant, surgentes cullodierunt ne quis pertransiret torrentem Bosar.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 *ارجع الى موضعك بسلام ولا تعصى وداد اهل فلسطين * قال داود لخيس ما الذى
8 صنعت * وما الذى وجدت عبدك بريدبه من المكروه منذ يوم ضرب اليك الى اليوم *
فدعنى حتى اسير معكم وحارب اعداء الملك سيدى * قال اخيس لداود * قد عرفت انك
9 صحيح * وانت عندى كملاك الله * ولكن وداد اهل فلسطين قالوا * لا يخرج معنا الى الحرب *
10 فبكر الآن بكرا انت وعبيد سيدك الذين جاوا معك * واصبحوا اذا اصبحتم * فقام داود
11 واصحابه لينطلقوا الى ارض فلسطين * وصعد الفلسطيينون الى ايزرعيل *

CAP. XXX.

1 * الفصل الثلثون * فلما اتى داود واصحابه صيقلغ فى اليوم الثالث * كان اهل عمالك
2 قد اغاروا نعاب صيقلغ * واحرقوها بالنار * وسبوا كل من كان فيها * صغيرهم وكبيرهم * وبدلوا
3 الرجال * وساقوا السبى والمواشى واصرفوا * فاتى داود واصحابه اليهم * وجدوها قد احرقت
4 بالنار * وقد سبى نساءهم وبنوهم وبناتهم * فرفع داود واصحابه اصواتهم بالبكاء * حتى عسى
5 عليهم * ولم يبق لهم قوة يبكون * وسبى امراتان لداود ايضا * احينعام اليتى من ايزرعيل *
6 وابغايل امراة نابال الكرملى * وضاف قلب داود وحزن جدا * لان الشعب اراد ان يرجمه من اجل
7 ان انفس الشعب هلكت حزنا على بنيهم وبناتهم * وصبر داود وميض الله ربه * وقال داود لابياثار
8 الكهن بن اخيملك * قدم الجبة التى تطلب بها الوحى * فقدم ابياثار وعاء الوحى الى داود * وطلب
داود الى الرب وقال * اجرى فى طلب هولاء العزاة واردهم * قال الرب اجرى سريعا * فانك
9 سدركهم عليه وتبقد منهم السبى * وسار داود وجماعة السماية * فلما وادى بصر * وجلس داود
10 مابقى رجل مع متاعهم هناك يحفظونه * وسار داود ومعه اربعماية رجل * فاما المايتان الذان بقيا
وصارا على ساطبى الوادى * يحفظون ان لا يجوز الوادى احد *

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ νῦν ἀνάστρεψε καὶ πορεύου εἰς εἰρήνην, καὶ οὐ μὴ ἐνοχλήσῃς ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν
ἀρχόντων τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀχείς, Τί ἐποίησα; καὶ τί εὗρες ἐν τῷ δούλῳ σου ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἤμην ἐνώπιόν σου
8 ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι οὐ μὴ ἔλθω καὶ πολεμήσω τοὺς ἐχθροὺς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως; Καὶ ἀποκριθεὶς Ἀχεὶς εἶπε (a) πρὸς
Δαυὶδ, Οἶδα ὅτι ἀγαθὸς εἶ ἐν ὀφθαλμοῖς μου ὡς ἄγγελος θεοῦ· ἀλλ᾽ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων εἶπαν, Οὐκ ἐξελεύσεται μεθ᾽ ἡμῶν εἰς πόλεμον.
10 Καὶ νῦν ὀρθρίσατε (a) τοωρεῖ (b) εἰς τὸν ὄρθρον (c) ὑμᾶς οἱ δοῦλοι τοῦ κυρίου σου, οἱ μετὰ σοῦ ἐλθόντες ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ ὀρθρίσατε ὀρθρινὰ καὶ ἀπελεύσεσθε
11 Καὶ ἐξῆλθον Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ πορευθῆναι τὴν ὁδὸν καὶ ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν τῶν ἀλλοφύλων, καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἀνέβασαν τὴν Ἰεζραέλ.

MS. A. (a) πολεμεῖς (b) πορεύεσθαι (c) ἐξ ὄπτου ἀρθῆ (d) μὲν καὶ δὲ ἀρχῆς (e) δὲ, ἀλλ᾽ οἱ (f) τοωρεῖ (g) ὑμᾶς (h) ἐξ ὄπτου ἀρθῆ (i) ἐνόπιον ἡμῶν (j) ἀνέβησαν ἀνέβησαν τοωρεῖ (k) ἐκ πρὸς Ἰεζραέλ.

Καρ. λ΄.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ (a) ἀπὸ Σικελὰ καὶ τὴν Νότον καὶ ἐπὶ τὴν Σικελὰ, καὶ ἐνεπύρισαν αὐτὴν πυρί·
2 καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἔλαβον, ἀπὸ μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου οὐ κατέκοψαν οὐδὲ ἕνα, ἀλλ᾽ ἀπήγαγον καὶ ἐπορεύθησαν
3 ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ ἐνεπυρίσθη ἐν πυρὶ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν
4 ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀνῆκται. Καὶ ἦρε Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἐκλαυσέν, ἕως οὗ οὐκ ἔτι ἐδύνατο κλαίειν.
5 Καὶ αἱ δύο γυναῖκες Δαυὶδ ἠχμαλωτεύθησαν, Ἀχινοὰμ ἡ (i) Ἰεζραηλῖτις, καὶ ἡ γυνὴ Ἀβιγαὶλ ἡ τοῦ Ναβὰλ τοῦ Καρμηλίτου. Καὶ ἐφοβήθη
6 Δαυὶδ ἐν πνεύματι ἐν ὀδύνῃ, ὅτι εἶπον οἱ λαοὶ λιθοβολῆσαι αὐτὸν, ὅτι ἐπικατάρατος ἦν ἡ ψυχὴ πάντων τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων αὐτῶν. Καὶ ἐκραταιώθη
7 Δαυὶδ ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ Δαυὶδ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖ τῷ τοῦ Ἀβιμελὲχ, ἀφέρεε δὴ τὴν ἐφὼδ πρὸς με. Καὶ ἀνήνεγκεν Ἀβιάθαρ τὴν ἐφὼδ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἐπηρώτησεν
8 Δαυὶδ τὸν κύριον θεὸν αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβιάθαρ τὸν ἱερεῖς, Ἐὰν καταδιώξω τὴν ἀκολουθίαν ταύτην, εἰ καταλήψομαι αὐτούς; καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτὸν, Ἀκολούθει, ὅτι καταλήψῃ αὐτοὺς καὶ σωζόμενος σώσεις τὰ ἐκπεσόντα.
9 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ αὐτὸς καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ παρεγένοντο ἕως τοῦ χειμάρρου Βοσόρ, καὶ οἱ ἀπολειφθέντες ἐν τοῖς κωδεσὶ τοῦ χειμάρρου τοῦ Βοσόρ.

MS. A. (a) ἀπὸ τὸ Σικελὰ (b) Σικελὰ, (c) Σικελὰ καὶ ἐνεπύρισεν (d) Καὶ ἠχμαλώτευσεν τὰς γυναῖκας (e) ὡς ἕως (f) ἐβασάνισεν (g) αἰχμαλωτεύθησαν. (h) ἕως κλαίειν. (i) Ἰεζραηλίτις, (k) Ἀχμάλωσε, (l) Καὶ περιγράψας Ἀβιάθαρ τὸ ἐφὼδ πρὸς Δαυὶδ, (m) ἐπηρώτησεν (n) καὶ κόλπωμα (o) κοδεσὶ, (p) Δαυὶδ (q) οἱ (r) ἔρχεσθαι (s) Καὶ ἔξῃ Ρίωαν Δαυὶδ ζῶν τῷ κύριον.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et nunc redi & ito in pace, & non facies malum in oculis tyrannorũ Pe-
listæorũ. Et dixit David ad Akis, Nam quid feci aut quid inveniſti in ſer-
vo tuo à die quo fui ministrãs ante te usq; ad diem hanc, quòd non ibo &
inibo bellũ in osores dñi mei regis ? Et respondit Akis & dixit David, ,
Cognovi quòd gratus tu in oculis meis ut angelus Dñi: verùm magnates
Pelistæorũ dixerunt, Non ascendet nobiscũ ad bellum. Et nunc anticipa 10
in aurora & servi domini tui, qui venerunt tecũ, & anticipabitis in auro-
ra, & illucescet vobis & ibitis, Et anticipavit David ipse & viri ejus ad 11
eundum in aurora, ad redeundum in terram Pelistæorum : & Pelistæi af-
cenderunt ad Izraghel.

CAP. XXX.

Et fuit quando venit David & viri ejus ad Zziklag in die tertia, & Gha- 1
malekæi extrãsit fuit super Meridiem, & super Sziklag, & incenderunt il-
lam in igne. Et captivaverunt mulieres quæ in ea, à parvula & usque ad 2
magnũ: & non occiderunt hominem, & duxerunt & abierunt ad viam ſuã-
am. Et venit David & viri ejus ad urbem ; & ecce combusta in igni, & 3
uxores eorũ, & filii eorũ, & filiæ eorum captivati fuit. Et levavit David 4
& omnis populus qui cum illo, vocẽ ſuã, & ploraverunt usque quò non
fuit in eis virtus ad plorandum. Et duæ uxores David captivæ fuit, 5
Ahinoam uxor ex Jizraghel, & Abigail uxor Nabal qui ex Carmela. Et 6
augustiã fuit David valdè, quia dixerunt populus ad lapidandum eum,
quia amara fuit anima omnũ populi viri super filii ſuum, & super filias
ſuã, & confortavit eſt David in dicto Dñi Dei ſui. Et dixit David ad Abi- 7
athar ſacerdot filiũ Ahhimelech, Affer nunc mihi Ephoda : & attulit A-
biathar Ephoda ad David. Et rogavit David in dicto Dñi, dicendo: Sequar 8
ſcilicet exercitum hunc, & comprehendã illũ? & dixit illi, Sequere, quia com-
prehendendo comprehendes, & liberando liberabis. Et ivit David ipſe & 9
& fexcenti viri qui cum eo, & venerunt usq; ad fluvium Bezzor : & pars 10
eorum reliũti ſunt. Et fecerunt eſt David ipſe & quadringenti viri, & re- 11
liũti ſunt ducenti viri, qui prohibiti ſunt à transeundo fluvium Bezzor.

שמואל א : ל

Verſio VULGAT.

11 Et invenerũt virũ Ægyptiũ in
agro, et adduxerũt eũ ad Da-
vid: dederũtq; ei panẽ ut com-
ederet, ꝛ biberet aquã. Sed et
fragmẽ maſſæ caricarũ, et duas
ligaturas uvæ paſſæ. Quæ cũm
comeditſet, revcrſ eſt ſpiritus
eiꝰ, et reſocillatus eſt: nã enim
comederat panẽ, neq; biberat
aquã triẽ dieꝰ, et triẽ no-
ctibus. Dixit itaq; ei David,
Cuꝰ es tu? vel unde? & quo
pergis? Qui ait, Puer Ægyptiꝰ
ego ſũ, ſerṽ viri. Amaleciteꝰ:
derelquit autẽ me dũs meus,
quia ægrotare cœpi nudiuſter-
tiꝰ. Siquidẽ nos erupimus ad
Auſtralẽ plagã Cerethi, ꝛ cõ-
tra Judã et ad Meridiẽ Caleb,
et Siceleg ſuccendimꝰ ignĩ. Di-
xitq; ei David, Poteſ me duce-
re ad cuneũ iſtũ? Qui ait, Jura
mihi p Deũ, q̃ nõ occidas me, et
nõ tradas me in manꝰ dñi mei,
et ego ducã te ad cuneũ iſtũ. Et
juravit ei David. Qui cũ du-
ciſſet eũ, ecce illi diſcũbebant
ſup faciẽ univerſæ terræ, com-
edentes et bibentes, et quaſi
ſeſtũ celebrantes diẽ pro cũcti-
ſa prædã, et ſpolijs quæ cepe-
rãt de terra Philiſthiim, et de
terra Juda. Et percuſſit eos Da-
vid à veſpere uſq; ad veſperã
alteriꝰ dieꝰ, et non evaſit et
eis quiſquã, niſi quadringenti
viri adolecentes, qui aſcende-
rãt camelos, et fugerãt. Eruit
ergò David omnia quæ tulerãt
Amaleciteꝰ, et duas uxores ſuas
eruit. Nec defuit quidquam à
parvo uſq; ad magnũ, ꝛ de fi-
liis quã de filiabꝰ, et de ſpoliis,
et quæcũq; apuerãt, omnia re-
duxit David. Et tulit univerſos
greges & armenta, et minavit
ante faciẽ ſuã: dixerũtq; Hæc
eſt prædã David. Venit autem
David ad ducentos viros, qui
laſſi fuãtiterãt, nec ſequi po-
tuerãt David, et reſidere eos
juſſerat in torrente Beſor: qui
egreſſi ſũt obviã David, et po-
pulo qui erat cũ eo. Accedens
autẽ David ad populũ, ſaluta-
vit eos pacificẽ. Reſpondentq;
omnis vir pefidus, et inquit, de
viris qui ierãt cũ David, dixit,
Quia nõ venerũt nobiſcũ, nõ
dabimꝰ eis quidquã de prædã,
quã eruimꝰ. Sed ſufficiat uni-
cuiq; uxor ſua et filij: quos
accepertũt, recedãt. Dixit autẽ
David, Non ſic facietis, fratres
mei, de his, quæ tradidit nobis
Dñs, et cuſtodivit nos, et dedit
latrũculos, qui eruperãt adver-
ſũ nos, in manꝰ noſtras: Nec au-
diet vos quiſquã ſup ſermone
hoc: æquivalentes pars erit defce-
dẽtis ad prælia, et remanentis
ad ſarcinas, et ſimiliter dividẽt.
Et inveneruꝰ virũ Miſtriẽ in
agro, & venire fecerunt illũ ad David, & 12
dederunt illi panẽ, & comedit, & potavit aquã.
Et dederunt illi
partẽ caricarũ, & duos botros uvarũ: ficcarũ, & comedit, & reditꝰ
eſt
ſpiritus ejus illi, quia non comederat panem & non biberat aquã tribus diebꝰ
& tribus noctibus. Et dixit illi David, Cujus es, & unde tu? Et dixit 13
adolescens, Miſtriacus ego, ſervus viri Ghamalekei, & reliquit me dñs me-
us, quia infirmatus ſũ hodie his tribus diebus. Nos excræſſimus ſuper 14
Meridiẽ Cherith, & ſuper quæ Jehudã, & ſuper Meridiẽ Chuleb; & Sak-
ſag incendimꝰ in igne. Et dixit illi David, Num ducens me ad exercitũ illũ? 15
& dixit, Firma mihi in dicto Dñi, quòd non occides me, & non tradeſ me
in manũ domini mei, & deducã te ad exercitũ hunc. Et deduxit eum, & 16
ecce extenſi erant ſuper faciẽ omnis terræ, comedentes & bibentes, & tri-
pudiantes in omni prædã magna quã capiverant de terra Philiſtæorũ,
& de terra domus Jehudah. Et percuſſit illos David à tenebris, & uſque 17
ad veſperũ diei ſequentis, & non liberatus eſt ex illis homo niſi quadrin-
genti adolescentes qui aſcenderunt ſuper camelos, & verterunt [fergæ.]
Et liberavit David omnia quæ captivaverat Ghamalekei, & duas uxo- 18
res ſuas liberavit David. Et non defecit illis à parvo & uſque ad magnũ, 19
& uſq; ad filios & filias, & ex prædã & uſq; ad omnia quæ ceperant eis,
omnia redire fecit David. Et cepit David omnẽ pecudem, & boves tu- 20
lerunt ante pecora hæc, & dixerũt, Hæc prædã David. Et venit David ad 21
ducentos viros qui prohibiti fuerant abeundo poſt David, et federe fece-
rant eos in fluvio Bezzor, et egreſſi ſunt ad occurſũ David et ad occurſũ
populi qui cũ illo, et occurrit David populo, et pacem eis illũ ſalutavit. Et re- 22
ſpondẽt omnis vir malꝰ & impropꝰ ex viris qui iverũt cũ David, et dix-
erunt, Propterea quòd non iverũt mecũ, non dabimꝰ illis ex prædã quam
eripuimꝰ, niſi viro uxorẽ ſuã & filios ſuos, & tollẽs & abũt. Et dixit Da- 23
vid, Non facietis ſic, fratres mei, de hoc quod dedit Dñs nobis et cuſtodivit
nos, & tradidit exercitũ qui venit ſuper nos in manũ noſtra. Et quis audi-
et vobis verbũ hoc? nam ſicut pars defẽdentium ad bellum, ſic pars re-
millorum ad cuſtodiendum ſũt, pariter dividẽt.

Verſio GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

11 Καὶ εὑρίσκουσιν ἄνθρα Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ μέρος σταφυλῆς καὶ δύο σταφυλὰς ἐκ τῶν σταφυλῶν τῶν ξηρῶν· καὶ ἐφάγετο καὶ ἐπέστρεψεν ἐν αὐτῷ ὁ ἄνεμος αὐτοῦ· ὅτι οὐ μὴ ἐφάγετο ἄρτον καὶ οὐ μὴ ἔπιεν ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Τίνος εἶ σὺ καὶ ἐκ ποίας γῆς εἶ σύ; καὶ εἶπεν, Παῖς Αἰγύπτου ἐγὼ καὶ οἰκέτης ἀνθρώπου Ἀμαληκίτου· καὶ ἐγκατέλιπέν με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠσθένησα σήμερον τρισσῶς. Καὶ ἡμεῖς ἐκκεκλίκαμεν ἐπὶ τὸν Νότον Χελεθὶ καὶ ἐπὶ τὸν Νότον Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν Νότον Χαλεὸ, καὶ τὴν Σικελὰγ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὴν συστροφὴν ταύτην; καὶ εἶπεν, Ὄμοσον δή μοι ἐν τῷ θεῷ μὴ θανατῶσαί με, καὶ μὴ παραδῷς με εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου, καὶ καταξω (Ἐν τοῖς πολλοῖς Δαυὶδ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ. Καὶ ἐκατέβη αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἐξεκέχυντο ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ πάσαις τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰούδα. Καὶ ἔπταισεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ σκοτίας καὶ ἕως τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπαύριον καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπος εἰ μὴ τετρακόσιοι νεανίσκοι οἱ ἀναβάντες ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἔφυγον. Καὶ ἐξέσωσεν τὰ τῶν Ἀμαληκίτων καὶ τὰς δύο γυναῖκας αὐτοῦ ἐξέσωσεν Δαυὶδ· οὐκ ἐλείφθη ἐξ αὐτῶν ἕως μικροῦ καὶ ἕως μεγάλου καὶ ἕως υἱῶν καὶ θυγατέρων καὶ τῶν σκυλευμάτων καὶ τῶν ἐκ πάντων ὧν ἔλαβεν ἐξέστρεψεν Δαυὶδ. Καὶ ἔλαβεν τὰ πρόβατα καὶ τὰ βοῦς· καὶ ἤλαυνον ἔμπροσθεν τῶν κτηνῶν τῶν ἄλλων καὶ ἔλεγον, Τοῦτο τὰ ἐκ τῶν σκυλευμάτων Δαυὶδ. Καὶ παραγίνει Δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἀνδρας τοὺς ἀπεκαθίσαν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸν χειμάῤῥουν Βοσόρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγγισεν Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἄνθρωπος πονηρὸς καὶ υἱὸς Βελιὰρ ἐν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευομένοις μετὰ Δαυὶδ, καὶ εἶπαν, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθησαν μετὰ ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκυλευμάτων οὗς ἐσωσάμεθα, πλὴν ἑκάστῳ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· καὶ ἀπελθόντες ἀπελθέτωσαν. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Οὐ ποιήσετε οὕτως, ἀδελφοί μου, ἐν τοῖς οἷς ἔδωκεν ἡμῖν κύριος, ὃς ἐφύλαξεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν τὴν παρεμβολὴν τὴν ἐπ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν· καὶ τίς ἀκούσεται τοῦ λόγου τούτου; ὅτι ὡς ἡ μερὶς τῶν καθεζομένων ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τῶν καθεζομένων ἐν τῇ ἀποσκευῇ· ὁμοίως μερισθήσονται.

Et invenerunt virum Ægyptii in 11
agro, & adduxerunt eum ad David: & dederũt
ei panem, et comedit, & potavertũt eũ aqua.
Dederũtq; eũ partem fiſtũ ficũ, et duas
ficus paſſas: quas cũm comediſſet, reſtitꝰ
eſt ſpiritꝰ eius ei: quia non comederat panem, nec biberat
aquã. Tum dixit ei David, Cujꝰ es? & un- 12
de veniſti? Respondit juvenis, Ægyptius
ſum, ſervꝰ hominis Amalecitæ: reliquit me au-
tem herꝰ meus ex q̃ ægrotare cœpi, ecce tribus
abhinc diebus. Ex quo ſcilicet venimꝰ? & ne- 13
ghebJuda, et è Negheb Caleb, et è Seneclagh,
quas igne combuſtimus. Dixit ei David, De-
duces nos ad turmam illã? Ait illi, Jura mihi 14
p Dũm quod non occides me, nec prodes me
in manũ heri mei, et ego offendam tibi turmã
iſtam. Cũmq; juraſſet ei David, deduxit illũ. 15
Et ecce illi, caſtrametati fuerant ſuper faciem
terræ edentes ac bibentes, & gaudientes ob totã
prædã illã ingẽtã quam ceperant è terra Phi-
liſtæorũ, & è terra Juda. Percuſitq; eos Da- 16
vid è matutino ad veſperam uſq; à tergo ipſo-
rũ: nec evaſit ex eis, niſi quadringenti viri qui
conſcenſis camelis fugiẽrũt. Et eripuit Da- 19
vid quicquid ceperant Amaleciteꝰ, & duas u-
xores ſuas in die illo. Nec deperiit eis quic- 19
quam, ſed omnia recuperavit David: Redu-
xitq; David cuncta pecora et boves, quantam-
cũmq; poſſeſſionem illam: & dixerũt, Hoc eſt 20
prædã David. Deinde venit David 21
ad ducentos viros qui remaſerũt ab cullodi-
enda impedimenta, quos collocaverat ad ob-
ſervandam via Boſaris: qui cũm egreſſi eſſent
in occurſum Davidis & occurſum populi qui
cum eo erat, accedentes David & populꝰ ſa-
lutaverũt eos. Iniqui autẽ & pditi inter vi- 22
ros qui profecti fuerant cum David, refpon-
dentes dixerũt, Quandoquidẽ non fuit pro-
fecti nobiſcũ, non eſt illis danda pars ex pre-
da quam aſſeruimꝰ: ſed abducat quiſq; uxorẽ
ſuã & filios ſuos. Et ait David, Ne ſic feceri- 23
tis fratres noſtri, quandoquidẽ largit̃ eſt Dñs,
& ſervavit nos, & tradidit, in manꝰ noſtras tur-
mã quæ in nos irruerat. Quis auſcultet verbo 24
huic veſtro? pars enim ejus qui deſcendit in
prælũ, æqua ad eũ eſſe parti ejꝰ qui aſſidet ad
latus impedimentorũ, & ſimul partiuntur.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 Et invenerũt virũ Miſtriẽ in agro, & venire fecerunt illũ ad David, & 12
dederũt illi panẽ, & comedit, & potavertũt illũ aqua.
Et dederũt illi
partẽ caricarũ, & duos botros uvarũ: ficcarũ, & comedit, & reditꝰ eſt
ſpiritꝰ
ejus illi, quia non comederat panem & non biberat aquã tribus diebꝰ
& tribus noctibus. Et dixit illi David, Cujus es, & unde tu? Et dixit 13
adolescens, Miſtriacus ego, ſervus viri Ghamalekei, & reliquit me dñs me-
us, quia infirmatus ſũ hodie his tribus diebus. Nos excræſſimus ſuper 14
Meridiẽ Cherith, & ſuper quæ Jehudã, & ſuper Meridiẽ Chuleb; & Sak-
ſag incendimꝰ in igne. Et dixit illi David, Num ducens me ad exercitũ illũ? 15
& dixit, Firma mihi in dicto Dñi, quòd non occides me, & non tradeſ me
in manũ domini mei, & deducã te ad exercitũ hunc. Et deduxit eum, & 16
ecce extenſi erant ſuper faciẽ omnis terræ, comedentes & bibentes, & tri-
pudiantes in omni prædã magna quã capiverant de terra Philiſtæorũ,
& de terra domus Jehudah. Et percuſſit illos David à tenebris, & uſque 17
ad veſperũ diei ſequentis, & non liberatus eſt ex illis homo niſi quadrin-
genti adolescentes qui aſcenderunt ſuper camelos, & verterunt [fergæ.]
Et liberavit David omnia quæ captivaverat Ghamalekei, & duas uxo- 18
res ſuas liberavit David. Et non defecit illis à parvo & uſque ad magnũ, 19
& uſq; ad filios & filias, & ex prædã & uſq; ad omnia quæ ceperant eis,
omnia redire fecit David. Et cepit David omnẽ pecudem, & boves tu- 20
lerunt ante pecora hæc, & dixerũt, Hæc prædã David. Et venit David ad 21
ducentos viros qui prohibiti fuerant abeundo poſt David, et federe fece-
rant eos in fluvio Bezzor, et egreſſi ſunt ad occurſũ David et ad occurſũ
populi qui cũ illo, et occurrit David populo, et pacem eis illũ ſalutavit. Et re- 22
ſpondẽt omnis vir malꝰ & impropꝰ ex viris qui iverũt cũ David, et dix-
erunt, Propterea quòd non iverũt mecũ, non dabimꝰ illis ex prædã quam
eripuimꝰ, niſi viro uxorẽ ſuã & filios ſuos, & tollẽs & abũt. Et dixit Da- 23
vid, Non facietis ſic, fratres mei, de hoc quod dedit Dñs nobis et cuſtodivit
nos, & tradidit exercitũ qui venit ſuper nos in manũ noſtra. Et quis audi-
et vobis verbũ hoc? nam ſicut pars defẽdentium ad bellum, ſic pars re-
millorum ad cuſtodiendum ſũt, pariter dividẽt.

MS. A. (ρ) Καὶ εὗρον τὸν ἄνθρωπον Αἰγύπτιον ἐν ἀγρῷ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἄρτον καὶ ἔπιεν ὕδωρ. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ μέρος σταφυλῆς καὶ δύο σταφυλὰς ἐκ τῶν σταφυλῶν τῶν ξηρῶν· καὶ ἐφάγετο καὶ ἐπέστρεψεν ἐν αὐτῷ ὁ ἄνεμος αὐτοῦ· ὅτι οὐ μὴ ἐφάγετο ἄρτον καὶ οὐ μὴ ἔπιεν ὕδωρ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Τίνος εἶ σὺ καὶ ἐκ ποίας γῆς εἶ σύ; καὶ εἶπεν, Παῖς Αἰγύπτου ἐγὼ καὶ οἰκέτης ἀνθρώπου Ἀμαληκίτου· καὶ ἐγκατέλιπέν με ὁ κύριός μου, ὅτι ἠσθένησα σήμερον τρισσῶς. Καὶ ἡμεῖς ἐκκεκλίκαμεν ἐπὶ τὸν Νότον Χελεθὶ καὶ ἐπὶ τὸν Νότον Ἰούδα καὶ ἐπὶ τὸν Νότον Χαλεὸ, καὶ τὴν Σικελὰγ ἐνεπυρίσαμεν ἐν πυρί. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Εἰ κατάξεις με ἐπὶ τὴν συστροφὴν ταύτην; καὶ εἶπεν, Ὄμοσον δή μοι ἐν τῷ θεῷ μὴ θανατῶσαί με, καὶ μὴ παραδῷς με εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου, καὶ καταξω (Ἐν τοῖς πολλοῖς Δαυὶδ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ. Καὶ ἐκατέβη αὐτὸν ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ ἐξεκέχυντο ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐσθίοντες καὶ πίνοντες καὶ ἑορτάζοντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ πάσαις τοῖς σκύλοις τοῖς μεγάλοις οἷς ἔλαβον ἐκ γῆς ἀλλοφύλων καὶ ἐκ γῆς Ἰούδα. Καὶ ἔπταισεν αὐτοὺς Δαυὶδ ἀπὸ τοῦ σκοτίας καὶ ἕως τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπαύριον καὶ οὐκ ἐσώθη ἐξ αὐτῶν ἄνθρωπος εἰ μὴ τετρακόσιοι νεανίσκοι οἱ ἀναβάντες ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἔφυγον. Καὶ ἐξέσωσεν τὰ τῶν Ἀμαληκίτων καὶ τὰς δύο γυναῖκας αὐτοῦ ἐξέσωσεν Δαυὶδ. Καὶ ἔλαβεν τὰ πρόβατα καὶ τὰ βοῦς· καὶ ἤλαυνον ἔμπροσθεν τῶν κτηνῶν τῶν ἄλλων καὶ ἔλεγον, Τοῦτο τὰ ἐκ τῶν σκυλευμάτων Δαυὶδ. Καὶ παραγίνει Δαυὶδ πρὸς τοὺς διακοσίους ἀνδρας τοὺς ἀπεκαθίσαν ὀπίσω Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸν χειμάῤῥουν Βοσόρ, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' αὐτοῦ· καὶ προσήγγισεν Δαυὶδ ἕως τοῦ λαοῦ, καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἄνθρωπος πονηρὸς καὶ υἱὸς Βελιὰρ ἐν τοῖς ἀνδράσιν τοῖς πορευομένοις μετὰ Δαυὶδ, καὶ εἶπαν, Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπορεύθησαν μετὰ ἡμῶν, οὐ δώσομεν αὐτοῖς ἐκ τῶν σκυλευμάτων οὗς ἐσωσάμεθα, πλὴν ἑκάστῳ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν· καὶ ἀπελθόντες ἀπελθέτωσαν. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Οὐ ποιήσετε οὕτως, ἀδελφοί μου, ἐν τοῖς οἷς ἔδωκεν ἡμῖν κύριος, ὃς ἐφύλαξεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν τὴν παρεμβολὴν τὴν ἐπ' ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἡμῶν· καὶ τίς ἀκούσεται τοῦ λόγου τούτου; ὅτι ὡς ἡ μερὶς τῶν καθεζομένων ἐν τῷ πολέμῳ, οὕτως ἔσται ἡ μερὶς τῶν καθεζομένων ἐν τῇ ἀποσκευῇ· ὁμοίως μερισθήσονται.

(ρ) Διὰ τὸ ἀφεῖναι τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ πεδίῳ, ἐξ ἀφορμῆς, (τ) ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ πεδίῳ· καὶ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ, (φ) ἀντὶ τοῦ ἀνθρωπίνου· (χ) ἀντὶ τοῦ ἀφῆκεν· (ψ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστρεψεν· (ω) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (α) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (β) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (γ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (δ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ε) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ζ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (η) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (θ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ι) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (κ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (λ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (μ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ν) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ξ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ο) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (π) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ρ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (σ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (τ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (υ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (φ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (χ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη· (ψ) ἀντὶ τοῦ ἐπέστη

שמואל א׳: לא

Samuel in hoc fefer & fupra & Ifrai die à fuit Et

25 וַיְהִי מָחֳרָת וַהֲבִא הָעָם וַיַּשִּׂימוּ לְרֹקָ
in Dauid venit Et hanc diem ad usque Israel in populum &
26 וּלְמַשְׂמַע יִשְׂרָאֵל עַד הַיָּמִים הָהֵמָּה וַיָּבֹא דָוִד אֶל
Ecce dicendo, filis facio Iehudah fenioribus fuis de mihi & Sicilah
27 צִקְלַג וַיִּשְׁלַח מִשְּׁלַל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְרֵעוֹתָו לֵאמֹר הִנֵּה
Bethel in his Domini inimicorum fuis de benedictio vobis
28 לָכֶם בִּרְכָה מִשְּׁלַל אֹיְבֵי יְהוָה: לַאֲשֶׁר בְּבֵית אֵל
Hasoben in qui & Jather in qui &, metdas Ramoth in qui &
29 וַלַּאֲשֶׁר בְּרֹמֹת נֶגֶב וַלַּאֲשֶׁר בְּיַתִּיר: וְלַאֲשֶׁר בְּעֲרֹעֵר
Rachal in qui Et Edomohah in qui & Siphmoth in qui &
30 וְלַאֲשֶׁר בְּשִׂפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ: וְלַאֲשֶׁר בְּרֹכֶל
qui Et Chemi urbibus in qui & Jerachmeli urbibus in qui &
31 וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי: וְלַאֲשֶׁר
qui Et Hithach in qui & Chor-hafan in qui & Chormah in
ipse David ibi ambulaverat quibus locis omnibus in & Chebron in 31
בְּחֶבְרוֹן וּלְכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר הִתְהַלֵּךְ שָׁם דָּוִד הוּא
ejus viri &
וַאֲנָשָׁיו׃

CAP. XXXI לא

Israel viri fugerunt Et Israel in pugnantes Pelistim Et
1 וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
Ghilboah monte in vulnerati ceciderunt & Pelistim fuga fuerunt
מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃
Percussi sunt que ejus filios & Saul Pelistim sunt perfecuti Et
2 וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־שָׁאוּל וְאֶת בָּנָיו וַיַּכּוּ
filius Malchisuah & Abinadab & Jonathan Pelistim
פְלִשְׁתִּים אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּי־שוּעַ בְּנֵי
cum inveneruut & Saul in praelium eit aggravatus Et Saul
3 שָׁאוּל׃ וַתִּכְבַּד הַמִّלְחָמָה אֶל שָׁאוּל וַיִּמְצְאֻהוּ
Dialogus, Jerimoth à vulde eft vulneratus & arcu in viri sciente
4 הַמֹּרִים אֲנָשִׁים בַּקֶּשֶׁת וַיָּחֶל מְאֹד מֵהַמֹּרִים׃ וַיֹּאמֶר
illo a ne perfuade & sum gladium Evagina ifta vafa ferum Saul
שָׁאוּל לְנֹשֵׂא כֶלָיו שְׁלֹף־חַרְבְּךָ וְדָקְרֵנִי בָהּ
fiant illudantes & me perfidian & illi propatum venias forte ne
פֶּן־יָבֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וּדְקָרוּנִי וְהִתְעַלְּלוּ־
Saul ingredi Et, vulde timebat qui a ejus vafa ferm polluit & me in
בִי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֶלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח שָׁאוּל
eflet mortui qui a ejus vafa ferm Viditq; eum super cecidi & gladium
אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי־מֵת
fiant mortuus & ipse gladium super ipse etiam cecidi & Saul
שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־חַרְבּוֹ וַיָּמֹת
ejus vafa ferm & ejus Illi tres & Saul est Mortuusque eo cum
5 עִמּוֹ׃ וַיַּרְא שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו
viri viderunt Et pariter illa die in ejus viri omnes etiam
גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם הַהוּא יָחַד׃ וַיִּרְאוּ אֲנֹשֵׁי
quod, Jaden transiu in qui & vallis transiu in qui Israel
6 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּעֵבֶר וַאֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַّרְדֵּן כִּי
ejus filii & Saul effent mortui quod & Israel viri fugiffent
נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי־מֵתוּ שָׁאוּל וּבָנָיו
Pelistim Veterunque fugerunt & civitates relinquerunt &
וַיַּעַזְבוּ אֶת־הֶעָרִים וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים
spoliando ad Pelistim venerunt & craffino à fuit Et, eis in habitaverunt &
7 וַיֵּשְׁבוּ בָהֶן׃ וַיְהִי מִמָּחֳרַת וַיָּבֹאוּ פְלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט
ejus filios tres & Saul invenerunt & interfectos
אֶת־הַחֲלָלִים וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל וְאֶת שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו
ejus filii & Saul abcidiserunt Et, Ghilboah monte in cadentes
8 נֹפְלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיִּכְרְתוּ אֹתוֹ וַיַּשִּׁיבוּ
emunctandum ad ejus ipse Pelistim terram in miferunt & ejus vafa
אֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ בְאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר
populo cum & fiuorum delorum demo
בֵּית עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 וַהֲוָה מִן בָּתְרָא דְהוּא וְלָעֵלָא וְשַׁוִיָה לְעַרַת דִּין לְיִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃ וַאֲתָא דָוִד לְקֵילָע
26 וְשַׁדַּר מִן בָּתְרָא לְקַבֵּי יְהוּדָה לְרַחֲמוֹהִי לְמֵימַר הָא לְכוֹן מִתְּנָא מִבְּזַת סְנָאֵי יְיָ׃ לְרִי
27 בְּבֵית אֵל וְלִרְי בְּחוֹשָׁן וְלִרְי בְּשִׁפְמוֹת וְלִרְי בְּאֶשְׁתְּמוֹעַ׃ וְלִרְי בְּרוּעֵר וְלִרְי בְּשִׁפְמוֹת וְלִרְי בְּאֶשְׁתְּמוֹעַ׃
28 וְלִרְי בְּרַמַתָא דְנֶגֶב וְלִרְי בְּיַתִּיר׃ וְלִרְי בְּעֲרוֹעֵר וְלִרְי בְּכוֹר עָשָׁן
29 וְלִרְי בְּרֹכֶל וְלִרְי בְּקָרְוֵי יַרְחַמְאֵל וְלִרְי בְּקָרְוֵי קֵינָאָה׃ וְלִרְי בְּחוֹרְמָה וְלִרְי בְּכוֹר עָשָׁן
30 וְלִרְי בְּעַתָּךְ׃ וְלִרְי בְּחֶבְרוֹן וְלְכָל אֲתָרָא דִי הֲלַךְ תַּמָּן דָּוִד הוּא וְגַבְרוֹהִי׃
31

לא

1 וּפְלִשְׁתָּאֵי מְגִיחִין קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וְאִתְפַּדִּיאוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִן קֳדָם פְּלִשְׁתָּאֵי וְנִפְלוּ קְטִילִין
2 בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ׃ וְאַדְבִּיקוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת שָׁאוּל וְיָת בְּנוֹהִי וְקַטְלוּ פְלִשְׁתָּאֵי יָת יְהוֹנָתָן וְיָת
3 אֲבִינָדָב וְיָת מַלְכִּי שׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ וְתַקִּיף עֲבָדֵי קְרָבָא עַל שָׁאוּל וְאִשְׁתַּדְּרוּהִי קְשׁוּטָא
4 בְּרַיָן וְאִתְמְרוּן לְמַדַּר קְשׁוּטָא׃ וַאֲמַר שָׁאוּל לְנָטֵל זַיְנֵהּ טְלוּף
5 חַרְבָּךְ וְקַטְלֵנִי בָהּ דִּלְמָא יֵתוּן עָרֵלָא הָאִלֵּין וּקְטָלֻנִי וְיִתְלַעְבוּן בִּי לָא אָבָה נָטֵל
6 זַיְנֵהּ אֲרֵי דְחִיל לְחַדָּא וְנָסִיב שָׁאוּל יָת חַרְבָּהּ וּנְפַל עֲלָהּ׃ וַחֲזָא נָטֵל זַיְנֵהּ אֲרֵי מִית שָׁאוּל
7 וּנְפַל אַף הוּא עַל חַרְבֵּהּ וּמִית בְּגוֹ תְרֵיהוֹן׃ וּמִית שָׁאוּל וְתַלְתָּא בְנוֹהִי וְנָטֵל זַיְנֵהּ אַף כָּל
8 גֻּבְרוֹהִי בְּיוֹמָא הָדֵין אַף תְּרֵיהוֹן׃ וַחֲזָו אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל דִּבְעִבְרָא וְדִבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
9 אֲרֵי אִתְפַּדִּיאוּ אֲנָשֵׁי יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי מִית שָׁאוּל וּבְנוֹהִי וְשִׁבְקוּ יָת קִרְיָא וְאִתְפַּדִּיאוּ וְאִתְרְמוּ שָׁאוּל
וְיָתוּבוּן בְּהוֹן׃ וַהֲוָה בְיוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וַאֲתוֹ פְלִשְׁתָּאֵי לְחַלָּצָא קְטִילֵיא וְאַשְׁכָּחוּ יָת יְהוֹנָתָן וְיָת
10 בְּנוֹהִי וְיָת חֵילָא בְּטוּרָא דְגִלְבּוֹעַ׃ וּפְסִקוּ יָת רֵישֵׁהּ וְיָת זַיְנֵהּ וְשַׁלְחוּ
בְּאַרְעָא דִפְלִשְׁתָּאֵי סְחוֹר סְחוֹר לְבַסָּרָא בֵּית פֻּלְחָנָהוֹן וְיָת עַמָּא׃

Versio VULG. LAT.

Et fa ctum eft hoc ex die illa, et deinceps conflitutum & præfi-
25 nium, & quafi lex in Israel ufque in diem hanc. Venit ergo
David in Siceleg, & mifit dona de præda fenioribus Juda pro-
ximis fuis, dicens, Accipite be-
26 nedictionem de præda hoftium
Domini: His qui erant in Be-
thel, & qui in Ramoth ad Me-
27 ridiem, & qui in Jether, Et qui
in Aroer, & qui in Sephamoth,
28 & qui in Eftham, Et qui in
Rachal, & qui in urbibus Jera-
meel, & qui in urbibus Ceni.
29 Et qui in Arama, & qui in Ar-
cu Afan, & qui in Athach, Et
qui in Hebron, & reliquis qui
ibi ambulaverat quibus locis omnibus in & Chebron in 31
ejus viri &

CAP. XXXI.

1 Pelistiim autem pugnabat
adverfum Israel: et fugerut vi-
ri Israel ante faciem Phili-
ftiim, & ceciderunt interfecti
2 in monte Gelboe. Irruerunt
que Phiillhiim in Saul, & in
filios ejus, & percufferunt Jo-
nathan, & Abinadab, & Mel-
3 chisu, filios Saul, Totúmque
pond° præliu verfu eft in Saul:
& confecuti funt eum viri fa-
gittarii, & vulneratus eft ve-
4 hementer à fagittariis. Dixit-
que Saul ad armigerum fuum;
Evagina gladium tuum, & pe-
cute me, ne fortè veniant incir-
cumcifi illi, & interficiant me,
illudentes mihi. Et noluit ar-
miger ejus: fuerat enim nimio
terrore perterrit°: arripuit ita-
que Saul gladium, & irruit fu-
per eum. Quod cùm vidiffet
armiger ejus, videlicet & mor-
tu° effet Saul, irruit etiam ipfe
super gladium fuum, & mortu
5 eft cum eo. Mortuus eft ergò
Saul, & tres filii ejus, & armi-
ger illius, & universi viri ejus
in die illa pariter. Videntes
6 autē viri Israel, qui erant trans
vallem, & trans Jordanem, q
fugiffent viri Israelitæ, & quod
mortuus effet Saul, & filii ej°,
reliquerunt civitates fuas, &
fugerunt: venerúntque Phili-
7 ftiim, & habitaverunt ibi. Fa-
ctâ autem die alterâ, venerunt
Phiillthiim, ut fpoliarent inter-
fectos, & inveneruut Saul &
tres filios ejus jacentes in mon-
8 te Gelboe. Et præcideruut ca-
put Saul, & fpoliaverunt eum
armis: & miferunt in terram
Phiillthinorum per circuitum,
ut annuntiaretur in templo i-
9 dolorum, & in populis.

PARAPH. CHALD. Verfio Latina.

Et fuit à die illo & ultra, & poftium eft in decretum hoc Ifraeli ufque ad 25
diem hanc. Et venit David ad Sziklag, & mittendum curavit de fpolio ad 26
fenes Jehuda annates eum, dicendo: Ecce vobis domum de fpolio odicn-
tium populum Dfii. Et qui in Bethel, & qui in Ramoth Meridiei, & qui 27
in Jathir. Et is qui in Gharogher, & is qui in Sephamoth, & qui in Ifthe-
moagh. Et qui in Rachal, & qui in urbibus *Jerahhmeel*, et qui in urbibus 28
Salmaah. Et is qui in Hharma, et qui in Bor-ghaffan, et qui in Ghathach. 29
Et is qui in Hhebron, et ad omnia loca quò ivit David ipfe et viri ejus. 30

CAP. XXXI.

Et Pelifthzi inibant bellum in Ifrael, et verterunt [*terga*] homines If- 1
rael ab-ante Pelifthzos, et ceciderunt occifi in monte Gilboagh. Et affecuti 2
funt Pelifthzi Saulem et filios ejus, et occiderunt Pelifthzi Jonathan et
Abinadab, et Malchifuagh filios Saul. Et invaluerunt facientes bellum fu- 3
per eum, et inveneruut illum jaculatores viri, qui artifices jaciendi in arcu;
et timuit valdè à jaculatoribus**. Et dixit Saul ad ferentem arma fua, Evagina 4
gladium tuum, et occidito me in illo, ne forte veniant præpuciati ifti, et
occidant me, et infultent in me; et noluit ferens arma ejus, quia timuit
valdè: et accepit Saul gladium, et cecidit super illum. Et vidit ferens ar- 5
ma ejus quòd mortuus effet Saul, et irruit etiam ipfe super gladium fuum,
et mortuus eft cum illo. Et mortuus eft Saul, et tres filii ejus, et ferens arma 6
ejus, et etiam omnes viri ejus in die illa pariter. Et videruut homines Ifrael, 7
qui ultra planiciem, et qui ultra Jordanem quòd vertiffent [*terga*] viri
Ifrael, et quòd mortus effent Saul et filii ejus, et deferuerunt urbes et fu-
gerunt, et venerunt Pelifthzi et habitaruut in eis. Et fuit in die qui poft 8
Pelifthzi et expoliaundum occifos, et inveneruut Saul et
tres filios ejus occifos *projectos* in monte Gilboagh. Et abfciderunt caput 9
ejus et expoliaverunt arma ejus, et miferunt in terram Pelifthzorum cir-
cum circa ad bene nuncian dum domui Errorum fuorum et populo.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Factúmque eſt ab eo die ut imponerej Da-
25 * ܗܘܝܬ ܡܢ ܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܘܫܘܝܬ ܠܡܬܬܐ ܠܝܫܪܝܠ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܢܐ ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܨܩܠܓ ܘܫܕܪ ܡܢ ܒܙܘܙܐ
26 vid statutum hoc atque legem, ad hodiernum
usque diem. Cùm demum veniſſet David
ad Seneclagh, miſit de præda ſenioribus Ju-
ܠܩܪܝܢܝ ܝܗܘܕܐ ܠܪܥܝܗ ܡܢ ܒܙܘܙܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝ ܗܢܘܢ ܠܡܪ ܗܐ ܠܟܘܢ ܒܪܟܬܐ ܡܢ ܒܙܘܙܐ ܕܡܪܝ ܗܢܘܢ ܕܒܝܬ ܐܝܠ ܘܕܪܡܬ ܘܕܒܝܬ ܐܬܪ ܘܕܫܦܡܘܬ ܘܕܐܬܡܬ ܘܕܪܟܠ ܘܕܒܪܝ ܝܪܚܡܐܝܠ ܘܕܒܪܝ ܩܝܢܝ ܘܕܐܪܡ ܘܕܒܪ ܥܦܢ ܘܕܐܬܚ ܘܕܚܪ ܗܦܢ ܘܕܚܒܪܘܢ ܘܠܟܠ ܐܬܪܐ ܕܗܠܟ ܬܡܢ ܕܘܝܕ ܗܘ ܘܓܒܪܘܗܝ׃
dea, & in præda idolorum ſuorum:

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et poſt diem illum ſtatuit hoc David in 25
ſanctum & jus, ad hunc uſque diem. De-
26 * وكان من بعد ذلك اليوم جعل داود هذا مبتدأ وحقا حتى اليوم * ولما وصل صقلغ وبعث
inde venit David in Siceleg, miſit
من الغنيمة الى شيوخ يهوذا واصحابهم * قائلا * هذه لكم بركة من غنيمة اعداء الرب * وبعث
ex præda ad ſeniores Judæ & amicos
الى بيت ايل وبيت رموث نجاب * والى بيت عدر واعنيه * والى بيت شموت * والى
eorum, dicens; Ho: vobis eſto munus de
præda inimicorum Domini. Miſit inquam,
ad Beth-el, Et ad Rith adnazab, & ad 28
Beth-ſemoth, & ad Eſtemoa, Et ad 29
Rakhil, & ad incolentes Rakhuil, & ad
اشتموع * والى راكل * والى قري ارحميل * والى قري القايني * والى الذين من حورما * والى 30
incolentes Hormam, Ad eos qui ſunt 30
ex Hormam, ad Jaafan, & ad Tannach,
بعسان * والى بعناخ * والى حبرون * والى جميع الاماكن التي سار هناك داود وجماعته * 31
Et ad omnia loca quæ fe- 31
cerat ibi David cum viris ſuis.

CAP. XXXI.

Bellatum autem Pelefthiis adva- 1
ſus Iſraelem, & fugientibus Iſraelitis à
conflictu Pelefthiorum, ceciſique multis
cervicatibus in monte Gilboe; Affecuti 2
ſunt Pelefthii Saulem et filios ejus, et oc-
ciderunt Pelefthii Jonathanem, et Jeſua,
et Malechi-jeſum filios Saulis. Et ingrave- 3
ſcente bello contra Saulem, affecuti ſunt
eum ſaculatores arcubus, cumque vehe-
mentèr de ipſis ſaculatoribus. Quapro- 4
per dixit Saul ad armigerum ſuum,
Stringe gladium tuum, et transfode me,
ne veniant præpuciati ifti, neque interfi-
ciant, & illudant mihi. Renuente autem
armigero ejus, quòd ſummopere timuiſ-
ſet, accepit Saul gladium ſuum, incubuit
illi, penetravitque gladium ventrem ejus, 5
& mortuus eſt. Videns autem armiger
ejus quòd mortuus eſſet Saul, corruit ipſe
quoque super gladium ſuum, et mortuus
eſt. Mortuus itaque eſt Saul, tres filii e- 6
jus, armiger ipſius, omnes denique ſervi
ejus eodem die ſimul. Videntes autem 7
Iſraelitæ qui erant ab ulteriori convalle
Jordanis, fugiſſe Iſraelitas, & Saulem
ac filios ejus mortuos eſſe, dereliſtis civi-
tatibus, fugiunt: venientes verò Pa-
leſtini inhabitabant eas. Poſtero die ve- 8
nientes Paleſtini ad ſpoliandum occiſos,
inveneruut Saulem & tres filios ejus
proſtratos in monte Gilboe. Et præci- 9
dentes caput ejus, & veſtes ejus exuen-
tes, miſerunt nunciatum in terra Pale-
ſtinorum, inter populum, & in ædi-
ficatoribus ſuorum.

שמואל ב׳: א

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

10 וַיָּשִׂימוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ
בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו יֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד
11 אֶת אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־
אִישׁ חָיִל וַיֵּלְכוּ כָּל־הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת
שָׁאוּל וְאֶת גְּוִיּוֹת בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ
12 יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָם שָׁם׃ וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמוֹתֵיהֶם
וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

10 Καὶ ἀνέθεσαν τὰ
τεύχη, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κατέπηξαν εἰς τὸν
τοῖχος (B)Βαθσαν· Καὶ ἀκόσαντες (A) οἱ κα-
τοικοῦντες Ἰαβὲς τὰ ἔργα τῶν ἀλλοφύλων τῷ Σαοὺλ·
11 καὶ ἀνέστησαν πᾶς ἀνὴρ δυνάμεως, καὶ ἐπορεύθησαν
ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἔλαβον τὸ σῶμα Σαοὺλ καὶ τὸ σῶμα
Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τείχους Βαθ-
σὰν, καὶ ἤρθησαν (E)εἰς τὴν Ἰαβὲς, καὶ κατε-
12 κάυσαν αὐτὰς ἐκεῖ. Καὶ λαβόντες τὰ ὀστᾶ αὐτῶν (c) ἔθαψαν
αὐτὰς ὑπὸ τὴν ἀσταρὴν ἐν τῇ Ἰαβὲς, καὶ νηστεύσαν-
τες ἑπτὰ ἡμέρας.

MS.A. (a)Βαθσάμ. (b) ὀφθ αὐτῶ εἰς τὸ (c)Ἐπαίλθε (d)ἀνέκα (e)ἀπὸ τοῦ τεῖχος
Βαθσὰν, (f)αὐτὰς Ἐπαίλθε, (c) ἢ Ἐπαίλθε,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܐܦܩܘ ܠܬܪܥܝܗ ܒܐܬܪ ܐܣܬܪܘܬ ܘܦܓܪܗ ܢܨܒܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ׃ * ܘܫܡܥܘ ܐܢܫܝ ܝܒܫ ܕܓܠܥܕ
ܕܥܒܕܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ׃ ܘܩܡܘ ܟܠ ܓܒܪܐ ܚܝܠܐ ܘܐܙܠܘ ܟܠ ܠܠܝܐ ܘܢܣܒܘ ܠܦܓܪܗ ܕܫܐܘܠ
ܘܦܓܪܝ ܒܢܘܗܝ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ׃ * ܘܐܬܘ ܠܝܒܫ ܘܐܚܪܩܘ ܢܘܢ׃ * ܘܢܣܒܘ ܠܥܨܡܘܗܝ
ܘܩܒܪܘ ܬܚܬ ܐܫܠܐ ܒܝܒܫ ܘܨܡܘ ܫܒܥܬ ܝܡܝܢ׃

Et surrexerunt omnis vir fortis, & ambulaverunt
10 totâ noctem, & accepérunt corp^s Saul & corpora filiorum ejus ex muro
Beth-san, & venerunt ad Jabes, & cremaverunt super illos, sicut cremant
11 super reges ibi. Et accepérunt ossa eorum & sepelierunt sub arbore in ja-
bes, & jejunaverunt septem diebus.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et posuerunt arma illius in æde Gastharatha, & corpus illi^s suspenderunt
10 in muro Bethsan. Et audierunt super illi habitatores Jabes Gilghad quod
fecerunt Pelisthæi Sauli. Et surrexerunt omnis vir fortis, & ambulaverunt
11 totâ noctem, & accepérunt corp^s Saul & corpora filiorum ejus ex muro
Bethsan, & venerunt ad Jabes, & cremaverunt super illos, sicut cremant
12 super reges ibi. Et accepérunt ossa eorum & sepelierunt sub arbore in ja-
bes, & jejunaverunt septem diebus.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

10 וְשַׁוְיוּ יַת זַיְנֵיהּ בֵּית עַשְׁתָּרְתָא וְיַת גְּוִיתֵיהּ צְלִבוּ בְּשׁוּרְא דְּבֵית שָׁן׃ וְשַׁמְעוּ עֲלוֹהִי יַתְבֵי
11 יָבֵשׁ גִּלְעָד יַת דִּי עֲבַדוּ פְּלִשְׁתָּאֵי לְשָׁאוּל׃ וְקָמוּ כֹּל גֻּבְרָא דְּשַׁלְחָא וַהֲלָכוּ כָּל לֵילְיָא וּנְסִבוּ יַת
גְּוִיתָא דְּשָׁאוּל וְיַת גְּוִיתוֹת בְּנוֹהִי מִן שׁוּרְא דְּבֵית שָׁן וַאֲתוֹ לְיָבֵשׁ וְקַיְמוּן כְּמָא דְּקַיְמִין עַל
12 מַלְכֵּי דְּתַמָּן׃ וְנַסְיוּן יַת עַצְמָתְהוֹן וְקַבְרִין תְּחוֹת אִילָנָא בְּיָבֵשׁ וְצַמוּ שִׁבְעָא יוֹמִין׃

שמואל ב׳: א

CAP. I. N

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

Liber secundus SAMUELIS, Quem nos secundum Regum dicimus.

CAP. I.

1 FACTUM est autem, postquàm mortuus est Saul, ut David revertereturìà cæde Amalec, & manneret in Siceleg duos dies.
2 In die autè tertia apparuit homo veniens de castris Saul, vestè conscissâ, & pulvere conspersus caput: & ut venit ad David, cecidit super faciem suam, & adoravit. Dixitque ad eum David, Unde venis? Qui ait ad eum, De castris Israel fugi. Et dixit ad eum David, Quod est verbum quod factum est? indica mihi. Qui ait, Fugit populus ex prælio, & multi corruentes è populo mortui sunt: sed & Saul & Jonathas filius ejus interierunt. Dixitq; David ad adolescentem, qui nuntiabat ei; Undè scis quia mortuus est Saul, & Jonathas filius ejus? Et ait adolescens, qui nuntiabat ei; Casu veni in montem Gelboe, & Saul incumbebat super hastam suam: porrò currus & equites appropinquabant ei. Et conversus postè retrò eum tuum, vidènsque me vocavit. Cui cùm respondissem, Adsum: Dixit mihi, Quisnam es tu? Et aio ad eũ, Amalecites ego sum. Et locutus est mihi, Sta super me, & interfice me, quoniam tenent me angustiæ, & adhuc tota anima mea in me est.

BASILEIΩN B'. REGNORUM II.

ΚΕΦ. α'. CAP. I.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τὸν Σαοὺὶ τεθνάναι Δαυὶ, καὶ Et factum est, postquàm mortuus
(a) Δαυὶὶ ἀνέστρεψε τὴν τῶν Ἀμαλὴκ· καὶ ἐκάθισεν ἐν Σικελὰγ δύο ἡμέρας. Καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἐρχόμενος ἐκ τῆς παρεμβολῆς τοῦ Σαοὺὶ, (c) ἐν τῷ ἐνδεδυκέναι αὐτὸν τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθε πρὸς Δαυὶὶ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν ὄψιν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτῷ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶὶ, Πόθεν ἔρχῃ (b) καὶ φεύγεις; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰσραὴλ ἐγὼ φεύγω. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶὶ, Τί τὸ ῥῆμα τὸ γενόμενον; ἀπάγγειλόν μοι. καὶ εἶπεν, Ὅτι φεύγει ὁ λαὸς ἐκ τοῦ πολέμου, καὶ πεπτώκασιν ἐν τῷ λαῷ οἱ ἀπόθανον, καὶ Σαοὺὶ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ τεθνήκασιν. Καὶ εἶπεν Δαυὶὶ πρὸς τὸν ἀπαγγέλλοντα αὐτῷ, Πόθεν οἶδας ὅτι τεθνήκασι Σαοὺὶ καὶ Ἰωνάθαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ; Καὶ εἶπεν τὸ παιδάριον τὸ ἀπαγγέλλον αὐτῷ, Περιπτώματι (d) συνέβη τοῦτο ἐν τῷ ὄρει τῷ Γελβόε, καὶ ἰδοὺ Σαοὺὶ ἐπεκλίνετο ἐπὶ τὸ ἔγχος αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ τὰ ἅρματα καὶ οἱ ἱππεῖς ἐπεδίωκον αὐτόν. Καὶ ἐπέστρεψεν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσέν με. καὶ εἶπα, Ἰδοὺ ἐγώ. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Τίς εἶ σὺ; καὶ εἶπα, Ἀμαληκίτης ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπεν πρὸς με, Στῆθι ἐπάνω μου καὶ θανάτωσόν με, ὅτι κατέχει με ἀκοντισμὸς, ὅτι πᾶσα ἡ ψυχή μου ἐν ἐμοί.

MS.A. Βασιλειῶν Β'. (a)Δαυὶὶ (β) Σικελὰγ (γ)ἐν τῇ (δ) ἀπὸ ἐν (ε) διῤῥήχθη, (ζ) ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν (η) ἐξεῤῥάγη· (θ) ἀνέστρεψεν Σαοὺὶ καὶ (ι) ἔπεσε, Πολλοὶ πεπτώκασιν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἀνέθανον Σαοὺὶ, καὶ (κ) τῷ ἀπαγγέλλοντι (λ) ἀπόκριτος (μ) ἐπαγγέλων (ν)αὐτῷ, καὶ (ξ) ἔπεσεν, Καὶ (ο) ἔπεσεν, Τίς (ξ) ὅπου πρὸς αὐτὸν, Ἀμαληκίτης (ο) ἐπιστάσης μοι,

Et factum est, postquàm mortuus
(a) est Saul, & David reversus
est à cæde Amalec: et fuit Da-
vid in Siceleg duos dies. Et fa-
ctum est die tertia, & ecce vir
(b) veniens de castris, (c) de populo
Saul: & vestis ejus dissecta, &
terra super caput ejus. Et factum
est ut venit ad David, & cecidit super faciem suam, & ado-
ravit eum. Et dixit ei David, Un-
de venis? Et dixit ad eum,
De castris Israel ego fugio e-
go. Et dixit ei David, Quod
est verbum hoc? nuntiato mihi. Et
dixit (d) ei, Quia fugit populus ex pre-
lio, et ceciderunt multi de populo,
et mortui sunt, et Saul, et Jonathan
filius ejus mortuus est. Et dixit
David puero, qui nuntiabat ei,
Quomodò scis quia mortuus
est Saul, & Jonathan filius ejus?
Et dixit puer qui nuntiabat ei,
Casu factus est ecce casus, & pre-
cipitatus (e) prostratus est ecce
incerta adorati in monte Gelboe:
& ecce Saul innixus erat super
hastam suam, & ecce currus, et
equites (f) persequebant eum. Et
reversus in posterum sua, & vocavit
me, & vocavit me. Et dixi, Ecce
ego. Et dixit mihi, Quis es tu? Et
dixi, Amalecites ego sum. Et
dixit ad me, Sta super me, &
interfice me: quoniam occupa-
verunt me tenebræ: quoniam omnis
anima mea in me.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܘܐܬܦܢܝ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠܐ ܕܥܡܠܩ ܘܐܬܝܬܒ ܒܨܝܠܓ ܬܪܬܝܢ ܝܘܡܝܢ׃ * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܫܐܘܠ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܢܦܠ ܥܠ ܦܝܗ ܘܫܓܕ ܠܗ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܐܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܫܪܝܠ ܐܢܐ ܡܬܪܚܩ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܡܠܬܐ ܗܢܐ ܕܗܘܬ ܡܬܝܕܥ ܠܝ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܡܪܚܩ ܥܡܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܢܦܠܘ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܥܡܐ ܘܡܝܘ ܐܦ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܡܝܘ׃ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܡܐ ܕܡܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܝܕܥܬ ܕܡܝܘ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ׃ * ܘܐܡܪ ܥܠܡܐ ܕܩܪܝ ܠܗ ܡܢ ܩܪܝܬ ܠܓܒܥ ܗܘܝܢ ܠܝ ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܡܣܡܟ ܥܠ ܪܡܚܗ ܘܗܘ ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ ܪܕܦܝܢ ܒܬܪܗ׃ * ܘܐܬܦܢܝ ܠܐܚܪܝܬ ܘܩܪܐ ܠܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܢܘ ܐܢܬ ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܡܠܩܝ ܐܢܐ׃ * ܘܐܡܪ ܠܝ ܩܘܡ ܥܠ ܪܡܚܝ ܘܩܛܠ ܠܝ ܡܛܠ ܕܐܚܕܢܝ ܚܫܘܟܐ ܕܟܠ ܢܦܫܝ ܒܝ׃

Et factum est, postquàm mortuus est Saul, & David reversus
(a) est à cædeAmalec, & manebat David in Siceleg
duos dies. Et fa-
ctum est die tertia, & ecce vir
(b) venit à castris, (c) de populo
Saul: & vestis ejus dissecta, &
terra super caput ejus. Et factum
est ut venit ad David, & cecidit super faciem suam, & ado-
ravit eum. Et dixit ei David, Un-
de venis? Et dixit ad eum,
De castris Israel ego fugio e-
go. Et dixit ei David, Quod
est verbum hoc? nuntiato mihi. Et
dixit (d) ei, Quia fugit populus ex pre-
lio, et ceciderunt multi de populo,
et mortui sunt, et Saul, et Jonathan
filius ejus mortuus est. Et dixit
David puero, qui nuntiabat ei,
Quomodò scis quia mortuus
est Saul, & Jonathan filius ejus?
Et dixit puer qui nuntiabat ei,
Casu factus est ecce casus, & pre-
cipitatus (e) prostratus est ecce incerta adorati in monte Gelboe:
& ecce Saul innixus erat super
hastam suam, & ecce currus, et
equites (f) persequebant eum. Et
reversus in posterum sua, & vocavit
me, & vocavit me. Et dixi, Ecce
ego. Et dixit mihi, Quis es tu? Et
dixi, Amalecites ego sum. Et
dixit ad me, Sta super me, &
interfice me: quoniam occupa-
verunt me tenebræ: quoniam omnis
anima mea in me est.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܐܬܝ ܫܢܝܐ ܕܡܠܟܝܢ ܕܫܐܘܠ ܐܬܡܪ ܠܗ׃ *
* ܡܫܠܐ׃ *
* ܐ׃ *

Sequitur Liber Secundus Regum Israelitarum.

CAP. I.

1 FACTUM est autem postquàm mortuus est Saul, cùm redisset David ad vastandos Amalecitas, consedissetque David in Seneclagh duobus diebus: Factum est inquam, die tertiâ ut ecce venisset quidam è castris à Saule, scissis vestibus, & terrâ capiti impositâ: & fuit quæ ut cùm venisset ad Davidem, corruerit super terram & adoravit eum. Huic dixit
3 David, Undenam venis? Qui dixit ei, E castris Israelis profugi sum me. Rursùm dixit illi David, Quid rei est? indica mihi. Dixit, Fugit populus à prælio, cùm multi occubuerint ex populo, & Saul & Jonathan filiⁿ ejus mortui sunt.
5 Dixit etiam David ad adolescentem illum, Indica mihi quomodo mortuus est Saul & filius ejus. Dixit ad eum adolescens ille, Fortè fortunâ incidimus me in montem Gelboe,
7 ecce Saul incumbebat jaculo suo, & currus virorum cum equitibus assequati fuerant eũ: Retrò que versus vidit me, & vocavit me: & 7
8 dixi; Ecce me. Et autè dicente mihi, Quis 8
9 dixit mihi, Sta super me, & interfice me: quoniam tenent me caligines, & tota vita mea in me est.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* بِسْمِ اللّٰهِ الْخَالِقِ الْحَيِّ النَّاطِقِ *
* نَبْتَدِئُ بِعَوْنِ اللّٰهِ تَعَالَى لِخَتْمِ سِفْرِ دَاوُدَ النَّبِيِّ *
* اَلْفَصْلُ الْاَوَّلُ *

IN NOMINE DEI Creatoris, viventis, rationalis.

Aggredimur, annuente Deo excelso, editionem libri Davidis Prophetæ.

CAPUT I.

1 وَكَانَ بَعْدَ اَنْ مَاتَ شَاوُلُ اَنْ دَاوُدَ رَجَعَ مِنْ قَتْلِ الْعَمَالِقَةِ* وَقَامَ دَاوُدُ فِي صِقْلَغَ يَوْمَيْنِ *
2 وَكَانَ الْيَوْمُ الثَّالِثُ* وَاِذَا رَجُلٌ قَدْ اَتَى مِنَ الْعَسْكَرِ مِنْ عِنْدِ شَاوُلَ* مُخَرَّقَ الثِّيَابِ وَتُرَابٌ عَلَى
رَاْسِهِ* فَلَمَّا اَتَى دَاوُدَ سَقَطَ عَلَى الْاَرْضِ وَسَجَدَ لَهُ* فَقَالَ لَهُ دَاوُدُ مِنْ اَيْنَ جِئْتَ* فَقَالَ لَهُ مِنْ عَسْكَرِ
4 اِسْرَائِيلَ نَجَوْتُ* قَالَ لَهُ دَاوُدُ مَا الْخَبَرُ اَعْلِمْنِي* قَالَ هَرَبَ الشَّعْبُ مِنَ الْحَرْبِ* وَسَقَطَ مِنَ الشَّعْبِ
5 وَشَاوُلَ وَيُونَاثَانُ ابْنُهُ مَاتُوا* فَقَالَ دَاوُدُ لِلْغُلَامِ الْمُخْبِرِ كَيْفَ مَاتَ شَاوُلَ وَيُونَاثَانُ ابْنُهُ* فَقَالَ لَهُ
6 ذٰلِكَ الْغُلَامُ اِسْتَقْبَلْتُ فِي جَبَلِ جِلْبُوعَ* وَاِذَا شَاوُلُ مُتَّكِئٌ عَلَى حَرْبَتِهِ* وَالْمَرْكَبُ
7 وَالرِّجَالُ الْفُرْسَانُ اَدْرَكُوهُ* وَالْتَفَتَ وَرَاءَهُ فَرَاٰنِي وَدَعَانِي* فَقُلْتُ هَاٰنَذَا* فَقَالَ لِي مَنْ اَنْتَ فَقُلْتُ
8 لَهُ عَمَالِقِيٌّ اَنَا* فَقَالَ لِي قُمْ عَلَيَّ فَاقْتُلْنِي* فَاِنَّ اَحْذَانِي الْخِنَاصُ وَكُلَّ نَفْسِي مَعِي*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܗܘܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܕܗܦܟ ܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠ ܥܡܠܩ ܘܩܝܡ ܕܘܝܕ ܒܨܝܠܓ ܬܪܬܝܢ ܝܘܡܝܢ׃ * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܫܐܘܠ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܢܦܠ ܥܠ ܦܝܗ ܘܫܓܕ ܠܗ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܐܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܫܪܝܠ ܐܢܐ ܡܬܪܚܩ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܡܠܬܐ ܗܢܐ ܕܗܘܬ ܡܬܝܕܥ ܠܝ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܡܪܚܩ ܥܡܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܢܦܠܘ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܥܡܐ ܘܡܝܘ ܐܦ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܡܝܘ׃ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܡܐ ܕܡܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܝܕܥܬ ܕܡܝܘ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ׃ * ܘܐܡܪ ܥܠܡܐ ܕܩܪܝ ܠܗ ܡܢ ܩܪܝܬ ܠܓܒܥ ܗܘܝܢ ܠܝ ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܡܣܡܟ ܥܠ ܪܡܚܗ ܘܗܘ ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ ܪܕܦܝܢ ܒܬܪܗ׃ * ܘܐܬܦܢܝ ܠܐܚܪܝܬ ܘܩܪܐ ܠܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܢܘ ܐܢܬ ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܡܠܩܝ ܐܢܐ׃ * ܘܐܡܪ ܠܝ ܩܘܡ ܥܠ ܪܡܚܝ ܘܩܛܠ ܠܝ ܡܛܠ ܕܐܚܕܢܝ ܚܫܘܟܐ ܕܟܠ ܢܦܫܝ ܒܝ׃

Et factum est, postquàm mortuus est Saul, & David redit à percutiendo homines Ghamalek, & fedit David in Sziklag diès duos. Et fuit in die tertia, & ecce vir venit ex castris à Saul, & velles ejus fissæ erant, & pulvis pro
2 jecit in capite ej^s: & fuit cùm venisset ad David, & occubuit super terram, & adoravit. Et dixit illi David, Unde tu venis? & dixit illi, Ex castris Israel
3 evasi. Et dixit illi David, Quod fuit verbum? indica mihi: & dixit, Quòd vertit [fugit] populus ex bello, & etiam multum cecidit de popu-
4 lo, & occiti sunt, & etiam Saul, & Jehonathan fili^s ejus mortui sunt. Et
5 dixit David adolescenti qui indicavit illi, Quomodo nôsti quòd mortuus
6 est Saul & Jehonathan filius ejus? Et dixit adolescens qui indicavit illi, 6
Contingendo contigi in monte Gilboagh, & ecce Saul innixus erat super
7 hastam suam, & ecce curs^s & exercit^s equitû assecuti sunt eũ. Et respexit 7
retro se, & vidit me, & vocavit me: & dixi, Ecce ego. Et dixit mihi, Quis
8 es tu? & dixi, Ghamalekæ^s ego. Et dixit mihi, Sta quæso super me, & occidito
9 me, quoniâ comprehendit me tremor, nam ois adhuc anima mea in me est.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܗܘ ܡܢ ܒܬܪ ܕܡܝܬ ܫܐܘܠ ܐܬܦܢܝ ܕܕܘܝܕ ܡܢ ܩܛܠܐ ܕܥܡܠܩ ܘܐܬܝܬܒ ܒܨܝܠܓ ܬܪܬܝܢ ܝܘܡܝܢ׃ * ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܚܙܐ ܓܒܪܐ ܕܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܫܐܘܠ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܢܦܠ ܥܠ ܦܝܗ ܘܫܓܕ ܠܗ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܐܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܡܫܪܝܬܐ ܕܝܫܪܝܠ ܐܢܐ ܡܬܪܚܩ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܡܠܬܐ ܗܢܐ ܕܗܘܬ ܡܬܝܕܥ ܠܝ׃ * ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܡܪܚܩ ܥܡܐ ܡܢ ܩܪܒܐ ܘܢܦܠܘ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܥܡܐ ܘܡܝܘ ܐܦ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܡܝܘ׃ * ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܠܡܐ ܕܡܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܝܕܥܬ ܕܡܝܘ ܫܐܘܠ ܘܝܘܢܬܢ ܒܪܗ׃ * ܘܐܡܪ ܥܠܡܐ ܕܩܪܝ ܠܗ ܡܢ ܩܪܝܬ ܠܓܒܥ ܗܘܝܢ ܠܝ ܘܗܘܐ ܫܐܘܠ ܡܣܡܟ ܥܠ ܪܡܚܗ ܘܗܘ ܪܟܒܐ ܘܦܪܫܐ ܪܕܦܝܢ ܒܬܪܗ׃ * ܘܐܬܦܢܝ ܠܐܚܪܝܬ ܘܩܪܐ ܠܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܢܘ ܐܢܬ ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܡܠܩܝ ܐܢܐ׃ * ܘܐܡܪ ܠܝ ܩܘܡ ܥܠ ܪܡܚܝ ܘܩܛܠ ܠܝ ܡܛܠ ܕܐܚܕܢܝ ܚܫܘܟܐ ܕܟܠ ܢܦܫܝ ܒܝ׃

Et factum est, postquàm mortuus est Saul, & David reversus
(a) est à cædeAmalec, & manebat David in Siceleg:
duos dies. Et fa-
ctum est die tertia, & ecce vir
(b) venit à castris, (c) de populo
Saul: & vestis ejus dissecta, &
terra super caput ejus. Et factum
est ut venit ad David, & cecidit super faciem suam, & ado-
ravit eum. Et dixit ei David, Un-
de venis? Et dixit ad eum,
De castris Israel ego fugio e-
go. Et dixit ei David, Quod
est verbum hoc? nuntiato mihi. Et
dixit (d) ei, Quia fugit populus ex pre-
lio, et ceciderunt multi de populo,
et mortui sunt, et Saul, et Jonathan
filius ejus mortuus est. Et dixit
David puero, qui nuntiabat ei,
Quomodò scis quia mortuus
est Saul, & Jonathan filius ejus?
Et dixit puer qui nuntiabat ei,
Casu factus est ecce casus, & pre-
cipitatus (e) prostratus est ecce incerta adorati in monte Gelboe:
& ecce Saul innixus erat super
hastam suam, & ecce currus, et
equites (f) persequebant eum. Et
reversus in posterum sua, & vocavit
me, & vocavit me. Et dixi, Ecce
ego. Et dixit mihi, Quis es tu? Et
dixi, Amalecites ego sum. Et
dixit ad me, Sta quæso super me,
& interfice me: quoniam occupa-
verunt me caligines, & tota vita mea in
me est.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

CAP. I.

1 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית שָׁאוּל וְדָוִד תָּב מִלְּמִסְחַר יַת דְּעַמָּלֵק וּיתֵב דָּוִד בְּצִקְלַג יוֹמִין תְּרֵין׃
2 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָי וְהָא גֻּבְרָא מִן מַשְׁרְיָתָא דְּשָׁאוּל לְבוּשׁוֹהִי מְבַזְּעִין וּתְרַב
עַל רֵישֵׁיהּ וַהֲוָה כַּד מְטָא לְוָת דָּוִד וּנְפַל עַל אַרְעָא וּסְגִיד׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד מִן אֵיכָן אָתֵי
3 וַאֲמַר לֵיהּ מִן מַשְׁרְיָתָא דְּיִשְׂרָאֵל אִשְׁתֵּזִיבֵת׃ וַאֲמַר לֵיהּ דָּוִד מָה הֲוָה פִּתְגָמָא הָדֵין כְּוָן
לִי וַאֲמַר דְּאִתְרַחִישׁ דְּעַמָּא מִן קְרָבָא וְאַף סַגִּין מִן עַמָּא אִתְקְטִלוּ וְאַף שָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּרֵיהּ
4 מִתוּ׃ וַאֲמַר דָּוִד לְטַלְיָא דְּחַוֵי לֵיהּ אֵיכְדֵין יָדַעְתָּ דְּמִתוּ שָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּרֵיהּ׃
5 וַאֲמַר טַלְיָא דְּחַוֵי לֵיהּ אַרְעָיָא אַרְעָיָת בְּטוּרָא דְּגִלְבּוֹעַ וְהָא שָׁאוּל סָמִיךְ עַל
מְרוּמְיָתֵיהּ וְהָא רְתָכֵי וְאַרְכּוּבֵי׃ וְאִתְפְּנִי לְאָחֳרוֹהִי וְחַזְיֵנִי וְקָרֵי לִי׃ וַאֲמַרֵת הָא אָנָא׃
6 וַאֲמַר לִי מַן אַתְּ וַאֲמַרֵת לֵיהּ עַמְלֵקָאי אָנָא׃ וַאֲמַר לִי קוּם כְּוָן עָלַי
וְקוֹטְלֵנִי אֲרֵי אֲחָדַנִי אַרְעָא אֲרֵי כָּל עוֹר נַפְשִׁי בִּי׃

CAP. I.

1 ET fuit postquam mortuus est Saul, & David redit à percutiendo homines Ghamalek, & fedit David in Sziklag dies duos. Et fuit in die tertia, &
2 ecce vir venit ex castris à Saul, & velles ejus fissæ erant, & pulvis pro-
jecit in capite ejus: & fuit cùm venisset ad David, & occubuit super terram,
3 & adoravit. Et dixit illi David, Unde tu venis? & dixit illi, Ex castris Israel
4 evasi. Et dixit illi David, Quod fuit verbum? indica mihi: & dixit, Quòd vertit [fugit] populus ex bello, & etiam multum cecidit de popu-
5 lo, & occiti sunt, & etiam Saul, & Jehonathan fili^s ejus mortui sunt. Et
6 dixit David adolescenti qui indicavit illi, Quomodo nôsti quòd mortuus
7 est Saul & Jehonathan filius ejus? Et dixit adolescens qui indicavit illi, 6
Contingendo contigi in monte Gilboagh, & ecce Saul innixus erat super
8 hastam suam, & ecce curs^s & exercit^s equitû assecuti sunt eũ. Et respexit 7
retro se, & vidit me, & vocavit me: & dixi, Ecce ego. Et dixit mihi, Quis
9 es tu? & dixi, Ghamalekæ^s ego. Et dixit mihi, Sta quæso super me, & occidito
me, quoniâ comprehendit me tremor, nam ois adhuc anima mea in me est.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. I.

1 FACTUM est autem postquàm mortuus est Saul, cùm redisset David ad vastandos Amalecitas, consedissetque David in Seneclagh
2 duobus diebus: Factum est inquam, die ter-
tiâ ut ecce venisset quidam è castris à Saule,
scissis vestibus, & terrâ capiti impositâ: & fu-
ît que ut cùm venisset ad Davidem, corruerit
3 super terram & adoravit eum. Huic dixit
David, Undenam venis? Qui dixit ei, E castris
Israelis profugi sum me. Rursùm dixit illi David,
4 Quid rei est? indica mihi. Dixit, Fugit po-
pulus à prælio, cùm multi occubuerint ex po-
pulo, & Saul & Jonathan filiⁿ ejus mortui sunt.
5 Dixit etiam David ad adolescentem illum,
Indica mihi quomodo mortuus est Saul & fi-
lius ejus. Dixit ad eum adolescens ille, For-
6 tè fortunâ incidimus me in montem Gelboe,
ecce Saul incumbebat jaculo suo, & currus
virorum cum equitibus assequati fuerant eũ:
Retrò que versus vidit me, & vocavit me: & 7
8 dixi; Ecce me. Et autè dicente mihi, Quis 8
9 dixit mihi, Sta super me, & interfice me: quoniam tenent me caligines, & tota vita mea in
me est.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAPUT I.

1 Contigit autem postquàm occubuit
Saul, ut David reversus è cede Amalecitarum, bellum maneret David in Siceleg:
Accidèritque die tertia ut ecce homo
2 quidem ex acie à Saule, laceratis vesti-
bus, et pulvere caput conspersus; qui cùm
adfuisset Davidem, prostrati humi ado-
ravit eum. Dixit autem ad eum David, Un-
3 de venis? Qui respondit, Ex acie Is-
raelita evasi. Dixit ad eum David, Quod
4 nuntium? nuntia mihi. Respondit, Fugit
populus à certamine, & multi occiduntur
ex populo, & Saul atque Jonathas filius
5 ejus mortui sunt. Dixit David juveni
illi, Nuntia mihi quomodò mortui sint Saul
et Jonathas filius ejus. Dixit ad eum ju-
venis ille, casu incidi in montem Gelboe,
& ecce Saulem propius hastæ innixum,
currus et equites assequebantur eum. 7
que retro versus vidit me, vocavitque me,
6 dixi, Ecce ego. Et dixit mihi, Quis es tu? Et
7 dixi, Amalecites ego sum. Et
8 dixit mihi, Sta quæso super me, & occide me,
quoniam ceperunt me caligines, & adhuc
9 anima mea est in me.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܘܦܪܫܘ ܠܬܪܥܝܗ ܒܐܬܪ ܐܣܬܪܘܬ ܘܦܓܪܗ ܢܨܒܘ ܒܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ׃ * ܘܫܡ

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ἐπέκεινα ἐπ' αὐτὸν ᾗ ἐδυνάσθησαν αὐτὸν, ἕως
ὅτου ἔλθῃ ὅτι ὁ Ζῶν ἐστι· ὅς τὸ πνεῦμα αὐτῶν,
ᾗ ἔκλεψε τὰ βασίλεια τὸ ἐπὶ τὸ κεφαλὴν
αὐτοῦ, ᾗ ὁ γνάθος ὁ ἐπὶ τὸ βραχίονα αὐ-
αὐτοῦ, ᾗ ἐνέπρησε αὐτὰ τὸ πυρὶ μὲ αὐτὸ.
11 Καὶ ἐκράσατο Δαυὶδ (σ) τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ,
ᾗ διέῤῥηξεν αὐτὰ· ᾗ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ
μετ' (τ) αὐτοῦ, διέῤῥηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.
12 Καὶ ἐκόψαντο ᾗ κλαυσᾷ ᾗ ὑνέσαν ἕως
ἑσπέρας ἐπὶ Σαὺλ ᾗ ἐπὶ Ἰωνάθαν ᾗ τὸν λα-
πεινὸν Κυρίου καὶ ἐπὶ οἶκον Ἰσ-
ραήλ, ὅτι ἐπέπτωκε ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ εἶπεν
Δαυὶδ τῷ ἀναγγείλαντι τῷ ἀπαγγέλοντι αὐ-
τῷ, Πόθεν σὺ εἶ; καὶ εἶπεν, Υἱὸς ἀνδρὸς
παρόικος Ἀμαληκίτου ἐγώ εἰμι. Καὶ εἶπεν
αὐτῷ Δαυὶδ, Πῶς οὐ ἐφοβήθης τοῦ ἐπιβαλεῖν
χεῖρά σου διαφθεῖραι τὸν χριστὸν Κυ-
ρίου; Καὶ ἐκάλεσεν Δαυὶδ ἕνα τῶν παιδαρίων αὐτοῦ, καὶ
ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτὸν Δαυὶδ, Τὸ αἷμά σου ἐπὶ τὴν
κεφαλήν σου, ὅτι τὸ στόμα σου ἀπεκρίθη κατ'
σου, λέγων, Ὅτι ἐγὼ ἐπέκτεινα τὴν χεῖρα μου
τὸν ἐπὶ Σαὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱόν
σου. Καὶ ἔθρηνεν Δαυὶδ τὸν θρῆνον τοῦτον
ἐπὶ Σαὺλ καὶ ἐπὶ Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ. Καὶ ἔστη τὸ ἐπιτάφιον τοῦ (υ) υἱοῦ τοῦ
Ἰεσσαὶ τοῦ Βηθλεεμίτου· ἰδοὺ γεγραμμένον ἐπὶ
τὸ βιβλίον (φ) Δικαίων. Μὴ ἀναγγείλητε ἐν Γὲθ, καὶ
μὴ εὐαγγελίσασθε ἐν ταῖς ἐξόδοις Ἀσκαλῶν·
μὴ ποτε εὐφρανθῶσι θυγατέρες ἀλλο-
φύλων, μὴ ποτε ἀγαλλιάσωνται θυγατέρες
τῶν ἀπεραντίων. Ὄρη τὰ ἐν Γελβοὲ μὴ (χ)
κατεμβρεχέτω ὑφὸς καὶ μὴ ἔστω ἐν ὑμῖν
καὶ ἀγροὶ ἀπαρχῶν, ὅτι ἐκεῖ ἀφεωρισθῆσαν
(ψ) θυρεὸς δυνατῶν· θυρεὸς Σαὺλ οὐ ἐχρί-
σθη ἐν ἐλαίῳ. Ἀπ' αἵματος τραυματιῶν
καὶ ἀπὸ στέατος δυνατῶν, τόξον Ἰωνάθαν
οὐ ἀπεστρέφετο κατὸ πίσω, καὶ ἐμο-
χλεύετο ἐν τῷ ζωῇ αὐτῶν, Σαὺλ καὶ
Ἰωνάθαν οἱ ἠγαπημένοι καὶ ὡραῖοι ἐν ἀ-
γάπαις αὐτῶν· ὑπὲρ τὸ ἀετοῦ ἐκουφίσθησαν.
Θυγατέρες Ἰσραὴλ ἐπὶ Σαὺλ
κλαύσατε, ἡ ἐνδυόντα ὑμᾶς κόκκινα ἐξ
ἀδικίας ὑμῶν, ἡ ἀναβιβάσα κόσμον (ω) χρυ-
σοῦ ἐπὶ τὰ ἐνδύματα ὑμῶν. Πῶς ἔπεσαν
δυνατοὶ ἐν μέσῳ τῷ πολέμου, Ἰωνάθαν ἐπὶ
τὰ ὄρη σε (α) τραυματίας;

MS.A. (σ) τὰ ἱμάτια αὐτῶν, (β) ἀνῶν. Καὶ ἐκλαῦσαν (γ) ἐπάνω, ἡ (δ) ἕως ἑσπέρας. (ε) ἐπὶ τὸν λαὸν Κυ (ζ) ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσ (η) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (θ) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (ι) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου. (κ) ἐξαλείψαι σε. (λ) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (μ) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (ν) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου. (ξ) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (ο) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (π) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου. (ρ) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (ς) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (τ) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου. (υ) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (φ) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (χ) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου. (ψ) ἐπὶ τὸν Σαὺλ καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωνάθαν. (ω) ἐν τῷ ἀναγγείλαντι. (α) ἐκ τοῦ ἀλλοφύλου.

Versio VULG. LAT.

10 Stansque super eum, occidi illum: sciebam enim, quòd vivere non poterat post ruinam: & tuli diadema quod erat in capite ejus, & armillam de brachio illius, & attuli ad te dominum meum huc. Apprehendens autem David vestimenta sua scidit, omnésq; viri qui erant cum eo. Et planxerunt, & fleverunt, & jejunaverunt usq; ad vesperam, super Saul, & super Jonathan filium ejus, & super populum Domini, et super domum Israel, eò quòd corruissent gladio. Dixitque David ad juvenè qui nuntiaverat ei, Undè es tu? Qui respondit, Filius hominis advenæ Amalecitæ ego sum. Et ait ad eum David; Quarè non timuisti mittere manum tuam ut occideres christum Domini? Vocánque David unum de pueris suis, ait, Accedens irrue in eum. Qui percussit illum, & mortuus est. Et ait ad eum David, Sanguis tuus super caput tuum: os enim tuum locutum est adversùm te, dicens; Ego interfeci christum Domini. Planxit autem David planctum hujusmodi super Saul, & super Jonathan filium ejus, Et præcepit ut docerent filios Juda arcù, sicut scriptù est in libro justorùm.) Et ait; Considera Israel, pro his qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati. Inclyti, Israel, super montes tuos interfecti sunt: quo modo cecidérunt fortes? Nolite annuntiare in Geth, neque annuntietis in compitis Ascalonis: ne fortè lætentur filiæ Philisthiim, ne exultent filiæ incircumcisorum. Montes Gelboe, nec ros nec pluvia venniant super vos, neq; fint agri primitiarum: quia ibi abjectè est clypeus fortium, clypeus Saul, quasi non esset unctus oleo. A sanguine interfectorum, ab adipe fortium, sagitta Jonathæ nunquam redit retrorsùm, & gladius Saul non est reversus inanis. Saul & Jonathas amabiles, & decori in vita sua, in morte quoque non sunt divisi: aquilis velociores, leonibus fortiores. Filiæ Israel super Saul flete, qui vestiebat vos coccino in deliciis, qui præbebat ornamenta aurea cultui vestro. Quomodo cecidérunt fortes in prælio? Jonathas in excelsis tuis occisus est?

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * ܩܡܝܢ ܥܠܘܗܝ ܘܩܛܠܬܗ ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܕܠܐ ܢܚܐ ܡܢ ܫܩܠܗ ܘܩܛܠܬ ܠܗ ܘܩܛܝܠܬ ܟܠܝܠܗ ܕܥܠ ܪܫܗ ܘܩܛܠ ܕܥܠ ܕܪܥܗ ܘܐܝܬܝܬ ܠܘܬ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܟܝܠ ܘܩܛܠ ܕܥܠ ܕܪܥܗ ܘܐܝܬܝܬ ܠܘܬ ܡܪܝ ܗܢܐ ܗܟܝܠ
11 ܘܐܚܕ ܕܘܝܕ ܠܠܒܘܫܗ ܘܩܪܥ ܠܗ ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܥܡܗ ܩܪܥܘ ܠܒܘܫܝܗܘܢ ܘܩܪܥ ܠܒܘܫܝܗܘܢ ܘܩܪܥ ܠܒܘܫܝܗܘܢ
12 ܘܒܟܘ ܘܢܚܘ ܘܨܘܡܘ ܥܕ ܪܡܫܐ ܥܠ ܫܐܘܠ ܘܥܠ ܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܘܥܠ ܥܡܐ ܕܡܪܝܐ ܘܥܠ ܒܝܬ ܝܫܪܝܠ ܕܢܦܠܘ ܒܚܪܒܐ
13 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܓܒܪܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܡܢܝܢ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗ ܒܪ ܓܒܪ ܥܡܠܩܝ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܐܡܪ ܠܗ ܕܐܡܪ ܠܗ ܒܪ ܓܒܪ ܥܡܠܩܝ ܐܢܐ ܗܘܝܬ
14 ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܐܝܟܡܐ ܠܐ ܕܚܠܬ ܡܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕܬܫܕܪ ܐܝܕܟ ܕ
15 ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܩܪܐ ܠܚܕ ܡܢ ܥܠܡܝܗ ܘܩܛܠ ܠܗ ܘܡܝܬ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܗ ܕܡܝܟ ܥܠ ܪܫܟ ܕܦܘܡܟ ܡܠܠ ܒܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܩܛܠܬ ܠܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝܐ
16 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܘܠܟܠ ܥܡܗ ܕܢܦܠ ܒܚܪܒܐ ܕܩܫܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܗܐ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܝܫܪܐ ܗܐ ܩܛܠ ܠܝ ܒܝܬ ܝܫܪܝܠ ܥܠ ܪܡܬܟ ܩܛܝܠ ܐܝܟ ܢܦܠܘ ܓܒܪܐ
17 ܠܐ ܬܫܬܘܕܥܘܢ ܒܓܬ ܠܐ ܬܒܫܪܘܢ ܒܫܘܩܐ ܕܐܫܩܠܘܢ ܕܠܡܐ ܬܦܪܚܢ ܒܢܝ ܦܠܫܬܐ ܕܠܡܐ ܬܥܠܙܢ ܒܢܝ ܥܪܠܬܐ ܕܠܡܐ ܬܥܠܙܢ ܒܢܝ ܥܪܠܬܐ
18 ܛܘܪܐ ܕܓܠܒܥ ܠܐ ܢܬܐ ܥܠܝܟܘܢ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܒܟܘܢ ܚܩܠܐ ܕܒܟܘܪܐ ܕܬܡܪ ܐܬܪܚ ܬܡܢ ܕܒܝ ܬܡ ܐܬܪ ܕܬܡ ܐܬܪ ܕ
19 ܕܬܡ ܐܬܪ ܕ ܕ ܕ

שמואל ב׳ : ב

Versio VUL. LAT.

26 ait Abner ad Joab: Numquid usque in finem devorabit gladius? nonne
scis quod amara futura sit desperatio? usque quo ergo differtur
ut dicas populo, ut revertantur de persecutione fratrum suorum?
27 Dixitque Joab: Vivit Deus, nisi tu locutus fuisses, mane
profecto populus ascendisset, ut persequeretur fratres suos.
28 Tunc cecinit tuba Joab, et stetit omne vulgus, nec ultra
persequutum est Israel, nec ultra bellabant.
29 Abner autem et viri ejus ambulabant per totam
Arabam, et transierunt Jordanem, et ingressi
sunt per Bethoron.
30 Joab quoque reversus a persecutione Abner congregavit
omnem populum, et dinumeratus est de servis David
undecim viri, et Asahel.
31 Porro filii Israel percusserunt de servis David
trecentos sexaginta viros, et mortuos est Asahel.
32 Tulerunt autem eum, et sepelierunt in sepulchro
patris sui, quod erat in Bethlehem: et ambulavit
Joab, et viri ejus per totam noctem, et
diluxerunt eis in Hebron.

CAP. II. 2 Ait ergo David ad Dominum, dicens: Num ascendam
in unam de civitatibus Juda? Et ait Dominus ad eum,
Ascende. Dixitque David, Quo ascendam? Et ait Dominus,
In Hebron. 2 Ascendit ergo David, et duæ uxores ejus,
Achinoam Jezraelitis, et Abigail uxor Nabal Carmelitis.
3 Sed & viros, qui erant cum eo, duxit David singulos cum
domo sua: & manserunt in oppidis Hebron. 4 Venerantque viri
Juda, & unxerunt ibi David, ut regnaret super domum Juda.
Nunciatum est autem David, quòd viri Jabes Galaad sepelissent
5 Saul. Misit ergo David nuncios ad viros Jabes Galaad, dixitque
ad eos, Benedicti vos Domino, quòd fecistis misericordiam hanc
domino vestro Saul, & sepelistis eum. 6 Et nunc retribuat
vobis quidem Dominus misericordiam & veritatem: sed & ego
reddam gratiam, eò quòd fecistis verbum istud. 7 Confortentur
ergo manus vestræ, & estote filii fortitudinis: licet enim
mortuus sit dominus vester Saul, tamen me unxit domus Juda in
8 regem ibi. Abner autem filius Ner, princeps exercitus Saul,
tulit Isboseth filium Saul, & circumduxit eum per castra,
9 Regemque constituit sup Galaad & sup Gessuri, & sup Jezrael,
& super Ephraim, & super Benjamin, & super Israel universum.
10 Quadragintà annorum erat Isboseth filius Saul, cùm regnare cœpisset
super Israel, & duobus annis regnavit: sola autem domus Juda
11 sequebatur David. Et fuit numerus dierum, quos commoratus
est David, imperans in Hebron super domum Juda, septem
mensium, & sex mensium.
12 Egressúsque est Abner filius Ner, & pueri Isboseth filii Saul,
de castris in Gabaon.
13 Porrò Joab filius Saruiæ, & pueri David egressi sunt, & occurrerunt
eis juxta piscinam Gabaon. Et cùm in unò convenissent, & sederent
hi ex una parte piscinæ, & illi ex altera. 14 Dixitque Abner ad
Joab, Surgant pueri, & ludant coram nobis. Et respondit Joab,
Surgant.

Versio GRÆCA LXX Interp.

Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ εἶπεν Ἀβνὴρ τῷ Ἰωάβ, ἀφανὲς ἔσται ἡ ῥομφαία σου
ἕως εἰς τέλος; οὐκ ἔγνως ὅτι πικρὸν ἔσται τὸ ἀπόκρισις;
ἕως τί οὐ μὴ εἴπῃς τῷ λαῷ τοῦ ἀποστρέψαι
27 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν; Καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Ζῇ κύριος ὁ θεός,
εἰ μὴ σὺ ἐλάλησας, ἐν πρωΐᾳ ἀνέβη ὁ λαὸς
ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ
28 ἐν σάλπιγγι, καὶ ἔστη πᾶς ὁ λαὸς, καὶ οὐκ ἔτι ἐδίωξαν
τὸν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔτι ἐπολέμουν.
29 Ἀβνὴρ δὲ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐπορεύοντο
διὰ τῆς Ἀραβὰθ ὅλης, καὶ διεβίβασαν τὸν Ἰορδάνην,
καὶ εἰσῆλθον διὰ Βαιθωρών.
30 Ἰωὰβ δὲ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς ἀποστροφῆς Ἀβνὴρ,
καὶ ἐπισυνήγαγεν πᾶν τὸν λαὸν, καὶ ἐξηριθμήθη
ἐκ τῶν παιδαρίων Δαυὶδ ἑνδεκαετὴς καὶ ὁ Ἀσαήλ.
31 Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκόψαν ἐκ τῶν παιδαρίων Δαυὶδ
τριακόσιοι ἑξήκοντα ἄνδρας, καὶ ἀπέθανεν Ἀσαήλ.
32 Καὶ ἔλαβον τὸν Ἀσαὴλ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ ὄντος ἐν Βηθλεὲμ, καὶ ἐπορεύθη
Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐφώτισεν
αὐτοῖς ἐν Χεβρών.

CAP. II. 1 Καὶ ἐπηρώτησεν Δαυὶδ τὸν κύριον, λέγων, Εἰ ἀναβῶ
εἰς μίαν τῶν πόλεων Ἰούδα; καὶ εἶπεν κύριος πρὸς
αὐτὸν, Ἀνάβηθι. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Εἰς ποῖον ἀναβήσομαι;
καὶ εἶπεν, Εἰς Χεβρών. 2 Καὶ ἀνέβη ἐκεῖ (a) Δαυὶδ καὶ
αἱ δύο γυναῖκες αὐτοῦ, Ἀχινοὰμ ἡ Ἰεζραηλῖτις, καὶ
Ἀβιγαία ἡ γυνὴ Ναβὰλ τοῦ Καρμηλίτου. 3 Καὶ οἱ (β)
ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἔφερεν ὁ Δαυὶδ ἕκαστος μετὰ
τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισαν ἐν ταῖς πόλεσιν Χεβρών.
4 Καὶ ἦλθον οἱ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ ἔχρισαν ἐκεῖ τὸν Δαυὶδ
εἰς βασιλεῦσαι ἐπὶ οἶκον Ἰούδα. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ
ὅτι οἱ ἄνδρες Ἰαβὲς Γαλαὰδ ἔθαψαν τὸν Σαούλ.
5 Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους πρὸς τοὺς ἀνθρώπους
τοὺς Ἰαβὲς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Εὐλογημένοι οἱ
ἄνδρες οἱ ἀνθρωποι οἱ ἐν τῷ ἔλεος ὑμῶν ἐπὶ τὸν κύριον
ὑμῶν τὸν Σαούλ, ὅτι ἐθάψατε τὸν κύριον ὑμῶν
6 τὸν Σαούλ καὶ ἐποιήσατε τὸν ἔλεος ὑμῶν ἐπὶ τὸν
κύριον ὑμῶν τὸν Σαούλ, καὶ νῦν ἀποδώσει κύριος
ἐπὶ τὸν ἔλεος καὶ ἀλήθειαν· καὶ γὲ ἐγὼ ποιήσω
ὑμῖν τὸν ἀγαθὸν τὸν ὅτι ἐποιήσατε τὸν λόγον τοῦτον.
7 Καὶ νῦν κραταιούσθωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν,
καὶ γίνεσθε οἱ υἱοὶ δυνατοὶ, ὅτι τεθνήκασιν
ὁ κύριος ὑμῶν ὁ Σαούλ, καὶ γὰρ ἐμὲ ἔχρισεν
ὁ οἶκος Ἰούδα εἰς βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς.
8 Καὶ Ἀβνὴρ υἱὸς Νὴρ ἀρχιστρατηγὸς τοῦ
Σαοὺλ ἔλαβε τὸν Ἰσβοὰθ υἱὸν Σαοὺλ,
καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν
9 καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν Γαλαὰδ, καὶ ἐπὶ τὴν
Γεσσουρὶ, καὶ ἐπὶ τὴν Ἐφραὶμ, καὶ ἐπὶ
τὴν Βενιαμὶν, καὶ ἐπὶ πᾶν Ἰσραήλ.
10 Τεσσαράκοντα ἐτῶν (c) ἐν τῷ Ἰσβοὰθ υἱῷ Σαοὺλ,
ἡνίκα ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ δύο ἔτη
ἐβασίλευσεν· πλὴν τοῦ οἴκου Ἰούδα, οἱ ὄπισθεν
τοῦ Δαυίδ. Καὶ ἐγένετο οἱ ἡμέραι ἃς ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ
ἐν Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑξάμηνον.
11 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἀβνὴρ καὶ οἱ παῖδες τοῦ Ἰσβοὰθ
υἱοῦ Σαοὺλ ἐκ τῶν παρεμβολῶν εἰς Γαβαών.
12 Καὶ οἱ παῖδες τοῦ Δαυὶδ ἐξῆλθον καὶ ἀπήντησαν
αὐτοῖς ἐπὶ τὸν κρουνὸν τὸν Γαβαών, καὶ ἐκάθισεν
οὗτος ἐκ τοῦ μέρους τοῦ κρουνοῦ καὶ οὗτοι ἐκ τοῦ
13 μέρους τοῦ κρουνοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Ἰωὰβ υἱὸς
Σαρουΐας καὶ οἱ παῖδες τοῦ Δαυὶδ καὶ ἐπάταξαν
τοὺς παῖδας τοῦ Ἀβνὴρ καὶ ἔπεσαν τριακόσιοι
14 καὶ ἑξήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν παιδαρίων Δαυὶδ καὶ
ἐπάταξαν τοὺς παῖδας τοῦ Ἀβνὴρ καὶ ἔπεσαν τριακόσιοι

Versio VULG. LAT.

15 Surrexerunt ergo, & transierunt numero duodecim de Benjamin, ex parte Isboseth filii Saul, & duodecim de pueris David. 16 Apprehensoque unusquisque capite comparis sui, defixit gladium in lat contrarii, & ceciderunt simul: vocatumque est nomen loci illius, Agger robusturum, in Gabaon. 17 Ortum est bellum durum satis in die illa: fugatusque est Abner, & viri Israel, à pueris David. 18 Erant autem ibi tres filii Sarviæ, Joab, & Abisai, & Asahel: porrò Asael cursor velocissimus fuit, quasi unus de capreis quæ morantur in sylvis. 19 Perfequebatur autem Asael Abner, & non declinavit ad dexteram neque ad sinistram omittens persequi Abner. 20 Respexit itaque Abner poll tergum suum, & ait; Tù nùnc es Asahel? Qui respondit, Ego sum. 21 Dixitque ei Abner; Vade ad dexteram, sive ad sinistram, & apprehende unum de adolescentibus, & tolle tibi spolia ejus. Noluit autem Asael omitere quin urgeret eum. 22 Rursumque locutus est Abner ad Asael; Recede, noli me sequi, ne compellar consolidere te in terram, & levare non poterò faciem meam ad Joab fratrem tuum. 23 Qui audire contempsit, & noluit declinare: percussit ergo eum Abner aversâ hastâ in inguine, & transfodit, & mortuus est in eodem loco: omnesque qui transibant per locum illum, in quo ceciderat Asael, & mortuus erat, subsistebat. 24 Perfequentibus autem Joab & Abisai fugientem Abner, Sol occubuit: & venerunt usque ad Collem aquæ ductûs, qui est ex adverso vallis itineris deferti in Gabaon. 25 Congregatique sunt filii Benjamin ad Abner: & conglobati in unum cuneò, steterunt in summitate tumuli unius. Et exclamavit Abner ad Joab, & ait; Num usque ad internecionem tuus mucro desævit? an ignoras quòd periculosa sit desperatio? usquequò non dicis populo ut omittat persequi fratres suos? Et ait Joab; Vivit Dominus, si locutus fuisses, mane recessisset populus perquisens fratrem suum. 28 Insonuit ergo Joab buccinâ, et stetit omnis exercitus, nec persecuti sunt ultrà Israel, neque inière certamen.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἀνέστησαν ὃ σφῶδρα ὃ ἀριθμῷ ὃ τῶν υἱῶν Βενιαμὶν Βιβόσθε ὃ (1) Ἰεβοσθὲ υἱοῦ Σαὰλ, ὃ δώδεκα ὃ τῶν παιδίων Δαυίδ. 16 Καὶ ἐκράτησαν ἕκαστος ὃ τῶν χεῖρ ὃ κεφαλῆς ὃ πλησίον αὐτοῦ, ὃ μάχαιρα αὐτοῦ (α) εἰς πλευρὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπεσαν τὸ ἅμα· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Μερὶς τῶν ἐπιβόλων, ὃ ἐστὶν ἐν Γαβαών. 17 Καὶ ἐγένετο ὃ πόλεμος ὃ σκληρὸς ὃ λίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ὃ ἐδίωξεν Ἀβενὴρ ὃ καὶ ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὑπὸ παῖδας (α) τοῦ Δαυίδ. 18 Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Σαρουΐας ἐκεῖ τρεῖς, Ἰωὰβ, ὃ καὶ (γ) Ἀβισαὶ, ὃ καὶ Ἀσαὴλ, ὃ καὶ Ἀσαὴλ νεὼν ὃ ὡς ἐξέλασμα τῶν παρδάλεων (α) εἰς θηρεύειν ὃ τὰ ὄρη. 19 Καὶ ἐπορεύθη Ἀσαὴλ ὀπίσω τοῦ Ἀβενήρ, καὶ οὐκ ἐξέκλινε τὸν πορεύεσθαι ὀπίσω τοῦ Ἀβενήρ. 20 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἀβενὴρ ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ εἶ οὗτος Ἀσαήλ; καὶ εἶπεν, Ἐγώ εἰμι. 21 Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβενήρ, Ἔκκλινον σὺ (γ) εἰς τὰ δεξιὰ, ἢ εἰς τὰ ἀριστερὰ, ὃ λάβε σεαυτῷ ἓν ἐκ τῶν νεανίσκων, ὃ λάβε σεαυτῷ τὰ ἐνόπλια αὐτοῦ. Καὶ ἠθέλησεν Ἀσαὴλ ἐκκλίνειν ἐκ τῆς ὀπίσω αὐτοῦ. 22 Καὶ προσέθετο ἔτι Ἀβενὴρ λέγων τῷ Ἀσαὴλ, Ἀπόστηθι ἀπὸ ὀπίσω μου· ἵνα μὴ πατάξῃ με εἰς τὴν γῆν· ὃ πῶς ἀρῶ τὸ πρόσωπόν μου πρὸς Ἰωὰβ τὸν ἀδελφόν σου; 23 Καὶ οὐ δὲν ἠθέλησε τοῦ ἐπιστρέψαι ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἀβενὴρ ἐν τῷ ὀπίσω τῷ σκέλει τῷ ἀριστερῷ· ὃ διὰ τοῦ ἐξωτέρου τοῦ δόρατος· καὶ ἐξῆλθεν τὸ δόρατον ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ ἔπεσεν ἐκεῖ ὃ ἀπέθανεν ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐτέθνηκεν ἐκεῖ Ἀσαήλ· καὶ πᾶς ὁ ἐρχόμενος ἐπὶ τὸν τόπον οὗ ἐτέθνηκεν ἐκεῖ Ἀσαὴλ ἐστάθη. 24 Καὶ κατεδίωξεν Ἰωὰβ καὶ Ἀβισαὶ ὀπίσω τοῦ Ἀβενήρ, ὃ ὁ ἥλιος ἔδυ ἐπὶ τὴν ἀφοδεύτου Γαβαών. 25 Καὶ συνεστάθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμὶν ὀπίσω τοῦ Ἀβενὴρ, ὃ ἐγένοντο ἓν μέρος, καὶ ἔστησαν ἐπὶ κορυφὴν βουνοῦ ἑνός. 26 Καὶ ἐβόησεν Ἀβενὴρ τῷ Ἰωὰβ, καὶ εἶπεν, Μὴ εἰς τέλος κατεδιώξει ἡ μάχαιρά σου; ὃ οὐκ οἶδας ὅτι πικρὸν ἔσται ἐν τῷ ἐσχάτῳ; ὃ μέχρι τίνος οὐκ εἶπας τῷ λαῷ σου τοῦ μὴ διώκειν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν; 27 Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ, Ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ οὕτως λελάλησας, τὸν λαὸν ἀνεβάλετο ἕκαστος τοῦ μὴ διώκειν ὀπίσω τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. 28 Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν τῇ σάλπιγγι, ὃ ἀπεστάθησαν πᾶς ὁ λαὸς, ὃ οὐκ ἐπεδίωξαν ὀπίσω τοῦ Ἰσραὴλ, ὃ οὐ προσέθεντο ἔτι τοῦ πολεμεῖν.

MS.A. (1) Ἐπεδιωξαν (α) εἰς σκάψαι σε (γ) Ἀβιναὶ, (δ) ὀν ὁ μὲν (ε) εἰς τὰ δεξιὰ (ζ) τὰ δεξιὰ (η) οὐ ἀπέστη (θ) ἀπεστρεψεν αὐτῷ, Ἐγώ (ι) εἰς δεξιὰ (κ) ἀπέστρεψε (λ) ἐξῆλθε (μ) Ἀμμὰ, (ν) ὑπὸ Βενιαμὶν (ξ) ἐφεμαίας, ἢ (ο) ἐτέθη ὁ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 Confurrexerunt itaque, & transierunt *errato numero, nempe duodecim Benjaminitæ de gente* Ibseset filii Saulis, & duodecim ex 16 pite focii sui, gladiosque suos. Ideò focii sui imposito, simul occubuerunt: & vocaverunt locum illum, Agrum Saran, qui est in Gabaon. Eodem die factum est prælium arro- 17 cissimum, & confracti fuerunt Abner & viri Israelitæ coram servis Davidis. Illic ade- 18 rant tres filii Surize, Joab & Abisai, & Asahel: Asael autem cum esset velox pedibus suis velut unus è cervis qui sunt in deserto, Perseguens est Asael Abnerum, neque 19 deflectebat à vestigiis Abneri ut iret ad dexteram aut ad sinistram. Abner interim 20 retrò versus ait illi, Tùne es ille Asael? Ego sum, inquit. Dixit ad eum Abner, Diver- 21 te ad dexteram aut ad sinistram tuam, & apprehendens unum ex pueris colle tibi ejus arma. Sed renuente Asaele diverterè à vestigiis ejus, Rursum dixit Abner ad Asaelem 22 ut diverteret à vestigiis suis: ait enim illi, Desecte à vestigiis meis, ne te percutiam & himi te iram: quomodo autem frontem attollerem & respicerem Joabum fratrem 23 tuum? Verùm cum requiereret desectere, percussit eum Abner caudâ hastæ suæ super pectus ejus, ita ut exiret à tergo ipsius, corrueréque illic, & mortuus est in eodem loco: & quicunque veniebat ad locum illum ubi corruerat Asael, consistebat. Consurgentes 24 ergò Joab & Abisai, perseguti sunt Abnerù, cùmque sol occubaret pervenerunt ad Gebaath mans quod est ante Gih, in via deserti Gebaon. Tunc congregaverunt se Benja- 25 minitæ post Abnerum, & in unum cuneum convenientes, steterunt supra vertticem cuJusdam collis. Et vocans Abner Joabum, 26 dixit; An in perpetuum trucidabit gladius? ignoras acerbè tandem rem succedituræ: quoniam non dices populo ut recedat à persequendo fratres suos? Dixit Joab, Vivit 27 Dominus, nisi locutus fuisses, proculdubio cras manè separassem populum, quenque à perseguendo fratrem suum. Cecinit ergò 28 Joab buccinâ, substitìtque totus populus, & non est ultrà perseccutus Israelitas, nec ultrà pugnavit.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

15 *Surgentes ergò transiverunt pari numero, duodecim ex Benjamin, ad Isboset filium Saulis attinentes, & duodecim è servis Davidis: Et apprehensò quisque capite 16 pueri sui, defixerat sui in lai ex proximi sui latere, cuisdem ut ipsi, & concurrerunt locum illum, Agrum Saddan, qui extat in Gabaon. Fuitque ejè prelium 17 accrimum eo die, & profligatus fuit Abner filius Ner cum viris Israel ante servos David. Adde an: ancem his erat filii 18 Sviæ, Joab impetuosus excers & David, & Abisai & Asahel. Asahel ut ipse cursor velter quasi una capreanus sylvestri mus. Et 19 infectatus ejè Asael Abnerum, neque quam declinans ad eundum dexteram sinistrum sui ipsi fuit à vestigiis Abneri. Conversè ipse 20 tem Abner, cum esset tergo, ait illi, Tùne es ille Asael? Dixit ad eum, Ego sum. Ait illi Abner, Declina dexteram sinistrum sui ipsi 21 nistrum, & accipe tibi aliqui ex adolescentibus, tollque tibi spolia ejus: at noluit Asael desectere à tergo ipsius. Rursus 22 fuit dixit ad eum, Declina à tergo mei, ne te percutiam, humique trahi: nam, quomodò vera attollerem vultum meum, & aspicerem vultum Joabi fratris tui? Sed 23 cùm declinare nollet, percussit eum Abner extremitate hastæ in pectore ipsius, ita ut emergeret à tergo ipsius, cadèréque illic, & mortuus in loco suo: & quicunque veniebat ad locum illum ubi ceciderat Asael, consistebat. Surgentes autem Jo- 24 ab & Abisai insecuti sunt Abnerum, & occumbente sole pervenerunt ad Gebaah mans quod est è regione Gih, in via deserti Gibbaon. Congregatique Benjaminitæ 25 post Abnerum, & in agmen unum coeuntes, steterunt supra verticem collis. Inde inclamans Abner Joabum, dixit; 26 An perpetuò occidet gladius? an nesciis quòd amaritudo erit in fine? & usquò non dices populo ut recedat à persequendo fratres suos? Et dixit Joab, Permanet ipse Dis, quia nisi locutus 27 esset, profectò mane separasset populum, quenque ab eo ut à persequendo fratrem suum. Et clamavit Joab in cornu, & steterunt omnis populus, et non secuti 28 sunt amplius post Israel, et non addiderunt amplius congredi *bello.*

Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

15 Et surrexerunt & transierunt in numero duodecim ex [*populo*] dom* Binjamin, & ex [*populo*] Isboseth filii Saul, & duodecim ex servis David. Et 16 invaluerunt quisque in caput focii sui, & gladi* cujusq; in latere focii sui, 17 *& ceciderunt* simul, & vocavit locum illum, Hæreditatem occisorum, quæ est in Gibghon. Et fuit bellum validum usq; nimis in die illa, & fradi* est 18 Abner & homines Israel ante servos David. Et fuerunt ibi tres filii Sza- 19 vjah, Joab & Abisfi, & Ghaffahel: & Ghaffahel erat levis in pedibus 20 suis, una de capreis quæ sunt in agro. Et secu* eit Ghaffahel post Abner, 19 & non deflexit ut iret super dextram aut super sinistram 21 Abner. Et 20 converfus eit Abner retro fe, & dixit, Num tu es ille Ghaffahel? & dixit, 21 Sum. Et dixit illi Abner, Verte te super dextram tuam, aut super sinistram 22 tuam, & determina tibi unum ex adolescentib*, et accipe arma ej*: et nolvit 23 Ghaffahel recedere de-post me. Et addidit Abner dicere ad Ghaffahel, 22 Converte te de-post me: quare occidam te & projiciam te in terram, & 23 quomodo levabo faciem meam, & ofendar Joab fratri tuo? Et noluit re- 23 cedere: & percussit eum Abner in posteriorib* hastæ, in latere femoris 24 ej*, & exivit hasta à tergo illius, & cecidit ibi, & mortu* est in loco suo: 24 *& fuit* omnes qui veniebant ad locum in quo cecidit Ghaffahel, & mortu* 25 est, & subsistebant. Et fecuti sunt Joab & Abisfi post Abner, & Sol oc- 25 cubuit, & ipsi attigerunt usq; ad collem Ammha qui est super facies Gibih, 26 via deserti Gibghon. Et congregati sunt filii Binjamin post Abner, & fu- 26 erunt in coemm unum, & steterunt super caput jugi unius. Et clama vit Ab- 27 ner ad Joab, & dixit, Num quid ad separationem occi*let gladius? nonne 28 nôsti quòd amaritudo erit in fine? & usq; quò non dices populo ut redeat 27 de-post fratres suos? Et dixit Joab, Permanet ipse Dis, quia nisi locutus 28 esset, profectò mane separasset populus unusquisque de-post fratrem suum. Et clamavit Joab in cornu, & steterunt omnis populus, et non secuti 28 sunt amplius post Israel, et non addiderunt amplius congredi *bello.*

15 וַיָּקוּמוּ וַיַּעַבְרוּ בְּמִסְפַּר שְׁנֵים עָשָׂר לַבִּנְיָמִן
וְלְאִישְׁבֹשֶׁת בֶּן שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִיד׃
16 וַיַּחֲזִיקוּ אִישׁ בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ בְּצַד רֵעֵהוּ
וַיִּפֹּלוּ יַחַד וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא חֶלְקַת הַצֻּרִים
אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַתְּהִי הַמִّלְחָמָה קָשָׁה עַד־מְאֹד
בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּנָּגֶף אַבְנֵר וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי
דָוִיד׃ וַיְהִי שָׁם שְׁלֹשָׁה בְנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי
וַעֲשָׂהאֵל וַעֲשָׂהאֵל קַל בְּרַגְלָיו כְּאַחַד הַצְּבָיִים
אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּרְדֹּף עֲשָׂהאֵל אַחֲרֵי אַבְנֵר וְלֹא
נָטָה לָלֶכֶת עַל־הַיָּמִין וְעַל־הַשְּׂמֹאל מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר׃
20 וַיִּפֶן אַבְנֵר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עֲשָׂהאֵל וַיֹּאמֶר
אָנִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְטֵה לְךָ עַל־יְמִינְךָ
אוֹ עַל־שְׂמֹאלֶךָ וְאֶחֱזֶה לְךָ אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקַח
לְךָ אֶת־חֲלִצָתוֹ וְלָקַח עֲשָׂהאֵל לוֹ מֵעַל אַבְנֵר׃
22 וַיֹּסֶף עוֹד אַבְנֵר לֵאמֹר אֶל־עֲשָׂהאֵל סֹר לְךָ
מֵאַחֲרָי לָמָּה אַכֶּכָּה אַרְצָה וְאֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי
אֶל־יוֹאָב אָחִיךָ׃ וַיְמָאֵן לָסוּר וַיַּכֵּהוּ אַבְנֵר
אֶל־תַּחַת הַחֹמֵשִׁי וַיֵּצֵא הַחֹנִית מֵאַחֲרָיו וַיִּפֹּל שָׁם
וַיַּעֲמֹד כָּל־הָעֹמֵד עַל־מְקוֹם אֲשֶׁר־נָפַל שָׁם עֲשָׂהאֵל וַיָּמֹת
תַּחְתָּיו׃ וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּרְדֹּפוּ
וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה עַד־בֹּא אֲשֶׁר עֵי־מִדְבַּר גִּבְעוֹן׃
25 וַיִּתְקַבְּצוּ בְנֵי־בִנְיָמִן אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּהְיוּ לְאֲגֻדָּה אַחַת
וַיַּעַמְדוּ עַל־רֹאשׁ גִּבְעָה אֶחָת׃ וַיִּקְרָא אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב וַיֹּאמַר הֲלָנֶצַח תֹּאכַל הַחֶרֶב
הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי־מָר יִהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה וְעַד־מָתַי לֹא
תֹאמַר לָעָם לָשׁוּב מֵרֹדֶף אַחֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב
חַי יְהוָה אִם־לֹא דִבַּרְתָּ כִּי אָז הַבֹּקֶר הֶעֱלָה הָעָם
אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃ וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשּׁוֹפָר
וַיַּעֲמֹד כָּל־הָעָם וְלֹא־רָדְפוּ עוֹד אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל
וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם׃

Targum JONATHAN.

15 וְקָמוּ וְעַבְרוּ בְּמִנְיָן תְּרֵי עֲסַר מִדְּבְנֵי בִנְיָמִן וּמֵרֵאשׁ בֹּשֶׁת בַּר שָׁאוּל וּתְרֵי עֲסַר מֵעַבְדֵי
דָוִד׃ וְאִתְקְרִיבוּ גְבַר בְּרֵישׁ חַבְרֵה וּתְרֵי בְרֵה בְּסֵטַר חַבְרֵי וּתְרֵיהוֹן כְּחָדָא וְקָרֵא לְאַתְרָא
הַהוּא אַרְעַא מַחֲסַנְתָּא קְטִילֵי דִי בְגִבְעוֹן׃ וַהֲוָה קְרָבָא תַּקִּיף עַל־לַחְדָא בְּיוֹמָא הַהוּא וְאִתְבְּרֵי
אַבְנֵר וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל קֳדָם עַבְדֵי דָוִד׃ וַהֲוָה תַּמָּן תְּלָתָא בְנֵי צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וְעַשְׂהֵאל
וְעַשְׂהֵאל קַלִּיל בְּרַגְלוֹהִי כְּחַדָּא מִן מְגַיְּוָתָא דְּבַרְקָא׃ וּרְדַף עַשְׂהֵאל בָּתְרֵי אַבְנֵר וְלָא
אֶתְפְּנֵי לִמִין וּלְשְׂמָאל מִבָּתְרֵי אַבְנֵר׃ וְאִתְפְּנֵי אַבְנֵר בָּתְרוֹהִי וַאֲמַר הַאַנְתָּה דְּנָה עַשְׂהֵאל
וַאֲמַר אֲנָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ אַבְנֵר אִתְפְּנֵי לָךְ עַל יְמִינָךְ אוֹ עַל סְמָאלָךְ וְתִתְחַזֵּי לָךְ חַד מִן עֻלֵּמָיָא
וְסַב לָךְ יָתַהּ מְגַיְּוָתָא׃ וְלָא אֲבָה עַשְׂהֵאל לְמִסַּר לְרָדָפוּתָא מִבָּתְרוֹהִי׃ וּאוֹסֵף עוֹד אַבְנֵר
לְמֵימַר לְעַשְׂהֵאל זוּר לָךְ מִבָּתְרַי לְמָה אֶמְחֵנָךְ לְאַרְעָא וְאֵיכַדִּין אֶסְבֵּל אַנְפַּי
אֶל־יוֹאָב אָחוּךְ׃ וְלָא אֲבָה לְמִזַּר וּמְחָהּ אַבְנֵר בְּרֵישׁ גּוּרְיָנָא דְּמִן בָּתְרוֹהִי וּנְפַק
גּוּרְיָנָא מִבָּתְרוֹהִי וּנְפַל תַּמָּן וּמֵת בְּאַתְרֵיהּ וַהֲוָה כָּל דְּאָתֵי לְאַתְרָא דִּנְפַל
תַּמָּן עַשְׂהֵאל וּמִית וּקְיָמוּ׃ וּרְדְפוּ יוֹאָב וַאֲבִישַׁי בָּתְרֵי אַבְנֵר וּשְׁמַשָּׁא עָלַת וְאִתְּוֹן מִטּוּר
נַבְעָת אַמְּתָא דִי עַל פֵּאוֹת מִדְבְּרָא דְגִבְעוֹן׃ וְאִתְכְּנִשׁוּ בְנֵי בִנְיָמִן בָּתְרֵי אַבְנֵר
וַהֲווֹ לְטִיקָא חַד וְקָמוּ עַל רֵישׁ רְמָתָא חָדָא׃ וְקָרֵא אַבְנֵר לְיוֹאָב וַאֲמַר הֲדֵין חַרְבָּא
חַרְבָּא הֲלָא יְדַעְתָּ אֲרֵי מְרִירָא הֲוָת בְּסוֹפָא וְעַד אֵימָתַי לָא תֵּימַר לְעַמָּא לְמִתַּב
מִבָּתְרוֹהִי׃ וַאֲמַר יוֹאָב קַיָּם יְהוָה אִלְּוֹלֵי אֲרֵי אִלּוֹלֵיתָ מִלְּקַדְמָא אֲרֵי בְכֵין מִן צַפְרָא אַסְחֵקֵת
עַמָּא גְּבַר מִבָּתְרֵי אָחוּהִי׃ וְתָקַע יוֹאָב בְּשׁוֹפָרוּתָא כָּל עַמָּא הֲוָה דְּרֵיעַ וּדְחִיל בְּתַר יִשְׂרָאֵל
וְלָא אוֹסִיפוּ עוֹד לְאִתְרָמָאָה קְרָבָא׃

שמואל ב׳ : ג

transierunt & gilla nocte tota
וַאֲבְנֵר וַאֲנַשֵׁי דֹלֶךְ עָבְרֻהָ כָל־הַלַּיְלָה וַיַּעֲבְרוּ
Abiathar & secerunt & Bithron totam pertransiverunt & Jaden
אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֵּלְכוּ כָּל־הַבִּתְרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנָיִם׃
30 populum omnem congregavit & Abner ipsum in hoc & est reversus Joab Et
וַיּוֹאָב שָׁב מֵאַחֲרֵי אַבְנֵר וַיְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הָעָם
Hazael & viri novendecim David fervis de sui vipsum &
וַיִּפְקֹדוּ מֵעֲבָדֵי דָוִד תִּשְׁעָה־עָשָׂר אִישׁ וְשֵׁעֲרִאֵל׃
31 tre- Abner viris in & Binjamin de percullerunt David fervis Et
וַעֲבָדֵי דָוִד הִכּוּ מִבִּנְיָמִן וּבְאַנְשֵׁי אַבְנֵר שְׁלֹשׁ
Hazael tulerunt Et sunt mortui viros sexaginta & centos
מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵתוּ׃ וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֲשָׂהאֵל
32 an bul verunt & Bethlehem quod, fui patris sepulchro in eth sepelierunt &
וַיִּקְבְּרוּ־וֹ בְּקֶבֶר אָבִיו אֲשֶׁר בְּבֵית לָחֶם וַיֵּלְכוּ
Chebron in eis illuxit & ejus viri & Joab nocte tota
כָל־הַלַּיְלָה וַיּוֹאָב וַאֲנָשָׁיו וַיַּאֲרֶ לְחֶבְרוֹן׃

1 David domum inter & Saul domum inter longum bellum fuit Et
וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אֲרֻכָּה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד
fuit nati Et Jonas & omni Saul domus & omnis fuit & David &
וְדָוִד הֹלֵךְ וְחָזֵק וּבֵית שָׁאוּל הֹלְכִים וְדַלִּים׃ וַיִּוָּלְדוּ
Achinoam Ammon ejus primogenitus fuit & Chebron in filii David
לְדָוִד בָּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם
Nabal uxor Abigail ipsi Chilab ejus secundus Et Jezrahelitidi
הַיִּזְרְעֵאלִת׃ וּמִשְׁנֵהוּ כִלְאָב לַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל
regis Tolmai filie Maachah filius, Absalom tertius & Charmelitie
הַכַּרְמֶלִי וְהַשְׁّלִישִׁי אַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ
Sabiah quartus & Chaggith filius Adonijah quartus Et Ghesur
גְּשׁוּר׃ וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה
filii David uxori Heglah ipsi Ethream sextus Et Abithal filius
בֶּן אֲבִיטָל׃ וְהַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם לְעֶגְלָה אֵשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה
domum inter Israel regnum in fuit Et Chebron in David in fuit nati
יֻלְּדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃ וַיְהִי בַּהֲיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית
Saul domum & Abner ipsi fecit nos Abner & David domum inter & Saul
שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד וְאַבְנֵר הָיָה מְחַזֵּק בְּבֵית שָׁאוּל׃
Abner ad desiqueo Aiah filia Rispah ejus nomen & pater Saul Et
7 וְלְשָׁאוּל פִּלֶגֶשׁ וּשְׁמָהּ רִצְפָה בַּת אַיָּה וַיֹּאמֶר אִישׁ־בֹּשֶׁת אֶל־אַבְנֵר
vide Abner eli trans Et Jini patris pelicem ad es ingressus Quare
מַדּוּעַ בָּאתָה אֶל־פִּלֶגֶשׁ אָבִי׃ וַיִּחַר לְאַבְנֵר מְאֹד
quod ego canis caput Nunquid dixit & Jabosheth verba super
עַל־דִּבְרֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת וַיֹּאמֶר הֲרֹאשׁ כֶּלֶב אֲנִי אֲשֶׁר
Ut nat patris sunt domo cum misericordia faciam hodie Judae
לַיהוּדָה הַיּוֹם אֲשֶׂה־חֶסֶד עִם בֵּית שָׁאוּל אָבִיךָ אֶת־
filii & David nomen in tes ipsum & & Jesus fecium ad & & & fratres
אֶחָיו וְאֶת־רֵעוּתוֹ וְלֹא הִפְקַדְתִּיךָ בְּיַד דָּוִד וַתְּפַקֵּד
Ut & & Abner Deus faciat sic hodie mulieris Iniquitat ne fug
עָלַי עָוֹן הָאִשָּׁה הַיּוֹם׃ כֹּה יַעֲשֶׂה־אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֹה
ei & faciam ut & & & & David Dominus juravit sicut quia ei adhuc
יוֹסִיף־לוֹ׃ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כֵּן־כִּן אֶעֱשֶׂה־לוֹ׃
fecium & & Saul domo & regnum faciendo Transfer
9 לְהַעֲבִיר מַמְלֶכֶת מִבֵּית שָׁאוּל וְלַהֲקִים אֶת־כִּסֵּא
Sheba & usque & Dan & Jehudah super & Israel super David
דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע׃
& complete & gesture Abner respondere amplius potuit non Et
10 וְלֹא־יָכֹל עוֹד לְהָשִׁיב אֶת־אַבְנֵר דָּבָר מִיִּרְאָתוֹ
& & David ad legati Abner misit Et eum
אֹתוֹ׃ וַיִּשְׁלַח אַבְנֵר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד תַּחְתָּיו לֵאמֹר
mea manus etc & & & eum cum pactum Sciat & & & terra Cui
לְמִי־אֶרֶץ וְאֹמַר כְּרָתָה בְרִיתְךָ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי
Israel universum te ad vertendum ad & eum
עִמָּךְ לְהָסֵב אֵלֶיךָ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

Versio VUL. LAT.

Abner autem & viri ejus abierunt per campestria, totâ nocte illâ: & transierunt Jordanem, & lustratâ omni Beth-horon venerunt ad castra. Porrò Joab reversus, omisso Abner, congregavit omnem populũ: & defuerũt de pueris David decem & novem viri, excepto Asaele. Servi autem David percusserũt de Benjamin, ex de viris qui erat cum Abner, trecentos sexaginta, qui & mortui sunt. Tulerũtq; Asael, & sepelierunt eum in sepulchro patris sui in Bethlehem: & ambulaverunt totâ nocte Joab & viri qui erat cum eo, & in ipso crepusculo pervenerunt in Hebron.

CAP. III.

1 FActa est ergò longa concertatio inter domũ Saul, & inter domum David: David proficiscens, et semp seipso robustior, domus autem Saul decrescens quotidiè. Natiq; sunt filii David in Hebron: fuitque primogenit ejus Amnon de Achinoã Jezraelitide. Et post eum Chileab de Abigail uxore Nabal Carmeli: porrò tertius Abiãlom, fili Maacha filiæ Tholmai regis Gessur. Quartũ autem Adonias, filius Haggith: & quintũ Saphathia, filius Abital. Sextus quoque Jethraam, de Egla uxore David, Hi nati sunt David in Hebron. Cùm ergò esset prælium inter domum Saul & domum David, Abner filius Ner regebat domum Saul. Fuerat autem Saul concubina nomine Resphia, filia Aia. Dixitq; Isboseth ad Abner, Quarè ingressus es ad concubinam patris mei? Qui iratus nimis properver ba Isboseth, ait, Numquid caput canis ego sum adversũs Judam hodiè, qui feceriũ misericordiam super domũ Saul patris tui, et super fratres & proximos ejus, & non tradidi te in manus David, & tu requisisti in me quod arguerem nũc de mulier hodie? Hæc faciat Deus Abner, & hæc addat ei, nisi quomodò juravit Domũ David, fit faciam cum eo, & ut transferat regnũ de domo Saul, & elevet thronũ David super Israel, & super Judam, à Dan usque Bersabee. Et non potuit respondere ei quidquam, quia metuebat illũ. Misit ergò Abner nuntios ad David pro se dicentes, Cujus est terra? Et ut loquerentur, i Fac mecum amicitias, & erit manus mea tecum, & reducam ad te universũm Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ Ἀβενὴρ ᾐει ἐν ὁδῷ ἐνώτι ἀπὸ Ἐβὼν εἰς 19 Et Abenner et viri ejus abierunt
ἀνατολὰς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὴν Βηθηρὼν τὴν ἐν ὀρεσι in Occidente versũ nocte illã, & in
† Ἰορδάνου, καὶ ἐπορεύθησαν τὴν ὅλην ἐν ὁδῷ transierũt Jordanem: et transiuit
τόπον, καὶ ἤρχοντο (π) εἰς τὴν παρεμβολὴν. totam (l) porrectũm: & venerũt
Καὶ Ἰωὰβ ἀνέστρεψεν (ρ) ὀπίσω τοῦ Ἀ- castra. Et Joab reversus à fe-
βενὴρ, καὶ (ε) συνῆξεν πᾶσαν τὴν ἰσχὺν quentio post Abenner, & congre-
(τ) τῶν παιδῶν Δαυὶδ ἐν ἀριθμῷ· ἐν Ἀσὴλ gavit universũm populum: et (τ) de
δὲ τῶν παιδῶν τοῦ Δαυὶδ ἐν τῷ Βενιαμὶν ἐν τοῖς pueris David pereusserũt de filiis
ἀνδρασι τοῖς μετὰ Ἀβενὴρ τριακόσιοι ἑξήκοντα ἄνδρες καὶ Benjamin de viris Abenner trecen-
τοῦτο τὸ πάρα (υ) πᾶσι (υ) οὗτοι τὸν Βηθ- tum sexaginta viros (n) ab eo.
λεὲμ. Καὶ ἄρων ὁ Ἀσὴλ, καὶ ἔθαψαν αὐ- Et tulit Asael, et sepelierũt eum
τὸν ἐν τῷ τάφῳ τῷ πατρὸς (υ) αὐτοῦ ἐν Βηθ- in sepulchro patris sui in Bethlet.
λεὲμ. Καὶ ἐπορεύθη (φ) Ἰωὰβ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ Et ibit Joab & viri qui cum eo,
μετ' αὐτοῦ ὅλον τὴν νύκτα, καὶ διήκασαν αὐ- totam noctem: & illuxit eis in
τοῖς ἐν Χεβρών. Chebron.

MS.A (τ) εἰς παρεμβολὰν. (φ) ἀπὸ ὀπίσω τοῦ (σ) Συνήξεν ἐξ (τ) πάντων παιδῶν
(υ) αὐτοῦ βαθυάτερα. (φ) ἕωλον ἢ νύκτα Ἰωαὼ

ΚΕΦ. γ'.

Καὶ ἐγένετο ὁ πόλεμος ἐκεῖ σφόδρα ἀνάμεσον τοῦ οἴκου Σαὰλ καὶ ἀνάμεσον τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ ὁ Δαυὶδ ἐπορεύετο καὶ ἐκραταιοῦτο, καὶ ὁ οἶκος Σαὰλ ἐπορεύετο καὶ ἠσθένει. Καὶ ἐτέκνωσε τῷ Δαυὶδ υἱοὺς ἐν Χεβρών, καὶ ἦν ὁ πρωτότοκος αὐτῷ Ἀμνὼν ἐκ Ἀχινοὰμ τῆς Ἰεζραελίτιδος. Καὶ ὁ δεύτερος αὐτοῦ Δανιὴλ (θ) ἐκ Ἀβιγαία τῆς γυναικὸς Ναβάλ τοῦ Καρμηλίου, καὶ ὁ τρίτος Ἀβεσσαλὼμ υἱὸς Μαάχας θυγατρὸς Θολμὶ βασιλέως Γεσσούρ. Καὶ ὁ τέταρτος Ὀρνὶα υἱὸς Ἀγὶθ καὶ ὁ πέμπτος (κ) Σαφατία ὁ Ἀβιτὰλ. Καὶ ἕκτος Ἰεθραὰμ, ὁ (ζ) Αἰγλὰ γυναικὸς Δαυὶδ. Οὗτοι ἐτέκνωσαν τῷ Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ⲡⲃ ἀνάμεσον τοῦ οἴκου Σαὰλ καὶ τοῦ οἴκου Δαυίδ, καὶ Ἀβενὴρ ἦν κραταιῶν ἐν τῷ οἴκῳ Σαὰλ. Καὶ τῷ Σαὰλ παλλακὴ Ῥεσφὰ ὀνόματι θυγάτηρ Αἰὰ, καὶ εἶπεν Ἰσβοὰθ πρὸς Σαὰλ τὸν πατέρα αὐτοῦ Τί ὅτι εἰσῆλθες πρὸς τὴν παλλακὴν τοῦ πατρός μου; Καὶ ἐθυμώθη σφόδρα Ἰσβοὰθ περὶ τῶν ῥημάτων Ἀβενὴρ, καὶ εἶπεν τοῦ τί ὅτι ἐγὼ κύων κεφαλὴ τοῦ Ἰουδὰ σήμερον; Ἐποίησα ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου Σαὰλ τοῦ πατρός σου καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐκλείπω σε εἰς χεῖρας Δαυίδ, καὶ σὺ ἐζήτεις ἐν ἐμοὶ τὸ ἁμάρτημα τῆς γυναικὸς τοῦ πατρός μου; Ὅτι ὁ θεὸς ὁ ὀμόσας τῷ Δαυὶδ τὸν ὅρκον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐὰν μὴ ὡς ὀμόσαι τῷ Δαυὶδ τὸν βασιλέα μου τὸν οὕτως

שמואל ב ג

13 ויאמר טוב אני אכרת אתך ברית ואך דבר אחד אנכי
אשאל מאתך לאמר לא תראה את פני כי אם־לפני
מביא את מיכל בת שאול בבאך לראות את פני׃
14 וישלח דוד מלאכים אל איש בשת בן שאול לאמר תנה
את־אשתי את מיכל אשר ארשתי לי במאה ערלות
פלשתים׃ 15 וישלח איש בשת ויקחה מעם איש מעם
16 פלטיאל בן לויש׃ והלך אתה אישה הלוך ובכה אחריה
עד־בחרים ויאמר אליו אבנר לך שוב וישב׃
17 ודבר אבנר אל זקני ישראל לאמר גם תמול גם
שלשם היו־את מבקשים את דוד למלך עליכם׃ 18 ועתה
עשו כי יהוה אמר אל־דוד לאמר ביד דוד עבדי
הושיע את־עמי ישראל מיד פלשתים ומיד כל־
אויביהם׃ 19 וידבר גם־אבנר באזני בנימן וילך גם־
אבנר לדבר באזני דוד בחברון את כל־
אשר־טוב בעיני ישראל ובעיני כל־בית בנימן׃ 20 ויבא
אבנר אל־דוד חברון ואתו עשרים אנשים ויעש דוד
לאבנר ולאנשים אשר־אתו משתה׃ 21 ויאמר אבנר
אל־דוד אקומה ואלכה ואקבצה אל־אדני המלך
את־כל־ישראל וכרתו אתך ברית ומלכת בכל־אשר
תאוה נפשך וישלח דוד את אבנר וילך בשלום׃
22 והנה עבדי דוד ויואב בא מרדף ושלל רב עם
אבנר איננו אבנר בחברון כי שלחו
23 ויבא ואבנר אצל דוד בחברון כי שלחו
ויבא כל־הצבא אשר־עמו ויגידו לדוד לאמר
24 ויבא אבנר אל־המלך ויאמר מה עשית הנה בא אבנר אליך למה
זה שלחתו וילך הלוך׃ 25 הלא־ידעת את־אבנר בן־נר
כי לפתך באה לדעת את־מוצאך ומבאך ולדעת את כל־אשר אתה עשה׃
26 ויצא יואב מעם דוד וישלח מלאכים אחרי אבנר
וישבו אתו מבור הסירה ודוד לא־ידע׃

תרגום יונתן Targum Jonathan.

13 ואמר טב אנא אגזר עמך קים ברם חד מתבעא אנא שאל מעמך למימר לא תחזי ית אפי׃
14 ואלחן קרדם מיתיתך ית מיכל בת שאול במיתך לאתתותה קדמי׃ 15 ושלח דוד אגרין
ליות איש בושת בר שאול למימר הבית אתתי ית מיכל דארסית לי במאה ערלות
16 פלשתאי׃ 17 ושלח איש בושת ואגדרה מן תלת בעלה מן תלת בעלה מן פלטיאל בר ליש׃ ואזל עמה
בעלה אזיל ובכי בתרתיה עד עלמת ואמר ליה אבנר אזיל תוב ותוב׃ 18 ופתגם אבנר
הוה עם בני ישראל למימר אף מקדמאי זמנין זמן יתדון למהוי מלכא
עליכון׃ 19 וכמן עבדוי דדוד למימר ביד דוד עבדי אפרוק ית עמי ישראל
מידא דפלשתאי ומידא דכל בעלי רבבהון׃ 20 ומלל אף אבנר קדם בית דבנימן׃ ואזל
אף אבנר למלל קדם דוד בחברון ית כל דיתקן בעיני ישראל ובעיני כל בית בנימן׃
21 ואמר אבנר לדוד אקום ואזל ואכנוש לות ית כל ישראל ויכרתון
משתיא׃ 22 ואמר אבנר לדוד אקום ואזל ואכנוש לות ית כל ישראל ויכרתון
עמך קים ותמלוך בכל דתרעיא בנפשך ושלח דוד ית אבנר ואזל בשלם׃ 23 והא עבדי דוד
ויואב אתא מן סגי שריתא קניאה עמהון ית אינשי אבנר לותיה עם בחברון
ארי שלחיה ואזל בשלם׃ 24 ויואב וכל חילא דעמה אתו ואמרו ליואב למימר אתא
אבנר בר נר לותן מלכא ושלחתיה ואזל בשלם׃ 25 ואתיא הוא אתא אבנר לותך למא דן שלחתיה ואזל מיזל׃ 26 ידעתא ית אבנר בר
ארי לאשלמא ית אתך אתא ית מפקך ית מעלך ולמדע ית כל דאת עביד׃ 27 ותגיס
ויואב מן קדם דוד ושלח אגדין בתר אבנר ואתיבו מגובא דסירתא ודוד לא ידע׃

Verſio Vulg. Lat.

13 Quiait, Optimè: ego faciam
cum amicitiis: ſed unam rem
peto à te, dicens: Non videbis
faciem meam, antequàm adduxeris Michol filiam Saul: & ſic
venies, & videbis me. Miſit
autem David nuntios ad Iboſeth filium Saul, dicens: Red-
de uxorem meà Michol, quam
deſpondi mihi centum præputiis Philiſthiim. Miſit ergo
Iboſeth, & tulit eam à viro
ſuo Phaltiel, filio Lais. Sequebatúrque eam vir ſuus, plorans
uſque Bahurim: & dixit ad
eum Abner; Vade, & reverte-
re. Qui reverſus eſt. Sermo-
nem quoque intulit Abner ad
ſeniores Iſrael, dicens; Tam
heri quàm nudiuſtertiùs quæ-
rebatis David ut regnaret ſu-
per vos. Nunc ergò facite:
quoniam Dominus locutus eſt
ad David, dicens; In manu ſer-
vi mei David ſalvabo populũ
meum Iſrael de manu Phili-
ſthiim, & omnium inimicorũ
ejus. Locutúſque eſt autẽ Abner eti-
am ad Benjamin. Et abiit ut lo-
quereturad David in Hebron,
omnia quæ placuerunt Iſraeli
& univerſo Benjamin. Veniteq;
ad David in Hebron cum vi-
ginti viris: & fecit David Ab-
ner, et viris ej⁹ qui venerãt cum
eo, convivium. Et dixit Abner
ad David; Surgam, ut congre-
gem ad te dominum meum re-
gem omnem Iſrael, & ineam
tecum fœd⁹, & impereris omnib⁹,
ſicut deſiderat anima tua.
Cùm ergò deduxiſſet David
Abner, & ille iſſet in pace,
Statim pueri David & Joab
venerunt, cæſis latronibus, cum
præda magna nimis: Abner au-
tẽ non erat cum David in Hebron, quia jam dimiſerat eum,
& profectus fuerat in pace. Et
Joab, & omnis exercitus qui
erat cum eo, poſtea venerunt: e
nuntiatum eſt ioaque Joab à
narrantibus; Venit Abner filius
Ner ad regem, & dimiſit eum,
& abiit in pace. Et in-
greſſus eſt Joab ad regem,
ait; Quid feciſti? Ecce venit
Abner ad te: quarè dimiſiſti
eum, & abiit & receſſit? Igno-
ras Abner filium Ner, quoniã
ad hoc venit ad te, ut decipiat
te, & ſcire cotidianum ſitu in
troitum tuum, & noſſet omnia
quæ agis? Egreſſus itaque Jo-
ab à David, miſit nuntios poſt
Abner, & reduxit eum à ciſterna
Sira, ignorante David.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

13 Καὶ εἶπεν ὁ Δαυίδ, Καλῶς ἐν ᾗ διαθήκῃ σου
ἐγὼ διαθήσομαι· πλὴν λόγον ἕνα ἐγὼ αἰ-
τοῦμαι παρὰ σοῦ, λέγων, Οὐκ ὄψῃ τὸ πρόσ-
ωπόν μου, ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μιχὸλ θυγα-
τέρα Σαὰλ ἀποχωρούσας σε ἰδεῖν τὸ πρόσ-
ωπόν μου. Καὶ ἐξαπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλ-
ους πρὸς Ἰσβοσθὲ υἱὸν Σαὰλ, λέγων, Ἀπόδ-
ος τὴν γυναῖκά μου τὴν Μιχὸλ, ἣν ἐμνη-
στευσάμην ἑαυτῷ ἐν ἑκατὸν ἀκροβυστίαις. Καὶ ἀπε-
κρίθη Ἰσβοσθὲ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς παρὰ Φαλτιὴλ (α) υἱοῦ Λαΐς.
Καὶ ἐπορεύετο (α) ἡ ἀνὴρ αὐτῆς μετ' αὐτῆς κλαίων ἕως Βαουρείμ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀβνὴρ, Πορεύου, ἀνάχωρει. Καὶ ἀνέκρι-
νεν Ἀβνὴρ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, λέγων, (γ) Χθὲς καὶ τρίτην ἐζητεῖτε τὸν Δαυὶδ βασιλεύσαι ἐφ' ὑμᾶς. Καὶ νῦν ποιήσατε, ὅτι κύριος ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ, λέγων, Ἐν χειρὶ τοῦ παιδός μου Δαυὶδ σώσω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς Φαλισταίων, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καὶ ἐλάλησεν Ἀβνὴρ (δ) ἐν τοῖς ὠσὶν Βενιαμείν· καὶ ἐπορεύθη Ἀβνὴρ ἀπελθεῖν εἰς τὴν (ε) Χεβρὼν, τοῦ λαλῆσαι τῷ Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν πάντα, ἃ ἐν ὀφθαλμοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς οἴκου Βενιαμείν. Καὶ ἦλθεν Ἀβνὴρ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἴκοσι ἄνδρες. Καὶ ἐποίησεν Δαυὶδ τῷ Ἀβνὴρ καὶ τοῖς ἀνδράσιν οἷς μετ' αὐτοῦ ἄριστον. Καὶ εἶπεν Ἀβνὴρ πρὸς Δαυὶδ, Ἀναστήσομαι δὴ καὶ πορεύσομαι καὶ συνάξω πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ διαθήσομαι μετ' αὐτῶν διαθήκην, καὶ βασιλεύσεις ἐν οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου. Καὶ ἐξέπεμψεν Δαυὶδ τὸν Ἀβνὴρ, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδες Δαυὶδ καὶ ἡ δύναμις ἐπάταξαν τὸν λῃστὴν, καὶ ἀπήγαγον λεία πολλὴν σφόδρα· καὶ Ἀβνὴρ οὐκ ἦν μετὰ Δαυὶδ ἐν Χεβρὼν, ὅτι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ Ἰωὰβ καὶ πᾶσα ἡ στρατιὰ ἡ μετ' αὐτοῦ ἦλθον· καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωὰβ, λέγοντες, Ἦλθεν Ἀβνὴρ ὁ υἱὸς Νὴρ πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἰωὰβ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπεν, Τί ἐποίησας; ἰδοὺ ἦλθεν Ἀβνὴρ πρὸς σὲ, καὶ τί ἐξαπέστειλας αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ. Καὶ (ζ) οἶδας τὸν Ἀβνὴρ τὸν τοῦ Νὴρ, ὅτι ἐν ᾧ ἐπιθυμεῖν σε ἐπιθυμεῖν σε ἐν ᾧ ἐπιθυμεῖν σε ἐν ᾧ ἐπιθυμεῖν σε ἐν ᾧ

שמואל ב׳ ד׳

ad Joab cum eis et diverterat & Ichebron Abner eft reverfus Et
27 וישב אבנר חברון וישדרהו יואב אל־ ibi cum percuffit & fpiravit in eo cum fupendum ad portæ medium
28 תוך השער לדבר אתו בשלו ויכהו־ שם ויחת דם־ fui fratris Hafael fanguine in eft mortibus & ejufta quiota
29 אחיו׃ וחסדו בדם עשה־אל אחיו׃ mcum regnum & ego Innocens idicit & ejus fratris David audivit Et
30 וישבו דוד ואבנר נקי אני ומלכותי עד־ Nor filii Abner fupendum & feculum in ufque Domino cum a
31 מעם יהוה עד־עולם המיו אבנר בן־נר׃ ejus patris domum omnem ad & Joab caput fuper Mineat
32 יחלו על־ראש יואב ואל כל־בית אביו ואל־ capitis & apprehendens & leprofus & fluens Joab domo de occidatur
33 יכרת מבית יואב זב ומצרע ומחזיק בפלך ejus frater Abifai & Joab & pane indigens & gladio in cadens &
34 נפל בחרב וחסר־לחם׃ ויאמר דוד אל־יואב ואל־כל־ eorum fratrem Hafael occidetur quod eo Abner interfecerunt
35 העם אשר אתו קרעו בגדיכם וחגרו שקים והספדו לפני אבנר ודוד המלך הלך אחרי המטה׃ omnem ad & Joab ad David dixit Et prælio in Gibbhon in
36 ויספדו לפני אבנר בקבר ויבכו המלך וכל־העם׃ flevit & fuam vocem levavit & Chebron in Abner fepelierunt Et
37 ויספד המלך לאבנר ויאמר הכמות־נבל ימות אבנר׃ flevit populus omnis fevetunt & Abner fepulchrum ad
38 ידיך לא אסרו ורגליך לא הגישו בנחשתים נפלת׃ rex et fuor rium Et populus omnis fevetunt & Abner
39 ויבכו עוד עליו׃ ויבא כל־העם להביא את־דוד omnis ad addiderunt & cocrutiffi miquitatis filiorum faciet ad cadere fecit
40 לחם בעוד היום ישבע דוד לאמר כה יעשה־לי אלהים וכה־יוסיף כי אם־לפני בוא השמש אטעם־ adhuc mihi fuerit & populus omnis venit Et eum fuper flere populus
41 לחם׃ ויאמרו כל־העם והיטיבו בעיני כל־ mihi faciat Sic dicendo David juravit & cibi adhuc in gave David
42 העם אשר עשה המלך בעיני כל־העם׃ populi omnis oculis in rex fecit quod eum fuaos omnes vel populum
43 ויאמר אל־עבדיו הלוא תדעו כי־שר וגדול eum fuis in fepulchrum David populus omnis cognoverunt Et domus fuis
44 נפל היום הזה בישראל׃ ואני היום רך ומשוח מלך ויאמר אליהם בני צרויה קשים מסני ישלם׃ ad ire dixit & Nor filius Abner mori fecimus ad regis & fuit non quid
45 יהוה לעשה הרעה בריעו׃ mori fecimus ad regis & fuit non quid
46 ידעו כל־העם וכל־ישראל ביום ההוא׃ Nor filius Abner mori fecimus ad regis & fuit non quid
47 כי לא היה־מלך להמית את־אבנר בן־נר׃ ignorat & Israel omnis & populus omnis cognoverunt Et domus fuis
48 ויאמר המלך אל־עבדיו הלוא תדעו כי־שר וגדול נפל היום הזה בישראל׃ ואני רך ומשוח מלך ואלה האנשים בני צרויה קשים ממני ישלם׃ unctus & tener hodie ego Et ifrael in fua die cecidit
49 יהוה לעשה הרעה כרעתו׃ fuam malitiam juxta malum faciens Dominus

CAP. IV. ד׳

funt crudis & Chebron in Abner eft mortu quod, Saul filius audivit Et
1 וישמע בן־שאול כי מת אבנר בחברון וירפו funt territi Israel omnis & ejus manus
ידיו וכל־ישראל נבהלו׃

תרגום יונתן Targum Jonathan.

17 וחב אבנר לחברון ואפיק יואב לוי תריעא למלא שיתה בשליא וקטליה חטין בסטר
18 דבטנה ומית תמן בדמא דעשאל אחוהי׃ ושמעו ית מותר בן נר אמר אנא ומלכותי מן
19 קדם יי ער עלמא מרמא דאבנר בר נר׃ יחולון על ראש יואב ועל כל בית אבוהי ולא
20 יסוק מבית יואב דאב וסורי ומתקשל בחד בא וחסר מזון׃ ויאמר
21 יי לדוד אזל עמא דעשיה בזעו לבושיכון ואסרו שקין וקפדו קדם אבנר ומלכא רדף אזיל
22 אבשי אחוהי קטלי לאבנר על דקטל ית עשאל אחוהון בגבעון בקרבא׃ ואמר דוד
23 לאבנר ולכל עמא דעשיה בזעו לבושיכון ואסרו שקין וקפדו קדם אבנר ומלכא רדף אזיל
24 מלך ותאנשים האלה בני צרויה קשים ממני ישלם׃ ויתיר יי לעשיה הרעה בדעיה׃

CAP. IV.

funt crudis & Chebron in Abner eft mortu quod Saul filius audivit Et
1 ושמע בן־שאול כי מת אבנר בחברון וירפו funt territi Israel omnis & ejus manus
ידיו וכל־ישראל נבהלו׃

Versio VUL. LAT.

17 Cúmque redisset Abner in
Hebron, fecerfum adduxit eum
Joab ad medium portæ, ut lo-
quereture ei, in dolo: & per-
cussit illum ibi in inguine, &
mortu' est in ultionem fangui-
nis Asael fratris ejus. Quod
cum audisset David rem jam
gestam, ait, Mundus ego fum, et
regnum meum, apud Dominú,
usque in sempiternum, a fan-
guine Abner filii Ner. Et veni-
at super caput Joab, & fup o-
mnem domum patris ejus: nec
deficiat de domo Joab fluxum
seminis sustinens, & leprosus,
& tenens fusú, & cadens gla-
dio, et indigens pane. Igitur Jo-
ab et Abisai frater ejus interfece-
runt Abner, eò q occidisset A-
sael fratrem eorum in Gabaon,
in prælio. Dixit autem David
ad Joab, & ad omnem popu-
lum qui erat cum eo, Scindite
vestimenta vestra, & accingi-
mini saccis, & plangite ante
exequias Abner: porrò rex Da-
vid sequebatur feretrú. Cúmq;
sepelliret Abner in Hebron,
levavit rex David vocem suam,
& flevit super tumulú Abner:
flevit autem & omnis popu-
lus. Plangénsque rex & lugens
Abner, ait; Nequaquàm ut
mori solent ignavi, mortuus est
Abner. Manus tuæ ligatæ non
sunt, & pedes tui non sunt
compedibus aggravati: sed sic-
ut solent cadere coram filiis i-
niquitatis, sic corruisti. Con-
geminátúque omnis populus
flevit super eum. Cúmque ve-
nisset universa multitudo cibú
capere cum David, Dará ad-
huc die juravit David, dicens;
Hæc faciat mihi Deus, & hæc
addat, si ante occasum Solis
gustaverò panè vel aliud quid.
Omnísque populus au-
divit, & placuerunt eis cuncta
quæ fecit rex in conspectu po-
pulí populi. Et cognovit omne
vulgus & universus Israel in
die illa, quoniam non aftum
fuisset à rege ut occideretur
Abner filius Ner. Dixit quoq;
rex ad servos suos, Num igno-
ratis quoniam princeps & ma-
ximus cecidit hodiè in Israel?
Ego autem adhuc delicatus, &
unctus rex: porrò viri isti filii
Sarviæ dun fum mihi: retribu-
bat Dominus facienti malum
juxta malitiam suam.

CAP. IV.

A audivit autem Ithboseth fi-
lius Saul, quòd occidisset Ab-
ner in Hebron: & dissolutæ
sunt manus ejus, omnísque Is-
rael perturbatus est.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ ἐπέστρεψε τὸν Ἀβενὴρ εἰς Χεβρὼν, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὸν Ἰωὰβ ἐν σκολιᾷ τοῦ πυλῶνος τοῦ
18 πόλεως, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ (α) εἰς τὸν πόνον τοῦ Νὴρ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐκεῖ (β) εἰς τὸν πόνον,
19 καὶ ἀπέθανεν αὐτὸν ἐκεῖ (γ) εἰς τὸν πόνον, ἀντὶ αἵματος Ἀσαὴλ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσεν Δαυὶδ καὶ εἶπεν, Ἀθῷός (γ) εἰμι ἐγὼ καὶ ἡ βασιλεία μου ἀπὸ κυρίου μέχρι τοῦ αἰῶνος ἀπὸ αἵματος Ἀβενὴρ τοῦ Νήρ. Κατεπιπτάτω
20 πάντων Ἀβενὴρ τοῦ Νήρ. Κατεπιπτάτω τοῦ Ἰωὰβ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐκλείποι ἐκ τοῦ οἴκου Ἰωὰβ (δ) ῥυσσῶν σπέρμα, καὶ λεπρὸς (ε) καὶ κρατῶν ῥόπαλον, καὶ πίπτων ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ἐνδεὴς ἄρτων. Καὶ ἀπέκτειναν Ἰωὰβ καὶ Ἀβισὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὸν Ἀσαὴλ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ἐν Γαβαὼν ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, Διαῤῥήξατε τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθε σάκκους, καὶ κόψασθε (ζ) ἔμπροσθεν Ἀβενὴρ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπορεύετο ὀπίσω τῆς κλίνης. Καὶ ἔθαψαν τὸν Ἀβενὴρ ἐν Χεβρών. Καὶ ἦρεν ὁ βασιλεὺς τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὸν τάφον Ἀβενὴρ, καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀβενὴρ. Καὶ ἐθρήνησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Ἀβενὴρ, καὶ εἶπεν, Εἰ κατὰ θάνατον Ἄβνερ τοῦ Ἀβενὴρ, ὡς ἀποθνήσκει ἄφρων, οὐ δεδεμέναι αἱ χεῖρές σου οὐδὲ οἱ πόδες σου ἐν πέδαις σιδηραῖς, ὡς πεσεῖν ἐνώπιον υἱῶν ἀδικίας πέπτωκας. Καὶ ἔκλαυσε πᾶς ὁ λαὸς (η) ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἤλθε πᾶς ὁ λαὸς (θ) ἐπιβιβάσαι τὸν Δαυὶδ (ι) ἄρτον ἐν τῷ φωτί. Καὶ ὤμοσε Δαυὶδ, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν μὴ, εἰ δύσῃ ἥλιος, οὐ μὴ γεύσωμαι ἄρτου καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐπέγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτῶν πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔγνω πᾶς ὁ λαὸς, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι οὐκ ἐγένετο παρὰ τοῦ βασιλέως τοῦ θανατῶσαι τὸν Ἀβενὴρ τὸν υἱὸν Νήρ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡγούμενος καὶ μεγιστᾶν πεπτώκασιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ (ι) ταύτῃ ἐν Ἰσραήλ; Καὶ ἐγὼ ἐγὼ (κ) εἰμι (λ) ἁπαλὸς καὶ χριστὸς βασιλεύς, οἱ δὲ ἄνδρες οὗτοι υἱοὶ Σαρβιὰ κραταιοὶ μᾶλλον ἐμοῦ· (μ) ἀνταποδοῖ κύριος τῷ (ν) ποιοῦντι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτοῦ.

MA.S. (α) ὑπὸ τὸ ἧπαρ, (γ) εἰμι ἀθῷος, (δ) ἀνομοῦσι, (ε) σκόλοψ, (ζ) Ἀσαὴλ) Ἀβενὴρ ἡμφιέσθη. (η) Γνῶμα, (θ) ἐπιθεῖναι ἄρτον τοῦ (ι) ἄρτου· (λ) Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἔγνω, (μ) καὶ ἀγρεῦσαι. Καὶ (ν) τῷ πᾶσι τὰ πονηρὰ κατὰ τὴν κακίαν αὐτῶν.

KEΦ. δ'.

1 Καὶ ἤκουσε (α) Ἰσβοὶ θὲ Σαὺλ, ὅτι τεθνηκὼς (β) Ἀβενὴρ ἐν Χεβρὼν, καὶ ἐπτοήθη τὰ χεῖρες αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐξέστη Ἰσραὴλ παρείδη.

MS.A. (α) Μεμφιβοσθὲ (β) Ἀβενὴρ ἐν

CAP. IV.

Et audivit Ithobsi filio Saul, quia mortuus est Abenner filius Ner in Chebron: et dissolutæ sunt manus ejus, et omnis Israel (a) remiserat.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 * ܘܐܬܦܢܐ ܐܒܢܪ ܠܚܒܪܘܢ ܘܐܫܕܪܗ ܝܘܐܒ ܠܓܘ ܬܪܥܐ ܕܬܪܥܐ ܠܡܠܠܘ ܥܡܗ ܘܡܚܐ ܠܗ ܬܚܬ ܚܡܫܐ
28 ܘܡܬ ܬܡܢ ܒܕܡ ܕܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܝ׃ ܘܫܡܥ ܕܘܝܕ ܬܪܝܨ ܠܗ ܠܥܠܡ ܥܡ ܡܠܟܘܬܝ ܡܢ ܡܪܝ ܥܠ ܪܫ ܝܘܐܒ
29 ܘܥܠ ܟܠ ܒܝܬ ܐܒܘܗܝ ܘܠܐ ܢܦܣܩ ܡܢ ܒܝܬ ܝܘܐܒ ܕܡܚܐ ܕܙܪܥ ܘܡܨܥܪ ܘܡܚܙܩ ܦܠܓܐ ܘܡܬܚܣܪ ܠܚܡܐ׃
30 ܘܩܛܠܘ ܝܘܐܒ ܘܐܒܝܫܝ ܐܚܘܗܝ ܠܥܣܐܝܠ ܐܚܘܗܘܢ ܒܓܒܥܘܢ ܒܩܪܒܐ׃ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܝܘܐܒ ܘܠܟܠ ܥܡܐ ܕܥܡܗ
31 ܩܪܥܘ ܠܒܘܫܝܟܘܢ ܘܐܣܪܘ ܣܩܐ ܘܣܦܕܘ ܩܕܡ ܐܒܢܪ ܘܡܠܟܐ ܪܕܦ ܐܙܝܠ׃ ܘܐܒܢܪ ܡܬ ܒܚܒܪܘܢ ܘܢܣܩ ܡܠܟܐ ܩܠܗ
32 ܘܒܟܐ ܥܠ ܩܒܪܗ ܘܒܟܘ ܟܠ ܥܡܐ׃ ܘܣܦܕ ܡܠܟܐ ܠܐܒܢܪ ܘܐܡܪ ܗܠܝܢ ܡܝܬܘܬ ܐܒܢܪ ܠܐ ܐܬܐ ܐܝܕܝܟ ܠܐ ܐܬܝܣܘ ܪܓܠܝܟ ܠܐ ܐܬܝܗܒܘ ܒܢܚܫܐ׃
33 ܘܢܦܠܬ ܠܡܚܐ ܠܩܒܠ ܥܡ ܕܘܝܕ ܒܥܕ ܝܘܡܐ׃ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܢ ܕܢܬܝ ܠܡܚܐ ܠܩܒܠ ܥܡ ܝܘܡܐ ܩܕܡ ܡܫܬܐ׃
34 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܥܒܕܘܗܝ ܗܠܝ ܠܐ ܬܕܥܘ ܕܪܒܐ ܘܪܒ ܢܦܠ ܒܝܘܡܐ ܗܢܐ׃ ܘܐܢܐ ܥܕܝܢ ܪܟ ܘܡܫܝܚ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ ܩܫܝܐ ܡܢ ܝܘܐܒ׃
35 ܘܐܬܘ ܟܠ ܥܡܐ ܕܢܬܘܠ ܠܡܚܐ ܥܡ ܕܘܝܕ ܕܡܐ ܥܕܝܢ ܡܛܠ ܕܢܫܠܡ ܠܗ ܠܚܡܐ ܥܡ ܢܗܪܐ ܕܫܡܫܐ׃ ܘܡܠ ܕܥܒܕ ܠܗ ܠܕܘܝܕ ܠܡܐ ܕܢܥܒܕ ܠܗ ܠܗ ܐܠܗܐ ܘܠܡܐ ܕܢܘܣܦ ܠܗ׃
36 ܘܟܠ ܥܡܐ ܡܠܝܠ ܗܘ ܠܗ׃ ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܝܕܥ ܗܘ ܠܗ ܘܫܦܝܪ ܗܘ ܠܗ ܟܠ ܕܥܒܕ ܡܠܟܐ ܠܥܡܐ׃
37 ܘܝܕܥ ܟܠ ܥܡܐ ܘܟܠ ܥܡ ܕܝܫܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܢܐ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܢ ܡܠܟܐ ܕܢܩܛܠ ܠܐܒܢܪ ܒܪ ܢܝܪ׃
38 ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܗܠܝ ܠܐ ܬܕܥܘ ܕܪܒ ܘܪܒ ܢܦܠ ܒܝܘܡܐ ܗܢܐ ܒܝܫܪܝܠ׃ ܘܐܢܐ ܪܟ ܘܡܫܝܚ׃
39 ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ ܩܫܝܐ ܡܢ ܝܘܐܒ׃ ܘܝܗܒ ܡܪܝܐ ܠܥܒܕ ܠܝܫܝܐ ܠܡܐ ܕܥܒܕ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 * ورجع ابنير الى حبرون • واخدعه يوآب داخلا من الباب • ليكلمه في سكون • فضربه هناك
28 * فمات بدم عسايل اخيه * فسمع داود من بعد فقال • انا بريء ومملكتي هذا الرب
29 للدهر من دم ابنير * يستريح على راس يوآب وعلى راس جميع بيت ابيه ولا يعدم بيت يوآب
30 مطهرين من الذي يوجب النجس • ومن به السيل والبرص • ولا يعدم مقبولا يغزل الشعر • ولا
31 من يسقط في الحرب • ولا من يعوزه الخبز * فقال داود ليوآب ولجميع الشعب الذين معه • حرقوا ثيابكم واكسوا
32 * اجاهما بمسوح في الحرب * وودعوا قدام ابنير • والملك داود وجميع الشعب يسيرون وراء السرير * وقبروا ابنير
33 بحبرون • ورفع الملك صوته • وبكى على قبر ابنير • وبكى جميع الشعب * وحزن الملك على ابنير
34 وقال • مثل موت يوآب مات ابنير * يداك لم تربط • ورجلاك بقيد سلاسل سقطت مثل الساقط •
35 وسقطت بين يدي الاثمة • وعاد كل الشعب يبكون عليه * وحرص جميع الشعب ان يطعموا
36 داود خبزا بالنهار • فاقسم داود في ذلك النهار وقال • هكذا يصنع الله بي • وهكذا يزيدني •
37 من قبل ان تغرب الشمس لا اطعم خبزا او اشقى * وجميع الشعب علموا ان داود بريء من دم
38 ابنير • فصلح في اعينهم كلما صنع الملك • وحسن في اعين جميع الشعب • وعلم جميع
39 الشعب وجميع اسرائيل ذلك اليوم • انه لم يكن من الملك قتل ابنير بن نير • فقال الملك • اما
40 تعلمون انه رئيس كبير سقط اليوم من اسرائيل * وانا اليوم فلي حايف مسارب ملوك • وهؤلاء القوم
41 * بني صوريا اقوى مني * يجازي الرب فاعل البلية مثل بليته *

* الفصل الرابع *

1 * فسمع اسبلسوث بن شاول ان قد مات ابنير بحبرون فاسترخت يداه • وفزع جميع الشعب •

CAP. IV.

Cúmque, audisset Isbosfet fili Saul mortuú esse Abnerum in Hebron, remisse sunt manus ejus, omnesque Israelitæ contur bati sunt.

שמואל ב׳ ה

Versio VULGAT. Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

1 ושני אנשים שרי־גדודים היו בן־שאול שם האחד
Duo autem viri principes latronum erant filio Saulis, nomen unus Baana, & nomen alteri
Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστημάτων τῷ (γ) Ἰεσθαὶ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανά,
Et duo viri duces agminum erant ipsi Ieboseth filio Saul: nomen uno Baana,

2 בעלה ושם השני רכב בני רמון הבארתי מבני בנימן
Rechab, filii Remmon Berothite de filiis Benjamin figuratè nomen & Bahanah
καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχάβ, υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου ἐκ τῶν υἱῶν (δ) Βενιαμείν· ὅτι Βηροθὶ λογίζεται τοῖς υἱοῖς
Berothitis filii Remmon Berothei de filiis Benjamin: quoniam Beroth computatur filiis

3 בנימן כי גם־בארות תחשב לבנימן׃ וברחו הבארתים
Benjamin. Et fugerunt Berothitæ in Gethaim, fuerúntq;
Βενιαμείν. Καὶ ἀνεδράμοσαν οἱ Βηροθαῖοι εἰς (ε) Γεθαίμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως
ibi advenæ usq; ad tempus il-

4 גתימה׃ ויהונתן בן־שאול היה נכה רגלים
lud. Erat autem Jonathæ filio Saul fili' debilis pedib'; quin-
τοῦ νῦν· καὶ τῷ Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ Σαούλ υἱὸς πεπηρωμένος τοῦ πόδας· υἱὸς ἦν τοῦ ἐτῶν πέντε
quennis enim fuit, quando venit nunti' de Saul et Jonatha

בן־חמש שנים בבא שמעה שאול ויהונתן מיזרעאל ותאמנתו ותנס
ex Jezrael: tollens itaq; cum nutrix sua fugit: cùmq; festi-
καὶ ἀκοὴ ἦλθεν ἐκ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν ἐκ Ἰεζραέλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιτθὸς αὐτοῦ καὶ
natet ut fugeret, cecidit, et
ἔφυγεν· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν
claud' effectus est: habuitque
ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσεν καὶ ἐχωλάνθη, καὶ ἦν
vocabulum Mephibosheth. Ve-
αὐτῷ ὄνομα Μεμφιβοσθέ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ
nientes igitur filii Remmon
υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου Ῥηχὰβ καὶ
Berothitæ, Rechab et Baana,
Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς τε
ingressi sunt fervente die do-
μέσης ἡμέρας οἴκου (ϛ) Ἰεσθοὲθ, καὶ αὐτὸς ἐκ-
mûs Iboseth: qui dormiebat
κεκοιμήθει ἐν τῇ κοίτῃ τῆς μεσημβρίας. Καὶ
sup lectu suũ meridiẽ. Et obli-
ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τῆς οἰκίας ἐκάθαιρε πυρῶν,
nabat domũ purgans triticum,
καὶ ἐνύσταξε καὶ ἐκάθευδε· καὶ Ῥηχὰβ καὶ Βα-
et obdormivit. Ingressi sunt au-
ανὰ οἱ ἀδελφοὶ διέκυψαν, καὶ εἰσῆλθον εἰς
tem domũ latenter assumentes
τὸν οἶκον. Καὶ (ζ) Ἰεσθοὲθ ἐκάθευδεν ἐπὶ
spicas tritici, et percusserunt
τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. Καὶ τύ-
eũ in cuniculo Rechab et Ba-
ψαντες αὐτὸν, καὶ θανατώσαντες αὐτὸν, καὶ ἀφ-
ana frater ejus, et fugerunt. Cũ
αιρεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ λαβόντες τὴν κε-
autem ingressi fuissent domũ,
φαλὴν αὐτοῦ, ἐξῆλθον ὁδὸν ἐν ᾗ διῆρχε-
ille dormiebat sup lectũ suũ
το κατὰ τὴν νύκτα. Καὶ ἔδωκαν τὴν κε-
in conclavi, et percutientes
φαλὴν αὐτοῦ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ Ἰσβοσθὲ τῷ υἱῷ
interfecerunt eũ: fublatoque
Σαοὺλ τῷ ἐχθρῷ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου,
capite ejus, abierunt p vũ de-
καὶ ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ
ferti tota nocte. Et attulerunt
σου ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου, ὅτι ἐξ-
caput Isboseth ad David in
ἀπέστειλεν κύριος τὸν βασιλέα σου τὸν Δαυὶδ
Hebron: dixerũtq; ad regẽ;
ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου· καὶ ἀπεστάλησαν οἱ
Ecce caput Isboseth filii Saul
ἄνδρες πρὸς τὸν Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ
inimici tui, qui quærebat ani-
ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες· Ἰδοὺ τὴν κε-
mam tuã: et dedit Dominus
φαλὴν Ἰσβοσθὲ τοῦ υἱοῦ Σαοὺλ τοῦ ἐχθροῦ σου,
domino meo regi ultionem
ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου· καὶ ἔδωκεν κύριος
hodie de Saul, et de semine
ὁ θεὸς τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ σου ἐκδικήσεις
ejus. Respondens aut David
ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ. Καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ
Rechab, et Baana fratri ejus,
τῷ Ῥηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖ
filiis Remmon Berothæi, di-
Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου, ὅστις ἐλύτρω-
xit eis: Vivit Dominus, qui
σέν μου ἐκ πάσης θλίψεως, Ὅτι ὁ ἀπαγγείλας μοι
redimit animam meam ex omni
ὅτι τεθνηκὼς Σαοὺλ, καὶ οὐκ ἦν ὡς εὐαγγε-
tribulatione; Quia qui nuntia-
λιζόμενος (η) ἐνώπιόν μου, ἐν ᾗ ἔστησεν αὐ-
vit mihi, quod mortuus esset Saul,
τὸν ὡς εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ ὡς (θ) Σικελάκ, ὃ
et non erat quasi evangelizans
ἔδωκα μισθὸν ἐναγγελίᾳ. Καὶ νῦν ἄνδρες
coram me, cui stetimus quasi evan-
πονηροὶ ἀπέκτειναν ἄνδρα δίκαιον ἐν
gelizanti, do mercedem Sicelac,
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. καὶ νῦν
quem dedi nuntiantiæ causa.
ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐν χειρὸς ὑμῶν, καὶ
Et nunc viri mali interfecerunt
ἐξολεθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐνετεί-
hominem justum in domo ejus
λατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀπο-
super cubile ejus. Et nunc requi-
κτείναντα αὐτοὺς, καὶ κατέκοψεν τὰς χεῖρας αὐ-
ram sanguinem ejus de manu ve-
τῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασεν αὐ-
stra, & perdam vos de terra.
τοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρών, καὶ τὴν κε-
Et mandavit David pueris
φαλὴν (ι) Ἰεσθοὲθ ἔλαβον καὶ ἐν τῷ τάφῳ Ἀ-
suis: & interfecerunt eũ,
βενὴρ τοῦ Νήρ.
& truncavit manus eorum, & pedes eorum: & suspendunt eos super fontem in Chebron: & caput Isboseth sepelierunt in sepulchro Abenner filii Ner.

MS.A. (γ) Μεμφιβοσθὲ (δ) Βανιαμείν.* Καὶ ἀνεδίφασαν (ε) Γεθαίμ, (ζ) Ἰεβουσία, (η) οἱ ἰοὶ (θ) Μεμφιβοσθὲ, (ι) Μεμφιβοσθὲ (κ) Μεμφιβοσθὲ (λ) Ἰδὸ κεφαλὴ Μεμφιβοσθὲ (μ) ἐνώπιον μου Βαασὰ (ν) ἐνάστου ἡμῶν, (ξ) Σικέλαχ, (ο) Μεμφιβοσθὲ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 ותרין גברין רברבי חילין הוו לבר שאול שם חד בענא ושם תניינא רכב בני
Duo autem viri principes latronum erant filio Saulis, nomen unus Baana, & nomen alterius Rechab, filii Remmon Berothitæ de filiis Benjamin: siquidem Beroth censetur cum filiis Benjamin. Fugerant enim Berothitæ ad Gethim, ibiq; fuerunt incolæ usq; in hunc diẽ. Jonathan quoq; fili' Saulis habebat 4 filium claudum pedib', quinq; natum annos quum fama Saulis & Jonathanis venisset ex Jezrael: hunc tollens nutrix sua, fugit, dumq; fugã acceleraret, cecidit puer & claud' factus est: nomen verò ipsius est Mephibosheth. Venerunt itaq; filii Remmon Berothitæ, Rechab & Baana, venerunt inquã cùm ferveret dies, in domum Isboseth dum dormiret fomnũ meridianũ: Ecce inquã venerunt usq; ad interiora dom', & fuscipientes maligni percusserunt eum in illa ipsius, Rechab & Baana frater ejus, & evaserunt. Venerunt domũ eo dormiente super lectum suum in conclavi sũo dormitorio, & percutientes illum interfecerunt eum: fublatoq; capite ipsi', abierunt per viã Arabæ totã nocte. Et affertentes caput Isboseth in Hebron ad David dẽ, dixerunt regi David, Ecce caput Isboseth filii Saulis inimici tui & quærentis animã tuam: ideòque Dñs domino nostro regi ultionem hodie à Saule & à semine ipsius. Respondens autem David Rechabo & Baanæ fratri ejus, filiis Remmon, Berothitis, ait, Vivit Dñs qui liberavit animã meam ab omni afflictione: Nisi 11 cum qui nuntiavit ac dixit mihi, Ecce mortuus est Saul, qui quidẽ sibi videbatur esse *faustus* in conspectu mea nunti', nisi *inquam* tenui eum & occidi in Seneclagh, potùs quàm dederim ei *mercedem* pro nuntio. Multò magis *cùm* viri impii interfecerint virũ in domo sua super lectum suum: jamjã expofcã sanguinẽ ejus de manibus vestris, & extinguã vos de terra. Misit ergò David juvenes ut 12 trucidarent eos, & præcisis manibus ac pedibus eorum, suspenderent super collem in Hebron: caput verò Isboseth acceperunt & sepelierunt in sepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

Tum congregatæ omnes tribus Israelitarum apud Davidem in Hebron, dixerunt ei, En caro tua sumus, & os tuum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 ثم ان رجلان من اصحاب العروض الذين كانوا مع بني شاؤول اسم الواحد بعنا واسم الاخر رخاب
Duo autem viri principes exercituũ fuerunt cum filio Saulis, nomen unus Baana, nomen autem alterius Rechab, uterque filius Remmon qui erat ex Berothis, de filiis Benjamin, siquidẽ Berothi censetur cum filiis Benjamin. Fugerant enim Berothitæ ad Gethim, ibiq; fuerunt incolæ usq; in
2 ابنا رمون الذي من بروتي * من بني بنيامين من اجل ان بروتي ايضا معدود مع بني
hunc diẽ. Jonathan quoq; fili' Saulis habebat
3 بنيامين * ولكن هربوا البروتيون الى جاثيم * فكانوا هناك سكانا حتى اليوم * وكان ليوياثان بن
filium claudum pedib', quinq; natum annos quum fama Saulis & Jonathanis venisset ex Jezrahel: hunc tollens nutrix sua, fugit, dumq; fugã acceleraret, cecidit puer & claud' factus est: nomen verò ipsius est Mephibosheth. Venerunt itaq; filii Remmon Berothitæ, Rechab & Baana, venerunt inquã cùm ferveret dies, in domum Isboseth dum dormiret fomnũ meridianũ: Ecce inquã venerunt usq; ad interiora dom', & fuscipientes maligni percusserunt eum in illa ipsius, Rechab *&Baana* *filii* frater ejus, & evaserunt. Venerunt domũ eo dormiente super lectum suum in conclavi suo dormitorio, & percutientes illum interfecerunt eum: fublatoq; capite ipsi', abierunt per viã Arabæ totã nocte. Et affertentes caput Isboseth in Hebron ad David dẽ, dixerunt regi David, Ecce caput Isboseth filii Saulis inimici tui & quærentis animã tuam: ideòque Dñs domino nostro regi ultionem hodie à Saule & à semine ipsius. Respondens autem David Rechabo & Baanæ fratri ejus, filiis Remmon, Berothitis, ait, Vivit Dñs qui liberavit animã meam ab omni afflictione: Nisi 11 cum qui nuntiavit ac dixit mihi, Ecce mortuus est Saul, qui quidẽ sibi videbatur esse *faustus* in conspectu mea nunti', nisi *inquam* tenui eum & occidi in Seneclagh, potùs quàm dederim ei *mercedem* pro nuntio. Multò magis *cùm* viri impii interfecerint virũ in domo sua super lectum suum: jamjã expofcã sanguinẽ ejus de manibus vestris, & extinguã vos de terra. Misit ergò David juvenes ut 12 trucidarent eos, & præcisis manibus ac pedibus eorum, suspenderent super collem in Hebron: caput verò Isboseth acceperunt & sepelierunt in sepulchro Abneri in Hebron.

CAP. V.

Tum congregatæ omnes tribus Israelitarum apud Davidem in Hebron, dixerunt ei, En caro tua sumus, & os tuum.

Versio PARAPH. CHALD. Versio Latina.

1 ותרין גברין רברבי חילין הוו בר שאול שם חד בענא ושם תניינא רכב בני
Et duo viri principes capita exercituũ fuerunt cum filio Saulis: nomen unũ Baghana, & nomen secundi Rechab filii Rimon, qui ex Beeroth ex filiis Binjamin; quia etiã Beeroth computatur super domũ Binjamin. Et fugerunt homines Beeroth ad Githaim, & fuerunt ibi advenæ usq; ad diẽ 3 hunc. Et Jehonathan filio Saulis [erat] fili' pedes claudi; nectũ fuit quando venit nunciatio Saulis, & Jehonethã, ex Jizreghel: & tulit illum nutrix ejus, & fugit: & fuit cùm properaret ipsa fugere, & cecidit & claudicavit; & nomen ejus Mephibosheth. Et iverunt 5 filii Rimon qui ex Beeroth, Rechab & Baghanah, & venerunt, cùm incalescere dies, ad domũ Isboseth, & ille dormebat sup lectũ suũ: Et ecce venerunt ad mediũ domũ' ut emptores tritici, & percusserunt illũ in latere femoris ej', & Rechab et Baghanah frater ej' liberati fũt. Et venerunt ad domũ, et ille cubãs sup lectũ suũ in conclavi domũ' cubiculi ej', et percusserũt eũ, & occiderũt illũ, & abscideruntque capũt ej', & tulerunt illud, & venerunt 8 in via rectã totã noctẽ. Et attulerunt caput Isboseth ad David ad Hhebron, & dixerunt regi, Ecce caput Isboseth filii Saul adversãtis inimicitiæ tuæ, qui quæsivit occidere te, et fecit Dñs dño meo regi ultionẽ hodie de Saul et de semine ej'. Et respondit David ad Rechab et ad Baghanah fratrẽ ejus filios 9 Rimon, qui ex Beeroth, & dixit illis, Vivit ipse Dñs qui eripuit animã meã ex omni angustia. Quòd qui indicavit mihi, dicendo: Ecce mortu' est Saul, 10 & ipse fuit ut evangelizans in oculis animæ fuæ; & apprehendi illũ, & occidi illũ in Sziklag, qui cogitabat quòd darẽ ei domũ *nuncii sui*. Quanto 11 magis viros improbos [*qui*] occiderunt virum innocentẽ in domo sua super lectũ suũ? & nunc an non requiriã sanguinẽ ejus de manu vestra, & separabo vos de terra? Et mandavit David adolescentibus, & occiderunt 12 illos, & abscideruntque manũ eorũ & pedes eorũ, & suspendũtque super piscinã in Hhebron: & caput Isboseth acceperunt, & sepelierunt in sepulchro Abner in Hhebron.

CAP. V.

Et venerunt omnes tribus Israel ad David in Hhebron, es dixerunt, dicendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua sumus.

Tom.II. Vv 2

1 ותרין גברין רברבי חילין הוו בר שאול שם חד בענא ושם תניינא רכב בני
רמון רמפארות מבני בנימן ארי אף בארות מתחשבא על רבית בנימין׃ ערקו אנש
בארות לגתים והוו תמן דיירין עד יומא הדין׃ ויהונתן בר שאול ברא ליקר בתרין
רגלוהי בר חמש שנין הוה כד אתת בסורתא שאול ויהונתן מיזרעאל ונטלתיה
חוד בתרתא ואפדת ותהה באתכעיותה למערק ונפל והוי שמיה מפיבושת׃ ואזלו בני
רמון רמפארות רכב ובענה ואתו בסיחס יומא לבית אש בושת והוא שכיב ית שנת
מלכיא׃ ואתון אתו עד גו ביתא מגבני חטין דמחוהי בכפר רביעה ורכב ובענה אחוהי
אתעתדו׃ ואתון לבית אש בושת שכיב על ערסיה בארעון בית משכבי ומחהון ונטלוהי
ואזלו אורח ארעא כל ליליא׃ ואיתיאו ית רישיה לבית אש בושת לגבי דוד
ואמרו לגבי דוד הא רישא דאיתון אמרו לי למלכא הא רישא אש בושת בר שאול בעל
דבבך דבעא למקטלך ועבד יי לרבוני מלכא מפרענותא יומא דין משאול וזרעיה׃
ואתיב דוד ית רכב ית בענה אחוהי בני רמון רמפארות ואמר להון קים הוא יי דפרק
ית נפשי מכל עקא׃ ארי דאתי לי למימר דא מית שאול והוא הוה בסבר בעיני בשרתה
ואחרית בית הוה קטלית יתיה בעקלן דהוה למרמי למתן ליה מתנת בסורתיה׃ אף ארי גברין
רשיעיא קטלו ית גבר זכאי בביתיה על שויתיה הלא אתבע ית דמיהון מידיכון ואעבלי
יתכון מן ארעא׃ ופקיד דוד ית שלמיא וקטלון יתהון וקציו ית ידיהון וית רגלהון ועלבו על
ברכתא בחברון ואנון נסבו ית אש בושת וקברו יתיה בקברא דאבנר בחברון׃
ואתו כל שבטיא דישראל לות דוד לחברון ואמרו למימר הא אנא קריבך
ובסרך אנחנא׃

1 Καὶ δύο ἄνδρες ἡγούμενοι συστημάτων τῷ (γ) Ἰεσθαὶ υἱῷ Σαούλ· ὄνομα τῷ ἑνὶ Βαανὰ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ Ῥηχάβ, υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου ἐκ τῶν υἱῶν (δ) Βενιαμείν· ὅτι Βηροθὶ λογίζεται τοῖς υἱοῖς Βενιαμείν. Καὶ ἀνεδράμοσαν οἱ Βηροθαῖοι εἰς (ε) Γεθαίμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ παροικοῦντες ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ τῷ Ἰωνάθαν τῷ υἱῷ Σαούλ υἱὸς πεπηρωμένος τοῦ πόδας· υἱὸς ἦν τοῦ ἐτῶν πέντε ὅτε ἦλθεν τὴν ἀγγελίας Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν τῆς ἐξ Ἰεζραέλ, καὶ ἦρεν αὐτὸν ἡ τιτθὸς αὐτοῦ καὶ ἔφυγεν. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπεύδειν αὐτὸν ἀναχωρεῖν, καὶ ἔπεσεν καὶ ἐχωλάνθη· καὶ ἦν αὐτῷ ὄνομα Μεμφιβοσθέ. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ, καὶ εἰσῆλθον ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς τε μέσης ἡμέρας οἴκου (ϛ) Ἰεσθοὲθ, καὶ αὐτὸς ἐκκεκοίμηται ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἡ θυρωρὸς τῆς οἰκίας ἐκάθαιρε πυρῶν, καὶ ἐνύσταξεν καὶ ἐκάθευδε· καὶ Ῥηχὰβ καὶ Βαανὰ οἱ ἀδελφοὶ διέκυψαν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον. Καὶ (ζ) Ἰεσθοὲθ ἐκάθευδεν ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. καὶ τύψαντες αὐτὸν, καὶ θανατώσαντες αὐτὸν, καὶ ἀφαιρεῖν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ· καὶ λαβόντες τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐξῆλθον ὁδὸν ἐν ᾗ διῆρχεσθαι τὴν νύκτα. Καὶ ἔδωκαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ Ἰσβοσθὲ τῷ υἱῷ Σαοὺλ τῷ ἐχθρῷ σου, ὃς ἐζήτει τὴν ψυχήν σου, ὃς ἔδωκεν κύριος ὁ θεὸς τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ σου ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου· καὶ ἀπεκρίθη Δαυὶδ τῷ Ῥηχὰβ καὶ τῷ Βαανὰ ἀδελφῷ αὐτοῦ υἱοῖ Ῥεμμὼν τοῦ Βηροθαίου, ὅστις ἐλύτρωσέν μου, ὃ κρατήσας αὐτὸν ὡς εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ ὡς (θ) Σικέλακ, ὃ ἔδωκα μισθὸν ἐναγγελίᾳ. Καὶ νῦν ἄνδρες πονηροὶ ἀπέκτειναν ἄνδρα δίκαιον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ. καὶ νῦν ἐκζητήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐν χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἐξολεθρεύσω ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς. Καὶ ἐνετείλατο Δαυὶδ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, καὶ ἀποκτείναντα αὐτοὺς, καὶ κατέκοψεν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κρήνης ἐν Χεβρών, καὶ τὴν κεφαλὴν (ι) Ἰεσθοὲθ ἔλαβον καὶ ἐν τῷ τάφῳ Ἀβενὴρ τοῦ Νήρ.

MS.A. (γ) Μεμφιβοσθὲ (δ) Βανιαμείν.* Καὶ ἀνεδίφασαν (ε) Γεθαίμ, (ζ) Ἰεβουσία, (η) οἱ ἰοὶ (θ) Μεμφιβοσθὲ, (ι) Μεμφιβοσθὲ (κ) Μεμφιβοσθὲ (λ) Ἰδὸ κεφαλὴ Μεμφιβοσθὲ (μ) ἐνώπιον μου Βαασὰ (ν) ἐνάστου ἡμῶν, (ξ) Σικέλαχ, (ο) Μεμφιβοσθὲ

CAP. V.

1 Et duo viri duces agminum erant ipsi Ieboseth filio Saul: nomen uno Baana, & nomen alteri Rechab, filii Rimmon Berothei de filiis Benjamin: quoniam Beroth computatur filiis Benjamin. Et confugerunt Berothei 3 in Gethaim, & fuerunt ibi incolæ usque in diem hunc. Et 4 ipsi Jonathan filio Saul erat pes claudus, cùm venisset nunciatio Saul & Jonathan ex Jezreel, et tulit eum nutrix ejus, & fugit. Et factum est in festinando ejus, & fecidit, & claudicatus est: & cecidit, & nomen illi Mephibosheth. Et 5 6 iverunt filii Rimmon Berothei, Rechab, & Baana, et introiverunt in aestu diei in domum Ishboseth: ipse dormebat in cubili meridiei. Et ecce ostiaria domũ Ishboseth purgans frumentum, & dormitabat, & dormitabat. Et Rhechab & Baana 7 fratres delitescunt, et introierunt in domum. Et Ishboseth dormebat super lectum suum in cubiculo sui. Et percusserunt eum, & 8 interfecerunt eum, & abscisum caput ejus: & sumentes caput Ishboseth ipsi David in Chebron, & dixerunt ad eum: Ecce caput Ishboseth filii Saul inimici tui, qui quærebat animam tuam: & dedit Dominus domino tuo regi ultionem in inimicis tuis, sicut dies hac, de Saul inimico tuo, & de semine ejus. Et respondit David ipsi Rhechab, & ipsi Baana fratri ejus, filiis Rhimmon Berothei, & dixit eis: Vivit Dominus, qui redimit animam meam ex omni tribulatione; Quia qui nunciavit mihi, quod mortuus est Saul, & ipse fuit tanquàm evangelizans coram me, & venit cum & interfeci eum in Seclac, cui operabat me dare (ι) evangelio. Et nunc viri mali interfecerunt 11 hominem justum in domo ejus super cubile ejus. Et nunc requiram sanguinem ejus de manu vestra, & perdam vos de terra. Et mandavit David pueris suis: & interfecerunt eos, & truncavit manus eorum, & pedes eorum: & suspendunt eos super fontem in Chebron: & caput Ishboshe sepelierunt in sepulchro Abenner filii Ner.

MS.A. (ι) ἐμοῦς. Ἐγδῆς

CAP. V.

1 Et adventunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, & dixerunt ei: Ecce ossa tua, & carnes tua sunt.

1 * ויתון כל שבטיא דישראל לות דוד לחברון ואמרו למימר הא אנא קריבך
Et ecce venerunt omnes tribus Israel ad David in Hhebron, es dicerunt, dicendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua sumus.

* Καὶ ἰδοὺ ἦλθον πᾶσαι αἱ συνὰς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, καὶ σάρκες σου (α) ἡμεῖς.

CAP. V.

1 Et adventunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, & dixerunt ei: Ecce ossa tua, & carnes tua sunt.

1 * ויתון כל שבטיא דישראל לות דוד לחברון ואמרו למימר הא אנא קריבך
Et ecce venerunt omnes tribus Israel ad David in Hhebron, es dicerunt, dicendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua sumus.

* Καὶ ἰδοὺ ἦλθον πᾶσαι αἱ συνὰς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, καὶ σάρκες σου (α) ἡμεῖς.

CAP. V.

1 Et adventunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, & dixerunt ei: Ecce ossa tua, & carnes tua sunt.

1 * ויתון כל שבטיא דישראל לות דוד לחברון ואמרו למימר הא אנא קריבך
Et ecce venerunt omnes tribus Israel ad David in Hhebron, es dicerunt, dicendo: Ecce nos propinqui tui, & caro tua sumus.

* Καὶ ἰδοὺ ἦλθον πᾶσαι αἱ συνὰς Ἰσραὴλ πρὸς Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν, καὶ εἶπον αὐτῷ· Ἰδοὺ ὀστᾶ σου, καὶ σάρκες σου (α) ἡμεῖς.

CAP. V.

1 Et adventunt omnes tribus Israel ad David in Chebron, & dixerunt ei: Ecce ossa tua, & carnes tua sunt.

שמואל ב : ה

Versio VUL. LAT.

1 וַיָּבֹאוּ כָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה לֵאמֹר הִנֵּה עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃
2 גַּם־תְּמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הַמּוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יְהוָה לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּהְיֶה
3 לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹא כָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
4 בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָוִד בְּמָלְכוֹ שְׁנַת־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה מָלָךְ׃
5 בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלִַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
6 וִיהוּדָה׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו יְרוּשָׁלִַם אֶל־הַיְבוּסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר לֹא תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־הַסִּרִים וְהַפִּסְחִים יַגִּידוּךָ לֵאמֹר לֹא־יָבוֹא דָוִד הֵנָּה׃
7 וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֶת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא עִיר דָּוִד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֶּה יְבוּסִי וְיַגַּע בַּצִּנּוֹר וְאֶת־
8 הַפִּסְחִים וְאֶת־הַעִוְרִים שָׂנֵא נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־כֵּן יֹאמְרוּ עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת׃
9 וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמְّצֻדָה וַיִּקְרָא לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן־הַמִّלּוֹא וָבָיְתָה׃
10 וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיְהוָה צְבָאוֹת עִמָּוֹ׃
11 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אָרֶז וְחָרְשֵׁי עֵץ וְחָרְשֵׁי אֶבֶן
12 קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד׃ וַיֵּדַע דָּוִד כִּי־הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא
13 מַמְלַכְתּוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד
14 פִּלַגְשִׁים וָנָשִׁים מִירוּשָׁלִַם אַחֲרֵי בֹאוֹ מֵחֶבְרוֹן
15 וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיִּלּוֹדִים
16 לוֹ בִּירוּשָׁלִַם שַׁמּוּעַ וְשוֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה׃
17 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֹפֶג וְיָפִיעַ׃ וַאֲלִישָׁמָע וֶאֱלְיָדָע
18 וֶאֱלִיפֶלֶט׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ
19 עַל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ כָל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד
20 וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּרֶד אֶל־הַמְּצוּדָה׃ וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ
21 וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

1 Καὶ ἦλθε πᾶς ὁ λαὸς τῶν φυλῶν Σαὺλ βασιλεῖ
(β) ἡμῶν, οὗ ἦσθα ὁ (γ) ἐξάγων τὰ κινούμενα
τῷ Ἰσραὴλ. καὶ εἶπεν κύριος (δ) σοὶ σὺ ποιμανεῖς τὸν
λαόν μου τὸν Ἰσραὴλ, καὶ σὺ ἔσῃ
εἰς ἡγούμενον (ε) ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ.
2 Καὶ ἔκρινεν (ζ) πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ
πρὸς τὸν βασιλέα (η) Δαυὶδ εἰς Χεβρὼν καὶ
ἔκρινεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἐν
Χεβρὼν ἐνώπιον κυρίου· καὶ χρίουσι τὸν Δαυὶδ
εἰς βασιλέα ἐπὶ πᾶσι Ἰσραήλ. Υἱὸς τριά-
κοντα ἐτῶν (θ) Δαυὶδ ἐν τῷ (ι) βασιλεύειν αὐτόν,
καὶ τεσσαράκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν
ἐπὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ· καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἔτη τρία
καὶ τριάκοντα ἐβασίλευσεν ἐπὶ πάντας τοὺς
Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους τὴν Ἱερουσαλὴμ
καὶ τὸν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν τοῖς κατοικοῦσι τὴν
πόλιν τὴν Ἰεβουσαίων τὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν
ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Δαυὶδ, ἐν τῷ ἀνεῖναι τὸν τυφλὸν
καὶ τὸν χωλὸν, λέγοντες, Οὐ μὴ εἰσέλθῃ ὁ τυφλὸς
καὶ ὁ χωλὸς εἰς τὸν οἶκον τοῦτον. Καὶ
ἐκάθισεν Δαυὶδ ἐν τῇ ἀκροπόλει (κ) καὶ ἐκάλεσεν
αὐτὴν ἑαυτοῦ πόλιν Δαυὶδ. Καὶ ἐκοίμισεν Δαυὶδ
ἐν τῇ ἀκροπόλει (λ) κύκλῳ ἀπὸ τῆς Μιλλὼ καὶ
ἔξω· καὶ ἐπορεύετο Δαυὶδ πορείαν καὶ
μεγαλυνόμενος, καὶ κύριος ὁ παντοκράτωρ
μετ' αὐτοῦ.
11 Καὶ ἀπέστειλεν Χειρὰμ βασιλεὺς Τύ-
που ἀγγέλους πρὸς Δαυὶδ, καὶ ξύλα κέδρινα,
καὶ τέκτονας (μ) λίθων, καὶ
οἰκοδομοῦντας τοῖχον τῷ Δαυὶδ. Καὶ ἔγνω Δαυὶ-
δὸ, ὅτι ἡτοίμασεν αὐτὸν κύριος εἰς βασιλεὺς
τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὑψώθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ
ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ Ἰσραήλ. Καὶ ἔλαβε Δαυὶ-
δὸ (ν) ἔτι γυναῖκας καὶ παλλακὰς ἐξ Ἱερου-
σαλὴμ, μετὰ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐκ Χεβρών· καὶ
ἐγένοντο τῷ Δαυὶδ ἔτι υἱοὶ καὶ θυγατέρες. Καὶ
ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν τεκνοποιηθέντων αὐτῷ ἐν Ἱε-
ρουσαλὴμ, (ξ) τὸ πρωτότοκον Σαμμοὺ, καὶ Σωβὰβ, καὶ Νάθαν,
καὶ Σολομῶν, καὶ Ἐβεὰρ, καὶ Ἐλισοῦε, καὶ
Ἐλιφαλὲτ, καὶ Ἐβεὰρ, καὶ Ἐλισαμὰ, καὶ
Ἐλιφαλὲτ, καὶ Ἐλιφαλὲ, καὶ Ἐλιφαλὲτ, καὶ
Ἐλιφαλὲ, καὶ Ἐλιφαλὲτ, καὶ Ἐλιφαλὲ, καὶ
Ἐλιφαλὲτ, καὶ Ἐλιφαλὲ, καὶ Ἐλιφαλὲτ, καὶ
Ἐλιφαλὲ, καὶ

לשמא ב: ו

19 P.filium ad afcendi Num afcendemo, Domine in David interrogavit Et
ישאל׳ דוד בייהוה לאמר האעלה אל־פלשתים
20 Afcende: David ad Dominus Dixitque? meæ manu in eos trades num
תתנם בידי ויאמר יהוה אל־דוד עלה
David venit Et ,tua manu in Peliftim tradam tradendo quia
כי־נתון אתן את־הפלשתים: ויבא דוד
21 Dominus Dixit afcendit & David ibi eos percutit & Baal-perazim in
בעל־פרצים ויכם שם דוד ויאמר פרץ יהוה
nomen vocavit idcirco (aquarum) irruit Deus meus fecit ad meis inimicos
את־איבי לפני כפרץ מים על־כן קרא־שם
ibi reliquerunt Et ,Baal-perazim ipfum loci
המקום ההוא בעל פרצים: ויעזבו שם את־עצביהם
26 afcendere Peliftim adhuc ,idolorum Et ,eius viri & David eos ibi &
וישאם דוד ואנשיו: ויסיפו עוד פלשתים לעלות
,Pharam in David interrogavit Et ,Rephaim valle in fe diffuderant &
ויפשטו בעמק רפאים: וישאל דוד ביהוה
27 eos ad venies & ,eorum fpecies ,ad gyra afcendes Non : dixit &
ויאמר לא תעלה הסב אחריהם ובאת אליהם
,eorum a verfo ex ,ut mihi in ,in gyra Et ,eorum a verfo ex
מול הבכים: והיה כשמעך את־קול צעדה בראשי
,gyra ficus ad Dominus egredietur tunc quia ,te movebis tunc ,eorum
הבכים אז תחרץ כי אז יצא יהוה לפניך
28 Ita David fecit Et ,Peliftim ,eftamentorum in percutiendum ad
להכות את־מחנה פלשתים: ויעש דוד כן
,Gibeah a Peliftim percutit & : Dominus et præcepit quemadmodi
כאשר צוהו יהוה ויך את־פלשתים מגבע
,Gibeae te vocite ufque

CAP. VI. 1

1 triginta ,Israel in electum omnem David adhuc collegit Et
ויסף עוד דוד את־כל־בחור בישראל שלשים
,fecum qui populus omnis & ,David abiit & ,furrexit Et ,millia
אלף: ויקם וילך דוד וכל־העם אשר אתו
,Dei arcam inde ,faciendum afcendere ad ,Jehudah domini de
מבעלי יהודה להעלות משם את־ארון האלהים
Cherubim ,inftantis exercituum Domini nomen nomen ,eft invocatum quem
אשר־נקרא שם שם יהוה צבאות ישב הכרבים
,novum plaustrum ad Dei arcam fecerat ,ponant Et ,eam super
עליו: וירכבו את־ארון האלהים על־עגלה חדשה
2 Achio & Huzza & ,Chibbah in qua Abinadab domo e eam tulerunt &
וישאהו מבית אבינדב אשר בגבעה ועזא ואחיו
eam tulerunt Et ,eorum plaustrum domum Abinadab filii
בני אבינדב נהגים את־העגלה חדשה: וישאהו
Achio & ,Dei arca cum ,Chibbah in qua Abinadab domo e
מבית אבינדב אשר בגבעה עם ארון האלהים ואחיו
,hinnitus Israel domus omnis & ,David Et ,arme ,Hoc ad ,eos
הלך לפני הארון: ודוד וכל־בית ישראל משחקים
3 ,gabilis in & ,gittaim in & ,abietum lignis omnibus in Domini fecit ad
לפני יהוה בכל עצי ברושים ובכנרות ובנבלים
ad usque venerant Et ,cymbalis in & ,cornu cum ,tympanis in &
ובתפים ובמנענעים ובצלצלים: ויבאו עד־
,eam in apprehendit & ,Dei arcam ad Huzzah ,nifi & ,Nachon aream
גרן נכון וישלח עזה את ארון האלהים ויאחז בו
,Huzzah in Dominus ,nafus eft iratus Et ,dei ,bloefcham quia
כי שמטו הבקר: ויחר־אף יהוה בעזה
4 eam ,Ita eft mortuus & ,eorum fuper Deus ,ibi eam percutit &
ויקרא עם האלהים עד־השל ויקרא שם
Dominus ,nifi quod ,eo ,David ,fubito Et ,eam
ארון האלהים: ויחד דוד עם אשר פרץ יהוה
ad usque ,Huzzah Peres ,ibi ,loco vocavit & ,Huzzah in ruptum
פרץ בעזה ויקרא למקום ההוא פרץ עזא עד
,hunc diem
היום הזה:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 ושאל דוד במימרא דיי למימר האסק עול פלשתאי ויתמסרנון בידי: ואמר יי לדוד:
20 סק ארום מסר מסר אמסר ית פלשתאי בידך: ואתא דוד במישר פרצים ומחנון תמן דוד
ואמר חבר יי ית בעלי דבבי קדמי כחבורת מאן דחסחף דמלי מן קדם שמה
21 על־כן קרא שמה ית אתרא ההוא משר פרצים: ושבקו תמן ית צלמיהון ואוקרנון דוד ובריחוי:
22 וארום שוי דוד פלשתאי לסמך ואתרחישו במישר נגריא: ושאל דוד במימרא דיי ואמר
לא תסק סב אסתחר לאחוריהון ותיתי לון מקבל אילניא: והוי כמשמעך ית קל
23 צעדתא בריש אילניא כדין נפק מן אתתא קדם יי למקטל
במשרית פלשתאי: ועבד דוד כן כמא די פקדיה יי ומקטל ית פלשתאי מגבע עד
24 מטלנא דגזר:

Cum Tranſlatione LATINA.

19 Καὶ ἠρώτησε Δαυὶδ τὸν κύριον, λέγων, Εἰ
ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις
αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε κύριος πρὸς
Δαυὶδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδίδων παραδώσω τοὺς
20 ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ
εἰς Βαὰλ Φαρασείμ, καὶ ἔκοψεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυὶδ
καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ ἀφῆκαν οἱ ἀλλόφυλοι τὰ
ἐπίπορα αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Δαυὶδ καὶ
21 οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ προσέθεσαν οἱ ἀλλόφυλοι
ἔτι τοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
αὐτοῦ. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ τὸν κύριον, καὶ εἶπε
κύριος πρὸς Δαυὶδ, Οὐκ ἀναβήσῃ ὀπίσω αὐτῶν,
κύκλωσον ὄπισθεν αὐτῶν καὶ ἔλθῃς πρὸς αὐτοὺς
ἀπὸ τῶν συκῶν. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃς τὸν ἦχον
τῆς πορείας ἐν τῇ κορυφῇ τῶν συκῶν, τότε πορεύσῃ ὀπίσω τῶν
ἀλλοφύλων, ὅτι πορεύσεται κύριος ἔμπροσθεν σου τοῦ
πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐποίησε
Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἔπαταξε τὸν
Γαβαὼν καὶ τὸν Γαζηρά.

MS.A. (α) ἀνέβη Δαυὶδ, καὶ ἐπηρώτησε (β) τὸν κύριον, λέγων, Εἰ
ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους, καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε κύριος πρὸς
Δαυὶδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδίδων παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ
εἰς Βαὰλ Φαρασείμ, καὶ ἔκοψεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ ἀφῆκαν οἱ ἀλλόφυλοι
τὰ ἐπίπορα αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ προσέθεσαν οἱ ἀλλόφυλοι
ἔτι τοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ τὸν κύριον, καὶ εἶπε
κύριος πρὸς Δαυὶδ, Οὐκ ἀναβήσῃ ὀπίσω αὐτῶν, κύκλωσον ὄπισθεν αὐτῶν καὶ ἔλθῃς πρὸς αὐτοὺς
ἀπὸ τῶν συκῶν. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃς τὸν ἦχον τῆς πορείας ἐν τῇ κορυφῇ τῶν συκῶν, τότε πορεύσῃ
ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι πορεύσεται κύριος ἔμπροσθεν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων.
Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἔπαταξε τὸν Γαβαὼν καὶ τὸν Γαζηρά.

CAP. VI.

Καὶ συνήγαγεν ἔτι Δαυὶδ πᾶν τὸν ἐκλεκτὸν
ἐξ Ἰσραὴλ, ὡς ἑξακισχίλιοι χιλιάδες. Καὶ
ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς
μετ' αὐτοῦ ἀπὸ Βαὰλ τοῦ Ἰούδα τοῦ ἀναβιβάσαι
ἐκεῖθεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, ἐφ' ἣν ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομα τὸ ὀνομα
Κυρίου παντοκράτορος καθημένου ἐπὶ τῶν χερουβὶν ἐπὶ αὐτῆς. Καὶ
ἐπέθεσαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἅμαξαν καινὴν ἀφ' οἴκου
Ἀμινεδὰβ τοῦ ἐν τῷ βουνῷ. Καὶ Ὀζὰ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
ἦσαν ἡγούμενοι τῆς ἁμάξης καινῆς. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ ἐποίουν ἐνωπίον τοῦ κυρίου
ὀργανοις ἠρμοσμένοις (α) ἐν ἐρεμίν, καὶ ἐν
ἀδαῖς, καὶ ἐν κιθάραις, καὶ ἐν ψαλτηρίοις, καὶ ἐν
τυμπάνοις, καὶ ἐν κυμβάλοις καὶ ἐν (β) ἀδαῖς.
Καὶ ἐπειδὴ ἦλθον ἕως ἅλωνος Νακὼν, ἐξέτεινεν
Ὀζὰ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐξέκλινεν
αὐτὴν ὅτι ἐπλάνησαν αὐτὴν οἱ βόες. Καὶ ἐξεκέντησεν
αὐτὴν ὁ κύριος ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ἕνεκεν τοῦ
πρόσεγγιν ἐμφαῖνον τὸ κιβωτίον. Καὶ ἐπλήγη
ἐκεῖ Ὀζὰ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ (γ) ἕνεκεν τοῦ ἐκπετάσαι
αὐτὸν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κιβωτόν. Καὶ ἐθορυβήθη
Δαυὶδ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐν τῷ ἐξαφνίσαι κύριον τὸν
Ὀζὰ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον Διασπασμὸν
Ὀζὰ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ τὸν
κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπε, Πῶς εἰσελεύσεται πρὸς
με ἡ κιβωτὸς τοῦ κυρίου; καὶ οὐ κατεδέξατο Δαυὶδ
τοῦ ἀπαγαγεῖν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἰς
πόλιν Δαυὶδ, καὶ ἐξέκλινεν αὐτὴν Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδὰρ
τοῦ Γεθταίου. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς τοῦ θεοῦ μῆνας τρεῖς
ἐν οἴκῳ Ἀβεδδὰρ τοῦ Γεθταίου, καὶ εὐλόγησε κύριος τὸν
Ἀβεδδὰρ καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτοῦ.

MS.A. (α) ἀνέβη Δαυὶδ, καὶ ἐπηρώτησε (β) τὸν κύριον λέγων μετ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
(β) ἀπὸ τῶν (γ) ἐπιθέλοντος (δ) κατ' ἀλαλῆς (ε) ἤρου αὐτὸν τὸν κύριον (ζ) Λέγε
(η) ἤρου τὸν θεὸν τὸν κύριον, (θ) ἤρου αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων τὸν κύριον. Καὶ ἐπορεύθη
ἐν ἀλαλῆς (ι) ἀνέβη, παρεμένον (κ) ἕως τοῦ ἀλωνος Νακὼν. (λ) Ἀλλ' (μ)
μόνος τὸν κύριον αὐτῶν. Καὶ ἐξεκλίνεν αὐτὴν τὸν Ἀλλὰ, (ν) ἀπὸ
ἐστὶ ἀφεστῶτος, (ξ) (ὁ) ἀναβαίνοντα (ξ) Ἀλλὰ, ὅτι ὁ κύριος ἐν
μέσῳ. Καὶ

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

19 Et interrogavit David dicitú Dñi, dicendo: Num afcendã ſuper Peliſthæ
20 numtrades illos in manu mea? & dixit Dñs ad David, Afcende, quia
tradendo tradã Peliſthæos in manũ tuã. Et venit David in planicie fotti
um, & percuſſit illos ibi David, & dixit: Fregit Dñs odientes me ante me
ſicut frangitur vas teſtæ quod repletũ eſt aquis: propter hoc vocavit locum
illum, Planiciem rupturarũ. Et reliquerunt ibi errores ſuos, & combuſſit
21 eos David & ſui. Et addiderunt adhuc Peliſthæ afcendere, & expan-
22 ſi ſunt in planicie fortiũ. Et interrogavit David Dñm, & dixit: Non
afcendes; gyra ad poſteriora eorum, & ibis ad eos & regione arbo-
23 ſtra Peliſtæorum. Et fecit David ſicut mandavit ei Dñs; & occidit
Peliſthæos à colle uſque ad introitum Gazæ.

MS.A. (α) ἀνέβη Δαυὶδ τὸν κύριον, λέγων, Εἰ ἀναβῶ πρὸς τοὺς ἀλλοφύλους; καὶ παραδώσεις αὐτοὺς εἰς τὰς χεῖράς μου; καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ, Ἀνάβαινε, ὅτι παραδίδων παραδώσω τοὺς ἀλλοφύλους εἰς τὰς χεῖράς σου. Καὶ ἦλθε Δαυὶδ εἰς Βαὰλ Φαρασείμ, καὶ ἔκοψεν αὐτοὺς ἐκεῖ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ ἀφῆκαν οἱ ἀλλόφυλοι τὰ ἐπίπορα αὐτῶν ἐκεῖ, καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Δαυὶδ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ. Καὶ προσέθεσαν οἱ ἀλλόφυλοι ἔτι τοῦ ἀναβῆναι ἐπὶ Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ. Καὶ ἐπηρώτησε Δαυὶδ τὸν κύριον, καὶ εἶπε κύριος πρὸς Δαυὶδ, Οὐκ ἀναβήσῃ ὀπίσω αὐτῶν, κύκλωσον ὄπισθεν αὐτῶν καὶ ἔλθῃς πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τῶν συκῶν. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃς τὸν ἦχον τῆς πορείας ἐν τῇ κορυφῇ τῶν συκῶν, τότε πορεύσῃ ὀπίσω τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι πορεύσεται κύριος ἔμπροσθεν σου τοῦ πατάξαι τὴν παρεμβολὴν τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐποίησε Δαυὶδ καθὼς ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, καὶ ἔπαταξε τὸν Γαβαὼν καὶ τὸν Γαζηρά.

CAP. VI.

Et congregavit adhuc David
omnem electũ ex Iſrael, (a)
circiter ſexcentorũ millia. Et ſur-
rexit, & ivit David, & omnis po-
pulus qui cum eo, de Ba-
ſata (b) in afcendendo ad ar-
cam Dei, ſuper
quam invocatur ſi-
ve invocatur ſedentis ſuper Cheru-
bim ſuper eam. Et impoſuerũt
eam ſuper plaſtrum novum de do-
mo Abinadab, qui erat in Gibea-
ta. Et fratres ejus, filii Abina-
dab, ducebant plaſtrum cum au-
ro & ſuper eam. Et fratres ejus ibant ante
ipſum. Et David, & filii Iſrael,
ludentes coram Domino in organis
modulatis (d) in fortitudine, &
in citaricis, & in citharis, & in
nebelis, & in tympanis, & in cymba-
lis, & in tibiis. Et ad venientes
uſque ad aream Nachor: et ex-
tendit Oza manũ ſuã ad ar-
cam Dei, ad retinendũ eam: ob
id quod ſtimulabant eam boves. Et
ira ſuit ira Dominũ (e) in Oza:
& percuſſit eum Dñs (f) Mortuus
mortuus eſt ibi coram Deo. Et triſtatus eſt Da-
vid, pro eo quod rupturã Domi-
nus ſecit in Oza. Et vocavit
locum illum, Ruptionem Oza, uſque in diem hunc.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ ܡܢܐ ܐܣܩ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ ܘܐܝܟ ܡܣܪ ܠܝ ܒܝܕܟ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܣܩ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ ܕܡܣܪ ܐܢܐ ܡܣܪ ܠܟ ܒܝܕܟ ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܠܒܥܠ ܦܪܨܝܡ ܘܡܚܐ ܢܘܢ ܬܡܢ ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܒܥܠ ܦܪܨܝܡ ܘܫܒܩܘ ܬܡܢ ܦܠܫܬܝܐ ܠܐܝܢܘܢ ܘܢܣܒ ܐܢܘܢ ܕܘܝܕ ܘܓܒܪܘܗܝ ܘܬܘܒܘ ܦܠܫܬܝܐ ܬܘܒ ܠܡܣܩ ܠܘܬ ܕܘܝܕ ܘܠܓܒܪܘܗܝ ܘܫܐܠ ܕܘܝܕ ܠܡܪܝܐ ܡܢܐ ܐܣܩ ܠܘܬ ܦܠܫܬܝܐ ܗܠܝܢ ܘܐܝܟ ܡܣܪ ܠܝ ܒܝܕܟ ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܠܐ ܬܣܩ ܠܘܬ ܗܘ ܣܒ ܠܘܬ ܐܢܘܢ ܘܬܐܬ ܠܘܬ ܡܢ ܩܒܠ ܐܝܠܢܐ ܘܗܘܐ ܡܕܡ ܕܬܫܡܥ ܠܩܠ ܨܥܪܬܐ ܒܪܫ ܐܝܠܢܐ ܗܝܢܐ ܬܬܚܪܨ ܡܛܠ ܕܢܦܩ ܡܪܝܐ ܩܕܡܝܟ ܠܡܚܐ ܠܡܫܪܝܬܐ ܕܦܠܫܬܝܐ ܘܥܒܕ ܕܘܝܕ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗ ܡܪܝܐ ܘܡܚܐ ܠܦܠܫܬܝܐ ܡܢ ܓܒܥܘܢ ܥܕ ܡܥܠܬܟ ܠܓܙܪ

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 وطلب الي الرب وقال * أصعد الي اهل فلسطين * تدفعهم الي * قال له الرب اصعد فاني
20 ادفعهم اليك * وجاء داود الي بعل فرصيم * وقتل اهل فلسطين هناك * وقال داود * فجر الرب
اعداءي امامي مثل ما فجر الماء * لذلك سمي ذلك الموضع بعل فراصيم * وتركوا اصنامهم
21 هناك * فاحتملها داود واخاءه * وعادوا اهل فلسطين ان يصعدوا لمحاربة بني اسرائيل ايضا *
22 وبرزوا عوراً كثيرين * وطلب داود الي الرب في الصعود اليهم * قال له * لا تصعد ولكن ارجع
تحته عليهم من خلفهم * وواقعهم في جهال باخيم * فاذا سمعت صوت حوافر الخيل على رأس
24 جهال باخيم * فاعبر حينيذ واقوي * فان الرب خارج امامك * واضرب عسكر اهل فلسطين
25 * وفعل داود كما امره الرب * وضرب الفلسطينيين من جبع الي مدخل جذر *

CAP. VI.

1 * وجمع داود اخداث بني اسرائيل ثلثين الفاً * وقصد داود
وانطلق هو وجميع شعب يهوذا الي جبع ليصعدوا من هناك تابوت عهد الرب * من حيث دعي
3 اسم الرب القوي رب الكاروبين * وحملوا تابوت عهد الرب على عجلة جديدة * وحملوه
من بيت ابينادار الذي في جبعات * وكان عازا وحيا ابنا ابادار يقودان العجل ويسوقانه
4 من خلفه * وحملوا تابوت عهد الله من بيت ابينادار الذي في جبعات * وجعل احيا يسير
امام التابوت * فاما داود وجميع بني اسرائيل فكانوا يعزفون امام الرب بحسب الصنوبر والبرابط
5 والعيدان * والمعازف * والطبول المربعة * والصنوج * فجاءوا بالتابوت الي موضع البيادر للملكة *
فمد عازا يده الي التابوت عهد الرب فامسكه * لان البقران كانت قد ارتكضت من الرباط *
7 * واشتد غضب الرب الله على عازا * وضربه الله وعاقبه * لانه مد يده الي التابوت * ومات
عازا بين يدي التابوت الرب * وغضب داود من موت عازا * وحزن لما نزل به من عقوبة الرب *
فدعي اسم ذلك الموضع تلمة عازا الي اليوم *

Tum conſulit Dominum, & ait, Aſcen-
19 dam ad Philiſtæos? tradeſne illos in mani
meas? Reſpondit ei Domin, Aſcende, quia in
manus tuas traditurus ſum eos. Veniens ita-
20 que David in Beel-peraſim, percuſſit eos ibi
David : cum dixit David, Rupit Dñs hoſtes
ſuos coram me quali ruptionem aquarum.
Propterea vocavit nomen loci illius, Beel-
peraſim. Et quoniam reliquerant illic idola
21 ſua, tulerunt ea David & milites ej'. Iterum
22 quoq; afcendentes Philiſtæi, caſtametatis ſunt
in convalle gigantum. Et conſulente Davide
23 Dominum, ait ili Dñs, Ne afcendas; ſed re-
vertere è tergo eorum, & irrue in eos ab ad-
verſo Bochim : Cùmq; audieris ſonitum in
24 ceſſis in apice montis Bochim, tunc ſumes
animos ; quia tunc egreſſus ante te fuerit
Dñs ad percutiendã caſtra Philiſtæorum.
Fecitque David eo modo quo præceperat illi
25 Dominus, & percuſſit Philiſtæos à Gebaa
uſque ad introitum Gedar.

CAP. VI.

Congregatis iterum David omnibus ju-
venibus Iſraelis, triginta millibus, Surrexit
2 abiitque David cum univerſo populo queni
ſecum habebat ex viris Juda; abiit inquã in
Gebaa ad aſportandum illinc arcam Dei, ubi
invocabatur nomen Dei ſedentis ſuper Che-
3 rubim. Imponentes itaque arcã Dei plauſtro
novo, tulerunt eam de domo Abinadab, quæ
erat in Gebaath : Oza & Ahio filiis Abina-
dab plauſtrum poſtremò ducentibus. Cùmq;
4 tuliſſent de domo Abinadab, quæ erat in Ge-
baa, arcam Dei, Ahia præcedebat arcam :
David autem & omnes Iſraelitæ ludebant
5 coram Domino lignis cedrinis & abiegnis,
nablis, citharis, tympanis, ſiſtris, ac cymbalis.
Cùmq; venſſent uſque ad areas paratas, ex-
6 tendens Oza manũ ſuã ſuper arcam Domini,
tenuit illã : ſolebant enim fe boves à jugo.
7 Quamobrè Domin' irã percit' in Ozã, per-
cuſſit eum ibi Dñs eò quòd extendiſſet manũ
ſuam, & mortuus eſt illic prope arcam Dei.
Ægré verò tulit David, quòd ruptione ru-
piſſet Dominus Ozã : vocavitq; locum illum,
8 Ruptionem Ozæ, in hunc uſque diem.

CAP. VI.

Congregavit etiam David juvenes
1 plurimos Iſrael, triginta millia ; Tum
ſurgens David abiit ipſe & universus
populus judæa Gabaa, ut aſſumeret in-
de arcam ſedentis Domini, ex quarum-
Domini ſanctiſſimi vocatum eſt, Dominus
Chorum. Cum ergò imposuiſſent arcam
2 ſuã ex Domo Abinadab, quæ erat in Ga-
baath, Aza & Achio filii Abinadab regebant
plauſtrã & à parte poſteriori abigebant.
Sublatã inquã, arcã ſuã ex domo de domo
3 Abinadab, quæ erat in Gibaath, Achia
gradiebatur ante arcam : David verò &
omnes Iſraelitæ exultabant coram Domino
ligniſ cedrinis & abiegnis, fidibus, nablis,
4 tympanis quadratis, & cymbalis. Et cùm
adduaſſiſſent ad locum aereum pa-
ratum, extendens Aza manum ſuã ad ar-
cam ſedentis Dominã, tenuit eam, quoniam
5 tauri ſubtraxerant ſe à loris. Quare in-
candabat ira Dominã Dñi in Azam, & pu-
cuſſit eum Deus, ac puniviti illum, ea quòd
extendiſſet manum ſuã ad arcam, & 6
mortuus eſt Aza ante arcam Domini.
Diſpliciuit autem David, quòd mors Azæ, &
& contriſtatus eſt propter percuſſum quem
inflixerat ei Dominus : & vocavit no-
7 men ejus loci, Ruptionem Azæ, ad ho-
diernum uſque diem.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 وطلب الي الرب وقال * أصعد الي اهل فلسطين * تدفعهم الي * قال له الرب اصعد فاني
20 ادفعهم اليك * وجاء داود الي بعل فرصيم * وقتل اهل فلسطين هناك * وقال داود * فجر الرب
اعداءي امامي مثل ما فجر الماء * لذلك سمي ذلك الموضع بعل فراصيم * وتركوا اصنامهم
21 هناك * فاحتملها داود واخاءه * وعادوا اهل فلسطين ان يصعدوا لمحاربة بني اسرائيل ايضا *
22 وبرزوا عوراً كثيرين * وطلب داود الي الرب في الصعود اليهم * قال له * لا تصعد ولكن ارجع
تحته عليهم من خلفهم * وواقعهم في جهال باخيم * فاذا سمعت صوت حوافر الخيل على رأس
24 جهال باخيم * فاعبر حينيذ واقوي * فان الرب خارج امامك * واضرب عسكر اهل فلسطين
25 * وفعل داود كما امره الرب * وضرب الفلسطينيين من جبع الي مدخل جذر *

CAP. VI.

Congregavit etiam David juvenes
1 plurimos Iſrael, triginta millia ; Tum
ſurgens David abiit ipſe & universus
populus judæa Gabaa, ut aſſumeret in-
de arcam ſedentis Domini, ex quarum-
Domini ſanctiſſimi vocatum eſt, Dominus
Chorum. Cum ergò imposuiſſent arcam
2 ſuã ex Domo Abinadab, quæ erat in Ga-
baath, Aza & Achio filii Abinadab regebant
plauſtrã & à parte poſteriori abigebant.
Sublatã inquã, arcã ſuã ex domo de domo
3 Abinadab, quæ erat in Gibaath, Achia
gradiebatur ante arcam : David verò & 4
omnes Iſraelitæ exultabant coram Domino
ligniſ cedrinis & abiegnis, fidibus, nablis,
tympanis quadratis, & cymbalis. Et cùm
adduaſſiſſent ad locum aereum pa-
ratum, extendens Aza manum ſuã ad ar-
cam ſedentis Dominã, tenuit eam, quoniam
5 tauri ſubtraxerant ſe à loris. Quare in-
candabat ira Dominã Dñi in Azam, & pu-
cuſſit eum Deus, ac puniviti illum, ea quòd
extendiſſet manum ſuã ad arcam, & 6
mortuus eſt Aza ante arcam Domini.
Diſpliciuit autem David, quòd mors Azæ, &
& contriſtatus eſt propter percuſſum quem
inflixerat ei Dominus : & vocavit no-
7 men ejus loci, Ruptionem Azæ, ad ho-
diernum uſque diem.

שמואל ב : ו

Verſio VUL.LAT.

ingrediretur Quomodo : dixit & illa die in Dominum David timuit Et
9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵיךְ יָבוֹא אֵלַי אֲרוֹן יְהוָה׃ וְלֹא אָבָה דָוִד לָסוּר אֵלָיו אֶל עִיר
arcam fe ad divertere David nolui te ? Domini arca me ad
10 דָּוִד וַיַּטֶּהוּ דָוִד בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יְהוָה בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי
-Hobed domui David & fecit divertere eſt & David diverſam fuer Domini
11 שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ׃ וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ
Domini & benedixit Dominus omnem domum eius
12 דָּוִד לֵאמֹר בֵּרַךְ יְהוָה אֶת בֵּית עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ בַּעֲבוּר אֲרוֹן
Dominus Benedixit : dicendo, David regi eſt Nuntiatumq; eſt domui
13 הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיַּעַל אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֹבֵד אֱדֹם הָעִירָה בְּשִׂמְחָה׃
Domini arcam portantes incederẽt cum & David abiit & ascendit arcam
14 וְהָיָה כִּי צָעֲדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא׃ וְדָוִד
David Et ſtino ephod accelebat David & Domini facies ad rebore eos in
15 מְכַרְכֵּר בְּכָל עֹז לִפְנֵי יְהוָה וְדָוִד חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וְדָוִד וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
-ceuiens in Domini arcam faciens ascendere Israel domus omnis &
16 מַעֲלִים אֶת אֲרוֹן יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר׃ וְהָיָה אֲרוֹן יְהוָה בָּא עִיר דָּוִד
David civitatem ingrediente Domini arca fuit Et buccina vocem & ſ
וּמִיכַל בַּת שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן וַתֵּרֶא אֶת הַמֶּלֶךְ דָּוִד מְפַזֵּז וּמְכַרְכֵּר לְפָנֵי יְהוָה וַתִּבֶז לוֹ בְּלִבָּהּ׃ וַיָּבִיאוּ אֶת אֲרוֹן יְהוָה וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ בְּמְקוֹמוֹ
vidit & ſaltantem per proſpexit Saul filia Michol & regem
בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֹלוֹת לִפְנֵי יְהוָה וּשְׁלָמִים׃ וַיְכַל דָּוִד מֵהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהַשְّלָמִים וַיְבָרֶךְ אֶת הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת׃
despexit & Domini facies ad faltantẽ (erpe more in) & agentẽ virliter David
וַיְחַלֵּק לְכָל הָעָם לְכָל הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל מֵאִישׁ וְעַד אִשָּׁה לְאִישׁ אֶחָד חַלַּת לָחֶם וְאֶשְׁפָּר אֶחָד וַאֲשִׁישַׁת אֶשְׁכּוֹל אֶחָד וַיֵּלֶךְ כָּל הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ׃
fuit loco in eam *ſaluatori* & Domini arcam adduxerunt Et *ſuo* corde in eſt
לוֹ בְּלִבָּהּ׃ וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת שָׁאוּל לִקְרַאת דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי אַמְהוֹת עֲבָדָיו כְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת אַחַד הָרֵקִים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל מִיכַל
aſpectes David *fecit eſſendere* & David *eſt* tetenderat quod *ſeruorum* medio in
לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּחַר בִּי מֵאָבִיךְ וּמִכָּל בֵּיתוֹ לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל עַם יְהוָה עַל יִשְׂרָאֵל וְשִׂחַקְתִּי לִפְנֵי יְהוָה׃ וְנִקַּלְתִּי עוֹד מִזֹּאת וְהָיִיתִי שָׁפֵל בְּעֵינָי וְעִם הָאֲמָהוֹת אֲשֶׁר אָמַרְתְּ עִמָּם אִכָּבְדָה׃
eſſendant eſſendere ſeruis & David *ſe ſublimabo* & *humilis fuero in*
לְדָוִד בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה לָהּ עַד יוֹם מוֹתָהּ׃
oculis meis & *cum ancillis quibus locuta es* & *ſublimabor adhuc*
eſt David *virginem Israel* & *non fuit ei* Et *ſtatia in* David eſt *ancillis*
filia Michol eſt egreſſa & *ſine domui benedicendi* ad David eſt reverſus Et
ancillis, & glorioſior apparebo. Igitur Michol filia Saul non eſt natus eſiuus uſque in diem mortis ſuæ.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

9 Καὶ ἐφοβήθη Δαυὶδ ἐν τῷ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Πῶς εἰσελεύσομαι πρὸς με ἡ
10 κιβωτὸς (α) κυρίου; Καὶ οὐκ ἐβούλετο Δαυὶδ τοῦ ἐκκλίναι πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ· καὶ ἀπεκλίνεν αὐτὸν
11 Δαυὶδ εἰς οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (β) Γεθθαῖου. Καὶ ἐκαθέζετο ἡ κιβωτὸς κυρίου εἰς τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ τοῦ (γ) Γεθθαῖου μῆνας τρεῖς· καὶ εὐλόγησεν (γ) κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ τὰ πάντα τοῦ αὐτοῦ. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ Δαυὶδ, λέγοντες, Εὐλόγηκε κύριος τὸν οἶκον Ἀβεδδαρὰ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ (δ) ἕνεκεν τῆς κιβωτοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ, καὶ ἀνήγαγεν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ ἐκ οἴκου Ἀβεδδαρὰ τοῦ (δ) Γεθθαῖου εἰς πόλιν Δαυὶδ ἐν εὐφροσύνῃ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἔβησαν οἱ βαστάζοντες τὴν κιβωτὸν κυρίου ἑξὰ βήματα, καὶ ἔθυσεν μόσχον καὶ κριόν. Καὶ Δαυὶδ ἐνεκρούετο ἐν ὀρχήσει ἐνώπιον κυρίου, καὶ Δαυὶδ ἐνεδεδύκει στολὴν ἐφόδου. Καὶ Δαυὶδ καὶ πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ (ε) ἀνήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου ἐν κραυγῇ, καὶ ἐν φωνῇ σάλπιγος. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦν κιβωτὸς κυρίου ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ, καὶ Μιχὸλ θυγάτηρ Σαὺλ ἐκύψεν διὰ τῆς θυρίδος, καὶ ἐθεώρει τὸν βασιλέα Δαυὶδ ἐν ὀρχήσει καὶ ἐν κρουσμῷ, καὶ ἐξουθένει αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ εἰσήγαγον τὴν κιβωτὸν κυρίου καὶ ἔστησαν αὐτὴν ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ ἐν τῷ σκηνῇ ἣν ἔκτισεν αὐτῇ Δαυὶδ· καὶ ἀνήνεγκεν Δαυὶδ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου, καὶ εἰρηνικά. Καὶ ἐπαύσατο Δαυὶδ συναγαγὼν τὰς ὁλοκαυτώσεις καὶ τὰς εἰρηνικὰς, καὶ εὐλόγησεν τὸν λαὸν ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τῶν δυνάμεων. Καὶ διεμέρισεν παντὶ τῷ λαῷ ἐν παντὶ τῷ πλήθει Ἰσραὴλ, ἀπὸ ἀνδρὸς ἕως γυναικὸς, ἑκάστῳ ἀρτοκόπον ἕν καὶ κρέας ἕν καὶ ἀμφορεὺς ἕν οἴνου. Καὶ ἐπορεύθη Μιχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ εἰς ἀπάντησιν Δαυὶδ, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ ἔπεν, Τί ἐδόξασεν Μιχὸλ ἡ θυγάτηρ Σαὺλ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, ὃς ἀπεκαλύφθη σήμερον ἐν ὀφθαλμοῖς παιδισκῶν τῶν δούλων αὐτοῦ, καθὼς ἀπεκαλύφθη (ζ) εἷς τῶν ἀφρόνων; Καὶ ἔπεν Δαυὶδ πρὸς Μιχὸλ, Ἐνώπιον (η) κυρίου ἐξῆλθον, ὃς ἐξελέξατό με ἀντὶ τοῦ πατρὸς σου καὶ ἀντὶ παντὸς οἴκου σου, τοῦ ἐντειλάσθαι με ἡγούμενον ἐπὶ λαὸν κυρίου, ἐπὶ Ἰσραήλ· καὶ παίξομαι ἐνώπιον κυρίου, Καὶ ἔτι ταπεινωθήσομαι ἔτι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου· καὶ μετὰ τῶν παιδισκῶν ὧν εἶπας μετ' ἐμοῦ δοξασθήσομαι.

9 Et timuit David ab-ante Dñm in die illa, & dixit : Quomodo intrabit ad me arca Domini ? Et noluit David divertere ad se arcam Domini ad ci-
10 vitatem David ; & flectere fecit illam David in domum Obed-edom Gethæi. Et manſit arca Domini in domo Ghobed-edom Gethæi tribus ſi-
11 menſibus, & benedixit Dominus Ghobed-edom, & omni domui ejus. Et nunciatiſt eſt regi David, dicendo : Benedixit Domin⁹ domui Gho-
12 bed-edom, & omnibus quæ ſunt illi propter arcam Domini : & ivit Da-
vid, & adduxit arcam Domini, de domo Ghobed-edom ad civi-
tatem David in lætitia. Et fuit quando tulſerunt ferentes arcam Domini de
13 ſex gradibus, & mactavit bovem cumque pinguem. Et David laudabat
14 in omni fortitudine ante Dominum, & David accinctus pallio byſſi. Et Di-
vid & omnis domus Israel tollebant arcam Domini in jubilo, & in voce
15 cornu. Et fuit arca Domini veniens ad civitatem David, & Michal filia
Saul aſpiciebat à fenestra, & vidit regem David ſaltantem & ſe cribantem &
laudantem ante Dominum, & ſprevit eum in corde ſuo. Et introduxerunt
16 arcam Domini & ſtatuerunt eam *in loco ſuo* intra tentorii, quod tetendit
ei David, & obtulit David holocauſta ante Dominum, & libamen ſan-
ctorum. Et finivit David offerre holocauſtum & libationem ſanctorum, 18
& benedixit populo in nomine Domini Szebaoth. Et impartivit omni 19
populo omni turbæ Israelis a viro & uſque ad fœminam, cuique tortam
panis unam, & partem unam & portionem unam, & vix omnis populus
quiſq; in domuſ ſuæ. Et redit David ut benediceret homini domi ſuæ, & re-
exivit Michal filia Saul ad occurſũ David, & dixit : Quàm glorificatus eſt
hodie rex Israel, qui revelat* eſt hodie oculis ancillarũ ſervorum ſuorũ;
ſicut exuitur & revelatur unſ* ex vacuis ! Et dixit David ad Michal : Ante 21
Dñm cui complacitũ eſt in me præ patre tuo & præ omni domo illius, ju-
bendo me eſſe rege ſup populũ Dñi ſuper Israel, & laudabo ante Dñm.
Et minor ero amplius quã hoc, & ero humilis in oculis antime meæ adhuc, 22
& cum ancillis quas dixiſti, in oculis earum ero pretiosus. Et Michal filia 23
Saul non fuit illi natus uſque ad diem mortis ſuæ.

MS.A. (α) ἡ κιβωτὸς (β) Γεθθαῖου. Καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ χλωσσόμορφον κιβωτὸν (γ) Ἀβεδδαρὰ ὁ Γεθθαῖος (γ) μετ' αὐτῶν (γ) * ἄγνα. (δ) ἀνήγαγον (ε) κυρίου φωνουμένου (ζ) ἀκαταμάθητον, καὶ ἀγρεύθησαν (β) ἑαυτῷ (γ) ἀντιχαρὶν Δαυὶδ (δ) ἀγλυκανάκ. (θ) Βαρεσεβὲ ἀπὸ (ζ) γυναικὸς, κολλυκίδας ἄρτου, καὶ πάχυνον ἀπὸ κυρίου, καὶ (θ) ἐκφεύγοντα (β) ἀγρεύθησαν ἔτι ἔτσι (ι) μὲ ἀδελφοῦσιν.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

ורחיל דוד ביומא ההוא ואמר איכדין ישול לותי ארונא דיי׃ ולא אבא לותי
לאקנאה לותיה ית ארונא דיי לקדמיתה ואפנייה ית דבית עובד אדום גתאה׃ ויתיב
ארונא דיי ית בית עובד אדום גתאה תלתא ירחין וברכיה יי ית עובד אדום וית כל
ביתיה׃ ואתחוית למלכא דוד למימר ברכיה יי ית בית עובד אדום וית כל דיליה בריל
ארונא דיי ואזל דוד ואסיק ית ארונא דיי מבית עובד אדום לקרתא דדוד בחדוה׃ והוה
כד נטלו נטלי ארונא דיי שתא זמנין תור ופשים׃ ודוד משבח בכל תושבח קדם יי׃
ודוד וכל בית ישראל מסקין ית ארונא דיי בבוקא ובקל
קרנין׃ והוה ארונא דיי אתא לקרתא דדוד ומיכל בת שאול מסכיתא מן חרכא
ומחזיתא ית מלכא דוד מרקד ומשבח קדם יי ובסרת עלוהי בלבה׃ ואתיתו ית ארונא
דיי ואקימו יתיה באתריה בגו משכנא די פרס ליה דוד ואסיק דוד עלין קדם יי נכסת
קודשין׃ ושיצי דוד מן מאכלא קודשיא וברכיך יי ית עמא בשבא וית צבאות
ופלג לכל עמא לכל המונא דישראל מגבר ועד אתתא לגבר ריגיתא חד לחם
ופלגוניר ומנתא חדא׃ ותב דוד לברכא ית ביתיה׃ ונפקת מיכל בת שאול לקדמות דוד ואמרת מה אתיקר יומא דין מלכא דישראל
דאתגלי ליומין דעבדוהי כמא דיתגלי חד מן ריקניא׃ ואמר דוד
לקדם יי דבחר בי מן אבוך ומכל ביתיה לאפקדא יתי לקדם מלכא על עמא
דיי על ישראל׃ ושחיית ברם יי׃ ואיזיעא עוד מדא ואהי סגיר בעיני נפשי מכדין
ועם אמהתא דא אית אמרת בעיניהון אהי יקר׃ ולמיכל בת שאול לא הוה לה
ולד עד יום מותה׃

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 ומלכא דוד דחל ביומא ההוא ואמר מן הכדין אתי ארונא דמרא לותי׃ ולא
10 אבא דוד לאתנגדא לותי לקדמוהי לארונא דמרא׃ ואטא ית ארונא דמרא
11 לבית עובד אדום גתאה׃ ויתב ארונא דמרא בבית עובד אדום גתאה תלת
12 ירחין׃ ובריך מרא ית בית עובד אדום וית כל דילה׃ ואתחוי למלכא דוד
13 למימר ברך מרא ית בית עובד אדום וית כל דילה׃ ואזל דוד ואסיק ית ארונא
דמרא מבית עובד אדום לקרתא דדוד בחדוה׃ והוה
14 כד נטלו נטלי ארונא דמרא שתא זמנין תור ופשים׃ ודוד מבשר בכל תושבחתא קדם
15 יי׃ ודוד וכל בית ישראל מסקין ית ארונא דמרא בבוקא ובקל
קרנין׃ והוה ארונא דמרא אתא לקרתא דדוד ומיכל בת שאול מסכיתא מן חרכא
16 ומחזיתא ית מלכא דוד מרקד ומבשר קדם יי ובסרת עלוהי בלבה׃ ואתיתו ית ארונא
דמרא ואקימו יתיה באתריה בגו משכנא די פרס ליה דוד ואסיק דוד עלין קדם יי נכסת
17 קודשין׃ ושיצי דוד מן מאכלא קודשיא וברכיך מרא ית עמא בשבא וית צבאות
ופלג לכל עמא לכל המונא דישראל מגבר ועד אתתא לגבר ריגיתא חד לחם
18 ופלגוניר ומנתא חדא׃ ותב דוד לברכא ית ביתיה׃ ונפקת מיכל בת שאול לקדמות דוד ואמרת מה אתיקר יומא דין מלכא דישראל
דאתגלי ליומין דעבדוהי כמא דיתגלי חד מן ריקניא׃ ואמר דוד
לקדם יי דבחר בי מן אבוך ומכל ביתיה לאפקדא יתי לקדם מלכא על עמא
19 דיי על ישראל׃ ושחיית ברם יי׃ ואיזיעא עוד מדא ואהי סגיר בעיני נפשי מכדין
ועם אמהתא דא אית אמרת בעיניהון אהי יקר׃ ולמיכל בת שאול לא הוה לה
ולד עד יום מותה׃

9 Timuitq; David Dñm eo die, & ait; Quomo-
do introducerẽ ad me arcã Dñi? Noluit ergò
10 David introducere ad ſe arcã Dei, in civitate
David; ſed avertit illam David in domũ O-
bar-edom Gethæi. Cũmq; manſiſſet arca Dñi
11 in domo Obar-edom Gethæi tribus menſib⁹,
benedixit Dñs Obar-edom Gethæo, totique
12 domui ipſius propter arcam Dñi. Et indica-
veruit regi David, ad dicentum illi quòd be-
neditiſſet Dñs Obar-edom & omnibus quæ
poſſidebat, propter arcam Dñi. Quarè abiens
David, adduxit arcã Dñi è domo Obar-edom,
in civitate David cum lætitia. Factãmq; eſt 13
ut cùm progreſſi fuiſſent portitores arcæ Dñi
ſex paſſib⁹, ſacrificabat boves ſaginatos. Da- 14
vid autẽ canebat coram Dño omni cum fatu,
eratq; David veſtit* ephod lineo. Ita David 15
& tot⁹ Israel adducebant arcam Dñi cum ju-
bilo & voce tubæ. Demũ collocata fuit arca
16 Dñi in domo Davidis. (Verũm Malchel filia
Saulis cùm è fenestra prospectans vidiſſet re-
gem Davide exultantem et ludentẽ coꝶ Dño,
vilipendit eũ in corde ſuo.) Inferentes enim 17
arcam Dñi, collocarũt eam intra tabernacu-
lum q; fixerat illi David: obtulitq; David ho-
locauſtum coram Dño, & holocauſta. Cũmque ab- 18
ſolviſſe David oblationẽ holtiarum et holo-
cauſtorum coram Dño, benedixit populo in
nomine Dñi potentiſſimi: Et diſtribuit uni- 19
verſo populo, toti cœtui Israelis, tam viris
quàm mulieribus, placentam panis unam, fru-
ſtum carnis unum, & laganũ unũ : tum abie-
runt totus populus, quiq; domum ſuam: Da- 20
vid etiam reverſus eſt ut abiret domum ſuam.
Egreſſa eſt autem Malchel filia Saulis obviãm
Davidi, & ait ; Quàm honorandus eſt hodiè
rex Israelis, qui ſe exposuit hodiè coram an-
cillis ſervorum ſuorum ; planè ſe expoſuit ut
unuſquiſpiam è vanitſimis *hominibus*. Dixit 21
verò David Malcheli, Coꝶ Domino cui gra-
tior fui quàm pater tuus, & tota domus ejus,
quique præfecit me ut eſſem gubernator po-
pulũ Dñi, *hoc eſt*, Israelis, ob id quidem lufi
coram Domino. Quin, vilis adhuc fierem 22
plaſquam hoc, humilior fierẽ apud me ipſum,
ut apud ancillas de quibus dixiſti, apud eas
inquam in honore haberer. Itaque Malchel 23
filia Saulis non habuit prolem uſque in diem
mortis ſuæ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 وفرح داود في ذلك اليوم وقال* كيف أدخل تابوت عهد الرب الي* وأبقي داود أن يدخل
10 تابوت الرب الي مدينته* وانطلق به الي بيت عوبديا الجاتي* وبقي تابوت عهد الرب عند عوبديا
11 الاذومي ثلاثة أشهر* وبارك الرب علي عوبديا وجميع أهل بيته* من أجل تابوت الرب* فأخبر داود
12 الملك وقالوا له* ان الرب قد بارك علي عوبديا الاذومي وعلي كل شيء له* من أجل تابوت
13 الرب* فانطلق داود وأصعد التابوت من بيت عوبديا الي مدينة داود بفرح* فلما جازوا بالتابوت
14 سبعة خطوات* فرح داود ذابح لله ثيرانا معلومة* وجعل يسبح بكل عزم الرب* وكان داود لابسا
15 جبة من دمقس* وكان داود وجميع بني اسرائيل يصعدون التابوت بأصوات الكسكم والبنفج
16 والغروني* وصيح تابوت العهد في مدينة داود* وكانت ملكال ابنة شاؤول أمراة داود مطلعة من
17 كوة* وابصرت داود الملك يطرب ويلعب أمام الرب* فاحتقرته في قلبها* وأتوا بتابوت الرب فأقاموه
18 في مكانه في الخيمة التي ضربت له داود* وقرب داود في ذلك اليوم ذبائح وقربانيس تامة للرب* فلما فرغ
19 داود من ذبائحه وقرابينه للرب* دعا الشعب وباركهم باسم الرب القوي* وقسم لجميع الشعب
20 وجميع آل اسرائيل* رجالهم ونساءهم* لكل رئيس رغيفا من خبز* وقطعة من لحم* وكأس خمر*
21 وانصرف جميع الشعب كل امرء الي منزله* وداود أيضا أتي الي منزله* فاستقبلته ملكال ابنة شاؤول*
22 وقالت له* ما كان أحسن اليوم ملك اسرائيل وأجمل صنيعه* انه كان يلعب اليوم ويطرب بخاه
23 امايه وعبيده* ظاهرا لجميع الناس* كواحد منهم وكبعض العبيد* فقال داود للمكال* فعلت ذلك
امام الرب الذي اختارني* وفضلني علي أبيك وعلي جميع أهل بيته* وأمرني أن أكون مديرا
لشعبه آل اسرائيل* لذلك لعبت بفرح امام الرب* وهذا أيضا لي قليل* لاني ذليل عند نفسي* ليس
آنا باكرم عند الرب من الاماء التي قلت* وأما ملكال ابنة شاؤول فلم تزرع ولدا الي يوم ماتت*

שמואל ב: ז

CAP. VII. 1

1 וַיְהִי כִּי יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הֵנִיחַ־לוֹ
מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא
2 רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן אֱלֹהִים יֹשֵׁב
בְּתוֹךְ הַיְרִיעֹה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר
3 בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה
הַהוּא וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן לֵאמֹר׃ לֵךְ
4 וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה הַאַתָּה
5 תִּבְנֶה־לִּי בַיִת לְשִׁבְתִּי׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי
בְּבַיִת לְיוֹם הַעֲלוֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
6 וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה וָאֶהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃
7 בְּכֹל אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי
אֶת־אַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי
לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃
8 וְעַתָּה כֹּה תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
אָנֹכִי לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָّוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל־
9 עַמִּי עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֶהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
הָלַכְתָּ וַאַכְרִתָה אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂיתִי לְךָ
שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי
10 מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וְנָטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא
יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־עָוֶל לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר
11 בָּרִאשֹׁנָה׃ וּלְמִן הַיָּמִים אֲשֶׁר צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־
עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְהִנִּיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ
וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי בַיִת יַעֲשֶׂה לְךָ יְהוָה׃ כִּי
12 יִמְלְאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וְהֵקִימֹתִי אֶת־
זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מֵעֶיךָ וְהֵכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃
13 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ
14 עַד־עוֹלָם׃ אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן
אֲשֶׁר בְּהַעֲוֹתוֹ וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְנֵי
15 אָדָם׃ וְחַסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מֵעַם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי לְפָנֶיךָ׃

Targum JONATHAN.

1 וַהֲוָה כַּד יָתִיב מַלְכָּא בְּבֵית־דָּרֵהּ דִּי אַיְתָה לֵיהּ מִחוֹר מִכָּל בַּעֲלֵי דִּבְבוּהִי׃ וַאֲמַר
מַלְכָּא לְנָתָן נְבִיָּא הָא יָתִיב בְּבֵית־אֲרָז מְטַלְּל בְּגוֹוֹהִי אֲרוֹנָא דֵאלָהָא דִּי שָׁרֵי
2 בְּמִשְׁכְּנָא בְּגוֹ יְרִישְׁרָא׃ וַאֲמַר נָתָן לְמַלְכָּא כָּל דִּי בְלִבְבָךְ אֱזַל עֲבֵד אֲרֵי מֵימְרָא דְּיָ
3 בְּסַעְדָךְ׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא דְּהוּא וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ לְוַת נָתָן לְמֵימַר׃ אֱזַל
4 וְתֵימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כְּדֵן אֲמַר יְיָ הַאַנְתְּ תִּבְנֵי לִי בֵּית מַדְּרָא לְמִתְּבִי׃ אֲרֵי
לָא אִשְׁתְּרִיתִי שְׁכִינְתִּי בְּבֵיתָא מִיּוֹמָא דִּי אַסְקֵית יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְעַד יוֹמָא הָדֵין
5 וַהֲוִיתִי מְשַׁיֵר שְׁכִינְתִּי בְּמִשְׁכְּנָן וּבְיְרִישְׁרָא׃ בְּכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבְרָא
מִלֶּה חַד מִן שִׁבְטַיָּא דִּי אֲמַרְתִּי לְמִרְעֵי יָת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לְמָה לָא
6 בְּנֵיתוּן לִי בֵּית אֲרָז׃ וְכַדְנָן תֵּימַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כְּדֵן אֲמַר יְיָ צְבָאוֹת אֲנָא דְּדַבְּרִית יָתָךְ
מִן נָוֶה מֵאֲחַר אָנָא דְּרָחֵץ מִן רְעוּת עָנָא לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוֵית עִמָּךְ בְּכֹל
7 דִּי אֲזַלְתָּ וְשֵׁיצֵיתִי יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ וְעַבְדִּי לָךְ שֵׁם רַבָּא כְּשֵׁם רַבְרְבַיָּא דִּי
8 בְּאַרְעָא׃ וְאֶתְקַן אֲתַר לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וְאַנְטְעִנּוּן וְיִתְקַיַּם תְּחוֹתוֹהִי וְלָא יִזְדַּעְזַע עוֹד
9 וְלָא יוֹסְפוּן עוֹבְדֵי לְאִי סַגִּין לְמֶעְנֵי יָתֵהּ כְּדִי בְּשִׁרְיָתוּהִי׃ וּלְמִן יוֹמָא דִּי אֲרַעְתִּי מַלְכִּין
10 עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְאַנִּיחַת לְךָ מִן כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְחַוִּי לָךְ יְיָ דִּי בַיִת מַלְכִּין יִתְבְּנֵי לָךְ׃
11 וַהֲוָה כַּד יִשְׁלְמוּן יָמָיךָ וְתִשְׁכּוּב עִם אֲבָהָתָךְ וְאָקִים יָת זַרְעָךְ בָּתְרָךְ דִּי חֲלִיל מִן בְּנָיךְ
12 וְאַתְקִין יָת מַלְכוּתֵהּ׃ הוּא יִבְנֵי בֵיתָא לְשֻׁמִי וְאַתְקִין יָת כּוּרְסִי מַלְכוּתֵהּ עַד עָלְמָא׃ אֲנָא אֶהֱוֵי
13 לֵיהּ כְּאָב וְהוּא יְהֵי לִי כְּבַר נָשׁ דִּי אִם־אֲרַע בְּכַעֲוָיָתֵהּ בְּמַלְקָיָא כְּמַלְקָיָת בְּנֵי אֲנָשׁ׃
14 וּטוּבִי לָא יְעַדֵּי מִנֵּהּ כְּמָא דִּי אַעְדֵּיתִי מִן שָׁאוּל דִּי אַעְדֵּיתִי מִן קֳדָמָךְ׃

CAP. VII.

1 FActum est autem cùm sedisset rex in domo sua, & Dominus dedisset ei requiem undiq; ab universis inimicis suis, Dixit ad Nathan prophetam; Videne quòd ego habitem in domo cedrina, & arca Dei posita sit in medio pellium? Dixitq; Nathan ad regem: Omne quòd est in corde tuo, vade, faciquia Dominus tecum est. Factum est autem in illa nocte; & ecce sermo Dñi ad Nathan, dicens; Vade, & loquere ad servum meum David; Hæc dicit Dominus, Numquid tu ædificabis mihi domum ad habitandum? Neq; enim habitavi in domo ex die illa, quà eduxi filios Israel de terra Ægypti, usque in diem hanc: sed ambulabam in tabernaculo, & in tentorio. Per cuncta loca, quæ transivi cum omnibus filiis Israel, numquid loquens locutus sum ad unam de tribubus Israel, cui præcepi, ut pasceret populum meũ Israel, dicens, Quarè non ædificásti mihi domum cedrinam? Et nunc hæc dices servo meo David, Hæc dicit Dominus exercituum; Ego tuli te de pascuis sequentem greges, ut esses dux super populum meum Israel: Et fui tecum in omnibus ubicunque ambulásti, & interfeci universos inimicos tuos à facie tua: fecíque tibi nomen grande, juxta nomen magnorum qui sunt in terra. Et ponam locũ populo meo Israel, & plantabo eum, & habitabit sub eo, & non turbabitur ampliùs: nec addent filii iniquitatis ut affligant eum sicut prius, Ex die qui conditui judices super populũ meũ Israel: & requiẽ dabo tibi ab omnibus inimicis tuis: prædicítque tibi Dñs, quòd domum faciat tibi Dñs. Cùmq; completi fuerint dies tui, & dormieris cum patribus tuis: suscitabo semẽ tuum post te, quod egredietur de utero tuo, & firmabo regnum ejus. Ipse ædificabit domum nomini meo, & stabiliã thronum regni ejus usque in sempiternum. Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium: qui si iniquè egerit, arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum hominum. Misericordiam autem meam non auferam ab eo, sicut abstuli à Saul, quem amovi à facie mea.

Κεφ. ζ.

1 Καὶ ἐγένετο ὅτε (α) ἐκάθισεν ὁ βασιλεὺς
ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ κύριος ἀνεπαύσαν-
σεν αὐτὸν κύκλῳ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
(β) αὐτοῦ τῷ κύκλῳ, Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς
πρὸς Νάθαν τὸν προφήτην, Ἰδὴ ἐγὼ
κατοικῶ ἐν οἴκῳ κεδρίνῳ, καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ
2 θεοῦ κάθηται ἐν μέσῳ τῶν σκληνῶν. Καὶ εἶπεν
Νάθαν πρὸς τὸν βασιλέα, Πάντα (γ) ὅσα
ἐν τῇ καρδίᾳ σου βάδιζε, ὅτι
κύριος (δ) μετὰ σοῦ εἰμι. Καὶ ἐγένετο (ε) τῇ νυκτὶ
ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Νά-
θαν, λέγων, Πορεύου, καὶ (ζ) εἰπὸν πρὸς τὸν
δοῦλόν μου Δαυίδ, Τάδε λέγει κύριος, Οὐ
(η) οἰκοδομήσεις μοι οἶκον τῷ κατοικεῖσθαί
με. Ὅτι ἐν κατοικεσίᾳ ἐν οἴκῳ ἀφ᾽ ἧς ἡ-
μέρας ἀνήγαγον τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ Αἰ-
γύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἤμην ἐμ-
πορευόμενος ἐν σκηνῇ καὶ ἐν (θ) σκηνῇ. Ἐν
πᾶσιν οἷς ἐπορευόμην ἐν παντὶ Ἰσραὴλ. Εἰ
λαλῶν ἐλάλουν πρὸς μίαν φυλὴν τῶν Ἰσ-
ραὴλ, (ι) ἣ ἐνετειλάμην ποιμαίνειν τὸν λα-
(κ) λόν μου Ἰσραὴλ, λέγων, (λ) Ἱνατί
οὐκ οἰκοδομήσατέ μοι οἶκον κέδρινον; Καὶ
νῦν τάδε ἐρεῖς τῷ δούλῳ μου Δαυίδ, Τά-
δε λέγει κύριος· (μ) πιστεύσατε, Ἐκλεῖν
σε ἐκ τῶν (ν) μηδηκῶν τῶν ἀφ᾽ ἵππων, τοῦ
εἶναι ἡγούμενον (ξ) τῶν ἐθνῶν σου, τῶν
ἀνομιῶν σου· καὶ (ο) ἐξωλόθρευσα πάντας
τοὺς ἐχθρούς σου ἀπὸ σοῦ· καὶ (π) ἐποίησά σοι
ὄνομα κατὰ τὸν τῶν μεγάλων τῶν ὄντων
ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ θήσομαι τόπον τῷ λαῷ
μου τῷ Ἰσραὴλ, καὶ (ρ) κατασκηνώσω (σ) αὐτὸν,
καὶ κατοικήσει καθ᾽ ἑαυτόν, καὶ (τ)
μεριμνῶν οὐκέτι· καὶ οὐ προσθήσει (υ)
υἱὸς ἀδικίας τοῦ κακοποιῆσαι αὐτὸν, καθὼς
ἀπ᾽ ἀρχῆς, Ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ὧν ἔταξα
κριτὰς ἐπὶ τὸν λαόν μου (φ) Ἰσραὴλ·
καὶ ἀναπαύσω (χ) σε ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν
σου. (ψ) Ἀναγγελεῖ σοι κύριος, ὅτι οἶκον οἰ-
κοδομήσει αὐτῷ. Καὶ ἔσται ἐὰν πληρωθῶ-
σιν αἱ ἡμέραι σου, καὶ κοιμηθῇς μετὰ τῶν
πατέρων σου, καὶ ἀναστήσω τὸ σπέρμα σου
μετὰ σὲ, ὃ ἐὰν ἐκ τῆς κοιλίας σου, καὶ ἑτοι-
μάσω τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Αὐτὸς οἰκοδο-
μήσει μοι οἶκον τῷ ὀνόματί μου, καὶ ἀνορ-
θώσω τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.
Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς
ἔσομαί μοι εἰς υἱόν. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἀδικία
αὐτοῦ, καὶ ἐλέγξω αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ ἀν-
θρώπων, καὶ (ω) ἐν ἁφαῖς υἱῶν ἀνθρώπων·
τὸ δὲ ἔλεός μου οὐκ ἀπόσπασται
ἀφ᾽ αὐτοῦ καθὼς ἀπέσπασα ἀφ᾽ οὗ ἀπέστησα
μου.

MS.A. (α) ἐκάθισεν Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς (β) αὐτῷ, Καὶ ἔσται (γ)
ὅσα ἐν (δ) ἐν τῇ (ε) νύκτι (ζ) ἐν (η) λαὸν τὸν Ἰσραὴλ, (θ) Τί
οὐκ (ι) ᾠκοδόμησας ἀπὸ Ἀιγύπτου (κ) εἰς Ἰσραὴλ,
(λ) ἐξωλόθρευσα (μ) αὐτὸν ἐν κατασκευῇ καθ᾽ αὐτὸν, (ν) ἐπὶ
τὸν (ξ) τῶν Ἰσραὴλ (ο) ἐν ἀρχοῖς ὑμῶν

CAP. VII.

Et factum est, quando sedit rex in domo sua, & Dominus (a) hereditare fecit eum (b) in circuitu ab omnibus inimicis ejus, qui in circuitu: Et dixit à rex ad Nathan prophetam; Ecce nunc ego habito in domo cedrina: & arca Dei posita in medio tabernaculi. Et dixit Nathan ad regem; Omnia quæcunque in corde tuo, vade, efac: quoniam Dominus tecum. Et factum est nocte illâ, & factum est verbum Domini ad Nathan, dicens; Vade, & dic ad servum meum David; Hæc dicit Dominus, Non tu ædificabis mihi domum ad habitandum me. Quoniam non habitavi in domo, ex qua die eduxi filios Israel ex Ægypto usque in diem hanc: sed fui ambulans in tentorio, & in tabernaculo, In omnibus per quæ transivi in omni Israel. Numquid loquens locutus sum ad unam tribum Israel, cui mandavi pascere populum meum Israel, dicens; Aut quid non ædificásti mihi domum cedrinam? Et nunc hæc dices servo meo David, Hæc dicit Dominus omnipotens; affumpsi te ex mandra ovium, ut esses tu in duce super populum meum super Israel: Et fui tecum in omnibus, in quibus ibas: & exterminavi omnes inimicos tuos à facie tua, & feci (c) te nomináti juxta nomen magnorum, qui sunt terræ. Et ponam locũ populo meo Israel; & plantabo eum: & habitabit (d) per se, & non erit solicitus ultrà: & non adficiet filius injustitiæ humiliare eum, sicut à principio, A (e) dictus quibus 11 constitui judices super populum meum Israel: & requiescere faciam te ab omnibus inimicis tuis. Et annuntiabit tibi Dominus, quia domum (f) ædificabit tibi. Et erit, ũ impleti fuerint 12 dies tui, & dormieris cum patribus tuis: & suscitabo semen tuum post te, qui erit ex ventre tuo: & paratu regnum ejus. Ipse ædificabit mihi domum no- 13 mini meo, & erigam thronum ejus usque in sæculum. Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium. Et si venerit injustitia ejus; & argam (g) eum in virga virorum, & in (h) ictibus filiorum hominum: Misericordiam autem meam non removebo ab eo: sicut removi (i) ab eo quos removi à facie mea.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. VII.

1 ܗܘܐ ܕܝܬܒ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ ܘܡܪܝܐ ܢܝܚ ܠܗ ܡܢ ܟܠ ܒܥܠܝ ܕܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ ܘܡܢ ܟܠ ܒܥܠ ܕܒܥܠ ܒܝܬ ܡܠܟܘܬܗ׃
2 ܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܢܒܝܐ ܢܬܢ ܗܐ ܐܢܐ ܝܬܒ ܒܒܝܬ ܐܪܙܐ ܘܐܪܘܢ ܐܠܗܐ ܝܬܒ ܒܓܘ ܝܪܝܥܬܐ׃
3 ܐܡܪ ܢܬܢ ܠܡܠܟܐ ܟܠ ܕܒܠܒܟ ܙܠ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܡܟ׃
4 ܗܘܐ ܒܗܝ ܠܠܝܐ ܗܘ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܢܬܢ ܠܡܐܡܪ׃
5 ܙܠ ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܠܕܘܝܕ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܗܠܐ ܐܢܬ ܬܒܢܐ ܠܝ ܒܝܬ ܡܬܒܢ׃
6 ܕܠܐ ܝܬܒܬ ܒܒܝܬ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܣܩܬ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܡܨܪܝܡ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܕܐ׃
7 ܘܗܘܝܬ ܡܗܠܟ ܒܡܫܟܢܐ ܘܒܡܫܟܢ׃ ܒܟܠ ܕܗܠܟܬ ܥܡ ܟܠ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܗܠܡܐ ܡܠܬܐ ܡܠܠܬ ܥܡ ܚܕ ܫܒܛ ܕܝܫܪܝܠ ܕܦܩܕܬ ܕܢܪܥܐ ܠܥܡܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܐܡܪ ܠܡܢܐ ܠܐ ܒܢܝܬܘܢ ܠܝ ܒܝܬ ܐܪܙܐ׃
8 ܗܫܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܠܕܘܝܕ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܨܒܐܘܬ ܐܢܐ ܩܒܠܬܟ ܡܢ ܢܘܗ ܡܢ ܐܚܪ ܥܢܐ ܕܗܘܝܬ ܪܫܐ ܥܠ ܥܡܝ ܥܠ ܝܫܪܝܠ׃
9 ܗܘܝܬ ܥܡܟ ܒܟܠ ܕܐܙܠܬ ܘܫܝܨܝܬ ܠܟܠ ܒܥܠܝ ܕܒܝܟ ܡܢ ܩܕܡܟ ܘܥܒܕܬ ܠܟ ܫܡ ܪܒܐ ܟܫܡ ܪܒܪܒܝܐ ܕܝܢ ܕܒܐܪܥܐ׃
10 ܘܐܬܩܢ ܐܬܪ ܠܥܡܝ ܝܫܪܝܠ ܘܐܢܛܥܢܘܢ ܘܢܬܩܝܡ ܬܚܘܬܘܗܝ ܘܠܐ ܢܙܕܥܙܥ ܥܘܕ ܘܠܐ ܢܘܣܦܘܢ ܒܢܝ ܥܘܠܐ ܠܡܥܢܘܬܗ ܐܝܟ ܕܒܪܫܝܬܐ׃
11 ܘܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܪܥܬܝ ܡܠܟܝܢ ܥܠ ܥܡܝ ܝܫܪܝܠ ܘܐܢܝܚ ܠܟ ܡܢ ܟܠ ܒܥܠܝ ܕܒܝܟ ܘܚܘܝ ܠܟ ܡܪܝ ܕܒܝܬ ܡܠܟܝܢ ܢܬܒܢܐ ܠܟ׃
12 ܗܘܐ ܕܡܫܠܡܘ ܝܘܡܝܟ ܘܬܫܟܘܒ ܥܡ ܐܒܗܬܟ ܘܐܩܝܡ ܝܬ ܙܪܥܟ ܒܬܪܟ ܕܚܠܝܠ ܡܢ ܒܪܝܟ ܘܐܬܩܢ ܝܬ ܡܠܟܘܬܗ׃
13 ܗܘ ܢܒܢܐ ܒܝܬܐ ܠܫܡܝ ܘܐܩܝܡ ܝܬ ܟܘܪܣܝ ܡܠܟܘܬܗ ܥܕ ܥܠܡܐ׃
14 ܐܢܐ ܐܗܘܐ ܠܗ ܐܒ ܘܗܘ ܢܗܘܐ ܠܝ ܒܪ ܕܐܢ ܐܬܥܘܠ ܒܥܘܠܬܗ ܐܬܝܟܝܗ ܒܡܚܬ ܓܒܪܐ ܘܒܢܓܥ ܒܢܝ ܐܢܫܐ׃
15 ܘܚܣܕܝ ܠܐ ܢܣܓ ܡܢܘܗ ܐܝܟ ܕܐܣܩܬ ܡܢ ܫܐܘܠ ܕܐܣܩܬ ܡܢ ܩܕܡܟ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. VII.

1 ولما جلس داود الملك في بيته مطمينا وارحه الرب من جميع اعدايه * قال الملك لناثان
النبي * انظر الي صنيعي * اني نازل في بيت مسقف بالارز وتابوت الرب في خيمة من سقاف * قال
2 ناثان لداود الملك * اصنع ما في قلبك * لان الله معك * وفي تلك الليلة اوحي الرب لناثان
3 النبي * وقال له * انطلق الي عبدي داود وقل له * هكذا يقول الرب * انت لا تبني
4 لي بيتا * لاني لم اسكن بيتا منذ يوم اصعدت بني اسرايل من ارض مصر الي اليوم *
5 بل كان بني بيتهم من خيام * حيث ما سارو بنو اسرايل لعندي قلت لسبط من اسباط بني
6 اسرايل * ممن امرت ان يرعي آل اسرايل شعبي * او لعندي قلت * لماذا لا تبنون لي بيتا من
7 خشب الارز * فقل الآن لداود عبدي * هكذا يقول الرب القوي * انا الذي اخترتك وجئت
8 بك من خلف الغنم * لتكون مدبرا لآل اسرايل شعبي * واعنتك وبصرتك حيث ما توجهت *
9 واهلكت جميع اعدايك * وصيرت لك اسما عظيما * اعظم من اسماء ملوك الارض واسرايلها
10 وذلك لاعطي بك * آل اسرايل شعبي * واسكنهم مسكن الرجاء والاطمانينة * ولا يعودون ايضا *
11 ولا يعود الاثمة يستعبدهم * كما كانوا منذ يوم اموبك ان تدبر * آل اسرايل شعبي * واما انت
12 فقد ارحتك من جميع اعدايك * والرب يعطيك ويعطم بيتك * واذا كميل عمرك * ويضبط
13 الي آبايك * اقيم ولدك الذي يخرج من صلبك بعدك * وانبت ملكته * وهو يبني بيتا لاسمي *
14 واصلح منبر ملكته الي الابد * واصير له آبا * وهو يكون لي ابنا * وان جهل واخطا وكنه وادبه
15 بعصب رجل * ولجلده الذي يجلد به الناس * واما رحمي * لا ازيل عنه * ولا اصنع به كما صنعت
16 باساول الذي كان قبلك * اني ازحته من بين يدي *

CAP. VII.

1 Cùm autem sedisset rex domi suæ, & Dominus tranquillum reddidisset eum ab omnibus inimicis ejus; Dixit rex ad Nathan prophetam, Vide quòd ego in æde cedrina degam, arca verò Dei degat intra cortinas.
2 Dixit Nathan ad regem, Quicquid est in animo tuo, fac; quoniam Dominus tecum
3 est. Eâdem illâ nocte factus est sermo
4 Domini ad Nathan prophetam, dicendo, Va-
5 de, dic servo meo David, Sic dicit Dominus, Tu non extrues mihi ædem in habitaculum meum.
6 Nondum enim ædem habitavi à die quâ extraxi filios Israel è terra Ægypti, ad hunc usque diem; fed itavi in tabernaculis. Quandiu ambulavi inter omnes Israelitas, numquid illum verbum feci cuiquam ex tribubus Israelis cui mandavi ut pasceret populum meum Israelem, ac dixi, Quarè non extruxistis mihi ædem cedrinam?
7 Igitur sic dices servo meo David, Sic
8 te dixit à tugurio, à sequendis ovibus, ut esses moderator populi mei Israelis, Et fui tecũ
9 quocunque perrexisti, & perdidi omnes hostes tuos ante te, faciámque tibi nomen celebre, ut nomen cujuspiam è celeberrimis qui sunt in terra. Constituam quoq; locũ populo
10 meo Israeli, & plantabo eum, & habitare fáciã ea in loco tuo cum quiete, ita ut nè moveatur ampliùs, nec ultra hujuscìam iniqui
11 ut antea. Ab ea felicet die quâ judicem te constitui super populum meum Israelem, tuque pacatè reddidi ab omnibus inimicis tuis,
12 & ulteriùs tibi Domini quòd domum extruxerit tibi Domini. Cùm autem finierint dies
13 tui, & occubuerìs cùm patribus tuis, erigam post te semen tuum quod è dorso tuo prodibit, & regnum ejus firmabo; Ipseque ex-
14 truet domum nomini meo, & ioliidejus in sedium usque firmabo. Ego ero illi ceu pater,
15 & ipse erit mihi ceu filius: & cùm delinquerit, corripiam eum virgâ viri & verberibus humanis: Misericordiam verò meam non amovebo ab eo, quemadmodum amovi à Saule quem ejecì, quem amovi à conspectu meo:

CAP. VII.

1 Cùm ergò Davidهههههه

שמואל ב׳ : ז

16 ונאמן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל
17 הַדְّבָרִים הָאֵלֶּה וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִיד׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִיד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי
18 יהוה וַיֹּאמַר מִי אֲדֹנָי יְהוִה וּמִי בֵיתִי כִּי הֲבִיאֹתָנִי עַד־הֵנָּה׃ וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ
19 אֲדֹנָי יְהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל־בֵּית עַבְדְּךָ לְמֵרָחוֹק וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם אֲדֹנָי יְהוִה׃ וּמַה־
20 יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ אֲדֹנָי יְהוִה׃ בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֶת־כָּל־
21 הַגְּדֻלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־עַבְדֶּךָ׃ עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ יְהוָה אֱלֹהִים כִּי־אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין אֱלֹהִים מִלְּבַדֶּךָ
22 בְּכֹל אֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְעַמְּךָ כְּיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְדּוֹת לוֹ
23 לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדֹלָה וְנֹרָאוֹת לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְךָ
24 מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם וֵאלֹהָיו׃ וַתְּכוֹן לְךָ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְךָ לְעָם עַד־עוֹלָם אַתָּה יהוה הָיִיתָ לָהֶם
25 לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יהוה אֱלֹהִים הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־
26 עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ הָקֵם עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם לֵאמֹר
27 יהוה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ דָוִד נָכוֹן לְפָנָיו׃ כִּי אַתָּה אֱלֹהַי יהוה גִּלִּיתָ אֶת־אֹזֶן
28 עַבְדְּךָ לֵאמֹר אֶבְנֶה־לָּךְ בָּיִת עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ אֶת־הַתְّפִלָּה הַזֹּאת׃
29 וְעַתָּה אֲדֹנָי יהוה אַתָּה הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וְדִבַּרְתָּ אֶל־עַבְדֶּךָ אֶת־הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃
וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדֶּךָ לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי יהוה דִּבַּרְתָּ וּמִבִּרְכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית עַבְדֶּךָ׃

Versio VULG. LAT.

16 Et fidelis erit domus tua, & regnũ tuũ usq; in æternũ ante faciem tuam; & thronus tuus erit firmus jugiter. Secundùm omnia verba hæc, & juxta universam visionem istam, sic locutus est Nathan ad David. Ingressus est autem rex David, & sedit coram Domino, & dixit; Quis ego Domine Deus, & quæ domus mea, quia adduxisti me huc usque? Sed & hoc parum visum est in conspectu tuo, Domine Deus, nisi loqueretis etiam de domo servi tui in longinquum: ista est enim lex Adam, Dñe Deus. Quid ergò addere poterit adhuc David, ut loquatur ad te? tu enim scis servũ tuũ, Domine Deus. Propter verbũ tuũ, & secundùm cor tuum fecisti omnia magnalia hæc, ita ut notum faceres servo tuo. Idcircò magnificatus es, Domine Deus, quia non est similis tui, neque est Deus extra te, in omnibus quæ audivimus auribus nostris. Quæ est autem, ut populus tuus Israel, gens in terra, propter quam ivit Deus, ut redimeret eam sibi in populum, & poneret sibi nomen faceréque eis magnalia, & horribilia super terram, à facie populi tui, quem redemisti tibi ex Ægypto, genté, & deũ ejus. Firmásti enim tibi populũ tuũ Israel in populum sempiternum: & tu Domine Deus factũ es eis in Deũ. Nunc ergò, Domine Deus, verbũ quod locutus es super servũ tuũ, & super domũ ejus, fiat sicut in sempiternum: & sic fac sicut locutus es, ut magnificetur nomen tuũ usq; in sempiternum, atque dicatur; Dominus exercituum, Deus super Israel. Et domus servi tui David erit stabilita coram Domino, Quia tu, Domine exercituum Deus Israel, revelásti aurem servi tui, dicens; Domum ædificabo tibi: propterea invenit servus tuus cor suum ut oratet te oratione hac. Nunc ergò, Domine Deus, tu es Deus, & verba tua erunt veracia: locutus es enim ad servum tuum bona hæc. Incipe ergò, & benedic domui servi tui, ut sit in sempiternum coram te: quia tu, Domine Deus, locutus es, & benedictione tua benedicetur domus servi tui in sempiternum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

16 Καὶ πιστωθήσεται ὁ οἶκός σου, καὶ ἡ βασι-
λεία σου ἕως αἰῶνος ἐνώπιόν μου· καὶ ὁ
θρόνος σου ἔσται ἕως (a) ἀπερχομένου· καὶ ὃν τρόπον
κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ
κατὰ πάσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, οὕτως ἐλάλη-
σεν Νάθαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ
βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ ἐκάθισεν ἐνώπιον κυρί-
ου, καὶ εἶπεν, Τίς εἰμι ἐγὼ, κύριε μου κύριε, καὶ
τί ὁ οἶκός μου, ὅτι (b) ἠγάπησάς με ἕως
τούτου; Καὶ (c) κατεσμικρύνθη μικρὰ
ἐνώπιόν σου, κύριε (a) μου κύριε, καὶ ἐλάλη-
σας τῷ οἴκῳ τοῦ δούλου σου εἰς μακρὰν
ἔτι· καὶ ἰδοὺ οὗτος νόμος ἀνθρώπου, κύριε (d) μου κύ-
ριε. Καὶ τί προσθήσει Δαυὶδ ἔτι τὴν λαλιὰν
πρὸς σὲ; καὶ σὺ οἶδας τὸν δοῦλόν σου.
(e) κύριε μου κύριε, Κατὰ διὰ τὸν λόγόν σου
καὶ κατὰ τὴν καρδίαν σου ἐποίη-
σας πάσαν τὴν μεγαλωσύνην (f) ταύτην,
γνωρίσαι (h) τῷ δούλῳ σου, Ἕνεκεν τοῦ (a)
μεγαλυνθῆναι σε, κύριε μου· ὅτι οὐ ἔστι σὺ
(i) ὁ ὢν ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ διὰ τὸ πάντα ὅσα
ἐπακηκόαμεν ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν. Καὶ τίς ὡς ὁ
λαός σου Ἰσραὴλ Ἔθνος ἓν ἐπὶ γῆς
ὃν ἐλύτρωσεν ὁ θεὸς ἑαυτῷ λαὸν εἰς δόξαν,
καὶ ὀνόματι θεῖον σου καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ
ἀνθ' ὧν, τὰ θαυμάσια σου καὶ τὰ φοβερὰ
ἐν τῇ γῇ ἐν τῷ ἐξιλασμῷ τοῦ λαοῦ σου, οὗς
ἐλυτρώσω ἑαυτῷ ἐξ Αἰγύπτου, ἔθνη καὶ
αὐτοὺς αὐτοῦ; Καὶ ἐτοίμασας ἑαυτῷ τὸν
λαόν σου (a) Ἰσραὴλ εἰς λαὸν ἕως αἰῶ-
νος, καὶ σὺ κύριε ἐγένου αὐτοῖς εἰς θεόν.
Καὶ νῦν κύριε μου, βῆμα ὃ ἐλάλησας περὶ
τοῦ δούλου σου καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, πίστωσον
(k) ἕως τῶν αἰώνων, κύριε παντοκράτωρ
θεὲ τῶν Ἰσραήλ. καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας,
Μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος.
Κύριε παντοκράτωρ (γ) θεὲ Ἰσραὴλ, ὅτι
ἐκάλεσας τὸ ἀνέῳξε τὸ δοῦλόν σου, λέγων,
Οἶκον οἰκοδομήσω σοι· διὰ τοῦτο εὗρεν ὁ
δοῦλός σου τὸν καρδίαν αὐτοῦ τὸ προσ-
εύξασθαι πρὸς σὲ τὴν προσευχὴν ταύτην.
18 Καὶ νῦν κύριε (d) μου κύριε, σὺ εἶ θεὸς,
καὶ οἱ λόγοι σου ἔσονται ἀληθινοὶ, καὶ ἐλά-
λησας τοῦ τῷ δούλῳ σου τὰ ἀγαθὰ ταῦτα.
19 Καὶ νῦν ἄρξαι καὶ εὐλόγησον τὸν οἶκον
τῷ δούλῳ σου, τοῦ εἶναι εἰς τὸν αἰῶνα
ἐνώπιόν σου, ὅτι σὺ κύριε μου κύριε
ἐλάλησας, καὶ ἀπὸ τῆς εὐλογίας σου εὐλο-
γηθήσεται ὁ οἶκος τῷ δούλῳ σου (E) σου τὸν
εἰς τὸν αἰῶνα.

a benedictione tua benedicetur domus servi tui, ut sit in sæculum.

MS. A. (a) ἀνερχομένου· (b) ἠγάπησας (c) κατεφρονήθη (c) μικρὰ
ἐφ(ο)βη. Καὶ (d) κύριε, Διὰ τὸ λόγον σου (e) κατὰ τὴν, (f)
τὴν δόξαν σου, (g) μεγαλωσύνεσί σου κύριε, κύριε μου· (h) Ἰσραὴλ λα-
ὸν (i) ὡς αἰῶνος, καὶ πάλιν καθὼς ἐλάλησας, Καὶ μεγαλυνθείη
(γ) θεὲ τῶν Ἰσραὴλ, ὁ ἀλλ' τῷ δοῦλόν σου Ἰσραὴλ ἕνα ἀνερ-
χομένου· ἐνώπιόν σου. Ὅτι κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς τῶν Ἰσραὴλ.
Καὶ νῦν καθὼς ἐλάλησας, μεγαλυνθείη τὸ ὄνομά σου ἕως αἰῶνος. λέ-
γων κύριε παντοκράτωρ θεὲ Ἰσραὴλ ἀνεκάλεσας τὸ ἀνέῳξε (k) μου,
Ὁ ὢν ὁ θεὸς, (k) σὺ εἶ κύριε μου κύριε ἐλάλησας, (E) σου εἰς τὸν
αἰῶνα.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Sed firma erit domus tua & regnum tuum
coram me usque in sæculum, & solium tu-
um stabilietur in conspectu meo in secu-
lum usque. Omnia verba hæc cotamque
17 visionem istam, eadem serie retulit Nathan
propheta David. Quamobrem veniens Da-
18 vid rex sedit coram Domino, & ait; Quis
ego sum Domine Deus, & quid est domus
mea, et eodémque me pronovestis Parúmne
19 hoc tibi videtur Domine Deus, quod de do-
mo servi tui longè antè dixisti? humanum
institutum est hoc Domine Deus. Sed quid
20 plura tibi dicat servus tuus David? tu nósti
servum tuum Domine Deus, propter sermo-
nes tuos. Et juxta cor tuum tantam fecisti
21 magnitudinem, ut notum redderes servum
tuum. Propterea magnus es tu Domine
22 Deus, quia non est tui similis, nec alius est
Deus; quod auribus nostris audiritmus? pre-
tere te. Et quinnam est similis populo tuo Is-
23 raeli, populo unico in terra, populo ad quem
sibi redimendum abierit Deus, & ad com-
parandum sibi nomen, & faciendum sibi
magnalia atque visiones super terram ab an-
tiquo, erga populum tuum quem liberásti tibi
ex Ægypto, populum cujus tu es Deus? Et in
24 firmásti tibi populum tuũ Israelem, ut fiet tibi
populus usque in sæculum; & tu Domine, fa-
ctus es eorum Deus. Nunc Dñe Deus, ver-
25 bum q dixisti de servo tuo et de domo ipsius,
affere usque in sæculum, & fac prout dixisti:
26 Et magnificetur nomen tuum usque in sæculũ,
quemadmodũ dixisti Domine potentissime,
Deus Israelis, & dom' servi tui Davidis firma
27 sit coram te usque in sæculum. Quandoqui-
dem tu Domine potentissime, Deus Israelis,
revelásti aurí servi tui & dixisti, Ædificabo
tibi domum; propterea cogitavit servus tuus
in corde suo de fundenda coram te oratione
28 ista. Quapropter Domine Deus, quanm tu
es Dominus Deus, vera sint verba tua qui-
bus tantum bonum proprumísti de servo tuo.
29 Incipias igitur, & benedicas domui servi tui, ut
maneat coram te in æternum; quandoqui-
dem tu Domine Deus locutus es: & de be-
nedictione tua benedicatur domus servi tui usque in æternum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 * بل يكون بيتك ومملكتك امينا ثابتا الي الابد * هذا الكلام كله وهذا الوحي قال ناثان
17 لداود * فجاء داود الملك الي بيت الرب * وجلس هناك امام الرب * وقال من انا يا ربي والاهي
18 وما بيتي الذي بلغتني الي هذه العظمة * هذا قليل عندك يا ربي والاهي * الذي قلت في
19 عبدك وبيته * ووعدته ان يدوم له الخير * هذا بعد على الانسان يا ربي والاهي * وما الذي
20 تقدر عبدك داود ان يتفضل امامك * انت تعرف بيته عبدك من اجل مولك له يا ربي والاهي
21 * ولما صنعت لعبدك هذا الصنيع * وبلغت به هذه العظمة بنعمتك * لذلك اقول انك
22 عظيم الرحمة يا ربي والاهي * وليس مثلك ولا يعرف اله غيرك * ولم نسمع باذاننا * ومن مثل
23 شعبك * آل اسرائيل * والي شعب على الارض يسيهم * وانت يا رب خلصت شعبك * وعظمت
24 اسمك * واظهرت عظمتك بالعجايب التي اكملت لقدمهم اولا * والشعب الذي صنعت بهم اولا
25 على الارض * التي لها خلصتهم من ارض مصر * الشعب الذي انت الاهه * آل اسرائيل الذي
26 اصلحتهم * وصيرتهم خاصتك * ليكونوا شعبك الي الابد * وانت يا ربي والاهي تسمي الاهم
27 * والآن يا ربي والاهي بيت وحقق الكلام الذي وعدت به عبدك وبيته * وصنف قولك الي
28 الابد وافعل كما قلت * ليعظم بها اسمك الي الابد * ويكون * كما قلت يا اله اسرائيل القوي *
29 ويكون بيت داود عبدك مصلحا امامك الي الابد * فلذلك فكر عبدك في قلبه ان
يصلي امامك هذه الصلاة * والآن انت الاله الحق يا ربي والاهنا * فتبت كلامك الذي
وعدني به * لانك انما وعدت عبدك هذا الخير بنعمتك * فالآن ليبارك بيت
عبدك * ليكون مصلحا امامك الي الابد * لانك الذي تكلمت يا رب * فانت بارك
بيت عبدك ببركتك الي الابد *

Sed firma erit domus tua & regnum tuum fir- 16
mum & stabile in conspectu meo, usque in sæcula: Et solium tuum erit
firmum in æternum coram me. Et ipsum Nathan prophetam locutus est
omnia verba hæc, & ut visionem hanc sic locutus est Nathan ad David. 17
Et introivit rex David, & sedit coram Domino, & dixit: 18
Quis sum ego, Domine mi Domine, & quæ domus mea quia deduxisti me usque (1) ad
hoc? Et (m) fallax fuit par- 19
vus parum coram te, Domine mi Domine: & locutus es pro
domo servi tui in longinquum. Hæc autem lex hominis, Domine mi Domine. Et quid adjic- 20
ciet ultrà David loqui ad te? Et novit tu servum tuum, Domine mi Domine: (n) Et 21
propter servum tuum fecisti & fecisti omnia magnificentiam hanc, ad notum faciendum servo tuo, 22
ut magnificares te Domine mi Domine: quamdam ut est, (quia tu
es et ut est) Deus præter te in omnibus, quæ audivimus in auribus nostris. Et quis sicut populus 23
tuus Israel, gens illa in terra? Quamvis (o) duxit sibi Deus
ad redimendum sibi populum, ad ponendum te nomen, ad fa-
ciendum magnificentiam, & clarifiatem, ad ejiciendum te
à facie populi tui quos rede-
místi tibi ex Ægypto, genes, & tabernacula? Et parásti 24
tibi populum tuum Israel in po-
pulum usque in sæculum; & tu, Domine, factus es eis in Deum.
Et nunc, Domine mi, verbum 25
quod locutus es de servo tuo, & domo ejus, ejúsdém fac usque in sæculum, Domine omnipotens, Deus Israel. Et nunc, 26
sicut locutus es, Magnificetur nomen tuum usque in sæculum. Domine omnipotens Deus Israelis, 27
revelásti auriculum servi tui, dicens; Domum ædificabo tibi: Propter hoc invenit servus tuus cor suum, ut oraret ad te
orationem hanc. Et nunc, Domi- 28
ne mi Domine, tu es Deus, & verba tua erunt veracia: & locutus es tu ad servum tuum bona
hæc. Et nunc incipe, & benedic 29
domum servi tui, ut sit in sæculum coram te: quoniam tu, Domine mi Domine, locutus es: & de
benedictione tua benedicatur domus servi tui, ut sit in sæculum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וקים ביתך ומלכותך עד עלמא קדמך כרסיך יהי מתקן עד עלמא׃ ככל מלין אלין וכל חזיונא
17 הדין כדין מלל נתן לדויד׃ ואתא מלכא דויד ויתיב קדם יי ואמר
18 מן אנא יי אלהים ומן ביתי ארי אסתמיתני אלהים ומן בית אבי עד הכא׃ ויתירת עוד דא קדמך
19 אלהים ומללתא אף על בית עבדך לעלם דאתי ארא אנשא דכן אנשא׃ אלהים׃
20 ארי יוסיף דוד עוד למללא קדמך בשום עבדך׃ אלהים׃ ובדיל מימרך
21 וכלבך עבדתיתי כל רברברתא דא להודעותא לעבדך׃ על כן רב אתיתי אלהים ארי
22 ליתי דמיתך ולית אלה׃ מן כל דשמענא בארנא׃ ומן כעמך
23 כישראל עם חד בארעא אזלו אלהין מן קדמוי לפדרה ליה לעם ולשויה
24 ליה שום ולעבדה רבותא ודחילו לארע בית קדמך מן עמך דפדיתה ליך מן
25 עמין ואלהין׃ ותקנת ליך ית עמך ישראל לעם עד עלמא ואנתה אלהין׃ ותקון
26 ית מימרך דמליל על עבדך ועל ביתה יתקים עד עלמא׃ ויתרבי שמך עד עלמא
27 למימר יי צבאות אלהים על ישראל ובית עבדך דויד יתקים קדמך׃ ארי אתיתי אמר לבית
28 עבדך׃ ועתה אלהים אנתה הוא ומימרך יהון קשוט׃ ומליל מן טבתא דא׃
29 ועתה אלהים׃ ומברכתך יתברך בית עבדך׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et firma erit domus tua et regnum tuum usq; in sæculum ante te: solium
tuum erit stabilitũ usq; in sæculũ. Secundùm omnia verba hæc, et se-
cundùm omnem prophetiam hanc, sic locutus est Nathan ad David. Et
venit rex David, et sedit ante Dñm, et dixit ei: Ego pro sufficientia Dñe
Deus? et quæ domũ mea, quòd perduxisti me usq; huc? Et exiguũ ducat 19
fuit hoc ante te Domine Deũ, et locutus es etiam super domum servi tui in
sæculum quod venit, et hæc est visio filiis hominis Domine Deus. Et quid 20
addet David amplius loqui ante te, et tu fecisti petitionem servi tui Do-
mine Deus? Propter dictum tuum & secundùm cor tuum fecisti omnia 21
magnalia hæc, ut cognoscere faceres servum tuum. Propterea magnus es 22
Domine Deus, nam non est qui sit sicut tu, et non est Deus præter te:
juxta omnia quæ audivimus, dixerant ante nos. Et quis ut populus tuus Is- 23
rael, populum unũ electus in terra? quòd iverunt mitti ab ante Dominum
ad redimendum eum in populum, et ad ponendum sibi nomen et ad facien-
dum vobis magnalia et fortia; donec intrarent ad terram domus majestá-
tis tuæ, quam dedisti illis ab ante populum tuum quem redemisti tibi ex
Ægypto gentibus & dis ejus. Et parásti tibi populum tuum Israel ante te 24
in populum usque in sæculum, et tu Domine fuisti illis in Deum. Et nunc 25
Domine Deus verbũ quod locutus es super servum tuum, et super domũ
ejus, fiat usque in sæculum, et sic fac sicut locutus es. Et magnifi- 26
cetur nomen tuum usque in sæculum, dicendo: Dominus Sabaoth Deus Is-
rael, et domus servi tui David erit stabilita ante te. Quia tu Domi- 27
nus Sabaoth Deus Israel, inde dixisti servo tuo, dicendo: Regnum statuam ti-
bi, propterea fuit in corde servi tui ut oraret ante te orationem hanc. Et 28
nunc Domine Deus tu ipse Dominus, et verba tua sunt veritas, et locutus
es super servos tuos bonitatem hanc. Et nunc incipe, et benedic domui 29
servi tui, ut fit in sæculum ante te, quia tu Domine Deus locutus es, & de
benedictione tua benedicetur domus servi tui justi in sæculum.

שמואל ב׳ : ח

CAP. VIII. H.

1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם וַיִּקַּח
2 דָּוִד אֶת־מֶתֶג הַאַמָּה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַיַּךְ אֶת־מוֹאָב
3 וַיַּמְדֵּם בַּחֶבֶל הַשְׁבָּבוֹתָם לְארֶצָה וַיְמַדֵּד
4 שְׁנֵי חֲבָלִים לְהָמִית וְחֶבֶל מָלֵא לְהַחֲיוֹת
5 וַיְהִי מוֹאָב לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה: וַיַּךְ דָּוִד
6 אֲרַם דַּרְמֶשֶׂק וַיָּשֶׂם דָּוִד נְצִיבִים בַּאֲרַם דַּרְמֶשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם
7 לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ:
8 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־שִׁלְטֵי הַזָّהָב אֲשֶׁר הָיוּ אֶל־עַבְדֵי הַדַּדְעֶזֶר
9 וַיָּבִיאֵם יְרוּשָׁלִָם: וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרוֹתַי עָרֵי
10 הַדַּדְעֶזֶר לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד: וַיִּשְׁמַע
11 תֹּעִי מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָוִד אֶת־כָּל־חֵיל הַדַּדְעֶזֶר:
12 וַיִּשְׁלַח תֹּעִי אֶת־יוֹרָם בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאֹל לוֹ
13 לְשָׁלוֹם וְלָבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בְּהַדַּדְעֶזֶר
14 וְהִכָּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת הָיָה הַדַּדְעֶזֶר וּבְיָדוֹ
15 כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי־זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת: גַּם אֹתָם
16 הִקְדִּישׁ הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם הַכֶּסֶף הַהוּא אֲשֶׁר
17 הִקְדִּישׁ מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כָּבָשׁ: מֵאֲרָם
18 וּמִמּוֹאָב וּמִבְּנֵי עַמּוֹן וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק
19 וּמִשְּׁלַל הַדַּדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה: וַיַּעַשׂ דָּוִד
20 שֵׁם בְּשׁוּבוֹ מַכֹּתוֹ אֶת־אֲרָם בְּגֵיא מֶלַח שְׁנֵים עָשָׂר
21 אֶלֶף: וַיָּשֶׂם נְצִבִים בֶּאֱדוֹם בְּכָל־אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים
22 וַיְהִי כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיוֹשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד
23 בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ: וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל
24 וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ:

Verſio VULG. LAT.

CAP. VIII.

1 FActum eſt autem poſt hæc, percuſſit David Philiſthiim, & humiliavit eos, & tulit David Frænum tributi de manu Philiſthiim. Et percuſſit Moab, & menſus eſt eos funiculo, cozquans terræ: menſus eſt autem duos funiculos, unum ad occidendum, & unum ad vivificandum: factáque eſt Moab Da-
2 vid ſerviens ſub tributo. Et percuſſit David Adarezer filium Rohob regem Soba, quando profectus eſt ut dominaretur ſuper flumen Euphratem. Et
3 captis David ex parte ej⁹ mille ſeptingentis equitib⁹, et viginti millibus peditum, ſubnervavit omnes jugales curruũ: dereliquit autem ex eis centum curru-
4 tus. Venit quoque Syria Damaſci, ut præſidiũ ferret Adarezer regi Soba: & percuſſit David de Syria viginti duo millia
5 virorum. Et poſuit David præſidia in Syria Damaſci: factáq; eſt Syria David ſerviens ſub tributo: ſervavitque Dominus David in omnib⁹ ad quæcunq;
6 profectus eſt. Et tulit David aurum aureũ, quæ habebant ſervi Adarezer, & detulit ea in Jeru-
7 ſalem. Et de Bete et de Beroth, civitatibus Adarezer, tulit rex
8 David ærũ multum nimis. Audivit autem Thoi rex Emath, quòd percuſſiſſet David omne robur Adarezer. Et miſit Thou
9 Joram filium ſuum ad regem David, ut ſalutaret eum congratulans, & gratias agere: eò quòd expugnaſſet Adarezer, & percuſſiſſet eum. Hoſtis quippe erat Thou Adarezer, et
10 in manu ejus erant vaſa aurea, & vaſa argentea, & vaſa ærea:
11 Quæ & ipſa ſanctificavit rex David Domino cum argento & auro, quæ ſanctificaverat de
12 univerſis gentibus quas ſubegerat, De Syria, & Moab, & filiis Ammon, & Philiſthiim, & Amalec, & de manubiis Ada-
13 rezer filii Rohob regis Soba. Fecit quoq; ſibi David nomen, cùm reverteretur captâ Syria in valle Salinarum, cæſis decẽ
14 & octo milibus: Et poſuit in Idumæa cuſtodes, ſtatuitque præfidium: & factâ eſt univerſa Idumæa ſerviens David: &
15 fervavit Dominus David in omnibus ad quæcunq; profectus eſt. Et regnavit David ſuper omnem Iſrael: faciebat quoque David judicium & juſtitiam omni populo ſuo.

Verſio GRÆ. LXX. Interp. Cum Tranſ. LAT.

CAP. VIII.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπάταξεν Δαυὶδ τοὺς Ἀλλοφυλοὺς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτούς. καὶ
2 ἔλαβε Δαυὶδ τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἐκ χειρὸς τῶν Ἀλλοφύλων. Καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ τὸν Μωάβ,
καὶ ἐμέτρησεν αὐτοὺς ἐν τῷ σχοινίῳ, κατῳκίσθαι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο τὸ σχοινὶον ὑπὸ θάνατον, καὶ τὸ σχοινὶον ὑπὸ ζῆν· καὶ ἐγένετο τῷ Μωὰβ τοῦ
3 δουλεύειν τῷ Δαυίδ, ὑπὸ φόρον. Καὶ ἐπάταξεν τὸν Ἀδαρεζὲρ υἱὸν Ῥοὼβ βασιλέα Σωβὰ τοῦ
πορευθῆναι τοῦ κυριεῦσαι αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ πορευθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τὴν
4 ἐπιστῆσαι χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ποταμῷ Εὐφράτου. Καὶ
ἔλαβεν Δαυὶδ παρὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ χιλιάδας ἑπτακοσίας ἱππεῖς, καὶ χιλιάδας εἴκοσι πεζοὺς, καὶ ἐκνεύρωσεν Δαυὶδ πάντα τὰ ἅρματα, καὶ ἐκατὸν ἅρματα ἐκ-
5 τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπεκατέστη. Καὶ παρῆλθεν Συρία
Δαμασκὸς βοηθῆσαι τῷ Ἀδαρεζὲρ βασιλεῖ Σωβά, καὶ ἐπάταξε Δαυὶδ ἐν τῇ Συρίᾳ
6 εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδας ἀνδρῶν. Καὶ ἔθετο
Δαυὶδ φρουρὰς ἐν Συρίᾳ τῇ κατ᾽ Δαμασκὸν, καὶ ἐγένετο Συρία τῷ Δαυὶδ εἰς δούλους φέρουσα δῶρα. καὶ σῴζων κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν
7 πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τὰς ἀσπίδας τὰς χρυσᾶς, ἃς ἔσαν ἐπὶ τῶν παιδῶν
τοῦ Ἀδαρεζὲρ βασιλέως Σωβὰ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰς εἰς Ἰερουσαλὴμ· καὶ τὸν Βαιθὰκ καὶ τὸν Βηρωθὰ πόλεις τοῦ Ἀδαρεζὲρ ἔλαβεν ὁ Δαυὶδ
8 χαλκὸν πολὺν σφόδρα, ἐν αὐτῷ ἐποίησεν
Σαλωμὼν τὸν λουτῆρα, καὶ τὸν στύλον καὶ τὰ σκεύη. Καὶ ἤκουσεν Θοὺ βασιλεὺς Ἡμὰθ, ὅτι ἐπάταξε
Δαυὶδ πᾶσαν τὴν δύναμιν Ἀδαρεζὲρ, καὶ
9 ἀπέστειλεν Θοὺ τὸν Ἰωρὰμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς
Δαυὶδ τοῦ ἐρωτῆσαι αὐτὸν τὰ εἰς εἰρήνην, καὶ εὐλογῆσαι αὐτὸν ἀνθ᾽ ὧν ἐπολέμησεν τὸν Ἀδαρεζὲρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, ὅτι ἀν-
ὴρ πολεμιστὴς ἦν τῷ Ἀδαρεζὲρ, καὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἦν σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ. Καὶ ταῦτα ἡγίασεν
10 καὶ τῷ Κυρίῳ τῷ Δαυὶδ τὸν χρυσὸν, ὃν ἡγίασεν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν οὗ ἐκυρίευσεν, ἐξ Ἐδὼμ καὶ ἐξ Μωὰβ καὶ ἐξ υἱῶν Ἀμμὼν καὶ ἐξ ἀλλοφύλων καὶ ἐξ Ἀμαλὴκ καὶ ἐξ
11 τῶν σκύλων τῶν ἀπὸ τοῦ Ἀδαρεζὲρ υἱοῦ Ῥοὼβ βασιλέως Σωβά. Καὶ ἐποίησεν Δαυὶδ ὄνομα· ἐν τῷ ἀναπαύσασθαι αὐτὸν ἐν τῷ ἐπιστρέφειν αὐτὸν ἐκ τῆς κοπῆς τῶν ἐν τῇ ἁλυκῇ ἑκατὸν καὶ δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας.
12 Καὶ ἔθετο ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰς, ἐν
πάσῃ τῇ (e) Ἰδουμαίᾳ· ἐγένοντο οἱ πάντες εἰς δούλους τῷ Δαυὶδ· καὶ ἐσῴζεν κύριος τὸν Δαυὶδ ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύετο. Καὶ ἐβασίλευσεν Δαυὶδ ἐπὶ πάντας τοὺς
13 Ἰσραήλ· καὶ ἐποίει κρίσιν καὶ δικαιοσύνην τῷ λαῷ αὐτοῦ.

MS. A. (a) αὐτὸ γενέσθαι, (b) ἐγένετο τὸ δὲ γενόμενον. (c) ἀπὸ χειρὸς. καὶ (d) Μωὰβ οἱ δοῦλοι (e) αὐτοῦ. (f) ἐπὶ τὸν ἀγρὸν, (g) ἐπὶ τὸν χαλκὸν (h) ἐν τῷ Ἐλεφὰν (i) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ (k) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (l) ἐπὶ τὸν Ἀμμὼν, (m) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (n) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (o) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (p) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (q) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (r) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (s) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (t) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (u) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (v) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (x) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (y) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (z) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (tt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (tttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (tttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (tttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (tttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llllllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (pppppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllllllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (cccccccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (dddddddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ffffffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (gggggggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (llllllllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (oooooooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ssssssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzzzzzzzzzz) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (aaaaaaaaaaaaaaa) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (bbbbbbbbbbbbbbb) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ccccccccccccccc) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ddddddddddddddd) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (eeeeeeeeeeeeeee) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (fffffffffffffff) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ggggggggggggggg) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (hhhhhhhhhhhhhhh) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (iiiiiiiiiiiiiii) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (kkkkkkkkkkkkkkk) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (lllllllllllllll) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (mmmmmmmmmmmmmmm) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (nnnnnnnnnnnnnnn) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ooooooooooooooo) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ppppppppppppppp) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (qqqqqqqqqqqqqqq) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (rrrrrrrrrrrrrrr) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (sssssssssssssss) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (ttttttttttttttt) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (uuuuuuuuuuuuuuu) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (vvvvvvvvvvvvvvv) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (xxxxxxxxxxxxxxx) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (yyyyyyyyyyyyyyy) ἐν τῷ Ἀδραμέλεχ, (zzzzzz

שמואל ב׳ ט

Achitub filius Jehoiaphath & exercitum super Seruiah filius Joab Et
16 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד
Eliaphat filius Achimelech & Achitub filius Sadoc Et commemorans
17 מַזְכִּיר: וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר
Hacerethi & Jehoiadah filius Benaiahu Et scriba Seraiah & sacerdotes
18 כֹּהֲנִים וְשַׂרְיָה סוֹפֵר: וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי
erant Jeredius David filii & Haphelethi & sacerdotes erant.

CAP. IX. ט

1 וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֵשׁ־עוֹד אֲשֶׁר נותַר לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה
Et dixit David, Putáne est aliquis qui remanserit de domo Saul, ut faciam cum eo mi-
2 עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן: וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד
fericordiam propter Jonathan? Erat autem de domo Saul, servus nomine Siba: quod cùm vo-
3 וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ־לוֹ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
cásset rex ad se, dixit ei; Túne es Siba? & ille respondit, Ego
4 אֶל־צִיבָא הַאַתָּה צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֲפֹס
sum servus tuus. Et ait rex; Numquid superest aliquis de domo
5 עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
Saul, ut faciam cum eo misericordiam Dei? Dixitque Siba
6 צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ עוֹד בֶּן לְיוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם:
regi; Superest filius Jonathæ, debilis pedibus. Ubi, inquit, est? Et Siba ad regem, Ecce, in-
7 וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֵיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה
quit, in domo fili Machir filii Ammiel in Lodabar. Misit ergo
8 בְּבֵית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל בְּלוֹ־דְבָר: וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּקָּחֵהוּ
rex David, & tulit eum de domo Machir filii Ammiel de Lodabar. Cùm autem venisset
9 מִבֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלּוֹ־דְבָר: וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן
Mephibosheth filius Jonathæ filii Saul ad David, corruit in faciem suam, & adoravit. Dixitque David, Mephibosheth? Qui
בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת
respondit, Adsum servus tuus.
10 וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אַל־תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה עִמְּךָ חֶסֶד
Et ait ei David; Ne timeas, quia faciens faciá in te misericordiam propter Jonathan
בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וְהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת־כָּל־שְׂדֵה שָׁאוּל
patrem tuum, & restituam tibi omnes agros Saul patris tui, & tu comedes panem in mensa
אָבִיךָ וְאַתָּה תֹאכַל לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי תָּמִיד: וּשְׁנֵי רִדְתִּי
mea semp. Qui adorans cum, dixit; Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canè
11 וַיֹּאמֶר מְפִיבֹשֶׁת אֶל־הַמֶּלֶךְ מָה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל־הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי:
mortuum similem mei? Vocavit itaque rex Sibam puerum
12 וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא נַעַר שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר
Saul, & dixit ei; Omnia quæcunque fuerunt Saul, & universam domum ejus, dedi filio
לְאָדוֹן לְבֶן־אֲדוֹנֶיךָ נָתַתִּי לְבֶן־אֲדוֹנֶיךָ: וְעָבַדְתָּ
domini tui. Operare igitur ei terram tu, & filii tui, & servi
12 לוֹ אַתָּה וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֶן־
tui; & inferes filio domini tui cibos ut alatur: Mephibosheth
אֲדוֹנֶיךָ לֶחֶם וַיֹּאכַל וּלְבֶן־אֲדוֹנֶיךָ יִהְיֶה־לֶּחֶם תָּמִיד וְהוּא
autem filius domini tui comedet semper panem super mensam meam. Erant autem Sibæ
13 רֹכֵב עַל־חֲמוֹרִים עֲשָׂרָה וְעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים בָּנִים וַעֲבָדִים
quindecim filii, & viginti servi.
14 עֲשָׂרָה: וְצִיבָא אָמַר אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר
Dixitque Siba ad regem; Sicut jussisti, domine mi rex, fe-
צִוָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל
ro tuo, sic faciet servus tuus: & Mephibosheth comedet super
עַל־שֻׁלְחָנִי כְּאַחַד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וּלְמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־
mensam meam, quasi unus de
15 וְלוֹ בֶן קָטָן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכֹל מוֹשַׁב בֵּית צִיבָא עֲבָדִים
filiis regis. Filius autem Sibæ fuit parvulo nomine Micha: omnis verò cog-
לְמְפִיבֹשֶׁת: וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִַם כִּי עַל־שֻׁלְחַן
natio domûs Sibæ serviebat Mephibosheth. Porrò Mephibosheth habitabat in Jerusalem:
הַמֶּלֶךְ הוּא תָמִיד וְהוּא נִכְסַח שְׁתֵּי רַגְלָיו:
quia de mensa regis jugiter vescebatur: & erat claudus utroque pede.

16 Joab autem filius Saruiæ erat super exercitum: porrò Jofaphat filius Ahilud erat à commentariis. Et Sadoc filii Achitob, & Achimelech filius Abiathar, erant facerdotes: & Saraias, fcriba: Banaias autem filius Joiadæ, super Cerethi & Phelethi: filii autem David facerdotes erant.

CAP. IX.

1 Et dixit David; Putáne eſt aliquis qui remanſerit de domo Saul, ut faciam cum eo miſericordiam propter Jonathan? Erat autem de domo Saul, fervus nomine Siba: quod cùm vocáſſet rex adſe, dixit ei; Túne es Siba? & ille reſpondit, Ego ſum ſervus tuus. Et ait rex; Numquid ſupereſt aliquis de domo Saul, ut faciam cum eo miſericordiam Dei? Dixitque Siba regi; Supereſt filius Jonathæ, debilis pedibus. Ubi, inquit, eſt? Et Siba ad regem, Ecce, ait, in domo eſt Machir filii Ammiel in Lodabar. Miſit ergo rex David, & tulit eum de domo Machir filii Ammiel de Lodabar. Cùm autem veniſſet Mephiboſeth filius Jonathæ filii Saul ad David, corruit in faciem ſuam, & adoravit. Dixitque David, Mephiboſeth? Qui reſpondit, Adſum ſervus tuus. Et ait ei David; Ne timeas, quia faciens faciá in te miſericordiam propter Jonathan patrem tuum, & reſtituam tibi omnes agros Saul patris tui, & tu comedes panem in menſâ mea ſemp. Qui adorans cum, dixit; Quis ego ſum ſervus tuus, quoniam reſpexiſti ſuper canè mortuum ſimilem mei? Vocavit itaque rex Sibam puerum Saul, & dixit ei; Omnia quæcunque fuerunt Saul, & univerſam domum ejus, dedi filio domini tui. Operare igitur ei terram tu, & filii tui, & ſervi tui; & inferes filio domini tui cibos ut alatur: Mephiboſeth autem filius domini tui comedet ſemper panem ſuper menſam meam. Erant autem Sibæ quindecim filii, & viginti ſervi.
14 Dixitque Siba ad regem; Sicut juſſiſti, domine mi rex, fervo tuo, ſic faciet ſervus tuus: & Mephiboſeth comedet ſuper menſam meam, quaſi unus de filiis regis. Habebat autem Mephiboſeth filium parvulo nomine Micha: omnis verò cognatio domûs Sibæ ſerviebat Mephiboſeth. Porrò Mephiboſeth habitabat in Jerusalem: quia de menſa regis jugiter veſcebatur; & erat claudus utroque pede.

MS.A. (α) Ἰωὰβ υἱὸς Ἀχιμέλεχ (γ) Σαδὼκ (δ) Ἀβιαθὰρ (ε) Σαρειὰς (ζ) Βαναιὰς υἱὸς Ἰωιαδὰ (η) Χελεθὶ καὶ Φελεθὶ (θ) ἱερεῖς ἦσαν.

ΚΕΦ. Θ.

1 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Εἰ (α) ἔστι τις ὑπολελειμμένος ἐν τῷ οἴκῳ Σαὺλ, καὶ ποιήσω μετ' αὐτοῦ ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν; Καὶ ἦν τῷ οἴκῳ Σαὺλ (β) δοῦλος, καὶ ὄνομα αὐτῷ Σιβὰ· καὶ καλέσαν αὐτὸν πρὸς Δαυὶδ, (γ) εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, (δ) Σὺ εἶ Σιβά; καὶ εἶπεν, (ε) Ἐγὼ δοῦλός σου. (ζ) Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (η) Εἰ ἔτι εἰσὶν ἄνδρες ἐν τῷ οἴκῳ Ἰωνάθαν πιστοὶ τῷ θεῷ. Καὶ εἶπεν Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἔτι εἰσὶν υἱὸς τῷ Ἰωνάθαν δοῦλος, (θ) ὁ ὢν ἐν οἴκῳ Μαχὶρ τοῦ Ἀμιὴλ ἐν τῇ (ι) Λωδάβαρ. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, (κ) καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας Μαχὶρ τοῦ Ἀμιὴλ ἐκ τῆς (ι) Λωδάβαρ. Καὶ παραγενόμενος (α) Μεφιβοσὲθ υἱὸς Ἰωνάθαν υἱοῦ Σαὺλ πρὸς τὸν Δαυὶδ, (β) ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. (γ) Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς αὐτὸν, Μεφιβοσὲθ; (δ) ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου. (ε) Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Μὴ φοβοῦ, ὅτι ποιῶν ποιήσω σοι ἔλεος ἕνεκεν Ἰωνάθαν τοῦ πατρὸς σου, (ζ) καὶ ἀποκαταστήσω σοι πάντα τὰ τοῦ πατρὸς σου, (η) καὶ φαγὴν ἄρτον διὰ παντὸς ἐνώπιόν μου ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. (θ) Καὶ προσκυνήσας Μεφιβοσὲθ, (ι) εἶπεν, Τίς εἰμι ὁ δοῦλός σου, ὅτι ἐπέβλεψας ἐπὶ τὸν κύνα τὸν νεκρὸν τὸν ὅμοιον ἐμοί; (κ) Καὶ ἐκάλεσε τὸν Σιβὰ παῖς τὸν Σαὺλ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Πάντα ὅσα ἦν τῷ τοῦ Σαὺλ καὶ πᾶν τὸ οἶκος αὐτοῦ, δέδωκα τῷ υἱῷ τῷ κυρίου σου· (λ) καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ δοῦλοί σου, ἐργάσεσθε τὴν γῆν αὐτῷ· καὶ σὺ εἰσοίσεις τῷ υἱῷ τῷ κυρίου σου ἄρτους, καὶ φαγὼν (μ) ἀφῶν· καὶ Μεφιβοσὲθ ὁ υἱὸς τῷ κυρίου σου (ν) φάγεται διαπαντὸς ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου. (ξ) Τῷ δὲ Σιβὰ ἦν πεντεκαίδεκα υἱοὶ, καὶ εἴκοσι δοῦλοι. Καὶ εἶπεν Σιβὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ κύριός σου ὁ βασιλεὺς τῷ δούλῳ αὐτοῦ οὕτως ποιήσει ὁ δοῦλός σου. (ο) Μεφιβοσὲθ δὲ ἐν τῇ τραπέζῃ Δαυὶδ καθεδεῖται ὡς ἕν τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως. Καὶ τῷ Μεφιβοσὲθ υἱὸς (π) μικρὸς ὀνόματι, ὀνόματι αὐτῷ Μιχά. (ρ) πάντα ὁ κατοικοῦντα (σ) τὸν οἶκον Σιβὰ δοῦλοι (τ) τῷ Μεφιβοσὲθ. Καὶ Μεφιβοσὲθ (υ) κατῴκει ἐν Ἰερουσαλὴμ, ὅτι ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ (φ) βασιλέως ἐσθίων διαπαντὸς, ὁ δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ποδὶ ἐμωλώπιζεν.

MS.A. (α) ἔστιν ὑπολελειμμένος (β) τῷ (γ) πρὸς τὸν (δ) εἶπεν Σιβὰ (ε) λεγόντος. (ζ) Ἀπόκριν. (η) Μεφιβοσὲθ (θ) ἔστιν, ὁ δοῦλος (ι) Λωδάβαρ. (κ) ἀπὸ τῷ (λ) Σιβὰ τὸν παῖς σου, (μ) ἀνὰ δύο κλάσματα τῷ λόγῳ τὸν υἱὸν (ν) φάγῃ (ξ) δέκα πέντε δὲ τῷ Σιβὰ ἦν (ο) ἐν τῷ βασιλέως. (π) μικρὸς, (ρ) (σ) οἶκον τῷ Μεφιβοσὲθ. (τ) ἀεὶ καὶ (υ) βασιλέως ἐδίδου ἄρτους παντός.

16 Joab verò filius Suriæ præerat militiæ, & Jo-
17 ſaphat filius Ahilud erat commemorator, Sa-
doc filius Ahitob Galionæus, & Abiathar fi-
18 lii Ahimelech, facerdotes: Saria verò, ſcriba.
Benaia filius Jojadæ, præpoſitus nobilibus & militibus: filii verò Davidis erant principes.

CAP. IX.

1 Dixit verò David, Eſtne quiſpiá ſuperſtes de domo Saulis, ut eum benignè tractem propter Jonathanem. Erat autem domus Saulis
2 ſervus quidam nomine Siba, cui ad Davidem vocato dixit rex, Túne es Siba? Reſpondit,
Ego ſum, ſervus tuus. Ait illi rex, Superéſtne
3 adhuc quiſpiá de familia Saulis, cui benevolentiam exhibeam propter Deum? Dixit Siba
regi, Superéſt Jonathani filii* mutilus pedibus.
Ait illi rex, Ubinam eſt? Reſpondit Siba regi, a
4 Ecce eſt in domo Machir filii Ghemiel, de
Lodbar. Miſit ergo rex, & tulit eum de domo
5 Machir filii Ghemiel, è Lodbar. Cùmque ve-
niſſet Mephibaſheth filius Jonathanis filii Saulis
ad Davidem, procidit in faciem ſuam, & ado-
6 ravit. Et ait David, Mephibaſheth. Qui reſpon-
dit, Adeſt ſervus tuus. Dixit ad eum David, T
Ne timeas, quoniam benignè ſum te exceptu-
rus propter Jonathanem patrem tui, & reſti-
tuturus omnes agros Saulis patris tui, & tu-
7 que eris aſſiduè comedens panem ſuper men-
ſam meã. Qui incurvans ſe dixit, Quid eſt ſer-
8 vus tuus, ut me reſpexeris? cum ego ſim veluti
canis mortuus. Tum accerſito Siba, dixit illi
9 rex, Quicquid attinebat ad Saulem totámque
domum ejus, dedi filio domini tui. Quapro-
10 pter coles ei terram tu, & filii tui, & ſervi tui;
inferéſque filio domini tui cibû, ut comedat:
Mephibaſheth autem filius domini tui erit per-
petuò comedens cibum ſuper menſam meam.
Porrò Siba quindecim habebat filios, & vi-
11 ginti ſervos. Ait Siba ad regem, Quicquid
imperat dominus meus* rex ſervo ſuo, ſic faciet
ſervus tuus. Igitur Mephibaſheth ſuit pascen-
dens ſuper menſa regis, ut unus ex filiis regis.
12 (Habebat autem Mephibaſheth filium parvum,
nomine Micha) & omnes verò qui domus
13 Sibæ fuerunt ſervi Mephibaſheth. Ceterùm
Mephibaſheth refidebat in Jerusalem, eò quòd
ſupermenſa regis perpetuò comederet, quam-
vis mutilus eſſet utroque pede.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 وكان صاحب حربيه يوآب بن صوريا * ويوساڤاط بن اخيلوذ مذكّر ا * وصادوق بن اخيطوب
17 والياثار بن اخيملك حبريين * وسارايا كاتبا الملك * وبيناي بن يويادع على الاكرين
18 والجبابرة * وبنو داود عظماء *

الفصل التاسع

1 وقال داود ليت سعري ان كان بقي احد من اهل شاول * ارحمه من اجل يوناثان * وكان
2 لشاول عبدا اسمه صيبا. فدعي به الى داود الملك. فقال داود. انت صيبا. قال. نعم انا عبدك
3 قال له الملك. بقي انسان من بيت شاول ارحمه من اجل الله. قال صيبا. بقي ابنا ليوناثان
4 معقدا * قال له الملك. اين هو. قال صيبا الملك. هو عند ماخير بن جميل من لودبر * فارسل داود
5 واتى به. واسمه مفيبسث بن يوناثان بن شاول * فلما اتى داود خر له ساجدا على وجهه. فقال
6 داود. يا مفيبسث. قال. هذا انا عبدك * قال له لا تخف عليك. لاني صانع بك خيرا ومعروفا من
7 اجل يوناثان ابيك. وارد عليك جميع مراتع شاول ابيك. وتكون بين ندماني معي ابدا
8 فسجد مفيبسث وقال. ماذا يعد عبدك الذي رعيي. فانما انا مثل كلب ميت * فدعي الملك
9 صيبا وقال له. كل شي كان لشاول ولاهل بيته قد صيرته لابن مولاك * وصيبك انت وبنيك
10 وعبيدك اكرن له. تحصلون الغلات لابن مولاك يعيش بها. واما مفيبسث بن مولاك. فقد
11 صيره ندمانا لي ينعدي معي ابدا على مايدي. وكان لصيبا خمسة عشر ابنا وعشرون عبدا
12 فقال صيبا للملك. ما امر سيدي عبده. كذلك يفعل عبدك. وصار مفيبسث من ندماء
13 الملك * وكان لمفيبسث ابنا صغيرا اسمه ميكا. وصار اهل صيبا وكل من له عبيدا لمفيبسث * وسكن
مفيبسث باورشليم يحضر الملك. لانه كان ينعدي مع الملك كل يوم. وكان معقدا *

Targum JONATHAN. תרגום יונתן

16 וואבר בר צרוה ממנא על חילא ויהושפט בר אחילוד מסגנא על דכרניא: וצדוק בר
17 אחיטוב ואבימלך בר אביתר כהניא ושירת סברא: ובניהו בר יהוידע ממנא על כרתאי
18 ופלתאי ובני דויד כהניא הוו: ט

1 ואמר דויד הן אית דאתי מן בית שאול דאעביד עמיה טיבו מן קדם יי ואמר
2 ליבית שאול עבדא ושמיה ציבא וקרו ית ליה לות דויד ואמר מלכא ליה האת ציבא ואמר
3 עבדך: ואמר מלכא האית עוד גברא לבית שיול דאעביד עמיה טיבו מן קדם יי ואמר
4 ציבא למלכא עוד ברא דא ליונתן דקליל תרתין רגלוהי: ואמר ליה המלכא הוא ואמר
5 ציבא למלכא הא הוא בית מכיר בר עמיאל בלודבר: ושלח מלכא דויד ורבריה מבית
6 מכיר בר עמיאל מן לודבר: ואתא מפיבושת בר יונתן בר שאול לות דויד ונפל על
7 אפוהי וסגיד ואמר דויד מפיבושת ואמר הא עבדך: ואמר ליה דויד לא תדחל ארום מיטב
8 אעביד עמך עמה טיבו בגין דיל תקל אחסנת שאול אבוך ואתא לך תדי מלכותא
9 לחמא על פותרי תדיר: וסגיד מפיבושת ואמר מה עבדך ארום אתפניתא על גבר דדמיך כיתי:
10 וקרא מלכא לציבא עולמא דשאול ואמר ליה כל דהוה לשאול ולכל בית דביתיה
11 יבר רבונך: ותפלח ליה ית ארעא אנת ובנך ועבדך ותעול ותיתי לבר רבונך מזון ויתפרנס
12 ומפיבושת בר רבונך אכל על פותרי תדיר וציבא חמשת עסר בנין ועסרין
13 עבדין: ואמר ציבא למלכא ככל די פקד רבוני מלכא ית עבדיה כן יעבד עבדך
14 ומפיבושת אכיל על פותרי כחד מבני מלכא: ולמפיבושת ברא זעירא ושמיה מיכא
15 כל מהיכי בית ביתא ציבא עבדין למפיבושת: ומפיבושת יתיב בירושלם ארי על פותרא
16 דמלכא תדיר הוא אכיל והוא פסח שתי רגלוהי:

Et Joab filius Szaruiah præfectus erat super exercitum, et Jehofaphat filius
Ahiluid præfectus super monimenta. Et Szadok fili* Ahhitob et Ahhime-
lech filius Abiathar erant facerdotes, et Seraja ſcriba. Et Benjahu filius
Jehojadagh præpoſitus ſuper ſagittatores et ſuper funditores; et filii Da-
vid magnates erant.

CAP. IX.

1 Et dixit David: Num eſt hic adhuc qui reliquus ſit in domo Saul, ut fa-
ciam cum illo benignitatem propter Jehonathan? Et in domo Saul erat ſer-
2 vus, et nomen ejus Sziba, et vocarunt illû ad David: et dixit rex illi, Num
tu es Sziba? et dixit: Serv* tu* ſum. Et dixit rex: Num eſt adhuc vir in do-
3 mo Saul ut faciam cû illo benignitatê ante Dfm? et dixit Sziba regi: Ad-
huc eſt filii Jehonathano claudi in ambob* pedib* ſuis. Et dixit illi rex, A-
4 ubi eſt? et dixit Sziba regi, Ecce ille eſt in domo Machir filii Ghamiel in
Lodebar. Et miſit rex David, et tulit illû ex domo Machir filii Ghamiel ex
5 Lodebar. Et venit Mephibofeth fili* Jehonatahã filii Saul, ad David; et cecidit
6 ſuper faciê ſuam, et adoravit: et dixit David, Mephibofeth? et dixit, Ecce
ſerv* tu*. Et dixit illi David, Ne timeas, nam faciendo faciam tecû beni-
7 gnitatê propter Jehonathan patré tuû, et reddã tibi omnem hæreditatê
ſaul patris tui; et tu comedes panê ſup menſam meam, ſemp. Et adoravit
8 et dixit, Quid eſt ſerv* tu*, q* reſpexiſti ad vitum idiotã qualis ſum ego? Et
vocavit rex Sziba puerum Saul, et dixit illi, Omne quod fuit Saul, et omni
9 domui ej* dedi filio domini tui. Et colés illi terrã tu et filii tui, et ſervi tui,
et afferes ut ſic filio domini tui vict*, et alatur; et Mephibofeth fili* domini
10 tui comedet ſemp panê ſup menſa meã: et Sziba erant quindecim filii et
viginti ſervi. Et dixit Sziba ad regê, Secundùm omne quod juſſit domin*
11 meus rex ſervo ſuo, ſic faciet ſerv* tuus: et Mephibofeth comedebat ut un*
ex filiis regis. Et ipſi Mephibofeth erat filius parvus, et nomen ejus Mi-
12 cha; et omnis familia domus Sziba ſervi erant Mephibofeth. Et Mephibo-
13 ſeth refebat in Jerusalem, quia ſuper menſa regis jugiter ipſe comedebat,
et ipſe claudicabat ambobus pedibus ſuis.

Erat autem ſacrifpofitus ejus Joab filius
Saruiæ & Jofaphat filius Achiluid, com-
memorator; Sadoc filius Achitob Galioni,
& Abiathar filius Achimelech, omnes ſa-
cerdotes; Saraia, ſcriba erat: Benaia fi-
lius Jojadæ, præpoſitus hominum ad qua
mil ritus: filii verò Davidis, principes.

CAP. IX.

1 Dixit autem David, ut ut ſit cum
ha aliquam ſi qui ſuum de ſemine Saulis,
ut clementiâ ducto in eû propter Jonathanem. Erat autem Saul ſervi quidam no-
mine Sibaa: cui ut ad David, ut ut ſit ſervus Saulis,

שמואל ב׳ י׳

Versio VULG. LAT.

CAP. X.

1 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ 2 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד עִם־חָנוּן בֶּן־נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חָסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד עֲבָדָיו אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃ 3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי עַמּוֹן אֶל־חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הֲכִבֵּד דָּוִד אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי שָׁלַח־לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בַעֲבוּר חֲקֹר אֶת־הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהַפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת־עֲבָדָיו אֵלֶיךָ׃ 4 וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח אֶת־חֲצִי זְקָנָם וַיִּכְרֹת אֶת־מַדֵּיהֶם בַּחֲצִי עַד שְׁתוֹתֵיהֶם וַיְשַׁלְּחֵם׃ 5 וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירִיחוֹ עַד־יִצְמַח זְקָנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ 6 וַיִּרְאוּ בְנֵי עַמּוֹן כִּי נְבְאֲשׁוּ בְדָוִד וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי עַמּוֹן וַיִּשְׂכְּרוּ אֶת־אֲרַם בֵּית רְחוֹב וְאֶת־אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה אֶלֶף אִישׁ וְאִישׁ טוֹב שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ׃ 7 וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיִּשְׁלַח אֶת־יוֹאָב וְאֶת־כָּל־הַצָּבָא הַגִّבֹּרִים׃ 8 וַיֵּצְאוּ בְנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר וַאֲרַם צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ־טוֹב וְלַחְמֵי בַדָּד הָיוּ לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ 9 וַיַּרְא יוֹאָב כִּי־הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִّלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר וַיִּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרַם׃ 10 וְאֶת יֶתֶר הָעָם לְקָרְאַת אַבִּישַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11 וַיֹּאמֶר אִם־חָזֹק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיִתָה לִּי לִתְשׁוּעָה וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן חָזְקוּ מִמְּךָ וְהוֹשַׁעְתִּיךָ׃ 12 חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃ 13 וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לַמִּלְחָמָה בַּאֲרַם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃

CAP. X.

1 FActum est autem post hæc, ut moreretur rex filiorũ Ammon, & regnavit Hanon filius eius pro eo. Dixitq; Dauid, faciam misericordiam cum Hanon filio Naas, sicut fecit pater eius mecum misericordiam. Misit ergò David, consolans eũ per servos suos sup patris interitu. Cùm autem venissent servi David in terram filiorum Ammon, Dixerunt principes filiorum Ammon ad Hanon dominũ suũ: Putas quòd propter honorẽ patris tui miserit David ad te consolatores? & non idcò ut inveſtigaret, & exploraret civitatem, & everteret eam, misit David servos suos ad te? Tulit itaq; Hanon servos David, rasitque dimidiã partem barbæ eorũ, & præcidit vestes eorũ medias usque ad nates, & dimisit eos. Quod cùm nuntiatum esset David, misit in occursum eorũ: erant enim viri confusi valde: & mandavit eis David, Manete in Jericho, donec crescat barba vestra, & tunc revertimini. Videntes autem filii Ammon quòd injuriam fecissent David, misiſrunt, & conduxerunt mercede Syrum Rohob, & Syrum Soba, viginti millia peditum, & à rege Maacha mille viros, & ab Istob duodecim millia virorum. Quod cùm audisset David, misit Joab & omnem exercitum bellatorum. Egressi sunt ergò filii Ammon, & direxerunt aciem ante ipsum introitum portæ: Syrus autẽ Soba, & Rohob, & Istob, & Maacha, seorsum erant in campo. Videns igitur Joab quòd præparatum esset adversũ se prælium, ex adverso & post tergum, elegit ex omnibus electis Israel, et inſtruxit aciem contra Syrum: Reliquam autem partem populi tradidit Abisai fratri suo, qui direxit aciem adversũs filios Ammon. Et ait Joab: Si prævaluerit adversũm me Syri, eris mihi in adjutorium: si autem filii Ammon prævaluerint adversũm te, auxiliabor tibi. Esto vir fortis, et pugnemus pro populo nostro, et civitate Dei nostri: Dominus autem faciat quod bonum est in conspectu suo. Iniit itaque Joab, et populus qui erat cum eo, certamen contra Syros: qui statim fugerunt à facie ejus.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

1 וַהֲוָה בָתַר כֵּן וּמִית מַלְכָּא רִבְנֵי עַמּוֹן וּמְלִיךְ חָנוּן בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ 2 וַאֲמַר דָּוִד אֶעֱבֵיד עִם חָנוּן בַּר נָחָשׁ כְּמָא דְעֲבַד אֲבוּהִי עִמִּי טִיבוּ וְשַׁלַּח דָּוִד לְנַחֲמוּתֵיהּ בְּיַד עַבְדּוֹהִי לְאַרְעָא דְבְנֵי עַמּוֹן׃ 3 וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי בְנֵי עַמּוֹן לְחָנוּן רַבּוֹנֵיהוֹן הֲדַמִּין דָּוִד לְאַרְעָא הָדֵין עַבְדֵי דָוִד לְמִתְבַּר לָךְ מְנַחֲמִין הֲלָא בְּדִיל לְמִתְבַּר יָת קִרְיָתָא וּלְמִסְתַּכְּלָהּ וּלְמִהְפְּכָהּ שְׁלַח דָּוִד יָת עַבְדּוֹהִי לְוָתָךְ׃ 4 וּנְסִיב חָנוּן יָת עַבְדֵי דָוִד וְגִלַּח יָת חֲצִי רֵישְׁהוֹן וְיָת חֲצִי דְקָנֵיהוֹן וְיָת מַדְּיֵהוֹן עַד חֲצִי אַלְיָתָהוֹן וְשַׁלְּחִנּוּן׃ 5 וְאִתְיְדַעוּ לְדָוִד וְשַׁלַּח לְקַדָּמוֹהִי אֲרוּם אִנְשֵׁי מְבַיְשִׁין לַחֲדָא וַאֲמַר מַלְכָּא אִתְּבוּ בְיַרְיוֹ עַד דִּי יִצְמַח דְּקַנְכוֹן וּתְתוּבוּן׃ 6 וַחֲזוֹ בְנֵי עַמּוֹן דְּאִתְבַּיְשׁוּ בְדָוִד וְשַׁלְּחוּ בְנֵי עַמּוֹן וְאַגִּירוּ יָת אֲרַם בֵּית רְחוֹב וְיָת אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִין אַלְפִין גֻּבְרִין רַגְלִין וְיָת מַלְכָּא דְמַעֲכָה אַלְפָא גֻּבְרִין וְיָת אִישׁ טוּב תְּרֵי עֲסַר אַלְפִין גֻּבְרִין׃ 7 וְשַׁמִּעַ דָּוִד וְשַׁלַּח יָת יוֹאָב וְיָת כָּל חֵילָא גִּבָּרֵי׃ 8 וּנְפָקוּ בְנֵי עַמּוֹן וְעָרְכוּ מִלְחָמָה בְּתַרְעָא דְקַרְתָּא וַאֲרַם צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ טוּב וְגֻבְרֵי חֵילָא בְּלַחְמֵי בַדָּד הֲוָוֹן בְּחַקְלָא׃ 9 וַחֲזָא יוֹאָב אֲרֵי תְקִיפוּ עָלוֹהִי עֲבִידָא קְרָבָא מִלְּקֳדָם וּמִלְּבָתַר וּבְרַר מִכֹּל בְּחִירֵי יִשְׂרָאֵל וְסַדַּר לְקָרָבָא אֲגַן אֲרַם׃ 10 וְיָת שְׁאָר עַמָּא יְהַב בִּיד אֲבִישַׁי אֲחוּהִי וְסַדַּר לְקָרָבָא אֲגַן בְּנֵי עַמּוֹן׃ 11 וַאֲמַר יוֹאָב אִם תְּתְקְפִין אֲגַן אֲרַם מִנִּי וּתְהֵי לִי לְפֻרְקָן וְאִם בְּנֵי עַמּוֹן יִתְקְפוּן מִנָּךְ אֲתֵי לְסַעְדָּךְ׃ 12 תְּקֵף לְבָב וְנִתְחַזַּק עַל עַמָּנָא וְעַל קִרְיָא אֱלָהָנָא וַיְיָ עֲבִיד דְּתָקֵין קֳדָמוֹהִי׃ 13 וְקָרֵב יוֹאָב וְעַמָּא דְעִמֵּהּ לְקָרָבָא אֲגַן אֲרַם וְאִנּוּן מִן קָדָמוֹהִי׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

1 POſtẽ autem mortuus rege filiorum Ammon, regnavit poſt eum Hanon filius ejus. 2 Quapropter dixit David, utar benevolentiã erga Hanonem filium Nahas, quemadmodum usus est pater ejus erga me benevolentiã: & misit David consolatum eum per servos suos de patre ipsius. Sed cùm pervenissent servi Davidis ad terram filiorum Ammon, Dixerunt principes 3 filiorũ Ammon ad Hanonem dominum suũ, Magno nimirum honore afficiebat David patrem tuum in oculis tuis, ut miserit ad te consolatores: nonne ad explorandam & perscrutandam civitatem, cùmque deſtruendam misit ad te David servos suos? Quarè accipiens 4 Hanon servos Davidis, rasit mediam partem barbarũm eorũ, perſoditque tunicas eorum fagittis usque ad nates eorum, & amandavit eos. Quod cùm renuntiãssent David, misit 5 obviãm eis (erant enim viri illi summo rubore suffusi) dixitque eis rex, Manete in Jericho, donec repullulent barbæ vestræ, ac tunc vetnietis. Videntes itaque Ammonitæ Iæsum à 6 se Davidem, miserunt Ammonitæ, & mercede conduxerunt ab Edom filio Rehob & ab Edom filio Sobæ viginti millia peditum, & à rege Maachæ mille viros, & à rege Aſtobi duodecim millia peditum. Quod cùm audiſſet David, misit Joabum totũmque exercitum robuſtiſſimorum. Egreſſi verò 8 Ammonitæ prælium diſpoſuerunt in aditu portæ Edom filii Rehob, & Edom filii Sobæ: Aſtobæi autem, & Maachitæ fuerunt seorsim in agro. Quamobrem videns Joab prælio ſe obſeſſum 9 à fronte & à tergo, delegit ex omnibus lectiſſimis Iſraelis, & inſtruxit aciem adversũs Edom: Reliquum verò populum commiſit 10 Abiſaio fratri ſuo, qui inſtruxitque adversũs Ammonitas: Dixitque Abiſaio fratri ſuo, Si 11 prævaluerint mihi Edomæi, ſis mihi adjutor: ſin Ammonitæ tibi prævaluẽrint, adeo tibi opem laturus. Cæterũm forti ſim animo, & 12 pugnemus pro populo noſtro & pro civitatibus Dei noſtri: Dãs autem faciet quod bonũ ſibi videbitur. Tum accedente Joabo & po- 13 pulo qui erat cum eo, ut manũ cum Edomais conferẽrt, fugerũnt illi à conſpectu ipſius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. X.

1 * فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ ذٰلِكَ تُوفِّيَ مَلِكُ بَنِي عَمُّونَ * وَمَلَكَ ابْنُهُ مِنْ
2 بَعْدِهِ * فَقَالَ دَاوُدَ * أَصْنَعُ مَعْرُوفًا بِحَنُونَ ابْنِ مَلِكِ بَنِي عَمُّونَ كَمَا صَنَعَ أَبُوهُ مَعَ أَبِي * فَأَرْسَلَ الْيَهِ
3 دَاوُدَ رُسُلاً لِيُعَزِّيهِ فِي أَبِيهِ * فَجَاءَ عَبِيدُ دَاوُدَ إِلَى أَرْضِ بَنِي عَمُّونَ * فَقَالَ قُوَّادُ بَنِي عَمُّونَ
لِحَنُونَ سَيِّدِهِمْ * كَيْفَ صَارَ دَاوُدَ مُكَرِّمًا لأَبِيكَ * يَظْهَرُ لَكَ أَنَّهُ كَانَ مُكَرِّمًا حَتَّى أَرْسَلَ إِلَيْكَ بِالْعَزَاءِ لأَجْلِ
أَبِيكَ * أَمَا دَاوُدَ أَحَبَّ أَنْ يَجِسَّ أَرْضَكَ وَيَعْرِفَ حَالَ مَدِينَتِكَ وَلِهٰذَا أَرْسَلَ عَبِيدَهُ إِلَيْكَ لِهٰذَا * فَأَخَذَ حَنُونَ
4 عَبِيدَ دَاوُدَ وَحَلَقَ نِصْفَ لِحَاهُمْ وَقَصَّرَ ثِيَابَهُمْ نِصْفًا إِلَى سَرَاوِيلِهِمْ وَرَدَهُمْ * إِلَى دَاوُدَ * وَأَخْبَرُوا
5 دَاوُدَ بِمَا صَنَعَ حَنُونَ فَأَرْسَلَ إِلَيْهِمْ وَبَقِيَ الْقَوْمُ مُسْتَحِيِينَ لأَجْلِ الْعَارِ الَّذِي بِهِمْ * وَأَرْسَلَ
6 إِلَيْهِمْ دَاوُدَ وَقَالَ لَهُمْ * اجْلِسُوا فِي أَرِيحَا حَتَّى يَنْبُتَ لِحَاكُمْ * ثُمَّ تَنْحَدِرُونَ إِلَيْنَا * فَلَمَّا رَأَى بَنُو
عَمُّونَ أَنَّهُمْ قَدْ أَسَاءُوا إِلَى دَاوُدَ * فَأَرْسَلَ بَنُو عَمُّونَ وَاسْتَأْجَرُوا بِأَدُومَ بْنِ رَاحُوبَ وَأَدُومَ بْنِ صُوبَا *
وَاسْتَأْجَرُوا بِعِشْرِينَ أَلْفَ فَارِسٍ * وَاسْتَأْجَرُوا مَلِكَ مَعَكَا بِأَلْفِ فَارِسٍ * وَاسْتَأْجَرُوا أَيْضًا بَنِي
7 مَعَكَةَ مِنْ اثْنَيْ عَشَرَ أَلْفَ رَجُلٍ * فَبَلَغَ دَاوُدَ * فَأَرْسَلَ يُوآبَ وَجَمِيعَ الرِّجَالِ الأَبْطَالِ مَعَهُ * فَخَرَجَ بَنُو عَمُّونَ وَاصْطَفُّوا
فِي مَدْخَلِ أَدُومَ بْنِ رَاحُوبَ وَأَدُومَ بْنِ صُوبَا لِلْحَرْبِ * فَلَمَّا رَأَى أَصْحَابُ مَلِكِ مَعَكَا وَاصْطَفُّوا لِلْحَرْبِ
8 عَلَى حِدَةٍ * فَلَمَّا رَأَى يُوآبُ أَنَّهُ قَدِ اصْطَفَّ عَلَيْهِ الأَصْحَابُ بَيْنَ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ * انْتَخَبَ مِنْ
جَمِيعِ الأَبْطَالِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ فَوَّاهُ * فَصَفُّوهُمْ مِنْ خَلْفِهِ * وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَصْطَفُّوا بِحِيَالِ أَدُومَ * وَأَمَّا
9 بَقِيَّةُ الأَصْحَابِ فَدَفَعَهُمْ إِلَى أَبِيشَايَ أَخِيهِ * وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَحْتَرِبُوا بِي عَمُّونَ * وَقَالَ لَهُ يُوآبُ لِخُوهُ * إِنْ رَأَيْتَ
10 أَنَّ أَدُومَ قَدْ قَوِيَ عَلَيَّ فَلْعِنِي * وَإِنْ قَوِيَ عَلَيْكَ بَنُو عَمُّونَ أَعِنْكَ * وَيَقْوَى يَصْطَفُّ لِلْحَرْبِ *
11 وَنُجَاهِدُ مِنْ أَجْلِ شَعْبِنَا * وَمِنْ أَجْلِ مُدُنِ إِلٰهِنَا * وَالرَّبُّ يَصْنَعُ بِنَا مَا أَحَبَّ * وَدَنَا يُوآبُ وَالشَّعْبُ
12 الَّذِينَ مَعَهُ إِلَى قِتَالِ أَدُومَ لِيُحَارِبُوهُ * فَانْهَزَمُوا مِنْ قُدَّامِهِ *

CAP. X.

1 HIs igitur exactis mortuus est rex filiorũ Ammon, regnavitq; poſt eũ filius ejus. 2 Ait David, B. ſuſcitabo à profoundo Hanonem filium regis Ammonitarũm, quemadmodũ pater ejus profectus eſt patrem meum. Miſit itaque David legatos ad eum ut conſolarẽtur eũ de patre ipſius: quando autem venissẽt ſervi David ad regionem filiorum Ammon, Dixerunt duces Ammonitarũ ad Hanonem dominũ ſuũ, Quanto honore proſequitur David patrem tuum? Videtur tibi quòd cum eũ honoraverit, ut mittat ad te conſolatores? ſi non ut explorãdi & inſtruendi ſit, & ut everterẽt eũ, & inſtruẽ ut ſit, & ut ſuſcipiẽt ad te? Ergò accepit 4 Hanon ſervos David, & abrasit dimidiam partem barbarũ eorũ, & inſtruxit ea tunicas eorũ ſagittis usque ad femoralia eorũ, dimiſitq; illos ad David. Cùmque 5 nuntiãſſent David quod egerat Hanon, miſit ad eos (verecundi enim manſerant homines illi, nec poterant vibere in oculis) miſit inquam, ad eos David, dixitque eis, Manete in Jericho, donec repullulent barbæ veſtræ, tum ingrediemini ad nos. Cùm 6 autẽ vidiſſent Ammonitæ ſe offendiſſe ſervũ David, miſerunt Ammonitæ & proſtituerũt operã ab Edom filio Rehob et à Edom filio Sobæ, qui ſuppeditavit eis viginti millia equitũ, ſuppeditavitq; quoq; ex rege Maachæ mille equites, et ex Aſtob ſuppeditavit eis duodecim millia peditum. 7 Quibus ad David ſe prolatis, miſit Joab cum omnibus viribus ſuis cum eis. Prodeuntes igitur Ammonitæ compaſiti- 8 runt ſe ad pugnam in oſtio Edom filii Rehob et Edom filii Sobæ, milites autẽ regis Maachæ & Aſtob inſtruxerunt aciem ſeorsim. Cùm; 9 videſſet Joab inſtructũ ſibi ab tergo & à fronte à Edom & à tergo, delegit ex omnibus robuſtiſſimis filiorum Israel quoſdam, & collocavit eos à tergo Edom, præcepitque eis ut ſe ſic diſpoverent ex adverſo Edom. Reliquũ verò militũ tradidit 10 Abiſai fratri ſuo, ut inſtrueret eos in Dominum Ammonitarũ. Dixitq; Abiſai fratri ſuo, Si 11 prævaluerit mihi Edomæi, ſis mihi adjutor: ſin Ammonitæ prævaluẽrint, adeo tibi opem laturus. Cæterũm forti ſim animo, & 12 pugnemus pro populo noſtro & pro civitatibus Dei noſtri: Dominus autem faciet quod bonũ eſt in conſpectu ſuo. Cùm 13 ergò accedẽret Joab, & populus qui erat cum eo, ad Edomæos, ut bellum gererẽt cum eis, fugerẽt à conſpectu ipſius.

שמואל ב: יא

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

KEΦ. ια'.

Καὶ ἐγένετο, ἐπορεύθη τὸ ἐνιαυτὸς τῆς κοιμήσεως τῶν βασιλέων, καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ τὸν Ἰωὰβ, καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν πάντα Ἰσραὴλ, καὶ ἐφθείρασαν τὸν υἱὸν Ἀμμὼν, καὶ ἐπολιόρκουν τὴν Ῥαββάθ. καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἐν Ἰερουσαλὴμ. Καὶ ἐγένετο ἀφ' ἑσπέρας ἐγηγέρθη ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει ἐπὶ τὸ δῶμα τῆς οἰκίας τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθεώρει γυναῖκα (β) λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος· καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῇ ὄψει ἐφόβου μετρῶν, καὶ ἡ γυνὴ καλὴ τῇ ὄψει ἐφόβου. Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ, καὶ ἐξέτασε τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπεν, Οὐχὶ αὕτη (γ) Βηρσαβὲε θυγάτηρ Ἐλιὰβ (δ) γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου; Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ ἀγγέλους, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς· ἡ δὲ ἁγιασθεῖσα ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτῆς· καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ· καὶ ἀπέστειλε καὶ ἀπήγγειλεν τῷ Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμὶ ἐν γαστρί μου. Καὶ ἀπέστειλεν Δαυὶδ πρὸς Ἰωὰβ, λέγων, Ἀπόστειλον πρὸς με τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον. καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ τὸν Οὐρίαν πρὸς Δαυίδ. Καὶ ἐξῆλθεν (ε) Οὐρίας ἐξ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτοῦ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς· καὶ ἐξῆλθεν τὸν πολεμοῦντα.

MS. A. (α) ἐκάθισεν (β) κοιμώμενον (γ) Βεθσαβὲ ἡ θυγάτηρ (δ) ἡ γυνὴ (ε) ἀπέστειλεν αὐτὴν εἰς (ζ) Οὐρίας πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπορεύθη

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XI.

Sub anni finem, quo tempore bellegerari potest, misit David Joabum et servos suos, & unà cùm eis universo Israëlitarum, & celkrameteisi fant circum Rabbath: David autem mansit in Jerusalem. Cùmque esset circa tempus vespertinum, surgens David à sedili suo conscendit superiora domus sui deambulabat super pavimum suum, vidique mulierem quandam se lavantem super domum suam: ea verò mulier erat valde formosa. Misit ergò David, & sciscitatus est de muliere, dixitque, Nonne ista est Bathsheba filia Eliam uxor Uriæ Gethei. Quapropter misit David nuntios, divertit illam ad se: cùmque ingressa esset ad eum, dormiens cum ea: tum expiata & purgata ab immunditia sua, et rediit ad domum suam. Et concepit mulier, et misit, & indicavit David, et dixit: Prægnans sum. Et misit David ad Joab, Mitte mihi Uriah Hitheæum. & misit Joab Uriah Hhitheæum ad David. Et venit Uriah ad eum, & rogavit eum David de pace Joab, et de pace populi, & de pace gerendum bellum.

CAP. XI.

Et factum est, revertente anno ad tempus expeditionis regum, & misit David Joab, & pueros suos cum eo, & omnem Israël: & disperdiderunt filios Ammon, & obsedebant super Rabbath. Et David sedit in Hierusalem. Et factum est ad vesperam, & surrexit David de lectulo suo: & ambulabat super solarium domûs regis. Et vidit mulierem lavantem se de solario: & mulier pulchra forte valde. Et misit David, & quæsivit mulierem, & (e) dixit: Nonne hæc est Bathsheba filia Eliam, uxor Uriæ Chittæi? Et misit David nuntios, & sumpsit eam, & intravit ad eam, & dormivit cum ea. Et hæc sanctificata ab immunditia sua, Et reversa in domum suam. Et in (f) utero cepit mulier. Et misit, & nuntiavit David, & dixit, Ego quidem in utero habeo. Et misit David ad Joab, dicens, Mittito mihi Uriah Chittæum. Et misit Joab Uriam ad David. Et venit Uriah ad eum. Et interrogavit David (e) ad pacem Joab, & ad pacem populi, & ad pacem belli.

CAP. XI.

Et factum est, cum transiisset annus: tum Eliaonem, fugerunt ipsi quoque à conspectu Abisai, ingressique sunt civitatem: & revertens Joab ab oppugnatione filiorum Ammon, veniens in Jerusalem. Et vidit David, quòd essent ante Israel: & congregati sunt in idipsum. Et misit David, & congregavit Syriam, quæ de trans fluvium (a) Euphratem: & adventuit in castra Adarazer, quæ eos. Et nuntiatum est David, & congregavit universum Israel, & transivit Jordanem, & adventu in Helam. Et ordinavit Syria ad occidit ante Israel: & congregati sunt in Helam. Et fugerunt Syria à facie Israel. Et fugerunt David de Syria septingentos curulium: & quadraginta millia equitum: & Sobac principem virtutis ejus percussit, & mortuus est ibi. Et videntes omnes reges servi Adarazer, quæ erant sub Israel, (b) & conversi sunt cum eo. Et timuit Syria fallere ultrà filios Ammon.

MS. A. (1) ἦλθον (2) Ἀζιεὰ, καὶ ἐπάταξεν (3) παρεγένετο (4) Ζωβὰκ (5) Ῥαβὰκ (6) τετάρτου (7) παρεγένετο Δαυίδ. (8) ἐπεκράτησεν

Versio TARGUM JONATHAN.

Versio Latina, PARAPH. CHALD.

CAP. XI.

Et fuit in tempore finis anni, in tempore cùm exirent reges, et misit David Joab et servos suos cum illo, et omnem Israel, et vastarunt filios Ghamon, et obsederunt Rabah, et David sedebat in Jerusalé. Et fuit in tempore vesperæ, et surrexit David de super lecto suo, et ivit super tectum domus regis, et vidit mulierem lavantem se super tecto: et mulier erat pulchra valde. Et misit David et rogavit de muliere, et dixit [quidam.] Nônne Bathsebagh filia Eligham uxor Uriah Hhithai? Et misit David nuntios, et tulit illam, et venit ad eum, et cubuit cum ea: et ipsa purgata ab immunditia sua, et rediit ad domum suam. Et concepit mulier, et misit, & indicavit David, et dixit: Prægnans sum. Et misit David ad Joab, Mitte mihi Uriah Hhithæum. & misit Joab Uriah Hhithæum ad David. Et venit Uriah ad eum, et rogavit eum David de pace Joab, et de pace populi, & de pace gerendum bellum.

שמואל ב׳ : יא

: tuos pedes lava & sui domi in Defende : Urijah ad David Dixitque
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֶד לְבֵיתֶךָ וְרַחֵץ רַגְלֶיךָ
egre *locatum est* poli est egressus & : regis domo è Urijah est egressus &
וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשֹּׂאת הַמֶּלֶךְ:
: sui domini servis omnis* cum regis domus ostium ad Urijah *pecuniae* Et
9 וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל עַבְדֵי אֲדֹנָיו
Non : dicendo, David *indicatum* Et suam domum in descendit non &
וְלֹא יָרַד אֶל בֵּיתוֹ: וַיַּגִּידוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא
Nonne : Urijah ad David dixitque : suam domum in Urijah descendit
10 יָרַד אוּרִיָּה אֶל בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אוּרִיָּה הֲלוֹא
Dixitque : suam domum in descendisti non *quare peccatum* tu via de
מִדֶּרֶךְ תָּבוֹא בָּא מַדּוּעַ לֹא יָרַדְתָּ אֶל בֵּיתֶךָ: וַיֹּאמֶר
appropinquavit in *manavit* Jehudah & , Israel & , Arca : David ad Urijah
אוּרִיָּה אֶל דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה שְׁבִים בַּסֻּכּוֹת
exercitus agri *jacet super* mei domini servi & , Joab mea domin* &
וַאדֹנִי יוֹאָב עַבְדֵי אֲדֹנָי עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים
cubavit et *se pabendum ad & commedendum ad* mea domò in ingredior ego &
וַאֲנִי אָבוֹא אֶל בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב
dice *verbum* faciam *si vivit* in me vita & *quasi* uxorem uxore cum
עִם אִשְׁתִּי חַיִּי וְחַיֶּיךָ אִם אֶעֱשֶׂה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:
: te dimittam eras & *hodie* etiam *hoc* in Mane : Urijah ad David Dixitq;
12 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל אוּרִיָּה שֵׁב פֹּה גַּם הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָ
vocavit Et *exegerat* & *illa* die in Jerusalem in Urijah manet &
וַיָּשֶׁב אוּרִיָּה בִּירוּשָׁלִַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמָחֳרָתוֹ: וַיִּקְרָא
est egressus & : eli inebriavit & *dabis ei pro* *Jaiet ei comedit* & David eum
לוֹ דָּוִד וַיֹּאכַל לְפָנָיו וַיִּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא
non fui domi in & *sui* domini servis cum *suo cubit in jacentum ad exsiperet in*
בָּעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ עִם עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל בֵּיתוֹ לֹא
misit & , Joab ad *epistolam* David *scripsit* & *nunciatum in* fuit Et descendit
יָרֵד: וַיְהִי בַּבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב דָּוִד סֵפֶר אֶל יוֹאָב וַיִּשְׁלַח
Urijah *Date* : dicendo *sigillo* in *scripsit* Et Urijah *manu* in
בְּיַד אוּרִיָּה: וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר לֵאמֹר הַבִּיאוּ אֶת אוּרִיָּה
ad *superscribit & revertentibi & , fortis prælii faciem regione &*
אֶל מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו
civitatem ad Joab *defunctus in fuit Et* *mortuus & , percutiatur &*
וְנִכֶּה וָמֵת: וַיְהִי בְּשָׁמְרוֹ יוֹאָב אֶל הָעִיר
de *cum* *vir* quod *cognovit quem locum ad* Urijah *deditque &*
וַיִּתֵּן אֶת אוּרִיָּה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי חָיִל שָׁם:
de occidit & , Joab cum pugnaverant & *civitatis viri* fuit egressi Et
וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת יוֹאָב וַיִּפֹּל מִן
Chetteus Urijah etiam est mortuus & , David servis de , populo
הָעָם מַעַבְדֵי דָוִד וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי:
præcipit Et *prælii* *verba* omnia David *indicavit* & , Joab Misitque
17 וַיְשַׁלַּח יוֹאָב וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת כָּל דִּבְרֵי הַמִّלְחָמָה: וַיְצַו
prælii *verba* omnia *te ex planavere Secundum* : dicendo , *legere*
אֶת הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֶת כָּל דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה
discerit & , regis *ferox* ascenderit si , erit Et : regem ad loqui
18 לְדַבֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ: וְהָיָה אִם תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמַר
fidelitate nonne ? *prælium ad civitatem* ad accesistis Quare : tibi
לְךָ מַדּוּעַ נְגַשְׁתֶּם אֶל הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֶת
filium Abimelech percussit Quis ? *mulier* *dejecerit* quod
19 אֲשֶׁר יָרָה מֶלֶךְ הַחוּמָה: מִי הִכָּה אֶת אֲבִימֶלֶךְ בֶּן
de fuit certè fragmen eum super projecit mulier nonne ? Jerubbesteth
יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל
: dices ? *murum* ad accesistis quid ad ? Thebes in est *mortuus* & *muro*
הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָה נִגַּשְׁתֶּם אֶל הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ
venit & , *regem* abit Et , *est mortis* Chitteus Urijah *to* *fere* Etiam
גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת: וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא
Joab eum miserat quibus omnia David *indicavit* & , *ascendit* &
וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת כָּל אֲשֶׁר שְׁלָחוּהוּ יוֹאָב:

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

8 ܘܐܡܪ ܠܐܘܪܝܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬܟ ܘܡܚܘܐ ܪܓܠܝܟ. ܘܢܦܩ ܐܘܪܝܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ
ܘܢܦܩܬ ܐܪܟܐ ܡܢ ܒܬܪܝܗ. ܘܫܪܐ ܐܘܪܝܐ ܦܬܚ ܒܝܬ ܡܠܟܐ ܥܡ ܟܠ ܥܒܕܝ ܡܪܝܗ. ܘܠܒܝܬܗ ܠܐ ܢܚܬ.
9 ܘܐܡܪܘ ܠܕܘܝܕ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܢܚܬ ܐܘܪܝܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܐܡܪ ܠܐܘܪܝܐ ܗܠܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܐܬܝܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬܟ.
10 ܘܐܡܪ ܠܐܘܪܝܐ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܢܚܬ ܐܘܪܝܐ ܠܒܝܬܗ. ܗܠܐ ܡܢ ܐܪܚܐ ܐܬܝܬ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܢܚܬ ܠܒܝܬܟ.
11 ܘܐܡܪ ܠܐܘܪܝܐ ܐܪܘܢܐ ܘܝܫܪܝܠ ܘܝܗܘܕܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܣܘܟܬܐ. ܘܥܒܕܝ ܡܪܝ ܥܠ ܦܬܚ ܒܪܬܐ. ܘܐܢܐ ܥܠ ܒܝܬ ܡܪܝ ܐܬܐ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ ܘܠܡܫܟܒ ܥܡ ܐܢܬܬܝ.
12 ܕܝܠܝ ܗܟܝܠ ܘܫܬܝ ܗܟܝܠ ܘܚܝܝ ܢܦܫܟ ܐܢ ܐܥܒܕ ܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܗܢܐ. ܘܐܡܪ ܠܐܘܪܝܐ ܬܘܒ ܗܟܢܐ ܘܡܚܪ ܐܫܕܪܟ.
13 ܘܝܬܒ ܐܘܪܝܐ ܒܝܪܘܫܠܡ ܒܝܘܡܐ ܗܘܐ ܘܡܚܪܬܗ. ܘܩܪܐ ܠܗ ܕܘܝܕ ܘܐܟܠ ܩܕܡܘܗܝ ܘܫܬܐ ܘܫܟܪܗ. ܘܢܦܩ ܒܪܡܫܐ ܠܡܫܟܒ ܥܡ ܥܒܕܝ ܡܪܝܗ. ܘܠܒܝܬܗ ܠܐ ܢܚܬ.
14 ܘܗܘܐ ܒܨܦܪܐ. ܘܟܬܒ ܕܘܝܕ ܣܦܪܐ ܠܝܘܐܒ. ܘܫܕܪ ܒܝܕ ܐܘܪܝܐ.
15 ܘܟܬܒ ܒܣܦܪܐ ܡܠܝܠ. ܗܒܘ ܠܐܘܪܝܐ ܠܩܪܒܬܐ ܕܩܪܒܐ ܬܬܝܗ. ܘܬܫܘܒܘܢ ܡܢ ܒܬܪܝܗ. ܘܢܬܩܛܠ ܘܢܡܘܬ.
16 ܘܗܘܐ ܒܡܛܪܬܗ ܕܝܘܐܒ ܒܩܪܝܬܐ ܕܝܕܥ ܕܬܡܢ ܓܒܪܐ ܚܝܠܐ ܬܡܢ.
17 ܘܢܦܩܘ ܓܒܪܐ ܩܪܝܬܐ. ܘܩܛܠܘ ܠܝܘܐܒ. ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܥܡܐ ܡܢ ܥܒܕܝ ܕܘܝܕ. ܘܡܝܬ ܐܘܪܝܐ ܗܬܝܐ ܐܦ ܗܘ.
18 ܘܫܕܪ ܝܘܐܒ ܘܐܚܘܐ ܠܕܘܝܕ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܩܪܒܐ.
19 ܘܦܩܕ ܠܡܠܐܟܐ ܠܡܐܡܪ ܟܕ ܫܠܡܬ ܠܡܠܬܐ ܕܩܪܒܐ ܠܡܠܟܐ.
20 ܘܗܘܐ ܐܢ ܡܬܪܥܝ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܟ ܠܡܢܐ ܩܪܒܬܘܢ ܠܩܪܝܬܐ ܕܠܡܢܚܐ. ܗܠܐ ܝܕܥܬܘܢ ܕܢܪܡܘܢ ܡܢ ܫܘܪܐ.
21 ܡܢ ܩܛܠ ܐܒܝܡܠܟ ܒܪ ܝܪܒܫܬ. ܗܠܐ ܐܢܬܬܐ ܫܕܪܬ ܥܠܘܗܝ ܦܠܚ ܪܟܒ ܡܢ ܥܠ ܫܘܪܐ. ܘܡܝܬ ܒܬܒܨ. ܠܡܢܐ ܩܪܒܬܘܢ ܠܩܪܝܬܐ. ܘܬܐܡܪ ܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܗܬܝܐ ܡܝܬ.
22 ܘܐܙܠ ܡܠܐܟܐ. ܘܐܬܐ ܘܐܚܘܐ ܠܕܘܝܕ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܫܕܪܘܗܝ ܠܗ.

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

8 ثم قال داود لاوريا انزل الى بيتك واستريح واغتسل. فخرج اوريا من عبد الملك. وامر الملك
9 بان يتبع بخبين * فوقف اوريا على باب الملك مع عبيد الملك. ولم ينزل الى بيته * واخبر داود
10 ان اوريا لم ينزل الى بيته. قال داود لاوريا اجيت من السفر. ما بالك ما نزلت الى بيتك * قال اوريا
11 لداود. تابوت عهد الرب. وآل اسرائيل ونزول في الخيام. ويوآب سيدي وعبيد الملك
12 سيدي نزول في الصحراء. وانا انطلق الى منزلي. واكل واشرب. وادخل الى اهلي. لا وحياتك
13 وحياة نفسك اني ما افعل هذا * قال داود لاوريا. اصبر اليوم. واذا كان غدا ارسلتك. وبقي
14 اوريا في اورشليم ذلك اليوم * فلما كان من الغد دعاه داود. فعشى معه وسربه وقبله. وخرج
15 مسيا ورقد عند باب الملك مع الحرس. ولم ينزل الى منزله * فلما كان في اليوم الثالث. كتب
16 داود الى يوآب كتابا. وارسله مع اوريا * وقال في الكتاب هكذا. صير اوريا في اول الحرب. واذا
17 استبسل الحرب ارجعوا واتركوه وحده ليقتل * فلما نزل يوآب حول القرية. واقام اوريا مع
18 الرجال الابطال * خرج اهل القرية محاربوا يوآب. وقتل هناك قوم من عبيد داود. وقتل اوريا
19 الحثاني ايضا * فارسل يوآب الى داود. واخبره بجميع ما كان في الحرب * وامر يوآب الرسول
20 وقال له. اذا فرغت من كلامك للملك واخبارك اياه بكل سعي كان في الحرب * فاذا غضب
21 الملك وقال. لم دنوتم من سور المدينة للحرب. اما تعلمون ان الذين فوق سور المدينة
22 يرمونكم * من قتل ابيملك بن يربعشث. اليس امراة رمته بقطعة رحا من فوق السور
فمات. فلماذا دنوتم من السور. اذ قال هذا القول. فقل ان اوريا الحثاني عبدك قتيل * فانطلق
الرسول. واخبره بجميع ما قال له يوآب *

Versio VUL.LAT.

8 Et dixit David ad Uriam, Vade in domum tuam, & lava pedes tuos. Et egressus est Urias de domo regis, secutúsque est eum cibus regius. Dormivit autem Urias ante portam domûs regiæ cum aliis servis domini sui, & non descendit ad domum suã. 10 Nuntiatúmque est David, dicentibus, Non ivit Urias in domum suam. Et ait David ad Uriam, Numquid non de via venisti? quarè non descendisti in domum tuam? Et ait Urias ad David, Arca Dei & Israel & Juda habitant in papilionibus, & dominus meus Joab, & servi domini mei super faciem terræ manent: & ego ingrediar domum meam, ut comedam & bibam, & dormiam cum uxore mea? per salutem tuam, & per salutem animæ tuæ, non faciam rem hanc. Ait ergò David ad Uriam; Mane hic etiam hodie, & cras dimittam te. Mansit Urias in Jerusalem in die illa & altera: Et vocavit eum David ut comederet coram se & biberet, & inebriavit eum: qui egressus vesperè, dormivit in strato suo cum servis domini sui, & in domum suam non descendit. Factum est ergò mane, et scripsit David epistolam ad Joab: misitque per manum Uriæ, Scribens in epistola; Ponite Uriam ex adverso belli, ubi fortissimum est prælium: & derelinquite eum, ut percutiãtur interfatur. Igitur cùm Joab obsideret urbem, 18 posuit Uriam in loco ubi sciebat viros esse fortissimos. Egressíque viri de civitate, bellabant adversùm Joab, & ceciderunt de populo servorum David, & mortuus est etiam Urias Hetheus. Misit itaque Joab, & nuntiavit David omnia verba prælii: Præcepíque; nuntio, dicens; Cùm compleveris universos sermones belli ad regem, Si cum videris indignatu, & dixerit, Quarè accessistis ad murum, ut prælíaremini? an ignorabatis quòd multa desùp ex muro tela mittantur? Quis percussit Abimelech filium Jerobaal? nónne mulier misit super eum fragmen molæ de muro, & interfecit eum in Thebes? quarè juxta murum accessistis? dices; Etiam servus tuus Urias Hetheus occubuit. Abiit ergò nuntius, & venit, & narravit David omnia quæ ei præceperat Joab.

Vers.GRÆC.LXX.Interp.cumTranſ.LAT.

8 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ τῷ Οὐρίᾳ, Κατάβηθι εἰς τὸ *Et dixit David uriæ, Descende*
οἶκόν σου, καὶ νίψαι τοὺς πόδας σου. καὶ ἐξῆλθεν *in domũ tuũ, & lava pedes tu-*
ὁ Οὐρίας ἐκ τοῦ βασιλικοῦ, καὶ ἐξεδόθη *ei. Et exivit Urias è domo regis:*
ὀπίσω αὐτοῦ ἄρσις τῆς βασιλικῆς. καὶ ἐκοιμήθη *exivit post eũ (è) domusium*
ὁ Οὐρίας ἐπὶ θύρας τῆς βασιλικῆς μετὰ πάντων *fuit, & non descendit in domum*
τῶν παιδαρίων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ οὐ κατέβη εἰς *suã. Et annunciaverunt David,*
τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Δαυὶδ λέ- *dicentes, Quia non descendit u-*
γοντες, Ὅτι οὐ κατέβη Οὐρίας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. *riam in domum suã. Et dixit Da-*
καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Οὐχὶ ἔξ ὁδοῦ ἐλή- *vid ad uriam, Nonne ex itinere*
λυθας; τί ὅτι οὐ (3) κατέβης εἰς τὸν οἶκον σου; *venisti? quarè non descen-*
καὶ (4) Καὶ εἶπεν Οὐρίας πρὸς Δαυὶδ, Ἡ κιβωτὸς, καὶ Ἰσραὴλ, καὶ Ἰούδας κατοικοῦσιν ἐν σκηναῖς, καὶ ὁ κύριός μου Ἰωὰβ, καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ κυρίου μου ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς παρεμβεβλήκασι, καὶ ἐγὼ εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν μου φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ κοιμηθῆναι μετὰ τῆς γυναικός μου. (4) ὡς ζῇ ψυχή σου, εἰ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Οὐρίαν, Κάθισον ἐνταῦθα καὶ σήμερον, καὶ ἀποστελῶ σε αὔριον. Καὶ ἐκάθισεν Οὐρίας ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ τῇ ἐπαύριον. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Δαυὶδ, καὶ ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν, καὶ ἐμέθυσεν αὐτόν. καὶ ἐξῆλθεν ἑσπέρας τοῦ κατακοιμηθῆναι ἐπὶ τὴν στρωμνὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν παιδαρίων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐ κατέβη. Καὶ ἐγένετο τὸ πρωΐ, καὶ ἔγραψεν Δαυὶδ βιβλίον πρὸς Ἰωὰβ, καὶ ἀπέστειλεν διὰ χειρὸς Οὐρίου. Καὶ ἔγραψεν ἐν βιβλίῳ λέγων, Ἐκβάλετε τὸν Οὐρίαν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κραταιῷ, καὶ ἀποστραφήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ πληγήσεται καὶ τελευτήσει. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πολιορκεῖν τὸν Ἰωὰβ τὴν πόλιν, καὶ ἔστησεν τὸν Οὐρίαν ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἔγνω ὅτι ἄνδρες δυνατοὶ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμουν τὸν Ἰωὰβ, καὶ ἔπεσαν ἀπὸ τῶν παιδαρίων τοῦ κυρίου τοῦ Δαυὶδ, καὶ ἀπέθανεν καὶ ὁ Οὐρίας ὁ Χετταῖος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ, καὶ ἀνήγγειλεν τῷ Δαυὶδ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τὸν Ἰωὰβ. καὶ ἐνετείλατο τῷ ἀγγέλῳ, λέγων, Ἐν τῷ συντελεῖσθαι πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐὰν ᾖ, (5) τὰ θυμῷ σου ἐὰν εἴπῃ σοι, Ἵνα τί ἐκολλήθητε πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολεμῆσαι; οὐκ ἐπίστασθε ὅτι (6) τοξεύσουσιν ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (7) τοῦ Ἱεροβοὰλ; οὐχὶ γυνὴ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θεμεσί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; MS. A.(8) Ὅτερα εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Οὐρίᾳ, Ἐπὶ τὸ βασιλικὸν σάκκιον ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ ἐνετείλατο (7) Τί ἐκάκωσε τὴν ὀργήν σου; καὶ ἐὰν εἴπῃ σοι (8) Ἵνα τί ἐκολλήθητε πρὸς τὸ τεῖχος; οὐκ ἐπίστασθε ὅτι (9) τοξεύσουσιν ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (10) τοῦ Ἱεροβοὰλ; οὐχὶ γυνὴ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θεμεσί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; (11) Καὶ εἰ ἐρεῖ σοι ὁ βασιλεὺς ὀργιζόμενος, καὶ εἴπῃ σοι, Ἵνα τί ἐκολλήθητε πρὸς τὸ τεῖχος; οὐκ ἐπίστασθε ὅτι (12) τοξεύσουσιν ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν τοῦ Ἱεροβοὰλ; οὐχὶ γυνὴ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θεμεσί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; (13) Καὶ ἐὰν εἴπῃ σοι ὁ βασιλεὺς, Ἐὰν ἐπὶ τὸ βασιλικὸν σάκκιον ἐν τῷ πολέμῳ. Καὶ ἐνετείλατο (7) Τί ἐκάκωσε τὴν ὀργήν σου; καὶ ἐὰν εἴπῃ σοι (8) Ἵνα τί ἐκολλήθητε πρὸς τὸ τεῖχος; οὐκ ἐπίστασθε ὅτι (9) τοξεύσουσιν ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν (10) τοῦ Ἱεροβοὰλ; οὐχὶ γυνὴ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θεμεσί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; (11) Καὶ εἰ ἐρεῖ σοι ὁ βασιλεὺς ὀργιζόμενος, καὶ εἴπῃ σοι, Ἵνα τί ἐκολλήθητε πρὸς τὸ τεῖχος; οὐκ ἐπίστασθε ὅτι (12) τοξεύσουσιν ἀπὸ τοῦ τείχους; τίς ἐπάταξεν τὸν Ἀβιμέλεχ υἱὸν τοῦ Ἱεροβοὰλ; οὐχὶ γυνὴ ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν κλάσμα μύλου ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ἀπέθανεν ἐν Θεμεσί; ἱνατί προσηγάγετε πρὸς τὸ τεῖχος; (13) Καὶ ἐὰν εἴπῃ σοι ὁ βασιλεὺς

Targum JONATHAN.

8 וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה חוּת לְבֵיתָךְ וּשְׁטוּף רַגְלָךְ וּנְפַק אוּרִיָּה מִבֵּית מַלְכָּא וּנְפַקַת בָּתְרוֹהִי
סְעוּדַתָא דְמַלְכָּא וּשְׁכַב אוּרִיָּה בְּתַרְעָא דְּבֵית מַלְכָּא עִם כָּל עַבְדֵי רְבוֹנֵיהּ וְלָא נְחַת לְבֵיתֵיהּ:
9 וְאִתְיְהִיבַת לְדָוִד לְמֵימַר לָא נְחַת אוּרִיָּה לְבֵיתֵיהּ וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה הֲלָא מְאוֹרְחָא אַתְּ אָתֵי
מָא דֵין לָא נְחַתְּ לְבֵיתָךְ: וַאֲמַר אוּרִיָּה לְדָוִד אֲרוֹנָא וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יַתְבִין בְּמַטְלֵיָא
וְרִבּוֹנִי יוֹאָב עַבְדֵי רִבּוֹנִי אַל אַפֵּי אַרְעָא שָׁרֵן וַאֲנָא אֵעוֹל לְבֵיתִי לְמֵיכַל וּלְמִשְׁתֵּי וּלְמִשְׁכַּב
עִם אִתְּתִי חַיָּךְ וְחַיֵּי נַפְשָׁךְ אִם אֶעֱבֵיד יָת פִּתְגָמָא הָדֵין: וַאֲמַר דָּוִד לְאוּרִיָּה חַב הָכָא אַף
יוֹמָא הָדֵין וּמְחַר אֶשְׁלַחְנָךְ וִיתֵב אוּרִיָּה בִּירוּשְׁלֵם בְּיוֹמָא הָהוּא וּבְמָחֳרָתוּהִי: וּקְרָא
לֵהּ דָּוִד וְאָכַל קֳדָמוֹהִי וְשְׁתִי וְרַוְיֵהּ וּנְפַק בְּרַמְשָׁא לְמִשְׁכַּב עִם עַבְדֵי רְבוֹנֵיהּ
וְלֵיתֵיהּ לְבֵיתֵיהּ לָא נְחַת: וַהֲוָה בְּצַפְרָא וְכַתַב דָּוִד אִגַּרְתָּא לְיוֹאָב וְשַׁדַּר בִּידֵי אוּרִיָּה: וְכַתַב
בְּאִגַּרְתָּא לְמֵימַר הַבוּ יָת אוּרִיָּה לְקֳבֵל אֲפֵי קְרָבָא תַקִּיפָא דְּתַתְּרוּהִי וְתִתְּרוּן מִן בַּתְרוֹהִי וְתִתְקְטֵל
וְתִמּוּת: וַהֲוָה כַּד רָעֵי יוֹאָב עַל קִרְיָתָא דְּהֲוָה יָדַע דְּתַמָּן אִינּוּן גֻּבְרִין חַסְנִין:
וּנְפַקוּ אַנְשֵׁי קִרְיָתָא וְאִיתְיַהִיבוּ קְרָבָא עִם יוֹאָב וְאִתְקְטִלוּ מִשַּׁלְטָנֵי עַבְדֵי דָוִד וּמִית אוּרִיָּה
חִתָּאָה: וְשַׁלַּח יוֹאָב וְחַוִּי לְדָוִד יָת כָּל עִסְקֵי קְרָבָא: וּקְפִיד יָת אוּגְרָא לְמֵימַר כְּשֵׁיצוּתָךְ
יָת כָּל עִסְקֵי קְרָבָא לְמֵחֲוֵי לְדָוִד וְיִתְרְעֵי אַף מַלְכָּא: וְאִם אֲמַרְתָּךְ רְגִיזָא מַלְכָּא וְיֵימַר לָךְ מָא דֵין
אִתְרַבְּרִתּוּן לְקַרְתָּא לְאַגָּחָא לְחֵילָא וַיְדַעְתּוּן דְּיִתְרְמוּן עֲלֵיכוֹן מִן שׁוּרָא מַן קְטִיל יָת
אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרֻבֶּשֶׁת הֲלָא אִתְּתָא דְּשַׁדַּרַת עֲלוֹהִי פְּלָגוּת רֶכֶב רְחֵיָא מִן שׁוּרָא וּמִית בְּתֵבֵץ
לָמָא אִתְקְרַבְתּוּן לְשׁוּרָא וְתֵימַר אַף עַבְדָּךְ אוּרִיָּה חִתָּאָה מִית: וַאֲזַל אוּגְרָא וַאֲתָא וְחַוִּי
לְדָוִד יָת כָּל דִּי אֲשַׁלְּחֵיהּ יוֹאָב:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

8 Et dixit David ad Uriah, Descende ad domum tuam, et lava pedes tuos: & 8
exivit Urijah de domo regis, et exivit post eum cibus regis. Et cubuit Urijah 9
in porta domus regis cum omnibus servis domini sui, et non descendit in
domum suam. Et indicatum David, dicendo: Non descendit Urijah in do- 10
mum suam. Et dixit David ad Urijah; Nonne de via tu venisti et ut quid hoc
non descendisti in domum tuam? Et dixit Uriah ad David, Arca Dei et Is- 11
rael, et Jehudah sedent in umbraculis, et dominus meus Joab, et servi domi-
ni mei super facies agri manent, et ego intrabo domum meam ad come-
dendum et ad bibendum, et ad cubandũ cum uxore mea? Per vitam tuam
et per vitã animæ tuæ, si fecero verbum hoc. Et dixit David ad Uriah, Sede 12
hic etiam hodie, et cras mittã te. Et sedit Uriah in Jerusalem in die illo, & 13
in die sequenti, Et vocavit illũ David, et comedit ante illũ, et bibit, et inebri-
avit eum, et exivit vespere ad cubandũ in lecto suo cum servis domini
sui; et in domũ suam non descendit. Et fuit in aurora, scripsit David epi- 14
stolam ad Joab, et misit per manũ Uriah. Et scripsit in epistola, dicendo: 15
Date Uriah contra faciẽ prælii fortis, & revertimini de post illum ut per-
cutiatur et moriatur. Et fuit quando obsedit Joab urbẽ, posuit Uriah in lo-
co quem cognovit ep robusti viri ibi essent. Et exierunt homines urbis, & 17
inierunt prælio cũ Joab, et ccisi sunt de populo de servis David, et mor-
tuus est etiã Uriah Hhithæus. Et misit Joab et indicavit David omnia ne- 18
gocia belli. Et justit nuticio, ut diceret: Ubi absolveris omnia negocia bel- 19
li loqui cum rege. Et erit si incendatur indignatio regis, et dixerit tibi, 20
quid appropinquãstis ad urbem, ut congrederemini? nónne sciebatis quòd
dejicerent super vos ex muro? Quis occidit Abimelech filiũ Jerubesheth? 21
nonne mulier dejecit super illum partem superioris molæ ex muro, et
mortuus est in Thebesẽ? ad quid appropinquãstis ad murum? et dices,
Etiam servus tuus Uriah Hhithæus mortuus est. Et ivit nuncius, et venit, 22
et indicavit Davidi omnia quæ mandavit eis Joab.

Tum dixit David ad Uriam Hethæũ, Descen- 8
de ad domum tuam ut laves pedes tuos. Uriã itaque è domo regis egresso, egressum est post
eum munus regis. At Uria cubavit in vesti- 9
bulo regis, ad latus reliquorum servorum do-
mini sui, nec descendit in domum suã. Cùm- 10
que retulissent Davidi Uriam non descendif-
se in domũ suam, dixit David Uriæ, En exi-
nere adversùs, quarè non descendisti in do-
mum tuã? Respondit Uria Davidi. Arca fœ-
deris Domini, & Israel ac Juda morantur in
tentoriis, & dominus meus Joab servique do-
mini mei jacent in superficie campi, & ego
irem domum meam, comederem ac bibe-
rem, & cubarem cum uxore mea? nequa-
quam per vitam tuam & per vitam animæ
tuæ; nihil tale committam. Dixit David Ui- 12
riæ, Maneto hic hodiè, & cras dimittam
te: mansíque Uria die illo in Jerusalem.
Posùtque die accersivit eum David ut come- 13
deret in præsentia sui, biberet, ac inebria-
retur; ille tamen vespere egressus cubavit
ad latus servorum domini sui, neque de-
scendit in domum suam. Manè verò scri- 14
psit David epistolam ad Joabum, misíque
per Uriam. Scripsit autem ad eum, Collo-
ca Uriam in fronte validissimæ pugnæ, de-
inde recedite ab eo, ut percussus intereat. 15
Cùm ergò obsideret Joab civitatem, fhi- 16
tuit Uriam in loco ubi noverat viros esse
robustissimos. Et egressi cives urbis, bel- 17
lum gesserẽ cum Joabo: & ceciderunt ibi
de populo, *nempe* de servis Davidis mu-
nelli, & Uria quoque Hethæus mortuus
est. Tum mitteus Joab ut indicaret Da- 18
vidi quicquid contigerat in bello, Præ-
cepit Joab nuntio, dixitque ad eum, Cùm
finem feceris narrandi regi quicquid acci-
dit in bello, 19 Si æstuaverit ira regis, di- 20
xerítque tibi, Cur propè accessistis ad ur-
bem ut oppugnaretis eam? annon sciebatis
eos è muro ejaculatores? Quis inter- 21
fecit Abimelechum filium Nedubeelis? nón-
ne mulier dejecit super eum fragmentũ supe-
rioris partis molæ de muro, & interiit? cur
accessistis ad murum? Si hæc tibi dixerit, dic
ei, Etiam servus tuus Uria Hethæus mortuus
est. Profectus itaque nuntius retulit Davi- 22
di quicquid mandaverat ei Joab.

Tum dixit David uriæ, Descende in do-
mum tuam ut quiescas; lauas. Quam-
ergò egressus est Uria de regis, egressus est post
sequentur eum. Mansit verò jacens ad o- 9
stium regis sui cum servis regis, nec de-
scendit in domum suam. Cùm ne nuntia- 10
tum esse Davidi quòd Uria non descen-
dissit in domum suam, dixit David Uriæ,
Ex itinere venis, quare non descendisti in
domum tuam? An Uria Davidi. A co fe- 11
dere Domini, & gens Judæa cum gente
Israelitica degunt in tentoriis, & Joab do-
minus meus, & reliqui servi domini mei
sub dio morantur, & ego me recipiam
domum meam, edentem ac bibentem, intra-
vemque ad domesticas meas? minimè
geritum per vitam tuam, & per vitam a-
nimæ tuæ nullo modo id faciam. Ait Da-
vid uriæ, Expectãs hodie, & ad venente
crastina dabo te mutante: mansíque Uria in
Jerusalem eo die. Advocavit eum 13
David, prosùque cum eo bibit & vemulen-
tus factus est;

שמואל ב׳: יב

23 וַיֹּאמֶר הַמְלָאךְ אֶל־דָּוִד כִּי־עֹבְרִו עֹלְיוֹ הָאֲנָשִׁים
24 וַיָּאֶא אֶלְיוֹ הַשֹּׁרָה וַיַּרְיֶם עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר
25 וַיֹּרוּ אֲנָשֵׁי הַשֹּׁרָה אֶל־עֲבָדָיו בַּעַל הַחוֹמָה וַיִּזְרְקוּ
מִעֲבֵי הַחֵרֶב וַגַּם עַבְדָּו אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃
26 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל הַמַּלְאָךְ כֹּה תֹאמַר אֶל־יוֹאָב אַל־
יֵרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כִּי־כֹה וְכֹה תֹאכַל
הַחֶרֶב אַל תֵּחֱזַק מִלְחָמָתְךָ אֶל הָעִיר וְהַרְסָהּ וְחִזְּקֻהוּ׃
27 וְתִשְׁמַע אִשֶׁת אוּרִיָּה כִּי־מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ
וַתִּסְפֹּד עַל־בַּעְלָהּ׃ וַיַּעֲבֹר הָאֵבֶל וַיִּשְׁלַח דָּוִד
וַיַּאַסְפֵהָ אֶל־בֵּיתוֹ וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ בֵן
וְהַדָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד בְּעֵינֵי יְהוָה׃

CAP. XII. יב

1 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־נָתָן אֶל־דָּוִד וַיָּבֹא אֵלָיו
וַיֹּאמֶר לוֹ שֹׁפְטִים הָיוּ בְּעִיר אַחַת אֶחָד עָשִׁיר
2 וְאֶחָד רָאשׁ׃ לָעָשִׁיר הָיָה צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד
3 וְלָרָשׁ אֵין־כֹּל כִּי אִם כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה אֲשֶׁר
קָנָה וַיְחַיֶּהָ וַתְגַדֵּל עִמּוֹ וְעִם בָּנָיו יַחְדָּו מִפִּתּוֹ תֹאכַל
וּמִכֹּסוֹ תִשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ תִשְׁכָּב וַתְּהִי לוֹ כְּבַת׃
4 וַיָּבֹא לְאִישׁ הָעָשִׁיר וַיַּחֲמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת
לָאֹרֵחַ הַבָּא אֵלָיו וַיִּקַּח אֶת־כִּבְשַׂת הָאִישׁ הָרָאשׁ וַיַּעֲשֵׂהוּ
לָאִישׁ הַהוּא הַבָּא׃
5 וַיִּחַר־אַף דָּוִד בְּאֹד עַל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר אֶל־נָתָן חַי־יְהוָה כִּי בֶן־מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת׃
6 וְאֶת־הַכִּבְשָׂה יְשַׁלֵּם אַרְבַּעְתָּיִם עֵקֶב אֲשֶׁר
עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל אֲשֶׁר לֹא חָמָל׃
7 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
וְאָנֹכִי הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׁאוּל׃
8 וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת בֵּית אֲדֹנֶיךָ וְאֶת נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ
וָאֶתֵּן לְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה וְאִם מְעָט וְאֹסִיפָה לְךָ כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה׃

23 Et dixit nuntius ad David; Prævaluerunt Opia: David ad
24 viri, et egressi sunt ad nos in
ingrum: nos autem facto impetu
perfecuti eos fumus usque ad
portam civitatis. Et direxerunt
25 jacula sagittarii ad servos tuos
et muro desuper: mortuique
sunt de servis regis, quinetiam
servus tu Urias Hethæus mor-
tuus est. Et dixit David ad
nuntium, Hæc dices Joab; Non
te frangat ifta res varius enim
eventus est belli; nunc hunc, &
nunc illum consumit gladius:
conforta bellatores tuos ad-
versus urbem, ut deftruas eam,
& exhortare eos. Audivit au-
tem uxor Uriæ, quòd mortuus
esset Urias vir suus, & planxit
eum. Transacto autem luctu,
misit David, & introduxit eam
in domum suam, & facta eft
ei uxor, peperitque ei filium:
& displicuit verbum hoc,
quod fecerat David, coram
Domino.

CAP. XII.

1 Misit ergò Domin° Nathan
ad David: qui cùm veniffet ad
eum, dixit ei; Duo viri erant
in civitate una, unus dives, &
2 alter pauper. Dives habebat
oves, & boves plurimos valdè.
3 Pauper autem nihil habebat o-
mnino, præter ovem unam par-
vulam, quam emerat & nutri-
erat, & quæ creverat apud eum
cum filiis ejus simul de pane
illius comedens, & de calice
ejus bibens, & in sinu illius
dormiens: erátq; illi sicut filia.
4 Cùm autem peregrinus quidà
venisset ad divitem, parcens
ille filmere de ovibus & de
bobus suis, et exhiberet convi-
vium peregrino illi qui vene-
rat ad fe, tulit ovem viri pau-
peris, & præparavit cibos ho-
mini qui venerat ad fe. Ira-
tus autem indignatione David
adversùs hominem illum mi-
mis, dixit ad Nathan; Vivit
Dominus, quoniam filius mor-
tis eft vir qui fecit hoc. Ovem
5 reddet in quadruplum, eò
quòd fecerit verbum istud, &
6 non pepercerit. Dixit autem
Nathan ad David, Tu es ille
vir: Hæc dicit Dominus Deus
Israel; Ego unxi te in regem
super Israel, & ego eruti te de
7 manu Saul. Et dedi tibi do-
mum domini tui, & uxores
domini tui in sinu tuo, dedique
tibi domum Israel & Juda: &
si parva fuit ista, adjiciam tibi
multo majora.

Versio VULG. LAT.

23 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς Δαυΐδ, Ὅτι ἐπεκράτησαν οἱ ἄνδρες, οἱ (β) ἐξῆλθον πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐδιώξαμεν αὐτοὺς ἕως τῆς θύρας τῆς πόλεως. Καὶ ἔβαλον οἱ τοξόται πρὸς τοὺς παῖδάς σου ἀπὸ τοῦ τείχους, (γ) καὶ τινὲς τῶν παίδων σου ἔπεσαν· καὶ καὶ Οὐρία ὁ Χετταῖος ἀπέθανε. Καὶ εἶπε Δαυΐδ πρὸς τὸν ἄγγελον, Τάδε ἐρεῖς πρὸς Ἰωαβ· Μὴ πονηρὸν ἔσω σε ὀφθαλμὸς (α) τὸ πρᾶγμα οὗτο, ὅτι πατὰ ἓν ἄτοις ὡς τὰ ἄτοις (β) φάγῃ ἡ μάχαιρα. κραταιώσον τὸν (γ) πόλεμόν σου τὸν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ καταβάλον αὐτὴν, καὶ κραταιώσον (δ) αὐτόν. Καὶ ἤκουσε ἡ γυνὴ Οὐρίου ὅτι ἀπέθανε Οὐρίας ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ κατεκόψατο (ε) τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ (δ) διῆλθε τὸ πένθος, καὶ ἀπέστειλε Δαυΐδ, καὶ συνήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. (ζ) καὶ ἐπονηρεύσατο τὸ ῥῆμα τὸ ὃ ἐποίησε Δαυΐδ ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου.

MS. A. (α) ὀφθαλμὸν πρὸς ἡμᾶς (γ) καὶ ἐν Οὐρίᾳ ὁ Χετταῖος (δ) καταφάγεται (ε) πόλεμον (ζ) πρὸς τὸν (ζ) αὐτῶν. (α) ἐπὶ τὸν (β) Ἰωαβ ὃν (γ) ἐξῆλθον πονηρῶ τῷ

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

13 Et dixit nuntius ad David; 14 Quòd prævaluerunt viri isti
ut egrederentur ad nos in
agrum, & fumus super eos ef-
fugimus usque ad ostium portæ. Et sagitta-
rii de exterior super nos in e-
desuper muro, & mortui sunt de
pueris vestis, & etiam servus tuus
Urias Hettæus mortuus est. Et 15
dixit David ad nuntium, Hæc
dices ad Joab; Ne malum sit in
oculis tuis verbum hoc: quoniam
interdum quidem se, & inter-
dum se comedet gladius. Fac in-
valescere prælium tuum in ci-
vitatem, & deftrue eam, & (a)
conforta eam. Et auditivit mu- 16
lier Uriæ, quia mortuus est vi-
ri ejus: & planxit virum
suum. Et transiit luctus, & mi- 17
sit David, & conduxit eam in
domum suam: & facta est ei in
uxorem, & peperit ei filium. Et
nequiva apparuit verbum quod
fecit David in oculis Domini.

CAP. XII.

Misitque Dominus Nathan propheram ad 1
Davidé, qui cùm adivisset eum, dixit illi;
Duo homines erant in civitate quadam, unus
dives, alter verò pauper. Dives habebat
oves ac boves magno numero: Pauper au- 2
tem nihil habebat omnino, præter oviculam
unicam quã possidebat, quæ cum eo & cum
filiis ejus simul vivebat, ex ejus pane come-
debat, & ex ejus calice bibebat, dormiebat-
que in sinu ipius, denique instar filiæ ab eo
habebatur. Advenente ad virum illum divi- 4
tem hospite, parcens hic accipere de bobus
suis & de ovibus suis quod mãctaret hospiti
qui ad se venerat, accepit oviculam pau-
peris illius, mãctavitque hospiti suo.
Tunc iratus David in virum illum, dixit; 5
vivit Dominus, reus eft mortis vir qui hoc
fecit: Et pro ovicula una quatuor reliituet, 6
quòd ita fecerit, nec pepercerit. Ait illi Na-
than propheta, Tu es vir ille. Sic dicit Do-
minus Deus Israelis, Ego te unxi ut regnares
super populum meum Israelem, & ego li- 8
beravi te de manibus Saulis; Dedique tibi
filias dominorum tuorum, & uxores domini
tui in sinu tuo cubare feci, insuper dedi
tibi filias Israelis ac Judæ: quòd si pauca
erant, diuiffes utinam, & adjecissem tibi
plures plurefque.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܘܐܡܪ ܡܠܐܟܐ ܠܕܘܝܕ ܕܐܬܬܩܦܘ ܓܒܪܐ ܗܠܝܢ ܥܠܝܢ ܠܬܪܥܐ ܘܪܕܦܢ ܠܗܘܢ ܥܡܢ ܥܕ ܬܪܥܐ ܕܩܪܝܬܐ ܘܪܡܘ ܠܢ ܪܡܝܐ ܘܢܦܠܘ ܡܢ ܥܒܕܝܟ ܒܬܪܥܐ ܕܫܘܪܐ ܘܐܦ ܥܒܕܟ ܐܘܪܝܐ ܚܬܝܐ ܡܝܬ ܗܘܐ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܠܡܠܐܟܐ ܗܟܢܐ ܬܐܡܪ ܠܝܘܐܒ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܥܠ ܥܝܢܝܟ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܕܡܛܠ ܕܡܢ ܗܢ ܢܬܟ ܚܪܒܐ ܘܢܬܟ ܠܩܪܝܬܐ ܘܬܬܩܦ ܠܗ ܘܬܬܩܦ ܠܗ ܘܬܬܩܦ ܠܗ ܘܫܡܥ ܐܢܬܬ ܐܢܬ ܐܢܬ ܐܢ

שמואל ב : יב

Versio VULGAT.

9 eius oculis in malum faciendo, Domini verbum contempsisti? Quare
מדוע בזית את־דבר יהוה לעשות הרע בעיני
אשר־אוריה החתי הכית בחרב ואת־אשתו לקחת לך
non nunc fit. Hæthæus filius gladio in occidisti ipsum & uxorem in
לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: ועתה לא
ore contempsisti quod verum fecisti in usque tua domo de gladius recedet
תסור חרב מביתך עד־עולם עקב כי בזתני
in tuo in usque in sæculum, Chiithai Urijah uxorem
ותקח את־אשת אוריה החתי להיות לך לאשה:
filium te fuge fatum conjurgere ego Ecce: Dominus dixit Sic
כה אמר יהוה הנני מקים עליך רעה
mulum te fuge fatum conjurgere ego Ecce: Dominus dixit Sic
מביתך וקחתי את־נשיך לעיניך ונתתי לרעיך
tu Urijæ huius Solis oculis in tuis uxoribus cum tabula &
ושכב עם־נשיך לעיני השמש הזאת: כי אתה
omni coram hoc terram faciam ego & filiis tuis fecisti
עשית בסתר ואני אעשה את־הדבר הזה נגד כל
Solis coram & Israel David dixit Et
ישראל ונגד השמש: ויאמר דויד אל־נתן חטאתי
fecit tristitie Dominus Etiam; David ad Nathan dixitque: Domino
ליהוה ויאמר נתן אל־דויד גם יהוה העביר
fecisti tristitie in tua omnis quia, Verumtamen moriteris non, tuis peccatum
חטאתך לא תמות: אפס כי־נאץ נאצת
illi inimicis filius etiam; ergo tuis in Domini inimicos
את־אויבי יהוה בדבר הזה גם הבן הילוד לך
Dominus percutis & filii domum in Nathan abiit Et, morietur moriendo
מות יומת: וילך נתן אל־ביתו ויגף יהוה
adulit uxor & David Urijah uxor peperit quem natum
אתהילד אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש:
jejunii David jejunasti & puero pro Deum David quæsiti Et
ויבקש דוד את־האלהים בעד הנער ויצם דוד צום
feniores surrexerunt Et terram super jacuit & pernoctavit & venit &
ובא וישכב ארצה: ויקמו זקני
non & unluit & terra de et faciem fuger ad et & fere et domus
ביתו עליו להקימו מן־הארץ ולא אבה ולא
mane et mortu & septimo die in fuit Et panem eis cum comedit
בדר אתם לחם: ויהי ביום השביעי ויתת הילד
quia eum fit mortuus quod ei nunciare David servi timuerunt que
ויראו עבדיו להודיעו לו כי־מת הילד כי
nos & quam ad fumus locuti puerum natum cum esset in Ecce: dixerunt
אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא
prime est Mortuus: eum ad dicemus quomodo & profes ecce in audivit
שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד
intellexit & profunum fui servi quod David vidit Et malum fiet ei &
ועשה רעה: וירא דויד כי עבדיו מתלחשים יבן
fecit mortu? Nil fuis servos ad David dixit; quæ? fit mortu? quod? Nil
דויד כי מת הילד ויאמר דויד אל־עבדיו המת
fe favit & terra de David Surrexitque est Mortu? dixerit & ? nunc
הילד ויאמרו מת: ויקם דויד מארץ וירחץ
fe inservisti & Dihi domi eft ingressus; fuas vestes mutavit & & unxit & & ?
וסך וחלף שמלתו ויבא בית־יהוה וישתחו
comedit & ? quem et pernoctavit & precatus & & fuam domi la venit &
ויבא אל־ביתו ויאל לחם ויאכל: ויאמרו עבדיו
surrexit ipsum ei mortu? quidn & & fecisti & jejunasti vivo nato pro
אליו מה־הדבר הזה אשר עשיתה
adhuc in dixit Et panem comedisti & & ?
בעבור הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד קמת
jejunasti vivo nato adhuc in dixit Et panem comedisti & & ?
ותאכל לחם: ויאמר בעוד הילד חי צמתי
? nam vivet & Domin? mei miserebitur, fiam Quis : dixi quia ; fevi & ?
ובכה כי אמרתי מי יודע יחנני יהוה וחי הילד:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Τί ὅτι ἐξουθένωσας τὸν λόγον κυρίου, τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιόμου; ὅτι τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐκάτεκτας ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες (κατοικεῖν σοι γυναῖκα). καὶ αὐτὸν ἐφονεύσατε ἐν ῥομφαίᾳ υἱῶν Αμμών. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀνθ' ὧν ἐξουθενώσαί με, καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου, τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα. Τάδε λέγει κύριος, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ σὲ κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου σου, καὶ λήψομαι τὰς γυναῖκάς σου ἀπ' ὀφθαλμῶν σου, καὶ δώσω τῷ πλησίον σου, καὶ κοιμηθήσεται μετὰ τῶν γυναικῶν σου ἐναντίον τοῦ ἡλίου τούτου. Ὅτι σὺ ἐποίησας (ἐν κρυφῇ) καὶ ἐγὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἐναντίον (κυρίου) τοῦ ἡλίου. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς Νάθαν, Ἡμάρτηκα τῷ κυρίῳ. καὶ εἶπεν Νάθαν πρὸς Δαυὶδ, Καὶ κύριος παρεθέσατο τὴν ἁμαρτίαν σου· οὐ μὴ ἀποθάνῃς. Πλὴν ὅτι (ἐν) παρεξείρει κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ, καὶ γε ὁ υἱός σου ὁ τεχθεὶς σοι θανάτῳ ἀποθανεῖται. Καὶ ἀπῆλθε Νάθαν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ἔθεραπευσε κύριος τὸ (κ) παιδάριον ὃ ἔτεκεν ἡ γυνὴ τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τῷ Δαυὶδ, καὶ ἐβαρύνθη σφόδρα. Καὶ ἐξῆλθον οἱ παῖδες τοῦ Δαυὶδ τοῦ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, ὅτι (ἐν) ἀπεκρίθησαν οἱ παῖδες αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν, Ὅτι τέθνηκε τὸ παιδάριον, καὶ πῶς κακά; Καὶ ἀνέπεσε Δαυὶδ ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐλούσατο, καὶ ἠλείψατο καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἠτήσατο ἄρτον φαγεῖν, καὶ (ἐν) παρεθέσαν αὐτῷ ἄρτον, καὶ ἔφαγε. Καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτῷ πρὸς αὐτὸν, Τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ὃ ἐποίησας (κ) ἕνεκα τῶν παιδαρίων; ἐν ζῷ (ἐν) κόπτεσθαι καὶ νηστεύειν, καὶ νυκτὸς ἀπέθανεν τὸ παιδάριον, ἀνέστης καὶ ἔφαγες ἄρτον καὶ πόμασας; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Ἐν τῷ τὸ παιδάριον ἔτι ζῆν κόπτεσθαι καὶ νηστεύειν, ὅτι εἶπα, Τίς οἶδεν εἰ ἐλεήσει με κύριος (ζῆσαι) τὸ παιδάριον;

MS.A. (ι) ηξιώθη, (κ) τὸν ἀ δὲν. (λ) πορεύσεται πρὸς ἐμὲ τὸ (μ) παιδάριον (ν) Οὐρίου τοῦ Δαυὶδ, (ξ) ἐνόλεσε τὸ ἀκούμενον δὲ (ο) ἀδικεσαι σε ἀφεσίστερος ἢ οἶκου οὐ ἐν ἀνδρὶ ἢ ἐγέρσει (π) ἐνώπιον, (ρ) ἐν τῷ ἔτι ζῆν τὸ παιδάριον ἐλεήσαι μὴ (σ) κύριος (τ) παρεθέσεν (υ) ὕστερον

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 Quare aspernatus es præceptum Dñi tui, ut & malum perpetrasti coram Domino? Uriam Hethæum gladio filiorum Ammon occidisti, & uxorem ejus duxisti tibi uxorem. Quapropter non abscedet gladius à domo tua in sæculum usque, eò quòd me sprevereis, & acceperis uxorē Uriæ Hethæi ut esset tibi uxor. 10 Sic dicit Dominus, Ecce fuscitabo contra te malū de domo tua, & uxores tuas te præsente ducā, dabōque proximo tuo qui cum eis concumbet in præsentia solis hujus. Tu 11 clàm fecisti, ego verò faciā hoc in præsentia totius Israelis & coram sole. Dixit David 12 Nathani, Peccavi coram Domino. Ait Nathan David, Etiam Dominus transtulit peccatū tuum, non morieris. Verumtamen, quia 13 Dñi hostes per actionem istā magnificasti, propterea filius qui tibi naturus est, omnino morietur. Deinde recepit se Nathan domū 14 suam: percussitque Dñs puerū, quem peperit uxor Uriæ Davidi, & consternatus est. De- 16 precatus est autem David Dominū pro puero, jejunavitque David jejunium in quo & pernoctavit, & cubavit, humi. Et quam- 17 vis intrarent seniores domūs ejus ut erigerent eum è terra, tamen noluit, neque cibū cum eis comedit. Die verò septimo defun- 18 ctus est puer, timuerunque servi Davidis indicare ei mortuū esse puerū. Dicebant enim, Vivente puero alloquebamur eū, nec audiebat nos; quomodo ergò diceremus ei mortū esse puerū? *proculdubio* malū *filii* inferet. At cùm vidisset David servos suos susurrantes, animadvertit David mortuum esse puerū: dixitque David servis suis, Mortuūne est puer? Dixerunt ei, Mortuus est. Tunc surrexit David è terra, lavit & unxit se, mutatisque vestibus suis ingressus est domū Dñi, & adoravit: tum domum suam reversus petiit cibum, quem oblatū comedit. Dicunt ei servi sui, Quid est hoc quod fecisti? 21 vivente puero, furgis, cibumque comedis. At 22 illis David, Vivente puero, jejunabam & orabam, dicebam enim, Quis scit an misereatur illi Deus, vivatque puer?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 *Quare contempsisti mandatū Domini? et* 9
inique dum fecisti coram Domino?
Uriam Gethæum in pugilatu occidisti: et
uxorem ejus accepisti uxorem tibi? 10
et ita efficietur in eppugnatione, domus
tua usque: Idcirco non desinet bellum de-
incepto de domo tua in perpetuum, eò
quòd spreveris mandatum meum, & ac-
cepisti uxorem Uriæ Gethæi ut esset tibi
uxorem tuam. Hæc dicit Dominus, Ecce
Domini. Dixit Dominus, Ecce suscitabo
tuos, dabōque eos alteri, & proximate,
ingredietur ad eos tuorum coram
coram Domino. Dixit Nathan prophetæ, Stulte
fecisti, at ego vemmerabo te pu-
blicè, coram omnibus filiis Israel, in sole.
Dixit David Nathan prophetæ, Stulte
ac impiè egi, & peccatum dispexisti
coram Domino. Dixit Nathan, Tam tibi
remittet, non morieris in pœnitentia. 14 *Ta-*
men quia fecisti hoc peccatum, & iniqui-
tatem Domino, videndo tui occasionem
pudendi; filius qui tibi infectus, brevè
morietur. Abiit Nathan domum suam. 15
Percussit autem Dominus infantem quem
genuit uxor Uriæ David, morbo, ap-
pressus est. Quapropter David rogavit 16
Dominum pro puero, jejunavitque David,
& pernoctavit jejunus, jacuit, super
terram. Cumque, pro seniores familiæ 17
ejus erigere eum à terra, sed nea sustrahere
eorum precibus, nec eibum gustavit cum
eis. Fuit autem die septimo ut mortuus 18
infans: timuerunque servi David indicare
ei mortem infantis. Dixerunt enim,
Quandoquidem dum vivens esset infans,
loquebamus & non acquiescebat nobis;
quomodo ergò significaremus nunc ei
mortem infantis? necnon si malum fi-
bimes inferat. Sed cùm vidisset David 19
servos suos murmurantes, intellexit mortuum
jam esse infantem: dixitque David
pueros suos, Obiitne infans? Dixerunt
Tam obiit. Siesta ergò David, surrexitque 20
de terra, tum lavit unxique se, vestes
suas mutatas, & ingressus domum Do-
mini adoravit, deinde domum suam re-
diens, præcepit affervi filii cibum; ablatu-
que, fuit ei, & comedit. Dixerunt ad 21
eum servi sui, Quodnā est quod ipsud quod
egisti? Dum vivens esset infans, jejunabas,
& flebas; quum verò mortuus est,
surgens comedisti. Dixit ei, David, quum 22
vivens esset infans, jejunabā & deprecebas:
ac dicebam, Quis scit? fortè misereatur
illi Dominus infantem, & vivat;

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

9 מדין בסדרתא על פתגמא דיוי דיוי דבשת קדמוהי די אוריה החיתאה קטל יתה בחרבא
10 וית אתתיה נסבתא לך לאתתא ויהי תסלקא מן בתך לעלם עלמין: ככן אמר יוי הא אנא
11 מקים עליך בישא מביתך ודי נשך לעינך ואתן
לחבריך דיסבון בנשך לעינא שמשא הדא: ארי אנת עבדתא בסתרא ואנא אעבד
12 ית פתגמא הדין קדם כל ישראל וקבל שמשא: ואמר דויד לנתן חבי יי קדמי יי ואמר
13 נתן לדויד אף יי אעבר חובך לא תמות: בדם מחתה פרחתה פוקא דקנא עתיד יי
14 בפתגמא הדין ארי אף ברא דאתליד לך מתת ימות: ואזל נתן לביתיה והבר יי ית רביא
15 דילדת אתת אוריה לדויד ואשתן: ובעא דויד רחמין מן קדם יי בגין רביא ואצם דויד
16 צומא ועל וקרו ושכיב בארעא: וקמו סבי ביתיה שלוהי קדמוהי מן ארעא ולא
17 אבה ולא אכל עמהון לחמא: והוה בשבעתא אתו עבדוהי ומרו דבר אוריהי דאתרחיק
18 לאתיה ולא יכלו מרי רביא ארי אמרו כד הוה רביא קים מלליה עמנא ולא שמע
19 מנא ואיכדין נימר ליה מרי רביא ועבד בישא: וחמא דויד ארי עבדוהי מלחשין וסבר
20 דויד ארי מרי רביא ואמר דויד לעבדוהי המת רביא ואמרו מת: ומן קדם דויד מן ארעא
21 וסשתא ושף ושנא כסותה ועל לבית מקדשא ייי וסגיד ואתא לביתיה ושאל
22 ליה לחמא ואכל: ואמרו עבדוהי לך מה פתגמא הדין דעבדתא קים מטתא
ובכיתא ובד מרי רביא קים מטתא ואמר מאן ידע דרבנא
ארי אמרית מן מרי רביא מן קדם יי ויחי רביא:

Paraph. Chald. Versio Latina.

Ut quid contempsisti super verbū Dñi, faciendo quod malū est ante eum? 9
Uriah Hhithæum occidisti in gladio, & uxorem illius accepisti tibi in
uxorem, & illum occidisti in gladio filiorum Ghamon. Et nunc non 10
deficiet gladius ab hominibus domus tuæ usque in sæculum, eò quòd spre-
visti me, & accepisti uxorem Uriah Hhithæi ut esset tibi in uxorem. Sic 11
dixit Dominus. Ecce ego fuscito super te malum de domo tua, & accipi-
am uxores tuas in oculis tuis, et dabo socio tuo, & cubabit cum uxori-
bus tuis in oculis Solis hujus. Quia tu fecisti in abscondito, & ego faci- 12
am verbum hoc ante omnem Israel & ante Solem. Et dixit David ad 13
Nathan, Peccavi ante Dominum: & dixit Nathan ad David, Etiam Do-
minus transtulit peccatum tuum, non morieris. Verùm quoniam aperi- 14
endo aperuisti os ordinrium populum Domini in verbo hoc, etiam filius
qui natus est tibi, moriendo morietur. Et abiit Nathan ad domum fu- 15
am, & fregit Dominus puerum quem peperit uxor Uriah, & debilitatus
est. Et quæsivit David misericordias ab ante Dñm super infantem, & 16
jejunavit David jejunio, et ingressus est & pernoctavit, et cubuit super ter-
ram. Et surrexerunt senes domū ejus super illum ut erigerent illū de ter- 17
ra, & noluit, & non comedit cum illis panē. Et fuit in die septimo, & mor- 18
tu? est puer, & timuerunt servi David indicare illi quòd mortuus esset
puer: nam dixerunt, Quando erat puer superstes, loqueti fumus cum illo, & 19
non audivit nos: & quomodo dicemus? illi, Mortu? est infans, & faciet malū?
Et vidit David quòd servi ejus mutitarent, & suspicatus est David quòd 19
mortu? esset puer: & dixit David servis suis, Num mortu? est puer? & dixerunt,
Mortu? est. Et surrexit David de terra, & lavavit se, & unxit se, & mu- 20
tavit vestimenti sui, & intravit in domū sanctuarii Dñi, & adoravit, &
venit ad domū suā, & petivit: & præbuerunt illi panē & comedit. Et dixe- 21
runt servi ejus illi, Quod verbū est hoc quod fecisti? quoad puer manfit, je-
junasti & flevisti; et quando mortu? est puer, surrexisti & comedisti panē.
Et dixit, Quoad puer manfit, jejunavi et flevi, quia dixi, Quis novit, si forsan 22
misericordia erit super me ab ante Dñm, et vivet puer?

שמואל ב׳ יג

cum reducere: potest enim ego jam quid ut est mortuus nunc Et
23 וַיַּעַתֵּר דָּוִד לָמֶה אֵינֶנִּי מֵשִׁיב אֶל־לִבּוֹ כִּי־מֵת הוּא וַיְנַחֵם
me ad reverterut non ipse & jejunii ad eodem ego ? amplius
אֶת־אַמְנוֹן כִּי־כִלָּה לָמוּת׃ 24 וַיָּבֹא דָוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם לְהָשִׁיב
jejun. ad ut ingrediatur & filii uxore Bath-sebah David est consolatus Et
אֶל־יְרוּשָׁלִָם׃ 25 וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הַלֹּא־נָא יֹאשִׁיב
filiorum omnes vocavit & filium peperit & : ea cum cubavit &
אֶת־אֲמְנוֹן אָחִי עִמָּדִי וַיֹּאמֶר לוֹ עַבְדֶּךָ אֲדֹנִי אֶת־אַמְנוֹן
vocavit & prophetæ N. illum mandavit misit Et dum dilexit Dominus &
בְּיוֹם הֲרֹג אֲדֹנִי אֶת־אָחִיו׃ 26 וַיִּבְרַח אַבְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי
Rabbah in Joab pugnavit Et Dominum propter fedidiali ejus nomen
בֶּן־עַמִּיהוּד מֶלֶךְ גְּשׁוּר׃ וְדָוִד יִתְאַבֵּל יָמִים לְבְנוֹ׃ 27 וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח
Joab Mittique urbem cepit & Hammon filiorum
וַיָּבֹא גְשׁוּר וַיְהִי שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ 28 וְנַפְשׁ דָּוִד כִּלָּה לָצֵאת אֶל־
cepit civitatem Rabbah in Dimicavit : dixitque David ad ingrediatur
אַבְשָׁלוֹם כִּי נֶחָם דָּוִד עַל־אַמְנוֹן כִּי מֵת׃ 29 וַיַּרְא יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה
cepit civitatem & populi reidunt eo ego nunc Et aquarum urbem
אֶת־לֵב הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם
vocetur & civitatem ego capiam fortè re, eam cape & civitatem super
אִשָּׁה חֲכָמָה׃ 30 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וּלְבָשִׁי־נָא בִגְדֵי אֵבֶל
illum & populum omnem David ad ego Et eam super meum nomen
וְאַל־תִּסוּכִי שָׁמֶן וְהָיִתְּ כְּאִשָּׁה אֲשֶׁר־זָמְנָה עַל־מֵת׃ 31 וּבָאת אֶל־
abiit & diadema fulsit Et eam capiendo & ut & R. Moab in
הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר הַזֶּה וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־פִּי הַתְּקוֹעִיתּ׃
(Capit. Infra Ispis Nazar talentis & pondus & sol capite, & pater cor Hæpis
מלכים מעל ראשו ומשקלו ככר זהב ואבן יקרה
Arabe unum obsidit urbis filium & : David caput supra fuit & 32
וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ דָּוִד וְשָׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃
trahi in & filia in profuit & educit sea in qui populum Et
Amnon ipsi Et quicquam ei facere Amnon oculis in erat mirabile &
וְיַעֲלָא בְעֵינֵי אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וְלֹא אַמְנוֹן
Jonadab &) : David fratris Simhah filius Jonadab ejus nomen & filium
רֵעַ וְשִׁמוֹ יוֹנָדָב בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי דָוִד
(sic ac Dixitque : ei Dixitque (vadde sapiens vir
אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה רָזֶה
: Amnon ei dixitque mihi indicabis quare ? mane in filii filii
בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר הֲלוֹא אַחִיעַ לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן
Dixitque amnon ego mei fratris Abſalom sororem Thamar
אֶת־תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלוֹם אָחִי׃ 33 וַיֹּאמֶר
venier & : ego ut ejus est & filium cubito super Cuba : Jonadab ei
לוֹ יוֹנָדָב בְּעֵצָה עַל־מִשְׁכָּבְךָ וְהִתְחַל וּבָא
Thamar nunc Veniat : eum ad dices & te videndum ad tuus pater
אָבִיךָ לְרָאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא אֶת־
ejus meis oculis in faciat & panem me faciat comedere & ores foror
תָּמָר אֲחֹתִי וְתִכְלְכֵנִי לֶחֶם וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת־הַבְּרִיָּה
ejus manu de comedam & videam quod propter
לְמַעַן אֶרְאֶה וְאֹכַל מִיָּדָהּ׃ 34 וַתֵּשֶׁב תָּמָר
ut videat te, dicens ; Veniat, oro, Thamar foror mea, ut det
מִלְּבַנִּי אֲשֶׁר מֵרֵעָהּ וְאֶכְלוּ־מָיִם מְרֵרָיה
mihi cibi, et faciat pulmenti ut comedam de manu ejus.

Versio VUL.LAT.

23 Nunc autem quia mortuus est, quærè jejunum ? Numquid potero revocare eis amplius ? ego vadam magis ad eum: ille verò non reveretur ad me. Et consolatus est David Beth-sabe uxorem suam, ingressusque ad eam, dormivit cum ea: quæ genuit filium, & vocavit nomen ejus Salomon, et Dominus dilexit eum. Misitque in manu Nathan prophetæ, & vocavit nomen ejus, Amabilis Domino, eò quòd diligeret eum Dominus. Igitur pugnabat Joab contra Rabbath filiorum Ammon, et expugnabat urbem regiam. Misitque Joab nuntios ad David, dicens; Dimicavi adversùs Rabbath, et capienda est urbs aquarii. Nunc igitur congrega reliquam partem populi, et obside civitatem, et cape eam: ne, cùm à me vastata fuerit urbs, nomini meo ascribatur victoria. Congregavit itaque David omnem populum, et profectus est adversùs Rabbath: cùmque dimicâsset, cepit eam. Et tulit diadema regis eorum de capite ejus, pondo auri talentum, habens gemmas pretiosissimas, et impositum est super caput David. Sed et prædam civitatis asportavit multam valdè. Populum quoque ejus adducens laceravit, et circumegit super eos ferras carpenta: divisitque cultris, et traduxit in typo Lateum: sic fecit universis civitatibus filiorâ Ammon. Et reversus est David, et omnis exercitus in Jerusalem.

CAP. XIII.

FACtum est autem post hæc, ut Abſalom filii David soror. Fuit enim pulchra, vocabulo Thamar, adamarit Amnon filii David, Et deperiret eâ valdè, ita ut propter amorem ejus ægrotaret: quia cùm esset virgo, difficile ei videbatur ut quidpiam inhonestè ageret cum ea. Erat autem Amnon amicus, nomine Jonadab, filius Semmaa fratris David, vir prudens valdè. Qui dixit ad eum; Quarè fis attenuatis macie, fili regis, per singulos dies? cur non indicas mihi? Dixitque ei Amnon, Thamar sororem fratris mei Abſalom amo. Cui respondit Jonadab; Cuba super lectũ tuũ, et languorè simula: cùmq; venerit pater tuus ut visitet te, dicet ei; Veniat, oro, Thamar soror mea, ut det mihi cibi, et faciat pulmentũ ut comedam de manu ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

23 Καὶ ἐγένετο (α) τὸ πρωΐ, ἰνατί οὖν ἐγὼ νῦν
Et nunc mortuus est, et quid hoc 23
εἰπεῖν ; μὴ ἀνιάσωμαι ἀπὸ τοῦ νῦν ἔτι ; καὶ
ego ieiunio ? Numquid potero
ἐπιστρέψω τὴν ψυχήν μου πρὸς αὐτόν, ὅτι
facere ipsum revertis ultra ? Ego
ἀπερχόμενος πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ
vado ad eum : & ipse non reverte-
πρὸς με. Καὶ παρεκάλεσεν Δαυὶδ τὸν
tur ad me. Et consolatus est David
(β) Βηρσοὺὲ ἡ γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθε
vid Bersabee uxorem suam : &
πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐκοίμησε μετ' αὐτοῦ, καὶ
intravit ad eam, & dormivit
Ὑιὸς Ὑιὸς Σολομῶν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα
cum ea. Et concepit, & peper-
αὐτοῦ Σολομῶν, καὶ κύριος ἠγάπησε τὸν
vit filium, & vocavit nomen ei
Σολομῶν. Καὶ ἀπέστειλε τὸν χεῖρα Νάθαν τὸν
Salomon. Et Dominus dilexit
προφήτου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ (α) Ἰεδιδιὰ
eum. Et misit in manu Nathan
διὰ τὸν κύριον. Καὶ ἐπολέμει Ἰωὰὲ τὸν
prophetæ, & vocavit nomen ejus
(β) Ῥαββὰὲ τῶν Ἀμμὼν, καὶ κατέλαβε τὴν
(β) Jedidiah (α) propter Domi-
πόλιν τῆς βασιλείας. Καὶ ἀπέστειλε Ἰωὰὲ
num. Et bellavit Joab in Rab-
ἄγγελοι πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἔπεν, Ἐπολέμησα
bath filiorum Ammon, & cepit
τὴν Ῥαββὰὲ, καὶ κατεκυρίευσα τὴν πόλιν
civitatem regia. Et misit Joab 27
τῶν ὑδάτων. Καὶ νῦν συνάγαγε τὸ κατάλοιπον τῶν λαῶν, καὶ παρεμβαλὲ ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ κατάλαβε αὐτὴν, ἵνα μὴ κατακυριεύσῃ μου ἐγὼ τὴν πόλιν, καὶ κληθῇ τὸ ὄνομα μου ἐπ' αὐτόν. Καὶ συνήγαγε Δαυὶδ πάντα τὸν λαὸν, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ῥαββὰὲ, καὶ ἐπολέμησε καὶ κατελάβετο αὐτήν. Καὶ ἔλαβε τὸ (δ) διάδημα Μελχὸμ τὸ βασιλέως αὐτῶν, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ σταθμὸς αὐτοῦ τάλαντον χρυσοῦ, καὶ λίθοι τιμίοι, καὶ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Δαυὶδ, καὶ Ἐκβολὰς τῶν πόλεων ἐξήνεγκε πολλὰ σφόδρα. Καὶ ἀνὴρ (ε) ἐν τῷ ὄνομα τὸν ὄνομα ἐν αὐτῷ ὑβρίσας, καὶ ἔπεσεν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν τοῖς τοῖχοις τοῖς ἐλθοῦσι, καὶ ἐπέσαν τοῖς τοῖχοις τοῖς ἐλθοῦσι, καὶ ἐξεμάλαξεν αὐτοὺς ἐν τῷ πελέκει. Καὶ ἔτω ἐποίησε πᾶσι τοῖς πόλεσιν υἱῶν Ἀμμὼν. Καὶ ἐπέστρεψε Δαυὶδ καὶ πᾶς ὁ λαὸς εἰς Ἰερουσαλήμ.

MS. A. (α) τάσσειν τὸ σωμάτιον, ἰνατί (γ) αὐτὸ (δ) τὸν Βαθσαβὲ γυναῖκα (α) Ἐλιαδὰ, (β) Ῥαβὰὲ (β) πρὸς Ῥαββὰὲ, (γ) πρὸς Ῥαββὰὲ, (δ) στέφανον τῆς βασιλέως (ε) τὸν ἐν αὐτῷ ὑβρίσαντα, (ζ) ἀπὸ μαστῆρ

CAP. XIII.

Et factum est post hæc, & ei ipsi Abſalom filio David soror pulchra fuerat nomine Thamar, quam adamavit Amnon filius David. Et vehementer ei, Tamar. Et dilexit eam Amnon filius David. Et vehementer ei Amnon, ita (α) ut ægrotaret propter Thamar sororem suam: quoniam ei ea erat hæc, (β) difficile in oculis Amnon facere eis quicquam ei. Et erat ipsi Amnon amicus nomen ei Jonadab, filius Samaa fratris David. Et Jonadab vir (c) sapiens valde. Et dixit ei, Quid ita, quia tu sic in ieiunio fuis es, & in fecunditate ? Dixit ei Amnon, Thamar soror mea. Et dixit ei Jonadab, Cuba super cubile tuum, & (e) langueſce : & ingrediatur pater tuus ad videndum te : & dicet ad eum, Veniat amic Thamar soror mea, & det mihi, & faciat ante oculos meos (f) cibum : ut videam & comedam de manu ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

23 ܗܘܐ ܕܡܝܬ ܗܘܐ ܠܡܢܐ ܢܨܘܡ ܗܠܐ ܐܦܩ ܠܡܗܦܟ ܠܘܬܝ ܐܢܐ ܐܙܠ ܠܘܬܗ ܗܘ ܠܝ ܠܐ ܢܬܦܢܐ ܠܘܬܝ ܗܘ ܐܙܠ ܠܘܬ ܗܘ ܠܐ ܢܬܦܢܐ ܠܘܬ

שמואל ב׳ יג

Versio VUL. LAT.

Accubuitque Amnon, & quasi ægrotare coepit: cúmque venisset rex ad visitandum eum, ait Amnon ad regem; Veniat, obsecro, Thamar soror mea, ut faciat in oculis meis duas fortitudinculas, & ex eis capiat de manu ejus. Misit ergo David ad Thamar domum, dicens; Veni in domũ Amnon fratris tui, & fac ei pulmentum. Venique Thamar in domũ Amnon fratris sui: ille autẽ jacebat: quæ tollens farinam commiscuit: & liquefaciens, in oculis ejus coxit fortibunculas. Tollensq; quod coxerat, effudit, & posuit coram eo, & noluit comedere: dixitque Amnon, Ejicite universos à me. Cúmq; ejecissent omnes, dixit Amnon ad Thamar; Infer cibum in conclave, ut ve-fac de manu tua. Tulit ergò Thamar fortibunculas, quas fecerat, & intulit ad Amnon fratrem suum in conclave. Cúmq; obtulisset ei cibum, apprehendit eam, & ait; Veni, cuba mecum, soror mea. Quæ respondit ei; Noli, frater mi, noli opprimere me, neque enim hoc fas est in Israel: neli facere flultitiam hanc. Ego enim ferre non potero opprobrium meũ, & tu eris quasi unũ de infipientibũ in Israel: quin poti' loquere ad regem, & nõ negabit me tibi. Noluit autem acquiescere precibus ejus, sed prævalens viribus oppressit eam, & cubavit cum ea. Et exosum ea habuit Amnon odio magno nimis: ita ut maj' esset odii quo oderat eam, amore quo antẽ dilexerat. Dixitque ei Amnon; Surge, et vade. Quæ respondit ei; Majus est hoc malum, q̃ nunc agis adversũ me, quam quod ante fecisti, exp. illeis mt. Et noluit audire eam: Sed vocato puero, qui ministrabat ei, dixit; Ejice hanc à me foras, & claude ostium post eam. Quæ induta erat talari tunicâ: hujusmodi enim filiæ regis virgines velĩb' utebantur. Ejecit itaq; eã minister illius foras: claustique fores post eã. Quæ asperges cinere capitis suo, scissis talari tunicâ, impositis q; manib' super caput suum, ibat ingrediens, & clamans. Dixit autem ei Abfalom frater ejus, Numquid Amnon frater tuus concubuit tecum? Ied nunc, soror mea, frater tuus est: neque affligas cor tuum pro hac re. Mansit itaque Thamar consitabescens in domo Abfalom fratris sui.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

Καὶ ἐκοιμήθη (α) Αμνὼν καὶ ἠρρώστησε· καὶ συν-
ἤλθεν ὁ βασιλεὺς ἰδεῖν αὐτὸν· καὶ εἶπεν (β) ὁ Αμνὼν
πρὸς τὸν βασιλέα· Ἐλθέτω δὴ (c) Θαμὰρ ἡ ἀδελφή μου καὶ
ἀρτοποιείτω μοι δύο κολλυβίσκους, καὶ φάγομαι ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτῆς. Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ πρὸς (d) τὴν
Θαμὰρ εἰς τὸν οἶκον λέγων, Πορεύου δὴ εἰς τὸν
οἶκον Αμνὼν τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ποίησον αὐτῷ (e)
βρῶμα. Καὶ ἐπορεύθη (f) Θαμὰρ εἰς τὸν οἶκον
Αμνὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς κατεκείτο·
καὶ ἔλαβε (g) τὸ ἄλευρον καὶ ἐφύρασεν καὶ ἐποίησεν
κολλυβίσκους ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ ἔψησεν τοὺς κολλυ-
βίσκους οὓς ἔφυρεν. (h) καὶ ἔλαβεν τὴν σαρτὰν καὶ
ἐξέχεεν ἐνώπιον αὐτῶν· καὶ ἔστησεν τὴν σαρτὰν (i)
ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ ἔπιεν (j) Αμνὼν καὶ ἐκοιμήθη· καὶ
ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς τοῦ θεῖναι τὸν Αμνὼν τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν (k) Αμνὼν πρὸς Θαμὰρ τὴν θυγατέρα
αὐτοῦ, Ἐξενέγκατε τὴν βρῶσιν εἰς τὸν θάλαμον καὶ
φαγέτω τὰς κολλυβίδας ἐκ χειρός σου. Καὶ ἔλαβεν
Θαμὰρ τὴν σαρτὰν ἣν ἐποίησεν, καὶ ἐξέφερεν
αὐτὴν καὶ ἔθετο αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Αμνὼν τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτῆς. Καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ
ἐκράτησεν αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ, Δεῦρο κοιμήθητι
μετ' ἐμοὶ ἀδελφή μου. (l) Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Μὴ ἀδελ-
φὲ μὴ ταπείνωσόν με, διότι οὐ ποιεῖται οὕτως
ἐν Ισραηλ. (m) νῦν λαλήσον δὴ πρὸς τὸν βασιλέα
ὅτι οὐκ ἀπαρνήσεταί με. (n) καὶ οὐκ ἠθέλησεν
ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς αὐτῆς· καὶ κατεκράτησεν αὐτῆς
καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς. (o) καὶ ἐμίσησεν αὐτὴν Αμνὼν
μῖσος σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐμίσησεν αὐτὴν μῖσος
μεῖζον ἢ ἀγάπη ἣν ἠγάπησεν αὐτήν. Καὶ εἶπεν
αὐτῇ Αμνὼν, (p) Ἀνάστηθι, πορεύου.
Καὶ εἶπεν αὐτῷ (q) Θαμὰρ, Μεῖζον τὸ κακὸν τοῦτο
μεγάλων ταῦτα ἃ ἐποίησας ἐν ἐμοὶ ἐξαποστεῖλαι
(r) με, ὅτι ἐξαποστελεῖς με. (s) καὶ οὐκ ἠθέλησεν
ἀκοῦσαι αὐτῆς, (t) ἀλλὰ προσκαλεσάμενος τὸν
παιδάριον τὸν διακονοῦντα αὐτῷ. (u) ἐξέβαλε-
σον τὴν ταύτην ἔξω, καὶ ἀπόκλεισε τὴν
θύραν ὀπίσω αὐτοῦ. Καὶ ἔλαβεν (v) Θαμὰρ σπο-
δὸν, καὶ ἐπέθεικεν (w) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· καὶ
τὸ χιτῶνα τὸ καρπωτὸν ὃ ἦν αὐτῇ διέρρηξεν. (x)
καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς,
ἐπορεύετο πορευομένη καὶ κραυγάζουσα. Καὶ εἶπεν
αὐτῇ (y) Αβεσσαλὼμ ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς, Μὴ
Αμνὼν (z) ὁ ἀδελφός σου ἐγένετο μετὰ σοῦ; νῦν
οὖν ἀδελφὴ μου κράτει, ὅτι ἀδελφός σου
ἐστιν· μὴ δὴ τὸ πρᾶγμα τοῦτο θὲς ἐπὶ σὴν καρδίαν.
(a) Et cubuit Amnon, & ægrotavit: & venit rex ut visitaret eum. (b) Et dixit Amnon ad regem; Veniat rex Thamar soror mea ad me, & conficiat mihi duos cibos, & comedam de manu ejus. (c) Et misit David ad Thamar in domum, dicens; Vade in domũ Amnon fratris tui, & fac ei cibum. Et ivit (d) Thamar in domũ Amnon fratris sui: ipse cubabat. Et sumpsit farinam, & confecit, et fecit cibos in oculis ejus, & coxit cibos. (e) Et effudit coram eis: & noluit comedere. Et dixit Amnon, Educite omnes à me. Et educerunt omnes viri de ipso. (f) Et dixit Amnon ad Thamar; Infer cibum in cubiculũ, et comedã de manu tua. Et sumpsit Thamar cibos, quos fecerat, & intulit ad Amnon fratrem suum in cubiculũ. Et obtulit ei ad comedendũ. Et prehendit eam, et dixit ei; Veni, cuba mecum, soror mea. Et dixit ei; Nequaquã, frater mi, ne quæsoq̃ humilies me, quoniam non fit sic in Israel. Ne facias flultitiã hanc. Ego, quo pacto ferã opprobrium meum? Et tu eris tanquam unus infipientium in Israel. Et nunc loquere, quæso, ad regẽ, quoniam non prohibebit me à te. Et noluit Amnon audire vocem ejus: et invalidus super eã, humiliavit eam, et cubuit cum ea. Et odivit eam Amnon odio magno valde: quoniam magnum fuit odium quo od. eã eam, super amorem, quo amavit eam: (h) quantã majus malũ est istud, quã primũ. Et dixit ei Amnon, Surge, vade. Et dixit ei Thamar, Pro malo magno hoc fuit aliquam quod fecisti mecũ, emittendo me. Et noluit Amnon audire vocem ejus. Et vocavit puerũ suũ præsentẽ illũ, & dixit ei; Emittite istam à me foras, & claudite ostium post eam. Et super eam erat tunica (i) intexta. Hujusmodi enim filiæ regis virgines pallis utebantur. Ejecit ergo eam minister ejus foras, & claudit ostium post eam. Et sumpsit Thamar cinerem, & imposuit super caput suum: & tunicã intexam fudit. & imposuit manus suas super caput suum, & ibat ingrediens, & clamans. Et dixit ei eã Abfalom frater ejus, Numquid Amnon frater tuus fuit tecum? Ied nunc, soror mea, obmutescito, quoniam frater tuus est. Ne pofueris cor tuum ad loquendum verbum hoc. Et fedit Thamar vidua in domo Abfalom fratris sui.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Decumbens itaque Hamnon ægrotã: cúmque venisset rex ad invisendum eum, dixit Hamnon ad regẽ, Veniat ad me Thamar soror mea, componatque in præsentia mea duo lagana, ut comedã de manibus ej⁹. Mifit ergò David ad Thamar, & ait illi, Vade in domũ Hamnonis fratris tui, & para ei cibum. Abiit. Que Thamar in domũ Hamnonis fratris fui, ipso decumbente: assumptamq; massa depsit, compositq; lagana: Tum accipens lagana, * appositit illi; at noluit comedere. At Hamnon, Exeant omnes homines à me: & exierunt omnes homines ab eo. Dixit Hamnon ad Thamar, Infer mihi cibum in penetrale, ut comedã è manibus tuis: & accepit Thamar lagana quæ paraverat, intulitq; Hamnoni fratri suo in penetrale. Cúmque obtulisset ei: comederet, apprehendit illã, & ait illi; Veni, concumbe mecũ soror mea. Dixit ad eum, Noli mi frater, noli me fluprare: non decet fieri in Israele. Ego quò deferẽ opprobrium meũ? tu verò censeris in Israele quasi unũ è flultis, jam verò regẽ alloquere, & ipse non negabit me tibi. At ille noluit acquiescere ei, sed apprehensã vi oppressit, & concubuit cum ea. & flupravit illam. Deinde odit ei Hamnon odio magno, fuitque odium quo prosecutus est eam, multò majus amore quo adamaverat illam: dixitque ad eam Hamnon, Surge, abi. Quæ respondit ei, Jam cum atrocem injuriã intulisti mihi, amandas me ? sed noluit eam auscultare. Quin vocato puero ministro suo dixit ei, Ejice hanc à me foras, & ostium in faciem ejus obferato. Tum Thamar accepit cinerem jecit super caput suum, tunicam * que figuratam quã indutã erat, laceravit, manibusque capiti suo impositis ululabat eundo. Ait illi Abifalom frater ejus, Hamnon frater tuus concubuit tecum ? jam tace soror mea, frater tuus est ne tibi subeat in mentem opus istud : confedit ergò Thamar fluprore capta, domi Abifalom fratris fui.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* فعمل امنون ذلك * وتمارض ورقد * فلما اتى الملك كي يعوده فقال للملك يجيء
يا تمار اختي * فتعمل لي حسكتلتين * لآري ذلك واكل من يديها * فارسل داود الى تمار
وقال لها * انطلقي الى امنون اخيك * وهي له طعاما * فانطلقت تمار الى امنون اخيها وهو نائم
رافدا * فاخذت دقيقا فعجنته حسكتلتين * واخذت منه وقدمت اليه * ولم يعجبه ان ياكل * وقال امنون
اخرجي كل من عندي خارجا * فخرج كل من كان هناك * وقال امنون لتمار * ادخلي
الطعام الى داخل البيت * وقدمته اليه لياكل * فاخذها وقال تعالي نضاجعني الي ليرقد
جميعا * فقالت له * يا اخي لا تضاجعني * لا يتبغي ان تفعل هذا الفعل بين بني اسرايل *
كيف اصنع واين اجيب عاري وياكي * وانت ايضا تحسب اوغدا تحسبوا بين بني
اسرايل * ولكن استاذن الملك واخبره بما عندك * لانه لا يمنعك مني * فلم يقبل
قولها * ولكن اخذها قهرا وضاجعها وضطعها * ثم ابغضها بغضا شديدا * وقلب
بغضه لها على حبها الاول * وقال امنون لتمار * اخرجي عني * فالت له * من بعد ما
اركبت مني هذا البلاء العظيم تخرجني * ولم يقبل قولها * ودعى الغني الذي كان يخدمه
وقال * اخرج هذه عني الى خارج * واغلق الباب في وجهها * فاخذت تمار رمادا وصبته
على راسها * وخرقت القميص الموشي الذي كان عليها * ووضعت يدها على راسها * وصرخت
وانصرفت * فقال لها ابسالوم اخوها * ما لك * امنون اخوك ضضحك * كفي الآن يا اختي
لانه اخوك * ولا تخطر لك ما صنع بك على بال * فجلست تمار في بيت ابسالوم اخيها
مهومة *

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et cubuit Amnon & malè se habuit, & venit rex ad videndũ illũ; & dixit ẽ Amnon regi, Veniat nunc Thamar soror mea, et coquet in oculis meis duas placentas, & comedã de manu illũ. Et mifit David ad Thamar domũ, ? dicendo : Ito nunc ad domũ Amnon fratris tuis, & fac illi cibũ. Et ivit ẽ Thamar domũ Amnon, & ipse recumbebat, & accepit mixtionẽ, & mifcuit, & pinfuit in oculis illius, & coxit placentas. Et accepit patellam & fudit ante illũ, & noluit comedere, & dixit Amnon, Exite facite omnem hominẽ à me : & exiere fecerunt omnes homines ab eo. Et dixit Amnon ad Thamar, Adfer mihi cibũ in conclave dom⁹ cubilis, & comedã de manu tua : & accepit Thamar placentas quas fecerat, & attulit ad Amnon fratrẽ suũ in conclave domus cubilis. Et obtulit illi ut comederet, & ille invalut contra eam, & dixit illi, Intra & cuba mecũ soror mea. Et dixit illi, Oblecro frater mi ne opprimas me, quia non fit fic in Israel: non facias ignominiam hanc. Et ego quò deferã opprobrium meũ ? & tu eris ut unus ex flultis in Israel : & nunc loquere, quæso, cum rege, quia non prohibebit me à te. Et noluit audire illã, & invalut pre illa, & affixit ẽ illã & cubuit cũ illã. Et odivit illã Amnon odio magno valdẽ, quia ⁹ magnũ odiũ fuit quo odivit illã, præ amore, quo amavit illã : & dixit illi Amnon, Surge, vade. Et dixit illi, Propter ea malũ magnũ hoc præsl. tero quod fecisti mecũ, tu dimittis ut emittere: & noluit audire illã. Et vo. 17 cavit adolescentes suos ministros suos, & dixit, Emittite nunc hanc à me foras ; & claude ostium post eã. Et super illam erat tunica fibrata. 18 fic vellutæ erant filiæ regis virgines pallis : & eduxit eam minister illius foras, & occlusit portã post illam. Et accepit Thamar cinerem super 19 caput suum, & tunicam fibrata quæ erat super se, fcidit, & posuit manus suas super caput suum, & ibat eundo, & clamabat. Et dixit illi 20 Abfalom frater illius, Num Amnon frater tuus fuit tecum? ut nunc soror mea tace, frater tuus est ; non ponas cor tuum ad rem istam : et fedit Thamar desolata in domo Abfalom fratris fui.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

ושכיב אמנון ואתחרש ואתא מלכא למחזיה ואמר אמנון למלכא יתי כען תמר
אחתי ותחזום לעיני תרתין חליתא ואיכול מן ידה: ושלח דויד לות תמר ביתא
למימר אזל כען לבית אמנון אחוך ותבדי ליה מזונא: ואזלת תמר בית אמנון
אחוהי והוא שכיב בי דנכסת תרתי חליתא ובשלת ית חליתא: ונסבת ית
נכסת ית סמרהיא ואדקת קדמוהי ולא אבה למיכל ואמר אמנון אפיקו כל אנש
מלגלי ואפיקו כל אנש מלגלי: ואמר אמנון לתמר אעילי מזונתא לגו בית
משכבא ואיכול מן ידך ונכסת תמר ית חליתא דעבדת ואעלת לאמנון אחוהא
לאדרון בית משכבא: וקרבת ליה למיכל ואחזקת בה ואמר ליה תא עיילי עמי
אחתי ואמרת ליה לא תעני אחי בביון לא תעבד לא מתעבד כן בישראל אל תעבד ית
קלנא הדין: ואנא לאן אובל ית חסודי ואת תהוי כחד מן שניא בישראל וכען מלל
כען עם מלכא ארי לא ימנעני מנך: ולא אבא לקבלא מנה ותקיף מנה ענתה ושכיב
עמה: ונטיאה אמנון מטאתא בגוה ותרא ארי מגיאה מטאתא ית טנאה מן דחמתה
ואדכרת ליה ואמר ליה אמנון קומי אזלי: ואמרת ליה לא אמנון קומי אזלי
מאותרנתא דעבדתא עמי אתי אמר לשלוחוהי ולא אבה לקבלא מנה: ואקרא ית עולמיה
ואמר שלחו כען מנא מן אנתי ותרא אמר שלחו כען מנא מן אנתי: ונלבשת כתונא
דפסי ארי כן לבשן בנת מלכא חלוקתא דרדיון ואפקת ית משמשנהי לבר ואגיזת
דשא בתרהא: ונסבת תמר קטמא על רישה ותכיתא דפסי דעלת בגוה ואזלת
על רישה ואזלת מיזל ומזעקת: ואמר לה אבשלום אחוהא האמנון אחוך הוה עמך
וכען אחתי שתוקי אחוך הוא לא תשוין ית לבך לתתנגא הדין ותיבת תמר ויתבת
בית אבשלום אחוהא:

MS. A (α) Αμνὼν (β) Αμνὼν (c) Θαμὰρ (γ) Θαμὰρ (δ) ὁ ἀνὴρ (ε) τὰ
βρέγματα. (ζ) Θαμὰρ (η) τὰς σεμίδας (θ) ἐξέχεεν (ι) ἐνώπιον ἐκείνου (ι) ἐνώπιον αὐτῶν
(κ) Αμνὼν πρὸς Θαμὰρ, Εἰσενέγκατε (λ) πάντας ἀνθρώπους (ι) ἀπὸ ἐμοῦ, (ι) ἐξῆλθον
πάντες ἀπὸ αὐτοῦ. (μ) εἶπεν Αμνὼν τῷ Θαμὰρ, Φέρε μοι τὴν τροφὴν ἐν τῷ θαλάμῳ
(ν) Θαμὰρ, (ξ) ἐπὶ τὴν κεφαλὴν (ο) Θαμὰρ

שמואל ב : יג

Versio VULGAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

שמואל ב׳: יד

36 וַיְהִי כְּכַלּוֹתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי הַמֶּלֶךְ בָּאוּ
וְיִשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ גַּם־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו
37 בְּכוֹ בְּכִי גָּדוֹל מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי
בֶּן־עַמִּיהוּד מֶלֶךְ גְּשׁוּר וְיִתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ כָּל־הַיָּמִים׃
38 וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּרָה וַיְהִי־שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃
39 וְחֵמַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת אֶל־אַבְשָׁלוֹם כִּי־נֻחַם
עַל־אַמְנוֹן כִּי־מֵת׃

CAP. XIV. יד

1 וְיֹואָב בֶּן־צְרוּיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם׃
2 וַיִּשְׁלַח יֹואָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר
אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלָבְשִׁי־נָא בְגְדֵי אֲבֵל
וְאַל־תִּסּוֹכִי שָׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת
3 עַל־מֵת׃ וּבָאתְ אֶל־הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו כַּדָּבָר
הַזֶּה וַיָּשֶׂם יֹואָב בְּפִיהָ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְקֹועִית
אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפָּיהָ אַרְצָה וַתִּשְׁתָּחוּ
4 וַתֹּאמֶר הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמַר
אֻמְנָה אִשָּׁה אַלְמָנָה אָנִי וַתָּמָת אִישִׁי׃ וּלְשִׁפְחֲתְךָ
5 שְׁנֵי בָנִים וַיִּצָּוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין מַצִּיל בֵּינֵיהֶם
וַיַּךְ הָאֶחָד אֶת־הָאָחִיו וַיְמִתֵהוּ׃ וְהִנֵּה קָמָה
6 מִשְׁפָּחָה אֶל־שִׁפְחָתֶךָ וַתֹּאמְרוּ תְּנִי אֶת־מַכֵּה אָחִיךְ
וְנָמִיתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג
וְגַם אֶת־הַיֹּרֵשׁ וְכִבּוּ אֶת־גַּחֲלָתִי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה
לְבִלְתִּי שִׂים לְאִישִׁי שֵׁם וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
7 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה לְכִי לְבֵיתֵךְ וַאֲנִי
צִוִּיתִי עָלַיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְקֹועִית אֶל־הַמֶּלֶךְ
עָלַי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הָעָוֹן וְעָלַי בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ
8 וְכִסְאוֹ נְקִיִּים׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ
הָבִיאִי אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וְלֹא־יוֹסִיף עוֹד לִנְגֹּעַ בָּךְ׃
9 וַתֹּאמֶר אֲמָתְךָ נָא בַיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמֶּלֶךְ לִזְכֹּר גֹּאֵל הַדָּם
לְבִלְתִּי הַשְׁחִית עוֹד וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וְאִם־אֲמָר
10 אֲמָרֵנָא אֵלַי וְלֹא־יוֹסִיף עוֹד לְנַעֲקֹת בָּךְ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוָה מְדַבֵּרְתְּ הַיֹּעֵץ יֹועֵץ נָא־לְךָ
חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בְּנֵךְ אַרְצָה׃ וַתֹּאמֶר
11 הַגְּבֶרֶת נָא תִזְכֹּר הַמֶּלֶךְ אֱלֹהֶיךָ לְמִשְׁפַּךְ הַדָּם לְבִלְתִּי
הַרְבֹּת לְהַשְׁחִית וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי׃ וַיֹּאמֶר חַי־
יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בְּנֵךְ אַרְצָה׃

36 Cúmque cessáſſet loqui, appáruerunt & fílii regis: & intrántes levaverúnt vocem ſuam, & fleverúntiſed & rex & omnes ſervi ejus fleverúnt ploratu magno nimis. Porrò Abſalom fugiens, abiit ad Tholomai filiú Ammiúd regem Geſſúr. Luxit ergò David fílium ſuũ cunctis diébus. Abſalom autem cúm fugiſſet, & veniſſet in Geſſur, fuit ibi tribus annis. Ceſſávit que rex David perſequi Abſalom, eò quòd conſolatus eſſet ſuper Amnon interitu.

CAP. XIV.

1 INtelligens autem Joab filius Saruiæ, quòd cor regis verſum eſſet ad Abſalom, Miſit Thecuam, & tulit inde mulierem ſapientem: dixítque ad eam; Lugere te ſimula, & induere veſte lugubri, & ne ungaris oleo, ut ſis quaſi mulier jam plurimo tempore lugens mortuũ:
3 Et ingrediéris ad regem, & loquéris ad eum ſermones hujuſcemodi. Poſuit autẽ Joab verba in ore ejus. Itaque cùm ingreſſa fuiſſet mulíer Thecuitis ad regem, cecidit coram eo ſuper terram, & adoravit, & dixit; Serva me rex. Et ait ad eam rex, Quid cauſæ habes? Que reſpondit; Heu, mulier vidua ego ſum: mortuus eſt enim vir meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii: qui rixati ſunt adverſùm ſe in agro, nullúque erat qui eos prohibere poſſet: & percuſſit alter alterũ, & interfecit eum.
7 Et ecce conſurgens univerſa cognatio adverſùm ancillã tuam, dixit; Trade eum qui percuſſit fratrem ſuum, ut occidamus eum pro anima fratris ſui quem interfecit, & deleamus hæredem: & quærunt extinguere ſcintillam meam, quæ relicta eſt, ut non ſuperſit viro meo nomen, & reliquiæ ſuper terram. Et ait rex ad mulierem; Vade in domum tuam, & ego jubebo pro te. Dixítque mulier Thecuitis ad regẽ; In me, domine mi rex, ſit iniquitas, & in domum patris meí: rex autem & thronus ejus ſit innocens. Et ait rex;
10 Qui contradíxerit tibi, adducẽ eum ad me, & ultrà non addet ut eum tangat te. Que ait; Recordetur rex Domini Dei ſui, ut non multiplicentur proximi ſanguinis ad ulciſcendum, & nequaquam interficiant filium meum. Qui ait; Vivit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui ſuper terram.

Versio GRÆCA LXX.

36 Καὶ ἐγένετο ὡὡς συνετέλεσεν, καὶ ἰδοὺ οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως ἦλθον, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καὶ γε ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Θολμαὶ υἱὸν Ἀμμιοὺδ βασιλέως Γεσσούρ· καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας. (3) Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔφυγε καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεσσούρ, καὶ ἐκατοικήθη εἰς Γεσσούρ, ἐπὶ τρία ἔτη. Καὶ ἐκάπαυσε (1) ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοῦ ἐξελθεῖν πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, ὅτι παρεκλήθη ἐπὶ Ἀμνών, ὅτι ἀπέθανε.

MS.A. (6) Θολμαὶ (7) Μαχεὶδ. (9) ἐκάθησεν Δαυὶδ ἐπὶ (3) Καὶ ἀπέφυγε Ἀβεσσαλὼμ, (5) Δαυὶδ ὁ βασιλεὺς τοῦ

CAP. XIV.

1 Καὶ ἔγνω Ἰωὰβ υἱὸς Σαρυΐας ὅτι ἡ καρδία τοῦ βασιλέως ἐπὶ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰβ εἰς Θεκωὲ, καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν γυναῖκα σοφὴν, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πένθησον δὴ πένθος, καὶ ἐνδύσῃ δὴ ἐνδύματα πενθικὰ, καὶ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ ἔσῃ ὡς (6) γυνὴ πολὺν χρόνον ἐν πενθικῷ τῶν ἡμέρας (8) τεθνεῶτος. 3 Καὶ εἰσελεύσῃ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον τοῦτον. Καὶ ἔθετο Ἰωὰβ τὴν ῥῆσιν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωὲ πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ (4) εἰς τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν (5) καὶ εἶπε, Σῶσόν με, βασιλεῦ. 5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεύς, Τί σοι ἐστὶ; καὶ εἶπε, Καὶ μὰν γυνὴ χήρα ἐγώ εἰμι, ἀπεθανεν ὁ ἀνήρ μου. Καὶ γε τὼ δύο ἐγένοντο υἱοὶ, καὶ ἐμαχέσαντο οἱ δύο πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐν τῷ ἀνὰ μέσον αὐτῶν· καὶ (7) ἔπαισεν ὁ εἷς τὸν ἕνα καὶ ἔθανατωσεν αὐτόν. 7 Καὶ ἰδοὺ ἐπανέστη ὅλη ἡ συγγένεια πρὸς τὴν δούλην σου, καὶ εἶπαν, Δὸς τὸν πατάξαντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ θανατώσωμεν αὐτὸν ἀντὶ ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ οὗ ἀπέκτεινεν, καὶ ἐξολεθρεύσωμεν καὶ τὸν κληρονόμον· ὅτι οὕτως σβεσθήσεται τὸν ἀσβεστὰ μου τὸν ἐπιπολαιόν, τοῦ μὴ θεῖναι τῷ ἀνδρί μου τὸν ὀνομα καὶ τὸ κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα, Πορεύου εἰς οἶκόν σου, κἀγὼ ἐνετειλάμην περὶ σοῦ. 8 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωὲ πρὸς τὸν βασιλέα, Ἐπ' ἐμὲ, κύριε μου βασιλεῦ, ἡ ἀνομία· καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ἀθῷοι. 9 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν γυναῖκα, Ὁ λαλῶν πρὸς σὲ, κατάγαγε αὐτὸν πρὸς ἐμὲ, καὶ οὐ προσθήσει τοῦ τοῦτο ἔτι τοῦ ἁψασθαι σου. 10 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἡ Θεκωὲ, Μνησθείη δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν κύριον τὸν θεόν σου (9) πολλὰ συνθῶν ἐπὶ τοῦ τοῦτο, καὶ τοῦ μὴ πολλαπλασιάσαι τὸν ἀναιρεῦντα τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπολέσωσι τὸν υἱόν μου· καὶ εἶπεν, Ζῇ κύριος ὁ θεός σου, εἰ (10) πεσεῖται ἀπὸ τῆς τριχὸς τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν.

MS.A. (6) γυνὴ οὕτω (8) πολλὰ συνθῶν ἐπὶ τοῦτοῦτο, Καὶ (7) εἰς τὸ τοῦ θεῖναι εἰσῆλθε. (8) ἐπὶ τὸ (9) κυρίε, κύριε βασιλεῦ, κύριον. (7) ἔπεσεν ἐπὶ (10) μὴ ὀνομα ἐπὶ (10) ὁ μὴ πτῶσῃ ἐπὶ πλοκαῖοι (10) πεσεῖ

Versio VULGATA LATINA.

36 Et cùm abſolviſſet eloqui, advenérũt filii regis, ſublatáque voce ſuã fleverunt; rex etiã & omnes ſervi ejus fleverunt fletu magno. Abiſalom autẽ fugiens receptúſque eſt apud Tholmai filium Ammihud regẽ Geſſur: ſedítque David in luctu propter filiũ ſuũ, diébus multis. Abiſalom verò cùm fugiſſet abiſſétque, in Geſſur, fuit ibi tribus annis. Et abſtínuit David rex 39 ab extendendo poſt Abiſalõ, eò quòd conſolatũ eſt ſuper Amnon mortuus erat.

CAP. XIV.

1 ANimadvértens ergò Joab Sariæ filius placatum eſſe animum Davidis regis erga Abiſalomẽ, Miſit; ſed in Thecoa, & adduxit inde mulierẽ prudentem, & dixit ad eam, Age luge, & induere veſtimento lugubri, nec oleo te ungas, ſed fínge mulierem multis jam diebus lugentẽ de mortuo. Et ad regẽ ingreſſa 3 dic illi verbum illud: & compoſuit Joab verba, indidítq; in os ejus. Ingreſſa igitur mulier illa Theccitis ad regem, & humi procumbens in faciẽ ſuam atque adorans, dixit, Serva me domine mi rex. Ait illi rex, Quid habes? 5 Dixit ad eum, Verè mulier ego ſum vidua; mortuus eſt enim marítus meus. Et ancillæ 6 tuæ duo erant filiæ, qui dùm altercarẽtur ambo in deſerto, nec adeſſet dirimens inter eos, alter alteri prævaluit, & occidit eum: Et 7 ecce ſurgens tota familia in ancillã tuam, dixit, Trade nobis eum qui interfecit fratrem ſuũ, ut occidamus eum pro fratre ſuo quem interfecit: & hæredẽ perdére volunt, & cupiunt extinguere carbonẽ qui mihi ſuperéſt; ita ut non relinquat fratri ejus nomen neq; proſapia ſuper faciẽ terræ. Ait illi rex, Vade in 8 domũ tuã, ego mandabo dete. Dixit mulier 9 illa Tecuitis ad regẽ, Dñe mi rex, Crimen hoc mihi & familiæ patris mei imminet; rex autẽ & ſolió ejus ſunt immunes. Ait illi rex, 10 Eum qui tibi quicquã dixerit, adducat me, & ampliùs non accedet ad te. Illã denuò dicente, Recordetur dominus meus rex ꝓ Dñs Deus ejus frequentiã renovationis ſanguinis (h. e. licèet ſæpiùs effundatur ſanguis) haud interficiat; & ne filiũ meũ: reſpondit 11 rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è capillis capitis filii tui ſup terrã.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 Et factum fuit cùm alloquerẽtur regem, advenérunt filii regis, quibus ſuas eum ſuis vocibus extollentibus, flevit quoque rex omníſque ſervi ipſius fletu copioſo. Abiſalom verò fugit, receptúque fuit ad Tholmai filium Ammihud, regem Geſſur: ſedítque David in luctu propter filiũ ſuũ diébus multis. 38 Cúmque maſſiſſet Abiſalom apud Geſſur 39 tribus annis, cleuerat; & pernotum eſt cor David ſuũ erga Abiſalomẽ, Vide- 39 bátque egredi quæſitum cum; & quòd conſolatũ eſt ſuper Amnon mortuus erat.

CAP. XIV.

1 SCiens autem Joab filius Sariæ quòd 2 David rex placatus ſum eſſet Abiſalomi, Miſit Joab in Tecoa, & accéſſit inde mulierem cautam, & ait illi; Simula te luctum habére, induére veſtíbus mœſtitiæ, & ne ungáto caput tuum, ſed effe ſicut mulier quæ multis jam diebus doluit de mortuo ſuo: Tum regem adire, ejque tu- 3 bíto ſermonem hujuſmodi. Ponébat eam Joab ſermonem, juſtíque ei in os reſpexit illum regi. Adeóque mulier illa Tecuitis regem, 4 cùm ad eam ſuam, vidua ſum ſuper terram adorans & ait; Ubera me O rex mi domíne. Cui dixerat rex, Quid habes? 5 Reſpondit ei, Proculdubiò mulier ſum vidua, quippe marítus meus obiit aliquanto ab hac tempore. Habebat autem ancillæ tuæ duo 6 filios, quibus inà vicináſtes atque pugnantibus in agro, nemine prohibente quo ab invicem diverberẽt, alter alterum ſuppeditavit & occidit. Jam verò profili- 7 ens tota gens familiæ tuæ ancillam tuam, dicunt; Profer ad nos eum qui fratrem ſuum occidit, ut occidamus eum pro nece fratris ſui hæredem perdere cupiens, & volentes extinguere è carbonem qui mihi ſuperéſt, nec relinquere mihi inter alterũ tantùm nomínem ſuper ſolum terræ. Dixit ad eam, Vade in domum 8 tuam; ego ſtatim alicui mandabo qui te ſoveat. Ait mulier illa Tecuitis ad regem, O rex domine mi, ſitque hæc de populus hoc mihi & domui patris mei imputandi: rex autem & thronus ejus ſint innocentes. Dixit illi rex, Pro- 10 vide Deus tuo quem ei jam ex pilum quidem adverſus fuerit, nil quicquam tibi dixerit, ad me adducito, nec ulterius te discéctet. Ait, Meminerit O rex quod 11 Dominus Deus ejus ſit ut ne quicquam pertinat ad mortem hominis domui, ne illius ſi ſecundi ſanguinis, ne filiũ meũ: reſpondit rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è capillis capitis filii tui ſup terrã.

36 Et cùm abſolviſſet eloqui; advenérũt filii regis, ſublatáque voce ſuã fleverunt; rex etiã & omnes ſervi ejus fleverunt fletu magno. Abi- 37 ſalom autẽ fugiens receptúſque eſt Tholmai filium Ammihud regẽ Geſſur: ſedítque David in luctu propter filiũ ſuũ, diébus multis. Abi- 38 ſalom verò cùm fugiſſet abiſſétque, in Geſſur, fuit ibi tribus annis. Et abſtínuit David rex 39 ab extendendo poſt Abiſalõ, eò quòd conſolatũ eſt ſuper Amnon mortuus erat.

CAP. XIV.

1 ANimadvértens ergò Joab Sariæ filius placatum eſſe animum Davidis regis erga Abiſalomẽ, Miſit; ſed in Tecoa, & adduxit inde mulierẽ prudentem, & dixit ad eam, Age lu- 2 gentẽ, et induere veſtimento lugubri, nec oleo te ungas, ſed fínge mulierem multis jam diebus lugentẽ de mortuo. Et ad regẽ ingreſſa 3 dic illi verbum illud: & compoſuit Joab verba, indidítq; in os ejus. Ingreſſa igitur mulier illa Tecuitis ad regem, & humi procumbens in faciẽ ſuam atque adorans, dixit, Serva 5 me domine mi rex. Ait illi rex, Quid habes? Dixit ad eum, Verè mulier ego ſum vidua; 6 mortuus eſt enim marítus meus. Et ancillæ tuæ duo erant filiæ, qui dùm altercarẽtur ambo in deſerto, nec adeſſet dirimens inter eos, alter alteri prævaluit, & occidit eum: Et 7 ecce ſurgens tota familia in ancillã tuam, dixit, Trade nobis eum qui interfecit fratrem ſuũ, ut occidamus eum pro fratre ſuo quem interfecit: & hæredẽ perdére volunt, & cupiunt extinguere carbonẽ qui mihi ſuperéſtat; ut non relinquat fratri ejus nomẽ neq; proſapia ſuper faciẽ terræ. Ait illi rex, Vade in 8 domũ tuã, ego mandabo dete. Dixit mulier 9 illa Tecuitis ad regẽ, Dñe mi rex, Crimen hoc mihi & familiæ patris mei imminet; rex autẽ & ſolió ejus ſunt immunes. Ait illi rex, 10 Eum qui tibi quicquã dixerit, adducat me, & ampliùs non accedet ad te. Illã denuò dicente, Recordetur dominus meus rex ꝓ Dñs Deus ejus frequentiã renovationis ſanguinis (h. e. licèet ſæpiùs effundatur ſanguis) haud interficiat; & ne filiũ meũ: reſpondit 11 rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è capillis capitis filii tui ſup terrã.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 Et factum fuit cùm alloquerẽtur regem, advenérunt filii regis, quibus ſuas eum ſuis vocibus extollentibus, flevit quoque rex omníſque ſervi ipſius fletu copioſo. Abi- 37 ſalom verò fugit, receptúque fuit ad Tholmai filium Ammihud, regem Geſſur: ſedítque David in luctu propter filiũ ſuũ diébus multis. 38 Cúmque maſſiſſet Abiſalom apud Geſſur 39 tribus annis, cleuerat; & pernotum eſt cor David ſuũ erga Abiſalomẽ, Vide- 39 bátque egredi quæſitum cum; & quòd conſolatũ eſt ſuper Amnon mortuus erat.

CAP. XIV.

1 SCiens autem Joab filius Sariæ quòd 2 David rex placatus ſum eſſet Abiſalomi, Miſit Joab in Tecoa, & accéſſit inde mulierem cautam, & ait illi; Simula te luctum habére, induére veſtíbus mœſtitiæ, & ne ungáto caput tuum, ſed effe ſicut mulier quæ multis jam diebus doluit de mortuo ſuo: Tum regem adire, ejque tu- 3 bíto ſermonem hujuſmodi. Ponébat eam Joab ſermonem, juſtíque ei in os reſpexit illum regi. Adeóque mulier illa Tecuitis regem, 4 cùm ad eam ſuam, vidua ſum ſuper terram adorans & ait; Ubera me O rex mi domíne. Cui dixerat rex, Quid habes? 5 Reſpondit ei, Proculdubiò mulier ſum vidua, quippe marítus meus obiit aliquanto ab hac tempore. Habebat autem ancillæ tuæ duo 6 filios, quibus inà vicináſtes atque pugnantibus in agro, nemine prohibente quo ab invicem diverberẽt, alter alterum ſuppeditavit & occidit. Jam verò profili- 7 ens tota gens familiæ tuæ ancillam tuam, dicunt; Profer ad nos eum qui fratrem ſuum occidit, ut occidamus eum pro nece fratris ſui hæredem perdere cupiens, & volentes extinguere è carbonem qui mihi ſuperéſt, nec relinquere mihi inter alterũ tantùm nomínem ſuper ſolum terræ. Dixit ad eam, Vade in domum 8 tuam; ego ſtatim alicui mandabo qui te ſoveat. Ait mulier illa Tecuitis ad regem, O rex domine mi, ſitque hæc de populus hoc mihi & domui patris mei imputandi: rex autem & thronus ejus ſint innocentes. Dixit illi rex, Pro- 10 vide Deus tuo quem ei jam ex pilum quidem adverſus fuerit, nil quicquam tibi dixerit, ad me adducito, nec ulterius te discéctet. Ait, Meminerit O rex quod 11 Dominus Deus ejus ſit ut ne quicquam pertinat ad mortem hominis domui, ne illius ſi ſecundi ſanguinis, ne filiũ meũ: reſpondit rex, Vivit Dñs Deus, non cadet è capillis capitis filii tui ſup terrã.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

36 וְהָיָה כְּשֵׁיצִיוּתֵיהּ לְמֵימַר וְהָא בְּנֵי מַלְכָּא אֲתוֹ וְאַרְמוּ קָלְהוֹן וּבְכוּ וְאַף מַלְכָּא וְכָל
עַבְדוֹהִי בְּכוֹ בְּכִי מַרְעִיתָא לַחֲדָא׃ וְאַבְשָׁלוֹם אִתְרְחִישׁ לְמֵיזַל לְוָת תַּלְמַי בַּר עַמִּיהוּד מַלְכָּא דְגְשׁוּר׃
37 וְאִתְאֲבֵל עַל בְּרֵיהּ כָּל יוֹמָיָא׃ וְאַבְשָׁלוֹם עָרַק וְאֲזַל לְגְשׁוּר וַהֲוָה תַמָּן תְּלַת שְׁנִין׃
38 וְחֵמְתָא דְדָוִד מַלְכָּא דַּהֲוָה נָפֵיק לְמִקְבַּל אַבְשָׁלוֹם אֲרֵי אִתְנְחֵם עַל אַמְנוֹן אֲרֵי מִית׃
39

CAP. XIV.

1 וְיָדִיעַ יוֹאָב בַּר צְרוּיָה אֲרֵי לִבָּא דְמַלְכָּא לְמִפַּק עַל אַבְשָׁלוֹם׃ וְשִׁלַּח יוֹאָב לְתְקוֹעַ וְנְטַל
מִתַּמָּן אִתְּתָא חַכִּימְתָא וַאֲמַר לַהּ אִתְאַבְּלִי כְּעַן לְבוּשִׁי כְּעַן אַבֵּלָא וְלָא תְשׁוּחִין
2 מִשְׁחָא וַהֲוִית כְּאִתְּתָא דְעָן יוֹמִין סַגִּיאִין מִתְאַבֶּלָא עַל מֵיתָא׃ וְתֵיתֵי לְוָת מַלְכָּא וּתְמַלְלִין
3 לַהּ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין׃ וְשַׁוִּי יוֹאָב יָת מִלָּיָא בְּפֻמַהּ׃ וַעֲלַת אִתְּתָא דְתַקוֹעָיָא לְוָת מַלְכָּא
וּנְפַלַת עַל אַפָּהָא לְאַרְעָא וְסוּגְדַת וַאֲמַרַת פְּרוֹק מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לַהּ מַלְכָּא מָה לִיךְ וַאֲמַרַת
בְּקוּשְׁטָא אִתְּתָא אַנָא אַרְמַלְתָּא אֲנָא וְמִית בַּעְלִי׃ וְלַאֲמָתָךְ תְּרֵין בְּנִין וְאִתְנַצְּיָא תְּרֵיהוֹן
4 בְּחַקְלָא וְלֵית דְּמַפְרִישׁ בֵּינֵיהוֹן וּמְחָא חַד יָת חַד וְקְטַלֵיהּ׃ וְהָא קָמַת כָּל רַעְיָתָא עַל
5 אַמְתָךְ וַאֲמַרוּ הַבִּי וְנִקְטוֹל יָת דְּקְטַל אָחוּהִי וְנִקְטְלִנֵּיהּ בְּחוּבַת נַפְשָׁא דַאֲחוּהִי דְקְטַל
6 וְנִשֵׁיצֵי אַף יָת דְּדַלִּיק לְמִקְטַל יָת אֲחוּהִי וְלָא לְשַׁוָּאָה לְבַעְלִי
שֵׁם וּשְׁאָר עַל אַפֵּי אַרְעָא׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְאִתְּתָא אֲזִילִי לְבֵיתָךְ וַאֲנָא אֶפְקֵד עָלָךְ׃
7 וַאֲמַרַת אִתְּתָא דְתַקוֹעָיָא לְמַלְכָּא עָלַי יְלִי רְחוּנִי מַלְכָּא וּחוֹבָא עַל בֵּית אֲבָהָתַי וּמַלְכָּא
8 וְכוּרְסְיֵהּ יְהוֹן זַכָּאִין׃ וַאֲמַר מַלְכָּא לְדַיְיתָא דְתַקוֹעָיָא אִם אֲמַר לִיךְ מִלָּא אֲיתֵי לְוָתִי וְלָא יוֹסִיף עוֹד לְאַנָּקָא
9 בָּךְ׃ וַאֲמַרַת דְּיָתֵי קָדָם מַלְכָּא מָרִי יְהֵי מַלְכָּא מָרִי חָבָא עַל מַלְכָּא וְעַל בֵּית אֲבוּהִי וּמַלְכָּא
10 וְכוּרְסְיֵהּ יְהוֹן זַכָּאִין׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְמַלֵּיל עִמִּיךְ יָתֵי לְוָתִי וְלָא יוֹסִיף עוֹד לְמִקְרַבָּא לָךְ׃
11 וַאֲמַרַת יְדַכֵּר כְּעַן מַלְכָּא מָרִי יָת מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָךְ לְמִפְרַע דַּם אַרְחִיצָא וְלָא לְאַבָּדָא
יָת בְּרִי׃ וַאֲמַר חַי־יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בְּנֵךְ אַרְצָה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

36 Et fuit cùm finiret ille loqui, & ecce filii regis venerunt, & exulerunt vocem ſuam & fleverunt, & etiam rex & omnes ſervi ejus fleverunt fletu
37 magno. Et Abſalom fugit & ivit ad Thalmai filium Ghammihüur regem Geſſur, & luxit ſuper filium ſuum omnibus diebus. Et abſalom fugit & 38 39
ivit ad Geſſur, & fuit ibi tribus annis. Et deſiſtavit anima David regis ab egredi ad Abſalom, quia conſolatus erat ſuper Amnon quòd mortuus eſſet.

CAP. XIV.

1 ET cognovit Joab filius Szaruja quòd eſſet cor regis exire ad Abſalom. 1
Et miſit Joab ad Thecoagh, & adduxit inde mulierem ſapientem, & dixit 2
illi: Luge obſecro, & induc quæſo veſtes luctus; & non ungaris unguento, 3
ſed ſis ut mulier quæ jam diebus multis luget ſuper mortuum. Et venies ad 5
regem, & loquéris ad eum ſecundùm verbum hoc: & poſuit Joab verba
in ore ejus. Et dixit mulier quæ erat ex Thekoagh ad regem, & procidit 6
ſuper faciem ſuam ſuper terram, & adoravit & dixit: Libera me. Et dixit 7
illi rex: Quid eſt tibi? & dixit: Verè mulier ego ſum vidua, & mortuus eſt 8
marítus meus. Et ancillæ tuæ erant duo filii, & rixati ſunt ambo illi in 9
agro, & non erat, qui liberaret, inter illos; & percuſſit unus alterum, & 10
occidit illum. Et ecce ſurrexit omnis proſapia mea ſuper ancillam tuam, 7
& dixerunt: Da & occidamus qui occidit fratrem ſuum, & occidemus
illum propter culpam animæ fratris ſui quem occidit, & perdemus etiam
hæredem: & quærunt occidere etiam unum unicum qui relictus eſt, ut 11
non ponant marito meo nomen & reſiduum ſuper faciem terræ. Et dixit 8
rex ad mulierem: Vade in domum tuam, & ego jubebo pro te. Et dixit 9
mulier quæ erat ex Thekoagh regi: Supermeque mea eſt, domine mi rex,
& ſuper domum patris mei, & rex & ſolium regni ſui ſit innocentes. Et dixit rex: Qui dixerit tibi loquelam, producet illum adme, 10
& non addet ampliùs nocere tibi. Et dixit, Recordetur, obſecro, rex quid 11
ſit ſcriptum in libro Legis Dñi Dei tui, ut multiplicetur via ante redemptorem ſanguinis ad devaſtandum, & non perdant filium meum, & dixit:
Vivit ipſe Dominus, ſi cecíderit ex capillis capitis filii tui in terram.

שמואל ב׳: יד

regem. meum domino et tua ancilla mea Loquatur mulier Dixitque

22 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תִּדְבַּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵת־יוֹאָב הֲגַם־זֹאת
cogitabit quid ad Et ait mulier ait Et Loquere dixit que verbum

23 דִּבַּר וַתֹּאמֶר הַנְּעָרָה׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה הִשְׁבַּתָּה
hoc verbum rex hoperuda & Dei populum super hoc fecit

24 כָּזֹאת עַל־עַם אֱלֹהִים וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה
Quia dum expulsum rex reducere non pre deliquens tanquam

כְּאַשֵּׁם לְהָבִיא הַמֶּלֶךְ אֶת־נִידוֹ׃ כִּי
non & recipere non que terram in ejecit quæ velitis & moriatur morietur

25 מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים הָאָרֶצָה אֲשֶׁר לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא
fe & expellit non et cogitationes cogitabit & animam Deus tolli

יִשָּׂא אֱלֹהִים נָפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ
rectum dominus regem ad dependam ad venerim quid nunc Et expulsum

נִדָּח׃ וְעַתָּה אֲשֶׁר בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי אֶת
Loquar tua ancilla dixit & populus me terruerunt quia hoc verbum

הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יְרֵאוּנִי הָעָם וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ אֲדַבְּרָה־
fue ancilla verbum rex faciet forsitan regem ad nunc

נָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ אוֹלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ׃ כִּי
viri sed de suam ancillam exaudiam ad rex audiet quia

26 יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אֲמָתוֹ מִכַּף הָאִישׁ
Dei hereditate de pariter meum filium & me perdere

לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת־בְּנִי יַחַד מִנַּחֲלַת אֱלֹהִים׃
requiem ad regis mei domini verbum meæ Sit tua ancilla dixit Et

וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ תְּהִי־נָא דְבַר־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְמַנְחָה׃
hominis ad hereditate ut rex meus dominus fe Dei angelus sicut quia

כִּי כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב
rex est quæ Et secum fit tuus Deus Dominus & prudens &

27 וַיְהִי־נָא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ
ego quod verbum rex & abscondas me Ne mulierem ad dixit &

וַתֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַל־נָא תַכְחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אֲנֹכִי
rex meus dominus verbum ne Loquatur mulier dixitque te interrogam

שֹׁאֵל אֵלַיִךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה יְדַבֵּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ
rex. rogabit & Dei omni in secum Loquatur Num mirus Dixitque

28 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲיַד יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת וַתַּעַן
quæ quod verbum rex & abscondas me Ne mulierem ad dixit &

הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חַי נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־אֵשׁ לְהִמָּין
rex meus dominus tua anima Vita dixit & mulier

מִכָּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־אֶת־עַבְדְּךָ
fecit quia rex meæ dominus est Iocut quæ omnibus ab servo tuo & ab

29 לְדַבֵּר׃ הוּא יוֹאָב צִוָּנִי וְהוּא שָׂם בְּפִי שִׁפְחָתֶךָ אֶת־כָּל־
tua ancilla ore in posuit ipse & mihi præcepit ipse Joab

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ לְהַסֹּב סֹבַב אֶת־פְּנֵי הַדָּבָר עֲשָׂה
sapientiam secundum sapiens me & dix & hoc verbum Joab tuus servus

עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ
rex dixit Et ut ita in quæ omnia sicut dum ad Dei angeli

30 וַיֹּאמֶר אֶל־אִשָּׁה הֲלָעַת אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ
redue, Vade & hoc verbum feci nunc Ecce Joab ad

אֶל־יוֹאָב הִנֵּה־נָא עָשִׂיתִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וָלֵךְ הַשִּׁבֶת אֶת־
ter, mihi fecit & ut ad Joab accedit Et Absalom puerum

הַנַּעַר אֶת־אַבְשָׁלוֹם׃ וַיַּעַן יוֹאָב אֶל־פְּנֵי אֲרִצָה
cognovit Hodie Joab dixitque ingrediatur & & incurvavit &

31 וַיִּשְׁתַּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יוֹאָבִיוֹם יָדַע
quia rex mi domine tui oculis in gratia invenit quia quas servus

עַבְדְּךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר
abiit & Joab fuerunt & fui servi verbum rex fecit

32 עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר עַבְדּוֹ׃ וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ
Dixitque Jerusalem in Absalom adduxit & Ghesur in

הַגְּשׁוּרָה וַיָּבֵא אֶת־אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלִָם׃ וַיֹּאמֶר
est reversus & vide & non incurvatus & fuam domi & Revertatur rex

33 הַמֶּלֶךְ יָסֹב בֵּיתוֹ וּפָנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא יִרְאֶה
Dixitque Jerusalem in Absalom adduxit & Ghesur in

וַיָּסָב אַבְשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא רָאִיתָה׃

Verſio VULG. LAT.

12 Dixit ergo mulier, Loquatur
ancilla tua ad dominum meum
regem verbum. Et ait, Loque-
re. Dixitque mulier, Quarè
cogitasti hujusmodi rè con-
tra populum Dei, & locut' est
rex verbum istud, ut peccet, &
non reducat ejectum suum? O-
mnes morimur, & quasi aquæ
dilabimur in terram, quæ non
revertuntur: nec vult Deus per-
ire animam, sed retractat co-
gitans ne penitè pereat qui ab-
jectus est. Nunc igitur veni, ut
loquar ad dominum meum re-
gem verbum hoc, præsente po-
pulo. Et dixit ancilla tua: Lo-
quar ad regem, si quo modo fa-
ciat rex verbum ancillæ suæ. Et
audivit rex, ut liberaret ancil-
lam suam de manu omnis, qui
volebant de hæreditate Dei
delere me, & filium meum simi-
mul. Dicat ergò ancilla tua, ut
fiat verbum dñi mei regis sicut
sacrificium. Sicut enim Ange-
lus Dei, ſic eſt domi' me' rex,
ut nec benedictione, nec male-
dictione noveatur: unde &
Dominus Deus tuus eſt tecum.
Et respondens rex, dixit ad
mulierem; Ne abſcondas à me
verbum, quod te interrogo. Di-
xitque ei mulier, Loquere, do-
mine mi rex. Et ait rex, Num-
quid manus Joab tecum eſt in
omnibus iſtis? Respondit mulie-
r, & ait; Per falutem animæ
tuæ, domine mi rex, nec ad fini-
ſtram, nec ad dexteram eſt, ex
omnibus his quæ locut' eſt do-
minus meus rex: ſervus enim
tuus Joab, ipſe præcepit mihi,
& ipſe poſuit in os ancillæ tuæ
omnia verba hæc. Ut verteret
figuram ſermonis hujus, ſervus
tuus Joab præcepit iſtud: tu au-
tem, ſolomine mi rex, ſapiens es,
ſicut habet ſapientiam Angelus
Dei, ut intelligas omnia ſuper
terram. Et ait rex ad Joab, Ec-
ce placatus ſeci verbum tuum:
vade ergò, & revoca puerum
Abſalom. Cadéntque Joab ſu-
per faciem ſuam in terram, ad-
oravit & benedixit regi: &
dixit Joab, Hodie intelleximus ſer-
vus tuus, quia inveni gratiã in
oculis tuis, domine mi rex: ſi-
ciſti enim ſermonem ſervi tui.
Surrexit ergò Joab & abiit in
Geſſur, & adduxit Abſalom in
Jerusalem. Dixit autem rex;
Revertatur in domum ſuam, &
faciem meam non videat. Re-
verſus eſt itaque Abſalom in
domum ſuam, & faciem regis
non vidit.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

12 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλησάτω δὴ ἡ δούλη σου
φωνὴ ἐν κύριόν μου τὸν βασιλέα βραχυ. καὶ εἶπεν,
Λάλει. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ἱνατί ἐλογίσω
(Ε)τοῦτο τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ, τὸ τοῦ λαοῦ
τοῦ ἀπῶσαι τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τοῦ
13 ἐπιστρέψαι; καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι τὸν βασιλέα
τὸν ῥῆμα τοῦτον ὡς ἁμαρτωλὸς, τοῦ μὴ ἀπῶσαι
τὸν βασιλέα τὸν κύριόν μου τοῦ ἐπιστρέψαι
14 εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ; ὅτι θανάτῳ ἀποθνήσκομεν,
καὶ ὡσεὶ ὕδωρ ἐκχυθὲν ἐπὶ τὴν γῆν, ὃ οὐ συλλεγήσεται
ἔτι· καὶ ἐλογισάμεθα, τοῦ μὴ ἀπῶσαι τὸν
βασιλέα τὸν κύριόν μου τοῦ ἐπιστρέψαι
15 αὐτὸν, Ὅτι θελεῖ ὁ θεὸς ἀπολέσαι τὴν ψυχὴν τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν ἐξωσμένον. νῦν
οὖν ἐλθὼν λαλήσω πρὸς τὸν βασιλέα τὸν
κύριόν μου τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃν ἐλάλησε ἡ δούλη σου
16 πρὸς αὐτόν· ἐὰν ἀκούσῃ ὁ βασιλεὺς, τοῦ ῥύσασθαι
τὴν δούλην αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀνδρὸς τοῦ θελήσαντος
ἐξολεθρεῦσαι με καὶ τὸν υἱόν μου ἐκ τῆς κληρονομίας τοῦ θεοῦ.
17 Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ ἔσται ὁ λόγος τοῦ κυρίου
μου τοῦ βασιλέως εἰς (Ι)ασφαλὲς, ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ οὕτως
ἐστὶν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, τοῦ ἀκούειν τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρόν. Καὶ
νῦν κύριος ὁ θεός σου ἔσται μετὰ σοῦ.
18 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὴν γυναῖκα, Μὴ
ἀπόκριθῇς μοι ἐφ' ὃ ἐρωτῶ σε. καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Λαλησάτω δὴ ὁ κύριός
μου ὁ βασιλεὺς, τὸ ῥῆμα τῇ δούλῃ σου. καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς,
Μὴ χεὶρ (α) Ἰωὰβ ἐν σοὶ ἐν πᾶσι τοῖς ῥήμασι τούτοις; καὶ ἀπεκρίθη
ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Ζῇ ἡ ψυχή σου κύριε μου βασιλεῦ, εἰ ἔστιν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου
μου βασιλέως, εἰ ἔστιν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κυρίου μου βασιλέως τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ
εὐωνύμου· ὅτι ἐν τῷ ἐμὲ ἐνετεῖλαι τὴν δούλην σου τὰ ῥήματα τοῦτα πάντα
20 ἐν τῷ στόματι τοῦ κυρίου μου βασιλέως, ὅτι σὺ ἐποίησας τὸν λόγον
τοῦτον· Ἵνα ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον τῶν ῥημάτων τοῦτο, ὁ κύριός σου ὁ βασιλεὺς
Ἰωὰβ ἐνετείλατο· καὶ σὺ, ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς, σοφὸς ὡς ἄγγελος τοῦ θεοῦ,
τοῦ γνῶναι πάντα τὰ ἐν τῇ γῇ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωὰβ, Ἰδοὺ δὴ ἐποίησα
τὸ ῥῆμα τοῦτο· καὶ νῦν ἀπόστρεψον τὸν παῖδα τὸν Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἔπεσεν Ἰωὰβ ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν· καὶ εὐλόγησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἰωὰβ καὶ εἶπεν,
Σήμερον ἔγνω ὁ δούλος σου ὅτι εὕρηκα χάριν ἐνώπιον σου κύριε μου βασιλεῦ, τοῦ ἐποίησας
τὸν λόγον τοῦ δούλου σου. καὶ ἀνέστη Ἰωὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς Γεδούρ, καὶ ἤγαγεν τὸν Ἀβεσσαλὼμ εἰς Ἰερουσαλήμ.
Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, Ἀποστρεφέτω εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπόν μου μὴ ἴδετω. καὶ ἐπέστρεψεν Ἀβεσσαλὼμ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδεν.

MS.A. (γ) ὁ βασιλεὺς (Ε) τοῦτον (ο) πρὸς ἐ (σ) ἐν λογῷ, καὶ ἀδιαφόρησεν τοῦ
ἐξαγαγεῖν τὸν ἐξωσμένον (υ) ἐξωμένον. (φ) ἐφεῖ δ ἀπὸ (Ο,ο) τοῦ βασι-
λέως, εἴπερ ποτὲ (υ) ἀδικεῖ (σ) δὴ (Ρ,ρ) μὴ κρῖ τὸ ἀνοῆ ἀπὸ (Ι) θυσίαν· (ω)
τὸ δὲ (Α) Ἰωὰβ ὡς (Ρ) ἐν ποιεῖ τοῦτο, καὶ ἔστιν (Β) πάλιν τοῦτον δὲ (γ)
εἰμαστὶ μὲ ἐ (Δ) ἀδικῶν τὸ (ι) μὲν τὸ Ἰωὰβ πρὸς (Ε) τοῦτο. (ω) τοῦ
ρεύσθαι καὶ ἐπέστρεψεν (υ) ἐπέστρεψεν ὁ Ἀβεσσαλὼμ

Et dixit mulier, Loquatur nunc
ancilla tua ad dominum meum
regem verbum. Et dixit, Loque-
re. Dixitque mulier, Ut quid
cogitasti tale super populum Dei? nun-
quid ut ejiciat rex regem verbum istum,
quam dedistis, ut non redire fa-
ciat rex ejectum suum? Quomodo
morte morietur, et tanquam
aqua delabens super terram, quæ
non colligetur. Et accipiet Deus
animam & cogitans expellere à
fe ex; nisi ut ut ejiciat rex
verbum loqui ad regem dominum
meum verbum hoc, quia ejiciet
me populus, & dixit (ε) ancilla
tua, Loquatur nunc ad dominum
meum regem, si quomodo faciet
rex verbum ancillæ suæ. Et audivit
rex ut liberaret ancillam suam de manu
omnis, qui volebant me delere, et filium meum, ab
hereditate Dei. Et dixit mulier, Si
(in)fam firmo domini mei re-
gis in sacrificio: quoniam sicut
angelus Dei, sic dominus meus
rex. Et respondit rex, et dixit ad
mulierem, Ne mihi occultave-
ris à me verbum quod ego inter-
rogo te. Et dixit mulier, Loque-
tur nunc dominus meus rex. Et
dixit rex, Nunquid manus Joab
in omni hoc tecum? Et dixit mu-
lier regi, Vivit anima tua, domi-
ne mi rex, si est in dextera, vel in
sinistra de omnibus, quæ locutus
est dominus meus rex; quoniam
servus tuus Joab ipse mandavit
mihi, & ipse posuit in ore ancil-
læ tuæ omnia verba hæc: (ν) Ut
verteret figuram sermonis hujus, (ο)
quæ fecit servus tuus Joab ver-
bum hoc: Et dominus meus sapi-
ens, sicut habet sapientia angeli Dei, ad
cognoscendum omnia quæ in ter-
ra. Et dixit rex ad Joab, Ecce
nunc feci hoc verbum tuum
ut ita: vade, & revocabis
puerum Absalom. Et cecidit Joab super faciem
suam in terram, & adoravit, &
benedixit regi. Et dixit Joab,
Hodie cognovit servus tuus, quia
inveni gratiam in oculis tuis, domi-
ne mi rex: quoniam fecisti do-
minus meus rex verbum servi
tui. Et surrexit Joab, & ivit in
Gesfur: & duxit Absalom in
Hierusalem. Et dixit rex; Rever-
tatur in domum suam, & faci-
em meam non videat. Et reversus
est Absalom in domum suam:
& faciem regis non vidit.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܘܐܡܪܬ ܐܢܬܬܐ ܬܡܠܠ ܐܡܬܟ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܡܠܠ ܐܢܬܬܐ ܗܠܝܢ ܠܡܢܐ ܚܫܒܬ ܥܠ ܥܡ ܐܠܗܐ ܘܡܢ ܡܠܠ ܡܠܟܐ ܗܢܐ ܕܠܐ ܡܦܩ ܡܠܟܐ ܠܡܦܩ ܠܗ ܕܢܬܒ ܡܢ ܬܪܥܝܗ ܕܠܐ ܢܬܦܢܐ

שמואל ב׳: טו

Versio VULG. LAT.

Porrò sicut Absalom, vir non erat pulcher in omni Israel, & decorpus nimis; à vertice usque ad verticem non erat in eo vulla macula. Et quando tondebat capillum, (semel autem in anno tondebatur, quia gravabat eum casaries,) ponderabat capillorum capitis sui ducentis siclis, pondere publico. Natisunt autem Absalom filii tres, & filia una nomine Thamar, elegantis formæ. Manſitque Absalom in Jerusalem duobus annis, & faciem regis non vidit. Misit itaque ad Joab, ut mitteret eum ad regem: qui noluit venire ad eum. Cúmque secundò misisset, & ille nolusset venire ad eum, Dixit ſervis ſuis; Scitis agrũ Joab juxta agrum meum, habentem meſſem hordei: ite igitur, & ſuccendite eum igni. Succenderũt ergò ſervi Abſalom ſegetem igni. Et venientes ſervi Joab, ſciſſis veſtibus ſuis, dixerunt; Succenderunt ſervi Abſalom partem agri igni. Surrexitque Joab, & venit ad Abſalom in domum ejus, & dixit; Quarè ſuccenderunt ſervi tui ſegetem meam igni? Et reſpondit Abſalom ad Joab; Miſi ad te obſecrans ut venires ad me, & mitterem te ad regem, & diceres ei; Quarè veni de Geſſur? melius mihi erat ibi eſſe: obſecro ergò ut videam faciem regis: quòd ſi memor eſt iniquitatis meæ, interficiat me. Ingreſſus itaque Joab ad regem, nuntiavit ei omnia: vocatiſque eſt Abſalom, & intravit ad regem, & adoravit ſuper faciem terræ coram eo: oſculatúſque eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

IGitur poſt hæc fecit ſibi Abſalom currũ, et equites, et quinquaginta viros qui præcederent eum. Et manè conſurgens Abſalom, ſtabat juxta introitum portæ, & omnem virum qui habebat negotium ut veniret ad regis judicium, vocabat Abſalom ad eum, & dicebat; De qua civitate es tu? Qui reſpondens aiebat, Ex una tribu Iſrael ego ſum ſervus tuus. Reſpondebátque ei Abſalom. Videntur mihi ſermones tui boni & juſti. Sed non eſt qui te audiat conſtituẽs à rege:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Similis autem Abſalomi nullus erat vir in Iſraele ſummè laudabilis: à planta pedis ejus ad cerebrum uſque, nulla erat in eo macula. Cúmque raderet caput ſuum, ra- debat illud ab anno in annum; & quia grava- bat eum capillitium capitis ſui ducentis ſiclis, pondere regio. Natique ſunt Abſalomi tres filii, & filia una, cujus nomen erat Thamar: atque hæc etiam erat mulier pulcherrimi aſpectũs. Cùm itaque manſiſſet Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & vultum regis nondum vidiſſet; Miſit Abſalom ad Joab, ut mitteret eum ad regem; ille autem venire noluit: miſit etiam ſecundò vice, nec ire voluit. Quapropter dixit Abſalom ſervis ſuis, Videte ubi habebat Joab pcnes me agrum tritici aut hordei, ite & ſuccendite eum igne: ſuccendérunque ſervi Abſalomis agrum Joabi. Tum ſurgens Joab ivit ad domum Abſalomis, dixitque Joab ad Abſalomem, Quare ſuccenderunt ſervi tui agrum meum igne? Dixit Abſalom ad Joab, Ecce miſeram ad te, dixerámque; Veni ut mittam te ad regem & dicas ei, Cur veni è Geſſur? Pelcior ergo dum eſſem ibi: vellem itaque apparere coram rege: quòd ſi eſt in me crimen, occidat me. Quarè veniens Joab coram rege, indicavit ei verba Abſalomis, qui vocavit Abſalómem: & ingreſſus Abſalom coram rege, procubuit in faciem ſuam ſuper terram ante regem, & oſculatus eſt rex Abſalómem.

CAP. XV.

POſt hæc paravit ſibi Abſalom currus, & equites, & quinquaginta tabellarios ſibi præcurrentes. Præterea manè conſurgens Abſalom, ſtabat ſecus januam regis, & omnem virum qui litem habebat agitandam coram rege, accerſebat Abſalom ad ſe, & dicebat ei; E qua civitate es tu? Quo dicente; Servus tuus ſum ex una tribuum Iſraelis. Aiebat illi Abſalom, Ecce video ſermones tuos bonos eſſe ac rectos, at audientem non habes à rege.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Caterùm nullus erat inter filios Iſrael qui Abſalómem æquaret pulchritudine; nullum enim erat in eo virium à vertice ipſius ad pedes uſque. Et quotiès tondebat plos ſuos (tondebat autem eos ab anno in annum, & quia præcrebrebant pondere) pondus pilorum quos tondebat, erat ducentorum ſiclorum, ſicto regis. Nati ſunt autem Abſalomi tres filii, & filia: vocavitque nomen ſiliæ ſuæ, Thamar: erat etiam femina fori formoſiſſima. Cúmque commoratus eſſet Abſalom in Jeruſalem biennio, nec vidiſſet faciem regis; Miſit Abſalom ad Joab, quatenus mitteret eum ad regem: at ille cæpuerire ipſum venire, miſit adhuc ſecundò: ſed cùm nec adire illuſiſſet, Dixit Abſalom ſervis ſuis, Videte agrum Joabis proprium, in quo ſit triticum aut hordeum, cámque igni combuſite. Cùm igitur combuſſiſſent ſervi Abſalomis agrum Joabi, Abiit Joab domum Abſalomis, & ait Abſalom, Quarè combuſſerunt ſervi tui ſatum meum? Dixit Abſalom Joabo, Sic tibi ad te miſi dicíque ut venires ad me quatenus mitterem te ad regem, nec venisti. Quorſum venis è Geſſur? melius mihi fuiſſet ibi manere. Cupio ergo ad regem ingredi: quod ſi ſignũ tuum offendi, interficiat me. Quarè ingreſſus Joab ad regem, vocáuit eis verba Abſalomis: vocavitque rex Abſalomem, & ingreſſus eſt Abſalom ad regem, voluíque ſuper terram adorare ante ipſum; ítem oſculatus eſt rex Abſalomem.

CAP. XVI.

POſt hæc adhibuit ſibi Abſalom currũ, & equos, equitéſque, & quinquaginta pedites incedebant ante eum. Item à conſurgens Abſalom diluculò, ſtabat ad januam regis, & conſtatuens omnem virum qui cauſam habebat, volebátque judicium ad regem deferre, vocabat eum ad ſe, dicébáque; E qua civitate es tu? Reſpondébat ille, Ego ſervus tuus ex tali tribu filiorum Iſrael. Aiebat illi Abſalom, Videtur mihi ſermo tuus rectus & confentaneus; verùm non habes aud regem qui audiat ſermonem tuum.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

Et ſicut Abſalom non erat vir pulcher in omni Iſrael ad laudandum valde; à planta pedis ejus & uſq; ad cerebrum ejus non erat in eo macula. Et, quando tondebat caput ſuum, & erat ei tempore opportunitatis ad ſupo tunitatem tondendi, quia ingravefcebat ſuper le, tondebat ſe; & ponderabat capillum capitis ſui ducentis ſiclorum in pondere regis. Et nati ſunt Abſalom tres filii & filia una, et nomen ejus Thamar, illa fuit mulier pulchra viſu. Et ſedit Abſalom in Jeruſalem duobus annis, & faciem regis non vidit. Et dixit Abſalom ad Joab ut mitteret illum ad regem: & noluit venire ad eum, & miſit adhuc ſecundò, & noluit venire. Et dixit ad ſervos ſuos: Videte hæreditatem Joab quæ proxima meæ eſt, & in ea ſunt ordea, ite & incendite illam in igne: & incenderunt ſervi Abſalom hæreditatem ejus in igne. Et ſurrexit Joab & venit ad Abſalom in domum, & dixit. Ad quid incenderunt ſervi tui hæreditatem, quæ eſt mihi, in igne? Et dixit Abſalom ad Joab: Ecce miſi ad te dicens, Veni huc & mittam te ad regem dicendo: Ad quid veni ex Geſſur? melius mihi adhuc quòd eſſem ibi: & nunc videam faciem regis; & ſi ſit in me culpa, occidat me. Et venit Joab ad regem & indicavit illi: & vocavit Abſalom, & venit ad regem, & adoravit eum ſuper faciem ſuam ſuper terram ante regem: & oſculatus eſt rex Abſalom.

CAP. XV.

ET fuit poſt hæc, & fecit ſibi Abſalom currus & equos, & quinquaginta viros ſatellites ante ſe. Et anticipabat Abſalom & ſtabat ſuper ſtratum viæ portæ, & fuit omnis vir cui erat judicium ut veniret ante regem ad judicandum, vocabat Abſalom illum, & dicebat illi: Ex qua civitate es tu? & dicebat: Ex una tribuum Iſrael eſt ſervus tuus. Et dicebat illi Abſalom: Vide, verba tua recta ſunt & pulchra; ſed qui audiat non eſt tibi ab-ante regem.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

שמואל ב : ט

Versio VUL. LAT.

me super & terra in judicem me ponat Quis
4 : Absalom Dicebatque
אמר אבשלום מי־ישמני שפט בארץ ועלי
4 ואמר אבשלום מי־ישמני שפט בארץ ועלי
I tum judicabit & judicii & sic et omnis venit
יבא כל־איש אשר־יהיה לו ריב ומשפט והגשתיו׃
ad me qui habet litem & judicium ut justificem eum
5 : & cum appropinquaret ut et
ויהי בקרב איש להשתחות לו ושלח את־ידו
suam manum misericordiae & ut ei se inclinaret
Absalom Faciebat Et si quidem idem & quum apprehendebat & apprehendebat & osculabatur
והחזיק לו ונשק לו׃ ויעש אבשלום
6 : & osculabatur eum. Et fecit
כדבר הזה לכל־ישראל אשר־יבאו למשפט אל־
Israel universo ad judicium ad venientibus qui
ad judicium ad venientibus qui Israel universo hoc modum fecit
המלך ויגנב אבשלום את־לב אנשי ישראל׃ ויהי
fuit et Israel virorum cor Absalom furabatur & regem
7 : & quadragintae annis
מקץ ארבעים שנה ויאמר אבשלום אל־המלך אלכה
Tum regem ad Absalom dixit & annis quadragintae fine
Hebron in Domino vovi quod eorum votis reddam & quam
נא ואשלם את־נדרי אשר־נדרתי ליהוה בחברון׃
dicendo Aram in Ghesur in me manens in tuus servus vovit votum Quia
8 : & adduxit eum & civitate sua, & Galio, dum
כי־נדר נדר עבדך בשבתי בגשור ארם לאמר
servian & Jerusalem in Domino me reducente reducendo si
אם־ישיב ישיבני יהוה ירושלם ועבדתי את־
abiit & surrexit & pace in Vade rex et Distique Domino
יהוה׃ ויאמר־לו המלך לך בשלום ויקם וילך
tribus universis in vaticinatus Absalom misit Et Chebron in
9 : & pecunia eorum vos audire Circa : dicendo Israel
חברונה׃ ושלח אבשלום מרגלים בכל־שבטי
Israel ad Absalom cum Et Chebron in Absalom Regnavit
ישראל לאמר כשמעם את־קול השופר ואמרתם
filius pertinet in civitas & invitatis Jerusalem de viri duerunt
מלך אבשלום בחברון׃ וארבעמאות הלכו
Ahitophel ad Absalom Misique nobis ad eos scientes nec
10 : & Gilonitem
את־אבשלום מן־ירושלם קרואים והלכו בתם
ולא ידעו כל־דבר׃ ושלח אבשלום את־אחיתפל
ipsum invitatus in Gilboh de sua civitate de David consiliarii Gilonitem
הגילני יועץ דוד מעיר מולדתו בזבחו את
cum se sublimi eum & quidem populus & valida coniuratio fuit & victima
11 : & Ut David servis fuit
הזבחים ויהי הקשר אמץ והעם הולך ורב את
cor Fuit : dicendo David ad venerunt venit Et Absalom
אבשלום׃ ויבא המגיד אל־דוד לאמר ויהי לב
fuis servis omnis David Distique Absalom post Israel viri
איש־ישראל אחרי אבשלום׃ ויאמר דוד לכל־עבדיו
erit non qui : fugiamus & Surgite : Jerusalem in secum qui
אשר־אתו בירושלם קומו ונברחה כי לא־תהיה
accedisset fonte ne ire fetlitate : Absalom fuisibus à evado nobis
12 : & Et Jerusalem in
לנו פליטה מפני אבשלם מהרו ללכת פן־ימהר
civitatem percutiat & malum nos super impellat & eos apprehendat &
והשיגנו והדיח עלינו את־הרעה והכה את־העיר
omne Secundi : regem ad regis servi Dixerunque gladii ad
לפי־חרב׃ ויאמר עבדי המלך אל־המלך בכל
13 : & Et egressus est
אשר יבחר אדני המלך הנה עבדיך׃ ויצא המלך
rex et reliquit à : fuis pedibus in ejus domus omnis &
14 : & domum custodiendam ad sublices
וכל־ביתו ברגליו ויעזב המלך את־עשרת נשים
populus omnis & rex et egressus Et
פלגשים לשמר הבית׃ ויצא המלך וכל־העם
domum custodiendam ad sublices
15 : & fuis pedibus in
אחריו ויעמדו בית המרחק׃ וכל־עבדיו
eius servi universi Et abstegnantes domi steterunt & : fuis pedibus in
עברים עליו וכל־הכרתי וכל־הפלתי וכל־
omnes & Pelethi omnes & Cherethi omnes & ejus manu super transiunt
16 : & Et
הגתים שש מאות איש אשר־באו ברגלו מגת
Gath de fuo pede in venerant qui viri sexenti Gittites
17 : & regis facta super transiunt
ויעברו על־פני המלך׃
omnes & Et

Cap. XV.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἔσται Ἀβεσσαλὼμ, Τίς με καταστήσει κριτὴν ἐπὶ τῆς γῆς, (2) ἵνα ἔλθοι ὁ πᾶς ὃς ἂν ἔχῃ κρίσιν καὶ δικαιοσύνην πρὸς με, καὶ δικαιώσω αὐτόν. Καὶ ἔγινεν ἐν τῷ ἐγγίζειν ἄνδρα ἀνθρώπου τοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ, καὶ ἐκτείνειν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ κρατεῖν αὐτὸν καὶ φιλεῖν. Καὶ ἐποίησεν Ἀβεσσαλὼμ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο πᾶσι τοῖς παραγινομένοις τῷ κρίνεσθαι πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐκλόπευεν Ἀβεσσαλὼμ τὴν καρδίαν ἀνδρῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο ἀπὸ τέλους τεσσαρακοντα ἐτῶν, καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν βασιλέα, Πορευθεὶς πορεύσομαι καὶ ἀποδώσω τὴν εὐχήν μου, ἣν ηὐξάμην τῷ κυρίῳ ἐν Χεβρών. Ὅτι εὐχὴν ηὐξατο ὁ δοῦλός σου ἐν τῷ οἰκεῖν με ἐν Γεσὼρ τῇ Συρίᾳ, λέγων, Ἐὰν ἀποστρέφων ἀποστρέψῃ με κύριος εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ λατρεύσω κυρίῳ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Πορεύου εἰς εἰρήνην. καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Χεβρών. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀβεσσαλὼμ κατασκόπους εἰς πάσας τὰς φυλὰς Ἰσραὴλ, λέγων, Ἐὰν ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ ἐρεῖτε, Ἐβασίλευσεν Ἀβεσσαλὼμ ἐν Χεβρών. Καὶ πορευθήσονται μετὰ Ἀβεσσαλὼμ ἄνδρες ἐκ Ἰερουσαλὴμ, ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς, καὶ οὐκ εἰδότες τὸ ῥῆμα τὸ ἐν τῷ ἀποστείλαι αὐτοὺς τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐν τῷ ἀποστείλαι αὐτοὺς τὸν Ἀβεσσαλὼμ ἐκ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκ Γιλὼ, καὶ ἐν τῷ θυσιάζειν τὰς θυσίας. Καὶ ἐγένετο ἡ βοὴ τῶν ἀγγελιαφόρων ἐν τῷ λαῷ, λέγων, Ἐξῆλθεν ἡ καρδία ἀνδρῶν Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ. Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποστείλαι τὸν Ἀβεσσαλὼμ τὸν τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ, (7) Ἀνάστα (8) καὶ πορεύου (9) πάλιν εἰς τὴν πόλιν σου. Ὅτι ἐὰν εὑρεθῇ χάρις ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἀποστρέψῃ κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν μου, καὶ ἐλεήσῃ με, καὶ ἀποστρέψῃ με καὶ δείξῃ μοι τὴν κατοικίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπαύλιν αὐτοῦ. Ἐὰν οὕτως εἴρηκας ἐν ὀφθαλμοῖς σου, οὐ θέλω εὑρεθῆναι ἐν σοί. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ἀγρῷ τῶν ἐρημῶν ἕως τοῦ διαβῆναι με τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἰδοὺ Σαδὼκ καὶ οἱ ἱερεῖς μετ᾽ αὐτοῦ φέροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ἔθεσαν τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἀνέβη Ἀβιαθὰρ ἕως τοῦ τελεσθῆναι πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐξελθόντας ἐκ τῆς πόλεως. Καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ, Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν σου. Ἐὰν εὑρεθῇ χάρις ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἀποστρέψει με καὶ δείξει με αὐτὴν καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, Οὐ θέλω σοι, ἰδοὺ ἐγὼ, ἀποστείλατω με κύριος ὡς ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ, Ἀπόστρεψον τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν. Ἐὰν εὑρεθῇ χάρις ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἀποστρέψει με καὶ δείξει με αὐτὴν καὶ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, Οὐ θέλω σοι, ἰδοὺ ἐγὼ, ἀποστείλατω με κύριος ὡς ἀγαθὸν ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ τὴν ἀναβάσεις τῶν ἐλαιῶν, ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ κεφαλὴν ἔχων κατακεκαλυμμένην, καὶ αὐτὸς ἐν ὑποδήματι ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ἀνεβαίνοντες κεκαλυμμένοι τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, λέγων, Ἀχιτοφὲλ μετὰ τῶν συνεστώτων μετὰ Ἀβεσσαλώμ. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Μωρανεῖ κύριος τὴν βουλὴν Ἀχιτοφέλ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀνέβη Δαυὶδ ἕως τῆς κορυφῆς οὗ προσεκύνει τῷ θεῷ, καὶ ἰδοὺ Χουσὶ ὁ ἑταῖρος Δαυὶδ ἀπαντᾷ αὐτῷ, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐσχισμένα, καὶ γῆ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Δαυὶδ, Ἐὰν ἀπέλθῃς μετ᾽ ἐμοὶ, γενοῖο μοι εἰς βάρος. Ἐὰν δὲ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πόλιν καὶ εἴπῃς τῷ Ἀβεσσαλὼμ, Δούλε σου εἰμὶ (γ) ὅπως ἐγὼ ἐν τῷ ἔμπροσθεν σου βασιλεῦσαι, καὶ νῦν ἐγὼ σὸς δοῦλος εἰμι, καὶ διαλύσεις τὴν βουλὴν Ἀχιτοφὲλ ἕνεκεν ἐμοῦ. Καὶ οὐκ ἐκεῖ μετὰ σοῦ Σαδὼκ καὶ οἱ ἱερεῖς; καὶ ἔσται πᾶς ὁ λόγος ὃς ἐὰν ἀκούσῃς ἐκ τοῦ οἴκου βασιλέως, καὶ ἀπαγγελεῖς τοῖς ἱερεῖσι Σαδὼκ καὶ τοῖς ἱερεῖσι Ἀβιαθὰρ τὰ ὧτα ὑμῶν. Καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ μετὰ σοῦ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, Σαδὼκ καὶ Ἀβιαθὰρ, καὶ ἀποστείλατε πρὸς με ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς ἃ ἐὰν ἀκούσητε. Καὶ ἐπορεύθη Χουσὶ ὁ ἑταῖρος Δαυὶδ εἰς τὴν πόλιν, καὶ Ἀβεσσαλὼμ εἰσεπορεύετο εἰς Ἰερουσαλήμ.

MS.A. (ζ) ὑπ᾽ ἐμοὶ ὑπαλείπω (η) ἢ ἐὰν (θ) κεθῆμαι ἐπὶ (ι) πανηγυρίσω (κ) ἐν τῷ ἐν τῷ (λ) ἐπὶ τὸν (μ) ἐπὶ τὸν (ν) ἐὰν ἀνάβῃς (ξ) ἐν τῇ (ο) τῷ Γιωναθὰν τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ Δαυὶδ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Γωλὰ (π) αὐτὸν τὸν Ἀσάελ. (ρ) ἐκείνου ἐκείνου (σ) πάντα τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (τ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (υ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (φ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (χ) ἕως τοῦ ἐλθεῖν (ψ) τὸν ἐλθεῖν (ω) ἕως τοῦ ἐλθεῖν (α) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (β) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (γ) Ἀνάβασε (δ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ε) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ζ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (η) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (θ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ι) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (κ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (λ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (μ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ν) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ξ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ο) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (π) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ρ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (σ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (τ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (υ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (φ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (χ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ψ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (ω) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (α) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (β) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ (γ) ἐν τῷ ἔμπροσθεν αὐτοῦ

שמואל ב: טו

Versio VUL. LAT.

19 Dixit autē rex ad Ethai Getheum: Cur venis nobiscū? revertere, & habita cum rege, quia peregrinus es, & egressus es de loco tuo. 20 Heri venisti, & hodie compelleris nobiscū egredi: ego autem vadam quò ātibus fuit: revertere, & reduce tecum fratres tuos, & Dominus faciet tecum misericordiam & veritatem, quia ostendisti gratiam & fidem. Et respondit Ethai regi, dicens: Vivit Dominus, & vivit domin' meus rex: quoniam in quocunq; loco fuerit, domine mi rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit serv' tuus. Et ait David Ethai: Veni, & transi. Et transivit Ethai Getheus, & omnes viri qui cum eo erant, & reliqua multitudo. Omnesq; flebant voce magna, & universus populū' transibat: rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron, & cunctus populus incedebat contra viam, quæ respicit ad desertum. Venit autē & Sadoc sacerdos, et universi Levitæ cum eo, portantes arcam fœderis Dei, & deposerunt arcam Dei: & ascendit Abiathar, donec expletus esset omnis populus, qui egressus fuerat de civitate. Et dixit rex ad Sadoc, Reportare arcam Dei in urbem: si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me, & ostendet mihi eam, & tabernaculum suum. Si autem dixerit mihi, Non placeo: prælō sum, faciat quod bonum est coram fe. Et dixit rex ad Sadoc sacerdotē, O Videns revertere in civitatem in pace: & Achimaas filius tu', & Jonathas filius Abiathar, duo filii vestri, sint vobiscum. Ecce ego abscondar in campestribus deserti, donec veniat sermo à vobis indicans mihi. Reportaverunt ergò Sadoc & Abiathar arcā Dei in Jerusalem: & manserunt ibi. Porrò David ascendebat clivum Olivarum, scandens & flens, nudis pedibus: incedens, & operto capite: sed & omnis populū' qui erat cum eo, operto capite ascendebat plorans. Nunciatum est autē David, quòd & Achitophel esset in conjuratione cum Absalom: dixitq; David, Infatua quæso, Domine, consilū Achitophel. Cūmq; ascenderet David summitatem montis, in quo adoraturus erat Dominum, ecce occurrit ei Chusai Arachites, scissa vestes, & terrā pleno capite.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Αἰθὰι τὸν Γεθθαῖον, Τί ὅτι πορεύῃ καὶ σὺ μετὰ ἡμῶν; ἐπίστρεψον καὶ κατοίκει μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι ἀλλόφυλος εἶ σὺ καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου σου. 20 Ἐχθὲς ἦλθες καὶ σήμερον σε ἀναγκάζω τοῦ πορεύεσθαι μετ' ἐμοῦ; ἐγὼ δὲ πορεύομαι ὅπου ἐὰν πορευθῶ. ἐπίστρεψον καὶ ἀπόστρεψον τοὺς ἀδελφούς σου μετὰ σοῦ, καὶ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν ποιήσει μετὰ σοῦ κύριος. 21 καὶ ἀπεκρίθη Αἰθὰι τῷ βασιλεῖ, λέγων, Ζῇ κύριος καὶ ζῇ ὁ κύριός μου βασιλεὺς, ὅτι ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐὰν ὦ ὁ κύριός μου βασιλεὺς, ἐν θανάτῳ ἢ ἐν ζωῇ, ἔσται ὁ παῖς σου ἐκεῖ. 22 καὶ εἶπεν ὁ Δαυὶδ τῷ Αἰθὰι, Πορεύου καὶ διάβαινε μετ' ἐμοῦ. καὶ διῆλθεν ὁ Αἰθὰι ὁ Γεθθαῖος καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ. 23 καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐκλαίετο φωνῇ μεγάλῃ. καὶ πᾶς ὁ λαὸς διεβαίνετο τὸν χειμάῤῥουν τῶν Κεδρὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς διεβαίνετο κατὰ πρόσωπον τῆς ὁδοῦ τῆς ἐρήμου. 24 καὶ ἰδοὺ καὶ Σαδὼκ καὶ πάντες οἱ Λευῖται μετ' αὐτοῦ, αἴροντες τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ Βαιθὼρ, καὶ ἔθεντο τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ Σαδὼκ, καὶ ἀνέβη Ἐβιαθὰρ ἕως τοῦ τέλους τοῦ παντὸς λαοῦ τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῆς πόλεως. 25 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Σαδὼκ τὸν ἱερεῦσαι, Ἐπιστρέφου τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς τὴν πόλιν. ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με καὶ δείξει μοι αὐτὴν καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. 26 ἐὰν δὲ οὕτως εἴπῃ, Οὐκ εὐδοκῶ ἐν σοί, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιείτω μοι ὡς ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. 27 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Σαδὼκ τῷ ἱερεῖ, Ἴδετε, ὑμῖν ὁ ὁρῶν· ἐπιστρέψατε εἰς τὴν πόλιν μετ' εἰρήνης, καὶ Ἀχιμαὰς ὁ υἱός σου, καὶ Ἰωναθὰν ὁ υἱὸς Ἐβιαθὰρ, δύο υἱοὶ ὑμῶν μετὰ σοῦ. 28 ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τοῖς διαβάσεσι τῆς ἐρήμου μενῶ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν λόγον παρὰ σοὶ ἀπαγγέλλοντα μοι. 29 καὶ ἀπέστρεψαν Σαδὼκ καὶ Ἐβιαθὰρ τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ. 30 καὶ Δαυὶδ ἀνέβαινεν τὴν ἀναβάσιν τῶν ἐλαιῶν, ἀναβαίνων καὶ κλαίων, καὶ κεφαλὴν κατεκαλύπτετο, καὶ αὐτὸς ὑπεδεῖτο τοὺς πόδας· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ κατεκαλύπτετο τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβαινον ἀναβαίνοντες καὶ κλαίοντες. 31 καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ, λέγων, Καὶ Ἀχιτοφὰλ ἐν τοῖς συνεφεύταις μετὰ Ἀβεσσαλώμ. καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Διασκόρπισον δὴ τὴν βουλὴν Ἀχιτοφὰλ, κύριε ὁ θεός μου Δαυίδ. 32 καὶ ἐν τῷ ἀναβῆναι τὸν τοῦ ὄρους τοῦ προσκυνῆσαι τῷ θεῷ, ἰδοὺ Χουσὶ ὁ Ἀρχίτης ἀπήντησεν αὐτῷ, ἐν τῷ ἐπιστρέψαι αὐτὸν τὸν χιτῶνα αὐτοῦ, καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

MS. A. (α) Ἐβὼδ ὁ Γεθθαῖος, (β) ἡμῖν τὸν πορευθῆναι; καὶ ἐγὼ πορεύομαι ὡς ὁ ἐν πορευθῶ. ἐπίστρεψον (γ) Ἐβὼδ (δ) εἰς ὁ βασιλεύς, (ε) ὁ Ἐβὼδ, (ϛ) ἀπελθεῖν (ζ) Ἐβὼδ ὁ Γεθθαῖος, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτοῦ, (η) πάντας, (θ) ἐκλαίετο εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ. (ι) ἐν (κ) διῆξε αὐτοῦ (λ) ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (μ) ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ν) Ἐβὼδ (ξ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ο) Ἐβὼδ (π) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ρ) Ἐβὼδ (ϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σ) Ἐβὼδ (τ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υ) Ἐβὼδ (φ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χ) Ἐβὼδ (ψ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ω) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αα) Ἐβὼδ (αβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αγ) Ἐβὼδ (αδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αε) Ἐβὼδ (αϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αζ) Ἐβὼδ (αη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αθ) Ἐβὼδ (αι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βα) Ἐβὼδ (ββ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βγ) Ἐβὼδ (βδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βε) Ἐβὼδ (βϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βζ) Ἐβὼδ (βη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βθ) Ἐβὼδ (βι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γα) Ἐβὼδ (γβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γγ) Ἐβὼδ (γδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γε) Ἐβὼδ (γϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γζ) Ἐβὼδ (γη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γθ) Ἐβὼδ (γι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δα) Ἐβὼδ (δβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δγ) Ἐβὼδ (δδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δε) Ἐβὼδ (δϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δζ) Ἐβὼδ (δη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δθ) Ἐβὼδ (δι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εα) Ἐβὼδ (εβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εγ) Ἐβὼδ (εδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εε) Ἐβὼδ (εϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εζ) Ἐβὼδ (εη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εθ) Ἐβὼδ (ει) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛα) Ἐβὼδ (ϛβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛγ) Ἐβὼδ (ϛδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛε) Ἐβὼδ (ϛϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛζ) Ἐβὼδ (ϛη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛθ) Ἐβὼδ (ϛι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζα) Ἐβὼδ (ζβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζγ) Ἐβὼδ (ζδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζε) Ἐβὼδ (ζϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζζ) Ἐβὼδ (ζη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζθ) Ἐβὼδ (ζι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηα) Ἐβὼδ (ηβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηγ) Ἐβὼδ (ηδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηε) Ἐβὼδ (ηϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηζ) Ἐβὼδ (ηη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηθ) Ἐβὼδ (ηι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θα) Ἐβὼδ (θβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θγ) Ἐβὼδ (θδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θε) Ἐβὼδ (θϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θζ) Ἐβὼδ (θη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θθ) Ἐβὼδ (θι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ια) Ἐβὼδ (ιβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ιγ) Ἐβὼδ (ιδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ιε) Ἐβὼδ (ιϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ιζ) Ἐβὼδ (ιη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ιθ) Ἐβὼδ (ικ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (κα) Ἐβὼδ (κβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (κγ) Ἐβὼδ (κδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (κε) Ἐβὼδ (κϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (κζ) Ἐβὼδ (κη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (κθ) Ἐβὼδ (κι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (λα) Ἐβὼδ (λβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (λγ) Ἐβὼδ (λδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (λε) Ἐβὼδ (λϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (λζ) Ἐβὼδ (λη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (λθ) Ἐβὼδ (λι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (μα) Ἐβὼδ (μβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (μγ) Ἐβὼδ (μδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (με) Ἐβὼδ (μϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (μζ) Ἐβὼδ (μη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (μθ) Ἐβὼδ (μι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (να) Ἐβὼδ (νβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (νγ) Ἐβὼδ (νδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (νε) Ἐβὼδ (νϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (νζ) Ἐβὼδ (νη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (νθ) Ἐβὼδ (νι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ξα) Ἐβὼδ (ξβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ξγ) Ἐβὼδ (ξδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ξε) Ἐβὼδ (ξϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ξζ) Ἐβὼδ (ξη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ξθ) Ἐβὼδ (ξι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (οα) Ἐβὼδ (οβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ογ) Ἐβὼδ (οδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (οε) Ἐβὼδ (οϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (οζ) Ἐβὼδ (οη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (οθ) Ἐβὼδ (οι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (πα) Ἐβὼδ (πβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (πγ) Ἐβὼδ (πδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (πε) Ἐβὼδ (πϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (πζ) Ἐβὼδ (πη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (πθ) Ἐβὼδ (πι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ρα) Ἐβὼδ (ρβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ργ) Ἐβὼδ (ρδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ρε) Ἐβὼδ (ρϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ρζ) Ἐβὼδ (ρη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ρθ) Ἐβὼδ (ρι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σα) Ἐβὼδ (σβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σγ) Ἐβὼδ (σδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σε) Ἐβὼδ (σϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σζ) Ἐβὼδ (ση) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (σθ) Ἐβὼδ (σι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (τα) Ἐβὼδ (τβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (τγ) Ἐβὼδ (τδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (τε) Ἐβὼδ (τϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (τζ) Ἐβὼδ (τη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (τθ) Ἐβὼδ (τι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υα) Ἐβὼδ (υβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υγ) Ἐβὼδ (υδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υε) Ἐβὼδ (υϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υζ) Ἐβὼδ (υη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (υθ) Ἐβὼδ (υι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (φα) Ἐβὼδ (φβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (φγ) Ἐβὼδ (φδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (φε) Ἐβὼδ (φϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (φζ) Ἐβὼδ (φη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (φθ) Ἐβὼδ (φι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χα) Ἐβὼδ (χβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χγ) Ἐβὼδ (χδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χε) Ἐβὼδ (χϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χζ) Ἐβὼδ (χη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (χθ) Ἐβὼδ (χι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ψα) Ἐβὼδ (ψβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ψγ) Ἐβὼδ (ψδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ψε) Ἐβὼδ (ψϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ψζ) Ἐβὼδ (ψη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ψθ) Ἐβὼδ (ψι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ωα) Ἐβὼδ (ωβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ωγ) Ἐβὼδ (ωδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ωε) Ἐβὼδ (ωϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ωζ) Ἐβὼδ (ωη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ωθ) Ἐβὼδ (ωι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αα) Ἐβὼδ (αβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αγ) Ἐβὼδ (αδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αε) Ἐβὼδ (αϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αζ) Ἐβὼδ (αη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (αθ) Ἐβὼδ (αι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βα) Ἐβὼδ (ββ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βγ) Ἐβὼδ (βδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βε) Ἐβὼδ (βϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βζ) Ἐβὼδ (βη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (βθ) Ἐβὼδ (βι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γα) Ἐβὼδ (γβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γγ) Ἐβὼδ (γδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γε) Ἐβὼδ (γϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γζ) Ἐβὼδ (γη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (γθ) Ἐβὼδ (γι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δα) Ἐβὼδ (δβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δγ) Ἐβὼδ (δδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δε) Ἐβὼδ (δϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δζ) Ἐβὼδ (δη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (δθ) Ἐβὼδ (δι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εα) Ἐβὼδ (εβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εγ) Ἐβὼδ (εδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εε) Ἐβὼδ (εϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εζ) Ἐβὼδ (εη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (εθ) Ἐβὼδ (ει) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛα) Ἐβὼδ (ϛβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛγ) Ἐβὼδ (ϛδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛε) Ἐβὼδ (ϛϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛζ) Ἐβὼδ (ϛη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ϛθ) Ἐβὼδ (ϛι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζα) Ἐβὼδ (ζβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζγ) Ἐβὼδ (ζδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζε) Ἐβὼδ (ζϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζζ) Ἐβὼδ (ζη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ζθ) Ἐβὼδ (ζι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηα) Ἐβὼδ (ηβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηγ) Ἐβὼδ (ηδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηε) Ἐβὼδ (ηϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηζ) Ἐβὼδ (ηη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ηθ) Ἐβὼδ (ηι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θα) Ἐβὼδ (θβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θγ) Ἐβὼδ (θδ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θε) Ἐβὼδ (θϛ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θζ) Ἐβὼδ (θη) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (θθ) Ἐβὼδ (θι) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ια) Ἐβὼδ (ιβ) ἐν τῷ ἀναβῆναι αὐτὸν τὸν ὄρος τοῦ Ἐλαιῶν. (ιγ) Ἐβὼδ (ιδ) ἐ

שמואל ב׳ יז

33 ואבשלום לו דוד אם עברתי אתיו והיה עלי למשא׃
34 ואם־תשיב תשיב אמרת לאבשלום עבדך אני המלך
35 אחרי־עבר אביך ואני מאז עבדך וגם־עתה אני עבדך
36 ויעדתה לי את עצת אחיתפל׃ הלוא עמם־שם צדוק
37 ואביתר הכהנים והיה כל־דבר אשר תשמע מבית
המלך תגידו לצדוק ולאביתר הכהנים׃ הנה־שם עמם
שני בניהם אחימעץ לצדוק ויהונתן לאביתר ושלחתם
בידם אליהם כל־דבר אשר תשמעו׃ ויבא חושי
רעה דוד העיר ואבשלום יבוא ירושלם׃

CAP. XVI. יז

Mephibosheth pater Sibah ecce & 2 cepiae de paululum transierat David Et
1 ורד עבר מעט מהראש והנה צמד חמרים
ducenti eos super & 2 frator um afinorum jugum & ejus occurrit in
לקראתו ומאה לחמים ומאה צמקים ומאה
Dixitque ei: cur uter & sibi afinus centum & ficus bini centum & panes
אפיסי ומאה צמות יין ויאמר
Afini: Siba dixitque ibi hæc quæ ad rex
2 המלך אל־צבא מה־אלה לך ויאמר צבא החמרים
3 לבית המלך לרכב ולהלחם והקיץ לאכל הנערים
filius ubi Ecce deserto in lassi bibendum ad vinum et
ביין לשתות הנעיף במדבר׃ ויאמר המלך ואיה בן־
quia Jerusalem in manere Ecce: regem ad Siba dixit et Dixit domini
אדניך ויאמר צבא אל־המלך הנה־שב בירושלם כי
mei patris regnum Israel domus mihi reddunt Hodie: dixit
אמר היום ישיבו לי בית ישראל את ממלכות אבי׃
Mephibosh que omnia tibi Ecce: Sibah ad rex Dixitque
4 ויאמר המלך לצבא הנה לך כל־אשר למפיבשת
mi domine tuis oculis in gratia inveniam ut Incurvavit: Sibah dixit Et
ויאמר צבא השתחויה אמצא־חן בעיניך אדני
vir inde ecce & 1 Bachurim ad usque David rex venit Et rex
המלך׃ ובא המלך דוד עד־בחורים והנה משם איש
5 אחד יצא משפחת בית־שאול ושמו שמעי בן־גרא
David lapidibus in lapid hat Et maledicens & egrediendo egrediens
יצא יצוא וממלל׃ וקלל באבנים אחריו
6 ואת־כל־עבדי המלך דוד וכל־העם וכל־הגבורים
et maledicendo in Simbi dicebat Et & ejus sinistra & ejus dextera &
7 מימינו ומשמאלו׃ וכה־אמר שמעי בקללו
in super Reddidit quotidie vir & sanguinum vir egredere Egredere
בלעדי־בא איש הדמים ואיש הבליעל׃ השיב לי
deliquit: pro regnasti quo Saul domus sanguinis omni Dominus
8 יהוה כל־דמי בית שאול אשר מלכת תחתיו ויתן
9 יהוה את־ממלכות בנו ובנה הנה אבשלום
filius Abifai Dixitque: in sanguinum vir quoniam quo male in
בנך ורע־לך כי־איש דמים אתה׃ ויאמר אבישי בן־
10 צרויה אל־המלך למה־יקלל הכלב המת הזה את
ejus caput removebo & obfecro Transeam I regi meo domino
אדני המלך אעברה־נא ואסירה את־ראשו׃

Cui dixit David, Si mecũ transieris, eris mihi 33
oneri. Verũm revertere in civitatem, & dic 34
Abisalomi, Servus tuus sum rex; & servus pa-
teris mi jam olim. Et nunc ego ero te depre-
cor, vade, irritũm fac consilium Ahitophelis.
Ecce fũt illic apud te Sadoc & Abiathar facer-
dotes; quamcunque rem audiveris è domo re-
gis, indica Sadoc & Abithari facerdotibus.
En etiam illic cũm ambo filii eorum, Ahime- 36
es filius Sadoci, et Nathan filius Abiathar; per
ipsos ad me mittite quicquid audieritis. Abiit 37
ergo Husi amicus Dauidis in civitatem; & A-
bisalom ingressus est in Jerusalem.

CAP. XVI.

PAuluũ recesserat David ab eo loco ubi ad- 1
orabat, quum Siba famulus Mephibasthi ve-
nit in Jerusalem, adduxique secum duos afi-
nos onustos, quibus impositi erant ducenti pa-
nes, centũ palathæ ficuum, centum cafei, & u-
ter vini. Dixitq; rex ad Siba, Undè hæc tibi? 2
Ait illi Siba, Afini quidem sunt ad fereudam
farcinam domũ regis; panis verò & cafei, ut
edant pueri; & vinum, ut bibant qui fatigati
fuerint in deserto. Dixit ad eum rex, Ubi est fi- 3
lius domũ tui? Ait Siba, Ecce fedet in Jerusalẽ, ac
dicit; Hodie restituet mihi filii Israel regnũ
Saulis patris mei. Dixit David ad Siba, Tibi 4
conceditur quicquid habet Mephibasth. Ait
Siba, Multũ mihi est nactũ esse gratiã in ocu-
lis tuis rex. Cùm autẽ pervenisset rex David 5
usque ad Beth-hurim, egressus est illinc homo
quidam de familia Saulitica, nomine Semei,
filii Gera. Is procedens convitiabatur Davi- 6
di, Et lapidibũ appetebat eũ, cum impetu et 6
omnes servos ejus, totum populum, omneq;
servos ejus qui erant ad dextram & ad sin-
istram ipsius. Sic autem dicebat Semei Dau- 7
di cùm convitiaretur ei, Egredere, egredere
vir sanguinarie & flagitiose. Rependat tibi 8
Dominũ totum sanguinem familiæ Saulis pol
quem regnasti, tradãtque Dominus regnum
tuum in manum Abisalomis filii tui: jam ec-
ce compensaris eũ malitiis tuis, eò quòd sis
vir sanguinarius. Dixit Abisai filius Suriæ 9
ad Davidem, Quarè convitiatur canis hic
mortuus domino meo regi? transeam, &
auferam caput ejus.

תרגום יונתן Targum Jonathan.

33 ואמר ליה דויד אם עברתיה עמי והתי עלי למטול׃ ואם קדרתיה בתוב ותיבר לאבשלום
34 עבדך אנא מלכא אהי עבדיה דאבוך ואנא מסכן וקנין ואנא עבדיה ולחדא לית לי מלכא
35 דאתיתי׃ והלא עמהון תמן צדוק ואביתר כהניא ודהוי כל פתגמא דתשמע מבית מלכא
36 תחוין לצדוק ולאביתר כהניא׃ והא תמן עמהון בניהון אחימעץ לצדוק ויהונתן
37 לאביתר ותשלחון בידיהון לוותי כל מלתא דתשמעון׃ ואתא חושי שושבינא דדוד
יז
לקדותיה ואבשלום אתא לירושלם׃

CAP. XVI.

1 וידוד עבר דעיר מרישי טורא והא ציבא עולמא דמפיבשת לקדמותיה וזוג חמרין תשקין
2 עליהון תמרין מאתן ולחין ומאה אתרוגין ומאה אתרוגין ומאה מנין דביליא וגבא
דחמר׃ ואמר מלכא לציבא מה אלין לך ואמר ציבא חמרייא לבית מלכא לרכבא
3 ולתרחא ודביליא לסיעדא ולשתיא דיתיון דמדברא׃ ואמר מלכא לאין
בר דבוך ואמר ציבא למלכא הא יתב בירושלם ארום אמר יומא דין יתבון לי בית
ישראל ית מלכותא דאבא׃ ואמר מלכא לציבא הא לך כל די למפיבשת ואמר ציבא
4 מרעיא אשכח רחמין בעינך מלכא׃ ואתא דוד מלכא עד עלת תרא מתמן נבא
נפק נערייה בית שאול ושמעי בר גירא שמיה קדם מלכא׃ ואמר מן בר אנש
5 דוד ותיכף עבדי מלכא דוד ולא עמה וקבל נבזיא מיטיריה ומסקליה׃ ואמר שמעי
בלשטותיה פוק פוק גבר חיב קטול׃ ואתיב עלוי דוד יי כל חובי בית שאול
6 דמלכתא אתחוותר ואקבל יי ית מלכותא בידא דאבשלום ברה והא אית בבישתך ארי
גבר חיב קטול אות׃ ואמר אבישי בר צרויה למלכא לילוט כלבא מיתא דין ית
רבוני מלכא אעבר כען ואעדי ית רישיה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit illi David: Si transieris mecum, & eris mihi oneri. Et si adur- 33
bem redieris, & dixeris Abisalom, Servus tuus sum, fili fovetis patris tui 34
ego tunc, fed & nunc ero tibi tuus: infinitis mihi conflatum Abisa-
phel. Nonne tecum ibi erit Szadok & Abiathar facerdotes & erit omne 35
verbum quod audieris ex domo regis, indicabis Szadok & Abiathar
facerdotibus. Et ecce ibi cum eis duo filii eorum, Ahhimaghaz ipfius Sza- 36
dok & Jehonathan ipfius Abiathar, & mittetis in manu eorum ab me
omne quod audieritis. Et venit Hhuffai amicus David in urbem, & Ab- 37
falom venit in Jerusalem.

CAP. XVI.

Et David transiit paululum à capite montis, & ecce Sziba puer ipfius 1
Mephibofeth fit in occurfum ejus, & par afinorum ftratorum, & super illos
ducentæ torti panis, & centum palmites uvarum paſſorum, & centum
partes carcarum, & uter vini. Et dixit rex ad Sziba: Quid illa tibi? & 2
dixit rex: Et ubi filius dili tui? & dixit Sziba regi, Ecce fedet in Jeruſa-
lem; quia dixit: Hodie reddent mihi [domines] dom' Israel regnum patris
mei. Et dixit rex ad Sziba: Ecce tua ſunt omnia quæ habet Mephibofeth: 4
dixit Sziba adorans, Inveniam miſericordias in oculis tuis dñe mi rex.
Et venit rex David uſq; ad Ghalemeth, & ecce indè vir exibat de proſapia 5
domus Saul, & nomen ejus Simghi filius Gera exibat exeundo & maledi-
cebat. Et lapidabat in faxis David & omnes ſervos regis David; & omnis 6
populus & omnes robuſti erant à dextra ejus & à ſinifira ejus. Et ſic dixit 7
Simghi cum maledicetur ei: Exi, exi, vir obnoxius morti, & vir improbo.
Reddidit Dominus ſuper te omnia debita domus Saul, eò quòd regnaſti 8
pro illo, & direxit Dominus regnum in manu Abſalom filii tui, & eccetu
es in malitia tua, quia vir reus mortis tu es. Et dixit Abiſai filius Szaru- 9
jah regi: Ad quid maledicet canis mortuus hic domino meo regi? tranſi-
ibo nunc & auferam caput ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

33 ܐܡܪ ܠܗ ܕܘܝܕ ܐܢ ܥܒܪܬ ܥܡܝ ܗܘܝܬ ܠܝ ܠܡܛܘܠ׃
34 ܘܐܢ ܬܗܦܟ ܬܗܦܟ ܐܡܪܬ ܠܐܒܫܠܘܡ ܥܒܕܟ ܐܢܐ ܗܘܝܢ ܠܟ ܗܠܝܢ׃
35 ܗܠܐ ܥܡܗܘܢ ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܘܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܘܗܘܐ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܬܫܡܥ ܡܢ ܒܝܬ ܡܠܟܐ ܬܚܘܘܢ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ׃
36 ܗܐ ܬܡܢ ܥܡܗܘܢ ܒܢܝܗܘܢ ܐܚܝܡܥܨ ܠܨܕܘܩ ܘܝܘܢܬܢ ܠܐܒܝܬܪ ܘܬܫܕܪܘܢ ܒܝܕܗܘܢ ܠܘܬܝ ܟܠ ܡܠܬܐ׃
37 ܘܐܬܐ ܚܘܫܝ ܪܥܝܐ ܕܕܘܝܕ ܠܩܪܬܐ ܘܐܒܫܠܘܡ ܥܬܝܕ ܠܡܥܠ ܠܝܪܘܫܠܡ׃

CAP. XVI.

1 ܘܝܪܕ ܥܒܪ ܥܪ ܡܪܝܫ ܛܘܪܐ ܗܐ ܨܝܒܐ ܥܠܡܐ ܕܡܦܝܒܫܬ ܠܩܕܡܘܬܗ ܙܘܓ ܚܡܪܝܢ ܬܫܩܝܢ
ܥܠܝܗܘܢ ܬܡܪܝܢ ܡܐܬܝܢ ܠܚܝܢ ܘܡܐܬ ܐܬܪܘܓܝܢ ܡܐܬ ܡܢ ܕܒܝܠܝܐ ܘܓܒܐ
ܕܚܡܪ׃ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ ܡܢ ܐܠܝܢ ܠܟ ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܚܡܪܝܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܠܪܟܒܐ
3 ܘܠܬܪܚܐ ܘܕܒܝܠܝܐ ܠܣܝܥܕܐ ܘܠܫܬܝܐ ܕܝܬܝܢ ܕܡܕܒܪܐ׃ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܐܝܢ
ܒܪ ܕܒܘܟ ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ ܠܡܠܟܐ ܗܐ ܝܬܒ ܒܝܪܘܫܠܡ ܐܪܡܐ ܕܐܡܪ ܝܘܡܐ ܕܝܢ ܝܬܒܘܢ ܠܝ ܒܝܬ
4 ܝܫܪܝܠ ܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܒܐ׃ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܨܝܒܐ ܗܐ ܠܟ ܟܠ ܕܝ ܠܡܦܝܒܫܬ ܘܐܡܪ ܨܝܒܐ
ܡܪܥܝܐ ܐܫܟܚ ܪܚܡܝܢ ܒܥܝܢܟ ܡܠܟܐ׃ ܘܐܬܐ ܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܥܕ ܥܠܬ ܬܪܐ ܡܬܡܢ ܢܒܐ
5 ܒܪ ܢܫܐ ܡܢ ܒܝܬ ܫܐܘܠ ܘܫܡܥܝ ܒܪ ܓܝܪܐ ܫܡܗ ܩܕܡ ܡܠܟܐ׃ ܘܐܡܪ ܡܢ ܒܪ ܢܫܐ ܕܕܘܝܕ
ܘܬܝܟܦ ܥܒܕܝ ܡܠܟܐ ܕܕܘܝܕ ܘܠܐ ܥܡܗ ܘܩܒܠ ܢܒܙܝܐ ܡܛܝܪܝܗ ܘܡܣܩܠܝܗ׃ ܘܐܡܪ ܫܡܥܝ
ܒܠܫܛܘܬܗ ܦܘܩ ܦܘܩ ܓܒܪ ܚܝܒ ܩܛܘܠ׃ ܘܐܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܕܘܝܕ ܡܪܝ ܟܠ ܚܘܒܝ ܒܝܬ ܫܐܘܠ
6 ܕܡܠܟܬܐ ܐܬܚܘܝܬܪ ܘܩܒܠ ܡܪܝ ܠܝ ܡܠܟܘܬܐ ܒܝܕ ܐܒܫܠܘܡ ܒܪܗ ܗܐ ܐܝܬ ܒܒܝܫܬܟ ܐܪܝ
ܓܒܪ ܚܝܒ ܩܛܘܠ ܐܢܬ׃ ܘܐܡܪ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܠܡܠܟܐ ܠܡܢܐ ܢܬܠܛ ܟܠܒܐ ܡܝܬܐ ܗܕܐ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ
ܐܥܒܪ ܗܫܐ ܘܐܣܝܪ ܝܬ ܪܫܝܗ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 قال له داود ان انت انطلقت معي صرت علي ثقلا׃
34 ولكن ارجع الي اورشليم وقل لابشالوم انا عبدك ايها الملك وعبد ابيك قبلك والآن اطلب اليك ان تبطل راي
35 احيتوفل وسورية׃ وقد صيرت هناك عندك صادوق وابيثار الكهنين׃ فان معهم ابناهما
36 اخيماعص ابن صادوق وآبان بن ابيثار ارسلوا الي معهما ما سمعتم من خبر׃
37 وورد داود حوشي صديقه الي القرية ودخل ابشالوم الي اورشليم׃ * الفصل السادس عشر *

1 فلما تنحا داود عن الموضع الذي سجد فيه قليلا اذا صيبا مملوك مفيبشت ومعه
حماران موقران عليهما مايتا رغيف ومايه حبيبة ومايه ماء ومايه تين ومايه من خمر׃ قال
2 الملك لصيبا من اين لك هذا׃ قال له صيبا حبب الحماريين ليحمل عليهما الملك ما احب من
الخبز لصبيانه والخمر ليشربه عبيدك الذين كانوا يعيفوا في البرية׃
3 والخمر ليكبين لياء كلوا العنبيان׃ وقال له الملك اين ابن مولاك׃ قال له صيبا هو باورشليم جالس يقول هل يرد علي بنو اسرائيل
4 ملك ابي׃ قال داود لصيبا ها قد وهبت لك كل ما لمفيبشت׃ قال صيبا لي كنيت وجد
5 طفر بنعمتك ايها الملك سيدي׃ وجاء داود الملك الى بحوريم فخرج من هناك
رجل من عشيرة شاول اسمه شمعي بن جاري׃ خرج يعتري على داود ويرجم الحجارة
6 وجميع عبيده وشعب جميع عبيده وجميع الجبابرة كانوا عن يمينه وعن يساره׃
7 وكان يقول شمعي في سبيه له داود اخرج اخرج ايها الرجل الاثيم السافك الدماء׃ كجزيك
8 الرب وجازيك بكل دم بيت شاول الذي ملكت من بعده׃ ويدفع الرب ملكك الى
ابشالوم ابنك وقد كوفيت بشرك׃ لانك رجل سافك الدماء׃ ثم قال ابيشي بن صروية
9 لداود كيف اترك هذا الكلب الميت ان يشتم سيدي الملك اجوز اليه فاحط رأسه׃

33 Et dixit ei David, Si mecũ transieris, eris mihi oneri. Verũm revertere in civitatem, & dic 34
Abisalomi, Servus tuus sum rex; & servus pa-
teris mi jam olim. Et nunc ego ero te depre-
cor, vade, irritũm fac consilium Ahitophelis.
Ecce fũt illic apud te Sadoc & Abiathar facer-
dotes; quamcunque rem audiveris è domo re-
gis, indica Sadoc & Abithari facerdotibus.
En etiam illic cũm ambo filii eorum, Ahime- 36
es filius Sadoci, et Nathan filius Abiathar; per
ipsos ad me mittite quicquid audieritis. Abiit 37
ergo Husi amicus Dauidis in civitatem; & A-
bisalom ingressus est in Jerusalem.

CAP. XVI.

PAuluũ recesserat David ab eo loco ubi ad- 1
orabat, quum Siba famulus Mephibasthi ve-
nit in Jerusalem, adduxique secum duos afi-
nos onustos, quibus impositi erant ducenti pa-
nes, centũ palathæ ficuum, centum cafei, & u-
ter vini. Dixitq; rex ad Siba, Undè hæc tibi? 2
Ait illi Siba, Afini quidem sunt ad fereudam
farcinam domũ regis; panis verò & cafei, ut
edant pueri; & vinum, ut bibant qui fatigati
fuerint in deserto. Dixit ad eum rex, Ubi est fi- 3
lius domũ tui? Ait Siba, Ecce fedet in Jerusalẽ, ac
dicit; Hodie restituet mihi filii Israel regnũ
Saulis patris mei. Dixit David ad Siba, Tibi 4
conceditur quicquid habet Mephibasth. Ait
Siba, Multũ mihi est nactũ esse gratiã in ocu-
lis tuis rex. Cùm autẽ pervenisset rex David 5
usque ad Beth-hurim, egressus est illinc homo
quidam de familia Saulitica, nomine Semei,
filii Gera. Is procedens convitiabatur Davi-
di, Et lapidibũ appetebat eũ, cum impetu et 6
omnes servos ejus, totum populum, omneq;
servos ejus qui erant ad dextram & ad sin-
istram ipsius. Sic autem dicebat Semei Dau- 7
di cùm convitiaretur ei, Egredere, egredere
vir sanguinarie & flagitiose. Rependat tibi 8
Dominũ totum sanguinem familiæ Saulis pol
quem regnasti, tradãtque Dominus regnum
tuum in manum Abisalomis filii tui: jam ec-
ce compensaris eũ malitiis tuis, eò quòd sis
vir sanguinarius. Dixit Abisai filius Suriæ 9
ad Davidem, Quarè convitiatur canis hic
mortuus domino meo regi? transeam, &
auferam caput ejus.

CAP. XVI.

Cùm transiſſet David ab eo loco in 1
quo paulũm adorabat, ecce adeum
Siba ſervus Mephibſoſethi; cu a duobus
aſinis onuſtis, quibus impoſiti erant ducen-
tos panes, centum cuſtos ficuum, centum
uter vini. Dixit rex ad Siba, Ad huns hos
duo aſinos, ut iis ut non rex quod ve-
hat e ſe ſu cibi & ſuis; tum vero ſi
cafeus eſt qui comedat, ſuccis centum cu-
tem, ut bibant ſervi tui qui laboro &
fatiſcunt in cauſſeſtipsi in deſerto. Dixit 3
ad eum rex, Ubi eſt filius domi tui?
Respondit Siba, Ecce ſedet in Jeruſalem, ac
dicit, Forſan reſtituet mihi filii Iſrael
regnum Saulis patris mei. Dixit David 4
ad Siba, Tum dedi tibi quicquid eſt Me-
phibſoſethi. Reſpondit Siba, Mihi ut ſu-
quem regnaſti, ; redidere Dominus ve-
gnum tuum Abiſalomi: filio tuo ; tandem
ruminavitis ex pro nequitiis tua, cùm vir
homo ſanguinum eſtu. Tum dixit A- 9
biſai filius Suriæ David, Quamnob
pateret hunc canem mortuum contumi-
liis afficere dominum meum regem?
transibo ad eum, & amputabo caput
ejus.

שמואל ב׳ יז

10 ויאמר המלך מה־לי ולכם בני צרויה כי יקלל
כי אמר לו יקלל את־דויד ומי אמר
11 מדוע עשיתה כן׃ ויאמר דויד אל־אבישי ואל־כל־
עבדיו הנה בני אשר־יצא ממעי מבקש
12 את־נפשי ואף כי־עתה בן־הימיני הניחו לו
ויקלל כי־אמר לו יהוה׃ אולי יראה יהוה
13 בעוני והשיב יהוה לי טובה תחת
קללתו היום הזה׃ וילך דויד ואנשיו בדרך
14 ושמעי הלך בצלע ההר לעמתו הלוך וקלל
ויסקל באבנים לעמתו ועפר מעפר׃ ויבא
15 המלך והעם אשר־אתו עיפים ונפש שם׃
ואבשלום וכל־העם איש ישראל באו ירושלים
16 ואחיתופל אתו׃ ויהי כאשר־בא חושי הארכי
רעה דויד אל־אבשלום ויאמר חושי אל־אבשלום יחי
17 המלך יחי המלך׃ ויאמר אבשלום אל חושי ז״ל
חסדך את־רעך לא הלכת עמו אחרי׃
18 ויאמר חושי אל־אבשלום לא כי אשר בחר יהוה ז״ל
והעם הזה וכל־איש ישראל לו אהיה ואתו אשב׃
19 והשנית למי אעבוד הלוא לפני בנו כאשר
עבדתי לפני אביך כן אהיה לפניך׃ ויאמר
20 אבשלום אל־אחיתופל הבו לכם עצה מה נעשה׃
ויאמר אחיתופל אל־אבשלום בוא אל־פלגשי אביך
21 אשר הניח לשמר הבית ושמע כל־ישראל כי־
נבאשת את־אביך וחזקו ידי כל־אשר אתך׃
22 ויטו לאבשלום האהל על־הגג
ויבא אבשלום אל־פלגשי אביו לעיני כל־ישראל׃ ועצת
23 אחיתופל אשר יעץ בימים ההם כאשר
ישאל־איש בדבר האלהים כן כל־עצת אחיתופל גם לדויד גם לאבשלום׃

Versio VULG. LAT.

10 Et ait rex; Quid mihi & vobis est, filii Saruiæ? dimittite eum, ut maledicat: Dominus enim præcepit ei ut maledicret Dauid: & quis est qui audeat dicere, quare fecerit?
11 Et ait rex Abisai, & universis servis suis, Ecce filius meus, qui egressus est de utero meo, quærit animam meam: quantò magis nunc filius Jemini? dimittite eum ut maledicat juxta præceptum Domini;
12 Si forte respiciat Dominus afflictionem meam: & reddat mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodierna. Ambulabat itaque David & socii ejus per viam eun-
13 tes. Semei autem, per jugum montis ex latere, contra illum gradiebatur, maledicens, & mittens lapides adversùm eum, terrámque spargens.
14 Venit itaque rex, & universus populus cum eo lassus, & refocillati sunt ibi.
15 Absalom autem & omnis populus ejus ingressi sunt Jerusalem, sed & Achitophel cum
16 eo. Cùm autem venisset Chushai Arachites amicus David ad Absalom, locutus est ad eum;
17 Salve rex, salve rex. Ad quem Absalom, Hæc est, inquit, gratia tua ad amicum tuum? quarè non ivisti cum amico tuo?
18 Responditque Chusai ad Absalom, Nequaquàm: quia illius ero, quem elegit Dominus, & omnis hic populus, & universi Israel, & cum eo mane-
19 bo. Sed ut & hoc inferam, cui ego servitutis sum? nonne filio regis? sicut paruì patri tuo, ita parebo & tibi. Dixit autem Absalom ad Achitophel,
20 Inite consilium quid agere debeamus. Et ait Achitophel ad Absalom, Ingredere ad concubinas patris tui, quas dimisit ad custodiendam domum;
21 ut cùm audierit omnis Israel quòd fœdaveris patrem tuum, roborentur tecum manus co-
22 rum. Extenderunt ergò Absalom tabernaculum in solario, ingressúque eit ad concubinas patris sui coram universo Is-
23 rael. Consilium autem Achitophel, quod dabat in diebus illis, quasi si quis consuleret Deum: sic erat omne consilium Achitophel, & cùm esset cum Absalom.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ ὅτου ὁ βασιλεὺς, Τί ἐμοὶ καὶ ὑμῖν υἱοὶ
Σαρυΐας; (Σ) ἀφεῖτε αὐτὸν, καὶ ὅτου κα-
ταρᾶται, ὅτι κύριος εἶπεν αὐτῷ καταρᾶσθαι τὸν
Δαυΐδ· καὶ τίς ἐπιτάσσει τῷ
10 ποιεῖν; Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς (Α) Ἀβισαὶ καὶ
πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἰδὸ ὁ υἱός μου ὁ ἐξελθὼν ἐκ τῆς κοιλίας μου ζητεῖ
τὴν ψυχήν μου, καὶ φοῦτον νῦν ὁ υἱὸς τῆς Ἰεμινί. ἀφετε αὐτὸν (Ρ) καταρᾶσθαι, ὅτι
ἐπέταξεν αὐτῷ κύριος. Ἴσως ἐπιβλέψει κύριος τὴν ταπεί-
νωσίν μου, καὶ ἀποδώσει κύριος τὴν ἀγαθὴν ἀντὶ τῆς καταρᾶς
11 ταύτης. Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ (Α) ὁ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· καὶ Σεμεὶ ἐπορεύετο κατὰ πλευρὰν τοῦ ὄρους ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ πορευόμενος καὶ καταρᾶσθαι καὶ λιθοβολεῖν ἐν τῷ ὄρει καὶ κονιᾶν τὴν γῆν.
12 Καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ κεκμηκότες, καὶ ἀνεψύχοντο ἐκεῖ.
13 Καὶ Ἀβεσσαλὼμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ εἰσῆλθον εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ Ἀχιτοφὲλ μετ' αὐτοῦ.
14 Καὶ ἦλθεν Χουσὶ ὁ Ἀρχαῖος φίλος Δαυὶδ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, καὶ εἶπεν πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Ζήσειε βασιλεὺς, ζήσειε βασιλεύς.
15 Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς Χουσὶ, Οὐχὶ, ἀλλὰ τὸν κύριόν μου ἐξελέξατο κύριος καὶ τὸν λαὸν τοῦτον καὶ πᾶν ἀνὴρ Ἰσραὴλ, (Α) αὐτῷ εἶναι καὶ μετ' αὐτοῦ κατοικήσω.
16 Καὶ τὸ τίνος ἐγὼ δουλεύσω; οὐχὶ ἐνώπιον τοῦ υἱοῦ μου; καθὼς ἐδούλευσα τῷ πατρί σου, οὕτως ἔσομαι (Ρ) καὶ σοὶ ἐνώπιον σου. Καὶ εἶπεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὸν Ἀχιτοφὲλ, Δοὺς βουλὴν τί ποιήσωμεν.
17 Καὶ εἶπεν Ἀχιτοφὲλ πρὸς Ἀβεσσαλὼμ, Εἰσέλθετε πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρός σου, ἃς κατέλιπεν οἰκοφύλακας τοῦ οἴκου· καὶ ἀκούσεται πᾶς Ἰσραὴλ, ὅτι ἐβδελύχθη σε ὁ πατὴρ σου, καὶ ἰσχυροποιηθήσονται πάντες οἱ μετὰ σοῦ.
18 Καὶ ἔστησαν τὴν σκηνὴν τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἐπὶ τὸν ὀρόφον καὶ εἰσῆλθεν Ἀβεσσαλὼμ πρὸς τὰς παλλακὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς Ἰσραήλ.
19 Καὶ ἡ βουλὴ Ἀχιτοφὲλ, ἣν ἐβούλευεν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις πρὸ τοῦ πολέμου, ὡς ἐὰν ἐπερωτήσῃ τις ἐν βουλῇ τοῦ θεοῦ· οὕτως ἦν πᾶσα ἡ βουλὴ (Ρ) τοῦ Ἀχιτοφὲλ καὶ μετὰ τοῦ Δαυὶδ, καὶ μετὰ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ.

MS.A. (Ρ) ἄφετε αὐτὸν, (Α) Ἀβισαὶ (Σ) Σεμεΐδαι. (Ρ) καλεῖ δὲ, (Α) κύριός μου (Τ) κατέφερε ταῦτα ἐν τῷ (Υ) οἱ (Φ) οὐκ ἀπωσθε (Χ) πᾶς ὁ λεγόμενος, ὁ ἀνόμοιος (Ψ) πᾶς ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ἀνδῶν (Ω) οὐδὲν ἀν (α) ὅτως (β) ὁ ἀνόπτος (γ) ἀλέσουσι (Δ) ἥμαγον (ε) τῷ Ἀβεσσαλὼμ ἢ Ζελωθὶ ἐπὶ τὸ (ζ) ἀνόπτου Ἀβεσσαλὼμ (η) τὸ σκηνῆς (θ) ἐπιφανθὲν ἐν λόγῳ (ι) τῷ Ἀχιτόφελ.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et dixit rex: Quid mihi & vobis filii Szaruiah? sic maledicat, quia Do-
minus dixit illi: Maledic David: & quis dicet, Quare fecisti hoc? Et 11
David Abisai & omnibus servis suis: Ecce filius meus quem genui
quærit occidere me, quanto magis nunc filius tribus Binjamin? finite
eum ut maledicat, quia dixit illi Dominus. Fortè revelabitur ante Domi- 12
num lachryma coculi mei, & reddet Dominus mihi bonum pro maledicti-
one ejus hodie. Et abiit David & viri ejus in via, & Simghi ambulabat 13
in latere montis, e regione ejus ambulabat & maledicebat, & lapidabat
in faxis è regione ejus, & effundebat pulverem. Et venit rex & omnis 14
populus qui erat cum eo, cùm lassi [effecti,] & quievit ibi. Et Absalom et 15
omnis popul' hominum Israel venerunt in Jerusalem, & Ahhitophel cum
illo. Et fuit ut venit Hhusai Archæus amicus David ad Absalom, & dixit 16
Hhusai ad Absalom: Prosperet rex, prosperetur. Et dixit Absalom ad 17
Hhusai: Hæc est beneignitas tua quæ cum amico tuo? & ut quid non abisti
cum amico tuo? Et dixit Hhusai ad Absalom: Non, sed quem voluit 18
Dominus & populus ille et omnis homo Israel, illius ero, et cum illo fe-
mansero. Et secundò ad quem ego serviam? nonne ante filium ejus? sicut 19
servivi ante patrem tuum, sic serviam ante te. Et dixit Absalom ad Ahhi- 20
tophel: Date vobis consilium quid faciemus. Et dixit Ahhitophel ad Abſa-
lom: Intra ad concubinas patris tui quas reliquit ad custodiendum domum, 21
et audiet omnis Israel quòd alienatus fuerìs à patre tuo, et roborabuntur
manus omnium qui tecum sunt. Et tetenderunt ipsi Absalom conopæa super 22
tectò, et ingressus est Absalom ad concubinas patris sui in oculis omnis Is-
rael. Et consilium Ahhitophel quod consulebat in diebus illis, [Israel] quasi 23
interrogásset quis verbum Domini, sic omne consilium Ahhitophel etiam
Davidi, etiam Absalom.

Targum JONATHAN.

10 ואמר מלכא מה לי וליכון בני צרויה דיי לשבוק יתיה דיי דיבר ליה
מה־דין עבדתיה כן׃ ואמר דויד לאבישי ולכל עבדוהי הא בריי דאתליד מני לבקטלני
11 אף ארי יעלן בר שבט בנימן שבוקו מנה דיי לשבוק ארי אמר ליה יי׳ ׃ מאים גלי קדם יי׳
12 דסגיאין עיני ויתיבין לי מן שבתא חלף לשתיתא יומא דין׃ ואול יי׳ ויבדוקון מארגיה
13 ושמעי אול בסטר מורא לקבלה אול ומלטש ורמיס באבניא לקבלה׃ ומשמי
14 ארגיא׃ ואתא מלכא וכל עמא דעמה ויתיבו׃ ואבשלום וכל עמא
15 אנש ישראל אתו לירושלם ואחיתופל עמה׃ והוה כד אתא חושי ארכאה
16 לוותה דיוד לות אבשלום ואמר חושי לאבשלום יעלת מלכא
17 ואמר אבשלום לחושי דא טיבותך דעם חברך למה לא אזלת עם חברך׃ ואמר חושי
18 לאבשלום לא אלהן דאתרעיי ויתעבד הדין וקל אנש ישראל דיליה אהי ועמיה אתב׃
19 ואף ארי דעבד בר שבט בנימן קדם מן אנא אפלח הלא קדם בריה כמה דפלחית קדם אבוך כן אהי
20 ויתעבד קדמך׃ ואמר אבשלום לאחיתופל הבו לכון מלכא מה נעבד׃ ואמר אחיתופל
21 לאבשלום עול לות לוהיתא דאבוך די שבק למטר ביתא ושמע כל ישראל ארי
אתרעיתא באבוך ותתקף ידי כל עמא דעמך׃ ונגדו לאבשלום קטנין על אגיא ועל אבשלום
22 לות לוהיתא דאבוהי לעיני כל ישראל׃ ומלכא דאחיתופל דמלך ביומיא האנין כמא
דשאיל גברא בפתגמא דיי כן כל מלכא דאחיתופל אף לדויד אף לאבשלום׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 Ait illi rex David, Quid mihi & vobis filii
Suriæ? finite eum convitiari: Dominus ipse
dixit illi; Convitiare Davidi: ah quis mihi
dicat quamobrem hæc mihi contigerint?
11 Dixit rex David Abisaio omnibusque servis
suis, Ecce filius meus qui prodiit & viscera-
bus meis, quærit abripere animam meam;
quantò igitur magis filii Jemini? finite eum
convitiari: Dominus quidem dixit illi. For-
12 tè respiciet Dominus humiliationem meam,
reddétque mihi bona pro convitiis meis ho-
diernis. Itaque progrediebatur David & ser-
13 vis suis in via, Semei pergebat per oras mon-
tis ex adverso ipsius, convitians ei; & appe-
tens eum lapidibus, pulverémque jaciens
14 in eum. Sic veniens rex totúsque populus
qui erat cum eo, fatigati, quieverunt illic.
15 Absalom verò & omnis populus qui cum eo
erat, nec non Israel universus venerunt in
16 Jerusalem, & cum eo Ahitophel. Cùm au-
tem venisset Husi Arcæus amicus Davidis
ad Absalom, dixit Husi ad Absalom; Vivat
17 rex, vivat rex. Ait Absalom ad Husi, Hæc-
cine est amicitia tua erga amicum tuum? quа-
18 re non es profectus cum amico tuo? Ait
Husi ad Absalom, Nònne cum eo quem Do-
minus elegit, & cujus est populus hic & tó-
19 que Israel, manebo, & ipsius ero? Et fecun-
da vice cujusdam servus fim furorus, non est
meæ facultatis: quemadmodum servivi co-
20 ram patre tuo, ita serviam coram te. Ait
21 Absalom ad Ahitophel, Da mihi consilium
quid actursus sim. Dixit Ahitophel Absa-
lomi, Ingredere ad concubinas patris tui,
quas reliquit ad custodiendam domum suam:
cùm enim audierit omnis Israel fuisse te cum
concubinis patris tui, confortabuntur manus
omnium eorum qui tecum sunt. Tetende-
22 runt ergò Absalomi tentorium super te-
ctum, & ingressus est Absalom ad concubi-
nas patris sui in præsentia totius Israelis. Ce-
23 terùm consilium quod dabat Ahitophel iis
diebus, erat perinde ac si quis ipsum Dei ver-
bum consuluisset: talia erant omnia consilia
Ahitophelis tam erga Davidem, quàm erga
Absalomem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 فقال داود الملك ما لي ولكم يا بني صروية دعوه يسبني. الرب قال له اسم داود ليت يخبرا
احبري لم نزل بي هذا البلية؟ ثم قال داود لابيسي وجميع عبيده. ابني الذي خرج من
11 صلبي يريد نزع نفسي فدعوه يا اهل معيني الان يسبني. الرب قال له اسم داود لعل
12 الرب ينظر الى مصوصي. ويجزيني خيرا بدل سبي هذا لي اليوم. فسار داود وعبيده في
13 طريقهم. وكان شمعي جيالهم في طل الجبل. ويسمه في مسيره. ويرميه بالحجارة. ويرمية
14 بالتراب. فجاء الملك وجميع الشعب الذين معه تكحوا فلذ نصبوا وبرلوا البرية. واما ابسالوم
15 وجميع الشعب الذين معه وجميع بني اسرايل فدخلوا الى اورسلم. واحيتوفال معه. فلما دخل
16 حوسي الاركاي خليل داود الى ابسالوم. قال حوسي لابسالوم. عش ايها الملك. قال
17 ابسالوم لحوسي. هذه صداقتك لصديقك. كيف لم تخرج مع صديقك. قال حوسي
18 لابسالوم. اليس اكون مع الذي الرب معه. وهذا الشعب وجميع بني اسرايل كلها معه.
19 ينبغي لي ان اكون انا ايضا معه ابرل. وليس الامر ايضا الى ان اكون عبدا لابي الواحد.
20 وكما خدمت بين يدي ابيك كذلك احضرك. قال ابسالوم لاحيتوفال. شر علي ما الذي
21 ينبغي ان اصنع. قال احيتوفال لابسالوم. ادخل الى سراري ابيك التي تركهن ان يحفظن
22 منزله. حتى اذا سمع بنو اسرايل جميعهم انك قد دخلت على سراري ابيك. تقوت ايدي
23 جميع الرجال الذين معك. فضربت لابسالوم خيمة فوق القصر. ودخل على سراري ابيه
لجاه جميع بني اسرايل. والمشورة الذي كان يشير بها احيتوفال في تلك الايام. مثل مشورة
الانسان الذي يوحي اليه من قبل الله. كذلك كانت مشورة احيتوفال في جميع ما اشار
على داود وعلى ابسالوم ايضا.

Dixit David rex, Quid mihi vobisque? O 10
filii Suriæ? finite eum maledicere me ap-
pellatione Dominus sit illi, Maledicit: inci-
te Davidem: nisi ut quis ex causa ob-
cuilibet fecerit hoc? Et 11
Dixit David Abisai & omnibus servis suis: Ecce filius meus
qui egressus est è visceribus meis, quærit animam meam:
quantò magis nunc filius tribus Benjamin? finite
eum ut maledicat, quia dixit illi Dominus. Forte 12
respiciet Dominus afflictionem meam, & reddet mihi bonum
pro maledictione hac hodiernâ. Et abiit David & viri ejus in via, & 13
Simghi ambulabat in latere montis, e regione ejus ambulabat & maledicebat, & lapidabat
in faxis è regione ejus, & effundebat pulverem. Et venit rex & omnis 14
populus qui erat cum eo, & fatigati [effecti,] & quieverunt ibi. Et Absalom et 15
omnis populus hominum Israel venerunt in Jerusalem, & Ahhitophel cum
illo. Et fuit ut venit Hhusai Archæus amicus David ad Absalom, & dixit 16
Hhusai ad Absalom: Vivat rex, vivat rex. Et dixit Absalom ad Hhusai: Hæc-
cine est amicitia tua erga amicum tuum? quare non 17
ivisti cum amico tuo? Et dixit Hhusai ad Absalom: Non, sed quem voluit 18
Dominus & populus ille et omnis homo Israel, illius ero, et cum illo fe-
mansero. Et secundò ad quem ego serviam? nonne ante filium ejus? sicut 19
servivi ante patrem tuum, sic serviam ante te. Et dixit Absalom ad Ahhi- 20
tophel: Date vobis consilium quid faciemus. Et dixit Ahhitophel ad Absa-
lom: Intra ad concubinas patris tui quas reliquit ad custodiendum domum, 21
et audiet omnis Israel quòd alienatus fuerìs à patre tuo, et roborabuntur
manus omnium qui tecum sunt. Et tetenderunt ipsi Absalom conopæa super 22
tectò, et ingressus est Absalom ad concubinas patris sui in oculis omnis Is-
rael. Et consilium Ahhitophel quod consulebat in diebus illis, [Israel] quasi 23
interrogásset quis verbum Domini, sic omne consilium Ahhitophel etiam
Davidi, etiam Absalom.

שמואל ב : יז

CAP. XVII. 1 duodecim nunc Eligam Abſalom ad Achitophel dixit Et
1 ואמר אחיתפל אל־אבשלם אבחרה נא שנים עשר אלף
ego ſuper venit Et nocte David poſt perſequar & conſurgã & pertrã
2 איש ואקומה וארדפה אחרי דוד הלילה: ואבאה עליו
populus omnis fugiet & ego turbabo & manibus remiſſis & laborans eũ &
3 והוא יגע וידיו הרתיו ואתו ונכה־העם
omnem reducam Et eum ſolũ ad regem percutiam & ſi cum qui
4 אשר־אתו והכיתי את־המלך לבדו: ואשיבה כל־
omnis reverti tu quem eorum autem redire ſecundãmte ad populũ
העם אליך כשוב הכל האיש אשר אתה מבקש כל־
omnis ut ſi reditus omnis ſed ſolũ quem tu quæris omnium
העם יהיה־שלום: ויישר הדבר בעיני אבשלם ובעיני
populus erit pacificus Et placuit verbum
5 כל־זקני ישראל: ואמר אבשלם קרא נא גם־
eſtim oculis ſui & omnium ſeniorum Iſrael Dixit autem Abſa
6 אל־חושי הארכי ונשמעה מה־בפיו גם־הוא:
lom vocate nunc & Achitham Chuſai ad
7 ויבא חושי אל־אבשלם ויאמר אבשלם אליו לאמר
dicendo quem ad Abſalom dixit & Abſalom ad Chuſai venit Et
8 כדבר הזה דבר אחיתפל נעשה אחרי דברו
ejus ve bum faciemus nunquid : Achitophel eſt locutus hoc verbũ Sedm
אם־לא אתה־דבר: ויאמר חושי אל־אבשלם לא
Non : Abſalom ad Chuſai Dixit que loquere tu Non an
9 טוב העצה אשר יעץ אחיתפל פעם הזאת:
hac vice ve Achitophel conſuluit quod conſilium bonum
כי אמר חושי אתה ידעת אביך ואת־אנשיו כי
quod ſciſ: viros & tuum pater nõſti Tu : Chuſai Dixit que
גבורים הם ומרי נפש המה כדב שדר בשדה
fortes ſunt amaro animo ſunt & ſunt in cubitus urſus ſicut agri
ואביך איש מלחמה ולא ילין עם־העם
Ecce : populũ cum permoditate non & : bellũ vir tuus pater &
9 הנה הוא־נחבא באחת השחתות או באחד המקומות
ecce ipſe nunc in unũ ſed forte in unũ ſi ſepulchrorũ aut in locis
10 ויהי כנפל־בהם בתחלה ושמע השמע ואמר
ſuis & cadãs in principio in eis in cadere ſecundũm erit & : ſonũ audiens & : principio in eis in cadere ſecundũm erit & : ſonũ audiens & : principio in eis in cadere ſecundũm erit & : ſonũ audiens & :

שמואל ב׳ יז

Versio VUL.LAT.

15 Et ait Chusai Sadoc & Abiathar sacerdotibus, Hoc et hoc
modo consilii dedit Achito-
phel Absalom, & senioribus
Israel: Ego vero & talia dedi
consilium. Nuncergò mittite
citò; & nuntiate David, di-
centes, Ne moràris nocte hâc
in campestribus deserti, sed
absq; dilatione transgredere:
ne forte absorbeatur rex, &
omnis populus qui cum eo est.
17 Ionathas autem & Achimaas
stabant juxta fontem Rogel:
abiit ancilla & nuntiavit eis:
& illi profecti sunt, ut referrent
ad regē David nuntiū: non e-
nim poterant videri, aut in-
troire tiviitatem. Vidit autem
eos quidam puer, & indicavit
Absalom: illi verò concito
gradu ingressi sũt domũ cujusd.
dã viri in Bahurim, qui habe-
bat puteũ in vestibulo suo, &
descenderũt in eũ. Tulit autē
mulier, & expandit velamen
suũ super puteũ, quasi siccans pti-
sanas: & sic latuit res. Cùmq;
venissent servi Absalom in do-
mũ, ad mulierẽ dixerunt; Ubi
est Achimaas & Ionathas? Et
respondit eis mulier, Transi-
erunt festinanter, gustatâ pau-
lulũ quæsũ. At hi qui quære-
bant, cũ non repersissent, re-
versi sunt in Ierusalem. Cùmq;
abissent, ascenderũt illi de pu-
teo, & pergentes nuntiaverũt
regi David, & dixerunt; Surgite,
& transfite citò fluvium:
quoniã hujuscemodi dedit cõ-
silii contra vos Achitophel.
23 Surrexit ergò David, & omnis
populũ qui eũ eo erat, & tران-
sierunt Jordanem, donec ollu-
cescerent: & ne unũ quidẽ re-
sidũs fuit, qui non transiliẽ
fluvii. Porrò Achitophel vi-
dens q̃ non fuisset factum con-
silii suũ, stravit asinũ suũ, sur-
rexitq; & abiit in domũ suam
& in civitatẽ suã: & dispositâ
domo suã, suspendio interfe-
cit se, & ceciderũt in sepulchro pa-
tris sui. Dixit autē venit in
castra, & Absalom transivit
Jordanem, ipse & omnes viri
25 Israel cum eo. Amasam verò
Israel cum eo. Amasam verò
Israel cum eo. Amasam verò

שמואל ב׳ יח

ופלשתים & Philistines & Philistines & frumenta & עדשים & lentes & פול & fabam & חמאה & butyrum & חלב & mel Et
ובקר וצאן וגבנים הקיאו לדוד ולעם אשר עמו לאכל כי אמרו העם רעב ועיף וצמא במדבר:

CAP. XVIII. יח

ויפקד דוד את העם אשר אתו וישם עליהם
שרי אלפים ושרי מאות: וישלח דוד את העם
יד אבשלם ויצו יואב לאמר: נערה לי את
אבשלם הנער: וכל העם שמעים בצות המלך
את כל השרים על אבשלם: ויצא המלך
לעמת המלחמה ויתן המלחמה ביער אפרים:
ויגפו שם ישראל לפני עבדי דוד ותהי שם
המגפה גדולה ביום ההוא עשרים אלף:
ותהי שם המלחמה על פני כל הארץ ויד היער
אכלה בעם מאשר אכלה החרב ביום ההוא: ויקרא
אבשלום לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על הפרד
ויבא הפרד תחת שבך האלה הגדולה ויחזק
ראשו באלה ויתן בין השמים ובין הארץ ופרד
אשר תחתיו עבר: וראה איש אחד ויגד ליואב
ואמר הנה ראיתי את אבשלום תלוי באלה: ואמר יואב
לאיש המגיד לו והנה ראיתו ומדוע לא הכיתו שם
ואנכי נתתי לך עשרת כסף ואזור אחד:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ומן דמלכא דישראל ואתיבו אנשי חילא דאבשלום ואמרו לדוד מלכא
דישראל אנחנא מן דמלכא דישראל ומן דמלכא דיהודה אנחנא
ומן דמלכא דיהודה אנחנא ומן דמלכא דיהודה אנחנא ומן דמלכא
דישראל אנחנא ומן דמלכא דישראל אנחנא ומן דמלכא דיהודה אנחנא
ומן דמלכא דיהודה אנחנא ומן דמלכא דישראל אנחנא ומן דמלכא
דישראל אנחנא ומן דמלכא דיהודה אנחנא ומן דמלכא דישראל אנחנא
ומן דמלכא דיהודה אנחנא ומן דמלכא דישראל אנחנא ומן דמלכא
דיהודה אנחנא ומן דמלכא דישראל אנחנא ומן דמלכא דיהודה אנחנא
ומן דמלכא דישראל אנחנא ומן דמלכא דיהודה

שמואל ב׳ : יח

מאה אלף איש ויאמר המלך אל־העם לאמר אם־שלוש מאות אלף אנחנו לא־ישים לבנו אל־המה גם־כי־עתה עשרת אלפים כמונו ועתה טוב־כי־תהיה־לנו לעזר מן־העיר׃ ויאמר אליהם המלך אעשה לטוב בעיניכם ויעמד המלך על־יד השער וכל־העם יצאו לרגלים׃ ויצו המלך את־יואב ואת־אבישי ואת־איתי לאמר נערה לאט לי בנער אבשלום וכל־העם שמעים בצות המלך לכל־שרי אבשלום׃ ויצאו העם השדה לקראת ישראל ותהי המלחמה ביער אפרים׃ ונגפו שם העם ישראל לפני עבדי דוד ותהי שם המגפה גדולה עשרים אלף איש׃ ותהי שם המלחמה על־פני הארץ ורבו אשר־אכלו היער מן־העם אשר־אכלו החרב׃ ואבשלום נקרה לפני עבדי דוד ואבשלום רכב על־הפרד והפרד בא תחת אלה הגדלה לראשו ונתן בין־השמים ובין־הארץ והפרד אשר־תחתיו עבר׃ ואיש אחד ראה ויגד ליואב ויאמר הנה תלה אבשלום באלה׃ ויאמר איש־אחד ראה אמר ליואב הנה שמעתי את־אביך תלה אבשלום׃ ויאמר יואב לאיש המגיד לו הנה ראיתה ומדוע לא־הכיתה אתו שם ארצה ועלי היה לתת לך עשרת כסף וחגרת אחת׃ ויאמר האיש אל־יואב אם־שקל על־כפי אלף כסף לא־אשלח ידי אל־בן־המלך כי באזנינו צוה המלך אתך ואת־אבישי ואת־איתי לאמר השמרו אל־נער אבשלום׃ ואם־עשיתי בנפשו שקר ולא יכחד מן־המלך ואתה תתיצב מנגד׃ ויאמר יואב לא־כן אתחלך לפניך ויקח שלשה שבטים בכפו ויתקעם בלב אבשלום והוא־חי בלב האלה׃ ויסבו עשרה נערים נשאי כלי יואב ויכו את־אבשלום ויתיתהו׃ ויתקע יואב בשופר וישב העם מרדף אחרי ישראל כי־חשך יואב את־העם׃ ויקחו את־אבשלום ויטלהו אתו אל־החרחור הגדול ויצבו עליו גל־אבנים גדול מאד וכל־ישראל נסו איש לאהליו׃ ואבשלום לקח ויצב־לו בחיו את־המצבת אשר בעמק־המלך כי אמר אין־לי בן למען־הזכיר שמי ויקרא לה־מצבת אבשלום עד־היום הזה׃ ואחימעץ בן־צדוק אמר ארוצה־נא ואבשרה את־המלך כי־הושיע יהוה לו מיד אויביו׃ ויאמר אליו יואב לא־איש־בשרה אתה היום ההוא ובשרת ביום אחר מות בן־המלך׃ ויאמר יואב לכושי לך הגד המלך אשר־חזיתה׃ וישתחו כושי ליואב וירץ׃ ועוד אמר אחימעץ בן־צדוק ויאמר אל־יואב והי־נא לרוצה גם־אני אחרי הכושי ויאמר יואב למה־זה־אתה בני רץ בלי־בשורה מצאת׃ והי־כי־אין בשורה ותרץ הכיכר ויבט אל־דרך הכשר׃ ויבט המצפה ויראה איש־אחד לבדו רץ׃ ויצעק המצפה ויגד לרוץ׃ ויאמר המלך אם־לבדו בשורה בפיו׃ ויבא הלוך ונגש׃ והנה הרץ הראשון כמעשה אחימעץ בן־צדוק ויאמר המלך טוב־איש־זה ובשורה־טובה הוא׃ ויענה אחימעץ קרא שלום ויכרע לאפיו לארץ ויאמר ברוך יהוה אלהיך אשר הסגיר את־האנשים אשר־נשאו את־ידם באדני המלך׃ ויאמר המלך השלום לנער אבשלום׃ ויענה אחימעץ ראיתי המון גדול לשלח את־עבד המלך יואב ואת־עבדך ולא ידעתי מה׃ ויאמר סב התיצב פה ויסב ויתיצב׃ והנה כושי בא ויאמר בשר אדני המלך כי־שפטך היום מיד כל־הקמים עליך׃ ויאמר המלך לכושי הנער אבשלום השלום לנער אבשלום ויאמר יואב עבד המלך ואנכי עבדך לא־ידעתי מה׃ ויתעלם המלך ויעל אל־עלית השער ויבך ובכה בלכתו כה אמר בני אבשלום בני בני אבשלום מי־יתן־נא־מותי אני תחתיך אבשלום בני בני׃ ויגד יואב למלך לאמר הנה המלך בכה ויתאבל על־אבשלום׃ ותהי התשועה ביום ההוא לאבל לכל־העם כי־שמע העם ביום ההוא לאמר כעצב המלך על־בנו׃ ויגנב העם ביום ההוא לבוא העירה כאשר יגנב העם הנכלמים בנסם מן־המלחמה׃ והמלך כסה פניו ויזעק המלך בקול גדול אבשלום אבשלום בני בני׃ ויבא יואב אל־המלך הבית ויאמר הבשת היום את־פני כל־עבדיך המלטים את־נפשך היום ואת־נפש בניך ובנתיך ואת־נפש נשיך ואת־נפש פילגשיך׃ באהבתך את־שנאיך ולשנאת את־אהביך כי־הגדת היום כי־אין־לך שרים ועבדים כי־ידעתי היום כי־אם־אבשלום חי־הי כל־היום הזה אם־לא־נכון היה לך אז־תרע־נא בעיניך׃ ועתה קום צא ודבר על־לב עבדיך כי־נשבע אנכי ביהוה אם־לא־תצא הלילה אם־לא־יבוא־אתך איש־אחד׃ ורע־לך מכל־הרעות אשר־באו עליך מנעורך׃ ועתה קום־נא שב־נא ודבר אל־לב עבדיך כי־ביהוה אם־לא־תשב ונפלו־נא אל־יהוה הנה־נא־אנחנו לפניך׃ ויקם המלך וישב בשער ולכל־העם הנה־נא־הלכו לאמר הנה המלך יושב בשער׃ ויבאו כל־העם לפני המלך׃ וישראל נסו אל־אהליו׃

Versio VULG. LAT.

Qui dixit ad Joab; Si appenderes in manibus meis mille argenteos, nequaquàm mitterem manum meam in filium regis: audientibus enim nobis præcepit rex tibi, & Abisai, & Ethai, dicens; Custodite mihi puerum Absalom. Sed & si fecissem contra animam meam audacter, nequaquàm hoc regem latere potuisset, & tu stares ex adverso. Et ait Joab; Non ficut tu vis, fed aggrediar eum coram te. Tulit ergò tres lanceas in manu fua, & infixit eas in corde Abfalom: cùmque adhuc palpitaret hærens in quercu, Cucurrerunt decem juvenes armigeri Joab, & percutientes interfecerunt eum. Ceciniit autem Joab buccinâ, & retinuit populum, ne perfequeretur fugientem Israel, volens parcere multitudini. Et tulerunt Abfalom, & projecerunt eum in faltu, in foveam grandem, & comportaverunt super eum acervum lapidum magnum nimis: omnis autem Israel fugit in tabernacula fua. Porrò Abfalom erexerat fibi, cùm adhuc viveret, titulum qui eft in Valle regis: dixerat enim, Non habeo filium: & hoc erit monimentum nominis mei. Vocavitque titulum nomine fuo: & appellatur, Manus Abfalom, ufque ad hanc diem. Achimaas autem filius Sadoc, air, Curram, & nuntiabo regi, quia judicii fecerit ei Dominus de manu inimicorum ejus. Ad quem Joab dixit, Non eris nuntius in hac die, fed nuntiabis in alia: hodiè nolo te nuntiare, filius enim regis eft mortuus. Et ait Joab Chufi; Vade, & nuntia regi quæ vidifti. Adoravit Chufi Joab, & cucurrit. Rursus autem Achimaas filius Sadoc dixit ad Joab, Quid impedit fi etiam ego curram poft Chufi? Dixitque ei Joab, Quid vis currere, fili mi? non eris bono nuntio bajulus. Qui refpondit, Quid enim fi cucurrero? Et ait ei, Curre. Currens ergò Achimaas per vià compendii, transivit Chufi. David autem fedebat inter duas portas: fpeculator verò, qui erat in faftigio portæ fuper murum, elevans oculos, vidit hominem currentem folum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀνὴρ πρὸς Ἰωάβ, Καὶ ἐὰν ἔστω ἐν χερσὶν μου χιλιόνται ἀργυρίου, οὐ μὴ ἐξαπόστειλα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, ἡμῖν γὰρ τοῖς ὠσὶν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς σοι (γ) περὶ Ἀβισὰ καὶ περὶ Ἐθὶ, λέγων, Φυλάξατε μοι τὸ παιδάριον τὸν Ἀβεσσαλώμ. Μὴ σκόπευε ἐν τῇ ψυχῇ μου ἐὰν ἐποίησα ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ (δ) οὐκ ἔστιν τῷ βασιλεῖ κρυβῆναι τὸν λόγον τοῦτον ἀπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ σὺ ἔσῃ ἐξ ἐναντίας. Καὶ εἶπεν Ἰωάβ, Οὐ τὸν τρόπον σου ἐὰν πορεύσομαι, ἀλλ᾽ ἢ τοῦ πορεύεσθαι μετὰ σοῦ. Καὶ λαβὼν Ἰωὰβ τρία δόρατα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ καρδίᾳ Ἀβεσσαλώμ, ἔτι αὐτοῦ ζῶντος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δρυὸς. Καὶ ἐκύκλωσαν οἱ δεκάνεανοι οἱ ἀναιρέται τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἀβεσσαλὼμ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. Καὶ ἐσάλπισεν Ἰωὰβ ἐν τῇ σαλπίγγι, καὶ ἐπέστη ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ τοῦ Ἰσραὴλ, ἐν τῷ φείσασθαι τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔλαβον τὸν Ἀβεσσαλὼμ, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βόθρον τὸν μέγαν, καὶ ἐπέθεσαν ἐπ᾽ αὐτὸν σωρὸν λίθων μέγαν σφόδρα. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἔφυγον ἕκαστος εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ. Καὶ Ἀβεσσαλὼμ ἔστησεν ἑαυτῷ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ τὴν στήλην τὴν οὖσαν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ βασιλέως, ὅτι εἶπεν, Οὐκ ἔστιν (ε) ἐνεκεν ἐμοὶ υἱὸς τοῦ διαθέσθαι ὄνομα μου. καὶ ἐκάλεσεν τὴν στήλην τὴν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκλήθη τὸν τόπον, Χεὶρ (ζ) Ἀβεσσαλὼμ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ Ἀχιμαὰς υἱὸς Σαδὼκ εἶπεν, Καὶ δραμοῦμαι καὶ ἀναγγελῶ τῷ βασιλεῖ ὅτι ἔκρινεν αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ, Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ σήμερον ἡμέρας ταύτης, καὶ εὐαγγελιῇ ἐν ἡμέρᾳ ἄλλῃ· ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ οὐκ εὐαγγελιῇς, ἕνεκεν ὅτι υἱὸς τοῦ βασιλέως ἐστὶν ὁ θάνατος. Καὶ εἶπεν Ἰωὰβ τῷ Χουσί, Πορεύθητι καὶ ἀπάγγειλον τῷ βασιλεῖ ὅσα εἶδες. καὶ προσεκύνησεν Χουσὶ τῷ Ἰωάβ, καὶ ἔδραμεν (η). καὶ πρὸς ἔτι Ἀχιμαὰς υἱὸς Σαδὼκ, καὶ εἶπεν πρὸς Ἰωάβ, Καὶ (θ) ἔστω, ὅτι δράμω (ι) καὶ γὰρ ἐγὼ ἔσομαι τῷ Χουσί. καὶ εἶπεν Ἰωάβ, (ια) Ἱνατί ζῦ τέκνον; οὐκ ἔστιν σοι ἀναγγελία (ιβ) εἰς ἀπόκρισιν. Καὶ εἶπεν, Τί δὲ ἐὰν (ιγ) τρέχω; καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάβ, Δράμε. καὶ ἔδραμεν (ιδ) Ἀχιμαὰς ὁδὸν τὴν ἐν τῷ κοπιῶνι, καὶ ἐπέρασεν τὸν Χουσί. Καὶ Δαυὶδ ἐκάθητο ἀνὰμέσον τῶν δύο πυλῶν. καὶ ἐπορεύθη ὁ σκοπὸς εἰς τὸν τοῖχον τῆς πύλης τὴν ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐνεβλέψεν καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος μόνος (ιε) ἐστὶν ὧδε.

Et dixit vir ad Joab; Et licet ego appenderé super manu mea mille ficlos argenti, non extenderé manum meam in filium regis: nam ante nos jufit rex ebi et Abifai et Ithai dicendo: Eitote circumfpecti mihi in adolescente Abfalom. Aut utique faciam in animo mea fiftiatenet? et omne quicquam non occultabitur à rege, et tu ftares contrà. Et dixit Joab; Nón-ita ne nunc manebo coram te? et accepit tria tela in manu fua, et infixit ea in cor Abfalom *etiam* ufq; tunc fuperftitis in medio quercus. Et circuierunt 15 decem adolefcentes ferentes arma Joab, et percufferunt Abfalom et occiderunt illum. Et clamat Joab buccina: et redit populus à perfequendo 16 Ifrael, quia prohibuit Joab populum. Et acceperunt Abfalom et projecerunt illum in fylvam in medium foveæ magnæ, et erexerunt super illum acervum lapidum magnum valdeet omnis Ifrael fugerunt unufquifque ad urbem fuam. Et Abfalom acceperat et erexerat fibi in vita fua ftatuam 18 que *ipfi* in planicie Regis; quia dixerat: Non eft mihi filius fuperfes, ut memorari faciat nomen meum: et vocavit ftatuam ex nomine fuo, et vocavit illam Locum Abfalom ufque ad diem hanc. Et Ahhimahafz filius Sza- 19 dok dixit; Curram nunc, et nunciabo regi, quòd liberavit eum Dominus de manu auctorum inimicitiæ fuæ. Et dixit ei Joab: Non virideus es ad 20 nunciandum hodie, et nunciabis die alia, at die hoc non nunciabis, eo quòd filius regis mortuus eft. Et dixit Joab ad Chufanum: Vade indice re- 21 gi quod vidifti: et adoravit Chufanus Joab, et cucurrit. Et addidit adhuc 22 Ahhimahafz filius Szadok, et dixit ad Joab: Qui quid fit, currat nunc etiam ego poft Chufanum? et dixit Joab, Ad quid tu curris fili mi, et tibi non eft nuncii datù? Et quicquid fit, currant: et dixit illi, Curre: et cucurrit 23 Ahhimahafz per viam planam, et præverit Chufanum. Et David fedebat inter duas portas, et ierat fpeculator fuper tectum portæ fuper murum, & elevavit oculos fuos et vidit, et ecce vir currebat folus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dixit vir ille Joabo, Etiamſi numeraſres ſol- 12
verſéque mihi mille argenteos, nequaquam
extenderem manum meam in filium regis:
me enim præſente præcepit rex tibi, & Abi-
ſaio, atque Ethaio, ac dixit; Servate mihi pa-
rvum Abiſalomem. Si feciſſem in meipſum
deſiqui ſſem; nihil enim regem latuiſſet, ac u-
procul ſtetiſſes. Ait illi Joab, Non ita, ego 14
te prior incipiam: & accipiens Joab tres ha-
llas manu ſuâ, tranſverberavit iis cor Abiſa-
lomis dum adhuc vivus eſſet & pendens à
trunco. Reverſi quoqu; decè juvenes armige- 15
ri Joabi perculſerunt Abiſalomem, & occi-
derunt eum. Tum cancinte Joabo buccinâ, 16
recepit ſe populus qui perſequebatur Iſrae-
lem, quia coercuit Joab populum. Sumpſe-
runtque Abiſalomem, & projicientes eum in
foveam, in foſſam ingentem, erexerunt ſuper
eum acervum grandem magnorum lapidum:
omnis verò Iſraelitæ fugerunt unuſquiſque in ten- 18
torium ſuum. Porrò Abiſalom dum vive-
ret, acceperat ſibi ſimulacrum, erexerátque
in convalle regum: dixerat enim, Neminem
habeo qui celebret nomen meum: quapro-
pter vocavit ſimulachrum illud de nomine
ſuo, & vocatum eſt, Manus Abiſalomis, ad
hunc uſque diem. Ahimees autem Sadoci fi- 19
lius ait, Accurram nuntiatum regi quòd vin-
dicavit eum Dominus è manu hoſtium ejus.
Ait illi Joab, Non expedit te nuntiare hodiè, 20
ſed nuntiabis alio die: ne nunties hodiè,
nam filium regis mortuum eſſe nuntiares.
Dixitque Joab ad Chuſi, Vade nuntiatum re- 21
gi quod vidiſti. Rurſum currens Ahimees
filius Sadoc dixit Joabo, Quid igitur? cur-
ram etiam ego, & ibo poſt Chuſi. Ait illi
Joab, Quorſum currens fili mi, cùm nemo
daturus ſit tibi *mercedem* pro nuntio? Di- 23
xit ad eum, Quid igitur? curram: cucurrit
que Ahimees per viam Chachar, & anteve-
nit ipſum Chuſi. David autem ſedebat inter 24
duas portas, & ſpeculator ambulabat ſuper
tectum portæ muri, ſublatíque oculis vidit
hominem currentem ſolum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Respondit ei ille Joabo, Etiamſi milles 12
*mille ſicli argenteos mihi, tamen non
extenderem manum meam in filium regis:
nam ante nos jubebat rex nobis, quando
dixerat ibi rex, & præcepit abiſaio fra-
tri ſuo, & ethaio, dicens: Abiſai me perſequere,
& ait, Curam habete Abiſalomis puteri. Et 13
quidem ſi id commiſerem, mihimetipſi
noxius fuerem: enim enim regem nullus ſci-
latet, in procul ſtatis me ſpectatores. Dixit 14
illi, Neqnaquam, non ita, ego te prior ag-
gredior: illum ſumpſit Joab in manum
ſuam tribus hastis, tetet eas in Abiſala-
mo, & adhuc vivus erat, pius ſuſpiratus. Et 15
ſexſi decem pueri ex ſuis qui ferebant ar-
ma Joabi, percuſſerunt Abiſalomem, & 16
occiderunt eum. Tum inflavit buccinam
Joabo, regreſſus eſt omnis populus qui per-
ſequebatur Iſraelitas; ob enim populi
continuit à cede Patrum ſuorum. Deinde 17
acceptum Abiſalomem projecerunt in fo-
veam ingentem, congeruntque super eum acer-
vum lapidum magnorum: omnes autem
Iſraelitæ fugerunt quiſque in domum ſu-
am. Abiſalom autem, dum vivet, ſibi 18
tuam fecerat, & collocarat eam in valle
regis (dicebat enim, Neminem habeo qui
memoriam conſervet nomenis mei poſſe-
bitum meum) & vocatum eſt nomen ſa-
tuæ illius de nomine ipſius; nam voca-
tum eſt nomen ejus, Manus Abiſalomis, ad
hoſtem usque diem. Et vocè Achimaas 19
filius Sadoci locutus dixit, Currum,
nunciabo regi quòd vindicaverit eli Deus
de hoſtibus ejus hodiè. Dixit ad eum Jo- 20
ab, Non decet te annuntiare hodiè regi, ſed
cras nuntiabis: ne nunties, inquam, ho-
die; quale enim fuerat nunciatum? quod
filius regis extinctus eſt? Deinde dixit 21
ad Chuſi, Vade nuntia ſum regi ea que
diſti. Tum verſus accedens Achimaas 22
Sadoci filius ait Joabo, Cur prohibes me
quoque currere poſt Chuſi? Dixit ei Jo-
ab, Ad quid currere fili mi, quum re-
mo ſit qui nuntii mercedem ſolvat? Ait 23
illi, Etquid curo nunci mercedem? cur-
ram igitur, & nuntiabo illi. Ait illi, Cur-
re: cucurrit itaque Achimaas per viam
quandam à tergo Chuchar, & præterge-
ſſus eſt Chuſi. Interim Davide inter u- 24
trumque portam ſedente, & hac ſpeculator
ſupra murum potitus; ſublatíſque ſpecula-
tor oculis ſuis vidit hominem ſolum ſu-
ſtinentem.

MS. A. (γ) ὡς Ἀβισαὶ ὁ τοῦ Ἐδδαὶ, (δ) τῷ λόγῳ (ε) ἀξιώσει ἡμῶν ἢ (ζ) Ἀκόλουθος (η) ἐν τῇ καρδίᾳ (θ) Ἐξῆλθόν σε (ι) ἀλλ᾽ ἀπὸ τοῦ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσεν τὸν τόπον, Χεὶρ (ζ) ἔνεκεν (η) ἀνάγγελον ὅσα (κ) ἔστω, (λ) ἢ ἰσχὺ (μ) Ἱνατί τέτο (ν) ὀφέλεια (ξ) ἀφὲς ὀφέλεια (ο) ἀξιόμεμνε; (π) ἀδὸ ⊕

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואמר גברא דייואב לא אנא אחתך על כפי אלף כסלין דכסף לא אושיט ידי בבר מלכא דארי קדמנא פקיד מלכא ית אבישי ית אתי ית למיטר בר אטמרון לי בעולמא ואם עבדית בנפשי שקר ולא יכדב מן מלכא ואת תתעתד מן קדמי׃ ואמר יואב לא כדין אנא מבטל מלתא דנסין בדיניה וקבלנון מלכא דאבשלום׃ ואסתחרית שרא עולמא נטל ויניה דיואב וטחו ית דאבשלום מקמוהי׃ ותקע יואב בשופרא ואתיב עמא מלמרדף בתר ישראל ארי מנע יואב ית עמא׃ ונטבו ית אבשלום ורמו ייתיה בחורשא לגבן רב לחדא מן ישראל אפסו גבר לקרתוהי׃ ואבשלום נטיב ואקים ליה בחייהי ית מצבתא בבית שדה מלכא ארי אמר לית לי בר קדם דיל לאדכרא שמי ויקרא לה ית מצבתא על שמיה דאבשלום עד יומא הדין׃ ואחימעץ בר צדוק אמר ארוצה ואבשר ית מלכא ארי אפרע ליה מן בעלי דבבוהי׃ ואמר ליה יואב לא גבר בשר יומא הדין ותבשר יום אחרן ויומא דין לא תבשר אלהך דיבר מלכא׃ ואמר יואב לכושי אזל חזי למלכא דחזיתא כושי לייואב ואסתחי עוד׃ ואמר אחימעץ בר צדוק לייואב ויהי מה כדין אנא נרהט בתר כושי ואמר יואב למה דין את רהיט בר ריגלך ליתי מה כדין בר בשורא מתיבד׃ והי מה דכדין אזדמנו ליה דרוזי׃ ודיהו אחימעץ בר צדוק אזדמן מן שרא דקדים בין תרין תרעיא ודקיף מן שור אלר שור ואזקף ית עיניהי וחזא והא גברא דהוה בלחודוהי׃

Et dixit vir ad Joab: Et licet ego appenderé super manu mea mille ficlos argenti, non extenderé manum meam in filium regis: nam ante nos juſit rex ebi et Abiſai et Ithai dicendo: Eitote circumſpecti mihi in adolescente Abſalom. Aut utique faciam in animo mea fiſtiatenet? et omne quicquam non occultabitur à rege, et tu ſtares contrà. Et dixit Joab: Non-ita ne nunc manebo coram te? et accepit tria tela in manu ſua, et infixit ea in cor Abſalom *etiam* uſq; tunc ſuperſtitis in medio quercus. Et circuierunt 15 decem adoleſcentes ferentes arma Joab, et perculſerunt Abſalom et occiderunt illum. Et clamat Joab buccina: et redit populus à perſequendo 16 Iſrael, quia prohibuit Joab populum. Et accepterunt Abſalom et projecerunt illum in ſylvam in medium foveæ magnæ, et erexerunt ſuper illum acervum lapidum magnum valdeet omnis Iſrael fugerunt unuſquiſque ad urbem ſuam. Et Abſalom acceperat et erexerat ſibi in vita ſua ſtatuam 18 que *ipſi* in planicie Regis; quia dixerat: Non eſt mihi filius ſuperſtes, ut memorari faciat nomen meum: et vocavit ſtatuam ex nomine ſuo, et vocavit illam Locum Abſalom uſque ad diem hanc. Et Ahhimahafz filius Sza- 19 dok dixit; Curram nunc, et nunciabo regi, quòd liberavit eum Dominus de manu auctorum inimicitiæ ſuæ. Et dixit ei Joab: Non virideus es ad 20 nunciandum hodie, et nunciabis die alia, at die hoc non nunciabis, eo quòd filius regis mortuus eſt. Et dixit Joab ad Chuſanum: Vade indice re- 21 gi quod vidiſti: et adoravit Chuſanus Joab, et cucurrit. Et addidit adhuc 22 Ahhimahafz filius Szadok, et dixit ad Joab: Qui quid ſit, currat nunc etiam ego poſt Chuſanum: et dixit Joab, Ad quid tu curris fili mi, et tibi non eſt nuncii datù? Et quicquid ſit, currant: et dixit illi, Curre: et cucurrit 23 Ahhimahafz per viam planam, et præverit Chuſanum. Et David ſedebat inter duas portas, et ierat ſpeculator ſuper tectum portæ ſuper murum, & elevavit oculos ſuos et vidit, et ecce vir currebat ſolus.

שמואל ב׳ יט

Versio VULG. LAT.

25 ויקרא המלך ויאמר אליו למה לא הלכת עמנו מפיבשת׃
26 ויען את־המלך ויאמר אדני המלך עבדי רמה כי־עבד אנכי
27 ואמרתי לו חבשה־לי את־האתון וארכבה עליה ואלכה עם־המלך כי־פסח עבדך׃
28 ויספר־בי את־עבדך׃ ואדני המלך כמלאך האלהים ועשה הטוב בעיניך׃
29 כי־לא־היו כל־בית־אבי־אדני כי־אם־אנשי־מות לאדני המלך ותשת אתי עבדך בין אכלי שלחנך ומה־לי־עוד־צדק ומה־לי־עוד לצעק אל־המלך׃
30 ויאמר אליו המלך למה־זה דבריך עוד אמרתי אתה ושבי־תחלק את־השדה׃
31 ויאמר מפיבשת אל־המלך גם־את־הכל יקח אחרי אשר־בא אדני המלך בשלום׃
32 ברזלי הגלעדי ירד מרגלים ויכלכל את־המלך בהיותו־במחנים כי־איש־גדול־הוא מאד׃
33 ויאמר המלך אל־ברזלי עבר אתי וכלכלתי אתך אתי בירושלים׃
34 ויאמר ברזלי אל־המלך כמה־ימי שנותי עד־מה־לי לעלות עם־המלך׃
35 בן־שמנים־שנה אני היום היודע בין־טוב לרע אם־יטעם עבדך את־אשר־אכל ואת־אשר־שתה ואם־אשמע עוד בקול שרים ושרות ולמה־יהיה עבדך עוד לשא־אל־אדני המלך׃
36 מעט יורה עבדך את־המלך בירדן ולמה־יגמלני המלך הגמולה הזאת׃
37 אשב־נא ויחי־אמי ואת־אבי ואת־אחי׃ הנה־עבדך כמען יעבר אתי אל־המלך׃
38 ויען המלך ויאמר אל־ברזלי כמען יעבר־אתי ואני אעשה־לו את־אשר־יבחר בעיניך׃
39 ומה־אבחר אעשה־לו׃ ויעבר כמען אתי׃ ואל־כל־הטוב אשר־יבחר כמען אעשה־לך׃
40 ואל־כל־אשר־יעבר כמען אתי׃ ואל־הטוב בעיניך׃ ועשה־לו׃
41 ויעבר המלך הירדנה ויעבר כמען׃ ויעבר המלך אל־הגלגל׃ וכמען עבר אתו׃ וכל־העם יהודה העבירו את־המלך׃ וגם חצי העם׃
42 הנה אנשי יהודה׃ ויקרבו אל־המלך׃ ויאמרו אל־המלך׃ מדוע גנבוך אחינו אנשי יהודה׃ ויגנבו את־המלך׃ ואת־ביתו׃ ואת־כל־אנשי־דוד׃ אתו׃ מעבר הירדן׃
43 ויען כל־אנשי יהודה׃ אל־אנשי ישראל׃ כי־קרוב אלי המלך׃ ומדוע־זה כעסת׃ על־הדבר הזה׃ הנו אכל נשא׃ מן־המלך׃ אם־נשא נשא־לנו׃
44 ויען אנשי־יהודה׃ את־אנשי ישראל׃ ויאמר׃ כי־עשרת־ידות לי׃ במלך׃ וגם־בדוד׃ אני׃ מכם׃ ולמה־הקלתני׃ ולא־היה־דברי׃ ראשון׃ מדברי אנשי־ישראל׃ ויקשו דברי אנשי־יהודה׃ מדברי אנשי־ישראל׃

SAMUEL II. Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ Ζεοῦϊς ᾠ ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ εἰς
Βαιθαὶ, ᾠ ἔστησε ὁ βασιλεὺς, Εἰ μὴν ᾠ ἐξε-
ὐπεδίασε τὸ σῶμα αὐτοῦ. Καὶ ἔστησε ὁ βα-
σιλεὺς τὸν ἄνδρα τὸν ἀγρεύοντα. ᾠ ἐξέπεσε ὁ
ἀετὸς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ᾠ ἐξέπεσε ὁ
ἀετὸς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ἔδεν ὁ
ἀετὸς ἄνθρ ἔνεκεν τοῦ πεφεγότος. ᾠ ἐξέπεσε ὁ
ἀετὸς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ᾠ ἔστησε ὁ
ἀετὸς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐξέ-
πεσε ὁ ἀετὸς, Ἐγὼ ἀφῶ τὸ ἄθλημα τὸ ἀφω-
τὸ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Καὶ ἔστησε ὁ
βασιλεὺς, Ἀνθ ἀγαθῶν ἐξέπεσε, καὶ ἐν τῷ ἀε-
ὐγγέλιον εἰρεῖν ἐλεῖν. Καὶ ἐξέπεσε ὁ
ἀετὸς, ᾠ ἔστησε ὁ βασιλεὺς, Εἰρήνη. ᾠ
ἀφεῖκεν τὸ ἄθλημα ἐπὶ τὸν ἀετὸν ᾠ ἀπὸ
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ᾠ ἔστησε ὁ βασιλεὺς, Ἐπὶ τοῦτο ἐλεῖν
ὁ ἀετὸς ζωῆς, ἀσκέπτοις τοῦ ἀετὸς ᾠ τὸ
ἐπιφερόμενος τῷ ἀετῷ ἀπὸ τὸ τῷ κεφῷ μου
τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔστησε ὁ βασιλεὺς, Ἐξελῶν
τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν
Ἀγρίππας. Εἰδὼν τὸ πνεῦμα ᾠ ἔστη-
σεν ἀετὸν ᾠ ἔδωκεν τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν
ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ τὸν
ἀετὸν ᾠ τὸν ἀετὸν ᾠ

שמואל ב: יט

Verſio VULG. LAT.

indiciſti Quia te diligentes *odiſti & te habentes odio* *Diligendo*
ſi quis dilexiſſet noui quia ſi ſervi & principes tibi non quia hodie
odientes eos, qui diligunt te.Et
oſtendiſti hodie, quia (non) cura de
ducibus tuis, & de ſervis
tuis: & verè cognoui modo,
*quia ſi Abſalom viveret, & omnes nos occubuiſſemus, tunc placeret tibi. Nunc igitur ſurge, & procede, & alloquens fatiſfac fervis tuis: juro enim tibi per Dominum, quòd ſi non exieris, ne unus quidem remanſurus ſit tecum nocte hac: & pejus erit hoc tibi, quàm omnia mala quæ venerunt ſuper te, ab adolescentia tua uſque in præſens. Surrexit ergo rex & ſedit in porta: & omni populo nuntiatum eſt quòd rex ſederet in porta: veniſque univerſa multitudo coram rege: Iſrael autem fugit in tabernacula ſua. Omnis quoque populus certabat in cunctis tribubus Iſrael, dicens; Rex liberavit nos de manu inimicorum nostrorum, ipſe falvavit nos de manu Philiſthinorum: & nunc fugit de terra propter Abſalom. Abſalom autem, quem unximus ſuper nos, mortuus eſt in bello: uſquequò filetis, & non reducitis regem? Rex verò David miſit ad Sadoc & Abiathar ſacerdotes, dicens; Loquimini ad majores natu Juda, dicentes, Cur venitis noviſſimi ad reducendum regem in domum ſuam? (Sermo autem omnis Iſrael pervenerat ad regem in domo ejus:) Fratres mei vos, os meum, & caro mea vos, quare noviſſimi reducitis regem? Et Amaſæ dicite, Nonne os meum, & caro mea es? Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, ſi non magiſter militiæ fueris coram me omni tempore pro Joab. Et inclinavit cor omnium virorum Juda, quaſi viri unius: miſerúnque ad regem, dicentes; Revertere tu, & omnes ſervi tui. Et reversus eſt rex: & venit uſque ad Jordanem, & omnis Juda venit uſque in Galgalam, ut occurreret regi, & traduceret eum Jordanem. Feſtinavit autem Semei filius Gera filii Jemini de Bahurim, & deſcendit cum viris Juda in occurſũ regis David, Cum mille viris de Benjamin: & Siba puer de domo Saul, & quindecim filii ejus, ac viginti ſervi erant cum eo: & irrumpentes Jordanem, ante regem,**

Verſio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

6 Τὸ ἀγαπᾶν τοὺς μισοῦντάς σε, καὶ μισεῖν
τοὺς ἀγαπῶντάς σε· ἡ ἐπίγνωσις σήμερον,
ὅτι οὐκ οἴδασι οἱ ἄρχοντες σοι, καὶ οἱ παῖ-
δες· ὅτι νῦν ἐγνωκέναι σήμερον, ὅτι εἰ μὴ
Ἀβεσσαλὼμ ἔζη, καὶ πάντες ἡμεῖς (ι) ἐκοιμήθη-
μεν σήμερον, τότε ἂν ἦν ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου
ἐὰν τὰ νῦν. Καὶ ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκά-
θισεν ἐν τῇ πύλῃ. καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις
λέγοντες, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς κάθη-
ται ἐν τῇ πύλῃ. καὶ ἔκλαυσεν πᾶς ὁ λαὸς ἐνω-
πιον τοῦ βασιλέως· καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ.
7 Καὶ νῦν στὰς ὁ λαὸς κυνηγήσῃ τὸν υἱόν-
τας φυλῆς Ἰσραὴλ, λέγοντες, Ὁ
λαὸς Δαυὶδ ἐξῆλθεν (κ) ἀπὸ πάν-
των τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν, καὶ αὐτὸς (λ) ἐξῆλθεν
τὸ ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀναλίων· καὶ νῦν σὺ
φεύγῃ ἀπὸ τοῦ υἱοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν βασιλικῶν
8 (ε) ἐκεῖ, καὶ ἀπὸ Ἀβεσσαλὼμ. Καὶ Ἀβεσ-
σαλὼμ ὃν ἐχρίσαμεν ἐφ' ἡμᾶς, ἀπέθανεν
ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ νῦν ἐκεῖ κυρίευε-
τε τοῦ βασιλέως (ο) τὸ τοῦ ἀποστεῖλαι
τὸν βασιλέα; καὶ τὸ τοῦ κατοικῆσαι τὸν βασιλέα
Ἰσραὴλ πάντες Ἰσραὴλ ἤλθον πρὸς τὸν βα-
σιλέα. Καὶ ὁ βασιλεὺς (π) Δαυὶδ ἀπέστειλε
πρὸς Σαδὼκ καὶ πρὸς Ἀβιάθαρ τοὺς ἱε-
ρεῖς, λέγων, Λαλήσατε πρὸς τοὺς πρεσβυτέ-
ρους Ἰούδα, λέγοντες, Ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ
ἐπιστρέψαι (ρ) τὸν βασιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ; καὶ
λόγος παντὸς Ἰσραὴλ ἦλθεν πρὸς τὸν (σ) βα-
σιλέα εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἀδελφοί μου υἱοί, ὀστᾶ μου καὶ σάρξ μου
ἐστε· ἱνατί γίνεσθε ἔσχατοι τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα; καὶ τὸν Ἀμασὰ εἰπατε, Οὐχὶ ὀστᾶ μου καὶ σὺ εἶ;
ὁ θεὸς ποιήσαι μοι καὶ τάδε καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν μὴ ἄρχων εἶναι σὺ ἐνώπιόν μου πάντας τοὺς ἡμέρας τοῦ Ἰωάβ.
10 Καὶ ἔκλινεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς ἀνὴρ εἷς πάντας ἀνδρὸς Ἰούδα· καὶ ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, λέγοντες, Ἐπιστρέψατε σὺ καὶ πάντες οἱ παῖδες σου. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἦλθεν ἕως τοῦ Ἰορδάνου· καὶ ἦλθεν πᾶς Ἰούδα τοῦ ἀπαντῆσαι τῷ βασιλεῖ, καὶ τοῦ διαβιβάσαι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην. Καὶ ἐσπούδασεν Σεμεὶ υἱὸς Γηρᾶ υἱοῦ Ἰεμινὶ ἐξ Βαουρὶμ καὶ κατέβη μετὰ τῶν ἀνδρῶν Ἰούδα εἰς συναντὴν τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, καὶ χίλιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ ἐξ Βενιαμὶν, καὶ Σιβὰ παῖς οἴκου Σαοὺλ, καὶ δεκαπέντε υἱοὶ αὐτοῦ καὶ εἴκοσι παῖδες μετ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ διεβίβασαν τὸν Ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως,

MS. A. (ι) νυχθὴ Ἐκόμησεν, ὅτι (κ) πᾶς οὗτος ἀνὴρ τῶν (λ) βασιλικῶν, καὶ Ἔσχεν (μ) ἡμᾶς ἐκ χειρὸς ἀπὸ πάντων (ν) ἐχθρῶν ἡμῶν (ξ) ἐνῶπιον ἀπὸ (ο) πρὸς τὸ (π) Δαυὶδ * πρὸς Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ τοὺς (ρ) πρὸς τὸν (σ) βασιλέα. Ἀδελφοί μου (τ) Ἡμεῖς (υ) ἐλθεῖν (φ) ἀπαντῆσαι (χ) διαβιβάσαι * Ἰορδάνου. (ψ) ἀνὴρ πατὴρ τῶν βασιλικῶν, Καὶ (ω) ἐκεῖ ἐνῶπιον τοῦ βασιλέως, Καὶ (α) ἐκεῖ * (β) καταβῶμεν

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Amando odientes te, & odiendo amantes te, quia oſtendiſti hodie quòd è non ſunt tibi magnates & ſervi: quia ego novi hodie quòd ſi Abſalom vivere, & omnes nos hodie occiſi eſſemus, quòd tunc redundaret in oculis tuis. Et nunc ſurge, exi, & loquere ſuper corde fervorum tuorum: quia per dictum Dñi juro, quòd niſi tu exeas, ſi permodabit vir tecum in nocte: & erit malum hoc tibi præ omni malo quod venit ſuper te à puericia tua uſqnunc. Et ſurrexit rex & ſedit in porta; & omni populo indicatum diſcendo: Ecce rex ſedet in porta: & venit omnis populus ante regem, & Iſrael vertit terga quiſq; ad urbem ſuam. Et ſuit omnis populus regnans hemfus in omnibus tribubus Iſrael dicendo: Rex liberavit nos de manu auctorum inimicitiarum noſtrarum, & *ille* redemit nos de manu Peliſthinorum, & nunclugit ex terra propter Abſalom. Et Abſalom, quem unximus ſuper nos, mortuus eſt in bello: & nunc ut quid *ſiletis* in reducendo regem? Et rex David miſit ad Szadok & ad Abiathar ſacerdotes dicendo: Et ad quid eritis poſtremi ad reducendum regem ad domum ſuam? et verbũ totius Iſrael venit ad regem in domum ejus. Fratres mei eſtis, propinqui mei et caro mea eſtis: et ad quid eritis poſtremi ad reducendum regem? Et ad Ghamaſſa dicetis: Nonne propinqui meus et caro mea es? ſic faciat mihi Dominus et ſic adiat, ſi non magiſter exercitus fueris ante me omnibus diebus pro Joab. Et inclinatum eſt cor omnium virorum Jehudah veluti viri unius: & miſerunt ad regem (qui dicerunt) Redi tu et omnes ſervi tui. Et rediit rex et pervenit uſq; Jardena, et viri domus Jehudah venerunt ad Gilgela, ut iret in occurſum regis ad traducendum regem Jardena. Et feſtinavit Simghi filius Gera filii tribus Binjamin qui erat ex Ghalemeth, et deſcendit cum hominibus Jehudah in occurſum regis David. Et mille viri erant cum illo ex tribu Binjamin, et Sziba puer domus Saul, et quindecim filii ejus, et viginti ſervi ejus cum eo, et tranſvadãtunt Jardena ante regem.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

6 * ܕܡܚܝܢ ܠܢܣܢܝܟ. ܘܣܢܝܢ ܠܡܪܚܡܟ. ܗܘܝܬ ܡܚܘܝܢ ܕܠܝܬ ܪܒܪܒܢ ܘܥܒܕܝܟ. ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܠܝܬ ܪܒܪܒܢ ܘܥܒܕܝܟ.
ܕܐܢ ܐܒܫܠܘܡ ܚܐ ܗܘܐ. ܘܟܠܗܘܢ ܚܢܢ ܡܝܬܝܢ ܗܫܐ. ܗܠܝܢ ܗܘܐ ܫܦܝܪ ܒܥܝܢܝܟ.
7 * ܗܘܐ ܩܡ ܢܦܩ. ܘܡܠܠ ܥܡ ܥܒܕܝܟ. ܡܐܠܐ ܠܝ ܕܠܐ ܢܦܩ ܥܡܟ. ܠܐ ܢܫܐܪ ܐܝܫ.
ܗܠܝܢ ܗܘܐ ܠܟ ܡܢ ܟܠ ܒܝܫܬܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܟ ܡܢ ܨܒܝܘܬܟ. ܗܫܐ ܩܘܡ ܢܦܩ ܘܡܠܠ ܥܡ ܥܒܕܝܟ.
8 * ܘܩܡ ܡܠܟܐ ܘܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܠܡܚܘܬ ܠܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ.
ܘܐܬܐ ܟܠ ܥܡܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ. ܘܐܝܬ ܠܝܫܪܝܠ ܠܡܢܘܢ ܠܐܬܪܘܗܝ ܕܝܠܗ.
9 * ܘܗܘ ܟܠ ܥܡܐ ܕܝܫܪܝܠ ܡܬܟܪܙܝܢ ܒܟܠ ܫܒܛܐ ܕܝܫܪܝܠ. ܡܠܟܐ ܫܙܒܢ ܠܢ ܡܢ ܐܝܒܝܢ.
ܘܡܢ ܐܝܕ ܦܠܫܬܝܐ ܫܙܒܢ ܠܢ. ܘܗܫܐ ܐܬܪ ܡܢ ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ.
10 * ܘܐܒܫܠܘܡ ܕܡܫܚܢܢ ܥܠܝܢ. ܡܝܬ ܒܩܪܒܐ. ܗܫܐ ܠܡܢܐ ܠܐ ܡܬܝܒܝܢ ܠܡܗܦܟ ܠܡܠܟܐ.
ܘܡܠܬܐ ܕܟܠ ܝܫܪܝܠ ܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܠܡܚܘܬ ܠܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ.
11 * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܡܠܠ ܥܡ ܩܫܝܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܡܢܐ ܗܘܝܬܘܢ ܐܚܪܝܢ
ܠܡܗܦܟ ܠܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܡܠܬܐ ܕܟܠ ܝܫܪܝܠ ܡܛܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ.
12 * ܘܟܠ ܥܡܐ ܡܬܟܪܙܝܢ ܒܟܠ ܫܒܛܐ ܕܝܫܪܝܠ. ܡܠܟܐ ܫܙܒܢ ܠܢ ܡܢ ܐܝܒܝܢ.
ܘܡܢ ܐܝܕ ܦܠܫܬܝܐ ܫܙܒܢ ܠܢ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܫܪܐ ܠܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܫܠܘܡ.
13 * ܘܐܒܫܠܘܡ ܕܡܫܚܢܢ ܥܠܝܢ. ܡܝܬ ܒܩܪܒܐ. ܗܫܐ ܠܡܢܐ ܠܐ ܡܬܝܒܝܢ ܠܡܗܦܟ ܠܡܠܟܐ.
ܘܡܠܬܐ ܕܟܠ ܝܫܪܝܠ ܐܬܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ. ܘܐܡܪ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܠܡܚܘܬ ܠܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ.
14 * ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܠܨܕܘܩ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ. ܡܠܠ ܥܡ ܩܫܝܫܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܡܢܐ ܗܘܝܬܘܢ ܐܚܪܝܢ
ܠܡܗܦܟ ܠܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܡܠܬܐ ܕܟܠ ܝܫܪܝܠ ܡܛܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ.
ܘܐܡܪ ܠܟܠ ܥܡܐ ܕܐܬܐ ܠܡܚܘܬ ܠܡܠܟܐ ܒܬܪܥܐ.
15 * ܘܐܢ ܠܐ ܐܢܬ ܐܚܝ ܘܥܨܡܝ ܘܒܣܪܝ ܗܘ. ܡܢܐ ܠܡܢܐ ܠܐ ܗܘܝܬܘܢ ܐܚܪܝܢ
ܠܡܗܦܟ ܠܡܠܟܐ ܠܒܝܬܗ. ܘܡܠܬܐ ܕܟܠ ܝܫܪܝܠ ܡܛܬ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܒܝܬܗ. ܗܘ ܡܠܟܐ ܝܬܒ ܒܬܪܥܐ.
16 * ܘܠܥܡܣܐ ܬܐܡܪܘܢ. ܠܐ ܥܨܡܝ ܘܒܣܪܝ ܗܘ ܐܢܬ. ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܐܠܗܐ ܠܝ ܘܗܟܢܐ ܢܘܣܦ.
ܕܠܐ ܪܒ ܚܝܠܐ ܐܢܬ ܩܕܡܝ ܟܠ ܝܘܡܬܐ ܕܝܘܐܒ. ܘܐܬܦܠ ܠܒܗ ܕܟܠ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܚܕ.
ܘܫܕܪܘ ܠܘܬ ܡܠܟܐ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܘ ܐܢܬ ܘܟܠ ܥܒܕܝܟ. ܘܐܬܐ ܡܠܟܐ ܥܕ ܕܝܪܕܢ.
ܘܟܠ ܝܗܘܕܐ ܐܬܐ ܠܓܠܓܠ. ܕܢܦܩ ܠܩܪܝܬܗ ܠܡܠܟܐ. ܘܠܡܥܒܪ ܠܗ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܝܪܕܢ.
17 * ܘܐܬܪܗܫ ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܝܪܐ. ܒܪ ܒܢܝܡܝܢ. ܕܡܢ ܒܚܘܪܝܡ. ܘܢܚܬ ܥܡ ܓܒܪܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܠܩܪܝܬܗ ܠܡܠܟܐ ܕܝܘܝܕ. ܘܐܠܦ ܓܒܪܐ ܡܢ ܒܢܝܡܝܢ. ܘܨܒܐ ܥܒܕ ܒܝܬ ܫܐܘܠ. ܘܬܬܥܣܪ ܒܢܝܗ ܘܥܣܪ ܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ.
ܘܥܒܪܘ ܠܝܪܕܢ ܩܕܡ ܡܠܟܐ.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

6 * ولحبيك سلالك وتبغض احبابك. واظهرت اليوم ان ليس لك احرار ولا عبيد. قد علمت اليوم
انه لو كان ابشالوم حيا كنا قد متنا كلنا. وكان هذا عندك حسنا * فم الآن واخرج الى عبيدك
7 وكلمهم. من اجل اني قد اقسمت بالرب. انك ان لم تخرج لا يبيت عندك انسان في هذه الليلة.
ويكون هذا الشر اشر عليك من جميع انواع الشرور والبلايا التي اصابتك منذ صباك والى
8 اليوم * فقام الملك وجلس على الباب. واخبروا الشعب وقالوا له ان الملك جالس بالباب.
فجمع الشعب كله الى الملك. واما بنو اسرائيل فهرب كل انسان الى بيته * وصار بنو اسرائيل
9 يتخاصمون في بيوتهم كل الاسباط ويقول الملك نجانا من جميع اعدائنا. وهو خلصنا من ايدي
10 اهل فلسطين. * ومروا بنا الآن الى الملك. وابركوا ابشالوم * الذي مسحناه وصيرناه ملكا
11 علينا. لانه الآن قد قبل في الحرب * وبعث داود الملك الى صادوق وابيثار الكبرين قائلا. الا
تخاطبوا شيوخ آل يهوذا قائلين. لماذا انتم متاخرون عن رد الملك الى منزله. فقال كل امر بني
12 اسرائيل الى الملك. اخوتي انتم. لحمي ودمي انتم. فلماذا انتم متاخرون عن رد الملك.
13 وقولوا لعماسا. اما انت لحمي ودمي. هكذا يصنع
14 الله بي وكذلك يزيدني. * ان لم اصير لك صاحب جيشي طول عمري بدل يوآب * فاصغى قلوب
15 آل يهوذا اليه كرجل واحد. وارسلوا الى الملك وقالوا له. ارجع انت وجميع عبيدك * فرجع
الملك وانتهى الى نهر الاردن. ويهوذا اتى الى الجلجال ليتلقى الملك ويعبر الملك الاردن *
16 واسرع شمعي بن جارا من بحوريم من قبيل بنيامين. ونزل مع رجاله الى ارض يهوذا الى داود
17 الملك. ومعه الف رجل من سبط بنيامين * وابا صيبا مملوك مفيبشت. ومعه بنوه الخمسة عشر
وعشرون عبدا له. وعقدوا جسرا على نهر الاردن ليجوز الملك *

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

6 דמרחמית סנאך דמסני ית רחמך דאיתי מיומא דין ית רבוותך ועבדין אריל לך דבדיני דאיתי
אנא יתיעניא יומא דין ארי אילו אבשלום קים וכולנא יומא דין מתקטלין ארי בכן כשר
בעינך: וכען קום פוק וסלי על לבא דעבדך ארי במימרא דיי מיומת ארי ליתך נפיק אם
6 ביתא נבר עמך בליליא והוי בישא לך דא מכל בישיא דאתו עליך מן עולמא ועד יומא דין:
7 וקם מלכא ויתב בתרעא וכלי עמא חייאו למימר הא מלכא יתב בתרעא ואתא כל
עמא לקדם מלכא וישראל אפיך גבר לקרויתה: ומלכא עמא דאתי מן בית אבשלום
ישראל למימר מלכא שזבנא מבעל דבבנא והוא פרקינא מידא דפלשתאי וכען ארע
8 מן אדעא מלכא אבשלום: ומלכא דמשחנא עלנא מית בקרבא וכען למא אתון
שתקין לאתבאית מלכא: ומלכא דוד שלח לצדוק ולאביתר כהניא למימר כמלילו
לסבי יהודה למימר למא תהון אתון בתראי לאתבאית מלכא לביתיה ואתמון
9 אתא ליתי מלכא לביתיה: אחי אתון קריבי ובסרי אתון ולמה תהון אתון בתראי לאתבא
ית מלכא: ולעמשא תימרון הלא קריבי ובשרי אתי דין ועבד לי יי וכרין יוסיף אם
10 לא ארב חיל אתיי קדמי כל יומי חלף יומי: ואתפעל לבא דכל אנש יהודה כגברא חד
ושלחו למלכא חוב אתא וכל עבדוי: ומלכא אתא עד יردנא ויהודה אתו לגל גלגא
11 למיזל לקדמות מלכא לאעברא ית יردנא: ואוחי שמעי בר גרא בר שבט
בנימן די מן בלחרים ועם אנש יהודה לקדמות מלכא דוד: ואלף גברא עמיה משבטא
12 דבנימן וצובא עולמא דבית שאול ותשעסר עבדוי דעמיה ותרתי עשרה בנוי ותשעסר עבדוי
13 דמקדמין מלכא:

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Tom.II. Ddd 2

שמואל ב׳ : יט

[illegible] domum transiuit Et
18 וְעֲבָרָה הָעֲבָרָה לַעֲבֹר אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת
[illegible] ad procidit Ghera filius Simhi Et ipse oculis in bonum
הַטּוֹב בְּעֵינָיו וַיַּרְדֵּן גֵּרָא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
in his reputet Ne: regem ad dixit Et Jarden in ipsum transfuso in
19 בְּעָבְרוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ אַל יַחֲשֹׁב־לִי
tu* servus egit inique quod memineris ne & persequi meus dominus
עֲוֹן וְאַל תִּזְכֹּר אֲשֶׁר הִעָוָה עַבְדְּךָ
[illegible] Jerusalem de rex meus dominus est egressus qua die
בַּיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ מִירוּשָׁלִָם לָשִׂים
[illegible] servus novit Quia [illegible]rum cor ad regem
20 הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ: כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ יָדַעְתִּי
[illegible] ecce & [illegible]
וְהִנֵּה בָאתִי הַיּוֹם רִאשׁוֹן לְכָל־בֵּית יוֹסֵף
לָרֶדֶת
Jerusalem filius Abisai respondit Et regis aci domui occurrum in
21 לִקְרַאת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ: וְעָנָה אֲבִישַׁי בֶן־צְרוּיָה
[illegible] Quid David dixit Et DOMINI unto
וַיֹּאמֶר הֲתַחַת אֲשֶׁר־זֶה שִׁמְעִי כִּי קִלֵּל אֶת־
[illegible] Israel in vir morietur hodie * adversari in hodie mihi esis quia
22 מְשִׁיחַ יְהוָה: וַיֹּאמֶר דָּוִד מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה
[illegible] Hodie super rex ego hodie quid novi nunc Quia
כִּי תִהְיוּ־לִי הַיּוֹם יוֹסֵף אִישׁ יִשְׂרָאֵל
Dixitque Israel
23 כִּי הֲלוֹא יָדַעְתִּי הַיּוֹם אֲנִי מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר
Mephibosheth Et rex ei Jurasitque morietis Non: simhi ad rex
אֶל־שִׁמְעִי לֹא תָמוּת וַיִּשָּׁבַע לוֹ הַמֶּלֶךְ: וּמְפִיבֹשֶׁת
[illegible] pedes [illegible] non & regis occurrum in descendit Saul filius
בֶּן־שָׁאוּל יָרַד לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רַגְלָיו
die & laverat non suas veltes & [illegible] fecerat non & & regis
וְאֶת־שָׂרָתוֹ לֹא עָשָׂה מִיּוֹם לֶכֶת הַמֶּלֶךְ עַד־יוֹם
[illegible] Et pace in venit quo diem ad usque regis abire
24 בֹּאוֹ בְשָׁלוֹם: וַיְהִי כְּבוֹא־יְרוּשָׁלִַם לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ
quod ut: rex ei dixit & regis occurrum in Jerusalem venit
וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא הָלַכְתָּ עִמָּדִי מְפִיבֹשֶׁת:
[illegible] rex mi Dominie: Dixitque? Mephibosheth mecum nisi non
25 וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עַבְדִּי רִמָּה כִּי־אָמַר עַבְדְּךָ
[illegible] Sternam [illegible] servus dixit Quia [illegible] meus servus
אֶחֱבְשָׁה־לִּי אֲתוֹן וְאֶרְכַּב עָלָיו וְאֵלֵךְ עִמָּדִי כִּי פִסֵּחַ
claudus quia [illegible] & ibo & [illegible] & [illegible]
עַבְדֶּךָ: וְגַם־עַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
[illegible] meo dominum ad tuum servum in detraxit Et
26 כִּי כְמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים וַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ:
[illegible] Dei angelus fecit rex meus dis Et
כִּי לֹא הָיָה כָל־בֵּית אָבִי כִּי אִם־אַנְשֵׁי מָוֶת
[illegible] mente [illegible] domus omnis fuit non Quia
לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַתָּשֶׁת אֶת־עַבְדְּךָ בָּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ
[illegible] regi meo domino
27 לְעוֹד לִי צֶדֶק וְעוֹד אֶזְעַק אֶל־הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה
[illegible] & [illegible] justitia ultra mihi est quid Et
אֶת־טוֹבָתִי: וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה תְּדַבֵּר עוֹד אַתָּה
[illegible] Dixit? ? ? ? loqueris quid Et: rex ei Dixitque
28 אָמַרְתִּי אַתָּה וְצִיבָא תְּחַלְּקוּ אֶת־הַשָّדֶה: וַיֹּאמֶר מְפִיבֹשֶׁת
ad Mephibosheth dixit Et agrum partiemini Siba &
אֶל־הַמֶּלֶךְ גַּם אֶת־הַכֹּל יִקַּח אַחֲרֵי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנִי
Gilthadites Barzilai Et [illegible] suam domum in pace in rex
29 הַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ: וּבַרְזִלַּי הַגִّלְעָדִי
[illegible] Jarden rege cum [illegible] & Rogheilim de descendit
יָרַד מֵרֹגְלִים וַיַּעֲבֹר אֶת הַמֶּלֶךְ הַיַּרְדֵּנָה לְשַׁלְּחוֹ
Jarden in
אֶת־בֵּיתָרֵן:

Versio VULG. LAT.

18 Transieruntque vadum vt traducerent domum regis, & faceret
juxta jussionem ejus: Semei
autem filius Gera prostratus
coram rege, cùm jam transi-
ret Jordanem, Dixit ad eum,
19 Ne reputes mihi, dñe mi, ini-
quitatem, neque memineris
injuriarum servi tui in die
qua egressus es, domine mi
rex, de Jerusalem, neque ponas
20 rex in corde tuo. Agnosco
enim servus tuus peccatum
meum: & idcircò hodiè pri-
mus veni de omni domo Jo-
seph, descendeq; in occursum
domini mei regis. Respondens
verò Abisai filius Saruiæ, di-
21 xit; Numquid pro his verbis
non occidetur Semei, quia
maledixit christo Domini?
22 Et ait David; Quid mihi, &
vobis filii Saruiæ? cur effici-
mini mihi hodiè in Satan?
ergò nobiscò interficietur vir
in Israel? an ignoro hodiè me
23 factum regem super Israel? Et
ait rex Semei, Non morieris.
24 Iuravitque ei. Mephibosheth
quoque filius Saul descendit
in occursum regis, illotis pe-
dibus, & intonsi barbâ: ve-
stéfque suas non laverat à die
qua egressus fuerat rex, usque
ad diem reversionis ejus in
25 pace. Cùmque Jerusalem oc-
currisset regi, dixit ei rex;
Quarè non venisti mecum, Mi-
26 phibosheth? Et respondens
ait; Domine mi rex, servus
meus contempsit me: dixi-
que ei ego famulus tuus, ut
sterneret mihi asinum, & a-
scendens abirem cum rege:
27 claudus enim sum servus tuus.
Insuper & accusavit me fer-
vum tuum ad te dominum
meum regem: tu autem, do-
mine mi rex, ficut angelus Dei
28 es, fac quæ placitú est tibi. Neq;
enim fuit domõ patris mei, nisi
mortí obnoxia domino meo
regi: tu autem posuisti me fer-
vum tuũ inter convivas mensæ
tuæ: quid ergò habeo justè
querela? aut quid possum ul-
29 trà vociferari ad regẽ? Ait ergo
ei rex, Quid ultrà loqueris?
sixum est ip locutus sum: tu &
Siba dividite possessiones.
30 Respondítq; Mephibosheth re-
gi; Etiam cuncta accipiat,
posquàm reversus est domi-
nus meus rex pacificè in do-
mum suam. Berzelli quoque
Galaadites, descendens de Ro-
gelim, tradiuxit regem Jorda-
nem, paratus etiam ultra flu-
vium prosequi eum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ διεπέρασαν τὸν διάβασιν (β) τοῦ διαπερᾶσαι τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως. καὶ εἶπεν ὁ Σεμεεὶ ὁ υἱὸς τοῦ Γηρᾶ πρὸς τὸν βασιλεὺς, ἡνίκα διεπέρασεν τὸν Ἰορδάνην. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα, (Γ) μὴ λογίσῃς μοι ἀνομίαν, καὶ μὴ μνησθῇς μοι ὅσα ἐποίησεν ὁ παῖς σου ἐν ἡμέρᾳ ἧς ἐξῆλθεν ὁ κύριός μου ἐκ Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔνευσον τὸν βασιλεὺς τὴν καρδίαν αὐτῶν. 19 ὅτι ἔγνων ὁ δοῦλός σου ὅτι ἐγὼ ἡμάρτηκα. διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐλήλυθα σήμερον πρῶτος (Δ) παντὸς οἴκου Ἰωσὴφ, τοῦ κατελθεῖν εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως. 20 καὶ ἀπεκρίθη Ἀβισὰ υἱὸς Σαρουιὰ καὶ εἶπεν, ἕνεκα τούτου ὁ Σεμεεὶ ὁ ἐπικαταρασάμενος τὸν χριστὸν κυρίου, καὶ ἀποθανεῖται ἐν τῷ θανάτῳ; 21 καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τοὺς υἱοὺς Σαρουιὰ, τί ἐγὼ καὶ ὑμῖν, ὅτι ἐγένεσθε μοι σήμερον εἰς ἀντικείμενα; καὶ ἀποθανεῖται σήμερον ἀνὴρ ἐν Ἰσραήλ. 22 καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Οὐ μὴ ἀποθανεῖς σὺ καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Σαουλ, 23 καὶ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς. Καὶ Μεμφιβοσθὲ (Ε) υἱὸς τοῦ Σαὰλ κατέβη εἰς (Δ) ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ οὐ κατέβαλεν τὰς σάνδαλα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔνειλεν τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔνειλεν τὸ μύστακα αὐτοῦ, καὶ τὴν ἱμάτια αὐτοῦ οὐκ ἐπλύνατο ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἐπόδευσε ὁ βασιλεὺς, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀπῆλθε ἐν εἰρήνῃ εἰς οἶκον αὐτοῦ. 24 Καὶ ἐγένετο ὅτι παρεγένετο εἰς Ἰερουσαλὴμ εἰς ἀπάντησιν τοῦ βασιλέως, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Τί ἵνα οὐ πορευθῇς μετ᾽ ἐμοῦ Μεμφιβοσθέ; 25 καὶ εἶπεν ὁ Μεμφιβοσθὲ, (Ε) Κύριε μου βασιλεῦ, ὁ δοῦλός μου παρεξελίξέν με, ὅτι εἶπεν ὁ παῖς σου ἐπιτάξω αὐτῷ, Ἐπάσσησόν μοι τὴν ὄνον, καὶ ἐπιβήσομαι ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ πορεύσομαι ἐν ἐκείνῃ μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅτι χωλὸς ὑπάρχει ὁ παῖς σου. 26 καὶ ἐν τῷ διαβάλλειν με τὸν δοῦλόν σου πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα (Ε) καὶ ὁ κύριός μου βασιλεὺς ὡς ἄγγελος θεοῦ ἐστιν, καὶ ποίησον τὸ ἀρεστὸν τῷ κυρίῳ σου τῷ βασιλεῖ. 27 ὅτι οὐκ ἦν πᾶς οἶκος τοῦ πατρός μου, ἀλλ᾽ ἢ ἄνδρες θανάτου τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ· καὶ ἔθηκας τὸν δοῦλόν σου ἐν τοῖς ἐσθίουσι τὴν τράπεζάν σου. Καὶ τί ἔτι ἔχω δικαιοῦσθαι ἔτι πρὸς τὸν βασιλέα; καὶ τί ἔτι δύναμαι κεκραγεῖν πρὸς τὸν βασιλέα; 28 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Ἱκανὸν σοι τὰ ῥήματά σου· σὺ καὶ Σιβὰ μερίσατε τὴν χώρας. 29 καὶ εἶπεν Μεμφιβοσθὲ τῷ βασιλεῖ, Καὶ πάντα λαβέτω ὅτι ἐπιστρέφει ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰρηνικῶς. 30 καὶ Βαρζελλὶ ὁ Γαλααδίτης κατέβη ἐκ τῆς Ῥωγελλὶν καὶ διεβίβασεν τὸν κύριον τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην.

MS.A. (β) οὗ βασιλεὺς καὶ διεβιβάσασα ἀυτὸν. (γ) ἀνέβη διέβασε (γ) πρόσωπον * ἐν βασιλεῖ, (Δ) Μὴ λογισθεὶς σὺ (ε) ὑξεστρωμένε ὁ κύριε μου ὁ βασιλεὺς ἐξ (ζ) σωτῆς οἶκο Ἰοσὴφ, νῦν (ι) ὁ Ἀβεσὰ ὑὸς Σαρουιὰ λέγων, Μὴ (θ) γένοιτο Ζημρὶ (ν) Ζημρὶ ἐμεὶ ἐγὼ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν Ἰεχονία. (κ) ὑὸς Σαὰλ (λ) ἀνάστησεν (μ) ἐν τῷ κυρίῳ ἀυτοῦ (ξ) ἐλέω βασιλεὺς, ὁ Σαὰλ * (ο) πρὸς τὸν βασιλεὺς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν (π) ἐν ἀνθρωπῶν τῶ θεῶ, ὁ πολεμον (ρ) ἐν * βασιλεὺς ἐν τῶν ὁδῶν (σ) ἐν τῶν πατρὸς * (ου, ἀυ) ἢ (τ) Καὶ τὰ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

18 * ܘܥܒܪܘ ܡܥܒܪܬܐ ܠܡܥܒܪ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܘܫܪܝ ܫܡܥܝ ܒܪ ܓܪܐ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܕܥܒܪ ܠܡܥܒܪ ܠܝܪܕܢܐ ·
19 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܐ ܬܚܫܒ ܠܝ ܥܘܠܐ ܘܠܐ ܬܕܟܪ ܠܝ ܥܒܝܕܬܐ ܕܥܒܕ ܥܒܕܟ ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܡܢ ܝܪܘܫܠܡ ܠܐ ܢܣܝ ܡܠܟܐ ܠܒܒܗ ·
20 ܡܛܠ ܕܝܕܥ ܥܒܕܟ ܕܚܛܝܬ ܗܐ ܠܗܢܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܬܝܬ ܩܕܡ ܟܠ ܒܝܬ ܝܘܣܦ ·
ܕܢܢܚܬ ܠܩܪܝܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
21 ܘܥܢܐ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܘܐܡܪ ܗܠܝܢ ܠܐ ܢܬܩܛܠ ܫܡܥܝ ܕܩܠܠ ܠܡܫܝܚܐ ܕܡܪܝ ·
22 ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܡܢܘ ܠܝ ܘܠܟܘܢ ܒܢܝ ܨܪܘܝܐ ܕܗܘܝܬܘܢ ܠܝ ܗܘܝ ܠܫܛܢ ·
ܗܠܝܢ ܠܐ ܢܡܘܬ ܫܡܥܝ ·
23 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ·
24 ܘܡܦܝܒܫܬ ܒܪ ܫܐܘܠ ܢܚܬ ܠܩܪܝܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܘܪܓܠܘܗܝ ܠܐ ܥܒܕ ܘܣܦܪܗ ܠܐ ܥܒܕ ·
ܘܠܒܘܫܗ ܠܐ ܚܠܦ ·
ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܐܙܠ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܥܕ ܝܘܡܐ ܕܐܬܐ ܒܫܠܡ ·
25 ܘܗܘܐ ܟܕ ܐܬܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ·
ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܙܠܬ ܥܡܝ ·
26 ܘܐܡܪ ܡܦܝܒܫܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܥܒܕܝ ܪܡܐ ܠܝ ܕܐܡܪ ܥܒܕܟ ·
ܐܣܬܘܪ ܠܝ ܚܡܪܐ ܘܐܪܟܒ ܥܠܘܗܝ ·
ܘܐܙܠ ܥܡܝ ·
ܡܛܠ ܕܦܣܚ ܐܢܐ ·
27 ܘܐܦ ܥܒܕܟ ܩܛܪ ܠܘܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܗܘ ܠܝ ܐܝܟ ܡܠܐܟ ܐܠܗܐ ·
ܘܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܥܝܢܟ ·
28 ܕܠܐ ܗܘܐ ܟܠ ܒܝܬ ܐܒܝ ܐܠܐ ܓܒܪܐ ܕܡܘܬܐ ܠܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
ܘܐܢܬ ܣܡܬ ܠܥܒܕܟ ܥܡ ܐܟܠܝ ܡܣܟܢܟ ·
ܡܢܘ ܗܝ ܠܝ ܥܕ ܨܕܩܐ ·
ܘܡܢܘ ܐܟܠ ܠܝ ܥܕ ܩܛܪ ܠܘܬ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ·
29 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ·
ܡܢܘ ܡܠܐ ܠܝ ܐܢܬ ·
ܐܡܪ ܐܢܬ ܘܨܝܒܐ ܢܦܠܓܘܢ ܐܪܥܐ ·
30 ܘܐܡܪ ܡܦܝܒܫܬ ܠܡܠܟܐ ·
ܕܟܠ ܗܢܘܢ ܢܣܒ ·
ܕܗܫ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܒܫܠܡ ܠܒܝܬܗ ·
31 ܘܒܪܙܠܝ ܓܠܥܕܝܐ ܢܚܬ ܡܢ ܪܘܓܠܝܡ ·
ܘܥܒܪ ܠܡܠܟܐ ܠܝܪܕܢܐ ·
ܕܢܫܕܪ ܠܗ ܠܝܪܕܢܐ ·

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 وجازوا المعابر ليعبر ايال الملك * وعملوا ما احب الملك وحسن عنده * فاما شمعي بن جارا
19 خر ساجدا امام الملك حين جاز الاردن * وقال للملك لا ولحظني يا سيدي بسيئي * ولا تذكر
20 ما اساء عبدك حين خرج الملك سيدي من اورشليم ولا يخطر ذلك ببال سيدي * فقد عرف
21 انا عبدك اني خطي مسيء لذلك سبقت وجيت اليوم قبل جميع بيت يوسف وبرزت الي سيدي
22 الملك لاستقباله * فاجاب ابيشاي بن صوريا وقال * كيف لا يموت شمعي اليوم من اجل هذا الفعل
الذي فعل * وانه اهرق على الملك مسيح الرب * قال داود ما لي ولكم يا بني صوريا * لا تكونوا لي
23 شيطان اليوم اني اليوم لا اريد ان يموت انسان من بني اسرائيل * لان اعرف اني اليوم ملكا على
24 بني اسرائيل * وقال الملك لشمعي * ليس تموت اليوم وحلف له الملك * فاما مفيبشت بن يوناثان
25 فنزل ليستقبل الملك * ولم يكن احذ من شعر راسه ولا من لحيته * ولم يغسل ثيابه
من يوم مضى الملك الى اليوم الذي رجع الملك سالما * فلما جاء من اورشليم واستقبل الملك قال
26 له الملك يا مفيبشت كيف لم تنطلق معنا * قال له مفيبشت سيدي يا عبدي وعبدي يا سيدي *
27 اني قلت له اسرج لي حمارا لاركبه وانطلق مع الملك سيدي لان عبدك مقعد * فعذري
28 عند سيدي الملك وانت ايها السيد مثل ملاك الله اصنع ما احببت واستحسنت * لان اهل بيت
29 ابي كلهم مستوجبون القتل لما صنعوا بك ايها الملك * وانت بفضلك فضلت على عبدك *
وصيرت من نذمائك * فلست اقدر الان ان املح ولا انطق بين يدي الملك سيدي * قال له
30 الملك * حسبك عما تكلمت * وقد قلت ان الكرامي تقسم بينك وبين صيبا * قال مفيبشت للملك *
31 ياخذ كل الكرامي وعملها اذا قدم سيدي الملك الى بيته سالما * واما ابن لاي الجلعادي خرج
من دبلين * وجاز نهر الاردن مع الملك ليسلم عليه ويرجع *

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

18 וְעַבְרוּ מַעְבְּרָא לְאַעֲבָרָא יַת בֵּית מַלְכָּא וּלְמֶעְבַּד יַתְקִין בְּעֵינוֹהִי וְשִׁמְעִי בַר גֵּרָא נְפַל קֳדָם
19 מַלְכָּא בְּמַעְבְּרֵיהּ בְּיַרְדְּנָא: וַאֲמַר קֳדָמוֹהִי מַלְכָּא לָא רְבוּן חוֹבָא וְלָא תְּהַרְהַר
יַת חוֹבֵי עַבְדָּךְ בְּיוֹמָא דִּי נְפַק מַלְכָּא מִירוּשְׁלֶם לְשַׁוָּאָה מַלְכָּא לְבָא דִּילֵיהּ
20 דְּיָדַע עַבְדָּךְ אֲרֵי אֲנָא חָטֵית וְהָא אֲתֵית דֵּין קַדְמֵיהּ לְכָל בֵּית יוֹסֵף לְמִקְרֵי
21 לְרִבּוֹנִי מַלְכָּא: וַאֲתֵיב אַבִּישַׁי בַּר צְרוּיָה וַאֲמַר הֲדֵין דְּלָא יִתְקְטֵל שִׁמְעִי אֲרֵי לְטַרְוָן
22 מְשִׁיחָא דַיְיָ: וַאֲמַר דָּוִד מָה לִי וּלְכוֹן בְּנֵי צְרוּיָה אֲרֵי תֶהְוֵון לִי יוֹמָא דֵין לְסִטְנִין הֵיךְמָא דִּי
יְקוּם בְּיִשְׂרָאֵל אֲרֵי הָא יָדַעְנָא דִּי יוֹמָא דֵין אֲנָא מַלְכָא עַל יִשְׂרָאֵל: וַאֲמַר
23 מַלְכָּא לְשִׁמְעִי לָא תְמוּת וּקְיַם לֵיהּ מַלְכָּא: וּמְפִיבֹשֶׁת בַּר שָׁאוּל נְחַת לְקֳדָמוֹת מַלְכָּא
וְלָא שַׁוִּי רְגְלוֹהִי וְלָא שַׁוִּי סַפְּרֵיהּ וְיַת לְבוּשׁוֹהִי לָא אַחִיר לְבַן יוֹמָא דִּי אֲזַל מַלְכָּא עַד
24 יוֹמָא דִּי אֲתָא בְּשַׁלְוָם: וַהֲוָה בַּד אֲתָא לִירוּשְׁלֶם לְקֳדָמוֹת מַלְכָּא אֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא לְמָה לָא
אֲזַלְתָּ עִמִּי מְפִיבֹשֶׁת: וַאֲמַר רִבּוֹנִי מַלְכָּא עַבְדִּי חַיָּבְנִי אֲרֵי אֲמַר עַבְדָּךְ אֶשְׁוֵי לִי חֲמָרָא
25 וְאֶרְכּוּב עֲלָהּ וְאֶזְדְּוַג עִם מַלְכָּא אֲרֵי חִיוֹר עַל עַבְדָּךְ: וְאַף עַל עַבְדָּךְ מַלְיָן בְּלִבָּא דְּשַׁקְרָן קְדָם
26 רִבּוֹנִי מַלְכָּא וּרְבוֹנִי מַלְכָּא חַכִּים כְּמַלְאֲכָא דַיְיָ בְּעִינָךְ: אֲרֵי לָא הֲוָה כָּל בֵּית
אֲבָא אֶלָּא גַּבְרֵי חַיֵּבֵי קְטוֹל לְרִבּוֹנִי מַלְכָּא שַׁוְיְתָּךְ יַת עַבְדָּךְ בְּאַכְלֵי פַּתְוָרָךְ וּמָה
27 לִי עוֹד זְכוּ וּלְמִקְבַּל עוֹד קְדָם מַלְכָּא: וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא לְמָה תְּהַלֵּל עוֹד פִּתְגָּמָךְ אֲמַרְתִּ
28 אַנְתְּ וְצִיבָא יַחְלְקוּן יַת חֲקָלָא: וַאֲמַר מְפִיבֹשֶׁת לְמַלְכָּא אֲפִילוּ יַת כֻּלָּא יִסַּב בְּתַר דִּי אֲתָא
29 רִבּוֹנִי מַלְכָּא בְּשַׁלְוָם לְבֵיתֵיהּ: וַאֲרַזִלַּי גִּלְעָדָאָה נְחַת מִרֹגְלִים וְעָבַר יַת מַלְכָּא עַל
יַרְדְּנָא לְאַלְוָיוּתֵיהּ יַת יַרְדְּנָא:

18 Et transierunt scaphe ad traducendum domum regis, et ad facien-
dum quod erat placitum in oculis illius: & Simghi filius Gera procidit ante
regem dum transiret Jardena. Et dixit ad regem: Ne cogites super me do-
minus meus culpam: et ne memineris quòd iniquè egit servus tuus in die
quo migraviit dominus meus ex Jerusalem, ut ponat rex super cor suum.
19 Quia novit servus tuus quòd ego peccavijet ecce veni die hoc prior omni 20
domo Jozzeph, et descendeq; in occursum domini mei regis. Et respon-
21 dit Abisai filius Szaruiah, et dixit: Numquid propter hoc non occidetur
Simghi? nam maledixit unctio Dñi. Et dixit David: Quid mihi et vobis fi-
22 lii Szaruiah quòd fitis mihi hodie in satan? hodie occidetur vir in Israel?
nam nunquid non novi quòd hodie sim rex super Israel? Et dixit rex ad 23
Simghi, Non morieris: et juravit illi rex. Et Mephibosheth filii Saul defen-
24 dit in occursum regis: et non laverat pedes suos, et non toondet ut labrum
suum, et vestimenta sua non candidaverat à die qua migraverat rex usque
ad diem qua rediit in pace. Et fuit quando venit ad Jerusalem in occursum 25
regis, dixit illi rex: ad quid non venisti mecum Mephibosheth? Et dixit: 26
Domine mi rex, servus meus dolosè egit contra me: nam dixit servus
25 tuus, Sternam mihi asinum, et equitabo super illum, & ibo cum re-
26 gis; quia claudus servus tuus. Et dixit contra servum tuum locutiones
quæ non rectæ sunt ante dominum meum regem: et dominus meus rex
sapiens ut angelus Domini: facias quod placuerit illi in oculis tuis. 27
Nam non fuerunt omnes viri domus patris mei nisi viri obnoxii cædis do-
28 mino meo regi: et posuisti servum tuum inter convivas mensæ tuæ: quid
est mihi amplius meritum ut clamem amplius ante regem? Et dixit illi rex: 29
29 Ad quid loqueris amplius verbum tuum? dixi: Tu et Sziba diuidetis hæ
reditatem. Et dixit Mephibosheth regi: Etiam totam accipiat, posquam ve- 30
rit dominus meus rex in pace in domum suam. Et Barzelai Gilghadæ de- 31
scendit ex Roghelim, et transivit cum rege Jardena ut concomitaret
eum ultra Jordanem.

18 Et parârunt vada, ut traducerent familiam
regis, faceréntque quicquid illi placeret. Ve-
rùm Semei filius Gera corruit coràm rege dum
trajiceret Jordanem; Et ait ad regem, Ne re-
putes mihi domine mi, flutitiam, neque me-
moriis eorum quæ dulcè egit servus tuus quâ
die egressus est dominus meus rex è Jerusa-
lem, neque animum ad ea fuum adjiciat domi-
nus me* rex. Novi ego fervtu* peccâsse me, 20
proinde ecce veni ego hodiè prior totâ fami-
liâ Josephi, & descendi in occursum domini
mei regis. Respondens Abisai filius Suriæ di- 21
xit, An propterea non morietur Semei qui
convitiatus est unctio Dñi? Ait David, Quid
mihi vobiscum filii Suriæ, ut sitis mihi hodiè
satana? hodiè nemo morietur in Israël: nanqu
cognosco hodiè me de regẽ in Israele? Ait 23
rex ad Semei, Non moriẽris: & juravit ei rex.
Mephibsfah autem filius Jonathanis filii Sau- 24
lis descendit obviàm regi: & ès nec barbam
fuam raferat, nec vestes suas mutaveiat ab eo
die quo profectus est rex, usque ad diem quo
rex incolumis rediit. Cùmque venisset in Je- 25
rusalem obviàm regi, dixit ad eum rex; Me-
phibsfah, cur non profectus es mecum? Ait 26
illi Mephibsfah, Domine mi rex, servus meus
me fefellit: nam dixeram ei; Sterne mihi asi-
num, ut confcendam eum, & proficiscar cum
domino meo rege: quoniam claudus est fer-
vus tuus. Sed fefellit me servus meus, domine 27
mi rex. Tu verò domine mi rex, ſimilis es An-
gelo Dei, fac quod tibi bonum videtur. Nam 28
licèt universa domus patris mei, rei mortis e-
ram spud te domine mi regis: tamen fervum
tuum annumerâsti inter commensales tuos.
Nunc neque me justificare possum, neque lo-
qui coram domino meo rege. Dixit ad eum 29
rex, Sat verborum dixisti, pronuntiavi inter
te & Sibam partiendos esse agros. Ait illi 30
Mephibsfah, Quin etiam totam agricultu-
ram accipat modò, cùm dominus meus rex
incolumis redierit in domum suam. Barza- 31
liquoque Geladdites descenderat è Doblin,
trajecràtque cum rege Jordanem, ut illinc
deduceret eum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

18 Atque illi navigiis, fuldiis, quæcum rege-
rat: & fecerunt quæcunque placuerunt rege, et placuerat illi.
Et Semei filius Gera corruit coràm rege adorant
ante regem, cùm trajiceret Jordanem,
19 Dixitque rex, ad eum, Ne fecerias mihi Dñe
meus, propter culpam meam, neque ſi
memor eorum quæ peccatus fervus tuus
dum exiret rex dominus meus è Jeruſa-
lem, ut ponat rex dominus meus
20 animum suum in corde suo. Quia
novi quòd fervus tuus me peccatum
fecerit: ecce ego ſum hodiè primus ex omni
domo Joſephi, ut descen-
dam ad obviandũ meũ regem, ut occurrerem
21 ei. Respondens Abisai filius Sucie di-
xit, Quamodo non morietur hodiè Se-
mei propter dictum illum quod fecit, cùm
ille maledicerit regi unctõ Domini? Di-
22 xit David, Quid mihi cobiſcum O filii
Suriæ? ne ſitis mihi Satan hodiè: nam ho-
die nemo morietur quisquã è filiis Israel:
23 Cognosco enim me esse hodiè regem super
Israel. Dixit David ad Semei, 13
Non morietis hodiè: & juravit illi rex.
24 Veruntamen Mephibsfah filius Jonathanis
filii Saulis, descendit ut occurreret regi:
(et autem nihil demptisit è capitis pe-
ctis sui, neque ut barba sua, neque mu-
tavit ut vestes suas ex quo exierat rex, usq;
25 ad eum diem quo rex incolumis re-
versus est) Cùmq; venisset è Jerusalem
ut occurrisset regi, dixit ad eum rex, O Me-
phibsfah, quamodo non discessisti nobiſcu-
26 cum? dixit illi Mephibsfah, Dominie me-
fervus meus, decepit me: ego enim dixi illi O domine
mi: Disceram eum illi, Sterne mihi asi-
num ut confcendam illi, discedam, cum
27 rege domino meo, quia claudus est fervus
tuus. Ac impefsit mihi fervi* meus O rex. 27
Tu verò O domine, qui refers Angelum
Dei, fac quicquid libuerit, & confestatedi
28 dulcetis: Nam tota familia domũs patris
Sibam. Dixit Mephibsfah ad regem, 30
mea ecce mortem ob ea quæ contra te
commissum O rex: quæ ex humanitate
tua benignitatem exercuisti in fervũ tuũ,
29 cùm ego ſit è commensalibus tuis: non
possum ejus vitam vindicare, neque verba tuæ
coram rege domino meo. Ait illi rex, Suf-
ficiant quæ locutus es: jam verò edixi a-
gros esse dividendos inter te & inter
Sibam. Dixit Mephibsfah ad regem, 30
Vel omnes agros & culturam eorum, ac
cipiat, posquam venit dominus meus rex
domum suam incolumis. At verò filius 31
Zillai Galaadites egressus fuerat è Deb-
lon, trajecerátque Jordanem cum rege,
ut ei valedicto vederet.

שמואל ב׳: יט

Versio VULG. LAT.

31 וברזלי הגלעדי ירד מרגלים ויכלכל את־המלך בהיותו במחנים כי־איש גדול הוא מאד׃
32 וברזלי זקן מאד בן־שמנים שנה והוא כלכל את־המלך בשבתו במחנים כי־איש גדול הוא׃
33 ויאמר המלך אל־ברזלי אתה עבר אתי וכלכלתיך אתי עמדי בירושלם׃
34 ויאמר ברזלי אל־המלך כמה ימי שני חיי כי־אעלה את־המלך ירושלם׃
35 בן־שמנים שנה אנכי היום האדע בין־טוב לרע אם־יבחן עבדך את־אשר־אכל ואת־אשר־אשתה אם־אשמע עוד בקול שרים ושרות ולמה־יהיה עבדך עוד למשא־אל־אדני המלך׃
36 כמעט יעבר עבדך את־הירדן המלך והלמה־יגמלני המלך הגמולה הזאת׃
37 אני־נא המלך יעבר לעבדך אל־עיר אבי ואמת בעדי ובעד אבי ואמי והנה עבדך כמהם יעבר את־הירדן המלך ולקחהו אל־אדני המלך׃
38 ויאמר המלך אתי יעבר כמהם ואני אעשה לו את־הטוב אשר־יבחר עלי אשר תבחר עלי אעשה לו׃
39 וכל־העם עברו את־הירדן ואני עברתי ויגמלהו המלך׃
40 ויעבר המלך הגלגלה וכמהם עבר עמו וכל־העם יהודה העבירו את־המלך וגם חצי עם־ישראל׃
41 והנה כל־איש ישראל באים אל־המלך ויאמרו אל־המלך מדוע גנבוך אחינו אנשי יהודה ויעבירו את־המלך ואת־ביתו את־הירדן וכל־אנשי דוד עמו׃
42 ויענו כל־אנשי יהודה את־אנשי ישראל כי־קרוב המלך אלי ולמה־זה הקצפתם על־הדבר הזה האכל אכלנו מן־המלך אם־נשא נשא לנו׃
43 ויען איש ישראל את־אנשי יהודה ויאמר עשר־ידות לי במלך וגם־בדוד אף־כי מאתיך ולמה הקלתני ולא היה דברי הראשון לי להשיב את־מלכי ויקשו דברי אנשי יהודה׃

31 Erat autem Berzellai Galaadites senex valde, id est, octo-
genarius, & ipse præbuit ali-
menta regi, cum moraretur in
castris: fuit quippe vir dives
32 nimis. Dixit itaque rex ad Ber-
zellai, Veni mecum, ut requie-
scas securus mecum in Jerusa-
33 lem. Et ait Berzellai ad regē; 35
Quot sunt dies annorum vite
mex, ut ascendam cum rege in
34 Jerusalem? Octogenarius sum
hodie: numquid vigens sensus
meci ad discernendū suave, aut
amarum? aut delectare poteſt
35 servum tuum cibus & potus?
vel audire possum ultra vocem
cantorum, atque cantatricum?
quare servus tuus sit oneri do-
36 mino meo regi? Paululūm pro-
cedam familus tuus ab Jorda-
ne cum: non indigeo hac vi-
37 cissitudine, Sed, obsecro, ut re-
vertar servus tuus, & moriar in
civitate mea, & sepeliar juxta
sepulchrum patris mei, & ma-
tris meæ. Est autem servus tu-
38 us Chamaam, ipse vadat tecū,
domine mi rex, & fac ei quid-
quid tibi bonum videtur. Di-
39 xitque ei rex: Mecum transi-
eat Chamaam, & ego faciam
ei quidquid tibi placuerit; &
omne, quod petieris à me, im-
40 petrab. Cūmque transliſſet u-
niversus populus & rex Jor-
danem, osculatus est rex Ber-
zellai, & benedixit ei: & ille
reversus est in locum suum.
Transivit ergo rex in Galga-
lam, & Chamaā cum eo: omnis
autem populus Juda traduxerat
regem, & media tantūm pars
41 afluerat de populo Israel. Ita-
que omnes viri Israel concur-
rentes ad regem dixerunt ei;
Quare te furati sunt fratres no-
stri viri Juda, & traduxerūt rege-
m & domū ejus Jordanē, o-
mnēsque viros David cum eo?
42 Et respondit omnis vir Juda ad
viros Israel, Quia mihi propi-
or est rex: cur irasceris super
hac re? numquid comedimus
aliquid ex rege, aut munera
nobis data sunt? Et respondit
43 vir Israel ad viros Juda, & ait;
Decem partib⁹ major ego sum
apud regem, magisque ad me
pertinet David quām ad te:
cur fecisti mihi injuriam, & 43
non mihi nuntiatum est priori,
ut reducerem regem meum?
Duriūs autem responderuntvir
viri Juda viris Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

31 Καὶ Βερζελλαὶ ἀνὴρ γεραιὸς ὀγδοήκοντα ἐτῶν, καὶ αὐτὸς ἐδίδου τὴν τροφὴν τῷ βασιλεῖ, ἐν τῷ διαμένειν αὐτὸν ἐν τῇ παρεμβολῇ· ἦν γὰρ ἀνὴρ πλούσιος σφόδρα. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Βερζελλαί, Σὺ διελεύσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ. Καὶ εἶπε Βερζελλαὶ πρὸς τὸν βασιλέα, Πόσαι ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἵνα ἀναβῶμαι μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς Ἰερουσαλήμ; Νῦν ἐγὼ ὀγδοήκοντα ἔτη εἰμὶ σήμερον· (-λ-) εἰ μὴ γνώσομαι ἀνὰμέσον ἀγαθοῦ καὶ πονηροῦ; (-λ-) ἢ γνώσεται ὁ δοῦλός σου τὸν ἡδὺν ἐν τῷ φαγεῖν καὶ πίειν; ἢ ἀκούσομαι ἔτι φωνῆς ᾀδόντων καὶ ᾀδουσῶν; καὶ ἵνατί ἔσται τὸν δοῦλόν σου τὸν βασιλέα ἐν τῷ φορτίῳ διαβεῖναι τὸν δοῦλόν σου τὸν Ἰορδάνην μετὰ τοῦ βασιλέως· καὶ ἵνατί ἀντιλαμβάνει τὸν ἀνταποδοῦναι μοι ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνταποδοσίαν ταύτην; Καταβήτω δὴ ὁ δοῦλός σου, καὶ ἀποθανοῦμαι ἐν τῇ πόλει μου παρὰ τὸν τάφον τοῦ πατρὸς μου καὶ τῆς μητρός μου. καὶ ἰδοὺ δοῦλός σου (β) Χαμαὰμ διαβήτω μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως· καὶ ὅσον ἐὰν ἀγαθὸν ᾖ ἐν ὀφθαλμοῖς σου, ποίησον αὐτῷ. Καὶ ἔπεσεν ὁ λαὸς πᾶς τὸν Ἰορδάνην· καὶ ἐν τῷ διαβῆναι τὸν βασιλέα τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐφίλησεν ὁ βασιλεὺς τὸν Βερζελλαὶ καὶ εὐλόγησεν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. Καὶ (γ) ἔδιελε ὁ βασιλεὺς εἰς Γαλγαλα, καὶ Χαμαὰμ διῆλθε μετ' αὐτοῦ· καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα διεβεβήκεισαν μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ μετὰ τὸ ἥμισυ τοῦ λαοῦ Ἰσραήλ. καὶ ἰδοὺ πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν, Διὰ τί σε ἔκλεψαν οἱ ἀδελφοί ἡμῶν οἱ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ διεβίβασαν τὸν βασιλέα καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ τὸν Ἰορδάνην, καὶ πάντας ἀνδρὰς Δαυὶδ μετ' αὐτοῦ; καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰούδα πρὸς τοὺς ἄνδρας Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν, Ὅτι ἐγγὺς ἐστὶν ἡμῖν ὁ βασιλεύς· καὶ ἵνατί ἔσται τοῦτο; μὴ βρώσει ἐφάγομεν τὰ τοῦ βασιλέως, ἢ δόμα (γ) ἔδοται ἡμῖν; ἢ μὴ ἐν ἡμῖν ἐστὶν ἄρχων; καὶ ἀπεκρίθη πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς ἄνδρας Ἰούδα, καὶ εἶπαν, Δέκα μέρη ἐγώ εἰμι ἐν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἀφορτότερόν ἐστιν ἐμοῦ ἢ σοῦ· καὶ ἵνα τί ἐξουθενήθη ἐν τῷ λόγῳ μου; καὶ οὐκ ἐλογήθη ἐν τῷ λόγῳ μου τοῦ ἀναστρέψαι τὸν βασιλέα μου; καὶ ἐσκληρύνθη ὁ λόγος ἀνδρὸς Ἰούδα ὑπὲρ τὸν λόγον ἀνδρὸς Ἰσραήλ.

31 Et Berzellai erat senex valde, filius octogintā annorum: & ille paverat 32
regem dum sederet in Mahlanaim; quia vir magnus erat valde. Et dixit 33
rex ad Barzelai: Tu transi mecum, & sustentabo te mecum in Jerusalem.
34 Et dixit Barzelai ad regem: Quot sunt dies annorū vitæ meæ, quod ascen- 34
dam cum rege in Jerusalem? Filius octogintā annorum sum hodie: num 35
nosciam inter bonum & inter malū? an gustabit servus tuus id quod com-
edam, & id quod bibam? nun audiam ampliùs vocem cithararum & laudū 36
& ad quid erit servus tuus ultrà in onus super dominum meum regem? Pa- 37
rumper transibit servus tuus Jardenā cum rege? & ad quid retribuet mihi
rex retributionem istam? Redeat nunc servus tuus, & moriatur in civitate 37
mea, et sepeliar in sepulchro patris mei et matris meæ: et ecce servus tuus
Chimham transibit cum domino meo rege: et fac ei quod appositum est in
oculis tuis. Et dixit rex: Mecum transibit Chimham, et ego faciam illi quod 38
appositum est in oculis tuis: et omne quod imposueris super me, faciam tibi.
Et transivit omnis populus Jardenē, et rex transiit: et osculatus est rex 39
Barzelai, et benedixit illi, et redit ad locum suum. Et transivit rex in Gil- 40
gala, et Chimham transivit cum illo, et omnis populus domus Jehudah tra-
duxerunt regem, & etiam dimidium populi Israel. Et ecce omnes homi- 41
nes Israel venientes ad regem, et dixerunt ad regem: Quare occultave-
runt te à nobis fratres nostri homines Jehudah, et traduxerunt regem, & 42
homines domus ejus Jardenē, & omnes viros David cum eo? Et respon- 43
dit omnis homo Jehudah homini Israel, Quia propinquior est mihi rex
quām tibi: et ad quid durum est tibi propter verbum istud? numquid com-
edendo comedimus ex divitiis regis? num donum numeravit nobis? Et 43
respondit homo Israel homini Jehudah et dixit: Decem partes sunt mihi
in rege, et etiam David volumus plusquam te, et ut quid contempsisti nos?
& non fuit verbum meum prius mihi ad reducendum regem meum? et du-
rius fuit verbum hominis Jehudah verbo hominis Israel.

MS. A. (γ) ἔδιν Ἰούδα. (β) διεβήσεται Βερζελλαὶ, (δ) διεβίβασε τὸν βασιλεὺς τὸν Ἰορδάνην. (γ) ἐν (-λ-) μὴ γνώσομαι (α) ἢ γνώσεται (α) ἢ ἀκούσω (α) ἵνατί ἔσται ἔσω ὁ δοῦλός σου ἔτι εἰς (β) Χαναὰν (γ) Χαναὰν * σὲ ἐ λαὸς εἰς Ἰουδάμα, καὶ Χαναὰν (η) εἶπαν (θ) ἐγήλεν ὁ βασιλεὺς μου πρὸς μὲ· (ι) ἵνατί τοῦτο ἐξουμώθης (ι) ἄδικον, (κ) μοι τοῦ ὑπόστρεψαι

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

31 וברזלי סיב לחדא בר תמנין שנין והוא סובר ית מלכא במחניה בגין דגבר רב׃
32 ואמר מלכא לברזלי אתעבר עמי ואסוביר יתך עמי בירושלם׃
33 ואמר ברזלי למלכא כמה יומי שנין חיי מטי דאסק עם מלכא לירושלם׃
34 בר תמנין שנין אנא יומא דין טב לי מבין בישא אם ישמע עבדך ית מה דאיכול ית מה דאשתי אם אשמע עוד בקל מרברין ומרברתן ולמה יהי עבדך עוד לטול על רבוני מלכא׃
35 עיר בקל מרברין ומרברתן ולמה יהי עבדך עוד לטול על רבוני מלכא׃
36 עבדך יתיברנא עם מלכא ולמה גמלני מלכא הגמולה הזאת׃
37 ואסתמי בקברתי אבא ואמא הא עבדך כמרגא אמא עבדך עם רבוני מלכא׃
38 ואמר מלכא עמי יעבר כמרגא ואנא אעביד לך בעינך׃
39 ואעבר כל עמא ית ירדנא ומלכא עבר ונשק מלכא׃
40 ומלכא עבר לגלגלא וכמרגא עבר עמיה וכל עמא דיהודה אעברו ית מלכא וגם חצי עמא דישראל׃
41 והא כל אנש ישראל אתין עמא לות מלכא ואמרין לית מלכא מרחין כסותך מנא אחינא אנשי יהודה אעברו ית מלכא׃
42 ואתיבו כל אנש יהודה וכל גברי דיד עמה׃ ואתיבו כל אנש ישראל ארי קריב לי מלכא ממלכי ולמא דן תקוף דן על פתגמא הדין המיכל אכלנא מנכסי מלכא אם מתנא מני לנא׃
43 ואתיב גבר אנש ישראל ית אנש יהודה ואמר עשרא אחולקין אית לי במלכא ואף דויד אנא רגיש מנך ולמא הוה פתגמי קדמותא לי לאתבא ית מלכי׃ ותקיף פתגם אנש יהודה מפתגם אנש ישראל׃

31 Barzelai verò senuerat admodū, erat enim o-
doginta nat annos; ipseque regem sustenta-
32 verat dum manret in Mahanim, quoniam e-
rat vir præpotens. Ait rex ad Barzai, Tu quo-
que trajice mecum, & nutriam te mecum in
33 Jerusalem. Ait Barzaii ad regem, Quot sunt 34
anni vitæ meæ, ut ascendam cum rege ad Je-
34 rusalem? Annos octogintā natus sum hodiè, 35
nec discerno inter bonum ac malum; & co-
rum quæ comedit servus tuus, quæque bibit,
35 nullum habet gustum, neque possum ampliùs
percipere vocem nobilium virorum ac muli-
erum: quorsum foret pollutus servus tuus onere
36 domino meo regi? Vix enim trajecit servus 36
tuus Jordanem cum domino meo rege: ne re-
37 tribuat mihi dominus meus rex retributio-
nem istam. Maneat quæso servus tuus, ut mo-
37 riar in civitate mea ad Jaas sepulchri patris
mei & matris meæ: en tecum est servus tuus
38 Bemham filius meus, is tecum trajiciat domi-
ne mi rex, eique fac quod bonum tibi visum
fuerit. Dixit rex, Mecum trajiciet Bemham, 38
et ego faciam ei quod bonum mihi visum fue-
39 rit; & quicquid polluteris à me, faciā tibi.
Trajecit ergo totus populus Jordanem, & rex 39
etiam trajecit: tum osculat⁹ est rex Barzai, &
40 benedixit ei: redijtque, in terram suam. Cūm 40
autem transiisset rex ad Galgalam, transiître
cum eo Bemham, & totus populus Juda
transiître cum regem, necnon media pars popu-
41 li Israelitici: Verūtamen ad eum omnes Israe-
litæ, & dixerunt ipsi regi, Cur abdiderunt te
fratres nostri Judæi, & traduxerunt te cis
Jordanem, te rex, omnēque tuos filios fami-
42 lias, & omnes Judæos tecum? Responderunt
omnes Judæi, & dixerunt Israelitis, Quando-
quidem rex propinquus nobis est, quæ di-
43 spliciet nobis hæc res? num quicquam comedi-
mus à rege? an donativum donatum est no-
bis ab eo? Respondentes Israelitæ dixe-
43 runt Judæis, Decem portiones habemus in
rege, ac propiùs in David: filius quām vos;
quarè vilipendistis nos? ad nos enim per-
tinebat esse priores ad reducendum regem.
Verūm prævaluit verbum Judæorum verbō
Israelitarum.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

31 וברזלי הגלעדי ירד מרגלים ויכלכל את־המלך בהיותו במחנים כי־איש גדול הוא׃
32 וברזלי זקן מאד בן־שמנים שנה והוא כלכל את־המלך בשבתו במחנים כי־איש גדול הוא׃
33 ויאמר המלך אל־ברזלי אתה עבר אתי וכלכלתיך אתי עמדי בירושלם׃
34 ויאמר ברזלי אל־המלך כמה ימי שני חיי כי־אעלה את־המלך ירושלם׃
35 בן־שמנים שנה אנכי היום האדע בין־טוב לרע אם־יבחן עבדך את־אשר־אכל ואת־אשר־אשתה אם־אשמע עוד בקול שרים ושרות ולמה־יהיה עבדך עוד למשא־אל־אדני המלך׃
36 כמעט יעבר עבדך את־הירדן המלך והלמה־יגמלני המלך הגמולה הזאת׃
37 אני־נא המלך יעבר לעבדך אל־עיר אבי ואמת בעדי ובעד אבי ואמי והנה עבדך כמהם יעבר את־הירדן המלך ולקחהו אל־אדני המלך׃
38 ויאמר המלך אתי יעבר כמהם ואני אעשה לו את־הטוב אשר־יבחר עלי אשר תבחר עלי אעשה לו׃
39 וכל־העם עברו את־הירדן ואני עברתי ויגמלהו המלך׃
40 ויעבר המלך הגלגלה וכמהם עבר עמו וכל־העם יהודה העבירו את־המלך וגם חצי עם־ישראל׃
41 והנה כל־איש ישראל באים אל־המלך ויאמרו אל־המלך מדוע גנבוך אחינו אנשי יהודה ויעבירו את־המלך ואת־ביתו את־הירדן וכל־אנשי דוד עמו׃
42 ויענו כל־אנשי יהודה את־אנשי ישראל כי־קרוב המלך אלי ולמה־זה הקצפתם על־הדבר הזה האכל אכלנו מן־המלך אם־נשא נשא לנו׃
43 ויען איש ישראל את־אנשי יהודה ויאמר עשר־ידות לי במלך וגם־בדוד אף־כי מאתיך ולמה הקלתני ולא היה דברי הראשון לי להשיב את־מלכי ויקשו דברי אנשי יהודה׃

31 (Barzali verò senuerat admodū, erat enim o-
doginta nat annos; ipseque regem sustenta-
32 verat dum manret in Mahanim, quoniam e-
rat vir præpotens. Ait rex ad Barzai, Tu quo-
que trajice mecum, & nutriam te mecum in
33 Jerusalem. Ait Barzaii ad regem, Quot sunt 34
anni vitæ meæ, ut ascendam cum rege ad Je-
34 rusalem? Annos octogintā natus sum hodiè, 35
nec discerno inter bonum ac malum; & co-
rum quæ comedit servus tuus, quæque bibit,
35 nullum habet gustum, neque possum ampliùs
percipere vocem nobilium virorum ac muli-
erum: quorsum foret pollutus servus tuus onere
36 domino meo regi? Vix enim trajecit servus 36
tuus Jordanem cum domino meo rege: ne re-
37 tribuat mihi dominus meus rex retributio-
nem istam. Maneat quæso servus tuus, ut mo-
37 riar in civitate mea ad Jaas sepulchri patris
mei & matris meæ: en tecum est servus tuus
38 Bemham filius meus, is tecum trajiciat domi-
ne mi rex, eique fac quod bonum tibi visum
fuerit. Dixit rex, Mecum trajiciet Bemham, 38
et ego faciam ei quod bonum mihi visum fue-
39 rit; & quicquid polluteris à me, faciā tibi.
Trajecit ergo totus populus Jordanem, & rex 39
etiam trajecit: tum osculat⁹ est rex Barzai, &
40 benedixit ei: redijtque, in terram suam. Cūm 40
autem transiisset rex ad Galgalam, transiître
cum eo Bemham, & totus populus Juda
transiître cum regem, necnon media pars popu-
41 li Israelitici: Verūtamen ad eum omnes Israe-
litæ, & dixerunt ipsi regi, Cur abdiderunt te
fratres nostri Judæi, & traduxerunt te cis
Jordanem, te rex, omnēque tuos filios fami-
42 lias, & omnes Judæos tecum? Responderunt
omnes Judæi, & dixerunt Israelitis, Quando-
quidem rex propinquus nobis est, quæ di-
43 spliciet nobis hæc res? num quicquam comedi-
mus à rege? an donativum donatum est no-
bis ab eo? Respondentes Israelitæ dixe-
43 runt Judæis, Decem portiones habemus in
rege, ac propiùs in David: filius quām vos;
quarè vilipendistis nos? ad nos enim per-
tinebat esse priores ad reducendum regem.
Verūm prævaluit verbum Judæorum verbō
Israelitarum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

31 وبرزلي الجلعادي نزل من رجلاه وكان يعول الملك في حلولهم في محنايم لانه كان رجلا عظيما׃
32 وقال الملك لبرزلي اعبر معي وانا اعولك معي في اورشليم׃
33 وقال برزلي للملك كم بقي من عمر عبدك حتى يصعد الى اورشليم مع الملك׃
34 انا اليوم ابن ثمانين سنة ولا اعلم الطيب والردي وليس احد طعما لما آكل او اشرب ولا
35 اقدر ايضا اسمع كلام المغنين والمغنيات فلماذا يصير عبدك ثقلا على سيدي الملك׃
36 دع عبدك
37 يجتز في قدر ايديه فهذا ابي وامي يجوز معك ايها الملك سيدي واصنع به
38 ما احببت׃ فقال الملك معي يجوز بهم وانا اصنع به كلما احببت ان اصنع بك واصنع بك
39 ما شئت وكل ما طلبت وجاز الشعب كله نهر الاردن وجاز الملك ايضا وقبل الملك بن
40 برزلي ودعا له ورجع الى بلده وسار الملك الى الجلجال وسار معه بهم وجاز آل يهوذا
41 كلهم مع الملك وبعض شعب اسرائيل ايضا فاجتمع بنو اسرائيل كلهم الى الملك وقالوا للملك
42 لماذا كتموا اخوتنا آل يهوذا عبورك النهر وكانوا هم اهل بيتك وجازوا
43 جميع من كان معك من آل يهوذا فاجاب بنو يهوذا اجمعين وقالوا لبني اسرائيل لان الملك
44 قريب منا فلماذا تغتاظون من هذا الامر هل اكلنا اكلا من الملك او اخذنا
45 شيئا من الملك فاجاب بنو اسرائيل بني يهوذا وقالوا لنا في الملك عشر اجزاء ولنا في داود نصيب افضل
43 منكم كيف استخففتم بنا ولم نكن نحن اول من يجيء بالملك الى نهر
43 فهجم بنو يهوذا لبني اسرائيل بكلامهم

31 Barzaii verò filius Zellai jam senuerat 32
quadraginta octoginta annorum: quique qui-
dem ipse regem sustentabat dum manet in
32 Mahanim, quoniam erat vir præpotens. Ait rex
ad Barzai, Tu quo- 33
que trajice mecum, & nutriam te mecum in
33 Jerusalem. Ait Barzai ad regem, Quot sunt 34
anni vitæ meæ, ut ascendam cum rege ad Je-
34 rusalem? Annos octogintā natus sum hodiè, 35
nec discerno inter bonum ac malum; & co-
rum quæ comedit servus tuus, quæque bibit,
35 nullum habet gustum, neque possum ampliùs
percipere vocem nobilium virorum ac muli-
erum: quorsum foret pollutus servus tuus onere
36 domino meo regi? Vix enim trajecit servus 36
tuus Jordanem cum domino meo rege: ne re-
37 tribuat mihi dominus meus rex retributio-
nem istam. Maneat quæso servus tuus, ut mo-
37 riar in civitate mea ad Jaas sepulchri patris
mei & matris meæ: en tecum est servus tuus
38 Bemham filius meus, is tecum trajiciat domi-
ne mi rex, eique fac quod bonum tibi visum
fuerit. Dixit rex, Mecum trajiciet Bemham, 38
et ego faciam ei quod bonum mihi visum fue-
39 rit; & quicquid polluteris à me, faciā tibi.
Trajecit ergo totus populus Jordanem, & rex 39
etiam trajecit: tum osculat⁹ est rex Barzai, &
40 benedixit ei: redijtque, in terram suam. Cūm 40
autem transiisset rex ad Galgalam, transiître
cum eo Bemham, & totus populus Juda
transiître cum regem, necnon media pars popu-
41 li Israelitici: Verūtamen ad eum omnes Israe-
litæ, & dixerunt ipsi regi, Cur abdiderunt te
fratres nostri Judæi, & traduxerunt te cis
Jordanem, te rex, omnēque tuos filios fami-
42 lias, & omnes Judæos tecum? Responderunt
omnes Judæi, & dixerunt Israelitis, Quando-
quidem rex propinquus nobis est, quæ di-
43 spliciet nobis hæc res? num quicquam comedi-
mus à rege? an donativum donatum est no-
bis ab eo? Respondentes Israelitæ dixe-
43 runt Judæis, Decem portiones habemus in
rege, ac propiùs in David: filius quām vos;
quarè vilipendistis nos? ad nos enim per-
tinebat esse priores ad reducendum regem.
Verūm prævaluit verbum Judæorum verbō
Israelitarum.

שמואל ב׳: כ

CAP. XX. כ

Jemini vir Bichri filius Sebah ejusnomen & profilio fine vir tuporti ibi Et
וְשָׁם נָקָרָא אִישׁ בְּלִיעַל וּשְׁמוֹ שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי
hereditas ongin David in pars nobis est Nondilsit & succina in clanxit &
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמַר אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה
vir omnis ascendit Et Israel sua ventris ad Vir Isai filio in nobis
לָנוּ בְּבֶן־יִשַׁי אִישׁ לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל כָּל־אִישׁ
Jehudah vir & Bichri filium Sebah post David reversus & Israel
יְהוּדָה מֵאֲחֲרֵי דָּוִד אַחֲרֵי שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ יְהוּדָה
venit Et Jerusalam ad usque & Jarden à suo rege in adhaerunt
דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּבֹא
mulieres decem rex tulit & Jerusalam suam domum in David
דָוִד אֶל־בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלִָם וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲשֶׂרֶת נָשִׁים
domo ea & & domum custodiendi ad dimiserat quas pellices
פִּלֵּגְשׁוֹ אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמֹר בַּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית
vidit fuerant & est ingressus non ea ad & ea, eis pavit & custodie
מִשְׁמֶרֶת וְכַלְכְּלֵם וְאֵלֵיהֶן לֹא בָא וַתִּהְיֶינָה צְרוּרוֹת
ad ea Dixique Ante vidulatis ea mortis diem ad usque
עַד־יוֹם מוֹתָן אַלְמְנוּת חַיּוֹת׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־
tu & diebus tribus Jehudah simon mihi Convoca : Hamasa
עֲמָשָׂא הִזְעֵק לִי אֶת־אִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְאַתָּה
ad mortuus & Jehudah accorsdum ad Hamasa abite Et ita bic
פֹה עָמֹד׃ וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה וַיֹּאחַר
: Abifai ad David Dixique ei constituerat quod gemens tempore à
מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יָעַד׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי
cape Tu Absalom quam, Jebusi nobis nobis facies pelus Nunc
עַתָּה־יָרַע לָנוּ שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתָּה־וְקַח
civitates filii inveniat forte ne quam ipsi persequere & ipsi domini servos
אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ וְרֹדֶף אַחֲרָיו פֶּן־יַמְצָא לוֹ עָרִים
: Joab viri eum post fuit egressi Et & Abifai & David Dixique
בְּצוּרוֹת וְהִצִּיל עֵינֵנוּ׃ וַיֵּצֵא אַחֲרָיו אַנְשֵׁי יוֹאָב
Jerusalam de fuit egressi & fortes omnes & Pelethi & Cerethi &
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבֹּרִים וַיֵּצֵא מִירוּשָׁלִָם
ingressi eum ipsis Bichri filium Sebah post perseguendo ad
לִרְדֹּף אַחֲרֵי שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה
fuerunt & est ingressus non ea ad & , eis pavit & custodie
אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא הָיָה בָא לִקְרָאתָם וְעַמְשָׂא
ad ventre & Gibbion in qui lapidem & Hamasa ad venit Hamasa & Gibbhon in qui
לָבוּשׁ מְדִוֶּה לְבוּשׁוֹ וְעָלָיו חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת בְּמָתְנָיו
ei Jonadab super conjuncti gladii cingulum ipsum super & ipsi vestimenti
וְיֹצֵא וְנָפְלָה׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא
: Hamasa ad Joab Dixique cecidit & & egressus ipse & ipsa vagina in
הֲשָׁלוֹם אָחִי אַתָּה וַתֹּפֶשׂ יְמִין יוֹאָב בְּזָקָן עֲמָשָׂא
, Hamasa barbam in Joab dextera manus tenuit Et mi frater tu pax Num
לְנַשְּׁקוֹ׃ וְעַמְשָׂא לֹא שָׁמַר אֶת־הַחֶרֶב אֲשֶׁר
qui , gladio in se observavit non Hamasa Et ad ipsum dandum ad
בְּיַד יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל־חֹמֶשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו
ei Intestina effudit & ipsa quinta in illo & eum percussit & Joab manus in
אַרְצָה וְלֹא שִׁנָּה לוֹ וַיָּמֹת וְיוֹאָב וְאַבִישַׁי אָחִיו
: Bichri filium Sebah post ipsi & ipsum terra in & , & Abisai & Joab & Et
רָדְפוּ אַחֲרֵי שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וְאִישׁ עָמַד עָלָיו מִנְּעָרֵי
puteis eum sive Redit vir post & , Joab in vobis qui Zeba ; & Joab
יוֹאָב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בְּיוֹאָב וּמִי אֲשֶׁר לְדָוִד אֲחֲרֵי
: Et ab via medio in sanguine in involutus Hamasa Et & Joab
יוֹאָב׃ וְעַמְשָׂא מְגוֹלָל בְּדָם בְּתוֹךְ הַמְּסִלָּה וַיַּרְא
de Hamasa ferit revoluto & populus omnis subsistere quod vir
הָאִישׁ כִּי־עָמֹד כָּל־הָעָם וַיַּסֵּב אֶת־עַמְשָׂא מִן־
eum vidit quam , vestimenta & super projecit & , agrum in ita via
הַמְּסִלָּה הַשָּׂדֶה וַיַּשְׁלֵךְ עָלָיו בֶּגֶד כַּאֲשֶׁר רָאָה כָּל־
, subsistetet & , eum super vestimentum
הַבָּא עָלָיו׃ וְעַמְשָׂא׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

כ

CAP. XX.

וְחַסַן אִתְיַרִיעַ נְבַר רֵשְׁיעָא שְׁבַע בַּר בִּכְרִי בְּגִבְרָא מִשְׁבְּטָא דְיָרֵת בְּיַמִּינָן וְתַקִּיעַ
בְּשׁוּפְרָא וַאֲמַר לֵית לָן חוּלַק בְּדָוִד וְלָא אַרְחָא בְּבַר יִשַׁי גְּבַר לְקַרְוָתוּתָךְ יִשְׂרָאֵל׃
וְסַלִּיק כָּל אֲנָשׁ יִשְׂרָאֵל מִבָּתַר דָּוִד שְׁבַע בַּר בִּכְרִי וַאֲזַל יְהוּדָה לְמַלְכֵּיהּ מִן יַרְדְּנָא וְעַד יְרוּשְׁלֵם׃
סַלְקוּן מִן יַרְדְּנָא וְעַד יְרוּשְׁלֵם׃ וַאֲתָא דָוִד לְבֵיתֵיהּ לְיָרוּשְׁלֵם וְדַבַּר מַלְכָּא יָת עַשְׂרָה
נְשִׁין חֲרִיגָן דְּשַׁבְקָן לְמִטַּר בֵּיתָא וְסַמְּנִנּוּן בְּבֵית מַטְרָא וְסוֹבְרָן לְהוֹן וְלֵית לְהוֹן אֲתָן לְוָתָא׃
וַאֲתָנָן הַוְיָרָה תַּלְתָּא יוֹמִין וַאֲתָן הֲבָא קוּם׃ וַאֲמַר עֲמָשָׂא לְמִכְנֵס יָת חַבְרֵיהּ דְיְהוּדָה וְאוֹחַר
מִן זְמַנָּא דְּיַתִּיב׃ וַאֲמַר דָּוִד לְאַבִישַׁי בְּרֵהּ מִן־קֵינָא לָנָא שְׁבַע בַּר בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתְּ
בְּרַהּוּתִי עַבְדֵי רִבּוֹנָךְ וְרַדַּף בָּתְרוֹהִי דִּלְמָא יִשְׁכַּח לֵיהּ קִרְוִין דְּרִכִּין וְיַעֲיַל לָנָא׃ וּנְפַקוּ
בְּרַהּוּתִי עַבְדֵי יוֹאָב וְקַרְתָּיָא וְגִבָּרַיָּא וְכָל גִּבָּרַיָּא וּנְפַקוּ מִן יְרוּשְׁלֵם לְמִרְדַּף בָּתְרֵי שְׁבַע בַּר
בִּכְרִי׃ הִינּוּן אֲבָנָא רַבְּתָא דִּי בְגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא אֲרָא לְאַפָּדוּתָן וְיוֹאָב אֲזַר לְבוּשׁוֹהִי
עֲלוֹהִי אִפֻּדָנָן חַרְב מְרַקְּדָא בְּרַתְכָּהּ וְהוּא אָזִיל וּסְקַן׃ וַאֲמַר יוֹאָב לְעַמְשָׂא
הַשְׁלָם אַתְּ אַחִי וַאֲחַרְיָתִי יְשַׁן וְיָהַב יוֹאָב בְּקַרְנָא דְעַמְשָׂא לְמִנְשַׁק לֵיהּ׃ וַעַמְשָׂא לָא אִסְתְּמַר
בְּחַרְבָּא דִּי בִּידֵיהּ דְיוֹאָב וּמְחָהּ בָּהּ בְּכִסְוֵי רֵיכָיהּ וְשַׁפִיךְ מְעוֹהִי לְאַרְעָא וְלָא תְנָא לֵיהּ וּמִית
וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי אַחוּהִי רְדַף בָּתְרֵי שְׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וּגְבַרָא מִתְקַיֵּם עַל יוֹאָב וַאֲמַר
מַן דְּרַעְיָא בְּיוֹאָב וּמַן דִּי לְדָוִד יְהֵי בָתְרֵי שְׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וְעַמְשָׂא אִתְגְּלִגַּל בְּדָמָא בְּגוֹ כַּבְשָׁא וְחָוָא גּוֹ
אָרַח כַּבְשָׁא וְאַסְתַּלֵּק לְהוֹן מִן כַּבְשָׁא דְּכָל עַמָּא וְאַסְתַּלֵּק יָת עַמְשָׂא לְמִן כַּבְשָׁא לְחַקְלָא וְרַמָא עֲלוֹהִי לְבוּשָׁא דְּכָל דְּאָתָא עֲלוֹהִי׃

Versio VUL. LAT.

CAP. XX.

1 A Cidit quoque ut ibi esset vir Belial, nomine Seba, filius Bochri, vir Jeminetus; & cecinit buccinâ, & ait, Non est nobis pars in David, neque hereditas in filio Isai: revertere in tabernacula tua Israel. Et ecparates est omnis Israel à David, secutúsque est Seba filium Bochri: viri autem Juda adhæserunt regi suo à Jordane usque Jerusalé. Cúmque venisset rex in domum suam in Jerusalem, tulit decem mulieres concubinas, quas dereliquerat ad custodiendâ domû, et tradidit eas in custodiam, alimenta eis præbens: & non est ingressus ad eas, sed erant clausæ usque in diem mortis suæ in viduitate viventes. Dixit autè rex Amasæ, Convoca mihi omnes viros Juda in diem tertiam, & tu adesto præsens. Abiit ergò Amasa ut convocaret Judam, & mora est extra placitum quod ei constituerat rex. Ait autè David ad Abisai, Nunc magis afflictionis est nos Seba filî Bochri quàm Absalom: tolle igitur servos domini tui, & persequere eum, ne fortè inveniat civitates munitas, & effugiat nos. Egressi sunt ergò cum eo viri Joab, Cerethi quoque & Phelethi: & omnes robusti exierunt de Jerusalem ad persequendum Seba filium Bochri. Cúmque illi esset juxta lapidem grandé, qui est in Gabaon, Amasa venienes occurrit eis. Porrò Joab vestitus erat tunicâ strictâ ad mensuram habitûs sui, et desuper accinctus gladio dependente usq; ad ilia, in vagina, qui fabricatus levi motu egredi poterat, & percutere. Dixit itaque Joab ad Amasam, Salve, mi frater. Et tenuit manu dexterâ mentû Amasæ, quasi osculans eum. Porrò Amasa non observavit gladium, quem habebat Joab: qui percussit eum in latere, & effudit intestina ejus in terrâ, nec secundum vulnus apposuit: & mortuus est. Joab autem, & Abisai frater ejus, persecuti sunt Seba filium Bochri. Interea quidam vir, cùm stetisset juxta cadaver Amasæ, de socis Joab, dixerunt; Ecce qui esse voluit pro Joab omnes David. Amasa autem conspersus sanguine, jacebat in media via. Vidit hoc quidâ vir quòd subsisteret omnis populus ad videndâ eum, & amovit Amasam de via in agrum, operuitque eû vestimento, ne subsistereet transeuntes propter eum.

Versio GRÆC. LXX. Interp. cum Transl. LAT.

CAP. XX. ΚΕΦ. κ'.

1 (a) Καὶ ἐκεῖ συνεκαλεῖτο (b) ὑὸς πονηρὸς ὀνόματι Σαβὰ υἱὸς Βοχρὶ ἀνὴρ Ἰεμινὶ καὶ ἐσάλπιγξεν ἐν τῇ σάλπιγγι καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔστιν ἡμῖν μερὶς ἐν τῷ Δαυὶδ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν κληρονομία ἐν τῷ υἱῷ Ἰεσσαί. ἀπόστρεψον εἰς τὰ σκηνώματά σου Ἰσραήλ. 2 Καὶ ἐκέκραξε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ Δαυὶδ ὀπίσω Σαβὰ τοῦ Βοχρί· οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα κατεκολλήθησαν τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου ἕως Ἰερουσαλήμ. Καὶ εἰσῆλθε Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔλαβε τὰς γυναῖκας (c) τὰς δεκὰ παλλακὰς αὐτοῦ, ἃς ἔθετο φυλάσσειν τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς ἐν οἴκῳ φυλακῆς, καὶ ἐξέθρεψεν αὐτὰς, καὶ πρὸς αὐτὰς οὐκ εἰσῆλθεν· καὶ ἦσαν κατεχόμεναι ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτῶν, χήρας ζῶσαι. 4 Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἀμασὰ, δεῦρο μοι τοὺς ἄνδρας Ἰούδα σύναξον εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην· καὶ σὺ ἐνεστήκεις ὧδε. 5 Καὶ ἐπορεύθη Ἀμασὰ τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ἰούδα· καὶ ἐχρόνισε παρὰ τὸν καιρὸν ὃν ἔταξεν αὐτῷ. 6 Καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Ἀβισαὶ, νῦν κακώσει ἡμᾶς Σαβὰ υἱὸς Βοχρὶ ὑπὲρ Ἀβεσσαλώμ. σὺ δὲ λαβὲ τοὺς παῖδας τοῦ κυρίου σου καὶ δίωξον ὀπίσω αὐτοῦ, μὴ εὕρῃ ἑαυτῷ πόλεις ὀχυρὰς, καὶ σωθῇ ἡμῶν. 7 Καὶ ἐξῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ Ἀμασὰ οἱ ἄνδρες Ἰούδα, καὶ οἱ Χελεθὶ καὶ οἱ Φελεθὶ, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ, καὶ ἐξῆλθον ἐξ Ἰερουσαλὴμ διῶξαι ὀπίσω (d) Σαβὰ τοῦ Βοχρί. Καὶ ἀντοῦ σταθεὶς ἐν τῷ λίθῳ τῷ μεγάλῳ τῷ ὄντι ἐν Γαβαὼν, καὶ Ἀμασὰ ἀπήντησεν αὐτοῖς. 8 Ἰωὰβ δὲ ἐνεδεδύκει τὸν ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὀσφύων αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἱμάτιον αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἱμάτιον αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἱμάτιον

שמואל ב׳: כ

13 אַחַר הֹעַר מִן־הַמְּסִלָּה עֹבֵר כָּל־אִישׁ אַחֲרֵי
יוֹאָב לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וַיַּעֲבֹר
בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֵבֵלָה וְעַד מְעָרָה וְכָל
הַבֵּרִים וַיִּקָּלְווּ גַּם־הֵמָּה אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹא אֶל
אָבֵל וּבֵית מַעֲכָה וְכָל־הַבֵּרִים וַיִּסְקְלוּ גַּם־
הֵמָּה לְעֵבֶר אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹאוּ וַיָּצֻרוּ עָלָיו בְּאָבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפֹּךְ
סֹלְלָה אֶל־הָעִיר וַתַּעֲמֹד בַּחֵל וְכָל־הָעָם
אֲשֶׁר אֶת־יוֹאָב מַשְׁחִיתִם לְהַפִּיל חוֹמָה׃ וַתִּקְרָא
אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר שְׁמָעוּ שְׁמוּעַ אִמְרוּ־נָא אֶל־
יוֹאָב קְרַב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ׃ וַיִּקְרַב
אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת הַאֲתָּה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אָנִי
אֲמָתֶךָ שְׁמָעֵנִי דִּבְרֵי וַיֹּאמַר שֹׁמֵעַ אָנֹכִי׃
וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דַּבֵּר יָדַבְּרוּ בְּרֹאשׁוֹנָה לֵאמֹר
שָׁאוֹל יִשְׁאֲלוּ בְאָבֵל וְכֵן הָיוּ אֶמוּנִי׃
שְׁלֵמֵי יִשְׂרָאֵל אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְהָמִית עִיר
וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל לַמָּה תְבַלַּע נַחֲלַת יְהוָה׃
וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמַר חָלִילָה לִּי אִם־אֶבְלַע
וְאִם־אַשְׁחִית׃ לֹא־כֵן הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהַר־
אֶפְרַיִם שְׁבַע בֶּן־בִּכְרִי שְׁמוֹ נָשָׂא יָדוֹ
בְּמֶלֶךְ בְּדוֹד תְּנוּ אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְאֵלְכָה מֵעַל הָעִיר
הַזֶּה וַתֹּאמֶר אִשָּׁה אֶל־יוֹאָב הִנֵּה רֹאשׁוֹ מׇשְׁלָךְ
אֵלֶיךָ בְּעַד הַחוֹמָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־כָּל־
הָעָם בְּחָכְמָתָהּ וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שְׁבַע בֶּן־
בִּכְרִי וַיַּשְׁלִכוּ אֶל־יוֹאָב וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיִּפְצוּ
מֵעַל הָעִיר אִישׁ לְאֹהָלָיו וְיוֹאָב שָׁב יְרוּשָׁלִם
אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאב עַל־כָּל־הַצָּבָא יִשְׂרָאֵל
וּבְנָיָה בֶן־יְהוֹיָדָע עַל־הַכְּרֵתִי וְעַל־הַפְּלֵתִי
וַאֲדוֹרָם עַל־הַמַּס וַיְהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ וְשֵׁוָא
סוֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ וְגַם עִירָא
הַיָּאִרִי הָיָה כֹהֵן לְדָוִיד׃

Versio VULG. LAT.

13 Amoto ergò illo de via, transibat omnis vir sequens Joab
et persequendum Seba filium
Bochri. Porrò ille transierat
per omnes tribus Israel in
Abelam, & Bethmacha: &
omnéque viri electi con-
gregati fuerant ad eum. Ve-
nérunt itaque & oppugna-
bant eum in Abela, & in
Bethmacha, & circumdede-
runt munitionibus civitatem,
& obsessa est urbs: omnis
autem turba, quæ erat cum
Joab, moliebatur deltruere
muros. Et exclamavit mulier
sapiens de civitate; Audite,
audite: dicite Joab; Appropin-
qua huc, & loquar tecum. Qui
cùm accessisset ad eam, ait
illi; Tu es Joab? Et ille
respondit, Ego. Ad quem sic
locuta est, Audi sermonem
ancillæ tuæ. Qui respondit,
Audio. Rursùmque illa, Sermo,
inquit, dicebatur in ve-
teri proverbio; Qui interro-
gant, interrogent in Abela:
& sic perficiebant. Nónne
ego sum quæ respondeo veri-
tatem in Israel, & tu quæris
subvertere civitatem, & everte-
re matrem in Israel? Quarè
præcipitas hæreditatem Do-
mini? Respondénsque Joab,
ait, Absit, absit hoc à me: non
præcipito, neque demolior.
Non sic se habet res, sed ho-
mo de monte Ephraim, Seba
filius Bochri cognomine, le-
vavit manum suam contra
regem David: traditè illum
solum, & recedemus à civi-
tate. Et ait mulier ad Joab,
Ecce caput ejus mittetur ad
te per murum. Ingressa est
ergò ad omnem populum, &
locuta est eis sapienter: qui
abscissum caput Sebæ filii
Bochri projecerunt ad Joab;
& ille cecinit tubâ, & recef-
serunt ab urbe, unusquisque
in tabernacula sua: Joab au-
tem reversus est Jerusalem ad
regem. Erat ergò Joab super
omnem exercitum Israel: Ba-
naias autem filius Ioiadæ super
Cerethæos & Phelethæos.
Aduram verò super tributa;
porrò Josaphat filius Ahilud,
commentarius. Siva autem,
scriba; Sadoc verò & Abia-
thar, sacerdotes. Ira autem
Jaïrites erat sacerdos Da-
vid.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

13 Ἦνίκα δὲ ἐφάσαν ἐκ τῆς ὁδοῦ, παρῆν-
δε πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ὀπίσω Ἰοὰβ, τοῦ
διώκειν ὀπίσω Σαβὲ υἱοῦ Βοχρί. Καὶ
διῆλθεν ἐν πάσαις φυλαῖς Ἰσραὴλ εἰς Ἀβὲλ
καὶ εἰς (1) Βεθμαχὰ· καὶ πάντες ἐκλε-
κτοὶ συνηκολουθοῦσαν, καὶ ἐλθὼν προ-
σέκειτο αὐτῇ. Καὶ ἀφορμῶντες ἐπολιόρ-
κουν ἐν αὐτῇ ἐν Ἀβὲλ (2) καὶ ἐν Βεθμα-
χὰ· καὶ ἐκύκλωσαν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ ἦν τὸ τεῖ-
χος ἐν τῷ τοιχίζειν. καὶ ἐβόησε γυνὴ
σοφὴ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ εἶπεν, (3) Ἀκού-
σατε ἀκόσατε, εἰπατὲ δὴ (γ) πρὸς Ἰοὰβ,
Ἔγγισον ὧδε δὴ, καὶ λαλήσω πρὸς
αὐτόν. Καὶ (4) προσήγγισε πρὸς αὐτὸν·
καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Εἰ (5) σὺ εἶ Ἰοὰβ, ὁ δὲ
φησὶ, Ἐγώ, εἶπεν ἡ αὐτῷ, Ἀκούσον τὰς λό-
γους τῆς δούλης σου. καὶ εἶπεν Ἰοὰβ, Λό-
γος ἐγὼ εἰμι. Καὶ ἔπεν λέγουσα, Λόγος
ἐλαλήθεν ἐν ἀρχαίοις, λέγοντες, Ἐρωτη-
μένῳ (6) ἐρωτάτω ἐν τῇ Ἀβὲλ, καὶ ἐν
Δὰν οἱ ἐξέλιπον ἐν ἔθνεσι οἱ πιστοὶ τῷ Ἰσ-
ραήλ. Ἐρεῖπωτες ἐπορεύοντο εἰς τὴν Ἀβὲλ,
καὶ ἔτως οἱ ἐξέλιπον. Ἐγὼ εἰμι εἰρηνικὰ
ἐξ ἐκτεταμένων τοῦ Ἰσραήλ. (7) Σὺ δὲ ζητεῖς
θανατῶσαι πόλιν καὶ μητρόπολιν ἐν Ἰσ-
ραήλ. (7) ἱνατί καταναυλεῖς κληρο-
νομίαν κυρίου; Καὶ ἀπεκρίθη Ἰοὰβ,
καὶ ἔφησεν, (8) Ἰλαὸς μοι Ἰλαὸς μοι, ἐ-
κ τοιούτου καὶ (8) ὀθεῶσι. Οὐχ (9) ὅ-
τι ὁ λόγος, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραὶμ,
Σαβὲ ὀνόματι υἱὸς Βοχρὶ ὀνομα αὐτοῦ, καὶ ὑψώσε
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα Δαυὶδ.
δότε αὐτὸν μοι μόνον, καὶ ἀναχωρήσομε
ἀπὸ πάντων τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ἡ γυ-
νὴ πρὸς Ἰοὰβ, (9) Ἰδοὺ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ (γ)
ἐρῤῥιπτεται σοῦ τοῦ τοίχου. Καὶ
εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ πρὸς πάντας τὸν λαὸν,
καὶ ἐλάλησε πρὸς πάντας τὸν λαὸν τὴν
τῇ Ζοφὶς αὐτῆς. καὶ ἀφῖκε τὸν
κεφαλὴν Σαβὲ υἱοῦ Βοχρὶ· καὶ ἀφῆ-
κεν ἡ ἔξωθεν πρὸς Ἰοὰβ. καὶ ἐσάλπι-
σεν (10) ἐν κερατίνῃ, καὶ διεσκόρπισαν
ἀπὸ τῆς πόλεως· καὶ ἔπεσε ἀνὴρ εἰς τὰ
σκηνώματα αὐτοῦ. καὶ Ἰοὰβ ἀνέστρεψεν
εἰς Ἰερουσαλὴμ πρὸς τὸν βασιλέα. Καὶ
(11) ἦν Ἰοὰβ ἐπὶ πάσῃ τῇ δυνάμει Ἰσ-
ραήλ· καὶ Βαναΐας υἱὸς Ἰωδὰε ἐπὶ τῶν (β)
Χερεθὶ καὶ ἐπὶ τῶν Φελεθί· καὶ Ἀδωνι-
ραὶμ ἐπὶ τῶν φόρων· καὶ (γ) Ἰωσαφὰτ υἱὸς Α-
χιλὰδ ἀνεγνώσκων· Καὶ (12) Σουὶ γραμ-
ματεὺς· καὶ Σαδὼκ καὶ Ἀβιάθαρ ἱερεῖς· Καὶ
γὰρ ἱερεὺς ὁ (δ) Ἰαϊὶν υἱὸς Ἰαϊὶς τῷ
Δαυίδ.

Postquàm autem declinavit de via, præcessit omnis vir Israel post Joab, ad persequendum post Sabe filium Bochori. Et transivit in omnibus tribubus Israel in Abel, & in Bethmacha, & (1) omnes in Charri, & congregati sunt, & venerunt post eum. Et adversùm illum, & obsidebant super eam in Abel, & in (k) Bethmacha. Et effundebant aggerem ex civitatem: & fecit in antemurali. Et omnis populus, qui cum Joab, cogitabant deijcere murum. Et clamavit mulier sapiens de muro, & dixit; Audite, audite. Dicite nunc ad Joab, Appropinqua usque huc: & loquar ad eum. Et appropinquavit ad eum. Et dixit mulier, Si tu es Joab? At ille dixit, Ego. Dixit autem ad eum, Audi verba ferventium. Et dixit Joab, Audio equidem. Et dixit dicens; 18 Verbum locuti sunt in primis, dicentes; (l) Interrogando interrogante eß in Abel, & in Dan, si defecerunt, quæ pertinent fidelis Israel: deinde qui defecerunt interfugiendi in Abel, & sic defecerunt. Ego sum pacifica & 19 firmamentum Israel. Tu autem quæris omnino civitatem, & metropolim in Israel. Et quid demergis hæreditatem Domini? Et 20 respondit Joab, & dixit, Propitiè mihi, propitiè mihi: si demergam, et si corrumpam. Non sic verò res, 21 quia vir de monte Ephraim, Sabe filius Bochori nomen ejus, & levavit manum suà super regem David. Date eum mihi solùm: & abibo desuper civitate. Et dixit mulier ad Joab; Ecce caput ejus jacietur ad te per murum. Et intravit mulier ad universum populum, & locuta est ad omnes; jam civitatem in sapientia sua. Et (m) abscissa est caput Sabe filii Bochori: & abjiciebat, & jecit ad Joab. Et cecinit in cornu: & dispersi sunt à 22 civitate (n) ab eo vir in tabernacula sua. Et Joab revertit in Hierusalem ad regem. Et fuit 23 (o) ad omnem militiam Israel: Et Banaias filius Joade (γ) super Cerethi, & super Phelethi. Et Adoniram super 24 tributum; & Josaphatus filius Achiludi (δ) commentariensis: Et Sia scriba; & Sadoc, & 25 Abiathar sacerdotes. Et ea-
tiam (ε) Ira, qui Jairis, erat sacerdos ipsi David.

MS. A. (i) Βεθμαχὰ· (k) ἐν Βεθμαχὰ· (α) ἀνάγκασε (β) ἐξ (γ) πρὸς τὸ Ἰοάβ, Ἔγγισον ὧδε, (γ) πρὸς τὸν (δ) ὑπόγειον (ε) καὶ ἐκεῖ (ζ) Ἴλαιος, Ἰλαὸς μοι, (η) ὀθεῶσι. (ι) οἱ πιστοὶ τῷ Ἰσ. (κ) καὶ καὶ (λ) ἐπιβόησεν ἐπὶ τὸν (μ) ἐν τῇ κεφαλῇ, (ν) Ἰοὰβ (ξ) Χερεθὶ καὶ Φελεθί· (ο) Ἰσραὴλ· Ἰεσσαὶ υἱὸς Ἰεσσαὶ τῷ Δαυίδ.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

13 כַּד אֲתָיָין מִן בַּיְשָׁא עֲבַר כָּל גַּבְרָא בָּתַר יוֹאָב לְמִרְדַּף שֶׁבַע בַּר בִּכְרִי׃ וְעֲבַר
14 בְּכֹל שִׁבְטֵיָא דְיִשְׂרָאֵל לְאָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל בְּרִין וְאִתְקְרִיבוּ אַף אִינּוּן בָּתְרוֹהִי׃
15 וַאֲתָא וְצָרִי עֲלוֹהִי בְּאָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְאַרְמִי מְלַיְתָא עַל קַרְתָּא וְאִקַּפּוּ מְשַׁרְיָן וְכָל
16 עַמָּא דְעִם יוֹאָב מְחַבְּלִין לְהַפָּלָא שׁוּרָא׃ וְקָרֵת אִתְּתָא חַכִּימְתָּא מִן קַרְתָּא שְׁמַע
17 שְׁמָעוּ אֲמַרוּ כְּעַן לְיוֹאָב קְרַב כְּדֵין אֶמַלֵּל עִמָּךְ׃ וְקָרֵב לְוָתָהּ וַאֲמַרַת הַאִתְּתָא הָדֵין
18 אַמַרְתָּ אֲנָא וַאֲמַרַת לֵיהּ שְׁמַע פִּתְגָמָךְ אֲמַרְתָּ וַאֲמַר שְׁמַע אֲנָא׃ וַאֲמַרַת לְמֵימַר הֲדֵין
19 כְּעַן מָה דְכַתִּיב בְּסִפְרָא שְׁאוֹרְיָא לְמִשְׁאַל בְּקַרְתָּא קְרָבוּן לְמֵימַר כְּדֵין הֲוָה לְמִשְׁאַל
20 בְּאָבֵל אִם מְשַׁלְּמִין׃ אִנּוּנִא שְׁלִמִין דְּהִימְנוּתָא עַם יִשְׂרָאֵל דְּאַתְּ בָּעֵי לְחַבָּלָא קִרְיָא
21 וְאִמָּא בְּיִשְׂרָאֵל לְמָא תְּקַלְקֵל קֹדֶם יְיָ׃ וַאֲתַיִת יוֹאָב וַאֲמַר חָס
22 לִי חָס אֲמַלְקֵל וְאֲחַבֵּל׃ לָאו כֵּן פִּתְגָמָא אֲרֵי גְּבַר מִטּוּרֵי דְּבֵית אֶפְרַיִם שְׁבַע בַּר
23 בִּכְרִי שְׁמֵיהּ נְטַל יָדֵיהּ בְּמַלְכָּא בְּדָוִד תְּנוּן יָתֵיהּ בִּלְחוֹדֵיהּ וְאֶזַל מֵעַל קַרְתָּא
24 הָדֵין׃ וַאֲמַרַת אִתְּתָא לְיוֹאָב הָא רֵישֵׁיהּ מִתְרְמֵי לָךְ מִן שׁוּרָא׃ וַאֲתָת אִתְּתָא לְוַת כָּל
25 עַמָּא בְּחָכְמָתַהּ וּפְסְקָן יָתֵרֵישׁ שְׁבַע בַּר בִּכְרִי וּרְמוֹן לְיוֹאָב וְתָקַע בְּשׁוֹפָרָא וְאִתְבַּדְּרוּ
מֵעַל קַרְתָּא גְּבַר לְקִרְוֹהִי וְיוֹאָב תָּב לִירוּשְׁלֵם לְוַת מַלְכָּא׃ וְיוֹאָב מְמַנֵּא עַל כָּל
26 חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וּבְנָיָה בַּר יְהוֹיָדָע עַל כְּרֵתָאֵי וְעַל פְּלֵתָאֵי׃ וַאֲדוֹרָם עַל מַסְּיָא
מַסְיָן וְיוֹשָׁפָט בַּר אֲחִילוּד מְמַנֵּא עַל דּוּכְרָנַיָּא׃ וְשִׁיא סָפְרָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כָּהֲנִין׃
וְאַף עִירָא אִי רָאָה רַמְתָנָיָא הֲוָה כָּהֵן לְדָוִד׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 Et cùm transiset eum à via, transivit quisque
post Joabum, & insecutus est Samuam fili-
um Bechri ad procedendum in eum. Et 14
transeuntes per omnes tribus Israelis, per
Abel, Beth-maacha, perque omnes civitates,
insecuti sunt eum: Tum demùm obsiderunt 15
eum in Abel & in Beth-maacha, positique
adversùs civitatem insidiis manst obsessa, & 16
universus populus qui erat cum Joabo, con-
tendebant murum dejicere. Clamans au-
tem mulier quædam sapiens è muro civitatis,
ait; Audite, audite, & dicite Joabo, Accede 17
huc ut alloquar te. Cui, quum accessisset ad
eam, dixit, Tùne es Joab? Respondit illi,
Ego sum. Dixit ad eam, Audi verba an-
cillæ tuæ. Respondit, Audio. Dixit mulier, 18
Dicto ferebatur antiquitùs quòd fedulò
consulebant prophetas, ac tum vastabant.
Mihine solvendæ sunt pœnæ pro Israele, ut 19
velis interfierre puerùm cum matre sua in
Israele, & obruere hæreditatem Domini?
respondens Joab dixit illi, Absit procul à 20
me: nec obnam, nec vastabo. Non ita se
res habet, sed homo quidam de monte A-
phrem, cujus nomen est Samua, filius Bechri,
extendit manus contra regem Davidem;
hunc unum date mihi, & abiceadam à civi- 21
tate. Dixit mulier ad Joab, Mox projicietur
ad te caput ejus per murum. Et adiens mu-
lier ilia universum populum cum prudentia
sua, egit ut amputarint caput Samua filii
Bechri, & projecerint illud ad Joabum.
Tum buccinâ canente Joabo, recesserunt à
civitate & recesserunt se quisque in tento-
rium suum, reversùque est Joab in Jeruſa-
lem ad regem Davidem. Joab autem præ- 23
erat toti militiæ Israelitiæ: Benaja verò
filius Jojadæ, nobilibus & militibus. Ado- 24
niram, vectigalibus: Josaphat filius Ahilud
erat à memoria: Sarja, scriba: Sadoc & 25
tes erat sacerdos Davidis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 * فلما جرن عن الطريق جار الاحاد وتبعوا يوآب * وانطلقوا في طلب سامرع بن جارب *
14 وطلبوه في جميع قبايل بني اسرايل * وطلبوه في آبل وبيت معكا وجميع العربي * وكم يرتلوا
15 يعكصوا عنه وطلبوه حتى جلصوه في آبل بيت معكا وحاطروا بها وكبوا على العربي وحاصروها
16 وصاروا اهلها في صبب سدبه * وكان جميع الذين مع يوآب من المقابلة يعلكيون السور
17 * فنادت امراة حكيم من فوق السور وقالت * اسمعوا اسمعوا وقولوا ليوآب ادن منها
18 حتى اقول لك * فدنا منها * فقالت انت يوآب * فقال لها انا يوآب * قالت له اسمع كلام امتك * قال
19 تكلمي فاني اسمعك * قالت له * قد كان الناس يقولون قبل اليوم * ان الذين يريدون ان
20 يهلكوا فوما * يساءلون بالابيلة هل يستكفون ذلك ثم يفعلون * ايلمري العقاب عن جميع
21 بني اسرايل * فما يقضي الذي يريد ان يقتل الطفل والوالدة بين بني اسرايل * لا نفسة مراث
22 الرب * ولا نفعل من لم يجب عليه القتل * فرد عليها يوآب قايلا * حاشا لله ان افعل ذلك * ولا
23 افسد * ولا اهدك * ليس الامر كما تظنين * ولكن عندكم رجلا من جبل افرايم اسمه سامرع بن
24 جارب * عصى على الملك * وارفع ان يمد يده الى ما لا يقوى به من امر الملك * ادفعوه الي
25 وحده وانا منصرف عنكم * فقالت المراة ليوآب الان رمي لك راسه من فوق السور * وانطلقت
26 المراة الى جميع اهل العربية بحكمتها * وقالت لهم ذلك * فاجمعوا وصرموا عنق سامرع بن جارب *
وصرموا راسه من فوق السور الى يوآب * فنفخ يوآب في القرن * وتبكت الاحاد عن العربية * وانصرف
كل امرا الى بيته * ورجع يوآب الى اورشليم الى الملك * وكان يوآب على جميع احاد بني اسرايل *
وجميع الملك معه * وكان بنايا بن يوياداع على الاكرار والكرتي * وادورام على الخراج * ويوساباط
بن احيلود مذكرا للملك * صاحب مراسيه * وسايا كاتب الملك * وصادوق وابيثار حبرين * وعايرا
الذي من ايير ايضا صار حبرا *

Cùmque transiset eum à via, progressi sunt 13
milites, & Joabum secuti sunt ut que-
rent Samuam filium Gaii. Quæsierunt 14
omnes tribus Israelitarum, per Abel,
Bethmacha, & in omnibus civitatibus:
Et non invenerunt ab eo explicando 15
Tùmque, dùmque insidiarent eum in
Abel Bethmachæ. Igitur obsiderunt eâ,
& positis circum urbem insidiis circumsti- 16
ed aggeribus, ita ut cives ejus in summâ
vallatiò essent inclusi: omnes porrò cu-
bitatores qui erant cum Joabo, murum
reviigebant, ut dissiruerent. Inclamans 17
autem mulier quædam sapiens ab alta
muralia, ait; Audite, audite, & dicite
Joabo, Accedas huc ut alloquar te. Cui 18
ad se accedenti dixit, Tùne es Joab? Re-
spondit illi, Ego sum Joab. At ad eà, Au-
di verba ancillæ tuæ. Respondit, Loquere,
nam audiò te. Dixit ei, Antiquitùs homines 19
autem illi dicebant quòd qui quærent aliquam
prudentiam sibi, & sic fortè inimicos à morte
in manû dant. Nùm dòcentur mihi pœnæ 20
pro omnibus Israelitis, ut ut sententia Jeru-
salem quæ possunt sub-insurrem cum genti-
bus sua inter Israelitas? ne tàmen hæ-
reditatem Domini pièvè interficias eâ qui
necem haud merétur. Respondit illi Joab 21
dicens, Haud fiat! Tuus ut id ingam;
neq; vastabò, neq; perdam. Non ita res ve-
ra habet ut existimas; sed virìs hibetis apud
vos de monte Ephrem, nomine Samuam
filii Gaii, qui rebellavit adversùs regem,
& manû suâ extendere voluit ad ne-
gotia regia contra quæ ipse; ipsi ergò mihi
tradite, & abscedè à vobis. Dixit mulier
illa Joabo, Ecce ut ejusdem ad te caput
ejus è muro. Et adiens mulier civitatem omnes 22
ea sapientia sua, vetabit hoc ea. qui cou-
tegere conpiràssent cervicem Samuæ filii
Gaii, & abjecerunt caput ejus è muro ad
Joabum. Tù buccinâ clangente Joabo, 23
amovèrunt se milites ab urbe, vectapiq; se
ipsi; dùmò fuit: Joab autem revertìs
est Jerusalem ad regem. Cæterùm Joab 24
præerat omnibus militibus filiorùm Israel,
& Ianæcum regis ipse pertèbat: Banaja
filius Jojadæ præerat nobilibus & fe-
mulis: Adoniram præerat vectigalibus: 25
Josaphatus filius Achilud erat à commen-
tariis regis, & conficiis ejus: Sarja, scriba 26
regis: Sadoc autem, & Abiathar, facerdo-
tes: Et Aza qui erat ex Jair, sacrifica-
ti etiam sacerdos.

שמואל ב׳: כא

CAP. XXI. כא

1 post anno tertius David diebus in fames fuit Et
וַיְהִי רָעָב בִּימֵי דָוִד שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי
dixit & Dominum faciem David requisivit Et annum
שָׁנָה וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃ ס וַיֹּאמֶר
quod super fugarunt demum ed & Saul ad DOMINUS
יְהוָה אֶל־שָׁאוּל וְאֶל בֵּית הַדָּמִים עַל־אֲשֶׁר
Gibbhonitas ad rex vocavit Et Gibbhonitas interfecit
הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ לַגִّבְעֹנִים
הָמָּה שׁאוּל ומבית דמים׃ ס ויקרא המלך לגבעונים
2 et ait Israel filii & Emorraorum reliquo de quia
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה
et dixit & Israel filii & Emorraorum reliquo de quia
כִּי אִם מִיֶּתֶר הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם
Jehudah & Israel filii ijsum celandum eos de percutere Saul quæsivit &
וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכֹּתָם בְּקִנְאָתוֹ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃
vobis facium Quid Gibbhonitis ad David Dixitque
3 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַגִּבְעֹנִים מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם
DOMINI hæreditati benedicite & expiabo quo in &
וּבַמֶּה אֲכַפֵּר וּוּבְרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃
cum quam & argentum nobis Non Gibbhonitæ ei Dixerunque
4 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לִי כֶסֶף וּזְהָב עִם־
interfecit vitam nobis non & ejus dixit cum & Saul
שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית
nobis facium & domui est Sed dixit Israel in
בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מַה־אֹמְרוּ אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃
eqnum qui & quos consumpsit qui Fiat tergum ad Dixerunque
5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וְאֲשֶׁר דִּמָּה־
nobis Dentur Israel termino omni in filiis à disperso venar eos in
לָנוּ נִשְׁמָדְנוּ מֵהִתְיַצֵּב בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ יִנָּתֵן־לָנוּ
Ghibbah in Domino eos frangebimus & ejus filius è viri septem
שִׁבְעָה אֲנָשִׁים מִבָּנָיו וְהוֹקַעְנֻם לַיהוָה בְּגִבְעַת
percutit Et dabo Ego ipsi rex Dixitque Domini electi Saul
שָׁאוּל בְּחִיר יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ וַיַּחְמֹל
filiis Saul filii & Jonathan filio Mephibosheth super rex
הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עֵל
Jonathan inter & David inter eos inter quod Domini jusjurandum
שְׁבֻעַת יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינֵיהֶם בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בֶּן־
filia filius dous rex fuit et Saul filium
שָׁאוּל׃ וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְנֵי רִצְפָּה בַת־
8 Mephibosheth & Armoni & Saul filii peperit quos Aiah
אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְשָׁאוּל אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִיבֹשֶׁת
peperit quos Saul filia Michal filios quinque &
וְאֶת־חֲמִשֶׁת בְּנֵי מִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה
manu in eos dedit Et Mechulatite Barzillai filio Hadriel ipsi
לְעַדְרִיאֵל בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃ וַיִּתֵּנֵם בְּיַד
rex tulit Et Gibbhonitarum Domini facies ad monte in eos filios filii Saul & Gibbhonitarum
הַגִּבְעֹנִים וַיּוֹקִיעֻם בְּהַר לִפְנֵי יְהוָה וַיִּפְּלוּ
primis in mortis divisus in fuerunt occisi ipsi & simul in septem
שִׁבְעָתָם יַחַד וְהֵם הֻמָּתוּ בִּימֵי קָצִיר בְּרִאשֹׁנִים
facium Ajah filia Rispah fuit Et Jehudah mortis principio in
9 בְּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃ וַתִּקַּח רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֶת־הַשַּׂק
stillaret donec mortis principio à petram ad sibi eum extendit &
וַתַּטֶּהוּ לָהּ אֶל־צוּר מִתְּחִלַּת קְצִיר עַד־נָתַךְ
cœlorum tolerem dedit non & cœlis è eos super aqua
מִן־הַשָּׁמַיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא נָתְנָה עוֹף הַשָּׁמַיִם
mortis agri bestiam & die eos super requiescere
לָרֻשָׁ עֲלֵיהֶם יוֹמָם וְאֶת־חַיַּת הַשָּׂדֶה לַיְלָה׃
Ajah filia Rispah fecerat quod David est nunciatum Et
10 וַיַּרְא דָּוִד אֶת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה רִצְפָּה בַת־אַיָּה
Saul pellex
פִּלֶגֶשׁ שָׁאוּל׃

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

CAP. XXI. כא

1 וְהוָה בְּיָמֵי דָוִד תְּלָת שְׁנִין בְּתַר שַׁתָּא בְּתַר שַׁתָּא וּבְעָא דָוִד רַחֲמֵי מִן קֳדָם יְיָ׃ וַאֲמַר יְיָ
עַל שָׁאוּל וְעַל בֵּית חַיֵּי קְטוֹל דְּקְטֹל יָת גִּבְעוֹנָאֵי׃ וּקְרָא מַלְכָּא לְגִבְעוֹנָאֵי וַאֲמַר לְהוֹן
וְגִבְעוֹנָאֵי לָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן אֶלָּהֵן מִשְּׁאָר אֱמוֹרָאֵי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קְיָמוּ לְהוֹן וּבְעָאוּ
שָׁאוּל לְקַטָּלוּתְהוֹן בְּרָגְזָן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃ וַאֲמַר דָּוִד לְגִבְעוֹנָאֵי מָה אֶעְבֵּד לְכוֹן
וּבְמָה אִתְכַּפַּר וּבְרִכוּ יָת אַחֲסַנְתָּא עֲמָא יְיָ׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ גִּבְעוֹנָאֵי לֵית אִתְגְּמָרָא לָנָא
לְמִסַּב כַּסְפָּא וּדְהַב מִן שָׁאוּל וּמִן בֵּיתֵיהּ וְאַף לֵית אֲנָשׁ לְמִקְטַל לְיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר מָה אִתְּמַר
אֲמָרוּן אֶעְבֵּד לְכוֹן׃ וַאֲמַרוּ לְמַלְכָּא נְגָרֵא דְּשַׁיְצִינָא דְּרַחֲשִׁיב לָנָא אִשְׁתֵּיצִינָא מִלְּמֶהֱוֵי
בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ יְתִיהַבוּן לָנָא שַׁבְעָא גְּבָרִין מִבְּנוֹהִי וְנִצְלְבִנּוּן קֳדָם יְיָ
בְּגִבְעָתָא דְשָׁאוּל בְּחִירֵיהּ דְיְיָ וַאֲמַר מַלְכָּא אֲנָא אֶתֵּן׃ וְחָס מַלְכָּא עַל מְפִיבֹשֶׁת בְּר
יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל עַל שְׁבוּעֲתָא דַיְיָ בֵּרֵיהוֹן בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בַּר שָׁאוּל׃ וְנְסִיב מַלְכָּא
יָת תְּרֵין בְּנֵי רִצְפָּה בַת אַיָּה דְּיַלְדַת לְשָׁאוּל יָת בְּנֵיהּ וְיָת חַמְשָׁת בְּנֵי
מֵרַב דְּיַלְדַת אִתַּת מִיכַל בַּת שָׁאוּל דְּיַלְדַת לְעַדְרִיאֵל בַּר בַּרְזִלַּי מְחוֹלָתָא׃ וְסַלְקִנּוּן
בִּידָא דְגִבְעוֹנָאֵי וְצַלְבִנּוּן בְּטוּרָא קֳדָם יְיָ וּנְפַלוּ שִׁבְעָתְהוֹן כַּחֲדָא וְאִנּוּן אִתְקְטָלוּ בְּיוֹמֵי
חֲצָדָא דְגִבְעוֹנָאֵי דְּשַׁרְיָן חֲצַד סְעָרִין׃ וּנְסִיבַת רִצְפָּה בַּת אַיָּה יָת סְקָא וּפְרִיסַת לָהּ
לְהוֹן עַל טוּרָא מִשְּׁרֵית חֲצָדָא עַד דְּאִתְרְמֵי מִטְרָא עֲלֵיהוֹן מִן שְׁמַיָּא וְלָא שְׁבָקַת עוֹפָא
דִשְׁמַיָּא לְמִנְיַח עֲלֵיהוֹן מִיְּמָמָא וְיָת חַיְיָת בְּרָא בְּלֵילְיָא׃ וְאִתְחַוֵּא לְדָוִד יָת דַּעֲבָדַת
רִצְפָּה בַּת אַיָּה לְחֵדְתָּא דְשָׁאוּל׃

Versio VULG. LAT.

CAP. XXI.

1 FACTA est quoque fames in
diebus David tribus annis jugiter: & consuluit David o-
raculum Domini. Dixitque
Dominus: Propter Saul, &
domum ejus sanguinum, quia
occidit Gabaonitas. Vocatis
ergo Gabaonitis, rex dixit ad
eos. (Porrò Gabaonitæ non
erant de filiis Israel, sed re-
liquæ Amorrhæorum: filii
quippe Israel juraverant eis,
& voluit Saul percutere eos
zelo, quasi pro filiis Israel &
Juda.) Dixit ergò David ad
Gabaonitas, Quid faciam vo-
bis? & quod erit vestri pia-
culum, ut benedicatis hæredi-
tati Domini? Dixerúnque ei
Gabaonitæ: Non est nobis pu-
per argento & auro quæstio,
sed contra Saul, & contra do-
mum ejus: neque volumus ut
interficiatur homo de Israel.
Ad quos rex ait, Quid ergò
vultis ut faciam vobis? Qui
dixerunt regi: Virum, qui at-
trivit nos & oppressit iniquè,
ita delere debemus, ut ne
unus quidem residuus sit de
stirpe ejus in cunctis finibus
Israel. Detur nobis septem
viri de filiis ejus, ut cruci-
figamus eos Domino in
Gabaa Saul, quondam electi
Domini. Et ait rex, Ego da-
10 Ho. Perpetique rex Miphi-
bosheth filio Jonathæ filii Saul,
propter jusjurandum Domini,
quod fuerat inter David &
inter Jonathan filium Saul.
8 Tulit itaque rex duos filios
Respha filiæ Aia, quos pe-
perit Saul, Armoni, & Mi-
phibosheth: & quinque filios
Michol filiæ Saul, quos ge-
nuerat Hadrieli filio Berzel-
lai, qui fuit de Molathi. Et de-
dit eos in manus Gabaonita-
rum: qui crucifixerunt eos in
monte coram Domino: & 10
ceciderunt ipsi septem, simul
occisi in diebus mortis primis,
incipiente messione hordei.
10 Tollens autem Respha filia
Aia cilicium, substravit sibi
supra petram, ab initio mortis,
donec stillaret aqua super eos
de cœlo: & non dimisit aves
lacerare eos per diem, neque
bestias per noctem. Et nun-
ciata fuit David quæ fecerat
Respha, filia Aia, concubina
Saul.

CAP. XXI.

1 Et factus est fames in diebus
David tres annos, & annus con-
tinuus annus. Et quæsivit David
faciem (a) Domini. Et dixit do-
minus, Super Saul, & super
domum ejus injustitia in (b) mor-
te sanguinum ejus, pro eo quod
interfecit Gabaonitas. Et 5
vocavit rex David Gibaonitas,
& dixit ad eos. (Et Gabaa-
nitæ non sunt filii Israel sunt: quia
remanent ex (c) reliquia Amor-
rhæi: & filii Israel juraverant ei-
is: & quæsivit Saul percutere
eos, cum esset zelator filius Ira-
el, & Juda.) Et dixit David
ad Gibaonitas, Quid faciam
vobis, & in quo deprecabitur
& benedicetis hæreditatem Do-
mini? Et dixerunt ei Gibaoni- 4
tæ: Non est nobis argentum,
nec aurum cum Saul, & cum
domo ejus: & non est (d) nobis
vir ad interficiendum in Israel.
Et dixit; Quid vos dicitis, & 5
faciam vobis? Et dixerunt ad
regem; Vir, qui (e) consum-
mavit super nos, & persecutus
est nos, qui malè cogitavit ex-
terminare nos, delenda cum;
ut (f) non sit ipse in omni ter-
mino Israel. (g) Det nobis se- 6
ptem viros de filiis ejus, & Sali
(h) Gibaon Saul (i) electus Do-
mini. Et dixit rex, Ego dabo.
Et pepercit rex super Memphi- 7
bosile filium Jonathæ filii Saul
propter juramentum Domini,
quod inter eos, & (j) inter Da-
vid, & inter Jonathan filium
Saul. Et cepit rex duos filios 8
Respha filiæ Aia, quos peperit
Saul, Armoni, & Memphi-
bosile, & quinque filios Mi-
chol filiæ Saul, quos peperit; qui
fuerunt filio Hadriel filio Berzi-
lai, qui fuit de Molathi. 9
Et dedit eos in manus Gibaoni-
tarum: & Sali (m) exspu-
erunt eos in monte coram Domi-
no: & ceciderunt simul omnes
septem: & ipsi cecidi sunt in
diebus mortis, in primis,
in principio messis hordeorum. Et 10
sumpsit Respha filia Aia sac-
cum: & (n) defixit sibi ad
petram, a principio messis hor-
deorum, quousque fluxerit
super eos de cœlo: & non
dedit volatilia cœli requiescere
super eos die, & bestias agri
nocte. Et nuntiatum est Da-
vid, quæcumque fecit Respha
filia Aia concubina Saul. (o) Et
filiæ sunt, & cepit eas Dan
Barzi, & ex prunyeziim Gi-
gantum.

MS. A. (a) ἐζήτησεν (b) τῶν αἱμάτων. (γ) ἀδικία διὰ τὸ ἐν τῷ δικαίῳ αὐτοῦ, οἷοι (δ) ἰσχὺ (ε) λίμαρ Ἀμορραίων, (ζ) ἀνεῖν (η) ἐξόλοιμεν, (θ) καὶ ἐκφύσῃ (ι) ἐκεῖνοι αὐτοῖς, Τί (κ) ἀνὴρ ζωντήσασιν (λ) ἐξολοθρεύσαι (μ) Δότω ἡμῖν (ν) ἐν Γαβαὼν (ξ) ἐκλεκτὸν κυρίου. (ο) Ῥεφφὰ (σ) Ἐρμωνεὶ (ρ) ἡμῖν Μελχὰ (σ) Ἐσδὴ ὧν (τ) Μεοολαθήτη (υ) ἐξέλασαν (φ) ἐναντίον (χ) φάτνῃ, ἀρχῇ (ψ) ἔφυξεν ὕδωρ ἐπ' αὐτὰς

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Transliatione LATINA.

CAP. XXI.

1 Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν ταῖς ἡμέραις Δαυὶδ τρία ἔτη, ἐνιαυτὸς (a) ἐνιαυτός· καὶ ἐζήτησεν Δαυὶδ τὸν κύριον. καὶ εἶπεν κύριος· Ἐπὶ Σαὰλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ (γ) ἀδικία ἐν δόσει αἱμάτων αὐτῶν, ὅτι ἐθανάτωσε τοὺς Γαβαωνίτας. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ δὲ Γαβαωνῖται οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἀλλὰ ἐν τῷ (δ) ἰσχύειν ἐν τῷ Ἀμορραῖος· καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς, καὶ ἐζήτησεν (ε) ὁ Σαοὺλ κόψαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλοῦν αὐτὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τοὺς Γαβαωνίτας, Τί ποιήσω ὑμῖν, καὶ ἐν τίνι (ζ) ἐξιλασόμεθα, καὶ εὐλογήσετε τὴν κληρονομίαν κυρίου; Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ Γαβαωνῖται, Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀργύριον καὶ χρυσὸς μετὰ Σαὰλ καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνὴρ θανατῶσαι ἐν Ἰσραήλ. Καὶ εἶπεν ἡμῖν σὺ ἐὰν ποιήσω ὑμῖν; καὶ εἶπαν οἱ Γαβαωνῖται τῷ βασιλεῖ, Ἀνὴρ ὃς ἐξέτριψεν ἡμᾶς καὶ ἐκακοποίησεν ἡμᾶς, ἐφρόνευσεν ἡμᾶς τοῦ μὴ εἶναι ἡμῖν ἔτι ἐν πάσῃ τῇ θαλάσσῃ Ἰσραήλ. Δοθήτω ἡμῖν ἑπτὰ ἄνδρες ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐξιλασόμεθα αὐτοὺς τῷ κυρίῳ ἐν τῷ ὄρει τῷ Γαβαὼν τοῦ κυρίου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς, Ἐγὼ δώσω. Καὶ ἐφείσατο ὁ βασιλεὺς τὸν Μεμφιβοσθὲ τὸν Ἰωνάθαν τὸν υἱὸν τοῦ Σαὰλ διὰ τὸ ὅρκον κυρίου τὸν ἀνὰ μέσον αὐτῶν, καὶ ἀνὰ μέσον Δαυὶδ, καὶ ἀνὰ μέσον Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ Σαούλ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς τοὺς δύο υἱοὺς Ῥεσφὰ θυγατρὸς Αἰὰ, ἃς ἔτεκεν τῷ Σαοὺλ, τὸν Ἐρμωνεὶ καὶ τὸν Μεμφιβοσθὲ, καὶ τοὺς πέντε τοὺς υἱοὺς Μελχὰ θυγατρὸς Σαοὺλ, οὓς (η) ἔτεκεν τῷ Ἐσδὴ τῷ (θ) Μεοολαθήτῃ· καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας τῶν Γαβαωνίτων, καὶ (ι) ἐξέφυσαν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄρει ἐνώπιον κυρίου· καὶ ἐπεσόν οἱ ἑπτὰ ὁμοῦ αὐτοὶ καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμέραις θερισμοῦ κριθῶν, ἃς (κ) ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν, ἃς (λ) ἔκλαυσεν ἐν αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐκάθισεν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασεῖσαι ἐπ' αὐτοὺς ἡμέρας, καὶ τὰ θηρία τὰ ἀγρὰ νυκτός. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Δαυὶδ ὅσα ἐποίησεν Ῥεσφὰ θυγάτηρ Αἰὰ παλλακὴ Σαοὺλ, (μ) ἐξέλαβεν, καὶ κατέθετο αὐτὰς Δαὶν τὸν Ἐὰ τὸν ἐκ τῶν γιγάντων.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XXI.

1 ET fuit fames in diebus David tribus annis anno post annum, & exo-
ravit David ante Dominum: & dixit Dominus, Propter
Saul & propter domum reorum mortis, eò quòd occidit Gibghonos.
Et vocavit rex Gibghonæos, & dixit illis: Et Gibghonæi non de filiis
Israel erant, sed ex reliquiis Emorræi; & filii Israel juraverant illis: &
quæsivit Saul occidere illos dum zelaret pro filiis Israel & Jehudah.
Et dixit David Gibghonæis: Quid faciam vobis, & in quo expiabo ut be-
nedicatis hæreditati populi Domini? Et dixerunt illi Gibghonæi: Non 4
nos indigentes accipere argentum & aurum à Saul & à domo ejus, neque
etiam hominem occidere in Israel, & dixit: Quod vos dixeritis faciâ
vobis. Et dixerunt regi: Vir est qui excidit nos & qui cogitavit adver-
sum nos: excisi fumus ut non habitemus in omni termino terræ Israel.
Detur nobis septem viri de filiis ejus, & suspendemus illos ante Do-
minum in Gibghatha Saulis electi Domini: & dixit Rex, Ego dabo.
Et pepercit rex super Mephibosheth filio Jehonathan filii Saul, propter
juramentum Domini quod fuit inter ipsos inter David & inter Jehona-
than filium Saul. Et accepit rex duos filios Rifzpah filiæ Ajah quos pe-
perarat Saul, Armoni, & Mephibosheth & quinque filios Merab, quos
educaverat Michal filia Saul, quos peperat cum Ghadrieli filio Barzilai qui
erat de Mehhôlath. Et dedit illos in manu Gibghonæorum, & suspende-
runt illos in monte ante Dominum, & ceciderunt septem illi pariter: &
illi occisi sunt in diebus messis in primis diebus, in initio messis ordeo-
rum. Et accepit Rifzpah filia Ajah faccû & extendit eum sibi super petra
ab initio messis, quousque defecidit pluvia super illos de cœlo: & non si-
vit avem cœli quiescere super illos in die, & feras agri in nocte. Et 11
indicatum est David quod fecerat Rifzpah filia Ajah concubina
Saul.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 OBortâ autem fame temporibus Davidis
tres annos continuos, consuluit David Do-
minum. Dixitque Dominus, Propter Saulé,
& propter domum illam sanguinarian id
permisi; eò quòd interfecerit Gabaonitas.
2 Quapropter accersitis rex Gabaonitis, ait ei
illis (Gabaonitæ autem non ex filiis Israelis,
sed è reliquo Amorræorum erant: & licet
Israelitæ jurassent eis, voluit tamen Saul in-
terficere eos, zelo quodam pernotus indu-
cendi Israelem & filios Judæ in peccatum.)
3 Ait inquam David Gabaonitis, Quid faciam 3
vobis, & quâ re expiabo vos, ut benedicatis
hæreditati Dei? Dicunt ei Gabaonitæ, Nec au-
rû quidé, nec argentû debebat nobis Saul &
familia ipsû, nec agitur nobis de interficien-
4 do quoquam in Israele. Ait illis, Quid ergò 4
dicitis, ut faciâ vobis? Dicunt regi, Ut vivo illi è
qui nos perdidit, quique nos extinguere mo-
litus est, nullus reliet terminus in Israele.
5 Dent nobis septem homines è filiis ejus ut 5
innomelemus eos coram Domino in colle Sau-
lis. Dixit ad eos rex David, Ego dabo.
6 Parcens itaque rex Mephibaftho filio Jona- 7
thanis filii Saulis propter juramentum Do-
mini, quod intercesserat inter eos, nempe in-
ter Davidem & Jonathanem filium Saulis;
7 Tulitrex duos filios Respha filiæ Anæ, quos 8
peperarat Saul, videlicet Armoni & Me-
phibathum, & quinque filios Nadab filiæ
Saulis, quos genuerat Aziaeli filio Barzali
qui erat ex Mehola; Et tradidit eos Gabao-
8 nitis, qui immolaverunt eos in monte coram
Domino: sic occubuerunt septem illi pari-
ter: hi autem occisi fuerunt primis diebus
messis, in exordio messis hordeaceæ. Ac- 10
9 cipiens autem Respha Anæ filia cilicium,
expandit illud super terrâ ab exordio messis,
quousque caderent super eos accidsa aqua
de cœlo: nec permisit volatili cœli defidere
10 super eos interdiu, nec bestiæ deserti noctu.
Et nuntiaverunt Davidi quod fecerat Respha
11 Anæ filia, concubina Saulis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XXI.

1 PRæterea contigit (Jamei in diebus Da-
vidis, tribus annis, unus post annum con-
tinuus: qua è congestu tum sunt Dominus
ac famem tollens à mortalibus, ait illi
Dominus, Hanc ego famem in tota Ista-
el, propter Saulem & familiam ejus qui
sanguinis effudorus, occidendo eiusce
Gibaonis. Tum accersitis rex Gibaoni 2
Gibaonis, dixit ad eos (erat autem gens
ipsa, non ex filiis Israel, sed ex gente
Emorræa ex reliquia Amorræorum, quidem
ejus filii Israel jam jurassent, & Judæos
eum in interfecit; Saul tamen voluit
Israelitas notam reddere quod Dominik.)
Dixit inquam, David ecclesiæ Gabao- 3
nis, Quid faciam vobis, & quomodo
compellam vos ad domuscudam hæreditatem
Dominis ac populum ejus, & ad
hæreditatem illis? Dixerunt ei Gaba- 4
bronis, Non deest nobis Saul & familia
ipsius aurum aut argentum nominatim,
neque ullus est nobis inter Israelitas in-
micus quem ante ficere velimus. Ait illis,
Quid ergò dicitis? dicite quid optetis,
5 nam faciamus tum vobis. Dixerunt ad
regem, Ex ejus qui nos perdidit, & ex-
tenuavit nos vexatoris ac conflerrimus in
termino filiorum Israel totaque terra
eorum, Ex ejus domo tradc nobis septem
6 homines, ut pugilemus eos coram Domino
in colle Saulis. Ait illis vos, Tradamus
vobis. Mipsitus autem rex Mephibo-
7 sthi filio Jonathanis filii Saulis propter
juramentum quod inter Dominum & inter
Jonathanem filium Saulis intercesserat
coram Domino, Accepit rex duos filios 8
Rispha filiæ Anæ, quos genuerat Saul;
Armoni & Mephibosthum, & quin-
que filios Nadab filiæ Saulis, quos genu-
erat Azgiaeli filio Barzillai, qui erat ex 9
Mecholia: Tradidit, septem illos Gibo-
nis Gabaonis: e cuis autem Gibaonis in-
gulatum eos fuge. mancem coram Domi-
no: & occidunt hi septem pariter, ac
tracidati fuerunt primo messis tempestate,
initio messis hordaceæ. Tulitque autem 10
Respha Anæ filia saccum, extendit eum
sibi super petram ab initio messis quand de-
cidisset super eos pluvia de cœlo: nec per-
misit volucribus quidem super eos ma-
terdiu, nidemque noctis ferarum eos à
feris. Et indicatum fuit David quod fe- 11
cerat Respha Anæ filia concubina
Saulis.

שמואל ב : כב

Versio VULG. LAT.

12 Et abiit David, & tulit offa Saul, & offa Jonathæ filii ejus à viris Jabes Galaad, qui furati fuerant ea de plateа Bethsan, in qua suspenderant eos Philithiim cùm interfecissent Saul in Gelboe: Et asportavit inde offa Saul, & offa Jonathæ filii ejus: & collegentes offa eorum qui affixi fuerant. Sepelierunt ea cum ossibus Saul & Jonathæ filii ejus in terra Benjamin, in latere, in sepulchro Cis patris ejus: fecerùntque omnia, quæ præceperat rex, & repropitiatus est Deus terræ post hæc. Factum est autem rursùm prælium Phil ithinorum adversùm Israel, & descendit David, & servi ejus cum eo, & pugnabant contra Philithiim. Deficiente autem David, Jelbibenob, qui fuit de genere Arapha, cujus ferrum hastæ trecentas uncias appendebat, & accinctus erat ensè novo, nisus est percutere David. Præsidióque ei fuit Abisai filius Saruiæ, & percussùm Philithæum interfecit. Tunc juraverunt viri David, dicentes; Jam non egredieris nobiscum in bellum, ne extinguas lucernam Israel. Secundùm quoque bellum Israel. Secundùm quoque bellum fuit in Gob contra Philithæos; tunc percussit Sobochai de Hufati, Saph de stirpe Arapha de genere gigantum. Tertium quoque fuit bellum in Gob contra Philithæos, in quo percussit Adeodatus filius Saltus polymitarius Bethlehemites Goliath Gethæi, cujus hasta erat quasi liciatorium textentium. Quartum bellum fuit in Geth: in quo vir fuit excelsus, qui senos in manibus pedibusque habebat digitos, id est, viginti quatuor, & erat de origine Arapha. Et blasphemavit Israel: percussit autem eum Jonathan filius Samaa fratris David. Hi quatuor: ii fuerunt de Arapha in Geth, & ceciderunt in manu David, & servorum ejus.

CAP. XXII.

1 LOcutus est autem David Domino verba carminis hujus, in die quà liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum, & de manu Saul.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἐπορεύθη Δαυὶδ καὶ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ, καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ παρὰ τῶν ἀνδρῶν Ἰαβὲς Γαλαάδ, οἱ ἔκλεψαν αὐτὰ ἐκ τῆς Βηθσὰν, ὅπου ἐκρέμασαν αὐτὰ οἱ ἀλλόφυλοι (α) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ὃ ἐπάταξαν οἱ ἀλλόφυλοι τὸν Σαοὺλ ἐν Γελβοέ. Καὶ ἀνήνεγκεν ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ συνήγαγεν τὰ ὀστᾶ τῶν κεκρεμασμένων. Καὶ (β) ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ Σαοὺλ καὶ τὰ ὀστᾶ Ἰωνάθαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ (γ) ἐν τῇ γῇ Βενιαμὶν ἐν τῷ σκάματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κίς· καὶ ἐποίησαν πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὁ βασιλεύς. καὶ ἐπάκουσεν ὁ θεὸς τῇ γῇ μετὰ ταῦτα. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος μετὰ τῶν ἀλλοφύλων μετὰ Ἰσραήλ. καὶ κατέβη Δαυὶδ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπολέμουν μετὰ τῶν ἀλλοφύλων· (δ) καὶ ἐπόνεσεν Δαυὶδ. Καὶ Ἰεσσὶ, ὃς ἦν ἐν τοῖς γενεαλογήσασι τὸν Ῥαφὰ, καὶ ὁ σιδηρὸς τῆς δόρατος αὐτοῦ, τριακόσιοι σίκλοι (ε) ἀλλὰ χρυσῶ, καὶ αὐτὸς ἐφεζωσμένος καινῷ, καὶ ἐπενόει τοῦ πατάξαι τὸν Δαυίδ. Καὶ ἐβοήθει αὐτῷ Ἀβισὰ υἱὸς Σαρουΐας, καὶ ἐπάταξε τὸν ἀλλόφυλον καὶ ἐθανάτωσεν αὐτόν. τότε ὤμοσαν οἱ ἄνδρες Δαυὶδ, λέγοντες, Οὐκ ἐξελεύσῃ ἔτι μθ' ἡμῶν ἐν πολέμῳ, μὴ σβέσῃς τὸν λύχνον Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα ἔτι πόλεμος ἐν Γὲζὲρ μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. τότε ἐπάταξεν ὁ Σοβοχαὶ ὁ Χουσαθὶ τὸν Σὰφ τὸν ἐκ τῶν γιγάντων. Καὶ ἐγένετο ἔτι πόλεμος ἐν Γὲζὲρ· καὶ ἦν ἀνὴρ μακρὸς, ὃ οἱ δάκτυλοι τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν ἕξ, ἑξακοσιάκοντα δακτυλοί· (ζ) καὶ γὰρ αὐτὸς τῶν ἐκγόνων τοῦ Ῥαφὰ. Καὶ ὠνείδισε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωνάθαν υἱὸς Σαμαὰ ἀδελφοῦ Δαυίδ. Οὗτοι τέσσαρες οἱ γεγεννημένοι τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲζὲρ, καὶ ἔπεσαν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χειρὶ δούλων αὐτοῦ.

MS.A. (α) ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξεν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελβοέ τὸν Σαόλ. Καὶ (β) ἔθαψαν (γ) ἐν τῷ ἡλιοβότῳ (δ) ἐξέλαβον Δαυίδ. Καὶ Ἰεσσὶ ὁ Χὰζ, ὃς ἦν (ε) σκτεῖρα (ζ) Ἀδιναοὶ (η) λίχνον * μν. Καὶ (ι) Σεβοχαὶ ὁ Χουσαθὶ ὁ Σὰφ ἐν τοῖς (κ) Γὲζὲ (λ) διθωμεῖσιν (μ) Γεζὲ ἐν τοῖς γιγάντων. (ξ) καὶ γὰρ ὁ ἐστὶν (ο) Σαμεὰ (π) ἔτοι ἀπέγνωσε τῷ γιγάντων τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲζὲ, ᾗ ἔπεσεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χεῖρι δούλων αὐτοῦ.

1 ΚΑὶ ἐλάλησεν Δαυὶδ τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης, (α) ἐν ἡ ἡμέρᾳ ἐξῃ- κεν αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς Σαούλ.

MS.A. (α) ἐν ἡμέρᾳ ἐξῃλάτο

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 Et abiens David accepit ossa Saulis & ossa Jonathanis filii ejus à civibus Jabis-Gelaad, qui furati fuerant ea de Rahob Bethjasan, ubi suspenderant eos Palestini quo die trucidaverant Saulem in monte Gelboe. Et 13 assumptis illinc ossibus Saulis & ossibus Jonathanis filii ejus, collectisque ossibus interfectorum; Sepelierunt ossa Saulis & Jonatha- 14 nis filii ejus in terra Benjamen, in Salfah, in sepulchro Cis patris ejus; & fecerunt quicquid præceperat rex: tum postea placatus est Deus terræ. Rursùm contigit bellum Palesti- 15 nis adversùm Israelitas, descendítque David unà cum servis suis ad bellandum contra Palestinos. Extimuit autem David, & Joab, 16 atq; Abisai, gigantem quendam cujus lorica pondus trecentorum erat siclorum aeris: erat ille novo præcinctus gladio, dixeratque se occisurum Davidem. At opem tulit illi Abisai 17 filius Suriæ, percussùmq; Palestinum interfecit. Tunc juraverunt David servi ipsius dicentes ei, Non egredieris nobiscum in pugnam, ne extinguas lucernam Israelis. His 18 peractis factum est rursùs bellum in Gath cum Palestinis: tunc interfecit Sabchi Hufites Sapharum de filiis gigantum. Contigit etiam 19 *aliud* bellum Israelitis cum Palestinis; & truncavit Elhanan filii* Malaphi textoris Bethlehemitæ, Goliadum Palestinum, cujus lanceæ lignum crassum erat velùti jugum texorum. Denuò contigit *aliud* bellum in Gath: 20 eratque vir quidam gigas, cujus tam manuum digiti quàm pedum digiti erant seni numero *octò scilicet* viginti quatuor; is etiam natus erat è gigantibus. Et cùm probris affe- 21 ciisset Israelem, interfecit eum Jonadab filius Sammæ fratris Davidis. Hi quatuor nati 22 fuerant giganibus in Gath, traditique fuerunt in manum Davidis & manum servorum ejus.

CAP. XXII.

Canticum Davidis.

1 PRotulit autem David Domino verba hujus cantici, in die quâ liberavit eum Dominus de manu inimicorum suorum, & de manu Saulis,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 Deinde abiens David accepit ossa Saulis & ossa Jonathanis filii ejus à domuis Bizaet quæ in Galaad, qui ea furati fuerant à Rehob quæ est prope Beth-jasan, ex eo loco ubi suspenderant ea Philistæi die qua percemerant Pulistæi Saulem in monte Gilboe: Et assportavit ossa Saulis & ossa 13 Jonathanis ex eo loco: ossa collegerunt, Et sepelivit homines eum ossibus Saulis 14 & filii ejus Jonathanis in terra Benjamin, in Salsfah, in sepulchro Cis patris Saulis; & perfecerunt quicquid mandaverat rex; ac tunc placatus est Deus 15 incolis terræ. Prælatus bellum contra Philistæos Israelitis, descendit David cum servis suis ad oppugnandum Pulistæos. Extimuitque David, & Joab, & 16 Abisai, gigantem quendam cujus lorica pondus erat trecentorum siclorum æris: ipse erat ornatus gladio, & Abisai, gigantem cujus lorice pondus erat trecentorum siclorum æris: ipse qui novo præcinctus erat gladio, imperat David ut ut occideret eum. Sed præstitit ipsi illi Abisai 17 filius Suriæ, et eum interfecit ex gigantum occidit eum. Tunc juraverunt servi David dicentes ei, Ne egredietur nobiscum ad prælium, ne extinguatur lucerna Israelis. Post hæc 18 aliud commissum bellum Israelitæ cum Philistæis in Gath; nàm Sybbia Hufæus interfecit Saphæum qui remanserat è gigantibus. Rursùs quoque bellum in- 19 flamabant Philistæi. interfecit Israelitæ; nàm Elhanan filius Oladaphi textoris, qui erat ex Beth lehem, interfecit Goliath Philistæum, cujus lanceæ crassus erat ut ligatura textorum. Bellum iterum fa- 20 ctum in Gath, præcessit è Philistæis vir quidam gigas cujus manuum pedunque digiti erant seni, adeoque digitus habebat viginti quatuor, quique is etiam erat è gigantibus: Idemque convicia ingessit 21 *contra* filios Israel: occidit autem illum Jonadab filius Sammæ fratris Davidis. Quatuor illi gigantes nati fuerant in 22 Gath, tradiìdìque eos à David & servis ipsius.

CAP. XXII.

1 DAvid autem Deum laudans eidem habuit fermonem in die quâ redimit eum Deus ab hostibus ipsis & de manu Saulis.

Versio SAMUEL B : כב

12 וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיִּקַּח אֶת־עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת־עַצְמוֹת
יְהוֹנָתָן בְּנוֹ מֵאֵת בַּעֲלֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד אֲשֶׁר גְּנָבוּ
אֹתָם מֵרְחֹב בֵּית־שָׁן אֲשֶׁר הֶלְּוּם שָׁם פְּלִשְׁתִּים
בְּיוֹם הַכּוֹת פְּלִשְׁתִּים אֶת שָׁאוּל בַּגִּלְבֹּעַ׃ וַיַּעַל
מִשָּׁם אֶת עַצְמוֹת שָׁאוּל וְאֶת עַצְמוֹת יְהוֹנָתָן בְּנוֹ
וַיַּאַסְפוּ אֶת עַצְמוֹת הַמְּקֻעָים׃ וַיִּקְבְּרוּ אֶת עַצְמוֹת
שָׁאוּל וִיהוֹנָתָן בְּנוֹ בְּאֶרֶץ בִּנְיָמִן בְּצֶלַע בְּקֶבֶר
קִישׁ אָבִיו וַיַּעֲשׂוּ כָּל אֲשֶׁר צִוָּה הַמֶּלֶךְ וַיֵּעָתֶר
אֱלֹהִים לָאָרֶץ אַחֲרֵי־כֵן׃ וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה לְפְלִשְׁתִּים
עִם־יִשְׂרָאֵל וַיֵּרֶד דָּוִד וְעֲבָדָיו עִמּוֹ וַיִּלָּחֲמוּ
אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיִּעַף דָּוִד׃ וְיִשְׁבִּי בֹנֹב אֲשֶׁר
מִלְּיַלְדֵי הָרְפָה וּמִשְׁקַל קִינוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקָל
נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר חֲדָשָׁה וְהִכֵּה אֶת־דָּוִד׃ וַיַּעְזְרֵהוּ
אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי
וַיְמִתֵהוּ אָז נִשְׁבְּעוּ אַנְשֵׁי דָוִד לֵאמֹר לֹא־תֵצֵא
עוֹד אִתָּנוּ לַמִּלְחָמָה וְלֹא תְכַבֶּה אֶת־נֵר יִשְׂרָאֵל׃
וַיְהִי־כֵן אַחֲרֵי־כֵן תְּהִי־עוֹד מִלְחֶמֶת גֹּב עִם
פְּלִשְׁתִּים אָז הִכָּה סִבְּכַי הַחֻשָׁתִי אֶת־סָף אֲשֶׁר
מִיַּלְדֵי הָרְפָה׃ וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגֹב עִם
פְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ אֶלְחָנָן בֶּן־יַעְרֵי אֹרְגִים בֵּית הַלַּחְמִי
אֶת־לַחְמִי אֲחִי גָלְיָת הַגִּתִּי וְעֵץ חֲנִיתוֹ כְּמְנוֹר אֹרְגִים׃
וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה בְּגַת וַיְהִי אִישׁ מִדּוֹן אֲשֶׁר
אֶצְבְּעֹת יָדָיו שֵׁשׁ וְשֵׁשֶׁת עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע
גַּם־הוּא יָלוּד לְהָרְפָה׃ וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל
וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעָי אֲחִי דָוִד׃ אֵלֶּה יְלוּדִי הָרְפָה בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְּיַד דָּוִד
וּבְיַד עֲבָדָיו׃

CAP. XXII. כב

1 וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו
וּמִכַּף שָׁאוּל׃

Targum JONATHAN.

12 וַאֲזַל דָּוִד וְנַסִּיב יַת גַּרְמֵי שָׁאוּל וְיַת גַּרְמֵי יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ דְּנָבְדוּ
לְתַרְוַיְהוֹן מִשְׁוַר־בֵּרְיָה מִן בְּנֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד דְּגַנְבוּ יַת גַּרְמֵי שָׁאוּל
בְּגִלְבֹּעָא׃ וְאַסִּיק מִתַּמָּן יַת גַּרְמֵי שָׁאוּל וְיַת גַּרְמֵי יְהוֹנָתָן בְּרֵיהּ וְכַנְשׁוּ יַת גַּרְמֵי צְלִיבָיָא׃
וְקָבְרוּ יַת גַּרְמֵי שָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּרֵיהּ בְּאַרְעָא שִׁבְטָא בִּנְיָמִן בְּצֶלָע בְּקֶבְרָא דְקִישׁ אֲבוּהִי
וְעַבְדוּ כָּל דְּפַקִּיד מַלְכָּא וְקַבִּיל יְיָ צְלוֹתָא דְרַחֲיִי אַרְעָא בְּתַר כֵּן׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא
בְּיִשְׂרָאֵל עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְחַת דָּוִד וְעַבְדוֹהִי עִמֵּיהּ וְאִתְגְּרוּ עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וְאִשְׁתְּלִי
דָּוִד׃ וְיִשְׁבֵי בְנוֹב דְּיִ בְּבְנֵי נַפְרָא וּמִתְקַל סְדִינֵיהּ תְּלָתָא מְאָה סְלָעִין דְּנְחָשׁ וְהוּא
מְסַיַּר אִסְקַפְּנֵי וְחַרְחֵב לְמִסְקַל יָדוֹי׃ וְסִיעַד לֵיהּ אֲבִישַׁי בַּר צְרוּיָה וּמְחָא יַת
פְּלִשְׁתָּאָה וְקַטְלֵיהּ בֵּכֵן קַיְמוּ גַּבְרֵי דְּוִד לֵיהּ לְמֵימַר לֵיהּ לָא תִפּוֹק עוֹד עִמָּנָא לְקַרְבָּא וְלָא
תְכַבֵּי יַת מְנָרוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָת הָדֵר כֵּן וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּגַב עִם פְּלִשְׁתָּאֵי בְּדֵין
סִבְּכַי דְמִן חוּשָׁת יַת סַף דְּבְנֵי נַפְרָא׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּגַב עִם פְּלִשְׁתָּאֵי
וְקָטֵל יָתֵיהּ בַּר יַעְרֵי פְּרוֹכֵת בֵּית מִקְדְּשָׁא דְמִבֵּית לַחְם דְּגַלְיָת גִּתָּיָא וְאָעָא
דְמוֹרָנְיַתְיַהּ כְּאַכְוָן דְּגַרְדְּיָן׃ וַהֲוָת עוֹד קְרָבָא בְּגַת וַהֲוָת גֻּבַר רַבְּשִׁחְיָן אֶצְבְּעָתָא יְרוּהִי
אֶצְבְּעָתָא רְגְלוֹהִי שִׁת וְשִׁתִּין עַסְרִין וְאַרְבַּע בְּמִנְיָן וְאַף הוּא אִתְיְלִיד לְגַבְרָא׃ וְחָרֵף
יַת יִשְׂרָאֵל וְקַטְלֵיהּ יְהוֹנָתָן בַּר שִׁמְעָא אֲחוּהִי דְדָוִד׃ וְאִלֵּין אִתְיְלִידוּ לְגַבְרָא
בְּגַת וְאִתְסְרִיאוּ בִּידָא דְדָוִד וּבִידָא דְעַבְדוֹהִי׃

כב

1 וּמְרַנֵּן דָּוִד לְקֳדָם יְיָ יַת פִּתְגָמֵי הָדֵין בְּיוֹמָא דְשֵׁיזֵב יְיָ יַת יִשְׂרָאֵל מִן יַד פְּרִיעֵי בְּנוֹהִי וּמִן יַד שָׁאוּל׃

MS.A. (α) Βεθσὰν, (β) ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γελβοέ τὸν Σαόλ. Καὶ (β) ἔθαψαν (γ) ἐν τῷ ἡλιοβότῳ (δ) ἐξέλαβον Δαυίδ. Καὶ Ἰεσσὶ ὁ Χὰζ, ὃς ἦν (ε) σκτεῖρα (ζ) Ἀδιναοὶ (η) λίχνον * μν. Καὶ (ι) Σεβοχαὶ ὁ Χουσαθὶ ὁ Σὰφ ἐν τοῖς (κ) Γὲζὲ (λ) διθωμεῖσιν (μ) Γεζὲ ἐν τοῖς γιγάντων. (ξ) καὶ γὰρ ὁ ἐστὶν (ο) Σαμεὰ (π) ἔτοι ἀπέγνωσε τῷ γιγάντων τῷ Ῥαφὰ ἐν Γὲζὲ, ᾗ ἔπεσεν ἐν χειρὶ Δαυὶδ, καὶ ἐν χεῖρι δούλων αὐτοῦ.

CAP. XXII.

1 ΕΤ locutus est David Domino verba cantici hujus, in qua liberavit eum Dominus de manu omnium inimicorum suorum, & de manu Saul.

CAP. XXII.

1 ΕΤ cantavit David *in prophetia coram Domino* verba laudis hujus super omnibus diebus quibus liberaverat Dominus Israel de manu omnium auctorum inimicitiarum eorum, & etiam David *liberaverat* ex gladio Saul.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

12 Et ivit David & tulit ossa Saul & ossa Jehonathan filii ejus, ab habitatoribus Jabes Gilghad qui furati fuerant illos ex muris Beth-San, in quo fuspenderant eos Philistæi die quo interfecerant Saulem Gilboagh. Et ascendere fecit indè ossa Saul & ossa Jehonathan filii ei*, & congregaverunt ossa suspensorum. Et sepelierunt ossa Saul & ossa Jehonathan filii ejus in terra tribus Binjamin in Szelagh in sepulcho Kis patris ejus, & fecerunt omnia quæ præceperat rex: & suscepit Dominus orationem incolarum terræ postea. Et fuit adhuc bellum cum Philistæis & descendit David & servi ejus cum eo, & inierunt bellum *cum Pelisthæis*, & fatigatus est David. Et Jisbi-Benob qui erat ex filiis *robusti*, & pondus hastæ ejus erat pond* trecentorũ siclorũ æris; & ipse accinctũ cingulo novo, dixit quòd occidere David. Et auxiliat* eli illi Abisai filius Szaruiæ, & percussit Pelisthæũ & occidit illum: ideò juraverunt viri David dicendo: Non exibis amplius nobiscũ ad bellum, ne non extinguas regnum Israel. Et fuit post hæc & fuit adhuc bellum in Gob cũ Pelisthæis: tunc occidit Sibchai qui *erat*] de Hhufath, Zeppah ex filiis robusti. Et fuit adhuc bellum in Gob cum Pelisthæis, & occidit David, filius Jsai textoris veli dom* ſanctuarii *qui de Bethlehhem*, Galiath Githeæum; & lignum hastæ ejus erat ficut liciatorium textorum. Et fuit amplius bellũ in Gath, & erat vir mensuræ, & digiti manuum ejus & digiti pedum ejus erant sex & fex, viginti quatuor numero; & ipse etiam genitus ex robusto. Et exprobravit Israel: & occidit illum Jehonathan filius Simgha fratris ipsius David. Quatuor hi nati sunt robusto uni in Gath, & traditi sunt in man* David & in manus servorum ejus.

CAP. XXII.

1 DAvid autem Deum laudans eidem habuit fermonem in die quâ redimit eum Deus ab hostibus ipsis & de manu Saulis.

REGUM II. Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 * ܘܐܙܠ ܕܘܝܕ ܘܢܣܒ ܠܥܨܡܬܐ ܕܫܐܘܠ ܘܥܨܡܬܐ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܡܢ ܒܥܠܝ ܝܒܫ ܓܠܥܕ ܕܓܢܒܘ ܠܗܘܢ ܡܢ ܫܘܪܐ ܕܒܝܬ ܫܢ ܕܬܠܝܘ ܦܠܫܬܝܐ ܒܝܘܡܐ ܕܩܛܠܘ ܦܠܫܬܝܐ ܠܫܐܘܠ ܒܓܠܒܥ ܘܐܣܩ ܡܢܗܢ ܥܨܡܬܐ ܕܫܐܘܠ ܘܥܨܡܬܐ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܘܟܢܫ ܥܨܡܬܐ ܕܬܠܝܐ ܘܩܒܪ ܠܥܨܡܬܐ ܕܫܐܘܠ ܘܥܨܡܬܐ ܕܝܘܢܬܢ ܒܪܗ ܒܐܪܥܐ ܕܒܢܝܡܝܢ ܒܨܠܥ ܒܩܒܪ ܩܝܫ ܐܒܘܗܝ ܘܥܒܕܘ ܟܠ ܕܦܩܕ ܡܠܟܐ ܘܩܒܠ ܐܠܗܐ ܨܠܘܬܗ ܕܐܪܥܐ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܘܗܘܬ ܥܘܕ ܩܪܒܐ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܘܢܚܬ ܕܘܝܕ ܘܥܒܕܘܗܝ ܥܡܗ ܘܐܬܓܪܘ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܘܐܬܥܝܦ ܕܘܝܕ ܘܝܫܒܝ ܒܢܘܒ ܕܡܢ ܒܢܝ ܪܦܐ ܘܡܬܩܠ ܣܕܝܢܗ ܬܠܬܡܐܐ ܣܠܥܝܢ ܕܢܚܫ ܗܘ ܘܗܘ ܡܣܝܪ ܐܣܩܦܢܝ ܘܚܪܚܒ ܠܡܣܩܠ ܐܝܕܘܗܝ ܘܣܝܥ ܠܗ ܐܒܝܫܝ ܒܪ ܨܪܘܝܐ ܘܡܚܐ ܝܬ ܦܠܫܬܝܐ ܘܩܛܠܗ ܒܟܝܢ ܩܝܡܘ ܓܒܪܐ ܕܕܘܝܕ ܠܗ ܠܡܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܬܦܩ ܥܘܕ ܥܡܢܐ ܠܩܪܒܐ ܘܠܐ ܬܒܝ ܝܬ ܢܘܗܪܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܗܘܬ ܗܕܪ ܟܝܢ ܘܗܘܬ ܥܘܕ ܩܪܒܐ ܒܓܒ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܒܕܝܢ ܣܒܟܝ ܚܘܫܬܝ ܩܛܠ ܝܬܗ ܕܣܦ ܕܡܢ ܒܢܝ ܪܦܐ ܘܗܘܬ ܥܘܕ ܩܪܒܐ ܒܓܒ ܥܡ ܦܠܫܬܝܐ ܘܩܛܠ ܕܘܝܕ ܒܪ ܝܫܝ ܕܢܘܠ ܠܒܝܬ ܠܚܡ ܕܓܠܝܬ ܓܬܝܐ ܐܘ ܥܢ

Versio VULGAT.

1 Et ait; Dñs petra mea, & robur meum, & salvator meus.
2 Deus fortis meus, spe erabo in eum: scutum meu, & cornu salutis mea: elevator me^a, & refugiū meū: salvator me^a, de iniquitate liberabis me.
3 Laudabilem invocabo Dñm: & ab inimicis meis salv^o ero. Quia circumdederunt me contritiones mortis: torrentes Belial terruerunt me.
4 Funes inferni circumdederunt me: præveneruntque me laquei mortis.
5 In tribulatione mea invocabo Dñm, & ad Deū meū clamabor: & exaudiet de templo suo vocē mea, & clamor me^a veniet ad aures ejus.
6 Commota est & contremuit terra: fundamenta montiū cōcussa sunt, & conquassata, quoniā iratus est eis.
7 Ascendit fum^o de naribus ej^o, & ignis de ore ej^o vorabit: carbones succensi sunt ab eo.
8 Inclinavit cœlos, & descendit: & caligo sub pedibus ej^o.
9 Et ascendit super cherubim, & volavit: & laptus est super pennas venti.
10 Posuit tenebras in circuitu sui tabulū: cribās aquas de nubib^o cœlorū.
11 Præ fulgore in conspectu ejus, succensi sunt carbones ignis.
12 Tonabit de cœlo Dñs: et excelsus dabit vocē suā.
13 Misit sagittas, & dissipavit eos, fulgur, & consumpsit eos.
14 Et apparuerunt effusiones maris, et revelata sunt fundamenta orbis, ab increpatione Dēi, ab inspiratione spiritū furoris ej^o.
15 Misit de excelso, & assumpsit me: & extraxit me de aquis multis.
16 Liberavit me ab inimico meo potentissimo, & ab his qui oderāt me: quoniā roborati sunt super me.
17 Prævenerūt me in die afflictionis meæ, & fuit^o ej^o Dñs firmamentū meū.
18 Et eduxit me in latitudinē: liberavit me, quia complacuit ei.
19 Retribuet mihi Dñs secundū justitiā meā: & secundū munditiā manuū meārū reddet mihi.
20 Quia cultodivi vias Dñi, & non egi impie, à Deo meo.
21 Omnia enim judicia ej^o in conspectu meo: & præcepta ejus non amovi à me.
22 Et ero perfectus cum eo: & cultodiam me ab iniquitate mea.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA:

1 Καὶ ἐλάλησεν Δαυὶδ τοῖς λόγοις τούτοις τῇ ᾠδῇ τῆς
2 νικήσεως, ὅτι κύριος ἐρρύσατο με ἐκ χειρὸς πάντων
3 τῶν ἐχθρῶν μου καὶ ἐκ χειρὸς Σαουλ· καὶ εἶπεν Δαυὶδ·
4 Κύριος στερεωμνιά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης
5 μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν· ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας
6 σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου καὶ καταφυγή μου σωτηρίας
7 μου, καὶ ἐξ ἀδικίας σώσεις με. Αἰνετὸν ἐπικαλῶ-
8 μαι κύριον, καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. Ἐκυκλώ-
9 σαν με κύματα θανάτου, χειμάρροι ἀνομίας ἐξεφόβησάν
10 με· ὠδῖνες ἅδου περιεκύκλωσάν με, προέφθασάν με παγίδες
11 θανάτου. Ἐν τῇ θλίψει μου ἐπικαλέσομαι κύριον καὶ πρὸς
12 τὸν θεόν μου κεκράξομαι· καὶ εἰσακούσεται ἐκ ναοῦ αὐτοῦ
13 φωνῆς μου, καὶ κραυγή μου εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.
14 Καὶ ἐσείσθη καὶ ἐτρόμαξεν ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ
15 ἐσαλεύθη καὶ ἐταράχθη, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς. Ἀνέβη καπνὸς
16 ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξεπορεύετο·
17 κόρακες ἐξεκαύθησαν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ κατέκλινεν οὐρανοὺς καὶ
18 κατέβη, καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπεκάθισεν ἐπὶ
19 χερουβὶν καὶ ἐπετάσθη, καὶ ἐφάνη ἐπὶ πτερύγων πνεύματος.
20 Καὶ ἔθετο σκότος κρυφαῖον αὐτοῦ· κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ,
21 σκότος ὑδάτων, ἐνσκοτωσία ἐν νεφέλαις τοῦ ἀέρος. Ἀπὸ τῆς
22 φωτεινότητος ἐνώπιον αὐτοῦ ἐξεκαύθησαν ἄνθρακες πυρός.
23 Ἐξέστησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος, καὶ ὑψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ.
24 Καὶ ἀπέστειλε βέλη, καὶ διεσκόρπισεν αὐτούς· καὶ ἀστραπὰς
25 πολλὰς, καὶ ἐξέστησεν αὐτούς. Καὶ ὤφθησαν ἀφεδρῶνες ὑδάτων,
26 καὶ ἐφανερώθησαν θεμέλιοι οἰκουμένης ἐν τῇ ἐπιτιμήσει κυ-
27 ρίου, ἀπὸ πνοῆς πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ. Ἀπέστειλεν ἐξ ὕψους
28 λαβὼν με, ἀνέλαβεν με ἐκ πολλῶν ὑδάτων. Ἐῤῥύσατό με ἐξ
29 ἐχθρῶν μου ἰσχυροτάτου, καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐκρατύνθη-
30 σαν ὑπὲρ ἐμέ. Προεφθάσαν με ἐν ἡμέρᾳ συντριβῆς μου· καὶ
31 ἐγένετο κύριος στηριγμός μου. Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυ-
32 σμόν, καὶ ἐῤῥύσατο με, ὅτι ἐβουλήθη μου. Ἀνταποδώσει μοι
33 κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα
34 τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι· ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυ-
35 ρίου, καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. Ὅτι πάντες οἱ κρί-
36 σεις αὐτοῦ ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστη-
37 σαν ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος αὐτῷ, καὶ φυλάξομαι
38 ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. Καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν
39 δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου
40 ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ὅτι κεκράξομαι πρὸς κύριον,
41 καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι. Ὅτι ἐκρατύνθη ἐπ' ἐμὲ
42 ἔλεός σου, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκόν σου ἐπιστρέψω με, ὅτι ἐκρατύνθη
43 ἐπὶ τὸν οἶκόν σου. Ἐγὼ ἐξολεθρεύσω αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν γῆς,
44 ὡσεὶ πηλὸν ἐκτρίψω αὐτοὺς καὶ ἐκθλίψω αὐτοὺς ὡσεὶ πηλὸν
45 ἐν τῇ ὁδῷ. Ἐὰν ἀντιστῇ μοι λαός, φυλάξεις με εἰς κεφαλὴν
46 ἐθνῶν· λαὸς οὐκ ἔγνω μοι, ἐδουλώθησάν μοι· υἱοὶ ἀλλογενεῖς
47 ὑπήκουσάν μοι· υἱοὶ ἀλλογενεῖς ἐπαλαιώθησαν, καὶ ἐκλάνθα-
48 νον ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός
49 μου, καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ὁ θεὸς ὁ διδοὺς
50 ἐκδικήσεις μοι, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπὸ τὴν χεῖρά μου· ὁ ἐξαγαγὼν
51 με ἐξ ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν ἐπεγειρόντων με ὑψώσεις με·
52 ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδικίας ῥύσῃ με. Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι,
53 κύριε, ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.

Versio CHALDAICA Targum JONATHAN.

1 ואמר דוד יתושבחתא הדא לקדם יי ביום דשיזבה יי ית דוד מן ידא דכל בעלי דבבוהי ומן ידא דשאול
2 ואמר דוד יי תקיפי ומרי ומשיזבי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי מגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
3 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
4 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
5 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
6 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
7 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
8 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
9 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
10 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
11 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
12 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
13 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
14 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
15 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
16 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
17 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
18 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
19 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
20 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
21 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
22 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
23 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
24 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
25 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
26 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
27 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
28 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
29 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
30 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
31 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
32 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
33 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
34 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
35 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
36 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
37 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
38 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
39 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
40 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
41 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
42 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
43 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
44 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
45 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
46 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
47 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
48 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
49 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
50 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
51 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
52 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי
53 ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי ומגנא דמן קדמוהי אתגרי ובה אתגרי

Paraph. Chald. Versio Latina.

1 Et dixit: Dñs firmitudo mea & fiducia mea, & liberans me. Dominus cui
2 complacitum est in me, applicuit me ad timorem suum, & firmitudo mea, quòd
3 ab-ante ipsum data fit mihi firmitas & liberatio ad superandum auctores
4 inimicitiarum mearum; fiducia mea, quòd super verbum ejus confido in
5 tempore angustiæ, protegens me ab auctoribus inimicitiarum mearum, &
6 qui dixit, quòd exolleret cornu meum in liberatione sua; *fulciet meum*
7 *meum, quòd* fuit dictum ejus fullentaculum mihi quando fugiebam ante
8 persecutores meos; *liberatio mea* de auctoribus inimicitiarū mearum, &
9 etiam de manu omniū raptorū eripuit me. *Dixit David*, In laude oro ante
10 Dñm, qui in omni tempore de auctoribus inimicitiarum mearū liberavit
11 me. Quia circumdedit me angustia tanquā muletæ quæ fedit in fella pur-
12 turientis, & virtus non illi est ad parienduū, *effugit ut periculū mortis*:
13 multitudo peccatorū territat me. Castra improborū obsederunt me, anici-
14 paverunt me qui armati erant vasis occisionis. *Dixit David*, Quando an-
15 gustia erat mihi, ego orabā ante Dñm, & ante Deū meū ego deprecabar;
16 & accepiebat de templo suo orationē meā, & postulatio mea ab-ante ipsū
17 *fulta est*. Et commota est & tremefacta terra, fundamenta cœlorū cœpave-
18 rūt, et dejecta sunt, quia gravis erat indignatio ej^o. Ascendit *superbia Phar-*
19 *ghonis improbi ficut fum^o cor ejus, ideo misit indignationē ej^o*, sicut ignis com-
20 ligniis fcabellū ante eū. Et revelat^o est in fortitudine fua sup *Cherubin cele-*
21 *res*, & deduxit in fortitudine fup alas venti. *Et* posuit magestatē fuā in ob-
22 scuritate nubis gloriā circū fe, descendere faciēs aquas fortes de multitudine
23 nubiū *velut ignis in celsitudine mundi*. A fulgore gloriæ ej^o candent cœli cœlo-
24 rū, increpatio ej^o sicut carbones ignis, *succensi fu ejū dilīta* ejus. Tonavit de
25 cœlo Dñs, & altissim^o extulit dictū suū. Et misit plagas fuas ficut jacula, & ex-
26 pertit illos fulgura, & conturbavit eos. Et visæ sūt profundū maris, & fu-
27 ret revelata fūt fundamenta orbis, in increpatione ante Dñm, à dicto validō
28 indignationis ej^o. Misit prophetas suos rex fortis qui feder in fortitudine
29 celitudinis: egubernavit me, eripuit me de gentibus multis. Eripuit me de
30 inimicis meis, quia prævaluerant in me de auctoribū^o inimicitiæ meæ, quia
31 fortificati fuerant super me. Anticipaverunt me in die migrationis meæ, at
32 fuit dictū Dñi fullentaculū mihi. Et eduxit in latitudinē me, eripuit me, &
33 complacuit ibi in me. *Dixit David*, Retribuit mihi Dñs secundū me-
34 ritū meū, et justa puritatē manuū mearū redidit mihi. Quia cultodivi vias
35 quæ rectæ sunt ante Dñm; & non ambulavi in improbitate ante Deū meū.
36 Quia omnia judicia ej^o revelata apud me ad faciendū ea, & fœdera ejus;
37 non recessi ab eis. Et fui perfectus in timore ejus, & cultodivi animam meam à peccatis.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 Ac dixit; Diligam te Domine fortitudo mea,
2 & fiducia mea; Domine robur meum, asylum
3 meum, & ereptor meus; Mi Deus fortissime,
4 in quo collocata est spes mea, fustultor meus,
5 & cornu salutis meæ; confugium meum. Libe-
6 rans me ab iniquis, & salvator mi gloriosis-
7 sime. Invocabo Dominum, & ab inimicis
8 meis servabor. Quoniam circumdederunt me
9 dolores mortis, & torrentes iniquorum con-
10 turbaverunt me; Funes inferni cinxerunt me,
11 & præverterunt me laquei mortis; In cala-
12 mitate mea Dominum vocavi, & ad Deum
13 meum clamavi, & audivit vocem meam de
14 templo suo, & clamor meus in conspectum
15 ejus, imò in aures ejus intravit. Et conturba-
16 ta est ac tremuit terra, & fundamenta mon-
17 tium concussa & fissa sunt, eò quòd iratus
18 est eis. In ira ejus fumus ascendit, & ignis ex
19 ejus vultu exarsit, & carbones ex eodem in-
20 censi sunt. Inclinavit cœlum, ac descendit
21 cum caliginibus sub pedibus suis. Et ascendit
22 super Cherubim ac volavit, volavitque super
23 alas venti. Collocavit tenebras in latibulo
24 suo, & vallavit eum tabernaculum suum; te-
25 nebræ aquarum *cbscure fuerunt* in nubibus aëris
26 ex fulgore tabernaculi ejus. Vertit nubes suas
27 in grandinem & carbones ignis. Tonuit in
28 cœlo Dominus, et Altissimus edidit vocem
29 suam, grandinem, et carbones ignis. Emisit
30 sagittas suas, et dissipavit eos; fulgura mul-
31 tiplicavit, et exagitavit illos. Appaiuerunt
32 fontes aquarum, et retecta sunt fundamenta
33 orbis à increpatione ita Domini, et ab an-
34 helitu flatus iræ tuæ. Misit ab alto, et accepit
35 me, extraxitque me ex aquis multis; Et eri-
36 puit me ab hostibus meis potentibus, et ab
37 osoribus meis qui me validiores erant, Qui
38 præverterant me in die calamitatis meæ: Sed
39 fuit mihi Dominus fulsultor, Et eduxit me ad
40 locum spatiosum, et eripuit me, quia gratus
41 fum ipsi. Et reprendit mihi Dominus juxta ju-
42 stitiam meā, et juxta puritatem manuum mea-
43 rum mihi reddidit: Observavi enim vias Do-
44 mini, nec rebellavi in Deum meum. Cuncta
45 enim judicia ejus ante me fuit, et leges ejus
46 non rejeci à me: Sed fui cum eo sine labe,
47 et cavi mihi à peccatis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 Dixit; Dilige te O Domine mi, quia tu
2 es robor meum, ; ; O Domine mi, fu-
3 tentia mea, & refugium meum, & re-
4 demptor meus ; Deus excelsus quem fpe-
5 ro, adjutor meus, & cornu falutis meæ,
6 & fustator mi & liberatis, & liberator
7 meus laudandus. Domino invoco, ut a
8 ab hostibus meis potentibus, et ab
9 osoribus meis qui me validiores erant, Qui
10 præverterant me in die calamitatis meæ : Sed
11 fuit mihi Dominus fulsultor, Et eduxit me ad
12 locum spatiosum, et eripuit me, quia gratus
13 fum ipsi. Et reprendit mihi Dominus juxta ju-
14 stitiam meā, et juxta puritatem manuum mea-
15 rum mihi reddidit: Observavi enim vias Do-
16 mini, nec rebellavi in Deum meum. Cuncta
17 enim judicia ejus ante me fuit, et leges ejus
18 non rejeci à me : Sed fui cum eo sine labe,
19 et cavi mihi à peccatis.

Versio VULGATA LATINA.

15 Et retituet mihi Dominus fecundùm justitiam meam: et fecundùm munditiam manuum mearum, in conspectu oculorũ
16 suorum. Cum sancto sanctũ e-
17 ris: & cum electo electus eris: & cum perverso pervertẽris. Et populũ pauperẽ salvum facies: oculisq;
18 tuis excelsos humiliabis. Quia tu lucerna mea, Dñe: et tu, Dñe,
19 illuminabis tenebras meas. In te enim currã accinctus: in Deo meo transiliã murũ. Deus, im-
20 maculata via ejus, eloquiũ Dñi igne examinatum: fcutũ est omnium sperantium in se. Quis
21 est Deus præter Dñm: & quis fortis præter Deũ nostrũ? Deus qui accinxit me fortitudine: & complanavit pfectã viam meã.
22 Coæquans pedes meos cervis, et sup excelsa mea statuens me.
23 Docens manũ meas ad prælium, & componens quasi arcũ æreũ brachia mea. Dediſti mihi clypeũ salutis tuæ: & manſue-
24 tudo tua multiplicavit me. Dilatabis gressũ meos sub me: et non deficient tali mei. Per-
25 sequar inimicos meos, & conteram: & non convertar donec consumã eos. Consumãn eos
26 & confringam, ut non confurgant: cadent sub pedibus mei.
27 Accinxisti me fortitudine ad prælium: incurvásti resilientes mihi sub me. Inimicos meos
28 dediſti mihi dorsum: odientes me, & diſperdã eos. Clamabũt, & non erit qui salvet: ad Dñm,
29 & non exaudiet eos. Delebo eos ut pulverẽ terræ: quasi lutum platearum comminuã eos
30 atque confringã. Salvabis me à contradictionibus populi meũ: custodies me in caput Gentũ:
31 populus, quem ignoro, servient mihi. Filii alieni resistent mihi. audita auris obedient mihi.
32 Filii alieni defluxerunt, & contrahentur in angustiis suis. Vivit Dñs, & benedictũ Deũ me:
33 et exaltabitur Deũ fortis salutis meæ. Deus qui das vindictas mihi, & deijcit populos sub
34 me. Qui educis me ab inimicis meis, & à resistentibũ mihi eleva me: à viro iniquo liberabis me.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

15 Καὶ ἀποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην
μου, καὶ κατὰ καθαριότητα τῶν χειρῶν μου (α)
16 ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου ἔσῃ
17 ὅσιος, καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τελεσθήσῃ· καὶ
μετὰ ἐκλεκτῶν ἐκλεκτὸς ἔσῃ, καὶ μετὰ στρεβλοῦ
18 στρεβλωθήσῃ. Καὶ τὸν λαὸν τὸν πένητα σώσεις, καὶ
ὀφθαλμοὺς ὑπὲρ μετεώρων ταπεινώσεις. Ὅτι
19 σὺ μου τὸ λύχνιόν ϕς, κύριε, (β) κύριος ὁ θεὸς
20 μου μακαρίσει τὸ σκότος μου. Ὅτι ἐν σοὶ ϕυγὼν
σεσωσμένος· καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.
21 Ὁ θεός, ἀμώμητος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὸ ῥῆμα (γ) κυρίου πεπυρωμένον· ὑπερασπιστὴς ἐστὶ πάντων τῶν ἐλπιζόντων
22 ἐπ' αὐτόν. Τίς ἰσχυρὸς πλὴν κυρίου καὶ
τίς κλῖνος ἰσχυρὸν πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν; Ὁ ἰσχυρὸς
ὃν ἐ κραταιώσας μου δυνάμει, καὶ (δ) ἐδωρήσατο
23 τὴν ἀμωμίαν τῇ ὁδῷ μου. Τιθεὶς τοὺς πόδας
μου ὡς ἐλάφου, καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με.
24 Διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον, καὶ κατ-
ἀξας τόξον (χ) χαλκοῦν ἐν βραχίονί μου.
25 Καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου·
(ε) καὶ ἡ δεξιά σου ἐ κατεδίωξέ με. Ἐπλάτυνας τὰ βήματά μου ὑπὸ τὰς κνήμας μου.
26 Καὶ οὐ κ ἐσαλεύθησαν τὰ ἴχνη μου. Διώξω
τοὺς ἐχθρούς μου, (ϕ) καὶ ἀϕανιῶ αὐτούς, καὶ οὐκ ἀνα-
27 στρεϕήσομαι ἕως τοῦ συντελεσθῆναι αὐτούς. (η) Καὶ
συντελέσω αὐτοὺς, καὶ συνθλάσω αὐτοὺς, καὶ οὐ μὴ
ἀναστῶσι· καὶ πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Καὶ ἐνεδύσω με δυνάμει
εἰς πόλεμον, κάμψεις τὸς ὑπεναντίους μοι
28 ὑποκάτω μου. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκας μοι
νώτους, τοὺς μισοῦντάς με, καὶ ἐξολεθρεύσω τοὺς
29 μισοῦντάς με. Καὶ κεκράξονται, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ σώζων· πρὸς κύριον, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ αὐτῶν.
30 Καὶ ἐξαλοιϕήσω αὐτοὺς ὡς κόνιν γῆς· ὡς πηλὸν ἐξαστραπῶ αὐτοὺς, καὶ ἀϕανιῶ αὐτοὺς.
31 Καὶ ῥύσῃ με ἐκ μάχης λαοῦ, φυλάξεις
με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν. λαὸς οὐκ (κ) ἔγνω
32 μοι δουλεύσει μοι. Υἱοὶ ἀλλόφυλοι ὑποκατακούσονταί μοι, εἰς ἀκοὴν ὠτὸς (ζ) ὑπακούσ. μοι.
33 Υἱοὶ ἀλλόφυλοι παλαιωθήσονται, καὶ συνκλεισθήσονται ἐν τοῖς ἀϕανισμοῖς μου. Ζῶν κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός μου, καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου. (θ) Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς τὰς ἐκδικήσεις μοι, καὶ καταβιβάζων λαοὺς ὑπὸ τὴν ὑπόκρισιν μου.

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

Idcirco rependit mihi Dominus fecundùm justitiam meam & fecundùm puritatem manuũ mearum coram oculis ejus. Cũm bo-
26 no bonus eris, & cum viro integro integer eris. Cum electo electus eris, & cũm obliquè te geres. Tu enim populum pauperẽ fervabis, oculos autem elatos deprimes.
29 Tu illuminabis lucernam meam, Dominus Deus meus illustrabit tenebras meas. Nam p
30 te curram adversũs turmam, & per Deum meum transiliam murum. Dei via est inmaculata, eloquium Domini purgatissimum, o-
31 pẽrens omnibus in eo confidentibus. Nullus est eum Deus præter Dominum, nec
32 est qui sit Potens, nisi Deus noster, Deus qui cinxit me robore, & reddidit immaculatãm viam meam: Fecit pedes meos quasi cervi-
33 nos, & super editum locum me constituit: Qui mantis meas ad bellum influxit, & fortitudinẽ reddidit quasi æreum arcuum brachia mea:
34 Et dediſti mihi clypeum salutis, & dextera tua fulciet me: & correptio tua emultiet me!
35 Dilatãsti gressũ meos subtus me, ne vacillarent vertebræ meæ. Persequar inimicos meos, & assequar illos, nec revertar donec ab-
36 sumam eos. Percutiam illos ita ut surgẽre nequeant, ſed cadant sub pedes meos. Ac-
37 cinges me robore in prælio, & insurgentes in me, subtus me prostrnes. Cervicem inimi-
38 corum meorum exposuiſti mihi, & odores meos, silentio involvam. Clamabunt ad Domũ-
39 minum, at non eos ſalvetur: rogabunt Dominum, at non respondebit eis. Communam eos tanquam pulverem contra faciem
40 venti, & velutì lutum plateranum conculcabo eos. Eripies me à contentionibus populi, conſtitues me caput gentium: Populus quem
41 non novẽram, ſervient mihi. Audiũt auris
42 obedient mihi, filii alienigenæ subdent ſe mihi. Filii alienigenæ continebunt ſe à vias
43 ſuis, & claudũtur. Vivat Dominus, & benedictus ſit roborator meus. Et exaltabũ-
44 tur ſe ſalvator meus, Deus qui concessiſti mihi vindictam, populus ſub me lubjecisti: Qui
45 me ab inimicis meis eripuiſti, ab his etiam qui insurgunt in me erue me, & à viris iniquis libera me.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * مجازاني الرب بيري وكمالتي بركة يدي امامه * ما لانك تكون مع الصالح
26 صالحا * ومع الرجل الخيب تكون مخيبا * ومع المنحب تكون منحبا * ومع المذوي
27 المعوج معوجا * من اجل انك تخلص الشعب المسكين * وتواضع الاعين المتعظمة * انت
28 تضيء سراجي يا ربي والاهي * يبك تضيء ظلمتي * لاني انا اقوى بك ان اسعى في طلب
29 المستبسين بك يا الاهي * وبقوتك اعبر السور * من اجل ان الله عدل لا عيب في طريقه *
30 قول الرب يحرب بالصدق * ناصر جميع المتوكلين عليه * لانه ليس الا الله غير الرب * وليس
31 منيع غير الاهنا * الله الهمني القوة من قبله * صير طريقي بلا عيب * وبث قدمي
32 وصلبها مثل رجل الايل * وقامني اربع المواضع * علم يدي القتال * وشد ذراعي مثل
33 قوس النحاس * دفع الي ترس الخلاص * يمينك تعينني * وتواضعك يعظمني * وسعت خطاي
34 تحتي * ولم تصعف اقدامي * اطلب اعداي فادركهم * ولا ارجع حتى افنيهم * اريهم فلا يقدرون
35 ان يقوموا * بل يسقطون تحت قدمي * لانك تلهمني القوة في الحرب * وتصرع تحتي الذين
36 يقومون علي * وتلين رقاب اعدائي امامي * ويقوى حتى اصمت سائلي * يتكاوون الى الرب فلا
37 يكون لهم مخلص * يتطلبون الى الرب فلم يستجب لهم * اذريهم مثل التراب الذي يذريه
38 الرياح * واسحقهم كما يداس الزرع في الشكك * تخبيني من احكام الشعب * وتصيرني راسا للشعوب *
39 يخدمني الشعب الذي لا اعرفه * يسمعون قولي ويطيعون الابناء الغرباء * تمسخ ابناء الغرباء
40 عن طريقهم * ويعمون عن سبلهم * تبارك الله الحي الذي يقويني * اعظم الله المخلص *
41 * الهي الذي انتقم لي * صير الشعوب حولي خاضعين * نجاني من اعدائي * وترفعني على
42 الذين قاموا علي * انقذني من الرجال الاثمة *

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

25 ܡܫܠܡܢܝ ܡܪܝܐ ܠܦܪܣܬܝ ܠܝ ܟܠܝܬܝ ܠܩܒܠ ܝܕܝ ܩܕܡ ܥܝܢܘܗܝ ܠܥܡ ܩܕܝܫܐ ܬܬܩܕܫ ܠܓܒܪܐ
26 ܫܠܡܐ ܬܬܫܠܡ ܠܓܒܪ ܒܚܝܪ ܬܬܒܚܪ ܥܡ ܡܦܬܠ ܬܬܦܬܠ ܠܡܫܬܥܐ ܬܦܪܩ ܠܥܝܢ ܪܡܝܐ
27 ܡܪܝ ܢܢܗܪ ܠܢܝܪܝ ܡܪܝ ܢܢܗܪ ܠܚܫܘܟܝ ܐܢܐ ܒܟ ܐܦܪܨ ܓܕܪ ܐܠܗܝ ܠܐ ܡܬܬܝܗ
28 ܕܐܠܗܐ ܕܝܠܢ ܡܫܪܐ ܕܝܠܝ ܡܫܪܐ ܕܐܠܗܢ ܕܝܠܢ ܡܫܪܐ ܕܐܠܗ

Versio VULG. LAT.

psallam tuo nomini & genti suæ in Domine tibi confitebor Propterea
50 עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּרָה׃
David suo sedis misericordiam faciens & fili regis filiorum Tuis
51 מִגְדֹּל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד׃
seculum in usque ejus semini & וְלִזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם׃

CAP. XXIII. כג

dixit & filii filius David Dixit novissima David verba hæc Et
1 וְאֵלֶּה דִבְרֵי דָוִד הָאַחֲרֹנִים נְאֻם דָּוִד בֶּן־יִשַׁי וְנְאֻם
gloria Jacobis & Jacob Dei sedet præcelsis confirmatus vir
הַגֶּבֶר הֻקַּם עַל מְשִׁיחַ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְנְעִים זְמִרוֹת
super ejus fœnus & me et locutus Domini Spiritus Israel
2 יִשְׂרָאֵל׃ רוּחַ יְהוָה דִּבֶּר־בִּי וּמִלֵּיהוּ עַל־
Israel pene est locutus mihi Israel Dixit Dei mea lingua
3 לְשׁוֹנִי׃ אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לִי דִּבֶּר צוּר יִשְׂרָאֵל
lux sicut Et Dei timens dominator justus pecunia in dominus
מֹשֵׁל בְּאָדָם צַדִּיק מֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹהִים׃ וּכְאוֹר
4 pluvia à splendore à desplicuit non mane : sol orietur matutina
בֹּקֶר יִזְרַח שֶׁמֶשׁ בֹּקֶר לֹא עֲבוֹת מִנֹּגַהּ מִמָּטָר
quia Deo cum mea domus sic non Quia terra de germen
דֶּשֶׁא מֵאָרֶץ׃ כִּי־לֹא־כֵן בֵּיתִי עִם־אֵל כִּי
5 custodium & omnibus in dispositum mihi posuit fœdi pactum
בְרִית עוֹלָם שָׂם לִי עָרוּךְ בַּכֹּל וְשָׁמוּר
facies germinate non quia voluntas omnis & res filius cuncta quoniam
כִּי־כָל־יִשְׁעִי וְכָל־חֵפֶץ כִּי־לֹא יַצְמִיחַ׃
sapient manu in non quia ergo universi nunc filius tanquam lubrici Et
6 וּבְלִיַּעַל כֻּלָּן סִירֵי כִלָּה כִּי־לֹא בְיָד יִקָּחוּ׃
igne et & sinces ligno & ferro replebitur eas in te igneris vir Et
7 וְאִישׁ יִגַּע בָּהֶם יִמָּלֵא בַרְזֶל וְעֵץ חֲנִית וּבָאֵשׁ
fortium nomina Iffi manifeste in comburentur comburendo
שָׂרֹף יִשְׂרְפוּ בַּשֶּׁבֶת׃ אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבֹּרִים
ipse sermonis caput sapiens fide in sedens David ipsi qui
8 אֲשֶׁר לְדָוִד יֹשֵׁב בַּשֶּׁבֶת הַתַּחְכְּמֹנִי רֹאשׁ הַשְּׁלִשִׁי הוּא
una vice in occisis octingentos super Hesiata Hadino
עֵדִינוֹ הַעֲצְנִי עַל־שְׁמֹנֶה מֵאוֹת חָלָל בַּפַּעַם אֶחָד׃
fortes tres inter Achoch filii Dodo filius Eleazar cum post Et
9 וְאַחֲרָיו אֶלְעָזָר בֶּן־דֹּדִי בֶן אֲחוֹחִי בַּשְּׁלֹשָׁה גִבֹּרִים
illic erant celsitis Philistæos in est prœlio assistendo in David cum
עִם־דָּוִד בְּחָרְפָם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיֵּאָסְפוּ שָׁם
fœnesis Ipse Israel viri ascendent & prœlium in
לַמִּלְחָמָה וַיַּעֲלוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל׃ הוּא קָם
10 adhærent & ejus manus stetit & rem ipse Philistin in prœcisit & וַיַּךְ בַּפְּלִשְׁתִּים עַד כִּי־יָעְתָה יָדוֹ
die in magnum salutem Dominus fecit Et gladium ad ejus manus
וַתִּדְבַּק יָדוֹ אֶל־הַחֶרֶב וַיַּעַשׂ יְהוָה תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם
ipsi illum ad eandem cum post reversus populus & illa
הַהוּא וְהָעָם יָשֻׁבוּ אַחֲרָיו אַךְ לְפַשֵּׁט׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Propter hoc confitebor tibi, Domine, in gentibus : & nomini tuo cantabo. Magnificans salutes regis fui, & faciens misericordiam christo suo David, et semini ejus in sempiternum.

MS.A. (κ) εστιχεις

Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομά σοι κύριε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. Μεγαλύνων (κ) τὰς σωτηρίας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαυὶδ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Καὶ ἔστιν αἱ λόγοι Δαυὶδ αἱ ἔσχατοι. πιστὸς Δαυὶδ υἱὸς Ἰεσσαὶ, καὶ πιστὸς (α) ἀνὴρ ὑψωθεὶς ἐπὶ χριστοῦ θεοῦ Ἰακὼβ (β) καὶ ἐπιφανὴς
2 ψαλμῳδὸς τοῦ Ἰσραήλ. Πνεῦμα κυρίου ἐλάλησεν ἐν ἐμοὶ, καὶ λόγος αὐτοῦ ἐπὶ
3 γλώσσης μου. Λέγει ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, Ἐμοὶ ἐλάλησεν (γ) φύλαξ δὲ Ἰσραὴλ αὐτὸς ἐστὶν. Εἶπον ἐν ἀνθρώποις, Πᾶς (δ) δικαιοκρίνων (ε)
4 φόβον κυρίου, Καὶ ἐν φόβῳ θεοῦ ἀκριβῶν δικαιοσύνας, ὡς φῶς ἡλίου τρεῖς ἀνατείλαντος πρωΐας, ὡς ἡ νὺξ οὐκ ἔσται ἀπὸ τῶν φωτῶν, καὶ ὡς ἀπὸ γῆς ἀνατείλαντος
5 ὑετοῦ. Οὐ γὰρ (ζ) οὕτως ἡ οἰκία μου μετὰ τοῦ θεοῦ μου, ὅτι διαθήκην αἰώνιον (η) ἔθετό μοι ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσι με, καὶ φυλάσσοντα τὰς κρίσεις μου ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν. Ὅτι πᾶσα σωτηρία καὶ πᾶν θέλημα, ὅτι οὐ μὴ (θ) βλαστήσῃ ὁ παράδεισος. Ὅστερον ἀφεῖται ἐξωμολογήσεται (ι) ἀνὴρ ὁ κατάφυγος. Ὅστερον ἀφεῖται ἐξωμολογήσεται (ι) ἀνὴρ ὁ κατάφυγος.
6 Καὶ (κ) ἀνὴρ ὁ κατάφυγος ἐν αὐτοῖς (λ) ἀπὸ πάντας ἀνόμους, καὶ ἔσται ὡς ἀκάνθαι ἐξωσμένοι, καὶ ὡς ἀκάνθαι ἀκρόκλωνοι ἀνθρ.
7 Ἐάσον τὰ ἀνόμοις ἐν ἀνοσίοις (ε) ἀκανθῶν ἐν ἀνοσίοις ἐν ἀνοσίοις ἐν ἀνοσίοις

שמואל ב: כג

Pelistim fuit ædificatio & : Hararites Ahe filius Sammah eum posset Et
11 ואחריו שמה בן־אגא הרדי ויאספו פלשתים
lentium plena campi fuit ibi erat & : Pelistim
לחיה והיו־שם חלקת השדה מלאה עדשים
Tunc medio in Reiit Et . Pelistim fugabat & fugerat populus &
12 והעם נס מפני פלשתים: ויתיצב בתוך החלקה
filutem Dominus fecitque Pelistim percussit & ipse liberavit &
13 וילחמה ויך את־פלשתים ויעש יהוה תשועה
vicinorum & , capitibus triginta ex tres defenderunt Et magnam
גדולה: וחדרו שלשים מהשלשים ראש ויבאו
arma & : Hadullam spelunciam ad David ad messem ad
אל־קצין אל־דוד אל־מערת עדלם והחנה
, præsidio in tunc David Et . Rephaim valle in castrametatus Pelistim
14 פלשתים חנה בעמק רפאים: והוד אז במצודה
, David desideravit Et , Jechem-Beth tunc , Pelistim statu &
15 ומצב פלשתים אז בית לחם: ויתאוה דוד
qua Jechem-Beth cisterna de ejusque me potabit Quis : sit &
16 ויאמר מי ישקני מים מבור בית־לחם אשר
, Pelistim castrametatus in fortes tres irruperunt Et , porta in
בשער: ויפרצו שלשת הגבורים במחנה פלשתים
, porta in qua , Jechem-Beth cisterna de aquas haurient &
17 וישאבו־מים מבור בית־לחם אשר בשער
, eas bibere voluit non & , David ad attulerunt & , portæ vicinæ &
ויביאו אל־דוד ולא אבה לשתותם
Domine mihi Absit : dixit Et , Domino eas libavit &
ויסך אותם ליהוה: ויאמר חלילה לי יהוה
, fecerunt hæc tres fuit sanguinem Num : hoc me faciendo à
18 העשיתי זאת הדם האנשים ההלכים בנפשותם
, virorum tres fecerunt hæc , eas bibere noluit & , animarum periculum in bibam !
ולא אבה לשתותם אלה עשו שלשת הגבורים:
, David ad attulerunt & , portæ vicinæ & , Abisai frater
19 ואבישי אחי יואב בן־צרויה הוא ראש
, tres centos , frater fuit sanguinem fusitavit ipse & , trium
השלשה והוא עורר את־חניתו על־שלש מאות
, Ejus ipse manus tribus , Tres , tres inter nomen et Ex , erat & , ad usque & , occisorum , eis
חלל וילד שם בשלשה: מן־השלשה הכי נכבד
, pervenit non tres ad usque & , occisorum , eis erat &
20 והוא־היה להם לשר ועד השלשה לא־בא:
, populus multus , gesserat viri filius Jehoiadah filius Banaias Et
ובניהו בן־יהוידע בן־איש חי רב־פעלים
, ipse & , Moab leones ut fortes duos percussit ipse , Cabseel de
מקבצאל הוא הכה את־שני אריאל מואב והוא
, nivosi die in cisterna medio in leonem percussit & , descendit
21 ירד והבה את־האריה בתוך הבור ביום השלג:
manu in & , ipse fecit virum , Ægyptium virum percussit ipse Et
והוא־הכה את־איש מצרי איש מראה וביד
, lanceam rapuit & , virga in eum ut descendit & , lancea Ægyptii
22 המצרי חנית וירד אליו בשבט וינצל את־החנית
, Hæc , fuit lancea in eum interfecit & , Ægyptii manu de Benaiahu fecit
מיד המצרי והרגהו: אלה עשה בניהו
, fortes , tres inter nomen & , Jehoiadæ filius
23 בן־יהוידע ולו שם בשלשת הגבורים: מן־
, eum posuit & , pervenit non tres ad & , ipsum triginta
השלשים נכבד ואל־השלשה לא־בא וישימהו
, triginta inter Joab frater Hakael , filium audivit ad David
24 דוד אל־משמעתו: עשהאל אחי־יואב בשלשים
, Charadites Samma , Jechem-Beth Dodo filius Elchanan
אלחנן בן־דודו בית לחם: שמה החרדי
, Charadites Elica
25 אליקא החרודי:

Versio VULG. LAT.

11 Et post hæc, Semma filii Age de Arari : & congregati sunt Philisthiim in flatione : erat quippe ibi ager lente plenus. Cumque fugisset populus à facie Philisthiim, Stetit ille in medio agri, & cuitus est eum, percussique Philisthæos : & fecit Dominus salutem magnã. 13 Nec non & antè descenderant tres qui erant principes inter triginta, & veterant tempore messis ad David in speluncam Odollam : castra autem Philisthiorum erant posita in Valle gigantum. Et David erat in præsidio ; porrò statio Philisthiorum tunc erat in Bethlehem. Desideravit ergò David, & ait; O si quis mihi daret potum aquæ, de cisterna quæ est in Bethlehem juxta portam ! 17 Irruperunt ergò tres fortes castra Philisthiorum, & hauserunt aquam de cisterna Bethlehem, quæ erat juxta portam, & attulerunt ad David : at ille noluit bibere, sed libavit eam Domino, Dicens; Propitius sit mihi Dominus, ne faciam hoc : num sanguinem hominum illorum, qui profecti sunt, & animarum periculum bibam ! Noluit ergò bibere. Hæc fecerunt tres robustissimi. Abisai quoque frater Joab filius Saruiæ, princeps erat de triginta : ipse eli quevave hastam fusan contra trecentos, quos interfecit, nominatus in tribus, Et inter tres nobilior, eratque eorum princeps, fed usque ad tres primos non pervenerat. 19 Et Banaias filius Joiadæ viri fortissimi, magnorum opcrum, de Cabseel : ipse percussit duos leones Moab, & ipse defcendit, & percussit leonem in media cisterna in diebus nivis. 20 Ipse quoque interfecit virum Ægyptium, virum dignum spectaculo, habentem in manu hastam : itaque cùm defcendisset ad eum in virga, vi excussit hastã de manu Ægyptii, & interfecit eum hastã fuã. 21 Hæc fecit Banaias filius Joiadæ. Et ipse nominatus inter tres robustos, qui erant inter triginta nobiliores : verùmtamen usq; ad tres non pervenerat : fecitque eum fibi David auriculariam, à secreto. Asael frater Joab inter triginta, Elehanan filius patrui ejus de Bethlehem, Semma de Harodi, Elica de Harodi,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

11 (α) Καὶ μετ᾽ αὐτὸν Σαμμᾶς υἱὸς (γ) Ἀαὶ Ἀραρί· καὶ συνήχθησαν οἱ ἀλλόφυλοι εἰς
Ἀρεχαίου ὁ Χαρεθαῖος. καὶ ἦν ἐκεῖ μερὶς ἀγροῦ πλή-
ρης φακοῦ· καὶ ἔφυγε ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου τῶν ἀλλοφύλων. Καὶ ἐστάθη ἐν μέσῳ τοῦ
ἀγροῦ, καὶ ἐξείλατο αὐτὸν, καὶ ἐκάτεξε
τὸν ἀλλόφυλον. καὶ ἐποίησε κύριος (ο)
τρόπον μεγάλον. Καὶ κατέβησαν τρεῖς ἀπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ παρεγένοντο εἰς (λ)
Κατὰν πρὸς Δαυὶδ εἰς τὸ σπήλαιον (α)
Ὀδολλάμ· καὶ παρεμβολὴ (α) ἀλλοφύλων
καὶ παρεκάθεζον ἐν τῇ κοιλάδι. Δαυὶδ δὲ
ἦν ἐν τῇ ὀχυρῷ, καὶ τὸ στῆμα τῶν ἀλλοφύλων τότε ἐν Βηθλεέμ.
Καὶ ἐπεθύμησε Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Τίς ποτίσει
με ὕδωρ ἐκ τῶν λάκκων τῶν ἐν Βηθλεὲμ τῶν ἐν
τῇ πύλῃ; καὶ ἀθροίζουσι οἱ ἀλλόφυλοι τότε ἐν Βηθλεέμ. Καὶ διέβησαν οἱ τρεῖς δυνα-
τοὶ ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐν-
δόξουσιν ὕδωρ ἐκ τῶν λάκκων τῶν ἐν Βηθ-
λεὲμ τῶν ἐν τῇ πύλῃ· καὶ (β) ἔλαβον, καὶ
παρεγένοντο πρὸς Δαυὶδ, καὶ ἐκ βόλισεν
αὐτὸ· καὶ ἔσπεισεν αὐτὸ τῷ κυρίῳ, καὶ
ἔπεν, Ἱλεὼς μοι κύριε τὸ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· τὸν τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων,
οἱ αἷμα ἦν ἀνδρῶν τῶν ψυχῶν αὐτῶν;
καὶ οὐκ ἐβούλετο πιεῖν. Ἐν τοῖς δυνατοῖς τοῖς τρισὶ ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ
υἱὸς ἀνδρὸς δυνατοῦ πολλοὺς, καὶ οὗτος ἐγένετο ἐν τοῖς τρισὶ, καὶ οὐκ ἔστη ἕως τῶν
τριῶν τῶν πρώτων. Καὶ ἐστάθη ὁ Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ· καὶ
ἐπάταξε τὸν ἄνδρα τὸν Αἰγύπτιον, ἄνδρα ὡραῖον· καὶ ἐν χειρὶ ἔχων ἔγχος· καὶ κατέβη
πρὸς αὐτὸν ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἥρπασε τὸ ἔγχος τοῦ Αἰγυπτίου ἐκ χειρὸς αὐτοῦ· καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἐν τῷ ἐγχείρῳ αὐτοῦ. Ταῦτα ἐποίησε Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ· καὶ αὐτὸς ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ τοῖς δυνατοῖς. Καὶ ἐστάθη ὁ Δαυὶδ σπεῖρον ἐπὶ τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ· καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν Δαυὶδ ἀφὸς τὸν τῶν τῶν τῶ

שמואל ב׳ : כד

Abiezer Ahoachites Salmon Mebunnai Hiddai Hurai Hiraim Bahurim Shaalbonite Jashen Jonathan Shammah Ahiam Eliphelet Eliam Bathsheba Eliphelet Ahithophite Gilonite׃ הַחֶלֶד בֶּן־בַּעֲנָה הַחֲרוּשָׁתִי׃ מִבְּנֵי בִנְיָמִן מִן־גִּבְעַת שָׁאוּל׃ אֲחִיעֶזֶר הָעֲנָתוֹתִי׃ סַלְמוֹן הַחֻשָׁתִי׃ מַהְרַי הַנְּטֹפָתִי׃ חֶלֶד בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטֹפָתִי׃ בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־אִישׁ חַי רַב־פְּעָלוֹת מִקַּבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֶת־שְׁנֵי אֲרִאֵלֵי מוֹאָב וְהוּא־יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאַרְיֵה בְּתוֹךְ הַבּוֹר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃ וְהוּא הִכָּה אֶת־אִישׁ מִצְרַיִם אִישׁ מַרְאֶה וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית וְיָרַד אֵלָיו בְּשַׁרְבִיט וַיַּחֲטֹף אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ בַּחֲנִיתוֹ׃ אֵלֶּה עָשָׂה בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְלוֹ שֵׁם בְּשְׁלֹשֶׁת הַגִّבֹּרִים׃ הִנֵּה בַּשְּׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאֶל־שְׁלֹשֶׁת הַגִّבֹּרִים לֹא הִגִּיעַ וַיָּשֶׂם דָּוִד אֹתוֹ עַל־מִשְׁמַעְתּוֹ׃ אֵלִיעֶזֶר בֶּן־דֹּדוֹ בֵּית הַלַּחְמִי׃ שַׁמָּה הָרֹדִי אֱלִיקָא הָרֹדִי׃ חֶלֶץ הַפֶּלֶת אִירָא בֶן־עִקֵּשׁ הַתְּקוֹעִי׃ אֲבִיעֶזֶר הָעַנְתֹתִי סִבְּכַי הַחוּשָׁתִי׃ צַלְמֹן הָאֲחֹחִי מַהְרַי הַנְּטוֹפִתִי׃ חֶלֶד בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטוֹפִתִי׃ אִתַּי בֶן־רִיבַי מִגִּבְעַת בְּנֵי בִנְיָמִן׃ בְּנָיָה הַפִּרְעָתוֹנִי הִדָּי מִנַּחֲלֵי נָעַשׁ׃ אֲבִי־עַלְבוֹן הָעַרְבָתִי עַזְמָוֶת הַבַּחֻרִימִי׃ אֶלְיַחְבָא הַשַּׁעַלְבֹנִי בְּנֵי יָשֵׁן יְהוֹנָתָן׃ שַׁמָּה הָהֲרִי אֲחִיאָם בֶּן־שָׂרָר הָעֲרֹעֵרִי׃ אֱלִיפֶלֶט בֶּן־אַחַסְבַּי בֶּן הַמַּעֲכָתִי חֶפֶר הַמְּכֵרָתִי׃ אֲחִיָּה הַפְּלוֹנִי׃ חֶצְרוֹ הָעַרְאִי פַּעֲרַי הָעַרְבִּי׃ יִגְאָל בֶּן־נָתָן מִצּוֹבָא בֶּן־הַגְּרִי׃ צֶלֶק הָעַמֹּנִי נַחֲרַי הַבְּאֵרֹתִי נֹשֵׂא כְלֵי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃ עִירָא הַיִּתְרִי גָּרֶב הַיִּתְרִי׃ אוּרִיָּה הַחִתִּי כָּל־שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה׃

CAP. XXIV. כד

David conciliavit & Israel in ira contra numera & populum ad id suos Dominus ut Israel & Juda principem populi ad eos Dominus ut populum ad eos Dominus addit Et rursum ad Joab Dixit populum ad eos Dominus ut populum & populum

שמואל ב׳: כד

9 ויתן יואב את מספר מפקד העם אל המלך
ויהי־ישראל שמנה מאות אלף איש חיל שלף
חרב ואיש יהודה חמש מאות אלף איש׃ 10 ויך
לב־דוד אחר־כן מן־ספר את־העם ויאמר
דוד אל־יהוה חטאתי מאד אשר עשיתי ועתה
יהוה העבר־נא את־עון עבדך כי נסכלתי
מאד׃ 11 ויקם דוד בבקר ודבר־יהוה היה אל־גד
הנביא חזה דוד לאמר׃ 12 הלוך ודברת אל־דוד
לאמר כה אמר יהוה שלש אנכי נטה עליך בחר־
לך־ואעשה־לך׃ 13 ויבא־גד אל־דוד ויגד־לו
ואמר לו הבחנה לך שבע־שנים־רעב בארצך
אם־שלשה־חדשים נסך לפני־צריך והיו
שנה שלשת ימים דבר בארצך ועתה
דע וראה מה־אשיב שלחי דבר׃ 14 ויאמר
דוד אל־גד צר־לי מאד נפלה־נא ביד־
יהוה כי־רבים רחמיו וביד אדם אל־
אפלה׃ 15 ויתן יהוה דבר בישראל מהבקר
ועד־עת מועד וימת מן־העם מן
דן עד־באר שבע שבעים אלף איש׃ 16 וישלח
המלאך ירושלם לשחתה
ויהי המשחית ויראה יהוה וינחם על־הרעה
ויאמר למלאך המשחית
בעם רב עתה הרף ידך ומלאך יהוה
היה אל־גרן הארנן היבוסי׃ 17 ויאמר דוד אל־
יהוה בראתו את־המלאך המכה בעם ויאמר
אנכי חטאתי ואנכי העויתי ואלה הצאן מה־
עשו תהי־נא ידך בי ובבית אבי׃
18 ויבא גד אל־דוד ביום ההוא ויאמר לו עלה הקם
ליהוה מזבח בגרן ארנן היבוסי׃ 19 וישלם דוד
כדבר־גד אשר צוה יהוה׃ 20 וישקף
ארונה וירא את־המלך ואת־עבדיו עברים עליו
ויצא ארונה וישתחו למלך אפיו ארצה׃

Targum JONATHAN.

9 ויתיב יואב ית חשבון מנין עמא למלכא והוו ישראל תמני מאה אלפין גבר גבר שלף׃
10 ומתפאנש יהודה חמש מאה אלפין גברא׃ 11 ואתקיף לבא דדוד בגין דמנא ית עמא
ואמר דוד קדם יי חבית לחדא ית חובי דעבדית ברם כדון יי אעבר כען ית חובא דעבדך ארי
אסתכלית לחדא׃ 12 וקם דוד בצפרא ואתתיב נבואה מן קדם יי הוה עם ד׳ נביא אתיא דדוד
לאמר׃ 13 אזיל וחמלל עם דוד קדמן אמר ד׳ חדא מתלת אנא רמי עליך בחד דתרין מדינין
דאעביד לך׃ 14 ואתא גד לות דוד ואמר ליה הן תיתון לך שבע שנין בגלות בארעך
אם תתרחון תלתה ירחין קדם סנאך ורדיף לך ואם תהון עריק קדם סנאך ורדיף לך תלתה יומין מותא
בארעך ודע ותיב מה אתיב שליחי פתגמא׃ 15 ואמר דוד לגד עקתא לי לחדא מתחמה
ונפל בידא דמימרא ארי אדיר טגיאין דרחמוהי ובידא דאנשא לא אתמסר׃ 16 ואתא
מלאך מעדן דמתבנים תמידא ועד דמתסק ומתן מן עמא מדן ועד באר שבע שבעין
אלפין גברא׃ 17 ואמר דוד בדמתנבא ית מלאכא דמחי בעמא אמר הא אנא חבית
ית מלאכא דמחבל בעמא אמר הא אנא חבית
ואלין אלין מה עבדו מה עבדו חובין כען בחיתך בי ובבית אבא׃
18 ואתא גד לות דוד ביומא ההוא ואמר ליה סק אקים קדם יי מדבחא בבית אורי דארונה׃
19 וסליק דוד כפתגמא דגד כמא דפקיד יי׃ 20 ואסתכל ארונה וחזא ית מלכא ית
עבדוהי עברין עליהי ונפק ארונה וסגיד למלכא אפוהי על ארעא׃

Versio VULG. LAT.

9 Dedit ergo Joab numerum descriptionis populi regi, & inventa sunt de Israel octingenta millia virorum fortium, qui educerent gladium: & de Juda quinginta millia pugnatorum. 10 Percussit autem cor David ei, postquam numeratus est populus: & dixit David ad Dominum, Peccavi valde in hoc facto: sed precor, Dñe, ut transferas iniquitatem servi tui, quia stulte egi nimis. Surrexit itaque David mane, & fermo Domini factus est ad Gad prophetam & Videntem David, dicens, 12 Vade, & loquere ad David; Hæc dicit Dominus, Trium tibi datur optio, eligite unum quod volueris ex his, ut faciam tibi. 13 Cúmque venisset Gad ad David, nuntiavit ei, dicens; Aut septem annis venice tibi fames in terra tua: aut tribus mensibus fugies adversarios tuos, et illi te persequentur: aut certè tribus diebus erit pestilentia in terra tua. Nunc ergò delibera, & vide quem respondeam, ei qui me mitit. 14 Dixitque David ad Gad, Coarctor nimis: fed melius est ut incidam in manus Domini (multæ enim misericordiæ ejus) quàm in manus hominum. 15 Immisitque Dominus pestilentiam in Israel, de mane usque ad tempus constitutum: & mortui sunt ex populo, à Dan usque ad Bersabee, septuaginta millia virorum. 16 Cúmque extendisset manum suam Angelus Domini super Jerusalem ut disperderet eam, misertus est Domin super afflictione: & ait Angelo percutienti populum, Sufficit: nunc continè manum tuam. Erat autem Angel Domini juxta aream Araunæ Jebusæi. 17 Dixitque David ad Dominum, cùm vidisset Angelum cædentem populum; Ego sum qui peccavi, ego iniquè egi: illi qui oves sunt, quid fecerunt? vertatur, obsecro, manus tua contra me, & contra domum patris mei. 18 Venit autem Gad ad David in die illa, & dixit ei; Ascende, & confitiue altare Domino in area Araunæ Jebusæi. Et ascendit David juxta sermonem Gad, quem præceperat ei Dominus. 19 Conspiciéntque Areuna, animadvertit regem & servos ejus transire ad se: Et egressus adoravit regem prono vultu in terram,

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ ἔδωκεν Ἰωὰὶ τὸ ἀριθμὸν τῆς ἐπισκέψεως
τοῦ λαοῦ τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐγένετο Ἰσραὴλ,
ὀκτακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν δυναμεῖς
σπωμένων ῥομφαίας. καὶ ἀνὴρ Ἰούδα, πεντα-
κόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν μαχηταί. 10 Καὶ ἐπά-
ταξε καρδίαν Δαυὶδ αὐτὸν μετὰ τὸ ἀριθμῆσαι
τὸν λαόν. καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς κύριον, Ἡμάρτηκα
σφόδρα (α) ὃ ἐποίησα τὸν λόγον τοῦτον. καὶ νῦν,
κύριε, ἀφελοῦ τὴν ἀνομίαν τοῦ παιδός σου, ὅτι ἐμωρά-
νθην σφόδρα. 11 Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ τὸ πρωΐ. καὶ
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Γὰδ τὸν προφήτην
τὸν (β) ὁρῶντα, λέγων, Πορεύθητι, καὶ λάλησον
πρὸς Δαυὶδ, (γ) λέγων, Τάδε λέγει κύριος, Τρία
ἐγὼ ἐπιφέρω σοι· ἕλεσθαι σε (δ) ἑαυτῷ ἕν τούτων,
καὶ ποιήσω σοι. 12 Καὶ ἦλθε Γὰδ πρὸς Δαυὶδ τὸ πρωΐ. καὶ
εἶπεν αὐτῷ ἐν ἐξ αὐτῶν, ἢ πόσον σοι. Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς
Γὰδ, Πολὺ σφόδρα ἐστὶν ἡμῖν· ἐὰν δὲ πεσεῖν εἰς
χεῖρας κυρίου, ὅτι πολλὰ αἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ· καὶ
ἐὰν εἰς χεῖρας (ε) ἀνθρώπων μὴ πεσεῖν με. 13 Καὶ
ἔστησεν κύριος πρωΐας ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἕως τοῦ
ὁρίου· καὶ ἐξέπεσεν ἐν τῷ λαῷ, (ζ) ἀπὸ Δὰν ἕως
Βηρσαβεὲ ἑβδομήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν. 14 Καὶ
ἐξέτεινεν ὁ (ζ) ἄγγελος τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
Ἰερουσαλὴμ τοῦ διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ ἐπαρεκάλεσεν
κύριος ἐπὶ τῇ κακίᾳ, καὶ εἶπεν τῷ ἀγγέλῳ τῷ
(η) ἀπολλύοντι, Ἱκανὸν νῦν ἀνάπαυσον τὴν χεῖρά σου.
καὶ ἄγγελος κυρίου ἦν παρὰ τὴν ἅλωνα Ορνα τοῦ
Ιεβουσαίου. 15 Καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς κύριον, ἰδοὺ
ἐγὼ ἡμαρτηκὼς καὶ ἐγὼ ἐπονηρευσάμην· καὶ οὗτοι
τί ἐποίησαν; ἔστω δὴ ἡ χεὶρ σου ἐν ἐμοὶ, καὶ
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. Καὶ εἶπεν Γὰδ
πρὸς Δαυὶδ λέγων, Ἀνάβηθι, οἰκοδόμησον τῷ κυρίῳ
θυσιαστήριον ἐν τῇ ἁλωνᾷ τοῦ Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου.
16 Καὶ ἀνέβη Δαυὶδ κατὰ τὸ λόγον Γὰδ, καθὼς
ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. 17 Καὶ ἐπιβλέψας Δαυὶδ
τὸν Ορνα, καὶ ἰδὼν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρερχομένους ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐξελθὼν Ορνα, καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

MS.A. (α) ἐπ' ἐσχάτων τὸ ῥῆμα τοῦτο. νῦν κύριε παρελθεῖν τὸν (β) ὁρῶντα τὸν Δαυὶδ, λέγων, (γ) λέγων, Τάδε ἐγὼ (δ) ἐπιτρέψαι σοι, ἢ ἕνα αὐτῷ, ἐπελθὼν ἐπὶ σοῦ (ε) ἐν χερὶ (ζ) Δαυὶδ τὸν (η) ἐν Ἰσραὴλ θάνατον ἀπὸ (θ) τοῦ ἀρίστου. (ι) ἐν τῇ Ἰούδᾳ, ἕως (κ) ἐπὶ τὸν (λ) ἐπὶ τὸν (μ) ἐν τῷ ἀγρῷ τοῦ Ορνα τοῦ Ιεβουσαίου. (ν) ἄγγελος (ξ) ἐν τῷ (ο) Πολὺν, ἔστι (π) ἐπὶ τὸν (ρ) ἄγγελον τοῦ (σ) ἀπολλύοντα. (τ) ἐν τῷ (υ) ἄφωνον

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

9 Atque Joab numerum & summam populi ad regem tuerunt autem numeri domûs Israelis octingenta millia virorum robore præditorum, stringentium gladium: & hominum Juda fuerunt quinginta millia virorum. 10 Fuit autem David animo turbatus postquam numeráffet populum, aitq; David coram Domino, Peccavi in eo quod feci, idéque te deprecor; multum enim offendi. Cúmque manè præsurrexisset David, fáctum est verbum Domini ad Gad prophetam, dictúmque fuit illi; 12 Vade dictum Davidi, Sic ait Dominus, Tria mala tum tibi illatura, eligè tibi *quod ex his* tibi faciam. Veniens itaque Gad ad David, dixit, Prima plaga quæ tibi eventura est (eligè tibi) erunt septem anni famis in terra tua; vel tribus mensibus deprimêris coram inimico tuo, ipsíque te persequetur; vel ut sit tribus diebus mortalitas in terra tua. Vide modò quod respondíum reddas ei qui me miláde. 14 Respondens David ait ad Gad prophetam, Vehementer angor: consultius est nobis cruciari manibus Domini Dei nostri, quia multæ sunt miserationes ejus, quàm humanâ manu cruciari, tutúlit ergo Dás mortalitatem in Israelem à mane usque ad horam lextam, & mortui sunt à Dan usq; ad Bir-sebaa septuginta milia virorum. Extendítque manum suam Angelus contra Jerusalem, ut vastaret eam; sed compeccut Dominus Angelum mortis, qui populum occidebat, dixitque ad eum; Sat occidisti, contrahe modò manum tuam. Subsistente igitur Angelo Domini prope aream Aran Jebusæi, Dixit David coram Domino, cùm vidisset Angelum qui populum trucidabat, respondit *inquam* & ait ad Angelum illum, Si ego peccavi & iram excitavi, oves ille innocentes quid fecerunt? fit manus tua in me & in domum patris mei. Et venit Gad prophetas ad Davidem eodem die, & ait illi; Ascende, ædifica altare Domino in area Aran Jebusæi. Cúmque ascendíffet David juxta verbum Gad, prout loquutus fuerat ei Dominus, Conversus Aran vidit regem David & servos ejus transeuntes per viam, & corruens Aran adoravit in faciem suam super terram,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 وجاوا بعدد الشعب وهسابهم الى الملك وكان عدد بني اسرايل ثماني مايه الف رجل بطل
يضربوا بالسيف وعدد بني يهودا خمسه مايه الف رجل * فاعتم داود عما سكنه من بعد عدد
10 الشعب وقال داود امام الرب اسات فما صنعت اطلب اليك واقول اني قد اسات جدا * فلما
11 اصبح داود ادلج باكرا فوجي الله الى جاد النبي وقال له * انطلق الى داود وقل له هكذا يقول
12 الرب اني مبرل بك ثلاث بلايا فاختر منها ما احببت فاصنع بك * فلما جاد الى داود وقال له *
13 اول ءافه تنزل بك اما ان يكون جوعا في الارض سبع سنين * واما تدفع الى اعدايك
فعدوك يلحقك واما ان يكون موت سكنه في الارض
14 ثلاثه ايام * فانظر الان اي جواب تردّ على الذي ارسلني اليك * اجاب داود الملك وقال بحاله
البتي قد صار في الامر جدا * ولكن خير الامور ان يكون الله ربنا يتولى ادبنا * فانه عظيم
15 الرحمه * ولا ندفع في ايدي الناس ليعذبونا * فسلط الرب الموت في بني اسرايل من يكون
في الى سبت ساعات من النهار فمات منهم من دان الى بير سبع سبعون الف رجل * ومد ملك
16 الموت يده الى اورشليم ليخربها * فمنع الرب ملاك الموت الذي كان يقتل الشعب وقال له * قد
اكتفى من الموتى * فكف * وكان ملاك الرب قايما عند بيدر اران اليبوسي * فقال داود امام
17 الرب حين ملاك الموت يقتل الشعب * فكلم داود ذلك الملاك وقال له * ان كنت انا اسات واجرمت
فما ذنب هولاء الذين يسهون الهنم المتواضعة * مد يدك الي والى بيت ابي * فجاء جاد النبي
18 في ذلك اليوم الى داود وقال له * اصعد فابني مذبحا للرب في بيدر اران اليبوسي * فصعد داود
19 عن قول جاد كما قال له الرب * فاقبل اران اليبوسي * فنظر داود الملك وعبيده مقبلين اليه
20 في الطريق فخر اران ساجدا على الارض امام الملك *

Targum JONATHAN.

9 ויתיב יואב ית חשבון מנין עמא למלכא והוו ישראל תמני מאה אלפין גבר גבר שלף׃
10 ומתפאנש יהודה חמש מאה אלפין גברא׃ 11 ואתקיף לבא דדוד בגין דמנא ית עמא
ואמר דוד קדם יי חבית לחדא ית חובי דעבדית ברם כדון יי אעבר כען ית חובא דעבדך ארי
אסתכלית לחדא׃ 12 וקם דוד בצפרא ואתתיב נבואה מן קדם יי הוה עם ד׳ נביא אתיא דדוד
לאמר׃ 13 אזיל וחמלל עם דוד קדמן אמר ד׳ חדא מתלת אנא רמי עליך בחד דתרין מדינין
דאעביד לך׃ 14 ואתא גד לות דוד ואמר ליה הן תיתון לך שבע שנין בגלות בארעך
אם תתרחון תלתה ירחין קדם סנאך ורדיף לך ואם תהון עריק קדם סנאך ורדיף לך תלתה יומין מותא
בארעך ודע ותיב מה אתיב שליחי פתגמא׃ 15 ואמר דוד לגד עקתא לי לחדא מתחמה
ונפל בידא דמימרא ארי אדיר טגיאין דרחמוהי ובידא דאנשא לא אתמסר׃ 16 ואתא
מלאך מעדן דמתבנים תמידא ועד דמתסק ומתן מן עמא מדן ועד באר שבע שבעין
אלפין גברא׃ 17 ואמר דוד בדמתנבא ית מלאכא דמחי בעמא אמר הא אנא חבית
ית מלאכא דמחבל בעמא אמר הא אנא חבית
ואלין אלין מה עבדו מה עבדו חובין כען בחיתך בי ובבית אבא׃
18 ואתא גד לות דוד ביומא ההוא ואמר ליה סק אקים קדם יי מדבחא בבית אורי דארונה׃
19 וסליק דוד כפתגמא דגד כמא דפקיד יי׃ 20 ואסתכל ארונה וחזא ית מלכא ית
עבדוהי עברין עליהי ונפק ארונה וסגיד למלכא אפוהי על ארעא׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dedit Joab supputationem numeri populi regi, & fuerunt Israel octingenta millia virorum virtutis, educentium gladium; et viri Jehudah, quinginta millia virorum. Et compunctus est David in corde suo postquam numeravit populum: et dixit David ante Dominum: Peccavi valdè in eo quod feci hoc; & nunc Dñe transfer quæso culpam servi tui, quia stultè egi valde. Et surrexit David in aurora, & verbum prophetiæ ab-ante Dñm fuit cum Gad prophera Vidente Davidis, dicendo: Vade & loquè. 12 cum David; Sic dicit Dñs: Unam de tribus ego projicio contra te; eligè tibi unum ex illis ut faciam tibi. Et venit Gad ad David, & indicavit 13 illi, & dixit ei: Num venient tibi septem anni famis in terra tua, aut fi tribus mensibus fugies ante hostem tuum, & ipse persequetur te; aut erit tribus diebus pestis in terra tua? nunc cognosce & vide quod referam mitenti me verbum. Et dixit David ad Gad: Angustia est mihi valde: 14 tradar obsecro in manu dicti Dñi, quia multæ miserationes ejus; & in manu hominum non tradar. Et dedit Dñs pestem in Israel à tempore 15 quo mactatur juge, quouq; adoleatur: & mortui sunt de populo à Dan usq; ad Berseba septuaginta millia virorum. Et extendit manum suam 16 angelus ad Jerusalem ut devastaret eam, & rediit Dñs à malo[inferendo]: & dixit angelo qui devastabat in populo: Satis nunc, quiescere fac manum tuam: & angelus Domini fedebat in *loco aræ* ornam Araunah Jebusæi. 17 Et dixit David ante Dominum quando vidit angelum qui occidebat in po-pulo, & dixit: Ecce ego peccavi & ego iniquè egi; & isti populus qui 18 fuit sicut pecus in manu pastoris, quid fecerunt? fit quæso percussio tua in me & in domum patris mei. Et venit Gad ad David in die illa, & 19 dixit ei: Ascende, erige ante Dominum aram in loco arearum Araunah Jebuzzæi. Et ascendit David juxta verbum Gad sicut justerat Dominus. 19 Et prospexit Araunah, & vidit regem & servos ejus transeuntes ad se; 20 & exiit Araunah, & adoravit regem *facie sua* super terram.

מלכים א׳ : א

21 ויאמר ארונה ׀ מדוע בא אדני המלך אל־
22 עבדו ויאמר דוד לקנות מעמך את־הגרן לבנות
23 מזבח ליהוה ותעצר המגפה מעל העם׃ ויאמר
24 ארונה אל־דוד יקח ויעל אדני המלך
25 הטוב בעיניו ראה הבקר לעולה והמזרגים ולכל
26 הקצר לעצים׃ הכל נתן ארונה המלך למלך
27 ויאמר ארונה אל־המלך יהוה אלהיך ירצה׃
28 ויאמר המלך אל־ארונה לא כי־קנו אקנה
29 מאתך במחיר ולא אעלה ליהוה אלהי עלות
30 חנם ויקן דוד את־הגרן ואת־הבקר בכסף שקלים
31 חמשים׃ ויבן שם דוד מזבח ליהוה ויעל
32 עלות ושלמים ויעתר יהוה לארץ ותעצר
33 המגפה מעל ישראל׃

Versio VULG. LAT.

Et ait; Quid cauſæ eſt ut veniat dñs meus rex ad ſervum ſuum? Cui David ait, Ut emam à te aream, & ædificem altare Domino, & ceſſet interfectio quæ graſſatur in populo. Et ait Areuna ad David; Accipiat, et offerat dominus meus rex, ſicut placet ei: habes boves in holocauſtum, & plauſtrum & juga boum in uſum lignorum. Omnia dedit Areuna rex regi; dixitque Areuna ad regẽ, Dominus Deus tuus ſuſcipiat votum tuum. Cui reſpondens rex, ait; Nequaquam ut vis, ſed emam pretio à te, & non offeram Domino Deo meo holocauſta gratuita. Emit ergò David aream, & boves, argenti ſiclis quinquaginta. Et ædificavit ibi David altare Domino, & obtulit holocauſta & pacifica: & propitiatus eſt Dominus terræ, & cohibita eſt plaga ab Iſrael.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Καὶ ἔπαν Ὀρνὰ, Τί ἕνεκεν ἔλθεν ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν δοῦλον αὐτοῦ; καὶ εἶπεν Δαυὶδ, Κτῆσαί μοι τὸν ἅλωνα τοῦ οἰκοδομῆσαι θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ συνοχὴ ἡ θραῦσις ἀπὸ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἔπαν Ὀρνὰ πρὸς Δαυὶδ, λαβέτω καὶ ἀνενεγκάτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τὸ κυρίῳ τὸ ἀρεσθὲν τῷ ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· ἰδοὺ οἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ οἱ ἅμαξαι καὶ οἱ ζυγὸς τῶν βοῶν εἰς ξύλα. Τὰ πάντα ἔδωκεν Ὀρνὰ τῷ βασιλεῖ. Καὶ ἔπαν Ὀρνὰ πρὸς τὸν βασιλέα, Κύριος ὁ θεός σου ὑπολήψεται σου. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Ὀρνὰ, Οὐχί, (ἀλλ') ὅτι ἀλλὰ κτήσασθαι κτήσομαι παρὰ σοῦ ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πενταπόσιοι. καὶ ἐκτήσατο Δαυὶδ (τὸ) τὸν ἅλωνα, καὶ τοὺς βόας ἐν ἀργυρίῳ σίκλων πενταπόσιοι. καὶ ἀνῴκοδομησεν ἐκεῖ Δαυὶδ θυσιαστήριον κυρίῳ, καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ εἰρηνικά. καὶ ἀφιλάσθη κύριος τῇ γῇ, καὶ (ἀν) συνεχόθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραήλ.

MS.A. (γ) ἔπαν (ἀ) ὑπὲρ ἀλωνᾶ (β) ὁλοκαυτώσεις, (ζ) ὅτι κ) δόξῃ ὁ Ἰαβὲ ὁ θεός σου, (α) κυρίῳ τοῦ μου (δ) τῷ ἄλωνι τῷ κυρίῳ, (λ) συνεχόθη Βασιλεῖαι β'.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܐܡܪ ܐܪܘܢܐ ܡܕܥ ܐܬܐ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܥܒܕܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܕܩܢܝ ܠܝ ܐܬܪܐ ܕܐܬܪ
22 ܕܐܬܪ ܕ
23 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ
24 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ
25 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 وقال له لماذا جاء سيدي الى عبده. قال داود. حيث لأبتاع منك هذا البيدر لأبني فيه
22 مذبحًا للرب. لكي يرتفع الموت عن الشعب * فقال أرانا لداود. يأخذ الملك سيدي سهويه
23 وهذه بيران للقربان. والفدر بيت كثير الحطب * هذا كله دفع أرانا الى داود الملك. وقال
24 أرانا لداود الملك. الله ربك يبارك عليك * فقال داود لأرانا. انما بتباع منك بثمن. ولست
25 أرب لله ربي فوفا أحدمه عصبا. فاشتري داود أرض البيدر والبيران بخمسين اسطارا * وابني
هناك داود مذبحًا للرب. وقرب عليه ذباحًا وقرابينا تامة. واستعطف الرب على الأرض. وكف
الموت عن بني اسرائيل *

Et ait illi, Quam ob cauſam venit dominus meus ad ſervum ſuum? Hæc ſuntque David, Vt eat emptum à te aream illam, ut extruam in ea aram Domino, quatenus tollatur mors à populo. Dixit Arana Davidi, Sumat rex dominus meus quod placuerit eiusque taurus pro ſacrificio & currus ſyſtellis eſt, lignis adhibendis. Hæc omnia dedit Arana Davidi regi, dixitque Arana Davidi regi, Deus Dominus tuus benedicat tibi. Dixit vero id ad Aran, Profecto quidem à te emendo, eum offeram Deo Domino meo ſacrificium in abſtinentia, ſiquidem emi David ſolum aream & taurum, quinquaginta ſtateribus; Et extrùcto ibi David aream Domino, obtulit ſuper eam holocauſta & pacifica: & ſuſcepit Dominus terram, & ceſſavit mors à filiis Iſrael.

Exactus eſt liber ſecundus Regum, favore, auxilio, & optimâ Dei providentiâ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 ܘܐܡܪ ܐܪܘܢܐ ܡܕܥ ܐܬܐ ܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܠܘܬ ܥܒܕܗ ܘܐܡܪ ܕܘܝܕ ܕܩܢܝ ܠܝ ܐܬܪܐ ܕܐܬܪ
22 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ
23 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ
24 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ
25 ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕܐܬܪ ܕ

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et dixit Araunah; Ut quid venit dominus meus rex ad ſervum ſuum? & ait dixit David: Ut emam à te *locum ſecretum* ad ædificandum altare ante Domino, ut cohibeatur peſtis à populo. Et dixit Araunah ad David: Accipiat & adoleat dominus meus rex quod ſtatutum eſt in oculis ſuis; ecce boves *idonei* in holocauſtum, & tribulæ & inſtrumenta boum pro lignis. Omnia dedit Araunah rex *regi* quæ petivit ab eo rex: Et dixit Araunah ad regẽ, Dñs Deus tuus accipiat oblationem tuam in beneplacito. Et dixit rex ad Araunah: Minimè, etenim emendo emam à te pretio, nec offeram ante Dominum Deum meum holocauſta gratis: & emit David locum ſecretum, & boves argento, ſiclis quinquaginta. Et conſtruxit ibi David altare ante Dñm, & obtulit holocauſta & oblationem ſanctitatum: & ſuſcepit Dñs orationem incolarum terræ, & cohibita eſt peſtis *ab* Iſrael.

מלכים א׳ : א

CAP. I. א

1 והמלך דוד זקן בא בימים ויכסהו בבגדים
2 ולא יחם לו׃ ויאמרו לו עבדיו יבקשו
3 לאדני המלך נערה בתולה ותעמד לפני המלך ותהי
4 לו סכנת ושכבה בחיקך והם לאדני המלך׃
5 ויבקשו נערה יפה כל גבול ישראל וימצאו
6 את אבישג השונמית ויבאו אתה למלך׃ והנערה
7 יפה עד־מאד והיתה למלך סכנת ומשרתהו והמלך
8 לא ידעה׃ ואדניה בן־חגית מתנשא לאמר
9 אני אמלך ויעש לו רכב ופרשים וחמשים איש
10 רצים לפניו׃ ולא־עצבו אביו מימו
11 לאמר מדוע ככה עשית והוא טוב־תאר מאד
12 ואתו ילדה אחרי אבשלום׃

Versio VUL. LAT.

Liber REGUM Tertius, Secundùm Hebræos, primus Malachim.

CAP I.

1 Et rex David ſenuerat, habebitque ætatis plurimos dies: cumque operiretur veſtibus, 2 non caleſcebat. Dixerunt ergò ei ſervi ſui; Quæramus domino noſtro regi adoleſcentuli virginem, & ſtet coram rege, & foveat eum, dormiatq; in ſinu ſuo, & caleſaciat dominum noſtrum regem. Quæſierunt igitur adoleſcentulam ſpecioſi in omnibus finibus Iſrael, et invenerunt Abiſag Sunamitidẽ, & 4 adduxerunt eam ad regem. Erat autẽ puella pulchra nimis, dormiebàtque cum rege, et miniſtrabat ei, rex verò non cognovit eam. Adonias autem fili 6 Haggith elevabatur, dicens; Ego regnabo. Fecitq; ſibi currus et equites, & quinquaginta viros qui currerent ante eum. 7 Nec corripuit eum pater ſuus aliquando, dicens; Quarè hoc feciſti? Erat autem & ipſe pulcher valdè, ſecundus naeu poſt Abſalom.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ'. *REGNORUM L. III.*

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ α'. *CAP. I.*

1 Καὶ ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ πρεσβύτερος ἦν ἐν ἡμέραις πολλαῖς, καὶ ἐπιβαλόντες αὐτὸν ἱμάτια, οὐ θερμαίνετο. 2 καὶ εἶπαν οἱ παῖδες αὐτοῦ, Ζητησάτωσαν τῷ βασιλεῖ τῷ κυρίῳ ἡμῶν νεάνιδα, καὶ παρεστάτω τῷ βασιλεῖ καὶ ἔστω αὐτῷ σύνευνος, καὶ θαλπέτω τὸν κύριον ἡμῶν τὸν βασιλέα. 3 καὶ ἐζήτησαν νεάνιδα καλὴν ἐν πάσῃ κώμῃ Ἰσραήλ. καὶ εὗραν τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανῖτιν, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν πρὸς τὸν βασιλέα. 4 καὶ ἡ νεᾶνις καλὴ ἐσφόδρα· καὶ ἐθαλπέτο τὸν βασιλέα, καὶ ἐλειτούργει αὐτῷ· καὶ ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔγνω αὐτόν. 5 Καὶ Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγεὶθ ἐπῆρεν, λέγων, Ἐγὼ βασιλεύσω. καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἅρματα καὶ ἱππεῖς, καὶ πεντήκοντα ἄνδρας ἀναδραμεῖν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 6 καὶ οὐ μὴ ἐλυπήσῃ αὐτὸν πατὴρ αὐτοῦ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν, Διὰ τί ἐποίησας οὕτως; καὶ αὐτὸς ἦν καλὸς ἰδεῖν, καὶ αὐτὸς ἔτεκεν ὀπίσω Ἀβεσσαλώμ.

MS.A. Βασιλῶν γ'. (α) ἔπας (β) τῷ κυρίῳ ἡμῶν τῷ βασιλεῖ (γ) ἐνάπιον τῷ (δ) κύριῳ ἡμῶν (ε) καὶ ἐν τῷ βασιλεῖ τῷ κυρίῳ, (ζ) Ἀγγὶθ (η) Θεσσαλονικεῖς (θ) ἀπεκάλυψεν (ι) ὀφθῶν Ζοβέρα.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

CAP. I.

1 וסבא דוד סיב על בימין ומכסן ליה בלבושין ולא שחין ליה׃ ואמרו ליה עבדוהי
2 יבעון לרבוני מלכא יומא דמרא ותהי קדמוי ותשכוב
3 ולהוך ותשחין לרבוני מלכא׃ ובעו יומא שפרתא בכל תחום ארעא דישראל ואשכחו
4 ית אבשגא דמן שונם ואיתיאו יתה למלכא׃ ויומא מרא שפירא עד לחדא ונהיה למלכא
5 ומשמשיה ומלכא לא ידעיה׃ ואדניה בר חגית מתרברב למימר אנא אמלוך
6 קדמוי ושמשא ליה רתא ופרשין וחמשין גברא דרהיין קדמוי׃ ולא אכליטיה אבוהי מיומוהי
7 לאמר מן דין דן אתי עבדי ואף הוא שפיר בריה ולדמר אתיה׃ ויולדת מרה אבשלום׃

Versio VUL. LAT.

7 Et fermo ei cum Ioab filio
Saruiæ, & cum Abiathar facer-
dote, qui adjuvabant partes A-
doniæ. Sadoc verò facerdos, et
8 Banaias fili Jehoiadæ, & Nathan
propheta, & Semei & Rei, &
robur exercit̃ David, non erat
cum Adonia. Inmolatis ergò
Adonias arietibus et vitulis, et
univerſis pingtibus, juxta A-
pidem Zoheleth, qui erat vici-
nus fonti Rogel, vocavit uni-
verſos fratres ſuos filios regis,
& omnes viros Juda ſervos re-
9 gis. Nathan autem prophetã,
& Banajam, & robuſtos quol-
que, & Salomonẽ fratrem ſuũ,
non vocavit. Dixit itaque Na-
than ad Bethſabee matrem Sa-
lomonis; Num audiſti, quòd
regnaverit Adonias fili⁹ Hag-
geth, & dominus noſter David
10 hoc ignorat? Nunc ergò veni,
accipe conſilium à me, & ſalva
animam tuam, ſtliique tui Sa-
lomonis. Vade, & ingredere
ad regẽ David, & dic ei;
Nonne tu, domine mi rex, jurá-
ſti mihi ancillæ tuæ, dicens;
Salomon filius tuus regnabit
poſt me, & ipſe ſedebit in ſolio
11 meo? quarè ergò regnat Ado-
nias? Et adhuc ibi te loquen-
te cum rege, ego veniam poſt
te, et complebo ſermones tuos.
12 Ingreſſa eſt itaq; Bethſabee ad
regẽ in cubiculum: rex autẽ
erat senex nimis, & Abiſag Su-
nam-tis miniſtrabat ei. Inclina-
vit ergò Bethſabee, & adora-
vit regẽ. Ad quam rex, Quid
13 tibi, inquit vis? Quæ reſpon-
dens, ait; Domine mi, tu jurá-
ſti per Dominum Deum tuum an-
cillæ tuæ, Salomon filius tuus re-
gnabit poſt me, & ipſe ſedebit
14 in ſolio meo. Et ecce nunc A-
donias regnat, te, domine mi rex,
ignorante. Maſtavit boves, &
pinguia quæque, & arietes plu-
rimos, & vocavit omnes filios
regis, Abiathar quoque facer-
dotem, & Joab principem mi-
litiæ: Salomonem autem fer-
vum tuum non vocavit. Ve-
rùtamen, domine mi rex, in te
o'ulis reſpiciunt totius Iſrael,
ut indices eis, quis ſedere de-
beat in ſolio tuo, domine mi
15 rex, poſt te. Eritque cùm dor-
mierit dñs meus rex cum patri-
bus ſuis, erimq; ego et filius me⁹
Salomon peccatores. Adhuc il-
la loquente cum rege, Nathan
16 prophetæ venit. Et nuntiaverũt
regi, dicentes; Adeſt Nathan
prophetæ. Cùmq; introiſſet in
conſpectu regis, & adorãſſet
17 eum pron̄ in terrã, Dixit Na-
than; Dñe mi rex, tu dixiſti; A-
donias regnet poſt me, & ipſe
18 ſedeat ſuper thronum meum?

Versio GRÆCA. LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 Καὶ ἐγένετο τοῖς λόγοις οὗτος μετὰ Ἰωὰβ τοῦ υἱοῦ
Σαρουίας, καὶ μετὰ Ἀβιάθαρ τοῦ ἱερέως, οἱ βοηθοῦν τῷ Ἀδωνίᾳ. Καὶ
Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Βαναίας υἱὸς Ἰωιάδας, καὶ Νάθαν
ὁ προφήτης, καὶ Σεμεὶ, καὶ Ῥεὶ, καὶ οἱ δυνατοὶ τοῦ Δαυὶδ, οὐκ ἦσαν
μετὰ Ἀδωνίου τοῦ υἱοῦ Ἀγγείθ. Καὶ ἐθυσίασεν Ἀδωνίας
μόσχους καὶ μόσχους καὶ σιτιστὰ καὶ ἀρνία
παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελὲθ, ὃς ἦν ἐγγὺς τῆς Ῥογήλ·
καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ
πᾶσιν τοῖς ἀνδράσιν Ἰούδα παῖδας τοῦ βασιλέως·
καὶ τὸν Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναίαν τὸν
Ἰωιάδαν, καὶ τὸν δυνατὸν, καὶ τὸν Σαλωμὼν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ οὐ ἐκάλεσεν. Καὶ εἶπεν Νάθαν πρὸς
Βηθσαβὲὲ μητέρα Σαλωμὼν, λέγων, Οὐκ
ἤκουσας ὅτι βασιλεύει Ἀδωνίας υἱὸς Ἀγγὶθ, καὶ
ὁ κύριος ἡμῶν Δαυὶδ οὐ γινώσκει; νῦν οὖν δεῦρο,
καὶ ἀκουσάτω σου τὴν βουλὴν, καὶ σῶσον τὴν
ψυχὴν σου καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ σου Σαλωμών.
Δεῦρο, καὶ εἴσελθε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν κύριόν
σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ σὺ κύριέ μου βασιλεὺς ὤμοσας τῇ
παιδίσκῃ σου, λέγων, Ὅτι υἱὸς σου Σαλωμὼν
βασιλεύσει μετ' ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθεῖται
ἐπὶ τὸν θρόνον μου; διὰ τί οὖν βασιλεύει Ἀδωνίας
υἱὸς Ἀγγίθ; καὶ ἰδοὺ ἔτι σου λαλοῦντος μετὰ τοῦ βασιλέως
ἐγὼ εἰσελεύσομαι ὀπίσω σου, καὶ πληρώσω τοὺς λόγους σου.
Καὶ εἰσῆλθεν Βηθσαβὲὲ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὸν κοιτῶνα. καὶ ὁ βασιλεὺς
ἐγήρασεν σφόδρα σφόδρα, καὶ Ἀβισὰγ ἡ ἐκ Σουνὰμ ἐλειτούργει τῷ βασιλεῖ.
καὶ ἐκλίνασεν Βηθσαβὲὲ καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ. καὶ ἐπεῖπεν ὁ βασιλεὺς, Τί σοι ἐστὶ; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε μου βασιλεῦ, σὺ ὤμοσας τῇ παιδίσκῃ σου κατὰ κύριον τὸν θεόν σου, λέγων, Ὅτι υἱὸς σου Σαλωμὼν βασιλεύσει μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Δαυὶδ, καὶ αὐτὸς καθεῖται ἐπὶ τὸν θρόνον μου· καὶ νῦν ἰδοὺ Ἀδωνίας βασιλεύει, καὶ σὺ κύριέ μου βασιλεῦ οὐ γινώσκεις αὐτόν. καὶ σὺ κύριε μου βασιλεῦ ἐπὶ σοὶ ὀφθαλμοὶ παντὸς Ἰσραὴλ τοῦ ἀποκαλῦψαι αὐτοῖς τίς καθεῖται ἐπὶ θρόνου κυρίου μου βασιλέως μετὰ τὸν κύριόν σου βασιλέα· καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι κύριόν σου βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου Σαλωμὼν ἁμαρτωλοί. Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος μετὰ τοῦ βασιλέως ἦλθεν Ναθὰν ὁ προφήτης. καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, λέγοντες, Ἰδοὺ Ναθὰν ὁ προφήτης· καὶ εἰσελθὼν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ εἶπεν Ναθὰν, Κύριε μου βασιλεῦ, σὺ εἶπας, Ἀδωνίας βασιλεύσει μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Δαυὶδ, καὶ αὐτὸς καθεῖται ἐπὶ τὸν θρόνον μου; ὅτι οὐδὲν κεκρυμμένον ἐν τῷ οἴκῳ σου ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃς τοῖς δούλοις σου τίς καθεῖται ἐπὶ θρόνου κυρίου μου βασιλέως μετὰ τὸν κύριόν σου βασιλέα; καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κοιμηθῆναι κύριόν σου βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔσομαι ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου Σαλωμὼν ἁμαρτωλοί.

Cap. I. REGUM III. 407

Hujus ſermones erant cum Joabo filio Surix, & 7
cum Abiathare ſacerdote, qui partes Adoniæ tue-
bantur. Sadoc verò ſacerdos, & Benaja fili⁹ Joja-
dæ, Nathan prophetæ, Semei, & Dei heroes Da-
vidis non ſequebantur Adoniam. Mactatas autem 8
Adonia oves ac boves, & ſaginata pecora: juxta
lapidẽ magnũ qui eſt ad latus fontis Fullonis, in-
vitavit omnes fratres ſuos filios regis, omnémq;
gentem Judæ, & ſervos regis: Nathanem verò
prophetam, & Benajam jojadæ filium, Heroes 10
Davidis, & Salomonem fratrem ſuum non invi-
tavit. Quare dixit Nathan, prophetæ ad Bethſe-
baa matrem Salomonis, Annon audiſti regnaſſe
Adoniam, filio noſtro regẽ ignorante? Age mo- 11
do, conſilium dabo tibi ut ſerves animã tuam, &
animã filii tui Salomonis. Vade, ingredere ad re-
gem David, & dic illi, Nonne tu dũc mi rex, 12
jurãſti ancillæ tuæ dicens, Salomon filius tu⁹ re-
gnabit poſt me, ipſeq; ſedebit ſuper ſolium meũ?
cur regnavit Adonia? Dũq; tu ibi regem allo- 13
queris, veniã ego poſt te, & perficiam ſermones
tuos. Itaque ingreſſa eſt Beth-ſebaa ad regẽ Da- 14
videm in cubiculũ, (rex verò ſenuerat admodũ,
& Abiſag Silumitis miniſtrabat ei) & genuflec- 15
bens Bath-ſebaa regem adoravit. At illi rex, 16
Quid tibi vis? Bath-ſebaa⁹ Reſpondit ei, Dñe mi
rex, tu jurãſti per Dñm Deũ tuũ ancillæ tuæ ſuæ
dicens, Salomon fili⁹ tu⁹ regnabit poſt me, ipſeq; 17
ſedebit ſuper ſolio meo? Nunc autem regnavit 18
Adonia, te dñe mi rex ignorante: Mactatis enim
bob, pecoribus ſaginatis, & multo, & copiã ovib⁹,
invitavit omnes filios regis, Abiathare ſacerdo-
te, & Joabum militiæ præfectũ: Nathanem verò
prophetã, Benajam Jojadæ filiũ, & Salomonem 19
fratrẽ tuũ non invitavit. At ſim in te dñe mi rex, 20
oculi totius Iſraelis intenti ſunt, ut indices eis
quis ſeſſurus ſit ſuper ſolio dñi mei regis poſt
ipſum. Alioquin cùm recubuerit dñs meus rex 21
apud patres ſuos in pace, ego & filius me⁹ Salo-
mon erimus peccatores. Dum ipſa loqua, retur ibi 22
coræ rege, venit Nathan prophetæ. Cùmq; nun- 23
tiãſſent regi, & ſe ſtiſſent eũ, Ecce Nathan prophe-
ta venit, ingreſſus eſt ad regẽ, & humi procum-
bens in faciem ſuam adoravit, Dixitq; Nathan; 24
Domine mi rex, tu dixiſti, Adonia regnabit
poſt me, & ipſe ſedebit ſuper ſolium meum?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 وصيرت امور وسوريه واصحابه الى يوآب بن صوريا وابيثار الكهنة وكان هذان يعينان ادونيا * واما
8 صادوق الكهنة وبنايا بن يهوياداع * وناثان النبي وشمعي ودعاء جبابرين داوود فلم يكن لهم رأي
9 في ادونيا * وذبح ادونيا عجلا وبقرا معلوفة عند الصخرة العظيمة التي عند عين القصارين ودعى
10 جميع اخوته وجميع قواد آل يهوذا وجميع عبيد الملك المعروفين * واما ناثان النبي وبنايا بن
11 يوياداع وجبابرين داوود وسليمان اخوه فلم يكن يدعوهم * فقال ناثان النبي لبثسبع ام
12 سليمان اسمعت ان ادونيا قد ملك ولم يعلم بذلك سيدنا الملك * فاملي الآن حتى اشير عليك
13 مسورون نكحين بها نفسك ونفس سليمان ابنك * وانطلقي وادخلي الى داوود الملك وقولي له
14 اليس انت حلفت لأمتك يا سيدي ان سليمان ابنك يملك من بعدك وهو يجلس على سريرك
15 فكيف ملك ادونيا * وبينما انت متكلمة وطالبة الى الملك انبئك انا فادخل الى الملك * وانبئ
16 كلامك واحسن قولك * فدخلت بثسبع الى داوود الملك وهو في حجلته وكان الملك قد كبر
17 جدا * وكانت ابيشاع السلوميه تخدم الملك * فخرت بثسبع ساجدة بين يدي الملك * فقال لها
18 الملك ما حالك يا بثسبع * فالت له يا سيدي اليس انت كنت حلفت بالرب وقلت ان سليمان
19 ابنك يملك من بعدك وهو يجلس على سريرك * فقد ملك ادونيا ولم يعلم ايها الملك * وذبح
20 بقرا وعجلا معلوفة لا تحصى * ودعى بني الملك كلهم * ودعى ابيثار الكهنة وبوآب صاحب الجيوش
21 واما ناثان وبنايا بن يوياداع * وسليمان عبدك لم يدعهم * وانت ايها الملك المنظور اليه *
22 لتنظر بنو اسرائيل كلهم ان يجتمعوا الملك سيدنا من بعده * فان
23 التلم هذا وان الملك سيدنا وبيض يسلم * اليس اصير انا والبي سليمن عارا بين بني اسرائيل * وبينما هي تتكلم بين يدي
24 الملك واذا ناثان النبي قد اتاهم * فاخبروا الملك وقالوا له ان ناثان النبي بالباب * فاسرع ودخل وخر على وجهه على
الارض ساجدا * وقال يا سيدنا الملك انت قلت ان عليك ادونيا من بعدك وهو يجلس على سريرك *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 ̇ܗܘܘ ܠܝܠܘܬ ܗܠܝܢ ܥܡ ܝܘܐܒ ܒܪ ܨܪܝܐ ܘܥܡ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܗܢܘܢ ܕܡܣܥܪܝܢ ܠܐܕܘܢܝܐ ̇
8 ̇ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܗܘܐ ܕܡܣܥܪ ̇ܗܘܐ ܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ ̇ܘܫܡܥܝ ̇ܘܪܥܐ ̇ܘܓܒܪܐ ̇
ܕܕܘܝܕ ̇ܠܐ ܗܘܘ ̇ܥܡ ܐܕܘܢܝܐ ̇ܘܩܪܒ ̇ܠܩܒܪ ̇ܐܒܢ ̇ܙܘܥܬܐ ̇ܕܥܠ ̇ܦܬ ̇ܥܝܢ ̇ܪܘܓܠ ̇ܘܩܪܐ ̇ܠܟܠ ̇ܐܚܘܗܝ ̇
ܒܢܝ ̇ܡܠܟܐ ̇ܘܠܟܠ ̇ܓܒܪܐ ̇ܕܝܗܘܕܐ ̇ܘܠܢܬܢ ̇ܢܒܝܐ ̇ܘܠܒܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܠܫܠܡܘܢ ̇ܐܚܝܗ ̇
9 ̇ܠܐ ̇ܩܪܐ ̇ܠܢܬܢ ̇ܢܒܝܐ ̇ܘܠܒܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܠܫܠܡܘܢ ̇ܐܚܝܗ ̇ܠܐ ̇ܩܪܐ ̇ܠܢܬܢ ̇ܢܒܝܐ ̇ܘܠܒܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܠܫܠܡܘܢ ̇ܐܚܝܗ ̇
10 ̇ܠܐ ̇ܩܪܐ ̇ܠܢܬܢ ̇ܢܒܝܐ ̇ܘܠܒܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܠܫܠܡܘܢ ̇ܐܚܝܗ ̇ܠܐ ̇ܩܪܐ ̇ܠܢܬܢ ̇ܢܒܝܐ ̇ܘܠܒܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܝܗܘܝܕܥ ̇ܘܠܫܠܡܘܢ ̇ܐܚܝܗ ̇
ܕܢܬ ̇ܡܠܟ ̇ܐܕܘܢܝܐ ̇ܒܪ ̇ܚܓܝܬ ̇ܘܡܪܝ ̇ܠܐ ̇ܝܕܥ ̇

מלכים א : א

25 בְּנִי׃ יָדַע הַיּוֹם כִּי־אֲנִי אֶמְלֹךְ וְאֹתוֹ אֶהְיֶה לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה בְּנִי שְׁמָע בְּקוֹלִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָךְ׃ 26 וְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְשֶׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא־קָרָא׃ 27 אִם־מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָתָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּךָ מִי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃ 28 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמַר קְרָא־לִי לְבַת שֶׁבַע וַתָּבוֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 29 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָר׃ 30 כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֶׁב עַל־כִּסְּאִי תַּחְתָּי וְכֵן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה׃ 31 וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע אַפַּיִם אָרְצָה וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם׃ 32 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִד קְרָא־לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּלְנָתָן הַנָּבִיא וּלְבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ 33 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַמֶּלֶךְ קְחוּ אִתְּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־שְׁלֹמֹה בְנִי עַל־הַפִּרְדָּתִי אֲשֶׁר־לִי וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ גִּיחוֹנָה׃ 34 וְשָׁם יִמְשַׁח אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ 35 וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא וְיָשַׁב עַל־כִּסְּאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה׃ 36 וַיַּעַן יְהוֹיָדָע בֶּן־בְּנָיָהוּ וַיֹּאמַר אָמֵן כֹּה יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 37 כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יִהְיֶה עִם־שְׁלֹמֹה וּלְהַגְדִּיל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃ 38 וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיּוֹלִיכֻהוּ אֶל־גִּיחוֹן׃ 39 וְצָדוֹק הַכֹּהֵן לָקַח אֶת־הַקֶּרֶן מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

Quia descendit hodiè, & immolavit boves, & pinguia, & arietes plurimos, & vocavit universos filios regis, & principes exercitûs, Abiathar quoque facerdotem: Illiique vescentibus, et bibentibus coram eo, & dicentibus; Vivat rex Adoniàs: Me servum tuũ, & Sadoc facerdotem, & Banajam filium Jojadæ, & Salomonẽ servum tuũ non vocavit. Numquid à dño meo rege exiit hoc verbum, & mihi non indicásti servo tuo, quis sederit super thronum domini mei regis post eũ? Et respondit rex David, dicens; Vocate ad me Bethsabee. Quæ cùm fuisset ingressa coram rege, & stetisset ante eum. Juravit rex, & ait; Vivit Dominus qui eruit animã meã de omni angustia, Quia sicut juravi tibi per Dominum Deũ Israel, dicens; Salomon filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super sedũ meum pro me: sic faciẽs hodiè. Summisque Bethsabee in terram vultu, adoravit regem, dicens; Vivat dominus meus David in æternum. Dixit quoque rex David; Vocate mihi Sadoc sacerdotẽ, & Nathan prophetã, & Banajam filium Jojadæ. Qui cùm ingressi fuissent coram rege, Dixit ad eos; Tollite vobiscum servos domini vestri, et imponite Salomonem filium meum super mulam meam: & ducite eum in Gihon. Et unge eum ibi Sadoc sacerdos, & Nathan prophetæ, in regem super Israel: & canetis buccinã, & atque dicetis; Vivat rex Salomon. Et ascendẽtis post eum, & veniet, & sedebit super solium meum: & ipse regnabit pro me: illique præcipiã ut sit dux super Israel, & super Judam. Et respondit Banajas fili Jojadæ, regi, dicens; Amen: sic loquatur Dominus Deus domini mei regis. Quomodo fuit Dominus cum domino meo rege, sic fit cum Salomone, & sublimius faciat solium ejus à solio domini mei regis David. Descendit ergò Sadoc sacerdos, et Nathan prophetæ, & Banajas filius Jojadæ, & Corethi, & Phelethi: & imposuerunt Salomonẽ super mulam regis David, & adiuvantes eum in Gihon. Sumpsitque Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, & unxit Salomonem: & cecinerunt buccinã, & dixit omnis populus; Vivat rex Salomon.

Ὅτι κατέβη σήμερον, καὶ ἐθύσατο βόας καὶ πιότητας καὶ κριοὺς πολλοὺς σφάγια, καὶ ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ἀρχιστρατήγους τῆς δυνάμεως, καὶ Ἀβιάθαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἰδοὺ οἱ ἐσθίοντες καὶ πίνοντες ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἴπαν, Ζήτω ὁ βασιλεὺς Ἀδωνίας. καὶ ἐμὲ παῖδά σου καὶ Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Βαναΐαν υἱὸν Ἰωδαὲ, καὶ Σολομῶντα τὸν παῖδά σου οὐκ ἐκάλεσεν. Εἰ παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐγνώρισας τῷ δούλῳ σου τίς ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετὰ τὸν δούλον σου; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, καὶ εἶπεν, Καλέσατέ μοι τὴν Βηρσαβεέ. Καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εἶπεν, Ζῇ κύριος ὁ ἐξελόμενος τὴν ψυχήν μου ἐκ παντὸς θλίψεως, Ὅτι καθὼς ὤμοσα σοι κατὰ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα Δαυὶδ, καὶ εἶπα, Σολομὼν ὁ υἱός σου βασιλεύσει μετὰ τὸν ἐμὲ, καὶ αὐτὸς καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον μου ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ οὕτως ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. Καὶ ἔκλινεν Βηρσαβεὲ τὴν ὀφθαλμὸν τῇ γῇ, καὶ προσεκύνησεν τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν, Ζήτω ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ εἰς τὸν αἰῶνα.

Quoniam descendit hodie, & fecit vitulos, & agnos, & boves in multitudine: & vocavit omnes filios regis, & principes exercitus, & Abiathar sacerdotem. Et ecce sunt comedentes, & bibentes coram eo: & dicentes, Vivat rex Adonias. Et me servum suum, & Sadoc sacerdotem, & Banaam filium Jodae, & Salomon servum suum non vocavit. Si per dominum regem factum est verbum hoc, & non fecisti nosum servo tuo, quis sedebit super thronum domini mei regis post eum? Et respondit rex David, & dixit, Vocate mihi Bersabee. Et introiit coram rege, & stetit coram eo. Et juravit rex, & dixit, Vivit Dominus, qui redemit animam meam ex omni tribulatione, Sicut juravi tibi in nomine Domini Dei Israel, dicens, Quia Salomon filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super thronum meum pro me, quia sic facio hodie. Et inclinavit se Bersabee super terram, & adoravit regem, & dixit, Vivat dominus meus rex David in æternum.

Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ, Καλέσατέ μοι Σαδὼκ τὸν ἱερέα, καὶ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ Βαναΐαν υἱὸν Ἰωδαέ. Καὶ εἰσῆλθον ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτοὺς, Λάβετε μεθ' ὑμῶν τοὺς δούλους τοῦ κυρίου ὑμῶν, καὶ ἐπιβιβάσατε Σολομὼν τὸν υἱόν μου ἐπὶ τὴν ἡμιόνον μου τὴν ἐμαυτοῦ, καὶ καταγάγετε αὐτὸν εἰς Γιών. καὶ χρισάτω αὐτὸν ἐκεῖ Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς καὶ Νάθαν ὁ προφήτης εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ, καὶ σαλπιεῖτε σάλπιγγι, καὶ ἐρεῖτε, Ζήτω ὁ βασιλεὺς Σολομῶν. καὶ ἀναβήσεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐλεύσεται καὶ καθήσεται ἐπὶ τὸν θρόνον μου καὶ αὐτὸς βασιλεύσει ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ αὐτὸν ἐνετειλάμην τοῦ εἶναι ἡγούμενον ἐπὶ Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ Ἰούδαν. καὶ ἀπεκρίθη Βαναΐας υἱὸς Ἰωδαὲ τῷ βασιλεῖ, καὶ εἶπεν, Γένοιτο· οὕτως λαλήσει κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ δούλου σου. Ὡς ἐγένετο κύριος μετὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως, οὕτως ἔσται μετὰ Σολομῶν, καὶ μεγαλυνεῖ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὑπὲρ τὸν θρόνον τοῦ κυρίου μου τοῦ βασιλέως μετὰ τὸν Δαυίδ. καὶ κατέβη Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς, καὶ Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Βαναΐας ὁ υἱὸς Ἰωδαὲ, καὶ Χωραθὶ καὶ Φελεθὶ, καὶ ἐπιβιβάσαντες τὸν Σολομὼν τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὴν ἡμιόνον τοῦ βασιλέως Δαυὶδ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς Γιών. καὶ ἔλαβε Σαδὼκ ὁ ἱερεὺς τὸ κέρας τὸ ἔλαιον ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔχρισε τὸν Σολομών. καὶ σαλπίσαντες σάλπιγγι, καὶ εἶπεν πᾶς ὁ λαός, ζήτω ὁ βασιλεὺς Σολομών.

Et ait rex David; Vocate mihi Sadoc sacerdotem, & Nathan prophetam, & Banaam filium Jodae. Et introierunt in conspectum regis. Et ait rex ad eos; Sumite servos domini vestri cum vobis, & imponite eum super mulam meam: & deducite eum in Gihon. Et unget eum ibi Sadoc sacerdos, & Nathan prophetam in regem super Israel: et canetis tubâ dicentes; Vivat rex Salomon. Et ascendetis post eum, & veniet, & sedebit super thronum meum, & ipse regnabit pro me: & ego mandavi ut esset dux super Israel, & super Judam. Et respondit Banaam filius Jodae, & dixit, Amen, Sic dicat Dominus Deus domini mei regis. Sicut fuit Dominus cum domino meo rege, ita sit cum Salomone: & magnificet thronum suum super thronum domini mei regis David. Et descendit Sadoc sacerdos, & Nathan prophetam, & Banaam filius Jodae, et Cherethi, & Phelethi. Et ascendere fecerunt Salomon super mulam regis David, et adiuverunt eum in Gihon. Et sumpsit Sadoc sacerdos cornu olei de tabernaculo, et unxit Salomon, et clangere cœperunt tubis, et dixit omnis populus, Vivat rex Salomon.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Quia descendit hodie & mactavit boves & pinguia & pecora in multitudine, & invitavit omnes filios regis, & magistros exercitus, & Abiathar sacerdotem; & ecce illi comedunt & bibunt ante illum: & dixerunt; Prosperet rex Adoniah. Et me qui sum fervus tuus, & Szadok facerdotem, & Benaiah filium Jehojadagh, & Selomoh fervum tuum non invitavit. Num à domino meo rege factũ est res ista, nec fcire fecisti fervum tuum quis sedebit super regni domini mei regis post eum? Et respondit rex David & dixit, Vocate mihi Bathsebagh: & intravit ad regem, & stetit ante regem. Et juravit rex & dixit: Vivit ipse Dominus qui liberavit servũ meũ ab omni angustia: Quòd quemadmodum juravi tibi in nomine Dñi Dei Israel dicendo: Quòd Selomoh filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit super folium regni mei pro me, quia fic faciam hodie. Et inclinavit se Bathsebagh super faciem suam super terram, & adoravit regem, & dixit: Vivat domius meus rex David in feculum. Et dixit rex David: Vocate mihi Szadok facerdotem, & Nathan prophetam, & Benajah filium Jehojadagh: & venerunt ante regem. Et dixit rexillis: Sumite vobiscum fervos domini vestri, & equitare faciete Selomoh filium meum super mulam quæ est mihi, & deducite faciete illum in Silohia! Et unget illum ibi Szadok facerdos & Nathan propheta, ut sit rex super Israel: & clangeris buccina, & dicetis: Prosperet rex Selomoh. Et ascendetis post illum, et veniet et sedebit super folium regni mei, et ipse regnabit prome: nam illi præcepi ut sit rex super Israel, et super Jehudah. Et respondit Benajah filius Jehojadagh regi, et dixit, Amen: ita fiveo: juntas ante Dñm Deum domini mei regis. Sicut fuit dictum Dñi in auxilio filio domini mei regis, ita fit in auxilio ipius Selomoh, et magnificet folium ejus plusquàm folũ regni dñi mei regis David. Et descendit Szadok facerdos. et Nathan propheta, et Benajah filius Jehojadagh, et fagittarii et funduibularii, et equitare fecerunt Selomoh super mulam regis David, et deduxerunt illum in Silohia. Et accepit Szadok facerdos cornũ unctionis de tabernaculo, et unxit Selomoncm: et clanxerunt buccina, et dixit omnis populus: Prosperet rex Selomoh.

Targum JONATHAN.

אֲרֵי נַכְתִּין יוֹמָא דֵּין וְעָבֵיד תּוֹרִין וּפַטִּישִׁין וְאִמַּר לְכָל בְּנֵי מַלְכָּא וְלִרַבְּרָבֵי חֵילָא וְלַאֲבִיתָר כָּהֲנָא וְהָא אִנּוּן אָכְלִין וְשָׁתִין קֳדֹמוֹהִי וַאֲמַרוּ יְחִי מַלְכָּא אֲדוֹנִיָּה׃ וְיָתִי אֲנָא עַבְדָּךְ וְצָדוֹק כָּהֲנָא וּבְנָיָה בַר יְהוֹיָדָע וּלְשֶׁלֹמֹה עַבְדָּךְ לָא זְמַן׃ אִם מִן קֳדָם מַלְכָּא הֲוָה פִתְגָמָא הָדֵין וְלָא הוֹדַעְתָּ יָת עַבְדָּךְ מַן יְתִיב עַל כּוּרְסִי מַלְכוּתָא דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ וַעֲנָה מַלְכָּא דָּוִד וְאָמַר קְרוּ לִי לְבַת שֶׁבַע וְעָלַת קֳדָם מַלְכָּא וְקָמַת קֳדָמוֹהִי׃ וְקַיֵּם מַלְכָּא וְאָמַר מַן דִּי פְרָקַנִי מִכָּל עֲקָא׃ אֵרֵי כְּמָא דְקַיֵּמִית לָךְ בַּיהוָה אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אֲרֵי שְׁלֹמֹה בְרַךְ יִמְלוֹךְ בָּתְרַי וְהוּא יֵתֵב עַל כּוּרְסְיִי תְּחוֹתָי וְכֵן אֶעְבֵּד יוֹמָא הָדֵין׃ וְכַרְעַת בַּת שֶׁבַע עַל אַפָּהָא עַל אַרְעָא וְסָגִדַת לְמַלְכָּא וַתֹּאמֶר יְחִי מַלְכָּא דָוִד לְעָלַם׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דָּוִד קְרוּ לִי לְצָדוֹק כָּהֲנָא וְלִנְתָן נְבִיָּא וּלְבְנָיָה בַר יְהוֹיָדָע וַאֲתוֹ קֳדָם מַלְכָּא׃ וַאֲמַר לְהוֹן מַלְכָּא דָּוִד יַת עַבְדֵי מָרֵיכוֹן עִמְּכוֹן וְתַרְכְּבוּן יָת שְׁלֹמֹה בְרִי עַל פִּרְדָתִי דִּי לִי וְתַחֲתוּן יָתֵהּ לְשִׁילֹחָא׃ וְיִמְשַׁח יָתֵהּ תַּמָּן צָדוֹק כָּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא לְמַלְכָּא עַל יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתּוּן בְּשׁוֹפָרָא וְתֵימְרוּן יְחִי מַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃ וְתִסְּקוּן בָּתְרֵיהּ וְיֵתֵי וְיִתֵּב עַל כּוּרְסְיִי וְהוּא יִמְלוֹךְ תְּחוֹתָי דְּחַיְתִי מִנֵּהּ לְמֶהֱוֵי רַב עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל יְהוּדָה׃ וַאֲתִיב בְּנָיָה בַר יְהוֹיָדָע יָת מַלְכָּא וַאֲמַר אָמֵן כֵּן יְאַמַּר יְיָ אֱלָהָא דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא׃ כְּמָא דַּהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעֲדִי דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא הֲוֵי בְּסַעֲדֵי דִּשְׁלֹמֹה וּיְרַבֵּי יָת כּוּרְסְיֵהּ מִכּוּרְסִי דְּרִבּוֹנִי מַלְכָּא דָּוִד׃ וְנַחֵת צָדוֹק כָּהֲנָא וְנָתָן נְבִיָּא וּבְנָיָה בַר יְהוֹיָדָע וּכְרֵתִי וּפְלֵתִי וְאַרְכִּבוּ יָת שְׁלֹמֹה עַל פִּרְדָתֵהּ דְּמַלְכָּא דָּוִד וְאוֹבִילוּ יָתֵהּ לְשִׁילֹחָא׃ וְנָסִיב צָדוֹק כָּהֲנָא יָת קַרְנָא דְּמִשְׁחָא מִן מַשְׁכְּנָא וּמְשַׁח יָת שְׁלֹמֹה וְתַקְעוּ בְּשׁוֹפָרָא וַאֲמַרוּ כָּל עַמָּא יְחִי מַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 ܡܛܠ ܕܢܚܬ ܢܘܡܐ ܗܕܐ ܘܥܒܕ ܬܘܪܐ ܘܦܛܝܡܐ ܘܡܢ ܟܠ ܥܢܐ ܘܩܪܐ ܠܟܠ ܒܢܝ ܡܠܟܐ ܘܠܪܒܪܒܢ ܚܝܠܐ ܘܠܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܗܐ ܐܢܘܢ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ ܩܕܡܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܐܕܘܢܝܐ ܘܐܢܐ ܥܒܕܟ ܘܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ܘܠܫܠܡܘܢ ܥܒܕܟ ܠܐ ܩܪܐ ܗܠܝܢ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܗܘܬ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܘܠܐ ܐܘܕܥܬ ܠܥܒܕܟ ܡܢ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܪܝ ܡܠܟܐ ܐܚܪܝܗ ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܐܡܪ ܩܪܘ ܠܝ ܠܒܬ ܫܒܥ ܘܥܠܬ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܘܩܡܬ ܩܕܡܘܗܝ ܘܩܝܡ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܚܝ ܡܪܝܐ ܕܦܪܩܢܝ ܡܢ ܟܠ ܥܩܬܐ ܕܐܝܟ ܕܩܝܡܝܬ ܠܟ ܒܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ ܕܡܐܡܪ ܕܫܠܡܘܢ ܒܪܟ ܢܡܠܟ ܒܬܪܝ ܘܗܘ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܬܚܘܬܝ ܗܟܢܐ ܐܥܒܕ ܝܘܡܐ ܗܕܐ ܘܟܪܥ ܒܬ ܫܒܥ ܐܦܝܢ ܠܐܪܥܐ ܘܣܓܕ ܠܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܬܚܐ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܠܥܠܡ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܩܪܘ ܠܝ ܠܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܠܢܬܢ ܢܒܝܐ ܘܠܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ܘܐܬܘ ܩܕܡ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܢܣܒܘ ܥܡ ܥܒܕܝ ܡܪܝܟܘܢ ܘܬܪܟܒܘܢ ܝܬ ܫܠܡܘܢ ܒܪܝ ܥܠ ܦܪܕܬܝ ܕܠܝ ܘܬܚܬܘܢ ܝܬܗ ܠܫܝܠܘܚܐ ܘܢܫܚ ܝܬܗ ܬܡܢ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܘܬܩܥܘܢ ܒܫܘܦܪܐ ܘܬܐܡܪܘܢ ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܡܘܢ ܘܬܣܩܘܢ ܒܬܪܝܗ ܘܢܬܐ ܘܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܘܗܘ ܡܠܟ ܬܚܘܬܝ ܘܐܢܐ ܦܩܕ ܠܡܗܘܬ ܪܒ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܘܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܥܢܐ ܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ܘܐܡܪ ܐܡܝܢ ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܐܝܟ ܗܘܐ ܥܡ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܥܡ ܫܠܡܘܢ ܘܢܪܒܐ ܠܟܘܪܣܝܗ ܡܢ ܟܘܪܣܝ ܡܪܝ ܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܢܚܬ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܘܢܬܢ ܢܒܝܐ ܘܒܢܝܐ ܒܪ ܝܗܘܝܕܥ ܘܟܪܬܝ ܘܦܠܬܝ ܘܐܪܟܒ ܝܬ ܫܠܡܘܢ ܥܠ ܦܪܕܬܗ ܕܡܠܟܐ ܕܘܝܕ ܘܐܘܒܠ ܝܬܗ ܠܓܝܚܘܢ ܘܢܣܒ ܨܕܘܩ ܟܗܢܐ ܩܪܢ ܡܫܚܐ ܡܢ ܡܫܟܢܐ ܘܡܫܚ ܝܬ ܫܠܡܘܢ ܘܬܩܥܘ ܒܫܘܦܪܐ ܘܐܡܪܘ ܟܠ ܥܡܐ ܢܚܐ ܡܠܟܐ ܫܠܡܘܢ

Nam Adonia descendens hodie mactavit taurus pinguis, & arietes plurimos, & vocavit omnes filios regis, & principes militiæ, & Abiatharem sacerdotem; & ecce comedunt ac bibunt coram eo, & dicunt; Vivat rex Adonia: Me verò qui servus tuus sum, & Sadoc sacerdotem, Beoajam Jojadæ filium, & Salomonẽ servum tuum haud invitavit. Ratus, justu tuo domine mei rex, facta est res ista, & non indicásti fervo tuo quisnam fessurus sit super solio domini mei regis post ipsum? Respondit rex David, & ait; Accersite mihi Bath-lebaa: cui, cùm introisset in conspectum ejus, ilteiffiique coram rege, Juravit rex & ait, Vivat Dominus qui eripuit animam meam ab omni mœrore, Nisi quemadmodum juravi tibi per Dominum Deum Israelis, & dixi Salomonem filium tuum post me regnaturum, ipsumque super solium meum sellturum; sic fecero hodiernũ die. Genuflectens ergò Bath-sebaa in faciem suam superterram, adoravit regem, & ait; Vivat dominus meus rex David in æternum. Tum dixit rex, Vocate mihi Sadoc facerdotem, Nathanem prophetam, & Benajam filium Jojadæ: quibus, cùm regnum adiissent. Dixit rex, Surgite, ducite vobiscũ servos domini vestri, & imponentes Salomonem filium meum mulæ meæ, perducite eum ad Siloha: Ibique ungant eum Sadoc sacerdos & Nathan propheta, ut regnet super Israelem, & buccinã clangentes dicite; Vivat rex Salomon: Tum ascendite post eum, ut veniat, fedeatque super solium meum, & ipse regnet post me: ipsum præcipio ut sit rex super Israelem & super Judam. Respondens Benaja jojadæ filius dixit coram rege, Amen: ita fatet Dominus Deus tuus, Et quemadmodum fuit Dominus cum domino meo rege, ita quoque sit cum Salomone, amplificétque solium ejus præ folio domini mei regis David. Descendit ergò Sadoc facerdos, & Nathan propheta, & Benaja Jojadæ filius, & fagittarii, atque funduibularii, & impositum Salomonem mulæ regis Davidis, perduxerunt in Siloha: Acceptóque Sadoc facerdos & Nathan prophetà, cornu olei è tabernaculo, unxerunt Salomonem, & clangentes tubâ dixerunt universus populus, Vivat rex Salomon.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 ان ادونيا نزل اليوم. وذبح بقرا معلوفة وغنما كثيرة. ودعى جميع بني اسرائيل وبني الملك. ودعى صاحب الكهنة. ودعى ابيثار الكهن. وهم ياكلون ويشربون في منزله. ويقولون يعيش ادونيا. وانا الذي انا عبدك. وصادوق الكهن. وبنايا بن يهويادع. وسليمان عبدك لم يدعوا 26 نعم من قبلك كان هذا الامر ايها الملك سيدنا. ولم تخبر عبدك من يجلس على كرسي 27 الملك من بعدك. فقال داود. ادعوا بسبع. فقامت بين يدي الملك. فحلف الملك وقال. 28 حلف بالرب الحي الذي خلص نفسي من كل آفة وحزن. اني فاعل كما حلفت لك بالرب وقلت 29 ان سليمان ابنك يملك من بعدي. وهو يجلس على منبري. كذلك اكمل. فحرت بسبع 30 ساجدة على وجهها امام الملك وقالت. يعيش سيدي داود الملك الى الابد. فقال الملك ادعوا لي 31 الى صادوق الكهن وبنايا بن يهويادع. فدعوا واقبلوا بين يدي الملك. فقال لهم الملك 32 خذوا معكم عبيد سيدكم. واحملوا سليمان ابني وركبوه بغلتي. وانطلقوا به الى عين سلوحا. 33 ويمسحه هناك صادوق الكهن وبنايا بن الشيخ ملكا على بني اسرائيل. واضربوا بالشوفر وقولوا يعيش 34 سيدنا سليمان الملك. واصعدوا خلفه حتى يجي ويجلس على منبري. وهو يملك من بعدي 35 على آل اسرائيل وآل يهودا. فاجاب بنايا بن يهويادع. آمين. هكذا يفعل الله ربك. وكما كان 36 الرب مع سيدنا الملك. وكذلك يكون مع سليمان ايضا. ويعظم كرسيه ويفضله على كرسي 37 سيدنا داود. فنزل صادوق الكهن. وبنايا بن الشيخ. وبنايا بن يهويادع. ومعهم اساريين والذين يرمون بالقذائف. وحملوا سليمان على بغلة داود الملك. وانطلقوا به الى عين سلوحا. واخذ 38 صادوق الكهن وبنايا بن الشيخ من بيت الرب. ومسحوا سليمان بن داود ملكا. وضربوا بالشوفر. وقال كل الشعب. يعيش سليمان الملك.

Nam Adonia descendens hodie mactavit taurus pinguis, & arietes plurimos, & vocavit omnes filios regis, & principes militiæ, & Abiatharem sacerdotem; & ecce comedunt ac bibunt in eius domicilio, dicuntque, Vivat Adonias: Me verò qui servus tuus sum, & Sadoc sacerdotem, Beoajam Jojadæ filium, & Salomonẽ servum tuum haud invitavit. Ratus, justu tuo domine mei rex, facta est res ista, & non indicisti servo tuo quisnam fessurus sit super solio domini mei regis post ipsum? Respondit rex David, & ait; Accersite mihi Bath-lebaa: cui, cùm introisset in conspectum ejus, ilteiffiique coram rege, Juravit rex & ait, Vivat Dominus qui eripuit animam meam ab omni mœrore, Nisi quemadmodum juravi tibi per Dominum Deum Israelis, & dixi Salomonem filium tuum post me regnaturum, ipsumque super solium meum sellturum; sic fecero hodiernũ die. Genuflectens ergò Bath-sebaa in faciem suam superterram, adoravit regem, & ait; Vivat dominus meus rex David in æternum. Tum dixit rex, Vocate mihi Sadoc facerdotem, Nathanem prophetam, & Benajam filium Jojadæ: quibus, cùm regnum adiissent. Dixit rex, Surgite, ducite vobiscũ servos domini vestri, & imponentes Salomonem filium meum mulæ meæ, perducite eum ad Siloha: Ibique ungant eum Sadoc facerdos & Nathan propheta, ut regnet super Israelem, & buccinã clangentes dicite; Vivat rex Salomon: Tum ascendite post eum, ut veniat, fedeatque super solium meum, & ipse regnet post me: ipsum præcipio ut sit rex super Israelem & super Judam. Respondens Benaja jojadæ filius dixit coram rege, Amen: ita fatet Dominus Deus tuus, Et quemadmodum fuit Dominus cum domino meo rege, ita quoque sit cum Salomone, amplificétque solium ejus præ folio domini mei regis David. Descendit ergò Sadoc facerdos, & Nathan propheta, & Benaja Jojadæ filius, & fagittarii, atque funduibularii, & impositum Salomonem mulæ regis Davidis, perduxerunt in Siloha: Acceptóque Sadoc facerdos & Nathan prophetà, cornu olei è tabernaculo, unxerunt Salomonem, & clangentes tubâ dixerunt universus populus, Vivat rex Salomon.

מלכים א׳ : ב

Ebiatir in Siphaim populi & *eum* poſt populi omnis aſcenderunt Et
audivit Et *eorum* voce in terra ſcindebatur & magna lætitia *lætantes* &

40 וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְּלִים מְחוֹלִים
וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם׃ וַיִּשְׁמַע
אֲדֹנִיָּה וְכָל־הַקְּרוּאִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כְּלוּ לֶאֱכֹל
וַיִּשְׁמַע יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה קוֹל הַקֶּרֶן וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל הָעִיר
הוֹמִיָּה׃ עֹדֶנּוּ מְדַבֵּר וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר
הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּה בֹּא כִּי אִישׁ חַיִל אָתָּה
וְטוֹב תַּבְשֵׂר׃ וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר לַאֲדֹנִיָּהוּ אֲבָל
אֲדֹנִינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת שְׁלֹמֹה׃ וְשִׁלַּח אִתּוֹ
אֶת־צָדוֹק וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶן־
יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אוֹתוֹ עַל פִּרְדַּת
הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ
בְּגִחוֹן וַיָּעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וְהָעִיר הָמְיָה
הוּא הַקּוֹל אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל־כִּסֵּא
הַמְּלוּכָה׃ וְגַם־כֹּה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנִינוּ
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יִיטֵב אֱלֹהֶיךָ אֶת־שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְׁמֶךָ
וְיַגְדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסְאֲךָ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּשְׁכָּב׃
וְגַם כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי וְעֵינַי רֹאוֹת׃

Ebiatir in *Siphaim* qui invitati omnes ſurrexerunt & *Adonijahu* qui invitati omnes ſurrexerunt & *Ebiatir* fetit
Adonijahu & *meum* throunum ſuper ſedentem hodie dedit
eum Israel Deus Adonijahu qui invitati omnes ſurrexerunt & *Ebiatir* fetit Et
Adonijahu & *meum* throunum ſuper ſedentem hodie dedit
eum Israel Deus Adonijahu qui invitati omnes ſurrexerunt & *Ebiatir* fetit Et
Ebiatir & *Sadoc* & *Nathan* prophetam & *Benaiam* filium Ioiadæ & *Cerethi* & *Plethi

Versio VUL.LAT.

1 Ego ingredior viam universæ terræ: confortare, & esto vir.
2 Et observa custodias Dñi Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut custodias ceremonias ejus, & præcepta ejus, & judicia, & testimonia, ficut scriptũ eſt in lege Moyſi: ut intelligas univerſa quæ facis, & quocunque te verteris:
3 Ut confirmet Dñs ſermones ſuos, quos locut' eſt de me dicens; Si cuſtodierint filii tui vias ſuas, & ambulaverint coram me in veritate, in omni corde ſuo, & in omni anima ſua, non auferetur tibi vir de ſolio Iſrael. Tu quoque nõſti quæ fecerit mihi Joab filius Saruiæ, quæ fecerit duobus principibꝰ exercitꝰ Iſrael, Abner filio Ner, & Amaſæ filio Jether: quos occidit, et effudit ſanguinẽ belli in pace, & poſuit cruorẽ prælii in balteo ſuo, qui erat circa lumbos ejus, & in calceamento ſuo, quæ erat in pedibus ejꝰ. Facies ergò juxta ſapientiã tuã, & non deduces canitiem ejꝰ pacificè ad inferos. Sed & filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam, erũtq; comedentes in menſa tua: occurrerunt enim mihi quando fugiebam à facie Abſalom fratris tui. Habes quoq; apud te Semei filiũ Gera filii Jemini de Bahurim, qui maledixit mihi maledictione peſſimã, quando ibam ad caſtra: ſed quia deſcendit mihi in occurſum cũm tranſirem Jordanem, & juravi ei per Dominũ dicens; Non te interficiam gladio: Tu noli putã eum eſſe innocuum. Vir autem ſapiens es, et ſcias quæ facies ei, deduceſq; canos ejus cũ ſanguine ad inferos. Dormivit igitur David cum patribus ſuis, & ſepultus eſt in civitate
10 David. Dies autem quibus regnavit David ſu� Iſrael, quadraginta anni ſunt: in Hebron regnavit ſeptem annis, & in Jerũſalem, triginta tribus.
11 Salomon autem ſedit ſuper thronum David patris ſui, & firmatum eſt regnum ejus nimis. Et ingreſſus eſt Adonias filius Haggith ad Bethſabee matrem Salomonis. Quæ dixit ei, Pacificũne eſt ingreſſus tuus? Qui reſpondit, Pacificus. Additque, Sermo mihi eſt ad te. Cui ait, Loquere.
13 Et ille; Tu, inquit, nõſti, quia meũ erat regnũ, & me præpoſuerat omnis Iſrael ſibi in regem: ſed tranſlatũ eſt regnũ, & factũ eſt fratris mei: à Dño enim conſtitutum eſt ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

1 Ἐγὼ ἐῤῥομαι ὁδὸν πάσης γῆς. Κράτυνον καὶ γίνου εἰς ἄνδρα.
2 καὶ φυλάξῃς τὰς φυλακὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς θεσπεσίας αὐτοῦ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσέως · ἵνα (α) ἐνοῇς πάντα ὅσα ἐὰν ποιῇς κατὰ πάντα (β) ὅσα ἂν ἐπιστρέφῃς (γ)
3 ἵνα (α) στήσῃ κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ ὃν (β) ἐλάλησεν, λέγων, Ἐὰν φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ἐν ἀληθείᾳ, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ (γ) αὐτῶν, λέγων, Οὐκ (α) ἐξαιρεθήσεται σοι ἀνὴρ ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ.
4 Καὶ σὺ (α) γνῶς (β) τὰ ἐποίησέν μοι Ἰωὰβ ὁ τοῦ Σαρουΐας, ὃν ἐποίησε τοῖς δυσὶν ἀρχοῖς δυνάμεως Ἰσραήλ, τῷ Ἀβενὴρ τῷ Νήρ, καὶ τῷ (γ) Ἀμεσὰ τῷ Ἰεθὲρ, καὶ ἀνῄρησεν αὐτοὺς, καὶ ἔπαξε τὰς φόνους πολέμου ἐν εἰρήνῃ, καὶ ἔδωκεν φόνον πολέμου ἐν τῇ ζώνῃ αὐτοῦ τῇ ἐν τῇ ὀσφύϊ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ὑποδήμασιν αὐτοῦ (β) τοῖς ἐν τοῖς ποσὶ αὐτοῦ. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὴν σοφίαν σου, καὶ οὐ κατάξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ᾅδου. Καὶ τοῖς υἱοῖς Βερζελλὶ τοῦ Γαλααδίτου ποιήσεις ἔλεος, καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἐδέσμασι τῆς τραπέζης σου ὅτι οὕτως ἀντέστησαν μοι ἐν (α) τῷ με φεύγειν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Καὶ ἰδοὺ μετὰ σοῦ Σεμεὶ υἱὸς Γηρὰ τοῦ υἱοῦ Ἰεμινὶ ἐν (α) Βαχουρείμ, ὃς ἐξέβαλε (β) κατηραστὰ μὲ κατάραν ἀθυμοῦσαν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπορευόμην εἰς παρεμβολάς (γ) αὐτὸς κατέβη εἰς (α) ἀπαντήσαι μοι εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ κυρίῳ, λέγων, Εἰ θανατώσω (β) εἰ ἐν ῥομφαίᾳ. Καὶ νῦν μὴ ἀθῴωσας αὐτόν, ὅτι ἀνὴρ (γ) σὺ εἶ καὶ γνώσῃ ὅσα ἐὰν ποιήσῃς αὐτῷ, καὶ καταξεῖς τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ᾅδου. Καὶ ἐκοιμήθη Δαυὶδ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν πόλει Δαυίδ. Καὶ αἱ ἡμέραι οἷς ἐβασίλευσε Δαυὶδ τὸν τὸν Ἰσραὴλ (γ) τεσσεράκοντα ἔτη ἔτη. Καὶ (α) ἐβασίλευσεν ἐν Χεβρὼν ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ (γ) τριάκοντα τρία ἔτη. Καὶ (α) ἐκάθισε Σολομὼν ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐτράπη ἡ βασιλεία αὐτοῦ (β) σφόδρα. Καὶ εἰσῆλθε Ἀδωνίας ὁ τοῦ Χαγγὶθ πρὸς Βηθσαβὲε τὴν μητέρα Σολομῶντος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰρήνη ἡ εἴσοδός σου; καὶ εἶπεν, (α) Εἰρήνη. Λόγος μοι πρὸς σέ. καὶ εἶπεν αὐτῷ, Λέγων. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ οἶδας, ὅτι ἐμοὶ ἦν (α) βασιλεία, καὶ ἐμὲ ἐᾤετο πᾶς Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπόν μου (β) ἐξιέναι, λέγων, (γ) Δαυὶδ, καὶ ἐν ὅλῃ λυγῇ αὐτῷ, λέγων, (α) Ἐξελεύσομαι Δαυὶδ ὁ τοῦ Ἰεσσαὶ τὸν (γ) τοῦ τοῦ Σαουὶ βασιλεῖ

מלכים א׳ ב

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

16 ואתה שאלה אחת אנכי דרש מאתך אל־תשיבי את־
פני ותאמר אליו דבר׃ ותאמר אמו־נא לשלמה
17 המלך כי־לא־ישיב ויתן לי את־אבישג
השונמית לאשה׃ ותאמר בת־שבע טוב אנכי אדבר עליך
18 אל המלך׃ ותבא בת־שבע אל־המלך שלמה לדבר־לו
על־אדניה ויקם המלך לקראתה וישתחו לה
וישב על־כסאו וישם כסא לאם המלך ותשב לימינו׃
19 ותאמר שאלה קטנה אנכי שאל מאתך אל־
תאמר שאלה את־פני כי לא תשיב׃ ותאמר אליו
20 אשב נא אמי׃ ותאמר שבי את־אבישג השונמית
21 לאדניה׃ ויען המלך שלמה ותאמר
לאדניה אחיך לשלם׃ ולאביתר הכהן וליואב
22 בן־צרויה׃ ויען המלך שלמה ותאמר
לאמו ולמה את־שאל את־אבישג השונמית לאדניה
23 ואל־תשאל־לו את־הממלכה כי־הוא אחי הגדול ממני ולו
ולאביתר הכהן וליואב בן־צרויה׃ וישבע המלך שלמה
24 לאמר כה־יעשה־לי אלהים וכה־יוסיפו כי
אם־לא דבר־אדניהו את־הדבר הזה׃ ועתה חי־
יהוה אשר הכינני וישיבני על־כסא דוד
אבי ואשר עשה־לי בית כאשר דבר כי היום
25 הזה׃ וישלח המלך שלמה ביד בניהו בן־
יויעדע ויפגע־בו ויחי׃ ואביתר הכהן אמר
26 אל־המלך שלמה אל־תמת׃ כי איש־מות אתה וביום
הזה לא אמיתך כי־נשאת ארון אדני יהוה לפני דוד
אבי וכי התענית בכל אשר התענה אבי׃
27 ויגרש שלמה את־אביתר מהיות כהן ליהוה למלא
את־דבר יהוה אשר דבר על־בית עלי בשלה׃
28 ויבא הדשה אל־יואב כי יואב נטה אחרי
אדניה ואחרי אבשלום לא נטה׃ ויגד יואב
אל־אהל יהוה וינס אל־המזבח׃ ויגד
29 המלך שלמה את־בניהו בן־יויעדע לאמר לך
פגע־בו׃

16 Nunc ergò petitionem unam precor à te; ne confundas faciè meam. Quæ dixit ad eum, Loquere. Et ille ait; Precor ut dicas Salomoni regi (neque enim negare tibi quidquâ potest) ut det mihi Abisag Sunamitidem uxorem. Et ait Bethsabee, Bene ego loquar pro te regi. Venit ergò Bethsabee ad regē Salomonem, ut loqueretur ei pro Adonia: & surrexit rex in occursum ejus, adoravitque eam, & sedit super thronum suum: posuitque sēl thronus matri regis, quæ sedit ad dexterā ejus. 21 Dixitque ei; Petitionem unam parvulam ego deprecor à te; ne confundas faciem meam. Et dixit ei rex, Pete, mater mea: neque enim fas est ut avertam faciem tuam. Quæ ait, Detur Abisag Sunamitis Adoniæ fratri tuo uxori. Respondit que rex Salomon, & dixit matri suæ; Quæ ergò postulas Abisag Sunamitidem Adoniæ? postula ei & regnum: ipse est enim frater meus major me, & habet Abiathar sacerdotem, & Joab filiū Saruiæ. Juravit itaque rex Salomon per Dominum, dicens; Hæc faciat mihi Deus, & hæc addat, quia contra animam suā locutus est Adonias verbū hoc. 24 Et nunc vivit Dominus, qui stabilivit me, & collocavit me super folium David patris mei, & qui fecit mihi domum, sicut locutus est. 25 Ergò misit rex Salomon per manum Banaiæ filii Joiadæ, qui interfecit eum, & mortuus est. Abiathar quoque sacerdoti dixit rex; Vade in Anathoth ad agrum tuum, equidem vir mortis es: sed hodiè te non interficiam, quia portasti arcam Dñi Dei coram David patre meo, & sustinuisti laborem in omnibus, in quibus laborat pater meus. 27 Ejecit ergò Salomon Abiathar, ut non esset sacerdos Domini, ut impleretur sermo Domini, quem locutus est super domum Heli in Silo. Venit autem nuntiū ad Joab, & Joab declinásset poſt Adoniam, & poſt Salomonem non declinásset: fugit ergò Joab in tabernaculū Dñi, & apprehendit cornu altaris. Nuntiatúmque est regi Salomoni, & fugisset Joab in tabernaculum Dñi, & esset juxta altare: misitque Salomon Banajam filium Joiadæ, dicens; Vade, interfice eum.

16 Καὶ νῦν αἴτησιν μίαν ἐγὼ αἰτήσομαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάλησον. 17 καὶ εἶπεν αὐτῷ, εἴπατε τῷ Βασιλεῖ Σολομῶν, ὅτι οὐκ ἀπόστρεψεν τὸ πρόσωπόν σου. καὶ ἔστω μοι τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανῖτιν εἰς γυναῖκα. Καὶ εἶπεν Βηρσαβεὲ, Καλῶς ἐγὼ λαλήσω περὶ σοῦ τῷ βασιλεῖ. Καὶ εἰσῆλθεν Βηρσαβεὲ πρὸς τὸν βασιλεὺς Σολομῶν λαλῆσαι αὐτῷ περὶ Ἀδωνίου· καὶ ἀνέστη βασιλεὺς εἰς συνάντησιν αὐτῇ, καὶ προσεκύνησεν αὐτῇ, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἔθετο θρόνον τῇ μητρὶ τοῦ βασιλέως, καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν αὐτῇ, Αἴτησιν μίαν μικρὰν ἐγὼ αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου (λέγει). 21 καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ βασιλεὺς, Αἴτησον μικρὰ, μῆτερ· οὐ γὰρ ἀποστρέψω σε. Καὶ εἶπεν, Δοθήτω τὴν Ἀβισὰγ τὴν Σωμανῖτιν τῷ Ἀδωνίᾳ τῷ ἀδελφῷ σου. Καὶ ἀποκρίνεται ὁ βασιλεὺς Σολομῶν τῇ μητρὶ αὐτοῦ, Καὶ τί ἐστιν σοι τῷ Ἀδωνίᾳ; καὶ τῷ Ἀβιαθὰρ τῷ ἱερεῖ καὶ τῷ Ἰωὰβ τῷ τοῦ Σαρουΐας; 23 καὶ ὤμοσεν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν τῷ Κυρίῳ, λέγων, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ τάδε προσθείη, ὅτι κατὰ (μ) τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐλάλησεν Ἀδωνίας ὁ λόγος οὗτος. Καὶ νῦν ζῇ κύριος, ὃς ἐστήσατό με καὶ ἐκάθισεν με ἐπὶ θρόνου Δαυὶδ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐποίησέν μοι οἶκον καθὼς ἐλάλησεν· ἐν σήμερον θανατωθήσεται Ἀδωνίας. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν τὸν τοῦ Βαναίου τὸν τοῦ Ἰωιάδου, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἐτελεύτησεν. 26 καὶ τῷ Ἀβιαθὰρ τῷ ἱερεῖ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, (ν) Πορεύου εἰς Ἀναθὼθ εἰς τὸν ἀγρόν σου, ὅτι ἄνθρωπος θανάτου εἶ σὺ· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ οὐ σε θανατώσω, ὅτι ἔφερες τὴν (α) κιβωτὸν τοῦ Κυρίου Κυρίου ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, καὶ ὅτι ἐκακοπάθησας ἐν ᾧ ἐκοπίασεν ὁ πατήρ μου. Καὶ ἐξέβαλεν τὸν Ἀβιαθὰρ τοῦ μὴ εἶναι αὐτὸν ἱερεῖα τῷ Κυρίῳ, τοῦ πληρωθῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου, ὃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν Ἠλὶ ἐν Σωλώμ. Καὶ ἡ ἀκοὴ ἦλθεν εἰς (τ) Ἰωὰβ τὸν Σαρουΐας, ὅτι Ἰωὰβ ὀν κλινῶν ὀπίσω τοῦ Ἀδωνίου, καὶ ὀπίσω τοῦ Σολομῶν οὐ κλινεν. καὶ φεύγει Ἰωὰβ εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ κρατεῖ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ Σολομῶν, καὶ ἀφῆκεν τὸν Ἰωὰβ, ὅτι (ο) πεφεύγει Ἰωὰβ εἰς τὸν οἶκον κυρίου, καὶ ἰδοὺ κείμενος παρὰ τὸ θυσιαστήριον. καὶ ἀπέστειλεν Σολομῶν τὸν Βαναίου τὸν τοῦ Ἰωιάδου, λέγων, Πορεύου καὶ πάταξον αὐτόν, καὶ θάψον αὐτόν.

MS. A. (Ρ) Σωμανῖτιν γυναῖκα. (α) κιβωτὸν γενομένη (Ο) θρόνον θεοῦ. (β) ἐν ὁ (κ) Σωμανῖτις (λ) ἐνε σῦμ. (Ο) Ἀδωνίας Σωμανῖτιν τοῦ (ρ) ἰδεῖν (Σ) ἐν ἀγρῷ (Φ) ἐν ἀνθῶν (σ) Σολομῶν ὁ Βασιλεὺς τὸν Ἰωιάδου.

Paraph. Chald. Versio Latina.

16 דבון שאלה חדא אנא שאל מנך לא תתיבין ית אפי ואמרת ליה מלל׃ ואמר מרי לון
17 לשלמה מלכא ארי לא יתיב ית אפיך ויהבלי ית אבישג שונמיתא לאיתא׃ ואמרת בת
18 שבע טב אנא אמלל עלך קדם מלכא׃ ואתת בת שבע לקדמת מלכא שלמה למללא עמה
19 על אדניה וקם מלכא לקדמותה וסגיד ליה ויתיב על כורסיה ואקים כורסיא לאמא
20 ויתבת על ימינה׃ ואמרת שאלה חדא זעירא אנא שאיל מנך לא תתיב ית
21 אפי ואמר ליה מלכא שאיל מני ארי לא אתיב ית אפיך׃ ואמרת תתיהב ית אבישג
22 ית שונמיתא לאדניה׃ ואתיב מלכא שלמה ואמר לאמיה ולמה את שאיל
23 ית אבישג דמן שונם לאדניה ושאל ליה ית מלכותא ארי הוא אחי רבא מני ולה
24 בעבדתה הוא ואביתר כהנא ויואב בר צרויה׃ וקים מלכא שלמה במימרא דיי למימר
25 ברין דעבר לי אלהים וכדין יוסיף ארי בנפשיתי מליל אדניה׃ ושדר מלכא שלמה
26 ית בניהו בר יהויעדע ומתבר ביה׃ ולאביתר כהנא אמר מלכא אזל לך לקרתך ארי גבר חייב קטול
27 אנת׃ ומן דיומא הדין לא אקטלך ארי נטלת ית ארונא דיי אלהים קדם דוד אבא ארי
28 אתעניתא בכל די אתענית אבא׃ ותרתי שלמה ית אביתר מלמהוי כהן קדם יי למקים
29 ית מימרא דיי דמתמלל על בית עלי בשלה׃ ובסדרתא מטת עמה ויואב ארי יואב
אתנטי בתר אבשלום לא אתנטי אתחבי ויואב למשכנא דיי ואתקיף בקרנת
מדבחא׃ ואתחוית למלכא שלמה מלכא דאתחבי ויואב למשכנא דיי והא בסטר מדבחא ושלח
שלמה ית בניה בר יהויעדע למימר אזל שלוט ביה׃

16 Nunc petitionem unā ego peto à te, & non reverti facias faciē meam: 16
& dixit ei, Loquere. Et dixit: Dic quæso Salomoni regi (quia non re- 17
verti faciet faciem tuam) ut det mihi Abisag, quæ est eā Sunem, in uxorē.
Et dixit Bathſebaeh; Bene: ego loquar pro te ante regem. Et venit 18
Bathſebaeh ante regem Salomonem, ut loqueretur cum illo pro Adoniah:
& surrexit rex in occursum ejus, & adoravit eam, & sedit super solium
suum: & posuit solium matri regis, & sedit ad dexteram illius. Et dixit: 20
Petitionē unam parvam ego peto à te, ne reverti facias faciem meam: &
dixit ei rex: Pete mater mea, quia non reverti faciam faciē tuā. Et dixit: 21
Detur Abisag, quæ est ex Sunem, Adoniah fratri tuo in uxorem. Et re-
spondit rex Salomoh, & dixit matri suæ: Et ut quid petis Abisag, quæ eſt
ex Sunem, Adoniah? pete illi regnum, quia ille eſt frater meus
nonne in consilio fuerunt ille, & Abiathar sacerdos, & Joab filius Szaru-
jah? Et juravit rex Salomoh in dicto Domini, dicendo: Sic faciat mihi
Dominus & sic addat, quod contra animā suā locutus eſt Adoniah verbū
iſtud. Et nunc permanet ipſe Dominus qui confirmavit me, & federe fecit
me super folium regni David patris mei, & qui firmavit mihi regni fecit
locutus fuerat: quod hodie occidetur Adoniah. Et miſit rex Salomoh
per manum Benajah filii Jehojadagh, & exercuit poteſtatem in illum, &
occidit illum. Et Abiathar sacerdoti dixit rex: Ad Ghanathoth ito tibi in
domos tuas, quia vir obnoxius occisioni tu es: sed hodie non occi-
dam te, quia tulisti arcam Domini Dei ante David pater meum
filicius fuisti in omnibus quibus afflictus fuit pater meus. Et repudiavit
Salomoh Abiathar ne eſſet sacerdos ministrans ante Dominum, ut con-
firmaret verbum Domini quod locutus fuerat super domum Gheli in
Siloh. Et fama pervenit uſque ad Joab (quia Joab declinaverat poſt Ado-
niah, & poſt Abiſalom non declinaverat) & fugit Joab ad tabernaculū
Domini, & apprehendit cornua altaris. Et nuntatum eſt regi Salomoh, &
quòd fugit Joab ad tabernaculū Dñi, & ecce eſt apud altare: & miſit Se-
lomoh Benajah filii Jehojadagh dicendo: Vade, exerce poteſtatē in illū.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Nunc autem petitionem unam à te peto, ne 16
avertas faciem meam. Ait illi, Dicas. Ait 17
ad eam; Dic regi Salomoni ne repellat faci-
em meam, dicque mihi Abisag Silumitidem
uxorem. Dixit Bath-febaa, Bene, ego allo- 18
quar pro te regem. Ingressa itaque Bath-
febaa ad regem Salomonem ut alloqueretur
eum pro Adonia, surrexit rex in occursum
ejus, & adoravit eam, tum consedit in folio
suo: obtulerunt etiam solium matri regis,
sedíque à dextera ipsius. Et ait; Petitio- 20
nem unam parvam à te peto, ne repellas fa-
ciem meam. Dixit ad eam rex, Pete mater
mea, neque enim repellam faciem tuam.
Quæ dixit, Detur Abisag Silumitis Adoniæ 22
fratri tuo in uxorem. Respondit rex Salo-
mon, dixitque matri suæ; Quare petisti Abi-
sag Silumitidem pro Adonia? imò pete pro
eo regnum quandoquidem ipse eſt frater me-
us natu major me, habetque pro se Abitha-
rem facerdotem & Joabum filium Suriæ.
Juravit rex Salomon per Dominum, & ait; 23
Sic faciat mihi Deus, & sic adidat mihi, nisi
contra vitam suam loquutus eſt Adonia ver-
bum illud. Nunc ergò vivit Dominus qui 24
stabilivit me & collocavit me super folium
Davidis patris mei, fecitque mihi domum
prout dixerat, nisi hodie interficietur Adonia.
Misiquè rex Salomon Benajam Jojadæ fili- 25
um, qui irruens in eum interfecit illum. Abi-
thari vero facerdoti dixit rex, In Anathoth
te recipe ad agrum tuum, quoniam homo es
morte dignus: hodiè tamen non interficiam
te, eò quòd portaveris arcam Domini coram
Davide patre meo, & probris affectus fis in o-
mni loco in quo probra suſtinuit David pater
meus. Ejecitque Salomon Abithariam, ne eſ- 27
set facerdos Domini: ut compleretur sermo
Domini quem locutus fuerat de familia Hi in
Silo. Cumque fama pervenisset ad Joabum 28
quòd interfectus eſſet Adonia (nam Joab in-
clinaverat poſt Adoniam, poſt Salomonē au-
tem non inclinaverat) fugit Joab in taberna-
culum Domini, & asylum cepit cornua alta-
ris. Et cùm nuntiatum eſſet regi Salomon 29
giſſe Joabum in tabernaculum Domini, & a-
sylum cepiſſe cornua altaris, miſit rex Salo-
mon Benajam filium Jojadæ, dixiſque ad eum,
Vade, irrue in eum.

16 * ܗܫܐܠ ܠܟ ܒܥܝܢܐ ܚܕܐ ܠܐ ܬܦܢܝ ܦܢܝ׃ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܠܡܢܐ ܠܐ ܬܦܢܝ ܦܢܝ׃ ܐܡܪ ܠܗ
17 ܡܪܝ ܠܫܠܡܘܢ ܡܠܟܐ ܠܐ ܬܦܢܝ ܦܢܝ׃ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܠܡܢܐ ܠܐ ܬܦܢܝ ܦܢܝ׃ ܐܡܪ ܠܗ

Versio VULG. LAT.

30 Et venit Banaias ad tabernaculum Domini, & dixit ei; Hæc dicit rex, Egredere. Qui ait; Non egrediar, sed hic moriar. Renuntiavit Banaias regi sermonem, dicens; Hæc locutus est Joab, & hæc respondit mihi. Dixitque ei rex, Fac sicut locutus est: & interfice eum, & sepeli, & amovebis sanguinem innocentem, qui effusus est à Joab, à me, & à domo patris mei. Et reddet Dominus sanguinem ejus super caput ejus, quia interfecit duos viros justos, melioresque se: & occidit eos gladio, patre meo David ignorante, Abner filium Ner principe militiæ Israel, & Amasa filiũ Jether principem exercitûs Judæ: Et revertetur sanguis illorum in caput Joab, & in caput feminis ejus in sempiternum. David autem & semini ejus, & domui & throno illius, fit pax usque in æternum à Domino. Afcendit itaque Banaias filius Joiadæ, & aggressus eum interfecit: & sepultusque est in domo sua in deserto. Et constituit rex Banajam filium Joiadæ pro eo super exercitum, & Sadoc sacerdotem posuit pro Abiathar. Misit quoque rex, & vocavit Semei, dixitque ei; Ædifica tibi domum in Jerusalem, & habita ibi: & non egrediẽris inde huc atque illuc. Quãcunque autem die egressus fueris, & transieris torrentem Cedron, scito te interficiendum: sanguis tuus erit super caput tuum. Dixitque Semei regi, Bonus sermo: sicut locutus est dominus meus rex, sic faciet servus tuus. Habitavit itaque Semei in Jerusalem diebus multis. Factum est autẽ post annos tres, ut fugerent servi Semei ad Achis filium Maacha regẽ Geth: nuntiatúmque est Semei, quòd servi ejus isserint in Geth. Et surrexit Semei, & stravit asinũ suum: iviq; ad Achis in Geth ad requiriendum servos suos, & adduxit eos de Geth. Nuntiatum est autem Salomoni, quòd isset Semei in Geth de Jerusalem, & rediisset. Et mittens vocavit eum, dixitq; illi; Nonne testificatus sum tibi per Dominum, & prædixi tibi; Quãcunque die egressus, ieris huc & illuc, scito te esse moriturũ? Et respondisti mihi; Bonus sermo, quem audivi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

30 Καὶ ἦλθε (a) Βαναίας εἰς τὴν σκηνὴν Κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, Ἔξελθε. Καὶ εἶπεν Ἰοάβ, Οὐκ ἐκπορευόμαι, ὅτι ὧδε ἀποθανοῦμαι. καὶ (b) ἀπέστρεψε Βαναίας τὸν Ἰοάβ, καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ λόγον, Τάδε λελάλησεν Ἰοάβ, καὶ τάδε ἀπεκρίθη μοι. 31 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Πορεύου, καὶ ποίησον αὐτῷ κατὰ τὰ εἰρημένα, καὶ πάταξον αὐτὸν, καὶ θάψεις αὐτὸν, καὶ ἀφελεῖς τὸν θυμὸν τὸν ἀναίτιον ὃν ἐξέχεεν Ἰοάβ ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἀπὸ οἴκου πατρός μου. 32 Καὶ ἀποστρέψει κύριος τὸν θυμὸν τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ, ὃς ἐπάταξεν (c) ἀνδρὸς δικαίους τοὺς ἀγαθοὺς ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἀπέκτειν αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ πατὴρ μου Δαβὶδ οὐ γνῷ τὸν Ἀβνὴρ υἱὸν Νὴρ (d) ἀρχιστράτηγον Ἰσραὴλ, καὶ τὸν Ἀμασὰ υἱὸν Ἰεθὲρ ἀρχιστράτηγον Ἰούδα. 33 Καὶ (e) ἐπιστρέψει τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν τοῦ Ἰοάβ, καὶ εἰς (f) κεφαλὴν τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως τοῦ αἰῶνος. καὶ τῷ Δαυὶδ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῷ θρόνῳ αὐτοῦ ἔσται εἰρήνη ἕως αἰῶνος παρὰ κυρίου. 34 Καὶ ἀνέβη Βαναίας υἱὸς (g) Ἰοιαδὰ, καὶ ἐπέπεσεν αὐτῷ, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 35 Καὶ ἔδωκε τὸν Βαναίας υἱὸν (h) Ἰοιαδὰ ἐπὶ τὴν στρατιὰν αὐτοῦ, καὶ τὸν Σαδὼκ τὸν ἱερεῖς ἔθετο βασιλεὺς ἀντὶ Ἀβιαθὰρ τοῦ ἱερέως φύσιν τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸν Σαλωμὼν τὸν υἱὸν τοῦ Δαυὶδ ἐπὶ τὴν Ἰεροσολυμα. 36 Καὶ ἀπέστειλε καὶ ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οἰκοδόμησον σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ κατοικήσεις ἐκεῖ, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐνθένδε καὶ ἐνθάδε. 37 Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἐξέλθῃς καὶ διαβῇς τὸν χειμάῤῥουν Κεδρὼν, γνῶθι ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ, καὶ τὸ αἷμα σου ἐπὶ σὲ ἔσται. 38 Καὶ εἶπε Σεμεὶ τῷ βασιλεῖ, Καλὸς ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ὁ βασιλεὺς ὁ κύριός μου, οὕτως ποιήσει ὁ παῖς σου. καὶ κατῴκει Σεμεὶ ἐν Ἰερουσαλὴμ ἡμέρας πολλάς. 39 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τελευτῆσαι τὰς τρεῖς ἐνιαυτοὺς, καὶ ἔφυγον οἱ παῖδες τοῦ Σεμεὶ πρὸς Ἀχὶς υἱὸν Μαακὰ βασιλέα Γεθ. καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σεμεὶ, λέγων, Ἰδοὺ οἱ παῖδες σου ἐν Γεθ. 40 Καὶ ἀνέστη Σεμεὶ, καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη πρὸς Ἀχὶς εἰς Γεθ ζητῆσαι τοὺς παῖδας αὐτοῦ· καὶ ἀπῆλθε Σεμεὶ καὶ ἀνήγαγε τοὺς παῖδας αὐτοῦ ἐκ Γεθ. 41 Καὶ ἀνηγγέλη τῷ Σολομῶντι ὅτι ἀπῆλθε Σεμεὶ ἐκ Γεθ εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐπέστρεψε. 42 Καὶ (i) ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν Σεμεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Οὐκ ἐνώπιόν σου ὤμοσα σοι κατὰ Κύριον τὸν Θεὸν, καὶ διεμαρτυρόμην σοι, καὶ εἶπον σοι, Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἂν ἐξέλθῃς καὶ πορευθῇς ἐνθένδε καὶ ἐνθάδε, θανάτῳ θανατωθήσῃ; καὶ σὺ εἶπας πρὸς με, Λόγος καλὸς ὃν ἤκουσα; 43 καὶ τί οὐκ ἐφύλαξας τὸν ὅρκον Κυρίου καὶ τὴν ἐντολὴν ἣν ἐνετειλάμην σοι; 44 καὶ εἶπε πρὸς τὸν Σεμεὶ ὁ βασιλεὺς, Σὺ οἶδας πᾶσαν κακίαν ἣν ἔγνω ἡ καρδία σου ἃ ἐποίησας τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου· καὶ ἀποστρέψει Κύριος τὴν κακίαν σου ἐπὶ σὲ, 45 καὶ Σολομὼν ὁ υἱὸς μου εὐλογημένος, καὶ θρόνος Δαυὶδ ἔσται ἐνώπιον Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα. 46 Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Βαναίᾳ υἱῷ Ἰοιαδὰ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἀπέθανε· καὶ ἡ βασιλεία ἐκραταιώθη ἐν χειρὶ Σολομῶν.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 Ingressus itaque Benaja tabernaculum Domini, dixit ad eum; Sic præcipit rex, Egredere: qui dixit; Non egrediar, sed hic moriar. Retulit Benaja sermonem illi regi dicens; Talia locutus est Joab, & talia mihi respondit. 31 Dixit rex, Fac ei secundùm id quod dixit; interfice eum, atque interfice eum, & amove sanguinem innoxium quem effudit Joab, à me & à domo patris mei. 32 Refundãtque Dominus sanguinem ejus in caput ipsius, qui irruit in duos viros justiores ac meliores se, & gladio peremit eos, inscio Davide patre meo: nempe Abnerum filium Ner ducem exercitûs Israelis, & Amasam Jetheris filium ducem exercitûs Judæ. 33 Et revertantur sanguis eorum in caput Joabi & in caput feminis ejus in perpetuum: Davidi verò & femini ejus, domui, ac solio ipsius sit pax æterna à Domino. 34 Ascendens itaque Benaja Joiadæ filius, irruit in eum & interfecit eum, deinde sepultus est in sepulchro suo in deserto. Tum præpositit rex Salomon ejus loco Benajam Joiadæ filium exercitui: & Sadoc sacerdotem constituit rex loco Abiatharis. 35 Deinde mittens rex accersiit Semei, dixitque ad eum; Extrue tibi domum in Jerusalem, ibique maneto, & inde ne egrediaris huc illuc: 36 Nam quo die egressus fueris, transierique torrentem Cedron, certissimè scias te morte plectendum: & sanguis tuus erit super caput tuum. 37 Et ait Semei ad regem, Recta est sententia quam pronuntiásti domine mi rex, ita facturus est servus tuus: 38 Fecitque Semei in Jerusalem diebus multis. Post tres autem annos fugientibus duobus servis Semei ad Achis Maachæ filium regem Gath, indicaverunt Semei & discrunt ei, Ecce servi tui sunt in Gath. 39 Quapropter surrexit Semei, stratóque asino suo profectus est in Gath ad Achis, ut quæreret servos suos: profectus est inquam Semei, & reduxit servos suos ex Gath. 40 Cumque nuntiãssent regi Salomoni, profectum esse Semei ex Jerusalã in Gath, ac redisisse; 41 Mittens rex advocavit Semei, dixitq; ad eum; Nonne jurejurando astrinxi te per Dũm, tẽque obtestatus sum, ac dixi; Quacunque die egressus fueris ex Hierusalẽ, & transieris torrentem Cedron, certissimè scias te morte plectendum: & tu respondisti, Recta est sententia, ita sum facturus?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 Ingressus itaque Benaja ad aliare Domini, dixit ad eum, Præcipit tibi rex dicens, Egrediere illinc. Dixit, Nequaquam, imò potiùs illic moriar. Quod cùm Benaja regi indicassẽt, dixisse scilicet Joabum, Non egrediar è loco isto; Dixit illi rex, 31 Fac ei quemadmodum dixit, interfice eum eximen in loco, & auferte sanguinem quem fudit Joab, à me & à domo patris mei. 32 Quin potiùs retorquet Dominus sanguinem ejus in caput ipsius, qui quòd irruerit in duos viros se justiores ac religiosiores, nec peperceris, sed occiderit eos gladio, id ignorante Davide patre meo; nempe Abnerum filium Ner præfectum exercitûs Saulis, & Amasam filium Jetheris filium. Retroque atque Dominus sanguinem illorum in caput Joabi & capite posteriore ejus in æternum; David autem pater meus, & filii ejus, ac regnum ipsius sint incolumes coram Domino in perpetuum. Ascendens igitur Benaja Joiadæ filius irruit in eum & occidit eum, sepulturique est in sepulchro sua in deserto. 35 Et constituit Salomon rex Benajam Joiadæ filium loco ipsius in bello: Sadoc verò in sacerdotem fecit rex Abiathæ. Tum 36 mittens rex ad Semei, dixit illi, Extrue tibi domum in Jerusalem, & in ea commorare, & inde ne egrediaris ad aliam ipsium locum. 37 Et fiet, quatenùs die qua egrediẽris & transieris Cedron exercides, certò inquam scito te morituum: & sanguis tuus erit in eximum eum. 38 Et ait Semei ad regem, Optimè loquutus es O rex, & ita faciet servus tuus. Habitavit ergò Semei in Jerusalem diebus multis. Post tres autem annos ausi sunt servi Semei ad Achis filium, regem Gath, nuntiatum fuit Semei, dicitumque ad eum, Ecce servi tui sunt in Gath. 39 Quare surgens Semei, ephippium indidit jumento suo, vegrediens Achis pro servis suis; & ingressus Semei in Gath reduxit servos suos. Nuntiatum est autem Salomoni regi quòd Semei egressus esset è Jerusalem ad Gath, redisisseque. 41 Tum rex mittens accersiit Semei, & dixit, Annon adjuravi eum te per Dominum, juramento conjiciens, & obtestans atque obtestatus sum, ac dixi; Quod quacunque die egrediẽris è Jerusalẽ, & exceds ejus torrentem Cedron, scito te certò inquam scitè, & certissimè esse morituum? 42 Quo ergò ita facis? Tom.II. Iii

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et venit Benajah ad tabernaculũ Dñi, & dixit illi: Sic dixit rex, Exi: & 30 dixit, Neqquaqu; quia hic occidar. Et retulit Benajah regi verba dicendo: Sic locutus est Joab, & sic respondit mihi. Et dixit ei rex, Fac sicut locut 31 est; & exerceas potestatẽ in illũ: & sepelias illũ & auferas culpam sanguinis innocentis quẽ fudit Joab gratis, à me, & à domo patrismei. Et red- 32 det Dñs noxã occisionis ejus in caput ejus, eo quòd exercuerit potestatẽ in duos viros qui juftiores & meliores fe erant, & occidit illos gladio, & patre me David non cognoviti, Abner filiũ Ner magistrũ exercitus Israel, & Ghamasfa filiũ Jether magistrũ exercitũ domus Jehudah. Et revertetur 33 sanguis eorũ in caput Joab, & in caput filiorũ ejus in feculũ: & David, & femini ejus, & domui ejus, & solio ejus erit pax usque in feculum ante Dñm. Et ascendit Benajah, filius Jehojadagh, & exercuit potestatẽ in illũ, & occ- 34 cidit illũ: et sepultus est in domo sua in deserto. Et præpecit rex Benajah 35 filiũ Jehojadagh pro illo super exercitum, & Szadok facerdotẽ præfecit rex pro Abiathar. Et misit rex & vocavit Simghi, & dixit illi, Ædifica ti- 36 bi domum in Jerusalẽ, & fedeas ibi, nec exeas inde huc vel illuc. Et erit, 37 dic quo exieris & transieris torrentẽ Kedron, fciendo fcias quòd moriendo morieris culpa occifionis tuæ erit in caput tuum. Et dixit Simghi regi, 38 Recta eſt verbum, ſicut locut' eſt dominus meus rex, ſic faciet ſervus tuus: & fedit Simghi in Jerusalẽ diebũ multis. Et factum eſt in fine trium anno- 39 rum, ut fugerent duo fervi Simghi, ad Achis filium Maghachah regem Gath, & indicaverunt [quidam] Simghi dicendo, Ecce fervi tui [ſunt] in Gath. Et furrexit Simghi et ſtravit aſinum ſuum, et ivit in Gath ad Achis 40 ut quæreret fervos ſuos, et ivit Simghi, et reduxit fervos ſuos è Gath. Et 41 indicatum eſt Selomoh quòd iviſſet Simghi ex Jerusalem ad Gath, et rediiſſet. Et miſit rex, et vocavit Simghi, et dixit illi, Nonne adjuravi te in dicto Dñi et obteſtatus ſum in te dicendo, In die quo exieris, et iveris huc 42 aut illuc, ſciendo ſcias quòd moriendo morieris? et dixiſti mihi, Recta eſt verbum ſaudivi.

TARGUM JONATHAN.

30 וַאֲתָא בְנָיָה לְמַשְׁכְּנָא דְיוָ וַאֲמַר לֵיהּ כְּדֶן אֲמַר מַלְכָּא פּוּק וְאֲמַר לָא אֲרֵי הָכָא אֶתְקְטֵל
31 אֲתַיב בְּנָיָה לְמַלְכָּא לְמֵימַר כְּדֵין מַלֵּל יוֹאָב וְכְדֵין אֲתֵיבָנִי וַאֲמַר לֵיהּ מַלְכָּא
אֲזִיל וְעֲבֵד לֵיהּ כְּמָא דְמַלֵּל וְתִקְטוֹל יָתֵיהּ וְתִקְבְּרִנֵּיהּ וְתֵעְדֵּי יָת אֲשׁוּתָא דְּדָכֵי מִנִּי
32 וּמִבֵּית אֲבָהָתִי דִּי אֲשׁוּתָא דְּדָכֵי דְּקָטַל יָתֵיהּ דְּשַׁלִּיחַ דְּשַׁלִּיחַ בְּרִישָׁא דְּטָבִין מִנֵּיהּ
וְקָטַל יָתְהוֹן בְּחַרְבָּא וַאֲבָא דְוִד לָא יְדַע יָת אַבְנֵר בַּר נֵר רַב חֵילָא דְיִשְׂרָאֵל וְיָת
עֲמָשָׂא בַּר יֶתֶר רַב חֵילָא דְיְהוּדָה: וִיתוּבוּן דְּמֵיהוֹן דְּכָל חַד וְחַד בְּרֵישׁ יוֹאָב וּבְרֵישׁ עֵר
33 עֲלָמָא וְלִדְרֵי עָדָה וְלִבְתָרָיוּ לְזַרְעֵיהּ וְלִכְתָרָיוּ לְמַלְכוּתֵיהּ לְמִן שְׁלֵמָא עַד עָלְמָא מִן קֳדָם יְיָ: מַלְכָּא
34 בַּר יְהוֹיָדָע שְׁלִיחַ בְּרִישׁ קְטָלֵיהּ וְאִתְקְבַר בְּבֵיתֵיהּ דְּמִדְבְּרָא: וְסַדַּר מַלְכָּא יָת בְּנָיָה בַּר
35 יְהוֹיָדָע חִלְפּוֹהִי לְמֵיל לְמַלְכָּא וְיָת צָדוֹק כָּהֲנָא סַדַּר מַלְכָּא חֲלָף אֲבִיתָר: וְשַׁלַּח מַלְכָּא וְקָרֵא
לְשִׁמְעִי וַאֲמַר לֵיהּ בְּנֵי לָךְ בֵּיתָא בִּירוּשְׁלֵם וְתֵתֵב תַּמָּן וְלָא תִפּוֹק מִתַּמָּן לְאָתָר אָחֳרָן:
36 וְהָוֵי בְּיוֹמָא דְּתִפּוֹק וְתֶעְבַּר יָת נַחֲלָא דְקִדְרוֹן מְדַע תֵּדַע אֲרֵי מָוֹתָא תְּמוּת חוֹבַת דְּמָיָא
37 בְּרֵישָׁךְ: וַאֲמַר שִׁמְעִי לְמַלְכָּא תַּקִּין מִתְּמוֹת כְּמָא דְמַלֵּל רִבּוֹנִי מַלְכָּא כֵּן יַעְבֵּד עַבְדָּךְ
38 וִיתֵב שִׁמְעִי בִּירוּשְׁלֵם יוֹמִין סַגִּיאִין: וַהֲוָה בְּסוֹף תְּלָת שְׁנִין עֲרַקוּ תְּרֵין עַבְדֵּי שִׁמְעִי
לְוָת אֲכִישׁ בַּר מַעֲכָה מַלְכָּא דְגַת וְחַוְיוּ לְשִׁמְעִי לְמֵימַר הָא עַבְדָּךְ בְּגַת: וְקָם שִׁמְעִי וְרָכַב
יָת חֲמָרֵיהּ וַאֲזַל לְגַת לְוָת אֲכִישׁ לְמִבְעֵי יָת עַבְדּוֹהִי וַאֲזַל שִׁמְעִי וְאַיְתִי יָת עַבְדּוֹהִי מִגַּת:
41 וְאִתְחַוֵּי לִשְׁלֹמֹה דַּאֲזַל שִׁמְעִי מִגַּת לְיָרוּשְׁלֵם וְתָב: וְשַׁלַּח מַלְכָּא וְקָרֵא לְשִׁמְעִי וַאֲמַר
לֵיהּ הֲלָא אַקְשִׁיתִי עָלָךְ בְּמֵימְרָא דְיְיָ לְמֵימַר בְּיוֹם מִפְּקָךְ וְתֵיתֵי לְכָא וּלְכָא
מְדַע תֵּדַע אֲרֵי מָוֹתָא תְּמוּת וְאַתְּ אֲמַרְתְּ לִי תַּקִּין מִתְּמוּת כְּדֵין אֲמַרְתְּ לִי אֲמַרְתִּי:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * فَدَخَلَ بَنَايَا إِلَى مَذْبَحِ الرَّبِّ. وَقَالَ لَهُ: قَالَ لَكَ الْمَلِكُ. اُخْرُجْ مِنْ هٰهُنَا. فَقَالَ. لَا. وَلٰكِنْ هٰهُنَا
30 أَمُوتُ. فَأَخْبَرَ بَنَايَا الْمَلِكَ بِذٰلِكَ، أَنَّ يُوآبَ قَالَ. لَا أَخْرُجُ مِنْ مَوْضِعِي * فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ. اِصْنَعْ بِهِ
31 كَمَا قَالَ. اِقْتُلْهُ وَدَفِنْهُ، وَاصْرِفِ الدَّمَ الَّذِي سَفَكَ يُوآبُ عَنِّي وَعَنْ بَيْتِ أَبِي * بَلْ يَصْرِفُ
32 الرَّبُّ دَمَهُ فِي عِنَقِهِ. لِأَنَّهُ لَقِيَ رَجُلَيْنِ أَبَرَّ مِنْهُ وَأَتْقَى. وَقَتَلَهُمَا بِالسَّيْفِ. وَلَمْ يَعْلَمْ
دَاوُدَ أَبِي بِذٰلِكَ. أَبْنَيْرَ بْنَ نَيْرٍ صَاحِبَ جَيْشِ شَاوُلَ. وَعَمَسَا بْنَ يَاثَرَ * وَصَيَّرَ الرَّبُّ دَمَهُمَا فِي عِنَقِ
33 يُوآبَ. وَعِنَقِ ذُرِّيَّتِهِ إِلَى الْأَبَدِ. أَمَّا دَاوُدُ وَذُرِّيَّتُهُ وَبَيْتُهُ وَمُلْكُهُ فَيَسْلَمُ أَمَامَ الرَّبِّ إِلَى الْأَبَدِ * فَصَعِدَ
34 بَنَايَا بْنُ يَوْيَاداعَ وَقَعَ فِيهِ وَقَتَلَهُ. وَدُفِنَ فِي مَقْبَرَتِهِ فِي الْبَرِّيَّةِ * وَصَيَّرَ سُلَيْمَانُ الْمَلِكُ بَنَايَا بْنَ يَوْيَاداعَ
35 عَلَيْهِ فِي الْحَرْبِ. وَأَمَّا صَادُوقُ الْكَهَنَةُ فَصَيَّرَهُ الْمَلِكُ بَدَلَ أَبْيَاثَارَ * ثُمَّ أَرْسَلَ الْمَلِكُ إِلَى شِمْعِي وَقَالَ
36 لَهُ. اِبْنِ لَكَ بَيْتاً فِي أُورُشَلِيمَ وَاسْكُنْهُ. وَلَا تَخْرُجْ مِنْ هُنَاكَ إِلَى مَوْضِعٍ مِنَ الْمَوَاضِعِ * وَاعْلَمْ أَنَّ
فِي الْيَوْمِ الَّذِي تَخْرُجُ وَتَجُوزُ وَادِيَ قِدْرُونَ. يَقِيناً أَنَّكَ تَمُوتُ. وَيَكُونُ دَمُكَ فِي عِنَقِكَ * فَقَالَ
37 شِمْعِي لِلْمَلِكِ. نِعْمَ مَا قُلْتَ أَيُّهَا الْمَلِكُ. وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُ عَبْدُكَ. وَسَكَنَ شِمْعِي فِي أُورُشَلِيمَ
38 أَيَّاماً كَثِيرَةً * وَمِنْ بَعْدِ ثَلَاثِ سِنِينَ هَرَبَ لِشِمْعِي عَبْدَانِ إِلَى أَخِيشَ بْنِ مَعَكَ مَلِكِ جَاثَ.
39 فَأَخْبَرَ شِمْعِي وَقِيلَ لَهُ. عَبْدَاكَ فِي جَاثَ * فَقَامَ شِمْعِي وَأَسْرَجَ أَتَانَهُ. وَطَلَبَ إِلَى أَخِيشَ لِأَجْلِ
40 عَبْدَيْهِ. فَذَهَبَ شِمْعِي جَاثَ وَأَتَى بِعَبْدَيْهِ * وَأُخْبِرَ سُلَيْمَانُ الْمَلِكُ أَنَّ شِمْعِي خَرَجَ مِنْ أُورُشَلِيمَ
41 إِلَى جَاثَ وَعَادَ. فَأَرْسَلَ الْمَلِكُ وَدَعَا شِمْعِي وَقَالَ. أَلَيْسَ قَدْ أَقْسَمْتُ عَلَيْكَ بِالرَّبِّ، وَحَلَّفْتُكَ *
42 وَقُلْتُ لَكَ أَنَّ فِي الْيَوْمِ الَّذِي تَخْرُجُ مِنْ أُورُشَلِيمَ وَتَعْبُرُ وَادِيَ قِدْرُونَ
تَعْلَمُ أَنَّكَ مَقْتُولٌ. وَقُلْتَ نِعْمَ مَا رَأَيْتَ أَيُّهَا الْمَلِكُ. كَذٰلِكَ أَفْعَلُ.

Verſio VUL.LAT.

מלכים א׳ : ג

43 præceptum & DOMINI juraſjurandum cuſtodiſti ſed quare Et
מצות יהוה לא שמרת את השבעה יהוה׃ ואת המצוה
43 quæſti Tu : Simil ad Dixitque Dixitque Et ſuper præcepi quod
אשר צויתי עליך׃ ואמר המלך אל שמעי אתה ידעת את כל הרעה
44 meo patri David feciſti quod ; cum cor novit quod ,malum ome
אשר ידע לבבך אשר עשית לדויד אבי
45 malum caput in tua malum DOMINUS reddidit &
והשיב יהוה את רעתך בראשך׃ והמלך
DOMINI ſuper ſedi & ſtabilis ſit David throns & benedictus Salomon
שלמה ברוך וכסא דויד יהיה נכון לפני יהוה׃
46 filio Jehoiadæ filio Benaiahu rex præcepit Et ,ſecula in uſque
ויצו שלמה ביד יהויעדע בן יהויעדע
ſed confirmatus regnum Et ,ſit mortuus & ,ſum in irruit & ,ſe erpeſſus &
ויצא ויפגע־בו ויכהו וימת׃ והממלכה נכונה
,Salomon manu in
ביד שלמה׃

CAP. III. 1

accepit & ,Ægypti regi Pathoh Salomon eſt conjunctus affinitate Et
ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים ויקח
,cum ceſſaverunt & ,uſque ,David civitatem in ed adduxit & ,Pathoh filiam
את־בת־פרעה ויביאהו אל־עיר דוד עד כלותו
Jeruſalem murum & ,DOMINI domum & ,ſuam domum ædificare
לבנות את־בית יהוה ואת־בית ירושלם
erat ædificata in quia ,excellis in immolans populus Attamen ,circumquique
סביב׃ רק העם מזבחים בבמות כי לא־נבנה־
Salomon dilexit Et ,illos dies ad uſque DOMINI nomini domus
בית לשם יהוה׃ עד הימים ההם׃ ויאהב שלמה
ipſe excellis in tamen ſibi patris David ſtatuta in ambulando DOMINUM
את־יהוה ללכת בחקות דויד אביו רק בבמות הוא
,ibi Jeruſalem ad Gibhon in rex Iit Et ,ſacrificet & ,immolet
מזבח ומקטיר׃ וילך המלך גבעונה לזבח שם
Salomon ſcia ſcilicet ,ſacrifices Miſſe ,magnum excellum ipſum quia
כי־היא הבמה הגדולה אלף עלות יעלה שלמה
Salomon ad DOMINUS eſt viſus Gibhon in ,illud altare ſuper
על המזבח ההוא׃ בגבעון נראה יהוה אל־שלמה
,ibi dabo quid Pothah : Deus dixitque , noctis ſomno in
בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך׃
meo patre David tuo ſervo cum feciſti Tu : Salomon Dixitque
ויאמר שלמה אתה עשית עם עבדך דויד אבי
,iuſtitia in & ,veritate in ſecum feciſti ſicut magna miſericordia
חסד גדול כאשר הלך לפניך באמת ובצדקה
magnam miſericordiam ei cuſtodiſti & ,ſecum cordis rectitudine in &
ובישרה־לבב עמך ותשמר־לו את־החסד הגדול
,hanc dein ſecundis ejus throns ſuper ſedente filium ei dediſti & ,ſitam
הזה ותתן־לו בן ישב על־כסאו כיום הזה׃
tuum ſervum feciſti regnare tu meus Deus DOMINE nunc Et
ועתה יהוה אלהי אתה המלכת את־עבדך
,ingredi & ,egredi ſcio nec ,parvus puer ego & ,meo patre David pro
תחת דויד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא׃
qui ,multi populi ,elegiſti quem , tui populi medio in tuus ſervus Et
ועבדך בתוך עמך אשר בחרתי עם רב אשר
tuo ſervo Dabiſque ,multitudine pre ſuppeditabit nec numerabitur non
לא יספר ולא יסופר׃ ונתת לעבדך
,bonum inter ,ſed ,ſapientem ,tuum populum judicandum ut cordem cor
לב שומע לשפט את עמך להבין בין־טוב
,filium gravem tuum populum judicare poterit quis quia : malum ad
לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה׃
Salomon poſtulaverat quod , Adeoque oculis in verbum fuit bonum Et
וייטב הדבר בעיני אדני׃ כי שאל שלמה את־
,hoc verbum
הדבר הזה׃

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

Ὅτι τὰς ἐντολὰς Κυρίου ἐφύλαξας καὶ τὰς ἐντολὰς Δαυὶδ τοῦ πατρὸς σου, διὰ τοῦτο ἐφύλαξας τὴν ἐξόδιόν σου τὴν ἀκόλουθον τῷ κύριῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ βασιλεῦσαι Σολομῶν τὸν υἱὸν Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἐκυρώθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ σφόδρα. Καὶ ἐπορεύθη Σολομῶν εἰς Γαβαὼν θυσιάσαι ἐκεῖ· ἐν γὰρ τῷ Γαβαὼν ἦν τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγιστον· χιλίας ὁλοκαυτώσεις ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐκεῖνο. Ἐν Γαβαὼν ὤφθη κύριος τῷ Σολομῶν ἐν ὀνείρατι νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός· Αἴτησον ὃ ἐὰν θέλῃς δοῦναί σοι. Καὶ εἶπεν Σολομῶν· Σὺ ἐποίησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἔλεος μέγα καθὼς ἐπορεύθη ἐνώπιόν σου ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι καρδίας μετὰ σοῦ· καὶ ἐφύλαξας αὐτῷ τὸν μεγαλοῦν τὸν μέγα τοῦτον καὶ δέδωκας αὐτῷ υἱὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ σήμερον. Καὶ νῦν, κύριε ὁ θεός μου, σὺ ἐβασίλευσας τὸν δοῦλόν σου ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου· ἐγὼ δὲ παιδάριον εἰμι οὐκ εἰδὼς ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν. Καὶ ὁ δοῦλός σου ἐν μέσῳ λαοῦ οὗ ἐξελέξω αὐτὸν, λαὸς πολὺς οἱ μὴ ἀριθμηθῶσιν οὐδὲ μὴ ἐξαριθμηθῶσιν ἀπὸ πλήθους. Καὶ δώσεις τῷ δούλῳ σου καρδίαν ἀκούουσαν τοῦ κρίνειν τὸν λαόν σου τοῦ διακρίνειν ἀνὰ μέσον καλοῦ καὶ πονηροῦ· τίς γὰρ δυνήσεται κρῖναι τὸν λαόν σου τὸν τοσοῦτον; καὶ ἐφάνη λόγος ἐνώπιον κυρίου ὅτι ἐπράγη τὸ ῥῆμα τοῦτο ὑπὸ Σολομῶν. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός· Ἀνθ᾽ ὧν ἐπράγη τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐπῄτησας σεαυτῷ ἡμέρας πολλὰς καὶ οὐκ ἐπῄτησας σεαυτῷ πλοῦτον καὶ οὐκ ἐπῄτησας σεαυτῷ ψυχὰς ἐχθρῶν σου καὶ ἐπῄτησας σεαυτῷ σύνεσιν τοῦ εἰσακούειν κρίσιν, ἰδοὺ πεποίηκα κατὰ τὸν λόγον σου· ἰδοὺ δέδωκά σοι καρδίαν σοφὴν καὶ συνετὴν, ὡς οὐκ ἔστιν ὁμοῖός σου ἔμπροσθεν σου, καὶ μετὰ σὲ οὐκ ἀναστήσεται ὁμοῖός σου· καὶ ἃ οὐκ ἐπῄτησας δέδωκά σοι καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ὅπως οὐκ ἔσται ὁμοῖός σου ἐν βασιλεῦσιν πάσαις τὰς ἡμέρας σου· καὶ ἐὰν πορευθῇς ἐν ὁδοῖς μου φυλάσσων τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου, καθὼς ἐπορεύθη ὁ πατήρ σου, καὶ μακροήμερος ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐξηγέρθη Σολομῶν, καὶ ἰδοὺ ἐνύπνιον· καὶ ἦλθεν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστη ἐνώπιον κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου καὶ ἀνήνεγκεν ὁλοκαυτώσεις καὶ ἐποίησεν εἰρηνικὰ καὶ ἐποίησεν πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. Τότε ἐκάλεσεν Σολομῶν τοὺς δούλους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἐν Ἰσραὴλ, πρεσβυτέρους φυλῶν καὶ ἡγουμένους τῶν πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλὴμ, τοῦ ἀναβιβάσαι τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ πόλεως Δαυὶδ, ἥ ἐστιν Σιών. Καὶ ἐπισυνήχθη πρὸς τὸν βασιλεὺς Σολομῶν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ τῇ ἑβδόμῃ τῇ ἐν μηνὶ Θεσρί. Καὶ ἦλθον πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβον οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ, καὶ ἀνήνεγκαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ Λευῖται τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομῶν καὶ πᾶς ἡ συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἐπορεύθησαν μετ᾽ αὐτοῦ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ, καὶ ἐθυσίαζον πρόβατα καὶ μόσχους ἀναρίθμητα καὶ ἀνεξαρίθμητα ἀπὸ πλήθους. Καὶ εἰσήγαγον οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς εἰς τὸν νηὸν τοῦ οἴκου, εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν Χερουβίν. Ὅτι τοῖς Χερουβὶν ἦν τὰ πτερὰ τὰ χερουβὶν ἐκπετάσματα ἐπὶ τὸν τόπον τῆς κιβωτοῦ, καὶ ἐσκίαζον οἱ Χερουβὶν ἐπὶ τὴν κιβωτὸν καὶ ἐπὶ τὸν ἱμάντα αὐτῆς ἄνωθεν. Καὶ ἐξῆλθον τὰ ἱμάντα τῆς κιβωτοῦ καὶ ἐφαίνοντο τὰ ἄκρα τῶν ἱμάντων τῆς κιβωτοῦ ἔμπροσθεν τοῦ οἴκου, καὶ οὐκ ἐφαίνοντο ἔξω· καὶ ἐστὶν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ οὐδὲν πλὴν δύο λαβίδες λίθιαι, ἃς ἔθετο Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ, ὅτε διέθετο κύριος μετὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξελθεῖν τοὺς ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ νεφέλη τὸν οἶκον κυρίου, καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐπλήσθη ἡ δόξα κυρίου τὸν οἶκον κυρίου.

Sic ſibi Pharao affinitatis de civitate David in domum fecit, quam adjiciebatur ei : tunc ædificavit eam. Et Salomon oſtiebat ſuis in ante hoc cauſſa, quod ædificaverat Dominus , & ſacrificabat ibi. Et Salomon ſuperpoſitus ſuper altare , quod ædificaverat Dominus , & adolebat coram Domino. Et conſummavit domum. Et ſi fuit Salomon, qui erant propriis ſuis Salomon per millenarios , & ſacrificabat ibi. Et ſacrificabat Salomon in Gibeon ; poſt hoc

מלכים א: ג

43 וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר־צִוִּיתָ אֶת־עֲבָדְךָ דָּוִיד אָבִי אֲשֶׁר־אָמַרְתָּ לוֹ לֵאמֹר בְּיוֹם בּוֹאֲךָ בַּיָּמִים הָהֵמָּה וְיָצָאתָ אֶל־חוּץ הָלוֹךְ תֵּלֵךְ וָמֵת׃
44 וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר יָדְעָה לְבָבֶךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִיד אָבִי וְהָשִׁיב יְהוָה אֶת־רָעָתְךָ בְּרֹאשֶׁךָ׃
45 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה יְבֹרָךְ וְכִסֵּא דָוִיד יִהְיֶה נָכוֹן לְפָנֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם׃
46 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא הוּא וַיַּךְ בּוֹ וַיָּמֹת וַתִּכּוֹן הַמַّמְלָכָה בְּיַד שְׁלֹמֹה׃

CAP. III. J

1 וְהִתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח
אֶת־בַּת־פַּרְעֹה וַיְבִאֵהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלּוֹתוֹ
לִבְנוֹת אֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־חוֹמַת יְרוּשָׁלִָם׃
2 רַק הָעָם מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת כִּי לֹא־נִבְנָה
בַיִת לְשֵׁם יְהוָה עַד הַיָּמִים הָהֵם׃ וְאֶהֱב שְׁלֹמֹה
אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִיד אָבִיו רַק בַּבָּמוֹת הוּא
מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם
כִּי־הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה
עַל־הַמִּזְבֵּחַהוּא׃ בְּגִבְעוֹן נִרְאָה יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה
בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל מָה אֶתֶּן לָךְ׃
6 וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ דָוִיד אָבִי
חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְצְדָקָה וּבְיֹשֶׁר לֵבָב עִמָּךְ וַתִּשְׁמֹר לוֹ אֶת־הַחֶסֶד הַגָּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֶּן־לוֹ בֵן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
7 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ
תַּחַת דָּוִיד אָבִי וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן לֹא אֵדַע צֵאת וָבוֹא׃
8 וְעַבְדְּךָ בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ רַב אֲשֶׁר
לֹא יִמָּנֶה וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ
לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמֶּךָ לְהָבִין בֵּין־טוֹב
לְרָע כִּי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ הַכָּבֵד הַזֶּה׃
10 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי כִּי שָׁאַל שְׁלֹמֹה אֶת־
הַדָּבָר הַזֶּה׃

43 praeceptum & DOMINI Justurandum custodisti non quare Et
43 ergo Tu : Simii adorex Dixitque Tu super praecepti quod
41 mea patri David fecisti quod, tum cor novit quod, malum omne
DOMINUS reddidit & 41 omnem caput in tuo malum
45 DOMINI firm ad stabilis fit David thronus & benedictus Salomoni
Jehojadah filio Benajahu rex praecepit Et 45 decilum in usque
ad ad sempiternum regnum Et 46 est mortuus & jam in irrati & Et egressus & est confirmatum regnum Et 46 est mortuus & jam in irrati & Et egressus & est confirmatum regnum Et
Salomoni manu in
Dei Salomon.

CAP. III. J

accepit & Ægypti regi Pariuh Salomon Et conjunctus affinitate Et
cum confirmatus esset, David civitatem in ed adduxit & Pariuh filiam
Jerusalem murum & DOMINI domum & filiam domum aedificare
ad aedificata nondum erat populus Attamen excepta populus
Salomon diliexit Et illos dies ad usque DOMINI nomini domus
ipse excelsis in tantis sui patris David statutis in ambulando DOMINUM
ibi immolabat ad Gibhon in rex ivit Et Sacrificabat & incendebat
Salomon fecit sacrificabat sacrificabat filiis magnum excelsum ipsum quia
Salomon ad DOMINUS est visus Gibhon in illud altare super
tibi dabo quid Pashula : Deus dixitque, nocte somno in
meo patre David tuo servo cum fecisti Tu : Salomon Dixitque
justitia in & veritate in ita sicut ambulavit fecit magnâ misericordia
magnam misericordiam & ei custodisti & ipsum cordis rectitudine in &
filium sedentem super thronum ejus, sicut est hodie. Et nunc,
hoc diem fecisti ei dedisti & filium
Domine Deus, tu regnare fe-
cisti servum tuum pro David
patre meo : ego autem sum puer
parvulus, & ignorans egressû
& introitum meum. Et serv-
in medio populi tui populi, quod
quem multi populi, elegisti quem, tuo populi medio in tuus servus Et
tuo servo Dabisque multitudine præ sapientabitur nec numerabitur non
bonum inter vice, gordum ad audiens cor
filium gravem tuum populum judicare populum ad audiens cor
Salomon populi verat quod, Adonai oculis in verbum fuit bonum Et
hoc verbum

TARGUM JONATHAN.

43 וְמִצְוָא דִּי לְא נְטַרְתָּא יָת מִמְּרָתָא דִּי יְיָ מְקַדְּמָתָא אֲרוּם אֲמַרְתָּ לֵיהּ בְּיוֹם מֵיתָךְ לְמִנְטַר מִמְּרָתָא דִּי יְיָ בְּיוֹם אֲזָלָךְ לְמִנְטַר מִמְּרָתָא דִּי יְיָ לְמִנְדַּר לְבַר מִן אַרְעָא וְתִמּוּת׃
44 אַנְתְּ יָדַעְתָּא יָת כָּל בִּישָׁתָא דִּי יְדַעַת לִבָּךְ דִּי עֲבַדְתָּא לְדָוִד אֲבוּהִי וְהַב יְיָ בִּישְׁתָךְ בְּרִישָׁךְ׃
45 וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה בְּרִיךְ וְכוּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ יְהֵי מְתְקַיָּן קֳדָמוֹי עַד עָלְמָא׃ וּפְקַד יְהוֹיָדָע בְּרֵיהּ דִּי יְהוֹיָדָע וּנְפַק וְשַׁלְיוֹ בְּדִי וְקִטְלִיהּ וְסַלְקוּהִי אֲתַקְפַת מַלְכוּתָא בִּידָא דִּשְׁלֹמֹה׃

J

1 וְאִתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה בְּפַרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם וּרְבִי בַת פַּרְעֹה וְאַיְתִיהּ לְקַרְתָּא דְּדָוִד עַד
דִּשְׁיֵיצִי לְמִבְנֵי יָת בֵּיתֵיהּ וְיָת בֵּית שְׁרָיָא דִּי יְיָ וְיָת שׁוּרָא דִּירוּשְׁלֵם׃ לְחוּד
2 עַמָּא מְדַבְּרִין עַל בְּמָתָא אֲרֵי לְא אִתְבְּנֵי בֵּיתָא לְשֻׁמֵהּ דִּי יְיָ עַד יוֹמָיָא הָאִנּוּן׃ וּרְחִים שְׁלֹמֹה
יָת יְיָ לְמֶהֱוֵי אָזִיל בִּגְזֵרָת דָּוִד אֲבוּהִי אֲרֵי לְמִנְדַּר בְּמָתָא וּמַסְיֵיק בְּמוֹסְיָן׃
3 אֲזַל מַלְכָּא לְגִבְעוֹן דִּי הִיא רַבְּתָא אֶלֶף עֹלָן יַסֵּק שְׁלֹמֹה עַל
מַדְבְּחָא דְּהִוא׃ בְּגִבְעוֹן אִתְגְּלֵי לִשְׁלֹמֹה בְּחֶלְמָא דְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ שְׁאַל מָה אֶתֵּן
לָךְ׃ וַאֲמַר שְׁלֹמֹה אַתְּ עֲבַדְתָּא עִם עַבְדָּךְ דָּוִד אֲבוּהִי חִסְדָּא דְּבַר כְּדֵין הֲלִיךְ קֳדָמָךְ
בְּקִשְׁטָא וּבְכֵנוּתָא וּבְתַרְעִיצוּת לְבָא עִמָּךְ וְנַטַרְתָּא לֵיהּ יָת חִסְדָּא רַבָּא הָדֵין וְיַהַבְתָּ לֵיהּ בַּר
יָתִיב עַל כּוּרְסְיֵיהּ כְּיוֹמָא הָדֵין׃ וּכְעַן יְיָ אֱלָהִי אַתְּ אַתְּמְלַכְתָּא יָת עַבְדָּךְ תְּחוֹת דָּוִד אֲבוּהִי
וַאֲנָא עֻלֵּם לָא יָדַע מִנְּפָקָא וְעָלָא׃ וְעַבְדָּךְ בְּגַו עַמָּךְ דִּי בְחַרְתָּ דְּסַגִּיאִין לָא מִתְמְנֵן וְלָא מִתְחַשְׁבִּין׃
9 וְתִתֵּן לְעַבְדָּךְ לִבָּא דְּמַקְבֵּל לְדִינָא לְמִדַּן יָת עַמָּךְ דְּיַתִּיר בֵּין טָב לְבִישׁ
אֲרֵי מַן יְכִיל לְמִדַּן יָת עַמָּךְ הָדֵין׃ וְשִׁפִּיר פִּתְגָמָא קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׁאַל שְׁלֹמֹה יָת
פִּתְגָמָא הָדֵין׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

43 Ὅτι οὐχὶ ἐφύλαξας τὴν ἐντολὴν τὴν ἀπὸ τοῦ
νῦν· Σαοὺλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἡν ἐνε-
τειλάμην αὐτῷ· τῇ ἡμέρᾳ ἐξελεύσῃ καὶ πορεύ-
ῃ ἔξω τὸν ἔξω· καὶ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου
ἐπίστασαι ὃ ἐποίησας πρὸς τὸν πατέρα σου
Δαυίδ· καὶ ἀποδώσει κύριος τὴν κακίαν σου
ἐν σοὶ κεφαλῇ σου· ὅτι ἐφύλαξας τὴν ἐντο-
λὴν τοῦ κυρίου, ἣν ἐνετείλατο αὐτῷ τὸν ἐν-
τολὴν τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ σου· καὶ νῦν ἐὰν ἐξε-
λεύσῃ καὶ πορευθῇς ἐν τῇ ὁδῷ σου, ἀποθα-
νῇ θανάτῳ. Καὶ ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκά-
λεσε τὸν Σεμεεὶ καὶ εἶπεν αὐτῷ· οἰκοδόμησον
σεαυτῷ οἶκον ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατοικήσεις
ἐκεῖ καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἔξω· καὶ ἔσται
ἡ ἡμέρα ἣν ἂν ἐξέλθῃς καὶ πορευθῇς καὶ πο-
ρευθῇς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπεν Σεμεεὶ πρὸς τὸν
βασιλέα, Ἀγαθὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας κύ-
ριε μου βασιλεῦ· ὡς οὕτω ποιήσει ὁ δοῦλός
σου. Καὶ ἐκάθισε Σεμεεὶ ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡμέ-
ρας πολλάς. Καὶ ἐγένετο (χ) κατὰ τὰ τρία ἔτη, καὶ
ἐπορεύθησαν δύο δοῦλοι (ι) τῷ Σεμεεὶ πρὸς τὸν
Ἀγχὼς υἱὸν Μαακὰ βασιλέα Γέθ. Καὶ ἀπήγγει-
λαν τῷ Σεμεὶ, λέγοντες, Ἰδοὺ οἱ δοῦλοί σου
ἐν Γέθ. Καὶ ἀνέστη Σεμεεὶ καὶ ἐπέσελε τὸν
ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς Γέθ πρὸς τὸν
Ἀγχὼς τὸν ἐκζητῆσαι τοὺς δούλους αὐτοῦ.
Καὶ ἀπήγγειλαν τῷ Σολομῶντι λέ-
γοντες, Ὅτι ἐπορεύθη Σεμεεὶ ἐξ Ἰερουσαλὴμ εἰς Γέθ.
39 Καὶ ἐπορεύθη Σεμεεὶ καὶ ἐκόμισε τοὺς δούλους αὐτοῦ
ἐξ Ἰερουσαλὴμ εἰς Γέθ. Καὶ ἀπήγγελη τῷ Σολομῶν, λέ-
γοντες, Ὅτι ἐπορεύθη Σεμεεὶ ἐξ Ἰερουσαλὴμ εἰς Γέθ.
40 Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσε
τὸν Σεμεεὶ, καὶ εἶπεν αὐτῷ αὐτῷ, Οὐχὶ ὀμω-
μοσία σε ἐν ἡμέρᾳ ἐξελεύσῃ καὶ πορευθῇς καὶ πο-
ρευθῇς, γνώσῃ γνώσει ὅτι θανάτῳ (β) θανῇ;
Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, Οὐχὶ ὁ λόγος
ὃν ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσέν σε ἐν ἐμοὶ;
MS.A. (α) πρὸς τῷ (β) κατοικήσει (γ) τῷ λαῷ (δ) Ἀζὴς, (ε) Βαιβιωδὴ (ζ) ὃν Δαυὶδ, (η) πάρμα (θ) ἐκ-
μηρόσεῖ (ι) κελεύσεσ (κ) Οἰκοδόμησον (λ) Σεμεεὶ
(μ) Σολομῶν (ν) ἐκζητῆσαι (ξ) ἐν Γέθ (ο) ἐκάλεσεν (π) εἶ
σύ. (ρ) Καὶ ἐπόρευθη ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν (σ) Οἰκοδόμησον (τ) Σεμεεὶ
(υ) Σολομῶν (φ) ἐκζητῆσαι (χ) ἐν Γέθ (ψ) ἐκάλεσεν (ω) εἶ σύ.
(α) ἐπόρευθη καὶ ἐκάλεσε μοι; Ἀγχὼὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετεί-
λατο Δαυὶδ;

Versio VULG. LAT.

11 Et dixit Dñs Salomoni, Quia postulasti verbū hoc, & non petisti tibi dies multos, nec divitias, aut animas inimicorū tuorū, sed postulasti tibi sapientiam ad discernendā judicii: 12 Ecce feci tibi secundūm sermones tuos, & dedi tibi cor sapiens & intelligens, in tantū, ut nullus ante te similis tui fuerit, nec post te surrecturus sit. 13 Sed & hæc, quæ non postulasti, dedi tibi: divitias scilicet, & gloriam, ut nemo fuerit similis tui in regibus cunctis retrò dicebus. 14 Si autem ambulaveris in viis meis, & custodieris præcepta mea, & mandata mea, ficut ambulavit pater tuus, longos faciā dies tuos. 15 Igitur evigilavit Salomon, & intellexit quòd esset somnū: cōtinò, venitque Jerusalem, stetit coram arca Fœderis Dñi, & obtulit holocausta, & fecit victimas pacificas, & grādem convivū universis famulis suis. Tunc venerāt duæ mulieres meretrices ad regē, & steterūt coram eo. 17 Quarū una ait; Obsecro, mi dñe: ego & mulier hæc habitabam in domo una, & peperi apud eam in cubiculo. 18 Tertia autem die postquām ego peperi, peperit & hæc: & eram simul, nullūque alī nobiscū in domo, exceptis nobis duab. 19 Mortuus est autē filī mulieris huj: nocte: dormiens quippe opprēsit eā. 20 Et consurgens intempestæ noctis silentio, tulit filium meum de latere meo ancillæ tuæ dormientis, & collocavit in sinu suo filū suū filij, qui erat mortuus, posuitque in sinu meo. 21 Cùmq; surrexissē manè, ut darē lac filio meo, apparuit mortū: quem diligentius intuens clarā luce, deprehendi non esse meū quē genueram. 22 Respondit altera mulier, Non est ita ut dicis: fed filius tuus mortuus est, meus autem vivit. Econtrario illa dicebat, Mentiris: filius quippe meus vivit, & filius tuus mortuus est. Atq; in hunc modū contendebant coram rege. 23 Tunc rex ait; Hæc dicit, Filius meus vivit, & filius tuus mortuus est. Et illa respondit, Non: sed filius tuus mortuus est, meus autem vivit. 24 Dixit ergo rex, Affer te mihi gladiū. Cūmque attulisset gladium coram rege, 25 Dividite, inquit, infantem vivū in duas partes, & date dimidiam partem uni, & dimidiam partem alteri.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

44 Καὶ ἔσται ὁ βασιλεὺς Σολομῶν, (ὁ) ὅτι ἐλάλησας τὸν τρόπον τοῦτο (α) ἢ εἶπας καρδίᾳ σου, ὁ ἀνάπαυσις κύριος τοῦ καταστῆναι μου, ἢ ἀντικαθῆκας κύριος τοῦ καταστῆναι μου, ἢ ἀνεκαλέσω κύριος τοῦ κατὰ κλίσεις σου τὸν καρδίᾳ σου. Καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ἐκοίμησεν, ᾗ δὲ ἐγρήθη (α) ἐν Δαυὶδ ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ πόλει τῇ ἁγίᾳ. Καὶ ἐστήκασιν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ὁλοκαυτωμὸς, καὶ ἐποίησεν θυσίας εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ ἀνδρῶνι τῷ ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐστήκασιν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ὁλοκαυτωμὸς, καὶ ἐποίησεν θυσίας εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ ἀνδρῶνι τῷ ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐστήκασιν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ὁλοκαυτωμὸς, καὶ ἐποίησεν θυσίας εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ ἀνδρῶνι τῷ ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐστήκασιν ὁ βασιλεὺς Σολομῶν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη ὁ ὁλοκαυτωμὸς, καὶ ἐποίησεν θυσίας εἰρηνικὰς, καὶ ἐποίησεν ἐν τῷ ἀνδρῶνι τῷ ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

11 Et dixit Dominus illi, Pro eo quòd rogásti rem istam, et non rogásti tibi dies multos, et non rogásti tibi divitias, et non rogásti animam auctori inimicitiarū tuarū: sed rogásti tibi intelligentiam ad audiendū judicium. 12 Ecce feci juxta verbū tuū: ecce dedi tibi cor sapiens, et confiderans, ita ut sicut tu, non fuerit ante te, et post te non surget ficut tu. Et etiam quod 13 non petiſti dedi tibi, etiam divitias, etiam gloriam, ita ut non fuerit ſimilis tui in regibus omnibus tuis. Et ſi ambuláveris in viis meis, & ſi cuſtodiéris decreta mea, et præcepta mea, quemadmodum 14 ambulavit David pater tuus, prolongabo dies tuos. Et excitatus eſt Salomon, et ecce ſomnium; et venit in Jeruſalem, et ſtetit ante arcam fœderis Domini, et obtulit holocauſta, et mactavit victimam ſanctitatum, & fecit 15 convivium omnibus ſervis ſuis. Tunc venerunt duæ mulieres tabernarie 16 ut judicio contenderent ante regem, et ſtetérunt ante illum. Et dixit mulier una, Obſecro domine mi, ego et mulier hæc habitabamus in domo una, et peperi cum ea in domo. Et fuit die tertia quo peperi, peperit etiam mu- 17 lier hæc, et nos eramus ſimul innocentes, et non erat extraneus nobiſcum in domo, præter nos duos in domo. Et mortuus eſt filius mulieris hujus 18 nocte, quia incubuit ſuper eum. Et ſurrexit in medio noctis, et accepit filium meum à me (et ancilla tua dormiebat) et cubare fecit illum apud 19 ſe, et filium ſuum mortuum cubare fecit apud me. Et ſurrexi in aurora ut 20 lactarem filium meum, et ecce [erat] mortuus, et contemplata ſum eum in aurora, et ecce non erat filius meus quem pepereram. Et dixit mulier alte- 21 ra, Non ita eſt, filius meus eſt vivus, et filius tuus mortuus; at hæc illa dixit: Non ita eſt, filius tuus mortuus eſt, et filius meus vivus: et diſceptabant an- 22 te regem. Et dixit rex: Hæc dicit, Hic eſt filius meus qui eſt vivus, et filius tuus eſt qui mortuus eſt: et illa dicit, Non ita eſt, filiū tuus eſt qui mortuus eſt, et filius meus eſt qui vivus eſt. Et dixit rex, Afferte mihi gladium: 23 et attulerunt gladium ante regem. Et dixit rex, Dividite infantem vivum in 25 duas partes, et date partem uni, et partem alteri.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 Dixitque Dominus Salomoni, Eò quòd postulaveris rem istam, nec petieris tibi divitias, nec petieris tibi animas inimicorum tuorum, neque petieris tibi dies multos, sed petieris sapientiā ad audiendum judicium; Ecce feci 12 tibi juxta sermones tuos: ecce dedi tibi cor sapiens & intelligens, adeo ut par tibi non fuerit ante te, nec post te surrecturus sit partibi. Quin etiam quod non postulásti, dedi tibi, 13 tum divitias, tum honorem; adeo ut nullus par tibi sit inter reges, cunctis diebus tuis. Quòd si ambulaveris in viis meis, observau- 14 de statuta & præcepta mea, quemadmodum ambulavit David pater tuus, multiplicabo dies tuos. Cùm autem evigilásset Salomon 15 vifo somnio, venit Salomon ad Jerusalem, stetitque coram arca fœderis Dominī, & obtulit holocausta, & mactavit pacifica, & fecit convivium omnibus servis suis. Tunc venerunt 16 duæ mulieres meretrices ad litigandum coram rege Salomone: Et dixit mulier una ex eis, 17 Rogo te domine nostre, Ego et mulier ista cohabitabamus in eadem domo, & peperi cum ea in domo illa; Tribus enim diebus post- 18 quam peperissem, peperit etiam hæc mulier: & quidem nos simul eramus, nec quisquam extraneus cum nobiscum, sed nos ambo eramus in domo. Mortuo autem hujus filio, eo 19 quòd nocte cubásset super eum; Surrexit me- 20 diā nocte, sublatumque filium meum à latere meo, ancillā tuā dormiente, posuit in gremiū suum; filium autem suum mortuum posuit in gremium meum. Cùmque manè surrexissem 21 ut lactarem filium meū, deprehendi eum esse mortuū: at eo manè diligentius considerato, perceptī eum non esse filium illum quem pepereram. Porrò illa mulier altera dixit. 22 Non ita est, filius meus est vivus, filius verò tuus mortuus. Illa verò dicebat, Non est ita; filius tuus est mortuus, filius autem meus vivus: sicque altercabantur coram rege. 23 Tum dixit rex, Afferte mihi gladium: cùm. 24 que attulissent gladium ad regem, Dixit 25 rex, Dissecate puerum illum vivum in duas partes, & date dimidium uni, & dimidium alteri.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 Ilaq; dixit Dominus Salomoni, Quandoquidem rogásti mecū colloquium tuū, & non postulásti à me dies multos, neque postulásti divitias, nec postulásti animas inimicorum tuorum, sed postulásti à me sapientiam quā judicia judicētur; Ecce exaudivi te, & concessi tibi quod 12 postulásti, dedique tibi animum prudentem atque sapientem, ita ut ad gradum precedens nullus fuerit ante te, nec sic futurus est post te. Insuper do tibi & largior quod non 13 petiſti, opes & divitias, atque gloriam tuam, ut nullus esset reges tui præ te futurus, neque futurus sit quamdiu vixeris. Quod si ita ambulaveris & præcepta mea 14 cuſtodieris, & mandata mea in viis meis, quemadmodum cuſtodivit David pater tuus, multiplicabo dies tuos. Exposo- 15 ritque Salomon, & ecce ita quod vidit ut ipse vidisset à Deo factum, venitque Salomon ad Jerusalem, & stetit ante arcam fœderis Domini, & obtulit holocausta, & fecit pacifica & oblationes pacificas, parávitque convivium omnibus servis suis. Tunc venerunt duæ mulieres meretrices ad Salomonem regem litigandi causā: Dixitque una ex 17 eis, Obsecro à O Domine mi, ut ita mihi dicas: Ego & mulier ista degebamus in eadem domo, perque ego filium in domo in qua morabamur: Et tribus post- 18 quam peperissem diebus peperit hæc etiam mulier, nec ullus noster habitator in illa domo extraneus, fed solæ eramus. Mortuus est autem mulieris hujus filius 19 in nocte, eò quòd incubuisset ei: Quæ 20 nocte media surgens ablátus filium meum à latere meo dum famula tua dormiret, posuitque filium meum in sua fina, filium suum mortuum in sina mea collocavit. Cùm autem manè surrexissem ut pasci- 21 rem filio meo, ecce ipse erat filius mortuus: sed cùm diligentissimè eū contemplata eum esse, ecce non erat filius meus quem pepereram. Dixit altera mulier, Mentitur 22 hæc, nec ipse fe res habet modo; imo filius tuus est mortuus, & filius meus vivus: simulque vociferabantur & contendebant coram rege. Rex verò ait, Ad me gladium afferte, & attulerunt gladium. Dixit 25 rex, Dissecate puerum vivum in duas partes, & date dimidium uni quæ hæc, dimidium autem qui alter.

Targum JONATHAN.

11 ואמר יי ליה חלף די שאלת יתי פתגמא הדין ולא שאלתא לך יתין סגיאין ולא שאלתא
12 לך עתרא ולא שאלתא נפש בעלי דבבך ומן דשאלתא לך בסברותא למשמע דינא: הא עבדית
13 כפתגמך הא יהבית לך ית לבא חכים וסכלתן דיתכך דלא הוה קדמך ובתרך לא יקום כותך:
14 ואף די לא שאלת יתיה אתיבית לך אף עתרא ואף יקרא דלא יהוה כותך גבר במלכין כל יומך:
15 ואם תהך באורחתי תתקיים קדמי ותטר מימרא דיי אלהך כמה דטר אבוך ואריכית ית
16 יומך: ואתער שלמה והא חלמא ואתא לירושלם וקם קדם ארונא דקימא דיי אסתכל
17 ועבד קדם יי עלין ובעבד שלמא וסעד לכל עבדוהי: בכין אתיאתה תרתין נשין זניתין ועמדן
18 למן קדם מלכא ומקבלא קדוהי: ואמרת אתתא חדא בעבור דבני אנא ואתתא הדא
19 יתבן בביתא חדא ולית דמן אתתא עמה בביתא: ותהון ביומא תלתא דילדת ילדת אף
20 אתתא הדא ואנא ואנא בחדא בלילא ואיתי ונכסת ית בריה מן גבי ואתנא בגו חיקא
21 ומית בר אתתא הדא בלילא דשבי בעלוהי: ונכסת בגו חיקא ואתנא ית בריה
22 ואתתך דסכנא ואשכבתיה לוחתא ית בריה מיתא ואשכבת לוחתא ית בריה
23 דיתי מן בגי ואתנא בגו חיקא ואסתכלית ביה בצפרא והא לא היה בריי דילדית: ואמרת אתתא
24 אחרנתא לא כן בריי דיתי ובריך מיתא ולא אמרת לא כן בריך מיתא ובריי היא
25 ותרין מדברן קדם מלכא: ואמר מלכא איתו לי חרבא ואיתו חרבא קדם מלכא: ואמר
מלכא פלגון ית דבריא חיא לתרין עברין ותרין ידבי פלגא לחדא ופלגא לאחרא:

Cap. III. REGUM I. 420

מלכים א׳ ג

11 Ecce dixit Dominus Salomoni, Quia postulásti verbū hoc, & non petiſti tibi dies multos, nec divitias, nec petiſti tibi animas inimicorum tuorum, ſed petiſti tibi intelligentiam ad audiendum judicium; 12 Ecce feci juxta verbū tuū: ecce dedi tibi cor ſapiens & intelligens, adeo ut par tibi non fuerit ante te, nec poſt te ſurrecturus ſit partibi. 13 Quin etiam quod non poſtuláti, dedi tibi, tum divitias, tum honorem; adeo ut nullus par tibi ſit inter reges, cunctis diebus tuis. 14 Quòd ſi ambuláveris in viis meis, obſervauerís ſtatuta & præcepta mea, quemadmodum ambulavit David pater tuus, multiplicabo dies tuos. 15 Cùm autem evigilaſſet Salomon viſo ſomnio, venit Salomon ad Jeruſalem, ſtetitque coram arca fœderis Dominī, & obtulit holocauſta, & mactavit pacifica, & fecit convivium omnibus ſervis ſuis. 16 Tunc venerunt duæ mulieres meretrices ad litigandum coram rege Salomone: 17 Et dixit mulier una ex eis, Rogo te domine noſter, Ego et mulier iſta cohabitabamus in eadem domo, & peperi cum ea in domo illa; 18 Tribus enim diebus poſtquam peperiſſem, peperit etiam hæc mulier: & quidem nos ſimul eramus, nec quiſquam extraneus cum nobiſcum, ſed nos ambo eramus in domo. 19 Mortuo autem hujus filio, eo quòd nocte cubáſſet ſuper eum; 20 Surrexit media nocte, ſublatumque filium meum à latere meo, ancillā tuā dormiente, poſuit in gremiū ſuum; 21 filium autem ſuum mortuum poſuit in gremium meum. Cùmque manè ſurrexiſſem ut lactarem filium meū, deprehendi eum eſſe mortuū: at eo manè diligentius conſiderato, perceptī eum non eſſe filium illum quem pepereram. 22 Porrò illa mulier altera dixit. Non ita eſt, filius meus eſt vivus, filius verò tuus mortuus. Illa verò dicebat, Non eſt ita; filius tuus eſt mortuus, filius autem meus vivus: ſicque altercabantur coram rege. 23 Tum dixit rex, Afferte mihi gladium: cùm. 24 que attuliſſent gladium ad regem, Dixit 25 rex, Diſſecate puerum illum vivum in duas partes, & date dimidium uni, & dimidium alteri.

Versio VULG. LAT.

Dixit autem mulier, cujus filius erat vivus, ad regem; (commota enim fuerat viscera ejus super filio suo) Obsecro, domine, date illi infantem vivum, & nolite interficere eum. E contrario illa dicebat; Nec mihi, nec tibi sit, sed dividatur. Respondit rex, & ait; Date huic infantem vivum, & non occidatur: hæc est enim mater ejus. Audivit itaque omnis Israel judicium quod judicasset rex, & timuerunt regem, videntes sapientiâ Dei esse in eo ad faciendum judicium.

CAP. IV.

Erat autem rex Salomon regnans super omnem Israel. Et hi principes quos habebat: Azarias filius Sadoc sacerdotis: Elihoreph & Ahia filii Sisa scribæ: Josaphat filius Ahilud a commentariis: Banajas filius Jojadæ super exercitum: Sadoc autem, et Abiathar sacerdotes. Azaria filii Nathan, super eos qui affiebant regi: Zabud filii Nathan sacerdos, amicus regis: Et Ahifar præpositus domûs: & Adoniram filius Abda super tributa. Habebat autem Salomon duodecim præfectos super omnem Israel, qui præbebant annonam regi & domui ejus: p singulos enim menses in anno, singuli necessaria ministrabant. Et hæc nomina eorum: Benhur, in monte Ephraim. Bendecar, in Maccez, & in Salebim, & in Bethhames, & in Elon, et in Bethanan. Benhesed in Aruboth: ipsius erat Socho, & omnis terra Epher. Benabinadab, cuj omnis Nephaldor, Tapheth filiam Salomonis habebat uxorem. Baana filius Ahilud regebat Thanac & Mageddo, & universam Bethsan, quæ est juxta Sarthan subter Jezrahel, à Bethan usq. Abelmehula & regione Jecmam. Bengaber in Ramoth Galaad: habebat Avothjair filii Manasse in Galaad, ipse præerat in omni regione Argob, quæ est in Basan, sexaginta civitatis magnis atque muratis, quæ habebant seras æreas. Ahinadab filius Addo præerat in Manaim. Achimaas in Nephthalim: & ipse habebat Basemath filiam Salomonis in conjugio. Baana fili Husi, in Aser, et in Baloth. Josaphat filius Pharue, in Issachar. Semei filius Ela, in Benjamin.

CAP. IV. ד

1 וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וְאֵלֶּה הַשָּׂרִים
2 אֲשֶׁר לוֹ עֲזַרְיָה בֶן־צָדוֹק הַכֹּהֵן׃ אֱלִיחֹרֶף וַאֲחִיָּה בְּנֵי
3 שִׁישָׁא סֹפְרִים יְהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ וּבְנָיָהוּ
4 בֶן־יְהוֹיָדָע עַל־הַצָּבָא וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃
5 וַעֲזַרְיָה בֶן־נָתָן עַל־הַנִּצָּבִים וְזָבוּד בֶּן־נָתָן כֹּהֵן
6 רֵעֶה הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲחִישָׁר עַל־הַבָּיִת וַעֲדוֹנִירָם בֶּן־עַבְדָּא
7 עַל־הַמַּס׃ וּלְשְׁלֹמֹה שְׁנֵים עָשָׂר נְצִבִים עַל
8 כָּל־יִשְׂרָאֵל וְכִלְכְּלוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה
9 אֶחָד׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בֶּן־חוּר בְּהַר אֶפְרָיִם׃
10 בֶּן־דֶּקֶר בְּמָקֵץ וּשְׁעַלְבִּים וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְאֵילוֹן וּבֵית חָנָן׃
11 בֶּן־חֶסֶד בְּאַרֻבּוֹת לוֹ שֹׂכוֹ וְכָל־אֶרֶץ חֵפֶר׃ בֶּן־אֲבִינָדָב כָּל־נְפַת
12 דֹּר לוֹ טָפַת בַּת שְׁלֹמֹה הָיְתָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶן־
13 אֲחִילוּד תַּעְנַךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל־בֵּית שְׁאָן אֲשֶׁר אֵצֶל
14 צָרְתָן מִתַּחַת יִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד אָבֵל מְחוֹלָה עַד
15 שְׂרֵדָתָה׃ מַחֲנַיִם לְיָרֹבְעָם בֶּן־נְבָט בְּגִלְעָד לוֹ חַוֹּת
16 יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד לוֹ חֶבֶל אַרְגֹּב אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן
17 שִׁשִּׁים עָרִים גְּדֹלוֹת חוֹמָה וּבְרִיחַ נְחֹשֶׁת׃ אֲחִינָדָב בֶּן־
18 עִדֹּא בְּמַחֲנָיִם׃ אֲחִימַעַץ בְּנַפְתָּלִי גַּם־הוּא לָקַח
19 אֶת־בָּסְמַת בַּת־שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה׃ בַּעְשָׁא בֶן־חוּשַׁי
20 בְּאָשֵׁר וּבַעֲלוֹת׃ יְהוֹשָׁפָט בֶּן־פָּרוּחַ בְּיִשָּׂשכָר׃
21 שִׁמְעִי בֶן־אֵלָא בְּבִנְיָמִן׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ εἶπεν ἡ ὑποφεύουσα τὸν Τεθαὼν υἱὸν τοῦ ζῶντος, ὅτι ἔστιν ἐλεοῦσα τὴν μητέρα αὐτοῦ, (ἐ) μὰ κύριε, μὴ ἀποκτείνῃς τὸν υἱόν σου τὸν ζῶντα· καὶ ἐκεῖνος ἔφη· Μὴ ἐμοὶ καὶ σοὶ γενέσθω, ἀλλὰ διαιρεθήτω· οὗτος εἶπεν· Μὴ ἐμοὶ καὶ σοὶ γενέσθω, ἀλλὰ διαιρεθήτω· καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν· Δοτε τὸν υἱὸν τὸν ζῶντα τῇ ἐκείνῃ καὶ οὐ μὴ θανατώσετε αὐτόν· αὕτη γὰρ ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ ἤκουσεν πᾶς Ἰσραὴλ τὸν κρίσιν, ἣν ἔκρινεν ὁ βασιλεύς, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν βασιλέα, ὅτι ἑωράκεισαν τὴν σοφίαν τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ τοῦ ποιεῖν κρίσιν.

CAP. IV.

Καὶ ἦν βασιλεὺς Σολομῶν ἐπὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες, οἱ ἦσαν αὐτῷ· Ἀζαρίας υἱὸς Σαδὼκ ἱερεύς· Ἐλιωρὰφ καὶ Ἀχιὰ υἱοὶ Σισὰ γραμματεῖς· Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ὑπομνηματογράφος· Βαναιὰς υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς· Σαδὼκ καὶ Ἀβιαθὰρ ἱερεῖς· Ἀζαρίας υἱὸς Ναθὰν ἐπὶ τῶν ἐπιτρόπων· Ζαβοὺδ υἱὸς Ναθὰν ἱερεὺς φίλος τοῦ βασιλέως· Ἀχισὰρ ὁ ἐπὶ τῆς οἰκίας· Ἀδωνιὰμ υἱὸς Ἀβδὰ ἐπὶ τῶν φόρων· καὶ ἦν τοῖς ἄρχουσιν δώδεκα ἐπὶ πᾶν Ἰσραὴλ, οἱ ἐξεδόχευον τὰ βρώματα τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· ἕκαστος μῆνα ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐξεδόχευον τὰ βρώματα· καὶ οὗτοι οἱ ἄρχοντες· Βενὰ υἱὸς Ὑρὶ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ· Βενδεκὰρ ἐν Μακὲς καὶ ἐν Σαλεὶμ καὶ ἐν Βαιθαμὲς καὶ ἐν Ἠλὼν καὶ ἐν Βαιθανάν· Βενεσὲδ ἐν Ἀρουβὼθ· αὐτοῦ ἦν Σωκὼ καὶ πᾶσα γῆ Ἐφέρ· Βενεβινὰδὰβ ἐν πάσῃ Δωρὰ· ἐξεδόχευεν τὴν Δωρὰ· καὶ ἦν Ταφὰθ θυγατὴρ Σολομῶν αὐτοῦ γυνή· Βαανὰ υἱὸς Ἀχιλοὺδ ἐν Θαὰκ καὶ Μαγεδὼ καὶ πᾶν Βαιθσὰν ἕως Ἀβὲλ μεὲλὰ ἕως τοῦ ἐκτὸς Ἰεκμαάμ· Γαβὲρ υἱὸς Γαβὲρ ἐν Ῥαμὼθ Γαλαάδ· αὐτοῦ ἦν αὐλαὶ Ἰαείρ υἱοῦ Μανασσῆ τοῦ ἐν Γαλαάδ· αὐτοῦ ἦν ἡ ἐξουσία τῆς γῆς Ἀργὼβ τῆς ἐν τῇ Βασανῖτιδι ἑξήκοντα πόλεις μεγάλας τειχεινὰς καὶ ἐπιμοχλίους χαλκοῦς· Ἀχινεὰδὰβ υἱὸς Ἀδὼ ἐν τῇ Μαναείμ· Ἀχιμαὰς ἐν Νεφθαλεὶμ καὶ αὐτὸς ἔλαβεν τὴν Βασεμὰθ θυγατέρα Σολομῶν εἰς γυναῖκα· Βαανὰ υἱὸς Χουσὶ ἐν Ἀσὴρ καὶ ἐν Βαλώθ· Ἰωσαφὰτ υἱὸς Φαρουὰ ἐν Ἰσσαχάρ· Σεμεὶ υἱὸς Ηλὰ ἐν Βενιαμίν.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Dixit autem mulier illa cujus filius erat vivus, ad regem (contorta quippe fuerant ejus viscera pro filio suo) Rogo te domine mi, date illi puerum vivum, & haudquaquam occidatis eum. Contra altera dicebat, Neq; mihi, neque tibi sit, diffecate eum. Refpondens rex ait, Date illi puerum vivum, & nullo modo occidatis eum: illa eſt mater ejus. Audientes autem omnes Iſraelitæ ſententiam quam rex tulerat, timuerunt à conſpectu regis; quia viderunt ſapientiam Dei eſſe in eo ad exercendum judicium.

CAP. IV.

Fuit itaque Salomon rex ſuper univerſum Iſraelem. Et hi erant principes ejus: Azaria filius Sadoc ſacerdotis, Elihoraph, & Ahia filii Siſa, erant ſcribæ: Joſaphat filius Ahilud, à commentariis: Benaja Jojadæ filius præerat exercitui: Sadoc & Abiathar, ſacerdotes: Azaria Nathanis filius, præpoſitus præfectorum: Zachur filius Nathanis ſacerdotis, amicus regis: Abinſar, œconomus: Adoniram Abdæ filius præerat tributo. Habebat præterea Salomon hos duodecim præfectos ſuper tonum Iſraelem, qui regem, ejuſque domum & exercitum alebant: menſem quotannis tenebatur unus ex iis annonam parare. Hæc autem ſunt eorum nomina: Filius Hur, in monte Aphirem: Filius Decar, in Macaes, & in Sicalbim, & in Beth-ſemes, & in Elon-Beth-hanan: Filius Heſed, in Raboth: ipſius eſt Socho, & tota terra Hepher: Filius Abinadab, in Nephethdor: Thaphath filia Salomonis erat hujus uxor. Baana filii Ahilud, in Taanach, & in Magedo, & in tota Beth-jafan quæ eſt ad latus Satan infra Jezrahel, à Beth-jafan uſq; ad Abel-Mehola, & uſq; ad ulteriorem ripâ Necamam. Filius Geber, in colle Geladhujus erat tra; Jair filii Manaſſe, & ad eundé pertinebat tractus Argob qui eſt in Baſan, ſexaginta civitatis magnæ habentes muros, ſeras, & portas æneas. Ahinadab filius Gedo, in Mahanim: Ahimees, in Nephtali: hic etiam Beſmath Salomonis filii duxit uxorem. Baana filius Huſi, in Aſir & in Baleoth: Joſaphat fili* Paruh, in Iſachar: Semei filius Ela, in Benjamen.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 فقالت ام الصبي * لانها رحمته واسفقت عليه· اطلب اليك يا سيدي ان تدفع اليها الصبي
17 حيا ولا يقتل قتلا· فاما الاخرى فقالت· لا يكون لي ولا لها· اقطعوه * فاجاب الملك وقال·
18 ادفعوا الصبي الى هذه لانها امه * فسمع بنو اسرائيل ما قضاه الملك· وارتعدوا من الملك
وخافوا· لانهم علموا ان له حكمة من قبل الله· يعرف القضاء ويقضي بالعدل·

1 فالقضل الرابع * وصار سليمان ملكا على جميع بني اسرائيل * وهذه اسماء
2 رؤاته· عازور بن صادوق الكبير * والكتب واخيا ابنا سيسان كاتبان· يوسافاط بن اخيلوذ على
3 الاوامين * بنايا بن يوياداع على الكبر· صادوق وابيثار حبران * وعزريا بن ناثان على الوكلاء *
4 زبوذ بن ناثان الكبير حليل الملك * وابيثار خازن الملك · واذونيرام بن عبدا على الخراج * وكان
5 سليمان اثنا عشر وكيلا على نفقة· وكانوا هؤلاء يجمعون النفقة من جميع بني اسرائيل· ويقومون
6 على الملك وعلى اهل بيته وعلى الرابط * على كل وكيل منهم شهرا واحدا من السنة * وهذه
7 اسماؤهم بحور في جبل افرايم * بردقار في مقاص وفي شاعبين وبيت شمس· وفي ايلون البي في
8 بيت حسن * برحساد في ربوب· واليه ساحوب وكل ارض حافار * ابن ابيناداب في انفدور· وصار
9 سروجا بطوب ابنه سليمان * بعنا بن احيلوذ في تعنج ومجدو· اليه كل بيت ايسان البي
10 عبدة صرين · وهي بسط ايزرعال· من بيت ايسان الى ابل وكولا· والى عبر يقعنعين * ابن جبار
11 في رامة جلعاد * له مدراب ياير بن منسا· واليه حبل ارجوب البي في بيسان · سنون مربة
12 عظمة لها سور وابواب من نحاس · باعدفوها * احيناداب بن جدو في كنيم * احماعص في
13 ارض نفتالي هذا ايضا تزوج ابنة لسليمان · بعبي بن حوسي في ارض اسير ويعلوت · يوسافاط
14 بن فروح في ارض ايساخار * سمعي بن الا في ارض بنيامين

Versio HEBRAICA Targum JONATHAN.

16 ואמרת אתתא די ברה חיא למלכא ארי אתגלגלת רחמיהא על בריה ואמרת כבעו רבוני
17 דבריה יתיה ברביא חיא ולא תקטלונוי ותרא אמרא אחרא לא יהי לא לי ולא ליהי פסקו·
18 ואתיב מלכא ואמר רבו לה· ית דיבא חיא ולא תקטלונוי הי היא אמיה·
19 ושמעו כל ישראל ית דינא דין מלכא ודחלו מן קדם מלכא ארי חמו חכמתא מן
20 קדם יי במעבד דינא·

CAP. IV. ד

1 והוה מלכא שלמה מלכא על כל ישראל· ואלין רברביא די ליה עזריהו בר צדוק כהנא·
2 אליחורף ואחיה בני שישא מפריא· יהושפט בר אחילוד ממנא על דכרניא· ובניהו בר
3 יהוידע ממנא על חילא וצדוק ואביתר כהניא· וזבוד בר נתן ממנא על אסטרטיגיא·
4 ואחישר על בית מלכא· ועדונירם בר עבדא ממנא
5 על מסקי ממין· ולשלמה תרי עסר אסטרטיגיא ממנן על כל ישראל· וסמכרין ית
6 מלכא ובית אנש בית מלכא· ית מלגיא די בגלעד לוי חוות יאיר בר מנשה
7 בארגוב· ית מלגיא דיליה סון לכל ארע הגר· בר אבינדב כל מלכי תאר טפת בת שלמה
8 לה לאנתו· בענא בר אחילוד תענך ומגדו וכל בית שאן די בסר שאן די מן צרתה מתחות
9 ליזרעאל מבית שאן עד מישר אבל מחולה עד מעבר לקמעם· בר גבר ברמות לעבר דיליה
10 בקריאי יאיר בר מנשה· די בגלעד דיליה בית מגבלעד די בבשן שתין קרין רברבן
11 מקפן שורין דיליהן ובריחן נחשא· אחינדב בר עדוא מדברית תרעין· אחימעץ בשבטא
12 דבר נפתלי אף הוא נסיב בשמת בת שלמה לאתו· בענא בר חושי בשבטא דאשר
13 ובעלות· יהושפט בר פרוח בשבטא דיששכר· שמעי בר אלא בשבטא דבנימין·

Paraph. Chald. Versio Latina.

Et dixit mulier, cujus filius erat vivus, regi, (quoniam convoluta fuit viscera ejus pro filio suo) et dixit: Obsecro Dñe mi, date illi infantem vivum, et occidendo non occidatis eum: et ecce altera dixit, Nec me nec tu fit, dividite. Et respondit rex et dixit: Date illi infantem vivum, et occidendo 17 non occidatis eum: ipsa est mater ejus. Et audivit omnis Israel judicium 18 quod judicavit rex: et timuerunt regem, quia viderunt quòd sapientia à Deo esset in præcordiis ejus ad faciendum judicium.

CAP. IV.

Et fuit rex Salomon, rex ſuper omnem Iſrael. Et hi ſunt magnates qui [ad-
erant] illi: Ghazariah fili* Szadok ſacerdotis. Elihhoreph, et Ahhiah filii 2
Siſa ſcribæ: Jehoſaphat fili* Ahhilud præpoſit* ſup monimenta. Et Bena- 3
jah fili* Jehojadagh præpoſitus ſup exercitum: et Szadok et Abiathar ſa-
cerdotes. Et Ghazariah fili* Nathan, præpoſit* ſuper antefignanos; et Za- 4
bud fili* Nathan ſacerdotis amici* regis. Et Ahhifar præpoſit* ſup domũ, 5
et Adoniram fili* Ghabda, præpoſitus ſuper convectiones tributorum. Et 7
erant Salomon duodecim antefignani præpoſiti ſuper omnẽ Iſrael ſubdi-
tantes regẽ, et viros domũ ejus: menſe in anno attinebat ad unum [ex
eis] fulfentare. Et hæc ſunt nomina eorum. Filius Hhur in monte domus 8
Ephraim. Filius Deker in Makaſſ et in Saghalbin et Beth-ſemes, & augmenta ur-
Beth-Hhanan. Filius Hhezzed in Aruboth, cujus erat Socho, et omnis ter- 10
ra Hhepher. Filius Abinadab, cuj* erant omnes regiones Dor. Taphath fi- 11
lia Salomoh erat ei in uxorem. Baghana filius Ahhilud, [ejus erat] Thagh- 12
nach et Megiddo, et omnis Beth-Sean quæ eſt juxta Szarthan ſubter Jizre-
ghel à Beth-Sean uſq; ad planitiem Mehhoiah, uſq; trans Jacmegham. Fi- 13
lius Gebar in Ramoth Gilghad, cujus erant vici Jair filii Menaſſeh qui erat
in Gilghad: cujus Bethpelach Tarcona quæ erat in Mathnan, ſexaginta ur-
bes magnæ circundatæ muro excelſo, quib* erant ſeras æreæ. Ahhinadab 14
filius Ghido [ejus erant] quæ de domo Mahhanaim. Ahhimaghaſz in tribu 15
Naphtali, etiã ipſe accepit Baſmath filiã Salomoh in uxorẽ. Bagha- 16
na filius Hhuſi, in tribu Aſer et Bagha loth. Jehoſaphat filius Paruahh in 17
tribu Iſſachar. Simghi filius Elah in tribu domus Binjamin. 18

MS. A. (ι) ὑποφεύουσα ὁ βασιλεὺς εἰς (ϛ) μεγάλαν * Λέει δυναάμενον (ο) ἐλεῖν ὁ (σ) τὸ Σολομῶν ὁ υἱὸς (ϛ) ἐν (ϛ) οὐκ δίδοκε (ο) ἐν (ϛ) ἐκεῖνος (ϛ) τὸ (τ) αὐτὸ καθίσεται ὁ δὲ τὸ (υ) ἐ ἐξοδεῖν μου ὁ ᾧ ἐξ ὀδὼν μου. (φ) ἀκούσαντες, ὁ ὁ ἀφοβήθησαν αὐτὸν πάλιν. Καὶ ἑώρων (χ) δικαιοσύνη, τὸ Σοιφίαν (ψ) συνίστησε (ω) ὁ κύριε. Καὶ ἐν (α) ἐκεῖνος (β) τὸ (γ) ἐκεῖνος ποιῶν, (δ) ὁ ἐν τῷ ἐκεῖνος ἐν τῷ ἐκεῖνος ἐν τῷ ἐκεῖνος· (ε) ἐξεῖνος (ζ) γὰρ ἐμοὶ (η) βασιλεῖ πάσας τὰς ἡμέρας (ου. Καὶ ἰδὲν (θ) τὰ σεχεγμματά μου ᾗ τὰς ἐντολάς μου, ὡς (ι) ἡ μέρα (κ) πλεῖ μου, ὁ ὑμῶ

מלכים א׳ ד

Emorai reris Sichon terra, Ghilhad terra in Uri filius Gheber
נֹבֶר בֶּן־אוּרִי בָּאָרֶץ גִּלְעָד סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
Jehudah terra in qui unus præfectus & Basan regis Hogh &
וְעֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וְנִצִּיב אֶחָד אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ יְהוּדָה
multitudine in mare super que arena sicut multi Israel &
וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים בַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־הַיָּם לָרֹב
eas Selomoh Et Jatantes & bibentes & comedentes
אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְשְׂמֵחִים׃ וּשְׁלֹמֹה הָיָה
Pelistim terræ flumine à regna omnia in dominans
מֹשֵׁל בְּכָל־הַמַּמְלָכוֹת מִן־הַנָּהָר אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
fervientes & pisinus fatiscentes accedere Ægypti terminum ad usque &
וְעַד גְּבוּל מִצְרָיִם מַנִּחִים וּמְגִישִׁים אֶת
dam in Selomoh Jenie erat Et eius vitæ diebus omnibus Selomoh
שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַיְהִי לֶחֶם שְׁלֹמֹה לְיוֹם
Decem Farina cori fexaginta & similia cori triginta , unum
אֶחָד שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת וְשִׁשִּׁים כֹּר קָמַח׃
ceres à filum pecudes centum & ejusdem boves viginti & pingues boves
בָּקָר רִאִים עֶשְׂרִים וּמֵאָה צֹאן לְבַד מֵאַיָּל
ipse ipsa fig-ratis capreolus & hubalus & capreæ &
וְצֵבִי וְיַחְמוּר וּבְרִבִּים אֲבוּסִים׃ כִּי־הוּא
omnibus in Hazzah ad usque & Tiphsah à flumine transitus omni in superare
רֹדֶה בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר מִתִּפְסַח וְעַד־עַזָּה בְּכָל־
ejus transitus omnibus ex ei erat pax & à flumine transitus regibus
מַלְכֵי עֵבֶר הַנָּהָר וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִסָּבִיב׃
ipsa vitæ sui , à fiducium ad Israel & Jehudah habitavit Et circuitus à
וַיֵּשֶׁב יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לְבַטָּח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ
Selomoh diebus omnibus Sebah-Beer usque & Dan à ipsa ficu sub &
וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כָּל־יְמֵי שְׁלֹמֹה׃
ipsi carica sub equorum equilum millia quadraginta Selomoh ipsi fuit Et
וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים אֶלֶף אֲרֻוֹת סוּסִים לְמַרְכָּבוֹתָיו
præsepi ubant Et equilum millia duodecim &
וְשְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים׃ וְהַנִּצָּבִים
equitum ad appropinquantes omnes & Selomoh ipsi
הָאֵלֶּה אֶרֶץ הַחֲלֹם שְׁלֹמֹה וְאֶתְכֶּם אֶל שֻׁלְחָן
eum deferre fiscum non : suo mense sit , Selomoh regis
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִישׁ חָדְשׁוֹ לֹא יַעֲדִירוּ דָבָר׃
locum ad deferebant dimetentis & equis palcum & hordei Et
וְשְׂעֹרָה הַתֶּבֶן לַסּוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבִיאוּ אֶל־הַמָּקוֹם
Deus dedit Et fuit judicii secundum ut , sit esse qui
אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁם אִישׁ כְּמִשְׁפָּטוֹ׃ וַיִּתֶּן אֱלֹהִים
latitud non & valde multum intelligentiam & Selomoh sapientiam
חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה הַרְבָּה מְאֹד וְרֹחַב
cordis sicuti lobius fuger que arenam secundum , cordis
לֵב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם׃
filorum omnium sapientia ipse Selomoh sapientia fuit amplior Et
וַתְּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל־בְּנֵי
fuit fugiens Et Ægyptiorum sapientia omni pre & Orientis
קֶדֶם וְמִכֹּל חָכְמַת מִצְרָיִם׃ וַיֶּחְכַּם
Chalchol & , Heman & Ezrachita Ethan pre homine omni pre
מִכָּל־הָאָדָם מֵאֵתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימָן וְכַלְכֹּל
gentilis omnibus in ej nomen fuit & Machol filiis Dardah &
וּדְרְדַּע בְּנֵי מָחוֹל וַיְהִי שְׁמוֹ בְּכָל־הַגּוֹיִם
fuit & parabolarum mille tria est locutus Et circumquaque
סָבִיב׃ וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי
ipsi super est locutus Et unde & quinque ejus cantuum
שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף׃ וַיְדַבֵּר עַל־הָעֵצִים
ejus fuit , hyssopum ad usque & Lebanon in que cedro à
מֵאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְّבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא
ipsi super & , quinti super est locutus & parietis in
בַּקִּיר וַיְדַבֵּר עַל־הַבְּהֵמָה וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הָרֶמֶשׂ
piscibus super & , volucris super & , pecoris super
וְעַל־הַדָּגִים׃

Versio VULG. LAT.

19 Gaber filius Uri, in terra Galaad, in terra Sehon regis Amorrhæi & Og regis Basan, super omnia que erant in illa
20 terra. Juda & Israel innumerabiles, sicut arena maris in multitudine : comedentes, & bibentes, atque lætantes. Sa-
21 lomon autè erat in dictione sua, habens omnia regna à flumine terræ Philisthiim usque ad ter-
minum Ægypti : offerentium fi-
22 bi munera, & fervientium et cunctis diebus vitæ ejus. Erat
autem cibus Salomonis p dies singulos, triginta cori similæ, unum
23 & sexaginta corifarinæ, Decem boves pingues, & viginti
boves pascuales, & centum a-
rietes, exceptâ venatione cervorum, caprearum, arque bu-
balorum, & aviû altilium. Ipse enim obtinebat omnem regio-
nem quæ erat trans flumen, à Thaphsa usque ad Gazan, & cunctos reges illarū regionū :
24 & habebat pacē ex omni parte
25 in circuitu. Habitabātq; Juda & Israel absque timore ullo,
unusquisque sub vite sua, & sub fico sua, à Dan usque Ber-
sabee, cunctis diebus Salomo-
26 nis. Et habebat Salomon qua-
draginta millia præsepia equorum currilium, & duodecim
27 millia equestriū . Nutriebant-
que eos supradicti regis præfe-
ctis:sed & necessaria mensæ regis Salomonis, cum ingenti cura
præbebant in tempore suo.
28 Hordeum quoque & paleas c
quorum & jumentorum, defe-
rebant in locum ubi erat rex,
29 juxta confitiorum sibi. Dedit
quoque Deus sapientiam Salo-
moni, & prudentiam multam
nimis, & latitudinem cordis,
quasi arenam, quæ est in litto-
30 re maris. Et præcedebat sapi-
entia Salomonis sapientiam omnium Orientalium & Ægy-
ptiorum. Et erat sapientior
cunctis hominibus : sapientior
Ethan Ezrahitæ, & Heman, & Chalcol, & Dorda, filiis Ma-
hol: & erat nominatus in uni-
versis gentibus per circuitum.
31 Locutus est quoque Salomon
tria millia parabolas : & fue-
runt carmina ejus quinque &
32 mille. Et disputavit super li-
gnis, à cedro quæ est in Liba-
no, usque ad hyssopum que e-
greditur de parietè : & disse-
ruit de jumentis, & volucri-
bus, & reptilibus, & piscibus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ σήμερον γενέσθαι
τὰ ἔθνη τῆς γῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ὑπὸ τὴν
κεφαλὴν τοῦ (α) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (β) Ἀμορραίου
καὶ τοῦ (γ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ
(ε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (η)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ι) Ἀμορραίου
καὶ τοῦ (ια) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ
(ιγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ιθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (με) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ν) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (να)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ο) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ογ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (π)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ργ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ση) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ω)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ββ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (με)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ν)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (να) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ο)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ογ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (π) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ργ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ση)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (χθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ψθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ω) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ωθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (αθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ββ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (βθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (γθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (δθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (εθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ζθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ηθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (θθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (κθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (λθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (με) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (μθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ν) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (να)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (νθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ξθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ο) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ογ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (οθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (π)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (πθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ργ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ρθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (ση) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (σθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τη)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (τθ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υα) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υβ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υγ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υδ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υε) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υζ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υη) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (υθ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φα)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φβ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φγ)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φδ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φε)
Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φζ) Ἀμορραίου καὶ τοῦ (φη)
Ἀμορραί

34 Salomon sapientiam audiendam ad populis omnibus ex venichant Et
ובאו מכל־העמים לשמע את־חכמת שלמה
ejus sapientiam audierunt qui, terræ regibus universis de
מאת כל־מלכי הארץ אשר שמעו את־חכמתו׃
CAP. V. ה
quia Salomon ad suos servos Sor rex Chiram misit Et
ושלח חירם מלך־צור את־עבדיו אל־שלמה כי
fuerat unctus quia ejus patre pro rege in unxiferit ipsum quod audierat
שמע כי אתו משחו למלך תחת אביו כי־אהב היה
ad Salomon Misitque diebus omnibus David ipsum Chiram
חירם לדוד כל־הימים׃ וישלח שלמה אל־
quia amicus fuit David nisi Tu dicendo, Chiram
חירם לאמר׃ אתה ידעת את־דוד אבי כי
Jacobus à filii Dei Domini nomini domum ædificare quia non
לא יכל לבנות בית לשם יהוה אלהיו מפני
sub ces Dominum dare ejus, ei circumdederunt ond, ferit
המלחמה אשר־סבבוהו עד־תת יהוה אתם תחת
meus Deus Dominus dedit requiem nunc Et ejus pedum curationibus
כפות רגלי׃ ועתה הניח יהוה אלהי
ego ecce Et adversarius occurrit non & circuitu à mihi
לי מסביב אין שטן ואין פגע רע׃ והנני
est loquitus sicut omni Dei Domini nomini domum ædificare dicens
אמר לבנות בית לשם יהוה אלהי כאשר דבר
te pro dabo quem tuus Filius ædificandum ipsi patre David ad Dominus
יהוה אל־דוד אבי לאמר בנו אשר אתן תחתיך
principe nunc Et meo nomini domum ædificabit ipse tuis sedit super
על־כסאך הוא־יבנה־הבית לשמי׃ ועתה צו
tuis servis cum sint mei servi & Libanon de cedros mihi precidit &
וכרתו־לי ארזים מן־הלבנון ועבדי יהיו עם עבדיך
quia: dixeris quæ omnia fecundis tibi dabo tuos servos merede &
ושכר עבדיך אתן לך ככל אשר תאמר כי׃
signa cadere sciens vir nos inter non quia, nihil ta
אתה ידעת כי אין בנו איש יודע לכרת עצים
Sidonii sicut Chiram cadere fecundis fuit Et Salomon verba
כצידנים׃ ויהי כשמע חירם את־דברי שלמה
Davidi dedit qui, bodie Dominus Benedictus: ait & ye ad de Israël &
וישמח מאד ויאמר ברוך יהוה היום
Chiram misit Et hunc multum populum super sapientem filium
אשר נתן לדוד
אל שלמה לאמר שמעתי את אשר שלחת אלי אני
Audivi: dicendo, Salomon ad misisti quæ
אעשה את־כל־חפצך בעצי ארזים ובעצי ברושים׃
abiencis lignis in & cedrinis lignis in tuis voluntate omni faciam
עבדי ירדו מן־הלבנון אני אשימם דברים
ratibus ea ponam ego & : mare ad Libanon de descendent fecit mei Servi
ליבי ים והבאתים לך אני אשימם מבלי
: tibi ea deferam & me ad miseris quem locum ad usque mari in
עצים ושם תשלם אשר תשלה אתי ועשיתי שם
ligna & cedrinis ligna in & tollies tu & ibi ea ut ut mihi & me ad
מבצר לתת לחם לביתי׃ ואתה תשא אתי חשק
abiegna ligna & cedrinis ligna Salomon dare Chiram fui Et
ליתי־חירם נתן לשלמה עצי ארזים ועצי ברושים
millia viginti Chiram præbuit Salomon Et ejus voluntate omnem
כל־חפצו׃ ושלמה נתן לחירם עשרים אלף
: ejus domui ejus & viginti coros
כר חטים מכלה לביתו ועשרים כר שמן כתית׳ כה
de coros viginti & ejus domui ejus & tritum oleum coros
נתן שלמה לחירם שנה בשנה׃ ויהוה נתן
Chiram ipsi Salomon dedit anno in anno Chiram ipsi Salomon dedit
חכמה לשלמה כאשר דבר־לו ויהי שלום בין חירם
dedit Dominus Et : ei de locutus sicut Salomon sapientiam
ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם׃
ipsi ambo fœdus ceciderunt & Salomon inter &

Verſio VULGATA LATINA.

34 Et veniebant de cunctis popu-
lis ad audiendam ſapientiã Sa-
lomonis, & ab univerſis regi-
bus terræ, qui audiebant ſa-
pientiam ejus.

CAP. V.

1 Miſit quoq; Hiram rex Ty-
ri ſervos ſuos ad Salomonem:
audivit enim q̃ ipſe unxiſſent
eum ut regnaret vice patris ſui: quia ami-
cus fuerat Hiram David omni
tempore. Miſit autem Salo-
2 mon ad Hiram, dicens; Tu
ſcis voluntatem David patris
mei, & quia non potuerit æ-
dificare domum nomini Dñi
Dei ſui propter bella immi-
nentia per circuitũ, donec da-
ret Dñs eos ſub veſtigio pe-
dũ ej̃. Nunc autẽ requiẽ dedit
4 Dñs Deꝰ meꝰ mihi p̃ circuitũ:
& non eſt ſatan, neq; occurſ
5 mal⁹. Quamobrẋm cogito æ-
dificare templũ nomini Do-
mini Dei mei, ſicut locutus eſt
Dñs David patri meo, dicens;
Filius tuus, quem dabo pro te i
ſuper ſoliũ tuũ, ipſe ædifica-
bit domũ nomini meo. Præ-
cipe igitur ut præcidant mihi
6 ſervi mei cedros de Libano, &
ſervi mei ſint cũ ſervis tuis:
mercedem autem ſervorum
tuorum dabo tibi quãcunq;
petieris: ſcis enim quomodõ
non eſt in populo meo vir
qui noverit ligna cædere ſicut
7 Sidonii. Cũm ergò audiſſet
Hiram verba Salomonis, læta-
tus eſt valde, & ait; Benedi-
ctus Dñs Deus hodie, qui de-
dit David filiũ ſapientiſſimum
ſuper populũ hunc plurimũ.
8 Et miſit Hiram ad Salomo-
nem, dicens; Audivi quæcun-
que mandaſti mihi: ego faci-
am omnem voluntatem tuam
in lignis cedrinis & abiegnis.
9 Servi mei deponent ea de Li-
bano ad mare: & ego com-
ponam ea in ratibus in mari,
uſq; ad locũ quem ſignificave-
ris mihi & applicabo ea ibi,
& tu tolles ea: præbebiſque
neceſſaria mihi, ut detur cibus
10 domui meæ. Iraq; Hiram da-
bat Salomoni ligna cedrina, & 6
ligna abiegna, juxta omnẽ
11 voluntatem ej̃. Salomon au-
tem præbebat Hiram, coros
tritici viginti millia, in cibũ
domui ejus, & viginti coros
puriſſimi olei: hæc tribuebat
12 Salomon Hiram per ſingulos
annos. Dedit quoq; Dñs ſapi-
entiã Salomoni, ſicut locutus
eſt ei: & erat pax inter Hiram 7
& Salomonem, & percuſſerunt ambo fœdus.

Cum Tranſlatione LATINA.

34 Et Salomonis audiebãt prælectiõ ſapientiæ omnes Iſrael, ad prælectiõem omnium regũ, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
1 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
2 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
3 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
4 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
5 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
6 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
7 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
8 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
9 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
10 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
11 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc
12 redere. Et hæc nunciaverunt, Hiram Tyrorum rex, & domũ ejus: mendacium in ama erat ſuper nunc

מלכים א : ו

23 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵס מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי־מַס
שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ׃ 24 וַיִּשְׁלָחֵם לְלְבָנוֹן
עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים בְּחֹדֶשׁ חֵלִיפוֹת חֹדֶשׁ יִהְיוּ בַּלְּבָנוֹן
שְׁנַיִם חֳדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וְאֲדֹנִיָּרָם עַל־הַמַּס׃
25 וְלִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים אֶלֶף נֹשֵׂא סֵבֶל וּשְׁמֹנִים
אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ 26 לְבַד מִשָּׂרֵי הַנִּצָּבִים
אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֲלָפִים
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָרִים הָיָם הָעֹשִׂים בַּמְّלָאכָה׃
27 וַיַּצַּו הַמֶּלֶךְ וַיִּסְּעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת
לְיַסֹּד הַבַּיִת אֲבָנִים גְּזִית׃ 28 וַיִּפְסְלוּ בְּנֵי
שְׁלֹמֹה וּבְנֵי חִירוֹם וְהַגְּבִלִים וַיְכִינוּ הָעֵצִים
וְהָאֲבָנִים לִבְנוֹת הַבָּיִת׃

CAP. VI. 1

1 בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית שָׁנָה לְמֹלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל בְּחֹדֶשׁ
מְבֻרָשׁ־הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי׃ 2 וַיִּבֶן הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ
לַיהוָה אָרְכּוֹ שִׁשִּׁים אַמָּה וְרָחְבּוֹ עֶשְׂרִים
וְקֹמָתוֹ שְׁלֹשִׁים אַמָּה׃ 3 וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי
הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי
רֹחַב הַבַּיִת עֶשֶׂר אַמּוֹת רָחְבּוֹ לִפְנֵי הַבָּיִת׃
4 וְלַבַּיִת עָשָׂה חַלּוֹנִי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים׃ 5 וְנֶגֶד עַל
קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב
לְרֹחַב הַדְּבִיר וָהָיכָל וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב׃ 6 הַיָּצוּעַ הַתַּחְתֹּנָה
רֹחַב חֲמֵשׁ אַמּוֹת וְהַתִּיכֹנָה רֹחַב שֵׁשׁ אַמּוֹת וְהַשְּׁלִישִׁית רֹחַב שֶׁבַע אַמּוֹת כִּי מִחוּץ נָתַן
לַבַּיִת סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת׃
7 וְהַבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מְסֻעָ נִבְנָה
וְסֻתֶּרֶת וְהַגַּיִן כְּלִי־בַרְזֶל לֹא נִשְׁמַע
בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ׃

REGUM I.

Versio VULG. LAT.

13 Elegitque rex Salomon operarios de omni Israel, & erat indictio triginta millia virorum. Mittebatque eos in Libanū, decem millia per menses singulos vicisim, ita ut duobus mensibus esset in domibus suis: & Adonitam erat super hujusce modi indictione. 15 Fuerátque Salomonī septuaginta millia eorum qui onera portabant, & octoginta millia in lapidibus in monte: Absque præpositis qui præerant singulis operibus, numero triū millia & trecentorū, præcipientium populo & his qui faciebant opus. Præcepitque rex, ut tollerent lapides magnos, lapides pretiosos, in fundamentū templi, & quadrarent eos: Quos dolaverunt cæmentarii Salomonis, & cæmentarii Hiram: porrò Gibblii præparaverūt ligna & lapides ad ædificandam domū.

CAP. VI.

1 Factum est ergò quadringentesimo & octogesimo anno egressionis filiorū Israel de terra Ægypti, in anno quarto, mense Zio. (ipse est mensis secundus) regni Salomonis super Israel, ædificari cœpit domus Dño. Dom' autē, quā ædificabat rex Salomon Dño, habebat sexaginta cubitos in longitudine, & viginti cubitos in latitudine, & triginta cubitos in altitudine. Et porticus erat ante templū viginti cubitorum longitudinis, juxta mensuram latitudinis templi: & habebat decem cubitos latitudinis ante faciem templi. 4 Fecitque in templo fenestras obliquas. Et ædificavit super parietem templi tabulata per gyrū, in parietibus domūs per circuitū templi & oraculi, & fecit latera in circuitu. Tabulatū quidem & fulcra, quinque cubitos habebat latitudinis, & medium tabulatum fex cubitorū latitudinis, & tertium tabulatum septem habens cubitos latitudinis. Trabes autē posuit in domo per circuitum fornicēs, ut non hærerent 7 muris templi. Domus autem cūm ædificaretur, de lapidibus dolatis atque perfectis ædificata est: & malleus, & fecuris, & omne ferramentum, non fuit audita in domo cūm ædificaretur.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

MS. A.

13 Καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεὸς τὸν Σολομῶν. 14 Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ἑρὰμ τὸν τοῦ Χιραμ τὸν τοῦ βασιλέως τοῦ Τυρίου τὸν τοῦ ἐλθεῖν μετὰ τῶν δούλων σου τὸν Δαυὶδ τὸν πατέρα μου ὃν ἠθέλησεν ὁ θεὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῷ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν οἶκον κυρίου. 16 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑβδόμῳ τῷ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑνδεκάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ

מלכים א׳ ו

cochleas per & *dicetur* domus *humanum ad medie appendicis* Ostium
פרחי הצלע התיכנה אל כתף הבית הימנית ובלולים 8
ædificavit Et *cervæ* ad medio de & *medium* ad ascendebit
יעלו על התיכנה ומן התיכנה אל השלשים: ויבן 9
ædificabit & ædificabitur domum texit & *ligam* perfecit & *domum*
את הבית ויכלהו וספן את הבית בעצים ושורות 10
quinque: domo omni *super* thalamum ædificavit Et *cedris in*
בארזים: ויבן את היציע על כל הבית חמש 11
fuit Et *cedrinis* lignis cum domum apprehebdebat & *ejus flemæ* cubitorũ
אמות קומתו ויאחז את הבית בעצי ארזים: והיה 12
quam ista Domus : dicendo & *Salomon* ad Domini verbum
דבר יהוה אל שלמה לאמר: הבית הזה אשר 13
fecerit mea Judicia & *meis* decretis in ambulaveris & *ejus fecerit* tu
אתה בנה אם תלך בחקתי ואת משפטי תעשה 14
meis verbis statuam & *ejus* in ambulabimus mdata omnia servaveris &
ואת כל מצותי לבלת לכת בהם וקימתי את דברי 15
medio in habitabo Et *cum patre* David ad fum locutus quod *tecum*
אתך אשר דברתי אל דוד אביך: ושכנתי בתוך 16
ædificavit Et *Israel* meum populũ derelinquam non & *Israel* filiorũ
בני ישראל ולא אעזב את עמי ישראל: ויבן 17
domus parietes ædificavit Et *ces perfecit & domum* Salomoh
שלמה את הבית וכלהו: ויבן את קירות הבית 18
parietes ad usque domus pavimento à *cedrorum cedri* in intrinsecus
מבחוץ בצלעות אולם מקרקע הבית עד קירות
domus pavimentum obduxit & intrinsecus ligno operuit contignationis
הסדן צפה עץ מבית ויצף את קרקע הבית 19
lateribus à cubitos viginti ædificavit Et *oblectum cedri in*
בצלעות הדרומים: ויבן אולם בירכתי הבית מארבעים אמה 20
domus ædificavit & *parietes* ad usque pavimento à *cedrorum cedri* in domus
הבית בצלעות ארזים מן הקרקע עד קירות
cubito in quadragintà Et *Adoritatem fundamentum* in oratorium intra fui
לו מבית לדביר לקדש הקדשים: וארבעים אמה
domum ad *cedro* Et *mensa facies* ad templum ipsa : domus erat
היה הבית היא ההיכל לפני: ואולם אל פני הבית
quadrum omnia illorum *operiens & ex ligneis* intra *fuit sculptura* intrinsecus
פנימה מלעה קבעים ושמנים כצים הכל ארז
intrinsecus domo medio in oratorium Et *apparebat* lapis nec
אין אבן נראה: ויבן את דביר בתוך הבית מפנימה 21
facibus Et *Domini* fréderis arcam : ibi *dandum id fecit parare*
לשים שם את ארון ברית יהוה: ולפני 22
latitudo cubitorũ viginti & longitudo cubitorũ viginti oraculi ipsius
הדביר עשרים אמה אורך ועשרים אמה רחב
operuit & *cedro* auro illud operuit & *ceius fauna* cubitorum viginti &
ועשרים אמה קומתו ויצפהו זהב סגור ויצף
illius & *cedro* altare
מזבח ארז: ויצף שלמה את הבית מפנימה זהב 23
auro intrinsecus domum Salomoh texit Et *cedro* altare
סגר לדביר ויצף את הבית מבית לפני הדביר ויצפהו
cornua consummari *ejus* auro operuit domum ipsam Et *auro*
זהב: ואת כל הבית צפה זהב עד תם כל 24
fecit Et *auro* texit *oraculo* quod, altare totum & *domum*
הבית וכל המזבח אשר לדביר צפה זהב: ויעש 25
ejus fauna cubitorũ decem *ex* ligni Cherubim duos oraculo in
בדביר שני כרובים עצי שמן עשר אמות קומתו: 26
cubitorum quinque & *una* Cherub ala cubitorum quinque Et
וחמש אמות כנף הכרוב האחת וחמש אמות 27
ad usq; & *ejus alari extremitatibus* ab cubiti decem : altera Cherub ala
כנף הכרוב השנית עשר אמות מקצה כנף אל קצה
extrema : secundus Cherub *cubito* in decem Et *ejus alarum* summitates
כנף: וכנפי הכרובים פרשו עשר אמות ויעמד על 28
Cherubim duobus eadem incliño & *eadem*
רגליו אמה ואמה ויסב את הכרובים בתוך הדביר 29

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Transl. LAT.

8 Ὀσῖῶ ἐξωτικὰ ἐν μέσῳ τῶν ὤμων τῶν ἐξωτικῶν ἀναβήσεται ἐν μέσῳ

מלכים א: ז

26 קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָת עֶשֶׂר בָּאַמָּה וְכֵן כְּרוּב הַשֵּׁנִי׃
27 וַיִּתֵּן אֶת הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת הַפְּנִימִי וַיִּפְרְשׂוּ
כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים וַתִּגַּע כְּנַף הָאֶחָת בְּקִיר וְכְנַף הַכְּרוּב
הַשֵּׁנִי נֹגַעַת בְּקִיר הַשֵּׁנִי וְכַנְפֵיהֶם אֶל־תּוֹךְ הַבָּיִת׃
28 וַיְצַף אֶת־הַכְּרוּבִים זָהָב׃ וַיִּכְתֹּב כָּל־הַקִּירוֹת סָבִיב לְעֻלּוֹת פִּתּוּחִי כְּרוּבִים
29 וְתֹמָרִים וּפְטוּרֵי צִצִּים לִפְנִימִית וְחִיצוֹנָה׃ וְאֶת־
30 קַרְקַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לִפְנִימִית וּלְחִיצוֹן׃ וְאֶל־פֶּתַח
31 הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֵצִי שָׁמֶן אֲיֻלָּה מְזוּזֹת חֲמִשִׁת
32 הַדְּלָתוֹת עֵצִי שָׁמֶן וַיִּכְתֹּב עֲלֵיהֶם מִגְלְפוֹת כְּרוּבִים
וְתֹמָרִים וּפְטוּרֵי צִצִּים וַיִּצַּף זָהָב וַיַּרֶד עַל־הַכְּרוּבִים
33 וְעַל־הַתֹּמָרִים אֶת־הַזָּהָב׃ וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל
34 מְזוּזוֹת עֵצִי שָׁמֶן מֵאֵת רְבִעִת׃ וּשְׁתֵּי דַלְתוֹת עֵצִי
בְרוֹשִׁים שְׁתֵּי צְלָעוֹת הַדֶּלֶת הָאַחַת אֲלֻמִּים וּשְׁנֵי קְלָעִים
35 וְגָלַף עַל־הַכְּרוּבִים וְעַל־הַתֹּמָרִים וּפְטוּרֵי צִצִּים וַיְצַף
36 זָהָב עַל־הַחֹרֶת׃ וַיִּבֶן אֶת־הַחָצֵר הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה טוּרִי גָזִית
וְטוּר כְּרֻתֹת אֲרָזִים׃ בְּשְׁנַת הָרְבִיעִת יוֹסַד
37 בֵּית יְהוָה בְּיֶרַח זִו׃ וּבַשְּׁנַת הָאַחַת עֶשְׂרֵה בְּיֶרַח
38 בּוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי כִּלָּה הַבַּיִת לְכָל־דְּבָרָיו
39 וּלְכָל־מִשְׁפָּטָיו וַיִּבְנֵהוּ שִׁבְעַת שָׁנִים׃

CAP. VII. 1

1 וּבְתֵת שְׁלֹמֹה בְּנוֹת לְפַרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת בִּתְיָה
2 אֲשֶׁר לָקָח לְבֵיתוֹ בָּנָה אֶת־בֵּיתוֹ׃ וְכָל־אֵלֶּה
עֲשָׂרֵי אַמּוֹת אֶבֶן יְקָרָה כְּמִדּוֹת גָּזִית חֲרוּץ בַּמַּשּׂוֹר
3 גַּם מִבַּיִת לָעֲזָרָה׃ וְגַם־אֻלָם הַבַּיִת אֲשֶׁר לְפָנָיו
כָּמוֹת הַמִּדּוֹת׃ וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה לֹא־יָשַׁב
4 בְּתוֹכוֹ כִּי־אָמַר אִשָּׁה לֹא תֵשֵׁב בְּבֵית דָּוִיד מֶלֶךְ
5 יִשְׂרָאֵל כִּי־קֹדֶשׁ הֵמָּה אֲשֶׁר בָּאוּ שָׁמָּה אֲרוֹן יְהוָה׃
6 אָז יָבִיא שְׁלֹמֹה אֶת־הַקָּדָשִׁים אֶת־כֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאוֹצַר בֵּית יְהוָה׃ אָז יִקְהַל
שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי הַמַّטּוֹת
נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
7 יְרוּשָׁלִַם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִיד
8 הִוא צִיּוֹן׃ וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ
יִשְׂרָאֵל בְּיָרֵחַ הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃
9 וַיָּבֹאוּ כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃
10 וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי
הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל הֵעֱלוּם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃
11 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־הָעֵדָה הַנִּוְעָדָה אֵלָיו לְפָנָיו
הָיוּ אִתּוֹ עַל־הָאָרוֹן זֹבְחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא יִסָּפְרוּ
וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב׃ וַיָּבִיאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה
12 אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
תַּחַת כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם
אֶל־מְקוֹם הָאָרוֹן וַיְסֻכּוּ הַכְּרוּבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו
13 מִלְּמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַתֵּרָאֶינָה רָאשֵׁי הַבַּדִּים
מִן־הַדְּבִיר עַל־פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ וְלֹא יֵרָאוּ חוּצָה וַיְהִי־שָׁם
14 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים
אֲשֶׁר הִנִּיחַ מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים
מִן־הַקֹּדֶשׁ כִּי כָל־הַכֹּהֲנִים הַנִּמְצָאִים הִתְקַדָּשׁוּ אֵין
15 לְשַׁמֵּר לַמַּחְלְקוֹת׃ וְהַלְוִיִּם בְּנֵי אָסָף הֵימָן יְדוּתוּן
16 לְבוּשָׁם בּוּץ וְצֶמֶר וּכְנָרוֹת וּנְבָלִים עֹמְדִים מִזְּרַח לַמִּזְבֵּחַ
וְעִמָּם מֵאָה וְעֶשְׂרִים כֹּהֲנִים מְחַצְּצְרִים׃ וַיְהִי כְּאַחַד
הַמְחַצְּצְרִים וְהַמְשֹׁרְרִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אֶחָד לְהַלֵּל
וּלְהוֹדוֹת לַיהוָה וְכִי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְהַבַّיִת מָלְאוּ
17 עָנָן בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת
מִפְּנֵי הָעָנָן כִּי מָלֵא כְבוֹד יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃

Versio VUL. LAT.

26 Id est altitudinem habebat unus cherub decẽ cubitorũ, & similiter cherub secundus. Posuitque cherubim in medio templi interioris: extendebant autem alas suas cherubim, & tangebat ala una parietem, & ala cherub secundi tangebat parietẽ alterũ: alæ autem alteræ in media parte templi se invicem contingebant. Texit quoq; cherubim auro. Et omnes parietes templi p circuitũ sculpsit variis celaturis & corno: & fc. et in eis cherubim, & palmas, & picturas varias, quasi prominentes de parietẽ, & egredientes. Sed & pavimentum domũ texit auro intrinsecũs & extrinsecũs. Et in ingressu oraculi fecit ofella de lignis olivarũ, posteqũ angulorũ quinque. Et duo ostia de lignis olivarũ: & sculpsit in eis picturam cherubim, & palmarũ species, & anaglypha valde prominentia: & texit ea auro: & operuit tam cherubim quãm palmas, & cætera, auro. Eo ritu in introitu templi postes de lignis olivarũ quadrangulatos: Et duo ostia de lignis abietinis: & utrumque ostium duplex erat, & se invicẽ tenens aperiebatur. Et sculpsit cherubim, & palmas, & celaturas valde eminentes: operuitq; omnia laminis aureis opere quadrato & egregio. Et ædificavit atriũ tribus ordinibus lapidum politorum, & uno ordine lignorum cedri. Anno quarto fundatũ est domũ Dñi in mense Zio: Et in anno undecimo, mense Bul (ipse est mensis octavus) perfecta est domũ in omni opere suo, & in universis utensilibus suis: ædificavitq; eam annis septem.

CAP. VII.

Domum autem suã ædificavit Salomon tredecim annis, & ad perfectũ usq; perduxit. Ædificavit quoq; domũ saltus Libani cuãm cubitorũ longitudinis, & quinquaginta cubitorũ latitudinis, & triginta cubitorũ altitudinis: & quatuor deambulacra inter columnas cedrinas: ligna quippe cedrina excederant columnas.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

2 Καὶ ὁ οἶκος ὃν ὠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τῷ
κυρίῳ, (2) πεντήκοντα ἐν πήχει μῆκος
καὶ εἴκοσι πήχεις ἐν πήχει πλάτος· καὶ
ἐν τῷ ἐνδόματι τῷ πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ
3 κυρίου ἦν ἐνδόματος τὸ πρὸς τὸ πλάτος
τοῦ οἴκου, καὶ τὸ ὕψος ἐν τῷ ἐνδόματι
4 τῷ πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου· καὶ ἐποίησεν
τὸν οἶκον τῷ κυρίῳ θυρίδας κεκλασμένας
5 καὶ ἐπέστησεν τὸ ἐνδόμα τῷ πρὸς τὸ πλάτος
τοῦ οἴκου, ἐν τῷ μεσάτῳ τοῦ οἴκου· καὶ
ἐποίησεν ἐν τῷ μεσάτῳ τοῦ οἴκου τὸν
χρηματισμὸν τοῦ οἴκου τοῦ κυρί

מלכים א׳ ז

3 וסָפָן בְּאֶרֶז מִסְּפוּן עַל־הַצְּלָעוֹת אֲשֶׁר עַל־הָעַמּוּדִים׃
4 וְאֲרֻבּוֹת חֲמִשָּׁה עֹרֶת חָזוּת׃ וּשְׁקֻפִים
5 שְׁלֹשׁה טוּרִים וְחַלּוֹן אֶל־חַלּוֹן שָׁלוֹשׁ פְּעָמוֹת׃ וְכָל־
6 הַדְּלָתוֹת וְהַמְּזוּזוֹת רְבֻעוֹת שְׁקֻפָה אֶל־שְׁלֹשׁ פְּעָמוֹת׃
7 וְאֶת־הָאוּלָם עָשָׂה כִּסֵּא אֲשֶׁר יָדִין בּוֹ אֶת־כִּסֵּא הַמִּשְׁפָּט
8 וְסָפוּן אֶרֶז מֵרִצְפָּה עַד־קִרְתָּה׃ וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר יֵשֶׁב
9 בְּתוֹךְ הָחָצֵר אַחֶרֶת מִן־הָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה׃ בַּיִת
10 לְפַרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה׃ כָּל־אֵלֶּה אֲבָנִים יְקָרוֹת
11 כְּמִדּוֹת גָּזִית מְסֻרוֹת בַּמַּשֹּׂר וְגַם חוּץ׃ וְגַם
12 מִן־הַיְסוֹד עַד־הַקִּיר וְגַם־חוּץ אֶל־הָרַבָּה׃ וְיָסוֹד
13 אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ וְלִמְעָלָה
14 אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ וְחִירָם
15 מֶלֶךְ צֹר שָׁלַח וַיָּבֵא אֶת־חִירָם מִצּוֹר׃ בֶּן־
16 אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַّטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי
17 חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַחָכְמָה וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־
18 הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
19 שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּוֹ׃ וַיָּצֶר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים
20 וְגֹשֶׁרֶת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט
21 שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב׃ וְאֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים
22 וְשִׁתִּי כְתָרִים עֲשָׂה לְרֹאשׁ הָעַמֻּדִים׃
23 מִצַּק נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחֻמֶשׁ
24 אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵّנִית׃

columnas super qua erat super desuper cedro in tecta Et
fenestellarum Et ordine quindecim quinque & quadraginta
omnia Et vicibus trilus fenestrarum ad fenestra & sordines tres
fenestram ad fenestra ordine & fenestra & sordines tres
quinquaginta fecit columnarum porticum Et vicibus trilus
porticus & ejus latitudo cubitorum triginta & ejus longitudo cubitorum
porticum Et contra faciei fuit columnas porticus & columnae & contra faciem fuit super
tecta & fecit judicii porticum ipsi judicare quo solii
manebat quo sua domus Et pavimentum ad usq; pavimento à cedro in
terat illud opus secundum porticum intra aliud atrium ibi
Salomon acceperat quam Pharaon filia fecit domum & cedro
precioli lapidibus hae Omnia hanc porticum secundum
extrinsec & intrinsec ferra in ferratis dolatis lapide mensuras secundi
atrium ad usque extrinsecus & ad usq; fundamento à & cedro
magnis lapidibus precioris lapidibus fundatum Et malus
10 וַתְּרוּמֵהוּ׃ וּמִסָּעַד אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת
11 אַבְנֵי עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ וּלְמַעְלָה
12 אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ וְחָצֵר
13 הַגְּדוֹלָה סָבִיב שְׁלֹשָׁה טוּרִים גָּזִית וְקוֹר כְּרִיתוֹת
14 וְאֶל־חֲצֵר בֵּית־יְהוָה הַפְּנִימִית וְלְאֻלָם
15 בֵּית׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־חִירָם מִצּוֹר׃ בֶּן־
16 אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַّטֵּה נַפְתָּלִי וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי
17 חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא חָכְמָה וּתְבוּנָה וָדַעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־
18 מְלָאכָה לַנְּחֹשֶׁת וַיָּבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־
19 מְלַאכְתּוֹ׃ וַיָּצֶר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים וְגֹשֶׁרֶת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
20 אַמָּה קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב׃
21 וְאֶת־שְׁנֵי הָעַמֻּדִים עָשָׂה לְרֹאשׁ הָעַמֻּדִים׃
22 וְשִׁתִּי כֹתָרִים עָשָׂה לְרֹאשׁ הָעַמֻּדִים׃
23 מִצֹּק נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת וְחֻמֶשׁ
24 אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃

Cap. VII.

Versio VUL. LAT.

3 Et tabulatis cedrinis vestivit
totam cameram, quæ quadra-
gintá quinq; columnis sustên-
tabatur. Unus autem ordo ha-
bebat columnas quindecim
Contra fe invicem positas, Et
è regione fe respicientes, æ-
quali spatio inter columnas, et
super columnas quadrangula-
ta lignain cunctis æqualia. Et
porticũ columnarũ fecit quin-
quaginta cubitorum longitu-
dinis, et trigintá cubitorum la-
titudinis; & alterum porticum
in facie majoris porticũs : & e
columnas, & epistylia super
columnas. Porticum quoque
fecit, in qua tribunal efl, fecit:
& texit lignis cedrinis à pavi-
mento usque ad summitatẽ. Et
domuncula, in qua sedebatur
ad judicandum, erat in media
porticu, simili opere. Domum
quoque fecit filiæ Pharaonis
(quam uxorem duxerat Salo-
mon) tali opere, quali & hanc
porticum. Omnia lapidibus
pretiosis, qui ad normã quan-
dam æquæ mensuram tam in-
trinsecùs quàm extrinsec ferra-
tari erant à fundamento usque
ad summitatem parietum, & e
extrinsecùs usque ad atrium
majus. Fundamenta autem de
lapidibus pretiosis, lapidibus
magnis decem five octo cubi-
torum. Et desuper lapides
pretiosi æqualis mensuræ fecti
erant, similitérque de cedro.
Et atrium majus rotundum, tri-
um ordinum de lapidibũ fectis,
& unius ordinis de dolata ce-
dro: nec non & in atrio domũs
Domini interiori, & in portti-
cu domũs. Misit quoque rex
Salomon, & vulit Hiram de
Tyro, Filium mulieris viduæ
de tribu Nephthali, patre Ty-
rio, artifcem æratium, & ple-
nũ fapientiã, et intelligentiã,
& doctrinã ad faciendum o-
mne opus ex ære. Qui cũm ve-
nifset ad regem Salomonẽ, fe-
cit omne opus ejus. Et finxit
duas columnas æreas, decem
& octo cubitorum altitudinis
columnam unam : & linea
decem cubitorum ambiet
bat columnam utramque. Duo
quoque capitella fecit, quæ po-
nerentur super capita colu-
mnarum, fuãlia ex ære: quin-
que cubitorum altitudinis ca-
pitellum unum, & quinque
cubitorum altitudinis capitel-
lum alterum :

Cap. VII.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἔλαβον τὸν ἄξονα τοῦ κέδρου, καὶ ἐκάλυψεν τὸν οἶκον τῶν ἀπὸ τῶν ἀκροκεραμίδων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ. Καὶ ἐποίησεν τὸν μῆκος τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τὸν ἑκατὸν πεντήκοντα πήχεων τὸν μῆκος, καὶ τὸν πλάτος τὸν πεντήκοντα πήχεων τὸν πλάτος, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πήχεων τὸν μῆκος τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τὸ

מלכים א׳ ז

17 Et quasi in modum retis, & catenarú sibi invicèm miro ope-
re contexta rum, Utrumque capitellum columnarum fiíile e-
rat: septena verſuum retiacula in capitello uno, & ſeptena re-
tiacula in capitello altero. Et
pſecit columnas, & duos ordi-
nes per circuitum retiaculorũ
ſingulorum, ut tegerent capite-
lla, quæ erant ſuper ſummitatem,
malogranatorum: ſodcm
modo fecit & capitello ſecun-
do. Capitella autem, quæ erant
ſuper capita columnarũ, quaſi
opere lilii fabricata erant in
porticu quatuor cubitorum. Et
rurſum alia capitella in ſumme-
tatem columnarum deſup juxta
menſuram columnæ contra
retiaculamalogranatorum au-
tem ducenti ordines erant in
circuitu capitelli ſecundi. Et
ſtatuit duas columnas in porti-
cu templi: cumq; ſtatuiſſet co-
lumnam dexterã, vocavit eam
nomine, Jachin: ſimiliter erexit
columnam ſecundam, & voca-
vit nomen ejus, Booz. Et ſuper
capita columnarum op' in mo-
dum lilii poſuit: perfectúmque
eſt opus columnarum. Fecit
quoque mare fuſile decem cu-
bitorum à labio uſque ad labi-
um, rotundum in circuitu: quin-
que cubitorum altitudo ejus, et
reticula triginta cubitorũ cin-
gebat illud per circuitum. Et
ſculptura ſubter labium circui-
bat illud decem cubitis ambien-
mare: duo ordines ſculptu-
rarum ſtriatarum erant fuſiles.
Et ſtabat ſuper duodecim bo-
ves, & quibus tres reſpiciebant
ad Aquilonem, & tres ad Oc-
cidentem, & tres ad Meridiem,
& mare ſuper eos deſuper erat: quorum
poſteriora univerſa intrinſecũ
latitabant. Groſſitudo autem
luteris, trium unciarum erat:
labiúmque ejus, quaſi labium
calicis, & folium repandi lilii:
duo millia batos capiebat. Et
fecit decem bafes æneas, qua-
tuor cubitorum longitudinis
bafes ſingulas, & quatuor cu-
bitorum latitudinis, & trium
cubitorum altitudinis. Et ipſũ
opus baſium, interraſile erat:
& ſculpturæ inter juncturas.
Et inter coronulas & plectas,
leones & boves & cherubim:
& in juncturis ſimiliter defũ-
per: & ſubter leones & bo-
ves, quaſi lora ex are dependen-
tia.

Versio VUL. LAT.

17 Et quæſiti modum retis, & ca-
tenarũ ſibi invicem miro ope-
re contextarum, Utrumque ca-
pitellum columnarum fiíile e-
rat: ſeptena verſuum retiacula
in capitello uno, & ſeptena re-
tiacula in capitello altero. Et
pfecit columnas, & duos ordi-
nes per circuitum retiaculorũ
ſingulorum, ut tegerent capite-
lla, quæ erant ſuper ſummitatem,
malogranatorum: ſodcm
modo fecit & capitello ſecun-
do. Capitella autem, quæ erant
ſuper capita columnarũ, quaſi
opere lilii fabricata erant in
porticu quatuor cubitorum. Et
rurſum alia capitella in ſumme-
tatem columnarum deſup jux-
ta menſuram columnæ contra
retiaculamalogranatorum au-
tem ducenti ordines erant in
circuitu capitelli ſecundi. Et
ſtatuit duas columnas in porti-
cu templi: cumq; ſtatuiſſet co-
lumnam dexterã, vocavit eam
nomine, Jachin: ſimiliter erexit
columnam ſecundam, & voca-
vit nomen ejus, Booz. Et ſuper
capita columnarum op' in mo-
dum lilii poſuit: perfectúmque
eſt opus columnarum. Fecit
quoque mare fuſile decem cu-
bitorum à labio uſque ad labi-
um, rotundum in circuitu: quin-
que cubitorum altitudo ejus, et
reticula triginta cubitorũ cin-
gebat illud per circuitum. Et
ſculptura ſubter labium circui-
bat illud decem cubitis ambien-
mare: duo ordines ſculptu-
rarum ſtriatarum erant fuſiles.
Et ſtabat ſuper duodecim bo-
ves, & quibus tres reſpiciebant
ad Aquilonem, & tres ad Oc-
cidentem, & tres ad Meridiem,
& mare ſuper eos deſuper erat: quorum
poſteriora univerſa intrinſecũ
latitabant. Groſſitudo autem
luteris, trium unciarum erat:
labiúmque ejus, quaſi labium
calicis, & folium repandi lilii:
duo millia batos capiebat. Et
fecit decem bafes æneas, qua-
tuor cubitorum longitudinis
bafes ſingulas, & quatuor cu-
bitorum latitudinis, & trium
cubitorum altitudinis. Et ipſũ
opus baſium, interraſile erat:
& ſculpturæ inter juncturas.
Et inter coronulas & plectas,
leones & boves & cherubim:
& in juncturis ſimiliter defũ-
per: & ſubter leones & bo-
ves, quaſi lora ex are dependen-
tia.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

15 Καὶ ἐφόδευσε τὰς δύο σφόνας τῷ αὐλῷ, ᾧ ἔστι τῷ αὐλῷ. ᾧ ἔστι τῷ αὐλῷ. Et fudit duas columnas iuſſu ſæ-
σίων· ὑπεκάλυψεν σάγματι τὴν μίαν· καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλυψεν σάγματι· ἑκατὸν ἐν δεκὰς κύκλῳ

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

30 וְאַרְבָּעָה אוֹפַנִּי נְחֹשֶׁת לַמְּסִרָה הָאַחַת וְסִרְנֵי נְחֹשֶׁת
וְאַרְבָּעָה פְעַמֹּתָיו כְּתֹפֶת לָהֶם מִתַּחַת לַכִּיֹּר הַכְּתֻפֹת
31 וְיִקֹּוּת מִתֹּךְ הַכִּיֹּר אַמָּה וָחֵצִי וְהַיִּקֹּוּת אַמָּה
וָחֲצִי מַעֲשֵׂה כֵן אַמָּה וְגַם עַל־פִּיהָ מְקֻלֹּות וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם מְרֻבָּעוֹת לֹא
32 עֲגֻלֹּות: וְאַרְבַּע־הָאֹפַנִּים לְמִתַּחַת לַמִּסְגְּרוֹת וְיָדוֹת
הָאֹפַנִּים בְּמֹכוֹנָה וְקוֹמַת הָאוֹפַן הָאֶחָד אַמָּה וָחֵצִי
33 וּמַעֲשֵׂה הָאֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפַן הַמֶּרְכָּבָה יְדֹתָם וְחִשֻּׁרֵיהֶם וְהַקַּלֹּתָם
34 וְגַבֹּתָם: וְאַרְבַּע כְּתֹפוֹת אֶל אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכוֹנָה הָאַחַת
מִן־הַמְּכוֹנָה כְּתֵפוֹתֶיהָ חֵצִי הָאַמָּה
35 וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה חֲצִי הָאַמָּה עֲגֻלָּה סָבִיב וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה יָדֹתֶיהָ וּמִסְגְּרֹתֶיהָ
36 מִמֶּנָּה: וַיִּכְתֹּב עַל־לוּחוֹת יָדֹתָיו וְעַל־מִסְגְּרֹתָיו כְּרוּבִים אֲרָיוֹת וְתָמָרִים כְּמַרְאֵה
אִישׁ
37 עַל־יָדוֹתָיו סָבִיב וָעוֹד לְבַדּוֹ: כַּמַּעֲשֵׂה אַרְבָּעִים כִּכָּר יִצֻּק אֶחָד לְכִלְּדָנָה: וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִּיֹּרוֹת
38 אַחַת מִדָּה אֶחָת מִקְצָה אֶחָד לְכִלְּדָנָה: וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִּיֹּרוֹת
39 וַיִּתֵּן אֶת־הַמְּכֹנוֹת חָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת וְאֶת־הַיָּם נָתַן
מִמִּין חֲמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִשְּׂמֹאל וְאֶת־הַיָּם נָתַן
40 לְעֻמַּת פִּנַּת־יָמִין קֵדְמָה: וַיַּעַשׂ חִירָם אֶת־הַדֵּרוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וַיְכַל חִירָם
41 לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית
יְהוָה: עַמּוּדִים שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת עַל־רֹאשׁ
42 שְׁנֵי הָעַמּוּדִים וְשְׁתַּיִם שְׂבָכוֹת לְכַסּוֹת שְׁתֵּי גֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ
43 הָעַמּוּדִים: וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לְשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת שְׁנֵי
גְדִלִים לַשְּׂבָכָה הָאַחַת לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי
44 גֻלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים: וְאֶת־
הַמְּכֹנוֹת עֲשָׂרָה וְאֶת־הַכִּיֹּרוֹת עֲשָׂרֵה עַל־הַמְּכֹנוֹת: וְאֶת־
הַיָּם הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים עָשָׂר תַּחַת הַיָּם:

30 Et quatuor rotæ per bases fingulas, & axes æreì: & per quatuor partes quasi humeruli lubrer luterem fusiles, contra fe invicem respectantes. Os quoque lutérìs intrinfecùs erat in capitis fummitate: et quod foràinfecùs apparebat, unjus cubiti erat totum rotundum, paritérque habebat unum cubitum & dimidium in angulis autem columnarum varìæ cælaturæ erant: & media intercolumnia, 32 quadrata non rotunda. Quatuor quoque rotæ, quæ p quatuor angulos bafis erant, cohærebant fibi fubtèr bafim : una rota habebat altitudinis cubi- 33 tum & femis. Tales autè rotæ erant, quales folent in curru fieri: & axes earum, & radii, & canthi, & modioli, omnia fufila. Nam & humeruli illi quatuor per fingulos angulos bafis 35 unius, ex ipfa basi fufiles & 36 conjuncti erant. In fummitate autem basis erat quædam rotunditas dimidii cubiti, ita fafper imponi, habens cælaturas fuas, varìafque fculpturas ex 38 femetipfa. Scalpfit quoque in tabulatis illis quæ erant ex ære, & in angulis, cherubim, & leones, & palmas, quasi in fimilitudinem hominis ftantis, ut 39 non cælata, fed appofita per 37 circuitum videremtur. In hunc modum fecit decem bases, fufuràundà, & menfurà, fculpturàque confimili. Fecit quoque decem luteres æneos : quadraginta batos capiebat luter un', 40 erátque quatuor cubitorum : fingulos qìoque luteres per 39 fingulas, id eìt, decem bafes, 41 poftùit. Et conftituit decem bafes, quinque ad dexteram partem templi, & quinque ad finifìram : mare autem poftùit ad dexteram partem templi contra Orientem ad Meridiẽ, Fe- 42 cit ergò Hiram lebetes, & fcutras, & hamulas, & perfecit omne opus regis Salomonis in 43 templo Domini. Columnas duas, & funicules capitellorum duas : & retiacula duo, ut operirent duos funiculos, qui erant 44 super capita columnarum. Et malogranata quadringenta in duobus retiaculis : duos verfus malogranatorum in retiaculis fingulis, ad operiendos funiculos capitellorum, qui erant fu- 45 per capita columnarum. Et bafes decem, & luteres decem 46 super bafes. Et mare unum, & boves duodecim fubter mare.

30 Καὶ τέσσερες τροχοὶ τοῖς ὀχήμασιν ἑνὶ τῇ μετρικῇ. Καὶ τὰ ἐπιβάματα τῶν ὀχημάτων τὰ ἐπιβαίνοντα ἐπὶ τῶν τροχῶν τῶν ὀχημάτων τῶν τεσσάρων ἐκ τῶν ἑνὸς μέρους τῶν ὀχημάτων ἐκ τῶν ἑνὸς μέρους τῶν ὀχημάτων τῶν τεσσάρων ἀντικείμενα ἀλλήλοις. Καὶ τὸ ἔρυμα τῶν ὀχημάτων τὸ ἐπιβαίνον ἐπὶ τῶν ἐπιβαμάτων τῶν ὀχημάτων ἡμίσους πήχεος καὶ τὰ

מלכים א : ח

Versio VUL. LAT.

45 Et leberes, & scutras, & hamus: omnia vasa, quæ fecit Hiram rege Salomoni in domo Domi-
46 ni, de aurichalco erant. In campestri regione Jordanis fu-
47 dit ea rex in argilla terra, inter Sochoth & Sarthan. Et posuit Salomon omnia vasa: propter multitudinem autē nimi-
48 am non erat pondus æris. Fecitque Salomon omnia vasa in domo Domini: altare aureū, et mensam, super quam pone-
49 rentur panes propositionis, auream: Et candelabra aurea, quinque ad dexteram, et quin-
50 que ad sinistra, contra oculis, ex auro puro & quasi lilii flores, & lucernas desup aureas: & forcipes aureos, Et hydrias, & fuscinulas, & phialas, & mortariola, et thuribula, de auro purissimo: et cardines ostiorum domūs interioris Sancti-
51 sanctorum, & ostiorum domūs templi, ex auro erant. Et perfecit omne opus quod faciebat Salomon in domo Domini, & intulit quæ sanctificaverat Da-
vid pater suus, argentū et au-
rum, & vasa, reposuitque in thesauris domūs Domini.

CAP. VIII.

1 Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel cum prin-
cipibus tribuum, & duces fa-
miliarum filiorum Israel, ad re-
gem Salomonem in Jerusalem: ut deferrent arcam fœderis
Domini, de civitate David, id
2 est, de Sion. Conveniēque ad regem Salomonē universus Is-
rael in mense Ethanim, in fo-
lemni die, ipse est mensis septi-
3 mus. Venerūntque cuncti fe-
nes de Israel, & tulerunt arcā
4 fœderdotes, Et portaverunt ar-
cam Domini, & tabernaculum fœderis, et omnia vasa Sancta-
rii, quæ erant in tabernaculo
5 & ferebant ea fœerdotes & Levitæ. Rex autem Salomon, et omnis multitudo Israel, quæ convenerat ad eum, gradieba-
tur cum illo ante arcam, et im-
molabant oves & boves absq;
6 æstimatione & numero. Et in-
tulerunt fœerdotes arcam fœderis Domini in locum suum, in oraculum templi, in Sanctū
sanctorum, subter alas cheru-
7 bim. Siquidē cherubim expan-
debant alas super locū arcæ, & protegebant arcam & vectes
ejus desuper.

Cap. VIII. VII.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

46 Ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἰορδάνου ἐχώνευσεν (α)
ἐν τῷ πηλῷ ἐν τῷ ἀνομόνοιν Σοκχὼθ
48 καὶ ἀνάμεσον (β) Σαρέδ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς
Σολομὼν (γ) τὰ σκεύη ἃ ἐποίησεν ὁ κύριος.
καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὴν τρά-
πεζαν ἐφ᾽ ἣν οἱ ἄρτοι τῆς προθέσεως, χρυσοῦν.
49 Καὶ τὰς λυχνίας (δ) φανεῖς εἰς ἀρίστερῶν, καὶ
φανεῖς ἐκ δεξιῶν κατὰ πρόσωπον τῶν ἀδύτων
χρυσοῦς (ε) ἀνθινοῦς καὶ τὰ κρανία, καὶ τὰ
50 λύχνους. καὶ τὰς (ζ) κυπρίσκους χρυσοῦς. καὶ
τὰς πρόχους, καὶ τὰ (η) ἐπιλύχνια, καὶ τὰ
πυρεῖα, καὶ τὰ θυτήρια τὰ χρυσᾶ. (θ) καὶ τὰ
θυρώματα τοῦ οἴκου τοῦ ἐσωτέρου τῶν ἁγίων,
καὶ τὰ θυρώματα τοῦ οἴκου τοῦ ἐν-
δοτέρου (ι) εἰς τὰ ἅγια, καὶ τὰς θύρας τῶν
ναοῦ χρυσοῦς. Καὶ ἀνεπλήρωσεν (ια) τὰ ἔργον ὃ
ἐποίησεν Σολομὼν οἶκον κυρίου. καὶ εἰσήνεγκεν
Σολομὼν τὰ ἅγια Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
τὰ ἅγια κλίνας τοῦ κυρίου, καὶ τὰ ἀργύριον καὶ τὰ
χρυσοῦν καὶ τὰ σκεύη ἔθετο εἰς τὰς θησαυ-
ρὸς οἴκου Κυρίου. (ιβ) Καὶ τὸ οἶκον ἐκλῆσ ἐν-
κάθισμοῦ Σολομὼν πρεσβύτερος Ἰσραὴλ
καὶ ἀρχόντας τῶν φυλῶν, καὶ τὸν ἡγούμενον
τῶν οἴκων πατριῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ πρὸς
Σολομὼν τὸν βασιλέα ἐν Ἱερουσαλὴμ τοῦ ἀνενεγκεῖν
τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ
ἥ ἐστιν Σιών. (ιγ) καὶ συνήχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα
Σολομὼν πᾶς ἀνὴρ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἑορτῇ τῇ ἑβδόμῃ
ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ. (ιδ) καὶ ἔλαβον οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν
καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια
τὰ ἐν τῇ σκηνῇ τῇ ἁγίᾳ καὶ ἀνήνεγκαν οἱ ἱερεῖς καὶ
οἱ Λευῖται. (ιε) καὶ ὁ βασιλεὺς Σολομὼν καὶ πᾶσα ἡ συνα-
γωγὴ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ ἔθυον
πρόβατα καὶ βόες ἀριθμὸν καὶ ἀναριθμήτοις.
(ιζ) καὶ εἰσήνεγκαν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ἐν τῷ δαβιρὼν τοῦ οἴκου ἐν τοῖς
ἁγίοις ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν χερουβίν. καὶ τὰ
χερουβὶν ἐξεπετάσθησαν τὰς πτέρυγας ἐπὶ τὸν τόπον
τῆς κιβωτοῦ καὶ κατεκάλυψαν τὴν κιβωτὸν καὶ τὰς
ἀναφορεῖς ἐπάνωθεν. (ιη) καὶ ἐξῆρεν τὰς ἀναφορεῖς
καὶ ἐφάνησαν αἱ κορυφαὶ τῶν ἀναφορέων ἐπὶ τὸν
τόπον τῆς κιβωτοῦ κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων καὶ
οὐκ ἐφανήσαν ἔξω. καὶ ἐστὶν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης. (ιθ) οὐκ ἦν ἐν τῇ κιβωτῷ οὐδὲν πλὴν δύο
λαβίδες λίθοι ἃς ἔθετο Μωυσῆς ἐν Χωρὴβ ὅτε
διέθετο κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐξόδῳ
αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου. (κ) καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον
οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ πᾶς ἄνθρωπος ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν τῷ ὄρει Σιὼν καὶ ἐν τῇ ἐν τῷ
ὄρει τῷ ὑψηλῷ τῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ
ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐν τῷ
ὄρει τῷ ἐν τῷ ὄρει

מלכים א׳ ח

fecit sanctitate & vellum capita apparebit &,velles fecerunt elongare Et
8 וַיַּאַרְכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא נִרְאוּ חוּצָה וַיְהִי־שָׁם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃
hanc diem ad usque ibi fuerunt,que extrinſec apparebit non & *,ut,ſuit,ſecit*
Moſes in) repoſuerat, quas ,lapides tabula duæ *,tum* arca in Noſt
9 אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לוּחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּיחַ מֹשֶׁה שָׁם בְּחֹרֵב
ea ipſa Lege in ,Iſrael filiis cum DOMINUS *ceſſit* quando ,Choreb in
בְּהוֹתִיר יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְّרָיִם׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ
Ægypti terra & *nubes* & ,ſanctitate & ſacerdotes *cœnendo in* ,fuit Et
10 וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הָעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית יְהוָה׃
sacerdotes poſuerunt non & .DOMINI domum repleuit
DOMINI gloria repleuerat quia ,*nubis* ſubſtare à miniſtrandum ad ſtare
11 אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי בֵית זְבֻל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃
divit DOMINUS : Salomon dixit Tunc .DOMINI domum
12 וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֶת־כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃
ſtat *facet* rex *verſa* Et ,*ſecula* *in ſeſtendum ad loca* (*permanen*)
13 וַיֹּאמַר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֶת־דָּוִד אָבִי וּבְיָדָיו מִלֵּא לֵאמֹר׃
ſtat quæ ,die A ,*dicendo implevit ſua manu & ,ora pro* David *cum*
14 מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃
exeuntis in elegi non ,Ægypto ex Iſrael *populo* ex *omnis* & benedixit & *,ſtat* *ſecula* *in ſeſtendum ad loca* (*permanen*)
15 וַיְהִי בְלִבַּת דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לְשִׁמִּי הֵיטַבְתָּ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃
quemadmodum ,domum ædificabis non tu *Tantum* ,*tuo corde cum*
16 אֶפְסַח הִנֵּה אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵעֶיךָ הוּא יִבְנֶה־הַבַּיִת לְשִׁמִּי׃
meo nomini domum ædificabit ,*ipſe* ,*tuis lumbis de egreſſus* ,*tuus filius*
David pro ſurrexit & ,eſt locut' quod ſiu verbo DOMINUS Et *,vestigio*
17 וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקוּם תַּחְתֵּי לְדָוִד אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃
,Iſrael *throno* ſuper ſedi & ,*mea* pater *eſt locut'* quemadmodum ,Iſrael *,throno* ſuper ſedi & ,*mea* pater
Iſrael Dei DOMINI *nomini domum ædificavi* & ,DOMINUS
18 וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־בּוֹ בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁלֹמֹה לִפְנֵי יְהוָה נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃
quod ,DOMINI *cœlestis* *ſuis* palmas extendit & ,Iſrael *coram* *cœtus* *omni* coram DOMINI *ſtetit fecit* & Salomon
19 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמָּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת שֹׁמֵר הַבְّרִית וְהַחֶסֶד לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לְבָבָם׃

Verſio VULG. LAT.

8 Cùmq; eminerent vectes, & apparerent ſummitates corum foris Sãctuarij ante oraculũ, non apparebant ultrà extrinſecùs, qui & fuerũt ibi uſq; in præſentẽ diem. In arca autem non erat aliud, niſi duæ tabulæ lapideæ, quas poſuerat in ea Moyſes in Horeb, quãdo pepigit Dñs fœdus cũ filijs Iſrael, cùm egrederentur de terra
10 Ægypti. Factũ eſt autẽ, cùm exiſtent ſacerdotes de Sanctuario, nebula impleuit domum Dñi, Et nõ poterant ſacerdotes ſtare & miniſtrare propter nebulã impleuerat enim gloria Dñi domũ Dñi. Tunc ait Salomon, Dñs dixit ut habitaret in nebula.
13 Ædificans ædificaui domũ in habitaculũ tuũ, firmiſſimum ſoliũ tuũ in ſempiternũ. Conuertiq;que rex faciẽ ſuam, & benedixit omni eccleſiæ Iſrael : omnis enim eccleſia Iſrael ſtabat. Et ait Salomon ; Benedicẽ Dñs Deus Iſrael qui locut' eſt ore ſuo ad David patrẽ meũ, & in manibus eſt perfecit, dicens ; A die quã ęduxi populũ meũ Iſrael de Ægypto, nõ elegi ciuitatẽ de uniuerſis tribub' Iſrael, ut ædificarerũ dom', & eſſet nomen meũ ibi : ſed elegi Dauid ut eſſet ſuper populũ meũ
17 Iſrael. Voluitq; David patrẽ meus ædificare domũ nomini Dñi Dei Iſrael : Et ait Dñs ad David patrẽ meũ, Quòd cogitãti in corde tuo ædificare domũ nomini meo, benè feciſti, hoc ipſũ mente tractans.
19 Verũtamẽ tu nõ ædificabis mihi domũ, ſed filij tui, qui egrediẽtur de renib' tuis, ipſe ædificabit domũ nomini meo.
20 Cõfirmauit Dñs ſermonẽ ſuũ, quẽ locutus eſt : ſteti q; pro David patre meo, & ſedi ſuper thronũ Iſrael, ſicut locutus eſt Dñs : & ædificaui domũ nomini Dñi Dei Iſrael. Et cõſtituì ibi locũ arcæ in qua fœdus Dñi eſt, & pericuſſit cũ patribus noſtris, quando egreſſi ſũt de terra Ægypti. Stetit autẽ Salomon ante altare Dñi in conſpectu eccleſiæ Iſrael, & expandit manũ ſuas in cœlum.
24 Et ait ; Domine Deus Iſrael, non eſt ſimilis tui Deus in cœlo deſuper, & ſuper terrã deorſũ : qui cuſtodis pactũ & miſericordiam ſervis tuis, qui ambulabant coram te in toto corde ſuo.

Verſ.GRÆC.LXX.Interp.cum Tranſ.LAT.

Cap. VIII.

8 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν Σολομὼν τὸν οἶκον κύριον καὶ τὰ ἅγια κυρίου καὶ τὰ ἅγια αὐτοῦ μὴ ἐκκαυθῆναι ἔτι, τότε ἐξεκκλησίασεν ὁ βασιλεὺς Σολομὼν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ Ἰσραὴλ καὶ πάντας τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλὴμ τοῦ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ, ἥτις ἐστὶν Σιών. 9 καὶ ἀνήγαγον οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ· καὶ ἀνήγαγον αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται. 10 καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἡ συνεσταλμένη πρὸς αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ ἔθυον πρόβατα καὶ βόες ἃ οὐκ ἐγένετο ἀριθμὸς οὐδὲ ἐξαριθμηθῆναι ἀπὸ πλήθους. 11 καὶ εἰσήγαγον οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν διαθήκης κυρίου εἰς τὸ ἀδυτον τοῦ οἴκου εἰς τὰ ἅγια ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῶν χερουβίν. 12 ἡ ἄρα τὴν κιβωτὸν καὶ τὸν ἱλαστήριον ἐπάνω αὐτῆς καὶ πᾶν σκεῦος τὸ ἅγιον τὸ ἐν τῇ κιβωτῷ· καὶ ἀνήγαγον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται τὴν κιβωτὸν καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ· καὶ ἀνήγαγον αὐτὰ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται. 13 καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ Ἰσραὴλ ἡ συνεσταλμένη πρὸς αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς κιβωτοῦ ἔθυον πρόβατα καὶ βόες ἃ οὐκ ἐγένετο ἀριθμὸς οὐδὲ ἐξαριθμηθῆναι ἀπὸ πλήθους. 14 καὶ εἰσῆλθον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται ἐκ τοῦ ἁγίου· καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς ἐκ τοῦ ἁγίου, καὶ ἡ νεφέλη ἐνέπλησεν τὸν οἶκον κυρίου. 15 καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἱερεῖς στῆναι λειτουργεῖν ἀπὸ προσώπου τῆς νεφέλης, ὅτι ἐνέπλησεν ἡ δόξα κυρίου τὸν οἶκον κυρίου. 16 τότε εἶπεν Σολομὼν κύριος εἶπεν τοῦ κατοικεῖν ἐν γνόφῳ· 17 ἐγὼ οἰκοδομῶν οἰκοδομήσω οἶκον εἰς κατοικητήριόν σοι, θρόνον σου ἕως αἰῶνος. 18 καὶ ἐστράφη ὁ βασιλεὺς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν πᾶσαν ἐκκλησίαν Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἐκκλησία Ἰσραὴλ ἐστηκυῖα. 19 καὶ εἶπεν Σολομὼν εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὃς ἐλάλησεν τῷ στόματι αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα μου Δαυὶδ καὶ ἐν χερσὶν αὐτοῦ ἐπλήρωσεν λέγων, 20 Ἀφ' οὗ ἡμέρας ἐξήγαγον τὸν λαόν μου ἐξ Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου, οὐκ ἐξελεξάμην ἐν πόλει ἐν ὑπὸ πάντων τῶν φυλῶν Ἰσραὴλ τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τοῦ εἶναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· ἐξελεξάμην δὲ ἐν Δαυὶδ τοῦ εἶναι ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραήλ. 21 καὶ ἐγένετο ἐν τῇ καρδίᾳ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ. 22 καὶ εἶπεν Δαυὶδ πρὸς τὸν υἱόν μου τὸν Σολομῶν· ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦ οἰκοδομῆσαι οἶκον τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καλῶς ἐποίησας τοῦ γενέσθαι ἐν τῇ καρδίᾳ σου.

MS. A. (a) Ἰσραὴλ. Συνεσταλμένη καρδίας ἡ Δαυὶδ ὑπωπτεύοντος ἡ μετάνοια ἡ ὑπὸ Ἰσραὴλ φησὶ ἡ Δαυὶδ καὶ ἐκκλησία ἐν Χιὼν, τὴν ἀφυπόκρισιν. (b) Δαυὶδ. Καὶ ἔξεκκαυσεν ὁ θεὸς ἡ Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν ἐν Χιὼν, τὴν ἀφυπόκρισιν ἐν τῷ ἀναγαγεῖν τὴν κιβωτὸν ἐν τῷ ἐξεκκλησιάσαι ὁ Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν ἐν τῷ ἐξεκκλησιάσαι ὁ Δαυὶδ τὴν κιβωτὸν ἐν τῷ ἀναγαγεῖν

Versio VULG. LAT.

24 Qui custodisti servo tuo David patri meo quæ locutus es ei, dicens: Non auferetur
25 de te vir coram me, qui sedeat super thronum Israel: ita tamen si custodierint filii tui viam suam,
ut ambulent coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo.
26 Et nunc, Deus Dei Israel, firmetur verba tua, quæ locutus es ser-
27 vo tuo David patri meo. Ergo putandum est quod verè Deus
habitet super terram? si enim cœlum et cœli cœlorum capere nô
possint, quànò magis domus hæc, quam ædificavi? Sed respice ad
28 orationem servi tui, & ad preces ejus, Domine Deus meus: audi hy-
mnum & orationem, quam servus
29 tuus orat coram te hodie: Ut sint oculi tui aperti super domum
hanc nocte ac diesque domû, de qua dixisti; Erit nomen
30 meum ibi: ut exaudias deprecationem servi tui & populi tui Israel, quocumq; ora-
rint in loco isto, & exaudies in
31 loco habitaculi tui in cœlo, & cùm exaudieris, propitiè eris.
32 Si peccaverit homo in proximû suû, & habuerit aliquod iu-
ramentû, quo teneatur astrictus; & venerit propter jura-
mentû coræ altari tuo in do-
33 mû tuâ, Tu exaudies in cœlo: & facies, & judicabis servos
tuos, condemnans impium, & reddens vîa suâ super caput
ejus, justificânsq; justû, & re-
tribuens ei secundùm justitiâ su-
34 â. Si fugerit populus tuus Israel inimicos suos (quia
peccatur est tibi) & agentes pœnitentiâ, & confitentes no-
mini tuo, venerint, & oraverint, & deprecati te fuerint in
35 domo hac; Exaudi in cœlo, & dimitte peccatum populi
tui Israel, & reduces eos in terrâ, quâ dedisti patribus eo-
36 rû. Si clausû fuerit cœlum, & non pluerit propter peccata eorum, & orantes in loco isto, & pœnitentiam egerint nomini tuo, et à peccatis suis conversi fuerint propter afflictionem suâ: Exaudi eos in cœlo, & dimitte peccata servorû tuorum, et populi tui Israel: et ostende eis viam bonâ per quâ ambulent, et da pluviam super terram tuam, quam dedisti populo tuo in possessionem.

19 Πλὴν σὺ οὐκ οἰκοδομήσεις τὸν οἶκον, ὃν τῷ ὀνόματί μου. Καὶ ἐὰν
οἰκοδομήσῃς τὸν οἶκον τῷ ὀνόματί μου, διὰ τοῦτο ἐὰν ἐξελθὼν
ἐξέλθῃς ἐκ τῆς κοιλίας σου, ἐὰν ἀποθανεῖν σε ἐν τῷ πολέμῳ.
20 Καὶ ἀνέστη Κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλάλησεν· καὶ
ἀνέστην ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκαθισάμην ἐπὶ τὸν
θρόνον Ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησε Κύριος, καὶ ἐπῳκοδόμησα τὸν
οἶκον τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.
21 Καὶ ἔθηκα ἐκεῖ τόπον τῇ κιβωτῷ, ἐν ᾗ ἐστὶν διαθήκη Κυρίου,
ἣν διέθετο τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ἡνίκα ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.
22 (α) Καὶ ἔστη Σολομὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐναντίον πάσης ἐκκλησίας
Ἰσραὴλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς οὐρανόν.
23 (β) Καὶ εἶπεν, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὁμοιός σοι θεὸς
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω· φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος
τοῖς δούλοις σου, τοῖς πορευομένοις ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν.
24 (γ) Ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳσου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων,
Οὐκ ἐξαρθήσεται σοι ἄνθρωπος ἐνώπιόν μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν
πρόσχωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδόν σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ὡς ἐπορεύθης σὺ ἐνώπιόν μου.
25 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, φυλάξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου, ἃ ἐλάλησας αὐτῷ, λέγων,
Οὐκ ἐξαρθήσεταί σοι ἄνθρωπος ἐνώπιόν μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ, πλὴν ἐὰν
φυλάξωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδόν σου, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου ὡς ἐπορεύθης σὺ ἐνώπιόν μου.
26 Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ πιστωθήτω δὴ τὰ ῥήματά σου, ἃ ἐλάλησας τῷ δούλῳσου Δαυὶδ τῷ πατρί μου.
27 (δ) Ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ οὐρανὸς οὐρανοῦ οὐ χωρήσουσί σε,
(ε) πόσῳ μᾶλλον ὁ οἶκος οὗτος ὃν ὠκοδόμησα ἐγώ;
28 (ϛ) ἐπιβλέψῃ πρὸς τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου καὶ πρὸς τὴν δέησιν αὐτοῦ, κύριε ὁ θεός μου,
τοῦ εἰσακοῦσαι τῆς ᾠδῆς καὶ τῆς προσευχῆς, ἃς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου σήμερον·
29 τοῦ εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀνεῳγμένους ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτὸς, εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὃν
εἶπας, Ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ· τοῦ εἰσακοῦσαι τὴν προσευχὴν, ἣν προσεύξεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον.
30 Καὶ εἰσακούσῃ τὴν τῶν δεομένων σου καὶ τῶν κατευθυνόντων τὸν τόπον τοῦτον· καὶ εἰσακούσῃ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ κατοικητηρίου σου· καὶ ἐὰν ἀκούσῃς, ἵλεως ἔσῃ.
31 Ὅτι ἂν ἁμάρτῃ τις εἰς τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ὅρκον αὐτοῦ ἀρᾶσθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ ἐνώπιον τοῦ θυσιαστηρίου σου τοῦ οἴκου τούτου·
32 καὶ εἰσακούσῃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ποιήσεις· καὶ κρινεῖς τοὺς δούλους σου, δίδοὺς τὸν ἀσεβῆ τοῦ πορεῦσαι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ δικαιώσας τὸν δίκαιον, δίδοὺς αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.

MS. A. (γ) ἃ Οὐ (υ) Καὶ Νῦν (δ) ἐὰν καρδίᾳ (χ) ὅμοιος ἐλάλησας ἐωσῆς.
(ε) ἐλάλησας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου (ϛ) ὅτι (ζ) ἐξεστὶ (η) ἀλαζόνας μου. Καὶ (ζ) ἐὰν
ἁμαρτήσωσιν οἱ υἱοί σου τὴν ὁδόν σου (ι) ἐὰν ἐπιστρέψωσιν ἐνώπιόν μου ὡς ἐπορεύθης σὺ ἐνώπιόν μου.
(ια) Καὶ ἀνέστη Σολομὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας
Ἰσραὴλ· καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς οὐρανόν. (ιβ) Καὶ εἶπεν, Κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, οὐκ ἔστιν ὁμοιός σοι θεὸς
ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω· φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τοῖς δούλοις σου, τοῖς πορευομένοις ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

19 Verùmtamen tu non ædificabis domum sed filius tuus egressus è
lumbis tuis, hic ædificabit do-
mum nomini meo. Et suscitavit do-
minus verbum suum, quod lo-
cutus est: & surgens sum pro patre meo & sedi super thronum
Israel, sicut locutus est Dominus; & ædificavi domum nomini Dei Israel. Et posui ibi lo-
cum Arcæ, in qua est testamentum Domini, quod disposuit Do-
minus cum patribus nostris; cùm
ipse educeret eos de terra Ægypti.
22 Et stetit Salomon ante Al-
tare Domini coram omni
Ecclesia Israel: et expandit me-
nus suas ad cœlum, Ait: 23 Do-
mine Deus Israel, non est sicut
tu, Deus in cœlo sursùm, & super
terram deorsùm, custodiens testa-
mentum, & misericordiam servan-
tes (γ.) ambulanti coram te in to-
to corde suo. 24 Quæ custodisti servo
tuo David patri meo. Etenim
locutus es in sermone, & in ma-
nibus tuis implevisti, sicut dies
hæc. Et nunc, Domine Deus Isra-
el, custodi servo tuo David pari
meo, quæ locutus es ei, dicens;
Non (δ) auferetur à te vir à fa-
cie mea sedens super thronum Is-
rael: dummodò custodiant filii
tui viam suam, ambulando coram
me, sicut ambulâsti coram me. 26 Et
nunc, Domine Deus Israel, fidele
fit, obsecro, verbum tuum David
patri meo. Quoniam si verè ha-
bitabit Deus cum hominibus super
terram? Si cœlum, & cœlum cœ-
lorum sufficient tibi (δ.) tantum
domus hæc, quam ædifica-
vi nomini tuo? Et respicies ad
preces orationis meæ, Domine De-
us meus, audiendo (ε) deprecatio-
nem, quam servus tuus deprecatur coram te ad te hodie: ut sint
oculi tui aperti in domum
hanc die, & nocte, ad locum,
quem dixisti, Erit nomen meum
ibi: ut exaudias deprecationem,
quam deprecatus fuerit servus tuus, ad
locum hunc die, & nocte. Et ex-
audias deprecationem servi tui, & 30
populi tui Israel, quæcunque
deprecati fuerint in loco hoc. Et
tu exaudies in loco habitaculi
tui in cœlo. Et fiet, & propi-
tius eris. Quæcunque peccaverit 31
unusquisque proximo suo, et si
acceperit in eum maledictionem
ut maledicatur eum, & venerit,
et confessus fuerit ad Altare
altaris tui in domo hac; Et tu 32
exaudies in cœlo, & facies. Et
judicabis populum tuum Israel,
iniquitatis condemnando iniqui,
dando viam eius in caput eius,
et ad justificandum justum,
dando ei secundùm justitiâ ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 Qui servo tuo Davidi patri meo servâsti & 24
dixeras ei, ore tuo pronuntians, & manibus
tuis complens, ut *pater* hodiè. Nunc ergò 25
Domine Deus Israelis, serva patri meo Davidi
servo tuo id quod ei dixisti; non defietur tuum
felicitas tibi filium à conspectu meo, qui sedeat
super solio Israelis, dummodo servent filii tui
vias suas, ambulando coràm me sincerè, quem-
admodum ambulâsti coram me. Nunc etiam 26
Domine Deus Israelis, comprobetur fermo
tuus quem jurâsti Davidi patri meo. Quando- 27
quidem, reverà Deus hami commoratus est
(en cœlum & cœli cœlorum non capiunt te,
multò minùs domus ista quâ ædificavi.) Con- 28
vertere ad orationem servi tui, & ad precatio-
nem ejus Dñe Deus meus, audiendo precatio-
nem & orationem quam servus tuus fundit co-
ram te hodiè. Sint oculi tui aperti super do- 29
mum istam die nocteque, in loco de quo di-
xisti; Erit ibi nomen meum, audiens orationē
quam servus tuus fundit coram te pro loco
isto. Et exaudi petitionem servi tui & po- 30
puli tui Israelis, quam fundunt coram te in lo-
co isto: tuque Deus noster, exaudias ex habita-
culo tuo, de cœlo, & parcas. Si quis peccet in 31
locium suum, & is ad juramentum adigat il-
lum, ut eum jurare faciat; illique veniens ju-
ret ante altare tuum in domo illa: Tu au- 32
dias è cœlo, facias, & judices servos tuos, con-
demnando reum, & viam ejus in caput ejus
retorquendo; justificando verò justificando, ei-
que pro innocentia sua reprendendo. Cùm 33
profligatus fuerit populus tuus Israelitas pra-
lio hostili, si quando coram te peccaverint;
convertantque autem ad te, & confiteantur no-
mini tuo, seque orent ac deprecentur in loco
istoc: Tu exaudias è cœlo, & dimittas pecca- 34
ta fervorum tuorum & populi tui Israelis, & 35
reducas eos in terram quam dedisti patribus
eorum. Cùm abfluxerint fe cœli, nec plu-
ut pluvia, eò quòd in te peccaverint; vene-
rint autem, & oraverint in loco isto, & con-
fessi fuerint nomini tuo, & à peccatis suis 36
conversi: Tu exaudies in cœlo, & condonabis peccata fervorum
tuorum & populi tui Israelis, docens eos vi-
am bonam per quam incedant; dabisque plu-
via tuam super terram quem dedisti popu-
lo tuo hæreditatem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

24 * * * كما حفظت لعبدك داود ابي ما قلته له * اياك لا تعدم ابدا من يجلس على سرير اسرائيل *
25 ولكن يكون ذلك ان حفظ بنوك طريقهم * وسارُوا امامي بالعدل كما سرت * والآن يا ربنا والاهنا
26 اله اسرائيل تصدّق قولك الذي اقسمت لداود عبدك ابي * من اجل ان الله قد حل على الارض
27 السماء وسماء السماء لا يسعانك * فكيف هذا البيت الذي بنيت * اقبل
28 صلاة عبدك وتضرعه يا ربي والهي * واسمع الصلاة والتضرع الذي تضرع عبدك امامك اليوم
29 ليكون عيناك مفتوحتين الليل والنهار الى الموضع الذي قلت يكون فيه اسمك * واسمع
30 الصلاة التي يصلي عبدك في سبب هذا البيت * وانصت الى صلاة عبدك وتضرع سبطك *
31 اسرائيل الذين يصلّون لك في هذا البيت وانت يا الاهنا تسمع من السماء وتغفر * ان اساء رجل
32 الى صاحبه واوجب عليه اليمين لتحلفه متحتى وتجلس امام مذبحك في هذا البيت * تسمع من
33 السماء وتحكم عبيدك * وتبغض للظالم من الظالم * وتسكب المسيء وتعاقبه بذنبه * وتبرر
34 كيده في نحره * وتبرّي الصالح الزكي بزكيه * واذا انهزم سبطك اسرائيل في حرب اعدائهم *
35 اذا اخرجوا بين يديك * فيتوبون اليك ويقرون لاسمك * ويصلّون ويطلبون اليك في هذا
36 الموضع * فتسمع صلاتهم من السماء * وتغفر خطايا عبيدك وسبطك اسرائيل * وتردهم الى الارض
37 التي اعطيت آباءهم * واذا امتنعت السماء * ولم تمطر من اجل خطاياهم * فيتوبون ويصلّون في
38 هذا الموضع * ويسكرون لاسمك * ويتوبون عن خطاياهم * اذا اسخطتهم تسمع اصواتهم من
39 السماء * وتغفر ذنوب عبيدك وسبطك اسرائيل * وتعلمهم كيف يسيرون امامك * وتدلهم
40 على الطريق الصالح * وتهبط مطرك على الارض التي اعطيت سبطك ميراثا *

Targum JONATHAN. Paraph. Chald. Versio Latina.

24 דוי נטרתְ לְעַבְדָּךְ דְּוִד אֲבָא דִי מַמְלַלְתָּ לֵיהּ וְנַדְּקָא בְּמֵימְרָךְ וְרַשְׁוּתָךְ קַיְּמְתָּ בְּיוֹמָא
25 הָדֵין: וּכְעַן יְיָ אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל יְהֵי אֲמַת דִּי מַלֵּלְתָּ לֵיהּ לְמֵימַר לָא יִפְסוֹק
לָךְ גְּבַר מִן קֳדָמָי דְּיָתֵב עַל כּוּרְסִי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל לְחוֹר אֶם יִטְרוּן בְּנָךְ יָת אוֹרְחָתְהוֹן
26 לְהַלָּכָא קֳדָמַי כְּמָא דִי הַלֵּכְתָּ אַנְתְּ קֳדָמָי: וּכְעַן אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל יִתְקַיְּם כְּעַן מִן קֳדָם
27 מַלְּתָךְ לְעַבְדָּךְ דְּוִד אֲבָא: אֲרֵי מִן יְסוֹד יִמְן דְּמִי בְּקוּשְׁטָא אֲרְעָא יָת לָא יִכְלוּן לְסוֹבְרָא יָתָךְ
28 כְּעַנְתְּיָתָא מִבְּנֵי אֲנָשָׁא דְּדָיְרִין עַל אַרְעָא דְּשַׁמַיָּא וְשַׁבְיָא לָא יִכְלוּן לְסוֹבְרָא יָתָךְ
29 אַף אֲלֵין בֵּיתָא הָדֵין דִּבְנֵיתִי: וְתִתְקַבֵּל לְצַלּוֹתָא דְעַבְדָּךְ וּלְבָעוּתֵהּ דִּי אֲלֵהּ לְקַבָּלָא
30 מִן עַבְדָּךְ וּלְבָעוּתֵהּ דְּעַבְדָּךְ מְצַלֵּי קֳדָמָךְ יוֹמָא הָדֵין וּלְמִנְיָן דְּאָמַרְתָּ אֲנָא אֲמַר דִּי יְהֵי
31 לֵילֵי וְיוֹמָא דִי אַרְעָא דִי אֲמַרְתָּ דִּי שְׁמִי תְּהֵי לְקָבֵל צְלוֹתָא דִי צַלֵּי עַבְדָּךְ לְאַתְרָא הָדֵין:
32 וְתִקְבַּל בְּעוּת עַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִּי יְצַלּוּן לְאַתְרָא הָדֵין וְאַתְּ תְּקַבֵּל מֵאַתְרָא
33 דִּי שְׁכִינָתָךְ בְּרַם אִם יְחוֹבֵי גְבַר לְחַבְרֵהּ וְיִתְחַיַּב לְחַבְרֵהּ וְיֵתֵי וְיִתְחַיַּב לְקֳדָם
34 מַדְבְּחָא הָדֵין בְּבֵיתָא הָדֵין: וְתִשְׁמַע מִן שְׁמַיָּא וְתַעְבֵּד לְעַבְדָּךְ וְתָדִין יָת חַיָּבָא
35 לְמִיהַב יָת אָרְחָתֵהּ עַל רֵישֵׁהּ וּלְמִזְכֵּי יָת זַכָּאָה לְמִתֶּן לֵיהּ כְּזִכּוּתֵהּ: בְּדִי יִתְקְטֵל
36 עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבָא אֲרֵי יְחוֹבוּן קֳדָמָךְ וְיִתְוַדּוּן לְשִׁמָּךְ וְיִצְלוּן לְאַתְרָא הָדֵין
37 וְתִתְקַבַּל מִן שְׁמַיָּא וְתִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵי עַבְדָּךְ וְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִּי תְהַדְּעִנּוּן יָת אָרְחָתָא דִי
38 יְהָכְּנוּן בַּהּ וְתִתֵּן מָטַר עַל אַרְעָךְ דִּי יְהַבְתָּא לְעַמָּךְ לְנַחֲלָה:

24 Qui custodisti servo tuo David patri meo quæ locutus es ei, et pepigisti
eo fœdus in dicto tuo, et in voluntate tua fimâsti in *die hac*. Et nunc Domine
Deus Israel, serva servo tuo David patri meo id quod locutus es ei, dicendo:
25 Non deficiet tibi vir à facie mea sedens super solio regni Israel, dum modò
servaverint filii tui vias suas ut ambulent ante me, sicut ambulâsti ante me.
26 Et nunc Deus Israel, firmentur, quæso, verba quæ locutus es servo tuo David
patri meo. Nam quis opinabitur, et quis existimabit quod in veritate volet
27 Dis ponere majestatē suā inter filios hominis qui habitant sup terrā? ecce
(si) cœli et cœli cœlorū non possunt sufficere te quānò ergò, nedū etiā do-
mus hæc quā ædificavi. Attu respicias ad orationē servi tui, et ad depre-
28 cationē ejus Dñe Deus *meus*, suscipiendo orationē et deprecationē quem
servus tuus orat ante te hodie. Ut sit voluntas ante te protegere domū hanc
29 nocte et die in loco de quo dixisti, Erit nomē meū ibi: ut suscipias oratio-
nē quā oraverit servū tuus contra facié loci hujus. Et suscipias deprecatio
30 onē servi tui et populi tui Israel, quā oraverint contra facié loci hujus, &
tu suscipias è loco domus majestatis tuæ de cœlis, et suscipias orationem
31 eorū, et remittas peccata eorū. Cùm deburit vir socio suo qui exegerit ab
illo juramentū ut jurare cogat illū; et venerit et juraverit ante altare tuū
32 in domo hac: Et tu suscipias de cœlis, et facias et judices servos tuos, con-
demnando impiū, ut des viā ejus in caput ejus; et justificando justū, ut des
33 ei secundùm justitiā ejus. Quando percussi fuerint populus tuus Israel ante
inimicitiam suam quò peccaverint ante te, et redierint ad cultum
34 tuū, et confessi fuerint nomini tuo, et oraverint et deprecati fuerint ante
te in domo hac: Et tu suscipias de cœlis, et remittas peccata populi tui Is-
35 rael, et reducas eos in terrā quam *dedisti* patribus eorum. Quando clausū
fuerit cœli, et non fuerit pluvia, quòd peccaverint ante te, et oraverint
contra facié loci hujus, et confessi fuerint nomini tuo, et à peccatis suis re-
36 versi fuerint, et suscipias orationem eorum. Et tu suscipias de cœlis, & re-
mittas debita servorū tuorū et populi tui Israel: nam docebis eos viā quæ
bona erit, & quā ambulentet dabis pluviā super terram tuam quam dedi-
sti populo tuo in hæreditatem.

Quemadmodum servasti Davidis servo
tuo patri meo quæ hisce verbis dixeras ei,
Non cardhit unquam aliquis qui se-
dest super thronum Israelis: id tamen e-
rit, si observaverit filii tui viam suam, &
si legitimè ambulaverint coram me, si
ambulasti. Jam verò O Domine Deus 26
noster, Deus Israelis, co nin comprovatus
sit sermo tuus quem locutus es Davidis
servo tuo patri meo. Quandoquidem De- 27
us certissimè super terram habitavit. Ce-
lum & cælum cœli te non capiunt, nequa-
quam ergò hæc domus ista quam extruxi?
Suscipe orationem & supplicationem ser-
vi tui in Domine & Deus meus, & audi
ad orationem & supplicationem quā te pre-
catur hodiè servus tuus: sit fiat oculi tui
apertè nocte diuque ad locum in quo di-
xisti nomen suum esse ibi: ut suscipias pre-
cationem servi tui & supplicationem po-
puli mi filiu & Israel qui te ita in domo
precantur: tu tuque, O Deus noster, au-
diat è cælo, & condones. Si quis injuriam 31
facto suo intulerit, cumque coegerit ad ju-
ramentum, ut liberum declarat illum; ve-
rò si venerit ante aram tuam in domo ista:
audias è cælo, et ita dices servis tuis, & 32
oppressum ulciscéris ab oppressore, & reddes
audacem injuriæ, pœnis cum pro eximie
ipsius, & verificabis ejus retorquens in ju-
gulum ipsius; probū autem & innocuum
absolves & probabis. Item si profli- 33
gatus fuerit populus tuus Israel in pugna
inimicorum suorum, cùm delinquerint co-
ram te, conversi autem fuerint ad te, &
nomini tuo confessi deraverint, quæ hæc in
hoc deprecati fuerint: Exaudies notiam 34
tua, clamores eorū audies è cælo, & dā-
mittes culpas servorū tuorū et populi tui
Israelis, et deobis eos quā ratione ambu-
lare debant, cui te, et ulcisces eos viam
rectā; demittēs pluviā tuā super terrā
quam dedisti populo tuo hæreditatem.

מלכים א׳ ח

Versio VUL. LAT.

37 Fames si oborta fuerit in terra, aut pestilentia, aut arugo, aut locusta, aut bruchus, & affluxerit eum inimicus eius in terra ciuitatum eius: omne flagellum, omnis plaga, universa infirmitas,
38 Cuncta deuotatio, & imprecatio, quæ acciderit omni homini de populo tuo Israel: si cognoverit plagam cordis sui, & extenderit manus suas in domo hac,
39 Tu exaudies in cœlo in loco habitationis tuæ, & reropitiaberis, & facies ut des unicuiq; secundum omnes vias suas, sicut videris cor ejus, (quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum,)
40 Ut timeant te cunctis diebus, quibus vivunt super faciem terræ, quam dedisti patribus nostris. Insuper & alienigena, qui non est de populo tuo Israel, cùm venerit de terra longinqua propter nomen tuum (audietur enim nomen tuum magnum, & manus tua fortis, & brachiũ tuum extentum, ubique,) cùm venerit ergò, et oraverit in hoc loco,
43 Tu exaudies in cœlo, in firmamento habitaculi tui, & facies omnia pro quibus invocaverit te alienigena: ut discant universi populi terrarum nomen tuum timere, sicut populus tuus Israel, & probent quia nomen tuum invocatum est super domum hanc, quam ædificavi.
44 Si egressus fuerit populus tuus ad bellũ contra inimicos suos, per viam, quocunque miseris eos, orabunt te contra viam ciuitatis, quam elegisti, & contra domum, quam ædificavi nomini tuo,
45 Et exaudies in cœlo orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium eorum.
46 Quòd si peccaverint tibi (non est enim homo qui non peccet) & iratus tradideris eos inimicis suis, & captivi ducti fuerint in terram inimicorum longè vel propè,
47 Et egerint pœnitentiã in corde suo in loco captivitatis, & converti deprecati te fuerint in captivitate sua, dicentes; Peccavimus, iniquè egimus, impiè
48 gessimus: Et reverti fuerint ad te in universo corde suo, & tota anima sua, in terra inimicorum suorum, ad quam captivi ducti fuerint: & oraverint te contra viam terræ suæ, quam dedisti patribus eorum, & civitatis quam elegisti, & templi quod ædificavi nomini tuo: Exaudies in cœlo, in firmamento foliti tui, orationes eorum, & preces eorum, & facies judicium eorum:

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

33 Ἐὰν ᾖ σιτοῦς ἢ λοιὸς ἐν Ἰσραὴλ ἐνδυσῶν, ἢ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐν ἐχθροῖς ἐν ἐξολεθρεύοντες αὐτὸ

מלכים א׳ ח

50 omnibus & tibi peccaverunt qui tuo populo Parcéque
וּלְחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטְאוּ־לָךְ וּלְכָל־ eorum, & omnibus prævaricationibus
50 eos dabis & te in fuit prævaricati quibus eorum prævaricationibus
פְּשָׁעֵיהֶם אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ־בָךְ וְנָתַתָּם eorum misericordiam & eos captivorum fecisti ad misericordias in
Ægypto ex educísti quos, ipsi tua hæreditas & populus tuus populo Quia
לְרַחֲמִים לִפְנֵי שֹׁבֵיהֶם וְרִחֲמוּם: ferrea fornacis medio è
51 כִּי־עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם מִתּוֹךְ כּוּר הַבַּרְזֶל: de deprecationi ad oremus nos audias Ad
eos ad exaudiendum & Israël tui populi deprecationi ad & tui servi
52 לִהְיוֹת עֵינְךָ פְתֻחוֹת אֶל־תְּחִנַּת עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִשְׁמֹעַ אֵלֵיהֶם te ad eos clamare omni in
tibi eos Separasti tu Nam בְּכֹל קְרָאָם אֵלֶיךָ: כִּי־אַתָּה הִבְדַּלְתָּם לְךָ
Moseh manus in eo locutus sicut, terræ populis universis de hæreditate in
לְנַחֲלָה מִכָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת־אֲבֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם אֲדֹנָי יְהוִה׃ tui servi
Dixisti Ægypto ex nostros patres ex educendum
53 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֶת־יְהוָה אֶת־ DOMINUM ad orare Salomon cinxisset facientem, fuit Et
DOMINI altaris, genibus suis surrexit, & deprecatione & oratione omni
כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת מִלִּפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה cecidit ad expansis fuit coram & sua genus super flectendo genu A
מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם: dicendo, magna voce Israël omni benedixit & ,stetit Et
54 וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֶת־כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר׃ Israël tuo populo requiem dedit qui DOMINUS Benedictus
בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֵּר לֹא נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכָּל־דְּבָרוֹ eo, verbo omni ex unum verbo cecidit non ,est locutus quæ omnia juxta
DOMINUS Sit ,tui servi Moseh manu in est locutus quod bono
הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֵּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃ יְהִי יְהוָה ,nos declinemus ut nostris parcat cum fuit sicut ,nostros nostri Deus
אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ nos deferat neque
55 וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ׃ לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לְלֶכֶת ,ejus viis universis in ,ejus vis universis in
בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו וְמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ׃ וִיהִוּ דְבָרַי ,nostris patrib' præcipit quæ ,ejus judicia & mes verba sint Et
DOMINUM ad propinqua, DOMINI facies ad Sum deprecat' quib' hæc
56 אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת׃ מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד׃ ,Deus ipse DOMINUS quod terræ populi omnis ut
enduriat ut ,nobis Deo DOMINO cum perfectum ,ejus vias ut Et Et
57 וּתְהִי־לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת ,hunc diem sicut ,ejus præcepta exsistendum ad & ,ejus decretis in
בְּחֻקָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַמֶּלֶךְ ,fuit sicut Sacrificium sacrificabant ,eo cum Israël omnis & ,rex Et
58 וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זְבָחִים לִפְנֵי יְהוָה׃ quod ,sacrificium sacrificium Salomon Sacrificavit Ex DOMINI
וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֶת־זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר centum oves & ,millia duo & viginti boves DOMINO sacrificavit
זָבַח לַיהוָה בָּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה ,omnes & ,rex DOMINI domum dedicaverunt & millia viginti &
וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וַיֶּחֱנֻכוּ אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל־ ,Israël filii
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

Versio VULG. LAT.

Vers.GRÆC.LXX.Interp.cum Transl.LAT.

47 Et propitiaberis populo tuo qui peccavit tibi, & omnibus iniquitatibi' eorũ, quibus præ-
varicati sunt in te: et dabis mi-
sericordiã corã eis qui eos ca-
pitivos habuerint, ut miseran-
tur eis. Populꝰ enim tuꝰ eſt, et
hæreditas tua, quos eduxiſti de
terra Ægypti, de medio for-
nacis ferreæ. Ut ſint oculi tui a-
perti ad deprecationem ſervi
tui, & populi tui Iſrael, & ex-
audias eos in univerſis pro
quibꝰ invocaverint te. Tu enim
ſeparaſti eos tibi in hæreditatẽ
de univerſis populis terræ, ſicut
locutꝰ eſt ꝑ Moyſen ſervum
tuũ, quando eduxiſti patres no-
ſtros de Ægypto, Dñe Deꝰ. Fa-
ctum eſt autẽ, cũm compleſſet
Salomon orans Dñm omnẽ o-
rationẽ & deprecationẽ hanc,
ſurrexit de conſpectu altaris
Dñi iuxtꝫ genu genu in ter-
rã fixerat, et manꝫ expanderat in
cœlũ. Stetit ergò, & benedixit
omni ecclеſiæ Iſrael voce ma-
gnã, dicens; Benedictꝰ Dñs, qui
dedit requiẽ populo ſuo Iſrael,
juxta omnia quæ locutꝰ eſt: non
cecidit ex un' quidẽ ſermo, ex
omnib' bonis quæ locutꝰ eſt ꝑ
Moyſen ſervũ ſuũ. Sit Dñs Deꝰ
noſter nobiſcũ, ſicut fuit cũ
patribus noſtris, non derelin-
quens nos, neq; projiciens. Sed
incliner corda noſtra ad ſe, ut
ambulem' in univerſis viis eiꝰ,
& cultodiam' mandata eiꝰ, & ſe-
ceremonias eiꝰ, et judicia quæ-
cunque mandavit patrib' no-
ſtris. Et ſint ſermones mei iſti,
quibus deprecatus ſum coram
Dño, appropinquantes Dño
Deo noſtro die ac nocte, ut fa-
ciat judicũ ſervo ſuo, et popu-
lo ſuo Iſrael ſ̃ ingulos dies :
48 Ut ſciant omnes populi terræ,
quia Dñs ipſe eſt Deus, & non
eſt ultrà abſque eo. Sit quoq; ſi-
cor noſtrũ perfectũ cum Dño
Deo noſtro, ut ambulem' in de-
cretis ejus, & cuſtodiam' man-
data eiꝰ, ſicut & hodiẽ. Igitur
rex, et omnis Iſrael cum eo, im-
molabant victimas corã Dño.
49 Mactavitque Salomon hoſtias
pacificas, quas immolavit
Dño, boũ viginti duo millia, et
ovium centũ viginti millia: &
dedicaverunt templũ Dñi rex
& filii Iſrael.

47 Καὶ ἐξιλάσῃ καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῇ ἐν τῇ
μετοῖκῳ ἐκεῖ, ᾗ ἐπῃχμάλωσαν (λ) αὐ τὸν γῆν
αἰχμαλωσίας αὐτῶν, ᾗ ἐπιδώσουσι (ν) αὐτοῖς ἐλεοῦντες
ἐλεήσουσιν, (μ) διότι λαός σου (ν) καὶ κληρονομία
σοῦ ἐστιν, ᾗ ἐξήγαγες
ἐξ αὐτῶν ἐξ ἐν τῇ γῇ ἐξ ἐν τῇ γῇ ἐξ ἐν τῇ
ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ
48 ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ γῇ

מלכים א: ט

64 בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי
בֵּית יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה
וְאֶת חֲלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי
יְהוָה קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת חֲלְבֵי
הַשְּׁלָמִים׃ 65 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָּעֵת הַהִוא אֶת־הַחַג וְכָל־
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־נַחַל
מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת
יָמִים שְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם׃ 66 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת
הָעָם וַיְבָרְכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים
וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל־הַטּוּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִד
עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃

CAP. IX. ט

1 וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת בֵּית יְהוָה וְאֶת
בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לַעֲשׂוֹת׃
2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה שֵׁנִית כַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו
בְּגִבְעוֹן׃ 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ
וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּ לְפָנָי הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת
הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתָה לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ
עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃ 4 וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ
לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ אָבִיךָ בְּתֹם־לֵבָב
וּבְיֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקַּי
וּמִשְׁפָּטַי תִּשְׁמֹר׃ 5 וְהֲקִמֹתִי אֶת כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְדָוִד אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא
יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ 6 אִם־שׁוֹב
תָּשׁוּבוּן אַתֶּם וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי
וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם וְהָלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ 7 וְהִכְרַתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל
פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי
לִשְׁמִי אַשְׁלִיךְ מֵעַל פָּנָי וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמָשָׁל
וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃ 8 וְהַבַّיִת הַזֶּה הָיוּ עִיִּים
כָּל־עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְשָׁרַק וְאָמְרוּ עַל־מָה עָשָׂה
יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת הַזֶּה׃

Versio VULG. LAT.

6 In die illa sanctificavit rex medium atrii, quod erat ante domum Domini: fecit quippe holocaustum ibi, & sacrificii & adipem pacificorũ: quoniã altare æreum, quod erat coram Dño, minus erat, & capere non poterat holocaustũ, & sacrificium, & adipem pacificorum. Fecit ergo Salomon in tempore illo festivitatem celebrem, & omnis Israel cum eo, multitudo magna ab introitu Hamath usque ad rivum Ægypti, coram Domino Deo nostro, septem diebus & septem diebus, id est, quatuordecim diebus. Et in die octava dimisit populos: qui benedicentes regi, profecti sunt in tabernacula sua lætantes, & alacri corde sup omnibus bonis, quæ fecerat Dñs David servo suo, & Israel populo suo.

CAP. IX.

1 FACtum est autem cùm perfecisset Salomon ædificium domũs Domini, & ædificium regis, & omne quod optaverat & voluerat facere: 2 Apparuit ei Dñs secundò, sicut apparuerat ei in Gabaon. 3 Dixitque Dñs ad eum; Exaudivi orationem tuam, & deprecationem tuam, quam deprecatus es coram me: sanctificavi domũ hanc, quam ædificasti, ut ponerem nomen meum ibi in sempiternum, & erunt oculi mei & cor meum ibi cunctis diebus. 4 Tu quoq; si ambulaveris coram me, sicut ambulavit pater tuus, in simplicitate cordis, & in æquitate: & feceris omnia quæ præcepi tibi, & legitima mea & judicia mea ferva-
5 veris, Ponam thronũ regni tui super Israel in sempiternũ, sicut locutus sum David patri tuo dicens; Non auferetur vir de genere tuo de solio Israel. 6 Si autem avertũo averti-
fueritis vos & filii vestri, non sequentes me, nec custodientes mandata mea, & ceremonias meas, quas proposui vobis, sed abieritis & colueritis deos alienos, & adoraveritis eos: Auferam Israel de superficie terræ, quam dedi eis: & templũ, quod sanctificavi nomini meo, projiciam à conspectu meo, eritq; Israel in proverbiũ, & in fabulam cunctis populis. Et domus hæc erit in exemplum: omnis qui transierit per eam, stupebit, & sibilabit, & dicet; Quarè fecit Dominus sic terræ huic, & domui huic?

6 Ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἡγίασεν ὁ βασιλεὺς τὸ μέσον τῆς αὐλῆς, ὅτι ἐκεῖ ἐποίησεν ὁλοκαύτωσιν καὶ θυσίαν εἰρηνικῶν, ὅτι τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν ὃ ἦν ἐνώπιον κυρίου ἐλάχιστον καὶ οὐ χωρεῖ τὴν ὁλοκαύτωσιν καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὴν στέαρ τῶν εἰρηνικῶν· καὶ ἐποίησεν Σολομὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ τὴν ἑορτὴν καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ, ἐκκλησία μεγάλη ἀπὸ εἰσόδου Ἐμὰθ ἕως τοῦ χειμάρρου Αἰγύπτου, ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ ἡμέρας, ἡμέρας δύο καὶ δέκα· καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀπέστειλεν τὸν λαόν· καὶ εὐλογήσαντες τὸν βασιλεὺς τὴν εἰρήνην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἐπὶ πάσαις τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἐποίησεν κύριος τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.

ΚΕΦ. Θ'.

1 Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν Σολομὼν οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου, καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ πᾶσαν τὴν ἐπιθυμίαν Σολομὼν, ὅσα ἠθέλησεν ποιῆσαι, 2 καὶ ὤφθη κύριος τῷ Σολομὼν δεύτερον καθὼς ὤφθη αὐτῷ ἐν Γαβαών· 3 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν, Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου καὶ τῆς δεήσεώς σου, ἣν ἐδεήθης ἐνώπιόν μου· ἡγίακα τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ᾠκοδόμησας τοῦ θεῖναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔσται οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ καρδία μου πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ σὺ ἐὰν πορευθῇς ἐνώπιόν μου, καθὼς ἐπορεύθη Δαυὶδ ὁ πατήρ σου, ἐν ἁπλότητι καρδίας καὶ ἐν εὐθύτητι, 4 ἢ ἐὰν ποιῇς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην σοι, καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξῃς, 5 καὶ ἀναστήσω τὸν θρόνον τῆς βασιλείας σου ἐπὶ Ἰσραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα, ὃν τρόπον ἐλάλησεν κύριος τῷ Δαυὶδ πατρί σου λέγων, Οὐκ ἐξολοθρευθήσεταί σοι ἄνδρα ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ. 6 Ἐὰν δὲ ἀποστρέφοντες ἀποστραφῆτε ὑμεῖς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' ἐμοῦ, καὶ μὴ φυλάξῃτε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου ἃ ἔδωκα Μωυσῆς ἐνώπιον ὑμῶν, καὶ πορευθεῖτε καὶ δουλεύετε θεοῖς ἑτέροις καὶ προσκυνήσετε αὐτοῖς, MS. A. (α) ἐκείνῃ· αὐτὸς ὁ ἐκεῖ, ἡ ἐκ (β) ἐν ἐκείνῃ (γ) Ἰσραὴλ ἀπὸ ἐξόδου (δ) ἐκεῖ ἐν ἐκείνῃ (ε) ἐξόδου (ζ) ἐκείνῃ (η) ἐξόδου (θ) ἐκείνῃ (ι) ἐξόδου (κ) ἐκείνῃ (λ) ἐξόδου (μ) ἐκείνῃ (ν) ἐξόδου (ξ) ἐκείνῃ (ο) ἐξόδου (π) ἐκείνῃ (ρ) ἐξόδου (σ) ἐκείνῃ (τ) ἐξόδου (υ) ἐκείνῃ (φ) ἐξόδου (χ) ἐκείνῃ (ψ) ἐξόδου (ω) ἐκείνῃ (α) ἐξόδου

Cap. IX. REGUM III. 451

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

64 ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܘܢ ܩܕܫ ܡܠܟܐ ܠܓܘ ܕܪܘܚܐ ܕܩܕܡ ܒܝܬܐ ܕܡܪܝܐ ܡܛܠ ܕܥܒܕ ܬܡܢ ܠܥܠܬܐ ܘܠܩܘܪܒܢܐ ܘܠܚܠܒ ܫܠܡܐ ܡܛܠ ܕܡܕܒܚܐ ܕܢܚܫܐ ܕܗܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܙܥܘܪ ܗܘܐ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܩܒܠ ܠܥܠܬܐ ܘܠܩܘܪܒܢܐ ܘܠܚܠܒ ܫܠܡܐ׃ 65 ܘܥܒܕ ܫܠܡܘܢ ܒܗܝ ܙܒܢܐ ܗܢܘܢ ܠܥܐ ܘܟܠ ܝܫܪܝܠ ܥܡܗ ܟܢܘܫܬܐ ܪܒܬܐ ܡܢ ܥܠ ܠܡܥܠ ܠܚܡܬ ܥܕ ܢܚܠ ܡܨܪܝܢ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܐܠܗܢ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܘܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܬܪܬܥܣܪ ܝܘܡ׃ 66 ܒܝܘܡܐ ܕܫܡܝܢܝܐ ܫܕܪ ܠܥܡܐ ܘܒܪܟܘ ܠܡܠܟܐ ܘܐܙܠܘ ܠܐܗܠܝܗܘܢ ܚܕܝܢ ܘܛܒܝ ܠܒܐ ܥܠ ܟܠ ܛܒܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ ܠܕܘܝܕ ܥܒܕܗ ܘܠܝܫܪܝܠ ܥܡܗ׃

CAP. IX. ط

1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܡ ܫܠܡܘܢ ܠܡܒܢܝ ܒܝܬ ܡܪܝܐ ܘܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܟܠ ܕܨܒܐ ܫܠܡܘܢ ܕܨܒܐ ܠܡܥܒܕ׃ 2 ܘܐܬܚܙܝ ܡܪܝܐ ܠܫܠܡܘܢ ܬܢܝܬܐ ܐܝܟ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗ ܒܓܒܥܘܢ׃ 3 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ ܘܬܚܢܢܬܟ ܕܨܠܝܬ ܩܕܡܝ ܩܕܫܬ ܗܕܐ ܒܝܬܐ ܕܒܢܝܬ ܕܢܣܡ ܫܡܝ ܬܡܢ ܥܠܡ ܘܢܗܘܢ ܥܝܢܝ ܘܠܒܝ ܬܡܢ ܟܠ ܝܘܡܝܢ׃ 4 ܘܐܢ ܐܢܬ ܬܗܠܟ ܩܕܡܝ ܐܝܟ ܕܗܠܟ ܐܒܝܟ ܒܬܡܝܡܘܬ ܠܒܐ ܘܒܝܫܪܐ ܕܬܥܒܕ ܠܡܛܪ ܟܠ ܕܦܩܕܬܟ ܢܛܪ ܚܘܩܝ ܘܡܫܦܛܝ ܬܢܛܪ׃ 5 ܘܐܩܝܡ ܐܢܐ ܠܟܘܪܣܝ ܡܠܟܘܬܟ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܐܝܟ ܕܡܠܠܬ ܠܕܘܝܕ ܐܒܘܟ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܢܬܩܛܥ ܠܟ ܓܒܪܐ ܡܢ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܝܫܪܝܠ׃ 6 ܐܢ ܕܬܗܦܟܘܢ ܐܢܬܘܢ ܘܒܢܝܟܘܢ ܡܢ ܒܬܪܝ ܘܠܐ ܬܢܛܪܘܢ ܦܩܕܝ ܘܢܡܘܣܝ ܕܝܗܒܬ ܩܕܡܟܘܢ ܘܬܐܙܠܘܢ ܘܬܦܠܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܘܬܣܓܕܘܢ ܠܗܘܢ׃ 7 ܘܐܥܩܪ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܥܠ ܦܪܨܦܬ ܐܪܥܐ ܕܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܘܗܕܐ ܒܝܬܐ ܕܩܕܫܬ ܠܫܡܝ ܐܫܕܪ ܡܢ ܩܕܡܝ ܘܢܗܘܐ ܝܫܪܝܠ ܠܡܬܠܐ ܘܠܫܢܝܢܐ ܒܟܠ ܥܡܡܐ׃ 8 ܘܗܕܐ ܒܝܬܐ ܗܘ ܥܝܐ ܟܠ ܥܒܪ ܥܠܘܗܝ ܢܫܘܪ ܘܢܫܪܩ ܘܢܐܡܪ ܥܠ ܡܢܐ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܗܟܢܐ ܠܐܪܥܐ ܗܕܐ ܘܠܒܝܬܐ ܗܕܐ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

64 وقدّس الملك الدار الذي بين يدي مذبح الرب لانه قرب هناك قربين وربوا وسكوبوا كاملة. لان مذبح النحاس الذي كان امام الرب كان صغيرا ولم يكن يسع القربين والسكوم التي قرب. 65 وعمل سليمان ذلك اليوم عيدا عظيما. وكان بنو اسرائيل كلهم مجتمعين معه من مدخل حماة الى مدخل وادي مصر كانوا كلهم مجتمعين امام الرب سبعة ايام. سبعة ايام. اربعة عشر يوما. وفي اليوم الثامن من السبعة الاخرين بعث العبيد. دعوا الشعب كله للملك. 66 ثم ارسلهم الملك الى منازلهم. فانصرفوا الى مساكنهم فرحين بقلوب سليمة طيبة. على ما صنع الرب من الخير بداود عبده وباسرائيل سعبه.

الفصل التاسع

1 فلما فرغ سليمان من بناء بيت الرب وبناء بيته. وعمل كل ما اشتهى واحب. 2 ظهر الرب لسليمان ثانية. كما ظهر له في جبعون. 3 ثم قال الرب. قد سمعت صلاتك وتضرعك التي صليت امامي. وقدست لي البيت الذي بنيت. لاضيف فيه اسمي الى الابد. وعيناي وقلبي فيه كل الايام. 4 وانت ان سرت امامي بالحق كما سار ابوك. طول الايام بسلامة القلب والعدل. وعملت ما امرك به. وحفظ عهودي. 5 ابنت كرسيك ومملكتك على بني اسرائيل الى الابد. كما قلت لداود ابيك. لانه لا يزل رجل من نسلك ملكا على بني اسرائيل. 6 وان انت انقلبت عن امري. وخالفت انت وبنوك. ولم تحفظوا وصاياي وعهودي التي امرتكم وبعتم الهة اخرى وسجدوا لها. 7 فحذلتكم والهلك بني اسرائيل. وابيدهم من الارض التي اعطيتهم. والبيت الذي قدست لاسمي اخربه واقلعه من بين يدي. ويكون بنو اسرائيل مثلا وحديثا بين الشعوب. 8 وهذا البيت يكون خرابا. وكل من يمر به يتعجب ويصفر من خرابه. ويقولون لماذا فعل الرب هذا الصنيع بهذه الارض وهذا البيت.

Cap. IX. Cum absolvisset Salomon ædificium domũs Domini, & ædificium domũs suæ, perfecissq; omnia quæ optaverat ac voluerat, 2 Apparuit Dominus Salomon secundò, quemadmodum apparuerat ei in Gabaon: 3 Tum dixit Dominus, Tam audivi divi orationem & supplicationem tuam quam ante me fudisti, & consecravi mihi domum quam ædificasti, ut ia ponam nomen meum in perpetuum; & oculi mei animusq; meus erit in ea cunctis diebus. 4 Tu autem si ambulaveris coram me in veritate, quemadmodum ambulavit pater tuus, cunctis diebus corde sincero & recto, feceris quod mandavero tibi, & custodieris meas fe-
5 ruaveris; Stabiliam thronum tuum & regnum tuum super Israel in æternum, prout dixerat Dominus Davidi patri tuo; quia fallcet non deficiet vir de stirpe tua regnans super Israel. 6 Verùm si in avertũo averti-
fueritis vos & filii vestri, & non sequentes me, & refragatus fueris vos & filii tui, nec servaveritis mandata & statuta mea quæ proposi vobis, adhæsiritis diis alienis, & coluritis & adoraveritis eos: 7 Dñ-
filiatum vos, & consumam filios Israel, & disperdam eos de terra quam dedi eis: & templum quod consecravi nomini meo, destruam & evellam à conspectu meo; & erit Israel in proverbium & fabula apud omnes populos: 8 Et domus hæc erit in exemplum: omnis qui transierit per eam, stupebit, & sibilabit, & dicet; Quamobrem fecit Dominus sic terræ huic & domui huic?

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

64 בְּיוֹמָא הַהוּא קַדִּישׁ מַלְכָּא יָת גּוֹ דְּרָתָא דִּי קֳדָם בֵּית מַקְדְּשָׁא דְּיָי אֲרֵי עֲבַד תַּמָּן יָת עֹלָתָא
וְיָת מַנְחָתָא וְיָת חֲלָבֵי נִכְסַת קוּדְשֵׁי שְׁלָמִין אֲרֵי מַדְבְּחָא דְּנְחָשָׁא דִּי קֳדָם יְיָ דְּחִיק מִלְּסוֹבָרוּתָא
עֲלָתָא וְיָת מַנְחָתָא וְיָת חֲלָבֵי נִכְסַת קוּדְשֵׁי שְׁלָמִין׃ 65 וַעֲבַד שְׁלֹמֹה בְּעִדָּנָא הַהִיא יָת חַגָּא וְכָל
יִשְׂרָאֵל עִמֵּהּ כְּנִשְׁתָּא רַבְּתָא מִן מֵיעוֹל חֲמָת עַד נַחֲלָא דְּמִצְרַיִם קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא שַׁבְעָא יוֹמִין
חֲנוּכַת בֵּיתָא שַׁבְעָא יוֹמִין תְּרֵי עַסְרֵי יוֹמִין׃ 66 בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה שְׁלַח יָת עַמָּא וּבָרְכוּ לְמַלְכָּא
וַאֲזַלוּ לְאָהֳלֵיהוֹן חֲדָן וְטָבֵי לִבָּא עַל כָּל טַבְרָא דְּעֲבַד יְיָ לְדָוִד עַבְדֵּהּ וְלְיִשְׂרָאֵל עַמֵּהּ׃

ט

1 וַהֲוָה כַּד שֵׁצִי שְׁלֹמֹה לְמִבְנֵי יָת בֵּית מַקְדְּשָׁא וְיָת בֵּית מַלְכָּא וְיָת כָּל רְעוּת שְׁלֹמֹה
דְּאִתְרְעֵי עֲבַד לְמֶעְבַּד׃ 2 וְאִתְגְּלֵי יְיָ לִשְׁלֹמֹה תִּנְיָנוּת כְּמָא דְּאִתְגְּלֵי לֵיהּ בְּגִבְעוֹן׃ 3 וַאֲמַר לֵיהּ
יְיָ שְׁמִיעַ קֳדָמַי צְלוֹתָךְ וּבְעוּתָךְ דִּבְעֵיתָא קֳדָמַי אַקְדֵּישִׁית יָת בֵּיתָא הָדֵין דִּי בְנֵיתָא
לְאַשְׁרָאוּת שְׁכִינְתִּי תַּמָּן עַד עָלְמָא וִיהֵוֹן שְׁכִינְתִּי שְׁרֵיא בֵּיהּ כָּל יוֹמָיָא׃ 4 וְאַנְתְּ אִם תְּהֵוֵי מְהַלֵּךְ קֳדָמַי כְּמָא דְּהַלִּיךְ אֲבוּךְ בְּכִשְׁוּטוּת לְבָא וּבְתַרְעִיתָא לְמֶעְבַּד
כְּכֹל דִּפְקִיתָךְ קְיָמַי וְדִינַי תִּטַּר׃ 5 וַאֲקִים יָת כּוּרְסִי מַלְכוּתָךְ עַל יִשְׂרָאֵל לְעָלַם כְּמָא
דְּמַלֵּלִית עִם דָּוִד אֲבוּךְ לְמֵימַר לָא יִסְתְּלֵק גְּבַר מִעֵל כּוּרְסִי מַלְכוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל׃ 6 אִם
תְּתַרְעוּן אַנְתּוּן וּבְנֵיכוֹן מִבָּתַר מִלְּתִי וְלָא תִטְּרוּן פִּקּוּדַי וְדִינַי דִּי יְהִיבְתִּי קֳדָמֵיכוֹן
וְתֵיזְלוּן וּתְפָלְחוּן לְטָעֲוָת חֳרָנָן וּתְסַגְּדוּן לְהוֹן׃ 7 וַאֲשֵׁיצִי יָת יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא דִּי
יְהִיבֶת לְהוֹן וְיָת בֵּיתָא דְּאַקְדֵּשִׁית לְשִׁמִי אַרְחִיק מִקֳּבֵל מֵימְרִי וְיֵהֵי יִשְׂרָאֵל לְמַרְמָר
וְלִסְחוֹק בְּכָל עַמְמַיָּא׃ 8 וּבֵיתָא הָדֵין דְּהֵוֵה עִלָּא כָּל חָבֵיר כָּל דְּיַעֲבַר עֲלוֹהִי יְהֵי מְרַטַּשׁ
וְיִרְטַן וְיֵימַר עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין לְאַרְעָא הָדֵא וּלְבֵיתָא הָדֵין׃

Paraph. Chald. Versio Latina.

64 In die illo sanctificavit rex mediũ atrii quod erat ante domũ sanctuarii Dñi, quia fecit ibi holocaustũ, & munera, & pinguedines oblationis sanctitatis, quia altare æris quod erat ante Dñm, angustius erat, quàm ut sustineret holocaustũ, & mun*, & pinguedines oblationis sanctitatis. Et fecit Salomoh tempore illo festivitatẽ, & omnis Israel cum eo, ecclesia multa ab introitu Hahamathi usq; ad fluvii Mistraim ante Dñm Deũ nostrũ, septem dieb* initiationis domũ, & septem dieb* festivitatis, id est, quatuordecim dieb*. Die octavo misit populũ: & benedixerunt regi, & iverunt in habitacula sua cùm lætati fuissent, & jucundati esset cor eorũ propter omne bonũ quod fecerat Dñs David servo suo, & Israel populo suo.

CAP. IX.

1 ET fuit cùm finisset Salomon ædificare domũ sanctuarii Dñi, & domũ regis, & omnẽ voluntatẽ Salomoh quam voluit facere. 2 Et revelatus est Dñs Salomoh secundò, sicut revelatus fuerat illi in Gibghon. 3 Et dixit Dñs illi: Audita est à me oratio tua & deprecatio tua quã deprecatus es ante me: sanctificavi domũ hanc quã ædificasti, ad ponendũ majestatẽ meã ibi usque in seculũ: & erit majestas mea manens in ea, si benepacisti mẽ fiet ibi omnibus diebus. Et tu si ambulaveris antẽ me, sicut ambulavit David pater tuus in veritate cordis & rectitudine, faciendo juxta omnia quæ præcepi tibi, decreta mea & judicia mea servaveris: 5 Statuã foliũ regni tui super Israel in seculũ, sicut locutus sum cum David pater tuo dicendo: Non abscindetur tibi vir à folio regni Israel. 5i avertendo 6 averti fueritis vos & filii vestri ne [ratis] post cultum meã, nec ferveveritis præcepta mea, decreta mea quæ dedi ante vos, sed iveritis & coluerit is errores gentiũ, & adoraveritis eos: Tunc consumã Israel de superficie 7 terræ quã dedi illis, & domũ quam sanctificavi nomini meo clongabo ex adverso dicti mei, & erit Israel in parabolã & in fabulã omnibus gentibus. Et domũ hæc quæ fuit excelsa, erit diruta: omnis qui transierit per 8 eam, sibilabit & ululabit: & dicent, Quamobrem fecit Dominus sic terræ huic & domui huic?

מלכים א : ט

Versio VULG. LAT.

qui ſuum Deum Dominum dereliquerunt quod Et dicent Et
אמרו על אשר עזבו את־יהוה אלהיהם אשר
illiens deos in apprehenderit & Ægypti terra è eorò patres eduxit
הוציא אתם־מארץ מצרים וחזיקו באלהים אחרים
eos ſuper Dominus induxit idcirco iſti ſervierit & ei ſe incurverarit &
וישתחוו להם ויעבדום על־כן הביא יהוה עליהם
adorarunt vigintì fine à fuit Et hoc malum omne
את כל־הרעה הזאת׃ וויהי מקצה עשרים שנה
Domini domum : domos duas Salomon ædificavit quibus
אשר בנה שלמה את־שני הבתים את־בית יהוה
Salomon erebatur Tyri rex Chiram regium domum &
ואת־בית המלך׃ חירם מלך־צר נשא את־שלמה
rebus voluntatis omnè ad ſuos in & ſibutum ligni in & cedrorum ligni in
בעצי ארזים ובעצי ברושים ובהב לכל־
terra in urbes vigintì Chiram ipſi Salomon rex dedit tunc
אשר יהי חפץ שלמה׃ לחירם עשרים עיר בארץ
quas urbes voluerunt ut, Tyro è Chiram et egreſſus Et Galil
הגליל׃ ויצא חירם מצר לראות את־הערים אשר
Galil : dixit Et vigintì urbes in terra de ne non & Salomon et tradiderat
נתן־לו שלמה ולא יישרו בעיני׃ ויאמר מה־
terram eas, appellavit & eſt Frater nihil dediſti quas ſitz urbes
הערים האלה אשר נתתה לי אחי ויקרא להם ארץ
Chabul à ſunt Et Chiram vocavit eas & dixit
כבול עד היום הזה׃ וישלח חירם למלך מאתים
ſecit afcendere quam ſtipuli rex hac Et aurì talenta vigintì &
ועשרים ככר זהב׃ זה דבר־הסים אשר העלה
ſiſum dono & Domini domum ædificandum ad Salomon rex
המלך שלמה לבנות את־בית יהוה ואת־בירתו
Megiddo & Chaſor & , Jeruſalem murum & Millo &
ואת־המלוא ואת חומת ירושלים ואת חצר ואת־מגדו
& Heſer cepit & afcendit Ægypti rex Pariah Aheſer &
ואת־גזר׃ פרעה מלך־מצרים עלה וילכד את־גזר
& int-recit civitate in Ædificavit Chenabinum & ligni in ea fuccendit &
וישרפה באש ואת־הכנעני הישב בעיר הזו
Salomon ædificavit Et Salomon uxori ſuæ filiæ miſerat & tradidit &
ויתנה לשלמה לבית אשת שלמה׃ ויבן שלמה
Thadmor & Jhakalath Et inferiorem Beth-choron & Chaſer
את־תדמור ואת בית חורון התחתון׃ ואת בעלת ואת כל־
erant quæ Jhefaurorum urbes omnes Et terra in deſerto in
ערי המסכנות אשר היו לשלמה׃ וכל־ערי הרכב
& ſuperiorem & , equitum civitates & , curruì civitates & Salomon ipſi
ואת ערי הפרשים ואת חשק
erant in & Lebanon in & Jeruſalem in ædificare deſideravit quod, Salomon
ירושלם בלבנון ובכל שלמה אשר חשק לבנות׃
& Chiram Amorræi de reſtum populum Omnem Sui dominii terra
ארץ ממשלתו׃ כל העם הנותר מן־האמרי החתי
Hiſrael filiis de non qui , Jebuzæo & , Chivæo , Perizæo
הפרזי החוי והיבוסי אשר לא־מבני ישראל המה׃
potuerunt non quos , terra in eos poſt remanſerant qui erat Filios
בניהם אשר נשארו אחריהם בארץ אשר לא יכלו
, filiis eorum in Salomon uxſet afſumſit & , post occidere Hiſrael filii
בני ישראל להחרים ויעל שלמה לס־עבד
Salomon dedit eos Hiſrael filiis de ſit hanc diem ad uſque
עד היום הזה׃ ומבני ישראל לא־נתן שלמה
Sed & principes & , ſervi & , bellì viri ipſi eos ſervit
עבדים כי־הם אנשי המלחמה ועבדיו ושליו
qui , præfectorum principes Iſti : ejus equitì & , curruì principes &
ושרי רכבו ופרשיו׃ אלה שרי הנצבים אשר
dominantes , quinginti & quinquaginta Salomon opus ſuper
על־המלאכה לשלמה חמשים וחמש מאות הרדים
, ſcientes , populum in
בעם העשים במלאכה׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Tranſlatione LATINA.

7 καὶ ἐξαρῶ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὸν οἶκον τοῦτον ὃν ἡγίασα τῷ ὀνόματί μου ἀπώσομαι ἀπὸ προσώπου μου· καὶ ἔσται Ἰσραὴλ εἰς παραβολὴν καὶ εἰς λαλημὰ εἰς πάντας τοὺς λαούς.
8 καὶ πᾶς ὁ παρεπιδημῶν ἐπὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ ὑψηλῷ, πᾶς ὁ παριὼν δι᾽ αὐτοῦ ἐκστήσεται καὶ συριεῖ καὶ ἐροῦσιν, διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τῷ οἴκῳ τούτῳ;
9 καὶ ἐροῦσιν, ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὸν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν, ὃς ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας αὐτῶν ἐξ γῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐπελάβοντο θεῶν ἄλλων καὶ ἐπεκύνουν αὐτοῖς καὶ ἐλάτρευον αὐτοῖς, διὰ τοῦτο ἐπῆγεν κύριος ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον τὸν κακὸν τοῦτον.
10 καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ συντελέσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ πᾶν ὃ ἐβούλετο Σαλωμὼν ποιῆσαι
11 καὶ τῷ Χειρὰμ βασιλεῖ Τύρου ἔδωκεν Σαλωμὼν τὴν Γαλιλαίαν τὴν εἴκοσι πόλεις καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Σαλωμὼν
12 Ὅρια, ὅτι ἐξῆλθε πρὸς αὐτόν. Καὶ διῆγεν Χειρὰμ ἐκ Τύρου τὰς πόλεις ἃς ἔδωκεν αὐτῷ Σαλωμὼν καὶ οὐκ ἤρεσεν αὐτῷ·
13 καὶ εἶπεν, Τί αἱ πόλεις αἱ ἀγαθαὶ αἱ ἃς ἔδωκάς μοι, ἀδελφὲ μου; καὶ ἐκάλεσεν αὐτὰς Χαβὰλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.
14 Καὶ ἔδωκεν Χειρὰμ τῷ βασιλεῖ ἑξήκοντα τάλαντα χρυσίου.
15 καὶ οὗτος ὁ λόγος τῶν ἐπιτακτῶν οὓς ἔστησεν Σαλωμὼν τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ τὴν Μαλλὼ καὶ τὸν τεῖχος Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ τὴν Μαγεδὼν καὶ τὴν Γαζέρ.
16 καὶ ἀναβὰς Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἀνέλαβεν τὴν Γαζὲρ καὶ ἐνεπύρισεν αὐτὸν ἐν πυρὶ, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινεν. καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἀπορεκτὸν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών.
17 Καὶ ᾠκοδόμησεν Σαλωμὼν τὴν Γαζὲρ καὶ τὴν Βαιθωρὼν τὴν κατωτέραν,
18 καὶ τὴν Βαλὰθ, καὶ τὴν Θοεμὼθ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πόλεις τὰς πόλεις τῶν Σαλωμῶνος, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ πᾶν ὃ ἐπεθύμησεν Σαλωμὼν ἐν ἀγαπήσει οἰκοδομῆσαι ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ ἀρχῆς αὐτοῦ.
19 Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειφθέντα ἐκ τῶν Ἀμορραίων, καὶ τῶν Χετταίων, καὶ τῶν Φερεζαίων καὶ τῶν Εὐαίων, καὶ τῶν Ἰεβουσαίων, οἱ οὐκ εἰσὶν ἐξ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐξ αὐτῶν·
20 καὶ πάντας τοὺς ὑπολειφθέντας ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν, οὓς οὐκ ἠδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμὼν εἰς ἀφάνισμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.
21 Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐπικείμενοι οἱ ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν Σαλωμὼν, συνιστάντες τὸ πεντακόσιοι ἑπτακόσιοι ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ. Τότε ἀνέβη Φαραὼ θυγατὴρ Αἰγύπτου καὶ ἔλαβεν τὸν Δαυὶδ ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἀνέβη Σαλωμὼν τὸν Μαλὲ καὶ τὸν τεῖχος τῆς πόλεως αὐτοῦ.
22 καὶ τὸν Δαυὶδ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀπεκρύβη ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ. Τότε ἀνέβη Σαλωμὼν τὸν Γαζὲρ καὶ τὸν Βαιθωρὼν τὸν κατωτέρα.
23 καὶ τὸν Βαλὰθ καὶ τὸν Θοεμὼθ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ πόλεις τὰς πόλεις τῶν Σαλωμῶνος, καὶ τὰς πόλεις τῶν ἁρμάτων, καὶ πόλεις τῶν ἱππέων, καὶ πᾶν ὃ ἐπεθύμησεν Σαλωμὼν ἐν ἀγαπήσει οἰκοδομῆσαι ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ τῇ ἀρχῆς αὐτοῦ.
24 Πάντα τὸν λαὸν τὸν ὑπολειφθέντα ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῶν, οὓς οὐκ ἠδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς· καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς Σαλωμὼν εἰς φόρον δουλείας ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ οὐκ ἔδωκεν Σαλωμὼν εἰς ἀφάνισμα, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἄνδρες πολεμισταὶ, καὶ πολῖται αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ.
25 Οὗτοι οἱ ἄρχοντες οἱ ἐπικείμενοι οἱ ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν Σαλωμὼν, συνιστάντες τὸ πεντακόσιοι ἑπτακόσιοι ἐν τῷ λαῷ οἱ ποιοῦντες ἐν τῷ ἔργῳ. Καὶ ἀνεβίβαζεν Σαλωμὼν τρὶς καθ᾽ἕνα ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τῷ κυρίου, ὃ ἐποίησεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου. Καὶ ἐθυμίαζεν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου μετὰ τοῦ ἐκλιπεῖν τὸ ἱερόν.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

* ܕܝܠܗܘܢ ܘܐܚܙܘ ܠܗܘܢ ܘܦܠܚܘܢ ܠܗܘܢ׃ ܗܠܝܢ ܐܝܬܝ ܥܠ ܗܕܐ ܒܝܬܐ ܪܡܐ ܠܟܠ ܕܥܒܪ ܥܠ ܒܝܬ ܡܠܟܐ׃ ܘܐܡܪܘ ܡܛܠ ܕܫܒܩܘ ܠܡܪܝܗܘܢ ܕܐܝܬܝܘ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܐܚܙܘ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܘܣܓܕܘ ܠܗܘܢ ܘܦܠܚܘ ܠܗܘܢ׃ ܗܘ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܝܬܝ ܥܠ ܡܪܝ ܠܗܘܢ ܠܒܝܫܬܐ ܗܕܐ׃ ܘܗܘܐ ܡܢ ܣܦ ܥܣܪܝܢ ܫܢܐ ܕܒܢܐ ܫܠܡܘܢ ܠܒܝܬ ܡܪܝ ܘܠܒܝܬ ܡܠܟܐ׃ ܘܚܝܪܡ ܡܠܟܐ ܕܨܘܪ ܢܣܒ ܠܫܠܡܘܢ ܠܥܨܐ ܕܐܪܙܐ ܘܠܥܨܐ ܕܒܪܘܫܐ ܘܠܕܗܒ ܠܟܠ ܨܒܝܢ ܕܫܠܡܘܢ׃ ܗܘ ܡܠܟ ܚܝܪܡ ܠܫܠܡܘܢ ܥܣܪܝܢ ܡܕܝܢܬܐ ܒܐܪܥܐ ܕܓܠܝܠ׃ ܘܢܦܩ ܚܝܪܡ ܡܢ ܨܘܪ ܠܡܚܙܐ ܠܬܪܥ ܕܝܗܒ ܠܗ ܫܠܡܘܢ ܘܠܐ ܫܦܝܪ ܠܗ׃ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܗܢܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܐܚܝ ܘܩܪܐ ܠܗܘܢ ܐܪܥ ܟܒܘܠ׃ ܘܫܕܪ ܚܝܪܡ ܠܡܠܟܐ ܫܘܠܡ ܥܣܪ ܘܫܬ ܟܪ ܕܗܒ׃ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܕܢܨܒ ܫܠܡܘܢ ܠܡܒܢܝ ܒܝܬ ܡܪܝ ܘܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܠܡܠܐ ܘܠܫܘܪ ܕܝܪܘܫܠܡ ܘܠܡܓܕܘ ܘܠܓܙܪ׃ ܡܨܪܝܢ ܣܠܩ ܘܐܚܕ ܠܓܙܪ ܘܐܘܩܕ ܒܢܘܪ ܘܩܛܠ ܠܟܢܥܢܝܐ ܕܝܬܒ ܒܡܕܝܢܬܐ׃ ܘܝܗܒ ܠܗ ܠܒܪܬܗ ܠܢܫܐ ܕܫܠܡܘܢ׃ ܘܒܢܐ ܫܠܡܘܢ ܠܡܓܕܘ ܘܠܒܝܬ ܚܘܪܘܢ ܬܚܬܝܐ׃ ܘܠܒܥܠܬ ܘܠܬܕܡܘܪ ܒܡܕܒܪܐ׃ ܕܒܢܝ ܫܠܡܘܢ ܕܝ ܗܘ ܒܡܕܝܢܬܗ׃ ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܫܪܝ ܡܢ ܐܡܪܝܐ ܘܚܬܝܐ ܘܦܪܙܝܐ ܘܚܘܝܐ ܘܝܒܘܣܝܐ ܕܠܐ ܗܘ ܡܢ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ׃ ܒܢܝܗܘܢ ܕܫܪܝ ܒܐܪܥܐ ܕܠܐ ܝܟܠܘ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܡܫܚܬܗ ܘܠܡܦܪܨ ܠܗ ܫܠܡܘܢ ܥܒܕ ܠܡܣܬ ܥܡܐ ܗܢܐ׃ ܘܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܠܐ ܝܗܒ ܫܠܡܘܢ ܠܡܒܢ ܒܝܬ ܥܒܕ׃ ܗܢܘܢ ܓܒܪܐ ܕܩܪܒ ܠܡܠܟܐ ܫܠܡܘܢ ܚܡܫܝܢ ܘܚܡܫ ܡܐܬ ܕܪܕܝ ܒܥܡܐ׃ ܗܢܘܢ ܪܫܝ ܣܪܟܠܐ ܕܡܫܠܛܝܢ ܒܥܡܐ׃ ܘܗܢܘܢ ܪܫܝ ܣܪܟܠܐ ܕܡܫܠܛܝܢ ܒܥܡܐ׃

מלכים א : י

Versio VUL. LAT.

24 אַחַר בְּתַרְשִׁישׁ לָהָלֹךְ עִם־עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ בַּיָּם יַחַד חִירָם וַיָּבֹא תַרְשִׁישׁ אֳנִיּוֹת זָהָב וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקֹפִים וְתֻכִּיִּים׃
25 וַיַּגְדֵּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵעֹשֶׁר וְחָכְמָה׃
26 וְכָל־הָאָרֶץ בִּקְשׁוּ אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃
27 וְהֵבִיאוּ אִישׁ מִנְחָתוֹ כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת נְשֹׂא וָשֶׁר וָבָר׃
28 וּמִקְנֵה סוּסִים וּפְרִדִים הָיָה מוֹצָא שְׁלֹמֹה׃
29 וּרְכֶב מִצְרַיִם יַעֲלֶה וּמִקְוֶה לְמַלְכֵי הַחִתִּים וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יוֹצִיאוּ׃

Filia autem Pharaonis ascendit de civitate David in domum suam, quam ædificaverat ei Salomon: tunc ædificavit Mello. Offerebat quoque Salomon tribus vicibus per annos singulos holocausta, & pacificas victimas, super altare quod ædificaverat Domino, & adolebat thymiama coram Domino: perfectúmque est templum. Classem quoque fecit rex Salomon in Alionga-ber, quæ est juxta Ailath in littore Maris rubri, in terra Idumææ. Misíque Hiram in classe illa servos suos viros nauticos & gnaros maris, cum servíssent in Ophir, sumptum inde aurum quadringentorum viginti talentorum, detulerunt ad regem Salomonem.

CAP. X.

1 SEd & Regina Saba, audita fama Salomonis in nomine Domini, venit tentare eum in ænigmatibus. Et ingressa Jerusalem multo cum comitatu, & divitiis, camelis portantibus aromata, & aurum infinitum nimis, & gemmas pretiosas, venit ad regem Salomonem, & locuta est ei universa quæ habebat in corde suo.
2 Et docuit eam Salomon omnia verba quæ propósuerat: non fuit fermo, qui regem posset latére, & non respondere ei.
3 Videns autem regina Saba omnem sapientiam Salomonis, & domum quam ædificaverat, Et cibos mensæ ejus, & habitacula servorum, & ordines ministrantium, vestésque eorum, & pincernas, & holocausta quæ offerebat in domo Domini: non habebat ultra spiritum. Dixíque ad regem;
4 Verus est fermo, quem audivi in terra mea, Super sermonibus tuis, & sup sapientia tua:
5 & non credebam narrantibus mihi, donec ipsa veni, & vidi oculis meis, & probavi quòd ó media pars mihi nuntiata non fuerit: major est sapientia & opera tua, quàm rumor quem audivi.
6 Beati viri tui, & beati servi tui, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam.
7 Sit Dñs Deus tuus benedictus, cui complacuíst, & posuit te super thronum Israel, eò quòd dilexerit Dominus Israel in sempiternum, & constituit te regem, ut faceres judicium & justitiam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

24 Καὶ ναῦς Χιράμ ἐν ἐπιπόνῳ ὁ βασιλεὺς Σα-
λωμὼν ἐν Ἀσιὼν Γαβὲρ ἡ ἐστὶν ἐγγὺς τοῦ
Αἰλὰθ ἐπὶ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης τῆς Ἐρυθρᾶς
ἐν γῇ Ἐδώμ. Καὶ ἀπέστειλε Χιράμ ἐν τῇ
ναυσὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ἀνδρας ναυτικοὺς ἐπι-
στάτας μετὰ τῶν δούλων Σαλωμὼν
25 τοῦ ἐλθεῖν Σιδῶνα καὶ ἀνέβη Σολομὼν καὶ
ἔθυσεν ἐπὶ τὸν ἐν Ἰερουσαλὴμ Σιὼν ὁλοκαυτώματα
καὶ θυσίας εἰρηνικὰς τρὶς τὸ ἔτος ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον
ὃ ᾠκοδόμησεν τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐθυμίαζεν ἐνώπιον τοῦ
Κυρίου· καὶ ἐξέλιπεν ὁ οἶκος.
26 Καὶ ἔποιεν ναῦς τῷ βασιλεῖ Σαλωμὼν
ἐν Ἀσιὼν Γαβὲρ ἡ ἐστὶν ἐγγὺς τοῦ Αἰλὰθ ἐπὶ
τῇ γῇ Ἐδώμ. Μακεδόνας οἱ γνωστὰς Σω-
μαλεσσὶ οἱ σταθὲς Σω ὅτι οἱ ζ
ἐλεύθερε πάσας τὰς φρόνησίν Σου.
Τὴν
ποιῶ κύριε ὁ θεὸς Σου ἐνοικοῦντα ἐν
ὑψιστοῖς ἐν Σοὶ θρόνῳ Σα ἐπὶ θρόνου
Ἰσραὴλ, διὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον τὸν Ἰσ-
ραὴλ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ἔθετό σε
βασιλεῖα ἐπ' αὐτοῦ, εἰς τοῦτο κρίνειν (α) τὸν
κρίμα καὶ τὸν δικαιοσύνην καὶ τὸν κρίμα (β) ἐν δικαιοσύνῃ.
Καὶ ἔδωκε τῷ Σολομὼν ἑκατὸν ἑξήκοντα τα-
λάντα χρυσίου, καὶ ἀδίσματα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθους τιμίους σφόδρα· οὐκ ἐγένετο
ὅμοιον τῷ ἀδίσματι τῷ εἰδεῖν ἀνὴρ ἐν τῇ
γῇ Ἰσραὴλ.
Καὶ ἡ ναῦς Χιράμ ἡ ἀφοῦσα τὸ χρυσίον ἐκ Σωφὶρ ἔφερεν ἐκ Σωφὶρ ξύλα πολλὰ σφόδρα καὶ λίθους τιμίους.
Καὶ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς τὰ ξύλα τὰ (γ) ἀπὸ
τῶν ξύλων ἐξαίρετα τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ κιθάρας καὶ ψαλτήρια τοῖς ᾠδοῖς· οὐκ ἐγένετο ὅμοια τοῦ ἐλθεῖν ξύλα ἐξαίρετα ἐν τῇ γῇ Ἰουδαίᾳ.
Καὶ ὁ βασιλεὺς Σαλωμὼν ἔδωκεν τῇ βασιλίσσῃ Σαβὰ (δ) πᾶν ὅ,τι ἠθέλησεν καὶ ὃ ἐπῄτησεν πλὴν ὧν ἔδωκεν αὐτῇ κατὰ τὴν χεῖρα Σολομῶν· καὶ ἀπῆρεν καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν γῆν αὐτῆς αὐτὴ καὶ οἱ δοῦλοι αὐτῆς.

MS.A. (α) Δικαιοσύνῃ, καὶ κρίμα (β) ὡς ὁ ἀστὴρ (γ) ἀπὸ τῶν ξύλων (δ) ἐπορεύθη ἐν δόξῃ καὶ ἐπορεύθη ἐν δόξῃ καὶ ἐπορεύθη ἐν δόξῃ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Σαλωμὼν. (κ) ἐπὶ τὸν Σωφὶρ ξύλα (λ) ἀπὸ χιλιάδες τρεῖς (μ) ἀνὴρ ἐν κεδρὶν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἔμπορ. ἀφοῦσα ὁ ἀρὰ (ν) ἀνὴρ ἐν κεδρὶν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ ἔμπορ. (ξ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ο) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (π) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ρ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (σ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (τ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (υ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (φ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (χ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ψ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ω) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡι) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡια) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡιθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡκθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡλθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡμθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡν) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡνθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡξθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡο) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡογ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡοθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡπθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡργ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡρθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡση) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡσθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡτθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡυθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡφθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡχθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡψθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡω) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡωθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡι) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡια) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡιθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡκθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡλθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡμθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡν) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡνθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡξθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡο) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡογ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡοθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπγ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπδ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπε) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπϛ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπζ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπη) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡπθ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡρ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡρα) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐν (ϡϡρβ) ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ξύλα τὰ τῶν ἐ

מלכים א׳ י׳

aromata & ; auri talenta viginti & centum regi Dedit que
וַתִּתֶּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה וְעֶשְׂרִים׳ כִּכַּר זָהָב וּבְשָׂמִים
illud aromata venit nec ; gemitqua tantum & valde multa
הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה לֹא בָא כַּבֹּשֶׂם הַהוּא
Salomon regi Seba regina dedit quæ multitudine in allata
עוֹד לְרֹב מַה שֶׁנָּתְנָה מַלְכַּת שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׳
, Ophir ex aurum portabat quæ , Chiram navis etiam Et
וְגַם אֳנִי חִירָם אֲשֶׁר נָשְׂאוּ מִן־אוֹפִיר
tantum & valde multum
הֵבִיא מֵאֹפִיר עֲצֵי אַלְמֻגִּים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן
lignum ingens ex Ophir ex detulit
יְקָרָה׳ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאַלְמֻגִּים מְסִלּה
cantoribus nabla & citharas & regis domus & Domini domus
לְבֵית יְהוָה וְלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים
diem ad usque ex ligno nec ; ploragna ligna fit venit non
לֹא בָא כֵן עֵצִי אַלְמֻגִּים וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם
omnem Seba regina dedit Salomon rex Et hunc
הַזֶּה׳ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת שְׁבָא אֶת־כָּל־
manus fecit dum et dedit que præter petivit quam Salomon voluntatem
חֶפְצָהּ אֲשֶׁר שָׁאֲלָה מִלְּבַד אֲשֶׁר נָתַן לָהּ הַמֶּלֶךְ כִּיר
, ejus servi & ; Salomon regis ejus terram in abiit & & verit & ; Salomon regis
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַתֵּפֶן וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ הִיא וְעֲבָדֶיהָ׳
, ejus & Salomon ad verebat quod auri pondus erat Et
וְהִנֵּה מִשְׁקַל הַזָّהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלֹמֹה בְּשָׁנָה אַחַת
trium Præter , auri talentorum sex & sexaginta sexcentorum
שֵׁשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים כִּכָּר׳ וְזָהָב׳ לְבַד מֵאַנְשֵׁי
Arabiæ reges omnes & , aromatariorum negotiatorum & , mercatorum
הַחֹרֵים וּמִסְחַר הַרֹּכְלִים וְכָל־מַלְכֵי הָעֲרָב
scuta ducenta Salomon rex fecit Et , terræ duces &
וּפַחוֹת הָאָרֶץ׳ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנָּה
, puxum super scuta fecit autem sexcentos ; tracto auro
זָהָב שָׁטוּי שֵׁשׁ־מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנָּה
tres ; tracto auro clypeos trecentos Et unum
הָאֶחָת׳ וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת מָגִנִּים זָהָב שָׁטוּי שְׁלֹשֶׁת
ens dedit & ; unum pumpum clypeum super ascendebat fecit auri minas
מָנִים זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַמָّגֵן הָאֶחָד׳ וַיִּתְּנֵם
solium rex fecit Et , Lebanon silvæ domo rex
הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן׳ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא
gradus six , ivoris auro illud operuit & , grande ivoris
גָדוֹל שֵׁן גָּדוֹל וְצִפָּהוּ זָהָב טָהוֹר׳ שֵׁשׁ מַעֲלוֹת
hinc metus & ; gibbus gradus solium , tornatum ; cepit & , solio
לַכִּסֵּא וְרֹאשׁ עֵגֶל לַכִּסֵּא מֵאַחֲרָיו וִידֹת מִזֶּה
flumen , leones duo & ; sellionis locum ad inde &
וְזֶה אֶל־מְקוֹם הַשֶּׁבֶת׳ וּשְׁנֵי אֲרָיוֹת עֹמְדִים
ibi stantes leones duodecim Et , mensæ apud
אֵצֶל הַיָּדוֹת׳ וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיוֹת עֹמְדִים שָׁם
omnibus in fit fuit factum non ; inde & hinc gradus six super
עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא נַעֲשָׂה כֵּן לְכָל־
regnis
מַמְלְכוֹת׃

αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, ἐς ὃν ἐδύναντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐξεκαθαρίσαι αὐτὰς, καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ὁ Σολομὼν εἰς φόρον ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐς τὴν φυλὴν Ἰσραὴλ οὐ ἔδωκε Σολομὼν ἀφέλεσθαι, ἀλλὰ οἱ μὲν ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ τριστὰ αὐτῷ, καὶ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ἱππεῖς αὐτοῦ. Καὶ ἐφεστῶτες Σολομὼν ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν ἐπιτελούντων τὸν λαὸν, πεντακόσιοι καὶ ἑξακόσιοι ἄρχοντες τῶν ἐπιτελούντων τὸν λαὸν τὸν ἐν τῷ ἔργῳ. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀνέβη Φαραὼ θυγάτηρ τῶν Αἰγυπτίων ἐκ τῆς πόλεως Δαυὶδ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, ὃν ᾠκοδόμησεν αὐτῇ Σολομὼν, τότε ᾠκοδόμησεν τὴν Μαλλὼ καὶ τὴν τῶν τειχῶν Ἱερουσαλὴμ κύκλῳ. Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνεβίβασεν Σολομὼν τὴν θυσίαν τὴν ὁλοκαυτωμὰ καὶ τὴν εἰρηνικὴν ἐπὶ τὸν βωμὸν τὸν ὃν ᾠκοδόμησεν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν θυμιατὸν τὸν ὄντα ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐνώπιον κυρίου μετὰ τὸ τελεσθῆναι τὸν οἶκον. Καὶ ἀνέβη Σολομὼν εἰς Ἐσιωνγαβὲρ καὶ εἰς Αἰλὼθ ἐπὶ τὸν ὦμον τῆς θαλάσσης ἐν γῇ Ἐδώμ. καὶ ἀπέστειλεν αὐτῷ Χειρὰμ ἐν χειρὶ παίδων αὐτοῦ ναῦς καὶ ἀνθρώπους ἐπιστήμονας θαλάσσης, καὶ ἦλθον μετὰ τῶν παίδων Σολομὼν εἰς Ὀφεὶρ καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν χρυσὸν τετρακόσια καὶ πεντήκοντα τάλαντα καὶ ἤνεγκαν πρὸς Σολομῶν τὸν βασιλέα.

MS.A. (a) αὐτῆς, (b) ὃν ἐκβαλεῖν ἐξωικοδομήσαι (c) ἐμπόρων τῶν ἐμπόρων, (d) τὸν βασιλέα Σολομὼν χρυσὸν τετρακόσια, (e) ἀνέβη τὸν Ἑσιωνγαβὲρ καὶ τὸν Αἰλὼθ ἐπὶ τὸν ὦμον τῆς θαλάσσης, (f) λόγοις τῶν Σολομὼν χρυσὸν τετρακόσια καὶ πεντήκοντα χιλιάδας (g) καὶ εἰς

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

וְהַבְּרֹת לַמַّלְכָּא מְאָה וְעִשְׂרִין כִּכְּרִין דַּהֲבָא וּבוֹסְמָנִין סַגִּי לְחַדָּא וְאַבְנִין טָבִין׃ Et dedit regi centum & viginti talenta auri, & aromata multa valde, & lapides bonos, non venerant sicut aromata illa amplius
לָא אֲתָא כְּבוֹסְמָנֵיָא הָאִנּוּן עוֹד לְרִבְיָן דִּי יְהַבַת מַלְכַּת שְׁבָא לְמַלְכָּא שְׁלֹמֹה׃ וְאַף in multitudine, quæ dedit regina Seba regi Salomon. Et etiam ex
סְפִינָתָא דְחִירָם דִּי נְטָלוּ מִן אוֹפִיר אַיְתִיאַת מְאוֹפִיר אִילָנִין סַגִּי אַלְמוּגִין לְחַדָּא׃ vis Hiram quæ adferebat autem ex Ophir, advexit ex Ophir lignum coralionum multa valdè, & lapides bonos. Et fecit rex è lignis
וַאֲבָנִין טָבִן׃ וַעֲבַד מַלְכָּא יָת אִלְנֵיָא אִלֵּין לְמִעְבַּד לְבֵית מַקְדְּשָׁא דֵּי יְיָ וּלְבֵית coralionum appodiamen domui sanctuarii Domini, & domui regis ;
מַלְכָּא וְכִנָּרְיָא וּנְבָלֵיא לְבַנִּין לָא אֲתוֹ וְלָא אִתְחֲזִיאוּ עַד יוֹמָא & citharas, & nabla Levi : non venerunt taka ligna corlio-
הָדֵין׃ וּמַלְכָּא שְׁלֹמֹה יְהַב לְמַלְכַּת שְׁבָא יָת כָּל־דְּעִדְתָּהּ דִּשְׁבָא מִן כָּל־דְּעִדְתָּהּ דִּמְתַמְנֵיָא לָהּ׃ rum, nec visa funt ad diem hunc. Et rex Salomon dedit regiæ Se-
דְּעִדְתָּהּ דִּיהַב לָהּ מַלְכָּא שְׁלֹמֹה וְאַתְפְּנִיאַת וְאָזְלַת לְאַרְעָהּ הִיא וְעַבְדָּהָא׃ וְהַוָה׃ ba omne placitum ejus quod petivit, præter id quod numeravit ei
כְּתִיקֵי דַּהֲבָא דִּי הֲוָה אָתֵי לְשְׁלֹמֹה בְּשַׁתָּא חֲדָא שִׁתִּין וְשִׁית מְאָה שִׁתִּין כִּכְּרִי׃ fecundùm opulentiam manus regis Salomoh ; & vertit se, & ivit in
הַבָּא׃ בַּר מִגַּבְרֵי אוֹרְחָיָא וְסַחֲרוּתָא חֲדָתָא וְכָל־מַלְכֵי סוּרְיָא וְשַׁלְטוֹנֵי terram suam ipsa, & servi ejus. Et erat pondus auri, quod venit-
הָרָעָא׃ וַעֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מָאָתַן תְּרִסִין דַּהֲבָא טָבָא שִׁית מְאָה דַּהֲבָא׃ bat ipsi Salomoh singulis annis ; sexcentorum & sexaginta sex talen-
סְפִינָתָא דְתְרֵיהוֹן חֲדָא׃ וַעֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה מָאתַן תְּרִסִין דַּכְסַף טָבָא שִׁית מְאָה דַּכְסַף׃ torum auri. Præter mercedem artificum, & negotiationem fœtantes
מְסַף עַל־חֲדָא תְּרִיסָא חָדָא׃ וּתְלָת מְאָה מָגִנִּין דַּהֲבָא טָבָא שִׁית מְאָה דַּהֲבָא׃ cum, & omnium regum Zamdevatha & principum terræ. Et fecit
וְיַתִּין יָתְהוֹן בְּבֵית מַדְבְּרָא דִּי לְבָנוֹן׃ וַעֲבַד מַלְכָּא שְׁלֹמֹה כֻּרְסִי רַב שֵׁן וְחִפָּהּ יָתֵהּ בְּדַהֲבָא טָבָא׃ וְתַרְתֵּין אַרְיָוָתָא׳ קָיְמִין תַּמָּן עַל־שִׁתָּא דַּרְגִּין מִכָּאן וּמִכָּאן׃ rex Salomoh ducenta scuta auri boni, fexcentos aureos ascendere
פְּסִיעָתָא דְתַרְתֵּין מִרְיָתָא דַּהֲבָא טָבָא מְאוֹדִין אִיתַיְהוֹן מְאוֹרִין אַרְיָוָתָא׃ וְתַרְתֵּין אַרְיָוָתָא׳ קָיְמִין עִם תְּרֵין אַרְיָוָתָא׃ וְתַרְתֵּין אַרְיָוָתָא׳ קָיְמִין עַל־

מלכים א׳ יא

Versio VULG. LAT.

21 domus vasa omnia & aurea Salomonis regis *purissimi* vasa omnia Et
22 omnia vasa omnia & aurea Salomonis regis *purissimi* vasa omnia Et

מלכים א : יא

In tempore ejus uxores ejus Salomon fenestratis tempore in fuit Et
וַיְהִי לְעֵת זְקֻנַת שְׁלֹמֹה הִטּוּ אֶת־ 4
cum perfectum eius cor erat non & alienos deos post ejus cor
לִבּוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־
Salomon fuit Et dilapitis David cor fuit ejus Deo Domino
יְהוָה אֱלֹהָיו כְּלֵבַב דָּוִיד אָבִיו : וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה־
abominationem Milchom post & Sidonionum deum Hadtaroth post
אַחֲרֵי עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדֹנִים וְאַחֲרֵי מִלְכֹּם שִׁקֻּץ
non & Domini oculis in malum Salomon fecit Et Hammonitarum
עֵינֵי יְהוָה שָׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא
ædificavit Tunc ejus pater David fuit Dominum post adimpleitit
מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו : אָז יִבְנֶה־
fuit qui monte in Moab abominationi Chemos ipsi excelsum Salomon
שְׁלֹמֹה בָּמָה לִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב בְּהַר אֲשֶׁר עַל־
fecit Et & Hamnon filius abominationi Moloch & Jerusalem juxta
פְּנֵי יְרוּשָׁלִָם וּלְמֹלֶךְ שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן : וְכֵן עָשָׂה
Fide dilis omnibus & filiis suis alienigenis fuis uxoribus omnibus
לְכָל־נָשָׁיו הַנֵּכְרִיּוֹת מַקְטִירוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן :
cum & ejus cor dechinavit quia Salomon ut Dominus est iratus Et
וַיֵּאָנַף יְהוָה בִּשְׁלֹמֹה כִּי־נָטָה לְבָבוֹ מֵעִם
fuit & Israel Deo Domino
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם : וְצִוָּה
Israel Deo Domino ipsi ter apparuit & & super ejus cor ad
אֹדוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי לֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים
Dominus præcepit quod custodivit non & Dominum
וְלֹא שָׁמַר אֵת אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה : וַיֹּאמֶר יְהוָה
custodivit non & non hoc fuit quod præcepit Salomon ad
אֶל־שְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה־זֹּאת עִמָּךְ וְלֹא שָׁמַרְתָּ
Eundem filiis David fuit per quod non & & non & & non & &

Versio VULG. LAT.

19 Et invenit Adad gratiam coram
Pharaone valdè, in tantum ut
daret ei uxorem, sororem uxo-
ris suæ germanam Taphnes re-
ginæ. Genuitque ei soror
Taphnes Genubath filium, &
nutrivit eum Taphnes in do-
mo Pharaonis: erátque Ge-
nubath habitans apud Phara-
onem cum filiis ejus. Cúmq;
audisset Adad in Ægypto, dor-
mísse David cum patribus suis, &
mortuú esse Joab principé
militiæ, dixit Pharaoni, Dimit-
te me, ut vadá in terram meã.
22 Dixitque ei Pharao: Quã enim
re apud me indiges, ut queras
ire ad terram tuam? At ille re-
spondit, Nullã: fed obfecro te
ut dimittas me. Sufcitavit
quoque ei Deus adversarium
Razon filium Eliada, qui fuga-
rat Adarezer regé Soba domi-
num suum: Et congregavit
contra eum viros, & factus est
princeps latronum cùm inter-
ficeret eos David: abierúntq;
Damascum, & habitaverunt
ibi, & constituerunt eum regé
in Damasco. Erátque adver-
sarius Israeli cunctis diebus Sa-
lomonis: & hoc est malum A-
dad, & odiit contra Israel, re-
gnavitque in Syria. Jeroboa
quoque filius Nabath, Ephra-
thæus, de Sareda, servus Salo-
monis: cujus mater erat nomi-
ne Sarus, mulier vidua: leva-
vit manum contra regem. Et
hæc est causa rebellionis ad-
versus eum, quia Salomon ædi-
ficavit Mello, et coarquavit vo-
raginem civitatis David patris
sui. Erat autem Jeroboam vir
fortis & potens: videńsque
Salomon adolescentem bonæ
indolis & industrium, conflitu-
erat eum præfectũ super tri-
buta universæ domũs Joseph.
29 Factum est igitur in tempore
illo, ut Jeroboam egrederetur
de Jerusalem, & invenret eum
Ahias Silonites propheta in
via, opertus pallio novo: erant
autẽ duo tantùm in agro. Ap-
prehendénsque Ahias pallium
suum novum, quo coopertus
erat, fcidit in duodecim partes,
31 Et ait ad Jeroboam, Tolle tibi
decem fcissuras: hæc enim di-
cit Dominus Deus Israel, Ecce
ego fcindam regnum de manu
Salomonis, & dabo tibi decẽ
32 tribus. Porrò una tribus re-
manebit ei, propter servum
meum David, & Jerusalem ci-
vitatem, quam elegi ex omni-
bus tribubus Israel:

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

31 Καὶ εἶπεν πρὸς Ἱερο-
βοὰμ, ἐὰν σὺ λάβῃς σε-
αυτῷ δέκα σχίσματα· ὅτι
τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς
Ἰσραὴλ, ἰδοὺ ἐγὼ ἀφαιρῶ
τὴν βασιλείαν Σολομῶν
ἐκ χειρὸς σου, καὶ δώσω
σοι τὰς δέκα φυλάς· τὴν
δὲ μίαν φυλὴν ἀφαιρῶ
ἕνεκεν τοῦ δουλεύειν με
τῷ Δαυὶδ τῷ παιδί μου,
καὶ τῷ Ἰερουσαλὴμ τῇ πόλει
ἣν ἐξελεξάμην ἐξ πασῶν
φυλῶν Ἰσραὴλ·
32 ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με, καὶ ἐπορεύθη
ὀπίσω Ἀστορὼθ θεοῦ Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμὼς,
καὶ τῷ Μωὰβ, καὶ τῷ υἱῷ Αμμὼν, καὶ τῷ Ἰε-
φθὰ τῷ Γαλαάδ· καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ μου
ποιῶν τὸ εὐθὲς ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα
μου καὶ τὰς κρίσεις μου, ὡς ἐποίησεν Δαυὶδ ὁ πα-
τὴρ αὐτοῦ.
33 Καὶ νῦν λάβε σε αὐτῷ ἕνα φυλὴν, διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν
δοῦλόν μου, καὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ τὴν πόλιν, ἣν ἐξελεξάμην
ἐξ πασῶν φυλῶν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐγκατέλιπόν με, καὶ
ἐπορεύθη ὀπίσω Ἀστορὼθ θεοῦ Σιδωνίων, καὶ τῷ Χαμὼς
καὶ τῷ Μωὰβ, καὶ τῷ υἱῷ Αμμὼν, καὶ τῷ Ἰεφθὰ τῷ Γα-
λαάδ· καὶ οὐκ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ μου τοῦ ποιῆσαι τὸ
εὐθὲς ἐνώπιόν μου, καὶ τὰ δικαιώματα μου καὶ τὰς κρί-
σεις μου, ὡς ἐποίησεν Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.
34 Καὶ οὐ μὴ λάβω (1) ἡ βασιλεία ἐκ χειρὸς
αὐτοῦ, διὰ τὸν ἀστραπαῖον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξε-
λεξάμην αὐτὸν πάσας τὰς ἡμέρας τὰς ζῶσάς μου ἕνεκεν
Δαυὶδ, καὶ ἐκ χειρὸς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ δώσω (2) τὴν βασιλείαν
ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, διὰ τὸν Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου ὃν ἐξε-
λεξάμην αὐτὸν, ὃς ἐφύλαξεν τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώ-
ματα μου καὶ τὰς κρίσεις μου, καὶ τὰς ἐντολὰς μου, καὶ τὰς
κρίσεις μου καὶ τὰς ἐντολὰς μου, καὶ τὰς κρίσεις μου καὶ τὰς
ἐντολὰς μου, καὶ τὰς κρίσεις μου

מלכים א : יב

Versio VUL. LAT.

Eo quod dereliquerit me, & adoraverit Astarthen deam Sidoniorum, & Chamos deum Moab, & Moloch deum filiorum Ammon: & non ambulaverit in viis meis, ut faceret justitiã coram me, & præcepta mea, & judicia, sicut David pater ejus. Nec auferã omne regnum de manu ejus, sed dudum ponã eum cunctis diebus vitæ ejus, propter David servum meum, quem elegi, qui custodivit mandata mea & præcepta mea. Auferam autem regnũ de manu filii ejus, & dabo tibi decẽ tribus: Filio autem ejus dabo tribum unam, ut remaneat lucerna David servo meo cunctis diebus coram me in Jerusalem civitate, quam elegi ut esset nomen meum ibi. Te autem assumã, & regnabis super omnia quæ desiderat anima tua, erisque rex super Israel. Si igitur audieris omnia quæ præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, et feceris quod rectũ est coram me, custodiens mandata mea & præcepta mea, & fecit David servus meus sicut tecum, & ædificabo tibi domũ fidelem, quomodò ædificavi David domum, & tradam tibi Israel: Et affligam semẽ David super hoc, verumtamen non cunctis diebus. Voluit ergò Salomon interficere Jeroboam: qui surrexit, & aufugit in Ægyptum ad Sesac regẽ Ægypti, & fuit in Ægypto usque ad mortem Salomonis. Reliquum autem verborum Salomonis, & omnia quæ fecit, & sapientia ejus: ecce universa scripta sunt in libro Verborũ dierum Salomonis. Dies autẽ, quos regnavit Salomon in Jerusalem super omnem Israel, quadraginta anni sunt. Dormivitque Salomon cum patribus suis, & sepultus est in civitate David patris sui, regnavitque Roboam filius ejus pro eo.

CAP. XII.

Venit autem Roboam in Sichem: illic enim congregatus erat omnis Israel ad constituendum eum regem. At verò Jeroboam filius Nabat, cùm adhuc esset in Ægypto profugus à facie regis Salomonis, audità morte ejus, reversus est de Ægypto. Mittentque & vocaverunt eum: venit ergò Jeroboam, & omnis multitudo Israel, & locuti sunt ad Roboam, dicentes;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

33 Καὶ ἐπλανήσεν ὁ λαὸς ὀπίσω τῆς βασιλίσσης Σιδωνίων, καὶ Χαμὼς ἐπορεύθη τῷ Μωὰβ καὶ τῷ Μολὸχ τῷ βδελύγματι υἱῶν Αμμὼν, καὶ οὐ κατεύθυνεν ἐνώπιον μου τοῦ ποιῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς κρίσεις μου ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. 34 Καὶ οὐκ ἀφελῶ τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀρχὴν θήσομαι αὐτὸν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, ἕνεκεν Δαυὶδ τοῦ δούλου μου, οὗ ἐξελεξάμην αὐτὸν, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματα μου. 35 Καὶ λήμψομαι τὴν βασιλείαν ἐκ χειρὸς υἱοῦ αὐτοῦ καὶ δώσω σοι τὰς δεκὰ φυλὰς, 36 καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ δώσω φυλὴν μίαν, ὅπως ἂν γένηται λυχνία τῷ Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου πάντοτε ἐνώπιον μου ἐν τῇ Ιερουσαλὴμ τῇ πόλει ἣν ἐξελεξάμην τοῦ θεῖναι τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. 37 Καὶ σὲ λήμψομαι καὶ βασιλεύσεις ἐν πᾶσι οἷς ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου, καὶ ἔσῃ εἰς βασιλέα ἐπὶ Ισραήλ. 38 Καὶ ἐὰν ἀκούσῃς πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι καὶ πορευθῇς ἐν τοῖς ὁδοῖς μου καὶ ποιήσῃς τὸ εὐθὲς ἐνώπιον μου τοῦ φυλάσσειν τὰ δικαιώματα μου καὶ τὰς ἐντολάς μου ὡς ἐποίησεν Δαυὶδ ὁ δοῦλός μου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ οἰκοδομήσω σοι οἶκον πιστὸν καθὼς ὠκοδόμησα τῷ Δαυὶδ καὶ δώσω σοι τὸν Ισραήλ. 39 Καὶ ἐκκακιῶ τὸν σπέρμα Δαυὶδ ἐπὶ τούτῳ πλὴν οὐχὶ πάσας τὰς ἡμέρας. 40 Καὶ ἐζήτησεν Σολομὼν θανατῶσαι τὸν Ιεροβοὰμ καὶ ἀνέστη Ιεροβοὰμ καὶ ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς Σουσὰκ βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως τοῦ θανάτου Σολομῶντος. 41 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν λόγων Σολομὼν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίου λόγων Σολομῶν; 42 καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν Σολομὼν ἐν Ιερουσαλὴμ ἐπὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ τεσσαράκοντα ἔτη. 43 Καὶ ἐκοιμήθη Σολομὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν Ροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

CAP. XII.

1 Καὶ ἦλθεν Ροβοὰμ εἰς Συχὲμ ὅτι ἐκεῖ συνήχθη πᾶς Ισραὴλ βασιλεῦσαι αὐτόν. 2 καὶ Ιεροβοὰμ υἱὸς Ναβὰτ ἔτι ἐν Αἰγύπτῳ ἦν καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου Σουσὰκ βασιλέως Αἰγύπτου καὶ κατῴκει ἐν Αἰγύπτῳ. 3 καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν καὶ ἦλθεν Ιεροβοὰμ καὶ πᾶς ὁ λαὸς Ισραὴλ καὶ ἐλάλησαν πρὸς τὸν Ροβοὰμ λέγοντες

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

33 Eò quòd me derelicto adoraverit Esteroth deam Sidoniorum, & Chamos deum Moabitarum, & Malchom deum Ammonitarũ; non ambulaverit in viis meis, nec fecerit quod erat coram me, nec servaverit statuta & judicia mea ut David pater ejus. Non tamen auferã totum regnũ de manibus ejus, sed principem constituam eum cunctis diebus vitæ ejus, propter Davidem servum meum quem elegi, qui custodivit præcepta & statuta mea. 34 Sed auferam regnũ de manibus filii ejus, tradãque tibi decem tribus: Ejus autem filio tradam tribum unam, ut maneat lucerna David servo meo cunctis diebus coram me in Jerusalem civitate quam elegi mihi ut ibi collocarem nomen meum. Tibi itaque concedam 37 ut regnes pro animi tui voto, ẽsque rex super Israelem. Quòd si audieris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, fecerisque quod rectũ est coram me, & servaveris præcepta mea & statuta sic præcepta mea servaveris, quemadmodũ fecit David servus meus, ero tecum, & ædificabo tibi domum firmam prout ædificavi David servo meo, tradãque tibi Israelem. Et deprimã 39 semen Davidis hac de causa, non tamen cunctis diebus. Quamobrẽ Salomon Jeroboam occidere volente, fugit Jeroboam, fugitque in Ægyptum ad Sisac regẽ Ægypti, & mansit in Ægypto donec mortuus esset Salomon. Reliqua autẽ gesta Salomonis, quicquid 41 fecit, ac sapientia ejus, ecce scripta sunt in libro rerum gestarum Salomonis. Porrò dies 42 quibus regnavit Salomon in Jerusalẽ super universũ Israelẽ, fuerunt quadraginta annorũ. Deinde occubuit Salomon cum patribũ suis, 43 & sepultus est in civitate David patris sui: regnavitque Rehabaam filius ejus post eum.

CAP. XII.

1 Tum profectus est Rehabaam in Sechim, 2 quoniam ad Sechim confluxerat universus Israel ad creandum eum regem. Quod cùm audisset Jeroboam Nabati filius dum adhuc esset in Ægypto, (fugiens enim à conspectu regis Salomonis habitaverat Jeroboam in Ægypto) Mittentes accerciverunt eum. 3 Cumque venisset Jeroboam & universus Israel, dixerunt ad Rehabaam;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

33 لأن سليمان سجد لعشتروث إلهة الصيدانيين، وكموش إله الموآبيين، ومَلكوم إله بني عمون. ولم يسلك في طريقي، ولم يعمل الحسنات أمامي، ولم يحفظ عهودي وأحكامي مثل أبيه كل أيام حياته. 34 ومن أجل داود عبدي الذي اختاره وحفظ وصاياي وعهودي. 35 فإني لا أخرج الملك من يد ابنه، بل أصيره سيداً كل عشر أسباط. 36 وأصير إلى ابنه سبطاً واحداً، ليكون سراجاً لداود عبدي أمامي كل الأيام، في أورشليم القرية التي اخترت لأضع فيها اسمي. 37 فأما أنت، فأوقع الملك ما وعدتك به، وتملك كما يحب نفسك، وتصير ملكاً على بني إسرائيل. 38 وإن أنت سمعت كل ما أمرتك به، وسلكت في طريقي، وعملت الحسنات أمامي، وحفظت عهودي ووصاياي مثل داود عبدي، فكون معك وأبني لك بيتاً أميناً كما بنيت لداود، وأسلّط عليك بني إسرائيل. 39 وأحط ذرية داود من أجل هذا، ولكن ليس الأيام كلها. 40 وأراد سليمان قتل يوربعام، فهرب يوربعام إلى أرض مصر إلى سيسق ملك مصر، ومكث بمصر إلى وفاة سليمان. 41 وأما بقية أخبار سليمان، وجميع ما عمل، ووصف حكمته، مكتوب في سفر أقوال سليمان. 42 وكان عدد السنين التي ملك سليمان على بني إسرائيل، أربعون سنة. 43 وتوفي سليمان، وصار إلى آبائه، ودفن في مدينة داود أبيه. وملك رحبعام ابنه من بعده.

CAP. XII.

1 كمل السفر الثالث من أسفار الملوك. وهو مملكة سليمان بن داود. وسلام من الرب آمين. 2 سفر رحبعام بن سليمان.

1 وأما ملك رحبعام بن سليمان، مضى إلى شكيم. 2 لأن اجتمع بنو إسرائيل ليملكوه. وأما سمع يوربعام بن ناباط بمصر، وهو يومئذ بها، مذ هرب من قدام سليمان، فأقام بمصر. 3 وبعثوا إليه ودعوه. فلما جاء هو، مضى هو والجماعة من آل إسرائيل، وخاطبوا رحبعام قائلين.

Targum JONATHAN. תרגום יונתן

33 חלף דשבקני פולחנא דעשתרת עמרת וארגיז קדמי לאזלא בארחתי לעבד דכשר קדמי ולמעבד קיסי וסדריי כדוד אבוהי: 34 ולא אעדי מלכותא מן ידיה ארום מרי מלכותא אתן לה כל יומי חייה בגין דוד עבדי דאתרעיתי ביה דנטר פקודי וגזרתי: 35 ואסבר מלכותא מן ידיה ואתן לך ית שבטא תרי: 36 ולבריה אתן שבטא חד דיליקום מלכו לדוד עבדי קדם יי כל יומין בירושלם קרתא דאתרעיתי מן כל שבטיא דישראל למשרי תמן שמי: 37 ולך אסבר ית מלכותא ותמליך בכל דתרעי נפשך ותהי מלך על ישראל: 38 ויהי אם תקבל כל מה דאפקד יתך ותהך בארחתי ותעבד כשר קדמי לאנטרא קיסי וסדריי כמא דעבד דוד עבדי ויהי מימרי בסעדך ואבנה לך בית מלכו קיים כמא דבניית לדוד ואתן לך ית ישראל: 39 ואעני ית זרעא דדוד בדיל דא ברם לא לכל יומיא: 40 ובעא שלמה למקטל ית ירבעם ואתרעי ירבעם ואזל לארעא דמצרים לות שישק מלכא דמצרים והוה במצרים עד דמית: 41 ושאר פתגמי שלמה וכל דעבד וחכמתיה הלא אנון כתיבין על ספרא פתגמי שלמה: 42 ויומיא דמלך שלמה בירושלם על כל ישראל תרין שנין: 43 ושכיב שלמה עם אבהתוהי ואתקבר בקברתא דדוד אבוהי וקדם רחבעם בריה תחותוהי:

CAP. XII.

1 ואזל רחבעם לשכם ארי לשכם אתו כל ישראל למלכותא יתיה: 2 והוה כד שמע ירבעם בר נבט והוא עד כדון במצרים דערק מן קדם שלמה ואתיב ירבעם בארעא דמצרים: 3 ושלחו וקרו ליה ואתא ירבעם וכל קהל ישראל וחלבו עם רחבעם למימר:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Eò quòd reliquerunt cultum meum & adoraverunt Ghalloreth errorem Saidonorum, & Chamos errorem Moabarorum, & Malchom errorem filiorum Ghamon, non ambulaverunt in viis quæ rectæ sunt ante me, faciendo quod rectum est ante me, & decreta mea, & judicia mea, sicut David pater ejus. At non accipiam omne regnum ab eo; quia regnum 34 eum omnibus diebus vitæ suæ propter David servum meum in quo mihi complacui, qui servavit præcepta mea, & legem meam, & decreta mea. Sed accipiam regnum de manu filii ejus, & dabo illud tibi, decem 35 [scilicet] tribus. Et filio ejus dabo tribum unam, ut firmetur regnum Da- 36 vid servo meo omnibus diebus ante me in Jerusalem urbe, in qua mihi complacui, ut ponerem majestatem meam ibi. Et te applicabo, & regna- 37 bis in omni quod voluerit anima tua, & eris rex super Israel. Et si eris 38 susceperitis omnia quæ jussero tibi, & ambularveris in omnibus viis quæ recte sunt ante me, & feceris quod est rectum ante me, & decreta mea, & præcepta mea, sicut fecit David servus meus; erit verbum meum in auxilio tuo, & firmabo tibi regnum firmum sicut firmavi David, & dabo tibi Israel. Et humiliavitque semen David propter hoc, verùm non 39 omnibus diebus. Et quæsivit Salomon occidere Jerobgham, & surrexit Jerobgham, & fugit in Mizraim ad Sisak regem Mizraim, & fuit in Mizraim usq; quò mortuus est Salomon. Et reliquum verborum Salomon, & 41 omnia quæ fecit, & sapientia ejus, nònne illa scripta sunt in libro verborũ Salomon? Et dies quibus regnavit Salomon in Jerusalem sup omnem Israel 42 fuerunt quadraginta anni. Et dormivit Salomon cum patribus suis, & se- 43 pultus est in urbe David patris sui, & regnavit Rehabgham filius ejus pro eo.

CAP. XII.

1 Et fuit Rehhabgham in Sechem, quia in Sechem venerant omnis Israel ut regẽ constituerent illum. Et fuit cùm audisset Jerobgham filiũ Nebat, & 2 ipse hucusq; erat in Mizraim, quò fugerat ab ante regẽ Salomoth, & fede- 3 rat Jerobgham in Mizraim. Et misernnt & vocaverunt illum: & venit Jerobgham & omnis ecclesia Israel, & locuti sunt cum Rehhabgham, dicendo.

Eò quòd dereliquerit me, & adoraverit Astarothen deam Sidoniorum, & Chamos deum Moabitarum, & Malchom deũ Ammonitarum; non ambulaverit in viis meis, nec fecerit quod rectũ est coram me, neque custodierit statuta & judicia mea, quemadmodũ pater ejus egit. Eò 34 diebus vitæ suæ. Ab propter David servum meũ quem elegi, quique præcepta & statuta mea servavit; Non abstrahãm 35 regnũ de manibus filii ejus: sed illi tradãm decem tribus: Ejus autem filio tra- 36 dam tribũ unã, ut sit lucerna David servo meo coram me cunctis diebus in Jerusalem civitate quam elegi mihi ut ibi collocarem nomen meũ. Tibi verò concedam 37 quod promisi tibi, & regnabis pro animi tui voto, eriq; rex super Israelem. Quod si 38 ita ẽs audiveris quicquid præcepero tibi, & ambulaveris in viis meis, bonq; feceris coram me, & fueris atque mandata mea & statuta sic ut David servus meus: adero tibi, & ædificabo tibi domũ fidẽ- lem, quemadmodũ ædifi. avi David, pro- ficiamque te Israelita: Profapiam vero 39 Davidis deprimã hac de causa, non tamen cunctis diebus. Quare Salomon necem 40 Jerobomiquæsiuit, fugit Jeroboam in Ægyptum, & quicquid fecit, & narratio de sapien- tia ipsius, ecripta sunt in libro res ut ea Salomonis. Ecce autem summa annorũ 41 quibus regnavit Salomon super Israelis- tas, anni quadraginta. Mortuo Salomone 43 & ad patres suos recepto, & in civitate Davidis patris sui sepulto, regnavit Re- habaam filius ejus post ipsum.

Absolutũ est tertiũ volumẽ librorũ Regũ, videlicet regnũ Salomonis filii Davidis: cui incolumitatẽ à Domino concessa. Amen.

Liber Rahabaami filii Salomonis.

CAP. XII.

1 Regnũ susceptũ Rehabaam Salomonis filius abiit in Sechem ubi conveniunt Israelitæ ad creandum eum regem. Cùm- que id audisset Jerobeam Nabati filius in Ægypto ubi tunc erat (cum ex ipso fugit à conspectu Salomonis, manifestat in Ægypto) Et misissent ad eum, & adve- 3 cassent illum, ipsique venissent, abiit cum eis Israelitarum, & adhucusq; fuerat Re- habaamum, dicentes,

Versio VULG. LAT.

4 Pater tuus durissimè jugũ impposuit nobis : tu itaq; nunc imminue paululùm de imperio patris tui duriſſimo, & de jugo grauiſſimo quod impoſuit nobis, & ſerviem* tibi. Qui ait eis, Ite uſq; ad tertium diem, & revertimini ad me. Cùmq; abiiſſet populus, Init conſilium Rex Roboam cum ſenioribus, qui aſſiſtebant coram Salomone patre ejus cùm adhuc viveret, & ait; Quod datis mihi conſilium, ut reſpondeam populo huic? Qui dixerunt ei; Si hodiè obedieris populo huic, & ſervieris, & petiti oni corum ceſſeris, locutúſq; fueris ad eos verba lenia, erunt tibi ſervi cunctis diebus. Qui derelinqui conſilia ſenũ, quod dederant ei, & adhibuit ado-lſcentes, qui nutriti fuerant cum eo, & aſſiſtebant illi. Dixitq; ad eos ; Quod mihi datis conſilium, ut reſpondeam populo huic, qui dixerunt mihi, Levius fac jugum quod impoſuit pater tuus ſuper nos? Et dixerunt ei juvenes qui nùtriti fuerant cum eo ; Sic loquéris populo huic, qui locuti ſunt ad te ; dicentes ; Pa ter tuus aggravavit jugũ noſtrũ, tu leleva nos. Sic loquéris ad eos ; Minimus digitus meus groſſior eſt dorſo patris mei. 11 Et nunc pater meus poſuit ſuper vos jugum grave, ego autem addam ſuper jugum veſtrum : pater meus cecidit vos flagellis, ego autem cædam vos ſcorpionibus. Venit ergò Jeroboam, & omnis populus ad Roboam die tertiã, ſicut locutus fuerat rex, dicens ; Revertimini ad me die tertiã. Reſponditq; rex populo dura, derelicto conſilio ſeniorum, quod ei dederant, Et locutus eſt eis ſecundùm conſilium juvenum, dicens ; Pater meus aggravavit jugum veſtrum, ego autem addam jugo veſtro : pater meus cecidit vos flagellis, ego autem cædam vos ſcorpionibus. Et non acquievit rex populo : quoniam averſatus fuerat eum Dominus, ut ſufficaret verbum ſuum, quod locutus fuerat in manu Ahiæ Siloniteæ, ad Jeroboam filium Nabat. Videns itaque populus quòd noluiſſet eos audire rex, reſpondit ei, dicens: Quæ nobis pars in David ? vel quæ hæreditas in filio Iſai ? Vade in tabernacula tua Iſrael, nunc vide domum tuam David. Et abiit Iſrael in tabernacula ſua.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Transl. LAT.

4 Ὁ πατήρ σου ἐβάρυνεν τὸν ζυγὸν ἡμῶν ἐπί σε· καὶ νῦν ἐλάσσωσον ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ πατρός σου τῆς σκληρᾶς καὶ τοῦ ζυγοῦ τοῦ βαρέος οὗ ἐπέθηκεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ δουλεύσομέν σοι. 5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πορεύεσθε ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς με· καὶ ἐπορεύθη ὁ λαὸς τοῦ ἀπελθεῖν. 6 Καὶ ἐβουλεύσατο Ῥοβοὰμ τὸν βασιλεὺς τὸν Σολομῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἔτι ζῶντος λέγων, Πῶς ὑμεῖς συμβουλεύετε καὶ ἀποκριθῶμεν τῷ λαῷ τούτῳ λόγον; 7 Καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτὸν λέγοντες, Λαλήσεις πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ἐὰν γένῃ αὐτοῖς εἰς δουλεύοντας καὶ ἐὰν ἀποκριθῇς αὐτοῖς λόγον καὶ λαλήσῃς πρὸς αὐτοὺς ῥήματα καλὰ, καὶ ἔσονταί σοι δοῦλοι πάσας τὰς ἡμέρας. 8 Καὶ ἐγκατέλιπεν ὃν ἐβουλεύσατο ὁ πρεσβύτερος παρὰ τῶν νεανιῶν τῶν τῶν τ

מלכים א׳ יב

Versio VULGATA LATA.

17 Super filios autem Israel, quicunque habitabant in civitatibus Juda, regnavit Roboam. Misit ergo rex Roboam Adoram, qui erat super tributa: & lapidavit eum omnis Israel, & mortuus est. Porrò rex Roboam festinus ascendit currum, & fugit in Jerusalem: 18 Recesseruntque Israel à domo David, usque in præsentem diem. Factum est autem cùm audisset omnis Israel, quòd reversus esset Jeroboam, miserunt, & vocaverunt eum congregatione, & constituerunt eum regem super omnem Israel, nec fecutus est quisquam domum David præter tribum Juda solam. Venit autem Roboam Jerusalem, & congregavit universam domum Juda, & tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Israel, & reducerent regnum Roboam filio Salomonis. Factus est autem sermo Domini ad Semeiam virum Dei, dicens: 23 Loquere ad Roboam filium Salomonis regem Juda, & ad omnem domum Juda, & Benjamin, & reliquos de populo, dicens; Hæc dicit Dominus; Non ascendetis, neque bellabitis contra fratres vestros filios Israel: revertatur vir in domum suam, à me enim factum est verbum hoc. Audierunt sermonem Dñi & reversi sunt de itinere, sicut ex præcepto Dñi. Ædificavit autem Jeroboam Sichem in monte Ephraim, & habitavit ibi: & egressus inde ædificavit Phanuel. Dixitque Jeroboam in corde suo, Nunc revertetur regnum ad domum David, Si ascenderit populus iste ut faciat sacrificia in domo Domini in Jerusalem & convertetur cor populi hujus ad Dominum suum Roboam regem Juda, interficiéntque me, & reverentur ad eum. Et excogitato consilio fecit duos vitulos aureos, & dixit eis: Nolite ultrà ascendere in Jerusalem: Ecce dii tui Israel, qui te eduxerunt de terra Ægypti. Posuitque unum in Bethel, & alterum in Dan.

Cap. XII.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἐβασίλευσε Ἰσραὴλ ἐπὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, οἱ ἦσαν ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἐβασίλευσε Ροβοὰμ υἱὸς Σολομῶντος. Καὶ ἀπέστειλεν Ροβοὰμ τὸν Ἀδωνιὰμ τὸν ἐπὶ τῶν φόρων, καὶ ἐλιθοβόλησεν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ ἀπέθανε. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ροβοὰμ ἔφυγε τοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ ἅρμα αὐτοῦ τοῦ φυγεῖν εἰς Ἰερουσαλήμ. καὶ ἀπεστάσθη Ἰσραὴλ ἀπὸ οἴκου Δαυὶδ ἕως τῆς σήμερον. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε πᾶς Ἰσραὴλ ὅτι ἐπέστρεψε Ἱεροβοὰμ, καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἐκάλεσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐβασίλευσαν αὐτὸν ἐπὶ πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ. οὐκ ἐκολλήθη ὀπίσω οἴκου Δαυὶδ εἰ μὴ φυλὴ Ἰουδὰ μόνη. καὶ ἦλθε Ροβοὰμ εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ συνήγαγε πᾶν τὸν οἶκον Ἰουδὰ καὶ φυλὴν Βενιαμὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατῶν πολεμιστῶν, τοῦ πολεμῆσαι πρὸς οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἀποστρέψαι τὴν βασιλείαν πρὸς Ροβοὰμ υἱὸν Σολομῶντος. καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Σαμαΐαν τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, λέγων· εἰπὸν πρὸς Ροβοὰμ υἱὸν Σολομῶντος βασιλέα Ἰουδὰ καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τοὺς ἐν Ἰουδὰ καὶ Βενιαμὶν, λέγων· τάδε λέγει κύριος· οὐκ ἀναβήσεσθε καὶ οὐ μὴ πολεμήσετε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν υἱοὺς Ἰσραὴλ, ἀποστράφητε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ· ὅτι παρὰ ἐμοὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο. καὶ ἐπακούσαντες τὸν λόγον κυρίου καὶ ἐπιστρέψαντες τοῦ πορευθῆναι κατὰ τὸν λόγον κυρίου. καὶ ὠκοδόμησε Ἱεροβοὰμ τὴν Συχὲμ ἐν τῷ ὄρει Ἐφραὶμ καὶ ἐκάθισεν ἐν αὐτῇ· καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὠκοδόμησε τὴν Φανουήλ. καὶ εἶπεν Ἱεροβοὰμ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· νῦν ἐπιστρέψει τὴν βασιλείαν πρὸς οἶκον Δαυίδ. ἐὰν πορευθῇ ὁ λαὸς οὗτος τοῦ ποιῆσαι θυσίας ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπιστρέψει καρδία τοῦ λαοῦ τούτου πρὸς κύριον αὐτοῦ Ροβοὰμ βασιλέα Ἰουδὰ καὶ ἀποκτενοῦσί με καὶ ἀποστρέψουσι πρὸς Ροβοὰμ βασιλέα Ἰουδά. καὶ βουλευσάμενος ἐποίησε δύο μόσχους χρυσοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς· ἱκανὸν ὑμῖν τοῦ μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἰερουσαλὴμ· ἰδοὺ οἱ θεοί σου Ἰσραὴλ οἱ ἐξαγαγόντες σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου. καὶ ἔθετο τὸν μόσχον τὸν ἕνα ἐν Βαιθὴλ καὶ τὸν ἕνα ἔθετο ἐν Δὰν. καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆμα τοῦτο εἰς ἁμαρτίαν, καὶ ἐπορεύθη ὁ λαὸς ἕως προσώπου τοῦ μόσχου τοῦ μὲν ἑνὸς τοῦ κατοικεῖν ἐν Βαιθὴλ καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ πορευθῆναι ἕως Δὰν. καὶ ἐποίησε οἶκον ὑψηλῶν καὶ ἐποίησε ἱερεῖς ἀπὸ τῶν ἐσχάτων τοῦ λαοῦ, οἳ οὐκ ἦσαν ἐκ τῶν υἱῶν Λευί. καὶ ἐποίησε Ἱεροβοὰμ ἑορτὴν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ὡς τὴν ἑορτὴν τὴν ἐν Ἰουδὰ καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· οὕτως ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἐν Βαιθὴλ θύειν τοῖς μόσχοις οἷς ἐποίησε· καὶ ἔστησε τὸν οἶκον τῶν ὑψηλῶν τῶν ἃ ἐποίησε ἐν Βαιθὴλ τοῦ θυσιάζειν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ὀγδόῳ ἃ ἐπενόησε καρδίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐποίησε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐθυσίασε ἐπὶ τὸν οἶκον τῶν ὑψηλῶν καὶ ἀνέβη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιᾶσαι.

Et exiit Hierobeam de Sagyra, & venit in terram Syria, quæ in monte Ephraim. Et congregavit omnes filios Israel, Et ædificavit ibi Hierobeam vallum. (7) Et egressus puer ejus ædificationem validè valdè. Et fecit Hierobeam inter vepres de parte: & dixit ad Ano uxorem suam; Surge, vade, interroga Deum de patre, si stirpe de infirmitate hac. Et hæc erat in Silem: & nomen ei Achia: & hic erat filius Ahæ qui locutus est ad me de Domino Dominé eum ex Ei dixit Hierobeam ad uxorem suam; Surge, & fume in mensam tuam homini Dei panes, & collyridas filiæ ejus, & vas fuscum mellis. Et surrexit mulier, & sumpsit in mensam suam panes, & duas collyridas, & vas fuscum mellis ipsi Achia. Et hæc fuerat & oculi ejus obtusi erant ad videndum. Et surrexit de Syria, & venit in civitatem ad Achia Silemitem, & dixit Achia ad puerum suum; Ecce nunc in occursum Ano uxori Hierobeam, & dices ei; Intra, & nili Intra: quoniam hæc dixit Dominus, Puta ego ad mittens super te. Et intravit Ano ad hominem Dei. Et dixit ei Achia; Ut quid attulisti mihi panes, & vasum, & collyridas, & vas fuscum mellis? Hæc dixit Dominus; Ecce tu abiisti à me: & ecce, ingrediente te (8) Jeroboam, in Syria, & puella tua egredientur tibi in occursum, & dicunt tibi; Parvulus est mortuus. Quoniam hæc dixit Dominus, Ecce ego exterminabo de Hierobeam mingentem ad parietem: (9) Ecce enim mortui Hierobeam in civitate, comedent canes: & mortuum in agro comedent volatilia cœli: & parvulus (10) plangetur. Vide Domini, quia iratus est in eo Jeroboam in domum de Domino, Et abiit mulier, postquam audivit. Et factum est, ut intraret in Sagyra, & parvulus mortuus est. Et exiit vociferatio in occursum, Et ivit Hierobeam in Sicima, quæ in monte Ephraim, & congregavit illos filios Israel. Et ædificavit illac Roboam filius Salomon. Et (2) vidit Dominus Factum est ad Semeam Eulem, dicens; Simeæ filii vestrum non ascendetis, quod non intrarint in aquam; & fecit de illud duodecim fossuras: & dabit Hierobeam, & dixit ei; Ecce dicit Dominus; Sum ciò decè fossuras ad indutemum te. Et sumpsit Hierobeam. Et dixit Samea; Hæc dicit Dominus (3) super decè fossuras Israel. Et dixit populus ad Roboam filium Salomon; Pater tu aggravavit jugum tuum super nos; & aggravabit nos tu, & fortitudinem tibi. Et dixit Rehob ad populi; Adhuc tribus diè, & responsabo verba verbum. Et dixit Robob, Introducite mihi senioes, et consultabo ea, quo responsabo populo verbi in die tertia. Et locutus est Rehob in ætro senibi, qui stabant ipsi in facie Salomon, dum adhuc vivebat, dicens; Quomodo vos consulitis, ut responsabo populo hoc? Et dixerunt; Si fueris populi, Sic loquetur ad te populi.

17 et filios Israel habitantes in civitatibus Juda, regnavit Roboam. Misit autem rex Roboam Adoram, qui erat super tributum, & lapidavit eum omnis Israel, & mortuus est. Porrò rex Roboam festinavit ascendere currum suum, & fugit in Jerusalem. 18 Et recesserunt filii Israel à domo David usque in hodiernum diem. Factum autem est, ut audierit omnis Israel, quòd reversus sit Jeroboam, & mittentes vocaverunt eum in congregationem suam, & constituerunt eum regem super omnem Israel. Non secutus est quisquam domum David, nisi tantùm tribus Juda. Ingressus autem Roboam Jerusalem congregavit universam domum Juda, & tribum Benjamin, centum octoginta millia electorum virorum bellatorum, ut pugnarent contra domum Israel, & reducerent regnum ad Roboam filium Salomonis. 22 Factum autem est verbum Domini ad Semeiam virum Dei, dicens: 23 Dic Roboam filio Salomonis regi Juda, & universæ familiæ Juda & Benjamin, & reliquo populo, hæc verba; Sic dicit Dominus, Non ascendetis, nec pugnaveritis adversùs fratres vestros Israelitas, revertimini quisque domum suam, quoniam à me fuit sermo iste. Et audierunt sermonem Domini, reversique sunt ut abirent juxta sermonem Domini. 25 Deinde ædificavit Jeroboam Sechim quæ est in monte Aphrem, & habitavit in eâ, Inde egressus ædificavit Phanuelem. 26 Dixitque Jeroboam apud cor suum; Mox reversurum est regnum ad domum David, 27 Si populus hic ascenderit ad immolandum sacrificium in domo Domini in Jerusalem, reverterur animus populi hujus ad Rehabiam regem Judæ, occident me, & reverterunt ad Rehabiam dominum suum regem Judæ. 28 Quamobrem inito rex consilio, fecit duos vitulos aureos, dixitque universo Israeli, Supervacaneum est vobis ascendere in Jerusalem: tum dixit; Ecce deos tuos Israel, qui te extraxerunt è terra Ægypti. Et 29 posuit unum in Beth-el, alterum verò posuit in Dan.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 ובני ישראל דיתבין בקרוויא דיהודה המלך עליהון רחבעם: ושלח מלכא רחבעם
18 את ארדום דמנהא על מסקי מסין וירגמו כל ישראל יתיה באבניא וימות מלכא רחבעם
19 דאקדם למסק לרתיכא למפרח לירושלם: ומרדו בית ישראל בבית דויד עד יומא הדין:
20 והוה כד שמעו כל ישראל אדי אתיב ירבעם ושלחו וקרו יתיה לות כנשתא ואמליכו יתיה
21 על כל ישראל לא הוה אתר בית דויד אלהין שבטא דיהודה בלחודוהי: ואתא רחבעם
22 לירושלם וכנש ית כל בית יהודה ויתא בנימין מאה ותמנין אלפין גבר מגברי קרבא לאתאה קרבא עם בית ישראל לאתבא ית מלכותא לרחבעם בר שלמה:
23 והוה דתתא בנבואה מן קדם יי שמעיה נביא דאמר: אמר לרחבעם בר שלמה
24 מלכא דבית יהודה וכל שבטא בבנימין ושאר עמא למימר: כדין
25 אמר יי לא תסקון ולא תגיחון קרבא עם אחיכון בני ישראל תובו גבר לביתיה ארי מן
26 קדם יי הוה דנה: ושמעו ית פתגם יי ותבו מן דאזלו למיזל לפתגם יי: ובנא
27 ירבעם ית שכם בטורא דבית אפרים ויתב בה ונפק מתמן ובנא ית פנואל: ואמר ירבעם
28 בלבביה כען יתיב מלכותא לבית דויד: אם יסק עמא האלין למעבד נכסת קודשין
29 בבית מקדשא דבירושלם ויתהפך לבא דעמא הדין לות מריהון ויקטלון לי ויתובון לות רחבעם מלך
30 יהודה: ואתיעץ מלכא ועבד תרין עגלין דדהב ואמר להון סגיאה לכון מן מיתא לכון ארמא
31 מלכא לירושלם הא אלהיכון דאפיקון ית ישראל מן ארעא דמצרים: ושוי ית חד בביתאל ויתן חד בדן:

[super] filios Israel qui habitabant in urbibus domus Jehudah, regnavit Rehbagham. Et misit rex Rehbagham Adoram, qui præpositus erat super allatores tributorum, et lapidaverunt omnis Israel illum lapide, et mortuus est: et rex Rehbaghâ roborativ fe ut ascenderet currū, ut converteret se in Jerusalē. Et rebellaverunt domū Israel in domū David usq; ad diē hanc. Et fuit cùm audiffent omnis Israel q redisset Jerabgham, misserunt et vocaverunt illū ad congregationē, et constituerunt eum super omnē Israel: non fuit post David, nisi tribū Jehudah sola. Et venit Rehbagham in Jerusalē, et congregavit omnē domū Jehudah, et tribū domus Binjamin, centū et octoginta millia virorū robustorū belligerantū, ut iairent bellū cum domo Israel, ad reducendū regnū ad Rehbahghā filū Selomoh. Et fuit verbū prophetæ ab-ante Dominū cum Semajahah prophetante Dñm, dicendo: Dic ad Rehbahgham filū Selomoh regē domū Jehudah, et ad omnē tribū domus Jehuda & tribū Binjamin, et reliquū populū, dicendo: Sic dixit Dñs, Non ascendatis, neq; incatis bellū cum fratribus vestris filiis Israel; redite quisq; in domū suā; quia ab-ante dictū meū factūm est verbū illud: et fuscperant verba Dñi, et redierunt ut abirent juxta verbū Dñi. Et ædificavit Jerabgham Sechim in monte domū Ephraim, et fecit inea, et exiit inde et ædificavit Phenuel. Et dixit Jerabgham in corde suo, Nunc fortè redibit regnū ad domum David. Si ascenderit populus hic ut faciendum oblationem sanctitatum in domo sanctuarii Domini in Jerusalem, diverterur corpopuli hujus poft dominum suum poft Rehbahgham regem tribus domus Jehudah, et occident me et redibuntad Rehbahgham regem tribus domus Jehudah. Et petivit consilium rex, et fecit duos vitulos auri, et dixit illis: Sufficiat vobis via, ne ascendatis in Jerusalem: ecce hi sunt Timorestui Israel, qui eduxerunt te de terra Mizraim. Et posuit unum in Bethel et alterum dedit in Dan.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 *ܘܡܠܟ ܥܠ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܝܬܒܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܡܠܟ ܪܚܒܥܡ ܘܫܕܪ ܠܐܕܘܪܡ ܕܗܘ ܥܠ ܡܪܕܘܬܐ ܘܪܓܡܘܗܝ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܘܡܝܬ ܡܠܟ ܪܚܒܥܡ ܘܐܬܚܦܦ ܠܡܣܩ ܪܬܟܐ ܠܡܗܪܒ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܐܬܦܪܫܘ ܒܝܬ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܒܝܬ ܕܘܝܕ ܥܕ ܗܫܐ ܗܢܐ ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܡܥ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܕܐܬܝܒ ܝܪܒܥܡ ܫܕܪܘ ܘܩܪܘ ܠܗ ܠܟܢܫܬܐ ܘܡܠܟܘܗܝ ܥܠ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܠܐ ܐܬܪ ܒܬ ܕܘܝܕ ܠܚܕ ܠܒܪ ܝܗܘܕܐ ܘܐܬܐ ܪܚܒܥܡ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܟܢܫ ܠܟܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ ܡܐܐ ܘܬܡܢܝܢ ܐܠܦܝܢ ܓܒܪ ܡܓܒܪ ܩܪܒܐ ܠܡܐܬܐ ܩܪܒܐ ܥܡ ܒܝܬ ܝܫܪܝܠ ܠܡܬܒ ܠܡܠܟܘܬܐ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܡܘܗ: ܘܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܫܡܥܝܐ ܓܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܐܡܪ: ܐܡܪ ܠܪܚܒܥܡ ܒܪ ܫܠܡܘܗ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܠܟܠ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܘܒܢܝܡܝܢ ܘܠܫܪܝܐ ܕܥܡܐ ܠܡܐܡܪ: ܟܕܝܢ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܣܩܘܢ ܘܠܐ ܬܬܩܪܒܘܢ ܥܡ ܐܚܝܟܘܢ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܬܘܒܘ ܓܒܪ ܠܒܝܬܗ ܐܪܝ ܡܢ ܩܕܡ ܡܪܝ ܗܘܐ ܗܕܐ: ܘܫܡܥܘ ܠܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܘܬܒܘ ܕܐܙܠܘ ܠܡܐܙܠ ܠܡܠܬܐ ܕܡܪܝ: ܘܒܢܐ ܝܪܒܥܡ ܠܫܟܡ ܒܛܘܪܐ ܕܐܦܪܝܡ ܘܝܬܒ ܒܗ ܘܢܦܩ ܡܬܡܢ ܘܒܢܐ ܠܦܢܘܐܝܠ: ܘܐܡܪ ܝܪܒܥܡ ܒܠܒܒܗ ܗܫܐ ܝܬܒ ܡܠܟܘܬܐ ܠܒܝܬ ܕܘܝܕ: ܐܢ ܢܣܩ ܥܡܐ ܗܠܝܢ ܠܡܥܒܕ ܢܣܬܐ ܩܘܕܫܝܢ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܒܝܪܘܫܠܡ ܘܢܬܗܦܟ ܠܒܐ ܕܥܡܐ ܗܕܐ ܠܘܬ ܡܪܝܗܘܢ ܘܢܩܛܠܘܢ ܠܝ ܘܢܬܘܒܘܢ ܠܘܬ ܪܚܒܥܡ ܡܠܟ ܝܗܘܕܐ: ܘܐܬܝܥܬ ܡܠܟܐ ܘܥܒܕ ܬܪܝܢ ܥܓܠܝܢ ܕܕܗܒ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܓܝܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܡܝܬܐ ܠܟܘܢ ܐܪܡܐ ܡܠܟܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܗܐ ܐܠܗܟܘܢ ܕܐܦܩܘܢ ܝܬ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ: ܘܫܘܐ ܝܬ ܚܕ ܒܒܝܬܐܠ ܘܝܬܢ ܚܕ ܒܕܢ: ܘܗܘܐ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ܠܚܘܒܐ ܘܐܙܠܘ ܥܡ ܩܕܡ ܥܓܠܐ ܚܕܐ ܕܒܒܝܬܐܠ ܘܥܡ ܚܕ ܕܐܙܠ ܠܡܐܙܠ ܠܕܢ: ܘܥܒܕ ܒܝܬ ܪܡܐ ܘܥܒܕ ܟܗܢܐ ܡܢ ܣܘܦ ܥܡܐ ܕܠܐ ܗܘܘ ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ: ܘܥܒܕ ܝܪܒܥܡ ܥܐܕܐ ܒܝܪܚ ܬܫܥܐ ܥܣܪ ܝܘܡ ܒܪܝܚ ܕܥܐܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܠܡܕܒܚ ܥܓܠܐ ܕܥܒܕ ܘܩܡ ܒܝܬ ܪܡܐ ܕܪܡܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܘܩܪܒ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ ܒܝܪܚ ܬܫܥܐ ܒܪܝܚ ܕܥܐܕܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܘܐܡܪ ܝܪܒܥܡ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܥܒܕ ܠܥܐܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܗܢܘ ܐܠܗܟܘܢ ܝܫܪܝܠ ܕܐܦܩܘ ܝܬ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ: ܘܐܬܝ ܠܒܝܬ ܐܠܗ ܪܡܐ ܘܥܒܕ ܟܗܢܐ ܡܢ ܣܘܦ ܥܡܐ ܕܠܐ ܗܘ ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ: ܘܥܒܕ ܝܪܒܥܡ ܥܐܕܐ ܒܝܪܚ ܬܫܥܐ ܥܣܪ ܝܘܡ ܒܪܝܚ ܕܥܐܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܠܗܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܠܡܕܒܚ ܥܓܠܐ ܕܥܒܕ ܘܩܡ ܒܝܬ ܪܡܐ ܕܪܡܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܘܩܪܒ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕ ܒܝܪܚ ܬܫܥܐ ܒܪܝܚ ܕܥܐܕܐ ܕܥܒܕ ܒܒܝܬܐܠ ܘܐܡܪ ܝܪܒܥܡ ܠܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܕܥܒܕ ܠܥܐܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܗܢܘ ܐܠܗܟܘܢ ܝܫܪܝܠ ܕܐܦܩܘ ܝܬ ܝܫܪܝܠ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܡ: ܘܐܬ ܠܒܝܬ ܐܠ ܪܡܐ ܘܥܒܕ ܟܗܢܐ ܡܢ ܣܘܦ ܥܡܐ ܕܠܐ ܗܘ ܡܢ ܒܢܝ ܠܘܝ: ܘܥܒܕ ܝܪܒܥܡ ܥܐܕܐ ܒܝܪܚ ܬܫܥܐ ܥܣܪ ܝܘܡ ܒܪܝܚ ܕܥܐܕܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܣܠܩ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܒܒܝܬ ܐܠܗ ܪܡ

מלכים א: יג

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Tranſ. LAT.

Καὶ ἐκάλεσεν Ῥοβοὰμ ἑβδόμῃ ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑνὶ καὶ δεκάτῳ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὃ ἐβουλεύσατο ἐν τῇ Βαιθηλ (ϛ) μα. Καὶ ἐκοίμισεν ὁ βασιλεὺς, ὃ ἐποίησεν ὁ Ἰεροβοὰμ ὁ υἱὸς Ναβὰτ, ὃς ἐποίησε τὸν Ἰσραὴλ ἁμαρτάνειν, ὃ ἐποίησε τὸν θυμὸν Κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. (ϛ) Καὶ ἐκάλεσε τὸν ἄνθρωπον τὸν ὃς ἦλθε ἐν τῷ λόγῳ Κυρίου ἐκ Ἰουδὰ πρὸς τὸν βωμὸν τὸν ὃς ἦν ἐν Βαιθηλ, καὶ ἐπέστη ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ θυμιᾶν. (ϛ) Καὶ ἐφώνησε κατὰ τοῦ βωμοῦ ἐν λόγῳ Κυρίου, καὶ εἶπε, Βωμὲ βωμὲ, τάδε λέγει Κύριος· Ἰδοὺ υἱὸς τεχθήσεται τῷ οἴκῳ Δαυὶδ, Ἰωσίας ὄνομα αὐτῷ, καὶ θύσει ἐπὶ σὲ τοὺς ἱερεῖς τοὺς θυσιάζοντας ἐπὶ σὲ, καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων καυθήσεται ἐπὶ σὲ. (ϛ) Καὶ ἔδωκε σημεῖον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων, Τοῦτο τὸ σημεῖον ὃ λελάλησε Κύριος, Ἰδοὺ ῥήσσεται ὁ βωμὸς, καὶ ἐκχυθήσεται ἡ πιότης ἡ ἐπ' αὐτοῦ. (ϛ) Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε ὁ βασιλεὺς τὸν λόγον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὃς ἐβόησε κατὰ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἐν Βαιθηλ, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ βωμοῦ λέγων, Λάβετε αὐτόν· καὶ ἐξηράνθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἣν ἐξέτεινε πρὸς αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτόν. (ϛ) Καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐρρήγη, καὶ ἐξεχύθη ἡ πιότης ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὸν λόγον, ὃν ἔδωκε Κύριος τῷ ἀνθρώπῳ τῷ θεοῦ. (ϛ) Καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τῷ ἀνθρώπῳ τῷ θεοῦ, Δεόμαι τοῦ προσώπου Κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ προσευξάσθω περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐπιστραφήτω ἡ χεὶρ μου πρὸς με· καὶ ἐπιστρέφει ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν. (ϛ) Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη εἰς Βαιθὴλ τοῦ ἰδεῖν τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ.

MS.A. (β) οἱ τὸν οἶκον (γ) Δυσὶν (β) καρδίᾳ καὶ (κ) μι, (β) ἐπιφωνῶν (ζ) ὁ θεὸ (ν) τὸν ἄνθρωπον τὸ ἐκ (ϛ) Δαὶδ. Καὶ ἐκοίμισεν (ι) ἐπὶ (κ) ὁ θεὸς

REGUM I.

Verſio VULGAT.

30 Et factum eſt verbum hoc in
31 adorandũ vitulum uſque in
Dan. Et fecit fana in excel-
ſis, & ſacerdotes de extremis
populi, qui non erant de filiis
Levi. Conſtituitque diem ſo-
lennẽ in menſe octauo, quin-
tadecimã die menſis, in ſimili-
tudinem ſolennitatis, quę ce-
lebrabatur in Iuda. Et aſcen-
dens altare, ſimiliter fecit in
Bethel, ut immolaret vitulis,
quos fabricatus fuerat: conſti-
tuitque in Bethel ſacerdotes
33 exceſſorum, quę fecerat. Et a-
ſcendit ſuper altare q extruxe-
rat in Bethel, quintadecimã
die menſis octaui, quem finxe-
rat de corde ſuo: & fecit ſo-
lennitatem filiis Iſrael, & a-
ſcendit ſuper altare, ut adole-
ret incenſum.

CAP. XIII.

1 ET ecce vir Dei venit de Ju-
da in ſermone Domini in Beth-
el, Jeroboam ſtante ſuper al-
tare, et thus iaciente. Et exclama-
2 uit contra altare in ſermo-
ne Domini, & ait; Altare, al-
tare, hæc dicit Dominus, Ec-
ce filius naſcetur domui Da-
vid, Joſias nomine, & immo-
labit ſuperte ſacerdotes excel-
ſorum, qui nunc in te thura
3 ſuccendunt, & oſſa hominũ ſu-
per te incendet. Deditque in
illa die ſignũ, dicens; Hoc e-
rit ſignũ quod locutꝰ eſt Do-
minus; Ecce altare ſcindetur,
& effundetur cinis qui in eo
4 eſt. Cũmque audiſſet rex ſer-
monem hominis Dei, quem
inclamaverat contra altare
in Bethel, extendit manum
ſuam de altari, dicens; Apre-
hendite eum. Et exaruit manus
eĵ, quã extenderat contra eũ:
nec valuit retrahere eã ad ſe.
5 Altare quoque ſciſſũ eſt, & ef-
fuſus eſt cinis de altari, juxta
ſignum quod prædixerat vir
6 Dei in ſermone Domini. Et
aitrex ad virum Dei. Deprec-
re faciem Domini Dei tui, &
ora pro me, ut reſtituatur ma-
nus mea mihi. Oravitque vir
Dei faciem Domini, & reverſa
eſt manus regis ad eum, & fa-
cta eſt prius fuerat. Locu-
7 tus eſt autem rex ad virũ Dei;
Veni mecum domum ut pran-
deas, & dabo tibi munera. Re-
ſpondit que vir Dei ad regem;
Si dederis mihi mediam partẽ
domũs tuæ, non veniam tecũ,
nec comedam panem, neque
bibam quam in loco iſto:

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 Fuitque res iſta cauſa peccati; nam populus
31 prævit ante unum vitulum uſque ad Dan.
Et fecit etiam locum alcarium, & ex populo
32 fecit ſacerdotes eos qui non erant è filiis
Levi. Inſtituit quoque Jeroboam ſolenni-
tatem menſis octaui, in plenilunio ejuſdem
menſis, juxta ſolennitatem quæ celebrabatur
in Judæa, aſcendítque ſuper altare: idem
fecit etiam in Beth-el, ut ſacrificaret vitulo
quem fecerat: & conſtituit in Beth-el ſacer-
dotes altarium quæ fecerat in Beth-el, in ple-
nilunio ejuſdem menſis octaui, menſis vide-
licet quem commentus fuerat animo ſuo: ſe-
cíque ſolennitatem filiis Iſrael, & aſcendit
ſuper altare ut adoleret incenſum.

CAP. XIII.

1 INterim prophęta Dei acceſſit cum oracu-
lo divino ex Juda in Beth-el, ſtantéque Je-
roboamo ſuper altare ad incenſum adolen-
dum; Elatà voce pronuntiavit contra al-
2 tare oraculum divinum, & ait; Altare alta-
re, audi oraculum divinum; Sic ait Domi-
nus, Ecce naſcitur uiſ Davidi filius nomine
Joſia, qui ſuper te ſacrificabit ſacerdotes ex-
celſorum, thura ſuper te ponentes, & oſſa
humana ſuper te comburet. Eodem die ſi-
3 gnum dedit, ac dixit; Hoc eſt ſignum quòd
Dominus nos miſerit: ecce altare hoc fo-
detur, & effundetur cinis qui ſuper illud eſt.
4 Cùm autem audiſſet rex verba prophetæ
Dei, exclamantis contra altare quod erat in
Beth-el; extendit rex manum ſuam ab altari,
& ait; Apprehendite eum: ſed extrait manus
ejus quam extenderat contra eum, nec potuit
illam ad ſe retrahere. Altare quoque fiſſum
5 eſt, & effuſus cinis qui ſuper illud erat, juxta
ſignum quod dederat prophęta Dei ex oracu-
lo divino. Tum reſpondens rex dixit ad
6 prophętam Dei, ora pro me ad Dominum
Deum tuum, & pro me precare ut reſtituatur
mihi manus mea. Et oravit prophęta Dei ad
Dominum, & reſtituta fuit regi manus ejus,
7 & fuit ut antea. Tum dixit rex ad prophe-
tam Dei, Veni mecum domum, & comede,
munúſque dabo tibi, Cui dixit prophęta
8 Dei, Si dimidiam domum tuam mihi dares,
non ingrederer tecum domum, neque come-
derem, nec aquam biberem;

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 * وصار ذلك الفعل سببا للاثم * وسار الشعب امام العجل الواحد الى ايلبلس * وجعل بيت المذابح
31 مقام البيع * والكوهين مقام الائمة * سمها باهل الحي * وجعل كوهين من اقبال الناس لم
32 يكونوا من بني لاوي * وعمل يوم عيد مثل العيد في الشهر الثامن * في خمسة عشر يوما منه * كالعيد
الذي عند سبط يهودا * وصعد على المذبح * وكذلك عمل في بيت ال * ليذبح للعجلين الذين
عملهما * واقام في بيت ال كوهني المذابح التي صنع * واطلع على ما صنعه * واسماه مذبحا في
33 بيت ال * في خمسة عشر يوما من الشهر الثامن * وهو الشهر الذي جعله برايه * وصنع عجالي بني
اسرائيل * وصعد على المذبح للتبخير كذلك *

CAP. XIII.

1 * واذ واقبني الله من سبط يهودا * يكلم الله في بيت ال * ويوربعام في ذاك من حال قايم على
2 المذبح * وينبي على المذبح وقال من امر الله قايلا * يا مذبح كذا قال الله * ان ابنا يولد
لبيت داود * يسمى يوسيا * هو سيذبح عليك كوهني المذابح الذين يبخرون عليك وعظام
3 الاناس يحرقون عليك * واقام في ذلك اليوم اية * بان قال * هذه الاية التي تعلمون بها ان الله
يعني يبس المذبح * ويقع الرماد الذي عليه * فلما سمع الملك كلام نبي الله الذي سبى به
4 على المذبح في بيت ال * مد يده على المذبح يقول * امسكوه * فيبست يده التي مدها نحوه * ولم
يستطع ردها اليه * واسس المذبح * ويقع الرماد منه * كالاية التي اقامها نبي الله من امر الله
5 * فاجاب الملك نبي الله * وقال له قايلا * صل الان امام الاهك شافعا في ردّ يدي الي * فصلى
نبي الله امام الله داعيا * ورد يده كما كانت بدا * وقال الملك لنبي الله سايلا * اطلع معي المنزل
6 لنتعشى * واجبرك بجايزة * فقال نبي الله للملك * لو اعطيتني نصف منزلك لم اطلع معك *
7 ولم اكل طعاما * ولا اشرب ماء في هذا الموضع *

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 והוה פתגמא הדין לחוביא ואזל עמא קדם שדי ן׳ ועבד ית בית במתא ועבד מדבחיא
31 עד דן׳ ועבד ית בית מקדשיא בריש חמשה עסר יומא בחמשה עסר יומא בתשעה עסר יומא
כמה דהוה עבד בית יהודה ואסק על מדבחא דעבד בבית אל בחמשה עסר יומא
לעבדא לקרבנא׳ ועבד ית בית מקדשיא דבמות רמיא דעבד בבית אל בחמשה עסר יומא
32 בירחא דחלם מן קדם דיליה׳ ועבד חגא לבני ישראל ואסק על מדבחא׳ אף כדין עבד בבית אל
33 לעבדא לעגליא׳ דעבד׳ ועבד בבית אל כהנין לבית מקדשיא׳ דעבדו׳ בבית אל בחמשה עסר יומא
בירחא דחלם׳ דבלבבוהי׳ ועבד חגא לבני ישראל׳ ואסק על מדבחא׳ דעבד׳ בבית אל׳ ואסק
1 אגרא לאקטרא׳ והא נביא דיי אתא בפתגמא דיי לבית אל׳ ויربעם׳ קאים על אגרא׳
2 לאקטרא׳ ואתנבי על אגרא בפתגמא דיי ואמר מדבחא מדבחא׳ כדין אמר יי׳ הא בר
יתיליד לבית דויד׳ יאשיה שמיה׳ ויכוס׳ בך׳ ית כהני׳ מדבחיא׳ דאסקין בוסמין עליך׳
3 ותרבי׳ אנשא יקדין עליך׳ ויתן ביומא ההוא אתא לימרא׳ אתא׳ מן קדם יי׳ הדין׳ די
לא׳ שלחני׳ יי׳ הא מדבחא׳ יתבר׳ ויתרוקן׳ קטמא׳ דעליה׳ ויהי׳ כד׳ שמע מלכא׳ית
4 מלת׳ נביא׳ דיי׳ דקרי׳ על אגרא׳ דעבד׳ בבית׳ אל׳ ואשיט׳ ידא׳ מן׳ אגרא׳ למימר׳
אחדון׳ ויבש׳ ידא׳ דשיט׳ עליה׳ ולא׳ יכיל׳ לאתבוהה׳ לגבה׳ ומדבחא׳ אתבר׳
5 ואשתפך׳ קטמא׳ מן מדבחא׳ כאתא׳ דיהב׳ נביא׳ יי׳ בפתגמא׳ דיי׳ ואמר׳ מלכא׳ לנביא׳ יי׳
6 אתי׳ בי׳ מלכא׳ ואתי׳ בי׳ מרוחי׳ ואיתיב׳ יי׳ ית׳ידי׳ דיתיבת׳ בה׳ ואמר׳ נביא׳ יי׳ לי׳ מלכא׳
7 אם׳ תיתן׳ לי׳ מן׳ פלגות׳ ביתך׳ לא׳ אעול׳ עמך׳ ולא׳ אכל׳ לחם׳ ולא׳ אשתי׳ מיא׳ בהדא׳ אתרא׳ הדין׳
8

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et fuit res iſta in peccatum: & iverunt populus ante unũ uſq; Dan. Et fe-
cit domũ excelſorũ, et fecit ſacerdotes, partem ex populo qui non erant
de filiis Levi. Et fecit lerabghan ſolemnitatem menſe octauo, quintadeci-
ma die menſis, ſecundũm ſolemnitatem trib; Jehudah, et obtulit ſup aram:
ſic fecit in Bethel ſacrificando vitulis quos fecerat, et ſtatuit in Bethel ſa-
cerdotes excelſorum quæ fecerat. Et obtulit ſupe aram, quam fecerat in
Bethel, quintadecima die, menſe octauo, menſe quem conceperat juxta pla-
citum ſuum, et fecit ſolemnitatẽ filiis Iſrael et aſcendit ad aram ut fuſſiret.

CAP. XIII.

1 Et ecce prophęta Dei venit de Iudæa in verbo Dñi in Bethel: et
Jerabgham ſtabat juxta aram ut fuſſiret. Et prophetavit et clamavit contra a-
2 ram in verbo Dñi, et dixit: Altare altare, ſic dixit Dñs, Ecce filius naſce-
tur domui David, Joſiah erit nomen ejus, et jugulabit ſup te ſacerdotes ex-
celſorum qui obtulerunt aromata ſup te, et oſſa hominum comburent ſup
3 te. Et dedit in die illo ſignũ, dicendo: Hoc eſt ſignum quod locutus eſt Do-
minus, quo cognoſcetis q; miſerit me Dñs, Ecce altare fiddietur et ſpargi-
tur cinis qui eſt ſup illud. Et fuit cùm audiſſet rex verba prophętæ Dñi,
quod prophetaverat contra aram in Bethel, extendit Jerabgham manum
ſuam de altari, dicendo: Apprehendite illũ, et exaruit manus ejus quẽ ex-
tenderat in eum, et non potuit reducere illã ſibi. Et altare fiſſũ eſt, et ſpar-
4 ſus eſt cinis ex altari juxta ſignum quod dederat prophęta Domini in ver-
bo Dñi. Et reſpondit rex et dixit Prophętæ Dñi, Ora quæſo ante Dñm
5 Deum tuum, et precare illum, ut redeat manus mea ad me: et oravit pro-
pheta Dñi ante Dñm, et rediit man* regis ad eum, et fuit ſicut prius. Et lo-
6 cutus eſt rex cum propheta Dñi, Intra mecum in domum, et refocilla te,
et dabo tibi donũ. Et dixit propheta Dñi ad regem, Si dares mihi dimidi-
7 um domus tuæ, non intrarem tecum, et non comederem panem, nec bibe-
8 rem aquam in loco hoc.

מלכים א׳: יג

comedes Non : dicendo , DOMINI verbo in mihi præcepit sic Nam
כִּי־כֵן אָמַר בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא תִשְׁתֶּה־מָיִם וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַכְתָּ:
9 venisti qua eo & reverteris neque : aqua bibes neque : panem
es in venerat quæ eo & est reversus non & : aqua sis in abiit Et
וַיֹּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא־שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ
10 Bethel in eundem fenex unus propheta Et : Bethel in
אֶל־בֵּית־אֵל׃ וּנְבִיא אֶחָד זָקֵן שֹׁבֵן בְּבֵית־אֵל
11 fecerat quod opus omne : et narravit & : filius venit &
וַיָּבֹא בָנָו וַיְסַפֵּר־לוֹ אֶת־כָּל־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה
est locutus Et : filio patri ex narraverunt & : regem ad fuerat locutus
אִישׁ־הָאֱלֹהִים הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
12 eis ut ne : filios suos & : Dixit : eum patri eorum narraverunt & : regem ad fuerat locutus
דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
Jehudah de venerat qui : Dei vir ambulaverat quæ viam
אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי זֶה הַדֶּרֶךְ הָלַךְ וַיַּרְאוּ בָנָיו אֶת־
13 ut : filiis suis & : sibi Sternite : filios suos filios ad Dixit que
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה׃
ut : fraverunt & : asinum mihi Sternite : filios suos filios ad Dixit que
וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חַבְשׁוּ־לִי הַחֲמוֹר וַיַּחֲבְשׁוּ־לוֹ׃
14 Dei virum post abiit Et : eum super equitavit & : asinum
וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים
ut Non : eum ad dixitque : quercum subter sedentem eum invenit &
וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה
15 Ego : dixit & : Jehudah de venisti qui Dei vir
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃
panem comede & : domum meam Vade : eum ad Dixitque
וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ אִתִּי וְהָבֵיתָה וְאֹכַל לָחֶם׃
16 neque : tecum venire & : tecum reverti potes Non : Dixitque
וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ וְלֹא
illo loco in aqua tecum bibam neque : panem comedam
אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה אִתְּךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃
panem comedes Non : DOMINI verbo in me ad verbum Quia
17 quæ via in eundem ad reverteris non : aqua ibi bibes neque
כִּי־כֵן דָּבַר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֶחֶם
angelus & : tu sicut propheta ego Etiam : es in ambulasti
וְלֹא־תִשְׁתֶּה־מַיִם לֹא תָשׁוּב לָלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
18 in tecum eum Reduc : dicendo , DOMINI verbo in me ad est locutus
הָלַכְתָּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא כָּמוֹךָ וּמַלְאָךְ
ut : domum meam in : panem comedat & : tua domum
דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ אִתְּךָ אֶל־
19 aqua bibat & : panem comedat & : est mentitus : aqua bibat & : panem comedat & : tua domum
בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל לֶחֶם וְיִשְׁתֶּה מָיִם כִּי־שִׁקֶּר
verbum fuit & : mensam ad sedentibus ipsis : fuit Et
דִּבֶּר אֵלָיו׃ וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיִּשְׁתֶּה מָיִם׃
20 clamavit Et : eum reduxerat qui propheta ad DOMINI
וַיְהִי הֵם יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן וַיְהִי דְּבַר
יְהוָה אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיִּקְרָא
dicit Sic : dicendo , Jehudah de venerat qui Dei virum ad
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר
servisti non & , DOMINI ori fuisti rebellis quod eo Pro : DOMINUS
יְהוָה כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ
21 tuus Deus DOMINUS tibi præcepit quod præceptum
אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃
loco in eum : bibisti & : panem comedisti & , es reversus Et
וְתָשׁוּב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתִּשְׁתֶּה מַיִם בַּמָּקוֹם
illorum patri sepulchrum in tuum cadaver ingrediretur non : aquæ
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תִּשְׁתֶּה
מַיִם לֹא־יָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃

(d) Ζῇ, * Καὶ ἔλεγεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ. (e) Τῶν τέκνων ὁ ἐλθὼν ἐν (f) ἀνὴρ θεοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ. (g) Ἐν τῷ ὄρει μὰ. (h) κεῖται τὸ σῶμα αὐτοῦ. (i) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (k) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (l) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (m) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (n) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (o) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (p) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (q) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (r) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (s) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (t) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (u) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (v) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (w) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (x) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (y) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (z) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (a) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (b) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (c) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (d) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (e) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (f) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (g) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων αὐτοῦ. (h) ἐν τῷ τάφῳ τῶν πατέρων

מלכים א׳ יד

Versio VULG. LAT.

Ver. GRÆ. LXX. Interp. Cum Transl. LAT.

13 וּבָכוּ אֹתוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וְקָבְרוּ אֹתוֹ כִּי־זֶה לְבַדּוֹ מִיָּרָבְעָם יָבוֹא אֶל־קָבֶר
14 עַל־כֵּן בֵּית יָרָבְעָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד הַיּוֹם הַזֶּה וְגַם־אֵת הַכֹּל׃ וְגַם־זֹאת
15 יַכֶּה יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר יָנוּד הַקָּנֶה בַּמָּיִם וְנִתַּשׁ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
16 הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לַאֲבוֹתָם וְזָרָה אֹתָם מֵעֵבֶר לַנָּהָר׃ אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־אֲשֵׁרֹתָם
17 מַכְעִיסִים אֶת־יְהוָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל עַל־חַטֹּאת יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא
18 וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַתֵּלֶךְ אֵשֶׁת יָרָבְעָם וַתָּבֹא תִרְצָה הִנֵּה הוּא
19 בָּא עַל־פֶּתַח הַבָּיִת׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִסְפְּדוּ לוֹ וְקָבְרוּ אוֹתוֹ כִּי־זֶה הוּא
20 בְּנוֹ לְבַדּוֹ מִיָּרָבְעָם אֲשֶׁר־בָּא בַמִּלְחָמָה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם אֲשֶׁר נִלְחָם
21 וַאֲשֶׁר מָלָךְ הִנֵּה כְתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְיָרָבְעָם
22 בֶּן־אַרְבָּעִים וּתְשַׁע שָׁנָה מָלַךְ׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ נָדָב בְּנוֹ
23 תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּה עַל־יִשְׂרָאֵל
24 בִּירוּשָׁלִַם שְׁנַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־
25 חַטֹּאת אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב
26 דָּוִיד אָבִיו׃ כִּי־אִם־לְמַעַן דָּוִיד נָתַן לוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו נֵר בִּירוּשָׁלִַם לְהָקִים
27 אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו וְלַעֲמֹד אֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִיד הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
28 יְהוָה וְלֹא־סָר מִכָּל־אֲשֶׁר צִוָּהוּ כָּל־יְמֵי חַיָּיו זּוּלָתִי דְּבַר־אוּרִיָּה הַחִתִּי׃
29 וַיְהִי רְחַבְעָם בֶּן־שָׁנָה אַרְבָּעִים וְאַחַת בְּמָלְכוֹ וּשְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
30 בִּירוּשָׁלִַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה לָשִׂים שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
31 וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיַּעַשׂ רְחַבְעָם הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּקְנִאוּהוּ
32 בְּחַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָאוּ מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ וַיִּבְנוּ גַם־הֵם לָהֶם בָּמוֹת
33 וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה רָמָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ וְגַם־קְדֵשׁ הָיָה
34 בָּאָרֶץ עָשׂוּ כְּכֹל הַתּוֹעֵבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
35 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְמֶלֶךְ רְחַבְעָם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ מִצְרַיִם עַל־
36 יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ הַכֹּל לָקָח
37 וְאֶת־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ רְחַבְעָם תַּחְתָּיו מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת
38 וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים שֹׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וְהָיָה בְּבוֹא הַמֶּלֶךְ
39 בֵּית יְהוָה הָרָצִים יִשְׂאוּם וְהֵשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם
40 וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
41 וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־יָמָיו׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם עִם־
42 אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃ וַיִּמְלֹךְ
43 אֲבִיָּם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אֲבִיָּם
44 עַל־יְהוּדָה׃ שְׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃
45 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטֹּאת אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה
46 אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד אָבִיו׃ כִּי־אִם־לְמַעַן דָּוִיד נָתַן לוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו נֵר בִּירוּשָׁלִָם
47 לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו וְלַעֲמֹד אֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ יַעַן אֲשֶׁר־עָשָׂה דָוִיד הַיָּשָׁר
48 בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכָּל־אֲשֶׁר צִוָּהוּ כָּל־יְמֵי חַיָּיו זּוּלָתִי דְּבַר־אוּרִיָּה
49 הַחִתִּי׃ וַיְהִי מִלְחָמָה בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּם וְכָל־
50 אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה
51 הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ
52 בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ
53 יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
54 וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִיד אָבִיו׃
55 וַיְבַעֵר הַקְּדֵשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃
56 גַּם אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ הֵסִיר מִגְּבִירָה עַל־אֲשֶׁר עָשְׂתָה מִפְלֶצֶת לַאֲשֵׁרָה
57 וְכָרַת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיַּצֵּת בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא סָרוּ רַק לְבַב
58 אָסָא הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשָׁיו בֵּית
59 יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
60 כָּל־יָמָיו׃ וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי
61 תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח אָסָא כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנִּשְׁאָרִים
62 בְּאוֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם
63 אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃
64 אֲלֵיכֶם בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶיךָ בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד
65 כֶּסֶף וְזָהָב הָלֹךְ הָפֵר בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶנִי מֵעָלָיו׃
66 וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ
67 אֶל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּ אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֶת־אָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְאֶת־כָּל־
68 כִּנְרוֹת עַל־כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיַּחְדַּל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה
69 וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ אָז הַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וְנָשְׂאוּ
70 אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶן הַמֶּלֶךְ אָסָא
71 אֶת־גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי אָסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכֹל
72 אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
73 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ רַק לְעֵת זִקְנָתוֹ חָלָה רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו
74 וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
75 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃
76 וַיִּמְלֹךְ נָדָב בֶּן־יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
77 וַיִּמְלֹךְ עָלָיו עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַשׂ הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו
78 וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה
79 לְבֵית יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ בַּעְשָׁא בְּגִתּוֹן פְּלִשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים
80 עַל־גִּתּוֹן׃ וַיָּמֶת בַּעְשָׁא בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
81 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשָׁנָתַיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה
82 עַל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְשָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ
83 יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּכֶּה בַעְשָׁא אֶת־בֵּית
84 יָרָבְעָם הַכּוֹת כָּל־נְשָׁמָה לְבִלְתִּי הַשְׁאִיר כָּל־יְרֻבָעָם עַד־הַשְּׁמִדוֹ אֹתוֹ
85 כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֲחִיָּה הַשִּׁלֹנִי׃ עַל־כָּל־חַטֹּאת יָרָבְעָם אֲשֶׁר
86 חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר כִּעֵס׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַעְשָׁא
87 וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
88 וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
89 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶּן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל
90 בְּתִרְצָה שְׁנָתַיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ
91 אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו זִמְרִי שַׂר־מַחֲצִית הָרָכֶב וְהוּא
92 שֹׁלֵחַ בְּתִרְצָה לֵאמֹר׃ וַיָּבֹא זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ וַיְמִתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁבַע
93 לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי בְּמָלְכוֹ בְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה
94 כָל־בֵּית בַּעְשָׁא לֹא־הִשְׁאִיר בּוֹל עַד־לוֹ וְעַד־גֹּאֲלוֹ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֶת־
95 כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא בְּיַד יֵהוּא הַנָּבִיא׃
96 עַל־כָּל־חַטֹּאת בַּעְשָׁא וְחַטֹּאת אֵלָה בְנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־
97 יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסָם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה
98 וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
99 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁבַע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ זִמְרִי שִׁבְעַת יָמִים
100 בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־פְּלֶשֶׁת הַגִּתִּים׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנֶה לֵאמֹר
101 קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִיכוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֻמְרִי שַׂר־
102 הַצָּבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא בַּמַّחֲנֶה׃ וַיַּעַל עֻמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ
103 מִגִּתּוֹן פְּלִשְׁתִּים וַיָּצֻרוּ אֶל־תִּרְצָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִתְפְּשָׂה הָעִיר
104 וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃
105 בְּחַטֹּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה בְּלֶכְתּוֹ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
106 וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לְהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וּקְשָׁרוֹ
107 אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
108 אָז יָלַךְ הָעָם חֲצִי לְתִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְחֲצִי הָעָם הָלְכוּ אַחֲרֵי
109 עֻמְרִי׃ וַיֶּחֱזַק הָעָם הַהֹלְכִים אַחֲרֵי עֻמְרִי עַל־הָעָם הַהֹלְכִים אַחֲרֵי תִבְנִי
110 בֶן־גִּינַת וַיָּמֹת תִּבְנִי וְגַם כָּל־הָאָחִים׃ וַיָּמֹת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עֻמְרִי בִּשְׁנַת
111 שְׁלֹשִׁים וְאַחַת לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בְּתִרְצָה
112 שֵׁשׁ שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת־הַר שֹׁמְרוֹן מֵאֵת שֶׁמֶר בְּכֶסֶף שְׁנָתַיִם וַיִּבֶן אֶת־
113 הָהָר וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל־שֵׁם שֶׁמֶר אֲדוֹן הָהָר שֹׁמְרוֹן׃
114 וַיַּעַשׂ עֻמְרִי הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מֵכָל אֲשֶׁר־לְפָנָיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־
115 דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־
116 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֻמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
117 אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
118 וַיִּשְׁכַּב עֻמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
119 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אַחְאָב בֶּן־עֻמְרִי
120 עַל־יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בֶּן־עֻמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁנָתַיִם
121 עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן־עֻמְרִי הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃
122 וַיְהִי הֲנָקֵל לָלֶכֶת בְּחַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וַיִּקַּח אֶת־אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל
123 בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידוֹן וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם
124 מִזְבֵּחַ לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה
125 וַיּוֹסֶף אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל מַלְכֵי
126 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ בִּימָיו בָּנָה חִיאֵל בֵּית־הָאֵלִי אֶת־יְרִיחוֹ בַּאֲבִירָם
127 בְּכֹרוֹ יִסָּדָהּ וּבִשְׁגוּב צְעִירוֹ הִצִּיב דְּלָתָיהָ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד
128 יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃ וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְמֶלֶךְ רְחַבְעָם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ
129 מִצְרַיִם עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ
130 הַכֹּל לָקָח וְאֶת־מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעַשׂ רְחַבְעָם תַּחְתָּיו
131 מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים שֹׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃
132 וְהָיָה בְּבוֹא הַמֶּלֶךְ בֵּית יְהוָה הָרָצִים יִשְׂאוּם וְהֵשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃
133 וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
134 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־יָמָיו׃ וַיִּשְׁכַּב
135 רְחַבְעָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה הָעַמֹּנִית׃
136 וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
137 מָלַךְ אֲבִיָּם עַל־יְהוּדָה׃ שְׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־
138 אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטֹּאת אָבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם
139 עִם־יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד אָבִיו׃ כִּי־אִם־לְמַעַן דָּוִיד נָתַן לוֹ יְהוָה אֱלֹהָיו
140 נֵר בִּירוּשָׁלִָם לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו וְלַעֲמֹד אֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ יַעַן אֲשֶׁר־עָשָׂה
141 דָוִיד הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכָּל־אֲשֶׁר צִוָּהוּ כָּל־יְמֵי חַיָּיו זּוּלָתִי
142 דְּבַר־אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיְהִי מִלְחָמָה בֵּין רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
143 אֲבִיָּם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
144 יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם וּבֵין יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו
145 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁנָה
146 לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים מָלַךְ
147 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיַּעַשׂ אָסָא הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה
148 כְּדָוִיד אָבִיו׃ וַיְבַעֵר הַקְּדֵשִׁים מִן־הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־הַגִּלֻּלִים אֲשֶׁר עָשׂוּ
149 אֲבֹתָיו׃ גַּם אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ הֵסִיר מִגְּבִירָה עַל־אֲשֶׁר עָשְׂתָה מִפְלֶצֶת לַאֲשֵׁרָה
150 וְכָרַת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיַּצֵּת בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא סָרוּ רַק לְבַב
151 אָסָא הָיָה שָׁלֵם עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו וְקָדְשָׁיו בֵּית
152 יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
153 כָּל־יָמָיו׃ וַיַּעַל בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי
154 תֵּת יוֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח אָסָא כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנִּשְׁאָרִים
155 בְּאוֹצְרוֹת בֵּית יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם
156 אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־טַבְרִמֹּן בֶּן־חֶזְיוֹן מֶלֶךְ אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃
157 אֲלֵיכֶם בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶיךָ בֵּין אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד
158 כֶּסֶף וְזָהָב הָלֹךְ הָפֵר בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶנִי מֵעָלָיו׃
159 וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ
160 אֶל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּ אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־דָּן וְאֶת־אָבֵל בֵּית מַעֲכָה וְאֶת־כָּל־
161 כִּנְרוֹת עַל־כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיַּחְדַּל מִבְּנוֹת אֶת־הָרָמָה
162 וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ אָז הַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ אֶת־כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וְנָשְׂאוּ
163 אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־עֵצֶיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּהֶן הַמֶּלֶךְ אָסָא
164 אֶת־גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי אָסָא וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וְכֹל
165 אֲשֶׁר עָשָׂה וְהָעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
166 לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ רַק לְעֵת זִקְנָתוֹ חָלָה רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו
167 וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִיד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
168 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃
169 וַיִּמְלֹךְ נָדָב בֶּן־יָרָבְעָם עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
170 וַיִּמְלֹךְ עָלָיו עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַשׂ הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו
171 וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה
172 לְבֵית יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ בַעְשָׁא בְּגִתּוֹן פְּלִשְׁתִּים וְנָדָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים
173 עַל־גִּ

מלכים א : יד

Versio VULG. LAT.

3 Tolle quoque in manu tua de-
cem panes, & crustulum, et vas
mellis, & vade ad illum: ipse
enim indicabit tibi quid event-
urum sit puero huic. Fecit ut
3 dixerat, uxor Jeroboam: &
consurgens abiit in Silo, & ve-
nit in domum Ahiæ: at ille non
poterat videre, quia caligava-
rant oculi ejus præ senectute.
5 Dixit autem Dominus ad Ahi-
am, Ecce uxor Jeroboã ingre-
ditur ut consulat te super filio
suo qui ægrotat: hæc et hæc lo-
quéris ei. Cùm ergò illa intra-
ret, se dissimularet se esse quæ
6 erat. Audivit Ahias fonitum
pedum ejus introeuntis per o-
stium, & ait; Ingredere uxor
Jeroboam: quare aliam te esse
simulas? ego autem missus sum
7 ad te durus nuntius. Vade, &
die Jeroboam; Hæc dicit Do-
minus Deus Israel, Quia exal-
tavi te de medio populi, & de-
di te ducem super populum
8 meum Israel: Et fcidi regnum
domûs David, & dedi illud ti-
bi, & non fuisti sicut servus
meus David, qui custodivit
mandata mea, & locutus est me
in toto corde suo, faciens quod
placitum esset in conspectu
9 meo: Sed operatus es mala
super omnes qui fuerunt ante
te, & fecisti tibi deos alienos
& conflatiles, ut me ad iracun-
diam provocares, me autem
projecisti post corpus tuum:
10 Idcircò ecce ego inducam ma-
la super domum Jeroboam, &
percutiam de Jeroboam ming-
entem ad parietem, & clau-
sum, & novissimum in Israel:
& mundabo reliquias domûs
11 Jeroboam, sicut mundari solet
fimus ulque ad putum. Qui
mortui fuerint de Jeroboam
in civitate, comedent eos ca-
nes: qui autem mortui fuerint
in agro, vorabunt eos aves cœ-
12 li: quia Domin' locutus est. Tu
igitur surge, et vade in domum
tuam: & in ipso introitu pe-
dum tuorum in urbem, mori-
etur puer. Et planget eum o-
mnis Israel, & lepelset: iste e-
nim solus inferetur de Jerobo-
am in sepulchrum, quia inven-
tus est super eo fermo bonus à
13 Domino Deo Israel, in domo
Jeroboam. Constituet autem
sibi Dominus regem super Is-
rael, qui percutiet domum Je-
roboam in hac die, & in hoc
tempore:

Versio GRÆCA. LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

31 Καὶ ἐγένετο ὡς τὸ κέλευσε αὐτῷ, καὶ ὅτι εἶπεν ὅτι, ποίησον πλακοῦντας ἐκεῖ σοῦ, λέγων, Ἐὰν ὑποδείξῃ, καὶ ἐλεύσῃ μετὰ τοῦ (a) ἀνδρός σου τὸν ὁ ἀλήθινος ὃν ἐν τῷ (a) ἀνδρί σου τὸν ὁ ἀλήθινος, καὶ ἐν τῷ ἀνδρί σου τὸν ὁ ἀλήθινος, ὅτι ἐν τῷ ἀνδρί σου τὸν ὁ ἀλήθινος, ὅτι ἐν τῷ ἀνδρί σου τὸν ὁ ἀλήθινος. Καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὴν τὴν μὴ ὁρᾶν, ὅτι ἐκωφώθη τὰ ὦτα αὐτοῦ ἐν τῷ γήρει αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς Ἀχιὰ, Ἰδοὺ ἡ γυνὴ Ἱεροβοὰμ εἰσπορεύεται ἐρωτῆσαι παρὰ σοῦ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, ὅτι ἀσθενεῖ· τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα λαλήσεις πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκωφώθη τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν Κύριος πρὸς Ἀχιὰ, Ἰδοὺ ἀπεστάλην πρὸς σὲ ὁ ἄγγελος ὁ ἀνήλεος· ὅτι ἐν τῷ ἀποστέλλειν με πρὸς σὲ ἐν τῷ ἀπαγγεῖλαι σοὶ τὰ ῥήματα ταῦτα,

מלכים א׳ יד

arundo movetur sicut Israel Dominus percutiet Et
והכה יהוה את־ישראל כאשר ינוד הקנה
ipsa bona terra dispersa Israel evellet & quia in
במים ונתש את־ישראל מעל האדמה הטבה
quod eo flumen trans eos disperget eorum patribus dedit quam
אשר נתן לאבותיהם ויזרם מעבר לנהר ען אשר
tradet Et Dominum irritantes fuis locus fecerunt
עשו את־אשרותם מכעיסים את־יהוה׃ ויתן
qui & peccavit qui Jarobham peccata propter Israel
את־ישראל בגלל חטאות ירבעם אשר חטא
venit & abiit & Jarobham uxor surrexit Et Israel fecit peccare
הוא־ואשר־החטיא את־ישראל׃ ותקם אשת ירבעם ותלך ותבא
est mortuus puer & domus filium in ingrediente ipsa Tirsa in
תרצה היא באה׃ בסף הבית והנער מת׃
verbum juxta Israel omnis eum planxerunt & eum sepelierunt Et
ויקברו אתו ויספדו לו כל־ישראל כדבר
prophete Achijahu sui servi manu se fuerat locutus quod Dominum
יהוה אשר דבר ביד עבדו אחיה הנביא׃
regnavit quibus & regnavit quibus Jarobham verborum reliquum Et
ויתר דברי ירבעם אשר נלחם ומאשר מלך
Israel regum dierum verborum libro scripta ipsa & ecce
הנם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי ישראל׃
anni duo & viginti Jarobham regnavit quibus dies Et
והימים אשר מלך ירבעם עשרים ושתים שנה
es pro ejus filius Nadab regnavit & filius patribus cum jeroniqui
וישכב עם־אבתיו וימלך נדב בנו תחתיו׃
quadraginta filius Judah in regnavit Salomoh filius Rechabam Et
ורחבעם בן־שלמה מלך ביהודה בן־ארבעים
annis septendecim & sexaginta regnavit in Rechabam anni unius &
שנה ורחבעם בחמלו ושבע עשרה שנה
jerusalem & Dominus elegit quam civitate Jerusalem in regnavit
מלך בירושלים העיר אשר־בחר יהוה לשום
ejus matris nomen & Israel tribubus omnibus ex ibi fuum nomen
את־שמו שם מכל שבטי ישראל ושם אמו
Dominum oculis in malum Jehudah Fecitque Hammonitis Naham
נעמה העמונית׃ ויעש יהודה הרע בעיני יהוה
eorum patres fecerunt quæ omnibus præ eum fecerunt amulari &
ויקנאו אתו מכל אשר עשו אבתיו
fili ipsi etiam ædificaverunt Et peccaverunt que fuis peccatis in
בחטאותם אשר חטאו׃ ויבנו גם־המה להם
fibier & excelsum collem omnem super lucos & statuas & excelsa
במות ומצבות ואשרים על כל־גבעה גבהה ותחת
fecerunt terra in erat fornicatur etiam Et viride lignum omne
כל־עץ רענן׃ וגם־קדש היה בארץ עשו
Dominus elegit quas gentium abominationes omnes fecerunt
ככל התועבות הגוים אשר הורש יהוה
regis quinto anno in fuit Et Israel filiorum fuisse à
מפני בני ישראל׃ ויהי בשנה החמישית למלך
tulit Et Jerusalem super Ægypti rex Sisac ascendit Rechabam
רחבעם עלה שישק מלך מצרים על־ירושלים׃ ויקח
& regis domus thesauros & Domini domus thesauros
את־אוצרות בית־יהוה ואת־אוצרות בית המלך ואת
Rehabam fecerat quæ omnia tulit & scuta omnia
המגנים אשר עשה שלמה׃ ועשה המלך רחבעם תחתם מגני נחשת והפקיד
aurea & aurea scuta eis pro Rehabam rex fecit Et
ביד שרי הרצים השמרים פתח בית המלך׃
regis domus oblium obfervantium cursorum principum manu super
והיה בבוא המלך בית יהוה ונשאום הרצים
cursores ea portabant Domini domum regem intrabat & fuit Et
והשיבום אל־תא הרצים׃
cursorum thalamum ad ea reportabant &

REGUM I.

Versio VULG. LAT.

Et percutiet Dominus Deus Israel, sicut movetur folet arundo in aqua: & evellet Israel de terra bona hac, quam dedit patribus eorum, & ventilabit eos trans Flumen: quia fecerunt sibi lucos, ut irritarent Dominum. Et tradet Dñs Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, & peccare fecit Israel. Surrexit itaq; uxor Jeroboa, & abiit, & venit in Therfa: cumque illa ingrederetur limen domûs, puer mortuus est. Et sepelierunt eum. Et planxit eum omnis Israel juxta sermonem Domini, quem locutus est in manu servi sui Ahiæ prophetæ. Reliqua autem verborum Jeroboam, quomodo pugnaverit, & quomodo regnaverit, ecce scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel. Dies autem, quibus regnavit Jeroboam, viginti duo anni sunt: & dormivit cum patribus suis: regnavitque Nadab filius ejus pro eo. Porrò Roboã filius Salomonis regnavit in Juda. Quadraginta & unius anni erat Roboam, cùm regnare cœpit: decem & septem annos regnavit in Jerusalẽ civitate, quam elegit Dominus ut poneret nomen suum ibi, ex omnibus tribub' Israel. Nomen autẽ matris ejus Naama Ammanitis. Et fecit Judas malum coram Domino, & irritaverunt eum super omnib', quæ fecerant patres eorum in peccatis suis quæ peccaverunt. Ædificaverunt enim & ipsi fibi aras, & statuas, & lucos, super omnem collem excelsum, & subter omnem arborem frondosam: Sed & effeminati fuerũt in terra, fecerũtq; omnes abominationes gentium, quas attrivit Dominus ante faciẽ filiorum Israel. In quinto autẽ anno regni Roboã, ascendit Sesac rex Ægypti in Jerusalem, Et tulit thesauros Domini, & thesauros regios, & universa diripuit: scuta quoque aurea, quæ fecerat Salomon: Pro quibus fecit rex Roboam scuta ærea, et tradidit ea in manum ducum scutariorum, & eorum qui excubabant ante ostium domûs regis. Cùmque ingrederetur rex in domum Domini, portabant ea qui præcundi habebant officium: & pollea reportabant ea armamentarium scutariorum.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ πατάξει κύριος ὁ θεὸς τὸν Ἰσραὴλ ὡς σείεται ὁ κάλαμος ἐν τῷ ὕδατι, καὶ ἐξερριζώσει τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης τῆς καλῆς, ἣν ἔδωκεν τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ διασπερεῖ αὐτοὺς πέραν τοῦ Εὐφράτου· ὅτι ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἄλση παροργίζοντες τὸν κύριον. καὶ παρέδωκεν κύριος τὸν Ἰσραὴλ διὰ τὰς ἁμαρτίας Ἱεροβοάμ, ὃς ἥμαρτεν καὶ ἐποίησεν τὸν Ἰσραὴλ ἁμαρτάνειν. καὶ ἀνέστη γυνὴ Ἱεροβοὰμ καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἦλθεν εἰς Θερσά· καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσιέναι αὐτὴν τὴν οἰκίαν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ἀπέθανεν τὸ παιδάριον. καὶ ἐθάψαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ ἐθρήνησαν αὐτὸν κατὰ τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ προφήτου. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν λόγων Ἱεροβοὰμ ὅσα ἐποίησεν καὶ ὅσα ἐπολέμησεν καὶ ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν καιρῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ. καὶ ἡμέραι οἷς ἐβασίλευσεν Ἱεροβοὰμ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη καὶ ἐκοιμήθη μετὰ πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν Ναδὰβ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (a) Καὶ κ̓ Ἀκιὰ (b) ἐν (c) ἐν πάσαις (d) κύριος ὁ θεὸς κατὰ λόγον τὸν Ἰσραὴλ, ὅτι

Τὸν (b) πατροφόνον καὶ ἐν τῷ ἐνεκεν (c) Ῥοβοὰμ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ. καὶ ἐξῆκαν αὐτὸν ἐν Ἰδουμαίᾳ ὁ Ἰδουμαῖος τὸ ὄνομα αὐτοῦ (d) καὶ ἐν ὀξῇ κύριος ὁ θεὸς τὸ ὄνομα αὐτοῦ (e) καὶ ἐν τῷ ὄνομα τοῦ μηδὲν αὐτὸν Νεμὰ ὁ Ἀμμανίτης. καὶ ἐποίησεν Ῥοβοὰμ τὸ κακὸν ἐν τῷ πᾶσαι οἷς ἐποίησαν οἱ πατέρες (a) αὐτοῦ ἐν τῷ ἁμαρτάνειν ἐν τῷ ἁμαρτίαις αὐτῶν οἷς ἥμαρτον. καὶ ᾠκοδόμησαν (b) ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλσος ἐπὶ πᾶν βουνὸν (c) ὑψηλὸν καὶ ὑπὸ πᾶν πρασιὰν θαλλοῦσαν. καὶ οὐκ ἔστιν κάθαρσις ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν ἐκεῖ (d) πόρνοι ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ ἔτει τοῦ βασιλέως Ῥοβοὰμ ἀνέβη Σουσὰκ βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ (a) ἔλαβε πᾶσαν τὴν θησαυρὸν τῶν υἱῶν τοῦ οἴκου κυρίου καὶ τὰς θησαυροὺς τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ ἄρματα τὰ χρυσὰ ἃ ἔλαβεν Δαυὶδ ἐν χερὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ τῶν ἀρχόντων τῶν δορυφόρων τῶν φυλασσόντων τὴν θύραν οἴκου τοῦ βασιλέως. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσιέναι τὸν βασιλέα εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀπέφερον αὐτὰ οἱ δορυφόροι καὶ ἀπεκαθίζανον αὐτὰ εἰς τὸν θάλαμον τῶν δορυφόρων.

MS.A. (a) Ἀμμανίτις. (b) ἑαυτοῖς ὑψηλὰ καὶ στήλας καὶ ἄλσος (c) ὑψηλὸν, (d) πόρνοι ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐποίησαν κατὰ πάντα τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. (e) ἔφυγεν (f) πόρνοι ἐν τῇ γῇ. (g) ἐν τῷ ὄνομα τοῦ μηδὲν αὐτὸν Νεμὰ ὁ Ἀμμανίτης. (h) ἐν τῷ

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Percutiẽtque Dominus Israelem, quemadmodum arundo agitatur vento; & evellet Israelem è terra bonâ quam dedit patribus eorum, & disperget eos citra fluvium; eò quòd fecerint sibi lucos, & Dominum irritent. Tradẽtque Israelem propter peccata Jerobaãni qui peccavit, & ad peccandum induxit Israelem. Surgeãs itaque uxor Jerobaãni discessit, & intravit in Therfam, eâque ingrediente januam domûs suæ, mortuus est puer. Et plangentes eum omnes Israelitæ sepelierunt eum, juxta sermonem Domini quem locutus fuerat per servum suum Ahiam prophetam Silonitem. Reliqua gesta Jerobaãni, prœlia, & regnum, ecce scripta sunt in libro Chronicorum regum Israelis. Dies autem quibus regnavit Jerobaãm Super Israelem, fuerunt viginti duo anni, Jerobaãm cum patribus suis occubuẽnte, regnavit Nadab filius ejus pòst ipsum. Interea Rehabaam filius Salomonis regnabat super Judam: annos quadraginta unum natus erat Rehabaam quando regnavit: septemdecim autem annis regnavit in Jerusalem civitate quam Dominus elegerat ex omnibus tribubus Israelis, ut ibi collocaret nomen suum; nomen matris ejus erat Naãma Ammonitis. Juda quoque fecerunt quod malum erat coram Domino, & ad zelotypiam moverũt eum cuncẽtis rebus quas fecerant patres eorum, & peccatis suis quæ commiserunt. Nam extruxerunt etiam ipsi fibi aãtaria, & statuas, & cultus super omnem collem excelsum, & subter omnem arborem ipsiflam. Quin etiam scortatio fuit in terra, & fecerunt juxta omnem abominationem gentis quas Dominus consumpserat à conspectu filiorum Israelis. Factũmque est anno quinto regis Rehabaam, ut ascenderet Sisac rex Ægypti contra Jerusalem, & raperẽtque thesauros domûs Domini, & thesaurum domûs regis, & deripere omnes clypeos aureos quos fecerat Solomon. Fecitq; rex Rehabaam loco illorum æneos, tradidique eos in manum magnatum & cursorum qui custodiebant ostium domûs regis. Et quotiẽs ingrediebatur rex domum Domini, ferebant eos cursores, ẽum referebant eos in domum cursorum.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* وَيَضْرِبُ اللهُ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَمَا يَنُودُ الْقَصَبُ فِي الْمَاءِ* وَيَسْتَأْصِلُ آلَ إِسْرَائِيلَ مِنْ عَلَى هَذِهِ الأَرْضِ
الطَّيِّبَةِ الَّتِي جَعَلَهَا لآبَائِهِمْ. وَيُذْرِيهِمْ إِلَى عَبْرِ الْفُرَاتِ حَرَجٌ لِعِبَادِهِمْ عَبْرِ يَهِمْ وَمَا عَمِلُوا مِنَ
الْمُسْتَخْطَاتِ بَيْنَ يَدَيِ اللهِ* وَيُوبِخُ اللهُ كَذَلِكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ حَرَجاً لِمَا أَدَبَهُ* وَحَرَجاً لآبَائِهِمْ
مَا أَدَبَهُ بِآبَائِهِمْ. عِنْدَ حَلِمِهِمْ عَلَى ذَلِكَ مِنْ فِعْلِهِ* ثُمَّ قَامَتِ امْرَأَةُ يَارَبْعَامَ* وَمَضَتْ وَأَقَامَ
تِرْصَا* فَعِنْدَ تَلُوعِهَا عَارِضَةَ الْبَابِ. وَقَدْ مَاتَ الْغُلاَمُ* فَغَيَّرَ الْجَمَاعَةُ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ. وَنَاحُوا
عَلَيْهِ* كَمَا قَالَ اللهُ عَلَى يَدِ عَبْدِهِ أَخِيَّا النَّبِيِّ* وَبَاقِي أَخْبَارِ يَارَبْعَامَ وَمُحَارَبَتِهِ وَمَا مَلَكَ. قَدْ كُتِبَ
فِي سِفْرِ أَخْبَارِ مُلُوكِ بَنِي إِسْرَائِيلَ* وَالْمُدَّةُ الَّتِي مَلَكَهَا يَارَبْعَامُ. اثْنَانِ وَعِشْرُونَ سَنَةً. وَانْضَجَعَ
مَعَ آبَائِهِ. ثُمَّ مَلَكَ نَادَابُ ابْنُهُ مَكَانَهُ* وَكَانَ رَحَبْعَامُ بْنُ سُلَيْمَانَ فِي أَوَّلِ مُلْكِهِ لآلِ يَهُوذَا. ابْنَ
إِحْدَى وَأَرْبَعِينَ سَنَةً* وَمَلَكَ سَبْعَةَ عَشَرَ سَنَةً فِي دَارِ السَّلاَمِ. وَهِيَ الْقَرْيَةُ الَّتِي اخْتَارَهَا اللهُ
لِحُلُولِ سَكِينَتِهِ بِهَا. مِنْ جَمِيعِ حِصَصِ أَسْبَاطِ آلِ إِسْرَائِيلَ. وَاسْمُ أُمِّهِ نَاعِمَا. مِنْ بَنِي عَمُّونَ.
* وَصَنَعُوا آلُ يَهُوذَا الْقَبِيحَ بَيْنَ يَدَيِ اللهِ* وَهَيَّجُوا الْمُسْتَخْطَاتِ أَمَامَهُ* وَفَاقُوا فِي ذَلِكَ آبَائِهِمْ
وَبِذُنُوبِهِمُ الَّتِي أَذْنَبُوا* وَبَنُوا لَهُمْ أَيْضاً بَامُوتَ وَمَصَاكَا وَسَوَارِي. عَلَى كُلِّ عَالِيَةٍ مُطَلَّةٍ. وَتَحْتَ
كُلِّ شَجَرٍ عَبْتَةٍ* وَعَمِلُوا أَيْضاً فِي أَرْضِهِمُ الْمُسْتَكْرَاتِ. وَصَنَعُوا كَصَنَائِعِ الأُمَمِ الَّتِي
أَسْتَأْصَلَهُمُ اللهُ مِنْ قُدَّامِ بَنِي إِسْرَائِيلَ* وَلَمَّا كَانَ فِي السَّنَةِ الْخَامِسَةِ لِمَلِكِ رَحَبْعَامَ. طَلَعَ سِيسَاكُ
مَلِكُ مِصْرَ إِلَى دَارِ السَّلاَمِ* فَأَخَذَ مَا فِي خَزَائِنِ بَيْتِ قُدْسِ اللهِ. وَخَزَائِنِ دَارِ الْمَلِكِ. وَأَخَذَ
الدَّرَقَ الذَّهَبَ الَّذِي عَمِلَهَا سُلَيْمَانُ* وَصَنَعَ الْمَلِكُ رَحَبْعَامُ مَكَانَهَا تَرَاسَ مِنَ النُّحَاسِ. وَجَعَلَهَا
عَلَى أَيْدِي رُؤَسَاءِ الرِّجَالَةِ الْحَافِظِينَ بَابَ دَارِ الْمَلِكِ* وَكَانَ فِي الْوَقْتِ الَّذِي يَجِيءُ الْمَلِكُ إِلَى
بَيْتِ اللهِ. يَحْمِلُونَهَا الرِّجَالَةُ. ثُمَّ يَرُدُّونَهَا رُؤَسَاءُ الرِّجَالَةِ.

* Agitabitque Deus filios Israel, quemadmodum agitatur arundo in aqua; & extirpabit Israelitas ex hac terra optima quam dederat patribus eorum, & captivos amandabit eos ultra Euphratem; ob quod et eum adoraverint præter Dominum suũ, et ira irritationis quæ coram Deo commiserunt. Atque ita peccati Deus filios Israel pro culpis ab eo commissis, & ob quòd fecerit sibi ea in quibus delinquit peccatis filiis Israel. Tum surgens uxor Jerobaam, abiit, pervenitque Therfam, & statim ac attigit limen poteæ, mortuus est adolescens; Et lugentes eum cunctis Israelitarum, & lamentati sunt eum, quemadmodum dixerat Deus per servum suum Achiam prophetam. Reliquæ historiæ Jerobaam, belli, & regnũ ejus, jam descriptæ sunt in libro historiarũ regum Israelitarum. Iste vellum autem quo regnavit Jerobaam, fuit viginti duorum annorum. Deinde occubuit cum patribus suis, regnavitque Nadab filius ejus loco ipsius. Rehabaam verò filius Salomonis cum esset annorum quadraginta regnavit in regione Juda, natus erat annos quadraginta unum, & annos septemdecim regnavit in urbe pacis: (hæc est civitas illa quam Deus elegerat ex omnibus tribubus Israelitarum ad statuendum in ea habitationem suam.) Nomen matris ejus erat Naama ex Ammonitis. Gens quoque Juda impietatem designãsum in conspectu Dominũ, irritationes eorum ex commissorum, & superbiam hac in re patres suos, & sceleta eorum quæ perpetrarunt. Et ædificãrunt sibi quoque excelsa, & tumulos, trabesque super quemcunque locum altum ac sublimem, & sub qualibet arbore densa. Fecerunt etiam in terra sua res horrendas, et egerunt secundùm cupiditates eorum gentium quas Deũ extirpãrat à conspectu Israelitarum. Anno quinto regni Rehabaam, ascendit Sisak rex Misræim contra Jerusalem. Et cepit thesauros domûs Dei, & thesauros domûs regis, & omnia cepit, & cepit omnia scuta aurea quæ fecerat Salomon. Et fecit rex Rehabaam loco illorum æneos, & commisit eos in manus ducum custodientium januam domûs regis. Et quotiẽs adibat rex ad domum Dei, pedites gestabant eos, tum restituebant eos duces peditum.

Et percutiet Dominus Israel, sicut agitatur canna in aquis; & evellet Israel de terra bona hac quam dedit patribus eorum, & transmigrare faciet ultra Perath; propterea quòd fecerunt lucos suos, irritantes Dñm. Et tradet Israel ob peccata Jerobaam, qui peccavit & peccare fecit Israel. Et surrexit uxor Jerabgham, & abiit, & venit in Thirfzah: ipsa intrante limen domus, puer mortuus est, Et sepelierunt illum & lamentati sunt filii per illum omnis Israel, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per manum servi sui Ahhiah prophetæ. Et reliquum verborum Jerabgham quomodo inivertt bellum, & quomodo regnaverit, ecce illa scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel. Et dies quibus regnavit Jerobgham, fuerunt viginti & duo anni; & dormivit cum patribus suis, & regnavit Nabab filius ejus pro eo. Et Rehhabgham filius Selomoh regnavit in super viros domus Jehudah: filius quadraginta & unius annorum erat Rehhabgham quando regnavit, & septendecim annis regnavit in Jerusalem, civitate in qua complacuit filii Dñs ponere majestatem suam ibi præ omnibus tribubus Israel, & nomen matris ejus Naghamah, de filiis Chamon. Et fecit [pòst hæc] domûs Jehudah, quod malum erat ante Dñm minum, & irritaverunt eum magis, quàm omnia quæ fecerant patres eorum, peccatis suis quæ peccaverunt. Et ædificaverunt etiam ipsi fibi excelsa, & statuas & lucos super omnem collem elevatum, & sub omni arbore frondofa. Et etiam fecerunt fuit in terra: fecerunt secundùm omnem abominationem gentium quas ejecit Dñs ante filios Israel. Et fuit anno quinto regis Rehhabgham, ascendit Sisak rex Misræim contra Jerusalem. Et cepit thesauros domus sanctuarii Dñi, & thesauros domus regis, & omnia cepit, & cepit omnia scuta auri quæ fecerat Salomon. Et fecit rex Rehhabgham pro eis scuta æris, & deposuit apud magistros cursorum, qui custodiebant portã dom' regis. Et fuit tempore quo veniebat rex in domum sanctuarii Dñi, accipiebãt ea cursores, et referebãt illa in conclave cursorũ.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ורבון ייי ית ישראל כמא דנאד קניא במיא דיעקר ית ישראל מעל ארעא טבתא הדא
דיהב לאבהתהון וילגלון מעבר פרת חלף דעבדו ית אשריהון מרגזין קדם ייי׃
ומסר ית ישראל בדיל חובי דיחב ית ישראל׃ וקמת אתתיה דירבעם ואזלת
ואתת לתרצה הא היא מטת כד עלת בספא דבתיא דיבא מרת׃ וקברו יתיה וספדו עלוהי כל
ישראל כפתגמא דייי דמלל ביד עבדיה אחיא נביא׃ ושאר פתגמי ירבעם דאיך קרבא
דמלך הא אנין כתיבין על סדר פתגמי מלכא דישראל׃ יומיא דמלך
ירבעם עסרין ותרתין שנין ושכיב עם אבהתוהי וסלק נדב ברה תחותוהי׃ ורחבעם בר
שלמה מלך על ריבין יהודה בן ארבעין ותרתין שנין כד מלך ושבע עסרי שנין
מלך בירושלים קרתא דאתרעי ייי דאשרא ית שכנתה תמן מכל שבטיא דישראל
ושום אמה נעמה מבני עמון׃ ועבד דביין יהודה דביש קדם ייי ואתרעון קרטוהי
מכל דעבדו אבהתהון בחוביהון די חבו׃ ובנו אף אנון להון במן ומקמן ואשרין על
כל רמא מגבעא ותחות כל אילן צבוף׃ ואף תקנתא הוה בארעא עבדו ככל
תועבתא דמן עממיא די תריך ייי מן קדם בני ישראל׃ והוה בשתא חמשתא למלכא
רחבעם סליק שישק מלכא דמצרים על ירושלם׃ ונסיב ית אוצרי בית מקדשא דייי
ית אוצרי בית מלכא ית כולא נסיב וית כל מגני דהבא דעבד שלמה׃ ועבד
מלכא רחבעם תחותהון מגני נחשא והפיד בידא דרבי שלוחא דמגני רגלא דמלכא דנטרין תרע בית
מלכא׃ והוה בזמן דעל מלכא לבית יי נטרין דהלין רגלא ומתיבין ית אינון לבית
אינון רגלא׃

Versio VUL. LAT.

29 Reliqua autem sermonum Ro-
boam, & omnia quæ fecit, ecce
scripta sunt in libro Sermonũ
30 dierum regum Judæ. Fuitque
bellum inter Roboam & Jero-
31 boam cunctis diebus. Domi-
vitque Roboam cum patribus
suis, & sepultus est cum eis in ci-
vitate David: nomen autẽ ma-
tris ejus, Naama Ammanitis: & 1
regnavit Abiã filius ejus pro eo.

CAP. XV.

Igitur in octavo decimo an-
no regni Jeroboam filii Nabat,
regnavit Abiam super Judam.
2 Tribus annis regnavit in Jeru-
salẽ: nomen matris ejus Maacha,
filia Abessalom. Ambulavit,
in omnibus peccatis patris sui,
quæ fecerat ante eum: nec erat
cor ejus perfectum cum Domino
Deo suo, sicut cor David patris
ejus. Sed propter David dedit
ei Dñs Deus suus lucernam in
Jerusalem, ut suscitaret filium ej-
5 poſt eum, et statueret Jerusalẽ:
Eò quòd fecisset David rectũ
in oculis Dñi, & non declinas-
set ab omnibus, quæ præcepe-
rat ei cunctis diebus vitæ suæ,
6 excepto sermone Uriæ Hethei.
Attamen bellum fuit inter Ro-
boam & Jeroboam, omni tem-
7 pore vitæ ejus. Reliqua autem
sermonũ Abiam, et omnia quæ
fecit, nonne hæc scripta sunt in
libro Verborum dierum regũ
8 Juda? Fuitque prælium inter
Abiam & inter Jeroboam. Et
dormivit Abiam cum patribus
suis, & sepelierunt eum in ci-
vitate David: regnavitque Asa
9 filius ejus pro eo. In anno ergò
vigesimo Jeroboam regis Isra-
el regnavit Asa rex Juda. Et
quadraginta & uno anno re-
gnavit in Jerusalem. Nomen
matris ejus Maacha, filia Abes-
10 salom. Et fecit Asa rectum an-
te conspectũ Dñi, sicut David
11 pater ejus: Et abstulit effemi-
natos de terra, purgavitque u-
niversas sordes idolorum quæ
12 fecerant patres ejus. Insuper
& Maacham matrem suam a-
movit, ne esset princeps in sa-
cris Priapi, et in luco ejus, quo
consecraverat: subvertit, fre-
13 cũque ejus, & confregit simula-
crum turpisimum, & combus-
fit in torrente Cedron: Ex-
celsa autem non abstulit. Ve-
runtamen cor Asa perfectum
14 erat cum Domino cunctis die-
bus suis: Et intulit ea, quæ san-
ctificaverat pater suus, & vo-
verat, in domum Domini, ar-
15 gentum & aurum, & vasa. Bel-
lum autem erat inter Asa, & 16
Baasa regem Israel cunctis di-
ebus eorum.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

5 Ὡς ἐποίησεν Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὃ ἐποίησεν Δαυὶδ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ἐξ ὧν ἐνετείλατο αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀβιὰ ὧν ἐποίησεν καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ πόλεμος ἦν ἀνομένου Ἀβιὰ καὶ Ἰεροβοάμ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀβιὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ. καὶ ἐβασίλευσε Ἀσὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. (1) Ἐν τῷ ἔτει τῷ πεντεκαιδεκάτῳ κόσε ὃ τῷ Ἰεροβοὰμ βασιλεύοντος Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσε Ἀσὰ υἱὸς Ἰούδα. Καὶ ἐβασίλευσε τὴν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα ἡ μήτηρ αὐτοῦ (2) Μαικὰ θυγάτηρ Ἀβεσσαλὼμ. Καὶ ἐποίησεν Ἀσὰ τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου, ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἀφῆκε τὰς πόρνας ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐξῆρε πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ ἀφ' ὧν ἐποίησεν οἱ πατέρες αὐτοῦ. Καὶ τὴν Μαικὰ μητέρα (3) ἐκόσε μετέστησεν ὥστε μὴ εἶναι ἡγούμενον, ἐξέκοψε ἐπόησεν τοῦ ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς. καὶ ἐξέκοψεν Ἀσὰ τὸ εἴδωλον αὐτῆς, καὶ ἐκάυσεν πυρὶ ἐν τῷ χειμάῤῥῳ τῷ Κέδρων. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐ κατέλυσε. Καὶ ἦν ἡ καρδία Ἀσὰ ὅλη τέλεια μετὰ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ. Καὶ εἰσήνεγκε τὰ ἁγιάσματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰς κλινας αὐτοῦ οἴκῳ κυρίου, ἀργύριον καὶ χρυσὸν καὶ σκεύη. Καὶ πόλεμος ἦν ἀνομένου Ἀσὰ καὶ Βαασὰ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐν Ἰούδᾳ, καὶ ἐξῆλθε Βαασὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰούδαν, καὶ ἐφοβήθη τοῦ μὴ εἰσπορεύεσθαι τοῦ ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν τοῖς τοῖς τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. Καὶ ἔλαβεν Ἀσὰ ἀργύριον καὶ χρυσὸν τὸ ὑπολειφθὲν ἐν τοῖς θησαυροῖς οἴκου κυρίου, καὶ τὸν οἶκον βασιλέως, καὶ ἔδωκεν εἰς χεῖρας παίδων αὐτοῦ. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἀσὰ πρὸς Βαδὰδ υἱὸν Ταβεριμὼν υἱὸν Ἑσρὼν βασιλέως Συρίας τὸν κατοικοῦντα ἐν Δαμασκῷ, λέγων, Διαθήκη ἐστὶν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πατρός μου καὶ τοῦ πατρός σου. ἰδοὺ ἀπέστειλα σοι δῶρα ἀργύριον καὶ χρυσὸν, ἕνεκεν τοῦ διαθέσθαι τὴν διαθήκην σου καὶ τὴν διαθήκην

Versio VUL. LAT.

17 Ascendit quoque Baasa rex Israel in Judam, & ædificavit
Rama, ut non posset quispiam
egredi vel ingredi de parte
18 Asa regis Juda. Tollens itaque
Asa omne argentum & auri,
quod remanserat in thesauris
domûs regis, dedit illud in ma-
nus servorũ suorũ: & misit
ad Benadad filiũ Tabremon fi-
19 lii Hezion, regem Syriæ, qui
habitabat in Damasco, dicens,
Fœdus est inter me & te, &
inter patrem meũ & patrem
tuũ: ideò misi tibi munera,
argentũ & aurũ: & peto ut
venias, & irritũ facias fœdus,
quod habes cũ Baasa rege Is-
20 rael, & recedat à me. Acquie-
scens Benadad regi Asa, misit
principes exercitũs sui in civi-
tates Israel, & percusserunt
Ahion, & Dan, & Abeldomã
Maacha, & universũ Canne-
roth, omnem scilicet terram
21 Nephthali. Quod cũ audisset
Baasa, intermisit ædificare Ra-
22 ma, & reversus est in Therfa.
Rex autem Asa nuntiũ misit in
omnem Judã, dicens: Nemo sit
exsũtatus: & tulerunt lapides
de ea, & ligna ejus, quibus
ædificaverat Baasa, & extruxit
de eis rex Asa Gabaa Benja-
23 min, & Masipha. Reliqua autẽ
omnis sermonum Asa, & uni-
versæ fortitudines ejũ, & cun-
ctæ quæ fecit, & civitates quas
extruxit, nonne hæc, scripta
sunt in libro Verborũ diẽrũ
regum Juda? Verumtamen in
tempore senectutis suæ dolõ-
24 pedes. Et dormivit cũ patribus
suis, & sepultus est cũ eis in
civitate David patris sui. Re-
gnavitq; Josaphat filius ejũ pro
25 eo. Nadab verò filiũ Jeroboam
regnavit sup Israel anno secũ-
26 do Asa regis Juda: regnavitq;
super Israel duobus annis. Et fe-
cit quidem malum coram Domino,
ambulavit in viis pa-
tris sui, & in peccatis ejũ, qui-
bus peccare fecit Israel. Infi-
27 diatus est autem ei Baasa filius
Ahiæ de domo Issachar, & per-
cussit eum in Gebbethon, quæ
est urbs Philisthinorum: siqui-
dem Nadab & omnis Israel
28 obsidebant Gebbethon. Inter-
fecit ergò illum Baasa in anno
tertio Asa regis Juda, & regna-
29 vit pro eo. Cũmq; regnasset,
percussit omnem domũ Jero-
boam: non dimisit ne unã quã-
dẽ animam de semine ejũ, do-
nec deleret eã, juxta verbum
Dñi, quod locutus fuerat in
manu servi sui Ahiæ Silo-
nitis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ ἀνέβη ὡς ἀνεβη(γ) Βαασὰ, ὁ βασιλεὺς Israel, & ascendit Baasa rex Israelis contra Ju-
Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰουδὰ, καὶ ᾠκοδόμησεν τὴν Ῥαμὰ, ὁ ἀνθρωπεύων τὸ Ἰωδ- dam, & ædificavit Ramatham, nullũque re-
ά. Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ παρέλαβεν(δ) τὸν ἀργυρ- liquit Asæ regi Judæ egredientem & ingre-
ῦν Ἰσὰ, καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὰς ὑπολοιπὰς τοῦ οἴκου cim. Et tollens lapides Ba-
τοῦ Βασιλέως· καὶ ἐξαπέστειλεν τοῦ δοῦναι ἐν sa vero Rama, & ædificavit in Ga-
χεῖρας Βασὰ· Ἀσὰ τῶν δουλῶν αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς Ἀσὰ πρὸς Βενιαδὰ υἱὸν Ταβριμὼν υἱοῦ Ἑζιὼν βασιλέως Συρίας τοῦ κατοικοῦντος ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀσὰ, καὶ πᾶσα ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ τὰς πόλεις ἃς ᾠκοδόμησεν, καὶ τὰ ἐξοικοδομήματα, καὶ τὰ ἐξοικοδομήματα τοῦ βασιλέως Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐστὶν ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Ἰούδα; καὶ ἐν τῷ γήρει αὐτοῦ ἐν ὀδυνῶν ἐγένετο τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐκοιμήθη Ἀσὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ (μ) Ναδὰβ υἱὸς Ἱεροβοὰμ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐπὶ δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεβούλευσεν ἐπ' αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐκ οἴκου Ἰσσαχὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Βαλεθὼν τῶν Φυλιστιείμ· καὶ ἐπολιόρκουν Ναδὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὴν Βαλεθών. Καὶ ἐβασίλευσεν Βαασὰ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐβασίλευσεν, καὶ ἐπάταξεν πᾶν τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, οὐκ ἀφῆκεν πᾶσαν ψυχὴν ἐν οἴκῳ Ἱεροβοὰμ, ἕως οὗ ἐξωλόθρευσεν αὐτὸν, κατὰ τὸν λόγον Κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐν χειρὶ τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σιλωνίτου· ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ, ἀνθ' ὧν ἁμαρτάνουσιν αὐτὸν ἁμαρτίας, καὶ ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν τῇ παροργισμῷ (σ) ὃ ἐπικαλεῖ (τ) θεὸς Ἰσραὴλ.

MS. A. (γ) Βαασὰ, * ὃς οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, (δ) σπεῖρε τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς ἀπαγωγὴν, (ε) Ῥαμὰ, (ζ) ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τὸν βουνὸν (η) αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ * ἐποίησεν, καὶ τὰς πόλεις ἃς (θ) οὐκ ἔδη (ι) βιβλίοις (ι) γράμμ' ἐν τῇ πατρὶ (κ) Δαβὶδ εἰς Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν (μ) Ναδὰβ (ν) υἱὸς Ἱεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ξ) ἐν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεβούλευσεν ἐπ' αὐτὸν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐκ οἴκου Ἰσσαχὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Βαλεθὼν τῶν Φυλιστιείμ· καὶ ἐπολιόρκουν Ναδὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὴν Βαλεθών. Καὶ ἐβασίλευσεν Βαασὰ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ο) ἐν τῷ ἐξολοθρεύειν αὐτὸν ὃν τρόπον ἐλάλησεν Κύριος ἐν χειρὶ τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σιλωνίτου· ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ἀνθ' ὧν ἁμαρτάνουσιν αὐτὸν ἁμαρτίας, καὶ ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν τῇ παροργισμῷ (σ) ὃ ἐπικαλεῖ (τ) θεὸς Ἰσραήλ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Tunc ascendit Baasa rex Israelis contra Ju-
dam, & ædificavit Ramatham, nullũque re-
liquit Asæ regi Judæ egredientem & ingre-
18 dientem. Quamobrem accipiens Asa totum
argentum & aurum quod supererat in domo
Domini & in thesauro domũs regis, tradidit
in manum servorum suorum, & misit eos Asa
19 rex Judæ ad filium Hadadii filii Tebar-Amo-
nis, filii Hezionis regis Adam residentis in
Damasco, ut dicerent; Fœdus est inter me
& te, & inter patrem meum & patrem tuum:
20 ecce mitto tibi munus argenti & auri: age,
rumpe fœdus tuum cum Baasa rege Israelis,
ut abscedat a me. Filius itaque Hadadii ac-
21 quiescens Asæ, misit imperatores exercituũ
suorum contra civitates Israelis; qui deltru-
xerunt Ijonem, & Danẽm, Abel Beth-ma-
22 chæ, omnesque civitates quæ erant in tota
terra Nephtali. Quæ cũm audisset Baasa, de-
fistit ab ædificando Ramatham, & redefit in
23 Therfa. Tum Asa Rege promulgante apud
universũ Judam, (nemo erat immunis) sus-
tulerunt lapides Ramathæ, et ligna quibus æ-
ædificaverat Baasa; illique ædificavit rex Asa
24 Gebaum Benjamini, & Mafphiam. Reliquæ
res gestæ Asæ, totum robur ejus, & quicquid
fecit, & civitates quas ædificavit, ecce scripta
sunt in libro annaliũ regũm Juda. Tempore
senectũtis suæ ægrotavit Asa pedibus
25 suis: Tum occubuit Asa cum patribus suis, 24
& sepultus est cum patribus suis in civitate
David patris sui, regnavitque Josaphat filius
26 ejus post ipsum. Porro Nadab Jeroboami 25
filius regnavit super Israelem anno secundo
Asæ regis Judæ: regnavit autem super Israelẽ
27 duobus annis. Et fecit quod malum erat co-
ram Domino, & ambulavit in via patris sui,
& in peccatis ejus quibus peccare fecit Isra-
28 el. Conspiravit autẽ in eum Baasa filiũ Ahiæ,
de domo Ischar, et occidit eum in Gath-Pa-
lestinorum, dum Nadab & omnes Israelitæ
29 obsiderent Gath. Occidit eum, inquam, 28
Baasa anno tertio Asæ regis Juda, & regna-
vit post ipsum. Et cũm regnasset, percus-
sit universũ domum Jeroboami, ita ut
nullam relinqueret animam domi Jeroboa-
mi, donec perderet eam; juxta sermonem
Domini quem locutus fuerat per servum suũ
Ahiam prophetam Silonitem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 وطلع بعسا ملك اسرائيل على اهل يهودا * وبنى الرامة. ليقبض على الصادر والوارد لاسا ملك
18 يهودا * واخذ اسا جميع ما بقي من الفضة والذهب في خزاين دار الملك. وجعلها على ايدي
اخاية موجهة الى بن هداد * بن طبريمون * بن حزيون ملك ارام الساكن بدمشق * وقال له
19 انت تعلم ما بيني وبينك من العهد. وبين ابي وابيك * وقد وجهت اليك رشا فضة وذهبا *
لتبادر بفسخ ما بينك وبين بعسا ملك اسرائيل. واصرفه عني * فقبل ابن هداد من الملك اسا *
20 وبعث برؤساء الجيوش الذين له * الى قرى آل اسرائيل. واوقع بعيون ودان * وآبل بيت ماعكة *
وجميع القرى التي في ارض نفتالي * فلما سمع بعسا. امسك عن اعلام ما للناس يبناوه من الرامة *
21 واقام بتيرصا * والملك اسا تقدم بجميع سبط يهودا * ولم يكن له مانع * فحملوا حجارة الرامة *
22 وخشبها الذي كان بني به بعسا * وبنى بها الملك اسا الجبعة التي لآل بنيامين * والمصفاة * وباقي
اخبار اسا * وجبروته * وسائر ما صنعه * والقرى التي بنى * قد كتب في سفر اخبار ايام ملوك
23 يهودا * الا انه عند شيخوخته اعتلت رجلاه * وانصبغ اسا مع آبائه * ودفن في قبره داود
24 ومات ومملك ابنه يهوساقاط مكانه * وكان ابنيدي ملك باداب بن يوربعام على آل اسرائيل في
25 السنة الثانية لاسا ملك يهودا * وملك على آل اسرائيل سنتين * وصنع القبيح بين يدي الله
26 وسلك في طريق ابيه * التي اثم بها بني اسرائيل * فعصاه بعسا بن اخيا من سبط ايساخر *
27 فقتله بعسا في عبدون التي للفلسطينيين * والكل من آل اسرائيل في ذاك من حال تحاصرون
28 عبدون * وكان قتل بعسا له * في السنة الثالثة لاسا ملك سبط يهودا * ثم ملك مكانه * وعبد
29 الملك * قتل جميع اهل بيت يوربعام * حتى لم يترك ليربعام ما تنسمة * حتى افناه * حسب ما
قال الله على يد عبده اخيا السيلوني *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Tunc ascendit Baasa rex Israelis contra Ju-
dam, & ædificavit Ramatham, nullũque re-
liquit Asæ regi Judæ egredientem & ingre-
18 dientem. Quamobrem accipiens Asa totum
argentum & aurum quod supererat in domo
Domini & in thesauro domũs regis, tradidit
in manum servorum suorum, & misit eos Asa
19 rex Judæ ad filium Hadadii filii Tebar-Amo-
nis, filii Hezionis regis Adam residentis in
Damasco, ut dicerent; Fœdus est inter me
& te, & inter patrem meum & patrem tuum:
20 ecce mitto tibi munus argenti & auri: age,
rumpe fœdus tuum cum Baasa rege Israelis,
ut abscedat a me. Filius itaque Hadadii ac-
21 quiescens Asæ, misit imperatores exercituũ
suorum contra civitates Israelis; qui deltru-
xerunt Ijonem, & Danẽm, Abel Beth-ma-
22 chæ, omnesque civitates quæ erant in tota
terra Nephtali. Quæ cũm audisset Baasa, de-
fistit ab ædificando Ramatham, & redefit in
23 Therfa. Tum Asa Rege promulgante apud
universũ Judam, (nemo erat immunis) sus-
tulerunt lapides Ramathæ, et ligna quibus æ-
ædificaverat Baasa; illique ædificavit rex Asa
24 Gebaum Benjamini, & Mafphiam. Reliquæ
res gestæ Asæ, totum robur ejus, & quicquid
fecit, & civitates quas ædificavit, ecce scripta
sunt in libro annaliũ regũm Juda. Tempore
senectũtis suæ ægrotavit Asa pedibus
25 suis: Tum occubuit Asa cum patribus suis, 24
& sepultus est cum patribus suis in civitate
David patris sui, regnavitque Josaphat filius
26 ejus post ipsum. Porro Nadab Jeroboami 25
filius regnavit super Israelem anno secundo
Asæ regis Judæ: regnavit autem super Israelẽ
27 duobus annis. Et fecit quod malum erat co-
ram Domino, & ambulavit in via patris sui,
& in peccatis ejus quibus peccare fecit Isra-
28 el. Conspiravit autẽ in eum Baasa filiũ Ahiæ,
de domo Ischar, et occidit eum in Gath-Pa-
lestinorum, dum Nadab & omnes Israelitæ
29 obsiderent Gath. Occidit eum, inquam, 28
Baasa anno tertio Asæ regis Juda, & regna-
vit post ipsum. Et cũm regnasset, percus-
sit universũ domum Jeroboami, ita ut
nullam relinqueret animam domi Jeroboa-
mi, donec perderet eam; juxta sermonem
Domini quem locutus fuerat per servum suũ
Ahiam prophetam Silonitem.

Ramah ædificavit & Jehudah fuit Israel rex Bahasa ascendit Et
17 יעל בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה
tulit Et Jehudah regi Asa ingrediente & egrediente domũ non ad
18 לבלתי תת יצא ובא לאסא מלך יהודה: ויקח
domus thesauris in reposita aurum & argentũ omne Asa
את כל הכסף והזהב הנותרים באצרות בית
thesauris servorũ manu in ea dedit & regis domus thesauros & DOMINI
יהוה וארצות בית מלך ויתנם ביד עבדיו
Chezion filii Tabrimmon filii hadad-Ben ad Asa rex et misique
וישלחם אסא אל בן הדד בן טברמן בן חזיון
te inter & me inter Fœdus dicendo, Damasco in habitante Aram regem
מלך ארם הישב בדמשק לאמר: ברית ביני ובינך
argentũ munus tibi misi ecce: tuũ patrẽ inter & meũ patrẽ inter
בין אבי ובין אבך הנה שלחתי לך שחד כסף
Israel rege Bahasa cum tuũ patrẽ irrita vade fœdus &
וזהב לך הפר את בריתך את בעשא מלך ישראל
misit & Asa regem ad hadad-Ben audivit Et ante ejũ ut ascendat
ויעלם מעלי: וישמע בן הדד אל המלך אסא
Hion percussit & Israel urbes super filii qui omnem principes
ישלח את שרי החילים אשר לו על ערי ישראל ויך את עיון
omni super Chineroth universã & Naphtali ab-beth Abel & Dan &
ואת דן ואת אבל בית מעכה ואת כל כנרות על כל
ædificavit ab destitut & Bahasa audit ferunt & fuit Et Naphthali terra
ארץ נפתלי: ויהי כשמע בעשא וחדל מבנות
omne fecit in desse Asa rex Et Tirsah in manse & Ramah
את הרמה וישב בתרצה: והמלך אסא השמיע אל כל
ad signa & Ramah lapides tulerunt Et exemptus non Jehudah
יהודה אין נקי ויאסאו את אבני הרמה ואת עציה
Gibeh Asa rex eis in extruxit & Bahasa ædificaverat quæ
אשר בנה בעשא ויבן בהם המלך אסא את גבע
omne & Asa verborũ omnis reliquum Et Mispah & Benjamin
בנימן ואת המצפה: ויתר כל דברי אסא וכל
hac nonne extruxit quas urbes & fecit quod omne & ejus robur
גבורתו וכל אשר עשה והערים אשר בנה הלא הנם
tempore in Tamen Jehudah regũ diẽrũ verborũ libro super scripta
כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה: רק לעת
suis patrũ & cum Jacobque suis pedibus agrotavit sua Senectutis
זקנתו חלה את רגליו: וישכב אסא עם אבתיו
regnavitque filii patris David civitate in suis patribus cum eũ Sepultus &
ויקבר עם אבתיו בעיר דוד אביו וימלך
super regnavit Jehoshaphat filius Nadab Et eo pro ejũ filius
יהושפט בנו תחתיו: וגרב בן נבט מלך על
Israel & Jehudah regis Asa anno secũdo in
ישראל בשנת שתים לאסא מלך יהודה וימלך על
ambulavit & DOMINI oculis in malum Fecitque duob̃ anis Israel
ישראל שנתים: ויעש הרע בעיני יהוה וילך
super Israel peccare qui ejũ peccatis & cum patris via in
בדרך אביו ובחטאתו אשר החטיא את ישראל:
ea precultit & Ishachar domo de Achiah filius Bahasa ejũ super obsiravit Et
ויקשר עליו בעשא בן אחיה לבית יששכר ויכהו
eo pro Israel & Jehudah regũ Asa Gibbethõ in Bahasa
בעשא בגבתון אשר לפלשתים וגבתון הצר: ישראל
Israel rex omnis & Nadab & Ebelitulis quæ Gibbethõ in Bahasa
עמד הוא ובכל ישראל ויצר לגבתון: ויהי בשנת
Israel rex omnis & Bahasa & Interfecitque Gibbethõ super
שלש לאסא מלך
eo pro regnavit & Jehudah
יהודה ימלך בתרצה: וימלך
percussit ejũ regnare jucundã fuit Et Tirsah in mense reliquit non Jarobham domũ omnẽ
בן חמשים ועשרים שנה
Jarobham ipsũ filium in omne reliquit non Jarobham domũ omnẽ
אל בית ירבעם לא השאיר כל נשמה לירבעם
mens in fuerat locutus quod DOMINI verbũ juxta ad dispedieret donec
עד השמדו כדבר יהוה אשר דבר
Silonita Achiah fuit servi
ביד עבדו אחיה השלני:

Targum JONATHAN.

17 וסליק בעשא מלכא דישראל על יהודאי ובנא ית רמתא בדיל למשבק לחבן ולפק
18 ועלל לאסא מלכא דיהודאי: ונסיב אסא ית כל כספא דהתרא דאשתאר באוצרות
בית מקדשא דיי וית אוצרי בית מלכא ומסגנון בידא דעבדוהי ושדרינון מלכא ליות
19 בר הדד בר טברמון בר חיון מלכא דארם דיתיב בדמשק למימר: קים בני ובינך ובין
אבא ובין אבוך הא שדרית לך שוחדא כספא וזהבא אזל שבי ית קימך עם בעשא
20 מלכא דישראל ויסתלק מני: וקבל בר הדד מן מלכא ואשדר ית רבני חילוהי
דילהון על קרוי ישראל וסמקן ית עיון וית דן וית אבל בית מעכה וית כל כנרות על כל
21 ארע שבטא דנפתלי: והוה כד שמע בעשא ואתמנע מן למבני ית רמתא ויתב
22 בתרצה: ומלכא אסא כריז לכל יהודאי דלא יהי מתנדון ונטלו ית אבני רמתא וית
אעיהון דבנה בעשא ובנה מלכא אסא בהון ית גבעא דבני בנימין וית מצפא: ושאר
23 כל מתנבי אסא וכל גבורותוי וכל דעבד וקרוי דבנה הלא אנון כתבין על ספר
מלכון דיהודאי: ובעדן שיבותיה אתקרבו רגלוהי: ושכיב אסא
24 עם אבהתוי ואתקבר עם אבהתוי בקרתא דדוד אבוהי ומלך יהושפט בריה
תחותוי: ונבט בר ירבעם מלך דישראל בשנת תרין דאסא מלכא דיהודאי
25 ומלך על ישראל תרין שנין: ועבד בישא קדם יי ואזל בארחת אבוהי ובחוביה
26 דחיב ית ישראל: ומרד עלוהי בעשא בר אחיה מן בית יששכר וסתרוהי בעשא
בגבתון די לפלשתאי ובנבתון מצלין בעשא בשנת תלת
27 לאסא מלכא דשבטא דיהודה ומלך תחותוהי: ומלך בעשא ית כל בית ירבעם
לא אשאר כל נשמא ליربעם עד די שציה כפתגמא דיי דמליל ביד עבדיה אחיה
שילוניא:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

17 Et ascendit Baghsa rex Israel contra *populũ* domus Jehudah, & ædificavit
Ramatha, ut non *amplius* permitteret exeuntẽ & intrantem ad Azza re-
18 gem tribus domus Jehudah. Et accepit Azza omne argentũ & aurum quæ
relicta erant in thesauris domus sanctuarii Dñi & *thesauris* domus regis,
& numeravit ea in manu servorũ suorũ, & misit ea Azza rex Israel ad Ben-
19 hadad filiũ Tabrimon filii Hhezion regem Aram qui habitabat in Dam-
mesek, dicendo: Fœdus est inter me & te, & inter patrem meum & patrem
20 tuum; ecce mitto tibi munus, argentũ & aurũ: vade immuta fœdus tuũ
cum Baghsa rege Israel ut ascendat a me. Et obtemperavit Barhadad regi
Azza, & misit magistros exercituũ qui erant illi adversũ urbes Israel,
21 & percussit Ghijon & Dan, & Abel Beth-maghacha, & omnẽ Ghiozzar
usque ad omnẽ terrã tribus Nephtali. Et cum audisset Baghsa, pro-
22 hibitus est ædificare Ramatha, & sedit in *Tharghibha*. Et rex Azza con-
gregavit omnes viros domus Jehudah, non erat qui esset immunis; &
tulerunt lapides Ramatha. & ligna ejus quæ ædificiverat Baghsa, et ædi-
ficavit ex eis rex Azza Gibghacha filiorum Binjamin, et Mizpeia. Et re-
23 liquũ omnium verborum Azza, et omnis fortitudo ejus, et omnia quæ fe-
cit, et urbes quas ædificavit, nõne illa scripta sunt in libro verborũ diẽrũ
Ahijah de tribu domus Ishachar, et percussit eum Baghsa in Gibthon,
24 quæ erat Pelistheis; et Nadab et omnis Israel obsidebant Gibthon. Et occi-
dit illã Baghsa anno tertio Azza regis tribũ domũ Jehudah, et regnavit pro
eo. Et fuit cũm regnaret, occidit omnẽ domũ Jerabgham: non reliqua fu-
25 it illa anima Jerabghamo quoũq; consumpsit eã, fecundũ verbũ Domini,
quod locutus fuerat per manum servi sui Ahhia Silonzi;

*MS. A. (γ) Βασὰ, * ὃς οἰκοδομεῖν τὴν Ῥαμὰ, (δ) σπεῖρε τῷ λαῷ Ἰούδα εἰς ἀπαγωγὴν, (ε) Ῥαμὰ, (ζ) ᾠκοδόμησεν ὁ βασιλεὺς τὸν βουνὸν (η) αὐτοῦ καὶ πάντα ἃ * ἐποίησεν, καὶ τὰς πόλεις ἃς (θ) οὐκ ἔδη (ι) βιβλίοις (ι) γράμμ' ἐν τῇ πατρὶ (κ) Δαβὶδ εἰς Ἰωσαφὰτ υἱὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐβασίλευσεν (μ) Ναδὰβ (ν) υἱὸς Ἱεροβοὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ξ) ἐν τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ ἐπεβούλευσεν ἐπ' αὐτὸν Βασὰ υἱὸς Ἀχιὰ ἐκ οἴκου Ἰσσαχὰρ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν Βαλεθὼν τῶν Φυλιστιείμ· καὶ ἐπολιόρκουν Ναδὰβ καὶ πᾶς Ἰσραὴλ τὴν Βαλεθών. Καὶ ἐβασίλευσεν Βασὰ ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς Ἀσὰ βασιλέως Ἰούδα, (ο) ἐν τῷ ἐξολοθρεύειν αὐτὸν ὃν τρόπον ἐλάλησεν Κύριος ἐν χειρὶ τοῦ δούλου αὐτοῦ Ἀχιὰ τοῦ Σιλωνίτου· ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ ἀνθ' ὧν ἁμαρτάνουσιν αὐτὸν ἁμαρτίας, καὶ ἃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραήλ, καὶ ἐν τῇ παροργισμῷ (σ) ὃ ἐπικαλεῖ (τ) θεὸς Ἰσραήλ.*

מלכים א׳ יז

30 עֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֲבֹתָיו׃
31 וַיְהִי הֲקַל לָלֶכֶת בְּחַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
32 וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
33 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִשִׁית לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁנָה׃
34 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

CAP. XVI.

1 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי עַל־בַּעְשָׁא
2 לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִן־הֶעָפָר וָאֶתֶּנְךָ
נָגִיד עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם
וַתַּחֲטִא אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃
3 הִנְנִי מַבְעִיר אַחֲרֵי בַּעְשָׁא וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ
וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃
4 הַמֵּת לְבַעְשָׁא בָּעִר וְאֹכְלֵי הַכְּלָבִים יֹאכֵל וְהַמֵּת
לוֹ בַּשָּׂדֶה לָעוֹף הַשָּׁמַיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי בַעְשָׁא וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
5 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר בְּתִרְצָה וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
6 וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־
בַּעְשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעֵל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּעֵינֵי
יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית
יָרָבְעָם וְעַל־אֲשֶׁר הִכָּהוּ׃ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ
7 שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה בֶּן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל
בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו עֲבְדוֹ זִמְרִי שַׂר
8 חֲצִי הָרָכֶב וְהוּא בְּתִרְצָה שֹׁתֶה שֵׁכָר בֵּית
9 עַל־הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וּבָא זִמְרִי וְהִכָּהוּ וַיְמִתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃

30 Propter peccata Jeroboam, quæ peccaverat, & quibus peccare fecerat Israel: & propter delictum, quo irritaverat Dominum Deũ Israel.
31 Reliqua autem sermonum Nadab, & omnia quæ operatus est, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regũ
32 Israel? Fuitque bellum inter Asa, & Baasa regẽ Israel, cunctis diebus eorum. Anno tertio
33 Asa regis Juda, regnavit Baasa filius Ahiæ, super omnem Israel, in Thersa, viginti quatuor
34 annis. Et fecit malum coram Dño, ambulavitque in via Jeroboam, & in peccatis ejus, quibus peccare fecit Israel.

CAP. XVI.

1 FActus est autem sermo Dñi ad Jehu filium Hanani contra
2 Baasa, dicens: Pro eo quòd exaltavi te de pulvere, & posui te ducem super populum meum Israel, tu autem ambulásti in via Jeroboam, & peccare fecisti populum meum Israelem, ut me irritares in peccatis eorum: Ecce, ego demetam posteriora Baasa, & posteriora domũ ejus: & faciam domum tuam sicut domum Jeroboam filii Nabat. Qui mortuus fuerit de Baasa in civitate, comedent cani: & qui mortuus fuerit ex eo in regione, comedent cum volucres cœli. Reliqua autem sermonum Baasa, & quæcunq; fecit, & prælia ejus, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Israel?
4 Dormivit ergo Baasa cum patribus suis, sepultúsque est in Thersa: & regnavit Ela filius
5 ejus pro eo. Cum autem in manu Jehu filii Hanani prophetæ verbũ Dñi factũ esset contra Baasa, & contra domũ ejus, & contra omne malũ, quod fecerat coram Dño, ad irritandum eum in operibus manuũ suarũ, ut fieret sicut domus Jeroboam: ob hanc causam occidit eum, hoc est, Jehu filium Hanani, propheram.
6 Anno vigesimo sexto Asa regis Juda, regnavit Ela filius Baasa super Israel in Thersa duobus
7 annis. Et rebellavit contra eũ servus ejus Zambri, dux mediæ partis equitũ: erat autem Ela in Thersa bibens, & temulentus, in domo Arsa præfecti domũ ejus in Thersa.
8 Ingressus ergò Zambri, percussit eum, & occidit eum, anno vigesimo septimo Asa regis Juda, & regnavit pro eo.

Versio VULG. LAT.

CAP. XVI.

1 Et factum est verbum Domini ad Hanani filium Jehu contra Baasa, dicens:
2 Pro eo, quòd exaltavi te de terra, & dedi te ducem super populum meum Israel, & ambulasti in via Hieroboam, & peccare fecisti populum meum Israel, ad irritandum me in vanitatibus suis: Ecce ego faciam
3 post Baasa, & post domum ejus: & dabo domum tuam sicut domum Hieroboam filii Nabat.
4 Mortuum ipsius Baasa in civitate, comedent eum canes: & mortuum ejus in campo comedent eum volucres cœli.
5 Et reliqua verborum Baasa, & omnia quæ fecit, & potentiam ejus, nonne ecce hæc scripta in libro Verborum dierum regum Israel?
6 Et dormivit Baasa cum patribus suis: & sepultus in Thersa: & regnat Ela filius ejus pro eo.
7 Et in manu Hu filii Anani locutus est Dominus super Baasa, & super domum ejus, (b) omne malum quod fecit in conspectu Domini ad irritandum eum in operibus manuum suarum: ac (c)ut fieret sicut domus Hieroboam, & propterea quòd percusserit eum. (c) Et Ela filius Baasa in
8 anno vigesimo sexto Asa regis Juda regnavit super Israel duobus annis in Thersa. Et (d) conspirávit ei servus ejus Zambri, princeps dimidiæ partis curruum, & ipse erat in Thersa bibens temulentus in domo Arsa, qui erat super domum ejus in Thersa.
9 Et ingressus Zambri, & percussit eum, & interfecit (e) eum: & regnavit pro eo. Et factum est in
10 anno vigesimo septimo Asa regis Juda, regnavit Zambri septem dies in Thersa. Et castra fuerant super Gabathon alienigenarum.

MS.A. (a)Εἶπεν δὲ (b)ἐν ὀνόματι μου (c)ἵνα παροργίσῃ με (d) εἰς ἐπιστροφὴν τῶν ἔργων αὐτῶν, ὅτι ἐποίησεν τὰ πονηρὰ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ Ἰσραὴλ (e) ἐν τῷ ἐπιστρέψαι αὐτὸν τὸν κύριον τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ. (f) Καὶ ἐν τῷ ἐπιστρέψαι αὐτὸν τὸν κύριον τὸν θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα, (g) ἐβασίλευσεν Ἐλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ δύο ἔτη. Καὶ (h) συνέστησεν ἐπ' αὐτὸν δοῦλος αὐτοῦ Ζαμβρὶ ἡμιστάτης ἱππικοῦ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσὰ μεθύων καὶ μεθυσκόμενος ἐν οἴκῳ Ἀρσὰ τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐν Θερσά. (i) Καὶ εἰσῆλθεν Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἐν Θερσὰ. (j) ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν ἐπὶ Γαβαθὼν τῶν ἀλλογενῶν.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιστ'.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς τὸν Ἀνὶ τοῦ Ἀνὶ ἀφὸς Βαασὰ λέγων· Ἀνθ' ὧν ὑψωσά σε
2 ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ἔθηκά σε ἡγούμενον ἐπὶ τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθης ἐν τῇ ὁδῷ Ἰεροβοὰμ καὶ ἐξήμαρτες τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ, τοῦ παροργίσαι με ἐν τοῖς μαγελείοις αὐτῶν, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαγαγῶ τὸν
3 ὀπίσω Βαασὰ καὶ ὀπίσω τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ δώσω τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ. Τὸν τεθνηκότα τῷ Βαασὰ ἐν τῇ
4 πόλει (a) κυνοφαγήσουσιν αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ κατοφαγοῦσιν αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων τῶν Βαασὰ καὶ ὅσα ἐποίησεν καὶ τὴν δυναστείαν αὐτοῦ, (b) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν
5 ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Καὶ ἐκοιμήθη Βαασὰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Θερσὰ. Καὶ ἐβασίλευσεν Ἐλὰ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.
6 Καὶ ἐν χειρὶ (c) Ἰὲ τοῦ Ἀνὶ ἐλάλησεν κύριος (c)τὸν Βαασὰ καὶ τὸν ὁ οἶκον αὐτοῦ, ἕνεκεν πάντων ὧν ἐποίησεν τὰ πονηρὰ ἐνώπιον κυρίου τοῦ παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ, τοῦ (d) γενέσθαι ὡς οἶκος Ἰεροβοὰμ καὶ ἕνεκεν τοῦ πατάξαι (e) αὐτόν. Καὶ
7 (f) ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἐλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ δύο ἔτη. Καὶ (g) συνέστησεν ἐπ' αὐτὸν δοῦλος αὐτοῦ Ζαμβρὶ ἡμιστάτης ἱππικοῦ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσὰ μεθύων καὶ μεθυσκόμενος ἐν οἴκῳ Ἀρσὰ τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐν Θερσά.
8 Καὶ εἰσῆλθεν Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἐν Θερσά. (h) Καὶ ἡ παρεμβολὴ ἦν ἐπὶ τὴν Γαβαθὼν τῶν ἀλλογενῶν, (i) καὶ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Καὶ Ζαμβρὶ ἐξέλιπεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἀρσὰ τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐν Θερσὰ ἡμέρας ἑπτά. (j) ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν ἐπὶ Γαβαθὼν τῶν ἀλλογενῶν.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

30 من اجل خطايا يوربعام التي اخطاها * وجعله لآل اسرائيل على العمل بما استخط اله اسرائيل
31 وباقي اخبار اداب التي صنع * قد كتب في سفر اخبار ملوك آل اسرائيل * وكانت المحاربة
32 بين آسا * وبين بعشا ملك آل اسرائيل * مدة ايامهما * وكان ابندي ملك بعشا بن احيا على
33 جماعة آل اسرائيل * في السنة الثالثة من ملك آسا ملك يهودا * وملك في ترصا اربعة وعشرين
34 سنة * وصنع القبيح بين يدي الله * وسلك طريق يوربعام بن ناباط * الذي اخطاه * وآثام
آل اسرائيل بخطاياه *

الفصل السادس عشر *

1 وورود نبوة من عبد الله الى ياهو بن حناني في بعشا * قائلا * ان جراك على مقابلتك احسابي *
2 وقد رفعتك من التراب * وجعلتك ملكا على شعبي اسرائيل * وسلكت في طريق يربعام بن ناباط *
3 واضللت لشعبي آل اسرائيل * بحملك اياهم على الخطايا * وها انا مستاصل بقايا بيت بعشا *
4 وجاعل بيتك كبيت يربعام بن ناباط * ويكون من مات لبعشا في القرية * تأكله الكلاب * ومن
مات له في الصحراء * تأكله طيور السماء * وما بقي من اخبار بعشا التي صنع * وجبروته * قد
5 كتب في سفر ايام ملوك بني اسرائيل * واضطجع بعشا مع آبائه * وقبر في ترصا * وملك الاه
6 ابنه في مكانه * وايضا ورود النبوة من عبد الله على يد ياهو بن حناني النبي * على بعشا وعلى
اهل بيته * وعلى جميع ما صنعه من القبائح التي صنعها لاستخطاه * بما صنعه بداء * ليكون
7 كبيت يربعام * وعلى قتله اياه * ولما كان في سنة سبع وعشرين لآسا ملك يهودا * ملك الاه
8 بن بعشا على آل اسرائيل في ترصا سنتين * وعدر به عبده زمري رئيس نصف ركبه * وهو في ذاك
9 من حال قد شرب وسكر في بيت ارصا * الذي لطاوس بيت ارصا * وجاء زمري هناك * فضربه
10 صربة فقتله بها * في سنة سبع وعشرين لآسا ملك سبط يهودا * وملك زمري مكانه *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

30 De Jerobaamo Nabati filio, tum propter
31 peccata ipsius quæ commiserat, & quibus
32 peccare fecerat Israelem, cum propter iram
33 magnam ad quam provocaverat Dñm Deum
34 Israelis. Reliquæ res gestæ Nadabi, & quic-
quid fecit, ecce scripta sunt in libro annalium
regũm Israelis. Fuit autẽ bellum inter Basa-
fam & inter Asam regem Juda, cunctis dieb
eorũm. Anno tertio Asæ regis Juda, regna-
vit Baasa filius Ahiæ super universũm Israe-
lem in Thersa, annis viginti quatuor. Fe-
citque quod malum erat coram Domino, & ambulavit in viis Jeroboami filii Nabati, & in peccatis ejus quibus peccare fecit Israelem.

CAP. XVI.

1 FActus est autem sermo Domini ad Jehu
2 Hanani filium contra Baasam, dicendo:
Sic ait Dominus, Quandoquidem exexi te
de pulvere, & constitui te rectorem super
populum meum Israelem, tu autem ambu-
lasti in viis Jeroboami, & peccare fecisti po-
pulum meum Israelem, ut me ad iram pro-
vocarent opere manuum suarum: Ecce ego
3 fublaturus sum posteros Baasæ & posteros
domũs ejus, & redditurus domum ejus sicut
domum Jerobaami filii Nabati. Morientem
4 Baasæ in civitate, devorabunt canes; & mo-
rientem ejus in agro, devorabunt volatilia cœ-
5 li. Reliquæ res Baasæ, quicquid fecit, & omnis
fortitudo ejus; ecce scripta sunt in libro
annalium regũm Israelis. Postea occum-
6 bens Baasa cum patribus suis, sepultus est
in Thersa; & regnavit Ela filius ejus pro eo.
Etiam per Jehu filium Hanani prophetam,
7 & ad Dñm Domini contra Baasam &
contra totam ejus dõmum, (propter uni-
versum malum quod fecerat coram Domino
ut ad iram provocaret eum opere manuum
suarum) fore illam sicut domum Jerobaami,
8 eò quòd interfecisset eum. Anno vigesimo &
sexto Asæ regis Juda, regnavit Ela Baasæ
filius super Israelem in Thersa duobus annis.
9 Et rebellavit in eum Zamri servus ejus &
princeps dimidiæ partis equitum: & dum il-
le in Thersa bibiret vinum verus in domo
Araz quam ædificaverat in Thersa; In-
10 gressus est Zamri, & percussit ac interfecit
eum anno vigesimo septimo Asæ regis Juda; & regnavit post eum.

*Propter peccata Jerobaami quæ commisit.
*Et quòd indiuisset Israelitas ad ira-
cundiam quam moverat Deus Israelis.
*Reliquæ res à Nadabo gestæ, scriptæ sunt
in libro historiarum regum Israelitarum.
*Erat ergò bellum inter Asam & inter
Baasam regem Israelitarum,
quandiu vixit vir. *Vivens autem regem
Baasæ filius Achiæ super omnes Israelitas,
fuit annis viginti quatuor. *Et fecit malum
Dñi, & ambulavit in via Jerobaamis filii
Nabati, & in peccatis ejus, quibus peccato
Israelitas ad iniquitatem induxerat.

CAP. XVI.

1 ADvenit autem verbum Domini ad
2 Jehu filium Hanani contra Baasam, di-
cens; In compensationem pro eo quòd in-
gentes fuerunt beneficia mea in tuam cau-
sam, & exaltavi te de pulvere, ut ducem ge-
verim super populũ meum Israelitam ta-
men ambulásti in via Jerobaami filii Na-
bati, & ad peccata induxisti populũ meũ
Israelitam, excitando eos ad irritandum
me. *Ecce ego exterminatus sum reliquias
3 domũ Baasæ, & fabricabo domũ tuã sicut
domum Jerobaami filii Nabati. Eum,
4 qui quidem moriatur Baasæ in civitate,
comedent eum canes; quisquis autem mo-
riatur ei in agro, comedent eũ volucres
cœli. *Quæ reliquæ res fuerũt Baasæ, quæ
5 fecit, quique fortitudo, jam dũ scripta
sunt in libro dierum regum Israelitarum.
Deinde occubuit Baasa cum patribũ suis, &
6 sepultus est in Thersa; regnavitque Ela fi-
lius ejus loco ejus. Rursus adventu ora-
cũlum à Deo per Jehu filium Hanani pro-
phetam, de Baasa deque familia ejus; quam
ob omnes perpetratos ab eo turpitudines,
quas cũmulárat ad irritandũ illũ operib
manuũ suarũ, fore domum ejus similem
domui Jerobaamiquam quòd occidisset eũ.
7 Deinde factum est anno vigesimo sexto A-
8 sæ regis Judæ, ut regnaret Ela Baasæ fi-
lius super Israelitas in Thersa duobus an-
nis. Stũ conspiratus in eum Zamri servus
ejus, princeps dimidiæ partis equitatũ,
ejusque dũ ille tunc temporis ebibisset de iam
temulentus esset in Bethsa quæ vocatur
ad idolum in Bethsa, Arcæfis illuc
Zamri, amq; illu percussit et occidit eũ
9 anno vigesimo septimo Asæ regis Juda, & regnavit Zamri loco ipsius.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

30 על חוביי דיבדבר דיחביתון ישראל בארגזיותה דעבדין קדם יי אלהא דישראל׃
31 ושאר פתגמי נבדב וכל דעבד הלא אנון כתבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל׃
32 וקרבא הות בין בעשא לבין אסא בעשא מלכא דישראל כל יומיהון׃ בשנת תלת לאסא מלך
33 יהודה מלך בעשא בר אחיה על כל ישראל בתרצה עסרין וארבע שנין׃
34 ועבד דביש קדם יי ואזל באורח ירבעם ובחוביה דיחיב ית ישראל׃

1 והוה פתגם יי לות יהוא בר חנני נביא קדמיי מן ארעא
2 עד דאקימיתך רבא לעמי ישראל ואזלת באורח ירבעם ואחיבת ית עמי ישראל
3 לרגזותני בחוביהון׃ הא אנא מעדי בתר בעשא ובתר בית בעשא ובתר בית בעיתי
4 ית בית בר נבט׃ דימות לבעשא בקרתא יכלין דיתיתון ליה בחקלא יכלין עופא
5 דשמיא׃ ושאר פתגמי בעשא דעבד ובגבורתיה הלא אנון כתבין על ספר פתגמי יומיא
6 למלכי ישראל׃ ושכיב בעשא עם אבהתוהי ואתקבר בתרצה ומלך אלה ברה
7 תחותוהי׃ ואף על גב דאתא ית חנני נביא מן קדם יי הוה על בעשא ועל בית
8 ועל כל דעבד בישתא קדם יי לארגזאה בעובדי ידוהי לאתיבא בית ירבעם על
9 דקטל יתיה׃ בשנת עסרין ותרתין שנין לאסא מלך יהודה מלך אלה בר
10 בעשא על ישראל בתרצה תרתין שנין׃ וסגד עליהי עבדיה זמרי רבני תרתין
11 דהוה בתרצה שתי ריי בית ארעא בית בתרצה׃ ואתא זמרי וסתמיי קטליה
בשנת עסרין ושבע לאסא מלך יהודה ומלך תחותוהי׃

30 Propter peccata Jerobaam quæ peccavit, et quibus peccare fecit Israel in 30
31 irritatione sua, qua irritavit Dñm Deum Israel. Et reliquæ verborũ Nadab 31
et omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborũ dierũ regum
Israel? Et bellũ fuit inter Azza et Baghsa regem Israel omnib' diebs' eorũ. 32
Anno tertio Azza regis trib' dom' Jehudah, regnavit Baghsa filius Ahhi- 33
ah super omnẽ Israel in Thirtsa viginti et quatuor annis. Et fecit quod ma- 34
lum erat ante Dñm, et ivit in via Jerabgham, et in peccato illius quod pec-
cavit, quo peccare fecit Israel.

CAP. XVI.

1 ET fuit verbũ prophetiæ ab ante Dñm cum Jehu filio Hhanani in Bagh-
2 sa, dicendo: Propterea quòd separavi te de pulvere, et præposui te regẽ
super populũ meũ Israel, tũ ambulásti in via Jerabgham, et peccare fe-
cisti populũ meum Israel, irritando me peccatis eorũ. Ecce ego extirpo
3 post Baghsa et post domũ ejus, et dabo domũ tuã sicut domũ Jerabgham
filii Nebat. Eum qui mortuus fuerit ex Baghsa in civitate, comedent canes, 4
et eum qui mortuus fuerit in agro, comedent aves cœli. Et reliquũ verborũ 5
Baghsa, et quæ fecit, et fortitudo ejus, nonne illa scripta sunt in libro ver-
borũ dierũ regum Israel? Et dormivit Baghsa cum patribũ suis, et sepultus 6
est in Thirtsah, et regnavit Elah fili' ejus pro eo. Et cũ à cum Jehu filio Hha-
nani prophetæ verbũ prophetiæ ab-ante Dñm fuerat contra Baghsa, et
contra domũ ejus, et contra omne malũ quod fecit ante Dñm, irritando
eũ operib' manuũ suarũ, ut esset sicut dom' Jerabghã, et propterea q̃ oc-
cidit eũ. Anno vicesimo sexto anno rũ Azza regis trib' dom' Jehudah, 8
regnavit Elah fili' Baghsa sup Israel in Thirtsa duobus annis. Et conjura- 9
vit contra eum servus ejus Zimri unus ex duobus magistris curruũ, et ipse
erat in Thirtsa bibens ebrius in domo Arsza *idoli quod erat in domo* in
Thirtsa. Et venit Zimri et percussit eum, et occidit eum anno vicesimo se- 10
ptimo Azza regis tribus domus Jehudah, et regnavit pro eo.

MS.A. (a)Εἰπὸν δὴ ὅτι ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα, (b) ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἕκτῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἐβασίλευσεν Ἐλὰ υἱὸς Βαασὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ δύο ἔτη. Καὶ (c) συνέστησεν ἐπ' αὐτὸν δοῦλος αὐτοῦ Ζαμβρὶ ἡμιστάτης ἱππικοῦ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἐν Θερσὰ μεθύων καὶ μεθυσκόμενος ἐν οἴκῳ Ἀρσὰ τοῦ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐν Θερσά. (d) Καὶ εἰσῆλθεν Ζαμβρὶ καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ εἰκοστῷ καὶ ἑβδόμῳ τῆς βασιλείας Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ ἐβασίλευσεν Ζαμβρὶ ἐπὶ τὴν ἡμέραν ἐν Θερσά. (e) ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν ἐπὶ Γαβαθὼν τῶν ἀλλογενῶν.

מלכים א׳ יז

omnem · percussit eſt* foliſ ſuper *cum ſcelere juxta eam regnando in ſuit* Et
11 וַיְהִי בִּמְלֹךְ שֶׁבֶת כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ הִכָּה כָל־בֵּית בַּעְשָׁא לֹא הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר וְגֹאֲלָיו
eſt *ſuper* & *parente* in mingente ei reliquit non : Baaſa domum
12 בְּיַד עַבְדּוֹ יֵהוּא הַנָּבִיא׃ עַל כָּל־חַטֹּאת בַּעְשָׁא וְחַטֹּאת אֵלָה בְּנוֹ אֲשֶׁר חָטְאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס
Baaſa domi omni Zimri perdidit Et *ejus fecit* &
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים
peccatum Et *fuit* vanitatibus in Iſrael Deum DOMINUM
14 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּשֶׁנֶת שְׁתַּיִם וְעֶשְׂרִים שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זִמְרִי שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן אֲשֶׁר לִפְלִשְׁתִּים׃
ſeptem Zimri regnavit , Judah regis Aſa *anno ſeptimo* & *vigeſimo* que Gibbethon *ſuper caſtramentes* populus Et . Triſa in diebus
15 וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר לְפָלִשְׁתִּים׃ קָשַׁר זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלֵךְ
Iſrael ſuper exercitus principem Homri Iſrael omnis
כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֻמְרִי שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם
die in Iſrael ſuper exercitus principem Homri Iſrael omnis & Iſrael omnis & , Homri Aſcendit que *Israhelitarum* in illa
16 הַהוּא בְּמַחֲנֶה׃ וַיַּעֲלֶה עֻמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִן־גִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־תִּרְצָה׃ וַיְהִי
fuit Et . Triſa *ſuper castraverunt* & , Gibbethon de eo cum
כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן בֵּית־
eſt mortuus & *igni in regia domum* & *ſuper exbuſit* & *regia*
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־מֶלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃
domum palatium ad venit & *civitas eſſet capta quod* , Zimri *videns fecundis*
17 עַל־חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
oculis in malum faciendo , *peccavit* *quibus* *ejus peccata* Propter
לְהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
dicunt verborum libro *ſuper* Eſipta ipſa nunc *conjuratio* que
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לְחֵצִי
domum Israelis Iſrael populi eſt diviſus Tunc Iſrael regum
18 הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי
Amnum & *ſe* *Israelis regnare* *ut* Gibnath filium Tibni poſt erat populi
אַחֲרֵי עֻמְרִי׃ וְחֵזֶק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עֻמְרִי אֶת־תִּבְנִי
populo , Homri poſt qui populi fortiores Et , Homri poſt
בֶּן־גִּינַת וַיָּמֹת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עֻמְרִי׃ בְּשֶׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה
regnavit & , Tibni eſt mortuus & , Gibnath filium Tibni poſt qui
19 עֻמְרִי׃ בְּשֵׁבֶת שְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּתִרְצָה מָלַךְ עֻמְרִי׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לְהַחֲטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֻמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב עֻמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
Iehoſaphat *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel*
Iehoſaphat *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel*
Iehoſaphat *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel* *Iehoſaphat* *Israel*

Versio VULG. LAT.

11 Cúmque regnáſſet, & ſediſſet
ſuper ſolium ejus, percuſſit o-
mnem domum Baaſa, & non
derelquit ex ea mingentem ad
parietem, & propinquos &
amicos ejus. Deleviique Zam-
bri omnem domum Baaſa,
juxta verbum Domini, quod
locutus fuerat ad Baaſa in
manu Jehu prophetæ, Pro-
pter univerſi peccata Baaſa,
& peccata Ela filii ejus, qui
peccaverunt, & peccare fe-
cerunt Iſrael, provocantes Do-
minum Deum Iſrael in vaoi-
tatibus ſuis. Reliqua autem
ſermonum Ela, & omnia quæ
fecit, nónne hæc ſcripta ſunt
in libro Verborum dierum re-
gum Iſrael? Anno vigeſimo
ſeptimo Aſa regis Juda, regna-
vit Zambri ſeptem diebus in
Therſa : porrò exercitus obſi-
debat Gebbethon urbem Phi-
liſthinorum. Cúmque audiſ-
ſet rebellíſſe Zambri, & occi-
diſſe regem, fecit ſibi regem o-
mnis Iſrael Amri, qui erat
princeps militiæ ſup Iſrael in
die illa in caſtris. Afcendit ergò
Amri, & omnis Iſrael cum eo,
de Gebbethon, & obſidebant
Therſa. Videntem autem Zambri
q expugnanda eu, civitas, in-
greſſus eſt palatium, & ſuccen-
dit ſe cum domo regia : &
mortuus eſt In peccatis ſuis,
quæ peccaverat faciens malum
coram Domino, & ambulans
in via Jeroboam, & in pecca-
to ejus, quo fecit peccare Iſra-
el. Reliqua autem ſermonum
Zambri, & inſidiarum ejus, & 20 cl.
tyrannidis, nónne hæc ſcripta
ſunt in libro Verborum dierũ
regum Iſrael? Tunc diviſus eſt
populus Iſrael in duas partes :
media pars pupuli ſequebatur
Thebni filium Ginneth, ut con-
ſtitueret eum regem : & media
pars Amri. Prævaluit autem
populus qui erat cum Amri,
populo que ſequebatur Thebni
filium Ginethi : mortuúque eſt
Thebni, & regnavit Amri.
23 Anno trigeſimo primo Aſa re-
gis Juda, regnavit Amri ſuper
Iſrael duodecim annis : in
Therſa regnavit ſex annis. E-
mitque montem Samarie à Se-
mer duobus talentis argenti : 24
& ædificavit eum, & vocavit
nomen civitatis, quam extru-
xerat, nomine Semer domini
montis, Samariam.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

16 Καὶ ἤκουσεν ὁ λαὸς ἐν τῇ παρεμβολῇ, λεγόν-
των, Συνεστάφη Ζαμβρὶ καὶ ἔκτεινε τὸν βασι-
λέα. καὶ ἐκατέστησε πᾶς Ἰσραὴλ τὸν Ἀμβρὶ
τὸν ἄρχοντα τῆς στρατιᾶς (β) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
ἐν τῇ παρεμβολῇ. Καὶ ἀνέβη
Γαβαὼν, καὶ ἐκαθεύδησαν ἐπὶ Θερσά. Καὶ ἐγε-
νήθη ὡς εἶδεν Ζαμβρὶ ὅτι (γ) ἐκαταλήφθη
ἄνοιν τὸν βασιλέα, καὶ (δ) ἐκαυτοῦ τὸν οἶκον
τῆς βασιλείας, καὶ (ε) ἐκαυτοῦ τὸν ἐν αὐτῷ
ἐν πυρὶ, καὶ ἐτελεύτησε τὸν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ
ἃ ἐποίησε τὸ (ζ) κακὸν ἐνώπιον Κυρίου
πορεύεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ
αὐτοῦ ἃ ἐποίησε τοῦ ἁμαρτάνειν τὸν Ἰσραήλ. Καὶ τὰ λοι-
πὰ τῶν λόγων Ζαμβρὶ καὶ τὰς (ζ) συνωμοσίας αὐτοῦ
ἃς συνέστη, (η) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα
ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων
Ἰσραήλ; Τότε μερίζει (θ) ὁ λαὸς Ἰσραὴλ. (ι) Καὶ
ἥμισυ τοῦ λαοῦ ἦν τοῦ βασιλεύσαι τὸν Θαμνὶ υἱὸν Γωνεθὶ
τοῦ βασιλεύσαι αὐτὸν, καὶ τὸ ἥμισυ τὸ λαὸ ἦν
τοῦ ὀπίσω (ι) Ἀμβρί. Ὁ λαὸς ὁ ὢν ὀπίσω
Ἀμβρὶ ἐκατεκράτησε τὸν ἐν τῷ λαῷ τὸν Θα-
μνὶ υἱὸν Γωνεθὶ. καὶ ἐτελεύτησε Θαμνὶ καὶ Ἰο-
ρὰμ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ
ἐβασίλευσεν (ε) Ἀμβρὶ ἐπὶ Θερσά. Ἐν τῷ
ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ (ι) ἑκτῷ τοῦ βασιλεῖ
Ἀσὰ βασιλεύει Ἀμβρὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ δύο καὶ
δέκα ἔτη. Καὶ ἐκτίσατο τὸν (ι) Ἀμβρὶ τὸ ὄρος Σαμαρίας
Σεμὴρ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ἀργυρίου δύο τάλαντα καὶ
ἐκτίσατο τὸν ὄρος καὶ ἐπωνόμασε τὸν τὸν ὄνομα τὸ ὄρους
μένος ὄρος Σεμὴρ αὐτῆς. Καὶ ἐποιεῖτο ὃ ὃν πο-
τὸν (ι) ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ἐν τῇ ἁ-
μαρτίᾳ αὐτοῦ ἃ ἐποίησε τὸ Ἰσραὴλ, τοῦ
παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἐμ-
ματαιόσεσι αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (χ)
Ἀμβρὶ καὶ πάντα ὃ ἐποίησε, (λ) καὶ πᾶσα ἡ
δυναστεία αὐτῆς, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα
ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων
Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη (ο) Ἀμβρὶ μετὰ τῶν πα-
τέρων αὐτῆς, καὶ ἐτάφη (ο) ἐν Σαμαρίᾳ, καὶ
ἐβασίλευσεν Ἀχαὰβ ὑὸς αὐτῆς ἀντ' αὐτῆς.
Καὶ ἐν τῷ ἑκατοστῷ τῷ ἑβδομηκοστῷ ἔτει τῶν
Ἀμβρὶ βασιλεῶν Ἰουδαῖα ὡς Ἀσὰ ἐβασί-
λευσεν ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἀχαὰβ ὑὸς Ἀμβρὶ
ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ ἔτη εἰκοσιτέσσαρα. Καὶ ἐκάθισεν Ἀχαὰβ ὑὸς Ζαμβρὶ τὸ

MS.A.(α) Ζαμβρὶ (β)* ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν
τῇ παρεμβολῇ. (γ) Ζαμβρὶ (δ) ἐκαυτόν (ε) ἐν πυρὶ (ζ) ἐπὶ τὸν (η) ἐν τῷ
βασιλεῖ ἐν πυρὶ, καὶ ἀπέθανε (θ) τὸν πορευθῆναι (ι) αὐτῷ δὲ ἐπόιησε ὃ ἐν (κ) ἐν
ταῦτα (λ) καὶ βιβλίῳ (μ) τῷ ἡμέρᾳ (ν) Ζαμβρὶ. Καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς ὁ ἀλλόφυλος
τῷ Ζαμβρὶ, (ξ) ἡθέλοι ὁ λαὸ ὁ ὢν ὀπίσω Θαμνὶ, * (ο) Ἰουδᾶς ἀδελφὸς (Ζ) Ζαμ-
βρὶ (ο) ἀφίστω ἔτου τῷ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα βασιλεῶν Ζαμβρὶ ἐπὶ Ἰσρα-
ὴλ ἐν τῷ ἔτει τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ (π) Ζαμβρὶ (ρ) Ἐμβρὶ (σ) ἐπόιησε
ὃ ἐν ὀφθαλμοῖς (τ) Κυρίου πορεύεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ (υ) Ζαμβρὶ (φ) ἐν τῇ ὁδῷ
(χ) Ζαμβρὶ (ψ) καὶ ἐν δυναστεῖαι αὐτῶν ἃ ἐν ἐπόιησε, (ω) καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν ἃ ἐν ἐπόιησε τὸ Ἰσραὴλ
ἐν τῷ παροργίσαι τὸν κύριον θεὸν Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἐμματαιόσεσι αὐτῶν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀχαὰβ ὑὸς Ζαμβρὶ τὸ
ὄρος τὸ Ἀσὰ βασιλεῖ Ἰούδα. Βασιλεύσας ὁ Ἀχαὰβ ὑὸς Ζαμβρὶ
ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Ζαμαρίᾳ οἰκοσιέτη ἔτη. Καὶ ἐκάθισεν Ἀχαὰβ ὑὸς Ζαμβρὶ τὸ

16 Et audivit populus in castris, di-
centes : Conversus ſe Zambri, & 16
percussit regem. Et regem fece-
runt ſibi omnis Iſrael Amri dux mi-
litiæ ſuæ Iſrael in die illa in ca-
ſtris. Et aſcendit Amri, & o-
mnis Iſrael cum eo, de Gabaibni
& obſidebant ſuper Thersa. Et 18
factum eſt, ut vidit Zambri, quia
capta eſt ipſa civitas : & in-
di in (i) aetrum domũ regis ;
& incendit ſuper ſe domum re-
gis in igne, & mortuus eſt Pro peccatis 19
ſuis, quæ fecit, faciendo malũ co-
ram Domino, ambulando in via
Hieroboam filii Nabat, & in pec-
catis ejus quæ quæ fecit peccare
Iſrael. Et reliqua verborum Zam-
bri, & conjurationes ejus, quas
conjuravit, nónne ecce hæc ſcri-
pta in libro Verborum dierum re-
gum Iſrael? Tunc diviſus eſt po- 20
pulus Iſrael : dimidium populi
ſic poſt Thamni filium Gonath ad
faciendum eum regem : & dimi-
dium populi ſic poſt Amri. Po-
pulus qui erat poſt Amri, pre-
valuit populo, qui erat poſt Thamni filium Gonath. Et mortuus eſt
Thamni, (i) & *Joram frater e-
jus in tempore illo* : & regnavit
Amri poſt Thamni. In anno tri- 23
geſimo & ſexto Amri regnat
Amri ſuper Iſrael duodecim an-
nis : in Thersa regnat ſex anns.
Et acquiſivit Amri montem Se- 24
mero à Semer domino montis in
duobus talentis argenti. Et edi-
ficavit montem, & (m) invocat
vocavit nomen montis, quem ædi-
ficavit, in nomine Semer domini
montis, Semeron. Et fecit Amri 25
malum in conſpectu Domini : de-
malefecit ſuper omnes, qui fue-
rant ante eum ; Et ambulavit 26
in omnibus via Hieroboam filii Na-
bat, & in peccatis ejus, quibus
peccare fecit Iſrael, ad irritan-
dum Dominum Deum Iſrael in
vanitatibus eorum. Et reliqua 27
verborum Amri, & omnia quæ
fecit, & omnis potentia ejus,
nónne ecce hæc ſcripta in libro
Verborum dierum regum Iſrael?
Et dormivit Amri cum patribus 28
ſuis : & ſepultus in Samaria :
regnavit *Achab filius* ejus pro eo.
Et in (n) anno undecimo anno
Amri regnat *Iofaphat filius*
Aſa, annorum triginta & quin-
que annos regnavit in Hierusa-
lem.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܗܘܐ ܒܡܠܟܘܬܗ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܩܛܠ ܟܠ ܒܝܬ ܒܥܫܐ ܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܕܡܫܬܢܐ ܒܚܝܛܐ ܘܠܓܐܠܘܗܝ ܘܠܩܪܝܒܘܗܝ ܕܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܡܕܡ ܕܡܫܬܢ ܒܚܝܛܐ ܘܠܓܐܠ ܠܘ ܕܡܬܩܪܒ ܠܘ ܡܢ ܒܥܫܐ ܕܡܠܠ ܡܪܝܐ ܕܐܬܐ ܥܠ ܒܥܫܐ ܒܝܕ ܝܗܘ ܢܒܝܐ ܠܡܪ ܥܠ ܟܠ ܚܛܝܗ ܕܒܥܫܐ ܘܚܛܝܗ ܕܐܠܐ ܕܚܛܘ ܠܡܪܝܡ ܠܡܪܝܡ ܠܐܠܗ ܝܫܪܝܠ ܒܗܒܠܝܗܘܢ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܐܠܐ ܗܠܝܢ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܡܠܟ ܙܡܪܝ ܫܒܥܬ ܝܘܡܝܢ ܒܬܪܨܐ ܘܥܡܐ ܚܢܝܢ ܥܠ ܓܒܬܘܢ ܕܦܠܫܬܝܐ ܫܡܥ ܥܡܐ ܕܚܢܝܢ ܠܡܐܡܪ ܠܡܬܩܛܠ ܠܦܠܫܬܝܐ ܘܫܡܥ ܙܡܪܝ ܕܩܛܠ ܠܡܠܟܐ ܘܡܠܟ ܠܗ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܥܠ ܥܡܪܝ ܪܒ ܚܝܠܐ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܒܝܘܡܐ ܗܘܢܐ ܒܡܚܢܝܐ ܘܣܠܩ ܥܡܪܝ ܘܟܠ ܝܫܪܝܠ ܥܡܗ ܡܢ ܓܒܬܘܢ ܘܡܨܪܝܢ ܠܬܪܨܐ ܘܚܙܐ ܙܡܪܝ ܕܐܬܬܦܣܬ ܩܪܬܐ ܥܠܠ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܐܘܪܝ ܒܢܘܪܐ ܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܡܝܬ ܒܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܐܙܠ ܒܐܪܚܐ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܡܚܛܝ ܠܝܫܪܝܠ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܙܡܪܝ ܘܩܫܪܗ ܕܩܫܪ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܐܝܟ ܕܢܬܚܠܩ ܥܡܐ ܕܝܫܪܝܠ ܠܬܪܝܢ ܦܠܓܝ ܠܡܢ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟ ܠܬܡܢܝ ܒܪ ܓܢܬ ܘܠܡܢ ܕܢܗܘܐ ܡܠܟ ܠܥܡܪܝ ܘܥܡܐ ܕܥܡܪܝ ܩܛܠ ܠܬܡܢܝ ܒܪ ܓܢܬ ܘܡܠܟ ܥܡܪܝ ܒܫܢܬ ܬܪܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟ ܝܗܘܕܐ ܡܠܟ ܥܡܪܝ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܒܬܪܨܐ ܡܠܟ ܫܬ ܫܢܝܢ ܘܙܒܢ ܠܗ ܡܢ ܫܡܪ ܬܪܬܝܢ ܟܣܦܐ ܘܒܢܐ ܠܗ ܠܛܘܪܐ ܘܩܪܐ ܫܡ ܡܪܝ ܕܛܘܪܐ ܕܫܡܪ ܫܡ ܡܪܝ ܕܛܘܪܐ ܕܫܡܪ ܘܥܒܕ ܥܡܪܝ ܕܫܪ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܒܫܢܬ ܬܠܬ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟ ܝܗܘܕܐ ܘܡܠܟ ܥܡܪܝ ܒܬܪܨܐ ܫܢ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܘܫܪܐ ܠܗ ܠܥܡܪܝ ܒܪܗ ܕܐܚܐܒ ܬܚܘܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܫܡܪܘܢ ܘܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪܗ ܬܚܘܗܝ ܘܗܘ ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟ ܝܗܘܕܐ ܡܠܟ ܐܚܐܒ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܒܫܡܪܘܢ ܬܫܥ ܘܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ ܘܐܙܠ ܐܚܐܒ ܒܪ ܥܡܪܝ ܒܥܒܕ ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠ ܕܗܘ ܩܕܡ ܥܡܪܝ ܘܗܘ ܠܗ ܠܡܫܩܠ ܠܚܛܝܗ ܕܥܒܕ ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܠܡܫܩܠ ܠܚܛܝܗ ܕܥܒܕ ܠܡܚܛܝ ܠܝܫܪܝܠ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܐܚܐܒ ܘܟܠ ܕܥܒܕ ܘܟܠ ܚܝܠܗ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܫܟܒ ܐܚܐܒ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܒܫܡܪܘܢ ܘܡܠܟ ܐܚܐܒ ܒܪܗ ܬܚܘܗܝ ܒܬܪ ܗܘ ܒܫܢܬ ܬܫܥ ܘܥܣܪܝܢ ܫܢܬ ܠܐܣܐ ܡܠܟ ܝܗܘܕܐ ܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܐܣܐ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܬܠܬ ܫܢ ܘܥܣܪ ܫܢ ܡܠܟ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܫܡ ܐܡܗ ܥܙܘܒܐ ܒܪܬ ܫܠܚܝ ܘܗܘ ܥܒܕ ܫܪܪܐ ܕܡܪܝ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܐܙܠ ܒܐܪܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܡܚܛܝ ܠܝܫܪܝܠ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܕܥܒܕ ܘܚܝܠܗ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܘܡܠܟ ܐܒܪܡ ܒܪܗ ܬܚܘܗܝ ܬܚܘܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܥܣܪܐ ܫܢܝ ܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܘܥܣܪ ܫܢ ܡܠܟ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܫܡ ܐܡܗ ܥܙܘܒܐ ܒܪܬ ܫܠܚܝ ܘܗܘ ܥܒܕ ܫܪܪܐ ܕܡܪܝ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܐܙܠ ܒܐܪܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܡܚܛܝ ܠܝܫܪܝܠ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܕܥܒܕ ܘܚܝܠܗ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܘܡܠܟ ܐܒܪܡ ܒܪܗ ܬܚܘܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܥܣܪܐ ܫܢ ܡܠܟ ܝܗܘܫܦܛ ܥܠ ܝܫܪܝܠ ܒܫܢܬ ܬܫܥ ܥܣܪ ܫܢ ܡܠܟ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܫܡ ܐܡܗ ܥܙܘܒܐ ܒܪܬ ܫܠܚܝ ܘܗܘ ܥܒܕ ܫܪܪܐ ܕܡܪܝ ܒܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܘܐܙܠ ܒܐܪܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܒܚܛܗܘܗܝ ܕܥܒܕ ܠܡܚܛܝ ܠܝܫܪܝܠ ܘܝܬܪ ܡܠܝ ܕܝܗܘܫܦܛ ܕܥܒܕ ܘܚܝܠܗ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܘܘ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܝܡܝܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܫܟܒ ܝܗܘܫܦܛ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܘܗܝ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܕܘܝܕ ܘܡܠܟ ܐܒܪܡ ܒܪܗ ܬܚܘܗ ܕܝܗܘܫܦܛ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܥܣܪ

מלכים א: יז

ostribus ye fecit malum & DOMINI oculis in malum Humri fecit Et
25 וַיַּעֲשׂוּ עִמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּרַע מִכֹּל
filii Jerobeam via omni in Ambulavitque
אֲשֶׁר לְפָנָיו: וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־
irritando Israel fecit peccare qui ejus peccatis in & Nabat
נְבָט וּבְחַטֹּאתָו אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־
filius DOMINUM filis vanitatibus in Israel Deum
27 יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם: וְיֶתֶר
nunc, fecit quam ejus fortitudo & fecit que Humri verborum
דִּבְרֵי עִמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־
Israel regum diebus verborum libro super scripta ipse
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
Someron in fili sepultus & fuis patribus cum Humri & dormivit
28 וַיִּשְׁכַּב עִמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר בְּשֹׁמְרוֹן
Humri filius Ahab Et eo pro ejus filius Achab regnavit &
29 וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו: בְּאַחְאָב בֶּן־עִמְרִי
regis Ab anno octavo & trigesimo anno in Israel super regnavit
מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁמֹנֶה שָׁנִים וְעֶשְׂרִים שָׁנָה: וַיַּעַשׂ
Someron in Israel super Humri filius Achab regnavitque Jehudah
יְהוֹרָם בֶּן־עִמְרִי אֶת־הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל
mnon Humri filius Achab Fecitque annis duobus & viginti
שֶׁנֵּים עָשָׂר שָׁנָה: וַיְהִי אַחְאָב בֶּן־עִמְרִי הָרַע
fuerunt ipse fuit Et de ante qui omnibus pre DOMINI oculis in
בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל אֲשֶׁר־לְפָנָיו: וַיְהִי הֲקַל
31 uxorem tulit Et Nebat filii Jerobeam peccatis in ipso ore
לְהֹלְכוֹ בְּחַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וַיִּקַּח אֶת־אִיזֶבֶל
Baal servivit & abiit & Sidoniorum regis Ethbaal filiam
בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל
quod Baal i damo Baal ipsi altare fatuit Et ei & incurvavitque
וַיִּשְׁתָּחוּ לוֹ: וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר
addidit que Lucum Achab fecitque Someron in aedificaverat
בְּנָה בְּשֹׁמְרוֹן: וַיַּעַשׂ אַחְאָב אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיּוֹסֶף
omnis pre Israel Deum DOMINUM irritandi ad facere Achab
אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל
aedificavit fuis diebus in de ante fuerunt qui Israel regibus
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו: בְּיָמָיו בָּנָה חִיאֵל
Et reædificavit fuo primogenito Abiram in Jericho Hielitis Beth Chiel
בֵּית הָאֵלִי אֶת־יְרִיחוֹ בַּאֲבִירָם בְּכֹרוֹ יִסַּד
DOMINI verbum juxta ejus portas statuit fuo minimo Segub in & בְּשְׁגוּב עֲצֻרוֹ הֶצִיב דְּלָתָיו כִּדְבַר יְהוָה
Nun filii Jehoshah nam is fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן:

CAP. XVII. יז

vivit : Achab ad Gilithad adventu de Tisbites Eliijahu Dixitque
1 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי מִתֹּשְׁבֵי גִלְעָד אֶל־אַחְאָב חַי־
erit fi quod fuerat ei fuis cujus Israel Deus DOMINUS
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־יִהְיֶה
verbum Fuitque non vivit ei ad quem pluvia & ros his annis
הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה וְטַל וּמָטָר כִּי אִם־לְפִי דְבָרִי: וַיְהִי דְבַר־
orientum ad de nisi nisi & hinc Vade dicendo eum ad DOMINI
יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר: לֵךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְךָ קִדְמָה
erit fi Jaden juxta fupr qui Cherith torrente in te abfconde &
וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן: אִם־
3 תֵּרָא מִן־הַנַּחַל וְצִוִּיתִי שָׁם אֶת־הָעֹרֵב לְכַלְכְּלֶךָ שָׁם:
torrente in fuitque abiit & DOMINI verbum juxta fuitque abiit Et
4 וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל
pinem ei jubeam corvi Et Jaden juxta fupr qui Cherith
כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַّרְדֵּן: וְהָעֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם
Abiat torrente de & prefpra in carnem & panem & ymane in carnem &
וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר וְלֶחֶם וּבָשָׂר בָּעָרֶב וְהַנַּחַל יִשְׁתֶּה:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

25 ועבד עמרי דביש קדם יי ובאיש מלל די קדמוהי : ואזל בכל ארחא דיربעם בר נבט
26 ובחובוהי די חיב ית ישראל לארגזא קדם יי אלהא דישראל בשעותהון : ושאר פתגמי
עמרי די עבד וגבורתיה די עבד הלא אנון כתבין על ספר פתגמי יומיא למלכי ישראל :
27 ושכיב עמרי עם אבהתוהי ואתקבר בשומרון ומלך אחאב ברה תחותוהי : ואחאב בר
28 עמרי מלך על ישראל בשנת תלתין ותמנע שנין דמלך אחאב ברה דיהושפט מלך
29 יהודה : ואחאב בר עמרי על ישראל בשומרון עמרי ותרתין שנין : ועבד אחאב בר עמרי דביש
קדם יי מכל די קדמוהי : והוה שיט בעינוהי למיזל בחובי ירבעם בר נבט ובית אתתיה
ית איזבל ברת אתבעל מלכא דצידון ואזל ופלחית בעלא וסגדת ליה : ואקים אגורא
30 לבעלא בית בעלא דבנא בשומרון : ועבד אחאב ית אשרתא ואוסיף למעבד
31 לארגזא קדם יי אלהא דישראל מכל מלכי ישראל דהוו קדמוהי : ביומוהי בנא חיאל
בית מטוי ית יריחו תמן שגיא ברבוהי דיכד אתיסר ית יסודא דיריחו בקטל אבירם בכריה ובמטע תרעוהי בקטל שגיב בריה כמא דמליל
ית מימרא דיי דמליל ביד יהושע בר נון :

CAP. XVII.

1 ואמר אליהו תשבאה מתותבי גלעד לאחאב קים הוא אלהא דישראל דמשתא
קדמוהי אם יהי שניא האלין טלא ומטרא אלהן מן מימרא דיי : ואתה פתגם בגוואה מן קדם
2 ועבד כפתגם מימרא דיי ואזל ואיתיב בנחל כרית דמן קדם יי : ויהי מן סוף יומין
3 ויבש נחלא דמן קדם יי : ואתא מלל מימרא דיי עליה למימר : אזל ואתיב לך מן קדם
4 יי : ויהי מן נחלא דכרית דמן קדם יי : ואנון עבדין כפתגם מימרא דיי : ואזל ואתיב
5 ויתיב בנחלא דכרית דמן קדם יי : ועורבין מיתין ליה לחמא וכסר בצרא ולחמא
6 ובסר בצרא ברמשא ונחלא שתי :

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἔνεκα τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ Ἰεροβοὰμ, ὃν ἐξ-
ἁμαρτεῖν αὐτὸν, ᾧ ἐπ ἐξέκλινεν τὸν λαὸν τοῦ ἐκ-
πορεύεσθαι ὀπίσω τῶν ἐνθυμιάσεων κωφῶν. καὶ ἔθετο
ἐν τῷ οἴκῳ Ἀαὰ τῷ υἱῷ αὐτοῦ τὸν βασιλεῦσαι ἐπὶ
Ἰσραὴλ τὸν ἐνθυμιάσεων κωφῶν. καὶ ἐπὶ τὸν Ἰεροβοὰμ
ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας
Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰουδὰ ἐβασίλευσεν Ἀαὰ υἱὸς Ἰεροβοὰμ
ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ ἔτη δύο καὶ εἴκοσι. καὶ ἐποίησεν
ὁ Ἀαὰ τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐπορεύθη
ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ
ᾗ ἐξέκλινεν τὸν Ἰσραὴλ ἁμαρτεῖν. καὶ ἐπὶ τὸν Ἰεροβοὰμ
ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει τῆς βασιλείας
Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰουδὰ ἐβασίλευσεν Βαασὰ υἱὸς Ἀχιὰ
ἐπὶ πάντας Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ ἔτη τέσσαρα καὶ εἴκοσι.
καὶ ἐποίησεν ὁ Βαασὰ τὸν Ἰεροβοὰμ ἐνώπιον κυρίου,
καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ
ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ ᾗ ἐξέκλινεν τὸν Ἰσραὴλ ἁμαρτεῖν.

CAP. XVII.

Et ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἠλιοὺ τὸν Θεσβίτην
λέγων, καὶ ἀνάστηθι καὶ πορεύου πρὸς Ἀχαὰβ τὸν
βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸν ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐνώπιον
Ἀχαὰβ ἀπῆρε. καὶ ἐπεπόνθει Ἀχαὰβ τὸν Ἠλιοὺ
ἐν τῇ ὁδῷ τῇ πορευομένῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῷ Ἰορδάνῃ.
καὶ ἐν τῷ ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ καὶ τριακοστῷ
ἔτει τῆς βασιλείας Ἀσὰ ἐβασίλευσεν Ἠλιοὺ τὸν
Θεσβίτην ἐπὶ πάντας Ἰσραὴλ ἐν Θερσὰ ἔτη τέσσαρα
καὶ εἴκοσι. καὶ ἐν τ

מלכים א: יז

pluvia fuerat non quia : torrens est siccatus & dicit eum sine à fuit Et
7 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּיבַשׁ הַנַּחַל כִּי לֹא הָיָה גֶשֶׁם
vade Surge , dicendo , eum ad Domini verbum Fuitque , terra in
8 בָּאָרֶץ: וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר: קוּם לֵךְ
ibi praecepi Ecce , ibi manebis & Sidon ipsi quæ Sarphath in
9 צָרְפַתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן וְשֵׁבְתָּה שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם
venit & Sarphath in abit & Surrexitque , te etenim ad vidua mulieri
10 אִשָּׁה אַלְמָנָה לְכַלְכְּלֶךָ: וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא
, ligna colligens vidua mulier ibi ecce Et , civitatis ejus ad
אֶל־פֶּתַח הָעִיר וְהִנֵּה שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה מְמַשֶּׁקֶשֶׁת עֵצִים
, vase in aqua paululum mihi quæso Cape : dixit & , eam ad clamavit & , ut
וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר קְחִי־נָא לִי מְעַט־מַיִם בִּכְלִי
Cape : dixit & , eam ad clamavit & , ut bibam ut ad dixit Et
11 וְאֶשְׁתֶּה: וְהֹלֶכֶת לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר לְקְחִי־
Dominus Vivit : ait Et , tua manu in panis buccellam mihi obsecro
12 נָא לִי פַּת־לֶחֶם בְּיָדֶךָ: וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה
farina vas plenum quia , fuberiritius mihi est & , tuus Deus
אֱלֹהֶיךָ אִם־יֵשׁ לִי עֻגָה כִּי אִם־מְלֹא כַף־קֶמַח
duo vel gens ego erre Et , lenticula & in oleo paululum & , hydria in
בַּד וְטַעַט־שֶׁמֶן בַּפָּךְ וְהִנְנִי מְקַשֶּׁשֶׁת שְׁנֵים
, illud comedamus & , meo filio & , mihi : illum faciam & , ingredior & , ligna
עֵצִים וּבָאתִי וְעָשִׂיתִי לִי וְלִבְנִי וְאֲכָלְנוּהוּ
, illud comedamus & , meo filio & , mihi : illum faciam & , ingredior & , ligna
וָמָתְנוּ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵל־תִּירְאִי בֹּאִי עֲשִׂי
, moriamur & , fac , ingredere : timens Ne : Elijahu eam ad Dixitque
כִּדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי־לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה
, ita tuum secundum , tuè verbum fac , mihi sed , ut prius in
13 וְהוֹצִיאִי אֵלַי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי אַחֲרֹנָה:
, ipsi & , tibi & , filio & , mihi affer & , principio in
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֶּמַח לֹא
, ita enim Deus Israel , Dominus dixit sic Etenim
יִכְלֶה וְצַפַּחַת הַשָּׁמֶן לֹא תֶחְסַר עַד יוֹם תֵּת
, deficiet non , olei lenticula & , consumetur
14 יְהוָה גֶשֶׁם עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַתֵּלֶךְ וַתַּעַשׂ
, diei , eius Domini super pluviam Dominus
כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל הִוא וְהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים:
, deficit non , olei lenticula & , ipsi & , ipsa comedit Et , Elijahu verbi secundum
15 כַּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה וְצַפַּחַת הַשָּׁמֶן לֹא חָסַר
, deficit non , olei lenticula & , ipsi & , ipsa comedit Et , Elijahu verbi secundum
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד אֵלִיָּהוּ: וַיְהִי
, domus , pauperis mulieris filius ægrotavit , hæc , temba post
אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶן־הָאִשָּׁה בַּעֲלַת הַבָּיִת
, hujus es in remaneret non donec , vale fortis & , infirmitas fuit ejus
16 הוּא וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נִוְתְּרָה בּוֹ נְשָׁמָה:
Venisti : Dei vir tibi & mihi Quid : Elijahu ad Dixitque
17 וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה־לִּי וָלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּאתָ
, meum filium faciendum mori ad & , me eam iniquitatem commendam ut me ad
אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת־עֲוֹנִי וְלַהֲמִית אֶת־בְּנִי:
, illius sinu de eum tulit Et , eum filium mihi Da : eam ad dixit Et
18 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ תְּנִי־לִי אֶת־בְּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ
, ei fecit jacere & , ipsi manens ipse quo conclavium in ei fecit ascendere &
וַיַּעֲלֵהוּ אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיַּשְׁכִּבֵהוּ:
Domine : dixit & , Dominum ad clamavit Et , eum lectum super
19 וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה
, eum habitans quo , eum super etiam mihi qui Deus
אֱלֹהָי הֲגַם עַל־אַלְמָנָה אֲשֶׁר־אֲנִי מְתָגּוֹרֵר עִמָּהּ
, tribus infamum super fe est mendax Et ? et? filium facinda mori ad profecisti
הֲרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ: וַיִּתְמַדֹּד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ
revertatur , ipsi Deus Domine : dixit & , Dominum ad clamavit & , ut eibus
פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהַי תְּשֻׁב־
, eius intimus super hujus infanti anima obsecro
נָא נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־קִרְבּוֹ:

Versio VULG. LAT.

7 Post dies autem siccatæ est torrens : non enim pluerat super
terram. Factus est ergo sermo
8 Dñi ad eum, dicens, Surge
& vade in Sarephta Sidioniorũ,
& manebis ibi: præcepi enim
ibi mulieri viduæ ut pascat te.
9 Surrexit, & abiit in Sarephta.
Cũque venisset ad portam ci-
vitatis, apparuit ei mulier vi-
dua colligens ligna, & vocavit
eam, dixitq; ei: Da mihi pau-
10 lum aquæ in vase, ut bibam.
Cũque illa pergeret ut af-
ferret, clamavit post tergum
ej̃, dicens: Affer mihi, obsecro,
11 & buccellam panis in manu
tua. Quæ respondit: Vivit Do-
minus De' tuus, quia non habeo
panem, nisi quantum pugillus
capere potest farinæ in hydria,
& paululum olei in lecytho: en
colligo duo ligna, ut ingrediar
& faciam illum mihi & filio
meo, ut comedamus, & moria-
12 mur. Ad quam Elias ait: Noli
timere, sed vade, & fac sicut
dixisti: verumtamen mihi pri-
mùm fac de ipsa farinula sub-
cinerisium panem parvulum,
& affer ad me: tibi autem
& filio tuo facies postea. Hæc
autem dicit Dñs Deus Israel,
Hydria farinæ non deficit,
nec lecythus olei minuetur,
usq; ad diem in qua Dominus
13 datur* est pluviam super faciẽ
terræ. Quæ abiit, et fecit juxta
verbum Eliæ: et comẽdit ipse,
et illa, & domus ej̃: et ex illa
14 die, Hydria farinæ non defecit,
et lecythus olei non est imminu-
rus, juxta verbum Domini, quod
locutus fuerat in manu
Eliæ. Factum est autem post
15 hæc, ægrotavit filius mulieris
matris familiæ, et erat languor
fortissim*, ita ut non remane-
ret in eo halit*. Dixit ergo ad
Eliam, Quid mihi et tibi, vir
Dei? ingressi* es ad me, ut reme-
moraretur iniquitates meæ, et
interficeres filium meum? Et
16 ait ad eam Elias, Da mihi fili-
um tuum. Tulitq; eum de sinu
ej̃, et portavit in cœnaculum
ubi ipse manebat, et posuit fu-
per lectulum suum. Et clama-
17 vit ad Dominum, et dixit, Dñe
Deus meus, etiamne viduæ, apud
quã ego utcunque fustentor,
afflixisti ut interficeres filium
18 ej̃? Et expandit se, atq; men-
sus est super puerum tribus vi-
cibus, & clamavit ad Dominũ,
et ait, Domine Deus meus*, re-
vertatur, obsecro, anima pueri
hujus, in viscera ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἔσται ἐκ τῆς χαμαδῆς πίεται ὕδωρ, καὶ νῦν σὺ
κέκραξας ἐκτῆς χήρας διαστρέφει σε ἐκεῖ. (i) Et erit de torrente bibet aquam: 4
Et nunc tu mandasti eam vetare te
5 Καὶ ἐπόιησεν Ἠλὶὰ κατὰ τὰ ῥήματα κυρίου, (k) ἐπορεύθη καὶ ἐκάθισεν ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χορραθ (l) ἀπέναντι τοῦ Ἰορδάνου. Καὶ οἱ κόραικες ἤφερον αὐτῷ (m) ἄρτους πρωῒ, καὶ κρέα πρωῒ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ χειμάῤῥου ἔπινε. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ χειμάῤῥῳ ἐξέλιπεν ὕδωρ. (n) διὰ τὸ μὴ βρεχεῖν ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς αὐτὸν (o) λέγων, Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτὰ τὴ Σιδωνίας· ἰδὲ ἐνετειλάμην ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διαστρέφειν σε. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεπτὰ, καὶ ἐπορεύθη ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα τοῦ συλλέγειν ξύλα. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν Ἠλὶὰ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Λάβε δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ σου, καὶ πιόμαι. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν ὕδωρ· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλὶὰ, καὶ εἶπεν, Λάβε δὴ μοι (λ) ψωμὸν ἄρτου τῇ χειρί σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ζῇ κύριός σου ὁ θεὸς σου, οὐκ εἰμὶ (μ) ἐγὼ ἐπὶ σοὶ ἄρτος, ἀλλ' ἢ ὅσον ὁ πίθος ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ἔλαιον ὀλίγον ἐν τῷ κεράμῳ· καὶ (ν) ἰδοὺ δύο ξύλα ἐκλέγω, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τῷ τέκνῳ μου, καὶ (ξ) φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ ἔπεν (ο) πρὸς αὐτὸ Ἠλὶὰ, Θάῤῥει, ἐπόιησον κατὰ τὸ ῥῆμα σου· ἀλλὰ ἐν τῷ ἄρτῳ σου τὸ πρῶτον ἐκκόψας μοι ἐκεῖθεν ἄρτον ἐγκρυφίας, (π) καὶ ἐνέγκας πρὸς με· καὶ τοῖς σοῖς ἐκεῖθεν ἐκκόψεις μετὰ τὸ ἐκεῖνο. Καὶ ἐπόιησεν ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ· καὶ ἐφάγετο αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἶκος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱκανὸν (ρ) ἐκ τοῦ ἀλεύρου· καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείπει, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ κεράμου οὐκ ἐλαττοῦται, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλίου. Καὶ ἐγένετο (σ) μετὰ ταῦτα, ἐκάμνεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τῆς οἴκου· (τ) καὶ ἐγένετο ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραυρὰ σφόδρα, ἕως οὗ οὐκ ἐνεκαταλείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα. Καὶ εἶπεν πρὸς Ἠλὶὰ, Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ; ἐπόιησας πρὸς με τοῦ ἀναμνῆσαι τὰς ἀδικίας μου, καὶ θανατῶσαι τὸν υἱόν μου; Καὶ εἶπεν Ἠλὶὰ πρὸς τὸν γυναῖκα, ἄδος μοι τὸν υἱόν σου. (υ) καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν κόλπων αὐτῆς, (φ) καὶ ἀνέβησαν τὸν υἱὸν εἰς τὸν ὑπερῷον, ὅπου μοι τὸν υἱὸν σου. (χ) καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κλίνην αὐτῆς, (ψ) καὶ ἀνεβόησεν πρὸς κύριον καὶ εἶπεν, Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ τὴν χήραν ἐφ' ἣν ἐγὼ παροικῶ μετ' αὐτῆς, ἐπόιησας τὴν κακοῦν αὐτὴν τὸν υἱόν σου.

Et cit, de torrente bibet aquam: 4
Et nunc tu mandasti eam vetare te
Domini, & fecit in torrente
Charath super facie Jordanis. Et 6
corvis ferebat ei (e) panes mane et
carnes mane, & de torrente bibebat
aquã. Et factũ est post diei, 7
& exsiccatus torrens: quia non plu-
vit pluvia super terram. Et fe- 8
cit Dominus ad eum dicens, Et
Surge, & vade in Sare-
pta Sidoniæ. Ecce mandavi ibi
mulieri viduæ de nutriendo te.
Et surrexit, & ivit in Sarepta: 9
& venit ad ostium civitatis. Et
ecce ibi mulier vidua colligebat
ligna. Et clamavit post eam illu, 10
& dixit ad eam, Cape nunc mi-
hi paululum aquam in vase, ut
bam. Et ivit capere. Et clamavit
post eam illu, & dixit, Cape
nunc mihi buccellam panis, (d) 11
qui in manu tua. Et dixit mu-
lier, Vivit Dominus Deus tuus,
si est mihi subcinerisium, nisi quan-
tum pugillum farinæ in hydria,
& paucum oleum in lecythos: Et
ecce ego colligam duo lignicula, 12
& ingrediar, & faciam illum
mihi, & filio meo: & comedemus
demus, & moriemur. Et dixit 13
ad eam Elias: confide, intra, & fac
juxta verbum tuum. Sed fac mihi
in ea subcinerisium parvũ: &
afferes mihi in primis, illi autem
& filio tuo facies in ultimo:
Quoniam hæc dicit Dominus, 14
Hydria farinæ non deficiet, &
lecythus olei non minuetur usque
ad diem qua dabit Dominus plu-
viam super terram. Et ivit mu- 15
lier, & fecit: & comedit (f)
ipsa, & ipse, & filii ejus. Et hy-
drias farinæ non defecit: & le-
cythus olei non est imminutus,
juxta verbum Domini, quod lo-
cutus est in manu Elia. Et factum 17
est post hæc, & ægrotavit filius
mulieris domus illius, & erat
infirmitas ejus valida valde, de-
nec non remansit in eo (g) flatus.
Et dixit ad Elia; Quid 18
mihi & tibi, homo Dei? Introi-
sti ad me ad remorandum in me
justitias meas, & interficiendum
filium meum? Et dixit Elia ad 19
mulierem, Da mihi filium tu-
um. Et sumpsit illum de sinu e-
jus, & ascendit eum in cœnacu-
lum, in quo ipse habebat ibi: &
cubare eum fecit super (h) le-
ctum. Et exclamavit Elia, & 20
dixit, Hei mihi, Domine, ecqui-
vidua, cum qua habito cum
ea, tu afflixisti ut interficerẽs fi-
lium ejus.

MS.A.(e)Καὶ ἐπορεύθη ἐπὶ τὸ ἀπέναντι, καὶ ἐκάθισεν (f) ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ὀνόματος (g) ἄγκαμα ἐν τῷ χειμάῤῥῳ Χορραθ, ἐν ἀέρι τῷ κρίνῳ τοῦ θεοῦ, (h) ἐν ἀέρι, (i) Ἠλὶὰ, λέγων, Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου εἰς Σαρεπτὰ τὴ Σιδωνίας, καὶ κάθου ἐκεῖ· ἰδὲ (k) ἐνετειλάμην ἐκεῖ γυναικὶ χήρᾳ τοῦ διαστρέφειν σε. Καὶ ἀνέστη καὶ ἐπορεύθη εἰς Σαρεπτὰ τὴ Σιδωνίας, καὶ ἔστη ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυνὴ χήρα τοῦ συλλέγειν ξύλα. Καὶ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν Ἠλὶὰ, καὶ εἶπεν αὐτῇ, Λάβε δὴ μοι ὀλίγον ὕδωρ ἐν τῷ ἀγγείῳ σου, καὶ πιόμαι. Καὶ ἐπορεύθη λαβεῖν ὕδωρ· καὶ ἐβόησεν ὀπίσω αὐτῆς Ἠλὶὰ, καὶ εἶπεν, Λάβε δὴ μοι (l) ψωμὸν ἄρτου τῇ χειρί σου. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, Ζῇ κύριός σου ὁ θεὸς σου, οὐκ εἰμὶ (m) ἐγὼ ἐπὶ σοὶ ἄρτος, ἀλλ' ἢ ὅσον ὁ πίθος ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ἔλαιον ὀλίγον ἐν τῷ κεράμῳ· καὶ (n) ἰδοὺ δύο ξύλα ἐκλέγω, καὶ εἰσελεύσομαι καὶ ποιήσω αὐτὸ ἐμαυτῇ καὶ τῷ τέκνῳ μου, καὶ (ξ) φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα. Καὶ ἔπεν (o) πρὸς αὐτὸ Ἠλὶὰ, Θάῤῥει, ἐπόιησον κατὰ τὸ ῥῆμα σου· ἀλλὰ ἐν τῷ ἄρτῳ σου τὸ πρῶτον ἐκκόψας μοι ἐκεῖθεν ἄρτον ἐγκρυφίας, (p) καὶ ἐνέγκας πρὸς με· καὶ τοῖς σοῖς ἐκεῖθεν ἐκκόψεις μετὰ τὸ ἐκεῖνο. Καὶ ἐπόιησεν ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ· καὶ ἐφάγετο αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ οἶκος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱκανὸν (q) ἐκ τοῦ ἀλεύρου· καὶ ἡ ὑδρία τοῦ ἀλεύρου οὐκ ἐκλείπει, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ κεράμου οὐκ ἐλαττοῦται, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ἠλίου. Καὶ ἐγένετο (r) μετὰ ταῦτα, ἐκάμνεν ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς κυρίας τῆς οἴκου· (s) καὶ ἐγένετο ἡ ἀῤῥωστία αὐτοῦ κραυρὰ σφόδρα, ἕως οὗ οὐκ ἐνεκαταλείφθη ἐν αὐτῷ πνεῦμα.

Paraph. Chald. Versio Latina.

7 וְהוָה מִסּוֹף יוֹמִין וִיבַשׁ נַחֲלָא אֲרֵי לֵא הֲוָה מְטָרָא בְּאַרְעָא: 8 וַהֲוָה פִּתְגָם נְבוּאָה מִן
קֳדָם יְיָ עִמֵּהּ לְמֵימַר: 9 קוּם אֲזֵיל לְצָרְפַתָּא דִי לְצִידוֹנָאי וְתִתֵּב תַּמָּן הָא פְקִדְנָא תַּמָּן אִתְּתָא
אַרְמְלָתָא לְסַדָּרוּתָךְ: 10 וְקָם אֲזַל לְצָרְפַתָּא וַאֲתָא לְתָרַע קִרְתָּא וְהָא תַמָּן אִתְּתָא אַרְמְלָתָא
מְגַבְּבָא אֵעִין וְקָרָא לַהּ וַאֲמַר סַבִּי כְעַן לִי זְעֵיר מַיָּא בְּמָנָא וְאֶשְׁתִּי: 11 וְאַזְלַת לְמִסַּבְּלוּתָא
לַהּ וַאֲמַר סַבִּי כְעַן לִי פִּתָּא דִלְחֵמָא בִּידֵךְ: 12 וַאֲמַרַת קְיָם אֱלָהָךְ הוּא דִי מְדַם
אֲלָהִין מְלֵי פִּסְתָּן דִי קַמְחָא בְּמָנָא וּזְעֵיר מִשְׁחָא בְּצַלּוֹחִיתָא וְהָא אֲנָא מְגַבְּבָא תְּרֵין אֵעִין
וְאֵתֵי וְאַעְבְּדִנַּהּ לִי וְלִבְרִי וְנִכְלִנַּהּ וְנִמּוֹת: 13 וַאֲמַר לַהּ אֲלִיָּהוּ לָא תִדְחֲלִין עוּלִי עֲבִידִי
כְּמִלָּתֵךְ בְּרַם עֲבִידִי לִי מִתַּמָּן לְחוּד וְתַעְבְּדִין לְכִי וּלְבַרִי דְּתִתְעַבְּדוּן
בַּתְרָיוּתָא: 14 אֲרֵי כְדֵן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל סְגֵא קַמְחָא לָא יִנְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא
לָא יְחַסַּר עַד יוֹמָא דְיִתֵּן יְיָ מְטָרָא עַל אַפֵּי אַרְעָא: 15 וַאֲזַלַת וַעֲבַדַת כְּפִתְגָמָא דְאֵלִיָּהוּ
וַהֲוָת הִיא וְהוּא וּבֵיתָהּ יוֹמִין: 16 סְגֵא קַמְחָא לָא נְמַר וּצְלוֹחִיתָא דְמִשְׁחָא לָא חַסַּר
כְּפִתְגָמָא דְיְיָ דִי מַלֵּיל בְּיַד אֵלִיָּהוּ: 17 וַהֲוָה בָתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין אִתְמְרִיַּת בְּרֵי אִתְּתָא מָרַת
עִלַּת אֲרִיכָא וַהֲוָה הַרְעָיָה הַקִּיף לְחֵיָּה עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַרַת בֵּיהּ נִשְׁמְתָא: 18 וַאֲמַרַת לְאֵלִיָּהוּ
מָה לִי וְלָךְ נְבִיָּא דְיְיָ הַחֲוֹבָי דְיָתִין לְאַרְעָרָא וְלְמִקְטַל יָת בְּרִי: 19 וַאֲמַר לַהּ הַבִּי
יָת בְּרִךְ וְנַטְלַת יָתֵהּ מִן חֵיקָהּ וְאַסְקַתֵּהּ לְעִלְיָתָא דְהוּא יָתֵב תַּמָּן וְאַשְׁכְּבַתֵּהּ עַל עֲרִסָתָא
דִילֵהּ: 20 וְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי בְּרַם עַל אַרְמְלָתָא דְּאֲנָא דָיַר עִמַּהּ לָא תְחַבֵּית
לְאִתְמוֹתָא יָת בְּרִי: 21 וְאִתְמְתַח עַל בְּרֵיהּ תְּלָתָא זִמְנִין וְצַלֵּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִי תְּהֵי כְעַן
נָא נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד הָדֵין עַל קִרְבּוֹהִי:

Targum Jonathan.

7 Et fuit in fine dierum & aruit torrens, quia non fuerat pluvia in terra. Et
8 fuit verbum prophetiæ à Dño cumillo, dicendo : Surge, vade ad Sar-
phath *Sidionorum*, & sedeas ibi: ecce præcepi ibi mulieri viduæ ut glatte-
9 fit te. Surrexit & ivit in Szarphath, & venit ad portam urbis, & ecce ibi mu-
10 lier vidua colligebat ligna, & vocavit illam & dixit, Accipe, quæso, mihi
paululum aquæ in vase, & bibam. Et ivit ut acciperet, & vocavit illã &
11 dixit, Accipe obsecro mihi fruftũ panis in manu tua. Et dixit, Permanet
ipse Dñs Deus tuus, si est mihi quicquã, nisi plenum volæ manus farinæ in
12 vase, & paululũ olei in lecytho: & ecce ego colligo duo ligna, ut eam, &
faciam illud mihi & filio meo, & comedamus illud, & moriamur. Et dixit
13 illi Eliahu, Ne timeas, ingredere, fac juxta verbum tuum; verũm fac mihi
inde placentam pertulãm parvã prius, & proferas ad me : & tibi & filio
14 tuo facies posteriũs. Nam sic dixit Dñs Deus Israel, Vas farinæ non absu-
mtur, & lecythus olei non deficiet usque in diẽ quo dabit Dñs pluviam
15 super faciem terræ. Et ivit & fecit juxta verbum Eliah, et comedit illa
& ipse et viri domus illius aliquot dies. Vas farinæ non absumptum est, et
16 lecythus olei non defecit, juxta verbum Domini quod locutus fuerat per
Eliah. Et fuit post res illas, malè habuit filius mulieris domus
17 domus, et erat morbus illius vehemens valdè, ita ut non remaneret in illo
spiritus. Et dixit ad Eliah, Quid mihi et tibi propheta Domini : ve-
18 nisti ad me ut rememores peccatum meum, et occideres filium meum ?
Et dixit illi, Da mihi filium tuum : & accepit eum de sinu illius, et 19
ascendit eum illo in cœnaculum superius in quo habitabat, et posuit illum
super lectum suum. Et oravit Dominum, et dixit ; Domine Deus *meus*,
verũm vidũæ, cum qua ego habito, ne malè fir, neque moriatur filius ejus. 20
Et coarctavit se super puerum tribus vicibus, et oravit Dominum, et 21
dixit : Domine Deus *meus*, redeat, quæso, anima pueri hujus in vi-
scera ejus.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

7 ܗܘܐ ܡܢ ܣܘܦܗ ܕܝܘܡܐ ܝܒܫ ܢܚܠܐ ܡܛܪܐ ܠܐ ܗܘܬ ܒܐܪܥܐ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ
8 ܠܘܬ ܐܠܝܐ ܡܪܝܡ ܩܘܡ ܙܠ ܠܨܪܦܬ ܕܨܝܕܘܢ ܘܬܬܒ ܬܡܢ ܗܐ ܦܩܕܢܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ
9 ܐܪܡܠܬܐ ܠܣܕܪܘܬܟ ܘܩܡ ܙܠ ܠܨܪܦܬ ܘܐܬܐ ܠܬܪܥ ܩܪܬܐ ܗܐ ܬܡܢ ܐܢܬܬܐ ܐܪܡܠܬܐ
10 ܡܓܒܒܐ ܐܥܨܐ ܘܩܪܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܣܒܝ ܟܥܢ ܠܝ ܙܥܘܪ ܡܝܐ ܒܡܢܐ ܘܐܫܬܐ ܘܙܠܬ
11 ܠܡܣܒܠܘܬܐ ܘܩܪܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܩܒܠ ܠܝ ܒܠܩܡ ܦܬܬܐ ܕܠܚܡܐ ܒܝܕܟ ܘܐܡܪ ܩܝܡ
12 ܐܠܗܟ ܗܘ ܕܡܕܡ ܐܠܗ ܡܠܝ ܦܣܬܢ ܕܩܡܚܐ ܒܡܢܐ ܘܙܥܘܪ ܡܫܚܐ ܒܨܠܘܚܝܬܐ ܗܐ ܐܢܐ ܡܓܒܒܐ ܬܪܝܢ ܥܨܐ
ܘܐܬܐ ܘܐܥܒܕܢܗ ܠܝ ܘܠܒܪܝ ܢܟܠܢܗ ܘܢܡܘܬ: 13 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܗܘ ܠܐ ܬܕܚܠܝܢ ܥܘܠܝ ܥܒܝܕܝ
ܟܡܠܬܟ ܒܪܡ ܥܒܝܕܝ ܠܝ ܡܢܬܡܢ ܠܚܘܕ ܘܬܥܒܕܝܢ ܠܟܝ ܘܠܒܪܝ ܕܬܬܥܒܕܘܢ
ܒܬܪܝܬܐ: 14 ܐܪܝ ܟܕܝܢ ܐܡܪ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܕܝܫܪܝܠ ܣܓܐ ܩܡܚܐ ܠܐ ܢܡܪ ܘܨܠܘܚܝܬܐ ܕܡܫܚܐ
ܠܐ ܢܚܣܪ ܥܕ ܝܘܡܐ ܕܝܬܢ ܡܛܪܐ ܥܠ ܦܐܝ ܐܪܥܐ: 15 ܘܐܙܠܬ ܘܥܒܕܬ ܟܡܠܬܐ ܕܐܠܝܗܘ ܘܗܘܬ
ܗܝ ܘܗܘ ܘܒܝܬܗ ܝܘܡܝܢ: 16 ܣܓܐ ܩܡܚܐ ܠܐ ܢܡܪ ܘܨܠܘܚܝܬܐ ܕܡܫܚܐ ܠܐ ܚܣܪ
ܟܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܕܡܠܠ ܒܝܕ ܐܠܝܗܘ: 17 ܘܗܘܐ ܒܬܪ ܡܠܬܐ ܗܢܘܢ ܐܬܡܪܝܬ ܒܪܝ ܐܢܬܬܐ ܡܪܬ
ܥܠܬ ܐܪܝܟܐ ܘܗܘܐ ܡܪܝܘܬܐ ܩܝܦ ܠܚܝܗ ܥܕ ܕܠܐ ܐܫܬܐܪ ܒܗ ܢܫܡܬܐ: 18 ܘܐܡܪܬ ܠܐܠܝܗܘ
ܡܐ ܠܝ ܘܠܟ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝ ܠܡܐܬܝ ܠܡܗܘܐ ܠܚܛܝܬܝ ܘܠܡܩܛܠ ܝܬ ܒܪܝ: 19 ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܒ
ܝܬ ܒܪܟ ܘܢܛܠܬ ܝܬܗ ܡܢ ܚܝܩܗ ܘܐܣܩܬܗ ܠܥܠܝܬܐ ܕܗܘ ܝܬܒ ܬܡܢ ܘܐܫܟܒܬܗ ܥܠ ܥܪܣܬܐ
20 ܕܝܠܗ: ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܐܠܗܝ ܒܪܡ ܥܠ ܐܪܡܠܬܐ ܕܐܢܐ ܕܝܪ ܥܡܗ ܠܐ ܬܚܒܝܬ
21 ܠܡܬܡܘܬ ܝܬ ܒܪܝ: ܘܐܬܡܬܚ ܥܠ ܒܪܗ ܬܠܬܐ ܙܡܢܝܢ ܘܨܠܝ ܩܕܡ ܡܪܝ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܐܠܗܝ
ܬܗܐ ܢܦܫ ܗܕܐ ܥܠ ܩܪܒܘ

Post dies autem aliquot exiccatur torren- 7
(non enim decidetur pluvia in terram) fa-
ctus est ad eum Sermo Domini, dicendo 8
Surge, abi in Sarphath Sidonis, ibique mo-
rare : ecce mandavi illic mulieri viduæ ut te
alat. Surgens itaque abiit ad Sarphath, & 9
portam civitatis ingressus, vidit ibi mulierem
viduam colligentem ligna ; & vocans eam
ait illi, Affer mihi parum aquæ in vase ut bi- 10
bam. Cùmque abiisset ut afferret ei, cur-
vocavit eam, et dixit illi ; Affer mihi mi- 11
cam panis in manibus tuis. Quæ dixit, Vivit
Dñs Deus tuus, nihil habeo præter *tantum*
farinæ *quantum* vòlì capi potèll, in hydria ; 12
& parum olei in cornu : & en colligo duo
ligna ut vadam & apparem mihi & filio meo,
& comedamus, deinde moriamur. Dixit ad 13
eam Elia, Ne timeas, vade & fac ut dixisti :
verùm para mihi parvam placentam prius,
& produc ad me ; tibi autem & filio tuo pa- 14
rabis postea. Quoniam fic dicit Dñs Deus
Israelis, Hydria farinæ non conſumetur, & 15
cornu olei non deficiet, usque ad eam diem
quo Dñs pluviam dederit super faciem terræ :
Abiit itaque, feceiique juxta sermonem Eliæ, 16
& comédit ipsa & ipsi, & filii familiàs ejus.
Diebus illis nec hydria farinæ conſumpta eſt, 17
nec cornu olei defecit, juxta sermonem Do-
mini quem locutus fuerat per Eliam. His 18
rebus gestis ægrotavit filius mulieris illius do-
minæ domûs, fuitque morbus ejus adeo gra-
vis, ut nulla remaneret in eo respiratio.
Dixitque illa ad Eliam, Quid mihi tecum 19
propheta Dei ? venisti ad me ut memori-
am excitares iniquitatem mearum, & inter-
ficeres filium meum ? Dixit ad eam Elia, Da 20
mihi filium tuum ; quem ex ejus gremio ac-
ceptum detulit in cœnaculum ubi morabat-
ur, depositque super lectum. Tum incla- 21
mans Dominum dixit, Domine Deus, et-
iamne viduam illam apud quam hospitor,
afligis interficiendo filium ejus ? Sefe- 22
que super puero ter admotius clamavit ad
Dominum, & ait ; Domine Deus meus,
revertatur anima pueri hujus in viscera
ipsius.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

7 * وَلَمَّا كَانَ بَعْدَ أَيَّامٍ * جَفَّ الْوَادِي * مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ لَمْ يَنْزِلْ عَلَى الأَرْضِ مَطَرٌ * ثُمَّ وَرَدَ إِلَيْهِ كَلاَمُ
8 اللَّهِ * قَائِلاً * قُمِ انْصَرِفْ إِلَى صَارِفِيَةَ الَّتِي لِصَيْدُونَ * وَتَقِيمُ هُنَاكَ * فَهُوَ وَصَّيْتُ هُنَاكَ امْرَأَةً
9 أَنْ تَقُوتَكَ * فَقَامَ وَمَضَى إِلَى صَارِفِيَةَ صَيْدَا * ف

מלכים א : יח

infundit anima eſt *reverſa* & Elijahu *vocat in* Dominus exaudivit Et
22 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד
eum depoſuit & *infantem* Elijahu Tulitque *revixit* & *ejus intimis ſuper*
23 עַל־קִרְבּוֹ וַיָּחֶי : וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וַיֹּרִדֵהוּ
: Elijahu Dixitque *filius* matri illum dedit & *domum* in consaculo de
מִן־הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
Nunc : Elijahu ad mulier Dixitque *tuus filius vivit* ecce
24 רְאִי חָי בְּנֵךְ : וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה
Domini verbum & *in* Dei *viri* quod *novi* jam
יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אָתָּה וּדְבַר־יְהוָה
veritas tuo ore in
בְּפִיךָ אֱמֶת :

CAP. XVIII. יח

anno in Elijahu ad fuit Domini verbum & multi dies fuit Et
1 וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה
pluriam dabo & Achab ad te offende Vade dicendo tertio
הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֶה אֶל־אַחְאָב וְאֶתְּנָה מָטָר
: Achab *ad te offendendum ad* Elijahu fuit Et *humi facies super*
2 עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה : וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת אֶל־אַחְאָב
Hobadjahu ad Achab clamavit Et *Someron in valida fames* &
וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן : וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ
valde Dominum timens erat Hobadjahu & domum super qui
3 אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא יְהוָה מְאֹד :
tulit & Dominii prophetas Izebel *faciendo excidere in* fuit Et
4 וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֶת־נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח
vivis quinquagima eos abscondit & prophetas centum Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים וַיַּחְבְּאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ
ad Achab Dixitque *aquis* & *pane* eos *fulcentia* & *fulcentes in*
בַּמְּעָרָה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם : וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־
ad & *aquarum fontes* universos ad terram in Vade : Hobadjahu
עֹבַדְיָהוּ לֵךְ־אֶרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנוֹת הַמָּיִם וְאֶל־
mulam & *equum vivificamus* & *herbam* invenimus forte si torrentes omnes
כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי נִמְצָא חָצִיר וְנֶחְיֶה סוּס וָפֶרֶד
terram ibi *ſunt Parietique animali* de excidere faciam non &
לֹא נַכְרִית מִן־הַבְּהֵמָה : וַיֶּחֱלְקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ
Hobadjahu & *ſolus ire via in* abiit Achab *ire in transeundam ad*
לַעֲבֹר בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ
ire, ait in Hobadjahu fuit Et *ſolus via* *ire in* abiit
הָלַךְ בְּדֶרֶךְ אֶחָד לְבַדּוֹ : וַיַּרְא עֹבַדְיָהוּ בְּדֶרֶךְ וַיַּכֵּר
7 : dixit & *Elijahu ſuper cecidit* & *ad* *agnovit* Et *ab* occurrit in Elijahu
אֹתוֹ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ : וַיֹּאמֶר לוֹ אֲנִי אָמַר לֵךְ אֱמֹר
die *Vade Ego* : *ſi* *ſuper* *cecidit* & *ad* *agnovit* Et *ab* occurrit in Elijahu
8 לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ : וַיֹּאמֶר מָה־חָטָאתִי כִּי־אַתָּה
tu quod *peccavi* Quid : dixit Et Elijahu ecce *tuo domino*
נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד־אַחְאָב לַהֲרֹגֵנִי : חַי יְהוָה
Dominus Vivit *Ira ut ut ſervi eſt* Achab manu in tuum ſervum *tradens*
9 אֱלֹהֶיךָ אִם־יֵשׁ גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שְׁלָחוּ אֲדֹנִי
meus dominus *miſerit non* *ea* regnum & *gens* eſt *ſi* *tuus Deus*
מְבַקֵּשׁ אֹתְךָ וְאָמְרוּ אֵין וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה
regnum *adjuravit* Et : Non *idiverunt* & *te quærentem ed ejus*
10 וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יַמְצֶאךָ : וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר
die *Vade : dicens* *tu* nunc Et *te invenit non quia gentem* &
לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ : וְהָיָה אֲנִי אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ וְרוּחַ
spiritus & *ejus* à *ibo* ego *ecce* Et : Elijahu Ecce : *tuo domino*
11 יְהוָה יִשָּׂאֵךְ אֶל־אֶרֶץ לֹא יָדַעְתִּי וּבָאתִי לְהַגִּיד לְאַחְאָב וְהָרַגַנִי
indirendam ad venam & *jugnoſcam non quia ſuper* te tollet Dominus
וְהוּא עַבְדְּךָ יָרֵא אֶת־יְהוָה מִנְּעֻרָי : הֲלוֹא הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי
ſimus tuus *ſervus* & : me interfieret & *te invenient non* & Achab *ipſi*
12 לַהֲרֹג אֶת־נְבִיאֵי יְהוָה וָאֶחְבָּא מִנְּבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ
ſimus puritia a Dominum
וַיְכַלְכְּלֵם לֶחֶם וָמָיִם : וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר
אֶת־אֲדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ : וְהָרַגַנִי : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֵלִיָּהוּ חַי־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו הַיּוֹם אִם־לֹא אֵרָאֶה אֵלָיו הַיּוֹם :

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וקבל יי צלותא דאליה ותבת נפשא דרביא למעריה ואתיב ליה ויתיב ית ריביא
22 וסתוון מן גוויהון ולא ליבראא ויהבה לאיליה ואמר ליה אליה חי ייי דקיים קדמוהי יומא דין
23 ואתיבה לאליה ריבא ואיתיבה לאיליה ואמר ליה אליה חי ייי דקיים קדמוהי יומא דין ודין ידעינא ארי נבואה דיי בפומך אמין קשוט :

יח

1 והוה מומן יומין סגיאין ופתגם נבואה מן קדם יי הוה עם אליה בשתא תליתאה
למימר אזיל אתחזי לאחאב ואתן מטרא על אפי ארעא : ואזל אליה לאתחזאה
2 לאחאב וכפנא תקיף בשומרון : וקרא אחאב לעובדיה דיי ממנא על ביתא ועובדיא
3 דיי רחיל מן קדם יי לחדא : והוה כד שלטת איזבל ית נביאיא דיי ובדר עובדיא מארי
4 בדין נביאין ואטמינון בחד מערתא סלקא חמשין גברא בחד מערתא ומכוא : ואמר אחאב
לעובדיה הליך בארעא על כל מבועי מיא ועל כל נחליא מאים נשכח עסבא ונקיים
5 סוסין וקודנין ולא נפסוק מבעירא : ופלגין לה מן ארעא לעברא בה אחאב אזל
6 בארחא חדא בלחודוהי ועובדיה אזל בארחא חרנא בלחודוהי : והוה עובדיה אזיל
בארחא והא קבל מימרא דאליה ואתנכר ליה ואתרמי ליה אליה ואמר ליה אליה
7 אזיל ותמר לרבונך הא אליה : והוה כד חמא עובדיה ית אליה ונפל על אפוהי ואמר המן
8 אליה : ואמר ליה אליה אנא אמר לך אזיל אמר לרבונך הא אליה : ואמר מה חטית ארי אתי מסר
9 ית עבדך בידא דאחאב למקטלי : קים הוא יי אלהך אם איתי עם ומלכו דלא שלח רבוני
לתבעך ואמרו לית ולא מקבל מלתא דאלה ומומי מן מלכותא ומן עמא דלא לתבעך : וכען
10 אנת אמר אזל אמר לרבונך הא אליה : והוי עוד דאנא אזיל מן קדמך ורוחא מן קדם יי
11 אלך לאתר דלא ידעינא ויתי ית אליה ואתי ואחזי לאחאב ולא ישכחינך ויקטלנני ועבדך דחיל מן
12 קדם יי מטעריי :

Verſio VULGATA LAT.

22 Et exaudivit Dominus voccm
Eliæ : & reverſa eſt anima
pueri intra eum, & revixit.
23 Tulitque Elias puerum, & ſu
depoſuit eum de cœnaculo in
inferiorem domum, & tradi
dit matri ſuæ, & ait illi : Se
vivit filius tuus. Dixitque mu
lier ad Eliam; Nunc in ſilo
cognovi, quoniam vir Dei es
tu, & verbum Domini in ore
tuo verum eſt.

CAP. XVIII.

1 POſt dies multos factum eſt
verbum Domini ad Eliam, in
anno tertio dicens; Vade, &
oſtende te Achab, ut dem pluvi
am ſuper faciem terræ. Ivit
ergò Elias, ut oſtenderet ſe
Achab : erat autem fames ve
hemens in Samaria. Vocavit;
Achab Abdiam diſpenſato
rem domûs ſuæ : Abdias au
tem timebat Dominum val
dè. Nam cùm interficeret
Jezabel prophetas Domini,
tulit illè centum prophetas,
& abſcondit eos quinquage
nos & quinquagenos in ſpe
luncis, & pavit eos.pane &
aquâ. Dixit ergò Achab ad
Abdiam; Vade in terram ad
univerſos fontes aquarum, &
in cunctas valles, ſi forte poſ
ſimus invenire herbam, &
ſalvare equos & mulos, &
non penitùs jumenta inter
eant. Diviſerúntque ſibi tra
giones, ut circuirent eas : A
chab ibat per viam unam, &
Abdias per viam alteram ſeor
ſùm. Cùmque eſſet Abdias in
via, Elias occurrit ei : qui
cùm cognoviſſet eum, cecidit
ſuper faciem ſuam, & ait ;
Num tu es, domine mi, Elias?
Cui ille reſpondit, Ego. Vade,
& dic domino tuo ; Adeſt
Elias. Et ille; Quid peccavi,
inquit, quoniam tradis me ſer
vum tuum in manu Achab,
ut interficiat me ? Vivit Do
minus Deus tuus, quia non eſt
gens aut regnum, quò non
miſerit dominus meus te re
quirens : & reſpondentibus
cunctis, Non eſt hic: adjuravit
regna ſingula & gentes, eò qu
minimè reperiteris. Et nunc
tu dicis mihi ; Vade, & dic do
mino tuo ; Adeſt Elias. Cùmq;
receſſero à te, Spiritus Dñi
aſportabit te, in locum quem
ego ignoro : et ingreſſus nun
tiabo Achab, et non inveni
ens te, interficiet me : ſervus
autem tuus timet Dominum
ab infantia ſua.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

22 Καὶ ἐπηκούσατο τῆς φωνῆς τοῦ, ᾗ ἐκ-
βοᾷ πρὸς αὐτὸν Ἠλίας, καὶ ἐπέστρεψεν ἡ ψυχὴ τοῦ παιδαρίου ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ἔζησε. Καὶ ἔλαβεν Ἠλίας τὸν παιδάριον, καὶ κατεβίβασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 23 καὶ εἶπεν Ἠλίας πρὸς τὴν γυναῖκα, Ἰδοὺ ὁ υἱός σου ζῇ. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ πρὸς τὸν Ἠλίαν, Νῦν γνώσομαι ὅτι ἄνθρωπος θεοῦ εἶ σὺ, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐν τῷ στόματί σου ἀληθινόν.

MS.A. (a) ἀπεζήσατο, καὶ ἐπέστρεψε κύριος ἐν φωνῇ Ἠλίας. καὶ ἀνέστησεν ἡ ψυχὴ τῷ παιδαρίῳ· καὶ ἐζωοποιήθη. * ἀντὶ τοῦ, ἐν ἑαυτῷ. Καὶ ἔλαβεν Ἠλὶ τὸ παιδάριον, καὶ κατέβιβασεν (β) ἐξ ὑπερῴου εἰς τὸν οἶκον Ιρυναι ὅτι ἀνδρωθὲν (γ) ἐν ὑπόστασιν θεοῦ εἶ, καὶ ῥῆμα (δ) ἐν ὑπόστασι

Et exaudivit Dominus voccm Eliæ, revertiſque eſt anima pueri in viſcera ejus, & revixit. Tum acceptum Elia puerum dedit à cœnaculo domum, tradiſtique eum matri ejus : dixitque ad eam Elia, Vide quomodo vivat filius tuus. Dixit autem illa, Nunc ignoro te eſſe prophetam Dei, & verbum Domini reverà eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας πολλὰς, καὶ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο πρὸς Ἠλὶ τὸ τρὶς ἐνιαυτῷ τῷ τρίτῳ, λέγων, Πορεύθητι, καὶ ὄψθητι τῷ Ἀχαάβ, καὶ δώσω ὑετὸν ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλὶ τοῦ ὀφθῆναι τῷ Ἀχαάβ, (α) καὶ ἡ λιμὸς κραταιὸς ἐν Σαμαρείᾳ. Καὶ ἐκάλεσεν (β) Ἀχαὰβ τὸν οἰκονόμον. (γ) Ἀβδιὰ τὸν οἰκονόμον. (δ) Ἀβδιὰ ἦν φοβούμενος τὸν κύριον λίαν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τοῦ ἐξολεθρεύειν τὸν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔλαβεν (ε) Ἀβδιὰ τοὺς προφήτας κυρίου, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν σπηλαίῳ, καὶ ἐβόσκησεν αὐτοὺς ἐν σίτῳ καὶ ὕδατι. Καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἀβδιὰ τὸν οἰκονόμον αὐτοῦ, Πορεύθητι εἰς τὴν γῆν εἰς πάσας τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων καὶ εἰς πάντας τοὺς χειμάρρους, καὶ εὑρήσομεν χόρτον καὶ ζωγρήσομεν ἵππον καὶ ἡμίονον, καὶ οὐ μὴ ἐξολεθρεύσωμεν ἀπὸ προσώπου τῶν κτηνῶν. (ζ) καὶ ἐμερίσθησαν αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ διελθεῖν αὐτήν. Ἀχαὰβ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ μιᾷ, καὶ Ἀβδιὰ ἐπορεύθη Ἀβδιὰ τὴν ὁδὸν μόνος. Καὶ ἦν (η) Ἀβδιὰ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν Ἠλὶ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ ἔγνω, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ σὺ εἶ οὗτος κύριε μου, Ἠλίας; Καὶ εἶπεν (θ) Ἠλὶ πρὸς αὐτὸν, Ἐγώ. πορεύου, (τ) καὶ εἰπὸν τῷ κυρίῳ σου, Ἰδὸ Ἠλίας. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐὰν ἀπαγγείλω τῷ Ἀχαὰβ, καὶ ἀποκτείνῃ με, καὶ οὐκ ἔγνω ὁ κύριος Ἀχαὰβ τὸ δεῦρο τοῦ ἀναζητῆσαι με ἐν πάσῃ ἔθνει καὶ βασιλείᾳ, καὶ εἰς (χ) ἀποκριθῶσιν ἐκεῖνοι, Οὐκ ἔστι, καὶ ὁρκίσῃ τὴν βασιλείαν καὶ τὰς πηγὰς (ι) καὶ πάντας ἀνθρώπους, (κ) καὶ εἰπῇς, Οὐκ ἀπόκειται. (λ) Ἀβδιὰ (μ) Ἠλίας, Ἐγὼ, (τ) εἰπὸν τῷ κυρίῳ σου, Ἰδὸ Ἠλίας. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐὰν ἀπαγγείλω τῷ Ἀχαὰβ, καὶ ἀποκτείνῃ με, καὶ οὐκ ἔγνω, (ν) τὰ ἐμὰ ἐν τῷ κυρίῳ σου τὸν βασιλέα σου. (ο) ὅτι (π) ἐγὼ δοῦλος σὸς ἐκ νεότητός μου.

Et factum eſt poſt dies multos, & verbum Domini factum eſt ad Elia in anno tertio, dicens : Vade, & ſpera ad Achaab, & dabo pluviam ſuper faciem terræ. Et vait Elia ut apparet Achaab. Et fames vehemens erat in Samaria. Et vocavit Achaab Abdiju œconomum. Et Abdias erat timens Dominum valde. Et factum eſt in pervertendo Jezabel prophetas Domini, & ſumpſit Abdiu centum viros prophetas, & occultavit eos ad (a) quinquaginta duos ſecundùm viros in antrakis, & pavit eos in ſitu & in aqua. Et dixit Achaab ad Abdiam ; Vade in terram & in cunctis fontibus aquarum, & in omnes valles, ſi forte inveniamus herbam, & ſalvemus equos & mulos, & non deficiant jumenta. Et diviſerunt ſibi in tetrarchias, ut circuirent eas : Achaab vadit in via una : & Abdias vadit in via una ſola. Et fuit Abdias in via ſua. Et vidit Elia in occurſum ejus ſuo, & cognovit, & cecidit ſuper faciem ſuam, & dixit, Si tu es ipſe, domine mi, Elia? Et dixit Elia ei, Ego. Vade, & dic domino tuo, Ecce Elia. Et factum eſt, cùm abiero à te, & nuntiavero Achaab ad interficiendum me, & non cognoverit Achaab ab hodiernò quærere me in omni gente & regno, & dixerint, Non eſt hic, & adjuraverit regnum & populum, quod non reperiatur te. Et nunc tu dicis, Vade, dic domino tuo, Ecce Elia. Et erit interim dum abeo à te, & nuntiavero Domino tuo ut te interficiat me : & ego ſervus tuus timeo Dominum à puericia mea.

MS.A. (1) ἐβδόμῳ (α) ἐν λιμῷ κραταιῷ. (β) Ἀχαὰβ (γ) Ἀβδιὰ (δ) Ἰεζάβελ τοῦ (ε) Ἀβδιὰ (ζ) ἔκρυψεν (η) Ἀβδιὰ (θ) ὁδὸν μόνος. τὸ τοῦ παιδαρίου ἐν ἀναστασιοποιήσει (κ) ὀζωοποιήθη. (λ) ὀζωοποιήθη (μ) ὀζωοποιήθη (ν) ἐν κτίσεσιν. [Καὶ ἐμέρισεν αὐτοῖς (ξ) ὁδὸν ἐπὶ μόνῃ. (ο) Ἀβδιὰ (π) Ἠλίας, Ἐγὼ. (τ) εἰπὸν τῷ (υ) ὅτι ἐὰν ἀπέλθω ἀπὸ σοῦ, (φ) τὰ ἐμὰ ἐν τῷ κυρίῳ σου τὸν βασιλέα σου. ὅτι (ω) νῦν, Πορεύου, (ψ) λέγων, ἐγὼ ἀνάγκῃ

Et ſuſcepit Dñs orationem Eliæ, & rediit anima pueri in viſcera ejus, & revixit. Et accepit Elias puerum, & deſcendere fecit illum à ſupertiori cœnaculo in domum, & dedit illum matri ſuæ : & dixit Elias, Vide quòd vivit filius tuus. Et dixit mulier ad Elias, Nunc jam cognovi, quòd propheta Domini tu es, & verba Domini in ore tuo ſunt veritas.

CAP. XVIII.

1 Et fuit à tempore dierum multorum Verbum prophetiæ à Domino, & fuit cum Eliah anno tertio, dicendo: Vade oſtende te Achab, & dabo pluviâ ſuper faciem terræ. Et ivit Eliah ut oſtenderetur ſe Achab. Et fames valida erat in Somron. Et vocavit Ahhab Ghobadiah qui præpoſitus erat ſup domû : & Ghobadiah timebat Dominum valdè. Et fuit cùm occideret Izebel prophetas Domini, & cepit Ghobadiah centum viros prophetas, & abſcondit eos quinquaginta viros in ſpelunca, & alait illos pane & aquâ. Et dixit Ahhab ad Ghobadiah, Ambula per terram ad omnes fontes aquarum, & ad omnes ſalicis : forſan inveniamus ipſe Domino & vivificabimus equos & mulos; & non deficiemur jumentis. Et diviſerunt ſibi terram per duam tranſitiem : Ahhab ivit per viam unam ſoriſu, & Ghobadiah ivit per viam alteram ſoriſum. Et Ghobadiah pergebat in 7 via, & ecce Elias ſe in occurſum ejus, & agnovit illum & cecidit ſuper faciem ſuam, & dixit, Num tu es dominus meus Elia? Et dixit ei, Ego 8 ſum; vade dic domino tuo, Ecce Elias. Et dixit, Quid peccavi, quòd tu 9 tradis ſervum tuum in manu Ahhab, ut occidat me ? Permanet ipſe Do- 10 minus Deus tuus, ſi eſt populus aut regnum, quò non miſerit dominus me- 11 us, ut ibi quærendo te : & dixerint, Non ſuiphiſt : & adjuravit regnum & populum, quod non reperiatur te. Et nunc tu dicis, Vade, dic domino 12 tuo, Ecce Elias. Et erit interim dum abeo à te, & nuntiavero Domino tuo tollet te ut interficiat me : & ego ſervus tuus timeo Dominum à puericia mea.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 Et exaudivit Dominus voccm Eliæ, reverſaque eſt anima pueri in viſcera ejus, & revixit. Tum acceptum Elia puerum dedit à cœnaculo domum, tradiſtique eum matri ejus : dixitque ad eam Elia, Vide quomodo vivat filius tuus. Dixit autem illa, Nunc ignoro te eſſe prophetam Dei, & verbum Domini reverà eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

1 Contigit autem poſt multos dies illos, ut fieret Sermo Domini ad Eliam anno tertio, dicens; Vade, oſtende te Ahabo, & dabo pluviam ſuper faciem terræ. Abiit itaque Elia ut oſtenderet ſe Ahabo. Quoniam tamen fames increbruerat in Samaria, Accerſivit Ahab Obadiam præfectum domûs ſuæ (timebat autem Obadia Dñm valdè : Nam 4 cùm occideret Izabil prophetas Dei, tulit Obadia centum prophetas, & abſcondit eos quinquagenos in ſpelunca, & alait eos pane & aquâ. Dixitque Ahab ad Obadiam, Vade, 5 perambula terrâ ad omnes fontes aquarû & ad omnes torrentes, ſi fortè inveniamus fœnum, & vivos conſerveṁ equos & mulos, nec privemur jumentis. Itaq; partiti ſibi via 6 quam tranſiret, abiit Ahab per unâ viâ ſolus; Obadia verò abiit per alterâ viâ ſolus. Cùmq; Obadia eſſet in itinere, ecce obvius 7 factus eſt ei Elia : & cùm agnoviſſet eum, procidit ſuper faciê ſuam, & ait illi ; Tûne es dñs meus Elia ? Dixit ad eum, Ego ſum : 8 tum ſubjunxit, Vade, dic dño tuo, Ecce *adeſt* Elia. Reſpondit Obadia, Quid peccavi, 9 quòd tradis ſervum tuum in manus Ahabi, ut interficiat me ? Vivit Dñs Deus tuus, ſi ſit 10 populus aut regnum, quò non miſerit dominus meus te quærentem ? Aut reſponderunt, Non adeſt : imò adjuravit regna & populos, 11 an non te invenirent. Tu verò modò mihi dicis, vade, dic dño tuo, Ecce *adeſt* Elia : Cùm- 12 que ego à te recefſero, ſpiritus Domini te tollet, deferetque neſcio quò : & ibo nuntiatum Ahabo, nec te inveniet, occidetque me : cùm tamen ſervus tuus Dominum metuat à puericia ſua.

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 وقبل الله صلوة ايليا * وعادت نفس الغلام الى داخله وعاش * واخذ الصبي 23 وانزله من العلية الى البيت وسلمه لامه وقال لها * انظري قد عاش ابنك * فقالت الامراة الان علمت 24 انك نبي الله وان قول الله في فيك حقا *

Suſcepit Deus orationem Eliæ, & revera eſt anima pueri in viſcera ejus, & revixit. Et tollens puerum arcuſſit tum à cœnaculo in domum, tradidiq; eum matri ejus, & dixit ad eam, Vide, ecce vivit filius tuus. Dixit-mulier illa ad Eliam, Nunc 24 expoſui te eſſe Dei prophetam, & ſermonem Dei verè eſſe in ore tuo.

CAP. XVIII.

1 POſt multos autem dies venit ſermo prophetiæ à Deo ad Eliam, anno tertio, dicens, Vade, teque oſtende Achabo, ut 2 pluviam addiciam ſuper faciem terræ. Abeunte igitur Elia ut ſe oſtenderet Achabo, fames jam involverat in Samaria : 3 Et vocavit Achab Obadiahum præfe- Elam domûs (timebat autem Obadiahus Deum vehementer : Cùm enim Izabel 4 prophetas ita trucidaret, diuxit Obadiahu centum viros ex prophetis Dei, & abſcondit eos ſingulos quinquagina in ſingulis cavernis, & ſuſtentabat eos cibo & aquâ ex- 5 hoſtavit) Dixeratque Achabus ad Obadiahum, Ferciantur terram & ſequamur aqua fontes, ut ſi, torrentes : forte ſiſt 6 inveniemus ejumenta quo vivos conſervemus aliquot equos & mulos, nec penitùs ſecedamus jumentis. Sic iſti dividentes 7 ad percurrendam terram, perrexit Achabus per quandam viam ſolus, Obadiahus 8 ro à alium capit viam ſolus. Dum Obadiahus iret facere, ecce obiet Elias ante 9 ſeque egente prodiit in faciem ſuam, & ait, An non es dominus meus Elias? Reſpon- 10 dit, Maximè : vade autem ad dominum tuum, & dic illi, Ecce Elias. Qua dixit, 11 Quid enim peccavi, quòd prodis ſervum tuum in manu Achabi, ut interficiat me ? Per Dominum Deum 12 tuum, nulla gens eſt neque regnum, quò non miſerit dominus meus te quæſitum, qui dixerunt, Ignoramus : locum ejus : quin & regnum illud atque gens juravi- 13 ſſent ſe non reperiri. Nunc tamen dicis, Vade ad dominum tuum, & dic, Ecce Elias. Verò etiam ut cùm abiero à te, 14 ſpiritus tuo, transferet te ſpiritus aliquis à Domino in locum mihi ignotum, & cùm dixero Achabo te adeſſe, nec te reperiet, interficiet me : ſervus autem tuus Dominum timet abſtulefentia ſua.

מלכים א׳ יח

Trebel *occidendi in* feci quod meo domino fuit Indicatū Nonne
13 הֲלֹא הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג אִיזֶבֶל
vivos centum Domini prophetis ex abscondi & ? Domini prophetas
אֶת נְבִיאֵי יְהוָה וָאֶחְבָּא מֵנְבִיאֵי יְהוָה מֵאָה אִישׁ
aqua & pane eos fideliter & sfeluca in viros quinquagena quinquagena
חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וָאֲכַלְכְּלֵם לָחֶם וָמָיִם׃
me interfecit & Elisiku hoc ipso domino die Vade idcirco in nunc &
14 וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ וַהֲרָגַנִי׃
ejus fuit & fieri cujus exercitum Dominus Vivit Elijahu Dixisque
15 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְפָנָיו
Achab occursum in Hobadjahu abiit Et eum ad me offendam bodie quia
כִּי הַיּוֹם אֶרְאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרַאת אַחְאָב
videre fecundum fuit Et Elijahu occursum in Achab visit Et ei nunciavit &
וַיַּגֵּד לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת
comedunt ille tu Nonne seam ad Achab dixit & Elijahu Achab
אַחְאָב אֶת אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו הַאתָּה זֶה עֹכֵר
domus & tu quisque Israel turbavi Non abisti Et Israel
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם
post ambulaveritis & Dominū mandata vos relinquendo in aut patris
אֶת מִצְוֹת יְהוָה וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח
ad Israel universum me ad congrega mittе nunc Et Belialim
וְקַבֵּץ אֵלַי אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֶל הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
quinquagintā & quadringentos Bahal prophetas & Carmel montem ille Et Israel mensa sedeant quadringentos Baal prophetas &
וְנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזֶבֶל׃ וַיִּשְׁלַח
nuente in prophetas congregavit & ; Israel filios omnes ad Achab
אַחְאָב בְּכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְקַבֵּץ אֶת הַנְּבִיאִים אֶל הַר
Usque quo : dixit & quadringentos Baal prophetas & Carmel montem
הַכַּרְמֶל׃ וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ אֶל כָּל הָעָם וַיֹּאמֶר עַד מָתַי אַתֶּם
ille Et Deus Dominus & ? cogitationes duas super claudicantis vos
פֹסְחִים עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים אִם יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ
ei populus respondentū non & ? est post ite ; Bahal & & : cum post
אַחֲרָיו וְאִם הַבַּעַל לְכוּ אַחֲרָיו וְלֹא עָנָה הָעָם אֹתוֹ
prophetā remansi Ego : populum ad Elijahu Dixisque verbum
דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ אֶל הָעָם אֲנִי נוֹתַרְתִּי נְבִיא
quinquagintā & quadringentī Bahal prophetæ & : ego solus Domini
לַיהוָה לְבַדִּי וּנְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים
unum juvencum sibi eligant & juvenci duo nobis Deturque viri
אִישׁ׃ וְיִתְּנוּ לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים וּיִבְחֲרוּ לָהֶם הַפַּר הָאֶחָד
: supponant non ignem & ligna super ponant & eum demembrent &
וַיְנַתְּחוּהוּ וְיָשִׂמוּ עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ לֹא יָשִׂימוּ
ignem & ligna super dabo & unum juvencum facium ego &
וְאָנֹכִי אֶעֱשֶׂה אֶת הַפָּר הָאֶחָר וְנָתַתִּי עַל הָעֵצִים וְאֵשׁ
invocabo ego & vestrorum deorū nomine in invocabitis Et supponam non
לֹא אָשִׂים׃ וּקְרָאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם וְאֲנִי אֶקְרָא
ipse ignem in respondit qui Deus erit & : Domini nomine in
בְּשֵׁם יְהוָה וְהָיָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲנֶה בָאֵשׁ הוּא
verbum Bonum : dicemus & populus omnis Respondeque Deus
הָאֱלֹהִים וַיַּעַן כָּל הָעָם וַיֹּאמְרוּ טוֹב הַדָּבָר׃
unum juvencum volis Eligite : Bahal prophetas ad Elijahu Dixisque
וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לִנְבִיאֵי הַבַּעַל בְּחָרוּ לָכֶם הַפַּר הָאֶחָד
vestrorū deorū nomine in invocate & : mihi vos quia ,unum facite &
וַעֲשׂוּ רִאשֹׁנָה כִּי אַתֶּם הָרַבִּים וְקִרְאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם
: eis dederat quem juvencum : ad Eliam Et supponatis ne ignem &
וְאֵשׁ לֹא תָשִׂימוּ׃ וַיִּקְחוּ אֶת הַפָּר אֲשֶׁר נִתַּן לָהֶם
meridiem ad usq; & mane à Bahal nomine in invocavit & & facerunt &
וַיַּעֲשׂוּ וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם הַבַּעַל מִהַבֹּקֶר וְעַד הַצָּהֳרַיִם
transiebantque : respondens nec ,non non & ,non exaudi Bahal clicendo
לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ וְאֵין קוֹל וְאֵין עֹנֶה וַיְפַסְּחוּ
,ipsum quod altare super
עַל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשׂוּ׃

REGUM I.

Versio VULG. LAT.

12 Numquid non indicatum est
tibi domino meo, quid fece-
rim cùm interficerem Jezabel
prophetas Dñi, quòd abscon-
derim de prophetis Dñi centū
viros, quinquagintos & quin-
quagenos, in spelunciis, & pa-
verim eos pane & aquâ? Et
nunc tu dicis, Vade, & dic do-
mino tuo, Adeū Elias: ut inter-
13 ficiat me? Et dixit Elias, Vivit
Dñs exercituū, ante cuj? vul-
tum sto, quia hodiè apparebo
14 eis. Abiit ergò Abdias in oc-
currium Achab, & indicavit ei:
venitque Achab in occursum
15 Eliæ. Et cùm vidisset eum, ait,
Tùne es ille, qui conturbas
16 Israel? Et ille ait; Non ego
turbavi Israel, sed tu, & dom?
patris tui, qui dereliquistis
mandata Dñi, & secuti estis
17 Baalim. Verumtamen nunc
mitte, & congrega ad meum
vesuvium Israel in monte Carmeli,
& prophetas Baal quadringentos quinquaginta, prophetas
quoq; lucorū quadringen-
tos, qui comedunt de mensa
Jezabel. Misit Achab ad omnes
filios Israel, & congregavit
prophetas in monte Carmeli.
18 Accedens autē Elias ad omnē
populū, ait; usquequò claudi-
cantis in duas partes? si Dñs est
19 Deū, sequimini illum. Et non
respondit ei populū verbū. Et
ait rursus Elias ad populum,
Ego remansi propheta Dñi fo-
lus: propheta autem Baal
quadringenti & quinquaginta
viri sunt. Dentur nobis duo
boves, & illi eligant sibi bovē
unū, & in frusta cædentes, po-
nant sup ligna, ignem autem
non supponant: & ego faciam
bovem alterum, & imponam
sup ligna, ignē autē non sup-
ponam. Invocate nomina deo-
rum vestrorum, & ego invo-
cabo nomen Dñi mei: & De-
us qui exaudierit p ignē, ipse
sit Deus. Respondens omnis
20 populus ait, Optima propo-
sitio. Dixit ergò Elias prophe-
tis Baal; Eligite vobis bovem
unum, ex facite primi, quia vos
plures estis: & invocate no-
mina deorū vestrorū, ignēmq;
non supponatis. Qui cùm tu-
lissent bovem, quem dederat
eis, fecerunt: & invocabant
nomen Baal de manè usque ad
meridiem; dicentes, Baal, ex-
audi nos. Et non erat vox, nec
qui responderet: transilie-
bānque altare quod fecerant,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἴδοι μὲ ὁ κύριός μου ὅσα ἔγω ἐποίησα ἐν τῷ σφάξαι
μὲ τοὺς προφήτας τῆς Ἰεζάβελ, ὅτι ἔκρυψα ἐκ τῶν προφητῶν
μου τοὺς ἑκατὸν ἄνδρας, τοὺς πεντήκοντα τοὺς πεντήκοντα,
καὶ ἔτρεφον αὐτοὺς ἐν σπηλαίῳ, καὶ ἐν ἄρτῳ καὶ ἐν ὕδατι· καὶ
νῦν σὺ λέγεις μοι, Πορεύου, εἰπὸν τῷ κυρίῳ μου, ὅτι ἐπιφανήσομαι ἐν τῷ σὲ ἀποκτεῖναί με. (13) ὁ δὲ Ἠλιοὺ εἶπεν
Ἰεζάβελ τὸν κύριόν μου, ὅτι ἐκζητεῖ τὴν ψυχήν σου· καὶ ἔσται ὡς ἐπιστρέφω τὴν ψυχήν σου ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν. καὶ ἐν τῷ
ἐπιστρέφειν με ψυχὴν ἐκείνου ἀνέβη ἐν τῷ ἀνεμίῳ τὸ ἅρμα
τῶν ἵππων (14) καὶ ἐπορεύθη ἐν τῷ ἀνεμίῳ τὸ ἅρμα τῶν ἵππων
ἕως τῆς εἰσόδου τῆς Ἰεζράελ. καὶ ἔδραμεν ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ
τὸν Ἠλιοὺ, καὶ ἐζώσατο τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἔδραμεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀχαὰβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰεζράελ.
(15) καὶ ἐπέστη Ἀχαὰβ τῷ Ἠλιοὺ, καὶ ἐπεστράφη Ἠλιοὺ πρὸς
τὸν Ἀχαὰβ, καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοὺ, Εἰ σὺ εἶ ὁ ἐπιστρέφων τὸν Ἰσραήλ; (16) καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Οὐ διεστρέφω τὸν Ἰσραήλ, ἢ καὶ σὺ καὶ οἶκος πατρός σου μετὰ τοῦ
ἐγκαταλιπεῖν ὑμᾶς τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου καὶ πορεύεσθαι τοὺς Βαάλιμ. (17) καὶ νῦν ἀπόστειλον καὶ συνάγαγε πρὸς μὲ πάντας τοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον τὸν ὑψηλὸν τὸν τῆς
Καρμήλου, καὶ τοὺς προφήτας τῆς μὲν Βάαλ τοὺς τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα καὶ τοὺς τετρακοσίους τοὺς φαγόντας τὴν τράπεζαν τῆς Ἰεζάβελ. καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀχὰβ εἰς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ συνήγαγεν τοὺς προφήτας εἰς τὸν τόπον τὸν ὑψηλὸν τῆς Καρμήλου. (18) καὶ ἀπεστράφη τὸν Ἠλιοὺ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ἕως τίνος ὑμεῖς ἐκκλίνετε τὸν τρόπον τὸν ὑμέτερον; εἰ κύριος ὁ θεὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ ὁ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. (19) καὶ ἐπεστράφη ὁ λαὸς τὸν λόγον τοῦ Ἠλιοὺ. (20) καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Ἐγὼ ὑπελείφθην προφήτης τῷ κυρίῳ μόνος· οἱ δὲ προφῆται τῆς Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, (21) καὶ νῦν δοθήτω ἡμῖν δύο βόες, καὶ ἐκλεξάσθω ἑαυτοῖς ὁ εἷς βοῦς, καὶ διαιρείτω καὶ ἐπιθέτω ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ μὴ ἐπιτιθέτω· ἐγὼ ἐποίησα τὸν βοῦν τὸν ἕτερον καὶ ἐπιθήσω ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ οὐκ ἐπιθήσω· καὶ ἐπικαλεσάσθε ἐν τοῖς ὀνόμασιν τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔσται ὁ θεὸς ὁ ἀποκριθεὶς ἐν πυρὶ, οὗτος θεός. καὶ ἐφώνησεν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν, Καλὸς λόγος.

MS.A. (β) (ζω εἰς γῆν (γ) καὶ εἰς ἀπογόνα (δ) Ἀπολοῦσον Ἰαζάβελ (ε) ἀνδρας εἰς ἕξῆς (ζ) ἀνὰ εἰς ἕξῆς (η) λόγοις, Πορεύου, (θ) λόγοι (ι) Ἀδελφὸ εἰς ζυνδεσμὸν (ι) Ἠλιοὺ. * καὶ δοῦν Ἀχαὰβ (ς) ὁ υἱὸς (α) ἐπιφανεῖν ὑπόκω σὺ βαλεῖν. (ω) πηδᾷ τὸ ἅρμα (ν) Ἀβὶ τὸν τρεχαντόνα πυξίδωνα, ἢ περφῆλιος ἐ ἀνέμου τετρακοείλιος ἢ πυξίδωνα, ἢ ἐν τῷ πυξίδι (ω) ἵππος ἐκ πάντα ἐν ἀνεμίῳ τὸν ἵππον. (ρ) ἐν τῷ ἀνεμίῳ τὸ ἅρμα τῶν ἵππων ἕως τῆς εἰσόδου τῆς Ἰεζράελ. καὶ ἔδραμεν ἡ χεὶρ κυρίου ἐπὶ τὸν Ἠλιοὺ, καὶ ἐζώσατο τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἔδραμεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀχαὰβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰεζράελ. (σ) καὶ ἐπέστη Ἀχαὰβ τῷ Ἠλιοὺ, καὶ ἐπεστράφη Ἠλιοὺ πρὸς τὸν Ἀχαὰβ (τ) καὶ εἶπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλιοὺ, Εἰ σὺ εἶ ὁ ἐπιστρέφων τὸν Ἰσραὴλ; (υ) καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ, Οὐ διεστρέφω τὸν Ἰσραὴλ, ἢ καὶ σὺ καὶ οἶκος πατρός σου μετὰ τοῦ ἐγκαταλιπεῖν ὑμᾶς τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου καὶ πορεύεσθαι τοὺς Βαάλιμ. (φ) καὶ νῦν ἀπόστειλον καὶ συνάγαγε πρὸς μὲ πάντας τοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸν τόπον τὸν ὑψηλὸν τὸν τῆς Καρμήλου, καὶ τοὺς προφήτας τῆς μὲν Βάαλ τοὺς τετρακοσίους καὶ πεντήκοντα καὶ τοὺς τετρακοσίους τοὺς φαγόντας τὴν τράπεζαν τῆς Ἰεζάβελ. (χ) καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀχὰβ εἰς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ συνήγαγεν τοὺς προφήτας εἰς τὸν τόπον τὸν ὑψηλὸν τῆς Καρμήλου. (ψ) καὶ ἀπεστράφη τὸν Ἠλιοὺ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ἕως τίνος ὑμεῖς ἐκκλίνετε τὸν τρόπον τὸν ὑμέτερον; εἰ κύριος ὁ θεὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ ὁ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ. (ω) καὶ ἐπεστράφη ὁ λαὸς τὸν λόγον τοῦ Ἠλιοὺ. (αα) καὶ εἶπεν Ἠλιοὺ πρὸς τὸν λαὸν, Ἐγὼ ὑπελείφθην προφήτης τῷ κυρίῳ μόνος· οἱ δὲ προφῆται τῆς Βάαλ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα ἄνδρες, (αβ) καὶ νῦν δοθήτω ἡμῖν δύο βόες, καὶ ἐκλεξάσθω ἑαυτοῖς ὁ εἷς βοῦς, καὶ διαιρείτω καὶ ἐπιθέτω ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ μὴ ἐπιτιθέτω· ἐγὼ ἐποίησα τὸν βοῦν τὸν ἕτερον καὶ ἐπιθήσω ἐπὶ τὰ ξύλα, καὶ πῦρ οὐκ ἐπιθήσω· καὶ ἐπικαλεσάσθε ἐν τοῖς ὀνόμασιν τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἐγὼ ἐπικαλέσομαι ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔσται ὁ θεὸς ὁ ἀποκριθεὶς ἐν πυρὶ, οὗτος θεός. καὶ ἐφώνησεν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ εἶπαν, Καλὸς ὁ λόγος.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Nonne indicatum est domino meo quod feci cùm occiderem Izebel pro-
phetas Dñi, ut absconderim ex prophetis Dñi centū viros, quinquagintā
& quinquagintā viros in spelunca; & aluerim illos pane & aquâ? Et nunc
tu dicis, Vade, dic dño tuo: Ecce Eliah, & occidet me. Et dixit Eliahu, Per-
manet ipse Dñs Sabaoth ante quē ministro, quòd hodiè ostendar illi. Et is
abiit Ghobadiah in occursū Ahhab, & nunciavit ei: & venit Ahhab in oc-
cursū Eliahu. Et fuit cùm vidisset Ahhab Eliah, dixit Ahhab illi, Num tu
ipse es conturbator ipsius Israel? Et dixit, Non conturbavi Israel, sed tu &
domus patris tui, in eo quòd deseruistis præcepta Dñi, & ambulāstis post
Baalajia. Et nunc mitte, congrega ad me omnē Israel in monte Charmela, &
& prophetas Baghala, quadringentos & quinquagintā, & prophetas luco-
rū quadringentos comedentes in mensa Izebel. Et misit Ahhab ad omnes
filios Israel, & congregavit prophetas mendaces in monte Charmela. Et
accessit Eliah ad omnē populū, & dixit, usq; quò divisū ellis in duas par-
tes? si ille Dñs est Deus, sequimini eum: si verò Baghala
in quo non est utilitas? & non respondit populus illi verbū. Et dixit
Eliah populo, Ego relictus sum propheta Dñi solus, & prophetæ Baghala
sunt quadringenti & quinquaginta viri. Dentur ergo nobis duo boves, &
& eligant sibi bovē unū, & diffecerē illū, & ponant super ligna, ignē au-
tem non fubmittant, & ego parabo bovem unū, & ponam super ligna, &
ignē non supponam. Tunc invocabitis omnes Erroris vestri, & non re-
spondebitur vobis ab eo in quo non est utilitas; verùm ego orabo in no-
mine Dñi, & mittet di dum suum; & descendere faciet ignem, quā Dñs
ipse est Deus: & respondit omnis populus, & dixerunt, Recta est verbum.
Et dixit Eliah ad prophetas Baghla, eligite vobis bovem unum, & parate
prius, quia ellis plures, & invocate nomen Erroris vestri, & ignem non
ponatis. Et accepernnt bovem quem dedit illis, & paraverunt, & invoca-
verunt nomen Baghla, ab autore ejusque ad tempus meridiei, dicendo:
Baghla exaudi nos: & non erat vox, nec qui responderet: & insaniebant
super aram quam fecerat.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 ܗܠܐ ܡܬܝܕܥ ܠܡܪܝ ܕܥܒܕܬܝ ܕܐܝܙܒܠ ܩܛܠܬ ܢܒܝܐ ܕܡܪܝ ܘܐܛܡܪ ܠܟ ܕܐܛܡܪ ܠܡܪܝ ܗܐ ܐܝܠܝܐ ܩܛܠ ܠܝ ܘܐܢܐ ܡܛܡܪ ܠܡܪܝ ܕܐܝܬ ܩܕܡ ܦܢܝ ܩܐܡ ܗܘܝܬ ܠܗ ܗܫܐ ܐܬܚܙܐ ܠܗ ܘܐܙܠ ܥܒܕܝܐ ܠܩܕܡ ܐܚܐܒ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܚܐܒ ܠܐܝܠܝܐ ܘܐܝܬ ܐܚܐܒ ܠܩܕܡ ܐܝܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܝܠܝܐ ܠܐ ܐܢܐ ܥܟܪ ܠܝܫܪܝܠ ܐܠܐ ܐܢܬ ܘܒܝܬ ܐܒܝܟ ܒܫܒܩܟܘܢ ܠܦܩܘܕܐ ܕܡܪܝ ܘܐܙܠܬ ܐܢܬ ܒܬܪ ܒܥܠܝܢ ܘܗܫܐ ܫܕܪ ܠܘܬ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܠܘܬ ܛܘܪ ܟܪܡܠ ܘܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠ ܐܪܒܥ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܕܐܟܠܝܢ ܡܢ ܡܣܬܐ ܕܐܝܙܒܠ ܘܫܕܪ ܐܚܐܒ ܠܟܠ ܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܟܢܫ ܠܢܒܝܐ ܠܛܘܪ ܟܪܡܠ ܗܘ ܕܐܝܠܝܐ ܠܟܠ ܥܡܐ ܩܪܒ ܘܐܡܪ ܥܕܡܐ ܡܬܝ ܐܢܬܘܢ ܡܬܪܝܢ ܥܠ ܬܪܥܐ ܐܢ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܗܘ ܬܒܘܢ ܒܬܪܗ ܘܐܢ ܒܥܠ ܗܘ ܬܒܘܢ ܒܬܪܗ ܘܠܐ ܥܢܐ ܥܡܐ ܠܡܠܬܐ ܘܐܡܪ ܐܝܠܝܐ ܠܥܡܐ ܐܢܐ ܫܪܝܬ ܢܒܝܐ ܠܡܪܝ ܒܥܠ ܐܪܒܥ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܓܒܪܐ ܢܬܠܘܢ ܠܢ ܬܪܬܝܢ ܬܘܪܐ ܘܢܒܪܘܢ ܠܗܘܢ ܬܪ ܚܕ ܘܢܫܪܘܢ ܒܢܘܪܐ ܘܠܐ ܢܣܡܘܢ ܢܘܪܐ ܘܐܢܐ ܐܥܒܕ ܬܪ ܚܕ ܘܐܣܡ ܠܘ ܢܘܪܐ ܘܠܐ ܐܣܡ ܠܘ ܢܘܪܐ ܘܐܩܪܘ ܒܫܡܗ ܕܐܠܗܟܘܢ ܘܐܢܐ ܐܩܪܐ ܒܫܡ ܡܪܝ ܘܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܥܢܐ ܒܢܘܪܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܘܥܢܘ ܟܠ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ ܛܒ ܡܠܬܐ ܘܐܡܪ ܐܝܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠ ܒܪܘܢ ܠܟܘܢ ܬܪ ܚܕ ܘܥܒܕܘ ܐܢܬܘܢ ܣܓܝܐܝܬ ܘܩܪܘ ܒܫܡ ܐܠܗܟܘܢ ܘܠܐ ܬܣܡܘ ܢܘܪܐ ܘܢܣܬܠܝ ܠܬ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕܘ ܘܩܪܘ ܒܫܡ ܐܠܗܝ ܘܐܢܐ ܐܩܪܐ ܒܫܡ ܡܪܝ ܘܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܥܢܐ ܒܢܘܪܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܘܥܢܘ ܟܠ ܥܡܐ ܘܐܡܪܘ ܛܒ ܡܠܬܐ ܘܐܡܪ ܐܝܠܝܐ ܠܢܒܝܐ ܕܒܥܠ ܒܪܘ ܠܟܘܢ ܬܪ ܚܕ ܘܥܒܕܘ ܐܢܬܘܢ ܣܓܝܐܝܬ ܘܩܪܘ ܒܫܡ ܐܠܗܟܘܢ ܘܠܐ ܬܣܡܘ ܢܘܪܐ ܘܢܣܬܠܝ ܠܬ ܡܕܒܚܐ ܕܥܒܕܘ ܘܩܪܘ ܒܫܡ ܐܠܗ

מלכים א׳ יח

Clamate: dicebat atque, Eliijubu eis in illudebat & ,meridie in fuit Et

21 וַיִּז֣בְּחֵ֗ם וַיִּתְחַדְּ֤ם בָּהֶם֙ אֵלִיָּ֔הוּ וַיֹּ֣אמֶר קִרְא֔וּ
quo Deo sacrificiis quo Dæmonis quo ,ipse Dum quo : magna voce in
בְּקוֹל־גָּד֖וֹל כִּי־אֱלֹהִ֣ים הוּא֑ כִּי־שִׂ֣יחַ וְכִי־שִׂ֔יג לוֹ וְכִי־
voce id Clamabantque. excitabitur & ipse dormit forsitan ei sit
דָר֥ךְ לוֹ׳ אוּלַ֖י יָשֵׁ֣ן הוּא֑ וְיָקִֽיץ׃ וַיִּקְרְא֣וּ בְקוֹל֮
,lanceolis et & ,gladio in fuerunt quorum juxta incidebant & magna
גָּד֒וֹל וַיִּתְרְגְּר֣וּ כְמִשְׁפָּטָ֗ם בְּחַרְבוֹת֙ וּבְרְמָחִ֔ים
,vulnerum instar secundum fuit Et de super sanguinem effundentum & super
עַ֥ד שֶׁפְךְ־דָּ֖ם עֲלֵיהֶֽם׃ וַיְהִ֣י כַעֲבֹ֣ר הַצָּהֳרַ֗יִם
,voce non & : sacrificium absondebant ad usque proprietatem & ,
וַיִּתְנַבְּא֣וּ עַ֔ד לַעֲל֥וֹת הַמִּנְחָ֖ה וְאֵ֣ין קוֹל֑ וְאֵ֣ין
populum tamen ad Eliijubu Dixitque attentio nec respondens
עֹנֶ֥ה וְאֵ֖ין קֹשֵֽב׃ וַיֹּ֣אמֶר אֵלִיָּ֗הוּ לְכָל־הָעָ֤ם
curavit & : eum ad populus omnis accelerant & ,me ad Accedite
גְּשׁ֣וּ אֵלָ֑י וַיִּגְּשׁ֣וּ כָל־הָעָ֣ם אֵלָ֗יו וַיְרַפֵּ֤א אֶת־
duodecim Eliijubu Fuitque dirutum Domini altare
מִזְבַּח־יְהוָ֖ה הֶהָרֻֽס׃ וַיִּקַּ֣ח אֵלִיָּ֗הוּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵ֤ה
fuit quem : Jabach filiorum tribuum numerum juxta ,lapides
אֲבָנִים֙ כְּמִסְפַּ֣ר שִׁבְטֵ֣י בְנֵי־יַעֲקֹ֔ב אֲשֶׁ֥ר הָיָ֖ה
,tum nomen erit Israel : dixendo ,ad Domini verbum
דְּבַר־יְהוָ֥ה אֵלָ֖יו לֵאמֹ֑ר יִשְׂרָאֵ֥ל יִהְיֶ֖ה שְׁמֶֽךָ׃
Et tque Domini nomine in altare lapidibus adificavit Et
וַיִּבְנֶ֤ה אֶת־הָאֲבָנִים֙ מִזְבַּ֣ח בְּשֵׁ֣ם יְהוָ֔ה וַיַּ֥עַשׂ
,divisit & circumiunt & ,Israe ,dixit Et ,ligna super & holocausto ,super
תְּעָלָ֖ה סְבִיבֹ֑תוֹ כְּמוֹ־זְרַ֥ע סָאתַ֖יִם
,fuerunt quæ aquæ ibant Et ,accerunt tertio & facite Tertio
שְׁלֹשׁ֣ וְשַׁלֵּ֔שׁ אֶת־הָעֵצִ֖ים וַיַּֽעֲרֹ֣ךְ אֶת־הָעֹלָ֑ה וַיֹּ֣אמֶר
,divisit & circumiunt & ,Israe ,dixit Et ,ligna super & holocausto ,super
מַלְּא֤וּ אַרְבַּעַת֙ כַּדִּ֣ים מַ֔יִם וְיַצְּק֥וּ עַל־הָעֹלָ֖ה
,duodecim Eliijubu Fuitque omnis accelerant & ,me ad Accedite
וְעַל־הָעֵצִֽים׃ וַיֹּ֣אמֶר שַׁל֔שׁוּ וַיַּשְׁל֖שׁוּ
,fuerunt tertio & facite Tertio
שְׁלֹשׁ֣ פְּעָמִֽים׃ וַיֵּלְכ֤וּ הַמַּיִם֙ סָבִ֣יב לַמִּזְבֵּ֔חַ
,divisit & ,aqua implevit aquæductum ,eram &
וְגַ֥ם אֶת־הַתְּעָלָ֖ה מִלֵּ֥א מָֽיִם׃ וַיְהִ֣י
Deus Domine ,divisit & ,prophetæ Eliijubu accedit & ,facrificium
בַּעֲל֣וֹת הַמִּנְחָ֗ה וַיִּגַּשׁ֙ אֵלִיָּ֣הוּ הַנָּבִ֔יא וַיֹּ֖אמֶר
Deus tu quid cognoscatur hodie ,Israel & ,Jobac ,Abraham
יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י אַבְרָהָ֗ם יִצְחָק֙ וְיִשְׂרָאֵ֔ל הַיּ֥וֹם יִוָּדַ֖ע כִּי־אַתָּ֣ה אֱלֹהִ֑ים
,omnis fecit tuo verbo in & ,tuus fervi ego & ,Israel in
וּבְיִשְׂרָאֵ֔ל וְאָנֹ֖כִי עַבְדֶּ֑ךָ וּבִדְבָרְךָ֥ עָשִׂ֖יתִי אֶת־כָּל־הַדְּבָרִֽים׃
quod ,hic populus ,tuus & ,me exaudi ,Domine me Exaudi ,hac
הָאֵ֔לֶּה׃ עֲנֵ֥נִי יְהוָ֖ה עֲנֵ֑נִי וְיֵדְע֣וּ הָעָ֗ם הַזֶּ֤ה כִּי־
,fuerunt cum eorum convertisti tu & ,Deus Dominus tu
אַתָּ֣ה יְהוָ֣ה הָאֱלֹהִ֔ים וְאַתָּ֥ה הָסַבְתָּ֖ אֶת־לִבָּ֥ם אֲחֹרַֽנִּית׃
,ligna & holocaustum consumptæ & ,Domini ignis cecidit & ,
וְתֵ֣ךְ אֵ֔שׁ יְהוָ֖ה וַתֹּאכַ֣ל הָעֹלָ֑ה וְאֶת־הָעֵצִ֗ים
,aquæductu in que ,aquas & ,pulverem & ,lapides &
וְאֶת־הָאֲבָנִ֤ים וְאֶת־הֶעָפָר֙ וְאֶת־הַמַּ֔יִם אֲשֶׁ֖ר בַּתְּעָלָֽה׃
,dixit facies super ,omnem & ,populus omnis Vidit que ,linxit
וַיַּרְא֣ כָל־הָעָ֗ם וַיִּפְּל֤וּ עַל־פְּנֵיהֶם֙
,Deus ipse Dominus ,Deus ipse Dominus : discerunt &
וַיֹּאמְר֔וּ יְהוָ֥ה הוּא הָאֱלֹהִ֖ים יְהוָ֥ה הוּא הָאֱלֹהִֽים׃
,ne ,Baal prophetas Apprehendite : eos ad Eliijubu Dixitque
וַיֹּאמֶר֙ אֵלִיָּ֣הוּ אֲלֵהֶ֔ם תְּפֹשׂ֖וּ אֶת־נְבִיאֵ֣י הַבָּעַ֑ל אִישׁ֙ אַל־
ad Eliijubu eos fecit defendere & ,eos apprehendere & ,eis eos evadat
יִמָּלֵ֣ט מֵהֶ֔ם וַיִּתְפְּשׂ֖וּ אֹתָ֑ם וַיֹּרֶד֩ אֵלִיָּ֨הוּ
,ibi eos jugulavit & ,Chiſon torrentem
נַחַ֜ל קִישׁ֗וֹן וַיִּשְׁחָט֥ם שָֽׁם׃

Cap. XVIII.

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Transliatione LATINA.

Versio TARGUM JONATHAN.

Paraph. Chald. Versio Latina.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Versio VULG. LAT.

38 Et ait Elias ad Achab, Ascende, comede, & bibe: quia sonitus multæ pluviæ est. Ascendit Achab, ut comederet, et bibere: Elias autē ascendit in verticem Carmeli, & pronē in terram posuit faciē suā inter genua sua. Et dixit ad puerū suū, Ascende, & prospice contra mare. Qui cūm ascendisset, & contemplatus esset, ait, Non est quidquam. Et rursum ait illi, 44 Revertere septiēs vicibus. In septima autem vice, Ecce nubecula parva quasi vestigium hominis ascendebat de mari. Qui ait, Ascende, & dic Achab, Junge currū tuū & descende, 45 ne occupet te pluvia. Cūmque se verteret hucatque illuc, ecce cœli contenebrati sunt, et nubes, & ventus, & facta est pluvia grandis. Ascendens itaque Achab abiit in Jezrahel: 46 Et manus Domini facta est super Eliam, accīnctisque lumbis currebat ante Achab, donec veniret in Jezrahel.

CAP. XIX.

1 NUntiavit autem Achab Jezabel omnia quæ fecerat Elias, et quo modo occidisset universos prophetas gladio. Misitque Jezabel nuntiū ad Eliā, dicens; Hæc mihi faciant dii, & hæc adiant, nisi hāc hora cras posuero animā tuam sicut animam unius ex illis. Timuit ergò Elias, & surgens abiit quocunque cum ferebat voluntas: venitque in Berſabee Juda, & dimisit ibi puerum suum. Et perrexit in deſertū, viam unius diei. Cūmque venisset, & ſederet ſubter unam juniperum, petivit animæ ſuæ ut moreretur, & ait; Sufficit mihi, Dñe, tolle animā meam: neque enim melior ſum, quām patres mei. Projecēque ſe, & obdormivit in umbra juniperi: & ecce Angel⁹ Domini tetigit eum, & dixit illi; Surge, & comede. Reſpexit, & ecce ad caput ſuum lubcinericius panis, & vas aquæ: comēdit ergò, & bibit, & rurſū obdormivit. Reverſūque eſt Angelus Domini ſecundò, & tetigit eum, dixitque illi, Surge, comede: grandis enim tibi reſtat via. Qui cūm ſurrexiſſet, comēdit & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius, quadragintā diebus & quadraginta noctibus, uſque ad montem Dei Horeb. Cūmque veniſſet illuc, manſit in ſpelunca; & ecce ſermō Dñi ad eum, dixitque illi, Quid hic agis, Elias

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

38 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡλιοὺ τὸν φωνὴ ὑετοῦ πολλοῦ ἐν τῇ ἔρχεσθαι, καὶ ἀνέβη Ἀχὰβ τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν· καὶ Ἠλιοὺ ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔθετο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτοῦ. 39 Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ, Ἀνάβηθι καὶ ἔμβλεψον κατὰ πρόσωπον θαλάσσης. Καὶ ἀνέβη καὶ ἐνέβλεψεν καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔστιν οὐδέν. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἐπίστρεψον ἑπτάκις. 40 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἐνέβλεψεν καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ νεφελὴ μικρὰ ὡς ἴχνος ἀνθρώπου ἀνέβαινεν ἐκ θαλάσσης. Καὶ εἶπεν, Ἀνάβηθι, εἰπὸν πρὸς Ἀχὰβ, Ζεύξον τὸ ἅρμα (χ) καὶ κατάβηθι, μὴ κατάλαβέ σε ὁ ὑετός. 45 Καὶ ἐγένετο ἕως ὧδε καὶ ὧδε, καὶ ἐνέβλεψεν (ο) οὐρανὸς ἐν νεφέλαις καὶ πνεύματι, καὶ ἐγένετο ὑετὸς μέγας. Καὶ ἀνέβη Ἀχὰβ καὶ ἐπορεύθη εἰς Ἰεζραέλ. 46 Καὶ χεὶρ Κυρίου ἐγένετο ἐπὶ Ἠλιοὺ, καὶ ἐζώσατο τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἔδραμεν ἔμπροσθεν Ἀχὰβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Ἰεζραέλ.

38 Et ait Elias ad Achab, Ascende, comede, & bibe: quia ſonitus multæ pluviæ eſt. Ascendit Achab, ut comederet, & bibere. Elias autē aſcendit in verticem Carmeli, & pronē in terram poſuit faciē ſuā inter genua ſua. Et dixit puerō ſuō, Aſcende, & proſpice contra mare. Qui cūm aſcendiſſet, & contemplatus eſſet, ait, Non eſt quidquam. Et rurſum ait illi, 44 Reverterе ſeptiēs vicibus. In ſeptima autem vice, Ecce nubecula parva quaſi veſtigium hominis aſcendebat de mari. Qui ait, Aſcende, & dic Achab, Junge curru tuū & deſcende, 45 ne occupet te pluvia. Cūmque ſe verteret hucatque illuc, ecce cœli contenebrati ſunt, et nubes, & ventus, & facta eſt pluvia grandis. Aſcendens itaque Achab abiit in Jezrahel: 46 Et manus Domini facta eſt ſuper Eliam, accīnctiſque lumbis currebat ante Achab, donec veniret in Jezrahel.

CAP. XIX.

1 NUntiavit autem Achab Jezabel omnia quæ fecerat Elias, et quo modo occidiſſet univerſos prophetas gladio. Miſitque Jezabel nuntiū ad Eliā, dicens; Hæc mihi faciant dii, & hæc adiant, niſi hāc hora cras poſuero animā tuam ſicut animam unius ex illis. Timuit ergò Elias, & ſurgens abiit quocunque cum ferebat voluntas: venitque in Berſabee Juda, & dimiſit ibi puerum ſuum. Et perrexit in deſertū, viam unius diei. Cūmque veniſſet, & ſederet ſubter unam juniperum, petivit animæ ſuæ ut moreretur, & ait; Sufficit mihi, Dñe, tolle animā meam: neque enim melior ſum, quām patres mei. Projecēque ſe, & obdormivit in umbra juniperi: & ecce Angel⁹ Domini tetigit eum, & dixit illi; Surge, & comede. Reſpexit, & ecce ad caput ſuum lubcinericius panis, & vas aquæ: comēdit ergò, & bibit, & rurſū obdormivit. Reverſūque eſt Angelus Domini ſecundò, & tetigit eum, dixitque illi, Surge, comede: grandis enim tibi reſtat via. Qui cūm ſurrexiſſet, comēdit & bibit, & ambulavit in fortitudine cibi illius, quadragintā diebus & quadraginta noctibus, uſque ad montem Dei Horeb. Cūmque veniſſet illuc, manſit in ſpelunca; & ecce ſermō Dñi ad eum, dixitque illi, Quid hic agis, Elias

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

41 * ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ ܠܐܚܐܒ ܣܩ ܟܘܠ ܘܫܬܐ ܘܟܘܠ ܘܫܬܐ ܕܡܝܐ ܣܓܝܐ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣܓܝ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣܓܝ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣܓ
42 ܐܬܠ ܐܚܐܒ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ ܘܐܠܝܐ ܣܩ ܠܪܫܗ ܘܫܐܠ ܠܦܢܝܗ ܒܝܢ ܪܓܠܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ
43 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ
44 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ
45 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ
46 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ

41 Tum dixit Elias ad Achabum, Aſcende, comede, & bibe: quam pocepi ſonitum adventū pluviæ. Et cūm aſcendiſſet Achab ad comedendū, & bibendum, conſtituit Elia cacumen Charmeli, & inclinato capite humum versus, poſuit faciem ſuam inter genua. Tum dixit miniſtro ſuo, 42 Aſcende, & intuere coam Occidente; aſcendit ille, intuitus eſt, & ait; Jā hil video. Dixit illi, Revertere; revisiū que eſt ſeptem vicibus eodem modo. Se cūmā 44 vatim vice dixit, Ecce nubeo pa-vulum minimum quasi vestigium ſi vola hominis ascendens ex mare. Dixit illi, Aſcende & dic Achabo, Junge equos, & deſcende, ne pluvia prōtenetur. Et cūm iunxit equos 45 deſcendit, quum ſe verſtetate ubivis cælo, flantibūque ventis, maximus imber decidit. Cūm ergò conſcendiſſet Achab Jezrahelem abiturus, Inſpiravit Elijam Dominus; 46 qui accīnctis lumbis ſuis præcurrebat Achabio, donec peruenīſſet Jezrahelem.

CAP. XIX.

Cūm autem nuntiaſſet Achab quidquid fecerat Elias, & necem omnium ſuſpiciebatis gladio interfectis; miſit Iezabel nuntium ad Eliam (prophetam, & dixit; Sic faciant mihi dii, & ſic addant, ut reddiſſem animam tuam pari tempore cum illis, ſicut animā unā ex ipſis. Quod 3 cūm intellexiſſet, formidavit abiturus, contendens quōcūque ferebat voluntas, & venit in Beerſebaph, quæ eſt tribus Judah; & dimiſit puerum ſuum ibi. Et ipſe ambulavit per deſertum 4 itinere diei: & venit, & ſedit ſub genista una, & petivit animæ ſuæ ut moriretur: & dixit, Sufficit mihi terminus, uſq; quo conturbabor ſic? quæſo ergo Domine accipe animam meam, quia non melior ſum patribus meis. Et cubuit, & dormivit ſub genista una; & ecce tunc angelus accetiſe ad 5 ſe, & dixit illi, Surge, comede. Et circumſpexit, & ecce ad cervical ejus 6 placenta perforata prunis coctis, & lecythus aquæ: & comedit et bibit, & converſus recubuit. Et rediit angelus Domini ſecundò, & accetiſe ad 7 eum et dixit ei, Surge, comede: nam longior à te eſt via. Et ſurrexit, et comedit, et bibit; ambulavitque in virtute cibi illū quadraginta dies, et quadraginta noctes, uſq; quo venit in montem ſuper quem revelata fuerat gloria Dei Horeb. Et ingreſſus eſt illuc in ſpelunca, et pernoctavit ibi: et ecce verbum Dñi [faſtum eſt] cum illo, et dixit illi, Quid tibi hic Elias?

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

41 * ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܐ ܠܐܚܐܒ ܣܩ ܟܘܠ ܘܫܬܐ ܘܟܘܠ ܘܫܬܐ ܕܡܝܐ ܣܓܝܐ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣܓ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣܓ ܗܘ ܠܩܠ ܡܛܪܐ ܕܣ
42 ܐܬܠ ܐܚܐܒ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ ܘܐܠܝܐ ܣܩ ܠܪܫܗ ܘܫܐܠ ܠܦܢܝܗ ܒܝܢ ܪܓܠܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡ
43 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝ
44 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚ
45 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕܡ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡܕ
46 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܕܝܠܗ ܣܩ ܠܡܚܙܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܝܬ ܡ ܘܐܡܪ ܠ ܣܩ ܠ ܠ ܠ

41 Tum dixit Elias ad Achabum, Aſcende, comede, & bibe: nam pocepi ſonitum adventū pluviæ. Et cūm aſcendiſſet Achab ad comedendū, & bibendum, conſtituit Elia cacumen Charmeli, & inclinato capite humum versus, poſuit faciem ſuam inter genua. Tum dixit miniſtro ſuo, 42 Aſcende, & intuere coam Occidente; aſcendit ille, intuitus eſt, & ait; Jā hil video. Dixit illi, Revertere; revisiū que eſt ſeptem vicibus eodem modo. Se cūmā 44 vatim vice dixit, Ecce nubeo pa-vulum minimum quasi vestigium ſi vola hominis ascendens ex mare. Dixit illi, Aſcende & dic Achabo, Junge equos, & deſcende, ne pluvia prōtenetur. Et cūm iunxit equos 45 deſcendit, quum ſe verſtetate ubivis cælo, flantibūque ventis, maximus imber decidit. Cūm ergò conſcendiſſet Achab Jezrahelem abiturus, Inſpiravit Eliam Dominus; 46 qui accīnctis lumbis ſuis præcurrebat Achabio, donec peruenīſſet Jezrahelem.

CAP. XIX.

Indicavit autem Achab Izabeli quicquid fecerat Elia, & quomodo cunctos prophetas Baalis & phanorum enſe trucidāſſet. Quapropter miſit Izabel per nuntium ad Eliam, & ait; Sic faciant mihi dii, & ſic addant mihi, niſi cras hoc eodem tempore reddidero animam tuam ut animam unī ex ipſis. Exterritus 3 Elia turrexit, & animam ſuam erepturus diſceſſit, abiitque in Bir-ſebaa Judæ: relictōque ibi puerō ſuō, 4 ipſe abiit in deſertum itinere unī diei; & conſidens ſub quadam iuniperō, tho expetivit ſibi mortem, & ait, Sufficit mihi; iam Dñe, tolle à me animam meam; non enim melior ſum patribus meis. Ita recumbens con- 5 ſopitus eſt ſub junipero: quum ecce Angelus tetigit eum, & ait illi, Surge, comede. Ille re- 6 ſpiciens vidit ad cervical ſuum placentam panis, & hydriam aquæ: & cūm edidiſſet ac biſuſſet, rurſus obdormivit. Reverſus autem Ange- 7 lus Dñi ſecundò, tetigit eum, et ait; Surge, comede, ac bibe; quia multū tibi ſupereſt iter. Surgens itaque comēdit, ac bibit: deinde am- 8 bulavit virtute cibi illius quadraginta diebus et quadraginta noctib⁹, uſque ad montē Dei, nempe Horēb: Ubique ſpeluncam ingreſſus, 9 ibidem pernoctavit: factūque eſt ad eum ſermo Domini, et dixit ei, Quid iſtic agis Elia?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

41 * ثم قال ايليا لأخاب اطلع . كل واشرب . فقد سمعت بصوت وروق المطر * وطلع أخاب ليأكل
42 ويشرب . وطلع ايليا الى رأس الكرمل . وركس الى الأرض . وجعل وجهه بين ركبتيه * وقال
43 لخادمه . اطلع فهنأ . وانظر طريق المغرب . فطلع ونظر . وقال ليس أرى شيأ . وقال له ارجع *
44 فرجع سبع مرات كذلك * فلما كان في المرة السابعة * قال . هوذا أرى سحابة صغيرة كمقدار
كف رجل . طالعة من جهة المغرب . ويقلبي جهة البحر . فقال له اطلع وقل لأخاب شد
45 ليلا لا يصعقك المطر * فما كان الا بمقدار ان شد واركض حتى اسودت السماء بالسحب . وهبت
الرياح . وجاء مطر عظيم . وركب أخاب مركبه . وانطلق الى ايليا * فاوحي الله الى ايليا * شد مئزره
46 ومضى قدام أخاب . حتى وافا يزرعيل . * الفصل التاسع عشر * وحكى أخاب كل

41 Tum dixit Elias ad Achabum, Aſcende, comede, & bibe: nam pocepi ſonitum adventū pluviæ. Et cūm aſcendiſſet Achab ad comedendū, & bibendum, conſtituit Elia cacumen Charmeli, & inclinato capite humum versus, poſuit faciem ſuam inter genua. Tum dixit miniſtro ſuo, 42 Aſcende, & intuere coam Occidente; aſcendit ille, intuitus eſt, & ait; Jā hil video. Dixit illi, Revertere; revisiū que eſt ſeptem vicibus eodem modo. Se cūmā 44 vatim vice dixit, Ecce nubeo pa-vulum minimum quasi vestigium ſi vola hominis ascendens ex mare. Dixit illi, Aſcende & dic Achabo, Junge equos, & deſcende, ne pluvia prōtenetur. Et cūm iunxit equos 45 deſcendit, quum ſe verſtetate ubivis cælo, flantibūque ventis, maximus imber decidit. Cūm ergò conſcendiſſet Achab Jezrahelem abiturus, Inſpiravit Eliam Dominus; 46 qui accīnctis lumbis ſuis præcurrebat Achabio, donec peruenīſſet Jezrahelem.

CAP. XIX.

Cūm autem nuntiaſſet Achab quidquid fecerat Elias, & necem omnium ſuſpiciebatis gladio interfectis; miſit Iezabel nuntium ad Eliam (prophetam, & dixit; Sic faciant mihi dii, & ſic addant, ut reddiſſem animam tuam pari tempore cum illis, ſicut animā unī ex ipſis. Quod 3 cūm intellexiſſem, formidavit abiturus, contendens quōcūque ferebat voluntas, & venit in Berſebaph, quæ eſt tribus Judah; & dimiſit puerum ſuum ibi. Et ipſe ambulavit per deſertum 4 itinere diei: & venit, & ſedit ſub genista una, & petivit animam ſuam ut moriretur: & dixit, Sufficit mihi terminus, uſq; quo conturbabor ſic? quæſo ergo Domine accipe animam meam, quia non melior ſum patribus meis. Et cubuit, & dormivit ſub genista una; & ecce tunc angelus accetiſe ad 5 ſe, & dixit illi, Surge, comede. Et circumſpexit, & ecce ad cervical ejus 6 placenta perforata prunis coctis, & lecythus aquæ: & comedit et bibit, & converſus recubuit. Et rediit angelus Domini ſecundò, & accetiſe ad 7 eum et dixit ei, Surge, comede: nam longior à te eſt via. Et ſurrexit, et comedit, et bibit; ambulavitque in virtute cibi illū quadraginta dies, et quadraginta noctes, uſq; quo venit in montem ſuper quem revelata fuerat gloria Dei Horēb: Et ingreſſus eſt illuc in ſpelunca, et pernoctavit ibi: et ecce verbum Dñi [faſtum eſt] cum illo, et dixit illi, Quid tibi hic Elias?

Targum JONATHAN.

41 ואמר אליהו לאחאב סק אכול ושתי ארי קל אתרגשת טמרא : וסליק אחאב לסיבל
42 ולמשתי ואליהו סליק לרישׁ שוּרא דכרמלא ורמין לארעא ושוי אפוהי בין כרעוהי :
אמר לשמשיה אזל אסתכל בין ארעא ואזל אסתכל ואמר לית מדעם ואמר לית מדעם ואמר חוב
43 ואמר שב שבע זעמין : ויהי בשבעיתא ואמר הא ענגא זעירא סליק מן ימא כפסת גבר מלין
44 עב קטנין כפס איש עלה מים ואמר עלה אמר
45 אל אחאב אמר זוד ולא יעדיכי הגשם : ויהי
ויהי בכדון דמן אתרגשת ענן וברוח ומטר רבא אתא אחאב ואזל לעדרעאל : ורוח
46 נבואה מן קדם יי היתה עם אליהו ורמיא חרציה ורהיט קדם אחאב עד דאתא לעדרעאל :

CAP. XIX. יט

1 והוה אחאב לאיזבל יתיה כל די עבד אליהו ויתיה כל די קטל נביאי שקרא בחרבא :
2 ושלחת איזבל אגרא לות אליהו למימר כדין יעבדון דאלהא וכדין יוספון אלהין
3 בעדנא הדין מחר אשוי ית נפשך כנפש חד מנהון : והוא קם ואזל לשובא נפשיה
4 ואתא לבאר שבע די לשבטא דיהודה ושבקת תמן ית עולימה חסן : והוא הליך במדברא
5 מהלך יומא ואתא ויתב תחות רתמה חד ושאל ית נפשיה למות ואמר סגי לי אדרבא
6 עד אי מיתי אנא מטרף בדין קנין ית שב קטיף ארי לא טב אנא מאבהתי : ושכיב ורמוך
7 תחות רתמה חד והא מלאכא קריב ביה ואמר ליה קום אכול : ואסתכל והא אפרוחי
8 ומיא לרישיה חסן : ואכל ושתי ותב ושכב : ותב מלאכא יי תניינות וקריב
9 ואמר ליה קום אכול ארי סגי מנך ארחא : וקם ואכל ושתי ואזל בחילא דמאכלתא
ארבעין יומין וארבעין ליליין עד דאתא לטורא דאלהים דחורב : ואתי תמן למערתא ובית תמן
ומלתא דיי אתת לגבוהי ואמר ליה מה דא קא אליהו :

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

41 Et dixit Eliahad Achab, Aſcende comede & bibe, nam vox eſt fragoris
42 pluviæ. Et aſcendit Achhab ad comedendum & ad bibendum : & Eliah
ascendit in verticem *montis* Charmela, & inearvavit ſe in terra, & poſuit
faciem ſuam inter genua ſua. Et dixit puero ſuo, Aſcende nunc, & pro-
43 ſpice ad viam occidentis : & aſcendit & proſpexit, & dixit, Non video
quicquam : & dixit, Redi ſeptem vicibus. Et ſic vice ſeptima. Et dixit,
44 Ecce nubes parva ſicut vola manus hominis aſcendit de Occidente : &
dixit, Aſcende; dic ad Achab, expedito te & deſcende, ne impediat te
45 pluvia. Et fuit dum ſe expediret, & deſcenderet, cœli operti ſunt nubibus
& vento, & fuit pluvia magna, & aſcendit currum Achab, & abiit in
46 Jezreghel. Et ſpiritus fortitudinis à Domino fuit cum Eliah, & accīnctis
lumbis ſuos, & cucurrit ante Achhab uſq; quo venit in Jezreghel.

CAP. XIX.

1 ET indicavit Achab Jizebeli omnia quæ fecerat Eliah, & penitus quōd
occidiſſet omnes prophetas mendaces gladio. Et miſit Jizebel nuncium
2 ad Eliah, dicendo : Sic faciant dii, & ſic addant, niſi tempore hoc eras
poſuero animam tuam, ſicut animam unius exillis. Et vidit, & turrexit, 3
abiit quæ eripere animam ſuam, & venit in Beerſebaph, quæ eſt tribus
4 Jehudah; & reliquit puerum ſuum ibi. Et ipſe ambulavit per deſertum
itinere diei : & venit, & ſedit ſub genista una, & petivit animæ ſuæ
mori : & dixit, Sufficit mihi terminus, uſq; quò conturbabor ſic? quæſo
ergo Domine accipe animam meam, quia non melior ſum patribus meis.
5 Et cubuit, & dormivit ſub genista una; & ecce tunc angelus accetiſe ad
6 eum, & dixit illi, Surge, comede. Et circumſpexit, & ecce ad cervical ejus
placenta perforata prunis coctis, & lecythus aquæ : & comedit et bibit,
7 & converſus recubuit. Et rediit angelus Domini ſecundò, & accetiſe ad
eum et dixit ei, Surge, comede: nam longior à te eſt via. Et ſurrexit, et com-
edit, et bibit; ambulavitque in virtute cibi illū quadraginta dies, et quadra-
ginta noctes, uſq; quo venit in montem ſuper quem revelata fuerat gloria
8 Dominī Horeb. Et ingreſſus eſt illuc in ſpelunca, et pernoctavit ibi : et ecce verbum Dñi *faſtum eſt* cum illo, et dixit illi, Quid tibi hic Elias?

מלכים א׳ יט

Versio VULG. LAT.

10 Et ait: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum, quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: altaria tua destruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, & quærunt animam meã ut auferant eam. Et
11 ait ei, Egredere, & sta in monte coram Domino: et ecce Dñs transit, & spiritus grandis & fortis subvertens montes, & conterens petras ante Dominum; non in spiritu Dominus: & post spiritũ commotio; non in commotione Dñs: Et post commotionem ignis; non in igne Dominus: et post ignem silũ
12 lentis aure tenuis. Quod cũm audisset Elias, operuit vultum suũ pallio, & egressus fletit in ostio speluncæ; & ecce vox ad eũ dicens, Quid hic agis Elia?
13 Et ille respondit, Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum: quia dereliquerunt pactum tuum filii Israel: altaria tua destruxerunt, prophetas tuos occiderunt gladio, derelictus sum ego solus, & quærunt animã meam ut auferant eam.
14 Et ait Dominus ad eum; Vade, & revertere in viam tuam per desertum in Damascum: cũmque veneris illuc, unges Hazael regem super Syriam, Et
15 Jehu filium Namsi unges regẽ super Israel: Elisæum autem filium Saphat, qui est de Abelmeula, unges prophetam pro
16 te. Et erit, qui cunque fugerit gladium Hazael, occidet eum Jehu: et qui evaserit de gladio Jehu, interficiet eum Elisæus. Et derelinquam mihi
17 in Israel septem milia virorũ, quorum genua non sunt incurvata ante Baal, & omne os, quod non adoravit eum osculãs manus. Profectus ergo inde Elias, repent Elisæum filium Saphat, arantem in duodecim jugis boum: & ipse in
18 duodecim jugis boum arantib⁹ unus erat: cũmque venisset Elias ad eum, misit pallium suũ super illum. Qui statim reliq-
19 ctis bobus cucurrit post Eliã, & ait; Osculer, oro, patrem meum, & matrem meam, & sequar te. Dixitque ei; Vade, & revertere: quod enim meũ erat, feci tibi. Reversũ autẽ ab eo, tulit par boum, & mactavit illũ, & in aratro boum coxit carnes, & dedit populo, & comederunt: consurgẽsq; abiit, & secutus est Eliam, & ministrabat ei.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

6 Καὶ ἐπέβλεψεν Ἠλιὰ· καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ κολλᾶδες
ἐγκεκρυμμένοι ἐπὶ τῶν ἀνθράκων· καὶ ἄρτος
ἐγκρυφίας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ· καὶ ἐφάγοσαν
καὶ ἐπόησαν· καὶ ἐπέστρεψεν καὶ ἐκοιμήθη ὑπὸ
7 τὴν ἀρκεύθινον· καὶ ἐπέστρεψεν ἄγγελος κυρίου
καὶ ἥψατο αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάστηθι καὶ
8 φάγε· καὶ ἀνέστη καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιε· καὶ ἐπορεύθη
ἐν ἰσχύϊ ἐκείνῃ τεσσεράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσεράκοντα
νύκτας ἕως Χωρήβ. Καὶ εἰσῆλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ σπή-
λαιον, καὶ ἐκοιμήθη ἐν αὐτῷ· καὶ ἰδοὺ ῥῆμα κυ-
ρίου πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν, Τί σὺ ἐνταῦθα
Ἠλιά; Καὶ εἶπεν Ἠλιὰ, Ζηλῶν ἐζήλω-
κα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλι-
πον σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰ διαθήκαί σε
(κατέσκαψαν, καὶ τοὺς προφήτας σε ἀ-
πέκτειναν ἐν μαχαίρᾳ, καὶ ὑπολελειμμένος ἐγὼ
μονώτατος), καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου καθεῖλεν
αὐτόν. Καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσῃ αὔριον, καὶ
στήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ· ἰδοὺ παρελεύ-
σεται κύριος. καὶ πνεῦμα μέγα κραταιὸν
διῆλθεν ἔμπροσθεν κυρίου· καὶ οὐκ ἐν τῷ πνεύματι κύ-
ριος· καὶ μετὰ τὸ πνεῦμα σεισμὸς, καὶ οὐκ ἐν τῷ
σεισμῷ κύριος· καὶ μετὰ τὸν σεισμὸν πῦρ, καὶ οὐκ ἐν τῷ
πυρὶ κύριος· καὶ μετὰ τὸ πῦρ φωνὴ αὔρας
λεπτῆς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἠλιὰ,
καὶ ἐπεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῇ μη-
λοτῇ (τῇ αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν καὶ ἔστη ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ
σπηλαίου. καὶ ἰδοὺ φωνὴ πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν,
Τί σὺ ἐνταῦθα Ἠλιά; Καὶ εἶπεν Ἠλιὰ, Ζη-
λῶν (ἐ) ἐζήλωκα τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, ἀνὰ
τὰ ἐκλελοιπότα τὰ κεκλεικότα τὰ
Ἰσραὴλ· καὶ τὰ διαθήκαί σε κεκλεικότα,
καὶ τοὺς προφήτας σε ἀπέκτειναν ἐν (ἐ) μα-
χαίρᾳ, καὶ ὑπολελειμμένος ἐγὼ μονώτατος (ἐ), καὶ
ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου καθεῖλεν αὐτόν.
15 Καὶ εἶπεν ἀποστρεφεὶς πορεύου εἰς τὴν ἔρημον
Δαμασκὸν· καὶ ἐὰν ἔλθῃς ἐκεῖ, χρίσεις τὸν Ἀζαὴλ εἰς
βασιλέα τῆς Συρίας· καὶ τὸν Ἰὲὺ υἱὸν Να-
μεσσὶ χρίσεις εἰς βασιλέα τοῦ Ἰσραήλ· καὶ
τὸν Ἐλισσαὲ υἱὸν Σαφὰτ (ν) χρίσεις εἰς
προφήτην ἀντὶ σοῦ. Καὶ ἔσται ὃς ἂν ἐκφύγῃ
ἐκ τῆς μαχαίρας Ἀζαὴλ, θανατώσει (ἀ) Ἰὲ· καὶ
ὃς ἂν ἐκφύγῃ ἐκ τῆς μαχαίρας Ἰὲ, θανατώσει Ἐλισσαὲ. Καὶ κατελείψω ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ
χιλιάδας ἀνδρῶν, πᾶσα γόνατα ἃ οὐκ ἔκλινεν
γόνυ τοῦ Βάαλ, καὶ πᾶν στόμα ὃ οὐ κατεφίλησεν
αὐτόν. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εὗρεν τὸν Ἐλισσαὲ υἱὸν Σαφὰτ, καὶ αὐτὸς ἀροῦν ἐν ἀρότρῳ· καὶ
δώδεκα ζεύγη βοῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς δώδεκα. Καὶ
ἐπέβαλεν (ἐ) ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐκάλυψεν τὴν μη-
λοτὴν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.

MS. A. (κ) Ἀνάσθηθι, (λ) ἐν τῇ ἐρῇ (μ) τοιαῦτα ἐλάλει (ν) τοιαῦτα ἐλάλει (ξ)
ἤρκει τὸ ἐπὶ τῶν Χωρήβ. (ο) ἐξέλαυσε (π) καθέκαστα, τὰς (ρ) ὀδὸς τῷ
ἐν ἐνόπιον κυρίου· καὶ ἰδοὺ κύριος (σ) παρῆκεν (τ). (υ) πνεῦμα (φ) λεπτὸν κυρίου·
Καὶ ἐγένετο (χ) κεκοῦφ, (ψ) τὸ σπήλαιον. (ω) ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου·
τὸν σε οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ· τὰ (ἀ) διαθήκαί σε. (β) ἐν τῷ ἐν ἐνόπιον κυρίου· καὶ ἰδοὺ κύριος (γ) παρῆκεν (δ) Ἰὲ· καὶ
βασιλέα (δ) Ἐλισσαὲ (ε) ἀπὸ Ἀβελμαὲλ, * χρίσεις φροφήτου (ζ) Ἰσ-
* διαθήκαί Ἐλισσαὲ. (η) ἀνὰ τῷ (ζ) σεμεκιωθῇ (θ) Ἐλισσαὲ (ι)
δώδεκα βοῶν * ἀνάσσω (ι) * Ἐλισσαὲ ἐπ'

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 * מאמר אמר אנא לאלהא צבאות ארי שבקו קדמך בני ישראל ית מדבחתך פגיו
11 ית נביה קטלו בחרבא ואשתארית אנא בלחודי ובעיו ית נפשי לסקטלה׃ ואמר פוק
ותקום בטורא קדם יי והא יי מתחלף ומקבלוהי משברי טורייא
ומתברין כיפיא קדם יי ולא במשבריהון מלאכי רוחא שבקתא ריי ובתר משברי מלאכי
12 רוחא משברי מלאכי ויעא ולא במשבריהון מלאכי ויעא ולא במלאכי ויעא ולא
13 ויעא אשתא ולא במלאכי אשתא שבקתא ריי ובתר משברי מלאכי אשתא קל
דמשתמע בחשי׃ והויה כד שמע אליהו ית כשיפיה וקם וקם בתרע מערתא
והא עשיה קלא ואמר מא לך פא אליהו׃ ואמר קנאה קנאיתי לקדם יי אלהא צבאותא ארי
שבקו קימך בני ישראל ית מדבחתך פגיו ית נביה קטלו בחרבא ואשתארית אנא
14 בלחודי ובעיו ית נפשי למסקטלה׃ ואמר יי ליה אזל חוב לארחך למדברא דשמשק
15 והוה ית אלישע בר נמשי תמשח לחלמי מלכא על ארם׃ ית יהוא בר נמשי תמשח לחלמי מלכא
16 על ישראל ית אלישע בר שפט משיש מחולה תמשח לחלמי נביא תחותך׃ והוי
דישתזיב מן חרבא דחזאל יקטול יהוא ודישתזיב מן חרבא דיהוא יקטול אלישע׃ ואשאר
17 ברישא ישראל שבעא אלפין כל רכיביא דלא כרעין דלא פוגא דלא נשקת ליה׃ ואזל
מתמן ואשכח ית אלישע בר שפט דפרין ברתרא עשרין ותרין צמדין קדמוהי
ואנא בתר תרין עשרא ואזל אליהו ורמא שיפיה עליהי׃ ושבקית ית תוריא
18 ורהטת בתר אליהו ואמר אנשק כען לאבא ולאמא ואהך בתרך ואמר ליה אזל חוב ארי
מה עבדת ליך׃ ותב מן תריהון ונסיב ית פרן תוריא ודבחיה ובשל לחון
בסדנא ויהב לעמא ואכלו וקם ואזל בתר אליהו ושמשיה׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 * فقال، اني غيرت غيرة لله الجنود، لان اولاد بني اسرائيل تركوك، وهدموا مذابحك، وقتلوا
انبياءك بالسيف، وبقيت انا وحدي، وهاهم قد التمسوا قتل نفسي * وقال له، اخرج وقم على
الجبل، فان الله مجتاز، وهوذا من الملائكة هوذا الرياح * التي تسفي الجبال وتكسر
الصخور، وليس مع حضور تلك الملائكة هوذا الرياح حلول طهور سكينة الله * ثم بعد
تلك الملائكة هوذا الرياح حضور الملائكة هوذا الرعد، وليس عند ذلك تطهر سكينة
الله * ثم بعد الملائكة هوذا الرواعد، الملائكة هوذا النار وليس مع حضور الملائكة هوذا
النار تطهر سكينة الله، وبعد الملائكة هوذا النار صوت سكينة يسكون * فلما سمع ذلك
الياس مستر وجهه بعمامته، وقام ووقف بباب المغارة، وهوذا قد كلم الله، قائلا * ما بالك يا ايليا؟ فقال،
غيرت غيرة بين يدي الله الجنود، عبدت نفس بني اسرائيل عهدك، وهدموا مذابحك،
وقتلوا انبياءك بالسيف، وبقيت انا وحدي، وقد طلبوا نفسي لاهلاكها * فقال الله له، امض
ارجع في طريقك من البرية الى دمشق، فاذا جئتها، فامسح هناك حزائيل ملكا على ارام
* ومسح ياهو بن نمسي ملكا على اسرائيل، وقد ملك التساع بن ساقاط من ابل محولة نبيا
مكانك * فيكون من افلت من سيف حزائيل، يقتله ياهو، ومن افلت من سيف ياهو، يقتله
التساع * وقد تبقى في اسرائيل سبعة الاف، لم يحنوا ركبهم للباعل، ولا قبلته افواههم،
* وقصى من هناك، فوجد التساع بن ساقاط، وهو يسوف اثني عشر فدانا، اثنان مزدوجة بين
يديه، وهو مع احد الاثني عشر، وقدم ايليا وزمى عليه عليه * فترك الاثني عشر وعدا
خلف ايليا، وقال له، اقصني الآن اقبل ابي وامي، ثم اتبعك، فقال له، ارجع، ماذا صنعت بك؟
* فرجع من خلفه، واخذ فدانا من البقران وذبحهما، وطبخ لحمهما بآنية الفدان، وقدم للشعب،
فاكلوا، وقام وقصى مع ايليا، وخدمه *

Targum JONATHAN.

10 ואמר קנאה קנאיתי קדם יי אלהא צבאות ארי שבקו בני ישראל ית מדבחך פגיו
11 ית נביה קטלו בחרבא ואשתארית אנא בלחודי ובעיו ית נפשי לסקטלה׃ ואמר פוק
ותקום בטורא קדם יי והא יי מתחלף ומקבלוהי משברי טוריא
ומתברין כיפיא קדם יי ולא במשבריהון מלאכי רוחא שבקתא ריי ובתר משברי מלאכי
רוחא משברי מלאכי ויעא ולא במשבריהון מלאכי ויעא ולא במלאכי ויעא ולא
12 ויעא אשתא ולא במשבריהון מלאכי אשתא שבקתא ריי ובתר משברי מלאכי אשתא קל
13 דמשתמע בחשי׃ והויה כד שמע אליהו ית כשיפיה וקם וקם בתרע מערתא
והא עשיה קלא ואמר מא לך פא אליהו׃ ואמר קנאה קנאיתי לקדם יי אלהא צבאותא ארי
שבקו קימך בני ישראל ית מדבחך פגיו ית נביה קטלו בחרבא ואשתארית אנא
14 בלחודי ובעיו ית נפשי למסקטלה׃ ואמר יי ליה אזל חוב לארחך למדברא דשמשק
15 והוה ית אלישע בר נמשי תמשח לחלמי מלכא על ארם׃ ית יהוא בר נמשי תמשח לחלמי מלכא
16 על ישראל ית אלישע בר שפט משיש מחולה תמשח לחלמי נביא תחותך׃ והוי
דישתזיב מן חרבא דחזאל יקטול יהוא ודישתזיב מן חרבא דיהוא יקטול אלישע׃ ואשאר
17 ברישא ישראל שבעא אלפין כל רכיביא דלא כרעין דלא פוגא דלא נשקת ליה׃ ואזל
מתמן ואשכח ית אלישע בר שפט דפרין ברתרא עשרין ותרין צמדין קדמוהי
ואנא בתר תרין עשרא ואזל אליהו ורמא שיפיה עליהי׃ ושבקית ית תוריא
18 ורהטת בתר אליהו ואמר אנשק כען לאבא ולאמא ואהך בתרך ואמר ליה אזל חוב ארי
מה עבדת ליך׃ ותב מן תריהון ונסיב ית פרן תוריא ודבחיה ובשל לחון
בסדנא ויהב לעמא ואכלו וקם ואזל בתר אליהו ושמשיה׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et dixit, Zelavi ante Dominum Deum Sezbaoth, quia desereuerunt
10 fœdus tuum filii Israel; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occide-
runt gladio, & relictus sum ego solus, & quærunt animam meam ut occi-
dant eam. Et ait, Exi, & sta in monte ante Dũm: & ecce Dominus teve-
11 ntur, & ante eum exercitus erat angelorum venti diffumpentium montes,
& confringentium petras ante Dũm; & non erat in exercitu angelorum
venti majestãs Domini, & post exercitum angelorum venti, erat exercitus
angelorum commotionis, & non erat in exercitu angelorum commotio-
nis ignis, & non erat in exercitu angelorum commotio-
nis ignis majestãs Domini: & post exercitum angelorum ignis majestãs Domini:
& post exercitum angelorum ignis vox cancentium in silentio. Et fuit cũm
audisset Eliah, operuit faciem suam pallio suo, & egressus fletit in porta
speluncæ, & ecce [*sicsa est*] cum illo vox, & dixit, Quid tibi hic Eliah?
12 Et dixit, Zelavi ante Dũm Deum Sezbaoth, quia deseruerunt fœdus
13 tuum filii Israel; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occident
gladio, & relictũ fum ego solus, & quærunt animam meam ut occidant
eam. Et ait, Exi, & ita in monte ante Dũm: & ecce *Dominus* teve-
14 ntur, & ante eum exercitus erat angelorum venti diffumpentium montes,
& confringentium petras ante Dũm, & non erat in exercitu angelorum
venti majestãs Domini, & post exercitum angelorum venti, erat exercitus
angelorum commotionis, & non erat in exercitu angelorum commotio-
nis ignis, & non erat in exercitu angelorum commotio-
nis ignis majestãs Domini: & post exercitum angelorum ignis vox cancentium in silentio. Et fuit cũm
audisset Eliah, operuit faciem suam pallio suo, & egressus fletit in porta
speluncæ, & ecce [*sicsa est*] cum illo vox, & dixit, Quid tibi hic Eliah?
15 Et dixit, Zelavi ante Dũm Deum Sezbaoth, quia deseruerunt fœdus
16 tuum domus Israel; altare tuum diruerunt, & prophetas tuos occident
gladio, & relictũ fum ego solus, & quærunt animam meam ut occidant
eam. Et dixit Dũs Elisæ, Vade, redi in viam tuam in desertum Dammesec: &
17 cũm veneris illuc, unges Hazael ut sit rex super Aram. Et Jehu filium Nimsi unges
18 Elisæum filium Saphat, qui est de Abelmeula, unges prophetam pro te. Et erit qui evaserit
19 Hazael, occidet eum Jehu; & qui evaserit à gladio Jehu, occidet eum Elisæus. Et
20 reservabo in Israel septẽ milia, omnia genua quæ non curvaverunt se ipsi
Baghla, et omne os quod non osculatum est illum. Et abiit inde et invenit
21 Elisæum filium Sephat, et ipse præerat duodecim jugis boum ligatis ante
se, et ipse erat in one de duodecim: et transivit Eliah ad eum, et projecit
pallium suum super illum. Et dereliquit boves, et cucurrit post Eliah, et
dixit, Osculer quæso patrem meum et matrem meam, et ibo post te: et di-
xit ei, Vade, redi; nam quid feci tibi? Et rediit ab illo, et accepit jugum
boum, et diffecuit illud, et in vasis boum coxit illis carnem, et dedit popu-
lo ut comederent; et surrexit et ivit post Eliah, et ministravit illi.

10 Respondit, Planè zelavi pro Dño Deo poten-
tissimo, quòd filii Israel fœdus tuum derili-
querunt, aras tuas diruerunt, & prophetas tu-
os ensẽ trucidãrunt; cũmque ego solus remanẽ-
ferim, et tollere quærunt animam meã. Dixit
11 ad eum, Egredere, sta in monte corã Domo:
& ecce Dominum cum vento magno & vehe-
ment, montes diffindente, petrasq; frangente
coram Dũm; non tamen erat in eo vento Dũs.
Post ventum concussio, at non erat in ea con-
cussione Dũs. Post concussionem, ignis; sed
non aderat in eo igne Dũs. Demũ post ignem
vox sermonis tenuis: Quam cũm audisset
Elia, obvolvit faciem suam amictu suo *capitis*,
& egressus fletit ad os speluncæ: & ecce vox
ad eum vox, & dixit illi, Quid hic agis Elia?
14 Respondit, planè zelo affectus sum pro Dño
Deo potentissimo, quòd dereliquerunt Israe-
litæ fœdus tuum, aras tuas diruerunt, & pro-
phetas tuos ensẽ trucidãrunt; cũmq; remanẽ-
ferim ego solus, ecce tamen tollere quærunt
animam meam. Atq; illi Dũs, Revertere gra-
ge iter tuum versus desertum Damasci, & va-
de, unge Hezaelem ut regnet super Adum;
Et Jehu filium Jamsi ut regnet super Israelem;
Elisæum quoq; filii Saphati qui est ex Abel
meholæ, ungito, ut sit prophetæ loco tui. Et
quisquis evaserit gladium Hezaelis, interfici-
et eum Jehu: quisquis autem evaserit gladiũ
Jehu, interficiet eum Elisæus. Servabo tamen
18 ex Israele septem millia; omnia *mimirum* ange-
nua quæ non curvaverunt se Baali, & omne
os quod non osculatum est eum. Inde prge-
19 profectus invenit Elisæum filium Saphati duo-
decim jugum boum habẽtem ante se, & ipsũ
erat unum è duodecim; & transiens prope eum Elia pro-
jecit super eum amictum *capitis* suum. Ille
dimisso jugo boum fecatus est Eliam, & ac-
cepit illi, Vadam osculatum patrem meũ matrem-
que, deinde veniam post te. Dixit ei, Ite
20 vertere, abi tibi; quid feci tibi? Qui recede-
ns ab eo tulit jugum boum & mactavit eos,
& instrumentis boum coxit carnem, deditq;
populo, & comederunt: postea surgens secu-
21 tus est Eliam, & ministravit ei.

Versio VULG. LAT.

CAP. XX.

1 Porrò Benadad rex Syriæ, congregavit omnem exercitum suum, & triginta duos regesfecum, & equos, & currus: & ascendens pugnabat contra Samariam, & obsidebat eam.
2 Mittéńque nuntios ad Achab regem Israel in civitatē, Ait, Hæc dicit Benadad, Argentū tuum, & aurū tuum meum est: & uxores tuæ, & filii tui optimi, mei sunt.
4 Respondítq; rex Israel; Juxta verbum tuum, domine mi rex, tuus sum ego, & omnia mea.
5 Revertentéq; nuntii, dixerūt, Hæc dicit Benadad, qui misit nos ad te; Argentum tuum, & aurum tuum, & uxores tuas, & filios tuos dabis mihi. Cras igitur hæc ēdem hora mittam servos meos ad te, & ęrutabuntur domum tuam, & domum servorū tuorum: & omne quod eis placuerit, ponent in manibus tuis,
6 & auferent. Vocavit autem rex Israel omnes seniores terræ, & ait; Animadvertite, & videte, quoniam insidiatur nobis: misit enim ad me pro uxoribus meis, & filiis, & pro argento & auro: & non abnuī.
7 Dixerūtque omnes majores natu, & universus populus, ad eum; Non audias, neq; acquiescas illi. Respondit itaq; nuntiis Benadad, Dicite domino meo regi; Omnia propter quæ misisti ad me servum tuum in initio, faciam: hanc autem rem facere non possum. Reverthtes nuntii retulerunt ei. Qui remisit, & ait; Hæc faciant mihi dii, & hæc addant, si fuererit pulvis Samariæ pugillis omnis populi qui sequitur me. Et respondens rex Israel, ait; Dicite ei, Ne glorietur accinctē ąquē ut dissoluitur. Factum est autem, cum audisset Benadad verbum istud, bibebat ipse & reges in umbraculis, & ait servis suis; Circumdate civitatem. Et circumdederunt eam.
12 Et ecce prophęta unus accedens ad Achab regem Israel, ait ei; Hæc dicit Domin', Certè vidisti omnem multitudinē hanc nimiam? ecce, ego tradā eam in manu tua hodie: ut scias, quia ego sum Dominus. Et ait Achab, Per quem? Dixitque ei; Hæc dicit Domin', Per pedissequos principum provinciarum. Et ait, Quis incipiet præliari? Et ille dixit, Tu.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

1 (α) Καὶ συνήγαγεν Βεναδὰδ τὸν υἱὸν Αδὰδ πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ (β) τοὺς βασιλεῖς τοὺς τριάκοντα δύο μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵππους καὶ ἅρματα, καὶ ἀνέβη καὶ ἐπολέμει τὴν Σαμαρείαν καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν.
2 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Αχαὰβ βασιλεὺς Ισραὴλ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἶπεν αὐτῷ τάδε λέγει Βεναδὰδ υἱός σου.
3 Τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστιν, καὶ αἱ γυναῖκές σου καὶ οἱ υἱοί σου οἱ ἀγαθοὶ ἐμοί εἰσιν.
4 Καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ εἶπεν κατὰ τὸ ῥῆμα σου, κύριε βασιλεῦ, σὺ καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σοί εἰμι.
5 Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ εἶπαν λέγοντες τάδε λέγει Βεναδὰδ ὁ ἀποστείλας πρὸς σὲ λέγων τὸν μὲν ἀργυρόν σου καὶ τὸν χρυσόν σου καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τοὺς υἱούς σου δώσεις μοι.
6 Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν αὔριον ἀποστελῶ πρὸς σὲ τοὺς παῖδάς μου καὶ ἐξερευνήσουσιν τὸν οἶκόν σου καὶ τὰς οἰκίας τῶν παίδων σου καὶ πάντα ὅσα ἂν ἐπιθυμήσῃ ὀφθαλμός σου θήσουσιν ἐν χειρί σου καὶ λήμψονται.
7 Καὶ συνεκάλεσεν πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς καὶ εἶπεν ἰδοὺ γνῶτε καὶ ἴδετε ὅτι πονηρὰ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ζητεῖ γὰρ κακὰ ἐφ' ἡμᾶς ἀποστείλας πρὸς με λαβεῖν τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ τέκνα μου καὶ τὸν χρυσόν μου καὶ τὸν ἄργυρόν μου καὶ οὐκ ἀπεστερήθην ἀπ' αὐτοῦ.
8 Καὶ εἶπεν πᾶς ὁ πρεσβύτερος καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτόν μὴ ἀκούσῃς μηδὲ θελήσῃς.
9 Καὶ εἶπεν τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἀπεσταλμένοις πρὸς τὸν Βεναδὰδ εἰπὸν τῷ κυρίῳ μου βασιλεῖ πάντα ὅσα ἀπέστειλας πρὸς τὸν δοῦλόν σου τὸ πρῶτον ποιήσω τὸν λόγον τοῦτον καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο οὐ δυνήσομαι ποιῆσαι καὶ ἀπῆλθον οἱ ἄγγελοι καὶ ἀπέστρεψαν τὸν λόγον τοῦτον αὐτῷ καὶ ἀπεκρίθη ἔτι καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν
10 Οὕτως ποιήσαι μοι ὁ θεὸς καὶ οὕτως προσθείη ἐὰν ἐπαρκέσῃ ὁ χοῦς Σαμαρείας εἰς ἀγκάλας παντὸς τοῦ λαοῦ τοῦ ἀκολουθοῦντος μετ' ἐμοῦ.
11 Καὶ ἀπεκρίθη βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ εἶπεν εἰπὸν αὐτῷ μὴ καυχάσθω ὁ ἀναζωσάμενος ὡς ὁ λυόμενος.
12 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν λόγον τοῦτον καὶ αὐτὸς πίνων μετὰ τῶν βασιλέων καὶ ἐν σκηναῖς καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ τάξατε καὶ ἔταξαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ καὶ ἐπέστησαν τὴν παρεμβολὴν ἐπὶ τὴν πόλιν.
13 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς προσῆλθεν πρὸς Αχαὰβ βασιλεὺς Ισραὴλ καὶ εἶπεν τάδε λέγει κύριος ἰδοὺ σὺ ἑωρακὼς πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην τὴν μεγάλην ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμι αὐτὴν εἰς χεῖρας σου σήμερον καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
14 Καὶ εἶπεν Αχαὰβ διὰ τίνος εἶπεν κύριος διὰ τῶν παιδαρίων τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ εἶπεν ἐγὼ ἐν πρωτοκαθεδρίᾳ πολέμου ἐγώ εἰμι.
15 Καὶ ἐπέστησεν τὸν Αχαὰβ τοὺς παῖδας τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν ἑπτακόσιοι καὶ ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἑπτακοσίων ἐπέστησεν τὸν λαὸν πάντα τὸν ἐν τῷ πεδίῳ ἑπτὰ χιλιάδες.
16 Καὶ ἐξῆλθεν ἐν τῷ μεσημβρίᾳ καὶ Βεναδὰδ ἐπίνετο μεθύων αὐτὸς καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ τριάκοντα δύο μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ καὶ ἐπεστήριξεν ἐπὶ τὴν πόλιν.
17 Καὶ ἐξῆλθεν τὰ παιδάρια τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν Συρίων καὶ ἔφυγον οἱ Σύριοι καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς Ισραὴλ καὶ ἐσώθη Βεναδὰδ ὁ βασιλεὺς Συρίας ἐν ἵππῳ μετὰ ἱππέων καὶ ἐξῆλθεν μετὰ τῶν ἱππέων καὶ τῶν ἁρμάτων καὶ ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν Συρίων πληγὴν μεγάλην σφόδρα καὶ ἐπέστρεψεν ἡ παρεμβολὴ τῶν Συρίων τὴν πληγὴν τ

מלכים א׳ כ

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA. LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

ducenti fuerunt & provinciarum principum pueros recensuit Et
15 וַיִּסְקֹד אֶת־נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וַיִּהְיוּ מָאתָיִם
omnium populum omnem recensuit eos post & : triginta & duo
שְׁנַיִם וְשְׁלֹשִׁים וְאַחֲרֵיהֶם פָּקַד אֶת־כָּל־הָעָם כָּל־
meridie & fuit egressi Et milia septem Israel filiorum
16 מְרִיזִי׃ וַיֵּצֵאוּ בַּצָּהֳרָיִם בֶּן־הֲדַד וְשְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם
triginta reges & ipse tabernaculis in eorum bibens hadad-Ben Et
וְכָל־מְלָכִים עֹזְרִים בָּאֳהָלִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלֵיהוּ בֶן־הֲדַד לֵאמֹר כִּי־יָצְאוּ אֲנָשִׁים מִשֹּׁמְרוֹן׃
principum pueri fuit egressi Et ei auxiliantes reges duo &
17 וַיָּרָא הַנַּעֲרִים אֲשֶׁר־לְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת הָרִאשֹׁנִים וַיֹּאמֶר אֵלֶיהוּ אֲנָשִׁים יָצְאוּ מִשֹּׁמְרוֹן׃
ei nunciaverunt & hadad-Ben misit & initio in provinciarum
18 וַיֹּאמֶר אִם־לְשָׁלוֹם יָצְאוּ תִּפְשׂוּם חַיִּים וְאִם־לְמִלְחָמָה יָצְאוּ תִּפְשׂוּם חַיִּים׃
pueri ad Sive : sit Et : Sometes de fuit egressi Vivi : dicendo
fuerint egressi bellum ad sive : vivos eos capite fuerint egressi
19 וְאֵלֶּה הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת יָצְאוּ מִן־הָעִיר וְהַחַיִל אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם׃
principum pueri : urbe de fuit egressi Et : eis prebentes vivos
20 וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנֻסוּ אֲרָם וַיִּרְדְּפֵם יִשְׂרָאֵל וּבֶן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם נִמְלָט בְּסוּס וּפָרָשִׁים׃
Israel regem ad prophetæ accesit Et magna plaga Aram &
21 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־הַסּוּסִים וְאֶת־הָרֶכֶב וַיַּךְ מַכָּה רַבָּה בַּאֲרָם׃
percussit & equos eos & percutiens & Aram fugerunt & filium virum
22 וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵךְ חֲזַק וְדָע וּרְאֵה אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה
fortiores quod vide & scito & confortare, Vade : ei dixit & Israel
כִּי לְתְשוּבַת הַשָּׁנָה מֶלֶךְ אֲרָם עֹלֶה עָלֶיךָ׃ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו אֱלֹהֵי הָרִים אֱלֹהֵיהֶם
ei dixit Et : ad diximus Aram rex ; anni revertente in quia
23 עַל־כֵּן חָזְקוּ מִמֶּנּוּ וְאִם־לֹא נִלָּחֵם אֶתָּם בַּמִּישׁוֹר אִם לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם׃
eorum dii montium Dii : eum ad diximus Aram regis
24 וְעָשִׂיתָ הַדָּבָר הַזֶּה עַל־כֵּן הָסֵר הַמְּלָכִים אִישׁ מֵעַל מְקֹמוֹ וְשִׂם פְּחָתִים תַּחְתֵּיהֶם׃
filium Israel ad prophetæ accesit Et : equites & : equo super Aram rex hadad-Ben
25 וְאַתָּה תְּכַן־לְךָ חַיִל כַּחַיִל הַנֹּפֵל מֵאֵתֶיךָ וְסוּס תַּחַת סוּסֶךָ וְרֶכֶב תַּחַת רִכְבֶּךָ וְנִלָּחַם אֹתָם בַּמִּישׁוֹר
fecit & : eorum vocem ad audivit Et : eis prævalebimus non
אִם־לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם וְהָיָה שָׁמַע לְקוֹל הַדָּבָר הַזֶּה וַיַּעַשׂ כֵּן׃
ascendit & : Aram hadad-Ben recensuit & : ami revertente in fuit Et
26 וַיְהִי לְתְשוּבַת הַשָּׁנָה וַיִּסְקֹד בֶּן־הֲדַד אֶת־אֲרָם וַיַּעַל אֲפֵקָה לַמִּלְחָמָה עִם־יִשְׂרָאֵל׃
fuit numerati Israel filii Et : Aram cum bellum ad Aphec
27 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִסְפָּרוּ כֻּלָּם וַיִּלָּווּ אֶל־הָעֲרֹבָה וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נֶגְדָּם כִּשְׁנֵי חֲשִׂפֵי עִזִּים וַאֲרָם מִלְאוּ־הָאָרֶץ׃
filii fuit cibaremur de & : ad occurrunt ad ascendunt & : reddit : totulum in & : Israel
28 וַיִּגַּשׁ אִישׁ־הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי הָרִים
replerunt Aramæi & : ad sit & , Dei vir accessit Et : terram
יְהוָה וְלֹא אֱלֹהֵי עֲמָקִים הוּא וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־הָהֲמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה בְּיָדֶךָ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃
Israel regem ad sit & , Dei vir accessit Et : terram
multitudinem omnem dabo & : ipse vallium Deus non & , Domini
Dominus ego quod & scietis & : eam manu in hanc magnam

11 Καὶ ἐπῆκεν οἱ (α) ἄνδρας τὰ νέανιας αὐτῶ
οἱ ἡγεμόνες τῶν κατὰ τὰς χώρας· καὶ
ἐγένετο ἐν τῇ πόλει αὐτῆς, (β) κρεῖσσον ἀπὸ
τῶν ἑξακοσίων τῶν ἀπὸ τῶν ἑξακοσίων
ἐξῆλθε ἀφὸς αὐτοὺς (γ) Ἰεζδέζ, ᾗ κρεῖσσ ἐν
ὀφθαλμοῖς ἐν πᾶς βασιλεὺς οἷς ἀπόρρα ἀφὸς
(δ) αὐτῶ. Καὶ ἐκάλεσεν τοὺς, ᾗ εἶπεν
ἀφ' ἡ Ναβουθαὶ (ε) ἐν ἀγρῷ τῶ λαῶ. Καὶ
(ζ) ἐπόκριν δύο ἄνδρες (χ) ἡνὶ ἀφεφῆμερος
ᾗ ἐκάλεσ ἡξεναπὸ αὐτῶ, ᾗ (η) κατεκλί-
νησ ἀυτὸ, λέγοντες, Βάλε ἀφὸς
Βασιλικὰ. ᾗ ἐξέρχεται ἀνὴρ ἐξ ἡ πόλεως
ᾗ ἐκλοιδόλησ αὐτὸν ἐν λίθοις, ᾗ ἀπέ-
θανε. Καὶ ἀπέστειλε ἀφὸ Ἰεζδέζ, λέγων
πρὸς Ἀχαὰβ, Ἀνάβα, κληρονόμει τὰ ἀμ-
πελῶνα Ναβουθαὶ τῶ (α) Ἰεζραελίτε, ὃς ἐκ-
λόβολ σοι ἀργυρίῳ ὅτι ἐκ ἦν Ναβουθαὶ ζῶν,
ἐπ' τέθνηκε. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσ Ἀχαὰβ
ὅτι τέθνηκε Ναβουθαὶ ὁ (β) Ἰεζραελίτης, ᾗ
ἐπέβη τὰ ἱμάτια αὐτῶ, ᾗ ἐνεδύσαλ-
σάκκον, ᾗ ἐνήστευ τὰ ἱμάτια αὐτῶ, ᾗ (γ) κάτω
κατέκλι Ἀχαὰβ οἷς τὰ ἀμπελῶνα Ναβου-
θαὶ (δ) Ἰεζραελίτε κληρονομῆσαι αὐτὸν.
Καὶ ἐγένετο πρὸς Ἠλὶ ὁ Θεσβίτην λέ-
γων, Ἀνάβαν ἀπὸ καλέσαν οἷς (ε) ἀπαν-
τῶ Ἀχαὰβ Βασιλέα Ἰσραὴλ ἡ ἐν Σαμα-
ρείᾳ, ὅτι ἰδοὺ ἐν ἀμπελῶνι (ζ) Ναβουθαὶ,
ὅτι κατεβίβασεν ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτόν.
Καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτὸν, λέγων, Τάδε λέ-
γει κύριος, Ἐν (η) ἐφόνευσας καὶ κληρο-
νόμησας, ἀλλ' ἔστι τάδε λέγει κύριος, Ἐν
ᾧ τόπῳ ἐν ᾧ (θ) ἐλέξεν οἱ κύν τὰ αἷμα Ναβουθαὶ, ἐκεῖ (ι) λείξουσι οἱ κύνες
τὰ αἷμα σοῦ, (κ) καὶ πόρνα κόνεται ἐν τῇ
αἱμαῖ σοῦ. Καὶ ἔπεν Ἀχαὰβ πρὸς Ἠλὶ,
Εἰ ἐυρηκάς με ὁ ἐχθρός μου, ᾗ ἔπεν, Εὕρη-
κα· διότι μάτεύω πάντα ὅσα ἐστὶν τὰ σὰ
πρὸ ἐνόπιον κυρίου, πωρεύεται ἀυτὸν
11 Ἰδὲ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ κακά· ᾗ ἐκκαίνω
ὀπίσω σοῦ, ᾗ ἐξολεθρεύσω τῶ Ἀχαὰβ ἀ-
φὸ τοῦ τοίχου, ᾗ συνεχόμενον ᾗ ἔκα-
λεμμένον ἐν Ἰσραὴλ. Καὶ δώσω τὸν οἶκον
σοῦ ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ τῶ Νεβὰτ, ᾗ ὡς τὸν
οἶκον Βαασὰ τῶ Ἀχιὰ, ᾗ ὡς τὸν παροργισμὸν
ὃν παρώργισας ᾗ ἐξήλωσάς τὸν Ἰσ-
ραήλ. Καὶ τῶ Ἰεζδέλ ἐλάλησεν κύριος,
λέγων, Οἱ κύνες κατφάγουσι αὐτὸν ἐν τῶ
12 πρυτάνεμαὶ τῶ Ἰεζδέλ. Τὸν τεθνηκότα
τὸν τῶ Ἀχαὰβ ἐν τῇ πόλει (κ) φάγουσι οἱ
κύνες, ᾗ τὸν τεθνηκότα αὐτὸ ἐν τῶ
πεδίῳ (λ) φάγουσι τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ.

MS.A. (α) ἄνδρες πόλεως (κ) οἱ κεκλῆσθαι ἐν πόλει (β) καὶὰ (γ) Ἰε-
ζέβελ, καὶὰ γράμματα ἐν (γ) αὐτῶ. * Ἐκάλεσεν (θ) ἐν κεφᾷ τῶ (θ) ἔλαβ
ὃν (γ) οἱ ἐκ (λ) κεκλῆσθαι ἄνδρες ἐ ἀπόκριν ἐν τῶ Ναβουθαὶ
κατέκλι τὸ λαῦ, λέγοντες, Εὐλόγησον Ναβουθαὶ ὁ θεὸ (α) Ἰεζέβελ,
ὅτι κατεβίβασεν (β) Ναβουθαὶ ὁ ἀπόδανεν, ᾗ ἔπεν Ἰεζέβελ πρὸ (α)
Ἰεραελίτε, (β) Ἰεραελίτης, (γ) ἀνὴρ Ἀχαὰβ ᾗ κεκλῆσθαι οἷς (α) Ἰε-
ραελίτε (δ) ἀπόδηνον (ζ) Ναβουθαὶ, * κεκλῆσθαι κληρονόμεσαι αὐτὸν.
(η) ἐλέξεν οἱ κύνες ᾗ οἱ ὄνες τὸ (θ) αἷμαν τὸ (ι) ἀφόρμα (κ) κεκλε-
φόρτω (λ) κατφάγουσι

Et recensuit viros civitatis illius, 11
ipsi seniores, & liberi, qui habi-
tabant in civitate ejus, sicut misit
ad eos Jezebel, & sicut scripserat
eis in litera, quas miserat ad eos.
(γ) vocaverunt jejunium, & 12
fecerunt Naburhe in pra-
cipuo populi. Et introiverunt duo
viri filii iniquorum, & sederunt
ex adverso ejus, & testati sunt
contra eum, (m) dicentes, Benedi-
xisti Deum, & regem. Et pro-
duxerunt eum extra civitatem,
& lapidaverunt eum in lapidi-
bus ; & mortuus est. Et misit 14
ad Jezebel, dicentes, Lapidatus
est Naburhe, & mortuus est. Et 15
factum est, ut audivit (n) Jezebel,
dixit ad Achiab, Surge, hereda-
vineæ Naburhe Jezraelitæ,
qui non dederat tibi argentum,
quia mortuus est. Et factum est 16
ut audivit Achiab, quia mortuus
est Naburhe (o) Jezraelita, e-
consciscit vestimenta sua, & co-
operuit se cilicio. Et factum est 17
post hæc, & furexit, & descen-
dit Achiab ad vineam Naburhe
Jezraelitæ possidere eam. Et dix 18
sit Dominus ad Elias Thesbitem,
dicens ; Surge, & descende in
obviam Achiab regi Israel, qui
est in Samaria, quia hic in vinea
Naburhe, ibi lingent canes san-
guinem tuum : & (l) meretrices
lavabunt in sanguine tuo. Et dixit 19
Achiab ad Elias, Si invenisti me
inimicus meus ? Et dixit, Inveni
Quoniam fruitis venalitate et ad
faciendum malum in conspectu
Domini, ad exacerbandum eum;
(n) Ecce ego induco super te ma- 20
lum, & succendam posteriora tua, & de-
struam de Achaab mingentem ad
parietem, & clausum, & derelic-
tum in Israel. Et dabo domum tu-
am, sicut domum Hieroboam fi-
lii Nebat, & sicut domum Baasa
filii Achia, pro exacerbationibus,
quibus exacerbasti, et peccare fe-
cisti Israel. Et (o) locutus est Do- 21
minus, dicens : Et
(p) manducabunt canes in antemurali 22
Jezrael. Mortuum de Achaab in
civitate comedent canes : et mor-
tuum ejus in campo comedent vo-
latilia cæli.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

15 ܘܣܦܪ ܥܠܘܡܐ ܕܥܡܐ ܟܠܗ ܡܢ ܪܫܝܢ ܕܡܕܝܢܬܐ ܬܠܬܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܗܘ ܡܢ ܬܪܝܨܝ ܐܠܦ ܕܥܡܐ ܕܐܦܪܝܡ

Versio VULG. LAT.

Septima die in fuit Et diebus septem illos castra ipsi fuit castrametati Et
29 וַיִּחְנוּ אֵלֶּה נֶגֶד אֵלֶּה שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
censum Aram Israel filii percusserunt & prælium ap propinquavit &
וַיִּקְרַב הַמִّלְחָמָה וַיַּכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאָרָם מֵאָה
in Aphec in residui fugerunt Et ana die in peditum millia
30 אֶלֶף רַגְלִי בַּיּוֹם אֶחָד׃ וַיָּנֻסוּ הַנּוֹתָרִים אֲפֵקָה אֶל־
virorum millia septem & , reliqui fuer , murus cecidit & civitatem
הָעִיר וַתֹּפֶל הַחוֹמָה עַל־עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ
cubiculi in cubiculo civitate in ven t & fugit hadad-Ben Et ,infidorum
הַנִּשְׁאָרִים וְבֶן־הֲדַד נָס וַיָּבֹא אֶל־הָעִיר חֶדֶר בְּחָדֶר׃
reges quod audivimus ,obfecro Ecce i fui fervi eum ad Diæratque
31 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדֶיךָ הִנֵּה־נָא שָׁמַעְנוּ כִּי־מַלְכֵי
faccos obfecro ponamus ,ipsi misericordiæ reges ,ipsi Israel domus
בֵית יִשְׂרָאֵל כִּי־מַלְכֵי חֶסֶד הֵם נָשִׂימָה־נָּא שַׂקִּים
,Israel rege ad ,ejus & ,ejus & ,nostris capite in funes & ,nostris libis in
בְּמָתְנֵינוּ וּחְבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ וְנֵצֵא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
,fun funibus in faccos accinxerunt Et ,tua animæ vivifcabit fortitan
אוּלַי יְחַיֶּה אֶת־נַפְשֶׁךָ׃ וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם
,dixerunt atque Israel regem ad venerunt & ,fluis capitibus in funes &
וְחִבְלִים בְּרֹאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
,ipse adhuc Nadbixit & ,meæ anima obfecro Vivat: dixit hadad-Ben tu' Servi'
עַבְדְּךָ בֶן־הֲדַד אָמַר חִי־נָא נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הֲעוֹדֶנּוּ
,fcilinavertunt & ,funt augurati viri Et ,ipse me' frater ,Fortitan
חַי אָחִי הוּא׃ וְהָאֲנָשִׁים יְנַחֲשׁוּן וַיְמַהֲרוּ
Venite ,dixit & hadad-Ben tu' Frater: dixerunt & ,tu ab mun pter ,munus &
וַיַּחְלִיטוּ מִמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ בֶן־הֲדַד אָמַר בֹּאוּ
,super ed fecit incendere & ,hadad-Ben eum ad eft egressus Et ,ei tollite
וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הֲדַד עַל־
,ment- ,ter tulit quas Civitates : eum ad Dixitque ,eurum
הַמֶּרְכָּבָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעָרִים אֲשֶׁר לָקַח אָבִי
potuit ficut ,Domine in tibi ,ponta ,plateas & ,civitas ,tuo pater à
מֵאֵת אָבִיךָ אָשִׁיב וְחוּצוֹת תָּשִׂים לְךָ בְּדַמֶּשֶׂק כַּאֲשֶׁר שָׂם
,pudium ei restitu & ,te dimittit fundere in ,eg & ,Samaria in me' pater
אָבִי בְּשֹׁמְרוֹן וְאֲנִי בְּזֹאת אֲשַׁלֵּחֲךָ וַיִּכְרֹת לוֹ בְרִית
,ad dixit ,pophetarum filii de unus vir Et ,eum dimittit &
וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃ וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל־
,ei percutere vir remit & ,quasi ne Percute ,Domini verbo in fuit ,fecitque
רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה הַכֵּנִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ לְהַכֹּתוֹ׃
in ece ,DOMINI sere in audisti non quod eu Pro i ei Dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה־
,eum invenit & ,eum ipsi ad abiit & ; leo te percutiet & ,me à ,eadem
הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכָּךְ הָאַרְיֵה וַיֵּלֶךְ מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ
,ei dixit & ,alterum virum invesit Et ,eum percussit & ; leo
הָאַרְיֵה וַיַּכֵּהוּ׃ וַיִּמְצָא אִישׁ אַחֵר וַיֹּאמֶר
,vulnerando & ,percutiendo vir eum percussit Et ,fabiecro me Percute
הַכֵּנִי נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכֶּה וָפָצֵעַ׃
sere in fementavit & ; viam ad rege ,filius & ,prophetæ abiit Et
וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיִּתְּעַר לַמֶּלֶךְ דֶּרֶךְ וַיִּתְחַפֵּשׂ בָּאֵפֶר
ad clamavit ipse & ,pratiliente rege ,fuit Et ,clam cecidit super
עַל־עֵינָיו׃ וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק אֶל־
,ece & ,prati ,interim in est ingressus tuus Servus : ait & ,regem
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ יָצָא בְּקֶרֶב הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה־
,fidum virum Custodi ! dixit & ,virum me ad adduxit & ,recessit vir
אִישׁ סָר וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה
talionis vel ,pro ,animæ pro tua anima erit & ,defficiente defficiendo &
אִם־הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ אֹ־כִכַּר־
ipse & ,illue & hue arcane tuo servo ,fuit Et ,oppendes argenti
כֶּסֶף תִּשְׁקוֹל׃ וַיְהִי עַבְדֶּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה וְהוּא
,talentum judicium Sic ,Israel Rex eum ad dixit & ,ipse non
אֵינֶנּוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כֵּן מִשְׁפָּטֶךָ אַתָּה
,decidisti
הֲרַעְתָּ׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ ἐπορεύθη (μ) Ἀραμαὶ, ὃ ἐνοχλῶν σπα-
ῦνα τὸ κατοφῆν ἐνόπτων κυείν, ὅς κατέ-
ΣΧΕΝ ΑΥΤΟΝ ΙΣΡΑΗΛ Ε ΥΜΑΙ ΑΥΤΟΝ. Καὶ
ἐξελοῦσῃ ζῶντα πορεύεσθε ὑπὲρ τ βδε-
λυγμάτων, ὧν πάντα ἀ ἐπόησεν ὁ Ἀμαρ-
φαῖός, (ν) ὃν ἐξωλόθρευσε κύριος ἀπὸ
προσώπου ἐμοῦ τοῦ ἐσφῆλ. Καὶ ἔπεν τῷ λόγῳ
(ξ) ὡς κατενόησε Ἀραμαὶ ἀπὸ προσώπου
(ο) τῶν κυείν, ὡ ἐπεφύτο κυείων, ὡς ἀθέ-
βηξε τὸν χρίσαντα αὐτὸ, ὡ ἐξέκοψεν (π) ἀκα-
ΣΑΣΤΑΣ ΟΔΟΥΣ ΤΟ ΤΡ ΗΡΕΦΗ Ε ΚΑΤΕΦΗΣΕΝ ΝΕΒ-
ΔΑΔΑΝ ΤΟΝ (ρ) ΥΙΟΝ ΓΑΙΡΑΜ, ὡ ἐπεφύτευ-
σεν ὁ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ κατάρξεν Νε-
βδαδ τὸν (ρ) Υἱὸν Γαιραμ, ὡ ἐπεφύτευ-
σεν ὁ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐ ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ (τ)
ἐκείνῃ, ἀφ' ὧν τὰ τῆς ἡμέρας ἐ ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ (τ)
ἐκείνῃ. Καὶ ἐκάθισεν σῆλ ἐν

Quod hic est Cap. 21. in MS.A. et in Vulgat. est Cap. 20.

KEΦ. (κα.)

(α) Καὶ Συκόφεγεν ὡὲ Ἀβὲ πεῖξ ἐ
δίωκεν ἐκεῖ, ὡ ἀνὲῶ ὡ ἀκκεκλεῖσεν ἐπὶ
Σαμάρειαν, ὡ πολιορκεῖν ἐπὶ Βαιθὲ μετ
ἐκεῖ, ὡ πᾶς ὑπόπτῳ ὡ ἀγκῶ. ὡ ἀνὲῶ πεῖν
(β) ἀκκεκλεῖσεν ἐπὶ Σαμάρειαν, ὡ (γ) ἐπο-
λιόρκει ἐν αὐτῷ. Καὶ ἀπέστειλεν (δ) πρὸς
Ἀραὰβ βασιλὲα Ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, ὡ
εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει (ε) ὑὲς Ἀδὲ,
Τὸ ἀργύριόν σου ὡ τὸ χρυσίον σου ἐμόν ἐστι,
ὡ αἱ γυναῖκές (ϛ) σου τὰ τέκνα (ζ) σου ἐμά
ἐστι. Καὶ ἀπεκρίθη (η) βασιλὲς Ἰσραὴλ, ὡ
εἶπεν, Κατὰ (θ) ἐπιλόγους κύριέ μου βασι-
λεῦ, ὅσα λέγεις, ἐγὼ ἐμὶ σὸς καὶ πάντα τὰ ἐμά.
Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι, ὡ (ι) εἶπαν,
Τάδε λέγει ὁ ὑὲς (κ) Ἀδὲρ, Ἐγὼ ἀπέστειλα
πρὸς Ἐλλήνας, Τὸ ἀργύριόν σου ὡ τὸ χρυσί-
ον ἐμ ὡ τὰς (λ) γυναῖκάς ὡ τὰ τέκνα σου
ἐμὰ ἐστὶ, Ὅτι ταῦτα ἐ ἄφεν αὐ-
μὴν (ξ) ἀπεστὴλ τοῦ παῖδὲς μου πρὸς
σὲ, καὶ ἐφόβησεν τὸν οἶκόν σου ὡ τοὺς
οἴκους τῶν παίδων σου, ὡ (ο) ἵνα πάν-
τα τὰ ἐπιθυμοῦντα τῶν ὀφθαλμῶν σου
ὡ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν χείρες αὐτῶν, ὡ
(π) ἀνέῳξαν. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ βασιλὲς Ἰσ-
ραὴλ πάντας τοὺς πρεσβυτέρους τῆς γῆς,
ὡ εἶπεν, Γνῶτε δὴ καὶ ἴδετε ὅτι κακὲς
ἐστὶ, ὅτι ἀπέστειλε πρὸς μὲ τὸν ὑὸν τ
γυναικῶν μου ὡ τὸν ὑὸν μου ὡ
τὸν τῶν θυγατέρων μου· (ρ) τὸ ἀργύ-
ριόν μου ὡ τὸ χρυσίον μου ὡκ ἀπεκλείσα
ἀπ' αὐτῶ.

MS. A. (α) Καὶ ὡὲ Ἀδὲρ βασιλὲς Συρίας συνήθροισεν πᾶσαν
(β) δύναμιν αὐτοῦ, (γ) ἐπολιόρκει (δ) ἀγγέλους ἀφὲ (ε) ὁ ὡὲ (ζ)
Ζιν τὰ κατὰ ἐμέ (η) ὁ βασιλὲς (θ) ἐλαλόσκις μου κύρὲ (ι) Ζὲς
εἶμι ἐγὼ κὰὶ (κ) εἶπεν πρὸς αὐτὸ, Τάδὲ (λ) Ἀδὲρ, Ἐγὼ ἀπέστειλε Τὸ
(μ) χρυσὲκὲ Ζιν τὰ (ν) ἐμὰ δίοιτε, (ξ) ἀπὸτέλλω (ο) ἔστιν
τὰ ἐπιθυμητὰ ὀφθαλμῶν (π) τὸ χρυσὲν μου καὶ τὰ ἀργύρὲν
μου οὐκ

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et manserunt hi è regione horum septem diebus; et fuit die septima, ap-
propinquaverunt belligerantes, et percusserunt omnes filii Israel homines
Aram, [*incipit*] centũ millia virorũ peditũ die una. Et verterunt terga hi 30
qui reliqui fuerant vitis Aphec, in urbem, et cecidit mur' super viginti &
septũ millia virorũ qui relicti fuerãt ex Bar-hadad terga vertens, intro ivit
in civitatẽ in thalamos intra thalamos [*alior.*] Et dixerunt illi servi ejus, 31
Ecce nunc audivim' quòd reges domus Israel, quòd reges sunt *exhibentes*
misericordiã, ligem' quæso faccis lumbos nostros, et funib' capita nostris,
et exeam' ad regẽ Israel : fortitan superstitẽ servabit animã tuã. Et liga- 32
verunt faccis lumbos suos, et funib' capita sua, et venerunt ad regẽ Israel,
et dixerunt, Serv' tu' Bar-hadad dixit, Superstes fit quaso anima mea. Et
dixit, Nunquid adhuc superstes est? frater me' est. Et viri augurati sunt, & 33
festinarunt, et arripuerunt illud ab ipso, et dixerunt, Frater tu' est Bar-ha-
dad: et dixit, Intrate, accipite illũ: et exiit ad eum Bar-hadad, et fecit ascen-
dere illũ in currũ. Et dixit illi, Urbes quas cepit pater meus à patre tuo, 34
reddam, et plateas numerabis tibi in Damnesco, ficut numeravit pater me'
in Somron, et ego cum fœdere dimittã te: et pepigit illi fœdus, et misit illũ.
Et vir un' de *filiis dei sapientum* prophetarũ dixit socio suo in verbo Dñi: 35
Percute me, quæso; et noluit vir percutere eum. Et dixit illi, Eo quòd non 36
audisti dictũ Dñi, ecce cum ut abieris à me, occidet te leo: et abiit ab il-
lo, et invenit eum leo, et occidit eum. Et invenit virum alterum, et dixit, 37
Percute me obsecro: et percusiit eũ vir, percussit eũ et vulneravit eum. Et 38
abiit prophęta et affitit regi in via, et operuit panno oculos suos. Et fuit 39
rege transeunte, ille clamavit ad regem, et dixit, Servus tuus exivit in me-
dũ belli, et ecce vir declinavit, et adduxit mihi virũ, et dixit, Custodi virũ
hunc, si aberrando aberraverit, erit anima tua pro anima ei', aut talentum
argenti pendes. Et fuit cùm serv' tu' respiceret huc et illuc, et ecce non 40
fuit : & dixit ei rex Israel, Tu judicasti judicii tuũ, et sententiam dedisti.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Cumque castra habuissent hi adversùs illos, 29
septem dies, factum est die septimo, ut inito
certamine, inceriterent Israelitæ ex Adumaris
uno die centum millia virorum peditum:
Fugientibus deinde iis qui remanserant, in 30
urbem Aphec, corruit murus super viginti
quinque millia quæ remanserant: sed filius
Hadad fugiens ingressus est civitatem de pe-
netrali in penetrale. Ubi accedentes ad eum 31
servi ipsius dixerunt ei, Audivimus reges Is-
raelis, reges esse benignos: cingamus cilicia
capita nostra, & lumbos nostros funibus, &
egrediamur ad regem Israelis: fortassis a-
nimam nostram servabit. Igitur cingentes
capita sua ciliciis, & lumbos suos funibus, & 32
regem Israelis adeuntes dixerunt ei, Servus
tuus filius Hadad ait; Vivat anima mea. Qui
dixit, Adhuc superstes est? frater meus est.
Filius autem Hadad vir augur erat, et viri illi 33
augurantes accelerarunt: ac diuinsserunt eum
ab ipso: deinde dixerunt, Frater tuus est filius
Hadad. Tunc dixit, Ite, adducite eum: & cùm
egressus esset ad eum filius Hadad, fecere jus-
fit eum fecum in carruca, Et dixit illi; Civi- 34
tates quas ceperat pater meus à patre tuo tibi
restitum, & vicum tibi faciam in Damasco,
quemadmodum fecerat pater meus in Sama-
ria, & ego cum pacto dimittam te: sic pacto
cum eo constituto, dimisit illum. Vir autem 35
quidam è filiis prophetarum dixit ad focium
suum ex oraculo Domini, Percute me: sed vi-
ro illo nolente pcutere eum, Dixit illi; Quia 36
non obedisti voci Dñi Dei tui, en abeuntem
te à me interficiet leo: cùmque abisset ab eo,
offendit eum leo, & interfecit eum. Deinde 37
invenit virum alium ad quem dixit, Percute
me: & percussit eum vir ille, & vulnus infixit.
Iam abiens prophęta statuit se ante regem 38
secus viam, & fricavit cinere vultũ suum: Et
mox rege transeunte, clamavit ipse coram re-
ge, & ait; Servus tuus egressus est in prali- 39
um, & ecce quidam declinans adduxit ad me
hominem quendam, dixitque mihi; Custodi
hominem hunc; nam si collo accidit, fiet pro
defideratur, erit anima tua pro anima illius, aut ta-
lentum argenti pendes. Servo autẽ tuo huc
illuc se vertente, abiisse ille. Ait illi rex Is- 40
raelis, Talis est sententia tua, *qualem* decre-
visti.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et castra posuerunt alii adversùs alios, 29
septem diebus: tandem septimo die con-
gressi utrique tubæ, occiderunt Israeli-
tæ ex Aramæis ad centum millia vi-
rorum. Reliqui autem fugiendo in ci- 30
vitatem Aphec, corruit murus super reli-
quos idest profugos, qui erant viginti se-
xem millia virorum. Ben-hadad verò
fugiens addidit se in secretum secretum penitis-
simum. Illi dixerunt ei servi ipsius, Audi- 31
vimus reges Israelitarum esse reges bene-
ficos; accingamus ergò cilicia lumbos no-
stros, & funes ponamus in collis nostris,
& adeamus regem Israelitarum: forte
servabit animam nam. Accingentes ergò 32
cilicia lumbos suos, posuerunt funes in
collis suis, profectisque ad Israelitarum regem Is-
raelitarum, & dixerunt ad eum; Servus
tuus Ben hadadad dixit regem, Servus ani-
mam meam. Qui dixit, Es ainsi vivens est?
nonne frater meus est. Tum geni ille 33
mentem ejus augurati dixerunt, Frater
tuus Ben-hadadad. Ille verò dixit, At ea-
dem, adducite eum: cùmque produxisset ad
eum Ben-hadadad, afferendo fecit eum vex
Israelitarum in lectica: Tum dixit ad 34
eum, Civitates quas cepit à pater tuo, tibi
reddituum, faciamque tibi vicos in Damasco,
quemadmodum fecit pater meus in
Samaria, & ego cum fœdere dimittam
te tum inito cum eo fœdere dimisit illum.
Deinde vir quidam è filiis prophe- 35
tarum dixit socio suo in verbo Domi-
no, Infige quæso ana: nolit vulnus
in capite. At illi dixit ei, Quoniam tu
pro eo quod non obedieris mandato divi-
no, ecce cum abiesseris à me, occidet
te leo: cùm ergò abiisset illi, ab eo, of-
fecit eum leo, & occidit eum. Deinde
invenit alium quendam, & dixit ad
eum; Percute me modò: percussit
que eum homo ille illa quo vulnus
capitis inflixit. Abiit ergò ille prophęta, 38
dixit secus viam, oculosque suos pulvere
illinivit. Cùmque transfiret rex, vociavit
vir eum, & dixit, Prodiervit servus tuus
medium in acies, vbi accedens ad me 39
quidam unà cum alio, dixit mihi, Serva
hunc hominem; nam si evasiv è à te, erit
anima tua pro anima ejus, vel centũ pen-
det mihi argenti talentum. Dum autem 40
servus tuus huc illuc se verteret, non in-
venit hominem illum: adeoque dixit Os-
cur ut, ei dixit, Prodiervit servus tuus
tuam sententiam tulisti ac decisisti.

Targum JONATHAN.

29 וְשַׁרְיוּ אִלֵּין לְקֹבֵל אִלֵּין שְׁבְעָא יוֹמִין וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְקָרִיבוּ עֲבָדֵי קְרָבָא וּמְחוֹ כָּל
30 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָרָם מְאָה אַלְפִין גֻּבְרִין בְּיוֹמָא חַד׃ וְאַפֵּיקוּ דְּאִשְׁתְּאַרוּ דְּלָא אִתְקְטָלוּ
קַרְתָּא וּנְפַל שׁוּרָא עַל עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין גֻּבְרִין דְּאִשְׁתְּאַרוּ אִלֵּין וְעָרַק בֶּן הֲדַד וְעָל
לְקַרְתָּא תְּקַן גֻּבָּא תְּקַן׃ וַאֲמַרוּ לֵיהּ רַבְרְבוֹהִי דְּאָרְעָא דְּשַׁמְעִנָא אֲרוּם מַלְכֵי בֵית יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מַלְכֵי
31 גְּמִילֵי חִסְדָּא הִנּוּן נְשִׂים כְּרִין בְּמָתְנָא וְשַׁוִּין בְּרִישְׁנָא דְּשׁוּלָא מִן מַלְכָא דְּיִשְׂרָאֵל
מָאוּם יְקַיֵּם יְתַנְּסֵנָּן דְּאִסְתְּרוּן שְׁקִין בְּחַרְצָדוֹן וְאִזְדַּוְּרוּן וְאֵתוּ לְוָת מַלְכָא דְּיִשְׂרָאֵל
32 וַאֲמַרוּ עֲבָדָךְ בַּר הֲדַד אָמַר תְּהֵי נָא נַפְשִׁי וַאֲמַר הַעוֹד הוּא אָחִי׃ וְגֻבְרִיא
נְחִישׁוּ וְאַחִיאוּ וְאַסְפִּיקוּ מִנֵּיהּ וַאֲמַרוּ אָחוּךְ בַּר הֲדַד וַאֲמַר עוֹדוּ דְּרַהִיט וְנִסַּק לְוָתֵיהּ׃
33 בַּר הֲדַד וְאַסְקִיתֵיהּ לְרַתְכָא׃ וַאֲמַר לֵיהּ סַקְרוּן בְּרַכְבָא אֲבָא מִן אֲבוּךְ אֲתִיב וְשׁוּקִין תְּסַדֵּר לָךְ
בְּדַמֶּשֶׂק כְּמָא דְּסַדַּר אֲבָא בְּשֹׁמְרוֹן וְאֲנָא בְּקַיְמָא אֶשַׁלְּחִנָּךְ וּגְזַר בְּקַיְמָא וְשַׁלְּחֵיהּ׃ וּגְבַר
חַד מִבְּנֵי נְבִיאַיָּא אֲמַר לְחַבְרֵיהּ בְּמֵימְרָא דַיְיָ הַבְּתֵנִי בְּרַם לָא אֲבָה גֻּבְרָא לְמִסְתְּהוּ׃
34 וַאֲמַר לֵיהּ הַבְּתֵנִי בְּרַם לָא אֲבָה גֻּבְרָא לְמִסְתְּהוּ׃ וַאֲזַל מִלְּוָתֵיהּ וְאִשְׁכַּחֵיהּ אַרְיָא וְקַטְלֵיהּ׃
35 וְאַשְׁכַּח גֻּבְרָא אָחֳרָנָא וַאֲמַר מְחֵי נָא וְיָהִיב גֻּבְרָא וְקָטֵיל וְאַרְחֵיהּ׃ וַהֲוָה
מְחֵיתוּ וְדַפְיָיהּ׃ וַאֲזַל נְבִיאָא וְקָם לְמַלְכָא עַל אוֹרְחָא וְרִיחַ בְּמַעְפָּרָא עֵינוֹהִי׃ וַהֲוָה
36 עֲבַר דְּוָהוּא צַוַּח קָדָם מַלְכָא וַאֲמַר עֲבָרָךְ נְפַק בֵּין קְרָבָא וְהָא גֻּבְרָא אֲתָא וְקָרֵיב לְוָתִי וַאֲמַר לִי נְטַר
גֻּבְרָא דֵּן אִם אִתְעַרְבָּן יִתְעַרְבָּן וַהֲוָה עֲבָדָךְ מִתְחַבֵּל לְכָא וּלְכָא וְהָא לֵיהּ מַלְכָא דְּיִשְׂרָאֵל אַנְתְּ
37 וְנַתְּנַת דִּינָךְ וּפְסַקְתָּ׃

eum agnovit & ſtilo oculis *deſcripſit* velum amovit & ſudinavit Et
41 וַיַּכֵּר וַיִּסַּר אֶת־הָאֵפֹד מִמֶּל עֵינָיו וַיַּרְא אֹתוֹ
dixit Sic: rum ad dixit Et *ipſe* prophetis de quod *Israel* eſt locut' Et
42 מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי מִתְנַבֵּא הוּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר־
tua anima erit & *manu de mei anathemati* virum dimiſiſti Quia Domin'
יְהוָה יַעַן שַׁלֹּחַ שִׁלַּחְתָּ אִישׁ חֶרְמִי מִיָּדֶךָ וְהָיָה נַפְשְׁךָ
rex abiit Et *ipſius populo* pro tu' populus & *ipſius anima* pro
43 תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־
Samron in venit & *ſi eum & populum* ſuum domi *ſuper Israel*
יִשְׂרָאֵל עַל־בֵּיתוֹ סָר וְזָעֵף וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃

CAP. XXI.

Israhelitæ Naboth erat vinea *hæc verba* poſt fuit Et
1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
eſt locut' Et *Samron* regis Achab *eden apud* Iezrhel in quæ
2 אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב מֶלֶךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר
mihi eſt & ſum vineam mihi Da: dicendo Naboth ad Achab
אַחְאָב אֶל־נָבוֹת לֵאמֹר תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמֶךָ וְיִהִי־לִי
tibi dabo & *ſum domus apud* propinqua *ipſa* quia: oleris hortum in
לְגַן־יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי וְאֶתְּנָה־לְּךָ
argenti tibi dabo *tuis* oculis in *bonum* Si *illa pro bonum* vineam ea pro
תַּחְתֶּיהָ כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם־טוֹב בְּעֵינֶיךָ אֶתְּנָה־לְּךָ כֶסֶף
DOMINO à tibi Abſit: Achab ad Naboth Dixitque *ipſius* pretii
מְחִיר־זֶה׃ וַיֹּאמֶר נָבוֹת אַל־אֲשֶׁר חָלִילָה לִּי מֵיהוָה
ſuſ domi in Achab Veniſque tibi meorū patrū hæreditate *ne dando*
אֶתֵּן אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ׃ וַיָּבֹא אַחְאָב אֶל־בֵּיתוֹ
Israhelitæ Naboth tibi fuerat locut' quod verbum *ſuper ſeruo & necdum*
5 סָר וְזָעֵף עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי
iacuit & : meorū patrum hæreditate tibi dabo Non : dixit &
וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתַי וַיִּשְׁכַּב
veni Et *patrum* comedit non & *ſpus ſuum* verſtique *ſuſ* lectū ſuper
עַל־מִטָּתוֹ וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו וְלֹא אָכַל לָחֶם׃ וַתָּבֹא
ſuum in tu' *ſpiritus ſe* & *ſpulcrum* ad eſt locutus & *ipſius* uxor Izrhel eſt ad
אֵלָיו אִשְׁתּוֹ אִיזֶבֶל וַתֹּאמֶר אֵלָיו מַדּוּעַ רוּחֲךָ סָרָה
Naboth ad ſum locut' Quia eam & eſt locut' Et *ipſam comedeſt* no & &
6 וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ כִּי־אָמַרְתִּי אֶל־נָבוֹת
eſtne ſi vel *generalia in* tu' vineam mihi Da : ei dixique Israhelitam
הַיִּזְרְעֵאלִי וֶאֱמֹר לוֹ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף אוֹ אִם־חָפֵץ
mihi vineā tibi dabo Non *ipſiusque* & ea pro vineam tibi dabo *ſi*
אֶתֵּן־לְךָ תַּחְתָּיו כָּרֶם וַיֹּאמֶר לֹא אֶתֵּן לְךָ אֶת־כַּרְמִי׃
ſuper regnum facies nunc Tu *ejus* uxor Izebel ed ad Dixique
7 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִשְׁתּוֹ אַתָּה עֹשֶׂה עַתָּה מְלוּכָה עַל־
tibi dabo ego *ſed* : *cor ſi bonum* & *ipſum* comede *Surge* Israel
יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכֹל לֶחֶם וִיטַב לְבָבְךָ אֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶת
Israhelitæ Naboth vineam Scriptique Israhelitæ Naboth vineam
8 כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַתִּכְתֹּב סְפָרִים בְּשֵׁם אַחְאָב
ad & ſenſores ad literas miſit & : *ei ſigna* in ſignavit &
וַתַּחְתֹּם בַּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים אֶל־הַזְּקֵנִים אֲ־
literis : in Scriptis Et : Naboth cum *habitantes* ipſi* civitate in qui *breve*
9 שֶׁר הָרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־נָבוֹת׃ וַתִּכְתֹּב בַּסְّפָרִים
populi capite in Naboth facite *federe & jejunii* Prædicate dicendo
לֵאמֹר קְרָאוּ צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃
ſed Israhelitæ *ſed* & *ſed* civitā *bilat ſiles* viros duos facite Flare Et
10 וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיעַל נֶגְדּוֹ וְעִדֻּהוּ
mutiatur & *ed* lapidate & *ed* educite Et *regi* & *Deo benedicti* judicando
לֵאמֹר בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ וְהוֹצִיאוּהוּ וְסִקְלֻהוּ וְיָמֹת׃
habitantes qui *Israel* & *ſeniores* ipſius civitatis vici Feceruntque
11 וַיַּעֲשׂוּ אֲנָשֵׁי הָעִיר אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַזְּקֵנִים וְהַחֹרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים
quod ſecundū Izebel eos ad miſerat quod ſecundū ipſi* civitate in
בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם אִיזֶבֶל כַּאֲשֶׁר
eos ad miſerat quas *literis* in ſcriptum
כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם׃

תרגום יונתן Targum Jonathan.

ואתין ואעיין יתכון בעיני ואשתמודעיתיה למלכא דישראל ארי מתקן מרי
ואמר לה אתין ואעיין יתכון בעיני ואשתמודעיתיה למלכא דישראל ארי מתקן מרי
ובגיניה הוא׃ ואמר ליה כדין אמר מרי ליתיה דיתיב קטל מרי ואתיבי נפשך
חלף נפשיה ונפש עמך חלף עמה׃ ואזל מלכא דישראל לביתיה כמרע ומרגז׃

Versio VULLAT.

At ille ſtatim abſterſit pulveré
de facie ſua, et cognovit eſt rex
Iſrael, & effet de prophetis.
Qui ait ad eū, Hæc dicit Dñs;
Quia dimiſiſti virum dignum
morte de manu tua, erit anima
tua pro anima eſ', & populus
tuus pro populo eſ'. Reverſus
eſt igitur rex Iſrael in domum
ſuā, audiire contemnens, & fu-
ribundus venit in Samariam.

CAP. XXI.

POſt verba autē hæc, tépore
illo vinea erat Naboth Jezrahe-
litæ, qui erat in Jezrahel, juxta
palatiū Achab regis Samariæ;
2 Locutus eſt ergò Achab ad
Naboth, dicens; Da mihi vi-
neam tuam, ut faciam mihi
hortum olerum, quia vicina
eſt, & prope domum meam,
dabóq; tibi pro ea vineā me-
liorēt'aut ſi cōmodi'tibi putas,
argenti pretiū, quanto digna
3 eſt. Cui reſpondit Naboth;
Propitiū ſit mihi Dñs, ne dem
hæreditatē patrū meorū tibi.
4 Venit ergò Achab in domū ſuā
indignans, ac frendens ſup ver-
bo, q locut' fuerat ad eū Na-
both Jezrahelites, dicens; Non
dabo tibi hæreditatem patrum
meorū. Et projiciens ſe in le-
ctulū ſuū, avertit facié ſuā ad
parietem, & eo animo eſt, ut
5 Ingreſſa eſt autē ad eū Jezabel
uxor ſua, dixitq; ei; Quid eſt
hoc, unde anima tua cōtriſtata
eſt? & quarè nō comedis pa-
6 nem? Qui reſpondit ei; Lo-
cut' ſū Naboth Jezrahelites, &
dixi ei; Da mihi vineā tuam,
acceptā pecuniā: aut, ſi tibi
placet, dabo tibi vineā melio-
rem pro ea. Et ille ait, Non da-
bo tibi vineā meā. Dixit ergò
7 ad eū Jezabel uxor ej'; Gran-
dis auctoritatis es, & benè re-
gis regnū Iſrael. Surge et com-
ede panē, & æquo animo eſto,
ego dabo tibi vineā Naboth o
8 Jezrahelitæ. Scripſitq; itaq; lite-
ras ex nomine Achab, & ſigna-
vit eas annulo ej', & miſit ad
majores natu et optimates, qui
erant in civitate ej', & habita-
9 bant cū Naboth. Literarū au-
tem hæc erat ſententia; Prædi-
cate jejunū, & federe facite
Naboth inter primos populi,
10 Et ſubmittite duos viros filios
Belial contra eum, & falſum
reſtimonia dicant; Benedixit
Deum & regem: & educite
eum, & lapidate, ſicq; moria-
11 tur. Fecerunt ergò cives ej' ma-
jores natu & optimates, qui
habitabant cum eo in urbe,
ſicut præceperat eis Jezabel,
& ſicut ſcriptum erat in lite-
ris quas miſerat ad eos;

Καὶ ἔσται αὐτῷ ὡς ἀφυπνῶσαι τὸ πᾶν, ἐπ-
8 ᾔει, Μὴ ἀκόμη, ᾗ μὴ διλίωσις. Καὶ ἔσται
τοῖς ἀγγέλοις οἷς Ἄβραρ, Λέγετε τῷ μεγίστῳ
(β) ὑμῶν, Πάντα ὅσα ἀκούσεται ἀφῆκε τὸν
ἄνδρα (γ) ἐν ὁ φόνῳ πάσαι, τὸ ἐξ ἐμ-
ου ἔστω ὁ ἀνόμημα πάσαι. Καὶ ἀπέρχε-
ται ὁ ἄνδρας, ᾗ (δ) ἐκόψατο ἐκ αὐτῆς κόρ-
ον, (ε) ἐκάνετο ἐπὶ ἀνὰ ὁ Ἄβραρ, λέ-
γων, (ζ) Τάδε πάσαι ἐκ ὁ ἀνὰ ὁ ἐκ ἐμ-
ου ἐκάνετο ἐν ἐμοὶ ἐν Ἰεζραήλ. Καὶ
ἐλάλησε ἐκ αὐτῆς τὸ ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν
ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
11 ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ζ) ἐν ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ
ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (η) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (θ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ι) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ια) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ιθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κα) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (κθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λα) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (λθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μα) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (με) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (μθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ν) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (να) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (νθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξα) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξγ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξζ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξη) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ξθ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ο) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (οα) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (οβ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (ογ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (οδ) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε
Καὶ ἐκάνετο (οε) ἐν ὁ ἀκόμη ἐκ ἐμοῦ ἐν ἐμοὶ
ἐν ὁ ἔρχομαι τὸν ἀφῆκε τὸν ἄνδρα ἐν ὁ φόνῳ
ἐκ ἐμο

Versio VUL. LAT.

12 Prædicaverunt jejunium, & fecerunt Naboth inter
primos populi. Et adduxi-
duobus viris filiis diabboli, fe-
cerunt eos sedere contra eum at
illi, feliçes ut viri diabolici,
dixerũt contra eum testimoni-
um coram multitudine, ꝗdẽ-
dixit Naboth Deũm et regem?
quam ob rem ejuserunt eum
extra civitatẽ, & lapidibus tu-
13 terfecerunt. Miseriunteque ad
Jezabel, dicentes, Lapidatꝰ est
Naboth, & mortuus est. Fadũ
est autẽ, cum audissẽt Jezabel
14 lapidatũ Naboth, & mor-
tuum, locuta est ad Achab ;
Surge, & posside vineam Na-
both Jezrahelitæ, qui noluit
tibi argũtẽ, & dare eam
15 Quod cũm audissẽt Achab,
mortuũ videlicẽt Naboth, fur-
rexit, & descẽdebat in vineã
Naboth Jezrahelitæ, ut possi-
16 deret eam. Factꝰ est igitur fer-
mo Domini ad Eliam Thisbi-
tẽn, dicens; Surge, & descen-
de in occursũ Achab regis Is-
rael, qui est in Samaria : ecce
17 vineã Nabothi descendit, ut
possideat eam: Et loquẽris ad
eum, dicens, Hæc dicit Domi-
nus ; Occidisti, insuper &
possedisti. Et post hæc addes,
Hæc dicit Dũs, In loco hoc in
quo linxerunt canes sanguinẽ
Naboth, lambent quoque san-
18 guinem tuum. Et ait Achab ad
Eliam, Num invenisti me ini-
micum tuũ? Qui dixit, Inveni,
eo quòd venundatus fis, ut fa-
ceres malũ in conspectu Do-
19 mini. Ecce ego inducam sup
te malum, & demeram poste-
riora tua, & interficiam de A-
chab mingentem ad parietem,
& clausum & ultimum in Is-
20 rael. Et dabo domum tuam
sicut domum Jeroboam filii
Nabat, & sicut domum Baasa
filii Ahia : quia egisti, ut me ad
iracundiã provocares, & pec-
21 care fecisti Israel. Sed & de
Jezabel locutus est Dominus,
dicens; Canes comedent Jeza-
22 bel in agro Jezrahel. Si mor-
tuus fuerit Achab in civitate,
comedent eum canes: si autem
23 mortuus fuerit in agro, come-
dent eum volucres cœli. Igi-
tur non fuit alter talis sicut A-
chab, qui venundatus est ut
faceret malũ in conspectu Do-
mini : concitavit enim eum
24 Jezabel uxor sua. Et abomi-
nabilis factus est, in tantum ut
sequeretur idola, quæ fecerant
Amorræi, quos confumpsit
25 Dominꝰ à facie filiorum Is-
rael.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ ἐβόησαν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐκάλε-
σαν τὸν Ἰωσαφὰτ τὸν ἀρμαθεὶ, καὶ ἐπο-
ιήσατο ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ νηστείαν, καὶ ἐκά-
θισεν τὸν Ναβουθὲ ἐν κεφαλῇ τοῦ λαοῦ. Καὶ
ἐκάθισαν ὁ ἄνδρες υἱοὶ Βελιὰρ ἐνώπιον αὐ-
τοῦ, καὶ ἐμαρτύρουν κατὰ τοῦ Ναβουθὲ ἐνώ-
πιον τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἔξω τῆς
πόλεως, καὶ ἐλιθοβόλουν αὐτὸν λίθοις, καὶ
ἐτελεύτησεν. Καὶ ἀπέστειλαν πρὸς Ἰεζάβελ
λέγοντες, Ἐλιθοβολήθη Ναβουθὲ καὶ ἐτε-
λεύτησεν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν Ἰεζάβελ
ὅτι ἐλιθοβολήθη Ναβουθὲ καὶ ἐτελεύτησεν,
καὶ εἶπεν πρὸς Ἀχὰβ, Ἀνάστηθι κληρονόμει
τὸν ἀμπελῶνα Ναβουθὲ τοῦ Ἰεζραελίτου τὸν
ὃν ἐκώλυσεν σοι τοῦ δοῦναι σοι τὸν ἀργύριον
ὅτι οὐκ ἔστιν Ναβουθὲ ζῶν ἀλλὰ τεθνηκώς.
Καὶ ἤκουσεν Ἀχὰβ ὅτι τεθνηκὼς ἐστὶν Ναβουθὲ
καὶ ἀνέστη Ἀχὰβ τοῦ κατελθεῖν εἰς τὸν ἀμπελῶνα
Ναβουθὲ τοῦ Ἰεζραελίτου τοῦ κληρονομῆσαι
αὐτόν. Καὶ ἐγένετο ῥῆμα κυρίου πρὸς Ἠλίαν
τὸν Θεσβίτην λέγων, Ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι
εἰς συνάντησιν Ἀχὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ τοῦ
ὄντος ἐν Σαμαρείᾳ· ἰδοὺ γὰρ ἐν τῷ ἀμπελῶνι
Ναβουθὲ κατέβη τοῦ κληρονομῆσαι αὐτόν.
Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν λέγων, Τάδε λέγει κύριος·
ἐφόνευσας καὶ ἐκληρονόμησας· καὶ ἐρεῖς
πρὸς αὐτὸν λέγων, Τάδε λέγει κύριος, ἐν τῷ
τόπῳ οὗ ἐξέλειξαν οἱ κύνες τὸν αἷμα Ναβουθὲ
ἐκλείξουσιν οἱ κύνες τὸν αἷμά σου καὶ τὸν σὸν
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐν τῷ ἐξελείξαι σε
τὸν ἐχθρόν μου ἐξελείξαν οἱ κύνες τὸν αἷμά σου
καὶ τὸν σὸν. Καὶ εἶπεν Ἀχὰβ πρὸς Ἠλίαν τὸν
Θεσβίτην, Εἰ εὗρεν ἐχθρόν σου ἐν ἐμοὶ, ὅτι ἐπέ-
πρασας σεαυτὸν τοῦ ποιῆσαι πονηρὰ ἐνώπιον
κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ
κακὰ καὶ ἐξολεθρεύσω σε καὶ ἐξολεθρεύσω
τὸν οἶκόν σου ὡς τὸν οἶκον Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ
καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ υἱοῦ Ἀχιὰ, ὅτι ἐπικρανάς
με καὶ ἐξήγειρας τὸν θυμόν μου καὶ ἐξήγειρας
τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ περὶ Ἰεζάβελ ἐλάλησεν κύριος
λέγων, Τὴν Ἰεζάβελ φάγονται οἱ κύνες ἐν τῷ
τείχει Ἰεζραέλ. Ὁ ἀποθνήσκων τοῦ Ἀχὰβ ἐν τῇ
πόλει φάγονται αὐτὸν οἱ κύνες, καὶ ὁ ἀποθνήσκων
ἐν τῷ πεδίῳ φάγονται αὐτὸν τὰ πετεινὰ τοῦ
οὐρανοῦ. Οὐκ ἦν τοῦ πωλεῖν ἑαυτὸν ὡς ἐν τῷ
Ἀχὰβ, ὃς ἐπράθη τοῦ ποιῆσαι πονηρὰ ἐνώπιον
κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὃν ἐπάρασαν αὐτὸν
Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ ἐβδελύξατο σφόδρα
τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω εἰδώλων κατὰ πάντα ὅσα
ἐποίησεν οἱ Ἀμορραῖοι οὓς ἐξωλόθρευσεν κύριος
ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 ܘܩܪܘ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܠܝܗܘܫܦܛ ܕܐܪܡܬܐ ܘܨܡܘ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܨܘܡܐ ܘܐܘܬܒܘ ܢܒܘܬ ܒܪܫ ܥܡܐ ܘܐܬܝܢ ܬܪܝܢ ܒܪܝ ܒܠܝܥܠ ܘܝܬܒܘ ܩܕܡ ܢܒܘܬ ܘܣܗܕܘ ܥܠܘܗܝ ܩܕܡ ܥܡܐ ܕܠܐ ܡܛܝܒܝܢ ܗܘ ܒܪܝ ܒܠܝܥܠ ܗܢܘܢ ܘܦܩܘ ܠܗ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܘܪܓܡܘ ܠܗ ܒܐܒܢܐ ܘܡܝܬ ܢܒܘܬ ܘܫܕܪܘ ܠܐܝܙܒܝܠ ܕܪܓܡ ܢܒܘܬ ܘܡܝܬ ܘܐܙܠ ܐܝܙܒܝܠ ܠܘܬ ܐܚܐܒ ܩܘܡ ܪܬ ܠܟ ܐܪܬܐ ܕܢܒܘܬ ܕܝܙܪܥܝܠܝܐ ܕܠܐ ܨܒܐ ܠܡܝܬܠ ܠܟ ܒܟܣܦܐ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܢܒܘܬ ܚܝ ܐܠܐ ܡܝܬ ܘܫܡܥ ܐܚܐܒ ܕܡܝܬ ܢܒܘܬ ܘܩܡ ܐܚܐܒ ܠܡܢܚܬ ܠܬܪܥܐ ܕܢܒܘܬ ܕܝܙܪܥܝܠܝܐ ܕܢܚܘܬ ܠܗ ܘܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܐܝܠܝܐ ܬܫܒܝܐ ܡܢ ܬܫܒܝ ܩܘܡ ܢܚܬ ܠܩܪܝܬ ܫܡܪܘܢ ܗܐ ܠܬ ܐܬܐ ܕܢܒܘܬ ܕܝܙܪܥܝܠ ܢܚܬ ܠܡܢܚܬ ܠܗ ܘܬܡܪ ܠܗ ܠܡܐ ܡܪܝ ܐܡܪ ܡܪܝ ܩܛܠܬ ܘܐܪܬ ܠܟ ܗܢܐ ܐܡܪ ܗܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܒܐܬܪ ܕܢܫܠܘ ܟܠܒܐ ܠܕܡ ܢܒܘܬ ܢܠܚܘܢ ܟܠܒܐ ܠܕܡܟ ܐܦ ܠܟ ܐܡܪ ܐܚܐܒ ܠܐܝܠܝܐ ܗܠܐ ܫܢܝܬ ܠܝ ܒܥܕܝ ܕܐܙܠܬ ܠܡܥܒܕ ܒܝܫ ܩܕܡ ܡܪܝ ܗܢܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܡܝܬܝ ܠܟ ܒܒܝܫ ܘܐܦܪܩ ܐܚܪܝܬܟ ܘܐܫܬܝ ܠܐܚܐܒ ܕܡܫܬܢ ܒܚܝܛ ܘܒܥܠ ܘܐܦ ܠܒܝܬ ܐܚܐܒ ܐܬܐ ܐܢܐ ܡܝܬܝ ܠܒܝܬ ܢܒܘܬ ܕܝܙܪܥܝܠ ܕܢܚܘܬ ܠܗ ܘܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܠܐܝܠܝܐ ܬܫܒܝܐ ܡܢ ܬܫܒܝ ܩܘܡ ܢܚܬ ܠܩܪܝܬ ܫܡܪܘܢ ܗܐ ܠܬ ܐܬܐ ܕܢܒܘܬ ܕܝܙܪܥܝܠ ܢܚܬ ܠܡܢܚܬ ܠܗ ܘܬܡܪ ܠܗ ܠܡܐ

מלכים א׳ כב

27 fedit & hæc verba Achab audire fecundum, fult Et
ויאמר כשלם אאב אתהדברים האלה ויקרע
jirat & jejunavit & sfam carnem super faccum posuit & sfa vestimenta
בגדיו וישם שק על־בשרו ויצום וישכב
ad Domini verbum fult Et ,fedim ambulavit & ,facco in
בשקו׳ ׃ וידבר יהוה אל־
28 fcfumiliavit quod vidisti Num ,dicendo ,Thisbiten Eliijahu
אליהו התשבי לאמר׳ ׃ הראית כי־נכנע
29 non ,mea facione ,fehumiliavit quod eo pro ? mea facione ,Achab
אחאב מלפני יען כי־נכנע לפני לא
malum induxam ejus filii diebus in ,ejus diebus in malum inducam
אביא הרעה בימי בנו אביא הרעה
,ejus domum super
על־בית׳׃

CAP. XXII. כב

1 Israel inter & ,Aram inter bello non ,annis tribus ,Manet Et
ישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל׳ ׃
2 Jehudah rex Jehoſaphat defendit & ,tertio anno in fuit Et
ויהי בשנה השלישית ירד יהושפט מלך־יהודה׳
3 ,fuos fervos ad ,Israel rex Dixique ,Israel regem ad
אל מלך ישראל׳ ׃ ויאמר מלך־ישראל אל־עבדיו׳
accipiendo ab ,gitmo ,nos Ex Ghilhad Ramoth nos qui nostis Nonne
הידעתם כי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מקחתה׳
4 meum ,fuſse ,Jehoſaphat ad Dixique ? Aram regis manu de eam
מיד מלך־ארם׳ ׃ ויאמר אל־יהושפט החלת תלך׳
regem ad ,Jehoſaphat ,dixit & ? Ghilhad Ramoth pretium ad
למלחמה רמת גלעד׳ ויאמר יהושפט אל־מלך
,rei ejus ficut ,tuo populo ,fecum populus ficut ,tu ſic ego ficut ,Israel
ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי׳
obſcuro Quere ,Israel regem ad Jehoſaphat Dixique ,tui equi ſic
כסוסיך׳ ׃ ויאמר יהושפט אל־מלך ישראל דרש־נא׳
4 Israel rex congregavit Et ,Domini verbum ,dum ſecundum
היום אדבר־נא׳ ׃ ויקבץ מלך־ישראל את־
5 ,fe Num ,eos ad dixitque ,viros quadringentos ferme prophetas
הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אלהם האלך
,Ascende ,dixerunt & ,ſi ,ibo an ,prælium ad Ghilhad Ramoth ,fuor
ערי־רמת גלעד למלחמה אם אחדל׳ ויאמרו עלה
non Nonne ,Jehoſaphat Dixique ,regis manu in Dominus dabit &
ויתן אדני ביד המלך׳ ׃ ויאמר יהושפט האין
6 Dixique ,eo ab requiramus & ,alter Domini prophera hic
פה נביא ליהוה עוד ונדרשה מאותו׳ ׃ ויאמר
,regis ,Israel ad ,unus vir Adhuc ,Jehoſaphat ad Israel rex
מלך־ישראל׳ אל־יהושפט עוד איש אחד לדרוש
,populus ,dic nos qua ,tum odi ego & ,eo ab Dominum
את־יהוה מאתו ואני שנאתיו כי לא־יתנבא
Dixique ,Ieb h filius Michaiahu ,malum quoniam ,bonum ne ſuper
עלי טוב כי אם־רע מיכיהו בן־ימלה׳ ויאמר
7 Israel rex vocavit Et ,ita rex dixit Ne ,Jehoſaphat
יהושפט אל־יאמר המלך כן׳ ויקרא מלך ישראל׳
8 ,Ecclesia dixit & ,unum eunuchum ad rex Et ,Ieb h filium Michaiahu
אל־סריס אחד ואמר מהרה מיכיהו בן־ימלה׳ ׃ ומלך
,fuum ,Jehoſaphat rex ,ſedimus Jehudah rex Jehoſaphat & ,Israel
ישראל׳ ויהושפט מלך־יהודה ישבים איש־כסאו׳
9 ,vates ,eorum & ,Samariæ portæ ,oſtium area in ,veſtibus induti
מלבשים בגדים בגרן פתח שער שמרון וכל־הנבאים
,Chenahanah filius ,Sidchiah filii Feciique ,eorum fatus ad ,vaticinabant
מתנבאים לפניהם׳ ׃ ויעש לו צדקיה בן־כנענה׳
10 cornuptores his ,Ie ,Dominus dixit Sic ,dixit & ,ferrea cornua
קרני ברזל ויאמר כה־אמר יהוה באלה תנגח את־
,eos ,expiamendum ad ,ſuos ,Aram
ארם עד־כלותם׳ ׃

CAP. XXII. כב

1 ,Israel inter & ,Aram inter bello non ,annis tribus ,Manet Et
ישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל׳ ׃
2 Jehudah rex Jehoſaphat defendit & ,tertio anno in fuit Et
ויהי בשנה השלישית ירד יהושפט מלך־יהודה׳
3 ,fuos fervos ad ,Israel rex Dixique ,Israel regem ad
אל מלך ישראל׳ ׃ ויאמר מלך־ישראל אל־עבדיו׳
accipiendo ab ,gitmo ,nos Ex Ghilhad Ramoth nos qui nostis Nonne
הידעתם כי לנו רמת גלעד ואנחנו מחשים מקחתה׳
4 meum ,fuſse ,Jehoſaphat ad Dixique ? Aram regis manu de eam
מיד מלך־ארם׳ ׃ ויאמר אל־יהושפט החלת תלך׳
regem ad ,Jehoſaphat ,dixit & ? Ghilhad Ramoth pretium ad
למלחמה רמת גלעד׳ ויאמר יהושפט אל־מלך
,rei ejus ficut ,tuo populo ,fecum populus ficut ,tu ſic ego ficut ,Israel
ישראל כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי׳
obſcuro Quere ,Israel regem ad Jehoſaphat Dixique ,tui equi ſic
כסוסיך׳ ׃ ויאמר יהושפט אל־מלך ישראל דרש־נא׳
4 Israel rex congregavit Et ,Domini verbum ,dum ſecundum
היום אדבר־נא׳ ׃ ויקבץ מלך־ישראל את־
5 ,fe Num ,eos ad dixitque ,viros quadringentos ferme prophetas
הנביאים כארבע מאות איש ויאמר אלהם האלך
,Ascende ,dixerunt & ,ſi ,ibo an ,prælium ad Ghilhad Ramoth ,fuor
ערי־רמת גלעד למלחמה אם אחדל׳ ויאמרו עלה
non Nonne ,Jehoſaphat Dixique ,regis manu in Dominus dabit &
ויתן אדני ביד המלך׳ ׃ ויאמר יהושפט האין
6 Dixique ,eo ab requiramus & ,alter Domini prophera hic
פה נביא ליהוה עוד ונדרשה מאותו׳ ׃ ויאמר
,regis ,Israel ad ,unus vir Adhuc ,Jehoſaphat ad Israel rex
מלך־ישראל׳ אל־יהושפט עוד איש אחד לדרוש
,populus ,dic nos qua ,tum odi ego & ,eo ab Dominum
את־יהוה מאתו ואני שנאתיו כי לא־יתנבא
Dixique ,Ieb h filius Michaiahu ,malum quoniam ,bonum ne ſuper
עלי טוב כי אם־רע מיכיהו בן־ימלה׳ ויאמר
7 Israel rex vocavit Et ,ita rex dixit Ne ,Jehoſaphat
יהושפט אל־יאמר המלך כן׳ ויקרא מלך ישראל׳
8 ,Ecclesia dixit & ,unum eunuchum ad rex Et ,Ieb h filium Michaiahu
אל־סריס אחד ואמר מהרה מיכיהו בן־ימלה׳ ׃ ומלך
,fuum ,Jehoſaphat rex ,ſedimus Jehudah rex Jehoſaphat & ,Israel
ישראל׳ ויהושפט מלך־יהודה ישבים איש־כסאו׳
9 ,vates ,eorum & ,Samariæ portæ ,oſtium area in ,veſtibus induti
מלבשים בגדים בגרן פתח שער שמרון וכל־הנבאים
,Chenahanah filius ,Sidchiah filii Feciique ,eorum fatus ad ,vaticinabant
מתנבאים לפניהם׳ ׃ ויעש לו צדקיה בן־כנענה׳
10 cornuptores his ,Ie ,Dominus dixit Sic ,dixit & ,ferrea cornua
קרני ברזל ויאמר כה־אמר יהוה באלה תנגח את־
,eos ,expiamendum ad ,ſuos ,Aram
ארם עד־כלותם׳ ׃

REGUM I. CAP. XXII.

Versio VULG. LAT.

34 Itaq; cùm audiſſet Achab fer-
mones illos, fcdit vestimenta
ſua, & operuit cilicio carnem
ſuam. jejunavitque & dormi-
vit in facco, & ambulavit de-
miſſo capite. Et factus eſt fer-
mo Domini ad Eliam Thesbi-
35 ten, dicens. Nonne vidiſti hu-
miliatum Achab coram me ?
quia igitur humiliatus eſt mei
cauſa, non inducam malum in
diebus ejus, ſed in diebus filii
36 ſui inferam malum domui
ejus.

CAP. XXII.

1 TRanſerunt igitur tres anni
aulque bello inter Syriam &
2 Iſrael. In anno autem tertio,
defendit Joſaphat rex Juda
3 ad regem Iſrael. Dixitque
rex Iſrael ad ſervos ſuos, Igno-
rates quòd noſtra ſit Ramoth
Galaad, & negligimus tollere
4 eam de manu regis Syriæ ? Et
dixit ad Joſaphat, Veniſne me-
cum ad prælium ad in Ramoth
5 Galaad? Dixitque Joſaphat ad
regem Iſrael ; Sicut ego ſum,
ita & tu: populus meus, & po-
pulus tuus unum ſunt; & equi-
tes mei, equites tui. Dixitque
Joſaph. t. ad regé Iſrael; Quæ-
re, oro te, hodie ſermonē Dñi.
6 Congregavit ergò rex Iſrael
prophetas, quadringẽtos circi-
ter viros, & ait ad eos, Ire de-
beo in Ramoth Galaad ad bel-
landum, an quieſcere ? Qui re-
ſponderunt ; Aſcende, & dabit
eam Dominus in manu regis.
7 Dixit autem Joſaphat ; Non eſt
hic propheta Domini quiſpi-
am, ut interrogemus per eum?
8 Et ait rex Iſrael ad Joſaphat ;
Remanſit vir unus, per quem
poſſimus interrogare Domi-
num: ſed ego odi eum, quia non
prophetat mihi bonū, ſed ma-
lum, Micheas filius Jemla. Cui
Joſaphat ait, Ne loquatis rea
9 rex. Vocavit ergò rex Iſrael
eunuchum quendā, & dixit ei;
Feſtina adducere Michaam
10 filium Iemla. Rex autem Iſ-
rael, & Joſaphat rex Juda, fe-
debant unuſquiſque in folio
ſuo, vtſti cultu regio, in area
juxta oſtium portæ Samariæ, et
univerſi prophetæ propheta-
11 bant in conſpectu eorum. Fe-
cit quoque ſibi Sedecias filius
Chnaiana cornua ferrea, & ait; Et ec dicit Dominus ; His
ventilabis Syriam, donec de-
leas eam.

Verſ. GRÆC. LXX. Interp. cum Transl. LAT.

34 Καὶ ἔπτα ἀφῆς ἀνδρ, Τάξ ἀκόυσε ὁ Ἀκὰὰ τὰς
ἀπὸ τὸ ἀκόυσμα τὸ ἀκόυσμα τὸ ἀκόυσμα τὸ
ἀκόυσμα

Versio VULGATA LAT.

Omnéque prophetæ similiter prophetabant, dicentes; Ascende in Ramoth Galaad, & vade prosperè, & tradet Dus in manus regis. Nuntius verò, qui ierat vocare Michæam, loquè est ad eum, dicens; Ecce sermones prophetarũ ore uno regi bona prædicant: sit ergò sermo tuus similis eorũ, & loquere bona. Cui Michæas ait, Vivit Domin, quia quodcunque dixerit mihi Domin, hoc loquar. Venit itaque ad regẽ, & ait illi rex; Michæa, ire debemus in Ramoth Galaad ad prælandum, an cessare? Cui ille respondit; Ascende, & vade prosperè, & tradet eam Dominus in manus regis. Dixit autem rex ad eum iterùm adjuro te, ut non loquaris mihi nisi quod verum est, in nomine Domini. Et ille ait; Vidi cunctum Israel disperſum in montibus, quasi oves non habentes pastorem: & ait Dominus, Non habent isti dominum: revertatur unusquisque in domum suam in pace. (Dixit ergò rex Israel ad Josaphat; Numquid non dixi tibi, quia non prophetat mihi bonum, sed semper malum?) Ille verò addens, ait; Propterea audi sermonem Domini; Vidi Dominum sedentẽ super solium suum, & omnem exercitum cœli assistentem ei à dextris & à sinistris: Et ait Dominus; Quis decipiet Achab regem Israel, ut ascendat, & cadat in Ramoth Galaad? Et dixit unus verba hujusce modi, & ali* aliter. Egressus* est autem spiritus, & stetit coram Domino, & ait, Ego decipiam illum. Cui locutus est Dominus, In quo? Et ille ait; Egrediar, & ero spiritus mendax in ore omnium prophetarũ ejus. Et dixit Dominus; Decipies, & prævalebis: egredere, & fac ita. Nunc igitur ecce dedit Dominus spiritum mendacii in ore omnium prophetarum vestrorũ qui hic stãt, & Dominus locutus est contra te malum. Accessit autem Sedecias filius Chanaana, & percussit Michæam in maxillam, & dixit; Mẽne ergò dimisit Spiritus Domini, & loquutus est tibi? Et ait Michæas; Visurus es in die illa, quando ingrediẽris cubiculum intra cubiculũ ut abscondaris. Et ait rex Israel; Tollite Michæam, & maneat apud Amon principẽ civitatis, & apud Joas filium Amelech.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

Καὶ ἐπροφήτευον οἱ προφῆται Ἰσραὴλ οὕτως· Et vaticinabant vates Israel
ἀναβὰς εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ καὶ εὐοδοῦ· καὶ παραδοθήσεται Κύριος εἰς χεῖρας βασιλέως. Ἰδοὺ δὲ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν ἐν στόματι ἑνὸς· γενέσθω δὴ ὁ λόγος σου ὡς λόγος ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, καὶ λαλήσεις καλά. Καὶ εἶπεν Μιχαίας, Ζῇ Κύριος, ὃν ἐὰν εἴπῃ κύριός μοι, ταῦτα λαλήσω. Καὶ ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς, Μιχαία, εἰ πορευθῶμεν εἰς Ῥαμὼθ Γαλαὰδ πολεμῆσαι, ἢ ἡσυχάσωμεν; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναβὰς καὶ εὐοδοῦ· καὶ παραδοθήσεται Κύριος εἰς χεῖρας τῶν βασιλέων. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, Πόσας ἐγὼ ὁρκίζω σε, ἵνα μὴ λαλήσῃς πρὸς με πλὴν ἀληθῆ ἐν τῷ ὀνόματι κυρίου; Καὶ εἶπεν, Οὐχ ἕνας. (β) καὶ ἀκήκοα πάντα τὸν Ἰσραὴλ διεσπαρμένον ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν· καὶ εἶπεν Κύριος, Οὐ κύριος οὗτοι· ἀπόστρεψον ἕκαστος εἰς οἶκον αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ. (γ) καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Ἰωσαφάτ, Οὐκ ἐγὼ εἶπα πρὸς σὲ ὅτι οὐ προφητεύει περὶ ἐμοῦ καλὰ, ἀλλὰ κακά; Καὶ εἶπε τὸν Μιχαίαν, Οὐχ οὕτως· ἀκούσῃς ἀληθῶς κυρίου. οὐχ οὕτως. (δ) Εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ στρατὸς τοῦ οὐρανοῦ παρεστῶς ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ καὶ ἐν ἀριστερᾷ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Κύριος, Τίς ἀπατήσει τὸν Ἀχὰβ βασιλέα Ἰσραὴλ, καὶ ἀναβήσεται καὶ πεσεῖται ἐν τῇ Ῥαμὼθ Γαλαὰδ; καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως, καὶ εἶπεν οὗτος οὕτως. καὶ ἐξῆλθε πνεῦμα καὶ ἔστη ἔμπροσθεν Κυρίου, καὶ εἶπεν, Ἐγὼ ἀπατήσω αὐτόν. καὶ εἶπεν αὐτῷ Κύριος, Ἐν τίνι; καὶ εἶπεν, Ἐξελεύσομαι, καὶ ἔσομαι πνεῦμα ψευδὲς ἐν τῷ στόματι πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν, Ἀπατήσεις, καὶ μὴ δυνήσῃ· ἔξελθε καὶ ποίησον οὕτως. καὶ νῦν ἰδοὺ δέδωκε Κύριος πνεῦμα ψευδὲς ἐν τῷ στόματι πάντων τῶν προφητῶν σου τούτων, καὶ Κύριος ἐλάλησε περὶ σοῦ κακά. καὶ ἐπροσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χανανὰ καὶ ἔκρουσε τὴν σιαγόνα Μιχαίου, καὶ εἶπεν, Τοῦτο ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα Κυρίου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ λαλῆσαι πρὸς σέ; καὶ εἶπεν Μιχαίας, Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἡνίκα εἰσελεύσῃ εἰς τὸν θαλαμεῦνα τοῦ κρυβῆναι ἐν τῷ θαλαμεῦνι. καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν, καὶ ἀπαγάγετε αὐτὸν πρὸς Ἀμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς Ἰωὰς υἱὸν βασιλέως. καὶ εἴπατε, Οὕτως εἶπεν βασιλεύς, Θέσθαι τοῦτον εἰς οἶκον φυλακῆς, καὶ σιτιεῖτε αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ ἐλθεῖν με ἐν εἰρήνῃ. καὶ εἶπεν Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε Κύριος ἐν ἐμοί. καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε λαοὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι. καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰουδὰ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Οἶδατε ὅτι ἡμῶν ἐστὶν Ῥαμὼθ Γαλαὰδ, καὶ ἡμεῖς ἐσμεν σιωπῶντες τοῦ λαβεῖν αὐτὴν ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας; καὶ εἶπεν τῷ Ἰωσαφὰτ, Εἰ πορευθήσῃ μετ' ἐμοῦ εἰς πόλεμον Ῥαμὼθ Γαλαάδ; καὶ εἶπεν Ἰωσαφὰτ τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, Ὡς ἐγὼ καὶ σὺ, ὡς ὁ λαός σου καὶ ὁ λαός μου, ὡς οἱ ἵπποι σου καὶ οἱ ἵπποι μου. καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Ἰωσαφὰτ, Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ πολέμῳ ἀλλοιοῦμαι, καὶ σὺ ἐνδύσῃ τὴν στολήν σου· καὶ ἐνεδύσατο ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ ἐνεδύθη τὴν στολὴν αὐτοῦ. καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς Συρίας τοῖς ἄρχοντας τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ τῶν τριάκοντα καὶ δύο, λέγων, Μὴ πολεμεῖτε μικρὸν καὶ μέγαν, ἐὰν μὴ τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ μόνον. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ, καὶ εἶπαν, Οὗτος βασιλεὺς Ἰσραὴλ· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι· καὶ ἐβόησεν Ἰωσαφάτ. καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἔστιν οὗτος βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ διώκειν αὐτόν. καὶ ἀνήρ τις ἐνετείνατο ἐν ἁπλότητι τῷ τόξῳ αὐτοῦ, καὶ ἔπαισε τὸν βασιλέα Ἰσραὴλ ἀνὰ μέσον τῶν ἁρμονιῶν τῆς στολῆς αὐτοῦ· καὶ εἶπεν τῷ ἡνιόχῳ αὐτοῦ, Ἀνάστρεψον τὴν χεῖρά σου καὶ ἔξαγε με ἐκ τῆς παρεμβολῆς, ὅτι ἐκλελοίπασιν οἱ ἄνθρωποι μου. καὶ ἐπολεμήθη ἡ παρεμβολὴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· καὶ ἐστάθη ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἁρματηλάτῃ κατέναντι τῶν Συρίων, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας· καὶ ἐξεχύθη τὸ αἷμα τῆς πληγῆς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἁρματηλάτου. καὶ ἐξῆλθε κῆρυξ διὰ παρεμβολῆς ἡνίκα ἔδυ ἥλιος, λέγων, Ἰδοὺ δὴ πεπόνθασιν οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν χώραν αὐτῶν. καὶ ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκομίσθη εἰς Σαμάρειαν· καὶ ἔθαψαν τὸν βασιλέα ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐξεπλύθη τὸ ἅρμα ἐπὶ τῇ κρήνῃ Σαμαρείας· καὶ ἐξέλειξαν οἱ κύνες τὸν ἀναβρασμὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξεπόρευσαν αὐτὸν αἱ πόρναι· καὶ ἐν τῷ ὕδατι αὐτῶν ἐλούοντο, κατὰ τὸν λόγον Κυρίου ὃν ἐλάλησεν. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν Ἀχὰβ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; καὶ ἐκοιμήθη Ἀχὰβ μετὰ πατέρων αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀσὰ ἐπὶ τὸν Ἰούδα· ἐν ἔτει τῷ τετάρτῳ τῷ Ἀχὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ ὁ τοῦ Ἀσὰ βασιλεὺς Ἰούδα. υἱὸς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ὁ Ἰωσαφὰτ ὅτε ἐβασίλευσεν· καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζουβὰ θυγάτηρ Σελά. καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς Ἀσὰ πατρὸς αὐτοῦ, οὐκ ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῆς, ποιῶν τὸ εὐθὲς ἐνώπιον Κυρίου· πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀφῃρέθησαν, ἔτι λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίαζε ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν. καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ μετὰ βασιλέως Ἰσραήλ. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωσαφὰτ καὶ ἃ ἐποίησε καὶ ἡ δυναστεία ἃ ἐδυνάστευσε καὶ ὁ πόλεμος ἃ ἐπολέμησε, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐτάφη μετὰ πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπέστη Ἐδὼμ ἀπὸ τῆς ὑποχείρου τοῦ βασιλέως Ἰούδα. βασιλεὺς ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδώμ. (ε) καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῷ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχὰβ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ ἔτη δύο. καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ. καὶ ἐδούλευσεν τῷ Βάαλ καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ παρώργισεν τὸν Κύριον θεὸν Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν πατὴρ αὐτοῦ.

MS.A. (α) Ἰσραὴλ. (β) ἐκλέξασιν (γ) ἀνὴρ τοῦ ἀπόστειν (δ) ἀνὴρ (ε) Χανανὰ (ζ) προφῆτευον (η) βασιλεῖ. Καὶ ὁ (θ) εἰς κλῖσε (ι) ὅτι ἐὰν (κ) ἀπεστὴ ἐὰν ἀπὸ τοῦ (λ) ὅπου πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβασον, (μ) εὐοδοῦ (ν) ἀνὴρ (ξ) ἐὰν ἀπὸ τοῦ (ο) βασιλεὺς, Ἕως δὲ ἐὰν (π) λαλήσῃς (β) ἐὰν μὴ (γ) ἀπόστειλε αὐτοῦ, (δ) ὅπου πρὸς αὐτὸν, Ἀνάβασον, (ε) εὐοδοῦ (ζ) ἀνὴρ (η) ἐὰν ἀπὸ τοῦ (θ) βασιλεὺς, Ἕως δὲ ἐὰν (ι) λαλήσῃς (β) ἐὰν μὴ (γ) ἀπόστειλε αὐτοῦ

מלכים א : כב

Versio VUL. LAT.

Et dicite eis, Hæc dicit rex; Mittite viri illius in carcerem, & fustentate eum pane tribulationis, & aquâ angustiæ, donec veretur in pace. Dixitq; Michæas; Si reversus fueris in pace, non est locutus in me Dñs. Et ait, Audite populi omnes. Ascendit itaq; rex Israel, & Josaphat rex Juda, in Ramoth Galaad. Dixit itaq; rex Israel ad Josaphat; Sume arma, & ingredere prælio, & induere vestitu tuus; porrò rex Israel mutavit habitu suum, & ingressus est bellū. Rex autē Syriæ præceperat principib' curruū triginta duobus, dicens; Non pugnabitis contra minorē & majorē quempiam, nisi contra regē Israel solū. Cùm ergò vidissent principes curruū Josaphat, suspicati sunt q ipse esset rex Israel, & impetū fēcēre pugnabant contra eum: & exclamavit Josaphat. Intellexerūt q̃ que principes curruū q non esset rex Israel, & cessaverunt eo. Vir autē quidam tetendit arcum, in incertā sagittam: dirigens, & casu percussit regem Israel inter pulmonē & stomachū. At ille dixit aurigæ suo; Verte manum tuā, et ejce me de exercitu, quia graviter vulneratus sum. Commissa est ergò prælio in die illa, et rex Israel habat in curru suo contra Syros, et mortu' est vesperē: fluebat autē sanguis plagæ in fundē curr'. Et præ o infomit in universo exercitu ancequām Sol occumberet, dicens; Unusquisq; que revertatur in civitatem, et in terram suam. Mortuus est autē rex, & plat' est in Samaria. Et laverūt curruū ej' in piscina Samariæ, & linxerunt canes sanguinē ej', & habenas laverunt, juxta verbū Dñi q locutē fuerat. Reliqua autē fermonū Achab, & universa quæ fecit, & domū eburnea quam ædificavit, cunctaēnūq; urbū quas extruxit, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonū dierum regū Israel? Dormivit ergò Achab cum patribus suis, & regnavit Ochozias filius ejus pro eo. Josaphat verò filius Asa regnare cœperat sup Judam anno quarto Achab regis Israel. Triginta quinq; annorum erat cùm regnare cœpisset, & viginti quinque annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Azuba, filia Salai.

Et dicite eis, Hæc dicit rex; Mittite viri illius in carcerem, & fustentate eum pane tribulationis, & aquâ angustiæ, donec veretur in pace. Dixitq; Michæas; Si reversus fueris in pace, non est locutus in me Dñs. Et ait, Audite populi omnes. Ascendit itaq; rex Israel, & Josaphat rex Juda, in Ramoth Galaad. Dixit itaq; rex Israel ad Josaphat; Sume arma, & ingredere prælio, & induere vestitu tuus; porrò rex Israel mutavit habitu suum, & ingressus est bellū. Rex autē Syriæ præceperat principib' curruū triginta duobus, dicens; Non pugnabitis contra minorē & majorē quempiam, nisi contra regē Israel solū. Cùm ergò vidissent principes curruū Josaphat, suspicati sunt q ipse esset rex Israel, & impetū fēcēre pugnabant contra eum: & exclamavit Josaphat. Intellexerūt q̃ que principes curruū q non esset rex Israel, & cessaverunt eo. Vir autē quidam tetendit arcum, in incertā sagittam: dirigens, & casu percussit regem Israel inter pulmonē & stomachū. At ille dixit aurigæ suo; Verte manum tuā, et ejce me de exercitu, quia graviter vulneratus sum. Commissa est ergò prælio in die illa, et rex Israel habat in curru suo contra Syros, et mortu' est vesperē: fluebat autē sanguis plagæ in fundē curr'. Et præ o infomit in universo exercitu ancequām Sol occumberet, dicens; Unusquisq; que revertatur in civitatem, et in terram suam. Mortuus est autē rex, & plat' est in Samaria. Et laverūt curruū ej' in piscina Samariæ, & linxerunt canes sanguinē ej', & habenas laverunt, juxta verbū Dñi q locutē fuerat. Reliqua autē fermonū Achab, & universa quæ fecit, & domū eburnea quam ædificavit, cunctaēnūq; urbū quas extruxit, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonū dierum regū Israel? Dormivit ergò Achab cum patribus suis, & regnavit Ochozias filius ejus pro eo. Josaphat verò filius Asa regnare cœperat sup Judam anno quarto Achab regis Israel. Triginta quinq; annorum erat cùm regnare cœpisset, & viginti quinque annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Azuba, filia Salai.

Cum Translatione LATINA.

Et accessit Sedecias filius Chenaan, & percussit Michæam super maxillam, & dixit; Quale spiritus Domini, (k) qui locutus est in te? Et dixit Michæas; Ecce tu videbis die illa; quis intrabit cubiculum (l) cubiculo ad latendum illic. Et dixit rex Israel, Capite te (m) Semer regem civitatis; et ponetis eum in custodia, et ipse comedat panem tribulationis, & aquam tribulationis, quoadusq; revertere ego in pace. Et dixit Michæas, Si revertens revertēris in pace, non est locutus Dominus (n) in me. Et ascendit rex Israel & Josaphat rex Juda, cum eo ad Ramoth Galaad. Et dixit rex Israel ad Josaphat; Ecce ego mutabo me, & ingredior in prelium; Et rex induit vestimentum (o) suum. Et exposuit rex Israel, & induit se in prelium. Et rex Syriæ mandaverat principib' curruum, qui non erant (p) duo & triginta duobus, dicens; Non impugnatis parvum & magnum, sed regem Israel solum. Et factum est, ut viderunt principes curruum Josaphat vestem Judæ, & ipsi dixerunt; Ipse est rex Israel hic. Et circumdederunt eum ad impugnandum, & exclamavit Josaphat. Et factum est, ut viderunt principes curruum, quia non esset rex Israel hic, & reverterunt ab eo. Et vir tendit unus arcum (q) bene collimans: & percussit regem Israel inter pulmonem, & inter thoracem. Et dixit aurigæ suo; Converte manus tuas, & educ me de prelio: quia vulneratus sum. Et ut pessumdatus est prelium in die illa: & rex erat stans super curruum ex adversū Syriæ & mortuus est ad vesperē; et effundebat sanguinem e plaga in fundo curruū. Et factum est, ut exiverit (r) vocem in universo exercitu, dicens; Unusquisq; ad suam civitatem, & ad suam terram. Et factus est, ut mortuus est rex, & venerunt in Samariam. Et abluerunt (s) sanguinem super Samariam, & linxerunt canes (t) sanguinem ejus, & canes sanguinem ejus; & lavabant (u) de illo, sicut locutus est Dominus. Et reliqui verborum Achab, & omnia quæ fecit, & domum eburneam, quam ædificavit, & omnes civitates, quas fecit, nonne hæc scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel? Et dormivit Achab cum patribus suis. Et regnavit Ochozias filius ejus pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Καὶ ἐπροσῆλθε Σεδεκίας υἱὸς Χαναὰν, καὶ ἐπάταξε τὸν Μιχαίαν ἐπὶ τὴν σιαγόνα, καὶ (a) Ποῖον πνεῦμα κυρίου οὐ λελάληκε ἐν σοί; Καὶ εἶπεν Μιχαίας, (l) Ἰδὲ σὺ ὄψῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν εἰσέλθῃς (μ) ταμιεῖον τοῦ κρυβῆναι ἐν αὐτῷ; (ν) καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Λάβετε τὸν Μιχαίαν, καὶ ἀποκαταστήσατε αὐτὸν (ο) πρὸς Ζαμβὴν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως καὶ πρὸς τὸν Ἰωὰς υἱὸν τοῦ Βαασία (π) λέγων, Οὕτως εἶπεν ὁ βασιλεύς, Θέτε τοῦτον οἰκεῖν ἐν οἴκῳ, (ρ) καὶ σιτίσατε αὐτὸν ἄρτον θλίψεως καὶ ὕδωρ θλίψεως, ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. Καὶ εἶπεν Μιχαίας, Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, (τ) οὐ λελάλησε κύριος ἐν ἐμοί. Καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα μετ' αὐτοῦ εἰς Ῥαμὼθ Γαλαάδ. Καὶ εἶπεν βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα, μετὰ σοῦ ἐν τῷ πολέμῳ μου, καὶ σὺ ἐνδυσαι τὴν ἐμπεριβολήν σου, καὶ Συνεκαλύφθη (χ) βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ βασιλεὺς Συρίας ἐνετείλατο τοῖς ἄρχουσι τῶν ἁρμάτων τῶν τριάκοντα καὶ δύο, λέγων, Μὴ πολεμήσετε μικρὸν καὶ μέγα, πλὴν τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ μόνου. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων τὸν Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ εἶπον, Φανερὸς βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν πολεμῆσαι. καὶ ἀνέκραξεν Ἰωσαφάτ. Καὶ (ω) ἐγένετο ὡς εἶδον οἱ ἄρχοντες τῶν ἁρμάτων ὅτι οὐκ ἦν οὗτος βασιλεὺς Ἰσραὴλ οὗτος, καὶ ἐπέστρεψαν ἀπὸ πολεμήσεως. καὶ ἀνὴρ εἷς ἐνετείλατο τοξεύσας (β) τὸν κεφαλὴν Ὠ ὡς ἐξέκρυψεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι τῷ ἁρματηλάτῃ αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἑσπέρας, καὶ ἐξεχεῖτο τὸ αἷμα (γ) ἐκ τῆς πληγῆς εἰς τὸν ἀμφίβολον τοῦ ἁρματηλάτου. καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἡλίου δυομένου, λέγων, Ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Καὶ ἐτελεύτησεν (δ) ὁ βασιλεὺς καὶ ἐτάφη ἐν Σαμάρειαι, καὶ ἔβαψαν τὸν ἁρματηλάτην τῶν ἁρμάτων ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ Σαμαρείας, καὶ ἐξέλειξαν οἱ κύνες τὸ (ε) αἷμα, καὶ οἱ πόρνοι ἐλούσαντο ἐν τῷ αἵματι, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐλάλησεν. Καὶ τὰ λοιπὰ Ἀχὰαὶ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, καὶ οἶκον ἐλεφαντινὸν ὃν ᾠκοδόμησεν, καὶ πάσας τὰς πόλεις ἃς ἔκτισεν, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀχὰαὶ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐβασιλεύσεν Ὀχοζίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (λ) Ποῖον πνεῦμα κυρίου οὐκ ἐν σοὶ λελάλησε; (μ) Ἐὰν ἐμβαίνῃς ἐν ἀγρῷ τῷ κλαυσῶν. (ν) Ἀνὴρ, Ἀνὴρ ἐκεῖ κεῖται. Καὶ εἶπεν (ο) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Ἀπόστρεψον τὸν Μιχαίαν πρὸς τὸν Ἀμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως. (π) Ἀπόστρεψον τὸν Μιχαίαν πρὸς τὸν Ἀμὼν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως. (ρ) Θὲς τοῦτον ἐν τῇ φυλακῇ. (σ) Ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ. (τ) Ἐὰν ἐπιστρέφων ἐπιστρέψῃς ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἐλάλησε κύριος ἐν ἐμοί. (υ) Ἀνὴρ εἷς ἐνετείλατο τοξεύσας. Καὶ εἶπεν (φ) ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως. (χ) Ἐκρύβη. (ψ) Ὁ ἄρχων τῆς πόλεως. (ω) Ἐὰν ἐπιστρέφῃς ἐν εἰρήνῃ. (β) Ὁ ἄρχων τῆς πόλεως. (γ) Ἐξεχύθη τὸ αἷμα. (δ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ε) Ἐξέλειξαν οἱ κύνες τὸ αἷμα. (ζ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (η) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (θ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ι) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (κ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (λ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (μ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ν) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ξ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ο) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (π) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ρ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (σ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (τ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (υ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (φ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (χ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ψ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ω) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (β) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (γ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (δ) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ. (ε) Ἐν τῷ ἀμφιβόλῳ

מלכים ב : א

43 ce ab declinavit non ,sui patris Asa via ora in ambulavit Et
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־סָר מִמֶּנּוּ
excelsa Verumtamen DOMINI oculis in rectum faciendo
לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ אַךְ הַבָּמוֹת
excelsis in *fornicabat & immolabat* populo adhuc *sacrificabat non*
לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמַקְטִרִים בַּבָּמוֹת׃
verborum residuum Et Israel regis cum Jehosaphat fecit pacem Et
וַיַּשְׁלֵם יְהוֹשָׁפָט עִם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר
quæ gesta ejus & *fecit* quod ejus robur & ,Jehosaphat
דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַאֲשֶׁר נִלְחָם
regum dierum verborum libro *sunt* scripta ipsa nonne
הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
Asa diebus in remanserat quod ,*regibus* residuum Et ,Jehudah
יְהוּדָה׃ וְיֶתֶר הַקֹּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר בִּימֵי אָסָא
erat præfectus ,Edom in non rex Et ,terra de abstulit ,sui patris
אָבִיו בָּעֵר מִן־הָאָרֶץ׃ וּמֶלֶךְ אֵין מָלַךְ נֹצֶב
eundem ad Tharsis naves fecit Jehosaphat rex
אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ אֲנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת
naves *sunt* confractæ *quia* *iret* non & ,*aurum* Ophir in
אוֹפִירָה לְזָהָב וְלֹא הָלַךְ כִּי־נִשְׁבְּרוּ
ad Ahab filius Ahaziahus dixit Tunc ,*gabber*–Heion in
אֳנִיּוֹת׃ בָּעֲצִיּוֹן גָּבֶר׃ אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב אֶל־
navibus in ,suis servis cum mei servi Vadant ,Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ בָאֳנִיּוֹת
,*sui patribus cum* Jehosaphat *Jesuiipse* ,Jehosaphat noluit &
וְלֹא אָבוֹתָיו וַיִּשְׁכַּב עִם־אֲבֹתָיו
regnavit & ,*sui patris* David civitate in ,*sui patribus cum est sepultus* &
בְּעִיר דָּוִיד וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
regnavit Achab filius Achaziahus *eo pro* ejus filius Jehoram
בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיָּה לִיהוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ
Jehosaphat decimo septimo anno in Someron in Israel super
עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט
Fecitque ,*annis duobus* Israel super regnavit & ,Jehudah regis
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ
via in & ,*sui patris* via in ambulavit & DOMINI oculis in malum
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ
fecit peccare qui ,Nebat filii Jarobiam via in & ,*sua* matris
אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
vitiavit Kai *fe incurvavit* & ,Bahal Servivitque ,Israel
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לוֹ וַיַּכְעֵס
fecerat quæ omnis secundum Israel Deum Dominum
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
ejus pater
אָבִיו׃

Versio VULG. LAT.

41 Et ambulavit in omni via Asa patris sui, & non declinavit ea 42 ea: fecique quod rectum erat in conspectu Domini. Verumtamen excelsa non abstulit: adhuc enim populus sacrificabat, & adolebat incensum in excelsis. Pacémque habuit Josaphat cum rege Israel. Reliqua autem verborum Josaphat, & prælia, nónne hæc scripta sunt in libro Verborum dierum regum Juda? Sed & reliquias effœminatorum, qui remanserant in diebus Asa patris sui abstulit de terra. Nec erat tunc rex constituus in Edom. 48 Rex vero Josaphat fecerat classes in mari, quæ navigarent in Ophir propter aurum: & ire non potuerunt, quia confractæ fuit in Aliongaber. Tunc ait Ochozias filius Achab ad Josaphat, Vadant servi mei cum servis tuis in navibus. Et noluit Josaphat. Dormivique Josaphat cum patribus suis, & sepulcus est cum eis in civitate David patris sui: regnavitque Joram filius ejus pro eo. Ochozias autem filius Achab ad regnare cœperat super Israel in Samaria, anno septimodecimo Josaphat regis Juda, regnavitque super Israel duobus annis. Et fecit malum in conspectu Domini, & ambulavit in via patris sui & matris suæ, & in via Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. Servivit quoque Baal, & adoravit eum, & irritavit Dominum Deum Israel, juxta omnia quæ fecerat pater ejus.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

41 Καὶ Ἰωσαφὰτ ὑὸς Ἀσὰ ἐβασίλευσεν ὑὸς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ἔτει τετάρτῳ τῆς Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ. 42 Ἐν ἔτει τετάρτῳ τῆς Ἀχαὰβ βασιλέως Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν Ἰωσαφὰτ, ὑὸς Ἀσὰ ἐπὶ Ἰούδα· ἐβασίλευσε τὴν Ἰουδαίαν ἐν τῷ βασιλεῖν αὐτὸν ἐτῶν κ΄ πέντε, καὶ ἐβασίλευσε ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀζοὺβα θυγάτηρ Σελά. 43 Καὶ πορευθὲν ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ Ἀσὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, οὐ κλινθὲν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ποιεῖν τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον Κυρίου· πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε· ἔτι γὰρ ὁ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ ἐθυμίαζε ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. 44 Καὶ εἰρήνευσεν Ἰωσαφὰτ τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ πάντας τοὺς λόγους τοὺς γεγραμμένους ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 45 καὶ ἃ ἐποίησεν ἐν αὐτῷ ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 46 καὶ τὸν κατοικοῦντα τὸν τόπον τὸν ἐν τῷ Ἀλιωνγαβὲρ ἐξῆρε τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. 47 Καὶ βασιλεὺς οὐκ ἦν ἐν Ἰδουμαίᾳ, ἐπιστάτης ἦν ἐν Ἰδουμαίᾳ. 48 Καὶ Ἰωσαφὰτ ἐποίησεν πλοῖα τῆς θαλάσσης τοῦ πορευθῆναι εἰς Ὀφὴρ ἕνεκεν χρυσίου· καὶ οὐ πορευθήσονται, ὅτι συνετρίβη ἐν Ἀσιωνγαβέρ. 49 Τότε εἶπεν Ὀχοζίας ὑὸς Ἀχαὰβ πρὸς Ἰωσαφὰτ, Πορευθήτωσαν δὴ οἱ ἄνδρες μου μετὰ τῶν ἀνδρῶν σου ἐν τοῖς πλοίοις. Καὶ ἐκελεύσθησαν Ἰωσαφὰτ. 50 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωσαφὰτ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη παρὰ τοῖς πατράσιν αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ἰωρὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. 51 Καὶ Ὀχοζίας υἱὸς Ἀχὰβ ἐβασίλευσεν ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ, ἐν ἔτει ἑβδομῷ καὶ δεκάτῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἐβασίλευσε τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ δύο ἔτη. 52 Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ τοῦ υἱοῦ Ναβὰτ τοῦ ἁμαρτάνειν τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, καὶ παρῴκησεν τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

MS.A. (α) Ἰούδαν. Ιτι (λ) Ζελαβά. (μ) ἐνόμιον ψυχὴ. (ν) ἐνόμιον ψυχὴ. (ξ) ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ, καὶ τῷ δεκάτῳ (ο) τῶν βασιλέων Ἰούδα· καὶ ἐβασιλεύσε τὸν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ δύο ἔτη. (π) ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ὁδῷ Ἱεροβοὰμ τοῦ υἱοῦ Ναβὰτ τοῦ ἁμαρτάνειν τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ, καὶ παρῴκησεν τὸν κύριον θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. (ρ) ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ καὶ τῷ δεκάτῳ τοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. (σ) ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. (τ) ἐνόμιον ψυχὴ. (υ) ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐπὶ δύο ἔτη. (φ) ἐνόμιον ψυχὴ. (χ) ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ. (ψ) ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τοῦ Ἰωρὰμ υἱοῦ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα. (ω) ἐβασίλευσε τὸν Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐνιαυτοὺς δώδεκα.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

43 Ambulavit autem in omnibus viis Asa patris sui, & non deflexit ab eis, fecitque quod rectum erat coram Domino. Verùm altaria non abstulit, sed adhuc populus sacrificabant, & adolebant thura super altaria. Et pacem inivit 44 Josaphat cum regibus Israelis. Reliquæ res Josaphati, & præclara quæque facinora & 45 bella ab eo gesta, ecce scripta sunt in libro annalium regum Juda. Reliquias etiam scortationis quæ remanserat in diebus Asa patris 46 sui, abolevit à terra. In Adum verò nullus exstabat rex. Præterea naves fecerat Josa- 47 phat in Tharsis, ut proficiscereantur in Ophir auri gratiâ: sed non profectæ sunt, quoniam 48 fractæ sunt naves in Elim-geber. Tunc dixit Ehazia filius Ahabi ad Josaphat, Ibunt servi 49 mei cum servis tuis in navibus: at non acquievit Josaphat. Demum occumbente Josa- 50 phato cum patribus suis, & cum patribus suis sepulto in civitate Davidis patris sui, regnavit 51 pro eo cum Joram filius ejus. Porrò Ehazias Ahabi filius regnum inivit super Israelem in Samaria anno decimo septimo Josaphat regis Juda: regnavit autem super Israelem 53 duobus annis; Et fecit quod malum erat coram Domino: nam ambulavit in viis patris 54 sui, in viis matris suæ, & in viis Jeroboami filii Nabati, qui ad peccandum induxerat Israelem: Coluitque Baalem, & adoravit eum, & excitavit iram Domini Dei Israelis, ut fecerat pater ejus.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

43 وسلك في جميع طرايق ابيه اسا ولم يبع عنها من اعمال الاستقامة بين يدي الله * الا ان
44 البيع لم تعطل. وكان القوم الى هذا الوقت يذبحون ويبخرون في البيع * وكان يهوساڤاط قد
45 سالم ملك اسرايل * وباقي اخبار يهوساڤاط وجبروته الذي صنع وحالمه. قد كتب في سفر
46 اخبار ايام ملوك يهوذا * وباقي الذين كانوا من زوج من البوليين على سبيل المتعه.
47 اعلام من الارض * ولم يكن يومييذ في ادوم ملكا متولي الملك * وكان قد عمل سفنا في
48 ترسيس ليمضي الى اوفير لجبل فيها من ذهب ولم يمض لان سفنا انكسرت في عصيون
49 جابر * وبعدة ذلك قال اخزيهو بن اخاب ليهوساڤاط ان تخرج عبيدك مع عبيدي في السفن.
50 فلم يحبه يهوساڤاط * واضطجع يهوساڤاط مع ابايه وقبر مع ابايه في مدينة داود. وملك يهورام
51 ابنه مكانه * وكان اول ملك اخزيهو بن اخاب في سنة سبعة عشر لملك يهوساڤاط ملك
53 يهوذا. وملك على اسرايل بسامرة سنتين * وصنع الشر بين يدي الله * وسلك في ذلك
54 مسلك ابيه وامه. ومسلك يوربعام بن ناباط الذي اضل اسرايل * وعبد البعل وسجد له *
وغيظ الرب اله اسرايل * كجميع ما صنع ابوه *

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

Sequitur Liber secundus
REGNORUM.
ELISÆUS PROPHETA.

CAPUT I.

1 Defecit autem Moab ab Israelitis post-
quam mortuus est Ahab. Et cadens Ehazias
2 è sylio cœnaculi sui quod erat in Samaria,
ægrotavit: quamobrem misit nuntios, quibus
dixit, Ite, consulite Beelzebub deum Ecronis,
simne convalituris ab hoc morbo meo.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

LIBRORUM REGUM
Liber quartus.

CAPUT I.

1 Defecerunt autem Moabite ab Israeli-
tis post obitum Achabi. Incidit quoque Ahaz-
2 ziahus è fenestra cœnaculi sui quod erat
in Samaria, & cùm ægrotaret, misit nuntios,
& dixit eis, Ite, consulite Beelzebub idolum Acaron, num sit-ne-an-non
recuperaturus ab hoc morbo meo.

CAP. I. N

1 cecidit Et ,Achab *mortem* ,*Israel in* ,*Moab* ab *prævaricatus* Et
וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב׃ וַיִּפֹּל
2 ,Someron in quod ,*suum* cœnaculum in *cecidisset* per Ashaziah
אֲחַזְיָה בְּעֵד הַשְּׁבִיכָה אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן וַיֵּחַל
inquirite ,Ite ,eos ad dixit & ,*ægrotavit* & ,misit quamobrem
וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ
Ahac infirmitate de vivam si ,Hecron Deum zebub–Bahal in
בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה׃

Versio VULG. LAT.

Liber REGUM quartus,
Secundùm Hebræos
MALACHIM
SECUNDUS.

CAP. I.

1 Prævaricatus est autem Moab
in Israel, postquàm mortuus
2 est Achab. Ceecidique Ochozias per cancellos cœnaculi
sui, & habebat in Samaria, & ægrotavit: misitque nuntios, dicens ad eos; Ite, consulite Beel-
zebub deũ Accaron, utrùm vivere queam de infirmitate mea hac.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Δ΄. ΚΕΦ. α΄.

1 Καὶ ἀπέστησε Μωὰβ τὸν Ἰσραὴλ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀχαάβ. 2 Καὶ πεσὼν Ὀχοζίας διὰ τῶν δικτύων τῶν ἐν τῷ ὑψηλῷ αὐτοῦ τῷ ὑπερῴῳ, ὃ ἦν ἐν Σαμαρείᾳ, ἠρρώστησε. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορεύεσθε, ζητήσατε τὸν θεὸν Ἀκκαρὼν τὸν βεελζεβοὺβ, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας με ταύτης. 3 καὶ πάλιν τὸν Ἀκκαρὼν τὸν βεελζεβοὺβ, εἰ ζήσομαι ἐκ τῆς ἀῤῥωστίας με ταύτης.

MS.A. Βασιλειῶν δ΄. (α) ἐν ὑφηλῇ δόματι τῷ θεῷ.

Et *prævaricatus* est Moab in
Israel, *postquàm mortuus* est
Achab. Et cecidit Ochozias per
cancellos, qui in cœnaculo suo
in Samaria, & *ægrotavit*. Et mi-
sit nuntios, & dixit ad eos: Ite,
& inquirite in Beal muscam (a)
deum Accaron; si vivam ex infir-
mitate mea hac. Et iterùm in-
terrogare per eum.

MS.A. Βασιλειῶν δ΄. (α) ἐν ὑφηλῇ δόματι τῷ θεῷ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

1 وعصا الموابيون لاهل اسرايل بعد وفاة اخاب * وسقط اخزيا من درسن عليته التي
2 في سومرون ومرض * وبعث رسلا وقال لهم * امضوا واستخبروا باعل زبوب طاغوت عقرون هل
اسعى من مرضي هذا *

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

41 וְאַף כָּל אֲרַיְתָא אֲסָא אֲבוּהִי לָא סְטָא מִנַּיְהּ לְמֵעְבַּד כְּשַׁר קֳדָם יְיָ׃ בְּרַם כְּמִנְתָא
42 לָא אֲעֲדָא עוֹד כָּעֵן עַמָּא מְדַבְּחִין וּמְסַקְּרִין בְּמִנְתָא׃ וּשְׁלִים יְהוֹשָׁפָט עִם מַלְכָּא
43 יִשְׂרָאֵל׃ וְשָׁאַר פִּתְגָמֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתֵיהּ דַּעֲבַד וְדִי אַגִּין קְרָבָא הֲלָא אִנּוּן כְּתִבִין עַל
44 סִפְרָא דְּמִנְתָא יוֹמִין לְמַלְכֵי רְבָוָתָא יְהוּדָה׃ וְשָׁאַר נִקְבָּתָא דְּאִשְׁתְּאַר בְּיוֹמֵי אֲסָא אֲבוּהִי
45 אֲלֵי מִן אַרְעָא׃ וּמַלְכָא לֵית בְּאָדוֹם מְמַנֵּא אֲלֵהֶן מַסְטְרִינֵי מַלְכָא׃ יְהוֹשָׁפָט עֲבַד סְפִינָן
46 אַפְרִיקָא לְמֵיזַל לְאוֹפִיר לְאֻבְדָא זְהָבָא וְלָא אֲזַל אֲרֵי אִתְבְּרָן סְפִינָן בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃
47 בְּכֵן אֲמַר אֲחַזְיָהוּ בַּר אַחְאָב לִיהוֹשָׁפָט יְלוּן עֲבָדַי עִם עֲבָדָךְ בְּסִפִּינָתָא וְלָא אֲבָה
48 יְהוֹשָׁפָט׃ וְסַכִּיב יְהוֹשָׁפָט עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקִרְתָּא דְּדָוִד אֲבוּהִי
49 וּמַלְכָּן יְהוֹרָם בְּרֵיהּ תְּחָתוֹהִי׃ אֲחַזְיָה בַּר אַחְאָב מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בְּשַׁנַת שְׁבַע
50 עַסְרֵי לִיהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דְּיַת יְהוּדָה וּמְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל תְּרֵתֵין שְׁנִין׃ וַעֲבַד
51 דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל וְאַזְעִיר בְּאוֹרַח אֲבוּהִי וּבְאוֹרַח אִמֵּיהּ וּבְאוֹרַח יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּהַחֲיֵב
54 יִשְׂרָאֵל׃ וּפְלַחְתֵּיהּ בַּעְלָא וּסְגִיד לֵיהּ וְאַרְגִּיז קֳדָם יְיָ אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּעֲבַד אֲבוּהִי׃

Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et ambulavit in omni via Azza patris sui; non declinavit ab ea faciendo 43
quod rectum erat ante Dominum. Verùmtamen excelsa non recesserunt: 44
adhuc usq; populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsis. Et
pacem fecit Jehosaphat cum rege Israel. Et reliquum verborum Jehosa- 45
phat, & *fortitudinem* ejus *quam* fecit, & quomodo inijt proelium, nónne
illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et re- 46
liquum scortorum quod relictum fuerat in diebus Azza patris sui, extir-
pavit de terra. Et rex non erat in Edom præpositus nisi antefingnanus re- 48
gis. Jehosaphat fecit naves Aphrikah, eundi causa in Ophir, ut deferret au- 49
rum: & non ivit; quia fractæ sunt naves in Ghefzion Gaber. Tunc dixit
Ahhaziahu filius Ahhab ad Jehosaphat, Eant servi mei cum servis tuis
in navi: & noluit Jehosaphat. Et jacuit Jehosaphat cum patribus su- 50
fuis, & sepultus est cum patribus suis in urbe David patris sui, & regnavit
Jehoram filius ejus pro eo. Ahhaziahu filius Ahhab regnavit super Israel 51
in Somron anno decimo septimo Jehosaphat regis tribus domus Jehudah,
& regnavit super Israel duobus annis. Et fecit quod malum erat ante 53
Dominum, & ambulavit in via patris sui, & in via matris suæ, & in via Je-
rabgham filii Nebat qui peccare fecit Israel. Et coluit Baghala, & adoravit eum, & 54
illum, & irritavit Dñm Deum Israel juxta omnia quæ fecerat pater ejus.

Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. I.

Et rebellaverunt Moabzi in Israel, postquàm mortuus est Ahhab. Et 1
decidit Ahhaziah è cancellis cœnaculum suum quod erat in Somron, 2
& ægrotavit; misíque nuncios & dixit eis, Ite, interrogate Baghal-ze-
bub Errorem Ghequron, si vivam de ægritudine mea hac.

Versio VULG. LAT.

3 Angelus autem Domini locutus est ad Eliam Thesbiten, dicens; Surge, & ascende in occursum nuntiorum regis Samariæ, & dices ad eos; Numquid non est Deus in Israel, ut eatis ad consulendum Beelzebub deum Accaron? 4 Quam ob rem hæc dicit Dominus; De lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte moriéris. Et abiit Elias. 5 Reversique sunt nuntii ad Ochoziam. Qui dixit eis, Quare reversi estis? 6 At illi responderunt ei; Vir occurrit nobis, & dixit ad nos; Ite, & revertimini ad regem, qui misit vos, & dicetis ei; Hæc dicit Dominus; Numquid, quia non erat Deus in Israel, mittis ut consulatur Beelzebub deus Accaron? Idcircò de lectulo, super quem ascendisti, non descendes, sed morte moriéris. Qui dixit eis; Cuius figuræ & habitus est vir ille, qui occurrit vobis, & locutus est verba hæc? At illi dixerunt; Vir pilosus, & zonâ pellicea accinctus renibus. Qui ait, Elias Thesbites est. 9 Misitque ad eum quinquagenarium principem, & quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum: sedentique in vertice montis, ait; Homo Dei, rex præcepit ut descendas. Respondensque Elias, dixit quinquagenario; Si homo Dei sum, descendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Descendit itaque ignis de cœlo, & devoravit eum, & quinquaginta qui erant cum eo. 13 Rursùm que misit ad eum principem quinquagenarium alterum, & quinquaginta cum eo. Qui locutus est illi; Homo Dei, hæc dicit rex; festina, descende. Respondens Elias ait; Si homo Dei ego sum, descendat ignis de cœlo, & devoret te, & quinquaginta tuos. Descendit ergò ignis de cœlo, & devoravit illum, & quinquaginta eius. 15 Iterùm misit principem quinquagenarium tertium, & quinquaginta qui erant cum eo. Qui cùm venisset, curvavit genua contra Eliam, & precatus est eum, & ait; Homo Dei, noli despicere animam meam, & animas servorum tuorum qui mecum sunt.

Verſio GRÆCA. LXX. Interp. Cum Tranſlatione LATINA.

3 Καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκάλεσεν Ἠλιὰ ὁ Θεσβίτην, (β) λέγων, Ἀναβὰς δράμε εἰς Συναντησιν τῶν ἀγγέλων Ὀχοζίου βασιλέως Σαμαρείας, καὶ ἐλεγξεις αὐτοὺς, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸς ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπερωτῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μῶαν θεὸν Ἀκκαρών; (γ) οὐχ ὅτι οὕτως Τάδε λέγει κύριος, ἐπὶ τῆς κλίνης ἐφ᾽ ἣν ἐπέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἐπ᾽ αὐτῆς, (δ) ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ ἐπορεύθη Ἠλιὰ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς. Καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς αὐτὸν, Λόγῳ κατέβη εἰς ὑμᾶς, Δεῦρο, ἐπιστρέψατε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ὑμᾶς, καὶ λαλήσετε πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Εἰ παρὰ τὸ μὴ εἶναι θεὸς ἐν Ἰσραὴλ, ὑμεῖς πορεύεσθε ἐπερωτῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μῶαν θεὸν Ἀκκαρών; διὰ τοῦτο (ε) ἐπὶ τῆς κλίνης ἐφ᾽ ἣν ἐπέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἀπ᾽ αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. Καὶ ἐπορεύθη ἀγγελιαφόρος πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐπέστρεψαν πρὸς τὸν βασιλέα τὸν ἀποστείλαντα ἡμᾶς. (ζ) καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ἀνθρωπος τῶν θεῶν, ὁ ἀνὴρ ὃς ἀνέβη εἰς συναντησιν ὑμῖν, καὶ λαλῶν πρὸς ὑμᾶς τὰ ῥήματα τὰ ταῦτα, (η) εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἡ ἐνδυμασία τῶν ὑπῶν. Καὶ εἶπεν, Ἀνὴρ δασὺς τρίχας, καὶ ζωστὴρ δερματίνου ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Ἠλιὰ ὁ Θεσβίτης ἐστὶν οὗτος. (θ) καὶ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν τὸν ἄρχοντα τῶν πεντήκοντα καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἀνεβὰς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδοὺ καθήμενος ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ὄρους. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς εἶπεν, Κατάβηθι. (ι) καὶ ἀποκριθεὶς Ἠλιὰ εἶπεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ εἰμι ἐγὼ, καταβήτω πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ καταφαγέτω σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. Καὶ κατέβη πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. Καὶ ἀπέστειλεν πάλιν πρὸς αὐτὸν ἄρχοντα τῶν πεντήκοντα τὸν τρίτον, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ ἀναβὰς ὁ τρίτος ἄρχων τῶν πεντήκοντα ἔκαμψεν τὰ γόνατα αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον Ἠλιὰ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἰδοὺ δὴ ἐνώπιόν σου ἡ ψυχὴ μου, ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τῶν τεσσαρακοντα πεντε μετ᾽ ἐμοῦ. (ιβ) ἰδοὺ ἐλθὼν ἐκαθέζετο ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ βασιλεὺς εἶπεν, Κατάβηθι. καὶ ἀποκριθεὶς Ἠλιὰ εἶπεν πρὸς τὸν ἄρχοντα τῶν πεντήκοντα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ εἰμι ἐγὼ, καταβήτω πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ καταφαγέτω σε καὶ τοὺς πεντήκοντά σου. καὶ κατέβη πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτὸν καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. (ιγ) καὶ ἀπέστειλεν πάλιν ἄρχοντα τῶν πεντήκοντα τὸν τρίτον, καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτοῦ. καὶ ἀναβὰς ὁ τρίτος ἄρχων τῶν πεντήκοντα ἔκαμψεν τὰ γόνατα αὐτοῦ κατὰ πρόσωπον Ἠλιὰ, καὶ παρεκάλει αὐτὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Ἀνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἰδοὺ δὴ ἐνώπιόν σου ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου τῶν τεσσαρακοντα πεντε μετ᾽ ἐμοῦ. (ιδ) ἰδοὺ κατέβη πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν τοὺς ἄρχοντας τῶν πεντήκοντα τοὺς τρεῖς τοὺς πρώτους καὶ τοὺς πεντήκοντα αὐτῶν καὶ τὸν νῦν ἐνώπιόν σου ἡ ψυχή μου, ἡ ψυχὴ τῶν δούλων σου. (ιε) καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς τὸν Ἠλιὰ, λέγων, Κατάβηθι μετ᾽ αὐτοῦ, μὴ φοβηθῇς ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀνέστη καὶ κατέβη μετὰ τοῦ ἀγγελιαφόρου πρὸς τὸν βασιλέα. (ιϛ) καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Τάδε λέγει κύριος, Ἀνθ᾽ ὧν ἀπέστειλας ἀγγελιαφόρους ἐπερωτῆσαι ἐν τῷ Βάαλ μῶαν θεὸν Ἀκκαρών, οὐχ ὅτι οὐκ ἦν θεὸς ἐν Ἰσραὴλ ἐπερωτῆσαι ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ; διὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς κλίνης ἐφ᾽ ἣν ἐπέβης ἐκεῖ, οὐ καταβήσῃ ἐπ᾽ αὐτῆς, ὅτι θανάτῳ ἀποθανῇ. (ιζ) καὶ ἐτελεύτησεν Ἠλιὰ κατὰ τὸν λόγον κυρίου ὃν ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς τὸν Ἠλιὰ, καὶ ἐβασίλευσεν Ιωραμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει Ιωραμ υἱοῦ βασιλέως Ιουδαίας, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ υἱός. (ιη) καὶ οἱ λοιποὶ λόγοι Ιωραμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἡ σύγκλητος αὐτοῦ καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καὶ ἡ ἐξουσ

מלכים ב׳ : ב

Versio VULGATA LAT.

principes duos cum decem & quinquaginta & primos quinquagenarios
14 הָנֵה יָרְדָה אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֶת־שְׁנֵי שָׂרֵי
fit preciosa nunc & cœtus quinquagenta & primos quinquagenarios
הַחֲמִשִּׁים הָרִאשֹׁנִים אֵת שְׁנֵי חֲמִשָּׁיו וְעַתָּה תִּיקַר
Elijahu ad DOMINI angelus est Locutúque tuis oculis in mea anima
נַפְשִׁי בְּעֵינֶךָ׃ וַיֹּרֶד מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ
descendítque ,ferrexit Et ,ait ,faciebat & timeas ne ,eo cum Descende
דֵּךְ אוֹתוֹ אֶל־תִּירָא מִפָּנָיו וַיָּקָם וַיֵּרֶד
DOMINUS dixit Sic ;eum ad ,ut locutus Et ,regem ad eo cés
אוֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבֵּר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה
zebub-Baal is Inquirendum ad nuncios missíti quod eo Pro
יַעַן אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ מַלְאָכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב
quærendum ad Israel in Deum non ,eo pro An ;Hecron Deum
אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן הֲמִבְּלִי אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל לִדְרֹשׁ
descendes non ,ibi ascendísti quem ,ferto Idcíreo ;ejus verbum per
בִּדְבָרוֹ לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָׁם לֹא־תֵרֵד
DOMINI verbum juxta ,eft mortuus Et ,morieris moriendo fed ,es ab
מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיֵּלֶךְ כִּדְבַר־יְהוָה׃
anno ,ro ,eo pro Jehoram regnavit & : Elijahu fuerat locutus quod
אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלִיָּהוּ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחְתָּיו בַּשְּׁנָת
,filii ei fuerat non quia ,Jehudah regis Jehoschaphat filii Jehoram secundo
שְׁתַּיִם לִיהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וְיֶתֶר
scripta ipsi nonne ,fecit quæ Achaziah verborum reliquum Et
דִּבְרֵי אֲחַזְיָהוּ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵמָּה כְּתוּבִים
,Israel regum diérum verborum libro ,super
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃

CAP. II.

turbinem per Elijahu Facíendo ,ascendere in ,fuit Et
1 וַיְהִי בְּהַעֲלוֹת יְהוָה אֶת־אֵלִיָּהוּ בַּסְּעָרָה
Elijahu Dixíque ,Ghilgal de Elíjah & ,Elijahu abíit & ,cœlos in
הַשָּׁמַיִם וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע מִן־הַגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ
ad usque me misit DOMINUS quia ,hic obsécro Sede : Elíjah ad
אֶל־אֱלִישָׁע שֵׁב נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי עַד־
,tua anima vivit & ,DOMINUS Vivit : Elíjah Dixíque ,el-Beth
בֵּית־אֵל וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ
filii sunt egressi Et ,el-Beth descendérunt & : te derelíquero si
אִם־אֶעֱזָבֶךָ׃ וַיֵּרְדוּ בֵיתָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ בְנֵי־
: cum ad discrunt atque ,Elíjah ad ,el-Beth qui ,prophetarum
הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
,tuo capite *sufper* tuà domínà *accipiet* DOMINUS hodie quód mihi Num
הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ
: Elíjahu ei Dixíque ,tacete ,novi ego Etiam : Dixíque
וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הַחֲשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ
: dixit & ,Jerichio in me misit DOMINUS quia ,hic obsécro fede Elíjah
יְרִיחוֹ שְׁבוּ נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי בְּיַרְדֵּן וַיֹּאמֶר
,Jerichio venírunt & : te dimísero si ,tua anima vivit & ,DOMINUS Vivit
חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֱזָבֶךָ וַיָּבֹאוּ יְרִיחוֹ׃
dixérunque ,Elíjah ad ,Jerichio in qui ,prophetarum filii accéssérunt Et
וַיִּגְשׁוּ בְנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בִּירִיחוֹ אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ
tui domini *sufper* DOMINUS hodie quód mihi Num : eum ad
אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ
ei Dixíque ,tacete ,novi ego Etiam : ait & ! tuo capite *sufper*
מֵעַל רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי יָדַעְתִּי הַחֲשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
: ait & ,Jeriden ad me misit DOMINUS quia ,hic obsécro Sede : Elíjahu
אֵלִיָּהוּ שֵׁב נָא פֹה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי עַד־הַיַּרְדֵּן וַיֹּאמֶר
abíerant Et : te derelíquero si ,tua anima vivit & ,DOMINUS Vivit
חַי־יְהוָה וְחַי־נַפְשְׁךָ אִם־אֶעֱזָבֶךָ וַיֵּלְכוּ
,abíerunt prophetarum filíis de viri quinquaginta Et : Ipsi ambo
שְׁנֵיהֶם׃ וַחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הָלְכוּ
,Jeriden juxta ,fteterunt ipsi ambo & : longe & regione & fteterúnque
וַיַּעַמְדוּ מֵנֶגֶד מֵרָחוֹק וּשְׁנֵיהֶם עָמְדוּ אֶל־הַיַּרְדֵּן׃

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Ἰδοὺ κατέβη σπὴρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ κατέφαγεν 14 Ecce descendit ignis de cœlo, & devoravit duos principes
τοὺς δύο πυροστάτας τοὺς (a) πρώτους τὸ (b) πεντήκοντα quinquagenarios primos, & quinquagenarios primos. Et nunc
ἑκατόνταρχοι δύο τὸ (c) ἀνὸ μὲ τὸ ἐφθαν- precíosa sit, quæso, vita mea in
μοὶς (c). Καὶ ἐλθόντων ἀγγέλων πρὸς τὸν Ἠλιὰ, ἐ- oculis tuis. Et locutúsque est angelus Do-
λάλησεν ὄνομα Κυρίου τὸν Ἠλιὰ, ἐ λέγων, Κατάβηθι μὲ τὸν mini ad Eliam, & dixit, Descende
ὀμὸν ὑπὸ τὸν ἀφεστόνα ἀυτῶ. ἐ ἀνέβη Ἠλιὰ ἐ cum eo: ne timeas à facie eorum.
κατέβη μετ' ἀυτῶ ἀφὸ τὸ ἐ βασιλέα. Καὶ ἐλά- Et surréxit Elias, & descendit cú-
λησεν φρὸς ἀυτὸ, ἐ (d) ἔπεν Ἠλιὰ, Τέλὶ λέ- eo ad ,ipse. Et locúsque est eum,
γοντα (a) κύριε (b), Τί ὅτι ἀπέστειλας ἄγγελόν (e) & dixit Elias, Ecce, dicens
ἐκβαλεῖν ἐκ τοῦ βάθη μέγαν τὸν (f) λαλε- nunc, (b) Quid, quód à mísissíum-
ρόντας ὕστυ. ἢ κάλυν ἐφ' ἢ τὸ ἐκβάλειν ἐκεῖ, ἢ quis exquiríto in Baal mittit de-
καταπόθεν ἀπ' ἀυτὸ, ἢ τὰ ἀκόντα ἀπὸ ἀυτῶ. scendíre ,ut ,ibi ,ejus ,mortis
Καὶ ἀπέλθεν (g) κρὸ τὸ βίμα κυείω ἐ ἐπλάτ- ut ne ,eum ab ,ejus ,hastis
ον (f) Ἠλιὰ. Καὶ τὰ λοιπὰ ἢ λόγων Ὀχο- ut ecce loco scriptis in libro Pro-
ζίου ἃ ἐποίησεν, ὀκ ἰδὸ ταῦτα γεγραμμένα phetarum diérúm regiúm Israel? Et ly-
ἐν βιβλίῳ λόγων ἡ ἡμέρων τῶν βασιλέων ran in Samaria annos duodecim,
Ἰσραὴλ; Καὶ Ἰωσεὶμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεὺς ἐβα- & mortuus est Ochozias & dormi-
σὶν ἐν Σαμαρείᾳ (h) ἔτη δυκαδὶν, ἐ ἐτε- vit cum Patribus suis. Et fecit malúm
λεύτησεν ὁ ἀνὴρ ἀυτὸ, ἐ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν in conspectu Domini. Ut ambu-
πατέρων ἀυτῶ, ἐ ἐκοίμησεν ἀυτὸς ἐν τῶ ἐ- lavit in viis patris sui, & in viis
ρῶ τῶ πατρὸς ἀυτῶ, ἐ ἐν τῶ ἐ μήτρῳ ἀυ- matris ejus, & in viis Jeroboam filii
τῶ, ἐ ἐπέλασεν τὸς ἑλὰς τὸ Βὰλ, ὃς ἐσόλω- Nabat, qui fecerat peccáre Israel,
σεν ὁ πατὴρ ἀυτῶ, ἐ ἐνέκυψεν ἀυτῶ. καὶ ἐ- & in ídolíbus suis ira provocávit
ρὸ ἢ ἀξιῶσαι ὀκὲ ἐξαρὸ ἐὰν ἀυτὸ. ἐ ἐξέλθοσ- Dominum Israel Deum.

CAP. II.

1 ΕΓΓ fuíssit eíus, cúm levaret Dís Elíam per turbínem in cœlúm, ibant Elías & Elíseus de Galgalis. Dixítque Elías ad Elíseum, Sede hic, quia Dís misít me usque in Bethel. Cui ait Elíseus; Vivit Dís, & vivit anima tua, quia non derelínquam te. Cúmque descendíssent Bethel, Egressí sunt filii prophetarum, qui erant in Bethel, ad Elíseum, & dixérunt ei; Numquid nósti, quia hodie Dís tollet dominúm tuúm à te? Qui respondit, Et ego novi: silete. Dixit autem Elías ad Elíseúm; Sede hic, quia Dís misít me in Jericho, Et ille ait, Vivit Dís, & vivit anima tua, quia non derelínquam te. Cúmque, venissent Jericho, Accessérunt filii prophetarum, qui erant in Jericho, ad Elíseúm, & dixérunt ei; Numquid nósti quia Dís hodiè tollet dominúm tuúm à te? Et ait, Et ego novi: silete. Dixit autem Elías ad Elíseúm; Sede hic, quia Dís misít me usque ad Jordanem. Qui ait, Vivit Dominus, & vivit anima tua, quia non derelínquam te. Ierúnt igitur ambo pariter. Et quinquaginta viri de filiis prophetarúm fecúnt eos, qui & fteterúnt econtrà, longé: illi autem ambo stabant super Jordanem.

14 Ἰδὸ κατέβη σπὴρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἐ κατέφαγεν τοὺς δύο πυροστάτας τοὺς (a) πρώτους τὸ (b) πεντήκοντα ἑκατόνταρχοι δύο τὸ (c) ἀνὸ μὲ τὸ ἐφθαν- μοὶς (c). Καὶ ἐλθόντων ἀγγέλων πρὸς τὸν Ἠλιὰ, ἐ λέγων, Κατάβηθι μὲ τὸν ὀμὸν ὑπὸ τὸν ἀφεστόνα ἀυτῶ. ἐ ἀνέβη Ἠλιὰ ἐ κατέβη μετ' ἀυτῶ ἀφὸ τὸ ἐ βασιλέα. Καὶ ἐλά- λησεν φρὸς ἀυτὸ, ἐ (d) ἔπεν Ἠλιὰ, Τέλὶ λέ- γοντα (a) κύριε (b), Τί ὅτι ἀπέστειλας ἄγγελόν (e) ἐκβαλεῖν ἐκ τοῦ βάθη μέγαν τὸν (f) λαλε- ρόντας ὕστυ. ἢ κάλυν ἐφ' ἢ τὸ ἐκβάλειν ἐκεῖ, ἢ καταπόθεν ἀπ' ἀυτὸ, ἢ τὰ ἀκόντα ἀπὸ ἀυτῶ. Καὶ ἀπέλθεν (g) κρὸ τὸ βίμα κυείω ἐ ἐπλάτ- ον (f) Ἠλιὰ. Καὶ τὰ λοιπὰ ἢ λόγων Ὀχο- ζίου ἃ ἐποίησεν, ὀκ ἰδὸ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων ἡ ἡμέρων τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Καὶ Ἰωσεὶμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεὺς ἐβα- σὶν ἐν Σαμαρείᾳ (h) ἔτη δυκαδὶν, ἐ ἐτε- λεύτησεν ὁ ἀνὴρ ἀυτὸ, ἐ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων ἀυτῶ, ἐ ἐκοίμησεν ἀυτὸς ἐν τῶ ἐ- ρῶ τῶ πατρὸς ἀυτῶ, ἐ ἐν τῶ ἐ μήτρῳ ἀυ- τῶ, ἐ ἐπέλασεν τὸς ἑλὰς τὸ Βὰλ, ὃς ἐσόλω- σεν ὁ πατὴρ ἀυτῶ, ἐ ἐνέκυψεν ἀυτῶ. καὶ ἐρὸ ἢ ἀξιῶσαι ὀκὲ ἐξαρὸ ἐὰν ἀυτὸ. ἐ ἐξέλθοσ- ν ἢ Ἰσραὴλ, ἐκκλίθεν ὀκ ἄπτοι ἀπ' ἀυτῶ. ἐ ἐσωμῶσν ἀγγῆ κύειος εἰς ἢ ἄλσιν (e) Ἀχαὰβ.

CAP. II.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἀνάγειν (a) κύριον ἐν συνεφείᾳ τὸν Ἠλιὰ εἰς οὐ ἢ ἔρχεσθαι, ἐ ἐπορεύθη Ἠλιὰ ἐ (b) Ἐλισσαὶ ἐκ Γαλγάλων. Καὶ ἔπεν Ἠλιὰ φρὸς (c) Ἐλισσαὶ, Κάθου δὴ ὧδε ἐν ταῦτα, ὅτι (d) ὁ Θεὸς ἀπέσταλέ με ἕως Βαθὴλ. ἐ ἔπεν (e) Ἐλισσαὶ, Ζῇ κύειος ἐ ζῇ ἡ ψυχή (f) σου (g) ἐὰν ἀφῶ σε. καὶ κατέβησαν (h) εἰς Βαθὴλ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν τῶ ἐν Βαθὴλ. Καὶ ἔλεγον οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν τῶ ἐν Βαθὴλ φρὸς τὸν Ἐλισσαὶ, ἐ ἔπεν φρὸς ἢ ἐν ἐν ἐ ἐπίστασαι ὅτι (i) ἀφαιρεῖ Κύριος τὸν κύριόν σου ἀφ' ἀυτῶ. ἐ ἔπεν (e) Ἐλισσαὶ, Ἐγὼ ὀκ ἐπίστασαι, σιωπᾶτε. Καὶ ἔπεν Ἠλιὰ φρὸς (k) Ἐλισσαὶ, Κάθου δὴ ὧδε ἐν ταῦτα, ὅτι (l) ὁ Θεὸς ἀπέσταλέ με εἰς τὸν Ἰορδάνην. ἐ ἔπεν (e) Ἐλισσαὶ, Ζῇ κύειος ἐ ζῇ ἡ ψυχή (f) σου (g), εἰ ἐγκαταλείψω σε. ἐ ἐπορεύθη ἀμφότερος ἔνωσις ἀπὸ τὸ Ἰορδάνου.

MS. A. (a) πρόσωπο, ἐ τὸ πνεύματα ἀυτῶ (b) ὅπνος, Τέλὶ ἀν (c) κύριε (d) Ἀυτὸ ὃν ἐξαπέστειλα (e) ἐκβαλεῖν ἐκ τῶ βάθη (f) λαλοῦντας ὕστυ. ἢ κάλυν ἐφ' ἢ τὸ ἐκβάλειν ἐκεῖ, ἢ καταπόθεν ἀπ' ἀυτὸ, ἢ τὰ ἀκόντα ἀπὸ ἀυτῶ. (g) κρὸ τὸ βίμα κυείω ἐ ἐπλάτον (h) Ἠλιὰ. Καὶ τὰ λοιπὰ ἢ λόγων Ὀχοζίου ἃ ἐποίησεν, ὀκ ἰδὸ ταῦτα γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ λόγων ἡ ἡμέρων τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Καὶ Ἰωσεὶμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεὺς ἐβασὶν ἐν Σαμαρείᾳ (i) ἔτη δυκαδὶν, ἐ ἐτελεύτησεν ὁ ἀνὴρ ἀυτὸ, (k) ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων ἀυτῶ, (l) ἐκοίμησεν ἀυτὸς ἐν τῶ ἐ- ρῶ τῶ πατρὸς ἀυτῶ, ἐ ἐν τῶ ἐ μήτρῳ ἀυτῶ, ἐ ἐπέλασεν τὸς ἑλὰς τὸ Βὰλ, ὃς ἐσόλωσεν ὁ πατὴρ ἀυτῶ, ἐ ἐνέκυψεν ἀυτῶ. καὶ ἐρὸ ἢ ἀξιῶσαι ὀκὲ ἐξαρὸ ἐὰν ἀυτὸ. ἐ ἐξέλθοσν ἢ Ἰσραὴλ, ἐκκλίθεν ὀκ ἄπτοι ἀπ' ἀυτῶ. ἐ ἐσωμῶσν ἀγγῆ κύειος εἰς ἢ ἄλσιν (e) Ἀχαὰβ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 ܗܘܝ ܢܚܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܐܟܠ ܠܬܪܝܢ ܪܫܝܐ ܕܚܡܫܝܢ ܕܢܘܪܐ ܩܕܡܝܐ ܗܠܝܢ ܬܪܝܢ

מלכים ב׳: ב

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHAL. Versio Latina.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 : divit & ſal illuc projecti & ſquarum exitum ad eſt egreſſus Et
22 וַיֵּצֵא אֶל־מוֹצָאַת הַמָּיִם וַיַּשְׁלֵךְ־שָׁם מֶלַח וַיֹּאמַר
indè erit non jitas aquas Sanavi : DOMINUS dixit Sic
כֹּה אָמַר יְהוָה רִפֵּאתִי לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא־יִהְיֶה מִשָּׁם
hanc diem ad uſque aquas ſunt ſanatæ Et ,erbans & ,mors ultrà
עוֹד מָוֶת וּמְשַׁכֵּלֶת׃ וַיֵּרְפּוּ הַמַּיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
inde aſcendit Et ,fuerat locutus quod Eliſah verbum ſuæ
23 כִּדְבַר אֱלִישָׁע אֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וַיַּעַל מִשָּׁם
ſunt egreſſi parvi pueri & ,viam per aſcendente ipſo & eſt-Beth
בֵּית־אֵל וְהוּא עֹלֶה בַדֶּרֶךְ וּנְעָרִים קְטַנִּים יָצְאוּ
,calve aſcende,calve Aſcende ait dixerunt & ,non in illudentant & ,urbe ex
מִן־הָעִיר וַיִּתְקַלְּסוּ־בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קָרְחָ עֲלֵה קָרְחָ׃
: DOMINI nomine in eis maledixitque ,eos vidit & ,ſe poſt reſpexit Et
24 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיַּרְא אֹתָם וַיְקַלֵּם בְּשֵׁם יְהוָה
eis & laceraverunt & ,ſylva de ,duo ſunt egreſſæ &
וַתֵּצֶאנָה שְׁתַּיִם דֻּבִּים מִן־הַיָּעַר וַתְּבַקַּעְנָה מֵהֶם
: Carmel montem in Inde abiit Et ,duos & ,quadragintа
25 אַרְבָּעִים וּשְׁנֵי יְלָדִים׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־הַר הַכַּרְמֶל
Someron eſt reverſus Inde & ,
וּמִשָּׁם שָׁב שֹׁמְרוֹן׃

CAP. III.

1 anno in Someron in Iſrael ſuper regnavit Achab filius Jehoram Et
יְהוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת
regnavit & ,Jehudah regis Jehoſaphat decimo octavo
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
,DOMINI oculis in malum Fecitque ,annis duodecim
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיַּעֲשֶׂה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
removit & ,ſua mater ſicut & ,ſuus pater ſicut non verumtamen
רַק לֹא כְאָבִיו וְכְאִמּוֹ וַיָּסַר אֶת־
peccatis in Verumtamen ,ſuus mater ſecerat quam ,Baal ſtatuam
מַצֵּבַת הַבַּעַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו׃ רַק בַּחַטֹּאת
: adhæſit ,Iſrael fecit peccate qui ,Nebat filii Jarobham
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל דָּבַק
,ab non eſt Moab rex Meſaiah Et ,eo ab recedit non
לֹא סָר מִמֶּנּוּ׃ וּמֵשַׁע מֶלֶךְ־מוֹאָב הָיָה נֹקֵד
millia centum & agnos millia centum Iſrael regi reddebat & 4
וְהָשִׁיב לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מֵאָה אֶלֶף כָּרִים וּמֵאָה אֶלֶף
,agnorum arietes ,Achab mortuus eſt Et ,Iudæorum arietes
אֵילִים עִמּוּר׃ וַיְהִי כְּמוֹת אַחְאָב וַיִּפְשַׁע
Jeſaiam rex eſt egreſſus Et ,Iſrael regem in Moab rex 5
מֶלֶךְ־מוֹאָב בְּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ יְהוֹרָם
,Iſrael universum recenſit & ,Jehoſaphat die in
בַּיּוֹם הַהוּא מִשֹּׁמְרוֹן וַיִּפְקֹד אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃
Moab Rex ,dicendo Jehoſaphat regem Jehoſaphat ad miſit & abiit Et 6
וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר מֶלֶךְ מוֹאָב
,illud ad Iſraelium in Moab ad mecum ibi num ,me in eſt prævaricatus
פָּשַׁע בִּי הֲתֵלֵךְ אִתִּי אֶל־מוֹאָב לַמִּלְחָמָה וַיֹּאמַר
,ait & ,populi ſecum? populi ſecum? populi? Sicut : tu ſic,ego Sicut,Aſcendam
אֶעֱלֶה כָּמֹנִי כָּמוֹךָ בְּעַמִּי כְּעַמֶּךָ בְּסוּסָיו׃
: dixit Et ? aſcendentes viam quam Per : dixit Et ,tui equi ſic
7 וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה דֶּרֶךְ מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ יְהוּדָה וּמֶלֶךְ
rex & ,Jehudah rex & ,Iſrael rex abiit Et ,Edom deſerti Via
דֶּרֶךְ מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַיָּסֹב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ יְהוּדָה וּמֶלֶךְ
,aqua erat non & ,diebus ſeptem vix circuiterunt Et ,Edom
אֱדוֹם וַיְסֹבּוּ דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־הָיָה מַיִם
: Iſrael rex Dixitque ,eorum ,ſe in quæ ,jumenta & ,exercitumque
לַמַּחֲנֶה וְלַבְּהֵמָה אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
,Edomitas ad illos reges tres DOMINUS vocavit quondam ,ibi
אֲהָהּ כִּי־קָרָא יְהוָה לְשֹׁלֶשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לְתֵת
,Moab manu in eos
אוֹתָם בְּיַד־מוֹאָב׃

Versio VULG. LAT.

21 Egreſſus ad fontem aquarum, miſit in illum ſal, & ait; Hæc dicit Dominus; Sanavi aquas has, & non erit ultrà in eis mors, neque ſterilitas. Sanatæ ſunt ergò aquæ uſque in diem hanc, juxta verbum Eliſei, & locutus eſt. Aſcendit autè inde in Bethel: cùmque aſcenderet per viam, pueri parvi egreſſi ſunt de civitate, & illudebant ei, dicentes; Aſcende calve, aſcende calve. Qui cùm reſpexiſſet, vidit eos, & maledixit eis in nomine Domini: egreſſiq; ſunt duo urſi de ſaltu, & laceraverunt ex eis quadraginta duos pueros. Abiit autem inde in montem Carmeli, & inde reverſus eſt in Samariam.

CAP. III.

1 JOram verò filius Achab regnavit ſuper Iſrael in Samaria anno decimo octavo Joſaphat regis Iudæ. Regnavitque duodecim annis. Et fecit malum coram Domino, ſed non ſicut pater ſuus & mater: tulit enim ſtatuas Baal, quas fecerat pater ſuus. Verùtamen in peccatis Jeroboã filii Nabat, qui peccare fecit Iſrael, adhæſit, nec receſſit ab eis. Porrò Mesa rex Moab, nutriebat pecora multa, & ſolvebat regi Iſrael centum millia agnorum, & centum millia arietum, cum velleribus ſuis. Cùmque mortuus fuiſſet Achab, prævaricatus eſt fœdus, quod habebat cum rege Iſrael. Egreſſus eſt igitur rex Joram in die illa de Samaria, & recenſuit univerſum Iſrael. Miſitque ad Joſaphat regem Juda, dicens; Rex Moab receſſit à me, veni mecum contra eum ad prælium. Qui reſpondit, Aſcendam: qui meus eſt, tuus eſt: populus meus, populus tuus; & equi mei, equi tui. Dixitque, Per quam viam aſcendemus? At ille reſpondit, Per deſertum Idumeæ. Perrexerunt igitur, rex Iſrael, & rex Juda, & rex Edom, & circuierunt per viam ſeptem dierum, nec erat aqua exercitui, & jumentis quæ ſequebantur eos. Dixitque rex Iſrael; Heu heu, congregavit nos Dominus tres reges, ut traderet in manus Moab.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

21 * ܐܬܝܠ ܠܡܥܝܢܐ ܕܡܝܐ ܘܫܕܐ ܡܠܚܐ ܬܡܢ ܘܐܡܪ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܐܝܢܐ ܗܠܝܢ ܠܡܝܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܬܡܢ ܡܘܬܐ ܘܥܩܪܐ ܗܠܝܢ ܐܬܐܣܝܘ ܠܡܝܐ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܐܠܝܫܥ ܕܡܠܠ ܘܣܠܩ ܠܬܡܢ ܠܒܝܬ ܐܝܠ ܘܗܘ ܡܣܩ ܒܐܪܚܐ ܘܥܠܡܐ ܙܥܘܪܐ ܢܦܩܘ ܡܢ ܩܪܬܐ ܘܡܬܠܥܒܝܢ ܒܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܣܩ ܩܪܚܐ ܣܩ ܩܪܚܐ ܘܦܢܐ ܒܬܪܝܗ ܘܚܙܐ ܠܗܘܢ ܘܠܛܠ ܒܗ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܦܩܘ ܬܪܝܢ ܕܒܐ ܡܢ ܬܪܥܐ ܘܩܛܠܘ ܡܢܗܘܢ ܐܪܒܥܝܢ ܘܬܪܝܢ ܛܠܝܐ ܘܐܙܠ ܡܢܬܡ ܠܛܘܪ ܟܪܡܠ ܘܡܢܬܡ ܗܦܟ ܠܫܡܪܘܢ

Tum egressus ad scaturiginem aquæ, injecit illuc sal, & ait; Sic dicit Dominus, Sanavi aquas istas, nec erit ibi deinceps qui moriatur, nec quod orbiatem generet. Sic sanatæ fuerunt aquæ illæ ad hanc usque diem, juxta sermonem quem protulerat Elisæus. Deinde ascendit illinc ad Beth-il; dùm quæ per viam ascenderet, pueri parvi exiguè exierunt è civitate, & illudebant ei dicebant; Ascende calve, ascende calve. Qui retrospiciens & videns eos, maledixit illis in nomine Domini: quapropter egressæ duæ ursæ è sylva, exenteriaſunt ex eis quadraginta duos pueros. Inde se recepit in montem Charmelum, & inde rursus in Samariam.

CAP. III.

1 Joram Ahabi filius regnavit super Israelem in Samaria, anno decimo octavo Josaphat regis Juda: regnavit autem annis duodecim, Fecitque malum coram Domino, sed non sicut pater ac mater ipsius: abstulit enim statuam Baalis quam fecerat pater ejus. Verùm peccatis Jeroboami filii Nabati qui peccare fecerat Israelem, inhæsit, neque defexit ab eis. Porrò Misa rex Moab principes erat pastorum, pendebàtque regi Israelis centum millia ovium pingium, centum millia arietum lanigerorum. Mortuo autem Ahabo, defecit rex Moab à rege Israelis. 5 Quapropter egressus rex Joram eo die de Samaria, recensuit universum Israelem. Et 7 abiens misit ad Iosaphat regem Juda, dicendo, Rex Moab defecit à me: age, veni mecum adversùs Moab in prælium. Ait illi Josaphat, Ascensurus sum sicut tu, & populus meus sicut populus tuus, & equi mei sicut equi tui. Tum dixit ei, Quænam viâ ascendemus? Ait 8 illi, Viâ deserti Adum. Profectus est ergò 9 rex Israel, & rex Juda, atq; rex Adum: et cùm circuissent itinere septem dierũ, non fuerunt aquæ exercitui & populo qui erant cum eis. Quapropter dixit rex Israelis, Eheu, ad hoc 10 vocavit Dominus tres reges illos, ut traderet eos in manum Moabi?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

21 * وصار بذلك الى اصل ينبيع الماء ورمى فيه ملحا وقال هكذا قال الله اني اسعيت الماء ولا
22 يكون منه ابدا موتا ولا ثكلا * وسقي الماء الى هذا اليوم كالامر الذي تكلم * وصعد
23 من هناك الى بيت ايل فبينما هو طالع في طريقه فاذا بصبيان اصاغر قد خرجوا من القرية
24 وهلوا به وقالوا له اطلع يا صلع اطلع يا صلع * فالتفت الى ورايه فنظرهم ولعنهم باسم الله *
25 فخرج عنه دبان من العبيد * فمزقا منهم اثنين واربعين صبيا * ثم مضى من ثم الى
جبل الكرمل * ثم رجع من هناك الى سومرون * الفصل الثالث *

CAP. III.

1 وكان ابنداي ملك يهورام بن اخاب على اسرائيل في سومرون في سنة ثماني عشر سنة لملك
يهوشافاط ملك ايل يهودا * وملك اثني عشر سنة * وصنع القبيح بين يدي الله الا انه لم
يبلغ في ذلك مبالغة ابيه وامه * وابعد ازال مناصب الباعل الذي كان ابوه قد جعلها * لكنه
لم يلزم يوربعام بن ناباط الذي اثم اثم اسرائيل ولم يبل عنها * وكان ميشع ملك موآب
صاحب ماشية * وكان يسوق الى ملك بني اسرائيل هدية في كل سنة مائة الف نوع من صوف
وماية الف كبش راعي * فلما مات اخاب عصى ملك موآب لملك اسرائيل * وصرخ الملك
يهورام في ذلك اليوم من سومرون وعد اهل اسرائيل * ثم مضى الى يهوشافاط ملك سبط يهودا *
فقال له ان ملك موآب قد عدرني * فمضى معي لمحاربته * فقال له نعم * اطلع * فقال في ذاك
كانا * وسعي كسعيك وجيشي كجيشك * فقال له في اي طريق نطلع * فقال طريق
برية ادوم * فمضى ملك اسرائيل وملك يهودا وملك ادوم ودارو مسيرة سبعة ايام * ولم
يكن لجيشهما ماء لعسكرهم ولا للبهايم التي معهم * فقال ملك اسرائيل اوري حين الله لهولاء الثلثة
الملوك ليدفعهم في يد الموابيين *

Devoxit illud ad originem fontis aquæ, proiecitque in eam ſale dixit, Sic dicit Dominus, Sanavi quidem aquas ſanatas, ut non ſint deinceps qui moriantur, nec quod orbitatem generet. Sic ſanatæ fuerunt aquæ illæ ad hanc uſque diem, juxta ſermonem quem protulerat Eliſæus. Deinde aſcendit illinc ad Beth-il; dùm quæ per viam aſcenderet, pueri parvi exiguè exierunt è civitate, & illudebant ei dicebant; Aſcende calve, aſcende calve. Qui retroſpiciens & videns eos, maledixit illis in nomine Domini: quapropter egreſſæ duæ urſæ è ſylva, exenteriaſunt ex eis quadraginta duos pueros. Inde ſe recepit in montem Charmelum, & inde rurſus in Samariam.

CAP. III.

1 Fuit autem principium regni Iehorami filii Achabi ſuper Iſraelem in Samaria, anno decimo octavo regni Iehoſaphati regis Iudæ: & regnavit annis duodecim: Et fecit malum in conſpectu Dominum, ſed non ſicut pater ſuus & mater ſua: ablatus enim eſt ſtatuam Baalis, quam pater ejus fecerat. Verùm peccatis Iebroboam filii Nabat, qui peccare fecerat Iſraelem, inhæſit, neque deſiit ab eis. Mesa autem rex Moab erat pecorum, & reddebat regi Iſrael centum millia agnorum, & centum mille arietum in velleribus. Et factum eſt, poſtquam mortuus eſt Achab, ut prævaricaretur eſt rex Moab in regem Iſrael. Et egreſſus eſt rex 5 Ioram in die illa è Samaria, & recenſuit Iſrael. Et iviit, & 7 miſit ad Iehoſaphat regem Iuda, dicens; Rex Moab prævaricatus eſt in me. Si vis mecũ in Moab ad bellum? Et dixit, Aſcendam. (d) Similis mihi, ſimilis tibi: ſicut populus meus, populus tuus: ſicut equi mei, equi tui. Et dixit, Quam viam aſcendemus? Et dixit, Viam Deſerti Edom. Et iverunt ſe Iſrael, & rex Iuda, & rex Edom: & circumierunt viam ſeptem dierum. Et non erat aqua exercitui, & pecoribus, quæ in pedibus eorum. Et dixit rex Iſrael, Heu, quia vocavit Dominus tres reges (e) adiuvantes ad dandum eos in manu Moab.

MS. A. (a) ἐβασίλευσεν * δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησεν (β) ἐνώπιον * Πλὴν ἐν τῇ (γ) κοιλίᾳ, (δ) χαλκάνθας * πρῶτον δὲ (ε) βασιλεὺς

Et Joram filius Achab regnavit in Iſrael in anno decimo octavo Iehoſaphat regis tribus domus Iehudah: & regnavit duodecim annis. Et fecit quod malè erat ante Dominum: verumtamen non ſicut pater ejus, & ſicut mater ejus, & abſtulit ſtatuam Baghal quam fecerat pater ejus. Attamen peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael, complicitus eſt illi, nec declinavit ab illis. Et Meiſagh rex Moab erat dominus pecorum, & reddebat munus regi Iſrael ſingulis annis, centum milia boum laſiginæ, & centum milia agnorum paſcuæ. Et fuit cùm mortuus eſſet Ahab, rebellavit rex Moab in regem Iſrael. Et exiit rex Jehoram die illâ de Somron, & numeravit omnem Iſrael. Et iviit & miſit ad Iehoſaphat regem tribus domus Jehudah, dicendo: Rex Moab rebellavit in me; non venies mecum contra Moab in bellum? & dixit: Aſcendam egoſicut tu, populus meus ſicut populus tuus, equi mei ſicut equi tui. Et dixit: Per quam viam aſcendem? & dixit: Per viam deſerti Edom. Et iviit & rex Iſrael & *rex tribus domus* Jehudah & rex Edom, & circuierunt iter ſeptem dierum, & non fuerunt aquæ exercitui & jumentis-quæ erant cum illis. Et dixit rex Iſrael. Heu quia vocavit Dominus tres reges iſtos, ut traderet eos in manum Moab.

21 : divit & ſal illuc projecti & ,ſquarum exitum ad eſt egreſſus Et
22 וּנְפַק לְמַבְּקַעְתָּא דְמַיָא וְרָמָא תַמָּן מֵלְחָא וַאֲמַר כְּדֵין אֲמַר יְיָ אַסְוֵית לְמַיָא הָאִלֵּין וּלְיוֹמָא
indè erit non jitas aquas Sanavi : DOMINUS dixit Sic
הָדֵין לָא יְהוֹן תַּמָּן עוֹד מוֹתָא וּמַרְבְּלָא׃ וְאִתְסְיוּ מַיָא עַד יוֹמָא הָדֵין כְּפִתְגָמָא דְאֱלִישָׁע דְמַלֵּיל׃
hanc diem ad uſque aquas ſunt ſanatæ Et ,erbans & ,mors ultrà
23 וּסְלִיק מִתַּמָּן לְבֵית אֵיל וְהוּא סְלִיק בְּאָרְחָא וְזַעֲרָן זְעִירִין נְפַקוּ מִן קַרְתָּא וְאִתְעַרְעָרוּ בֵּיהּ
inde ascendit Et ,fuerat locutus quod Eliſah verbum ſuæ
וַאֲמָרוּ לֵיהּ סַק קַרְחָא סַק קַרְחָא׃ וְאִתְחַזִי לְאַדְחוֹרוֹהִי וְחַזָאִן לְהוֹן וְלַטִּין בְּשֵׁמָא דַיְיָ יְקָרֵיהּ
ſunt egreſſi parvi pueri & ,viam per aſcendente ipſo & eſt-Beth
וּנְפַקָן תְּרֵין דִּובִּין מִן חוּרְשָׁא וּבְזִעוּ מִנְּהוֹן אַרְבְּעִין וּתְרֵין טְלָיִין׃ וַאֲזַל מִתַּמָּן לְטוּר כַּרְמֶלָא
,calve aſcende,calve Aſcende ait dixerunt & ,non in illudentant & ,urbe ex
וּמִתַּמָּן הָדַר לְשֹׁמְרוֹן׃
: DOMINI nomine in eis maledixitque ,eos vidit & ,ſe poſt reſpexit Et
24 וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיַּרְא אֹתָם וַיְקַלֵּם בְּשֵׁם יְהוָה
eis & laceraverunt & ,ſylva de ,duo ſunt egreſſæ &
וַתֵּצֶאנָה שְׁתַּיִם דֻּבִּים מִן־הַיָּעַר וַתְּבַקַּעְנָה מֵהֶם
: Carmel montem in Inde abiit Et ,duos & ,quadragintа
25 אַרְבָּעִים וּשְׁנֵי יְלָדִים׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־הַר הַכַּרְמֶל
Someron eſt reverſus Inde &
וּמִשָּׁם שָׁב שֹׁמְרוֹן׃

CAP. III.

1 anno in Someron in Iſrael ſuper regnavit Achab filius Jehoram Et
וְיוֹרָם בַּר אַחְאָב מְלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת
regnavitque ,Jehudah regis Jehoſaphat decimo octavo
שְׁמֹנֶה עֲשַׂר לְיוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה וּמְלַךְ
,DOMINI oculis in malum Fecitque ,annis duodecim
תְּרֵין עֲשַׂר שְׁנִין׃ וַעֲבַד בִּישָׁא קֳדָם יְיָ לָא הֲוָה כְּאַבּוֹהִי וְכְאִמֵּהּ
removit & ,ſua mater ſicut & ,ſuus pater ſicut non verumtamen
אֲרוּם אַעְדִּי יָת צְלֵם בַּעְלָא דַעֲבַד אֲבוּהִי׃ לְחוֹב בְּחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל אִתְרְעֵי
peccatis in Verumtamen ,ſuus mater fecerat quam ,Baal ſtatuam
לָא מְשָׁבָא מִנְּהוֹן׃ וּמֵישָׁע מַלְכָּא דְמוֹאָב הֲוָה מָרֵי נִכְסִין וּמְתַב לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל שְׁנָא
: adhæſit ,Iſrael fecit peccate qui ,Nebat filii Jarobham
בְּשְׁנָא מְאָה אַלְפִין תּוֹרִין וְרַבְּיָא מְאָה אַלְפִין דְּכָרִין דְּרַעְיָא׃ וַהֲוָה כַּד מִית אַחְאָב וְסָרִי
,ab non eſt Moab rex Meſaiah Et ,eo ab recedit non
מַלְכָּא דְמוֹאָב בְּמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּנְפַק מַלְכָּא יְהוֹרָם בְּיוֹמָא הַהוּא מִן שֹׁמְרוֹן וְמִנְיָ יָת כָּל
millia centum & agnos millia centum Iſrael regi reddebat & 4
יִשְׂרָאֵל׃ וְאָזַל וְשַׁלַּח לְוַת יְהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה לְמֵימַר מַלְכָּא דְמוֹאָב אִלֵּף
,agnorum arietes ,Achab mortuus eſt Et ,Iudæorum arietes
עָלַי מִרְדָּא אִתִּי לְמוֹאָב לְקַרְבָּא אֲמַר אֶסַּק כְּוָתָךְ כְּעַמִּי כְּעַמָּךְ כְּסוּסָוָךְ׃
Jeſaiam rex eſt egreſſus Et ,Iſrael regem in Moab rex 5
וַאֲמַר אֶסַּק אֲרוּם אֵיכָדֵין נְסַק׃ וַאֲמַר אֹרַח מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַאֲזַל מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וּמַלְכָּא דִיהוּדָה
,Iſrael universum recenſit & ,Jehoſaphat die in
וּמַלְכָּא דְאֱדוֹם וְסַבּוּ אָרְחָא דְשַׁבְעָא יוֹמִין וְלָא הֲוָה מַיָא לְמַשְׁרְיָתָא וְלִבְעִירָא
Moab Rex ,dicendo Jehoſaphat regem Jehoſaphat ad miſit & abiit Et 6
דְמַסְכְּנָן בָּתְרֵיהוֹן׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אִי אִי דְזַמִּין יְיָ לְמִסְרָא יָת אִלֵּין תְּלָתָא מַלְכִין
,illud ad Iſraelium in Moab ad mecum ibi num ,me in eſt prævaricatus
לְמִתַּן בְּיַד מוֹאָב׃
: dixit Et ? aſcendentes viam quam Per : dixit Et ,tui equi ſic
7 וַאֲמַר אֶסַּק אֲרוּם אֵיכָדֵין נְסַק׃ וַאֲמַר אֹרַח מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַאֲזַל מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וּמַלְכָּא דִיהוּדָה
rex & ,Jehudah rex & ,Iſrael rex abiit Et ,Edom deſerti Via
וּמַלְכָּא דְאֱדוֹם וְסַבּוּ אָרְחָא דְשַׁבְעָא יוֹמִין וְלָא הֲוָה מַיָא לְמַשְׁרְיָתָא וְלִבְעִירָא
,aqua erat non & ,diebus ſeptem vix circuiterunt Et ,Edom
דְמַסְכְּנָן בָּתְרֵיהוֹן׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אִי אִי דְזַמִּין יְיָ לְמִסְרָא יָת אִלֵּין תְּלָתָא מַלְכִין
,Iſrael rex Dixitque ,eorum ,ſe in quæ ,jumenta & ,exercitumque
לְמִתַּן בְּיַד מוֹאָב׃ וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲהָהּ דְּקָרָא יְיָ לְתַרְתֵּין מַלְכִין הָאִלֵּין לְמִתַּן
,Edomitas ad illos reges tres DOMINUS vocavit quondam ,ibi
אוֹתָם בְּיַד מוֹאָב׃
,Moab manu in eos

CAP. III.

1 Et Jehoram filius Ahhab regnavit ſuper Iſrael in Somron, anno octavo
דְיוֹרָם בַּר אַחְאָב מְלַךְ עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת תְּמָנֵי עַשְׂרֵי לְיוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה
decimo Iehoſaphat regis tribus domus Jehudah: & regnavit duodecim
וּמְלַךְ תְּרֵיתָן עַשְׂרֵי שְׁנִין׃ וַעֲבַד בִּישָׁא קֳדָם יְיָ לְחוֹב לָא כְאַבּוֹהִי וּכְאִמֵּהּ
annis. Et fecit quod malè erat ante Dominum: verumtamen non ſicut pater ejus &
אֲרוּם אַעְדִּי יָת צְלֵם בַּעְלָא דַעֲבַד אֲבוּהִי׃ לְחוֹב בְּחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט אֲרוּם אַרְחִיב יָרָבְעָם
ſicut mater ejus, & abſtulit ſtatuam Baghal
לְאַרְחָא אַרְחָא נְפַק דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל אִתְרְעֵי׃ וּמֵישָׁע מַלְכָּא דְמוֹאָב הֲוָה מָרֵי נִכְסִין
quam fecerat pater ejus. Attamen peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Iſrael, complicitus
וְיָהִיב לְמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אִלֵּף אִמְּרִין דְּמִרְעָא וְאִלֵּף אִמְּרִין דְּרַעְיָא׃ וַהֲוָה כַּד מִית אַחְאָב
eſt illi, nec declinavit ab illis. Et Meiſagh rex Moab erat dominus pecorum, & reddebat munus regi Iſrael ſingulis annis, centum milia boum
וְסָרִי מַלְכָּא דְמוֹאָב בְּמַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃ וּנְפַק מַלְכָּא יְהוֹרָם בְּיוֹמָא הַהוּא מִן שֹׁמְרוֹן וְמִנְיָ יָת
laſiginæ, & centum milia agnorum paſcuæ. Et fuit cùm mortuus eſſet
כָּל יִשְׂרָאֵל׃ וְאָזַל וְשַׁלַּח לְוַת יְהוֹשָׁפָט מַלְכָּא דִיהוּדָה לְמֵימַר מַלְכָּא דְמוֹאָב אִתְרְעֵי בְּמַלְכָּא
Ahhab, rebellavit rex Moab in regem Iſrael. Et exiit rex Jehoram die
דְיִשְׂרָאֵל׃ הֲתֵיתֵי עִמִּי לְמוֹאָב בְּקַרְבָּא אֲמַר אֶסַּק כְּוָתָךְ עִמִּי כְּעַמָּךְ סוּסָוָתִי כְּסוּסָוָתָךְ׃ וַאֲמַר
illâ de Somron, & numeravit omnem Iſrael. Et iviit & miſit ad Iehoſaphat regem tribus domus Jehudah, dicendo: Rex Moab rebellavit in me;
אֵיכָדֵין נְסַק׃ וַאֲמַר אֹרַח מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַאֲזַל מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל וּמַלְכָּא דִיהוּדָה וּמַלְכָּא
non venies mecum contra Moab in bellum? & dixit: Aſcendam egoſicut tu, populus meus ſicut populus tuus, equi mei ſicut equi tui. Et dixit:
דְאֱדוֹם וְסַבּוּ אָרְחָא דְשַׁבְעָא יוֹמִין וְלָא הֲוָה מַיָא לְמַשְׁרְיָתָא וְלִבְעִירָא דְמַסְכְּנָן בָּתְרֵיהוֹן׃
Per quam viam aſcendem? & dixit: Per viam deſerti Edom. Et iviit
וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אִי אִי דְזַמִּין יְיָ לְמִסְרָא יָת אִלֵּין תְּלָתָא מַלְכִין הָאִלֵּין לְמִתַּן
& rex Iſrael & *rex tribus domus* Jehudah & rex Edom, & circuierunt iter ſeptem dierum, & non fuerunt aquæ exercitui & jumentis-quæ erant cum
בְּיַד מוֹאָב׃
illis. Et dixit rex Iſrael. Heu quia vocavit Dominus tres reges iſtos, ut traderet eos in manum Moab.

Versio VULG. LAT.

11 Et ait Josaphat, Estne hic prophetes Domini, ut deprecemur Dominum per eum? Et respondit unus de servis regis Israel, Est hic Eliseus filius Saphat, qui fundebat aquam super manus Elie. Et ait Josaphat, Est apud eum sermo Domini. Descendit que ad eum rex Israel, & Josaphat rex Juda, & rex Edom. Dixit autem Eliseus ad regem Israel, Quid mihi & tibi est? vade ad prophetas patris tui, et matris tue. Et ait illi rex Israel, Quare congregavit Dominus tres reges hos, ut tradere eos in manus Moab? Dixitque ad eum Eliseus, Vivit Dominus cuius conspectu fo, quòd si non vultum Josaphat regis Judæ erubescerem, non utique aspiceres me. Nunc autem adducite mihi psaltem. Cùmque caneret psaltes, facta est super eum manus Domini: & ait, Hæc dicit Dominus; Facite alveum torrentis huj? fossas & fossas. Hæc enim dicit Dñs; Non videbitis ventum, neq; pluviã; & alveus ille replebitur aquis, & bibetis vos, & familiæ vestræ, & jumenta vestra. Parùmque est hoc in conspectu Dñi: insuper tradet etiam Moab in manus vestras. Et percutietis omnem civitatem munitã, & omnem urbẽ electam, & universum lignum fructiferã succidetis, cunctãque fontes aquarum obturabitis, & omnem agrum egregiũ operietis lapidibus. Factum est igitur manè, quando sacrificium offerri solet, & ecce, advenerunt aquæ viam Edom, & replera est terra aquis. Universã autem Moabitæ, audientes quòd ascendissent reges ut pugnarent adversũs eos, convocati sunt omnes qui accinctã erant baltheo desuper, & steterunt in terminis. Primóque manè surgentes, & orto jam Sole ex adverso aquarum, vidẽrũt Moabitæ contrà aquas rubras quasi sanguinem. Dixerũntque, Sanguis gladii est: pugnaverunt reges contra se, et cæsi sunt mutuò: nunc perge ad prædam, Moab. Perrexerũntque in castra Israel: porrò consurgens Israel, percussit Moab: at illi fugerunt coram eis. Venerunt igitur qui vicerant, & percutiebant Moab, et deprecemur Dominum per eum? Et respondit unus de servis Israel, Est hic Eliseus filius Saphat, qui fundebat aquam super manus Elia. Et dixit Josaphat, Est in eo sermo Domini. Descendit ergò ad eum Israel, & Josaphat rex Juda, atque rex Adam. Tum ait Eliseus ad regem Israelis, Quid mihi tecum? Vade ad prophetas patris tui, & ad prophetas matris tuæ: cui dixit rex Israelis, Ad hæc vocavit Dñs tres reges ilos ut traderet eos in manum Moabi? Dixit Eliseus, Vivat Dñs potentissimus coram quo ſteti, nisi vultum Josaphat regis Juda revererer, non intuerer te, nec aspicerem te. Jam verò adducite mihi psaltem. Fachumque est ut cum psaltes ille pulsaret, adesset huic manus Domini, Dicentque; sic dicit Dñs, Fiant in hac valle plures fovea: Quoniam sic ait Dñs, Non videbitis venti nec videbitis pluviã; vallis tamen ista replebitur aquis, ut bibatis vos, & pecora aqua jumenta vestra. At exiguum est hoc in oculis Dñi: tradet insuper Moabitas in manus vestras: Et expugnabitis omnes civitates munitas, omneq; civitates electas, pulcherrimas quasq; arbores dejicietis, omnes quærãt fontes obturabitis, & omnem possessionem bonam lapidibus implebitis. Factum est autem manè, quo tempore offerri solet sacrificium, ut ecce venirent aquæ de via Adum, & terra illa aquis impleretur. Audientesque omnes Moabitæ quòd ascendissent illi reges ad eos oppugnandos, vocè pronuntiantes accinerunt ab omnibus gladiis & accingentibus & suprã, steterunteque in confinibus. Cùmque manè surrexissent, & sol ortus esset super aquas, & vidissent Moabitæ à longe aquas ceu sanguinem rubiantudas; Dixerunt, Sanguis est istæ: proculdubiò mutuò interfecerunt se reges & peremerunt alter alterũ: ad prædam igitur O Moab. Et cùm venissent ad castra Israelis, surrexerunt Israelitæ, & occiderunt Moabitas, ita ut fugerent ab eis: illi verò *mixtim* cum eis ingressi permerunt Moabitas;

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἔφη Ἰωσαφάτ, (a) Οὐκ ἔστι ὧδε ἀνὴρ προφήτης τοῦ κυρίου, καὶ δεηθησόμεθα τὸν κύριον παρ' αὐτοῦ; καὶ ἀποκριθεὶς εἷς τῶν παιδῶν τοῦ (b) βασιλέως Ἰσραὴλ, καὶ ἔφη, (c) Ὧδε Ἐλισαιὲ υἱὸς Σαφάτ, ὃς ἔχεεν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας Ἠλιά. Καὶ ἔφη Ἰωσαφάτ, Ἔστι (a) ἐστὶν αὐτῷ ῥῆμα κυρίου. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὸν βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ἰωσαφὰτ βασιλεὺς Ἰούδα καὶ βασιλεὺς Ἐδώμ. Καὶ ἔφη Ἐλισαιὲ πρὸς βασιλέα Ἰσραὴλ, Τί ἐμοὶ καὶ σοί; ἔκδου πρὸς τοὺς προφήτας τῶν πατρός σου (d) καὶ τοῦ προφήτου τῆς μητρός σου. καὶ ἔφη βασιλεὺς Ἰσραὴλ, Μὰ ὅτι κέκλικεν κύριος τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ δοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖρας Μωάβ; Καὶ ἔφη Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος ᾧ παρέστην ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα ἐστί μοι, οὐκ ἂν ἐνέβλεπον σε, οὐδὲ ἐπεβλεπόμην σοι. καὶ νῦν (ξ) λάβετε μοι ψάλτην. καὶ ἐγένετο ὡς ἔψαλλον ψάλτης, καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπεν, Τάδε λέγει κύριος, Ποιήσατε τὴν χειμάῤῥουν ταύτην βαθύνου βαθύνου. Ὅτι τάδε λέγει κύριος, Οὐκ (a) ὄψεσθε πνεῦμα, καὶ οὐ μὴ ἴδετε ὑετόν, καὶ ἡ χειμάῤῥους πλησθήσεται ὕδατος, καὶ (e) πίεσθε ὑμεῖς καὶ κτήνη ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν. Καὶ τοῦτο φαῦλον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου· καὶ παραδώσει τὸν Μωὰβ ἐν χειρὶ ὑμῶν. καὶ πατάξετε πᾶσαν πόλιν ὀχυρὰν καὶ πᾶσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, καὶ πᾶν ξύλον καλὸν πεσεῖσθε, καὶ πᾶσαν πηγὴν ὑδάτων ἐμφράξετε, καὶ πᾶν μέρος ἀγαθὸν (u) ἀχρειώσετε ἐν λίθοις. Καὶ ἐγένετο πρωὶ ἀνεβάνετο τὸν ἀναβασμὸν, καὶ ἰδοὺ ὕδατα ἤρχετο ὁδὸν ἐδώμ· καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ὕδατος. Καὶ πᾶς Μωὰβ ἤκουσεν ὅτι ἀνέβασαν (b) οἱ βασιλεῖς πολεμῆσαι αὐτόν. καὶ (x) ἀνέβασαν ἐν αὐτῷ ἀναβεβωκότες (-) ζώνας· καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὸ ὅριον. Καὶ ὀρθρίσαντες πρωὶ, καὶ ἡ ἡλιος ἐπέτειλεν ἐπὶ τὰ ὕδατα· καὶ ἴδεν Μωὰβ ἐξωπεν τὰ ὕδατα πυῤῥὰ (a) ὡς αἷμα, Καὶ ἔπον, Αἷμα τοῦτο τῶν (x) βασιλέων· ἐν ἑαυτοῖς ἐμαχέσαντο οἱ βασιλεῖς, καὶ (β) ἐκόπτεσαν ἑκάστῳ τὸν ἀδελφὸν· καὶ νῦν εἰς τὰ σκῦλα Μωάβ. Καὶ ἐπόδευσε καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν Ἰσραὴλ· καὶ Ἰσραὴλ ἀνέστη καὶ ἐπάταξεν τὸν Μωάβ, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. καὶ εἰσῆλθον εἰσπορευόμενοι καὶ πάροντες τὸν Μωάβ,

Et dixit Josaphat; Non est hic prophetes Domini, (f) deprecemus Dominum ab eo? Et respondit unus puerorum regis Israel, & dixit; Hic Eliseus filius Saphat, qui effundebat aquam super manus Eliæ. Et dixit Josaphat, Est in eo verbum Domini. Et descendit ad eum Israel, & Josaphat rex Juda, & rex Edom. Et dixit Eliseus ad regem Israel; Quid mihi, & tibi? Vade ad prophetas patris tui & prophetam matris tuæ. Et dixit ei rex Israel, Quare vocavit Dominus tres istos reges ad tradendos eos in manus Moab? Et ait Eliseus; Vivit Dominus viventum, cui adsisti coram eo; quia nisi faciem Josaphat regis Juda ego fumerem, si respicerem ad te, & vidissem te. Et nunc accipe mihi psaltrem, Et factum est, ut psaltriæ psallens, & factus est super eum manus Domini, et dixit; Hæc dicit Dominus, Fodite torrentem hunc fossas fossas. Quoniam hæc dicit Dominus, Non videbitis ventum, & non videbitis pluviam; & torrens hic implebitur aqua: & bibetis vos, (f) & possidebunt vos filii, & pecora vestra. Et (h) hoc vile in oculis Domini: & (i) tradam Moab in manum vestra: Et percutietis omnem civitatem (k) munitam: & omnem pulchrum lignum succidetis, & omnes fontes aquæ obstruetis, & omnem pulchrum lignum inutilem redde in lapidibus. Et factum est manè, & ecce fluebant fontes, & ecce (l) omni, accidit quod ascendissent reges, & impugnarent eos. Et exclamaverunt ex (l) omni, accidit quod ascendissent reges, & impugnarent eos. Et exclamaverunt ex diversis manu, & Sed exortus est super aquas. Et vidit Moab ex adverso aquas rubras tanquam sanguinem. Et dixerunt, Sanguis hic gladi; Et pugnaverunt reges: & percussit vir proximum suum: & ecce ad spolia Moab. Et ivit & transivit in castra Israel. Et Israel surexerunt, & percutiebant Moab. Et fugerunt à facie eorum. Et intraverunt ingrediendo, & percutiebant ipsum Moab;

MS. A. (a) Ei οὐκ (b) βασιλέως (c) Ὧδε Ἐλισαιὲ (x) οὐν αὐτῷ (λ) κρεῖσσον (μ) καὶ φῶς τοῦ (r) βασιλεῖς σφαγεῖσιν ἀδίκοις (ξ) ἴδε μοι (ο) ἐλθόντ' ὑετὸν, (π) οὐδεὶς (ρ) σπεύσει (ς) ἢ πᾶν ἐγκρυφὴν, ἢ πάσαν πόλιν ἐκλεκτὴν, (φ) πᾶν (τ) ἐμφράξετε (υ) ἀχρειώσετε (ε) ἢ βασιλεῖς (χ) ἀνέβασαν (-) ζώνας καὶ ἐκάσαν. καὶ ἔσεται (α) ἀνὴρ ἐπὶ

Et dixit Josaphat, Annon est hic prophetes Dñi, ut postulemus ab eo sermonem Dñi? Respondens quidam è servis regis Israelis, dixit, Est hic Eliseus Saphati filius qui fundebat aquam super manus Eliæ. Dixit Josaphat, Est quidem apud eum sermo Domini. Descenderuntque ergò ad eum rex Israel, & Josaphat rex Juda, atque rex Adam. Tum ait Eliseus ad regem Israelis, Quid mihi tecum? Vade ad prophetas patris tui, & ad prophetas matris tuæ: cui dixit rex Israelis, Ad hæc vocavit Dñs tres reges ilos ut traderet eos in manum Moabi? Dixit Eliseus, Vivat Dñs potentissimus coram quo ſteti, nisi vultum Josaphat regis Juda revererer, non intuerer te, nec aspicerem te. Jam verò adducite mihi psaltem. Fachumque est ut cum psaltes ille pulsaret, adesset huic manus Domini, Dicentque; sic dicit Dñs, Fiant in hac valle plures fovea: Quoniam sic ait Dñs, Non videbitis venti nec videbitis pluviã; vallis tamen ista replebitur aquis, ut bibatis vos, & pecora aqua jumenta vestra. At exiguum est hoc in oculis Dñi: tradet insuper Moabitas in manus vestras: Et expugnabitis omnes civitates munitas, omneq; civitates electas, pulcherrimas quasq; arbores dejicietis, omnes quærãt fontes obturabitis, & omnem possessionem bonam lapidibus implebitis. Factum est autem manè, quo tempore offerri solet sacrificium, ut ecce venirent aquæ de via Adum, & terra illa aquis impleretur. Audientesque omnes Moabitæ quòd ascendissent illi reges ad eos oppugnandos, vocè pronuntiantes accinerunt ab omnibus gladiis & accingentibus & suprã, steterunteque in confinibus. Cùmque manè surrexissent, & sol ortus esset super aquas, & vidissent Moabitæ à longe aquas ceu sanguinem rubiantudas; Dixerunt, Sanguis est istæ: proculdubiò mutuò interfecerunt se reges & peremerunt alter alterũ: ad prædam igitur O Moab. Et cùm venissent ad castra Israelis, surrexerunt Israelitæ, & occiderunt Moabitas, ita ut fugerent ab eis: illi verò *mixtim* cum eis ingressi permerunt Moabitas;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 *وقال يهوشافاط افهنا نبي فنسئله عن قول الله فاجاب احد عبيد الملك الذي لآهل اسرائيل*
وقال ههنا اليسع بن ساقاط الذي حدر لايليا وصب على يديه ماء *فقال يهوشافاط حقا معه*
12 *كلام الله* *والحدر اليه ملك آل اسرائيل* *ويهوشافاط ملك آل يهوذا* *وملك ادوم جميعا*
13 *فقال اليسع لملك اسرائيل* *ما لي ولك* *امض الى انبياء ابيك وانبياء امك* *فقال له ملك*
اسرائيل *اما لك ان لا تذكر الكذوب في هذه الساعة* *وجعل لنا ملك رحمة* *اري حين الله*
14 *لهؤلاء الثلاثة الملوك ليدفعهم في يد المواليين* *فقال اليسع* *وحي الله رب الجيوش الذي*
حلمت بين يديه *ان لولا مساهدتي وجه يهوشافاط والكياة معه* *لما التفت اليك ولا نظرتك*
15 *والآن ايتوني برجل عازف ضارب بالعود* *فاحضروه لك* *وعندما ضربه بالعود حلت عليه*
16 *اليد من عند الله* *وقال* *كذا قال الله سيصير هذا الوادي عدرانا عدرانا* *لأن كذا قال الله*
17 *انكم لا ترون ريحا ولا مطرا بل هذا الوادي يمتلئ ماء* *وتسرون انتم ومواشيكم وهايمكم*
18 *وذلك قليل من قدرة الله* *ويدفع آل موآب في ايديكم* *ويدفعون بكل حصر عال وكل قرية*
19 *حصينة* *وكل اقليم قوي* *وكل شجرة حسنة تقطعوا* *وكل معين الماء تسدوا وكل حوز حسنة*
20 *يطمرون بالحجارة* *فلما كان الغداة في وقت اصعاد القربان* *جاءت مياه كثيرة من طريق*
21 *بلد ادوم* *حتى امتلأت الارض مها* *وسمعوا جماعة المواليين بطلوع الملوك لمحاربتهم*
22 *فجمعوا كل من يقلد سيفا وما فوق ذلك* *ووقفوا على التخم* *وبكروا بالغداة وقد اشرق الشمس*
23 *على الماء* *فلما استعلى الى موآب الماء رأوا انه احمر كالدم* *فقالوا* *هذا دم* *وما هو الا لمحاربة*
كاربوا الملوك فقتل الرجل منهم صاحبه *والآن تغالبوا يا مواليين لأخذ السلب* *فوافوا معسكر*
24 *آل اسرائيل* *وقام آل اسرائيل ووقعوا بالمواليين وانهزموا من بين ايديهم* *ووقعوا ايضا*
بهم وقتلوا المواليين

*Dixitque Josaphat, Estne hic ullus prophetes, ut postulemus ab eo sermonem divinum? Respondens quidam de servorum regis Israelis, ait; Est hic Eliseus Saphati filius, qui infundebat Eliæ, & aquam fudit in ejus manus. Dixit Josaphat; Verò, apud ipsum est sermo divinus: Descenderuntque Israelis rex, & Josaphat rex Israelis, & Josaphat rex Judæ, atque rex Adam. Tum ait Eliseus ad regem Israelis; Quid mihi tecum? abi ad prophetas patris tui, & prophetas matris tuæ. Ait illi rex Israelis, Ergò ut mentionem modo facias illorum trium, ut tradat eos in manum Moabitarum? Dixit Eliseus, Per Deum Dominum exercituum, cujus quo ministro, nisi vultum Josaphatis conspicerem, cumque cernerem, fundamquidem ne servorum ejus ego respicerem te. Nunc autem adducite mihi citharædum. Cùm autem citharædus ille cecinisset, fuit ei super eum Domini manus. Et dixit; Hæc dicit Dominus, Fodite torrentem hunc fossas fossas. Quoniam hæc dicit Dominus, Non videbitis ventum, neque videbitis pluviam, & torrens hic implebitur aqua, ut bibatis vos, & pecora vestra. Et exiguum est hoc in oculis Dñi: tradet insuper Moabitas in manus vestras: Et expugnabitis omnes civitates munitas, omneq; civitates electas, pulcherrimas quasq; arbores dejicietis, omnes quærãt fontes obturabitis, & omnem possessionem bonam lapidibus implebitis. Factum est autem manè, quo tempore offerri solet sacrificium, ut ecce venirent aquæ de via Adum, & terra illa aquis impleretur. Audientesque omnes Moabitæ quòd ascendissent illi reges ad eos oppugnandos, vocè pronuntiantes accinerunt ab omnibus gladiis & accingentibus & suprã, steterunteque in confinibus. Cùmque manè surrexissent, & sol ortus esset super aquas, & vidissent Moabitæ à longe aquas ceu sanguinem rubiantudas; Dixerunt, Sanguis est istæ: proculdubiò mutuò interfecerunt se reges & peremerunt alter alterũ: ad prædam igitur O Moab. Et cùm venissent ad castra Israelis, surrexerunt Israelitæ, & occiderunt Moabitas, ita ut fugerent ab eis: illi verò *mixtim* cum eis ingressi permerunt Moabitas;*

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

11 ܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܠܝܬ ܗܢܐ ܢܒܝܐ ܕܢܫܐܠ ܡܢܗ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܐܡܪ ܗܢܐ ܐܠܝܫܥ ܒܪ ܫܦܛ ܕܡܫܩܐ ܡܝܐ ܥܠ ܐܝܕܘܗܝ ܕܐܠܝܐ ܘܐܡܪ ܝܗܘܫܦܛ ܐܝܬ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܚܬ ܠܘܬܗ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܝܗܘܫܦܛ ܘܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ ܠܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܡܢܘ ܠܝ ܘܠܟ ܙܠ ܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܒܟ ܘܠܘܬ ܢܒܝܐ ܕܐܡܟ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܡܢܐ ܕܩܪܐ ܡܪܝܐ ܠܬܠܬܗ ܡܠܟܐ ܗܠܝܢ ܕܢܬܠܡ ܠܗܘܢ ܒܐܝܕ ܡܘܐܒ ܘܐܡܪ ܐܠܝܫܥ ܠܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܚܝ ܡܪܝܐ ܕܩܐܡܬ ܩܕܡܘܗܝ ܕܐܢ ܠܐ ܐܢܐ ܢܣܒ ܦܢܝ ܠܝܗܘܫܦܛ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܐ ܐܚܙܝܬ ܠܟ ܘܠܐ ܐܡܛܝ ܥܝܢܝ ܠܟ ܗܫܐ ܕܢܝܬܘ ܠܝ ܩܝܬܪܐ ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܕܢܩܪܐ ܩܝܬܪܐ ܗܘܬ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܐ ܕܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܗܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܚܦܘ ܬܠܬ ܚܦܝ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܚܙܘܢ ܪܘܚܐ ܘܠܐ ܬܚܙܘܢ ܡܛܪܐ ܘܢܬܡܠܐ ܗܢܐ ܡܝܐ ܘܬܫܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ܘܒܥܝܪܟܘܢ ܘܠܒܥܝܪܟܘܢ ܘܠܒܥܝܪܟܘܢ ܘܠ

25 והעיר הרסו וכל־חלקת טובה תשליכו אישׁ
אבנו וּמלאוהּ וכל־עצי המים יסתמו
וכל־עץ טוב יפילו ער־השאיר אבניהּ קיר
26 וישבו עבדיהּ ויראו כי־חזק ממנו המלחמה ויקח
שבע־מאות איש שלף חרב להבקיע אל־מלך
27 אדום ולא יכלו׃ ויקח את־בנו הבכור אשר
ימלך תחתיו ויעלהו עלה על־החומה
ויהי קצף גדול על־ישראל ויסעו מעליו
וישבו לארץ׃

CAP. IV.

1 ואשה אחת מנשי בני־הנביאים צעקה אל־
אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת
כי עבדך היה ירא את־יהוה והנשה בא
2 לקחת את־שני ילדי לעבדים׃ ויאמר אליה
אלישע מה אעשה־לך הגידי לי מה־יש־לך
בבית ותאמר אין לשפחתך כל־בית כי אם
3 אסוך שמן׃ ויאמר לכי שאלי־לך כלים מן־חוץ
לכל־שכניך כלים ריקים אל־תמעטי׃ ובאת
4 ואת־בניך בת־סגרת אל־תמעטי׃ ובאת
ונסגרת הדלת בעדך ובעד־בניך ויצקת על כל־
הכלים האלה והמלא תסיעי׃ וילך מאתו ותסגר
5 בעדה ובעד בניה הם מגשים אליה
והיא עמדת׃ ויהי כמלאות הכלים ותאמר אל־בנה
6 עוד אלי עוד כלי ויאמר אליה אין עוד כלי
ויעמד השמן׃ ותבא ותגד לאיש האלהים ויאמר
7 לכי מכרי את־השמן ושלמי את־נשיך ואת
בניך׃ ותלך ותגד לאיש האלהים ויאמר לכי
8 חיי בנותר׃ ויהי היום ויעבר אלישע אל־שונם
ושם אשה גדולה ותחזיק־בו לאכל־לחם ויהי
9 מדי עברו יסר שמה לאכל־לחם׃ ותאמר
אל־אישה הנה־נא ידעתי כי איש אלהים קדוש
הוא עבר עלינו תמיד׃

CAP. IV.

1 Mulier autem quædam de uxoribus prophetarum clamabat ad Elisæum, dicens; Servus tuus vir meus mortuus est, & tu nósti quia servus tu⁹ fuit timens Dñm: & ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad serviendum sibi. Cui dixit Elisæus, Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respondit, Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parũ olei, quo ungar. Cui ait; Vade, pete mutuò ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non paucа. Et ingredere, & claude ostium tuum, cùm intrinsecùs fueris tu, & filii tui: & mitte in omnia vasa hæc: & cùm plena fuerint, tolles. Ivit itaque mulier, & clausit ostium super se, & super filios suos: illi offerebant vasa, & ella infundebat. Cùmq; plena fuissent vasa, dixit ad filium suum; Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit, Non habeo. 7 Stetique oleum. Venit autem illa, & indicavit homini Dei. Et ille, Vade, inquit, vende oleum, & redde creditori tuo: tu autem, & filii tui vivite de reliquo. Facta est autẽ quædã dies, & transiuit Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum ut comederet panẽ; cùmq; frequenter inde transiret, diverteba t ad eam ut comederet panem. Quæ dixit ad virum suũ; Animadverto quòd vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos frequenter.

Versio VULG. LAT.

25 Et civitates destruxerunt: & omnem agrũ optimũ, mittentes singuli lapides, repleverunt: & universũ fontes aquarũ obturaverunt: & omnia ligna fructifera succiderunt, ita ut muri tantùm fictiles remanerent: & circumdata est civitas à fundibulariis, & magna ex parte percussa. Quod cùm vidisset rex Moab, prævaluisse fœliciè hostes, tulit secũ septingentos viros educentes gladiũ, ut irumperent ad regem Edom: & non pòtuerunt. Arripiẽsque filium suũ primogenitum, qui regnaturus erat pro eo, obtulit holocaustum super murũ: & facta est indignatio magna in Israel, flatimq; recesserunt ab eo, & reversi sunt in terram suam.

CAP. IV.

1 Mulier autem quædam de uxoribus prophetarũ clamabat ad Elisæum, dicens; Servus tuus vir meus mortuus est, & tu nósti quia servus tu⁹ fuit timens Dñm: & ecce creditor venit ut tollat duos filios meos ad servientum sibi. Cui dixit Elisæus, Quid vis ut faciam tibi? Dic mihi, quid habes in domo tua? At illa respondit, Non habeo ancilla tua quidquam in domo mea, nisi parũ olei, quo ungar. Cui ait; Vade, pete mutuò ab omnibus vicinis tuis vasa vacua non paucа. Et ingredere, & claude ostium tuum, cùm intrinsecùs fueris tu, & filii tui: & mitte in omnia vasa hæc: & cùm plena fuerint, tolles. Ivit itaque mulier, & clausit ostium super se, & super filios suos: illi offerebant vasa, & ella infundebat. Cùmq; plena fuissent vasa, dixit ad filium suum; Affer mihi adhuc vas. Et ille respondit, Non habeo. 7 Stetique oleum. Venit autem illa, & indicavit homini Dei. Et ille, Vade, inquit, vende oleum, & redde creditori tuo: tu autem, & filii tui vivite de reliquo. Facta est autẽ quædã dies, & transiuit Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier magna, quæ tenuit eum ut comederet panẽ; cùmq; frequenter inde transiret, diverteba t ad eam ut comederet panem. Quæ dixit ad virum suũ; Animadverto quòd vir Dei sanctus est iste, qui transit per nos frequenter.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ τὰς πόλεις κατέλυσαν, καὶ σῶμα σωρὸν ἐπέβαλον ἕκαστος λίθον, καὶ ἐπλήρωσαν αὐτὸν, καὶ πᾶσαν (γ) πηγὴν ἐπέφραξαν, καὶ πᾶν ξύλον ἀγαθὸν κατέκοψαν· ἕως τοῦ κατελεῖν τοὺς λίθους τοῦ τοίχου (α) Κιρχαρεσὲθ· καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν. Καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς Μωὰβ ὅτι κραταιοῦται ἀπὸ αὐτοῦ ὁ πόλεμος· καὶ ἔλαβε (γ) μετὰ αὐτοῦ ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐμπιπτοντες ἐμπεσεῖν πρὸς βασιλέα Ἐδώμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. Καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρωτότοκον (α) τὸν βασιλεύοντα ἀντ' αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ τεῖχος, καὶ ἐγένετο μετάβασις μεγάλη ἐπὶ Ἰσραήλ. καὶ ἀνέζευξαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν.

MS. A. (γ) πηγὴν ὕδατος ἐπέφραξαν. (α) τοῦ τοίχου τοῦ τοῦ βασιλεῖ. (γ) ἐπεστρέψαν (Q) μετ' αὐτὸ (α) τὸ βασιλεύοντα (β) ἀνέφερεν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 * ܘܚܪܒܘ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܠ ܚܩܠܐ ܛܒܐ ܡܛܠܘ ܟܠܚ ܚܕ ܟܐܦܐ ܘܡܠܘ ܠܗ ܘܟܠ ܥܝܢܬܐ ܡܣܬܡܘ ܘܟܠ ܐܝܠܢܐ ܛܒܐ ܩܛܥܘ ܥܕ ܕܫܒܩܘ ܟܐܦܐ ܕܩܝܪܚܪܣܬ ܘܚܘܪܘ ܠܗ ܡܪܡܝ ܕܩܠܥܐ ܘܡܬܚܘܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܗܘ ܡܚܪܒ ܡܢ ܡܠܚܡܬܐ ܕܡܠܟ ܡܘܐܒ ܕܚܙܐ ܕܬܩܦ ܠܗ ܡܠܚܡܬܐ ܢܣܒ ܠܘܬ ܫܒܥ ܡܐܐ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܐ ܕܚܪܒ ܠܡܦܠܓ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܘܠܐ ܡܨܠܚܘ ܘܢܣܒ ܠܒܪܗ ܒܟܪܐ ܕܢܡܠܟ ܬܚܘܗܝ ܘܐܣܩ ܠܗ ܥܠ ܫܘܪܐ ܘܗܘܐ ܩܨܦܐ ܪܒܐ ܥܠ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܬܦܠܓܘ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘ ܘܐܬܦܢܘ ܠܐܪܥܐ ܕܝܠܗܘܢ׃

Et civitates destruxerunt: & omnem agrũ optimũ, mittentes singuli lapides, replevérunt: & omnes fontes aquarũ obturaverunt: & omne lignum bonum succiderunt usque ad relinquendum lapides muri (m) destructi: & circumdatus est fundibularijs, & percussus est ex parte. Et vidit rex Moab, quia prævalebat pugna: & sumpsit secum septingentos viros educentes gladium ad irrumpendum ad ipsũ regem Edom: & non potuerunt. Et sumpsit filium suum primogenitum, qui regnaturus erat pro eo, & obtulit eum holocaustum super murum. Et facta fuit passionis magna super Israel. Et recesserunt ab eo, & reversi sunt in terram.

CAP. IV.

1 * ܘܐܬܬܐ ܚܕܐ ܡܢ ܢܫܐ ܕܒܢܝ ܢܒܝܐ ܩܥܬ ܠܐܠܝܫܥ ܡܪܝ ܥܒܕܟ ܡܝܬ ܗܘܐ ܘܐܢܬ ܝܕܥܬ ܕܥܒܕܟ ܗܘܐ ܕܚܠܬ ܡܪܝܐ ܘܗܢܐ ܕܢܣܒ ܠܡܣܒ ܬܪܬܝ ܒܢܝ ܠܡܦܠܚ ܠܟ ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ ܡܢܘ ܐܥܒܕ ܠܟ ܚܘܝ ܠܝ ܡܢܘ ܐܝܬ ܠܟ ܒܒܝܬܟ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܝ ܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܐܠܐ ܡܕܡ ܚܕ ܕܡܫܚ ܒܒܝܬܝ ܐܡܪ ܠܗ ܙܠ ܫܐܠ ܠܟ ܡܢ ܟܠ ܫܟܢܝܟ ܟܠܝ ܪܝܩܐ ܠܐ ܬܙܥܪ ܘܥܠ ܬܥܘܠ ܘܥܠ ܒܢܝܟ ܘܬܫܕܐ ܒܟܠ ܐܢܝܐ ܗܠܝܢ ܘܡܠܝ ܕܡܬܡܠܝ ܩܡ ܐܬܪ ܘܣܟܪ ܬܪܥܐ ܥܠ ܒܢܝܟ ܘܥܠ ܒܢܝܟ ܘܬܫܕ ܒܟܠ ܐܢܝܐ ܗܠܝܢ ܘܡܠܝ ܕܡܬܡܠܝ ܘܐܙܠ ܐܬܬܐ ܘܣܟܪ ܬܪܥܐ ܥܠ ܒܢܝܗ ܗܢܘܢ ܘܗܢܘ ܡܩܪܒܝܢ ܠܘܬ ܗܘ ܡܫܬܐ ܘܗܘ ܡܫܕܪܝܢ ܠܗ ܘܗܘ ܡܠܐ ܡܢ ܫܡܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܠܝܫܥ ܙܠ ܙܒܢ ܫܡܢ ܘܦܪܥ ܠܒܥܠ ܕܒܝܬ ܐܒܝܟ ܘܠܒܢܝܟ ܘܠܟ ܘܚܘܝ ܡܢ ܬܪܥܐ ܗܘ ܡܚܪܒ ܡܢ ܡܠܚܡܬܐ ܕܡܠܟ ܡܘܐܒ ܕܚܙܐ ܕܬܩܦ ܠܗ ܡܠܚܡܬܐ ܢܣܒ ܠܘܬ ܫܒܥ ܡܐܐ ܓܒܪܐ ܫܠܝܦܐ ܕܚܪܒ ܠܡܦܠܓ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܕܐܕܘܡ ܘܠܐ ܡܨܠܚܘ ܘܢܣܒ ܠܒܪܗ ܒܟܪܐ ܕܢܡܠܟ ܬܚܘܗܝ ܘܐܣܩ ܠܗ ܥܠ ܫܘܪܐ ܘܗܘܐ ܩܨܦܐ ܪܒܐ ܥܠ ܝܫܪܐܝܠ ܘܐܬܦܠܓܘ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘ ܘܐܬܦܢܘ ܠܐܪܥܐ ܕܝܠܗܘܢ׃

Et civitates deluxerũt, possẽsionem quam. 25 que bonam, injecto quisque lapide suo, impleverunt; omnem aque fontem obturãtes, omnẽque pulchras arbores dejecerunt, ꝛandem relicti fuerunt lapides in parietibus eversis; & circumdantes eam evertérunt fundibularii, vastãrunt eam. Videns autem rex 26 Moab prævalere sibi bellum, duxit secum septingentos viros gladium stringentes, ut elaberetur ad regem Adum. Sed cùm non potuisset, Tollens filium suum primogenitum 27 qui regnaturus erat post ipsũm, obtulit eum holocaustum super murum: quapropter summã indignatione affecti Israelitæ recesserunt ab eo, & reversi sunt in terram suam.

CAP. IV.

1 Post hæc mulier quædam ex uxoribus filiorũ prophetarũ exclamans coram Elisæo dicebat, Servus tuus maritus meus mortuus est, tu verò nósti quòd servus tuus Dominum timebat: jam verò creditor venit ad abducendum duos filios meos tibi servos. Dixit ad eam Elisæus, Quid faciam tibi? indica mihi quid habeas domi. Que dixit, 3 Nihil habet ancilla tua domi, præter lecythum olei. Qui dixit, Vade postula tibi vasa ex plateis ab omnibus vicinis tuis, vasa ingratum vacua, nec pauca tibi pares. Deinde 4 ingredere, ostium claude post te pósque filios tuos, funde in omnia illa vasa, & vas plenum seponito mihi. Abiit illa ab eo, & 5 clausisque ostium post se & post filios suos: hi offerebant ei, ipsa verò infundebat. Cùm- 6 que defecissẽt vasa, ait filio suo, Affer mihi adhuc vasa. Dixit ad eam, Non superfunt vasa: conlitisque oleum. Tunc illa veni- 7 ens indicavit prophetæ Dei: qui dixit ad eam; Vade, vende oleum, & redde debitum tuum; tu verò & filii tui vive ex eo quod superest. Conegit autem poltero die, ut ve- 8 niens Elisæus transiret in Silo: illic autem erat mulier quædam celebris, quæ retinuit eum ut comederet panem: & quotiès transibat, eò diverteba t ut comederet panẽ. Tum dixit illa marito suo, Ecce novi prophetam Dei sanctum esse: & quandoquidem jugiter apud nos præterit,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 * وخربوا القري • وكل حوض حسنة هذوا وحجارتها حي امتلت من حجارتها • وسدّوا كل معين
لمياهها • وكل شجر حسنة قطعوا • حتي لم يبق حجر في قريه الا هدموه • وبعد ذلك اصحاب
المقاليع واحتوطوها • فلما راي ملك موآب الملاحمين قد غلبوا عليه • اخذ معه سبع مئة
27 رجل مستحبي السيوف ليعبي نحو ملك ادوم • فلم يقدر • فاخذ ابنه بكره المولّد للملك
مكانه • وقربه حريقا علي السور • وكان ذلك مستخطا لاجل اسرائيل • وانصرفوا عنه بعد قضايهم ما
اردوا منهم الي ارض اسرائيل •

* الفصل الرابع *

1 * واحدي نسوة التلاميذ التي للانبيا صرخت الي البسع قايلة • ان عبدي مات • وانت تعلم ان
عبدك خايف الله • وان الدايين قد جاء ليأخذ ابني عبدين له بديه * فقال لها البسع • ما
اصنع بك • لكن عرفيني ايس لك في منزلك • فقالت • ليس لأمتك في منزلها سوي الا اناء للزيت •
* فقال لها • انطلقي واستعيري لك اواني من خارج • من جميع جيرانك • وكونوا اواني فارغه
ولا تقللي • ثم ادخلي منزلك بتلك الاواني • وعلقي الباب دونك ودون ابنيك • وصبي في
4 جميع هذه الاواني • وما امتلي منها فارفعيه • فمضت من حضرته • وفاقت منزلها • واغلقت
5 الباب دونها ودون ابنيها • ولم يزالا ابنيها يقدمان الاواني • وهي تصب بينا • فلما فرغت تلك
6 الاواني قالت لأحد ابنيها • قدم الي اناء ايضا • فقال لها • لم يبق اناء • فوقف الزيت عن زيادته •
7 * ثم جاءت الي نبي الله وعرفته • فقال لها امضي وبيعي الزيت • واوفي منه دينك • وعيشي وابنيك
8 الباقي منه • وكان في بعض الايام جاز البسع بسونيم • وهناك امراة عظيمه في نفوس الله •
9 فجبرته للطعام • فلتجب عليه ليأكل عنده فما طعامها • فقالت لبعلها • قد علمت الآن ان نبي
الله هذا يسا • وهو دايما يجاز بنا دايما •

Civitates vastãsunt: pulchri; cùmque vi- 25 ris lapides everterunt, ita ut propius lapidibus implerãtur: & omnem ipsũ vatis aque fontem obturaverunt, omnemq; arborem pulchram succiderunt: adeoque vallus remansit lapis in vallis civitatis, quẽ ꝛandem circumdarunt fundibularii fundiralis defuerunt ceu. Cùm autem 26 vidissẽt rex Moab opprimi se bellatoribus, duxit secum septingentos viros filiorum gladium, ut ex eo effugeret ad Edom. Verùm cùm non potuisset, Accepit filiũ 27 suum primogenitum regno post eum potitendo idoneum, detulitque eum holocaustum super murum: quod cùm Israelitarum iram excitãsset, discessérunt ab eo postquam officiis suis quicquid voluerunt abiit, in terram Israelitarum.

CAP. IV.

1 Ovia una ex uxoribus discipulorum prophetarum clamavit ad Elisæum dicens, Maritus meus mortuus est, tu verò vòstis servum tuum fuisse timentem Deum: jam verò creditor venit ad sumendos duos filios meos filio in servum pro ave fua. Dixit ad eam Elisæus, Quid facerem tibi? Nihil habeo in domo mea, præter lecythum olei. Ait illa, Vade, & mutuos tibi vasa ab extraneis, ab omnibus filiis tuis vicinis tuis; sed autem vasa vacua, cæque non pauca. Tum 4 ingrere ad domum tuam, claudeque januam post te & post omnemque filium tuum, infunde in omnia hæ vasa, & quod impletum fuerit ex eis, seponito. 5 Discessit illa ab ejus præsentia, & domum suam percussit claustro tamum post se cum filiis suis: & illi ipsi conversuntur afferebat ei vasa, ipsa verò infundebat oleũ. Cùm autem defecissẽt ea 6 vasa, dixit ad filium suum, Affer mihi adhuc vasa. At illi, Nullum superest vas: & desitit oleum confecere. Deinde venit illa ad prophetam Dei, & ren- 7 indicavit illi. Dixitque ad eam, Vade, & vende oleum, triumq; ex eo solve debitum, & tu cum duobus filiis tuis vitam è reliquis fulcitis. Præterea contigit quodam 8 die ut transiret Elisæus per Sunam: erat autem ibi mulier quædam insignis pietate erga Deum, petuas affluenc dexitans: hic ut sum ad cibum quod fe convidaret. Dixit ilam marito suo, Tam novi 9 quòd prophera Dei fe sanctus: & ecce semper quod nos pretérit.

Et urbes destruxerunt, & in omnẽ hæreditatẽ elegantem projecerunt quisq; 25 que lapidem suum & implevérunt illam, & omnes fontes aquarũm obturaverunt, & omnes arbores pulchras eruerunt, quousque non relictũ est lapis in urbe quẽ non destruxerint: & circuierũt fundibularii & percusserunt eam. Et vidit rex Moab quòd prævaleret in fe belligerantes, & accepit secum septingentos viros educentes gladium, ut converteret se ad regem Edom, & non potuerunt. Et accepit filium suũ primogenitũ, qui futurus erat ut regnaret pro eo, & obtulit eum holocaustum super murum: & fuit indignatio magna super Israel, & ascendérunt ab eo, & rediérunt in terram.

CAP. IV.

1 Et mulier una de uxoribũ discipulorũ prophetarum clamavit ad Elisæum dicendo: Servus tuus Gobadiah, marius meus mortuus est, & tu nósti quòd servus tuus timebat Dñm; cùm accíderet Israel prophetæ Domini, accepit ex iis centũ viros, & abscondit eos, quinquaginta in tro- 2 vis in spelunca, & mutuat est & alait eos; ne alterè res de facultatibus Achab, propterea quod effent rapinæ [acquisitæ]: & nunc creditor venit ut accipiat duos filios meos tibi in servos. Et dixit illi Elisæus: Quid faciam 3 tibi? indica mihi, quid est tibi in domo? & dixit: Non est ancillæ tuæ prorsus quicquã in domo, nisi vas olei. Et dixit, Vade pete tibi vasa deforis ab 4 omnib⁹ vicinis tuis, vasa vacua, ne pauca petas. Et eas & clandas januam 5 tuam & filiis tuis & fundas in vasa hæc, & quod impletũ fuerit amoveas. Et abiit ab eo, & clausit portã sup facié suam & filis 6 per facié filiorũ suorũ: ipsi adferebant ei vasa, & ipsa infundebat oleum. Et dixit ei: Non est ampliũ vas, & defecit oleũ. Et venit & indicavit pro- 7 phetæ Dei: & dixit Vade, vende oleũ, & exsolve dũo debiti tui: & tu & filii tui alamini de eo quod reliquetur. Et fuit die quadã, transiit Elisæus 8 in Sunẽ, & ibi erat mulier timens peccata, & apprehendit eũ ut comederet panẽ: & erat tempore quo transibat, diverteba t illuc ut comederet panem. Et dixit marito suo: Ecce nunc cognovi quòd propheta Domini sanctus 9 est iste diverten̄s ad nos semper.

25 וקרייא פגרוי וכל אתרהון שפיר׳ א רמו גבר אבניה ומלאוהא וכל מבועי מיא אטמון וכל
אילנין טבין אגדעון עד דלא אשתארת אבנא בקיתהא דלא פנו׳ ואסתחרו אגבא קלגיא
26 ומחרוהא׳ וחמא מלכא דמואב ארי תקיפו בני ארעא דאדום אזל לגבי מלכא דאדום
27 לגבא שלפי סיפא לאפנאה ליה למלכא דאדום ולא יכיל׳ ונסיב ית ברה בוכרא דיתיב
דיתיב תחותוהי ואסקיה עלתא על שורא והוה רגז רב על ישראל׳ ואסתלקו
מעליה׳ ר

CAP. IV.

1 ואתתא חדא מנשי תלמידי בניא מצוחא קדם אלישע למימר בעלך מית
ואת ידעת ארי עבדך הוה דחיל מן קדם יי׳ כר קטלא איתי׳ ל מן נבייא׳ ר׳ דבר מטרון
מאה גברין ואסתרנון חמשין חמשין גברא במערתא ית ריפי ומזיבי לחון בזיל ולא
אכלין׳ ל יתהון מנכסוהי דראובן בן קדם דאנון אוקמא לחון ר׳ שמעון ר׳ לוי׳ ר׳ יהודה
חדין בני ליה׳ ר׳ יעקב קריב לי יעור מנא אעביר ליך חוי לי מא אית ליך בביתא׳
3 ואמרת ליה לאמתך לא מדעם בביתא אלהנא דמנא דמשחא׳ ואמר אזיל שאיל ליך מנין
מן בנא מן כל שכנך מנין ריקנין לא חיסרין׳ ותכנס ותנעין ית דשא בתרך ובאפיך ובאפי בנך
4 ותריקין על כל מנא האלין ומלי ותנסבון׳ ואזלת מן קדמוהי ואנעת דשא
באפיה ובאפי בנהא מן קדמין׳ ל׳ הוה מרקבין׳ ל׳ הוה אמר לה׳ ל׳ מנא׳ ל׳ מנא׳ ל׳ מנא

מלכים ב : ד

, lectum ibi el ponamusque ,par vum parietis cenaculi nunc Faciamus
, ,nos ad ipsum venimus in ,erit Et ,candelabrum & ,sellam & ,mensam &
, ,et ,candelabrum & ,sellam & ,mensam & ,אליו
, ad declinavit & ,illuc venit & ,die Fuitque ,illuc declinabit
10 יסור שמה : ויהי היום ויבא שמה ויסר אל
, Voca ,fili puerum Gehazi ad Dixitque ,ibi requievit & ,cenaculi
11 העליה וישכב שמה : ויאמר אל־גיחזי נערו קרא
, ,ad Dixit ,ipse ,fici ad Fetit & ,eam vocavit & ,hanc Sunamitem
12 לשונמית הזאת ויקרא־לה ותעמד לפני : ויאמר־לו
, ,nunc Dic ,eam ad nunc Die ,ministraret omni
, ,nos ad ,ipsi ,fili Ecce ,eam ad nunc Die
13 אמר־נא אליה הנה הרחרת אלינו את־כל־ההרדה
, ,regem ad tibi loquendi ad est Num ,tibi ,faciendum ad quid ,illa
, ,habitans ,ego mei populi medio In ,dixit & ,exercitu principem ad vel
14 הזאת מה־לעשות לך הישׁ לך־דבר אל־המלך
, ,Sed ,dixit & ,Ad ,faciendum ad quid Et ,dixit & ,ipsi
15 או אל־שר הצבא ותאמר אני בתוך עמי אנכי שׁרת׃
, ,filium non ,ei ,est ,ecce ,ipsi ,ei & ,filius ,ei non ,ipsi
16 ויאמר ומה־לעשות לה ויאמר גיחזי אבל
, vocavit Et ,eam Voca ,ait Et ,facient ad quid Et ,dixit & ,ipsi
17 בן אין לה ואישה זקן : ויאמר קרא לה ויקרא־לה
, ,tempus ,faciendum ,ipsi ,nempe ,ipsamen ,Ad ,dixit Et ,ostio in ,fletit & ,eam
18 לת׳ ויעמד בפתח : ויאמר לשונמית הזה כעת
, vir ,id domine Ne ,ait Et ,filium ,conceptura ,in ,tempore
, peperit & ,mulier concepit Et ,eum ,vocabam ,in mentiaris ne ,Dei
19 חיה אתו חבקת בן ותאמר אל־אדני איש
, ,filium ,ei ,ad ,ipsum ,ad ,ipsum ,ad ,ipsum

Versio VULG. LAT.

27 Cùmq; venisset ad virum Dei
in montē, apprehendit pedes
ejus: & accessit Giezi ut amo-
veret eam. Et ait homo Dei,
Dimitte illā: anima enim ejus
in amaritudine est, & Dñs ce-
lavit à me, & non indicavit
mihi. Quæ dixit illi, Num-
quid petivi filium à dño meo?
numquid non dixi tibi, Ne
illudas me? Et ille ait ad Giezi,
Accinge lumbos tuos, & tolle
baculū meum in manu tua, &
vade. Si occurrerit tibi homo,
nō salutes eū: et si salutaverit e
quispiā, non respondeas illi: &
pones baculū meū sup faciem
pueri. Porrò mater pueri ait,
Vivit Dñs, & vivit anima tua,
non dimittā te. Surrexit ergò,
& secutus est eā. Giezi autem
præcelerat ante eos, & posui-
erat baculū sup faciē pueri, &
non erat vox, neq; sensū: re-
versūque est in occursū ejus, &
nuntiavit ei, dicens; Non
surrexit puer. Ingressū ergò
Eliseus domum, & ecce puer
mortu' jacebat in lectulo ejus:
Ingressūque clausit ostiū sup se,
& super pueri: & oravit ad
Dñm. Et ascendit, et incubuit
super puerū: posuitq; os suū
sup os ejus, et oculos suos super
oculos ejus, et man' suas super
man' ejus: et incurvavit se sup
eū, et calefactā est caro puri.
At ille reversus, deambulavit
in domo, semel huc atq; illuc:
et ascendit, et incubuit super
eum: et obstavit puer septies,
aperuitq; oculos. At ille vo-
cavit Giezi, et dixit ei; Voca
Sunamitidem hanc. Quæ vo-
cata, ingressa est ad eū. Qui ait,
Tolle filiū tuū. Venit illa, et
corruit ad pedes ejus, et adora-
vit super terram: tulitq; fi-
lium suū, et egressa est. Et Elise'
reversus est in Galgala. Erat
autem fames in terra, et filij
prophetarum habitabant co-
ram eo: dixitque uni de pueris
suis, Pone olla grandem, et
coque pulmentum filijs pro-
phetarum. Et egressus est il unus
in agrum ut colligeret herbas
agrestes: inveniteque quasi vi-
tē sylvestrem, et collegit ex ea
colocynthidas agri, et implevit
vestimentum suum, et reversus
est, & concidit in olla pulmenti:
nesciebat enim quid esset. In-
fuderunt ergò socijs, ut come-
derent; cùmque gustassent de
coctione, clamaverunt di-
centes; Mors in olla, vir Dei.
Et non potuerunt comedere.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

27 Καὶ ἦλθε (α) πρὸς τὸν Ἐλισσαὶε εἰς τὸ ὄρος, καὶ
ἐκράτησε τοῦ πόδας αὐτοῦ. καὶ ἐγγίσας Γιεζὶ
ἀπωθεῖν αὐτοῦ. καὶ εἶπεν (γ) Ἐλισσαὶε, Ἄνε-
σε αὐτοῦ, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ πεπικραμένη
ἐπ' αὐτῷ, καὶ Κύριος ἀπέκρυψεν ἀπ' ἐμοῦ
καὶ οὐκ ἀπήγγειλέ μοι. Καὶ εἶπεν, Μὴ ἐπαιτήσω τὸν
υἱόν μου; Καὶ εἶπεν, Μὴ ἐμπαίζω τῷ
κυρίῳ μου. Καὶ εἶπε (δ) Γιεζὶ πρὸς τὸν Ἐλισσαὶε, Ὑπόζωσαι
τὴν ὀσφύν σου, καὶ λάβε τὴν ῥάβδον
τὴν ἐν τῇ χειρί σου, καὶ πορεύου· ἐὰν ἀπαντήσῃ
σοι ἄνθρωπος, οὐ μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν, καὶ
ἐὰν εὐλογήσῃ σε ἄνθρωπος, οὐ μὴ ἀποκριθῇς
αὐτῷ· καὶ θήσεις τὴν ῥάβδον μου ἐπὶ πρόσωπον
τοῦ παιδαρίου. Καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ παιδαρίου, Ζῇ Κύριος
καὶ ζῇ ἡ ψυχή σου, ἐὰν ἀφῶ σε. καὶ
ἐφοβήθη αὐτόν. Καὶ ἔστη (ε) Ἐλισσαὶε, καὶ
ἐπορεύθη ὀπίσω αὐτῆς. Καὶ Γιεζὶ διῆλθεν
ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ ἔθετο τὴν ῥάβδον ἐπὶ τὸ πρόσωπον
τοῦ παιδαρίου· καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ ἀκοή· καὶ ἐπέστρεψεν
ἐν συναντήσει αὐτοῦ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῷ, λέγων,
Οὐκ ἠγέρθη τὸ παιδάριον. Καὶ εἰσῆλθεν
(ϛ) Ἐλισσαὶε εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἰδοὺ τὸ παι-
δάριον τεθνηκὸς (ζ) κεκλιμένον ἐπὶ τὸ κλινίδιον αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθεν (η) Ἐλισσαὶε εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ τὸ παιδάριον τεθνηκὸς ἐπὶ τὸ κλινίδιον αὐτοῦ. καὶ εἰσῆλθεν
(θ) Ἐλισσαὶε καὶ προσηύξατο πρὸς Κύριον. καὶ ἀνέβη καὶ ἐπέστη ἐπὶ τὸ παιδάριον. καὶ ἔθετο τὸ στόμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ· καὶ ἐκλιθεὶς ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐθερμάνθη ἡ σὰρξ τοῦ παιδαρίου. Καὶ ἀποστρεψάμενος ἀπῆλθεν (ι) κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῷ οἴκῳ ἅπαξ καὶ ἅπαξ· καὶ ἀνέβη καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὸ παιδάριον· καὶ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. καὶ ἐφώνησεν (κ) Γιεζὶ τὸν Ἐλισσαὶε, καὶ εἶπεν, Κάλεσον τὴν Σωμανῖτιν ταύτην. καὶ ἐκάλεσεν, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν (κα) Ἐλισσαὶε, Λάβε τὸν υἱόν σου. καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ (κβ) καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸν πόδας αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἔλαβε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν. Καὶ Ἐλισσαὶε ἐπέστρεψεν εἰς Γαλγάλα· καὶ λιμὸς ἦν τῇ γῇ, καὶ (κβ) οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν ἐκάθηντο ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ, Ἐπίθετε τὴν χύτραν τὴν μεγάλην, καὶ ἑψήσατε ἑψεμα τοῖς υἱοῖς τῶν προφητῶν. Καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ συλλέξαι λάχανα· καὶ εὗρεν ἄμπελον ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ συλλέξας ἀπὸ αὐτῆς (κγ) σικύας ἀγρίας τὸν χιτῶνα αὐτοῦ· καὶ ἐλθὼν ἔκοψεν εἰς τὴν χύτραν τοῦ ἑψήματος, ὅτι οὐκ ἐγίνωσκον. Καὶ (κδ) ἐκέχυσεν τοῖς ἀνδράσιν φαγεῖν· καὶ ἐγένετο ὡς ἐφάγοσαν ἀπὸ τῆς ἑψήσεως, καὶ ἐβόησαν καὶ εἶπαν, Θάνατος ἐν τῇ χύτρᾳ, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐκ ἠδύναντο φαγεῖν.

MS.A. (α) πρὸς τ' Ἐλισσαὶ (γ) Ἐλισσαὶ, (δ) ὦν ἔστιν, (ε) Ἐλισσαὶ (ϛ) ἐξέλθ. (ζ) ἐκκεκυλισμένον (η) Ἐλισσαὶ, (θ) κἀν ὄνομα (β) ἀπόστειλον (γ) Ἐλισσαὶ (δ) ἀμπελουργόν (ε) Ἐλισσαὶ, (ϛ) ἀλίσθω, (ζ) ἐκκυλίω (η) ἀνοίξω (θ) ἀνοίξω (ι) ἀνοίξω (κ) Ἐλισσαὶ (λ) Σωμανίτιν ! ἀπ' ἐμοῦ (μ) Ἐλισσαὶ, ἀλλὰ σ' (ν) ἐνίσσοντος (ξ) εἰ ὑπὲ (ο) Ἐλισσαὶ (π) τυφλοῦν * πάθημα τὸ (ρ) ἀνοῦν ἐλθόν, (σ) ἐνέλεγχε (τ) ἐνέγκασε (υ) ἐπιθέμενος.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

27 Cùm autem pervenisset ad prophetam Dei
in montem, apprehendit pedes ejus: accessit
que Gahzi ut eam arceret: sed dixit ad eum
propheta Dei, Permitte illi, quoniam amarus
est animæ ejus, quod celavit me Dñs, nec in-
dicavit mihi. At illa dixit, Postulavine filiū
à domino meo? nònne dixeram tibi ne poſtu-
lares mihi? Dixit ille ad Gahzi, Accinge
lumbos tuos, & tolle baculū meum manu tuā,
& vade: si quenquam reperias, ne benedicas
eū; & si quis benedixerit tibi, ne respondeas
eū: & pone baculum meum super faciem pu-
eri. Dixit autem mater pueri, Vivat Dñs, & 30
vivat anima tua, non te deseram: quapropter
surgens fecutus est eam. Porrò Gahzi præce- 31
ferat eos, & posuerat baculum super faciem
pueri; sed nec vox erat, nec qui auſcultaret:
quamobrem reversus est obviam illi, & indi-
cavit illi, dixitque, Non evigilavit puer.
Veniens ergò Eliseus domum, aſpexit, & 32
ecce puerum mortuum, & positum in lecto.
Tum ingressus clausit ostium post se ambos, 33
et cùm orasset coram Domino, Ascendens 34
prostravit se super ipsum puerum, posuitque
os suum super os ejus, et oculos suos super
oculos ejus, et manus suas super manus ejus:
sic incumbendo ei, incalsuit caro pueri. De- 35
inde rediens ambulavit in domo, semel huc,
& semel illuc; tum ascendens incubuit ei:
ofcitavitque puer septem vicibus, & aperuit
puer oculos suos. Deinde accersito Gahzi 36
dixit, Voca Silumitidem istam; vocavitque
eam: & cùm ingressa esset ad eum, ait illi,
Tolle filium tuum. Procidit illa ad pedes 37
ejus, humi procumbens, tollensque filium
suum egressa est: Eliseus autem reversus est 38
in Galgala. Caterùm fames erat in terra, &
filii prophetarum verſabantur apud eum:
quapropter dixit discipulo suo, Apta foco
cacabum magnum, & coque pulmentum pro
filijs prophetarum. Et egressus quidam in 39
agrum ut colligeret malvas, inveniteque
agrestem, collegitque ex ea *quasi* grossos
agrestes pleni sua veste: & veniens injecit in
cacabum pulmenti, non enim noverat. De- 40
inde infusi viris illis ut comederent: cùm
que comedissent ex pulmento, dixerunt, Mors
est in cacabo O propheta Dei: nec poterant
comedere.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

27 Deinde accedens ad prophetam prophetæ
Dei in montem, apprehendit pedes ejus: ac-
cedensque autem Gahzi ad eum ab ipso de-
bellandi, ait, Dñs, Pater eum,
quoniam valde animam ejus amaritu-
dine afficiunt: & quidem ignorans id
erat mihi, quia Deus haud retexerat
mihi. Dixit illi, Postulavisne à do-
mino meo prolem, & dixeram tibi, Si
concedatur mihi proles, ne fundes ab ea
vocem excitæ tuæ. Dixit ille ad Gahzi, 29
Ilvinge lumbos tuos & sumpta virgâ
mea in manu tua abi: si quem offenderis,
ne salutato eū; & siquis te salutaverit,
ne respondeto ei: & ponito virgā meam
contra faciem pueri. Dixit autem mater 30
pueri, Per Deū, & per vitā animæ tuæ,
nequaquā deseriquā te: quare surgens
sequutus est eā. Interim Gahzi præcesserat
eos, & virgam posuerat contra faciem
pueri, nec loquutus fuerat, nec moverat
sese: quapropter reversus obviam fuitus
ei & indicavit, ad eā, Non vigilavit puer.
Cùm ergò domū pervenisset Eliseus, & 32
invenisset puerū mortuū, super lectū suo
decumbentem, Clausit ianuā post utrum-
que, & deprecatus est Deum. Tum ofcen- 34
dens incubuit puero, posuitque os suum
super os ejus, & oculos suos super oculos
ejus, & manū suā super manū ejus: & ita
bis ambulavit per domum, & versus con-
scendens incubuit in eū; quare contorsit
puer oculos suos: cùm idem praesiliisset
puer vicibus, tandem aperuit oculos suos.
Tum dixit ad Gahzi ministrū suū, Ad- 36
voca Sunamitidē istā, & advocavit eā.
Cùmq; venissē, corruit ad pedes ejus, & 37
adoravit super terrā, tulitq; filiū suū & 38
abiit: Eliseus autē reversus est in Gal-
gal. Porrò fames erat in diebus in terra, et
filij prophetarum habitabant coram eo: ad-
dixitque puero suo, Pone olla magnam,
et coque pulmentū pro discipulis prophe-
tarū. Interim egressus quidā in agrū ad
colligendū malvā, reperit vitem in cam-
po, colleqitque ex ea colocynthides plenū
vestimentū suū, & attulit, injecitque in olla
cibi: ea quidē ignorabat. Deinde exhau-
39 rienti viris ut ederent: & cùm edissent
ex pulmento, clamaverunt, dicentes, Mors
est in pulmento O propheta Dei: nec po-
terant comedere.

apprehendit & pedes ejus ad Dei virum ad venit Et
27 וַתֹּבֶא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הָהָר וַתַּחֲזֵק
Dixitque eam expellendam et Ghehazi accessit et ejus pedes in
בְּרַגְלָיו וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהָדְפָהּ וַיֹּאמֶר אִישׁ
Dominus & ei amara ejus anima quia eam Dimitte : Dei
הָאֱלֹהִים הַרְפֶּה לָהּ כִּי־נַפְשָׁהּ מָרָה־לָהּ וַיהוָה הֶעְלִים מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד לִי׃
petivi Nunquid : ait Et mihi indicavit non & me à celavit
28 הֲשָׁאֹל מִבֵּן אֲדֹנִי הֲלֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלִיהַ אֹתִי׃
Ne reddas filium tu dixi non Nunquid ? meo domino à filium
29 וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי בְיָדֶךָ וָלֵךְ כִּי תִמְצָא־אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־
meum fugiendum tolle & ejus lumbos Accinge : Ghehazi ad Dixitque
יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תֶעֱנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי עַל־פְּנֵי הַנָּעַר׃ וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי נַפְשֶׁךָ אִם־
eam & : si benedixerit non quem : invenerit Si vade & ejus manu in
אֶעֱזָבֶךָ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ׃ וְגֵיחֲזִי עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת עַל־פְּנֵי הַנָּעַר וְאֵין קוֹל
facies super eis & : ejus baculum ponens & : ei responderis non quem nihil benedicetis
וְאֵין קָשֶׁב וַיָּשָׁב לִקְרַאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר לֹא הֵקִיץ הַנָּעַר׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבַּיְתָה וְהִנֵּה
ecce & puerum in Elisæi : ait ei ingressus Et : puer et expergefactus Non
הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃
ascendit Et : Dominum ad orativit : ejus ambo super ostium
31 וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־פִּיו וְעֵינָיו
Et : eum super fecit & : ejus oculos super ejus os & : ejus oculos super
עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּיו וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּתְחַם בְּשַׂר הַיָּלֶד׃ וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת
eum & : deambulavit & : eum super : ejus manus caro et calefactā & : ejus manus super
אַחַת הֵנָּה וָאָחַת הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּזְהַר
Et : et ascendit & : ejus super & : ejus oculos super : ejus os super : ejus caro et calefactā & : ejus manus super
32 הַנַּעַר עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו׃ וַיִּקְרָא
Vocavitque : eum aperuit & : vices septem ad usque puer
אֶל־גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר קְרָא אֶל־הַשֻּׁנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ
eum ovavit & : hanc Sunamitidem ad Voca : dixit & : Ghehazi ad
וַתָּבֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר שָׂא בְנֵךְ׃ וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־
eam & : ejus filium Tolle : ait Et : eum ad venitque
רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא׃
ejus & : ejus pedes super & : terræ in prostravit & : ejus filium Tolle : ait Et : eum ad venitque
33 וֶאֱלִישָׁע שָׁב הַגִّלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ וּבְנֵי הַנְּבִיאִים
egressus est & : ejus filij & : terra in fames & : Gilgalam in et reversus Eliseus Et
יֹשְׁבִים לְפָנָיו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ שׂוּם הַסִּיר הַגָּדוֹל וּבַשֵּׁל בָּזִיד לִבְנֵי הַנְּבִיאִים׃
prophetarum filij & : eum apud habitabant : dixitque uni de pueris
34 וַיֵּצֵא אֶחָד לַבְּקָר לִלְקֹט אֹרֶת וַיִּמְצָא גֶפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמֶּנָּה פַקֻּעֹת שָׂדֶה מְלֹא בִגְדוֹ
pulmentum coque : ejus filiis prophetarum
וַיָּבֹא וַיְפַלַּח אֶל־סִיר הַנָּזִיד כִּי לֹא יָדָעוּ׃ וַיִּצְקוּ לָאֲנָשִׁים לֶאֱכֹל וַיְהִי
egressus & : unus et egressus Et : prophetarum filijs pulmentum coque & : ejus
כֶּאֱכָלָם מִן־הַנָּזִיד וַיִּצְעָקוּ וַיֹּאמְרוּ מָוֶת בַּסִּיר אִישׁ הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל׃
colocynthidas ea ex collegitque agrestem vitem invenit & : ejus vestimentū & : ejus
35 וַיֹּאמֶר הָבִיאוּ־לִי קֶמַח וַיְטַל אֶל־הַסִּיר וַיֹּאמֶר צֹק לָעָם וְיֹאכֵלוּ וְאֵין דָּבָר רָע בַּסִּיר׃
pulmenti : & : eum in concidit & : venit & : ejus vestimentū & : ejus vestimentū & : ejus vestimentū

מלכים ב : ה

Versio VUL. LAT.

41 Ait ille, Afferte, inquit, farinã. Cùmq; tulissent, misit in olla, & ait, Infude turbæ, ut comedãt. Et non fuit ampliùs quidquã amaritudinis in olla. Vir autẽ quidã venit de Baalsalisa deferens viro Dei panes primitiarum, vigiuti panes hordeaceos, & frumentũ novum in pera sua. At ille dixit, Da populo, ut comedat. Respondit que ei minister ejus; Quanti est hoc, ut apponã centũ viris? Rursum ille ait; Da populo, ut comedat: hæc enim dicit Dñs, Comedent & superẽt.

Versio GRÆCA. LXX. Interp.

Cum Transliteratione LATINA.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

PARAPH. CHAL. Versio Latina.

Targum JONATHAN.

41 At ille dixit, Sumite farinam, & inficite in ca-
cabum. Tum dixit, Infunde populo ut comedant: tum nihil mali fuit in cacabo. Pos-
42 tea venit quidam è civitate gigantum, attulitque prophetæ Dei panem primitiarum,
vigiuti panes hordaceos, & triticum fricatum in mantili. Dixitq; *Eliseus*, Offer turbæ ut comedant. Respondit illi minister ejus,
43 Quid apponeremhoc centum viris? Dixit ad eum Eliseus, Offer populo ut comedant; nam
sic ait Dominus, Comedent & relinquent.
44 Apposuit itaque eis, & comederunt, ac reliquerũt secũdũ, juxta sermonem Domini.

CAP. V.

1 Verũ Naaman princeps militiæ regis Syriæ
Adum, vir erat insignis & spectatissimus apud
dominum suum, quia per eum præstiterat Dñs
salutem. Adumais, et quidem vir ille Naaman
strenuissimus erat, sed leprosus. Adumai au-
2 tem turmatim egressi fuerant, et captivam
duxerant à terra Israelis adolescentulã quan-
dam parvam, que facta fuerat *ministra* coram
uxore Naamanis. Dixit hæc hæræ fuæ, Beatus
3 esset dñs meus si fe conferret ad prophetam
qui est in Samaria; nam illico sanaret eum à
lepra ipsius. Itaque ingressi indicarunt hero
4 ipsius, et dixerunt ea, Hæc et talia loquuta est
adolescentula illa quæ est è terra Israelis.
5 Tum dixit ei rex Adum, Age, abi, ego mittam
epistolam ad regem Israelis. Abiens igitur ille
accepit in manu sua decem talenta argenti,
et sex millia aureorum, ac decem paria vesti-
6 um; Attulitque epistolam ad regem Israelis, è
in qua fic scriptum erat, Quã horã pervenerit
epistola hæc ad te, ecce mitto ad te Naamanem
7 servum meum, sana eum à lepra ejus. Per-
lectã rex Israelis epistolã, scidit vestimenta
sua, et ait, Egõne Deus sum mortificans et
vivificans, ut is ad me miserit, Sana virum
ab ejus lepra? advertite jam, et considerate
quomodo petitio me provocet. Cùm verò ã
8 Elisæus prophetæ Dei audisset quòd rex vesti-
menta sua scidisset, misit ad regem, et ait illi;
Quare scidisti vestimenta tua? veniat ad me,
et experiatur prophetam esse in Israele. Venit
9 ergo Naaman cum equis et curribus suis, et
constitit ad ostium domũs Elisæi prophetæ.
Sed misit ad eum Eliseus per nuntium, Vade,
10 et lava te septies in Jordane, et restituetur
tibi caro tua, et mundabitur.

41 Qui dixit, Afferte mihi farinam, & in-
jicite eam in olla. Deinde præcepit in lux-
uriatur tulit de *cacabrium*, & nihil de-
interes perniciosi reperiunt in eo ea quod
erat in olla cibi. Interea venit quidam
42 ad prophetam Dei è regione Domus cum
primitiarum panibus hordaceis, et arifla
in vesse fua. Dixitque prophetes, Offer tur-
be ut comedant. At illi minister ejus,
43 Quamodo poterit hoc ante centum viros
dixit ille, Dmã verò opinor tu hoc ut com-
edant; ait enim Deus, Comedent ad satieta-
tem suam, & superest. Obulit ergò eis,
44 comedunt, & relinquerunt ex ea quæ ob-
tulerat eis, juxta quam dixerat Deus.

CAP. V.

1 Naaman autẽ princeps exercitũ regis
Aramæi vir magnus inter ambos ca-
dominũ sui, et dilectissimus* eorum apud ipsum
propter asserta à Domino per manum e-
jus liberatam gentẽ Aramæ: et quique vir
ille egat et robustus, eorum erat leprosus.
2 Geni autem Aramæi egressi fuerant
cum bellatoribus, & captivam duxerũt è
terra Israelitica puellam parvam, quæ de-
vnde fuit in conspectu uxoris Naamanis
3 nominatus ei. Hæc dixit aliquando uxori
illius, O faciem herii mei si fe offerret a-
pud prophetam Samariæ, et eum à vocabu-
lo curaret eum à lepra ipsius. Ingressi acce-
4 dere quidam nuntiarũ domino suo, et ait,
Talia et talia dixit puella quæ est de ter-
ra Israelitica. Ipsa propter dixit ad eum
5 vxor Aram, Abi, & erat ad me vocaverat
ut scribam epistolam ad regem Israelitam.
Abiit ille, sumpsique secum decẽ ar-
genti quintalia, & sex milliaria aurei fi-
dicãque pariolis indumentorũ & ve-
stes; Detulit epistolam ad regem Israeli. 6
tarli hujusce modi tenore conscriptã, Sta-
tim atq; pervenerit ad te hæc epistola mea
missa per Naamanem servum meũ, sanan
eum à lepra ejus. Cùm ergò legisset rex Isra- 7
elitarum epistolam, fecidit vestes suas, di-
cens, Num ego Deus sum, qui mortificat
et vivificat, ut hominem hunc ad me mi-
serit, ut sanem ab eius lepra? quod
scitis et considerate, quomodo ipse quæ-
rat occasionem contra me. Et fuit cũ audisset Elisæus prophetes Dei quòd
fecidisset rex Israel vestimenta sua, misit ad regem, dicendo: Ut quid fecidisti
vestimenta tua? veniat ad me, et sciat esse prophetam in Israel. Venit ergo
Naaman cũ equis & curribus suis, et stetit ad ostium domũ Elisæi prophetæ.
Et misit ad eum Elisæus per nuntium, dicens, Vade, et lavare septies in Jordane,
et recipiet sanitatem caro tua, atque mundabitur.

Et dixit: Afferte farinam, & conjicite in ollam: & dixit; Effunde populo, et
ut comedat: & non fuit quicquam mali in olla. Et vir quidam venit de ab
terra Australi, & attulit prophetæ Domini panem primitiarum, vigiuti
placentas panis ordaceæ, & manipulos in vestimento suo: & dixit, Da
populo ut comedant. Et dixit minister ejus; Quid dabo hoc ante centum vi-
ros? & dixit; Da populo ut comedant: quia hæc dixit Dominus: Comedent
& relinquent. Et dedit ante illos; & comederunt & reliquerunt juxta
verbum Dñi.

CAP. V.

Et Naghaman magister exercitus regis Aram erat vir magnus ante
dominũ suum, & facie acceptus; quia per manum ejus fecerat Dñs victo-
riam hominibus Aram: & vir erat robustus virtute, sed erat percussus le-
pra. Et homines Aram exierant in turmis, & captivã duxerant de terra
Israel puellam parvã, quæ ministrabat uxori Naghaman. Et dixit dominæ
suæ: Beatus dominus meus, si iveritad prophetam qui est in Somron: tunc
sanabit eum à lepra ejus. Et venit & nunciavit domino suo dicendo: 4
Sic & sic locuta est puella quæ est ex terra Israel. Et dixit rex Aram: Veni
vade, et mittam epistolam ad regem Israel: & abiit, & accepit in manu sua
decem talenta argenti, & sex milia denariorum auri, & decem mutatori-
as vestes. Et attulit epistolam ad regem Israel, dicendo; & sic scripsum 6
erat in ea: Et nunc cùm venerit epistola hæc ad te, ecce misi tibi Naghã-
man servũ meum, ut sanes eum à lepra sua. Et fuit cùm legisset rex Israel 7
epistolam, fecidit vestimenta sua, & dixit: An commoditas est in meã Dño
ad occidendũ & vivificandũ, quòd misérit iste ad me, ut sanẽ virũ à lepra
ejus? enimvero cognoscite, obsecro, & videte, quòd occasionẽ hanc quærat,
ut contendat contra me. Et fuit cũ audisset Elisiph prophetha Dñi quòd 8
fecidisset rex Israel vestimenta sua, misit ad regẽ, dicendo: Ut quid fecidisti
vestimenta tua? veniat nunc ad me, & cognoscat qũ sit prophetain Israel. Et
venit Naghaman in equis suis & in curribũ suis, & stetit in porta domũ Eli-
sæi. Et misit ad illum Elisiph nuncium dicendo: Vade & iminge te 10
septem vicibus in Jardena, & redibit caro tua ribi, & sanabitur.

מלכים ב : ה

Versio VULG. LAT.

11 Iratus Naaman recedebat, dicens: Putabam quòd egrederetur ad me, & flans invocaret nomen Dñi Dei sui, & tangeret manu sua loci lepræ, & curaret me. Numquid non meliores sunt Abana & Pharphar, fluvii Damasci, omnibus aquis Israel, ut laver in eis, & munder? Cùm ergò vertisset se, et abiret indignans, Accesserunt ad eum servi sui, & locuti sunt ei: Pater, & si rem grandem dixisset tibi propheta, certè facere debueras: quantò magis quia nunc dixit tibi, Lavare, & mundaberis? Descendit, & lavit in Jordane septies juxta sermonem viri Dei, & restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli, et mundatus est. Reversúque ad virum Dei cum universo comitatu suo, venit, et stetit coram eo, et ait, Verè scio quòd non sit alius Deus in universa terra, nisi tantùm in Israel. Obsecro itaque ut accipias benedictionem à servo tuo. At ille respondit; Vivit Dominus, ante quem sto, quia non accipiam. Cùmque vim faceret, penitùs non acquievit. Dixitque Naaman, Ut visis fed, obsecro, concede mihi servo tuo, ut tollam onus duorum burdonum de terra: non enim faciet ultrà servus tuus holocaustum aut victimam diis alienis, nisi Domino. Hoc autem solum est, de quo deprecetis Dominū pro servo tuo, quando ingredietur dominus meus templum Remmon, ut adoret, & illo innitente super manum meam, si adoraverò in templo Remmon, adorante eo in eodē loco, ut ignoscat mihi Dominus servo tuo pro hac re. Qui dixit ei, Vade in pace. Abiit ergò ab eo electo terræ tempore. Dixitque Giezi puer viri Dei; Pepercit dominus meus Naaman Syro isti, ut non acciperet ab eo quæ attulit: vivit Dominus, quia curram post eum, & accipiā ab eo aliquid. Et fecutus est Giezi post tergum Naaman: quem cùm vidisset ille currentem ad se, desilit de curru in occursum ejus, & ait; Rectè ne sunt omnia? Et ille ait, Rectè: dominus meus misit me ad te, dicens; Modò venerunt ad me duo adolescentes de monte Ephraim, ex filiis prophetarum: da eis talentum argenti, & vestes mutatorias duplices.

Versio GRÆCA. LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἐθυμώθη Ναιμὰν καὶ ἀπῆλθε, καὶ (a) ἔλε- 11 Et indignatus est Naaman, & abiit, dixitque:
γεν, Ἰδὸ ἔτυν, Πρὸς μὲ ἐξελεύσε καὶ ἐπιβὰς Et dixit, Ecce dixi; Ad me e-
(b) ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπιθεὶς mnino egredietur, & stans in
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον, καὶ ἐκκαθαρεῖ invocabit in nomine Dei sui, &
αὐτὸν, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τόπον, imponet manum suam super lo-
(c) ἐκκαθαρεῖ τὸ λεπρόν. Οὐχὶ (d) κρεῖσσόν cum, & curabit leprum. Nonne
ἐστὶ Ἀβανὰ καὶ Φαρφὰρ ποταμοὶ Δαμασκοῦ, melius sunt Abana, & Pharphar flu-
ὑπὲρ πάντα τὰ ὕδατα Ἰσραὴλ; (e) οὐχὶ νιφεὶς ἐν- mina Damasci, (f) super omnes a-
ρεβόμην ἐν αὐτοῖς, καὶ καθαρισθῶ; quas Israel? Nonne videns lo-
(g) ἐστράφη δὲ καὶ ἀπῆλθε ἐν θυμῷ. Καὶ ἐπορεύθη cubor in eis, & mundabor? Et
οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησαν ὁ παῖς αὐτοῦ, (h) ἐὰν δὲ λόγον μέγαν ἐλάλησεν σοι ὁ προφήτης, οὐκ ἐὰν (i) ἐν ἔργῳ ἐλάλησεν σοι, πόσῳ μᾶλλον ὅτι (k) λοῦσαι καὶ καθαρισθῆσι. Καὶ κατέβη καὶ ἐβάπτισεν ἑαυτὸν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ἑπτὰκις κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπεστράφη ἡ σὰρξ αὐτοῦ ὡς σὰρξ παιδαρίου μικροῦ, καὶ ἐκαθαρίσθη. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς (a) Ἐλισαιὲ τὸν ἄνδρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ, καὶ ἦλθε καὶ ἔστη (b) ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδὸ γνωστὸν ὅτι οὐκ ἔστι θεὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ, (c) ἐὰν μὴ ἐν Ἰσραήλ. Καὶ νῦν λάβε τὴν εὐλογίαν παρὰ σοῦ τοῦ δούλου σου. Καὶ εἶπεν (d) Ἐλισαιὲ, Ζῇ κύριος ὃ (e) παρεστὼς ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήψομαι. καὶ (f) παρεβιάσατο αὐτὸν τοῦ λαβεῖν, ὃ οὐκ ἐδέξατο. Καὶ εἶπεν Ναιμὰν, Καὶ εἰ μὴ, δόθητι δὴ τῷ δούλῳ σου (g) φορτία δύο ἡμιόνου, ὅτι οὐ ποιήσει ἔτι ὁ δοῦλός σου ὁλοκάυτωμα καὶ (h) θυσίασμα θεοῖς ἑτέροις, ἐὰν μὴ τῷ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. Περὶ τούτου ἐὰν ἐν τῷ πορευθῆναι τὸν κύριόν μου εἰς τὸν οἶκον τῶν Ῥεμμὼν (i) τοῦ προσκυνῆσαι ἐκεῖ καὶ (k) αὐτὸς ἐπιστηριζόμενος ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ ἐὰν ἐγὼ (l) προσκυνῶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ῥεμμὼν, καὶ ἐὰν ἐγὼ (m) προσκυνῶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ῥεμμὼν, καὶ ἱλάσεται (n) ὁ κύριος μοι τῷ Ναιμὰν τῷ Σύρῳ τούτῳ, τῷ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ (o) ἃ ἔνεγκε. Καὶ εἶπεν (p) Ἐλισαιὲ, Πορεύου εἰς εἰρήνην. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' (q) αὐτοῦ ἐν ἐξαιρέτῳ τῆς γῆς. Καὶ (r) εἶπεν Γιεζὶ ὁ παῖς τοῦ Ναιμὰν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ θεοῦ, Ὅτι οὐ μὴ φείσηται κύριος μου τοῦ Ναιμὰν τοῦ Σύρου τούτου, τοῦ μὴ λαβεῖν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ (s) ἃ ἔνεγκε. Ζῇ κύριος, ὅτι εἰ μὴ δραμοῦμαι ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ λήψομαι (t) ἀπ' αὐτοῦ τι. Καὶ ἐδίωξε Γιεζὶ ὀπίσω τοῦ Ναιμὰν. καὶ εἶδεν εἴδωλον Ναιμὰν (u) τρέχοντα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἐνεφάνισεν ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἁρματος (v) ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν, Εἰρήνη. Ἰδὸ ἀπέσταλκέν με κύριος μου, λέγων, Ἰδὸ νῦν ἦλθον πρός με ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἐφραὶμ δύο νεανίσκοι ἐξ υἱῶν τῶν προφητῶν. Δὸς δὴ αὐτοῖς τάλαντον ἀργυροῦ, καὶ ἐνδύματα ἀλλασσόμενα τρία.

11 Et ait; Ecce dixi mihi, egredietur ad me, & stans invocabit nomen Domini sui, & imponet manum suam super locum lepræ, & curabit leprosum. Nonne melius sunt Abana & Pharphar, flumina Damasci, super omnes aquas Israel? Nonne videns lavabor in eis, & mundabor? Et conversus abiit cum indignatione. Et accesserunt servi ejus, & locuti sunt ei: Si propheta dixisset tibi, Quanto magis dicit tibi, Lavare, & mundaberis? Descendit Naman, & mersit se in Jordane septies juxta verbum viri Dei: Et revertit caro ejus sicut caro pueri parvi: & mundatus est. Et revertit ad Eliseum, & universa castra ejus: & venit, & stetit coram eo, & dixit; Ecce novi, quia non est Deus in omni terra, nisi in Israel. Et nunc accipe benedictionem à servo tuo. Et dixit Eliseus, Vivit Dominus, in cuius conspectu assisto coram eo, si accipiam. Et urgebat eum accipere: & renuebat. Et dixit Naman, Si ergò non, detur quæso, servo tuo onus duorum Remmonis ut illi adorem, quoniam non faciet ultrà servus tuus holocaustum & sacrificium alii deo, præterquam Domino. Hac in re condonabitur Dominus servo tuo? quum ingressus fuerit dominus meus in templum Remmonis ut illi adoret, (is enim innititur manibus meis) & in phano Remmonis adoraverò? cùm adoraverò in phano Remmonis, condonabitur Dñs servo tuo hac in re? At illi, Vade in pace. Cùmque profecisset ab eo certè stadium terræ, Dixit Gahzi discipulus Elisei prophetæ Dei, Ecce pepercit dominus meus Naamani Adumæo, quò minùs accipere ab eo quod attulerat: vivat Dominus, curram post eum, & accipiam aliquid ab eo. Cucurrit itaque Gahzi post Naamanem: quem videns Naaman post se currentem, descendit è curru obviam illi, & dixit ei, Pacificè venis? Ait ille, Pacificè: dominus meus mittit me, dicitque; Modò venerunt ad me duo viri de monte Aphrem ex filiis prophetarum: da eis talentum argenti, & duo paria vestium.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

11 * فغضب نعمان ومضى وهو يقول. أما قدّرت أن يخرج إلي خارجاً. ويقوم ويصلّي باسم الله الاهه
12 ويسير بيده إلي موضع الداء ويشفي البرص * ألا ان بردا وبوري انهار دمشق من جميع
13 مياه أرض * آل اسرائيل. فأنا اغتسل فيهن وأطهر. وولّي ماضيا يسخط * فتقدم اليه عبيده
14 وخاطبوه وقالوا له. يا سيدنا هل خاطبك النبي بخطب عظيم فيتعاظمك امتثاله. وإنما قال لك.
15 اغتسل تطهر. أيسرّ فيه في الاردن سبع مرات * كما قال نبي الله. فعاد لحمه كلحم صبي صغير
16 ويبرأ * فرجع إلي حضرة نبي الله في جميع جيشه. ووقف بين يديه فأقرّ. وقال. اليوم علمت
17 أن ليس في الارض الها قادراً إلا الله اله اسرائيل. والآن فاقبل برّا من يد عبدك * فقال رجل
18 الله القيوم لا أخذت شيئاً. فلج عليه أن يأخذ شيئاً. فقال له نعمان سأبذله. أما حمر لعبدك
19 الآن ما يكمل بغلان من تراب هذه الارض. فإنه لا يصنع من الآن عبدك حريقا ولا ذبحا قربانا
20 لطواغيت الشعوب. بل لله وحده * فهل ما دكره من القول يغفر الله لعبدك. ألا أني عند
21 طلوع سيدي إلي بيت رمون للسجود هناك. وهو مسنيد علي يدي. ثم أسجد أنا في بيت رمون
22 بمسجدي. فهل يغفر الله لعبدك معما دكرته * فقال له امض بسلام. فانصرف من حضرته
23 فلما بعد في مسيره في الارض * قال جاجزي تلميذ الشيخ نبي الله متعجبا. كيف أمسك
24 سيدي من قبول ما جاء به نعمان الارامي. وحي الله القيوم لاحصرن وراءه حتي أخذ منه شيئاً
25 * وجري جاجزي وري نعمان. فرأي نعمان رجلا يحصر وراءه فالقي بنفسه عن مركبه. وقال له
26 أهو الاخير أو سلامة * فقال خيرا. أبعثني اليك سيدي. قائلا. ان رأفتي الآن غلامان من جبل
27 افرايم من تلاميذ الانبياء. فادفع اليهما من الفضة وزنتين. ومن البياض حلتين. فقال نعمان.
28 أسألك أن تقبل وزنة فضة وزنتين * وألزمه بقبولهما في بدرتين. وحلتين من البياض.

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

11 * Iratus est Naaman, & abiens dicebat, Ego
12 dicebam, Proculdubio egredietur ad me, & stans invocabit nomen Domini Dei sui, mo-
13 vebit manum suam super locum, & sanabor à lepra. Annon præstant Amnan & Phar-
14 phar fluvii Damasci omnibus aquis Israelis? ibo me lavatum in eis, & mundabor: versus
15 itaque abibat indignabundus, Accedentes au-
16 tem servi ejus, dixerunt ei, Domine nostre, si rem arduam dixisset tibi propheta, exequi
17 eam oporteret: verùm ecce rem levem tibi dixit, Vade, lava te, & mundare. Abiit ergò, lavique se in Jordane septies, juxta fermo-
18 nem prophetæ Dei; & restituta est caro ejus
19 sicut caro pueri parvi, & mundatus est. Tum reversus ad prophetam Dei ipse cum omnibus copiis suis, venit, stetique ante eum,
20 & ait; Nunc fanè cognovi quòd non sit Deus in tota terra, nisi in Israele. Jam verò accipe benedictionem à tuo servo. Dixit
21 Elisæus, Vivat Dominus ante quem sto, non sum accepturus: & effagitavit ab eo ut ac-
22 ciperet, fed noluit. Dixit ad eum Naaman, Quandoquidem non vis, detur servo tuo de
23 terra ista onus duorum mulorum: quoniam non est impostorum facturus servus tuus holocausta & sacrificia alii deo, præterquam
24 Domino. Hac in re condonabitur Dominus servo tuo? quum ingressus fuerit dominus me-
25 us phanum Remmonis ut illi adoret, (is enim innititur manibus meis) & in phano Remmo-
26 nis adoraverò? cùm adoraverò in phano Remmonis, condonabitur Dñs servo tuo hac
27 in re? At illi, Vade in pace. Cùmque profecisset ab eo certè stadium terræ, Dixit Gahzi
28 discipulus Elisæi prophetæ Dei, Ecce pepercit dominus meus Naamani Adumæo, quò minùs accipere ab eo quod attulerat: vivat
29 Dominus, curram post eum, & accipiam aliquid ab eo. Cucurrit itaque Gahzi post Naamanem: quem videns Naaman post se cur-
30 rentem, descendit è curru obviam illi, & dixit ei, Pacificè venis? Ait ille, Pacificè: do-
31 minus meus mittit me, dicitque; Modò venerunt ad me duo viri de monte Aphrem ex filiis prophetarum: da eis talentum argenti, & duo paria vestium.

Indignatus Naaman discessit, ac dicebat; Ego
Ad eum poterat fieri ut egrediatur, & stans
flans deprecare per nomen Dei, Dei sui,
fuique manu sua super locum lepræ, et le-
pram curare? Annon Bada & Thinaa
flumina Damasci similia sunt omnibus aq-
quis regionis Israelitæ? equidem in eis
lavabor, & emabor: sic conversus abibat
irà sua. Sed accedentes ad eum servi ejus,
alloquiti sunt ei, & dixerunt ei; Si dixisset
domine noster, quam res difficil, in tibi dixit
propheta, cujus executio ab tua sic apud te?
ut solò tibi dixit, Lavare, & emabere.
Abiit itaque, lavitque se in Jordane se-
ptem vicibus, juxta sermonem hominis Dei
prophetæ Dei, & redintegratæ est caro ejus
ut caro parvi pueri, et sanatus est. Quare
ad pontifaciem prophetæ Dei revertens sua
cum universo comitatu suo, stetit coràm
coràm eo, et ait; Hoc è cognovi nullum
esse in terra Deum potentem præter Deum,
Deum Israelis. Nunc ergò accipe munus
ex servitium de manu servi tui. Dixit
illi, Per Deum sempiternum à cui accipi-
am: & quamvis institerit apud eum ut
accipiat, non tamen acquiescit eo. Dixit
ad eum Naaman Iam ergò non, Permittetur
modò servo tuo afportare ex terra ista
pulvere quadrino, servo poliunt duo muli?
nam ceteri sacrificium aut sacrificium
non edit alterum deum, sed Dei Dei. Nam
rem quam requisti, condonatum est Deus
servo tuo? Nam si ego, quum ascendo in
dominum meum in templum Remmonis ad ado-
randum illi, innitur manus meas, ego ita
quam deinde adoravero in templo Remmonis
in facello meo, nam condonabit Deus ser-
vo tuo quod proposisti? At illi, Vade in
pace. Et cùm ab eo ablatus esset, Gahzi
in itinere fui per illam regionem, vocati-
sset, Mamum Gahzi discipulus Elisæi
prophetæ Dei, dixit, Quomodò à cor tuisti
se dominus meus ab accipiendo quod at-
tulit Naaman Aramæus? per Deum sem-
piternum curram post eum, et aliqui à ac-
cipiam ab eo. Cucurrit ergò Gahzi post
Naamanem: videbat Naaman hominem
post se currentem, stetit è curru sua, et ai-
ait, Adhuc cuisitio quàm bono et salubri?
Rono, inquit: misit me dominus meus ad
te, dicens; Porrò venerunt ad me modò duo
juvenes è monte Ephraim ex discipulis
prophetarum, Da quæso eis ex argento
quintale, et ex vestibus duas flulas. Dixit
Naaman, Rogo te ut gratia habeas & acci-
pias è ea quintala, tuliti iter apud eum:
et ligavit duo quintalia in sporis duobus, necnon flulas duas è vestibus.

Targum JONATHAN.

11 וּרְגַז נַעֲמָן וְאֲזַל וַאֲמַר הָא דַּחֲוִיתִי אֲמַר דְּלְוָתִי יִפּוֹק מִמְּקַם דְּיָיָ וְיִקּוּם וְיִצְלֵי בְּשֵׁמָא דְּיָיָ אֱלָהֵיהּ
12 וְיָרִים יְדֵיהּ עַל אֲתַר בְּרִ מְחָרְחָא וְתִתְּפֵי מְעַרְעוּרְתָּא: הֲלָא טָבִין אֲמָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרֵי דְּמַשְׁקִ
13 מִכֹּל מַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל הֲלָא אֶשְׁבּוֹל בְּהוֹן וְאִתְּפֵי וַאֲזַל בְּרוּגְזָא: וְקָרִיבוּ עַבְדּוֹהִי וַאֲמַרוּ
14 וְקָלִילוּ וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֲבוּנָא דְּאִם נְבִיָּא רַבָּא מַלֵּיל לְמֶעְבַּד לָךְ הֲלָא תַעְבֵּד לָן אֲרוּם אֲמַר לָךְ
15 אֶלָּא אֲמַר לָךְ שְׁבוּל וְתִסְבֵּל: וְנַחֲתוּ וְטָבַל בְּיַרְדְּנָא שַׁבְעָ זִמְנִין כְּפִתְגָמָא דְּנִבְיָא דְּיָיָ וְהֲוָת בְּסִרְיָא
16 וְאָתַת לְוָתֵיהּ וְעָלַת וְקָאֲמַת קֳדָמוֹהִי הָא כְּעַן יְדַעְנָא דְּלֵית אֱלָהָא בְּכָל אַרְעָא אֶלָּהֵין בְּיִשְׂרָאֵל
17 וְכַעַן קַבֵּל בְּרָכָתָא מִן עַבְדָּךְ: וַאֲמַר קַיָּם הוּא דְּיָיָ דִּי אֲנָא מְשַׁמְּשָׁנָא קֳדָמוֹהִי אִם אֶקְבֵּל וְאִתְרְעֵי בֵּהּ
18 לְקַבָּלָא לָא אֲמַר עוֹד עַבְדָּךְ עֲלוֹהִי אֶלָּא בְּרִיכוּת מַעְיָין דְּיַרְבְּרִין לְשַׁמְיָא אֲרוּם לָא יַעְבֵּד עוֹד עַבְדָּךְ עֲלוֹהִי
19 אֶלָּא לְיָיָ בְּרַם בְּמִלָּתָא הָדָא יְבַטֵּל יְיָ לְעַבְדָּךְ בְּמֵעֲלֵי דְּמִסְגֵּד רִבּוֹן עָלְמָא לְמִסְגֵּד לְהוֹן וְהוּא סָמִיךְ עַל יְדִי וְאִסְגֵּד
20 לְהוֹן בְּמִסְגְּדִי בֵּית רִמּוֹן וְיִבְטַל יְיָ לְעַבְדָּךְ בְּמֵעֲלֵי דְּמִסְגֵּד בְּמֵעֲלֵי דְּמִסְגֵּד בְּמִסְגְּדִי בֵּית רִמּוֹן
21 וַאֲמַר לֵיהּ אִזַל בְּשַׁלְוָתָא כְּרוּב אַרְעָא: וַאֲמַר בְּחוּשְׁבָּנָא דְּאָזַל מִנֵּיהּ מִרְחָקָא דְּאַרְעָא
22 וְעָנַן מַהוּ אַפְרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים הִנֵּה נָא לָהֶם
23 כִּכַּר־כֶּסֶף וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים

Versio Latina.

11 Et indignatus est Naghaman, & abiit, dixitque: Ecce dicebam quòd ad me
12 egrediet exeundo, & flaret & oraret in nomine Dñi Dei sui; & levaret
manum suam super locum plagæ meæ, & sanaretur lepra. Nonne meliores
13 sunt Amanah & Parpar fluvii Damascenorum omnibus aquis terræ Israel?
nunquid si intinxero me in illis, fanabor? & conversus abiit cum indi-
14 gnatione. Et accesserunt servi ejus, & locuti sunt cum illo & dixerunt: 13
Domine mi, si fortè rem magnam propheta locutus fuisset tecum, nonne
fecisses? quanto magis quod dixit tibi: Intinge te, & fanaberis? Et de-
15 scendit & intinxit se in Jardena septem vicibus, juxta verbum prophete
Dñi; & rediit caro ejus sicut caro puerili parvi, & sanatus est. Et redit
16 ad prophetam Dñi ipse & omnis exercit ejus, & venit & stetit ante illum
17 & dixit: Ecce nunc cognovi quòd non est Deus manens in omni terra, nisi in
Israel: & nunc suscipe quæso oblationem à servo tuo. Et dixit: Permanet
18 ipse Dñs ante quem ministro, si accepero: & urgebat eum ut caperet; sed
noluit. Et dixit Naghaman: Et nonne dabitur quæso servo tuo onus paris
19 mulorum de pulvere terræ? quia non faciet ultra servus tuus holocaustum
& sacrificium Erroribus gentium, sed nomini Dñi. In re hac ignoscat Dñs
20 servo tuo, cùm intrabit dominus meus in domum Rimon ut adoret ibi, &
ipse innixus fuerit super manum meam; & incurvavero me domo Ri-
21 mon, incurvāte me domo Rimon ignoscat Dñs servo tuo in re ista. Et dixit
illi; Vade in pace: & abiit ab eo milliare terræ. Et dixit Gehhazi discipulus
22 Elisæi prophetæ Dñi: Ecce abiliuit dominus meus à Naghaman Ara-
mæo isto accipere quæ attulerat; permanet ipse Dñs, nisi cucurrero post il-
lum, et accipiam ab illo aliquid. Et fecutus est Gehhazi post Naghaman,
23 & vidit Naghaman virum currentem post se, & dejecit se de curru in oc-
cursum ejus: & dixit, Num pax est? Et dixit; Pax: à Dñs meus misit me di-
cendo; Ecce tempore hoc venerunt ad me duo adolescentes de monte dom
Ephraim è discipulis prophetarum; da quæso illis talentum argenti & duas
mutatorias vestes.

MS. A. (α) ἔπεσε, * Πρὸς μὲ (β) κυρίῳ αὐτοῦ, (γ) Ἐπιθεῖς (τ) ἐπιβαλεῖ Ναάμαν (δ) (ε) ὁ (ζ) αὐτὸν, Πάτερ, μέγας (χ) πόλεμός; ὅτι (λ) Ἐλισαιὲ. (α) Ἐλισαιὲ (α) εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, * Ἰδὸ δὴ ἔγνωκα (β) εὐλογήσει σὲ (γ) Ἐλισαιὲ, (δ) παρεστὼς ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἐπιπιανόμενος (ε) ἐπὶ τὸν Ῥεμμὼν· καὶ ἐὰν ἐγὼ (ζ) ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ ἐὰν ἐγὼ (η) προσκυνῶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ῥεμμὼν (θ) ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ῥεμμὼν (ι) Ἐλισαιὲ (α) αὐτὸς ἀπὸ τῆς γῆς Ἰορδάνου. Καὶ (κ) Ἐλισαιὲ, (μ) ἐν (ν) παρ' αὐτὸν (ξ) ἐπὶ τὸν ἀφεῖμαι ἀφεῖμαι, (ο) ἀπέστειλεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἁρματος.

מלכים ב׳ ו׳

ligavit & secum in rapit & duo talenta accipe Filii, Naham Dixitque
23 וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח כִּכָּרַיִם וַיִּפְרֹץ־בּוֹ וַיָּצַר שְׁנֵי כִּכָּרוֹת כֶּסֶף בְּשֵׁנִי חֲרִיטוֹת בְּגָדִים׃
vestimenta mutatoria duo & marsupijs duobus in argenti talenta duo
24 וַיִּתֵּן אֶל־שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ לְפָנָיו׃ וַיָּבֹא אֶל־
ad venit Et ejus facies ad portaverunt & ejus pueros duos ad ipsi & ad
25 הַמִּגְדָּל אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר אֵלִישָׁע אֵי מִזֶּה בָּאתָ גֵּחֲזִי וַיֹּאמֶר לֹא הָלַךְ עַבְדְּךָ
dimisit & domo in commendavit & eorum manu de tulit & eum secum leum
אֲנָה וָאָנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹךְ מִמֶּנִּי הֲזֶה עֵת לָקַחַת אֶת־הַכֶּסֶף
ad & fecit & ait ingressus ipse Et abierunt & vivos
וְלָקַחַת אֶת־הַזֵּיתִים וְהַבָּקָר וְהַצֹּאן וְעַבְדִים וּשְׁפָחוֹת׃
tuus dominum ad & fecit & ait ingressus ipse Et abierunt & vivos
26 הַאֲנָשִׁים הָלְכוּ וַיַּעֲמֹד אֶל־אֲדֹנָיו
tuus servus ivit Non dixit & Obeccah? Unde Elisæi eum ad dixit que
27 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֵלִישָׁע הֲלֹא לִבִּי הָלַךְ בָּרֶגֶל אִישׁ מִמֶּרְכָּבָתוֹ לִקְרָאתֶךָ הֶעֱת לָקַחַת אֶת־הַכֶּסֶף
servus & pecunia accipiendum ad tempus & tui occultum in fuo curru desiper vie
וְאֶת־הַבְּגָדִים וְזֵיתִים וְכָרָמִים וָצֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים
servos & & pecus & & vineas & olivetas & & vestes accipiendum ad &
וּשְׁפָחוֹת׃ וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק־בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ
ancillas & & Lepra Naaman adhærebit tibi & & ancillas &
לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג׃
sic sicut leprosus ejus & eis & egressus & & secum in & & & nix

CAP. VI. 1

locus nunc Ecce Elisæi ad prophetarum filii dixerunt Et
1 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע הִנֵּה־נָא הַמָּקוֹם
Habitus nobis à angustus ecce facere ad dixerunt nos quo
2 אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צָר מִמֶּנּוּ׃ נֵלְכָה־
faciens & & sanum tignum vir inde capienus & Jarden ad ut, nos
נָּא עַד־הַיַّרְדֵּן וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ קוֹרָה אַחַת וְנַעֲשֶׂה־
Dixique Ite dixit & ibi habitantes ad locum ibi nobis
לָּנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר לְכוּ׃ וַיֹּאמַר׃
abit Et venian Ego dixit & tuis servis cum ire & & nunc Vide sumus
3 הָאֶחָד וַיֹּאמֶל בְּעַבְדֶּיךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלֵךְ׃ וַיֵּלֶךְ
uno fuit Et lignum cedebant & Jarden ad venerunt & seiscum
אֶתְהֶם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה וַיִּגְזְרוּ הָעֵצִים׃ וַיְהִי הָאֶחָד
& & & &

Elisæus fed, ,ex mi domine Non : ejus servis è unus Dixitque
12 וַיֹּאמֶר אַחַד מֵעֲבָדָיו לֹא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־אֱלִישָׁע
verba Israel regi indicat Israel in qui prophetæ
הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל יַגִּיד לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־הַדְּבָרִים
ubi videte & ,ite : Dixitque ,tui cubiculi penetrali in loquentis quæ
אֲשֶׁר תְּדַבֵּר בַּחֶדֶר מִשְׁכָּבֶךָ׃ 13 וַיֹּאמֶר לְכוּ וּרְאוּ אֵיכָה
,Dothan in Ecce : dicendo ,et eft Nunciatiqui ,et tolli & ,mittam & ,ipse
הוּא נִשְׁלָח וְאֶשְׁלָחָה וְיָדַעְתִּי לָכוּד אֶת־הָרֶגֶל׃
venerunt & ,graveni exercitum & ,eorum & ,equos illuc Dixitque
וַיָּבֹאוּ אֲרָם עָלָיו וַיִּשְׁלַח־שָׁמָה סוּסִים וְרֶכֶב וְחֵיל כָּבֵד׃ 14 וַיָּבֹאוּ
viri miniſter mancem Et ,civitatem ſuper circumdederunt & ,vocle
לָיְלָה וַיַּקִּפוּ עַל־הָעִיר׃ 15 וַיַּשְׁכֵּם מְשָׁרֵת אִישׁ
,civitatem circumdederunt exercitus ecce & ,eft ,ejus & ,ſegnandum ad Dei
הָאֱלֹהִים לָקוּם וַיֵּצֵא וְהִנֵּה מָחֳרָת סוֹבֵב אֶת־הָעִיר
quam-do ,mi domine Aliah ,eum ad ejus puer dixitque ,currus & ,equos &
וְסוּס וְרֶכֶב וַיֹּאמֶר נַעֲרוֹ אֵלָיו אֲהָהּ אֲדֹנִי אֵיכָה
qui quam ,nobiſcum qui ,nobi qua ,ſtipes Ne : dixit Et ,Factemus
נַעֲשֶׂה׃ 16 וַיֹּאמֶר אַל־תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אִתָּנוּ מֵאֲשֶׁר
,ejus occulos mea aperi Domine : ait & ,Elifiah oravit Et ,eis eum
אִתָּם׃ 17 וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע וַיֹּאמַר יְהוָה פְּקַח־נָא אֶת־עֵינָיו
mon ecce & ,vidit & ,puer oculos Dominus aperuit & ,videat &
וְיִרְאֶה וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת עֵינֵי הַנַּעַר וַיַּרְא וְהִנֵּה הַהָר
,dicendorum Elifiah ,eorum ignis currus & ,equis plenus
מָלֵא סוּסִים וְרֶכֶב אֵשׁ סְבִיבוֹת אֱלִישָׁע׃ 18 וַיֵּרְדוּ
raw Percute : ait & ,Dominum ad Elifiah oravitque ceum ad
אֵלָיו וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר הַךְ־נָא אֶת־
,vebum ,in ita excitatibus in ifam gentem
הַגּוֹי הַזֶּה בְּסַנְוֵרִים וַיַּכֵּם בַּסַּנְוֵרִים כִּדְבַר
hac Non : Elifiah ,eos ad Dixitque ,Elifiah
אֱלִישָׁע׃ 19 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ וְלֹא־זֶה
,quæritis quem virum ad vos deducem & ,me poſt venite ,elevatis
הָעִיר לְכוּ אַחֲרָי וְאוֹלִיכֵם אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר תְּבַקְּשׁוּן
dixit & ,Sumeron ,ex ,ivere ,fuit Et ,Sumeron in eos duxit &
וַיֹּלֶךְ אוֹתָם שֹׁמְרוֹן׃ 20 וַיְהִי כְּבוֹא שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר
Domini aperuit & ,videant & ,illori oculos aperi Domine : Elifiah
אֱלִישָׁע יְהוָה פְּקַח אֶת־עֵינֵי אֵלֶּה וְיִרְאוּ וַיִּפְקַח יְהוָה
rex Dixitque ,Sumeron medio in ecce & ,viderunt & ,eorum oculos
אֶת־עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה בְּתוֹךְ שֹׁמְרוֹן׃ 21 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ
percutiè percutiendo Nunc eos ,ipsum videri ,eorum ,ne Elifiah ad Israel
יִשְׂרָאֵל אֶל־אֱלִישָׁע הַאֲכֵּה אֲבִי הַאֲכֵּה אֲבִי׃
,tuo gladio ac capiaè quos num : percutiè Non ,ait Et ,mi pater
אֲנִי׃ 22 וַיֹּאמֶר לֹא תַכֶּה אֲשֶׁר שִׁבִיתָ בְּחַרְבְּךָ
,ejus ,Israel regem & ,ipsem pone ,ejus ,eos in ,tu arcu in & ,
וּבְקַשְׁתֶּךָ אֲתָה מָכֵּר שִׂם לֶחֶם וָמַיִם לִפְנֵיהֶם
eis preparavit Et ,ſua domine ad vadant & ,bibant & ,comedant et
וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ וְיֵלְכוּ אֶל־אֲדֹנֵיהֶם׃ 23 וַיִּכְרֶה לָהֶם
abierunt & ,eos dimiſit & ,biberunt & ,comederunt & ,magnum apparatu
כְּרֶה גָדוֹל וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ
,Aram ,ejus ,ultra addiderunt non & ,ſium dominum ad
אֶל־אֲדֹנֵיהֶם וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲרָם
comperiè Et ,ſine poſt fuit Et ,Israel terram in venierunt ad
לָבוֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל׃ 24 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן
,eſcendit & ,ſita rafira omnia ,Aram rex Benhadad
כָּל־הַדֶּבֶר מֶלֶךְ־אֲרָם אֶת־כָּל־מַחֲנֵהוּ וַיַּעַל
,Sumeron in magna fames Fuitque ,Sumeron ,ſuper cauſtrui &
וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן׃ 25 וַיְהִי רָעָב גָּדוֹל בְּשֹׁמְרוֹן
,ſed ,capui ,eſt ,ad ,ejus ,eam ,ſuper cauſtrum ecce &
וְהִנֵּה צָרִים עָלֶיהָ עַד הָיוּת רֹאשׁ־חֲמֹר
quinque in columbarum ſtercoris cabi quartum & ,argenteis octoginta in
בְּשְׁמֹנִים כֶּסֶף וְרֹבַע הַב חֵרְיוֹנִים בַּחֲמִשֶׁת
,argenteis
כֶּסֶף׃

Ait ergo unus ex ſervis ejus : Minimè, domine mi rex ſed Eliſæus prophetæ
qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael omnia verba quæcunque locutus fue-
ris in conclavi tuo. Dixitque ei, Ite, et videte ubi ſitut mit-
tam, & capiam eum. Annuntia-
verúntque ei, dicentes, Ecce in
Dothan. Miſit ergo illuc equos
& currus, & robur exercitus:
qui cùm veniſſent nocte, cir-
cumdederunt civitatem. Con-
ſurgens autem diluculò mini-
ſter viri Dei, egreſſus, vidit ex-
ercitum in circuitu civitatis, et
equos & currus: nuntiaviſque
ei, dicens, Heu heu heu, domi-
ne mi, quid faciemus? At ille
reſpondit, Noli timere: plures
enim nobiſcũ ſunt, quàm cum
illis. Cúmque oráſſet Eliſeus,
ait; Domine, aperi oculos hu-
jus, ut videat. Et aperuit Dis
oculos pueri, & vidit: & ecce
mons plenus equorum, & cur-
rum ignei orum, in circuitu E-
liſei. Hoſtes verò deſcender-
unt ad eum: porrò Eliſeus o-
ravit ad Dũm, dicens; Percute,
obſecro, gentẽ hanc cæcitate.
Percuſiique eos Dominus, ne
viderent, juxta verbum Eliſei.
Dixit autem ad eos Eliſeus;
Non eſt hæc via, neque iſta eſt
civitas: ſequimini me, & o-
ſtendam vobis viri quẽ quæ-
ritis. Duxit ergò eos in Sama-
riam: Cúmque ingreſſi fuiſſent
in Samaria, dixit Eliſeus;
Domine, aperi oculos iſtorum,
ut videant. Aperuitque Dis o-
culos eorum, & viderũt ſe eſſe
in medio Samariæ. Dixitque
rex Iſrael ad Eliſeum, cùm vi-
diſſet eos; Numquid percuti-
am eos, pater mi? At ille ait,
Non percuties: neque enim
cepiſti eos gladio & arcu tuo,
ut percutias: ſed pone panem
& aquam coram eis, ut come-
dant & bibant, & vadant ad
dominũ ſuum. Appoſitique
eſt eis ciborum magna præpa-
ratio, & comederunt & bibe-
runt, & dimiſit eos, abierunt
que ad dominum ſuum, & ul-
trà non venerunt latrones Sy-
riæ in terram Iſrael. Factũ eſt
autem poſt hæc, congregavit
Benadad rex Syriæ, univerſũ
exercitum ſuum, et aſcendit, et
obſidebat Samariam. Factúq;
eſt fames magna in Samaria :
& tam diu obſeſſa eſt, donec
venundaretur caput aſini o-
ctoginta argenteis, & quarta
pars cabi ſtercoris columbarũ
quinque argenteis.

Καὶ εἶπεν εἷς τῶν παιδίων αὐτοῦ, Οὐχὶ κύριε μου βασιλεῦ, ἀλλ' ἢ Ἐλισαιὲ ὁ προφήτης ὁ ὢν ἐν Ἰσραὴλ, ἀναγγελεῖ τῷ βασιλεῖ Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τὰ λόγους, ὃ ἂν λάλησας ἐν τῷ οἴκῳ σου. Καὶ εἶπεν, Δεῦτε ἴδετε ὅτι ἐν Δωθαὶν ἐστιν. Καὶ ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἵππους καὶ ἅρματα καὶ δυνάμεις βαρείας, καὶ ἦλθον νυκτὸς καὶ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν. Καὶ ἀνέστη ὀρθρίσαι τὸν πρωὶ, καὶ ἐξῆλθε καὶ ἰδοὺ παρεμβολὴ κυκλόθεν τῆς πόλεως, καὶ ἵπποι καὶ ἅρματα. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ παῖς αὐτοῦ, Ἀλλοίμοι κύριε μου, τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπεν, Μὴ φοβοῦ, ὅτι πολλοὶ μετὰ ἡμῶν ὑπὲρ οὓς μετ' αὐτῶν. Καὶ ἐπηρώτησεν Ἐλισαιὲ καὶ εἶπεν, Κύριε, ἀνοιξάτω δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου τούτου, καὶ ἴδετω. καὶ ἀνέῳξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου τοῦ τοῦ ἐξεῖδε καὶ ἰδοὺ ἦν τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων καὶ ἁρμάτων πυρὸς γύρωθεν τοῦ Ἐλισαιὲ. Καὶ κατέβη ὁ ἐχθρὸς πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον καὶ εἶπεν, Πάταξον δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο ἀορασίᾳ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀορασίᾳ, κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ Ἐλισαιὲ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ἐλισαιὲ, Οὐχὶ αὕτη ἡ πόλις καὶ οὗτος ὁ ἀνὴρ ὃν ἐπιζητεῖτε; δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ἀγάγω ὑμᾶς πρὸς τὸν ἄνδρα ὃν ζητεῖτε. Καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς εἰς Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθον εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἶπεν Ἐλισαιὲ, Κύριε, ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς τούτων καὶ ἴδετωσαν. καὶ ἤνοιξεν κύριος τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐγένετο ἰδοὺ ἐν μέσῳ Σαμαρείας. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς τὸν Ἐλισαιὲ, Οὐ ἐὰν ἀνελῶ, εἰ πατάξω αὐτοὺς; Καὶ εἶπεν, Οὐ πατάξεις, οὓς ἐὰν ἐν τῇ μαχαίρᾳ σου καὶ ἐν τῷ τόξῳ σου ἐπιλάβῃ; ἄρτους καὶ ὕδωρ ὑπόθες αὐτοῖς, καὶ φαγέτωσαν καὶ πιέτωσ, καὶ ἀπελθέτωσ πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν καὶ ἀπελθέτω πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καὶ παρέθεσεν αὐτοῖς παράθεσιν μεγάλην, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον· καὶ ἀπέλυσεν αὐτοὺς, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν κύριον αὐτῶν. Καὶ οὐκέτι ἦλθον λῃσταὶ Συρίας εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ. Καὶ ἐγένετο μετὰ ταῦτα συνήγαγεν Βαδὰδ βασιλεὺς Συρίας πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ ἀνέβη, καὶ ἐπολιόρκει τὴν Σαμάρειαν. Καὶ ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἰδοὺ ἐπολιόρκει αὐτὴν, ἕως οὗ ἐγένετο κεφαλὴ ὀνείου ὀγδοήκοντα σίκλου ἀργυρίου.

MS.A. (α') Ἐλισαιὲ τεφράσας ὡς (τ') ἀκουσθῆναι (δ') ῥαμμένον (ε') ἀνοῖξαι (ζ') ἀνοιξάτω (η') Ἐλισαιὲ (χ') ἴσωσι (ι') λόγοις, Κύριε, σῶς πολεμήσῃς (ια') Ἐλισαιὲ, (ιβ') Ἐλισαιὲ, (ιδ') Ἐλισαιὲ. (ιγ') Ἐλισαιὲ πρὸς (ιε') δὲ τῶν τὸ ἔθνος ἀορασίᾳ. (ιζ') Ἐλισαιὲ. (ιζ') Ἐλισαιὲ, Οὐκ ἔστιν ἡ ἐδῶ, ἢ ὃν ἔστιν ἡ πόλις. Δεῦτε (ιη') ἀπάξω (ιθ') εἰς (κ') οἴκον ὃν (κα') Ἐλισαιὲ, (κβ') Ἐλισαιὲ, † τῶν (ιε'). (κδ') ἀνοῖξαι τοὺς ὀφθαλμοὺς (ξ') ἀφίκοντο κάδοι πόρτα ὀστέων * ἀστῶν πόλεσι πάντα ἀργυρίου.

Respondit unus ex ſervis ejus, Nemo quidem
ea noſtris domine mi rex, eſt iſti : ſed Eliſeus
prophẽta qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſra-
elis quicquid agis in penetrali cubilis tui.
Dixit, Ite, videte ubi ſit, ut mittam & addu-
cam eum. Cúmq; indicaſſent ei & dixiſſent,
Ecce in Dothan; Miſit illuc equos & equites,
& exẽcitum validum, qui noctu venientes
circumdederunt civitatem. Confurgens autem
miniſter prophetæ Dei ut exiret, egreſſus vide-
dit exercitum ambientẽ civitatem cum equis
& equitibus: quare dixit ad eum juvenis ejus,
Heu Domine mi, quomodo faciemus? Ait illi,
Ne timeas, quoniã plures ſunt qui nobiſcum
ſunt, quàm qui cum eis. Oraviſque Eliſeus
coram Domino, & ait, Domine aperi oculos
ejus ut videat: aperuitque Dominus oculos
pueri, & vidit, & ecce montem plenum
equis & equitibus ignẽis circum Eliſæum.
Cúmque deſcendiſſent ad eos, oravit Eliſeus
Dominum et ait, Percute populũ hunc uni-
verſum caligine oculorum: percuſiſtque eos
caligine juxta ſermonem Eliſei. Dixit autem
ad eos Eliſeus, Non eſt hæc via, neque hæc
eſt civitas: venite mecum, & perducam vos
ad virum quem quæritis: duxit autem eos in
Samariam. Cúmque veniſſent in Samari-
am, dixit Eliſeus, Domine, aperi oculos iſto-
rum ut videant: aperuitq; Dis oculos eorum,
& viderunt ecce le eſſe in Samaria. Dixit rex
Iſraelis ad Eliſæum, cùm vidiſſet eos, Percu-
tiendõne percutiam eos pater mi? Ait illi,
Ne percutias eos: quos gladio & arcu tuo
captivos abduxeris, hos trucidabis: appone
eis panem & aquam, ut edant ac bibant, ab-
eũntque ad dominum ſuum. Apparavitigitur
eis convivium ſplendidum, et comederunt ac
biberunt: tum remiſit eos, et abierunt ad
dominum ſuum: nec perrexerunt deinceps
turmæ Adumzorum venire ad limitem Ira-
elis. Poſt hæc congregavit filius Hadad rex
Adum univerſas copias ſuas, et aſcendens ca-
ſtra poſuit contra Samariam, et oppugnavit
eam. Orta eſt autem fames magna in Sa-
maria dum illi obſidebant eam: adeo ut caput
aſini venditum fuerit octoginta argenteis, et
quarta pars cabi ſtercoris columbini, quin-
que argenteis.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Respondit ei quidam ſervorum ejus, & ia-
quit: Non, quæſumus O domine mi, O rex ſed
Eliſeus prophẽta filiorum Iſrael, ipſe in-
dicat regi Iſraelitarum quæ loquutus ſus. i
constitue cubiti tui. Dixit, Ite & vide
ut quæratis ipſum in illo: ut mittam capiam
eum. Cúmque dictum fuiſſet ei, Ecce nunc in
Dothan, Miſit illuc equos & equitatũ,
& exẽcitum validum, qui noctu venientes
circumdederunt civitatem. Confurgens autem
miniſter prophetæ Dei ut exiret, egreſſus vide-
dit exercitum ambientẽ civitatem cum equis
& equitibus: quare dixit ad eum juvenis ejus,
Heu Domine mi, quomodo faciemus? Ait illi,
Ne timeas, quoniã plures ſunt qui nobiſcum
ſunt, quàm qui cum eis. Oraviſque Eliſæus
coram Domino, & ait, Domine aperi oculos
ejus ut videat: aperuitque Dominus oculos
pueri, & vidit, & ecce montem plenum
equis & equitibus ignẽis circum Eliſæum.
Cúmque deſcendiſſent ad eos, oravit Eliſeus
Dominum et ait, Percute populũ hunc uni-
verſum caligine oculorum: percuſiſtque eos
caligine juxta ſermonem Eliſei. Dixit autem
ad eos Eliſeus, Non eſt hæc via, neque hæc
eſt civitas: venite mecum, & perducam vos
ad virum quem quæritis: duxit autem eos in
Samariam. Cúmque veniſſent in Samari-
am, dixit Eliſeus, Domine, aperi oculos iſto-
rum ut videant: aperuitq; Dis oculos eorum,
& viderunt ecce le eſſe in Samaria. Dixit rex
Iſraelis ad Eliſæum, cùm vidiſſet eos, Percu-
tiendõne percutiam eos pater mi? Ait illi,
Ne percutias eos: quos gladio & arcu tuo
captivos abduxeris, hos trucidabis: appone
eis panem & aquam, ut edant ac bibant, ab-
eũntque ad dominum ſuum. Apparavitigitur
eis convivium ſplendidum, et comederunt ac
biberunt: tum remiſit eos, et abierunt ad
dominum ſuum: nec perrexerunt deinceps
turmæ Adumzorum venire ad limitem Ira-
elis. Poſt hæc congregavit filius Hadad rex
Adum univerſas copias ſuas, et aſcendens ca-
ſtra poſuit contra Samariam, et oppugnavit
eam. Orta eſt autem fames magna in Sa-
maria dum illi obſidebant eam: adeo ut caput
aſini venditum fuerit octoginta argenteis, et
quarta pars cabi ſtercoris columbini, quin-
que argenteis.

12 וַאֲמַר חַד מֵעַבְדּוֹהִי לָא רִבּוֹנִי מַלְכָּא אֲרֵי אֱלִישָׁע נְבִיָא דִּי בְיִשְׂרָאֵל יְחַוֵי לְמַלְכָּא
יִשְׂרָאֵל יָת פִּתְגָמַיָא דִּי תְמַלֵל בְּאִדְּרוֹן בֵּיתְכָּךְ׃ 13 וַאֲמַר אֲזִלוּ וַחֲזוּ אֵיכָה הִיא הָדֵין
אֶשְׁלַח וְאַדְּבְרִנֵּיהּ לֵיהּ כְּמִסְתַּמְּיָא דְּתַמָּן אִתְחַזֵּיא׃ וְשִׁלַּח תַּמָּן סוּסִין וְרַתְּכִין וְסַגִּיאִין
סוּסִין וְאַרְבְּרִנִּין אֲתוֹן לֵילְיָא וְסַחְרוּ יָת קִרְיָתָא׃ 14 וְאִתְקְרִיב מְשַׁמְּשֵׁנֵיהּ דְּגֻבְרָא יְקִירָא
לְמִקַּם וְנַפֵּק וְחָמָא יָת חֵילָא דְּסַחֲרִין יָת קִרְיָתָא סוּסִין וְרַתְּכִין וַאֲמַרֵיהּ לְמִסְנֵי עֻלְּמֵיהּ
אֲמַר לָא תִדְחַל אֲרֵי יַתִּירִין אֲנַן עִמָּנָא מִן דְּעִמְּהוֹן׃ 15 וְצַלֵּי אֱלִישָׁע וַאֲמַר יְיָ גַּלֵי כְּעַן יָת עֵינוֹהִי
וְחָמֵי וְגַלֵּי יְיָ יָת עֵינֵי רַבְיָא וְחָזָא וְהָא טוּרָא מְלֵי סוּסִין וְרַתְּכִין דְּאִשְׁתָּא בְּחַרְמֵי אֱלִישָׁע׃
16 וְאִתְקְרִיבוּ לְוָתֵיהּ דְּדָיָרִין דְּאֱלִישָׁע קָרֵב יְיָ וַאֲמַר מְחֵי יַבְשָׁא הָדֵין יַתְעֵם בְּשַׁבְרוּתָא הָדֵין
כְּמִלַּת יְיָ דְּאֱלִישָׁע׃ 17 וַאֲמַר לְהוֹן אֱלִישָׁע לָא דֵין אוֹרְחָא וְלָא דֵין קִרְיָתָא אֲתוּן
בָּתְרַי וְאַבְדִּנְכוֹן לְוָת גַּבְרָא דְּאִתּוּן בָּעְיָין׃ וְדַבְרִנּוּן לְוָת שֹׁמְרוֹן׃ 18 וַהֲוָה כַּמְטוּתְהוֹן
לְשֹׁמְרוֹן וַאֲמַר אֱלִישָׁע יְיָ גַּלֵי יָת עֵינֵי אִלֵּין וְיִחְזוּן וְגַלֵּי יְיָ יָת עֵינֵיהוֹן וְחָזוּ וְהָא הוּן בְּגַוֵּ שֹׁמְרוֹן׃
19 וַאֲמַר מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל לְאֱלִישָׁע בְּמִקְטָלָא אֶקְטוֹל רַבִּי׃ וַאֲמַר לָא תִקְטוֹל׃
הַן דְּשַׁבְיָתָא בְּחַרְבָּךְ וּבְקַשְׁתָּךְ אַתְּ שָׁוֵי לַחְמָא וּמָיָא קָדָמֵיהוֹן וְיִכְלוּן וְיִשְׁתּוּן וְיִהְלוּן
לְרִבּוֹנֵיהוֹן׃ 20 וְאִתְקְרִיבוּ לְוָתוֹהִי וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְאַזְלוּ לְוָת רִבּוֹנֵיהוֹן וְלָא
אוֹסִיפוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲרָם לְמֵעַל בְּרִחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וַהֲוָה בָּתַר דְּנִכְסַת בַּר הֲדַד
מַלְכָּא דַאֲרָם יָת כָּל מַשְׁרְיָתֵיהּ וּסְלִיק וְצַר עַל שֹׁמְרוֹן׃ וַהֲוָה כְּמָגָא בְּשֹׁמְרוֹן וְהָא
עָרִין עָלָהּ עַד דַּהֲוָת רֵישָׁא דְחֲמָרָא מִתְיַהַב בְּתַמְנִין כְּסַף וּרְבִיעַת כְּפָא דְזוּבָל מִתְיַהַב בְּחַמְשָׁא סְלָעִין דְּכַסְף׃

Et dixit unus è ſervis ejus : Minimè, domine mi rex ſed Eliſagh prophẽta
qui eſt in Iſrael, indicat regi Iſrael verba quæ loqueris in penetrali do-
mûs cubiculi tui. Et dixit : Ite videte ubinam ſit, ut mittam & tollam
eum : & indicatum eſt ei, dicendo : Ecce eſt in Dothan. Et miſit illuc 14
equos & currus, & turmas magnas : & venerunt noctẽ & circumdederunt
urbem. Et maturavit miniſter prophetæ Domini exſurgere, & egiit, & ſe
ecce exercitus circundabant urbem, equi & currus : & dixit miniſter ejus 15
illi : Obſecro, domine mi, quomodo faciemus ? Et dixit : Ne timeas,
nam plures ſunt qui nobiſcum ſunt, quàm qui cum illis. Et oravit Eliſagh 17
& dixit : Domine, aperi, quæſo, oculos ejus ut videat : & aperuit Domi-
nus oculos pueri, & vidit, & ecce mons plenus equis & curribus & igni
circum Eliſagh. Et deſcenderunt ad eum : & oravit Eliſagh ad Dũminum, 18
& dixit : Percute obſecro populum hunc cæcitatibus : & percuſſit illos
cæcitatibus juxta verbum Eliſagh. Et dixit illis Eliſagh : Non hæc eſt via, 19
nec eſt hæc urbs : venite poſt me, & deducam vos ad virum quem queri-
tis : & deduxit illos in Somron. Et fuit cùm ingreſſi eſſent in Somron, 20
dixit Eliſagh : Domine, aperi que ſo oculos iſtorum, ut videant : & ape-
ruit Dominus oculos eorum, & viderunt : & ecce erant in medio Somron.
Et dixit rex Israel ad Eliſagh cùm vidiſſet illos : Num occidendo occi- 21
dam, magiſter mi ? Et dixit, Non occides : ecce quos captivos duxiſti
gladio tuo & arcu tuo occides : pone panem & aquam ante eos, ut com-
edant & bibant, abeantq; ad dominum ſuum. Et apparavit illis convivi- 22
um magnum, & comederunt & biberunt, & dimiſit illos : & abierunt
ad dũm ſuum, & non addiderunt amplius exercit* Aram intrare terminum
terræ Iſrael. Et fuit poſt hæc, congregavit Bar-Hadad rex Aram omnem 24
exercitũ ſuũ, & aſcendit & obſedit Somron. Et fuit fames magna in Som-
ron, & ecce obſederunt eam, quouſq; fuit caput aſini venditũ octẽginta ar-
genteis, & quarta pars cabi ſimi ſtercoris columbarũ quinq; ſicis argenti.

Versio VULG. LAT.

מלכים ב׳ ז׳

26 Cúmque rex Israel tranſiret
per murum, mulier quædam
exclamavit ad eum, dicens:
27 Salva me, domine mi rex. Qui
ait, Non te ſalvat Dominus:
unde te poſſim ſalvare? de area,
vel de torcularia? Dixitque
ad eam rex, Quid tibi vis?
28 Quæ reſpondit, Mulier iſta
dixit mihi: Da filium tuum, ut
comedamus eum hodiè, & fi-
lium meum comedemus cras.
29 Coximus ergò filium meum, &
et comedimus. Dixique et die
altera: Da filium tuus, ut come-
damus eum. Quæ abſcondit fi-
lium ſuum. Quod cùm audiſ-
ſet rex, ſcidit veſtimenta ſua, et
tranſibat per murum. Viditq;
omnis populus cilicium, quo
veſtitus erat ad carnè intrinſe-
cùs. Et ait rex; Hæc mihi fa-
ciat Deus, & hæc addat, ſi ſte-
terit caput Eliſei filii Saphat
30 ſuper filium hodiè. Eliſeus au-
tem ſedebat in domo ſua, &
ſenes ſedebant cum eo. Præ-
miſit itaque virum: & ante-
quàm veniret nuntius ille, di-
xit ad ſenes; Numquid ſcitis
quòd miſerit filius homicidæ
hic, ut præcidatur caput meũ?
videte ergò, cùm venerit nun-
tius, claudite oſtium, & non fi-
natis eum introire: ecce enim
ſonitꝰ pedum domini ejus poſt
31 eum eſt. Adhuc illo loquente
ecꝑ, apparuit nuntius, qui veni-
ebat ad eum. Et ait, Ecce, tan-
tum malum à Domino eſt:
quid ampliùs expectabo à Do-
mino?

CAP. VII.

1 Dixit autem Eliſeus, Audite
verbum Domini: Hæc dicit
Dñs: In tempore hoc crasmo-
dius ſimilæ unc ſtaêre erit, &
duo modii hordei ſtaêre uno,
in porta Samariæ. Reſpon-
dens unus de ducibus, ſuper
cujus manum rex incumbebat,
homini Dei, ait; Si Dominus
fecerit ceiâ cataractas in cœlo,
numquid poterit eſſe quod lo-
queris? Qui ait; Videbis ocu-
lis tuis, & inde non comedes.
3 Quatuor ergò viri erãt leproſi
juxta introitum portæ: qui di-
xerunt ad invicem, Quid hic
eſſe volumꝰ donec moriamur?
4 Sive ingredi voluerimus civi-
tatem, fame moriemur; ſive
manſerimꝰ hic, moriendi no-
bis eſt: venite ergò, & tranſ-
fugiamus ad caſtra Syriæ: ſi
pepercerint nobis, vivemus;
ſi autem occidere voluerint,
nihilominùs moriemur.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

26 Καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ διαπορεύεται ἐπὶ
τὸν τοῖχον, καὶ γυνὴ κράζει πρὸς αὐτὸν
λέγουσα, Σῶσον κύριε βασιλεῦ. Καὶ (a) εἶπεν αὐτῇ
27 ὁ βασιλεύς, Μὴ σὲ σώσει κύριος· πόθεν σε σώσω
ἐκ τῆς ἅλωνος, καὶ ἐκ τῆς ληνοῦ; καὶ εἶπεν
28 αὐτῇ ὁ βασιλεύς, Τί σοι θέλεις; Καὶ εἶπεν
ἡ γυνὴ αὕτη πρὸς με, λέγουσα, Δὸς τὸν υἱόν σου,
καὶ φαγόμεθα αὐτὸν σήμερον, καὶ τὸν υἱόν
29 μου φαγόμεθα αὐτὸν αὔριον. Καὶ ἐφάγομεν
τὸν υἱόν μου· καὶ ἐλαλήσαμεν αὐτῷ τῇ ἡμέρᾳ τῇ
δευτέρᾳ, καὶ εἶπα αὐτῇ, Δὸς τὸν υἱόν σου, καὶ φαγόμεθα
αὐτόν· καὶ ἔκρυψεν τὸν υἱὸν αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς λόγους τῆς γυναικὸς, καὶ
ἔρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς διεπορεύετο
ἐπὶ τὸν τοῖχον, καὶ εἶδεν ὁ λαὸς τὸ σάκκον ὃ ἦν
ἐπὶ τὴν σάρκα αὐτοῦ ἔσω. Καὶ εἶπεν, Τάδε καὶ τάδε
31 ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς, καὶ τάδε προσθείη, ἐὰν στῇ
κεφαλὴ Ἐλισαὲ υἱοῦ Σαφὰτ ἐπὶ σὲ σήμερον.
Καὶ Ἐλισαὲ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ. Καὶ
ἀπέστειλεν ἄνδρα ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ. πρὶν ἢ
ἐλθεῖν τὸν ἄγγελον πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν τοῖς
πρεσβυτέροις, (b) Εἰ οἴδατε ὅτι ἀπέστειλεν υἱὸς φονέως τοῦτο
ἀφελεῖν τὴν κεφαλήν μου; ἴδετε οὖν ὅταν ἔλθῃ ὁ ἄγγελος, καὶ κλείσατε τὴν θύραν,
καὶ κατάσχετε αὐτὸν ἐν τῇ θύρᾳ· ἰδοὺ φωνὴ τῶν ποδῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ ὄπισθεν αὐτοῦ.
Ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ μετὰ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ἐρχόμενος πρὸς αὐτόν.
(c) Καὶ εἶπεν ἐκάστῳ τῷ ἀνδρὶ αὐτοῦ, Ἰδοὺ κακὸν τοῦτο ἐξ κυρίου· τί ἔτι ὑπομένω κυρίῳ τῷ θεῷ μου;

CAP. VII.

1 Καὶ εἶπεν (a) Ἐλισαὲ, Ἄκουσον λόγον
κυρίου· τάδε λέγει κύριος, Ὡς ἡ ὥρα αὕτη Sicut hora hæc, cras modius
δίμετρον σεμιδάλεως ἀντὶ σίκλου, καὶ δίμετρα similagineus ſicilo, & duo menſu-
κριθῶν ἀντὶ σίκλου ἐν τῇ πύλῃ Σαμαρείας. ra hordei ſicilo in porta Sa-
2 Καὶ ἀπεκρίθη ὁ τριστάτης ἐφ' οὗ ἐπεκάθητο ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐὰν ποιήσῃ κύριος κατακόπτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ γένοιτο τὸ ῥῆμα τοῦτο; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, μὴ ἴδοις τῷ ὀφθαλμῷ σου, καὶ ἐκ τοῦ ἄρτου τοῦτο οὐ μὴ φάγῃς.
3 (b) Καὶ τετταρες ἄνδρες ἦσαν λεπροὶ παρὰ τὴν εἰσοδον τῆς πύλης· καὶ ἐκάθηντο ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους, Τί ἡμεῖς καθήμεθα ὧδε ἕως θανάτου;
4 Ἐὰν εἴπωμεν, Εἰσελθωμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἡ πεῖνα ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀποθανούμεθα ἐκεῖ· καὶ ἐὰν καθήμεθα ὧδε, καὶ ἀποθανούμεθα· νῦν δεῦρο, καὶ ἐμπεσόντες ἐν τῇ παρεμβολῇ Συρίας· ἐὰν ζωγρήσωσιν ἡμᾶς, ζῶμεν· καὶ ἐὰν θανατώσωσιν ἡμᾶς, ἀποθανούμεθα.

MS.A. (a) Ἔπεσεν, Μὴ ζῶ οὐκ κύριος· (γ) ἐν ἀλωνῷ· ἢ ἐκ τοῦ ἀλωνῷ, (β) ἐκ τοῦ ἀλωνῷ, (γ) Ἐπεσεν ἐν (γ) Ἐπεσεν ἐν (γ) Ἐπεσεν ἐν

מלכים ב : ז

Versio VULG. LAT.

5 Surrexerunt ergò vesperi, ut
venirent ad castra Syriæ. Cùm
que venissent ad principium
castrorum Syriæ, nullum ibidé
6 reperterunt. Siquidem Domi-
nus sonitum audiri fecerat in
castris Syriæ, currus, & equo-
rum, & exercitûs plurimi: di-
xerúntque ad invicem; Ecce
mercede conduxit adversùs nos
rex Israel reges Hethæorum &
Ægyptiorũ, & venerunt super
7 nos. Surrexerunt ergò, & fu-
gerũt in tenebris, et dereliquè-
rũt tentoria sua, & equos & a-
sinos, in castris, fugerúntque;
animas tantùm suas salvare cu-
8 pientes. Igitur cùm venissent
leprosi illi ad principiũ castro-
rum, ingressi sunt unũ taberna-
culum, & comederunt, & bi-
berunt: tulerúntque indè ar-
gentum, & aurum, & vestes, et
abierunt, et abscònderunt: et
rursù reversi sunt ad aliud ta-
bernaculum, & indè similiter
9 sufferentes abscònderunt. Di-
xerúntque ad invicẽ, Non re-
cètè facimus: hæc enim dies bo-
ni nuntii est. Si tacuerimus, &
noluerim' nuntiare usque ma-
ne, fcelcris arguemur: venite,
eamus, & nuntiemus in aula
10 regis. Cùmque venissent ad
portam civitatis, narraverunt
eis, dicentes; Ivimus ad castra
Syriæ, & nullum ibidem repe-
rimus hominem, nisi equos et
asinos alligatos, & sua tento-
11 ria. Ierunt ergò portarii, &
nuntiaverunt in palatio regis
intrinsecùs. Qui surrexit no-
cte, & ait ad servos suos; Dico
vobis quid fecerint nobis Sy-
ri: Sciunt quia fame laborã-
mus, & idcircò egressi sunt de
castris, & latitant in agris, di-
centes; Cùm egressi fuerint de
civitate, capiemus eos vivos,
& tunc civitatem ingredi po-
12 terimus. Respondit autem u-
nus servorum ejus; Tollamus
quinq; equos, qui remanserunt
in urbe, (quia ipsi tantùm sunt
qui remanserũt multitudine Israel,
alii enim consumpti sunt,) &
mittentes, explorare poterí-
13 mus. Adduxerunt ergo duos
equos, mifisque rex in castra
Syriorum, dicens; Ite, & vide-
14 te. Qui abierunt post eos ut-
que ad Jordanem: ecce autem
omnis via plena erat vestibus
& vasis, quæ projecerant Syri
cùm turbarentur: reversique
nuntii indicaverunt regi.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

5 Καὶ ἀνέστησ̄ ἐν τῷ σκότει ἐσθθῆσαι εἰς τὴ παρ-
εμβολὴν Συρίας· καὶ ἐλθὼν (ζ) εἰς μέρ̄ τ̄ παρ-
εμβολῶν Συρίας, καὶ ἰδὲ οὐκ ἦσαν ἀνθ̄ ὑπ-
ὸκ̄ὸν. Καὶ κύρῑ (κ) ἀκοῦσαι ἐποίησεν παρεμ-
βολὴ τ̄ Συρίας φωνὴν (ι) ἁρμάτ̄ καὶ φ̄ ἵππ̄
καὶ δύναμιν δυνάμεως μεγάλης. καὶ ἐ-
πν ἀνὴρ πρὸς τ̄ ἀδελφὸν αὐτ̄, ἰδὸ ἐμισθω-
σάτο ἐφ' ἡμᾶς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ τὸν
βασιλέας τ̄ Χετταίων καὶ τὸν βασιλέας Αἰγύπ-
τ̄ τοῦ ἐλθεῖν ἐφ' ἡμᾶς. Καὶ ἀνέστησ̄ καὶ ἀπέ-
δρασ̄ ἐν τῇ νυκτὶ, καὶ ἐγκατέλιπον τὰς
σκηνὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν καὶ τοὺς
ὄνους αὐτῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ ὡς ἦν, καὶ ἔφ-
υγον πρὸς τ̄ ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦλθον οἱ
λεπροὶ οὗτοι εἰς τὴ παρεμβολὴν, καὶ εἰσ-
ῆλθον εἰς σκηνὴ μίαν, καὶ ἔφαγον, καὶ
ἔπιον, καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν ἀργύριον, καὶ χρυσὸν
καὶ ἱμάτια, καὶ ἐπορεύθ̄, καὶ ἀπέκρυψαν
καὶ ἐπέστρεψ̄, καὶ εἰσῆλθον εἰς σκηνὴ ἑτέρ̄
καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν καὶ ἐπορεύθ̄, καὶ ἀπέ-
κρυψαν. Καὶ εἶπον ἀνὴρ πρὸς τ̄ πλησίον αὐ-
τοῦ, Οὐχ οὕτως ἡμεῖς πράσσομ̄. ἡ ἡμέρα αὕτη
ἡμέρα εὐαγγελίας ἐστὶ, καὶ ἡμεῖς σιωπῶμ̄, καὶ
ἐὰν μείνωμ̄ ἕως φωτὸς τ̄ αὐγῆς, καὶ συρεθῶμ̄ εἰς
ἀγρίαν· καὶ νῦν ἔλθετ, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴ
πόλιν καὶ ἀναγγείλωμ̄ τοῖς οἴκοις τ̄ βασιλέως.
10 καὶ ἐλθόντες εἰς τὴ πόλιν τ̄ πύλωνα τ̄ πόλεω-
ς, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτοῖς, λέγοντες, Εἰσ-
ήλθομ̄ εἰς τ̄ παρεμβολὴν Συρίας, καὶ ἰδὲ οὐκ ἦν
ἐκεῖ ἄνθ̄ ὑπ̄ὸκ̄ὸν, ὅτι ἐ-
ὰν ἐξῇ ἀνθ̄ ὑπ̄ὸκ̄ὸν, καὶ ἵππος δεδεμένος καὶ
ὄνος δεδεμένος καὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν ἐκεῖ.
11 καὶ ἐκάλεσ̄ οἱ θυρωροὶ, καὶ ἀνήγγειλαν ἔσω τοῖς
οἴκοις τ̄ βασιλέως. καὶ ἀνέστησ̄ ἐν τῇ νυκτὶ
καὶ ἐπν πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, Ἀναγγελῶ δὴ ὑ-
μῖν ἃ ἐποίησεν ἡμῖν Συρία. ἐγνωσ̄ ὅτι πει-
νῶμ̄ καὶ ἐξῆλθον ἐκ τ̄ παρεμβολῆς τ̄ Συρίας, ὅτι ἐ-
ὰν ἐξέλθωμ̄ ἐκ τ̄ πόλεω, καὶ ἐπιλάβωμ̄ αὐτοὺς
ἀμφοτέρ̄ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴ
πόλιν. 12 καὶ ἀπεκρίθη εἷς τ̄ παιδάρι αὐτοῦ, καὶ ἐ-
πν, Λαβόντες (γ) δὴ πέντε τ̄ ἵππων τ̄ ἐκείνων τ̄ ἐ-
κλελοιπότων ἐν τῇ πόλει, ἰδὸ οἱ ἐκεῖ πν. Καὶ ἐπιφθόνω-
μεν ἀπὸ τ̄ πλήθους αὐτῶν, ὡς τε, καὶ ἐπιφθόνω-
μεν ἀπὸ τ̄ πλήθους τ̄ ἵππων τ̄ ἐκείνων τ̄ ἐκλελοιπ-
ότων, ἀπεσταλκ̄ (ε) δὴ πέντε τ̄ ἵππων τ̄ ἐκείνων τ̄ ἐκλελοιπ-
ότων καὶ ἀποστελοῦμ̄ καὶ ἴδωμ̄. 13 καὶ ἐπέστησ̄
ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, ὡς τε, καὶ ἐπν πρὸς τ̄ ἄνθ̄ ὑπ̄ὸκ̄ὸν
τ̄ ἵππων τ̄ ἐκείνων τ̄ ἐκλελοιπ̄ ἐν τῇ πόλει, καὶ
ἰδὸ οἱ ἐκεῖ πν. Καὶ ἐπορεύθ̄ καὶ ἀπέστρεψ̄ ἕως τ̄
Ἰορδάνου· καὶ ἰδὸ πᾶσα ἡ ὁδὸς πλήρ̄ ἱματίων καὶ
Συρία ἐν τῇ ἐκβολῇ αὐτοῦ, ὃ ἐκβ̄ ἐν τῇ σπουδῇ αὐτ̄. καὶ
ἐπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι καὶ ἀπήγγειλαν τῷ βα-
σιλεῖ.

5 Et surrexerunt in tenebris ut in-
trarent castra Syriæ: & venerunt usq; ad
5 extrema castrorum Aram, & ecce non erat ibi aliquis. Et a Dño audita est
6 in castris Aram vox currium, & vox equorum, vox castrorum multorum:
& dixerunt quisq; ad socium suum, Ecce conduxit contra nos rex Israel
reges Hhitæorum, & reges Ægyptiorum ut veniant contra nos. Et sur-
7 rexerunt & fugerunt in tenebris, & dereliquerunt tabernacula sua, & equos
suos, & asinos suos in castris, & fugerunt ut servarent animas suas. Et
8 cum venissent leprosi illi usq; ad extrema castrorum, &
ingressi sunt in tentorio unũ, & comederunt, & biberunt, & abstulerunt
inde argentum, & aurum, & vestes, & abierunt, & absconderunt: et
rursùs reversi sunt ad aliud tentorium, & abstulerunt inde, & abierunt, & absconderunt.
9 Et dixerunt ad invicem, Non recte facimus: hæc dies boni nuntii est: & nos tace-
mus, & manemus usq; ad lucem
mutitiam, & invenientes iniquitatem nostram. Et nunc agite, & in-
gressi sumus, & nuntiemus in domo
regis. Et intrârunt, & clamaverunt ad portam civitatis, & nuntiaverunt eis, dicentes, In-
ivimus ad castra Syriæ: & ecce non est ibi vir, & non hominis
vox ibi nisi equus ligatus, & asinus ligatus, & tentoria sua.
10 Et clamaverunt janitores, & nuntiaverunt in domum regis intrinsecùs. Et
surrexit rex nocte, & dixit ad pueros suos; Annuntiabo vobis quæ fecerunt nobis Syri: Scientes quia
fame laboramus, & egressi sunt de castris, & abscònderunt se in agro, dicentes, Cùm egressi fuerint de civita-
te, capiemus eos vivos, & in civitatem intrabimus. Et respondit unus puerorum
11 ejus, & dixit; Sumant nunc quinq; equos, qui remanserunt in urbe, (ecce sunt ad
omnem multitudinem Israel, quod ecce consumpti sunt,) & mittamus, & videamus. Et
12 assumpserunt equorum: Et misit rex
ad castra Syriæ, dicens; Ite, & videte. Et ierunt post eos usq; ad Jordanem. Et ec-
ce omnis via plena vestimentorum, et vasorum, quæ projecerat
Syria, dum ipsi perterrati. Et re-
versi sunt nuntii, et annuntiaverunt regi.

MS.A. (ζ) εἰς μέρη (κ) ἀκοῦσαι ἐποίησεν παρεμβολὴν Συρίας (ι) ἁρμάτ̄ καὶ φ̄ ἵππων δυνάμεως (δ) ἡμᾶς βασιλεὺς (ι) καινῶν, (κ) καινῶν, (λ) καινῶν (μ) ἡ κεφ̄ λ. καὶ ἐπέφ̄ λ. καὶ ἐπέδρ̄ (ν) ἐπὶ δυνάμεσ̄, (ξ) ἐπὶ δρ̄ (ο) ἐπὶ ἀνθρ̄ ἀνθρ̄ (π) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ρ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (σ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (τ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (υ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (φ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (χ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ψ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ω) ἐπὶ ἀνθρ̄ (α) ἐπὶ ἀνθρ̄ (β) ἐπὶ ἀνθρ̄ (γ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (δ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ε) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ζ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (η) ἐπὶ ἀνθρ̄ (θ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ι) ἐπὶ ἀνθρ̄ (κ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (λ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (μ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ν) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ξ) ἐπὶ ἀνθρ̄ (ο) ἐπὶ

מלכים ב : ח

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

16 Et egressus populus diripuit castra Syriæ: factúque est modius similæ stare uno, & duo modii hordei stare uno, juxta verbum Domini. Porrò rex ducem illum, in cujus manu incumbebat, constituit ad portam: quem conculcavit turba in introitu portæ, & mortuus est, juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad eum. Factúmque est secundùm sermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait: Duo modii hordei stare uno erunt, & modius similæ stare uno, hoc eodem tempore cras in porta Samariæ: Quando responderat dux ille viro Dei, & dixerat; Etiamsi Dominus fecerit cataractas in cœlo, numquid poterit fieri quod loqueris? Et dixit ei; Videbis oculis tuis, & inde non comedes. Evénit ergò ei sicut prædictúm fuerat, & conculcavit eum populus in porta, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 Eliseus autem locutus est ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens; Surge, vade tu & domus tua, & peregrinare ubicunque reperieris: vocavit enim Dominus famem, & veniet super terram septem annis. Quæ surrexit, & fecit juxta verbum hominis Dei: & vadens cum domo sua, peregrinata est in terra Philisthiim diebus multis. Cùmque finiti essent annì septé, reversa est mulier de terra Philisthiim: & egressa est ut interpellaret regé pro domo sua, & pro agris suis. Rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei, dicens; Narra mihi omnia magnalia quæ fecit Eliseus. Cùmque ille narraret regi quomodo mortuum suscitássit, apparuit mulier, cujus vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo sua, et pro agris suis. Dixitque Giezi; Domine mi rex, hæc est mulier, & hic est filius ejus, quem suscitavit Eliseus. Et interrogavit rex mulierem: quæ narravit ei. Deditque ei rex eunuchum unum, dicens; Restitue ei omnia quæ sua sunt, & universos reditus agrorum, à die quâ reliquit terram usque ad præsens. Venit quoque Eliseus Damascum, & Benadad rex Syriæ agrotabat: nuntiaverúnque ei, dicentes; Venit vir Dei huc.

16 Καὶ ἐξῆλθον ὁ λαὸς ἐν διῳρυσμῷ τῷ παρεμβολῇ Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως ἐν σίκλῳ, καὶ τὸ ἥμισυ κριθῆς, καὶ δύο μέτρα κριθῶν σίκλον. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην, ἐφ᾽ ὃν ἐπηρείδετο ἐπὶ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πυλῶνα, καὶ συνέπατησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν ὁ λαὸς ἐν τῇ πυλῇ, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἐγένετο (ι) κατὰ τὰ ῥήματα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν βασιλέα πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Ἐὰν ποιήσῃ Κύριος καταῤῥάκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ γένοιτο τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶπεν (ι) πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦ θεοῦ, λέγων, Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκ τοῦ ἐσθίειν σε οὐ μὴ φάγῃς. Καὶ ἐγένετο (ι) αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἐτελεύτησεν.

MS.A. (τ) σίκλου, καὶ διμόδιον κριθῶν σίκλου κρ᾽ τὸ ῥῆμα κυρίου. Καὶ (υ) ἐπὶ τῇ (φ) ἐπὶ τὴν πύλην, (χ) κατῴκει (ψ) κλῶνα (ω) Ἐλισσαιέ (α) ὃ ἐλάλησε πάντα λόγον (β) Ἐλισσαιέ, (γ) Ἐλισσαιέ, (δ) ἐν ᾧ ἐπέστη. (ε) ὁ ἀνὴρ. (ζ) αὐτὸν ἀπέστειλεν (η) πρὸς αὐτὸν (θ) Ἐλισσαιέ, (ι) Ἐλισσαιέ, (κ) ἐν τῷ ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν.

16 Et egressus populus diripuit castra Syriæ: factúque est modius similæ stare uno, & duo modii hordei stare uno, juxta verbum Domini. Porrò rex ducem illum, in cujus manu incumbebat, constituit ad portam: quem conculcavit turba in introitu portæ, & mortuus est, juxta quod locutus fuerat vir Dei, quando descenderat rex ad eum. Factúmque est secundùm sermonem viri Dei, quem dixerat regi, quando ait: Duo modii hordei stare uno erunt, & modius similæ stare uno, hoc eodem tempore cras in porta Samariæ: Quando responderat dux ille viro Dei, & dixerat; Etiamsi Dominus fecerit cataractas in cœlo, numquid poterit fieri quod loqueris? Et dixit ei; Videbis oculis tuis, & inde non comedes. Evénit ergò ei sicut prædictúm fuerat, & conculcavit eum populus in porta, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 Eliseus autem locutus est ad mulierem, cujus vivere fecerat filium, dicens; Surge, vade tu & domus tua, & peregrinare ubicunque reperieris: vocavit enim Dominus famem, & veniet super terram septem annis. Quæ surrexit, & fecit juxta verbum hominis Dei: & vadens cum domo sua, peregrinata est in terra Philisthiim diebus multis. Cùmque finiti essent annì septé, reversa est mulier de terra Philisthiim: & egressa est ut interpellaret regé pro domo sua, & pro agris suis. Rex autem loquebatur cum Giezi puero viri Dei, dicens; Narra mihi omnia magnalia quæ fecit Eliseus. Cùmque ille narraret regi quomodo mortuum suscitássit, apparuit mulier, cujus vivificaverat filium, clamans ad regem pro domo sua, et pro agris suis. Dixitque Giezi; Domine mi rex, hæc est mulier, & hic est filius ejus, quem suscitavit Eliseus. Et interrogavit rex mulierem: quæ narravit ei. Deditque ei rex eunuchum unum, dicens; Restitue ei omnia quæ sua sunt, & universos reditus agrorum, à die quâ reliquit terram usque ad præsens.

16 Καὶ ἐξῆλθον ὁ λαὸς ἐν διῳρυσμῷ τῷ παρεμβολῇ Συρίας. καὶ ἐγένετο μέτρον σεμιδάλεως ἐν σίκλῳ, καὶ τὸ ἥμισυ κριθῆς, καὶ δύο μέτρα κριθῶν σίκλον. Καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησε τὸν τριστάτην, ἐφ᾽ ὃν ἐπηρείδετο ἐπὶ χειρὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πυλῶνα, καὶ συνέπατησεν αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἀπέθανεν. Καὶ ἐγένετο (ι) κατὰ τὰ ῥήματα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὃς ἐλάλησεν ἐν τῷ καταβῆναι τὸν βασιλέα πρὸς αὐτόν. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ τοῦ θεοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, λέγων, Ἐὰν ποιήσῃ Κύριος καταῤῥάκτας ἐν τῷ οὐρανῷ, μὴ γένοιτο τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ εἶπεν (ι) πρὸς τὸν ἄνδρα τοῦ θεοῦ, λέγων, Ἰδοὺ σὺ ὄψῃ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκ τοῦ ἐσθίειν σε οὐ μὴ φάγῃς. Καὶ ἐγένετο (ι) αὐτὸν ὁ λαὸς ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἐτελεύτησεν.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

16 Et exiit populus & diripuerunt castra Aram, & fuit factum similæ pro sicio, & duo fata ordei pro sicio, juxta verbum Dñi. Et rex præposuit virum super cujus manum innitebatur super portam, & conculcavit illum populus in porta, & mortuus est sicut locutus fuerat prophetaDñi qui locutus fuerat, cùm descendisset rex ad eum. Et fuerat cùm loqueretur prophetaDomini 18 cum rege, dicendo: Duo fata ordei pro sicio, & fatum similæ pro sicio erit secundùm tempus hoc cras in porta Somron. Et respondens vir prophetæ Dñi, & dixerat, Siquidem Dñs aperiat cataractas, & demittat bona de cœlo, nunquid erit res ista? & dixerat, Ecce videbis oculis tuis, sed de eis non comedes. Et fuit illi sic, & conculcaverunt eum populus in porta, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 Et Elisaeus locutus est cum muliere, cujus filium vivificárat, dicendo: Surge, & abi tu, & homines domus tuæ, & habita in loco qui reclusus fuerit ut habiteretur; quia vocavit Dñs famem etiam futuram ut veniat super terram septem annis. Et surrexit mulier & fecit juxta verbú prophetæ Dñi, & abiit ipsa & homines domus ejus, & habitavit in terra Pelistæorum septem annis. Et fuit in fine septem annorum, reditit mulier de terra Pelistæorum, & exiit ut clamaret ante regem pro domo sua & pro agro suo. Et rex loquebatur cum Gehhazi discipulo prophetæ Dñi, dicendo: Narra quæso mihi omnia magnalia quæ fecit Elisaeus. Et fuit illo narrante regi, 5 quomodo vivificáßet mortuum, ecce mulier cujus vivificárat filium, clamabat ad regem pro domo sua, & pro agro suo: & dixit Gehhazi, Domine mi rex, hæc mulier, & hic est filius ejus quem vivificavit Elisaeus. Et interrogavit rex mulierem, & narravit ei, & delegavit illi rex eunuchum unú, dicendo: Restitue illi omnia quæ erant ei, & omnem proventum agri 7 ejus à die quo reliquit terram ad usque nunc. Et venit Elisaeus in Damascum, & Bar-hadad rex Aram agrotabat, & indicatum est ei, dicendo: Adventit prophetaDomini huculque.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

16 Et egressus populus diripuerunt castra Adam: factum venditum fuit satum farris flatere, & fata hordei oboio, quemadmodum dixerat Dominus. Porrò rex virum illum cujus 17 innitebatur manibus, præfecit portæ, conculcavitque eum populus in porta, & mortuus est; quemadmodum dixerat prophetæ Dei, quándo descendit ad eum munius. Eve- 18 nit inquam sermo prophetæ Dei: nam eo regi dicente, Satum farris flatere, et fata hordei oboio cras consimili tempore vendentur in porta Samariæ; Respondetur vir ille, et dixe- 19 rat prophetæ Dei, Si Dominus fecerit fenestras in cœlis, erit fermo ille: dixerátque ad eum, Ecce oculis tuis visurus es, nón tamen ex eo comesturus. Sic itaque evénit ei; nam 20 conculcárunt eum populus in porta, et mortuus est.

CAP. VIII.

1 Et Elisæus autem dixit mulieri illi cujus filium vitæ restituerat, Surge, abi tu & domus tua, & hospitare ubicunque hospitari poteris; quoniam vocavit Dominus famem, & quidem 2 ventura est super terram septem annos. Surrexit mulier illa, fecitq; juxta sermonem prophetæ Dei; & abiens tam ipsa quàm domus ejus, hospitata est in terra Palæstinorũ septem 3 annos. Post annos septé reversa venit è terra 4 Palæstinorum, abiitq; ut conquereretur apud regem ob domum suam & ob agrum suum. Rex autem dixerat ad Gahzi juvenem pro- 5 phetæ Dei, Narra mihi omnes res magnas quas fecit Elisæus. Dum ergò narraret ille regi quomodo mortuum vitæ restituisset, vi- 6 dens mulierem illam cujus filium vitæ restituerat conquerentem apud regem ob domum suam & ob agrum suum; dixit Gahzi, Hæc est mulier illa, & hic est filius ejus quem Elisæus vitæ restituit. Cùmq; rex mulierẽ interrogáßet, narravit illa ei, deinde dedit ei rex eunuchum quendam, cui dixit, Restitue ei quicquid pertinet ad eam, torúmq; agri sui proventum, à die quo terram dereliquit ad hoc usque 7 tempus. Postea venit Elisæus Damascum: Bar-Hadad autem rex Adam ægrotabat, & indicatum est ei, dixérúntque, Venit prophetæ Dei.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

16 Quare egressus populus, diripiendæ suæ castra Aramæorum; fuitque ejusdẽ similagínis venditus flatere unguento, et duo gra- 17 tuità hordei flatere argentea, uti dixerat Deus. Rex autem præfecerat gigantem illum cui innitebatur, janua; ipsi conculcáverunt eum homines in janua, & mortuus 18 est, quemadmodum prædixerat prophetæ Dei quando descendérat ad eum rex. Et 19 factum est quemadmodum indicáverat Dei prophetæ regi, dicens; Gratis fumilagina flatere a gratis, & duo gratis hordei flatere argentea vendentur consimili tempore die crastino ad portam quæ est in Sa- 20 maria: Ille verò gigas respondens prophetæ Dei dixerat, Nùm licet fiat Deus fenestras in cœlo, per quas bona profundat, num inquam, eatinque juxta verbum hoc? cui dixerat ille, Tuis oculis tuis videbis, at ex eo minimè comedes. Et 21 impletum contigit ei: nam conculcavit eum turba popularis in janua, & mortuus est.

CAP. VIII.

1 Mortuus autem Elisæus mulierem illam cujus filium vitæ restituerat, dicens; Surge, & discede hinc tu & domestici tui; et commorare aliquo in loco cujus habitatio sit ubi commodè; dissimavit enim Deus famem, eaque fanè duraturæ est in terra septem annos. Surrexit ergò mulier 2 illa, & fecit quemadmodum præcepit illi prophetæ Dei, & commorata est in regione Palæstinæ septem annos. Exactis autem 3 septem annis; ecce ipsa est mulier è regione Palæstinæ, clamavitque regem ut pellens pro domo sua & agro suo. Rex autem & tunc temporis alloquebatur Gahzi discipulum Apostoli Dei, & dicebat ei; Narra mihi modò omnia præclarè facta quæ 5 gessit Elisæus: Dùmq; hic regi narraret, et in ipso narratione proveniéßet ad restitutum vitæ mortuum; ecce adhuc mulier illa cujus filium vitæ restituerat, ipsem rege implorátura pro domo sua & agro 6 sua; dixitque Gahzi, Domine mi rex, ecce mulierem, & en filium ejus quem Elisæus vitæ restituit. Cùm ergò rex mulierẽ ca- 7 de re interrogáßet, illaque ei narráßet, misit ei rex mulierem quendam cui demandavit restitutum esse omnem ejus, ab eo tempore quo egressa fuerat ex ea regione usque ad tempus redditus ipsi- 8 us. Deinde venit Elisæus Damascum: Ben-hadad autem rex Aram ægrotabat: & indicatum est ei, dicentibus, Venit prophetæ Dei.

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

16 וּנְפַק עַמָּא וּבְזוּ יַת מַשְׁרְיָת אֲרָם וַהֲוָה סְאָה סוֹלְתָא בְּסֶלְעָא וְסָאתַן סְעוֹרִין בְּסֶלְעָא
כְּמִלַּת יְיָ דִּי מַלִּיל: וְקָרֵיב מַלְכָּא יַת רַב מַשְׁרְיָתָא דִּי אִתְּכַּל עַל יַד תַּרְעָא וּרְהַט לְהוֹן עַמָּא
18 בְּתַרְעָא וּמִית כְּמָא דִּי מַלִּיל יְיָ דִּי מַלִּיל כַּד נְחַת מַלְכָּא לְוָתֵיהּ: וַהֲוָה כַּד מַלִּיל נְבִיאָא דְיָ עִם מַלְכָּא לְמֵימַר תְּרֵין סְעוֹרִין בְּסֶלְעָא וְסָאתַן
19 מַלְכָּא לְמֵימַר תְּרֵין סְעוֹרִין בְּסֶלְעָא וְסָאתַן סוֹלְתָא בְּסֶלְעָא יְהֵי כְּעִדָּנָא הָדֵין מָחָר
בְּתַרְעָא דְשֹׁמְרוֹן: וַאֲרִיב גֻּבְרָא רַב יַת נְבִיאָא דְיָ וַאֲמַר וְהָא אִלּוּ פְרַח בְּיָן וְיַתְרִית שְׁוָבָא מִן
20 שְׁמַיָּא הַיְכָדֵן יְהֵי הָדֵין פִּתְגָמָא דִּי אֲמַרְתְּ אַתְּ אֲמַר אֲנָא לָךְ חֲזִיתָ לְיַת עֵינָךְ וּמִן תַּמָּן לָא תֵכוֹל:
וַהֲוָה לֵיהּ כֵּן וְרַהֲטוּנֵיהּ עַמָּא בְּתַרְעָא וּמִית:

CAP. VIII.

1 וְאֶלִישָׁע דַּבֵּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־
בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי וְלְכִי אַתְּ וּבֵיתֵךְ וְגוּרִי
בַּאֲשֶׁר תָּגוּרִי כִּי־קָרָא יְהוָה לָרָעָב וְגַם־בָּא אֶל־
2 הָאָרֶץ שֶׁבַע שָׁנִים: וַתָּקָם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כִּדְבַר
אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתָּגָר בְּאֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים: וַיְהִי מִקְּצֵה שֶׁבַע שָׁנִים
3 וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לְזַעֵק אֶל־
הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתָהּ וְאֶל שָׂדֶהָ: וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל־גֵּחֲזִי
נַעַר אִישׁ הָאֱלֹהִים לֵאמֹר סַפְּרָה־נָּא לִי אֵת כָּל הַגְּדֹלוֹת
4 אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלִישָׁע: וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת
אֲשֶׁר הֶחֱיָה מֵת וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה
אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדֶהָ
וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנָהּ
5 אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע: וְהַמֶּלֶךְ שָׁאַל לָאִשָּׁה וַתְּסַפֶּר לוֹ
וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד לֵאמֹר הָשֵׁב
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת־כָּל־תְּבוּאוֹת הַשָّדֶה מִיּוֹם עֲזָבָהּ
עַד־עָתָּה: וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד
6 מֶלֶךְ אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ
הָאֱלֹהִים עַד־הֵנָּה:

CAP. VIII.

1 Et Elisæus locutus est cum muliere, cujus filium vivificárat, dicendo: Surge, & abi tu, & homines domus tuæ, & habita in loco qui reclusus fuerit ut habiteretur; quia vocavit Dñs famem etiam futuram ut veniat super terram septem annis. Et surrexit mulier & fecit juxta verbú prophetæ Dñi, & abiit ipsa & homines domus ejus, & habitavit in terra Pelistæorum septem annis. Et fuit in fine septem annorum, reditit mulier de terra Pelistæorum, & exiit ut clamaret ante regem pro domo sua & pro agro suo. Et rex loquebatur cum Gehhazi discipulo prophetæ Dñi, dicendo: Narra quæso mihi omnia magnalia quæ fecit Elisæus. Et fuit illo narrante regi, 5 quomodo vivificáßet mortuum, ecce mulier cujus vivificárat filium, clamabat ad regem pro domo sua, & pro agro suo: & dixit Gehhazi, Domine mi rex, hæc mulier, & hic est filius ejus quem vivificavit Elisæus. Et in- 6 terrogavit rex mulierẽ, & narravit ei, & delegavit illi rex eunuchum unú, dicendo: Restitue illi omnia quæ erant ei, & omnem proventum agri 7 ejus à die quo reliquit terram ad usque nunc. Et venit Elisæus in Damascum, & Bar-hadad rex Aram ægrotabat, & indicatum est ei, dicendo:

מלכים ב : ח

8 ויאמר המלך אל־חזאל קח בידך מנחה ולך
לקראת איש האלהים ודרשת את־יהוה מאתו לאמר
9 האחריה מחלי זה: וילך חזאל לקראתו
ויקח מנחה בידו וכל־טוב דמשק משא ארבעים
גמל ויבא ויעמד לפניו ויאמר בנך בן־הדד
מלך־ארם שלחני אליך לאמר האחריה מחלי זה:
10 ויאמר אליו אלישע לך אמר לו חיה תחיה
והראני יהוה כי־מות ימות: ויעמד איש
11 האלהים עד־בש ויבך איש האלהים: ויאמר
חזאל מדע אדני בכה ויאמר כי־ראיתי את־אשר
תעשה לבני ישראל רעה מבצריהם תשלח באש
ובחוריהם בחרב תהרג ועלליהם תרטש
12 והריותיהם תבקע: ויאמר חזאל כי מה עבדך
הכלב כי יעשה הדבר הגדול הזה ויאמר אלישע הראני
13 יהוה אותך מלך על־ארם: וילך מאת אלישע ויבא
אל־אדניו ויאמר לו מה־אמר לך אלישע ויאמר
אמר לי חיה תחיה: וידי מחרתים ויקח המכבר
14 ויטבל במים ויפרש על־פניו ויכמו: ויהי אחרי
15 מות אדניו ויהי המלך תחתיו: בשנת חמש ליורם בן־אחאב מלך
ישראל וחזאל מלך ארם: ויהי בשנת שתים
16 ליורם בן־אחאב מלך־ישראל ויהושפט בן־יהושפט
מלך יהודה: בן־שלשים ושתים שנה היה במלכו
17 ומלך שנה אחת בירושלים: וילך בדרך מלכי ישראל
18 כאשר עשו בית אחאב כי בת־אחאב היתה לו
לאשה ויעש הרע בעיני יהוה: ולא־אבה יהוה
19 להשחית את־יהודה למען דויד
אשר אמר לו לתת לו נר ולבניו
20 כל־הימים: בימיו פשע אדום מתחת יד־
יהודה ויתמלכו עליהם מלך: ויעבר יורם
21 צעירה וכל־הרכב עמו ויהי־הוא קם בלילה
ויכה את־אדום הסבב אליו ואת שרי הרכב ויגס
העם לאהליו:

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

ואמר מלכא לחזאל קם בידך קורבנא ואזל לקדמות נביא דיי ותתבע מיתמר דיי
מניך לממר אדוני מן מרע דין: ואזל חזאל לקדמותיה ונסיב קורבנא בידיה וכל טוב
דמשק שעין אלהין גמלין ואתא וקם קדמוהי ואמר בנך בר הדד מלכא דארם שלחני
לותך למימר אדוני מן מרע דין: ואמר ליה אלישע אזל אמר ליה מתא חיי ואחוינני
דארי מות ימות: ואסתיר יתאסתיר מן סני וזבא נביא אדוני: ואמר חזאל מא
דין דבון כבי ואמר ארי ידעינא דתעבד לבני ישראל בישא בדברוהון תוקיף בנוריא
ויעל מלהון בדברא תקטל ויזל מרהון המדרה ומעברי הרון תבקע: ואמר חזאל אדי מה
עבדך כלבא דאעבד מדברתא הדין ואמר אלישע אחוני יי דתהי מלכא על ארם:
אזל מלות אלישע ואתא לות רבונה ואמר ליה מה אמר לך אלישע ואמר אמר לי
מתא תחי: ותהי ביומא דבתריתי ונקיב בגונא וטבל במיא ופרס על אפותי ומית ומלך
תחות חזאל תחותוהי: ובשנת חמש ליורם בר אחאב מלכא דישראל ויהושפט מלך שבטא
דבית יהודה מלך יהודה: בר תלתין ותרתין שנין כד מלך: בר תלתין ותרתין שנין הוה כד מלך
תמני שנין מלך בירושלם: ואזל באורח מלכי ישראל כמא דעבדו בית אחאב ארי
בת אחאב הות ליה לאתו ועבד דביש קדמי יי: ולא אבא יי לחבלא ית יהודה
יהודה בדיל דיי עבדייה כמא דאמר ליה למתן לבנוהי כל יומיא: ביומותוהי
מרדו אדומאי מתחות יד מן יהודה ואתמליכו עליהון מלכא: ועבר יורם לצעיר וכל
דמתיבין עמיה ואתגלי בליליא וסמיתית אנש אדום דמתקפין ליה ית יתהון ורתיכא
ואסגר עמא לאהליהון:

Versio VULG. LAT.

8 Et ait rex ad Hazael: Tolle tecum munera, & vade in occursum viri Dei, & consule Dominum per eum, dicens: Si evadere potero de infirmitate mea hac? Ivit igitur Hazael in occursum ei, habens secum munera, & omnia bona Damasci, onera quadraginta camelorum. Cúmq; stetisset coram eo, ait: Filius tuus Benadad rex Syriæ misit me ad te, dicens: Si sanari potero de infirmitate mea hac? Dixitque ei Elisæus: Vade, dic ei; Sanaberis: porrò ostendit mihi Dominus quia morte moriretur. Stetitq; cum eo, & conturbatus est usque ad suffutionem vultûs: flevitque viri Dei. Cui Hazael ait, Quare dominus meus flet? At ille dixit, Quia scio quæ facturus sis filiis Israel malà. Civitates eorum munitas igne succendes, & juvenes eorũ interficies gladio, & parvulos eorum elides, & prægnantes divides. Dixitque Hazael, Quid enim sum servus tuus canis, ut faciam rem istam magnam? Erait Eliseus, Ostendit mihi Dominus te regẽ Syriæ fore. Qui cùm recessisset ab Eliseo, venit ad dominum suũ. Qui ait ei, Quid dixit tibi Eliseus? At ille respondit, Dixit mihi; Recipies sanitatem. Cúmque venisset dies altera, sulit stragulum, & insudit aquam, & expandit super faciem ejusque mortuo, regnavit Hazael pro eo. Anno quinto Joram filii Achab regis Israel, & Josaphat regis Juda, regnavit Joram filius Josaphat rex Juda. Triginta duorum annorum erat cùm regnare cœpisset, & octo annis regnavit in Jerusalem. Ambulavitque in viis regum Israel, sicut ambulaverat domus Achab: Filia enim Achab erat uxor ejus: & fecit quod malum est in conspectu Domini. Noluit autem Dominus disperdere Judam, propter David promissum servum suum, sicut promiserat ei, ut daret illi lucernam, et filiis ejus cunctis diebus. In diebus ejus recessit Edom, ne esset sub Juda, & constituit sibi regem. Venitque Joram Seira, & omnes currus cum eo: & surrexit noctẽ, percussitque Idumæos qui eum circumdederant, & principes currũm, populus autem fugit in tabernacula sua.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

8 Et dixit rex ad Hhazahel, Accipe in manu tua munus, & vade in occursum prophetæ Domini, & quæres verbum Dñi ab eo, dicendo: Num vivam ex morbo meo hoc? Et vit Hhazahel in occursum ejus, & accepit munus in manu sua, & omne bonum Damascenũ, onus quadraginta camelorum: & 9 venit & stetit ante illum, & dixit, Filius tuus Bar-hadad rex Aram misit me ad te, dicendo: Num vivam ex morbo meo hoc? Et dixit ei Elisigh, 10 Vade, dic ei, Vivendo vives: tamen ostendit mihi Dominus quòd morietur. Et vertit faciem suam, & mœrat* eſt usq; multum, & flevit 11 propheta Domini. Et dixit Hhazahel, Quamobrem dominus meus flet? 12 Et dixit, Quia cognovi quòd facies filiis Israel malum; arces eorum combures igni, & adolescentes eorum gladio occides, infantes illorum illides, & prægnantes eorũ disfecabis. Et dixit Hhazahel, Nam quid est servus tuus canis, ut faciat rem magnam istam? & dixit Elisigh, Ostendit mihi Dominus 13 te regem super Aram. Et abiit ab Elisigh, & venit ad dominum suum, & 14 dixit, Quid dixit tibi Elisigh? & ait, Dixit mihi, Vivendo vives. Et fuit 15 die posteriori, accepit operimentum villosum, & intinxit in aquam, & extendit super faciem ejus & mortuus est: regnavitq; Hhazahel pro eo. Anno 16 autẽ quinto Joram filii Ahhab regis Israel, & Jehoſaphat regis trib⁹ domus 17 Jehudah, regnavit Joram filius Jehoſaphat regis Jehudah. Filius triginta & 18 duorum annorum erat cùm regnarer, & octo annis regnavit in Jerusalem. Et ambulavit in via regum Israel, sicut fecerant viri domus Ahhab, quia 19 filia Ahhab fuit illi in uxorem, & fecit quod malũ erat ante Dñm. Sed non 20 fuit volunta Domino disperdere [populum] domus Jehudah propter David servum suum, sicut dixerat ei, quòd daret illi regnum, & filiis ejus 21 omnib⁹ diebus. In diebus ejus defecerunt Edomæi ab imperio virorum Je- 22 hudah, & regnare fecerunt super se regem. Et transivit Joram in Szeghir & omnes currus cum illo: & fuit, ut illi surrexit noctẽ, percussit viros Edom, qui circumdabant illum, & magistros currum, & vertit terga populus ad habitacula sua.

Versio SYRIACA cum interpretatione LATINA.

8 Quapropter dixit rex ad Hezael, Accipe munus in manu tua, et vade obviam prophetæ Dei, postula ab eo verbum Domini, et die illi num sanitatem fini recuperaturus ab hoc morbo meo. Abiit ergò Hezael obviam illi accepto secum munere ex præstantissimis quibusque rebus Damasci, onere quadraginta camelorum, et veniens stitit se coram eo, dixitque, Filius tuus Bar-Hadad rex Adum misit me ad te, et ait, Num revidturus sum ab hoc morbo meo? Dixit ad eum Elisæus, Va- 10 de, et dic ei, Certissimè revivifces: verùm ostendit mihi Dominus te certissimè moriturum. Post hæc flevit propheta Dei. Dixitque 11 Hezael, Qua de causa flet dominus meus? dixit Elisæus, Novi malum quod facturus es filiis Israel: urbes eorum igni succensurus es, juvenes eorum gladio interficedturus, infantes eorum allisurus, & prægnantes eorum exenteraturus. Dixit Hezael, Cujus æstimationis est servus tuus canis, ut faciat rem tantam? dixit ei Elisæus, Ostendit mihi Dominus te regem fore super Adum. Discessit 14 ergò Hezael ab Elisæo, & redit ad dominum suum: dixitque ad eum dominus ejus, Quid dixit tibi Elisæus? Ait, Dixit mihi te certissimè victurum. Sed postero die accepit 15 aulæum, & aquâ intinctum expandit super faciem suam, & mortuus est: regnavitq; post eum Hezael. Anno quinto Joram filii Ahabi 16 regis Israel, regnavit Joram Josaphari filius regis Juda. Triginta duos natus erat annos cùm 17 regnavit, & annis octo regnavit in Jerusalem. Ambulavit in viis regum Israelis, quem- 18 admodum fecitiant fuerunt de domo Ahab: nam Ahabi soror fuit ejus uxor, & fecit quod malum fecisset coram Domino, Noluitamen Dñs Judam extinguere, propter 19 David servum suum, quemadmodum dixerat ei daturum se illi filios ejus in lucernam cunctis diebus. In diebus ejus defecerunt A- 20 dumæi ab imperio Judæ, & creârunt super se regem. Quapropter transivit Joram in Seira, 21 omnesque cum eo equites: & cùm noctu surrexisset ad trucidandos Adumæos sibi circunjacentes, & equites duces eorum, aufugit populus in tentoria sua.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

8 فقال الملك لحزائيل خذ معك هدية والقني بها نبي الله وتلتمس كلام الله منه هل ابرئ
من مرضي هذا * فمضى حزائيل في استقباله واخذ معه هديه من جميع طيبات دمشق ما حمل
اربعون جملا * فلما وافاه وقف بين يديه فقال له ان ابنك ابن هداد ملك ارام * وجهني اليك
قائلا هل ابرئ من مرضي هذا * فقال له الشيخ * امضي فقل له * انك ستبرئ ويعيش وقد
اعلمني الله انك تموت في عليه موتا * ثم ادار وجهه واطرق طويلا * ثم بكا نبي الله * فقال له
حزائيل ما بال سيدي باكيا * فقال * لاني علمت ما قد تصنعه ببني اسرائيل من السوء * لانك
ستضرم حصونهم بالنار وتقتل شبانهم بالسيف * وصبيانهم تسحقه * وحواملهم تبقر * فقال
حزائيل ما مقدار عبدك الكلب حتى يفعل هذه الافعال العظيمه * فقال له الشيخ * لان الله اعلمني
انك ستملك على قوم ارام * ثم انصرف من حضرة الشيخ الى سيده * فقال له ماذا قال لك
الشيخ * فقال * قال لي انك ستبرأ ويعيش * فلما كان في غد ذلك اليوم * اخذ قطيعه وعصرها
في وجهه ومات * وملك حزائيل مكانه * وفي السنة الخامسة ليورام بن اخاب ملك
اسرائيل * ملك يهورام بن يهوساظاط ملك آل يهوذا * وكان ابن اثنين وثلاثين سنه في
ايامه ملك * وعاش سنين ملك في دار السلم * وسلك في المعاصي سلوك ملوك بني
اسرائيل حسب ما صنعوا قوم اخاب * وذلك لان ابنه اخاب كانت له زوجه * وصنع القبيح بين
يدي الله * وكانت رحمه من عند الله * فلم تهلك سبط يهوذا من اجل داوود عبدك * كما
قال له في سبب ذلك في اهل بيته في كل الايام * وفي ايامه عدا راهل ادوم * وجعلوا من يحب
طاعة آل يهوذا * وملكوا عليهم ملكا * ثم ان يورام مضى باعبره ومعه جميع كبه * وانسرى
اليهم ليلا * فاوقع برجال ادوم المحيطين كانوا اليه * وفرق ايضا بركبهم * وانهرب الشعب الى
مواطنهم *

מלכים ב : ט

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

CAP. IX.

Et defecerunt Edomitæ à manu virorum Jehudah usq; ad diem hanc: tunc in rebellârunt habitatores Libna eo tempore. Et reliquum verborum Joram, & omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et dormivit Joram cum patribus suis, & sepultus est in civitate David, & regnavit Ahaziahu filius ejus pro eo. Anno duodecimo annorum Joram filii Ahab regis Israel regnavit Ahaziahu filius Joram regis Jehudah. Viginti quadraginta annorum erat Ochozias cùm regnare cœpisset, & uno annorum regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Athalia filia Amri regis Israel. Et ambulavit in viis domûs Achab: & fecit quod malum est coram Domino, sicut domus Achab: genere enim dom⁹ Achab fuit. Abiit quoque cum Joram filio Achab, ad prælianda contra Hazael regem Syriæ in Ramoth Galaad, & vulneraverunt Syri Joram: Qui revertit se ut curaretur, in Jezrahel: quia vulneraverat eum Syri in Ramoth, prælianteⁿ contra Hazael regem Syriæ. Porrò Ochozias filius Joram rex Juda, descendit invisere Joram filium Achab in Jezrahel, quia ægrotabat ibi.

CAP. IX.

Et Elisæus pro phetarum vocavit unum de filiis prophetarum, & ait illi; Accinge lumbos tuos, et tolle lenticulâ olei hanc in manu tua, & vade in Ramoth Galaad. Cùmque veneris illuc, videbis Jehu filium Josaphat filii Namsi: et ingressus fuerit, & introducens eum in medio fratrum suorum, & introduces in interitus cubiculum. Tenéns que lenticulâ olei, fundes super caput ejus, & dices; Hæc dicit Dominus, Unxi te regem super Israel. Aperiéque ostium, & fugies, & non ibi ergò adolescens puer prophetæ in Ramoth Galaad, Et ingressus est illuc: ecce autem principes exercitûs sedebant, & ait; Verbum mihi ad te, ô princeps. Dixitque Jehu, Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit; Ad te, ô princeps. Et surrexit & ingressus est cubiculum: et ille fudit oleum super caput ejus, & ait; Hæc dicit Dominus Deus Israel, Unxi te regem super populum Domini Israel,

Et rebellavit Edom (3) sub manu 22
Juda usq; in diem hanc. Tunc
rebellavit Libna in tempore illo.
Et reliquum verborum Joram, & 23
omnia quæcunq; fecit, nonne hæc
sunt in libro Verborum di-
erum regum Juda? Et dormi- 24
vit Joram cum patribus suis: &
sepultus est cum patribus suis in
civitate David patris sui. Et
regnavit Ochozias filius ejus pro
eo. In anno duodecimo Joram 25
filii Achab regis Israel, regnavit
Ochozias filius (4) Joram. Et 26
filius viginti & duorum annorum
Ochozias in regnando ipsum: &
annum unum regnavit in Hieru-
salem: & nomen matris ejus Go-
tholia filia Amhri regis Israel. Et 27
ambulavit in viis domûs Achaab:
& fecit malum in conspectu Do-
mini, sicut domus (1) Achab: nè 28
enim domus Achab fuit.
Et ipse cum Joram filio Achaab ad
bellum cum Azael rege (2) Ara-
mæorum in Ramoth Galaad,
Et percusserunt Syri ipsum Jo- 29
ram. Et revertit vex Joram, ut 29
curaretur in Jezrael à plagis,
quibus percusserant eum in Rama-
ta, in bellando ipsum cum A-
zael rege Syriæ. Et Ochozias fi-
lius Joram descendit ad visen-
dum Joram filium Achaab in
Jezrael, quia ægrotabat ibi.

CAP. IX.

Et Elisæus pro phetarum vocavit unum ex filiis
prophetarum, & ait illi, Accinge lumbos
tuos, & accipe cornu olei in manum tuam,
& vade ad Ramath galaad: Ingredere il- 2
luc, ibique discerne Jehu filium Jamsi in-
gressus, jube illum surgere è medio fratrum
suorum, & introduce eum è penetrali in
penetrale. Deinde accipe cornu olei, & effun- 3
de super caput ejus, & dic illi; Sic ait Domi-
nus, Unxi te ut sis rex super populum meum
Israelem: tum aperi januam, & fuge, neque
morèris. Abiit ergò juvenis ille prophetæ 4
in Ramath-gelaad: Et ingressus vidit prin-
cipes exercituum sedentes, dixitque; Sermo
nem habeo tibi dicendum O princeps. Dixit 5
Jehu, Cuinam ex omnibus nobis? Ait illi,
Tibi O princeps. Cùmque surgens ingres-
sus esset in penetrale, effudit oleum super ca-
put ejus, & dixit illi; Sic dicit Dominus Deus
Israelis, Unxi te ut regnes super populum Do-
mini, super Israelem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et fabravxnunt se ab eorum obsequio ad 22
hunc usq; diem. Eò è quoq; tempore rebel-
lârunt in ea incola Libna. Reliquæ à Jo- 23
ram Jorami, & quæquid fecit, nonne fecipsa
sunt in libro Sermonum dierum regum
de Judæa. Cùmque occubuisset Joram 24
cum patribus suis, & sepultus esset in ci-
vitate David, regnavit Ahaziahu filius
ejus loco ejus. Fuit autem principium 25
regni Ahaziahu regis Juda, anno duode-
cimo Joram filii Achabi regis Israel. Et 26
erat quo tempore regnavit, annos nat⁹ vi-
gintiduos, et unico anno regnavit in Ma-
yaris: nomen matris ejus erat Athalia filia
Salchi. Ambulavit in viis Achabi, & tur- 27
pia commisit coram Deo, æquè ac gens do-
mûs Achabi; matrimonium enim contra-
xerat cùm filia Achabi. Profiit etiam cum 28
Joramo Achabi filio ad oppugnandum
Hazaelem regem Aram in Ramath-ga-
laad: sed vulnerâssent Aramæi Jo-
ramum, Abiit Joram rex ut mederetur 29
in Jezraele vulneribus qui ei fuerant
cum Aramæi in Rama initer pugnandum
cum Hazaele rege Aram. Ahaziahu ve-
rò Joram filius rex Jehudæ Juda, ivit
invisum Joramum Achabi filium, eam
ob hoc laborare ob ea vulnera.

CAP. IX.

Postea hæc Elisæus prophetæ vocavit u-
num è discipulis prophetarum, & ait illi,
Accinge lumbos tuos, accipe vasculum o-
lei in manum tuam, & vade in Ramoth-
galaad: Cùmque ea devenerit, confidera
illum filium Jamsi, accede ad eum, jube
ut surgat è medio fratrum suorum, & in-
troduc eum è conclavi in conclave: De- 3
inde fume vasculum olei, effunde super
caput ejus, & dic; Ita dicit Deus, Mesci
te in regem super Israelitas: aperique ostia
egredere, & ne moràris. Abiit ergò ju- 4
venis ille discipulus prophetæ Dei, in Ra-
moth galaad: Cùmque ea pervenisset, in-
venit principes militiæ simul sedentes, & 5
ait, Equidem habeo ad te O princeps, di-
cendum verba: dixit Jehu, Ad quem è cæ-
teris? Ad te, inquit, O princeps. Sur- 6
rexit ille, & ingressus est cum eo domum:
ille verò fudit oleum super caput ejus, & 7
dixit illi, Sic dicit Deus, unxi te regem super
populum meum, nempe gentem Israelitarum,

CAP. IX.

Et defecit Edom sub manu Jehudah usq; ad diem hanc. Tunc
rebellavit Libna in tempore illo. Et reliquum verborum Joram, & 23
omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum
domus Jehudah? Et dormivit Joram cum patribus suis, & sepultus est in
civitate David, & regnavit Ahaziahu filius ejus pro eo. Anno duodecimo annorum Joram filii Ahab regis Israel regnavit 25
Ahaziahu filius Joram regis tribus dom⁹ Jehudah. Filius viginti & duo-
rum annorum Ahaziahu cùm regnavit, & uno uno regnavit in Jeruſa- 26
lem: & nomen matris ejus erat Gathaliah filia Ghamri regis Israel. Et 27
ambulavit in via domus Ahhab, & fecit quod malum erat ante Dominum,
sicut domus Ahhab: quia gener domus Ahhab erat. Et vit cum Joram filio 28
Ahhab ut inirent prælium cum Hhazael rege Aram in Rouath Gilghad,
& percusserunt homines Aram, Et redit Joram rex ut curaret se 29
in Jizreghel à plagis quibus percusserant illum homines Aram in Ramah
cùm prælium committeret cum Hhazael rege Aram: & Ahhaziahu filius
Joram rex tribus domus Jehuda, descendit ut visitaret Joram filium Ahhab,
in Jizreghel, quia ægrotabat ipse.

CAP. IX.

Et Elisagh propheta vocavit unum è discipulis prophetarum, & dixit
ei, Accinge lumbos tuos, & accipe vas olei hujus in manu tua, & ito in
Ramoth Gilgad. Et ibis illuc, & vide ibi; Jehu Jehoſaphat filii Nim- 2
si: & ibis [ingnam] & surgere facies eum de medio fratrum suorum, &
introduces illum [in] thalamum intra [alium] thalamum. Et accipies vas 3
olei & effundes super caput illius, & dices, Sic dicit Dñs, Unxi te ut sis rex
super Israel, & aperies portam & fugies, nec refspicies. Et abit adolescens 4
discipulus prophetarum in Ramoth Gilgad. Et venit; & ecce magiſtri ce-
rcitus sedebant: & dixit, Verbum est mihi ad loquendum tecum prin- 5
ceps: & dixit Jehu, Cum quo nostrûm omnium? & dixit, Tecum ô prin-
ceps. Et surrexit & ingressus est in interitu in domû, & effudit olei ſup caput ej⁹, & dixit ei 6
illi, Sic dixit Dñs De' Israel, Unxi te ut sis rex ſup populû Dñi, ſuper Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Sic defecit Adam ab imperio Judæ ad hunc 22
usque diem: eodem quoque tempore rebel-
lavit Lebna. Reliqua gestæ Jorami, & quic- 23
quid fecit, ecce scripta in libro annalium re-
gum Juda. Joramo Josaphati filio cum pa- 24
tribus suis occumbente, & cum suis parenti-
bus sepulto in civitate David; regnavit pos- 25
tem Ehazja filius ejus. Anno undecimo Jo-
rami filii Jorami regis Juda. Viginti duos natus 26
erat annos Ehazja cùm regnavit, & unico re-
gnavit anno in Jerusalem: nomen matris ejus
erat Athalia filia Amri regis Israel. Ambu- 27
lavit autem in via domûs Ahabi, fecitque
malum coram Domino, quemadmodum fe-
cerant qui fuerant de domo Ahabi: erat enim
affinitate conjunctâ cum domo Ahabi. Abiit 28
is cum Joramo Ahabi filio in prælium adver-
sùs Hezaelé regem Adum, in Ramath gelaad:
percusserunt autem Adumæi Joramum. Re- 29
versusque est rex Joram ad curandum se in
Jezraele à vulnere quod inflixerat ei quidam
Adumæus in Ramatha, cum bellum gereret
cum Hezaele rege Adum. Ehazja verò Jora-
mi filius rex Juda, descendit ad invisendum
Joramum Ahabi filium in Jezraele, eò quòd
ægrotaret.

CAP. IX.

Et Elisæus propheta, vocato quodam ex filiis
prophetarum, ait illi, Præcinge lumbos
tuos, & accipe cornu olei in manum tuam,
& vade ad Ramath gelaad: Ingredere il- 2
luc, ibique discerne Jehu filium Jamsi in-
gressus, jube illum surgere è medio fratrum
suorum, & introduc eum è penetrali in pe-
netrale. Deinde accipe cornu olei, & effun- 3
de super caput ejus, & dic illi; Sic ait Domi-
nus, Unxi te ut sis rex super populum meum
Israelem: tum aperi januam, & fuge, neque
morèris. Abiit ergò juvenis ille prophetæ 4
in Ramath-gelaad: Et ingressus vidit prin-
cipes exercituum sedentes, dixitque; Sermo-
nem habeo tibi dicendum O princeps. Dixit
Jehu, Cuinam ex omnibus nobis? Ait illi, 5
Tibi O princeps. Cùmque surgens ingres-
sus esset in penetrale, effudit oleum super ca-
put ejus, & dixit illi; Sic dicit Dominus Deus
Israelis, Unxi te ut regnes super populum Do-
mini, super Israelem.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

Et fabravxnunt se ab eorum obsequio ad 22
hunc usq; diem. Eò è quoq; tempore rebel-
lârunt in ea incola Libna. Reliquæ à Jo- 23
ram Jorami, & quæquid fecit, nonne fecipsa
sunt in libro Sermonum dierum regum de
Judæa. Cùmque occubuisset Joram 24
cum patribus suis, & sepultus esset in ci-
vitate David, regnavit Ahaziahu filius
ejus loco ejus. Fuit autem principium 25
regni Ahaziahu regis Juda, anno duode-
cimo Joram filii Achabi regis Israel. Et 26
erat quo tempore regnavit, annos nat⁹ vi-
gintiduos, et unico anno regnavit in Ma-
yaris: nomen matris ejus erat Athalia filia
Salchi. Ambulavit in viis Achabi, & tur- 27
pia commisit coram Deo, æquè ac gens do-
mûs Achabi; matrimonium enim contra-
xerat cùm filia Achabi. Profiit etiam cum 28
Joramo Achabi filio ad oppugnandum
Hazaelem regem Aram in Ramath-ga-
laad: sed vulnerâssent Aramæi Jo-
ramum, Abiit Joram rex ut mederetur 29
in Jezraele vulneribus qui ei fuerant
cum Aramæi in Rama initer pugnandum
cum Hazaele rege Aram. Ahaziahu ve-
rò Joram filius rex tribus Juda, ivit
invisum Joramum Achabi filium, eam
ob hoc laborare ob ea vulnera.

CAP. IX.

Postea hæc Elisæus propheta vocavit u-
num è discipulis prophetarum, & ait illi,
Accinge lumbos tuos, accipe vasculum o-
lei in manum tuam, & vade in Ramoth-
galaad: Cùmque ea devenerit, confidera
illum filium Jamsi, accede ad eum, jube
ut surgat è medio fratrum suorum, & in-
troduc eum è conclavi in conclave: De- 3
inde fume vasculum olei, effunde super
caput ejus, & dic; Ita dicit Deus, Mesci
te in regem super Israelitas: aperique ostia
egredere, & ne moràris. Abiit ergò ju- 4
venis ille discipulus prophetæ Dei, in Ra-
moth galaad: Cùmque ea pervenisset, in-
venit principes militiæ simul sedentes, & 5
ait, Equidem habeo ad te O princeps, di-
cendum verba: dixit Jehu, Ad quem è cæ-
teris? Ad te, inquit, O princeps. Sur- 6
rexit ille, & ingressus est cum eo domum:
ille verò fudit oleum super caput ejus, & 7
dixit illi, Sic dicit Deus, unxit te regem super
populum meum, nempe gentem Israelitarum,

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et defecerunt Edomæi à manu virorum Jehudah usq; ad diem hanc: tunc re-
bellârunt habitatores Libna eo tempore. Et reliquum verborum Joram, 23
& omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum dierum re-
gum domus Jehudah? Et dormivit Joram cum patribus suis, & sepultus est in
civitate David, & regnavit Ahaziahu filius ejus pro
eo. Anno duodecimo annorum Joram filii Ahab regis Israel regnavit 25
Ahaziahu filius Joram regis tribus dom⁹ Jehudah. Filius viginti & duo-
rum annorum Ahaziahu cùm regnavit, & uno uno regnavit in Jeruſa-
lem: & nomen matris ejus erat Gathaliah filia Ghamri regis Israel. Et 27
ambulavit in via domûs Ahhab, & fecit quod malum erat ante Dominum,
sicut domus Ahhab: quia gener domus Ahhab erat. Et vit cum Joram filio 28
Ahhab ut inirent prælium cum Hhazael rege Aram in Rouath Gilghad,
& percusserunt homines Aram, Et redit Joram rex ut curaret se 29
in Jizreghel à plagis quibus percusserant illum homines Aram in Ramah
cùm prælium committeret cum Hhazael rege Aram: & Ahhaziahu filius
Joram rex tribus domus Jehuda, descendit ut visitaret Joram filium Ahhab,
in Jizreghel, quia ægrotabat ipse.

CAP. IX.

Et Elisagh propheta vocavit unum è discipulis prophetarum, & dixit
ei, Accinge lumbos tuos, & accipe vas olei hujus in manu tua, & ito in
Ramoth Gilgad. Et ibis illuc, & vide ibi; Jehu Jehoſaphat filii Nim- 2
si: & ibis [ingnam] & surgere facies eum de medio fratrum suorum, &
introduces illum [in] thalamum intra [alium] thalamum. Et accipies vas 3
olei & effundes super caput illius, & dices, Sic dicit Dñs, Unxi te ut sis rex
super Israel, & aperies portam & fugies, nec refspicies. Et abit adolescens 4
discipulus prophetarum in Ramoth Gilgad. Et venit; & ecce magiſtri ce-
rcitus sedebant: & dixit, Verbum est mihi ad loquendum tecum prin- 5
ceps: & dixit Jehu, Cum quo nostrûm omnium? & dixit, Tecum ô prin-
ceps. Et surrexit & ingressus est in interitu in domû, & effudit olei ſup caput ej⁹, & dixit 6
illi, Sic dixit Dñs De' Israel, Unxi te ut sis rex ſup populû Dñi, ſuper Israel.

Versio VULG. LAT.

7 Et percutiens domum Achab
domini tui, & ulciscar sangui-
nem servorum meorum pro-
phetarum, & sanguinem omniu
servorũ Dñi, de manu Jezabel.
8 Perdámque omnem domum
Achab: & interficiã de Achab
mingentem ad parietem, &
clausum & novissimum in Is-
rael. Et dabo domum Achab,
sicut domum Jeroboam filii
Nabat, & sicut domum Baasa
filii Ahia. Jezabel quoque
comedent canes in agro Jez-
rahel, nec erit qui sepeliat eã.
Aperuitque ostium, & fugit.
10 Jehu autem egressus est ad ser-
vos domini sui: qui dixerunt
ei, Recténe sunt omnia? quid
venit infanus ista ad te? Qui
ait eis; Nóstis hominem, &
quid locutus sit. At illi respon-
derunt, Falsum est: sed magis
narra nobis. Qui ait eis; Hæc
& hæc locutus est mihi, & aits;
Hæc dicit Dñs, Unxi te regem
super Israel. Festinaverunt ita-
que, & unusquisque tollens
pallium suum posuerunt sub
pedibus ejus, in similitudinẽ
tribunalis, & cecinerunt tubã,
atque dixerant; Regnavit Je-
hu. Conjuravit ergo Jehu filũ
Josaphat filii Namsi contra
Joram: porrò Joram obsede-
rat Ramoth Galaad, ipse &
omnis Israel, contra Hazael
regem Syriæ. Et reversus fue-
rat ut curaretur in Jezrahel
propter vulnera, quæ percus-
serant eum Syri, prælianteṁ
contra Hazael regem Syriæ.
Dixitque Jehu; Si placet vo-
bis, nemo egrediatur profug
de civitate, ne vadat, & nun-
tiet in Jezrahel. Et ascendit, &
profectus est in Jezrahel: Jo-
ram enim ægrotabat ibi, &
Ochozias rex Juda descende-
rat ad visitandũ Joram. Igitur
speculator qui stabat super tur-
rim Jezrahel, vidit globum Je-
hu venientis, et ait; Video ego
globum. Dixitque Joram; Tol-
le currum, et mitte in occur-
sum eorum, et dicat pacem.
Recténe sunt omnia? Abiit
ergo, qui ascenderat currum,
in occursum ejus, et ait; Hæc
dicit rex, Pacatáne sunt
omnia? Dixitque Jehu, Quid
tibi et paci? retranſi, et sequere
me. Nuntiavit quoq; specula-
tor, dicens; Venit nuntius ad
eos, et non revertitur. Misit
etiam currũ equorũ fecundũ:
venitque ad eos, et ait; Hæc
dicit rex; Numquid pax est?
Et ait Jehu, Quid tibi et
paci? transi, et sequere me.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

7 Καὶ πατάξω τὸν οἶκον Ἀχὰβ τοῦ κυ-
ρίου σου, καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τῶν
δούλων μου τῶν προφητῶν, καὶ τὸ αἷμα
πάντων τῶν δούλων μου ἐκ χειρὸς Ἰεζα-
8 βέλ. Καὶ ὀλοθρεύσω τὸν οἶκον Ἀχὰβ ἀφ' ὃς
ἂν οὐρῶν πρὸς τοῖχον, καὶ τὸν κατεχόμενον
καὶ τὸν ἐγκαταλελειμμένον ἐν Ἰσραὴλ,
καὶ δώσω τὸν οἶκον Ἀχὰβ ὡς τὸν οἶκον Ἱερο-
βοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, καὶ ὡς τὸν οἶκον Βαασὰ
9 υἱοῦ Ἀχιά. Καὶ τὴν Ἰεζάβελ κυνες
φάγονται οἱ κύνες ἐν τῇ μερίδι (a) Ἰεζραέλ, καὶ
οὐκ ἔσται ὁ θάπτων. καὶ ἠνέῳξεν τὴν θύραν
καὶ ἔφυγεν. (b) Καὶ ἐξῆλθεν Ἰὼ πρὸς τοὺς δούλους
τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Εἰρήνη; τί ἦν τοῦτο ὁ μαινόμενος
ἐλθεῖν πρὸς σὲ; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οἴδατε τὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν ἀδολεσχίαν αὐτοῦ.
10 (c) Καὶ εἶπαν, Ἀδίκως, ἀπάγγειλον δὴ ἡμῖν. καὶ εἶπεν (d) Οὕτως καὶ οὕτως
ἐλάλησέν μοι, (e) λέγων, ἀνὰ χεῖρα τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ
Τάδε λέγει κύριος, Κεχρισμένε σε εἰς βασιλεῖα ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ ἀπέστειλεν τὸν σὸν
(f) ἀδελφὸν ἔνδον τῶν ἐμῶν αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν
ἐν τῷ ταμιείῳ τῷ ἐμῷ τοῦ κρυβῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἐνδοτέρῳ. (g) Καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν
11 ἐκεῖ. (h) Καὶ ἔπαιρεν ὁ ὑπηρέτης Ἰὼ, καὶ ἔφυγεν, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν Ἰεζραέλ. καὶ
Ἰωσαφὰτ υἱὸς (i) Ναμεσσὶ ἀφῆκεν Ἰωσαφὰτ τὸν υἱὸν Ναμεσσὶ ἀφῆκεν τὸν Ἰωσαφὰτ
(j) Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ υἱὸν Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ
ἐν τῷ πολεμεῖν τὸν Ἀζὰηλ βασιλέα Συρίας. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωσαφὰτ τὸν υἱὸν Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ
ἐν τῷ πολεμεῖν τὸν Ἀζὰηλ βασιλέα Συρίας, ὅτι πατάσσοντες ἐπάταξαν αὐτὸν οἱ Σύριοι
ἐν Ἰεζραέλ. (k) Καὶ Ἰωσαφὰτ υἱὸς Ἰὼ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰὼ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰὼ
καὶ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ υἱὸν Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ υἱὸν Ἀχιὰ ἐπὶ τὸν Ἰωσαφὰτ
Ἰεζραέλ. (l) Καὶ ὁ σκοπὸς ἱστήκει ἐπὶ τὸν πύργον τὸν ἐν Ἰεζραέλ, καὶ ἐθεώρει τὸν
ἐν Ἰεζραέλ, καὶ ἐθεώρει τὸν ἐν Ἰεζραέλ, καὶ ἐθεώρει

20 ויצו דוד לאמר קחו בניא אל־המלוכה
והמקנה בנמלתו ויבא בן־נמשי כי בשגעון ינהג:
21 ויאמר יהורם אסר רכבו ויאסר רכבו ויצא יהורם
מלך־ישראל ויהי כרותו יהורם את־יהוא ויאסר
22 בחלקת בית־נבות היזרעאלי: ויהי כראות יהורם את־יהוא ויאמר
השלום יהוא ויאמר מה השלום עד־זנוני איזבל
אמך ובכשפיה הרבים: ויהפך יהורם ידיו ויברח ויאמר אל־אחזיהו
23 מרמה: ויהוא מלא ידו בקשת והך את־יהורם בין
זרעותיו ויצא החצי מלבו ויכרע ברכו:
24 ויאמר אל־רכבו שלשה שא השליכהו בחלקת
שדה נבות היזרעאלי כי־זכר אני ואתה אחרי רכבים
25 צמדים אחרי אביו יהוה משא זאת נשא עליו את־
משאה הזאת: אם־לא־ראיתי אתמול את־דמי נבות
26 ואת־דמי בניו נאם־יהוה ושלמתי לך בחלקה
הזאת נאם־יהוה עתה שא השליכהו בחלקת
27 שדה כדבר יהוה: ואחזיה מלך־יהודה ראה
ויברח דרך בית הגן וירדף אחריו ויאמר גם־
אתו הכהו אל־המרכבה במעלה גור אשר את־יבלעם
28 ויברח מגדו וימת שם: וירכבו אתו
עבדיו ירושלמה ויקברו אתו בקברתו עם
29 אבתיו בעיר דוד: ובשנים עשרה שנה
לאחאב מלך אחזיה על־יהודה: ובמה
30 לעלות בדרך בית־אחאב ויבא יזבל
31 ויהוא בן־יהושפט ויצא אל־יזבל ותאמר השלום
32 אדני המשלים: ויהי כבא
אל־השער ותקרא בעד החלון: ויהי כבא
33 בשער ויאמר השלום ומרי הרג אדניו:
ויאמר שכחוה סריסים: ויאמר מי אתי מי וישקיפו
34 אליו שנים שלשה סריסים: ויבא בתוך
35 ויאכל וישת ויאמר פקדו־נא את־
36 הארורה הזאת וקברוה כי־בת־מלך היא: ויבאו לקבר
37 אתה ולא־מצאו כי־אם־הגלגלת והרגלים והכפות
ידיה: ויבאו ויגידו לו ויאמר דבר־יהוה הוא אשר־דבר
ביד־עבדו אליה התשבי לאמר בחלקת שדה יזרעאל
תאכלנה הכלבים את־בשר איזבל: והיתה נבלת איזבל
כדמן על־פני השדה בחלקת יזרעאל אשר לא יאמרו
זאת איזבל:

Targum JONATHAN.

20 Nuntiavit autem speculator, dicens, Venit usque ad eos, & non reverterunt: et autem incessus quasi incessus Jehu filii Nimsi, præceps enim graditur. Et ait Joram, Jungite currum. Junxerunt currum suum, & egressus est Joram rex Israel, & Ochozias rex Juda, singuli in currib suis, egressique sunt in occursu Jehu, & invenerunt eum in agro Naboth Jezrahelitæ. Cumque vidisset Joram Jehu, dixit; Pax est Jehu? At ille respondit, Quæ pax adhuc fornicationes Jezabel matris tuæ, & veneficia ejus multa vigent. Convertit autem Joram manum suam, & fugiens, ait ad Ochoziam; Insidiæ, Ochozia. Porrò Jehu tetendit arcum manu, & percussit Joram inter scapulas: & egressa est sagitta per cor ejus, & atimque corruit in curru suo. Dixitque Jehu ad Badacer ducē; Tolle, projice eum in agro Naboth Jezrahelitæ: memini enim quando ego & tu fedentes in curru sequebamur Achab patrē hujus, & Dns onus hoc levaverit super eum, dicens; Si non pro sanguine Naboth, & pro sanguine filiorum ejus, quem vidi heri, ait Dns, reddam tibi in agro isto, dicit Dns. Nunc ergò tolle, & projice eum in agrum juxta verbum Domini. Ochozias autem rex Juda videns hoc, fugit per viā domūs horti; perfecutusque est eum Jehu, & ait; Etiam hunc percutite in curru suo: & percusserūt eum in ascensu Gaver, qui est juxta Jeblaam: qui fugit in Mageddo, & mortuus est ibi. Et impoluerunt eum servi ejus super currum suum, et tulerunt eum in Jerusalem: sepelieruntque eum in sepulchro cum patrib suis in civitate David. Anno undecimo Joram filii Achab, ut regnavit Ochozias super Judam. Venitque Jehu in Jezrahel. Porrò Jezabel introiuerunt ejus audito, depinxit oculos suos stibio, & ornavit caput suum, et respexit per fenestram. Ingredientem Jehu per portā, et ait; Numquid pax potest esse Zambri, qui interfecit dominum suum? Levavitque Jehu faciem suam ad fenestram, et ait; Quæ est ista? et inclinaverūt se ad eum duo vel tres eunuchi. At ille dixit eis, Præcipitate eam deorsum: et præcipitaverunt eam, asperſusque est de sanguine paries, et equorū ungulæ conculcaverint eam.

20 Καὶ ἀπήγγειλεν ὁ σκοπὸς, λέγων, Ἦλθεν ἕως αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐπέστρεψε, καὶ ἡ ἔξοδος ὅμοια τῇ ἐξόδῳ Ἰὼ τοῦ Νεμεσσὶ, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξόδευε. Καὶ ἔπεν Ἰωρὰμ, Ζεύξατε. 21 καὶ (ᾳ) ἔζευξεν ἅρμα. καὶ ἐξῆλθεν Ἰωρὰμ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα, ἀνὴρ ἐν τῷ ἁρματι αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθον εἰς (ᾳ) ἀπαντὴν Ἰὼ, καὶ εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ μερίδι Ναβουθαὶ τῷ (ᾳ) Ἰεζραελίτου. 22 Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν Ἰωρὰμ τὸν (ᾳ) Ἰὼ, καὶ εἶπεν, Εἰ εἰρήνη Ἰὼ; καὶ ἔπεν (ᾳ) Ἰὼ, Τί εἰρήνη, ἕως οὗ πορνεῖαι Ἰεζαβὲλ τῆς μητρός σου καὶ φάρμακα αὐτῆς τὰ πολλά. 23 Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωρὰμ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἔφυγε, καὶ ἔπεν πρὸς (ᾳ) Ὀχοζίαν, Δόλος, ὁ δόλος ὁ τῆς κακίας αὐτῆς. 24 καὶ ἐνεπάρη τὸν Ἰωρὰμ ἀνὰ μέσον τῶν βραχιόνων αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν τὸ βέλος διὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἔκλινεν ἐν τῷ ἁρματι αὐτοῦ. Καὶ εἶπεν πρὸς Βαδακὲρ τὸν τριστάτην αὐτοῦ, (ᾳ) Ἴδε, ἄνελε αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι (ᾳ) ἀγροῦ Ναβουθαὶ τοῦ Ἰεζραελίτου, ὅτι μνημονεύω ἐγὼ καὶ σὺ ζευγόντες ἐπὶ τὸν πατρὸς αὐτοῦ, ὃ κύριος ἐλάλησε κατ' αὐτοῦ τὸν (ᾳ) τὸ λῆμμα τοῦτο· Εἰ μὴ τὰ αἵματα Ναβουθαὶ καὶ τὰ αἵματα υἱῶν αὐτοῦ ἑῶν ἐχθὲς, φησὶ κύριος, ἀνταποδῶ σοι ἐν τῇ μερίδι τούτῳ, φησὶ κύριος. ᾳ νῦν ἄρας αἶρε αὐτὸν ἐν τῇ μερίδι (ᾳ) ἀγροῦ κατὰ τὸν λόγον κυρίου. 26 Καὶ Ὀχοζίας βασιλεὺς Ἰούδα ἴδε, καὶ ἔφυγεν ὁδὸν οἴκου κήπου· καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ Ἰὼ, καὶ ἔπεν, Καὶ τοῦτον κατάκοψον ἐν τῷ ἁρματι αὐτοῦ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν τῇ ἀναβάσει Γὼρ, ἣ ἐστὶν Ἰεβλαάμ. καὶ ἔφυγεν εἰς (ᾳ) Μαγεδδὼ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ. 28 Καὶ ἐπέβιβασαν αὐτὸν οἱ παῖδες (ᾳ) αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἅρμα, καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ τάφῳ (ᾳ) αὐτοῦ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, ἐν πόλει Δαυὶδ. 29 Καὶ ἐν ἔτει (ᾳ) ἑνδεκάτῳ Ἰωρὰμ βασιλέως Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ὀχοζίας ἐπὶ Ἰούδα. 30 Καὶ ἦλθεν (ᾳ) Ἰὼ εἰς Ἰεζραέλ. Καὶ ἤκουσεν Ἰεζαβὲλ ἤκουσεν, καὶ (ᾳ) ἔβαψε μίλτῳ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἐκόσμησε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ ἐπέβλεψε διὰ τῆς θυρίδος. 31 Καὶ (ᾳ) Ἰὼ εἰσεπορεύετο ἐν τῇ πύλῃ, καὶ ἔπεν, Τί εἰρήνη Ζαμβὶ ὁ φονεύων τὸν τῶν κυρίου αὐτοῦ; 32 καὶ ἐπῆρεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸν (ᾳ) θυρίδα, καὶ εἶπεν αὐτὸν, καὶ ἐπέβλεψαν αὐτῷ δύο τρεῖς τῶν εὐνούχων. 33 καὶ ἔπεν, Ἐκβάλετε αὐτὸν κάτω· καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν οἱ εὐνοῦχοι, καὶ ἐρραντίσθη τὸ αἷμα αὐτῆς πρὸς τὸν τοῖχον καὶ πρὸς τοὺς ἵππους, καὶ ζωωθέντες αὐτόν.

MS.A. (ᾳ) Ἰοὺ * υἱοῦ Ναμεσσὶ, (ᾳ) Ἰὼ ἕως οὗ ἔπεν. (ᾳ) Ἰοὺ, (ᾳ) Ὀχοζίᾳ, * Δοῦλε Ὀχοζίᾳ. (ᾳ) Ἰοὺ (ᾳ) τὸ ῥῆμα τοῦτο· (ᾳ) Ἰοὺ, (ᾳ) ἐν τῷ ἅρματι πρὸς τὸ ἀναβαίνειν (ᾳ) Μαγεδδὼ, (ᾳ) αὐτῷ * ἐν Ἰεζραελίτῃ, (ᾳ) αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτῷ ἐν (ᾳ) Ἰούδ. (ᾳ) Ἰοὺ εἰς Ἰεζράελ. (ᾳ) Ὀχοζίαν υἱὸς Ἰωράμ, (ᾳ) ἔτους ἑνδεκάτου υἱοῦ Ἰωράμ. (ᾳ) Ἰοὺ εἰς Ἰεζράελ. (ᾳ) Ὀχοζίαν, καὶ ἔπεν, (ᾳ) ἀρὰς ἐνεύσας. (ᾳ) αὐτὸν, * καὶ ἐμπτύτιον

20 ܘܐܡܪ ܨܦܝܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܘܠܐ ܗܦܟ ܘܐܪܚܐ ܕܢܟܝܐ ܐܪܚܐ ܕܢܟܝܐ ܗܘ ܐܪܚܐ ܕܡܫܝ ܒܫܓܥܘܬܐ ܡܪܕܐ ܗܘ ܐܪܚܗ ܘܐܡܪ ܝܘܪܡ ܐܣܪܘ ܪܟܒܐ ܘܐܣܪ ܪܟܒܗ ܘܢܦܩ ܝܘܪܡ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܐܚܙܝܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܒܪ ܝܗܘܫܦܛ ܒܪ ܢܡܫܝ ܒܪܟܒܗܘܢ ܘܢܦܩܘ ܠܩܪܝܬܗ ܕܝܘܪܡ ܘܐܬܚܙܝ ܠܝܗܘ ܒܚܩܠܬܐ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܐܝܐ ܗܘܐ ܕܚܙܐ ܝܘܪܡ ܠܝܗܘ ܐܡܪ ܫܠܡ ܗܘܐ ܝܗܘ ܐܡܪ ܡܢܘ ܫܠܡ ܥܕ ܙܢܘܢܝ ܐܝܙܒܠ ܐܡܟ ܘܒܟܫܦܝܗ ܣܓܝܐܐ ܗܘ ܐܪܚ ܗܦܟ ܝܘܪܡ ܐܝܕܘܗܝ ܘܐܪܚ ܠܐܚܙܝܗܘ ܐܡܪ ܡܪܡܐ ܗܘ ܐܪܚ ܡܠܐ ܝܕܗ ܒܩܫܬܐ ܘܡܚܐ ܠܝܘܪܡ ܒܝܢ ܬܪܥܘܬܝܗ ܘܢܦܩ ܡܪܡܐ ܡܢ ܪܟܒܗ ܘܐܡܪ ܠܒܕܟܪ ܬܠܬܐ ܫܩܘܠ ܗܘ ܐܪܚ ܘܫܕܝܗ ܒܚܩܠܬܐ ܕܢܒܘܬ ܝܙܪܥܐܝܐ ܕܐܝܟ ܕܐܢܐ ܘܐܢܬ ܪܟܒܝܢ ܒܐܬܪ ܐܒܘܗܝ ܡܪܕܘܬ ܠܗ ܡܪܝܐ ܕܝܗ ܥܠ ܪܟܒ ܠܗ ܡܢ ܐܡܪ ܐܢ ܠܐ ܡܢ ܕܡܐ ܕܢܒܘܬ ܘܕܡܐ ܕܒܢܝܗ ܐܢܐ ܡܫܠܡ ܠܟ ܒܗܕܐ ܚܩܠܬܐ ܗܕܐ ܗܫܐ ܫܩܘ ܘܫܕܘ ܒܚܩܠܬܐ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܡܪܡܐ ܝܗܘ ܐܡܪ ܘܚܙܐ ܐܚܙܝܗܘ ܕܗܪܒ ܒܐܪܚܐ ܕܓܢ ܕܥܠ ܠܘܬ ܒܝܬ ܓܢܬܐ ܘܪܕܦ ܝܘܪܡ ܐܚܪܝܗ ܘܐܡܪ ܓܡ ܠܗܢܘܢ ܩܛܠܘ ܠܗ ܒܪܟܒܗ ܘܩܛܠܘ ܠܗ ܒܡܣܩܬܐ ܕܣܠܩ ܠܘܬ ܓܘܪ ܕܥܠ ܝܒܠܥܡ ܘܗܪܒ ܠܡܓܕܘ ܘܡܝܬ ܬܡܢ ܘܫܩܠܘ ܥܒܕܘܗܝ ܠܪܟܒܗ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܩܒܪܘ ܠܗ ܒܩܒܪܗ ܥܡ ܐܒܗܬܗ ܒܩܪܬܐ ܕܕܘܝܕ ܘܒܫܢܬ ܬܪܥܣܪ ܫܢܝܢ ܡܠܟ ܐܚܙܝܗܘ ܥܠ ܝܗܘܕܐ ܘܐܬܐ ܝܗܘ ܠܝܙܪܥܐܝܐ ܘܫܡܥ ܝܙܒܠ ܘܫܚ ܥܝܢܝܗ ܒܟܚܠ ܘܫܘܐ ܪܝܫܗ ܘܚܙܬ ܡܢ ܟܘܐ ܘܐܡܪ ܫܠܡ ܗܘ ܡܪܝ ܕܡܪܕ ܠܡܪܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܠܝܢ ܣܪܝܣܐ ܗܠܝܢ ܣܪܝܣܐ ܘܪܕܘ ܠܬܬܐ ܕܬܪܥ ܘܢܦܠ ܠܬܬ ܪܓܠܘܗܝ ܘܩܛܠ ܠܗ ܠܬ ܪܓܠ ܘܢܦܠ ܠܬ ܪܓܠ ܘܢܦܠ ܠܬ ܪܓܠ ܘܢܦܠ

Versio VULG. LAT.

34 Cúmque introgressus esset, ut
comederet, bibereque, ait;
35 Ite, & videte maledictam illã,
& sepelite eam: quia filia re-
gis est. Cúmque issent ut se-
pelirent eam, non inveneruntꝫ
36 nisi calvariã, & pedes, & sum-
mas manus. Reversúque nun-
tiaverunt ei. Et ait Jehu; Ser-
mo Domini est, quem locutus
est per servum suum Eliam
Thelbiten; dicens; In agro
37 Jezrahel comedent canes car-
nes Jezabel. Et erunt carnes
Jezabel sicut fœcus super fa-
ciem terræ in agro Jezrahel:
ita ut praeterantes dicant,
Hæccine est illa Jezabel?

CAP. X.

1 ERant autem Achab septua-
ginta filii in Samaria: scripsit
ergò Jehu literas, & misit in
Samariam, ad optimates civi-
tatis, & ad majores natu, & ad
nutritios Achab, dicens; Sta-
tim ut acceperitis literas has,
qui habetis filios domini ve-
stri, & currus, & equos, & ci-
vitates firmas, & arma, Eligi-
te meliorem, & eum qui vobis
placuerit de filiis dñi vestri, et
eum ponite super solio patris
sui, & pugnate pro domo do-
mui vestri. Timuerunt illi ve-
hementer, & dixerunt; Ecce
duo reges non potuerunt stare
corã eo, & quo modo nos va-
lebimus resistere? Miserunt
ergò præpositi domûs, & præ-
fecti civitatis, & majores natu,
nutritii, ad Jehu, dicentes; Ser-
vi tui sumus, quæcunque juſſe-
ris faciemus, nec constituent-
nobis regem: quæcunque tibi
placent, fac. Rescripsit autem
eis literas fecundò, dicens; Si
mei estis, & obeditis mihi, tol-
lite capita filiorũ domini ve-
stri, et venite ad me hâc cràstinã
horã cras in Jezrahel. Portò
filii regis, septuaginta viri, a-
pud optimates civitatis nutrie-
bantur. Cúmq; venissent literæ
ad eos, tulerunt filios regis, &
occiderunt septuaginta viros,
& posuerunt capita eorum in
cophinis, & miserunt ad eum
8 in Jezrahel. ...Venit autẽ nun-
tius, et indicãvit ei, dicens; At-
tulerunt capita filiorum regis.
Qui respondit; Ponite ea ad
duos acervos juxta introitum
portæ usque manè.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Καὶ ἐσθίων δὲ καὶ πίνων, καὶ ἐξῆλθε, καὶ εἶπεν τοῖς τοῖς παιδαγωγοῖς τοῦ Ἀχαὰβ τοῦ τοῦ τοῦ

ו׳ וַיִּתְּנֵם בְּנֹקֶב הַגֶּפֶן וַיַּעֲמִידוּם אֹתוֹ עַל־גֹּל הָעֵצִים וַיִּשְׁלְחוּ אֵלָיו
7 בְּכָל־אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל׳ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־בֵּית אֲדֹנֵיהוּ׳ וַיַּרְאוּ אֶת־
8 רָאשֵׁי בְנֵי־הַמֶּלֶךְ׳ וַיֹּאמֶר שִׂימוּם לְשְׁנֵי תַלִּים פֶּתַח הַשַּׁעַר עַד־הַבֹּקֶר׳
9 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־הָעָם צַדִּיקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי
10 קָשַׁרְתִּי עַל־אֲדֹנִי וַאַהַרְגֵהוּ׳ וּמִי הִכָּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה׳ דְּעוּ אִפּוֹא כִּי לֹא
11 יִפֹּל מִדְּבַר יְהוָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה׳ וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר דִּבֶּר
בְּיַד עַבְדּוֹ אֵלִיָּהוּ׳ וַיַּךְ יֵהוּא אֶת־כָּל־הַנִּשְׁאָרִים
12 לְבֵית אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל׳ וְכָל־גְּדוֹלָיו וּמְיַדְּעָיו
וְכֹהֲנָיו עַד־בְּלִתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׳ וַיָּקָם
13 וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן הוּא בֵית־רֹעִים בַּדָּרֶךְ׳
14 וַיִּמְצָא אַחְזְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי
אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ אֲחֵי אַחַזְיָהוּ וַנֵּרֶד לִשְׁלוֹם בְּנֵי
15 הַמֶּלֶךְ׳ וַיֹּאמֶר תְּפֹשׂוּם חַיִּים׳ וַיִּתְפְּשׂוּם חַיִּים
וַיִּשְׁחָטוּם אֶל־בּוֹר בֵּית־הַרֹעִים בְּדָרֶךְ׳
16 אֲרָבָעִים וּשְׁנֵים אִישׁ וְלֹא־הִשְׁאִיר אִישׁ מֵהֶם׳ וַיֵּלֶךְ
מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב לִקְרָאתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ
17 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיֵשׁ אֶת־לְבָבְךָ יָשָׁר כַּאֲשֶׁר לְבָבִי
וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב יֵשׁ וְיִשְׁתַּחֲוֶה אֶת־יָדִיךָ׳
18 וַיִּתֶּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל־הַמֶּרְכָּבָה׳ וַיֹּאמֶר
אִתִּי בָּא וּרְאֵה בְּקִנְאָתִי לַיהוָה׳ וַיַּרְכִּבוּהוּ אֶת־
19 מַרְכַּבְתּוֹ׳ וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן׳ וַיַּךְ אֶת־כָּל־הַנִּשְׁאָרִים לְאַחְאָב בְּשֹׁמְרוֹן
עַד־הִשְׁמִידוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר
אֵלִיָּהוּ׳ וַיִּקְבֹּץ יֵהוּא אֶת־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר
20 אֲלֵהֶם אַחְאָב עָבַד אֶת־הַבָּעַל מְעָט וְיֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה׳
21 וְעַתָּה קְרָאוּ אֵלַי כָּל־נְבִיאֵי הַבָּעַל כָּל־עֹבְדָיו וְכָל־
כֹּהֲנָיו אִישׁ אַל־יִפָּקֵד כִּי זֶבַח גָּדוֹל
לִי לַבָּעַל כֹּל אֲשֶׁר־יִפָּקֵד לֹא יִחְיֶה׳ וְהוּא עֹשֶׂה
22 לְמַשְׁחִית׳ וַיֹּאמֶר קַדְּשׁוּ עֲצָרָה לַבָּעַל׳ וַיִּקְרָא׳
23 בְּעִקֹּבֹר לְמָקוֹם הַמַּרְכָּבוֹת אֶת־עֲבָדֵי הַבָּעַל׳ וַיֹּאמֶר יֵהוּא
אֶל־עֹבְדֵי הַבָּעַל בַּקְּשׁוּ וּרְאוּ פֶּן־יֵשׁ־פֹּה אִתְּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה׳
24 כִּי אִם־הַבַּעַל לְבַדּוֹ׳ וַיָּבֹאוּ לַעֲשׂוֹת זְבָחִים וְעֹלוֹת׳ וְיֵהוּא שָׂם לוֹ
חוּצָה שְׁמֹנִים אִישׁ׳ וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר יִמָּלֵט מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא
בְּיֶדְכֶם׳ נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ הָרֹגוֹ׳ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לַעֲשׂוֹת הָעֹלָה׳
25 וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ הַכּוּם אִישׁ אַל־יֵצֵא׳
וַיַּכּוּם לְפִי חָרֶב׳ וַיַּשְׁלִכוּ הָרָצִים וְהַשָּׁלִשִׁים׳ וַיֵּלְכוּ עַד־
עִיר בֵּית הַבַּעַל׳ וַיֹּצִיאוּ אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית הַבַּעַל׳ וַיִּשְׂרְפוּם׳
26 וַיְשַׁבְּרוּ אֶת־מַצֵּבַת הַבַּעַל׳ וַיִּתְּצוּ אֶת־בֵּית הַבַּעַל׳ וַיָּשִׂמוּהוּ
27 לְמוֹצָאוֹת׳ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׳ וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא מִיִּשְׂרָאֵל׳ וְגַם־אֶת־
28 הַבַּעַל׳ וַיַּשְׁמִדוּ יֵהוּא מִיִּשְׂרָאֵל׳ וְגַם אֶת־הָעֲגָלִים אֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל
29 וַאֲשֶׁר בְּדָן׳ אֲשֶׁר חָטָא יָרָבְעָם בְּנוֹ נְבָט׳ אֲשֶׁר הִחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
30 לֹא־סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם׳ וַיְהוָה׳ אָמַר אֶל־יֵהוּא יַעַן אֲשֶׁר הֵטִיבוֹתָ
לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי׳ כְּכֹל אֲשֶׁר־בְּלִבָּבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב׳
31 בָּנִים עַד־רְבִיעִים׳ יֵשְׁבוּ לְךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׳ וְגַם׳ כִּי־לֹא
שָׁמַר יֵהוּא לָלֶכֶת בְּתוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׳ בְּכָל־לְבָבוֹ׳
לֹא־סָר מֵחַטֹּאוֹת יָרָבְעָם׳ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׳
32 בַּיָּמִים הָהֵם׳ הֵחֵל יְהוָה לְקַצֹּת בְּיִשְׂרָאֵל׳ וַיַּכֵּם חֲזָאֵל בְּכָל־גְּבוּל
33 יִשְׂרָאֵל׳ מִן־הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׳ אֶת כָּל־אֶרֶץ הַגִّלְעָד הַגָּדִי וְהָרֻאוּבֵנִי
וְהַמְנַשִּׁי׳ מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־נַחַל אַרְנוֹן׳ וְהַגִּלְעָד׳ וְהַבָּשָׁן׳
34 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא׳ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה׳ וְגְבוּרָתוֹ׳ הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים
35 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׳ וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם־אֲבֹתָיו׳
36 וַיִּקְבְּרוּהוּ בְשֹׁמְרוֹן׳ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׳ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר
מָלַךְ יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל׳ אַרְבָּעִים וּשְׁנָתָיִם׳ בְּשֹׁמְרוֹן׳

Versio VULG. LAT.

populum omnem ad eit & ait, & eit & eft egreffus & ; manè in fuit Et
9 interfeci &, mea domini & fuper conjuravi ego ecce : vos Jufti
omnes & omnes hos omnes percuffit quis & quid ; nunc Scitote
10 DOMINUS eft locutus quem terram in DOMINI fermone de cadet
cadet ergo de fermone DOMINI quod locutus eft DOMINUS & Achab domum fuper
11 omnes Jehu Percuffitque Elijahu fui fervi unum in
reliquos omnes Jehu Percuffitque Elijahu fui fervi unum in
12 domo Achab, & Dominî & Jezrahel, & omnes magnates ejus,
& omnes notos ejus, & facerdotes ejus, & fuos facerdotes & ejus
fuperftite Et reliquit non donec
13 Et ; via in pafturum Igitque domum ipfe Someron abiit & venit &
Qui : dixit & ; Jehudah regis Achaziahu fratres invenit Jehu Et
14 fratres eorum & ; eos nuntiavimus & & viros Dominî & quadraginta
abiit & eis ex omnes reliquit non & & viros duos & quadraginta
15 ardebamus & ; Jehu occurfum in Rechab filii Jehonadab invenit & jinde
16 & ; Jehu Et : Jehonadab dixit & ; ad eis fecit & Eft : Jehonadab dixit & ; two-vorde cum
17 & ; Dixit Et : curum in & ad eis fecit afcendere & ; fui mecum dedit &
18 Jehu Et : DOMINO mea zelo in vide & ; mecum In
19 & ; Jehu congregavit Et : DOMINO mea zelo in vide & ; mecum In
20 & ; Jehu Et : Sameron venit Et
21 & ; Jehu Et : omnes percuffit & ; Someron venit Et
22 & ; Jehu Et : fuerat locutus quod DOMINI verbum juxta ; ipfum difperdidit domec
23 & ; Jehu Et : Elijahu ad
24 & ; Jehu congregavit Et
25 & ; Jehu Et : parum Bahal & ; fenioris Achab : eos ad
26 & ; Jehu Et : omnes & ; Baal prophetas omnes nunc Et
27 & ; Jehu Et : fervos omnes & ; Baal prophetas omnes nunc Et
28 & ; Jehu Et : omnes & ; Baal ipfi mihi
29 & ; Jehu Et : deteretur qui omnis : Baal ipfi mihi
30 & ; Jehu Et : fuerat & ; Baal ipfi mihi
31 & ; Jehu Et : fuerat & ; Baal ipfi mihi
32 & ; Jehu Et : pederet ut ; ipfum in
33 & ; Jehu Et : Baal fuerat & ; ipfum in
34 & ; Jehu Et : Baal fuerat & ; ipfum in
35 & ; Jehu Et : Baal fuerat & ; ipfum in

feriantib omnib* vestimentum Profer *e*ste*ria* super qui ei Dixitque
22 וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־הַמֶּלְתָּחָה הוֹצֵא לְבוּשׁ לְכָל־עָבְדֵי
Jehonadab & ; Jehu eſt ingreſſus Et *veſtem* eis protulit & : Baal
23 הַבָּעַל וַיֹּצֵא לָהֶם הַמֶּלְתָּחָה׃ וַיָּבֹא יֵהוּא וִיהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב הַבָּיְתָה לְבַעַל וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֵי הַבָּעַל חַפְּשׂוּ
Scrutamini : Baal *ſtruientibus* dixitque ,Baal domum Rechab filius
ſervantis niſi ,DOMINI ſervis de vobiſcum hic ſit ſoli ne videte & וּרְאוּ פֶן־יֵשׁ־פֹּה עִמָּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה כִּי־אִם־עֹבְדֵי
ſacrificia & ſacrificia facientibus ad ſunt ingreſſi Et .ſoli Baal
24 הַבָּעַל לְבַדָּם׃ וַיָּבֹאוּ לַעֲשׂוֹת זְבָחִים וְעֹלוֹת
יֵהוּא שָׁם לוֹ חוּץ שְׁמֹנִים אִישׁ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֲשֶׁר־
qui Vir ; at & ,viros octoginta foris ſibi poſuit Jehu &
*ej*ſ anima ,vel*tras* minus *ſuper adiunem* ego quos hominibus de eſcaſit
יִמָּלֵט מִן־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל־יְדֵיכֶם נַפְשׁוֹ תַּחַת נַפְשׁוֹ׃
ſpensiuum facere *ipſum* eos *pro ſe ſimilem* ,fuit Et illius anima pro
25 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לַעֲשׂוֹת הָעֹלָה וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ
ut ,con percutite ,Ingredimini : *rainis* & ,confortibus Jehu dixit & ,ut
הַכּוּם אִישׁ אַל־יֵצֵא וַיַּכּוּם לְפִי חָרֶב וַיַּשְׁלִכוּ הָרָצִים
curſores projecerunt & ,gladii *ut ad eos* percuſſerunt & ,regreditur ne
וְהַשָּׁלִשִׁים וַיֵּלְכוּ עַד־עִיר בֵּית הַבָּעַל׃ וַיֹּצִאוּ אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית־הַבָּעַל
,Baal domus diruerunt & ,Baal domus *ſtatuas* eduxerunt Et
26 וַיִּשְׂרְפוּהוּ׃ וַיְהִתּוּ אֶת מַצֶּבֶת הַבָּעַל וַיְהִתּוּ אֶת בֵּית הַבָּעַל
Baal ſibi delevit & ,Dodie uſque *lavina in* eſt ſuffocatus & ,
27 וַיַּעֲשׂוּהוּ לְמֹרָאוֹת עַד־הַיּוֹם׃ וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא מִן־הַבָּעַל
qui ,Nebat filii Jaroboam peccatis Veruntamen ,Illud de
28 אֲשֶׁר חָטְאוּ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל רַק חֲטֹאֵי יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם עֵגְלֵי
vitulis ,*es qui* à Jehu declinavit non ,Israel fecit peccare
29 הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּבֵית אֵל וַאֲשֶׁר בְּדָן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יֵהוּא יַעַן אֲשֶׁר הֵטִיבוֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי
ad DOMINUS dixit & ,Dan in qui & ,Bethel qui aureis
meis oculis in rectum fecſtedum ad beneficeſti quod eo Pro : Jehu
quatenus filii ,Achab domui feciſti ,meo corde in quæ omnia juxta
כְּכֹל אֲשֶׁר בְּלִבָּבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב בָּנַי רְבִעִים
eundem ,*ut cuſtodiret* non Jehu Et .Israel ſolium ſuper tibi ſedebunt
יֵשְׁבוּ לְךָ עַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְיֵהוּא לֹא שָׁמַר לָלֶכֶת
declinavit non : eo corde toto in Israel Dei DOMINI lege in
בְּתוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־לְבָבוֹ לֹא סָר
dielus Israel fecit peccare qui ,Jeroboam peccatis *deſiper*
30 מֵעַל חַטֹּאוֹת יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בַּיָּמִים
Chazael eis peccaſt & ,Israel in excidere DOMINUS cœpit illis
הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְקַצּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל
Solis ortum Jordes A ,Israel termino omni in
בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ מִן־הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה הַשֶּׁמֶשׁ כָּל־אֶרֶץ הַגִّלְעָד הַגָּדִי
,Menasitem & ,Rubenitem & ,Gheddites & ,Ghilhad terram omnem
31 וְהָרֻאוּבֵנִי וְהַמְנַשִּׁי מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־נַחַל אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃
,Bafan & ,Ghilhad & ,Arnon torrentem *ſuper* que ,Haroher ab
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָל־גְּבוּרֹתוֹ
ejus fortitudo omni & ,*que* omnia & ,Jehu verborũ reſidui Et
הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
,Israel regum dierum verborum libro *ſuper* ſcripta ipſa nonne
וַיִּשְׁכַּב יֵהוּא עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּשֹׁמְרוֹן
regnavit quibus dies Et .eo pro ejus filius Jehoachaz regnavit & ,Sonneron in ,ſuis patribus cum Jehu *Jonadique*
וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ
יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃

Dixit; his qui erant ſup ve-
ſtes; Proferte veſtimenta uni-
verſis ſervis Baal. Et protu-
lerunt eis veſtes. Ingreſſiſque
Jehu , & Jonadab filius Re-
chab, templum Baal, aic culto-
ribus Baal ; Perquirite, & vi-
dete, ne quis forte vobiſcũ ſit
de ſervis Dei, ſed ut ſint ſervi
Baal ſoli. Ingreſſi ſunt igitur
ut facerent victimas & holo-
causta ; Jehu autẽ præparave-
rat ſibi foris octoginta viros,
& dixerat eis ; Quicunque
fugerit de hominibus his, quos
ego adduxero in manũ veſtras,
anima ej*us erit pro anima illi*.
Factũ eſt autẽ, cùm completũ
eſſet holocauſtũ, præcepit Je-
hu militibus & ducibus ſuis ;
Ingredimini, & percutite eos,
nullus evadat. Percuſſerũtque
eos in ore gladii, & projece-
runt milites & duces ; & in-
runt in civitatẽ templi Baal,
Et protulerunt ſtatuam de la-
no Baal, & combuſerunt. Et
comminuerunt eam. Deſtru-
xerunt quoq; ædẽ Baal, & fe-
cerunt pro eo latrinas uſque in
diem hanc. Delevit itaq; Jehu
Baal de Israel : Veruntamen à
peccatis Jeroboã filii Nabat,
qui peccare fecit Israel, non
receſſit, nec dereliquit vitulos
aureos, qui erant in Bethel, &
in Dan. Dixit autẽ Dominus
ad ,ehu ; Quia ſtudiosè egiſti
quod rectum erat, & placebat
in oculis meis, & omnia quæ
erant in corde meo feciſti cõ-
tra domum Achab : filii tui
uſq; ad quartã generationem
ſedebunt ſup thronum Israel.
Porrò Jehu non cuſtodivit ut
ambularet in lege Domini Dei
Israel in toto corde ſuo : non
enim receſſit à peccatis Jero-
boam, qui peccare fecerat Iſ-
rael. In diebus illis cœpit Do-
minũ tædere ſup Iſrael : per-
cuſsitq; eos Hazael in univer-
ſis fimibus Israel, A Jordane
contra Orientalem plagam,
omnem terrã Galaad, & Gad-
& Ruben, & Manaſſe, ab A-
roer, quæ eſt ſup torrentem
Arnon, & Galaad, & Basan.
Reliqua autẽ verborum Jehu,
& universa quæ fecit, & for-
titudo ejus, nonne hæc ſcripta
ſunt in libro Verborũ dierũ
regũ Israel? Et dormivit Jehu
cũ patribus ſuis, ſepeliertúntq;
eũ in Samaria : & regnavit Jo-
achaz filius ejus pro eo. Dies
autem, quos regnavit Jehu ſu-
per Israel, viginti & octo anni
ſunt, in Samaria.

Καὶ (α) εἶπεν τοῖς δυσὶ τοῖς μεδιάβ, Ἐξενέγκατε τὰς στολὰς τοῖς
πᾶσιν τοῖς δουλεύουσιν τῷ Βάαλ. Καὶ ἐξήνεγκεν αὐτοῖς τὰς στολάς.
Καὶ εἰσῆλθεν Ἰηοὺ καὶ Ἰωναδὰβ υἱὸς Ῥηχὰβ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ.
καὶ εἶπεν τοῖς τοῖς δουλεύουσιν τῷ Βάαλ. Ἐξετάσατε καὶ ἴδετε μὴ ὧδε
μεθ' ὑμῶν τῶν δούλων τοῦ Κυρίου ἀλλὰ οἱ δοῦλοι τοῦ Βάαλ μόνοι.
Καὶ εἰσῆλθον τοῦ ποιῆσαι θυσίας καὶ ὁλοκαυτώματα. καὶ (β) Ἰηοὺ
ἡτοίμασεν αὐτῷ ἔξω ὀγδοήκοντα ἄνδρας, καὶ εἶπεν ἄνδρες ἐὰν
ἐκφύγωσιν ἀνὴρ ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀνομιῶν τῶν ἐὰν παραδῶ εἰς τὰς
χεῖρας ὑμῶν, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐγένετο
ὡς ἐτέλεσεν τοῦ ποιῆσαι τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ εἶπεν Ἰηοὺ τοῖς
δυνάσταις καὶ τοῖς τριακοντάρχοις, καὶ τοῖς τρισσοῖς, εἰσπορεύεσθε
καὶ πατάξατε αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς μαχαίρας. καὶ οὐκ ἐξελεύσεται
ἐξ αὐτῶν ἀνήρ. καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας. καὶ ἔρριψαν
οἱ δυνάσται καὶ οἱ τριακοντάρχαι καὶ οἱ τρισσοὶ καὶ ἐπορεύθησαν ἕως
τῆς πόλεως τοῦ οἴκου τοῦ Βάαλ. καὶ ἐξήνεγκαν τὴν στήλην τοῦ οἴκου
τοῦ Βάαλ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν καὶ ἐκόψαν αὐτὴν εἰς λεπτὸν ἕως τῆς
σήμερον ἡμέρας. καὶ ἔξωθεν ἐστὶν ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐξέλειψεν Ἰηοὺ τὸν
Βάαλ ἐξ Ἰσραήλ. καὶ ἐκλίνειν (β) Ἰηοὺ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ
Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτεν καὶ ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ
ἐν τῇ ἐνόμῳ. καὶ ἐν τῇ ἐνόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξατο τοῦ πορευθῆναι
ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτοῦ. καὶ ἐν τοῖς
ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος τοῦ ἐξολεθρεύειν τὸν Ἰσραὴλ. καὶ
ἐπάταξεν αὐτοὺς κύριος ἐν παντὶ ὁρίῳ Ἰσραὴλ. ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου
κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου πᾶσαν γῆν Γαλαάδ, καὶ τὴν Γαδδί καὶ τὴν Ῥουβὴν
καὶ τὴν Μανασσῆ καὶ ἀπὸ Ἀροὴρ ἐπὶ χειμάῤῥου Ἀρνὼν καὶ τὴν Γαλαὰδ
καὶ τὴν Βασάν. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων τοῦ Ἰηοὺ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν
καὶ πᾶσα ἡ δυναστεία αὐτοῦ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; καὶ ἐκοιμήθη (β) Ἰηοὺ
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ. καὶ ἐβασίλευσεν
Ἰωαχὰζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. καὶ αἱ ἡμέραι ἃς ἐβασίλευσεν τοῦ
Ἰηοὺ (γ) ἐπὶ τοῦ Ἰσραὴλ, πεντήκοντα ἔτη ἐν Σαμαρείᾳ.

MS. A. (α) εἶπεν Ἰηοὺ τοῖς δυσὶ τοῖς μεδιάβ, Ἐξενέγκατε ἐν τῷ ἱμάτιον (ο) Ἰωνὰδ
Βάαλ, Ἐξενέγκασε (γ) Ἰωνὰ ὁ υἱὸς τοῦ Ῥηχὰβ τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ.
(α) ἐν ἀνὴρ (β) ἀνὴρ ἐκ (ποιῆ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν ὃν ἐγὼ ἀνάγω) ἐπὶ χεῖρας ὑμῶν
(γ) Ἰηοὺ (δ) ἀνὴρ ἐκ, ἀνὴρ μὴ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῶν. ἐν ἐπάταξεν (α) τὸν στόμα-
λίας. Καὶ ἐξέλεψεν (γ) τὸν οἶκον τῆς (α) Βάαλ, ἐξ ἐκόψαν τὸν οἶκον τοῦ Βάαλ.
Βάαλ. (γ) ἐπάταξεν (β) Ἰωνὰ (α) κυρίου τοῦ (γ) Ἰηοὺ (δ) ἐκόψαν αὐτὸν εἰς λεπτὸν.
(α) εἰ ἐν (γ) Ἰωνὰ, (β) Ἰωνὰ (α) ἐκόψαν αὐτὸν ἐν (γ) σκύτος) ἕως τῆς
ἡμέρας. (α) ἐπάταξεν (β) τὸν Ἰσραὴλ, (γ) τὸν χαμαιβῆλ (γ) Ἰωνὰ (δ) ἐκ,
Ἰεὺ ἐπάτα (α) Ἰωνὰ (γ) Ἰωνὰ.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et dixit ei qui præpositus erat ſuper thecas , Profer veſtes omnibus ſa-
mulis Baghla ; & protulit illis veſtes. Et venit Jehu & Jehonadab filius i
Recab in ædem Baghla, & dixit famulis Baghla, Scrutamini & videte,ne
fortè ſit hic vobiſcum de ſervis Dũi,niſi ſamuli Baghla ſoli. Et intrave-
runt ut facerent ſacrificium ſanctitatum,& holocauſta: & Jehu conſtituerat
ſibi foris octoginta viros, & dixerat,Vir qui liberabitur de viris quos ſub-
ducam manibus veſtris ; anima ejus [*erit*] pro anima illius. Et factũ eſt
ſiniſſet facere holocauſtum , dixit Jehu curſoribus & fortibus , Intrate,
percutite illos,homo non exeat: & percuſſerunt illos ac acie gladii,et proje-
cerunt curſores et robuſti occiſos, et ambulaverunt uſque ad urbem ædis
Baghla. Et produxerunt ſtatuam ædis Baghla, et combuſerunt illam. Et
deſtruxerunt ſtatuã Baghla, et diruerunt ædem Baghla, et poſuerunt illam
pro latrinis hominũ uſq; ad diem hanc. Et delevit Jehu Baghla ex Israel.18
Veruntamen à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Israel,non
declinavit Jehu [*ſed*] ſervivit vitulis auri,qui erant in Beghel et in Dan.
Et dixit Dũs ad Jehu,Eò quòd direxiſti facere quod rectum erat ante me,19
juxta omnia quæ *erant* in voluntate meã feciſti domui Ahhab, filii quarti
ſedebunt tibi ſup ſolium regni Israel. Et Jehu non cuſtodivit ut ambularet 20
in lege Dũi Dei Israel in toto corde ſuo : non declinavit ab omnibus
peccatis Jarabgham,qui peccare fecit Israel. In diebũ illis cœpit Dominus
tio Dũi invalescere in Israel : & percuſſit illos Hazael in omni termino
terræ Israel. A Jardena ad ortum Solis omnem terram Gilghad, terram 33
Gad, et tribus Reuben,et tribus Menaſſeã à Gharogher quæ eſt ſup 34
ripam fluvii Arnon,et terram Gilghad et Mathnan. Et reliquum verborum 35
Jehu,et omnia quæ fecit,et fortitudo ejus , nonne illa ſcripta ſunt in libro
verborum dierum regum Israel ? Et cubuit Jehu cum patribus ſuis, et ſe-
pelierũt illum in Somron, et regnavit Jehoahhaz filius ejus pro eo. Et 36
dies, quibũ regnavit Jehu ſup Israel ,fuerunt viginti octo anni in Somron.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

22 ܘܐܡܪ ܠܡܪܝܐ ܕܥܠ ܡܬܪܬܐ ܦܩܘܢ ܠܠܒܘܫܐ ܠܟܠ ܥܒܕܝ ܒܥܠܐ ܘܦܩ ܠܗܘܢ ܠܒܘܫܐ׃
23 ܘܥܠ ܝܗܘ ܘܝܘܢܕܒ ܒܪ ܪܟܒ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܝ ܒܥܠܐ ܒܥܘ ܘܚܙܘ׃
24 ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܗܟܢܐ ܥܡܟܘܢ ܡܢ ܥܒܕܝ ܡܪܝܐ ܠܚܘܢ ܠܚܕܘܗܝ ܠܒܥܠܐ׃ ܘܥܠܘ ܠܡܥܒܕ ܩܘܪܒܢܐ ܘܥܠܘܬܐ׃ ܘܗܘ ܝܗܘ ܡܩܝܡ ܠܗ ܚܘܨ ܡܢ ܬܡܢܝܢ ܓܒܪܐ׃
25 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܡ ܠܡܥܒܕ ܩܘܪܒܢܐ ܘܥܠܘܬܐ׃ ܐܡܪ ܝܗܘ ܠܪܨܐ ܘܠܬܠܬܝܢ ܥܠܘ ܘܩܛܠܘ ܠܟܠ ܕܠܐ ܢܦܩ׃ ܘܩܛܠܘ ܠܦܘܡ ܚܪܒܐ ܘܪܡܘ ܪܨܐ ܘܬܠܬܝܢ ܥܠܘ ܠܩܪܝܬܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠܐ׃
26 ܘܐܦܩܘ ܠܡܨܒܬܐ ܕܒܝܬ ܒܥܠܐ ܘܐܚܪܘܗ׃ ܘܐܦܩܘ ܠܡܨܒܬܐ ܕܒܥܠܐ ܘܚܪܘ ܠܒܝܬ ܒܥܠܐ׃
27 ܘܥܒܕܘ ܠܗ ܠܡܪܚܝܐ ܥܕ ܗܫܐ׃ ܘܡܚܐ ܝܗܘ ܡܢ ܒܥܠܐ׃
28 ܘܥܒܕ ܝܗܘ ܠܝܫܪܝܠ׃ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܐ ܠܝܫܪܝܠ׃ ܠܐ ܫܒܩ ܡܢ ܟܠ ܚܛܝܐ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ׃ ܕܐܚܛܐ ܠܝܫܪܝܠ׃ ܠܥܓܠ ܕܗܒ ܕܒܒܝܬ ܐܝܠ ܘܕܒܕܢ׃
29 ܘܐܡܪ ܡܪܝܐ ܠܝܗܘ׃ ܒܓܠܠ ܕܥܒܕܬ ܛܒܬ ܠܡܥܒܕ ܕܫܪܐ ܒܥܝܢܝ׃ ܠܒܝܬ ܐܚܐܒ ܬܬܒܢ ܠܟ ܒܢܝ ܪܒܥܝܐ׃
30 ܘܠܝܗܘ ܠܐ ܨܒܐ ܕܗܠܟ ܒܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܗ ܕܝܫܪܝܠ ܒܟܠ ܠܒܗ׃ ܠܐ ܫܒܩ ܡܢ ܚܛܝܐ ܕܝܪܒܥܡ ܕܐܚܛܐ ܠܝܫܪܝܠ׃
31 ܒܝܘܡܝܐ ܗܢܘܢ ܫܪܐ ܡܪܝܐ ܠܩܨܘܬ ܒܝܫܪܝܠ׃ ܘܡܚܐ ܠܗܘܢ ܚܙܝܐ׃ ܡܢ ܝܪܕܢܐ ܠܡܕܢܚ ܟܠ ܐܪܥܐ ܕܓܠܥܕ׃ ܘܠܓܕ׃ ܘܠܪܘܒܝܢ׃ ܘܠܡܢܫܐ׃ ܡܢ ܥܪܘܥܪ ܕܥܠ ܢܚܠ ܐܪܢܘܢ׃ ܘܓܠܥܕ׃ ܘܠܒܫܢ׃
32 ܘܫܪܝܐ ܕܡܠܬܐ ܕܝܗܘ׃ ܘܟܠ ܕܥܒܕ׃ ܘܓܒܘܬܗ׃ ܠܐ ܗܠܝܢ ܟܬܝܒ ܥܠ ܣܦܪ ܡܠܬܐ ܕܝܘܡܝ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ׃
33 ܘܫܟܒ ܝܗܘ ܥܡ ܐܒܗܬܘ׃ ܘܩܒܪܘ ܠܗ ܒܫܡܪܘܢ׃ ܘܡܠܟ ܝܗܘܐܚܙ ܒܪܗ ܬܚܬܘܗܝ׃ ܘܝܘܡܝܐ ܕܡܠܟ ܝܗܘ ܥܠ ܝܫܪܝܠ׃ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ׃ ܒܫܡܪܘܢ׃

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

22 وقال لصاحب الكسوة. اخرج خلعًا من الثياب لجميع عبيد الباعل. فاخرج لهم ذلك * وجاء
23 ياهو ويوناداب بن راحاب الى بيت الباعل وقال لهم. فيسوا وانظروا الا يكون معكم من عبادي
الله احدًا. الا عابدي الباعل فقط * ثم دخلوا ليصنعوا ذبائحًا قدسًا ومحرقات. وياهو قد رتب
برًا ممن رجالًا وقال لهم. ان سلم رجلًا من القوم الذين انا قادم بهم الى يدكم. فنفس احدكم
بدل نفسه * فلما فرغ من التقريب قال ياهو للرجالة والقواد. تعالوا اقتلوهم. واحذروا ان
يخلص منهم احدًا من حد السيف. ورموهم الرجالة والقواد قتلًا. وصعوا الى مدينة بيت الباعل
26 واخرجوا منتصب الباعل واحرقوها * وقصوا منتصب الباعل وبيته. وجعلوها مواطيا الى اليوم
28 فاباد ياهو الباعل من آل اسرائيل * سوى آثام يربعام بن ناباط الذي آثم بها آل اسرائيل.
29 لم يزل ياهو عن اتباعها. وهما العجلان الذهب الذي احدهما في بيت ايل والآخر في دان
30 * واوحى الله الى ياهو ان جزاك اذ احدثت في اعمال الاستقامة امامي. وفعلت في قوم آخاب حسب
31 رادتي * ان اجعل من بنيك اربعة على كرسي مملكة آل اسرائيل * ولم يحافظ مع ذلك ياهو
على السلوك في نورية الله الاسرائيل بكل قلبه. ولم يزل عن آثام يربعام بن ناباط اللاتي آثم
32 بها آل اسرائيل * في تلك الايام ابتدى عضب الله مسددًا على آل اسرائيل. وراقع بهم حزال
33 في جميع تخوم آل اسرائيل * من الاردن مسرق الشمس. وتلك جميع ارض جلعاد. سبط جاد.
34 وسبط روبين. وبعض سبط مناسا * من عروعاير على وادي ارنون. وارض جلعاد وبيسان * وباقي
35 اخبار ياهو وما صنع وجميع جبروته * فقد كتب في سفر ايام ملوك آل اسرائيل * وانضجع
36 ياهو مع آبائه * وملك يهوآحاز ابنه مكانه * وكان جملة ايام ياهو التي ملكها على آل
اسرائيل في سومرون * ثمانٍ وعشرون سنة *

Targum JONATHAN.

21 וַאֲמַר לְרַבְּמָה־בֵית־אַלְמָא עַל קַמְטֵרְיָא אֲפֵק לְבוּשָׁא לְכֹל עַבְדֵי בַעְלָא וְאַפֵּק לְהוֹן לְבוּשָׁא׃ וְאַתְיָא
יְהוּא וְיוֹנָדָב בַּר רֵכָב לְבֵית בַּעְלָא וַאֲמַר לְעַבְדֵי בַעְלָא בְּלוּשׁוּ וְחַזְיוּן דְּלֵית אִם־כָּא
22 עִמְּכוֹן מִן עַבְדֵי יְיָ אֶלָּהֵן בַּעְלָא בְּלוּחוּ׃ וְאַתְיוּ לְמֶעְבַּד נִכְסַת קוּדְשִׁין וְעֹלָן
23 וְיָהוּא מְזַמֵּן לֵיהּ בְּרַם חַמְסָן בְּרַם אֲחַד מִן גַּבְרַיָּא דְּאַיתֵי מִן יַדְכוֹן׃ וַהֲוָה
24 נַפְשֵׁיהּ חֵילָף נַפְשֵׁיהּ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי לְמֶעְבַּד עֹלָתָא וַאֲמַר יְהוּא לְרַהֲטֵיא וְלְגַבְרֵיא עוּלָן
מְחוֹנוּן אֱנָשׁ לֵא יְפוֹק וּמְחוֹנוּן לְפֻתְיָם יְחֵיבֵי וּמִן דְּיַפְלֵיט מִן גַּבְרַיָּא דְּאֲנָא מְיַתֵּי עַל־
25 יְדֵיכוֹן נַפְשֵׁיהּ תְּחוֹת נַפְשֵׁיהּ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי לְמֶעְבַּד עֹלָתָא וַאֲמַר יְהוּא לְרַהֲטֵיא וְלְגַבְרֵיא עוּלָן
מְחוֹנוּן אֱנָשׁ לֵא יְפוֹק וּמְחוֹנוּן לְפֻתְיָם יְחֵיבֵי וּמִן דְּיַפְלֵיט מִן גַּבְרַיָּא דְּאֲנָא מְיַתֵּי עַל־
26 יְדֵיכוֹן נַפְשֵׁיהּ תְּחוֹת נַפְשֵׁיהּ׃ וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי לְמֶעְבַּד עֹלָתָא וַאֲמַר יְהוּא לְרַהֲטֵיא וְלְגַבְרֵיא
27 בְּרַם בַּעְלָא יְתֵיר קַמְתָּא בְּעָלָא אוּקִידוּהוּ׃ וְתַרְעוּן יָתֵיהּ קַמְתָּא בְּעָלָא וְתַרְעוּן יָתֵיהּ׃
28 בֵּית בַּעְלָא׃ וְאַפִּיקוּ יָתֵיהּ קַמְתָּא בְּעָלָא וְאוּקִידוּהוּ׃ וְשֵׁיצִי יְהוּא מִן־הַבַּעְלָא׃
29 בְּרַם לָא אַרְחִיק יְהוּא מִן־בָּתַר חֲטָיָיא דְּיָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל לָא סְטָא מִתַּרְתֵּין עֶגְלֵי
30 דְּדַהֲבָא דִּי בְבֵית אֵל וְדִי בְדָן׃ וַאֲמַר יְיָ לְיְהוּא חֲלָף דִּי אִתְרְעֵיתָ לְמֶעְבַּד כְּדִי הוּא יָאוּת
בְּעֵינָי וְכָל דִּי הֲוָה בְלִבָּי עֲבַדְתָּ לְבֵית אַחְאָב בְּנָיִן רְבִיעָן יִתְבוּן לָךְ עַל כּוּרְסִי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל׃ וְיָהוּא
31 לָא נְטַר לְמֶהֱךָ בְּאוֹרַיְתָא דַיְיָ אֱלָהּ דְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל לִבֵּהּ לָא סְטָא מִן חוֹבֵי יָרָבְעָם דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל׃ וּמִן יוֹמָתָא הָאִנּוּן שְׁרֵי יְיָ לְמִקְטַף בְּיִשְׂרָאֵל וּמְחַיְיוּן יָתְהוֹן בְּכָל תְּחוּם
32 יִשְׂרָאֵל׃ מִן־יַרְדְּנָא מִדְּמָזְרַח שִׁמְשָׁא יָת כָּל אַרְעָא דְגִלְעָד וְיָת שִׁבְטָא דְרָאוּבֵן וְיָת שִׁבְטָא דְמַנַּשֶׁה׃
33 מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל שְׂפַת נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְאַרְעָא דְגִלְעָד וְיָת בָּשָׁן׃ וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי יְהוּא
34 וְכָל דִּי עֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשַׁכַּב
35 יְהוּא עִם אֲבָהָתוֹהִי וְקָבְרוּ יָתֵיהּ בְּשֹׁמְרוֹן׃ וְמָלַךְ יְהוֹאָחָז בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃ וְיוֹמָיָא דִּי־מָלַךְ
36 יְהוּא עַל יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִין וּתְמָנְיָא שְׁנִין בְּשֹׁמְרוֹן׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Dixit ei qui præpositus erat ſuper thecas , Profer veſtes omnibus ſa-
mulis Baghla ; & protulit illis veſtes. Et venit Jehu & Jehonadab filius i
Recab in ædem Baghla, & dixit famulis Baghla, Scrutamini & videte,ne
fortè ſit hic vobiſcum de ſervis Dũi,niſi ſamuli Baghla ſoli. Et intrave-
runt ut facerent ſacrificium ſanctitatum, & holocauſta: & Jehu conſtituerat
ſibi foris octoginta viros, & dixerat,Vir qui liberabitur de viris quos ſub-
ducam manibus veſtris ; anima ejus [*erit*] pro anima illius. Et fuit cũ
ſiniſſet facere holocauſtum , dixit Jehu curſoribus & fortibus , Intrate,
percutite illos,homo non exeat: & percuſſerunt illos ac acie gladii,et proje-
cerunt curſores et robuſti occiſos, et ambulaverunt uſque ad urbem ædis
Baghla. Et produxerunt ſtatuam ædis Baghla, et combuſerunt illam. Et
deſtruxerunt ſtatuã Baghla, et diruerunt ædem Baghla, et poſuerunt illam
pro latrinis hominũ uſq; ad diem hanc. Et delevit Jehu Baghla ex Israel.18
Veruntamen à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Israel,non
declinavit Jehu [*ſed*] ſervivit vitulis auri,qui erant in Beghel et in Dan.
Et dixit Dũs ad Jehu,Eò quòd direxiſti facere quod rectum erat ante me,19
juxta omnia quæ *erant* in voluntate meã feciſti domui Ahhab, filii quarti
ſedebunt tibi ſup ſolium regni Israel. Et Jehu non cuſtodivit ut ambularet 20
in lege Dũi Dei Israel in toto corde ſuo : non declinavit ab omnibus
peccatis Jarabgham,qui peccare fecit Israel. In diebũ illis cœpit Dominus
tio Dũi invalescere in Israel : & percuſſit illos Hazael in omni termino
terræ Israel. A Jardena ad ortum Solis omnem terram Gilghad, terram 33
Gad, et tribus Reuben,et tribus Menaſſeã à Gharogher quæ eſt ſup 34
ripam fluvii Arnon,et terram Gilghad et Mathnan. Et reliquum verborum 35
Jehu,et omnia quæ fecit,et fortitudo ejus , nonne illa ſcripta ſunt in libro
verborum dierum regum Israel ? Et cubuit Jehu cum patribus ſuis, et ſe-
pelierũt illum in Somron, et regnavit Jehoahhaz filius ejus pro eo. Et 36
dies, quibũ regnavit Jehu ſup Israel ,fuerunt viginti octo anni in Somron.

Versio VULG. LAT.

CAP. XI.

1 Athalia verò mater Ochoziæ, videns mortuum filium suum, surrexit, & interfecit omne semen regium. Tollens autem Josaba filia regis Joram, soror Ochoziæ, Joas filium Ochoziæ, furata est eum de medio filiorum regis qui interficiebantur, & nutricem ejus, de triclinio: & abscondit eum à facie Athaliæ, ut non interficeretur. Erátque cum ea sex annis clàm in domo Domini: porrò Athalia regnavit super terram. Anno autem septimo 4 misit Joiada, & assumens centuriones & milites, introduxit ad se in templum Domini, pepigitque cum eis fœdus: & adjurans eos in domo Domini, ostendit eis 5 filium regis: Et præcepit illis, dicens; Iste est sermo, quem facere debetis: Tertia pars vestrûm introeat sabbato, & observet excubias domûs regis. Tertia autem pars sit ad portam Sur: & tertia pars sit ad portam, quæ est post habitaculum scutariorum: & custodietis excubias domûs Mesſa. Duæ verò partes è vobis, omnes egredientes sabbato, custodiant excubias domûs Domini 6 circa regem. Et vallabitis eum, habentes arma in manibus vestris: si quis autem ingressus fuerit septum templi, interficiatur: erúntque cum rege introeunte & egrediente. Et fecerunt centuriones, juxta omnia quæ præceperat eis Joiada sacerdos: & assumentes singuli viros suos, qui ingrediebantur sabbatum, cum his qui egrediebantur sabbato, venerunt 10 ad Joiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas, & arma regis David, quæ erant in domo Domini. Et steterunt singuli habentes arma in manu sua, à parte templi dextera, usque ad partem sinistram altaris & zodis, circum regem. Produxitque filium regis, & posuit super eum diadema, & testimonii: fecerúntque eum regem, & unxerunt: & plaudentes manu, dixerunt; Vivat rex. Audivit autem Athalia vocem populi currentis; & ingressa ad turbas in templum Domini,

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ια'.

1 Καὶ Γοθολία ἡ μήτηρ Ὀχοζίου εἶδεν ὅτι (α) ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτῆς, καὶ ἀπώλεσε πᾶν τὸ σπέρμα τῆς βασιλείας. Καὶ ἔλαβεν Ἰωσαβὲθ θυγατὴρ τοῦ βασιλέως (β) Ἰωσὰμ τὸν Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἔκλεψεν αὐτὸν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως τῶν θανατουμένων, αὐτὸν καὶ τὸν τροφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ (γ) ταμιείῳ τῶν κλινῶν, καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Γοθολίας, καὶ οὐκ ἐθανατώθη. Καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ (δ) κρυπτόμενος ἐν οἴκῳ κυρίου ἓξ ἔτη. καὶ Γοθολία βασιλεύουσα ἐπὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν (ε) Ἰοιαδὰ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχας (ζ) τῶν Χωρὶ καὶ τοὺς Ῥωσείμ, καὶ ἀπήγαγεν (η) αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον κυρίου, καὶ διέθετο αὐτοῖς διαθήκην κυρίου, (θ) καὶ ὥρκωσε. καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς (ι) Ἰοιαδὰ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, καὶ ἐντεταλται αὐτοῖς, λέγων, Οὗτος ὁ λόγος ὃν (κ) ποιήσετε. 6 τὸ πρῶτον ἐξῆλθε (λ) ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ φυλάξετε φυλακὴν οἴκου τοῦ βασιλέως ἐν τῇ πυλῇ, καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ πύλῃ τοῦ θεμελίου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου. Καὶ οἱ ἑκατόνταρχοι τὰς φυλακὰς τοῦ οἴκου. Καὶ οἱ ἐξερχόμενοι ἐν τῷ σαββάτῳ, καὶ εἰσπορευόμενοι τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα τὸν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου. 8 Καὶ κυκλώσουσιν οἱ ἑκατόνταρχοι τὸν βασιλέα κύκλῳ ἀνὴρ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰς σπείρας, θανατούσθω. (β) καὶ ἔσονται μετὰ τοῦ βασιλέως ἐν τῇ εἰσπορεύσει αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐκπορεύσει αὐτοῦ. Καὶ ἐποίησαν οἱ ἑκατόνταρχοι πάντα ὅσα ἐνετείλατο (γ) Ἰοιαδὰ ὁ Ζωαντὲ, καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ τὸν ἄνδρας αὐτοῦ οἱ ἐξερχόμενοι τὸν σαββατισμὸν, καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι τὸν σαββατισμὸν, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰοιαδὰ τὸν ἱερέα. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατονταάρχοις τὰς σειρομάστας καὶ τὰς ἀσπίδας τὰς τοῦ βασιλέως Δαυὶδ τὰς ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ (δ) ἔστησαν οἱ ἑκατόνταρχοι κύκλῳ καὶ τὸ ἀνὴρ τὸ σκεῦος αὐτοῦ ἐν (ε) τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς αὐλῆς τῆς οἴκου τῆς δεξιᾶς ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ οἴκου ὁ ἀναβαίνων τὸν θυσιαστήριον καὶ τὸν οἶκον δεξιὰ τὸν βασιλέα. καὶ ἔδωκεν (ζ) αὐτῷ τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως καὶ ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτὸν τὸν στεφανον καὶ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐποίησαν αὐτὸν βασιλέα καὶ ἔχρισαν αὐτὸν καὶ ἐκρότησαν τὴν χεῖρα καὶ ἐπεφώνησαν, καὶ ἐβόησαν (η) λέγοντες ζήτω ὁ βασιλεύς. Καὶ ἤκουσεν Γοθολία τὴν φωνὴν τῶν τρεχόντων τῶν λαῶν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς τὸν λαὸν εἰς οἶκον κυρίου.

MS. A. (α) ἀπέθανεν οἱ υἱὸς αὐτ. (β) Ἰωσὰμ τὸν Ὀχοζίου τὸν Ἰωὰς τὸν Ἀζελιὰ, καὶ ἔκλεψεν (γ) ταμιείῳ (δ) ἐν οἴκῳ κυρίου κρυπτόμενος ἐν τῇ Ἀθαλιὰ, (ε) τὸν Χωρὶ καὶ τὸ Ῥωσείμ, (η) αὐτὸς εἰς (θ) ὅρκωσιν αὐτῶν ἐν τῇ Διαθὴκ κυρίου. (ι) Ἰοιαδὰ (κ) ἐποιήσετε. (λ) ἐν σάββατῳ. (μ) ἐν τῇ πόλει (ν) ἐν τῇ πόλει αὐτῶν (ξ) ἐν ὁρκωσιν τῷ κυρίῳ, (ο) ἐπόμενοι. Ζάτου ὁ βασιλεύς. Καὶ ὄνομα Γοθολία ἦ φωνὴν τῶν τρεχόντων τῶν λαῶν, καὶ εἰσῆλθε εἰς οἶκον κυρίου.

Paraph. Chald. Versio Latina.

CAP. XI.

1 Et Gathaliah mater Ahhaziah vidit quòd mortuus esset filius suus: & surrexit, et perdidit omne semen regni. Et accepit Jehosebagh filia regis 2 Jehoram, soror ipsi Ahhaziah, Joas filium Ahhaziah, et furata est illum de medio filiorũ regis, qui occidebantur, et ab Iondri illum et nutricem illius 3 in conclavi cubiculi, et abscondere unt illũ à facie Gathaliah, ne quis occidatur. Et fuit cum illa in domo sanctuarii Dñi absconditi: & sex annis; et Gatha- 4 liah regnabat super terram. Et anno septimo misit Jehojadah et accepit centu- riones, rum barones, cum et curfores, et introduxit eos ad se in sanctuari- um Dñi, et pepigit cum illis fœdus, et adjuravit eos in domo sanctuarii Dñi, et ostendit illis filũ regis. Et præcepit illis, dicendo: Hæc est res quam 5 facietis, Tertia pars vestrũm [erit] qui intrabunt sabbatum, et qui cu- stodient custodiam domus regis. Et tertia pars [erit] in porta Sur, et 6 tertia in porta, post quam est porta cursorum; et custodietis custodiam do- mus *nequi per oblivionem peccetur*. Et duæ partes de vobis, [*erunt*] omnes 7 exeuntes sabathum, et custodietis custodiam domus sanctuarii Dñi circa re- gem. Et circundabitis circa regem in circuitu, quisq; arma sua in manu sua 8 [*tenens*]; qui intraverit intra *ordinem*, occidatur: et eftote cum rege, cũm exierit ipse, et cùm intraverit. Et fecerunt magistri centenorũ juxta omnia 9 quæ præceperat Jehojadagh facerdos, et acceperunt quisq; viros suos, in- troeuntes in sabatho cum exeuntibus à sabatho, et venerunt ad Jehojadagh facerdotẽ. Et dedit facerdos magistris centenorũ hastas et scuta quæ fue- 10 *rant* regis David, quæ [*erant*] in domo sanctuarii Dñi. Et steterũt curfores, et quisque arma sua in manu sua [*tenens*,] à latere dom' dextro usque ad la- tus domus sinistrũ ad altare, et ad domũ propiciatorii juxta regem per cir- cuitum. Et eduxit filium regis, et dedit super illum coronam et testimoni- 11 um, et regem creaverunt illum, et unxerunt eum, et complosérunt manu, et dixerunt, Prosperet rex. Et audivit Ghathaliah vocem *plaudentium* populi; 13 et intravit ad populum in domum sanctuarii Domini.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XI.

1 Verùm Athalia mater Ahaziæ videns mortuum esse filium suum, surrexit, perdidítque totũ semen regium. Sed Josheba filia regis Joram soror Ehaziæ, tollens Joasum Ehaziæ 2 filium, furata est eum è medio filiorum regis qui occidebantur, & abscondit eum ac nutricem ejus in conclavi cubilis sui; abscondit eum- quam illum ab Athalia, nec mortuus est: Fu- 3 istque apud eam in domo Domini abscondi- tus sex annis, interim Athaliâ regnante super terram. Anno verò septimo, mittens Jojada 4 tulit centuriones, & curfores, atque tabella- rios; & introduxit eos ad se in domum Dñi: cúmque fœdẽ cum eis pepigisset, & jusjuran- dum cum eisdem jurásset, ostendit eis filium 5 regis: Deinde hortatus est eos, & dixit illis, Hoc est quod facere *debetis*: Tertia pars ve- strûm excubias agant, ingrediente sabbatho, in custodia domûs regis: Tertia pars in por- 6 ta præliari: & tertia pars in porta domûs cur- sorum: & custodite custodiam ædis à damno. Duæ verò partes ex vobis, quotiès egredi- 7 verit sabbathum, custodiant custodiam do- mûs Domini, fimúlque domûs regis: Et cin- gire regem, arma quisque sua, manu tenens: 8 & quicunque ordines perruperit, moriatur: & estote cum rege tam egrediente quàm in- grediente. Fecerũt ergò centuriones quem- 9 admodum præceperat eis Jojada facerdos; ad- duxit enim quilibet milites suos tam ingredi- ente sabbatho quàm exiprante sabbatho, & adierunt Jojadam facerdotem: Dediteque 10 facerdos centurionibus hastas & Phaaretras regis Davidis, quæ erant in domo Domini. Steterunt ergò curfores, arma quisque sua, 11 manu tenens, à latere domûs dextro usque ad latus domûs sinistrum, & altare domúmque regiam cinxerunt: Tum educentes filium 12 regis, impósuerunt capiti ejus coronam te- stimonii, regem constituerunt eum, & unxe- runt illum; & plaudentes manibus dixerunt, Vivat rex. Audiens autem Athalia vocem 13 tumultûs populi, & populum gestientem, ve- nit ad populum in domum Domini:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XI.

1 Verùm Athalia mater Ahaziæ, cùm videsset obiisse filii sui, surgens peremit omnem sobolem regium. Tunc Jehosabaa 2 filia regis Joramii, sororis sororis Ahaziæ, accepit, asportíque filium Ahaziæ ab illorum enim de medio filiorum regi interfectorum elám fervo ejus, abdidit eum cum ipso nutrice in conclave cubiculum: 3 abdidit eum illum ab Athalia, & fer- vatus est incolumis, per sex ánnos. Mon- 4 sique latens in ædificatione Dei sacra Dei fix annis, dum Athalia esset regina super terram. Anno autem septimo misit Jojoadam in- 5 tis centuriones, & heraos, atque milites, & ingressi ipsíl illi ad se in ædem Dei; ubi conflatus pactum inter eum est, ju- rárunt illis, & ipse vicissim jurávertunt eis: 6 cúmque secum ita pactus esset de omnis illa- rum, patefecit eis filium regis: Tum pre- 7 cepit eis, ac dixit, Facite quod jusserat- sum: Tertia pars vestrûm custodiant lo- cum excubiarum regis, substante sabba- 8 thu: Tertia pars erit in porta bellí: & 9 tertia pars in porta in qua esse debet he- vet: & custodite portam, & cavete ne 10 fiat in ea vastatio. Triginta quoque ve- 11 ſtrûm ex ipso sabbatho sub noctem Sitiem, prime dies: cohortibus Centuriones domûs Dei, locum excubiarum regis: Et en- 12 ſtodiente regem singulis instructis arma mu- nitatis: & quisquis ex ipsis fuerit pene- trare duplicem aciem vestram, occidatur: 13 comitamini regem, & estote cum eo qua- cúmque ingrediatur. Et fecerunt centuriones prout jusserat eis Je- hojada facerdos, & adductis quibusq; militibus suis, fecerunt ad ipsíssent tam nocte sabbathi, quàm nocte prime diei: 14 tum adierunt Jehoiadam, Qui dedit cen- turionibus Lances & hastas quas po- 15 sserant David ex in domo Dei. Cúmque stetissent milites unusquisq; manu tenens arma sua, à latere ædis dexitro usque 16 ad latus sinistrum, & Dei ae- dem ac eidem regiam cinxissent; Edu- 17 xerant filium regis, impósuerunt dia- dema regium capitis ejus, & unxerunt eum; & plaudentes atque gestientes, 18 dixerunt, Vivat rex. Audiens autem Athalia clamorem populi, & lætitiam eorum, venit ad populum in ædem Dei.

1 וַעֲתַלְיָה אִשֶׁת־הַדַּעַת אֲחַזְיָה חֲזַת מִית בְּרָהּ וְקָמַת וְאֲבַדַת יָת כָּל זַרְעָא דְמַלְכוּתָא: וּנְסִיבַת
2 יְהוֹשְׁבַע בַּת מַלְכָּא יְהוֹרָם אֲחָתֵיהּ דַּאֲחַזְיָה יָת יוֹאָשׁ בַּר אֲחַזְיָה וּנְגַבַת יָתֵיהּ מִגּוֹ בְנֵי מַלְכָּא
3 דְמִתְקְטְלִין וְאַטְמַרַת יָתֵיהּ וְיָת מַרְבִּיתֵיהּ בְּאִדְרוֹן בֵּית מַרְבְּדָתָא דְּאִתְרְחִיקָא מִן קֳדָם
4 עֲתַלְיָה וְלָא אִתְקְטֵיל: וַהֲוָת עִמַּהּ בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ תְּרֵין שְׁנִין וְעַתַלְיָה מַלְכָּא עַל
5 אַרְעָא: וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעָאָה שְׁלַח יְהוֹיָדָע וּרְבִרְבָתָא דְּרַבְּנֵי מְאָתָא לְגַבְרַיָּא וְלִרְהִטַיָּא וְאָעֵל
יָתְהוֹן לְוָתֵיהּ לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְגַזַר לְהוֹן קְדָם יְיָ וְאַחֲוָן בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וְאַחֲוָן
6 יָתְהוֹן יָת בַּר מַלְכָּא: וּפַקֵּדְנוּן לְמֵימַר דֵּין הוּא מִלָּתָא דְּתַעְבְּדוּן תְּלָתָא מִנְּכוֹן דְּעָלִין בְּשַׁבְּתָא
7 יִהְוֹן נָטְרִין בְּמַטְרַת בֵּית מַלְכָּא: וְתְלָתָא בְּתָרַע בַּרְתָּא וְתְלָתָא בְּתָרַע אֲרַח רַגְלָא וְתִטְרוּן מַטְרַת
8 בֵּית מַרְבְּדָתָא בֵּיתָא מִרַּאֲשָׁתָא: וּתְרֵין מִנְּכוֹן דְּנָפְקִין בְּשַׁבְּתָא יִטְרוּן מַטְרַת בֵּית
9 מַקְדְּשָׁא דַיְיָ עַל מַלְכָּא: וּתְקַפּוּן עַל מַלְכָּא סְחוֹר סְחוֹר גְּבַר וּזְיָנוֹהִי בִּידֵיהּ לְגוֹ מָן
דְּיָרֵב יִתְקְטֵל וְהֵוֹן עִם מַלְכָּא בְּמִפְּקֵיהּ וּבְמֵעֱלֵיהּ: וַעֲבַדוּ רַבְּנֵי מְאָתָא כְּכֹל דְּפַקִּיד
10 יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא וּדְבִרוּ גְּבַר וּדְבַרוּ עִלּוֹי שַׁבְּתָא וְאַעְלוּ לְוָת יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא: וְיָהַב כָּהֲנָא
לְרַבְּנֵי מְאָתָא יָת רְמָחֵי וְיָת תְּקוֹנֵי דִּי לְדָוִד דִּי בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ: וְקָמוּ רַהֲטַיָּא מַטְרַת בֵּיתָא מִטַּיְמָנָא עַד עֵבֶר בֵּיתָא מִסְּמָלָא
11 מִקְּדָשָׁא וְלְמַדְבְּחָא וְלְבֵית מַלְכָּא סְחוֹר סְחוֹר: וְאַפְּקִיּוּ יָת בַּר מַלְכָּא וְיָהַבוּ עֲלוֹהִי יָת
12 כְּלִילָא וְיָת סְהָדוּתָא וּמְלִיכוּ יָתֵיהּ וּמְשַׁחוּהוּ וּתְפַקוּ יְדָא וַאֲמַרוּ יְחִי מַלְכָּא: וּשְׁמַע
13 עֲתַלְיָה יָת קְלָא דְרַהֲטַיָּא וְדִי עַמָּא וְאֲתָת לְוָת עַמָּא בְּמַקְדְּשָׁא דַיְיָ:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

1 ܘܥܬܠܝܐ ܐܡܗ ܕܐܚܙܝܐ ܚܙܬ ܕܡܝܬ ܒܪܗ ܩܡܬ ܘܐܒܕܬ ܟܠ ܙܪܥܐ ܕܡܠܟܘܬܐ: ܘܢܣܒܬ
2 ܝܗܘܫܒܥ ܒܪܬ ܡܠܟܐ ܝܗܘܪܡ ܐܚܬܗ ܕܐܚܙܝܐ ܝܘܐܫ ܒܪ ܐܚܙܝܐ ܘܢܓܒܬ ܝܬܗ ܡܢ ܒܢܝ ܡܠܟܐ
3 ܕܡܬܩܛܠܝܢ ܘܐܛܡܪܬ ܝܬܗ ܘܝܬ ܡܪܒܝܬܗ ܒܐܝܕܪܘܢ ܒܝܬ ܡܪܒܕܬܐ ܕܐܬܪܚܩܐ ܡܢ ܩܕܡ
4 ܥܬܠܝܐ ܘܠܐ ܐܬܩܛܝܠ: ܘܗܘܬ ܥܡܗ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܐ ܬܪܝܢ ܫܢܝܢ ܘܥܬܠܝܐ ܡܠܟܐ ܥܠ
5 ܐܪܥܐ: ܘܒܫܬܐ ܫܒܝܥܝܐ ܫܠܚ ܝܗܘܝܕܥ ܘܪܒܪܒܬܐ ܕܪܒܢܝ ܡܐܬܐ ܠܓܒܪܝܐ ܘܠܪܗܛܝܐ ܘܐܥܠ
ܝܬܗܘܢ ܠܘܬܝܗ ܠܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܐ ܘܓܙܪ ܠܗܘܢ ܩܕܡ ܝܐ ܘܐܚܘܢ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܐ ܘܐܚܘܢ
6 ܝܬܗܘܢ ܝܬ ܒܪ ܡܠܟܐ: ܘܦܩܕܢܘܢ ܠܡܝܡܪ ܕܝܢ ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܬܥܒܕܘܢ ܬܠܬܐ ܡܢܟܘܢ ܕܥܠܝܢ ܒܫܒܬܐ
7 ܢܛܪܝܢ ܒܡܛܪܬ ܒܝܬ ܡܠܟܐ: ܘܬܠܬܐ ܒܬܪܥ ܒܪܬܐ ܘܬܠܬܐ ܒܬܪܥ ܐܪܚ ܪܓܠܐ ܘܬܛܪܘܢ ܡܛܪܬ
8 ܒܝܬ ܡܪܒܕܬܐ ܒܝܬܐ ܡܪܐܫܬܐ: ܘܬܪܝܢ ܡܢܟܘܢ ܕܢܦܩܝܢ ܒܫܒܬܐ ܢܛܪܘܢ ܡܛܪܬ ܒܝܬ
9 ܡܩܕܫܐ ܕܝܐ ܥܠ ܡܠܟܐ: ܘܬܩܦܘܢ ܥܠ ܡܠܟܐ ܣܗܪ ܣܗܪ ܓܒܪ ܙܝܢܘܗܝ ܒܝܕܝܗ ܠܓܘ ܡܢ
ܕܝܪܒ ܢܬܩܛܠ ܘܗܘܢ ܥܡ ܡܠܟܐ ܒܡܦܩܝܗ ܘܒܡܥܠܝܗ: ܘܥܒܕܘ ܪܒܢܝ ܡܐܬܐ ܟܟܠ ܕܦܩܕ
10 ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܘܕܒܪܘ ܓܒܪ ܘܕܒܪܘ ܥܠܘܗܝ ܫܒܬܐ ܘܥܠܘ ܠܘܬ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ: ܘܝܗܒ ܟܗܢܐ
ܠܪܒܢܝ ܡܐܬܐ ܝܬ ܪܡܚܐ ܘܝܬ ܬܩܘܢܐ ܕܕܘܝܕ ܕܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܐ: ܘܩܡܘ ܪܗܛܝܐ ܡܛܪܬ ܒܝܬܐ ܡܢ ܬܡܝܢܐ ܥܕ ܥܒܪ ܒܝܬܐ ܡܢ ܣܡܠܐ
11 ܠܡܕܒܚܐ ܘܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܣܗܪ ܣܗܪ: ܘܐܦܩܘ ܝܬ ܒܪ ܡܠܟܐ ܘܝܗܒܘ ܥܠܘܗܝ ܝܬ ܟܠܝܠܐ ܘܝܬ ܣܗܕܘܬܐ
12 ܘܡܠܝܟܘ ܝܬܗ ܘܡܫܚܘܗܘ ܘܬܦܩܘ ܝܕܐ ܘܐܡܪܘ ܢܚܐ ܡܠܟܐ: ܘܫܡܥ ܥܬܠܝܐ ܩܠܐ ܕܪܗܛܝܐ ܘܕܥܡܐ
13 ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܥܡܐ ܒܡܩܕܫܐ ܕܝܐ:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XI.

1 ٭ وَلَمَّا رَأَتْ عَاثَلْيَا أُمُّ أَحْزِيَاهُو لَمَّا رَأَتْ وَفَاةَ ابْنِهَا، قَامَتْ فَأَبَادَتْ جَمِيعَ أَبْنَاءِ الْمَمْلَكَةِ * وَعَمَدَتْ ذَلِكَ
2 أَخْذَتْ يُهُوشَابِعَ ابْنَةُ الْمَلِكِ يُورَامَ، وَهِيَ أُخْتُ أَحْزِيَاهُو لِيُوآشَ بْنِ أَحْزِيَاهُو، وَلَمَّا سَرِقَتْهُ مِنْ وَسَطِ
3 بَنِي الْمَلِكِ الْقَتْلَى * وَأَخْفَتْهُ وَدَايَتَهُ فِي حِجْرِ بَيْتِ الْأَسِرَّةِ * وَكَانَ سَتَرَهَا لَهُ مِنْ عَثَلْيَا * وَسَلِمَ لَمْ
4 يَقْتُلْ * وَأَقَامَ مُسْتَتِرًا فِي بَيْتِ اللهِ سِتَّ سِنِينَ * وَعَثَلْيَا مَلِكَةٌ عَلَى الْأَرْضِ * وَلَمَّا كَانَ فِي السَّنَةِ
السَّابِعَةِ بَعَثَ يُهُويَادَاعَ * وَأَخَذَ رُؤَسَاءَ الْمِئِينَ * الْجَابِينَ وَالْأَجْنَادَ * وَأَدْخَلَهُمْ إِلَيْهِ إِلَى بَيْتِ اللهِ *
وَأَقَامَهُمْ فِيهِ * وَعَاهَدَهُمْ عَهْدًا * وَحَلَفَ لَهُمْ وَحَلَّفَهُمْ لَهُ * فَلَمَّا نَوَّفَ بِهِمْ أَظْهَرَ لَهُمْ ابْنَ الْمَلِكِ
5 * وَأَمَرَهُمْ وَقَالَ * اصْنَعُوا بِمَا أَمَرْكُمْ * الثُّلُثُ مِنْكُمْ يَحْفَظُونَ مَوْضِعَ حَرَسِ الْمَلِكِ مَفْصَلَ السَّبْتِ
6 * وَثُلُثٌ يَكُونُ فِي بَابِ الْحَجَرِ * وَالثُّلُثُ فِي الْبَابِ الَّذِي يَكُونُ فِيهِ الْجَابِينَ * وَاحْرُسُوا الْبَابَ *
وَاحْفَظُوا أَلَّا يَكُونَ فِيهِ هَدْمٌ * فَيَكُونُ ثَلَاثُونَ مِنْكُمْ فِي مَحْجَرِ السَّبْتِ لَيْلَةَ الْأَحَدِ، يَحْفَظُونَ حَرَسَ
7 بَيْتِ اللهِ وَمَوْضِعَ حَرَسِ الْمَلِكِ * وَأَحْفَظُوا بِالْمَلِكِ كُلُّ رَجُلٍ مِنْكُمْ مُسَلَّحًا بِالسِّلَاحِ السَّاعِدِ، وَمَنْ
يَكْبِرِي وَيَدْخُلُ بَيْنَ الصَّفَّيْنِ يُقْتَلُ * وَلْتَكُونُوا مَعَهُ فِي دُخُولِهِ وَخُرُوجِهِ * وَقَبِلَ
8 رُؤَسَاءُ الْمِئِينَ كَمَا أَمَرَهُمْ يُهُويَادَاعَ الْإِمَامُ * وَسَاقَ كُلُّ رَجُلٍ مِنْهُمْ أَصْحَابَهُ * وَصَارَهُمْ حَيْثُ أَمَرَ لَيْلَةَ
السَّبْتِ وَلَيْلَةَ الْأَحَدِ * وَأَتَوْا يُهُويَادَاعَ * فَدَفَعَ إِلَى رُؤَسَاءِ الْمِئِينَ الرِّمَاحَ وَالْحِرَابَ الَّذِي جَعَلَ
9 دَاوُدُ الْمَلِكُ فِي بَيْتِ اللهِ * وَقَامَ الْأَجْنَادُ كُلُّ رَجُلٍ بِيَدِهِ سِلَاحُهُ مِنْ جَانِبِ الْبَيْتِ الْأَيْمَنِ إِلَى جَانِبِ
10 الْبَيْتِ الْأَيْسَرِ، وَأَحَاطُوا بِبَيْتِ اللهِ وَبِبَيْتِ الْمَلِكِ * وَأَخْرَجُوا ابْنَ الْمَلِكِ * وَوَضَعُوا تَاجَ الْمَلِكِ عَلَيْ
رَأْسِهِ وَمَسَحُوهُ * وَصَفَّقُوا وَطَرِبُوا * وَقَالُوا يَعِشِ الْمَلِكُ * فَسَمِعَتْ عَثَلْيَا جَلَبَةَ الشَّعْبِ وَقَدِمَهُمْ
11 إِلَى الشَّعْبِ إِلَى بَيْتِ اللهِ *

מלכים ב׳: יב

principes & pacis id fecundū ceremoniā *sepe* *stans* rex ecce & videlicet Et
14 וַתֹּרֶא וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל־הָעַמּוּד כְּמִשְׁפַּט הַשָּׂרִים
stantem & letus terræ populus omnis & *regem* *ad* tuba & *Regnum Legitimū* *clamavit* & *fas vestimēta* *Hatlathiah* *fecidit* & : tubis in
15 וְהַחֲצֹצְרוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עַם הָאָרֶץ שָׂמֵחַ וְתֹקֵעַ
exercitus principibus *centuriarum* *principibus* sacerdos Jehojadah præcepit & Et
וַיְצַו יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת פְּקִדֵי הַחַיִל
centuriones & *ordines* *extra* ad eam Educite : eos ad disloque
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הוֹצִיאוּהָ אֶל־מִבֵּית לַשְּׁרוֹת וְהַבֵּא
moriatur Ne : sacerdos dixerat nam : gladio *in interficie* , eam *pul*
אַחֲרֶיהָ חָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן אַל־תּוּמַת
introitus *ea* venit & , *mœnia et fulcrum* Et . DOMINI domo in
בְּית יְהוָה׃ וַיָּשִׂימוּ לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא דֶרֶךְ מְבוֹא
exiit Et *ibi* est interficita & , *regis* *domus* *equorum*
הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וּתְמוֹת שָׁם׃ וַיִּכְרֹת
populum inter & *regem* inter & DOMINUM inter *fœdus* Jehojadah
יְהוֹיָדָע אֶת־הַבְּרִית בֵּין יְהוָה וּבֵין הָעָם
populum inter & *regem* inter & DOMINI *populum* *confirmam ad*
וְלִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם׃
illam diruerunt & *Baal domum terræ populus omnis* *fuit ingressi* Et
18 וַיֵּצְאוּ כָל־עַם הָאָרֶץ בֵּית הַבַּעַל וַיִּתְּצוּהוּ
sacerdotes Matan & *hæc confregerunt ej* *imagines* & *plus aras*
אֶת־מִזְבְּחֹתָיו וְאֶת־צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֶת־מַתָּן כֹּהֵן
super *pyrithon* *sacerdos* *pulsit* & *altarium* *facies ad* occidentem Baal
הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת וַיָּשֶׂם כֹּהֵן׃ פְּקֻדַּת עַל־
centuriones & *duces* & *gentiarum principes* tulit Et . Domini domū
בֵּית יְהוָה׃ וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת הַכֹּרִי וְאֶת הָרָצִים
DOMINI *domo* & regem *fecerunt defendere* & *terræ* populi omnē &
19 וְאֶת כָּל עַם הָאָרֶץ וַיּוֹרִידוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית יְהוָה
throni *super fedit* & : regiam domum cursorum porta *sis venerunt* &
וַיָּבוֹאוּ דֶרֶךְ שַׁעַר הָרָצִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסֵּא
הַמְּלָכִים׃ וַיִּשְׂמַח כָּל־עַם הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקְטָה
20 *septem* Filius : *regis* domo gladio *in* occidcrunt Hathaliah & : *regnum*
וְאֶת־עֲתַלְיָהוּ הֵמִיתוּ בַחֶרֶב בֵּית׃ מֶלֶךְ׃ בֶּן־שֶׁבַע
illam regnando in , Jehoas annorum
שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ׃

CAP. XII. יב

regnavit annis quadraginta & Jehoas regnavit Jehu *septimo* anno *In*
2 בְּשְׁנַת שֶׁבַע לְיֵהוּא מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ׃
Jehoas Fecitque . *Jehuh-Beer de Sibiah* ej matris nomen & . Jerusalem in
בִּירוּשָׁלִם וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָא מִבְּאֵר שָׁבַע׃ וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ
Jehoiadah eā docuit *quibus filis diebus* omnis DOMINI oculis in rectum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל־יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוֹיָדָע
plurimorum populus Adhuc : *reliquerunt* non excelsa Verumtamen : sacerdos
הַכֹּהֵן׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים
Omnis : sacerdotes ad Jehoas Dixitque . excelsis in *fulcimes* & *ardebant*
וּמַקְטִרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ אֶל־הַכֹּהֲנִים כָּל־
transferentis pecunia DOMINI *domū* introducetur quæ *sanctitati* pecunia
כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יוּבָא בֵית־יְהוָה׃ כֶּסֶף עֹבֵר
super *ascenderit* quæ pecunia *domū* *ej* *ordinationi* animarū pecunia , *vel*
אִישׁ כֶּסֶף נַפְשׁוֹת עֶרְכּוֹ כֹּל כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה־עַל־
sacerdotes ibi Tollent : DOMINI *domum* *inducentum ad* viri *cor*
לְבָאֹשׁ לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים
quæ *cuiusque ad* domus *ingressum* fortificabant ipsi & *suo* *noto* *k* *vir*
אִישׁ מֵאֵת סֹחֵרָיו וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת־בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר־
anno tertio & , virgēsimo anno *in* fuit Et *magnum* ibi *inveniatur*
יִמָּצֵא שָׁם בֶּדֶק׃ וַיְהִי בִּשְׁלֹשֶׁת עֲשָׂרֵי שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ שָׁנָה
demne fissuram sacerdotes fortificaverunt non , Jehoas regis
לֹא חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וְחָזֵי וְהָא מַלְכָּא קָאֵם עַל אִסְטְוָנָא דְּמַלְכָּא וְרַבְרְבֵי עִדָּנָיָא וְחַצְוֹצְרָתָא קָרְנָם וְכֹל
עַמָּא דְאַרְעָא חָדֵין וְתָקְעִין בְּחַצְוֹצְרָתָא וּבְעָתָא שְׁרוּתָא דְלַשְׁתָּא וְקָרְנָם מָרְיָא׃
15 וְקָרֵי יְהוֹיָדָע כָּהֲנָא לְתַרְנֵי מְאָתָא דְמַתְכְּשִׁין לְחֵילָא וַאֲמַר לְהוֹן אַפְּקוּ לְרַחֲוָן מִן
סְדָרָא וְיַעֲדֵי אֲמַר כָּהֲנָא לָא תִתְקְטֵל בְּבֵית מַקְדְּשָׁא דְיָי׃
16 וְשַׁוְיוּ לַהּ אֲתָרָא וְעָלַת מְאוֹרַת מַעֲלַנָא דְסוּסְיָא לְבֵית מַלְכָּא וְאִתְקְטֵלַת תַּמָּן׃ וְעַל
יְהוֹיָדָע יְתֵי קְיָמָא בֵּין מֵימְרָא דְיָי וּבֵין מַלְכָּא וּבֵין עַמָּא לְמֶהֱוֵי לְעַם מְשַׁמְּשָׁקְדָם יְיָ בֵּין
17 מַלְכָּא וּבֵין עַמָּא׃ וְעָלוּ כָל עַמָּא דְאַרְעָא לְבֵית פָּלְחָא וְסַתְּרוּהִי יָתֵי אַנְדּוּהִי וְיָתֵי צְלָמוֹהִי
חֲבִירוּ וְאוּת יְתֵי מַתָּן כָּהֲנָא דְמַקְטַר קְדָם אִנְדָּנָא וּמַטֵּי כַּהֲנָא שַׁוִּין יָתֵי פְּקוּדָתָא לְבֵית
מַקְדְּשָׁא דְיָי׃ וּדְבַר יָתֵי רַבְּרְבֵי מְאָתָא וְיָתֵי תַּרְשִׁיא וְיָתֵי רָצָיָא וְיָתֵי כָּל עַמָּא דְאַרְעָא אַרְהִיו
18 יָתֵי מַלְכָּא מִבֵּית מַקְדְּשָׁא דְיָי וְעָלוּ בְּאוֹרַח תְּרֵע רָצָיָא לְבֵית מַלְכָּא וְיָתֵב עַל כּוּרְסִי
מַלְכָּוָתָא׃ וְחַדֵּי כָּל עַמָּא דְאַרְעָא וְקִרְיָתָא שְׁדִיוּ וְיָתֵי עֲתַלְיָה קְטָלוּ בְּחַרְבָּא בֵּית מַלְכָּא׃
19 בַּר שַׁבְע שְׁנִין יְהוֹאָשׁ בְּמַלְכֻתֵּהּ׃

יב

19 בְּשְׁנַת שֶׁבַע לְיֵהוּא מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִם וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה מִבְּאֵר
שָׁבַע׃ וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל יְמוֹתָיו כַּאֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃
20 רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמַקְטִרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ לַכֹּהֲנִים
כָּל־כֶּסֶף הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יוּבָא בֵית יְהוָה כֶּסֶף עֹבֵר אִישׁ נַפְשׁוֹת עֶרְכּוֹ כֹּל כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה
עַל־לֵב אִישׁ לְהָבִיא בֵּית יְהוָה׃ יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים מֵאֵת אִישׁ מִן־מַכָּרָיו וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת־
בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר יִמָּצֵא־בוֹ בֶּדֶק׃ וַיְהִי בִשְׁלֹשֶׁת עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לֹא
חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃

Versio Vulg. Lat.

14 Vidit regem stantem super tribunal juxta morē, et cantores & tubas prope eum, omnēmque populū terræ lætantem, & canentē tubis : & fecidit vestimenta sua, clamavitque ; Conjuratio, conjuratio. Præcepit autē Joiada centurionibus, qui erant super exercitū, & ait eis; Educite eam extra septa templi, & quicunque eam secutus fuerit, feriatur gladio. Dixerat enim sacerdos, Non occidatur in templo Domini. Imposuerūnque ei manus, & ingressa est eam per viam introitūs equorū, juxta palatii, et interfecta est ibi. Pepigit ergò Joiada fœdus inter Dominū, & inter regem, & inter populum, ut esset populus Domini, et inter regem & populū. Ingressūque est omnis populus terræ templum Baal, & destruxerūt aras ejus, & imagines contriverunt validē: Mathan quoque sacerdotem Baal occiderunt coram altari. Et posuit sacerdos custodias in domo Domini. Tulitque centuriones, & Cerethi & Phelethi legiones, et omnem populum terræ, deduxerūntque regem de domo Domini : & venerunt per viam portæ satuariorum in palatium, & sedit super thronum regum. Lætatūque est omnis populus terræ, & civitas conquievit: Athalia autem occisa est gladio in domo regis. Septēmque annorum erat Joas, cūm regnare cœpisset.

CAP. XII.

1 ANno septimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Jerusalem, nomen matris ejus Sebia de Berſabee.
2 Fecitque Joas rectum coram Domino cuntis diebus, quibus doucit eum Joiada sacerdos.
3 Verumtamen excelsa non abfuliterādūc enim populū immolabat, & adolebat in excelsis
4 interim. Dixitq; Joas ad sacerdotes; Omnem pecuniam sanctorum, quæ illata fuerit in templū Domini à præteruntibus, quæ offertur pro pretio animæ, & quam sponte & arbitrio cordis sui inferunt in templum Domini: Accipiant illam sacerdotes juxta ordinem suum, & instaurent fœtaretcta domūs, si quid necessarii viderint instauratione. Igitur usque ad vigesimū tertiū annū regis Joas, non instauraverunt sacerdotes fœtaretcta templi.

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς ἑστὼς ἐπὶ τὸν
ἀναβαθμὸν κατὰ τὸ κρίμα· καὶ οἱ ἀοιδοὶ καὶ
οἱ σαλπισταὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς
χαίρων καὶ σαλπίζων, καὶ ἔρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐβόησεν,
15 Συνωμοσία, συνωμοσία. Καὶ ἐνετείλατο Ἰωϊαδὰ ὁ ἱερεὺς τοῖς ἑκατοντάρχαις τῶν
δυνάμεων τῶν δυνάμεων, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς, Ἐξαγάγετε αὐτὸν ἔξω τῶν (χ) ἡμῶν σπε-
ρμάτων, ὁ εἰσπορευόμενος ὀπίσω (λ) αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ· ὅτι εἶπεν
ὁ ἱερεὺς, (ο) Καὶ μὴ θανατωθήτω ἐν οἴκῳ κυρίου.
16 Καὶ ἐπέθεσαν αὐτῷ χεῖρες, καὶ (ο) εἰσῆλθεν
ὁδὸν ἱππείου τῆς οἰκίας τοῦ βασιλέως, καὶ ἐθανατώθη ἐκεῖ.
17 Καὶ διέθετο Ἰωϊαδὰ διαθήκην κυρίου καὶ βασιλέως
καὶ λαοῦ, τοῦ γενέσθαι λαὸν κυρίου· καὶ τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ λαῷ.
18 Καὶ εἰσῆλθεν πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς εἰς οἶκον τοῦ Βάαλ, καὶ κατέ-
λυσαν αὐτὸν, καὶ τὰς θυσιαστήριον αὐτοῦ καὶ τὰς εἰκόνας αὐτοῦ συνέτριψαν λίαν· καὶ τὸν
Ματθὰν τὸν ἱερεῖν τοῦ Βάαλ ἀπέκτειναν κατὰ πρόσωπον τῶν θυσιαστηρίων. Καὶ ἔθετο ὁ ἱερεὺς
19 φυλακὰς εἰς τὸν οἶκον κυρίου. Καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχας, καὶ τὸν Χωλεθὶ, καὶ τὸν Φελεθὶ, καὶ
πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς, καὶ κατήγαγον τὸν βασιλέα ἐκ οἴκου κυρίου· καὶ (ο) εἰσῆλθεν διὰ
πύλης τῆς φωταγωγοῦ οἶκον τοῦ βασιλέως, καὶ (ο) ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνου τῶν βασιλέων.
20 Καὶ ἐχάρη πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἡ πόλις ἡσύχασεν· καὶ τὴν Γοθολιὰν ἐθανατώθη ἐν ῥομφαίᾳ.
21 Υἱὸς ἑπτὰ ἐτῶν (ο) βασιλεύων αὐτοῦ.

MS. A. (a) Ἰωαδὰ (γ) ἡ Ζαβουδὶ, καὶ ἡ (δ) Ἰωαδὰ (γ) Μεχολὶ (δ) Ζαβουδὶ
ῥομφαίᾳ· (α) Καὶ εἰ μὴ (α) εἰσεῖδεν (β) Ἰωαδὰ (γ) Μεχολὶ (δ) Ζαβουδὶ
ῥομφαίᾳ, (α) τὸν Ἀθαλιὰ, (α) αὐτὸν (ζ) ἐκδιώκουσι (η) βασιλεῖ κόνα. Et ecce

CAP. XII.

1 EN τῷ ἑβδόμῳ (α) τῷ Ἰὼ ἐβασίλευσεν
Ἰωὰς, καὶ (β) πεντήκοντα ἔτη ἐβασίλευσεν
ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα ἡ μήτηρ αὐτοῦ (γ)
Βαϊὰ ἐκ Βηρσαβεὲ. Καὶ ἐποίησεν Ἰωὰς
2 τὸ εὐθὲς ἐνώπιον κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας
ἃς ἐφώνησεν αὐτὸν (δ) Ἰωϊὰδὰ ὁ ἱερεύς·
3 Πλὴν τὰ ὑψηλὰ ἀστοχεῖν ἐξ, καὶ ἔτι ἔθυον
καὶ ἐκάπνιζον ἐν τοῖς ὑψηλοῖς.
4 Καὶ εἶπεν Ἰωὰς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, Πᾶν
τὸ ἀργύριον ἅ ἐὰν τὸ εἰσπορευόμενον ἐν
τῷ οἴκῳ κυρίου (ζ) ἀργύριον ζωντμήσεων, ἀργύ-
ριον ἕκαστος ἐπὶ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτοῦ (η)
ἀργύριον ἅ ἐὰν ἀνῇ καὶ καρδίαν ἀνῇ τοῦ
ἐνεγκεῖν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, λαβέτωσαν (θ) ἑαυ-
τοῖς οἱ ἱερεῖς ἀνὴρ ἀπὸ (ι) σφόρου αὐτοῦ
καὶ (ι) κρατήσουσι τὰ θραῦα τῶν οἴκων
5 εἰς πάντα ἃ ἐὰν εὑρεθῇ ἐκεῖ θραῦα. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ καὶ τριακο-
στῷ ἔτει τοῦ βασιλέως Ἰωὰς, οὐ κατεσκεύασαν
6 οἱ ἱερεῖς τὰ θραῦα τοῦ οἴκου.

MS. A. (α) Ἐν (β) πεντήκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) Ἰωαδὰ (ε) ἐν οἴκῳ (ζ)
ἀργύριον ἀφιερώματα ἀνὴρ ὑψος λυτρῶν συντιμήσεως ἀνὴρ πᾶν ἀργύριον
ἅ ἐὰν (η) αὐτοῦ (θ) ἀνὴρ ἀφίξεως ἐκεῖ, (ι) κεχτήσουσι τὰ θραῦα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 ܘܚܙܐ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܩܐܡ ܥܠ ܐܣܛܘܢܐ ܕܡܠܟܐ ܘܪܒܪܒܢܐ ܘܣܦܪܬܐ
ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܚܕܝܢ ܘܬܩܥܝܢ ܒܣܦܪܬܐ ܘܒܥܬܐ ܫܪܘܬܐ ܕܠܫܬܐ ܘܩܪܢܡ ܡܪܝܐ׃
15 ܘܩܪܝ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ ܠܬܪܢܝ ܡܐܬܐ ܕܡܬܟܫܝܢ ܠܚܝܠܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܦܩܘ ܠܪܚܘܢ ܡܢ
ܣܕܪܐ ܘܝܥܕܝ ܐܡܪ ܟܗܢܐ ܠܐ ܬܬܩܛܠ ܒܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܡܪܝܐ׃
16 ܘܫܘܝܘ ܠܗ ܐܬܪܐ ܘܥܠܬ ܡܐܘܪܬ ܡܥܠܢܐ ܕܣܘܣܝܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܐܬܩܛܠܬ ܬܡܢ׃
17 ܘܥܠ ܝܗܘܝܕܥ ܝܬܝ ܩܝܡܐ ܒܝܢ ܡܝܡܪܐ ܕܝܝ ܘܒܝܢ ܡܠܟܐ ܘܒܝܢ ܥܡܐ ܠܡܗܘܐ ܠܥܡ ܡܫܡܫܩܕܡ ܝܝ ܒܝܢ
ܡܠܟܐ ܘܒܝܢ ܥܡܐ׃ ܘܥܠܘ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܒܝܬ ܦܠܚܐ ܘܣܬܪܘܗܝ ܝܬܝ ܐܢܕܘܗܝ ܘܝܬܝ ܨܠܡܘܗܝ
ܚܒܝܪܘ ܘܐܘܬ ܝܬ ܡܬܢ ܟܗܢܐ ܕܡܩܛܪ ܩܕܡ ܐܢܕܢܐ ܘܡܛܝ ܟܗܢܐ ܫܘܝ ܝܬܝ ܦܩܘܕܬܐ ܠܒܝܬ
ܡܩܕܫܐ ܕܝܝ׃ ܘܕܒܪ ܝܬܝ ܪܒܪܒܢܐ ܝܬܝ ܬܪܫܝܐ ܘܝܬܝ ܪܨܝܐ ܘܝܬܝ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܐܪܗܝܘ
18 ܝܬ ܡܠܟܐ ܡܢ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܝ ܘܥܠܘ ܒܐܘܪܚ ܬܪܥ ܪܨܝܐ ܠܒܝܬ ܡܠܟܐ ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ
ܡܠܟܘܬܐ׃ ܘܚܕܝ ܟܠ ܥܡܐ ܕܐܪܥܐ ܘܩܪܝܬܐ ܫܕܝܘ ܝܬܝ ܥܬܠܝܗ ܩܛܠܘ ܒܚܪܒܐ ܒܝܬ ܡܠܟܐ׃
19 ܒܪ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܝܗܘܐܫ ܒܡܠܟܘܬܗ׃

יב

19 ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܠܝܗܘ ܡܠܟ ܝܗܘܐܫ ܘܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܡܠܟ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܫܡ ܐܡܗ ܨܒܝܐ ܡܢ
ܒܐܪ ܫܒܥ׃ ܘܥܒܕ ܝܗܘܐܫ ܕܫܪܝ ܩܕܡ ܝܗܘܐ ܟܠ ܝܘܡܘܗܝ ܕܐܝܟ ܕܐܘܕܝܗ ܝܗܘܝܕܥ ܟܗܢܐ׃
20 ܠܐ ܐܦܩܘ ܪܡܬܐ ܥܕ ܗܢܘܢ ܥܡܐ ܕܩܪܒܝܢ ܘܡܩܛܪܝܢ ܒܪܡܬܐ׃ ܘܐܡܪ ܝܗܘܐܫ ܠܟܗܢܐ
ܟܠ ܟܣܦ ܩܕܫܐ ܕܡܬܝܬܐ ܠܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܝ ܟܣܦ ܥܒܪ ܓܒܪ ܕܡܬܝ ܥܠ ܠܒ ܓܒܪ ܕܢܥܠ
ܠܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܕܝܝ׃ ܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܡܢ ܓܒܪ ܡܬܝ ܘܗܢܘ ܢܬܩܢܘܢ ܠܬ ܒܝܬ
21 ܡܩܕܫܐ ܕܝܝ ܠܟܠ ܕܢܫܬܟܚ ܒܗ ܬܬܩܢ׃ ܗܘ ܒܫܢܬ ܬܠܬܥܣܪ ܠܡܠܟܘܬ ܝܗܘܐܫ ܠܐ ܬܩܢܘ
ܟܗܢܐ ܠܬ ܒܝܬ ܡܩܕܫܐ׃

CAP. XII.

1 ANno septimo Jehu regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Hierusalem; & nomen matris ejus Sabia de Berſabee.
2 Et fecit Joas rectum in conſpectu Domini omnibus diebus, quibus illuminavit eum Joiadae sacerdos. Verumtamen de
3 excelſis non ſe removerunt: & adhuc populus ſacrificabat, & adolebant in excelſis. Et dixit
4 Joas ad ſacerdotes; Omne argentum ſanctorum, quod illatum fuerit in domū Domini, argentum aſſeſſionis, omne argentum, quodcunque aſcendit in cor viri offerre in domum Domini, Accipiant ſibi ſacerdotes, vir à (b) vendizione ſua: & ipſi (c) ſtabilient Bedic domūs in omnibus, ubicunque inventum fuerit ibi Bedec. Et factum eſt in vigeſimo et tertio anno regis Joas non firmaverunt ſacerdotes Bedec domūs.

MS. A. (a) Ἰωὰ (β) πεντήκοντα (γ) Ἀβιὰ (δ) Ἰωαδὰ (ε) ἐν οἴκῳ (ζ)
ἀργύριον ἀφιερώματα ἀνὴρ ὑψος λυτρῶν συντιμήσεως ἀνὴρ πᾶν ἀργύριον
ἅ ἐὰν (η) αὐτοῦ (θ) ἀνὴρ ἀφίξεως ἐκεῖ, (ι) κεχτήσουσι τὰ θραῦα

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * ورأى الملك قائما على منصته كسنة الملوك وبين يديه المغنون والقرون. وجميع
شعب الارض يفرحون ويضربون بالقرون. فمزق عليشا ثيابها وهتف وقال لا طاعة. لا
طاعة. * فامر يهويداع الامام القواد واصحاب الاجناد. وقال. اخرجوها من بين الصفين وكل من
يتبعها يقتل معها. وذلك لان الامام قال. لا يقتل في بيت الله. * فجعلوا لها موضعا. واخذت في
15 مدخل الباب الذي يدخل فيه الخيل. وقتلت هناك. * وعاهد يهويداع عهدا بين الملك
والشعب. ليكون الشعب في طاعة الله وطاعة الملك. * ودخل جميع الشعب الى بيت باعل
16 الصنم. وهدموا مذبحه. وكسروا تماثيله. وقتلوا متان كمر الباعل بين يدي مذبحه. واقام
الامام قوما يتعاهدون بيت الله. * واخذ رؤساء المئين. الاجناد والخيالين. وكل شعب الارض.
17 وانزلوا الملك من بيت الله. ودخل في طريق خيالين الملك. وجلس على منبر الملك. * وفرح
جميع شعب الارض. فرحا عظيما. وسكنت المدينة. فاما عثليا فقتلوها بالسيف. وكان يوآش

الفصل الثاني عشر.

يوم ملك ابن سبع سنين.

1 * في السنة السابعة من ملك ياهو ملك يوآش. وكان عدد السنين التي ملكها يوآش اربعون
2 سنة. وكان اسم امه صبيا من بير سبع. * واحسن يوآش سيرته امام الرب كل الايام التي كان
يهويداع يعلمه. * ولكن المذابح ومرتفعاتها لم يبطلها. والشعب يذبحون ويبخرون على
3 المذابح. * فقال يوآش للامام. كل فرضة تدخل بيت الله من الفضة التي يعطي الرجل
عن نفسه بحلاصها. وكل فضة يبوي الرجل ان يجعلها لبيت الله. * ليتخذ الامام رجلا امينا.
4 يقيمون على مرمة البيت. حسب ما احتاج الى المرمة. ومضى ليوآش الملك ثلث وعشرون
سنة. * لم يرم الامام بيت الله.

14 ubi cùm vidisset regē stantem super columnam secundùm consuetudinem regū, & magnates atque tubicines stantes coram rege, totūque terræ populum lætantem buccinis & clamavit, Rebellio, rebellio. Præcepit autem Jojada facerdos centurionibus præfectis militiæ, & ait illis; Educite eam extra ordines & quicunque ingredietur post eam, trucidetur gladio : dixit enim sacerdos, Ne trucidetur in domo Domini. Parāxunt ergò ei locum, ad quem ingressa per viam aditūs
15 equorum regis ibi morte affecta est. Pepigit autem Jojada fœdus inter Dōm & regem ac populum, ut *esset* esset populus Domini, & inter regem & populum. At tum ingressus omnis terræ populus phanum Baalis, evulsérunt aras ejus, & statuas ejus confregerunt, & Mathanem facerdotem Baalis occiderunt ante aram. Deinde constituit facerdos inspectores super domum Domini. Tum
19 assumptis centurionibus, cursoribus, tabellariis, & universo terræ populo, deduxerunt regem è domo Domini: & cùm ingressi essent
20 viam portæ cursorū domūs regis, sedit ipse super solio regum: Et lætatus est universus terræ populus, & conquievit civitas. Cæterùm Athaliam enē trucidārunt in domo regis.
21 Septō nat° erat annos Joas quando regnavit.

CAP. XII.

1 ANno septimo Jehu, regnavit Joas: & quadraginta annis regnavit in Jerusalem : nomen matris ejus, Soba, et Bir-sebaa. Fe-
2 citque Joas quod rectum erat coram Domino, cunctis diebus ſuis quibus docebat eum
3 Jojada facerdos. Verumtamen altaria non abſtulit; nam adhuc populus ſacrificabant et adolebant ſuper altaria. Dixit autem Joas ad
4 ſacerdotes, Omnem pecuniam conſecratam quæ infertur in ædem Dñi, pecuniam quam offert aliquis in redemptionem animæ ſuæ, omnem pecuniam quam decernit aliquis apud ſemetipſum inferre in ædem Domini; Accipient ſibi ſacerdotes, quilibet ab eo qui ratia
5 decreverit ipſiq; impendant pro reparatione ædis, ubi deprehenſum fuerit aliquid in ea reparandum. Anno autem vigeſimo tertio regis Joas, cùm non reparāſſent ſacerdotes quæ reparanda erant in æde;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 * Videntque regem ſtantem ſuper thronum iuxta
morem, & cantores, & tubas ſtantes coram rege, & omnem populum terræ lætantem buccinis & clamantem, Rebellio, rebellio. Præcepit autem Jojada ſacerdos centurionibus præfectis militiæ, & ait illis; Educite eam extra ordines & quicunque ingrediatur poſt eam, trucidetur gladio : dixit enim ſacerdos, Ne trucidetur in domo Domini. Parārunt ergò ei locum, ad quem ingreſſa per viam aditūs
15 equorum regis ibi morte affecta eſt. Pepigit autem Jojada fœdus inter Dōm & regem ac populum, ut *ſolliceret* eſſent populus Domini, & inter regem & populum. At tum ingreſſus omnis terræ populus phanum Baalis, evulſerunt aras ejus, & ſtatuas ejus confregerunt, & Mathanem ſacerdotem Baalis occiderunt ante aram. Deinde conſtituit ſacerdos inſpectores ſuper domum Domini. Tum
19 aſſumptis centurionibus, curſoribus, tabellariis, & universo terræ populo, deduxerunt regem è domo Domini: & cùm ingreſſi eſſent viam portæ curſorū domūs regis, ſedit ipſe ſuper ſolio regum: Et lætatus eſt univerſus
20 terræ populus, & conquieſvit civitas. Cæterùm Athaliam enē trucidārunt in domo regis.
21 Septō nat° erat annos Joas quando regnavit.

CAP. XII.

1 ANno ſeptimo regni Jehu, regnavit Joas : ſiuitque numerus annorum quibus regnavit Joas, quadraginta annis; nomen matris eius erat Siba, de Bir-
2 ſabaa. Binam autem inſtituit Joas vitæ rationem coram Domino cuntis diebus quibus ſtruxit eum Jojadah ſacerdos.
3 Id altaria in eccaſione ſacrificia non abſtulerunt, ſed populus ſacrificabant & adolebant ſuper altaria. Dixit autem Joas ſacerdotibus, Pro quacunque pecunia quæ deceuatur & inferatur in domum Dei,
4 quam quis offert pro anima ſua ſalutis, & omni pecuniæ quam ſtatuit quis devovere domo Dei; adhibeantur ſacerdotes vi-
5 rum ſibum, ac capendas eam pro reſtauratione domūs, pouat reſtaurationis regis. Exactis autem Joas ſe regis viginti
6 vibus annis, necdum reſtauratibus ſacerdotibus domum Dei;

מלכים ב׳: יב

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

dixitque sacerdotes & sacerdotem Jehojadah Jehoas rex vocavit Et
7 וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לְיְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר
ne nun Et *Dixerunt filiorum sacerdotes eis non Cur eos ad*
אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים אֶת־בֶּדֶק הַבַּיִת וְעַתָּה אַל־
eam tradite domus filiorum ad fed vestris notis ; & pecuniam accipiatis
תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֶיכֶם כִּי לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנוּהוּ׃
populo à pecuniam *accipere non pro sacerdotes confortium* Et
8 וַיֹּאמֶר הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי קַחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם
sacerdotes Jehojadah tulit Et domus *rupturam sarcire non pro de*
וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן
apud eam *dedit* & : ejus ostio in foramen perforavit & unus arcam
אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן אוֹתוֹ אֶצֶל
dextram & : Domini domum *omnem ingrediendis in* dextera in altare
הַשֻּׁלְחָן בִּימִין בְּבוֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה וְנָתְנוּ־
introeuntium pecuniam omnem , liminis custodes , sacerdotes ibi
שָׁמָה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא
pecunia multa quod *ea videre sacerdotum* erat Et , Domini domum
9 וַיְהִי כִּי־רָאוּ כִּי־רַב הַכֶּסֶף
gladiator & *magnus* sacerdos & regis scriba ascendebat & arca in
בָּאֲרוֹן וַיַּעַל סֹפֵר הַמֶּלֶךְ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיִּצְרְרוּ
tradebant Et , Domini domo *inventum* pecuniam numerabant &
וַיְמַנּוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַמְצֻא בְּבֵית יְהוָה׃ וַיִּתְּנוּ אֶת־
poni sigillarum , *episcoporum* facientium manus *super* paratam pecuniam
הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְקֻדִים
aedificatores ad & *gligniarios fabros ad* eam dictorum & : Domini domo
בְּבֵית יְהוָה וְיוֹצְאִים הָיוּ עַל־עֹשֵׂי הָעֵץ וְלַבֹּנִים
lapides *cæsores ad* & *cementarios ad* & : Domini domo *facientes*
10 הַעֹשִׂים בְּבֵית יְהוָה׃ וּלְחֹצְבִים וְלַחֹצְבֵי
ligna *fundendum ad* & *cæsorum* lapides & ligna *eundum ad* &
וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מָחֲצֵב לְחַזֵּק בֶּדֶק בֵּית
domum *super* egredebatur quod omne ad & , Domini domus
יְהוָה וּלְכָל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת
emptio Joyis Domini domus *fecisse* non Verumtamen *fortificandum ad*
לְחַזְּקוּהוּ׃ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כָּסֶף
vasa & *aurea* vasa omnia , tubæ , pelves , *spatheria*
11 מִזְרָקוֹת מְזַלְּגוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־כְּלִי זָהָב וְכְלִי
Eæsim , Domini domum *argentea* pecunia ex argentea
כֶסֶף מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה׃ כִּי
domum ex in *Fortificabant* & *vasa* dabant *ejusdem* facientibus
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה וְחִזְּקוּ בוֹ אֶת־בֶּדֶק
eorum homines rationem reddere faciebant non Et , Domini
12 בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא יֵחָשְׁבוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר
opus facientibus *dardum ad gerunt manu super* pecuniam *debuit*
נִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יָדָם לְתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
faciebant pecunia & *fidelis* Pecunia *faciens ipse* fide in fed
כִּי בֶאֱמֻנָה הֵם עֹשִׂים׃ כֶּסֶף אָשָׁם וְכֶסֶף חֲטֹאוֹת
ascendit Tunc *erant* facerdotum : Domini domum inferebatur non
13 לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לְכֵהֳנִים הָיוּ׃ אָז יַעֲלֶה
pofuit & : *eam* cepitque , *Ghath super* pugnavit & , Aram rex Chazael
חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּלָּחֶם עַל־גַּת וַיִּלְכְּדֶהָ וַיָּשֶׂם
Jehoas tulit Et , Jerusalem *super ascendendum ad* *ejus faciem* Chazael
חֲזָאֵל פָּנָיו לַעֲלוֹת עַל־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ
sanctificaverant quas sanctificationes omnes , Jehudah rex
מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶת כָּל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר הִקְדִּישׁוּ
& , Jehudah reges ejus patres Ahaziahu & , Jehoram & , Jehosaphat
יְהוֹשָׁפָט וּיְהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבֹתָיו מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת
domus thesauris in inventum aurum omne & , ejus sanctificationes
קָדְשָׁיו וְאֶת־כָּל־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בְּאֹצְרוֹת בֵּית
ascendit & , Aram regem Chazael ad misit & : regis domus & , Domini
יְהוָה וּבֵית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּעַל
, Jerusalem *desuper*
מֵעַל יְרוּשָׁלִָם׃

Versio *ARABICA* cum Interpretatione *LATINA*.

Versio *SYRIACA* cum Interpretatione *LATINA*.

Versio TARGUM JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Versio VULG. LAT.

19 Reliqua autem sermonũ Ioas, & universa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Verborum dierũ regum Iudæ? Surrexerunt autem servi ejus, & conjuraverunt inter se, & percusserũtque Ioas in domo Mello in descensu Sella. Iosachar namque filius Semaath, & Iozabad filius Somer, servi ejus, percusserunt eum, & mortuus est: & sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David, regnavitque Amasias filij ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 Anno vigesimo tertio Ioas filii Ochoziæ regis Iuda, regnavit Ioachaz filius Iehu super Israel in Samaria decem et septem annis. Et fecit malum coram Domino, fecutúsque est peccata Ieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel, et non declinavit ab eis. Iratúsque est furor Domini contra Israel, & tradidit eos in manu Hazael regis Syriæ, et in manu Benadad filij Hazael, cunctis diebus. Deprecatus est autẽ Ioachaz faciem Domini, & audivit eum Dominus: vidit enim angustiam Israel, quia atrivebat eos rex syriæ: Et dedit Dominus salvatorẽ Israeli, & liberatus est de manu regis Syriæ: habitaverũtque filii Israel in tabernaculis sũs sicut heri & nudiustertiũs: Veruntamen non recesserunt à peccatis domũ Ieroboam, qui peccare fecit Israel, sed in ipsis ambulaverunt: siquidem & lucus permansit in Samaria. Et non liquefecũt Ioachaz de populo nisi quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditũ: interfecerat enim eos rex Syriæ, & redegerat quasi pulverem in tritura area. Reliqua autem sermonũ Joachaz, & universa quæ fecit, & fortitudo ejus, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierũ regũ Israel? Dormivitque Joachaz cum patribus suis, & sepelierunt eum in Samaria: regnavitque Ioas filius ejus pro eo. Anno trigesimo septimo Ioas regis Iuda, regnavit Ioas filius Ioachaz super Israel in Samaria sedecem annis. Et fecit quod malum est in conspectu Domini: non declinavit ab omnibũ peccatis Ieroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel, sed in ipsis ambulavit.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

19 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (α) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (β) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ ἀνέστησαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ συνέστησαν σύνεσιν, καὶ ἐπάταξαν τὸν Ἰωὰς ἐν οἴκῳ (γ) Μελλὸ τὸν ἐν Σελλᾶ. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωσαχὰρ υἱὸς Ἰεμνὰ, καὶ Ἰωζαβὰδ υἱὸς Σωμὴρ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἐτελεύτησεν· καὶ ἔθαψαν αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. καὶ ἐβασίλευσεν (δ) Ἀμεσσίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (α) οὐχ ἰδοὺ (β) ἐπὶ βιβλίῳ (γ) Μαλὸ τὸ καταμόνον Ἰουδά. Καὶ Ἰωζαχὰρ (α) υἱὸς αὐτοῦ Σαμωὴρ οἱ (δ) Ἀμεσσίας

19 Et reliqua verborum Joas, & omnia quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Verborũ dierũ regũ Juda? Et surrexerunt servi ejus, & conjuraverunt (α) & percusserũt Joas in domo Mello, (β) quæ descendit in Sella. Et percussit filius Ismaath, & Jozabad filius Somer servi ejus, & mortuus est. Et sepelierunt eum cum patribus suis in civitate David. Et regnavit Amasias filius ejus pro eo.

CAP. XIII.

1 EN τῷ κ̄ϛ̄ο̄ ἔτει (α) τοῦ τῷ τοῦ Ἰωὰς υἱοῦ Ὀχοζίου (β) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰωαχὰζ υἱὸς Ἰηοὺ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἑπτὰ καὶ δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, καὶ ἐπορεύθη ὀπίσω ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐπόησεν· οὐκ ἀπέστη (γ) ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ὠργίσθη θυμὸς κυρίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸς εἰς χεῖρας Ἀζαὴλ βασιλέως Συρίας, καὶ ἐν χειρὶ υἱοῦ Ἀδὰδ τοῦ υἱοῦ Ἀζαὴλ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἐδέηθη Ἰωαχὰζ τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ κύριος, ὅτι εἶδε τὴν θλῖψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἔθλιβεν αὐτὸς βασιλεὺς Συρίας. Καὶ ἔδωκεν κύριος σωτηρίαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἐξῆλθον ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας· καὶ ἐκάθισαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τοῖς καλιάμασιν αὐτῶν καθὼς ἐχθές καὶ τρίτης τῆς ἡμέρας. Πλὴν οὐκ ἀπέστη (δ) ἀπὸ ἁμαρτιῶν οἴκου Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν αὐτῇ ἐπορεύθη· καὶ γε τὸ ἄλσος ἐστὼς ἐν τῇ Σαμαρείᾳ. Ὅτι οὐκ ἐξεφύθη τῷ Ἰωαχὰζ λαὸς, οὐκ ἢ πεντήκοντα ἱππεῖς καὶ δέκα χιλιάδες πεζῶν, ὅτι ἀπώλεσεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὡς χοῦν εἰς κατάπατησιν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωαχὰζ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ, (ε) οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (ζ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωαχὰζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐθάφη ἐν Σαμαρείᾳ· καὶ ἐβασίλευσεν Ἰωὰς υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (α) τρίτῳ Ἰωὰς. (β) βασιλέως (γ) Ἰωὰ δὲ Ἰσραὴλ ἐν (δ) ἀπ' αὐτῶν. (ε) ἀπὸ ἁμαρτίας (ζ) υἱῷ Ναβὰτ δς (ε) ἐν αὐταῖς ἐπορεύετο· καὶ γε τὸ ἄλσος ἐ ἐγκεῖται (δ) οὐκ ἰδὰ ταῦτα (ε) ἐπὶ βιβλίου αὐτοῦ ἀρχῇ τῶν ἡμερῶν τῶν Ἰωὰς (α) Ἰωάχαζ ἐν Σαμαρείᾳ (β) πάσας ἁμαρτίας Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ, ὃς (ε) ἐν αὐταῖς

19 Et reliqua verborum Joas, & omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et surrexerunt servi ejus, & conjuraverunt conjurationem, & percusserunt Joas in domo Millo, quæ descendit in Szilla. Et Jozachar filius Simghath & Jehozabad filius Somer servi ejus percusserunt illum, & occiderunt eum, & sepelierunt eum cum patrib° ejus in civitate David, & regnavit Amaziah filius ejus pro eo.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 Reliqua res gestæ Joas, & quicquid fecit, ecce scripta sunt in libro annalium regum Iuda. Insurrexerunt autem servi Ioas, & conjuraverunt inter se, & percusserũt Ioas in domo Mello, quæ descendit in Sella. Et percussit filius Ismaath, & Iozabad filius Somir servi ejus, & mortuus est; & sepelierunt eũ cum patribus suis in civitate Davidis: regnavitque Amasia filius ejus post ipsum.

CAP. XIII.

1 ANno vigesimo tertio Ioas filii Ehazias regis Iuda, regnavit Ichuahaz filius Iehu super Israelem in Samaria, septemdecim annis. Fecitq; quod malum erat coram Domino, & ambulavit post peccata Ieroboami filii Nabati qui peccare fecerat Israelem, nec recessit ab eis. Quapropter exardescens ira Dñi adversùs Israelitas, tradidit eos in manum Hazaelis regis Aram, & in manum Bar-hadadi filii Hezaelis, cunctis diebus. (Sed Ichuahazo Dñm orante, exaudivit eum Dñs, quoniam viderat calamitatem Israelitarum, quã premerat eos rex Adum. Dedit enim Dñs Israeli servatorem, excussitq; jugum Adumæi, atque adeò residerunt filii Israel pacificè in habitaculis suis, ut heri & ut nudiustertiũs. Nihilominus haud recessit à peccatis Ieroboami filii Nabati qui peccare fecerat Israelem, sed in iis ambulavit; quin etiam *stabat* cultus perfeverabat in Samaria.) Nec remansit Ieruhahzo populũ, præter quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditum: extinxerat enim eos rex Adum, & redegerat eos veluti pulverem concalcandum. Reliquæ res gestæ Jehuahazi, & quicquid fecit, & fortitudo ejus; ecce scripta sunt in libro annalium regum Israelis. Iehuahazo cum suis patribus occubuerũt, & in Samaria sepulto, regnavit Iehuas filius ejus post ipsum. Anno trigesimo septimo Joasi regis Iuda, regnavit Iehuas filius Jehuahazi filii Iehu super Israelem in Samaria, tredecim annis. Fecitque quod malum erat coram Domino, neque recessit ab omnibus peccatis Israelem, sed in iisdem ambulavit.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

19 Reliquæ res Joasi, et quicquid fecit, ecce scripta sunt in libro Dibre-iamin regum Judæ. Tunc surrexerũt servi Joas profilij ejus et ceciderũt Israel & occiderunt eum inter Mello, quam descendere, & inter Sella. Nomina verò eorum qui occiderũt 21 eum, fuit Jozachar filius Samsiti, et Jozabad filius Samir, servi ejus, & quibus vulneratus interiit, & sepultus fuit eum in ipso loco ejus in civitate Dauidis: regnavitque post eum Amasis filius ejus.

CAP. XIII.

1 ANno vigesimo tertio regni Joasi filii Ahazias regis Judæ, regnavit Jehuahaz filius Jehu super Israelem in Samaria septemdecim annis. Fecitque malum coram Domino, & ambulavit in peccatis Jeroboam: filii Nabati, qua commisit in Israele, neque declivit ab eis. Quare incensus furore Dominus in Israelitas, tradidit eos in manu Hazaelis regis Edom, cunctis diebus. (Oravit autem Deum Jehuahaz, & exaudivit eum Dominus, eò quod vidisset miseriam Israelitarum, inquã vexaverat eos rex Edom. Et quanvis 6 à deri Dominus salutem Israelitis, tamen exegerunt à potestate Edomei, fedèrúntque Israelitæ sedes in domicilis suis, ut heri & nuper. Nũtamen recessit à peccatis Jeroboam filii Nabati, qui quinquaginta equites, viginti currus, & decem millia virorum peditũ, tradidit eos rex Edom, & redãcdérat eos ut pulverem qui calcatur. Reliquæ gestæ Jehuahazi, quæ-quid fecit, & proeliata ejus Jachoaz; ecce scripta sunt in libro Dibre-iamin regum Israelis. Quum accubuisset Jehuahaz 9 cum majoribus suis, & sepultus esset in Samaria, regnavit post eum Jehuas filius ejus. Anno trigesimo septimo regni Joas 10 regis Juda, regnavit Jehuas filius Jehuahaz super Israelem in Samaria, tredecim annis. Is malum perpetravit coram Domino, & non defecit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabati, qui commisit in Israele, sed per eosdem ac ille viam incessit.

מלכים ב׳: יג

scripta ipsa nonne, fecit quæ omnia & Joas reliquum regũ Iudæ? Et
19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים
sejus fervi surrexerunt Et Jehudah regum dierum verborum libro sepe
20 עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיָּקֻמוּ עֲבָדָיו
Millo domo Joas percusserunt & iconjurationem conjuraverant & Sonter filius Jehozabad & Sirhath filius Jozachar Et Silla defcendere
21 וַיִּכּוּ אֶת יוֹאָשׁ בְּבֵית מִלּוֹא הַיֹּרֵד סִלָּה: וְיוֹזָכָר בֶּן שִׁמְעָת וִיהוֹזָבָד בֶּן שֹׁמֵר
cum eum sepelierunt & eũ mortuus & eum percusserunt ejus servi
עֲבָדָיו הַכֻּהוּ וַיָּמֹת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם
eo pro ejus filius Amasiah regnavit & David civitate in ejus patribus
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו:

CAP. XIII. יג

regis Achaziahu filii Joas anno tertio & vigesimo anno Ea
בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִשִׁית לְיוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ
Sonter in Israel super filius Jehoachaz regnavit Jehudah
יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
ambulavit & Domini oculis in malum fecit Et annis septendecim
2 שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ
Israel fecit peccata qui Nebat filii Jarobham peccata post
אַחֲרֵי חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
Israel in Domini ira est Et ab declinavit non
לֹא־סָר מִמֶּנָּה: וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
Ben-hadad manu in & Aram regis Hazael manu in eos tradidit &
וַיִּתְּנֵם בְּיַד חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וּבְיַד בֶּן־הֲדַד
fecit. Jehoachaz eũ deprecatus Et diebus omnibus Hazael filii
בֶּן־חֲזָאֵל כָּל־הַיָּמִים: וַיְחַל יְהוֹאָחָז אֶת־פְּנֵי
oppressionem vidit quia, Dominus eum ad exaudivit & Domini
יְהוָה וַיִּשְׁמַע אֵלָיו יְהוָה כִּי רָאָה אֶת־לַחַץ
Dominus dedit Et Aram rex eos oppressit quia Israel
יִשְׂרָאֵל כִּי־לָחַץ אֹתָם מֶלֶךְ אֲרָם: וַיִּתֶּן יְהוָה לְ
filii habitarũt ipsi Aram manu sub de sunt egressi & servatorem Israeli
לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיֵּצְאוּ מִתַּחַת יַד־אֲרָם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵי
tecessit in in Verum tamẽ nudiustertius heri fecit sibi tenuerũ in Israel
יִשְׂרָאֵל בְּאָהֳלֵיהֶם כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם: אַךְ לֹא־סָרוּ
ex iv Israel fecit peccata qui Jarobham domus peccatis à
מֵחַטֹּאת בֵּית יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּהּ
non Quoniam Someron in fecit locus etiam & ambulavit
הָלָךְ וְגַם הָאֲשֵׁרָה עָמְדָה בְּשֹׁמְרוֹן: כִּי לֹא
equites quinquaginta nisi populus Jehoachaz ipsi dimisit
הִשְׁאִיר לִיהוֹאָחָז עַם כִּי אִם־חֲמִשִּׁים פָּרָשִׁים
rex eos disperdiderat quia peditum millia decem & currus decem &
וַעֲשֶׂרֶת רֶכֶב וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים רַגְלִי כִּי אֲבָדָם מֶלֶךְ
Et triturando à ad pulverem veluti fecerat & Aram
אֲרָם וַיְשִׂמֵם כֶּעָפָר לָרְדֶּת: וְיֶתֶר דִּבְרֵי
scripta ipsa nonne & fortitudo & fecit quæ omnia & Jehoachaz
יְהוֹאָחָז וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים
Jehoachaz Jacamus Israel regum dierum verborum libro sepe
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָחָז
ejus filius Joas regnavitq; Sonteron in eũ sepelierunt q, filis patribus eum
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ בְּנוֹ
Jehudah regis Joas anno septimo & tricesimo anno In eo pro
תַּחְתָּיו: בְּשָׁנַת שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה
Israelem & decimo & quinquaginta Sonteron in Israel super Jehoachaz filius Jehoas regnavit
מָלַךְ יְהוֹאָחָז בֶּן־יְהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
annis ab declinavit non Domini oculis in malum fecit Et annis
שָׁנָה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל־
Israel fecit peccata qui Nebat filii Jarobham peccata
חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
ambulavit eo in
בָּהּ הָלָךְ:

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

19 וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹאָשׁ וְכֹל דַּעֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי דְּבֵית
20 יְהוּדָה: וְקָמוּ עֲבָדוֹהִי וּמְרִיו מְרָדָא וּמְחַיְּיתוּ יוֹאָשׁ בְּבֵית מִלּוֹ דְּנָחֵת לְסִלָּא: וְיוֹזָכָר בַּר
21 שִׁמְעָת וְיהוֹזָבָד בַּר שֹׁמֵר עֲבָדוֹהִי מְחוֹהִי וְקַטְלוּהִי וְקַבְרֵי יְתֵהּ עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקַרְתָּא
דְּדָוִד וּמְלַךְ אֲמַצְיָה בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי:

CAP. XIII. יג

1 ANno vicesimo tertio annorum Joas filii Ahaziah regis tribus domus
בַּר אֲחַזְיָה דְּבֵית יְהוּדָה מְלַךְ שְׁבַע
Jehudah regnavit Jehoahaz filius Jehu super Israel in Somron septendo-
2 וְתַרְתֵּין שְׁנִין עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁבַע עַסְרֵי שְׁנִין: וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאֶזֵל בְּתַר חוֹבֵי יָרָבְעָם
בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל לָא סְטָא מִנַּהּוֹן: וְתַקִּיף רוּגְזָא דַיְיָ בְּיִשְׂרָאֵל וְיַסְרִנּוּן בַּר חֲזָאֵל
3 מַלְכָא דַאֲרָם וּבַר בַּר הֲדַד בַּר חֲזָאֵל כָּל יוֹמָיָא: וְצַלֵּי יְהוֹאָחָז קֳדָם יְיָ וְקַבֵּיל צְלוֹתֵהּ יְיָ
4 אֲרֵי גְלֵי קֳדָמוֹהִי דְּוַקָּפָת יָת יִשְׂרָאֵל אֲרֵי רְחֵק יָתְהוֹן מַלְכָא דַאֲרָם: וְיָהַב יְיָ לְיִשְׂרָאֵל פְּרִיק
5 וּנְפַקוּ מִתְּחוֹת יַד אֲנָשֵׁי אֲרָם וְיָתִיבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקָרְיָתְהוֹן כְּאַתְמָלֵי וּסְדָקְמוֹהִי: בְּרַם
לָא סְטוּ מִחּוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל הִיא אֶזֵל וְאַף אֲשֵׁרָתָא קָמַת בְּשֹׁמְרוֹן: אֲרֵי
6 לָא אִשְׁתְּאַר לְיוֹאָחָז עַם אֶלָּהֵן חַמְשִׁין פָּרְשִׁין וְעַסְרָא רְתִכִין וְעַסְרָאלְפִין גַּבְרָא רַגְלָיָא אֲרֵי
7 אֲבָדוּן מַלְכָא דַאֲרָם וְשַׁוְיוּן כְּעַפְרָא לְרִישׁ: וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹאָחָז וְכֹל דַּעֲבַד וְגְבוּרָתֵהּ
8 הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וְשַׁכִיב יְהוֹאָחָז עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְקַבְרוּהִי בְּשֹׁמְרוֹן וּמְלַךְ יוֹאָשׁ בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי: בְּשַׁתְּ תְּלָתִין וְשַׁבְע שְׁנִין לְיוֹאָשׁ מַלְכָא
9 דְּיִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן מְלַךְ יוֹאָשׁ בַּר יְהוֹאָחָז עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁתֵּי עַסְרֵי
10 שְׁנִין: וַעֲבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא סְטָא מִכָּל חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל
11 בְּרַם בְּהוֹן אֶזֵל:

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

19 Reliqua res gestæ Joas, & quicquid fecit, ecce scripta sunt in libro annalium regum Iuda. Insurrexerunt autem servi Ioas, & conjuraverũt inter se, & percusserũt Ioas in domo Mello, quæ descendit in Sella. Et percussit filius Ismaath, & Iozabad filius Somir servi ejus, & mortuus est; & sepelierũt eũ cum patribus suis in civitate Dauidis: regnavitque Amasia filius ejus post ipsum.

CAP. XIII.

1 ANno vigesimo tertio Ioas filii Ehazias regis Iuda, regnavit Ichuahaz filius Iehu super Israelem in Samaria, septemdecim annis. Fecitq; quod malum erat coram Domino, & ambulavit post peccata Ieroboami filii Nabati qui peccare fecerat Israelem, nec recessit ab eis. Quapropter exardescens ira Dñi adversùs Israelitas, tradidit eos in manum Hazaelis regis Aram, & in manum Bar-hadadi filii Hezaelis, cunctis diebus. (Sed Ichuahazo Dñm oranre, exaudivit eum Dñs, quoniam viderat calamitatem Israelitarum, quã presserat eos rex Adum. Dedit enim Dñs Israeli servatorem, excussitq; jugum Adumæi, atque adeò residerunt filii Israel pacificè in habitaculis suis, ut heri & ut nudiustertiũs. Nihilominus haud recessit à peccatis Ieroboami filii Nabati qui peccare fecerat Israelem, sed in iis ambulavit; quin etiam *fulfies* cultus perfeverabat in Samaria.) Nec remansit Ieruhahzo populũ, præter quinquaginta equites, & decem currus, & decem millia peditum: extinxerat enim eos rex Adum, & redegerat eos veluti pulverem concalcandum. Reliquæ res gestæ Jehuahazi, & quicquid fecit, & fortitudo ejus; ecce scripta sunt in libro annalium regum Israelis. Jehuahazo cum suis patribus occubuerũt, & in Samaria sepulto, regnavit Jehuas filius ejus post ipsum. Anno trigesimo septimo Joasi regis Iuda, regnavit Iehuas filius Jehuahazi filii Iehu super Israelem in Samaria, tredecim annis. Fecitque quod malum erat coram Domino, neque recessit ab omnibus peccatis Israelem, sed in iisdem ambulavit.

Versio VULG. LAT.

12 Reliqua autem sermonũ Joas, & ũniversa quæ fecit, & fortitudo ejus, quomodò pugnaverit contra Amasiam regem Juda, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonũ dierum regum
13 Israel? Et dormivit Joas cum patribus suis: Jeroboam autẽ sedit super solium ejus. Porrò
14 Joas sepultus est in Samaria cum regibus Israel. Eliseus autem ægrotabat infirmitate, quâ & mortuus est: descendítque ad eum Joas rex Israel, & flebat coram eo, dicebátque, Pater mi, pater mi, curr̃us Israel, &
15 auriga ejus. Et ait illi Eliseus, Affer arcum, & sagittas. Cúmque attulisset ad eum arcũ, et
16 sagittas, Dixit ad regem Israel, Pone manum tuam super arcum. Et cùm posuisset ille manum suam, super solium ejus, Eliseus dixit
17 manus tuas manibus regis, Et ait; Aperi fenestrã Orientalẽ. Cúmque aperuisset, dixit Eliseus, Jace sagittam. Et jecit. Et ait Eliseus; Sagitta salutis Domini, & sagitta salutis contra Syriã: percutiẽs enim Syriam in
18 Aphec, donec consumas eam. Et ait; Tolle sagittas. Qui cùm tulisset, rursum dixit ei, Percute in solo terram. Et cùm percussisset tribus vicib̃, & fletisset, Iraẽ est vir Dei contra eũ,
19 & ait; Si percussisses quinquies, aut sex, vel septies, percussisses Syriã usque ad consumptionẽ: nunc autem tribus vicibus percutiẽs eam. Mortuus
20 est ergò Eliseus, & ſe pelierunt eum. Latrunculi autem de Moab venerunt in terram in ipso
21 anno. Quidam autem sepeliẽtes hominẽ, viderũt latrunculos, & proiecerũt cadaver in sepulchro Elisei. Quod cùm tetigisset offa Elisei, revixit homo, & ſtetit super pedes suos.
22 Igitur Hazael rex Syriæ afflixit Israel cunctis diebus Joachaz: Et miserũs eſt ad eos Do-
23 minus, & reversus eſt ad eos propter pactum suum, quod habebat cum Abraham, & Isaac, & Jacob: & noluit disperdere eos, neque projicere penitùs,
24 usque in præsens tempus. Mortuus eſt autem Hazael rex Syriæ, & regnavit Benadad filius
25 ejus pro eo. Porrò Joas filius Joachaz tulit urbes de manu Benadad filii Hazael, quas tulerat de manu ochaz patris ſui: ter percussit illum Joas, & reddidit civitates Israel.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

12 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς καὶ πᾶσα ἡ-
σχὺς αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐπολέμησεν αὐτὸν ἐν ἐκείνῳ
τῷ (α) Ἀμαὼν βασιλεὺς Ἰούδα, οὐχὶ ταῦτα
γεγραμμένα (σ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν
τῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; Καὶ ἐκοιμήθη
13 Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ Ἱεροβοὰμ
ἐκάθισεν ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ (β) ἐτάφη Ἰω-
14 ὰς μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ. Καὶ (γ)
Ἐλισσαὶε ἠρρώστει ἀρρωστίαν αὐτοῦ, ἣν
ἐτελεύτησεν· καὶ κατῆλθεν πρὸς αὐτὸν Ἰωὰς
βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐκλαυσεν ἐνώπιον αὐτοῦ
15 Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεπτώκει αὐτῷ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ
Ἐλισσαὲ, Λάβε τόξον καὶ βέλη. Καὶ ἔλα-
16 βεν (δ) πρὸς ἑαυτὸν τόξον καὶ βέλη. Καὶ
εἶπεν τῷ (ε) βασιλεῖ, Ἐπιθὲς σὴ χεῖ-
ρα σου (ζ) ἐπὶ τὸ τόξον. Καὶ ἐπέθηκεν (ζ) Ἐλισσαὲ
τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν βασι-
λέων, Καὶ εἶπεν, Ἀνάβασον τὴν ἀνατολικὴν
17 ἀνεῴγοντο. καὶ ἐνέβη (η) Ἐλισσαὲ
τὸν τόξον. καὶ ἐπέβασεν, Βέλος
σωτηρίας τῷ κυρίῳ, καὶ βέλος σωτηρίας τῶν
Συρίας, καὶ πατάξεις τὴν Συρίαν ἐν Ἀφὲκ ἕως
18 συντελείας. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐλισσαὲ, Λάβε τὰ
τόξα. καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ἰσ-
ραήλ, Πάταξον εἰς τὴν γῆν. καὶ ἐπάταξεν
19 ὁ βασιλεὺς τρίς, καὶ ἔστη. Καὶ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ
ὁ ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ, καὶ εἶπεν, Εἰ ἐπ-
ατάξας πεντάκις ἢ ἑξάκις, τότε ἐπ-
ατάξας τὴν Συρίαν ἕως Συντελείας, καὶ νῦν
20 τρὶς πατάξεις τὴν Συρίαν. Καὶ ἀπέθανεν
Ἐλισσαὲ, καὶ ἔθαψαν αὐτόν. καὶ μονοῦχοι Μω-
ὰβ ἦλθον εἰς τὴν γῆν, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ
21 ἐκείνῳ. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ θαπτόμενος
τὸν ἄνδρα, καὶ ἰδὼν ἄνδρας μονοῦχους
καὶ ἐβίβασαν τὸν ἄνδρα εἰς τὸν τάφον (γ) Ἐλισσαὲ
καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐκόλλησεν τὸν νεκρὸν
τῶν ὀστῶν Ἐλισσαὲ, καὶ ἔζησεν καὶ ἀνέστη
22 ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐθλίβετο τὸν
Ἰσραὴλ Ἀζὰηλ βασιλεὺς Συρίας πάσας τὰς ἡμέρας Ἰωάχαζ.
23 Καὶ ἐλεήσας αὐτὸν ὁ (ζ) κύριος καὶ ἐπόνησεν αὐτὸν
καὶ ἐπεστράφη αὐτοῦ ἕνεκεν τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς
Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν τοῦ
ἐξολεθρεῦσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀπέρριψεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
24 ἕως τοῦ νῦν. Καὶ ἀπέθανεν Ἀζὰηλ βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντὶ αὐτοῦ
25 υἱὸς αὐτοῦ Ἀδάδ. Καὶ (η) ἐπέστρεψεν Ἰωὰς υἱὸς Ἰωάχαζ
καὶ ἔλαβεν τὰς πόλεις ἐκ χειρὸς υἱοῦ (θ) Ἀδὰδ υἱοῦ Ἀζὰηλ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ, τρὶς ἐπάταξεν αὐτὸν Ἰωὰς, καὶ ἐπέστρεψεν τὰς
πόλεις Ἰσραήλ.

12 Et reliqua verborum Joas & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus qua con-
gressus eſt cum Amaziah rege tribus domus Jehudah; nonne illa ſcripta
sunt in libro verborum dierum regum Israel? Et cubuit Joas cum patri-
bus suis, & Jarabeham ſedit super ſolium ejus, & ſepultus eſt Joas in Sam-
ron cum regibus Israel. Et Elisaph ægrotabat morbo ſuo quo mortuus eſt, &
14 defendit ad illũ Joas rex Israel, & flevit ſuper faciem ejus & dixit, Magister
mi, magister mi: melior [erat] ipſi Israel in oratione ſua curribus & equiti-
bus. Et dixit illi Elisaph, Accipe arcũ & jacula: & accepit arcum & jacula.
16 Et dixit regi Israel, Appone manũ tuam super arcũ: & appoſuit manũ ſu-
am, & appoſuit Elisaph manũ ſuas ſuper manũ regis. Et dixit, Aperi fenestras ad
17 orientem; & aperuit: & dixit Elisaph, Jaculare; & jaculatus eſt: & dix-
ait, Hoc jaculum fiet *nobis* liberatio ante Dominum, & hoc jaculum fiet
nobis victoria contra homines Aram, & percuties homines Aram in A-
phec, quousq; *consumantur*. Et dixit, Accipe jacula; & accepit: & dixit
regi Israel, Percute in terram: & percutiebat tribus vicibus, & deſtitit. Et
18 indignatus eſt in illum propheta Domini: & dixit, Oportuiſſet te percu-
tere quinq; aut ſex vicibus, tunc ſtatim percutiẽdes homines Aram quo-
usq; exterminaſſes eos; ſed nunc tribus vicibus percutiẽs Aram. Et mor-
19 tuus eſt Elisaph, & ſepelierunt illum; & exercitus *Moab* intrãrunt in ter-
ram in introitu anni. Et fuit interim dum illi ſepelirent virum, & ecce
20 viderunt exercitum, & projecerunt virum in ſepulchrum Elisaph, & de-
scendit, & accesit vir ad offa Elisaph, & vixit & ſtetit ſuper pedes ſuos.
21 Et Hhazael rex Aram afflixit Israel omnibus diebus Jehoahaz. Et pe-
percit Dominus eis, et miſeret eũ illorum, et reſpexit in dictũ ſuũ, ut bene-
faceret illis propter fœdus ſuum cum Abraham, Jizchhaq, et Jaqhakob, et
noluit diſperdere eos, et non migrare fecit eos de terra domus majeſtatis
ſuæ uſq; nunc. Et mortuus eſt Hhazael rex Aram, et regnavit Bar-hadad
22 filius ejus pro eo. Et redit Jehoas filius Jehoahaz, et accepit urbes de ma-
nu Bar-hadad filii Hhazael, quas acceperat de [*manu*] ehoahaz patris
ſui in bello, tribus vicibus percuſſit illũm Joas, et reſtituit urbes Israel.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 Reliqua res gestæ Jehuasi, quicquid fecit, ejuſ-
que fortitudo, & quomodo pugnaverit cum
Amosia rege Juda; ecce ſcripta ſunt in libro
annalium regum Israelis. Occubuit itaque
13 Ichuas cum patribus ſuis & Ierobaam filius
ejus ſedit ſuper ſolium ipſius; & ſepultus fuit
14 Ichuas in Samaria cum regib' Israelis. Porrò
cum Eliſeus morbo laboraret quo moriturus
eraſt, deſcendit ad eum Ichuas rex Israelis, &
flens ſuper vultum ejus dicebat, Pater mi, pa-
ter mi, currus Israelis, & equites ejus. Tum
15 dixit ad eum Eliſeus, Accipe arcum & ſagitta-
tas, & accepit arcum & ſagittas. Rurſus dixit
16 ad regem Israelis, Superpone manũ tuam ar-
cui, & ſuperpoſuit manũ ſuam: impoſuitq;
Eliſeus manus ſuas manibus regis. (Diverat
17 autem, Aperi fenestram Ortũ versũs, &
aperuerat eam,) dixitq; ad eum Eliſeus, Eja-
culare: quo ſagittam ejaculante, dixit, Sagitta
salutis Domini, & ſagitta ſalutis contra
18 Adum: percuties enim Adumaros in
Aphec, donec abſumas eos. Rurſus ait illi,
Accipe ſagittas: quã acceptã, dixit, Confodi-
to terram; cũmque trib' vicibus confodiſſet,
19 deſtitit. Quamobrem indignatus illi propheta
Dei, dixit, Percutiendum fuiſſet quinque
aut ſex vicibus, & tunc percuſſiſſes Adumaros
usque ad conſumptionem: proinde tribus vi-
20 cibus percuties Adum. Mortuo Eliſeo, ac ſe-
pulto, turmæ Moab invaſerunt terram illam
21 eodem anno. Dum autem iſti hominem fe-
pelirent, viſis turmis, projecerunt hominem
illum in ſepulchrũ Eliſei: & iniens homo ille,
tetigit oſſa Eliſei, et revixit, furrexitq; in pe-
des ſuos. *Finis* hiſtoriæ *Eliſei*.
22 Itaque Hezael rex Adum vexabat Israelem
cunctis diebũ Jehuahaz. Sed clementia et mi-
ſericordiã commotus ergo eos Dũs, reſpexit
eos, propter pactum ſuum cum Abrahamo,
Ishaco, et Iacobo; neque voluit Dominus
delere eos, nec abjecit eos à conſpectu ſuo
usque ad id tempora. Unde mortuo Hezaele
24 rege Adum, et regnante Bar-hadad filio ejus
poſt ipſum; Recuperavit Ichuas Ichuahazi fi-
25 lius è *manu* Bar-hadad filii Hezaelis, civita-
tes illas quas ille ceperat ab Ichuahazo patre
ſuo in bello: tribus annis percuſſit eum Ic-
huas, ac demum reduxit civitates Israeli.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 Reliqua res gestæ Jehuasi, quicquid fe-
cit, præclara ejus facinora, ejusque pugna
cum Amosia rege Judæ, ſcripta ſunt in li-
bro chronicorum regum Israelis. Dafuit
13 Ieoaschas cum majoribus ſuis, ſe-
pultusque eſt in Samaria cum regibus Israelis. Porrò
14 Eliſeus prophetæ laborante morbo quo
mortuus eſt, deſcendebat ad eum Jehoas
rex Israelis, & flens ſuper faciem ejus di-
xerat, O pater mi, O pater mi, curus Is-
raelis & equites ejus. Eliſeus autem di-
15 xit ei, Sume arcum & ſagittas; fa-ſigit-
que arcu & ſagittis. Dixitq; ad regem Is-
16 raelis, Impone manũ tuam arcui; et cum
impoſuiſſet manum ſuam, impoſuit E-
liſeus manum ſuam ſuam super manus regis: (Di-
verat autem, Aperi fenestrã Orientem
versũs, & aperiverat: tunc dixit ad eum
Eliſeus, acula; & cum ſagittam ja-
culatus eſt, ait, Sagitta ſalutis Domini,
et ſagitta ſalutis in Edom: & percuties
Edomæos in aperitione terra eorum, ita ut
perdas eos. Rursum dixit, Sume ſagittam,
18 quam cum ſumpſiſſet, ait; Jacula ita ter-
rem: & cum ter intuiſſet, deſiitit.
Quapro ſed pro ira in eum propheta Dei, ait
19 dixit; Iocutere oportebat quinquies aut
ſexies, ac tunc percuſſiſſes Edomæos usq;
ad interitum eorum: ſunc autem ter per-
cutiens Edom. Cum mortuus eſſet Eliſeus, ac
20 ſepulchrum eum, turmæ Moab invaſe-
runt terram illam eodem anno. Dũque
21 ſepelirent hominem quendam, viſis turmis,
projecerunt mortuum illum in ſepulchrum
Eliſei: & ſunul atque tetigerunt mem-
bra hominis illius mortui, oſſa corporis E-
liſei prophetæ, ſuſcexit in pedes ſuos. At
22 vero Hazael rex Edom infeſtabat eos Iſ-
raelitas cunctis diebus Jehoahazi. Domi-
nus autem miraſcitur, miſeratus eſt ſuo
23 clementiã ulsus eſt in eos, propter fœdus
ſuum quod pepigerat cum Abrahamo, Iſ-
haco, & Jacobo, noluit que Dominus ex-
tingere eos, nec abjecit eos à conſpectu
ſuo. Nam mortuus eſt Hazaq Iwex Edom,
24 regnavitque Bar-hadad filius ejus poſt
illũ. Recuperavit Ieoas Bar-hadad filii Hazaelis
25 filius è manu Bar-hadad filii Hazaelis, civita-
tes illas quas ille ceperat ab Iehuahazo patre
ſuo in bello: tribus vicibus percuſſit eum Ie-
huas, ac demum reduxit civitates Israeli.

qua ejus fortitudo & fecit quæ omnia & Joas verborum reſiduum Et
וְיָתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וְגִבוּרוֹ אֲשֶׁר
libro ſuo ſcripta ipſa nonne Jehudah rege Amaſiah cum pugnavit
נִלְחַם עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
ſuis patribus cum Joas Jemuque Israel regum dierum verborum
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָשׁ עִם־אֲבֹתָיו
cum Sameron in Joas et ſepulchrũ ſuũ ſolium ſuper ſedit Jarobham & Ieoas
וַיִּרְבְעָם יָשַׁב עַל־כִּסְאוֹ וּיְהוֹאָשׁ נִקְבַּר שֹׁמְרוֹן עִם
ejus ſuũ ejus ægrotabat Eliſah Et Israel regibus
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וֶאֱלִישָׁע חָלָה אֶת־חֳלִיוֹ אֲשֶׁר
ſuper ſevit & Israel rex Joas cum ad deſcendit & eo et mortuus
יָמוּת בּוֹ וַיֵּרֶד אֵלָיו יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּבְךְּ עַל־
ejus epulies & Israel currus mi pater, mi Pater: dixit & ejus facies
פָּנָיו וַיֹּאמַר אָבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו:
eum & ad accepit & ſagittas & arcum Tolle: Eliſah ei Dixitque
וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלִישָׁע קַח קֶשֶׁת וְחִצִּים וַיִּקַּח אֵלָיו קֶשֶׁת
ſuge nunc manum tua Equitare Israel regem ad Dixitque ſagittas &
וְחִצִּים: וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַרְכֵּב יָדְךָ עַל־
super fuas manus Eliſah poſuit & ſuam manum fecit equitare & arcum
הַקֶּשֶׁת וַיַּרְכֵּב יָדָו וַיָּשֶׂם אֱלִישָׁע יָדָיו עַל־
aperuit & ſyriorum ad ſenestram Aperi: dixit Et regis manus
יְדֵי הַמָּלֶךְ: וַיֹּאמֶר פְּתַח הַחַלּוֹן קָדְמָה וַיִּפְתָּח
Domini Eliſah Sagitta ait & jecit & ſace Eliſah dixitque
וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יָרֶה וַיּוֹר וַיֹּאמֶר חֵץ־תְּשׁוּעָה לַיהוָה
ad ſuũ, Aphec in Aram percutiẽſque: Aram in Eliſah ſagitta &
וְחֵץ תְּשׁוּעָה בַּאֲרָם וְהִכִּיתָ אֶת־אֲרָם בְּאֶפֶק עַד־
regem ad dixitque: ſtulit & ſagittas Tolle, ait Et conſumes
כַּלֹּתֶךָ: וַיֹּאמֶר קַח הַחִצִּים וַיִּקָּח וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ
Aphec & ſyriam tribus percutiẽs & terram in Percute Israel
יִשְׂרָאֵל הַךְּ אָרְצָה וַיַּךְ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיַּעֲמֹד:
quinque Percutiendum ait & Dei vir eum ſuper eſt ſtratus Et
וַיִּקְצֹף עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת חָמֵשׁ
nunc & ceſſaverat ægro Aram percuſſiſſes tunc vicibus ſex vel
אוֹ שֵׁשׁ פְּעָמִים אָז הִכִּיתָ אֶת־אֲרָם עַד־כָּלֶה וְעַתָּה
Eliſah eſt mortuus Et Aram percutiẽs vicibus tribus
שָׁלֹשׁ פְּעָמִים תַּכֶּה אֶת־אֲרָם: וַיָּמָת אֱלִישָׁע
ſolum ſepulchrum in terram in venerunt Moab agmina & eum ſepelierunt &
וַיִּקְבְּרוּהוּ. וּגְדוּדֵי מוֹאָב יָבוֹא בָאָרֶץ בָּא שָׁנָה:
ſyriam videruntque eos & ſepulchrum ſepelientibus ipſi fuit Et
וַיְהִי הֵם קֹבְרִים אִישׁ וְהִנֵּה רָאוּ אֶת־הַגְּדוּד
eis tetigit & abiit & Eliſah ſepulchrum in virum projecerunt &
וַיַּשְׁלִיכוּ אֶת־הַאִישׁ בְּקֶבֶר אֱלִישָׁע וַיֵּלֶךְ וַיַּגַּע הָאִישׁ
Eliſai filius pedes ſuper furrexit & vixit & Eliſah offa
בְּעַצְמוֹת אֱלִישָׁע וַיְחִי וַיַּעֲמֹד עַל־רַגְלָיו: וְחֲזָאֵל
Jehoahaz diebus omnibus Israel oppreſſit Aram rex
מֶלֶךְ אֲרָם לָחַץ אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי יְהוֹאָחָז:
ad conſecutus & eorum eſt miſeratus & eis Dominus eſt miſeratus Et
וַיְחָנֵן יְהוָה אֹתָם וַיְרַחֵם אֹתָם וַיִּפֶן
Jehoach & Ishac Abraham cum ſuum pactum propter eos ad
אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
Israel et ſuũ ejus ſed ejus proiecit nec ipsos disperdere noluit &
וְלֹא אָבָה הַשְׁחִיתָם וְלֹא הִשְׁלִיכָם מֵעַל פָּנָיו עַד־
Ben-hadad regnavit & Aram rex Chazael eſt mortuus Et nunc
עָתָּה: וַיָּמָת חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּמְלֹךְ בֶּן־הֲדַד
ſalit & Jehoachaz filius Jehoas eſt reversus Et eo pro ejus filius
תַּחְתָּיו: וְיֹאשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז הֵשִׁיב מִיַּד בֶּן־הֲדַד בֶּן־חֲזָאֵל אֲשֶׁר לָקַח מִיַּד
manu de tulerat quas Ben-hadad filii Ben-hadad manu de civitates
יְהוֹאָחָז אָבִיו בַּמִּלְחָמָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הִכָּהוּ יוֹאָשׁ
Joas eum percuſſit vicibus tribus ſpratio in ſui patris Jehoachaz
וַיָּשֶׁב אֶת־עָרֵי יִשְׂרָאֵל:
israel civitates reddidit & israel

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

12 וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹאָשׁ וְכָל דְּעֲבַד וּגְבוּרָתֵיהּ דְּאִיתַיְהּ עִם אֲמַצְיָה מַלְכָּא דִּיהוּדָה הֲלָא
הֵיכָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וּשְׁכִיב יוֹאָשׁ עִם אֲבָהָתֵיהּ
13 וְיָרְבְעָם יְתִיב עַל כּוּרְסְיֵהּ וְיִתְקְבַר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: אֱלִישָׁע מְרַעְיָא
מַרְעִיתָא דְּיוֹמוֹת בְּיָהּ וְנַחַת לְוָתֵיהּ יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל וּבְכָא עַל אַפּוֹהִי וַאֲמַר רַבִּי רַבִּי
14 דְּשָׁבֵי לְיָת לְיִשְׂרָאֵל בְּגַלְוָתֵיהּ מָרְתֵּיכוֹן דְּמַרְכְּבָן: וַאֲמַר לֵיהּ אֱלִישָׁע סַב קֶשְׁתָּא וּמְרִיָּא
15 וְיַסֵּב לְוָתֵיהּ קֶשְׁתָּא וּמְרִיָּא: וַאֲמַר לְמַלְכָּא יִשְׂרָאֵל אַתְרָעֵיהּ אַתְרָעֵיהּ קֶשְׁתָּא וַאֲתַרְחַת יְדֵיהּ
16 וְשַׁוִּי אֱלִישָׁע יְדוֹהִי עַל יְדֵי מַלְכָּא: וַאֲמַר פְּתַח כְּוָן לְמַדִּינְחָא וַפְתַח וַאֲמַר אֱלִישָׁע שַׁדֵּי
17 וְשַׁוִּיאַ וַאֲמַר חִרְיָן גִּיעָא וְיִתְעַבְּרוּן בָּהּ קְדָם יְיָ וְחִרְיָן גִּיעָא יְתַעְבְּרוּן בָּהּ נִצְחָא
18 בַּאֲגַם אֲרָם וּתְמַחֵי יָת אֲגַם אֲרָם בְּאַפֵּק עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי: וַאֲמַר סַב גִּירְיָא וְנַיְיחִי וַאֲמַר
19 לְמַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל אֲרַע וַאֲמַרְתָּא וּמְחָא תְּלָת זִמְנִין וּקְפַץ: וּרְגַז עֲלוֹהִי גְּבַר אֱלֹהָא וַאֲמַר הֲוָה
חַיִּין לָךְ לְמִמְחֵי יָת אֲגַם אֲרָם אֲרֵי חֲמֵשׁ אוֹ שִׁית זִמְנִין כֵּן פּוּן מְחֵיתָא יָת אֲגַם אֲרָם עַד שֵׁצִיוּתָא וּכְעַן תְּלָת
זִמְנִין תִּמְחֵי יָת אֲגַם אֲרָם: וּמִית אֱלִישָׁע וְקָבְרוּהִי וּמִשַּׁרְיָת מוֹאָבָא עֲלַת אַרְעָא בְּמַעֲל
20 שַׁנְתָּא הַהִיא וַהֲוָה הָוֵין דְּקָבְרִין גְּבַרָא וַחֲזוֹ יָת מַשַּׁרְיָתָא וְרַמְיוּ יָת גַּבְרָא בְּקִבְרָא דְּאֱלִישָׁע
21 וְאָזַל וְקָרֵיב בְּגַרְמֵי אֱלִישָׁע וְחַיָּא וְקָם עַל רַגְלוֹהִי: וְיָתֵיב מַלְכָּא דַּאֲרָם דְּחַץ יָת
יִשְׂרָאֵל כָּל יוֹמֵי יְהוֹאָחָז וּרְחִים יְיָ עֲלֵיהוֹן וְאַתְפַּי בְּמִיסְרֵיהוֹן לְהוֹן בְּגִין
22 קְיָמָא דְּמָא אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב וְלָא אֲבָדָן לְמַדְחֵיהוֹן וְלָא אַגְלֵי מִן מַדְרֵיהוֹן
23 עַד כְּעַן: וּמִית חֲזָאֵל מַלְכָּא דַּאֲרָם וּמְלֵךְ בַּר הֲדַד בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי: וּתְיָב יְהוֹאָשׁ בַּר
24 יְהוֹאָחָז וּנְסִיב מִן קְרֵיוֹהִי יָת קִרְיָא מִן בַּר הֲדַד בַּר חֲזָאֵל דְּנְסִיב מִן יְהוֹאָחָז אֲבוּהִי בְּקִרְבָּא תְּלָתָא
25 זִמְנִין מְחָיֵיהּ יוֹאָשׁ וַאֲתַיְיב יָת קִרְיֵי יִשְׂרָאֵל:

MS.A. (α) Ἀμαὼν (σ) ἐπὶ βιβλίῳ (γ) ἐτάφη Ἰωὰς ἐν (δ) Ἐλισσαιὲ (ε)
Ἐλισσαὲ, (ζ) φῶς αὐτῷ (θ) βασιλεὶ Ἰσραὴλ, Ἐπιθέσεον (ζ) ἐπὶ
τόξον. (ἡ) ἀνῴξη ἐπὶ τὸ τόξον· (ζ) Ἐλισσαὲ ἐν χεῖρα αὐτῷ (α) Ἐλισσαὲ,
Ῥοῦζωον. (θ) ἐφέζωσον. (ζ) ἔστησ, ἐν Ἐλισσαὲ, (β) Ἐλισσαὲ, (γ) Ἐλισσαὲ
(δ) Ἐλισσαὲ, (ε) Ἀζὰηλ βασιλεὺς Συρίας ἐξέβλαψεν (ζ) ἀλλόφυλοι
(η) φῶς αὐτοῦ (ζ) Ἀζὰ (ι) ἀνάστασιν (κ) Ἀδὰδ

12 Et reliquum verborum Joas & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus qua con-
gressus eſt cum Amaziah rege tribus domus Jehudah; nonne illa ſcripta
sunt in libro verborum dierum regum Israel? Et cubuit Joas cum patri-
bus ſuis, & Jarabeham ſedit ſuper ſolium ejus, & ſepultus eſt Joas in Sam-
ron cum regibus Israel. Et Elisaph ægrotabat morbo ſuo quo mortuus eſt, &
14 defendit ad illũ Joas rex Israel, & flevit ſuper faciem ejus & dixit, Magister
mi, magister mi: melior [erat] ipſi Israel in oratione ſua curribus & equiti-
bus. Et dixit illi Elisaph, Accipe arcũ & jacula: & accepit arcum & jacula.
16 Et dixit regi Israel, Appone manũ tuam super arcũ: & appoſuit manũ ſu-
am, & appoſuit Elisaph manũ ſuas ſuper manũ regis. Et dixit, Aperi fenestras ad
17 orientem; & aperuit: & dixit Elisaph, Jaculare; & jaculatus eſt: & dix-
ait, Hoc jaculum fiet *nobis* liberatio ante Dominum, & hoc jaculum fiet
nobis victoria contra homines Aram, & percuties homines Aram in A-
phec, quousq; *consumantur*. Et dixit, Accipe jacula; & accepit: & dixit
regi Israel, Percute in terram: & percutiebat tribus vicibus, & deſtitit. Et
18 indignatus eſt in illum propheta Domini: & dixit, Oportuiſſet te percu-
tere quinq; aut ſex vicibus, tunc ſtatim percutiẽdes homines Aram quo-
usq; exterminaſſes eos; ſed nunc tribus vicibus percutiẽs Aram. Et mor-
19 tuus eſt Elisaph, & ſepelierunt illum; & exercitus *Moab* intrãrunt in ter-
ram in introitu anni. Et fuit interim dum illi ſepelirent virum, & ecce
20 viderunt exercitum, & projecerunt virum in ſepulchrum Elisaph, & de-
scendit, & accesit vir ad offa Elisaph, & vixit & ſtetit ſuper pedes ſuos.
21 Et Hhazael rex Aram afflixit Israel omnibus diebus Jehoahaz. Et pe-
percit Dominus eis, et miſeret eũ illorum, et reſpexit in dictũ ſuũ, ut bene-
faceret illis propter fœdus ſuum cum Abraham, Jizchhaq, et Jaqhakob, et
noluit diſperdere eos, et non migrare fecit eos de terra domus majeſtatis
ſuæ uſq; nunc. Et mortuus eſt Hhazael rex Aram, et regnavit Bar-hadad
22 filius ejus pro eo. Et redit Jehoas filius Jehoahaz, et accepit urbes de ma-
nu Bar-hadad filii Hhazael, quas acceperat de [*manu*] ehoahaz patris
ſui in bello, tribus vicibus percuſſit illũm Joas, et reſtituit urbes Israel.

12 Reliqua res gestæ Jehuasi, quicquid fe-
cit, præclara ejus facinora, ejusque pugna
cum Amosia rege Judæ, ſcripta ſunt in li-
bro chronicorum regum Israelis. Dafuit
13 Ieoaschas cum majoribus ſuis, ſe-
pultusque eſt in Samaria cum regibus Israelis. Porrò
14 Eliſeus prophetæ laborante morbo quo
mortuus eſt, deſcendebat ad eum Jehoas
rex Israelis, & flens ſuper faciem ejus di-
xerat, O pater mi, O pater mi, curus Is-
raelis & equites ejus. Eliſeus autem di-
15 xit ei, Sume arcum & ſagittas; fa-ſigit-
que arcu & ſagittis. Dixitq; ad regem Is-
16 raelis, Impone manũ tuam arcui; et cum
impoſuiſſet manum ſuam, impoſuit E-
liſeus manum ſuam ſuam super manus regis: (Di-
verat autem, Aperi fenestrã Orientem
versũs, & aperiverat: tunc dixit ad eum
Eliſeus, acula; & cum ſagittam ja-
culatus eſt, ait, Sagitta ſalutis Domini,
et ſagitta ſalutis in Edom: & percuties
Edomæos in aperitione terra eorum, ita ut
perdas eos. Rursum dixit, Sume ſagittam,
18 quam cum ſumpſiſſet, ait; Jacula ita ter-
rem: & cum ter intuiſſet, deſiitit.
Quapro ſed pro ira in eum propheta Dei, ait
19 dixit; Iocutere oportebat quinquies aut
ſexies, ac tunc percuſſiſſes Edomæos usq;
ad interitum eorum: ſunc autem ter per-
cutiens Edom. Cum mortuus eſſet Eliſeus, ac
20 ſepulchrum eum, turmæ Moab invaſe-
runt terram illam eodem anno. Dũque
21 ſepelirent hominem quendam, viſis turmis,
projecerunt mortuum illum in ſepulchrum
Eliſei: & ſunul atque tetigerunt mem-
bra hominis illius mortui, oſſa corporis E-
liſei prophetæ, ſuſcexit in pedes ſuos. At
22 vero Hazael rex Edom infeſtabat eos Iſ-
raelitas cunctis diebus Jehoahazi. Domi-
nus autem miraſcitur, miſeratus eſt ſuo
23 clementiã ulsus eſt in eos, propter fœdus
ſuum quod pepigerat cum Abrahamo, Iſ-
haco, & Jacobo, noluit que Dominus ex-
tingere eos, nec abjecit eos à conſpectu
ſuo. Nam mortuus eſt Hazaq Iwex Edom,
24 regnavitque Bar-hadad filius ejus poſt
illũ. Recuperavit Ieoas Bar-hadad filii Hazaelis
25 filius è *manu* Bar-hadad filii Hazaelis, civita-
tes illas quas ille ceperat ab Iehuahazo pa-
tre ſuo in bello: tribus annis percuſſit eum Ie-
huas, ac demum reduxit civitates Israeli.

12 וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יוֹאָשׁ וְכָל דְּעֲבַד וּגְבוּרָתֵיהּ דְּאִיתַיְהּ עִם אֲמַצְיָה מַלְכָּא דִּיהוּדָה הֲלָא
הֵיכָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סְפַר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: וּשְׁכִיב יוֹאָשׁ עִם אֲבָהָתֵיהּ
13 וְיָרְבְעָם יְתִיב עַל כּוּרְסְיֵהּ וְיִתְקְבַר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל: אֱלִישָׁע מְרַעְיָא
מַרְעִיתָא דְּיוֹמוֹת בְּיָהּ וְנַחַת לְוָתֵיהּ יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל וּבְכָא עַל אַפּוֹהִי וַאֲמַר רַבִּי רַבִּי
14 דְּשָׁבֵי לְיָת לְיִשְׂרָאֵל בְּגַלְוָתֵיהּ מָרְתֵּיכוֹן דְּמַרְכְּבָן: וַאֲמַר לֵיהּ אֱלִישָׁע סַב קֶשְׁתָּא וּמְרִיָּא
15 וְיַסֵּב לְוָתֵיהּ

Versio VULG. LAT.

CAP. XIV.

1 In anno secundo Joas filii Joachaz regis Israel, regnavit Amasias filius Joas regis Juda.
2 Viginti quinque annorũ erat cũm regnare cœpisset: viginti autem & novem annis regnavit in Jerusalem, nomen matris ejus Joadan de Jerusalem.
3 Et fecit rectũm coram Domino, verumtamen non ut David pater ejus, jurta omnia, quæ fecit
4 Joas pater ejus, fecit: Nisi hoc tantũm, quòd excelsa non abstulit: adhuc enim populus immolabat, & adolebat incensum in excelsis. Cũmque obtinuisset regnum, percussit servos suos, qui interfecerant regem patrem suũm.
5 Filios autem in libro legis Moysi, sicut præcepit Dominus, dicens; Non morientur patres pro filiis, neq; filii morientur pro patribus: sed unusquisque pro peccato suo morietur. Ipse percussit Edom in valle Salinarum decem millia, & apprehendit petram in prælio, vocavitque nomen ejus Jethehel, usque in præsentem diem.
6 Tunc misit Amasias nuntios ad Joas filium Joachaz, filii Jehu regis Israel, dicens, Veni, & videamus nos. Remisitque Joas rex Israel ad Amasium regẽ Juda, dicens, Cardũ Libani misit ad cedrum quæ est in Libano, dicens; Da filium tuũ filio meo uxorẽ. Transierũtque bestiæ saltus, quæ sunt in Libano, & conculcaverunt cardum. Percutiens invalidũ super Edom, et fubleavit te cor tuum: contentus esto gloriã, & fede in domo tua: quarẽ provocas malum, ut cadas tu & Judas tecum?
7 Et non acquievit Amasias: ascendit igitur Joas rex Israel, & viderunt se, ipse & Amasias rex Juda, in Bethsames oppido Judæ.
8 Percussũque est Juda coram Israel, & fugerunt unusquisque in tabernacula sua. Amasiam vero regem Juda, filium Joas filii Ochozie, cepit Joas rex Israel in Bethsames, & adduxit eum in Jerusalem: & interrupit murum Jerusalem, à porta Ephraim usque ad portam anguli, quadringentis cubitis.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιδ'. CAP. XIV.

1 Ἐν ἔτει δευτέρῳ τῷ Ἰωὰς υἱοῦ (α) Ἰωαχὰζ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἐβασίλευσεν
2 Ἀμασίας υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα. Υἱὸς εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν ὁ Ἀμασίας ὅτε ἐβασίλευσεν, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ ἐνιαυτοὺς εἰκοσιεννέα· καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰωαδὰν ἐξ Ἰερουσαλήμ.
3 Καὶ ἐποίησεν τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, πλὴν οὐχὶ ὡς Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· κατὰ πάντα ἃ ἐποίησεν Ἰωὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐποίησεν.
4 Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀφῆρεν· ἔτι ὁ λαὸς θύων καὶ θυμιῶν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐκράτησεν ἡ βασιλεία ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ἐπάταξεν τοὺς δούλους αὐτοῦ τοὺς πατάξαντας τὸν βασιλέα τὸν πατέρα αὐτοῦ.
5 Καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν πατάξαντων οὐκ ἐθανάτωσεν, κατὰ γὰρ τὰ γεγραμμένα ἐν βιβλίῳ νόμου Μωυσῆ, οὗ ἐνετείλατο κύριος, λέγων, Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ υἱῶν, καὶ υἱὸς οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτοῦ θανοῦνται. Αὐτὸς ἐπάταξεν (β) τὴν Ἐδὼμ ἐν γεωμβὰλ ἁλῶν χιλίους, καὶ ἐκράτησεν τὴν πέτραν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ (γ) Ἰεθοὴλ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Τότε ἀπέστειλεν (δ) Ἀμασίας ἀγγέλους πρὸς (ε) Ἰωὰς υἱὸν Ἰωαχὰζ υἱοῦ (ζ) τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ, λέγων, Εἰ θέλεις ὄψεσθαι τὸν πόλεμον ἡμῶν καὶ τὸν πόλεμον τῶν ἐχθρῶν σου. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ πρὸς (η) Ἀμασίαν βασιλεὺς Ἰούδα, λέγων, Ὁ ἄκανθα ἐν τῷ Λιβάνῳ ἀπέστειλεν πρὸς τὴν κέδρον ἐν τῷ Λιβάνῳ, λέγων, Δὸς τὴν θυγατέρα σου τῷ υἱῷ μου εἰς γυναῖκα. Καὶ παρῆλθον τὰ θηρία τὰ ἐν τῷ Λιβάνῳ, καὶ συνεπάτησαν τὴν ἄκανθαν. Ἐπὶ τὸν Ἐδὼμ ἐπάταξας, καὶ ἐπῆρεν σε ἡ καρδία σου· ἀρκοῦ δόξῃ καὶ κάθησαι ἐν τῷ οἴκῳ σου, καὶ ἱνατί ἐχίζεις ἐπὶ κακὸν καὶ πεσῇ σὺ καὶ Ἰούδας μετὰ σοῦ;
6 Καὶ οὐκ ἤκουσεν (θ) Ἀμασίας, καὶ ἀνέβη Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ ὄψονται αὐτὸν αὐτὸς καὶ Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰούδα ἐν Βαιθσαμὺς, ἥ ἐστιν τοῦ Ἰούδα.
7 Καὶ ἐπατάχθη Ἰούδας ἐνώπιον Ἰσραὴλ, καὶ ἔφυγεν ἕκαστος εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ.
8 Καὶ τὸν Ἀμασίαν τὸν τοῦ Ἰωὰς υἱὸν (ι) Ὀχοζίου (κ) ἐπάταξεν Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Βαιθσαμὺς, καὶ ἤλθεν αὐτὸν ἐν τῇ Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔρρηξεν τὸν τοῖχον τῆς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ πυλῶνος Ἐφραὶμ ἕως πύλης γωνίας τετρακοσίους πήχεις.

MS.A. (α) Ἀχαζ (β) Ἀμασίου (γ) υἱοῦ ιωαχαζ (δ) τοῦ μετὰ ἀυτὸ Ἰωαχὰζ (ε) βασιλεὺς Ἰσραὴλ (ζ) τὸν βίβλον νόμου Μωυσῆ, ὃν ἐνετείλατο (η) τὴν Ἐδὼμ ἐν γαιαῖβ ἁλῶν (θ) Ἰεθοὴλ (ι) Ἀμασίου (κ) *Ἰαὲ (λ) Ἰαὲ (μ) Ἀμασίας (ν) Ἰούδαν (ξ) ἀχὲ ἐν (ο) ἡ κεφάλα (π) ὃς ἐστὶ (ρ) Ἀμασίας. (σ) Ἀμασίας (τ) Βαθσαμὺς ἐν Ἰούδας. (υ) Ἀμασίας βασιλεὺς Ἰούδα ἰδὲ (φ) Ἀκζὲ ἐκαὶ ἐν (χ) ἐν ἀκρόβιν (ψ) Βαθσαμὺς·(ω) καὶ ἔθλασεν ἐν τοῖχον (α) τὴ πύλης τῇ γωνίαν

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XIV.

1 Anno secundo Jehuasi filii Jehuahazi regis Israel, regnavit Amasia filius Joasi regis Juda. Natus erat annos vigintiquinque quando regnavit, & vigintinovem annis regnavit in Jerusalem; nomen autem matris ejus erat
2 Jehuadan de Jerusalem. Fecit quod rectum erat coram Domino, non tamen in David pater ejus: sed prout fecerat Joas pater suus, fecit. Verumtamen altaria non abstulit, nam populus adhuc sacrificabant & adolebant super altaria. Quum confirmatum esset regnum
3 in manu ejus, trucidavit servos suos qui occiderant regem Ioasum patrem suum. Sed
4 homicidarum filios non trucidavit, quemadmodum scriptum est in libro legis Mosis, quam Dominus præcepit dicens, Non morientur patres pro filiis, & filii non morientur pro patribus suis; sed quisque ob peccata
5 sua morietur. Is trucidavit in Gamlah viginti milia Adumæorum, & Schaam bello vallavit, vocavitque nomen ejus Nechtel in
6 hunc usque diem. Tunc misit Amasia rex Juda legatos ad Iehuas filium Iehuahazi filii Iehu, regem Israelis, dicens; Age, alter alterius faciet occurramus. Remisit Iehuas rex
7 Israelis ad Amasiam regem Judæ, dicens; Prunus quæ est in Libano, misit ad cedrum quæ est in Libano, Da filiam tuam filio meo uxorẽ: interea præterieres bellia quæ erat in Libano, conculcavit prunum. Clade vastãti
8 Adumæos, ideò extulit te animus tuus: gloriare, & domi tutæ te contine; & ne præceps feraris in malũ tuum, ne cadas tu et Juda tecum: At non obtemperavit ei Amasia. Quare
9 ascendens Iehuas rex Israelis, & Amasia rex Judæ: occurrerunt sibi mutuò apud Bethsemes *urbem* Judæ, ipse & Amasia rex Judæ:
10 Et contritus Juda coram Israele. Fugiunt quisque in habitaculum suum: Amasiam
11 rex Judæ captus est ab Ichuas rege Israelis in Beth-semes. Deinde ingressus est Ierusalem, perruptis in muro Ierusalem à porta Aphremi usque ad portam anguli quadrin-
12 gentis cubitis:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

CAP. XIV.

1 Anno secundo regis Jehoasi filii Jehoahazi regis Israelitarum, regnavit Amasia filius Joasi regis Juda. Erat is quando regnavit, annos viginti quinque, manisque rex super Judam in Jerusalem viginti sex & annis octoaginta. Nomen matris ejus Jehoadan de Jerusalem. Et fecit coram Deo, non tamen ut David pater ejus fecit: sed prout fecit Joas pater ejus, fecit. Excepta
4 non tamen ut David pater ejus fecit: sed prout fecit Joas pater ejus, fecit. Excepta altaria non abstulit: & populus adhuc sacrificabant & adolebant super excelsis. Et regno in
5 manu ejus firmato, trucidavit servos suos qui interfecerant regem, patrem suum suum. Filios autem eorum non percussit, secundum quod scriptum est in libro legis Mosis, quem Deus præcepit dicens, Non morientur Patres pro filiis, & filii non morientur pro patribus suis: sed unusquisque pro peccato suo morietur. Ipse percussit Edom in valle Salinarum decem milia, & apprehendit petram in bello, & vocavit nomen ejus Jethoel usque in diem
6 hunc. Tunc misit Amasias nuntios ad Joas filium Joachaz filii Jehu regis Israel, dicens, Venite, conspiciamus nos: & faciebat Amasias rex Israel ad Amasiam
7 regem Juda, dicens, Cardum, qui est in Libano, misit ad cedrum, quæ est in Libano, dicens; Da filium tuum filio meo in uxorem. Et transierunt bestiæ agri, quæ in Libano sunt, & conculcaverunt cardum. Per-
8 cutiens percussisti Edomitam: & elevavit te cor tuum: Gloriatus es & sedisti in domo tua. Et ut quid contendis in malum tuum? ut cadas tu, & Judas tecum.
9 Et non audivit Amasias. Et ascendit Joas rex Israel: & contrahebant se mutuò, Et (?) vosit in Hiosalem & Amasias rex Juda, in Bethsamys, quæ est Juda.
10 Et percussus est Juda coram Israel, & fugerunt unusquisque in tabernaculum suum. Et Amasias
11 rex Juda, qui erat filius Joas filii Ochozæ, cepit Joas rex Israel in Bethsamys. Et (?) venit in Hiosalem & dirupit in muro Hierusalem ja porta Ephraim usque ad portam anguli, quadringentos cubitos.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

CAP. XIV.

1 Anno secundo Joas filii Jehoahaz regis Israel regnavit Amaziah filius
2 Joas regis tribus domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat
3 quando regnavit, & viginti & novem annos regnavit in Jerusalem: & nomen matris ejus erat Jehoghadan de Jerusalem. Et fecit quod rectum
4 erat ante Dominum; verumtamen non sicut David pater ejus: juxta omnia
5 quæ fecerat Joas pater ejus, fecit. Verumtamen excelsa non recesserant:
6 adhuc usq; populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsis. Et fuit
7 firmato regno in manu ejus, occidit servos suos qui occiderant regem patrem ejus. Sed filios occiforum non occidit, sicut scriptum est in libro
8 legis Mosch, quo præcepit Dominus, dicendo; Non morientur patres pro filiis, & filii non morientur pro patribus: quisq; in peccato suo morietur.
9 Ipse percussit homines Edom in valle Salis decem mille, & subegit arcem
10 bello, & vocavit nomen ejus Jaqthel usq; ad diem hanc. Tunc misit Ama-
11 ziah nuncios ad Joas filium Jehoahhaz filii Jehu regis Israel, dicendo:
Veni excipiamus [*ad invicem*] facies in bello. Et misit Joas rex Israel ad
12 Amasiah regem tribus domus Jehudah, dicendo: Cardanus qui est in Lib-
13 anan, misit ad Cedrum quæ est in Libnan, dicendo: Da filiam tuam filio
meo in uxorem: & transivit fera agri quæ est in Libnan, & conculcavit
14 cardanum. Percutiendo percussisti homines Edom, & elatum est super te
cor tuum; gloriare & fede in domo tua: quare immiscebis te in malum,
15 ut occidaris tu & [*populus*] domus Jehudah tecum? Et non paruit Ama-
16 ziah; & ascendit Joas rex Israel: & opposuerunt [*invicem*] facies suas
in bello ipse & Amaziah rex tribus domus Jehudah in Beth-shemes quæ
17 est tribus Jehudah. Et fracti sunt homines Jehudah ante Israel, & vertu-
runt ergo fugiti ad tabernacula sua. Et Amaziah regem tribus domus
18 Jehudah, filium Jehoas filii Ahhaziah, apprehendit Joas rex Israel in Beth-
Sames, & *venerunt* in Jerusalem, & dirupit de muro Jerusalem in porta
19 tribus Ephraim, usq; ad portam anguli, quadringentos cubitos.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

CAP. יד

1 בשנת תרתין ליואש בר יהואחז מלכא דישראל מלך אמציה בר יואש מלך שבטא
2 דיהודה: בר עסרין וחמש שנין הוה עסרין וחשע שנין מלך בירושלים
3 ושום אמהתיה יהועדן מן ירושלים: ועבד דכשר קדם יי לחוד לא כדוד אבוהי ככל דעבד
4 יואש אבוהי עבד: ולחוד במתא לא אעברו ברגון ומסקין ומסכין בטורין על
5 למיסר אתא נכדי אפין בקבריא: ושלח יהואש מלכא דישראל לות אמציה מלך שבטא
6 דיהודה למיסר תרתין חיותא בדא די בלבנן ישלח לאדא די בלבנן למיסר תיר בתרוך לבני
7 לאתי ועברת חיות ברא די בלבנן ושדת תורא: מסגרא מתיהב ית אנש ארום ראם
8 עלך לבך אתיקר וחב בביתך ולמא תתמא אתי בישתא עמך ותתקון אתון ותרתין יהודה
9 ויהוא אחוי יהואש מלכא דישראל בבית שמש דיהודה: ואתברו אנש קדם יהודה
10 ואתמטון מלך שבטא דיהודה בית שמש די לשבטא דיהודה: ואתבר ית יואש בר יהוא
11 קדם שמה דאמציה מלך שבטא דיהודה בבית שמש ואתא לירושלים ופרץ בשורא דירושלים
12 מן תרע אפרים עד תרע זויתא ארבע מאה אמין:

1 Anno secundo Jehuasi filii Jehuahazi regis Israel, regnavit Amasia filius Joasi regis
2 Juda. Natus erat annos vigintiquinque quando regnavit, & vigintinovem annis regnavit
3 in Jerusalem; nomen autem matris ejus erat Jehuadan de Jerusalem. Fecit quod rectum
4 erat coram Domino, non tamen in David pater ejus: sed prout fecerat Joas pater suus, fecit. Verumtamen altaria non abstulit, nam
5 populus adhuc sacrificabant & adolebant super altaria. Quum confirmatum esset regnum
6 in manu ejus, trucidavit servos suos qui occiderant regem Ioasum patrem suum. Sed
7 homicidarum filios non trucidavit, quemadmodum scriptum est in libro legis Mosis, quam Dominus præcepit dicens, Non morientur patres pro filiis, & filii non morientur
8 pro patribus suis; sed quisque ob peccata sua morietur. Is trucidavit in Gamlah viginti milia Adumæorum, & Schaam bello vallavit, vocavitque nomen ejus Nechtel in
9 hunc usque diem. Tunc misit Amasia rex Juda legatos ad Iehuas filium Iehuahazi filii Iehu, regem Israelis, dicens; Age, alter alterius faciet occurramus. Remisit Iehuas rex
10 Israelis ad Amasiam regem Judæ, dicens; Prunus quæ est in Libano, misit ad cedrum quæ est in Libano, Da filiam tuam filio meo uxorẽ: interea præterieres bellia quæ erat in Libano, conculcavit prunum. Clade vastãti
11 Adumæos, ideò extulit te animus tuus: gloriare, & domi tutæ te contine; & ne præceps feraris in malũ *tuum*, ne cadas tu et Juda tecum: At non obtemperavit ei Amasia. Quare
12 ascendens Iehuas rex Israelis, & Amasia rex Judæ: occurrerunt sibi mutuò apud Bethsemes *urbem* Judæ, ipse & Amasia rex Judæ:
13 Et contritus Juda coram Israele. Fugiunt quisque in habitaculum suum: Amasiam rex Judæ captus est ab Ichuas rege Israelis in Beth-semes. Deinde ingressus est Ierusalem, perruptis in muro Ierusalem à porta Aphremi usque ad portam anguli quadrin-
14 gentis cubitis:

מלכים ב׳: יד

Versio VULG. LAT.

14 Tulitque omne aurum, & argentum, & universa vasa, quæ inventa sunt in domo Domini, & in thesauris regis, & obsides, & reversus est in Samariam. Reliqua autem verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus quâ pugnavit contra Amasiam regẽ Juda, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Israël? 16 Dormivitque Joas cum patribus suis, & sepultus est in Samaria cum regibus Israël: & regnavit Jeroboam filius ejus pro eo. Vixit autem Amasias, filius Joas, rex Juda, postquam mortuus est Joas filius Joachaz regis Israël, quindecim annis. Reliqua autẑ sermonũ Amasiæ, nónne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Juda? Factãque est contra eum conjuratio in Jerusalem: at ille fugit in Lachis. Miseruntque post eum in Lachis, & interfecerunt eum ibi. Et asportaverunt in equis, sepultúque est in Jerusalem cum patribus suis in civitate David. Tulit autem universus populus Judæ Azariam annos natum sedecim, & constituerunt eum regem pro patre ejus Amasia. Ipse ædificavit Ælath, & restituit eam Judæ, postquãm dormivit rex cum patribus suis. Anno quintodecimo Amasiæ filii Joas regis Juda, regnavit Jeroboam filius Joas regis Israël in Samaria, quadragintà & uno anno: 24 Et fecit quod malum est coram Domino. Non recessit ab omnibus peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israël. Ipse restituit terminos Israël, ab introitu Emath, usque ad mare solitudinis, juxta sermonem Domini Dei Israël, quem locutus est per servum suum Jonam filium Amathi prophetam, qui erat de Geth, quæ est in Opher. Vidit enim Dominus afflictionem Israël amaram nimis, & quòd consumpti essent usque ad clausos carcere, & extremos, & non esset qui auxiliaretur Israëli. 27 Nec locutus est Dominus ut deleret nomen Israël de sub cœlo, fed falvavit eos in manu Jeroboam filii Ioas.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

14 Καὶ ἔλαβε τὸ χρυσὸν καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ πάντα τὰ ἐκπίλα τὰ εὑρεθέντα ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου τῆς βασιλείας, καὶ τοὺς ἐγγυᾶς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Σαμάρειαν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωὰς ὅσα ἐποίησεν καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, ἃ ἐπολέμησεν μετὰ Ἀμαζιὰ βασιλέως Ἰούδα, (a) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα (b) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραήλ; 16 Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη ἐν Σαμαρείᾳ μετὰ τῶν βασιλέων Ἰσραήλ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ Ἀμαζιὰς (γ) Ἀμαζιὰς υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰούδα μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἰωὰς Ἰοαχὰζ βασιλέα Ἰσραὴλ, πντεκαὶδεκα ἔτη. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀμαζιὰς (δ) πάντα ἃ ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; 18 Καὶ συνεστάθη ἐπ' (ε) αὐτὸν σύστημα ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔφυγεν εἰς Λαχίς· καὶ ἀπέστειλαν ὀπίσω αὐτοῦ εἰς Λαχίς, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ἐκεῖ. Καὶ ἐπέστειλεν αὐτὸν ἐφ' ἵππων, καὶ ἐτάφη ἐν Ἰερουσαλὴμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυίδ. 21 Καὶ ἔλαβεν πᾶς ὁ λαὸς Ἰούδα τὸν Ἀζαρίαν, καὶ αὐτὸς ἦν ἐκκαίδεκα ἐτῶν, καὶ (ζ) ἐβασίλευσεν αὐτὸν ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀμαζιά. 22 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμαζιὰ (η) Αἰλὰθ, καὶ ἐπέστρεψεν αὐτὴν τῷ Ἰούδα μετὰ τὸ κοιμηθῆναι τὸν βασιλέα μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. 23 Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ τοῦ Ἀμαζιὰ υἱοῦ Ἰωὰς βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν Ἰεροβοὰμ υἱὸς Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ ἐβασίλευσεν τεσσαρακοντὰ καὶ ἕξ. 24 Καὶ ἐποίει τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου· οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ἃς ἐξήμαρτεν ὁ Ἰσραήλ. 25 Αὐτὸς ἀπέστησεν τὸν ὅρον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Ἐμὰθ ἕως θαλάσσης τῆς Ἀραβὰ, κατὰ τὸ ῥῆμα κυρίου θεοῦ Ἰσραὴλ (α) ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνὰ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου τοῦ ἐκ (θ) Γεθχοφέρ. 26 Ὅτι εἶδεν κύριος τὴν κάκωσιν Ἰσραὴλ πικρὰν σφόδρα, καὶ (ι) ἐλιπόνει καὶ ἐκλεόμενοι καὶ ἐπαιωνιόμενοι, καὶ οὐκ ἦν βοηθῶν τῷ Ἰσραήλ. 27 Καὶ οὐκ ἐλάλησεν κύριος τοῦ ἐξαλεῖψαι τὸ ὄνομα Ἰσραὴλ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐσώσεν αὐτοὺς (ι) διὰ χειρὸς Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ἰωάς.

MS.A. (a) ἰδοὺ οὐκ ἰδὸ ταῦτα (β) ἐν βιβλίῳ (γ) Ἀμασίας (δ) αὐτὸν συνεστάθη ἐν (ε) ἐξ (ζ) Ἀζαρίας (η) Αἰλὰθ (θ) Ἐλιὰθ, καὶ ἀπέστρεψεν (ι) ὑψὸ Ἰωὰς βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἰεροβοὰμ (κ) Γεθχεφέρ (λ) ἐν ἀπόλειαν (μ) Γεθχεφέρ (ν) ἀκρότης συνωκισμένος, καὶ ἐπαιωνιόμενος, (ξ) ἐν χεῖρι

Cap. XIV. REGUM IV. 577

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 Abstulit totum aurum & argentum, omnia vasa quæ reperta fuerunt in domo Domini & in thesauro regis, gentémque principum, & reversus est in Samariam. Reliqua vero gesta Jehoasi, quicquid fecit, fortitudo ejus, utque pugnavit contra Amasiam regem Juda; ecce scripta sunt in libro annalium regum Israëlis. Demum obiit Jehoas cum patribus suis, & sepultus est in Samaria cum regibus Israëlis: regnavitque Jerobaam filius ejus pro eo. Vixit autem Amasia filius Joas, rex Juda, post obitum Jehoasi filii Jehoahazi regis Israël, quindecim annis. Reliqua gesta Amasiæ, ecce scripta sunt in libro annalium regum Judæ. Seditio contra eum concitata in Jerusalem, fugit in Lachis: at mittentes post eum in Lachis, ibi trucidârunt illum; Et asportantes eum redierunt super equos. Et cùm sepultus fuisset in Jerusalem cum patribus suis in civitate David, Addxerunt universus populus Judæ Oziam natum sexdecim annos, & regem, creárunt eum pro Amasia patre suo. Is ædificavit Ilath, & frequentem (vel totum) reddidit Judam postquam occubuit rex cum patribus suis. Anno decimoquinto Amasiæ filii Ioasi regis Juda, regnavit Jerobaam filius Jehoasi filii Jehoahazi regis Israel in Samaria, quadragintà & uno annis. Is fecit quod malum erat coram Domino neque desistit ab omnibus peccatis Jerobaami filii Nabati, qui peccare fecit Israëlem, fed in iisdem ambulavit. Is etiam terminum Israëli restituit ab ingressu Hemath usque ad mare Arabæ, juxta sermonem Domini Dei Israëlis, quem locutus fuerat per servum suum Jonan filium Mathai prophetam, qui erat è Gad-hephar. Siquidem vidérat Dominus depressionem Israëlis esse nimis acerbam, nec ullum adesse qui ligaret neque solveret, nec qui opem ferret Israëli. Et *quia* nondum decreverat Dominus delere nomen Israëlis sub cœlo, liberavit eos per manum Jerobaami filii Jehoasi filii Jehoahazi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 Rapiúque toto auro & argento, cunctísque vasis quæ inventa fuerunt in aede Domini & in thesauro regis, gentémque principum, & reversus est Samariam. Reliqua gesta Jehoasi, quicquid fecit, fortitudo, & bellum ejus contra Amasiam regem Juda; Scripta sunt in libro chronicorum regum Israëlis. Obcumbíuit Jehoasi cum majoribus suis, & in Samaria cum regibus Israëlitis sepúltus, regnavitque post ipsum Jerobaam filius ejus. Vixit autem Amasia filius Joas, rex Juda, postquam mortuus est Jehoas Jehoahazi filius rex Israëlis, quindecim annos. Reliqua gesta Amasiæ scripta sunt in libro chronicorum regum Juda. Conjuratíonem contra Amasiam fecerant in Jerusalem, quare fugit sed dedit Lachis: mittentes post eum in Lachis, illic interfecérunt eum; Tum asportátum eum in Jerusalem cum patribus suis in civitate David. Deinde accíperat totus populus Judæ Oziam fexdecim annos natum, regem constituerunt eum loco Amasiæ patris ejus. Is Ailam extrusit & Judæis legavit postquam occubuísset rex cum majoribus suis. Anno decimoquinto regni Amasiæ filii Joasi regis Juda, regnavit Jerobaam filius Jehoasi filii Jehoahazi regis Israël in Samaria, annos quadragintà unum. Perpetràm se gessit coram Deo, nec abstitinuit ab omnibus peccatis Jerobaami filii Nabati qui peccarat in Israële, sed in iis incessit. Idem quoque restituit & limites Israëlis ab ingressu Hamath usque ad mare Arabæ, secundùm sermonem Domini Dei Israëlis, quem locutus fuerat per linguam servi sui Jonan filii Mathai prophetæ, qui erat è Gad Galaadis. Videns enim Dominus 26 amaríssimam Israëlitarum fervitutem, & neminem eis esse vindicem aut servatorem, nemúmque ex his qui sub cœlo sunt, opem illis ferre; Servat 27 eis per manum Jerobaam filii Jehoasi filii Jehoahazi.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

14 וּנְסִיב יָתֵיהּ כָּל דַּהֲבָא וְכַסְפָּא וְיָתֵיהּ כָּל מָנְיָא דְּאִשְׁתְּכַחוּ בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וּבְגִנְזֵי בֵית מַלְכָּא וְיָת
בְּנֵי רַבְרְבָיָא וְאָתֵי לְשֹׁמְרוֹן: וּשְׁאָר פִּתְגָמֵי יְהוֹאָשׁ דִּי עֲבַד וּגְבוּרְתֵּיהּ דִּי אִיגַיח עִם אֲמַצְיָה
מַלְכָּא דִּי שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא דְּמִלְּיָא יוֹמְיָא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל:
16 וְאִשְׁתְּכִיב יְהוֹאָשׁ עִם אֲבָהָתוֹהִי וְאִתְקְבַר בְּשֹׁמְרוֹן עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ יָרָבְעָם בְּרֵיהּ
וְיָתֵיהּ אֲמַצְיָה בְּרֵיהּ דְּיוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּיָהוּדָה בְּתַר דְּמִית יְהוֹאָשׁ בַּר
יְהוֹאָחָז מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֲשְׂרֵי שְׁנִין: וְיָתַר פִּתְגָמֵי אֲמַצְיָה דְּאִתְעֲבִיד בְּרֵישׁוּתֵיהּ הֲלָא
אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא דְּמִלְּיָא יוֹמְיָא לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וְקָרִיבוּ עֲלוֹהִי מְרָדָא בִּירוּשְׁלֵם וְאִתְבְּרַח
לְכִישׁ וְשַׁלְחוּ בָתְרוֹהִי לְכִישׁ וְקַטְלוּהִי תַּמָּן: וְטַלוּ יָתֵיהּ עַל סוּסְוָתָא וְאִתְקְבַר
בִּירוּשְׁלֵם עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקִרְיָתָא דְּדָוִד: וְדַבְרוּ כָּל עַמָּא דִּיהוּדָה יָת עֻזִּיָּה דְּהוּא בַּר
שִׁית עֲשְׂרֵי שְׁנִין וְאַמְלִיכוּ יָתֵיהּ תְּחוֹת מַלְכוּתָא אֲבוּהִי אֲמַצְיָה: הוּא בְּנָה יָת אֵילַת וַאֲתַבְיָהּ
לִיהוּדָה בָּתַר דְּמִית וְשָׁבִיב מַלְכָּא עִם אֲבָהָתוֹהִי: בְּשַׁתְּא חֲמֵשׁ עֲשְׂרֵי שְׁנִין לְאֲמַצְיָה
בַּר יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּיִהוּדָה מְלַךְ יָרָבְעָם בַּר יוֹאָשׁ מַלְכָּא דְּיִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן
אַרְבָּעִין וְתַרְתֵּי שְׁנִין: וְעָבַד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לָא פְּטִיר מִכֹּל חוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט
דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל: הוּא אֲתִיב יָת תְּחוּם יִשְׂרָאֵל מִן מְעָלְיָא דַחֲמָת עַד יַמָּא דְּמִישְׁרָא
כְּמֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל דִּי מַלֵּל בְּיַד עַבְדֵּיהּ יוֹנָה בַּר אַמִּתַּי נְבִיאָא דִּי מִן גַּתְחֵפֶר:
דְּחֲזָא דַיְיָ יָת עֲנוּתָא דְּיִשְׂרָאֵל דִּי מָרִיר יַתִּיר וְלֵית מְעַכֵּב וְלֵית מְשַׁבֵּק לְיִשְׂרָאֵל:
27 וְלָא מַלֵּל דַּיְיָ לְמִשְׁבּוֹק יָת שְׁמָא דְּיִשְׂרָאֵל מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא וְאַפְרֵישׁוּם בְּיַד
יָרָבְעָם בַּר יוֹאָשׁ:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

14 Et accepit omne aurum & argentum, & omnia vasa quæ inventa sunt in domo sanctuarii Domini, & in thesauris domus regis, & filios magnatum, & rediit in Somron. Et reliquum verborum Joas quæ fecit, & fortitudo ejus, & quomodo congressus est cum Amasiah rege trib⁹ domus Jehudah, nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum Regum Israel? Et cubuit 16 Joas cum patribus suis, & sepultus est in Somron cum regibus Israel: & regnavit Jarabgham filius ejus pro eo. Et vixit Amasiah filius Joas rex 17 tribus domus Jehudah, postquàm mortuus est Joas filius Jehoahaz regis Israel, quindecim annis. Et reliquum verborum Amasiah, nónne illa 18 scripta sunt in libro verborum dierum Regum domus Jehudah? Et conjuraverunt in eum conjurationem in Jerusalem, & fugit in Lachis, & miserunt post eum in Lachis, & occiderunt illum ibi. Et portaverunt illum super equos, & sepultus est in Jerusalem cum patribus suis in urbe David. Et accepérunt omnis populus Jehudah Ghazariah, & ipse filius 21 erat fexdecim annorum, & regem crearunt illum pro patre suo Amasziah. Ipse ædificavit Eilath, & restituit illam domui Jehudah, postquàm cubuit 22 rex cum patribus suis. Anno decimo quinto annorum Amasziah filii Joas 23 regis tribus domus Jehudah regnavit Jarabgham filius Joas regis Israel in Somron quadraginta & uno annis. Et fecit quod malum erat ante Domi- 24 num: non declinavit ab omnib⁹ peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fe- cerat Israel. Ipse restituit terminum Israel ab introitu Hhamath usque ad 25 mare planitiei, sicut locutus fuerat Dns Deus Israel, *qui locutus est per ma- num servi sui* Jonah *filii* Amithai *prophetæ* qui erat de Gath-Hhepher. Quia 26 revelata fuerat ante Dominum fervitus Israel dura valdè, & erant dispersi & deserti, neque erat qui auxiliaretur Israel. Et non fuit voluntas 27 Domino delere nomen Israel ne *[esset]* sub cœlis, & liberavit illos per *manum* Jarabgham filii Joas.

מלכים ב : טו

28 ,ejus fortitudo & ,fecit quæ omnia & ,Jarobham seniorum reſidunt Et
28 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
Jehudah ipſi Chamath & Damaſcc reſtituit quæ & pugnavit quæ
אֲשֶׁר נִלְחַם הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
dierum verborum libro ſuper ſcripta ipſa nonne ,Israel in
29 וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
cum ,suis patribus cum ,Jarobham ,Jeroboe ,Israel regum
29 וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם עִם־אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
eo pro ejus filius Zacharias regnavitque ,Israel regibus

CAP. XV. טו

regnavit ,Israel regis ,Jarobham anno ,ſeptimo & vigeſimo anno In
1 בִּשְׁנַת שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ עֲזַרְיָה בֶּן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃
annorum ſedecim Filius ,Jehudah regis Amaſiah filius Hazariah
2 בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכֹלְיָה מִירוּשָׁלִָם׃
regnavit anis ,duobus & quinquaginta & ,ſyam regnavit in erat
3 וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃
fecit & ,Jerusalem de Jechuliah ejus matris nomen & ,Jerusalem in
4 רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים
,eius patre Amaſiahu fecerat quæ omnia Juxta ,Domini oculis in rectum
וּמַקְטִרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי
,adhuc populus ,excelſis in ſacrificabat & ,excelſis Veruntamen
5 וְהוּא מְצֹרָע עַד־יוֹם מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית
,eſſet populum Dominus percuſſit Et ,excelſis in ſacrificabat & ,eſſet & ,regem
וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃
,erat populum judicans domum ſuper regis filius Jotham &
6 וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא הֵם
ipſa nonne ,fecit quæ omnia & ,Hazariahu verborum reſtituum Et
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב
,Jonatape ,Jehudah regis ,libro ſuper ſcripta dierum verborum
7 עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר אִתָּו עִם אֲבֹתָיו
,suis patribus cum ,ſepelierunt & ,suis patribus cum ,Jehudah
בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַחְתָּיו׃ בְּשַׁנַת
,anno In ,eo pro ejus filius Jotham regnavitque ,David civitate in
שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה לְעֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
,regnavit ,Jehudah regis ,Jotham & ,octavo & ,trigeſimo
8 וַיִּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּאֲשֶׁר
,eſſet populum judicans domum ſuper regis filius Jotham &
עָשָׂה אֲבֹתָיו לֹא־סָרוּ מֵחַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
,eſſet ,ipſa nonne ,fecit quæ omnia & ,Hazariahu verborum reſtituum Et
9 אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ
,Jarel filius Sallum eum adverſus conjuravit Et ,Israel
וַיַּכֵּהוּ קֳבָל־עַם וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
,eo pro regnavit & ,eum occidit & ,populi oppoſito eum percuſſit & ,eum
10 וְיֶתֶר דִּבְרֵי זְכַרְיָהוּ הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
,Domini verbum Huc ,Israel regum dierum verborum
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ הִוא דְבַר־יְהוָה
,tibi ſedebit ,patrum ,Filii ,dicendo ,Jehu ad fuerat locutus quod
אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־יֵהוּא לֵאמֹר בְּנֵי רְבִיעִים יֵשְׁבוּ לְךָ
,regnavit Jabes filius ,Sallum ita fuitque ,Israel thronum ſuper
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל וַיְהִי־כֵן׃ שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ מָלַךְ בְּ
,regnavit & ,Jehudah regis ,Buzijah anno ,& trigeſimo anno In
11 בְּשַׁנַת שְׁלֹשִׁים וְתֵשַׁע שָׁנָה לְעֻזִּיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
,Someron in dierum menſe
יָרֵחַ יָמִים בְּשֹׁמְרוֹן׃

Targum JONATHAN.

10 וְיַאֲבִד פִּתְגָמֵי יָרָבְעָם וְכָל דַּעֲבַד וְגִבְרוֹתֵהּ דַּאֲגִיף וְדַהֲמֶשֶׁק וְיַת חֲמָת דְּלְרִבְיָת
28 יְהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל : וְשַׁכִּיב יָרָבְעָם
29 עִם אֲבָהָתוֹהִי עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמְלַךְ זְכַרְיָה בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי :

טו

1 בְּשַׁנַת עֶשְׂרִין וְשַׁבַע שְׁנִין לְיָרָבְעָם מַלְכָא דְיִשְׂרָאֵל מְלַךְ עֲזַרְיָה בַּר אֲמַצְיָה מַלְכָּא שַׁבְטָא
דְּיַת יְהוּדָה : בַּר שֵׁת עֲסַר שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ וְתַמְשִׁין וְתַרְתֵּין שְׁנִין מְלַךְ בִּירוּשְׁלֵם
2 וּשְׁמֵהּ אִמֵּהּ יְקֹלְיָה מִירוּשְׁלֵם : וַעֲבַד דְּכַשֵׁר קֳדָם יְיָ כְּכֹל דַּעֲבַד אֲמַצְיָה אֲבוּהִי : לְחוּד
3 בְּמַתְּלָא לָא עֲשָׁרָא עוֹד כְּעַן מְרַבְּרִין וּמְסַקְּרִין בְּזִבְּחָא עַל בְּמָתָא : וְאִתְיְיָ מַרְטָא עַל מַלְכָּא
הֲוָה סְגִיר עַד יוֹם מוֹתֵהּ וְיָתֵב בְּבֵית מַלְכָּא מְבַנֵּא עַל בְּרֵיהּ דְּאִיתָא בְּרֵיהּ דְּמַלְכָּא
4 שְׁמָא דְרַעְיָא : וְשָׁאַר פִּתְגָמֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל דִּי עֲבַד הֲלָא אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא
5 לְמַלְכֵי דְּבֵית יְהוּדָה : וְשַׁכִּיב עֲזַרְיָה עִם אֲבָהָתוֹהִי וְקַבְרוּ יָתֵהּ עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקִרְתָא
דְדָוִד וּמְלַךְ יוֹתָם בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי : בְּשַׁתְּא תְלָתִין וְתַמְנֵי שְׁנִין לְעֲזַרְיָה תְּחוֹתוֹהִי : מְלַךְ שַׁבְטָא דְּבֵית
6 יְהוּדָה מְלַךְ וְקָרְיָה בַּר יָרָבְעָם עַל יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן תְּרֵין שְׁנִין : וַעֲבַד דְּכִישׁ קֳדָם יְיָ כְּמָא
דְשַׁבְיָא אֲבָהָתוֹהִי לָא סְטָא מֵחוֹבֵי יָרָבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּב יָת יִשְׂרָאֵל : וְסַרְיָא עֲלוֹהִי שַׁלּוּם
7 בַּר יָבֵשׁ וְמַחְמֵהּ קֳדָם עַמָּא וְקַטְלֵיהּ וְיָתֵב בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי : וְשָׁאַר פִּתְגָמֵי שַׁלּוּם וְדִי עֲבַד
עַל סֵפֶר פִּתְגָמֵי יוֹמַיָּא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל : הוּא פִתְגָמָא דִּי מַלֵּל יְיָ לְיֵהוּא לְמֵימַר
8 בְּנִין רְבִיעָאִין יִתְבוּן לָךְ עַל כֻּרְסִי מַלְכוּתָא דְיִשְׂרָאֵל וַהֲוָה כֵּן : שַׁלּוּם בַּר יָבֵשׁ
מְלַךְ בְּשַׁתְּא תְלָתִין וְתִשַׁע שְׁנִין לְעֻזִּיָּה מַלְכָּא דִּי בְּיַת יְהוּדָה וּמְלַךְ יַרְחָא
9 יוֹמִין בְּשֹׁמְרוֹן :

Verſio VULG. LAT.

28 Reliqua autem ſermonum Je-
roboam, & univerſa quæ fecit,
& fortitudo ejus quâ prælia tus
eſt, & quomodò reſtituit Da-
maſcum & Emath Judæ in Il-
rael, nónne hæc ſcripta ſunt in
libro Sermonum dierum regũ
29 Iſrael? Dormivitque Jerobo-
am cum patribus ſuis regibus
Iſrael, & regnavit Zacharias
filius ejus pro eo.

CAP. XV.

1 ANno vigeſimoſeptimo Je-
roboam regis Iſrael, regnavit
Azarias filiꝰ Amaſiæ regis Ju-
da. Sedecim annorũ erat cùm
regnare cœpiſſet, & quinqua-
ginta duobus annis regnavit
in Jerusalem: nomen matris
2 ejus Jechelia de Jerusalem. Fe-
cit quod erat placitum co-
ram Domino, juxta omnia quæ
3 fecit Amasias pater ejus. Ve-
runtamen excelſa non eſt de-
molitus: adhuc populus ſacri-
ficabat, & adolebat incenſum
4 in excelſis. Percuſſit autem
Dominus regem, & fuit lepro-
ſus uſque in diem mortis ſuæ,
& habitabat in domo libera
5 ſeorſùm: Joatham verò filius
regis gubernabat palatium, &
judicabat populum terræ. Re-
liqua autem ſermonũ Azariæ,
6 & univerſa quæ fecit, nónne
hæc ſcripta ſunt in libro Ver-
borum dierum regum Juda? Et
dormivit Azarias cum patri-
bus ſuis: ſepelierũtque eum
cum majoribus ſuis in civitate
David, & regnavit Joathan fi-
7 lius ejus pro eo. Anno trige-
ſimo octavo Azariæ regis Ju-
da, regnavit Zacharias filius
Jeroboam ſuper Israel in Sa-
maria ſex menſibus. Et fecit
8 quod malum eſt coram Domi-
no, ſicut fecerant patres ejus:
non receſſit à peccatis Jerobo-
am filii Nabat, qui peccare fe-
9 cit Iſrael. Conjuravit autem
contra eum Sellum filiꝰ Jabes:
percuſſitque cum palàm, et un-
10 terfecit, regnavitque pro eo.
Reliqua autem verborum Za-
chariæ, nónne hæc ſcripta ſunt
in libro Sermonum dierum re-
gum Iſraels Iſte eſt ſermo Do-
mini, quem locutꝰ eſt ad Jehu,
dicens, Filii tui usque ad quar-
tam generationem ſedebunt
ſuper thronum Iſrael. Factúm-
11 que eſt ita. Sellum filius Jabes
regnavit trigeſimo nono anno
Azariæ regis Juda: regnavit
autem uno menſe in Samaria.

Verſio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Tranſlatione LATINA.

28 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἱεροβοὰὰμ ὅσα ποίησε, καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ, καὶ ὅσα ἐπολέμησε, καὶ ὅσα ἐπέστρεψε τὴν Δαμασκὸν καὶ τὴν Ἐμὰθ τῷ Ἰούδα ἐν Ἰσραὴλ, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων ἡμερῶν τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ ; καὶ ἐκοιμήθη Ἱεροβοὰὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ μετὰ βασιλέων Ἰσραὴλ, (α) καὶ ἐβασίλευσεν Ζαχαρίας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (α) καὶ ἐβασίλευσεν Ἀζαρίας υἱὸς Ἀμεσὶὰ ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Et reliqua verborum Hieroboam, 28
omnia quæcunque fecit, & po-
tentia ejus, quæcunque bellavit,
et quæcunque reſtituit Damaſcum,
& Emath ipſi Juda in Israel,
nonne hæc ſcripta in libro Ver-
borum dierum regibus Iſrael? Et 29
dormivit Hieroboam cum patri-
bus ſuis cum regibus Iſrael: &
regnavit Zacharias filius ejus
pro eo.

MS.A. (α) Et regnavit Azarias filius Amesiæ vice patris ejus.

CAP. XV.

Ἔτει τῷ ὀλοστῷ (α) ἕβδομῳ τοῦ Ἱεροβοὰὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζαρὶὰς υἱὸς Ἀμεσὶὰ βασιλεὺς Ἰούδα. Υἱὸς ἑκκαιδέκατος ἦν ὅτε ἤρξατο βασιλεύειν αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχολιὰ ἐξ Ἰερουσαλὴμ. Καὶ ἐποίησε (β) τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσὶὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, (γ) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσιάζε κατὰ τὰ ὑψηλά. Καὶ ἔπληξε κύριος (δ) τὸν βασιλέα, καὶ ἦν λεπρὸς μέχρι τῆς ἡμέρας (ε) τοῦ θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ οἴκῳ (ζ) κρίνων τὸν λαόν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρὶὰ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρὶὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ (θ) καὶ ἐτάφη αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶὰ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰούδας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει τριακοστῷ (ι) καὶ ὀγδόῳ τῷ τοῦ Ἀζαρὶὰ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν (ια) Ζαχαρὶὰς υἱὸς Ἱεροβοὰὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑξμῆνας. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὃν τρόπον ἐφοβήθησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐ κατεστρέφη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ συνεστάθη ἐπ' αὐτὸν (ιβ) Σελλὴμ υἱὸς Ἰαβὲς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ, καὶ ἐθανάτωσε αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀντὶ αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαρὶὰ, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι (ιγ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Οὗτος λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς Ἰηοὺ λέγων, Υἱοὶ τέταρες καθεδοῦνταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ. Καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ Σελλὴμ υἱὸς Ἰαβὲς ἐβασίλευσεν (ιδ) ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ τοῦ Ἀζαρὶὰ βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἐβασίλευσεν μῆνα ἕνα ἐν Σαμαρείᾳ.

Ἐν ἔτει τῷ ὀλοστῷ (α) ἕβδομῳ τοῦ Ἱεροβοὰὰμ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσεν Ἀζαρὶὰς υἱὸς Ἀμεσὶὰ βασιλεὺς Ἰούδα. Υἱὸς ἑκκαιδέκατος ἦν ὅτε ἤρξατο βασιλεύειν αὐτόν, καὶ πεντήκοντα καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτὸν, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἰεχολιὰ ἐξ Ἰερουσαλὴμ. Καὶ ἐποίησε (β) τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἀμεσὶὰς ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρεν, (γ) ἔτι ὁ λαὸς ἐθυσιάζε κατὰ τὰ ὑψηλά. Καὶ ἔπληξε κύριος (δ) τὸν βασιλέα, καὶ ἦν λεπρὸς μέχρι τῆς ἡμέρας (ε) τοῦ θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐβασίλευσεν ἐν τῷ οἴκῳ (ζ) κρίνων τὸν λαόν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἀζαρὶὰ, καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (η) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Ἀζαρὶὰς μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ (θ) καὶ ἐτάφη αὐτὸν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶὰ, καὶ ἐβασίλευσεν Ἰούδας υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει τριακοστῷ (ι) καὶ ὀγδόῳ τῷ τοῦ Ἀζαρὶὰ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν (ια) Ζαχαρὶὰς υἱὸς Ἱεροβοὰὰμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἑξμῆνας. Καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, ὃν τρόπον ἐφοβήθησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, οὐ κατεστρέφη ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν Ἱεροβοὰὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ συνεστάθη ἐπ' αὐτὸν (ιβ) Σελλὴμ υἱὸς Ἰαβὲς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ, καὶ ἐθανάτωσε αὐτὸν, καὶ ἐβασίλευσε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀντὶ αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ζαχαρὶὰ, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι (ιγ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Οὗτος λόγος κυρίου ὃν ἐλάλησε πρὸς Ἰηοὺ λέγων, Υἱοὶ τέταρες καθεδοῦνταί σοι ἐπὶ θρόνου Ἰσραὴλ. Καὶ ἐγένετο οὕτως. Καὶ Σελλὴμ υἱὸς Ἰαβὲς ἐβασίλευσεν (ιδ) ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ ἐνάτῳ τοῦ Ἀζαρὶὰ βασιλέως Ἰούδα· καὶ ἐβασίλευσεν μῆνα ἕνα ἐν Σαμαρείᾳ.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Et reliquum verborum Jarabgham, & omnia quæ fecit, & fortitudo ejus
28 qua congressus fuerit, & reſtituerit Dammeſeq & Hhamath, viris domus
Jehudah in Israel; nónne illa ſcripta ſunt in libro verborum dierum
29 regum Israel? Et cubuit Jarabgham cum patribus ſuis cum regibus
Israel: & regnavit Zacharias filius ejus pro eo.

CAP. XV.

1 ANno viceſimo ſeptimo annorum Jarabgham regis Iſrael regnavit i
Ghazariah filius Amaſziah rex tribus domus Jehudah. Filius fedecim an-
2 norum erat quando regnavit, & quinquaginta & duobus annis regnavit
in Jerusalem: & nomen matris ejus Jechaliah de Jerusalem. Et fecit quod
3 rectum erat ante Dñm, juxta omnia quæ fecit Amaſziah pater ejus. Ve-
runtamen excelſa non receſſerunt: adhuc uſq; [populus] ſacrificabat &
4 adolebat aromata ſuper excelſis. Et adduxit Dñs plagam ſuper regem, & e
fuit leproſus uſqu ad diem mortis ſuæ, & ſedit extra Jerusalem: & Jotham
5 filius regis præpoſitus erat ſuper domum, judicans populum terræ. Et re-
liquum verborum Ghazariah, & omnia quæ fecit, nónne illa ſcripta ſunt
6 in libro verborum dierum regum domus Jehudah? Et cubuit Ghazariah
cum patribus ſuis, & ſepelierunt eum cum patribus ejus in civitate David:
& regnavit Jotham filius regis Iſrael. Hoc eſt verbum Domini quod locu-
7 tus fuerat cum Jehu, dicendo: Filii quarti ſedebunt tibi ſuper ſolium regi
Iſrael: & fuit ſic. Sallum filius Jabes regnavit anno tricesimo & nono
8 annorum Ghazariah regis tribus domus Jehudah, & regnavit menſem
dierum in Somron.

Verſio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 ,ejus fortitudo & ,fecit quæ omnia & ,Jarobham seniorum reſidunt Et
28 ܘܝܬܪܐ ܕܡܠܬܐ ܕܝܪܒܥܡ ܘܟܠ ܕܥܒܕ ܘܓܒܪܘܬܗ ܕܐܬܪ ܕܩܪܒ ܗܘ ܠܗ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܐܬܝܒܘ ܠܗ ܠܕܡܣܩܘܣ ܘܠܥܡܬ ܕܐܬܬܩܢ ܠܗ ܠܝܗܘܕ ܒܝܫܪܝܠ ܗܠܐ ܗܢܘܢ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪ ܡܠܬܐ ܕܝܘܡܬܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܫܟܒ ܝܪܒܥܡ ܥܡ ܐܒܗܬܗ ܥܡ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܡܠܟ ܙܟܪܝܐ ܒܪܗ ܬܚܬܝܗ ܘܫܟܒ ܝܪܒܥܡ ,ejus filius ,Israel regum ,Jarobham ,Jeroboe ,Israel regum
29 ,eo pro ejus filius Zacharias regnavitque ,Israel regibus

CAP. XV.

1 ANno vigeſimoſeptimo Jerobaami regis i
Iſrael, regnavit Oziæ filius Amoſiæ regis Ju-
da. Natus erat ſexdecim annos quando re-
gnavit, & quinquaginta duos annos regnavit
2 in Jerusalem: nomen matris ejus erat Jecha-
3 nia è Jerusalem. Reciſque quod rectum erat
coram Domino, ut Amoſis pater ejus. Ve-
runtamen altaria non abſtulit, quin populus
adhuc ſacrificabant & thura ponebant ſuper
altaria. Hunc regem percuſſit Dominus, fu-
4 itque leproſus uſque ad diem obitûs, idcòque
latenter habitabat: Jotham verò filius regis,
oeconomus, jus dicebat populo terræ. Reli-
5 quæ res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ecce
ſcripta ſunt in libro annalium regum Juda.
6 Occubuit autem Ozia cum patribus ſuis, & ſ
ſepelierunt eum cum patribus ejus in civi-
tate David: regnavitque Iotham filius ejus
7 poſt ipſum. Anno trigeſimooctavo Oziæ re-
gis Iuda, regnavit Zacharia filius Ierobaami
8 ſuper Iſraelem in Samaria, ſex menſibus. Et 9
mala perpetravit coram Domino, prout fe-
cerat pater ejus; neque declinavit ab omni-
9 bus peccatis Ierobaami filii Nabati qui pec-
care fecerat Iſraelem. Conſpiravit autem in 10
cum Sallum Iabiſii filius, & percutiens eum
10 ſpectante populo, interfecit illum, & regna-
vit poſt ipſum. Reliquæ res geſtæ Zachariæ, 11
ecce ſcriptæ ſunt in libro annalium regum Il-
11 raelis. Sic explerum fuit verbum Domini,
quod dixerat ad Iehu, filios ſolicet quarta-
10 nostibi ſeſſuros ſuper ſolium Iſraelis: & ita
evenit. Itaque Sallum Iabiſii filius regnavit 12
13 anno trigeſimonono Oziæ regis Iuda: cùmque
menſem dierum regnaſſet in Samaria,

Verſio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 *Reliqua geſta Jerobaami, quicquid fecit, 28
fortitudo ejus, ut bella ipſum, & quotiens
Damaſcum & Hamath reſtituit ſi Iſrae-
litis, ſcripta ſunt in libro chronicorum re-
29 gum Iſraelis. Occumbente verò Jerobaa- 29
mo cum majoribus ſuis, & cum iis, nempe
cum Regibus Iſraelitarum ſepulto, regna-
vit Zacharias filius ejus poſt ipſum.

CAP. XV.

1 *ANno vigeſimoſeptimo regni Jerobaa- 1
mi regis Iſraelis, regnavit Oziæ filius A-
moſiæ regis Iudæ, Quinquedecimum ex-
ta cum domum egere to die que regnum
occupavit: manſit autem vox in Jerusalem
2 quinquaginta duobus annis: & nomen
matris ipsa, Jechoniæ de Jerusalem. 2 3
3 ipsa fecerat Dominus Iehoua, & omnia
quæ fecerat Amoſia pater ejus. Verum excelſa non amovit, 4
4 & populus adhuc ſacrificabant & pone-
bant incenſum ſuper excelſis. Percuſſit 5
autem Dominus hunc regem, fuitque lepro-
ſus uſque ad diem obitûs, & habitabat do-
mi occultus: & Jotham filius regis præ-
5 fectus domûs populum regebat. Reliquæ 6
res geſtæ Oziæ, & quicquid fecit, ecce
ſunt in libro hiſtoriarũ regum Iuda. Oc- 7
cumbente Oziæ cum majoribus ſuis, &
cum iis in civitate Davidis ſepulti, re-
gnavit Jotham filius ejus poſt ipſum. An- 8
10 no trigeſimoſecundo regni Oziæ regis Iu-
da, regnavit Zacharia filius Jeroboami
super Israelitas in Samaria, manſitque ver
ſex annos. Hic fecit malè ſe geſſit coram 9
Deo, ut ſe geſſerat pater ejus: non ejus
deflexit ab omnibus peccatis Jeroboami fi-
11 lii Nabati, que commiſerat in Iſraelem.
Contra hunc rebellavit Sallum Iabiſi fili- 10
us, & percutiens eum in præſentia populi,
occidit eum, & regnavit poſt ipſum. 11 12
12 Cæterum anno trigeſimonono regni Oziæ
regis Iuda: cùmque menſem regnaſſet in
Samaria,

*وسائر امور يربعام * وكل الذي صنع * وجبروته وبماله * ردّه دمشق وحماة الى اسرائيل * 28
فاها مكتوبة في سفر بيامين الذي لملوك اسرائيل * واضطجع يربعام مع آبائه * ودفن 29
مع مع ملوك بني اسرائيل * وملك زكريا ابنه بعده *

* الفصل الخامس عشر *

1 * وفي السنة السابعة والعشرين من ملك يربعام ملك اسرائيل ملك عوريا بن اموصيا ملك
يهودا * وهو ابن سنة عشر سنة يوم ملك * واقام ملكا باورشليم اثنتي وخمسين سنة * واسم امه
2 كيشيا من اورشليم * وصنع حسنا قدام الرب مثل امو صيا ابيه * لكن الصواعد لم يبعدها *
3 والشعب بعد كانوا يذبحون ويوقدون البخور على الصواعد * فضرب الله الملك * فكان ابرص
4 الى يوم مات * فقعد في البيت كحفيا * ويوثام بن الملك رئيس البيت كان يدين الشعب * وسائر
5 امور عوريا وكل ما صنع * فمكتوب في سفر اخبار ملوك يهودا * واضطجع عوريا مع آبائه *
6 ودفن معهم في مدينة داود * وملك يوثام ابنه بعده * وفي سنة ثماني وثلثين من ملك عوريا
7 ملك يهودا * ملك زكريا بن يربعام على اسرائيل بسمرين * واقام ملكا ست سنين * وصنع
8 الشر قدام الله * كمثل ما صنع ابوه * ولم يعتزل من جميع خطايا يربعام بن ناباط الذي خطي
9 باسرائيل * وفتن عليه شالوم بن يابيس * وضربه بين يدي الشعب فقتله وملك بعده * وسائر
10 امور زكريا فانه مكتوب في سفر اخبار ملوك اسرائيل * وهو قول الرب لياهو * انه يملك من
11 ولدك اربعة على بني اسرائيل * وكان الامر على ما قال الرب * واما شالوم بن يابيس * فملك
12 في سنة تسع وثلثين للملك عوريا ملك يهودا * وملك شهرا بسمرين *

מלכים ב : טו

Versio VULG. LAT.

14 Et ascendit Manahé fili Gadi
de Thersa: venitque in Sama-
ria, & percussit Sellum filiũ
Jabes in Samaria, & interfecit
eum, regnavitque pro eo. Re-
liqua autẽ verborum Sellũ, &
conjuratio ejus, per quã teten-
dit insidias, nónne hæc scripta
sunt in libro Sermonum dierũ
regum Israel? Tunc percussit
Manahem Thapsam, & omnes
qui erant in ea, & terminos e-
jus de Thersa: noluerat enim
aperire ei: & interfecit omnes
prægnantes ejus, & fcidit eas.
17 Anno trigesimo nono Azariæ
regis Juda, regnavit Manahem
filius Gadi super Israel decem
18 annis in Samaria. Fecitque
quod erat malum coram Do-
mino: non recessit à peccatis
Jeroboam filii Nabat, qui pec-
care fecit Israel eundẽs dieb'
19 ejus. Venitque Phul rex Assy-
riorum in terram, et dabat Ma-
nahé mille talenta argenti,
ut esset ei in auxilium, & fir-
maret regnum ejus. Indixitq;
Manahem argentum sup Israel
cundis potentibus et divitib',
ut daret regi Assyriorũ, quin-
quaginta siclos argenti p fin-
gulos: reversúsque est rex As-
syriorum, & non est moratus
20 in terra. Reliqua autem sermo-
num Manahé, & universã que
fecit, nónne hæc scripta sunt in
libro Sermonum dierum regũ
Israel? Et dormivit Manahem
cum patribus suis: regnavit-
que Phaceia filius ejus pro eo.
21 Anno quinquagesimo Azariæ
regis Juda, regnavit Phaceia
filius Manahem super Israel in
Samaria bicnnio. Et fecit
quod erat malum coram Do-
mino: non recessit à peccatis
Jeroboam filii Nabat, qui pec-
22 care fecit Israel. Conjuravit
autem adversũs eum Phacee
filius Romeliæ, dux ejus, &
percussit eum in Samaria in tur-
re domũs regiæ, juxta Argob,
& juxta Arie, & cum eo quin-
quaginta viros de filiis Galaa-
ditarum, & interfecit eum, re-
23 gnavitque pro eo. Reliqua au-
tem sermonum Phaceia, & u-
niversã que fecit, nónne hæc
scripta sunt in libro Sermonum
24 dierum regum Israel? Anno
quinquagesimo secundo Azaria
regis Juda, regnavit Pha-
ce filius Romeliæ super Isra-
el in Samaria viginti annis,

14 Καὶ ἀνέβη Μαναὴμ υἱὸς (γ) Γαδδὶ ἐκ Θαρ-
σιλὰ, καὶ ἦλθεν εἰς Σαμάρειαν, καὶ ἐπάταξε
τὸν Σαλλὰμ υἱὸν (δ) Ἰαβὲς ἐν Σαμαρείᾳ, καὶ
ἐθανάτωσεν (α) αὐτὸν. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν
λόγων Σελλὰμ, καὶ ἡ Συσσκὴψις αὐτοῦ (ε)
(Συστροφὴ, ἡν ἐπεστρωμένοι (β) οἱ δοῦλοι
αὐτοῦ) ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι (β) οἱ δοῦλοι
τῶν λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσρα-
ὴλ. Τότε ἐπάταξε (γ) Μαναὴμ ἐν Θαψὰ
(Θαψὰ) καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ τὰ ὅρια
αὐτῆς ἀπὸ Θερσὰ, ὅτι οὐ ἠνέῳξαν αὐτῷ,
ἐπάταξε τὴν πᾶσαν ἐγκυοῦσαν αὐτῆς, καὶ ἐσχίσθη.
17 Ἐν ἔτει τριακοστῷ καὶ (δ) ἑνὶ τοῦ
τοῦ Ἀζαρὶ βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσεν
Μαναὴμ υἱὸς Γαδδὶ ἐπὶ Ἰσραὴλ (ε) ἐν τῇ
Σαμαρείᾳ δέκα ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πα-
σῶν ἁμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξέπ-
αρτο τὸν Ἰσραὴλ. Ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέ-
βη (ζ) Μαναὴμ κόνον τῷ Φοὰλ τῷ κόνον τῷ
βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ ἐπέστησεν
τὸν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν ἀργυρισμὸν τῶν δυνατῶν
(η) εἰκοσι τῷ ἀνδρὶ τῷ ἑνὶ, ὃς ἀποστρέ-
ψει βασιλεὺς Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἔστι κόνος
ἐν τῇ γῇ. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (θ) Μα-
ναὴμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, (ι) οὐκ ἰδοὺ
ταῦτα γεγραμμένα (ι) ἐπὶ βιβλίῳ λό-
γων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ;
20 Καὶ ἐκοιμήθη (κ) Μαναὴμ μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ, καὶ ἐβασίλευσε (ε) Φακεΐας υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ. Ἐν ἔτει ὀγδοηκοστῷ τῷ Ἀ-
ζαρὶ (ε) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε (κ)
Φακεΐας υἱὸς Μαναὴμ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν
Σαμαρείᾳ (ε) δύο ἔτη. Καὶ ἐποίησε τὸ πονη-
ρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πα-
σῶν ἁμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξέπαρ-
τον τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ συνεφάνη ἐπ' αὐτὸν
Φακεὴ υἱὸς Ῥομελιὰ ὁ τριστὰς αὐτοῦ, καὶ
πατάξας αὐτὸν ἐν Σαμαρείᾳ ἐνωτίσει κόνου
τῷ βασιλικῷ καὶ τῷ Ἀργὸβ καὶ τῷ (ε) Ἀ-
ριὲ, καὶ μετ' αὐτοῦ πεντήκοντα (ε) ἄνδρας
ἀπὸ τῶν Γαλαάδιτῶν, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν,
καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ λοιπὰ
τῶν λόγων (η) Φακεΐας καὶ πᾶσα ὅσα ἐποίη-
σεν, ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι (ω) ἐπὶ βιβλίῳ
λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βασιλεῦσιν Ἰσραὴλ.
Ἐν ἔτει πεντηκοστῷ καὶ δευτέρῳ τῷ Ἀζαρὶ
(θ) βασιλεῖ Ἰούδα ἐβασίλευσε Φακεὴ υἱὸς
Ῥομελιὰ ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἐκατὸν
τρία ἔτη.

MS.A. (γ) Ἰαδδὶ ἐκ Θερσιλὰ, (δ) Ἰαβὲς (ε) αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν
ἀντ' αὐτοῦ. Καὶ τὰ (ε) ἐν Συκεφάμῳ, (ζ) ἐπὶ βιβλίῳ (γ) Μαναὴμ (η)
Φακεΐα (θ) ἐπὶ τῶν Ἀλφαὴ βασιλέως Ἰούδα (ι) ἐβασίλευσεν Μαναὴμ (ι)
Φακεΐα ἐπὶ τῶν Σαμαρείᾳ. Καὶ (ζ) Μαναὴμ (ιο) ἐν αὐτῷ, τῷ ἐνεχθέν-
τα βασιλεῖ ἐν τῇ χῇ ἐν αὐτῷ. Καὶ ἐξῆνεγκεν (ε) ἐν ἀργύρῳ, (ιβ)πλὴν ἀρ-
γυρίου τῷ (ε) Μαναὴμ (λ) ἐκ ταῦτα (ε) ἐπὶ βιβλίῳ (γ) Μαναὴμ (ε)
Φακεΐας ὑὸς Μαναὴμ ἀντ' αὐτοῦ. (ε) βασιλεῖ (σ) Φακεΐας ὑὸς Μαναὴμ
(ε) * Δύο ἔτη. (ε) Ἀριὲ, (τ) ἄνδρας (ι) Φακεΐα (ο) ἐπὶ βιβλίῳ (ο)
βασιλέως

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

14 Ascendens Mahanim filius Gadi è Tersa, &
Samariam ingressus, percussit Sallum Jabisi
filium in Samaria, eoque interfecto regnavit
post ipsum. Reliqua gestorum Salum, & con-
15 spiratio quam fecit, ecce scripta sunt in libro
annalium regum Israelis. Tunc percussit Ma-
16 hanim Taphsam & quotquot erant in ea,
necnon confinia ejus à Tersa, eò quòd non
aperuissent ei portam; valtavit eam, &
17 omnes gravidas ejus exenteravit. Anno tri-
gesimonono Oziæ regis Juda regnavit Ma-
18 hanim filius Gadi super Israelem in Samaria,
decem annos. Fecitque quod malum erat co-
ram Domino, nec deflexit à peccatis Iroba-
19 ami filii Nabati qui peccare fecerat Israe-
lem, cunctis diebus suis. Invadente autem
Phule rege Athur terram illam, dedit Ma-
hanim ipsi Phuli mille argenti talenta, ut
20 opem ferret, regnúmque per eum obti-
neret. (Quam pecuniam ut daret regi Athur,
indixit Mahanim Israeli, nempè ditioribus
tantùm quinquagenos argenti siclos in viri unum-
quemque) reversúque est rex Athur, nec sub-
21 sistit ibi in ra regione. Reliqua gestorum Ma-
hanimi, & quicquid fecit, ecce scripta sunt in
libro annalium regum Israelis. Postharc oc-
22 cubuit Mahanim cum patribus suis, & regna-
vit Phecahia filius ejus post ipsum. Anno
23 quinquagesimo Oziæ regis Iuda, regnavit
Phecahia filius Mahanimi super Israelem
24 in Samaria, duobus annis. Fecitque quod
malumerat coram Domino, neque declinavit
à peccatis Ierobaami filii Nabati qui peccare
25 fecerat Israelem. Conspirans autem in eum
Phecah filius Romeliæ heros ejus, interfecit
eum in Samaria in palatio regio: ductis cum
Regaob & Ani cum quinquaginta viris
26 è filiis Gelaad, interfecit eum, & regnavit
post ipsum. Reliqua gestorum Phecahiæ, & 26
quicquid fecit, ecce scripta sunt in libro an-
27 nalium regum Israelis. Anno quinquagesi-
mo secundo Oziæ regis Juda, regnavit Phe-
cah Romeliæ filius super Israelem in Samaria,
viginti annos.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

14 Ascendit Mahanim Gadi filius è Thersa, &
Samariam ingressus percussit Salumum
Jabiß filium, eoque peremto regnavit post
ipsum. Reliqua res gestæ Salumii, & 15
conjuratio quã reddiderat in illum, scriptæ
sunt in libro chronicorum regum Israelis.
Tunc percussit Mahanim Tiphsahum & 16
quicquid erat in ea, & finitimes ejus à Ter-
sa, quia non aperuerant ei portam; vasta-
vit eam, & omnes antes prægnantes
17 disfidit. Anno trigesimonono regni Oziæ
regis Judæ, regnavit Mahanim filius Gadi
super Israelem in Samaria, quinque vex
annis decem. Steterat è pe gessit coram 18
Deo, nec recessit à peccatis Ierobaami filii
Nabati qui peccavit in Israelem, cunctis
diebus suis. Aggredientè autem Phule 19
rege Mansyl regnantem illum, dedit Maha-
nim Phuli mille quintalia argenti, quatenus
esset fori adjumento ut regnum manu sua
occuparet. Impositúque Mahanim Israe- 20
litis opulentioribus quibusque populi, qui
erant in ista ra regione ; centuriã, unaquam
quinquagenos argenti siclos cuilibet viro,
quam daret Phulivegi : reversúsque est
rex Mansyl, nec mansit in ea regione. Re- 21
liquæ res gestæ Mahanimi, & omnia quæ
fecit, scriptæ sunt in libro chronicorum,
regum Israelis. Mahanim cum mayori- 22
bus suis occumbente, regnavit post eum fi-
lius ejus Phecahia. Anno quinquagesimo 23
regni Oziæ regis Judæ, regnavit Phecahia
filius Mahanimi super Israelem in Sama-
via, manstúque rex annis duobus. Stete- 24
rat è pe gessit coram Deo, neque diversità à
criminibus Ierobaami filii Nabati qui pec-
cavit in Israelem. Contra hunc conspirant 25
Phecah filius Romeliæ heros ipsius, inter-
fecit eum in Samaria in palatio regio: du-
cta tum Regab & Ani, & cum his quin-
quaginta viris è filiis Galaad, interfecit
eum, & regnum occupavit loco ipsius. Re- 26
liquæ res gestæ Phecahiæ, & omnia quæ
fecit, scriptæ sunt in libro chronicorum
regum Israelis. Anno quinquagesimo 27
secundo Oziæ regis Judæ, regnavit Phecah
filius Romeliæ super Israelem in Samaria,
annis viginti.

Targum JONATHAN.

14 וסליק מנחם בר גדי מתרצה ואתא לשמרין וסמא ית שלום בר יביש בשמרון
ומית תחותוהי ושאר פרגמי שלום ומרדיה די מרד הא אינון כתיבין על ספרי
15 פרגמי יומיא למלכי ישראל: בדין סמא מנחם ית תפסח וית כל די בה וית תחומהא
מתרצה ארי לא פתחו ליה בדין סמא ית כל מעברתהא לאשלמא ית כל מעברתהא בוש:
16 בשנת חדשע שנין לעזריה מלך יהודה מלך מנחם בר גדי על ישראל עשר
שנין בשמרון: ועבד דביש קדם יי לא סטא מן כל חובין דיעבם בר נבט דחייב ית ישראל
17 כל יומוהי: אתא פול מלכא דאתור על ארעא ויהב מנחם לפול אלף ככרין דכסף
לאשלמא יהודוהי עמה דנחון מלכא דאתור: ורמא מנחם חובא מן ישראל על ישראל
18 כל גברי חיל למתן לון למלכא דאתור חמשין סלעין דכסף לגברא חד ותב מלכא דאתור
ולא אעיק תמן בארעא: ושאר פרגמי מנחם עם אבהתוהי ומלך פקחיה ברוהי תחותוהי:
19 בשנת חמשין שנין לעזריה מלך שבטא רבית יהודה מלך פקח בר מנחם על
ישראל בשמרון תרתין שנין: ועבד דביש קדם יי לא סטא מחובי דיעבם בר נבט דחייב
20 ית ישראל: ומרד בה רמליה קבר בר רמליה ומחרי בשמרון בארמון בית מלכא
ית ארגוב וית אריא ועמה חמשין גברא מבני גלעד ומקטליה ומלך תחותוהי: ושאר
21 פרגמי פקחיה וכל די עבד הא אינון כתיבין על ספר פרגמי יומיא למלכי ישראל:
22 בשנת חמשין ותרתין שנין לעזריה מלך שבטא רבית יהודה מלך פקח בר רמליה על
ישראל בשמרון עשרין שנין: ועבד דביש קדם יי לא סטא מן כל חובין דיעבם בר נבט דחייב
23 ית ישראל: ומרד בה פקח בר רמליה מן בית מלכא ומן בית מלכא
24 ית ארגוב וית אריא ועמה חמשין גברא מבני גלעד ומקטליה ומלך תחותוהי: ושאר
פרגמי פקחיה וכל די עבד הא אינון כתיבין על ספר פרגמי יומיא למלכי ישראל:
25 בשנת חמשין ותרתין שנין לעזריה מלך שבטא רבית יהודה מלך פקח בר רמליה על
ישראל בשמרון עשרין שנין:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

14 Et ascendit Menahhem fili Gadi de Thirfzah, & venit in Somron, & per-
cussit Sallum filium Jabes in Somron, & occidit illum, & regnavit pro eo.
15 Et reliquum verborum Sallum, & conjuratio ejus quam conjuravit, ecce il-
la scripta sunt in *libris* verborum dierum regum Israel. Tunc percussit
16 Menahhem Thiphzah & omnes qui erant in ea, & omnes terminos ejus à
Thirfzah, quia non aperuerat portam ad pacem in eundam, & percussit il-
lam, & omnes prægnantes ejus disfidit. Anno tricesimo nono annorum
17 Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Menahhem filius Gadi
super Israel decẽ annis in Somron. Et fecit quod malũ erat ante Dominum
18 declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui peccare fecit Israel omni-
bus diebus suis. Venit Pul rex Athur contra terram, & dedit Menahhem Pu-
lo mille talenta argenti ad pacificandas manus ipsius secum, ut firmaret
19 regnum in manu sua. Et impositis Menahhem argentum Israeli & omnib'
potentib' substantiã ad fandum regi Athur, quinquaginta siclos argenti pe-
20 to cuique, & rediit rex Athur, & non mansit ibi in terra. Et reliquum ver-
borum Menahhem, & omnia quæ fecit, nónne illa scripta sunt in libro ver-
21 borum dierum Regum Israel? Et cubuit Menahhem cum patribus suis, &
regnavit Pekahhiah filius ejus pro eo. Anno quinquagesimo annorum
22 Ghazariah regis tribus domus Jehudah regnavit Pekahhiah filius Me-
nahhem super Israel in Somron duobus annis. Et fecit quod malum erat
23 ante Dominum: non declinavit à peccatis Jarabgham filii Nebat, qui pec-
care fecit Israel. Et conjuravit contra eum Pekahh filius Remaliahu baro
24 ejus, & percussit illum in Somron in conclavi domus regis cum Argob &
Arjeh, & cum eo quinquaginta viri de filiis *Gilghadearom*, & occidit il-
25 lum, & regnavit pro eo. Et reliquum verborum Pekahhiah, & omnia quæ
fecit, ecce illa scripta sunt in libro verborum dierum Regum Israel. Anno
26 quinquagesimo & secundo annorum Ghazariah regis tribus domus Jehu-
dah, regnavit Pekahh fili' Remaliah super Israel in Somron viginti annis.

מלכים ב : יז

Jerobham peccata
18 Et fecit quod erat malum coram Domino: non recessit a
peccatis Jerobham filii Nabat, 19 qui peccare fecit Israel. In die-
bus Phacee regis Israel venit
Theglath-phalasar rex Assur,
& cepit Aion, & Abel Domus,
Maacha & Janoc, & Cedes,
& Asor, & Galaad, & Ga-
lilæam, & universam terram
Nephthali: & transtulit eos in
Assyrios. 30 Conjuravit autem
& insidias fecit Osee filii Ela
contra Phacee filii Romeliæ,
& percussit eum, & interfecit:
regnavitque pro eo vigesimo
anno Joatham filii Oziæ. Re-
liqua autem sermonis Phacee,
& universa quæ fecit, nonne
hæc scripta sunt in libro Ser-
monum dierum regum Israel?
31 Anno secundo Phacee, filii 33
Romeliæ regis Israel, regnavit
Joathã filius Oziæ regis Juda.
Viginti quinque annorum erat
cùm regnare cœpisset, & se-
decim annis regnavit in Jeru-
salem: nomen matris ejus Je-
rusa, filia Sadoc. Fecitque q
erat placitum coram Domino:
juxta omnia quæ fecerat Ozi-
as pater ejus, operatus est. Ve-
rùntamen excelsa non abstulit,
adhuc populus immolabat, &
adolebat incensum in excelsis
ipse ædificavit portam domûs
Domini sublimitiam. Reli-
qua autem sermonis Joatham,
& universa quæ fecit, nonne
hæc scripta sunt in libro Ser-
monum dierum regum Juda? In
diebus illis cœpit Domin' mit-
tere in Judam, Rasin regem Sy-
riæ, & Phacee filii Romeliæ.
38 Et dormivit Joatham cum pa-
tribus suis, sepultúsque est cum
eis in civitate David patris sui,
& regnavit Achaz filius ejus
pro eo.

CAP. XVI.

1 ANno decimo septimo Pha-
cee filii Romeliæ, regnavit A-
chaz filius Joatham regis Juda.
2 Viginti annorum erat Achaz
cùm regnare cœpisset, et sede-
cim annis regnavit in Jerusa-
lem: non fecit quod erat pla-
citi in conspectu Dñi Dei sui,
sicut David pater ejus. Sed am-
bulavit in via regum Israel:
insuper & filium suum confe-
cravit, transferens per ignem
secundùm idola gentium: quæ
dissipavit Dominus coram fi-
liis Israel. Immolabat quoq;
victimas, & adolebat incensũ
in excelsis, et in collibus, et sub
omni ligno frondoso.

Versio VULG. LAT.

18 Et fecit quod erat malum coram Domino: non recessit a peccatis Jeroboam filii Nabat, qui peccare fecit Israel. In diebus Phacee regis Israel venit Thegelath-phalasar rex Assur, & cepit Aion, & Abel Domus Maacha & Janoc, & Cedes, & Asor, & Galaad, & Galilæam, & universam terram Nephthali: & transtulit eos in Assyriam. Conjuravit autem, & extendit insidias Osee filii Ela contra Phacee filii Romeliæ, & percussit eum, & interfecit: regnavitque pro eo vigesimo anno Joatham filii Oziæ. Reliqua autem sermonũ Phacee, & universa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Israel? Anno secundo Phacee, filii Romeliæ regis Israel, regnavit Joathã filius Oziæ regis Juda. Viginti quinque annorum erat cùm regnare cœpisset, & sedecim annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Jerusa, filia Sadoc. Fecitque quod erat placitum coram Domino: juxta omnia quæ fecerat Oziæ pater ejus, operatus est. Verùntamen excelsa non abstulit, adhuc populus immolabat, & adolebat incensum in excelsis: ipse ædificavit portam domûs Domini sublimitiam. Reliqua autem sermonis Joatham, & universa quæ fecit, nonne hæc scripta sunt in libro Sermonum dierum regum Juda? In diebus illis cœpit Dominus mittere in Judam Rasin regem Syriæ, & Phacee filii Romeliæ. Et dormivit Joatham cum patribus suis: & sepultus est cum eis in civitate David patris sui, & regnavit Achaz filius ejus pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

18 Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, οὐκ ἀπέστη ἀπὸ πασῶν ἁμαρτιῶν Ἰεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτον τὸν Ἰσραήλ. Ἐν 19 ἡμέραις Φακὲὲ βασιλέως Ἰσραὴλ ἦλθεν Θαγλαθὲλ φαλὲὲ βασιλεὺς Ἀσσούρ, καὶ ἔλαβεν τὴν Αἰὼν καὶ τὴν Ἄβελ καὶ τὴν Θοομὰχὰ καὶ τὴν Ἰανὼχ καὶ τὴν Κεδὲς καὶ τὴν Ἀσὼρ καὶ τὴν Γαλαὰδ καὶ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσαν καὶ πᾶσαν γῆν Νεφθαλὶ καὶ ἀπῴκισεν αὐτὸς εἰς Ἀσσούριον. Καὶ συνέχυσεν ὁ σύγκλυσμα Ὠσὴὲ υἱὸς Ἠλὰ ἐπὶ Φακὲὲ υἱὸν Ῥομελίου, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἐθανάτωσεν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ ἑβδόμῳ (β) ἔτει τοῦ Ἰωαθὰμ υἱοῦ Ὀζίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Φακὲὲ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰσραὴλ; Ἐν 33 ἡμέρᾳ τοῦ βασιλέως Ἰσραὴλ. Ἐν ἔτει δεύτερῳ Φακὲὲ υἱοῦ Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἰωαθὰμ υἱὸς Ὀζίου βασιλεὺς Ἰούδα. Ὑιὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν ὁ Ἰωαθὰμ ἡνίκα ἐβασίλευσεν (ζ) καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ (δ) Ἰερουσὰ θυγάτηρ Σαδώκ. Καὶ ἐποίησεν τὸ δοκοῦν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ὀζίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Πλὴν τὰ ὑψηλὰ οὐκ ἀφῃρέθη, ἔτι λαὸς ἐθυσίαζον καὶ ἐθυμίαζον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν. Αὐτὸς ᾠκοδόμησε τὴν πύλην οἴκου κυρίου ἐπάνω. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἰωαθὰμ καὶ πάντα ὅσα ἐποίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα (κ) ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰούδα; Ἐν 38 ἡμέραις ἐκείναις ἤρξατο κύριος ἀποστέλλειν ἐν Ἰούδᾳ τὸν Ῥασὶν (λ) βασιλεὺς Συρίας, καὶ Φακὲὲ υἱὸν Ῥομελίου. Καὶ ἐκοιμήθη Ἰωαθὰμ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει Δαυὶὲ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS.A. (κ) ἐν Καὶ τὰ βεβραικὰ καὶ ἐν Ἰωαὴν, καὶ (λ) Ἠμὰὲ (α) Νεθθιήμ, (β) ἐβασίλευσεν αὐτὸς, καὶ (γ) αὐτὸς καὶ ἐν (δ) Ἰούδαν (ε) ἐξ ὧν γεγραμμένα ἐπὶ βιβλίῳ (ζ) βασιλέων (η) Ἰούδαν (θ) Ἰεζὲ (ι) Ἰεζὲ (ι) ὅτι ἐν (κ) ἐπὶ βιβλίῳ (λ) ἐξεπορεύθη * ἐν αὐτῷ, * ἐν τῷ

Paraph. Chald. Versio Latina.

18 עַבֵד רְבִישׁ קָדָם יְיָ לָא סְטָא מִן חוֹבֵי יָרְבְעָם בַּר נְבָט דְּחַיֵּבְית יִשְׂרָאֵל : בְּיוֹמֵי פְקַח
19 מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל אֲתָא תִגְלַת פַּלְאסַר אַתּוּרָאי וְנַטַל יָת אִיוֹן וְיָת אָבֵל בֵּית מַעֲכָה
וְיָת יָנוֹחַ וְיָת קֶדֶשׁ וְיָת חָצוֹר וְיָת גִּלְעָדָה וְיָת גְּלִילָא כֹּל אַרְעָא שְׁבֵט נַפְתָּלִי וַאֲגָלֵנוּן
לְאַתּוּר : וּרְדִיף מְרִיבָא הוֹשֵׁע בַּר אֵלָה עַל פְּקַח בַּר רְמַלְיָהוּ וּמְחָיֵי וְקְטְלֵיהּ וּמְלַךְ
תְּחוֹתוֹהִי בְּשְׁנַת עַסְרִין לְיוֹתָם בַּר עֻזִיָּה : וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי פְקַח וְכֹל דִּי עֲבַד הָא אִנּוּן כְּתִיבִין
עַל סִפְרָא דְּמִתְגְּמֵי יוֹמֵיא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל : בְּשְׁנַת תְּרֵתֵין לְפְקַח בַּר רְמַלְיָהוּ מְלַכָּא דְיִשְׂרָאֵל
מְלַךְ יוֹתָם בַּר עֻזִיָּה מַלְכָּא דִיהוּדָה : בַּר עֶשְׂרִין וְחַמֵּשׁ שְׁנִין הֲוָה כַּד מְלַךְ שְׁבַע וְעֶשְׂרִין
שְׁנִין מְלַךְ בְּיוֹרוּשְׁלֵם וְשֵׁם אִמֵּיהּ יְרוּשָׁא בַּת צָדוֹק : וַעֲבַד דְּקִישַׁר קֳדָם יְיָ כְּכֹל דִּי עֲבַד
עֻזִיָּה אֲבוּהִי לְבַד לָא שְׁבָקַת אֲרוּם עַדַּיָּא עוֹד לְמִרְחַץ בְּמָתָא לָא שְׁבָקַת אֲרוּם עַדַּיָּא
בְּמַתְרוּתָא וּבְגַוָּא הֵיכְלָא דְיָיָ אֲתָרַת תַּרְעָא עִלָּאָה : וּשְׁאַר פִּתְגָמֵי יוֹתָם וְכֹל דִּי עֲבַד הָלָא
אִנּוּן כְּתִיבִין עַל סִפְרָא דְּמִתְגְּמֵי יוֹמֵיא לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל : בְּיוֹמָיאִנּוּן שְׁרֵי יְיָ לְגַרְאָה
בְּדַרְתָּא דְיְהוּדָה רְצִין מַלְכָּא דַאֲרָם וְיָת פְּקַח בַּר רְמַלְיָהוּ : וְשַׁכִּיב יוֹתָם עִם אֲבָהָתוֹהִי
וְאִתְקְבַר עִם אֲבָהָתוֹהִי בְּקִרְתָּא דְדָוִד אֲבוּהִי וְקָדִים אָחָז בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי :

יז

בְּשְׁנַת שְׁבַע עַסְרִין שְׁנִין לְפְקַח בַּר רְמַלְיָהוּ מְלַךְ אָחָז בַּר יוֹתָם מַלְכָּא דִיהוּדָה : בַּר
עֶשְׂרִין וְחַמֵּשׁ שְׁנִין אָחָז כַּד מְלַךְ וְשֵׁת שְׁנִין מְלַךְ בְּיוֹרוּשְׁלֵם וְלָא עֲבַד כְּדֶם קֳדָם יְיָ אֱלָהֵיהּ
כְּדָוִד אֲבוּהִי : וְאֲזַל בְּאָרְחָת מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְאַף יַת בְּרֵיהּ אַעְבַּר בְּנוּרָא בְּתוֹעֲבָת עַמְמַיָּא
דִּי תְרִיךְ יְיָ יְתַרְכִּנּוּן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : וּדְבַח וְאַקְטַר בְּמַתְרוּתָא וּעַל רָמָתָא
וּתְחוֹת כָּל אִילָן עֲבוֹתָא :

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 * ܘܥܒܕ ܕܫܝܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܠܐ ܐܫܬܩܠ ܡܢ ܚܛܗܝܐ ܕܝܪܒܥܡ ܒܪ ܢܒܛ ܕܐܚܛܝܗ ܠܝܫܪܝܠ.
29 * ܒܝܘܡܝܐ ܕܦܩܚ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܐܬܐ ܬܓܠܬ ܦܠܣܪ. ܘܢܣܒ ܐܝܘܢ ܘܐܒܠ ܒܝܬ ܡܥܟܐ
ܘܢܝܚ ܘܩܕܫ ܘܚܨܘܪ ܘܓܠܥܕ ܘܓܠܝܠ ܘܟܠ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ. ܘܐܓܠܝܗ ܠܐܬܘܪ.
30 * ܘܩܛܪ ܗܘܫܥ ܒܪ ܐܠܐ ܥܠ ܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ. ܘܡܚܝ ܘܩܛܠܝܗ. ܘܡܠܟ ܬܚܘܬܘܗܝ
ܒܫܢܬ ܥܣܪܝܢ ܠܝܘܬܡ ܒܪ ܥܙܝܐ. ܘܫܪ ܦܬܓܡܝ ܦܩܚ ܘܟܠ ܕܥܒܕ ܗܠܐ ܐܢܘܢ ܟܬܝܒܝܢ
ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܬܓܡܝ ܝܘܡܝܐ ܠܡܠܟܝ ܝܫܪܝܠ. ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܠܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ
31 ܡܠܟ ܝܘܬܡ ܒܪ ܥܙܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ. ܒܪ ܥܣܪܝܢ ܘܚܡܫ ܫܢܝܢ ܗܘܐ ܟܕ ܡܠܟ ܫܬ ܥܣܪܝܢ
ܘܫܢܝܢ ܡܠܟ ܒܝܪܘܫܠܡ. ܘܫܡ ܐܡܗ ܝܪܘܫܐ ܒܬ ܨܕܘܩ. ܘܥܒܕ ܕܫܪ ܩܕܡ ܡܪܝܐ. ܟܠ ܕܥܒܕ
ܥܙܝܐ ܐܒܘܗܝ ܒܠܚܘܕ ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܪܡܐ ܥܕܝܐ ܠܡܪܚܨ ܒܡܬܐ ܠܐ ܫܒܩܬ ܐܪܡܐ ܥܕܝܐ
32 ܒܡܬܪܘܬܐ. ܘܒܓܘ ܗܝܟܠܐ ܕܡܪܝܐ ܐܬܪܬ ܬܪܥܐ ܥܠܝܬܐ. ܘܫܪ ܦܬܓܡܝ ܝܘܬܡ ܘܟܠ ܕܥܒܕ
ܗܠܐ ܐܢܘܢ ܟܬܝܒܝܢ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܡܬܓܡܝ ܝܘܡܝܐ ܠܡܠܟܝ ܝܫܪܝܠ. ܒܝܘܡܝܗܘܢ ܫܪܐ ܡܪܝܐ
ܠܡܫܕܪ ܒܝܗܘܕܐ ܪܨܝܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܡ ܘܦܩܚ ܒܪ ܪܡܠܝܐ. ܘܫܟܒ ܝܘܬܡ ܥܡ ܐܒܗܬܗ
ܘܐܬܩܒܪ ܥܡ ܐܒܗܬܗ ܒܩܪܬܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܗܝ. ܘܩܕܡ ܐܚܙ ܒܪܗ ܬܚܘܬܘܗܝ.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 * وصنع السوء قدام الله ولم يعدل من خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطى باسرائيل * وفي ايام
29 فقح جاء تعلتفلسار ملك الموصل. فسلب عيون وابل وكولا وكدل. بيت معكا وينام وقدس
وحاصور وجلعاد والجليل. وجميع ارض نفتالي. فاجلاهم الى الموصل * وشرد هوسع بن الا على
30 فقح بن رومليا. فضربه وقتله وملك بعده في سنة اثنين من ملك يوام بن عوزيا * وسائر
امور فقح وكل سي صنع * فانها مكتوبة في سفر ايامين الذي لملوك اسرائيل * وفي سنين
31 من ملك فقح بن رومليا ملك اسرائيل. ملك يوام بن عوزيا ملك يهودا * وهو ابن خمس
32 وعشرين سنة. واقام ملكا باورشليم سنة عشرين سنة واسم امه باروسا ابنة صادوق * وصنع حسنا
33 قدام الله. كما صنع عوزيا ابوه * لكن الصواعد لم يبعدها. وكان الشعب بعد يذبحون ويبخرون
34 بصواعد على الصواعد. وهو بنى الباب العلوي الذي في بيت الرب * وسائر امور يوام وكل سي
35 صنع * فانه مكتوب في سفر ايامين الذي لملوك يهودا * وفي تلك الايام ابتدى الرب ان
36 يرسل بيهودا واصاف ملك الارمن وفقاح بن رومليا ملك اسرائيل * واضطجع يوام مع ابائه *
37 ودفن معهم في مدينة داود. وملك بعده ابنه احاز.

* الفصل السادس عشر *

1 * في السنة الثانية عشر من ملك فقح بن رومليا ملك اسرائيل. ملك احاز بن يوام ملك
2 يهودا * وهو ابن عشرين سنة. واقام ملكا باورشليم سنة عشرين سنة. ولم يصنع احاز حسنا قدام
3 الله الهه مثل داود ابيه * وسلك ما سلكوا به ملوك اسرائيل * وذلك انه القى ابنه في النار
4 مثل سنة الامم التي اباد الله من قدام بني اسرائيل * فانه ذبح وبخر على الصواعد وعلى
الروابي. وتحت كل شجرة كثيرة الاغصان *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

28 Et fecit quod malum erat coram Domino. 28
neque divertit à peccatis Jeroboami filii Na-
bati qui peccare fecerat Israelem. In diebus 29
Phecahi regis Israel venit Teglath-pala-
sar rex Athur, & abduxit Jionem, & Abel-
meholam, totámq; Beth-maacham, Niahum,
Cades, Hasiur, Gelaad, Galilæam, totámque
terram Nephtali; & captivos duxit eos in
Athur. Fecit autem conspirationem Hosea 30
filius Ela contra Phecahum filium Romeliæ,
& percussit ae interfecit eum, regnavitq;
post ipsum anno secundo Jochami filii Oziæ.
Reliqua gestorum Phecahi, & quiequid fecit, 31
ecce scripta sunt in libro annalium regum
Israelis. Anno secundo Phecahi filii Rome- 32
liæ regis Israel, regnavit Jotham filius Oziæ
regis Juda. Vigintiquinque natus erat annos 33
quando regnavit, & sedecim annos rega-
vit in Jerusalem: nomen matris ejus erat Je-
rusa filia Sadoc. Fecit quod rectum erat co-
ram Domino, quemadmodum fecerat Ozia
pater ejus. Verùm altaria non abolevit; 35
quin adhuc populus sacrificabant, & thura
ponebant super altaria. Is ædificavit por-
tam domûs Domini superiorem. Reliqua 36
gestorum Jothami, & quicquid fecit, ecce
scripta sunt in libro annalium regum Judæ.
In diebus illis cœpit Dominus stimulare con- 37
tra Judam, Rafanem regem Aram, & Phe-
cahum filium Romeliæ regem Israelis. Oc- 38
cumbente verò Jothamo cum patribus suis, &
sepulto cum patribus suis, & civitate Davi-
dis, regnavit Ahas filius ejus post ipsum.

CAP. XVI.

1 ANno decimoseptimo Phecahi filii Rome-
liæ, regis Israel, regnavit Ahaz filius Jo-
thami regis Juda. Natus erat annos viginti 2
Ahaz quando regnavit, & sexdecim annis
regnavit in Jerusalem. Non fecit quod rectum
erat coram Domino Deo suo, sicut David
pater suus: Sed ambulavit in via regum Is- 3
raelis, quin filium suum traduxit per ignem
juxta consuetudinem gentium quas deleverat
Dominus à conspectu filiorum Israel. Præ- 4
terea sacrificavit & adolevit super altaria &
super colles, & sub quacunque arbore con-
densa.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

28 * وصنع السوء قدام الله. ولم يعدل من خطايا يوربعام بن ناباط الذي خطى باسرائيل * وفي ايام
29 فقح جاء تعلتفلسار ملك الموصل. فسلب عيون وابل كولا وكدل. بيت معكا وينام وقدس
وحاصور وجلعاد والجليل. وجميع ارض نفتالي. فاجلاهم الى الموصل * وشرد هوسع بن الا على
30 فقح بن رومليا. فضربه وقتله وملك بعده في سنة اثنين من ملك يوام بن عوزيا * وسائر
امور فقح وكل سي صنع * فانها مكتوبة في سفر ايامين الذي لملوك اسرائيل * وفي سنين
31 من ملك فقح بن رومليا ملك اسرائيل. ملك يوام بن عوزيا ملك يهودا * وهو ابن خمس
32 وعشرين سنة. واقام ملكا باورشليم سنة عشرين سنة واسم امه باروسا ابنة صادوق * وصنع حسنا
33 قدام الله. كما صنع عوزيا ابوه * لكن الصواعد لم يبعدها. وكان الشعب بعد يذبحون ويبخرون
34 بصواعد على الصواعد. وهو بنى الباب العلوي الذي في بيت الرب * وسائر امور يوام وكل سي
35 صنع * فانه مكتوب في سفر ايامين الذي لملوك يهودا * وفي تلك الايام ابتدى الرب ان
36 يرسل بيهودا واصاف ملك الارمن وفقاح بن رومليا ملك اسرائيل * واضطجع يوام مع ابائه *
37 ودفن معهم في مدينة داود. وملك بعده ابنه احاز.

* الفصل السادس عشر *

1 * في السنة الثانية عشر من ملك فقح بن رومليا ملك اسرائيل. ملك احاز بن يوام ملك
2 يهودا * وهو ابن عشرين سنة. واقام ملكا باورشليم سنة عشرين سنة. ولم يصنع احاز حسنا قدام
3 الله الهه مثل داود ابيه * وسلك ما سلكوا به ملوك اسرائيل * وذلك انه القى ابنه في النار
4 مثل سنة الامم التي اباد الله من قدام بني اسرائيل * فانه ذبح وبخر على الصواعد وعلى
الروابي. وتحت كل شجرة كثيرة الاغصان *

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ'.

ΕΝ ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακὲὲ υἱοῦ Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωαθὰμ βασιλέως Ἰούδα. Ὑιὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν (α) Ἄχαζ ἡνίκα ἐβασίλευσεν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ· οὐκ ἐποίησεν τὸ δοκοῦν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, ὡς Δαυὶὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν πυρὶ, κατὰ τὰς βδελυγμίας τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἐκ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίαζεν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου πυκάζοντος.

MS.A. (α) Ἄχαζζ (β) ὀκτὼ πτῶσις, (γ) ὀδὼ Ἰεροβοὰμ μὲ Ναβὰτ βασιλέων Ἰσραὴλ,

Paraph. Chald. Versio Latina.

filii Nebat, qui peccare fecit Israel. In diebus Pekahh regis Israel venit 29
Thiglath Pilezzer rex Athur, & captivavit Ghion, & Maghabel, & Janoahh, & Kedes, & Hilaszer, & Gilghad, & Galil, omnem
terram Naphthali, & migrare fecit eos in Athur. Et conjuravit conjura- 30
tionem Hoseagh filius Elah contra Pekahh filium Remaliah, & percussit
eum & occidit eum, & regnavit pro eo anno vicesimo Jotham filii Ghu-
ziah. Et reliquum verborum Pekahh, & omnia quæ fecit, ecce illa scri-
pta sunt in libro verborum dierum regum Israel. Anno secundo Pekahh 31
filii Remaliahu regis Israel, regnavit Jotham filius Ghuziah regis tribus 32
domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat quando regnavit, 33
& sedecim annis regnavit in Jerusalem: & nomen matris eis Jerusa filia
Szadoq. Et fecit quod rectum erat ante Dñm: juxta omnia quæ fecerat 34
Ghuziah pater ejus, fecit. Verùntamen excelsa non recesserant; adhuc 35
usque populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsis: ipse ædi-
ficavit portam domus sanctuarii Dñi superiorem. Et reliquum verborum 36
Jotham, & omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum
dierum regum domus Jehudah? In diebus ipsis cœpit Dñs immittere in 37
populum domus Jehudah Refzin regem Aram, & Pekahh filium Rema-
liah. Et cubuit Jotham cum patribus suis, & sepultus est cum patribus 38
suis in civitate David patris sui: & regnavit Ahbaz filius ejus pro eo.

CAP. XVI.

A Nno septimodecimo anno dñi Pekahh filii Remaliah regnavit Ahbaz 1
filius Jotham regis domus Jehudah. Filius viginti annorum erat Ahbaz 2
cùm regnavit, & sedecim annos regnavit in Jerusalem: & non fecit quod
rectum erat ante Dñm Deum suum, sicut David pater suus. Sed ambulavit 3
in via regum Israel: & etiam filium suum transire fecit per ignem, secun-
dùm abominationes gentium quas expulerat Dominus à facie filiorum
Israel. Et sacrificavit & adolevit aromata super excelsis, & super colles,
& sub omni arbore frondosa.

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

ΚΕΦ. ιϛ'.

1 ΕΝ ἔτει ἑπτακαιδεκάτῳ Φακὲὲ υἱοῦ Ῥομελίου ἐβασίλευσεν Ἄχαζ υἱὸς Ἰωαθὰμ βασιλέως Ἰούδα. Ὑιὸς εἴκοσι ἐτῶν ἦν (α) Ἄχαζ ἡνίκα ἐβασίλευσεν, καὶ ἑκκαίδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ· οὐκ ἐποίησεν τὸ δοκοῦν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου θεοῦ αὐτοῦ, ὡς Δαυὶὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν τῇ ὁδῷ βασιλέων Ἰσραὴλ, καὶ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν πυρὶ, κατὰ τὰς βδελυγμίας τῶν ἐθνῶν ὧν ἐξῆρεν κύριος ἐκ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐθυσίαζεν καὶ ἐθυμίαζεν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου πυκάζοντος.

MS.A. (α) Ἄχαζζ (β) ὀκτὼ πτῶσις, (γ) ὀδὼ Ἰεροβοὰμ μὲ Ναβὰτ βασιλέων Ἰσραὴλ,

Targum JONATHAN.

Et fecit quod malum erat ante Dñm: non declinavit à peccatis Jarabgham 28
filii Nebat, qui peccare fecit Israel. In diebus Pekahh regis Israel venit 29
Thiglath Pilezzer rex Athur, & captivavit Ghion, & Maghabel, & Janoahh, & Kedes, & Hilaszer, & Gilghad, & Galil, omnem
terram Naphthali, & migrare fecit eos in Athur. Et conjuravit conjura- 30
tionem Hoseagh filius Elah contra Pekahh filium Remaliah, & percussit
eum & occidit eum, & regnavit pro eo anno vicesimo Jotham filii Ghu-
ziah. Et reliquum verborum Pekahh, & omnia quæ fecit, ecce illa scri-
pta sunt in libro verborum dierum regum Israel. Anno secundo Pekahh 31
filii Remaliahu regis Israel, regnavit Jotham filius Ghuziah regis tribus 32
domus Jehudah. Filius viginti & quinq; annorum erat quando regnavit, 33
& sedecim annis regnavit in Jerusalem: & nomen matris eis Jerusa filia
Szadoq. Et fecit quod rectum erat ante Dñm: juxta omnia quæ fecerat 34
Ghuziah pater ejus, fecit. Verùntamen excelsa non recesserant; adhuc 35
usque populus sacrificabat & adolebat aromata super excelsis: ipse ædi-
ficavit portam domus sanctuarii Dñi superiorem. Et reliquum verborum 36
Jotham, & omnia quæ fecit, nonne illa scripta sunt in libro verborum
dierum regum domus Jehudah? In diebus ipsis cœpit Dñs immittere in 37
populum domus Jehudah Refzin regem Aram, & Pekahh filium Rema-
liah. Et cubuit Jotham cum patribus suis, & sepultus est cum patribus 38
suis in civitate David patris sui: & regnavit Ahbaz filius ejus pro eo.

CAP. XVI.

A Nno decimoquinto regni Phecahi 1
filii Romeliæ, regis Israelis, regnavit A-
haz filius Jothami regis Judæ. Cùm 2
vigintiquinque annum ageret: mansisque rex
in Jerusalem sexdecim annos. Non vero
fecit quod Ahaz coram Deo, Deo suo, ut
David pater ejus; Sed ambulavit quem-
admodum ambulaverunt reges Israelis.
Nam filium suum in igneni injecit pu
more gentium quas Deus extinxerat à
conspectu filiorum Israel. Et in quidem 4
sacrificabat & adolebat super excelsis
super colles, & subter omnem arborem
vamis abundantem.

CAP. XVI.

A Nno decimoquinto regni Phecahi 1
filii Romeliæ, regis Israelis, regnavit A-
haz filius Jothami regis Judæ. Cùm 2
vigintiquinque annum ageret: mansisque rex
in Jerusalem sexdecim annos. Non vero
fecit quod Ahaz coram Deo, Deo suo, ut
David pater ejus; Sed ambulavit quem-
admodum ambulaverunt reges Israelis.
Nam filium suum in igneni injecit pu
more gentium quas Deus extinxerat à
conspectu filiorum Israel. Et in quidem 4
sacrificabat & adolebat super excelsis
super colles, & subter omnem arborem
vamis abundantem.

מלכים ב : יז

Versio VULG. LAT.

5 Tunc ascendit Rasin rex Syriæ, & Phacee filius Romeliæ rex Israel, in Jerusalem ad prælianduin: cumque obsederent Achaz, non valuerunt superare eum. In tempore illo restituit Rasin rex Syriæ, Ailam Syriæ, & ejecit Judæos de Aila: & Idumæi venerunt in Ailam, & habitaverunt ibi usque in diem hanc. Misit autem Achaz nuntios ad Theglathphalsar regem Assyriorum, dicens; Servus tuus, & filius tuus ego sum: ascende, & salvum me fac de manu regis Syriæ, & de manu regis Israel, qui consurrexerunt adversùm me. Et cùm collegisset argentum & aurum, quod inventi potuit in domo Domini, & in thesauris regis, misit regi Assyriorum munera. Qui & acquievit voluntati ejus: ascendit enim rex Assyriorum in Damascum, & vastavit eam: et transtulit habitatores ej' Cyrenen, Rasin autem interfecit. Perexiit que rex Achaz in occursum Theglathphalsar regi Assyriorum in Damascum: cùmq; vidisset altare Damasci, misit rex Achaz ad Uriam sacerdotem exemplar ejus, & similitudinem juxta omne opus ejus. Extruxitque Urias sacerdos altare: juxta omnia quæ præceperat rex Achaz de Damasco, ita fecit sacerdos Urias, donec veniret rex Achaz de Damasco. Cùmque venisset rex de Damasco, vidit altare, & veneratus est illud: ascendit que & immolavit holocausta, et sacrificium suum, Et libavit libamina, & fudit sanguinè pacificorum, que obtulerat super altare. Porrò altare æreum, quod erat coram Domino, transtulit de facie templi, & de loco altaris, & de loco templi Dei: posuitq; illud ex latere altaris ad Aquilonem. Præcepit quoque rex Achaz Uriæ sacerdoti, dicens; Super altare majus offer holocaustum matutinum, et sacrificium vespertinum, & holocaustum regis, & sacrificium ejus, & holocaustum universi populi terræ, & sacrificia eorum, & libamina eorum: & omnem sanguinè holocausti, & universum sanguinem victimæ super illud effundes: altare verò æreum erit paratum ad voluntatè meà. Fecit igitur Urias sacerdos juxta omnia que præceperat rex Achaz.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

5 Τότε ἀνέβη Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας καὶ Φακὲε υἱὸς Ῥομελίου βασιλεὺς Ἰσραὴλ εἰς Ἰερουσαλὴμ εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκει ἐπὶ Ἀχάζ· καὶ οὐ δυνάσθαι πολεμῆσαι. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστρεψε Ῥαασὼν βασιλεὺς Συρίας τὴν Αἰλὰθ τῇ Συρίᾳ, καὶ ἐξέβαλεν τοὺς Ἰουδαίους ἐξ Αἰλάθ, καὶ οἱ Ἰδουμαῖοι ἦλθον εἰς Αἰλὰθ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ ἀπέστειλεν Ἀχὰζ ἀγγέλους πρὸς Θαγλαθφελλασὰρ βασιλέα Ἀσσυρίων, λέγων, Δοῦλός σου καὶ υἱός σου εἰμί· ἀνάβητι, καὶ σώσόν με ἐκ χειρὸς βασιλέως Συρίας, καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἰσραὴλ, τῶν ἐπαναστάντων με. Καὶ συναγαγὼν τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν τὸν εὑρεθὲν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου καὶ ἐν τοῖς θησαυροῖς τοῦ βασιλέως, ἀπέστειλεν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀσσυρίων δῶρα. Καὶ ἤκουσεν αὐτῷ βασιλεὺς Ἀσσυρίων· καὶ ἀνέβη βασιλεὺς Ἀσσυρίων εἰς Δαμασκὸν, καὶ συνέλαβεν αὐτὸν, καὶ ἀπῴκισεν αὐτὸν εἰς Κιρήνην· καὶ τὸν Ῥαασὼν ἀπέκτεινεν. Καὶ ἐπορεύθη βασιλεὺς Ἀχὰζ εἰς Δαμασκὸν εἰς συνάντησιν τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων· καὶ ἐθεάσθη τὸν βωμὸν τὸν ἐν Δαμασκῷ, καὶ ἐξαπέστειλεν βασιλεὺς Ἀχὰζ τὸν ἱερεὺς τὸν Οὐρίαν τὸν ὁμοίωμα τοῦ βωμοῦ καὶ τὸν τύπον αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ἐντολὴν ὃν ἐνετείλατο βασιλεὺς Ἀχὰζ τῷ Οὐρίᾳ τῷ ἱερεῖ, λέγων, Ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ μέγα ἀνάφερε τὸν ὁλοκαύστωσιν τὸ πρωϊνὸν καὶ τὸν θυσίαν τὸ ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὁλοκαύστωσιν τὸν βασιλέως καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν ὁλοκαύστωσιν τοῦ παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ τὴν θυσίαν αὐτῶν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτῶν, καὶ πᾶν αἷμα ὁλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αἷμα θυσίας (L) ἐπ' αὐτὸ ἐκχεῖς. καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν οὗτος ἔσται μοι (α) εἰς ἐπερώτησιν. Καὶ ἐποίησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀχάζ.

MS. A. (J) Ἐπόρευθεν (α) Αἰλὰμ (β) Αἰλάθ, (γ) Αἰλάμ, (δ) Αἰλὰθ βασιλεὺς (ε) Συρίας (ζ) τὸ ἀρχαῖον (η) εἰς βασιλεῖς, (θ) Λαυρῶν λόγον, (ι) αὐτὸν Ῥυζαλὶν, ἢ ὃ ἦν Ἀσσυρίοις (κ) Ἀχὰζ εἰς ἀπάντησιν τῷ Ἀγλαθφελγαλὰθ βασιλεῖ (λ) τὸ ἐν (μ) βαβυλῶνι εἰς πόλιν (ν) Δαμασκὸν, ὅτου ἐπάτησεν Οὐρίας ὁ ἱερεὺς ἕως ἔρχεται ὁ βασιλεὺς Ἀχὰζ ἀπὸ Δαμασκοῦ. Καὶ ἔλαβεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ Δαμασκοῦ, καὶ ἔδωκεν (ο) ἐν φρουρᾷ ὁ βασιλεὺς ἐκεῖ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀνέλεν (π) αὐτὸ. Καὶ ἔκαινον τὸν ἀνωθεν αὐτὸν, καὶ ἀνεφέρετο (ρ) κυρίῳ ἀπὸ τῶ (σ) τῶν κοῖλα (τ) αὐτὸ. Καὶ ἔκαινον τὸν ἀνωθεν αὐτὸν, καὶ ἀνεφέρετο (υ) κυρίῳ ἀπὸ τῶ (φ) τῶν κοῖλα, (χ) τὸν (ψ) ἀνωθεν (ι) ἐπ' αὐτὸ ἀνεφέρετο. (ο) ἐξ ἀφῆ.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

5 Tunc ascendit Rasin rex Aram, & Phecah filius Romeliæ rex Israelis in Jerusalem, ut bellum gererent cum ea: at non potuerunt expugnare eam. Eodem tempore Rasin rex Aram recuperavit Illath Aramæis, & expulsis Judæis ex Illath, venerunt Aramæi in Illath, ibique sedernnt ad hunc usque diem. Ahaz verò misit legatis ad Teglath-palasar regem Athur, dixit; Servus tuus sum & filius tuus, ascende & asserе me de manibus regis Aram, & è manibus regis Israelis, qui adversarunt mihi. Tollènque Ahaz argentum & aurum quod inventum fuit in domo Domini & in thesauro regio, misit regi Athur munus. Auscultavit eirex 10 Athur, & ascendit rex Athur contra Damascum, cepit eam, transtulitque eam in Kir, Rasane interfecto. Abiit autem rex Ahaz 10 obviàm Teglah palafari regi Athur in Damascum, & videns altare in Damasco, misit Ahaz rex Uriæ sacerdoti similitudinem altaris illius, & fructuram ejus, secùmque artificium ejus. Et extruxit Uria sacerdos alta- 11 re: quale miserat rex Ahaz è Damasco, tale fecit Uria sacerdos antequam veniret Ahaz rex è Damasco. Cùm itaque venisset rex è 12 Damasco, vidit rex Ahaz altare, & accedens rex ad altare, confecendit illud; Obtulit- 13 que super illud holocausta & oblationes, libavit libamina, sparsitque sanguinem pacificorum suorum super altare. Altare verò 14 æreum quod erat ante Dominum, longùs amovit ab anteriore parte domûs, ab ea vi- delicet parte qua est inter altare & inter Domicum; & collocavit illud à latere altaris, Aquilonem versùs. Præcepitque rex Ahaz 15 Uriæ sacerdoti, & ait illi; Super altare magnum offer holocaustum matutinum, & oblationem vespertinam, holocaustum regis & oblationem ejus, holocaustum totius populi terræ & oblationem ac libamen eorum; omnem quoque sanguinem holocausti, & omnem sanguinem sacrificiorum, super illud spargito: altare verò æreum erit mihi ad precandum. Fecitque Uria sacerdos prout 16 mandaverat ei rex Ahaz.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

5 * عِنْدَ ذَلِكَ صَعِدَ رَاصَانُ مَلِكُ الأَرَامِ * وَفَقَحُ بْنُ رُومَلِيَا مَلِكُ إِسْرَائِيلَ إِلَى أُورُشَلِيمَ لِيُقَاتِلُوهَا ؛
6 فَلَمْ يَطِيقُوا إِقْتِتَالَهَا فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ * وَدَارَ رَاصَانُ مَلِكُ الأَرَامِ أَيْلَةَ إِلَى الأَرَامِ * وَأَخْرَجَ يَهُودَا مِنْ
7 أَيْلَةَ * وَالأَرَامِ أَتَوْا إِلَى أَيْلَةَ وَأَقَامُوا فِيهَا إِلَى الْيَوْمِ * وَبَعَثَ آحَازُ مَلِكُ يَهُودَا إِلَى تَغْلَتْفَلَسَّارَ
8 مَلِكِ الْمَوْصِلِ قَائِلاً * إِنِّي عَبْدُكَ وَابْنُكَ. اِصْعَدْ فَخَلِّصْنِي مِنْ يَدِ مَلِكِ الأَرَامِ وَمِنْ يَدِ مَلِكِ
9 إِسْرَائِيلَ اللَّذَيْنِ قَدْ أَقَامُوا عَلَيَّ * وَأَخَذَ آحَازُ الْفِضَّةَ وَالذَّهَبَ الَّذِي وُجِدَ فِي بَيْتِ اللهِ * وَفِي
10 خَزَائِنِ الْمَلِكِ، فَبَعَثَهُ إِلَى مَلِكِ الْمَوْصِلِ هَدِيَّةً * فَسَمِعَ مِنْهُ مَلِكُ الْمَوْصِلِ، وَصَعِدَ مَلِكُ الْمَوْصِلِ
11 إِلَى دِمَشْقَ، فَأَخَذَهَا وَأَجْلَاهَا إِلَى قِيرَ * وَقَتَلَ رَاصَانَ مَلِكَ الأَرَامِ * وَانْطَلَقَ الْمَلِكُ آحَازُ
12 لِيَسْتَقْبِلَ تَغْلَتْفَلَسَّارَ مَلِكَ الْمَوْصِلِ بِدِمَشْقَ، وَأَبْصَرَ الْمَذْبَحَ الَّذِي بِدِمَشْقَ * فَبَعَثَ الْمَلِكُ
13 آحَازُ إِلَى أُورِيَّا الْكَاهِنِ أَنْ يَصْنَعَ لَهُ صُورَةَ الْمَذْبَحِ وَبِنَاءَهُ وَجَمِيعَ عَمَلِهِ * فَصَنَعَ أُورِيَّا الْكَاهِنُ
14 مَذْبَحًا، كَمَا أَمَرَ بِهِ الْمَلِكُ آحَازُ مِنْ دِمَشْقَ، كَذَلِكَ صَنَعَهُ أُورِيَّا الْكَاهِنُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
15 آحَازُ الْمَلِكُ مِنْ دِمَشْقَ * وَأَبْصَرَ آحَازُ الْمَذْبَحَ * فَاقْتَرَبَ إِلَى الْمَذْبَحِ * وَصَعِدَ فَوْقَهُ * وَأَصْعَدَ
16 عَلَيْهِ مُحْرَقَاتِهِ وَقَرَابِينَهُ وَجَمَّرَ صَفَائِحَهُ، وَنَضَحَ دِمَاءَ الذَّبَائِحِ الَّتِي لَهُ عَلَى الْمَذْبَحِ * وَالْمَذْبَحُ
الْنُّحَاسِيُّ الَّذِي قُدَّامَ الرَّبِّ فَرَفَعَهُ مِنْ قُدَّامِ وَجْهِ الْبَيْتِ مَا بَيْنَ الْمَذْبَحِ وَبَيْتِ الرَّبِّ * فَوَضَعَهُ
عَلَى جَانِبِ الْمَذْبَحِ مِنَ الْجَنُوبِ * وَأَمَرَ آحَازُ الْمَلِكُ أُورِيَّا الْكَاهِنَ * فَقَالَ لَهُ * عَلَى الْمَذْبَحِ
الْكَبِيرِ تَكُونُ نَصْبَةُ صَبَاحِ الصَّبَاحِ وَقُرْبَانُ الْعَشِيِّ * وَصَبَاحُ الْمَلِكِ وَقُرْبَانُهُ *
وَصَبَاحُ جَمِيعِ شَعْبِ الأَرْضِ وَقُرْبَانُهُمْ وَجَمِيعُ دَمِ الصَّبَاحِ وَجَمِيعِ دِمَاءِ الذَّبَائِحِ
تَنْضَحُ عَلَيْهِ * وَالْمَذْبَحُ النُّحَاسِيُّ يَكُونُ لِلطَّلِبَةِ * وَصَنَعَ أُورِيَّا الْكَاهِنُ كَمَا أَمَرَ
الْمَلِكُ آحَازُ *

Tunc ascenderunt Rasin rex Aramæ, 5 & Phecah Romeliæ filius rex Israelis ad Jerusalem ut pugnarent eam: sed non potuerunt expugnare eam tunc temporis. At Rasin rex Aramæus vindicavit Illam 6 ad Aramæos, expulsisque Judæis ex Illa, venerunt Aramæi in Illa, ibique sedernnt ad hunc usque diem. Ahaz verò 7 misit legatis ad Teglath-palasar regem Athur, dixit; Servus tuus sum & filius tuus, ascende & asserе me de manibus regis Aram, & è manibus regis Israelis, qui adversarunt mihi. Tollènque 8 Ahaz argentum & aurum quod inventum fuit in domo Domini & in thesauro regio, misit regi Athur munus. Auscultavit eirex 9 Athur, & ascendit rex Athur contra Damascum, cepit eam, transtulitque eam in Kir, Rasane interfecto. Abiit autem rex Ahaz 10 obviàm Teglah palafari regi Athur in Damascum, & videns altare in Damasco, misit Ahaz rex Uriæ sacerdoti similitudinem altaris illius, & fructuram ejus, secùmque artificium ejus. Et extruxit Uria sacerdos alta- 11 re: quale miserat rex Ahaz è Damasco, tale fecit Uria sacerdos antequam veniret Ahaz rex è Damasco. Cùm itaque venisset rex è 12 Damasco, vidit rex Ahaz altare, & accedens rex ad altare, confecendit illud; Obtulit- 13 que super illud holocausta & oblationes, libavit libamina, sparsitque sanguinem pacificorum suorum super altare. Altare verò 14 æreum quod erat ante Dominum, longùs amovit ab anteriore parte domûs, ab ea vi- delicet parte qua est inter altare & inter Domicum; & collocavit illud à latere altaris, Aquilonem versùs. Præcepitque rex Ahaz 15 Uriæ sacerdoti, & ait illi; Super altare magnum offer holocaustum matutinum, & oblationem vespertinam, holocaustum regis & oblationem ejus, holocaustum totius populi terræ & oblationem ac libamen eorum; omnem quoque sanguinem holocausti, & omnem sanguinem sacrificiorum, super illud spargito: altare verò æreum erit mihi ad precandum. Fecitque Uria sacerdos prout 16 mandaverat ei rex Ahaz.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

5 מבין סליק רצין מלכא דארם ופקח בר רמליה מלכא דישראל לירושלם לאגחא קרבא
6 ובעו למיעל אחר ולא יכילו לאגחא: בעידנא ההיא אתיב רצין מלכא דארם ית אילת
7 לארם ותריר יתהון מן אילת ואתו ארמאי ואתבו באילת עד יומא הדין: ושלח
8 אחז אגרין לות תגלת פלסר מלכא דאתור למימר עבדך ובר אנא סק ופרוקני מן
9 ידא דמלכא דארם ומן ידא דמלכא דישראל דקמו עלי: ונגיב אחז ית כספא וית דהבא דאשתכח
10 בבית מקדשא וית אוצרי בית מלכא ושדר למלכא דאתור שוחדא: ומקבל מיניה
11 מלכא דאתור ואסליק מלכא דאתור לדמשק ואחדיה וקטליה ית רצין מלכא דארם: ואזל
12 אחז מלכא לקדמות תגלת פלאסר מלכא דאתור לדמשק וחמא ית מדבחא די בדמשק ושדר אחז מלכא
13 ית דמות מדבחא וית תכסיתיה לות אוריה כהנא כל עובדוהי: ובנא אוריה כהנא ית מדבחא בכל דשלח מלכא אחז מדמשק
14 בן עבד אוריה כהנא עד דאתא מלכא אחז מדמשק: ואתא מלכא מדמשק וחזא
15 מלכא ית מדבחא וקריב מלכא על מדבחא ואסיק עלוהי: ואסיק ית עלתה וית
16 מנחתיה ונסך נסכיה וזרק דם נכסת קודשיה די עליה על מדבחא: וית מדבחא
דנחשא די קדם יהוה קרים מן מדבחא מבין בית מדבחא ומבין בית מקדשא ויהב יתיה
על שדא דמדבחא דרומא: ופקיד מלכא אחז ית אוריה כהנא למימר על מדבחא רבא
אסיק ית עלת צפרא וית מנחת רמשא וית עלת מלכא וית מנחתיה וית עלת
כל עמא דארעא ומנחתהון ונסכיהון וכל דם עלתא וכל דם נכסת קודשיא
עליהי תזרק ומדבחא דנחשא יהי לי לבקרא: ועבד אוריה כהנא ככל דפקיד
מלכא אחז:

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Tunc ascendit Rezsin rex Aram, & Pekahh filius Remaliah rex Israelis in Jerusalem ad ineundum bellum, & obsederunt Ahhaz, nec potuerunt expugnare. In tempore illo restituit Rezsin rex Aram Eilath ipsi Aram, & expulit Jehudæos ex Eilath; & *Aramei* venerunt in Eilath, & sederunt ibi usq, ad diem hanc. Et misit Ahhaz nuncios ad Theglath Pelezzer regem Athur dicendo: Servus tuus, & filius tuus ego sum; ascende & liberа me de manu regis Aram, & de manu regis Israel, qui surrexerunt contra me. Et accepit Ahhaz argentum & aurum quod inventum est in domo sanctuarii Dominî & in thesauris domus regis, & misit regi Athur munus. Et paruit ei rex Athur, & ascendit rex Achur contra Dammesecq, & cepit eam, & migrare fecit populum, qui erat in ea, in *Kirjaná*, & Rezsin occidit. Et ivit rex Ahhaz in occursum Theglath Pelezzer regis Athur in Dammesecq, & vidit altare quod erat in Dammesecq: & misit rex Ahhaz ad Uriah sacerdotem similitudinem altaris & exemplar ejus in omni fabrica ejus. Et ædificavit Uriah sacerdos altare ejusdem quæ misserat rex Ahhaz ex Dammesecq; sic fecit Uriah sacerdos, quousq; venit rex Ahhaz de Dammesecq. Et venit rex ex Dammesecq, & vidit rex altare, & accessit rex ad altare, & obculit super illud: Et obtulit holocaustum suum, & munus suum; & libavit libationem suam, & sparsit *sanguinem victimæ* sanctitatum quæ erat illi, super altare. Altare, inquam, æneum quod erat ante Dominum, applicavit à facie domus Inter altare & inter domum sanctuarii Domini, & dedit illud ad latus altaris Septentrionem versus. Et præcepit rex Ahhaz Uriah sacerdoti, dicendo: Super akare magnum incende holocaustum auroræ & munus vesperæ, & holocaustum regis & munus ejus, & holocaustum omnis populi terræ, & munera eorum, & libationes eorum, & omnem sanguinem holocausti, & omnem sanguinem victimæ sanctitatum super illud sparges, & altare æneum erit mihi ad requirendum. Et fecit Uriah sacerdos juxta omnia quæ præceperat rex Ahhaz.

Versio VULG. LAT.

17 Tulit autē rex Achaz cælaras
bases, & luteré, qui erat desi-
pér: & mare deposuit de bo-
bus æreis, qui sultentabant il-
lud, & posuit super pavimen-
tum stratum lapide. Musach
quoque sabbati, quod ædifica-
verat in templo, & ingressum
regis exterius, convertit in
templum Domini, propter re-
18 gem Assyriorum. Reliqua autē
verborum Achaz, quæ fecit,
nonne hæc scripta sunt in li-
bro Sermonum dierum regum
19 Juda? Dormivitque Achaz
cum patribus suis, & sepultus
est cum eis in civitate David,
& regnavit Ezechias filius e-
jus pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

17 Καὶ ζωλεύσας ὁ βασιλεὺς Ἄχαζ τὰ ζυγο-
κλίσματα ἀφ' ἁμαξιῶν, καὶ μετῆρεν ἀπ'
αὐτῶν τὰς λουτήρας, καὶ τὴν θάλασσαν κατ-
είκασε ἀπὸ τῶν βοῶν τῶν χαλκῶν (χ) τῶν
ὑποκάτω αὐτῆς, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν ἐπὶ βάσιν
λιθίνων. Καὶ τὸν ζηλωτὸν τῶν σαββάτων
ᾠκοδόμησεν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ τὴν εἴσοδον
τοῦ βασιλέως τὴν ἔξω ἐπέστρεψεν ἐν οἴκῳ κυ-
ρίου ἀπὸ προσώπου (λ) βασιλέως Ἀσσυ-
ρίων. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Ἄχαζ ὅσα ἐπ-
οίησεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμένα ἐπὶ βι-
βλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βασιλέων Ἰου-
δὰ; Καὶ ἐκοιμήθη Ἄχαζ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ (ο) ἐτάφη ἐν πόλει Δαυὶδ,
καὶ ἐβασίλευσεν Ἐζεκίας ὑὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

MS. A. (χ) τῶν ἀνῶ κοκκάνων (λ) τῶν βασιλέως (ο) ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐν πόλει

Et concidit rex Achaz clausu-
ras suas de carrulis, & ab-
transtulit ab eis luteres; &
mare deiecit à bobus æneis, qui
sub eo: & dedit illud super
basim lapideam. Et fundamen-
tum (h) sabbatis ædificavit in
domo Domini: & introitum
regis (i) exterioren convertit in
domum Domini à facie regis
Assyriorum. Et reliqua verbo-
rum Achaz, quæ egit, nonne hæc scripta in libro
Verborum dierum regibus Ju-
da? Et dormivit Achaz cum
patribus suis: & sepultus est
in civitate David. Et regnavit
Ezechias filius ejus pro eo.

MS. A. (χ) ad Zeo regem Mesopotamiæ (λ) ad Zeo regem Assyriorum.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et confregit rex Achaz periphetias basium, et amovit ab eis pelves, et ma-
re deposuit de bobus æneis, qui erant sub illo, et dedit illud super pavimen-
tum lapidum. Et exemplar Sabbatis, quod construxerat in domo Domini, ir-
tum regis exterius avertit in domum sanctuarii Dñi propter regem Assyri-
Et reliquum verborum Ahhaz et quæ fecit, ecce illa scripta sunt in libro
verborum dierum regum domus Jehudah. Et cubuit Ahhaz cum patribus
fuis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David: et regnavit Hizki-
ahu filius ejus pro eo.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

17 Et abstulit rex Achaz clausuras
basis, & luteré, qui erat desi-
pér: & mare deposuit de bo-
bus æreis, qui sultentabant il-
lud, & posuit super pavimen-
tum stratum lapide. Musach
quoque sabbati, quod ædifica-
verat in templo, & ingressum
regis exterius, convertit in
templum Domini, propter re-
18 gem Assyriorum. Reliqua autē
verborum Achaz, quæ fecit,
nonne hæc scripta sunt in li-
bro Sermonum dierum regum
19 Juda? Dormivitque Achaz
cum patribus suis, & sepultus
est cum eis in civitate David,
& regnavit Ezechias filius ejus pro eo.

CAP. XVII.

1 Anno duodecimo Achaz regis
Juda, regnavit Osee filius Ela
in Samaria super Israel novem
2 annis. Fecitque malum coram
Domino: sed non sicut reges
3 Israel, qui ante eum fuerant.
Contra hunc ascendit Salma-
nasar rex Assyriorū, & factus
4 est Osee servus, reddebatq;
illi tributa. Cūmque depre-
hendisset rex Assyriorum O-
see, quòd rebellare nitens mi-
sisset nuntios ad Sua regem
Ægypti, ne præstaret tributa
regi Assyriorum, sicut singulis
5 annis solitus erat, obsidet
eum, & vinctum misit in car-
6 cerem. Pervagatisque est o-
mnem terram: & ascendens
Samariam, obsidit eam tribus
7 annis. Anno autem nono O-
see, cepit rex Assyriorum sa-
mariam, & transtulit Israel in
Assyrios: posuitque eos in
Hala, & in Habor, juxta flu-
viū Gozan, in civitatibus Me-
8 dorum. Factum est enim, cùm
peccassent filii Israel Domi-
no Deo suo, qui eduxerat eos
de terra Ægypti, de manu
Pharaonis regis Ægypti, co-
9 lentes deos alienos. Et am-
bulaverunt juxta ritum genti-
um, quas consumpserat Do-
minus in conspectu filiorum
Israel, & regum Israel: quæ
10 fuerant fecerant. Et obsi-
dent filii Israel verbis non re-
ctis Dominum Deum suum:
& ædificaverunt sibi excelsa
in cunctis urbibus suis, à tur-
re custodū usq; ad Civitatem
11 munitam. Fecerūtque sibi
statuas, & lucos, in omni col-
le fuolimi, & subter omne
lignum nemorosum:

Secuit etiam rex Ahaz antes basis, & se-
junxit ab eis labra: lacum deposuit à bobus
æneis, & collocavit illum super podiolum la-
pideum. Præterea domum sabbathi, quæ
extructa erat in aede Domini, & ingressum
portæ extimæ, fecit conjunxit cum domo Do-
mini à conspectu regis Athur. Reliqua gesta
Ahazi, & quicquid fecit, ecce scripta sunt in
libro annalium regum Judæ. Dormiū occu-
buit Ahaz cum patribus suis, & sepultus est
cum patribus suis in civitate David: regna-
vitque Hezecia filius ejus post ipsum.

CAP. XVII.

1 Anno duodecimo Ahazi regis Juda, re-
gnavit Hosea filius Elæ super Israelem in
Samaria, novem annis. Fecit quod malum
2 erat coram Domino, sed non ut reges Israe-
lis, qui præcesserant eum. Contra huncas-
3 cendit Salmanasar rex Athur, factūque est
ei Hosea servus, & afferebat ei munera. De-
4 prehensū autem rex Athur in Hosea rebellio-
ne, misérat enim legatos ad Sua regem Ægy-
pti, nec offerebat munera regi Athur ut quo-
tannis; concluſit eum rex Athur, & vinxit in
5 carcere. Nam pervasit rex totam ægyp-
tum, & ascendens contra Samariam, obsedit
6 eam tribus annis. Tum demum anno nono
Hoseæ subegit rex Athur Samariam, ductisq;
filiis Israel captivis in Athur, collocavit eos
in Helah & in Hobar-fluvii Gozan civitati-
bus Mediæ. Factūque est ut cùm peccas-
7 sent Israelitæ contra Dominum Deum suum
qui eduxerat eos è terra Ægypti, de sub manu
Pharaonis regis Ægypti, & coluissent deos
8 alios: Ambulassent in ritibus gentium quas
deleverat Dominus à conspectu filiorum Is-
raelis; Et protulissent filii Israelis verba
indecentia in Dominum Deum suum, tam i-
pſi quàm reges eorum: ædiuxissent sibi aras in
9 omnibus civitatibus suis, à Turre custodum
usque ad urbem munitam: Erexissent sibi
10 statuas & numina super omnem collem excel-
sum, & subter omnem arborem opacam:

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

17 وقطع الملك آحاز الجوانح القائمة وابعدها من السقول. واحدر البحر عن البقران. ووضعه على
رصيف الحجارة * وبنى السبت الذي بناه في بيت الرب. ومدخل باب البرّ الذي اضافه بيت الرب
18 من قدّام ملك الموصل * وسائر امور آحاز * وكل ما صنع * فانه مكتوب في سفر
يامين الذي للملوك يهوذا * وانضجع آحاز مع آبائه * ودفن معهم في مدينة داود * وملك
20 بعاز حزقيا ابنه *

Dehinc truncavit rex Ahaz alas erectas: & 17
removit ab eis labra: deposuit mare à
bobus æreis, & collocavit illud super podiolum la-
pideum. Domum quoque sabbathis, quæ 18
ædificavit in domo Domini, & introitum
portæ exterioris, effecit ut cingeret do-
mum Domini à facie regis Assyriorum. Re- 19
liqua res gestæ Ahazi, & omnia quæ fe-
cit, scripta sunt in libro chronicorum re-
gum Juda. Decumbentque Ahaz cum ma- 20
joribus suis, & cum illis sepultus est ci-
vitate Davidis, regnavitque post eum Hize-
cia filius ejus.

* الفصل السابع عشر *

1 * وفي السنة الثانية عشر من ملك آحاز ملك يهوذا ملك هوشاع بن ألاعي إسرائيل بسمرين
سبع سنين * وعمل السوء قدّام الله. ولكن ليس مثل ملوك إسرائيل الذين كانوا قبله * وصعد
3 عليه سلمانسار ملك الموصل وكان له هوشاع عبدًا ويؤدي اليه هدايا * فوجد سلمانسار في
4 هوشاع غدرًا. من اجل انه بعث الرسل بالهدايا الى سوا ملك مصر. ولم يصعد هدايا الى ملك
الموصل مثل كل سنة. فلحظ ملك الموصل. وأسره في الكبس * وصعد ملك الموصل على جميع
5 الارض. وصعد على سمرين. فدار عليها ثلاثة سنين * وفي السنة التاسعة من ملك هوشاع
6 اخذ ملك الموصل سمرين. وأجلى بني إسرائيل الى الموصل. وأسكنهم بحلاح وبخابور نهر
7 جوزان في مدائن * ولما اخطأ بنو إسرائيل للرب الههم الذي اخرجهم من ارض مصر من
تحت يد فرعون ملك مصر. وعبدوا آلهة أخر * وسلكوا بسنن الامم التي اقلقها الرب من
8 قدّام بني إسرائيل * وقال بنو إسرائيل قولًا ليس حسنًا على الرب الههم * هم وملوكهم. وبنوا
9 مواضع للاصنام في جميع قراهم * من رابية الحارس الى المدينة المحصنة * وأقاموا لهم انصاب
10 وأصنام على كل رابية عالية. وتحت كل شجرة ظليلة *

CAP. XVII.

1 Anno duodecimo regni Ahazi regis
Juda, regnavit Hosea filius Ela super Is-
raelem in Samaria, septem annis. Scele-
2 ratè fe gessit coram Deo, sed non ut reges
Israelis, qui præcesserant eum. Contra
3 hunc ascendit Salmanasar rex Assyrii,
factusque est ei Hosea servus, & prædeta-
4 bat ei: tributum. Postea deprehendens Sal-
manasar dolum in Hosea, eo quòd misisset
nuntios, cum moraretur ad Sam re-
gem Ægypti, neque præbret tributum
regi Assyrii, ut consueverat singulis an-
nis. apprehendit eum rex Assyrii, & vin-
5 xit eum carcere. Et rexit totam ter-
ram rex Assyrii, & ascendit in Samariam
6 & obsedit eam tribus annis. In anno
nono Osee cepit rex Assyriorum
Samariam: & transtulit Is-
rael in Assyrios & collocavit
eos in Alae, & in Alor fluvii
Gozan, & (d) oppidis Medorum.
7 Et factum est, (e) quia peccá-
verant filii Israel Domino De-
o suo, qui eduxerat eos de ter-
ra Ægypti de sub manu Phara-
onis regis Ægypti, & timue-
rant deos alios. Et ambula-
8 verunt juxta ritus gentium, quas fugaverat Dominus
à facie filiorum Israel, & re-
ges Israel, (f) quæ operati sun-
9 t. Et operuerunt verba i-
ni filii Israel vel de bo-
ne, contra Dominum Deum su-
um: & ædificaverunt filii
10 excelsa in omnibus civitatibus
suis à Turre custodum usque
ad Civitatem munitam: Et
11 statuerunt filii tentes, & lu-
cos in omni colle excelso, &
sub omni ligno frondoso:

MS. A. (d) ad Zeo regem Mesopotamiæ (e) quòd Zeo (f) ad Zeo regem Assyriorum.

CAP. XVII.

1 Anno duodecimo Ahaz regis tribus domus Jehudah, regnavit Hoseagh
filius Elah in Somron super Israel novem annis: Et fecit quod malum e-
2 ra Dñm: tantummodo non sicut reges Israel qui fuerunt ante illum. Con-
tra eum ascendit Salmanezzer rex Athur, et fuit illi Hoseagh servus, et red-
3 dit illi munus. Et invenit rex Athur in Hoseagh conjurationem, quòd mi-
ferat nuncios ad Zzo regem Misraim, et non afferret munus regi Athur
4 annuatim: et clausit illum rex Athur, et vinxit illum in domo vinctorum. Et
ascendit rex Athur in omnem terram, et ascendit in Somron, et obsedit il-
5 lam tribus annis. Anno nono Hoseagh subegit rex Athur Somron, et mi-
6 grare fecit Israel in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhbor
fluvio Gozan et urbibus Madai. Et fuit quando peccaverunt filii Israel an-
7 te Dñm Deum suum, qui eduxerat illos de terra Misraim, ne timent sibi
rael quæ faciebant, Et discurrunt filii Israel locutiones quæ non recte erant
8 ante Dñm Deum suum, et ædificaverunt sibi excelsa in omnibus urbibus
suis, à turri forti usq; ad urbes munitas. Et statuerunt sibi statuas, et lucos
9 super omnem collem elatum, et sub omni arbore frondosa.

Targum JONATHAN. הרגום יונתן

1 בשנת תרתי עסר לאחז מלך שבטא דבית יהודה מלך הושע בר אלה בשמרין על
2 ישראל תשע שנין: ועבד דביש קדם יי לא כמלכי ישראל דהוו קדמוהי: עלוהי
3 סלוק שלמנסר מלכא דאתור והוה ליה לשמעה ואתיב ליה הקרובה: ואשכח
4 מלכא דאתור בהושע דמשע מרדא די שלח אגדין לות סוא מלכא דמצרים ולא אסק
5 מנחה לאתור כשנה בשנה ואחזיה מלכא דאתור ואסרה בבית אסורין: ואסק
6 מלכא דאתור בכל ארעא ואסליק לשמרון וצר עלה תלת שנין: בשתא תשיעתא
7 לחושע מלכא דאתור גלי ית שמרון וגלי ית ישראל לאתור ואותיב יתהון בחלח
8 ובחבור נהר גוזן וקרוי מדי: והוה ארי חבו בני ישראל קדם יי אלהיהון דאפיק יתהון
9 מארעא דמצרים מתחות יד פרעה מלכא דמצרים ודחלו לטעות אחרנין: ואזלו בגזרת
10 עמי דאתרכין מן קדם בני ישראל ומלכי ישראל דעבדו: ואסרו בני ישראל מלין
11 לא כשרין קדם יי אלהיהון ובנו להון במן בכל קרויהון מן מגדל תקיף עד קרין מרין:
12 ואקימו להון צלמין ואשרין על כל רמא מטולא ותחות כל אילן עפיף:

Et confregit rex Ahhaz peripheias basium, et amovit ab eis pelves, et ma-
re deposuit de bobus æneis, qui erant sub illo, et dedit illud super pavimen-
tum lapidum. Et exemplar Sabbtis, quod construxerat in domo Domini, ir-
tum regis exterius avertit in domum sanctuarii Dñi propter regem Assyri-
Et reliquum verborum Ahhaz et quæ fecit, ecce illa scripta sunt in libro
verborum dierum regum domus Jehudah. Et cubuit Ahhaz cum patribus
fuis, et sepultus est cum patribus suis in civitate David: et regnavit Hhizki-
ahu filius ejus pro eo.

CAP. XVII.

1 Anno duodecimo Ahhaz regis tribus domus Jehudah, regnavit Hoseagh
filius Elah in Somron super Israel novem annis: Et fecit quod malum e-
2 ra Dñm: tantummodo non sicut reges Israel qui fuerunt ante illum. Con-
tra eum ascendit Salmanezzer rex Athur, et fuit illi Hoseagh servus, et red-
3 dit illi munus. Et invenit rex Athur in Hoseagh conjurationem, quòd mi-
ferat nuncios ad Zzo regem Misraim, et non afferret munus regi Athur
4 annuatim: et clausit illum rex Athur, et vinxit illum in domo vinctorum. Et
ascendit rex Athur in omnem terram, et ascendit in Somron, et obsedit il-
5 lam tribus annis. Anno nono Hoseagh subegit rex Athur Somron, et mi-
6 grare fecit Israel in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhbor
fluvio Gozan et urbibus Madai. Et fuit quando peccaverunt filii Israel an-
7 te Dñm Deum suum, qui eduxerat illos de terra Misraim, ne timent sibi
rael quæ faciebant, Et discurrunt filii Israel locutiones quæ non recte erant
8 ante Dñm Deum suum, et ædificaverunt sibi excelsa in omnibus urbibus
suis, à turri forti usq; ad urbes munitas. Et statuerunt sibi statuas, et lucos
9 super omnem collem elatum, et sub omni arbore frondosa.

Versio VULG. LAT.

transfuleratque quas gentes fecit excelsis omnibus in ibi sufficerunt Et
11 irritandum ad malo eorbis fecerunt & : eorum facientes à DOMINUS
12 יהוה מפניהם: ויעשו דברים רעים להכעיס
eos DOMINUS dixit quibus, Idolis servierunt Et DOMINUM
13 את־יהוה: ויעבדו הגלולים אשר אמר יהוה להם
Israel in DOMINUS fecit testificari Et hoc verbum facientis Non
לאתעשו את־הדבר הזה: ויעד יהוה בישראל
14 dicendo, omnis omnis prophetarum omnium mandatum Jududah in &
וביהודה ביד כל־נביאו כל־חזה לאמר
mea decretum mes praecepta custodite & , malis vestris viis à Revertimini
שבו מדרכיכם הרעים ושמרו מצותי חקותי
mihi quam & vestris patris praecepi quam legem omnè justa
ככל־התורה אשר צויתי את־אבתיכם אשר שלחתי
& non credidissent in Domino Deum suum:
אליהם ביד עבדי הנביאים: ולא שמעו
15 aut erant non Et prophetarum morti fecerunt & quos patrum cervice juxta fuam cervicem induraverit & Qui non audierant, sed indu-
ויקשו את־ערפם כערף אבותם אשר לא
raverunt cervicem fuà juxta cervicé patri fuorũ, qui noluerunt obedire Dño Deo suo.
האמינו ביהוה אלהיהם: וימאסו את־חקיו
16 Et abjecerunt legitima ejus, & pactũ, quod pepigit cũ patribus
את־בריתו אשר כרת את־אבותם ואת עדותיו
eorum, & testificationes & eorum patris* cum eximis quod ex pactum & ejus testificationes & eorum patris* cum
אשר העיד בהם וילכו אחרי ההבל ויהבלו
, eis DOMINUS praecepit quibus; quorũ circuitus quæ gentes post & ,
ואחרי הגוים אשר סביביהם אשר צוה יהוה אתם
DOMINUS praecepta omnia derelinquerunt Et illis fecit facientum non ad
לבלתי עשות כהם: ויעזבו את־כל מצות יהוה
17 ,illorum fecerunt & vitiosos duos ,conflatile sibi fecerunt & ,fui Dei
אלהיהם ויעשו להם מסכה שנים עגלים ויעשו אשרה
,Baal servierunt & ,cœlorum militiæ universæ & incurvaverunt &
וישתחוו לכל־צבא השמים ויעבדו את־הבעל:
divinaverunt & ,ignem per fuos filias & ,fuos filios fecerũt transire Et
18 והעביר את־בניהם ואת־בנותיהם באש וינחשו
oculis in malum facientum ad servierunt & augurabantur & divinationes
וקסמים ויתרשו לעשות הרע בעיני
,Israel in valde Dominus eli irates Et ,eum irritandum ad DOMINI
יהוה להכעיסו: ויתאנף יהוה מאד בישראל
,fuà Jududah tribus nisi remanſit non fui facibus asperos eos removit & ,
ויסרם מעל פניו לא נשאר רק שבט יהודה לבדו:
,fui Dei DOMINI praecepta custodivit non Jehudah Etiam
19 גם־יהוה לא שמר את־מצות יהוה אלהיהם
repebaste Et ,fecerunt quæ Israel decretis in ambulaverunt &
וילכו בחקות ישראל אשר עשו: וימאס
20 manu eis tradidit & ,eos affixit & ,Israel semel omne in Dominus
יהוה בכל־זרע ישראל ויענם ויתנם ביד
fe fidit omnium ,fuis fatibus à eos projecerũt donec : diripientibus
שוסים עד אשר השליכם מפניו: כי־קרע
21 ,Nebat filii Jerobham odit nierunt eos & ,David domo ,dispersi Israel
ישראל מעל בית דוד וימליכו את־ירבעם בן־נבט
eos ; eit pacta e & ,Dominum post à ,Israel Jerobam filium & ,
וידח ירבעם את־ישראל מאחרי יהוה והחטיאם
peccatis universis in Israel filii ambulaverunt Et ,grande peccatum
חטאה גדולה: וילכו בני־ישראל בכל־חטאת
removit Deinde ab recesserunt non : fecit quæ Jerobam
22 ירבעם אשר עשה לא־סרו ממנה: עד־אשר הסיר
omni irritaverunt fuerat fecit* fecit quæ Jerobam Dominus
יהוה את־ישראל מעל פניו כאשר דבר ביד כל־
fui terra disperse Israel ,ejus transfuit & : prophetis fuorũ servorũ
עבדיו הנביאים ויגל ישראל מעל אדמתו
hanc diem ad usque Assur in
אשורה עד היום הזה:

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

11 Καὶ ἐποιησαν ἐκεῖ ἐν πασι ὑψηλοῖς, Et adolebãt ibi in omnibus ex-
κυδοῖς τὰ ἔθνη (α) ἃ ἀπῴκισεν κύριος celsis, fecit gentes, quas transtu-
ἐκ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἐποίουν (β) κατὰ lit Dominus à facie eorum : &
τὰ ἔργα, καὶ ἐξέφερον τὰς παρεμβολὰς τῶν υἱῶν fecerunt (g) participes, & (h)
11 Ισραηλ. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸ ἐξεφέρετο ad irritandum Do-
πρᾶγμα τοῦ κυρίου. Καὶ διεμαρτύρατο κύριος minum. Et ferebantur idola, de
τῷ Ισραηλ, καὶ ἐν παντὶ προφήτῃ καὶ ἐν παντὶ quibus dixit Dominus eis, Non
ὁρῶντι λέγων, Ἀποστρέφετε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν, καὶ facietis verbum hoc (i) Domi-
φυλάξατε τὰς ἐντολὰς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ πάντα τὸν νόμον ὃν ἐνετειλάμην τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὃν ἀπέστειλα (α) αὐτοῖς ἐν χειρὶ τῶν δούλων μου τῶν προφητῶν. Καὶ οὐκ ἐπήκουσαν, ἀλλὰ ἐσκλήρυνεν τὸν τράχηλον αὐτῶν, καὶ τὸν τράχηλον τῶν πατέρων αὐτῶν, οἱ οὐκ ἐπίστευσαν κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. Καὶ ἀπέβαλεν τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ τὴν διαθήκην ἣν διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τὰ μαρτύρια (υ) ὅσα * ἐπέστη τοῖς ἀπεκαλυφθεῖσιν αὐτοῖς, ὃν (φ) τῷ μὴ (χ) πορεύεσθαι, καὶ ἐκολουθησαν (ψ) ἐματαιώθησαν· καὶ ἐπορεύθη (ω) τὸν κυρίῳ θεῷ (α) καὶ ἀφεκτέκασαν τὸν κύριον ἐν πᾶσι αὐτῶν, καὶ (β) Δαυὶδ, καὶ ἐποίησαν (γ) εὐθῆ ἐνώπιον (δ) τῶν ἐφθαλμῶν κυρίου θεοῦ αὐτῶν. Καὶ ἐπορεύθη τὸν ὁδὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ τὸν Σαυὶλ, καὶ ἐν τῷ Σαυὶλ ἐν τῷ πατρὶ αὐτοῦ

Versio VULG. LAT.

24 Adduxit autẽ rex Assyriorũ de
Babylone, & de Cutha, & de
Auab, & de Emath, & de Se-
pharuaim: & collocavit eos
in civitatibus Samariæ pro fi-
liis Israel: qui possederunt Sa-
mariam, & habitaverunt in
urbibus ejus. Cũque ibi ha-
bitare cœpissent, non timebãt
25 Dominum: & immisit in eos
leones, qui interfici-
ebant eos. Nunciatũque est
regi Assyriorum, & dictum;
Gentes, quas transtulistis, &
habitare fecisti in civitatibus
Samariæ, ignorant legitima
Dei terræ: & immisit in eos
Dãs leones, et ecce interficiunt
eos. eò quòd ignorent ritum
27 Dei terræ. Præcepit autem rex
Assyriorum, dicens; Ducite il-
lũc unum de sacerdotib', quos
inde captivos adduxistis, et va-
dat, & habitet cum eis: & do-
ceat eos legitima Dei terræ.
28 Igitur cùm venissẽt unus de sa-
cerdotibus his, qui captivi du-
cti fuerant de Samaria, habita-
vit in Bethel, & docebat eos
29 quomodò colerent Dominum.
Et unusquisque gens fabricata
est deum suum: posuerũtque
eos in fanis excelsis, quæ fece-
rant Samaritæ, gens & gens
30 in urbibus suis, in quibus ha-
bitabat. Viri enim Babylonii
fecerunt Sochothbenoth: viri
autem Churæi fecerũt Nergel:
& viri de Emath fecerunt A-
31 sima. Porrò Heuri fecerunt
Nebahiz & Tharthac. Hi autẽ
quoque erant de Sepharuaim,
comburebant filios suos igni,
32 Adramelech et Anamelech di-
is Sepharuaim, Et nihilomi-
nùs colebant Dominum. Fece-
runt autem sibi de novissimis
sacerdotes excelsorũ, et pone-
bant eos in fanis sublimibus.
33 Et cùm Dũm colerẽt, dilis quo-
que suis serviebant juxta con-
suetudinem gentium, de qui-
bus transtuli fuerant Samarit:
34 usque in præsentem diem mo-
rem sequuntur antiquum non
timent Dominum, neque cu-
stodiunt ceremonias ejus, ju-
dicia, & legem, & mandatum,
quod præceperat Dominus fi-
lis Jacob, quem cognomina-
35 vit Israel. Et percussit eum
eis pactum, et mandaverat eis,
dicens; Nolite timere deos a-
lienos, & non adoretis eos,
neque colatis eos, & non im-
molatis eis.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

24 Καὶ ἤγαγε βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐκ Βαβυλῶνος & ἐκ (α) Χουθὰ, καὶ ἀπὸ Ἀϊὰ, καὶ ἀπὸ Ἀμαθὰ, καὶ (β) Σεφαρουαΐμ, καὶ κατῴκισεν αὐτοὺς ἀντὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν Σαμάρειαν, καὶ κατῴκουν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς κατοικίας (γ) αὐτῶν οὐ προσεῖχον τῷ κυρίῳ, καὶ ἀπέστειλεν κύριος ἐν αὐτοῖς τοὺς λέοντας, καὶ ἦσαν ἀναιροῦντες αὐτοὺς, καὶ ἐν τῷ εἰδέναι τὸ κρίμα τῶν θεῶν τῆς γῆς. Καὶ ἤγγελται τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, λέγοντες, Τὰ ἔθνη ἃ ἀπῴκισας καὶ κατῴκισας ἐν τῇ πόλει Σαμαρείας οὐκ ἴσασι (δ) τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀπέστειλεν (ε) εἰς αὐτοὺς τοὺς λέοντας, καὶ ἰδοὺ εἰσὶ θανατοῦντες αὐτοὺς, καθότι οὐκ εἰδόσι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. Καὶ ἤγγελται ἡμῖν ἐξ ἐντολῆς τοῦ βασιλέως, λέγων, Ἀπελθέτω ἐκεῖθεν, καὶ φανείσθω αὐτοῖς τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ τῆς γῆς. Καὶ ἤγαγον ἕνα τῶν ἱερέων (ζ) ὧν ἀπῴκισας ἐκεῖθεν, καὶ ἐκάθισεν ἐν Βαιθὴλ, καὶ ἦν φοτίζων αὐτοὺς (η) πῶς φοβοῦνται τὸν κύριον. Καὶ ἦσαν ποιοῦντες ἕκαστον ἔθνος τὸν θεὸν αὐτοῦ· (θ) καὶ ἔθεσαν ἐν οἴκῳ τῶν ὑψηλῶν οἱ ἐν Σαμαρείᾳ, ἕκαστον ἔθνος ἐν τῇ πόλει αὐτῆς ἐν ᾗ κατῴκουν ἐκεῖ· (ι) Ἀνδρὲς Βαβυλῶν ἐποίουν τὸν Σοκχὼθ βενὼθ, καὶ οἱ ἄνδρες Χὼθ ἐποίουν τὸν Ἐργὰ, καὶ οἱ ἄνδρες Ἀμὰθ ἐποίουν τὸν Ἀσιμὰθ, Καὶ οἱ Εὐαῖοι ἐποίουν τὸν Νεβαὶζ καὶ τὸν Θαρθάκ, καὶ οἱ Σεφαρουαῖοι ἐνεπύριζον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀναμέλεχ θεοῖς Σεφαρουαΐμ. Καὶ ἦσαν φοβούμενοι τὸν κύριον· καὶ κατεστήσαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν ὑψηλῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ Σαμαρεῖς, ἕθνος ἐν ἕθνει ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἐν αἷς κατῴκουν· (κ) ὅσα φοβούμενοι τὸν κύριον ἐποίησαν ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐν οἴκοις τῶν (λ) ὑψηλῶν, οἱ ἐποίουν ἑαυτοῖς ἐν οἴκοις τῶν (μ) ὑψηλῶν.

33 Καὶ τὸν κύριον ἐφοβοῦτο, καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐλάτρευον κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἐθνῶν, οὓς ἀπῴκισαν ἐκεῖθεν. (ν) Ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης αὐτοὶ ποιοῦσι κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν, κατὰ φοβοῦνται, καὶ κατὰ ποιοῦσι κατὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν κρίσιν αὐτῶν, καὶ κατὰ τὸν νόμον, καὶ κατὰ τὴν ἐντολὴν, ἣν ἐνετείλατο (ο) κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰακὼβ, ᾧ ἔθετο τὸ ὄνομα αὐτῷ Ἰσραήλ. Καὶ διέθετο (π) κύριος μετ' αὐτῶν διαθήκην, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, λέγων, Οὐ φοβοῦεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ οὐ προσκυνήσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ λατρεύσετε αὐτοῖς, καὶ οὐ (β) θυσιάσετε αὐτοῖς·

24 And the king of Assyria brought people from Babylon, and from Cutha, and from Ava, and from Hamath, and from Sepharvaim, and placed them instead of the children of Israel: and they possessed Samaria, and dwelt in the cities thereof. 25 And it was so at the beginning of their dwelling there, that they feared not the Lord: therefore the Lord sent lions among them, which killed some of them. 26 Wherefore the king of Assyria was informed, saying, The nations which thou hast carried away, and placed in the cities of Samaria, know not the manner of the God of the land: therefore he hath sent lions among them, and behold, they slay them, because they know not the manner of the God of the land. 27 Then the king of Assyria commanded, saying, Let one of the priests whom ye brought from thence go and dwell there, and teach them the manner of the God of the land. 28 Then one of the priests whom they had carried away from Samaria came and dwelt in Bethel, and taught them how they should fear the Lord. 29 Howbeit every nation made gods of their own, and put them in the houses of the high places which the Samaritans had made, every nation in their cities wherein they dwelt. 30 The men of Babylon made Succoth-benoth, and the men of Cuth made Nergal, and the men of Hamath made Ashima, 31 and the Avites made Nibhaz and Tartak, and the Sepharvites burned their children in fire to Adrammelech and Anammelech the gods of Sepharvaim. 32 So they feared the Lord, and made unto themselves of the lowest of them priests of the high places, which sacrificed for them in the houses of the high places. 33 They feared the Lord, and served their own gods, after the manner of the nations from whence they were carried away. 34 Unto this day they do after the ancient manners: they fear not the Lord, neither do they after their statutes, or after their ordinances, or after the law and commandment which the Lord commanded the children of Jacob, whom he named Israel; 35 Whom the Lord had made a covenant with, and charged them, saying, Ye shall not fear other gods, nor bow yourselves to them, nor serve them, nor sacrifice to them.

MS. A. (α) Χωὰ, καὶ ἀπὸ (β) Σεφραουαΐμ, (γ) κατῴκησαν (δ) αὐτὸν ἐκεῖ ἐν (ε) ὄνομα (ζ) ἀντικαθίσας (η) τὰ κρίματα (θ) κύριῳ· εἰς (ι) Ἀσιμὰ Ἀνουὶ, (β) κατοικίσαντα (ο) ὃν ἤγαγον ἀπὸ (κ) ἔθνος (λ) Σαμάρειαι, ἕθνη ἐν (ε) αὐτοῖ κατῴκουν ἐν αὐτῇ. Καὶ (τ) Νοκχὼ βενὼθ, καὶ οἱ ἄνδρες Λιμὰθ (υ) Ἀβὰζ καὶ τὸν Ναβὰζ καὶ τὸν Θαρτὰκ, καὶ τὸν Σεφραουαΐμ (φ) ἐκάμινευον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρὶ τῷ Ἀδραμέλεχ καὶ Ἀναμέλεχ θεοῖς Ἐφραουαΐμ. (χ) ὑψηλῶν. (ψ) ὑψηλῶν. (ω) ἔθνος (α) κύριῳ· (β) θυσιάσῃ

Et adduxit rex Assyriorũ è Babylone, (γ) quì de Chutha, & Ava, & ab Amath, & Sepharvaim: & habitaverunt in civitatibus Samariæ pro filiis Israel, & hereditaverũt Samariam, & habitaverunt in civitatibus eiꝰ. Et factũm est in principio (δ) habitationis eorum, non timebant Dominum: & misit Dominus in eis leones, & erant interficientes in eis. Et dictũm est regi Assyriorum, dicentes; Gentes, quas transtulisti, & pro aliis fecisti in civitatibus Samariæ, non cognoverunt judicium Dei terræ: & misit in eos leones: & ecce ipsi occidentes eos, ficut non noverunt judicium Dei terræ. Et mandatũ est 17 Assyriorum, dicens; Abducite (γ) hinc, & eant, & habitent ibi: & illuminãbunt eos judicium Dei terræ. Et adducũtur 18 autem sacerdotũm, quos tuleristi de Samaria: & ipse habitavit in Bethel: & fuit illuminans eos, quomodò timeant Dominum. Et fecerunt facientes gentes gen- 19 tes deos suos: & posuerunt in domo excelsorum, quæ fecerant Samaritæ, gentes gentes in civitatibus suis, in quibus habitabant. Et viri Babylonis fece- 30 runt ipsum Sochoth Benith: & viri Chuthi fecerunt Ergel: & viri Emathi fecerunt Asimath, Et Euæi fecerunt Rebaez, & 31 Tharthac: & Sepharuaimi(ζ) iunt comburebant filios suos in igni, ipsi (η) Adramelech, & Anamelech diis Sepharuaim. Et (η) erant timentes Dominũ. 32 Et collocũtur abominationes suæ in domibus excelsorũ, quæ fecerũt in Samaria, gens gens in civitate, in qua habitabant in ea. Et erant timentes Dominũ. Et fe- cerunt (ο) sibi sacerdotes excelsorum: & fecerunt (γ) ea in domo excelsorum. Et Dominum 33 timebant: & diis suis serviebant juxta judicium gentium, unde transtulerũt eos inde. Usq- 34 que in diem hanc (κ) ipsi faciũt secundũm judicium eorum, (α) ipsi timent: & ipsi faciunt secundũm justificationes eorũ, & secundũm judicium eorum, & secundũm legem, & secundũm mandatum, quod mandavit Dominus filiis Jacob, cujus posuit nomen eis Israel. Et disposuit Dominus cum eis testamentum, & mandavit eis dicens; Non timebitis deos alios, 35 Non timebitis deos alios, et non servietis eis, & non sacrificabitis eis;

os, & non adorabitis eos: & non servietis eis, & non sacrificabitis eis;

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

24 ܘܐܝܬܝܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪܝܐ ܡܢ ܒܒܠ ܘܡܢ ܟܘܬܐ ܘܡܢ ܥܘܐ ܘܡܢ ܚܡܬ ܘܡܢ ܣܦܪܘܝܡ ܘܐܬܝܒ ܠܗܘܢ ܒܡܬܒܐ ܕܒܢܝ ܝܫܪܝܠ ܘܝܪܬܘ ܠܫܡܪܝܢ ܘܐܬܝܒܘ ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܫܡܪܝܢ ܘܗܘܐ ܒܫܘܪܝܗ ܕܠܐ ܕܚܠܘ ܠܡܣܓܕ ܠܡܪܝܐ ܘܫܕܪ ܡܪܝܐ ܒܗܘܢ ܐܪܝܐ ܕܩܛܠܝܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܫܕܪ ܒܗܘܢ ܐܪܝܐ ܘܩܛܠܝܢ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪܝܐ ܕܬܐܙܠܘܢ ܠܗܢܐ ܕܐܬܝܬܘ ܡܢ ܬܡܢ ܘܢܬܒܘ ܠܗܘܢ ܕܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܐܬܝܬܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ ܘܝܬܒ ܒܒܝܬ ܐܠ ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܕܢܬܪܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܥܒܕܘ ܐܢܫܐ ܐܠܗܐ ܕܝܠܗ ܒܒܝܬ ܡܪܘܡܐ ܕܥܒܕܘ ܫܡܪܝܐ ܐܢܫ ܐܠܗܗ ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܝܬܒܘ ܒܗ ܘܐܢܫܝ ܒܒܠ ܥܒܕܘ ܣܘܟܘܬ ܒܢܝ ܘܐܢܫܝ ܟܘܬ ܥܒܕܘ ܢܪܓܠ ܘܐܢܫܝ ܚܡܬ ܥܒܕܘ ܐܣܝܡܐ ܘܐܢܫܝ ܥܘܝ ܥܒܕܘ ܢܒܚܙ ܘܬܪܬܩ ܘܐܢܫܝ ܣܦܪܘܝܡ ܡܩܛܪܝܢ ܒܢܝܗܘܢ ܒܢܘܪܐ ܠܐܕܪܡܠܟ ܘܠܥܢܡܠܟ ܐܠܗܝ ܣܦܪܘܝܡ ܗܘܘ ܕܕܚܠܝܢ ܠܡܣܓܕ ܠܡܪܝܐ ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܪܡܝ ܒܒܡܬܐ ܕܪܡܝ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܗܘܘ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܐܠܗܝܗܘܢ ܘܥܒܕܘ ܠܐܠܗܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܢܗܘܢ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܦ ܠܐ ܡܛܠ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܗܘ ܫܕܪ ܒܗܘܢ ܐܪܝܐ ܘܩܛܠ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܡܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪܝܐ ܕܬܐܙܠܘܢ ܠܗܢܐ ܕܐܬܝܬܘ ܡܢ ܬܡܢ ܘܢܬܒܘ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܐܬܝܬܘ ܡܢ ܫܡܪܝܢ ܘܝܬܒ ܒܒܝܬ ܐܠ ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܕܢܬܪܚܠܘܢ ܠܡܪܝܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܥܒܕܘ ܐܢܫ ܐܠܗܗ ܒܡܕܝܢܬܗ ܕܝܬܒܘ ܒܗ ܘܐܢܫܝ ܒܒܠ ܥܒܕܘ ܣܘܟܘܬ ܒܢܝ ܘܐܢܫܝ ܟܘܬ ܥܒܕܘ ܢܪܓܠ ܘܐܢܫܝ ܚܡܬ ܥܒܕܘ ܐܣܝܡܐ ܘܐܢܫܝ ܥܘܝ ܥܒܕܘ ܢܒܚܙ ܘܬܪܬܩ ܘܐܢܫܝ ܣܦܪܘܝܡ ܡܩܛܪܝܢ ܒܢܝܗܘܢ ܒܢܘܪܐ ܠܐܕܪܡܠܟ ܘܠܥܢܡܠܟ ܐܠܗܝ ܣܦܪܘܝܡ ܗܘܘ ܕܕܚܠܝܢ ܠܡܣܓܕ ܠܡܪܝܐ ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܟܗܢܐ ܕܪܡܝ ܒܒܡܬܐ ܕܪܡܝ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܗܘ ܫܕܪ ܒܗܘܢ ܐܪܝܐ ܘܩܛܠ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܢ ܕܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܗܘ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܐܠܗܝܗܘܢ ܘܥܒܕܘ ܠܐܠܗܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܢܗܘܢ ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܐܠܗܐ ܕܐܪܥܐ ܗܢܐ ܘܐܦ ܠܐ ܡܛܠ

מלכים ב : יח

Ægypti terra è vos fecit afcendere qui DOMINUM Sed
36 כִּי־אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
ei & timebitis eum extento brachio in & magna fortitudine in
בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ
Judaica & statuta Et sacrificabitis ei & abstinebis genu
37 תִשְׁתַּחֲוֻיתֶם וְלוֹ תִזְבָּחוּ׃ וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים
cum his facere ad & custodietis vobis scripsit quæ præceptum & legem &
וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כָּל־
quod pacti Et deos timebitis non & deos timebitis non & diebus
הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וְהַבְּרִית אֲשֶׁר־
deos timebitis non & adversarii ne vobiscum ceræ
כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
vos liberabit ipse & terribilis refrum Deum DOMINUM Sed
38 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל אֶתְכֶם
quæ vos audierunt non Et vestros inimicos omnis manu è
מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיכֶם׃ וְהֵמָּה לֹא שָׁמְעוּ כִּי אִם־
patre Fortitudine Quorum ipse primum suum fuit eum juxta
כְּמִשְׁפָּטָם הָרִאשֹׁן הֵם עֹשִׂים׃ וַיִּהְיוּ הַגּוֹיִם
etiam sententia primum suis sculptilibus & DOMINUM timentes illæ
39 הָאֵלֶּה יְרֵאִים אֶת־יְהוָה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם־
ipsi gentes patres fecerunt quod secunda è eorum filiorum filii & gentes filii
בְּנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם הֵם
hanc diem ad usque faciunt
עֹשִׂים עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

CAP. XVIII. יח

Israel regis Elah filii Hoseæ tertio anno in fuit Et
1 וַיְהִי בִשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
quinque & viginti Filius Jehudah regis Achaz filius Chizchijahu
חִזְקִיָּה בֶן־אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
regnavit annis novem & viginti & ipsum regnavit eis erat amorum
שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ
Fecitque Zacharia filia Abi ei matris nomen & Jerusalem in
בִּירוּשָׁלִם וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִי בַּת־זְכַרְיָה׃ וַיַּעַשׂ
ipsis pater David fecit quæ omnia juxta, DOMINI oculis in eum
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד אָבִיו׃
fecit dit & statuas contrivit & excelsa removit Ipse
2 הוּא הֵסִיר אֶת־הַבָּמוֹת וְשִׁבֵּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וְכָרַת אֶת
quia sculpsit fecerat quem serpentem confregit & lucum
הָאֲשֵׁרָה וְכִתֵּת נְחֻשֶׁת אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי
Israel filii usque illos dies ad usque
עַד־הַיָּמִים הָהֵמָּה הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַקְטִירִים לוֹ וַיִּקְרָא
Israel Deo DOMINO Nehushtan eum
לוֹ נְחֻשְׁתָּן׃ בֵּיהוּדָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא
Israel regis Ezechiæ cunctis inter ei fuit fuit
הָיָה כְמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר הָיוּ׃ וְדָבֵק
Israel & Jehudah regis ei fuit ante quam Domino adhæsit Et
בַּיהוָה לֹא־סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו
Israel filii Moseh Dominus præcepit quæ
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְהָיָה יְהוָה עִמּוֹ
Israel & Dominus erat cum eo & prosperabat quem ubique in
בְּכֹל אֲשֶׁר־יָצָא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ אַשּׁוּר
Philistæos percussit Ipse apis fervivit non &
וְלֹא עָבָדוֹ׃ הוּא הִכָּה אֶת־פְּלִשְׁתִּים עַד־עַזָּה
Israel & usque ad usque custodiam turri à ad terminos &
וְאֶת־גְּבוּלָהּ מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד־עִיר בְּצָר׃ וַיְהִי
Israel & Chizchijahu regis quarto anno in
3 בִּשְׁנַת הָרְבִיעִית לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּה הִיא הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית
Assur rex Salmanasar ascendit (Israel regis Elah filii Hoseæ
לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר
eum super ascendit & Samaria super
עַל־שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר עָלֶיהָ׃

REGUM II.

Versio VULG. LAT.

36 Sed Dominum Deum vestrum, qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna, & in brachio extento, ipsum timete, & illum adorate, et ipsi immolate. Ceremonias quoque, & judicia, & legem, & mandatũ, quod scripsit vobis, custodite ut faciatis cunctis diebus: & 38 non timeatis deos alienos. Et pactum, quod pepeciſit vobiſcum, nolite obliviſci: nec colatis deos alienos. Sed Dominum Deum vestrum timete, & ipse eruet vos de manu omniũ 40 inimicorum vestrorum. Illi verò non audierunt, sed juxta consuetudinem suam priſtinã 41 perpetrabant. Fuerunt igitur gentes illæ timentes quidem Dominum, sed nihilominùs & idola suis ſervientes: nam & filii eorum, & nepotes, ſicut fecerunt patres ſui, ita faciunt usque in præſentem diem.

CAP. XVIII.

1 ANno tertio Oſee filii Ela regis Iſrael, regnavit Ezechias filius Achaz regis Juda. Viginti quinque annorum erat, cùm regnare cœpiſſet: & viginti novem annis regnavit in Jerusalem: nomen matris ejus Abi filia Zachariæ. Fecitque quod erat bonum coram Domino, 3 juxta omnia quæ fecerat David pater ejus. Ipſe diſſipavit excelſa, & contrivit ſtatuas, & confregit ſerpentem æneum, quem fecerat Moyſes: ſiquidem usque ad illud tempũ filii Iſrael adolebant ei incenſum: vocavitq; 5 nomen ejus, Nehuſtan. In Domino Deo Iſrael ſperavit: itaque post eum non fuit ſimilis ei de cunctis regibus Juda, ſed neque in his qui ante eum fuerunt: 6 Et adhæſit Domino, & non receſſit à veſtigiis ejus, ſed cœpit mandata ejus, quæ præceperat Dominus Moyſi. Unde & erat Dominus cum eo, et in cunctis, ad quæ procedebat, ſapienter ſe agebat. Rebellavit quoque contra regem Aſſyriorum, & non ſervivit ei. 8 Ipſe percuſſit Philiſthæos uſque ad Gazam, & omnes terminos eorum, à Turre cuſtodum uſque ad Civitatem munitam. Anno quarto regis Ezechiæ, qui erat annus ſeptimus Oſee filii Ela, regis Iſrael, 9 aſcendit Salmanaſar rex Aſſyriorum in Samariam, & oppugnavit eam,

34 Ὅτι ἀλλ' ἢ τοῦ κυρίου τὸν αἰτήσηθε ὑμῖν ἐν γῇ Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, αὐτὸν φοβεῖσθε, καὶ
35 αὐτῷ θυσιάσετε, καὶ αὐτῷ θύσετε. Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα καὶ τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψεν (d) ὑμῖν πάντοτε, φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους. Καὶ τὴν διαθήκην ἣν ἐδιάθετο ὑμῖν ἐν διαθήκῃ, καὶ οὐ φοβηθήσεσθε θεοὺς ἑτέρους, καὶ αὐτὸν τὸν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν φοβηθήσεσθε, καὶ αὐτὸς ῥύσεται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν. Καὶ οὐκ ἐπήκουσαν οἱ πρῶτοι κατὰ τὴν ἐθισμὸν αὐτῶν, ὃν ἐποίουν οὗτοι τὸν φόβον τούτων.

MS. A. (γ) καὶ φοτεισθεσται αυτω, ὃ, αυτῶ θυσιάσετι. Καὶ τὰ δικαιώματα (d) ὑμῖν, φυλάσσεσθε πασῶν πάσας (e) ὑμῖν ὃς ἢ (ζ) οἱ ὑμῖν * τῶν ὑμῶν

CAP. XVIII.

ΚΕΦ. ιη.

1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ (a) τρίτῳ τῷ Ὠσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ ἐβασίλευσε Ἐζεκίας υἱὸς Ἀχὰζ βασιλεὺς Ἰούδα. Ὑπὸ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύειν αὐτόν, καὶ (γ) πέντε καὶ εἴκοσι ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτῷ Ἄβου θυγάτηρ (δ) Ζαχαρίου. Καὶ ἐποίησε τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε
4 Δαυὶδ ὁ πατὴρ αὐτῷ. Αὐτὸς ὑψώσε τὰ ὑψηλὰ, καὶ συνέτριψε (ε) τὰς στήλας, καὶ (ζ) ἐξέκοψε τὸ ἄλσος, καὶ τὸ ὄφις τὸ χαλκοῦν ὃν ἐποίησε (η) Μωυσῆς, ὅτι ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ θυμιῶντες αὐτῷ· καὶ ἐκάλεσεν
5 (θ) αὐτὸν Νεεσθάν. Ἐν κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ ἤλπισε, καὶ μετ' αὐτὸν οὐκ ἐγένετο ὅμοιος αὐτῷ ἐν βασιλεῦσι Ἰούδα, (κ) καὶ ἐν τοῖς γενομένοις ἔμπροσθεν
6 αὐτῷ. Καὶ ἐκολλήθη τῷ κυρίῳ, οὐκ ἀπέστη ὀπίσω αὐτῷ, καὶ ἐφύλασσε τὰς ἐντολὰς αὐτῷ ἃς ἐνετείλατο (λ) Μωυσῆς τῷ (μ) Μωυσῆ. Καὶ ἦν κύριος (ν) μετ' (ο) αὐτῷ, καὶ ἐν παντὶ οἷς ἐποίει, ἐνοῦτο. Καὶ ἐπανέστη τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ οὐκ ἐδούλευσεν αὐτῷ.
8 Αὐτὸς ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους ἕως τοῦ Γάζης, καὶ τοὺς ὁρίους αὐτῶν ἀπὸ πύργου φυλακίου καὶ ἕως πόλεως ὀχυρᾶς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ βασιλεῖ Ἐζεκίᾳ, αὐτὸς (π) ἐπανῆλθε ὁ Ἐζεκίας (ρ) τῷ Ὠσηὲ υἱῷ Ἠλὰ βασιλεῖ Ἰσραὴλ, ἀνέβη Σαλμανασὰρ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ Σαμάρειαν, καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτήν,

MS. A. (α) τρίτῳ Ὠσηὲ (β) ἐπὶ τῷ υἱῷ τῷ (γ) ἐπεκαινιὰ (δ) Ζαχαρίου. (ε) πάσας τὰς (ζ) ἐξεκόλαψεν (η) Μωυσῆς, (θ) αὐτοῦ Νεεσθάν. (ι) ἐν κύριῳ βασιλεῦσιν (κ) ἐν τοῖς (λ) Μωυσῆς. (μ) ὅσοῖς, ἐν ὁ ἐποιοῦτο ἐξέλιμψε Ὠσηὲ

Et fuit anno tertio Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael, regnavit Hhizkiah 1
filius Ahhaz regis tribus domus Jehudah. Filius viginti et quinque anno-
rum erat quando regnavit, et viginti et novem annis regnavit in Jerusalem:
et nomen matris ejus Abi filia Zechariah. Et fecit quod rectum erat ante 3
Dfm, ſecundùm omnia quæ fecit David pater ejus. Ipſe abſtulit excelſa, & 4
fregit ſtatuas, et fuccidit lucos, et rupit ſerpentẽ æreum quem fecerat Mo-
ſes; quia usq; ad dies illos filii Iſrael adolebant ei incenſum et vocabant
eum Nechhuſtan. In dominio Dfni Dei Iſrael confiſus eſt post eum non fuit 5
ſicut ille in omnibus regibus domus Jehudah, et in eis qui fuerunt ante
eum. Et adhæſit timori Dfni: non declinavit à cultu ejus, ſed eſtudiavit pra- 6
cepta ejus quæ præceperat Dfns Moſi. Et fuit dictum Domini in aux ium
ejus, in omni loco quo exibat, proſperabat: et rebellavit in regem Athur,
et non ſervivit illi. Ipſe occidit Philiſthæos uſque ad Ghaza et terminos 8
ejus, à turri valida uſque ad urbes munitas. Et fuit anno quarto regis 9
Hhizkiah (ipſe eſt annus ſeptimus Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael)
aſcendit Salmaneſzer rex Athur contra Somron, et obſedit eam.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

36 ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܕܝܗܘܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܒܚܝܠܐ ܪܒܐ ܘܒܙܪܥܐ ܡܫܬܚܐ ܐܝܬܘܗܝ ܬܕܚܠܘܢ ܘܠܗ ܬܣܓܕܘܢ ܘܠܗ ܬܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܘܕܝܢܐ ܘܢܡܘܣܐ ܕܟܬܒ ܠܟܘܢ ܬܨܛܪܘܢ ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܝܘܡܝܐ ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܘܩܝܡܐ ܕܥܡܟܘܢ ܠܐ ܬܫܬܟܚܘܢ ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܐܠܐ ܐܠܗܟܘܢ ܬܕܚܠܘܢ ܘܗܘ ܢܦܨܟ ܡܢ ܐܝܕ ܟܠ ܒܥܠܝ ܒܝܬܟܘܢ ܘܠܐ ܬܫܬܡܥܘܢ ܠܐܠܗܐ ܐܚܪܢܐ ܕܐܢܘܢ ܕܡܬܝܢ ܒܬܪܝܗܘܢ ܗܠܝܢ ܗܘܘ ܥܒܕܝܢ ܠܦܣܝܠܝܗܘܢ ܗܘ ܥܒܕܘ ܐܦ ܠܒܢܝܗܘܢ ܘܠܒܢܝ ܒܢܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕܘ ܐܒܗܬܗܘܢ ܗܢܘܢ ܥܒܕܝܢ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܢܐ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

36 بل اعبدوا الرب الذي اصعدكم من ارض مصر العزيز الكبير والذراع العال اياه فاعبدوا
37 له فاسجدوا له اذبحوا * والفهود والسرايع والوصايا التي كتبوها لكم * احفظوها واعملوا بها
38 جميع الايام * ولا تسجدوا لالهة اخر * والفهود التي عاهدتكم لا تنسوها ولا تسجدوا لالهة الامم
39 * بل الرب الاهكم احسوا * فهو يخلصكم من يد جميع اعدائكم * فلم يسمعوا * لكن مثل
40 سيرتهم الاولي كانوا يعملون * وكانوا ايضا هاولاء الامم الذين سكنوا بسمرين يخافون
41 الله * ولاصنامهم كانوا يعبدون * وايضا بنوهم وبنو بنيهم كما صنع ابوهم كانوا يصنعون
هم ايضا الي اليوم *

CAP. XVIII.

* الفصل الثامن عشر *

1 وفي السنة الثالثة من ملك هوشع بن الا ملك اسرايل ملك حزقيا بن احاز ملك يهودا * وهو
ابن خمس وعشرين سنة * واقام ملكا باورشليم خمسا وعشرين سنة * واسم امه ابي ابنة
3 زكريا * وصنع حسنا قدام الله كما صنع داود ابوه * وهو ابعد الصوامع * وكسر الانصاب * وقطع
4 الاشاك * وقطع الحية النحاس التي كان موسي صنعها في البرية * لان بني اسرايل صاروا لها
5 يعبدونها * وسموها نحستان * وبالرب اله اسرايل اعتصم * وبعده لم يكن مثله في جميع ملوك
6 يهودا * ولا ايضا في الذين كانوا من قبله * ولزم الرب ولم يعدل من وراه * وحفظ وصاياه كما امر
7 الرب موسي * وكان الرب معه * وحيث كان يذهب فانه كان يغلب * وعصي علي ملك الموصل فلم
8 يخدمه * وهو ضرب الفلسطينيين الي عزة وحدودها من برج الحارس الي القرية العظيمة * وفي السنة
الرابعة من ملك حزقيا ملك يهودا التي هي السنة السابعة من ملك هوشع بن الا ملك
اسرايل صعد شلمناسر ملك الموصل علي سمرين * فنزل عليها وقاتلها *

Sed colite Dominum qui extraxit vos è terra 36
Ægypti magno cum robore & brachio ex-
cello: ipſum colite, ipſum adorate, ipſi
ſacrificate: Et ſtatuta, judicia, leges, atque 37
præcepta quæ præſcripſit vobis, ſervate & 38
facite cunctis diebus. Ne reveremini deos
alios, & ne obliviſcamini fœderum quæ pe- 39
pigi vobiſcum. Ne reveremini deos genti-
um; Sed Dominum Deum veſtrum revere- 40
mini, & ipſe liberabit vos de manu omni-
um inimicorum veſtrorum. At non obtem- 41
perârunt, imò juxta priſtinum conſuetudinem
ſuam faciebant. Gentes igitur illæ quæ ha-
bitabant in Samaria, Dominum reverebau-
tur, & ſculptilia ſua colebant: & tam filii
eorum, quàm nepotes eorum, quemadmodum
fecerant patres eorum, ita faciebant ipſi
quoque ad hunc uſque diem.

CAP. XVIII.

1 ANno tertio Hoſeæ filii Elæ regis Iſrael, 1
regnavit Hezecia filius Ahazi regis Juda.
Viginticinquque natus erat annos quando
regnavit, & viginti novem annis regnavit in
Jerusalem: nomen matris ejus, Achi filia Za-
3 chariæ. Fecit quod rectum erat coram Do-
mino, ut fecerat David pater ejus. Hic e-
nim abſtulit altaria, ſtatuas confregit, fci-
dit cultus, & concidit ſerpentem æneum
quem fecerat Moſes: nam ab eri à ſtat poſt eum
Iſraelitæ; & thura ponebant ei ad illos uſque
dies, vocabãtque eum Nehuſtan. In Do- 5
mino Deo Iſraelis ſperavit, & poſt ipſũ nul-
lus fuit ejus ſimilis inter omnes reges Judæ,
neque inter eos qui præceſſerant eum. Ad- 6
hæſitque Domino, nec receſſit ab eo, cuſto-
diens præcepta ejus prout mandaverat Dfns
Moſi. Quapropter aderat ei Dominus, & 7
quocunque pergebat, vincebat. Is rebellavit
contra regem Aſſhur, & non præſtitit illi ob-
ſequium. Is etiam percuſſit Paleſtinos uſque 8
ad Aza & limites ejus, à Turre cuſtodũ uſque
ad Urbem magnam. Anno quarto regis He- 9
zeciæ, qui erat annus ſeptimus Hoſeæ filii Elæ
regis Iſrael, aſcendit Salmanaſar rex Aſſhur
contra Samariam, & obſedit eam,

* Sed ſervite Domino qui extraxit vos è 36
terra Ægypti multa cum moleſtia &
brachio ſublimi: ipſi ſervite, ipſum ado-
rate, ipſi ſacrificate: Et ſtatuta, judicia, leges, 37
atque præcepta quæ præſcripſit vobis, ſervate
& facite cunctis diebus. Non ut ti- 38
os ne colatis ſiadera quæ pepigi vobiſ-
cum, ne obliviſcamini, & ne colatis
deos gentium: Sed Dominum Deum veſtrum 39
ueſtrum timete, ipſe quoque 40
ſi manu omnium inimicorum veſtrorum.
Attamen non auſcultabant, ſed juxta 40
priſtinos ſuos mores agebant. Et hæ quo- 41
nes gentes quæ habitabant in Samaria,
Deum timebant, & idola ſua colebant:
& filii ac nepotes eorum eodem, ut
fecerant patres eorum, ita faciebant ipſi
quoque in hunc uſque diem.

Targum JONATHAN.

36 אלהון קדם ייי דאפיק יתכון מארעא דמצרים בחיל רב ובדרע מרמם יתגלי
37 וקדמוהי תסגדון ליה תקרבון: וקיים ודינין ואוריתא ופקודא די כתיב
לכון תהון עבדין כל יומיא ולא תדחלון לטעות עממיא: וקיימא דמימרא דיתכון
38 תתנטרון ולא תדחלון לטעות עממיא: אלהון מקדם ייי אלהכון דחלון ודוא ישיזב
39 יתכון מידי כל בעלי דבביכון: ולא קבלו אלהין כנמוסיהון קדמאין עבדין: והוו
40 אלין עממיא האלין דדחלין ית מקדם ייי ית פסליהון הוו עבדין בני בניהון כמא
דעבדו אבהתהון אנון עבדין עד יומא הדין:

CAP. XVIII.

1 והוה בשנת תלת להושע בר אלה מלכא דישראל מלך חזקיה בר אחז מלכא דיהודה:
2 בר עסרין וחמש שנין הוה כד מלך עסרין ותשע שנין במלך בירושלים ושם
אמה אבי בת זכריה: ועבד רשר קדם ייי ככל דעבד דוד אבוה: הוא אעדי ית במתא
3 ותבר ית קמתא וקץ ית אשירתא ופסקין ית חויא די עבד משה ארי עד יומא
האנון הוו בני ישראל מסקין ליה וקרין ליה נחשתן: במימרא דייי אלהא
4 דישראל אתרחיץ ובתרוהי לא הות כותיה בכל מלכי דיהודה דהוו קדמוהי:
5 ואדבק בדחלתא דייי לא סטא מבתר פולחניה ונטר פקודוהי דפקיד ייי ית משה:
6 ויהי מימרא דייי בסעדיה בכל אתר דנפק מדלא חמיד ית מלכא דאתור ולא פלחיה:
7 ותפלסתיה עד עזה ית תחומיה מגמגל תקוף עד קרין סרכין: והוה בשתא רביעתא
8 למלכא חזקיה הוא שתא שבעיתא להושע בר אלה מלכא דישראל סליק שלמאסר
מלכא דאתור על שמרון וצר עליה:

Et fuit anno tertio Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael, regnavit Hhizkiah 1
filius Ahhaz regis tribus domus Jehudah. Filius viginti et quinque anno-
rum erat quando regnavit, et viginti et novem annis regnavit in Jerusalem:
et nomen matris ejus Abi filia Zechariah. Et fecit quod rectum erat ante 3
Dfm, ſecundùm omnia quæ fecit David pater ejus. Ipſe abſtulit excelſa, & 4
fregit ſtatuas, et fuccidit lucos, et rupit ſerpentẽ æreum quem fecerat Mo-
ſes; quia usq; ad dies illos filii Iſrael adolebant ei incenſum et vocabant
eum Nehhuſtan. In dominio Dfni Dei Iſrael confiſus eſt post eum non fuit 5
ſicut ille in omnibus regibus domus Jehudah, et in eis qui fuerunt ante
eum. Et adhæſit timori Dfni: non declinavit à cultu ejus, ſed eſtudiavit pra- 6
cepta ejus quæ præceperat Dfns Moſi. Et fuit dictum Domini in aux ium
ejus, in omni loco quo exibat, proſperabat: et rebellavit in regem Athur,
et non ſervivit illi. Ipſe occidit Philiſthæos uſque ad Ghaza et terminos 8
ejus, à turri valida uſque ad urbes munitas. Et fuit anno quarto regis 9
Hhizkiah (ipſe eſt annus ſeptimus Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael)
aſcendit Salmaneſzer rex Athur contra Somron, et obſedit eam.

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Sed dominum qui eduxit vos de terra Ægypti in virtute magna et in bra- 36
chin excello, ipſum timebitis, et ante eum adorabitis, et ſup altare ejus ſa-
crificabitis. Et ſtatuta, et judicia, et legem, et præceptum quæ ſcripſit vobis, 37
cuſtodietis faciendo omnibus diebus: et non timebitis idola populorum.
Et pactum quod pepigi vobiſcum non obliviſcemini, nec timebitis Ero- 38
res gentium. Sed Dfnm Deum veſtrum timebitis, et ipſe liberabit vos de ma- 39
nu omnium auſtorum inimiciitarum veſtrarum. Et non obſequeti ſunt, ſed 40
juxta ritus ſuos antiquos illi faciebant. Et gentes iſtæ timuerunt à facie Do-
mini, & tamen ſimulaveris ſuis ſerviebant, et etiam filii eorum et filii filio-
rum eorum, ſicut fecerant patres eorum, ſic illi faciunt uſque ad diem hanc.

CAP. XVIII.

Et fuit anno tertio Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael, regnavit Hhizkiah 1
filius Ahhaz regis tribus domus Jehudah. Filius viginti et quinque anno-
rum erat quando regnavit, et viginti et novem annis regnavit in Jerusalem:
et nomen matris ejus Abi filia Zechariah. Et fecit quod rectum erat ante 3
Dfm, ſecundùm omnia quæ fecit David pater ejus. Ipſe abſtulit excelſa, & 4
fregit ſtatuas, et fuccidit lucos, et rupit ſerpentẽ æreum quem fecerat Mo-
ſes; quia usq; ad dies illos filii Iſrael adolebant ei incenſum et vocabant
eum Nehhuſtan. In dominio Dfni Dei Iſrael confiſus eſt post eum non fuit 5
ſicut ille in omnibus regibus domus Jehudah, et in eis qui fuerunt ante
eum. Et adhæſit timori Dfni: non declinavit à cultu ejus, ſed eſtudiavit pra- 6
cepta ejus quæ præceperat Dfns Moſi. Et fuit dictum Domini in aux ium
ejus, in omni loco quo exibat, proſperabat: et rebellavit in regem Athur,
et non ſervivit illi. Ipſe occidit Philiſthæos uſque ad Ghaza et terminos 8
ejus, à turri valida uſque ad urbes munitas. Et fuit anno quarto regis 9
Hhizkiah (ipſe eſt annus ſeptimus Hhoſeagh filii Elah regis Iſrael)
aſcendit Salmaneſzer rex Athur contra Somron, et obſedit eam.

Versio VULG. LAT.

10 Et cepit. Nam post annos tres, anno sexto Ezechiæ, id est, anno Osee regis Israel, capta est Samaria. Et transtulit rex Assyriorũ Israel in Assyrios, collocavitque eos in Hala & in Habor fluvitis Medorum:
11 Quia non audierunt vocem Domini Dei sui, sed prætergressi sunt pactũ ejus: omnia, quæ præceperat Moyses servũ Domini, non audierunt, neque fecerunt. Anno quartodecimo regis Ezechiæ, adscendit Sennacherib rex Assyriorum ad universas civitates Juda munitas: & cepit
14 eas. Tunc misit Ezechias rex Juda nuntios ad regem Assyriorum in Lachis, dicens; Peccavi, recede à me: & omne, quod imposeueris mihi, feram. Indixit itaque rex Assyriorum Ezechiæ regi Judæ trecenta talenta argenti,
15 & triginta talenta auri. Deditque Ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo Domini, & in thesauris
16 regis. In tempore illo confregit Ezechias valvas templi Domini, & laminas auri, quas ipse affixerat, & dedit eas regi Assyriorum.
17 Misit autem rex Assyriorum Tharthan, & Rabsaris, & Rabsaces, de Lachis ad regem Ezechiam, cum manu valida, Ierusalem: qui cùm ascendissent, venerunt Ierusalem, & steterunt juxta aquæductum piscinæ superioris, quæ est in via agri fullo-
18 nis. Vocaverũntque regem: egressus est autem ad eos Eliacim filius Helciæ, præpositus domũs, & Sobna scriba, & Ioahe filius Asaph à commentariis.
19 Dixitque ad eos Rabsaces, Loquimini Ezechiæ; Hæc dicit rex magnus, rex Assyriorum; Quæ est ista fiducia, quâ niteris?
20 An spera in baculo arundineo atque confracto Ægypto, super quem si incubuerit homo, comminutus ingredietur manum ejus, & perforabit eam: sic est Pharao rex Ægypti, omnibus qui confidunt in eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

10 Καὶ κατελάβετο αὐτὸν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν ἐν τῷ ἕκτῳ τοῦ Ἐζεκίας, (β) αὐτὸς ἐνιαυτὸς ἐνατὸς τοῦ Ὠσηὲ υἱοῦ Ἠλὰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ, καὶ συνελήφθη Σαμάρεια. Καὶ ἀπῴκισεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Ἰσραὴλ εἰς Ἀσσυρίους, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἐν Ἀλὰ καὶ ἐν Ἀβὼρ ποταμῷ Γωζὰν καὶ ἐν Μηδίᾳ· Ἀνθ' ὧν ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν, καὶ παρέβησαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ· πάντα ὅσα ἐνετείλατο (γ) Μωυσῆς ὁ δοῦλος κυρίου, καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἐποίησαν. Καὶ τῷ τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Ἐζεκίας ἀνέβη (δ) Σενναχερὶβ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ πάσας πόλεις τὰς ὀχυρὰς, καὶ ἐλαβετο αὐτάς. Καὶ ἀπέστειλεν Ἐζεκίας βασιλεὺς Ἰούδα ἀγγέλους πρὸς βασιλέα Ἀσσυρίων εἰς Λαχὶς, λέγων, Ἡμάρτηκα, ἀπόστρεψόν ἀπ' (ε) ἐμοῦ· ὃ ἐὰν ἐπιθῇς ἐπ' ἐμὲ, βαστάσω. Καὶ ἐπέθεντο τῷ βασιλεῖ Ἀσσυρίων ὅτι Ἐζεκίας τῷ βασιλεῖ Ἰούδα τριακόσια τάλαντα ἀργυρίου, καὶ τριάκοντα τάλαντα χρυσίου. Καὶ ἔδωκεν Ἐζεκίας πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὑρεθὲν ἐν οἴκῳ κυρίου, καὶ ἐν θησαυροῖς οἴκου βασιλέως. Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔκοψεν Ἐζεκίας τὰς θύρας (ϛ) ναοῦ κυρίου καὶ ἐπεριχρύσωσεν Ἐζεκίας (ο) τὰς θύρας τοῦ ἱεροῦ, ἃς ἐποίησεν αὐτὰς βασιλεὺς Ἰούδα, καὶ ἔδωκεν αὐτὰ βασιλεῖ Ἀσσυρίων. Καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαψὰρὶς καὶ τὸν Ῥαψάκην ἐκ Λαχὶς πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν ἐν δυνάμει βαρείᾳ εἰς Ἰερουσαλὴμ. καὶ ἀνέβησαν καὶ ἦλθον εἰς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἔστησαν ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς ἄνω, ἣ ἐστὶν ἐν τῷ ὁδῷ τῷ ἀγρῷ τῷ γναφέως. Καὶ ἐβόησαν πρὸς Ἐζεκίαν. καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν Ἐλιακὶμ (ϛ) υἱὸς Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ (ζ) Σομνὰς ὁ γραμματεὺς (ο) καὶ Ἰωὰὲ ὁ υἱὸς Ἀσαὰφ ὁ ἀναμνήμων. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ῥαψάκης, Εἴπατε πρὸς Ἐζεκίαν, Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Τί ὁ πεποίθησις οὗτος ἐπὶ πάσας; Εἴπατε, πρὸς λόγον χειλέων, βουλὴ καὶ δύναμις εἰς πόλεμον. (η) νῦν οὖν τίνι πεποιθὼς ὑβρίσθητε ἐν ἐμοί; Νῦν ἰδὸ πεποιθὼς (θ) ἐπὶ βοὸς τοῦ ῥάβδου τοῦ τεθλασμένου τοῦ τοῦτον ἐὰν ἐπιθῇς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐμβήσεται εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ τρήσει αὐτόν. οὕτως Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου πᾶσι τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' αὐτόν.

MS. A. (ξ) ἐν ἐνιαυτῷ ἑνατῷ (ο) Μάδων, Ὅτι (σ) Μωσῆς δοῦλος (ρ) Σενναχερείμ. (σ) ἀμοῦ· ἐὰν (τ) ναοῦ κυρίου, καὶ τὰ (υ) βασιλεῖ (φ) Ἀσσυρίων. * τὸν Θαρθὰν καὶ τὸν Ῥαψαρὶς καὶ ὁ Ῥαψάκαν (χ) ὁ υἱὸς Χελκίου (ψ) Σομνὰς (ω) ὁ * Ἰωαὰρ ὁ ἀναμνήσκων. ¶ Τίς εἶ (α) καὶ τὸν τίνα

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

10 Et post annos tres subjugavit eam. Anno sexto Hezeciæ regis Juda, qui erat annus nonus Hoseæ regis Israel, subjugata fuit Samaria. Transtulitque rex Athur Israelem in Athur, & collocavit eos in Hellah & in Hobar-fluvii Gozan, civitatibus Mediæ:
11 Eò quòd non auscultârint vocem Domini Dei sui, sed transgressi fuerint fœdus ejus; quicquid præceperat eis Moses servus Domini, nec audierint, nec fecerint. Anno decimoquarto regis
13 Hezeciæ ascendit Sanherib rex Athur contra Omnes civitates Judæ munitas, & vastavit eas. Quarè mittens Hezecia ad
14 regem Athur in Lachis, dixit; Peccavi, reverterre à me; & quæcunque imposueris mihi, feram. Cùmque imposuisset rex Athur Hezeciæ regi Juda trecentas argenti talenta, & auri talenta triginta;
15 Dedit ity Hezecia totam pecuniam quæ inventa est in æde Domini & in thesauro ædis regis.
16 Eodem tempore decorticavit Hezecia fores templi Domini, & limina, quæ obduxerat ipsemet Hezecia rex Juda, & dedit ea regi Athur. Sed rursus misit
17 rex Athur Tarthanem, & Rabsiracem, atque Rabsacem de Lachis ad regem Hezeciam magno cum exercitu in Jerusalem. Qui ascendentes & ad Jerusalem usque ingressi, steterunt in clivo laci superioris qui est in via agri fullonis; Et regem
18 vocâsunt. Cùmque egressus esset ad eos Eliacim filius Helciæ præfectus domûs, & Sebua scriba, & Joah filius Asaphi, à commentariis; Dixit ad eos Rabsace, Di-
19 cite ad Hezeciam; Sic dicit rex magnus, rex Athur, Quænam est hæc fiducia quâ confidis, Et ais inesse tibi sermonem la-
20 biorum, & animum, ac vires ad bellum? Cui jam confisus es quòd contra me rebellâsti? Ecce confisus es fulcro arundinaceo aegiptiæ, cui si innitatur quispiam, manum ipsius perfo-
21 rat: talis est Pharaon rex Ægypti & omnes qui fiduunt ipsi.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

10 Post annos tres, addelicet anno sexto regni Hezeciæ regis Juda, qui annus erat Hoseæ regis Israel, subjugata fuit Samaria. Transtulitque rex Manset Israelem in Hebab & in Habar-flumini Gozan, civitatibus Medæ. Eò quòd non obedierint
12 verbũ Domini Dei sui; sed transgressi sunt fœdus ejus, ubi eo non quæ Moses servus Domini, audiverunt, & fecerunt.
13 Anno quartodecimo regis Hezeciæ regis Juda, ascendit Sanherib rex Manset maximas quasque civitates, & cepit eas.
14 Quapropter mittens Hezecia ex Lachis ad regem Manset dum obdicent Lachis, dixit ad eos, Equidem in te peccavi; indicetis quod à me petas, dabopque tibi, ut discedas à me. Et cùm indixisset rex Manset Hezeciæ trecenta argenti quinqua-
15 ginta, auri verò quinquaginta triginta; Dedit illi Hezecia totam pecuniam quam reperit in domo Domini & in arario regis.
16 Eo tempore decorticavit Hezecia ostia templi Domini, quibus texerant ea regis Juda, & dedit ea regi Manset.
17 At demùm rex Manset misit principem militum & principem militum è regione Lachis quam obsidebat, adveniente Hezeciam, Hierusalem cum exercitu, Ierusalemam; qui ascendentes, perrexerunt, & steterunt in alveo lacus superioris qui est in agro fullonis. Cùm-
18 que regem inclamâssent, prodiverat ad eos Eliacim filius Helciæ thesaurarius, & Sebna Scriba regis, & Joah filius Asaphi, primæ.
19 Quibus dixit princeps; Ita tibi dicit militis, Dicite Hezeciæ; Sic tibi dicit rex maximus, rex Manset; Quænam est hæc fiducia quâ fretus es? Ajis te habere sermonem vanum, consiliarumque,
20 & robur ad bellum. At cuinam confisus es quando contra me rebellâsti, & in Ægypto spem collocâsti? Sane confisus es fulcro arundinis ægiptæ, cui cùm quis innitatur, manum ipsius perforat: talis est Pharaon rex Ægypti & omnes qui fiduunt ipsi.

Targum JONATHAN.

10 וְכַבְשׁוּהִי מִסּוֹף תְּלָת שְׁנִין בְּשַׁתַּת שְׁרַת יְחִזְקִיָּה הִיא שְׁנַת תֵּשַׁע לְרִשְׁעֵי מַלְכָא דְיִשְׂרָאֵל
11 אִתְּגְלִית שֻׁמְרוֹן וְאַגְלִי מַלְכָא דְאַתּוּר יָת יִשְׂרָאֵל לְאַתּוּר וְאַשְׁדִּינוּן בְּחַלָּח וּבְחַבּוֹר נַהֲרָא
12 דְגוֹזָן וּבְקִרְוֵי מָדָי׃ עַל דְּלָא קַבְּלוּ לְמֵימַר מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהֵיהוֹן וְעַבְרוּ יָת קְיָמָא דִילֵיהּ דְּפַקִּיד מֹשֶׁה
13 עַבְדָּא דַיְיָ וְלָא קַבְּלוּ לְמֵימַר מֵימְרָא׃ וּבְאַרְבַּע עַשְׂרֵי שְׁנִין לְמַלְכָּא חִזְקִיָּה
14 סְלִיק סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל כָּל קִרְיָא דְיַת יְהוּדָה דְכֵירְיָא וְאִתְּחֲדָן׃ וְשַׁלְחַ חִזְקִיָּה
15 מַלְכָּא שְׁבָטָא דְיַת יְהוּדָה לְוָת מַלְכָּא דְאַתּוּר לְכֵן לְמֵימַר חַבְרֵית אִסְתְּלַק מִנִּי יָת
16 דְתִיתֵי עָלַי אֶקְבַּל דְּיָתֵי מַלְכָּא דְאַתּוּר עַל חִזְקִיָּה מַלְכָּא דְיְהוּדָה תְּלָתָא מְאָה
17 כִּכְּרִין דְּכַסְפָּא וְתְרֵין כִּכְּרִין דְּדַהֲבָא׃ וַיְהַב חִזְקִיָּה וְתַרְתֵּין כִּכְּרִין דְּכַסְפָּא דְאִשְׁתְּכַח בְּית מַקְדְּשָׁא
18 וּבְיָתֵי אוֹצְרֵי בֵית מַלְכָּא׃ בְּעִדָּנָא הַהִיא שְׁלַחּ חִזְקִיָּה יָת תַּרְתֵּי תְרֵעֵי הֵיכְלָא דַיְיָ וְיָת סִקְיָא דְּחַפָּא
19 יָתְהוֹן מַלְכָּא דְאַתּוּר לְמַלְכָּא דְאַתּוּר׃ וְשַׁלְחַ מַלְכָּא דְאַתּוּר יָת תַּרְתָּן וְיָת רַב סָרִיס וְיָת רַב שָׁקֵה מִן לָכִישׁ לְוָת מַלְכָּא חִזְקִיָּה כְּרַן מְגַיָּא לִירוּשְׁלֵם וְסַלְקוּ
20 וַאֲתוֹ לִירוּשְׁלֵם וְסַלְקוּ וַאֲתוֹ וְקָמוּ בְּמוֹקְדָּא דְּבֵרְכְתָּא דְּעִלָּיְתָא׃ וְקַרְוֵי לְוָתְהוֹן אֶלְיָקִים בַּר חִלְקִיָּה דְּמִסְנָא עַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָא סָפְרָא
21 וְיוֹאָח בַּר אָסָף דְּסָכְנָא עַל דְּכָרְנָיָא׃ וַאֲמַר לְהוֹן רַב שָׁקֵה אֲמַרוּ כְּדֵין אֲמַר מַלְכָּא דְאַתּוּר מַה דְּרַחֲצָנָא הָדֵין דְּאַתְּ רְחִיצְנָא׃ אֲמַרְתָּ בְּרָם בְּמִלָּל סְפָוָן
22 כְּמִלְּתָא וְגְבוּרָא מִדְּמָא לְמִגְחַם׃ כְּדֵין עַל מַן אִתְרְחַצְתָּ דַּהֲוָה אֶתְמְרוּד בִּי׃ הָא כְּעַן
23 אִתְרְחַצְתָּ עַל מִצְרַיִם דְּאִינּוּן כְּמִשְׁעֲנָתָא דְּקַנָּא רְעִיעָתָא דְּמָן דְּיִסְמוֹךְ עֲלוֹהִי וְיִתְבַּר וְיִתְעַל בְּאִדְרָעֵיהּ כֵּן פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְכָל דְּסָמְכִין עֲלוֹהִי׃

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

10 Et subegerunt illam in fine trium annorum: anno sexto Hhizkiah (ipse est annus nonus Hhoseagh regis Israel) subacta est Somron. Et migrare fecit
11 rex Athur Israel in Athur, et collocavit illos in Hhalahh et in Hhabor flu-
vio Gozan et urbib' Madai. Eò ⊕ non audierunt dicto Dñi Dei sui. sed
12 transgressi sunt pactũ ejus, omnia quæ præceperat Moseh famulus Dñi, &
non audierunt dicto ejus, nec fecerunt voluntatẽ ejus. Et quartodecimo an-
13 no regis Hhizkiah ascendit Szanherib rex Athur contra omnes urbes dõ-
mus Jehudah munitas, et cepit eas. Et misit Hhizkiah rex tribus do-
14 mus Jehudah ad regem Athur in Lachis, dicendo : Peccavi, sfcende à
me; quod imposeueris mihi, fuscipiam : et impositũ rex Athur Hhizkiah
15 tribus domus Jehudah trecenta talenta argenti, et triginta talenta
auri. Et dedit Hhizkiah omne argentum quod inventum est in domo
16 sanctuarii Domini et in thesauris domus regis. In tempore illo abra-
sit Hhizkiah portas templi Domini, et limina quæ obduxerat Hhizkiah
17 rex tribus domus Jehudah, et dedit illa regi Athur. Et misit rex Athur
Thartan et Rab-saritz, et Rabsaceh ex Lachis ad regem Hhizkiah cum
copiis mulcis in Jerusalem : et ascenderunt et venerunt in Jerusalem: ascen-
derunt, iisquem, et venerunt et steterunt in aquæductũ piscinæ superioris,
18 quæ est in via agri extensionis fullonũ. Et vocaverunt regem: et exivit ad
eos Eljakim filius Hhilkiah, qui præpositus erat fup domum, et Sebna scri-
19 ba, et Joahh filius Azzaph qui præpositus erat fup monimenta. Et dixit
illis Rabsaceh: Dicite onnc Hhizkiah: Sic dixit rex magnus rex Athur: Quæ
20 est fiducia hæc qua confidis? Dixisti, verũm in loquela labiorum in consilio
et fortitudine facũ bellum: nunc in quo confisus es, quòd rebellásti in me?
21 Nunc ecce confisus es super fulsentaculo arundinis conquassatæ hujus super
Ægypto ; cui si innitatur quispiam, introibit in manum ejus, & transfi-
get eam : sic est Pargho rex Mizraim omnibus qui confidunt in eo.

מלכים ב׳: יח

Versio VULG. LAT.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

nonne ? confidimus nostro Deo DOMINO In : me ad diuertitis si Et
22 וכי תאמרון אלי אל־יהוה אלהינו בטחנו הלוא
dixitque ? ejus altaris & ejus excelsa ? Chizchijahu removit cujus hic
הוא אשר הסיר חזקיהו את־במתיו ואת־מזבחתיו ויאמר
vos incredulitis ? ejus alteri facere Ad : Jerusalem ad & : Jehudah ad
ליהודה וירושלם לפני המזבח הזה תשתחוו
regi meo domino nunc fidejube nunc Et : Jerusalem in
23 בירושלם׃ ועתה התערב נא באדני אדני את־מלך
tu dare potueris si ; equos nullis duo tibi dabo & , ; Jerusalem
אשור ואתנה לך אלפים סוסים אם־תוכל לתת לך
unus duos fiant facies vertere quomodo Et : eos super equitantes
רכבים עליהם׃ ואיך תשיב אחפני פחת אחד
Ægypto fiet ibi confidas & , ; minimorum mei domini servorum
24 מעבדי אדני הקטנים ותבטח לך על־מצרים
fiet ibi confidas & , ; minimorum mei domini servorum
לרכב על־פרעה׃ עתה המבלעדי יהוה עליתי על
25 אדמת־הזאת לשחתה יהוה אמר אלי עלה
Ascende : me ad dixit DOMINUS ; ille disperdendum ad ipsum locum
אל־הארץ הזאת והשחיתה׃ ויאמר אליקים בן־חלקיהו
Chizchijahu filius Eliachim Dixitque : eam corrumpe ad hanc terram super
ושבנא ויואח אל־רבשקה דבר־נא אל־עבדיך
tuos servos ad nunc Loquere : Rabschek ad Joach & , Sebnah &
26 ארמית כי שמעים אנחנו ואל־תדבר עמנו יהודית
, Jehudaice nobis ? loquaris ne & , ; me audeatis fiquidem) , Aramaice
באזני העם אשר על־החומה׃ ויאמר אליהם רבשקה
, Rabschek eis ad Dixitque . murum super qui populi auribus In
הלאל־אדני ואליך שלחני אדני לדבר את־
, murum super sedentes viros super nonne ? ista verba
הדברים האלה הלא על־האנשים הישבים על־החומה
? robiscum fiat utque aquam bibituros ad & , ; eum fiercus ? adeudum ad
לאכל את־חריהם ולשתות את־שיניהם עמכם׃
, Jehudaice magna voce in exclamavit & , Rabschek Stetique
27 ויעמד רבשקה ויקרא בקול־גדול יהודית
, Affur regis magni regis verbum Audite : dixit & ; ait locutus &
וידבר ויאמר שמעו דבר־המלך הגדול מלך אשור׃
28 כה־אמר המלך אל־תשיאו לכם חזקיהו כי לא יוכל
potest non quia , Chizchijahu vobis suadeat Ne : rex dixit Sic
להצילכם מידו׃ ואל־יבטח אתכם
29 לאמר יצל יהוה לא יתן העיר הזאת ביד מלך אשור׃
vos Eximat fiperare ne Et : ejus manu è vos eruere
אל־תשמעו אל־חזקיהו כי כה אמר מלך אשור עשו־אתי
30 ברכה וצאו אלי ואכלו איש־גפנו
, ; ejus cum ; me ad egredi & , ; me ad ; benedictionem
ואיש תאנתו ושתו איש מי־ברו׃
31 עד־בואי ולקחתי אתכם אל־ארץ כארצכם
terram ; vestram terram fiat ; terram ad vos tollam & , me venire
ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים׃
32 ארץ זית־שמן ודבש וחיו ולא תמותו אל תשמעו אל־
ad audiatis ne & ; moriemini non & , vivite & , mellis & , oleo ; olei
חזקיהו כי־יסיתכם לאמר יהוה יצילנו׃
33 הצילו אלהי הגוים איש את־ארצו מיד
manu è ejus manu terram vir gentium Dii eruerunt eruendo Num
מלך אשור׃
? Affur regis

22 Quòd si dixeritis mihi, In Domino Deo nostro habemus fiduciam : nónne ifte est, cujus abfiulit Ezechias excelfa & altaria : & præcepit Iudæ & Ierusalem, Ante altare hoc adorabitis in Ierusalem? Nunc igitur transite ad dominũ meum regem Assyriorum, & dabo vobis duo millia equorũ, & videre an habere valeatis afcenfores eorum. Et quo modo poteftis refiftere ante unum fatrapam de fervis domini mei minimis? An fiduciam habes in Ægypto propter currus & equites? Nunc quid fine Domini voluntate afcendi ad locum iftum, ut demoliter eum? Dominus dixit mihi; Afcende ad terram hanc, & demolite eam. Dixerunt autem, Eliacim filius Helciæ, & Sobna, & Ioathe, Rabfaci, Precamur ut loquaris nobis fervis tuis Syriacè : fiquidem intelligimus hanc linguam : & non loquaris nobis Iudaicè, audiente populo, qui eft fup murum. Refpondifque eis Rabfaces, dicens; Numquid ad dominum tuum, & ad te mifit me dominus meus, ut loquerer fermones hos, & non potiùs ad viros, qui fedent fuper murum, ut comedant ftercora fua, & bibant urinam fuam vobifcum? Stetitque Rabfaces, & exclamavit voce magnâ Iudaicè, & ait; Audite verba regis magni, regis Affyriorum. Hæc dicit rex, Non vos feducat Ezechias : non enim potet eruere vos de manu mea. Neque fiduciam vobis tribuat fuper Dũm, dicens; Eruens liberabit nos Dominus, & non tradetur civitas hæc in manu regis Affyriorum. Nolite audire Ezechiam, Hæc enimdicit rex Affyriorum; Facite mecum quod vobis eft utile, & egredimini ad me; & comedet unufquifque de vinea fua, & de ficu fua, & bibetis aquas de cifternis veftris : Donec veniam, & transferam vos in terram, quæ fimilis eft terræ veftræ, in terram fruftiferam, & fertilem vini, terram panis & vineârum, terrã olivarũ, & olei ac mellis, & vivetis, & non moriemini. Nolite audire Ezechiam, qui vos decipit, dicens; Dominus liberabit nos. Numquid liberaverunt dii gentium terram fuam de manu regis Affyriorum ?

22 Καὶ ἐὰν εἴπωσι πρὸς μὲ, Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν ἐλπίζομεν ἢ οὐχὶ αὐτός ἐστιν ὃν ἀφῄρεθεν Ἐζεκίας τὰ ὑψηλὰ αὐτοῦ καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτοῦ, καὶ εἶπεν τῷ Ἰούδᾳ καὶ τῇ Ἰερουσαλὴμ, Ἐνώπιον τῷ θυσιαστηρίου τούτου (γ) προσκυνήσετε ἐν Ἰερουσαλήμ; Καὶ νῦν μίξητε τῷ κυρίῳ μου (β) βασιλεῖ Ἀσσυρίων, καὶ δώσω σοι δισχίλιοι ἵππους, εἰ δυνήσῃ ἀνβιβάσαι σου (α) ἐπιβάτας τοῦ ἱππεῖν σου τοῦ ἑνὸς ἐλαχίστου τῶν δούλων τοῦ κυρίου μου καὶ νῦν ἐλπὶς σοὶ ἐπὶ Αἴγυπτον ἐν ἁρμασιν καὶ ἐν ἱππεῖς; (α) Καὶ νῦν χωρὶς τοῦ κυρίου ἀνέβην ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ διαφθεῖραι αὐτόν; κύριος (β) εἶπεν πρὸς μὲ, Ἀνάβηθι ἐπὶ τὸν γῆν ταύτην καὶ διάφθειρον αὐτόν. Καὶ ἔπαν Ἐλιακεὶμ υἱὸς Χελκίου καὶ (δ) Σομνὰς καὶ Ἰωὰς πρὸς Ῥαβάκην, λάλησον δὴ πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστὶ, ὅτι ἀκούομεν ἡμεῖς, καὶ μὴ λαλήσῃς ἡμῖν τῷ ὀνόματι τῷ Ἰουδαϊκῷ, καὶ ἐνωτίζεται ὁ λαὸς ὁ ἐπὶ τοῦ τείχους; Καὶ ἔπεν πρὸς αὐτοὺς Ῥαβάκης, (λ) Μὴ πρὸς τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέν με κύριός μου τοῦ λαλῆσαι τοὺς λόγους (γ) τοὺς μεγάλους τοὺς τούτους; Καὶ πρὸς πρὸς αὐτοὺς Ῥαβάκης, (λ) Μὴ πρὸς τὸν κύριόν σου καὶ πρὸς σὲ ἀπέστειλέν με κύριός μου τοῦ λαλῆσαι τοὺς λόγους (γ) τοὺς μεγάλους τοὺς τούτους; Καὶ ἔστη Ῥαβάκης καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Ἰουδαϊστὶ, καὶ ἐλάλησεν καὶ ἐπεν, Ἀκούετε τοὺς λόγους (γ) τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων. Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς, Μὴ ἐπαφάτω ὑμᾶς (ε) Ἐζεκίας λέγων, ὅτι οὐ μὴ δύνηται ὑμᾶς ἐξελέσθαι ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. Καὶ μὴ ἐπαναπαήτω ὑμᾶς Ἐζεκίας πρὸς κύριον λέγων, (ϛ) Ἐξελεῖται κύριος ἡμᾶς καὶ οὐ παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων. Μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου· ὅτι τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων, Ποιήσατε μετ' ἐμοῦ εὐλογίαν, καὶ ἐξελθάτε πρὸς μὲ, καὶ φάγετε ἕκαστος τὴν ἄμπελον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὴν συκῆν αὐτοῦ, ἔως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς γῆν ὑμῶν (ζ) γῆν σῖτου καὶ οἴνου γῆν ἀμπελῶνος, γῆν ἐλαίας ἐλαίου καὶ μέλιτος, καὶ ζήσετε καὶ οὐ μὴ ἀποθάνετε. Καὶ μὴ ἀκούετε Ἐζεκίου, ὅτι ἀπατᾷ ὑμᾶς, λέων, λέων· ἐξέσται ὑμῖν (η) ἀποφεύγειν ἐκ τῶν ἐκείνου χειρῶν ἐν χρόνῳ βασιλέως Ἀσσυρίων;

Et quoniam dixistis ad me, Super Dominum Deum confidimus ; nónne hic ipse est cujus abfiulit Ezechias excelfa ejus, & altaria ejus, & dixit ad Iudam, & Hierusalem, Coram altari hoc adorabitis in Hierusalem ? Et nunc (β) misceto nos, quæso, domino meo regi Assyriorum ; & dabo tibi bis mille equos ; si poterit dare tibi afcenfores super eos. Et quomodo ausus fuerim egressus ascendere in locum istum ut dissipem eum ? Et ipse dixit mihi ; Ascende in terram, & expeditione. Et nunc unusquisque filius Dominus dixit ad me, Ascende super terram istam, & corrumpe eam. Et dixit Eliacim filius Chelchiæ, & Somnas, & Joas, ad Rabsaces ; Loquere, quæso, ad servos tuos Syriacè, quoniam audimus nos ; & ne loquaris nobiscum Iudaicè. Et ut quid loquaris in auribus populi, qui super murum ? Et ait dixit ad eos Rabsaces ; Numquid ad dominum tuum, & ad te misit me dominus meus loqui verba hæc ? Ægnon ad vos et sedentes super murum, ad comedendum stercora suum, & bibendum urinam suam vobiscum simul ? Et stetit Rabsaces, & clamavit voce magnâ Iudaicè, & locutus est, & dixit ; Audite verba regis Assyriorum. Hæc dicit rex ; Ne elevet vos Ezechias vobis ; quoniam non poterit vos eruere de manu ejus : Et ne faciat vos fiducia Ezechias in Dominum dicens ; Eruens eruet Dominus ; non liberabitur ciuitas hæc in manu regis Assyriorum. Nolite audire Ezechiæ : quoniam hæc dicit rex Assyriorum, Facite mecum benedictionem : & exite ad me ; & comedet vir vitem suam ; & vir ficum suam comedet : & bibet vir aquam cisternæ suæ. Donec veniam, & accipiam vos in terram, simil terræ vestræ, terra frumenti, & vini, & panis, & vineârum, terra (b) olivæ olei, & mellis ; & vivetis, & non moriemini. Et nolite audire Ezechiam : quoniam decipiet vos, dicens ; Dominus eruet vos. Numquid eruit (γ) dii gentium, unusquisque filius Dominus terram suam de manibus regis Assyriorum ?

MS. A. (β) ἐξῶ καὶ αὐτοῦσιν (γ) σεσυναιωνιστε (δ) καὶ βασιλεῖ (ε) Ζωστὰ (ζ) τὴς Αἰγύπτου (η) Νῦν ὃν μὲ (θ) Σωμνὰς καὶ Ἰωαστὰ (ι) ὀφθῇς ἡμᾶς Ἰουδαϊστὶ ἐν τοῖς (κ) τοιούτοις ὅτι (λ) μὴ ὀφθῇ τὸν (μ) λαὸν καὶ βασιλεῖ τὸν μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων; (ξ) Ἐζεκίας, ὅτι (ο) χρόνῳ ἡμᾶς ἐξελεῖται κύριος ἡμᾶς καὶ οὐ παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Ἀσσυρίων;

PARAPH. CHALD. Verſio Latina.

Quod ſi dixeritis mihi: In dicto Dñi Dei noſtri confidimus, nonne iſte eſt cujus abſtulit Hhizkiah excelſa et altaria? et dixit hominibus Jehudah atq; habitatoribus Jerufalem: Ante altare hoc adorabitis in Jerufalem. Et nunc ſi fidejubet nunc domino meo regi Arthur, et dabo tibi duo milla equorum, ſi poteris numerare tibi equitantes ſuper eos. Et quomodo cogitas convertere faciem unus è principibus ſervis domini mei parvulis, ut confidas in Ægyptiis propter currus et equites? Nunc autem nunc præter dictum Dñi ſi aſcendi in locum hunc ad perdendũ eum? Dñs dixit mihi: Aſcende in loci hunc, et diſſipa eum. Et dixit Eljakim filius Hhilkiah et Sebna et Joahh ad illis Rabſakeh: Loquere quæſo cum ſervis tuis Syriacè, ſiquidem intelligimus: et ne loquaris nobiſcũ Judaicè coram populo qui eſt ſup murum. Et dixit Rabſakeh: Numquid ad dñm tuum et ad te miſit me dñs meus ut loquerer omnia verba hæc? nónne ad viros qui ſedent ſup murum, ut comedant egeſtionem ſuam, et bibant aquas pedum ſuarũ cum? Et ſtetit Rabſakeh; et clamavit voce magna Judaicè, et locutus eſt ac dixit: Audite verba regis magni noſtri regis Arthur. Sic dixit rex: Ne deci-piat vos Hhizkiah, qua non poterit eripere vos de manu ejus. Et ne conſidere faciat vos Hhizkiah in dicto Dñi dicendo: Liberando liberabit nos Dñs, & non tradetur urbs hæc in manum regis Arthur. Ne obtrempertis Hhizkiah: nam ſic dixit rex Arthur: Facite mecum pacem, et exite ad me, & comedite unuſquiſq; fructus vineæ ſua, & quiſq; fructũ ficus ſuæ, et bibite unuſquiſque aquam cifternæ ſuæ: Quouſq; veniam et tollam vos in terram ſi bonam, ut terram veſtram, terram frumenti et vini, terram agrorum et vinearum, terram in qua olivæ faciunt oleum, et ipſa facit mel; et vivite et non moriamini: neq; acquieſcatis Hhizkiah, quia deducet vos dicendo: Dominus liberabit nos. Numlibrando liberaverunt Timores gentium unuſquiſque terram ſuam de manu regis Arthur?

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

תרגום יונתן Targum JONATHAN.

וארי תימרון לי׳ על מימרא׳ אלהנא׳ אתרחצנא הלא הוא דאעדי׳ יחקיה׳ ית במתוהי׳
וית מדבחתוהי׳ ואמר לאנש יהודה׳ ולירושלם קדם מדבחא׳ הדין תסגדון בירושלם׃
וכען אתערבנון עם רבוני מר מלכא׳ אתור ואיתן לך תרין אלפין סוסין אם תכיל
למנאה לך רכיבין עליהון׃ ואיכדין אתחזי׳ לאתבא׳ית חד משלטוני עבדי רבוני
ואיתי׳ אתרחצת׳ לך על מצרא׳ לדחיכון׃ כען הבר מן מימרא׳ דיי׳ קלקית׳ עלך
אתרא׳ הדין לחבלותה׳ יי׳ אמר לי׳ סק לאתרא׳ הדין וחבלנה׳׃ ואמר אליקים בר חלקיה
ושבנה ויואח לרב שקה קלל כען עם עבדך ארמיתא׳ שמעין ואנחנא ולא תמלל
עמנא יהודיתא׳ כמה דאנחנא׳ שמעין דאינש׳ דיתיב על בניא׳ ויתיב׳ על שורא׳ למיכל ית מפקתהון
ולמלל׳ ית כל פתגמיא האלין׳ הלא על גבריא׳ דיתיבין על שורא׳ למיכל ית מפקתהון
ולמשתי׳ ית מי׳ מן רגלהון׳ בצרא׳ עמהון׃ ומקדם שקה וקרא בקל רב יהודיתא׳ ומליל
ואמר שמעו מימרא׳ מלכא׳ רב מלכא׳ אתור׃ כדין אמר מלכא׳ לא יטעי יחקון
יחקיה׳ ולא יתכל׳ יתהון מן ידיה׃ ולא׳ ידחיל יתהון יחקיה׳ על מימרא׳ דיי׳
למימר שבבא׳ ישיבנא׳ ולא תתסר קרתא הדא ביד מלכא׳ דאתור׃ לא תקבלון מן
חזקיה׳ ארי כדין אמר מלכא׳ דאתור שלמו עמי ותפקון לוהי׳ ואכלו גבר מן גפנה׳
ומן תאנתה׳ ושתון גבר מן מי׳ בורה׳ עד׳ דאתי׳ ואדבר׳ יתכון לארעא׳ כארעכון
ארעא עבור חמר ארעא דמלין דגרין ארעא דזיתה׳ דמשן ודבש ותחיון ולא תמותון
ותיון ולא תטרחון ולא תקבלון מן חזקיה׳ ארי׳ יטעי׳ יתכון׳ למימר׳ יי׳ שיזבנא׳
שיזבא׳ דחלת עממיא׳ גבר ארעיה מיד מלכא׳ דאתור׃

מלכים ב: יט

34 Hemah, Sepharvaim deus ubi? Arphad & Chamath deus ubi
34 אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם הֵנָע
omnes inter ipsos? mea manu e Sumeron eruerunt quid, Hivvah &
35 וְעִוָּה כִּי הִצִּילוּ אֶת שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי: מִי בְכָל־
eruet quid? mea manu e Samaria eruerint eruerint qui, terrarum deus
אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִצִּילוּ אַרְצָם מִיָּדִי כִּי יַצִּיל
non &, populus eacuerunt ex? mea manu e Jerusalem Dominus
36 יְהוָה אֶת־יְרוּשָׁלִָם מִיָּדִי: וַיַּחֲרִישׁוּ הָעָם וְלֹא
Non ; dicendo ipsum regis praeceptum quia : verbum et responderunt
עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הֵיא לֵאמֹר לֹא
domum super qui, Chilchijahu filius Eljachim Pincipe ei respondentis
37 תַעֲנֻהוּ: וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר־עַל־הַבָּיִת
Chirchijahu ad commentarius & Asaph filius Joach & , scriba Sebna &
וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר אֶל־חִזְקִיָּהוּ
Rabsacheh verba et nunciaverunt & vestibus scissis
קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ אֶת־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה:

CAP. XIX. יט

fe operuit & fuis vestimenta scissis & Chirchijahu regem audire secundo, fuit Et
1 וַיְהִי כְּשֶׁמֹעַ חִזְקִיָּהוּ הַמֶּלֶךְ וַיְקַרַע בְּגָדָיו וַיְכַס
qui, Eljachim misit Et . Domini domum ad ingressisque, facco in
שָׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה: וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר
opertus facerdotum seniores & , scribam Sebnam & domum super
עַל־הַבָּיִת וְשֶׁבְנָא הַסּוֹפֵר וְאֵת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מְכֻסִּים
seos ad discunt Et . Amos filium prophetam Jesahijahu ad , facciis
בַּשַּׂקִּים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן־אָמוֹץ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
dixerunt & , increpationis & angustia Dies : Chizchijahu dixit Sic
2 כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנִאָצָה הַיּוֹם
parientes ad venerunt quia : hac filius Ezechias Dominus
הָזֶה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מָשְׁבָּר וְכֹחַ אֵין לַלֵּדָה:
, Rabsacheh verba omnia tus Deus Dominus audiat forte si
Deum probets ipsi & eum ad , fuis dominus Assur res eum misit, quem
אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־כָּל־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים
& ipsa & : tuus Deus Dominus audivit quae verbis et argueret & , viventem
חָי וּלְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ
regis servi Venerunque , superes residuo pro orationem
תְפִלָּה־בַּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצֵאת: וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
diretis Sic : Jesahijahu illi Dixerque , Jesahi.iu ad Chizchijahu
3 חִזְקִיָּהוּ אֵלֵיהוּ כֹּה אֹמְרוּ חִזְקִיָּהוּ יוֹם צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנִאָצָה הַיּוֹם
Jerusalem & timeas Ne : Dominus dixit Sic : vestrum dominum ad
הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מָשְׁבָּר וְכֹחַ אֵין לַלֵּדָה מִבְּנֵי
filius regis pueri affecerunt probris quibus audisti quae verborum
הָרֵבִים אֲשֶׁר שִׁמַּעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֹתִי:
reverterunt & , vestrum audisti & , spiritum eo in dixit ego Ecce
4 אֲנִי הִנֵּה נָתַן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב
eft reverter Et dia terra in gladio et & cadere faciam & , ipsum terram in
לְאַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיהוּ בַחֶרֶב בְּאַרְצוֹ: וַיָּשָׁב
, Rabsacheh & , fuis pugnantem Assur regem invenit & , Rabsacheh
רַב שָׁקֵה וַיִּמְצָא אֶת מֶלֶךְ אַשּׁוּר נִלְחָם עַל־לִבְנָה
Tirhacah de Audiviique . Lachis de erat profectus quod audierat nam
חִי שֶׁמַע כִּי נָסַע מִלָּכִישׁ: וַיִּשְׁמַע עַל־תִּרְהָקָה
est quod audivit Dominus Deus tuus : & ea
מֶלֶךְ כּוּשׁ לֵאמֹר הִנֵּה יָצָא לְהִלָּחֵם אִתֶּךָ וַיִּשְׁמַע
est reversus & , secunda regnandum. Ad eft egressus Ecce : dicendo Chus rege
וַיָּשֶׁב וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר: כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־
ad dicetis Sic : Chizchijahu ad nuncios misit & , Jerusalem & timeas Ne : dicendo , Jehudah regem Chizchijahu
5 חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לֵאמֹר אַל־יִשֶּׂאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה
ipse manus Jerusalem tradetur Non : dicendo you in confidis tu
בֹטֵחַ בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן יְרוּשָׁלִַם בְּיַד מֶלֶךְ
Assur tibi fecerunt quae audisti tu Ecce . Assur
6 אַשּׁוּר הִנֵּה אַתָּה שָׁמַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר
Liberaberis tu & , eas perdendo , terris universis
לְכָל־הָאֲרָצוֹת לְהַחֲרִים אֹתָם וְאַתָּה תִנָּצֵל:

תרגום יונתן Targum Jonathan.

34 וְאַן דְּחָלֵת חֲמָת וְאַרְפָּד דְּאַן דְּחָלֵת סְפַרְוַיִם הֲלָא טַלְטְלוּנוּן אֲרַעֲנוּן אֲרֵי שֵׁיזְבוּ יָת
35 שֹׁמְרוֹן מִן יְדִי: מַן בְּכֹל דְּחָלֵת מַדִּינָתָא דְּשֵׁיזְבוּ יָת אַרְעֵהוֹן מִן יְדִי אֲרֵי שֵׁיזְבֵי יָת
36 יְרוּשְׁלֵם מִן יְדִי: וּשְׁתִיקוּ שְׁמָא וְלָא אֲתִיבוּ יָתֵהּ מִתְּנָמֵא אֲרֵי מִפְּקַדְתָּא דְּמַלְכָּא הִיא לְמֵימַר
37 לָא תְתִיבוּנֵיהּ: וַאֲתָא אֶלְיָקִים בַּר חִלְקִיָּהוּ דְּעַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָא סַפְרָא וְיוֹאָח בַּר אָסָף
דְּמַסְגָּא עַל דְּיָרְנָיָא לְוָת חִזְקִיָּהוּ מְגַלְגְּלִין לְבוּשֵׁיהוֹן וְתַנְיוּ לֵיהּ מִתְּנָמֵיהּ דְּרַבְשָׁקֵה:

CAP. XIX.

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע מַלְכָּא חִזְקִיָּה וּבְרִיעֵת לְבוּשׁוֹהִי וּאַחֲבֵי בְּשָׂקָא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ׃
2 וְשַׁלְחֵי אֶלְיָקִים דְּעַל בֵּיתָא וְשֶׁבְנָא סַפְרָא וְסִבֵּי כַהֲנַיָּא כַּד מְכַסָּן בְּשָׂקָא לְוָת
שַׁעְיָה נְבִיָּא בַּר אָמוֹץ׃ וַאֲמַרוּ לֵהּ כְּדֵין אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹמָא דְּעִיקָּתָא וְגַעֲרָתָא וְגוֹדְפָנָא הָדֵין
3 דְּמִיין אֲרֵי אִתְּפַרְנָא עֲקָא לְאִתְרָחָא וְתֻקְפָּא לֵית לְמֵילַד׃ מֵאִם יִשְׁמַע
מֵימְרָא דַיְיָ אֱלָהָךְ וְתִקֹּף מִתְּנָמֵי דְּרַבְשָׁקֵה דְּשַׁלְחֵיהּ מַלְכָּא רַבְּרְבָנוֹהִי לְחָרָפָא שֵׁמָא דַיְיָ
4 מֵימְרָא וְיַעֲבֵד פְּרָעֲנוּתָא עַל כָּל דְּתִתְמְנֵי דְּבִשְׁקָה שַׁלְחוּתֵהּ מַלְכָּא דְּאַשּׁוּר וְתִתְרְחֵיץ בְּגַוֹּ עֵל
שְׁאָרָא חַדְיָן דְּאִשְׁתְּאַר׃ וַאֲתָו עַבְדֵי מַלְכָּא חִזְקִיָּה לְוָת שַׁעְיָה׃ וַאֲמַר לְהוֹן שַׁעְיָה כְּדֵין
5 תֵּימְרוּן לְרִבּוֹנְכוֹן דְּדֵין אָמַר יְיָ לָא תִדְחֵל מִן קֳדָם פִּתְגָמָא דְּשַׁמְעְתָּא דְּשַׁמְעוּ עֻלְמֵי מַלְכָּא
6 דְּאַתּוּר דְּקַרְמֵי׃ הָא אֲנָא יְהִיב בֵּיהּ רוּחָא וְיִשְׁמַע בְּסוֹרְאוּתוּהִי לְאַרְעֵיהּ וְאַנְלֵיהּ בְּחַרְבָּא
7 מְאַרְעֵיהּ׃ וְתִבְרֵב שְׁקָרָא וְאִשְׁתְּאַר מַלְכָּא דְּאַתּוּר מִבֵּית קַרְבָּא לְתַב אַרְעֵיהּ שַׁמְעָ מִרְמָא
נְטַל מַלְכָּא׃ וְשַׁמְעָ עַל תִּרְהָקָה רְבוּ לְמֵימַר דְּאִתְפַּנֵּי לְמִקְרַב לְאִתְגָּרָאָה קְרָבָא עִמָּךְ וְתַב
8 וְשַׁלַּח אֲזוּרִין לְוָת חִזְקִיָּה לְמֵימַר׃ כְּדֵין תֵּימְרוּן לְחִזְקִיָּה מַלְכָּא דִּיהוּדָה לְמֵימַר
9 לָא יִטְעֵנָךְ אֱלָהָךְ דְּאַתְּ רְחִין בֵּיהּ לְמֵימַר לָא תִתְמְסַר יְרוּשְׁלֵם בִּידָא דְּמַלְכָּא דְּאַתּוּר׃ הָא
אַתְּ שְׁמַעְתָּא דְּעַבְדּוּ מַלְכֵי אַתּוּר לְכָל מְדִינָתָא לְמֶחֱרַם יָתְהוֹן וְאַתְּ מִתְּפְרַק׃

Versio VULG. LAT.

34 Ubi est de Emath, & Arphad? 34 ubi est deus Sepharvaim, Ana,
35 & Ava? numquid liberaverit 35 Samariam de manu mea? Quinam illi sint in universis diis
36 terrarum, qui eruerint regionem suam de manu mea, ut possit eruere Dominus Jerusalem de manu mea? Tacuit itaque populus, & non responditei quidquam: siquidem praeceptum regis acceperant, ut non responderent ei. 37 Venitque Eliacim filius Helciæ, praepositus domûs, & Sobna scriba, & Joahe filius Asaph à commentariis, & Ezechiâ, scissis vestibus, & nunciaverunt ei verba Rabsacis.

CAP. XIX.

1 Quæ cùm audisset Ezechias rex, fecidit vestimenta sua, & opertus est facco, ingressusque est domum Domini. 2 Et misit Eliacim præpositum domûs, & Sobnam scribam, & senes de sacerdotibus opertos saccis, ad Isaiam prophetà filium Amos. 3 Qui dixerunt, Hæc dicit Ezechias; Dies tribulationis, & increpationis, & blasphemiæ, dies ille : venerunt filii usque ad partum, & vires non habet parturiens. 4 Si fortè audiat Dominus Deus tuus universa verba Rabsacis, quæ misit rex Assyiorum dominus suus, exprobrare Deum viventem, & arguere verbis, quæ audivit Dominus Deus tuus: & facito rationem pro reliquiis, quæ reperta sunt. Venerunt ergò servi regis Ezechiæ ad Isaiâ. 5 Dixitque eis Isaias, Hæc dicetis domino vestro : Hæc dicit Dominus; Noli timere à facie sermonum, quos audisti, quibus blasphemaverunt pueri regis Assyriorum me. 6 Ecce, ego immittam ei spiritum, & audiet nuntium, & revertetur in terram suam, & dejiciam eum gladio in terra sua. 7 Revertèsque est ergò Rabsaces, & invenit regem Assyriorum expugnantem Lobnam: Audierat enim quòd recesserit de Lachis. 8 Cùmque audisset de Tharaca rege Æthiopiæ, dicentes; Ecce, egressus est ut pugnet adversùm te : & iterùm contra eum, misit nuntios ad Ezechiâ, dicens; Hæc dicite Ezechiæ regi Juda; Non te fecdetur Deus tuus, in quo habes fiduciam: neq; dicas, Non tradetur Jerusalem in man' regis Assyriorû. 11 Tu enim ipse audisti quæ fecerunt reges Assyriorum universis terris, quo modo vastaverit eas : num ergò solus poteris liberari?

Versio GRÆCA LXX. Interp.

Cum Translatione LATINA.

34 Ἵνα τί ὁ θεὸς Ἐμὰθ, καὶ Ἀρφάδ; τῇ
35 τίνι ὁ θεὸς ὁ Σεφαρουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; μὴ
Ἀδὰ, ὅτι ἐξέλοιτο Σαμάρειαν ἐκ χειρός
μου; Τίς ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῆς γαιῶν, οἱ
ἐξέλοιντο τὰς χώρας αὐτῶν ἐκ χειρός μου,
36 καὶ ἐξαιρέσει κύριος τὴν Ἰερουσαλὴμ ἐκ χειρός
μου; Καὶ ἐσιώπησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐκ ἀπεκρίθησαν
αὐτῷ λόγον, ὅτι ἐντολὴ τοῦ βασιλέως ἦν λέγων,
Οὐκ ἀποκριθήσεθε αὐτῷ. Καὶ ἐξῆλθεν
37 Ἐλιακὶμ ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος, καὶ Σόμνας
ὁ γραμματεύς, καὶ Ἰωὰς ὁ τοῦ Ἀσὰφ ὁ ἀναμνηματογράφος πρὸς τὸν Ἐζεκίαν,
καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τοὺς λόγους Ῥαβσάκου.

MS. A. (34) Ἀρφάδ; (35) Σεφραουαΐμ, (36) Λιὰ, μὴ ἐξέλοιντο
(37) γαίας (38) ὁ τοῦ Χελκίου ὁ οἰκονόμος, ὁ τοῦ Ἀσὰφ, ὁ Ἰωὰς

ubi est deus Amath, & Arphad? ubi est deus Sepharvaim, Ana, & Ava, numquid liberaverit Samariam de manu mea? Quinam omnibus diis terrarum, qui eruerunt terras suas de manu mea; quoniam eruet Dominus Hierusalem de manu mea? Et mutuerunt, & non responderunt ei verbum : quoniam mandatum erat regis, dicens; Non responderitis ei. Et egressus Eliacim filius Chelciæ œconomus, & Somnas scriba, & Joas filius Sabat commentarius, ad Ezechiam, dissciffi vestimenta, & nunciaverunt ei verba Rabsacis.

CAP. XIX.

1 Quæ cùm audisset rex Hezecia, fudit vestimenta sua, operuit se facco, & ingressus est domum Domini. Misitque Eliacim domûs præfectum, & Sebnam scribam, atque seniores sacerdotum faccis indutos ad Esaiam prophetam filium Amos : 2 Qui dixerunt e. Sic dicit Hezecia ; Dies angustiæ, correptionis, & ira est dies illæ,quoniam instant dolores fœtûs, & non adsunt vires in parturiente. Fortassis audiet Dns Deus tuus 4 verba Rab-sace quem misit rex Athur dominus ejus ad afficiendum probris Deum viventem, & arguet eum pro verbis quæ audivit Dominus Deus tuus:preca bersi itaque & oratibus pro reliquis qui reliqui sunt. Veneruntque servi Hezeciæ regis ad Esaiam, 6 Dixitque Esaia ; Sic dicetis domino vestro, Sic dicit Dominus, Ne metuas verba quæ audisti, quibus blasphemarunt legati regis Athur contra me. Ecce indam ei spiritum, & audità famâ revertetur in terram suam, & gladio dejiciam eum in terra ipsius. 8 Rabsace verò reversus convènit regem Athur oppugnantem Lebnam : audierat enim profectum esse eum de Lachis. Audiens autem de Tarace rege Cus quòd prodiisset ad pugnandum contra eum, denuò misit rex Athur legatos ad Hezeciam,dicens; Sic dicetis Hezeciæ regi Judæ, Ne te deducat Deus tuus cui confidis ac dicis, Nequaquam tradetur Jerusalem in manus regis Athur. Ecce tumet audisti quid fecerit rex Athur cunctis regionibus, quomodo *scilicet* vastârit eas : & tu evaderes?

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 فاين الهة حماة وارفاد. واين الهة سفروايم وآع وعاوا. ألعلهم نجوا سمريين من يدي *ومن من
35 جميع الهة هذه الارض نجا ارضه من يدي. حتى ينجي الرب اورشليم من يدي * فسكت
36 الشعب. ولم يردوا عليه جوابا. لان الملك حزقيا تقدم وقال. لا تردوا عليه قولا * واتى الياقيم
37 بن حلقيا. وسبنا الكاتب. ويواح بن آساف الوزير الى حزقيا مشقوقة ثيابهم. فاخبروه قول
كبير الشط *

* الفصل التاسع عشر *

1 فلما سمع الملك حزقيا شق ثيابه. ولبس مسكا. ودخل بيت الله * وبعث الياقيم الخازن. وسبنا
الكاتب. وشيوخ الكهنة لابسين المسوح الى اشعيا النبي بن اموص * يقولون له هكذا يقول حزقيا
اليوم يوم المضيق. والنقمة والرجم اليوم. لانه قد بلغ الخاض للولادة وليس قوة في الوالدة
3 فلعل يسمع الرب الهك قول كبير الشاط الذي ارسله سيده الملك الموصلي يعير الله
الحي. فيجازيه بالقول الذي سمع الرب الهك. فتطلب وتصلي على البقية التي تبقت * والى
4 عبيد حزقيا الملك الى اشعيا النبي * فقال لهم اشعيا النبي. هكذا تقولون لسيدكم. هكذا يقول
الله. لا تخف من القول الذي سمعت. حين اقترى فتامني رسل ملك الموصل * فاني اضع فيه
5 روحا. ويسمع خبرا فيرجع الى ارضه. واطرحه للقتل في ارضه * ورجع كبير الشط فوجد ملك
الموصل يقاتل على لبنا. لانه سمع انه قد رحل من لخيش * من اجل انه سمع ان نرهاقه ملك
6 الكشة وكوش قد خرج ليقاتله. فرجع وبعث رسلا الى حزقيا ملك يهودا يقول له * لا يخدعنك
7 الهك الذي تتوكل عليه. ويقول انه لا تسلم اورشليم بيد ملك الموصل * هوذا قد سمعت كل
سبي صنع ملوك الموصل بجميع الارض التي اخربوها. وانت تسلم وتنجو *

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

34 * ܐܝܟܡܐ ܐܠܗܐ ܕܚܡܬ ܘܐܪܦܕ. ܐܝܟܡܐ ܐܠܗ ܕܣܦܪܘܝܡ ܥܢܐ ܘܥܘܐ. ܗܠܝܢ ܕܢܦܠܘ
35 ܡܢ ܝܕܝ ܫܡܪܘܢ. * ܡܢ ܟܠ ܐܠܗܐ ܕܐܪܥܬܐ ܕܢܦܠܘ ܐܪܥܗܘܢ ܡܢ ܝܕܝ. ܡܛܠ
36 ܕܢܦܨܘ ܡܪܝܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܡܢ ܝܕܝ. * ܗܘܘ ܫܬܝܩܝܢ ܗܢܘܢ ܓܒܪܐ ܕܠܐ ܡܦܠܓܝܢ
37 ܠܗ ܡܠܬܐ. ܡܛܠ ܕܦܩܕܢܐ ܕܡܠܟܐ ܗܘܐ. * ܗܘܐ ܕܠܐ ܬܥܢܘܢ ܠܗ. ܗܘܐ ܕܐܬܐ ܐܠܝܩܝܡ
ܒܪ ܚܠܩܝܐ ܪܫܐ ܕܒܝܬܐ. ܘܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܝܘܐܚ ܒܪ ܐܣܦ ܡܦܟܪܢܐ. ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ
ܩܪܝܥܝ ܠܒܘܫܐ. ܘܡܓܠܓܠܝܢ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܪܒܫܩܐ. * ܗܘܐ ܕܫܡܥ ܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ
1 ܩܪܥ ܠܒܘܫܘܗܝ. ܘܟܣܐ ܒܫܩܐ. ܘܥܠ ܠܒܝܬ ܡܕܫܐ ܕܡܪܝܐ * ܘܫܕܪ ܠܐܠܝܩܝܡ
ܪܪܒ ܒܝܬܐ. ܘܠܫܒܢܐ ܣܦܪܐ. ܘܠܣܒܝ ܟܗܢܐ ܕܟܣܝܢ ܒܫܩܐ. ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ
2 ܢܒܝܐ ܒܪ ܐܡܘܨ. ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܚܙܩܝܐ. ܝܘܡܐ ܕܥܩܬܐ ܘܓܥܪܬܐ
ܘܓܘܕܦܢܐ ܗܕܝܢ ܕܡܝܢ ܐܬܦܪܢܐ ܥܩܐ ܠܐܬܪܚܐ. ܘܬܩܦܐ ܠܝܬ ܠܡܠܕ. * ܡܢ
3 ܕܫܡܥ ܡܝܡܪܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܟ. ܘܢܬܩܦ ܡܝܡܪ ܕܪܒܫܩܐ ܕܫܕܪܗ ܡܠܟܐ ܪܒܪܒܢܘܗܝ
ܠܡܚܪܦ ܫܡܐ ܕܡܪܝܐ. ܘܢܥܒܕ ܦܪܥܢܘܬܐ ܥܠ ܟܠ ܕܬܬܡܢܝ ܕܒܫܩܐ. ܫܕܪܬܗ ܡܠܟܐ
4 ܕܐܬܘܪ. ܘܢܬܪܚܝܨ ܒܓܘ ܫܪܝܐ ܚܕܝܢ ܕܐܫܬܐܪ. * ܘܐܬܘ ܥܒܕܝ ܡܠܟܐ ܚܙܩܝܐ
ܠܘܬ ܐܫܥܝܐ. ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܫܥܝܐ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܡܪܝܟܘܢ. ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝܐ.
ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܢ ܩܕܡ ܦܬܓܡܐ ܕܫܡܥܬܐ. ܕܫܡܥܘ ܥܠܡܝ ܡܠܟܐ
5 ܕܐܬܘܪ ܕܩܪܝܒ. ܗܐ ܐܢܐ ܝܗܒ ܒܗ ܪܘܚܐ. ܘܢܫܡܥ ܫܡܥܬܐ ܘܢܬܦ ܠܐܪܥܗ.
ܘܐܢܠ ܠܗ ܒܚܪܒܐ ܒܐܪܥܗ. * ܘܬܒܪܒ ܫܩܪܐ. ܘܢܫܬܐܪ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܡܢ ܩܪܒܐ.
ܘܢܬܒ ܠܐܪܥܗ. ܘܫܡܥ ܥܠ ܬܪܗܩܐ. ܪܒܘ ܠܡܡܪ ܕܐܬܦܢܝ ܠܡܩܪܒ ܠܐܬܓܪܝܐ ܩܪܒܐ ܥܡܟ.
6 ܘܬܒ. ܘܫܕܪ ܐܙܘܪܝܢ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܠܡܡܪ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܚܙܩܝܐ ܡܠܟܐ
ܕܝܗܘܕܐ ܠܡܡܪ. ܠܐ ܝܛܥܢܟ ܐܠܗܟ ܕܐܢܬ ܪܚܝܢ ܒܗ ܠܡܡܪ. ܠܐ ܬܬܡܣܪ ܝܪܘܫܠܡ
7 ܒܝܕܐ ܕܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ. ܗܐ ܐܢܬ ܫܡܥܬܐ ܕܥܒܕܘ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ
ܠܡܚܪܡ ܝܬܗܘܢ. ܘܐܢܬ ܬܬܦܪܩ. ܠܡܢܐ ܠܐ ܬܬܡܣܪ ܠܡܪܝ ܡܠܟ ܐܬܘܪ ܠܟ ܠܐ ܬܬ
ܠܡܪ ܠܡܢ ܬܬ ܠܝܪܘܫܠܡ ܒܝܕ ܡܠܟ ܐܬܘܪ. ܗܐ ܐܢܬ ܫܡܥܬ ܡܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܠܟ
8 ܐܬܘܪ ܠܟܠ ܐܪܥܬܐ. ܘܐܢܬ ܬܫܬܙܒ. ܘܗܦܟ ܐܬܐ ܠܘܬ ܡܠܟ ܐܬܘܪ ܕܡܚܐ
ܠܠܒܢܐ. ܕܫܡܥ ܕܐܙܠ ܡܢ ܠܟܝܫ. ܘܫܡܥ ܥܠ ܬܪܗܩܐ ܡܠܟ ܟܘܫ ܕܢܦܩ
ܠܡܩܪܒ ܠܗ. ܘܫܕܪ ܫܠܝܚܐ ܠܘܬ ܚܙܩܝܐ ܠܡܡܪ. ܗܟܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܠܚܙܩܝܐ
9 ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܡܡܪ. ܠܐ ܢܛܥܢܟ ܐܠܗܟ ܕܐܢܬ ܪܚܝܢ ܒܗ ܠܡܡܪ. ܠܐ ܬܬ
ܠܡܪ ܠܡܢ ܬܬ ܠܝܪܘܫܠܡ ܒܝܕ ܡܠܟ ܐܬܘܪ. ܗܐ ܐܢܬ ܫܡܥܬ ܡܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܡܠܟ
ܐܬܘܪ ܠܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܠܡܚܪܡ ܝܬܗܘܢ. ܘܐܢܬ ܬܬܦܪܩ. ܗܐ ܡܢ ܫܡܥ ܕܥܒܕ ܡܠܟ
ܐܬܘܪ ܠܟ ܠܐ ܬ

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

34 *Ubinam est deus Hamath, et Rephad? 34 ubinam est deus Sepharvaim, Ana, et Ava? numquid liberaverunt Samariam de manibus meis? Quis ex 35 omnibus regionum istarum dis liberavit regionem suam de manibus meis, ut liberet 36 Dominus Jerosolymam de manibus meis? Tacuerunt autem populus, nec reddidi- 36 runt ei responsum; quoniam ita præceperat 37 ei dixerat, Ne reddatis ei responsum. Venit Eliacim Helciæ filius præfectus domûs, & Sebna scriba, & Joah filius Asaphi à commentariis, ad Hezeciam scissis vestibus, & indicârunt ei verba Rab-sace.

CAP. XIX.

1 Quæ cùm audisset rex Hezecia, fudit vestimenta sua, operuit se facco, & ingressus est domum Domini. Misitque Eliacim domûs præfectum, & Sebnam scribam, atque seniores sacerdotum faccis indutos ad Esaiam prophetam filium Amos : 2 Qui dixerunt e. Sic dicit Hezecia ; Dies angustiæ, correptionis, & ira est dies illæ,quoniam instant dolores fœtûs, & non adsunt vires in parturiente. Fortassis audiet Dns Deus tuus 4 verba Rab-sace quem misit rex Athur dominus ejus ad afficiendum probris Deum viventem, & arguet eum pro verbis quæ audivit Dominus Deus tuus:precabersitque & oratibus pro reliquis qui reliqui sunt. Venientibus ergò servis Hezeciæ regis ad Esaiam, 6 Dixit illis Esaia ; Sic dicetis domino vestro, Sic dicit Dominus, Ne metuas verba quæ audisti, quibus blasphemârunt legati regis Athur contra me. Ecce indam ei spiritum, & 7 audità famâ revertetur in terram suam, & gladio dejiciam eum in terra ipsius. Rabsace 8 verò reversus convènit regem Athur oppugnantem Lebnam : audierat enim profectum esse eum de Lachis. Audiens autem de Tarace rege Cus quòd prodiisset ad pugnandum contra eum, denuò misit rex Athur legatos ad Hezeciam,dicens; Sic dicetis Heze- 10 ciæ regi Judæ, Ne te deducat Deus tuus cui confidis ac dicis, Nequaquam tradetur Jerusalem in manus regis Athur. Ecce tumet audisti 11 quid fecerit rex Athur cunctis regionibus, quomodo *scilicet* vastârit eas : & tu evaderes?

CAP. XIX.

*Audiens autem hæc rex Hezecia, lacerauit vestes suas, indutus se facco, & ingressus est domum Dei. Interim misit Eliacimum præfectum domûs, & Sebnam scribam, atque seniores sacerdotum filiis indutos, ad Esaiam prophetam filium Amos, 2 Qui dixerunt ei : Sic dicit 3 Hezecia, Dies hæc dies est calamitatis, & ultio & *ira* Imminet hodie : nam 4 infantes parturi dolore, defunt vires in parturiente. Forsitan audit Dominus 4 Deus tuus verba principis militiæ, quem misit dominus ejus rex Mansificat ut 5 probra jacet et in Deum viventem, & rependet ei pro verbis quæ audiuit Dominus Deus tuus : ideo precberis & oratibus pro reliquis quæ superest. Cùm er- 6 go venissent servi Hezeciæ regis ad Esaiam prophetam, Ait illis Esaia pro- 7 phetæ ; Sic ait Deus, Ne timeto sermonem quem audisti cum blasphemarent eum me nuntius regis Mansfel : Ego enim 7 ponam in eo spiritum, audiatque famam, & redibit in terram suam, & prosternam eum cadi in terra sua. 8 Rabsaces reversus princeps militiæ offen- 8 dit regem Mansfel pugnantem adversùs Lobnam : audierat enim quod is iam dis- 9 cessisset à Lachis ; Et quod audisset de Tarkasem regem Æthiopiæ et Chus, iam egressum esse ad bellum cum eo geren- 9 dum. Mittitque rursùs nuntios ad Hezeciam regem Judæ, hisce mandatis; 10 Sic loquitur Deus tuus in quo confidis, et dicens cum minimè tradituum Jerosolymam in manum regis Mansfel. Ecce iam 11 audisti omnia quæ fecerant reges Mansfel in tota terra quam euertunt : et tu exeuppius ac liber esis?*

Versio VULG. LAT.

12 Numquid liberaverunt dii gentes singulos, quos vastaverunt patres mei, Gozan videlicet, & Haran, & Reseph, & filios Eden, qui erant in Thelassar?
13 Ubi est rex Emath, & rex Arphad, & rex civitatis Sephar-
14 vaim, Ana, & Ava? Itaque cùm accepisset Ezechias literas de manu nunciorum, & legisset eas, ascendit in domum
15 Domini, & expandit eas coram Domino. Et oravit in conspectu ejus, dicens: Domine Deus
16 Israel, qui sedes super Cherubim, tu es Deus solus regum omnium terræ: tu fecisti cœlum
17 & terram. Inclina aurem tuam, & audi aperi, Domine, oculos tuos, & vide: audi omnia verba Sennacherib, qui
18 misit ut exprobraret nobis Deum viventem. Verè, Domine, diffuperunt reges Assyriorũ
19 gentes, & terras omnium. Et miserunt deos eorum in ignem: non enim erant dii, sed opera manuum hominum ex ligno et
20 lapide, & perdiderunt eos. Nunc igitur, Domine Deus noster, salvos nos fac de manu ejus, ut sciant omnia regna terræ,
21 quia tu es Dominus Deus solus. Misit autem Isaias filius Amos ad Ezechiã, dicens: Hæc dicit Dominus Deus Israel;
22 Quæ deprecatus es me super Sennacherib rege Assyriorũ, audivi. Iste est sermo, quem locutus est Dominus de eo;
23 Sprevit te, & subsannavit te, virgo filia Sion: post tergum tuum caput movit, filia Jeruſa-
24 lem. Cui exprobrasti, & quem blasphemasti? contra quem exaltasti vocem tuam, & elevasti
25 in excelsum oculos tuos? contra sanctum Israel. Per manum servorum tuorum expro-
26 brasti Dominũ, & dixisti: In multitudine curruum meorum ascendi excelsa montium in
27 summitate Libani, & succidi sublimes cedros ejus, et electas abietes illius. Et ingressus sum
28 usque ad terminos ejus, & saltum Carmeli ejus. Ego fuccidi. Et bibi aquas alienas, & ficcavi vestigium pedum meo-
29 rũ omnes aquas clausas. Numquid non audisti quod ab initio fecerim? Ex diebus antiquis plasmavi illud, & nunc adduxi: erũtque in ruinam collium pugnantium civitates munitæ.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 (ρ) Μὴ τῷ ἐξαιρήσει ἐξείλατο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διῴκισαν οἱ πατέρες μου, τοὺς τὸν Γωζὰν, καὶ τὸν Χαρὰν, καὶ τὸν (σ) Ῥαφὲς, καὶ υἱοὺς Ἐδὲν, οἱ ἦσαν ἐν Θελασσάρ; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Ἐμὰθ; (τ) καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφὰδ; (υ) καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως (φ) Σεφαρφουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς (φ) τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν (ω) αὐτὰ ἔναντι κυρίου. (χ) Καὶ ἔπευξε κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ ὢν ἐπὶ τῶν χερουβὶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ κύριος πασῶν τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (ψ) Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἀνάῳξον κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχερὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν τὸν θεόν. (ω) Ὅτι ἀληθῶς κύριε ἠφάνισαν βασιλεῖς Ἀσσεὶν τὰ (β) ἔθνη, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, (γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι (δ) σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἠσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Δαυὶδ πατρὸς σου, ὃν ἤκουσας ἐγὼ πρὸς με περὶ Σενναχερὶμ βασιλέως Ἀσσεὶν, οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε) περὶ αὐτοῦ, Ἐξουθένωσέ σε ἡ ἐμὴ παρθένος Σιὼν, (ζ) ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἔκινησε θυγάτηρ Ἰερουσαλὴμ. Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν, καὶ (θ) ἤρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ ἐπεν, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ (ι) ἀνεβιβασθην εἰς ὕψος ὀρέων, (κ) ἐπὶ τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Ἐγὼ ἐξῆλθε (λ) ἐν πλήθει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσια αὐτοῦ. (μ) Καὶ εἰσῆλθον εἰς μέσον δρυμὸν τοῦ καρμήλου. Ἐγὼ ἔκλυσε (ν) ἐν ὑδάσι ἀλλοτρίοις, καὶ ἐξεσκάλευσα τὸν πόδα μου πάντας (ξ) ποταμοὺς ὀχυροὺς τῆς πολεμούσης. Ἐπόησα αὐτὸν, ζωώσουσι αὐτόν. (ο) Ἐφύτευσα αὐτὸν ἐν ἀρχαιότητι ἐπλασα αὐτὸν, καὶ νῦν ἤγαγε τὰ ἀπόκρυφα μου ἀφανῆ (π) ποιοῦντα φυλάσσοντα κυρίου πόλεις ἐχυρώθη.

MS. A. (ρ) Μὴ τῷ ἐξαιρεῖσθαι αὐτοὺς (σ) Ῥαφὲ, (τ) Ἐδὲν, τὰ ἐν Θελασσὰρ; (υ) Ἀλδὲν, (φ) ὁ βασιλεὺς (χ) Σεφραιουΐμ, Ἀνὰ, καὶ Αὐὰ; (φ) ἀγγέλων (ω) αὐτὰ (α) ἀνέγνω. Καὶ ἀνεβιβάσθη Ἐζεκίας εἰς οἶκον κυρίου, (β) ἔσπευ, (γ) Ἐδὲν τὸ κεφὰ ἀνέπτυξεν. Καὶ ἔπευξε κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ ὢν ἐπὶ τῶν χερουβὶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ κύριος πασῶν τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς, (δ) ἔστι σὺ ὁ ὢν ἐπὶ τῶν χερουβὶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ κύριος πασῶν τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς, (ε) ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἀνάῳξον κύριε τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχερὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν τὸν θεόν. (ζ) Ὅτι ἀληθῶς κύριε ἠφάνισαν βασιλεῖς Ἀσσεὶν τὰ (β) ἔθνη, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, (γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἠσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Δαυὶδ πατρὸς σου, ὃν ἤκουσας ἐγὼ πρὸς με περὶ Σενναχερὶμ βασιλέως Ἀσσεὶν, οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε) περὶ αὐτοῦ, Ἐξουθένωσέ σε ἡ ἐμὴ παρθένος Σιὼν, (ζ) ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἔκινησε θυγάτηρ Ἰερουσαλὴμ. Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν, καὶ (θ) ἤρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ ἐπεν, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ (ι) ἀνεβιβασθην εἰς ὕψος ὀρέων, (κ) ἐπὶ τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Ἐγὼ ἐξῆλθε (λ) ἐν πλήθει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσια αὐτοῦ. (μ) Καὶ εἰσῆλθον εἰς μέσον δρυμὸν τοῦ καρμήλου. Ἐγὼ ἔκλυσε (ν) ἐν ὑδάσι ἀλλοτρίοις, καὶ ἐξεσκάλευσα τὸν πόδα μου πάντας (ξ) ποταμοὺς ὀχυροὺς τῆς πολεμούσης. Ἐπόησα αὐτὸν, ζωώσουσι αὐτόν. (ο) Ἐφύτευσα αὐτὸν ἐν ἀρχαιότητι ἐπλασα αὐτὸν, καὶ νῦν ἤγαγε τὰ ἀπόκρυφα μου ἀφανῆ (π) ποιοῦντα φυλάσσοντα κυρίου πόλεις ἐχυρώθη.

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Num liberaverunt eos dii gentium quas perdiderunt patres mei, Gozan, 13 et Haran, et Reſeph, et filios Gheden qui erant in Thalaſſar? Ubi eſt rex 14 Hhamath, et rex Arphad, et rex qui erat in urbe Zzepharvaim, nonne ſuſtu- 15 lerunt illos et migrare fecerunt eos? Et accepit Hhizkiah epiſtolas de manu 16 nunciorum, et legit eas: et aſcendit in domũ ſanctuarii Dñi, et expandit eas 17 Hhizkiah ante Dominum. Et oravit Hhizkiahs ad Dominum, et dixit: 18 Domine Deus Iſrael, cujus majeſtas manet ſupra Cherubaja, tu es Do- 19 minus, præter quem non eſt alius, omnium regnorum terræ: tu feciſti cœ- 20 lum et terram. Apparat ante te, Domine, judicium; et audiatur Domine 21 ante te, et aluiſcere, et fac ultionem ſup omnibus verbis Zzannherib, qui 22 miſit ut exprobraret populo Dei permanentis. In veritate, Dñe, deſtruxe- 23 runt reges Athur gentes et terram earum. Et incenderunt ſimulachra eo- 24 rum igne, quia non erant dii in quibus eſſet uſus, ſed opera manuum hom- 25 num, lignum et lapis, et perdiderunt eos. Et nunc Dñe Deus noſter, libera 26 nos quæſo de manu illius, ut cognoſcant omnia regna terræ quòd tu es Dñs 27 Deus, nec præter te alius. Et miſit Jiſaghjah filius Amoſz ad Hhizkiah di- 28 cendo: Sic dixit Dñs Deus Iſrael: Quod deprecatus es ad me super Zzan- 29 nherib rege Athur, auditum eſt à me. Hoc eſt verbum quod decrevit Dñs 30 in illum: deſpexit te, deriſit te regnum congregationis Szion, poſt te capi- 31 tis tua moverunt populi Jerufalem. Cui exprobraſtiſ et ſup quem magnifi- 32 cãſti? et ad quem extuliſti vocem tuam? et eleviſti in ſublimitatem oculos tuos, 33 diriſti loquelas quæ non erant rectæ ante regnũ terræ quòd tu es Dñs 34 Deus, nec præter te alius. Et ſecundùm ſermones tuos exprobraſti populo Domini, et diximus: In multitudine 35 curruum meorũ ego aſcendi in fortitudinem arcium eorum: etiam capiam 36 donum ſanctuarii eorum, et occidam pulchritudinem robuſtorum illorum, 37 electionem principum ipſorum, et ſubjiciam urbem fortitudinis eorum, et 38 perdam multitudinem exercitũ ipſorum. Ego fedi cilternas, et bibi aquas 39 alienas, et ficavi planã pedum populi qui necum erant emunes aquas flu- 40 minũ profundorũ. Nonne audiſti ab antiquis quid fecerim? Pargholi regi 41 Miſraim, nonne eo quòd poteſtatẽ exerciuſſet in eos? et etiam ſup te vã- 42 ticinati ſunt prophetæ Iſrael, et non converſus es, et hoc proſpectum eſt à 43 me à dieb' antiquis fieri tibi: etiã paravi, nunc eyenire feci illud: et hoc 44 fuerit ante te ſicut tumultus fluctuum qui deſluxerunt urbes munitas.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

12 Num liberârunt dii gentium quas interfecerunt patres mei, Gozan, & Haran, & Raſeph, & incolas Eden quæ eſt Dalaſar? Ubi 13 eſt rex Hemath, & rex Rephad, & rex urbis Sepharvim, & Naa, & Ava. Accepit ergò 14 Hezecia literas de manu legatorum; et cùm legiſſet eas, aſcendit in domum Domini, et 15 expandit eas Hezecia coram Domino: Ora- 16 vitque Hezecia coram Domino, dicens; Domine potentiſſimè, Deus Iſraelis, qui ſedes ſuper Cherubim, tu ſolus es Deus ſuper omnia 17 orbis regna, tu feciſti cœlum ac terram. In- 18 clina Domine aurem tuam et audi, aperi mi Domine oculos tuos et vide: audi omnia verba Sanherib qui miſit ad afficiendum proprios 19 Deum viventem. Reverà Domine, vaſtaverunt reges Athur gentes et regiones earum, 20 Et deos earum igni fuccendertint: quia non erant dii, ſed opus manuum hominum, & 21 ligno et ex lapide; ideòque perdiderint eos. Itaque nunc Domine Deus noſter, ſerva nos 22 de manibus eorum, ut ſciant omnia orbis regna te ſolum eſſe Dominum Deum. Miſit 23 autem Eſaia filius Amos ad Hezeciam, dicens; Sic ait Dominus Deus Iſraelis, Quæ 24 precatus es me contra Sanherib regem Athur, exaudivi. Hoc eſt reſponſum quod pronun- 25 tiavit in eum Dominus, Contemnit ac ſubfannat te virgo filia Sionis, et poſt te movet 26 caput ſuum filia Jeruſalem. Quemnam probris afficeſti? coram quo blaſphemâſti? et 27 contra quem extuliſti vocem tuam? Extuliſti oculos tuos in altum contra Sanctum Iſ- 28 raelis, Et per legatos tuos probris afficeſti Dominum, ac dixiſti, Copiâ curruum meorum ego aſcendam in juga montium, et ad 29 radices Libani, præcidámque ſtaturas cedrorum ejus, et electiſſimas abietes ejus, et pe- 30 netrabo uſque ad ejicem extremitatis ſilvæ Charmeli. Ego fodiam, bibámque aquas pe- 31 regrinas, et unguilis ejuſcum meorum ſiccabo profundos quoſque fluvios. Annon 32 audiſti quòd jampridem fecerim eam, et à priſcis diebus condiderim illam? (i. urbem Jeruſalem) et nunc adducerem eam ut ſit in deſertum et ſolitudinem velut urbes illæ magnæ.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

12 Num vel unus à diis gentiũ excmia aut liberavit terrã ſuam quã exterminaverũt patres mei, Gozam, Harranem, Rafaſiũ, 13 & Adamoſiũ qui erant in Dalaſa? Ubi fuit rex Hamathæ, rex Rephadis, & rex 14 civitatis Sepharvim, et Naa, et Ava? Accepit autem Hezecias epiſtolam de manu nunciũ, & aſcendit in domũ Dei, et 15 explicavit Hezecias epiſtolã coãm Domino: Tum oravit Hezecias Dũ, & ait; O Do- 16 mine fortiſſime, Deus Iſraelis, qui ſedes ſuper Cherubines, ſolus es Deus ſuper 17 omnes regnũ terræ; tu feciſti cœlũ et terram; Pande O Domine auditũ tuũ & audi; aperi O Domine oculos tuos & vide: 18 audi inquit tuũ ſermonem Senhariib, qui miſit ad conviciandũ Deũ viventẽ. Verum 19 quidem eſt O Domine, quòd reges Mauſel deſtruxerunt populos terræ, Et tam terrã 20 quàm deos eorũ ignì combuſerunt: quamnam ea non erant dii, ſed opus manuum hominũm ex ligno & lapidibus; ideo 21 conſumſerunt eos. Nunc autem O Domine Deus noſter, libera nos de manibus 22 ejus, ut diſcant omnia regna terræ te ſolũ eſſe Dominũ Deum. Tum miſit Eſaja 23 prophetã filius Amoſis ad Hezeciam, & ait, Sic dicit Domini Dei Iſraelis, Quemadmodũ orãſti cori me cau ſã regis Mauſel; exaudivi orationem tuam tuam, ſermonem quem de ipſo locutus es. Proinde: 24 quæ Eſaja prophetiã ſitam de rege Mauſel, dixit Dominus, Te quidem contemnet, ſeque irridebit virgo filia Sionis, & agitabunt caput ſuum poſt te filiæ Jeruſalem. Cuinã 25 conviciatus es? coram quo blaſphemãſti? & contra quem elidiſti vocẽ tuã? Oculos tuos in ſublime extulisti contra Sanctũ Iſraelis. Et per nuntios tuos conviciatus es Do- 26 mino, & dixiſti, Equidẽ cum multitudine curruũ meorũ conſcendã ſummitatẽ montium & ima Libani, & erectas cedros eiusdẽ ſiſſimas, excpiſſas et truncãs, & ad extremitãs uſque verticem ſylvæ Charmili penetrabo. Ego fodiam, & bibam 29 aquam, & angulis equarum meorum flu- mina omnes quã maximã exſiccabo, Ab- 30 non audiſti quòd ego fecerim eã à priſcis temporibus, & ab antiquis diebus condidẽm eam? in ea ſi jam venires ut redi- 31 ens cam in ruinam ſubitariam, ut reliquas civitates magnas.

Targum JONATHAN.

12 הַהֲצִילוּ אִנּוּן אֱלָהִין דְּעַמְמַיָּא דְּחַבְּלוּ אֲבָהָתִי יָת גּוֹזָן וְיָת חָרָן וְיָת רָפָא וּבְנֵי עֲדֶן דִּבְתַלְתַּר: 13 אֵן מַלְכָּא דְחַמָת וּמַלְכָּא דְאַרְפָּד וּמַלְכָּא דְקִרְתָּא סְפָרְוַיִם הֲא טַלְטְלוּנוּן וְאַגְלֵיוּנוּן: 14 וּנְטַל חִזְקִיָּה יָת אִגְרָתָא מִן יַד מְרַגְּמָנֵי וְקָרֵי וַאֲסֵק לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ וּפְרַסְנֵיהּ חִזְקִיָּה קֳדָם: 15 יְיָ: וְצַלֵּי חִזְקִיָּה קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל מִן כְּרוּבֵיא אַתְּ הוּא 16 לְחֹדָךְ הוּא אֱלָהּ לְכָל מַלְכוּת מַדְעָתָא דְּעַל אַרְעָא אַתְּ עֲבַדְתָּ יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא: גְּלֵי קֳדָמָךְ יְיָ וְחַזִי 17 וְשַׁמַע מִלַּמָּךְ יְיָ אוּזְנָךְ וְחַזִי עֵינָךְ וְתַקַּל מִלַּת סַנְחֵרִיב דְּשַׁלַּח לְמֵחְרַף: 18 קֳדָמָךְ יְיָ אֱלָהָא דְחַיָּא: אֲרוּם קְשׁוֹט הֲווֹן מַלְכֵי אַתּוּרָאֵי יָת עַמְמַיָּא וְיָת אַרְעָתְהוֹן: 19 וְיָת אֱלָהֵיהוֹן יְהַבוּ לְנוּרָא אֲרוּם לָא אֱלָהִין הֲווֹן אֶלָּא עֲבִידַת אִידֵי בְנֵי נָשָׁא אֶבֶן וְאָעֵא וְאַבְדִנּוּן: 20 וְכַעַן יְיָ אֱלָהָנָא פְּרוֹקְנָא כְּעַן מִן יְדֵהּ וְיִדְעוּן כָּל מַלְכְוָתָא אַרְעָא אֲרֵי אַתְּ אֱלָהָא יְיָ לְחוֹדָךְ: 21 וְשַׁלַּח יְשַׁעְיָה בַּר אָמוֹץ לְוָת חִזְקִיָּה לְמֵימַר כְּדֵין אָמַר יְיָ אֱלָהּ יִשְׂרָאֵל דִּי צְלֵיתָ קֳדָמָי עַל סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְאַתּוּרָאי שְׁמִיעַ קֳדָמָי: 22 דְּבֵיתָא הָדֵין דִּי מַלִּיל עֲלָךְ מַלְכוּת כְּנִשְׁתָּא דְצִיּוֹן בְּתָרָךְ אֲזָלוּ רֵישֵׁי בְנָתָא דִּירוּשְׁלֵם: 23 מַן דְּחַרַפְתָּא וְעַל מַן אַתְּרַמְתָּא קָל וְאַנְפַּתְּ עֵינָךְ לְרוּמָא עִנְתָּא דְיִשְׂרָאֵל: 24 בְּיַד מַלְאָכָיךְ חַרַפְתָּא יָת מֵימְרָא דַיְיָ וַאֲמַרְתְּ בְּסַגִּי רְתִיכַי אֲנָא סְלֵיקְנָא לְרוּם טוּרָא לְרָחֲקָא דְלְבָנוֹן וְאֶקְטַע יָת אֲרָזֵי מִגְדְּלָהּ יָת מִבְחַר בְּרוֹשֵׁי וְאֵיתֵי לְסוֹף תְּקוֹף יַעְרָא דְכַרְמֶל: 25 אֲנָא קְרֵית וְשָׁתֵיתִי מַיָּא וְיָבְשִׁית בְּמַרְגְּלָתִי יָת כָּל נַהֲרֵי מְצוּר: 26 הֲלָא שְׁמַע לְמֵרְחוֹק אֲנָתָא עֲבִידְתָּא וּלְמִקְדְּמִין אֲנָתָא יְצִיתָהּ וּכְעַן אֲתַיְתָהּ לְמֶהֱוֵי לְמִרְמֵי 27 תַּלְוָן קִרְוָן: וְיָתְבֵיהוֹן חַלָּשֵׁי אִידֵיהוֹן אִתְבְּהָתוּ וְאִתְבְּיָשׁוּ הֲווֹן כְּעִסְבָא דְחַקְלָא וְכַדְרַע 28 דְּמִן קֳדָם דְּלָא מִתְקַיֵּם: יָתָךְ יָדַעְנָא מִתְּבָנָךְ וּמִנְּפָקָךְ וּמֵעֲלָתָךְ לְוָתִי אַרְגִּיזְתָּ: 29 בְּגִין דִּי אַרְגִּזְתָּ לְוָתִי וְשַׁלְוְתָךְ סְלַקַת לְאָזְנָי אָשִׁית מַסְגַּר לְחָטְמָךְ וְרַתְמָא לְשִׂפְתָּיךְ 30 וַאֲתִיב יָתָךְ בְּאָרְחָא דְּאַתְיָתָא מִתַּמָּן: וְדָא לָךְ אָתָא דְּיִתְיְהִב אָתָא דְּיִתְעֲבִד שַׁתָּא 31 דְּנָפְקָא וּבִשְׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 32 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 33 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 34 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 35 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 36 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין 37 אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּרֵין שְׁנִין אָתָא דְּיִתְעֲבִד וּבְשַׁתָּא דְּתִתְעַבֵּד תְּלָת שְׁנִין

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 (ρ) Μὴ τῷ ἐξαιρήσει ἐξείλατο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διῴκισαν οἱ πατέρες μου, τοὺς τὸν Γωζὰν, καὶ τὸν Χαρὰν, καὶ τὸν (σ) Ῥαφὲς, καὶ υἱοὺς Ἐδὲν, οἱ ἦσαν ἐν Θελασσάρ; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Ἐμὰθ; (τ) καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφὰδ; (υ) καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως (φ) Σεφαρφουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς (φ) τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν (ω) αὐτὰ ἔναντι κυρίου. (χ) Καὶ ἔπευξε κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ ὢν ἐπὶ τῶν χερουβὶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ κύριος πασῶν τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. (ψ) Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἀνάῳξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχερὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν τὸν θεόν. (ω) Ὅτι ἀληθῶς κύριε ἠφάνισαν βασιλεῖς Ἀσσεὶν τὰ (β) ἔθνη, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, (γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἠσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Δαυὶδ πατρὸς σου, ὃν ἤκουσας ἐγὼ πρὸς με περὶ Σενναχερὶμ βασιλέως Ἀσσεὶν, οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε) περὶ αὐτοῦ, Ἐξουθένωσέ σε ἡ ἐμὴ παρθένος Σιὼν, (ζ) ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἔκινησε θυγάτηρ Ἰερουσαλὴμ. Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν, καὶ (θ) ἤρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ ἐπεν, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ (ι) ἀνεβιβασθην εἰς ὕψος ὀρέων, (κ) ἐπὶ τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Ἐγὼ ἐξῆλθε (λ) ἐν πλήθει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσια αὐτοῦ. (μ) Καὶ εἰσῆλθον εἰς μέσον δρυμὸν τοῦ καρμήλου. Ἐγὼ ἔκλυσε (ν) ἐν ὑδάσι ἀλλοτρίοις, καὶ ἐξεσκάλευσα τὸν πόδα μου πάντας (ξ) ποταμοὺς ὀχυροὺς τῆς πολεμούσης. Ἐπόησα αὐτὸν, ζωώσουσι αὐτόν. (ο) Ἐφύτευσα αὐτὸν ἐν ἀρχαιότητι ἐπλασα αὐτὸν, καὶ νῦν ἤγαγε τὰ ἀπόκρυφα μου ἀφανῆ (π) ποιοῦντα φυλάσσοντα κυρίου πόλεις ἐχυρώθη.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

12 (ρ) Μὴ τῷ ἐξαιρήσει ἐξείλατο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν, οὓς διῴκισαν οἱ πατέρες μου, τοὺς τὸν Γωζὰν, καὶ τὸν Χαρὰν, καὶ τὸν (σ) Ῥαφὲς, καὶ υἱοὺς Ἐδὲν, οἱ ἦσαν ἐν Θελασσάρ; Ποῦ ἐστιν ὁ βασιλεὺς Ἐμὰθ; (τ) καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀρφὰδ; (υ) καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως (φ) Σεφαρφουαΐμ, Ἀνὰ, καὶ Ἀβά; Καὶ ἔλαβεν Ἐζεκίας τὰ βιβλία ἐκ χειρὸς (φ) τῶν ἀγγέλων καὶ ἀνέγνω αὐτὰ, καὶ ἀνέβη εἰς οἶκον κυρίου, καὶ ἀνέπτυξεν (ω) αὐτὰ ἔναντι κυρίου. (χ) Καὶ ἔπευξε κύριε ὁ θεὸς Ἰσραὴλ ὁ ὢν ἐπὶ τῶν χερουβὶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ κύριος πασῶν τῶν βασιλειῶν τῆς γῆς, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον, ἀνάῳξον κύριε τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε, καὶ ἄκουσον τοὺς λόγους Σενναχερὶμ οὓς ἀπέστειλεν ὀνειδίζειν τὸν θεόν. (ω) Ὅτι ἀληθῶς κύριε ἠφάνισαν βασιλεῖς Ἀσσεὶν τὰ (β) ἔθνη, καὶ τὴν γῆν αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, (γ) ὅτι οὐ θεοί εἰσιν, ἀλλ' ἢ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ξύλα καὶ λίθος, καὶ ἀπώλεσαν αὐτούς. Καὶ νῦν κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ γνώσονται πάσαι αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος. Καὶ ἀπέστειλεν Ἠσαΐας υἱὸς Ἀμὼς πρὸς Ἐζεκίαν, λέγων, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Δαυὶδ πατρὸς σου, ὃν ἤκουσας ἐγὼ πρὸς με περὶ Σενναχερὶμ βασιλέως Ἀσσεὶν, οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐλάλησε κύριος (ε) περὶ αὐτοῦ, Ἐξουθένωσέ σε ἡ ἐμὴ παρθένος Σιὼν, (ζ) ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἔκινησε θυγάτηρ Ἰερουσαλὴμ. Τίνα ὠνείδισας (η) καὶ τίνα ἐβλασφήμησας; ἐπὶ τίνα ὕψωσας φωνὴν, καὶ (θ) ἤρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐν χειρὶ ἀγγέλων σου ὠνείδισας κύριον, καὶ ἐπεν, Ἐν τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων μου ἐγὼ (ι) ἀνεβιβασθην εἰς ὕψος ὀρέων, (κ) ἐπὶ τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Ἐγὼ ἐξῆλθε (λ) ἐν πλήθει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκλεκτὰ κυπαρίσσια αὐτοῦ. (μ) Καὶ εἰσῆλθον εἰς μέσον δρυμὸν τοῦ καρμήλου. Ἐγὼ ἔκλυσε (ν) ἐν ὑδάσι ἀλλοτρίοις, καὶ ἐξεσκάλευσα τὸν πόδα μου πάντας (ξ) ποταμοὺς ὀχυροὺς τῆς πολεμούσης. Ἐπόησα αὐτὸν, ζωώσουσι αὐτόν. (ο) Ἐφύτευσα αὐτὸν ἐν ἀρχαιότητι ἐπλασα αὐτὸν, καὶ νῦν ἤγαγε τὰ ἀπόκρυφα μου

מלכים ב : כ

herba erunt quadrifidi & funt contriti, manu abbreviati earū habitatores Et
יוֹשְׁבֵיהֶן קֻצַר־יָד חָתּוּ וּבֹשׁוּ הָיוּ עֵשֶׂב 26
sicut in herba & sicut viridi, sicut fœnum tecti, & ut pulvis tritici antequam in culmum assur-
שָׂדֶה וִירָק חָצִיר גַּגּוֹת וְשִׁדָּפָה לִפְנֵי קָמָה׃
tuum irasci & noti tuum ingredi & tuum egredi & tuum federe Et
וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדַעְתִּי אֶת־הִתְרֹגֶזְךָ׃ 27
quia scio tuum furorem contra me. Insanisti in me & superbia tua ascendit in aures meas; ponam itaque circulum in naribus tuis, & camum in labiis tuis, & reducam te in via, per quam venisti. Tibi autem, Ezechia, hoc erit signum: Comede hoc anno quæ reperieris: in secundo autē anno, quæ sponte nascitur: porrò in tertio anno seminate & metite: plantate vineas, & comedite fructum earum. Et quodcunque reliquum fuerit de domo Juda, mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum. De Jerusalem quippe egredientur reliquiæ, & quod reveretur de monte Sion: zelus Domini exercituum faciet hoc. Quam ob rem hæc dicit Dominus de rege Assyriorum; Non ingredietur urbem hanc, nec mittet in eam sagittam, nec occupabit eam clypeo, nec circumdabit eam munitio. Per viam, quā venit, revertetur: & civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Protegāmque urbem hanc, & salvabo eam propter me, & propter David servum meum. Factum est igitur in nocte illa, venit Angelus Domini, & percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Cūmque diluculo surrexissēt, vidit omnia corpora mortuorum: & recedens abiit, Et reversus est Sennacherib rex Assyriorum, & mansit in Ninive. Cūmq; adorarer in templo Nesroch deū suum, Adramelech & Sarafar filii ejus percusserunt eum gladio, fugerūntque in terrā Armeniorum, et regnavit Asarhaddon filius ejus pro eo.

CAP. XX.

IN diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad mortem: & venit ad eum Isaias filius Amos prophēta, dixitque ei; Hæc dicit Dominus Deus, Præcipe domui tuæ: moriēris enim tu, & non vives. Qui convertit faciem suam ad parietē, et oravit Dominū, dicens; Obsecro, Dñe, memento, quæso, quomodò ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod placitum est coram te, fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu magno.

מלכים ב : כ

אֲבוֹתָם קְצִיר יָד חָתּוּ וּבֹשׁוּ הָיוּ עֵשֶׂב
שָׂדֶה וִירֹק חָצִיר גַּגּוֹת וְשִׁדָּפָה לִפְנֵי קָמָה׃
וְשִׁבְתְּךָ וְצֵאתְךָ וּבוֹאֲךָ יָדַעְתִּי אֶת־הִתְרֹגֶזְךָ אֵלָי׃ יַעַן הִתְרַגֶּזְךָ אֵלַי וְשַׁאֲנַנְךָ עָלָה בְּאָזְנָי וְשַׂמְתִּי
חַחִי בְאַפֶּךָ וּמֶתְגִּי בִּשְׂפָתֶיךָ וְהֲשִׁבֹתִיךָ
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־בָּאתָה בָּהּ׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אָכוֹל הַשָּׁנָה
סָפִיחַ וּבַשֵּׁנִי הַשָּׁנָה שָׁחִישׁ וּבַשְּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית
זִרְעוּ וְקִצְרוּ וְנִטְעוּ כְרָמִים וְאִכְלוּ פִרְיָם׃ וְיָסַפְתָּ
פְלֵיטַת בֵּית־יְהוּדָה הַנִּשְׁאָרֶת שֹׁרֶשׁ לְמַטָּה וְעָשָׂה פְרִי
לְמַעְלָה׃ כִּי מִירוּשָׁלִַם תֵּצֵא שְׁאֵרִית וּפְלֵיטָה מֵהַר
צִיּוֹן קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃ לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־
מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם חֵץ
וְלֹא־יַקְדִּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃
בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר־יָבֹא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבוֹא
נְאֻם־יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעֲנִי
וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ
יְהוָה וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מְאָה שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף
וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פְּגָרִים מֵתִים׃
וַיֵּסַע וַיֵּלֶךְ וָשֹׁב סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃
וַיְהִי הוּא מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצֶר
בְּנָיו הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃

CAP. XX. כ

venit Et moriendum ad Chizechiahu ægrotavit illis diebus In
בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא
dixit Sic eum ad Dixitque prophēta Amos filius Jesechiahu eum ad
אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
vives non & mori quia, tuæ domui Præcipe: Dominus
יְהוָה צַו לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה׃
dicendo, Dominum ad oravit & parietem ad fuo faciem vertit Et
וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמַר
hæc ait ambulavi quod quæso, memento Domine Obsero
אֲנִי־יְהוָה זְכָר־נָא אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ
fecerim tuis oculis in bonum & perfecto corde in & veritate in
בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי
magno fletu Chizechiahu flevit Et
וַיִּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גָדוֹל׃

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

וְיַתְּרִיחוּן אַתְּקַף חֵילֵיהוֹן אַחֲרֵי דְּבִרְוּתוּ חֲוָה כְּעֵשֶׂב חַקְלָא וּכְרוּק דְּתַאֲה כְּעֵשֶׂב
אֲגַרְיָא דְּשִׁלְוֹן עַד דְּלָא מְטָא לְמִחְצֵי שִׁבְּלִין׃ וּמִתְּרַךְ בְּעִיָּא לְמִפְּקַךְ לְאַתְיָא קְדָמַי
מִתְּרַךְ לְאַעָלָא דְּיִשְׂרָאֵל אֲנָא מְרַגֵּי לֵית דְּאִתְרְגֵיתָא מִנִּי׃ חֲלַף דְּאִתְרְגֵיתָא עַל מִנִּי
אִתְרַשְׁרַשׁ חֵילָא דְּגַלְוָתָא לְקָדְמַי וְאִתְבְּרִי גַּלְוָתָא וְעָבַד שִׁירִין בְּגַלְוָתָא׃ וְאֶתְבַּנֵּי
וַאֲתֵיתָא בָּהּ׃ דֵּין לְךָ אָתָא אֲכוֹל בְּשַׁתָּא הָדֵא מַתְּנִין בְּשַׁתָּא תִּנְיָנָא תִּזְרְעוּן וּבְשַׁתָּא
תְּלִיתָאָה זְרוּעוּ וְתִצְדְּרוּן וְתַבְּרוּן כְּרָמִין וְאֶכְלוּ אִבְּהוֹן׃ וְיוֹסְפוּן פְּלֵיטָא דְּבֵית יְהוּדָה
דְּאִשְׁתַּאֲרוּ כְּאִילָן דְּיַרְבּוּן לְמִשְׁלַח שָׁרְשׁוֹהִי לְרַע וּמִתְּרַע וְנִיפֵי לְעֵלָא׃ אֲרֵי מִירוּשְׁלֵם יִפְּקוּן
שְׁאָר צַדִּיקֵיא וּשְׁיוּרֵת פְּלֵיטָא מִטּוּרָא דְּצִיּוֹן בְּמִמְרָא דְּיָיָ צְבָאוֹת תַּעְבֵּד דָּא׃
בְּכֵן כְּדֵין אֲמַר יְיָ לְמַלְכָּא דְּאַתּוּר לָא יְעוּל לְקַרְתָּא הָדֵא וְלָא יִשְׁקֵיוּת תַּמָּן נִיר וְלָא יְקַדְּמִנֵּהּ
בְּתַרְסִין וְלָא יְצַר עֲלֵהּ מַלְיָתָא׃ בְּאוֹרְחָא דְּאַתָּא בָּהּ יְתוּב וְלְקַרְתָּא הָדֵא לָא יְעוּל אֲמַר
יְיָ׃ וְאֶגֵּן עַל קַרְתָּא הָדֵא לְמִפְרַקָּהּ בְּדִיל מִימְרִי וּבְדִיל דָּוִד עַבְדִּי׃ וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהִיא
וּנְפַק מַלְאֲכָא דְּיָיָ וּקְטַל בְּמַשְׁרְיָת אַתּוּרָאֵי מְאָה וְתַמְנֵי וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְאִקְדְּמוּ בְּצַפְרָא
וְהָא כֻלְּהוֹן פְּגַרִין מֵתִין׃ וּנְטַל וְאֵיזֵל וְתָב סַנְחֵרִיב מַלְכָּא דְּאַתּוּר וְיָתֵב בְּנִינְוֵה׃ וַהֲוָה
הוּא סָגִיד בֵּית נִסְרוֹךְ פְּגוּתֵהּ וְשַׂרְאֶצֶר בְּנוֹהִי קְטָלוּהִי בְּחַרְבָּא וְאִנּוּן אִשְׁתֵּיזְבוּ
לְאַרְעָא דְּאַרְרָט וּמְלַךְ אֲסַרְחַדֹּן בְּרֵהּ תַּחְתּוֹהִי׃

כ

וּבְיוֹמָיא הִנּוּן מְרַע חִזְקִיָּה לְמִמַּת וְאֲתָא לְוָתֵהּ יְשַׁעְיָה בַּר אָמוֹץ נְבִיָּא וְאֲמַר לֵיהּ כְּדֵין
אֲמַר יְיָ פְּקוֹד עַל אֲנָשׁ בֵּיתָךְ אֲרֵי מֵאת אַתְּ וְלָא תְחֵי׃ וְאִסְתְּחַר אַפּוֹהִי לְכֹתְלָא
בֵּית מַקְדְּשָׁא וְצַלֵּי קֳדָם יְיָ לְמֵימַר׃ בְּבַקְשָׁתִי יְיָ דְּאִתְרְגֵיתָא דְּקֻשְׁטָא
וְלִבָּא שְׁלִים וּדְתֵיקֵן קֳדָמָךְ וְעַבְדֵת וּבְכָא חִזְקִיָּה בְּכָא סַגִּיאָה׃

Versio VUL. LAT.

Et qui fedent in eis, humiles manu, contremuerunt & confusi sunt, facti sunt velut fœnū agri, & virens herba tectorū, quæ arefacta est antequām venirēt ad maturitatem. Habitacula tuum, & egressus tuū, & introitus tuum, & viam tuam ego præcivi, & furorem tuum contra me. Insanisti in me, & superbia tua ascendit in aures meas: ponam itaque circulum in naribus tuis, & camū in labiis tuis, & reducam te in via, per quam venisti. Tibi autem, Ezechia, hoc erit signū: Comede hoc anno quæ reperieris: in secundo autē anno, quæ sponte nascētur: porrò in tertio anno seminate & metite: plantate vineas, & comedite fructum earum. Et quodcunque reliquum fuerit de domo Juda, mittet radicem deorsum, & faciet fructum sursum. De Jerusalem quippe egredientur reliquiæ, & quod reveretur de monte Sion: zelus Domini exercituum faciet hoc. Quam ob rem hæc dicit Dominus de rege Assyriorum; Non ingredietur urbem hanc, nec mittet in eam sagittam, nec occupabit eam clypeo, nec circumdabit eam munitio. Per viam, quā venit, revertetur: & civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Protegāmque urbem hanc, & salvabo eam propter me, & propter David servum meum. Factum est igitur in nocte illa, venit Angelus Domini, & percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Cūmque diluculo surrexissēt, vidit omnia corpora mortuorum: & recedens abiit, Et reversus est Sennacherib rex Assyriorum, & mansit in Ninive. Cūmq; adorarer in templo Nesroch deū suum, Adramelech & Sarafar filii ejus percusserunt eum gladio, fugerūntque in terrā Armeniorum, et regnavit Asarhaddon filius ejus pro eo.

CAP. XX.

IN diebus illis ægrotavit Ezechias usque ad mortem: & venit ad eum Isaias filius Amos prophēta, dixitque ei; Hæc dicit Dominus Deus, Præcipe domui tuæ: moriēris enim tu, & non vives. Qui convertit faciem suam ad parietē, et oravit Dominū, dicens; Obsecro, Dñe, memento, quæso, quomodò ambulaverim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod placitum est coram te, fecerim. Flevit itaque Ezechias fletu magno.

ΚΕΦ. κ'.

ΕΝ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἠρρώστουν Ἐζεκίας εἰς θάνατον. καὶ ἐπῆλθεν πρὸς αὐτὸν Ἠσαΐας υἱὸς (a) Ἀμὼς ὁ προφήτης, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τάδε λέγει κύριος, Ἔνταλμαι τῷ οἴκῳ σου, (b) ἀποθνήσκεις σὺ καὶ οὐ ζῇς. Καὶ (c) ἀπέστρεψεν Ἐζεκίας πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἐπηύξατο πρὸς κύριον, (d) λέγων, Κύριε, μνήσθητι δὴ ὅτι ἐνωπιόπιόν σου ἐπορευόμην καὶ ἐν καρδίᾳ καθαρᾷ, καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιόν σου (e) ἐν ὁσιότητι σου ἐποίουν. καὶ ἔκλαυσεν Ἐζεκίας κλαυθμὸν μεγάλον.

MS. A. (a) Ἀμμὼς (b) ὅτι ἀποθνήσκεις (c) ἐπέστρεψεν (d) λόγων, Ὦ δὴ κύριε, (e) ἐν καρδίᾳ (f) ἀνόσιον ζῶ

Et inhabitantes in eis infirmi funt manus contremuerunt, & confusi sunt. Fuerunt quasi fœnum, aut virens herba, tectorum, & quemadmodum arefacta ante quam ad maturitatem. Et sessionem tuam, & egressum tuum, & introitum tuum, & viam tuam novi, & furorem tuum contra me. Insanisti in me, & superbia tua ascendit in aures meas. Et ponam hamum in naribus tuis, & camum in labiis tuis: & reducam te in via, quā venisti in ea. Et hoc tibi signum: Comede hoc anno (in) spontē nata, & anno secundo germinantia: & anno tertio seminate, & metite, & plantate vineas, & comedetis fructum earum. Et adjicietur quod fuerunt de domo Juda, ipsum residuum radicem deorsum, & faciet fructum sursum. Quoniam de Hierusalem egredietur residuum, & quod fuerunt de monte Sion. Zelus Domini sabaoth faciet hoc. (a) Hanc ob rem hæc dicit Dominus ad regem Assyriorum, Non ingredietur in civitatem hanc, neque jaculabitur ibi jaculum: & non præveniet super eam clypeum, & non effundet ad eam aggerem. Viā quā venit, in ea revertetur, & in civitatem hanc non ingredietur, dicit Dominus. Et protegam super civitatem hanc propter me, & propter David servum meum. Et factum est in nocte, & exivit angelus Domini, & percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia. Et surrexerunt mane, & ecce omnes corpora mortua. Et profectus, & iuit, Et revertit Sennacherib rex Assyriorum, & habitavit in Ninive. Et factum est, ipso adorante in domo Nesroch dei sui, & Adramelech & Sarafar filii ejus percusserunt eum in gladio. Et ipsi evaserunt in terram (b) Ararath. & regnavit Asarhaddon filius ejus pro eo.

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

* الذين سكانها ضعفت ايديهم ولاكسروا وصاروا وكانوا مثل عشب الارض ومثل خضرة النبات
ومثل حشيش الكظة ومثل الطل قدام القايظة معقدك ومخلجك وتحركك الى اعرفه فلما
تكبر * حين اجترك وتعظم علي * واجيرك صعد الي فالقي الخزام في منخيرك واللجام
في شفتيك واردك الى الطريق التي جيت فيها * وهذا اشعيا النبي يخبرها وهات تكون اية
تاكل هذه السنة حصاده والسنة الثانية حصد الخصب والسنة الثالثة فازرعوا واحصدوا
واغرسوا كروما وكلوا ثمارها * ويزداد من بقية بني يهوذا الذين يبقون عقارا اسفل فتصنع
ثمارا فوق * لان من اورشليم يخرج الباقي والانفلات من صيون بحمية الرب العربي يفعل هكذا
* من اجل ان هكذا يقول الرب على ملك الموصل انه لا يدخل هذه المدينة ولا يرمي فيها
سهما ولا يدور عليها ولا يحوطها بالسلاح ولا يكمن عليها كمينا * لكن في الطريق التي جاء
فيها يرجع وفي هذه المدينة لا يدخل يقول الرب * واحامي على هذه المدينة واخلصها من
اجلي ومن اجل داود عبدي * وكان في تلك الليلة ان ملك الرب فقتل في عسكر
الموصل مية الف وخمسة وثمانين الف نفس * فلما اصبحوا قاموا فاذا جميع الاجساد ميتة
* فرحلوا وانطلقوا ورجع سنحاريب ملك الموصل وجلس في نينوى * وفيما هو يسجد في بيت
نسرخ الهه اذ ضرباه ابناه سنارصار وفقلة بنوه بالسيف وانفلتوا الى ارض اراراط وملك بعده ابنه
سرحدون * الفصل العشرون * وفي تلك الايام مرض حزقيا ليموت فاتى اشعيا
بن اموص النبي فقال له هكذا يقول لك الرب اوص على بيتك من اجل انك ميت وليس
تحيا * فحول حزقيا وجهه الى الحايط وصلى قدام الرب وقال * اوه يا رب اذكر اني سلكت
قدامك بالحق وبسلامة القلب وان حسنا قدامك صنعت وبكى حزقيا بكاء عظيما

Quarum incolæ defecerunt viribus, confracti, & pudore suffusi; facti sunt quasi herba deserti, velut olus viride, sicut fœnū tecti, & ut folia tritici antequam in culmum assurgat; Sessionem tuam, & ingressum egressū tuum, & quomodo audiaçer egeris coram me. Quoniam arrogantes egisti; eque contra me extulisti, & blasphemia tua ascendit in aures meas; injiciam hamum in nares tuas, & ficcellam in labia tua, reducāmq; te per viā per quam venisti. Illud autem cibo signum; quod tibi evenit; Comedes anno præsenti frumentum sponte nascens, anno secundo sponte nascens, anno vero tertio seretis ac metetis, plantabitis vineas, & comedetis fructus earū. Et reliquæ domūs Juda, quæ superfuit, jacient denuò radicem deorsum, & sursum fructus ferent: Quoniam è Jerusalem prodibunt reliquiæ, & effugium de monte Sion, æmulatio Dñi potentissimi id efficiet. Propterea sic dicit Dñs de rege Athur, Nequaquam ingredietur urbem istam, nec jaculabitur illuc sagittam, nec præveniet eam clypeo, nec ponet contra eam insidias: Sed viā quā venit, eādem revertetur, & urbem istam minimè ingredietur: Nam protegam urbem istam, & liberabo eam propter me, & propter Davidem servum meum. Factum est igitur eādem nocte, ut egressus Angelus Dñi, trucidārit in castris Athuræi centū octogintaquinque millia: cūmq; mānè prater vertissent & alpexissent, ecce erant omnia corpora mortua: Quare profectū abiecunt, & reversus est Sanherib rex Athur, et mansit in Ninve: Dūmq; adoraret in æde Nesroch dei sui, Edramelech et Serafar filii ejus gladio trucidārunt eum; ipsi verò propinquerunt se in terram Ardat: regnavitque Serahdon filius ejus post ipsum.

CAP. XX.

IN illis diebus cùm ægrotāsset Hezecia ad mortem, venit ad eum Elsaia prophēta fili' Amos, et dixit ei, Sic dicit Dñs, Præcipe de domo tua, quia moriturus es, et non vives. Quapropter Hezecia vultu ad parietem verso precatus est Dominum, et ait; Eja Domine recordare quòd vero perfectique animo coram te ambulārim, et quod rectum erat coram te gesserim; flevitq; Hezecia fletu magno.

CAP. XX.

IN diebus Hezecia ad mortem ægrotavit, venit Elsaia filius Amos prophēta, & dixit illi, Sic hæc dicit Dominus, Confide domui tuæ; quia moriturus es & non vivis. Qui convertit faciem suam ad parietem, & orabat Dominum, & ait; Obsecro mi Domine, memento ut ambulāsse coram te in veritate & corde perfecto, & rectū ante te fecerim: & flevit Hezecia fletu magno.

Versio VULG. LAT.

verbum & ingrediens urbem fuerat egressus non Jesaijahu, fuit Et
4 וְיֵתִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא יָצָא הָעִיר הַתִּיכוֹנָה וּדְבַר־ Et ecce Esaias in atrio medio. Et
Chizchijahu ad die & Revertere : dicendo eum ad fuit Domini
יְהוָה הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ Audivi tui patris David Deus Dominus dixit Sic populi ducem
נְגִיד עַמִּי כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִיד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי civitatem super protegam & illam
תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֵא לְךָ בַּיּוֹם die in die fonti ego ecce tuam lachrymam vidi tuam orationem
הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵית יְהוָה׃ וֹהוֹסַפְתִּי עַל־יָמֶיךָ Domini domum ascendes tertia
5 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִן־כַּף מֶלֶךְ אַשּׁוּר אַצִּילְךָ וְאֶת־הָעִיר David propter & me propter illam civitatem super protegam & illam
הַזֹּאת וְגַנּוֹתִי עַל־הָעִיר הַזֹּאת לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד׃ suferunt Et dicuam maffam Tollitse Jesaijahu Dixit que mem servum
עַבְדִּי׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ קְחוּ דְבֶלֶת תְּאֵנִים וַיִּקְחוּ Jesaijahu ad Chizchijahu Dixit que ait & ulcus super posuerunt &
וַיָּשִׂימוּ עַל־הַשְּׁחִין וַיְחִי׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ die in fim ascenfurus & me Dominus fit fanaturus quod signum Quod
6 מָה אוֹת כִּי־יִרְפֵּא יְהוָה לִי וְעָלִיתִי בַיּוֹם signum tibi Hoc Jesaijahu Dixit que Domini domum tertio
הַשְּׁלִישִׁי בֵּית יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ זֶה־לְּךָ אוֹת מֵאֵת Jesaijahu est locutus quod verbum Dominus fit fanaturus quod, Domino
יְהוָה כִּי יַעֲשֶׂה יְהוָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֵּר הֲלֵךְ Dixit que gradibus decem revertatur & gradibus decem umbra
הַצֵּל עֶשֶׂר מַעֲלוֹת אִם־יָשׁוּב עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיֹּאמֶר sed Ait gradibus decem declinare umbra est Leve Chizchijahu
יְחִזְקִיָּהוּ קַל לְצֵל לִנְטּוֹת עֶשֶׂר מַעֲלוֹת לֹא כִּי Jesaijahu clamavit Et gradibus decem retrorsum umbra reverfatur
יָשׁוּב הַצֵּל אַחֲרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ וַיִּקְרָא יְשַׁעְיָהוּ quos gradibus umbram reduxit & Dominum ad propheta
הַנָּבִיא אֶל־יְהוָה וַיָּשֶׁב אֶת־הַצֵּל בַּמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר tempore Ea gradibus decem retrorsum Achaz gradibus in descenderat
יָרְדָה בְּמַעֲלוֹת אָחָז אֲחֹרַנִּית עֶשֶׂר מַעֲלוֹת׃ בָּעֵת literas Babel rex Baladan filius Baladan Berodach misit Illo
7 הַהִוא שָׁלַח בְּרֹאדָךְ בַּלְאֶדָן בֶּן־בַּלְאֶדָן מֶלֶךְ בָּבֶל סְפָרִים Chizchijahu egrotabat filii quid audierat quoniam Chizchijahu ad mum &
וּמִנְחָה אֶל־חִזְקִיָּהוּ כִּי שָׁמַע כִּי חָלָה חִזְקִיָּהוּ׃ domum ornem eis offendit & Chizchijahu eos super audivit Et
8 וַיִּשְׁמַע עֲלֵיהֶם חִזְקִיָּהוּ וַיַּרְאֵם אֶת־כָּל־בֵּית & aromata & aurum & argentum, suam desiderabilem
שְׂמָנִים הַשּׂם וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַבְּשָׂמִים וְאֶת־ quod omne & suorum vasorum domum & optimum olem
שֶׁמֶן הַטּוּב וְאֶת בֵּית כֵּלָיו וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר quod omne & verbum fuit Non fuis thesauris in est invenatum
נִמְצָא בְּאוֹצְרוֹתָיו לֹא הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא fuis potestate omni in & fuis domo in Chizchijahu eis offenderit
הֶרְאָם חִזְקִיָּהוּ בְּבֵיתוֹ וּבְכָל־מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ dixisque, Chizchijahu regem ad prophetam Jesaijahu venit Et
9 וַיָּבֹא יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־ et ad venerunt unde & illi viri dixerunt Quid eum ad
אֵלֶּה הָאֲנָשִׁים וּמֵאַיִן בָּאוּ אֵלֶיךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאוּ מִבָּבֶל׃ Babel ex venerunt longinqua terra De Chizchijahu Dixique
10 וַיֹּאמֶר מַה רָּאוּ בְּבֵיתֶךָ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר Chizchijahu Dixique ? tua domo in viderunt quid ait Et
בְּבֵיתִי רָאוּ לֹא־הָיָה דָבָר אֲשֶׁר לֹא הֶרְאִיתִים׃ quod verbum fuit non viderunt mea domo in quæ Omnia
11 וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה׃ Chizchijahu ad Jesaijahu dixit Et meis thesauris in eis offenderim non Audi
Domini verbum Audi

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

4 Καὶ ἦν Ἠσαΐας ἐν τῇ αὐλῇ τῇ μέσῃ, καὶ ἡ- Et erat Esaias in atrio medio. Et a
μα κυρίου γίνεται πρὸς αὐτὸν, λέγων, Ἐπι- verbum Domini factum ad eum,
στρεψον, καὶ ἐρεῖς πρὸς Ἐζεκίαν ὁ ἡγούμενο dicens; Revertere, & dices
τῶν λαοῦ μου, Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Δαυὶδ Hæc dicit Dominus Deus David
τοῦ πατρός σου, Ἤκουσα τῆς φωνῆς σου τῆς τῶν ego sanabo te: audivi deprecationem
ᾠδῶν σου, ἰδοὺ τὰ δάκρυά σου τὴν ὑγιά- tuam, vidi lachrymas tuas. Ecce
σομαί σε· (5) τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ (6) ἀνα- ego sanabo te: die tertia ascendes
βῇ εἰς οἶκον κυρίου. Καὶ προσθήσω ἐπὶ in domum Domini. Et adjicies
τὰς ἡμέρας σου πεντεκαίδεκα ἔτη· καὶ ἐκ χει- ad dies tuas quinq; & decem an-
ρὸς τοῦ βασιλέως Ἀσσυρίου ῥύσομαί σε καὶ nos: de manu regis Assyriorum
τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὑπερασπιῶ τῆς πόλεως proteget & protegam super civitatis hanc
ταύτης (6) δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυὶδ τὸν δοῦλόν propter me, & propter David
μου. Καὶ (7) εἶπεν, Λαβέτωσαν σταφίδων σύ- servum meum. Et (7) dixit, Ce-
κων, (8) καὶ ἐπιθέτωσαν ἐπὶ τὸ ἕλκος, καὶ ὑγι- piant palatbum ficuum, & po-
γιάσει. Καὶ εἶπεν Ἐζεκίας πρὸς Ἠσαΐαν, Τί τὸ σημεῖον ὅτι (8) ἀναβήσομαι εἰς nent super ulcus: & sanabit.
τὸν οἶκον κυρίου τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ; Καὶ εἶπεν Ἠσαΐας, Τοῦτο σοὶ ἔστω τὸ σημεῖον παρὰ κυρίου, ὅτι ποιήσει κύριος τὸν λόγον ὃν ἐλάλησε· πορεύσῃ; ἢ ἐπιστρεψάτω τὴν σκιὰν ἐπὶ τὰς δέκα βαθμίδας; (9) καὶ ἀπεκρίθη Ἐζεκίας, Κύριε, ἡ σκιὰ κλίνει τὴν σκιὰν ἐπὶ τὰς δέκα βαθμίδας· ἀλλ' ἐπιστρεψάτω τὴν σκιὰν ἐπὶ τὰς δέκα βαθμίδας εἰς τὰ ὀπίσω. Καὶ ἐβόησεν Ἠσαΐας ὁ προφήτης πρὸς κύριον, καὶ ἐπέστρεψεν τὴν σκιὰν ἐπὶ τὰς δέκα βαθμίδας, ἃς κατέβη ἐν τοῖς (10) ἀναβαθμοῖς τοῦ Ἀχὰζ ὑπὸ τὸν ἥλιον· καὶ ἐπέστρεψεν ἡ σκιὰ τὸν ἥλιον ἐν τοῖς (10) ἀναβαθμοῖς, οἷς κατέβη· Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Βαλαδὰν υἱὸς Βαλαδὰν βασιλεὺς Βαβυλῶνος βιβλία καὶ δῶρα πρὸς Ἐζεκίαν· ἤκουσεν γὰρ ὅτι ἐνόσει Ἐζεκίας. (11) καὶ ἐπῆρεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν χεῖρα Ἐζεκίας καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τῶν ἀρωμάτων καὶ τὸν χρυσὸν, (12) καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν, καὶ τὸν ἀρωματικὸν καὶ τὸν ἔλαιον καὶ τὸν οἶκον τῶν σκευῶν αὐτοῦ καὶ πᾶν ὅσον ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἦν ὃ οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς Ἐζεκίας ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· (13) καὶ ἐπῆλθεν Ἠσαΐας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Ἐζεκίαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν, Τί ἐλάλησε οἱ ἄνδρες οὗτοι, καὶ πόθεν ἦκασι πρὸς σε; (14) καὶ εἶπεν Ἐζεκίας, Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασι πρὸς με, ἐκ Βαβυλῶνος. Καὶ εἶπεν, Τί εἶδον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου; (15) καὶ εἶπεν, Πάντα ὅσα εἶδον ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, οὐκ ἦν ἐν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, ἃ οὐκ ἔδειξα αὐτοῖς. Καὶ εἶπεν Ἠσαΐας πρὸς Ἐζεκίαν, Ἄκουσον (α) λόγον κυρίου παντοκράτορος·

Et ecce Esaias in atrio medio. Et factum est ad eum verbum Domini, dicens; Revertere, & dices ei Ecceias Dux populi mei, Hæc dicit Dominus Deus David patris tui; Audivi deprecationem tuam, vidi lachrymas tuas. Ecce ego sanabo te: die tertia ascendes in domum Domini. Et adjicies ad dies tuas quinq; & decem annos: de manu regis Assyriorum proteget & protegam super civitatis hanc propter me, & propter David servum meum. Et (7) dixit, Cepiant palatbum ficuum, & ponant super ulcus: & sanabit. Et dixit Ecceias ad Esaiam, Quodnam signum, quia sanabit me Dominus? & ascendam in domum Domini die tertia? Et dixit Esaias propheta ad Dominum, & revertit umbra in (k) ascensionibus, quas descendit in Achaz Sol retrorsum decem gradus. Et (10) in tempore illo misit Merodach filius Baladan filius Baladan rex Babylonis libros, & (m) Munera ad Ecceiam: quoniam audivit, quia ægrotabat Ecceias. Et (11) sublevavit Ecceias manum suam, & ostendit illis Domum aromatum, & aurum, & argentum, & aurum, & aromata, & oleum bonum, & domum vasorum suorum, & quæcunq; ipsorum fuerunt in thesauris suis. Non fuit quod non ostenderit Ecceias in domo sua, & in domo sua. Et (13) venit Esaias propheta ad regem Ecceiam, & dixit ad eum; Quid dixerunt viri isti? aut unde venerunt ad te? Et dixit Ecceias; De terra longinqua venerunt ad me, de Babylone. Et dixit; Quid vidisti in domo tua? Et dixit, Omnia quæcunq; in domo mea, non fuit quod non ostenderim eis, sed & quæ non ostenderim eis. Et dixit Esaias ad Ecceiam, Audi verbum Domini;

MS. A. (α) λαῷ, Τάδε (β) ἐν τῇ (γ) * ἀναβήσῃ· οἱ ἐ ὄλων (δ) ἀλ- μὲ (ε) ἐπτὰ Ἠσαΐας, Λαβέτωσαν (ζ) * ἐν ἐπιφορᾷ (η) ἐπιθέτωσαν (θ) ἐφέ- ἔλαβε κάτω· καὶ (ι) ἐν τῷ οἴκῳ (κ) ἀναβαίνῃς, * Καὶ εἶπεν (λ) ἀναβαίνῃς· (μ) ἀλλὰ (ν) Καὶ ἔδωκε ἀναβαίνῃς εἰς τὸ ὄπισθεν. (ξ) Μεροδὰχ (ο) τὸν (π) ἐν τῷ οἴκῳ (ρ) ἐν τῷ (σ) ἐν τῷ (τ) * λόγον κυ- ριον,

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

4 * ܘܗܘܐ ܐܝܬܝܐ ܠܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܨܥܬܐ ܡܨܥܬܐ ܕܡܨܥܬܐ ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܠܘܬܗ ܡܪܡܪ ܠܡܐܡܪ ܗܦܟ ܘܬܐܡܪ ܠܚܙܩܝܐ ܪܫܐ ܕܥܡܝ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܕܕܘܝܕ ܐܒܘܟ ܫܡܥܬ ܨܠܘܬܟ ܚܙܝܬ ܕܡܥܝܟ ܗܐ ܐܢܐ ܐܐܣܝܟ ܒܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ ܬܣܩ ܠܒܝܬ ܡܪܝܐ ܘܐܘܣܦ ܥܠ ܝܘܡܝܟ ܚܡܫ ܥܣܪܐ ܫܢܝܢ ܡܢ ܐܝܕ ܡܠܟܐ ܕܐܬܘܪ ܐܦܨܠܟ ܘܥܠ ܩܪܬܐ ܗܕܐ ܐܦܪܫ ܠܡܢ ܕܝܠܝ ܘܠܡܢ ܕܕܘܝܕ ܥܒܕܝ ܘܐܡܪ ܐܝܬܝ ܠܡܣܐ ܕܬܐܬܐ ܘܢܣܡܘ ܥܠ ܩܪܚܐ ܘܐܬܐܣܝ ܘܐܡܪ ܐܝܢܘ ܗܘ ܐܬܬܐ ܕܡܪܝ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܕܐܬܬ ܠܝ ܐܬܐ ܕܐܬܐ ܠܒܝܬ ܡܪܝ ܐܠܗ ܐ

מלכים ב : כא

Versio VULG. LAT.

17 הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא כָל־אֲשֶׁר בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר
17 Ecce dies venient, & auferen-
tur omnia, quæ sunt in domo
tua, & quæ condiderunt patres
tui usque in diẽ hanc, in Baby-
lonem: non remanebit quid-
quam, ait Dominus. Sed & de
filiis tuis qui egredientur ex
te, quos generabis, tollentur, et
erunt eunuchi in palatio regis
Babylonis. Dixit Ezechias ad
Isaiam, Bonus sermo Domini,
quem locutus es: sit pax & ve-
ritas in diebus meis. Reliqua
autem sermonum Ezechiæ, & o-
mnis fortitudo ejus, & quo-
modo fecerit piscinam, & a-
quæductum, & introduxerit a-
quas in civitatem, nonne hæc
scripta sunt in libro Sermonũ
dierum regum Juda? Dormi-
vitque Ezechias cum patribus
suis, & regnavit Manasses fili
ejus pro eo.

CAP. XXI. כא

אֲצָרוֹתָיךָ אֲשֶׁר צָפְנוּ אֲבוֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה לֹא יִוָּתֵר
דָּבָר אָמַר יְהוָה׃ וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמֶּךָּ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ
וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבָּרְתָּ
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה בִּימָי׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה
אֶת־הַבְּרֵכָה וְאֶת־הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת־הַמָּיִם הָעִירָה
הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

CAP. XXI. כא

בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמָלְכוֹ חֲמִשִּׁים
וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ חֶפְצִי־בָהּ׃
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֵבוֹת הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב
וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר אִבַּד חִזְקִיָּה אָבִיו וַיָּקֶם
מִזְבְּחוֹת לַבָּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֵׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחְאָב מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃
וּבָנָה מִזְבְּחוֹת בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה
בִּירוּשָׁלִַם אָשִׂים שְׁמִי׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־
צְבָא הַשָּׁמַיִם בְּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת בֵּית יְהוָה׃ וְהֶעֱבִיר
אֶת־בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן וְנִחֵשׁ וְעָשָׂה
אֹב וִידְּעֹנִים הִרְבֶּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
לְהַכְעִיס׃ וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְנוֹ
בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלִַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וְלֹא אוֹסִיף
עוֹד לְהָנִיעַ אֶת־רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם
רַק אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
לְכֹל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה׃

Versio GRÆCA LXX. Interp. cum Translatione LATINA.

17 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, καὶ ἀνοισθήσονται τὰ ὑπάρχοντα σου καὶ ὅσα θησαυρίσουσιν οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, εἰς Βαβυλῶνα· οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἔτι τῷ οἴκῳ σου, καὶ ὅσα ἐθησαύρισε

מלכים ב : כא

Versio VUL. LAT.

9 Illi verò non audierũt: sed fe-
ducti sunt à Manasse, ut face-
rent malum, super gentes quas
contrivit Dominus à facie filio-
rum Israel. Locutúsque est
Dominus in manu servorum
suorum Prophetarum, dicens;
10 Quia fecit Manasses rex Juda
abominationes istas pessimas,
super omnia quæ fecerunt A-
morrhæi ante eum, & peccare
fecit etiam Judam in immun-
11 ditiis suis: Propterea hæc di-
cit Dominus Deus Israel, Ecce
ego inducam mala super Jeru-
salem et Judam: ut quicunque
audierit, tinniant ambæ aures
12 ejus. Et extendam super Je-
rusalem funiculum Samariæ,
et pondus domũ Achab: et de-
lebo Jerusalem, sicut deleri so-
lent tabulæ: deleas vertam,
et ducam crebriùs ílylum sup
13 faciem ejus. Dimittam verò
reliquias hæreditatis mea, et
tradam eas in manus inimico-
rum ejus: erúntque in vastita-
tem, et in rapinam cunctis ad-
14 versariis suis: Eò quòd fece-
rint malum coram me, et per-
severaverint irritantes me; ex
die quà egressi sunt patres eo-
rum ex Ægypto, usque ad hanc
15 diem. Insuper & sanguinem
innoxium fudit Manasses multum nimis, donec impleret Je-
rusalem usque ad os: absque
peccatis suis, quibus peccare
fecit Judam, ut faceret malum
16 coram Domino. Reliqua autem sermonum Manasse, & universa quæ fecit, & peccatum
ejus quod peccavit, nónne hæc
17 scripta sunt in libro Sermonũ
dierum regum Juda? Dormi-
18 vitque Manasses cum patribus
suis, & sepultus est in horto
domûs suæ, in horto Oza: &
regnavit Amon filius ejus pro
19 eo. Viginti duorum annorum
erat Amon cùm regnare cœpit:
fex duobus quoque annis regna-
vit in Jerusalẽ: Nomen ma-
tris ejus Mesallameth, filia Ha-
20 rus de Jeteba. Fecitque malũ
in conspectu Domini, sicut fe-
cerat Manasses pater ejus. Et
21 ambulavit in omni via, per
quam ambulaverat pater ejus:
servivitque immunditiis, qui-
bus servierat pater ejus, & ad-
22 oravit eas. Et dereliquit Do-
minum Deum patrum suorũ,
& non ambulavit in via Do-
23 mini. Tetendérúntque si in-
sidias servi ejus, et interfecerunt
regem in domo sua. Percus-
24 sit autem populus terræ om-
nes, qui conjuraverant con-
tra regem Amon: & confli-
tuerunt sibi regem Josiam fi-
lium ejus pro eo.

Versio GRÆCA LXX. Interp.
Cum Translatione LATINA.

9 Καὶ οὐκ ἤκουσ̄, καὶ ἐπλάνησεν αὐτὸς Μανασσῆς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ὑ ἐφθάσατε κατ-
ελθ̄ τοῦ τῆς γῆς, ὃ κράσπεδο κύριος τῶν
φυλῶν τῶν Ἰσραήλ. Καὶ ἐλάλησε κύρ̄ ἐν τῷ
μ̄ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν, λέ-
γων, Ἀνὰ ὅν ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς ὁ
βασιλεὺς τοῦ Ἰούδα τὰ βδελύγματα ταῦτα τὰ
πονηρὰ ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἀμορ-
ῥαῖος (ο) ἐξωπτῶνθ̄, ὃ ἐξέλιπον (τ) καὶ ἐν
ῷ ὁ Ἰούδα ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, οὐχ
ὅτος τάδε λέγει κύρ̄ ὁ θεὸς Ἰσραήλ,
Ἰδοὺ ἐγὼ (υ) φέρω κακὰ ἐπὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ
Ἰούδα, ὅς πᾶς ὁ ἀκούσ̄ ἠχήσει ἀμφο-
τέρα τὰ ὦτα αὐτοῦ. Καὶ ἐκτενῶ ἐπὶ Ἰερου-
σαλὴμ τὸ σχοῖνιον τοῦ Σαμαρείας καὶ (φ) τὸ σίδηρον
οἴκου Ἀχαάβ· καὶ ἀπαλείψω τὴν Ἰερουσαλὴμ
ὡς ἀπαλείφ̄ (χ) ὁ πάλαιστρος· ἐπὶ πρόσωπον
ἀπαλείφ̄ (ψ) καὶ ἀστρέψω (ω) ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν. Καὶ ἀπόσωμαι τὸ κατάλειμμα τῆς κλη-
ρονομίας μου, καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς χεῖρας
ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔσονται εἰς διαρπαγὴν καὶ εἰς
ἐν ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν,
(ω) Ἀνθ' ὧν ἐν τῷ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἐξ ἡμέρας ἐξοδ̄ τῶν πατέρων αὐτῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. Καὶ
γε αἷμα ἀθῶον ἐξέχεε Μανασσῆς σφόδρα· ἕως τοῦ
ἀφεῖναι ὁ ἔσωσεν ἡ Ἰερουσαλὴμ τὸν ἐν ἐξόδῳ
τῷ ἐν Ἰούδᾳ τὸ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν τοῖς
ὀφθαλμοῖς κυρίου. Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων
Μανασσῆ ὃ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἡ ἁμαρ-
τία ἣν ἥμαρτεν, οὐχὶ ταῦτα γεγραμμ-
ένα ἐπὶ βιβλίῳ λόγων τῶν ἡμερῶν τοῖς βα-
σιλεῦσι Ἰούδα; Καὶ ἐκοιμήθη Μανασσῆς
μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, καὶ ἐτάφη (α) ἐν τῷ
κήπῳ τῷ οἴκου αὐτοῦ ἐν κήπῳ Ὀζᾶ. καὶ ἐβα-
σίλευσεν (β) Ἀμὼς ὑὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐβασίλευσεν Ἀμὼς ἐν τῷ
βασιλεύειν αὐτόν, (γ) καὶ δύο ἔτη ἐβασί-
λευσεν ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ
αὐτοῦ (δ) Μεσολλὲμ θυγάτηρ Ἀρὼς ἐξ (ε) Ἰεθ-
θαίας. Καὶ ἐποίησεν τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλ-
μοῖς κυρίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε Μανασσῆς
ὁ πατὴρ αὐτοῦ. Καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ
ᾗ ἐπορεύθη ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐλάτρευσε τοῖς
εἰδώλοις οἷς ἐλάτρευσε ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ
ἐπροσκύνησεν αὐτοῖς. Καὶ ἐγκατέλιπε
τὸν κύριον τὸν θεὸν πατέρων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐ-
πορεύθη ἐν ὁδῷ κυρίου. Καὶ συνεστάσησ̄
οἱ παῖδες (ζ) Ἀμὼς κατὰ Ἀμὼς, καὶ ἐθανάτω-
σαν τὸν βασιλέα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. Καὶ ἐπ-
ατάξαν (η) ὁ λαὸς τὴν γῆν πάντας τοὺς συ-
στησάντας τὸν βασιλέα (θ) Ἀμὼς, καὶ ἐβασ-
ίλευσεν ὁ λαὸς τὴν γῆν τὸν Ἰωσίαν υἱὸν αὐτοῦ
ἀντ' αὐτοῦ.

Et non audierunt, & decepit eos; Manasse, ut faceretur malum coram Domino Deus Israel. Et locutus est Dominus in manu servorum suorum prophetarum, dicens; Pro eis quæ fecit Manasses rex Juda, abominationes istas malas, ex omnibus quæ fecerat Amorrhæus; quæ (o) exusta sunt, & peccare fecit etiam Judã in idolis suis; (τ) Non ita hæc dicit Dominus Deus Israel; Ecce ego porro mala super Hierusalem, & Judam; ita ut omnis audientis perstrepant ambæ aures ejus. Et extendam super Hierusalem mensuram Samariæ, et pondus domũs Achab. Et extergam Hierusalem, sicut extergitur (ι) Abstergitur, quo cum sit vir faciem suam. Et expellam reliquias hæreditatis meæ: & tradam eas in manus inimicorum suorum, & erunt in direptionem & in prædam omnibus inimicis suis; (υ) Ea, quòd fecerunt malum in oculis meis, & fuerunt irritantes me à diebus, quã eduxi patres eorum ex Ægypto, & usq; in diem hanc. Etiam sanguinem innocentem effudit Manasses multum valdè; quandiũ impleret Hierusalem, usque ad os, (φ) præter peccata sua, quibus peccare fecit Judam ad faciendum malum in oculis Domini. Et reliqua verborum Manasse, & omnia quæcunq; fecit, & peccatum ejus, quod peccavit, nónne hæc scripta in libro Verborum dierum regũ? Judæ? Et dormivit Manasses cum patribus suis: & sepultus est in horto domũ suæ, in horto Oza. Et regnavit Amon filius ejus pro eo. Filius viginti & duorum annorum Amon à regnando ipsum: & duos annos regnavit in Hierusalem: & nomen matris ejus Mesallam, filia Aruæ de Jetebia. Et fecit malum in oculis Domini, sicut fecerat Manasses pater ejus. Et ambulavit in omni via quã ambulaverat pater ejus, & servivit idolis, quibus servierat pater ejus, & adorávit eos. Et dereliquit Dominum Deum patrum suorum: non ambulavit in via Domini. Et conjuraverunt servi Amon adversũs eum, & interfecerunt regem in domo sua. Et percussit populus terræ omnes, qui conjuraverant contra regem Amon: & regnare fecerunt populus terræ Josiam filium ejus pro eo.

MS. A. (α) Ἐκοιμήθη, (β) καὶ ἐν Ἰούδᾳ ἐν (υ) φόβῳ θεῷ Ἰησουῆς καὶ ἐ-
βασ̄ Ἰούδας, (γ) τὸ πεδιῶν (χ) τὸ ἀπόλεκτον ἀπαλείφ̄ (ψ) Ἀνθ'
ὧν ἐποίησαν (ω) ἡμέρας * πάντας. Καὶ μὴ αἷμα (α) ἐν κύριῳ (β) Ἀμὼν
(γ) Ἀμὼν (δ) πᾶς ὁ λαὸς (ε) Ἀμὼν,

Versio PARAPH. CHALD. Targum JONATHAN.

תרגום יונתן

9 ולא קבלו ואטעינון מנשה למעבד ביש מן קדם ד׳ כמה די עבדו מן עממיא די אתריש מן קדם בני ישראל: 10 ומלל יי׳ ביד עבדוהי נביא למימר: חלף דעבד מנשה מלך שבטא רבית יהודה דיתרת 11 מן כל דעבדו אמוראי דקדמוהי ואחיב לה אנון כתיבון על ספר דעבדו אמוראי דקדמוהי: לכן כדין אמר יי אלהא דישראל הא אנא מיתי בישתא על ירושלם ויהודה דכל 12 דישמעינה יצלן תרתין אודנוהי: ואגאר על ירושלם דתוהי חרבן שמרון ויתא מתקולת 13 ערות בית אחאב ואמסי ית ירושלם כמא דמסתמיא צלוחיתא מתמיא ומהפכא 14 על אפהא: וארשוי ית שארא דאחסנתי ואמסרנון בידי בעלי דבביהון ויהון לבז ולחבל 15 לכל סנאיהון: חלף דעבדו ארום חביש קדמי ויהו מרגזין קדמי מן יומא דנפקו אבהתהון 16 ממצרים ועד יומא הדין: ואף דם נכי דאשד מנשה סגי לחדא עד די מלי את ירושלם 17 מפא בסיפא בר מחוביהי דחיב יהודה למעבד ביש קדם יי: ושאר פתגמי 18 מנשה וכל דעבד וחוביהי דחב הלא אנון כתיבון על ספר פתגמי ימיא למלכי יהודה: ושכיב מנשה עם אבהתוהי ואתקבר בגן ביתיה בגן עזא ומלך אמון ברי 19 תחותוהי: בר עסרין ותרתין שנין אמון כד מלך בירושלם ושתין 20 ותרתין שנין מלך בירושלם ושם אמה מן מלכתא משלמת בת חרוץ מן יטבה: ועבד ביש קדם ד׳ כמא דעבד מנשה אבוהי: ואזל 21 בכל אורחא דהלך אבוהי ולחין ית עובדיהון דפלחין אבוהי ופגדין: ושבק ית מימרא דאלהא 22 דאבהתוהי ולא אזל באורחא דמימרא דיי: וקטלו עבדוהי דאמון ית מלכא אמון ואמליכו 23 ית אשיאהו בגין תחותוהי:

Et non attenderunt, sed errare fecit illos Menasseh, ita ut faccerent pejus 9 quàm gentes, quas perdiderat Dñs à facie filiorum Israel. Et locutus est 10 Dñs per manum servorũ suorum prophetarum, dicendo: Propterea quòd 11 fecit Menasseh rex tribus domus Jehudah abominationes has, fecit pejus omnibus quæ fecerunt Emorræi, qui [fuerunt] ante ipsum: & peccare 12 fecit etiam homines domus Jehudah in cultu idolorum suorum. Ideo sic dixit Dñs Deus Israel. Ecce ego adducam malum super Jerusalem & Jehu- 13 dah, [adeò] ut omnis qui audierit illud, tinniant ambæ aures ejus. Et exten- 14 dã super Jerusalem filii defolationis Somron, & pondũ excidii domũ Ahiab, & abstergam Jerusalem sicut abstergitur lecythus, abstergitur & vertitur super faciem suam. Et derelinquam residuum hæreditatis meæ, & tradam 15 illos in manum auctorum inimicitiarum suarum, & erunt in direptionem & confractionem omnibus odientibus fe. Eò quòd fecerunt quod malum 16 erat ante me, & irritaverunt me à die qua ẽxierunt patres eorum ex Misraim usq; ad diem hanc. Etiam fangnis innocens quem effudit Menas- 17 seh, [fuit] multus valdè, adeò ut impleret Jerusalem à extremo ad extremum, præter peccata ejus quibus peccare fecit [populum] domus Jehudah, faciendo quod malum erat ante Dñm. Et reliquum verborum Menasseh 18 & omnia quæ fecit, & peccata ejus quæ peccavit; nónne illa scripta sunt in libro verborum dierum regũ domus Jehudah? Et jacuit Menasseh cum patribũ suis, & sepultus est in horto domus suæ in horto Ghuza, & regnavit Amon filiũ ejus pro eo. Filiũ viginti & duorũ annorum erat Amon quando 19 regnavit, & duobũ annis regnavit in Jerusalem, & nomen matris eũ Mesallamet filia Hharufz de Jatbah. Et fecit quod malum erat ante Dñm, sicut 20 fecerat Menasseh pater eũ. Et ambulavit in omni via qua ambulaverat pa- 21 ter ejus, & coluit idola quæ coluerat pater ejus, & adoravit ea. Et defe- 22 ruit cultum Dñi Dei patrum suorum, nec ambulavit in via quæ rectta erat ante Dñm. Et conjuraverunt servi Amon in eum, & occiderunt regem in 23 domo sua. Et occidit populũ terræ omnes qui conjuraverant adversũm regem Amon, & regem constituit populus terræ Josiah filium ejus pro eo. 24

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

9 * Sed cùm non obtẽperassent, & seduxissẽt eos
Manasse, pejùs agens quàm gentes quas per-
diderat Dominus à conspectu filiorum Israel;
10 Dixit Dñs per servos suos prophetas, Quia fe-
cit Manasse filius Hezeciæ rex Judæ actiones
11 hujusmodi, & pejùs egit quàm omnes Amor-
ræi qui præcesserunt eum, & fecit Judam per fimulacra fua: Propterea fic dicit
12 Dominus Deus Israelis, Ecce *talem* adducã-
rus sum calamitatem super Judam & super
13 Jerusalem, ut quisquis audierit eam, tinniant
ambæ aures ejus. Iaßurus enim sum super
14 Jerusalem filum Samariæ & libram familiæ
Ahabi, & percussurus Jerusalem ac perditu-
rus eam, propter mirum malum quod dia-
naffe perpetravit in Iuda. Quod restat ex hæ-
15 reditate mea, deferam; & tradam eos in ma-
num inimicorum eorum, & erunt in direptio-
nem & conculcationem cunctis hoßibus suis:
16 Eò quòd fcelera perpetrãrint coram me, & ir-
ritaverint me ab ea die quã egressi sunt patres
eorum ex Ægypto ad hunc usque diem. Ad-
17 huc sanguinem innoxũ fudit Manasse quam-
plurimũ, ita ut impleret Jerusalem undequa-
que; præter fua ipsius peccata quibus peccare
18 fecit Iudam, & *ipse* malum perpetravit coram
Domino. Cæera gesta Manasse, & quicquid
19 fecit, & peccata quæ commisit; ecce scripta
sunt in libro annalium regum Iuda. Occu-
20 buit autem Manasse cum patribus suis, & se-
pultus est in viridario domũs suæ, *scilicet* in
viridario ærarii, regnavitq; Amon filius ejus
21 post ipsũm. Vigintiduos natus erat annos
Amon quando regnavit, & duobus annis re-
22 gnavit in Jerusalem: nomen matris ejus, Ma-
salmarch filia Harus, de Iatbah. Hic etiam fe-
23 cit quod malum erat coram Domino, quem-
admodũm fecerat Manasse pater ejus: Et am-
24 bulavit in omnib* viis in quib* ambulaverat
pater ejus: Coluit enim fimulacra quæ colue-
25 rat pater ejus, & adoravit ea: Deferuit Dñm
26 Deum patrũ suorum, et non ambulavit in via
27 Dñi. Conspiraverũt autem servi Amonis con-
tra eum, interfecerunt eum domi suæ. Populus
28 verò terræ interfecerũt omnes qui conspira-
verant in Amonem regem, et regem creãrunt
populus terræ Iosiam filium ejus post ipsũm,

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

9 * Ali ne ouscult ãrunt; seduxit enim illos
Manasse, ut faceret ãrunt pejùs ge-
10 nibus quas Dominus perdiderat à fa-
cie filiorum Israelis. Quapropter dixit
11 Dominus per linguas servorum suorum
prophetarum, Quandoquidem peccaro-
12 vit Manasse filius Hezeciæ tal*a* facinora,
& in omnibus quæ fecit peccavit ut Amo-
rei qui præcesserunt eum, & fecit idolis
13 peccare in Iudam: Hæc de re ſic dicit
Deus, Deus Israelis, Ecce ego adducam
tantam calamitatem super Iudam & su-
14 per Jerusalem, ut quisquis audierit eam,
pulsent utrãque aures. Extendam enim
super Jerusalem funiculum Samariæ, &
15 ſtaterem domũs Achabi, & Jerusalem
Jerusalem, perdampque eam propter omnẽ
16 pravitatem quam fecit Manasse in Iuda:
Reliquum hæreditatis meæ deſtituam, & ſi-
tradam eos in manum hoßium suorum, de-
17 rep*ti*ons patẽtur, & conculcabunt eos o-
mnes hoßes eorum, Eò quòd peccata com-
18 mißisti coram me, & me ad iras con-
lacrim ch ea die qua patres eorum egressi
sunt è terra Ægypti ad hodiernum diem.
Præterea Manasse fudit sanguinem innoxũ
19 quamplurimum, adeò ut impleret Je-
rusalem ab extremo ad extremum, ultra pe-
cata sua quæ commisit in Iudam, scilicet
20 fe gerens coram Domino. Reliqua
21 res gestæ Manasse, & quicquid fecit, &
peccata quæ commisit; ecce scripta sunt in li-
bro chronicorũ regum Iuda. Tandem
22 occubuit in Manasse cum patribus suis, &
pulturæ fuit in viridario domũs suæ, in vi-
ridario ærarii, regnavitque post eum A-
23 mon filius ejus. Duos annos agens vi-
gintũ ũnũ, regnavit in Jerusalem: & no-
24 men matris ejus Mesallam, filia
Aruæ de Jetebia. Et fecit malum in
25 oculis Domini, sicut fecerat
Manasses pater ejus. Et ambula-
26 vit in omni via quã ambulaverat
pater ejus, & servivit idolis,
27 quibus servierat pater ejus, & ado-
ravit eos. Et dereliquit Domi-
28 num Deum patrum suorũm: non
ambulavit in via Domini. Et con-
29 jurávit servi Amos adversũs ei-
um: & interfecerunt regem in
30 domo ejus. Et percussit populus
terræ omnes, qui conjuraverant
31 super regem Amos: & regem fe-
cerũt populus terræ Josiam filium
32 ejus pro eo.

מלכים ב : כב

Libro fegir scripta ipsa nonne fecit quæ Amon voluerunt restitutæ Et
25 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָמוֹן אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר
fao sepulchro in eam sepelivit Et Jehudah regum dierum verborum
26 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה: וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ
eorum ejus filius Josijahu regnavitque illuxra horto in
בְּגַנּוֹ עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו:

CAP. XXII. כב

uno & triginta & *ejfum regnavit in* Josijahu annorum octo Filius
1 בֶּן־שְׁמֹנֶה שָׁנִים יֹאשִׁיָּהוּ בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת
filia Jedidah ejus matris nomen & Jerusalem in regnavit anno
שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַּת־
ambulavit & Domini oculis in rectum Feciteque Boscath de Hadajah
עֲדָיָה מִבָּצְקַת: וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ
filiam & dexterum declinavit non & sui patris David via omni in
בְּכָל־דֶּרֶךְ דָּוִיד אָבִיו וְלֹא־סָר מִיָּמִין וּשְׂמֹאל:
rex misit Josijahu regis anno decimo & duo in fuit Et
2 וַיְהִי בִשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ שָׁלַח הַמֶּלֶךְ
Domini domum scribam Meshullam filii Asaliahu filium Saphan
שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ בֶּן־מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה
magnum sacerdotem Chilchijahu ad Ascende idiendo
לֵאמֹר׃ עֲלֵה אֶל־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וִיתַמֵּם
4 collegerunt quod Domini domum *illatum argentum ejsinmus & ex*
אֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אָסְפוּ
facientium manu eam tradant Et populo *ebrii* custodes
שֹׁמְרֵי הַסַּף מֵאֶת הָעָם: וְיִתְּנוּהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי
eam tradant & Domini domo in præfectis opus
הַמְלָאכָה הַפְקֻדִים בְּבֵית יְהוָה וְיִתְּנוּהוּ אֹתוֹ
roborandum ad Domini domo in quod opus facientibus
לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוָה לְחַזֵּק אֶת־
carpentariis & ædificatoribus & domus *fossorum*
בֶּדֶק הַבָּיִת: לְחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים וּלְגֹדְרִים
roborandum ad *ex scrute* lapides & ligna emendam ad & dex-
וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־
datur quod argentum eis cum suppuetque con Tantum domum
הַבָּיִת: אַךְ לֹא־יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף הַנִּתָּן
Dixique *cerames ipsi* fide in fed *ex-cam* masum ad
עַל־יָדָם כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים: וְאַתָּה
Librum scribam Saphan ad magnus sacerdos Chilchijahu
חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל־שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה
ad libram Chilchijah dedit & Domini domo in invenit
מָצָאתִי בְּבֵית יְהוָה וַיִּתֶּן חִלְקִיָּהוּ אֶת־הַסֵּפֶר אֶל־
ex-ram ad scriba Saphan venit Et *illum* legitque Saphan
שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ: וַיָּבֹא שָׁפָן הַסֹּפֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ
tui servi Confortetque : dixit & *rem* regi retulit &
9 וַיָּשֶׁב אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר הַיְתֵדוּ עֲבָדֶיךָ
manum ad illud dederunt & domo in est inventum quod argentum
אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בַּבָּיִת וַיִּתְּנוּהוּ עַל־יַד
Nunciatique Domini domo in præfectis opus facientium
עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְקֻדִים בְּבֵית יְהוָה: וַיֹּאמֶר
facerdos Chilchijahu nihi dedit Librum idiendo regi scriba Saphan
10 שָׁפָן הַסֹּפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן
regem andre se ambum fuit Et *regis sicut ad* Saphan illum legitque
וַיִּקְרָאֵהוּ שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיְהִי כְּשָׁמְעַ הַמֶּלֶךְ
11 אֶת־דִּבְרֵי סֵפֶר הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו:
præcepit Et *dia* vestimenta scidit & legis libri verba
וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וְאֶת־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן וְאֶת־
& Saphan filio Achicham & facerdoti Chilchijah rex
12 עַכְבּוֹר בֶּן־מִיכָיָה וְאֶת־שָׁפָן הַסֹּפֵר וְאֶת־עֲשָׂיָה עֶבֶד הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר:
servo Hasaiah & scribæ Saphan & Michajah filio Achobor dicendo regis

הרגום יונתן Targum JONATHAN.

ושאר פתגמי אמון וכל דעבד הלא אנון כתבין על ספר פתגמי ימיא למלכי בית
25 יהודה: וקבר יתיה בקבריתיה בגנת עזא ומלך אשיה ברי תחותוהי:

כב

1 בר תמני שנין אשיה כד מלך בירושלם ושום אמיה ידידה בת
עדיה מבצקת: עבד דכשר קדם יי ואזל בכל אורח דוד אבוהי ולא סטא לימינא
2 ולסמלא: והוה בתמני שני שני למלכא אשיה שלח מלכא ית שפן בר אצליה
בר משולם ספרא לבית מקדשא דיי למימר: סק ית חלקיה כהנא רבא ויסקיניה
3 כספא דאתעל בבית מקדשא דיי די כנשו אסרי לאיתא מן עמא: ויתבוניה על ידי עבדי
עבדי דיי דמנין בית מקדשא דיי ויתנון יתיה לעבדי עבדי דיי בבית מקדשא דיי
4 לתקפא יתדבקיא דבית מקדשא: לגזריא ולאדרי דמלא ולמקנא אנין ואבנין מגזיא
לתקפא ית בית: ברם לא מתחשב עמהון כספא דיתיהון על ידיהון בהימנותא
5 אנין עבדין: ואמר חלקיה כהנא רבא לשפן ספרא ספרא דאתעל אסתכית בכרית
מקדשא דיי ויהב חלקיה ית ספרא לשפן וקרי: ואתא שפן ספרא לגבי מלכא
6 ומלכא פתגמא ואמר מלכי עבדך ית כספא דאשתכח בבית מקדשא דיי עבדי
עבדי דיי דמנין בית מקדשא דיי ויתנון יתיה לעבדי עבדי דיי בבית מקדשא דיי
7 ולגבי חלקיה כהנא וקרתי שפן ספרא לגבי מלכא ומלכא אמר לי חלקיה כהנא ספרא אתיהבא
8 ופתגמי דכתיב בה ואקרי שפן ספרא לגבי מלכא: ופקיד מלכא ית חלקיה כהנא ית אחיקם בר שפן ית עכבור בר
מיכיה וית שפן ספרא וית עשיה עבדא דמלכא למימר:

Versio VULG. LAT.

Reliqua autem sermonum A-
mon quæ fecit, nónne hæc scri-
pta sunt in libro Sermonum
25 dierum regum Judæ? Sepelie-
26 runtque eum in sepulchro suo,
in horto Oza : & regnavit
Josias filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

1 OCto annorum erat Josias
cùm regnare cœpisset, triginta
& uno annos regnavit in Je-
rusalem : nomen matris ejus
Idida, filia Hadaia de-Bef-
2 cath. Fecitque quod placitum
erat coram Domino, & ambu-
lavit p omnes vias David pa-
tris sui : non declinavit ad dex-
teram, sive ad sinistram. Anno
3 autem octavodecimo regis Jo-
siæ, misit rex Saphan filium
Asiæ, filii Mesfulam, scribam
4 templi Domini, dicens ei; Va-
de ad Helciam facerdotem ma-
gnum, ut conflatur pecunia,
quæ illata est in templum Do-
mini, quam collegerunt jani-
tores templi à populo, Deriti-
que fabris per præpositos do-
mûs Dñi : qui & distribuant
eã his qui operantur in templo
Dñi, ad instaurandã fartatectã
templi : Tignariis videlicet & 5
cæmentariis, & iis qui inter-
rupta componunt & ut eman-
tur ligna, & lapides de lapici-
dinis ad instaurandum templũ
Domini. Veruntamen non
fupputetur eis argentum quod
accipiunt, fed in poreftate ha-
6 beant, & in fide. Dixit autem
Helcias pontifex ad Saphan
scribam ; Librum Legis repe-
ri in domo Domini : deditque
Helcias volumen Saphan, qui
7 & legit illud. Venit quoque
Saphan scriba ad regem, & re-
nuntiavit ei quod præceperat,
& ait ; Confluerunt servi tui
pecuniam, quæ reperta est in
domo Domini : & dederunt
ut distribuereturfabris à præ-
fectis operum templi Domini.
8 Narravit quoque Saphan scri-
ba regi, dicens ; Librum dedit
mihi Helcias facerdos. Quem
cùm legisset Saphan coram re-
9 go, Et audisset rex verba li-
bri Legis Domini, scidit vesti-
menta sua : Et præcepit Hel-
ciæ facerdoti, & Ahicam filio
Saphan, & Achobor filio Mi-
cha, & Saphan scribæ, & A-
faiæ servo regis, dicens;

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

25 Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων (α) Ἀμὼς ὅσα ἐ- *Et reliqua verborum Amos, quæ*
πούησεν, (α) οὐκ ἰδοὺ ταῦτα γεγραμμένα *cuesqe fecit, nónne ecce hæc scri-*
(μ) ἐπὶ βιβλίου λόγων τῶν ἡμερῶν τῶν βα- *pta in libro Verborum dierum re-*
σιλέων Ἰούδα; Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ κήπῳ *gibus Judæ? Et sepelierunt eum*
(ν) τῷ κάρῳ αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ Ὀζᾶ, καὶ ἐβασί- *in sepulchro ejus in horto Oza:*
λευσεν Ἰωσίας ὑὸς αὐτὸ ἀντ' αὐτοῦ. *& regnavit Josias filius ejus pro eo.*

MS.A. (α) Ἀμμὼν (λ) οὐχ ἰδοὺ (μ) ἐπὶ βιβλίου (ν) τάφῳ ἐν κήπῳ

CAP. XXII. κε. κζ'.

1 Υἱὸς ὀκτὼ ἐτῶν Ἰοσίας ἐν τῷ βασιλεῦσ- *FILIUS octo annorum Jo-*
αὐτὸν, καὶ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτη ἐβασίλευ- *sias in regnando ipsum: & tri-*
σεν ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ ὄνομα τῇ μητρὶ αὐτοῦ *ginta & unum annum regnavit*
(α) Ἰεδιὰ θυγάτηρ Ἐδαΐα ἐκ Βοσκάθ. *in Hierusalem: & nomen matri*
2 Καὶ ἐποίησεν τὸ εὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου, *ejus Jedia, filia Edaia de Bosca-*
καὶ ἐπορεύθη ἐν πάσῃ ὁδῷ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς *toth. Et fecit rectum in oculis*
αὐτοῦ, οὐκ ἐκκλινῶν (β) ἐξ δεξιῶν. Καὶ *Domini, & ambulavit in omni*
ἐν ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει τῷ βασι- *via David patris sui: non vecesse*
λεῖ Ἰωσίου, ἐν τῷ ἀποστεῖλαι βασιλεὺς *ad dexteram, & sinistram. Esa-*
Σαφὰν τὸν γραμματέα τοῦ ἀποστεῖλαι *ctum est in octavo & decimo an-*
τὸν οἶκον κυρίου, ὁ ἀποστεῖλας τὸν Σαφὰν, *no regis Josiæ in mense octavo*
λέγων, Ἀνάβασον πρὸς Χελκίαν τὸν ἱερέα τὸν *misit rex Saphan filium Ecclie*
μέγα, καὶ συντελεσθήτω τὸ ἀργύριον τὸ ἀνενεχθὲν *filii Mesfolam scribam domûs*
εἰς οἶκον κυρίου, ὃ συνέλεξαν οἱ φύλακες τῆς θύρας τοῦ λαοῦ *Domini, dicens; Ascende ad Chel-*
4 κυρίου, καὶ ἀνοικοδομήσουσιν τὸ ἐν οἴκῳ κυρίου, *ciam facerdotem magnum: & (α)*
ἐὰν ἐπιτηδεύσῃ τὸ ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ ἐὰν ἐπιτηδεύσῃ *signa argentum illatum in domo*
τὸ ἐπισκευάζειν (γ) ἐν οἴκῳ κυρίου, ὃ ζωιλόγον *Domini, quod collegerunt custo-*
ἐν τῷ ἐξιλασμῷ, ὃ ἐὰν ἐπιτηδεύσῃ τὸ ἐν τῷ οἴκῳ *des limina à populo: Et dent il-*
5 Καὶ δοτωσὶ αὐτὸ ἐπὶ χεῖρας πάντων τῶν *lud super manum facientium o-*
ἔργα τῷ ἐπιτεταμένῳ ἐν οἴκῳ κυρίου. Καὶ δοτω- *pera, qui præpositi sunt in domo*
σαν αὐτὸ τοῖς ποιοῦσι τὰ (δ) ἔργα τοῦ ἐν οἴκῳ *Domini. Et dedit illud facientiu-*
κυρίου τῷ κραταιῶσαι τὸ βεδεὶκ τῶ οἴκου, *bus opera, qui in domo Domini,*
Τοῖς τέκτοσι καὶ τοῖς οἰκοδόμοις *ad faciendum Bedec domû, Fa-*
καὶ τοῖς τεχνίταις, καὶ τοῖς λιθοποιοῖς ἔρκα καὶ λί- *bris, & ædificatoribus, & ce-*
θους τετμημένους, τοῦ κρατεῦσαι τὸ βεδεὶκ τῶ *mentariis, & ad emendum ligna,*
οἴκου κυρίου καὶ τοῦ ἀγοράσαι τὰ ξύλα καὶ λί- *& lapides excisos ad confirmam-*
θους τετμημένους τοῦ βεδεὶκ τῶ οἴκου κυρίου. *dum Bedec domûs. Veruntamen*
6 Πλὴν οὐ λογισθήσεται αὐτοῖς τὸ ἀργύριον τὸ δοθὲν εἰς *non supputabunt eis argentum,*
χεῖρας αὐτῶν, ὅτι ἐν πίστει *quod dabatur eis: quoniam in*
(ε) αὐτοὶ ποιοῦσι. Καὶ εἶπεν Χελκίας ὁ ἱερεὺς τῷ *fide ipsi faciunt. Et dixit Chel-*
μέγας πρὸς τὸν Σαφὰν ὁ γραμματέα, Βι- *cias facerdos magnus ad Sa phan*
βλίον εὗρον ἐν οἴκῳ κυρίου. καὶ ἔδωκα *scribam, Librum legi inveni in*
Χελκίας (ζ) τὸ βιβλίον πρὸς Σαφὰν, καὶ *domo Domini. Et dedit Chelcias*
ἀνέγνω αὐτό. Καὶ εἰσῆλθεν (η) ὁ γραμματεὺς *librum ad Saphan: & legit il-*
πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ (θ) ἀπέστρεψεν *lum. Et (β) intravit in domo*
ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ λόγον, καὶ ἀπέστρεψεν *Domini ad regem: & retulit re-*
ὁ γραμματεὺς τῷ βασιλεῖ, καὶ (ι) ἀπέστρεψεν *gi verbum, & dixit, Conflavi-*
τὸ ἀργύριον τὸ ἐυρεθὲν (κ) ἐν *nt servi tui argentum inveni-*
οἴκῳ κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτὸ ἐπὶ χεῖρα στο- *tum in domo Domini: et dederunt*
ἐνῶν τὰ ἔργα (λ) τῶν κεκοσμημένων ἐν οἴκῳ *illud ad manum facientium o-*
κυρίου. Καὶ ἔπραξε (ξ) Σαφὰν ὁ γραμματεὺς ἐν τῷ κρατεῖν, *pera præfectorum in domo Do-*
πρὸς τὸ βασιλέα, λέγων, Βιβλίον ἔδωκε ἐκεῖ- *mini. Et dixit Saphan scri-*
νος τῶν Χελκίας ὁ ἱερεύς. καὶ ἀνέγνω αὐτὸ (ο) *ba, ad regem, dicens; Librum*
Σαφὰν ἐνώπιον τῶ βασιλέως. Καὶ ἐγένετο *dedit mihi Chelcias facer-*
ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς τὰ λόγια τῶν *dos. Et legit illum Saphan*
βιβλίου τῶν νόμου, (π) διέρρηξεν τὰ ἱμάτια *coram rege. Et factum est, ut au-*
αὐτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῶ Χε- *divit rex verba libri legis, & (γ)*
λκίᾳ τῷ ἱερεῖ, καὶ τῷ Ἀχικὰμ υἱῷ Σα- *discidit vestimenta sua. Et man-*
φὰν, καὶ τῷ Ἀχοβὰρ υἱῷ Μιχαὰ, καὶ τῷ (τ) Σα- *davit rex Chelciæ facerdoti, & (δ)*
φὰν τῷ γραμματεῖ, καὶ τῷ (υ) Ἀσαΐᾳ *filio Achicam filio Saphan, & Acho-*
δοῦλῳ τῷ βασιλέως, λέγων, *bor filio Michæ, & Saphæ scri-*
be, & Asaiæ servo regis, di-
cens;

MS.A. (α) Ἐδιὰ θυγάτηρ Ἐδαΐαδ (β) τὴ ἀρεστρῷ. (γ) τῷ ἐδαφίσμῳ (δ) τῷ ἐδαφίσμῳ (ε) ἐκπόνησαν (ζ) Σαφὰν υἱὸν Ἐυτιλίου υἱὸν Μεσολὰν τὸν γραμματέαν τῶν οἴκων, λέγων, (η) εἰς οἶκον (θ) ἔγρα ὃν (ι) ἀνὸτ (κ) Σαφὰν (λ) πρὸς Σαφὰν, (μ) ἀνέγνω (ν) εἰς οἶκον (ξ) ἐπόιησεν (ο) ἐν τῷ οἴκῳ (π) τῶν κατεκεμένων (ρ) Σαφὰν (σ) Σαφὰν (τ) τῷ βασιλέω (υ) ἔξηξεν (φ) Σαφὰν, (τ) Σαφὰν τῷ (υ) Ἰασαΐ

PARAPH. CHALD. Versio Latina.

Et reliquum verborum Amon & *omnia* quæ fecit ; nónne illa scripta sunt
in libro verborum dierum regum domus Jehudah ? Et *sepelivit* illum in
sepulchro suo in horto Ghuza, & regnavit Josiah filius ejus pro eo.

CAP. XXII.

FIlius octo annorum erat Josias quando regnavit : & triginta & uno
annis regnavit in Jerufalem : & nomen matris ejus Jedidah, filia Ghadiah
ex Basfkath. Et fecit quod rectum erat ante Dominum, & ambulavit in
omni via David patris fui : nec declinavit ad dexteram aut ad sinistram.
Erfuit octavodecimo anno regis Josiahu, misit rex Saphan filium Afzaliah
filii Mesfulam fcribam in domum fanctuarii Domini, dicendo : Ascende
ad Hhilkiah facerdotem magnum, ut conflet argentum quod indultum
est in domum fanctuarii Domini, quod congregaverunt præfecti thefau-
rorum ex populo. Et dent illud in *manus* facientium opus qui præfecti
sunt in domo fanctuarii Domini : dent, inquam, illud facientibus opus quod
est in domo fanctuarii Domini, ad reficiendum ruinas domus. Fabris &
& architectis, & lapicidis, & ad emendum ligna & lapides dolatos ad re-
ficiendam domum. Verùm non computentur eis cum eis argentum, quod
datum fuit in manibus eorum, quia in fide illi faciebant. Et dixit Hhil-
kiah facerdos magnus ad Szaphan fcribam : Librum legis inveni in do-
mo fanctuarii Domini : & dedit Hhilkiah librum ipfi Szaphan, & legit
illum. Et venit Szaphan fcriba ad regem, & retulit regi verbum : & 9
dixit, Conflârunt fervi tui argentum quod inventum eft in domo, & de-
derunt illud in *manus* facientium opus qui præpofiti funt in domo fan-
ctuarii Domini. Et nunciavit Szaphan fcriba regi, dicendo : Librum 10
dedit mihi Hhilkiah facerdos : & legit illum Szaphan ante regem. Et 11
fuit cùm audiffet rex verba libri legis, fcidit veftimenta fua. Et præcepit 12
rex Hhilkiah facerdoti, & Ahhikam filio Saphan, & Ghachbor filio
Michajah, & Saphan fcribæ, & Ghaffsjah fervo regis, dicendo :

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

25 ܡܠܝܐ ܕܝܘܡܝܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܗܠܐ ܗܢܘܢ ܟܬܝܒܝܢ ܒܣܦܪܐ ܕܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ
26 ܘܩܒܪܘܗܝ ܒܩܒܪܐ ܕܒܓܢ ܥܙܐ ܘܡܠܟ ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܬܚܘܗܝ:

CAP. XXII.

1 ANdos octo nat' erat Josia quando regna-
vit, et annis triginta uno regnavit in Jerusa-
lem ; nomen matris ejus fuit Iedida filia Aza-
2 riæ, de Begcath. Fecit quod rectum erat co-
ram Domino, ambulans omnino in via Da-
vidis patris fui, neque deflectens ad dexteram
3 aut ad sinistram. Anno decimo octavo regis
Josiæ, misit rex Saphanem filium Elisæ filii
Masfam scribam, in domum Domini, dicendo ;
4 Ascende ad Heliciam facerdotem magnum, &
reddátque pecuniam illatam in domum Do-
minii, quam janitores custodes collegerunt à po-
5 pulo : Et tradant eam curatoribus operis, ;
qui sibi cura demandata est in domo Domini ;
ut dent eam facientibus opus quod *requiritur*
in domo Domini, ad restaurandum quæ re-
stauranda fuit in domo Domini : Fabris li-
gnariis, lapicidis, & architectis ; & ad emen-
dam ligna lapidesque cæsuos pro redinte-
6 gratione domûs Domini. Veruntamen non
fubducebatur cum eis ratio pecuniæ quæ tra-
debatur in manus eorum, quia bonâ fide age-
7 bant. Tum dixit Helcia summus facerdos ad
Saphanem scribam, Librum legis inveni in
8 domo Domini : cúmque dedisset Helcia facer-
dos libyam legis Saphani scribæ, legit eam.
9 Veniens autem Saphan scriba ad regem, ut
10 retsopulum. regi redderet, ait ; Reddiderunt
servi tui pecuniam quæ inventa est in domo,
& tradiderunt eam curatorib' operis, quibus
11 demandata est cura domûs Domini. Indica-
vit quoque Saphan scriba regi, dicens, Li-
12 brum quendam dedit mihi Helcia facerdos;
legitque eum Saphan coram rege. Et cùm
audisset rex sermones libri legis, fcidit vesti-
13 mentá sua ; Jusitque rex Heliciæ facerdoti, &
Ahicamo filio Saphanis, Abachori filio Mi-
chæ, Saphani scribæ, & Asaiæ servo regis,
& ait ;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

25 ܫܐܪ ܐܡܘܪܝܐ ܘܟܠ ܫܢܝ ܕܥܒܕ ܗܘ ܠܐ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܗܠܐ ܗܢܘ ܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܡܠܟ ܝܗܘܕ
26 ܘܩܒܪ ܗܘ ܒܩܒܪ ܒܓܢ ܥܙܐ ܘܡܠܟ ܝܘܫܝܐ ܒܪܗ ܬܚܘܗ ܗܘ ܒܬ ܥܙܐ ܘܡܠ ܝܘܫ ܒܪ ܬܚ ܗ

* ܫܐܪ ܐܡܘܪ ܗܘ ܕܥܒܕ ܗܘ ܕܟܬ ܒܣܦܪ ܡܠܟ ܝܗܘ ܗܠ ܗܢ ܟܬ ܒ ܣ ܡ ܠ ܝ ܗ ܘ ܗ ܠ ܗ ܢ ܟ ܬ ܒ ܣ ܦ ܪ ܡ ܠ ܟ

מלכים ב : כג

Versio VULG. LAT.

13 Ite & consulite Dominum super me, & super populo, & super omni Juda, de verbis voluminis istius, quod inventum est: magna enim ira Domini succensa est contra nos: quia non audierunt patres nostri verba libri hujus, ut facerent omne quod scriptum est nobis. Ierunt itaque, Helias sacerdos, & Ahicam, & Achobor, & Saphan, & Asaia, ad Holdam prophetidem, uxorem Sellum, filii Thecuæ, filii Araas custodis vestium, quæ habitabat in Jerusalem in Secunda: loquique sunt ad eam.
14 Et illa respondit ei, Hæc dicit Dominus Deus Israel; Dicite viro, qui misit vos ad me;
15 Hæc dicit Dominus; Ecce, ego adducam mala super locum istum, & super habitatores ejus, omnia verba Legis quæ legit rex Judæ:
16 Quia dereliquerunt me, & sacrificaverunt diis alienis, irritantes me in cunctis operibus manuum suarum: & succendetur indignatio mea in loco hoc, & non extinguetur.
17 Regi autem Juda, qui misit vos ut consuleretis Dominum, sic dicetis; Hæc dicit Dominus Deus Israel; Pro eo quòd audisti verba voluminis,
18 & perterritum est cor tuum, & humiliatus es coram Domino, audisti sermonibus contra locum istu, & habitatores ejus, quòd videlicet fierent in ruporem & in maledictum: & fcidisti vestimenta tua, & flevisti coram me, & ego audivi, ait Dominus: Idcircò colligam te ad patres tuos, & colligeris ad sepulchrum tuum in pace, ut non videant oculi tui omnia mala quæ inducturus sum super locum istum.

CAP. XXIII.

1 Et renuntiaverùt regi quod dixerat. Qui misit: & congregati sunt ad eum omnes senes Juda & Jerusalem.
2 Ascenditque rex templum Domini, & omnes viri Juda, universique qui habitabant in Jerusalem cum eo sacerdotes & prophetæ, et omnis populus à parvo usque ad magnum: legique cunctis audientibus omnia verba libri fœderis, qui inventus est in domo Domini.

Versio SYRIACA cum Interpretatione LATINA.

13 Ite, consulite Dominum pro me, pro populo, & pro toto Juda de sermonibus libri hujus qui inventus est: nam magnus est furor Domini quo in nos exarsit, eò quòd non audiverunt majores nostri verba hujus libri, ut facerent prout præscribitur nobis. Abiit
14 itaque Helcia sacerdos, & Ahicam, & Abachor, & Saphan, & Asaia ad Holdi prophetissam uxorem Salomis filii Tecnæ filii Hadhas custodis vestium (habitabat autem hæc in Jerusalem, in repetitione (i, collegio)
15 & allocuti sunt eam. Quæ dixit ad eos, Ita dicit Dominus Deus Israelis; Ecce adducturus sum calamitatem
16 super locum istum, & super omnes habitatores ejus, omnes scilicet sermones libri quos legit
17 rex Judæ. Quia desiliquerunt me, & thura posuerunt diis aliis, & irritaverunt me opere
18 manuum suarum; accendetur furor meus contra locum istum, & perdam vos. Regi verò Judæ, qui misit vos ad consulendum Dom-
19 ium, sic dicite; Sic ait Dominus Deus Israelis; Quia propter sermones quos audisti,
20 elanguit cor tuum, & extimuisti Dominum audiens quæ dixi de loco illo, & habitatorib ejus, funarum *scilicet* admirationi & execrationi; & fcidisti vestimenta tua, & flevisti coram me; Ego quoque audivi, dicit Dominus. Propterea ecce collectus sum te apud patres tuos, & colligeris ad sepulchrum tuum in pace, et non videbunt oculi tui totam miseriam quam adducturus sum super locum istum. Et retulerunt regi responsum.

CAP. XXIII.

1 Tunc misit rex, et congregati sunt ad eum omnes seniores Judæ et Jerusalem: Ascendéque rex in domum Domini unà cum omnibus Judæis, cunctisque habitatoribus Jerusalem, sacerdotibus, prophetis, et universo populo, à minimo ad maximum; legiqué coram eis cunctos sermones libri fœderis, qui reportus fuerat in Domo Domini;

Versio ARABICA cum Interpretatione LATINA.

13 Ite & consulitamini à Domino de me, de toto populo, de universo Juda, deque verbis hujus libri qui repertus est: magna enim est ira quæ percitus est Dominus contra nos, quam non obtemperaverint majores nostri dictis Domini hac de libro contenta, ut agerent quod scriptum est in
14 eo. Abiit ergò Helcia sacerdos, Ahicam, Abchor, & Saphan scriba, atque Assia ad Holdam prophetissam uxorem Salomis filii Tecnæ filii Hadhas custodis supellectilium; (habitabat autem illa in Jerusalem, factus in bumbilatio) & allocuti sunt eam, & dixerunt ei. Quibus illa respondit, Sic
15 ait Dominus Deus Israelis, Dicite viro qui ad me misit; Sic ait Domi-
16 nus, Ecce illaturus sum miseriam in hunc locum & in habitatores ejus, omnia videlicet verba ejus libri quem
17 legit rex Judæ. Quia dereliquerunt me, & thura polluerunt diis alienis, irritaverùntque manuum suarum; ignitabitur ira mea in hoc loco, & non extinguetur.
18 Regi verò Judæ, qui vos misit ut consulendum Dominum, sic dicite; Sic ait Dominus Deus Israelis, Quia audiquidem ob sermonem quem audisti, egotavit cor tuum, & exti-
19 mmisti Dominum audita iis quæ dixi de loco isto deque habitatoribus ejus, fore fellicet illam in infamiam et execrationem, lacerastiq; vestimenta tua flevisti coram me; Ego quoq; jam audivi, dicit Dominus. Hinc ob rem aggregatorus sum te ad patres tuos, & aggregabe-
20 ris ad sepulchrum tuum pacificus; & non videbunt oculi tui cuncquam miseriæ quam illaturus sum in hunc locum. Et retulerunt regi responsum.

CAP. XXIII.

1 Quamobrem mittens rex convocavit & ad se omnes seniores filiorum Judæ & Jerusalem: Et ascendens rex in domum Domini, istique domus Judæ, cunctisque cives Jerusalem cum eo, universi sacerdotes, & prophetæ, universus denique populus à minimo ad maximum; & recitavit coram eis verba libri testamenti, quæ inventus fuerat in domo Dei.

Versio GRÆCA LXX. Interp. Cum Translatione LATINA.

13 Δεῦτε ἐκζητήσατε τὸν κύριον περὶ ἐμοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ, καὶ περὶ παντὸς τοῦ Ἰούδα, ἕνεκα τῶν λόγων τῶν βιβλίου τοῦ τοῦ- ἐστιν τοῦ εὑρεθέντος· ὅτι μεγάλη ἡ ὀργὴ κυρίου ἡ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ